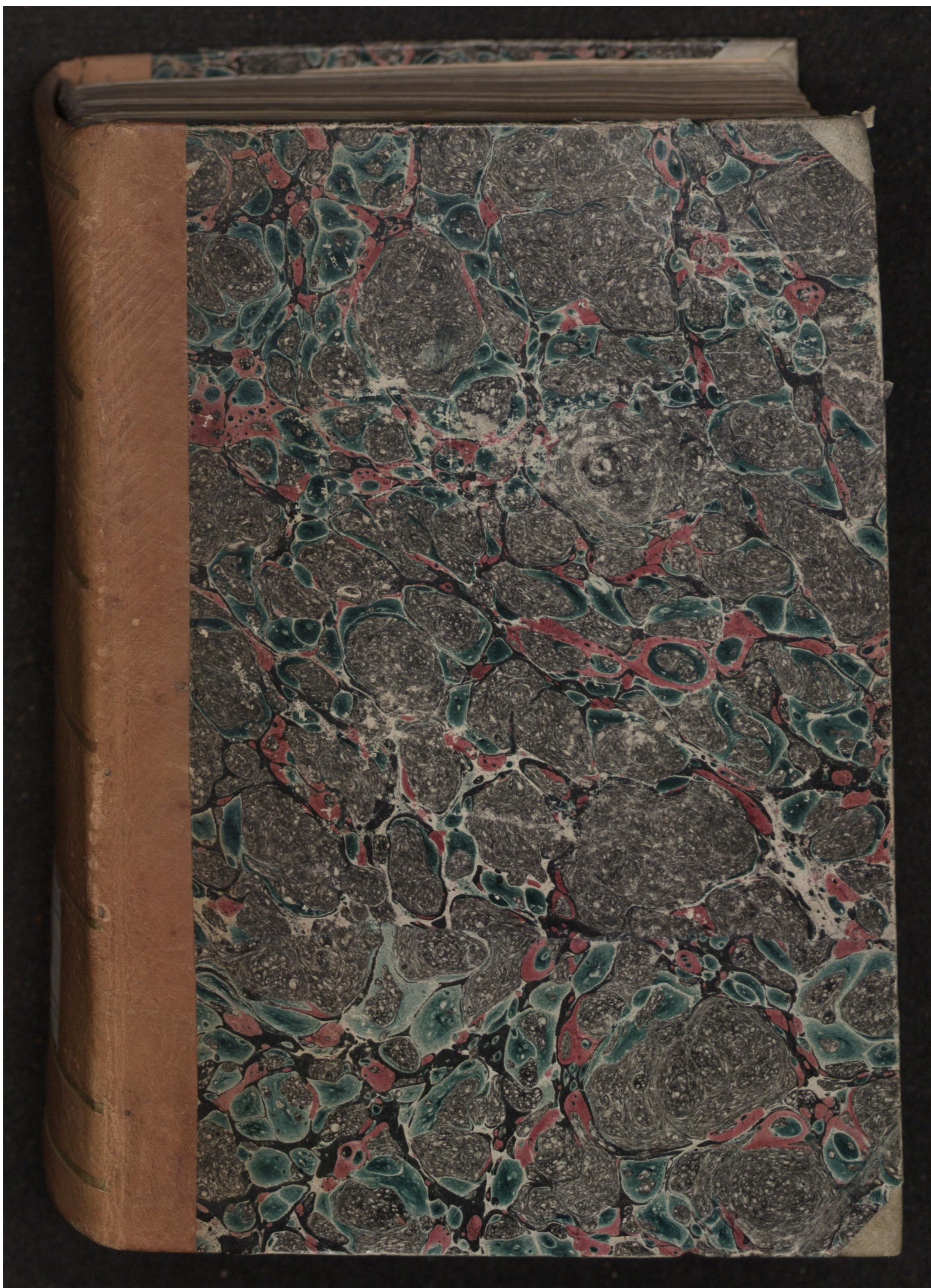
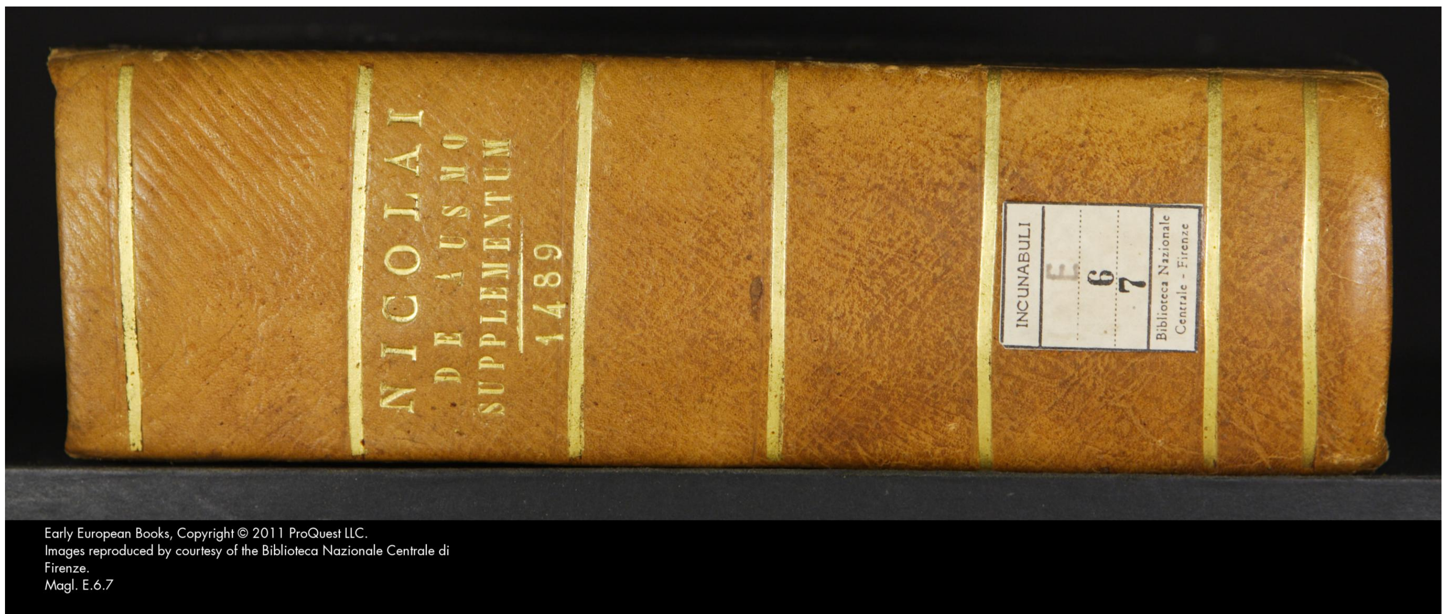

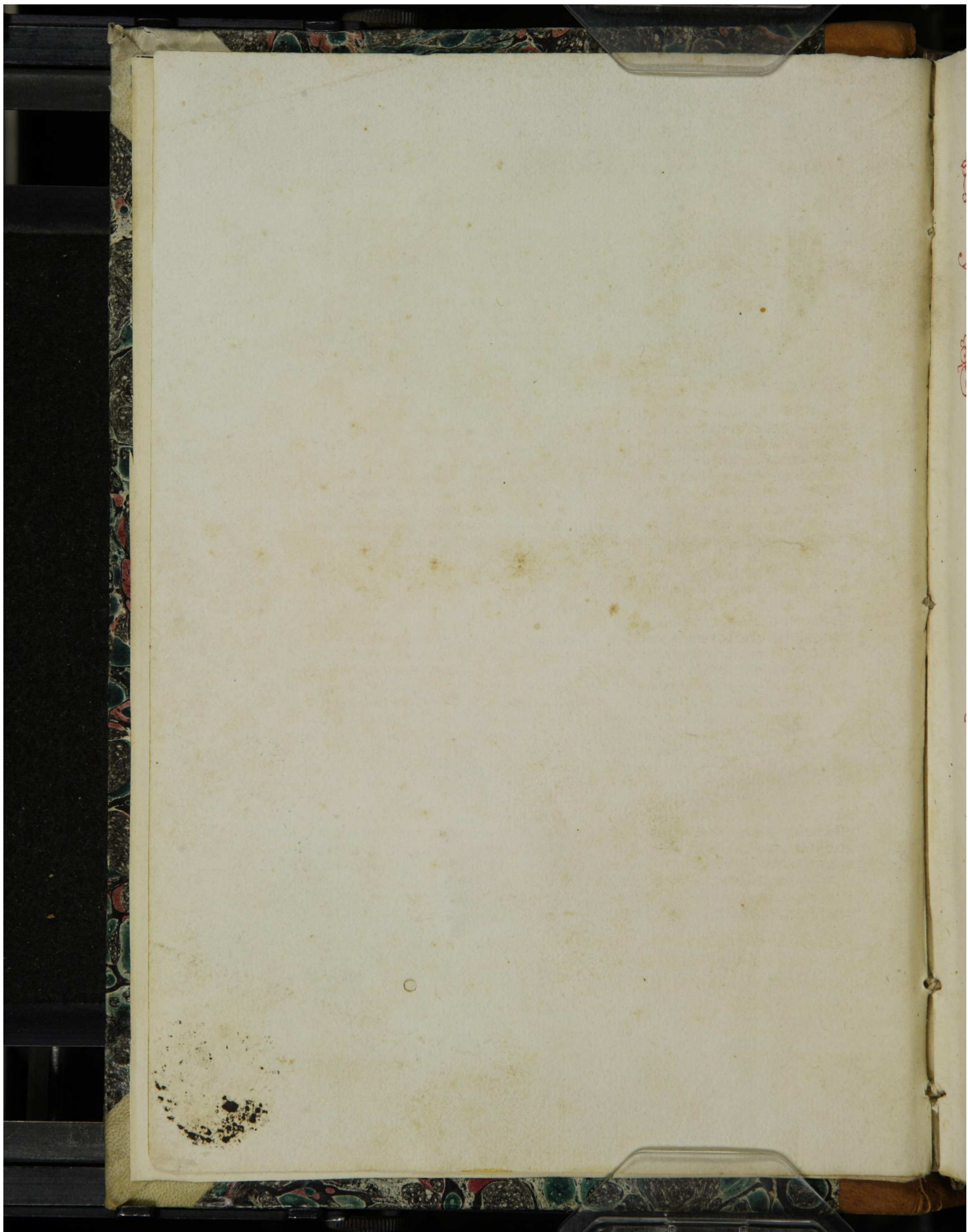

NICOLAI
DE AUSMO
SUPPLEMENTUM
1489
INCUNABULI
E
6
7
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

In nomine domini nr̄i iesu xp̄i amen.
Incipit liber qui dicitur supplemētū.

Uoniam summa que magistrutia seu pisanalla vulgariter nūcupat̄ ppt̄ ei᷒ ꝯpēdiositatē apd̄ ꝯfessores cōmunius īoleuit. Et qa ppt̄ ei᷒ abachichas q̄stationes nimiū i suis q̄ tꝫ fꝑit̄ corrupta ac pp ei᷒ buitatē i plerisq̄ suis decisionibus ualde dubia: d̄claratiōe ꝛ suppletiōe indigēs: idcirco ad cōez simpliciū ꝯfessoꝝ utilitatē q̄tū mihi dn̄s dederit decreui dictā summā emēdatā ad cōem q̄tationē reducere ac ei᷒ buitati q̄ bui᷒ valuero qd̄ visū fuerit expedire: addēdo supplere vtq̄ additio cognoscat̄ i ei᷒ pricipio A In fine v̄o B lr̄a ex rubro ponet̄: dcē sūme alphabeticū ordinē sequēdo. ꝛ pagraphos i māgib᷒ p q̄tas notādo p᷒ principiū capl̄i: lꝫ i p̄fata sūma ꝯputetur principiū p .§. primo. Et ppt̄ p̄dcā hoc op᷒ supplemētū appellari pōt. B

Abbas in suo mōasterio cōferre pōt suis subditis primā tōsurā: duos ordies minores dūmō sit sacerdos: ꝛ man᷒ i pōita sit ei ꝯm morē pficiēdoꝝ. extra d̄ eta. ꝛ q̄li. cū ꝯtigat. ꝛ 69. dis. qm̄ videm᷒ A. Ordines miores sūt hostiariatus psalmistatus: ꝛ lectoratus: exorcistat᷒ accolitat᷒. 21. dis. cleros. Et psalmistat᷒ ꝛ lectorat᷒ idē sūt vt pōt colligi ex textu ꝛ glo. dci. c. cū ꝯtigat. Abbas aūt cōferre pōt lectoratū. dcō. c. cū ꝯtigat. ꝛ. c qm̄ ꝯsequēter. ꝛ hostiariatū q pcedit ꝛ sic istos duos cū ad ordines nō sit pcedēdū per saltū. vt extra de cle. p sal. p. c. vno. B. Hoc etiā pōt electus i abbatē si eps differat eū bn̄dicē. extra d̄ supple. ne. p̄la. statuim᷒ A. Ibi dr̄ si eps tertio cū huilitate ac deuotiōe sicut cōuenit requisit᷒ abbates bn̄dicē forte renuerit eisdē abbatib᷒ liceat pprios monachos bn̄dicē: ꝛ alia q̄ ad officiuꝫ huiusmōi ptinēt exercere: donec ipi epi duritiā suā recogitent: ꝛ abbates bn̄dicē nō recusēt. B. Alienis aūt conferre nō pōt. extra de priui. abbates li. 6. A. Ibi dr̄. Nec abbatib᷒ licitū sit aliis q̄ mōasterioꝝ suoꝝ ꝯuersis: ꝛ q ad illa ꝯuolauerit ꝛ i q̄s ecclesiasticaꝫ ꝛ q̄si epalē iurisdictionē obtinēt primā clericalē ꝯferre tōsurā: nisi eis id ꝯpetat ex pleno p̄fate sedis idulto. B. Abbas ꝛ q̄libꝫ ꝯuētual̄ platus requirere debet monachos fugitiuos. A. Adde. ꝛ electos. vt i. c. ne vagādi. infra allato. B. Et ad claustꝝ reducē salua ordinis disciplia. extra de regl̄a. ne vagādi. A Al̄ icipit. ne religiosi. vide ifra. apostasia. 5. §. 2. B.

Utꝝ abbas possit licentiare subditos suos ad aliā religioneꝫ. Rndeo ꝯm Monaldū. Pōt qdē licētiare ad eq̄leꝫ religionē de ꝯsēsu capl̄i. aliā nō. ad minoreꝫ vero nō pōt. ar. 19. q. 3. statuim᷒. 12. q. 2. sine exceptiōe. De artiori v̄o religiōe dic vt ifra r̄ligio. 5. §. primo. A. Ex ibi dictꝭ pōt colligi q ad artiorē pōt licētiare nisi cederet i grauē iacturā seu i famiā ꝯgregatiōis vnde trāsit. B. Ad epatū q̄q si subdit᷒ eligat̄ plat᷒ licētiare pōt ēt non reqsito ꝯuētu. extra de elec. si religios᷒ i fine libro. 6. A. Intellige si iā fuerit fcā electio. nō aūt electioni future. vt i cle. si extra d̄ elec. vbi dr̄ Cū ꝯcessa religioso a supiore suo licentia. vt electiōi vel ꝓuisiōi si qua d̄ ipo ꝯtigerit fieri suū dare possit assēsum ābitiōis vitio viā paret nulli᷒ eā existē posse volum᷒ firmatꝭ. B.

Abbas vn᷒ nō pōt p̄sidē i diuersis monasteriis. extra d̄ relig. do. c. vltꝭ i fi

22

huc librū i nūō Centum. Octuagesimum quartū q̄s de elemosinis ... sibi datis fr̄ benedc̄s ... de ricano ... de flor. or. ... fr̄ franciscus Zenus or. ... ad fr̄es cismontanos ... v. 6. āno sui ... 1505 ad bibliotecam loci scti michaelis de ducia prope fesulas eiusdem or. ptinere declarauit ...

A. Ibi ẽt dr̃. Ne qs i diuerſis monaſte
riis locũ monachi hr̃e pſumat. B. Ui
de ĩ hoc .ĩ. religio pmo. §. x°. A. Ex ibi
dictis pꝫ ꝙ religioſus nõ põt pẽſſe pl'
ribus mõaſteriis ſeu eccleſiis curã ani
maꝝ hñtib' ſine auctoritate ſedis apl'i
ce. niſi unũ mõaſteriũ ſeu eccleſiia de
pẽdeat ex alio ul' ad iuicẽ ſit ãnexe. B
¶ Abbas i collatiõe alicui' ꝑorat' nõ
põt aliqđ nouũ on' iponẽ. Hoc expſſe
ↄtinebat in qdã decretali extrauagãti
Alexãdri qrti. q lꝫ hodie reuocata ſit ꝑ
ꝓhemiũ Gregorianũ libri ſexti. hoc
tñ ẽ ẽt ĩ iure cõi. extra ut bñficia eccle
ſiaſtica. c. ut nr̃z. ꝛ de ſupple. ne pla. qa
regulares i cle. A. In hac cle. hoc cla
re dicitur. B
¶ Utꝝ abbas poſſit dare licẽtiã mõa
cho aliqua retinẽ. Rndeo. ꝙ monach'
teneat aliqd tãꝗ ꝓpriũ nullo mõ ab
bas põt. extra de ſta. mo. cũ ad mõaſte
riũ i fi. ſꝫ ꝙ teneat ꝗtũ ad uſũ ita tñ ꝙ
ꝓprietas ſit monaſterii ↄcedẽ põt. ut
ponit ꝯꝯ. ſ. gloſatoꝛ Ray.
¶ Si epus uoluerit monachũ inſtitu
ere i platũ i eccleſia ſeculari ꝛ abbas
nolit obediẽdũ ẽ abbati. 6. q. i. cũ ꝓ uti
litate ꝛ. 58. diſ. c. i. ꝛ. 2. Sꝫ ſi utilitas ec
cleſie exigat cogi debet abbas ꝑ ſuuꝫ
ſupiorẽ. ut i. c. cũ ꝓ utiliate. A. In hoc
c. de hoc ultio nil dr̃. ſꝫ ex iurib' ibi ꝑ
glo. i ↄtrariũ all'atis. uidelꝫ. 2. q. 7. cũ pa
ſtoris. ꝛ. 16. q. i. q uere. forte põt ſumi ra
tio hui' ultimi dicti. B
¶ Utꝝ abbas poſſit ꝓhibẽ monachis
ne ↄfiteant' epo uel ei' pñiario. Rndõ
ƀm ꝯꝯ. Nõ pt cũ eps ſit ordinari' oĩuꝫ
ſubditoꝝ. niſi forte eẽnt exẽpti. ul' ↄriũ
ſit i eoꝝ ↄſtitutioib' ↄfirmatis a papa
ul' i eoꝝ ꝑuilegiis. A. Addit glo. Ray
ꝙ nihilomin' monach' tenet' abbati
ſuo uel alteri de mãdato eius ↄfiteri ſi
hoc ei ꝑcipiat p'ꝗ ↄfeſſus fuerit epo
uel ei' pñiario. Sꝫ i hoc ut notat' i ſũ.
con. li° 3°. ti. 33. q. 17. ↄtradicunt theologi
cõiter. qa ↄfeſſionẽ ſemel bona fiđ fac
tã ei q potuit abſoluẽ nunꝗ tenet' hõ
reiterare niſi uelit. imo etiã dic Tho.
in qdã qõne de qlibet. ꝙ nõ põt aliqs
auctoritate cuiuſcũꝗ hois ↄpelli ad
ↄfitẽdũ pctm̃ qđ alteri ↄfeſſus ẽ q ab
ſoluẽ potuit. qa ↄfeſſio pctõꝝ ẽ qđdaꝫ
ſacramẽtale diuino iperio ſubiacẽs ñ
¶ hũano. B

Abbatiſſa statim poſt ↄfir
mationẽ põt conferre eccleſias
et bñficia ꝛ iſtituẽ clericos in eccleſiis
ad ſuũ monaſteriũ ꝑtinẽtib' ſic faci
unt alii ↄfirmati. extra de elec. noſti. ꝛ
de his q fiũt a pla. ea noſcit'. Con. Ber
ꝛ Hoſti. A. Iura all'ata nõ bñ hoc ꝓ
bãt ſꝫ bñ hoc not. glo. i. c. dilecta. ex̃ ĩ
ma. ꝛ obe. ꝛ hẽt' i ſũ. cõ. li° 3°. ti. 23. q. i. B
¶ Utruꝫ poſſit excoicare. Rndeo nec
excoicare põt nec ab excoicatione ab
ſoluere. de ma. ꝛ obe. dilecta. ꝛ extra ĩ
ſen. exco. de mõialibus. Sꝫ ꝛ addit hoc
ꝯꝯ. dicẽs. Credo ꝙ poſſit ꝑcipẽ pſby
teris ſuis ꝙ excoicẽt uel abſoluant mo
niales ĩliquẽtes. ꝛ illi tenẽt' obedire.
ſi tñ hoc hñt pſbyteri ex ↄceſſiõe gnã
li uel ſpeciali dioceſani uel pape. uel
de antiq uel approbata ↄſuetudie. A.
Iõ dr̃ i ſũ. con. dcã. q. i B
¶ Utrũ abbatiſſa poſſit aquã bñdicẽ
ↄfeſſiões audire. ſacrãles pñias iponẽ
R° Breuit'. nll'ũ actũ ſacr'alẽ exercẽ
poteſt. ex̃ ĩ pe. ꝛ re. noua. A. Ibi etiaꝫ
dr̃ ꝙ nõ pñt moniales ꝓprias bñdicẽ
nec ꝑdicare publice. ſꝫ de bñdictione
aque nil dr̃ niſi forte ſumat' ex ei' rõe
Et in ꝑdictis con. Albricus. B
¶ Utrũ poſſit ſuſpẽdere uel iterdicẽ.
Rndeo ƀm Hoſti. Ab officio ſuſpẽdẽ
nõ põt. qa hoc quaſi clauiũ ẽ ꝛ ſub no
mine cenſure eccleſiaſtice ↄtinet'. Si
milit' nec iterdicẽ poſſet. poſſet tñ ƀm
Inno. ſi eẽt ↄſuetudo. a bñficio ꝯo ſuſ
pẽdẽ põt. extra de ma. ꝛ obe. dilecta. A
Lꝫ ſic dixerit Hoſti. tñ glo. in dcõ. c. di
lecta dic ꝙ põt ſuſpẽdẽ ab officio ꝛ bñ
ficõ monachas ſuas ꝛ clericos ſue iuris
dcõi ſubiectos ƀm ꝙ ḣ ſatis inuit'. Hoc
ẽt tenꝫ glo. Ray.. ꝛ qdã alii. ut i ſũ. cõ li°
3°. ti. 23. q. i. Inno. ẽt i dcõ. c. dilecta dic ꝙ
abbatiſſa põt ſuſpẽdẽ clericos ſuos ab

officio ꝛ bñficio ꝛ hoc ē ea rōe. qa ex cō
ſuetudie iuriſdictionē oꝛdiariā hꝫ. ifra
de arbi. dilecti. Alꝭ. n. ē ꝯ ius cōe. C. de ar
bi. l. vltꝗ. hec ille. Et hoc vr̄ veriꝰ ꝙ ex ꝯ
ſuetudie poſſit abbatiſſa ſuſpendē ab
officio ꝛ bñficio per iura ꝑallegata. Et
ſubdit Inno. ubi ſup̄ ꝙ ex ꝯſuetudie ī
duci ñ pōt vt ītdcīn ꝯ iure ponē poſſit
ſicut nec excōicationē. Foꝛte hoc ideo
dicit Inno. qꝛ res ē magni pōderꝗ. B.
¶ Utꝝ poſſit ꝑdicare. Rñdeo. Nec pōt
ꝑdicare nec publice docē. vt dr̄ ifra fe
mia. §. ꝑmo. A. Ibi ad hoc allegāt iura
ꝑ q̊ ēt facit extra de pe. ꝛ re. noua. B.
Pōt tñ ſuas ſubditas exhoꝛtari ꝛ ifoꝛ
maꝛ. Itē nō pōt oꝛdinē recipe nec ſup
ſpūalibꝰ iudicare. ꝛ q̄dā huiuſmōi q̄ fe
mis ꝓhibēt. ut. ī. feiap to. De electōe
abbatiſſe hr̄. ī. electio ꝑmo. §. fi. Et qñ ꝛ
q̄liꝭ ꝓ homagio pōt egredi clauſuraꝫ
mōialiū. vid. ī. mōialꝭ. §. 3º. A. Hic alꝭa
ꝭ. §. 3ꝰ. ꝯputādo ꝑncpiū capꝭi ꝓ vno. §.
ſꝫ ñ ſic pōiꝭ ī q̊tatiōe quā h̄ ſigno cū ſe
ꝑatim ſoleat alꝭari ꝑncipium capꝭi ab
eius. §. B

ABſolutio ꝑ̊ cōmuniter ꝯ abſolutione
ab excoicatione ſciendū eſt ꝙ
ab oī excōicatione ſiue maioꝛi
ſiue mioꝛi lata a iuꝛ ꝑt exꝯicatꝰ abſol
ui a ſuo ep̄o niſi ꝯditoꝛ canōis ſibi reſ
uauēit. vt extra ꝯ ſen. exco. nuꝑ. §. i. 2º.
Pōt ēt ꝓpꝛiꝰ ſacerdos abſoluē a mio
ri. ut ī ocō. c. nuꝑ. nō āt a maioꝛi. ut dr̄ ī
fra ꝯfeſſoꝛ ꝑmo. §. ꝑmo. A. Intellige ni
ſi ꝓpꝰ ſacerdos ꝑſit eccleſie collegiate
vt abbas archip̄ſbyꝛ. ꝛ hꝰ. taleſ. n. pñt
exōicare. ꝛ ſimiliꝭ iferioꝛeſ qbus hoc ꝑ
bet ꝯſuetudo. ut ī ſū. con. liº 3º. ti. 33. q. 50.
Et ſicut pñt a maioꝛi excōicatōe excōi
care. ita ꝛ ab illa abſoluē. ut ī. §. ſe. B.
A ſñia ꝓo iudicꝗ nō pōt qs abſolui niſi
ab excōicatore vel ab eiꝰ ſuꝑioꝛe ſi ad
illū fuerit appellatū. vel ſi excōicatoꝛ
negligēꝭ vel malitioſe differat abſolu
tōꝫ. ꝛ ī aliis caſibꝰ ī qbus archieꝑs pōt
iudicare ꝯ ſubditꝗ ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ
q̊s hēs ifra archieꝑs. §. 3º.

Abſoluē pōt q ligare ſeu exꝯicare pōt.
21. diſ. iferioꝛ. Fallit hº ī. 7. caſibꝰ. ꝑmo
ī ꝯlegato paꝑ q iobdiētē ſue ſnie excōi
care pōt: ſꝫ poſt annū abſoluē ñ pōt. ex
tra ꝯ offi. ꝯlegati querēti. A. Intellige
poſt ānū. ſ. a diffinitiua ſnia. vt pꝫ ibi ꝑ
glo. B. 2º qñ iudex eēt excōicatꝰ maio
ri excōicatōe. qa tūc nec excōicare nec
abſoluere ꝑt. 24. q. i. audiuimus. Secꝰ
ſi eēt excōicatus minoꝛi excōicatōe. ex
tra ꝯ ſen. exco. duobus. ꝛ ꝯ cle. exco. mi.
ſi celebꝛat. 3º fallit qñ ꝑ ep̄m excōicaꝭ ī
cēdiariꝰ. q poſtꝙ̄ fuerit publicatus nō
abſoluiꝭ niſi a papa. extra ꝯ ſen. exco.
tua. 4º ī clēicꝗ q exhibēt hereticꝗ eccle
ſiaſtica ſacꝛa q̊s oꝛdiarius officio ꝑua
re pōt. ſꝫ ñ reſtituē extra ꝯ hereticꝗ ex
cōicamus. A. ī. §. ſane. vbi ēt dr̄ idē ꝯ re
cipiētibus ab hereticꝗ elꝭyas aut obla
tiōes ſeu q tradiderūt eos eccleſiaſti
ce ſepulture. ꝛ qꝺ dictū ē ꝯ clericꝗ idē
ꝛ ibi dr̄ de regularibꝰ ꝛ ſubditur qbus
ēt hoc ifligaꝭ. vt eoꝝ ꝑuilegia ī illa dio
ceſi ñ ꝓuēꝭ ī q̈ tales exceſſus ꝑſūpſerit
ꝑpetrare. B. 5º qñ qs ꝑ ꝯciliū pꝰ ꝑmā
ꝛ ſecūdā mōitiōeꝫ fuerit reꝑtus culpa
bilis ī ꝯferēdo bñficia idignis. qa dꝫ ꝑ
ip̄ꝫ ꝯciliū ſuſpēdi a ꝯferēdis bñficiis.
quā ſniaꝫ nullus niſi papa vel vnus ꝯ
ꝑncipalibus pr̄iarchis poſit relaxare.
extra ꝯ ꝑbē. ḡue. 6º ī ꝯḡdato. quē ſi ep̄s
ꝯgradat ſolus papa reſtituit. extra ꝯ
cle. nō re. ex tue. A. ibi nō clare hoc dr̄.
tñ idē dic Albꝛicus. B. 7º ſi excōicatoꝛ
nō fuerit ſacerdoſ. qa ꝗuiſ poſſit excōi
care ꝛ ēt abſoluē a ſnia iudiciali. dꝫ tñ
dicē abſoluto vt ꝯñdat ſe ſacēdoti q rō
ne clauis ip̄ꝫ abſoluat ꝗtū ad ſolēneꝫ
recōciliatōeꝫ eccleſie. Si. n. miorꝗ excōi
catiōis abſolutio reqrit ſacerdotē. vt
extra ꝯ ſen. exco. nuꝑ. multo magꝗ req
riꝭ ī maioꝛi. A. Con. Albꝛicꝰ. B. Hāc
q̄ōnē vide plenius hic infra. §. penultꝗ.
¶ Abſolutio excōicatoꝝ ī certꝗ caſibus ad ſolū papā ꝑtinet. ꝑmus ē ꝯ eo q ꝓ Casus pape pertinentes
berat clericū. 17. q. 4. ſi qſ ſuadēte. Hic pꝰ
tñ caſus hꝫ multas exceptiōes q̈s vid
ifra abſolutio. 2º ꝑ totū. 2ꝰ ē ꝯ eo q icen 2ꝰ

dit vel frāgit ecclesiā vel locū religio
sū aut cimiteriū: q añq3 denūcief pōt
absolui a solo epō. postea ꝟo nō nisi a
papa. extra de sen. excōi. cōqsti. Et idē
ē ꝺ qcūq3 alio icendiario si forte excōi
cef ⁊ publicef. extra ꝺ sē. ex. tua. Et ui
de huc casū. i. excōicatō 4.° 3ꝰ qñ papa
aliquē noīati excōicat quē solꝰ papa
absoluit. ⁊ sic ēt solꝰ absolutiōes ei pti
cipātes. s. i crimie ꝓpt qꝺ excōicatꝰ ē.
ex ꝺ sē. ex. significauit. uł ēt q ei sciēt p
ticipat i diuinis ut qdā dicūt p dictū. c. si
gnificauit. Sz alii exponūt. s. qñ pmus
erat excōicatꝰ a papa cū pticipātibus
uel q dcīn. c. loqf ꝺ pticipātibꝰ i crimi
ne. A. Ueritas ē ut ex ipo textu colli
gif ⁊ notaf i directoria li. 3.° ti. ii. §. 41.°
q dictū. c. significauit loqf ꝺ cłic q sci
ēt ⁊ spōte pticipāt excōicato a papa i
officiis diuinis. Jō ut ibi dr ad hꝰ ut ista
excōicatō obtineat: oz q pticipantes
sint clerici. Itē q i diuinis pticipēt. Itē
q illi sint excōicati a papa. Itē q pti
cipatō ⁊ admissio fiat spōte ⁊ sciēt sic
hꝰ totū manifeste colligif ex textu di
cte decretał. ubi hꝰ no. Hosti. ⁊ Archi.
xi. q. 3. placuit. ⁊ Jo. an. ex. e. statuim' li.
6.° Lō. Albricꝰ. Et itelligif siue ista pti
cipatō i diuinis fiat i eccłia siue extra ut
i sū. cō. li. 3.° ti. 33. q. 34. ultra mediū. B.
4ꝰ ꝺ falsante lras papales uel sciēter
falsis utēte. extra ꝺ falš dural. Sūt ⁊ a
lii casus papales pt pdcōs. In sexto ha
bēf duo. Primꝰ ē ꝺ isecutoribꝰ cardia
liū q icurrūt mltas ⁊ gues pēas: ut ex
tra ꝺ pe. felic. eo. li. 2ꝰ ꝺ illis q occasiōe
snie excōicatōis suspēsiōis uel intdci
late dāt lniaz guādi illos q tulerūt uł
suos i psonis uel bōis: ut extra ꝺ sen.
ex. qcūq3. Uide plenꝰ. i. excōicatō p°. §
5.° ꝟ. 21. A. Potiꝰ ē. §. 3ꝰ bm qtatōz eiꝰ.
B. Itē qcūq3 corpꝰ alicꝰ defūcti inci
dēt uel decoqret p ossibꝰ trāsferēdis.
Hoc i qdā extrauag. Bōifacii octaui
q icipit detestāde. In clemētinis sūt. 5.
Primꝰ ē si iqsitores hēticoz: odio: gra
amore: uł lucro ꝯ iusticiā ⁊ ꝯsciaz omi
serit ꝯ quēpiā ꝓcedē: uel ipsā hēsim a
licui iponerēt: aut iponerēt q ipediāt

officiū suū: ut ꝺ hē. multoz. i si. 2ꝰ ē de
rligiosis q absq3 spāli lnia ꝓprii sacer
dot solēnizarēt mrimonia aut mistra
rēt sacra eucharistie uł extreme uncti
onis. Suffic tñ lnia prochiał ēt si non
dū ē sacerdos. A. Lō. glo. i cle. religiosi
sup ꝟ. psbyteri. ꝺ pui. Sz hꝰ dz itelligi
dūmō sit i. 25.° āno sue etat: ⁊ faciat se
ꝓmoueri ifra ānū a ꝯmissione cure si
bi facte ad sacerdotiū. alr ipo iure puā
tꝰ ē bñficio: ut i. c. lz. de elec. li. 6.° nisi ec
clesia prochiał foret collegiata. Tunc
n. ñ puat ipo iur. sz si admōitꝰ se ñ faci
at ifra pdictū tēpꝰ ordiari dz puari. ex
tra ꝺ elec. cū i cūct. §. iferiora. ⁊ i. c. sta
tutū. eo. ti. li. 6.° nisi q epi ⁊ superiores
pñt occasione studii scie cłic ꝯueniēt
cū aliqbꝰ dispēsare q ñ teneāf ꝓmo
ueri ad sacerdotiū nisi pꝰ septēniū. dū
mō ifra ānū ꝓmoueaf ad subdiacona
tū ⁊ pꝰ septēniū ifra ānū ad diacona
tū ⁊ psbyteratū. alr sūt ipo iure puati.
Porro dcō septēnio durāte epi ⁊ supi
ores dñt sollicite ꝓuidē ut p bonos et
sufficiētes uicarios ab eis i hꝰmōi ec
clesiis deputādos aiaz cura diligēt ex
erceat ⁊ desuiaf laudabilif i diuinis: q
bꝰ ꝺ eccłiaz ipaz ꝓuētibus nccia con
grue mistrēt. eo. ti. cum ex eo. li. 6.° B.
Suffit ēt lnia illiꝰ uicarii q gerit ordīa
riā curā eccłie. A. Lō. glo. ubi s q dicit
q uf sufficē lnia uicarii' gerēt curā p
modū dcē decre. cū ex eo. B. Itē suf
ficit lnia diocesani: ut notat Jo. an. ex
tra ꝺ pui. religiosi. i cle. A. In directo
ria li. 3.° ti. 2. §. 229.° dr q ad pdcā ñ suffic
lnia epi. Glo. ꝟo i dcā cle. religiosi. sup
ꝟbo psbyti dic. puto pꝰ factū a pēis ex
cusari illū q hꝰ fec. nā diocesanꝰ ē pro
chianꝰ. ꝺ dona. aplice. ⁊ eps psbyt. 95.
dis. oli. ⁊ ꝺ pecu. cle. c. 2.° ⁊ fac qꝺ scripsi
ꝺ pe. ⁊ re. ois. sup ꝟbo ꝓpo. ⁊ tūc eo for
tiꝰ qñ uacat prochiał eccłia. sz qñ ñ ua
cat ꝯsulas abstieri ⁊ ex lnia epi ł archi
epi hoc ñ fiei. lz ab illis rcipi possint ut
scripsi ꝺ officio archiepi. c. 3.° hec ibi.
tale ꝯsiliū uf tenēdū nisi ꝯsuetudo sit
i ꝯriū. qz optia legū iterps ē ꝯsuetudo
ff. de legi. si ꝺ intptatiōe. ⁊ ꝯsuetudo ñ

mala ꝓ lege hn̄da ē.dis.i. ↄsuetudo. et ff.de legi.ꝫ ea.ꝛ regrit ſnia ſpāľ.hoc ē ꝙ de pſonis ↄferēte ꝛ recipiēte ꝛ ō ſa cramēt) fiat ſpecificatō ut hn̄ ſatiſſa ciat lr̃e decret).ſm glo.ſup ꝟbo ſpāli. Credere tn̄ ꝙ exq̄ ō ſacro ſit ſpecifica tio lꝫ n̄ exꝑmať nomē prochiaľ cū dať ſnia religioſo.uľ nomē religioſi cū dať ſnia prochiano euiteť pena. ut ibideꝫ ſubdit glo. B .Jtē ſiliť excōicati ſunt religioſi q excōicatos a canone abſol uūt i cāib' n̄ ↄceſſis.aut abſoluerēt a ſētētiis ꝑ ſtatuta ꝓuīcialia ſiue ſyno dalia ꝓmulgat). A .Glo.i dcā cle.reli gioſi.ſup ꝟbo ſentētus dicit. Puto ꝙ oēm ſniaꝫ icludit excōicatōis:ſuſpēſi onis uľ intđicti cui' nccīa fuerit abſo lutō.Jtē ſup ꝟbo a canōe diċ ꝙ hec ex cōicatō n̄ obtinēt ſi religioſus abſolue ret a ſnia iudic).Jdē ēt no.i directoria li.3°ti.2.§.223° ēt ſi ſnia iudicialiť eēt la ta a papa.Jtē eo.ti.§.234° no.ꝙ ſi reli gioſus abſoluit a pctō ꝓpť qō icurrit qs excōicatōeꝫ ľ aliā ō pdcis ſentētiis dūmō n̄ abſoluat ab excōicatōe ipa ľ ſnia n̄ icurrit hāc penā. B .aut abſol uerēt a cl̄pa ꝛ pēa.ut i dcō.c.ſ religioſi.3° ē ō iſecutorib' epoꝝ.ut ō pe.ſi qs.4° ē de cleric) ꝛ religioſ iducētib' ad uouē dū:iurādū ľ ꝓmittēdū ō eligēdo apō eos ſepulturā.uľ ut iā electā ulťi' nō i mutēt.ut de pe.cupiētes.De h° uide.ť. ſepultā 2° §.1. A .Jbi iſte cāus latius poniť. B .5° ō hiis q cogūt celebrari i loco intđcō ľ ad audiēdū uocant excōi catos ľ intđcōs.uľ ꝓhibēt eis ne moni ti exeāt.ꝛ ō ulťq moniti noiati n̄ exeūt ut ō ſē.ex.ğuis. A .Jbi dr̄. Ne igiť ex ceſſuſ ſic ğueſ excedētiū ipunitate tra hanť ab aliis i exēplū ꝓſūptores ꝓfa tos q i loc) intđcō ſuppoſit) quēꝙ ō ce tero celebrare officia q̄modolibꝫ cogē aut q mō pdcō uꝫ ꝑ cāpanaꝝ pulsatōꝫ uľ uocē ꝓconiā ut ibi ad officia eadeꝫ audiēda aliq̄s excōicatos ꝓſerti uľ intđ dicti ſnia innodatos euocare ſeu q ex cōicati publice aut intđicti de eccľus dū i ipis miſſaꝝ ſolēnia a celebrātib' mōiti ut exeāt ꝓhibē.necnō ꝛ excōica

tos publice ľ intđcōs q i ipiſ eccľiis no miati a celebrātib' ut exeāt mōiti re manē ꝓſūpſerit excoicam'. B .Jtē ō ulťq ferrū eq̄s arma ꝛ ad ipugnādum xp̄ianos nccīa defeřt ľ trāſmittūt ſeu galeas aut naues uēdūt ľ i piratic) ſar racenoꝝ nauib' gubnatōꝫ exercēt.uľ i pēdūt ↄſiliū ľ auxiliū i diſpēdiū ťre ſā cte.eẋ ō iudeis.ita q̄rūdā.ꝛ.c.ad liberā dū.ꝛ ē cāus papaľ ꝑ eẋuagātē ut hēs.i ſarracen'.§.2. A .Jbi ō h° lati' dr̄.mľ te alie ſť excōicatōes papales q̄s ꝓ ob breuitatē omitto cū ō hīs lati' dixeri i q̄dā iťrogatorio qō ↄpilaui.ꝛ ēt i qua driga. B .Etiā.i.uſus clauiū ꝑmo.

Defūcto uľ amoto epo q excōicaue rat ꝛ uacante ſede:capľm ſiue ille ad quē epaľ iuriſdictō tūc ꝑtinꝫ pōt abſol uē a ſnia ſiue iur) ſiue iudic) ſic eps po terat.ut i 6° ō ma.ꝛ obe.c.1.Eodē mō ēt ſucceſſor abſoluē pōt a ſn ia quaꝫ ꝑde ceſſor tulit.ar.xi.q.3.ſi eps. A .2°.ꝛ ibi h° plene ꝓbať. B

Si archieps abſoluat excōicatoſ ab epo i cāu n̄ ↄceſſo. A .Qō ē regľariť ni ſi i cāib' except).ō qb'.ī.archieps.B. n̄ uꝫ abſolutō q2 ē a n̄ ſuo iudice.eẋ de of.or.paſtoraľ.Sꝫ ſi ꝑ appľľatōꝫ cā de ferť ad eū poťit abſoluē.ita tn̄ ꝙ n̄ ni ſi uocat) ꝑtib' ꝛ cognito ō appellatōe eẋ ō appel.romana.li.6° ꝛ ō ſē.ex.c.ue nerabilib'. A .Cō.Albric'.ꝛ ē coīſ ſnia ut i ſū.cō.li.3° ti.33.q.14. B

Eps exn̄s in aliena dioceſi abſoluē nō pōt i hīs q̄ regrūt cāe cognitōꝫ. qa nec ſedē ꝓ tribunali pōt.9.q.2.epm.ſe cus ſi nō regrāt cāe cognitōꝫ.qa hec ꝑ tinēt ad uolūtariā iuriſditionē.Jdem dico i legato de latē pape extra ťmioſ ſue legatōis.ar.ff.de offi.ꝓcō.ꝛ le.l.2.ꝛ extra de offi.le.excōicat). A .Jn dcā.l 2.ſic dr̄.Oēs ꝓcōſules ſtati p'ꝙ urbē egreſſi fuerit hēant iuriſditionē:ſꝫ nō cōtentioſā ſꝫ uolūtariā.ut ecce manu mitti apud eos pn̄t tā liberi ꝙ ſerui ꝛ adoptōes fieri.Con.ꝓdict) Albricus. Et pdicta faciūt ꝙ lꝫ ut no.glo. in dcō c.excōicat).legat' a latē p'ꝙ egreſſus

ē vrbē quĩsq̧ i urbē reuertat̃ possit ab
soluē oēs a sñia iiectiõis manuuʒ. hoc
tñ ñ posit facē nisi erga hoies sue lega
tiõis ⁊ i terra sue legatiõis quando re
quirit cause cognitõeʒ. ⁊ videt̃ sentire
glo. eo.c.excommunicatis.dum dictos
legatos assimilat ꝓ consulibꝰ.et facit
extra de offi.le.c.nouit.⁊ ibi notat Jn
no. B. Epi aũt expulsi pñt exercere
iurisdictõeʒ i alia diocesi. A .Petita
tñ lnia ab epo diocesis.⁊ si nõ obtēta.
⁊ ita ꝙ subditi ñ expulsoꝛes uł eoꝝ fau
toꝛes seu ꝯsiliarii vltra duas dietas a
fine sue diocesis nõ trahant̃.ut i cle. q̃ꝫ
uis.de q̃.i. B .Et sic pñt absoluē.ut i
cle.de fo.ꝯpe.q̃ꝫuis. A .Aduertendũ
etiã ꝙ qlibet eps põt etiã ꝯtentiosam
iurisdictionē i aliena diocesi exercere
de ꝯsensu diocesani.ut i sũ.con.liº 3º.ti.
33.q.53.Et idē ē etiã in aliis pꝛelatis.ut
notat Jnno i dcõ.c.nouit.de offi.dele.
B .Eps absoluē põt a sñia lata ꝑ suũ
archidiaconũ.plebanũ.uł aliũ sub eo
iurisdictiõeʒ hñtē.sʒ nõ dʒ sine cõscia
illiꝰ ⁊ ꝯgrua satisfactiõe.ex̃ ꝺ offi.oꝛ.cũ
ab eccłiaꝝ.⁊.c.ad repmēdã.si tñ absol
uerit vʒ.ar.xi.q.i.de.ꝑsona.Et ē rõ qa
eps ē iudex oꝛdinariꝰ tã laicoꝝ q̃ꝫ cleri
coꝝ sui epatꝰ.ar.in Auten.ꝺ defen.ci
i pn. A .Jn hoc coit̃ ꝯueniunt doc.ut
notat̃ i sũ.cõ.liº 3º ti.33.q.94.Sʒ ut ibi
pʒ glo.Ray.dic̃:licʒ h mgr̃ parificʒ sim
plicē sacerdotem cũ plebano.tñ aliud
credo de p̃sbyt̃o ꝑꝛochiali q nõ hʒ ꝯtē
tiosã iurisdictiõeʒ.⁊ q nõ ꝯsueuit excoi
care nisi ꝓ dãnis q̊ꝝ ignoꝛãt̃ actoꝛes.
et credo ꝙ eps uel ille q sup hoc gerit
vices eiꝰ ipo irreqsito satisfactiõe fac
ta añ si fieri põt ł ꝓmissa cũ fieri posit
põt talē excõicatũ absoluē. B .Et idē
ē ꝺ sñia infdicti.ut.i. infdictum 5º.§ p
¶ Qui de vno epatu domiciliũ trans
fert ad aliũ põt ꝑ secũdũ epm absolui
ab excoicatiõe iurꝭ quã icurrerat i dio
cesi p̃oꝛis sic̃ etiã a pctõ ibi cõmisso.ut
ponit guil. A .Con.Albꝛicus. B
¶ Qñ eps ꝯmittit alicui absolutiõeʒ
de oi excoicatiõe.ñ ꝓpt̃ hoc põt absol
uē illũ excoicatũ ab eo cuiꝰ absolutio
neʒ ñ ꝯmisisset i spãli.foꝛte qa excoica
tus erat ꝓpt̃ dãnũ illatũ epo uł aliqd
hꝰmõi.ex̃.de re.iurꝭ.i gnãli.liº 6º.
¶ Si papa mãdat alicui ꝙ aliquē ex
coicʒ.nũqd pꝰea põt eũ absoluē.Distin
gue.Si ꝯmittit ei cãe cognitiõʒ põt ab
soluē.ar.21.dis.iferioꝛ.Si ṽo papa iaʒ
diffinierat negociũ ⁊ mandet excoica
ri ñ põt absoluē.qa nõ ei iurisdictio sʒ
puꝝ misteriũ delegat̃.ex̃.de offi.dele.
qm̃. A .2º qꝺ̃ ē.c.fi.⁊ hec ē sñia Hosti
⁊ Goff.ut i sũ.con.liº 3º ti.33.q.98. B
¶ Papa si salutat aliquē excoicatuʒ.
uł ꝑticipat ei siue sciēt̃ siue ignoꝛãt̃ nõ
ꝓpt̃ hoc ille ē absolutꝰ ut i cle.si sũmꝰ
ꝺ sen.exco. Si ꝑ papã fuẽit ꝯfirma
ta aliq̃ excoicatiõis sñia quã iferioꝛ tu
lit.nũqd iferioꝛ p̃t absoluē.Distingue.
qa si ꝯfirmata ē ex certa scia nullꝰ ife
rioꝛ põt sñ pape mãdato nisi eēt certũ
ꝙ ꝑ fłi suggestiõʒ fuissʒ ꝯfirmatio ipe
trata.ex̃ ꝺ ꝯfir.vti.uł iuti.c.2º.Si ṽo si
plicit̃ ꝯfirmat ⁊ sñ cãe cognitõe.tũc ife
rioꝛ põt.ex̃.ꝺ isti.ex frequentibus. A.
Hec fuit sñia.Hosti.⁊ glo.Ray.Sed
Goff.dixit Veriꝰ ē ꝙ ille q tulit sñiam
possit ab illa absoluē.ꝑ dcm̃.c.ex freqñ
tibꝰ.ut in sũ.con.liº 3º.ti.33.q.100.sʒ p̃mũ
tutius videtur. B
¶ Si ꝺ facto absoluo aliquē ab excõi
catiõe ꝺ q̃ nõ possuʒ.⁊ postea aduertaʒ
debeo si possuʒ eũ certificare ꝺ erroꝛe
meo ⁊ ꝯsulē ꝙ ipetret absolutiõeʒ ⁊ in
teri ꝺbeo me hr̃e ad illũ q̃i ñ absoluis
sem.guil. A .Ut i sũ.cõ.liº 3º.ti.33.q.cxi.
B Absolutio ex cã falsa nõ vʒ fm
Jnno.⁊ Hosti.qa iudex sic nõ itendit
absoluē.utputa si absoluendus dicat
se satisfecisse uł iuriã sibi remissã fuis
se.uł aliqd tale qꝺ nõ sit veꝝ.Ał abso
lutio siue sit iusta siue iiusta tenet quo
ad ecclesiã militãtē.ar.ex̃.ꝺ re.iurꝭ.ois
res.Jtē qa iura ꝓmptioꝛa sunt ad ab
soluēdũ q̃ꝫ ad ꝯdēnãdũ.50.dis.põderet
A .Meliꝰ facit.c.cũ sint.ꝺ re.iurꝭ.liº 6º.
Et p̃dictis con.Albꝛicus. B
¶ Absolui dʒ excoicatꝰ q offert se ad

iusticiã nõ obstãte si aduersari⁹ appel
let ne absoluat̃.ex̃ ď appel.q̃ frõte.sꝫ ⁊
istũ casũ habes.ĩ.pleni⁹ ĩ ictũ 5º. §.
3º. A .Ibi dr̃ ꝙ añ absolutõꝫ dꝫ suffici
entẽ cautionẽ prestare de parẽdo iuri
Et p̃dcã itelligẽda sũt nisi aduersari⁹
dicat eũ excõicatũ ꝓ manifesta offẽsa
q̃ casu t̃mĩ⁹ octo dieꝝ ei dat̃ ad ꝓbã
dũ.⁊ si ꝓbauerit non relaxat̃ snĩa nisi
p̃us sufficiẽs p̃stet̃ emẽda uł cõpetẽs
cautio de parẽdo iuri si offensa dubia
ꝓponat̃.ut ĩ.c. solet.de sen.ex.liº 6º. B
Qd̃ si excõicatus ĩpetrat sibi absoluti
onẽ sciente aduersario ⁊ non ꝯ̃dicente
nec aliq̃d petẽte ip̃e aduersari⁹ ñ põt
p⁹ea cõq̃ri.q̃a renuisse uĩ.ex̃ de sen.et
re.iu.ꝗuis. A .Con.Albricus. B

¶ Etiã iuit⁹ q̃s põt ab excõicatõe ab
solui sicut ⁊ iuitus excõicari.imo etiã
manẽte cõtumacia põt aliq̃s discrete
excõicationẽ iuste latã remittere si ui
derit saluti illi⁹ expedire.Tho.4º.sen.
dis.18.Idẽ Albric⁹. A .Idem dr̃ in sũ.
con.liº 3º. ti.33.q.iij.⁊ in.q.13. B

¶ Cũ de excõicatõe dubitat̃.nũq̃d dꝫ
absolutio peti? Distĩgue.q̃a si q̃s sup
hº hꝫ ꝯsciãꝫ scrupulosã nimis.depõat
eã ad ꝯsiliũ boni uiri.quã si nolit uel ñ
possit deponẽ.uł hẽat de hº ꝓbabileꝫ
opionẽ:faciat se absolui ad cautelam
ar.ex̃ ď sẽ.ex.iq̃sitiõi. A .Cõ.Albri. B

¶ Si excõicat⁹ dic̃ cãm excõicatõis fu
isse dubiã uł nullã siue falsã ⁊ petit ab
solui ad cautelã.absoluet̃ cũ iuratoria
cautione nisi excõicator ł is ꝓ q̊ excõi
catio lata ẽ ĩfra octo dies ꝓbauẽit de
cã.ex̃ ď sẽ.ex.solet.liº 6º. A .Ibi nil dr̃
de iuratoria sꝫ de cõpetẽti cautione q̃
req̃rit pignora uł fideiussores uł iura
mẽtũ qñ alia nõ pñt p̃stari.sicut ⁊ ido
nea cautõe dic̃ glo.ĩ.c.Odoard⁹.ex̃ de
solu.Itẽ ĩ dcõ.c.solꝫ.ñ dr̃ ꝙ excõicatus
ꝓponat cãm dubiã sꝫ nullã siue iiustã
⁊ q̃ñqꝫ ĩ ꝓbatiõib⁹ remanet dubia. Et
qd̃ ibi ad finẽ dr̃ si offensa dubia ꝓpo
nat̃.itelligit̃ ñ ꝑ ꝓpõnẽ ꝑtı̃:sꝫ ĩ exami
ne iudicı̃ ꝑ defectũ ꝓbatõis.ut ibi per
glo.⁊ ď hº dictũ ẽ ĩ additõe s̃.§.14º. B
Excõicator cognoscẽs erroreꝫ sue ex
cõicatõis dꝫ reuocare siue absoluẽ nõ
obstãte appellatõe adũsarii.sꝫ si de er
rore dubitat põt absoluẽ recepta cau
tõe ꝙ iuri pareat. A .Immo dꝫ absol
uẽ r̃cepta sufficiẽti cautõe.ut ĩ.c.sacº ď
q̊.ĩ. B .Sꝫ caueat iudex ne errorẽ fin
gat ĩ p̃iudiciũ alti⁹ ꝑtı̃.ex̃ ď sẽ.ex.sac⁹.

¶ Ligat⁹ pl̃ib⁹ sentẽtııs uel una ex di
uersis cãis si uult uere absolui dꝫ exp̃
mere oẽm snĩam ⁊ cãm.⁊ sic una abso
lutio sufficit ad pl̃es excõicatões tollẽ
das:alit̃ nõ tenẽt absolutõ q̃a ꝑ subre
ptionẽ obtẽta eẽt.ex̃ de sẽ.ex.officii.

¶ Utꝝ ñ sacerdos absoluẽ possit excõi
catũ. R̃. duplex est absolutõ.Una ꝑti
nẽs ad foꝝ ꝯtẽtiosũ.⁊ ista põt cõmitti
etiã nõ sacerdoti.q̃a poti⁹ ẽ iurisditõis
q̃ȝ ordis.Alia ẽ ꝑtinẽs ad foꝝ pñiale. ⁊
hec cũ ꝑtineat ad ordinẽ sacerdotalẽ
ñ põt ꝯmitti nisi sacerdoti : sic nec ab
solu⁹ a pctõ.ß guil. A .Cõ.Albri. B

¶ In articłõ mortı̃ põt absolui excõica
tus a simplici sacerdote.ar.de pe.dis.i.
qm̃ penitꝫ.ex̃ de sen.ex.nõ dubiũ .⁊ de
sepul.ꝑrochiano . Sꝫ si nõ fuerit abso
lut⁹ si tñ apparuerit ĩ eo signa ꝯtritõis
potit absolui p⁹ mortẽ ab illo.s̃.q̃ euꝫ
sanũ potat absoluẽ.ex̃ de sen.ex.a nob
2º. ⁊ ualet tał absolutio ßꝫ guil. ut sepe
liat̃ in loco sacro uel ut sepultus nõ ex
humet̃ sꝫ ut oret̃ ⁊ celebret̃ ꝓ eo.Et ui
de.ĩ.absolutõ 5º. §.ulti. A .Articulus Quõ itellr̃ ĩ articulo mortis
mortı̃ itelligit̃ nõ solũ ď ꝑiculo mortı̃
ꝓpt̃ ĩfirmitatẽ sꝫ etiaꝫ si sit ĩ ꝑiculo q̃
cũqꝫ uicio morti.puta si timeat hostẽ
uł p̃donẽ uł crudelitatẽ hoĩs potentis
aut odiũ spãle alic⁹ ł si nauigatur⁹ sit
ꝑ loca ꝑicłosa ł loca ĩsidiosa trãsiturus
ßm Inno.⁊ Hosti.⁊ ĩ sũ.cõ.liº 3º. ti.33.q
36.addẽs Ho.ꝙ idẽ ẽ si sit obsessus uł
obsideat in loco ubi frequẽt̃ machine
iaciũt̃ ⁊ baliste.Caueat tñ absoluẽs ꝙ
ñ nimis laxat habẽas ĩ hº cãu: alioq̃n
sub hº p̃textu possent fere oẽs absolui
Et in articulo mortis ẽt simplex sacer
dos põt absoluẽ ab oĩ pctõ ⁊ excõicati
one.dcõ.c.ꝑrochiano.de sepul. nisi spe
cialit̃ aliud sit statutũ .ut ĩ excõicatio
nib⁹ ꝓcessus curie.ď q̃b⁹ ĩ dcõ ĩtroga

torio. Itē qñ pōt epi copia hri ñ dʒ se
simplex sacerdos de casib⁹ refuatꝭ ēt
i hoc articulo itromittē ſʒ Inn. ⁊ i dcā
q.36. ad fi. Itē hoc cāu ⁊ i simili iiūget
absoluēs excōicato ꝙ ipedimēto cessā
te se illi repñtet a q̊ fueāt absoluēdus
mādatū ei⁹ hūilit sup h°. r̄ceptur⁹ ex
ō sē. ex. ea noscit. ⁊ no. i. d.. q. 36. i. pn. B.

Absolutio secūdo

A. s. pcutiētiū clericos. Iniicien
tes man⁹ uiolētas i clericū uel religio
sū pñt absolui p papā tm̄. 17. q. 4. si qs
suadēte. pñt ēt absolui p legatos q de
latē pape missi sūt. ex̄ de sen. excōi. ad
eminētiā. ⁊ de offi. le. ꝙ trāslatōʒ. etiaʒ
si sūt ex̄ t̄mios sue legatōis dūmō sint
i uia. ⁊ etiā si tales excōicati aliūde ue
niāt. ex̄ de of. le. excōicatꝭ. A. Ibi hoc
notat glo. ⁊ itellige h° ſʒ ea q̊ dcā sūt s̄
i additōne. absolutō p̊. §. 5°. B. Legati
ꝯo q nō mittūt de latē ex̄ t̄mios nemi
nē talē pñt absoluē. si dū sint ifra t̄mi
nos pñt absoluē tm̄ exeūtes ō ꝓuicia
sibi cōmissa nō aliūde accedētes. Alii
ꝯo legati locales q ex p̄uilegio eccle
sie sue hñt legatōʒ. ut archiepi̅s cātuar̄.
⁊ sikes h° ñ pñt. ut i. dcō. c. excōicatꝭ. Et
si uis scire q sūt legati de latē. uide. ī.
legatus. §. p̊.

¶ Sūt casus ſm Ho. i qb⁹ iiciēs man⁹
i clericos citra sedē aplicā absolui pōt
Prim⁹ i articulo mortis. 17. q. 4. si qs
suadēte. Tñ iiūgendū ē ei ꝙ si euaserit
sedi aplīce se pñtet. uel ei q possit euʒ
absoluē mādatū ei⁹ sup h° receptur⁹
ex̄ ō sē. ex. a nob. 2°. A. Meli⁹ fac. e. ti. c.
qō de his. B. Et idē i cāib⁹ sequētibus
remoto. s. ipedimēto p̄terꝗ̄ i puero ut
ex̄ de sen. ex. de ceto. i fi. ⁊ c. ea noscitur
in fi. A. In his. c. nil dr̄ de puero ſʒ dr̄
eo. ti. c. ꝗ̄uis. ⁊ c. fi. ⁊ ut ibi pʒ intelligit̄
de puero ipubē. i. mi͛ore. 14. ānoruʒ. B
Et si cessante ipedimēto nō se pñtat in
cidit i eādē sniaʒ. ex̄ de sē. ex. eos li° 6°.
Et uide. ī. absolu° 4°. §. p̊. 2⁹ casus ē qñ
qs hʒ iimicitias capitales uel alias iu
stas excusatiōes ꝓpt̄ qō nō pōt se sedi
aplīce pñtare. ex̄ de sen. ex. de ceto. A.
In h°. c. ñ dr̄ de iusta excusatōe seu ipe
dimēto i gnē. ſʒ dr̄ eo. ti. c. qō de his. ⁊ ō
h° intelligit̄ qō seqt̄. B. De ista excu
satione stabitur arbitrio boni uiri. ff.
de ꝟbo. ob. cōtinu⁹. §. cū ita. ⁊ ex̄ de uo
to ꝙ sup his. A. Hoc. c. parū facit. ſʒ
meli⁹ facit de offi. dele. c. de causis. Et
idē notat̄ ō h⁹ arbitrio bōi uiri. i sū. cō.
li° 3°. ti. 33. q. 36. B. 3⁹ i hostiario qui p̄
textu officii clericū nō ꝗuit̄ lesit. ex̄ de
sen. excō. si ꝯo. 4⁹ i officiali q arcendo
turbā nō ꝓpt̄ea ex ꝓposito ſʒ nō sine
aliq̄li culpa clericū pcussit. ut no. i dcō
c. si ꝯo. 5⁹ si sit mulier. nec distigui debʒ
utꝝ sit debil' an fortꝭ. 6⁹ si sit senex aut
ualitudinari⁹. 7⁹ si sit mēbrꝭ destitut⁹
ita. s. ꝙ ad sedē aplīcā accedē nō possit
Tres casus ꝓxie dci hñt̄ ex̄ ō sē. ex. mu
lieres. ⁊ c. ea noscit̄. ⁊ c. ꝗ̄uis. 8⁹ de ifir
mo. s. qñ ppetuuʒ hʒ infirmitatꝭ ipedi
mētū ul' etiā tp̄ale si timet̄ ꝙ accedēt
mors. ex̄ de sen. ex. qō de his. A. Ideʒ
etiā uidet̄ lʒ ifirmitas nō sit perpetua
sicut dr̄ de aliis ipedimētis tp̄alib⁹ eo.
ti. c. ꝗ̄uis. ⁊ iō uī ꝙ quātitas ⁊ q̄litas i
firmitatis relinquēda sit arbitrio bo
ni uiri. cū sit idetermiata. ex̄ de offi. de
le. de causis. ⁊ ꝓxie dictū est. B. 9⁹ in
paupere quem oportet mendicare. ut
in dcō. c. qō de his. A. Ibi ista pauper
tas nō ē determinata ad mēdicitateʒ
⁊ iō uidet̄ ꝙ arbitrio boni uiri reliquē
da sit ut ꝓxie patuit. x⁹ si regularꝭ uer
berat regularē. ex̄ de sen. ex. monachi.
⁊ c. cū illorū. ⁊ etiam si pcussisset secu
larem. ex̄ de sen. ex. religioso. li° 6°. A.
Intellige de seculari clerico. ut pʒ i di
cto. c. religioso. B. ⁊ de h° hēs. ī. §. 7°.
xi⁹ in his q nō sūt sui iurꝭ. sicut filiifa
milias ⁊ serui. ex̄ de sen. excō. mulieres
A. Con. Albric⁹. Et uī cōis snia doc. lʒ
aliq dixerit ꝙ h̄ casus sit solū itelligē
d⁹ ō seruis. ut pʒ i sū. cō. li° 3°. ti. 33. q. 36.
Sʒ p̄ma uī uēior. q2 cū lex ñ distiguat
nec nos distiguē dēm⁹. ut. l. 3. ff. de offi.
p̄si. ⁊ q2 benigni⁹ leges interpretāde
sūt ff. de le. l. benigni⁹. B. 12⁹ i his q sūt
nobiles ⁊ magne potentie: ⁊ sic delica
ti ꝙ laborē eūdi nō sustinerēt. Hic tm̄

eēt p̄ roman⁹ pōtifex ꝯsulēd⁹.ut no.i
dcō.c.mulieres. A .Ibi h̄ clare hr̄.B
iꝫ⁹ i ipubē.ex̄ de sen.ex.c.p̊ Et hoc etiā
si post pubertatē postulat se absolui.
ut i.c.fi.14⁹ de clic ꝗ cōit uiuūt ꝛ sub
uno tectu dormiūt ꝛ in eadē domo ue
scūtur.ex̄ de ui.ꝛ ho.cle.qm̄.qđ cōit ex
ponit qn̄ simul uiuūt i aliq̊ eodē colle
gio. A .Cō.Albric⁹.ꝛ ad h° bn̄ fac dic
tū.c.qm̄. B .15⁹ i mōialib⁹.ex̄ de sē.ex.
de monialib⁹. A . Istas absoluit ep̄s
ut ibi pꝫ. B .16⁹ i hospitalariis sci Jo.
hierosolimitani.ex̄ de sen.ex. canōica.
A .Hos absoluit p̄or su⁹ si ē sacerdos
nisi excessus difficil fuerit ꝛ enormis
ut ibi. B .17⁹ i his ꝗ cleric non enor
mē sꝫ modicā ꝛ leuē iiuriā irrogarunt.
ex̄ de sen.ex.ꝑuenit.q̄ ꝗdē decretal nō
cōtinet dispensationē ut ꝗdā dixer̄t.sꝫ
potius ꝯtinet ius cōe.qđ hodie sat in
nuit.ex̄ de sen.ex.religioso.lib°6°. A .
Con.Albric⁹.ꝛ ē cōis snia ut pōt colligi
ex notat i sū.cō.dcā.q.36. B

Nūc q̄dā ad declarationē circa p̄di
ctos casus.dicem⁹.Circa p̄mū g° casū
s.đ ꝑiculo mort no.ꝙ itelligit n̄ soluꝫ
ꝓpt ifirmitatē sꝫ ēt si sit i q̄cūqꝫ ꝑiclo
morti uicino puta si timeat hostē uel
p̄donē uel crudelitātē potēt aut odiū
spāle alic⁹.uel si nauigatur⁹ sit.ul ꝑ lo
ca isidiosa trāsitur⁹.ff.de dona.cā mor.
l.3.ꝛ.4.Idē ponit Hosti.ꝛ addit ꝙ idē
ē si sit obsessus uel obsideat ubi iaciū
tur machine uel baliste. A .De hoc di
ctū ē s̄ absolutio p̊ ad finem. B

Circa tiū ꝛ q̄rtū casū.s.đ hostiario
ꝛ officiali nota ꝙ si tal n̄ casu fortuito
sꝫ ex deliberatiōe ꝑcussisset clicū ḡuit
a papa dꝫ absolui.ex̄ de sen.excō. si ꝟo

Quid si clic° armat⁹ uēit ad bellū
ul facit isultū.ꝛ is ꝯ quē uenit ipsū ca
pit? R° sꝫ Inno.si h° faciat sciēt excōi
cat⁹ ē sꝫ ad papā n̄ mittit.si tn̄ h° fit ad
defensiōꝫ nō ē excōicat°.dū tn̄ cessāte
cā defensionis ip̄m libē abire ꝑmittat
ut Hosti.dicit. A .Con. Albric⁹. Et dr̄
idē in sū.con.li.3°.ti.33. q. 36 . ꝛ allegant
Inno.in.c.si ꝟo.p̊.ex̄ de sen .ex . Sꝫ cer
te Inno.ibi nō ur̄ illud ad qđ allegāt

dicē sꝫ solū ꝙ qn̄ ꝗs usus ē moderata
tutela nō icidit i excōicationē.al sic. B

Si etiā official talez capiat auctorita
te ꝓp̄a ꝗa alit nō poterat ꝯpesci ab in
iuria alti⁹ nō ē excōicat⁹ imo mēt. 23.
q.3.fortitudo cū se.Et h° dico si p̄latus
su⁹ n̄ fuit ibi ꝗ h° faciat.ꝛ ip̄e eū p̄lato
ꝯciti⁹ pōt restituat:aliogn ꝯ.ut ex̄ de
sē.ex.ut fame.§.laici. A .Cō.Albri. B

De muliere dubitat si mutilauerit
ul occiderit clicū an sit mittēda ad cu
riā? R° sm guil . In ptāte epi ē mittē
uel nō.ꝗa nō distiguit circa eas inter
atrocē ꝛ nō atrocez iiuriam. Et subdit.
Credo tn̄ ꝙ expediat h⁹mōi mulierez
mitti ad curiā si ē fortis ꝛ si atrocitas
mag̃ ē:ꝛ nō fit alti p̄iudiciū de ei⁹ mis
siōe. Mulier ꝟo icendiaria sacri loci
ul falsificās lr̄as pape ut ibidē guil .di
cit mittēda ē ad curiā.ꝗa n̄ iueniūt iu
ra ꝑcē mulierib⁹ i hac ꝑte.ꝛ forte ē cā
ꝗa nō ꝯmittūt h⁹mōi crimia nisi ꝑ ex
cogitatā malitiā.sꝫ man⁹ iniectio mul
totiēs fit ex subito ipetu. A .Con . Al
bricus.ꝛ idē ponit i sū.con.dcā.q.36. B

De reglarib⁹ nota ꝙ si excess⁹ fuisꝫ
difficil ꝛ enormis ut si ad mutilatiōez
mēbri ul effusiōnē sanguis sit ꝓcessū
ꝓ absolutōe ad sedē aplicā st mittēdi
ex̄ đ sē.ex.cū illoꝝ.uiđ.i.absolu° 3°. §.p̊.

De filiofamilias ꝛ ꝟuo intelligēđ ē
ꝙ nō dn̄t mitti qn̄ h° eēt i p̄iudicium
p̄ris uel dn̄i nisi fuisset tā enormis ex
cessus ꝙ ꝓpt uitandū scādalū ad sedē
aplicā eēnt mittēdi.ex̄ de sen.exc. rela
tū. A .Ibi dr̄ ꝙ serui sūt mittēdi nisi
h° fecerit i fraudē dn̄oꝝ ut subtrahant
se ab obsequio eoꝝ.aut ipsi dn̄i ꝓpter
h° sine culpa ḡue dānū icurrūt . tunc i
utroqꝫ casu nō mittūt cū nimis sint a
sede aplica remoti:sꝫ i recōpēsatōꝫ la
bor quē in itinē sustierēt alia eis satis
factio iiūgat. Pro ḡui ꝟo ꝛ enormi sꝑ
mittūt. B .Et itelligendū ē de ꟺuis ꝗ
s.sūt ꟺuil ꝯditiōis.nō de famul seruiē
tib⁹. Sꝫ ꝛ de filiisfamilias itelligit In
no.si sūt impuberes.al si sint adulti lꝫ
sint i p̄ria ptāte mittēdi sunt ad curiā
quia in hoc sui iuris sunt ꝗa pn̄t ire q̊

uolūt. A .De hᵒ dictū ē s̄.§.p̊.xv.xiᵒ. B
De ipuberibꝰ dicēdū ē ꝙ si nō sunt
doli capaces nō iciderūt i excōicatōnē
Si āt sūt doli capaces tūc icidūt si aio
iiuriādi aut uindicādi ꝑcutiūt. Sed et
pꝰ ꝙ̄ ueniūt ad pubtatē.ut i. 15ᵒ. ul' 16ᵒ.
āno. si adhuc tales sunt ꝙ sine ꝑiculo
ad sedē ap̄licā ire nō p̄nt ꝓpt ibecilli
tatē corpis uel defectū discretiōis .ab
ep̄o p̄nt absolui recepto iuramēto ꝙ
ipedimēto sublato se p̄ntabūt .ut no.
ex̄ de sen.ex.c.si. A .Con. Albricus .et
fuit dictū glo. Ray. ut i sū.con . liᵒ 3ᵒ. ti.
33.q.36.xv.14.ᵒ Doli aūt capax dr̄ .7 .an
norū aut sup̄ ut notat glo.i.c.p̊.ex̄ ꝫ de
lict] pueroꝝ. Juramētū āt pueri ꝓpt
defectū discretiōis nō ē p̄cise nccīuz sꝫ
arbitrio ep̄i ul' alti' absoluēt] ꝯmittit
utrū expediat iuramētū p̄rare uel nō
ut no. in sū.con.eo.ti.q.104. B
De iiuria xvo enormi. s. q̄ dicat ꝯter
miatū fuit ꝑ quādā decre. Jnno. quar
ti. ex̄ uagātē. q̄ icipit ꝑlectis. Sed qꝛ il
la decre. uacat ꝑ ꝓhemiū sexti pōt di
ci s̄m ꝙ hēt .i. enormia.§.2ᵒ. A . Dic la
tiꝰ ꝙ̄ ibi. ꝙ enormis seu ḡuis iiuria dr̄
si ad mutilationē mēbri uel effusionē
sanguis sit ꝓcessū aut ep̄o aut abbati
fuēit iiuria irrogata. ex̄ de sen.excō.cū
illoꝝ. ubi dic̄ glo. ꝙ nō intelligit̄ de q̄li
bet ꝑua sanguis effusione: sꝫ ꝙ hᵒ pu
tat ꝯmittēdū arbitrio iudic]. Dr̄ etiam
enormis ex aliis uariis circūstātiis. de
qbꝰ i Jnsti. de iiu.§. atrox. ubi dicitur.
Atrox iiuria extimat̄ ul' ex facto. uelu
ti si qs ab aliq̊ uulneratꝰ fuerit uel fu
stibus cesus ul' ex loco. ueluti si cui in
theatro ul' i foro uel i p̄torio iiuria fac
cta sit. uel ex ꝑsona. ueluti si mḡratus
iniuriam passus fuerit. uel si senatori
ab humili persona iiuria facta sit. aut
parenti uel patrono que fiat a liberis.
uel libertis. Et scd̄m glo. Ray. et in sū.
con. li.3ᵒ. ti.33.q.36. i p̄dict] attēdit̄ etiaꝫ
circūstātia tēpoꝝ. Et idē dr̄. i .enormia
forte alicuiꝰ notabilis solēnitat]. Jn di
rectoria etiā li.3ᵒ. ti .4ᵒ. §.xiᵒ. dr̄ ꝙ si iiu
ria fcā i foro dr̄ enormis .multo fortiꝰ

si fiat i ecclesia l' cimitēio l' dormitorio
ex̄ de sen.ex.cū ꝓ cā. Deniq; i n̄ expres
sis stabit̄ iudic] arbitrio. ex̄ de offi. de
le. de causis. B . Jn oibꝰ p̄dictis casi
bus dicit Ber. ꝙ dꝫ absolui reqsito p̀ꝰ
ep̄o. ꝙ si non pōt haberi pōt absolui a
ꝓprio sacerdote. ex̄ de sen.ex .nuper i
fi. A .De hᵒ etiam s̄. absolutō primo
ad finē. Hoc etiā itelligendū ē p̄tꝙ̄ in
regularibꝰ. de qbus dicetur stati. B

**Absolutio 3ᵒ. scilicet regula
riū.** Regularis si ꝑcussit regu
larē eiusdē claustri ab abbate uel alit̄
dicto p̄lato ꝓprio pōt absolui' A Ali
q dixerūt ꝙ solū ab abbate: sꝫ ē ueriꝰ
ꝙ ēt hᵒ pōt fieri ab aliis p̄lat] diuersis
noibꝰ noiat]. ex̄ de sen.ex.cū illorū. ibi.
uolētes eoꝝ p̄lat]. ꝛc̄. Et notat̄ in sum.
con. li.3ᵒ. ti.33.q.43. Jdē ēt notat̄ i dire
ctoria li.3ᵒ. ti.4ᵒ. §.39ᵒ. Et s̄m glo. Ray.
ꝛ in sū cō.eo.ti.q.48. inter dictos prela
tos cōputandi sūt p̄ores cōuentuales
fratꝝ p̄dicatoꝝ ꝛ guardiani fratꝝ mio
ꝝū ꝛ oēs p̄ores cōuentuales cuiuscūq;
ordis sint q nō h̄nt sup̄ se maiorē in eo
dē ꝯuētu. Secꝰ de p̄oribꝰ triū uel q̄tu
or regulariū q ꝓ uolūtate sui sup̄ior]
p̄ficiūt̄ ꝛ amouēt̄. Jn dicta etiaꝫ.q.48
dr̄ ꝙ ad hᵒ ꝙ dicti p̄lati religiosoꝝ pos
sint ab hac excōicatione absoluē dn̄t
eē sacerdotes. ꝛ facit ex̄ de sē.excōi .ca
nōica. ubi dr̄ ꝙ frēs sci Joh̄ .hierosoli
mitāi p̄nt absolui a suo p̄ore sacerdo
te. B Si xvo altiꝰ claustri tūc ꝑ abba
tē ꝓp̄ū ꝛ eiꝰ q passus ē iiuriā absolue
t̄. ex̄ de sen.excōi.cū illoꝝ. ꝑ modū q h̄
ponit̄ i hᵒ eodē.§. Si āt ꝑcussēit cl'icuꝫ
secularē absoluet̄ ꝑ ep̄m. ex̄ de sen.ex.
religioso li.6ᵒ. A .s. eo casu q̊ ep̄s pos
sit absoluē secularē clericū si aliū clēi
cū ꝑcussisset. ut ibi. B . Et hec itelligē
da sūt nisi excessus eoꝝ sit difficilis et
enormis. ut si ad mutilatōꝫ mēbri uel
ad effusiōꝫ sanguis dico ex uulnē sit ꝓ
cessū .uel si i ep̄m uel i abbatē sit ma
nꝰ iiecta. A .Sanguis effusio n̄ reqri
t̄ ex uulnē: sꝫ q̄lit̄cūq; fiat s̄m arbitriū

iudicꝫ.ut s̄ absolutō 2° ad finem. B .
Eodē q̄z mō pōt absolui regularꝫ q an̄
igressū religiōis tale aliqd ꝯmisissz ut
i.c.cū illoꝝ.ꝙ si regularꝫ n̄ hz ꝑlatū q
sit sacerdos.aut si sit defūct⁹ uel excōi
cat⁹ ad diocesanū ē rcurrēdū.ut notat
Hosti.ex̄ de sē.ex.monachi. Qō itelli
gēdū ē ſm guil.tā ō exēptꝫ q̄ ō.n̄ exēp
tis siue sint monasteria uiroꝝ uel mu
lierū. A .Idē no.in directoria li.3° ti.
4°.§.43.ꝛ in sum.con.dcā.q.48. B .
Qn̄ duo abbates dn̄t absoluere fit sic.
Abbas ꝑcuciētꝫ recipiet a ꝑcutiēte iu
ramētū.ꝛ abbas ꝑcussi ꝟberabit. que
ꝟbera erūt loco satisfactiōis.qa mona
ch⁹ nō hz unde satisfaciat.ꝛ demū ab
bas ꝓprius absoluet.Cōgruēti⁹ tn̄ fi
et si un⁹ alti ꝯmittat totū.ex̄ de of.or.
c.fi.hec Host.Porro ꝑdicta oia ō rgu
lari ꝑcutiēte nō sūt extēdēda ad falsa
rios lraꝝ dn̄i pape.aut alios cāus uel
snias de qb⁹ papa absolutionē reſuat
h°.n religiosis nullo iure ꝯcedit̄.sz nec
abbates siue hui⁹mōi ꝑlati pn̄t sbdi
tos absoluē si ligati eēnt ꝑ aliquā sen
tētiā latā ab hoie siue i gnāli siue exꝑs
s o noie.hec guil. A .Con.Albricus.Et
aduertēdū ꝙ ꝑlatus religiosus sacer
dos pōt absoluē subditos suos etiaz si
se ꝑcusserit extra claustra seu extra se
pta dom⁹ uel ubicūqꝫ.lz Hosti.alit̄ di
xerit ut no.i directoria li.3°.ti.4.q.42.
.qr i dcō.c.cū illoꝝ.§.nos tn̄.non fit aliq̄
distinctio.Et pn̄t dicti ꝑlati absoluere
subditos q ēt an̄ igressū religiōis talē
excōicationē icurrerit nisi excessus fu
erit enormis.dcō.§.nos tn̄. B
¶ Religiosus uni⁹ diocesis si ꝑcutiat
clericū uel religiosū alti⁹ diocesis tūc
i absolutiōe reqret̄ diocesan⁹ ꝑcussi si
cut nūc de duob⁹ abbatib⁹ dictum ē.
Hoc tn̄ hodie nō uidet̄ reqri sz a ꝓꝓo
ep̄o pn̄t absolui.ex̄ de sen.ex.religioso
li.6°. A .Con.Albricus. B
¶ Qui dicit se excōicatū ꝓpt̄ uiolētā
man⁹ iiectōz ſm Ray.n̄ dz recipi ad re
ligionē.si tn̄ rcept⁹ fuerit pōt p⁹ea ab
solui iuxta modū h̄ dictū.§.p̄.Cō.Ho.
ꝛ Inno.lz qdā dicāt ꝙ recipi pōt ut ad

dit guil. A .Idē no.i sū cō.li.3° ti.33.q.
44.ꝛ in directoria li.3.ti.4.§.46.ubi
dr̄ ꝙ talis nō dz recipi:si tn̄ recipiat̄ te
net receptio lz male fecerit q recepit.
B.Ceteꝝ an tp̄e ꝓbatōis absolui pos
sit.dn̄dū ſz Hosti.ꝙ sic.sz ꝯditio ibi in
telligit̄ ip̄o iur̄ si i eadē religiōe ꝑseue
rauēit.ꝙ si nō ꝑseuerauerit reducēd⁹
ē i eandē sniaz ab eo q eū absoluit. A.
Cō.Inno.ꝛ Archi.ꝛ notat̄ i directoria
eo.ti.4.§.48.ubi etiā subdit̄ ꝙ ꝑlat⁹
eū absoluēs dz ei iiūgē ꝙ si egrediat̄
religionē se ei q potat absoluē repn̄tz
qō si nō fecerit q̄cito cōmode potit re
icidit ip̄o iure i eādē sniaz.de sen.excō.
eos.li.6.ꝛ i.§.se.subifert̄.qō si h° etiaz
ei nō fuerit iiunctū ꝛ ifra tēp⁹ ꝓbatō
nis egrediat̄.ipso facto reicidit in ean
dē excōicatōnē.quia tacite subitelligi
dz ꝙ h° sit sibi iiūctū.ar.dci.c.eos. B

Absolutio iiii° quo ad satisfaciendum.

Ubi sciēdum
ꝙ absoluti a snia canōis uel hois cum
neq̄ūt recurrē ad illū a q̊ fuerāt absol
uēdi ꝓpt̄ ꝑiculū mortꝫ uel aliō ipedi
mētū si cessante ꝑiculo uel ipedimēto
se n̄ pn̄tāt illi a q̊ debeāt absolui recep
turi mandatū eius ꝛ satisfacturi ut oz
reicidūt i eādē sniaz. A . Hec pn̄tatō
dz fieri q̄citi⁹ cōmode pōt.ut i.c.eos.ō
q̊.i. B .Et eodē mō reicidūt absoluti
a sede ap̄lica uel ei⁹ legatꝫ qb⁹ iiungi
t̄ ut ordiario uel alti se pn̄tēt ꝓ pnia ꝛ
ꝙ iiuriatꝫ satisfaciāt.ꝛ hoc faciāt q̄ci
ti⁹ ꝯmode poterūt.ex̄ de sen.ex.eos li.
6. Propt̄ uiolētā manuū iiectōz i cle
ricū,satisfactio pecūiaria fieri solet. q̄
qdē applicabit̄ monastēio si man⁹ iie
cta fuerit i mōachū uel clericū uel cō
uersū.ar.12.q.1.n̄ dicatꝫ.ꝛ ex̄ de sta.mo.
cū ad mōasteriū.p̊ rn̄so. Si āt i clēicuz
secularē:satisfactō ip̄i clerico applica
bit̄ nisi i ꝯtumeliā ecclesie fuēit pulsa
t⁹.nā ꝛ tūc ecclesia agē pōt iiuriaꝝ.in
sti.ō iiu.§.ꝙ si usufruct⁹.hec Goffre.ꝛ
Hosti. A .Dict⁹.§.icipit.si cōi ſuo.i q̊
§.ē ꝟsus.ꝙ si usufruct⁹. Et ꝑdictꝫ con.
Albricus.ꝛ lz ꝑdcō cāu satisfactō fiat

ecclesie nihilominus ꝛ clerico. qa uter ꝙ potest agere iniuriarũ ꝛ lesus in cu ius contumeliam facta est lesio. sicut ꝛ pro iniuria filii agit ꝛ pater ꝛ filius. in insti. de iniuriis. §. patitur. B

Excõicatus propter damnũ si satis facere põt non debet absolui nisi satis faciat ꝛ peccant qui talem absoluunt sed tamẽ absolutus ẽ ab excõicatione ẜm guil. Si aũt emẽdam prestare nõ põt debet absolui recepta idonea cautione ꝙ satisfaciat si ad piguiorez fortunam peruenerit: ex̃ de ꝟbo. sig. ex parte p. ꝛ de solu. Odoardus. Et hec cautõ erit pignoraticia uel fideiussoria. qa dicit̃ hec idonea cautio quam si pstar̃ non põt saltem prestet iuratoriã. A. De hoc dictũ ẽ s̃ absolutio p̃. §. 17. B. Absolutio enim nõ est deneganda. 26. q. 6. si presbyter. A. Conc. predict. Albricus. B. Talis quoqꝫ ad petitõnez aduersarii tenet̃ cedẽ bois ut dic̃ guil. ꝛ uide. ĩ. cautõ. A. Hec cessio possꝫ obtinẽ de rigore iur. ciuil' sꝫ i foro ꝯscie ñ sp. sꝫ tũc qñ creditor esset i arta necc̃itate nã qñ ẽ idigẽs d̃bitor ꝛ creditor ita sufficiẽs ꝙ ẜm deũ tenet̃ ei s̃buenir̃ debitor ñ tenet̃ stati restituẽ ẜꝫ Sco. De q̃ lati' i mã restõnũ d̃o dãte dicet̃. B.

Absolutio v. quo ad modum

Non potest quis absolui sub conditione: puta si satisfecerit quia taliter absolut' nõ eẽt simpl'r absolutus ẜm guil. ex̃ de re. iur. act'. li. 6. A. Cõ. Albricus. B

In absolutiõe a maiori excõicatõe 4. obseruãda sũt. Primũ ut excõicat' iuret p̃us star̃ mãdat. eccl'e. ex̃ de sẽ. ex. ex tenore. sꝫ h' iuramẽtũ non ẽ de suba absolutiõis. ex̃ de sen. ex. cuꝫ desideres. uñ ꝛ si omittat̃ qd̃ fieri non dꝫ nõ ꝓpt̃ h' min' tenꝫ absolutõ. Porro de pueri an iurare debeãt iudicio epi relinqt̃: A. Idẽ dr̃ in sũ. cõ. li. 3. ti. 33. q. 104. Sꝫ h' uidet̃ itelligẽdũ de puberi b' al's secus. 22. q. 5. pueri. ubi dr̃. Pueri ante. 14. annos nõ cogãt̃ iurare l'ꝫ alig

dixerit ꝙ h' dr̃ de iuramẽto testis. Sꝫ certe tex. loqt̃ idistĩcte. uñ nec nos distiguẽ debem' de decimis ad audientiã. B. Mulieres aũt idubitãt̃ iurar̃ debẽt. Secũdũ ut si excõicatus sit pro notoria i aliquẽ offẽsa ñ absoluit̃ nisi p̃us sufficiẽs emẽda p̃stet̃. Pro occulta ꝟo offensa aut ꝯtumacia sufficit iuratoria cautio ubi nulle expẽse petũt̃ sꝫ ubi expẽse petũt̃ uel satisfactõ dãni tenẽdũ ẽ qd̃ dictũ ẽ s̃ absolutio 4. §. 2. ꝛ 3. Tertiũ ẽ ut absoluat̃ p eũ qui tulit suiam uel eius supiorẽ aut aliũ cui ꝯmiserit cũ spalmo ꝛ orõne ꝛ ꝟberib' ꝛ postea s̃biũgat̃. absoluo te a tali excõicatione. ex̃ de senten. exc. a nobis 2. Quartũ ut postmodũ excõicator faciat illi mãdata iusta ꝛ rõnabilia al' possit appellari. ex̃ d̃ pact. c. fi. ꝛ de appl'. ut debit'. A. Dictũ. c. fi. parꝫ facit. B. De h' uide. ĩ. i se. §. Et sciẽdũ ꝙ in p̃dictis nõ itelligit̃ absoluẽs pticipare illicite cũ excõicato sꝫ poti' licite ꝛ in his q̃ ad salutẽ aie ptinẽt. ꝛ sic nullã sniaꝫ icurrit. ex̃ de sen. ex. cũ uolũtate. In excõicatione ꝟo minori exprimet excõicat' ꝓpo sacerdoti cãm. ꝛ sic se faciat absolui spãlit̃ ab hac. Et itelligit̃ ꝓp' sacerdos prochian' ul' diocesan' t' ille q de lnia eoꝝ ẽ elect'. Nec regrit̃ iuratoria cautio ut ex̃ de sen. ex. nuper circa finẽ. A. De absolutione a maiori excõicatiõe lati' dr̃ i sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 103. Et de hac ꝛ etiã d̃ absolutiõe a peccato late posui i q̃driga lrali. li. 2. ti. 5. §. 9. ꝛ x. ꝛ ẽt i interrogatorio. ꝛ. ĩ. usus clauiũ 2. iõ h̃ transeo. B. Que ãt mãdata fieri debeãt absoluto q iurauit. Dicẽdũ ꝙ si erat excõicatus a canõe iiũgẽdũ ẽ ei p̃ncipalit̃ ꝙ ꝯ̃ illũ canonẽ nũꝙ ueniat ut icẽdiario ꝙ nõ icẽdat ꝛ pcussori clerici ꝙ ñ pcutiat ꝛ sic̃ ia. 23 q. ult. pessimã. A. Meli' ex̃ de sẽ. ex. ex tenore. B. Aliqñ etiã regrit̃ cautio ꝙ de cetero talia nõ faciãt. ex̃ d̃ sẽ. ex. guẽ. A. Ibi h' scribit̃ i statutarios ꝯ̃ libertatẽ ecclesie. B. Siũter etiam qñ hñs ipedimentũ absoluit̃ ab eo q

alias non posset. iniungendum est ut q̃
cito poterit se presentet. Uide s̃ abso
lutio 4.º §. p̊. Sed si apparuerit senten
tia iniusta nullum mandatum fiet ab
soluto. extra de senten. excommunica.
sacro. A. Con. Albricus. B
¶ Defunctus hoc modo absoluet̃. Si
est sepultus in cimiterio non exhuma
bitur: si alibi exhumabitur ꝛ corpus
uel sepulchꝛuȝ uerberabitur ut fit cir
ca uiuos. ut notatur extra de sen. excõ.
a nob̃ 2.º A. s. in glo. Et intellige hoc
quando in defuncto apparuerunt sig̃
contritionis ꝛ penitentie. ut in sũ. con.
li.º 3.º ti. 33. q. 121. B Et ad quid ualet ta
lis absolutio. uide s̃ absolutio p̊. §. fin.

Absolutio vi.º

s. a pctõ Forma absolutionis in sacramẽto pe
nitentie bm̃ Alb. ꝛ Tho. in. 3. parte. q.
84. est. Ego absoluo te. A. Expressis
illis a quibus fit absolutio alias super
nihilo absolutio fundaretur. B. Sȝ
p̃mittit oratõ. Misereat̃ tui ꝛc. ne foꝛ
te effectus sacramẽti ipediatur ex par
te penitẽtis. Itẽ postea cõuenient ap
ponitur in noie patris ꝛc. ut exp̃matur
ꝙ sacerdos non ꝓpria auctoꝛitate ab
soluit sed quasi minister. ꝛ hoc relinqt̃
arbitrio sacerdotis. Nec etiam requi
ritur ipositio man᷒. qa hoc sacr̃m nõ oꝛ
dinat̃ ad ꝯsequẽdã aliquã excellẽtiaȝ
gr̃e sȝ ad remissionẽ pctõꝝ. Magꝭ ãt
cõpetẽt crucis signatio. qa p̱ signũ cru
cis xp̃i remittũt̃ pctã. ꝛ tñ nõ ẽ d̃ necẽ
tate sacr̃i. De mã absolutiõis pctõꝝ ha
bẽt̃ p̃ta. i. ꝯfessoꝛ ꝛ ꝯfessio p̱ totũ. A.
De hac foꝛma absolutõis lati᷒ dictũ ẽ
ubi s̃ absolutio 5.º §. p̊. ad finem. B

Acceptilatio

Est q̃dam imaginaria solutio. ut i insti.
q̃bus mo. to. l. obli. §. p̊. ꝛ hȝ fieri h᷒ mõ
Interrogat debitoꝛ creditoꝛem accep
tũ ne habes? Et respõdȝ ille. Accept ũ
habeo. ꝛ sic debitoꝛ liberat̃. ff. eo. l. i. et
l. an iutil. §. acceptũ. A. Ibi dr̃ ꝙ acce
ptilatiõe nõ tollit̃ nisi obligatio ꝟboꝝ
Foꝛa aũt ponit̃ in dcõ. §. p̊ sic. Q̃ȝ ego
tibi ꝓmisi hẽs ne acceptum? Et rñdet
creditoꝛ. Habeo acceptũ qd̃ tuli. B

Acceptio personarum

Acceptio personarũ. Pctm̃ acceptiõis persona
rũ ꝯmittit bm̃ Tho. scd̃a scd̃e. q. 63. qñ
cũq; aliqd ꝯfert̃ alicui non habito re
spectu ad cãm. s. utrũ sit dign᷒. Uñ solȝ
queri utrũ peccet ep̃s dãdo bñficium
bono si p̃termittat melioꝛẽ. R.º scd̃m
Tho. i q̊dã q̊libet. Cõtingit aliqueȝ eẽ
melioꝛẽ simpl̃r q tñ nõ ẽ melioꝛ q̃tuȝ
ad h᷒ ꝙ p̃ficiat̃ in ecclesia. Ep̃s ãt ñ te
net̃ dar̃ melioꝛi simpl̃r sȝ melioꝛi q̃tũ
ad h᷒. uñ si p̃ferat unũ alt̃i ꝓpt̃ cãm q̃
p̱tinet ad honoꝛẽ dei ꝛ ad utilitatẽ ec
clesie iste melioꝛ ẽ. Si aũt cã p̃ferendi
ad h᷒ nõ p̱tineat erit acceptio p̱sonaꝝ
q̃ tãto ẽ g̃uioꝛ q̃to i reb᷒ diuis ꝯmitti
tur. Idẽ Tho. scd̃a scd̃e. q. 63. A. Ideȝ
no. in sũ. con. li.º 3.º ti. 33. q. 236. B
¶ Utrũ peccet ep̃s dãdo bñficiũ ꝯsan
guineo. R.º bm̃ Tho. i q̊libȝ. Si consan
guine᷒ sit eq̃ idone᷒ põt ep̃s eũ p̃ferre
nisi foꝛte ex h᷒ scandalũ oꝛiat̃. ut aliq
exiõ malũ exẽplũ accipiãt. ut qñ ꝓba
bilit̃ timeret̃ ꝙ alii p̃lati ex h᷒ exẽplo
iducãt̃ ad dãdũ beneficia suis ꝯsangui
neis etiã min᷒ dignis. al̃ i hoc cãu licȝ
satisfacere nãli amoꝛi q ꝯri᷒ caritati ñ
ẽ. Si ꝟo ꝯsanguine᷒ sit min᷒ idoneus
non dȝ eũ p̃ferre p᷒posito melioꝛi du
plici rõne. p̊ qa ifidelit̃ agit dispẽsatoꝛ
q negociũ dñi gerẽs nõn melioꝛat cuȝ
possit. 2.º qa hoc uidet̃ ad acceptionem
p̱sonarũ p̱tinẽ. Conditio. n. ꝯsanguini
tatꝭ nõ ẽ cõditio p̱tinẽs ad curã eccl̃ie.
q̃ nõ obtinet̃ iure sanguis sȝ diuo mu
nere. Est aũt cõditõ faciẽs ad negociũ
dispensatiõis p̃rimonialiũ bonoꝝ. uñ
si ep̃s ex his ꝓuideat suo ꝯsanguineo
min᷒ idoneo nõ ẽ acceptio p̱sonarum.
Con. idẽ tho. scd̃a scd̃e. q. 63. A. Idem
etiã notat̃ i sũ. cõ. li. 3. ti. 34. q. 237. B

Accidia

quid est? R.º bm̃ Tho. scd̃a scd̃e
q. 35. Accidia bȝ Damasce. est

q̄dā tristicia agg̃uās aium hōīs ut ni
hil ei agere libeat. Et iō accidia impor
tat q̄ddā tediū opandi. H⁹ mōi autē
tristicia q̄nq̄ ē mala fm se. q̄nq̄ ꝟo fz
effectū. fm se q̄dē ſi est ꝺ eo qꝺ ē uere
bonū lȝ sit apparēs malum. sicut tristi
cia q̄ ē de spūali bono. Si ꝟo ē ꝺ malo
pōt eē mala fm effectū. s. ſi sic hoiem
agg̃uet ut eū totalit̃ a bono ope retra
hat. ⁊ sic ē pctm̄ nō tm̄ sp mortale. Naȝ
ſi ichoatio pcti fit i sola sēsualitate et
nō pueniat usq̄ ad ꝯsensū rōnis. tunc
ꝓpt̃ ipfectionē actus ē pctm̄ ueniale.
Qn̄ ꝟo ptigit ad rōnē q̄ ꝯsentit i hor
rorē ⁊ detestationē boni dini carne ꝯ̄
spm̄ pualēte ē pctm̄ mortale. A. Hoc
itellige qn̄ hec tristicia ē circa ea q̄ sūt
p̄cepti seu necessitat| salutis. ut in sū.
con. liᵒ 3ᵒ. ti. 34. q. 221. B

Accommodatio

Uide. ī. commodatum.

Accusare

Utrum homo teneat̃ accusare. Rᵒ fz Tho. secūda
scōe. q. 68. Si crimen sit tale ꝙ ꝟgat i
detrimētū rei publice tenet̃ hō ad ac
cusationē dūmō possit sufficiēt̃ ꝓbar̃
puta cū pctm̄ alicui⁹ ꝟgit i multitudi
nis corruptelā corpalē siue spūalem.
Si aūt nō sit tale qꝺ i multitudiñē re
dūdet. uel etiā ſi sufficiētē ꝓbationeȝ
hr̄e nō possit: nō tenet̃ ad accusanduȝ
q̄a null⁹ tenet̃ ad id qꝺ debito mō pfi
cere nō pōt. A. Nec obstat p̄dictis ſi
reuelet̃ secretū. q̄a h° fit ꝓpt̃ cōe bonū
qꝺ sp p̄ferēdū ē puato. ⁊ iō ꝯ̄ bonū cōe
nullū secretū licet recipe. nec tamē ē
oīo secretū qꝺ p sufficiētes testes pōt
ꝓbari fm Tho. ubi s̃ ⁊ i sū. con. liᵒ 2ᵒ. ti
5. q. 190. B. Quō autē fieri debeat ac
cusatio. Sciēdū p̊ ꝙ debet fieri in scri
ptis. 2. q. ulti. q̄ crimē. Sed h° sp nō est
nccīuȝ puta ī leui crimie. ff. de accusa.
l. leuia. Sil̄r̄ etiā i notoriis q̄a i huiuſ
mōi nec accusator reqrit̃. ex̄ ꝺ accusa.
euidētia. Sec⁹ i nō notoriis etiā ſi ma
nifesta sint. xi. q. 3. eoꝝ. A. Notoriū dr̃
qꝺ pȝ p sniam uel p ꝯfessionē factam
in iure. aut p euidētiā rei q̄ t̃giuersati
one aliq̄ celari ñ possit. ex̄ ꝺ coha. cle. ⁊
mu. c. fi. Manifesta aūt dici pñt q̄ alit̃
liquēt. B. Itē dȝ accusatio fieri cum
iscriptiōe. i. ꝙ accusator debȝ se ad pe
nā taliōis obligare. ut. 2. q. ulti. q̄squis.
2. q. 3. calūniator. 2. c. q̄ nō ꝓbauerit. Ex
cipiūt̃ q̄dam casus. ut in leui crimine.
Itē i crimie apostasie. Itē cū marituſ
accusat uxorē ꝺ adulťio ⁊ i filib⁹. Sȝ
sciēdū ꝙ ⁊ ſi accusator nō iscribat: ex
nā tm̄ accusatiōis h⁹mōi pena calūnie
uenit. C. de accusa. l. ulti. Itē accusatio
debet exp̄mi uiua uoce ⁊ pñte accusa
to. 2. q. ulti. p scripta. A. Con. p̄dictis
Albric⁹. ⁊ idē no. in sū. con. libᵒ 2ᵒ ti. 5ᵒ.
q. 189. B

Si accusator accepit pecuniā ob ac
cusandū uel nō accusandū. crimē con
cussiōis cōmisit. ⁊ tenet̃ ad restitutiōȝ
sicut habetur. ī. concussio.

Accusatio reddit̃ uitiosa tripliciter
ut hr̄. 2. q. 3. per totū. ⁊ Tho. tradidit se
cūda scōe. q. 68. dicens. Accusator aut
calūniat̃. s. falsa crimia iponēdo: aut p̄
uaricat̃. s. adhibēdo fraudē in accusati
one ⁊ adiuuādo aduersam ptē crimia
uera fraudulent̃ abscondendo de q̄b⁹
accusauit colludēs cū reo ꝓp̄as ꝓba
tōes dissimulādo ⁊ falsas excusatōes
admittēdo. aut accusator t̃giuersat̃. s.
totalit̃ ab accusatiōe desistēdo. ⁊ h° cū
fit iordiate. Cōtingit. n. aliqn̄ desistere
ordiate dupl̄r. Unoᵒ ſi in ipō accusatō
nis ꝓcessu cognouerit falsū eē illꝺ de
q̊ accusabat. Alioᵒ ſi p̄nceps ad quē p
tinet cura boni cōis accusationeȝ abo
leuerit. A. Idē no. in sū. con. liᵒ 2ᵒ. ti. 5ᵒ.
q. 121. B. Accusatio ꝯ̄ mr̄imoniū. uiꝺ
ī. mr̄imoniū 7ᵒ. ⁊ mr̄imonium 8ᵒ.

Accusatus

Utrū falso accusatus possit accusāti iniuriā remit
tere. Rᵒ fm Tho. secūda secūde. q. 68.
Falso accusans spāliter facit iniuriaȝ

accusato.ꝛ iō si ipe accusatus inocens
fuerit pōt iuriā suā remittē: maxie si
ille nō calūniose accusauit sȝ ex animi
leuitate. Si ṽo accusatoꝛ ab accusatio
ne desistat ꝓpť aliquā collusionē cum
aduersario .tūc facit iuriā rei publice
ꝛ hoc mō pōt ei accusatꝰ remittere.sed
hoc ad ṗncipē ꝑtiet q̲ reipublice curā
gerit. A .Idē notať i sū.cō.liº 2º.ti.5.q.
192. Sȝ nec ṗnceps dȝ sine iusta cā ꝛmit
tere. Naȝ inťest rei publice ne crimina
remaneāt ipuita.ff. ad.l .acqľ.l.ita vul
neratꝰ.ꝛ.ex̄.ō sen exco.ut fame.ꝛ q̲a fa
cilitas venie incentiuuȝ tribuit delin
quendi .23.q. 4.ē iniusta. B.

¶ Utꝝ accusatꝰ peccet moꝛtaliť negā
do ṽitatē i iudicio. Rº ṡm Tho. ubi.s̄.
A .Immo.q.69.arti.ṗmo. B .Accusa
tꝰ teneť iudici ṽitatē exponē. quaȝ ab
eo ṡm foꝛmā iurꝭ exigit.ꝛ iō si cōfiteri
noluerit uľ si mēdaciť negauēit.moꝛta
liť peccat. Si vero iudex exq̲rat q̄ō nō
pōt ṡm oꝛdinē iuris.nō teneť ei accusa
tus rñdē.sȝ pōt ꝑ appellatiōeȝ uel aliť
licite subťfugē mēdaciū tn̄ dicē nō licȝ
A Idem i sū.con.liº 2º ti.5.q.193. assig
nando ṡm Tho. pꝛedictisꝰ rōnem ꝙ q̲
cumq̃ facit ꝯ̄ debitum iusticie moꝛta
liter peccat. B

¶ Non licet accusato calūniose se de
fendē ṡm Tho.ubi sup̄. A .s.dcā.q.69
B .Nā i cā crimiali iuramētū de calū
nia ṗstandū ē ex̄.de iura.calū.c.inherē
tes .et quidē accusato licet se defendē
ṽitatē occultādo quā cōfiteri nō teneť
ꝛ hoc ꝑ aliquē ꝯuenietē mōm. puta ꝙ
nō rñdeat. Hoc.n.nō ē calūniose se de
fendē sȝ prudenť euadē. Nō aūt licet
ei falsū dicē nec etiā ṽitatē illā tacere
quā ꝯfiteri teneť .nec etiā aliquā frau
dem uel dolū adhibē.q̲a fraus ꝛ doluſ
vim mēdacii hn̄t. ꝛ hoc ē calūniose se
defendē. A .Ide i sū.con.liº 2º ti.5.q.
194.ubi etiā dr̄ ꝙ tūc iudex req̲rit ve
ritatē ṡm oꝛdinē iurꝭ cū ṗcedit īfamia
sup̲ aliq̄ crimine.uel apparuerūt aliq̄
indicia.uel etiam cū ṗcessit pꝛobatio
semiplena. B

¶ An liceat accusato appellare. Rº ṡȝ
Tho.scd̄a scd̄e.q.69. Qñ appellatio fit
ex ꝯfidētia iuste cāe. q̲a videlȝ accusa
tus iiuste a iudice ğuať.licȝ appellare
Secꝰ si q̲s.appellet cā afferēde moꝛe
ne ꝯ̄ eū s̄nia ꝓferať. Idē.2.q.6.q̲cūq̃

¶ An liceat accusato ꝛ ad moꝛtē ꝯdē
nato se defendē uel fugē. Rº ṡm Tho.
ubi.s̄. Si dānatꝰ fuerit iuste nō licȝ ei
se defendē.sȝ potiꝰ ꝯpetit iudici resistē
tem ipugnare. Si vero iiuste. tale iu
diciū siľe ē violētie latronū. ꝛ iō i tali
casu licet resistere ṗncipibꝰ malis.nisi
foꝛte ꝓpť scādalū vitādū .cū ex hoc a
liq̄ ğuis turbatio timereť. Accusato āt
cuicūq̃ fugē licet. q̲a ꝛ si nō liceat resi
stere.nō tn̄ teneť facē id vnde moꝛs se
quať .s.manē in loco vnde ducatur ad
moꝛtē. A .Sic etiā si aliq̲s sit dānatꝰ
ꝙ fame moꝛiať.nō peccat si sibi cibuȝ
occulte mistratū sumat.q̲a nō sumere
eēt seipm occidē.ṡm Tho. ibidē. ut in
sū.con.liº 2º ti.5.q.196. B

¶ Ultio sciēdū ē ꝙ de q̲bꝰ criminibꝰ
absolutꝰ ē accusatꝰ nō dȝ accusatio re
plicari.ex̄.de accu.ō his.23.q.4.si illic
De mā aūt accusatiōis tangiť.ī.iq̲sitio
9.ṗmo De accusatiōe etiā ꝯ mr̄imoni
um.ī.mr̄imoniū 7º ꝛ matrimoniuȝ 8º
per totum.

Adiuratio

Utruȝ liceat adiurare. Rº ṡm Tho. scd̄a scd̄e.q.90.
Si aliquis per iuocationem diui nois
uel ꝑ inuocationeȝ cuiuscūq̃ rei sacre
alicui hoī nō sibi subdito adiurando in
tendat nccitatē agendi aliq̲d īponē sic
imponit sibiipsi iurando .talis adiura
tio illicita est.q̲a usurpat in aliū ptātē
quā n̄ hȝ.sicut ṗnceps sacerdotū ṗsum
psit dn̄m nostꝝ Iesum xp̄m adiurare.
Math.26º. Tn̄ ꝓpť aliquā nccitatem
sup̲ioꝛes tali gnē adiuratiōis pn̄t infe
rioꝛes astringē Si ṽo q̲s intēdat solū
mō ꝑ reuerētiā diui nois uel alicuiꝰ rei
sacre aliq̲d ab alio obtinē absq̃ īposi
tiōe nccitatis.talis adiuratio licita est
respectu q̊rūlibȝ. Demōes āt possumꝰ

adiurãdo p ꝟtutẽ diui nois tanq̃ iimicos expellẽ ne nob̃ noceant spũalit̃ uꝉ corpalit̃ ſm ptãtez nob̃ datam a xp̃o. Luc.x°. Ecce dedi uob̃ ptãtẽ calcandi sup serpẽtes ꝛ nihil uob̃ nocebũt. Nõ tñ licitũ est eos adiurare ad aliqd ab eis addiscẽdũ uelꝉ etiã ab eis obtinẽdũ qa h° ptinet ad aliquã societatẽ cũ eis hñdã: nisi forte ex spãli instinctu uꝉ reuelatiõe diuina aliq sci ad aliq̊s effect⁹ demonũ ope utũt̃. sicut legit̃ ꝺ beato Jacobo q p demões fec̃ Hermogenẽ ad se adduci. Adiuratio ꝟo ad irrõnabilẽ creaturã põt intelligi dupliꝛ. Uno mõ ut adiuratio referat̃ ad ipaz creaturã irrõnabilẽ ſm se. ꝛ sic uanuz esset ipam adiurare. Alio° ut referat̃ ad eũ a q̊ ipa creatura agit̃ ꝛ mouet̃. ꝛ sic dupliciť adiurat̃ creat̃a irrõnabilis. Uno qdẽ mõ p modũ depc̃atõis. qꝺ ptinet ad eos q diuina inuocatione miracula faciũt. Alio° p modũ cõpulsiõis adꝟsus diabolũ q in nocumẽtũ nr̃m utit̃ irrõnabilib⁹ creaturis. ꝛ talis ẽ modus adiurãdi i exorcistis p q̊s demonũ ptãs excludit̃. His igit̃ modis licet. Sz sic adiurare ꝙ p h° demonũ iploret̃ auxiliũ: nõ licet. A. Idẽ i sũ. cõ. li. 3°. ti. 34. q. 246. cum duobus se. B

A **Adoptio** uel arrogatio. Adoptio ẽ extranee persone in filium uel nepotẽ uel deinceps assũptio legitia. s. qa p adoptionẽ q filius nõ est p filio habet̃. A. Hec diffinitio fuit Ray. Tho. Pe. ꝛ Al. ut in sũ. cõ li. 4°. ti. 8. q. 2. B. Cui⁹ due sũt spẽs. Una dr̃ arrogatio. ꝛ ẽ qñ ille q nõ hz pr̃ez seu etiã qui emãcipat⁹ ẽ trãsit cũ reb⁹ suis i ptãtẽ arrogãtis. ꝛ hz h° fieri auctoritate p̃ncipis. Alia ꝟo spẽs cõi noie. s. adoptio nũcupat̃ qñ adoptat̃ q ẽ i ptãte pr̃is. nec trãsit i ptãtẽ adoptãtis. ꝛ h° fit iperio magistrat⁹. ff. eo. l. 2. ꝛ. l. si pr̃. A. In his. ll. nihil dr̃ ꝙ adoptat⁹ nõ transeat in ptãtẽ. sz dr̃. C. e. l. penꝉt. ꝛ reseruatur ei tm̃mõ successio ab intestato in hẽditate adoptãtis. ut ibi. Operat̃ etiã hec adoptio ipedimẽtũ mr̃imonii. extra ꝺ cogna. le. c. uno. ꝛ null⁹ ali⁹ eius uidet̃ effect⁹: nisi forte qs det̃ i adoptionez auo ꝉ pauo materno seu paterno qñ filius ẽ emãcipat⁹. dcã. l. pe. Nã tũc transit i plenã ptãtẽ adoptãtis ut ibi. B. Qꝺ si qs i domo p se uel etiã corã aliqbus aliquẽ recepit i filiũ uel filiã. nulla est adoptio. C. de pba. l. non nudis.

¶ Adoptare põt pr̃familias q sui iuris ẽ ꝛ q generare põt. qm̃ q non põt generare si h° ẽ ppt̃ aliqꝺ ipedimẽtũ nãle nõ potit adoptare. Sec⁹ si eẽt ppt ipedimẽtũ accñtale ut spado siue gladio castrat⁹. ff. e. l. 2. A. In hac. l. dr̃ de impedimento accñtali tm̃. s. ꝙ spado põt adoptare. sz de nãli dr̃. ff. e. l. adoptio. B. Itẽ nõ põt adoptare minor ãnis 40. nisi iusta cã intueniẽte. ff. eo. l. si pr̃ §. ulti. A. Quia magis liberorũ procreatõni studẽ dz. nisi forte morb⁹ aut ualitudo i cã sit: aut iusta cã arrogãdi aut si cõiũctã sibi psonã uelit adoptare. i. arrogare. ut ex p̃cedẽtibus patet. Itẽ ñ dz qs plures psonas arrogare nisi ex iusta cã. sz nec libertũ alienũ. dcõ §. ult l. i q̊ ñ dr̃ nisi ꝺ arrogatõne. Ideo uidet̃ ꝙ minor. 40. ãnis possit adoptare ꝛ si nõ arrogare. ut i sũ. cõ. li. 4°. ti. 8. q. 5. B. Itẽ mulier adoptare non põt nisi ex rescripto p̃ncipis in solatium liberorũ amissoꝝ in bello. C. eo. l. mulierẽ. A. Idẽ ponit̃ i sũ. con. dcã. q. 5. sz in dcã. l. mulierẽ. ꝛ i iurib⁹ ibi allegatis nil dr̃ i bello. B. Adoptari aũt quilibet põt tã masculus q̃ femia dũmõ sit itã tũ mior pr̃e adoptãte ꝙ fili⁹ ei⁹ nãlis eẽ posset. ff. eo. l. adoptio. Adoptat̃ aũt pñs ꝛ uolũtarius tm̃. ff. eo. neq̃ absens A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 6. B

¶ Effect⁹ adoptõis ẽ ꝙ adoptat⁹ per oĩa ut fili⁹ adoptãtis habeat̃. A. Saluo qꝺ s̃ dictũ ẽ de simplici adoptato. B. Ita ut etiã ab intestato succedat C. eo. l. pe. Itẽ ꝙ si sit arrogat⁹ tũc filii ei⁹ ꝛ nepotes si q̊s hz trãseũt i ptãtem arrogãtis. sec⁹ si sit solũ adoptat⁹. ut i

p̄.§.dictū ē. A .Facit.ff.eo.l.si pr̄. B .
Itē q arrogator tenet̄ relinq̃re arro
gato q̈rtā ptē bonoꝝ oīuꝫ q̄ hꝫ. ⁊ hoc si
ue in testō siue uelit eū emācipare. Sꝫ
adoptator nihil tenet̄ relinquere ado
ptato nisi uelit. C.eo.l.i.⁊.2. A .Lex p̄
ma nihil facit.sꝫ.2.⁊.l.penl̄. B .Idem
Tho.in 4.° dis.42. Quō aūt adoptio i
pediat m̄rimoniū uide ipedimētū 7.°

Adulatio Utrum sit pec
catum. R° sꝫ
Tho. scd̄a scd̄e. q.115. Si ali
quis uolens ad delectationem alt̄i lo
qui excedat modū i delectādo peccat
Et si q̄dē h° faciat sola intētione dele
ctandi: uocat̄ placid° sm ph̄m. Si aūt
h° faciat intētiōe alicui᷒ lucri ꝯsequē
di: uocat̄ blanditor uel adulator. Cōit̄
tn̄ nomē adulatiōis solꝫ attribui oib᷒
q sup̄ debitū modū v̄tutis uolūt alios
v̄bis uel factis delectare. ⁊ sic ē pctm̄.
ptinet aūt ad adulationē laudare ali
quē in q̄b᷒ nō ē laudād᷒. q̄a forte sunt
mala uel nō recta siue nō certa bona.
Aut etiā si timeri possit q ad inanem
gloriā laudatus ꝓuocet̄. Si q̄s v̄o lau
dare uelit ꝓpt̄ bonū: puta ut aliqueꝫ
cōsolet̄ ne i tribulatōib᷒ deficiat. uł ut
in bono ꝓficiat aliis debitis circūstā
tiis seruatis. ptinebit hoc ad v̄tutē. A.
Idē i sū.cō.li° 3.° ti.34.q.258. B

¶ Utrꝫ adulatio sit pctm̄ mortale. R°
sm Tho. ubi s̄. Adulatio pōt eē pctm̄.
mortale tripliciter. p̄ mō rōne mãe. sicut
cū laudat aliq̄s pctm̄ alic᷒. hoc.n. ꝯ̄ria
tur dilectioni dei ꝯ̄ cuius iusticiaꝫ hō
loq̄t̄. ⁊ dilectiōi ꝓximi quē in peccato
fouet. unde est peccatū mortale. 2° mō
ratione intentionis: puta cum aliquis
adulat̄ alicui ad hoc ut fraudulent̄ ei
noceat corporalit̄ uel spūalit̄. ⁊ hoc est
etiā mortale. 3° mō p occasionēꝫ: sicut
cū laus adulatoris sit alt̄i occasio pec
candi etiā p̄ter adulatoris itētōnem. ⁊
tūc cōsiderādū ē utrū occasio sit data
uel accepta uel q̈lis ruina seq̄t̄ ex hoc
s. uenialis uel mortalis. ⁊ sm hoc iudi
cādū ē. Si āt aliq̄s ex sola auiditate d̄
lectandi uel ad euitandū aliq̄d malū
uel cōsequēduꝫ aliq̄d nccītatis alicui
adulat᷒ fuerit: nō ē ꝯ̄ caritatē nec mor
tale sed ueniale. A .Idē i sū.cō.eo.ti.
q.261. B

¶ Utrū peccet adulator seu ali᷒ uolē
do placē hoib᷒. R° sm Tho. ubi s̄. Uel
le placē ꝓpt̄ caritatē nutriendā ut eis
spūalit̄ q̄a ꝓficē possit: laudabile est.
i. Cor. x.° Per oīa oib᷒ placeo. Sꝫ ꝓpt̄
inanē gloriā uel ꝓpt̄ lucrū uel etiā in
malis est pctm̄. sm illud p̄s. Deus diss̄i
pauit ossa eoꝝ q hoibus placēt. Et ad
Gal. p̄. Si adhuc hoib᷒ placerē christi
seru᷒ nō essem. A .Idē in sū.cō.eo.ti.
q.260. B

¶ Utrū dare adulatorib᷒ sit peccatū
mortale. R° sm Tho. scd̄a scd̄e. q.168.
⁊ etiā sm guil. Non. nisi alit̄ appetit᷒
nimi᷒ uane glorie hoc causet. sic hero
des delectabat̄ qn̄ laudes sibi dabāt̄
nō hoiuꝫ sꝫ dei. uel nisi itēdat ⁊ cupiat
illā adulationē. de q̊ dr̄ i p̄s. Laudatur
pctōr i desideriis aie sue. Et i Isa. Po
pule meus q btm̄ te dicūt ⁊c̄. Hec eni
adulatio crimē ē. ⁊ tales largitores cō
municāt eis i crimine. A .Ideꝫ in sū.
con.li.2.°.ti.5.q.22. B

Adulterium Est alie
ni thori
uiolatio .32.q.5. Non mecha
beris. Quid faciet mulier que d̄ adul
terio suscepit filium uel supposuit si
bi alienum partuꝫ. ⁊ ita q nō ē fili᷒ su
scepit expēsas ab eo q putat̄ eē pr̄. ⁊ ē
cā q illi q eēnt alr̄ heredes ei᷒ n̄ succe
dūt? R° sm Ray. Mulier i pnia reue
let sacerdoti ꝓprio uel epō seu utriqꝫ. et
tūc p̄dicti inquirāt diligēti᷒ ⁊ caute d̄
cōditōib᷒ spurii uel suppositi. ⁊ si inue
nerit q sit hō spūalis ⁊ timēs deū: tūc
corā muliere si uiderit expedire rece
pto p̄us sacro ab ipsa q nō calūniose
ꝓcedat ēt ab illo q secretū teneat. po
terūt reuelare sibi ⁊ ꝯsulē q igrediat̄
religionē uel transferat se ad longinq̄

ita q nihil percipiat ꝺ bonis putatiui pr̃is. Et addit hic Ul. q illa mulier pōt reuelare marito si nō timet ꝑiculū. sic sūt aliq̄ viri q̄ sustinēt sciētes adulterium vxorū. aliq̄ forte q̄ ꝯsētiūt. q̄a non possūt ꝓp̄os hr̄e filios. ⁊ hui⁹mōi i tāli casu tute mulier p̄t r̄uelare mārito: ⁊ si acceptet absoluta ē mulier. A. Nisi respectu eoꝝ q̄ nihilomi⁹ r̄manerēt i dāno sic possēt eē filii veri respectu porciōis legitie vel ēt q̄cūq̧ alii q̄ ad totā hereditatē qn̄ talis fili⁹ eēt ex adult᷑io seu incestu q̄a penit⁹ excludit᷑ a successiōe. C. ꝺ incestis nup. Autē. ex ꝯplexu ⁊ de naturalib⁹. Auten. liceat. ita vt ēt alimēta eis negētur ex substātia parētis. ꝺcā. Autē. ex ꝯplexu ⁊ extra qui fi. sint legit. ꝑ venerabilē ad fi. Sꝫ ꝺ eq̄tate canonica alimēta ꝯcedunt᷑ extra de eo q̄ dux. i ma. cū hr̄ēt. ⁊ ibi glo. B. Si uero illi spurio vel suppoito nō pōt reuelari sine periculo. vel ēt si p⁹ reuelationē n̄ vult acq̄escē ꝯsilio. tūc iiūgat᷑ mulieri q de reb⁹ si q̄s hꝫ uel i futuro hr̄e pot᷑it satisfaciat viro iuxta posse dolēs de peccato ⁊ ēt ꝺ eo q nō pōt plene satisfacē. Et tal᷑ satifactio fiat ꝑ aliū secrete ⁊ caute nō reuelādo ipi viro ꝑsonā vxoris. ⁊ ita erit i bono statu ar. 22. q. 5. hoc videt᷑ ⁊ extra de peni. offici. Idē Hosti. Et tenet᷑ mulier viro satisfacē etiā ꝺ ꝯsūptis ab isto filio. De hēditate āt tenet᷑ hēdib⁹ viri ab itestato: vl᷑ hēdib⁹ script. vel q̄b⁹ v̄isimilit᷑ credit q relig̃sset. ⁊ si hoc nescitur det pauperib⁹. Itē dic Inno. q si mulier nō hēꝛꝫ q restituat ⁊ hēt ꝓbatiōes ꝑ q̄s dicti successores releuarēt᷑ a dāno q̄ꝺ hn̄t dꝫ eas adducē nisi g̃ue malum eēt ꝓuētuꝝ tūc nō dꝫ facē q̄a min⁹ malū ē dānū reꝝ q̄ ꝑiculū aiaꝝ ⁊ corpoꝝ. Si v̄o nō hēt ꝓbatiōes sileat. 2. q. 7. pleriq̧. Hec Ray. Hosti. ⁊ Inno. A. Idē in sū. con. li° 2° ti. 5. q. 23. B

Sꝫ nūq̄d dcūs fili⁹ tenet᷑ credē mulieri. R̄ndeo ſꝫ. guil. Nō tenet᷑ credē mulieri soli. q̄a posset eē muliebris fallacia. ⁊ si sana ꝯscia nō credit. excusat⁹ ē tā de ꝑceptis q̄ de ꝑcipiendis. Si v̄o honestas feie ⁊ alie circūstātie faciūt eidē ꝺ hoc ꝓbabilē opionē siue ꝯsciaꝫ ⁊ vult tutiorē viā eligē. nihil vlterius ꝑcipiat. ꝺ p̄ceptis aūt ⁊ ꝯsūptis q̄diu bonā fidē habuit Ray. dat cōsiliū ut restituat uel cōponat. Sed tn̄ talis ut dic nō ē cogēdus. q̄a possessor erat bone fidei. C. de rei uēdi. certū. Hosti. q̊ꝫ ⁊ Ul. ⁊ guil. dicūt q n̄ tenet᷑ ꝺ ꝯsūptis q̄diu fuit bone fidei. A. Idē i sū. con dcā. q. 23. ubi dr̄ ſm Hosti. q mulier tenet᷑ restituere ista cōsumpta ꝑ filium putatiuū. B

Sed nūq̄d mulier possit filios ꝺ adulterio susceptos sibi heredes istituere. R° Certe sic. q̄a q̄libet pōt sibi heredē institue̅ eū cui non ꝓhibet᷑. reseruata sp̄ legitia ꝑte liberis suis. De quo uide infra legitia ꝑ totū. A. Intellige hoc nisi ꝯsuetudo regiōis repugnet ſm Albricū ⁊ i sū. con. li° 2° ti. 5. q. 26. Pr̄ āt n̄ pōt hui⁹mōi filios institue̅. vt supra. §. primo. in additione. i. B

Uir hn̄s legitimos filios si viuente vxore aliā ducat sciētē ipedimētū. A. Si. n. iustā hēꝛꝫ ignorātie cāꝫ legitia foret ꝓles. extra q̄ fi. sint le. c. penult. B. ⁊ ex ea filios hēat. nūq̄d tales filii adulterini possint succedere patri. an vero teneantur restituere filiis primi matrimonii. R̄ndeo scd̄m gui. Restituere tenentur totā hereditatē filiis p̄mi matrimonii cū fructibus mala fiꝺ ꝯsumptis q̄tūcūq̧ oporteat eos male egere vel mēdicare. A. De hoc supra absolutio. 4° ad fi. B. Nisi bona fiꝺ cōpleta sit legitima p̄scriptio maxime si etiam post completam legitimaꝫ prescriptionē retinēt bonam fidem. tunc enim n̄ tenentur. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 25. B. De accusatiōe adulterii. ⁊ quomō adultera possit dimitti. habes ifra matrimonium. s° per totuꝫ. Quō etiam adulteriū ipediat matrimoniū habes ī ipedimētum. s. §. 2° Et vtrum liceat vxorem adulteram occidere ibidem. §. vlt.

Aduocatus eē ñ pōt imo
exp̄sse ꝓhi
bet᷑.p̄ gdē si sit h̄etic⁹ uł excōi
cat⁹ uł pagan⁹.4.q.1.c.1.⁊ ex̄ de heretꝭ.
excoicam⁹ p̄ ⁊ de pe.dis.1.nemo uł i fo
ro.Ubi etiā habes ꝙ peccat iudex ⁊
puniri debet q sciēter admittit tales.
Itē si sit monach⁹ uel religiosus. Ta
les.n.peccāt aduocādo nisi ꝓ mōaste
rio de mādato p̄lati.16.q.1.monachi ex̄
de postu.ex parte. Itē ꝓhibet᷑ si sit cle
ricus i sacris ordib⁹ ꝯstitut⁹ uel ēt i mi
norib⁹ dū tñ sit bñficiat⁹. Talib⁹.n.ꝓ
hibita ē aduocatio corā iudice secula
ri nisi i ꝓpria cā uel ꝓ ecclesia sua uel
ꝓ ꝯiūctis aut mis᷑abilib⁹ ꝑsōis.extra
de postu.clerici.⁊.c.cū sacerdotꝭ.Sꝫ an
corā iudice ecclesiastico possint. satis
uidet᷑ ꝙ sic.ar.i dcō.c.clerici. Exceptis
ep̄is ⁊ ēt sacerdotib⁹ gb⁹ uidet᷑ siplici
ter int᷑dcm̄ nisi ut dcm̄ ē i cā ꝓp̄a uł ec
clesie.uel ꝓ ꝯiūctis aut miserabilib⁹
ꝑsonis.14.q.5.deniq̧.88.dis.p̄latū.⁊ ex
p̄ssius i illa decre.cū sacerdotis. Et itel
lige dūmō i p̄dcis casib⁹ diuū officiuꝫ
nō ipediat᷑.ar.dis.91.cleric⁹. Et nota ꝙ
gcūq̧ ē bñficiat⁹ i aliq̈ ecclesia ⁊ p̄stat
ꝓ extraneis patrociniū aduocatois uł
ꝓcuratois ꝯtra eā dꝫ illo bñficio expo
liari.ut i p̄dcō.c.cū sacerdotꝭ. A. Hoc.c
loqtur de clerico. Sꝫ ꝺm Inno.ibi. Idē
ē ēt si sit laicus i ecclesia bñficiatus.ut
bñficio illo p̄uet᷑.ut i sū.cō.li°p̄ ti.5.q.15
7. B. Itē nō debꝫ qs eē iudex uel asses
sor i cā illa in q̈ uult eē aduocatus. qa
duo officia i eadē cā ꝓhibet᷑ exercē.4
q.4.c.1.⁊.2. Sūt ⁊ alie ꝑsōe ab aduoca
tioē ꝑ canones ꝓhibite.ut surd⁹. A .s.
q penit⁹ nil audit.ff.ꝺ postu.l.2. B.mu
tus cec⁹. A .utroq̧ oculo p̄uat⁹.dcā.l.i
B.furiosus ipubes usq̧ ad.18. ānū . se
natu mot⁹. A .De remoto a senatu nł
la uident᷑ fieri mētio nec in allegatio
ne ifra poita.nec i dcā.l.1.ubi p̄dcā ori
ginalit᷑ ponūt᷑.nec i sū.con.i dcā.q.157.
ubi eadē notāt᷑. B.seru⁹.feia.⁊ uir pas
sus muliebria.s..ꝯ.nām. A .Nisi uio
lenter fuisset passus dcā.l.i. B. Itē dā
nat⁹ capitali crimie uł calūnia publcii
iudicii. Item q operas suas locauit ut
pugnaret i arena cū bestia.hec omnia
111.q.7.§.tria.

¶ Utrꝫ clericus beneficiatus i diuer
sis ecclesiis possit p̄stare patrocinium
contra aliaꝫ. Rn̄deo ꝺm. Ber. Nō uiꝺ
tur ꝙ possit. Si tñ eēt p̄lat⁹ i vna eccle
sia.tūc rōe p̄latiōis pōt. Et ideꝫ dic In
no. A.s.i.c.fi.extra de postu.vbi p̄dcā di
cit Ber. Sed Inno.in hoc discrepat a
Ber.qa tenet ꝙ clericus ēt nō p̄latus
possit aduocare ꝯ aliā.qa ecclesia non
ꝯputat᷑ inter extraneos sup v̄bo dicēs
Secus si ꝓ alia ecclesia vbi simile bñ
ficiū hūit. B .Addēs ꝙ si nccīo of
ficio fūgat᷑ pōt ad similitu dinē tutorꝭ
ff.ꝺ postu.l.puto.⁊.l.vltꝭ. A .Nō dic ad
similitudinē.sꝫ dic ut tutor vel p̄latus
ecclesie exēplādo officiū necessarium.
Et idē videt᷑ facē i eo qꝺ seqt᷑. B. Iteꝫ
⁊ ꝓ priori ecclesia pōt agē ꝯtra secūdā
ar.extra ꝺ iure iurꝭ.tuā.⁊.c.itellecto. A
Predicta etiā notātur i sū.con.li°2°ti
5.q.169. B

Utrū iudex teneat᷑ dare aduocatū.
Rn̄deo tenet᷑ qñq̧.ut eis q hr̄e nō pñt
ꝓpter pauꝑtate uel ꝓpter potētiā ꝑ
tis aduerse.ff.ꝺ offi.ꝓcō.l.nec gcq̧.§.fi
Et gdē si iudex hoc alicui aduocato p̄
cipiat.⁊ ille sine cā ꝺneget p̄t ꝑ iudicē
ꝑpetuo remouēi ab officio aduocatio
nis.C.eo.ꝓuidēdū. A .Que ē i.c.ꝺ po
stulādo. B .Dꝫ igit᷑ obedire si tñ ꝯpe
tēs salariū ꝯstituat᷑ ꝺ q̊ vide ifra.§.6°
⁊.7°. A .Idē in sū.cō.li°2°ti.5.q.170. Sꝫ
q̊ ad salariū addit᷑ ꝺm Hosti.ꝙ si idi
gēs aduocato sit pauꝑ aduocatus gra
tis aduocet.⁊ a deo expectet remune
rationē. B

¶ Aduocatus qui sciēter defēdit cau
sā iniustaꝫ absq̧ dubio grauit᷑ peccat
ut dic Tho.scꝺa scꝺe.q.71. qa illicituꝫ
ē coopari alicui ad malū faciēdū siue
ꝯsulēdo .siue adiuuando.siue q̈litcūq̧
consentiendo Ro. primo .Digni sunt
morte non soluꝫ qui faciunt ⁊c. Tenet᷑
etiam ad restitutionē eius damni qꝺ
contra iusticiam per eius auxilium

liū alt̄a ꝟs icurrit.Si aūt ignorat̄ iniu
stā cāz defēdat excusat̄ ꝭm mōz q̄ igno
rantia excusare pōt.Si vero i pricipio
credit cāz iustā eē:ꝛ i ꝓcessu appareat
nō iusta nō dꝫ eā ꝓdere. vt.s. alterā ꝑ
tē iuuet vel secreta sue cāe alt̄i parti
reuelet.Dꝫ ēt cāz deserere vel eū cui⁹
cāz agit ad cedēdū inducē.siue ad com
ponēdū sine aduersarii damno. Hec
oīa Tho.A.Idē in sū.con.eo.ti.q.171.
B.Porro i cā q̄ꝫdiu dubia ē bñ pōt ad
uocat⁹ patrocinari secundum. xx.

¶ Quis ē debit⁹ modus aduocādi.
Rndeo ꝭm Ray.vt nō ꝓducat falsa i
strā neqꝫ falsos testes:seu corruptos
neqꝫ mētiat̄:neqꝫ iducat falsas leges:
aut q̄scūqꝫ ꝓbatiōes:neqꝫ q̄rat i ḡua
mē alteri⁹ ꝑtis dilatiōes nō nccīas.Itē
ꝙ fidelr̄ q̄ꝫtū iusticia ꝑmittit cāz foue
at nihil de ꝯtigētib⁹ omittēdo.3.q.7.§
si quis aūt.ꝛ ar.extra de testi.itimauit
C.de iudi.l.ꝓperādū.§.illo ꝓculdubio
4.q.4.c.primo.ꝛ.2.Itē nō ꝓcacit̄ l'vo
ciferādo.q2 ꝓpter hoc ipedit̄ ꝓcessus
5.q.4.i loco.3.q7.si qs adeo.A.§.ē.ꝛ ibi
dr̄.Si qs adeo ꝓcax fuerit vt nō rōne
sꝫ ꝓbris putet eē certādū opionis sue
ꝺtrimētū patiet̄.B.Itē dic Tho.secū
da scđe.q.71.ꝙ aduocato ꝺfēdēti cāz
iustā licitū ē prudēter occultare ea q
bus impediri posset ꝓcessus eius.Nō
aūt licet ei vti aliqua falsitate.

¶ Utrū aduocat⁹ possit petē salariuꝫ.
Rndeo ꝭm Ray.Pōt moderatū:siue
ab initio faciēs pactū:siue postea fini
ta cā.Et attēdi dꝫ moderamē salarii se
cūdū q̄ꝫtitatē cāe laborē aduocatiōis
ꝛ ꝯsuetudinē regiōis ꝛ sciētiaꝫ ꝛ hone
statē aduocantis.3.q.7.§.apud urbeꝫ
ꝛ ar.12.q.2.ul'terane.ꝛ.c.ꝯcesso.extra.de
prebē.de mlt̄a.x.circa sublimes.ꝛc̄.dis
61.miramur.Con.Tho.scđa scđe.q.71.
Sꝫ caueat aduocat⁹ ne petat salariū
cū ḡui damno litigatoꝝ.3.q.7.§.artēt̄
Itē ꝙ cā iceptā ñ finita faciat pactū
cū litigatore quē i ꝓpriā recepit fideꝫ
q2 posset eē occasio magni mali.3.q.7.
§.ṗterea nō licet.Nā qñ videret cām
i periculo cogeret cliētulū inire pactū
ꝛ dare salariū ad libitū.Itē nūqꝫ licet
aduocato pacisci de certa parte litꝝ.pu
ta de decia ul'cētesima.C.de postu.Si
qs aduocatoꝝ.ꝙ si nullū pactū certuꝫ
fuit de salario pōt aduocat⁹ iplorare
auxiliū iudicis ꝓ ꝯpetēti salario.ff.de
vari.ꝛ.extraor.cog.l.i.§.i honorariis.A.
Aduertēdū ꝙ aduocato circa salariū
nō licet excedē ꝯstitutā sūmā.s.cētum
aureos:ꝭm leges.ff.de vari .ꝛ extraor.
cog.l.i.§.si cui.Sꝫ ꝭꝫ Gregoriū decimū
libras.20.vt i sū.con.li°2°ti.5.q.173.vbi
etiā supđcā oīa ꝺ salario ꝭm Ray.ꝛ ei⁹
glo.ꝛ hosti.ponūt̄.Sꝫ illa ꝯstitutō gre
gorii hodie videt̄ sublata ꝑ ꝓhemiū
sexti.vbi tollūt̄ oēs priores ꝯstitutio
nes postea nō ꝯfirmate. B.

¶ Utrū aduocat⁹ teneat̄ gratis p̄stare
patrocinū i cā pauperū. Rndeo ꝭm
Tho.scđa scđe.q.71.Hic idē ē dicēduꝫ
ꝙ de aliis oṗibus misiordie dr̄. Nul
lus.n.sufficit oībus indigētibus opem
misicordie ipēdē:ꝛ iō sicut Aug⁹ dicit.
primo de doctrina xp̄iana.Cū oīb⁹ ꝓ
desse nō possis his potissime ꝯsulēduꝫ
ē q ꝓ locoꝝ uel tēpoꝝ uel quarūlibet
reꝝ opportunitatib⁹ ꝯstricti⁹ tibi q̄si q̄
dā sorte iūgūt̄.Dic aūt ꝓ locoꝝ oppor
tunitatib⁹.qa nō tenet̄ hō ꝑ mūduꝫ q̄
rere idigētes qb⁹ subueniat:sꝫ sufficit
ꝙ eis q sibi occurrūt misicordie opus
ipēdat.Addit aūt ꝛ tēpoꝝ.qa nō tenet̄
hō future nccitati alteri⁹ ꝓuidē:sed
sufficit si i pñti nccitate ei subueniat
Subdit aūt uel q̄rūlibet reꝝ.qa hō si
bi ꝯiūctis q̄cunqꝫ nccitate maxie debꝫ
curā ipēdē.Quib⁹ tñ ꝯcurrētib⁹ restat
vtꝝ aliqs tātā nccitatē patiat̄ ꝙ nō i
ꝓmptu appeat quō possit alit̄ ei sub
ueniri.Et i tali casu tenet̄ ei op⁹ misi
cordie ipēdē.Si aūt appareat quō ei
aliter subueniri possit.uel per se.uel ꝑ
aliā ꝑsonā magis ꝯiūctā.uel maioreꝫ
facultatē hñtē nō tenet̄ ex nccitate in
digēti subuenire.ita ꝙ nō faciēdo pec
cet.q̄ꝫuis si subuenerit in tali necessita
te laudabilit̄ faciat.Uñ aduocat⁹ non

teneť ſp cāe paupeꝝ patrociniū ꝑſtaꝛ.
ſꝫ ſolū ↄcurrētib⁹ ↄditiōib⁹ ꝑdictiſ. A
Idē i ſū.cō.li°.2°.ti.5.q.174. Et itellige ꝑ
dcā cū hoc. ꝙ licet poſſit paupi ꝑ aliū
ſubuēiri tñ ſi ei ñ ſubuēiť nll⁹ ſubuēire
potēs excuſareť.86.diſ.paſce. Iō nulla
ten⁹ dꝫ aduocat⁹ q pōt ꝑmittē iuſticiā
paupeꝝ depire. ſm Ray. q dič ꝙ aduo
catus ꝓ miſerabilib⁹ ꝑſonis q̄ ꝓpter
defectū aduocati quē nō pñt ↄducere
amittūt cās. ⁊ grauāť iiuſte. teneť ad
uocare ⁊ de ſua ſciētia elyaꝫ dare.xi.q
3.paup. Cō. Ul. hoſti. ut i dcā.q.174. B

❡ In qb⁹ caſib⁹ ⁊ de qb⁹ aduocat⁹ te
neať ad reſtitutionē. Rndeo ſm Ray.
ꝑmo qa oiuꝫ q̄ illi ↄ̄ q̊s aduocabat ꝓpť
ipius patrociniū iniuſte amiſerūt ſeu
dānificati fuerūt. Uñ ſi ꝑ cauillationē
ſuā abſtulit aduerſario bonā cāꝫ uľ ēt
ſi ipꝫ ḡuauit petēdo dilationē ſupfluā
uel alľando falſū ⁊ ↄ̄ ↄſciētiā uel faciē
do cauilloſā poſitionē uel iſtruēdo fal
ſū teſtē aut iſtruēdo cliētulū de negā
do ꝟitatē ⁊ ſiľib⁹ teneť aduerſario ad
itereſſe. Itē teneť illis qbus ꝑſtitit au
xiliū ſi ꝓpter ſuā ifidelitatē uel negli
gētiā uel iprudētiā amiſerunt. Et hoc
qñ iactabat ſe ſciētē ⁊ nō erat. ut dicit.
ꝟꝟ. A. Idē i ſū.con.eo.ti.q.175. Ubi ēt
dř ſm Ray. ꝙ ſiľr teneť ſi extorſit ſala
riū vñ nō debuit extorquē uel ſi ultra
ꝙ̄ debuit habere extorſit. B

Affinitas ſm Ray. ē ꝓxi
mitas perſona
ruꝫ ex carnali copula ꝓueni
ēs oi careſ ꝑētela. De hoc plene diceť. ī.
inť ipedimta mřimonii ipedimtū.14°

Alchimia De au. ⁊ ar. al
chimico utruꝫ
poſſit uendi uel emi uide. ī.
Alea De oi ❡ ēptio.§.5°.
ludo alee
uide ifra ludus alee ꝑ totuꝫ.

Alienatio rei eccleſie i
mobilis non
valet niſi in certis caſibus ⁊
debita forma ſeruata primo quidem
propter debitum urgens. x.q.2.§.hoc
ius. A. Quando aliūde ſolui non po
teſt ut ibi. B. Itē ꝓpter redēptioneꝫ
captiuoꝝ. Itē ꝓpter pauperes paſcen
dos tēpore famis.12.q.2. aurū.⁊.c. gľia
Itē propter eccleſiā edificādā aut ꝓ
pter cimiteriū āpliādū. Itē ut emať
aliquid magis utile. Hec poſſunt ha
beri.12.q.2. ſine exceptione.

❡ Forma alienādi uariať ſm uarieta
tē eccleſiaꝝ. ſ. eꝑaliū monaſteriorū: ⁊
parochialiū. Colligūtur tñ oēs forme
i dcō.c.hoc ius.⁊.c.ſi quis eꝑs.⁊.12.q.2.
placuit. A. Adde ⁊ i.c.alienationes.⁊.c.
abbatib⁹.⁊.c.ſine exceptione. B. Sed
⁊ ꝟꝟ. ſpecificat dicens ſic. Eꝑus res ad
mēſā ſuā ꝑtinētes uel res cathedralis
eccleſie nō pōt alienare ſine ↄſenſu ca
pituli. ⁊ ſi res ſit modica ⁊ neceſſitas
magna nō ē nccīus ↄſēſus capľi.12.q.2
terrulas. Nec abbas res monaſterii ſi
ne ↄſēſu eꝑi ⁊ ↄuēt⁹ ſui. nec ꝑſbyť paro
chialis ſine ↄſēſu eꝑi ſui ſm ꝙ dicūt.c
ſupi⁹ alľata. Hoc de reb⁹ imobilibus
Sec⁹ ō mobilib⁹ i q̈ꝝ alienatiōe h⁹mo
di ſolēnitaſ ñ ř̄qriť. A. Idē i ſū.con.li°
ꝑmo.ti.14.q.17. B. Ita tñ ꝙ nullus ꝑ
lat⁹ religioſus pōt uēdē reddit⁹ ſeu cō
cedere alicui ad uitā uel ad certū tꝑs
niſi neceſſitas uel utilitas loci expoſ
cat: ⁊ de ↄſenſu ↄuēt⁹. uel ſi ↄuētū nō
habeat de cōſenſu ꝑlati ſui. ut in cle.
monaſterioꝝ ō re.eccle.nō alie. A. Ibi
tñ declarādo ſubdiť. Ueꝝ ꝑmiſſa ad lo
catiōes uel etiā reddituū aut fructuū
uēditiones ad tēpus modicū faciēdas
declaramus non extendi. B.

❡ Alienationes reꝝ eccleſiaꝝ facte a
ſciſmaticis uel itruſis nō ualēt. extra.
de ſciſma.c.ꝑmo.12.q.2. alienationes.⁊
tenēť reſtituere loca ⁊ res ⁊ fructus ꝑ
ceptos ⁊ qui percipi potuiſſēt. A. ſ. a
iuſto poſſeſſore. ut i.c.ḡuis. ifra alľato
B. Sic ⁊ qlibet raptor. extra de reſti.
ſpo.ḡuis. Et q initiť talibus alienatiōi
b⁹ excoicat⁹ ē. ut. ī. excoicatio ꝑ̊.§.2°. ifi

❡ Si poſſeſſio data fuit eccleſie ea cō
ditione ne alieneť. an aliq̊ caſu aliena
ri poſſit. uide ifra cōditio.§.3°. alienare
qdā ſua nō pñt. infra ludus alee.§.5°.

Altare ñ dꝫ eē ligneū ł teruꝫ ſꝫ lapideū. ꝯ ꝯſe. diſ. i. altaria. Idē Tho. i. 4. diſ. 13. ꝙ ſi ad celebrādū miſſā ñ habeat̄ altare ꝯſecratū ſalteꝫ habeat̄ tabula paruula lapidea ꝯſecrata q̄ dr̄ altare uiaticuꝫ. i. q̄ ꝯcedit̄ ep̄is ⁊ eoꝝ ſuperiorib' in itinere celebrare ⁊ celebrari facere ubicūqꝫ. extra de p̄ui. q̄m̄. li° 6°. Idē ꝯcedit̄ p̄dicatorib' ⁊ minorib'. ſine tñ p̄iudicio parochialis eccleſie. extra ꝺ p̄ui. in his. De conſecratione altaris habetur infra conſecratio. 3°.

Licitū ē p̄ſbyteris iſtruē altaria in eccleſia nō ꝯſecrata. ſꝫ i ꝯſecrata nō lꝫ: niſi de licētia ep̄i. ar. diſ. 68. q̄uis. ⁊ de cōſe. diſ. i. null' p̄ſbyter. Eodē mō ſine ꝯſēſu ep̄i nō ſūt altaria ꝯſtruēda. ar. ꝺ cōſe. diſ. i. c. eccleſie. ⁊ c. placuit. A. Idē i ſū. con. li° 3°. ti. 24. q. 148. In p̄dciſ iuribus nō videt̄ ꝓbari ꝙ p̄ſbyter poſſit erigere altaria in eccleſia nō ꝯſecrata niſi a ꝯ̄rio ſēſu illi'. c. nullus p̄ſbyter. Et tenet glo. i dcō. c. q̄uiſ. B. Qui altāi ſuit de altari uiuē debet. 12. q. i. ex his.

Ambitio qd ē. R̄ndeo ſm̄ Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 131. Ambitio ē iordiat' appetit' honoriſ Qui qdē p̄t eē iordiat' tripliciť. p̄mo° p̄ hoc ꝙ aliq̄ſ appetat teſtimoniū ꝺ excellētia quā ñ hꝫ. qꝺ ē appetē honorē ſup̄ ſuā ꝓportōnē. ſcd̄o mō p̄ hoc ꝙ honorē ſibi cupit ñ referēdo in deū. Tertio mō p̄ hoc ꝙ appetitus eius in honore ip̄o q̄eſcit non referēs honorē ad vtilitatē alioꝝ. ꝓpť qꝺ ambitio ſēper ē peccatū. A. Idē in ſū. con. li° 3°. ti. 24. q. 266. B.

Angaria ⁊ pangaria. hec duo ſt̄ q̄dā ſuitutes ip̄ēſe p̄ extorſionē ſup̄ior̄. Et ē angaria ſuit' p̄ſonaꝝ. Perāgaria uero ſuit' p̄ſoāꝝ ⁊ reꝝ. uidelꝫ quā facit q̄s ꝓprio ſūptu. ut dicit Ray. A. Albricus dicit ꝙ āgaria ē ſuit' perſonarū ⁊ reꝝ cū quis facit ꝓprio ſūptu ſm̄ Ray Hoſſ. ⁊ Hoſti. Itē glo. i. c. nō min'. de imu. ec. dic ꝙ āgarie dicūť p̄ſonalia obſeq̄a ꝓpriis ſūptibus p̄ſtita. Perāgarie. ubi perſona ſuit ſūptibus alienis. Sꝫ de hoc nō ē multū curādū. B.

Appellatio Utrꝫ liceat per appellationeꝫ iudiciū ꝺclinare. Uiꝺ. s. accuſat' §. 4°. P' appellatiōeꝫ ſn̄ia excoicatiōiſ lata ñ vꝫ. Etſi appellās nō ꝓſeq̄tur. ñ ꝓpter hoc ſn̄ia cōualeſcit. Tñ excoicatꝰ noiati ſi. i. tp̄s ſtatutū appellatōnē ñ ꝓſeq̄ť ut dꝫ lapſo tp̄e dꝫ ꝺnūtiari. ex. ꝺ ſen. exco. lꝫ li° 6°. A. Ibi dr̄ exoicat' noiati uel ſp̄aliť ⁊ exp̄ſſe q̄ p' appellationē legitimā excoicatiōis ſn̄iaꝫ aſſerit i ſe latā. ſi appellationē eādē īfra tēpuſ ad ip̄aꝫ ꝓſequēdā ab hoie uel a iur̄ ſtatutū non fuerit ut debuit ꝓſecut'. lapſo eodē tēpore excoicatus publice nunciari debebit. B.

Apoſtaſia p°̄ i gnāli qd ē R̄° ſꝫ Ray. Hoffre. ⁊ Hoſtiē. Eſt temerari' a ſtatu fidei obie uel religioīs receſſus. Et dr̄ q̄ſi poſtatio. i. retrograda ſtatio. A. Idē i ſū. cō. li° p̄ ti. 7. q. i B. Triplex ē apoſtaſia. ſ. perfidie qua uidelicet recedit q̄s a fide ut Julianus apoſtata. De hac habeť. 2. q. 7. nō pōt. Itē i obie. q̄. ſ. trāſgredit̄ ſpōtanea uolūtate p̄ceptū ut Adā ⁊ Eua. Heñ. 3°. Siłr ⁊ q̄ ſacr̄ canonib' obedire ꝯtēnit. De hac 3. q. 4. alieni. extra de ma. ⁊ obe. ſi q̄s Itē irregularitat̄. ⁊ hec ē duplex. Una q̄ q̄s recedit a ſtatu clericat'. Altera q̄ q̄ſ recedit a ſtatu aſſūpte religiōis. 47. di. q̄ntūlibet. 16. q. i. legi. A. Idem in ſū. con. eo. ti. q. 2. B

Apoſtaſia 2°. ſ. a fide. Sciēdū ꝙ cum apoſtata a fide ſit heretic' ⁊ infidelis. ip̄o iure excoicatus ē. extra ꝺ heret̄. ad abolēdā. Iteꝫ res taliū ꝯfiſcāť ⁊ ip̄i amittunt factionē teſtamēti. nec etiā pacta penitētia i ſtatū p̄ſtinū reꝺūt. C. eodē. l. 2. ⁊ 3. A. Deli' hoc ꝓbať eo. ti. gazaros. q̄ ē ꝯſtitutio Federici. ⁊ hodie fit iſta ꝯfiſcatio ip̄o iur̄. extra ꝺ heret̄. cū ſcd̄ꝫ. li° 6°. B. Et ꝺbēt r̄cipi ſic

heretici.de q̄bus.ī.heretic⁹ ꝑ.§.14.° q ī
cipit.Qualr̄ heretici ⁊c̄. Jtē sunt īfa
mes ⁊ repellūtur a dignitatib⁹ ⁊ aliis
multis.ex̄ de iureiur͛.q̄relā. 6.q. i .infa
mes.de cōse.di.3.celebritatē. A .Alias
incipit.Die dn̄ica.Et idē dr̄ in sū.con .e.
ti.q.3.⁊.q.4.ſm Ray. B
¶ Quid de his q̄ lꝫ interi⁹ sūt fideles
tn̄ ꝓpt̄ timorē faciūt exteri⁹ aliquem
actū īfidelitatis.puta reuerentiā idol̄.
Rn̄° ſm Ray.Tales lꝫ nō sint apostate
nech eretici:mortalr̄ peccant quātus
cūqꝫ fuerit metus.quia ſm Aug͛.San
ctius ē mori fame q̄ꝫ uesci idolatico.32
q.4.sicut sancti⁹.Lo.Tho.scd̄a scd̄e.q
24. A .Jdē in sū.con.eo.ti.q.5. B
Utrū liceat xp̄iano i aliq̄ casu sumē
habitū infideliū. Rn̄° ſm guil . Posset
h° fieri ex rōnabili cā.sicut ⁊ btūs Se
bastian⁹ sub.clamide militari xp̄i mi
litiā gerebat abscōditā.h° itelligēduꝫ
ē ſm eūdē guil.nisi eēt institutum ali
qd̄ determiatū signū ad cognoscēduꝫ
ꝓfessores alicui⁹ idolatrie.tūc eni nō
liceret. A .Jdē i sū.con.eo.ti.q.6. B

Apostasia 3.° s.inobedientie

Apostasia inobediētie qn̄ q̄s
obedire contēnit precepto dei siue ca
nonū siue ꝑlatoꝝ. ⁊ talis infamis effi
cit̄ ⁊ repellit̄ a testimonio.⁊ dꝫ excōica
ri.3.q.4.si q̄s a suo.xi.q.3. si autem no
bis.⁊ si ꝑstiterit in contumacia debet
crescere ⁊ pena.ex̄ ut lite nō cont͛. qm̄
frequēter. A .Jdē in sū.cō.eo.ti.q.3.ſꝫ
Ray. B .Si autē redierit si non fuēit
excōicatus recipitur ad pn̄iam . si fue
rit excōicatus recipitur cū satisfactōe
quā excōicati tenēt̄ facē iuriā͛ passis.
ut dr̄ s̄.absolutio 4.° §.3.° A Jdeꝫ͛ in
sū.con.eo.ti.q.4. B

Apostasia iiii.°

Apostasia s.ab ordie cl̄icat⁹.Tal̄ aposta
ta fit multiplr̄.ꝑ.s.dimittēdo tōsuram
coronā uel hītū cl̄icalē.20.q.3. c .ꝑ.2.° et
3.° ⁊ ex̄ eo.c.ꝑ.⁊ 3.° Jtē accipiēdo uxoreꝫ
ex̄ de cle.ꝯiu.ex ꝑte.Jtem ꝯuertendo
se ad negocia secularia.ex̄ de ui. ⁊ ho.
cle.ex lr̄is.⁊ de sen.ex.in audiētia. et.c.
ꝑpendim⁹.⁊ talis si ē i sacris interi ab
accusatione ⁊ testimonio tāq̄ꝫ īfamis
repellit̄.2.q.7.alieni.3.q.4.beat⁹ Jteꝫ
iteri ad dignitatē ul̄ ordinē ꝓmoueri
nō pōt.16.q.1.legi.50.dis.c.ulti. Jtem si
admōitus se nō correxēit ē deponēd⁹
21.q.4.sine.⁊.c.ꝑcipim⁹.Jtē interiꝫ ca
ret ꝑuilegio clericali ita q̄ ꝟberās eū
nō icidit i canonē.Hoc tn̄ intelligas si
p⁹ trinā admonitionē ep̄i n̄ se correxe
rit uel seditiōib⁹ uel enormitatib° se
imisceat.ex̄.e.c.ꝑ.⁊ de sen.ex.cum n̄ ab
hoie. A .De trina monitōe nō dicitur
his capl̄is.sꝫ de sen.ex.in audientia.Et
ꝑdicta etiā notant̄ in sū.con.eo.ti.q.2.⁊
q.4. B
¶ Qui ꝑmā tm̄ tōsurā accepit:utꝝ pos
sit eā deserere. Rn̄° lꝫ ꝑ antiq̄ iura uide
at̄ ꝓhibitū:hodie deserere pōt tam ꝯ
ꝯsuetudine q̄ꝫ de iure.ex̄ de coha.cle.⁊
mu.c.ult. A .Jbi de h° nil dr̄ sꝫ uult al
legare.c.unū de cle.ꝯiu.li° 6.° Et ꝑdict͛
con.Albri.Sꝫ de hoc oli fuerūt opiōes
ut in sū.con.li.° ꝑ.ti.7.q.7. Dimittendo
tn̄ tonsurā oꝫ eū ecclesiasticū relinq̄re
bn̄ficiū.ex̄ de co.cle.⁊ mu.c. Johēs .uel
clericalē deferre tonsurā.ut ibi. B
¶ Cl̄ic⁹ i miorib⁹ ꝑdit ꝑuilegiū clerica
le si trāsiuit ad actū ꝓrsus ordini ꝯriū
puta factus ē bigam⁹ ul̄ miles aut ex
ercuit seua puta recepit misteriū occi
dēdi:mutilādi:aut aduocādi i cāis cri
mialib⁹.dis.84.q̄s q̄s. A .Jnno.in .c.ꝑ
ex̄ de apo .dic̄ q̄ lꝫ cl̄ic⁹ fecerit se mili
tē dūmō nō exerceat seua pōt uiuē cl̄i
calit̄ ⁊ ꝑuilegiis cl̄icalib⁹ gaudē cuꝫ h̄
act⁹ n̄ sit penit⁹ ꝯri⁹ ordini.sic̄ nec du
cē ꝟginē 32.dis.feriati.Et ex dcō Jnno.
pꝫ q̄ nō sufficit accipe officiū seua ex
ercendi nisi illud executioni mādetur
Nec etiaꝫ seua exercē ꝑ se ꝑuat ꝑuile
gio cl̄ricali nisi h° fiat ex officio puta
iudic͛ ul̄ executor͛ ul̄ sil̄is ſꝫ glo .Ray.
ut i sū.con.dcā.q.7.ad fi.Et rō pōt esse
q̄a lꝫ cleric⁹ deliq̄t seua exercēdo.tn̄ ex
h° regularit̄ nō subiicit̄ curie scl̄ari.ex̄

de cle.diu.c.vno li°6°.B. Item pdit sic
nullo mō vult viuē clericalr.qd p tria
pōt patē.p̄ mō si sic ōbit. sic couenit ꝛ
couenit sicut laic⁹ vadit i exercitū.tal
liat ꝛ sustinet alia onera laicalia.2° si
tertio admōit⁹ nolit ad clericatū redire
3° si ouēt⁹ corā ecclesiastico iudice exci
pit de foro seculari.vl' alit i iure ofitet
q nō vult clicalit viuē.Si vo otraxit
cū vnica ꝛ vgine.n̄ oino pdit p̄uilegiū
Uide.i.clic⁹ 2°.§.3°.ꝛ se. A. Ad predi
cta facit qd notat Inno.i dcō.c.primo
extra eo.Quod ꝛ ponitur in sum.con.
dicta .q.7.ꝛ .q.8.ponuntur omnia pre
dicta. B.

¶ Cū clico q exn̄s i sacris de fcō duxit
vxorē.si ad clicatū redeat pōt eps dis
pēsare.ex̄ q cle.vel vo.c.p̄ ꝛ 2°.A. Ista
dispēsatio ē vt vtat ordine p̄us rite su
scepto ꝛ etiā ascēdat ad supiores.vt pz
i dictis caplis.Et n̄ fit nisi cū bn̄ contri
to.dcō.c.p̄.Cū eo vo de cui⁹ pnia dubi
tat eps non pōt dispēsare nisi vt vtat
mioribus ordinibus non autem maio
ribus.nisi transierit ad religionez dcō
.c.2°.ꝛ ibi glo. B.

A Postasia v°. 8.a reli
gione ꝛ h⁹. Apostasia fit p te
merariā hit⁹ dimissionē cū assūptōne
sclari vite. Nō tn̄ dz iudicari apostata
siue fugitiu⁹ ēt si diu aut ad lōginqua
vaget.nisi postq̄ sic viuit q aiuz rede
ūdi se deposuisse oñdit.ff.d re mi.d ser
torē.§.emāsor.Tn̄ p solā temerariam
dimissionē hit⁹ excōicat⁹ ē.ex̄ ne cle.l'
mo.vt piculosa.li°6°.Qd si redierit re
cipiet i mōasteriū fm q i regula cōti
net.Hoc dico si monasteriū regularit
viuat.alit in districti⁹ mōasteriū cum
vsufructu rer̄ q̄s obtulerat p̄ori mōa
sterio.q̄ res p⁹ea ad p̄mū monasteriū
redibūt.27.q.i.si q̄ mōachar̄.ꝛ.c.si quis
rapuerit.16.q.6.de lapsis.18.q.i.c.p̄mo.
Alii dicūt q res simplr erunt secundi
mōasterii. A. Primā tenz.Ray.ꝛ Ho.
in sū.con.li° p̄.ti.7.q.4.vbi ēt pdcā po
nūt de receptōe redeūtis. ꝛ p̄ma opio
satis vr̄ pbari i dcō.c.d lapſ. B.Qd si
nllū mōasteriū vult eū recipe dic ut.i
religio p̄.§.9°.A.s.q incipit.qd cōsulēdū
Et vr̄.§⁹ fm eius cōputationem. B

¶ Cui⁹ sūt bona q̄ mōach⁹ apostata
acqsiuit? R°si abbas noluit eū recipe
ul' neglexit eū reuocāe ꝛ sic decessit.de
negabit mōastrio bonor̄ repetitio.ex
q̄ maliciose denegauit alimēta.ex̄ de i
fan.ꝛ lan.c.p̄.87.dis.c.vlti.Et ptinebūt
bona illa ad secūdū mōasteriū si igre
diat aliter ad epm.Et hoc itelligēdū si
couēt⁹ tot⁹ deliqt i h°.Alit delictū pso
ne nō dz redūdare ad dānū ecclie.16.q.
6.si eps.Si vo nō renuit eū recipe.tūc
qcqd acqsiuit suo mōasterio acqsiuit.
sicut fu⁹ dn̄o.18.q.2.abbates.ff.de acq.
re.do.etiā.ꝛ eūdē casū vide.i.religio p̄
§.8°.A.s.q icipit.qd de his.Et idē ponit
i sū.con.li° p̄.ti.7.q.15.ꝛ.16. B

¶ Monachus fugitiu⁹ si nō vult redire
uel habituz reassumere dz capi.et sub
qui custodia carcerari.ex̄ de apo.a no
b. A. Idē in sum.confess.eo.titu.q.17.
fm Hoffre.ꝛ Hosti. B.

A Qua benedcā vtrū sit sa
crm. R°fz Tho.i.4.dis.2. Nō
sed ē sacrale quasi q̄dā dispō ad sacrm
Nō.n.ordiat dircē ad remediū p̄stan
dū.sz ad remouēdū phibēs.Un̄ dat ō
demonū negtias ꝛ uenialia.ꝛ ō oē qd i
pedire pōt ēt effectū sacrorū. Et ut di
cūt Pe.ꝛ Al.Remissio uenialiū q̄ fit p
aspsionē aq̄ bn̄dicte.nō fit p modū sa
cri.sz p modū meriti.vn̄ ut dictū ē non
ē sacrz.A.Idē i sū.cō.li°3°.ti.24.q.2.B.

¶ Quid cū aq̄ bn̄dicta appoit nō bn̄
dicte? R° fm Tho.i.4.dis.12.Totū est
bn̄dictū.vt⁹.n.q̄ acqsita ē aq̄ ex bn̄dci
one.puenit ad aquā additam.Idē dic
Pe.sicut ꝛ cōtigit de oleo cōsecrato.i.
oleū.§.3°. A Idē i sū.con.eo.ti.q.3.In
tellige si aq̄ bn̄dicta sit maioris quāti
tatis.q2 duob⁹ cōcurrētib⁹ p̄ualet qd
maius ē.ff.de sta.ho.l.qrit. Sec⁹ si essz

ꝯtitatis mioris uel eq̄lis ſicut ⁊ de ſa
cramēto eucharistie dr̄.dū apponit ui
nū nō conſecratum ꝯſecrato .ī. eucha
riſtia .2°. ad fi. B

Arbiter

Arbiter Cū ab uno ꝺ plib⁹
arbitri l'iudicibus
aliis pn̄tib⁹ ⁊ mandantib⁹ ſcripta ſen
tentia recitat̄ ꝓinde ē ac ſi ab oib⁹ eēt
recitata.Dꝫ āt ut q recitat n̄ utat̄ ꝟb
ſingulari nūeri ſꝫ plal' dicēdo.Nos ta
les arbitri l'iudices ꝓnūciam⁹ ⁊c̄.niſi
i arbitris ſup electiōe q̄ dꝫ fiēi ab uno
uice oiuꝫ.ex̄ de ſen.⁊ re .iu.cuꝫ ab uno.
lib° 6°. de h°.ī.electio 2°. §.5°.

Archidiaconus

Archidiaconus Qd̄ ē ei⁹ officiū? R° ſꝫ Ray.
circa officia archidiacōi ꝑpoſiti l'ꝺcāi
fere q̊t ſt̄ eccl'ie tot ſt̄ ꝯſuetudies.ex̄ de
ꝯſue.cū oli.i fi.⁊ ꝺ exceſ.ꝑla.ad hec.Si
tn̄ uis ſcire qd iura dicūt ꝺ talib⁹. uiꝺ
21.diſ.cleros.⁊.25.diſ.ꝑlecti.⁊ ex̄ de offi.
archi.per to. A .Precipue.c.p̊.⁊ 2°. Et
idem ponitur in ſum.con.lib° 3°. ti.27.
q.8. B

Archiepiscopus

Archiepiſcopus A qb⁹ ⁊ ubi dꝫ ꝯſecrari archi
eps.uiꝺ.ī.ꝯſecratō p̊.§.pe.⁊ ulti.
¶ Archieps pōt ꝯpellē ſbditū ſui ſuf
fraganei ad ſuſcipiēdas ꝯmiſſiōes ei⁹
i cāis niſi ubi ſit ꝯſuetudo.ex̄ de fo.cō.
romana li° 6°. ⁊ ex̄ de offi.oꝛ .paſtoꝛal.
Sup q̊.c.dic̄ Hoſt.ꝙ cū archiepo ſbſit
eps.qa pigui⁹ ius hꝫ i eū ꝙ̄ i ſubdituꝫ
pōt archieps epꝫ cogē ut ꝯpellat ſbdi
tū ad ſuſcipiēdū.Et ſi eps.ī.certū tp̄s
ſibi aſſigtū h° facē neglexerit neqꝫ ali
qꝺ iuſtū ꝑtēdēit demū pōt cogē utrūꝫ
ar.ex̄ ꝺ of.oꝛ.ꝙ̄to.i fi.⁊.c.irrefragabili.
§.exceſſ⁹.Cō.Ber.etiā ſi ab epo appel
latū fuēit. A. Hoc dic̄ Ber.in ꝺcō.c.pa
ſtoꝛal.Et idē pōit i ſū.cō.li.3°. ti.27.q.4.
Sꝫ ꝯ ꝑdcā fac̄ qa cū qd ꝓhibet̄ alicui
una uia ad id alia n̄ admitti dꝫ.ut in.c.
cū qd.de re.iu.li° 6°. nec allata iura mt̄
tū faciūt.nā loquūt̄ i coꝛrectiōe ꝺlictoꝝ
⁊ n̄ i ꝯmiſſiōe cāꝝ.iō i nō excepti ſtam⁹
regl'e uideꝫ ꝙ archieps nllā hꝫ ꝑtātē
i ſubditū ſuffraganei ſui niſi i exꝑſſis
ꝺcō.c.paſtoꝛal.iō h° cāu ꝯſulerē archi
epo ꝙ n̄ cogēt ſꝫ ſbdito ꝙ obediret.B
Sꝫ h̄ ſciēdū ꝙ iure nouo archieps cāſ
q̄ ꝑ appellatōꝫ ul'alio iur̄ metropoliti
cō ꝺferūt̄ ad ipꝫ n̄ pōt audire ſeu ꝯmit
ter̄ alibi ꝙ̄ i ſua ciuitate l'dioceſi aut i
eis i qb⁹ appellatū exiſtit uel cāe ipe
ꝯſiſtāt niſi aliud ſibi ꝯpetat ꝺ ꝯſuetu
dine.ex̄ de offi.oꝛ.ut litigātes lib° 6°.
¶ Archieps nō hꝫ iuriſditōꝫ i ſbditos
ſuffraganei ſui niſi in qbuſdā caſib⁹ q
notāt̄ ex̄ de of.oꝛ.paſtoꝛal. A .ſ.in gl.
B .p̊ qdē cū deuiāt in diuis officiis a
ꝯſuetudie metropolitāe eccleſie.12.di.
de his.Itē qn̄ ſubdit⁹ epi deliqt i dio
ceſi archiepi.6.q.3.placuit. In h°.n .ca
ſu efficit̄ aliqs de iuriſditōe alteri⁹ cu
iuſlibꝫ.Itē ſi hꝫ ꝑdiū i dioceſi ſua.ex̄ ꝺ
fo.cō.c.ulti.Et iſte ēt caſ⁹ ꝑtīnꝫ ad quē
cūqꝫ aliū.Itē ſi cā ꝺfert̄ ad eū ꝑ appel
latōꝫ.ex̄ de of.le.c.p̊.⁊ de offi. oꝛ. duo
Itē cū abſolut⁹ ab archiepo n̄ uult pa
rere epo.ex̄ de of.oꝛ.ad repmēdā. A .ſ
ſatiſfaciēdo epo ſup excōicatiōe q̄ ab
epo fuerat excōicat⁹ nec ꝺ excōicatōiſ
ꝯſtat iuſticia:ſꝫ ab archiepo fuēat ab
ſolut⁹.qa eps eū abſoluē nolebat.iō ſi
epo ſatiſfacē ꝯtēnit:archieps eū in ex
cōicatōꝫ r̄ducit ut ibi. B .Itē ſi crimi
nal'cā ſit int̄ epm ⁊ cl'icū ſuū dꝫ ꝺduci
ad ſynodū i q̄ ꝑeſt archieps.6. q.2 .c.p̊.
Itē ſi cl'ic⁹ hꝫ ciuilē cām ꝯ epm ſuum.
xi.q.1.ſi cl'ic⁹.Itē qn̄ ē eps negligēſ i eo
qꝺ facē dꝫ. A .ſ.ad curā eccl'ie ⁊ aiarū
B .xi.q.3.cū ſim⁹ ex̄ de ſen.ex.per tuaſ
⁊ ꝺ appel.q̄ fronte. Itē qn̄ ꝺfūcto epo
eccl'ia idoneos cl'icos n̄ hꝫ.12.q.2.nō lice
at. A .Tūc.n.archieps hꝫ curam rerū
eccl'ie ut ibi. B .Itē cū eiudēs ē ſniaꝫ
epi eē iuſtā.ex̄ de ap.ſollicitudinē. A
Hoc qn̄ a ſubdito fuerit ad archiepm
q̄relatū lꝫ n̄ appellatū.tūc.n.rōe eiudē
tie pōt archieps declarare ſubditum

iiuste ab ep̄o excõicatū vt ibi. ⁊ potit
illū absoluē vł remittē absoluēdū ab
ep̄o.q si neglexeīt ip̄e absolutōnē ip̄ē
dat.ex̄ ꝺ sen.exco.ꝑ tuas.B. Itē cū vi
sitat ꝓuiciā.ex̄ de p̄scrip.cū ex officii.
⁊ ꝺ cēsi.sopite.⁊.c.nuꝑ. Per solā vaca
tionē ep̄alꝭ sedis n̄ archiep̄s sed capłm
supplet vices ep̄i.ex̄ ꝺ supplē.ne.p̄la.
si ep̄s.⁊.c.eccłie.li° 6°. Silr̄ si ep̄s sit ex
cōicatꝰ ex̄ ꝺ supplē.ne.p̄la.romana.li°
6°. Aut captꝰ a pagāis.vt i ꝺcō.c.si ep̄s
A.De his casibꝰ latius dr̄ i sū.con.li 3°
ti.27.q.4.Sed q2 multū nō occurrūt i
foro pnie ꝓlixiꝰ dicere nō curaui. B.

¶ Sz nūqd pōt archiep̄s eccłie cathe
drali vacāti dare visitatorē seu admi
nistratorē: R°. Nō nisi forte capłm in
tꝑalibꝰ ⁊ sp̄ualibus negligēt vel male
admistraret.tc̄.n.vocato ca° ⁊ cāe suꝑ
hoc ꝯgnitiōe p̄missa visitatorē seu ad
mistratorē pōt deputāe.q q̄uis hēat
legitimā admistratōnē i tꝑalibꝰ ⁊ spi
ritualibꝰ.tn̄ illa bn̄ficia q̄ ad solā colla
tionē ep̄i ꝑtinēt ꝯferre n̄ pōt.si ab alio
q̄ romano pōtifice fuerit deputatꝰ.ex̄
de supplen.ne.p̄la.ecclesie.li° 6°.

¶ Archiep̄s pōt suā ꝓuiciā visitāe: lz
n̄ sint eiꝰ suffraganei negligētes. ⁊ ite
rare visitationē ⁊ ꝓcuratiōes recipe n̄
obstāte ꝯsuetudine ꝯria.Et dū visitat
pōt ꝯfessiōes audire suffraganeoꝝ. ab
soluē ⁊ pnias iiūgē. ex̄ de cen.ꝑpetuo.
li° 6°. Sz vtrū possit aliqd recipe viꝺ.i
visita°. §.2° ⁊ 3°. ⁊ ibi p̄ła ꝺ eiꝰ visitatōe
§.p̊ ⁊ 4°. Archiep̄s pōt ꝯciliū celebra
re reqsito p̄mate.dis.92.siqs ep̄s vacās
i fi.⁊ 9.q.3.⁊.c.2° ⁊ 3°. A. Potiꝰ vr̄.c.i.⁊.2.
B. Archiep̄s trāsiēs ꝑ quis loca sue
ꝓuicie pōt facē an̄ se crucē portari bn̄
dicē populo i pōtificalibꝰ celebrare ⁊
hꝰ. A. In .c.i alłato nil aliud plꝰ ꝯtinet
nisi q̄ diuina officia p̄uati uł publice
ibidē pōt audire.⁊ q̄ ea pōt facē i sua
p̄n̄tia celebrāi sine pōtificalibꝰ i locis
ēt exēpt̄. B. Silr̄ ⁊ ep̄s ēt i loc̄ exēpt̄
sue diocesis. vt in cle.archiep̄o.ꝺ p̄ui.
A. Hec tn̄ debēt sine p̄iudi° ⁊ molestia
vel ḡuedie exēptoꝝ fieri. vt ibi. B.

ARra sive sbarra°. Arre di
cūt annulꝰ pecūie si
ue alie res date spōse.q̊ꝝ datō
sbarratō uocat p̄cipue qn̄ fitꝰ ꝑ ānuli i
missionē q̄ uulgo despōsa° dr̄.Et si qui
dē fiāt hec int̄ sponsū ⁊ spōsam. n̄ dico
ꝯhūt spōsalia sz p̄sumit ꝓ mr̄imonio
nisi ꝓhibet ꝯriū uel eēt ꝯria cōsuetudo
uel repugnaret etas.ut no.ex̄ de spon.
ipu.tue.Si vo fiāt a ꝑentibꝰ tūc sola
spōsalia ꝯtrahūt.ut ibi dr̄. A. In glo.
ubi hec ponūt.Et nō dicit glo.ꝯhūt sz
p̄sumūt spōsalia.Et idē dr̄ i sū.cō.lib°
4°. ti.i.q.2.ubi hec similit̄ notāt. B.Et
h° itellige ꝑ modū q̊ spōsalia a parēti
bꝰ ꝯhi pn̄t.uide.i.ipedimētū 13°. §.fin̄.

¶ Arre spōsalicie n̄ secuto mr̄imonio
debēt restitui h° mō. Si mr̄imoniū n̄
fueīt secutū absq̄ altiꝰ culpa.ut ꝓpt̄
suꝑueniētē mortē uel religiōis igressū
⁊ hꝰ.restitui dn̄t arre simplicit̄.si vo n̄
fuerit secutū ꝓpt̄ culpā dātis ꝑdit ar
ras.si ꝓpt̄ culpā recipientis restituet
eas i duplū.C.de spō.l.arras.⁊.l.fi. A.
Hoc ē uerū si accipiēs ē maior.25.ānis
uel si ueniā etatis ipetrauit.⁊ eam in
ꝯpetenti iudicio ꝓbauerit alias n̄ tēt
nisi i simplū.ut i ꝺcā.l.fi.Et dictum du
plū cū sit pena nō debet i foro pnie ni
si fueīt ad h° fcā ꝯdēna° ut pōt colligi
ex notat̄ ꝑ gl.12.q.2.fr̄nitas. B.Et ꝺ h°
uiꝺ.i.spōsalia.§.12.q icipit i qbus.

ARrogatio Vide supra
adoptio.

ARs De arte notoria uide.i
sortilegiū 2°. §.p̊.De ar
tificibꝰ faciētibꝰ ⁊ uēdētibus
gladios:balistas:uenēa:taxillos:aleas
serta.⁊ hꝰ.uiꝺ.i.negociatō.§.5°. ⁊ se.

ASsassinus Assassini fu
erunt ⁊ for
te adhuc sūt qdā ifideles qui
ex qbusdā falsis opionibꝰ ꝺ facili mit
tebāt ad occidēdū quēlibet xp̄ianū: n̄
curātes si ob h° occidēdi eēnt ipi. Con
tra q̊ꝝ pestē statuit Inno.4ꝰ. q̄ qcūz
p̄nceps uel p̄latꝰ uel alia ꝑsōa aliquē
xp̄ianū ꝑ assassinos intfici fecerit uel

mādauerit etiā si mors nō fuerit subse
cuta. ꝛ q assassinos receptauerit uel oc
cultauerit nō solū excōicatiōis ꝛ depo
sitiōis icurrit sniās ipso facto. ſʒ sint ēt
cū oibꝰ suis bonis xpianis expositi ꝛ ꝑ
petuo diffidati. ita ꝙ exq̄ de p̄dictis ꝟ
aliq̄ p̄dictoꝝ ꝓbabilibꝰ constiterit do
cumētis. nlła alia excōicatiōis depōnis
seu diffidatiōis snia reqrat̄. ſʒ bn̄ficia
taliū ꝑ illos ad q̊s ꝑtinet collatio libē
ꝯferāt̄. ex̄ de homi ꝓ humani. li° 6°.

ASTUTIA ſm Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 55. dicit̄
cū qs ad ꝯn̄dū aliquē finē bo
nū uł malū utit̄ n̄ ueris viis. ſʒ simula
tis ꝛ apparētibꝰ. Nō n. oʒ etiā ad fineʒ
bonū falsis uiis ꝛ simulatis ꝑuenire ſʒ
veris. Un̄ astutia etiā si ordiet̄ ad bonū
ē pctm̄. 2. ad. Cor̄. 4°. Abdicamꝰ occłta
dedecoris nō ābulātes i astutia neqʒ ad
ulterātes ꝟbū dei. Aliqn̄ ꝟo propter si
militudieʒ accipit̄ i bonū. ꝓꝟ. p̊. ut det̄
ꝑuulis astutia. ſʒ ꝓp̄e accipit̄ i malo si
cut ꝛ ph̄s dic̄ 6° ethicoꝝ. A. Idē i sum.
con. li° 3°. ti. 34. q. 232. Aduertēdū tn̄ ꝙ
sine mēdacio ꝛ lesione iusticie alteriꝰ
licet uti utili sił̄atiōe. exēplo multorū
scōꝝ patꝝ ꝛ ipiꝰ xp̄i. ut dicit Ieroꝰ. 22. q
2. utilē. B. De dolo aūt ꝛ fraude q̄ sunt
ꝓpinq̄ astutie vide. ī. dolꝰ. ꝛ. ī. fraus.

AUARICIA ꝛ cupiditas utrū sit pec
catū. R° ſʒ Tho. ſcd̄a ſcd̄e
q. 118. Sic. nā bonū hōis circa exteriora
oʒ ꝙ ꝯsistat i q̄dā mēsura. s. ut q̄rat hr̄e
exteriores diuitias ꝓut sūt nccīa ad vi
tā eiꝰ ſm suā ꝯditionē. Et iō in excessu
eius mēsure cōsistit pctm̄. dū. s. aliqs
sup̄ debitū modū uult eas acqrē uł re
tinē qd̄ ꝑtinet ad rōnē auaritie q̄ diffi
nit̄ eē imoderatꝰ amor hn̄di. A. idē
i sū. con. li° 3°. ti. 13. q. 1.

Sed utrū sit mortale. R° ſm Tho.
ubi s̄. Auaritia pōt capi dupłr. Uno°
ꝙ aliqs recipiat uł retineat iiuste res
alienas. qd̄ ꝑtinet ad rapinā uł furtū.
ꝛ sic ex suo gnē ē pctm̄ mortale. Cōtin
git tn̄ i hoc casu ꝙ ē uemale ꝓpt̄ iꝑfec
tionē actꝰ. sicut de furto dr̄. ī. furtū. §.
4°. Alio° pōt accipi auaritia ſʒ ꝙ ipor
tat iordiatū amorē diuitiarū. q ſi i tan
tū crescit ꝙ p̄ferat̄ caritati. ut. s. ꝓpter
amorē diuitiaꝝ aliqs n̄ uereat̄ facē ꝯ
amorē dei ꝛ ꝓximi. erit pctm̄ mortale
Si aūt iordiatio amoris i hꝰ ꝯsistat ut. s
hō qꝫuis suꝑflue diuitias amet nō p̄fe
rat earū amorē amori dino. s. ꝙ ꝓpter
diuitias n̄ uelit aliqd facē ꝯ deū ꝛ ꝓxi
mū. sic ē pctm̄ ueniale. A. Idē i sū. cō.
e. ti. q. 2. ꝑ diuersa ꝟba. s. ꝙ auāitia. aut
oppōit̄ iusticie ꝛ ē pctm̄ mortale. ut i p̊
mēbro. aut oppōit̄ libalitati ꝛ ē morta
le uł uēiale ut i 2° mēbro. ſʒ ō hꝰ pleniꝰ
dr̄ i q̄driga. B. Auarꝰ seu cupidꝰ ordi
nari nō dʒ. uide. ī. ordinādus. §. ꝓx°.

BAPTISMUS primo
q̊ ad subāʒ ꝛ formā. Quid est
baptismus. R°. Est ablutio facta p̄scri
pta forma ꝟboꝝ ut ponit magister 4°
sniaꝝ. dis. 3. uł q̄i eodē modo ſm Augꝰ.
Baptismꝰ ē tictio i aq̄ ꝟbo uite scifica
ta. De cuiꝰ subā sūt tria. s. mā elementi
forma ꝟbi: ꝛ intentio mistri copulans
formā mā̄e. Un̄ Augꝰ. Accedit uerbuʒ
ad elemētū ꝛ fit sacr̄m. i. q. 1. detrahe.
A. Idē i sū. cō. li° 3° ti. 24. q. 9. B.

Baptismi forma hec ē. Ego te bap
tizo i noie p̄ris ꝛ filii ꝛ sp̄ūs sci. extra ō
bap. c. p̊. A. In sū. con. eo. ti. q. 10. addit̄
amē. Dr̄ tn̄ ibi ꝙ nō ē de subā. B.

Sʒ qd si mutet̄ hec forā? R° ſʒ Tho.
i 4°. dis. 3. Nulli licʒ mutare qꝫtū ad id
qd̄ est de eēntia forē. Et si mutat̄ nihil
agit̄. ꝛ p̄ter hoc culpa icurrit̄. Si ꝟo ali
qd qd̄ ꝑtinet ad formā ex sola detmia
tione eccłie mutat̄. nihilominꝰ ē sacra
mētū. ſʒ culpa icurrit̄. Uerū ab apłis q
baptizabāt i noie xp̄i. nō fuit mutata
forā quātū ad itellectū. qa in xp̄i noie
tota trinitas itelligitur. ſʒ solū qꝫtū ad
uocē. Nec hoc ip̄m potuissēt nisi ex fa
miliari ꝯsilio sp̄ūs sci. Rō aūt mutatō
nis fuit ut nomē xp̄i amabile reddēt̄.
Hoc etiā nūc eccła posset si sp̄ale p̄ce
ptū a sp̄ū scō hērʒ. non āt propa aucte

Vñ mō sic dicēdo ñ eēt baptism⁹ q̄uis gdā ɔ̄rū dicāt A. Jn.c.a quodam de ɔ̄se.dis.3.dr ꝙ baptizat⁹ in noīe xp̄i nō ē rebaptizādus.qa tʒ baptismus licet nō debuerit fieri secūdū glo.ibi.. B.
Quid si dicat̄. Jn noīe trinitat̄. R̄. Nō ē baptismus.qa nō exp̄mūt̄ psone sʒ solū nūer⁹ psoaꝝ.Silr̄ ñ ē baptism⁹ si dicat̄. Jn noīe genitor̄ꝛ geniti ꝛ ꝓcedēt̄ ab utroq̄ .qꝛ genitor nō siḡt psonam p̄ris.sic ypostasim subsistētē. sʒ p modū act⁹.ꝛ iō nō ē eadē significatio nec eēt baptizar⁹.ꝛ eadē rō de aliis ē. Quāuis aūt ñ sit eadē uox i greco ꝛ latio.tñ ē eadē significatio.Vñ i q̄libet lingua illa ptinēt ad formā q̄ p̄ncipalius sunt instituta ad significandū psonas illas A. Jdē i sū.cō.eo.ti.q. ii.ꝛ.12. B
Quid si ɤba ꝓferant̄ corrupte. R̄º fm Tho.ubi s̄.Aut facit aliq̄s ex industria.ꝛ sic nō vr̄ itendē q̄ ecclesia itendit.vñ non ē baptismus. Aut facit ex ignorantia uel defectu lingue.ꝛ tunc.si tāta ē corruptio ꝙ oīo auferat sensuʒ nō ē baptism⁹.Si ɤo sensus remāet ē baptismus ut dicēdo patria ꝛ filia. sic̄ h̄r de ɔ̄se.dis.4.retulerīt.Et hoc p̄cipue accidit ꝙ sēsus nō mutat̄ q̄n fit corruptio i fine.sʒ mutatio ex p̄te principii variat siḡtionē.ꝛ iō nō ē baptismus.A Hoc itellige ut p̄ꝛimū. Si āt occurrēt i aliq̄ ligua ꝙ corrup⁹ ex p̄te p̄ncipii ñ mutaret fm eādē siḡtionē saltē fm acc̄omodationē usus ñ uitiat baptismuʒ fm Pe.et i sū.cō.dcā.q.xi. B
Quid si aliqd subtrahatur. R̄º fm Tho. in 4º.dis.3.Si illud q̄ subtrahit̄ sit de eēntia forme nō ē baptismus. et q̄ sic baptizat ḡuiter peccat.ut si sb̄trahat̄ iuocatio triū psonarū uel exp̄ssio actus ul' exp̄ssio psone baptizate.Sed exp̄ssio psone baptizātis non est d̄ forma q̄tū ad necessitatē sacr̄i sʒ istitutōne eccl'ie.Et iō si omittat̄.ego.erit baptismus.sʒ peccat baptizās. A .Adde bʒ Pe.ꝛ Al.ꝛ i sū.cō.dcā.q.xi.liº.3.ti.24.ꝙ erga substātialia ē distinguēduʒ.qa si sb̄tractio seu diminutio fit ex uolūtate uitiat baptismū.Si ex necessitate.pie credit̄ ꝙ sūmus sacerdos suppleat ut si puer moreret̄ anteq̄ sacerdos ɤba forme ꝑficeret.vñ talis si moriat̄ in cimiterio sepeliēdus ē.Si ɤo supuixēit. credo ꝙ ratione dubii sub conditione rebaptizandus est. B
Quid si addit̄ aliqd. R̄º fm Tho. ubi s̄.Duo hic obseruāda sūt.Primuʒ ex p̄te addētis.qa si aliqd adderet itēdens illud eē de forma q̄si uolēs nouū ritū adducē.cōstat ꝙ nō intēdit proferre formā q̄ utit̄ ecclesia ꝛ ita nec facē q̄ fac̄ eccl'ia.q̄re ñ eēt baptism⁹.Sec⁹ aūt eēt q̄ ex aliq̄ cā adderet ut ex deuotiōe q̄dā.Secūdū ē ex p̄te ei⁹ q̄ addit̄ qa si ē corruptiuū forme.non est baptism⁹.sicut si dicat̄. Jn noīe p̄ris maioris ꝛ filii mioris corrūpit̄ fides quam forma ꝓfitet̄.Si ɤo q̄ addit̄ non est corruptiuū forme.sicut si addit̄.et btē Marie.ꝓbabilius vr̄ ꝙ eēt baptism⁹ A. Con. Pe.ꝛ Al.ut in sū. con.dicta.q. xi. B
Quid si fiat iterruptio. R̄º bʒ Tho. i 4º.sen.dis.3. Si sit tāta iterruptio ꝙ itercipiat itētionē baptizātis non est baptismus.sicut si dicat̄. Jn noīe p̄ris ꝛ inꝑponat̄ lōga fabula.ꝛ postea dicat̄ ꝛ filii.Si aūt fuerit pua iterruptio .ut puta ɤbi.nō corrūpētis formā.ut si dicat̄.Jn noīe p̄ris oīpotētis.aut īterruptio silētii aut tussis ꝛ h⁹ q̄ intētionem nō discōtinuet.ē baptismus A. Jdē i sū.cō.dcā.q.xi.Vbi etiā addit̄ secundū Tho.ꝙ si sacerdos uel baptizās dicat Ego intendo te baptizare.non est baptismus. B.
Quid si fiat trāspositio. R̄º scd̄m Tho.ubi s̄.Si ē tal' trāspositio ꝙ mutet intellectū.ñ fit baptismus. ut si dicat̄.Jn noīe p̄ris baptizo te.ꝛ filii. Secus si nō mutat intellectū . ut si dicat̄ Jn noīe p̄ris ꝛ filii ꝛ sp̄us sc̄i baptizo te.Alii dicūt ꝙ q̄litcūq̄ mutet̄ ordo ɤborū nō uidet̄ itellectus mutari ꝛ erit baptism⁹. A. Pe.dic̄.Si mutatio fiat ex simplicitate.nō nocet. si ex malicia

ſic.ut i ſũ.con.dcã.q.xi. Tuti⁹ uidet̃ hᵒ
caſu rebaptizare ſub cõditõe rõne du
bii.ſicut i ſilĩ dictũ ẽ. B. De forma ꝟ
borũ qñ plures ſil̃ baptizãt ul̃ qñ plurſ
baptizant̃ uide.ĩ.baptiſm⁹ 3.º §.9.º

Baptiſmus 2.º q̊ ad mãꝫ

Utruꝫ aqua permixta poſſit
eẽ cõueniẽs mã baptiſmi. Rᵒ ſecũdũ
Tho.i 4.º diſ.3. Permixtio põt eſſe du
plex. Una q̃ tollit ſpẽm.ſ.qñ per alte
rationẽ trãſit i aliã ſpẽm: ſicut per pu
trefactionẽ aliquã ul̃ digeſtionẽ trãſit
i uinũ.aut etiã ꝑ additionẽ tãtã altius
liquorꝭ: q̊ ſoluat̃ ſpẽs aque.ſicut ſi paꝝ
aque multo uino admiſceat̃. Alia per
mixtio ẽ q̃ ñ tollit ſpẽꝫ aq̃ ſicut bñ alt̃a
tur aq̃ ẽm aliqꝺ accñſ ⁊ manet ſpecieſ
ut i aq̃ calefacta.ul̃ qñ aque addit̃ ali
qd qꝺ illi nõ cõmiſcet̃.ſicut ſi aliq̃ ſoli
da ponãt̃ i aq̃.ul̃ ſi ſit ꝯmiſcibile. ſicut
aliqd humidũ ẽ tã ꝑue quãtitatis ꝙ i
aquã penit⁹ couertit̃. Jn aq̃ g° p̊ mõ ꝑ
mixta nõ põt fieri baptiſm⁹.qa iã non
ẽ aq̃.ꝑmixta aũt 2°.mõ põt fieri. Uñ in
aq̃ maris põt fieri.ſilr̃ i lexiuio.⁊ i aqs
ſulfureis ⁊ i aliis q̃ ex terra ꝑ quã trã
ſeũt nõ mutant̃ in aliã ſpẽm. A. Jdeꝫ
in ſũ.con.liᵒ 3.º ti.24.q.13.ubi addit̃ ꝙ
cognoſci põt qñ mutata ſit ſpẽs aque
uel non ex raritate ⁊ denſitate.uel qñ
humor aliqs nõ calefierꝫ calore uel ñ
ꝯſtrigeret̃ frigore ſicut aqua. ut pꝫ in
uino: oleo: lacte.⁊ h⁹.uñ ſi aq̃ paludũ
eẽt itantũ igroſſata ꝙ recederꝫ a uera
raritate aque.nõ eẽt baptiſm⁹.ſicut ſi
eẽt lutũ. Silr̃ nõ põt fieri i brodio pin
guiũ ⁊ h⁹.q̃ infrigidata cõgelant̃. Nec
i aqs q̃s faciũt alchimiſte ad mutãda
metalla. Dr̃ ẽt ibi ꝙ meli⁹ eẽt ſi ſacer
dos faceret fieri aquã calidã qa ꝑuuli
ita qñqꝫ penetrant̃ frigore aq̃ ꝙ ꝯhũt
mortales infirmitates ⁊ moriũt̃. B

¶ Utrũ baptiſm⁹ aq̃ poſſit in aliquo
ſuppleri. Rᵒ ẽm Pe. Scꝺm cõeꝫ legẽ
nõ põt i ꝑuulis ſuppleri cũ nõ poſſint
hr̃e uſũ liberi arbitrii. Sꝫ ſi ꝓ xp̃o oc
ciderẽt̃: pie credit̃ ꝙ ſaluarẽt̃ ſine ba
ptiſmo. Jn adultꝭ aũt põt ꝑ baptiſmũ
flamis ſeu cõtritõis: ⁊ ꝑ baptiſmũ ſan
guinis.i.martyrii. Et hᵒ intellige qñ ẽ
articul⁹ nccĩtatꝭ: nõ cõtẽptus religiõiſ
Jdẽ Tho.i 4.º diſ.4. A. Jdẽ in ſũ.cõ.
co.ti.q.20. B

¶ Prohibitũ ẽ ut nõ fiat baptiſmus
niſi cũ criſmate nouo.ſ.illi⁹ anni pret̃
qꝫ in nccitate mortis. Et punitur ſacer
dos ſi cõtrafecerit.de cõſe.diſ.4.ſi qs
de alio. Jdẽ intelligẽdũ ẽ ꝺ ꝯfirmatõe
⁊ tãto magꝭ quãto cõfirmatio minoriſ
ẽ nccĩtatis qꝫ baptirm⁹.arg.ex̃ de ſen.
excõi.qm̃.libᵒ 6.º

Baptiſmus 3.º Quo ad miniſtruꝫ.

Debitus miniſter ba
ptiſmi ẽm oẽs theologos eſt ſacerdos
Sed in nccĩtate qlibet põt baptizare
uir ſiue mulier: ordinat⁹ ⁊ nõ ordiat⁹
fidelis ⁊ infidelis: dũmõ hẽant intenti
onẽ baptizandi ⁊ ſeruꝫ formã eccleſie
Uñ ⁊ ſi nõ credat ſacr̃m baptiſmi neqꝫ
aliqd ſpũale ibi fieri: dũmõ in genere
intendat facẽ qꝺ facit eccleſia baptiſ
m⁹ ẽ. Sꝫ tñ ſimplex cleric⁹ nõ dꝫ bapti
zare pñte p̃ſbyťo: neqꝫ laic⁹ pñte cleri
co.neqꝫ mulier pñte uiro. Probãt̃ hec
oia de cõſe.diſ.4.mulier.⁊.c romanus
⁊ 30.q.3.ſup qb⁹. Jdeꝫ Tho..in.3.ꝑte.q.
67. A. Adde p̃dictis ut melius ꝓbent̃
de.cõ.diſ.4.c.in nccĩtate.⁊.c.a quodam
iudeo.⁊.c.ſiue heretic⁹. Predicta etiã
notãt̃ i ſũ.con.liᵒ 3.º ti.24.q.26. Ubi eti
am dr̃ ẽm Tho. ꝙ p̃ſbyter baptizare
põt pñte epiſcopo quia de officio ſuo
eſt. B

¶ An baptiſm⁹ tradi poſſit a mal̃ mi
niſtris? Rᵒ ẽm pe.ſic.qa bonitas mini
ſtri nõ ẽ de nccitate ſꝫ de cõgruentia.
Uñ dic̃ Aug⁹ ꝙ ꝑ ebrioſũ: homicidã
⁊ ꝑ quecũqꝫ malũ dat̃ baptiſm⁹.et ba
ptizatis tot⁹ effect⁹ baptiſmi ꝯfertur
Jdẽ Al.⁊ Tho in 4.º diſ.5.

¶ Sed qd ſi ſacerdos nolit baptizare
niſi dato ſibi p̃cio aliquo? Rᵒ ẽm pe.et
Tho.i 4.º diſ.5. A tali licet emẽ aquaꝫ
ꝓ baptiſmo etiã ſi aq̃ ꝯſecrata ẽ ſꝫ nõ

licet ꝓ baptiſmo dare pecuniā nec ꝓ
ſe. qa i tali caſu ſufficit baptiſmus fla
minis. nec ꝓ alio. qa non ſūt facienda
mala ut ueniāt bona. Ro. 3°. Tñ in caſu
nccitatis ille q gerit curā pueri licite
pōt baptizare. uł a quocūqꝫ alio facere
baptizari. ut ponit Tho. ſcōa ſcōe. q.
100. A. Idē i ſū. cō. eo. ti. q. 24. Ubi ēt
ſubdit. Al. dic ꝙ i tłi cāu lꝫ redimē uex
ationē ſui iurꝭ ꝛ pro ſe ſi baptizandus
eſt. ꝛ ꝓ paruulo quem uelit baptizari
Sꝫ Tho. dic ꝙ pmū uidet melius. hec
ibi. Hoc ita apparet. Nā hoc caſu ñ in
gerit aliq̄ uexatio ſꝫ ſacri denegatō ni
ſi ſimoniace. B

Utrꝫ malus miſter peccet mortalit
baptizando? R° ſm Tho. ꝛ Pe. ubi ſ.
Aut baptizat cū ſolēnitate ꝛ ut mini
ſter eccleſie. ꝛ tūc peccat mortaliter ſi
peccatū recolit nec penitet. Aut bapti
zat i articulo neceſſitatis ſicut uetula
baptizat: ꝛ tūc non peccat.

Utrū q ſciēter ſuſcipit baptiſmū a
malo miſtro peccet mortalit. R° ſm
Tho. ꝛ Pe. ubi ſ. Si malus miſter ſit
pciſus ab eccłia. ſuſcipiēs ſcient a tali
peccat. niſi i articulo nccitatis: i q̄ reci
pere poſſet a quocūqꝫ heretico. Sꝫ ſiñ
neceſſitate. nec ab hētico. nec ab excōi
cato. nec ſuſpēſo recipi dꝫ. Si aūt nō ē
pciſus. nec peccat ſuſcipiēs ab eo. niſi
forte ꝑ accidēs ſi hoc ipo foueat ei fo
uēdo eū i peccato. A. Idē i ſū. cō. eo.
ti. q. 23. B

Utrꝫ melior ſit baptiſm⁹ q cōfert a
bono. R° ſm Tho. i 4°. diſ. 5. Eq̄lis ē ab
utroqꝫ quātū ab ſubſtātiales effectus.
ſꝫ tñ cū effectu pncipali pōt aliqd pluſ
cōferri ex merito baptizātꝭ. ſꝫ h effect⁹
accñtalis ē. Idē Pe. A Idē in ſū. cō.
eo. ti. q. 27. B

Utrꝫ angel⁹ poſſit baptizare. R° ſm
Tho. ubi ſ. Angelo bono ex officio q
dē nō cōpetit baptizare nec eccleſiam
cōſecrare. Pōt tñ ex ſpāli mādato dei
Et qa nūqꝫ uſurparet ſibi alienū offi
ciū. iō ſi ſciat bon⁹ angel⁹ eē nō eēt qs
rebaptizādus neqꝫ eccłia recōſecrāda,
ut de eccłia ſci Michaelis factū ē. Ma
lo aūt angelo. i. diabolo ptās baptizan
di cōpetere nō pōt. neqꝫ ex officio neqꝫ
ex ſpāli mādato. nō. n. pōt eē miniſter
ſalutis ſꝫ punitiōis. Uñ ſꝑ pſumendū
eēt ꝙ nō facēt intētiōe baptizādi ſꝫ de
cipiēdi. vñ Nullo mō pōt. A. Idē in
ſū. con. q. 28. ꝛ 29. B.

Utrꝫ i baptizāte regrat itētio. R° ſe
cūdū Tho. i. 4°. diſ. 6. Sic. Sed ſi qñ ꝓ
feret vba nō adſit actualis itentio. dū
mō pus itēderit. ꝛ ōria intētio ñ inter
uenerit ſufficit ad baptiſmū. Et ex his
pꝫ ꝙ furioſus ꝛ ebrius qñ oino uſu rō
nis carēt baptizare nō pñt. quia ñ pñt
habere intētionē. A. Idem in ſū. cō.
q. 35. li°3. ti. 24. B

Utrꝫ plures pñt unū baptizare. R°
ſm Tho. i 4°. diſ. 3. ꝛ in. 3. pte. q. 67. Pñt
dūmō qlibet itendat totū facē. Silr ꝛ
un⁹ plures ſil dūmō intēdat baptizāe
oēs. Neutrū tñ dꝫ fieri ſine magna ne
ceſſitate. A. ał faciētes peccarēt ſcōꝫ
Pe. ut i ſū. con. eo. ti. q. 25. B. Et quidē
qñ plures baptizāt ſi dicant nos bapti
zamus. nō ē baptiſmus. ſꝫ quilibet dꝫ
dicē. ego te baptizo. Qñ aūt vnus bap
tizat plures dicēs. ego uoſ baptizo bap
tizati ſunt. Et de hoc uide. ī. baptiſmuſ
4°. §. 3. A. Uidet etiā Tho. ſentire ꝙ
etiā ſi un⁹ baptizās dicat. nos baptiza
mus. nihil facit. Sꝫ Pe. dic. Puto ue
ri⁹ ꝙ baptizāt ſi dicat. uos baptizam⁹
qa mod⁹ exprimēdi actū nō eſt de ſuba
forme. ꝛ iō cū dr. baptizo uos. ſeruatur
ſufficient forma eccleſie. Frat Durād⁹
dic. ꝙ dicētes. nos baptizam⁹. non bap
tizāt niſi ſm loquēdi uſū intēdant pła
lē numerū ꝓ ſingulari ponē. ꝛ tūc ille
ſolus baptizat q pus vba cōplet mer
gēdo ſeu aquā ifūdendo. Puto ꝙ tuti
or ps ſit eligēda. ex de homi. petitō. B

Baptiſmus iiii° quo ad
ſuſcipiētes. Utrū oēs teneāt
ad baptiſmū. R° ſm Tho. i 4°. diſ. 6.
Quilibet tenet etiā ſcificat⁹ i vtō ppt
tres rōes. pͦ qdē ppt acqrēō caracterē

q̄ ānumeref ī pplo dei. ꝛ quasi depute
tur ad ꝑcipiēda sacr̄a diuina. ꝛ ͦ ut ꝑ bap
tismi ꝑceptionē passiōi xp̄i etiā corꝑa
lite r ꝯformef. 3ͦ ꝓpter bonuꝫ obie. q̄a
p̄ceptū de baptismo oībus datū ē.
¶ Utꝝ ī utero exn̄s puer possit bapti
ȝari. R̄. s̄m Tho. i. 4. dis. 6. Nō potest.
q̄a t'lis deo not' ē nō eccl'ie. nec subiici
pōt opatiōi mistroꝝ eccl'ie. Un̄ dic̄ Au
g'. q̄ sicut q̄ nō uixerit non pōt mori.
ita q̄ natus nō fuerit nō pōt renasci.
Nō dēt autē maf scindi ut puer possit
nasci ꝛ baptiȝari. quia s̄m apl'm n̄ sunt
facienda mala ut ueniant bona. Debe
ret aūt scindi si iā defūcta eēt. ut. ff. de
ioffi. testō. l. posthum'. Qn̄ āt apparet
aliqō mēbꝛū ꝛ n̄ ē plene natus. expec
tanda ē talis egressio nisi mortis peri
culū immineat seu timeaf. Nā in tali pe
ricl'o egressa ꝑte p̄ncipali. s. capite bap
tiȝari dꝫ. Secus de aliis ꝑtib'. ut d̄ ma
nu ꝛ de pede. q̄uis nō noceat si ille par
tes asꝑgant aqua baptismali. q̄a diuina
mīa nō ē artāda. Et si postea nascatur
plenarie nō ē rebaptiȝādus s̄m q̄sdaꝫ.
Sed nihil piculi accidit si ad cautelaꝫ
baptiȝef sub hac forma. Si nō es bap
tiȝatus ego te baptiȝo ꝛc̄. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 32. B
¶ Quid fiet qn̄ nascif mōstꝝ? R̄. s̄m
Tho. i. q̄libet. Aut certū ē eē duas aiaf
rōnales. aut nō. Certū aūt ē si sūt duo
capita ꝛ duo colla ꝛ duo pectora. quia
erūt ꝑ cōsequēs duo corda. ꝛ sic sūt ba
ptiȝādi ut duo. Et q̄uis p̄sumaf q̄ plu
res possint simul baptiȝari dicēdo ego
uos baptiȝo. tutius tn̄ ē eos baptiȝari
singillatim. Si ꝟo dubiū ē utrum sint
due aīe. tūc p̄ baptiȝandus ē unus po
stea pōt alf baptiȝari dubie sic. Si n̄ es
baptiȝat'. ego te baptiȝo. A. Idē in
sū. cō. eo. ti. q. 33. Ubi etiā dr̄ q̄ tunc est
dubiū si sint duo capita disticta ul' q̄d
simile. B
¶ Utꝝ ī eō q̄ ē baptiȝād' regraf intē
tio ꝛ uolūtas. R̄. s̄m Pe. Suscipiētiū
baptismū tres sūt drīe. Quidaꝫ enim
nūq̄ habuerūt usū rōnis: ut paruuli ꝛ
ꝑpetuo furiosi. ꝛ ī his n̄ regrif uolūtaf
Quidā ꝟo aliqn̄ habuerūt. lꝫ tūc n̄ ha
beāt. ꝛ ī his ī nccitate sufficit ātecedēs
uolūtas. Itaq̄ amentes ꝛ dormiētes
si ante furiam uel dormitioneꝫ hēant
ꝯriam uolūtatē nō recipiūt sacr̄m. Si
aūt habuerūt ꝓpositū. ꝛ h' ꝑ sig̃ aliq̄
īnotuit tūc ī articulo nccitatis debent
baptiȝari etiā si furiosus tūc ꝯdiceret.
Si tn̄ nccitas tūc nō sit dꝫ expectari lu
cidū ītuallū uel uigilia dormiēt᷑. Qui
dā ꝟo hn̄t usū rōis tūc cū baptiȝatur
ꝛ in his regrif cōtritio ꝛ deuotio ad ꝑ
cipiendū rē sacr̄i ꝛ intētio ꝛ uoluntas
ad ꝑcipiendū sacr̄m. Nec tn̄ regrif uo
lūtas absoluta recipiēdi qō eccl'ia con
fert. sꝫ q̄nq̄ sufficit uolūtas coacta. Et
si sit coactio sufficiēs ꝛ ex toto ab ex̄.
ut cū aliq̄s reclamās imergif uiolent.
tal' nec sacr̄m suscipit nec rē sacr̄i. Si
aūt sit coactio iducēs. sicut minis l' fla
gell'. ita q̄ potius ip̄e eligat baptismū
suscipe q̄ talia pati. suscipit sacr̄m sed
n̄ rē sacr̄i. Idē Tho. i 4. dis. 4. ꝛ 6. Silr
ꝛ Al. Sed ꝛ hec ꝓbāf. 45. dis. de iudeis
ꝛ ex̄ de bap. ꝛ eius effectu maiores. cir
ca fi. A. Idē ī sū. cō. li. 3. ti. 27. q. 36. B
¶ Utꝝ ī eo q̄ dꝫ baptiȝari regraf fidēs
R̄. s̄m. Pe. In puul' ꝛ nālif stult᷑ ꝛ h'
q̄ ꝑ se nō pn̄t credē n̄ regrif fides ꝓp̄a
sꝫ sufficit aliena. In aliis ꝟo regrif fi
des ꝓp̄a. n̄ q̄dē ad susceptionē sacr̄i q̄a
etiā sine ea recipef caracter. sꝫ quātuꝫ
ad susceptōnē rei sacr̄i. i. gr̄e. Idē Tho.
i 4. dis. 6. A. Idē in sum. con. eo. ti. q.
37. B.
¶ Baptism' iterari nō dꝫ. i. q. i. quod
q̄dā. Pena aūt iterātis s̄m leges ē de
capitatio. C. ne scm̄ baptismū. l. 2. A.
Ibi nō dr̄ decapitatio sꝫ ultimū suppli
ciū. qō iportat mortē qualif cūq̄ ifera
tur. B. Scōꝫ canones ꝟo t'les n̄ pn̄t
ꝓmouēi siue sciēf rebaptiȝati sit siue
ignorāf. ꝛ postq̄ sciuerit ratū habuerit
dis. 50. cōfirmādū. Al' ꝟo q̄ ignoranter
rebaptiȝati fuerūt ut ifantes uel coac
ti absolute pn̄t ꝓmoueri s̄m quosdā d̄
iure. Secundum alios qō tutius ē de

dispēsatiōe.de ꝯse dis.4.eos. A .Ar i cipit hos.Sꝫ meli⁹ facit.c.q bis.ea.dis. ubi dr̄.Qui bis ignorant̄ baptizati sūt nō indigēt ꝓ eo penitē nisi ꝙ ẜm canones ordinari ñ possūt. nisi aliq̄ magna nccitas cogat. B Idē clerici iterātes baptismū deponēdi sūt.ar.i dcō.c.eos ꝛ.c.q bis.Laici ꝟo excōicandi ꝛ pena plectēdi ḡuiori.ut ibi. A .Ibi nil dr̄ de excōicatiōe:sꝫ de ḡuib⁹ penitētiis. B .Si dubitet̄ an aliqs baptizat⁹ fuerit baptizaret̄ his ꝟbis p̄missis.Si es baptizat⁹ nō te baptizo. si nō es baptizat⁹ ego te baptizo.In noie.p̄ris ꝛc̄. de bapt.c.2º A .Eodē mō faciēdū ē qñ dubitat̄ ꝓbabilit̄ de collatiōe alioꝝ sacramētoꝝ.puta an sit aliqs cōfirmat⁹. uel ordiat⁹ ꝛ h⁹mōi ut in sum. con.eo. ti.q.38. B

Cū iude⁹ uel paganus petit baptismū an stati baptizādus sit? R°.Si ꝑiculuꝫ ē in mora.ut qꝛ baptizandus timet ne alii infideles si h°senserint inficiāt.ul' eū alit̄ ipediāt q̄citi⁹ ē baptizādus. de ꝯse.dis.4.ne qd̄ absit.Sed si periculuꝫ nō iminet.tūc per octo mēses uel alio t̄mino arbitrato debet deferri.ꝛ inter catecumios teneri.de ꝯse.dis.4. iudei. ꝛ.c.se. A .Idē i sū.cō.e.ti.q.41. B

De hac dilatiōe iterū habes.ī. baptismus.5.§.2º.

Quid si qs nō baptizat⁹ ꝓmoueat̄ in sacerdotē ꝛ ep̄m.ꝛ postmodum celebrat ꝛ multos ordinat? R°ẜm Tho.in 4.di.24.Nō baptizat⁹ nullū ordinem recipe pōt.nec conficē.nec absoluē.nec etiā ordinare.Tñ pie credi pōt ꝙ q̄tū ad ultimos effect⁹ sacroꝝ sūmus sacerdos suppleret defectū .ꝛ ꝙ nō ꝑmittēt h°ita latē qd̄ i ꝑiculū ecclesie iminere posset. A .Albric⁹ aūt dic̄ ꝙ putat talē ꝯficē.nō i ptāte sua sꝫ i ptāte ecclesie Descēdit.n.tunc a ꝟtute spūs sci uegetātis ecclesiā ptās i n illū ne ecc̄lia decipeat̄.ꝛ illū excusat ignorātia iuincibil' ut in sū.con.li°3°.ti.22.q.8. Primum uidet̄ ueri⁹.Nā cū de h°errore cōstiterit talit̄ ordinati debēt reordinari.ut in.c. p°.ex̄ de p̄sbytēo nō bap. B.De fictis accedentibus ad baptismum habes ifra baptismus.7°.§°2°

BAptismus v°. q̄ ad tēpora. Utrū aliqd̄ tēpus determinatū sit ad baptismū. R°ẜm Tho.i 4°. dis.6.ꝙ in baptismo duo considerātur s.suba sacr̄i ꝛ q̄tū ad h°nō ē aliqd̄ tempus detmiatum imo q̄libet die ꝛ hora baptism⁹ celebrari pōt.Aliud ē solēnitas.ꝛ q̄tū ad h°etiā hꝫ duplex tēpus.s. sabbatū pasce ꝛ sabbatū pentecostes. A .Rō h⁹ē.qa baptism⁹ hꝫ efficaciaꝫ ex duob⁹.s.ex ꝟtute spūs sci ꝛ ex passione xp̄i.cui⁹morte aliqs configurat̄ ꝑ baptismū q̄i cōsepult⁹ xp̄o in morte. Ro.6°ut i sū.cō.li°3°.ti.24.q.29. B

Utrū baptismus debeat ꝑ aliqd̄ tēpus differri. R°ẜ3.Tho.i 4°.dis.4.Magis ē laudabile ꝙ puer q̄citi⁹ pōt fiēi baptizet̄.p° quia iterum puer mori posset ꝛ dānaretur.2°.quia demones non hn̄t tantā ptātē i baptizatis sicut in ñ baptizato.neq̄ quātū ad nocumenta spūalia neq̄ q̄tū ad nocumēta corꝑalia.3° qa in pueritia facili⁹ hō iducit̄ ꝛ assuescit i his q̄ sūt xp̄iane religiōis et fortius iheret. Adultis aūt sicut dicit Tho.i 3.pte.q.68.nō stati cū cōuertunt̄ ē sacr̄m hoc ꝯferendum.p° qdē ne in talib⁹ ecc̄lia decipiat̄.2°ut añ baptismuꝫ de fide pleni⁹ istruant̄.3° ꝓpter reuerētiā sacr̄i.dū i solēnitatib⁹ p̄cipuis.s.pasce ꝛ pētecostes hoies ad baptismum admittunt̄. Si tñ plene eēnt instructi aut si mort[is] ꝑiculū iminēt.statim eēnt baptizādi. A .Idē i sū.cō.eo.ti.q.40. B .De differētib⁹ autem baptismū usq̄ ad mortē uide.ī.ordinādus:§:2°.

BAptismus vi°. q̄ ad ritū.Utꝝ imersio sit de necessitate baptismi. R°ẜm Tho.i.3.parte q 66.Qñ ꝯsuetudo ecc̄lie patit̄.uel qñ nccitas icūbit ꝓpter defectū aque. ul' ꝓpt̄ ꝑiculū pueri de cui⁹ morte timet̄ ul' ēt qa sacerdos nō posset sustentare

baptizandū pōt sine imersione baptis
m⁹ celebrari. Et etiā sufficit si tm̄ ca
put aspgat. Sꝫ imergendi cōsuetudo
laudabilior ē. Silr laudabili⁹ ē ꝙ ter
imergat qḋ sigt fidē trinitatꝭ ꝛ triduū
sepulture xp̄i. Hec tñ significatio non
ē de suba sacri. tñ gūiter peccarēt q cō
tra cōsuetudinē ecclesie seml' tm̄ imer
gerēt. Idē Pe. ꝛ Al. A. Idē in sū. con.
q.14. ꝛ.15. B

¶ Quid si de duob⁹ sacerdotibus alt
sit manch⁹ ꝛ alt mut⁹: uno ꝓferente ꝛ
alio imergēte? R° ḃm Tho. i 4°. dist. 6.
Nō ē baptism⁹. Idē Hosti. A. qa ip̄a
ꝟba forme oñdūt ꝙ ab eodē dēat fiēi
imersio ꝛ ꝓnūciatio ꝟborū ut in sum.
con. eo. ti. q.38. B

¶ Quid significāt sacralia q̄ fiūt i ba
ptismo? R° ḃm Pe. in 4°. sen. Quatu
or sacralia fiūt añ baptismū q̄ signifi
cant h° mō. Exsufflatō ꝛ ifsatio signifi
cāt spūs mali expulsionē ꝛ boni intro
ductionē. Salis imissio. grām et sapiē
tiam: ꝛ a pctōrū putredie p̄seruatōnē
Saliue ↄtactus ad aures et nares: sen
suū spūaliū apitionē. Unctio olei i pe
ctore ꝛ inter scapulas legis dei amorē
ꝛ deuotā subiectōnē. Tria q̊ꝫ alia fiūt
p⁹ baptismū. s. crismatio i ꝟtice q̄ sigt
xp̄i grām in mēte. iposítio cerei q̄ sigt
fidei ꝛ morū caritatē. uestis candida:
q̄ sigt inocētie restitutionē. A. Ideꝫ i
sū. con. e. ti. q.44. ubi etiā dr̄. Nota ꝙ
lꝫ pānū q̊ ligant frōtes confirmatorū
seu uestē. q̄ ponit i capite baptizati ite
rato sumē ad idē officiū. de conse. dist.
4. si quis uoluerrit. in tex. ꝛ glo. B

¶ Utrꝫ i baptismo uel ↄfirmatōe pos
sit leuare uel tenē q nō ē baptizat⁹ ul'
ↄfirmat⁹. R° non pōt. de cōse. dis. 4. in
baptismate nisi i nccitate. qa tūc etiaꝫ
baptizare. pōt ꝛ de sacro fonte leuare.
Et de h° cāu hēs diffuse inter impedi
mēta matrimonii. i. impedimētū 6°. §.
pe. Religiosis nō licet de baptismo le
uare. Uide de h°. i. ipedimētū 6°. §. fin.
De cathacismo patrinis ꝛ eorū respō
sis habes. i. cathacismus.

Baptismus vii°.

q̊ ad ei⁹ effectū. Quis sit effe
ctus baptismi? R° ḃm Tho. in 4°. dis.
4. Paruuli qdē i baptismo mūdātur
ab origiali ꝛ dāt eis ꝟtutes i habitu sꝫ
nō in usu. Adultis aūt fit remissio om
niū peccatorū non solū originalis sed
etiam aliorū ꝛ totius pene. Neqꝫ req
rit alia pnia. Con. pe. ꝛ magr̄ sniarū. A
Idē in sū. con. eo. ti. q.16. Ubi etiā dicit
ꝙ reqrit attritio q̄ tollit indispōneꝫ. s.
ꝓpositū peccandi. ꝛ ꝙ malū ei displi
cet ḃm pe. ꝛ tho. Alexāder aūt de ales
sup 2°. sniarū. dis.37. q.10. q̄ icipit Octa
uo q̄rit. ꝛ. q. xi. q̄ icipit. Querit postea.
dicit ꝙ cū adultus uenit ad baptismū
de nccitate dꝫ dolere ꝛ penitē de oibus
mortalib⁹ q̄rū recordat: ꝛ etiam ḋ ue
nialib⁹ in gnē: ꝛ forte ḋ maiorib⁹ ueni
alibus pticularit dolendo ꝙ cōmisit:
seu ꝙ sit in culpa alicui⁹ pcti etiaꝫ ue
nialis. Qḋ si nō fecerit gratiā non reci
pit baptismalem. B

¶ Utrꝫ fictō ipediat effectū baptismi
R° ḃm pe. q fictus ē in h° ꝙ simulat se
uelle conferre uel suscipe baptismū ꝛ
nō intēdit: effectū ei⁹ ipedit. Sed qui
simulat se dispositū iteri⁹ cū nō sit uel
qa nō credit: uel qa cū ꝓposito peccā
di accedit aut cōtēnit sacrm̄ nō reuere
tur. ut i sū. cō. seqt. Nō suscipit rē sacri
i. grām sꝫ caracterē suscipit. Et ut dicit
Aug⁹. Cōualescē incipit qñ fictio uera
ci ↄfessiōe recesserit. Et baptism⁹ qdē
pctā añ cōmissa delet q̊ ad culpaꝫ ꝛ pe
nā. sꝫ cōmissa p⁹ baptismū delet quo
ad culpā. ꝛ h° p acciñs. qa magꝭ delent
ꝟtute pnie. Con. Al. ꝛ Tho. i 4°. dis. 4.
A. Idem in sū. con. lib° 3°. ti. 24. q.17. ꝛ
18. B

¶ Utrū effect⁹ baptismi eq̄lis sit i oī
b⁹. R° ḃm pe. q̄tū ad caracterꝭ ipsiōꝫ
ꝛ pctōrū ꝛ penarū remissionē eq̄lis ef
fect⁹ ē. Sꝫ q̄tū ad depssionē fomitis ꝛ
infusionē grē ē ieq̄lis. qꝛ ieq̄lis pōt eē
dispō uolūtatis. In puul' tñ qa eq̄lis ē
dispō ꝛ effectus eq̄lis erit. Con. Alb. et

Tho.i 4°. dis.4. A .Idē i sū.con.eo. ti. q.21.ubi etiam dr̄ ꝙ ex priuilegio spāli pōt plus dare uni ꝙ̄ alteri. A .Baptismus nō tollit irregularitatē bigamie i.bigamia.§.6°. sȝ bn̄ tollit illā homicidii.i.homicidiū 4°. §.p̊.in fine.

Bellum p̊ Cōiter ad h° ꝙ bellum sit iustū tria requirūtur secūduȝ Tho.scōa scōe.q.40.Primū.s. auctoritas pn̄cipis.qa puata psona i iudicio ius suū pōt ꝓseq.Et itellige principis siue ecclesiastici.ut qn̄ pugnat̄ pro ecclesia.siue pn̄cipis secularis.23.q.1.qd culpat̄.z.q.2.c.p̊.Et fm̄ Ul.sufficit auctoritas iferiorū dignitatū ad defensionē sibi subditorū qn̄ quis al̄ p iudiceȝ se iuuare nō pōt.Secūdū qd̄ reqrit̄ in bello iusto ex iusta cā.ut.s.illi ꝯ quos bellū mouet̄ ex aliq̄ culpa h°meruerīt Uñ Aug⁹ in li° qōnū. Iusta bella dn̄t diffiniri q̄ ulciscūt̄ iiurias si gēs uel ciuitas plectēda ē:q̄ l' iudicar̄ neglexēit quod a suis iprobe factū ē uel reddere quod p iiuriā ablatū ē.23.q.2.dominus Tertiū:reqrit̄ intentio recta.s.qua intendit uel ut bonum ꝓmoueat̄ uel ut malū uitet̄.uñ ñ lȝ fieri ex odio et h⁹. sȝ ꝑpt̄ iusticiā z caritatē.ut in p̄dicto c.qd culpat̄.z.c.militare.Sūt alia duo q̄ ponūtur a qbusdā r̄quiri i iusto bello uideȝ ut nō sit psona cui bellare nō lȝ.ut clericus.23.q.8.clerici. Sed hoc ē ꝓpter spālē ꝓhibitionē ut dicit̄.i. bellū 2°. §.p̊.Item ut fiat pro rerū repetitōe uel patrie defensione.z h⁹.23.q.2.c.p̊.Sȝ h° reducit̄ ad iustā cām. A .Idē ꝓlixi⁹ i sū.con.li° 2°. ti.5.q.45.ubi etiaȝ dr̄ fm̄ glo.Ray.ꝙ pn̄ceps qui nullum hȝ supiorem siue rex siue impator auctoritate propria si iusta cā subsit pōt mouere bellū tā ꝯ subditos ꝙ̄ ꝯ extneos.Pōt z subditis suis dare auctātem mouēdi bellū ꝯ eosdē z eodē mō.Sed certe nullus ē p̄ter papā q ñ hēat superiorē saltem ipsum papam.96.dis.duo sūt.Iō ad ipsū si pōt fieri ꝓ iusticia ꝺbet recurrē ga ab ipo ēt impator pōt iudicari.dicto.c.duo. B

¶ Utrū sine pn̄cipis auctoritate p aliqd̄ pticulare bellū liceat iiuriā repellē.R° de iure nāli pōt qlibet uim ui repellē:dū tm̄ icōtinēti z cū moderamie iculpate tutele.i.ꝙ tutela illa moderata z sine culpa sit.nec sit ad sumēdā uīdictā sȝ ad ꝓpulsandā iiuriā.ex̄ de homicidio significasti 2°. circa finē. Dico ꝓpulsandā siue a se siue a socio.23.q.3. nō inferēda.z.c.ulti. A .Pro socio itellige quēcūq̄ iiuriam patiētē.ut ex dictis capl'is pōt colligi. B .et si qdeȝ uis seu iiuria sit in psonā: tunc pōt uis repelli añq̄ sit illata.nam licitū ē occidere insidiantē:z eū q uult occidē: si alit̄ nō pōt qs man⁹ eius euadē.ff.ad.l.aq. l.4.z.5. A .Si aūt aliqs post uim illatā psone repcutiat:non ur̄ repulsio iniurie:sȝ uīdicta q̄ ꝓhibita ē oib⁹.dcō.c significasti.Iō tenet̄ nisi uidēit iiuriātē patū denuo pcutē.ut notat glo.i.d.c.significasti.Ubi etiā dr̄ ꝙ moderam̄ intelligit̄ si illud tm̄ fiat quo omisso uiolētia repelli nō posset.z ꝙ si qs modū excedat nō tenet̄ si nō fecit ex ꝓposito ff.ad.l.aqui.si ex plag|.§. tabernarius. Ray.dicit h° uerū q̊ ad sniam excōicatiōis.qn̄ iniuria fieret in psonā ecclesiasticā.Sed ꝙ̄tū ad aliā satisfactioneȝ de excessu ul'q̄ ad pniam ul'irregularitatē si ꝓpter repcussionē mors secuta ē.tuti⁹ credo ꝙ teneat̄.ut i sū.con.lib. 2°. ti.5.q.52.Sed dict⁹.§. tabernarius ñ loqtur de cōicatione sȝ de satisfactiōe illati dāni.ad quā dic̄ non teneri repercutiendo excedētē nō ex ꝓposito ꝓpt̄ p̄cedētē culpā iuasor|.ut ibi. B .Si āt uis iferat̄ i reb⁹ tūc z illatā et inferendā licet repellē.sȝ p⁹ illatā dū tm̄ icontinenti.i.ꝙ̄cito sit illata uis p̄usq̄ diuertat ad aliuim actū:ex̄ de resti. spo. olicām.z i p̄all'ato.c.significasti. A .Ubi dic̄ glo.ꝙ itelligit̄ incōtinēti fieri etiā collectis amicis.qd̄ puto itelligēduȝ si ista collectō fiat añq̄ diutat̄ ad act⁹ i ptinētes.ar.l.petēs.C.ꝺ pac. Al' posset diu durare z esse mā publice secte licȝ

aliud uideatᷣ dici in sū.cō.eo.ti.q.53. B
¶ Generalitᷣ aūt sciēduȝ ē ꝙ ad talia
nemo teneᷣ:imo ꝑfecti⁹ eēt remitteᷣ
iuxta illud Math.5°. si qs te ꝑcusserit
in unam maxillam ꝛc.
¶ Utrū per bellū uel uiolentiā liceat
ꝓpͣa aucte rē iā ablatā ł inuasaȝ recu
pare. R° ſm Inno.ꝛ Hosti.Si h° fiat
incōtinēti:certe lȝ.prout i ꝓximo.§.di
ctū ē.Si ꝯo ex interuallo:non licet :imo
debet adiri iudex raptoris ꝛ ei⁹ aucto
ritate recuperari.nam si aliqˢ ꝓpͣa au
ctoritate uiolēᷣ recuparet etiam rem
suā:cadit a iure suo et perdit eam. A
Facit ad h°.ff.qd̄ met⁹ cā.l.extat. B.
nisi forte nō posset ꝑ iudicē eā ꝯseq uł
recupare.ut notaᷣ.i.disᷣ.ius gentiū.
¶ Quid si absꝙ auctoritate supioris
aliqs dānificatus accepit d̄ reb⁹ dāni
ficātis:nūqd pōt retinere: Dicendum.
Si accepit absꝙ uitio:utputa qꝛ iuēit
uel alius sibi dedit ꝛ h⁹.nō peccauit.et
pōt licite retinē usꝙ ad ualorē dāni.ff.
de ꝯdi.ide.l.si nō sortē.§.si centū. Nisi
forte res q̄ ꝑuenit ad eum fuisset illi a
raptore ꝯmodata.C.de cōmodato.l.ꝑ
textu.uel etiā deposita.C.depositi.l.si
qs.nā i his casibus nō pōt retinē. Hec
īdubitāter uera sūt i foro iudiciali. sȝ
ſm q̊sdā etiā lȝ talis peccet ꝛ penitēti
am agē teneaᷣ.tn̄ i foro pn̄iali n̄ teneᷣ
ad restitutionē. In h° cō.guil.ꝛ Ul. Et
ad h° facit qd̄ dic Tho.d̄ illo q furtiue
accepit rē suā apud aliū iniuste detētaȝ
ut hētur.ī.depositū.§.ul. A. Hic pctm̄
ē i accipiēdo nō aūt i retinendo.alᷣ non
posset ꝛ retinere ꝛ penitē.14.q.6.si res
Retinere aūt nō licēt qn̄ sine alterius
iniusto dāno uel ꝓximi malo exemplo
agē nō posset.ad Ro.14.ibi .Si ꝓpter
cibū ꝛc.ꝛ.2.Cori.6°. Nemī dātes ullam
offensionē.ut pōt cōstare ex dictis.ī.de
positū.§.fi. Posset etiam i accipiēdo n̄
peccare.ut qn̄ nō posset iusticiaȝ inue
nire ſm Inno.ꝛ in sū.con.lib° 2°. ti.5.q.
45.ꝛ.§.proximo. B
¶ Utꝝ i bello liceat uti īsidiis. R° ſȝ
Tho.scd̄a sc̄d̄e.q.4. In bello iusto lȝ
uti īsidiis occultādo ab hostib⁹ ea per
q̄ uolumus eos īpugnare qa ꝓpositū
nostrū nō tenemur eis aꝑire.23.q.2.do
min⁹.Sed nō licet eos sic decipe ꝙ di
caᷣ eis falsū uel nō seruetᷣ eis ꝓmissū
23.q.1.noli. A .Idē i sū.cō.lib° 2°. ti.5.q.
47. B
¶ Qui hȝ iustū bellū suū facit qcqd
capit ab hoste:uel ei⁹ auxiliatoribus
siue subditis siue aliis quousꝙ sit sibi
plene satisfactū de oi dāno ꝛ labore et
oꝑis tā sui q̄ꝫ suoruȝ.uel donec ipse ho
stis offerat se ad ius ꝛ uelit satisfacerᷣ
disᷣ.i.ius gentiū.23. q.7.si d̄ reb⁹ ultra.
Hic aūt non dȝ aliqd accipe nisi forte
eēt talᷣ hostis ꝙ ꝓpᷣ hēsim :uel aliud
h⁹.bōa sua eēnt ꝑ edictū publicata. A
Uel nisi bellū eēt īdictū a pn̄cipe qui
supiorē nō hȝ. Tunc.n.nō tm̄ hostis: sȝ
etiā auxiliatorū iniuste iuuantium pōt
qs res ꝛ ꝑsonas caꝑe.Et capti serui fi
unt ſm Inno.ut in sū.con.eo.tit.q. 45.
B .Subditi ꝯo iniuste bellantiū si in
tali bello n̄ ꝑstent dn̄is auxiliū ł fauo
rē nō sūt expoliādi uel i aliq̊ puniēdi.
Peccata.n.suos tm̄ debēt tenē auctorᷣs
ex̄ d̄ his q̄ fiūt a ma.p.ca.c.q̄sūit.1.q.4.
c.p̊.Qd̄ uerū ē etiā si dn̄s ꝑdictoruȝ in
ip̄o iniusto bello utaᷣ reb⁹ ip̄orū ab eisᷣ
ablatꝭ.Silᷣr nō sūt spoliādi clerici ꝛ re
ligiosi uel ꝯuersi:ꝑegrini:mercatores
rustici eūtes ꝛ redeūtes ꝛ in agricultu
ra exn̄tes.ꝛ aīalia qb⁹ arant ꝛ semina
portant.ex̄ de treuga.inouamus.24.q
3.si qs romipetasᷣ. Porro tota ꝑda que
obuenit de bello iusto:dn̄i ē:ꝛ ip̄e tene
tur diuidē subditꝭ ſm ꝓportionē et q̄
litatē ꝑsonaruȝ.ut disᷣ.i.ius militare. ꝛ
notaᷣ 23.q.5.dicat. A .f.i glo.ꝛ idem no
glo.i dcō.c.ius militare. Et cum oibus
ꝑdictis Con.Albricus. B
¶ Quid cū subditus mouȝ bellū mā
dante sibi dn̄o uel seqtur eum : nūqd
teneᷣ restitueᷣ si q̄ ab hostib⁹ accepit
R° si bellū sit iustū nō teneᷣ nisi iux̄
edictū dn̄i sui.Si uero sit iniustū ꝛ ipse
scit teneᷣ:qa plus debuit timē deū q̄ꝫ
hoiem.Si ꝯo dubitat utrū sit iustū uł

nõ: iterũ nõ tenet. 23. q. i. qd culpat. i fi. Excusat. n. ppt obiam dñi sui licz dñs peccauerit si forte male pcepit. A. Lõ. Albric⁹. Sed h' põt itelligi uez qñ subditus dubitat. uñ alia lra hz interi non tenet Nã cũ sciuerit bellũ eẽ iniustũ stati i cipit eẽ male fidei: z tenet restituẽ qd hz. ar. c. fi. extra de pscrip. Si ṽo qd ac cepit cõsũptũ ẽ bona fid tenet inqñtũ ex illo sit factus locupletior. L. de rei uendi. l. certum. B

¶ Sed queritur an sicut subditi mo uẽtes bellũ excusant in dubio ut nũc dictũ ẽ. utrũ silr excusent amici cogna ti stipẽdiarii. z h⁹. R° nõ. qz non excu sat eos obia. neqz i dubio dñt se cõmit tẽ discrimi ut iuuẽt aliquẽ i piudiciuz alti⁹. 14. q. 5. deniqz. A. Hoc fuit dictũ glo. Ray. ut in sũ. con. eo. ti. q. 46. Et ad dit. Nec ẽ silr ɔ̄ aduocato quẽ excusat bona fides qñdiu credit iustã esse cãm quã fouet lz in ueritate sit iniusta. qa ibi ẽ iudex supior q cãm examiat z de allegatis iudicat. In bello ṽo uiribus corpalib⁹ negociũ uincit z nõ p rõnez diiudicat. Con. Ul. ut ibi. B

¶ Quid si subditus hz guerrã ɔ̄ dñm uel eos. R°. fm guil. Cũ uasall⁹ comit hz aliqd ɔ̄ comitẽ. regrenda ẽ p aucto ritas regis. Si aũt comes hz aliqd ɔ̄ re gẽ z rex hũiliter regsitus p ptes curie nollet illi ius exhibẽ. credo qp si ius su um defendat armis cũ moderamie ñ peccat. Impugñre ṽo regẽ ppa aucto ritate nõ licet: sz denũciare hz pape q poterit excõicare. z crescẽte ɔtumacia dare auctoritatẽ mouẽdi ɔ̄ eũ arma. l' cõqrat corã impatore si rex illi subsit z illi⁹ auctoritate si optebit mouebit bellũ. Qñ aũt rex hz cãm ɔ̄ impatorez uel impator corã rege qui ñ subest illi nõ erit ali⁹ corã quo qrimonia ponat nisi papa. ut nũc dictũ ẽ. Tñ passus in iuriã peccaret mouẽdo bellũ si alt of ferret satisfactionẽ. Cũ aũt comes hz aliqd cõtra subditũ. nõ ppter h°. debz sibi ius dicẽ. sed ul' auctoritate iudicis supioris gladiũ sumat. l' ad diocesanuz uasalli recurrat. cui si uasallus obedi re recusauerit excõicabit rõne peccati ex de iudi. nouit. Et si p annũ sic pstite rit: diocesanus ipm z res ei⁹ capiẽdas exponet. ar. xi. q. 3. rursus. z c. quisquis. z ex de hẽtic excõicam⁹ p. §. si uero do minus. A. Hoc ultimuz dictum fuit Hosti. ut i sũ. con. li° 2°. ti. 5. q. 48. ubi ẽt oia pdicta ponũtur. Et non solũ subdi tos sed z reges põt eps iudicare. z per ɔ̃s eius auctoritate poterit ɔ̄ eos bel lũ moueri. qa ei subsunt. ex de ma. et obe. omnes. z ibi glo. B

¶ De dãnis z uastatiõib⁹ q̃ fiũt i bell' qs z cui teneat. R° fm guil. qp qui hz iustũ bellũ nõ tenet de illis dãnis q̃ ip se uel sui bona fide pugnãdo itulerũt aut a qb⁹ comode abstinẽ nõ potuerũt Si aũt crassandi aio maliciose itulissz cũ al' posset sibi ɔsulẽ tenebit z ɔpẽsa bũtur illa dãna cũ dãnis ppt q̃ belluz motũ ẽ: facta diligẽti ɔputatiõe hic in de. Suis ṽo hoib⁹ iste q iuste bellat ñ tenet ɔ̄ dãnis q̃ passi sũt ab adṽsariis qa tales subditi se z sua tenẽt exponẽ p dño. Et dico qp dñs nõ tenet nisi for te ipse fuerit i culpa negligẽter defen dẽdo eos. Talis etiã iuste bellãs tẽt oi bus illis qs uocauit de dãnis si q̃ rece perũt nisi uenerit illi ex debito uel cã hũanitatis uel ɔsanguinitat. 23. q. 3. nõ iferẽda z aliis caplis ibi. Qui ṽo hz iniu stũ bellũ tenet p aduersariis de oibus dãnis illatis. Tenet ẽt suis ppriis hoi bus de dãnis que receperũt ab aduer sario q iuste repugnabat: si ipe pprii hoies iuuerũt ipm bona fide. aut si in ducti fuerũt ex eius ɔsilio timore uel coactiõe: z de se nõ erãt facturi. Secus si mala fide iuuerũt illũ. In q cãu nul lã hñt actionẽ ɔ̄ eũ. nã i re turpi nulla cõtrahit obligatõ. Insti. mandati. §. il lud. z ff. mãdati. si remunerandi. §. rei turpis. z l. si mandauero. §. qui eidem A. In his iurib⁹ pz qp exequẽtes iniu stũ mandatũ lz coacti uel alias iducti i nullã hñt actionẽ cũ bon⁹ hõ pl⁹ time at pctm qz mortẽ. ff. qd metus cã. l. isti

quidē. Sed istis īductis debet̄ satisfac
tio ſm modū p̄dictū solū ī foro penitē
tiali ſm glo. Ray. ꝛ Ul. ut in sum cō. eo.
ti. q. 58. ubi ponūt̄ etiā oīa p̄dicta. B

¶ Nūqd dn̄i qui bellauerūt pn̄t ꝯpo
nere ad īuicē sup dānis q̄ eorū subditi
passi fuerunt? R° ſm Guil. Si ꝯpō fiat
de cōsēsu dānificatoꝝ. stādū ē illi. A
Si ꝯsensus ē liber ꝛ debitores erāt pa
rati satisfacere ſm eoꝝ posse al̄ nō. ſm
glo. Ray. ut ī sū. cō. li° 2° ti. 5. q. 25. Puto
autē ꝙ sufficiat liber consensus credi
toris quo ad tollēdū restitutionē. cuꝫ
ī re ꝓp̄a qlibet sit moderator ꝛ arbit. l.
ī re mādata. C. mādati. B. al̄ ille q iniu
ste mouit bellū nō pōt ꝑ suam cōposi
tionē p̄iudicare hoīb⁹ suis. qn ip̄e tene
at̄ eis de ꝓp̄o satisfacē. nisi ipi ī culpa
fuerit parit cū eo. ut ī p̄cedēti. §. dictuꝫ
est. Qui aūt habuit iustū bellū nō dēt
cōponere cū aduersario in p̄iudicium
hoīuꝫ suoꝝ. ſꝫ debet ꝓcurare ꝙ eis ab
aduersario dāna reddāt̄. al̄ si cōponēt
ita ꝙ aduersari⁹ nō satisfacēt subditis
ip̄e teneret̄ eis. Hoc ītellige de dānis
īcendioꝝ rapinaꝝ ꝛ h⁹. Nā de expensis
satis ꝯsueuerūt dn̄i auctoritate sua cō
ponere uel ꝑtrāsire. A. Hoc bn̄ ꝓce
dit ex iusta cā qn̄. s. ē ad utilitatē subdi
toꝝ. al̄ cōsuetudo nō foret rationabilis
q̄a eēt ꝯ̄ p̄ceptū diuinum q̄ ꝓhibetur
tolli uel retineri seu. cōcupisci alienuꝫ.
B. Nō etiā de p̄us dictis dānis ꝯcedi
pōt si dn̄i ex ꝓbabili cā uiderit ea esse
remittēda poti⁹ q̄ꝫ carē pacis cōmodo
ꝛ īcurrē belloꝝ ꝑicula. Et cū ī hoc casu
p̄nceps utilit̄ gerat negociū subditoꝝ
ipi subditi tenent̄ ratū hr̄e. Si aūt ab
initio ꝯ̄dicāt ne fiat ꝯpō nisi restitutis
sibi dānis. nō pōt dn̄s ip̄a dāna qetare.

¶ A. Nā gerēs negociū alterius eo inuito
nō pōt aliqd petē nisi ꝓ bn̄ gestis ante
ꝓhibitionē. C. de neg. gest. l. fi. B. Sꝫ
bn̄ pōt desistē a bellādo. q̄a sicut apud
deū ē auctoritas mouēdi bellū ita ꝛ ꝯ̄
sistēdi. Cō. Ul. ꝛ Hosti. A. Idem ī sū
con. eo. ti. q. 59. B

¶ Utꝝ liceat facē noua castra. R° ſm
Inno. A. ī. c. pisanis. de q̄. ī. B. Nō
licet h° facē cū iniuria uel emulatiōe al
terius. ut̄ ēt īcastellāe ueta q̄ nō ꝓbāt̄
habitata. C. de edifi. p̄ua. l. 3. A. Hāc. l.
alt̄at Inno. lꝫ aliq hic habeāt de edifi.
publi. sed male. ꝛ ad p̄dicta melius fa
cit. ff. de opib⁹ pub. l. 3. ꝛ. l. 2. C. de fundis
limitosis. li° xi°. qs Inno. ibidē allegat.
B. ꝛ ad h° pōt agē ep̄s ut destruāt̄ ut̄
ī p̄stinā formā reducāt̄. ar. ex̄ de iudeis
ꝯsuluit. A. Hoc uerū qn̄ ep̄i iterest.
ut in casu. c. pisanis. de q̄ loqt̄ Inno. al̄
nō. sicut de qlibet alio. Ideo seqtur. B
Et n̄ solū ep̄s ſꝫ qlibet q hēret ibi red
ditus. Nā iuste ꝑ uitāda diminutione
sui patrimonii qsq; agit. ar. ex̄ de resti.
spo. pisanis. Idē Hosti. A. Predcā
etiā notāt̄ ī sū. cō. li° 2° ti. 5. q. 60. B

¶ Utrū liceat bellare ī festis. R° ſm
Tho. scd̄a scd̄e. q. 40. Obſuātia festo
rū nō īpedit ea q̄ ordinant̄ ad hoīuꝫ sa
luteꝫ etiā corꝑalē. vn̄ dn̄s arguit iude
os dicēs. Ioh. 4°. Mihi indignamini q̄a
totū hoīeꝫ saluū feci ī sabbato. Inde ē
etiaꝫ ꝙ medici pn̄t licite medicare in
die festo. Multo aūt magis ꝯseruāda
ē salus rei publice q̄ꝫ vnius hoīs. Hoc
aūt fit ꝑ bellū. ꝛ iō licitū ē bellare ī die
b⁹ festis si nccitas h° exposcit. Nā ꝓpt̄
festū ī nccitate cessare. eēt deū tēptar̄
Sꝫ nccitate cessāte nō licet. q̄a tūc de
bēt̄ hoīes uacare sp̄ualib⁹. Con. Ray.
A. Idē ī sū. cō. li° p°. ti. 12. q. 7. B. De fa
ciētib⁹ ꝛ uēdentib⁹ arma. vide. ī. nego
ciatio. §. fi. A. imo poti⁹. §. q incipit
Quid de artificib⁹. B

BEllum 2°. quo ad clī
cos. Clerici
bellare non licet. 23. q. 8. ꝑ to
tū. Et hoc ē ſm Tho. scd̄a scd̄e. q. 40.
duplici rōne. Prima ē generał. q̄a ex
ercitia belloꝝ inqetudines hn̄t ꝛ mul
tum īpediunt a cōtēplatione diuinoꝝ. ꝛ
laude dei. ꝛ orōne ꝓ popul̄ q̄ ad officiū
ꝑtinēt clīcorū. Scd̄a ē sp̄āl̄ q̄a clerici
ordināt̄ ad altaris misteriū. in quo sub
sacro representat̄ passio xp̄i. ı. Cori. xi°.
Quociēscūq; mādūcabitis panē hunc ꝛ

calicē bibitis mortē dñi ānunciabitis donec ueniat. Et iō nō cōpetit eis occidere uel effūdere sanguinē sz magꝫ eē paratos ad effusionē ꝓpꝛii sanguinis ꝑ xp̄o ut imitēt ope qd gerūt ministerio. A .Idē i sū.cō.li° 2°.ti.5.q.51. Sed nec pñt arma portarꝰ absq iusta cā.puta si transeāt ꝑ loca ꝑiculosa ad terrorē latronū.lz ñ debeāt ꝑcutē.ar.23.q.3. maximianꝰ.ꝛ notat ex̄ de vi.ꝛ ho.cle. clerici p̊.A .In glo.Et subdit q̄ alr portare nō debēt.ꝛ si 3° admōiti nō destiterint.ꝑdūt priuilegiū illius canonis.17. q.4.si qs suadēte.ꝛ ex̄ de sen.excō.i audiētia ꝛ.c.cōtigit.2°. B. Nisi forte vi vi repellēdo.ut s̄.bellū p̊.§.2° ꝛ.ī.homicidiū p̊.§.6° 7° ꝛ 8°. A .In.§.8°.nil de hoc dr̄ sz potiꝰ i.§.q icipit utꝝ liceat clicꝗ. B

Quid si clericꝰ iuit cū hñtibꝰ iustuz bellū.ꝛ cōsecutꝰ ē aliqd.nūquid tenet restituē? R° ꝫm Guil. Si datum fuit ei ab eis qbꝰ licuit rape.pōt illō tenē. Si aūt ip̄e rapuit tenet ad restitutionem dānificato qdē si sit.alioqn paupibus Nā sicut dñs eiꝰ nō potuit ei dare auctoritatē bellādi.ita neq rapiēdi. Posset tñ retinere de cōsēsu dñi q iuste pugnauit si cōsenserit dum guerra durat qa ꝑinde ē qi dñs rē illā ei dedisset. A Idē in sū.con.eo.ti.q.50. B

Utrū q bellis intersūt possint fieri clici. R° ꝫm Ray. Si qs itersit bello licito.nec iterficit nec mutilat nec cām mortꝫ p̄stat si alit sit idoneꝰ.pōt ꝓmoueri.nec indiget dispēsatiōe. Si x̄o in bello illicito ꝛ ibi hoies sūt occisi. etiā si nō ꝑ illū.eiꝰ iputabit ꝓpter culpā p̄cedentē.ꝛ ita ꝓmoueri nō poterit.15.q 1.c.ultio.ar.ex̄ de cle.ꝑcu.pñtiū. ꝛ de homi.cōtinebat. A .Cō.Goff.ꝛ Hostiē. ut i sum.cō.li° 2°.ti.2°.q.5.ꝛ.ꝫm Hostien. ad secūdū mēbrū melius facit.c.si qs pꝰ acceptū.51.dis.Et addit Ray. Credo tñ q̄ cū tlibus possit ep̄s dispēsare.dū mō nec mors nec mēbri mutilatio fuerit subsecuta.ar.ex̄.d cle.pu.i du.c.p̊. et 2ꝰ Glo.dic. Fuerit subsecuta ꝑ illos lz fuerit subsecuta ꝑ alios.ut ibi. B

Licitū ē p̄latis ecclīasticis ob defēsionē reꝝ eccl̄ie ul' fidei iuocare ꝯ uiolētos brachiū sclare ꝛ hortari tales ñ qdem ut occidāt vulnerēt ul' mutilēt. h°.n.eēt directe ad hoicidiuz ꝓuocare. sz ut ecclīam fidē uel patriā liberent.ꝛ terrā ab infidelibꝰ occupatā reducant ad xp̄m.ꝛ sup hoc etiā facit remissiōes magnas.ꝛ lz hic ide aliq occidāt nō est h°.p̄lato iputandū.imo peccaret nisi ꝯ tales se opponēt. 23.q.5. de occidendis ex̄ de homi.postulasti.ꝛ.c.tua nos.23.q. 3.maximianus.ꝛ.q.8 .igit.ꝛ.c.scire.et.c. oi.ꝛ.c.hortatu.ꝛ.c.ut pridem. Tho.etiā secūda scd̄e.q.40.dic q̄ ad clicos hñ ꝑtinet disponere ꝛ inducē aliū ad bellādū iusta bella.ꝛ lz nō debeāt exercere bella manu ꝓp̄a.tñ possunt int̄esse ut iuste pugnātibꝰ spiritualit subueniāt suis hortatiōibꝰ ꝛ absolutiōibꝰ ꝛ aliis spiritualibꝰ subuētiōibꝰ. A. Idē i sū. cō.li° 2°.ti.p̊.q.4.9. B .Si ꝑsona ecclīastica uiolent occupāt domū alicuius ꝛ nō uult exire sine uiolētia. vide.ī.excōicatio.2°.§.4°. Et de ista mā etiam uide multa.ī.irregularitas p̊ ꝛ 2°.qi ꝑ totuz.

Bellum 3° inquantum ecclesias inuoluit. Quid de illis q ī bello iniusto icendūt ecclīas. an teneātur ad emēdationē? R° ꝫm Guil. Si nō sūt in castellate ꝛ incēdunt ex ꝓposito. icendentes tenēt ad emēdā. Si uero sunt i castellate aut nō ex ꝓposito incēdunt sed cāu.s.dū iuste illi bellantes p̄stant opā rei licite icēdēdo machias hostiū ꝛ hꝰ nō tenēt. Idē Ul. A .Idē i sū. cō.li.2°.ti.5. q.63.ubi etiā declarat illud hꝰ.qd ē dū icēdūt castrum uel uillam quam alias expugnare comode non possunt. B

Quid de rebꝰ q̄ capiūt de ecclīis.aut que sūt de bōis ecclīaꝝ seu clicoꝝ existentiū i terra illiꝰ ꝯ quē bellū agitur? R° ꝫ Guil. Raptores hoꝝ tenēt ad restitutionē nisi auctoritate p̄lati ecclīastici h° fieret. Idē Ul. A Idē i sū.cō. eo.ti.q.61. B .Uel nisi eēnt uictualia

⁊ hꝰ.ut i se.§. A .Nō tñ de bonis eccle
sie uel clericoꝝ ut pōt colligi ex dictis
l dcā.q.61.⁊ etiam in.§.se. B
¶ Quid si irruētibꝰ hostibꝰ ꝯfugiunt
ad ecclīam ⁊ capiūt ibi? R. ſm guil.si
tales ꝯfugiētes icastellauerūt ecclīaꝫ
aut ide ipugnauerūt iustos hostes: nō
dñt gaudere imunitate ecclīe quā ipsi
uiolauerūt ide pugnādo. Silr si repo
nāt ibi uictualia de qbꝰ sustētāt i ipu
gnatōe hostiū. qa si rapiāt a iuste bel
lātibꝰ ñ peccāt. ⁊ ñ tenēt ad restitutio
nē. Idē Ul. A .Idē i sū.con.eo.ti.q.62
B .Ad hꝰ facit.i.emunitas confugien
tium.§.fina.

Benedictio

Benedictio. Beñdicti
onē simpli
cē pñt dare sacerdotes etiam
pñte epo.95.dis.ecce. Sed non solēneꝫ
ut ꝑmittēdo: sit nomē domini ⁊c.l hu
miliate uos ad benedictionē ⁊c.26.q.6
mistrare. A .Hoc fuit dictū Ray.et
eius glo.ut i sū.con.libro 3º titu.27.q.10
ibi etiam dicit ꝙ sacerdos non debet
dicē.hūiliate uos ⁊c.nisi calicē teneat
aut corꝑalia aut patenam aut cruceꝫ
aut tale qd ſꝫ gl.Dr etiā ibi ꝙ cū ꝑsby
ter celebrat pñte epo dꝫ sibi inuere an
ipse uelit bñdicē.Qd si uelit non bñdi
cat ꝑsbyter.Si aūt nolit ꝑsbyter beñ
dicat predicta simplici bñdictōe.Nec
erit etiā i pñtia epi licētia alia expssa
epi nccia.qa hꝰ solo ꝙ ꝑmittit eū mis
saꝫ celebrare itelligit ꝑ ꝯñs oia ꝑmit
tē q ad missā spectāt.ar.ex̄ de offi.del.
ꝑterea.Et bñdictio ꝑtinet ad missam
de ꝯse.dis.i.missas.Et ad ꝑdicta facit.c
cū ad celebrandū.ea.dis.ubi dicitur ꝙ
ubi eps non fuerit ppls benedictionē
accipiat a sacerdote.Et sic pꝫ ꝙ ubi fu
erit ꝑ dꝫ regri ut dictū ē. B .uide de
hoc.i.sacerdos.§.3º De aqua beñdicta
uide ſ aq bñdicta.An benedicēde sint
secūde nuptie uide.i.nuptie.§.2º

Beneficium

Beneficium ꝑ cōiter
infra
quod tempus conferri debet
uacans beneficium. R. Ecclesiastica
ministeria seu beñficia ecclesie seu of
ficia qlibet nō dñt uacar ultra sex mē
ses.aliogn si collatio ꝑtiebat ad epꝫ d
uoluit ad caplm ⁊ eoꝝ ⁊ si fuerit negli
gēs ꝑ alios sex mēses deuoluit ad me
tropolitanū.⁊ postea ad papā.ex̄ d cō
ces.ꝑben.nulla.Et intelligas solū ꝓ
illa uice.ex̄ de supp.ne.ꝑla.sicut nobis
Et si quis ꝑdictoꝝ elapso tꝑe conferat
nihil ualet.ex̄ de supp.ne ꝑla.c.fi.Et in
cipit currē tēpus ꝑdictū nō a tꝑe uaca
tionis.sꝫ a tꝑe scie seu noticie.ex̄ de cō
ces.ꝑben.qa diuersitatem.Et de dictis
sex mēsibꝰ subtrahit tēpus suspēsiōis
⁊ ꝑegrinatiōis.⁊ reqrit ꝙ ꝑ suā culpā
ul negligētiā distulerit. secꝰ si ꝑ ipotē
tiā iuris ul facti etiā ex culpa ꝯtingētē
nisi fuisset negligēs i petēdo absolutō
nē ut no.i dcō.c.qa diuersitatē. Et si ta
lia eēnt officia seu admistratiōes qꝝ
collatio pertineret ad regulares ⁊ ipsi
negligerēt: diocesani supplere dñt. nō
obstāte si ipsi regulares fuerīt exēpti
ut i cle.qꝛ regulars.d supp.ne.ꝑla. por
ro si fuisset ecclīa cathedral ul etiā re
gularis hēbūt electores solūꝫ tres mē
ses.i.qs si iusto ipedimēto cessante ele
ctio nō fuerit celebrata.eligendi ptās
ad ꝓximū supiorē deuoluit.ex̄ d elec.
ne ꝓ defectu.Et itellige cū aliis ꝯditō
nibꝰ nūc ſ.dictis. A .Predicta fere oia
notant etiā i sū cō.liº ꝑ ti.ꝑ.q.92.Et cuꝫ
oibus predictis Con.Albricus. B
¶ Qui hꝫ bñficiū cū cura si rcipiat se
cūdū iteꝝ cū cura: ipo iure uacat ꝑmū
ex̄ de ꝑben.de multa.⁊ de elec.dudum
etiā rethomagi.uñ ex tūc cū tal nō sit
ꝑlatꝰ i ꝑma nō pōt subditos in illa ab
soluē.nec aliqd tale facē.Et silr mō ua
cant etiā ꝑbēde canōicoꝝ ⁊ eoꝝ digni
tates.nā lꝫ nō hēant curā aiaꝝ: tñ reci
piēdo secūdaꝫ uacat ꝑma.ut in dcō.c.
cū multa.⁊ de cōces.ꝑben.lras. A .De
dignitatibꝰ seu ꝑsonatibꝰ clarum est
dcō.c.de multa.De simplici uero ꝑben
da ē dubiū.Et uidet idem ꝑ dcm.c.lras
ubi dic glo.ꝙ eps pōt dispensare circa
bñficia simplicia: sꝫ ñ i eadeꝫ ecclesia

habeat plura. Sȝ ꝙ hᵒ eṗs ñ possit: sr̃
opiones ſm dñm Anto. ꝺ bu. ibi. Tan
cre. ⁊ qdā alii dixerũt istā uacationem
solũ optinẽ i bñficiis curat̾ ⁊ dignita
tib⁹ qb⁹ uř obstare dcm̃. c. lr̃as. Unde
Hoff. p̱ hᵒ. c. dič idẽ eẽ tenẽdũ ꝺ prebẽ
dis qꝺ de dignitatib⁹ cũ secũda ꝑbẽ
da recipiť ut titul⁹ nõ ut simplex bñ
ficiũ uel stipẽdiũ. ut i sũ. con. liᵒ. 3ᵒ. ti. 13
q. 9. Dñs Anto. i dcõ. c. lr̃as. uideť hoc sẽ
tire uerũ i casu dci. c. lr̃as. uidelicet qñ
ꝑbende ꝯferũť i eadẽ ecclesia ⁊ alĩa ẽ
annexa alicui dignitati seu officio. qꝺ
oio ꝓhibeť sine dispensatiõe pape. ut
i. c. ṗ. ex̃ de ꝯsu. libᵒ. 6ᵒ. uñ dič. Quero an
uacet ṗma ꝑbẽda p̱ receptionẽ secũꝺ
i eadẽ ecclesia. Rᵒ ꝙ ṗma ꝑbenda bñ
uacat p̱ receptionẽ ꝑpositure. cui etiā
ẽ ānexa ꝑbẽda ſm Inno. qa qs nõ pȯt
eẽ triplex ĩ una ecclia. ut ꝺ cõsu. c. ṗ. liᵒ
6ᵒ. In. c. uero de multa. de ꝑben. dicit
ſm Hosti. Hoff. ⁊ Jo. an. ⁊ Uin. ꝙ acce
ptādo secundā ꝑbendā i titulũ uacat
ṗma. qꝺ cõfirmat Jo. an. eẽ uerum qñ
ꝑbende danť i eadẽ ecclesia. sec⁹ si i di
uersis. de q̊ i dcõ. c. lr̃as. ubi uř casus et
cũ hᵒ transit. ⁊ ita hoc uř tenendũ. Itẽ
ṗma dignitas tũc uacat p̱ acceptionẽ
secũde. qñ secũda accipiť i eadẽ ecclia
Ita uř colligi ex textu dci. c. de multa.
⁊ p̱ dñm An. ibi dũ dicit. Nota ꝙ sicut
plr̃alitas curationũ est inhibita: ita et
pluralitas p̱sonatuũ ⁊ dignitatũ sine
cura i eadẽ ecclesia. B. Et tũc itelligi
tur qs recepisse secũdā ⁊ uacare ṗmā.
qñ habuit ei⁹ pacificā possessionẽ. ul̾ p̱
eũ stetit quo min⁹ hẽret. ex̃ de prebẽ.
licet. liᵒ 6ᵒ. Qꝺ si forte p̱ papā fructus
isti⁹ secũdi eẽnt ad tẽpus ꝯcessi alti. ñ
uacat ṗmũ ꝙ̃diu ille alter p̱cipit istos
ex̃ de ꝑben. si tibi a nob̃ liᵒ 6ᵒ. Et ꝺ hac
etiā mā uide. ĩ. §. 4ᵒ. Et eodẽ modo ua
cat siue p̱diť ṗmũ bñficiũ si qs uiolẽť
occupat secũdũ. uel se sciẽter itrudat
i eo. ex̃ de ꝑben. eũ q. liᵒ 6ᵒ. Et tales uio
lẽti seu iiqui occupatores ipso facto si
ius aliqꝺ habebant i bñficio qꝺ occu
pauerũt. p̱dũt illud ⁊ uacat. ut i dcõ. c.
eũ q. Porro ille q hȝ ꝯferr̃ dcā bñficia
uacātia debet ea ꝯferre ifra sex mẽses
al̾ ptās ꝯferẽdi deuoluiť ad aliũ. ut in
ṗ. §. dictũ ẽ. Incurriť etiā alia pena ni
si ꝯferat ifra dictũ tẽpus uidelȝ ꝙ ipe
teñť assig̃re i utilitatẽ ipi⁹ ecclie uacā
tis de suis ꝓuẽtib⁹. nõ de illis ecclesie
sue tm̃ ꝙ̃tũ a tp̱e ipi⁹ uacatõis p̱ceptũ
fuit a q̊cũꝗ ꝺtinẽte ipam. A. Hoc hr̃
i dcõ. c. de multa. ex̃ de ꝑben. B. Et si
ꝓpriũ nõ hȝ puniež alia pena ad arbi
triũ iudicis. 16. q. 6. illud. 13. q. 6. si res. ul̾
repetẽť ab eo q p̱cepit qa ipse tanquā
inuasor oẽs fruct⁹ restituẽ teneť. C. de
rei uendi. certũ. A. Cũ ꝑdit̾ con. Albri
c⁹. Et uř ꝙ ille q p̱cepit fruct⁹ ṗncipa
li⁹ teneať cũ sit pricipalis malefactor
Nõ cõferẽs ꝟo in subsidiũ. ar. l. fi. ff. de
eo per quem fac. erit. B
Quiꝗ casus sũt i qb⁹ qs pȯt absꝗ
dispẽsatiõe duas uel plr̃es ecclias seu
ꝑbẽdas hr̃e. Prim⁹ ẽ qñ ecclie sũt ita
tenues ꝙ neutra sufficẽt ad sustẽtatõ
nẽ. 10. q. 3. unio. ex̃ de relig. do. qa mona
steriũ. 2⁹ si una pẽdet ex altera. ex̃ de
eta. ⁊ q̃li. eā te. 3⁹ ẽ ꝓpť raritatẽ clicoꝝ.
21. q. 1. clic⁹ i fi. 4⁹ ẽ si ecclia ẽ ānexa di
gnitati ut ꝑbẽde. i q̊ casu cũ ipe tenea
tur i maiori ecclia p̱sonaliť deseruire
tẽť i ipa prochiali hr̃e idoneũ ⁊ p̱petu
uȝ uicariũ q ꝯgruẽtẽ hẽat ꝺ ꝓuẽtibus
ipsi⁹ ecclie portõnẽ. ex̃ de ꝑbẽ. extirpā
de. 5⁹ ẽ si hȝ unā ititulatā ⁊ aliā ꝯmẽda
tā. 21. q. 1. q plures. Sȝ talis ꝯmẽda ꝺ ec
clesia prochiali nõ pȯt fieri nisi ei q at
tigerit. 25. annuȝ. ⁊ q sit sacerdos. ⁊ ta
li etiā nõ pȯt cõmitti nisi una ⁊ ꝓ eui
denti nccitate uel utilitate ⁊ nõ durat
nisi p̱ sex mẽses. ex̃ de elec. nemo. liᵒ 6ᵒ.
A. Predicti qnꝗ casus ponũť etiā in
sũ. con. liᵒ 3ᵒ. ti. 13. q. 4. Ubi etiaȝ dr̃ ſm
Ray. ꝙ gnāliť cõmẽdatõ nullaten⁹ dȝ
fieri nisi subsit iusta cā ut qa nõ iueni
tur ꝑlatus idone⁹ uel aliqd sile. al̾ epi
possent fraudes multas ꝯmittẽ. Colli
giť etiā ex ꝑdictis ꝙ ex̃ ꝑfatos qnque
cāus qs ñ pȯt hr̃e plr̃a bñficia sine dis
pẽsatiõe. Sed quis dispẽsabit? Dic ꝙ i

būficiis curatꝭ ⁊ dignitatū siue ꝑsona
tuū uł ꝙ i eadē ecclia hēant due p̄ben
de seu administratio aliq̈ uel officiū ⁊ p̄
bēda. solus papa dispēsat. ut pȝ ex dcis
s̈. §. p̊. In religs ṽo būficiis simplicibꝰ
ut notaṫ i sum. cō. eo. ti. q. 7. Jo. dixit ꝙ
ep̄s pōt dispēsare i eodē ep̄atu. sȝ nō in
diuersis. ⁊ hͦ ꝓpṫ iurꝭ ipossibilitatē. qa
teneṫ utriq; obedirẽ. ⁊ ab utroq; ordies
recipē. qd̄ eē ñ posset si ꝯ̈ria mādarent
Sȝ hāc ꝑplexitatē solꝰ papa tollē pos
set. q dispēsando vr̄ ei ꝯcedē ꝙ eligat
cui uoluerit obedire. uł a quo ordines
suscipere. Hoff. aūt dicit. Uerius puto
ꝙ siue in eodem episcopatu siue in di
uersis nullus dispensare possit nisi pa
pa ⁊ sic curia tenȝ. Glo. ṽo Ray. ait. Cre
do ꝙ ep̄i pñt dispēsare ñ de iure scrip
to. sȝ de cōsuetudine sola quā papa scit
⁊ ñ reprobat. ⁊ iō p̄sumiṫ approbaṙ eā.
Uñ credo hodie derogatū eē ꝑ ꝯ̈riā cō
suetudinē illi. c. scōꝝ. 70. dis. ubi prohi
beṫ ꝙ qs sit canōicꝰ p̄bēdariꝰ nisi uniꝰ
eccłie i q̈ ꝯscriptꝰ ē. i. ititulatꝰ. lȝ ex dis
pensatiōe ep̄i vnus diuersis p̄esse pos
sit ecclłis. Cō. Ul. ⁊ Ber. ⁊ glo. Barto.
brix. i dcō. c. scōꝝ. s. ꝙ ep̄s i talibꝰ possit
dispēsare. addēs. uł ꝙ pōt etiā dispēsa
re ꝙ qs hēat būficiū simplex. i. sine cu
ra ⁊ personatu cū alio qd̄ hȝ curaȝ aia
rū. Hosti. ṽo i. c. lr̄as. diċ ꝙ si ep̄i ñ pos
sint dispensare i płitate hꝰ p̄bēdaruȝ q̊
ad titulū. dici tñ pōt ꝙ possit dispēsaṙ
ob p̄rogatiuā meritoꝝ ꝙ teneat p̄mā
uel secūdā tanq; beneficiū ⁊ ponat vi
cariū q bene deseruiat ⁊ ad ꝯpetenteȝ
portionē habeat de p̄bēda. ex̄ de p̄bē.
exposuisti. ⁊ de cle. nō re. cū ad hͦ. max
ime qñ i ecclesia ē talis ꝯsuetudo. uł sta
tutū ex cā factū. ex̄ de consti. cū oēs. Et
sic sensit Hosti. ꝙ nec de iure nec ꝯ̈ cō
suetudie ep̄s pōt dispēsare sine cā. Et
bñ. qa irrōnabilis cōsuetudo non excu
sat sȝ ḡuat. ex̄ ꝯ̈ ꝯsue. c. fi. Et ut diċ glo.
Ray. ⁊ Ul. dispēsatio etiā ꝑ papā facta
si fiat sine iusta cā nō excusat quo ad
deū. sȝ tm̄ q̊ ad ecclīā militātē. ⁊ addit
Ul. Potius dispēsans i eadē dānatiōe
iuoluiṫ cū eo cū q̊ dispēsat. Aduertēdū
ēt ꝙ lȝ ep̄s uel alius supior ꝯferat uł cō
firmet būficiū alicui ñ ꝑ hͦ itelligiṫ di
spēsare nisi exp̄sse dispēset ꝫm glo. i di
cto. c. lr̄as. de cōces. p̄ben. Et idem dicit
Hosti. ut notat ibi dñs. An. ⁊ Bu. Ad
hͦ bñ faċ cle. si sūmus de sen. excō. Qd̄
puto uerū qñ ex ignorātia iurꝭ uel fac
ti. uel ex alia cā p̄cludiṫ libera uolūtas
supioris. alias ꝯcessio sꝑ intelligiṫ fcā
cū oibꝰ his sine qbꝰ nō posset sortiri ef
fectuȝ. ff. de iurꝭ. oi. iudi. l. 2. ⁊ ex̄ de offi.
delega. preterea. B

¶ Quicunq; recipit dignitatē uel ꝑso
natū seu officiū uel būficiū cui aiaruȝ
cura sit ānexa si añ obtinebat siłe. cuȝ
sit p̄uatꝰ p̊ postq; possessioneȝ habuit
de secūdo. uel ꝑ eū stetit q̊ minꝰ hēret
teneṫ absq; mora dimittē i manꝰ ordi
narii i cuiꝰ ep̄atu hͦ fuēit. aliogn oēs
tales etiā secūdo ip̄o iure sūt priuati.
⁊ ñ solū ad sacros ordies: sȝ ēt ad qd̄cū
q; aliud beneficium . . . sūt inhabiles. Et
oia talia vacatura būficia sedi ap̄łice
reseruāṫ. Et si alius disponat de eis nō
ualet. hec Jo͞hes papa. 22ꝰ. i ex̄uagāti
q̄ icipit. Execrabił. A. Cō. Albricꝰ. et
addit. ꝙ i dcā ex̄uagāti cū suis declara
tiōibꝰ plenissime hr̄ de būficiis q̄ non
pñt sił teneri sine dispēsatione. B

¶ Qñ nō ꝓdest dispensatio sup płali
tate būficioꝝ. R̄x͞o Non ꝓdest qñ impe
trās substituit aliqd̄ quātūcūq; modi
cū būficiū. Qñ etiā cōcediṫ ut qs duo
beneficia curam aiarū hñtia possit sił
hr̄e intelligiṫ de duobꝰ p̄mis būficiis
pꝰ ꝯcessionē. A. Que. s. habuēit impe
trās. ut i. c. nō pōt. de q̊. i. B. Jtē si mā
daṫ ꝓuideri alicui ꝯ̈ būficio ñ obstāte
ꝙ hēat aliud. ꝓ hoc nō ē dispēsatū ut
hēat ābo sił. ex̄ de p̄bē. nō pōt. liͦ 6ͦ.
Jtē si papa motu ꝓp̄o alicui aliqd̄ bñ
ficiū obtinēti ꝯferat aliud nō h̄ita mē
tione de priori. nō ꝓpṫ hoc iualida est
ḡra. dūmō exp̄maṫ i lr̄a ꝙ motu ꝓp̄o
cōcedit. Secꝰ si ad petitionē altiꝰ ḡraȝ
facit ex̄ de p̄ben. si motu. li. 7.

¶ Būficiū nō uacās nulli ꝓmitti pōt

nec ĩ gnāli. ut ꝓmittendo cū potuerit ꝓuidere. ł cū facultas se obtulerit aut sub q̈uis forma ꝟborū. alꝛ ꝓmissiões ꝑ dicte nec ualēt nec obligant. ex̄ de con cess. ꝑben. detestando liͦ 6º.

Quibus clericis debeat ꝑ ordinatorē tā de necessarius ꝙ de bn̄ficio ꝓuidēi? ℞. Romana ecclesia nō cōsueuit cogē ordinatorē ad ꝓuidēdū nō ꝯstitutꝫ in sacris. ex̄. de ꝑben. eps. ⁊. c. cū scōm. A Con. Albric⁹. B. Et nota h̄ ꝙ si aliqs eps ꝯmittit ex̄neo epo. ut uice ei⁹ i sua diocesi teneat ordinatiões. ⁊ ip̄e ꝓmo uit ad sacros ordies aliquē nō hn̄tē ti tulū. ip̄e q ordiauit tenet̄ ei nccīa ꝓui dere. donec ꝑ eū uel aliū de bn̄ficio sit ꝓuisū. Sec⁹ si ei ꝯmisit ordiare certas ꝑsonas int̄ q̈s fuit aliqs sin̄ titulo. Nā i hoc casu eps q ꝯmisit tenet̄ talit̄ ordi nato. A .s. ad nccīa mistrāda. donec ꝑ ip̄m bn̄ficiatᵘ fuēit. ut i. c. si eps. de q̊. i. B. Silr̄ ⁊ ip̄e tenet̄ talit̄ ordinato qn̄ ꝯmittit alicui ut possit a quo uoluerit epo ad sacros ordies ꝓmouēi. hec oia ꝺ ꝑben. si eps. liͦ 6º. A .Dc̄a nccioꝝ ꝓui sio tūc dēt fieri qn̄ ordiat⁹ sine titulo ꝺ sua uel pr̄na hereditate nō pōt sustēta ri. de ꝑben. eps. ⁊. c. tuis. B

¶ Utꝝ ordiat⁹ ad titulū pr̄imonii sui possit illud uēdere uł donare. ℞ͦ ſm Ber. ex̄ de ꝑbē. c. tuis. lꝫ Uicētius dixe rit ꝙ nō. tn̄ ſm Lācre. uerius credo ꝙ sic. Nā ⁊ bn̄ficio ecclīastico renūciare pōt. A. Con. Albric⁹. ⁊ idē i sum. con. liͦ. 3º. ti. 13. q. 14. B

¶ Caplm̄ sede uacāte nō pōt cōferre ea bn̄ficia q̄ ad collatiōeꝫ epi ꝑtinēt. sꝫ pōt admittē pn̄tatos a patronis ⁊ eos istituē i bn̄ficiis i qb⁹ fuerūt pn̄tati. lꝫ ad ep̄m si uiuēt ꝑtinuisset. ex̄ de isti. ⁊ si caplm̄. liͦ 6º. Pōt etiā caplm̄ epo de fūcto uł a bn̄ficioꝝ collatiōe suspenso ꝯferre ꝑbēdas q̄ ad ep̄m ⁊ caplm̄ cōit̄ ꝑtinēt. etiā si eps iteresse habeat i col latiōe tali tācꝫ ꝓlat⁹. Et idē pōt eps si caplm̄ sit suspēsū. uł singłarit̄ oēs sint excōicati. A .s. maiori excōicatiōe. ut i. c. si ad ep̄m. de q̊. i. B. Sꝫ si ꝑtinēt ad ep̄m cū ꝯsilio capłi uł assēsu. defuncto epo uł suspēso n̄ pōt caplm̄ se itromit tē nisi eps suspēsus fuerit i mora ꝺ pe tēda relaxatiōe suspēsiōis. Ubi autem de spāli ꝯsuetudie. A .uł statuto. dcō c. si ad ep̄m. B .bn̄ficioꝝ collatio ad aliquē cū ꝯsilio epi ꝑtiet. sublato epo de medio cū ꝯsiliū neq̄at peti nō ē col latio differēda. Silr̄ ēt si eps egerit in remotꝫ. ita ꝙ nō possit ei⁹ pn̄tia i breui haberi. ex̄ ne se. ua. si ad ep̄m. liͦ. 6º.

¶ Bn̄ficia ⁊ oēs dignitates ł ꝑsonat⁹ uacātia i curia romana n̄ pn̄t ꝯferri ni si ꝑ papā. Silr̄ ⁊ curialiū seu accedēti um uł redeūtiū de curia si decedāt i lo cis uicis curie ad duas dietas legales. A .Diete legales sūt. 20. miliaria ꝓ die ff. si qs cau. l. i. ⁊ nota. glo. i. c. pn̄ti de q̊ i fra. Subiūgēs. ⁊ si modicū ēt supeēt n̄ icluderet̄ sub loco. ff. de ꝟboꝝ. sigꝫ. l. 3. Ibi. n. dr̄ ꝙ si sint. 21. miliaria faciunt duas dietas. Et ꝑfata itelligēda sūt ni si sup̄dicta morarēt̄ i loco ꝓprii domi cilii seu dom⁹ ꝓp̄e. tūc. n. collatio n̄ ser uat̄ pape nisi eēt curialꝭ q lꝫ hērꝫ domi ciliū seu domū sue originis i loco curie tn̄ ibi occasione curie morabat̄. tūc. n. reseruat̄. Silr̄ etiā si curiales moriāt̄ i loco vn̄ recedit curia. uel i itinē dū cu riā seq̄rēt̄. quātūcūcꝫ loc⁹ ubi decedūt ab ip̄a curia sit remot⁹. dcō. c. pn̄ti. B Oia hec ad papā tm̄ ꝑtinent nisi ꝙ p⁹ mēsē pn̄t ea ꝯferre illi ad q̊s ꝑtinent ꝑ seip̄os tm̄. uł ip̄is agētib⁹ i remotis ꝑ suos uicarios gnāles qb⁹ illud ꝯmissū sit i eoꝝ diocesib⁹ exn̄tes uł nisi essent ecclīe ꝓchiales ⁊ uacassēt uacāte se de aplīca. aut etiā si uacauerit an̄. ⁊ pa pa ꝓuiscꝫ cōferret defūct⁹ eēt. Probāt̄ hec oīa ex̄ de ꝑbē. licet. ⁊. c. statutū. et. c. pn̄ti. ⁊. c. si aplīca. liͦ 6º.

¶ Si ꝑ ep̄m cōferat̄ bn̄ficiū alicui ab senti lꝫ nō fiat suū donec cōsentiat tn̄ eps nō poterit cōferre iteꝝ alri donec ille recuset nec ualēt collatio. Secus si eps notificata ip̄a collatiōe assignet a liquē t̄minū ꝯpetētē ꝯsentiēdi. ⁊ ille n̄ consenserit infra terminū potest etiā

ꝯſentire quicūq̄ꝫ.dūmō ꝓuſq̄ꝫ bn̄ficiuꝫ
ip̄m alteri ꝯferat̃. A .Et p⁹ iſtū cōſen
ſū nō poterit bn̄ficiū alteri ꝯferri. ut i
c.i̅.all'ato. B .ex̄ de p̄ben.ſi tibi abſen
ti libro 6°.

¶ Si paup̱ cl'ic⁹ cui mādat̃ ꝓuidēi ꝺ̄
bn̄ficio iux̄ ei⁹ merita q nulluꝫ hēbat
poſtea aſſecut⁹ ē.nō tenet̃ ei ap̄li⁹ ep̄s
ꝓuidē.ex̄ de p̄ben.ſi paup̱.li° 6°. Bn̄fi
ciati tenēt̃ ad horas canonicas. ⁊ q̄lit̃.
uide.i̅.hore. De bn̄ficiiſ patꝝ nō habē
dis a filiis uide.i̅.illegitimus.§.4°. De
reſignatiōe bn̄ficii.⁊ q̄liter fiat.uide.i̅.
renūciatio p̱ totū. De p̱mutatōe bn̄fi
cioꝝ uide.i̅.p̱mutatio. Ad mām̄ bn̄fici
oꝝū ſat꞉ p̱tinet.i̅.eccl'ia 2°. ⁊.i̅.p̄bēda.

B Eneficiū 2°. quo ad fructus
bn̄ficioꝝ. Fruct⁹ tempore ua
catiōis debēt i utilitatē eccleſie expē
di uel futur꞉ ſucceſſorib⁹ fidelit̃ reſua
ri alias i cathedralib⁹ eccleſiis ⁊ i r̃gu
larib⁹ ⁊ collegiat꞉.ſi fiat ꝯ̄ p̱ capitula
ꝯuēt⁹ ⁊ collegia uel ſigular̃s p̱ſōaſ ip̄i
ꝯ̄ faciētes ſt̃ ſuſpēſi ab officio ⁊ bn̄ficio
A .q̄cūq̄ꝫ donec plene r̃ſtituerit q̱cq̱d
de bonis p̱ceperit a p̄lat꞉ mortuis di
miſſis uel uacatiōiſ tp̱e obueniētibus
ut i.c.i̅.allegato. B. Nō obſtātib⁹ p̄ui
legiis uel ꝯſuetudib⁹.ex̄ de elec.q̱a ſe
pe li° 6°. A .Ubi ſimilit̃ d̃r. Nō obſtāti
b⁹ ſtatutis iuramēto ꝯfirmatiōe ſedis
apoſtolice aut alia q̄cūꝫ firmitate ual
latis. B Itē ſimiliſ ꝓhibitō fit gn̄alit̃
ꝯ̄ oib⁹ eccleſiis ne bōa eaꝝ occupēt̃ a
p̄latis q̱b⁹ ſubſūt ſeu ad q̄ꝝ cuſtodiaꝫ
p̱tinēt. A .Aut ab aliis q̱buſcūq̄ꝫ p̱ſo
nis eccleſiaſtic꞉ ad quoꝝ collationē or
dinationē p̄ſentationē ſeu cuſtodiam
p̱tinēt dignitates: p̱ſonat⁹: p̄orat⁹.uel
eccleſie uacātes.ut i.c.i̅.allegato. B
Niſi de ſpāli p̄uilegio uel ꝯſuetudine
p̄ſcripta uel alia rōnabili cā. Alit̃ ep̄i ⁊
ſup̱iores ſūt ſuſpēſi ab igreſſu eccle
ſie.⁊ aliis ab officiis ⁊ bn̄ficiis donec
ſatiſfecerit.ex̄ ꝯ̄ or.p̄n̄ti.li° 6°. A Ibi ēt
d̃r. Ubi ex p̄uilegio uel ꝯſuetudie ſeu
alia de cā rōnabili ſibi aliq̱s p̄dictorū

aſſerit bōa cōpetē ſup̄dcā. Hoc ꝯ̄ illis
bonis ſolū dꝫ itelligi q̄ ſolut꞉ debit꞉ ſi
q̄ ſint.⁊ his q̄ fuerit nccia ꝓ ſeruitori
b⁹ ⁊ miniſtris ac icūbentib⁹ oneribuſ
q̄ꝫ ad nouos redditus ſupportādis con
grue reſeruatis ex ipſis reperta fuerit
ſupereſſe. B

¶ Indulgētie de p̱cipiēdis fructibus
bn̄ficioꝝ in abſentia cōceſſe p̱ſonis nō
eccleſiaſtic꞉ uel dignitatib⁹ ſūt caſſe ⁊
irrite.ex̄ de reſcrip.c.fi.li° 6°. A . Iſtō
c.ut pꝫ ituenti loq̱t̃ de ꝯceſſiōib⁹ fact꞉
an̄ illā decre.exinde ꝟo oſtendit ꝙ cū
non ſint faciende. B

¶ Fruct⁹ iā p̱cepti planū ē ꝙ aliēari
p̄n̄t.uide.i̅.alienatō.§.p̄. Sꝫ ⁊ fruct⁹ q̱
debēt recipi p̄n̄t locari etiā ſi ſit decīe
⁊ alia.ex̄ de loca.ur̃a. Sꝫ hec locatō nō
extēdit̃ ultra tēpus uite locātis qꝛ clēi
cus i bn̄ficio uſufructuario ꝯp̱at̃.16.q.
6.illud. A . Hec fuit opinio Hoff.ut in
ſū.con.li p̄.ti.2.q.2. Sꝫ Inno.dicit ꝙ ſi
locatio fit noīe eccleſie ⁊ utilit̃. ſucceſ
ſor tenet̃.ex̄ de ſolu.c.p̄ .⁊ .10.q.2.h° ius
⁊.12.q.2.q̱cūq̄ꝫ ſuffragio. Sec⁹ ſi iutilit̃
Si aūt ſuo noīe locauit nō intēdēs ob
ligare eccleſiā.nō tenet̃ ſucceſſor. ſed
nec heres eius.ſ.manutenere locatōꝫ
q̄ termiata ē in uita locantis. Et iō ſub
dit Inno. Sicut neq̄ꝫ heres uſufructu
arii niſi inq̄ꝫtū ad eū p̱uenit. ff.locati
ſi q̱s domū.§.hic ſubiūgi. Et h° uerū ē
i miniſtro uel p̄lato eccleſie.ſ.ꝙ ſucceſ
ſor tenet̃ hr̄e ratū qꝺ̄ factū ē a p̄deceſ
ſore. Sꝫ i canonico p̄bēdario ſec⁹ dici
mus q̱a ille nūq̄ꝫ pōt locare p̄bendaꝫ
ſuā ultra tēpuſ uite ſue lꝫ de illa poſſit
agē ⁊ ꝯueniri ſicut legitim⁹ admiſtra
tor. Dicit etiā ibi Inno.ſ.in.c.q̄relā.ex̄
ne prela.ui.ſuas. ꝙ ꝯtractus init⁹ cuꝫ
p̄lato eccleſie. nō ſeruat꞉ ſolēnitatib⁹
ipſo iure nō ualet. ſeruat꞉ ꝟo ſolēnita
tib⁹ ualet lꝫ ſi ꝯ̄ctus eccleſie ſit iutilis
poſſit petē reſtitutionē i iteg̱ꝝ. Hoſti.
etiā dic̄ ꝙ inq̄ꝫtū pecūia ꝟſa ē i utilita
tē eccleſie: ratū dꝫ hr̄e ſucceſſor uel r̃d
dere pecuniā.ar.ex̄ de ſolu.c.p̄.ut i ſū.
con.dcā.q.2. Hoc dictum pōt intelligi

etiã si locatio nõ fiet noie eccľie . uel si
fiat a prebendario.aľ locatõ dз oio ra
ta eẽ.ut ex predcis ɔstare põt. B .De
hͦ uide.ĩ.locatio.§.fi.
¶ Canõici ɀ alii bñficiati cľici q diuis
officiis nõ intsũt.nõ pñt ꝑcipe q̃tidia
nas distributõẽs nec ualз ɔsuetudo. A
s.ɔ̃ria.ut i.c alľato.B. aľ nõ faciũt eas
suas ɀ teneť ad restitutõз nisi excuset
eos ifirmitas ľ iusta ɀ rõnabiľ corpaľ
necessitas aut euidẽs ecclesie utilitas
eẍ de cleri.nõ re.c.p̊ liͦ 6º. A . Ibi etiã
subiũgiť.i distributõibꝫ etiã defuncto
rũ ãniuersariis largiẽdis idez decerni
mus obseruãdũ. B .Ad materiã istã
possũt ꝑtinẽ ea q̃ dicũť.ĩ.cleric⁹ p̊.§.fi.
ɀ clericus 4º per totum.

BEneficium 3º qñ in
iuste
teneť.Qui nõ rite ɔseqť bñfi
ciũ aut dignitatẽ ut ait Ray.cũ nõ in
tret ꝑ ostiũ ẽ fur ɀ latro.nec hз uiaз sa
lutis nisi resignãdo.uel si ẽ dispensabi
le petat dispẽsatõeз ab eo q põt. et in
utroq₃ cãu agat pniaз de ɔmisso .Siľe
ẽ bñficiũ p̊.§.p̊. A .Idẽ in sũ .con. libº
3º ti.26.q.20. B
¶ Qñ aliqs male possidet bñficiũ uľ
dignitatẽ:utꝝ subditi teneãť obedire
ei uel debitores rñdẽ: Dicendum ꝙ lз
i foro iudiciali multiplex eẽt rñsio: tñ
i foro ɔscie si qs sciat ꝙ possessor eccle
sie ľ dignitatꝭ ñ sit uer⁹ ꝑlat⁹. certe nõ
teneť ei obedirꝭ nec soluẽ qd̃ dignitati
uel eccľie dз.nec soluẽdo libať.ar .eẍ d̃
iuriur].etate.ɀ de sen.excõ.iqsitõi. A .
Hoc uerꝝ nisi qs eẽt ꝑ sniaз iurꝭ ordie
latã nec appellatõe suspẽsã ɔdẽnatus
tũc.n.dз obedire ꝫm Hosti.ut i sũ.con.
liº 3º ti.13.q.20.Et põt esse rõ qa solutio
uel qd siľe nõ ɔtinet i se pctm̃. Et cum
dictis in hoc.§.con.Albricus. B
¶ Nũqd male possidẽs absoluit igno
rãtes.: Dicẽdũ ꝙ nõ.exq̊ nõ ẽ ꝑlat⁹.eẍ
de pe.ois.ɀ de pe.dis.6 .placuit . Tamẽ
i casu isto illi nõ ꝑirẽt.nõ qa iste absol
ueť posset:sз ꝑ fidẽ quã hñt i sacro . eẍ
de ꝑ̃sbyťo nõ bap.aplicã.ɀ ꝓpť iustaз
cãm ignorãtie.Sз tñ sanguis eorꝝ req
reť ab his q gerebãt se ut ꝑlatos ɀ ip
sos q̃ɀtũ i se fuit ꝑdiderũt.ar.eẍ de off.
or.irrefragabili.De hͦ.ĩ.ɔfessio 3º.§.fi.
A .Con.Albric⁹.Sз ut hẽť in sũ.cõ. liº
p̊.ti.p̊.q.ulti. Hosti.sup.c.dudũ.2º d̃ ele
cti.uiť sentire ɔ̃ dicẽs.Taľ d̃ cõsilio teñ
tur ɔfiteri ɀ nõ de nccitate.qs taľ ꝑ̃sby
ter ꝟe absoluit exq̊ curã tenз q̃ɀdiu ꝓ
babiľ ẽ ignorãtia ɀ ab eccľia tolerať
Sз sciẽter nõ dз ad talẽ ire.Et sic itelli
git decre.ois. Ad hͦ facit qa cõis igno
rãtia ɀ tolerãtia tribuit iurisditioneз
nõ habẽti etiã ihabili.ff.de offi .ꝑ̃to.l.
barbari⁹.Sз hoc i hũanis i qbꝫ ꝓcedi
tur ꝫз hũanã opionẽ.sec⁹ i rebꝫ ɔsc̃ie.i
qbꝫ ꝓcediť ꝫm diuinã ꝟitatẽ.uñ non
uer⁹ sacerdos nullaten⁹ põt absolueť
ɀ ei ɔfessus cũ sciuerit teneť recõfiteri
ut ɀ tenet Inno.sup idẽ.c.lз referat ẽt
aliã opionẽ ɀ ut pз i sũ.cõ.i dcã. q .ulti.
Hoc idẽ sensit Hosti.i sũ.dũ dixit ꝙ a
tali decipiũť aie cũ nõ possit ligať.nec
soluẽ cũ iudex nõ sit.ɀ lз aie iustã cãm
hẽant ignorãtie:tñ ac si amisse eẽnt re
greť sanguis earũ ab ipsis. B

BIgamia Multis mõis
cõtrahitur bi
gamia. Prim⁹ qui inter alios
ꝓprie dť esse cũ quis successiue ɀ diꝟ
sis temporibꝫ.ɀ duas habuit uxores:
ɀ utrãq₃ cognouit.21.q .i. apiãt.2⁹ ẽ qñ
diuersis tꝑibꝫ hз pľes:unã d̃ iure et al
terã de facto:ɀ utrãq₃ cognoscit.eẍ eo.
nuꝑ Hic.n.reputať bigam⁹ nõ ꝓpter
sacr̃i defectũ sз ꝓpť itẽtõis affectũ cũ
oꝑe ɔsecuto ut ibi dť .3⁹ qñ hз plures
eodẽ tꝑe.unã de iure:ɀ alterã d̃ facto:
ľ ãbas de fcõ:ɀ cognoscit utrãq₃.ut dcõ
c.nuꝑ.ľ corruptã de fcõ.31.q.i.quõ.eẍ d̃
diuor.gaudemus.eẍ eo.a nobis. A
Istud.c.a nob̃ meli⁹ facit. B.4⁹ qñ ɔ̃
hit cũ uidua ab alťo mãito cognita.32
dis.seriati.ɀ.33.dis.maritum.secus aũt
si relicta fuisset ꝟgo.34.dis.c.fi.5⁹ quã
do ɔ̃hit cũ corrupta a q̃cunq₃ alio siue
ɔtrabat sciẽť siue ignorãť ɀ eã ɔgnosc̃
dis.34.curãdũ.ɀ.c.ꝑcipim⁹.6⁹ quando

vxorē ꝓpā ꝯgnoſcit ſcieñ uł ignorāter
poſtq̄꜡ cognita ē ab alio. diſ.34.ſi cui⁹.
ꝛ.c.ſe.7⁹ qñ aliqs i ordie ſacro cōſtitu
tus.uel p⁹ factā ꝓfeſſionē i religiōe.ō
facto ꝯhit cū corrupta.ex̄.eo.a nob. 27
q.i.q̄tq̄t.A.Idē ēt caſus notātur in ſū.
con.li.3º.ti.3ºq.io. B

Qui virginē deflorauit.ꝛ poſtea in
vxorē eā duxit.nunqd pōt ꝓmoueri ?
R.º Sic.quia nō diuiſit carnē ſuā i du
as nec illa i duos . extra.eo.debitū.26.
diſ.acutius.ꝛ ar.extra qui fi.ſint le.tan
ta. A. Alii.contra aſſerentes ꝙ oꝫ ꝙ
mulier ſit v̄go tpe q̊ ꝯhiť mr̄imoniuꝫ
ad hoc ꝙ ꝯhētes nō icurrāt irregulari
tatē.32.diſ.nemo . ꝛ expreſſū vr̄.30.q.5.
q̄ł.v̄.v̄go caſta.ꝛ deſponſata in v̄gini
tate ꝛc̄.Et hanc opinionē tenet Hoſti.
ut i ſū con.liº3ºti.3.q.5.Sed ut ibi patꝫ
p̄mam tenet Ray.Tho.ꝛ Pe.Hoff.et
Ul.ꝛ ſic vr̄ cōior ꝛ tenēda.Et ad cōtra
ria dicūt ꝙ dꝫ eē v̄go.i.nō ab alio ꝯgni
ta.Dicit etiā Ul.ꝙ cū oia p̄cedentia le
gitimeť p ſequēs matrimonium . dcō
c.tāta.p̄ſumiť v̄go hoc caſu q̄i i v̄gini
tate eēt deſpōſata.Prima rn̄ſio effica
tior ē.Secūda.n.aliqñ ñ tꝫ.Nā ſi deflo
ratō fuiſſet facta ab vxorato.p ſequēſ
mr̄imoniū cū deflorata ñ fit aliq̄ legi
timatio.dcō.c.tanta. B

Quid ſi credit ꝯhē cū v̄gie:ꝛ inuenit
corruptā ? R.º Nō pōt ꝓmoueri. cū ſit
maritus corrupte.32.q.5.ille.i5.q.i.c.fi.
A.Melius fac̄.52.diſ.q in aliquo . Nec
ſm Ray. excuſat error.nec uiolentia.
Lex.n.ꝓmotiōis factū reqrit nō uolū
tatē dcō.c.fi.ꝛ.c.ille aūt . Idē Tho.Pe.
ꝛ Hoſti.ut i ſum con.liº 3ºti.3.q.6. B

Quid ſi quis habuit vnā uxorē nec
ꝯgnouit ꝛ poſtea ducit aliā v̄ginē ꝛ co
gnoſcit ꝛ eꝯ⁹.p̄mā cognoſcit ꝛ ñ ſecun
dā ? R.º Nō repelliť a ꝓmotiōe.ex̄ eo .
debitū.A.Idē dicas per eandē rōnem
ſi aliqs ducat i uxorē mulierē ab alio
deſpōſatā ꝛ traductā ñ tñ cognitā ſm
Ray.Tho.ꝛ Pe. ꝛ Hoſti.34.diſ.c.vltı̄
ꝛ i ſū.cō.eo.ti.q.7. Sꝫ iſte caſus eſt cla
rus ꝛ formalis.dicti.c.debitū. B

Quid ſi marit⁹ accuſat uxorē ō ad
ulterio.ꝛ pēdēte accuſatiōe uir ad p̄ce
ptuꝫ eccleſie reddit debitū uxori ? R.º
ſm Ray.Tho.ꝛ Hoſti.Irreguları̄ ſiue
bigam⁹ cēſeť.nā irregularitas ſepe cō
trahiť ſolo facto.A.Idē i ſū con.eo.ti.q
9.Et addit Hoſti.ꝙ nō peccat i hoc ca
ſu debitū nō reddēs cū vult ꝓmoueri
qa uxorē repelliť p exceptionē ortam
ex adulterio.Sꝫ.Ray.ait ꝙ teneť red
dere cū nō debeat eū ſpoliare poſſeſſi
one ſui corpis uſq꜡ ad ſniaꝫ.xi.q.i.quia
res.8.q.4.nōne.p̄cipue cū h⁹ ſibi p̄cipi
tur ab ecclia. Dictū Hoſti.pōt teneri
qñ marit⁹ offert ſe ſtati ꝓbatuꝝ ꝯmiſ
ſū adulťiū.ut ifra octo dies uel circa.
ar.c.ſolet.de ſen.excō.liº 6º Quidā tñ
ut i dcā.q.9.pꝫ dicūt ꝙ i hº caſu cogno
ſcēs uxorē adulterā nō fit irregularis
cū nō agatı̄ſꝫ poti⁹ patiať.ſ. qa ꝯpelliť
a iudice.Sꝫ p̄mo dictū ꝓbabili⁹ ꝛ tenē
dū uideť. B

Quid ō eo q hūit unā uxorē añ bap
tiſmū.ꝛ aliā p⁹ baptiſmū.uel utranq꜡
añ baptiſmū ? R.º irregları̄ ē diſ. 34.ſi
qs uiduā.A.Poti⁹ ē.c.is q uiduam.B
Et.26.diſ.p totū.Silr ꝛ q añ baptiſmū
dimiſit uxorē ꝓpter fornicationē po
ſtea accepit eā.Nā p baptiſmū nō tol
liť hec irreglaritas.ut clāe pꝫ p Tho.i
4.diſ.27.lꝫ irreglaritaſ hōicidii tollať.
ut.ī.hoicidiū.4.º §.p̄ i fi.A. Idē reſpcū
p̄mi dci.i ſū con.eo.ti.q.xi.Sed ꝛ ſecun
dū dictū colligiť ex eadē rōne. B

Quare bigam⁹ ñ pōt ꝓmoueri ? R.º
Tres ſūt cāe.Pria ꝓpť ōfectū ſacr̄i.ſ.
vnitatı̄ ipı̄⁹.cū ñ ſit un⁹ uni⁹. ex q̊ diui
ſit carnē ſuā in duas.26.diſ.acutius.ex̄
eo.debitū.Et hec ē p̄ma ꝛ realʼ cā de q̄
h̄ ī.nūc dicem⁹.Secūda cā ē ꝓpter di
gnitatē ordinū.i5.diſ.una.ꝛ.c.vltı̄.Ter
tia ē ꝓpť ſignū icōtinētie.diſ.82.propo
ſuiſti.U.Sed ꝛ fortaſſe. Uñ ꝛ Ambro.
Quō erit hortator uiduitatis q ipā cō
iugia frequētauit.A . Hoc hr̄ i dcō.c.
una.B.Ad itellectū āt p̄me cāe nota
ꝙ i mr̄imonio attēdiť duplex.ſacr̄m ꝓ
pter duplicē cōiūctionē q̄ ē i ipo. Pria

est cōiūctio aīoꝝ. Secūda corpoꝝ. ꝑma sigt̄ ꝯiūctionē aīe ad deū. secūda sigt̄ ꝯiūctionē xp̄i ꝛ eccl'ie q̄ fuit q̄si matrimoniū īitiatū q̄dē ī patriarchis ꝛ prophetꝭ. ratū ī tp̄e grē. s. ī natiuitate xp̄i ꝯsumatū ī cruce. ul' ratū ī cruce: et consumabit̄ ī gl'ia. Itē secūda ꝯiūctō sigt̄ etiā unionē diuinitatꝭ ꝛ hūanitatꝭ factā ī utero ꝟginis. 26. dis. acuti⁹. ꝺ ꝯse. dis. ꝛ ī xp̄o pr̄. ex̄ eo. debitū. Cū g° tam ꝯiunctio xp̄i ꝛ eccl'ie q̄ȝ unio diuinitatis et hūanitatꝭ nō sit nisi unica. merito significat̄ ī ꝯiūctiōe ꝑmi mr̄imonii. Sed cū qs transit ad secūdā recedit ab unitate. ꝛ sic nō pōt significare dictaȝ unicā ꝯiūctionē. Et hāc rōnē tangit Aug⁹ ī dcō. c. acuti⁹. ī fi. A. Idem in sū. cō. li. 3. ti. 8. q. 2. B

Utrꝫ liceat dispensare cū bigamis? q̄ȝuis diuersimode rn̄deāt. mihi uidet̄ tenēdū qꝺ tenȝ Tho. ī 4.° dis. 27. dicēs sic. Bigamie n̄ ē adiūcta irregularitas de iure nāli: sȝ de iure positiuo. nec iterū ē de eēntialib⁹ ordis q̄ aliqs nō sit bigam⁹. Pȝ ex h° q̄ si aliqs bigamus ad ordīes accedat caracterē recipit. Et iō papa pōt dispēsare ī tali irregularitate. Qꝺ āt obiici posset ꝑ decre. ex̄. e. nup. soluit Tho. dicēs q̄ ꝑ illā decr̄. ostn̄dit q̄ eadē ē difficultas dispēsandi in illꝭ q̄ de facto cū plurib⁹ ꝯxerūt. sicut si de iure ꝯtraxissent nō q̄ subtrahat̄ ptās dispensandi. Qꝺ etiā obiicit̄ q̄ ꝯ̄ doctrinā ap̄l'i dispēsare non lȝ. soluit dicēs q̄ h° uerū ē q̄ȝtū ad ea q̄ sūt ꝺ iur̄ nāli. ꝛ q̄ȝtū ad ea q̄ sūt ꝺ nccītate sacramētoꝝ ꝛ fidei ꝛ ī aliis q̄ sūt de īstitutōne ap̄l'orū cū eccl'ia hēat nūc eādeȝ potestatē statuēdi ꝛ destituēdi quā tunc hēbat. pōt ꝑ eū q̄ ꝑmatū ī eccl'ia tenet dispensari. hec Tho. Sȝ q̄ȝuis possit dr̄ q̄ n̄ lȝ q̄a nūq̄ȝ facēt. nisi forte aliqua cā maxia subeēt. A. De h° opiones referūt̄ in sū. con. eo. ti. q. 12. Sȝ cuȝ Tho. cō. Pe. ꝛ Al. ꝛ h° ur̄ tuti⁹. ar. c. h° ē. 24. q. i. B. Sȝ de ep̄o tenet̄ q̄ nullo mō pōt ut ponit Io. an. ꝑ. c. i. e. ti. li. 6.° A. Sil'r de hoc recitant̄ opiones ī dcā. q. 12. Sȝ h° ur̄ ueri⁹. ꝛ exp̄sse haberi ī. c. a nobis ex̄ eo. ꝛ dcō. c. unico. ī 6.° B

Bigami iure cōi nudati sūt oī ꝑuilegio cl'icali ꝛ additi foro scl'ari non obstāte cōsuetudine. ꝛ eis sub pena excōicatiōis īhibitū ē deferre tōsurā uel habitū cl'icalē. ex̄ eo. cum alr̄catiōis li° 6.° A. Glo. ibi dic̄ hoc ītelligēdū de his q̄ fci sūt bigami siue ꝟe siue interp̄tatiue ī mioꝛib⁹. sec⁹ si ī maioꝛib⁹ ordib⁹. B

Blasphemia

Blasphemia s̄m Ambrosiuȝ ē ul' cū deo attribuit̄ qꝺ ei nō ꝯuenit. uel cū ab eo remouet̄ qꝺ ei cōuenit. Hec tn̄ duo. s. affirmatio ꝛ negatio nō diuersificāt spēm blasfemie. A. Idē ī sū. cō. li° 3.° ti. 34. q. 207. Sȝ Tho. scꝺa scꝺe. q. 13. arti. ꝑ°. addit tertiuȝ modū uidelȝ cū attribuit̄ creature quod appropat̄ deo. B. Et scꝺm gen⁹ suuȝ ē pctm̄ mortale quia r̄pugnat caritati diuine. Sȝ posset cōtingē q̄ blasfemia absq̄ȝ ꝺliberatiōe ꝛ ex surreptiōe ꝓcedēt ꝛ h° dupl'r. ꝑ° mō q̄ aliqs nō aduertit hoc qꝺ dic̄ eē blasfemiā. ut cū aliqs subito ex aliq̄ passiōe ī ꝟba ꝯtumeliosa ꝓrūpet quoꝝ significationē nō cōsideraret: tūc est pctm̄ ueniale. A. Hoc puto uerū nisi h° ei frequēter accidēt ex lata culpa ei⁹ nō curādo adhibē remediū. Lata. n. culpa eq̄ꝑat̄ dolo. ff. de positi. l. qꝺ nerua. ꝛ ī. c. ut aiaꝝ. de cōsti. li° 6.° B. 2° mō q̄n aduertit h° eē blasfemiā ꝯsiderās sigt̄a ꝟboꝝ. ꝛ tūc nō excusat̄ a pctō mortali. sicut nec ille qui ex cubito motu ire aliquē occidit. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 20. Et puto a mortali nō excusari blasfemū isi nō recto aīo moueat̄ lȝ ignoꝛȝ sua ꝟba īportare blasfemiā. Nā ut dr̄. i. Corꝭ. 14.° Si qs ignorat ignorabit̄: ꝛ stult⁹ ī cl'pa sapiēs erit ī pena. 38. dis. qui ea. B. Hec Tho. scꝺa scꝺe. q. 13. De blasfemia in deū uel in scōs q̄ proprie dicit̄ maledictio. uide. ī. maledictio. §. 2.° ꝛ 3.°

Babella

Babella Uide. ī. pedagiū ꝛ uiꝺ. ī. tallia. qꝛ ꝓ eodē accipiūtur uel quasi.

Calix non debet fieri de ui tro. ligno. ere. uel auricalco. nec de criſtallo. aut lapide. ſed tm̃ de auro argẽto aut ſtagno de ↄſe. diſ. i. vaſa. ⁊. c. ut calix. De conſecratione calicis: ⁊ an poſſit vendi uide ĩ. cõſecratio 5°.

Calumniari quid ſit. ꝑuaricari. ⁊ tergiuerſari. uide s̃ accuſatio. §. 4.

Canonica portio ẽ illud qđ eccleſia ꝓpa debet recipe qñ qs eligit alibi ſepulturã. De q uide. ĩ. ſepultura. 3°. per totum.

Canonicus Uide. ĩ. ꝑbenda. et s̃. beneficium. ⁊ infra ſimõia 2° ⁊ 3°.

Canonizatio Non licet aliquem uenerari pro ſancto. niſi fuerit canonizatꝰ auctoritate romane eccleſie. ex̃ de reli. ⁊ uene. ſãc. c. p̊. In qua quidẽ canonizatione. p̊ inquirit᷑ đ uita eius q canonizãdus ẽ. ſi fuit in laboribus iuſtis ⁊ multis. ſi moribꝰ caſtꝰ ⁊ actibꝰ ſtrenuꝰ. Oportet. n. ꝓñti teſtificatione ꝑdicari ⁊ bone fame ꝑconus ñ taceri. 61. diſ. miramur. 12. q. 2. quatuor. Et ẽ maxime q̄rendũ de ſimplicitate ⁊ humilitate. ex̃ de ꝑſũp. ex ſtudiis. Itez queri ſolet an ſuſtinuerit ꝑſecutiones 7. q. i. oĩs q gemebat. ⁊. c. ibi. Et an illas ſuſtinuerit cuz caritate. 1. q. i. uide quãtum. Inquirenduz ẽ etiã de miraculis factis in uita ⁊ poſt mortem. Porro de martyribꝰ nõ fit tãta examiatio. ſʒ q̄ritur tm̃ de miraculis. ⁊ cã ꝓpt᷑ quã paſſi ſũt. ar. de cõſe. diſ. 4. cathecuminum. ⁊ c. baptiſmi uicẽ. His rite pactiſ põt ad canonizationẽ ꝓcedi. A. Idẽ i ſum. con. li. p̊. ti. 14. q. 25. ubi ſubiungitur. Ordinẽ ⁊ modũ quo cõſueuit curia romana ꝓcedẽ i canonizatione ſcõꝝ ꝑſcẽ ponit Hoſti. ⁊ Goff. ſup. c. audiuimus s̃. đ reli. ⁊ uene. ſanc. B

Utrũ liceat porrigere orõnẽ ad aliquẽ nõ canõizatũ. Rꝰ ſm Inno. Non negamꝰ qui nõ liceat porrigẽ ꝑces alicui defũcto. quẽ qs credit bonũ uixꝭ. ga dñs fidẽ orãtiũ attẽdit. ſʒ facẽ ꝓ eo officiũ uľ ꝑces ſolẽnes non licet. ut in p̊. §. dictũ ẽ. A. Con. Albricꝰ ⁊ Hoſti. ut i ſum. con. eo. ti. q. 22. in fi. B

Caracter ſecũdũ Dio. ẽ ſignuz ſanctũ cõionis fidei ⁊ ſcẽ ordiatiõis datũ a Ierarcha. Uľ ſʒ modernos theologos. Caracter. ẽ diſtinctio a caractẽ etno impſſo aie rõnali ſm imaginẽ: cõfigurãs trinitatẽ creatã trinitati creãti a recreãti diſtiguẽs ⁊ nõ figuratis ſecũdũ ſtatũ fidei. Et quidẽ caracter nõ iprimit᷑ ꝑ oĩa ſacr̃a etiã noue legiſ. ſʒ ſolũ ꝑ illa ꝑ q̄ mãcipat᷑ qs ad aliqđ ſacramentũ ſpũale exercẽdũ. ſicut ẽ baptiſmus. cõfirmatio ⁊ ordo. hec Tho. i 4°. q. 4. A. Cõ. Albricꝰ. B. De caractẽ etiã ordinis habes pľa. ĩ. ordo. 3°. ꝑ totũ.

Carcer ſeu icarceratio. Utrũ liceat aliquẽ icarcerare uľ detinere Rꝰ ſm Tho. ſcđa ſcđe. q. 65. In bonis corꝑis tria ꝑ ordinẽ cõſiderãt᷑. p̊ quidẽ itegritas corꝑaľ ſubſtãtie. cui detrimẽtũ afferť ꝑ occiſionẽ uľ mutilationem 2°. delectatio uel qes ſenſus cui opponitur verberatio. uľ aliud qđlibet ſenſum dolore afficiẽs. 3°. motus ⁊ uſus mẽbrorũ q ipedit᷑ ꝑ ligationẽ uel icarceratõnẽ. Et iõ icarcerare aliquẽ uľ q̄litcũqꝫ detinẽ ẽ illicitũ: niſi fiat ſecũdũ ordiez iuſticie. aut ad penã. aut ad cautelã alicuiꝰ mali uitandi. ⁊ hꝰ licet tm̃ iudici. Uerũtñ detinẽ hoiem ad horã ab aliq ope illicito ſtati ꝑpetrãdo. cuilibet licz ſicut cũ quis detinet aliquẽ ne ſe precipitet. uel ne aliũ feriat. Sʒ ſimpľr aliũ icludẽ uľ ligare ad eũ ꝑtinet ſolũ q hʒ vľiter diſponẽ de actibꝰ ⁊ vita alterius hec Tho. Nã ⁊ ꝑuata ꝑſona hec faciẽs ſecũdũ leges morte punit᷑. C. de priua. carce. l. vnica.

CAritas Utrum caritas
semel hita pos
sit amitti. R° bm Tho. scda
scde.q.24. Caritatē possum⁹ triplicit
ↄsiderare. p̄ mō ex pte spirit⁹ sci mouē
tis aiam ad diligendū deū. ꝛ ex hac p
te caritas ipeccabilitatē hꝫ. qa ipossibi
le ē hec duo sil' eē uera. s. ꝙ spirit⁹ san
ct⁹ uelit mouē aliquē ad actū caritat)
ꝛ ꝙ ip̄e caritatē amittat peccādo. naꝫ
donū pseuerantie ↄputat' int' bn̄ficia
dei qb⁹ certissime liberāt' qcūqꝫ libe
rāt' ut dic̄ Aug⁹ i lib° de p̄destinatiōe
scōꝝ. 2° mō pōt ↄsiderari caritas bm p
pꝛiā rōnē. ꝛ sic caritas nō pōt amitti: ni
si id qd̄ ptinet ad caritatis rationem
amittat'. un̄ caritas nullo mō pōt pec
care. sicut caloꝛ n̄ pōt frigidare. sic nec
iiusticia nō pōt bonū facē. ut Aug⁹ dic̄
in li° de sermone dn̄i in mōte. 3° pōt cō
siderari caritas ex pte subi. qd̄ ē ꝟtibi
le scd̄m arbitrii libertatē. ꝛ isto mō ca
ritas uie amitti pōt: nō aūt caritas pa
trie. qa ibi deus p eēntiā uidet' q̄ ē ipa
essentia bonitatis.

¶ Que sunt ex caritate diligēda? R°
bm Tho. scda scde.q.25. Quatuoꝛ sunt
ut ait Aug⁹ i li° d̄ doctria xp̄iana. unū
qd̄ sup̄ nos ē. s. de⁹. secūdum qd̄ nos su
mus. tertiū qd̄ iux̄ nos ē. s. pxim⁹. i. hō
ul' angel⁹. q̄rtū qd̄ ifra nos ē. s. coꝛp⁹ p
p̄ū. A. Idē i sū. cō. lib° 3°. ti. 34. q. 216.
Pōt addi. Sil'r ꝛ coꝛp⁹ pximi cui exhi
bere debem⁹ opa coꝛpalia caritatis.
Math. 25. sed h° pōt icludi i eo qd̄ sup̄
dictū ē. nos debē diligē pximū iux̄ nos
B. Et sūt itelligēda h° oꝛdine. p̄ et p̄
oibus de⁹. deide debem⁹ diligere nos
ip̄os. deide pximū. ultimo coꝛp⁹ nr̄m
Et tūc subdit sic idē Tho. scda scde. q.
26. Nō ē tn̄ d̄ nccitate caritat) ꝙ hō p
pꝛiū coꝛp⁹ exponat p salute pximi ni
si i cāu q̄ tenet' ei⁹ puidē saluti. sꝫ ꝙ a
liqs spōte se offerat ptinet ad pfectōꝫ
caritat). A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 217.
Et hoc ultimū debet intelligi quo ad
salutem coꝛpoꝛeam. qa qs nō obligat'
exponere regularit' pꝛopꝛiū coꝛpus p

coꝛpoꝛe pximi sui. sed p salute anime
sic. cū aia pximi icōpabilit' sit p̄ciosioꝛ
coꝛpe nr̄o. 24. q. 3. si habes. un̄ ꝛ sup̄ in
oꝛdine caritatis pximū p̄ponē coꝛpo
ri nr̄o. ꝛ Tho. scda scde. q. 33. dic̄ moꝛta
lit' peccare qui q̄cūqꝫ timoꝛe ēt coꝛpal'
moꝛtis omitteret pximū coꝛrigē: qn̄
ex h° ꝟisil'r puidēret' eius saluti. B.
Et hic oꝛdo caritatis sub p̄cepto est ut
Tho. tradit scda scde. q. 44. A. Sil'r
etiā ē sub p̄cepto ut diligam⁹ melioꝛs
uel mag) cōiūctos pl⁹ aliis. ut ibidem
dic̄ Tho. ꝛ in sū. con. eo. ti. q. 218. B

¶ Utꝝ magis debeam⁹ diligē melio
res q̄ꝫ nobis cōiūctioꝛes. R° bm Tho.
scda. scde. q. 26. Melioꝛi qdē qa ē deo
ppiqoꝛ mai⁹ bonū ex caritate debē⁹
uelle. s. maioꝛē gdū btitudis. quia ad
caritatē ptinet ut uelit iusticiā dei ser
uari. bm quā melioꝛes pfecti⁹ beatitu
dinē pticipāt. sꝫ tn̄ hō ronabilit' magis
intense diligit ↄiūctos. ꝛ h° tripl'r. p̄ q
dē itensioꝛi affectu diligit ad illud bo
num ad qd̄ diligit eos: q̄ꝫ melioꝛes ad
mai⁹ bonū. 2°. qa inter ↄiūctos aliq sūt
nob̄ ppiq bm nālē oꝛiginē a qua disce
dere nō pn̄t. sꝫ bonitas scd̄m quā aliq
appꝛopiquāt deo pōt accedē ꝛ receder'
augeri ꝛ minui. ꝛ iō possū ex caritate
uelle ꝙ ille qui ē mihi ↄiūctus sit me
lioꝛ alio. ꝛ sic ad maioꝛis btitudinis g̃
dū puenire possit. 3° qa plurib⁹ mōis
siue cāis ↄiūctos diligim⁹. nā ad alios
nō hēmus nisi amicitiā caritatis. sꝫ ad
ↄiūctos nob̄ hēmus alias amicitias.
bm modū ↄiūctiōis ipoꝝ ad nos. ut qa
aliqs ē ↄsanguine⁹ ul' ↄiūx uel cōciuis
uel ppter qdcūqꝫ aliud licitū. ꝛ ita ex
caritate plurimis mōis diligim⁹ ma
gis nob̄ ↄiūctos. A. Idem in sū. cō.
eo. ti. q. 218. Et cōclusio ē ꝙ melioꝛes d̄
bem⁹ plus diligē. qa hoc iusticia diuia
reqrit Math. 12°. ibi. Que est mr̄ mea
ꝛc̄. sꝫ possumus optare ꝙ ppinqui sint
melioꝛes. B

¶ Utrū diligē iimicos sit de nccitate
caritatis. R°. bꝫ Tho. scda scde. q. 25. Di
lectio iimicoꝛū tripl'r pōt cōsiderari. p̄

mõ ut diligant̃ inquãtũ iimici.⁊ hoc ẽ diligẽ malũ alt̃ius.2°mõ quãtũ ad na turã.⁊ sic i vli.⁊ sic dilectio iimicoꝝ est de nccitate caritat|.ut.s.aliqs diligens deũ ⁊ ꝓximũ ab illa generalitate ini micos ñ excludat.3°mõ põt ↄsiderãi in spãli.ut.s.aliqs i spãli moueat̃ motu di lectiõis ad iimicũ.⁊ illud ñ ẽ ð nccitate caritat| ut salutis absolute.qꝛ nec mo ueri motu dilectiõis i spãli ad q̃slibet hoies singulariter ẽ de nccitate carita tis nisi scđm ꝑpationẽ ai.ut.s.hõ hẽat animũ ꝑparatũ ad hoc ꝙ in singulari inimicum diligeret si nccitas occurre ret. Sed ꝙ absq; nccitatis articulo di ligat pertinet ad caritatis ꝑfectionez. A .Jdẽ i sũ.con.li°3°.ti.34.q.213. B

¶ Utrũ sit de nccitate caritatis ꝙ hõ inimico signa uel effectus exhibeat di lectiõis. R° ꝫm Tho.scđa scđe.q.25.Si cut hõ i cõi tenet̃ diligere ⁊ non in spe ciali nisi scđm ꝑparationẽ ai: ut nunc dictũ ẽ.ita signa ⁊ effectus dilectiõis q̃ in cõi consueuerunt ꝓximo exhiberi tenet̃ etiã inimicis exhibẽ.puta cũ ali quis orat ꝓ oibus fidelib⁹.uel ꝓ toto pplo.uel cũ aliqð bñficiũ ipendit toti cõitati.tũc etiam hoc iimicis exhibẽ ẽ de nccitate ꝑcepti.⁊ ↄtrafacere ꝑtinet ad liuorẽ vindicte.Specialia vero bñ ficia uel dilectiõis signa q̃ qs exhibet ꝑticulariter aliqbus ꝙ exhibeat iimi cis ñ ẽ de nccitate.nisi scđm ꝑpationẽ ai.ut.s.iuuet̃ i articulo nccitatis scđm illud ꝓv.25.Si esurierit inimic⁹ tuus ciba illũ ⁊c̃.Sz h° facẽ preter nccitatis articulũ ꝑtinet ad ꝑfectionẽ caritatis ꝑ quã aliqs cauet ñ solũ vinci a malo. sz vult vicere i bono malũ. qa.s.nõ so lũ cauet ne ꝓpt̃ iniuriã illatã ꝑtrahat̃ ad odiũ sz etiã intẽdit inimicũ ad suuz amorẽ ꝑtrahẽ. A .Cõ. his Pe.ut in sũ.con.eo.ti.q.214. B

¶ Utrũ inimicis veniã petẽtib⁹ tenea mur remittẽ. R° ꝫm Pe.3° sniaruz.Ex iiuria uel dãno dato alicui solent in eo cui fit tria oriri.s.rancor in affectu.sig̃ rãcoris i effectu.⁊ actio iuris ↄ̃ iiurian tẽ.Primũ tenet̃ hõ remittẽ imo nũq̃ i corde hr̃e. A .Math.18.ibi.Sic ⁊ pr̃ meus ⁊c̃. B Secũdũ tenet̃ hõ remit tẽ veniã veraciter petenti.i.ꝑato emẽ dare scđm facultatẽ suã.de q̊ põt itelli gi qð dr̃ Luc|.17.Si reuersus fuerit ad te dicẽs.penitet me.dimitte illi.immo etiã si nõ petat.ut i ꝓximo.§.dcm̃ est. A .Jstud imo.nõ vr̃ dictũ Pe. ut põt colligi ex habitis i sũ. con.eo.ti.q.215.sz potius eius dicto aduersatur.Et cũ h° dicto con.Albricus.ut non dẽat expec tari petitio.⁊ istud videt̃ uerius.Nam si nõ dz rãcor teneri i corde. siłr nec ab ex̃ oñdi i oꝑe.qꝛ nõ solũ a malo sz etiã ab oi spẽ mali abstinendũ ẽ.1. Thesal. c.fi. B. Sed tertiũ nõ tenet̃ remittere nisi ille satisfaciat ꝓ posse.ut.c.si quis cõtristatus.90.dis.⁊ nota i.c.ad apłice. de re.iu.li°6°.80.⁊ i remissiõib⁹ ↄcorũ iu riũ.⁊ ex̃ de male.inotuit.cũ ↄcordãtiis ibi positis. A .Hoc satis claꝝ ẽ.qa le gitime põt peti eximatio iniurie etiã ultra itereẽ reꝝ.ex̃ de iniu.ec. qm̃ li°6°. nisi ex hoc oriret̃ ꝑponderans scãdalũ respectu salutis aie uel corꝑis. qa i or dine caritatis hec ꝑferenda sũt.ut põt cõstare ex dictis s̃.§.ꝑ̊. B

¶ Utrũ oꝑa bona ex̃ caritatẽ facta ali qd ualeãt. R° ꝫm Ray. Quãuis nõ ua leãt directe ad uitã eternã.tñ ualẽt ad alia quiq;.ꝑ̊ ad tolerabiliuś iudiciũ fu turũ ꝑferẽdũ.de pe.dis.3.si qs aũt. A Ricardus suꝑ 4° sniaꝝ dis.15.dicit ꝙ bonũ ⁊ pnia acta i mortali sicut nõ ua let ad obtinendũ regnũ: ita nec ad re missionẽ penarũ.qꝛ ꝓpter illud nõ mi nuet̃ pena ꝓ pctis ꝑorib⁹ debita.sz bñ minorẽ penã sustinebit i inferno.quia interi dũ facit illud bonũ cauet a ma lo.q̃rũ occasiõe si faceret ampli⁹ puni ret̃.Et ita dicit̃ intelligendũ dictũ asse rentiũ minorẽ penã sustinẽdã ꝓpt̃ bo nũ sine caritate factũ. Sed ↄ̃ h° videt̃ qð legit̃ in uita patꝝ ꝙ cuidã scõ patri reuelatũ ẽ.de quodã q ꝓpter luxuriaz exclusus ẽ a ꝑadiso ꝙ ꝓpt̃ abũdãtes elyas q̃s faciebat liberat⁹ ẽ ab icẽdio

ignis. B 2º ad tpalē pspitatem. de
pe.dis.3.cauendū.22.q.2.si qlibet. 3º ad
hº q gs citius illustreẽ ad pniaȝ ꝯ pe.
dis.5.falsas.i fi.4º ad assuefactionem
bonoꝝ operū.sicut faciebat olī beatꝰ
Johes.ꝯ ꝯse.dis.4.nō regnabāt.5º qa
diabolꝰ nō hȝ i eo tantā ptātē quantā
hēret si bona opa nō facēt.sicut Gregl
refert ī dialogo.liº 3º.c.7º de iudeo qui
signatus erat signo cruci q demōes ñ
potuerūt ei nocē. A .Aduertēduȝ tñ
q remuneratio q̄ fit p talibꝰ opibus
ẜȝ Ric.i loco pallato.ñ ē ex debito iusti
cie sȝ solū ex dei clemētia.forte iō qa
q ex ꝯtumacia ꝯ deū mereẽ sui pditio
nē quō pōt extrinsecꝰ aliquid mereri?
B .Utrū hō possit ꝯo satisfacē p opa
extra caritatē facta hēs.ī. satisfactio.
§.xiº.Et plura de caritate habes in se
quen.§.

Utꝝ opa extra caritatē exñtiū unq̄
ualeant. Rº ẜm Ray. Opa uiua q̄ fctā
fuerūt i caritate mortificātur p seqñs
mortale pctm̄.ꝛ si uera seqẽ pnia reui
uiscūt. Jlla ꝟo que nūq̄ uiua fuerunt
puta q̄ in pctō mortali facta sūt.uiueẽ
nō pñt qa mortua nata fuerūt.uersus
Jlla reuiuiscūt q̄ mortificata fuerunt
Uiuē ñ pñt q̄ mortua nata fuerūt.Cō.
Tho.i 4º dis.23. A .Predictuȝ dixit
Ray.i ti.de pe.ꝛ re.§.item circa idem
q̄ritur.Tho.etiā in.3.pte.q.89.arti.5.et
6º B .De cōfessione facta ex̄ carita
tē.uide.ī.cōfessio p.§.3º Utꝝ occasione
religionis sint pt̄ermittēda opa carita
tis in parētes.uide.ī.religio p.§.3º

Casus episcopales

Jllos casus a q̄bus nō pōt ab
soluere sacerdos prochialis.uide.ī.cō
fessoꝛ p.§.p.

Cathecismus et

exorcismꝰ. Utrū cathecismꝰ
cōuenietēr dēat pcedē baptismuȝ. Rº
ẜm pe.in 4º sic. Nā i baptizādo requi
riloꝝ ea que sūt de necitate fidei.q̄ sunt
tria.s.fidei susceptio:ꝛ eiusdē pfessio.
ꝛ ipsius obseruatio. ꝛ ppẽ hec tria ca
thecismꝰ inuētus ē.qa in eo fit instru
ctio ad fidei susceptionē.fit etiā rñsio
ad fidei pfessionē:ꝛ promissio ad fidi
obseruationeȝ. Et qa adultus p se cre
dere ꝛ pmittere pōt:reqrūẽ hec ab eo
p seipm. Jn puulo ꝟo reqruntẽ p uica
riū.s.p patrinū qui i psona puuli rñdȝ
Credo. Et sicut dicit Tho. duplex pōt
eē sensus. Unus:credo.i.ego paruulus
qñ ad pfectā etatē ueniā credam. uel
credo.i.ego patrinꝰ operā dabo q iste
credat. A .Jste sensus ē magi ꝯueni
ēs.nā tenentes ad baptismū fideiusso
res fiūt suscepti.ꝯ ꝯse.di.4.uos añ oia
B .Nec ē icōueniēs q patrinꝰ p par
uulo pmittat.qa de illis ad q̄ oēs tenē
tur unꝰ aliū obligare pōt. Secꝰ āt i his
ad q̄ oēs nō tenēẽ. Et si dicis q patrinꝰ
sic obligaẽ ad instruendū paruuluȝ ꝯ
fide. Rñdet Tho. q non ē ibi magnuȝ
piculū q̄tū ad modernū tēpꝰ.qa ꝛ pa
rentes pueri sūt xpiani ꝛ inẽ xpianos
nutriūtur. Secꝰ āt erat i pmitia eccl'ia
qa tūc diligētioꝛ cura habēda erat. Et
silr nūc eēt si pētes pueri eēnt suspci
de infidelitate.uel si puer inẽ ifideles
cōuersatus eēt. A .Jdē ēt eēt si parē
tes eēnt suspecti i moribꝰ. nā suscipiē
tes de baptismo sūt fideiussoꝛes nō so
lū fidei sed etiā morū.uñ in dcō. c. uos
eis dr̄. Jō sp eos admonete ut castita
tē custodiāt:iusticiā diligāt: caritateȝ
teneāt. Añ oia symbolū ꝛ orōnē domi
nicā etiā uos ipi tenete ꝛ illis quos ex
cepistis ondite. Dicta ēt in hº. §. notāẽ
ut i sū.con.liº 3º ti.24.q.42. B

Sȝ ād qd pdest exorcismꝰ? Rº ẜm
pe.ꝛ tho.in 4º dis.6. Habet effectuȝ in
corpe ꝛ i aia.qa minuit ptātem demo
nis ne possit tm̄ i hoie sicut pus:ne ba
ptismū ꝛ alia bona ipediat. Sȝ pdicta
ptās totlr i baptismo tolliẽ.sicut Pha
rao pus flagellatꝰ ē pplo nō egresso ꝯ
egypto ꝛ pꝰea totlr in mari rubro.qꝺ
ē figura baptismi:submersus ē. A . Jō
i sū.con.eo.ti.q.43.ubi etiā dr̄ q circa
hūc effectū cathecismi plures fuerūt

opiones. Sȝ qđ dictũ ē meli⁹ uꝛ. B. Quid significēt sacꝛalia alia q̄ fiūt añ baptismũ i cathecismo. uide s̄ baptis m⁹ 6°. §. 3°. Per cathecismũ ipedit mri moniũ ꝯhendũ. ī. ipedimētũ 6° §. 2°

Q Cautio

Noīe cautōis qñ simplr ponit itel ligit nuda ꝓmissio. Sed per cautionē idoneā siue sufficiētē itelligi tur fideiussoꝛia l' pignoꝛaticia. ut nota tur ex̄ đ pigno. cũ ꝯster. A. In glo. B De hac uiđ s̄ absolutō 4°. §. fi. A. De h° ēt dr̄ s̄. absolu° p̄. §. 17°. i additōe. B

Q Cecitas mentis

Utrũ cecitas ment' sit pctm̄. R° ƀm Tho. scđa scđe. q. 15. Greg'. 31. moꝛal'. ponit cecitatē mentis int uitia q̄ cāńt a luxuria. Ad cui⁹ uitii intellec tũ ē sciēdũ ꝙ p̄ncipiũ itellectualis ui sionis ē aliqđ intelligibile p̄ncipiuȝ p qđ hō itelligit alia. cui qdē intelligibi li p̄ncipio mēs hois pōt itēdere. ⁊ ꝙ ei nō itendat pōt dupl'r cōtigē. qñq3 qdeȝ ex h° qꝛ hȝ uolũtatē spōtanee se auer tētē a ꝯsideratione talis p̄ncipii. scđm illud p̄s. Noluit intelligē ut bñ ageret Alio mō p occupationē circa alia que mag' distrahũt qb⁹ ab ispectōe h⁹ p̄n cipii auertit. ƀm illud p̄s. Supcecidit ignis. s. cōcupie ⁊ nō uiderũt solem. Et utroq3 mō cecitas mentis ē pctm̄ Sed qñ ē ex nāli defectu. ut i amentibus: ñ ē pctm̄. A. Idē in sum. con. lib° 3°. ti. 30. q. 209. B

Q Censura ecclesiastica

Nomine censure tria cōpꝛe hēdũtur. s. interdictũ. excōicatio. et su spēsio. ex̄ de ꝟbo. sig'. q̄renti. Et de sin gul' hoꝛũ uide. ī. i uocabulis ꝓpꝛiis ut ī. excōicatio. ⁊. ī. intdictũ. ⁊ ii. suspensio.

Q Cessatio a diuinis

Cessat qñq3 i aliq̄ eccl'ia a di uinis ꝓpter iiuriā uel offensaȝ alicui de ecclesia uel ecclesie factā. Et tũc po sito ꝙ etiā aliqs de canonicis q statue rũt cessationē a diuis ibi celebꝛaret ñ icurrēt irregularitatē. qꝛ nō ē interdic tũ oꝛdinariũ ut dicit Inno. ex̄ đ appl'. dilectis filio decano. Et nō dȝ cessari a diuis p capitulũ collegiũ uel aliqueȝ cōuentũ alicui⁹ eccl'ie nisi uocat' oib⁹ ꝓut sũt uocandi ad electionē. et nisi đ liberatiōe hita diligēti. ⁊ p⁹ hec reqsi to uel clerico ul' laico cuiuscũq3 digni tat' aut ꝯditōis l' stat⁹ ꝓpt cui⁹ iiuriā uel offensaȝ uꝛ cessatio faciēda ꝙ iiuri am offensam emēdet. ⁊ si noluerit eam dare ñ poterit cessari. ꝙ si ꝓcedat pꝛe dicto mō ⁊ cesset. ex tũc tā ps eoꝛuȝ q cessant q̄3 ei⁹ ꝯ quē cessat. ī. unũ mēseȝ p se ul' p ꝓcuratoꝛē cōtinuat' dieb⁹ ad sedē aplicā tenēt se p̄ntar. A. Immo iter arripe. ut i textu. ī. all'ato. ubi etiaȝ pȝ ꝙ debēt ita cōtinuare. ut q̄3 cito cō mode poterũt se aplico ꝯspectui repñ tēt. B. cũ act' ⁊ muniment' negocii nisi p ꝯcoꝛdiā ifra dictũ tēp⁹ cessaret ipsa cessatio. ⁊ sic ptib⁹ uenītib⁹: uel una ⁊ ñ altra uenīete: ps culpabil' puni at. et nihilomin⁹ si ps q̄ cessauit nō ue niret nec mitteret nō seruabit cessatō nec ualebit. ex̄ de offi. oꝛ. q̄3uis. lib° 6°. A. Ibi dr̄. Parte insup a diuis cessan te suꝑscripta tā in cessando q̄3 i ueniē do seu i mittēdo ad sedē aplicā nō ser uante nō seruet ipa cessatō sed ea nō obstante ut p̄us i ipsa celebꝛet. Et cō. predictis Albꝛicus. B

¶ Qui uolũt cessare a diuinis debent causam idoneā cōscribē i instrumēto publico uel patētib⁹ lr̄is cũ autēticis sigillis. A. s. ꝓpꝛiis qñ hoc collegiũ facit. uel cũ uno sigillo unius alterius autētici. ut i textu. ī. allegato. B. Et assignare illi ꝯ quē cessare intēdũt. ꝙ si hoc p̄termiserit uel cā nō fuisset. iuē ta canonica: restituent oia que tpe ces satiōis pceperũt đ eccl'a illa ubi cessa tũ ē. ⁊ q̄ ꝓ illo tpe debēt eis de eccl'ia ñ pcipiēt. ⁊ ei ꝯ quē cessauerũt: de dānis ⁊ iiuriis satisfacient. Si ꝟo cā fuerit iu dicata canonica tũc illi q occasionē de derunt condēnandi sũt ad oē interesse

canōic]. Et ad certā quātitatē taxādaȝ ipi eccl'ie in q̄ cessatū ē ꝯuertēdā i cultū diuinū. ex̄ ꝺ of. oꝛ. si canonici. libro 6º A. Ubi pȝ ꝙ dcā quātitas taxat̄ superioris arbitrio. B

¶ Qui ad agg̃uationē cessatiōis imagines crucis: btē uirginis: ⁊ alioꝝ scōꝝ irreuerēter tractāt: ꝓsternūt urticis: ul' spinis supponūt: ul' aliqd hui⁹mōi faciūt: reprobāt̄ ⁊ grauit̄ sūt puniēdi ex̄ de of. oꝛ. si canōici. lib° 6º Qualiter gnālē cessationē a diuis religiosi tenētur seruare. uide. ī. iterdictū p̊. §. xiº q incipit. Qn̄ sententia.

Cimiterium

Cimiterium hȝ eādeȝ imunitatem quaȝ ecclesia quo ad oia capitula. q̄ uide. ī. imunitas ecclesie et emunitas cōfugientiū. Et hoc ꝑterq̄ȝ i duob⁹ casib⁹. s. ꝙ nullus mortu⁹ dȝ i eccl'ia sepeliri. ut. ī. emunitas ecclesie. §. 2º ⁊ ꝙ laici in choꝛo eē nō debēt. hec Ray. ⁊ Hosti. A. Idē in sū. con. lib° p̊ ti. 14. q. 6. B

¶ Cimiteriū pollutū esse cēset̄ qn̄ ecclesia ē polluta effusione sanguis uel seminis. dico si sit cōtiguū ipi ecclesie Et an̄q̄ȝ recōciliatū sit nō dȝ i eo aliqs sepeliri. Sec⁹ si cimiteriū ipm esset remotū ab ecclesia. Sȝ eꝯ̇ polluto cimiterio ñ ē polluta ecclesia. ne minus dignū trahē uideat̄ ad se mai⁹ dignū. ex̄ ꝺ ꝯse. ec. si ecclesia li 6º Et ñ ē cimitēiū unū sȝ plura qn̄ paries ē i medio lȝ sit ibi porta. A. s. q̄ itur de uno ad aliud ut i p̊allegato. c. B. Un̄ uno uiolato nō ē uiolatū alterū. ut i dcō. c. Circa cōsecrationē cimiterii uide. ī. cōsecratio p̊. §. p̊. ⁊ 2º

Clauis

Clauis ꝓut hic sumit̄ ē ptās ligādi atq̄ȝ soluēdi. q̄ ecclesiastic⁹ iudex dignos dȝ recipe: ⁊ indignos excludet̄ a regno ut p̄ȝ 4º sniaꝝ. ⁊ p glo. Jero. sup Math. 16. A. Ray. ꝟo dic̄ ꝙ claues hic dicūt̄ scia discernēdi int̄ peccatū ⁊ pctm̄: ⁊ ptās ligādi atq̄ȝ soluēdi. dis. 20. §. p̊. Pe. ꝟo ut in sū. cō. lib° 3º tit. 34. q. 171. dic̄ ꝙ clauis ē q̄dā ptās spūal'. supnālit̄ a deo data ⁊ infusa: nō inata nec acqsita. He oēs rēdūt ad idē: sed una magis declarat aliā. Diffinitō. n. Ray. ondit ꝙ ptāti dȝ ānecti snia. Ista uero Pe. idicat a q̄ est hec potestas. B

¶ Quot sūt claues? R° ẜm Tho. i 4º dis. 18. quia p clauē ut nūc dictū est iudex dȝ dignos recipe ⁊ indignos excludere: indiget iudicio discretiōis q̊ idoneitatē iudicet ⁊ indiget ipo actu receptionis: ⁊ ad utrāq̄ȝ eoꝝ ptās q̄dā seu auctoꝛiras reqrit̄. Et scōm h⁹ due claues distiguūt̄. Una q̄rū ptinet ad iudiciū eius q absoluēd⁹ ē. Alia ad ipaȝ absolutionē. Et he due claues ñ distiguūtur i eēntia auctoꝛitat]. qꝛ utrūq̄ȝ sibi ex officio cōpetit. sȝ ex ꝯparōne actus quoꝝ un⁹ aliū supponit. nā clauis que dr̄ ptās ligādi ⁊ soluēdi imediate apit sed q̄ dr̄ scia discernēdi: ondit cui apiēdū sit p illā. De his clauib⁹ hētur dist. 20. §. p̊. A. Sȝ ut pȝ in sū. con. li° 3º tit. 34. q. 172. Ray. dic̄. Credo uerius eē ꝙ nō ē nisi una clauis q̄ ē ptās siue iurisditio. Dicūtur tn̄ pluralit̄ claues ꝓpt̄ plures ei⁹ effect⁹ qui sūt ligar̄ ⁊ soluē claudē ⁊ apire. adistar clauis mālis. et ꝙ alicubi iuenit̄ scia cōiūcta ptāti nō ē iō ꝙ scia sit clauis. sȝ qꝛ nccie ē ptātē hn̄ti. sicut lucerna i tenebꝛis ābulanti ne al' seq̄t̄ qđ ait dn̄s Math. 15. Si cecus cecuȝ ducit ⁊c̄. Con. pe. dicens. In sole potētia liq̄faciēdi ⁊ indurādi una ē i radice ⁊ due i effectib⁹. Sic una tm̄ ē clauis i radice. sȝ due i effectib⁹. B

¶ Harū clauiū seu hui⁹ clauis usus ē ad apiendū ⁊ claudendū ẜm pe. sicut ⁊ clauis materialis sȝ differēter. quia clauis mālis p̊ ⁊ ꝑ̇ncipalit̄ est ad claudēdū: ⁊ ex ꝯn̄ti ē ad apiendu. Clauis ꝟo spūalis eȝ. p̊ ē ad apiendū ⁊ secūdario ad claudēdū. A. Et scōm eūdem pe. ista clausio fit tripl'r. Uno mō q̊ ad culpā nō absoluēdo ab ea. Alio modo q̊ ad penā sensus ligādo tpali pena. 3º mō quo ad penā dāni p sniam excōicatiōis ut in sū. cō. eo. ti. q. 173. Idē etiam

pōt itelligi de aliis cēsuris.ex̄ de v̄bo. sig.q̄renti.ꝛ s̄ censura.Et ut pꝫ in sum. con.eo.ti.q.172.dicit idē pe.ꝙ ptās ligandi atqꝫ soluēdi iteḡt ex duob⁹.s. ex potestate ordinis.ꝛ ex ptāte iurisdictōnis Iurisditio.n.dat mām.ꝑma ergo potestas clauis ē essentialiter . secunda accidentaliter. B

¶ Soli sacerdotes hn̄t claues qa ſm Tho.i 4.° dis.18.ꝛ.19.solis sacerdotibus data ē hec ptās a dn̄o.ubi ait.Quorum remiseritis pctā ꝛc̄.Jo.20 .Nec obstat ꝙ soli petro dictū ē.Tibi dabo claues regni celorū.Math.16.qa illud fec̄ dominus ad demōstrādū ecclesie unitatē ut oēs a Petro ꝛ successorib⁹ suis acciperēt sue ptātis originē.24.q.i. qcūqꝫ. ꝛ.c.loqtur.Et lꝫ oēs sacerdotes habeāt ptātē clauiū q̄ntū ad ordinē:nō tamen hn̄t usū ptātis.qa deficit eis iurisditō q̄ mistrat mām.uñ q nō hꝫ iurisditōem super subditos pōt dici ꝙ q̄ntū ad h⁹ n̄ habet usum clauiū.Sed tamen sacerdos malus q̄uis sit gr̄a ꝑuatus nullo mō ꝑnatur usu clauiū i quo ipse nō est agēs ꝑncipale ſꝫ instrumētale.h Tho. sil'r Pe.ꝛ Ray. A .Hoc intelligit̄ de sacerdote ab eccl'ia nō absciso q licꝫ sit mal⁹ tñ utitur clauib⁹ istrumetalit̄ .i. loco dei.ut i sū.cō.lib° 3.° ti.34.q.174.ꝛ 175.ubi etiā omnia ꝑdicta notant̄ .De hoc.i.§.se. B

¶ Utrū scismatici:heretici:excōicati suspēsi:degradati:habeant usū clauium.R° ſm Tho.i 4.° dis.19 . Hn̄t qdē usū in se q̄ntū ad eēntiā. sed talis usus ipedit̄ ex defectu materie.qa talibus ecclesia subtrahit subditos l'simpl'r ul' ad tēpus.uñ quantū ad hoc ꝑuati sūt usu clauiū. A .Cō.pe.ut in sum.con. eo.ti.q.176. B

¶ Quid opetur usus clauiū? R° ſcdꝫ Tho.ꝛ pe.ubi s̄ . Opat̄ istrumentalit̄ disponēdo ad gr̄am ꝛ iustificationē :n̄ aūt principalit̄ ꝛ imediate ipam gr̄am ꝛ iustificationē efficiēdo.qa h⁹ ē solius dei.Sed sicut ad mūdationē origial' i baptismo ualet ablutio.ita ad emūdationē actual' ualet absolutio. A .Idē in sū.con.eo.ti.q.177.ubi addit̄ secūdū Tho.ꝙ si añ absolutionē sacerdot[is] aliqs nō fuisset ꝑfecte disposit⁹ ad gr̄am suscipiēdā i ipsa cōfessione ꝛ absolutōne sacr̄ali gr̄am ꝯseq̄ret̄ si obicē nō poneret.Idē pe.ꝛ addit ꝙ sufficiēt̄ cōtrito datur ibi augmentum gr̄e. B

¶ Qualiter ꝑ claues sacerdotes dicātur soluē l' ligare? R° ſm Ray. Trib⁹ mōis.ꝑ ligāt ꝛ soluūt.i.oñdūt aliquem ligatū uel solutū a deo .Uñ dn̄s Luc[e]. 17.leprosos ꝑ se ꝑus mūdauit. deinde ad sacerdotes misit q̄rū iudicio ostēderēt̄ mūdati. A .Immo uidet̄ ꝙ nō solū oñdāt absolutū.ſꝫ etiam absoluant instrumētalit̄ tñ.ut.s̄.§ .ꝑxio.nā lꝫ uera cōtritio resuscitet pctōrē.remanet tñ adhuc ligat⁹ donec si pōt sacerdoti se pñtet:ꝛ ab eo fuerit absolutus.nā ꝯtritio ab hac obligatōe nō pōt libare . de pe.dis.i.nō pōt.ꝛ de pe.ꝛ re.c.ois . unde ꝛ dn̄s Lazarū ab eo resuscitatū dedit discipul' absoluēdū. Joh.xi.° B .2.° soluūt qñ a pctō sacr̄alit̄ absoluūt ꝛ ligāt ad pniam ꝑagēdā. A .In sū.cō.eo.ti.q 178.ubi hec ponūt̄.dr̄ ꝙ 2⁹ mod⁹ ligādi ē cū satisfactionē pnie iponūt penitētib⁹.soluēdi v̄o cū aliqd dimittūt :l' ꝑ eā purgatos ad sacrorū cōionem admittūt. B .Uñ Leo papa.Xp̄us hāc ꝑposit[is] eccl'ie tradidit ptātē ut ꝯfitētibus pnie satisfactionē darēt ꝛc̄.de pe. dis.i.mltiplex.3° ligāt uel soluunt ꝑ excōicationē.Et ad istos oēs modos pōt ꝯuenire illō.Qōcūqꝫ soluer[is] sup̄ terram ꝛc̄.qō locū hꝫ cū sacerdos iuste iudicat ligādo l' soluēdo. A .Oia ꝑdcā pleni⁹ hn̄t i sū.con.dcā.q.178. B .De q̄ mā q̄ntū ad excōicationē uide s̄ absolutio.et ī.excōicatio ꝑ totū.De absolutiōe peccatorū ꝛ pnia uide s̄ absolutio 6.° . ꝛ. ī. ꝯfessor ꝛ ꝯfessio ꝑ totū.ꝛ.ī.pnia per totū.ꝛ.ī.pctm̄ ꝑ to.Et ꝑdictā expōnem ligandi ꝛ soluendi hēs.ī.sacerdos .§.ꝑ.

Clericus ꝗ Cōmunit̄ Ad hoc ꝙ qs sit uere cleric⁹ nō suffic̄ ꝙ

sit lr̄atus nisi hēat aliquē ordinē clīca
lē uł saltē pmā tōsurā ab eo q dāe pōt.
A .Per pmā.n.tōsurā qs cōstituit cle
ric⁹.ex̄ de eta.ꝛ q̄li.cū cōtigat. B.Tn̄
q̄zdiu hȝ solū pmā tōsurā uel minores
ordines pōt si voluerit deserere cleri
catū.ut.s̄.apostasia.4.§.2° ꝛ 3°.
¶ Cleric⁹ ornatus dēt eē duplici orna
mēto.i.iteriori ꝛ exteriori.Interius or
namētū cōsistit i ꝟtutib⁹ qb⁹ debēt eē
ornati clerici ꝛ p̄cipue sacerdotes atq̄
p̄lati.ne al' male sedētes i cathedra ca
thedre iiuriā faciant.40.dis.multi. Ex
terius ornamētū consistit i q̄tuor.p̊ in
icessu.ut nō currēdo sȝ moderato et eq̄
li gressu icedāt.ut sic maturitatē et eq̄
litatē idicēt mētꝭ.4 .dis.§.vltꝭ. Nec in
solo icessu.sȝ etiā q oculos liguā et oia
mēbra debēt clīci sub freno castitatis
ꝛ modestie coercē.6.q.i.ex merito.32.q.
5.nec solo.2° in habitu. ut nō deferant
vestes incisas ꝛ ligulatas. A .s.frapa
tas.Ligula.n.ſm Catholicō est pua lin
gua.ꝛ p silitudinē pōt incissura accipi
vestis q̄ i modū ligue solet fieri.Et ide
ligulat⁹.i.sic icisus. Un̄.ꝛ i sū.con.li° 3°
ti.7.q.i.vbi hec oia ponūt q̄ fuerūt ori
ginalr dcā Ray.dr̄. Nō deferāt vestes
icisas.i.ligulatas ad modū ioculatorū
B.neq̄ uarii coloris.nec rubeas.neq̄
virides.neq̄ nimis lōgas neq̄ breues.
Itē neq̄ de serico sȝ de lana nō nimis
p̄ciosa uel vili.41.dis.§.i. Et p̄cipue in
hitu debēt se ꝯformare q̄tū pn̄t illi int̄
q̊s viuūt seruata sp honestate.ar.dis.
4.§.erit.ꝛ dis.30.si qs viroꝝ. A .Hec
oia i dcā.q.i.i sum .cō .ubi.etiā addit q̄
i hitu pōt cōphēdi etiā tonsura: qa co
mā ꝛ barbā debēt deponere.ex̄ de vi.ꝛ
hone.cle.cleric⁹ p̄. B .Et nota q̄ ex cā
timorꝭ.pegrinatiōis.uł alia sili licitū ē
clerico hitū trāsformare.21.q.4.epi ex̄
de vi.ꝛ hone.cle.clerici 2°. A .In h°.c.
clerici.dr̄ de cā timorꝭ.In dcō ꝟo.c.epi
dr̄ de cā pegriatiōis.qn̄.s.lōgo tpe ābu
larēt.ut ibi dr̄.De sili cā i dictꝭ capitul'
nō dr̄. Nec ēt puto q̄ cā pegrinationis
etiam longissime si causa timorꝭ iusta
nō adsit dēat ita hitū trāsformare q̄
clīc⁹ n̄ appareat. Hoc.n.strictissime p
hibet.ut i.c.contigit.2°.ex̄ de sen.excōi.
Sȝ forte ꝑpt dictā lōgā pegrinationē
licet vestes ferre breuiores.Et i p̄alle
gato.c.clerici .plura alia de sili mā po
nūt. B .qcūq̄ aūt clīc⁹ virgata uel
ptita vtit veste publice sine cā si bn̄fi
ciat⁹ ē.suspēsus ē a fructuū pceptiōe p
sex mēses. Si n̄ ē bn̄ficiat⁹ ꝛ ē i sacris
citra sacerdotiū.p idē tēp⁹ ē ihabił ad
bn̄ficiū obtinendū. Si hȝ dignitatem
uel bn̄ficiū cū cura uel ē sacerdos aut
religiosus ē suspēsus p annū a bn̄ficio
ꝛ p idē tēp⁹ ē ihabilis ad obtinendum
qōcūq̄ bn̄ficiū ecclīasticū.ut i cle. qm̄
de vi.ꝛ ho. cle.3° cōsistit clīcoꝝ ornamē
tū exterius i cibo.de q̄ vide.ī. gula per
totū.4° i potu de q̄.ī. ebrietas.§.3°.et.ī.
sobrietas.§.p̊ ꝛ 2°.
¶ Cleric⁹ hȝ deferre rasurā i modū co
rone sup̄.ꝛ tōsuram capilloꝝ ab infra.
Cui⁹ rōnē assigt. Tho.i 4° sen.dis.24.
qa corona ē signū regni ꝛ pfectiōis cū
sit circularis. Illi aūt q diuinis misteriis
applicāt adipiscūt regiā dignitatē.et
pfecti i ꝟtute eē debēt. Cōpetit etiam
eis subtractō capillorū ex pte supiori.
ne mēs eorū tpalib⁹ occupatiōib⁹ a cō
tēplatōe diuinorū retardet: ꝛ ex iferiori
p tōsurā ne eorū sensus tpalib⁹ obuol
uāt. Cōuersi ēt tōdēt ꝑpt renūciatōȝ
tpaliū: sȝ nō radūt qa nō occupāt diui
nis misterius in qb⁹ oporteat eos dina
mēte ꝯtēplari. A .Idē in sū.con.libro
3° ti.7° q.3. B
¶ In ꝯuiuio clīcoꝝ sūt p̄cipue sex ob
seruāda q̄ hn̄t dis.44.ꝯuiuia.Ut inde
lȝ uita absentiū nō mordeat. Ut p̄sen
tes nō irrideāt. Ut iania sclārū nō re
citentur. Ut ꝟba sacre lectiōis legāt ꝛ
audiāt. Ut cib⁹ nō nisi ad sustētatōnē
sumat. Et ut i p̄ncipio ꝛ i ine laudes
deo referāt.hec ibi.ꝛ.c. ꝑ reuerentia.
A .In allegatꝭ iurib⁹ nil dr̄ de istis lau
dib⁹.sȝ eadē dis.c.ut nō liceat.ubi dicit
Nō oȝ clericos uel laicos religiosos an̄
sacrā horā diei tertiā inire ꝯuiuia.nec

aliqñ clericos nisi hymno dcõ edeꝝ pa
nē ⁊ pᷣ cibos grãs auctori dõ referꝝ B
¶ Cleric᷒ dꝫ i bñficio residē ⁊ i eo sua
officia iplē. Et illi q ñ iplēt sꝫ uolupta
tibus uacãt ſm Ul. nihil hñt iuris i re
bᵒ ecclia ſticis. ⁊ si recipiũt tenēꝝ restitu
ere. Redditᵒ. n. eccliaꝝ sũt stipēdia ser
uitutũ. uñ ⁊ iura idixerũt cleric pſõa
lem residentiã. q̃ tñ in multis casibus
ꝑmittũt absentiã ꝯtinue: uel ad tēpus
Tñ qcqd sit de foro cõtentioso uideꝝ
sufficē ad salutē si ipē sua cura ⁊ ipēsis
ꝓuidet ꝙ ecclia decēter officieꝝ ⁊ po
pulᵒ sufficiēꝝ regaꝝ. ⁊ ipē honeste uite
⁊ morũ bonũ exemplũ subditis ondat
⁊ interduꝫ ꝑ se ad locũ accedat. ⁊ de p̃
dictis certificeꝝ. ⁊ qñqꝫ ꝑ se officium ex
oluat. A. Nõ sic dic Ul. sꝫ ait. Et ꝑ se
diuinũ officiũ diligēꝝ exoluat ⁊ mistris
ſꝫ possibilitatē bñficii ꝓuideat suffici
enꝝ. ut i sũ. cõ. liᵒ p̊. ti. 7. q. 29. Et ex hᵒ ui
deꝝ colligi ꝙ clericus exñs in mortali
teneaꝝ ad restitutionē ꝑceptoꝝ ex bñ
ficio illo tpe. q͂ nõ potuit bñficio ꝯbi
te deseruire nec diuinũ officiũ diligenꝝ
seu ꝯueniēꝝ exoluē ꝓferti si sit notoriᵒ
cũ glibet pctõr notoriᵒ sit ipõ iure su
spēsus ut põt colligi ex notatis i sũ. cõ.
liᵒ 3ᵒ. ti. 29. q. 3. ⁊ 5. Et ideꝫ uidetur posse
dici de illo q ex ideuotõne ⁊ lata negli
gentia nimis celeriꝝ ꝉ aꝉ dissolute seu
irreuerēter dicit officiũ qꝛ sic ñ diligē
ter exoluit. ⁊ qꝛ facꝫ ꝯ ꝑceptũ ecclie. i. c.
dolētes. de cele. mis. B. Tutiᵒ tñ ē si
ꝑ se cõtinue faciat. Reliq uiꝺ. i. residē
tia. A. Ibi latiᵒ dꝝ de hac residētia. et
ex ibi dictis põt patē ꝙ nõ solũ ē tutius
ꝑ se resideꝝ: sꝫ ēt ē necessariũ i bñficio
curato. ⁊ qñqꝫ ēt i aliis. B. De trãsitu
clicoꝝ ꝺ ecclia ad ecclã. uiꝺ. i. trãsitᵒ.

Clericus 2ᵒ. s. ꝙ cleri
ci a qbᵒ
dã actibᵒ sclaribᵒ sũt remoti
Nõ. n. debent intendē negotiationi de
rebus uēdēdis ⁊ emēdis ⁊ hᵒ. ex̄ ne cle
ri. uel mo. c. p̊. ⁊ 78. dis. fornicari. De hᵒ
i. negociatio. §. 2ᵒ. ⁊ §. añpe. Itē nec q̃sti
onibus in iudicio seculari etiam si be

neficiũ nõ hñt: dũmõ sint i sacris siue
etiã sint in miorib᷒ ⁊ hēant bñficiũ et
hᵒ nisi ꝓ se ⁊ miserabilib᷒ ꝑsonis. ex̄ ꝺ
postu. c. p̊. A. Ibi ēt dꝝ ꝓ ecclesia sua
B. ⁊. 86. dis. peruenit. uel nisi suã uꝉ su
orũ iuriã ꝓseq̃tur. 4. q. 6. oibus. A
Ibi nõ dꝝ nisi de iuria ꝓpria. sꝫ etiaꝫ
ꝓ cõiũctis põt agere i qcũqꝫ honesta
cã si necitas imineat. ut. in. c. cũ sacerdo
tis. ex̄ ꝺ postu. B. Itē nõ pñt suscipeꝝ
gubernatiões aliēarũ rerũ seu procu
rationes alienorũ negociorũ. Bñ aũt
pñt suscipe tutelas a legibᵒ iposit as.
sꝫ ⁊ curã orphanorũ ⁊ uiduarũ q̃ inde
fense sunt. A. Aut earũ ꝑsonarũ que
maxie ecclesiastico idigēt adminiculo
ut. i. c. i. allegato. B. Et ēt de licentia
epõrũ gubernacula ecclesiasticaꝝ reꝝ
ut i dcõ. c. ꝑuenit. Et uide. i. tutela. §. 2ᵒ. ⁊
3ᵒ. An ꝟo cleric᷒ possit exercere aliqꝺ
artificiũ uel culturã possessionũ et hᵒ.
uide. i. negociatio §. pe. Et an possit ex
ercē officiũ tabellionatᵒ. uide. i. tabel
lio. §. 2ᵒ.
¶ Clerici nõ debēt mistrare i taberna
nec in ea comedē uel bibē nisi cã neci
tatis i ꝑegrinatõne. 44. dis. nõ oportꝫ
p̊. ⁊ c. nulli. ⁊ c. clerici.
¶ Clerici q relicto clericali hitu por
tant arma. si tertio moniti ñ deponũt
ꝑdũt ꝑuilegiũ clericale. ex̄ de sen. exc.
i audiētia. Silꝛ etiã si nõ sint moniti ⁊
inuiscent se tyrãnidi ⁊ enormitati. ex̄
de sen. excõ. cũ ñ ab hoie. pñt tñ arma
portare modo quo dꝝ ꝯ̃ bellũ 2ᵒ. §. p̊.
¶ Clerici goliardi aut buffones. A
i. ioculatores. ut pꝫ i tex. i. allegato. ⁊ gl.
ibi dic ꝙ ꝑmũ ē uulgare gallicũ scdm
uulgare tuscoꝝ. B. si hᵒ ꝑ ãnũ exer
cuerint carēt ꝑuilegio clericali. A. s.
oi. ut i texto ꝑdcõ. B. Et eodē modo si
miori tēpore ⁊ admoniti nõ destiterit
ex̄ ꝺ ui. ⁊ ho. cle. clici. liᵒ 6ᵒ. A. Ubi pꝫ
ꝙ requiritur trina monitio. B
¶ Clerici q carnificiũ macellarioruꝫ
seu tabnarioꝝ officiũ publice faciunt
A. ꝑsonaliꝝ. ut i. c. i. allegato. B. si 3ᵒ.
moniti. A. noiatim ut ibi. B non de

ſiſtāt ſeu rſumāt.⁊ ſi ſūt ↄiugati ꝑdūt
ꝑuilegiū clericale. A .oīo ut ibi. B
Nō ↄiugati ꝟo q icedūt ut laici ꝑdūt
i ꝑſonis. A .Sed ſi nō incedāt ut laici
ꝑdūt i rebus tm̄.ut ibi. B .ꝙdiu hoc
agunt. A .Jn textu cle.dioceſanis ad
lr̄am ſic dr̄.Si moniti ab his nō deſti
terit aut ipā ut ꝑmiſſū ē exercendo re
ſūpſerit qn̄cūq ↄiugati oīo. Nō cōiu
gati ꝟo i reb⁹ ⁊ ſi oīo icedāt ut laici in
ꝑſōis ꝑuilegiū clericale ꝙdiu ꝑmiſſis
iſtiterit eo ipſo amittant. B .De uita
⁊ hono.cle.clerici.li° 6° dioceſanis. Jn
cle.eo.ti. A .Jn ꝑdicto.c.clerici.nihil ō
h° pōit ſ; ſolū qđ dcm̄ ē i ꝑcedēti.§. B

Clericus ↄiugat⁹ ſi ↄtraxit cū unica
⁊ ꝟgine ⁊ deferat tōſurā ⁊ ueſtes cleri
cales retin; ꝑuilegiū clericale i duob⁹
ſ.ꝙ ꝑcutiēs eū ē excōicat⁹. ⁊ ꝙ nō pōt
diſtrigi nec ↄdēnari a iudice ſclari nec
ciuilit̃ nec crimīalit̃. Jn ceter; ꝟo non
retinet. Jtē ſi nō defert tōſurā ⁊ hitū i
nullo retinet.ex̄ de cle.ↄiu.clerici lib°
6° Quō cleric⁹ pōt iudex eē uel iudica
re.i.iudex 2° §.ꝑ ⁊ 6° Et ꝑ q̄s actus cle
ricus i miorib⁹ ꝑdit ꝑuilegiū clicale.
uide ꝫ apoſtaſia 4° §.pe.⁊ ulti.Et que
negocia clericis ſūt intdicta.i.negocia
tio.in tribus ultimis.§.

Clericus 3° ſcil; ꝙtu; ad coha
bitationē mulierum ⁊ hone
ſtatē.Clerici nāq non debēt habitare
cū mulierib⁹ diſ.32.hoſpitiolū.⁊ diſ.81.
legit̃. Na; cohitatio ē aliqn̄ adulterii
occaſio.15.q.2.diffinim⁹. Excipiūt mr̄
ſoror amita matertera. A .Amita ē
ſoror pr̄is.matertera ꝟo mr̄is ſecūdū
Catho. B .Et generalit̃ ꝑ lineā trāſ
uerſalē oēs cōſanguinee q̄ ſūt infra ſe
cūdū gdū.ar.diſ.81.cū oibus.S; ꝑ line
a; aſcēdētiū ⁊ deſcēdētiū uſq ad q̄rtū
gradū.ar.ex̄ de ↄſan.⁊ affi.nō debet. ⁊
diſ.32.iterdixit.⁊ diſ.81.cū oib⁹.⁊.c.uolu
mus.Et eſt rō qa in iſtis fedus nāle ni
hil ꝑmittit ſeui crimis ſuſpicari. ex̄ ō
coha.cle.⁊ mu.a nobis.ex̄ de ꝑſumpt;.
cū in iuuētute. A .Jn allegat; iurib⁹
nō clare monſtrat̃ de iſto q̄rto gdu ad
hoc ꝓpoſitū.ſ; tn̄ idē dic̄ Ray.ut i ſū.
cō.li° 3° ti.30.q.xi. Jdē ēt dic̄ glo.in.c.ꝑ.
ex̄ de coha.cle.⁊ mu.aſſignās aliā ratō
nem uidel; qa ur̄ ꝙ in iſta linea recta
āplius poſſit extēdi ꝑmiſſio ꝙ i colla
terali.Et bn̄ qa in linea recta quāto g
dus ē diſtātior tāto ē antiqor ꝑſona ⁊
minoris ſuſpitiōis ⁊ ꝑ ↄn̄s maioris per
miſſionis.32.diſ.iterdixit. B .Et hoc
intellige niſi hērent ſecū pediſſeq̄s ul̓
aliq̄s mulier̃s ſuſpectas. A .Ad hoc
facit.81.diſ.legit̃. B .Porro etiā cu;
ꝑus dictis cleric⁹ nō d; hr̄e imoderatā
familiaritatē.ne ↄtēptibil̓ hēat̃.33.diſ.
q̄rūdā. Poſſūt etiā ultra ꝑdictos gd⁹
hitare.ſi eēnt antiq̄ ⁊ nō ſuſpecte. diſ.
81.femīas.⁊ i ꝑdcō.c.interdixit.i fi. A
Pn̄t etia; hitare aliq̄ affines ⁊ dome
ſtice.81.diſ.cum oib⁹.ubi ex cōcilio car
thagin̄.dr̄ .Cū oib⁹.n .cleric; extranee
femie nō cohabitēt ſ; ſole mr̄es auie ⁊
matertere amite ſorores ⁊ filie fratꝝ
aut ſororū ⁊ quecūq ex familia dome
ſtica ex nccitate etiā an̄q ordinarent̃
iā cū eis habitabāt.uel ſi filii eorū ia;
ordinatis parētib⁹ uxores acceperūt
aut ſeruis nō hn̄tib⁹ in domo quas du
cāt aliūde ducē neceſſitas fuit.hec ibi
Jtem pōt cohabitare uxor ipius cleri
ci an̄ ordinationē habita q̄ caſte regē
da ē.81.diſ.uolum⁹. Qđ intelligit̃ quā
do uxor ē iā uetula ⁊ nō ſuſpecta. ut in
dcā.q.xi.⁊ i ſū.cō.notat̃. Jtē ſciēdu; ꝙ
cū nulla ſuſpecta debet cohabitari ēt
ſtrictiſſime ↄſanguinitar;.ex̄ de coha.
cle.⁊ mu.c.ꝑ.ubi dr̄. Jnhibendū quoq
eſt ut nullus ſacerdos femias de qb⁹
ſuſpitio pōt eſſe retineat. ſ; neq illas
q̄s canones cōcedūt matrē amitā ⁊ ſo
rorē qa iſtigāte diabolo etiam in illis
ſcelus ꝑpetratū reꝑitur. ⁊ etiā ipediſ
ſeq̄s earūdē.Sed ſi quā de his neceſſi
tatē habēt ꝑſbyteri habeāt i uico aut
in uilla domū longe a ſua ↄuerſatōne
⁊ ibi eis que ſūt nccia adminiſtrēt. Pro
hibēdū quoq ē ut nl̓la femīa ad altar̃
ꝑſumat accedē aut ꝑſbytero miſtrar̃

aut infra cãcellos ſtare ỉ ſedẽ. hec ibi.
Sed ut hr̃ i ſũ.cõ.dcã.q.xi. videntᷣ alĝ
ĩtelligẽ hũc textũ.qñ cõſanguinee hñt
ſecũ pediſſequas ex̃neas. Sʒ certe de
cre.ponderat ſuſpitionẽ nõ ſolũ pedis
ſeq̃ꝝ.ſed etiã ĩparũ cõſanguineaꝝ.ibi.
quia inſtigãte diabolo ⁊c̃.Vñ etiam ſi
nõ habeãt ſecũ ex̃neas.dẽt conſangui
nearũ ſuſpectarũ cohabitatio vitari.
ut ſup hᵒ.c.ſentit.glo.dicẽs. Qđ dr̃ h̃ i
tellige de ſuſpectis clericis iuuenibꝰ.⁊
mulieribꝰ ſuſpectis.qa ſi ſuſpecte ſũt
ñ debẽt ſecũ manẽ.34.diſ. quorundã.
Cõtraria loquũtᷣ de illis mulieribꝰ de
qbꝰ nulla ẽ ſuſpitio mali. Jtẽ ẜm Hoff.
⁊ Hoſt.ep̃s ⁊ religioſus indiſtincte nõ
pñt cũ aliq̃ etiã cõſãguinea h̃itare.ar.
dci.c.quorũdã.⁊ i Autẽ.de ſanctiſſimis
ep̃is.§.ep̃m.coll.9.⁊ de monachis.§.co
gitandũ.coll.i. Ray.&o dicit. Licet hoc
tutũ ⁊ honeſtũ eſſet tñ nõ obſtãt eis il
la iura.qa.c.quoꝝdã. loqᷣ qñ imodera
tã familiaritateʒ ep̃s habebat cũ filia
cuiꝰ occaſiõe uilis ac cõtẽptibiliſ a ſub
ditis hẽbatᷣ .c.uero ſane.loqᷣ de vxore
ep̃i que oĩo dʒ itrare religionẽ. hec i di
cta.q.xi.i ſũ.cõ. Primũ uerıꝰ vr̃. Nã de
religioſis exp̃ſſe hr̃.is.q.2. diffinimus.
De ep̃is &o i dcõ.§.ep̃m .Et ſicut nõ de
dignãtᷣ leges ſacros canones imitari
ita ⁊ ſacroꝝ ſtatuta canonũ p̃ncipum
cõſtitutionibꝰ adiuuantᷣ.extra de noui
opis nũ.c.p̃. B.
¶ Vtrũ clĩcus icõtinẽs ⁊ fornicarius
ſit ſuſpẽſus ⁊ debeat i officiis euitari.
R̃. Quilibet ꝓ mortali pctõ ẽ ſuſpen
ſus quo ad ſe.tñ talis non ẽ ſuſpẽſus q̊
ad alios.nec debʒ i officiis euitari.niſi
ſi pctm̃ ẽ notoriũ.ut qꝛ dãnatus eſt de
illo.aut ſpõte ꝯfeſſus ẽ i iure. A .uel
etiã nõ ſpõte.qꝛ hec diſtictio nõ fit i.c.
q̃ſitũ.i.allato.vbi etiã glo.dicit.ꝙ hoc
caſu ꝯdẽnatio dẽt fieri ꝑ ſniam diffini
tiuã. B .uel euidẽtia facti que non
põt aliq̃ tergiuerſatiõe celari.vt puta
quia mulierẽ multũ ſuſpectã tenʒ pu
blice.aut qa apparẽt inde argumenta
q̃diẽtia ſup terrã.ex̃ de coha.cle.⁊ mu.

q̃ſitũ. A .Jbi nõ dr̃ de ſignis hꝰmõi
euidẽtie.ſʒ hec ponit Ray. ut i ſũ.con.
liᵒ 3ᵒ ti.30.q.12. B .Et de hoc habes.ĩ.
fornicatio.§.2ᵒ Et ibi de pena clĩci qui
duxit vxorẽ.§.3ᵒ Vtrũ aũt a fornicario
liceat accipe ſacr̃a.hr̃.ĩ.ordiatus p̊.§.3ᵒ
A .Sup his ⁊ ſiĺibꝰ hodie ẽ facta ma
gna inouatio per ꝯciliũ.Cõſtantienſe.
⁊ poſtea Baſilieẽſe.añq̃ꝫ reuocaretᷣ.i q̊
Baſil.cõcilio facta fuit q̃dã cõſtitutio
approbãte dño.Eugenio papa 4ᵒ quã
ego extraxi de libᵒ dñi cardinal Julia
ni tituli ſancte Sabine.q vulgaritᷣ dr̃
ſci.ãgeli.q p̃fuit dcõ ꝯcilio. ⁊ mihi hãc
ꝯſtitutionẽ oſtẽdit in camera ⁊ ſtudio
ſuo Florentie.die.2.decembris.1440.
cuiꝰ tenor ſeqᷣ ⁊ ẽ talis. Ad vitandum
ſcandalũ ac multa picula ſubueniẽdũ
q̊ꝙ ꝯſcientiis timoratis.ſtatuit. ꝙ ne
mo deiceps a coĩone alicuiꝰ in ſacroꝝ
admiſtratiõe.aut aliis q̃buſcũꝙ diuis
uł ex̃.p̃textu cuiuſcũꝙ ſnie aut cẽſure
eccleſiaſtice ſeu ſuſpẽſiõis aut ꝓhibi
tionis ab hoĩe uł a iurᷣ gnãlitᷣ ꝓmulga
te teneatᷣ abſtinẽ.uł aliquẽ vitare. aut
iterdictũ eccleſiaſticũ obſeruare. niſi
ſententia ꝓhibitio ſuſpẽſio uel cẽſura
huiuſmõi fuerit.uel cõtra ꝑſonã colle
giũ vel vniuerſitatẽ eccl̃iam aut locũ
certum aut certam.a iudice publicata
uel denunciata ſpãliter ⁊ exp̃ſſe.aut ſi
aliquẽ ita notorie excoĩcatiõis ſniam
ꝯſtiterit incidiſſe ꝙ nulla poſſit tergi
uerſatione celari.aut aliq̊ iuris ſuffra
gio excuſari.nõ a cõione illiꝰ abſtineri
vult iuxta canõicas ſanctiões. Proptᷣ
hoc tñ hꝰmõi excõicatos ſuſpectos in
terdictos ſeu ꝓhibitos nõ intendit in
aliquo releuare.nec eis quomodolibʒ
ſuffragari. B.

Clericus iiiiᵒ quãtuʒ ad bõa
tp̃alia. Vtrum clerici poſſint
habere ꝓpriũ. R̃. Sic.12.q.i.ep̃i. Et ſi
qua capitula inueniantᷣ ꝯ̃ria. intelligi
debẽt ſcõm ſtatũ p̃mitiue eccl̃ie.qñ ni
hil ꝓpriũ poſſidebãt. uel de religioſis

q renūciauerūt ꝓpriis. Et tñ sicut ait
Tho. scd̄a scd̄e. q. 185. Clerici non sic de
bent ꝓpriū possidere ut dū curāt ꝓp̄a
defectū faciāt i his q̄ ꝑtinēt ad cultuȝ
diuinū. A. Ar̄ nō pn̄t dicē sicut cuȝ ef
fectu debēt ꝑs mea dn̄s. Hoc. n. dicere
nō pōt q ex̄ dominū aliq̄d hȝ. 12. q. 1. cle
ricus. Et ut dicit Tho. ī loco p̄allegato
ille cū deo alias partes hȝ cui⁹ studiuȝ
diminuit̄ circa ea que dei sūt dū itēdit
his q̄ mūdi sūt. Et p̄dictū etiā notatur
in sū. con. li°. 2°. ti. 5. q. xi. B.

Utrū clerici possint facē testm̄ ul̄ do
nationem iter viuos. R°. Si habēt de
p̄rimonialib⁹ uel q̄ sibi aduenerūt ali
unde puta ex successione ul̄ donatiōe
facta ꝑsone nō ītuitu eccl̄ie. uel de illis
que ipsi sibi ꝑ scripturā uel h⁹mōi ar
tificiū licitū q̄sierunt indubitant̄ pn̄t
de his facē testm̄ uel etiā donare. 12. q.
3. c. p̄. ⁊ 2° ex̄ de testa. ad hec. ⁊ c. q̄a nos.
Et hec etiā hn̄t locū si cleric⁹ sit in ptā
te pr̄is uel aui cōstitut⁹. L. d̄ ep̄is ⁊ cle.
Autē. p̄sbyteros. lȝ ī aliis ꝑsonis secus
sit ut. ī. peculiū. De reb⁹ āt ecclesiastic̄
mobilib⁹ ⁊ imobilib⁹ nō pōt clericus
testari sȝ pōt de mobilib⁹ ⁊ fructib⁹ ꝑ
ceptis in egritudine cōstitut⁹ dū tñ sit
cōpos mētis ꝯferre paupib⁹ ⁊ religio
sis locis ⁊ his q sibi honeste seruierūt
ut dcō. c. ad hec. ⁊ ex̄ de testa. relatuȝ 2°.
A. Hoc ēt pōt clericus uidelȝ donare
de reb⁹ mobilib⁹ fructib⁹ ⁊ sil̄ib⁹ ex iu
sta cā dū san⁹ ē dūmō tꝑate. ex̄ d̄ don.
ceteꝝ. ⁊ c. ad ap̄lice. Et notat̄ ī sū. cō. e.
ti. q. 12. etiā cōsanguineis q sibi honeste
seruierūt. dcō. c. relatū 2°. de testa. B
De cōsuetudine tñ clerici alicubi testā
tur d̄ fructib⁹ ⁊ reb⁹ mobilib⁹ eccl̄ie
acq̄sitis. tñ d̄ iure ꝯ̄ ē. ut ī p̄dcis capitl̄is
⁊ iurib⁹. A. Et ut notat̄ in sū. cō. dcā
q. 12. s̄m Ul. d̄ h⁹mōi reb⁹ testari nō es
set illicitū nisi q̄a ī fauorē eccl̄iaꝝ pro
hibitū ē. uñ etiā q̄a rō suadȝ oppositū
credo ubi hec cōsuetudo ē. ꝙ de rebus
eccl̄iastic̄ mobilib⁹ possint clerici fa
cē testm̄. hec ille. Hoc itellige uerū ni
si d̄ sacris uasis. Suꝑ his. n. nullā non

solū donationē sȝ nec alienatōneȝ pn̄t
facē clerici. 12. q. 2. c. 2 nisi forte habent
suꝑflua uasa. Nec ex aliis mobilibus
posset debitis satisfieri. 10. q. 2. h° ius.
Et forte idē posset dici in aliis ad diui
nū cultū deputatis. ar. c. fi. ex̄ de testa.
Immo idē etiā de aliis reb⁹ nisi forte
cōsuetudo foret ꝙ cleric⁹ testaret̄ de
mobilib⁹ que recepit ut stipēdia ꝑso
nalia. de aliis xo ñ pōt testari ut notat
dn̄s An. ī. c. relatū 2°. de testa. ⁊ domin⁹
Dominicus de scō Geminiano. in. c. p̄
senti. de offi. or. li° 6°. B

Quis succedit clerico ab intestato.
R°. In bonis acq̄sitis ꝑ eccl̄iā succedit
eccl̄ia. sȝ in aliis succedūt cōsanguinei
scd̄m ordinē iuris. q̄b⁹ deficiētib⁹ succe
dit eccl̄ia. 12. q. 5. c. fi. A. Potius uidet̄
c. pe. q̄d incipit. q̄cunq̄ȝ. B. ex̄ de succe.
ab inte. p̄ ⁊ 2°. c. cū dilect⁹. ī fi. Et de h°
casu habes diffuse. ī. successio. §. 2°. A
Noīe aūt ecclesie nō ep̄s uel successor
clerici moriētis ubi ē collegiū clericoꝝ
sȝ cōis ꝯgregatio intelligit̄ que reꝝ il
larū dȝ canonicā distributionē ⁊ curā
hr̄e. Ubi aūt in loco defūcti tm̄ unus ē
ordinarius is ea bona hēbit dcō. c. r̄la
tum 2°. ex̄ de testa. B

Quid si nescit̄ utrū res fuerit eccl̄ie
uel ꝑsone? R°. Presumūtur oīa eē ec
clesie. si tñ cōstat eū hūisse res q̄ ñ erāt
eccl̄ie sȝ ꝑsone ⁊ dubitat̄ de q̄bus. p̄su
mit̄ pro eo q ē in possessione rei d̄ q̄ ē
q̄stio. uñ si post mortē eccl̄ia iuenit̄ in
possessione. heredib⁹ icūbit ꝓbatō. sȝ
si heredes sūt ī possessione ꝓbabit ec
clesia. ar. 12. q. 4. c. p̄. ⁊ q. 5. c. p̄. in fin. et si
si possessio ē oīo cōfusa uel ꝓbat̄. uide
ī. successio. §. 2°. A. Ibi dr̄ ꝙ eq̄lis debȝ
fieri distributō int̄ ecclesiā ⁊ consang
uineos seu heredes nisi forte quis ex
seruo factus sit cleric⁹. tūc. n. fiet quod
dr̄ ex̄ de suc. ab ītē. c. 2°. ubi h° idē dicit
glo. ⁊ ut no. in sum. con. lib°. 2°. ti. 5. q. 13.
Ray. etiā con. p̄dictis de onere ꝓbādi
⁊ ꝙ d̄ seruo facto clerico itelligat̄ dcm̄
c. 2. ubi dr̄ ꝙ peculiū decedēt̄ dȝ diuidi
ī. 4. ꝑtes. q̄rū una ep̄o. alt̄a eccl̄e. t̄tia

paupib⁹.q̄rta parētib⁹ assignet̄. et si
nō parētes sint: eṗs eā recipiat. ꝛ i usū
eccł̄ie diligēter distribuat. B

¶ Utrū clerici siue ṗlati q bona eccłiaꝝ
cōsumūt i usus illicitos sint raptores.
℞ᵒ ḃm Ray. Clerici q consanguineis
aut potentib⁹. diuitib⁹. meretricib⁹. hi
strionib⁹. ꝛ silib⁹ bona ecclīastica pau
perib⁹ debita tribuūt raptores sūt. qa
qcquid hn̄t paupū est. 16. q. i. c. fi. Nam
paupib⁹ debēt̄. Un̄ tales clerici tenēt̄
ad restitutionē oīuꝫ paupib⁹. uel i vti
litatem eccł̄ie. 12. q. 2. gr̄a. ꝛ. c. ꝛ si illi. Et
peccāt mortalit̄ nō solū qa paupibus
subtrahūt. sꝫ etiā q̄m turpibus ṗsonis
tribuunt. 86. dis. q venatoribus. ꝛ. c. do
nare: Et qđ dictū ē de cōsāguineis. itel
ligēdū ē ḃm Guil. qn̄ dat̄ eis nō ut pau
perib⁹ sꝫ ultra statū cōditiōis eoꝝ. A
Idē i sū. con. liᵒ 2ᵒ ti. 5. q. 14. Ubi quo ad
diuites ꝛ potētes dr̄ qn̄ eis datur non
ꝓpter aliquā cām licitā ꝛ honestā. sed
ꝓpter fauorē ꝛ pompā seculi. B. Sil̄e
ponit̄ ṗ Tho. scđa scđe. q. 185. de eṗis.
Dicit. n. ꝙ si disticta sint bona q̄ debent̄
in usū eccł̄ie ab his q̄ sūt paupibus et
mistris eroganda. ꝛ aliqd eṗs sibi reti
nuerit de his q̄ paupibus erogāda sūt
uł̄ i usū mistroꝝ uł̄ i cultū diuinum ex
pēdenda. nō est dubiū ꝙ mortalit̄ pec
cat ꝛ ad restitutionē tenet̄. De his aūt
q̄ sūt spālit̄ suo usui deputata peccant
si imoderata sibi retineant. ꝛ aliis non
subueniāt sicut reqrit debitū caritat̄.
Si ꝟo predicta bona nō sint distincta
eorū distributio eius fidei ɔmittit̄. Et
siqdē in modico deficiat aut supabun
det. pōt hoc fieri absq₃ bone fidei ɔtri
mēto. qa non pōt hō i talib⁹ punctalit̄
accipe illđ qđ fieri oꝫ. Si ꝟo sit multū
excessus. non pōt latē. vn̄ dr̄ bone fidei
repugnare. Et iō nō est absq₃ pctō mor
tali. Et idē iudiciū ē de bōis. alioꝝ cleri
corū. ut ponit idē Tho. in q̊dā q̊libet.
A. Idē in sū. con. liᵒ. 2ᵒ ti. 5. q. 16. ubi q̊q₃
subditur. Nota etiā ꝙ ṗlatus tenetur
de bonis amissis eccł̄ie dolo ꝛ culpa la
ta ꝛ leui ḃm Ber. ꝛ Hosti. ex̄. de offi. ar
chi. c. ex que. B

¶ Clericus siue ṗlatus tenet̄ de bonis
eccł̄ie sue amissis sua negligētia. dolo.
uel culpa. siue lata siue leui. Notat̄ ex̄
de offi. archi. ea que. Idē Hosti.

¶ Nunqd clericus q hꝫ sufficiēs patri
moniū pōt viuē de bonis ecclesie? ℞ᵒ
ḃm Ul. Si deseruit eccł̄ie. pōt viuē de
bonis eccł̄ie ei⁹. sꝫ si n̄ ɔseruiat uł̄ i ma
los usus expēdat mortalit̄. peccat. Cō.
Hosti. Sil̄e. i. decime. i. §. pl̄t. A. Idē
i sū. con. eo. eo. ti. q. 17. ubi addit̄. Qđ āt
dic Iero. q bonis ꝑentū sustētari pn̄t
si qđ ē paupū accipiūt. sacrilegiū icur
rūt. 16. q. i. c. vlt̄. Intelligendū ē ut dic̄
Ul. cū extrema nccītas paupū hoc re
qrit. tūc. n. ꝛ sua tenēt̄ erogare. Hosti.
diciꝫ ꝙ he ꝛ sil̄es auctoritates itelligū
tur ꝙ ɔ supfluo debēt largas elⁱas fa
cē hec ibi. Et sic non ē expectāda extre
ma nccītas. sꝫ ɔ bōis cl̄icorum ꝛ eccł̄ie.
paupib⁹ large subueniēdū ē. qđ magi
cōsonat ṗdicto. c. vlt̄. Al̄ n̄ eēt dr̄a int̄
clericos ꝛ laicos. ꝛ int̄ bona ecclesie et
bona ceteꝝ. cū i extrema nccītate oēs
ɔ oib⁹ bōis iuxta eorū facultatē tene
ant̄ ꝓximo subuenire. 86. dis. pasce. B

¶ An q male recipiūt a ṗsonis eccłia
sticis teneant̄ ad restitutionē? ℞ᵒ ḃm
Ray. Fornicarie ꝛ h⁹mōi turpes ṗso
ne tenent̄ restituē ipi eccł̄ie. nisi forte
eis fuerit datū cā elⁱe i sūma nccītate
qa tūc fuit debitū. 86. dis. pasce. Idem
Host. Diuites ꝟo ꝛ potētes q recepūt
ṗ fraudes. minas. iportunitates ꝛ h⁹.
tenent̄. ꝛ cl̄icus q dedit redimendo ue
xationē suā excusat̄. ex̄ ɔ simo. dilect⁹
p̊. Si ꝟo nō sūt data ꝓpter ṗdicta: sed
ꝓpter aliā nccīam uel honestā cāꝫ ut
rōne hospitalitat̄ aut elⁱe. n̄ tenēt̄ ar.
xi. q. 3. q̄m multos. 42. dis. quiescamus.
A. Ponit exēplū Ray. ut pꝫ in sū. cō.
liᵒ 2ᵒ tit. 5. q. 18. qn̄ ṗdicti diuites et po
tētes casu fortuito ꝓpt̄ aliquā cām ne
cessariā uel honestā uenerūt ꝛ ipediti
nō pn̄t redire ad ꝓpa. nec ibi iuenitur
aliqd ad emendū. uel nō hn̄t un̄ emāt
ꝛ ꝓcurāt ṗ ate cā elⁱe. B. Idē dicēs

si erāt bene meriti ⁊ honesti viri ꝓser
ti.q₃ iā īpēderēt ecclīe seruitum defen
dēdo.uel patrocinium i cā ꝓstādo. aut
elyas ꝯferēdo ⁊ hꝰ. ga talibꝰ ecclīa te
neť rependē.12.q.2. qcūq₃ suffragio. et
c.ecclesiasticis. A Ul.tñ ut p₃ i dcā.q
15.dic̄ ꝙ etiā illi q acceperūt ex illegi
tima cā restituē nō tenēť.nisi ipe cleri
cus ꝑpť hꝰmōi donationē factꝰ sit non
soluēdo.sicut etiā i usura.⁊ hº excepto
eo q extorsit per fraudē uel minas aut
violētiā uel hꝰmōi.hic etiā teneť si cle
ricus sit soluēdo.Si aūt clericus nō sit
soluendo.teneń ad restitutionē oēs q̄
illicite accepūt.hec ibi. Primū dictu₃
Vi vr.ꝙ siue clīcus sit soluēdo uel nō
illicite suscipiens teneať ad restitutio
nē.q₃ illicita donatio rei ecclīe de iure
nō tenet.ex̄ de dona.c.2. B .S₃ si dēat
fieri restitutio cui fiet. Rº Qñ non tur
piť dederit.s₃ tiore uľ hꝰmōi. restitueť
eidē qui dedit.Alr̄ auctoritate supioris
ꝯuerteť i vtilitatē ecclīe uel paupibꝰ
erogabiť.ar.17.q.4.si qs i atrio.Satis
con.Tho.scda scde.q.62. A .De hoc i
dcā.q.15.clarius dr̄ ſm Ray.sic. Credo
ꝙ auctoritate iudicis penitētiaľ dēat
fieri ecclīe cui sic iiuriose ablatū ē.ita
ꝙ illi eidē q dedit nisi cū turpiť dedit.
tūc.n.nō sibi sed successori suo poterit
fieri.uel supiori.ut dicit Hosti.Uel in
vtilitatē ecclīe ꝯuertať.uľ etiā eiusdē
loci paupibꝰ si hoc expedire videbiť
erogeť.ar.dci.c.si qs i atō. Hoc ultimū
s.ꝙ deť paupibꝰ dicit glo.Ray.ꝙ me
lius ē.s.cū idigēt paupes uel satꝫ abū
det ecclesia:alioquin meliꝰ ē ꝙ in uti
litatē ecclīe paupis ꝯuertať. Idē Ul.
Sup eo Vo qđ dic̄ Ray.đ ancte iudicꝫ
pnialis glo.eiꝰ dicit.si tñ sup talibꝰ di
sponēdi habeāt ptātē. B .De fructibꝰ
bñficiorū habenť plura s̄ bñficiū 2º p
totū.Clericꝰ nō debet recipere ecclīa₃
de manu laici ut.ī.ecclesia p̊.§.pe. Cle
ricus an debeat iurare corā laico unde
22.q.ulti.nullꝰ.Et habes ibi ꝙ non ꝓsu
mat iurare in manibus laici. A .s.ad
petitionē cuiuscūq₃ laici nisi fuerit p
iudicē ecclesiasticū reqsitꝰ.ut ibi. B

Coadiutor Quō et qñ
episcopꝰ as
sumere possit coadiutorē. ui
de.ī.uitiatꝰ corpe.§.2º in fine.⁊.§.fina.

Cognatio Triplex ē co
gnatio.q̄da₃
carnalis que dr̄ consanguini
tas.quedam spūalis que dicitur com
paternitas uel cognatio spūalis q̄ ex
cōpaťnitate ꝓcedit.quedā legaľ q̄ dr̄
adoptio. Iste cognatiōes multiplicit̄
īpediūt mr̄imoniū.Et iō de eisꝫ regre.ī
īpedimētū 5º 6º ⁊ 7º ⁊ s̄ adoptio.

Comenda ecclesie
Talis comenda nō pōt fieri
nisi p modū q dr̄ s̄ bñficiū p̊.§.3º in fi.

Committere altēi ui
ces suas
require.ī.delegare.⁊.ī. uicari
us.⁊.ī.cōfessor p̊.§.pe.⁊ antepe.

Commodatu₃ Cō
mo
dare est alicuiꝰ rei ad aliquē
certum usum gratuita concessio.nam
si merces iteruenit nō ē cōmodatū s₃
locatō uel aliꝰ cōtractꝰ inoiatꝰ ſ₃ Ho
sti.⁊ Goff. A Idē i sū.cō.liº 2º ti.6.q.15
Et est locatō qñ iteruenit merces pe
cunie. Hoc.n.casu si trāsferť dñiū est
uēditō.Si Vo nō trāsferť ē locatō. ut i
Insti.de emp.⁊ uen.p totū.⁊ de locati
one ⁊ con.i pncipio.Si Vo nō iterueni
at merces pecunie ē cōtractus inoiatō
q fit q̈druplr̄.uidel₃.Do ut des. Do ut
facias.Facio ut des.Facio ut facias.ff
de prescriptꝫ uerb.l.nāľ. B
¶ Cōmodare pōt ⁊ ei cōmodari q pōt
⁊ ꝯhere.uñ nō solū p̄latus pōt cōmoda
re ⁊ ei cōmodari.s₃ etiā Iconomus.q₃
is cōtrahē pōt.x.q.2.hoc ius porrectu₃
Porro si pupillꝰ cōmodet nō ē obliga
tus:s₃ alius ei obligať.ff.de acti.emp.
⁊ uē.l.iulianꝰ.§.añpe. A .Idē in sum.
con.eo.ti.q.20.ſm Hosti.Et addit. Te
neť tñ pupillꝰ īq̈tū locupletior factꝰ ē
Sic ⁊ si psone ñ ecclīe ꝯmodatū fuerit
teť ecclīa iq̈tū i utilitatē eiꝰ Vsū ē. B
Possumꝰ ēt comodare nō solum nr̄a

s; etiā aliena q̄ possidem⁹.ff.cōmo.l.cō
modare.⁊.l.ita. A Ibi dicit̄.Ita ut si
fur uel p̄do ɔmodauerit hēat cōmoda
ti actionē.Aduertēdū tñ ꝙ de bone fi
dei possessore nō ē dubitatō. Male fi
dei ꝟo possessori cōmodare non licet
imo cōmodando furtū ɔmittit qa ē cō
tractio fraudulēta rei aliene iuito dño
ff.de furt.l.i.Silr ⁊ rē alienā retinēdo
rapinā cōmittit.i4.q.5.si qd. S; dicit̄
posse cōmodare q̄ ad h° ut possit ɔ̄ cō
modatariū agē cōmodati.dcā.l.ita. ni
si forte ɔcurrat dñs rei cū legitis ꝓba
tionib⁹.nā tūc ei oīo libera faciēda est
restitutio.C.de furt.l.in ciuilem. B
Nō tñ licet nobis ɔmodare ea q̄ nobis
sūt ɔmodata tñ ad usū nr̄m ut.i.§.4°
¶ In cōmodato d; restitui res ipa dis.
i.ius aūt nāle.Nec pōt restitutio p̄ter
tu alicui⁹ debiti retineri.C.cōmo.l.fin.
Et ñ ɔ̄teriorata.ut.i.depositū.§.añpe.
¶ Quid si cōmodaui tibi rē ad certum
usū ⁊ tu uter ad aliū. puta cōmodaui
tibi equū usq; ad certū locū ⁊ tu ꝓce
dis ulti⁹.ul' cōmodaui eū ut ducēs ad
uillā ⁊ tu duxisti eū ad bellū.ul' rē quā
tibi ɔmodaui ɔmodasti alti? R° In oi
b⁹ p̄dcis furtū ɔmittit̄ nisi qñ ɔmoda
tari⁹ credebat dñ; ꝑmissurū ⁊ erat iu
sta cā credēdi.ff.ɔ̄ furt. l. q re. A .In
hac.l.ñ dr̄ nisi de 2°.s.qñ excusat̄ a fur
to.s; p̄mū .s.qñ tenet̄ rōe mutati usus
ꝓbat̄.ff.ɔmodati.l.si ut certo.§.qnimo
⁊.ff.de furt.l.q iumēta. Et i dubio p̄su
mit̄ dñs ñ ꝑmissur⁹ ⁊ iuit⁹.ff.de furt.l.
q vas.§.uetare. B .Itaq; si i dcis ca
sib⁹ res ꝑit l' detiorata ē ille q ɔmoda
tū recepit.idubitāt̄ tenet̄ ad restitutō
nē. A .Idē i sū.cō.eo.ti.q.19. B
¶ S; nūqd alit̄ ɔmodatari⁹ tenet̄ si res
perit ul' detiorat̄? R° Distiguēdū ē.q2
si quis accepit ɔmodatū gr̄a sui tñ.ut
frequēti⁹ solet fieri.ip̄e tenet̄ de dolo ⁊
culpa siue lata siue leui siue leuissima
ex eo.c.vnico. q2 i tl'ib⁹ talē diligentiā
q̄lē i reb⁹ suis debet adhibē. Nec h° ēt
sufficit si res diligēti⁹ custodiri potuit
ff.ɔ̄ ac.⁊ ob.l.i.§.is q̄q; cui. De casu ꝟo
fortuito q nō accidit culpa sua: non te
net̄ ad restitutione; nisi interuenerit
pactū ul' mora.s.restituēdi.ut i dicto.c.
ex°. Qd̄ si cōmodatū fuisset factū gr̄a
dātis tñ. ꝟbi gr̄a. Cōmodaui uxori ut
ad me ornatior ducēt̄.tūc ɔmodatari⁹
non tenet̄ nisi de dolo tñ.ut.ff.eo.si ut
certo. A .in.§.interdum.ubi dicit̄ de
dolo tñ.S; Hosti.dic̄ ꝙ tenet̄ h° casu
etiā de lata culpa.ut i sū.con.eo.ti.q.21.
ubi hec oīa notāt̄ ꝑ q̄ facit.qa lata cul
pa eqparat̄ dolo.ff.ɔ̄positi.l.ꝙ nerua.
Et ibi ēt p; ꝙ lata culpa dr̄ qñ miore;
curā adhibet alienis q̄; suis. B .Si ꝟo
comodatū fuerit gr̄a vtriusq;.tūc tene
tur solū de dolo ⁊ lata culpa.ff.eo.i re
b⁹.p̄.rñso.ad fi. A .Immo h° casu te
net̄ etiā ɔ̄ culpa leui.ut notat glo.i dcā
l.i reb⁹. B .Idē.dicit Hosti.ut p; in
dicta.q.21.
¶ Cōmodans tenet̄ comodatario si ei
sciēter cōmodauit vasa uitiosa ꝓpter
quā cām vinū ⁊ oleū effusū ē.ff.eo.l.in
rebus. Itē si añ tēpus reuocaui como
datū.ff.eo.i comodato. A .Tenet̄ ēt
de ip̄ēsis factis i rebus comodatis s̄m
modū q hr̄ i dcā.l.i rebus.§.pñt.ubi dr̄.
Possunt iuste cāe intuenire.de qb⁹ cū
eo q comodasset agi debēt. ueluti de i
pēsis i ualitudie serui factis.q̄ ꝓpt̄ fu
gā regrēdi reducēdiq; ei⁹ cā facte eēnt
Nā cibarioꝝ ipēse nāli rōne ad eum ꝑ
tinēt.qui vtendum accepisset. Sed et
id qd̄ de ipēsis valitudis aut fuge dixi
mus.ad maiores ipēsas ꝑtinere debet
Modica.n.ipendia veri⁹ ē ut sicuti ci
barioꝝ ad eundē ꝑtineāt. Itē q sciens
vasa vitiosa comodauit.si ifusū vinū
uel oleū corruptū effusūue est. B.

Compaternitas

Regre.i.ipedimētū 6°

Communicare id

est corpus xp̄i sumere. Quili
bet fidelis postq; ad annos discretiōis
peruenerit cōicare tenet̄ saltē i pasca
te.nisi de ɔsilio ꝓprii sacerdotis ⁊ ꝓpt̄

aliquã rõnabilẽ cãm ad tẽp⁹ abstieat
ex̃ de pe. ꝛ re. c. ois. A. Rõnabil' causa
ẽ ad faciẽdã debitã ꝑparationẽ quaꝫ ne
gligenter omisit. iuxta illud. i. Cor. xi.
Probet aũt seipm hõ. ꝛ sic de pane il
lo edat. Nõ. n. cõuenit ut q multis seu
magnis pctis fuerit iuolut⁹. stati ẽt p⁹
ɔfessionẽ accedat. sꝫ si tẽp⁹ patit debꝫ
pluries cõfiteri ꝛ orõnib⁹ ꝛ ieiuniis et
elemosynis se mũdũ ꝛ odoriferꝫ rddeꝛ
ꝑ quãto tpe suo sacerdoti q ei⁹ nouit
ɔscie secreta uisũ fuerit expedirꝭ. ꝺ pe.
dis. i. nõ sufficit. ꝛ. c. i accusatiõe. non est
aũt iusta cã differẽdi. qa dicat quis se
nõ posse indulgere ul' ñ uult alienum
restituẽ seu aliud ad qꝺ obligatꝭ faceꝛ
Dic. n. nisi peniteat excõicãd⁹ ẽ ꝺ ɔse.
dis 2. si qs intrat. B. Sed q̃tũ etatis
cõicans debet hre uide. i. §. penult.

Quicunq; cũ ɔscia pcti mortal' ad
cõionẽ accedit: peccat mortalit. i. Cor.
xi. Qui mãducat idigne: iudiciuꝫ sibi
manducat. Et h° ipm ponit Tho. i 4.
dis. 9. ꝛ addit sic. ꝙ aliquis sit a peccato
oio imunis nõ pot ꝑ certitudie sciri. i.
Cor. 4. Nihil mihi ɔscius sũ. sꝫ i hoc
iustificat⁹ nõ sũ. Põt tñ de h° hri aliq̃
ɔiectura: ꝑcipue per. 4 sig̃. sicut dicit
Ber. p̊ cũ qs ṽba dei deuote audit ut
Joh. s. Qui ex deo ẽ ṽba dei audit. 2°
cũ quis ad ꝓmptũ ad bñ agendũ se i
uenit. qꝛ ꝓbatio dilectõis exhibitõ est
opis. ut dic btũs Greg⁹ 3°. cũ qs a pctis
abstinẽdi i futuꝝ ꝓpositũ hꝫ. 4° cũ ꝺ
ꝑteritis dolet. qꝛ i his ṽa pnia ꝺꝫ Greg.
ɔsistit. uñ si aliqs ꝑ h⁹mõi sig̃ facta di
ligenti discussione sue ɔscie q̃uis for
te nõ sufficiẽti ad cõionẽ deuote acce
dat aliq̃ pctõ mortali i ipo remanẽte
qꝺ ei⁹ cognitionẽ ꝑterfugiat ñ peccat
imo magis ex ui sacri pcti remissioneꝫ
cõseqtur. A. Con. ꝑdictis pe. ut. in sũ.
con. lib° 3. ti. 24. q. 69. Ibi etiam dicit
ꝺm Ul. ꝙ tale pctm̃ de quo ꝓxime dic
tũ ẽ in contritione generali dimissũ ẽ
sꝫ nõ ita plene sicut ea que in specie cõ
fessus ẽ. Ibi etiã dr ꝺm pe. ꝙ cõsciẽtia
peccati mortalis potest eẽ multiplex.
quia aut illa cõscia surgit ex certitudi
ne sufficiẽti. ut qa scit se fornicatũ uel
sili. Aut ꝓbabili. ut qa morose delecta
tus ẽ ꝛ timet affuisse ɔsensũ mortalẽ.
Aut ex leui ut hõ scrupulosus q timet
de leui delectatione ne fuerit peccatũ
mortale. In p̊ cãu ad cõionẽ accedens
peccat mortalit. Silr i 2°. nã i p̊ contẽ
nit. In 2° discrimini se exponit. In 3°. ñ
Hoc itellige ueꝝ si ɔsciam scrupulosã
deponat seu illi nõ cõsentiat. ex̃ de sẽ.
excõi. inqsitõi. Alit nõ debet accedere
qa qcqd fit ɔ̃ ɔsciam edificat ad gehẽ
nã. ex̃ de simo. ꝑ tuas. 2°. Et subdit pe.
Si aũt nõ hꝫ quis ɔsciam pcti mortal'
Aut hoc ẽ qa ꝑparauit ꝛ discussit. ꝑpa
ratione sufficiẽti diligẽtissime ɔsciam
suam examinãdo ꝛ ꝑ ꝑitos consulẽdo
aut ꝓbabili ɔsciam suã. s. ꝓbabilit ex
aminando ꝛ ɔfitẽdo. aut negligẽti. In
p̊ casu nõ peccat sed remissionẽ pctoꝝ
etiã si q̃ latent accipit ꝛ meret. In 2°. ñ
peccat. sꝫ tñ remissionẽ nõ accipit nec
meret. In 3° ṽo peccat mortalit ꝛ de
meret. ꝛ maxie si negligẽtia sit mag̃.
hec ille. Et dꝫ intelligi ꝺꝫ ꝑdcã. s. ꝙ me
ritũ cõionis ꝛ effect⁹ ñ ꝑdat ꝓpt quã
libet leuẽ negligentiam. B

Nõ sufficit uolenti cõicare ꝙ sit so
lũ ɔtrit⁹: imo si hꝫ copiã sacerdotis qui
eũ possit absoluẽ: peccat sine ɔfessiõe
cõicando. Si ṽo nõ hꝫ copiã. tũc si imi
net nccitas cõicãdi ul' celebrãdi ut qa
timet scãdalũ ppli. uel iã icepit miste
riũ sacri l' aliqs ifirm⁹ amisit loq̃lã ꝛ ẽ
i ꝓposito ɔfitẽdi q̃ citi⁹ põt: nõ peccat
cõicando. hec pe. ꝛ Al. Silr Tho. i. ɔfes
sio 2°. §. 5. ꝛ Ray. i. missa. §. 8. A. Idem
i sũ. con. eo. ti. q. 70. ꝛ icipit misterium
sacri ifra canonẽ anteq̃ sacerdos cõfi
ciat. ut pꝫ in dcõ. §. 8. ꝺm Ray. Et sicut
uidetur post offertorium. B

Quãuis exñti i pctõ nõ liceat cõicaꝛ
ut dictũ ẽ s. §. 7°. uidendo tñ corp⁹ xp̄i
ñ peccat. Attñ si iterdũ ꝓpter humili
tatẽ abstineat a uidẽdo laudãd⁹ ẽ ꝺm
Tho. i 4°. dis. 9. Con. Al. dicẽs ꝙ pctõꝛ
non dꝫ uidẽ multo aspectu sed eo uiso

pcurē pect⁹ q̄si nō sit dign⁹ ei⁹ aspectu
heretici ꝟo scōm eūdē Tho. arcendi
sūt oīo a uisiōe. A. Idē etiā ē ō oīb⁹
ifidelib⁹. ut pꝫ i sū. cō. eo. ti. q. 71. ubi ēt
sup̄dicta nōnt̄. B. Silr̄ nō peccat qs
tangendo cū timore ꝛ reuerētia corp⁹
xp̄i ut qa erigit hostiā de terra ꝛ hui⁹
mōi. Aliter peccat. ut dicit Inno. A
Idē in sū. cō. eo. ti. q. 72. ubi dr̄ fm Pe.
ꝙ pctōr his casib⁹ excusat̄ ꝑpt̄ neces
sitatē. Et idē Inno. i. c. qḋ i te. ex̄ de pe.
ꝛ re. ꝛ addit. ꝙ idēꝫ ē si sacerdos pctōr
alicui i nccitate ꝯstituto eucharistiā
tribuit. Hec uidet̄ itelligēda qñ pctōr
ē uere ꝯtritus cū ꝓposito ꝯfitendi. al̄r
ē qḋ sibi possit iputari. ꝛ iō nō ur̄ excu
sari. ut pōt colligi ex dictis s̄. §. 2°. B
Utꝝ nocturna pollutio ipediat cōi
oñe seu celebrationē. R° fm Tho i 4°.
dis. 9. q. 4. arti. 2°. Ad h° ut hō digne ad
sacr̄m eucharistie accedat: tria requi
rūtur. p̄mo. n. reqritur mūditia cōscie
que nō nisi ꝑ peccatuꝫ tollit̄. 2°. reqrit̄
eleuatio mentis ad deū ꝑ actualeꝫ de
uotioneꝫ. ꝛ hec int̄dū sine pctō amitti
tur ut ꝑ mēt̄ hebetudinē ul̄ occupati
onē aut euagationē. 3°. mūditia corꝑa
lis. unde ꝛ celebrātes uel ēt tractātes
aliqḋ sacramentū ꝓpter reuerentiā
lauāt manus. Itaqꝫ p̄mo ꝛ p̄ncipalit̄
pctm̄ ipedit. 2°. ideuotio seu hebetudo
ment̄ 3° corꝑalis imūditia. Et hec tria
qñqꝫ ꝯcurrūt i aliq̄ nocturna pollutōe
qñqꝫ duo ex ipis. qñqꝫ unū tm̄. Et scḋꝫ
h° hō mag̃ l̄ min⁹ ipedit̄. Et iō distin
guēdū ē de pollutōe q̄ pōt multiplicit̄
cōtingē. Et p̄mo quidē cōtingit ex sola
dispōne nāe ꝛ nō ex p̄cedēti cogitatōe
ꝛ tūc non ē signū alicui⁹ pcti sꝫ pōt he
betudinē mētis iducē: si sit̄ cū imagia
tōe ꝯtingit. Immūditiā ꝟo corꝑaleꝫ
hꝫ. ꝛ iō si nccitas uel deuotio exposcat
nō ipedit. p̄cipue qñ sine imaginatōe
accidit. tñ si ꝓpt̄ reuerētiā quis absti
neat laudandus ē. qñ talis dispō non ē
ꝑpetua. 2° ꝟo pōt cōtingē ex p̄cedenti
cogitatiōe. Et h̄ dicēdū ē ꝙ cogitatio
hui⁹ mōi turpiū. qñqꝫ pōt eē sine pctō
sicut cū ē cogitatio tm̄. uel cū qs dispu
tādo ō talib⁹ oꝫ ꝙ loquēs cogitet. Ali
qñ ē cū peccato ueniali. s. qñ cogitatio
ꝑtigit ad affectōnē. ꝛ i sola delectatōe
finit̄ sine ullo deliberatiuo consensu.
Qñqꝫ aūt ē mortale. s. qñ cōsensus ad
iūgit̄. ꝛ qꝛ cogitationi tali ō ꝓpinq̊ est
delectatō ꝛ delectatōni cōsensus. iō in
dubiū uerti pōt. utrū sequēs pollutio
ex pctō acciderit: uel nō: ꝛ an ueniali
uel mortali. Qñ g° sic dubitat̄ ō prece
denti cōsensu: oīo abstinendū ē. Si āt
nō dubitat̄ sꝫ exp̄sse iueniat qs consē
sum nō p̄cessisse ꝛ nccitas urgeat. aut
si aliq̄ potior cā pōt accedē aut etiā ce
lebrare. ꝙ si cā aut nccitas nō sit ꝛ tm̄
celebrat: nō peccat mortalit̄ sꝫ ueniali
ter. meli⁹ tñ ē abstinē ꝓpter reuerētiā
sacr̄i. 3° pōt ꝯtingē ex cibo uel potu p̄
cedēti. ꝛ tūc idē ē iudiciū sicut ex illa
pollutiōe que ex turpi cogitatiōe pro
cessit nisi i tantū ꝙ nō ita de facili ꝯti
git peccare mortalit̄ i susceptiōe cibi
sicͭ i cogitatōe turpi. 4°. pōt ꝯtigē ex il
lusione. ꝛ qdē si illusiōis cā i nob̄ p̄ces
sit: idē ē iudiciū qḋ ō cogitatōe p̄cedē
te. Si aūt i nob̄ cā non precessit immo
poti⁹ ꝯ̄ria cā ꝛ frequēter accidit ꝛ pre
cipue i dieb⁹ i qbus qs cōicare debet
signū ē ꝙ diabolus hoi fructū eucha
ristie auferre conat̄. uñ i tali casu ꝯsul
tū fuit cuidā monacho ut i collatōib⁹
paꝝ legit̄ ꝙ cōicareꝫ. ꝛ sic diabol⁹ uidēs
se nō posse cōseq̄ itentuꝫ ab illusione
cessauit. Generalit̄ tñ qa cā ex qua ꝯti
git nō pōt ita ꝑcipi de facili. tuti⁹ ē sꝑ
abstinē nisi nccitas icūbat: sꝫ dꝫ absti
nere usqꝫ ad 24. horas. qa i tali spatio
nā que ꝑ corꝑalē imūditiā ꝛ mēt̄ he
betudinē fuerat deordinata. reordiat̄
A. Idē i sū. cō. lib° 3°. ti. 24. q. 73. ubi ēt
dr̄ fm Tho. ꝙ pollutus nisi pollutō ha
beat ortū ex pctō mortali debēt cele
brare ꝓ alio q̄ ē i pctō mortali ne ille
celebrando peccaret mortaliter. B
Corpus xp̄i a ieiunis tm̄ debꝫ ꝑcipi
7. q. i. nihil. de ꝯse. dis. 2. liqdo. Quod in
reuerētiā tāti sacr̄i istitutū ē nisi ꝓpt̄

neccitatē iminētis mortꝭ.ne ↄtigat sine uiatico ex hac uita trāsire.Est tñ sciendū ꝙ duplex ē ieiuniū .s.nāe ⁊ ecclesie Jeiuniū nāe ē qđ iportat ꝑuationem cuiuscūqꝫ ꝑassūpti ꝑ modū cibi ꝟpot⁹ ⁊ tale ieiuniū reqrit̄ ad hoc sacr̄m ꝑci piendū. Nec refert utrū aliqd nutriat uel ñ: aut ꝑ se aut cū aliis: āut cibi aut etiā medicīe iq̄ꝫtūcūqꝫ ꝑua quātitate dūmodo sumat̄ ꝑ modū cibi uel pot⁹ nō licet h° sacr̄ꝫ accipe. Relīqe tñ cibi remanētis i ore si casualit̄ trāsglutiāt̄ nō ipediūt sūptionē h⁹mōi sacr̄i .quia nō traiitiūt̄ ꝑ modū cibi ⁊ pot⁹.sed ꝑ modū saliue qđ uitari nō pōt. Aliud ē ieiuniū ecclesie qđ instituit̄ ad carnis macerationē.⁊ tale ieiuniū non soluit̄ per ꝑdicta.qa non multū nutriūt sed magis ad alterandū sumuntur. A . Jdē i sū.con.eo.ti.q.64.ubi etiaꝫ dicit̄ ſm Tho.ꝙ silr̄ nō ipediūt cōionē si casualit̄ sumant̄ relīqe aq̄ uel uini qbus os abluit̄.dūmodo nō traiiciāt̄ i mag̃ quātitate. B .Porro ecclia diē nālēꝫ incipit a media nocte.⁊ iō si p⁹ mediaꝫ noctē aliqs sūpsit aliqd ꝑ moduꝫ cibi uel pot⁹:nō pōt ea die h° sacr̄m sumere.pōt ṽo si añ mediā noctē.nec refert utrū post cibū uel potū dormierit aut etiā digest⁹ sit q̄ꝫtū ad rōnem precepti Refert aūt q̄ꝫtū ad ꝑturbationē mētꝭ quā patiūtur homines ꝓpt̄ isomnitatē uel indigestionē.ex qb⁹ si mēs mꝉtū ꝑturbet̄ hō reddit̄ inept⁹ ad sūptōem huius sacr̄i.hec Tho.i.3.ꝑte.q.80. A Jdē in sū.con.q.65. B .Dubiuꝫ occurrēs sup sūptiōe a ieiunis.uide.ī.eucharistia 3° §.6° in fi.

Utrū post factā cōionē liceat statim comedere. R° ſm Tho.scđa scđe in.3. ꝑte.q.80. Jn susceptiōe hui⁹ sacr̄i reqrit̄ magna deuotio q̄ qdē magꝭ ipedit ꝓpter ꝑcedētia q̄ꝫ ꝓpter sequētia . et iō magꝭ ē istitutū ꝙ hoīes ieiunēt añ sūptionē q̄ꝫ p⁹.Debet.tñ eē aliq̄ mora inter sūptionē eius ⁊ reliq̄s cibos.uñ ⁊ in missa or̄o grārū actiōis post cōionē dr̄.⁊ qui cōicant suas ꝑuatas oratōes dicūt. A .Cōtra h° uꝛ̄ de ↄse.dis.2.tribus.ubi Clemēs dic̄ ꝙ q mane cōicauerit usqꝫ ad sextā ieiunet.q ṽo tertia uel q̄rta hora ieiunet usqꝫ ad uesꝑam sic secreta scificatione eterna custodiēda sūt sacr̄a.Sꝫ ut no.i sū.con.li° 3° ti. 24.q.66.Pe.dic̄ ꝙ h° decretuꝫ loqtur scđm antiq̄ tꝑa qñ raro celebrabātur misse.Scđm g° hāc rōnem pe.etiā hodie obtinet i raro celebrātibus:uel i ñ sepe cōicātib⁹.Puto g° ꝙ q̄ꝫtū pōt comode fieri etiā hodie h° decretū dēat seruari.Cōtrariū ṽo nō ꝓcedit nisi ex indeuotione.ideo nulla potest consuetudine iuuari . extra de consue .c .finali. B

Duo sūt mōi mādūcādi corpus xp̄i ſm Augꝭ.Un⁹ sacr̄alit̄.⁊ sic boni ⁊ mali edūt.Ali⁹ spūalit̄.⁊ sic soli boni mādūcāt q i unitate xp̄i ⁊ eccl̄ie quā h° sacramētū significat manēt .hec mgr̄ 4° sē.dis.9. A .Jdē i sū.cō.e.ti.q.67.Et illi dicūt̄ manē i unitate eccl̄ie ⁊ xp̄i q ei cordiali fide ⁊ oꝑe adherēt.24.q.3.ō illis.⁊ ō cōse.dis.2.credē.Jn q̊ ēt ca° patꝫ ꝙ duplex ē mod⁹ mādūcādi spūaliter Un⁹ deuota fide tm̄.unde ibi dr̄ . Qui credit māducat.Alius ē fide ⁊ debita sacramenti perceptione B

Interdict⁹ suspēsus excōicat⁹ etiā iiuste cōicare nō dꝫ.qa i talib⁹ ē defect⁹ rei siḡte.s.unitas corꝑis mystici ſm pe. A .Jdest eccl̄ie.q̄ mystice dr̄ corp⁹ xp̄i ad Ro.12° ibi.Sicut.n. i uno corꝑe ⁊c.⁊ 24.q.1.Ubi sana fides ⁊ huius corporis unitas. h° ē ꝙ fideles debēt inuicē uniri fide ⁊ caritate i h° sacr̄o sig̃tis Uñ ⁊ uocat̄ mysteriuꝫ unitatis . ex̄ de sū.tri.⁊ fi.ca.c.ꝑ̊.§.una ṽo.Et predictis i h°.§.con.Ul.Et quo ad excōicatos clarū ē.nā etiā mior excōicatō seꝑat a ꝑceptōe sacr̄oꝝ.ex̄ de sen.excōi.c.penl̄.Et regularit̄ excōicatio etiā iiusta tim̄da ⁊ obseruāda ē.xi.q.3.c.ꝑ̊.⁊ ex̄ de sen. excōi.ꝑ tuas.Quo ad interdictos dicēdū ꝙ etiā eis denegat̄ nisi in articulo mortꝭ.ex̄ de spon.nō ē nobis.ↄiūcto .c. qđ in te.de pe.⁊ re.Quo āt ad suspēsos

dicendū ꝙ tūc eis cōicatio negaꝰ qñ a
ꝑceptiōe sacroꝝ fuerit suspēsi. Secus
si ab aliis ut pōt colligi ex notat in sū.
cō. li° 3° ti. 33. q. si. ad fi. ubi pꝫ ſm Hos.
ꝙ suspensio nō egrediꝰ terminos snie
date. ⁊ ī. suspēsus ꝑ totū. Sꝫ h° ocñ pe.
fuit multū breue qđ ponitur i sū. cō. li
bro 3° ti. 24. q. 77. in fi. B
¶ Utrū act⁹ coitus mrīmonialꝰ ipediat
a cōione. R° ſm Tho. in 3. parte. q. 80.
Coit⁹ cōiugalꝰ si sit sine pctō. puta cā ꝓ
lis generāde lꝰ cā reddēdi debitū ñ ali
ter ipedit nisi sicut dictū ē đ pollutōe
nocturna q̄ accidit sine pctō. s. ꝓpter ī
mūditiā corꝑalē ⁊ mēt distractōnem
In tħi g° cāu ut dič beat⁹ Greg⁹ sꝰ suo
iudicio relinquēdi. A. Hoc hēꝰ i. c. uir
ī. allegato. B. Sed q uoluptate do
mināte ꝯiugi misceꝰ ꝓhiberi debꝫ ab
hoc sacro. 33. q. 4. uir cū ꝓpia. A. Jđ
in sū cō. eo. ti. q. 75. Et addiꝰ ſm Al. suꝑ
4° sen. dis. 32. ꝙ exigēs infirmitate du
ctus lꝫ moneri debeat ne accedat. si tñ
oībus modis ex deuotione se ingerat
nō est ꝓhibēdus. Glo. etiā in. c. ois hō.
de ꝯse. dis. 2. dicit ꝙ illud qđ ibi diciꝰ đ
abstinēdo ab uxore añ cōionē. ꝯsiliū ē
nō preceptū ꝑ dictuꝫ. c. uir. Sed certe
uꝰ ꝙ cōionē ipediat ois coitus matri
monialis etiā in reddēdo. ut exꝑsse hꝰ
33. q. 4. sciat. Ubi Jero⁹ dič. Sciat fra
tres carissimi ꝙ qcūqꝫ uxori debitum
reddit: uacare nō pōt orōni neqꝫ đ car
nib⁹ agni comedē dꝫ. Qđ ibo dꝰ i dcō. c.
uir. pōt itelligi qñ oio ꝯstaret ꝙ i dcō
coitu qs penit⁹ imunis foret ab oī uo
luptate ⁊ mētis hebetudie. cui⁹ ꝯriuꝫ
ꝑsumiꝰ. ut i dcō. c. sciatis. ⁊ in. c. uir. ubi
dꝰ. Licita ipa admixtio ꝯiugis sine uo
luptate carnis fieri non pōt. ergo non
solū exactio: sꝫ etiā redditō mrīmoni
alis debiti cōionem ipedire regulariꝰ
uideꝰ nisi forte nccitas imineat. ulꝰ qs
nimis frequēter reddeꝰ cogereꝰ ne sꝑ
uel nimis diu careat nccia cōione. Uñ
⁊ ꝯsiliū Elibertanū dič. Ois hō āte sa
crā cōionē a ꝓpia dꝫ abstinē uxoꝝ tri
bus aut quatuor aut. 5. aut. 6. aut. 7. di
eb⁹ de ꝯse. dis. 2. ois hō. Et ut pꝫ i sum.
con dcā. q. 75. Al. in scripto. dis. 13. dicit
Bñ puto ꝙ sic sit faciendū. si tñ alter
ꝯiugū iueniaꝰ debitū reddē coactus ⁊
non expetē ⁊ h° frequēter facē. eo ꝙ al
ter etiā illo tꝑe non uult abstineꝰ. ego
cōicare ꝯcederē illi q reddit iuitus. et
alteri nō q extorquet debitū qñ nō ē
extorquēdū. qꝛ ꝯstat ꝙ etiā illo tꝑe rđ
dē teneꝰ si ꝓbabiliꝰ timet de icōtinē
tia alti⁹. hec ibi. Scđm ergo pdcā itel
ligēda uidēꝰ suꝑ h° dicta doctoꝝ. B.
Et ſm Al. etiā p⁹ factā cōionē ñ licꝫ eo
die debitū exigē nec etiā exactuꝫ red
dere: nisi cū difficultate. sꝫ tñ ꝯriū non
puto esse mortale. A. Jdē i sū. cō. lib°
3° tit. 24. q. 76. Et ego credo ꝙ aia hoc
agentis male se hꝫet et diuina gratia ari
da remanēt ob tantā irreuerentiā. cuꝫ
ꝓpter deuotionem et reuerētiā tanti
sacri nō solū ab imūditia tali: sꝫ etiā a
māli cibo qꝫtū comode fieri posset ab
stineri deberet. de cōse. dis. 2. trib⁹. B
¶ Utrū imūditia pure corꝑalis ipedi
at cōionē. R° ſm Tho. i 4° dis. 9. Cum
iste cib⁹ ñ sit corꝑis sꝫ mēt. mag i ei⁹
sūptione ꝯsiderāda ē mūditia mēt qꝫ
corꝑis. Et iō distiguendū est de imūdi
tia corꝑali. qꝛ si sit perpetua siue diuꝰ
na tūc nullo mō ꝓpꝰ h° aliqs abstinē
debet ne ꝓpꝰ imūditiā corꝑis ꝑdatur
fruct⁹ mēt. sicut accidit i leprosis ⁊ pa
tiētib⁹ fluxū sanguis ulꝰ semis. Si aūt
sit tꝑalꝰ ⁊ facile purgabiliꝰ. tunc si aliqs
sit i mēte bñ disposit⁹: sumē nō ꝓhibe
tur: qꝫuis possit ad tēp⁹ laudabiliꝰ ab
stinē ꝓpꝰ reuerētiā tāti sacri. dis. 5. ad
eius. A. Jdē i sū. cō. eo. ti. q. 77. B.
De sacerdote aūt leproso utꝝ possit ce
lebrare. uide. ī. leprosus. §. fi.
¶ Utrū dēat hō corp⁹ xpī frequenꝰ su
mere. R° ſm Tho. i 4° dis. 12. Ea que i
hoc sacro gerūtur hñt silitudinē cum
his q̄ accidūt i corꝑali nutrimēto. qa
n. fit q̄si continua deperditio nālis hu
moris ꝑ actionē nālis caloris ⁊ exerci
tiū labor. iō oꝫ frequēꝰ corꝑalē cibuꝫ
assumē ad rꝰstaurationē ꝯtinue đꝑditōis

ne pditio cõtinua mortẽ inducat. Sil'r
aũt ex ɔcupia inata ⁊ occupatõe circa
extiora fit depditõ feruorꝭ ⁊ deuotõis
fm q̃ hõ i deũ colligit᷑. uñ oꝫ ꝙ pluries
depdita restaurent᷑ ne hõ totalit᷑ alie
net᷑ a deo. Sed tñ semel i ãno sumere
nccẽ ẽ ut s̃. §. p̊. A. Oli aũt statutum
erat ꝙ ter i ãno uidelꝫ i natali domini
pasca: ⁊ pẽthecostẽ hoies cõicarẽt. de
ɔse. dis. 2. ⁊ si nõ frequẽti⁹. Non facien
tes aũt int᷑ fideles nõ habebãt᷑. ea. dis.
c. seculares. In primitiua ãt eccl'ia q̊ti
die cõicabãt qꝛ uigebat deuotõ maior
ut no. in sũ. cõ. li° 3° ti. 24. q. 119. B

¶ Sed utꝝ q̈libet die sit cõicãdũ. R° fm Tho. i 4° dis. 12. In recipiẽte sacr̃ꝫ
ista duo reqrũt᷑. s. desideriũ cõiunctõis
ad deũ qd̃ facit amor. ⁊ 2° reqrit᷑ reue
rentia sacr̃i q̃ ad donũ timoris ptinet.
Primũ icitat ad frequẽtiã sacr̃i hui⁹
q̊tidianã. sꝫ secundũ retrahit. iõ si ali
qs expimẽtalit᷑ cognoscẽt ex q̊tidiana
sũptõe feruorẽ amorꝭ augeri ⁊ reuerẽ
tiã nõ minui. tal' debẽt q̈tidie cõicare
Si aũt sentiat reuerẽtiaꝫ minui ⁊ fer
uorẽ nõ multũ augeri. debẽt interduꝫ
abstinẽ ut cũ maiori reuerẽtia ⁊ deuo
tiõe postmodũ accedẽt. uñ q̄tũ ad h°
unusqsqꝫ reliquẽdus ẽ iudicio suo. A.
Hec fuit snia Augꝭ. ut pꝫ de cõ. dis. 2. q̊
tidie. ibi. dixerit qspiã ⁊c. Sed put cõi
ter accidit q̊tidiana sũptio nõ ẽ lauda
bilis uel uitupabilis. Uñ i dcõ. c. quoti
die. i pncipio dicit Augꝭ. Quotidie eu
charistie cõionẽ accipe nec laudo nec
uitupo. Oib⁹ tñ dñicꝭ dieb⁹ cõicanduꝫ
hortor. ⁊ put notat᷑ i dcã. q. 119. al's in li
bro de missa i fi. dicit ꝙ mediũ tenere
ẽ bonũ. s. aliqñ celebrat᷑ ⁊ aliqñ dimit
tere nisi officiũ exigat ut in oi die cele
bret᷑. De his aũt q mulieres oi die cõi
cant uidet᷑ mihi ꝙ acrit᷑ rephẽdẽdi st᷑
qꝛ nimio usu faciũt uilescere sacr̃m. et
poti⁹ ex leuitate mulierũ putat᷑ eẽ de
sideriũ q̄ꝫ deuotõe tm̃. In scripto autẽ
dis. 13. dicit. Prepantes se ad cõionẽ p
abstiam a coitu. Et uidue siue i castita
te uiuẽtes nõ dñt phiberi a cõione fre
quẽti: pcipue de mense i mensẽ scdm

solẽnitates maiores qa iiuste arcẽtur
q digni sũt: ⁊ ipse agit᷑ qñ subtrahitur
eis cibus salutaris qui dat⁹ augẽt eis
gr̃am quam acceperunt. B

¶ Utꝝ liceat cõicare pluries i die. R° fm Tho. i 4° dis. 12. Nõ licet nisi seml'
ut saltẽ q̄tũ ad unũ diẽ representetur
unitas dñice passionis. ⁊ ut q̄tũ ad ali
qd reuerentia exhibeat᷑ sacr̃o. Sacer
dos ãt q non solũ p se sꝫ ⁊ p aliis cele
brat cũ sit psona publica nccitate co
gẽte põt pluries in die celebrare. ut. i.
missa. §. x°. A. ut dr̃ i sũ. cõ. e. ti. q. 120. B

¶ A quo qs dꝫ recipe coionis sacr̃m.
R° a pprio sacerdote uel eius supior
siue alio de ei⁹ lnia. Si qs uero religi
osus absqꝫ licẽtia pprii sacerdotꝭ spe
ciali alicui daret icurrit excõicatõnẽ d̃
q̊ s̃ absolutio p̊. §. 3° circa mediuꝫ. ꝙ si
sacerdos pprius mal⁹ sit an possit ab
eo recipi habes s̃ clericus 3° §. 2° et. i.
ordinatus p̊. §. 3°

¶ Utrũ sacerdos possit dare corp⁹ xp̃i
ei quẽ scit eẽ in pctõ mortali. R° scdꝫ
Tho. i 4° dis. 9. Si peccatũ ẽ occultuꝫ
puta p cõfessionẽ uel al' secrete scituꝫ
⁊ ille i occulto petit dꝫ ei negare ⁊ mo
net᷑ eũ ne i publico petat. Si ãt i publi
co petat dꝫ eidẽ dat᷑. d̃ ɔse. dis. 2. nõ phi
beat. Si ho pctm̃ ẽ manifestũ tũc siue
i occulto siue i manifesto petat: debet
ei negare. ꝙ si dicat se cõfessũ ⁊ abso
lutũ an credẽ ei debeat uide. i. cõfessio
3° §. x° q icipit. utrum sacerdos prochi
alis ⁊c. A. Supdicta in hoc. §. hñtur
etiã i sũ. con. li° 3° ti. 24. q. 78. B

¶ Utrũ aliquo casu possit dari hostia
nõ consecrata loco cõsecrate. R° scdꝫ
Tho. i 4° dis. 9. In nullo casu. tũ qa in
sacramẽto ueritatis nulla debꝫ esse fi
ctio. tũ qa cũ mãducans adoret quod
mãducat. ut dicit Augꝭ. daret sacerdos
ei mãm idolatrãdi. uñ ⁊ decre. dicit in
casu ɔsil'i. qa falsa sũt abiciẽda reme
dia q̃ ueris sunt picul'guiora. ex̃ de ce
le. mis. de homine.

¶ Utrũ corp⁹ xp̃i dẽat dari suspectis
de crimie. R° fm Tho. ubi s̃. Triplex
ẽ suspitio. Quedã uiolenta q̃ p facto

reputat̃.ut si iueniat̃ suspect⁹ cũ suspecta i eodẽ lecto.⁊ h⁹.⁊ ꝑpt̃ hãc cãꝫ sicut ꝑpter pctm̃ mortale negãda ẽ cõio ita uidelꝫ ꝙ si talis suspitio ꝓcedit ex publica fama: nõ dꝫ cõio dari neqꝫ pet ẽti publice neqꝫ secrete. Sꝫ si tal' suspitio sit soli sacerdoti dꝫ dãi si petat i publico: sĩ aũt i occulto sicut añ dictum ẽ.qñ crimẽ occultũ sit ul' publicuꝫ.s.§.15.q ẽ sup̃ añ ꝓximũ.§. Quedã ꝟo suspitõ ẽ ꝓbabil' ut si iueniat̃ sol⁹ cũ sola tpe ⁊ loco suspecto colloquẽtes ⁊ frequẽter ꝑpt̃ hãc g° nõ dꝫ denegari qa pena nõ ĩfligit̃ ubi culpa ĩgnorat̃. Quedaꝫ ẽ leuis ut si appareãt aliq̃ signa.nõ tñ oĩo certa.⁊ ꝑpt̃ hãc etiã negari ñ debꝫ. A Idẽ etiã ẽm pe.ut i sũ.cõ.eo.ti.q.80. B

Utrũ corpus xp̃i debeat dari ad sumẽdũ ad aliqõ expimẽtũ siue ꝑpt̃ aliquã purgationẽ ĩfamie ⁊ h⁹. R° scõm Tho.i.3.pte.q.80.nõ.qa tales purgatõnes ibibite sũt.ex̃ de pur.ca.ex tuaruꝫ. A. Idem in sũ.con.eo.ti.q.81. B

Utrũ corp⁹ xp̃i dẽat dari histriõib⁹ R° nõ.qa nec diue maiestati nec ecclesiastice disciplie ꝯpetit de ꝯse.dis.2. ꝓ dilectiõe. Et itelligit̃ de histriõib⁹ qui artẽ illã exercẽt illicite.uide.ĩ.histrio. A. Idẽ i sũ.cõ.li°.3°.ti.24.q.82. B

Utrũ corpus xp̃i dẽat dari amẽtib⁹ R° ẽm Tho.i 4°.dis.9.Distiguẽdum ẽ quidã.n.dicũt̃ large amẽtes qa debilẽ hñt mẽte ⁊ tñ sũt aliq̃ mõ docibiles eorũ q̃ ptinẽt ad fidẽ ⁊ deuotionẽ sacri.⁊ talibus nõ dꝫ corpus xp̃i denegari.quidã ꝟo sũt oĩo carẽtes iudicio rationis ⁊ isti si fuerint tales a natiuitate nõ dꝫ eis dari.qa nõ pñt ad deuotionẽ iduci q̃ reqrit̃ ad h⁹ sacrm̃. Si ꝟo iciderũt i amẽtiã post fidẽ ⁊ deuotionẽ sacri. A. ut qa ꝑ pus erant bñ dispositi ⁊ sacrm̃ petierãt ẽm pe.ut i sũ.con.eo. tit.q.83. ubi hec oĩa ponũt. B .tũc dꝫ eis dari nisi timeat̃ piculũ de uomitu t̃ õ expuitõe ul' aliq̃ h⁹ mõi.26.q.6.his qui. A . In dcã.q.83.dr̃ etiã ẽꝫ Tho. ꝙ demoniacis nõ ẽ denegãda cõio nisi forte certũ sit ꝙ ꝓ aliq̃ crimie a diabolo torq̃ant̃.puto addendũ.uel nisi timeat̃ de piculo ut p̃ractum ẽ. B

Utrũ sit dandũ pueri. R° ẽm Tho. ubi s̃. Pueris carẽtib⁹ usu rõnis q nõ pñt discernẽ inter cibũ corpalẽ ⁊ cibũ spũalẽ nõ dꝫ corpus xp̃i dari.q2 ad ipꝫ exigit̃ actual' deuotõ quaꝫ tales pueri hr̃e nõ pñt. Sꝫ pueri icipiẽtib⁹ hr̃e discretõnẽ etiã añ etatẽ pfectã puta cum sint.x.uel.xi.annoꝝ põt dari si i eis sigñ discretiõis ⁊ deuotiõis appareãt. A . Cõ.pe.ut i sũ.cõ.eo.ti.q.84. B

Utrũ corp⁹ xp̃i dẽat dari his qui ꝓ crimib⁹ sũt suspẽdẽdi uel decapitãdi. R° si sũt cõfessi ⁊ penitẽt nõ debꝫ eis denegari.13.q.2.c.fi. Multa alia hñt de sacro eucharistie.i.eucharistia p̃ 2°.3°.⁊ 4°. Itẽ spãliter circa sacerdoteꝫ ⁊ missam.i.eucharistia.3°.⁊.i.missa.

Concussio

Concussio Crimen concussionis est cũ quis in officio constitutus extorquet aliqd a subditis ꝑ metum. aut cũ nõ uult facẽ qõ tenet̃ nisi data pecunia.aut cũ aliqs officiat' ultra cõstituta sibi stipẽdia pecuniã extorqt. l' cũ qs accusat seu ab accusatõe õsistit ꝑpter pecuniã. A . Hoc fuit dictum glo. Ray.cui con. Ul.ut pꝫ in sũ.cõ .lib° 2°.ti.5°.q.139.ad fi.ubi ideꝫ dr̃ de militib⁹ seu stipẽdiarius qõ h̃ dr̃ de officialibus. Iux̃ illud Io.bap. Luc.3°. Nemiñ cõcutiat͛is:cõtẽti estote stipẽdus ur͛is. Predicta etiã ꝓbant̃ i.l.i.⁊.2.ff.de concussiõnib⁹. B .Et tal' ad restitutõnẽ tenet̃ ei qui dedit si nõ turpit̃ dedit:al' ei in cui⁹ iuriã data fuit.i.q.i.iubem⁹. A .Istud.c.ẽ.l.iubem⁹.C.ad.l.iuliam repetũdarũ ubi nihil õ hac restitutõe dr̃.sꝫ bñ uerũ ẽ ꝙ dati facienda ẽ restitutio qñ nõ turpit̃ dedit.ꝑ.c.non sane. i4.q.5.ẽm Ray.ut i sũ.con.li°.2°.ti.5°.q 140. Et subdit Ray. ꝙ si turpit̃ dedit ñ illi sꝫ paupibus.uel illi i cui⁹ iniuriam data ẽ.iux̃ arbitriũ eccl'ie restituẽda ẽ pecunia.ut i palle gato.c.nõ sane. Glo. ꝟo Ray.dicit ꝙ illud qõ h̃ dr̃ õ restitutiõe faciẽda ẽ ueꝝ in foro cãꝝ. In foro

q̃t pniali foro mag' ē ꝯsiliū ꝙ necessi
tas. Scd̃m Vl. ṽo dēt de hoc fieri sicut
de alio turpi lucro. cuius restitutio qñ
turpitudo ē ex pte dātis ⁊ accipientis.
regularit ē de ꝯsilio. nisi i casib' a iure
exp̃ssis. ut i simonia ⁊ silib'. Pōt etiã
reddi ei q turpit dedit. nisi aliud deter
minaret ius in specie. sicut in simonia
de q̃ exp̃ssū ē ꝙ pecūia simōiaca resti
tuēda ē eccl'e i cui' ignominiã ē accep
ta. Et hec possūt colligi ex notat' in sū.
con. li° 2° ti. 5. q. 19. B

Condemnatus.

Utrū ꝯdēnatus possit fugere
uel se defēdere. vide. s̃. accusatus. §. 5.

Conditio

De conditionib' q̃ qñq; apponun
tur i matrimonio vide. ĩ. ma
trimoniū. s. p to. De cōditionib' q̃ qñq;
apponūtur in quibusdã contractibus
vide ibidē. §. 5°. Itē de conditiōib' q̃ ap
ponūt in spōsalib'. ĩ. sponsalia. §. fi. ⁊ ĩ.
impedimētū. 13°. §. 5.

¶ Si aliq̃ possessio fuit data eccl'e ibi
aliq̃ apposita cōditiōe siue mō. ut si ali
qd fieret. Si nō fiat nō ꝓpter hoc pōt
reuocari datio. nisi sic facta fuerit. s. ꝙ
cessãte cōditiōe ul' mō reuocari posset
ex̃ de con. appo. ver. A. Hoc itelligit
de ꝯditiōe i ꝓp̃e sūpta. uidelz ꝓ modo
Cōditio. n. ꝓp̃e suspendit dationem. sz
modus nō. Et ꝯditio fit p si. modus ṽo
p ut. sicut notat glo. i dcō. c. uerū. ubi ēt
dic. ꝙ ꝯditione nō ipleta nec ualet do
natio. B

¶ Si possessio data fuit eccl'ie ea cōdi
tiōe ne alienet. nūqd poterit alienari?
R° fm Ray. Distinguendum ē. Nã si
eccl'ia cui datū seu relictū ē hēat alias
possessiōes. nō pōt alienari i aliq̊ casu.
Et sic itelligit Autē. de alie. ⁊ emphi. §.
sanctissimas. Si ṽo eccl'ia ñ hēat alias
possessiōes q̃s alienet tūc istas alienãe
pōt i casib' a iure pmissis de qb' vide
s̃. alienatō. Nã ꝓhibitō fcã a donator
p ñ adiecta ē hñda tanq; turpis. Con.
Goff. Inno. ⁊ Hosti. A. Idē i sū. cō. li
4° ti. 4. q. fi. B. Cū ñ stat p eū ad quē
ptinz q̃ min' cōditō ipleat. hri dz ac si i
pleta fuisset. ex̃ de re. iur'. cū stat. li° 6°

Confessio primo

Cōit qd sit? R° fm Tho in 4°
dis. 17. Conuenietissime diffinit ab Aug'
sic. Cōfessio ē p quã morb' latēs spe ve
nie aperit. A. Cō. Pe. ut i sū. cō. li° 3° ti.
34. q. 30. Ad cui' itellectū dic. Nota ꝙ
ꝯfessio tripl'r fit. aut i foro aie iteri' co
rã deo. aut i foro pnie exti' corã dei vi
cario. aut i foro ꝯtētioso corã iudice In
p̃ma pctm̃ latēs nō apit. qa deo aptuz
erat. In vltima non apitur spe venie.
In media ṽo apit spe vēie pctm̃ latēs
Vñ ꝯfessio sacr'alis que ē ps pnie cōue
nient describit p mãm q̃ ē pctm̃. ⁊ per
actū q ē apire. ⁊ p finē q ē spes venie.
Pōt addi ꝙ iō dr̃ spe venie qa si alia
de cã apiat pctm̃: ñ ē ꝯfessio. Nã si api
atur cã ꝯsilii ē ꝯsultatio. Si ṽo ex lasci
uia l' leuitate ē dissolutio. Si ṽo ad ali
quē malū finē ē malignatio. Et ex his
satis pz ꝙ pctm̃ qđ dr̃ nō spe venie seu
ad impetrãdum ueniam non pōt dici
dictū i cōfessione. nec tenet illud sacer
dos secretū tenē. ut pz p Ray. sub ti. de
pe. ⁊ re. §. Pone ꝙ aliqs. ⁊ per glo. eius
eo. ti. §. de pena sacerdotis. sup verbo
pctm̃. Et qa non oisq spe venie aperit
pctm̃ ꝯseqt veniã. ut si nō confiteat sa
cerdoti idoneo. ex̃ de pe. ⁊ re. c. ois. ⁊ de
pe dis. 6. q vult. uel al' idebite confitet
de pe. dis. 5. falsas. ⁊ c. frēs. Ideo Ray.
sub ti. de pe. ⁊ re. §. sup̃dicto diffinit ut
sequitur. B. Vel fm Ray. Cōfessio ē
legitia corã sacerdote pcti declaratio.
A. Et subdit Ray. in dcō. §. 2° ꝙ confes
sio dr̃ q̃i simul ex toto ul' vndiq; fassio
Nã ille confitet q totū fatet. Glo. sup
ṽbo vndiq;. i. de oib' pctis q̃ occurrūt
memorie. ⁊ de circūstãtiis eorūdē agg̃
uantib' i aliud gen' pcti. ut si pcussio
uel furtū i eccl'ia factū fuerit. quia hic
locus trahit ad sacrilegium. B

¶ Quot sūt ꝯditiōes q̃s dz hr̃e ꝯfessio
R° fm Tho. i 4° dis. 17. Sexdeci sunt q̃
i his ṽsib' cōtinent. Sit simplex. humil'
ꝯfessio pura. fidel'. Atq; frequēs nuda.

discreta: libēs: uerecūda. Integ̃: secre
ta: lachrymabilis: accelerata. Fortꝭ: ꝛ
accusans: ꝛ sit parē ꝑata. Quoꝝ exp ō
talis ē sit simplex. s. ut nō recitet in cō
fessiōe nisi qd̄ ad quātitatē pcti perti
net. Humilꝭ. s. ut miserū se ꝛ ifirmū ꝯfi
teatꝰ. pura. s. ut recta sit ꝯfitērꝭ itētō. Fi
delꝭ. i. uera ꝛ sine falsitate. A. In sū.
con. eo. ti. q. 66. qd̄ de sacerdote dr̄. Fidē
lis. i. ut tā ipe cōfitēs q̄ȝ sacerdos sit in
fide catholica. ꝛ ꝑȝ doctrinā ecclie fiat
nō hēticorū. Itē ꝙ fiat sub spe uenie:
alꝭ nō ualeret. sicut pnia Caym q̄ dixit.
Maioꝛ ē iniqtas mea q̄ȝ ut ueniā merē
ar. De ꝓ hētur ꝑm Augꝭ. de pe. dis. 6. qui
uult. de 2°. de pe. dis. 1. quē penitet. meli
us ea. dis. c. nemo. B. Atq̄ȝ frequens
istud ē de bn̄ eē ꝯfessiōis. s. ꝙ hō freqn
ter cōfiteatꝰ. A. In dcā. q. 66. dr̄ ꝙ hᵒ
duobus mōis pōt intelligi. Uno mō ut
si frequēter cadit in pctm̄ mortale fre
quētꝰ resurgat ꝑ pniam. de pe. dis. 3. sep
ties. Alioᵒ ut eadē pctā frequētꝰ cōfite
atur. Augꝰ. Quāto pluribus ꝯfitebitꝰ
qs sub spe uenie turpitudinē crimis.
tāto facilꝰ ꝯseqtꝰ grām remissiōis. de
pe. dis. 1. quē penitet. Nō tn̄ ad hᵒ tene
tur qs nisi i aliqbus casibꝰ. Est etiā de
ꝯsilio ista frequētatō respectu uenial
um. ad q̄rū ꝯfessionē secularꝭ n̄ tenetꝰ
nisi semel i āno: nisi fuerit i pctō mor
tali ut no. Bōauētura i 4°. dis. 17. B.
Nuda ut nō iuoluat obscuritatē ꝟbo
rū. Discreta. s. ut maiora cū maiori pō
dē ꝯfiteatꝰ. A. In dcā. q. 66. dr̄. s. ut di
scretū q̄rat sacerdotē sciētē ligare et
soluē. de pe. dis. i. quē penitet. Item qa
dȝ distīcte ꝛ sepati singlꝭa pctā ꝯfiteri.
B. Libēs. i. spōtanea nō coacta. Uere
cūda. ut. s. erubescat ꝛ se n̄ iactet ꝺ pec
catꝭ ꝓptꝰ aliquā seculi uanitatē. Inte
gra ut. s. nō subtrahat aliqd de his que
māifestāda sūt. Secreta. s. q̄ȝtū ad ꝯdi
tionē fori i q̄ ꝺ occultꝭ ꝯscie agitur. La
chrymabilꝭ. q̄ ad dolorē ꝺ pctō ꝯmisso.
Accelerata ut. s. n̄ differat de die i diez
sȝ statī uel q̄ȝ citiꝰ pōt ꝯfiteatꝰ. Fortꝭ ut
s. nil ꝓptꝰ uerecundiā dimittat. Et accu

sans se ipm̄ ꝛ nō aliū. Et sit parē ꝑata
s. sacerdoti. A. De his ꝯditiōibꝰ latiꝰ
ꝛ clariꝰ dixi in q̄driga. ubi etiā he. 16. re
ducūtur ad. xi. io h̄ omitto. B

¶ Utrū cōfessio facta sine ꝯtritiōe et
sine caritate ualeat. utputa qꝛ n̄ dolet
de oibꝰ pctis. uel n̄ uult abstinē ab om
nibꝰ. R°. ꝑm Tho. ubi s̄. Cōfessio ꝑȝ ꝙ
ē actus ꝟtutꝭ nō ualet sine caritate q̄
ē ꝓncipiū meredi. sȝ ꝑm ꝙ ꝯfessio ē ꝑs
sacrī ordinat ꝯfitētē ad sacerdotē qui
hȝ clauē ecclesie ꝛ ꝑ ꝯfessiōȝ ꝯgnoscit
ꝯsciam cōfitētꝭ. Scōm hᵒ etiā pōt esse
i eo q̄ nō ē ꝯtritꝰ. qꝛ pōt pctā sua sacer
doti nota facē ꝛ clauibꝰ ecclie se subii
cē. ꝛ q̄ȝuis tūc n̄ ꝑcipiat absolutōis fru
ctū tn̄ recedēte fictōe ꝑcipe icipiet. sic
ꝛ i aliis sacris. un̄ nō tenetꝰ iterare con
fessionē ad quā fictꝰ accedit. sȝ tētꝰ post
modū fictionē suā cōfiteri. Con. pe. Et
ad istā opionē nō solū ꝓdicta rō facere
uidetꝰ. sȝ ꝛ de pe. dis. i. mensurā. §. nō ita
ubi dr̄ ꝙ nō ē necē ut que sacerdoti selꝭ
cōfessi fuerimꝰ de nouo ꝯfiteamur. sȝ
Ray. ꝛ Hosti. tenēt ꝙ talis tenetꝰ ꝯfes
sionē iterare. qa ꝓor cōfessio q̄ nō fuit
facta i caritate nō ualuit. Sed ꝓmū ui
detꝰ uerꝰ. ex̄ de pe. ꝛ re. ꝙ qdam. A.
Istud. c. n̄ bn̄ hᵒ ꝓbat. Sȝ ꝑ cōcordātia
pōt dici ꝙ itm̄ valet ꝯfessio nec dȝ illā
iterari spālitꝰ inq̄ȝtū duret effectꝰ ipiꝰ
expssiōis uocalꝭ q̄ ē ꝑs sacrī. alꝭ nō. Naȝ
itelligētia dcōꝝ ex cā ē assumēda dicē
di ex̄ de ꝟbo. sigꝭ. intelligētia. Un̄ dicē
dū ē ꝑm glo. Ray. ꝓut etiā notatur in
sū. con. liᵒ 3°. ti. 34. q. 66. ꝙ in his casibꝰ
si ille q̄ ē indebite cōfessus cōfiteatur
eidē sacerdoti cui ꝓus ꝛ adhuc habeat
i memoria pctā sua q̄ audiuit n̄ tenetꝰ
iterare cōfessionē. Si aūt cōfiteatꝰ no
uo q̄ alias n̄ audiuit eū. aut ēt ꝓ si obli
tus ē dȝ iteꝝ cōfiteri totū. B

¶ Utꝝ liceat i ꝯfessiōe dicē aliēa pec
cata. R° ꝑȝ tho. i 4°. dis. 16. Hō in ꝯfessi
one dȝ famā altiꝰ custodirꝰ q̄ȝtū pōt. sȝ
suā ꝯsciam magꝭ purgare dȝ. ꝛ iō si cir
cūstantia que ducit in cognitionē ꝑso
ne sit de necitate ꝯfessiōis ut qꝛ trahit

ĩ aliã ſpẽm pcti mortalis. tunc dȝ confi
teri. ſꝑ tñ ſi põt occultãdo ꝑſonam. Si
aũt nõ ſit de nccitate cõfeſſionis dȝ di
mittẽ. ne pctm̃ altius ꝓdat uel petita
lĩia ↄfiteat̃ alteri. aut ſuꝑiori q ꝑſonã
ignoret. A. Con. Pe. ⁊ addit ꝙ etiaȝ
qñ circũſtãtia ẽ nccia ⁊ nõ põt exp̃mi
ſine ꝑiculo altius omittẽda ẽ. ⁊ ſuffic̃
pctm̃ dicẽ ſine hꝰmõi circũſtãtia. ut in
ſũ. con. eo. ti. q. 67. B. Si tñ exprimat
eã bona intẽtiõe nõ ut ꝓdat. ſȝ ut pnia
rius oret ꝓ eo ut ſecrero emẽdet: non
peccat ſed meret̃. 22. q. 7. hoc uidet̃. A
Cõ. glo. Ray. ut ĩ ſũ. cõ. eo. ti. q. 87. quero
etiam. B

¶ Utrȝ liceat ↄfeſſionẽ diuidẽ. Rꝰ ſm
Tho in 4º diſ. 17. Nõ licet. ſȝ integralr
dȝ qs oĩa vni ſacerdoti cõfiteri. de pe.
diſ. 5. c. p̃. circa fi. ⁊ diſ. 3. ſũt plures. Naȝ
ſicut in medicina corpali oȝ ꝙ medicꝰ
nõ ſolũ vnũ morbũ ↄ quẽ medicinam
dare debet cognoſcat: ſȝ etiã vlr totaȝ
hebetudinẽ ipiuſ ĩfirmi. eo ꝙ vnꝰ mor
bꝰ ex adiũctiõe altius aggũat̃. ⁊ medi
cia q̃ vni morbo ↄpetẽt alti nocumẽtũ
p̃ſtaret. Silr ẽ ĩ pctis. qa vnũ aggũat̃
ex adiũctiõe altius. ⁊ illud qð vni pec
cato eẽt cõueniẽs medicina alteri incẽ
tiuũ p̃ſtaret. cũ qñꝗ aliqs ↄ̃rius pctis
ĩfectꝰ ſit. Et iõ de nccitate confeſſionis
ẽ ꝙ hõ oĩa pctã cõfiteat̃ q̃ in memoria
hȝ. aliogn nõ ẽ cõfeſſio ſed cõfeſſionis
ſil̃atio: ⁊ ſi qd nõ habuit in memoria ⁊
poſtea recordat̃. ſufficit ꝙ hº pctm̃ ↄfi
tẽs poſtea dicat explicite ⁊ alia ĩ gnã
li dicẽdo ꝙ cũ alia mlta cõfiteret̃ hoc
oblitus fuit: A. Et hº etiã ſi confitea
tur alteri cõfeſſori. ut ĩ ſũ. cõ. eo. ti. q. 72
ſcðm eundẽ Tho. Con. Pe. B.

¶ Utrũ liceat cõfiteri ꝑ aliã ꝑſonã ul̃
ꝑ ſcripturã. Rꝰ ſm Tho. ubi s̃. Quãuiſ
ad cõfeſſionẽ ꝓut ẽ actus ꝟtutꝭ ſuffice
ret q̃lit̃cũꝗ fieret. ſm tñ ꝙ eſt ps ſacr̃i
hȝ detmiatũ actũ ſic̃ ⁊ alia ſacr̃a hñt ð
terminatã materiã. Et ſicut in baptiſ
mo aſſumit̃ illud elemẽtũ cuius ẽ ma
xime uſus ĩ abluẽdo. ita ĩ ↄfeſſione ille
actus aſſumit̃ q̊ maxime cõſueuimus
manifeſtãe. ſ. ꝑ ꝓpriũ ꝟbũ. Alii. n. mõi
iducti ſũt ĩ ſupplemẽtũ. In eo aũt q ẽ
mutus uel altiuſ ligue ſufficit ꝙ ꝑ ſcri
ptum. aut nutũ aut intp̃retẽ cõfiteat̃.
qa nõ exigit̃ ab hoĩe plus q̃ȝ poſſit. Sȝ
ñ ſufficeret ſi ipſe dicẽ poſſet. In abſẽ
tia aũt ꝓprii ſacerdotis nõ oȝ ꝙ ꝑ ſcri
ptũ fiat cõfeſſio. ſȝ põt ẽt laico fieri. qa
plus ꝑtinet ad nccitatẽ cõfeſſiõis actꝰ
q̃ȝ ille cui fit confeſſio. A. Ad p̃dicta
facit. c. quẽ penitet. de pe. diſ. 1. B

¶ Quid ſi ſacerdos int̃roget cõfitẽteȝ
⁊ ille rñdeat: Rꝰ ſm Guil. Suffic̃ q̃ȝ tũ
ad ea de qbꝰ iterrogat. niſi ſit tal̃ ꝙ po
tius dimitteret cõfiteri q̃ȝ ore proprio
confiteret̃ peccatũ. Hoc. n. de ſuꝑbia
ẽ. ⁊ de pe. diſ. 5. c. p̃. ꝟſus fi. De interroga
tionibus etiã habes. ĩ. confeſſor. 2. §. pe
nultꝭ. ⁊ ultꝭ. A. Predicta etiã hñtur
ĩ. ſum. con. eo. ti. q. 77. B

¶ Utrũ liceat cõfiteri pctã q̃ qs ñ cõ
miſit. Rꝰ ſm Tho. ĩ 4º diſ. 21. Non licet
Talis. n. ſi ñ eẽt peccator. mẽtiẽdo pec
cator efficit̃. 22. q. 2. cũ humilitatis.

¶ Utrũ cũ quis dubitat de aliq̊ pctõ
an ſit mortale teneat̃ illud cõfiteri. Rꝰ
ſm Tho. in 4º diſ. 21. Tenet̃. al̃ ꝑiculo
ſe cõmittit ſi negligit cõfiteri. ⁊ morta
liter peccat. ſicut q aliquid cõmittit ul̃
omittit ĩ q̊ dubitat eẽ peccatũ morta
le. talit̃ tñ dubitans nõ dẽt ĩ cõfeſſione
aſſerẽ illud eẽ mortale. ſȝ factũ narret.
⁊ iudicio reliquat ſacerdotꝭ. A. Idẽ
ĩ ſũ. con. eo. ti. q. 79. ubi etiã ſubdit̃ Qð
aũt Gregꝰ dic̃ ꝙ bonarũ mẽtium ẽ ibi
culpã agnoſcẽ ubi culpa non ẽ. diſ. 5. ad
eiꝰ itelligit̃ ſm Tho. ñ eẽ de ſuba actꝰ
ſ. ut credat ſe cõmiſiſſe qð nõ cõmiſit.
qa hº ẽ errare. ſȝ itelligit̃ de ↄditiõe ac
tus. qa ſꝑ ẽ ĩ formidie ne aliqs defectꝰ
ſit ex ꝑte ſui. ut ſuꝑbia ⁊ vana glia aut
hꝰ ſȝ illð Job. 9. Uerebar oĩa oꝑa mea
Nec etiã p̃dcã itelligẽda ſũt de dubio
ſcrupuloſo qð repellẽdum ẽ ad ſui pa
ſtorꝭ cõſiliũ. ex̃. de ſen. excõ. iq̃ſitiõi. B

¶ Quid de cõfeſſiõe gnãli ĩ q̃ qdã cõfi
tet̃ ſe cõmiſiſſe oĩa pctã ⁊ hꝰ: Rꝰ ſcðm
Ray. Dicas ꝙ talit̃ cõfitẽs loquitur in

ꝑsona ecclesie.ꝉ q2 ſ3 Aug). i uno pctõ pñt multa pctã notari.ꝉ itelligiẽ õ ge nerib⁹ ſinguloꝝ ⁊ ñ de ſingul' generũ. q̃ſi dicẽt.peccaui cogitatõe locutõe et ope ⁊ omiſſione.nõ tñ hoc ſufficẽt ad cõfeſſionẽ ꝓ mortalib⁹ ad q̃ reqrit'cõ feſſio ſpãlis.Con. Hoſti. A .Jdẽ i ſũ. con.lib° 3.° ti.34.° q.80. B

¶ Utrũ ꝑ ꝯfeſſionẽ generalẽ deleanť pctã uenialia.R° ſm Tho.i 4.° diſ. 21. Duplex ẽ cõfeſſio gnãl'. Quedã ſacr͂a lis.qñ.ſ.aliqs i ſecreto cõfiteť ſacerdo ti q̃dã q̃ꝝ meminit.⁊ alia uenialia i ge nerali.⁊ tũc illa generalis ꝯfeſſio ex q̃ tuo2 h3 ꝙ ualet ad remiſſionẽ pctõ2ũ uenialiũ i toto uel i ꝑte.ſ.ex cõtritõne cõfitẽtis ⁊ hũiliate cõfeſſiõis. ⁊ ex orõ ne ſacerdotiſ inq̃tũ ẽ quedã ꝑſona pu blica ⁊ ex ui clauiũ.Alia ẽ cõfeſſio ge neral' ñ ſacr͂alis q̃ fit publice co2ã mul ti) ⁊ cũ mlť).⁊ hec h3 efficaciã ad dimiſ ſionẽ uenialiũ ex trib⁹ p̃miſ ⁊ nõ ex ui clauiũ. A .Et ꝓpť hoc nõ ſubiũgitur i p̃ma ⁊ i ꝯpletorio abſolutio nec ſatiſ factiõis iiũctio ſ3 ſolũ orõ . Miſereaťt ut in ſũ.con.co.ti.q.156.ubi hec omnia ponũť.Et ubi etiã dr̃ ꝙ hec dimiſſio fit q̃ ad culpã ⁊ penã. B. Con. Pe.

¶ Utrũ ꝑ generalẽ cõfeſſionẽ deleanť mortalia oblita.R° ſ3 Pe.De⁹ nõ req rit ab hoie niſi qd̃ põt.uñ cũ pctã obli ta ſpãliť confiteri nõ ſit i ptãte hois ſ3 gnãliť tm̃.h⁹mõi gnãlis confeſſio cum cõtritione generali delet pctã oblita. Jdẽ Ray. A .Jdẽ i ſũ.cõ.eo.ti.q.157. Et intellige de cõfeſſione gnãli ſacr͂ali q̃ fit ſac̃doti ſine q̃ ſi fiẽi põt pctã mo2 talia nõ dimittũť.õ pe.diſ.6.agite. B

¶ Utrũ reqrať cõfeſſio de pctis añ ba ptiſmũ.R° ſ3 pe.Triplex ẽ ꝯfeſſio pec catoꝝ.Pria mẽtal' que fit deo ⁊ hec re qriť a baptizãdis adultis.Secũda uo calis que fit hõi ut dei uicario.⁊ hec õ pctis añ baptiſmũ nõ reqriť nec ãtea nec poſt. A .niſi a ficte accedẽtibus ſm eũ.pe.ut in ſũ.con.eo.ti.q.145. B Tertia q̃ fit hoi tanq̃ ſapiẽti ꝯſiliario ꝓpť cõſiliũ aie.⁊ hec reqriť ex ꝯgruo nõ ex debito. A .Jdẽ i ocã.q.145. B

¶ Pudo2 cõfitẽdi multos retrahit a pnia õ quẽ ſm Ray. eſt triplex reme diũ. Primũ ẽ rõ nãl'.ſi.n.nõ erubuiſti peccare qd̃ inhoneſtũ ⁊ nociuũ fuit. ñ debes erubeſcẽ qd̃ honeſtũ ẽ confitẽi ⁊ utile.Secũdũ ẽ rõ dine intuitionis cui nihil celare potes.Oia.n.nudã ⁊ a ꝑta ſũt ocul'ei⁹.ut hẽtur ad Heb.4.° Tertiũ ẽ opatio future ꝯfuſiõiſ.Naũ. 3.° Reuelabo pudẽda tua ⁊ oñdam gẽ tib⁹ nuditatẽ tuã ⁊ regnis ignominiã tuã.Et Hiere.20. Confũdentur uehe mẽter qa nõ intellexerũt obp2ob2iu3 ſempiternũ qd̃ nũq̃ delebitur.

¶ Sacerdos q non uult dare licẽtia3 ſuo ꝑochiano ꝙ ꝯfiteať alteri niſi ꝓ pecunia ſimoniã cõmittit.ſicut.⁊ Ray refert. A .Hoc poti⁹ uř fuiſſe dictũ glo.Ray.ut i ſũ.con.li⁹ p̊.q.36. B

Confeſſio 2.°

qualiť teneamur ad eã.Utrũ ſit de neceſſi tate ſalutis.R° ſm Tho.i 4.°. diſt. 17. Cõfeſſio de nccitate ſalutis ẽ i eo q in pctm̃ actuale mo2tale cecidit.Et ꝓp̃e loquẽdo nõ ẽ de iure nãli : ſ3 dino ⁊ no ue legis.nam in lege ueteri nõ tenebã tur hoies ad ꝯfeſſionẽ pctõꝝ ſpãlẽ ⁊ di ſtictã:ſ3 ad gnãlẽ ⁊ idiſtictã .ad quam tenebãť ꝑ determiationẽ ſacrificio2ũ Con.pe.diſ.15. A .Jdẽ i ſũ.con.lib2o 3.° ti.34.q.31.⁊ 32.Jdẽ etiã Ray.in ti.de pe.⁊ re.§.ſup̃dicta.ubi dicit ⁊ p2obat cõtritionẽ cõfeſſionẽ ⁊ ſatiſfactõnẽ fo re de p̃cepto leg) dine.Jtẽ Ricar i 4.° diſ.17.aſſerit ꝯfeſſionẽ fo2e õ nccitate iuris diuini adeo ut ad ip̃am dicat te neri etiã infideles.tñ eis ñ ꝑcipit eccle ſia qa ꝓpť eo2ũ culpã eis iutilis fo2et Glo.ſo de pe.diſ.5.i ſũma uř ſentiř ꝙ cõfeſſio in ſpãli nõ ſit de iuř dino . etiã nouo.S3 ueri⁹ ẽ qd̃ p̃dicti theologi di cũt ſicut põt.cõſtare ex his q̃ latiuſ po ſui in q̃driga li° 2.° ti.6.§.2.° B

¶ Utrũ papa poſſit cũ aliq̊ diſpẽſare ne ꝯfitereť.R° ſ3 Tho.ubi ŝ. nõ poſſ3 eo ꝙ ip̃e ſacr͂oꝝ nccitatẽ ñ põt tollere

ſicut nec noua ſacra iſtituē. Sūt .n.ex
iſtitutōne diua lȝ diſpēſare poſſet ō tē
pore ut.ſ.differret ultra ānū. A .Jō
i ſū.con.eo.ti.q.34. Et de iſta diſpēſati
one circa tēpus itelligēdū ē iq̄tum re
ſpicit terminū cōſtitutōis eccl'iaſtice
ut.ſ.ꝑ hᵒ quis nō icurreret penā.c.ois.
ex̄ de pe.ꝛ re. Non aūt inq̄tū reſpicit
terminū leg) dine:ꝑ quaȝ qs uidetur
ad cōfeſſionē obligari:ſtati hita como
ditate pᵒ caſū mortal' culpe ut pōt cō
ſtar̄ ex poſit) i q̄driga.li.2º.ti.7º.§.2º B
Ois fidelis ſaltē ſemel i anno tenet
ex p̄cepto poſtq̄ ad ānoſ diſcretōis ue
nerit cōfiteri oia pctā ſua ꝛ cōicare ex̄
de pe.ois.ꝛ adde qd̄ dr̄. s̄. cōicare. §.p̄.
A .Anni diſcretōis q̊ ad confeſſioneȝ
iudicāt:cū ē doli capax.ut notat glo.i
dcō.c.ois.ſuꝑ v̄bo diſcretōis. Doli aūt
capax dr̄ puer uel puella.7.annorū et
ſup̄ ut notat glo.i.c.i.ex̄ de delictis .pu
erorū. Et ſic puer uel puella.7 .annoꝝ
obligat̄ ad cōfeſſionē ut etiā notatur
in directoria liᵒ p̄.ti.15.§.65. B
Utrū teneamur cōfiteri pctā q̄ ma
nifeſta ſūt. Rᵒ ſm Tho.ꝛ pe.i 4º diſt.
17. Non ſufficit aliqd eē notū iudici ni
ſi ſit ei notū in forma iudicii.ꝛ iō q̄uis
pctā manifeſta nota ſint ſacerdoti qa
tn̄ nō i forma iudicii oȝ ea cōfiteri. A
Jdē in ſū cō.eo.ti.q.68. B
Utꝝ hō ſtati teneat̄ cōfiteri. Rᵒ ſm
Tho.ubi s̄. Ad ꝓpoſitū cōfitēdi tenet̄
qs qn̄ ꝛ ad cōtritionē tenet̄ .ſ.qn̄.pctā
memorie occurrūt. Sed ad cōfeſſionē
actualit̄ faciēdam tenet̄ ſi debeat eu
chariſtiā ꝑcipe ad quā null' pᵒ pctm̄
mortale niſi cōfeſſus debet accedē co
pia ſacerdot) oblata ꝛ nccitate n̄ urgē
te. A .Jdem ſm Pe.ſi qs dēat ſacrū
ordinē recipe uel hᵒmōi ut i ſū.cō.libᵒ
3º ti.14.q.69. B .Silr̄ ēt tenet̄ ſi ꝑicu
lū mort) iminet alit̄ n̄ tenet̄ hō ex pre
cepto ad ſtati cōfitēdū q̄uis ꝑiculoſū
ſit differre. Ex p̄cepto aūt eccl'ie tenet̄
ſaltē ſemel i āno.ut s̄.§.3º A .pe.aūt
ut pȝ i dcā.q.69.dic̄ ꝙ qs etiā tenet̄ ſta
ti confiteri rōne cōſcie.ut ſi dictat ſibi
ꝯſcia ꝙ ſtati teneatur. Jtē rōne dubii
ut ſi nō ſperat copiā ꝯfeſſoꝝ ſibi āplᵒ
illo anno occurrē.uel ſi hȝ caſū de quo
ſolus papa pōt abſoluē ꝛ hȝ mō copiā
pniarii pape. Dic̄ ēt Tho.i q̄dā.q. de q̄
libet ꝙ laudabile ē ꝙ pctōr peccatuȝ
ſuū q̄ citius pōt ꝯfiteat̄. Per accn̄s āt
poſſet dilatio eē meritoria:dūmō non
differat ultra ānū uidelȝ ſi ad hᵒ diffe
rat ut prudētiori cōfiteat̄.ul' deuotius
ꝓpt̄ ſacꝝ tēpᵒ. Glo de pe.diſ.5.in ſūma
dic̄ ꝙ ſi pctm̄ ē publicū tenemur ſtati
ꝯfiteri ſub obligatiōe pcti mortal'. Jn
no.v̄o i dcō.c.ois.ur̄ tenē indiſtincte ēt
in pctis nō publicis ꝙ ſtati teneamur
cōfiteri habita rōnabili cōmoditate.
Et ſubdit. Alii dicūt ō. Sȝ p̄mū tutius
ur̄. Jdē qd̄ Jnno.ur̄ ſentire Archi.in.c.
ille rex.de pe.diſ.3. Bonauentura etiā
late hūc paſſū tāgit i 4º diſ.17.ꝛ ꝯclu
ſiue ſentit ꝙ religioſi teneant̄ ſtati cō
fiteri. Et idē q̄ſi ſentit de cleric) qbᵒcū
q̄ ſȝ ſub dubio. De laicis v̄o aſſerit ꝙ
teneāt̄ ſilr̄ qn̄ adeſt tal' opportunitas
ꝙ nū q̄ rōnabilit̄ maior expectat̄.nec
q̊ ad tēpᵒ nec q̊ ad ſacerdotē.ſȝ qa tꝑs
q̄drageſimale ur̄ eis mag) opportunū
uidet̄ ꝙ tēpus illud rōnabilit̄ poſſint
expectare. Sȝ hᵒ dȝ intelligi qn̄ ꝑ p̄us
opportunitatē nō hn̄t. Alr̄ illud etiā tē
pus mag) opportunū ē q̊ p̄mū poſſint
debite cōfiteri ꝓpt̄ more ꝑiculū. Unō
ip̄e Bonauētura ꝛ oēs cōſulūt ꝙ poſt
lapſū mortal' culpe q̄ citius pōt qlibȝ
ꝯfiteat̄ quorū ꝯſiliū uanū foret niſi eſ
ſet ō meliori. Un̄ Jſidorᵒ i liᵒ 2º de ſū
mo bono dic̄. Cito corrigit̄ culpa q̄ ci
to cognoſcit̄.tardiᵒ aūt ſanat̄ uulnus
qd̄ iā putreſcētibᵒ mēbris lōgo pᵒ tꝑe
curatōibᵒ adhibet̄. Preterea ꝛ ip̄e Bo
nauētura inuit ꝙ religioſi ex ui ſacri
nō teneāt̄ plus q̄ laici niſi rōne occur
rētis opportunitat). Ergo ꝛ cū laic) oc
currerit opportūitaſ eodē mō tenētur
Sic igit̄ lȝ ueriſilr̄ religioſiſ citiᵒ occur
rat ꝯfitēdi opportunitas q̄ ſecl'aribus

cleric℩.⁊ ip̄is cleric℩ citi⁹ q̄ laic℩.tñ oēs
etiā laici cum eis cōgrua opportūitas
occurrerit uidētur teneri ad statim cō
fitēdū.sicut ⁊ latius ostenditur in qua
driga li° 2° ti.7 s̄.§.2°. B

¶ Utrū teneamur cōfiteri circūstāti
as pctōꝝ.R° fm Tho.i 4° dis.16.Non
sūt de nccitate cōfitēde nisi ille circun
stātie q̄ ad aliud gen⁹ pcti mortal̄ tra
hūt:qa uenialia nō sūt de nccitate con
fessiōis ſ3 solū mortalia Tñ ⁊ alias cir
cūstantias cōfiteri pfectōis ē.sicut et
uenialia pctā. A.Bōauētura i 4° dis.
17.dic̄ ꝙ circūstātiaꝝ pcti q̄dam sūt al
leuiātes.q̄dā i aliud gen⁹ trahentes.q̄
dā illud i aliq̊ mō agg̃uātes.Circūstā
tias i aliud gen⁹ trahētes ꝯfiteri ē ne
cessariū qa gen⁹ pcti ꝯfiteri o3.Circū
stantias ꝟo alleuiātes cōfiteri nō ē bo
nū nisi ꝑpter hoc ut satisfaciat aliene
inq̄sitiōni.uel ut ꝓuideat̄ ei⁹ scādalo
⁊ pturbationi ut puta si timeat ꝯfesso
rē ex hoc accipe occasionē ad malū uł
si i tātū diminuit ut sit i genē uenialis
sic̄ comedē carnes i q̄dragesima ꝑpt̄
ifirmitatē ita tñ ꝙ alit̄ ñ sit gulositas
aliq̈.Et rō h⁹ ē qa i ꝯfessiōe nō deb3 se
pctōr excusare ſ3 accusar̄.De circūstā
tiis aūt q̄ agg̃uant ſ3 gen⁹ pcti nō uari
ant ē int̄ doctor̄s opio diuersa.Quidā
eni dicūt ꝙ penitēs tenet̄ ꝯfiteri ſ3 p̄
ceptū affirmatiuū ē:⁊ obligat ñ ad sp
sed ꝓ loco ⁊ tpe.s.qñ eas ꝯgnoscit siue
p se siue p iq̄uisitionē alienā.Uñ sapi
ens ⁊ itelligēs tenet̄ ꝯfiteri absq̧ iq̄si
tōe.Siplex ꝟo tēt̄ si ab eo igrat̄.Alii
dicūt ꝙ nō tenet̄ ad ꝯfessionē haꝝ cir
cūstātiaꝝ tentiōe nccitat℩.ſ3 d̄ bono et
eq̊ ⁊ q̄to mag℩ sapiētes ⁊ pfecti sūt:tā
to mag℩ debeāt eas distīcti⁹ explicare
Sed nō tenēt̄ ad h° nisi forte ex ꝓpa
ꝯscia obligēt̄.Hāc opionē credo ꝓba
biliorē.Uñ dicendū ꝙ cōfessio circun
stantiaꝝ i aliud gen⁹ trahētiū spectat
ad cōfessionē q̊ ad nccitatē.Confessio
aggrauantiū q̊ ad egruitatē.Cōfessio
ꝟo alleuiantiū potius facit in⸌cōgrui

tatem.Et hoc intelligitur exceptis ca
sibus predictis.Omnes igitur ratio
nes probantes circunstantias esse cō
fitendas sunt congruitatis quo ad ag
grauantes.hec ille.Solum ergo d̄ ne
cessitate confessionis sunt circūstātie
trahentes in aliam speciem seu gen⁹
peccati.⁊ hoc communiter tenent do
ctores ut ⁊ notatur in sum.conf.libro
tertio titulo.33.q.si.licet alii dicant
etia3 alias fore necessarias quorū dic
tum ut potest colligi ex notatis in dic
ta q.si.potest saluari quo ad illas que
licet non trahant in aliam speciem
tamen sunt tales ꝙ sine eis sacdos nō
pōt discernē q̄d sit actur⁹.uł rōne iuris
ditōis.puta si iiuria sit illata in clēicū
uel similē psonā qa ē casus papal̄ fm
q̄litatem iiurie uel psone.ex̄ de sen.ex
cōi.cū illoꝝ.Jtē q̄tū sit dānū datū qa
qñq̧ epi retinēt sibi restitutiōes icer
toꝝ usq̧ ad certā quātitatē uel ut scia
tur cui debet fieri satisfactio ⁊ q̄liter ⁊
idē i simib⁹.Jō ꝯfitēs d3 eas circūstāti
as ꝯfiteri si nouit.ut si a ꝯfessore iterro
get̄ ad cui⁹ officiū uidet̄ p̄ncipalit̄ pti
nere de dict℩ circūstātiis iterrogare ut
sciat q̈liter suo sit functur⁹ officio.Cir
cūstātie g° ptinētes de nccitate ⁊ p̄nci
palit̄ ad ꝯfessionē ēt si de his nō inter
roget̄:sūt que trahūt ad aliā spē3 pcti
seu ad aliud pticular̄ mortale pctm̄ q̄
pñt esse circa octo uidel3.conditio rei.
modus peccandi.locus.tempus.nu
merus.qualitas.inductio.⁊ accidens.
sicut de his latius dicitur in quadriga
libro secundo titulo septimo.§.deci
mo. B

¶ Utrū hō teneat̄ ꝯfiteri uenialia pec
cata.R° fm Tho.ubi s̄.Cōfessio ad h°
ē nccia ut penitēs satisfactionē accipi
at fm modū delicti.Pctō aūt ueniali
nō debet̄ pena taxata qa pēa illa ess3
ꝓportionata pene pcti mortal̄ a quo
pctm̄ ueniale i ifinitū distat.Unō p so
lā cōtritionē interiorem pctm̄ ueniale
remitti potest.Sed an saltem semel i

anno teneat͛ ꝯfiteri qui non habꝫ nisi
uenialia. Dicũt quidã ꝙ in hoc cãu ꝓ
pter ꝑceptũ eccl̃ie tenet͛ uenialia ꝯfi
teri. Alii ãt dicũt ꝙ sufficit ꝙ pñtet se
sacerdoti ⁊ ꝙ se imunẽ a pctõ mortali
oñdat ut ad cõiõnẽ admitti possit. pre
ceptũ .n. ẽ ad obligandũ illos q habẽt
aliq̃ q̃ cõfiteri debeãt. Uñ si alicui per
grãm collatũ eẽt sicut btẽ uirgini est
collatũ ut a pctõ ueniali imunis eẽt ñ
teneret͛ ad illud ꝑceptũ. A . Hoc ue
risilr nõ põt ꝯtiger͛ qa nõ ẽ iuẽta nec in
uenier͛ nisi una ꝟgo Maria. Et .i. Joh.
p̊ dr͛. Si dixerim⁹ qꝛ pctm̃ ñ hẽm⁹ ipsi
nos seducim⁹. uñ ⁊ p̓mũ ueri⁹ ur͛ cũ ẽt
nesciã quõ aliqs audeat imunẽ a mor
tali se existĩare ĩfra ãnũ . uel qualiter
h° ualeat oñdere. cũ p̊s. 18. dicat͛. Delic
ta qs intelligit ⁊c. Et iõ fatu⁹ ualde fo
ret q sic dicẽti ⁊ alit͛ nõ cõfitẽti mistra
ret eucharistiã. uñ ⁊ Bõauẽtura i 4.°
dis. 17. dic̃. ꝙ cõgruũ ẽ maxie uiris ꝑfe
ctis cõfiteri pctã uenialia regulariter
Tñ nõ ẽ nccium nisi i duob⁹ casib⁹ ui
delꝫ ꝓpter dubiũ et ꝓpter statutum.
Propter dubiũ uidelꝫ cũ qs ꝓbabili
ter dubitat de pctõ utrũ sit mortale ł
ueniale. ⁊ iõ si nõ penitet sicut de mor
tali. discrimi se cõmittit. Jõ dꝫ ꝯfiteri
sicut iacet i cõscia ⁊ iudicio sacerdotis
reliq̃t utrũ sit mortale uł uẽiale. Con.
Tho. ut s̃ cõfessio p̊. §. 8.° Seqr͛ i Bona
uẽtura. Propt͛ eccl̃iasticũ statutuꝫ qs
tenet͛. qꝛ ois fidelis tenet͛ semel i ãno
ꝯfiteri. sꝫ h° ñ ẽ rõne uenialꝫ sꝫ ꝓpt͛ pre
ceptũ. Cõ. Jnno. in. c. ois. ex̃ de pe. et re.
Et ex h° pꝫ ꝙ religiosi tenẽt͛ uenialia
cõfiteri semel seu bis ĩ mẽse uel ebdo
moda uel frequẽti⁹ siue rari⁹ ꝫ suarũ
cõstitutionũ formã. qõ intelligẽdũ ur͛
de uenialib⁹ notabilib⁹ q̊ ad cõfessiõꝫ
spãlẽ. Reliq̃ ꝟo uix uel nũq̃ꝫ posset qs
spãliter cõfiteri cũ q̃i oi momẽto com
mittãt͛. uñ ur͛ sufficẽ illa cõfiteri gnãli
ter. B . ꝙ aũt de ueniali tenemur cõ
tritionẽ hr͛e alit͛ nõ remittit͛. unde ifra
pctm̃ 3.° §. 3.° ⁊ 7.° ⁊ cõfessio 3.° §. p̊.
Utrũ i aliq̃ casu teneat͛ qs ꝯfessionẽ
iterare. R° ꝫ pe. Jterare tenemur in
4. casib⁹. Prim⁹ si sacerdos nõ potuit
absoluẽ. A . Quia nõ hẽbat iurisdi
tionẽ siue delegatã siue ordinariã. ex̃
de pe. ⁊ re. ois. B . 2⁹ si nesciuit discer
nẽ. 3⁹ si ꝯfessio nõ fuit itegra ut qꝛ sciẽ
ter tacuit aliqꝺ mortale. 4⁹ si ꝯtẽpsit
uł neglexit satisfacẽ ⁊ oblit⁹ ẽ satisfac
tionẽ iiũctã. nã si sciret ⁊ iplere uellꝫ ñ
oꝫ eã iterare. A . Cõ. Ray. ⁊ Hostiẽ.
Jpsi tñ ponũt ꝓ q̃rto cãu cũ qs ꝯfitet͛
cũ idebita dispõe. Sꝫ glo. Ray. simpli
citer con. cũ pe. ut in sũ. cõ. li. 3. titu. 34.
q. 70. Et q̊ ad secũdũ casũ sciẽdum ꝙ
ex eo qdã inferũt ꝙ ꝓpter ignorãtiaꝫ
sacerdotꝫ ꝑdat͛ auctoritas absoluẽdi.
Sꝫ h° ñ ur͛ uerꝫ qꝛ ptãs clauiũ ꝯsistit i
iurisditiõe ⁊ nõ i scia. ꝫm Ray. in ti. de
pe. ⁊ re. §. itẽ q̃rit͛ qd remittit sacerdos
⁊ s̃ clauis. §. p̊. Sꝫ dictum eorũ põt in
telligi quãdo quis cũ possit sacerdoti
idoneo scia ⁊ ꝯscia cõfiteri: tñ eligit in
sufficiẽtẽ. qa ur͛ ꝺ ꝓpria ñ curare salu
te. ⁊ sic ex sua mala dispõne confessio
ur͛ deo nõ grata ⁊ inualida. de pe. dis. 6
q uult cõfiteri. Sꝫ i q̃cũq̃ꝫ cãu cõfessio
facta fuerit ab ignorãte sacerdote nõ
sufficiẽti. ꝑserti de multꝫ seu g̃uib⁹ pec
catꝫ. optimũ ẽ ꝯsiliũ illã iterare cũ qs
cõmoditatẽ hũerit sacerdotꝫ ꝑiti scia
⁊ ꝯscia cũ ignorãtia sacerdotꝫ i ꝯfessio
ne sit mł'tũ ꝑiculosa ut colligit͛ ex dcis
ꝑ Augꝫ. i. dcõ. c. q uult. ⁊ ꝑ Ray. i dicto
§. itẽ q̃rit͛. Quo ad tertiũ casũ dicẽduꝫ
ꝙ idẽ ẽ etiã si qs omiserit pctm̃. ꝺ quo
dubitauit utrũ fuerit mortale. ut s̃. §.
ꝓxio uel ei⁹ ncciam circũstãtiã ut. s̃.
§. 5.° Et nõ solũ si h° fiat sciẽt͛ sꝫ etiaꝫ si
fiat ex ignorãtia seu obliuione ꝑcedẽ
te a ꝓpria notabili cł'pa. ut colligit͛ ex
notatꝫ ꝑ glo. Ray. sub ti. de pe. et re. §.
Jtẽ circa ꝑncipes. Ad hoc etiam facit
qa lata culpa eq̃pat͛ dolo. ut i. c. ut aĩa
rũ. de ꝯsti. li° 6.° Et iõ si qs ex sua cł'pa
ignorat q̃ dꝫ cõfiteri seu eoꝝ oblit⁹ est
dꝫ de h⁹mõi negligẽtia ex corde dolet͛
⁊ firmit͛ ꝓponẽ emẽdari ut legitiẽ ua
leat ꝯfiteri. ut no. i sũ. cõ. li 3.° ti. 34. q. 19

Qñ aũt qs sciens omittit aliqd de pti
nētib⁹ nccio ad ɔfessionē nō solũ ānul
lat ɔfessionē sꝫ ēt nouũ ɔmittit pctm̄
mortale.ut s̄ confessio p̊.§.8.º Quo ad
q̄rtũ casũ ē sciēdũ ꝙ ex ɔtēptu seu ex
negligētia omittēs facē iniũctā sibi pe
nitētiam mortalit̃ peccat.ẜꝫ Scotũ in
4.º dis.15.qa facit ɔ̄ p̄ceptũ uicarii dei
i.cōfessoris ⁊ ēt eccl̃ie.ut i.c.ois.de pe.⁊
re. B .Sil̃r ēt ẜm quosdā iterare te
net̃ is q cōfessus ē nō cōtrit⁹ exñs i ꝓ
posito nō deserēdi pctm̄ ut dcm̄ est s̄ ɔ
fessio p̊.§.3.º A .Et ibi ƀ h° pleni⁹ in
additione.Et sic hic ē 5⁹ cāus. Et sext⁹
adicit̃ i directoria lib° p̊ ti.15.§.47.º s.
cũ cōfessori aliq̄ nō hꝫ iurisditionem.
Oportet.n.tũc ꝙ ꝓ illo penitēs recur
rat ad hñtē ptātē ⁊ ei illud iterũ cōfite
atur.ar.ex̃ de pe.⁊ re.significauit.⁊ sic
tres casus sunt ex parte confessoris et
tres ex pte cōfitētis. B .Hic tm̄ sciē
dũ ẜꝫ Tho.i 4.º dis.17.ꝙ quāto qs plu
rib⁹ sacerdotib⁹ cōfitet̃ tāto plus ƀ pe
na ei r̃mittit̃.tũ ex erubescētia ɔfessio
nis q̄ in penā satisfactoriam cōputat̃
tũ ex ui clauiũ.uñ totiēs posset qs cōfi
teri ꝙ ab oī pena liberaretur.

¶ Sꝫ utrũ recidiuās teneat̃ confiteri
priora pctā.℞° ẜm Tho.in 4.º dist.22.
Directe qdeꝫ recidiuans pctā dimissa
nullo mō tenet̃ nec in gnāli nec i spāli
cuicũqꝫ cōfiteri sꝫ indirecte.sicut illƀ
sine q̊ sciri nō pōt debit⁹ satisfactōnis
mod⁹ tenet̃ recidiuās notificare pctā
dimissa q̄tũ sufficit ad h°ut sciat̃ q̄ sa
tisfactio ei ɔgrue possit iniũgi.ut si ip̄e
frequēter lapsũ carnis passus ē ex aliq̄
occasione.illa occasio ꝑ satisfactioneꝫ
p̄cidat̃.⁊ sil̃r de aliis pctis.⁊ ad h° ur̃
sufficē ɔfessio dimissorũ pctoꝝ i gnāli
Tñ qñqꝫ ad alia spālia oꝫ descēdē ẜm
ꝙ cōfitēs uiderit opportunũ.nō.n.pōt
i his aliq̄ certa mēsura p̄figi. A .Inn.
i.c.ois.de pe.⁊ re.sentit ꝙ recidiuās te
neat̃ cōfessionē iterare rōne ingratitu
dinis.ꝓ q̊ ur̃ facē illud qƀ dr̃ Math.18
de seruo nequā.⁊ de pe.dis.4.q diuini
Itē glo.Ray.i ti.de pe.⁊ re.§.itē nũqd
fel̃ dimissa pctā.dicit ꝙ recidiuās nō
tenet̃ dicē spālit̃ ⁊ disticte ea q̄ añ con
fessus ē.sꝫ sufficit cōfiteri i gnāli ƀ illis
exp̄mēdo ingr̃titudinē suā ⁊ dicēdo.De
multis ⁊ magnis pctis mortalib⁹ me
liberauit dñs ꝑ pniaꝫ:⁊ ego nihilomi
n⁹ igr̃⁹ exñs offēdi eũ.Et si forte nesci
at exp̄mē.aut ñ exp̄mat nomē ĩgr̃titu
dinis ñ nocet dũmō talia dicat ṽba ex
qb⁹ sacerdos igratitudinē possit itelli
gere.Et idē no.in sũ.cō.li° 3.º ti.34.q.71
Hoc dictũ glo.ur̃ intelligēduꝫ qñ ista
circũstātia ĩgr̃titudis uenit ad ꝑticula
rē pcti spēm.nā alie circũstantie regu
larit̃ ñ sc̃ de nccitate ɔfessiōis.ut s̄.§.5
Qñ ṽo ĩgr̃titudo iducat ꝑticularē spēꝫ
pcti notat Tho.i.3.pte.q.88.arti.4.º di
cēs.Qƀ seqr̃ oia pctā nō ē spāle pctm̄.
Sed ꝑ qƀcũqꝫ pctm̄ mortale aliqs effi
cit̃ deo ig̃r⁹.g° ĩgr̃titudo ñ ē spāle pctm̄
℞° dicēdũ ꝙ igratitudo peccāt] qñqꝫ
ē spāle peccatũ.qñꝫ āt nō sꝫ ē circũstā
tia gnālit̃ cōsequens oē pctm̄ mortale
qƀ ɔ̄ deũ ɔmittit̃.Pctm̄.n.recipit spe
ciē ex intētione peccātis.ut ph̄s igt 5.º
ethicoꝝ.Ille q mechat̃ ut furet̃ magl
ē fur q̄ꝫ mech⁹.Si igit̃ aliqs peccator
i ɔtēptũ dei ⁊ suscepti bñficii aliquod
pctm̄ ɔmittit illƀ pctm̄ trahit̃ ad spēꝫ
ĩgr̃titudis.⁊ ħ ĩgr̃titudo peccāt] ē spāle
pctm̄.Ut aũt Aug] dic̄ i li° ƀ nā ⁊ gr̃a.
Nō oē pctm̄ ē ex ɔtēptu.⁊ tñ i oī pctō
de⁹ ɔtēnit̃ i suis p̄cept].Uñ manifestũ
ē ꝙ ĩgr̃titudo peccāt] qñꝫ ē spāle pctm̄
sꝫ nō sp.ħ ille.Pꝫ g° ꝙ recidiuās ñ tet̃
recōfiti nisi iq̄ꝫtũ op⁹ sit ad oñdēdũ sa
tisfactiōis debitũ modũ ẜm Tho.⁊ ad
demōstrādũ igratitudis modũ ẜꝫ In
no.⁊ glo.Ray.⁊ h° qñ ĩgr̃titudo ē spāle
pctm̄. B .De p̄cepto i medicos ꝙ idu
cāt ifirmos ad ɔfessionē.uide.i.medi
cus.§.p̊.⁊ ex̃ de pe.cũ infirmitas.

Confessio 3.º cui scilicꝫ sit cōfitē
dum.Et qdē regularit̃ qlibet
oꝫ sacerdoti ɔfiteri.nā solis sacerdoti
bus dedit dñs ptātē ligādi ⁊ soluendi
cũ dixit Joh.20. Quorum remiseritis

peccata remittūt eis ⁊c̄. de pe. dis. i. Uerbū dei. ⁊ hᵒ itelligēdū ē de mortalibus Sz uenialia nō oz ꝙ aliqs sacerdoti ꝯfiteaṫ qa ipa ꝯfessio laico fctā sacr̄ale qōdā ē ꝗuis nō sit sacr̄m ꝑfectū. ex ipsa caritate ꝓcedit ⁊ ꝑ talia notū ē ueniale dimitti sicut ⁊ ꝑ tūsionē pectoꝝ ⁊ aquā bñdictā ⁊ hʼmōi. ut. i. peccatuz 3ᵒ. §. fi. hec Tho. in 4ᵒ. dis. 17.

¶ Utrū necē sit cōfiteri ꝓꝓo sacerdoti. R̄ᵒ ſm Tho. i 4ᵒ. dis. 17. Cū sacerdos nō absoluat nisi ligādo ad aliqd faciēdū ille solʼ pōt absoluē q pōt ꝑ ipium ad aliqd faciēdū ligare. iō oz ꝙ hō ꝯfiteaṫ ꝓꝓo sacerdoti. Alienʼ. n. eū absoluē nō pōt uel ligare. ex̄ de pe. oīs. ⁊ de pe. dis. 6. c. placuit. Propꝰ aūt sac̄dos itelligiṫ q̊ ad hᵒ oīs ille q curā aīe illiʼ ordinariā hz sicut papa: legatʼ: ep̄s: sacerdos ꝑrochiaľ. A . Idē i sū. cō. li. 3ᵒ. ti. 34. q. 38. B . Sz nec ꝑrochiaľ pōt absoluē ab oībʼ qa excipiūṫ cāus ep̄ales de qbus hr̄. i. cōfessor ꝑ̊. §. ꝑ̊.

¶ Utrū ꝓpriʼ sacerdos possit ubiqꝫ suū subditū audire ⁊ absoluē. R̄ᵒ ſm Hosti. Ubiqꝫ pōt siue itra territoriuz sue ꝑrochie siue ex̄. Pnia. n. ē de iurisditione uolūtaria. ff. de of. ꝓcon. l. 2. uñ ⁊ de loco nihil exp̄miṫ. ex̄ de pe. oīs. A Idē in sū. cō. eo. ti. q. 35. in fi. B

¶ Utrū audiētia cōfessionuz cōmitti possit alteri. R̄ᵒ ſm Tho. in 4ᵒ. dis. 17. Si aliqs iccirco nō possit audire ꝯfessionē alteriʼ. qa nō hz iurisditionē i ipos q audiēdi sūt. pōt ei cōmitti ꝑ quēcūz hñtē iurisditionē i ipos q audiēdi sūt ut ꝑ ꝓpriū sacerdotē siue ꝑ ep̄m siue ꝑ papā. Si āt aliqs nō pōt audire quia non hz executionē ordinis nō pōt sibi cōcedi ut cōfessiones audiat nisi ꝑ eū q hᵒ ipedimētū remouē pōt. A . Impediti in executione ordinū sūt: int̄dicti: suspēsi: uľ deḡdati ⁊ excōicati. ꝺ q bʼ ex̄ de clerico excōicato int̄dicto uel deposito mistrāte. i rubro ⁊ nigro ꝑ totū. et fortiʼ hētici ⁊ scismatici. uñ ⁊ i sū. con. eo. ti. q. 44. dr̄. Nūqd in articulo necitatis teneṫ qs confiteri sacerdoti heretico scismatico uel siťi si nō pōt inuenire catholicū: R̄ᵒ ſm Ray. Credo ꝙ nō. imo saluo meliori iudicio ꝯsulerē ꝙ nullo mō confitereṫ ei: sz doleat de pc̄tis. ⁊ qa tm̄ distulit cōfessionē. et ꝯfiteaṫ in corde suo ⁊ sufficit ei. Tales n. ponerēt eū ꝺ facili i aliq̊ erroŕ uľ desꝑatiōe. sicut pharisei iudā dicētes cū ꝯfitēṫ eis pc̄tm̄. Quid ad nos tu uideꝛ Math. 27. ⁊ de pe. dis. 6. c. ꝑ̊. ubi hec satꝭ exꝑsse dicūtur i tex. ⁊ glo. Idem credo de excōicato excōicatione maiori. naz etiā illi i articulo necitatis nō ē cōfitendū. Con. Hosti. ⁊ Tho. Itē eo. liᵒ ti. 24. q. 7. notaṫ ꝙ ab hēticꝭ scismaticꝭ uľ excōicatis nullū sacr̄m oz recipi nisi baptismus i necitate mortꝭ catholico deficiēte. B . Et nota h̄ ꝙ si etiā ꝑ ꝓpriū sacerdotē cōmittiṫ nō ꝓpṫ hᵒ oz ꝙ cōmittaṫ tali q alias hēat iurisditōnem suꝑ pplm̄. Sufficit. n. ꝙ hēat iurisditōnē ipe q sacerdoti cōmittit. Itē no. ſm Tho. ꝙ qñ alicui sacerdoti ꝯmittiṫ ꝑ suꝑiorē ꝙ possit audire aliēos ꝑrochianos nō fit ꝑiudiciū ꝓꝓo sacerdoti eo ꝙ iurisditōis ptās ñ ē cōmissa alicui i fauorē suū sz i utilitatē plebis ⁊ ad honorē dei. Et iō si suꝑioribʼ ꝑlatꝭ uideatur expedire ad salutē pleƀ ⁊ ad honorē dei ꝙ aliis ꝯmittāt: i nullo fit ꝑiudiciū iferioribʼ ꝑlatꝭ. nec tēṫ subditʼ iterū petē lniaz a ꝓꝓo sacerdote. lz Ber. i qdā glo. dicat sic. A . s. i. c. oīs. de pe. ⁊ re. B . q glo. pʼea ꝑ Clemētē q̈rtū tā ꝗ oīo f̄ľa dānata fuit i q̊dā ꝑuilegio i dulto ꝑdicatoribʼ ⁊ mioribʼ. qō icipit Quidā temē. ⁊ fuit determiatū i eo ꝙ illi qbʼ a suꝑioribʼ ꝯmittiṫ pñt audiŕ etiā ꝑrochialibʼ sacerdotibus ꝯdicētibus ⁊ iuitis. Et hᵒ ēt tz Io. an. ex̄ de pe. si ep̄s. liᵒ 6ᵒ. A . Satis con. ꝑdictis pe. ut in sū. con. liᵒ 3ᵒ. ti. 34. q. 46. B . Et ꝯfessus sacerdoti hñti ꝯmissionē a suꝑiori. ut dictū ē nō teneṫ cōfiteri ꝓꝓo sacerdoti illa pc̄tā q iā cōfessus ē cum dimissa sint. Sz ꝓpṫ statutū ecclesie de ꝯfessiōe faciēda ꝓꝓo sacerdoti seṁi anno oz eo mō se hr̄e. sicut ille q hz soluz

uenialia ꝛ illa cõfiteri.ut qdã dicũt.uł
ꝓfiteri se a pctõ mortali imunẽ.ut in
ex̃uagãti Joh.22.q̃ icipit.Uas electõis
A. Ibi dr̃ ꝙ ↄfessi rligiosis seu sacerdo
tib⁹ qb⁹ fuerit fcã a supiore ↄmissio ñ
magis tenet̃ iterũ eadẽ pctã cõfiteri ꝗ̃
si alias illi ↄfessi fuissent ꝓpo sac̃doti
Et i h° approbata fuit snia Joh.an.h°
affirmãtis.ꝛ re ꝓbata opio guil.ꝛ alioꝝ
ↄ̃riũ tenẽtiũ.ut no.i directoria lib° p̊.t.
15.§.77°. Quia tñ ꝓp̃us sacerdos tẽt̃
de eo reddere rõnẽ ꝛ ei sacr̃a ministra
re.tenet̃ alteri cõfessus saltẽ sel̃ i anno
oñdere se ꝓprio sacerdoti ꝛ ↄ̃clarar̃ se
ↄfessũ.ut pꝫ ex notatis bꝫ pe.i sũ.cõ.dcã
q.46.Et puto ꝙ sufficiat notificar̃ cui
cunq̊ ꝓprio siue prochiali siue ep̃o si
ue alteri.qa i.c.ois.ex̃ de pe.nõ fit disti
ctio de istis ꝓprius sacerdotib⁹ B

¶ Utrũ i aliq̊ cãu possit qs ↄfiteri alteri
ꝗ̃ ꝓp̃o sacerdoti. R° ẜm Tho 14°. dis.
17.Si sb̃dit⁹ scit sac̃dotẽ ꝓp̃ũ hẽticuꝫ
eẽ:aut sollicitãtẽ ad malũ.aut fragilẽ
qꝛ ad pctm̃ qd̊ qs ei ↄfitet̃ ẽ ꝓn⁹.uel si
ꝓbabilit̃ estimat̃ reuelator ↄfessiõis
uel si pctm̃ de q̊ qs ↄfiteri dꝫ ↄ̃ illuꝫ sit
ↄmissũ.i his casib⁹ ꝛ silib⁹ i qb⁹ ꝓbabi
lit̃ timet penitẽs ex ↄfessione faciẽda
ꝑiculũ sibi uel sacerdoti iminẽ.debet
recurrẽ ad supiorẽ uł ad ip̃m sacerdo
tẽ ꝛ petẽ lniaꝫ alteri ↄfitẽdi:quãsi hr̃e
nõ possit. idẽ ẽ iudiciũ qd̊ de illo q nõ
hꝫ copiã sac̃dotis.uñ magis dꝫ eliger̃ lai
co cõfiteri.nec i h° trãsgredit̃ mãdatũ
eccłie.qꝛ p̃cepta iuris ñ se extẽdunt ul
tra caritatẽ.nec ẽt fit iiuria sacerdoti,
qa p̃uilegiũ mẽt̃ amittere q concessa
sibi abutit̃ ptãte. A .ex̃ ↄ̃ regis.lꝫ. B
Con.Al.Inno.ꝛ guil.Et cõit̃ addunt ꝙ
si nullo mõ põt hr̃e aliũ sacerdotem.ꝛ
nccitas imineat ↄfiteat̃ pctm̃ i genere
sine eo ↄ̃ quo posset malũ ꝑuenire. A
Idẽ i sũ.cõ.li° 3°. titu.34.q.39.i p̃ncipio
B. Hosti.q̊q̊ magis explicat.ꝛ ponit
octo casus i qb⁹ põt qs audire ↄfessiõꝫ
alt̃i⁹ prochial̃.p̊ qñ ꝓprius sacerdos
oio ẽ idiscretus.de pe.dis.6.placuit.nã
qui uult cõfiteri dꝫ q̃rere sacerdotem

qui sciat soluere ꝛ ligar̃e. de pe. dist.6.
qui uult.Sꝫ hoc dꝫ fieri cu lnia.ex̃. de
pe.oio.quã licẽtiã si ꝓprius sacerdos ñ
uult dare:põt ip̃e ad aliũ ire.ex ↄ̃ regis
licꝫ.uł uadat ad supiorẽ ut eũ ↄpellat
uel ip̃e lniam det.ex̃ ↄ̃ iure patronat⁹
nullus. A Tuti⁹ ẽ h° fieri si põt.tñ nõ
uidet̃ ncciuꝫ cũ rõe ignorãtie sacerdo
tis uideat̃ ip̃o iure ↄcessa lnia ↄfitẽdi
alteri.ut i.c.placuit.de pe.dist.6. Et ibi
hoc sentit glo.ꝛ multo magis si ꝓprius
sacerdos eẽt mãifeste uitiosus cũ ma
litia sit ꝑiculosior ꝛ g̃uior ignorantia
ꝓpter qd̊ duri⁹ punit̃.Lucis.12.ibi.Ille
aũt seru⁹ q cognouit uolũtatẽ domini
sui ꝛc̃.Et illa sũt g̃uiora q̃ a deo graui⁹
puniũt̃.ut dicit Hiero⁹.24.q.1.nõ affe
ram⁹.Sꝫ si ꝓprius sac̃dos eẽt hẽticus
scisinaticus uł excõicat⁹.claꝝ est ꝙ ab
istis nõ dꝫ peti lnia cũ etiã locutio cuꝫ
talib⁹ ꝓhibeat̃ .xi. q.3.cum excõicato
Idẽ ẽt uidet̃ si eẽt int̃dictus seu suspẽ
sus.qa nemo põt plus iuris trãsferre i
aliũ ꝗ̃ sibi cõpetẽ dignoscat̃ . ut i .c.ne
mo.ex̃ de re.iuris.li. 6°. Sꝫ si cã ꝓpt̃ quã
qs uult alieno ↄfiteri nõ ꝓcedit ex de
fectu ꝓprii sacerdotis.sꝫ aliter.puta qꝛ
aliqd cõmissũ ẽ ↄ̃ eũ uel suos ꝛ ꝟisilr̃ ti
met̃ scãdalũ si ei fiat confessio dꝫ peti
lnia.ut ex̃ ↄ̃ pe.ꝛ re.c.ois.ibi.Si qs aũt
alieno sacerdoti uoluerit iusta de cau
sa ↄfiteri pctã.lniam prius postulet et
obtineat a ꝓprio sacerdote.Et debꝫ sa
cerdos credẽ petẽti ꝛ allegãti saltẽ in
genere iustã cãm.qa nõ ẽ ꝟisilẽ ꝙ cuꝫ
fallaciis uadat ad pniam.ut dicit glo.
i dcõ.c.placuit.de pe.dis.6 . Et si licẽtia
absq̊ rõnabili cã deneget̃ uidet̃ ꝙ siñ
alia lnia possit ire ad aliũ .qa nõ debꝫ
cedi idiscretioni ꝛ ꝓteruie p̃lati. Et p̃
uilegiũ meret̃ amittẽ ꝛc̃.ex̃ de regis.lꝫ.
ubi si h° ↄcedit̃ cã meliorãde uite quã
to forti⁹ cã recupande salutis.qd̊ magis
ẽ ncciuꝫ.Unde ꝛ Lucis.15°. Gaudiũ ẽ in
celo sup uno peccatore pniam agente
magis ꝗ̃ sup̃.99.iustis q non indigent
pnia.Idẽ etiã putarẽ.s.ꝙ deberꝫ peti
lnia mõ p̃dcõ quãdo cã eẽt ex defectu

ꝓprii sacerdotꝭ ꝓpt̄ pctm̄ n̄ māifestū qa ex eo nō dʒ qs a iurisditōne prelati sui discedē.s.q.4.nōne. B .2° qn̄ pro chian⁹ trāstulit domiciliū suū. nā tūc ille ad quē trāsit iā n̄ ē alien⁹ ſʒ ꝓpus. ex̄ de prochiis.c.fi.3° qn̄ qs ē uagabū dus.ff.de iudiciis.l.heres absēs.4°qn̄ qs q̄rit domiciliū q̊ se trāsferat. nā et is sine domicilio ē.ff. ad municipales l.labeo.i p̄n.⁊.l.ei⁹.§.celsus.5° qn̄ quis deliqt i aliena prochia.ex̄ ꝺ rap.c. p̊.6. q.3 placuit.Si tn̄ pctm̄ occultū ē ⁊ non sit excōicat⁹ a p̄lato illi⁹ loci.pōt etiaʒ de hoc ꝯfiteri ꝓprio sacerdoti. Si āt sit excōicatus a p̄lato illi⁹ loci ꝓpt̄ il lud pctm̄.sicut ꝯsueuit fieri i furtꝭ ⁊ h⁹ q̊ꝝ ignorāt̄ actores:mittēd⁹ ē tal̄ ad ex cōicatorē absoluēd⁹ ab eo. A Cō.gof. Ray.⁊ Tho.i eo.qđ s̈ dictū ē ꝙ qs sor tiat̄ foꝝ rōne delicti.ut i sū.cō.li° 3° tit. 34.q.36.Sʒ glo.Ray.ut ibi pʒ hunc ca sū nō recipit subiūgēs qa qđ dic̄ iur̄ ꝙ rōne delicti sortiat̄ qs foꝝ.itelligēduʒ q̊ ad ꝑtinētia ad foꝝ cōtētiosū.qa pōt illic cōueniri ⁊ iudicari ⁊ puniri de cri mine ibi cōmisso.h ille. Nō fit g° trās latō fori i pnialib⁹ rōne cōmissionis ꝺ licti.al̄ oportēt ꝙ qs diuideret cōfessi onē cōfitēdo diuersa delicta diuersis sacerdotib⁹ ſm ꝙ i dr̄sis deliquit pro chiis ꝯ id qđ dr̄ de pe.dis.5.c.cōsideret ibi caut⁹ sit penitēs ⁊c̄. Pro h° ēt fac̄ qa dr̄ia mag̃ ē int̄ foꝝ seculare ⁊ spūa le.qꝛ spūale nō pōt ita facil̄r trāsferri. ex̄ ꝺ fo.ꝯpe.si diligēti.⁊.c.significasti. ubi pʒ ꝙ lʒ secularꝭ possit se ꝓ sua uo lūtate alieno subiicere iudici.clericus tn̄ n̄ pōt se subicē iudici scl̄ari.dcō.c.si diligēti.nec etiā ecl̄iastico nō suo sine lnia sui epi.dcō.c.significasti. Iteʒ est magna dr̄ia int̄ foꝝ iudiciale ēt in spi ritualib⁹.⁊ foꝝ pniale qa foꝝ pniale ē min⁹ trāsferibile ut notat glo.in.c.ne ꝓ dilatione.ex̄ de pe.⁊ re.Et iō cū n̄ re periat̄ aliq̊ iure cautum ꝙ rōne ꝺlicti qs sortiat̄ foꝝ pniale.nō ur̄ ꝙ h° possit fieri.⁊ ꝙ stādū sit regule gn̄ali de pro prio sacerdote.ut i.c.ois.de pe.Et iura

in ꝯtrariū all̄ata loquūt̄ i iudicialib⁹ ut satis pʒ ituētib⁹. Hoc ēt approbat gn̄alis consuetudo qa uidem⁹ ꝙ peni tēs ꝯfitet̄ uni sacerdoti uniuersa pctā q̄ cōmisit ꝑ totū mūdū ⁊ nūq̄ remitti tur ad sacerdotes locoꝝ i qb⁹ deliqt ꝓ absolutione. Et optia legū int̄pres ē cōsuetudo.ff.de legib⁹.l.si de int̄pre tatione. B .6° rōne studii ut qn̄ cl̄ici de p̄latoꝝ suoꝝ licētia accedūt ad stu dia.nā tūc efficiūt̄ ꝺ foro ⁊ eccl̄ia illi⁹ ad quē accedūt dū ibi manēt.ar. ff. de iudi.l.si lōgi⁹.§.p̊. A .Inno.i.c.ois.ꝺ pe.dicit ꝙ scholares ⁊ alii incole anna les ⁊ mercēnarii dn̄t confiteri sacerdo ti prochie quā icolūt ꝑ ānū ⁊ ab eo po terūt absolui.ar.16.q.1.q̄sti.ubi dicitur ꝙ debēt ibi soluē decimas ꝑsonales. qꝛ ibi recipiūt eccl̄iastica sacr̄a ꝑ anni circulū. Alii tn̄ dicūt ꝙ idem ē ēt si ad min⁹ tēp⁹ ꝯducāt domos.ar.ex̄ ꝺ deci mis ad apl̄ice.⁊ maxie si ꝓrogaret̄ sin̄ fraude cōductio ul̄ hitatio ultra nati uitatē uel pasca.qa tūc ex p̄cepto dcē ꝺ ecre.ois.sꝑ debēt ꝯfiteri ⁊ cōicare. h ill e.Uidētur p̄dicta posse concordari ut secūda opio itelligat̄ qn̄ qs licʒ non steterit i aliena prochia ꝑ ānū.tn̄ deli berauit ibidē stare.nā eo ip̄o ꝙ qs ꝺli berat i aliq̊ loco habere domiciliū ibi sortit̄ ⁊ foꝝ.ut i.c.fi.ex̄ de prochiis. Et habitatio ānualis ur̄ q̊ddā domiciliū q̊ ad sacr̄oꝝ ꝑceptionē.dcō.c.questi.ul̄ qn̄ habitare deliberauit parū minus q̄ ꝑ ānū.nā id qđ modicuʒ ē rō appre hendit q̈ si nihil.ut no. Tho.scđa scđe q.66.ar.6° Uel qn̄ sic se hʒ consuetudo Nā ꝯsuetudo i talib⁹ cōfert iurisditio nē.ut no.in sū.cō.li° 3° ti.34.q.57.circa finē.Uel qn̄ scholares accedūt ꝺ lnia p̄latoꝝ suoꝝ ad studiū. Tunc.n.uidet̄ eis data lnia recipiēdi sacr̄a.ibidē. ut i.§.proximo. Et qđ dictuʒ ē i scholari. idē ē ⁊ i q̊cūq̄ alio.ut ⁊ dic̄ Inno. Qui etiā subdit.In oib⁹ tn̄ p̄missis tuti⁹ ē ꝙ ⁊ uia tores ⁊ alii sꝑ a propō sacerdo te lniaʒ accipiāt spālē. B .7° tpe ne cessitatꝭ ut qꝛ i̇ſ irmat̄ ad mortē.uel dʒ

ītrare iustū bellū seu mãe ⁊ deest pro
pꝛiꝰ sacerdos ita ꝙ etiā laico licet tūc
cōfiteri.de pe.dis.i..quē penitet. ō ɔse.
dis.4.sanctū.s° si ponat spē i ratihabi
tione ꝓpꝛii sacerdotis.h ꝯHosti. Sed
iste casus sꝰ cōiter nō tenet q₂ ratiha
bitio i talibꝰ nō h₃ locu₃.ex̄ de re. iur].
actus lib° 6°. A .Dictū ꝯHosti.pōt itel
ligi qñ ista ratihabitio non refert ad
futurū.si p̄latus ɔfitentis cōtentabit
s₃ super pñti qa cōtētat ut pōt extima
ri ex aliqbus ɔiecturis ex qbꝰ elicitur
ipsius p̄lati tacitus ɔsensus.ut.ī .§.7°.
Utrū unus Et ꝫm hoc uidet itelligen
dū qō dicit glo. Ray.ut notat i sū.con.
li° 3°. ti.34.q.45.uidel₃ ꝙ sub hac spe
rati nullus pōt absoluere alienū pro
chianū.⁊ si de facto absoluat eū etia₃
noie p̄lati sui.nō debet se gerē pro ab
soluto ante ratihabitionē ꝓpꝛii sacer
dotis.nec ante intrare ecclīam. nec in
gerere se cōioni fidelium si erat excōi
catus maioꝛi excōicatōe.aut ēt recipe
eucharistiā si moꝛtale erat pctm̄ ō q ɔ
fessus ē alieno sacerdoti. B .Addunt
ulteriꝰ ꝯHosti.⁊ Ray.ꝙ i oi casu i q sa
cerdos pōt audire prochianū alienu₃
ɔsulūt ꝙ ei iniūgat ut se sacerdoti ꝓ
pꝛio repñtet.ar.ex̄ ō sen.ex.ō ceto. ⁊.c.
ea noscit.⁊.c.qō de his i fi. A .ꝯHosti.
simplicit dicit iiūgat.s₃ Ray.ɔsulit.uñ
etiā ⁊ glo.eius sup ₰bo cōsulo ait.Exq
magr̄ dic ɔsulo.ē argumētū ꝙ nō tēt
q₂ ad cōsilia nullus tenet nisi obliget
se ad illa.Pōt dici ꝙ q ad simplice₃ re
pñtationē oio expedit saltē selꝫ i anno
ꝓpter statutū ecclīe.q vo ad iterādu₃
ɔfessionē uel ad accipiēdū pniam non
uꝛ nccē ex q selꝫ fuit legitie absolutus.
ut s̄.§.3°. nisi forte ipi sacerdotes nullā
hērent curā de suis prochialibꝰ utru₃
ɔfiteant ulꝫ nō.qa tūc illa pñtatio fru
stra fieret.Itē nisi ī casu excōicatiōis
tūc.n.absoluto d₃ iniungi ut q̄₃ citius
poterit se pñtet ei a q fuerat absoluen
dꝰ ipiꝰ mādatū hūilit recepturꝰ.dcō.c.
ea noscit.cū reliqs.Et h° argumēto idē
uꝛ dicēdū de oibus casibꝰ spālit reser

uatis pape seu epis maxie circa iple
mētū uel dispēsationē uotoꝛū ut iiun
gatur ɔfitētibꝰ ut q̄₃ citiꝰ poterūt se r
pñtent eisdē ad accipiēdā nccīam ab
solutionē uel dispēsationē ne i h° a ne
gligētia teneāt. B .Itē dicūt ꝙ non
debēt cōfiteri cuicūq₃ sacerdoti s₃ po
tiꝰ ei q alꝫ iurisditionē h₃. A . ꝯHoc nō
uꝛ nccīu₃ ut pōt colligi ex dcis s̄.§.3°. ni
si forte q ad sacerdotes ad ɔfessiones
audiēdas nō habilitatos.sicut pōt pa
tē ex positis i sū.con.eo.ti.q.40.ubi dꝛ
ꝫm Ray.ꝙ i casibꝰ i qbꝰ pōt confiteri
alteri q̄₃ ꝓpꝛio sacerdoti.nō pñt audiꝛ
cōfessiones illi sacerdotes qbꝰ nō ē da
ta ptās ab epo excepto articulo nccita
tis.Et duplex ē rō.Una qa isti nō sunt
inōi dādi iurisditionē ei q alꝫ nō h₃.i.ꝓ
pter hos casus.dic glo.nō dat iurisditō
illi q alꝫ nō h₃.Alia rō ē q₂ l₃ ipi penitē
tes sint absoluti ꝙ possint ɔfiteri aliū
q̄₃ ꝓpꝛio sacerdoti:non tñ isti sūt abso
luti ꝙ possint audire. Itē ꝓpꝛiꝰ sacer
dos nō potuit dare talibus iurisditōm
seu ptātē talē.s₃ eps solus pōt illis qui
sūt i suo epatu.nō tñ aliis q sūt i aliis
epatibꝰ.ar.16.q.1.ꝑuenit.⁊.§.ecce i hoc
⁊.§.h° idē.Glo sup ₰bo nō tñ aliis. dic
Ego credo sine p̄iudicio ꝙ pōt cōmit
tere etiā illis q sūt i aliis epatibꝰ ea q
ꝑtinēt ad iurisditionē uolūtariā.sed il
los nō pōt cōpellere ad suscipiendū ɔ
missionē eius cū eis nihil p̄cipe possit
S₃ certe Ray.nō loqt de cōmissiōe:s₃
ō habilitatione ad audiētiā ɔfessionū
quā nō uꝛ posse cōferre eps nō suo clēi
co.sicut ⁊ ipm oꝛdinare nō pōt .71. dis.
si quis.cū supdictis.s.ꝙ sacerdotes nō
possunt audire confessiones nisi pꝛius
fuerint ab epo instituti siue licentiati
Con.Goff.ut in dicta.q.40.dicēs gene
raliter nō licere religiosis.nisi ab epo
de consensu sui p̄lati fuerint instituti.
Con.etiā cū h° glo Ray.Sed ꝯHosti.di
cit ꝙ si qs hēat lniam iudic] sui ꝙ spā
liter tali possit ɔfiteri imo etiāsi lnia₃
hēret i genē ꝙ possit ɔfiteri cuicū₃ uo
luerit uel siplicit ꝙ alteri possit ɔfitēi

in his duob⁹ casibus si subditus recur
rerit ad discretiorē siue religiosū siue
aliū.ul' ex cā ad nō ita pitū dū tñ pitū
⁊ honestū secure cōfiteť ⁊ ali⁹ secure
audiat.ar.ex̄ eo.ne ꝓ dilatōe. Jura āt
q̄ ꝓ se idu cūt Ray.⁊ Goff.itelligit ho.
qñ h⁹mōi sacerdotes ⁊ religiosi uolūt
audire sine lnia iudic[peccator[. uel si
ne lnia abbat[nulla alia nccitate istā
te.Secus tñ i casib⁹ q ad epm ptinent
h ibi.Dictū hosti.ut mihi uť ñ ꝯriať p̄
dictis.qa ip̄e loqť de sacerdotibus ad
cōfessionē habilitatis .Ray.⁊o ⁊ goff.
de non habilitatis qui habilitari non
pñt nisi a ꝓprio ep̄o de consensu sui p̄
lati qñ habilitādus ē religiosus. Et ex
p̄dictis pōt cōstare ꝙ sacerdoti nō ha
bilitato nō pōt cōmitti audiētia cōfes
sionū nisi p eū q pōt eū habilitař. B

An pegrini ⁊ romipete possint ꝯfitēi
alieno sacerdoti. R° ꝺm guil. Si acce
perūt perā ⁊ baculum a ꝓprius sacer
dotib⁹ siue alr ō eoꝝ lnia iť arripiāt.p̄
sumēdū ē datā eis eē lniaȝ ꝯfitēdi. A
Ad h° addit ip̄e guil.ō eis q̄ ꝯmiserūt
i uia.uel q̄ p obliuionē dimiserūt cōfi
teri:aut etiā sciēter.dū tñ de illis ꝓpo
nāt[cōfiteri ꝓprio sacerdoti postq̄ re
dierit.Sȝ forte h° posset itelligi ō casi
b⁹ reseruat[.nā de aliis cū sel' legitime
fuerit cōfessus ⁊ absolutus nō oȝ ꝙ ite
rū ꝯfiteať.ut pȝ s̄ abbas ad fi.i additō
ne.Uñ ⁊ Jnno.i.c.ois.ex̄ ō pe.⁊ re.dicit
his casib⁹ simpliciť datā eē lniaȝ et nō
addit hāc limitationē quaȝ ponit glo.
Ray.seqť i glo . Ray.⁊ etiā notať i sū.
con.eo.ti.q.39.Jntelligo ēt talib⁹ datā
lniam eē recipiēdi eucharistiā i pasca
Jdē dicit Jnno.i dcō.c.ois.Et de religs
sacramētis puto ꝙ sit itelligēdū de ne
cessariis cū rōne nccitat[intelligāť h
pmissa ⁊ nō aliť. B . Si aūt sine lnia
ꝓprii sacerdot[pegrināť nō pñt absol
ui ab alio nisi i nccitate.Et idē ē ō aliis
negociatorib⁹ ⁊ uiatorib⁹.Con.Jnno.
⁊ hosti. A .Jmmo h fuerūt ꝓp̄e dcā
nō guil.sȝ Jnno.Et addit.Tuti⁹ ē sp in
talib⁹ lniaȝ a ꝓp̄o sacerdote sp̄ālē hr̄e

ut dicit i dcō.c.ois.⁊ pȝ ēt i dcā.q.39. B

Utrū pegrinās q hȝ crimē cui⁹ abso
lutionē retinuerat sibi ep̄s: i pegrina
tione possit absolui a simplici sacerdo
te. R° ꝺȝ guil. Pōt absolui maxie si in
stet tēp⁹ gnāl' coiois ut in pasca.Sȝ dȝ
ei iiūgi ꝙ cū hūerit copiā sui ep̄i iteꝝ
ꝯfiteať ei.⁊ ab eo recipiat pniaȝ ō illo
h guil. A .Jdē in sū.cō.dcā.q.39 .p⁹ p̄n
cipiū. B .Ueri⁹ uť ꝙ si tāta fuerit ne
cessitas ꝙ iste potuit absolui ab alio.
nō oȝ ꝙ iterū cōfiteať uel absoluať. sȝ
tñ si ē aliqd satisfaciēdū ꝙ satisfaciat
⁊ ēt si ob dictā cāȝ fuissȝ excōicat⁹ ⁊ ab
ip̄o sacerdote fuisset absolut⁹.si p⁹ea
nō repñtat se ep̄o rēicidit i eandē sniā
ut s̄ absolutō 4.° §.p̊.Si uero non fuit
nccitas nec absolutio ualuit.De q̄ ncci
tate dictuȝ ē s̄.§.5.° ⁊.7.° A .Jbi diciť
de nccitate piculi mort[.Et sic uť sētiť
ꝙ instās tēp⁹ cōionis ñ sit iusta causa
q̄re qs possit absolui ab alieno sacer
dote ⁊ sp̄āliť de casib⁹ ep̄alib⁹. Et beñ
qꝛ h° ñ uť repiri iure cautū maxie cuȝ
cōio possit differri ad tēp⁹ ex cā.ex̄ de
pe.⁊ re.ois.Et iteri pōt redire ad ꝓp̄uȝ
sacerdotē.ul' ab eo p nūciū seu litterā
lniam postulare.qd̄ si nō facit cū pos
sit uť potius malitia q̄ȝ nccitas:ul' si ali
q̄ iusto ipedimēto ꝓtēdēť eius pegria
tio p ānū efficiť fori illi⁹ loci ⁊ ibi pōt
recipe sacrā.ut s̄ §.4.° ⁊.6.° . B

Utꝝ un⁹ sacerdos pochial' possit au
dire ⁊ absoluē aliū sacerdoteȝ. R° ꝺm
guil.nō pōt sine lnia supioris gnāli ul'
sp̄āli lnia exp̄ssa uel tacita.nā ⁊ si ep̄s
scit cōiter sic fieri ⁊ tolerat.eo ip̄o p̄su
mēdū ē tacite approbare ⁊ lniam dař
Jdē hosti. A .Jdē in sū.cō.li° 3.° ti.34.
q.42.ubi addiť ꝺm hosti.ꝙ h° nō mul
tū expedit fieri.Jdē eadē rōne uť i ali
is q cōfitenť nō suis sacerdotib⁹ suis
sciētib⁹ ⁊ nō cōtradicētib⁹ cū possent.
ar.8ȝ.dist.error.⁊ ex̄ de ⁊bo.sig.intelli
gentia.Nulla tñ consuetudine pōt in
duci ut qs p̄ter uolūtatē ꝓprii sac̄do
tis possit cōfessorē eligē.ex̄ de pe. ⁊ re.
si ep̄s li° 6.° B

¶ Utrū liceat ɔfiteri laico. R° ſm pe.
nō licet niſi i neccitat] articulo ut ſi i ex
tremis agēs nō hēret ſacerdotē. ⁊ tūc
ſ3 q̊ſdā tenet laico ɔfitēi. S3 ꝓbabili⁹
⁊ ueri⁹ ē ꝙ nō tenet ō neccitate .l3 ō tli
iudicādū ē ſicut de illo q nō h3 copia3
cōfeſſoꝛis. A .Et rō pōt eē q2 ſolis ſac
dotib⁹ conceſſa ē ptās ligandi atq3 ſol
uēdi.de pe.diſ.1.ꝟbū dei. B .Et l3 lai
co cōfiteri nō ſit de p̄cepto: ē tñ de con
ſilio.Lō.guil. A .Jdē i ſū.cō.eo.t.q.43.
ubi pe.nō dic ꝙ nō liceat cōfiteri laico
l3 ꝙ nō ē ſufficiēs niſi i neccitate.ul' niſi
reſpectu pctōꝝ uenialiū.qō puto itel
ligendū niſi i illis caſib⁹ in qb⁹ uenia
lia ſūt ō neccitate ɔfeſſiōis.ō q̄ s̄ cōfeſ
ſio 2°. §.6°. in additione. B .Et ita itel
lige dcā Tho.s̄.§.p̊ ⁊.5°.

¶ An liceat i neccitate cōfiteri ſacerdo
ti hētico ſciſmatico uel excōicato uel
ſili. R° ſm Ray. Nullo mō.de pe. diſt.
6.c.p̊.S3 doleat ō pctis.⁊ ꝙ tm̄ diſtulit
cōfeſſionē ⁊ ſufficit.Lon.' hoſti. ⁊ tho.
A .De h° lati⁹ s̄.§.3°. i additōe. B

¶ Utrū ſacerdos prochial' dēat credet
ſubdito dicēti ſe ɔfeſſū alteri ut ſic ei
det euchariſtiā. R° ſm Tho. i q̊dā q̊li
bet.Jn foꝛo iudiciali cr dit hoi ō ſe ⁊
ñ ꝓ ſe.Jn foꝛo aūt pniali credit hoi ꝓ
ſe ⁊ ō ſe.Si g° ſit ipedimentū euchari
ſtie tle qō ad foꝝ iudiciale ptinet . pu
ta excōicatō ñ tenet ſacerdos credē ſb
dito quē excōicatū nouit niſi ei ō abſo
lutōe cōſtet.Si aūt ſit ipedimētū qō
ad foꝛū pnie ptineat.ſ.pctm̄.tenet cre
dē ⁊ iuſte agit ſi euchariſtiā denegat
Lō.pe.⁊ hoſti. A .Glo ꝟo Ray. ut p3 i
ſū.cō.li° 3°. ti.34.q.48.dic ꝙ non tenet
ei credē etiā ꝙ ɔfeſſus ſit ſupioꝛi ⁊ ab
ſolut⁹ niſi cōſtiterit ei de h° p lr̄as ſu
pioꝛis uel alio mō legitimo.Et ſubdit
auctoꝛ ſūme.S3 h̄ ne ōria ſint p̄miſſiſ
itelligas ō pctis manifeſtis .uel quan
do ſuū ſubditū ꝓbabilit h3 ſuſpectu3
nā de occult] nihil pōt ſcire ſacerdos :
niſi p ipm.Satis ur' poſſe dici ꝙ nō te
neat ei credē etiā de occult].Licet eni
pctā occulta ſint ſolū foꝛi penitētialis
tm̄ nō cōfiteri ptinet ad foꝝ iudiciale.
cū nō cōfitēs debeat ab eccl'ia arceri ⁊
eccl'iaſtica p̄uari ſepultura.ex̄ de pe.⁊
re.c.oīs.Poſſet tñ credē fidedigne ⁊ ti
moꝛate pſōe qa ꝟiſil'r h⁹mōi pſona ñ
mētiret.ar.xi.q 3.q oipotētem. B

¶ Utꝝ frib⁹ p̄dicatoꝛib⁹ ⁊ mioꝛibus
liceat cōfeſſiones audire. R° olim lice
bat eis ex p̄uilegiis ⁊ ſpāliter ex cōſti
tutione Bñdicti.xi.q̄ incipit.Jnter cū
ctas.q̄ hodie oīa uacāt .l3 ad h° ꝙ poſ
ſint audire o3 ꝙ mgr uel ꝓuicial' p̄di
catoꝛū ul' eoꝛū uicarii ⁊ gnālis ul' ꝓui
ciales miſtri uel cuſtodes mioꝝ.p̊ qdē
accedāt ad pñtia oꝛdinarioꝝ p ſe ul' p
alios frēſ ⁊ petāt ut frēſ q electi fuerit
i eoꝛū ciuitatib⁹ ⁊ diocesib⁹ cōfeſſiōes
audire ualeāt ⁊ pnias iponere et peni
tentes abſoluē.Poſt hoc dicti p̄lati oꝛ
dinū eligant pſonas idoneas ⁊ pꝛeſen
tēt ul' pñtari faciāt dictis p̄latis eccl'ia
rū ut de ipoꝛū lnia ⁊ gr̄a poſſint audit
tñ pñtati nō ꝓpter h° poterūt audire
i alio epatu. A .Jntellige niſi pſonaſ
dioceſis ubi fuerit cōſtituti. q2 cu3 ſit
uolūtarie iuriſdictōis pōt ubiq3 exerce
ri.ut.s̄.§.2. B .Et debēt ipi electi i nu
mero eē ꝓut uniuerſitas cleri ul' ppl'i
exigit.Et ſi p̄lati lniam cōceſſerit tūc
p̄dicte pſone officiū dictū exeq̄nt.S3
ſi dicti p̄lati eccl'iarū quēq3 de pñtatiſ
nō admiſerit loco ei⁹ ponat alter . Si
ꝟo abſolute dare lniam recuſauerint
ɔceditur eiſ licētia auctōitate ap̄l'ica. tñ
i hoc ñ hñt pluſ q3 ſacerdotes prochia
les. A .ſ.hēant de iure cōi.ut ī textu .ī
alſ'ato. B .niſi eccl'iarū p̄lati ampli⁹
dare uellēt ſibi.h̄ ī cle.de ſepul.duduz.
A .in.§.ſtatuim⁹.Et itelligit de dioce
ſibus i qb⁹ ſūt loca fratꝝ.uel ō ꝓpiqs
qñ ibi nō ſūt loca.Uñ in dcō.§.dr̄.Sta
tuim⁹ auctoꝛitate ap̄l'ica.ut i ſingul' ci
uitatib⁹ ⁊ diocesib⁹ i qb⁹ loca fratru3
ipoꝛū ɔſiſtere dignoſcūt.⁊ i ciuitatib⁹
⁊ diocesib⁹ locis ipis uicinis i qb⁹ loca
h⁹mōi nō habēt.mgr' p̄oꝛeſ ⁊c.Silr'ter
etiā ut ibi p3 ꝙ frēs p̄dicti non pñt de
putari ad audiendum cōfeſſiones per

ꝓuintias s; ꝑ dictas tm̄ dioceses. Itē
ibi dr̄ ꝙ ista pn̄tatio dꝫ fieri ꝑlatis lo
corū. ⁊ ꝺm guil. ⁊ i directoria li° p̄. ti. 15.
§. 16 Hic noīe ꝑlatoꝝ dēmus itellig̃
ep̄os ⁊ eoꝝ loca tenētes de iure ul' cō
suetudine. sicut sūt illi q de iure ul' ꝺ ꝯ
suetudine sede uacāte eccl'ias regūt. ⁊
stricte accipit nomē ꝑlati. ⁊ sic ex̄ ꝺ of
fi. ordi. si ep̄s. ⁊ de tēpo. or. cū nullus. li°
6°. Large accipit. ex̄ de offi. or. cū ab ec
clesiarū. Sed qd si ꝑlati ꝑma oblatōe
facta rn̄deant ꝓuicialib' ꝑorib' ul' mi
nistris seu missis ab eis nō eligat; ne
ꝙ pn̄tetis aliq̊s nobis: q² nō admitte
m' eos: nūqd poterūt electi ꝑ eos sīn̄
aliq̄ alia pn̄tatiōe auctoritate pape ꝯ
fessiōes audire? R° i directoria eo. ti. §
72°. dr̄ ꝙ sic. qa i his q̄ certa sūt nō est
loc' ꝯiectur; .ar. i cle. ꝙuis. de appl'. nec
refert an p' uel posteri' h° ꝯneget. B

Sed nūqd ep̄s sine ꝑdicta solēnita
te pōt dictos religiosos ad ꝯfessiones
acceptare? R° certe pōt ꝯmittēdo eis
iurisditionē suā. ut s̄. §. 4°. A. Idē i di
rectoria eo. ti. §. 73°. B. Immo ēt hn̄t
ex ꝑuilegio Clemēt; q̄rti ꝙ si ꝑlati h°
ꝯcedāt cōcessio ip̄a durat etiā p' mor
tē ꝑlatoꝝ donec eccl'iis ꝓuisū fuerit ꝺ
pastore.

Cui debēt cōfiteri curiales? R° ꝺm
Hosti. papa pōt sibi eligē quēcūꝫ uult
Cardinalis absens cā legatōis eodem
mō pōt sibi eligē. ar. ex̄ ꝺ pe. ne ꝓ dila
tōe. Si āt ē i curia ꝯfiteri dꝫ pape l' pe
nitētiario. Est tn̄ tuti' ꝙ a papa lniaꝫ
hēat. A. ut sibi eligē possit ꝯfessorem
cū tal' pape s'bsit imediate. Et h° dico
except; ep̄is q oēs i h° st̄ ꝑuilegiati. d
c. ne ꝓ dilatōe. ⁊ i sū. cō. li° 3° ti. 34. q. 57
B. Capellani ꝟo ⁊ ceti curiales q sūt
de familia pape ꝯfiteāt pniario ⁊ non
alii. Si sūt cū cardinalib' possunt de
lnia dn̄i sui q curā eoꝝ hꝫ ꝺ ꝯsuetudi
ne curie ēt alii ꝯfiteri. ar. 6. q. 3. placuit
⁊ ex̄ de pe. oīs. A. Idē in dcā. q. 57. ubi
ēt imediate subiūgit. Sꝫ ⁊ pniario pa
pe pn̄t oēs sine aliq̄ lnia cōfiteri. B

Cui debēt cōfiteri ꝑlati. R° ꝺꝫ Ho
sti. Patriarche: archiep̄i: ep̄i: oēs etiā
inferiores ꝑlati exēpti pn̄t sibi elige
ꝯfessorē ꝓuidū. ex̄ ꝺ pe. ne ꝓ dilatōne
A. Etiā si isti ꝑlati uenerit siue sint in
curia romana lꝫ qdā ꝯtrariū dixerint
ꝺm Hosti. ut i sū. cō. dcā. q. 57. Et ut hr̄
eo. tit. q. 61. Ray. ur̄ h° limita redicens.
Pōt ep̄s ⁊ exēptus eligē sibi ꝯfessorē
Hoc aūt intelligo nisi sit excōicatus
maiori excōicatōe. ar. ex̄ de cle. ex. mi.
c. si celebrat. Sꝫ glo. ei' exponēs dic̄. s.
ille q eligit i ꝯfessorē. q² tūc n̄ possꝫ eū
absoluē sic ligat'. Si. n. eēt ligat' mio
ri excōicatōe tm̄ posset eū absoluē. ar.
dci. c. si celebrat. Itē ꝺm glo. Ray. et in
dcā. q. 57. si aliq̄ eccl'ia exēpta ē n̄ ꝓpt
h° singuli de collegio pn̄t sibi eligē cō
fessores ex q̊ hn̄t abbatē ul' ꝑorē uel ꝺ
canū cui subsūt. sed h' mōi abbati uel
priori uel decano ꝯfiteri debēt. ul' alii
de mādato ei'. Si aūt h' mōi decanus
uel ꝑpositus de ꝯsuetudine nō hꝫ curā
aiaꝝ illaruꝫ. nec ordinari' nec ip̄a uni
uersitas: nec alius nisi solus papa. nec
tūc singuli possent sibi eligē ꝯfessoreꝫ
qa illud. c. ne ꝓ dilatōe nō loqr̄ nisi de
ꝑlatis tm̄. un̄ in h° casu recurrendum
est ad papā qui ꝓuideat talibus ꝺ cō
fessore. B. Sꝫ tn̄ sic electus non habꝫ
potestatem absoluendi ab excōicatio
ne maiori uel a casibus grauioribus
lꝫ qdā ꝯtrū dixerit. ar. ex̄ de pe. si ep̄us
li° 6°. A. Ibi dr̄ ꝙ ꝯfessor elect' ex licē
tia ꝓprii ep̄i nō pōt absoluē a casib'
ep̄o sp̄alit reseruatis. Iō nō ꝓbat illō
ad qō allegat. sꝫ ꝙ cōfessor electus a
ꝑdictis de licētia pape nō possit se itro
mittere de reseruatis pape. de aliis āt
sic. sicut ⁊ sentit Hosti. dicēs ꝙ ubi ex
empt' eligit hꝫ ptātē electus pniariū
pape. Si ꝟo ali' eligat hꝫ ptātē iudic;
illi' cui subest is qui eligit. ut tn̄ sp pu
blica ⁊ ḡuia excipias. ut i sū. cō. dicta. q
61. Pro istis public; ⁊ ḡuib' intelligo
casus ep̄ales. ꝑ dcm̄. c. si ep̄s. Item ut
pꝫ in eadē. q. 61. glo. Ray. dic̄ ꝙ benefi
cia ꝑncipū late intꝑretanda sunt. ff. ꝺ
ꝯsti. ꝑn. l. fi. Pōt dici ꝙ illud. c. ne pro

dilatione nō loqͬ tm̄ ꝺ absolutōe ma
ioris excōicatōis dū tn̄ absolutōnē hꝰ
mōi sibi n̄ reſuauerit papa. ł nisi sn̄ia
lata sit ab hoie. q̄a tūc ab ip̄o excōica
tore peteda ē absolutio. Et cū hᵒ uř cō
cordare sat̄ dictū ·Hosti. sup̄ positum
ut ⁊ ibi s̄bdit. B. Alii iferiores p̄lati
nō pn̄t eligē sibi nisi de lnia pape ł ep̄i
uel ꝓprii sacerdotꝭ. un̄ ⁊ abbas ⁊ qcū
q̄ p̄latus nō ep̄us. nec exēptus ꝯfiteri
dꝫ ep̄o: monachi abbati. uel s̄ꝫ regule
statuta possunt etiā confiteri ep̄o si ei
subsūt. Decanus: p̄posituꝰ: thesaurariꝰ
⁊ q̄libet canonicꝰ ⁊ sacerdotes ꝓchi
ales. ⁊ familia ep̄i ꝯfiteri debēt ep̄o uł
alteri de eius lnia. A Idē i sū. cō. libᵒ
3ᵒ ti. 34. q. 57. ubi dř etiā de ꝓchiali
q̄ ꝯfiteri dꝫ ep̄o uel alii cui forte subē.
Itē de familia ep̄i nihil ibi dř s̄ꝫ in. q.
60. dř s̄m ·Hosti. q̄ familia ep̄i uel ar
chiep̄i si sit de aliena diocesi. idē ꝺ illa
uř qꝺ de familia alteriꝰ p̄ncipis laici
Si ꝯo sit i diocesi ꝓpria tūc ei confite
ri dꝫ uel cui ip̄e mādauērit. s̄ꝫ ēt pōt ꝑ
p̄o sacerdoti de cꝰ ꝓchia ē ꝯfitēi. B
Cui debēt ꝯfiteri reges ⁊ alii seclares
dn̄i: Rᵒ s̄m ·Host. Si rex hꝫ domiciliū
p̄ncipale i aliq̄ ciuitate: illi ep̄o ꝯfitēi
dꝫ uel sacerdoti nisi sup̄ hoc hr̄et p̄ui
legiū. Idē dicēdū ē ꝺ duce: marchiōe
⁊ oibus hn̄tibꝰ latas iurisditōes in di
uersis ep̄atibꝰ. Sꝫ si hn̄t domicilia in
diuersis locis: ⁊ nō apparet qꝺ sit p̄nci
palius pn̄t ꝯfiteri ei in cuius ꝓchia
morāť. uel qꝺ tutiꝰ ē de licētia ep̄i eli
gant sibi ꝯfessorē. aut si loca sūt i diꝯ
sis ep̄atibꝰ de lnia utriusq̄ ep̄i. A. ut
pꝫ in sū. con. eo. ti. q. 57. ·Hosti: aliter ui
detur loqui dicēs sic. Imperator ⁊ im
peratrix de antiquissima cōsuetudine
ꝯfitēť capellanis suis q̄ hn̄t curā aiaꝝ
de cōsuetudine nō reprobata ꝑ papaꝫ
ar. ex̄ de fo. cōpe. cū cōtingat. ·Papa tn̄
si uellet talē posset cōsuetudinē repro
bare. Tutior ē uia q̄ tales ꝓ se ⁊ fami
lia sua ipetrēt lniaꝫ ꝯfessorē eligēdi ni
si alio p̄uilegio sint muniti. ·Rex si hꝫ
domiciliū ꝓpriū ⁊ p̄ncipale i aliq̄ ciui
tate: illi ep̄o cōfiteri dꝫ. nisi forte secus
obtineat de cōsuetudine āt iq̄ q̄ alicui
ecclie hᵒ p̄uilegiū daret. uel nisi super
hᵒ hēret aliqꝺ p̄uilegiū sp̄ale. Et qꝺ di
ctū ē de rege idē intelligendū ē ⁊ de oi
bus hn̄tibus latas iurisditōes ⁊ i diꝯ
sis ep̄atibus siue sit dux siue marchio
siue comes. ·Idē dico ꝺ ꝓcere siue ba
rone si tātus ē q̄ sub se hēat ciuitateꝫ
uel ciuitates. Si tm̄ castra hēat confi
teri debet illi sacerdoti ifra cuius ꝓ
chiā ꝓp̄ū ⁊ p̄ncipale domiciliū hꝫ. uł
de ip̄iꝰ lnia alii. ex̄. eo. ois. Si tn̄ baro
habeat domiciliū i diꝯsis castris. nec
apparet qꝺ sit p̄ncipaliꝰ s̄m ·Hosti. ⁊ i
sū. cō. eo. ti. q. 58. uř q̄ possit ꝯfiteri cui
libet q̄diu ifra ꝓchiā suā moratur.
uel qꝺ tutiꝰ ē ꝺ lnia sui ep̄i eligat sibi
unū cōfessorē. q̄ si castra ⁊ domicilia
sint i dr̄sis ep̄atibꝰ ab utroq̄ ep̄o lnia
ipetreť. uel a metropolitano. Sꝫ si sūt
i diuersis ꝓuītiis recurrať ad p̄mateꝫ
uel ad papā. h̄ ibi. Videť tn̄ q̄ lnia pri
matis siue archiep̄i nō sufficiat cū nō
hēat hāc iurisditiouem erga subditos
suffraganeoꝝ. nisi dū uisitat ꝓuinciā
ex̄ de cēsibꝰ. c. ꝑpetuo. liᵒ 6ᵒ. licet dēat
scire q̄s sit cōfessor ep̄i. ⁊ ēt ip̄m possit
cōpellē ut sibi cōfiteať si suspectū ha
beat cōfessorē. q̄a ab ip̄o de aia eius rō
exigeť. ut ex̄ de of. or. pastoralis. ⁊ c. ir
refragabili. s̄m ·Hosti. ⁊ i sū. con. eo. ti.
q. 64. Distigue tn̄ inter crimina publi
ca ⁊ occulta. ut idem hosti. dicit sup̄. c.
ne ꝑ dilatione. h̄ ibi. ·Hec distictio uř
obtinere ad processum iudicialem in
quo agitur de manifestis tm̄. non quo
ad pniālē i q̄ p̄ncipaliter agiť ꝺ occul
tis. ut in. c. fi. ex̄ de simonia. B
Quid ꝺ his q̄ ꝑ p̄te anni manent in
una ꝓchia ⁊ ꝑ p̄te āni manēt i alia.
·Rᵒ s̄m hosti. Si se trāsferūt aio rema
nēdi: fiūt ꝓchiani illiꝰ. Si aūt nō in
tendūt relinq̄re domiciliū ātiquū: de
bēt antiq̄ presbytero antiq̄ domicilii
ꝯfiteri. Et idē dicēdū ē de familiaribꝰ
q̄ cū eis morāť. A. Idē i sū. cō. libᵒ 3ᵒ
ti. 34. q. 59. Et hec uideť itelligenda qn̄

apparet q̄ꝺ ꝺomiciliū ſit ꝑncipali⁹.alꝭ
idē foret ħ ꝺicēꝺū q̄ꝺ ꝓxime ꝺictū eſt
ꝺe baronib⁹ ꝓpter eanꝺē rōnē. uel ni
ſi ꝑ ānū moraretˀ in aliq̄ ꝑrochia.Tūc
enī oīo efficiūtˀ ꝺe foro illi⁹ ꝑrochie lꝫ
nō intēꝺerēt trāſferre ꝑmū ꝺomiciliū
ut ſ̄.§.4.° ꝟ.6.° in aꝺꝺitione. B

Nulla ↄſuetuꝺie pōt itroꝺuci ꝙ ali
qs ꝑeter ſui ſuꝑioris lniaꝫ ſibi poſſit
eligē cōfeſſorē q eū poſſit ſoluē uꝉ liga
re ex̄ ꝺe pe.ſi eṗs li.6.°

Nūqꝺ eṗs pōt eligē ꝺiuerſos ↄfeſſo
res ⁊ ſepius uariare: ℞° ſm hoſti.Nō
cōſulo ꝙ hoc faciat q̄ꝺiu pōt hr̄e copi
ā illi⁹ quē eligit.Si tn̄ habeat ꝺiuſos
ↄfeſſores qb⁹ uelit oīa pctā itegre cōfi
teri cōmēꝺanꝺus ē.Sec⁹ ſi in frauꝺeꝫ
h° facēt. A .Hoc.n.eēt ꝺeteſtanꝺū.ut
i ſū.con.eo.ti.q.62.ubi iꝺem ponitˀ.Ubi
ēt ꝺr̄ ſm euꝺē ꝙ pōt alii in ſubſiꝺium
cōfiteri.ut tn̄ ſi mortale ſit ↄfiteatˀ illi
quē eligit q̄cito illi⁹ copiā hēbit.Se
cus aūt ē ꝺe uenialib⁹. B .Et no.ꝙ eo
iṗo ꝙ eṗs cōfitetˀ alicui uiꝺetˀ ipſū eli
gere.quia plus ē factis ⁊ intētōe mēt
eligē q̄ ꝟbis.ar.ff.ꝺe legib⁹.ꝺe qb⁹.ex̄
ꝺe ma.⁊ obe.legebatˀ.15.q.6.c.ꝑ̊.aꝺ finē
A .Iꝺē in ſū.cō.eo.ti.q.63. B

Quiꝺ ꝺe ↄfeſſione facta ſacerꝺoti q
nō ꝺ̄ iure tenet bn̄ficiū: ℞° ſm Hoſt.
Cū talis ſacerꝺos nec ſoluē nec ligare
poſſit ꝺcipiūtˀ aīe.ex̄ ꝺ̄ ꝑrochiiſ null⁹.
Et lꝫ aīe habeāt iuſtā cām ignorantie.
tn̄ ac ſi amiſſe eēnt regretˀ ſanguis ea
rū ab his qui eas ꝑꝺere uoluerūt.In.
aꝺꝺit ꝙ ſi qs ignorās a tali pniaꝫ acci
pit ⁊ poſtea ſciat.ꝺꝫ ire aꝺ ſacerꝺoteꝫ
uerū ⁊ ei cōfiteri ⁊ ab eo abſolui.ex̄ ꝺe
pe.oīs.i ꝑncipio.⁊ ex̄ ꝺe ṗſby.nō bap.
uenies.Iꝺē ſ̄ bn̄ficiū 3.° §.fi. A .Ibi ꝺ̄
h° lati⁹ ꝺictū ē i aꝺꝺitiōe.Et q̄ꝺ ꝺcīn̄ ē
ponit Inno.i.c.ꝺuꝺum.2°.ex̄ ꝺe elec.et
poſtea ſubꝺit.Uel pōt ꝺici ꝙ iſte irru
ſus uere abſoluit q̄ꝺiu toleratˀ a ſupe
riore.8.q.4.nōne.Glo.ꝟo i ꝺcō.c.ſentit
ꝙ talis ſacerꝺos nō poſſit abſoluē uel
ligare lꝫ excuſentˀ aīe iuſta ignorantia
⁊ h⁹ uꝛ̄ ueri⁹.ut tactū ē i.§.fi.ꝑallegato
Et forte etiā talis ſacerꝺos tenetˀ ꝺefe
ctū ſuū manifeſtare aꝺ ſatiſfactōneꝫ
aīab⁹ cept ut accipiāt uerā abſolutōꝫ
⁊ ut r̄ꝺꝺat ius alienū q̄ꝺ male uſurpa
uit.ꝑ q̊ facit q̄ꝺ ꝺictū ē ſ̄ abſolutio ꝑ̊.
§.12.niſi immineret ꝑiculū.qa tūc forte
non teneretˀ reuelare ſeꝺ alꝭ ꝓut poſſꝫ
ſatiſfacē.ex̄ ꝺe pe.⁊ re.officii.Et eaꝺeꝫ
rōne iꝺeꝫ uꝛ̄ in oībus ſine auctoritate
abſoluētibus ꝺ̄ facto lꝫ nō affuerit tm̄
pctm̄:⁊ qn̄ꝙ nullū cū nō ſcietˀ hoc ege
rint:tn̄ tenētˀ notificare nō uere abſo
luto q̄citius comoꝺe poterūt.ut i cle.
cupiētes.circa ꝑncipiū.ꝺe penis.et i ꝺi
cto.§.12.° B .De caſib⁹ cōfeſſionū qui
ꝑtinent aꝺ eṗm habes.ī.ↄfeſſor ꝑ̊.§.ꝑ̊.

Confeſſionis celatio. Utrum
ſacerꝺos in omni caſu tenea
tur celare confeſſionem.℞° ſm Tho.
⁊ pe.in 4.° ꝺiſ.21.Sic.Nā in ſacramēt
illuꝺ quoꝺ geritur exteriuſ ē ſignū ei⁹
quoꝺ geritur iterius.unꝺe ſicut ꝺeus
pctm̄ tegit iterius ſic ↄfeſſor ꝺebet te
gere exterius.Et iō tāq̄ uiolator ſacr̄i
peccat qui reuelat.Per celationē etiā
hoīes mag aꝺ cōfeſſionē attrahūtur
⁊ ſimplici⁹ ↄfitentˀ.Un̄ etiā ſi aliq̄ꝺ ꝑi
culū futurū immīet:⁊ hoc ſcietˀ ſolum
ꝑ cōfeſſionē:ut ꝺe hētico qui corrūpe
ret fiꝺē.uꝉ ꝺe mr̄imonio illicito q̄ꝺ ali
qui uelit facē.uel aliq̄ magno ꝺāno tē
porali nō ꝓpter hoc reuelare ꝺꝫ:ſꝫ po
ti⁹ eos qui ↄfitētˀ monē ut obuiēt ⁊ ꝺe
ſiſtāt.⁊ ṗlato ꝺicē ꝙ uigilet ſuꝑ gregē
⁊ h⁹mōi ſine ulla reuelatiōe.ꝺe pe.ꝺiſ.
6.ſacerꝺos.⁊ ex̄ ꝺe pe.oīs. A .Iꝺeꝫ in
ſum.con.li° 3.ti.34.q.91.Et hec intelli
genꝺa ſūt qn̄ qs confiteretˀ uere.Sec⁹
ſi ficte ut oꝑetˀ malū aliq̄ꝺ.uel ut a cō
feſſore ipetret auxiliū uꝉ ↄſiliū ſuꝑ a'i
q̊ pctō.Hoc.n.nō pōt ꝺici fore auꝺitū
i cōfeſſione cū hoc nō ſit ↄfeſſio ſꝫ ↄfeſ
ſionis ꝺeſtructio.Iō nō uꝛ̄ ꝙ ſacerꝺos
obligetˀ ſecretū tenē.ut ⁊ Ray.ſētit in
ti.ꝺe pe.⁊ re.§.pone ꝙ aliqs.⁊ ei⁹ glo.
eo.titu.§.ꝺe pena ſacerꝺotis.ſuꝑ ꝟbo

pctm̄. Inno. etiā in dcō. c. ois. ait ꝙ si cō
fitēs dicat se ab aliq̊ pctō abstinē non
posse ⁊ dolet. ꝙ ⁊ hoc ꝑtinet ad sigillū
ↄfessiōis ⁊ n̄ debet aliq̄tenus reuelari
ex̄ eo. ꝙ quidā. subiūgēs. Illos aūt nō
credimus ut mīstro cōfiteri q nō ut pe
niteāt sȝ ut cōsiliū uel auxiliū ab aliq̊
accipiāt dicūt sibi pctm̄ suū. licȝ dicāt
h° dico tibi i cōfessione uel i pnia. cum
nō sit uex̄ ꝙ dicāt i pnia uł dei mīstro
cū aie cōsiliū nō reqrāt. Et tales bn̄ sē
cogēdi sup ꝓmissis ferr̄ testimōiū. B

¶ Que sit pena reuelātꝫ ↄfessionē: R°
de iure antiq̊ debet deponi. ⁊ oib⁹ die
bus uite sue ignominos⁹ ꝑegrinari. de
pe. dis. 6. sacerdos. Sȝ ꝯm decr. ex̄ ō pe.
ois. debet deponi. ⁊ ad agendā ꝑpetuā
pniam i artū monasteriū detrudi. A
Glo. in dcō. c. ois. dicit. Hodie hec ipōi
tur quasi inuat ꝙ pena. c. sacerdos. sit
sublata. Sȝ ut pȝ in sū. con. eo. tit. q. 99.
Hosti. sup eo. c. ois. dicit. Intelligas pe
nitētiā Gregorii. s. ꝑegrinationē q̄ꝫ diu
ē i pnia tꝑali, puta usq̄ꝫ ad septēniū uł
decēniū uel plus uel min⁹ ꝯm ꝙ ē pēi
tētia limitata. 30. q. 1. si qs sacerdos. q̊
elapso ē in monasterio detrudēd⁹. ut
ibi ꝑpetuaȝ agat pniam. ut dr̄ in. c. ois
Et sic unū ius supplet̄ ꝑ aliud. Itē dic̄
host. ibidē ꝙ hāc penā ordinariā pati
etur sac̄dos si cōuincit̄ i iudicio. Si āt
sacerdos neget ꝓditionē nec ille ꝓba
re pōt. nec sacerdos ēt ꝓbar̄ pōt ꝙ ali
unde ꝑuenerit ad ip̄m. nec cōuicē pos
sit ip̄m ꝓrochianū de crimie: tūc arbi
trarie puniet̄. 7. q. 2. si tn̄. ⁊. c. placuit. ui
det̄ intelligē hosti. de crimie ō q̊ sacer
dos accusauit uł ifamauit ꝓrochianū
Un̄ ⁊ subiūgit. Caueat g° sibi sacerdos
ne ꝓrochiano uł alteri detrahat. sicut
nec uult ꝙ sibi ab alt̄o detrahat̄. 6. q. 1.
deteriores. ⁊. c. sequenti. B

¶ Quid si iudex instat uel inquirat an
aliqd sciat ō hoc ꝑ ↄfessionē siue alio
mō: R° ꝯm guil. Si sac̄dos nō pōt alio
mō iniquū iudicē declinare. rn̄dere pos
set nihil ide scio. q2 subintelligit̄ ut hō
uel nihil scio ꝑ cōfessionē: qa subitelli
git̄ nihil scio. s. tibi reuelandū. sicut dr̄
Mar. 13. De die autē illo ⁊ hora nemo
scit: neq̄ꝫ angeli in celo: neq̄ꝫ filius. Et
subitelligit̄ ꝙ filius nihil scit. s. reuelā
dū nob̄. A. Idē i sū. con. eo. titu. q. 92.
Et ut pȝ eo. ti. q. 91. Tho. ⁊ pe. dicūt ꝙ si
etiā ꝑlatus ꝑcipiat alicui dicē crimen
alicuius qō solū scit ꝑ confessionē: nō
tenet̄ ei obedire. nec excōicatō i euȝ ꝓ
pter h° lata teneret. nec i testē adduc
tus tenet̄ aliqd dicē. de hoc ⁊ pōt iurar̄
ꝙ nihil deꝫ hoc sciat. qa nō scit ut hō sȝ
ut deus. Con. his hosti. Et i dcā. q. 92. dr̄.
Credo ꝙ huiusmodi questio quando
s. exꝑsse q̄reret̄ de scia ꝑ cōfessionē cō
dēnanda eēt: ⁊ q̄rens tāq̄ꝫ tyrānus ad
idolatriā peccatum mortale iducens
obiurgādus. ⁊ ei esset in facie resisten
dum. B

¶ Utrū liceat sacerdoti reuelare pctm̄
qō aliter ꝑter cōfessionē scit. R° ꝯm
Tho. ⁊ pe. i 4.° dis. 21. Si alio mō scit: re
uelare pōt. sȝ nō dȝ dicē ꝙ audiuit i cō
fessione. ⁊ nihilomin⁹ ꝓpter scandalū
debet abstinē q̄ꝫtū pōt. ⁊ de h° nō loq̄t̄
nisi nccitas imineat. A. Idē i sū. con.
eo. t. q. 93. B

¶ Quid si abbas scit ꝑ cōfessionē pec
catū alicui⁹ ꝑoris sibi subditi. c⁹ pcti
ꝑoratus occasio ē: R° ꝯm Tho. dis. 21.
Dicēdū ꝙ absq̄ꝫ lesione cōscie pōt ꝑla
tus ipunitum relinquere pctm̄ qō scit
ut de⁹. nec ullū tenet̄ adhibē r̄mediū:
nisi eo mō q̊ ad ip̄m defert̄. Un̄ tn̄ i fo
ro pniali dȝ remediū adhibē monēdo
ip̄m ut resignet. uel pōt ex aliq̄ alia oc
casione absoluē ip̄m ita tn̄ ꝙ ois suspi
tō de cōfessione uitet̄. A. Idem i sum.
con. eo. t. q. 94. ubi ēt idem faciendum
i silibus dr̄. B

¶ Utrū sigillū cōfessiōis se extendit ad
alia que non sunt de confessione. Re
spondeo secundum Thom̄. ubi supra.
sigillum confessionis directe nō se ex
tendit nisi ad illa que cadunt sub sac̄
mentali confessione. sed idirecte etiaȝ

illud qđ nõ cadit sub sacrali ɔfessione ad sigillũ ɔfessiõis ptinet. sicut sunt il la p q̄ posset pctm̃ ɔ̄phēdi nihilomin⁹ etiā alia que interdũ in confessione di cũtur nõ ptinētia ad confessionē sum mo studio sũt celāda. tũ ppter scanda lũ. tũ ppter pnitatē que ex ɔsuetudi ne posset accidē. A .Idē in sũ. cõ. eo. ti. q. 95. B

¶ Quid cũ aliqs dicit alicui secretuз sub sigillo cõfessiõis; R° sm Tho. i 4° dis. 21. Hõ nõ de facili debet recipe ali quid h⁹ mõ. Si āt recipiat tenet ex p missione h⁹ mõ celare ac si i ɔfessione hret. Cõ. Hosti. A .Idē i sũ. cõ. eo. ti. q. 96. ubi dr̃ q p̄ mittēs sic tenet q̃uis sub sigillo cõfessionis non habeat. Et sic ex his pз q nõ obligat ex cõfessiõe sз solũ ex pmissiõe. z iõ cogēte nccita te bñ poterit rūelare. ut. i. §. 8. Sine ne cessitate aũt reuelās nõ icurrit penaз reuelātis cõfessionē cũ h° nõ habuerit i ɔfessione. Sed bñ posset peccar mor taliter rõne fracte fidei z mēdacii pni tiosi sm notata p Tho. scda scđe. q. uo arti. 4° B

¶ Utr̄ nõ sacerdotes q iterdũ sũt int̄ ptes ɔfitētis teneāt celare cõfessionē R⁹ sm Tho. ubi s. sic. q̃uis. n. pzopzie sigillũ cõfessionis nõ habeāt. tñ parti cipant in hoc casu aliqđ de actu sigilli cõfessionis. Con. Inno. z etiā Hosti. A Idē in sũ. cõ. eo. ti. q. 97. ubi etiaз addi tur sm Hosti. q si pctōzeз talis pdat lз nõ hēat locũ pena dci. c. omnis. quia nec sacerdos ē. tñ talis arbitrarie pũie tur. ex̄ de offi. dele. de causis in fi. Et iõ ē qñ ut sacerdos et laicus audiret con fessionē i necessitate qa tenet celare. si cut z sacerdos sm Inno. i dcõ. c. oīs. B

¶ Quid si aliqs i cõfessione reuelat sacerdoti debita credita uel deposita z postea fiat publica inqsitõ de pdict| R⁹ sm guil. q si quis hoc mõ reuelet sacerdoti id qđ habuit p furtũ. uel ali ter cuз pctõ sacerdos tenet celare. Si aũt absolute dixerit ea q̄ dз uel q̄ sibi debent etiā sub sigillo cõfessiõis ñ dз

recipe. q si recepit z fiat iqsitõ p epm ul' aliũ q hз sup h° ptātē: tenet uerita tē dicē. qa q sic recepit ɔ̄ hoc casu non cogitauit uel si cogitasset z pmisisset seu etiā iurasset nõ reuelare: illicitũ es set pmissũ ul' iuramētũ. nec obseruā dũ i pudiciũ iuris alieni. sec⁹ si iniuste z p tyrānidē iqrere. qz tunc subterfu gere dз tacēdo uel sophistice respõdē do. A .Con. his Tho. z Hosti. ut i sũ. con. li° 3° ti. 34. q. 98. B

¶ Utr̄ cõfessio possit reuelari de lnia cõfitētis. R° sm Tho. z pe. i 4° dist. 21 Dicē põt nihilomin⁹ scandalũ dз uita re: z insqtũ põt nõ uti tali lnia ubi scā dalũ timet. Ille qq cui sic reuelat de lnia confitentis tenet illud celare nisi forte pctōr uelit q ille absolute z libē sciat. s. hoc pctm̃ qđ dictũ ē. A .Idē in sũ. cõ. e. ti. q. 100. ubi etiā rõ assignatur qa cõfessio celari dз ppter duo. s. ppt sacrm. qa q̃si de eēntia sacri ē cõfessio nē celare z ppter scādalũ. pmũ tollit p lniam cõfitentis: sed secunduз nihi lominus manet. B

Confessor p̊ Quos et a quibus põt absoluere simplex sacer dos. z q sũt casus epales? R⁹ de h° fu erũt multe z uarie opiones diuersoꝝ doctorũ. A .que aliqten⁹ referũt in sũ. con. li° 3° ti. 34. q. 50. z et p Albricuз q etiā cõcordat cũ oib⁹ q̄ ponũt i hoc §. B .nec fuerũt determiate usq ad tēpora Bñdicti. xi. q ɔ̄clarauit q qua tuoz sũt casus epales de iure. p̊. s. pctm̃ clerici ppter qđ incurrisset irregulari tatē. A .Glo. Ray. i. §. item nunquid p rochialis. sup v̄bo ppt illā de pe. z re. z i sũ. cõ. dcā. q. 50. dic h° ē uerũ quo ad dispēsationē nõ q̄ ad absolutionē. Sз certe ista delaratio que forte fuit post illā glo. nõ uidet loqui de dispensatio ne sed de absolutione. Al' multi alii ca sus eēnt epales. ut dispēsatõ uotorũ z aliorũ multorũ. B .2° de icendiariis A .s. dolosis. z ɔ̄ mādātib⁹ hoc fiēi siue i h° dātib⁹ cõsiliũ uel auxiliũ. nā etiaз

debēt excōicari nec absolui nisi p̄ʾ dā
no cui itulerit resarcito ƀm facultates
suas. ⁊ iurēt se ulteriʾ ignē n̄ apposítu
ros ⁊ debēt hierosolymis aut in hispa
nia p̲ annū itegꝛ̄ i dei seruitō p̲manē
Si qs aūt archieps̄ uel eps̄ hoc r̄laxa
uerit dānū restituat ⁊ p̲ annū ab offi
cio ep̄ali abstineat. 23. q. 8. pessimā. B
3.º ubi eēt indicēda solennis pnia. de q̄
dr̄ i pnia 3.º A Jsta pnia idicenda ē ꝓ
aliq̄ delicto q̄ui qd̄ totā cōmouit ciui
tatē siue locū. 26. q. 6. c. fi. Et iō iste cāus
ē ep̄alis qa dari oȝ pniam solēnē ⁊ pu
blicam ad satisfaciendū scandalo ꝓx
imi dcō. c. fi. Jdeo simplex sacerdns ēt
si ei ab ep̄o cōmittēt: deberet quātuȝ
bono mō fieri posset uitare itromittē
se sup̲ hʾ. qa cōiter circa talia non pōt
simplex sacerdos nec iam ⁊ ꝯuenietēȝ
idicere pniam. Et int̄ alia pctā ꝓ qbʾ
idicenda ē pnia solennis ⁊ publica est
blasfemia dei ul̄ scōꝝ publice p̲petra
ta. ex̄ de male. c. statuimus. Ad cuius
itellectū dn̄s Anto. de bu. q̄ones aliq̄s
formās dic̄. An inferior ep̄o absoluat
a pctō isto. Dic ꝙ nō qꝛ ē de casibʾ ep̄o
reseruatꝭ. ut hic ibi p̲ ep̄m de qbus. i.
de pe. ⁊ re. si eps̄ liº 6.º quod ē ueꝝ scōȝ
Hosti. de publico. ꝯ occulto ois p̄sbyt̄
absoluē pōt ƀm eū. Suʾ ꝟo eps̄ posset
ꝯmittē nō ep̄o. ut in dcō. c. si eps̄. Ad hº
26. q. 6. c. fi. 2º quero. Qn̄ qs dicatur pu
blice blasfemare: Dic qn̄ hº facit siue
in platea siue in camera multis audi
ētibʾ ⁊ ep̄o referētibʾ. Ad hº s̄. c. ꝓxio
⁊ de exces. p̄la. int̄ dilectos. ⁊. c. q̄ sit gra
ue. ⁊. ff. de ꝟbo. obli. palā. Dum tamen
id ꝯfiteat̄. uel si negauerit ꝯuincat̄ de
actu si cōstiterit. Secʾ ē si nō cōuincat̄
lȝ dixerit corā pluribʾ. puta qa illi sūt
tales q̄a qbʾ cōuinci nō pōt. puta furio
si uel pupilli ƀm Hosti. uel scōm eum
dr̄ publica qn̄ ē uulgatissimū ⁊ ex hoc
pctō multos scādalizat. 26. q. 6. c. fin. ut
qꝛ frequēter hoc ꝯmittit ul̄ qꝛ notori
um iurꝭ l̄ fci. de coha. cle. ⁊ mu. uestra.
Jtē 3.º Quid ꝯ clerico: Dic ꝙ nō hȝ lo
cū hec pena. qa nō dȝ publice penitere
sȝ al̄ ad arbitriū punit̄. ꝯ biga. c. p̄. et 3º
Jtē 4.º Quid si hº dixēit ex calore ira
cūdie uel ebrietate: Dic ꝙ nō hȝ locuȝ
hec pēa. p̲ ꝟbū p̄sūpserit i hº. c. positū
Licet. n. forte peccet nō in tātum. Jteȝ
5.º An si hic blasfemʾ uult penitē in ex
tremis det̄ ei eccl̄astica sepultura: Di
cit Uicētius. Si p̲ ep̄ȝ lata ē ꝯ eū snia
nō sepeliet̄. al̄ sic. Jtē 6.º Quis habebit
hāc pecuniariā penā. ꝯ q̄ in hº. c. statui
mus dr̄: Aliq dicūt ꝙ secularis iudex
a cl̄ico ⁊ laico p̲ id qd̄ seqtur inter alia
cōitatuȝ statuta ⁊c̄. Alii econtra ꝙ iu
dex eccl̄iasticʾ ab utroqȝ cū sit crimen
eccl̄iasticū. dicit Go ff. ꝙ iudex laicus
hēbit penā laici ⁊ eccl̄iasticus penā cl̄i
ci. Et ad hº de heretꝭ. excōicamʾ. ⁊ ꝯ iu
deis. ita q̊rūdā. Jtē 7.º An indistincte
repellat̄ ois dispēsatio i his penis: Di
cit Hosti. ꝙ sic nisi ex mag̃ cā dispēsa
ret̄. ut si sit honorabilis p̲sona quā nō
decȝ publice penitē ⁊ uult illā redimē
magnis elemosynis. Ad hº de sen. exc.
mulieres. Et subdit. Jtē oppono ꝙ im
ponat̄ alia pena. i auten. ut nō luxuriē
tur ꝯ nām. coll̄. 6. Solutio punit̄ pena
illa ⁊ ista qa punit̄ illo supplicio. ⁊ ƀm
canones excōicat̄. ⁊ cl̄icus deponit̄. 22.
q. 1. si qs p̲ capillū. h̄ ille. B. 4.º ꝯ excōi
catis. de qbʾ etiā aliq p̲tinent ad papā
ut. i. dispēsatio. §. 6.º ⁊ s̄. absolutio p̄. §. 3.
A. Hoc ē regulare. Quādoqȝ aūt ab
soluūt a maiori excōicatione etiā infe
riores ep̄o. ut s̄ absolutio 2.º per totuȝ
⁊ s̄ absolutio p̄. i p̊ncipio. in additione
B. Jtē declarauit ꝙ qnqȝ sūt casus
de ꝯsuetudine approbati. Primʾ. s. ho
micidii uolūtarii. A. Jdē ur̄ i muti
latōe mēbrorū. nā ꝓ hº pctō ur̄ ab illo
pnia dāda q eandē debeat icendiario
dare ⁊ ꝙ nec mutilās nec mutilationē
fieri mādans nec cōsentiēs debeat ab
solui nisi satisfactione p̄missa. 23. q. 8. si
qs mēbrorū. B. 2ʾ falsarii. 3ʾ uiolato
ris eccl̄iastice libtatis. A. s. q iniuste
personas uel res eccl̄iasticas q̄uat ut si
quis secl̄aris iurisditionē eccl̄asticaȝ
ipedirꝫ. l̄ si usurparꝫ sibi iurisditōnem

sup personas uł res eccłiasticas quod
ius ꝓhibet.ex̄ de fo.cōpe.si diligēti. B
4ᵘˢ uiolatoris eccłiastice imunitatis.
A .Hoc ē q in eccłia seu i loco sacro uł
i spacio ꝑuilegiato i circuitu eccłie ꝓ
ximū i ꝑsona seu i rebᵘˢ offēdit.17.q.4.
si qs iuentus.uel aliť eiᵘˢ imunitatē le
dit.⁊ ita oē sacrilegiū uř casus ep̄alis
B 5ᵘˢ sortilegi.i.diuinatoris.ut.26.q.6.c.
p̊.hec i q̈dā decre.que icipit.Inter cun
ctas.i qua decre.multa alia constituit
de religiosis circa p̄dicatōes ⁊ ↄfessio
nes ⁊ sepulturas. Post hec p̄dcā decř.
fuit reuocata ī Uieneñ.ↄcilio ⁊ multa
noua circa ħ statuta sūt.ut i cle.dudū.
ꝺ sepul.De p̄dictis .xᵒ. casibᵘˢ nihil in
nouatū ē.nā in p̄dcā decre.Bn̄dicti.xi
de his casibᵘˢ non fuit facta constitutō
Sed ut dicit ibi ē solum declaratō.uñ
dicēdū uř ꝙ illi idē casus sunt hodie.
nisi diceret ꝙ ipse falsum declarauit.
qꝺ non eēt bñ dictū.aut noua cōstitu
tio seu consuetudo fieret. Possūt tñ ni
hilominᵘˢ ep̄i i suis ep̄atibᵘˢ casus ꝓut
eis magis expedire uidebiť reseruare
sicut ⁊ pñt cōstitutōnes facē et multo
magꝭ hᵒ posset cōciliū synodale ł ꝓui
ciale a cuius sententiis religiosi ñ pñt
absoluē ut ꝭ absolutio p̊.§.3ᵒ. circa fin.
A .De hᵒ i directoria libᵒ p̊.ti.15.§.76ᵒ.
sic dř. Nūqd ep̄i poterūt de die i diem
nouos casus ꝑ cōstitutōes suas resua
re. Rᵒ ñ uř.q₂ possēt totaliť fructū grē
scē fribᵘˢ p̄dicatoribᵘˢ ⁊ miōribᵘˢ absor
bē ⁊ ipoꝝ ꝑuilegiū detrūcare. qꝺ ñ lꝫ
21.dis.iferior.ex̄ ꝺ priui.dilecti.⁊.c.q̄to
guil.dič ꝙ sic.dū tñ ñ appareat ꝙ ma
litiose hoc faciant.Tu distinguas.aut
ep̄i faciūt statuta synodalia in quibᵘˢ
sibi seruāt absolutionē.⁊ i hᵒ cāu cura
ti absoluē non pñt.Sed p̄dicti fratres
bñ absoluūt qa statuta ↄcessioni ↄ̄ria
reuocātur.ex̄ de sepul.dudū.§.ulti.liᵒ
6ᵒ. Aut faciūt statuta excōicatiōe lata
⁊ tūc frēs nō pñt absoluē. ex̄ de priui.
religiosi.i p̄n.liᵒ 6ᵒ. ⁊ sic logť guil. hec
ibi.Qꝺ ħ diciť de excōicatōe.idē etiaꝫ
intelligiť de aliis sentētiis statutoruꝫ

synodaliū ⁊ ꝓuincialiū.ut in dcā Cle.
religiosi.Itē qꝺ dř ꝺ curatꝭ idē ꝑ eādē
rōnē intelligiť ⁊ de aliis nō ꝑuilegiatꝭ
Itē in.§.p̄cedenti uidelꝫ.75ᵒ. i directo
ria dř ꝙ nec cōsuetudo que ep̄is aliq̊s
casus reseruat dcis fribᵘˢ p̄iudicat cū
cōsuetudines eoꝝ cōcessiōibᵘˢ ↄtrarie
penitus reuocēť.dcā cle.dudū.§.nos ⁊
eni. B .Et no.ꝙ hic ñ fit mētio de cō
mutatione uotoꝝ aut dispēsatōne in
certoꝝ.qa ħ nō sūt de cōfessione ł ab
solutione.Sed dicemᵘˢ.ī. uotū 5ᵒ. ⁊.ī.re
stitutio 6ᵒ. A .Ex p̄dictis patere pōt
ꝙ nō pñt oēs casus ep̄ales bñ ꝑticula
riter sciri.uñ bonū uř ꝙ accipiētes ab
ep̄is auctoritatē audiēdi cōfessiones
faciant sibi ab eis declarari q̊s casus
sibi reseruāt.⁊ ꝙ i aliis gnālē auctori
tatē ↄcedāt absoluēdi. ⁊ qa differt ab
solutio a dispensatione si uolūt sup a
liq̊ uoto uł aliis posse dispēsare de his
faciāt fieri spālē mētionē uł ꝙ autori
tate ep̄i pñt dispēsare sup oibuſ ad fo
rū pnie pertinentibus. B
¶ Quid gᵒ agendū cū qs hꝫ aliq̄ pctā
a qbᵘˢ ille cui cōfiteť nō pōt absoluere.
Rᵒ ꝭm Tho.i q̊dā q̊libet.Sacerdos ñ
absoluit aliquē nisi q diuinitus credi
tur absolutᵘˢ. A .uel etiā de q̊ dubitať
Nec dubitationis facile pōt hři certi
tudo si pniam petat.de pe.dis.7.si qs.
positus. B .Sꝫ postq̄ꝫ a deo ē absolu
tus teneť adhuc eccłie ↄfiteri. ⁊ q₂ dis
pēsatō absolutōis ñ ē tota ↄmissa mio
ri tēť totū cōfiteri ei ⁊ ipe dꝫ absolueť
ab his a qbᵘˢ pōt.Deide teneť remittē
eū ad supiorē de residuo absoluendū
ar.33.q.2.latorē. ⁊ ex̄ de pe.significauit
A .Idē in sū.cō.eo.ti.q.73. B .Cete
rū si iferior de facto eū absoluit ponit
idē Tho.ꝙ nō credit eū absolutū. Tñ
accusať ꝑ ignorātiā iuris.nō aūt sacer
dos cui hoc ius ignorare non licet. A
Idē in sū.con.eo.ti.q.74.Sꝫ certe pos
set eē ꝙ qñqꝫ minus excusareť cōfitēs
q̄ꝫ cōfessor cū cōfessor nō teneať scire
oēs casus imo i cōi.nec multū subtilia
ut notať i sū.cō.libᵒ 3ᵒ. ti.5.q.2. et unus

gſq̄ꝫ magꝭ obligeť ꝓ̄pe ſaluti q̄ꝫ aliene
de pe. diſ. 3. q uult. B
¶ Quid ſi cõfitẽs ſit excõicatus ꝛ nõ
poſſit abſolui a ſuo cõfeſſore nũq̄d ab
ſoluet eũ ab aliis pctis. R° ſm Tho. i
4.° diſ. 18. Sacerdos nullũ excõicatum
abſoluẽ põt a culpa niſi abſolutus ſit
prius ab excõicatione. quia excõicat⁹
nõ ẽ ꝑticeps ſacroꝝ eccľie. A. Sꝫ cer
te h° itelligẽdũ uř qñ cõfitẽs nõ foret
ꝑatus ſollicite ꝛ debite petẽ abſolutõ
nẽ ab excõicatõe uľ aliť nõ bene diſpo
ſit⁹. Alʼs etiã excõicatuſ bene diſpoſit⁹
põt abſolui a pctis. nã capax ẽ ſacramẽ
ti pnie. qꝺ nulli negať etiã excõicato ꝛ
hẽtico. ex̃ de heretꝭ. ſuꝑ eo. li° 6.° Eſt ẽt
capax abſolutionis ꝓpter qꝺ põt ab
ſolui ab una excõicatione ꝛ remanere
in alia. ex̃ de ſen. exc. cũ pro cã. ꝛ notat
glo. in. c. officii. eo. ti. ubi dicit ꝙ excõi
catus a pluribus poterit ab unoq̊que
ſingillatim abſolui. ꝛ ultia abſolutio
cõfirmat oẽs. Dic tñ ꝙ un⁹ nõ dꝫ abſol
uẽ niſi abſoluẽdus caueat ꝙ ſe faciet
abſolui ab aliis. Et nõ dꝫ denũci ari ab
ſolut⁹ añq̄ꝫ ſit ab oibus abſolut⁹. Et i
dcõ. c. cũ ꝓ cauſa dicit ꝙ excõicat⁹ ex
pluribus cãis põt abſolui ab una ꝛ re
manet ligatus ꝓ alia. Idẽ ẽt no. Ray.
li° 3.° ſue ſũme i tractatu de excõicatõ
ne. §. ſꝫ nũq̄d. ubi ẽt ſentit ꝙ ſi ẽt excõi
catus nõ exꝑ̄mat oẽs cãs excõicatiõis
tñ tenꝫ abſolutõ ꝓ exꝑ̄ſſis. Et idẽ ſẽtit
glo. i. c. ex ꝑte. ex̃ de of. or. Sed in dcõ. c.
cũ ꝓ cã. dicit ꝙ ſi abſoluẽti nõ exꝑ̄mã
tur oẽs cãe nõ ualet abſolutõ tãq̄ꝫ ſur
reptitia. Põt dici ꝙ ſi cãe taceanť ma
litioſe: nõ ualet abſolutõ. Secus ſi bo
na fide. ſicut ꝛ i cõfeſſiõe pctõꝝ pꝫ ſuꝑ
ꝯfeſſio p̊. §. 4.° Eſt g° excõicatus capax
pnie ꝛ abſolutõnis. ꝛ iõ ſi ẽ bñ diſpoſi
tus põt a pctõ abſolui. Uñ ꝛ i gl. Ray.
i. d. §. ſꝫ nũq̄d. ſuꝑ ꝟbo. ad illã. formãs
hãc qõnẽ rñdet. Dicunt quidam ꝙ nõ
ꝗa manenti in excõicatione nõ ſunt i
pẽdẽda ſacr̃a eccľie. Ueri⁹ credo ꝙ ſi ñ
ſtetit ꝑ eũ qn abſoluať neq̄ꝫ ẽ in mora
petende abſolutiõis neq̄ꝫ timeť ꝙ ne
gligẽtior fiat ad petẽdã abſolutionẽꝫ
ſuꝑ h⁹mõi excõicatõe ꝓpter abſoluti
onẽ ĩpetratã ſuꝑ aliis pctis poterit eũ
cõfeſſor ſuus abſoluẽ ꝺ aliis peccatis
ſicut qñ ep̃s retinet ſibi abſolutionẽꝫ
de aliq̄bus criminibus ſacerdos ꝓ̄chi
alis põt cõfitẽtẽ abſoluẽ de aliis ꝛ po
ſtea ep̃us abſoluat de illo qꝺ ſibi reti
nuit. ꝛ due ꝑticulares faciũt unam ite
grã ꝛ una ẽ ꝓ̄patoria ad řliquã. ꝛ iõ in
h° cãu põt cõicaŕ ꝯfeſſor tľr excõicato
ſiĉ cõicaŕ i řceptõne iuramẽti añ abſo
lutõnẽ. Regulari⁹ tñ fieret ſi abſoluẽť
ab hui⁹mõi excõicatõe: ꝛ poſtea de ce
teris pctis. cũ excõicatio ſit forti⁹ uin
culũ. Et h° ſeruant q̄dã cõfeſſores. Sꝫ
benignior ẽ p̊us dicta ſnĩa. ſecunda tñ
tenẽda ẽ ſi timeať ꝙ ꝓpť h⁹mõi abſo
lutionẽ fierꝫ negligẽtior ad petẽdum
abſolutionẽ excõicationis. Credo etiã
ꝙ cõfeſſor nõ teneať abſoluere de pec
catꝭ añ abſolutionẽ excõicatõis. H ille
Hoc ultimum puto ueꝝ niſi excõicati
notabiliť intereẽt ip̃m abſolui a pctis
añ abſolutionẽ excõicatõis. nã cũ poſ
ſit abſolui ut p̃oſtenſũ ẽ. nõ debꝫ ꝯfeſ
ſor ip̃m notabiliť dãnificare cũ ab ei⁹
dãno poſſit legitĩe abſtinẽ. nã Math.
7.° dicitur. Oia q̃cũq̄ꝫ uultꝭ ut faciant
uob̃ hoies ꝛ uos facite ilľ. B. Sꝫ quõ
abſoluẽ poſſit ſi nõ põt recurrẽ ad euꝫ
a quo fuerit abſoluendus. uide ſ̃ abſo
lutio 4.° §. p̊.
¶ Nũq̄d unus ſacerdos poſſit audire
ꝛ alius abſoluẽ: R° ſm guil. nõ. ꝗa ſa
cramẽtũ pnie diuidi non põt. ſicut nec
alia ſacr̃a eccľie. 23. diſ. q̊rũdã. A. Idẽ
in ſũ. con. libro 3.° ti. 34. q. 78. B
¶ Utrũ ſacerdos poſſit abſoluẽ illaꝫ
cũ q̄ peccauit. R° ſm guil. nõ dꝫ qr tol
liť erubeſcẽtia q̄ ẽ maxia ꝑs ſatiſfacti
onis. uñ dꝫ eã remittẽ ad aliũ ſacerdo
tẽ. Sic notauit Hugo 30. q. 1. ſuꝑ. c. ois.
A. ſ. circa p̃ſbyteꝝ grecũ ꝛ uxorẽ ꝓ̄pã
ꝛ hř i glo. dci. c. ois. ꝛ i ſũ. con. eo. ti. q. 66.
B. Et idem de oi pctõ in q̄ ſacerdos
fuit conſentiens uel cooꝑator. Si tñ i
his caſib⁹ abſoluat: ualebit abſolutõ

Con.Tho.i 4.° dis.19. A .Jdē in dcā.q
66.ubi etiā addit̃ ƀꝫ eūdē guil. Nec est
ꝯtra ꝙ ep̄s nō pōt dispēsare i simonia
cū eo cōmissa: qꝛ dispēsatō ē dignitat̄
absolutio nccitatis. Et iō nō taꝫ facile
qs amittit ptātē absoluēdi sicut dispē
sandi. B .Archiep̄s qn̄ uisitat pōt au
dire cōfessiones subditoꝝ suffragane
oꝝ ⁊ absoluē ⁊ pnias iponere.ex̄ ō cē
si.perpetuo li° 6.°

¶ Si ep̄s ꝯmittit alicui uices suas cir
ca ꝯfessiōes audiēdas.nūqd talis pōt
circa casus maiores ⁊ ep̄ales? R° non
pōt nisi exp̄sse ei ꝯmittat.ex̄ de re.iur̄
i gnāli.⁊ de pe.si ep̄s li° 6.° Js q̄cꝫ cui ꝯ
missū ē n̄ pōt cōmittē alteri .ex̄ ō offi.
dele .qm̄ ap̄lica.i fi. A .Jdē in sū.con.
eo.ti.q.51. B .Et itelligas ꝙ nō pōt ō
iure cōi. Sec⁹ qn̄ exp̄mit̄ ꝙ possit. ar.
ex̄ de offi.dele.is cui.li° 6.° ⁊ ꝑ ea q̄ no.
ibi Jo.an. A .Sꝫ qd si dicat ep̄s.ꝯmit
to uob̄ auctoritatē meā in foro pniali
ut possitis absoluē i oib⁹ casib⁹ i qbus
possumus? R° ƀm glo. Ray.⁊ i sū .con.
eo.ti.q.52. Licet q oia dicit nihil excipi
at.19.dis.si romanoꝝ.nō tn̄ est tutum
ꝓpter h⁹mōi ꝯmissionē gnālem usur
pare ea q̄ a iure ep̄o sūt reseruata spe
cialit̄ nisi certū sit ꝙ h⁹mōi ep̄s ꝑ h⁹
mōi ꝟba gnālia itēderit ꝯmittē spālia
Et tn̄ q̄ in synodo sua ep̄s reseruare ꝯ
sueuit satis credo ꝙ ꝑ h⁹mōi gnālia ꝟ
ba cōmissa eē debeāt itelligi. Absolu
tiōes tn̄ excōicationū q̄ fiūt a sacerdo
tib⁹ ꝓ furtis ⁊ dānis q̄rum ignorant̄
actores cū nō solū ꝑtineāt ad foꝝ pnia
le.sꝫ q̄ ad qd spectēt ad foꝝ ꝯtentiosū
nō sūt itelligēde delegari ꝑ h⁹mōi ge
neralia ꝟba.⁊ multo forti⁹ nec absolu
tiones eoꝝ q in forma iudicii excōica
ti sūt ꝓ cōtumacia aut ꝓ re iudicata
aut ꝓ offensa ꝯtūcūqꝫ etiā gnālit̄ ep̄s
ꝯmittat uices suas q̄ ad foꝝ pniale ali
cui nō ꝓpt̄ h° ille sine spāli mandato
dꝫ mutare uota aut relaxare iuramn̄ta
ō qb⁹ certū ē ꝙ possint. uel ō qb⁹ est
dubiū an possint licite obseruari lꝫ de
trāsgressione uoti iā facta. ⁊ de piurio

possint pniam iniūgē. B glo. Et subdit̄ i
dcā.q.52. Jn h⁹mōi g° cōfessoꝛ i dubio
nō ꝓcedat sꝫ a suo ep̄o certificet i spe
ciali i qb⁹ casib⁹ vl̄t sibi ꝯmittē suam
auctoritatē ⁊ i qb⁹ nō. Satis ur̄ posse
dici ꝙ cōfessio sic gnālit̄ accipiēda sit
sicut sonat.nā uerba gnālia gnālit̄ sūt
accipiēda.1.q.1.sūt nōnulli.⁊ ex̄ ō deci.
ad audiētiā .ꝑsertim in fauorem salu
tis aiarū q̄ nihil ē fauorabili⁹.24.q.3.
si habes.⁊ ex̄ de pe.⁊ re.ne ꝓ dilatōne
nisi forte fuisset aliqd tale qd̄ n̄ fuisꝫ
delegās ꝟisimilr̄ i spē cōcessur⁹.ex̄ ō re.
iur̄.i generali li° 6.° Que aūt sint ista
cū sint idet̃miata sat̄ uident̄ relinqui
iudicio discreti iudicis ⁊ cōfessoris .ex̄
de offi.dele.de causis. Et ad hoc etiam
faciūt q̄ dcē sunt s̄ i p̄ncipio in ultima
additione.q̄ incipit. Ex p̄dictis. B

¶ Sꝫ utꝝ officialis ep̄i habeat aucto
ritatē i penitētus casuū ep̄aliū. R° ƀꝫ
Hosti. Nō hꝫ nisi exp̄sse pateat ꝙ h°
uoluerit ep̄s ⁊ si hꝫ ⁊ n̄ ē sacerdos dꝫ al
teri delegare.ex̄ ō procu.petitio. A
Jdē i sū con.eo.ti.q.55 .Et in.q.56 dicit̄.
ƀm Hosti.ꝙ cū ep̄s ad remotā regiōꝫ
se trāsfert ⁊ aliū ep̄m uicariū genera
lē relinqt talis uicari⁹ pōt oia sicut il
le q ip̄m instituit posset si pn̄s eēt. B

¶ Jn articulo mortis oib⁹ sacerdotib⁹
⁊ de oibus pctis ⁊ sentētiis ꝯcedit̄ ab
solutio. ar.de pe.dis.1.quē penitet.⁊ ex̄
de sen.excōi.non dubiū. A .Jntellige
nisi i executōe ordis fuerit ipediti . ut
s̄ cōfessio 3.° §.3.° ⁊ 4.° ad fi.in additōe
De articulo āt mort̄ ⁊ q̄lit̄ tūc sit agē
dū dictū ē s̄ absolutō p̄.ad fi.i additōe
B .Quis sit cōfessoꝛ curialiū uel pre
latoꝝ uel regū.unde s̄ cōfessio 3.° §.14.
qui incipit .Cui debent .⁊ in duobus.§
sequentibus.

Confessor 2.° scilꝫ qd debeat agere? Quid agendum cōfes
sori si credat ꝙ cōfessus nō faciat pēi
tētiā aut aliud qd̄ ꝓmittit? R.° scd̄m
guil. Nō debet ꝓpt̄ hoc exigē ꝓmissi
onē siue uotū uel iuramētū sꝫ sufficit

si dicat se hr̄e ꝓpositū faciēdi. ⁊ sic dꝫ
absoluē simpl'r ⁊ sine ꝯditōe. facta tn̄
ꝓtestatōe si suspectꝰ hētur. ꝙ si nō re
stituet qđ abstulit. aut nō faciat id qđ
iiūgit̄ fructu cōfessionis carebit. A.
Idē in sum. cō. libꝰ 3º. ti. 34. q. 136. B
Excipiūt̄ excōicati q iurāt ut ē absolu
tio 5º. §. 2º A. Et nō solū iurant sꝫ eti
am anq̄ꝫ absoluāt̄ ṗus satisfacē debēt
qn̄ sūt excōicati ꝑ notoria seu manife
sta offensa. ut i. c. solet. de sen. exc. libꝰ
6º. ⁊ ē singularit̄ expssū i multꝭ excōi
cationū casibꝰ sicut illos discutiēti po
test patē. Silr̄ etiā i aliis casibꝰ a iure
expssis. ut dr̄ i dcā. q. 136. lꝫ ibi spālit̄ nō
ponāt̄. unū 2ꝰ post ṗdictū ē i icendiario
q iiuste ꝓximū dānificauit icendēdo
seu icendi faciēdo uel hᵒ faciētibꝰ con
siliū seu auxiliū i his dādo. Nam et hi
nō uidēt̄ debē absolui nisi ṗus satisfe
cerit. 23. q. 8. pessimā. ibi. Nec absoluat̄
nisi prius dāno cui intulerit ꝫm facul
tatē suā resarcito ⁊ iuret se ulteriꝰ ig
nē nō appositurū ⁊c. 3ꝰ ur̄ ꝯ mutillātē
ꝓximū seu mutilari faciētē seu i hᵒ ꝯ
sentiētē. nā ⁊ tales eq̄pant̄ ṗdictꝭ icen
diariis. Et ita uidet̄ ꝙ absolui nō ꝺbe
ant nisi ṗus satisfecerit. 23. q. 8. si quis
mēbrorū. 4ꝰ ē ꝯ manifestos raptores
⁊ eccl'ie uiolatores qui nec absolui de
bēt nec ēt ad pniam recipi ī uita uel i
morte nisi ṗus iuxta eorū facultatem
satisfecerit uel de satisfaciēda idoneā
cautionē dederit. ex̄ ꝺ rap. sup eo. ubi
dr̄. Statuimꝰ ut qcūq̄ꝫ ex his q uiolen
ter surrexerit i rapinā seu eccl'iaꝝ uio
lationē manifeste fuerit deprehensus
nisi ṗus ablata restituat si poterit uel
emēdandi plenā ⁊ firmam securitatē
fecerit pnie bn̄ficiū ei penitꝰ deneget̄
Et. i. Qui aūt i sanitate obstinata mē
te nō penituerit uel emēdauerit et in
morte securitatē ṗstare nequerit solē
nitas pnie paꝝ ꝓdesse uidet̄ sicut cre
dimus. Sꝫ de pctō cōtrito uiaticu ꝫ nō
neget̄ ita tn̄ ut nullꝰ cl'icorū sepulture
illius intersit nec eiꝰ el'yaꝫ ṗsumat ac
cipe. ꝙ si q cl'icoꝝ uel ṗsbyteroꝝ cōtra

hᵒ i uita ul' i morte penitētias dat̄ aut
sepulture īteresse uel eorū el'yas acci
pe attēptauerit seu hꝰmōi rapie ptici
pes iuēti fuerint: ordis sui dānū irrcu
pabilit̄ patiant̄ ⁊ eccl'iastico bn̄ficio
careāt. hec ille. Est āt aduertēdū scđm
Hosti. i sū. cō. libº ṗ. ti. 16. q. 6. ꝙ ṗdicta
itelligūt̄ qn̄ raptor seu uiolator eccl'ie
fuit monitꝰ de restituēdo: ⁊ pꝰ admōi
tionē diu i cōtumacia pseuerauēit. alr
dcā pena nō obtinet. ut i. c. fi. ꝺ sepult.
⁊ de rap. c. i lr̄is. 5ꝰ ē ꝯ manifestos usu
rarios q nec absolui nec ad cōfessionē
admitti debēt nisi ṗus satisfecerit ul'
de satisfaciēdo idoneā cautionē ṗstite
rint. ex̄ de usuris. c. q̄ꝫq̄ꝫ. liº 6º. ubi inter
alia dr̄. Nullus manifestoꝝ usurarioꝝ
testamētis itersit. aut eos ad ꝯfessiōm
admittat. seu ipos absoluat nisi ꝺ usu
ris satisfecerit ul' de satisfaciēdo ꝓ su
arū uiribꝰ facultatū ṗstiterit ut pmit
tit̄ idoneā cautionē. Testamēta q̄que
māifestoꝝ usurarioꝝ alit̄ fcā n̄ ualēt sꝫ
sūt irrita ipo iure. 6ꝰ ur̄ ꝯ sacrilegum
s. qui aliqd abstulit de loco sacro seu q
iiuriatus ē psonis ecclesiasticꝭ. q nō ur̄
absoluēdus si admonitꝰ ṗus non satis
fecerit. 17. q. 4. si qs iuētus. ubi dicit̄.
Si qs domū dei uiolauerit ⁊ aliq̄ sine
lnia illius cui ꝯmissa eē dignoscit̄ ide
abstulerit uel ecclesiasticꝭ personis in
iuriā fecerit donec i cōuentu admoni
tus legitie satisfaciat: sciat se cōione
esse ṗuatū. Si xͦo post secūdā ⁊ tertiā
ꝯuentionē corā epō satisfacē detracta
uerit sacrilegii piculo ab oibus obno
xius teneat̄ ita ut ꝫm apl'm nemini fi
delium misceatur. B

¶ An confessor teneat̄ ad memoriaꝫ
reducē cōfitēti pctā q̄ audiuit l' scimit
eū cōmisisse. Rᵒ ꝫm guil. Si scit ul' hꝫ
ꝓbabilē opionē dꝫ ei ad memoriā re
ducē q̄a timere pōt ne cōfitēs sup hac
crassam habeat ignorātiā ul' ꝙ nō ad
hibeat debitā diligētiā. A. s. ad reco
lenda sua pctā. ut i sū. cō. liº. 3º. titu. 34.
q. 85. ubi hec notant̄. B. qđ n̄ excusat
¶ Si sacerdos hēat aliq̄s prochianos

surdos.cecos.mutos.uel furiosos.ul' de
moniacos.ꝛ siles.q̄s scit eē in peccato
mortali qd faciet? R̃ᶜ ẜm Ray.Debet
facē posse suū ut inducat eos ad pniaꝫ
scōm ꝙ ē possibile.ꝙ si nō pōt ꝓficer
oret ꝛ faciet orari ut deus illustret cor
da eorum de ꝯse.dis.4.solet queri. A
Jdeꝫ in sū.cō.eo.ti.q.88.ubi etiaꝫ dicit
ꝙ lꝫ sacerdos faciat tūc posse suū.tñ ē
casus i q̄ nō excusatur uidelicꝫ si ex ne
gligētia sua ꝓcessit hꝰmōi casus. hec
ibi. Est ēt sciēdū ꝙ furiosis seu 'amēti
bꝰ i mortali exñtibus nulluꝫ pōt dari
mediū nisi reuertant ad mētē. qa ipi
ꝛ dormiētes eqꝑant.ꝛ intelligunt ꝑse
uerare i eadē uolūtate ꝛ statu q̊ erāt i
mediate añ dormitōnē ul' amētiā q̊us
ꝗꝫ dormiētes existūt seu amentes eẍ
de bap.c.maiores.ad fi.iō nō restat ꝓ
eis nisi oratio. B

Tria ẜm Al.debēt eē i cōfessiōe .s.sci
entia discernēdi int pctm̄.iqsitio d eis
cauta.ꝛ discreta pnie seu satisfactōis
iniūctio. A .Jdē i sū.cō.li.3º ti.5º q.2.
ubi etiā dicit ẜm eūdē Al.ꝙ sacerdos
nō tenet scire discernē nisi in cōi.s.que
sint capitalia ꝛ q̄ mortalia cōia ꝛ que
uenialia ex genere.Et sciēs hec suffici
ens reputat ꝓ tēporis hꝰ necessitate
ad cōfessiones audiēdas. Sꝫ bñ puto
ꝙ hec nesciēs peccat mortalit audien
do ꝛ eū istituēs peccat ad hec plꝰ q̄ꝫ ip
se. ꝛ ꝑmittēs istitutū mīstrare morta
lit peccat si sua 'intest tales ꝓhibere.
Pōt addi ꝙ ꝑiculosū ē ēt audire ꝯfes
siones nō hñti ꝯpetētē noticiā casuuꝫ
pape ꝛ epoꝝ.ut i cle.religiosi .de ꝑuile
giis.Et iō sup his 'ignorātia ꝯfessoris
regularit dr iexcusabil'ut s̄,ꝯfessio p̊.§
p̊.ad fi.Silr ꝛ nesciēti cōpetent oppor
tuna cuilibet xp̄iano uidelꝫ articl'os fi
dei ꝛ sacr̄a eccl'ie precepta decalogi ꝛ
oꝑa caritatꝭ ꝛ modū debite ꝯfitēdi et
penitēdi.nā Math.15º dr.Si cecꝰ ceco
ducatū p̄ster ābo i foueā cadūt.Ad hº
etiā fortiꝰ obligat q'obtulit se officio.
talis.n.tenet de oī exacta diligētia. ar.
ff.d posit.l.i.§.sepe.ubi dr ꝙ q obtulit

se deposito tenet d leuissima culpa:lꝫ
alit nō teneret nisi d dolo ꝛ lata culpa
cū r̄cipiat ad utilitatē alteriꝰ tm̄. Qui
aūt nō ingerit se sꝫ reqsitꝰ exercet ex
caritate.satꝭ uidet ꝙ nō tenet.nisi iq̄ꝫ
tū scit ul' pōt cōmode scire qa ipossibi
liū nulla ē obligatō.ff.d re.iurꝭ.l.ipossi
biliū.Et qꝛ hoc agit ad merā utilitatē
alterius sicut ꝛ depositū.Et hº si ibi ñ
iuenit uita ꝛ scia idoneꝰ q uelit ꝛ pos
sit hº officiū exercē.Quo cāu ēt minꝰ
idoneꝰ ꝛ i p̄dcis ñ istructꝰ si fac ex ca
ritate. pōt se igerē.nā qd nō ē licituꝫ
nccitas licitū facit.eẍ de re.iurꝭ qd ñ ē
Uñ ꝛ i nccitate ēt laico pōt fieri cōfes
sio .de pe.dis.6.q uult.Et h ꝯfessor hoc
casu nō tenet nisi inq̄ꝫtū scit ꝛ pōt :uel
scire pōt.Paria.n.sūt scire ul' scire de
bere.ut i.c.fi.eẍ d iniuriis.Si aūt huꝰ
mōi ipitus etiā i casu nccitatis audiē
do deꝑhēdat peccantē q̄uibꝰ iuolutuꝫ
ꝓuide facit si ei cōsulit ꝙ d illis iterū
cōfiteat ꝑito.uel ab eo cōsiliū postulꝫ
cū eius copiā hr̄e poterit ne forte ipse
suꝑ his i aliq̊ errauēit. Jtē si magꝭ ꝑi
tꝰ reꝑit scia ꝛ cōscia ꝛ aliqs ꝓ cēto cog
noscat se ñ cōpetet ꝑitū nll'atenꝰ se in
tromitter dꝫ ēt reqsitꝰ.alr fac ꝯ dcām
scripturā.Si cecꝰ ceco ꝛc̄.Jtē ꝯ iui a d
pe.ꝛ re.oīs.ꝛ de pe.dis.6 .q uult. Si xo
dubitat de sua cōpetēti ꝑitia ꝑ sciam
seu exꝑientiā.uel ēt dubitat si alius ꝑi
tior reꝑiat q hº possit ꝛ uelit. excusat
obia p̄lati .23 .q.i.qd culpat.ut pōt cre
dere penitēti si dicat se nō posse habē
ꝑitiorē cū nō sit uerisil'e cū mēdaciis
ad pniaꝫ accedē.Jtē i cōfessore reqrit
cōscīa ml'to magꝭ q̄ꝫ scia.Uñ i dcō .c.q
uult.de pe.dist.6.dic Augꝰ. Sacerdos
itaq̄ꝫ cui oīs pctōr offert.añ quē statui
tur oīs lāguor i nullo eoꝝ sit iudicādꝰ
q̄ i alio iudicar ꝓmptꝰ ē ꝛc̄. Et iō exñs
i mortali audiēdo cōfessiones morta
lit peccat.Nam ẜm Tho.ꝛ Al. ꝛ in sū.
cō.li .3º ti. 22.q.25. exñs in peccato mor
tali q̄ñcūq̄ꝫ i aliq̊ actu exhibꝫ se ut mi
nistꝝ eccl'ie mortalit peccat.Et totiēs
mortalit q̊tiēs hꝰmōi actū facit. Et iō

etiā si nō possit hr̄i cōfessor scia ⁊ ɔscia
idone⁹ debem⁹ ꝑeligē ɔsciaȝ.qa meli
or ē isipiētia cū timore q̄ꝫ apparēs sa
piētia.Eccl.19.º Et qa q sibi nequaȝ est
cui alii bon⁹ erit.Eccl.14.º Jtē ipꝑfectū
scie supplere pōt ꝑfectio caritatl.ex̄ ō
renū.c nisi.§.ꝑ defectu.sicut pȝ in btō
Nicolao ⁊ aliis mult.Sed iperfectuȝ
inocētie n̄ supplet scia. Sȝ h° cāu q̄to
ē maior tāto ē ꝑiculosior.sicut ⁊ bon⁹
gladius i manu furiosi.ut pȝ i.demone
q sic nuncupatus ē a scia.Un̄.i.Cor.8.º
Scia iflat.caritas edificat.Sup q̄ glo.
mgr̄i sniaꝝ ɓm Aug.dicit.Addite scie
caritatē ⁊ utilis erit.Scia cū caritate
utilis ē.ꝑ se iflat i supbiā.ut demones
q greco noie a scia sic sūt noiati i qb⁹
scia ē sine caritate.Jtē qa ut proxime
patuit deficiēs scia pōt i casu nccitatl
sine pctō ɔfessiōes audire.Sed nō defi
ciēs ɔscia c⁹ pctō ur̄ ānecti q ei peccan
di occasionē p̄bet qn̄ pōt sibi alit̄ ꝓui
dere.Sed an possit fieri confessio exn̄
ti i mortali ur̄ ꝙ nō qa talis sacerdos
ut s̄ pȝ peccat ⁊ ei⁹ pctō ānectit̄ q ei in
actu pcti cōsentit.ad Ro.p̄.Jn ɔ̄riū fa
cit.qa nemo suū dȝ uitare p̄latū.lȝ pec
cator ē nisi p̄us ɔdēnatū.8.q.4.nonne
De h° sic dr̄ i sum.cō.lib° 3.º ti.22.q.24.
Tho.ait.Licȝ subditus teneat̄ recipe s̄
sacr̄a a mistro eccl̄ie etiā exn̄ti in mor
tali q̊usqꝫ ab eccl̄ia tolerat̄ qui adhuc
ei obligat̄.tn̄ excepto nccitatis cāu nō
foret tutū h⁹mōi iducē ad executōneȝ
alicui⁹ actus spectātis ad suū ordineȝ
durāte ɔscia ꝙ p̄dict⁹ mister sit i mor
tali quā ɔsciam pōt deponē qa i istāti
pōt ex dina gr̄a emēdari.hec ibi.Hec
qō pōt clari⁹ solui ꝑ id qō i sūl dic̄ tho.
scd̄a scd̄e.q.77.arti.4.º uidlȝ ꝙ nō lȝ i
ducē aliquē ad mutuādū sub usura.tn̄
occurrēte rōnabili nccitate lȝ recipere
sub usura a p̄ꝑato ad mutuādū.Jtaqꝫ
ex p̄dictis pōt colligi ꝙ dū qs cogit̄ a
suo p̄lato pōt ab eo recipe eccl̄iastica
sacr̄a lȝ sit i mortali si ab eccl̄ia tolēat̄
Si nō cogit̄ a p̄lato ⁊ aliū posset habē
sacerdotē:nō debet ei quē putat eē in

mortali cōfiteri uel ab eo aliqd̄ sacr̄m
recipe.nec ipm̄ inducē ad exequēdum
aliquē actū sui ordinis.Si ꝟo aliuȝ sa
cerdotē hr̄e nō possit.pōt urgēte rōna
bili cā cōfiteri sacerdoti ad h° ꝑato ēt
in mortali exn̄ti.⁊ ab eo alia recipe sa
cramēta sȝ nullatenus dȝ ipm̄ ad h° n̄
dispositū inducere. B

¶ An iterrogatōes sint faciēde i con
fessione? R° ɓm Ray.ꝙ sic dūmō dis
crete fiāt.de qbus habes plene de pe.
dis.5.c.p̄.⁊ dis.6.c.q uult.i p̄ncipio.et ul
tra mediū.ex̄ de pe.⁊ re.oīs.§.sacerdos
aūt.Et debēt eē iterrogatōes p̄ncipa
liter de septē uitiis capitālib⁹ que sūt
supbia.auaritia.gula.luxuria.inuidia
ira.⁊ accidia. A .Predcā pleni⁹ dicū
tur i sū.cō.li° 3.º ti.34.q.3.Et nō solū int̄
rogationes faciēde sūt de his uitiis sȝ
etiā de articul̄ fidei.⁊ de sacr̄is eccl̄ie.⁊
de p̄cept decalogi.⁊ de opib⁹ caritatl
⁊ de ꝑitia cōfitēdi.⁊ de multis aliis de
qb⁹ latius dixi in iterrogatorio. B .⁊
de circūstantiis eorū q̄ sūt.Quis.qd.
ubi.ꝑ q̊s.q̊tiēs.cur.quō.qn̄. A .De istis
circūstantiis clari⁹ dr̄ i p̄fata.q.83.Sȝ
⁊ latius dictū ē sup̄ cōfessio 2.º §.5.º in
additione. B

¶ Utrū liceat sacerdoti ingrē a ɔfitē
te specificationē ꝑsone cū q̄ peccauit.
R° ɓm Ray.sic̄ cōfitēs n̄ dȝ specifica
re nisi ut dr̄ s̄ ɔfessio p̄.§.4.º ita nec sa
cerdos dȝ interrogare nisi ut ibi dr̄.
A Jdē i sū.cō.eo.ti.q.87. B .Quō cō
fessor religiosus teneat̄ facē ɔfitenti
ɔsciam ō decis.hēr̄.i.decime p̄.§.8.º A
Sed quid si cōfessori occurrit aliqd ō
q̊ dubitat qd agē ōbeat? R° ꝙ hec du
bitatio aut ꝓcedit ex uarietate opio
nū doctoꝝ:aut ex sua iꝑitia.Jn p̊ casu
dicit glo.Ray.in ti.de matrimonio.§.
sȝ nūqd peccant uxores.sup ꝟbo absti
nēdū ꝙ h° cāu nō ē p̄cipitāda snia nec
denegāda absolutio sȝ uia tutior ē ɔsu
lēda ⁊ terror icutiēd⁹ ex ꝑiculo.Qō ur̄
uerū cū penitēs ex aliq̄ ꝓbabili rōne
adheret alic⁹ doctoris notabil̄ opioni
uolēs eā tenē.nam hoc casu ꝓpt̄ uari

ratē prudētiū doctoꝝ ꝯfessoꝛ cōsulen
do sibi uiā tutioꝛē. ꝛ qđ sibi uerius uꝛ
ſm deū si acqeſcē nolit illud sup̄ ꝯsciē
tiā suā relinq̄t. Qñ ꝟo aliqs nō habet
in se aliquā bonā rōnē q̄re magis dēat
opioni uni⁹ q̄ꝫ alteri⁹ adherē. cōueniē
ter remanet in dubio ꝓpꝛ qđ si dubiū
sit sup aliq̊ utrū sit pctm̄ uel nō oio ē
necciū ꝙ ab illo abstineat. ꝛ de illo de
bite peniteat eligēdo ꝑtē tutioꝛē ne a
liꝛ discrimi se disponat ut s̄ ꝯfessio p̊.
§.8°. Si ꝟo dubiū nō sit p̄ncipaliꝛ sup
pctō. ſꝫ utrū qs teneaꝛ ad aliqd faciēđ
uel dandū seu penā subeūdā dꝫ benig
nioꝛ snia eligi uidelꝫ ut ī h° dubio qs
ad nihil obligeꝛ. nā in dubio regulariꝛ
ꝓ reo dāda ē snia nisi in cā mrīmonii
dotis seu libtatis uel testamēti qñ ꝓ
istis data fuerit snia. ut in. c. fi. ex̄ đ re.
iur. ꝛ in. c. cū sit. ꝛ. c. odia. de rē. iu. libro
6°. ꝛ. ff. de legib⁹. l. benignius. nisi forte
esset aliqd faciēdū qđ posset faciliꝛ ex
pediri ut si dubitaꝛ utrū qs sit excōica
tus ꝛ possit cōmode facē se absolui ad
cautelā. tūc. n. ē ꝯsulendū ꝓ tutioꝛi ꝑ
te ꝙ h° faciat. ꝛ sic pōt intelligi qđ dic
glo. Ray. ꝛ poniꝛ in sū. cō. li° 3°. ti. 33. q.
64. uidelꝫ ꝙ si iudex eccłiastic⁹ dicat.
Scias te eē excōicatū uel h⁹mōi ꝟba
ꝙ si đ excōicatione ꝑ ꝟba talia agaꝛ
ī foro iudicii n̄ reputabiꝛ excōicat⁹ ni
si alias cōstiterit de intētōe excōicātis
ut qa semꝑ solit⁹ ē sic dicere qñ excōi
cat. uel alio mō. In foro aūt pniali eli
genda ē in dubio tutioꝛ uia. ut. s. talis
reputeꝛ excōicat⁹ ꝛ ipetret absolutōꝫ
Et idē consulit Hosti. in his ꝛ silib⁹
quādo dubitaꝛ de excōicatiōe. Itē qđ
dictū ē fallit qñ uehemēs seu ꝓbabił
cōiectura eēt in cōtrariū qa inspicim⁹
in obscuris qđ ē uerisiłius uł qđ đ ple
rūq; fieri cōsueuit. ut in. c. ispicim⁹. de
re. iu. li° 6°. ut si cōstet aliquē fuisse ex
cōicatū ꝛ dubiteꝛ utꝝ fuerit absolut⁹
tūc. n. hēbiꝛ ꝓ excōicato donec de ab
solutione cōstet legitie ut in sū. cō. li°
3°. ti. 34. q. 48. Itēꝫ si sit publica fama
de delicto uel excōicatōe. ut ex̄ de sen.

excōi. cū desideres. §. 2°. ubi dꝛ. ꝙ si est
publica fama aliquē ꝟberasse clericū
ꝙ nec ep̄us nec alius cōicare sibi debꝫ
nisi ad arbitriū ep̄i de hoc se purgaue
rit uel ad cautelā absolut⁹ fuerit. Si
aūt ꝓcedit dubitatō ex impitia cōfes
soris tūc q̄rat cōsiliū ꝑiti ex̄ đ pe. ꝛ re.
ois. ꝙ si nō hr̄e pōt remittat cōfitētēꝫ
ad cōfessorē scia ꝛ ꝯscia prudētioꝛēꝫ si
cut medic⁹ ipit⁹ dꝫ ad ꝑitioꝛē egrotū
remittē. ar. de pe. dis. 6. q uult. ꝙ si nec
hoc pōt fieri exigat a cōfitēte ꝙ sit pa
ratus facere oē ad qđ obligaꝛ ꝛ quere
re diligenꝛ illud noscere a ꝑitis iuxta
posse. ꝛ cōsulat cōfitenti qđ tuti⁹ ē. ꝛ in
dubio absolutionē sibi nō retineat ut
dictū ē. sed ipm̄ inq̄ꝫtū auctoritas sua
se extendit absoluat. de pe. dis. 7. si qs
posit⁹. ubi daꝛ absolutō penitēti in ex
tremis lꝫ de eius salute penit⁹ dubite
tur ut ibi. ꝛ ea. q. c. nullus. 2° utrū abso
lutio possit fieri ꝑ litterā. R° ſm glo.
Ray. in sū. cō. li° 3°. ti. 34. q. 77. ꝙ nō ſꝫ
presens confitens a p̄senti sacerdote
pōt absolui. Facit de pe. dis. 1. quē peni
tet. Ex q̊ pꝫ ꝙ eodē mō nō pōt fieri per
nūciū. Itē nō pōt un⁹ audire ꝛ alt̄ ab
soluē ut s̄ cōfessoꝛ p̊. §. 3°. Absolutō ꝟo
ab excōicatione pōt fieri etiā in absen
tia qa ignorās ꝛ inuitus ab ea pōt ab
solui ut in sū. con. lib° 3°. ti. 33. q. iiꝫ. ꝛ s̄
absolutō p̊. §. 15. 3°. an sacerdos debeat
p̊ absoluere q̄ꝫ pniam iponere. R° ut
notatur ī directoꝛia li° p̊. ti. 15. § 124°. ꝙ
nō qa cū in pnie ipositione appareat
tertia pars p̄ncipalis materie. i. satisfa
ctio qtūs ē ex ꝑte pctōꝛis sine q̄ saltēꝫ
in affectu nō est ꝑfectū h⁹mōi sacrm̄
nec pōt debita forma apponi ꝑ mistꝝ
donec ipa materia debita p̊ itegre sit
ꝑacta que in tribus cōsistit. s. coꝛdis ꝯ
tritione: oꝛis cōfessione: ꝛ opis satisfa
ctione. ar. ex̄ eo. ꝙ qdā. Iō hūc oꝛdinē
debet cōfessoꝛ seruare in pnie sacro. p̊
dꝫ audire cōfessionē. 2° iponē pniaꝫ. 3°
absoluē sacraliꝛ. ut ī cle. dudū. §. statui
mus. de sepul. ubi hoc notant Guil. et
Io. an. hec ibi. Videꝛ g° ꝙ nisi ipositō

pnie precedat absolutonē: ipa absolutio est nulla. Sed forte posset excusari si statim post absolutionē anteq̄ diuertat ad extraneos actus iponat pnia. naz q̄d fit icontinenti uī iesse. C. de pactis l. petens. Tutius tamen ē q̄ precedat. ut ex predictis patet. B

Confirmatio electorū. A quo cōfirmāda sit electio. R° ſm host. A primo supiore. unī eps cōfirmat sibi subiectos. ex̄ ð elec. cū monasteriū. nisi aliqs sit exēpt⁹. ex̄. de cōsue. cū uenerabil. Itē archiepus ɔfirmat epm. ex̄ de elec. cū dilect⁹. i fi. 64. dis. illud. Archiepm ūo cōfirmat p̄mas uel p̄riarcha nisi ipe archieps exēpt⁹ sit. ex̄ de elec. bone. ɀ. c. nihil. Priarchas ł exēptos ɔfirmat papa. ex̄ de elec. scriptū. ł ēt legat⁹ ð latē. ex̄ ð elec. si abbatē. li° 6°. A. ubi dr̄ q̄ legat⁹ de latē pōt ɔfirmare electōes archiepoɀ ɀ exēptoɀ. ɀ abbati exēpto in epm electo dare liniaz ɔsētiēdi Et ab alio eidē talis linia dari non pōt nisi a papa. B Silr̄ etiā papa cōfirmat ipatorē. ex̄ ð elec. uenerabilē. A. Idē in sū. con. lib° 3°. ti. 26. q. 21. B

¶ Qualiter fieri debeat ɔfirmatō. R° ſm hosti. Dz p̄ fieri examiatio psonaɀ tā eligentiū q̄ electi. etiā si nihil opponaī. A. Facit ex̄ de elec. cū nobis oliz B. Consulit ēt supiori ut ipm electuz ad ptē trahat. ɀ de his q̄ ipedire ipsuz pn̄t diligent̄ exq̄rat. ɀ si ipedimētū inuenerit secreto ad renūciandū iducat ex̄ de elec. dudū 2°. i fi. ɀ ex̄ de simo. per tuas. i fi. A. Nō tn̄ ipm publicet ul̄ infamet ſm eūdē hostiē. ut in sū. con. eo. ti. q. 22. B. Al̄ ūo ſm all̄ata ɀ pbata pcedat. A. Sz si i occulto sit ipedimētū ɀ ille istat p ɔfirmatōe i manifesto caueat q̄ntū pōt ne faciat ɔ̄ ɔsciā. ut dr̄ i dcā. q. 22. B. Nota ēt q̄ si int̄ cetera q̄ obiciūī electo seu postulato seu aliter pmouēdo ad dignitatē oppōatur ð euidēti defectu scie uel psone. ɀ p̄ dz ð h° examiatio fieri, ɀ si h° iueniatur falsū opponētes excludūī ab oib⁹ aliis q̄ opposuerāt. ɀ ēt pūiūī ac si i pbatōe oiuz ðfecissēt. ex̄ ð elec. si fōte li. 6°.

Si cōfirmatio fiat nō uocato cōpetitore uel alio q se uellet opponē ɀ n̄ discusso negocio irrita ē. Et debz fieri tal̄ uocatio noiati qn̄ ē coelectus. ul̄ appa ret oppositoꝛ. al̄ gnālit̄ i eccl̄ia i q̄ electio facta ē. ut si uolūt se opponē appareāt i ɔpetēti termio pēptorie assigto Et h̄ hn̄t locū siue electio sit i cōcordia siue i discordia. ex̄ ð elec. qm̄. li 6°. Utrū q oppōit electo aliqð crimē teneaī se iscribē. uide. ī. iscriptio. §. 2°. Uide ð his q̄ pn̄t ipedire cōfirmationē. ī. de elect. in multis locis. ɀ. ī. ordinādus p totū.

Confirmatio sacramenti. Sacr̄m cōfirmationis utrū sit de nccitate salutis. R° ſm pe. Duplex ē nccitas salutꝭ. quedā ptinēs ad eē. ɀ q̄dā ad bn̄ eē. Et quidē 2° modo cōfirmatio ē nccīa. nō p̄. nā ɀ sine ea potest hō saluari. Est aūt nccīa ppt̄ spiritualē pugnā ad quā adiuuaī hō per confirmationē. lz simplicit̄ nō sit sacr̄m nccitatis. sz nihilominꝰ ɔtēpt⁹ ei⁹ dānabilis ē. Con. Tho. ɀ Al. i 4°. dis. 7. A Idē in sū. con. libro 3°. ti 24. q. 45. B

¶ Que sūt de suba cōfirmatōis? R° ſz pe. q̄nq̄. Duo q̄dē ex pte ipsi⁹ sacri scz materia crismatis ɀ forma uerboꝛum Duo ex pte mistri. s. dignitaſ pontificalis ɀ intentio. Unū ex pte suscipiētꝭ. s. q̄ crismeī in fronte. nā q2 i ɔfirmatōe ɔferī audacia spūal̄ euidēti⁹ fit i frōte Con. Tho. ɀ Al. ubi s̄. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. 46. ubi ēt dr̄ q̄ crisma ē oleuz cū balsamo ab epo sanctificatū. B Quis ē mister cōfirmationis. R° Solus eps. ð ɔse. dis. 5. man⁹. ɀ. c. nouissime ɀ. c. ut ieiuni. A. Idē i dcā. q. 46.

¶ Sz nūq̄d papa possit cōmittē alteri? R° ſm Tho. ɀ pe. Lz de hoc sint opiones pbabili⁹ dr̄ q̄ possit ɔmittē sacerdoti sz nō iferioꝛi. 95. dis. peruenit. A Idem in sum. con. eo. ti. q. 47. Con. etiā Albꝛicus. B

c

¶ Que sit forma cõfirmatõis? R° scd̃o
Tho. ⁊ pe. ⁊ Al. Forma ē hec. Consigno
te signo crucis ⁊ cõfirmo te crismate sa
lutis. In noīe prīs ⁊ filii ⁊ spūs sci am̃
A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. 48. ubi etiā dr̃
sm Al. qꝫ oīa illa q̄ s̄ dcā sūt de mutati
one forme baptismi eodē mō itelligē
da sunt ⁊ de forma ɔfirmatiōis. B
¶ Utrū i sacro ɔfirmatōis cōferat grā
R° sm Tho. ⁊ pe. Grā cōfert non solū
cōiter sicut i q̄libet sacro cōfert gratia
emūdās a pctō. A. uel a reliquiis pcti
ut in sū. con. eo. ti. q. 49. B. sed etiaꝫ
spūalis grā p quā qs deputat ad offi
ciū sanctitatis ⁊ idoneus efficitur ad
xp̄m cōfitendū. unde ⁊ de grato facit
magis grtū. A. Idē in dcā. q. 49. B
¶ Quibus debeat sacr̄m cōfirmatōis
cōferri? R° sm Tho. ⁊ Pe. Oib⁹ xp̄ia
nis. Nam ⁊ pueris cōuenient cōfertur
quia minus habent fictionis ⁊ uiris et
mulieribus quibus cōis est pugna spi
ritual. Item mutis. qa licet nō uerbo
signo tn̄ possunt cōfiteri. Itē morienti
bus quibus lꝫ subtrahat pugna tn̄ per
gunt ad p̄miū militantiū. ⁊ iō cōueniē
ter accipiūt xp̄iane militie signum. A
Idem in sū. con. eo. ti. q. 50. B
¶ Utrū cōfirmatio possit iterari. R° sꝫ
Aug. ⁊ oēs theologos. nō pōt. eo qꝫ im
primat effectū indelibilē. de ɔse. dis. 5.
dictū. ⁊ c. ō hoie. A. Idē i sū. con. eo.
ti. q. 51. ubi etiā idē dr̃ de sacramēto ba
ptismi ⁊ ordinis ⁊ qꝫ alia quatuor sac̄
menta possunt iterari. B
¶ Utrū cōfirmatō cōferri dēat ieiunis
⁊ a ieiunis. R° sm Al. Sic. ꝓpter reue
rentiā sacramēti. de con. dis. 5. ut epi. et
c. ut ieiuni. Tn̄ in nccitate melius essꝫ
confirmari post prandium q̄ꝫ si epo di
scedente ⁊ huiusmōi quis nō possit cō
firmari. A. Idem in sum. con. eo. tit.
q. 52. B
¶ Utrū alius debeat tenē aliquē ad cō
firmationē. R° sm Tho. in. 3. parte. q.
72. Propter hoc aliqs ad cōfirmatōnē
accedi qa se habere robur standi non
p̄sumit. Iōqꝫ ab alio debet teneri. nec
differt utrū uir uel mulier teneat. Sꝫ
nō cōfirmatus q̄ꝫtū ē de rōne sacramē
ti non debet tenē. sed si contrariū fiat
peccat. Sed nō ꝓpter hoc ē irritum sa
cramentū. de cōse. dis. 4. c. i baptismo
A. Con. Al. ut in sū. con. eo. ti. q. 53. B
Et uide. i. ipedimētū 6° §. pe.
¶ Utrū uxor possit in cōfirmatiōe tenē
maritū uel e°. R° nō. quia cōtrahit
cognatio spiritualis. ⁊ est ipedimentū
matrimonii ⁊ coniugalis actus. Itē n̄
dꝫ qs tenere ꝓpriū filiū uel frēm aut
sororē. quia sufficit int̄ tales uinculuꝫ
carnale A. Idē in sū. cō. dcā. q. 53. B
Quō aūt cōfirmatō ipediat mr̄imniū
uide. i. impedimētū 6°. De crismate. s.
qō ē materia confirmationis hētur s̄
baptismus 2° §. 3° ⁊. i. oleū sanctum.

Consanguinitas

Quid s̄ hc°. i. ipedimētū 5° p totū

Conscientia

Utrū con
sciētia er
ronea obliget ad faciēdū ali
quid uel dimittendū. R° sm Pe. Cre
dens se teneri ad aliquid ⁊ non faciēs
incurrit contemptum. Et faciens illud
quod putat peccatum peccat. Un̄ glo.
super illud Ro. 14° Omne quod nō ē
ex fide pctm̄ ē. dicit sic. Omne quod fit
ɔ̄ cōsciam edificat ad gehēnam. Item
Luc. x° Si oculus tuus nequā fuerit:
totū corp⁹ tuū tenebrosū erit. Manē
te g° conscia erronea hō pplex⁹ ē n̄ tn̄
simplr. qꝛ pōt ⁊ dꝫ deponē ɔsciaꝫ taleꝫ
p se uel p alteri⁹ cōsiliū. Con. Tho. pri
ma scd̄e. q. 19. arti. 5° ⁊ 6°. A. Ideꝫ in
sum. con. li° 3° ti. 32. q. fi. B

Consecratio

p̄ scilicꝫ
epoꝝ
⁊ supra. De forma consecrati
onis epoꝝū diffuse ⁊ copiose tractatur
⁊ hn̄t epi i ordinariis suis. ⁊ de ipsa. 23.
dis. qui eps. ⁊ dis. 75. ordinationes. ⁊ ex̄
de sacra uncti. cū uenissꝫ. Et dꝫ fieri in
die dn̄ica tm̄. dcō. c. ordinationes. Nec
ē ncciuꝫ cōtinuare ieiunū a sabbato. s.
qꝫ i p̄cedenti sabbato icipiēs ieiunare

nõ comedat q̊uſq̨ i dñica fuerit ordia t⁹.nã ꝛ i ipa dñica añ prandiũ itelligit̃ ieiun⁹ eẽ. A .Hec fuerũt dcã Ray.ut i ſũ.con. li° 3° ti.22.q.33.ꝛ.31.ꝛ i hac etiaʒ additur ꝙ debet fieri hora tertia. B

¶ Cõſecratio ep̃orũ ultra tres menſes p⁹ cõfirmationẽ differri non dʒ niſi ex cã.75.diſ.§.p̃. A .In h°.§.nõ dr̃ p⁹ ↄfir mationẽ ſʒ p⁹ electioneʒ.ꝛ ita tʒ Ray. ut pʒ in ſũ.con.dcã.q.31. Sʒ poti⁹ ur̃ ꝙ cõputatio fiat a tp̱e cõfirmatõis.Naʒ p̃us cõſecrari nõ põt.Iõ illud tẽp⁹ nõ dʒ cõputari ſicut nec tẽp⁹ ſuſpẽſiõis i collatõe bñficiorũ.ut in.c.qa diuerſita tẽ.ex̃ de ↄceſ.p̃bẽ.Uñ ut pʒ in dcã.q.31. glo.Ray.dicit ꝙ tẽpore cõfirmatõis fit iſta cõputatõ.ſicut notauit Hugᷓ. ea.diſ.qm̃.Et niſi fecerit ifra dictũ tp̱s ſe ↄſecrari cõione p̃uat⁹ expectabitur ad h̃ p̱ duos mẽſes ifra q̊s ſi nõ purga uẽit morã cedʒ metropolitani iudicio nec ibi nec alibi poſtea ↄſecrabit̃.ꝛ h° niſi fuerit ipedimẽto legitĩo ipeditus dcõ.c.qm̃.ꝛ diſ.45.qm̃.Põt aũt itelligi dictũ Ray.qñ elect⁹ fuiſſet negligens ad petẽdã cõfirmationẽ.naʒ ꝛ tẽp⁹ ſu ſpenſionis i collatõe bñficioꝝ cõputa tur negligẽti petẽ ſolutõnẽ. ut no.gl.i dcõ.c.qa diuerſitatẽ.ꝛ s̃ bñficiũ p̃mo.i principio. B

¶ A q̊ cõſecrẽt̃ ſinguli p̃lati.R°.Papa cõſecrat̃ ab ep̃o Hoſtiẽſi.q i h° uiceʒ metropolitani obtinʒ ut̃ ẽt a q̊ v ľt.diſ. 23.i noie dñi. A .ibi non ſic dicit̃ ſʒ ita Quia ſedes ap̃lica cũctꝭ i orbe trarũ p̃fert̃ ecclũs.atq̨ iõ ſup̱ ſe metropoli tanũ h̃re nõ põt.Cardinales :ep̃i : me tropolitani ꝓculdubio uice fũgũt̃ : q uʒ electũ antiſtitẽ ad ap̃li culmis api cẽ ꝓuehãt.Et ita a dictꝭ a ep̃is cardia lib⁹ dʒ papa ↄſecrari ſ̃ʒ Ray.ꝛ i ſũ. cõ. eo.ti.q.29.niſi forte ex ↄſuetudine uel ex ipi⁹ electꝭ diſpõne aliõ ꝓcedẽt cuʒ papa ſtati p⁹electionẽ h̃eat oiuʒ pleni tudinẽ ptãtꝭ dcõ.c.i noie dñi.Et ita põt itelligi qõ dr̃ õ ep̃o Hoſtiẽſi.ꝛ fuit dic tũ Hoſt.ut i dcã.q.29. B .Primates ꝯo ꝛ metropolitãi ↄſecrari debẽt a tri

b⁹ ep̃is eorum ſuffraganeis oib⁹ aliis ſuffraganeis p̱ſonalit̃ aduenientib⁹ ni ſi eẽnt nccĩte ipediti.ꝛ tũc ↄſẽtiãt per lr̃as.64.diſ.qa.ꝛ.66.diſ.archiep̃us.ꝛ.c. porro.ꝛ diſ.51.q in aliq̊.in fi.ꝛ ex̃ õ tẽp. or.ſi archiep̃s.Et lʒ ita ſit de mero iur̃ hodie tñ de cõſuetudine q̈ſi nullus ar chiep̃s:p̃riarcha uel p̃mas ↄſecrat̃ ni ſi a papa uel ab alio de mãdato ei⁹.ar. 24.q.1.pudẽda. A .Hoc fuit dcm̃ Ray ut pʒ in ſũ.cõ.eo.ti.q.28.Sʒ ei⁹ gl.dic̃ ꝙ nõ credit ꝙ h⁹mõi cõſuetudo ſit gnãľ. B .ꝙ ſi ab alio forſitan cõſecrarẽtur par ꝓdeſſet qꝛ añq̨ poſſent ſe archie piſcopos ľp̃riarchas noiare ꝛ plura a lia facẽ oportẽt ꝙ palliũ a papa h̃rẽt niſi forte h̃re poſſent a p̃riarcha.De q̈ mã uide.ĩ.palliũ.ꝛ.ĩ.p̃riarcha.§.2° A In his locꝭ pʒ ꝙ iſtõ palliũ ñ põt ↄfer ri niſi a papa uel ab uno õ q̈tuor p̃nci palib⁹p̃riarchis .uʒ Conſtãtinopolita no.Alexãdrino.Antioceno .ꝛ Hieroſo lymitano. B .Ep̃i ꝯo ſi ſũt exẽpti ſir̃ debent a papa uel ab alio õ ei⁹ mãda to ↄſecrari A .Cõ.Al. B .Si ñ ſũt ex ẽpti dñt ↄſecrari ab oibus aliis ſuffra ganeis ꝛ auctoritate metropolitãi.uel ſi nõ oẽs p̃nt ↄuenir̃ ſaltẽ a trib⁹ ep̃is iuſſu archiep̃i uel ab archiep̃o cũ duo bus ep̃is cõſecrẽt̃ aliis p̱ lr̃as ↄſentien tib⁹.diſ.64.p̱ totũ. A .Hoc fuit dcm̃ Ray.ut in ſũ.cõ.eo.ti.q.27. B .Et nota h̃ ꝙ ternari⁹ numer⁹ ep̃orũ ẽ de ſuba ↄſecratõis.uñ ſi a paucioribꝰ ↄſecrarẽ t̃ nihil agẽt̃.ut no.Hugᷓ. i p̃dcõ .c .por ro. A .Hoc ẽt tʒ glo.i.c.ep̃i.ex̃ õ tẽ.or. ꝛ ẽt glo.Ray.ut in dcã.q.27.que etiam dicit notaſſe Hugᷓ.i dcõ.c.porro.ꝙ ſi ñ eẽt mõ niſi un⁹ ep̃s ul'duo.ñ poſſet cõ ſecrari ep̃s donec aliud cõſtitueretur a papa uel mortuo papa gnãľ eccleſia poſſet mutare hãc formã.lʒ ab ap̃lis i ſtitutã ꝛ ſtatuẽ ꝙ un⁹ ep̃s ſol⁹ ul duo ↄſecrarẽt ep̃m.uel ſi null⁹ eẽt ep̃s ꝙ.ſ. p̃ſbyteri cõſecrarẽt eũ.Si aũt nec ep̃s nec p̃ſbyter eẽt.tũc dic̃ diuĩ iplorãdũ iudiciũ eſſe quid fieri debeat B Et unus dictorũ triũ ẽ p̃ncipalit̃ ↄſecrãs

q̄ dꝫ ꝙ totā cōsecrationē ꝑficiat alr̄ ni
hil agit. A .si un⁹ ꝑtē unā facit ⁊ ali⁹
ꝑtē aliā.uel si un⁹ eps manū iponat ⁊
simplex p̄sbyter uł etiā ali⁹ eps bn̄di
ctionē infūdat.dcā.q.27. B . Alii duo
sūt q̈si coadiutores.tn̄ oēs pronuncia
re debēt q2 oēs cōsecrāt.hec Hug. Et
Cō.Hoff. A .Jmmo h° ur̄ poti⁹ fuisse
dictuꝫ Hosti. Hug.aūt ⁊ glo. Ray.di
cūt ꝙ cū tres ep̄i cōsecrēt ep̄m pōt cō
cedi ꝙ q̄libet illoꝝ cōsecret sꝫ nō solus
i.cū alio sacrat.Et ꝙ sūt ibi tres actio
nes sꝫ una sola passio i cōsecrato .sicut
i trib⁹ hoib⁹ ferētib⁹ lapidē tres sunt
actōes i ferētib⁹.sꝫ una passio i lapide
ut i.d.q.27.Cōueniētius ur̄ dictū Host.
quia saltē iūctio manuū ⁊ capitis cō
secrādi cū sacro crismate nō pōt fieri:
nisi ꝑ unū aliis assistētib⁹.ut ex̄ ð sac
unc.c.uno in p̄ncipio. B .Pn̄t autem
sil' ab eodē plures ep̄i cōsecrari . ex̄ de
ↄse.ec.uel al.cū sis. A .Jbi dr̄ noueris
ꝙ plura i eadē eccl'ia altaria. ⁊ plures
ep̄os sil' poteris consecrare. B
¶ Ubi singuli p̄lati sūt consecrādi: R°
Papa in sua eccl'ia si fieri pōt: al' i q̈cū
q̄ ēt ex̄ urbē.dis.23.i noie dn̄i. Patriar
cha ꝟo p̄mas ⁊ metropolitan⁹ debēt
ↄsecrari in ꝓpriis ecclesiis nisi nccitas
aliud iudicat. A .uel ↄsuetudo appro
bata etiā in cōsecratiōe pape ꝭm glo.
Ray.ut in sū.cō.eo.ti.q.32. B .24.q.i.
pudēda.ex̄ de tēpo.or.si archieps.eps
aūt dꝫ cōsecrari ubi elegerit metropo
litan⁹.dis.51.c.ulti.i fi. A .Nisi aliđ ob
seruandū sit de cōsuetudine approba
ta ꝭm glo. Ray.ut i dcā.q.32.ubi etiam
dr̄ ꝭm Ray ꝙ si eps fuerit cōsecrat⁹ i
alia ecclesia q̄ metropolitani lnia: dꝫ
se p̄ntar̄ metropolitano suo.i.tres mē
ses a tp̄e cōsecratōis.dis.63.cū lōge. B

C Onsecratio z.° sciłꝫ ecc'
sie.uł recōciliatio ei⁹.Ecclesia
a solo ep̄o pōt cōsecrari.de conse.dist.
i.nemo.neq̄ eps pōt h° alteri delegar̄
nisi ep̄o.sicut neq̄ recōciliationem.ex̄
eo.aqua.Et pōt cōsecrari tā i dieb⁹ dn̄i
cis q̄ ꝑuat.ex̄ eo.tua.Nec dꝫ ↄsecrari
sine missa.de ↄse.dist.i.c.2.⁊.c.de fabri
ca.i fi. A .Jdē in sū.con.li° 3.° ti.24.q.
48.ꝭm Hosti.subdendo .Et dixit Ba
tianus.s.ꝙ missa eēt de suba consecra
tionis. Hug.ꝟo dixit ð. Nam ꝭꝫ ipsuꝫ
si ep̄us cōsecret ⁊ p̄sbyter dicat missā
eccl'ia cōsecrata erit.h ibi . Puto ꝙ at
tēdēda sit cōsuetudo q̄ ē optima leguꝫ
iterpres.ff.de legib⁹.si de intꝑtatione
B .Et si eps nō petiuit dotē eccl'ie cō
petētē qn̄ p̄mariū lapidē posuit: dꝫ in
cōsecratione supplere .q̄a ad h° tenet̄
fabricator ⁊ eius heres.ex̄ eo.cuꝫ sicut
i.q.2.placuit.Si eccl'ia i alieno solo sit
cōstructa uel consecrata.uide.i .eccl'ia
p̊.§.p̊. B
¶ Presumit̄ ecclesia cōsecrata quan
do de h° aliq̄ scriptura apparet uł i in
strumēto dotatiōis uł i libro eccl'ie uł
i colūna uel in tabula marmorea ⁊ h⁹
uel etiā si appareat unus testis ð uisu
uel de auditu.de cōse.dis.i. solēnitates
dedicationū. A .Jbi non dicitur aliđ
nisi ꝙ solennitates dedicatōnum fiāt
ꝑ singulos ānos.⁊ ꝙ si certa scriptura
uel testes nō appareāt ð ↄsecratiōe ec
clesie ↄsecret̄.Et idē ea.dis.c.eccl'ie.⁊ tn̄
p̄dicta dixit Ray .allegās etiā ad hoc
24.q.2.sane ꝓfert̄ .ibi. Jn sacris dicti
tiis scripserūt.Et ꝭm glo. eius dictitie
sūt colūne eccl'ie.ut i sū.con .eo.tit .q.
150.Sꝫ glo.in dcō.c.sane.dic̄ ꝙ dictitie
tabule dicūt̄ a dico dic.dic̄ ēt ꝙ ibi est
ar.ꝙ si i lapide uł colūna iueniat̄ scri
ptura fides ē ei adhibēda. B .Et itel
ligas tales ꝓbatōes semiplenas suffi
cē.ubi n̄ eēt ð h° ↄtētio ꝑ quā tolleret̄
ista ꝓbatō ut q2 fieret inde alteri p̄iu
diciū.ex̄ eo.ꝓposuisti.⁊ ex̄ de adult.si
gnificasti. A .Jsta capl'a paꝝ uidēt̄ fa
cē ad h° dictū tn̄ i se ur̄ ueꝝ.q2 cū ð al
teri⁹ agit̄ p̄iudicio regularit̄ reqritur
plena ꝓbatō.ut i.c.cū sint.ex̄ ð re.iur.
li° 6.° Et q̄ dicūtur i hoc.§.fuerūt dicta
Ray.⁊ Jnno.ut i.d.q.150. B
¶ Tres casus sūt i q̄b⁹ eccl'ia cōsecrata
dꝫ retōsecrari. Prim⁹ si eccl'ia ↄbusta

fuerit:ita ꝙ parietes sint cōbusti uel di
rupti seu notabilit̃ decrustati.uel i to
to uł̃ i maiori p̃te.de ↄ̃se.dis.i.ecclesiis
Sec̃ʒ si solū tectū exustū fuerit.ex̃ eo.
ligneis.2ʒ si q̊cunq; mō tota ecclia uel
maior ps destructa uł̃ dirupta ē.si ꝟo
parietes successiue fuerūt reparati eadẽ
ecclia itelligit̃.Et iō sufficit si tm̃ recō
ciliet̃ cū aq̃ exorcizata ꝛ cū solēnitate
misse. A .Hoc casu s̃m Hosti.ꝛ i sū.
con.dcā.q.150.nō ē ius exp̄ssū de recon
ciliatōe.tutiʒ tm̃ ꝛ deuotiʒ ē ꝙ fiat. B
Secus si tota fuit p̊ ↄ̄structa.etiā si ex
eisdē lapidibʒ reedificata fuerit.cōse
secrāda.n.ē.de conse.dis.i.de fabrica.
3ʒ casus ē qñ dubitat̃ an fuerit ↄ̃secra
ta nec appareret aliq̃ p̱batō de his que
dcā sūt s̃.§.primo. A .Idē i sū.con.di
cta.q.150.li° 3° ti.24.ꝛ no.gl.i.c.p̱posui
sti.ex̃ de conse.ecclesie. B
Sūt alii casus i qbʒ ecclia ñ dʒ recō
secrari sed recōciliari.Primʒ ē p̱pter
homicidiū uel ēt enormeʒ sanguis ef
fusionē ibi cōmissam.ex̃ de cōse.ec.p̱
posuisti.Secʒ ō leui ut sicasu sanguis
de naribʒ emittit̃ ꝛ si qs ungue aliquā
tulū excoriet̃ ꝛ sanguineʒ emittat.2ʒ
p̱pter adulteriū uel semis effusioneʒ
ex̃ de adul.significasti.3ʒ si excōicatus
i ecclia fuerit sepultʒ.de conse.dis.i.ec
clesiā.ex̃ eo.consuluisti. A .Idē etiaʒ
ē si i ea fuerit sepultʒ paganʒ uł̃ ifidel̃
tūc.n.nō solū corpa extumulāda sunt
ꝛ abiiciēda sʒ ꝛ parietes radēdi ꝛ eiʒ ti
gna.dcō.c.ecclesiā.ꝛ.c.se.Et silr̃ dʒ fieri
qñ fuerit ibi sepultʒ excōicatʒ secūdū
Hosti.ꝛ i dcā.q.150. B 4ʒ si ecclesia
ab epō publice excōicato cōsecrata fu
erit. A .uel etiā bñdicta.ut i dcā.q.150
ubi ēt idē dr̃ ō cimiterio uel alio q̊cūʒ
sacro a tali excōicato cōsecrato uel be
nedicto. B .Nā s̃m Hosti.si corpus
mortui excōicati polluit ecclīā.mlto
fortius ubi ip̄a cōsecratō p̱ficit̃ p̱ os ꝛ
manʒ excōicati. A .Secʒ tm̃ ē in sacris
q̃ itrinsecʒ op̱ant̃ s̃m eūdē Hosti.ut i
dicta.q.150.ad fi.ubi ēt h̃ oia notantur
p̃ter id qđ dictū ē de leui effusiōe san

guinis.Sʒ ad h° facit qđ notat glo.ex̃
de sen.excōi.c.cū illor̃.§.nos tm̃.sup̱ ꝟ
bo effusionē. B
Quid si de lapide cadēte de ecclesia
aliqs occidat̃.aut si aliqs furiosus ibi
se occidat.R° Nō ē i his casibʒ recōci
lianda.ex q̊ nō ē sanguis p̱ cōtentōnē
effusus nec fuit mala uolūtas ad uio
lentiā sʒ fortuitʒ casus.Hosti.ꝛ Hug.
A .Idē i sū.cō.li° 3° ti.23.q.151. B
Quid si i ecclesia aliqs uulneret̃ le
talit̃ ꝛ pʒea i domo sua moriat̃? R.s̃ʒ
guil.ꝛ hug.recōciliari dʒ.nā ibi dicet̃
mortuʒ ubi mort̃ cām accepit.Si ꝟo
ecōtra ex̃ ecclesiā uulneratʒ sit ꝛ in ec
clesia postea moriat̃:nō erit ecclia ui
olata ut recōcilianda. A .Idem i sū.
con.eo.ti.q.152. B
Quid si i ecclia martyr occidit̃? R°
s̃m guil.Dicūt qdā ꝙ p̱pt̃ h° ecclia ñ
ē recōciliāda.qr hʒ mōi sanguis effusio
ecclesiaʒ nō polluit sʒ potiʒ ↄ̃secrat. A
Idē i sū.cō.eo.ti.q.153. B
Qñ p̱ semis effusionē recōcilianda ē
ecclia.R° s̃m guil.Pro adulterio qdē
ꝛ fornicatōne.de cōse.dis.i.ecclesiis.ex̃
eo.c.fi.Propt̃ pollutōnē aūt nocturnā
in sōnis nō dʒ.Si aūt uir uxorē ibi cog
noscat credo ꝙ idiget recōciliatione.
Et ita tenet Jo.ꝛ iter̃ Jo.an. A .Con
trariū ur̃ aūt tenē glo.s̃m Hug.i dcō
c.ecclesiis.Sʒ p̊mū ur̃ uerius.ar.c.uir.33
q.4.Uñ ꝛ in sum.con.eo.ti.q.154.dr̃ ꝙ
Hug.ur̃ loq de recōsecratōe. B .Si
milit̃ r̃cōciliāda ē p̱ uitio sodomitico
ibi cōmisso.Ceter̃ nō ur̃ reconciliāda
A .s.de nccitate sʒ de ↄ̃silio.ut in dicta
q.154. B .qñ hʒ mōi sūt occulta.Sat̃
con.hosti.q̃tū ē i sūma uel snia. A .ga
lʒ hosti.in diuersis locis diuersimode
locutus sit.tandeʒ hoc tenuit ꝙ p̱ oc
cultis nō sit nccē eccliam reconciliari.
ut pʒ in dcā.q.154. B
Sʒ qs pōt ecclesiam recōciliare? R°
s̃m Ray.eps p̱priʒ p̱ se uel per alium
epm.Et pōt unus aquā bñdicere.ꝛ ali
us recōciliare.Per siplices ꝟo sacer
dotes nō pōt etiam si sit consuetudo.

ex̄.eo.c.aqua. A .Idem i sū.cō.eo.ti.q.
155. B .Sȝ fm Inno.ex ꝯmissione pa
pe sacerdotes simplices pn̄t ecclesiaȝ
recōciliare qua tn̄ p̄us ꝑ ep̄m bn̄dicta
A .Inno.sic dic̄ i ocō.c.aqua.Uidimus
aūt ꝙ papa plurib⁹ ep̄is indulsit ꝙ ꝑ
simplices sacerdotes possent recōcili
are ecclesias aqua tamen p̄us ꝑ ep̄m
benedicta. B

Quid si quis celebrat i eccl'ia semis
uel sanguinis effusione polluta? R° ēt
si sciēter i ea celebrat nō ꝓpt̄ h° ē irre
gularis.ex̄ de sen.excō.is q.li° 6°.Tn̄ ta
lis grauiter peccat.ut ibidē dr̄. A .Dr̄
n.ibi ꝙ ē ꝑ temeritate h⁹mōi puniēd⁹
B .Uide h° diffuse.ī.iterdictuȝ.4.§.
penul. A .Ibi dr̄ de pena celebrāt| in
loco ꝓhibito. B

Quid fiet si ecclesia n̄ ꝯsecrata fuēit
semis uel sanguinis effusiōe polluta?
R° debet aq̈ exorcizata ꝑ sacerdotes
lauari ne diue laudis organa suspēdā
tur ꝛ q̄ꝫ citius cōsecrari.ex̄ eo.si eccl'ia.
A .Ibi nō dr̄ ꝙ dcā ablutō debeat fie
ri ꝑ sacerdotes nisi i glo.q̄ h° ibi notat
Idē ēt tenet gl.Ray.ut in sū.cō.eo.ti.q
156.dicēs ꝙ aq̈ h̄ cōfici pōt ꝑ simplices
sacerdotes.ꝛ talis eccl'ia ꝑ eos lauari
sin̄ mādato ep̄i sp̄āli.ar.i dcō c.si eccle
sia.q̄a dicit ꝙ dēat ꝓtinus lauari: qō
nō fieret si oportēt mandatū ep̄i expe
ctari.Alii tn̄ dicūt ut ibi pȝ ꝙ auctori
tas ep̄i ē nccīa i hoc casu.q̄a sic necessa
ria est auctoritas ep̄i ad h° ꝙ ecclesia
edificet̄.ꝛ ꝙ ibi celebrent̄ diua a p̄nci
pio.de cōse.dis.i.nemo ifra.dicūt ꝙ ne
cessaria ē auctoritas ep̄i q̊ ad recōcili
ationē ei⁹ postq̄ꝫ talit̄ ē polluta: h̄ ibi.
hoc uidet̄ tuti9. B .Nec ē ꝓpt̄ h° ec
clesia inf̄dicta nec q ibi celebrat irre
gularis ē etiā si cōsecrata fuisset .ut in
ꝓxio.§.dictū ē. A .lȝ Hosti.dixerit cō
trariū ut pȝ i dcā.q.156. B

Eccl'ia p̄cipue ꝯsecrāta ꝛ oratoria mōa
steria ꝛ h⁹.nō dn̄t reuerti ad seculareȝ
habitationē ꝛ ꝓphanos usus.19 .q.3.q̄
sel̄.ꝛ.c.qm̄.17.q.ult|.q̄sti.ex̄ de relig.do.
ad h̄. A .In h°.c.dr̄ de hospitali: quod
nullaten⁹ dȝ mūdanis usib⁹ deputari
cū sit loc⁹ religiosus. Hec ēt oia notāt
in sū.con.eo.ti.q.160.fm Ray. B

Consecratio 3°. .s.al taris

Alia ē cōsecratō ecclesie .alia
altaris.Et iō una sine alia pōt fieri .ex̄
eo.c.p̊.Altaria sine reliquiis cōsecrari
nō debēt.de cōse.dis.i.placuit. ꝛ.c.nō oȝ
Et pōt ep̄s i eadē ecclesia plura simul
altaria ꝯsecrare.ex̄ eo.cū sis.

Altare qn̄ sit recōsecradū? R° fȝ host.
Reconsecrandū ē si mota rupta seu e
normiter destructa sit tabula eius su
ꝑior q̄ dicit̄ mensa p̄cipue i angulis
siue cornib⁹ in q̄bus p̄cipue solet fieri
altaris ꝯsecratō. A . Ista enormis de
structō dȝ eē talis q̄ inducat deformi
tatē arbitrio ep̄i iudicādā fm Hostiē.
ꝛ Inno.ut i sū.cō.li° 3°. ti.24.q.150. B
Itē si motus fuerit aliq̄s de lapidib⁹
p̄ncipalib⁹ stipitis mēsam contingen
tibus.nam in illa cōiūctione p̄cipue i
telligit̄ eē altaris ꝯsēcratō.ex̄ eo.ad h̄.
ꝛ.c.qō i dubiis.qō qiudā itelligunt qn̄
sup q̈tuor colūnas ē altare t ꝛ una mo
ta sit. A . Hoc fuit dictū glo. Ray .ut i
dcā.q.150. B .Sec⁹ ē de aliis lapidib⁹
stipitis siue pariet| q nō cōtigūt mēsā
q̄a ꝓpter illorū motionē n̄ ē altare re
cōsecrādū. A .Idē ē ēt si lapides tāge
rēt mēsā dūmō nō eēnt de p̄ncipalib⁹
ut dcā.q.150. B .Silr̄ nō ē recōsecrād
si tota mensa cuȝ sibi adherētib⁹ trās
feratur sicut nec ꝯsecratur altare por
tatile. Item reconsecrādū ē si sigillū
lapidis quo sigillant̄ reliq̄e fractuȝ sit
uel diminutū.ex̄ eo.c.p̊.ꝛ.c. quod in du
biis.ꝛ de cōse.dis.i.si motū. A . Idē ēt
est si dictū sigillū fuerit motuȝ .dcō .c.
qō i dubiis.ꝛ in.dcā.q.150. B Si autē
altare intantū augmentet̄ ꝙ amittat
priorē formā recōsecrādū ē q̄a forma
est eē rei.ar.io.q.2.hoc ius.Con. Inno.
ꝛ Ber. A .Glo.h⁹ dic̄ ex̄.eo.c.p̊: Secus
si additio uel diminutio non tollit for
mā fm glo. Ray.ꝛ in dcā.q.150.ubi oia
que dicta sūt in h°.c.notantur. B

¶ Altaria in quibus de ꝗdati ꝛ hꝰmodi
celebrauerūt nō debēt ꝓpter hᵒ ꝯsec
ri nec recōciliari.ex̄ ꝺ sacra.iter.a nob.
A .Ibi nihil dr̄ ꝺ recōciliatōe ſꝫ solū ꝺ
recōsecratōe.Idē tn̄ pōt itelligi ꝛ ꝺ re
cōciliatōe cū nō sit iure cautū ꝙ hᵒ ca
su recōciliatō fieri dēat.ar.c.is qui.de
sen.excōi.liᵒ 6ᵒ. B .De altari uide que
dam alia supra altare.

Consecratio iiiiᵒ.

Q. cimiterii.Alia ē ꝯsecratō ec
clesie.Alia cimiterii. Si gᵒ cimiteriūꝫ
fuisset pollutū effusione sanguis ul' se
mis.uide s̄ cimiteriū.§.fi.Ceterū si in
cimiterio corpa fideliū defūctoꝝ sepl'
ta sūt ab excōicatis scismatici ul' ifide
libus ꝛ hꝰmōi.nō ꝓpt' hᵒ debent exhu
mari.ex̄ de sacra.iter.a nob.
¶ Cimiteria nō cōsecrata in qbꝰ corpa
paganorū uel hēticorū seu excōicato
rum sepulta sunt nō debent cōsecri.
de ꝯse.dis.i.eccl'iaꝫ.ſꝫ corpa sepulta ibi
dn̄t ide p̄us eiici. A .Et piete s ꝛ tigna
radi.ꝛ tūc si apta fuerit poterūt conse
crari.dcō.c.ecclesiā. B .Si aūt ꝯsecra
ta fuerāt p̄us eodē mō corpora p̄dicta
in̄ eiciēda sūt si discerni pn̄t alit' n̄.ex̄
ꝺ sepul.sacri.ꝛ ipa cimiteria recōciliā
sūt.sicut de ecclesia dcm̄ ē s̄.ꝯsecratio
2ᵒ.§.4.circa finē. A Idē i sū.con.liᵒ 3ᵒ
ti.24.q.159.b̄ꝫ hosti.Et addit.Corpora
sanctorū nemo p̄sumat transferre sin̄
licētia p̄ncipis uel episcopi.ꝺ cōse.dis.
i.de loco.ubi dicit glo.ꝙ ꝓ principe h̄
inteligit' papa.Et hoc uerū est si cor
pora tradita sunt ꝑpetue sepulture al'
sine auctoritate alicꝰ pn̄t trāsferri.b̄m
glo.ibi.Dicit ēt hosti.ꝙ idē ur̄ ꝺ ossibꝰ
aliorū fidelium.ff.de reli.ꝛ sump.fu.l.
ossa. B

Consecratio vᵒ. s.uestiū

Q. pallaꝝ ꝛ uasorū.Uestes sacer
dotū ꝛ miſtroꝝ.palle altaris ꝛ uasa sa
cra ꝛ oia silia non debent conuerti ad
usū laicorū ſꝫ si qua sūt uetustate con
sūpta cōburi debēt ꝛ cineres i ecclesia
reponi.19.q.3.q̄ semel.ꝛ.c.qm̄.de conse.
dis.i.altaris. A .Ibi dr̄.Altaris palla
cathedra:cādelabrū:ꝛ uelū:si fuerint
uetustate cōsūpta icēdio dent' qm̄ nō
licꝫ ea q̄ i sacrario fuerūt male tracta
ri sed icendio tradāt' uniuersa.Cineres
q̊qꝫ eorū i baptisterio inferantur:ubi
nullus transitū hēat aut in piete:aut
in fossis pauimētoꝝ iactēt' ne introeū
tiū pedibus coinquinētur.Iteꝫ ut patꝫ
in sū.cō.liᵒ 3ᵒ ti.24.q.160 b̄m Ray.ideꝫ
ēt ē de peluī in q̄ diaconꝰ ad cꝰ officiū
spectat cū mistris hūilibus abluit cor
poralia itra scūariū.Idē ēt dicit ꝺ ue
lamibus.Et b̄m glo.eius palla dicitur
uestis q̄ altare coopitur.Itē dr̄ corpa
le ubi corpꝰ dn̄icū iuoluit'.Uelū aūt ꝛ
cortinā possumꝰ noiare pānū q sub al
tare depēdet.uel qꝺ i q̄dragesima ex
tēditur an̄ altare l' ea q̄ depēdēt ad pi
etes eccl'ie.Dic̄ ēt ꝙ ex hᵒ pꝫ ꝙ corpa
lia nō sūt abluēda p laicos aut ml'ieres
etiā moniales de iure:lꝫ de ꝯsuetudie
fiat ꝯriū.Itē in.c.ligna.de ꝯse.dis.i.dr̄.
Ligna ecclesie dedicata nō debēt ad a
liud opꝰ iūgi nisi ad aliā ecclesiaꝫ uel
igni ꝯburēda sūt uel ad ꝓfectū mona
steriorū fratribꝰ.In laicoꝝ opa n̄ dn̄t
admitti ubi dicit gl.ꝙ dicta ligna pn̄t
poni in locis honestis.s.in capitulo ul'
dormitorio uel sil'i ſꝫ nō i coqna uel ui
neis pastinādis ꝛ hꝰmōi.Et idē dicitur
in dcā.q.160. B .Si ꝟo nō sūt ꝯsūpta
sed reparēt' remanēte suba non oꝫ ite
rato ꝯsecrari etiā si ptes plures refici
ant'.secꝰ si forma tota sil' soluat'.Albr.
ꝛ Ber. A .Hoc notat glo.ex̄ ꝺ ꝯse.ec.
uel al.c.qꝺ i dubiis.Nec dicit Al.l' dcā
glo.si tota forma sil' soluat'.Sꝫ Al.dic̄
si forma soluat' siue mutet'.Et ē ar.ad
hᵒ qꝺ dr̄ de repatōe eccl'ie.ut in sū.cō.
eo.ti.q.172. B
¶ Utrū uasa sacra possint uēdi.Rꝰ ꝓ
pter necitatē pn̄t uēdi in eadē forma
alteri ecclesie ſꝫ ꝯfracta possūt uendi
cuilibet.de cōse.dis.i.ligna. A .Meliꝰ
facit.10.q.2.hᵒ ius.ubi nō dr̄ cōfracta ſꝫ
ꝯflata.ꝛ forte q̄ ad hᵒ idē iportāt. B

Consecratio uirginum. De hac. i. uirginū consecratio.

Conseruator qs possit eē cōseruator? R° Episcopi ⁊ eoꝝ superiores aut abbates seu illi qui in cathedralib⁹ uel collegiatis ecclesiis obtinent dignitates uel personatus. Alii nō pn̄t eē. nec aliqs pōt eē conseruator sui cōseruatoris. nec aliquis potest hr̄e cōseruatorē eū q ē sub sua iurisditōe dominio uel districtu ecclesiastico uel tꝑali. except] regib⁹ ul' regis ex̄ de offi. dele. hac cōstitutōe. li° 6°.

¶ Conseruatores nō pn̄t ꝓcedē contra aliqs extra ciuitates uel dioceses in qbus fuerint deputati. nec pn̄t aliqs citare ultra unā dietā a fine illoꝝ diocesis. ex̄ de offi. dele. hac constitutione li° 6°. A. Jn. §. p̊. ubi etiā dr̄ ꝙ isti conseruatores nō debēt etiā ꝓcedē nisi i ciuitatib⁹ seu locis isignib⁹ ubi possit peritoꝝ copia haberi. B

¶ Cōseruatores nō pn̄t cōmittē uices suas exceptis citatōib⁹ ⁊ sniarū denūciationib⁹ nisi aliud eis ꝑ lr̄as ɔmitteret. ⁊ tūc cōmittē possent ifra loca i qb⁹ fuerit deputati ⁊ ꝑsonis predictis i p̊. §. ex̄ de offi. dele. hac cōstitutione li° 6°. A. §. 2°. B

¶ Cōseruatores nō pn̄t se itromittere de aliis q̄ꝫ de manifestis iiuriis ⁊ uiolētiis. ex̄ de offi. dele. statuim⁹. li° 6°. ꝙ si ꝺ aliis siue q̄ idaginē iudicialē reqrūt se intromiserit: sūt suspēsi ꝑ unū ānū ab officio: ⁊ ꝑs q̄ h° fieri ꝓcurat incurrit sniam excōicatōis a qua nō pōt absolui nisi ꝑti ḡuate satisfaciat de expēsis. ut i p̄dcā decre. hac ɔstitutōe. Nec ꝓcessus ualet qa excedit fines mādati. ex̄ ꝺ rescript]. cū dilecta. Sciēduꝫ tn̄ s̄ꝫ Jnno. A. Jn dicto. c. statuimus. B ꝙ lꝫ p̄ncipalit' nō habeāt iudicialem idaginē: i notoriis tn̄ hn̄t qa oia illa sin̄ qbus eoꝝ iurisditō n̄ posset explicari intelligunt' eis eē commissa. ff. de iur]. om. iudi. l. 2. Un̄ cōseruator pōt citare: ⁊ ɔtumaces punire. ex̄ de offi. dele. de cāis. ff. si qs ius di. l. 1. Jtē si maleficiuꝫ ē notoriū aliis ⁊ nō iudici. oꝫ ꝙ sup h° ꝓbationes q̄rat ⁊ cogat testes. 2. q. 1. in p̄mis. ex̄ de testib⁹. c. 2°. A. Melius facit ex̄ de testib⁹ cog. c. p̊. ⁊ ꝑ totū. Et ut no. Jnno. ubi s̄ dicūt qdā ꝙ testes qui inducūt' sup notorio debēt dicē factuꝫ eē notoriū: ⁊ si q̄rat' quō scit pōt r̄nder' qa ego p̄sens fui ⁊ uidi qn̄ publice in platea multis p̄sentib⁹ fecit illud. immo plus uidet' ꝙ si etiā dicat. Ego non uidi qn̄ fecit maleficiū. sꝫ uidi qn̄ ductus fuit corā iudice ⁊ iterrogat⁹ ꝺ maleficio nō negauit: uel confessus fuit. s. ꝙ sic publice fecerit. Quidā dicūt idē etiā si corā multis cōfitet'. Jtē si dic̄ sic Ego nō uidi qn̄ fecit maleficiū: sꝫ uidi eū fugiētē uel latitātē ꝓpt' h° ⁊ nullo modo se excusantē: nec suberat causa q̄re se nō excusaret. uel qa de hoc cum aliqb⁹ trāsegit. ff. ex qb⁹ ca. infa. irro. l. athlethas. §. fi. ⁊ l. se. Et sic ē multa talia iuēire. Alii tn̄ ɔ̄dicūt. hec ille. Jstorū dictū pōt itelligi i his q̄ nō sunt notoria ꝑ sniam uel cōfessionē in iure ul' ꝑ euidētiā facti. ut in. c. fin. ex̄ de coha. cle. ⁊ mu. B. Jtē qa etiaꝫ in notoriis aliquis ordo necc̄ius ē. ex̄ ꝺ iureiur]. ad nostrā. Jtē si reus ɔfitet' factū sꝫ dicat ꝙ usus fuit iure suo. i h° cāu admittit ꝓbatiōes. Alit'. n. nō pōt explē iurisditionē sibi ɔmissā. Silr' oꝫ ꝙ ꝓcedat ad iqsitioneꝫ qn̄ factū qdē ē notoriū sed nescit' qs fecēit. Jtē ad repellēdā iuriaꝫ pōt iuocare brachiū secl'are. sicut ⁊ alii iudices. ex̄ de offi. or. c. p̊. ⁊. c. qm̄ in plerisqꜫ i fi. A. Et ad h° ptās secl'aris tenet'. al' ɔseruator pōt illū excōicare. cū h° sit accessoriū ad officiū ɔseruatoris. 23. q. 5. admistratores. s̄ꝫ Ber. ⁊ i sū. con. li° 2°. ti. 5. q. 147. ubi h̄ oia notātur B. Jtē si reus q fuerat ɔdēnat⁹ ⁊ excōicatus ɔpareat infra ānū. ⁊ dicat se uelle satisfacē: cognoscit ɔseruator ꝺ quātitate dāni ⁊ h⁹mōi. h̄ Jnn. A. Et si nollꝫ actor ꝙ ꝺ h° ɔgnoscēt ɔſuator reum absoluet. ut in dicta. q. 157. Et cū

ƀ dictis i hᵒ. §. ſatis uꝫ ↄcordare. Al. B

¶ Officiũ cõſeruatoris expirat morte ↄcedẽtis quo ad negocia non cepta ut extra de offi. dele. hac cõſtitutõe libro 6º. Intellige niſi aliud exprimeretur in ſuis litteris.

¶ Si reᵘ negat maleficiũ ꝛ actor uelit ꝓbare eẽ notoriũ: ↄſeruator cognoſcẽ hꝫ. aliter iutile eẽt officiũ eius. quia q̃libet poſſet negare. Nam ꝛ quilibet iudex poteſt cognoſcere an ſua ſit iuriſditio. ff. de iudici. ſi quis ex aliena. Similiť ſi reᵘ ↄfiterť maleficiũ: ſꝫ diĉ ñ eẽ notoriũ q̃a ꝑ eiᵘ ↄfeſſionẽ factuꝫ ẽ notoriũ. ut ex̃ de coha. cle. ꝛ mu. ueſtra A. Meliᵘ eo. ti. c. fi. ꝛ idẽ i ſũ. cõ. eo. ti. q. 154. B. De notorio uide. ĩ. notorium.

¶ Poſtq̃ꝫ ↄſeruator aliquẽ iuriatoreꝫ citauit ꝛ eũ ob cõtumaciã excõicauit ſi ↄſtat poſtea eũ iuriatũ fuiſſe ſꝫ nõ manifeſtũ eẽ: nũq̃d uere erit excõicatᵘˀ Rᵒ ẜꝫ Inno. Nõ. q̃a iuriſditionẽ nõ hꝫ niſi de manifeſtis utᵗ dictũ ẽ s̃. §. 4º.

¶ A. Albricᵘ diĉ ꝙ hᵒ caũ erit uere excõicatus ẜm Inno. i. c. tua. ex̃ de coha. cle. ꝛ mu. lꝫ q̃dã ↄtra. Puto diſtiguẽdũ ꝙ ſi ſnia ſit lata ſuꝑ negocio ꝑncipali nõ tenet cũ nõ ſit notoriũ nec ad ↄſeruatoris iuriſditionẽ ꝑtineat. Et ita poteſt itelligi q̃ꝺ dr̃ i iſto. §. ꝛ in ſũ. cõ. libᵒ 2º. ti. 5. q. 156. Si x̃o ſit lata ꝓpter cõtumaciã nõ cõparẽdi: ſnia tenꝫ q̃a ad eũ ꝑtinet cognoſcẽ an ſua ſit iuriſditõ. ut s̃. §. ꝓximo. Et ita intelligatur dictum Albrici. B

Constitutio ꝺ hac materia uiꝺ infra lex.

Consuetudo ẽ ius q̃ꝺ dã moribus inſtitutum. Unde ꝛ dicitur cõſuetudo quod in cõmuni uſu eſt. diſt. i. cõſuetudo.

¶ Cõſuetudo iducit̃ ꝑ binũ actũ. 25. q. 2 ita nos. A. Non tñ efficax cũ dẽat eẽ rõnabilis ꝛ ꝑ̃ſcripta. ut in. c. fi. extra de conſue. niſi forte actᵘ illi eẽnt ꝑmanẽtes tꝑe legitimo ad ꝑ̃ſcriptionẽ. de q̃ i. B. Et tũc cũ ꝑp̃ls icipit aliq̃d obſeruare ea mente ut de cetero ſit cõſuetudo alr̃ nõ. ar. ff. de iti. actuq̃ꝫ pri. l. ulti. Et ubicũq̃ꝫ ius deficit cõſuetudo uim hꝫ legis. diſ. i. ↄſuetudo. Intellige dũmõ nõ ſit iniqua uel a iure reprobata. A s. diſ. mala. cũ ſe. ꝛ dcõ. c. fi. B. Silr̃ et cõſuetudo interꝑ̃tať legẽ. ex̃ cuꝫ dilectᵘ. A. meliᵘ. ff. ꝺ legi. ſi ꝺ intꝑ̃tatõe. B

¶ An cõſuetudo ꝑ̃iudicet iuriˀ Rᵒ Contra legẽ dinaꝫ uel nãlem nulla ꝑ̃ualet conſuetudo. ex̃ eo. c. ulti. 32. q. 7. flagitia Sed ↄ̃ ius poſitiuũ preualet dũmodo ſit rõnabilis ꝛ ꝑ̃ſcripta. ut ex̃ i ꝑ̃altr̃o. c

¶ Sꝫ que dicet̃ rõnabilisˀ Rᵒ ẜm Inno. Rõnabilis dr̃ ois cõſuetudo q̃ nõ reꝓbať ſꝫ ſuſtinet̃ a iure. ut etiã notať ex̃ de ↄſue. c. ulti. A. Hoſti. aũt diĉ utruꝫ ↄſuetudo ſit rõnabilis uel nõ reliquo iudici: cũ nec certa regula poſſit tradi ar. ex̃ de offi. dele. de cãis. ut in ſũ. cõ. li. 2º. ti. 5. q. 206. Hec ſatis cõcordat cũ precedẽti. q̃a oẽ irrõnabile ꝓhibet ius. ff. de legi. q̃ꝺ nõ rõne. ꝛ diſ. i. c. cõſuetudo Sed q̃a iſtud nõ põt ſpãliť i oibus determiari reliquiť iudicio recti iudicis dcõ. c. de cauſis. B

¶ Sed quãto tꝑe ꝑ̃ſcribiť ſeu firmať conſuetudoˀ Rᵒ ut hoſtiẽ. ait ẜm canoniſtas reqriť tẽpus. 40. annorũ. ex̃ de elec. cumana. ꝛ ex̃ de cẽſi. oliꝫ. A. Melius facit ex̃ de ꝑ̃ſcrip. audit]. Et dicit hoſti. ꝙ oẽs canoniſte dicũt expectandũ tẽpus. 40. annoꝝ. ut i ſũ. cõ. eo. ti. q. 207. Sꝫ hᵒ dꝫ itelligi cũ agiť de preſcriptõe alicuiᵘ rei ſeu iuris eccleſiaſtici. ut pꝫ i iuribᵘ ad hoc allr̃atis. ꝛ ħ ſequiť B. Et hec hñt locũ i eccl̃iaſticis. ſcꝺꝫ leges tñ ẽ diuerſitas. nã ẜm aliq̃s ſufficiũt. 10. ãni iter pñtes. ꝛ 20. inť abſenteſ Sꝫ ẜm alios expectandũ ẽ tẽpᵘ tantũ ꝙ i cõtrariũ memoria nõ exiſtat. Primũ ueriᵘ ur̃. ut no. C. que ſit lon. ↄſue. in rubro. A. Puto ꝙ uelit allegare. C. de ꝑ̃ſcrip. lon. tẽpo. 10. uel. 20. an. Et. e. ti. l. fi. hẽtur clare ꝙ longũ tẽpus quo iduciť ꝑ̃ſcriptio. dicitur. 10. annoruꝫ inť

presentes.z.20.inter absentes. B
¶ Cõsuetudini rõnabili alicuius loci d̃
rogaẽ p statutũ nouũ pape: nisi illud
exp̃maẽ ex̃ de consti.licet.lib° 6°
¶ Que aũt ẽ dr̃ia inter cõsuetudinẽ et
p̃scriptionẽ? R° ẽm hosti.sex possunt
drie assignari. Prima qa p̃scriptio lo
cũ hz i reb' mobilib' z imobilib' cor
palib' z icorpalib'.ex̃ de p̃script.audi
t].z.c.se. Cõsuetudo ṽo i icorpalib' tm̃
ut i ẽuitutib' iurisdictõib' electõib' et
h'. Scd̃a qz p̃scriptio acqriẽ singulari
et p̃uato: sz cõsuetudo non acquiritur
magis isti q̃ illi. Tertia qa i p̃scriptõe
exigiẽ titul' z bona fides.ex̃ d̃ p̃scrip.
si diligẽti: sz in cõsuetudine non reqriẽ
titulus sz solũ tẽpus.ff.de usur].l.cũ de
in rem. A. Melius.ff.de legi.de qb' et
dis.i.cõsuetudo. B. Quarta qa p̃scri
ptio z p̃uilegiũ nõ cõcurrũt.ex̃ de fide
instru.inter dilectos.§.ceterũ.z ex̃ d̃ p̃
scrip.ueniẽs. Sz cõsuetudo z p̃uilegiũ
bñ concurrũt.ex̃ eo.cũ dilect'.z ex̃ de
ṽbo.sig.abbate. Quita qa p̃scriptio p
prie ẽ exclusio actõis siue petitionis sz
ɔsuetudo ẽ actõis siue iur] acqsitio.ex̃
de elec.cõstitut'.z.c.in genesi in fi. A
Põt tñ ẽm eundẽ Hosti. Consuetudo
etiã negatiuã respiceẽ ubicũq3 pbari
põt.s.q tale qd fieri nõ dẽat.ar.ex̃ de
elec.cuz ecclia vulterana.ad fi.z in sũ.
con.lib° 2° tit.5.q.208.ubi hi casus oẽs
notãẽ. B. Sexta qa consuetudo erro
nea nihil iuuat.secus in prescriptione
qa titulus putatiu' z si uerus ñ sit dũ
tñ pbabilis error excuset dat cãz pre
scribẽdi.ff.p empto.qd̃ uulgo.z.ff.p
suo.l.ulti.

Contentio utrum
sit pctm̃ mortale. R° ẽz tho.se
cũda scd̃e.q.38.si accipiaẽ ɔtẽtõ ẽz q i
portat ipugnatõnẽ ṽitat] z iordiatuz
modũ sic ẽ pctm̃ mortale z hoc modo
diffinit Amb° cõtẽtionẽ dicẽs q ẽ im
pugnatõ ṽitatis cũ ɔfidentia clamor]
Si aũt contẽtio dicaẽ ipugnatio falsi
tatis cũ debito md̃ acrimonie.sic cõtẽ
tio ẽ laudabiẽ. Si aũt cũ iordiato mõ
sic põt eẽ ueniale pctm̃ nisi forte tãta
iordinatio fiat in cõtẽdẽdo q genereẽ
ex h° scandalũ. Uñ aplus cũ dixisset.2.
Thimot].2° Noli contendere ṽbis sb̃
dit. Ad nihil.n.utile ẽ nisi ad subuersi
onẽ audientiũ. A. Idẽ in sũ.con.li.3.t.
34.q.226.ubi etiã dr̃ ẽm eũdẽ Tho. q
contẽdere ẽ ɔ̃ aliquẽ tẽdẽ. Et sicut dis
cordia ɔ̃rietatẽ quãdã iportat i uolun
tate ita contentio quandam ɔ̃rietatez
iportat locutionũ z q debitus modus
contẽdendi attendiẽ si ɔuenit psonis
z negocio. B

Contractus secundũ guil.ẽ ul
tro citroq3 obligatio ex uolũ
tate ptium surgẽs ut ẽptõ uẽditõ loca
tio conductio mutuũ z silia. Quasi cõ
tractus ẽ obligatõ q̃ quis obligaẽ ali
cui ex aliquo officio uel facto licito et
honesto: lz nõ interuenerit exp̃ssa uo
luntas utriusq3 ut tutela uel cura aut
negociorũ alienorũ gestio z h' mõi.nã
q̃uis pupillus hñs tutorẽ: aut pubes
siue furiosus hñs curatorẽ: uel ille cu
ius ignorãt] gerit qs negociũ nõ exp̃s
se ɔ̃xerit nihilominus tutor curator z
negocioꝝ gestor obligantẽ q̃si ɔ̃xissent
Idẽ Ul. A. Idẽ in sũ.con.libro 2° ti.5.
q.91.ad fi. Sed de his latius hẽẽ i istit.
de obli.p to.cũ multis se.ti.z in ti.d̃ ob
li.q̃ ex q̃si cõtrac.nas.p to. B. De con
tractib' sub conditione z h' modi.uid̃
i.mr̃imonium 5° §.5°

Contritio quid sit? R° ẽm Pe i 4°
dis.17. Contritio a magistris
sic diffinitur. Contritio ẽ dolor uolũta
rie assũptus p pctis cum pposito cõ
fitẽdi z satisfaciẽdi.nam sicut in mãli
b' aliqd conteri dr̃ qñ totaliẽ i minimas
ptes redigiẽ.ita cor hois conteri dr̃ qñ
affectus pcti ẽm oẽm sui ptẽ i eo tota
liẽ cõfrigiẽ z pfecte a pctõ resilit. Et qz
taẽ resilitio dolor qdẽ ẽ idõ ɔtritio p do
lorem tãq3 p pprium gen' diffinitur.

Addit aũt uolũtarie assũpt⁹.tanq̃ dif
ferẽtia ponẽs i gnẽ morali.Et additur
ꝓ pctis tanq̃ mã specificãs loco ultie
drie.Hec ẽ g° diffinitõ cõpetẽs cõtri
tioni iq̃tũ ẽ act⁹ ꝟtutꝭ.sed ut est ps sa
cramẽti pnie sic oꝫ ꝙ addat aliqd per
respectũ ad alias ptes.ꝛ iõ addit cũ ꝓ
posito cõfitẽdi ꝛ satisfaciẽdi.Cõ.Tho.
ibidẽ. A.Idẽ i sũ.cõ.li.3.t.34.q.17. B

Que dria ẽ int cõtritionẽ ꝛ attritõeꝫ
R° sm Tho.i 4°.dis.17.sicut i corpali
b⁹ attrita eẽ dicũt q̃ aliq̃ mõ sũt cõmi
nuta lꝫ ñ pfecte.Contrita ꝟo qñ oẽs p
tes sil̃ ꝛ pfecte trita sũt.sic i spũalibus
attritio significat quãdã displicẽtiã õ
pctis sꝫ nõ pfectã.Cõtritõ ãt pfectam
displicẽtiã. A.Idẽ in sũ.cõ.eo.ti.q.18.
Et ista pfecta displicẽtia iportat sum
mũ dolorẽ ꝛ ex toto corde.Uñ ꝛ Ray.
in ti.de pe.§.18.seqt q̃lis dꝫ eẽ.ait ꝙ cõ
tritio dr q̃si sil̃ ꝛ ex toto tritio q꞉ totuꝫ
cor ad lrãm q̃si terit ꝛ scindit p̃ nimia
angustia ꝛ dolore ira ꝛ indignatione:
q̃ ꝯcepit õ ipa pctã.uñ dñs p ꝓphetaꝫ
Joel.2.Scidite corda uestra ꝛ nõ uesti
mẽta uestra.Itẽ ps.50.Sacrificiũ deo
spũs ꝯtribulat⁹:cor ꝯtritũ ꝛ hũiliatuꝫ
deus nõ despicies ꝛc̃.Pũge igit ꝛ pcu
te cor tuũ si nccẽ fuerit:spinis:clauis:
lancea ꝛ aliis qb⁹ ipe xp̃s fuit ꝓ te pũ
ctus i cruce.h ille Cãto.n.qs dolere dꝫ
q̃to ẽ grauedo pcti.Grauedo etiã uni
us pcti mortalis tñ ẽ sũma ꝛ infinita.
cũ sit õ sũmũ ꝛ ifinitũ deũ.ar.i instit.
de iiuriis.§.atrox.ꝛ ex̃ de sen.excõi.cũ
illorũ.§.nos tñ.uñ ꝛ unũ solũ excludit
a sũmo ꝛ ifinito bono ꝛ mittit ad ifini
tũ malũ.de pe.dis.5.frẽs.Et sic etiã ꝓ
pter unũ solũ pctm̃ mortale debẽt qs
sũme ꝛ infinite dolẽ ꝓpter qõ si fũde
ret lachrymas ad eq̃litatẽ aque marꝭ
cõdigne dolẽ nõ posset.Debet g° quis
recognoscẽ ꝙ ñ posset etiã ꝓ uno pec
cato q̃tũ debẽt dolẽ ꝛ si non põt qõ dꝫ
speret i mĩa dei faciẽdo qõ põt.i.ex to
to corde dolẽdo.Et tãto magis quanto
plura ꝛ g̃uiora commisit pctã.Joel.2°.
Cõuertimi ad me in toto corde uestro
ꝛc̃.ꝛ de pe.dis.1.quem penitet. B

Utrũ regrat cõtritio de q̃libet pctõ
mortali.R° sm pe.i 4°.dis.17.quia in
oi pctõ mortali ẽ actualis auersio uo
lũtatis a deo ad pctm̃.Et õria ꝯtrariis
curãt.Oꝫ ꝙ i oi rmissiõe peccati mor
tal̃ sit actualis auersio a pctõ ad deuꝫ
q̃ qdẽ cõtritio appellat.De pctis tñ ob
litis sufficit cõtritio general̃ cũ cõatu
ad recordandũ ꝛ dolẽdũ.Nec soluꝫ de
pctõ oblito dꝫ qs in genẽ dolẽ sꝫ etiã õ
obliuiõe eiusdẽ q̃ ex negligẽtia ꝯtigit
A.Hoc ultimũ dictũ õ dolore obliui
onis fuit Oph.q con.p̃dictꝭ sil̃ cũ Ray
ut in sũ.con.eo.ti.q.19. B

Utrũ spãlis contritio de q̃libet pctõ
regrat.R° sꝫ Tho.i 4°.dis.17.ꝙ q̃tũ
ad pncipiũ cõtritõis.s.cũ quis õ pctis
suis cogitet ꝛ dolet.ꝛ si nõ dolore cõtri
tionis saltẽ dolore attritõnis.sic oꝫ ꝙ
sit spãlis de singulis pctis q̃ qs i mẽo
ria hꝫ.Sꝫ q̃tũ ad terminũ q.s.ẽ dolor
iã gr̃a iformat⁹ sufficit ꝙ sit una cõis
cõtritio de oibus.tũc.n.mot⁹ agit i uir
tute oiuꝫ dispõnum precedentiũ. A
Idẽ in sũ con.eo.ti.q.20.ꝛ ut ibi pꝫ cir
ca h° clarius logt pe.sic dicens.De⁹ ñ
regrit ab hoie ipossibile sed possibile.
Aut g° põt hñ ꝯtritio spãl̃ siue añ siue
p⁹ ꝛ tũc regrit.aut nõ.ꝛ tũc dico ꝙ suf
ficit general̃.nã i momẽto põt hõ ꝯuer
ti ꝛ i momẽto nõ põt hõ ꝯteri de singu
lis.sꝫ postea si tẽpus hꝫ de his conteri
dꝫ.gnãlis tñ contritio õ q̃ dicit Aug⁹
in li.de pnia.Penitẽtẽ oꝫ ul̃ dolẽ de oi
crimie.h ẽ dispositõ ad gr̃aꝫ imediata
nã dolẽ de uno pctõ sine alio nõ suffic̃
ad salutẽ.Et ex his pꝫ ꝙ sufficit ꝯtritõ
generalis ꝛ ẽ nccia.q a pticularꝭ nõ suf
ficit sꝫ p⁹ea si facultas adest:deuenire
nccẽ ẽ ad spãlẽ.sicut oꝫ uenire ad speci
alẽ eorũ recogitationẽ ꝛ cõfessionem
de pe.dis.5.consideret. B

Quot ꝛ q̃ sũt cãe iductie contritõnis
R° sm Ray.Sex.Prima ipa pctõruꝫ
rcogitatõ.Isa.38.Recogitabo tibi oẽs
ãnos meos i amaritudie aie mee.Se
cũda pudor q ad cogitatõnẽ seqt.ꝓꝟ.
12°.Putredo i ossib⁹ ei⁹ q ꝯfusiõe res

dignas gẽit. Tertia pctõꝝ utilitas Hi
ere. 2° ꝙ uilis facta es nimis iterãs ui
as tuas. Quãta timoꝛ extremi iudicii
ꝛ toꝛmẽti. 1. Petri. 4. Impius ꝛ pctõꝛ
ubi apparebũt Ro. 6° Stipendia pcti
moꝛs. Quita doloꝛ. s. de amissione p̃rie
celestis. Apocꝫ. 3° Tene qđ habes ut ne
mo accipiat coronã tuã. Silr̃ doloꝛ de
offẽsa dei. hic doloꝛ dꝫ eẽ acer: q̃a offẽ
dim⁹ deũ creatoꝛẽ. acrioꝛ q̃a patrem
nostrũ celestẽ. acerrim⁹ q̃a ꝛ nr̃ꝫ redẽ
ptoꝛẽ q nos ꝓprio sanguĩe libauit. Se
xta spes q̃ ẽ triplex. s. uenie qua pctã di
mittũtur. gr̃e q̃ bona opamur ꝛ gl̃ie q̃
remunerabimur. Apocꝫ. 3° Ego sto ad
hostiũ ꝛ pulso: si qs audierit uocẽ meã
ꝛ apuerit mihi ianuã ĩtroibo ad illum
ꝛ cenabo cũ illo ꝛ ille mecũ. A. Idẽꝫ i
sũ. con. eo. ti. q. 21. ubi hec aliquantuluꝫ
latius ponũtur. B

¶ Post h̃ q̃rit. Utꝝ doloꝛ cõtritõnis de
beat eẽ itellectual' uel sensibil'. R° ꝺm
Pe. i 4° dis. 17. sicut dicit Criso⁹. Unũ
qđꝗ p q̃scũꝗ cãs nascit̃ p easdẽ dissol
uit̃. ex̃ de re. iurꝫ. c. p̊. Cũ g° pctm̃ p actũ
uolũtatis sufficiẽt̃ possit nasci. sufficiẽ
ter ẽt p solũ actũ uolũtatꝫ. s. p displicẽ
tiam ꝛ doloꝛẽ ꝗtũ ẽ ex pte nostra pôt
tolli. Et cũ h⁹mõi doloꝛẽ hr̃e semp sit
i ptãte hois. nõ aũt hr̃e doloꝛẽ sensibi
lẽ. iõ deus nõ reqrit doloꝛẽ sensibilem
de ꝯtritõnis nccitate: sꝫ est de eius per
fectõe. Con. Hosti. A. Con. etiã Tho.
ut in sũ. cõ. eo. ti. q. 22. Debet etiã hõ ad
doloꝛẽ sensibilẽ ꝛ lachrymatõnẽ cona
ri. ut pꝫ p Augꝫ. de pe. dis. i. quẽ penitet
Et si nõ pôt õ h° ipo debet doleẽ ꝛ uelle
poti⁹ moꝛtẽ ꝛ oia mala subiisse ꝗ uni
pctõ ꝯsensisse ꝛ disponẽ poti⁹ moꝛtem
ꝛ q̃libꝫ mala i futurũ tolerare ꝗ pctõ
ãplius cõsentire. 32. q. 2. ita ne. B

¶ Utrũ ꝯtritio possit eẽ nimia. R° ꝺm
Tho. i. 4° dis. 17. Dicẽdũ ꝙ cõtritio ex
pte doloꝛꝫ q i rõne ẽ. s. displicẽtia pcti i
ꝗtũ ẽ offẽsa dei nõ pôt eẽ nimia sicut
nec amoꝛ caritati dei q̃ itẽso displicen
tia pcti itẽdit̃. Sꝫ ꝗtũ ad doloꝛẽ sensi
bilẽ pôt eẽ nimia sicut etiam exterioꝛ

coꝛpis afflictõ ut ieiuniũ ꝛ h⁹mõi. In
his. n. oib⁹ dꝫ accipi ꝓ mẽsura debita
ꝯseruatõ subiecti. Propt̃ qđ dr̃ Ro. 12.
Rõnabile obseq̃ũ ur̃m. A. Idem in
sũ. con. eo. ti. q. 23. B

¶ Utꝝ i ꝯtritõe reqrat̃ maioꝛ doloꝛ de
uno pctõ ꝗ de alio. R° ꝺꝫ Pe. ubi sup̃
De pctis in cõi iꝗtũ sũt offensa dei dꝫ
eẽ maioꝛ doloꝛ õ maioꝛi pctõ habitu
alit̃ q̃dẽ nõ actualit̃. Sic etiaꝫ in sp̃ali
dꝫ eẽ maioꝛ doloꝛ õ maioꝛi pctõ eo ꝙ
hꝫ maioꝛẽ rõnẽ doloꝛis. Doloꝛ q̊ꝗ sen
sibilis. s. penalitatis ꝯueniens ẽ ut sit
maioꝛ non tñ nccium qꝛ maioꝛi offẽse
maioꝛ pena debet̃. Con. Tho. ibidẽ. A
Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 24. ubi etiã dicit̃
q̊ ad doloꝛẽ sensibilẽ lꝫ sit cõueiens ꝙ
sit maioꝛ: tñ nõ est nccius q̃a etiã sine
eo pôt eẽ uera contritio. B

¶ Utrũ post remissionẽ pcti debeat de
eo eẽ ꝯtritio. R° ꝺm Tho. in 4° dis. 17.
Doloꝛ cõtritõis. r̃ndet culpe ex parte
auersionis ex q̃ ipsa culpa quãdã ifini
tatẽ hꝫ. Et iõ uera cõtritio dꝫ saltẽ i ha
bitu sp manẽ. A. Cõ. pe. ut in sũ. con.
eo. ti. q. 25. Et ad h° õ pe. dis. 1. nõ ita. ubi
dr̃. Lingua coꝛdis nõ carnis apud ueꝝ
iudicẽ pctã iugit̃ ꝯfiteri dẽmus. B

¶ Utrũ cõtrit⁹ dẽat poti⁹ uelle eẽ i in
ferno ꝗ peccare. R° ꝺm Tho. i q̊libet
Cõtritus tenet̃ ex caritate plus diligẽ
deũ ꝗ seipꝫ. Peccare aũt ẽ facẽ ꝯ deũ
Penã aũt sustinẽ ẽ ꝯ se ipm. Iõ dꝫ ꝙ
cõtritus quãlibet penã p̃eligat culpe
sꝫ tñ descẽdẽ i sp̃ali ad hãc penã ul' ad
illã nõ tenet̃: imo stulte faceret si qs se
ipm uel aliũ sollicitaret sup h⁹mõi p
ticularib⁹ penis. Con. Inno. A. Con. ꝛ
Al. ut in sũ. cõ. eo. ti. q. 26. ubi etiã dicit̃
ꝺm Ansel. i lib° de similitudinib⁹ ꝙ qs dꝫ
magꝫ eligẽ eẽ i iferno sine culpa ꝗ in
padiso cum culpa. B

¶ Utꝝ pcti r̃missio sit ꝯtritõnis effect⁹
R° ꝺm Tho. i 4° dis. 17. Contritio pôt
dupliciť ꝯsiderari. uel iꝗtũ ẽ ps sacr̃i
uel iꝗtũ ẽ actus ꝟtutꝫ. Et utroꝗ mõ ẽ
cã remissiõis pcti sed diuersimode. qꝛ
in quãtũ ẽ ps sacr̃i coopatur ad remis

fionē pcti istrumētalit͛ sicut ⁊ alia sac
mēta. Inq̄ͣtū aūt ē actus v̄tutis sic ē
quasi cā mālis remissionis pcti sicut ⁊
māe dispō. Et addit Hosti. ꝙ lʒ i cōtri
tione dimittat͛ pctm̄ qn̄ fit cū ꝓposito
cōfitēdi ⁊ satisfaciēdi. si tn̄ postea tpe
debito nō seq̄t͛ ꝯfessio ⁊ satisfactō pec
catū qdā dimissū nō redit ſʒ mortalit͛
peccat q omittit. Et sic intellige de pe.
dis. i. magna. A. Idē i sū. con. eo. tit. q.
27. Con. etiā p̄dictis Ray. in tit. de pe.
§. 19. qui icipit. q̄liter. Refert tn̄ ibi ali
q̊s dicē ꝙ sicut trib⁹ mōis deū offendi
mus: corde: ore: ⁊ ope. ita trib⁹ modis
ē nccio satisfaciēdū. al' nō dimittit͛ pec
catuʒ. ar. de pe. dis. 3. pfecta. Auctorita
tes aūt illoꝝ qui dicūt pctm̄ dimitti so
la cordis cōtritōe asserūt intelligēdas
eē cū articul⁹ nccitat͛ excludit oris cō
fessionē ⁊ satisfactionē. Alii ṽo dicūt ꝯ
ditōnalit͛ fiēi remissionē p cordis ꝯtri
tionē. ar. ꝺ pe. dis. 3. sane i fi. Dic̄ tn̄ Ray
ꝙ p̄ma opio uidelʒ ꝙ p ꝯtritionem re
mittat͛ pctm̄ ē celebrior cui⁹ ṽitas iqt
pʒ p exēplū Lazari quem p̊ suscitauit
dn̄s q̄ꝫ a discipul' soluēt͛. Ioh. xi. Item
p. 10. le. ꝑsos q i uia an̄q̄ꝫ uenirēt ad sa
cerdotes mūdati sunt. Luc. 17. ⁊ p̊s. 31.
Dixi confitebor aduersū me iiusticiaꝫ
meā dn̄o ⁊ tu remisisti impietatē pcti
mei. dixi. i. firmiter in aio ꝓposui. hec
ille. Puto āt ꝙ ⁊ due alie opiones p̄di
cte saluari possint. naꝫ lʒ ꝯtritio ponat
uere ꝯtritū i statu salut͛. tn̄ ꝓpt͛ illā n̄
ur͛ fieri simplex remissio cū cōtrit⁹ ad
huc remaneat iux̄ posse ad ꝯfessioneꝫ
obligat⁹. Un̄ q̊sq; fuerit p sacerdoteꝫ
i ꝯfessione absolutus n̄ ur͛ plene dimis
sus. ut pʒ in Lazaro q lʒ fuerit resusci
tatus a dn̄o. adhuc tn̄ erat ligat⁹ q̊sq;
fuit p discipulos absolut⁹. Ioh. xi. Iō
plena remissio nō ur͛ dari an̄ ꝯfessionē
nisi ipossibilitas illā penit⁹ excludat.
Un̄ in li. ꝺ padiso ⁊ de pe. dis. i. n̄ pōt. di
cit Amb⁹. Nō pōt a pctō iustificari qs
q̄ꝫ nisi fuerit pctm̄ an̄ confessus. B

¶ Utrꝫ cōtritio possit delē totū reatum
pene. R° ꝰm pe. ubi s̄ cōtritōnis itēsio
pōt attēdi dupl'r. uel ex pte caritatis q̄
cāt displicētiā pcti. uel ex pte doloris
q i sensitiua excitat͛ ⁊ utroq; mō pōt
tātū itēdi cōtritō ꝙ tota pēa remittēt͛
nihilomin⁹ tn̄ ꝯfessio ⁊ pnie iniūcte ex
pletio regrit͛ ꝓpt͛ p̄ceptū ⁊ etiā ꝓpter
icertitudinē. qa. s. nō ē qs cert⁹ ꝙ sua ꝯ
tritio fuerit sufficiēs ad totū reatum
tollendum. Idē tho. ubi s̄. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 28. B

Contumacia

Contumacia Triplex est cōtu
macia. nam alia est in nō uēi
endo ad iudiciuꝫ. Et hec triplex. p̊ mō
qn̄ pemptorie citatus uenire cōtēnit
2° mō qn̄ malitiose se occultat. 3° quia
ipedit ne citatō ad eū puenire possit.
De qb⁹ ex̄ ut lite nō cōtes. qm̄ frequēt͛
Secūda cōtumacia ē qn̄ citatus ad iu
diciū uenit qdē ſʒ non uult iuri paret͛
uel an̄ finitā cāe examiatōnē cōtuma
cit͛ recedit. xi. q. 3. certū. Tertia qn̄ offē
sa eius ē manifesta ⁊ iussus a iudice n̄
uult emēdare. ex̄ de ṽbo. sig. ex parte
in fi.

¶ Nunqd aliq̊ casu lite nō contestata
possint ꝯ̈ ꝯtumacē testes recipi ⁊ ad sē
tētiam diffinitiuā ꝓcedi? R° Sic ex a
liq̈ spāli cā. puta si qō moueat͛ sup ali
cui⁹ electōe. ⁊ h° ne ꝓpt͛ longaꝫ moraꝫ
ecclesia patiat͛ i spūalib⁹ ⁊ tpalib⁹ le
sionē. Itē si moueat͛ qō sup copl'a ma
ritali ne uiro uel mulieri fornicatiōis
occasio p̄beat͛. maxie cū ꝓpigtat͛ q̄d⁹
opponit͛ dina lege ꝓhibit⁹. ex̄ ut lite n̄
contest. qm̄ frequenter.

Contumelia

Contumelia ⁊ ꝯuitiuꝫ Hic p̊ q
rit͛ quid sit contumelia. R°
ꝰm Tho. 2a 2e. q. 72. ꝙ cōtumelia
iportat dehonorationem alicuius per
uerba siue per facta. aut qcquid ui sig
nificandi hʒ. Differt aūt a cōuitio i h°
qa p ṽba cōtumeliosa repn̄tat͛ ꝓprie
defect⁹ culpe. Sʒ p conuitiuꝫ repn̄tat͛
gnāliter qcūq; defect⁹ siue culpe siue
pene. un̄ si aliqs dicat alteri iniuriose
eū eē cecū. cōuitiū qdē dicit ſʒ nō con

tumeliã. Si ãt dicat ꝙ sit fur ñ solũ cõuitiũ ꝫ etiã ꝯtumeliã infert. Sepe tñ unũ ꝓ altero ponit. A. Idẽ i sũ. con. libº 3º ti. 34. q. 238. B

¶ Utrũ ꝯtumelia siue ꝯuitiũ sit pctm̃ mortale. Rº ſm Tho. scḋa scḋe. q. 72. Prope ꝛ ꝑ se utrũqꝫ hoꝝ pctm̃ mortale ẽ nõ min⁹ q̃ꝫ furtũ uel rapina. Nõ. n. hõ min⁹ amat suũ honorẽ q̃ꝫ rẽ possessã. Si tñ aliqs cõuitiũ uel cõtumeliaꝫ dixerit nõ aĩo dehonestãdi ꝫ ꝑpt̃ correctionẽ uel aliqd h⁹mõi. nõ dicit ꝯuitiũ uł ꝯtumeliã ꝑ se ꝫ ꝑ accñs. unḋ hº põt eẽ qñqꝫ ueniale pctm̃ qñqꝫ siñ peccato. A. qa ſm tho. ibidẽ sicut licituꝫ ẽ aliquẽ uerberare uł in rebus dãnificare cã disciplie. sic etiã põt aliqs altꝰ quẽ corrigẽ dꝫ ꝟbũ aliqḋ ꝯuitiosuꝫ dicẽ. ꝛ hº mõ dñs discipulos uocauit stultos. Luc. ulti. Et aplꝰs Galathas isẽsatos. Gał. 3º. tñ sicut dic̃ Aug⁹ i liº ḋ sermone dñi i mõte. Raro ꝛ ex magna necessitate obiurgatões sũt adhibẽde. i qbus nõ ut nob̃ ꝫ ut dño ſuiaꝛ istem⁹. B In q̊ tñ ẽ nccia discretõ ut hõ modḋrate talib⁹ ꝟbis utaꝛ qa possꝫ ita ḡue eẽ cõuitiũ ꝙ ꝑ icautelã ꝓlatũ auferrꝫ honorẽ eius ꝯ quẽ ꝓfert: ꝛ tũc posset hõ peccare mortalit̃ etiã si nõ itendẽꝛ dehonorationẽ altꝰius. sicut ẽt si quis i caute aliũ ex ludo ꝑcutiẽs ḡuiꝛ ledat

¶ An liceat cã correctõis ꝯuitiũ dicere Rº ſꝫ Tho. scḋa scḋe. q. 72. Sicut licitũ ẽ aliquẽ ꝟberare uel i rebus dãnificare cã discipline. ita ẽt põt aliqs altẽi quẽ corrigẽ dꝫ aliqḋ ꝟbũ cõuitiosum dicere. ꝛ hº mõ dñs discipulos uocauit stultos. Luc. ul. Et aplꝰs galathas insensatos. Gał. 3º. Tñ ut dic̃ Aug⁹ ex magna nccitate obiurgatões sũt adhibẽde i qbus nõ ut nob̃ ꝫ ut dño seruiaꝛ istem⁹. A. Idẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. 239. ꝛ h̃ satis possũt ꝯp̃hendi ex dcis s̃. §. ꝓxio p̃cedenti. B

¶ Utrũ hõ dẽat ꝯtumelias sibi illatas sustinẽ. Rº ſm Tho. ubi s̃. Sic̃ in aliis iniuriis. sic ꝛ in uerbis ꝯtumeliosis tenemur hr̃e aiuꝫ p̃patũ ad tolerãtiã si expediẽs fuẽit. qñꝫ tñ oꝫ ut cõtumeliã repellam⁹ ꝑpt̃ duo. Primo qdẽ ꝑpt̃ bonũ eius q ꝯtumeliã ifert ut eius audacia rep̃maꝛ. ꝛ ḋ cetero talia ñ attẽptet. A. Iuxta illḋ ꝓꝟ. 26º. Rñde stłto iuẍ stłticiã suã ne sibi sapiẽs uideaꝛ. ꝛ hº qñ ꝟisilꝛ põt ꝓdesse. ał sec⁹. uñ ꝛ ibidẽ imediate p̃mittiꝛ. Ne rñdeas stłto iuẍ stulticiã suã ne efficiaris ei similis B 2º ꝑpt̃ bonũ multoꝝ q̊ꝝ ꝓfectus ꝑ cõtumelias nobis illatas ipediꝛ. A Uñ Greg⁹ sup Ezech. omł. 9. dic̃. Hi q̊ꝝ uita i exẽplo imitatõis ẽ posita debẽt si possũt detrahẽtiũ ꝟba ꝯpescẽ ne eorũ p̃dicationẽ audiant qaudire poterãt ꝛ i prauis morib⁹ remanẽtes bñ uiuere ꝯtẽnãt. hec ẽt notãꝛ i sũ cõ. eo. tit. q. 240. B

C horea Utruꝫ chorea et huiusmodi ludi sint liciti. Rº ſm Al. i 4º. dis. 16. H⁹mõi ludi ſm se nõ sũt mali quia bñ fieri pñt. Sꝫ triplici ḋ cã possũt fiẽi mali. p̊ si fiãt ad ꝓuocãdũ libidineꝫ ꝛ hºmõi. 2º si nõ cõueniũt ꝑsone ut cłicꝭ siue religiosis aut aliis h⁹mõi. 3º si fiãt nõ cõgruo tꝑe: tristitie uel penitentie Si ꝟo fiãt ex cã alicui⁹ honeste leticie ꝛ a ꝑsonis secularibus ꝛ ꝯgruo tꝑe ac aliis debitis circũstãtiis nõ ẽ illicituꝫ uide. i̇. ludus ꝛ iocuſ. A. Al. plura ꝛ clarius loquiꝛ ut stati patebit. B

¶ Utrũ ducẽtes illicitas choreas peccẽt mortaliꝛ. Rº ſꝫ guil. c̃do ꝙ sic siue i festis siue i ꝓfestis si hº faciãt cã icitãdi ad libidinẽ se ł alios. aut si choreas ducãt ḋ cõsuetudie. uñ Hiero⁹ in q̈dã omł. Nõ credo uiro si dicit se illesũ euasisse a spectaculł taliũ. cũ Dauid ex eo ꝙ uidit Bersabee lauãtẽ se ad libidinẽ ꝓuocat⁹ sit. Si aũt aliqſ uel aliq̈ nõ corrupta intẽtõe aliqñ imisceat se h⁹mõi choreis tene qḋ i p̃cedẽti. §. dꝛ A. Dict⁹ guil. clari⁹ loqꝛ. Nam asserit chorizantem corrupta intẽtõe peccaꝛ mortaliꝛ ꝛ silꝛ chorizantẽ de consuetudine. lꝫ etiã nõ faciat corrupta itentõe subiũgẽs. Si aũt aliqs uel aliq̈ raro ꝛ

ſine aliq̃ corrupta intẽtõe ſe imiſceat
hꝰmõi choreiſ nõ audeo dicẽ ꝙ ſit pec
catũ mortale. ſed nec audeo eũ uł eaꝫ
excuſare uel aſſecurarĩ a pctõ mortali
cũ ingerat ſe ꝑiculo ꝓuocãdi alios ad
libidinẽ ⁊ ipſo facto uideat̃ approbarĩ
choreas: ⁊ exẽplo ſui auctoritatẽ aliis
ſiꝉa faciẽdi ꝓſtare. ut in ſũ. cõ. lib. 3° ti.
34. q. 281. Jõ glo. Ray. ſic loqt̃. quia mł
tis cõcurrẽtibus pñt choree aliquãdo
excuſari. iõ illas ꝓciſe nõ dãnat ſed q̃r
ut plurimũ ⁊ q̃ſi ſꝑ occurrñt oppoſita ⁊
multorũ pctõꝝ occaſiones. ꝓpterea ꝓ
dictos excuſare nõ audet. Uñ ut ſciat̃
qñ pñt excuſari ⁊ qñ nõ. ſciendũ ẽ ƀm
Al. ubi ſ̃. ⁊ in ſũ. con. eo. ti. q. 280. ꝙ qnꝫ
concurrẽtibꝰ ad choream põt excuſa
ri. Primũ ꝙ ſit debito tꝑe. ſ. gaudii ſi
cut in nuptiis uel tꝑe uictorie uel libe
ratõis hois uel pr̃ie uł in aduẽtu ami
ci õ terra lõgiq̃. Secũõ ꝙ ſit cũ hone
ſtis ꝑſonis de q̃bus non oriat̃ ꝓſũptio
mali: nõ cũ leccatoribꝰ uel cũ leccatri
cibus. Tertiũ ꝙ fiat a ꝑſonis ſeculari
bꝰ q̃a monialibus ⁊ monachis ⁊ cłicis
q̃r i aliis dñt occupari oẽꝫ choreaꝫ pu
tat eẽ illicitã. Quartũ ẽ ꝙ hõeſto mõ
fiãt nõ geſticulatõibꝰ nimis ihoneſtis
uł iordinatł. Quĩtũ ẽ ꝙ cãtus excitãs
i talibꝰ ⁊ muſica nõ ſit de illicitis: ſꝫ de
moribꝰ uel de deo. Predcĩs pñt ⁊ alia
addi uidelꝫ rectitudo itentõis. Unõ et
idẽ Al. dic̃ ubi ſ̃ ꝙ ꝓcipua cã q̃ chorea
ſit illicita eſt mala itentio ut qñ fit ad
oñdẽdã uł ꝓuocãdã libidinẽ ſicut ferĩ
mõ iq̃t oẽs exercẽt. Secũdũ ꝙ nõ fiat
tꝑe triſticie ſeu penitẽtie ƀm eũdem
ſicut dr̃. Eccł. 22° Muſica i luctu ipor
tuna ẽ narratio. Et h° mõ dic̃ intẽdicit̃
penitẽti ne ſit in ludis q̃a dũ penitꝫ tẽ
pus ẽ flẽdi. Tertiũ ꝙ nõ fiat tꝑe deuo
tioni deputato. ut pꝫ ab aduẽtu uſque
ad epiphaniã in quo etiã ſolẽnitas nu
ptiarũ ꝓhibet̃. 34. q. 4. ñ oꝫ. Quartuꝫ
cõuenientia loci. nã nullo mõ licꝫ talia
agẽ in locis ſiue oratoriis q̃ ſolũmodo
deputant̃ ad diña. Math. 21. Domus
mea domꝰ orõnis uocabit̃. Et diſt. 42.

oratoriũ ubi dr̃. Oratoriũ h° ſit qõ dr̃
ut ibi. nec q̃cꝙ aliud gerat̃ aut credat̃
ꝙ̃ qõ diñis laudibꝰ ꝯueniat. Ad idẽ di.
ea. in oratorio. Et ſic req̃ſita ad excuſa
tionẽ choree ſũt nouẽ. Pñt aũt reduci
ad ſex. uidelꝫ. rectitudo itẽtiõis. rõna
bilis cã ut ꝓpter nuptiaſ ⁊ hꝰmõi. Jtẽ
ꝯueniẽtia tꝑis ⁊ loci. Jtẽ cõueniẽtia ꝑ
ſone ⁊ mõi. Et his ꝯcurrẽtibꝰ pñt cho
ree excuſari ał non. Uñ ⁊ Lucł. 6° dicit̃
Ue uob̃ qui ridetis nũc. Sꝫ certe ꝓdcã
oĩa ut plurimũ i choreis occurrũt i ꝯ̃
riũ ita ꝙ etiã multa mortalia pctã in
eis ꝯmittũt̃ uidelꝫ ſiniſtra intẽtio. naꝫ
⁊ ut ip̃e aliaſ dicit fere oẽs mõ exercẽt
tripudia ad oñdendũ ſeu ꝓuocãdum
libidinẽ. Jtẽ 2° defectus cauſe q̃a ſepe
fiũt ſine aliq̃ rõnabili cã. ſꝫ ꝓpter libi
dinẽ uel uanitatẽ uel leuitatẽ. Jtẽ 3° i
cõueniẽtia tꝑis. q̃a ut plurimũ fiũt in
tꝑe pnĩe ⁊ tꝑe deuotiori uł ſolẽniori. ſi
cut ẽ a. 70. uſꝙ ad octauã paſce i q̃ pro
hibet̃ ẽt ſolẽnitas nuptiarũ. 33. q. 4. nõ
oꝫ. uł aliis ſiꝉbꝰ tꝑibꝰ. Jtẽ 4° icõueni
ẽtia loci. ſepe. n. fiũt i locis ad diñũ cul
tũ õputatł. Jtẽ 5° icõueñiẽtia ꝑſone q̃r
nõ nũꝙ intẽmiſcẽt̃ religioſi uel monia
les ſeu clerici ⁊ frequẽtius fiunt cuꝫ ꝑ
ſonis ihoneſtis leuibuſ uel ſuſpectiſ ⁊
cũ mulieribꝰ ornatu meretritio ꝓparł
ad capiẽdas aĩas. ꝓƀ. 7° Jtẽ 6° incon
ueniẽtia mõi q̃a ut plurimũ fiũt geſti
bus laſciuiſ ⁊ diſſolutł. Jtẽ cũ ſono ſeu
cãtu ihoneſtoꝝ ⁊ ad luxuriã ſeu ad ali
ud pctm̃ ꝑtinẽtiuꝫ. Ue g° iſtis tripudi
antibꝰ uel delectabilit̃ aſpiciẽtibꝰ ſeu
aſtãtibus. 86. diſ. uidẽt. uel q̃litercunꝙ
ꝯſẽtiẽtibꝰ. ad Ro. ꝓ. ibi. Digni ſũt mor
te ⁊c̃. Jtẽ non reſiſtentibus cũ poſſint
83. diſ. error. 2. q. 7 negligẽ. B

Correctio ꝓ̊. ſ. punitio quã plat͛ habet facere. Habet. n. corri
gere delicta ſubditoꝝ nõ ex odio: ſꝫ ex
caritate. 86. diſ. odio. ꝙ ſi negligit g̃ui
ter peccat ⁊ grauiter puniẽdus ẽ. Tał
n. canis ipudicꝰ dicẽdꝰ ẽ potius ꝙ̃ eṗs
83. diſtincti. nemo. ⁊. c. error. et capitulo

nihil.nec circa h° dz eē remissus qꝛ dū
uni parcit idigno ad contagiū ꝓuocat
uniuersos.Facilitas.n.uenie icentiuū
tribuit deliquēdi.23.q.4.ē iniusta.ꝛ.c.
se.Itē nō dz eē crudelis uel seuer⁹.45
dis.lz.ꝛ ꝓv.30.qui nimis emūgit elicit
sanguinē.ꝛ siue plectēdo siue ignoscē
do h° solū bn̄ agit̄ ut uita hominū cor
rigat̄.23.q.5.ꝓdest.Justicia.n.uel mīa
multū destruit̄ si una sine alia teneat̄
45.dis.disciplina.Melius ē aūt de ni
mia mīa q̄ꝫ de nimia seueritate redde
re rōnē.50.dis.ponderet in fi.26.q.ulti.
alligant.nā ꝛ leuit̄ castigat⁹ reuerētiā
exhibet castigāti.Asperitatis autez ni
mie increpatio nec correctōnē recipit
nec salutē.45.dis.cum beatus.

¶ Quid si p̄latus i corrigendo excedit
modū? R° si ex caritate correxit nō ex
igit̄ a subditis ueniā postulare.86.dis.
qn̄.Si aūt ex odio tenet̄ tūc iiuriaruz
ff.ad.l.aquil.queādmodū.§.municipa
les. A .Al'icipit.§.magistrat⁹. B .fa
cilius tn̄ parcit̄ i h° casu p̄latis q̄ꝫ aliis
qꝛ i cura rei familiaris uix pōt uitari
pctm̄.25.dis.q̄lis. A .hoc ē uerū qn̄ pec
catū ꝓcedit ex nimia occupatōe cure
Secus si ex malignitate.tūc.n.prelati
ḡui⁹ deliquūt ꝛ durius sūt puniēdi q
aliorū trāsgressiōib⁹ debuerūt obuia
re.xi.q.3.p̄cipue. B

¶ Utrū aliq̄s dēat cessare a correctōe
timēdo ne ille fiat deťior. R° ꝫm Tho
scd̄a scd̄e.q.33.Correctō ptinens ad p̄
latos nō ē dimittenda ꝓpter turbatō
nē eius q corrigit̄.tū qa ꝛ si sponte ꝓ
p̄a emēdari nō uelit corrigēdus ē p pe
nas ut peccare desistat.tū ēt qꝛ ꝛ si in
corrigibil'sit ꝓuidet̄ bono cōi dū ꝫuat̄
ordo iusticie ꝛ uni⁹ exēplo alii deterrē
tur.sec⁹ āt ē d̄ correctōne frna.ut.ī.cor
rectio 2°.§.p̄ ꝛ 5°. A .Idē in sum.con.
li.3°.ti.9 q.8. B

¶ Utrū pctōr possit aliū corrigē. R° ꝫz
Tho.ubi s̄.Correctō ptinet ad aliquē
inq̄ꝫtū i eo uiget rectuz rōnis iudiciuz
Pctm̄ aūt nō tollit qn remaneat i pec
cāte aliq̄d de recto iudicio.Et ꝫm hoc
pōt sibi cōpetē delicta subditorū cor
rigē ꝛ arguere.Sz tn̄ pctm̄ p̄cedēs ipe
dimentū affert ꝓpter tria p̄ qa ex pec
cato suo idign⁹ reddit̄ ut aliquē corri
gat p̄cipue si maius pctm̄ ꝯmisit.2° ex
scādalo qd̄ seq̄t̄ iń si pctm̄ corrigēt̄ sit
manifestū qa uit̄ ꝙ nō corrigat ex cari
tate sz maḡ sui ostētatōne.3° ꝓpt̄ sup
biā corrigēt̄ q sua pctā ꝑuipēdēs se ip
sū ꝓxio p̄fert.Itaq̄ꝫ si pctōr cuz hūili
tate corrigat nō peccat.lz p h° ři ꝯscia
fris uel saltē i sua ꝯdēnabilē se oñdat
A .Idē i sū.con.eo.tit.q.7.Ubi etiā dr̄
ꝙ sic itelligēdū ē illud Ro.2° In q̊ ali
um iudicas te ip̄m cōdēnas.eadē eniz
agis q̄ iudicas.Et intelligo h° cū hūili
tate.i.cū uera recognitōe ꝛ ꝯtritōe suo
rū pctōrū al'nō pōt eē hūilitas ubi est
dine uoluntatis rebellio.Numeri.15°
ibi.aīa q̄ p supbiā ꝛc̄.Itē qa ꝑsistēs in
pctō oino remanz indignus officio iu
dicādi.Un̄ Greg⁹ omel.20.Durū qppe
ē ut q nescit tenē moderamia uite sue
iudex uite fiat aliene. B

¶ Qualit̄ ꝓcedēdū ē i correctōe cū mľ
titudo ē i scelē? R° ꝫm Tho.scd̄a scd̄e
q.108.Qn̄ tota multitudo peccat d̄ ea
debet sumi uidicta.uel q̄ꝫtuz ad totū
sicut egiptii submersi sūt i mari rub⁹
ꝑsequētes filios Isrl.ꝛ sicut sodomite
vlr ꝑierūt.Uel q̄ꝫtū ad magnā multi
tudinis ꝑtē.sicut pz Exo.32° i pena eoꝝ
q adorauerūt uitulū.Qn̄ ꝟo spat̄ mľ
torū correctio dz seueritas uidicte ex
erceri i paucos aliq̄s p̄ncipaliores qui
b⁹ ceteri terreant̄.sicut dn̄s Nūeri.25.
mādauit suspēdi p̄ncipes ppľi ꝓ pctō
multitudis.Si aūt nō tota multitudo
peccauit sz ꝓ parte tūc si pn̄t mali se
cerni a bonis dz i eos uidicta exerceri
si sine aliorū scādalo pōt fieri: alioqn
ꝑcēdū ē multitudini ꝛ detrahēd̄ seuēi
tati.Et eodē mō tolerādū eēt pctm̄ p̄n
cipis si sine scādalo multitudinis puni
ri nō posset nisi forte eēt pctm̄ tale qd̄
mag̃ nocēt multitudini ul'spūalit̄.uel
tpalit̄ q̄ꝫ scādalū qd̄ timet̄. A .Ad h°
50.dis.ut cōstitueret̄.Et Con.p̄dcis Ul.

ꝛ Ray.ut i sũ.con.li.3° ti.33.q.8.ubi etiã
addit̃ ſm Ray.ꝙ ſi pctm̃ qd̄ faciũt au
ctoritate defendũt quaſi non ſit pctm̃
tũc nõ dꝫ ꝯ tales dormire ſeueritas di
ſcipline.qa etiã hẽtici pñt dici.de pen.
diſ.6.c.p̊.i fi.diſ.50.domino ſancto.diſt.
82.plurimos. Et ſm glo. Ray.idem uĩ
ſeruandũ circa publicam p̄dicationẽ
ꝯ delinquẽtẽ multitudinẽ uel p̄ncipeꝫ
qd̄ dictum ẽ de correctõe. B
Quatuor ſũt cãe diſſimulandi ꝛ non
corrigendi delicta ut ponit Ul.prima
cũ mali ſũt occulti ita ꝙ nõ pñt diſcer
ni a bonis.Secũda cũ multitudo ẽ tã
ta ꝙ nõ poſſit extirpari ſine ſciſmate
eccl̃ie uel cũ nõ põt fieri qn boni iuol
uerẽt.ꝺ quo uide s̃. §.prio.Tertia qñ
ꝓbabilit̃ p̄ſumit̃ de emẽdatõe ut qa
peccat ex ifirmitate uel ignorãtia ꝛ ñ
ex obſtinata malitia.Quarta ſi exerci
tãdo bonos ꝓſũt eccl̃ie.tũc.n.toleran
di ſũt ne boni ocio torpeſcãt.Probãt
h̃.44.diſ ꝯmeſſatiões.ꝛ 50.diſ.ut con
ſtitueret̃.23.q.4.ipa pietaſ.ꝛ.c.cũ qſqſ
Con.Ray. A .Jdẽ i ſũ.con.dicta.q.8.
ubi circa q̃rtã cãm addit̃ ſm eundem
Ul.Qñ tales talit̃ ꝓſũt eccleſie ꝙ nõ
obſũt.tũc.n.p̄dicta de cã tolerari pñt.
iux̃ illud p̄ſ.Dñs oſtẽdit mihi ſup iimi
cos meos ne occidas eos.Et Judic.2.°
dixit dñs.Nõ delebo gẽtes q̃s dimiſit
Joſue ut in ipiſ expiat iſrl̃.h̃ ibi.ꝙ iſti
ꝓſint ita ꝙ nõ abſint uł ꝙ pl' ꝓſint.
puto uix poſſe diſcerni niſi a deo. B
de mã iſta plura hẽs.i.pena p̊.Jtẽ.i.ꝑ
curẽ.Jtẽ de ꝯtumelus ꝛ ꝯuitus cauſa
correctiõis dictis.uide ꝫ ꝯtumelia.§.
3.° De punitõe an dimittẽda ſit ꝓpter
ſcãdalũ uide ifra ſcãdalũ.§.6.° De cor
rectiõe q̃ ꝑmittit̃ doctoribus.uiꝺ.i.ex
cõicatõ 2.° §.2.° circa mediũ.ꝛ.i.locatio
§.5.° ꝛ.i.magiſter p̊.§.fi.

Orrectio 2.° .ſ. frat̃na. Cõ

rectio frat̃na ſꝫ Tho.ſcd̄a ſe
cũde.q.33.i p̄cepto ẽ.Sꝫ qa p̄ceptũ eſt
affirmatiuũ ñ obligat ad ſp ſꝫ ꝓ loco
ꝛ tpe.uñ omiſſio ei' uno mõ fit mẽito
rie ut qñ qs opportunũ tẽp' igrit.uł ꝺ
ipis metuit ne deteriores fiãt.ł ad bo
nã uitã alios ipediant.ꝛ h' mõi.2.° mõ
omittit̃.ſ.cũ pctõ mortali.ſ.cuꝫ formi
datur iudiciũ uulgi ꝛ carnis cruciatio
ſeu ꝑpetõ.dũ tñ h̃ ita dñent̃ in aio ꝙ
fraterne caritati p̄ponãt̃. A .Et h° uĩ
ꝯtigẽ ſm eũdẽ Tho.ibidẽ.arti.2.° qñ a
liqs p̄ſumit ꝺ aliq̃ delinquẽte ꝓbabi
liter ꝙ poſſꝫ eũ a pctõ retrahẽ:ꝛ tñ ꝓ
pter timorẽ uel cupiditateꝫ p̄tmittit.
B .Tertio mõ ẽ ueniale qñ timor et
cupiditas tardiorẽ facit ad corrigẽdũ
delicta fr̃is nõ ita tñ ꝙ ſi cõſtaret ei ꝙ
frẽm poſſet a pctõ retrahẽ dimitteret
ꝓpt̃ timorẽ ꝛ cupiditatẽ qui i aio pre
poſuit caritatẽ.ut dic̃ Aug'. A .Jdeꝫ
i ſũ.con.li° 3.° ti.9.q.3. B
Utrũ oporteat q̃rẽ q̊s corripiamus.
R° ſm Tho.ubi s̃.Dicẽdũ ꝙ illa beñ
ficia q̃ nõ debẽt̃ certe ꝑſone ſꝫ cõit̃ oi
b' ſiue ſint tꝑalia ſiue ſpũalia non oꝫ
nos q̃rere etiã qb' ipẽdamus ſꝫ ſuffic̃
ꝙ ipẽdam' eis q nob̃ occurrũt.alioqn
efficeremur exploratores uite aliene
ꝯ illud ꝓṽ.24.Ne q̃ras ipietatẽ i do
mo iuſti.uñ pꝫ ꝙ nec religioſos oꝫ exi
re clauſtrũ ad corrigẽdũ delinquẽtes.
A .Jdẽ i ſũ.cõ.eo.ti.q.4.ubi etiam dr̃
ꝙ qui habet ſpãlem curã alicui' debꝫ
eũ q̃rer̃ ad h° ut eũ corrigat ꝺ pctõ. B
Utrũ p̄ceptũ de correctõe frat̃na ſe
extẽdat ad oẽs.R° ſm Tho.ſcd̄a ſcd̄e
q.33.Duplex ẽ correctõ.Una q̃ ẽ actus
caritatis ꝛ ẽ ꝑ ſimplicẽ admonitõneꝫ
ꝛ h̃ ꝑtinet ad quẽlibꝫ caritatẽ hñtem
ſiue ſit ſubdit' ſiue p̄latus.Eſt etiam
alia correctio q̃ ẽ actus iuſticie q̃ nõ ſo
lũ fit ꝑ admonitõnẽ ſꝫ etiã inť dum fit
ꝑ punitionẽ ut alii timẽtes a pctõ deſi
ſtãt.ꝛ h̃ ꝑtiet ad ſolos p̄latos. A .Jdẽ
i ſũ.con.eo.ti.q.5.ubi etiã pꝫ ꝙ p̄ma q̃
ꝓp̄e dicit̃ correctio fraterna tẽdit ad
emendationẽ fr̃iſ delĩquẽtis.Secũda
ṽo q̃ ꝓprie dr̃ correctio iuſticie tẽdit
ad bonũ cõe:qd̄ nõ ſolũ ꝓcurat̃ ꝑ ad
mõitõꝫ fr̃is ſꝫ ẽt inť dũ ꝑ pũitõꝫ. B
Utrũ ſubditi teneãt̃ corrigẽ p̄latos.

℞° ẜm Tho.ubi s.Subditi nō tenenẜ
nec debent corrigere ꝓlatos correctōe
illa q̄ ē iusticie ꝑ cohertionē pene.Te
nēẜ aūt correctōe illa q̄ ē caritatꝫ si in
eis aliqd ē corrigibile.ita tū ꝙ nō cuꝫ
ꝓteruia sꝫ cū māsuetudie ⁊ reuerētia
A .ga.i.ad Thimotꝫ.5ᵉ dr̄.Seniorē ne
īcrepaueris sꝫ obsecra ut prēꝫ:nisi im
mineret ꝑiculuꝫ fidei .Tūc.n.ēt publi
ce eēnt ꝓlati a subditꝫ redarguēdi ẜm
Tho.ibidē.⁊ in sū.con.li.° 3.° ti.9.q.6.un̄
⁊ Paulus q erat subdit⁹ Pet° propẜ
īminēs ꝑiculū scādali circa fidē Petꝝ
publice redarguit:⁊ petr⁹ hūiliẜ ⁊ pa
tienter correctionē recepit ad Gal.2.°
ubi etiā glo.Augꝫ .dic̄ ꝙ petrus maio
rib⁹ dedit exēplū ꝙ si i aliq̊ delirarēt
nō dedignarēẜ ab iferioribus corripi.
⁊ nō solū ob ꝑiculū fidei:sꝫ etiā ꝓpẜ in
ordiatos mores qn̄ eēnt publici ⁊ scan
dalosi deberēt dure ⁊ publice ꝓlati re
ꝓhendi.2.q.7.paulus dicit. B

¶ Quo ordine ꝓcedēdū sit i correctōe
fraterna.℞° ẜm Tho.scd̄a scd̄e. q.33.
Peccata publica ẜm aplm̄.i.ad Thi
motꝫ.5.° sūt publice arguēda. In pctis
ꝟo occultꝫ locū hꝫ qd̄ dicit i euangelio
dn̄s.Si peccauerit i te frat tu⁹ ⁊c̄. A
Math.18.° B .Nā si te offendit publi
ce corā aliis iā nō solū i te peccat sꝫ ēt
in alios q̊s turbat. A .Ur̄ āt ꝙ pctā
debeāt dici publica uō solū si oibus sꝫ
etiā si multꝫ nota sint ꝓut i ꝓallegato
loco dic̄ Tho.de Joseph.q ut hr̄ Gen̄.
37.° accusauit frēs suos apud prēm de
crimine pessimo.Dicit Tho.ꝙ q̄uis n̄
scribaẜ dꝫ tn̄ credi ꝙ Joseph ꝓus frēs
suos monuerit q̄ꝫ accusauerit .ul̄ quia
pctm̄ erat publicū saltē iter frēs.Und̄
pluraliẜ loquēdo dr̄.Accusauit fratres
suos.Et sic Tho.sentit posse pctm̄ dici
publicū q̊ ad denūciationē siue admo
nitionē faciēdā ēt si notū sit tm̄ aliqui
bus.Itē q̊ ad ꝯsciaꝫ necc̄ē ē ꝓcedē mōi
tionē i accusatione sicut ⁊ in denuncia
tōe. B .Uerū qa i occultis pctis pōt
ꝑpetrari ꝓximorū offensa.iō distiguē
duꝫ ē qa si h⁹mōi occulta pctā sunt in
nocumētū ꝓximorꝝ ẜ corꝑale ul̄ spūa
le.puta si aliqs occulte tractet quō ci
uitates tradāẜ hostib⁹.ul̄ si hēticus ꝓ
uati hoies a fide auertat dꝫ qs statim
ad denūciatōnē ꝓcedē nisi forte aliqs
firmiter extimaret ꝙ ꝑ admonitōꝫ se
cretā stati posset h⁹modi mala ipediẜ
Si ꝟo sūt talia pctā q̄ sūt solū i malū
peccātis ⁊ eius i quē peccaẜ . uel qa le
ditur ab eo ul̄ saltē ex sola noticia.tūc
dꝫ si pōt sic emēdare frēm ut fama ei⁹
ꝯserueẜ. ⁊ sic de nccitate ꝓcepti ē ꝙ se
creta admonitio publicā denūciatōeꝫ
ꝓcedat. A .Nisi forte ex manifesta d̄
nūciatōe uel correctōe alicui⁹ delicti
secreti ꝟisiliẜ publica utilitas resulta
ret.sicut Actuū 5.° Petr⁹ pctm̄ occltuꝫ
Ananie ⁊ Saphire cōiugꝫ manifesta
uit ipsos publice sine alia admonitōe
redarguēdo de fraude ꝓcii rerū uendi
tarū qa sciebat ex dicta correctōe uti
litatē publicā resultare.Un̄ ⁊ ibidē dr̄
ꝙ dci Anania ⁊ Safira a petro redarẜ
guiti stati mortui sūt ex q̊ magn⁹ tioꝛ
fact⁹ ē i oi eccl̄ia ⁊ i oib⁹ qui audierāt
Et iō Aug⁹ ut ⁊ refert Tho.ibidē arti.
2.° dicitꝫ ꝙ ex gestis scōrum possumus
agnoscerẜ q̄liẜ ꝓcepta diuine scripture
sint itelligēda.Itē n̄ ē necc̄ē secretā ad
monitōꝫ ꝓcedē denūciationē gnālem
q̄ qn̄ꝫ ex aliq̄ cā fit.sicut Math.26.de
iuda dn̄s dixit.Un⁹ urm̄ me traditur⁹
ē. B .Et hec secreta admonitio dꝫ ul̄
sel̄ ẜplures fiēi ꝙ diu spes de correcti
one ex ea ꝓbabiliẜ hēẜ. Cū autem iaꝫ
ꝓbabiliẜ cognoscē possum⁹ ꝙ secreta
admonitō nō ualet ꝓcedēdū ē ulteri⁹
q̄ꝫ tūcūq; pctm̄ sit occultū ad testiū in
ductionē nisi forte ꝓbabiliẜ extimare
tur ꝙ h°ad emēdationē fris nō ꝓficēt
qa tūc a correctōe cessandū eēt.An̄ tn̄
q̄ꝫ testes iducāẜ ẜm Augꝫ.ꝓus on̄di dꝫ
ꝓlato ut ē singularis ꝑsona. A .Hoc ē
ueꝝ qn̄ h° regrēẜ a ꝓlato ad quē ꝑtinꝫ
cū oi sollicitudine scire facta sbditorū
Nā nō pōt eē pastorꝫ excusatō si lup⁹
oues comedit ⁊ pastor nescit.ut in.c.q̄ꝫ
uis.ex̄ de re.iurꝫ.Itē qn̄ hoc ē salubri⁹

etiã si nõ regrat.al' nõ decet p̃us denũ
ciare p̃lato cũ nõ sit ẽm ordinẽ euãge
lii.ut p3 Math.18.Unñ ꝛ Tho.ibide3 ar
ti.8º dicit ꝙ ꝓcedendũ ẽ ad testiũ idu
ctionẽ nisi ꝓbabilit' extimaret' ex hoc
ꝓximũ deteriorari.qa hoc casu poss3
qs correctionẽ penit' omittẽ ul' secre
te denũciare ei q ad emẽdationẽ ꝓxi
mi sit magꝭ idone' uidel3 suo p̃lato cõ
fessori uel sibi.Et ẽm hãc distictionẽ di
cit debẽ itelligi dictũ Augꝭ.in regula
ubi dicit ꝙ pctm̃ p̃us d3 denũciari pre
lato ꝙ̃ testib' nõ ut iudici s3 ut p̃uate
ꝑsone q̃ pl' põt ꝓdesse ꝙ̃ alt'. ꝛ ad hoc
bñ facit dcm̃ Augꝭ.22.q.5.hº ur̃. ꝛ scd̃m
Tho.i dcõ.arti.8º. testes adiciũt' trib'
rõnib'.Prima ẽm Hiero.ut peccanti
oñdat' ꝙ dignũ correctõe egẽit.Scd̃a
iuxta Augꝭ.i regula ut possit delictu3
ꝓbari ꝯ se ñ emẽdãtẽ.Tertia secũdũ
Criso.ad ꝓbandũ admonitões fore fa
ctas.Põt addi ꝛ etiã ad hoc ut testes
peccãtẽ sil' moneãt.Jõ euãgeliũ dic̃ ꝙ
si nõ audierit eos ꝛc̃. B Et si sic ñ cor
rigit' i publico ẽ ꝯuicẽd'.ꝙ si p̃latus p̃
cipet aliqd ꝯ hũc ordinem: nõ esset ei
obediẽdũ quia obedir̃ o3 deo magꝭ ꝙ̃
hoib'.iõ qñ p̃latus p̃cipit ut sibi dicat'
qd qs sciuerit corrigẽdũ ĩtelligẽdũ ẽ
saluo ordine correctõnis fratñe siue p̃
ceptũ fiat ad oẽs cõiter siue ad unum
spãliter.Et nõ solũ nõ ẽ obediẽdũ:sed
etiã p̃cipiẽdo peccaret.qa ip̃e non est
iudex occultoꝝ s3 deus sol'.Hoc dico
nisi iꝙ̃tũ ꝯ aliq̃ idicia peccata manife
stãt'.puta ꝑ ifamiã:p̃sũptões ꝛ h'mõi
tũc.n.põt p̃lat' p̃cipe sicut ꝛ iudex ali'
iuramẽtũ exigẽ. A .sup ueritate dicẽ
da ẽm tho.ibidẽ arti.7º. B .Jtẽ nota
ꝙ p̃dictã solẽnitatẽ ꝛ ordinẽ nõ o3 ser
uari nisi i g̃uib' pctis qa leuia nõ d̃ro
gãt fame.Unñ ꝛ religiosi i capl'is se ꝓ
clamãt p̃misso ordine nõ seruato. A .s
i delictis leuib' etiã secretꝭ de qb' pre
lati i capl'is suis publice redarguũt sb̃
ditos qa talia sũt q̃ nõ derogãt fame.
qa tales denũciatões poti' dñt dici re
memoratõ oblitaꝝ culparũ ꝙ̃ accusa
tiones seu denũciatões ẽm Tho.i dcõ
arti.7º.Et ex p̃dcis põt colligi ꝙ denũ
ciatõnes gñales fieri pñt sine secreta
admonitõe.Jdẽ etiã ẽ i denũciatõib'
ꝑticularib' respcũ certe ꝑsone qñ pec
cata sũt leuia ꝛ nõ diffamatoria ꝛ sil'r
si sũt grauia ꝛ publica.ꝛ idẽ qñ sũt oc
culta ꝛ ꝑiculosa corꝑalit' l' spũalit'.qb'
ꝑ secretã admonitionẽ ꝓuidẽi ñ põt.
uel si ex correctõe seq̃ret' ꝯsil'r publi
ca ꝛ reputabilis utilitas.Jn his gº oi
bus ad denũciatõnẽ nõ req̃rit' secreta
admonitio.Jn aliis ꝯo casib' qñ pctm̃
ẽ g̃ue ꝛ diffamatoriũ d3 oio secreta p̃
cedẽ admonitõ:q̃ int' solũ ꝛ solũ semel
ꝛ pluries d3 fieri q̃usq3 ꝓbabilis spes
emẽdatõis ꝑ secretã admõitõ3 possit
hñi.si ꝯo dcã nõ sufficiat admõitio ad
di debẽt testes bõi ꝛ idonei ꝙ̃tũ como
de pñt hñi q sil' cũ p̃ admonitore ꝺmõ
strẽt culpabili suũ errorẽ ꝛ pctm̃ ꝛ de
emẽdatiõe admoneãt.ꝛ si nõ vl't emẽ
dare denũciet' p̃latꝭ ecclesie corã qb'
testificabũt' denũciatorẽ debitas fecis
se admonitões ꝛ monitũ noluisse emẽ
dare.Et p̃dicta sũt diligẽt' notãda ut a
manifestatõe defectuũ ꝓxi sciat qsq3
refrenare liguã:ꝛ si mãifestare nccẽ ẽ
nouerit manifestãdi ordinẽ ut nõ icur
rat mortale pctm̃ ꝛ obliget' ꝓxio ad re
stitutionẽ fame ꝛ toti' intesse.na3 ẽm
Tho.scd̃a scd̃e.q.62.arti.2º. si qs ꝯ ordi
nẽ p̃dictũ manifestet pctm̃ alti' etia3
ueꝝ.offendit iusticiã ꝛ caritatẽ ꝓximi
ꝛ tenet' ad restitutionẽ ꝙ̃tu3 fieri põt
sine mẽdacio ꝛ si nõ põt famã restituẽ
d3 diffamato recõpensationẽ facere i
pecunia uel alio mõ. B

Si sciã de aliq̃ aliq̃ ipedimẽta ul' cri
mina q̃ etiã ille q ꝯmisit ignorat an d̃
beã ꝓcedẽ ad correctionẽ fratña3 ꝛ di
cẽ ei.ꝯbi grã.Scio aliquẽ ꝑcussisse ali
u3 ꝛ iñ mortuũ fuisse que3 ꝑcussor ne
scit ꝛ uideo ꝑcussorẽ i officio sacerdo
tali celebrar'.Jtẽ si scio aliquẽ mistrar'
ꝛ ñ fuisse ordiatũ rite ul' ñ fuisse bapti
zatũ ꝛ h'.Jtẽ si scio aliquẽ excõicatu3
ignorãt' ordiatũ.itẽ si scio aliquẽ hñe i

uxorẽ quã de iure hr̃e ñ põt: aut eccle
siã ꝑ alienã simoniã uł tenẽ rẽ alienã
℞º ſ3 guil. ſi tales laborãt crassa ⁊ su
pina ignorãtia q̃ ñ excusat eos teneor
eis dicẽ si comode possũ ⁊ maxĩe si cre
do eos corrigibiles eẽ. ſ3 si laborãt ig
norãtia ꝓbabili: credo nihilominꝰ ꝙ
teneor eis dicẽ ỽitatẽ ñ qa ipi peccent
ſ3 ꝓpt̃ ꝑiculũ uł dãnũ alienũ ⁊ iiuriã
sacrificioꝝ. nã ñ ordiatꝰ celebrãs decipit
audiẽtes ⁊ q tenet rẽ ꝓximi eũ dãnifi
cat. hec ⁊ sĩlia dico si talis ꝑsona sit ꝑ
suasibilis. secꝰ si ñ sit ſ3 timẽt ꝯ scãda
lo. tũc. n. suffic̃ si dicã ꝑlato ñ denũciã
do uł accusãdo ſ3 simpl̃r notificãdo si
forte remediũ cõueniẽs possit adhibe
ri. A. Idẽ i sũ. cõ. liº 3. ti. 9. q. 10. B De
eo q h3 uxorẽ quã de iure hr̃e ñ põt. ha
bes adhuc. ĩ. ipedimẽtũ ꝑ. §. 8º ⁊ 9º

¶ Sz qd si ꝑdcã uel aliqđ ꝑdictoꝝ pro
bare possũ: nũqd teneor? ℞º ſ3 eũdẽ
guil. ñ. nisi forte sit ꝑiculũ alioꝝ: puta
si alius sacr̃a mistrat ⁊ eos decipit. tũc
eñi probare teneor. A. Idẽ in sũ. con.
eo. ti. q. xi. ubi ẽt p3 ꝙ l3 ñ assit ꝑiculũ
aliorũ tenemur probare eo casu q̃ te
nemur ad fraternã correctionẽ. uidel3
cũ ỽisil̃r possumꝰ proficẽ ut ex ꝑdcis
p3. B Utrũ correctio fr̃na sit dimit
tẽda ꝓpt̃ scãdalũ. uiđ. ĩ. scãdalũ. §. 9.

Corpora sanctorũ

Uied. ĩ. reliquie.

Corporale uel cor

poralia ñ sũt abluenda ꝑ lai
cos aut mulieres ẽt scimoniales cũ po
tiꝰ hec abluẽ ꝑtinet ad officiũ diaconi
cũ hũilibꝰ mistris. de ꝯse. dist. i. nemo.
De eiꝰ ꝯsecratõe uide s̃. ꝯsecratõ 5º A
Et i dcõ. c. nemo. idẽ dr̃ ꝯ lauãdis aliis
pãnis ad dinũ cultuz deputatꝭ. ⁊ ꝙ d3
hr̃i peluis noua nulli alii usui deputa
ta nisi ad lauãdũ pãnos ad cultuz do
minici altarꝭ deputatos ⁊ ꝑtinẽtes. et
ꝙ dñt dicti pãni lauari intra sacrariũ
Syndõ ỽo q̃ ſm glo. ibi ẽ scđa uestis
sacerdotalis d3 foris lauari. Dic̃ tñ gl.

ibi hodie huic derogatũ ẽ ꝯsuetudini
generali. Ego aũt puto ꝙ hec cõsuetu
do inq̃ztũ ꝯtineat diuinũ irreuerẽtiã
nec derog3 nec excuset. ex̃ ꝯ ꝯsue. c. fi.
Itẽ corporale nõ debet fieri de serico
nec de pãno itĩcto. ſ3 de pãno lineo pu
to ab epõ ꝯsecrato. sic̃ corpꝰ dñi in syn
done mũda linea sepultũ fuit. de con.
dis. i. cõsulto. Itẽ corꝑalia ⁊ ad dinum
cultũ ꝯputata debẽt nitida teneri. ex̃
de custo. eucha. relige. ubi dr̃. Precipi
mus q̃ꝫ ut oratoria: uasa misterii: cor
poralia ⁊ uestimẽta ꝑdcã. s. mistrorũ
⁊ palle altaris. ut ibi mũda ⁊ nitida cõ
seruẽt̃. nimis. n. uı̃ absurduz in sacris
sordes negligẽ q̃ dedecẽt i ꝓphãis. B

Corpore uitiatus

an possit ordinari uł mistrar̃
uide. ĩ. uitiatus corꝑe.

Corpus christi

Uiđ sup̃ cõicare. ⁊. ĩ. eucharistia. ⁊ satis
etiam. ĩ. missa.

Crimen

Crimis appella
tio aliqñ cõplec
titur omne peccatũ. aliqñ il
lud solũ qđ ad dãnationẽ sufficit. dist.
25. §. qđ aũt. A. Potiꝰ ẽ. §. criminis. et
§. al̃ aũt. Sz ꝓprie appellatõe crimis
itelligit̃ mortale. Uñ Omel. 21. Gregꝰ
dicit. Hoc int̃ pctm̃ distat ⁊ crimẽ. qa
oẽ crimen pctm̃ ẽ: nõ oẽ pctm̃ crimen.
Et. ĩ. In q̃ uidel3 criminũ ⁊ pctõꝝ disti
ctione pẽsandũ ẽ qa nõ nulla pctã ani
mã polluũt: crimia extinguũt. B

¶ Crimia q̃dã sunt enormia int̃ q̃ tria
s. heresis homicidiũ uolũtariũ ⁊ simo
nia in ordine ⁊ bñficio ẽt pꝰ pniã im
pediũt ꝓmouẽdũ ⁊ deiiciunt iã ꝓmo
tũ siue sint occulta siue manifesta. i. q.
i. uẽtũ ẽ. ex̃ ꝯ heretꝭ. qcũqꝫ. ⁊. c. statutũ.
liº 6º ex̃ de tẽpo. or. q̃sitũ. ⁊ de simo. tã
ta. Et de his uide. ĩ. enormia. ⁊. ĩ. dispen
satio. §. 6º ⁊ 7º A. Et qđ h dr̃ de homi
cidio uolũtario. idẽ etiã est de non uo
lũtario qñ casũ ꝑcessit culpa. ex̃ de ho
mici. continebatur. Secus si culpa nõ

ꝓcessit eo. t. ex lrīs. c. p̊. ⁊ 2.º B. Alia vo
enormia occulta pꝰ pniam nō ipediūt
ꝓmouēdū nec deiciūt iā ꝓmotū. ut i
ꝑdcō. c. quesitū. A. Suadēdū. n. ē. ꝓpt
talia ne quis faciat se ordinari etiam
pꝰ pniaȝ. Sȝ tñ ex q̊ sūt occulta ñ sꝫ pe
nitꝰ ꝓhibēdi. ex̄ de tēpo. or. ex tenore.
B. Sūt ⁊ alia crimina mediocria i q
bus distigue qa aut sūt manifesta aut
occulta. Si māifesta ēt repellūt ꝓmo
uendū ⁊ deiciūt iā ꝓmotū. A. Hoc ē
uerū añ pniaȝ nō pꝰ. sicut i. c. fratnita
tis. 34. dis. pȝ. ⁊ ex̄ ō coha. cle. ⁊ mu. clēi
cos. ubi clerici publici ɔcubinarii non
deiciūt nisi moniti fuerit cōtumaces
⁊ in illo. c. fratnitatis fuit ꝓmotus qui
publice hūerat ɔcubinā nisi aliqō ōli
ctū seqret ifamia iuris ul' facti. hoc. n. ñ
tollit per pniam qñ eēt publicū. puta
ꝑiuriū: falsū testimoniū: adulteriū: et
similia. dcō. c. q̄situ. Et h pñt dici medi
ocria respcū illoꝝ q̄ deiciūt etiā si sint
occlta. ⁊ respcū illoꝝ q̄ pꝰ pniam nō de
iiciūt etiā si fuerint publica. B. Et in
tellige qñ sūt manifesta ꝑ sniam: uel
cōfessionē in iure uel euidētiam fci. ut
i. c. q̄situ. ꝙ si sūt māifesta solū per fa
mā. idicit purgatio q̄ ꝑstita absoluet:
⁊ si in ea defecerit deponet. ex̄ ō adul.
significasti. ⁊ ex̄ de pur. ca. ex tuarū. Si
vo hꝰmōi crimia sūt occulta pñt tales
pꝰ pniam remanē i susceptis ⁊ promo
ueri ad suꝑiores ordines. ex̄ de tēpor.
ordi. ex tenore. ⁊. c. q̄situ. A. Hoc ple
nius nota. i sū. cō. liº 3.º ti. 29. q. 3. B

¶ An si aliqs solꝰ scit crimē altiꝰ teñat
reuelare ꝓlato? Rº ñ tenet etiā si iura
uit denūciare nisi posset ꝓbare. nā eēt
ꝓditor crimis. 2. q. i. si peccauerit. 2. q. 7
plerīqꝫ. ⁊ 6. q. 2. si tm̄. nisi uellet reuelare
secreto cū ꝓlatus secrete habeat corri
gere criminosos. ar. 22. q. 5. hº ur. Debet
q̊qꝫ idicare talibꝰ q magis pñt ꝓdesse
q̄ obeē. siue eū corrigendo siue pro eo
orādo. nā ad talē denūciationeȝ qlibȝ
tenet ut i. d. c. hº ur. ⁊ uide s̄ correctō 2.º
§. 5.º ⁊ in se. ⁊. i. familia. §. 3.º A. Ibi nō
est nisi unus. §. B

¶ Cōtra crimia ꝓcedit qñqꝫ ꝑ accusa
tionē de q̄ uide s̄ accusare ⁊ accusatus
qñqꝫ ꝑ denūciationē uel inquisitionē.
de quibus habes. i. inqsitio. §. p̊. Qñqꝫ
vo nō agit directe ɔ̄ crimē sȝ ꝑ moduȝ
exceptiōis. de q̊ habes. i. inscriptō. §. p̊.
⁊ 2.º De correctōe ⁊ pena criminū hēs
s̄ correctio. ⁊. i. pena p̊. Ad materiā cri
minis pōt ꝑtinē. i. pctm̄. ⁊. i. uitiū.

CRisma supra baptismꝰ 2.º §. finali. ⁊ ifra oleum sanctum.

CRuce signatus. De idulgentia cruce signatorū. uide i. indulgentia. §. antepenul. ⁊ se. De uo to cruce signatorū uide. i. uotum. § 2.º 6.º ⁊ 7.º

CUpidus nō est ordinā dus. uide infra ordinandus. §. xi.º

CUrialis Curiales q̊que ꝓhibent ordi nari. uide infra ordinādus. §. 15.º

CUriositas ſm Tho. se cūda scōe q. 167. ē uitiū circa iordinatū appetitum cognitionis. A. Pōt ēt
dici curiositas superuacuū studiuȝ ad
aliqd ꝑagēdū. Unde ⁊ ideȝ Tho. scōa
scōe q. 169. arti. 2.º dicit ꝙ artifices or
namentorū peccant inueniendo suꝑ
flua ⁊ curiosa. B

¶ Querit gº utrū uitiū curiositatis pos
sit eē i cognitiōe itellectiua. Rº ſȝ tho.
ubi s̄. Ueritatis cognitio de se bona ē
sȝ pōt eē mala rōne alicuius ɔñtis sex
mōis. s. inq̄tū aliqs de cognitōe ṽitatis
suꝑbit ſm illud. i. Coris. 8.º Scia inflat.
Uel inq̄tū hō cognitōe ṽitatis utitur
ad peccandū. Uel inq̄tū ꝑ studiū mi
nꝰ utile retrahit a studio qō ei ex ncci
tate icūbit. Uel iq̄tū hō studȝ discē a
q̊ nō lȝ. sicut q futura a demōibus ꝑq
rūt. Ul' inq̄tū appetit ɔgnoscē ṽitatē
circa creaturā nō referēdo ad ōbitū fi
nē. s. ad cognitōȝ dei. Uel inq̄tū aliqs

studet ad cognoscēdū ueritatem sup
facultatē ꝓprii igenii. Eccl. 3º. Altiora
te ne q̄sieris ꝛ fortiora te ne scrutatus
fueris. Et i plurib' opib' eius ne fueris
curiosus. ꝛ istis mōis uiciū curiositatis
i pte itellectiua ē. A. Idē i sū. con. liº
3º. ti. 34. q. 276. B
¶ Utrū curiositas possit eē circa sensi
tiuā cognitionē. Rº s3 Tho. scda scđe
q. 167. ꝙ studiū circa sensibilia cogno
scēda dupl'r pōt eē uitiosū. Uno modo
īq̄tū cognitō sensitiua nō ordinat ad
aliqđ utile s3 poti' auertit. A. s. ab uti
li ↄsideratōe sicut Aug' i xº. ↄfes. confi
tet culpā suā ꝙ libēter uidit canē cur
rētē p' leporē. ga ut ibidē dīc. Hec ua
na a bonis cogitatōib' ipediūt ut i sū.
con. eo. ti. q. 277. B. Alio mō īq̄tum
cognitio sensitiua ordiat ad aliqđ no
xiū. sicut inspectō mulieris ordiat ad ↄ
cupiscēdū. ꝛ inq̄sitio eorū q̄ ab aliis fi
ūt ordiat ad detrahēdū. ꝛ sic ē curiosi
tatis uitiū. Si qs aūt ↄgnitionē sensibi
liū itēdit ordiare ad nccitatē sustētati
onis uel ad studiū itelligēde ꝟitatis. sic
ē ꝟtuosa studiositas. A. Idē in dcā. q.
277. ubi etiā addit. Ex q̄ p3 ꝙ īspectio
spectaculorū uitiosa reddit inq̄tum
ꝑ h' fit hō ꝓnus ad uitia ul' lasciuie ul'
crudelitatis ꝑ ea q̄ ibi repn̄tant. Unde
Criso' dīc ꝙ adulteras ꝛ inuerecūdas
constituūt mentes tales īspectōes. B

Damnificatus

an possit accipe sibi de
reb' dānificātis. hr̄ s̄ bel
lum p̄. §. 4º. ꝛ. infra de
positum. §. ulti.

Debitum coniuga

le. Utrū alter cōiugū stati ↄ̄c
to mr̄imonio teneat ad redditōnē đbi
ti. Rº s'm Tho. i 4º. dis. 32. Nō tenetur
stati s3 dat tēp' duoꝝ mēsiū ꝓpt tria
p̄ ut possit deliberare đ trāsitu ad reli
gionē. 2º ut ꝑpent q̄ sūt nccia ad nupti
arū solēnitatē. 3º ne uilē habeat mari
tus datā quam nō suspirauit dilatam

Con. Al. Hosti. ꝟo dīc ꝙ magis putat
debē statui tēp' arbitrio iudicis ifra qđ
trāseat uel cōiugi adhereat. Silu. i. uo
tū. §. 4º. ꝛ 5º. Idē Ber. A. s. in. c. ex pu
blico. ex đ ↄuer. coniu. ꝛ Hosti. ꝛ Ber.
loquūt de uolēte itrare religionē3 cui
lic3 uideat statui termin' duoꝝ mēsiū
i dcō. c. ex publico. dicūt tn̄ illud tēpus
poti' eē arbitrariū. Sup eo ꝟo q nō as
serit se uelle intrare religionē nullum
tēp' vr̄ statutū. vn̄ s3 pe. in sū. con. libº
2º. ti. 2. q. 34. talis tenet si petat statim
reddē debitū cū nō hēat exceptionem
legitimā ad repellēdū. H ibi. Puto ꝙ
legitima sit exceptio ut tātū tēp' con
cedat q̄tū sit nccium ad ꝑpationē ꝛ ad
obseruationē consuetarū ꝛ honestarū
solēnitatū ꝛ cerimōiarū. ga. i. ad Cor.
14º. dr̄. Oia honeste ꝛ s'm ordinē fiant
i uob. ꝛ s'm h' pōt itelligi dictū Tho. ꝛ
Al. ꝛ id qđ seqt. B. nā ꝛ s'm guil. mor
taliter peccat q an̄ bn̄dictionē nuptia
lē uxorē cognoscit in locis ubi ē cōsue
tū benedictionē adhiberi. hoc dicit gl.
Ray. in ti. de mr̄imonio. §. ite3 nota ꝙ
matrimoniū ubi dicit h' eē ueꝝ qn̄ fi
eret sine dispensatōe ꝛ iusta cā. ꝛ idem
dīc si obmittant alie consuete solenni
tates cū Hugu. notauerit. 27. q. 2. cū ini
ciat ꝙ si qs cognoscat spōsa3 an̄q̄ ea3
traducat pnīa unius anni ē ei idicēda
s3 q̄sdā cāones pniales q n̄ hn̄t i corpe
canonum.
¶ An rōne infirmitatis ul' ipotētie excu
set ↄiūx a redditiōe đbiti. Rº s3 Tho.
ubi s̄. Uxor nō h3 ptātē i corpe uiri ni
si salua suba sue ꝑsone. unđ si ultra ex
igit nō ē petitio debiti s3 iniusta exac
tio. ꝛ ꝓpt h' nō tenet. A. Cō. pe. ꝛ Al.
ut in sū. cō. eo. ti. 2. q. 35. B
¶ Utrū peccet q se facit ipotētē ad red
dendū debitū. Rº s'm Tho. i 4º. dis. 32
si factus est ipotēs ꝓpter redditione3
ꝑcedētē: mulier nō h3 ius ulteri' petē
di. Si aūt factus ē ipotēs ex alia causa
tūc aut illa cā fuit licita. ut ieiunium
moderatū ꝛ h' mōi. ꝛ tūc n̄ peccat: aut
illicita: ꝛ tūc peccat. ꝛ petim̄ uxoris si i
fornicationē labit aliq̄ mō iputat sibi

Et iō q̄rtū pōt d3 dare opa3 ut uxor cō
tineat. Jdē Al. A .Jdē in sū.con. eo.
ti.q.36. B

Utrū cōiugalis act' sit pctm̄? R° bm
Ray. Si cōiūgunt cā suscipiende ꝓlis
nō h3 culpā s3 poti' meritū. de quo ifra
mrimoniū p̄.§.7.i.Corī.7. Si nupserit
uirgo nō peccat. Gen.8° Crescite z mul
tiplicamini zc. Si ꝟo cōiūgūtur causa
reddendi debitū adhuc nō est pctm̄.i.
Corī.7° Uxori uir debitū reddat. A
Jn his g° duobus casib' nō ē pctm̄. qd̄
uerū ē si rectitudo intētōis postea ali
q̄ten' nō mutet. h° ē q in executōe ip
si' act' nulla uolūptat] delectatōe te
neat. S3 ut dicit Greg'.33.q.4.uir.cu3
ꝓpa. ualde difficile ē ut stās i igne ne
sciat ardere. Pōt aūt ɔtingere ex sin
gulari dono dei z n̄ alit. uñ z ibidē dicit
Greg'. Jp̄a licita admixtio ɔiug] sine
carnis uoluptate fieri nō pōt. iō a sacri
loci igressu ē abstinēdū. B .Si ꝟo cā
remedii. ut q2 ɔtinē nō pn̄t. sic ē pctm̄
ueniale. Aug9. Jncōtinētie malū ē q
uir cognoscit uxorē etiā ultra nccitatē
ꝓcreandi filios. s3 z ibi ē nuptiarū bo
nū. z illud malū fit ueniale ꝓpt bonū
nuptiale. A .Aliq dixerūt h° casu nl'
lū eē pctm̄. ut notat glo. in.c. qcqd.32.q.
2. z glo. Ray. in ti. de mrimonio.§. s3 nū
qd h̄ tria sup ꝟbo ueniale. S3 ut dicit
glo. Ray. ibidē. h° exp̄sse ē ɔ̄ dictū Au
g].25.dis.§. criminis. ubi inter alia pctā
uenialia dicit: Quotiēs excepto filior
desiderio uxorē suā cognouerit. Et ibi
sentit glo. dū dicit sup ꝟbo desiderio.
Supple z cā reddēdi debitū quasi di
cat. exceptis his duobus casib' in usu
mrimonii sp peccat saltē uenialit: et
ita ē ꝟitas. ut no. i sū. cō. li° 4.° ti.2.q.37
B .Et ē itelligēdū h° bm Tho. qn̄ quis
ita ꝓpter uoluptatē ɔiugi miscet q si
stat ifra limites mrimonii. uidel3 q cū
alia hoc nō facēt. nā tūc ē ueniale. Se
cus si excedit fines mrimonii: ita etiā
q si nō eēt sua uxor facēt idē: tunc est
mortale. nā adulter ē in suam uxore3
amator ardētior. nihil. n. fedius est q̄3
uxorē amare q̄si adultera3.32.q.4. ori
go. A . Jdē etiā dicit glo. Ray. i dcō
§. sed nūqd. sup ꝟbo fedius. Et hoc est
idubitabile. q2 sola intentō ad morta
le ē mortale. Math.15. Qui uidēit mu
lierē zc. Ex q̄ bn̄ iuestigāti apparebit
q facili' ē religioso int regularit uiuē
tes oimodā castitatē seruare q̄3 ɔiugi
b' i usu mrimonii a mortali se custodi
re. q2 rligiosus abē ab icētiuo luxurie
z ɔ̄ ip̄m h3 multa z continua remedia
Cōiuges ꝟo sūt secus libidinis ignē. z
ad eā incētiua multa habēt. z ignis ac
census sol3 ardere qd̄cūq3 lignū appo
natur. z sic mēs cupidine accēsa n̄ sol3
respicē q̄litatē ꝑsone. z utrū liceat uel
nō adeo ut n̄ sit tuta mr cū filio z sil'es
ut in.c. p̊. ex̄ de coha. cle. z mu. uñ z Eccl
19.° dr. Uinū z mulieres apostatare fa
ciūt etiā sapiētes. Et iō ualde discretū
z timoratū o3 eē ɔiugē. ut cū accensus
ē cupidine nō trāsgrediat t'minos mri
monii saltē intentiōe. B q si qs uxo
rē ꝓpter sanitatē corꝑalē cognoscer3
nō excusat a pctō q2 q̄rit sanitatē per
id qd̄ ad h° nō ordinat. sicut q ꝑ sacra
mētū baptismi tm̄ corꝑalē sanitatē q̄
rēt. ut pōit tho. i 4.° dis 32. i solutōne c'
dā argumēti. A .Jdē i sū. cō. eo. ti. 2.q.
37. z 38. Addit ēt Ray. in dcō.§. sed nū
qd. q usus mrimonii cā saturāde libi
dinis ē pctm̄ mortale. z ut dicit ibi gl.
eius. idē notauit Hug].32.q.2.§. his ita
et hoc dictū Hug]. refert glo. Jo. in.c.
qcquid. super uerbo adulterio. ea. cā. z
q. Et dic̄ Hug]. eē driam int coitum cā
incōtinētie z cā libidinis iplēde. quia i
p̄ casu ꝑuenit hoc agēs a uoluptate. et
poti' vl't sic peccare q̄3 fornicari. Jn 2°
cāu ꝑuenit uoluptatē z prouocat eam
manib' ul' cogitatōe uel utēdo calidis
z intētiuis ut plies possit cū uxore coi
re. Alii tm̄ dicūt i hoc casu eē tm̄ uēiale
ut dic̄ glo. in dcō.c. qcqd propter illud
apl'i.i.Corī.7.° Propter fornicatione3
unusq̄sq3 suā uxorē hēat. z unaq̄q3 suū
uirū. S3 ꝑ̄mū dictū ur rōnabili' q2 coi
t' int ɔiuges solū ē i duob' cāib' licite

ꝑmissus .uidelꝫ ꝓpt̃ filioꝝ ꝓcreatõnē
⁊ debiti redditionē cū debita honesta
te ⁊ tpis ⁊ loci ⁊ mōi. In 3° aũt ē a morta
li excusatus uidelꝫ cū fit cā uitãde for
nicationis dcõ .c. qcqd. Restat g° ꝙ in
aliis casibus stet sub ꝓhibitiõe forni
catõnis q̃ habet culpã mortalē cuꝫ sit
ɔ̃ sextū ꝑceptū decalogi. Exo. 20. nã qñ
regula est ꝓhibitiua oē intelligit̃ ꝓhi
bitū quod nõ ē spãliter ɔcessū .ut i cle.
exiui. de ṽbo. sig. Hoc etiã satis uidet̃
ꝓbari Thob. 6. ubi angelus Raphael
dixit ad Thobiaꝫ filiū Thobie. Audi
me ⁊ oñdam tibi qui sunt qbus ꝑualē
põt demoniū. In eos qui ɔiugiū ita su
scipiūt ut deum a se ⁊ sua mēte exclu
dãt ⁊ sue libidini ita uacēt sicut equus
⁊ mulus in quibus non ē itellectus hꝫ
super eos ptãtem demonium. hec ibi
Equus ⁊ mulus nõ utūt̃ coitu aliq̊ mõ
inãli uel alias monstruoso. sꝫ ad ipsuꝫ
nullo fine rõnabili cū careant rõne. sꝫ
libidine dilabûtur. Et sic q ad hunc fi
nē uel suscipiūt mr̃imoniū uel eo utū
tur dant̃ i ptãteꝫ diaboli. etiã si nullã
aliã inhonestatē uel actualit̃ uel intē
tionalit̃ exerceãt. ⁊ ita includit̃ in hoc
mortale. nã ꝓpter ueniale nemo dat̃
in ptãtem diaboli maxie usqꝫ ad mor
teꝫ sicut dant̃ isti. ut in dcõ. c. 6° Thob.
Nullus ē. n. ita iustus q careat ueniali
Joh. ꝑ̊. Si dixerim⁹ q̃ pctm̃ nõ hēm⁹
ipsi nos seducim⁹. Predictis aũt uide
tur obstare dictū Aug. in glo. sup ꝑnc.
c. 7. i. ad Cor. ubi ait. Cõiugalis cõcubi
tus generãdi gr̃a nõ habet culpã. Con
cupie uero satiande. sꝫ tñ cū cõiuge hꝫ
culpã ꝓpter thori fidem uenialē. Sꝫ
ad hoc dicēdū ꝙ ibi satiãde dꝫ itelligi
i. implende quãdo ab ea ꝑuenit̃ ad ex̃
ordinariã fornicationē uitandã. q2 ma
trimoniū p⁹ filiorū ꝓcreationē datur
etiã in remediū infirmitatis ad illici
tos cõcubitus euitãdos. 32. q. 2. qcquid.
Nõ aũt ad iplemētū uoluptatis. Unđ
32. q. 4. c. liberoꝝ. dicit Hiero⁹. Libero
rū ut diximus i mr̃imoniū opa ɔcessa
sunt uoluꝑtates aũt q̃ ɔ̃ meretricū ca
piūtur amplexib⁹ i uxorē dãnate sunt
Constat aũt ꝙ amplex⁹ i meretricib⁹
fiūt cã iplēde uoluptatis. ⁊ hoc dãnat̃
cū uxore. Glo. tamen ibi dicit. In uxor̃
dãnate sūt. i. puniende ꝓpter ueniale.
Sꝫ hec glo. extorqnet lr̃am qđ fieri re
gulariter nõ debet. ff. de le. 3. l. nõ aliter
nec fūdat̃ sup aliq̃ auctoritate. Itē nõ
obstat illud apl̃i qđ allegat̃ a gl. i dcõ
c. quicqd. uidelꝫ. ꝓpter fornicationem
⁊c. ut s̃. q̃a ſm glo. ibi. uxor dꝫ accipi a
nolente castitatē seruare ꝓpter forni
cationē nõ saturandã sꝫ uitandaꝫ. B

❡ Utrū uir teneat̃ reddē debitū uxori
nõ petēti. R° ſm Tho. ubi s̃. Dicendū
ꝙ uir nõ solū tenet̃ reddē qñ uxor ex
presse petit. sꝫ etiã qñ per signa h° ap
paret. Nõ tamē idē iudiciū ē de petiti
one uiri. q̃a mulieres magis solēt uere
cūdare de petitione debiti qꝫ uiri. Idē
pe. ⁊ Al. A. Idē in sū. con. li° 4.° tit. 2.
q. 40. B

❡ Utrū uir debeat uxorē auertē ne pe
tat. R° ſm Tho. i 4.° dis. 22. Dicendum
ꝙ nõ debet h° facere nisi ꝓpt̃ aliquaꝫ
rõnabilē cãm. ⁊ tūc ēt nõ debet cū ma
gna instãtia auerti ꝓpter ꝑicula que
possent iminere. A Con. Al. ut in sū.
con. eo. ti. q. 41. B

❡ Utrū peccēt ɔiuges exigēdo uel red
dendo debitū i solēnitatib⁹ ⁊ ieiuniis
R° ſm Ray. Exactus dꝫ reddē nisi cau
te ⁊ sine ꝑiculo posset differre. exigere
tñ nõ debet in ꝑdcis tꝑibus. i. Cor. 7.°
Nolite fraudare inuicem nisi forte ex
cõsensu ad tēpus ut uacetis orõni. naꝫ
ꝓpter dies ꝓcessionis ⁊ ieiunii conue
nire nõ debēt q̃a ēt a licitis abstinēdū
est ut facilius ipetrari possit quod po
stulat̃. 32. q. 4. xp̃iano. Idē dicit̃ de tꝑi
bus festiuis. 33. q. 4. quotiēscunqꝫ. A
Idē etiaꝫ de tꝑe aduētus. uñ Ambro.
in sermone de aduentu. ⁊ 33. q. 4. fr̃es.
dicit. Fratres nõ solū dētis ab oi imū
dicia abstinere: sed etiã ab uxorib⁹ ꝓ
priis studiosissime cõtineatis. Nullus
oio uxori sue iūgat̃. Idē ur̃ de similib⁹
tꝑibus uidelicꝫ ad deuotioneꝫ seu ad

pniaꝫ deputat] i qb⁹ pit̃ ꝓhibet̃ solennitas nuptiaꝝ.sicut i aduētu uidelicet
a septuagesima usqꝫ ad octauā pasce.
⁊ ꝑ tres dies añ ascēsionē usqꝫ ad octauā pēt].33.q.4.ñ oꝫ.⁊ ex̃ ð feriis. capellanus.Et aliq dicūt his tꝑib⁹ usū mr̃imonii ñ eē ꝓhibitū.pōt itelligi nisi ꝓ
ut i sil̃ib⁹ tꝑib⁹ ꝑserti cū de tꝑe aduētꝰ ⁊ ꝓcessiōis qð ē añ ascēsionē sit ꝑticularit̃ exꝑssū.d.c.frēs.⁊.c.xp̄iano. B
Itaqꝫ q reddit illis tp̄ib⁹ non peccat:
sꝫ q exigit̃ aliq̃ ifirmitate puta ꝯcupiscētia duct⁹ sine ꝯtēptu tꝑis seu eccl̃iastice exhortatōis.uenialit̃ tm̄ peccat.
Con.Tho. A .h° ultimū dictū ur̃ fuisse nō Ray.sꝫ pe.cū quo cōcordat Tho.
⁊ glo.Ray.ut i sū.con eo.ti.q.42.ubi ēt
idē dicit̃ secundū Hug].addentem ꝙ
qui cā satiāde libidinis petit ðbitū sꝑ
peccat mortalit̃ sꝫ plus in istis diebus
de qb⁹ ꝓrie dictū ē.Et ut ex predictis
pōt patē ſm oēs his tꝑib⁹ nō excusat̃
usus mr̃imonii a mortali qñ fieret in
ꝯtētū tꝑis seu ecclesiastice ordiatōis
Cōtemnere aūt ur̃ qs si pōt sine mag̃
difficultate abstinē ⁊ exigit seu libēt̃
reddit.nā nihil aliud ur̃ eē contēptus
q̃ꝫ nō curare agere qð oꝫ.Uñ Math.6
dr̃.Aut unū sustinebit ⁊ alteꝝ cōtēnet
Sup q̊ Aug].ut ⁊ ibi refert tho. Nullius fere ꝯscia pōt odisse deū.Cōtemnit
aūt.i.nō timet eū dū q̃si de ei⁹ bōitate
secur⁹ ē.Itē ad Ro.2°. An diuitias bōitat] ei⁹ ⁊ patie ⁊ lōganimitat] contemnis.Sup q̊ glo.mgr̃i sniarū.Hic aūt ꝯtēnit q ñ sic utit̃ ad pniam.Et Isidor⁹
in li° 2°. de sūmo bono.Uolūtatē qꝑpe
ꝓprii dñi nolle scire:qd ē aliud q̃ꝫ uelle deū supbiendo contēnere.Et multo
plus ē nolle facē cū sit facē finis sciēdi
⁊ i faciēdo cōsistat ois salut] effectus.
Math.7°. Nec qs ur̃ excusari si his tēporib⁹ exigat seu libēt̃ reddat cā ꝓlis
Uñ Amb° sup p̄mā ad Cor].⁊.33. q. 4.
dicā dic̃.Si cā ꝓcreandoꝝ filioꝝ ducit̃
uxor nō multū tēpus ꝯcessū ur̃ ad ipꝫ
usū.qa ⁊ dies festi ⁊ dies ꝓcessionis ⁊
ipsa rō cōcept⁹ ⁊ ꝑt⁹ iuxta legē cessat̃
usum carnis his debere temporibus
demonstratur. B

¶ Utrū licet debitū reddere i loco sac°
R° ſm Tho.⁊ pe.ubi s̃.Licet debituꝫ
sit reddēdū oi tꝑe:nō tm̄ sic̃ ē de loco.
qa locus pollui pōt ita ut idigeat recōciliatōe nō aūt tēpus.Itē qꝛ debitum
reddendū ē salua sꝑ debita honestate
q̃ i talib⁹ exigit̃.Uñ etiā nō oꝫ ꝙ stati
i publico reddat debitū. A .Idē in sū
con.eo.ti.2.q.43.ubi ēt dr̃ ſm Alb. ꝙ si
alius locus hr̃i pōt nō tenet̃ reddē i loco sacro.Si nō potest alius loc⁹ haberi
tūc reddat cū dolore cordis.⁊ etiam si
exigat cū planctu non credo ꝙ peccet
mortalit̃.Con.glo.Ray . ⁊ addit ꝙ si alius loc⁹ haberi pōt peccat mortaliter
q i loco sacro debitū r̃ddit.Dictū etiaꝫ
tho.⁊ pe.ueri⁹ ē qa sat] ur̃ ridiculum ⁊
absonū ꝙ i loco dino cultui deputato
liceat aliq̊ casu tale qd agē.Quis.n.h°
auderet i camera ul̃ auditorio magni
regis?Quāto min⁹ debēt audē in palatio ⁊ auditorio regis celestis?Oratorium.n.h° dꝫ esse quod dicitur ut ibi nil
aliud gerat̃ nisi qð dinis laudib⁹ conueniat.42.dis.oratoriū.Et iō ꝓpter reuerentiam talis loci nullū negociū seculare q̃ꝫtūcūqꝫ paruū ⁊ honestū i eo
geri debet.Uñ ⁊ Math.xi.dr̃ ꝙ dñs ñ
sinebat ut qsq̃ꝫ trāsferret uas per templū . Si g° talia honesta in se fieri i tēplo nō dñt:q̃ꝫto min⁹ illa ihonesta ⁊ q̃
sūme derogant dine reuerētie :⁊ ihōestant imo uiolant locū.qa i eccl̃ia polluta sanguine ul̃ semie dine laudis organa suspēdūt̃.ex̃ de ꝯse.eccle .uel al.
c.fi.⁊ de sen.excōi.is q.li° 6°. ꝓpteꝛa ut
dr̃ i.c.decet de imu.eccle.eo.li ° quecūꝫ
dinū officiū pñt turbare uel oculos diuine maiestatis offendē ab his loc] debēt eē ꝓrsus ex̃nea:ne ubi pctōꝝ est
uenia postulāda:ibi peccādi det̃ occasio uel deꝑhēdāt̃ pctā ꝯmitti.Quātuꝫ
etiā sit absonū ul̃ cogitare in tali loco
licē debitū ꝯiugale reddere.pꝫ q̊qꝫ ex
eo ꝙ q alibi loco ꝯgruo r̃ddidēit debꝫ
ab igressu eccl̃ie abstinē.33.q.4.uir. B

¶ Utrũ liceat debitũ reddẽ uel exigere
tpe ꝑgnatõnis. R° ſm Pe. Si põt eſſe
ſine piculo aborſus reddi dꝫ ⁊ etiã põt
ſine mortali peccato exigi qꝛ uſus mr̃i
monii nõ tm̃ ẽ i officiũ ſꝫ ẽt i remediuꝫ
Si vero eẽt piculũ nec dꝫ exigi nec red
di. q̃a in mr̃imonio principalior ẽ iſti
tutio in officiũ q̃ꝫ in remediũ. Cõ. guil.
A. Idẽ in ſũ. cõ. libro 4. ti. 2. q. 44. Et
ita quãdo nõ iminet piculũ non exigẽ
tali tpe ẽ conſilii. Et ita intelligat̃ .c. ſi
cã. 33. q. 4. ⁊. qd̃ ibi dicit glo. Sꝫ tñ omiſ
ſio h9 cõſilii nõ uĩ ſine pctõ ueniali cũ
uxore iã q̃uida dbitũ peti nõ poſſit ni
ſi rõne icontinẽtie q̃ ſaltẽ icludit pctm̃
ueniale. diſ. 25. §. alias aũt. ꝑſertim cuꝫ
illo tpe etiã cã ꝓlis inhibeat̃ uſus ma
trimonii. dcõ. c. ſi cã. ⁊ 32. q. 4. origo. B
Sꝫ utrũ liceat p9 ptũ añ purificatõnẽ
uide. ĩ. purificatio poſt ptũ. A. Ibi ñ
uidet̃ plene de h° dici. ſꝫ ibi erit hoc tã
gendum. B
¶ Utrũ liceat debitũ reddẽ uel exigẽ tẽ
pore mẽſtruorũ. R° ſm Tho. i 4.° diſ.
32. Flux9 mẽſtruoꝝ põt eẽ inãl' qñ ẽ in
ordinatus ⁊ q̃ſi cõtinuus ⁊ in tali caſu
nõ ẽ ꝓhibituꝫ petẽ aliogn oportẽt ꝙ
uir q̃ſi ꝑpetuo abſtineret. Sꝫ qñ ẽ nãl'
ꝓhibitũ ẽ mulieri petẽ. Si aũt uir pe
tat diſtiguẽdũ ẽ q̃a ſi petit ſciẽt̃ debet
eũ auertẽ ꝑcib9 ⁊ monitis nõ tñ ita ef
ficacit̃ ꝙ ex h° poſſit ei eẽ occaſio icidẽ
di i alias dãnabiles corruptelas. ſi vero
ignorãt̃ petat tũc mulier põt aliquaꝫ
occaſionẽ ꝑtẽdere uł infirmitatẽ alle
gare ne uir debitũ petat. Si tñ nõ deſi
ſtat9 dꝫ mulier debituꝫ reddẽ petenti.
Paſſionẽ aũt ſuã nõ ſp ẽ tutũ uiro idi
care ne ex h° abhominatõnẽ cõcipiat.
niſi fõte uxor d uiri prudẽtia ꝑſumat
A. Ad itelligẽtiã ꝑdictoꝝ ſciẽdum ſm
Nico. de lyra ſup. 15. Leuitꝭ. ꝙ mẽſtru
um ẽ quidã ſanguinis fluxus quẽ mu
lieres a tpe q̃ ſũt idonee ad generãdũ
uſq̃ꝫ ad tẽpus ſterilitatis ſolẽt quolibꝫ
mẽſe pati niſi ifirmitas h° ipedirꝫ. Et
de ꝓhibitione talis tpis h̃r Leuitꝭ. 20.
ubi dr̃. Qui coierit cũ muliere i fluxu
mẽſtruo ⁊ reuelauerit turpitudinem
ei9: ipaq̃ꝫ apuerit fontẽ ſanguis ſui in
t̃ficiet̃ ãbo d medio ppl'i ſui. ⁊ h° logt̃
Aug9. 5. diſ. ad eius. De h° q̃q̃ꝫ dr̃ in ſũ.
con. eo. ti. q. 46. ſm Pe. ſic. Circa hanc
mãm diuerſi diuerſa dicũt. Quidaꝫ. n.
dicũt ꝙ exigẽ ẽ i uolũtate cõiugꝭ. Sed
reddẽ de nccitate iurꝭ. Primũ intẽdit
Moyſes ꝓhibẽ tpe mẽſtruoꝝ. Leuitꝭ
20. ſꝫ nõ ſecũdũ. Alii dicũt ꝙ aut petẽ
ti iminet piculũ ꝑſũptũ ꝓbabilit̃ de
fornicatõne aut nõ. Si ſic. dꝫ reddi. Si
ñ reddi nõ dꝫ. qꝛ ꝑceptũ morale ẽ ⁊ nõ
cerimoniale ſeu figurale. Alii dicũt ꝙ
aut paſſio ẽ nãl'. ſ. detmiato tpe ꝯtigẽs
⁊ tũc ñ lꝫ exigẽ uł reddẽ. ⁊ q̃cũq̃ꝫ ſcient̃
exigit uł reddit uolũtarie peccat mor
talit̃. q̃a tũc ꝯcipi pñt ⁊ ꝯcipi ꝯſueuerũt
fet9 dãnati leproſi ⁊ h9. Aut paſſio eſt
inãlis. ⁊ tũc ſaltẽ licet reddẽ q̃a tũc nõ
pñt fet9 ꝯcipi. Sꝫ i his opionib9 ꝑma
ſecurior ẽ ⁊ cõior pe. Glo. vero Ray. in. t.
de mr̃imonio. §. ſed nũgd peccant uxo
res. ſup vbo abſtinẽdũ. dicit. De tẽpore
mẽſtruoꝝ no. Hugꝭ. 5. diſ. ad eius. ꝙ tã
mulier q̃ꝫ uir q exigit debitũ ſciẽt̃ tpe
mẽſtruoꝝ peccat mortalit̃. q̃a ꝑceptũ
de nõ coeũdo tpe illo morale eſt ſicut
dicũt etiã hodie multi theologi. ⁊ uid̃
tur exꝑſſe h̃ri ex glo. Jero. ſup Ezech.
18.° ⁊ ex gl. ſup Leuitꝭ. 15.° 18.° ⁊ 20. Dicit
etiã Hugꝭ. ꝙ q reddit exact9 debituꝫ
h° tpe ñ peccat põt tñ negare ſine pec
cato niſi uiderit exigẽti fornicatõis pi
culũ iminẽ. Dicit ẽt ꝙ mulier tenet̃ re
uelare menſtruũ uiro ſuo ſi exigat ab
ea debitũ ⁊ ẽt ſi nõ exigat. ne forte ad
exactionẽ ipſius mulierꝭ reddat ei nil
ſciẽs de mẽſtruo. Hoc puto intelligẽd̃
qñ nõ timet̃ de ſcãdalo ſm Tho. ubi s̃
Seqt̃ in glo. Alii dicũt ꝙ exigẽ in mẽ
ſtruo debitũ ẽt ſcient̃ nõ eſt pctm̃ mor
tale int̃ ꝯiuges ſꝫ tm̃ ueniale. Pria tñ
opio uidet̃ uerior ⁊ magis ꝯſonat auc
toritatib9 ſcõꝝ. In talib9 ẽt i foro pnia
li ñ ẽ ꝑcipitãda ſnia nec denegãda ab
ſolutio ſi nolit ꝯiugat9 tpe mẽſtruorũ
abſtinẽ ſꝫ uia tutior ẽ ꝯſulẽda. ⁊ terror

īncutiēdus ex piculo glo. Saluo meli
ori iudicio int̄ oēs p̄dictas opiones il
la uꝛ̄ uerioꝛ q̄ dicit ꝙ qñ hec passio est
nāl̄'tā petitio ꝙ̄ redditō ꝓhibeṫ qa ut
s̄ pꝫ p̄ceptū sup hac ꝓhibitōe moꝛale
ē.nā oīs moꝛalitas indicat usū mr̄imo
nii illo tēpoꝛe cessare debē qñ filii pñt
ꝛ solēt moꝛbosi uel lepꝛosi gnāri.ꝛ cuꝫ
sit moꝛale obtinet ēt hodie sicut ꝛ ce
tera moꝛalia ſm oēs theologos.iō pe
titō ꝛ redditō pꝛohibita uꝛ̄ Leuit] .20.
ubi dꝛ̄ ꝙ ambo coeūtiū tp̱e menstrui
interficiant̄.Itē si ꝓhibeṫ petitio ꝯñt
ad reddēdū alter nō obligat̄ ꝛ cum nō
obligeṫ:reddēdo uꝛ̄ ꝯsentir̄ pctō petē
tis.ꝛ sic in eadē se culpa ligare ad Ro.
p̊.De eo aūt qđ glo.tangit qd agēdum
ꝯfessoꝛi sup casu sic dubio .latius dcm̄
ē s̄ confessoꝛ 2.º §.5.º i additōne. B

Utrū uir cognoscēs uxoꝛē suā alit̄ ꝙ̄
mō nāli peccet moꝛtalit̄. R̄º ſm Tho.
i 4.º dis.31.in expōne lr̄e.Usus ꝯiug] ꝯ̈
nām ē duplex.uel qñ debitū uas p̄ter
mittit̄ uel debit' mod' a nā statut' ꝙ̄
tū ad sitū.Et i p̊ qdeꝫ sp̱ ē pctm̄ moꝛta
le qa ꝓles seq nō pōt.ꝛ sic totalit̄ nāe i
itētio frustrat̄ .Sꝫ i 2º ñ sp̱ ē pctm̄ moꝛ
tale ut qdā dicūt sꝫ qñqꝫ pōt eē signuꝫ
moꝛtal' ꝯcupie:i quo ꝙ̄to magis a nāli
dispōne recedit̄ tanto ē ḡuius .Qñqꝫ
etiā pōt sine pctō eē ut cū dispō coꝛpo
ris aliū modū non patit̄ ꝛ eodem mō
excusat̄ ſm guil.ꝓpt̄ egritudinē ul' ꝓ
pter piculū suffocādi fetū i utero aut
aliā cām rōnabilē. A .Et dic idē guil.
i loco de q̊.i.ꝙ his casib' uir nō peccat
moꝛtalit̄:lꝫ tuti' eēt ꝙ hēret eaꝫ ut so
roꝛē in h'mōi casib' ꝙ̄ sic eā cognosce
ret.ꝛ ad p̄dicti casus maioꝛē intelligē
tiā sciēdū ꝙ Al.i 4.º dis.31.ꝛ in sū. con.
eo.ti.q.47.ait.Uꝛ̄ dicēdū ꝙ nihil eoꝝ
q̄ facit marit' cū uxoꝛe seruato uase ꝺ
bito scđm se ē pctm̄ moꝛtale sꝫ pōt eē
signū moꝛtalis ꝯcupie.qñ.s.nō sufficit
eis modus quē nā determiat. Ut aūt
hº meli' intelligat̄ qs.s.sit mod' nālis
ꝛ qs plus ul' min' ab illo mō nāli deui
et.Nota ꝙ debit' mod' quē nā docet

ē ut mulier iaceat i doꝛso:uir aūt i uē
tre icūbat ei.Et sic facili' ꝯcipiūt mu
lieres nisi p accñs ipediat̄.Maioꝛ autē
deuiatō ab illo ē lateralis ꝯcubitus et
maioꝛ sedēt].ꝛ adhuc maioꝛ stātiū . et
hoꝛū maxim' q ē retro moꝛe iumētoꝝ
Et iō qdā hūc modū ultimū dixerunt
eē pctm̄ moꝛtale qđ mihi non placet
Ex p̄dict] tria notāda sūt. Primū ē ꝙ
agēs cū uxoꝛe ex̄ uas nāle:idubitāt̄ sp̱
peccat moꝛtalit̄ ſm oēs ꝛ ē ḡuissimuꝫ
moꝛtale.Uñ 32.q.7.adulterii dic̄ Aug'
Usus q ē ꝯ̈ nām execrabilit̄ fit i mētri
ce.sꝫ execrabili' i uxoꝛe. Ibi etiā dicit
ꝙ usus ꝯ̈ nām ḡuior ē icestu materno
Secūdū ē ꝙ nihil eoꝛū q̄ facit marit'
cū uxore seruato uase debito ſm se ē
pctm̄ mortale..ꝛ ex hº dcō occasionem
capiūt lascivi ihōesta plurima q̈si lice
ret p̱agēdi.tñ ut pꝫ ex p̄dictis nō affir
mat hº Tho.sꝫ dic̄ i isto cāu.non semp̱
ē pctm̄ moꝛtale ut qdā dicūt quasi di
cat. Hoc ñ audeo dicē ego.pōt tñ hº di
ctū i certo casu saluari ꝺ q̊ stati.i. Ter
tiū ē ꝙ mod' inā́l' lꝫ i uase ꝓpꝛio . pōt
eē signū moꝛtalis ꝯcupie. Sic gº qñqꝫ
ē signū moꝛtal' qñqꝫ uenialis .Signuꝫ
uenial' ē qñ subest aliq̈ cā excusās sed
nō sufficiēs.ut qa foꝛte sine piculo nō
pōt aliter agē cū uxore. ꝛ hº ipm agit
ꝓpter icōtinētiā seu uitandā ex̄oꝛdia
riam foꝛnicationē.q̊ casu nō deest sal
tē ueniale.25.dis.§.al' aūt.ꝛ tāto ḡuius
quāto plus discedit̄ a mō nāli lꝫ excu
set̄ a mortali ꝓpter subsistētem cām
Signū aūt mortal' uꝛ̄ qñ nulla rōnabi
li subsistēte cā.solū cā uoluptat] agit̄
ꝛ tanto ē mai' signū ꝛ pctm̄ quāto est
minus nālis.ꝛ hoc uꝛ̄ sentire glo. Ray.
i ti.de mr̄monio.§.sꝫ nūqd hec tria. su
per ũbo fedius.ubi ait. Nūqd peccat
mortaliter uir si cognoscat uxorē non
ꝯsueto mō dū tñ hº faciat i uase nāli ?
R̄º Credo sine p̄iudicio ꝙ si hº faciat
cā soli' uoluptat] āplius sic q̄rēde pec
cat mortalit̄. Si ũo subsistēt iusta cā
sic agēdi ꝛ sciēter ex̄ semē nō effūdit
nō peccaret mortalit̄: lꝫ tutius esset in

his casib⁹ ut dictũ ẽ eã tenẽ ut sororez
subdẽs. Nõ ẽ ꝯ.32.q.7.adulterii. qa qd
ibi dr intelligit de aliis ꝯ nãm cogno
scẽtib⁹ uxores aut extraordinarie polluẽ
tibus aut cã libidinis saturande ⁊ siñ
cã hoc faciẽtibus. B
¶ Utrũ uir teneat reddẽ debitũ uxori
quã accusat de adulterio lite pẽdente.
Rñ° sm Ray. Aut ẽ notoriũ illã eẽ adl
terã aut nõ. In p° cãu nec reddẽ nec ex
igẽ dz aliť mortaliter peccat nisi forte
ipsa uelit abstinẽ a pctõ adulterii.⁊ pe
nitẽtiã agẽ.tũc.n.ipe põt eã sibi recon
ciliare.32.q.1.c.p°. Et ex sequẽtib⁹ cãis.
ex de diuor.significasti.⁊ ex de adul.si
uir. A. De isto pccato dicet.i.§.13. B
In 2° casu.s.cũ nõ ẽ notoriũ dz petenti
reddẽ.Sz sz Tho.i 4° dis.35.uir q̃ cito
sibi constat de fornicatõe uxoris nõ tẽť
debitũ reddere.al' nõ solum icurreret
irregularitatẽ bigamie sz etiã genera
ret sibi p̃iudiciũ accusãdi.Et hec snia
uerior ur. A. Põt ⁊ p̃mũ dictũ itelli
gi qñ uir cõpellẽť a iudice adulterio ñ
dũ ꝓbato.qa dz obedire ex q̊ põt sine
detrimẽto salutis agẽ.xi.q.3.c.p°. Nisi
forte uelit adulteriũ incõtinenti seu i
fra paucos dies ꝓbare.ar.c.solet.ꝯ sẽ.
exc.li° 6°. B. Uerũtamen in hoc cãu
uxorẽ dimittere sine iudicio eccľie nõ
põt:imo etiã si debitũ reddat ꝯpulsus
auctoritate ecclesie lz irregularitatez
icurrat nõ sibi gnãt p̃iudiciũ accusãdi
Et de hac mã hẽs.i.matrimonium.8°
§.9°
¶ Uir ꝓpter fornicationem uxoris nõ
solũ nõ teneť ei debitum reddẽ sz etiã
põt eã dimittere nisi i septẽ casib⁹ q̊s
hẽs.i.mr̃imoniũ.8° §.x°.
¶ Sed nũqd peccat uir mortaliť exigẽ
do debitũ ab uxore pmanẽte in adul
terio? Rñ° sm ꝙ notat Hug.32.q.i.si
qs uxorẽ.Si alter ꝯiugũ scienť exigat
debitũ a reliq̊ pmanẽte i adulterio si
ue occulto siue manifesto peccat mor
taliť q2 facit ꝯ ꝯstitutionẽ ecclesie. A
ex de adulť.si uir.Et p̃dicta notat glo.
Ray.in ti.de mr̃imonio.§.Itẽ pone ꝙ
uir.sup ꝟbo si uir.Et addit.Etiam pec
cat reddẽdo si celebratũ ẽ diuortiũ iu
dicio eccľie aut si publice morať i ad
ulterio.Si neutrũ istoꝝ sit nõ peccat
reddẽdo qa ad h° teneť. Si aũt ꝓpť i
cõtinẽtiã ⁊ fragilitatẽ carnis exigit de
bitũ peccat mortaliť q2 facit ꝯ ꝯstitu
tionẽ eccľie.min⁹ tñ peccat cũ adulťiũ
occultũ ẽ.Alii dicũt ꝙ ipotẽtia ꝯtinen
di a copula carnali excusat exigẽtẽ in
h° cãu q̊rũ snia ẽ benignior lz forte nõ
uerior glo.Et idẽ notať i sũ.con.li°.4°
ti.2.q.49.Aliq tñ nõ iprobabiliť uidẽ
tur asserẽ ꝙ si abstinẽtia a reddendo
seu exigẽdo debitũ ñ corrigit adulteꝝ
sz poti⁹ ad deťiora ꝓuocat uľ aliť iuti
liť scãdala opať ꝙ licite possit ⁊ reddi
⁊ exigi: q2 ordiatõ eccľie facta ẽ nõ ad
itroducẽdũ sz ad remouẽdũ scandala
⁊ cessante causa cessat effectus. ex de
appel.cũ cessante.Et intelligẽtia dcõꝝ
ex cãis ẽ assumẽda dicẽdi. ex de ꝟbo.
sig.intelligentia.Itẽ põt peti debitũ ⁊
reddi si adulter seu adulťa egẽit peni
tẽtiã.dcõ.c.si uir.de adul. Et i.c.si quis
uxorẽ.32.q.1.dr ꝙ uir abstieat a matri
monio adultẽ donec ipleať satifactio
crimis.iõ qa p⁹ satisfactionẽ pnie non
mereť uocari adultera. Et glo.sup uer
bo expleať dic.uľ saltẽ ichoeť.nã si uo
luerit eã sibi recõciliare etiã ifra tẽp⁹
pnie ab ea põt exigẽ debitũ.ex de fur.
ex lr̃is ex de eo q cogno.cõsang.uxoris
sue.c.ueniẽs.⁊ in dcõ.c.si uir.dr ꝙ uir ñ
dz sepe recipe peccatricẽ. Sz in.c.quẽ
admodũ.ex de iureiuran.dr ꝙ uir põt
dimittẽ uxori peccãti nõ solũ septies
sz etiã usq3 septuagies septies sz euan
gelicã ꝟitatẽ Math.18.Glo.in dcõ.c.si
uir.sup ꝟbo sepe.dic.Marit⁹ sp põt ei
parceř si uult ⁊ eã recipe p⁹ pniaz sm
euangelicã ueritatẽ sz eccľia nõ intce
dat ꝓ ea.ex q̊ aliq̊tiẽs ei pepcit. ne ui
deať ei dare peccãdi liniaz.Et ad trorẽ
dr ẽt h° i gl.Sz certe i.c.si uir.ñ dicitur
de intercessione eccľie sz ꝯ receptõe ui
ri.uñ satis ur posse dici ꝙ sp uir põt rci
pe eam p⁹ uerã pniaz et eo casu possit

etiā ꝓ ea ecclia intcedē. Jn ɔriū nō uꝛ
nec auctoritas nec rō.nō.n. ꝓpter hoc
daꝛ lnia peccandi cū ꝑsupponaꝛ uera
penitētia. Si.n.i hoc uidereꝛ dari lnia
ad peccādū nec marito eā recipe licēt
qa patron⁹ eēt turpitudis.32.q.1. si cru
delis. Qñ aūt sepe peccauit nō ita faci
liꝛ ē recipiēda sꝫ uigilāter ne forte non
sit uere penitēs.ꝛ ita pōt intelligi dcm̄
c.si uir. Rō aūt ē qa sepe peccans seu
recidiuās ꝑsumiꝛ uera pniaꝫ non hr̄e
de pe.dis.3.irrisor. Jtē gl.in dcō.c.si uir
sup ꝯbo reus.dicit ꝙ nisi maritus de
nūciet adulteram ad pniam mortaliꝛ
peccat.2.q.1.si peccauerit.et dcō.c.quē
admodū.glo. Forte idē si uxor non de
nūciet adulterū si pōt.qa uxor non ad
ꝑaria iudicaꝛ dcō.c.si qs uxorē. B
¶ Nūqd diūx ꝓpter adulteriū a se cō
missū stati ꝑdit ius exigēdi debitum?
Rx° ꝭm Ray.uꝛ ꝙ sic.saltē q̊ ad iudici
um aīe qa peccādo i legē mrīmonii rd
dit se idignuꝫ.ꝛ iō ñ dꝫ petē nisi purga
ta culpa reddē tñ teneꝛ exact⁹. A Jō
i sū.cō.eo.ti.2.q.50.ubi ēt dꝛ ꝙ lꝫ adulꝛ
ipō iure amittat ius petendi debituꝫ
si tñ petit ꝛ adulterium sit occultum:
dꝫ sibi reddi.qa ꝭm glo. Ray.uterqꝫ cō
iugū duplex ius hꝫ in reliq̄.s.ius exigē
di.ꝛ ius quod sibi exigenti debituꝫ red
daꝛ. Primū amittit fornicando: sed ñ
secūdū. Sic ꝛ ꝑlatus ius non habꝫ im
ꝑandi aliqd̄ illicitū uꝉ d̄ q̊ dubitat an
sit illicitū.subditus tñ dꝫ ei obedire in
dubio illicito.ꝛ h⁹ ius hꝫ ꝑlatus i eo lꝫ
nō hēat ius iꝑandi: sꝫ peccat iꝑando i
h° cāu.23.q.1.qd culpaꝛ glo. Hoc puto
uerꝫ nisi cā ꝓhibēs exactionē ɔcernēt
utrāqꝫ ꝑtē.tūc.n. ēt si sit occultū reddi
nō dꝫ.ut i.c.inqsitōni.ex̄ de sen.ex. Jteꝫ
ꝛ qñ qs cogiꝛ iudicialiꝛ.alꝛ secus.s.qa ñ
teneꝛ reddere etiā si impedimentum
sit secretū. Et sic pōt intelligi qd̄ dictū
ē s.§.9° ad fi.in additōne. B. Sic ꝛ te
neꝛ q cognouit cōsanguineā uxoris: sꝫ
nūqꝫ exigē pōt.ex̄ de eo qui cog.cōsan.
uxoris.trāsmisse. A. Jbi dꝛ ꝙ q ɔgno
uit suā ꝑuignā ex uxore ꝑmortua ꝛ du

cta alia legitīa uxore cū ꝑuigna publi
ce ad peccādū redijt: nō pōt debitū pe
tē ꝛ exact⁹ dꝫ cū ḡui cordis dolore red
dē.ꝛ si ꝑmoriaꝛ secunda dꝫ sic sine spe
cōiugii ꝑpetuo manere. B
¶ Qui cōtraxit cū aliq̄ clādestine ꝛ po
stea cū alia publice nūqd exactus a ꝑ
ma teneꝛ ad redditionē debiti? Rx° ꝭm
guil. Credo ꝙ nō teneꝛ si ē i loco ubi ɔ
suetū ē ꝙ añ carnalē copulā adhibea
tur bn̄dictō nuptialꝛ. A. Jdē puto ēt si
nō sit cōsuetū ꝛ reddi nō possit sine scā
dalo cū ab oī spē mali abstinēdū sit.1.
ad Thesalꝛ.ulti. B.ꝛ sibi iputet illa
q̄ clamdestine ɔxit ꝛ ingessit se ꝑiculo
Credo tñ ꝙ si secūda rlicta trāseat ad
alias ꝑtes cū ꝑma i qb⁹ sine scandalo
possunt adhiberi solēnitates d̄bite uꝉ
si d̄ solēnitatib⁹ nō ē cōsuetudo possit
ei cohabitare. Et si sic fecerit licituꝫ ē
A. De h° lati⁹ dꝛ in sū.con.li° 4.° tit.2.
q.63.ubi pꝫ ꝭm aliq̊s ꝙ iste nō tenetur
recedē a secūda lꝫ ei nō dēat debitum
reddere ut uadat cū ꝑma ꝛ sibi iputꝫ
q̄ clādestie ɔxit.qd̄ puto itelligēdū qñ
a secūda nō pōt recedē sine scādalo si
ue spē mali.ex̄ de uita ꝛ hone.cle.cum
ab oī.ꝛ ꝑtactū ē.alꝛ bñ teneꝛ recedere ꝛ
posset hoc agē ꝓpa auctoritate.ut i di
cta.q.63.ꝭm glo. Ray. Et addit. Non ē
ɔ qd̄ solet dici ꝙ uir non dꝫ dimittere
uxorē sine iudicio ecclesie. Hoc.n. itel
ligēdū ē qñ inter eos ē impedimētum
aliud qꝫ sit ligatio matrimonii ꝑcedē
tis uꝉ qꝫ sit uotū solenne ꝓpꝛ qd̄ ipedi
mētū nō pōt ɔmisceri cuꝫ ea sine pctō
mortali. Jn q̊ tñ casu sic notauit hugꝰ.
35.q.6.mulierꝫ.ꝛ si ꝑcepto ecclesie ñ te
netur.obedire qꝫtū ad rddēdū debitū
tñ in cohabitatōe ꝛ nccioꝝ exhibitōe
teneꝛ ei obedire ꝛ sine ordine iur non
dꝫ h° denegare uxori cui d̄ fcō se copu
lauit.sec⁹ ē ubi qs ɔxit mrīmoniū cuꝫ
duab⁹ de pn̄ti successiue.qa cū eo ipō
ꝙ ɔxit cū ꝑma teneaꝛ ei cohabitare ꝛ
nccia exhibē qꝫtū ad h°.ñ potuit se ob
ligare secūde.uñ teneꝛ redire ad ꝑmā
iudicio tñ ecclesie si hoc possit fieri.si

aũt nõ possit qa forte ꝟitas ꝓbari nõ
põt. Crẽdo sine ꝑiudicio ꝙ auctoritate
ꝓpͣa hoc põt facẽ: imo tenet̃ ꝑsertiʒ si
ꝑma nõ fuit i culpa uel si ignorauerit
ius qđ ẽ circa clãdestina mr̃imonia fʒ
Hugu. qui ẽt dixit ꝙ cũ aliqs ɔ̃xit clã
destine cum ꝑma ⁊ postea manifeste
cũ secũda. p̊ dʒ obedir̃ ɔscie q̃ꝫ ecclesie
excõicãti. Si tñ põt utrãqꝫ exhibere cr̃
do ꝙ secundã exhibẽ tenet̃ q ea q̃ põt
facere sine pctõ tenet̃ ei facẽ ad prece
ptũ ecclesie. nec ea dʒ ei sine ordine iu
diciario denegare. Et eodeʒ mõ credo
ꝙ si aliqs pꝰ ꝓfessionẽ legitie factã in
monasterio exeat de facto ⁊ ɔ̃hat mr̃i
moniũ de facto i facie eccl̃ie. si postea
reuertat̃ ad cor: põt reuerti ad religio
nẽ auctoritate ꝓpria. ⁊ potiꝰ tenet̃ seq
ɔsciam de ꝓfessione facta ab eo i reli
gione q̃ꝫ obedire ꝑlato ul' eccl̃ie ꝑcipi
enti manere cũ uxore. Idẽ credo in op
posito casu. s. cuʒ qs pꝰ mr̃imoniũ legi
tie ɔ̃ctũ ⁊ ɔsumatũ iuita uxore transit
ad monasteriũ ⁊ ibi facit ꝓfessionẽ. qr
in hͦ casu nõ obstãte ꝓhibitõne ꝑlati
aut excõicatõe eccl̃ie auctoritate ꝓpͣa
põt reuerti ad uxorẽ. ⁊ ad hͦ tenet̃ nisi
ab uxore ɔtinẽtiã ꝓfitẽte possit lniaʒ
remanẽdi i religione ipetrare. aut nisi
ipͣa fuerit fornicata ꝙ ꝑtextu fornica
tõis possit eã repeller̃. i q̊ casu poterit
ibi manẽ ea iuita. H oia gl. B. De hac
mã uide plura. i. mr̃imoniũ 7º p totuʒ
De debito reddẽdo leproso. uide. i. le ꝓ
sus. §. p̊. ⁊ 2º

DEcanus De officio de
cani uide sup̃
archidiaconus.

DEcime p̊ cõiter ɔ̃cima
ẽ pars oium
bonoꝝ iuste acqsitoꝝ ɔ̃o ɔ̃bi
ta. ex̃ eo. tua nobis. A. Huiꝰ ptis q̊ta
ẽ sicut uerba sonãt. s. decia fm Ray. ⁊
Hosti. ut in sũ. con. li. p̊. ti. 15. q. i. B

¶ Decimarũ q̃dã sũt ꝑsonales ⁊ q̃dam
sũt ꝑdiales. Personales sũt q̃ ɔ̃bẽt̃ ex
negociatione uel artificio seu scia mi
litia aut uenatõe ⁊ hꝰ. Prediales ꝟo

sũt q̃ ꝓueniũt ex ipsis ꝑdiis. ut ex̃ eo.
ad apl̃ice. ⁊ c. pastoral. ⁊ ex̃ ɔ̃ prochus
c. ulti. Sʒ de qbusdã dubiũ uidet̃ utrũ
sint ꝑdiales uel ꝑsonales. ut de agnis
⁊ aliis fetibꝰ aialiũ q̃ i pascuis st̃. ⁊ põt
dici ꝙ sint mixte cũ ptim a ꝑdiis ueni
ant uñ uiuũt aialia. ar. ex̃. eo. c. ɔmissũ
⁊ sic sũt ꝑdiales. pri ꝟo ꝓueniãt a ꝑso
nis. i. a custodia ꝑsonarũ: ⁊ sic uidet̃ ꝑ
sonales. A. Hec fuerũt dicta Hosti.
lʒ q̊ ad ultimũ mẽbrũ diuersi diuersa
dixerint ut in sũ. con. eo. ti. q. 2. B

¶ Utrũ de decimis ɔ̃duci possint expẽ
se. Rº. Prediales decie dari dñt idisti
cte nõ deductis expẽsis. nec etiam illis
q̃ fiũt ꝓ fructibꝰ colligẽdis. ex̃ eo. cuʒ
hoies. A. Uñ nec semẽ deducẽdũ est
fm Goff. ⁊ Hosti. ut in sũ. cõ. libꝰ p̊. tit.
15. q. 23. B. De ꝑsonalibꝰ ꝟo distinguẽ
dum ẽ. qa si surgũt ex rebꝰ iã decima
tis deducũtur expẽse: alit̃ nõ. ex̃ eo. pa
storal. De lucro ãt aduocatõis fʒ guil.
nõ dñt expẽse deduci. A sicut q locat
opas suas nõ deducit expẽsas. ut i dcã
q. 23. ubi hec oia notãt̃. B

¶ Qñ debẽt decime dari? Rº. Predia
les debẽt dari stati. qñ fructꝰ ꝑcipiunt̃
⁊ añq̃ꝫ sepet̃ ide cẽsus uel tributuʒ uel
hꝰmoi. Et si p̊ facta fuerit talis sepatõ
nihilominꝰ decia iteg̃ dãda ẽ. A. qr
sicut rusticus tenet̃ decimare qđ sibi
remanet. ita dñs hͦ qđ de aceruo idecĩ
mato accepit. ut in dcã. q. 23. B. Ex̃ eo
tua nob. ⁊ c. cũ nõ sitis. Personales ãt
pñt dari i fine ãni. ar. ex̃ de pig. ex lr̃is.
A. In isto. c. nihil dr̃ de hͦ. Sʒ in dcã. q.
23. no. fm Ray. ꝙ ꝑsonales pñt dari in
fine ãni: ut sic maior utilitas ꝓueniat
eccl̃ie q̃ꝫ si ꝑ minutias soluerẽt̃. ar. dcĩ
c. ex lr̃is. Idẽ dicit Host. ⁊ addit. Uerũ
si añ annũ uelit qs soluẽ non uideo ꝙ
possit refutari. qa hͦ iure nõ ẽ exp̃ssuʒ
Con. Inn. ut ibi. Ur̃ posse dici ꝙ facto
lucro stati qs soluẽ teneat̃. nam scđm
Tho. scđa scđe. q. 87. arti. p̊. qđ sine tẽ
poris determiatõe debet̃ nisi stati sol
uat̃ obligat ad pctm̃. Posset ẽt solutio
retardari in q̃ꝫtũ concernat utilitatem

ecclesie ut dicūt dicti doctores. B
¶ Utrū optia debeāt dari pro decimis
R° agnos pullos uitulos ꝛ h⁹mōi nō
teneť qs dare optimos nec defiores sꝫ
mediocres uel sicut trāseūt sub uirga
pastoris. A .De h° sic dr Leuit]. ulti.
Oiuꝫ deciaꝝ bouis ꝛ ouis ꝛ capre que
sub pastoris uirga transeūt qcqd deci
mū uenerit sanctificabiť dño. B .In
dignū ē.n.daŕ deo qđ dedignať hō.dis.
49.c.ult].16.q.6.oēs decie. A .Ideꝫ in
sū.con.li°.1.ti.15.q.23 ƀm Inno. Hosti.
ꝛ Hoff. B
¶ Utrū debeāt solui i uinea uel predio
an debeāt deportari ad eccłiaꝫ. R° ƀꝫ
Hosti.pōt dici ꝙ in h° debet seruari ꝯ
suetudo.ex̄ ꝺ sepul.certificari. A .Iō
in sū.cō.eo.ti.q.24.ubi ētiđ ꝙ expense
ꝑ colligēdis fructib⁹ nō deducūť scđꝫ
Hosti.sꝫ si sup ꝑdictis nō appareat cō
suetudo puto ꝙ decime debeāt porta
ri ad eccłiam.qa qñ ē spālis ꝛ cert⁹ cre
ditor regulariť dꝫ a debitore regri :ut
ei debitū ꝑsoluat ƀꝫ Tho.scđa secūde
q.33.arti.2°.ad fi. B
¶ Utrū dare decimas sit ꝑceptū. R° ƀꝫ
Tho.scđa scđe.q.87.Decime in ueteri
lege debebāť ad sustētationē mistroꝝ
dei Malach.3. Inferte oēm decimati
onē i horreū meum ut sit cib⁹ i domo
mea.Uñ ꝑceptū de solutōe deciarū ꝑ
ti qdē erat morale inductū rōne nāli.
ꝑti aūt iudiciale ex dīna īstitutōne ro
bur hñs. Rō aūt nālis dictat ut his q
dino cultui mistrāt ipse ppł's nccia mi
nistraret.i.Cor].9.Quis militat suis sti
pēdiis unꝗ̄. Determiatio aūt certe ꝑ
tis itroducta ē ex īstitutiōe dina quia
trib⁹ leuitica dinis misteriis mancipa
ta possessiōes nō hēbat ꝛ sic erat iudi
ciale ꝑtinēs ad eq̄litatē inť hoies ƀm
ꝯditōes illi⁹ ppłi ꝯseruādam.sꝫ ꝛ cōue
niebat cū cerimōialib⁹ ꝗ̄tū ad aliquā
significatōnē. A .Sicut ꝛ oia antiq̄ le
gis facta ƀm illud.i.ad Cor].x.Oia in fi
gura cōtigebāt illis. Qui.n.decimam
dat q̄ ē ꝑfectiōis signū eo ꝙ denarius
ē numer⁹ ꝑfect⁹ q̄si ꝑm⁹ limes nume
roꝝ ultra quē numeri nō ꝓcedūt sꝫ re
uertūť ab uno nouē ꝑtibus r̄seruatis
ꝓtestať q̄si i q̊dā signo ad se ꝑtinē iꝑ
fectionē.ꝑfectionē x̄o q̄ erat futura ꝑ
xp̄m eē expectādā a deo ƀm Tho.i di
cta.q.87.arti.ꝑ̊.ubi ponūť ēt oia que i
h°.§.ꝯtinēť. B .Est aūt dria inter ceri
mōialia ꝛ iudicialia ꝑcepta. quia ceri
monialia illicitū ē obseruare tꝑe leg]
noue. Iudicialia x̄o ꝛ si ñ obligāt tꝑe
grē tñ pñt obseruari sine pctō ꝛ ad eo
rū obseruātiā aliqui obligāť si statuā
tur auctoritate eorū q̊rū ē leges cōdeŕ
sicut si nūc aliqs ꝑnceps statuēt ut q
furatus fuerat ouē reddat q̈tuor oues
ut legiť Exo.22.eius subditi tenerētur
obseruare. ita etiā determiatio decie
ꝑt] ē īstituta auctoritate eccłie tꝑe no
ue leg] ut.s.nō min⁹ ppł's noue leg] mi
str] noui testi exhibeat ꝗ̄ ppł's ueteriſ
leg] mistr] ueter] testi.cū tñ ppł's noue
leg] ad maiora obligeť ƀꝫ illud Math
5°. Nisi abundauēit iusticia uřa ꝛc̄.2 ēt
mistri noui testi maior] sūt dignitatis
ꝗ̄ ministri ueter] ut ꝓbat apłus.i. Co
r].3°. Sic g° ad solutionē decimarū ho
mies teneť ꝑti qdē ex iure nāli .ꝑtim
ex institutōe eccclie q̄ tñ pēsatis oppō
tunitatib⁹ tēporū ꝛ ꝑsonarū possꝫ ali
am ꝑtē determiare. A .Hec Tho.i.d.
arti.ꝑ̊ ubi etiā dicit ꝙ ꝑceptū ꝺ solutō
ne deciaꝝ iꝗ̄tū ē morale daŕ a domio
Math.x. Ibi.Dign⁹ ē.n .oꝑarius cibo
suo ꝛc̄.Et ab apło.i.Cor].9°. B
¶ De soluēdis decis confessores religi
osi teneť facē ꝯsciam ꝯfitētib⁹.ꝙ si sci
enter obmiserit suspēsi sūt ab officio
ꝑdicatōis donec faciāt si cōmode pñt
ꝛ si interi ꝑdicāt sūt excōicati. A .Hoc
ē uerū si ab eccłiarū rectoribus ł eorū
loca tenētib⁹ fuerit requisiti dicti ꝯfes
sores ad hāc ꝯsciaꝫ faciendā alias non
subiiciūť huic pene.ut colligiť ex tex.
cle.cupiētes.i.alłato.ꝛ notať in directo
ria libro 3°. titulo.2.§.266.ꝛ titulo.6.§.
.30. B
¶ Illi autem religiosi qui dicunt aliqua
ut a solutione decimarum retrahant

audientes excōicati sunt ipo facto. A
Siue h dicāt i pdicatōib⁹ siue alibi ut
retrahāt a solutiōe decimarū ecclesijs
debitaꝝ.ut i dcā cle.cupiētes. B .Itē
pceptū gūissimū fit pdicatorib⁹ ꝙ in
pma dñica qdragesime:ꝛ qrta:ꝛ ultia
ꝛ in festis ascēsionis dñi :pēthecostes:
natiuitatis sci Joh.baptiste:assūptio
nis:ꝛ natiuitat] btē Marie: audiētes
informent si fuerit reqsiti ꝙ decimas
soluāt.Sꝫ pdicta nō extēdūt ad religi
osos q decias recipiūt. A .Ipsi .n.non
icurrūt dictas penas.qa soli nō pcipiē
tes solēt i pdict] deliquere bm gl.i tex.
ō q̄ stati sup ꝟbo pcipiētiū. B .Hec
oia i cle.cupiētes.de penis.

Utrū i decimis excuset ↄsuetudo de
nō soluēdo. Rᷓ bm Ray.ꝛ Hosti. Deci
me psonales non diuo iure sicut pdia
les:sꝫ pcepto hois debētur.nā ꝛ Leui.
ulti.tm̄ de pdialib⁹ fit mētio .Cōsuetu
do aūt ius hūanū tollit.uel i toto si est
gnālis.uel i pte si ē pticularis.dis.12.cō
suetudo.uñ uṝ ꝙ ↄsuetudo ōria a clpa
liberet nō soluētes illas.nā necessario
ille decime soluēde sunt q̄ debētur ex
lege dina ul'loci ↄsuetudine approba
ta.s.pdiales.eẋ eo.i aliqb⁹. A .In hoc
c.nō fit aliq̄ mētio de psonalib⁹ uel p
dialib⁹.sꝫ solū ꝙ ille decime sūt nccio
soluēde q̄ debēt ex lege dina uel loci ↄ
suetudine approbata. Cuꝫ pdcis tñ ꝙ
ↄsuetudo excuset i psonalib⁹ cū Ray.
ꝛ Hosti.con.Goff.ꝛ glo .Ray .ut in sū.
con.lib° p.ti.15.q.41. B .Sani⁹ ↄsiliuꝫ
eēt soluē etiā psonales ul'sibi remitti
facē. A . Hoc fuit dictū Ray.q ut pꝫ
in dcā.q.41.p⁹ pdcā subiunxit. Hoc tñ
diffinire nō audeo.s.ꝙ ↄsuetudo excu
set nō soluētes decimas psonales. Sa
nū cōsiliū eēt ut soluerēt uel saltē au
ctoritate epi ꝛ ecclesiarū qbus eēnt p
soluēde erogaret qlibet vel sic vt p q̄
tidianas elyas in usus pauperuꝫ.ꝛ ꝙ
idē facēt de decimis q̄s retinuit pteri
t] tpib⁹.uel petēt saltē a pdcis psonis
remitti intuitu dei ꝛ elye. Glo.ei⁹ ait.
Bñ dic ↄsiliū.qa nō ē ncciuꝫ h° fieri cū
ↄsuetudo reuera i hac pte excuset. B
ibi.Uṝ dicēdū ꝙ pceptū deciaꝝ hodie
itantū ē de iure diuo cui cōsuetudo nō
derogat inqꝫtū ē morale.uidelꝫ iqꝫtuꝫ
cōcernit ncciam subuētionē mistrāti
um diuis.ꝛ iō nulla cōsuetudine uṝ ex
cusari qñ qs iuxta facultates suas siue
ex pdijs siue ex lucro psone teneatur
subuenire idigētibus mistrātiū sibi spi
ritualia.qa ad h° obligat ex lege dina
Math.x°.ꝛ.1.ad Cor.9.ꝛ pꝫ ex hiis s̄
§.6°. in additione. B

Quid de illis q ex antiq̄ consuetudie
nullā decimā soluūt. Rᷓ bꝫ Tho .scda
scde.q.87.Dicēdū ꝙ lꝫ eccl'ia possit re
qrere decimas:tñ laudabiliter nō req
rit eas in locis ubi sine scādalo reqri ñ
possent ppter dissuetudinē uel aliam
cāꝫ.nec tñ illi q nō soluūt i locis illis sc
i statu dānatōis nisi forte ppt obstia
tionē hñtes uolūtatē nō soluendi. A
Hec itelligēda sūt ō decimis iuṝ diuo
debit].nā i alijs plene excusat cōsuetu
do ut s̄.§.pxio. B .Uel pōt dici scdm
guil.ꝙ qñ nulla decia soluit uṝ ꝙ dñi
pdioꝝ breui manu soluerit eccl'ie deci
mas ꝛ eis deiceps eccl'ia redonauerit.
A .hoc idē ē cū snia Tho.s̄ posita.nā ꝛ
Tho.inuit illos interi absolui ex taci
ta remissione.Sꝫ ut pꝫ i sū.con.eo.ti.q.
42.iste guil.addit ꝙ si ita obtentū ē a
tpe cui⁹ nō extat memoria excusatur
q nil l'min⁹ soluit q̄ꝫ decia sit.nec pñt
auctoritate ppria q sustinuerūt hui⁹
mōi cōsuetudinē uel successores eorū
aliqd pl⁹ solito exigē:aut ō reb⁹ ō qb⁹
ñ ↄsueuerīt decie solui ō nouo aliqd ex
igē.nec dñi pdioꝝ ultra solitū tenētur
aliqd soluē nisi eccl'ia ad iopiā rediga
tur ul'nisi auctoritate dñi pape h° fiat
ex certa scia reuocāt] pdictā ↄsuetudi
nē.neꝝ ē tñ ꝙ sola ↄsuetudo ñ liberat
debitorē decimaꝝ i pdcis cāib⁹.sꝫ ↄpo
sitio uel remissio facta ab eccl'ia expᷓs
se ul' tacite siue psūpte ex h° ꝙ p tātū
tēpus pacifice sustinuit:ꝙ aut nil pro
decima soluēt:aut min⁹ q̄ꝫ decia.glo.
Ego puto ꝙ i decimis q̄ nō sūt de iure

dino consuetudo excuset etiā nō tā lō
ga dūmō rōnabilis ⁊ p̃scripta.ex̃ de cō
sue.c.fi. In his vo q̃ sūt de iure dino nl̃
la cōsuetudo excusat.ut s̃.§.px.nisi ꝑ
ut dicit Tho.⁊ ſm hᵒ ēt pōt itelligi dic
tū Inno.qđ nūc seq̃r. B .Porro In
no.ex̃ eo.i aliq̄b⁹ dic̃ ꝙ i eo ꝙ nō soluū
tur decime uł min⁹ plene nulla ꝯsue
tudo u3.16.q.7.q̄cūq3.s3 tñ ſ3 hosti.sup
c.statuim⁹.ex̃ de transac. ꝯpositio int̃
ꝑsonā ecclesiasticā ⁊ laicū sup aliqua
ꝑte seu q̊ta decime facta de ꝯsensu su
perioris p̄lati ual3. A .Cō.glo.Ray.ut i
sū.con.libᵒ p̊ ti.15.q.42. Sed Inno.i.c.
uenerabilis.de con.uti.uł iuti.⁊ in sū.
con.eo.ti.q.43.dicit ꝙ nec compositio
nec pactū pōt ualē̃ i remissiōe deciaꝝ
qđ pōt itelligi qñ h̃ fieret sup decimis
oino debit ⁊ sine rōnabili cā.ut s̃ alie
natio.uł qñ fieret uolūtate nō libera
sicut req̄ritur ad remissionē faciēdam
ut no.in sū.cō.li.2.ᵒ ti.5.q.25.al' ꝯpositio
⁊ pactū sup decimis bñ ualet de ꝯsen
su superioris.ut clare.dr̃ in dcō.c.statui
mus.de transac. B

¶ Que sit remuneratio fidelit̃ soluēti
um decias? R̷ᵒ ſm Ray.quadruplex ē
Prima ē abūdantia fructuū.Secūda
sanitas corpis.De his duab⁹ Aug⁹.si
decimā deder nō solū abūdātiā fruc
tuū s3 etiā sanitatē corpis ꝯseq̄ris.16.
q.1.decime.Tertia ē remissio pctōꝝ.
Quarta celeste regnū.De his duabus
Aug⁹ ibidē.Qui p̃miū ꝯꝑare aut pec
catorū indulgētiā desiderat ꝓmereri
reddat decimā.⁊ de nouē ꝑtib⁹ eł'yam
studeat dare pauꝑib⁹.Ecōtra q ñ dat
punit̃ ꝑ opposita.Malach.3.ᵒ quia mi
hi nō reddidisti decias ⁊ p̃mitias.Ic
circo fame ⁊ penuria maledicti estis.
Itē Aug⁹ ubi s̃.Cū decimas dādo ⁊ t̃
rena ⁊ celestia possis ꝓmereri ꝑ aua
ritia duplicē bñdictōe3 fraudas. A .i.
fraudādo tibi subtrahis.ut i sū.cō.eo.
ti.q.45. B.Hec ē dñi iustissima ꝯsue
tudo ut si tu illi decia3 nō deder tu ad
decia3 reuocer.Dabis ipio militi qđ ñ
uis dare sacerdoti.Itē Aug⁹ ubi s̃.nō

de⁹ p̃miū postulat s3 honorē.⁊ q digna
tur totū dare:decimā a nob̃ dignat̃ re
cipe.nec sibi s3 nob̃ ꝓculdubio ꝓfutu
rā.Hec oia i p̃dcō.c.decie.nā ⁊ antiqui
p̃res copiis oib⁹ abūdabāt q̄a decias
deo dabāt.mō aūt hec tollit fisc⁹ q̃ nō
accepit xp̃us.16.q.7.c.maiores.

Decime ⁊.ᵒ A quib⁹ de
cime dāi d̃
beāt? R̷ᵒ Decime dari debēt
ab oib⁹ laic.16.q.7.decias.ex̃ eo.a nob̃
Itē clerici tenēt̃ dare decias nō de ec
clesiis sed de suis reb⁹.ex̃ eo.c.2.et.c.a
nobis.de ꝯse.dis.5.q̄dragesima. A .hᵒ
no.glo.in dcō.c.2.ᵒ ⁊ ibi in textu pat3 ꝙ
etiā clerici dñt soluē̃ decias ꝑsonales
his a quibus recipiūt sacr̃a.Clerici ui
uētes i cōi sicut ⁊ religiosi nō tenēt̃ sol
uē̃ decimā d̃ laborib⁹ seu nutrimentis
suis ꝓpriis.16.q.1.d̃cias. B.Itē religi
osi tā exēpti q̄3 ñ exēpti d̃ t̃ris ⁊ posses
siōib⁹ acq̄sitis ⁊ acq̄rēdis tenēt̃ itegre
soluē̃ decias illis q̄b⁹ eedē possessiōes
⁊ terre fuerāt deciales.ex̃ eo.statuto.§
ceterū li.6.ᵒ Itē ēt leprosi tenēt̃ ad de
cimas.Si tñ sint cōiter uiuentes non
tenent̃ de hortis ⁊ nutrimētis aialiu3
ubi ēt itelligūt̃ fet⁹.ex̃ d̃ eccle.edi.c.2.
A .Ibi nil dr̃ de fetib⁹ s3 solū de hort
⁊ nutrimētis aialiū int̃ q̃ iste iterp̃tat̃
fet⁹.Et cū eo con.Albri. B .Et omnia
p̃dcā itelligas de iure cōi.Sec⁹ aūt si
q aliud hñt ex p̊uilegio. A .Hec ēt
notant̃ in sū.con.li.p̊.ti.15.q.12. B

¶ Utrū iudei teneant̃ dare decias. R̷ᵒ
Personales nō tenēt̃ dare decias cū ñ
recipiāt ecclesiastica sacr̃a nec audiāt
dina imo nec sint de corpe ecclie.ff.de
cēsi.forma.§.si uo qs. A .Idē in sum.
con.eo.ti.q.15. B. Sec⁹ de p̃dialibus.
ex̃ eo.de terris.Et de hoc casu habes.i
iudeus p̊.§.pe.

¶ Utrū clici teneāt̃ dare decimā uł pe
cuniā pape req̄renti. R̷ᵒ ſ3 Tho.scđa
scđe.q.87.Dicēđ ꝙ i ueteri lege dabāt̃
p̃mitie sacerdotib⁹.decie aūt leuitis.⁊
q̄a sacerdotib⁹ leuite subditi erant do
min⁹ mādauit leuit ut ipi loco p̃miti

arũ soluerẽt põtifici sũmo sacerdoti ꝺ
cimã decime. Uñ nũc eadẽ rõne tenẽt
clřici sũmo põtifici dare decimaȝ si exi
git. nãlis aũt rõ dictat ut illi q hȝ curã
de cõi statu ꝓuideat́ unꝺ possit exeq
ea q̃ ꝑtinẽt ad cõem salutẽ. A. Jdẽ i
sũ. con. eo. ti. q. 16. B

¶ Cũ qs uẽdit aceruũ añ deciatiõnẽ em
qs tenet́ ad decimã? R° uterqꝫ tenet́.
Uẽditor qdẽ ꝓpt́ dolũ quẽ ꝯmisit. et
etiã q hȝ ꝑciũ qꝺ succedit loco rei uen
dite. ar. 12. q. 2. monemus: ff. de peti. hẽ.
si ⁊ rẽ ⁊ ꝑciũ. Emptor ꝰo tenet́. qa res
trãsiuit ad eũ cũ onẽ deciarũ. ex̃. eo. pa
storalis. 12. q. 2. c. Augustio. ⁊ ita ecclesia
poterit petẽ a quo maluerit si tñ obti
nuerit ab uno libatus ẽ alt́. Absit. n. ꝙ
ecclesia suũ recipiat cũ augmẽto. hec
Ray. ⁊ Tho. ubi s̃. Addit aũt Ray. ꝙ
si ẽptor fuit bone fidei q ⁊ postea sol
uit decimã uẽditor tenet́ ei. A. Jdẽ i
sũ. cõ. eo. ti. q. 17. ubi ẽt addit́ scꝺȝ Ray.
ꝙ si ẽptor fuit male fidei uẽditor non
tenet́ ei nisi exp̃sse dictuȝ fuerit ⁊ cau
tũ. sȝ tñ uterqꝫ dȝ agẽ pniam de dolo ⁊
q̃si de furto. qa ꝯtractauerũt decimaȝ
īuito dño. Jn foro aũt pniali tutiꝰ ẽ si
emptor ꝑsoluit decimã ꝙ uẽditor sibi
restituat nisi forte i casu. s. si ẽptor non
īuenit́ deceptꝰ i re. qa bñ ualet adhuc
ꝑciũ. Sȝ glo. eiꝰ dic̃. Uř qbusdã ꝓbabi
liter ꝙ ⁊ si res adhuc uȝ ꝑciũ soluta ꝺ
cima. tñ i foro pniali uenditor tenetur
ẽptori restituere id qꝺ soluit eccľie. dũ
tñ i ꝯtractu abfuerit fraus ⁊ dolꝰ. nec
decept́ꝰ fuerit ultra dimidiũ iusti ꝑcii
Glo. hoc uerũ in foro iudiciali. i pniali
ꝰo tenet́ qs restituere etiã ꝓpt́ decep
tionẽ miorẽ dũmõ nõ ualde ꝑuã. ut. i
emptor. §. 2° B

¶ Quid si aliqs uiolẽter uel furtiue ra
puit aceruũ de area rustici añ solutio
nẽ decimarũ: nũqd tenet́ rusticus? R°
Cũ decie stati collectis fructibꝰ debe
ant dari. 16. q. 1. decie. ex̃. eo. cũ homies
gꝰ si ñ soluãt́ stati cũ cõpetẽt́ solui pñt
rusticꝰ ẽ in mora q̃re ꝑiculũ specat ad
ipm ⁊ sic tenet́. sed tñ si soluerit dabit

ei ecclesia actões suas ꝯ raptorẽ. si ꝰo
ñ erat adhuc i mora ⁊ uiolẽt́ sibi abla
tũ ẽ ñ tenet́ sȝ aget eccľia ꝯ ipm rapto
rẽ. ff. locati. l. si i lege. §. itẽ utilit́. Et sil̃r
si aliq̊ mõ sacerdos fuisset in culpa uľ
cã more. qa nõ tenebit́ rusticꝰ. A. Jꝺ
in sũ. con. eo. ti. q. 18. ꝭm Ray. qui etiam
addit. Et h° teneas ꝓ regula ꝙ sꝑ po
sterior mora nocet ei ꝑ quẽ fit. ff. ꝺ ꝑi
cu. ⁊ cõmo. rei nen. l. illud. Et iꝺ si eccle
sia fuerit i ultima mora rusticus non
tenet́ soluẽ decimã de sublato. sȝ tm̃ ꝺ
residuo nisi in casu. s. si ꝓpt́ morã eccle
sie sine cꝰ lnia ñ audebat rusticꝰ tangẽ
fructꝰ. nec iposuerat fructꝰ q̊s alt́ repo
suisset in locũ securũ tunc qcqd aspor
tat́ cedit i ꝑiculũ eccľie ad minus usqꝫ
ad ꝯplemẽtũ decie. uel si plus uľ tãtũ
asportatũ ẽ q̃tũ ualet decia. eccľia. n.
nõ dȝ petẽ lucꝝ cũ dãno aliorũȝ. 12. q. 2.
fraternitatis. imo ꝭm glo. eiꝰ si de ꝯsue
tudine uel ꝯstitutõe aliq̃ non licebat
rustico tollere ⁊ reponẽ fructꝰ suos ni
si de lnia ecclesie si eccľia fuit in mora
dãdi lniaȝ: eccľia tenebit́ rustico ad re
stitutioneȝ totiꝰ dãni. hec ibi. Sȝ certe
uř ꝙ ꝑlatꝰ q fuit i mora seu alt́ ⁊ ñ ec
clesia teneat́ nisi forte tota eccľia fuis
set i cľpa. qa delictũ ꝑsone i dãnũ ñ dȝ
r̃dũdar̃ eccľie. ex̃ ꝺ re. iu. ꝺlictũ li. 6. B

¶ Quid si aliqs lõgo tꝑe recepit uel re
tinuit decias ⁊ nũc ueniẽs ad satisfac
tionẽ postulat sibi r̃mitti qa alit́ opor
teret eũ mẽdicare? R° ꝭm Ray. Si sa
cerdos uideat istũ ꝯtritũ ⁊ ꝑces suas
uti ꝰitate: dȝ ei tãqꝫ paupi remittẽ uñ
uiuat. cũ h° idẽ ei postea dare dẽret. 16
q. 1. qm̃. A. Et addit Ray. ꝙ hͨ põt fa
cere eps sine ꝯsensu capľl cũ sic decie
ad ecclesiã reuertãt́ ex̃ de his que fi. a
ꝑla. sine cõsen. ca. cũ apľica. Et con. Jn
no. ⁊ Hoff. ut in sũ. cõ. eo. ti. q. 39. Sȝ gof
addit. Jmponet́ etiã ei ut in totũ satis
faciat si ad fortunã deuenerit ꝑiguio
rẽ. ut ex̃ de solu. Odoardus. ff. de cessi.
bo. l. 3. B. guil. ꝰo addit ꝙ etiam si di
ues sit põt ei g̃tis dimittẽ uľ in totum
uľ i ꝑtẽ. ex q̃ uult i posteꝝ abstinẽ ⁊ ec

clesiā restituere iuri suo. A .Et h° pōt
eps i h° casu.s.dare ul' remittē fruct⁹ ꝑ
ceptos ꝓpt utilitatē eccl'ie ꝓchialis
sm eūdē guil.ut i dcā.q.39 .Et ego hoc
puto uerū q̊ ad excusationē remittēt]
ñ q̊ ad libationē ei⁹ cui fit remissio. cū
sit potēs restituē ⁊ ñ sit ꝑat⁹ ꝓut dꝫ ad
h° ꝙ remissio ualeat ut s̈ bellū p̊.§.x°
i additōe.i. Si ꝟo sit ꝑat⁹ nō pōt ei fiēi
remissio i dānū eccl'ie.cū ut s̈ pꝫ ēt pau
peri qñ fit ei remissio dꝫ iiūgi ꝙ si ue
nerit ad facultatē restituat : nisi forte
eret libat' remissio sup decis ñ solut]
ꝓpt dissuetudinē.ut s̈ decie p̊.§ .8.⁊.9°
qa ut ibi pꝫ ñ solū remissio sꝫ etiā taci
turnitas prelati excusat omnes d̄bite
paratos. B

D Ecime 3°. Cui ⁊ quib⁹
dari debeat
decima personalis? R° scđm
Hosti. Jure cōi danda ē eccl'ie ꝓchi
ali siue baptismali ubi qs audit dina
⁊ recipit sacr̄a.16.q.i.q̄sti.§.p̊. Prediat'
ꝟo dāda ē ecclesie ifra cui⁹ ꝓchiam
p̄diū situ̅ ē.ex̄ de ꝓch.c.ult] .⁊ ex̄ eo.
qm̄.16.q.i.si qs laicus.13.q.i..§.p̊. Et hoc
nisi aliud obtineat de cōsuetudine .ex̄
eo.c.p̊.⁊ 2° ⁊.c.ꝯmissū.⁊.c.ad apostolice
uel nisi p̄scripte sint .sm Hosti. Ray.
⁊ Tho. A .Jdē in sū.con.eo.ti.q.3. Et
qđ dr̄ de ꝯsuetudine intelligendū ē q̊
ad p̄diales.nam ꝑsonales sꝑ dant' illi
eccl'ie ubi eccl'iastica ꝑcipiūt' sacr̄a .ut
i dcō.c.ad apl'ice.ex̄ eo. A .B .De mix
t] ꝟo decis de qb⁹ dictū ē s̈ decie p̊.§.
2° dicēdū sm Hosti. ꝙ si appareat con
suetudo seruāda ē: si nō apparet tūc si
aīalia pascūt' ꝯtinuo i p̄diis ꝓprie ꝓro
chie ei⁹ q dñs ē ⁊ curā eoꝝ gerit idubi
tant' illi ꝓchie soluēde sūt. Si uero
pascāt' in p̄diis ꝓchie aliene ur̄ ꝙ di
uidi debeāt int' ecclesiā ubi pascūt' et
ꝓpriā.ar.ff.đ le.3° q saltum.ex̄ đ testa.
relatū.§.ulti. Ray. ꝟo dic̄ ꝙ si aliquis
pascat pecora i una ꝓchia ⁊ hꝫ ouile
i alia ꝙ de lacte fetu ⁊ lana dꝫ dari de
cia eccl'ie ubi sīt pascua.ar.ex̄.e.ꝯmissū
Cō Tho. scđa scđe.q.87. Sꝫ sm Alanū
si ꝯtinue iacēt i una ꝓchia ⁊ ꝯtinue
pascūt' i alia: decime diuidi dñt .⁊ idē
si ꝑ medietatē āni pascuntur in una ꝑ
rochia ⁊ ꝑ medietatē i alia. h Ber .ex̄
eo.ad apl'ice. Cōsuetudo tñ in talib⁹ ē
tenēda. A .Jdē dr̄ in sū.cō.eo.ti .q.3.
Sꝫ si ꝯsuetudo nō apparꝫ satis uidet'
eq̄ opio Hosti. ꝯiungēdo eā cum dicto
Ber. ⁊ Alani. cū iste decie ꝑtim sint p̄
diales ⁊ ꝑtim ꝑsonales ut s̈ decie p̊.§.
p̊. B

Sꝫ cui soluēt decimas personales re
ges ⁊ p̄ncipes? R° sꝫ Jnno. Epō soluēt
in cui⁹ diocesi hñt p̄ncipale domiciliū
⁊ si in duab⁹ diocesib⁹ hñt diuidēt' int'
illas. A .Jdeꝫ in sū.con.lib° p̊.titu.15.
q.4. B

Cui debet' decia uēatōis: piscatōis: ⁊
h⁹mōi? R° sm Jnno. Tales decie ꝑso
nales sūt. qa oꝑe hois ueniūt. Uñ dan
de sūt eccl'ie ubi ꝑcipiūtur ecclesiasti
ca sacr̄a. A .Jdē in sū.con.dcā.q.4 .et
subiūgit' sm eūdē. Et h intelligo uera
ubi libē qs piscat' nullo p̄cio dato: nec
ꝑte piscatōnis. qa si inde daret' p̄ciuꝫ
uel ꝑs tūc bñ uidēt' ꝙ de illo p̄cio uel
ꝑte dāde eēnt decie eccl'ie baptismali.
qꝛ ñ ex misterio hois sꝫ ex aq̄ ⁊ terra ꝓ
ueniūt. Jdē dico đ uenatōe ⁊ h⁹modi.
Jtē ur̄ ꝙ si aliqs capiat pisces i mari ⁊
portet i stagnū ⁊ ibi uiuāt aliq̊t dieb⁹
ꝙ d̄cimā dēat ide hr̄e eccl'ia i cui⁹ ꝓro
chia ē stagnū. Jdē ur̄ de bestiis reclus'
Alii dicūt ꝙ sunt decie ꝑsonales : ⁊ ꝙ
dāde sūt ecclesie ubi ꝑcipiūt' eccl'iasti
ca sacr̄a. h ibi. Ur̄ posse dici ut ex p̄dcis
pōt colligi ꝙ si dcā aīalia r̄clusa uiuāt
p̄ncipaliter ex terra uel aq̄ sine labor'
hoīuꝫ ꝑtineāt ad p̄diales. Si ꝟo uiuūt
etiā cū labor' hoīuꝫ ꝑtineāt ad mixtas
⁊ đ ip̄is fiat qđ s̈ dictū ē đ mixtis. B

Quid si arborē excisaꝫ i silua qs por
tet ad locū ubi multū pl⁹ ualet? Dicē
dū sm Jnno. ꝙ soluet decimā ecclesie
ubi ē silua deductis expēsis q̄s fecit in
transferēdo. A .Jdē in sū.cō. in dcā.q.
4. ubi etiā ponit' ⁊ id qđ dr̄ in.§.se. B

Quid si pascua ꝓ aīalibus annuatiꝫ

uẽdant᷑? R̷ꝰ ƀ3 Inno. Decia pcii soluet᷑
ecclesie ubi sũt pascua. Et si dñs fundi
patiat᷑ g̃tis pasci bestias i fũdo cũ her
ba quã euellit bestia trãseat cũ onere
suo. s. decie. dñs bestie tenebit᷑ dare ẽt
decimã ualoris herbe. ff. de usufruc. si
usufructuari⁹. A. Ista lex nõ uidetur
hr̃i i illo ti. uñ puto ꝙ uelit allegare. l.
si usufructus 2º. §. p̃. B

¶ Quid si qs tenet decias in feudum.
nũqd ꝑpt᷑ hº recipiet decias noualiũ.
R̷º ƀm Ray. non. sed debẽt᷑ eccl̃ie pro
chiali. qa h⁹mõi ↄcessiones ⁊ p̃uilegia
artãda sũt ñ ãpliãda. ex̃ eo. tua. nisi for
te sint religiosi. ⁊ ex p̃uilegio decimas
ꝑcipiãt. qa ꝑcipiẽt etiã noualiũ. ex̃ eo.
ex pte 3º. A. Idẽ i sũ. con. libº p̃. tit. 15.
q. 5. ubi etiã ponit᷑ qȯ dr̃ in. §. se. ƀm eũ
dẽ Ray. Hosti. ⁊ Inno. B

¶ Qȯ si ipi religiosi ñ ex p̃uilegio deci
mas alic⁹ eccl̃ie ꝑcipiebãt s3 ex p̃scrip
tiõe. tũc decie noualiũ nõ eis s3 eccl̃ie
soluende sũt. ex̃ eo. cũ ↄtingat.

¶ Cũ ↄcedit᷑ a papa aliqb⁹ ut noualiũ
decias r̃cipe ualeãt ꝓ portione q̃ uete
res eos ↄtingũt: nõ itelligit᷑ de illis no
ualiũ decimis q̃s tpe h⁹mõi ipetratõ
nis alii possidebãt. nec etiã h3 locu3 ni
si solũ i loc[is] i qb⁹ ipi ipetratores uetẽs
hẽbãt᷑. ⁊ ꝓ ea tm̃ portõe. ꝙ si ipetrato
res tẽpore ipetratõis possidebant ȯci
mas ueteres i totũ uel ultra medieta
tẽ nõ extẽdit᷑ indultum ultra medieta
tẽ noualiũ nisi fuerint cisterciẽses uel
cartusienses. Itẽ si ꝑ h⁹mõi ↄcessiões
ecclesie prochiales adeo g̃uarẽt᷑ ꝙ nõ
possẽt cõmode sustẽtari. ⁊ iura ep̃ alia
soluẽ ꝓuideat᷑ ꝑ ordinarios ꝙ hec pos
sint. Itẽ q̃uis forte a religiosꝭ exẽptis
⁊ aliis fiãt ifeudatões deciaꝝ. A. s. a
laicis retẽtarũ ⁊ recognoscẽdo laicos
ab ipis religiosis se in feudũ detinere
ut i. c. statuto. de q̃. i̅. B. nõ l3 p⁹ tale3
ifeudationẽ sic ȯ facto p̃sũptã h⁹mõi
decias de manib⁹ laicorũ recipẽ absq3
diocesanorũ assensu: ⁊ ille tm̃ decime
p̃ñt taliter de manib⁹ laicorũ a religi
osis acqri q̃ añ lateranẽse ↄciliũ in feu
dũ ꝑpetuo fuerĩt ↄcesse ⁊ diocesani fa
ciãt iusticiã prochialib⁹ ecclesiis de ȯ
cimis q̃s religiosi hñt nisi agat᷑ ȯ reb⁹
exẽptis. Hec oia p̃dicta habẽt᷑ ex̃ eo.
statuto liº 6º.

¶ Utrũ decie illarũ reꝝ de qb⁹ ãtiqtus
nõ ↄsueuerũt dari debeant᷑ illis q eas
hñt in feudũ uel eas recuꝑauerũt aut
ecclesie? R̷º ƀm Ray. Ur̃ ꝙ milites q
alias decias ꝑcipiũt possint illas petẽ
eo⁹ ꝙ eis terra illa ab antiq̊ fuit decia
lis ⁊ una eadẽq3 res nõ debeat duplici
iure cẽseri. ex̃ eo. cum in tua. Uel forte
uerũ ẽ in monasterio l̃ eccl̃ia. A. Ray
ñ dic̃ ul̃ forte. s3 dicit. id uerũ ẽ i mona
sterio ul̃ eccclesia s3 i laico forte secus.
ut in sũ. cõ. eo. ti. q. 7. Ueritas ẽ eni. ꝙ. c.
cũ in tua loqt᷑ tm̃ de mõasteriis ⁊ eccle
siis. B. Secus i laico qa nõ d3 eas re
cipe sicut nec decimas noualiũ. ar. ff.
de ȯhen. emp. i lege. Uñ ↄsulendũ ẽ ꝙ
soluãt᷑ prochiali ecclesie. Idẽ Hostie.
A. Idẽ in sũ. con. dcã. q. 7. B

¶ Qui diu decias nõ soluit ⁊ nũc uult
soluẽ nõ d3 soluẽ illis q ex sola p̃scrip
tione hacten⁹ decias perceperũt s3 ec
clesie prochiali ƀm guil. A. Idẽ i. d. q.
7. ubi addit᷑ ƀ3 Ray. ꝑ hec nota pleros
q3 ep̃os male facẽ q oẽs decias nouali
um sue diocesꝭ ⁊ alias q̃scũq3 p̃ñt a mi
litibus recuꝑare sibi usurpãt qȯ ñ l3
de iure nisi cũ illa noualia uel alia nõ
sũt ifra termios alicui⁹ prochie ul̃ nisi
aliã cã3 rõnabilẽ oñdãt. ex̃ eo. cũ i tua.
⁊. c. qm̃. Idẽ Hosti. dicẽs. Sic ẽ ueritas
ꝙ nec de noualibus nec de recuꝑat[is] a
laicis d3 ep̃s retinẽ nisi suã canonica3
hº ẽ quaten⁹ ꝑcipiebat ȯ antiqs ⁊ de
his ꝑcipiat: ⁊ si nil ꝑcipiebat ep̃s ȯ an
tiqs ad min⁹ sua q̃rta fraudari non d3
ex̃. eo. qm̃. Ibi ẽt hº notat glo. B

¶ Quid si sit ↄsuetudo ꝙ una prochia
A. i. una ecclesia ul̃ aliq̊ prochia ut in
sũ. cõ. eo. ti. q. s. B. recipiat decimam
de blado ⁊ alia ȯ uino: ⁊ terra q̃ redde
bat granũ mutet᷑ ⁊ reddat uinũ ⁊ eoꝰ
q̃ ecclesia ꝑcipiet decimã? R̷º ƀ3 host.
Illa q̃ ꝑcipiebat de blado ꝑcipiet de

ꝯmino ꝛ eoꝝ. qa lʒ mutēt q̄litates terre n̄
tn̄ ſuba.ex̄ eo.ↄmiſſū.§.ſicut. A .Idēʒ
in ocā.q.8. B

Utꝝ decime p̄ſcribi poſſint. R° a lai
cis n̄.ex̄ ŏ p̄ſcrip.cāʒ.ꝛ ŏ h°.i.p̄ſcriptō.
§.2. Sʒ a clicꝭ ſi prochiā h̄eant p̄ſcribi
pn̄t.ex̄ de p̄ſcrip.ŏ q̄rta. Religioſi q̊qꝫ
ſi n̄ hn̄t prochiā ip̄as p̄ſcribē n̄ pn̄t .qꝛ
nec poſſidē.16.q.i.placuit.hoc puto ue
rū de perſonalibus q̄ dāt rōne ſacꝛoꝝ
q̄ religioſi miſtrare nō hn̄t niſi obtine
ant prochiā. Prediales aūt licite pn̄t
hr̄e ꝛ poſſidere.16.q.i.c.fi. Sed ſi habēt
tūc rōne prochiaꝝ ip̄aſ qn̄qꝫ p̄ſcribūt
ex̄.eo.cū ↄtigat.ꝛ.c.cū in tua. Et no.hic
ꝙ ep̄s ꝗ dic̄ ſe p̄ſcripſiſſe decias i alie
no ep̄atu oʒ ꝙ alleget ꝛ ꝓbet titulūʒ
qa ius cōe ē ↄ eū niſi tāti tp̄is allegēt
p̄ſcriptio c⁹ ↄ̄rii memoria nō extat.ex̄
de p̄ſcrip.ep̄m lib° 6°. A .Ibi etiaʒ dr̄
ꝙ ei q rē p̄ſcribit eccleſiaſticā ſi ſibi n̄
ē ↄ̄riū ius cōe uel ↄ̄ ipſū p̄ſūptio non
hētur: ſufficit bona fideſ.al̄ cū bōa fiŏ
regrit̄ ēt titul⁹ ut p̄dictū ē. B

Sʒ cōſuetudo ꝑcipiēdi decimaʒ fuit
p̄ſcripta in uno p̄dio alicui⁹ prochie.n̄
extēdit̄ ꝓpter h⁹ ad aliud p̄dium qŏ
de nouo colit̄.ex̄ eo.cū cōtigat.ff. ŏ pa
ctis.ſi unus.§.ante oīa.

Quid de clericꝭ q hn̄tes ſufficiēs pr̄i
moniū uel aliq̊s reddit⁹ recipiūt deci
mas? R° ſm Ray. Si deſeruiūt eccl̄ie
ꝛ ꝑcipiūt decias nō ut eas i malos uſ⁹
ſʒ i pios ↄuertāt nō peccāt.alit̄ ſacrile
giū ↄmittūt.16.q.i.qm̄.i.q.2.paſtoꝛ. A
Idē in ſū.con.li° p̊ ti.15.q.9.ubi ēt addi
tur ſm Hoſti.ꝙ ſi cl̄ic⁹ non facit ſerui
tiū eccleſie ut oʒ: ul̄ notoꝛi⁹ foꝛnicatoꝛ
ſit laicus nō tenet̄ ei dare decimā ſed
ꝓprio ſupioꝛi.ꝛ ꝙ ille oʒ in utilitatem
illi⁹ eccl̄ie decimā cōuertē ſubdens ꝙ
id qŏ dic̄ decre.tua nob̄.ex̄ eo.ſ.ꝙ non
obſtat negtia clericoꝝ intelligit̄ ŏ oc
cultis. B .Sil̄e ē clericus 4°.§.pe.

Quid ſi ep̄i uel religioſi de cōſuetu
dine uel de p̄uilegio ꝑcipiunt oēs deci
maſ alic⁹ prochie utrū hoc nō obſtāte
ŏbeat p̄ſbytero cōpetēs poꝛtō aſſigri
R° ſic.ex̄ de p̄ben.extirpāde.§.cū igit̄
ex̄ de decimis.ſtatuto .lib° 6° ꝛ ḡ in 7°.
§.dictū ē. A .Idē in ſū.con.eo.ti .q .xi.
ſm Hoſti. B

Decime iiii°. de quib⁹ decime

debeāt dari. R° ſm Ray. De
oibus fructib⁹ terraꝝ: arboꝝ: hoꝛto
rū: nutrimētis aīaliū: lacte: lana: feno
lignis: piſcationib⁹: uenatōib⁹: afficꝭ
pēſionibus: molēdinis ēt ad uentum:
balneis: fullonis: lapidiciniſ: metalla
riis. Item de negociis ꝛ artificiis ꝛ ce
teris bonis. Etiā de tēpoꝛe.de cōſe .diſ.
5.q̈dragesima.16.q.i.decime tributa. ꝛ
q.7.qcūqꝫ recognouerit.ꝛ.c.omnes de
cime.ex̄ eo.cōmiſſū.ꝛ.c.nūcios.ꝛ.c.non
ē in ptāte.ꝛ gn̄aliter de oī lucro licito.
ut Hoſti.dicit ꝛ Tho. A .Idem in ſū.
con.li° p̊.ti.15.q.19. B

Quid ſi in eadē terra eodē anno diu̾
ſa ſemina ſemināt? R° de omnib⁹ de
cima debʒ dari.ex̄.eo.ex ꝑte canōicoꝝ
A .Idē in ſū.con.eo.ti.q.20. B

Sʒ nūqd de rebus donatis ul̄ legatꝭ
ul̄ ſucceſſiue acquiſitꝭ. A .i.iur̄ ſucceſ
ſionis.ut in ſū.cō.e.ti.q.21. B .dēant
dari decie? R° ſm guil. Alanus dixit
ꝙ nō.qa ex his tm̄ q̄ nāliter uel de ope
rib⁹ ſuis quis acq̄ſierit tenet̄ ſoluere.
ꝓbabilius tamē ur̄ notaſſe Hugꝭ.16.
q.i.decime.ſ.ꝙ legatarius ꝛ donatari⁹
tenetur dare decimā de re donata ꝛ le
gata licet decimata fuerit a donatoꝛe
uel legatoꝛe.filius tamen ſi ſuccedat
patri cū oīa patris quodāmō pertine
āt ad ip̄m nō tenet̄ ea deciare ſi decia
ta ſunt a patre.ſʒ heres ex̄neus bn̄ te
net̄. A .Idē in ſū.cō.ocā.q.21. Tamen
ut ibi pʒ Inno.recitādo dictas opiōes
nō uidet̄ multū unaʒ alteri ꝓferre.iō
putarē in hoc ſtandū foꝛe cōſuetudini
que eſt optima legū interpres.ff. ŏ le
gi.ſi de interp̄tatione. B

Sʒ utrū de illicite acq̄ſitis teneatur
qs dare decimā? R° ſm Hoſti. Predi
ales decime indiſtincte ſolui debēt a
poſſidēte p̄dia ſiue poſſeſſoꝛe iuſto

siue iniusto.nec solũ a catholico sed ēt
a iudeo heretico ⁊ scismatico ulꝰ paga
no.ex̃ eo.de terris. ⁊ hoc quia danꝛ rō
ne pdiorũ etiā si terra seminata fuissꝫ
semie furtiuo uel hꝰmōi.Con. Ray.et
Tho.De psonalibꝰ ꝟo distiguiꝛ utruꝫ
qs teneaꝛ ad restitutionē.ut in furto.
rapina:simonia:usura:ludo:iiusta ex
actōe:⁊ iiusta snia:⁊ iniusto bello ⁊ hꝰ
mōi.qa tūc nō debet dari decia nec re
cipi.Si ꝟo nō teneaꝛ qs ad restitutio
nē.ut in meretritō:histrionatu:⁊ simi
libꝰ.tūc si ex pctō notorio q̄stus ꝓue
nit:ecclesia non dꝫ recipe ne uideatur
pctm̄ approbare. A .Licꝫ eccl'ia nō dꝫ
recipe.tñ ipse teneꝛ dare.ut in sum.cō.
li° p̊.ti.15.q.22.ƀm Inno.⁊ Hosti. Et ad
dit Hosti.Consulo ꝙ mētrix ⁊ histrio
ide faciāt elemosynā ex q̊ ꝑeccl'ia ñ rci
pit ut sic deꝰ citius eos extrahat a pec
cato.⁊ ƀꝫ Ray.⁊ Inno.si tales ad peni
tētiā cōuertāꝛ:pōt ecclesia ēt decimas
pteritas recipe.qa ƀm Greg.nō debꝫ
despici i eo ꝙ fuit.s.pctōꝛ.qa iā incipit
eē qd̄ nō fuit dis.50.ferrũ.Cō.Tho. B
Secus si occultũ eēt q̄uis p̄latus hoc
sciret.ar.32.q.5.xp̄iana.6.q.1.si oia.Idē
Tho.scd̄a sd̄e.q.87. A .Idem in sum.
con.d.q.22. B

DEcime v.° quo ad lai
cos.Utrum
laici aliq̊ casu absq pctō pos
sint i feudũ decimas hr̄e.R.° ƀm Ray
A tpe lateranēsis cōcilii celebrati sub
Alexādro papa nullo mō pñt decime
laicis cōferri.nec uꝫ talꝰcollatio seu in
feudatio.ex̃ eo.ꝓhibemꝰ.immo etiaꝫ
deponēdi sũt trāsgressores.ex̃ eo.q̄uis
ꝙ si ius pcipiēdi fructꝰ tpales deciaꝝ
fuit laico ꝯcessũ in feudũ añ dictũ ꝯci
liũ ⁊ laicꝰ bñ uiuat ⁊ defendat eccl'iaꝫ
sicut bonus uasallus:pōt excusari aliꝛ
i piculũ aie tenet.Hosti.ꝟo dic̄ ꝙ a tē
pore multuꝫ anteriori. A .s.a tpe Ur
bani pape.ut i tex.ī.alꝰato. B .nō po
tuerũt decie laico ꝯcedi.sicut nec mō
pñt ab alio q̄ a papa.ut in ꝯstitutione
feudorũ epm uel abbatē.Et addit ꝙ
Ray.forte nō uiderat illā ꝯstitutioneꝫ
A .Idē in sũ.cō.li. p̊.ti.15.q.25.ubi etiā
pꝫ ꝙ Ray.post p̄dicta uideꝛ finaliter
tenē ꝙ nullo tēpore potuerũt decime
dari in feudũ laico sine p̄uilegio sedis
apl'ice ob cām rōnabilē ꝯcesso.Goff.et
Hosti.dicũt ꝙ hodie nō pñt cōcedi de
cime etiā q̊ ad fructꝰ ab alio q̄ a papa
ex iusta cā nisi ad tēpus.nō in ppetuũ
ita.s.ꝙ nō trāseant ad heredes.Ibi ēt
dic̄ Ray.ꝙ etiā qñ papa ꝯcedit decias
laico intelligiꝛ q̊ ad pceptionē fructu
uꝫ nō q̊ ad ꝓpetatē.qa illud ē quoddā
ius spũale qd̄ cōuenit deputari diuinis
obsequiis ⁊ nō laicis.Dñs Garsias de
hispania sup h° dicit. Ante debemus
ponere casus idubitabiles.Primꝰ qñ
ꝯcessio habuit originē añ cōciliũ late
ranēse.c.ꝓhibemꝰ.ex̃ d̄ decimis.quod
fuit editũ ⁊ ꝓmulgatũ anno dñi. M.
clxxix.ƀm cronicā martinianā ut etiaꝫ
refert Io.an.2ꝰ casus qñ pꝰ dictuꝫ con
ciliũ fuit facta ꝯcessio p papā seu eius
auctoritate.his.n.duobꝰ casibus si de
eis ꝯstat:nemini ī dubiũ ꝟtiꝛ qn laicꝰ
⁊ eiꝰ successores possint tenē tale feu
dũ deciaꝝ sine pctō.3ꝰ casus ē dubita
bilis qñ ñ ꝯstat d̄ auctē pape nec d̄ ori
gine ꝯcessiōis i titulũ feudi uꝫ ante cō
ciliũ lateranēse uel pꝰ:tūc ē dubiũ an
laicꝰ possit tenē tale feudũ sine pctō.⁊
Hosti.apte tenet ꝙ nō.ut in sũ.cō. eo.
ti.de decimis.§.⁊ utrũ p̄scribi.ꝟ. qd si
laicꝰ.⁊ i.c.q̄uis de decimis.p pl'es rōes
q̄s ibi pōit.⁊ Io.an.r̄petit.i.c.cũ apl'ica.
de his q̄ fiũt a p̄lat.Idē tenuerũt Ar
chi.⁊ Io.mo.in.c.2°.§.illos.de decimis
li° 6°.⁊ per easdem rationes ⁊ motiua
Io.an.tenet ꝯrium si initii in contrari
um memoria nō existat.⁊ de hoc sit cō
munis opio q̄ fũdaꝛ sup tali ātiqtate
Et h° p tex.c.1.d̄ p̄scrip.li° 6°.⁊.c.super
qbusdā.ex̃ de ꝟbo.sig.Hoc tenꝫ dcũs
Io.an.i oibꝰ dcis loc.⁊ maxie in dcō.c.
cũ apl'ica.Possessio.n.tā diuꝛni tēpori
fũdata sup tali cōi opione hꝫ istar con
cessionis apl'ice.ut i dcis iuribꝰ ⁊ p̄nci
palis auctoritatis.l.h° iure.§.aq̄ ductꝰ

ff.de aq̃ coti.ꝛ esti.ꝛ de aq̃ plu. arcen. l.
i.§.fi.ꝛ.l.2.§.idẽ labeo.ꝛ.l.fi.eo.ti.cũ sili
b⁹.hec ille. Aduertẽdũ ꝙ tũc dicit rei
nõ extare memoriã quãdo nemo supẽ
q̄ sciuerit factã fuisse.ul' q̄ audierit ab
eo q̄ sciuit.ut in dcõ.§.idẽ labeo. Notã
dũ ẽt ꝙ p̄dicta iura de possessiõe tã lõ
ga uidẽt loq̄ de reb⁹ p̄scriptibilib⁹.de
cime ũo a seclarib⁹ p̄scribi nõ pñt. ut
s̄ decie 3º.§.xi.º unũ nulla ɔsuetudie int⁹
duci põt ꝙ laici ɔpetat recipe q̄ dãtur
rõne diuoꝝ obsequioꝝ cũ sit ɔ̄ ius diuũ
ut exp̄sse hẽt i.c.hãc ɔsuetudinẽ.io.q.i.
ꝛ.16.q.i.c.fi. Itẽ etiã quãdo ifeudatõ fit
auctoritate pape requirit ꝙ fiat ex iu
sta cã ut dicũt p̄fati doctores uidelꝫ ꝙ
ifeudati faciãt uel fecerit ɔdecentẽ re
cõpensationẽ eccłie spũalẽ ul' tp̄alem.
ut s̄ dixit Ray.cũ nec ipi cłici possint
uti reb⁹ ecclastici iuris sine debita rcõ
pensatõe nec ẽt papa. Unñ scũs Greg⁹
lꝫ eẽt papa loquẽdo ɔ̄ se ꝛ aliis.omel.13
dic. Pẽsem⁹ cui⁹ dãnatõis sit sine labo
re h̄ pcipe mercedẽ laboris. Ecce ex ob
latione fideliũ uiuim⁹ sꝫ qd p aiabus
fideliũ laboram⁹? Illa i nr̃m stipẽdiũ
sumim⁹ q̄ p redimẽdis pctis suis fiđ
les obtulerũt.nec tñ ɔ̄ pctã eadem uel
orõnis studio uel p̄dicatõis ut dignuꝫ
ẽ isudam⁹. Itẽ cõcessio pape sp̄ itelligi
tur ea ɔditõe ut p h⁹ eccłie nõ p̄uẽt su
is necessariis.ut i.c.statuto.§.ubi autẽ
ex̄ de decimis lib.º6.º Ex p̄dictis g⁹ põt
colligi ꝙ si p ifeudationẽ deciaꝝ eccle
sie defraudãt suis necessariis nõ ualꝫ
Si nõ p̄nãtur tũc si nõ fiat ex iusta cã.
ꝛ decẽti recõpensatõe.silr nõ uꝫ.si adẽ
iusta cã ꝛ pape auctoritas ualet. si de
est auctoritas pape: tunc si ɔstat fuis
se factũ añ ɔciliũ lateranẽse uꝫ.al' non
Itẽ s̄m Inno.ꝛ in.d.q.25.in sũ.con.lib⁹
p.ti.15.sicut nõ lꝫ decias ɔcedere in feu
dũ.ita nec in emphiteosim.nec in loca
tionẽ ad lõgũ tẽpus.nullũ.n.cõtractuꝫ
sup eis inire dꝫ eccłia p quẽ fiat ul' feu
dũ uel alienatõ q̄ fit p dictos cõtract⁹
ex̄ de re.eccle.nõ alie.nulli. Ad firmaꝫ
ãt ꝛ ad certũ tẽp⁹ ɔcedi pñt.ex̄ ɔ̄ loca.

ꝛ conduc.c.2.º B

Utrũ laic⁹ tenẽs ab eccłia decimã in
feudũ possit ipm feudũ in aliũ laicuꝫ
trãsferre. Rº s̄m Ber. Si ab antiq̄ ꝛ li
cite teneat satis uidet ꝙ ɔ̄ ɔsensu ep̄i
possit s̄m similitudinẽ alioꝝ feudoꝝ
nec dr̄ ep̄us i feudũ illas tunc dare.ex̄
de feu.c.2.º Si ũo laic⁹ nõ i feudũ sꝫ de
facto teneret decias nec i laicos nec in
clericos trãsferre põt: ẽt de ɔsensu ep̄i
ex̄ de his q̄ fiũt a p̄latis.cũ ap̄lica. A
Hec notat glo.i.c.p̄hibem⁹.ex̄ ɔ̄ dcis
ut.pꝫ i sũ.cõ.eo.ti.q.26. Cum predictis
con.glo Ray.ꝛ Hosti.in.dicto.c.p̄hibe
mus lꝫ dicat alioꝝ opionẽ tenẽtiuꝫ ꝙ
nõ possit tale feudũ trãsferri tutioreꝫ
eẽ. Hec uidẽtur sic posse ɔcordari uiđ
lꝫ ꝙ si ɔcurrãt ɔditões dicte s̄ p̄xie p̄
serti de iusta cã ꝛ debita recõpẽsatõne
ualꝫ al' ñ.ut põt ɔstar ex ibi dcis. B

Utrũ laicus quãlibet decimã sibi in
feudũ ɔcessaꝫ possit dimisso iure feu
di liberã ɔ̄ ɔsensu ep̄i i locũ religiosũ
simplr̃ trãsferr. Rº h⁹ ur̃ ɔcedẽ decre.
ex̄ de his q̄ fiũt a p̄latis.cuꝫ ap̄lica. su
p quã Inno.dicit sic.nõndum hic ꝙ re
uocatio itelligit fieri ad eccłiam non
solũ si ad illã ruocet ad quã ɔ̄ iure spe
ctat sꝫ etiã si ad quãcũq; aliã. ꝛ ita s̄m
quosdã põt ep̄s decimas que tenẽtur
ab una eccłia ɔferre alteri.q̄a modicũ
dãnũ fit eccłie a q̄ tenebãt.ꝛ magnũ ẽ
lucꝝ illi cui ɔferũt. Sꝫ meli⁹ placet ꝙ
dcã decre.loq̄t ɔ̄ decimis q̄ tenẽt i feu
dũ ab ep̄is. Nec mirũ qđ dic ꝙ admo
nẽd⁹ ẽ feudatari⁹ ꝙ restituat ecclesie
p̄rochiali.q̄a h⁹ itelligẽdũ ẽ si ep̄s a q̄
tenẽt i feudũ ɔsẽserit.sicut ibi dr̄. nec
sine ei⁹ cõsẽsu auferẽ ab eo feudũ suũ
Itẽ nõ ẽ mirandũ si dicit poti⁹ ꝙ resti
tuat eccłie p̄rochiali q̄ alteri.q̄a res ɔ̄
facili redit ad nãm suam. Creditr̃.n.ꝙ
qñ ep̄s illã decimã dederit i feudũ. fu
it accepta ab eccłia p̄rochiali p aliq̄
utilitate ep̄at⁹. A Qđ lꝫ. Iõ poti⁹ dꝫ
ad eandẽ redire.imo si ep̄s nollet cõsẽ
tire supior deberet eũ aliquãdo cogẽ
ex̄ de iure patro.null⁹.s̄m eũdẽ Inno.

ut i su͂.con.eo.ti.q.30.ubi etiā ponūtur
q̄ i h°.§.habet̄. B .Nā si ab alia eccle
sia q̄ꝫ ꝑrochiali tenebat̄. A .Istud v̄
bū ꝑrochiali nō ē Inno.nec bn̄ sonat.
qa idē ē etiā si tenebat̄ ab eccl'ia ꝑro
chiali.sʒ dū dr̄ ab alia eccl'ia subaudi.s
q̄ꝫ ep̄ali ut pōt colligi ex dcis Inno.i.d
c.cū apl'ica. B .nō sufficēt ꝯsens⁹ ep̄i
ut illa ꝑderet feudū suū nisi mag̃ cau
sa subeēt.ar.ex̄ de re.eccle.n̄ alie.c.i. A
Idē in dcā.q.30. B

¶ An rustici soluēdo decimas militib⁹
q possident eas excusent̄ a solutōe ⁊ a
pctō. R° ſm Ray.Si rustici sciūt ul' cr̄
dunt milites auctoritate eccl'ie licite
petē uel recipe excusant̄:p̄serti cuʒ ec
clesia:nec a rusticis petat nec militib⁹
ꝯdicat. Si v̄o sciūt q̄ illicite decimas
recipiūt n̄ liberāt̄.si tn̄ ꝑ metum solue
rēt excusant̄ i ꝑte.32.q.5.ita ne .ex̄ qd̄
metus cā.sacris.guil.v̄o dic̄ absolute
q̄ rustici libant̄ ⁊ n̄ peccāt soluēdo. A
hoc n̄ dic̄ absolute guil.sʒ ubi eccl'ia n̄
petit a rustic sʒ ꝑmittit tolli a militi
b⁹.ut i su͂.cō.eo.ti.q.33. B .nisi placēt
eis hoc mō ecclesiā defraudare. .A
Dr̄ aūt eis placē qn̄ pn̄t ꝯdicere ⁊ non
curāt.qa error cui nō resistit̄ approba
tur.93.dis.error. B

¶ Utrū eccl'ia possit ab aliq̄ iiusto pos
sessore redimē decimas absq̄ simonia
R° ſm Ray.pōt dici q̄ redimē possit
dū tn̄ fiat auctoritate ep̄i q̄ multuʒ ex
cusat in talib⁹.ex̄ de p̄ben.nisi.lʒ ex̄ de
re.ꝑmu.q̄situ͂.Idē Hoff.⁊ Hosti. Sed
⁊ guil.addit q̄ si ꝑrochial' eccl'ia uelit
redimē h⁹mōi decias nō ē nccia aucto
ritas ep̄i:tū qa cuilibet licitū ē r̄dimē
ius suū.tū qa nō dat tēporale ꝓ spiri
tuali sʒ tm̄ tꝑale ꝓ tꝑali.s.ꝓ fructibus
deciarū.nā ius sp̄uale ꝑcipiēdi dc̄ias
remanet sꝑ penes eccl'iaʒ.⁊ eadē rōne
miles lʒ peccet tn̄ n̄ ꝯmittit simoniāʒ.
A .Idē i su͂.cō.li.p̄.ti.15.q.34. B .Licʒ
Hosti.ꝯtriū dicat. A .s.q̄ laic⁹ ꝯmittit
simoniā q n̄ uult decimā male detētaʒ
dimittē nisi det̄ sibi pecunia .ut no. in
su͂.con.li°.p̄ ti.i.q.68.qd̄ pōt intelligi q̄
ad simoniā mētalē.s.si intēdit uender̄
aliquod sp̄uale ſʒ eūdē guil. Qui etiā
dicit q̄ si alia eccl'ia q̄ꝫ ꝑrochialis.i.ad
quā ꝑtinēt decie uelit h⁹mōi decimas
redimē nccia ē auctoritas ep̄i.Et cr̄do
q̄ sufficiat auctoritas ep̄i sine ꝯsensu
capl'i qn̄ redimūt̄ decie laic in feudū
ꝑpetuo ꝯcesse.sicut sufficit i g̃tuita cō
cessione.ut ex̄ de his q̄ fiūt a p̄lat.cuʒ
apl'ca.⁊ h° cāu tuti⁹ eēt q̄ oia ponerēt
i manu ep̄i ⁊ postea ep̄s aliq̄d dari fa
ceret laico ab illa eccl'ia.ar.ex̄ de p̄bē.
nisi i fi.⁊ de re.ꝑmu.ad qōnes.ut in su͂.
con.dcā.q.34. B

¶ Utrū ecclesia possit ab aliquo iiusto
possessore decimas in pignus recipe͂
R° ſm Ray.Ecclesia decimas que si
bi debētur pōt utiq̄ in pignus recipe.
nec tenet̄ fructus cōputare in sortem
Et eodē mō dicēdū si q̄ possessiones d̄
fructib⁹ deciaꝝ fuerit ēpte ab illo pos
sessore.s.q̄ illas pōt recipe i pign⁹ ⁊ n̄
tenet̄ fructus cōputare i sortē.nā res q̄
cunq̄ ēpta de pecūia eccl'ie ip̄i eccl'ie
acqrit̄.⁊ h° dico si eccl'ia nō d̄ facili pōt
eas alit̄ recuꝑare.ex̄ d̄ his q̄ fi.a p̄lat.
cū apl'ica.Porro decias q̄ alt'i eccl'ie d̄
bēt̄ n̄ dʒ eccl'ia i pign⁹ nec alit̄ a laic re
cipe.ex̄ eo.in̄ r̄dicim⁹. A .Idē in sum.
cō.li.p̄.ti.15.q.35. B

D Efunctus De suffra
giis pro de
fūctis .uide infra purgatori
um.⁊.i.suffragiū.Itē de defunctis uid̄
i.mortuus.⁊.i.sepultura.

D Egradatio Duplex ē
degdatō
Quedam enim est uerbalis.
s.depositio ab ordib⁹ seu g̃dib⁹ ecclesi
asticis eorū qui sūt in sacris ordibus
Et h̄ faciēda ē a ꝓp̄o ep̄o assistēte sibi
canonico numero ep̄orū. A .s.ad mi
nus.12.i degdatōe ep̄i.In p̄sbyteri v̄o
6.in diaconi.3.⁊ cōsequenter in subdia
coni totidē.⁊ ꝓpri⁹ ep̄s eorū.15.q.7.fe
lix.⁊.c.se.⁊ i.c.degradatio.i.all'ato. B
Si v̄o deponēdus nō eēt i sacr sufficit
sn̄ia ꝓprii ep̄i sine aliorū p̄n̄tia. q̄daʒ

vbo degradatio ē actualis siue solennis q̄ dꝫ sic fieri. Clericus degradādus idutus sa cris uestib⁹ hn̄s in manib⁹ uas uł aliō istrumētū seu ornamētū ad ordinem suū spectās ac si debēt i officio suo so lēnit̄ mistrare ad epi p̄ntiā adducatur ⁊ tūc calix liber seu quis' alia res q̄ i or dinatōe ab epo fuerat ei tradita sigu larit̄ auferat̄ incipiēdo ab eo qd̄ ei ul timo datū fuerat. ⁊ sic gradati ꝓcedē do usqꝫ ad p̄mā uestē q̄ tradit̄ i collati one tōsure ⁊ p⁹ radit̄ uł tōdet̄. Poterit aūt uti epus uerbis aliq̄bus ad frōrē oppositꝭ illis q̄ i collatōne ordinū ꝓla ta sūt h° mō f'siłi. Auferim⁹ tibi uestē sacerdotalē ⁊ te ordine sacerdotali pri uamus. ⁊ sic d̄ aliis. ⁊ ultio dicēdo. Auc toritate dei oīpotētis p̄ris ⁊ filii ⁊ spi ritus sancti ac nr̄a tibi auferim⁹ hītuꝫ clericalē ⁊ deponim⁹ ⁊ degdam⁹ ⁊ spo liam⁹ ⁊ exuim⁹ te oī ordīe ⁊ bn̄ficio et p̄uilegio clericali. hec oīa ex̄ de penis. degradatio. li. 6°.

❡ Sacerdos uel ali⁹ cł'ic⁹ i sacris cum ꝓ heresi fuerit seculari curie reliquen d⁹ seu degdād⁹. A. lꝫ seculari curie n̄ reliquēdus sꝫ ꝑpetuo deponēd⁹. ut in tex. ī. allᵉato. B. poterit fieri per soluꝫ suū epm ꝯuocatis abbatibus ⁊ aliis p̄ latis ⁊ religiosis ⁊ lr̄atꝭ sue dioceß. sicut expedire uidebit̄. ex̄ de hētꝭ. qm̄. li. 6°.

❡ Qualit̄ cleric⁹ degdat⁹ ꝓpt̄ heresiꝫ uel h⁹mōi tradi dꝫ ptāti sectari. R°. ei⁹ degdatio p̄n̄te potestate celebranda ē q̄ fcō dicet̄ ei ut in suū forū recipiat d̄ gdatū. ⁊ sic itelligit̄ tradi sꝫ ꝓ eo debꝫ eccłia intercedē. A. efficacit̄. ut i tex. ī. allegato. B. ꝙ nō moriat̄ ex̄ d̄ vbo. sigꝭ. nouimus.

❡ Nō oīs degdatus tradēd⁹ ē ptāti se culari sꝫ solū in trib⁹ casib⁹. Prim⁹ in crimīe hēsis. ex̄ de hētꝭ. ad abolēdaꝫ. §. p̄. ⁊ 2° nisi incōtinēti ad pniam redire uoluēit. ex̄ de hētꝭ. excōicam⁹. §. dānati A. Ibi tn̄ dr̄ ꝙ sūt ꝑpetuo carceri mā cipādi si redire noluerit postqꝫ fuerit dephēsi. B. 2⁹ casus ē in falsario lr̄a rū dn̄i pape. ex̄ de cri. fal. ad falsarioꝝ. 3⁹ cāns cū qs deponit̄ ꝓpt̄ calūniam quā itulit suo epo. xi. q. i. si qs sacerdo tū. A. Idē cāus no. i sū. cō. li. i. t. 5°. q. x. fꝫ hosti. Sꝫ i dcō. c. si qs. ponūt̄ plura alia dr̄. n. ibi. Si qs sacerdotū uel reliq̄ruꝫ clericoꝝ suo epo fuerit inobediēs: aut ei insidias parauerit: aut cōtumeliaꝫ aut calūniā uel ꝯuitia itulerit ⁊ ꝯuici poterit mox deposit⁹ curie tradat̄ ⁊ re cipiat quod inique gessit. B.

❡ Degdat⁹ fm guil. si fuit i sacris be ne dicē tenet̄ horas canonicas: qa n̄ libe rat̄ sꝫ obligat⁹ remanet ad ea q̄ st̄ one ris. Nō tn̄ dicat dn̄s uobiscū ⁊ similia vba q̄ ad dignitatē ordis ꝑtinent. A. Idē in sū. cō. li. p̄. ti. 7. q. 18. ad fi. ubi eti am dr̄ fm eūdē guil. ꝙ ēt idē ē in degdato beneficiato qꝫdiu tenet bn̄ficiuꝫ lꝫ nō fuerit i sacris. ⁊ ꝙ degdatus uł su spēsus nō dꝫ officiare eccłiam. B. De gdatū eps nō pōt restituē. ī. eps. §. 6°.

Delectatio. Utrū cōsen sus i d̄lecta tionē pcti mortalis sit pecca tū mortale. R°. fm Tho. secunda secū de. q. 74. A. Ibi nil ur̄ d̄ h° dici. sꝫ ali qd tangit̄ scda scd̄e. q. 154. arti. 4°. et pria scd̄e. q. 83. B. Dicēdū ꝙ sic. sicut ⁊ theologi cōiter dicūt. nam ⁊ Augusti nus dic̄. 12. de trinitate ꝙ ꝓpt̄ peccata cogitatiōis etiā sine uolūtate ꝑficiēdi sꝫ cū uolūtate oblectādi tot⁹ hō dāna bitur. ꝙ. n. aliqs consentiat i talem de lectationē nil aliud ē qꝫ ꝙ cōsentiat q⁹ affect⁹ su⁹ sit iclinat⁹ i fornicationem Null⁹. n. delectat̄ nisi i eo qd̄ ē ꝯforme appetitui eius. Et notādū h̄ ꝙ ut dicit idē Tho. Delectatio morosa nō dr̄ fm diuturnitatē tp̄is: sꝫ ex eo ꝙ rō delibe rās circa eā imorat̄ nec eā repellit: te nēs ⁊ uolēs libēt̄ ea q̄ stati ut attigūt aimū respui debuerūt. ut dic̄ Aug⁹. 12. d̄ trini. A. Idē i sū. con. lib° 3°. ti. 34. q. 271. ubi allegat̄ h° Tho. dicē i p̄ma ꝑte scd̄e. q. 84. arti. 8°. Et ut ibi pꝫ ex p̄dictꝭ con. Ul. ⁊ Pe. i aliq̄ clari⁹ loquendo di cit ꝙ nō solū ē pctm̄ mortale qn̄ ratio exp̄sse consentit: sed ēt qn̄ non exp̄sse

dū negligit repmere mot⁹ pctī ꝛ manz
talis cōplacentia p⁹ sufficiētez delibe
rationē ꝛ aīaduersionē ꝑiculi. B .De
tactibus ꝛ osculis ꝛ h⁹mōi uide.ī.luxu
ria.§.fina.

D Elegare est uices suas
alteri ꝯmittē
Querit̄ ergo an epūs possit ꝺ
legare ꝛ cui. R° ſm Ray. ꝛ guil.Distin
guēdū ē ꝙ q̄dā sūt q̄ ꝑtinēt ad ordinē
epalē.sicut cōsecratio uel recōciliatio
ecclīarū:ordinatio clericorū ꝛ silīa. et
ista pōt epūs delegare tm̄ epis.ex̄ ꝺ of
fi.or.ꝙ sedē.ꝛ ꝺ ꝯse.ec.aq̄.Qui ēt met°
politanus p⁹ ꝯfirmatōnē an̄ pallii rece
ptionē pōt epis cōmittē ꝯsecrationez
suffraganei sui.ex̄ ꝺ elec.suffraganeis
Sūt alia q̄dā q̄ ꝑtinēt ad iurisditionē
sicut ē audiētia cārū ꝛ absolutō pctōꝝ
ꝛ h⁹mōi.Et ista indubitāt̄ pōt alteri ꝺ
legare.ut i dcō.c.aq̄.ita tn̄ ꝙ crimiales
cās clericorū cū agit̄ ad depositōnem
nō pōt delegare nisi in casu .s.si incipe
ret abeē ꝓpt̄ ecclīe sue nccitatē ł aliā
magnā cām:ꝛ tūc ꝯmittēt nō diffiniti
onē cāe sꝫ cognitionē tm̄.ar.ff.de offic.
ei⁹ cui mā.ē iurꝭ.l.i.C.de peda.iudi.l.ꝛ.
nisi cōmittēt diffinitionē totius cause
alteri epō:qꝺ pōt facē ſm q̊sdā cuz nō
sit ei ihibitū.Sūt ꝛ alie cāe q̄ lꝫ n̄ sint
crimiales.tn̄ ꝓpter earū excellētiā nō
dꝫ eas delegare nisi i cā nccia ꝛ multū
iusta ipedit⁹.ut ē cā mr̄imonii ꝛ silēs.
ex̄ de ꝯsang.ꝛ affi.ex lr̄is i fi. A .Et tūc
etiā nō dꝫ ꝯmitti idiotꝭ uel leuib⁹ sed
lr̄atꝭ ꝛ ḡuib⁹ ꝑsonis ut pōt colligi ex.d
c.ex lr̄is.ſm eūdē Ray.ut in sū.con .li°
3°. ti.32.q.5.ubi notātur etiā omnia que
in hoc.§iponuntur. B .Non debet
etiā delegare ptātem dispēsandi cū ir
reglarib⁹ nec absoluendi eos q man⁹
uiolētas iiecerūt i clericos ī casib⁹ sibi
a iure cōcessis.ut de puerꝭ ꝛ mulierib⁹
ꝛ silib⁹.ꝛ lꝫ h° delegare nō dēat:potest
tn̄ cū nō sit ei ꝓhibitū. A .dū tn̄ ꝯmit
tat discretꝭ ꝛ honestis ſm glo.Ray .ut
in dcā.q.5. B .Immo de ꝑcutiētib⁹
clericos cōcedit̄.ex̄ de offi.ordi.eis. A

ubi pꝫ ꝙ hoc cōcedit̄ nō solū episcopis
sed etiā omnibus quibus ex officio in
certis casibus competit dicta absolu
tio. B .Alias uero causas minores
etiā spirituales ut de decimis :de iure
patronatus ꝛ similes potest delegare
nō tn̄ laicis sꝫ clericis tm̄.ex̄ de iudi. de
cernim⁹.ꝛ.c.quanto. Pecuniarias ꝺo
cās pōt.imo forte idisticte dꝫ delegare
nec dꝫ ip̄e i talib⁹ occupari.argu.xi. q.
i.te quidem.

¶ Sꝫ utrū delegatus possit alteri cām
subdelegare. R° nō pōt.nisi in tribus
casib⁹. Prim° ē si lis ē corā eo ꝯtestata
ꝛ sic itelligit̄ ex̄ ꝺ sen.ꝛ re iudi.cū Ber
oldus.ar.C.de ꝓcura .l.nec tutores.
2° ē qn̄ uniuersitas cārū alicuius uille
uł castri uł ecclīe ē alicui delegata.tūc
n.pōt unā cām delegare.ff.de iudi. cuz
ꝓtor.3° si ē delegatus a papa uł a p̄nci
pe.tūc.n.pōt totā cām indisticte ł ꝑtē
ei⁹ alteri delegare.ex̄ ꝺ offi.dele.q̄uis
ꝛ.c.suꝑ qōnū.ꝛ.c.pastoralis.Ille tn̄ cui
papa ꝯmittit inquisitionē uel ꝓuisio
nē ecclīis ꝺ p̄latꝭ seu aliis mistris qꝛ in
h⁹mōi casib⁹ idustria ꝛ fiꝺs ꝑsone cui
ꝯmittit̄ eligi uꝛ:non pōt h° alteri dele
gare.Itē nec ille pōt delegare cui pa
pa cōmittit p̄dicare crucē:excōicaꝛ:uł
absoluē aliquos:dispēsare cū irregla
rib⁹:uł iniūgē pnias.qꝛ nō ꝯmittit̄ sibi
iurisditio sꝫ certū misteriū. Salua sꝑ
auctoritate legatoꝝ sedis ap̄lice.ex̄ ꝺ
offi.ꝺle.qm̄ ap̄lica. A .Idem in sū.
con.li° 3°. tit.32.q.6. B .Et saluo si ha
beret spāle mādatū subdelegandi .ut
notat Io.an.ex̄ de offi.dele.is cui li.6°
A .ꝛ in dcō.c.is cui.exp̄sse colligit̄ ubi
dr̄ ꝙ is cui cōmittit̄ a sede ap̄lica ut ꝓ
uideat certe ꝑsone de bn̄ficio in certa
ecclīa diocesi uł ꝓuincia pōt h° alteri
subdelegare.sec⁹ si ei ꝯmittat̄ ut ꝓui
deat ecclīe de ꝑsona.tūc.n.nō pōt sub
delegare nisi subdelegādi hēat specia
le mandatū. B

¶ Sꝫ nūqd ep̄s pōt delegare his q sūt
de alieno epatu? R° ſꝫ guil.Delegare
pōt ea que pertinēt ad iurisditionem

uolūtariā sȝ ñ pōt eos ꝯpellē ad suscipiēdū ei⁹ ꝯmissionē cū eis nil ꝑcipe possit. A. Idē in sū.cō.li° 3° tit.34.q.40. B. Bȝ nō pōt eis delegarꝭ ea q̄ ꝑtinēt ad iurisditionē ꝯtentiosam q̄ nō habȝ locū nisi in aleno epatu. A. Ad h° ex̄ ꝯ ꝯsti.ut aiaꝝ.§.ꝑ.li.6°. B. De iudice delegato ⁊ eius officialib⁹ ⁊ an possit aligd recipē.hētur.ī.iudex ꝑ.§.4° ⁊ 5°.

D Enunciatio Duplex ē denunciatio. Una q̄ fit ꝑlato nō tanq̄ iudici sȝ tanq̄ singulari persone ḃm exigentiā correctōis fraterne. De hac uide ꝯ correctio 2°. A Et ibi patet ꝙ ista fit etiam ꝑlato tanq̄ iudici nō ad puniēdū sȝ ad emēdandū denūciatuȝ. B. Alia ē denūciatio q̄ fit ꝑlato tanq̄ iudici ut inquirat ⁊ puniat. Et de hac uide.ī.ingsitio ꝑ totū ⁊ ꝯ crimen.§.fi.

D Epositum Quomō ⁊ quando ꝯpositū reddi dȝ. R° reddi dȝ ipsa res deposita ad petitionē ⁊ uoluntatē deponētis.qꝺ tñ fallit i.4.casib⁹ Prim⁹ cū qs gladiū deposuit deinde furiosus fact⁹ ipm repetit.22 q.2.ne qs. Secundus si deponēs fuerit deportatus.naȝ oia bona sua publicantur.ff.e.bona fides.3⁹ qñ fur deposuit ⁊ cū dño i petitōe cōcurrit.ut i ꝑdcā.l.bōa fides ⁊.12.q.2.cum deuotissimam.4⁹ qñ fur deposuit apud illū cui subripuit ł apꝺ ꝓpetariū ut ꝓbatꝭ ꝑ eadē iura. A.s.i dcā.l.bona fides ad fi. ⁊ idē no. in sum. con.libro 2° ti.6° q.23. B

¶ Depositori licet ꝓ uolūtate sua ꝺpositū reuocare.ex̄ eo.bona fides.⁊ ut In no.ibi no.ēt ꝯ pactuȝ appositū.qa pōt peniterꝭ.ff.eo.l.i. A. Ibi hoc clare hētꝭ in.§.penul. B

¶ Cōtra depositū nō ē locus ꝯpēsatōni i.in totū.uel deductōi.s.ꝓ ꝑte.lȝ ꝯpēsatio admittatꝭ i aliis si cā ē ligda ita ꝙ facilē exitū hr̄e credatꝭ.ex̄ eo.bōa fiꝺs A. Et ibi pȝ ꝑ glo.ꝙ etiam in aliis nō fit cōpensatio spēi ad pecūiam nisi qñ spēs ut equ⁹ uel gd sile dari ñ posset a debitore ⁊ deueniretꝭ ad extiatōnē. B

¶ Utrū depositari⁹ teneatꝭ satisfacere deponēti si res apud eū ꝑeat. R° tenetur si ꝯmisit dolū uł latā culpā utputa si deponis apud me ḃuum uictū ⁊ ego mīa duct⁹ soluo eū.ff.eo.si hoieȝ. Iteȝ qñ depositari⁹ res suas hȝ saluas ⁊ depositas amisit ꝑsumitꝭ contra ipm.qa suas clausit i archa ⁊ depositas ñ clausit. Sed ⁊ tenetur etiam de leuissima culpa si sit in mora uel si obtulerit se deposito ł si recepit aligd ꝓ custodia A. Hoc casu cū ꝯtract⁹ ꝯcernat ꝯmoditatē utriusq̄ nō uñq̄ teneatꝭ nisi de leui tm̄.⁊ sentit gl.in dcō.c.bona fides. sup ꝟbo de culpa.⁊ expresse dicit gof. ut in sū.cō.eo.ti.q.24. B Aut si grā ꝯpositarii fiat depositū.de casu ēt fortuito tenetur si pactū culpa uel mora ꝑcesserit. Hec oia ex̄ eo.bona fides. A Predicta ēt oia notantꝭ in dicta.q.24. ḃm Hosti. B

¶ Ecclesia nō tenetꝭ ꝺ deposito nisi qñ ꝺpositū fuerit factū ꝑlato ⁊ ꝯuētui uel caplo pn̄tib⁹ ⁊ recipiētib⁹: aut nisi ipsa tuȝ locupletior eēt.ex̄.eo.c.ꝑ. A. Hoc fuit dcm̄ host.ut pȝ i sū.cō.dcā.q.24. B

¶ Utrū depositario liceat uti re deposita. R° depositarius utēdo ꝯmittit furtū.ff.de ꝯdi.fur.q furtū. Et h° intellige qñ ē expsse ꝓhibitū ne utatꝭ: alit non cōmittit.si tñ putauit dñm ꝑmissuruȝ. A. etiā si min⁹ ꝓbabilitꝭ h° putauit ḃȝ Hosti.ut in sū.cō.li.2° ti.6.q.25.per.l.q re.ī.allatā q̄ ad h° bñ facit. Si tamē nō hūerit cām putādi ꝑsumitꝭ ꝯ euȝ.ff.de fur.l.qui uas.§.uetare ubi dr̄. Uetare aūt dñm accipim⁹ eū q nō cōsentit. B ut.ff.de fur.l.q re. Itē intellige nisi deponatꝭ qꝺ cōtinetꝭ numero podē ł mensura ⁊ nō obsignetꝭ. Hic.n.exceduntur fines depositi ⁊ trāsfertꝭ dñiuȝ.⁊ sic uti pōt. Si ꝟo obsignatꝭ uł claudit eo ipso urꝭ ꝓhibuisse ne depositari⁹ utatꝭ nisi ꝯriū dicēt expsse.ut.ff.e.l.licȝ.§.rei.⁊.l.die.§.qui pecuniaȝ.⁊.l.qntus. A Hec fuerūt dicta Hosti.cū q cōcor.Hoff.et Monal.ut dcā.q.25. B

¶ Quid si res deterior reddit᷑. R° ꝛddi
at nõ uꝛ.ff.eo.l.i.§.si res. A. Hoc intel
lige qñ deterioratõ facta ẽ culpa depo
sitarii ꝛ nõ alr̃ ut s̃.§.3°. B

¶ Heres depositarii tenet̃ ꝯ̃ pcio rei ꝯ̃
posite ignorãter ab eo uẽdite: imo eti
am si nõ sit heres nihilominus ab eo
id qꝺ̃ cõsecut᷒ ẽ extorq̃tur.ff.eo.l.i.§
ulti.ꝛ.l.2.ꝛ.3. A. Addita.l. 4. ubi dicit̃
de non herede q putabat se heredem
cum uendidit. B

¶ Utrũ peccet qui rem suam apud ali
um depositã ulr̃ iiuste detẽtaꝫ furtiꝫ
accipit. R° ꝭm Tho.scꝺa scꝺe.q.66. Il
le q furti accipit rẽ suã apud aliũ ꝯ̃po
sitã ĝuat depositariũ.qa ille tenet̃ ad
restituendũ uel ad oñdendũ se inoxiũ
Uñ manifestũ ẽ ꝙ peccat ꝛ ꝙ tenetur
ad releuandũ ĝuamẽ depositarii. A
Hoc puto uerũ nisi ipse depositarius
sciẽter accepisset i depositũ rẽ alienaꝫ
uel si dño ꝓbanti rẽ suã denegasset re
stituẽ sicut dꝫ.ut s̃ i pñcipio.his.n.casi
b᷒ depositari᷒ furtuꝫ ꝯmittit ꝛ tenet̃
ad restitutõnẽ.C.de fur.l.ancille.iõ h°
casu idẽ iudicãdũ ꝯ̃ depositario qꝺ̃ de
ipõ fure. B. Qui ꝟo furtiꝫ accipit rẽ
suã apud aliũ iiuste detẽtaꝫ: peccat q
dẽ nõ qa ĝuat eũ q detinet: nec tenet̃
ad restituendũ aliqd. A. nisi eẽt con
dẽnatus.nam põt ꝓpter hoc ꝯdẽnari
ad amissionẽ rei sue ut s̃ belluꝫ p̊.§.2°
B. sꝫ peccat ꝯ̃ cõeꝫ iusticiã dũ ipe sibi
usurpat sue rei iudiciũ iuris ordie pre
termisso.ꝛ iõ tenet̃ reo satisfacẽ. A. s.
in foro iudiciali ut dictũ ẽ. B. Et dat̃
opã ut scãdalũ ꝓxioꝝ si iñ ortũ ẽ seꝺ̃t

D Erisio Utruꝫ derisio sit speciale peccatũ
R° ꝭm Tho. scꝺa scꝺe.q.75.
Dicẽdũ ꝙ sicut aliqs ꝯuitiãdo intẽdit
depꝛimẽ ꝯuitiati honorẽ ꝛ detrahendo
diminuẽ famã ꝛ susurrãdo tollẽ amici
tiã: ita irridẽdo intẽdit ꝙ ille q irridet̃
erubescat.ꝛ qa hic finis distictus ẽ ab
aliis: iõ etiã pctm̃ derisionis distiguit̃
a dctis peccatis. A. Idẽ in sũ.cõ.li° 3°
ti.34.q.242.

¶ Utrũ derisio sit pctm̃ mortale. R° ꝭꝫ
Tho.ubi s̃ ꝙ cũ aliqs malũ alicui᷒ ꝑ
sone uel defectũ i risũ uel ludũ ponit.
derisio dr̃ ꝛ si qdẽ h° fiat inq̃tũ maluꝫ
ẽ ꝑuũ ꝭm se: sic derisio ẽ ueniale.sꝫ qñ
accipit̃ q̃si ꝑuũ rõne ꝑsone sic aliqueꝫ
irridẽ ẽ eũ oino ꝑuipẽdẽ ꝛ tã uilẽ extia
re ut de eius malo nõ sit curandum: sꝫ
sit q̃si ꝓ ludo hñdũ. A. sicut solet hri
defectus puerorũ ꝛ stultoꝝ ꝭm eũdeꝫ
Tho. B. Et sic derisio ẽ pctm̃ morta
le ꝛ ĝui᷒ q̃ꝫ ꝯtumelia qa cõtumeliosus
ur̃ accipe malũ alteri᷒ seriose. Irrisor
aũt siue illusor i ludum.ꝛ ita ur̃ eẽ ma
ior cõtẽptus ꝛ dehonoratõ. Et ꝭm h° ẽ
ĝue pctm̃: ꝛ tanto ĝuius q̃to maior re
uerẽtia debet̃ ꝑsone q̃ illudit̃ uñ ĝuis
simũ ẽ irridẽ deũ ꝛ ea q̃ dei st̃.2° ẽ ĝui᷒
irrisio ꝑentũ.3° derisio iustoꝝ ꝑ quam
hoies etiã a bene agẽdo ipediunt̃. A
Idem i sũ.con.eo.ti.q.243. B

D Esperatio utrꝫ sit pec catum. R°
ꝭꝫ Tho.scꝺa scꝺe.q.20. Circa
deũ uera extimatio intellectus ẽ ꝙ ex
ipõ ꝓuenit hoium salus ꝛ uenia pctõ
ribus dat̃.ꝭꝫ illud Ezech.18. Nolo mor
tẽ pctõris sed ut conuertatur ꝛ uiuat.
Falsa aũt opio ẽ ꝙ pctõri penitẽti ue
niã deneget.uel ꝙ pctõres ad se nõ cõ
uertat ꝑ grãm iustificantem.ꝛ iõ sicut
mot᷒ spei q ꝯformit̃ se hꝫ ad extiatõꝫ
uerã laudabilr̃ ẽ: ita oppositus motus
s.desꝑationis qui se conformat extia
tioni false de deo ẽ uitiosus ꝛ pctm̃.ꝛ ꝯ̃
hac mã hẽt̃.i.ꝓ̃sũptio circa mediũ. De
desꝑatõe iq̃tũ ẽ unũ ꝯ̃ ipedimentũ pe
nitẽtie.uide.i.pnia.4°.§.p̊. A. Idẽ qꝺ̃
in hoc.c.notat̃ in sũ.con.lib°.3° titu.34
q.211. B

D Etractio Detractores ꝭm Ray. sũt
qui uitãlr bonos mores alioꝝ
corrũpere uel minuere nitũtur.
Detractio ꝭm Thom̃.scꝺa scꝺe.q.73.
differt a ꝯtumelia duplr̃.p̊ qdẽ quãtuꝫ
ad modũ ꝓponẽdi ꝟba.qa.s.cõtumeli
osus mãifeste ꝯ̃ aliquẽ loqt̃: detractor

occulte.2° q̄tū ad finē intētū siue q̄tū
ad nocumētū illatū qa. s. contumelio
sus derogat honori: detractor fame. ꝛ
dicūtur uerba detractōis occulta non
simplr̄ sꝫ ꝑ ꝯparationē ad eū de q̊ dicūr
quia eo absente uel ignorāte dicūtur
etiam si coram multis aliis dicantur.
A Cōtumeliosus aūt i faciē ꝯ̄ hoiem
logr̄ etiā si sol⁹ sit pn̄s ſm eūdē Tho.
ut in sū.cō.li.2°. ti.5.q.197. B

¶ Quot mōis detractor famā alicuius
diminuit. R° ſꝫ Tho.ubi s̄. Detractor
h° agit duplr̄.qn̄qꝫ qdē directe.qn̄que
uero idirecte.Directe quadrupliciter
ꝑ̊ mō qn̄ falsū alteri iponit.2° qn̄ pctm̄
suis uerbis adauget.3° quādo occultū
reuelat pctm̄ ꝟbis cōibus: cantilenis:
signis seu etiā in scriptis q̄ appellāt li
belli famosi.ō qb⁹ uiō.ī.libell⁹ famo
sus. A .Siue ēt ꝟbis artificiosis ſm
Ray.ut i dcā.q.197. B .4° qn̄ id qō ē
bonū dic̄ mala itētōe factū.Indirecte
ꝟo dupliciter.s.lr̄ negādo bonū alteri⁹
uel malitiose retinēdo. A .Idē i sū.cō
li.2°. ti.5.q.198. B

¶ Utrū detractō sit pctm̄ mortale. R°
ſm Tho.scōa scōe.q.73.Dicēdū ꝙ qa
inter res tp̱ales fama ur̄ ꝑciosior ꝛ ꝑ
ei⁹ defectū hō ipedir̄ a multis bn̄ agē
dis.iō detractō ꝑ se loquēdo ē peccatū
mortale. A .Cō. Ray.ꝛ dr̄ detractio ꝑ
se pctm̄ mortale ſꝫ eosdē qn̄ detrahēs
intēdit ad denigrādā famā eius cui ō
trahit.ut in sū.con.eo.ti.q.199.ubi etiā
hn̄tur oia q̄ i h°.§.ponūr. B .Cōtigit
tn̄ qn̄qꝫ ꝙ aliqs ꝓfert uerba per que
fama altius diminuir̄ ꝛ nō ē detractō
formalr̄ loquēdo ut si ꝓferat ꝓpr̄ ali
qō bonū ul̄ nccīuꝫ cū debitis circūstā
tiis.ꝛ sic nō ē pctm̄.ut pꝫ i denūciatōe
uel accusatōe.Si aūt ꝓferat ex ai leui
tate uel ꝓpter aliqō nō nccīuꝫ nō est
peccatū mortale nisi forte ꝟbū qō dr̄
sit adeo ḡue ꝙ notabilr̄ eius famam
ledat ꝛ ꝑcipue i his q̄ ꝑtinēt ad hone
statē uite.qa h° ex ipo gnē ꝟboꝝ hꝫ rō
nē pcti mortalis.ꝛ tener̄ aliqs ad resti
tutionem fame sicut ꝛ alterius rei. A

Proptēa dr̄ ꝓū.24.Cū detractoribus
ne ꝯmiscearis qm̄ repēte surget ꝑditio
eorū ꝛ ruinā utriusqꝫ qs nouit.Super
q̊ glo.h° spālr̄ uitio.s.detractōis ꝑicli
tar̄ totū pene gen⁹ hūanū.unde Aug⁹
in mēsa sua.Quisquis amat dictis ab
sentū carꝑe uitam. Hanc mēsam idi
gnam nouerit esse sibi. B

¶ Sꝫ qlr̄ detractor restituet famaꝫ?
R° ſm Tho.scōa scōe.q.62. Dicēdum
ꝙ aliquis pōt alicui famā auferre tri
plicir̄.ꝑ̊ mō ueꝝ dicēdo ꝛ iuste.puta cū
aliquis crimē alicui⁹ ꝓdit seruato de
bito ordīe ꝛ tūc nō tener̄ ad restitutio
nē fame.2° mō falsū dicendo ꝛ iniuste.
puta cū aliqs iponit crimē alteri qō n̄
fecit i audiētia multoruꝫ: ꝛ tunc tener̄
famā restituere ꝯfitēdo falsū dixisse ꝛ
iiuste.3° mō ueꝝ dicēdo sꝫ iiuste. puta
cū aliqs ꝓdit crimē altius ꝯ̄ ordinem
debitū ꝛ tūc tener̄ ad restitutioneꝫ q̄
tū pōt sine mēdacio tn̄.utpote ꝙ dicat
se male dixisse.ul̄ ꝙ iiuste eū diffama
uit.uel si non pōt famā restituere dꝫ ei
alr̄ recōpensare.sicut ꝛ i aliis iiuriis.
Probār̄ h̄.5.q.1.qdā.ꝛ.14.q.6.si res. A
Con.Ul.Pe.ꝛ Ray.ut in sū.cō.lib° 2°.t.
5.q.201.ubi etiā addir̄ ſm Ray.ꝙ resti
tutio fiet h° mō.uidelicet ubi publice
dixit ꝟbū uel cantilenā.ꝑ se uel ꝑ aliū
uel etiā ubi ꝓiecit libellū famosū nec
nō ꝛ i aliis locis ubi itelligeret illū ꝯtra
quē h̄ acta sūt infamatū occasiōe sui
dicti ul̄ facti l̄ signi: publice ꝛ siplr̄ re
cognoscat errorē suū ꝛ culpā ꝛ ꝓ pos
se remoueat ul̄ saltē alleuiet sic ifami
aꝫ.ar.ex̄ ō pur.ca.inr̄ sollicitudies.§.ꝑ̄
cipias.Idē host.Dic̄ tn̄ ꝙ h̄ publica re
cognitō faciēda ē nisi ex tali recognitō
ne publica ille ifamat⁹ āplius ifama
rer̄.Et ſm glo. Ray.intelligenda sunt
h̄.s.si audet h° facē.secus si non audet
ꝓpter potētiā ul̄ crudelitatē aduersa
rii.Addit Ray.Tener̄ etiā secū ꝯponē
de iniuria ꝛ hūiliter ueniam postular̄
Idē Hosti. Et ſm glo. Ray.oportꝫ ue
niā postulare i ꝓpria ꝑsona si audꝫ.al̄
saltē ꝑ interpositā ꝑsonam. B

¶ Utrū peccet aliqs audiēdo detracto rē. R° sm Tho. scda scde. q. 73. Si aliqs detractores audiat absq resistētia uī detractori cōsentire. unī fit pticeps pcti ei⁹ ꝛ si qdē iducat eū ad detrahē dū uel saltē placeat ei d̄tractio ꝓpter odiū eius cui detrahit nō min⁹ peccat q̄ detrahēs ꝛ qnq magl. Si xo ei peccatū nō placet ſ ex timore ul' negligē tia l'ēt uerecūdia q̄dā omittit repellē detrahētē ꝛ ondē q ei detractio displiceat. tūc peccat qdē ſ multo min⁹ q̄ detrahēs ꝛ plerūq uenialit. Qnq etiam h° ipm pōt mortale eē. ut qa ex officio incūbit ei detrahētē corrigē ul' ēt ꝓpter aliqd̄ pıculū ide cōsequens. uel ꝓpter radicē q̄ timor human⁹ qnque pōt eē pctm̄ mortale. De q̄ uid. ī. timor ſ. p̄. Detractio i quo differt a susurratione. uide. ī. susurratio. A. Idē quod in hoc. ſ. hētur in sum. con. li. 2° tit. 5. q. 202 B

D Iaconus An liceat diacono corp⁹ dñi deferre ad infirmū ꝛ eū cōicare. R° sm guil. Non: nisi in extrema nccitate absentib⁹ episcopis et p̄sbyteris. ut dis. 93. diaconi. nam in necessitate etiā pñte p̄sbytero pōt diacon⁹ iussus eucharistiā populo dispēsare. ut dis. 93. diaconi ita se. A. Potius est. c. pñte. Nccitas aūt ē qn̄ p̄sbyter est fessus ul' al'ipotēs h° facē sm eundē guil. ut in sū. cō. li. 3° ti. 27. q. xi. B. Et sicut ibidē notauit hug. etiā absente presbytero si tanta sit nccitas q iussus p̄sbyteri expectari nō possit: nō ē expectandus. q si p̄sbyter diacono etiā in nccitate ꝓhibeat ꝛ expssa cā. ut quia forte usurarius ul' al'ipenitēs ē q petit coionē obediēdū ē ei alit nō. A. Idē in dcā. q. xi. ubi ēt dr̄ q laicus in nulla nccitate nec se ipm nec aliū cōicare dꝫ. B. nā ꝛ tho. i 4° dis. 13. dic q diaconus lꝫ possit sanguinē i calice dispēsare sicut adhuc i qbusdā ecclesiis diaconus dispēsat mistris sanguinē. n̄ tn̄ dꝫ corpus xpi dispēsare qa nō hꝫ manus ɔsecratas ad tangendū. ꝛ h° itelligeni si de mādato p̄sbyteri uel epi ul' p̄sbytero lōgᵉ posito in casu nccitat. ut dis. 93. pñte. Quō diacon⁹ hēt ꝓuidē de lotione corporal' ꝛ huiusmodi. uide sup corporale.

D Ignitas Dignitas eccl'siastica scdm Inno. ꝛ Hosti. ē quedam preeminētia in gdu. ꝛ quasi pro eodē sumitur dignitas ꝛ psonatus ut archidiaconatus ꝛ pmiceriatus ꝛ decanat⁹ et h⁹mōi. A. Hosti etiā dicit q ista dignitas aliqn̄ uocat custodia ꝛ aliquādo misteriū. ꝛ Inno. dicit q sp pro eodē sūit psonatus ꝛ dignitas ut in sū. cō. li. 3° ti. 13. q. 17. B. ꝛ itelligit eē dignitas uel psonatus sm institutionē uel cōsuetudinē eccl'e. nam posset eē q aliquis in aliq̄ ecclesia exercēt officiū archidiaconi cognoscēdo de cāis cl'icorū ꝛ de aliis nō tn̄ ē reputādus ob hoc eē i dignitate nisi uocet noīe qd̄ dignitatē sonat. q si uocet aliq̄ noīe dignitat ul' p sona i dignitate ɔstituta reputet lꝫ nl' lū misteriū dignitatis facēt reputād⁹ ē i dignitate. dūmō ppetuo eā obtineat. ex̄ de sta. mo. c. 2° ſ. fi. A. Hoc fuit dictū Inn. q itelligit ista q̄ ad dispōeꝫ c. de multa. ex̄ de pben. ut pꝫ in dicta. q 17. De mā aūt. c. de multa ē tactū sup bñficiū p̄. ſ. p̄. ꝛ tāgit h̄ i. ſ. se. B

¶ Nemo pōt hr̄e sil' ples ecclesiasticas dignitates. nec ēt plura bñficia curaꝫ aiarū hñtia. uide h° ſ bñficiū p̄. ſ. 2°.

¶ Dignitas sine cura ab eo q iam. 20. annos cōpleuit ex dispēsatōe epi pōt hr̄i ex̄ de eta. ꝛ qli. pmittim⁹ li. 6°

D Iscere debet qlibet etiam prelatus qui cūq nō solū a maiori ſ etiā a mimo: dū tn̄ erudito. Unī dis. 38. Nullus eps ꝓpter opprobriū senectut ul' nobilitatē generis a puulis erudit et minimis si qd forte ē utilitat ac salut igref negligat. Qui. n. rebellit uiuit ꝛ discē atq agere bona recusat magis diaboli mēbꝝ q̄ xpi eē ondit ꝛ potius

ĩfidelis q̄ fidelis eē mõstrať. Unde et Aug⁹ ait. Ego senex a iuuene ꝛ eṗs tot ānorū a collega nōdū āniculo pat⁹ sū doceri. 24. q. 3. si habes. Ad materiā docendi facit. i. mgr̄ p̊. ꝛ mgr̄ 2°. ꝛ. ĩ. scia ꝛ. ĩ. studium.

Disciplina correctionis siue punitionis quā ṗlati qñq₃ ĩponūt ñ d₃ eē usq₃ ad effusionē sanguis. ar. ex̄ de rap. i archieṗatu ꝛ ſm guil. intelligi debet de effusione enormi. A. Idē i sū. cō. li° p̊ tit. 4. q. 6. B. De correctōe ṗlatorū uide sup̄ correctio p̊.

Discordia Utrū sit peccatū mortale. R° ſ₃ Tho. scd̄a scd̄e. q. 37. Qñ aliqs sciēter ꝛ ex intētione discordat a bono dīno ꝛ a bono ꝓximi ĩ quo d₃ consētire. h° ē pctm̄ mortale ex suo genere ꝓpter ɔ̄rietatē suā₃ ad caritatē l₃ ṗmi mot⁹ h⁹ discordie sint pctā uenialia ꝓpter ĩpfectionē actus. Sed cū intētio aliq̊ꝝ ē ad aliqd̄ bonū quod ꝑtinet ad honorē dei uel ad utilitatē₃ ꝓximi tñ un⁹ existimat hoc eē bonū ali⁹ añt h₃ ɔ̄riā opionē nō ē peccatum A. qa talis discordia ē ꝑ accñs ꝛ quia concordia q̄ ē caritatis effectus ē unio uolūtatū nō opionū ſ₃ eūde₃ Tho. ut in sū. con. li° 3°. ti. 34. q. 226. ubi etia₃ notātur q̄ ꝛ B. B. nisi h⁹mōi discordia uel sit cū errore circa ea q̄ sūt de necessitate salutꝭ. uel si ꝑtinacia ĩdebite adhibeať. Ex q̄ etiā p₃ q̄ discordia qñq₃ ē ex pctō uni⁹ tm̄. qñq₃ ē cum peccato utriusq₃. puta cū uterq₃ dissentit a bono alterius ꝛ diligit bonū ꝓpriū ꝛ uid̄ infra litigium.

Dispensatio ſm Ray. ē iuris relaxatio. uñ uocať uuln⁹ quia uulnerat ius cōmune. 23. q. 4. ipsa pietas. circa fi. Hosti. q̄q₃ dicit sic. Dispensatō ē rigoris iurꝭ ꝑ eū ad quē spectat misericors ꝛ canonice fcā relaxatio ut colligiť. i. q. 7. §. n¹ si rigor. ꝛ. c. se. A Idē in sum. con. libro 3°. ti. 29. q. i. ad fi. B

Sed nūqd dispensatio ē ius? R° ſm Ray. Dispensatio ſm q̄ ē in dispēsante ē ptās siue act⁹ ptātis a iure ɔcess⁹ S₃ scd̄m q̄ ē i eo cū q̊ dispēsatū ē: sic ē ius ṗuatū. i. licētia uel ꝑmissio q̄da₃ alicui facta ɔ̄ rigorē iuris s₃ nō est ius cōe. ar. 32. q. 2. iterfectores. ꝛ. c. in adolescētia. Con Hosti. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 2. B

Utrū dispēsatō sit nccia in occultis. R° ſm guil. In occultis i qbus pōt dispēsari dispēsatio nccia ē nō ꝓpť depositōnē uitādā qa occľta pctā uidcā₃ ñ hñt: s₃ qa de eo sup quo dispēsatū ē accusari qs nō pōt. ar. ex̄ ɔ̄ fi. ṗsby. ex tua. Aliogn etiā p⁹ pactā pniam posset accusari. ar. 33. q. 2. admonē. 15. q. 5. ṗsbyter A. Idem i sum. confessio. in dictā. q. 2. in fi. B

Dispēsatōnū aliq̄ ē debita aliq̄ ꝓhibita aliq̄ ꝑmissa. Debita ē cū multorum scandalū timeť. dis. 50. ut cōstitueret. Caue tñ ne decipiaris i scādalo. uid̄. ĩ. scandalū. Itē debita ē dispēsatio rōne tꝑis uel ꝑsone uel pietatis uel nccitatis siue utilitatis eccľie uel euētus rei ꝛ ɔ̄ singulis hoꝝ pōiť. i. q. 7. §. nisi rigor ꝛ. c. ꝛ. §. se. usq₃ ad. §. ecclesie. A. Hec ꝛ sequētia i isto. §. fuerunt dicta Ray. ut p₃ in sū. con. lib° 3°. tit. 29. q. 10. ꝛ glo. Ray. exemplificat euentū rei ɔ̄ laicis ꝓmotis in eṗos de facto ut dcā. q. 7. c. exigūt. S₃ ut pōt ɔstare ex allľatis iuribus oia ṗdicta reducūť ad tria. uidelicet ad cām nccitatꝭ siue utilitatꝭ. i. q. 7. ꝛ si illa. seu pietatis ut cū ꝓpter pietatē dispensať cū corꝑe uitiatis uel illr̄atis ut remaneāt i suis ordinib⁹ ad q̊s ĩdebite fuerūt assūpti. i. q. 7. hi qui ꝛ ṗdicta cāť qñq₃ ex ꝑsona uľ tꝑe seu loco siue accñtib⁹ aliis ut ex dcis iuribus pōt cōstare. B. Et breuiť ubicū₃ subē iusta cā dispēsatio debita ē. dist. 50. dño scō ɤ. deidē. ꝛ ɤ. ecce. ꝛ. c. considerādū. et l₃ ex cāis ṗdictis dispēsatio ɔ̄bita sit ꝛ peccet ṗlatus nō dispēsād⁹ ut est argu. 2. q. 5. quanto. in fine. tamen

ſubditi nõ habent ius petendi niſi for
te ſupplicãdo. Diſpẽſatio ꝟo ꝓhibita
ẽ ubicũq; ñ põt fieri ſine manifeſta ꝺ
coloratione eccłie. Itẽ ubicũq; non ẽ
iuſta cã diſpẽſandi.i.q.7.tali.z.c.ſi illa.
ex̃ de elec.inotuit.§.mlta.z.§.fi. Diſpẽ
ſatio uero permiſſa ẽ aliquãdo in cãu
ut diſ.50.ſi qs p̃ſbyter.z multis caſibꝰ
quibus iura permittũt diſpẽſationez
A .In dcõ.c.ſi quiſ p̃ſbyter.dr̃.Si quiſ
p̃ſbyter aut diaconus iuẽtuſ fuerit ali
quid de miſterlis eccleſie uenũdaſſe.
quia ſacrilegiũ cõmiſit.placuit eũ i or
dinatione eccleſiaſtica non haberi. in
iudicio tamẽ epi dimittẽdus ẽ ſi i ſuo
debeat recipi gradu. B
¶ Quid ſi eps indiſticte diſpenſat. Rº
ſm Ray.ſi de hoc fuerit accuſatꝰ puni
endus ẽ pena depõnis diſ.51.c.p̊. in fi.z
c. qui in aliquo in fi. Sed Hoſti.dic̃ ꝙ
hoc forte locum habet ſi cõmonitꝰ in
corrigibilis ſit z ꝓpter hoc ſuſpenſus
z ſniam ſuſpẽſionis contẽnens etiã in
ſua cõtumacia perſeuerat.ar . ex̃ de p̃
ben.graue.§.nolẽtes.Uel p̃dicta.c.poſ
ſunt intelligi qñ ep̃us diſpenſat in eo
quod de iure nõ põt. A . Idem i ſum.
con.eo.ti.q.xi.Et ſententia Hoſti . beni
gnior uidet̃ z tenẽda.ff.de legi. l. beni
gnius. B .Diſpenſatio in multis caſi
bus epiſcopis ꝓhibita ẽ.p̊ quidẽ i hõi
cidio.diſ.50.miror.Et intellige ſiue iu
ſto ſiue iniuſto z quõcunq; fiat.ut ſi qs
uindictaz ſanguinis dictat uel ſcribit:
aut cirurgiã exercet aut uindicte ſan
guinis auctoritatẽ exhibet z in oĩbus
ſimilibus ſi inde mors fuerit ſubſecu
ta uel etiã mutilatõ mẽbri .que notãt
Inno.z Hoſtiẽ.ex̃ de cle.pu.in du .c.p̊.
Cũ nullo.n.taliũ poteſt ep̃us diſpẽſar̃
in officio.Secus ꝙ clericus poſſit eſſe
in beneficio.ex̃ de cle.pu.in du.c z.Aut
etiã ſecus ſi mors uel mutilatio nõ int̃
uenit .ut i p̃allegato.c.p̊ .De iſta mate
ria uide plura.ĩ.irregularitas p̊ .2º i ſi
monia ordinis ſiue beneficii ſcienter
per ſimoniã acquiſiti .uide.ĩ.ſimonia
7º.in .§.ultimis.§. 3º in illo qui cũ eſſet

ſuſpenſus interdictus uel excõicatus
dãnabiliter ingeſſit ſe dinis.ex̃ de ſen.
z re iu.cũ eterni.z ex̃ de ſen.excõi.cum
medicinalis.libº 6º. 4º in clerico q ex
cõicatus in concilio accedit ad iudiciũ
p̃ncipis cõtẽpto iudice eccleſiaſtico.21
q.5.ſi quis ep̃us . 5º. in bigamo.ex̃ ꝺ bi
gamis.c.nuper.z.c.fi.uiꝺ ſup̃ bigamia
§.8. 6º in clerico nõ ordiato miſtrante.
de quo uide.ĩ.ordiatus 3º A . Ubi pa
tet ꝙ ep̃us nõ põt diſpenſare ꝙ talis
aſcendat ad ſupiores ordines : ſed bñ
ꝙ utatur ordine iã ſuſcepto. B 7º i
clerico per ſaltũ promoto.uide .ĩ. ordi
natus 2º. A .ubi patet ꝙ hoc intelli
git̃ quo ad illuz qui ſcient̃ ſic ẽ promo
tus z i ordine ſic ſuſcepto ſine diſpẽſa
tõne miſtrauit. Tũc.n.nõ poteſt diſpẽ
ſari ꝙ ulterius aſcẽdat niſi per papaz
ſed i ordine ſuſcepto adhuc põt diſpẽ
ſari p ep̃m. B .8º i illo qui ordinem
furtiue ſuſcepit.uide.ĩ.ordinatus p̊.§.
4. A .Ibi nil aliud dr̃ niſi quõ dicat̃
furtiue ordinatus.De diſpẽſatõe autẽ
dic ſm Ray.ut in ſũ.con.li.3.ti.22 .q. 4.
quia aut fuit ꝓhibitus ab ep̃o ſeu ab
alio p̃lato ſub intermiatõe anathatiſ
aut nõ. In p̊ caſu poterit cõdigna ſatiſ
factõe p̃miſſa cũ eo ut in ſuſceptis mi
niſtret ordibus ep̃us diſpenſare. Et ſi
intrauerit religionẽ etiã i ſuſcipiẽdis
poſtq; aliq̃to tẽpore i ea fuerit lauda
bilit̃ conuerſatus. In ſecundo caſu po
terit cũ tali etiã in ſeculo remanente
poſt cõdignam ſatiſfactionẽ tã i ſuſce
ptis q̃ i ſuſcipiẽdis ordinibus diſpen
ſare.ex̃ de eo qui fur.ordi.ſuſce.c.p̃mo
Hoſti.aũt ſup eo.c.ait.¦Quicqd dicat̃
hic cũ furtiue ordinato etiam ſi nõ ſit
excõicatus niſi aliquã religionẽ ingre
diat̃ etiã romana eccleſia ꝺ facili non
diſpenſat. Cõcedit tñ Hoſti.in.c.2º eo.
ti.ꝙ epiſcopus diſpenſat i hº cãu i mi
noribus ordibus tm̃.ut inuit̃ a ꝺrio ſẽ
ſu dci.c.primi. B .9º cuz quis fuerit
ordiatus extra tp̃a uel ab alieno ep̃o
z añ diſpenſationẽ miſtrauerit ſecũꝺ
q̃ſdam.ar.ex̃ de ſacra.nõ ite.c. p̊. diſ.K.

ſollicitudo. Sʒ ueri⁹ ē ꝙ dioceſanus cū
tali poterit diſpenſare. ut. 9. q. 2. lugdu
neñ. ex̄ ꝺ tēpo. ordi. ꝯſultatōi. A. In
hoc. c. dr̄ ꝙ eps pōt diſpēſare cū ordia
tis extra tpa. p̊ eis pnia ipoſita ꝯpetēti
in ſuſceptis ordib⁹. Sec⁹ ē gº i ordib⁹
ſuſcipiēdis. ut ꝛ no. ī. ordo 2º. §. que pēa
B. niſi forte fuiſſet ſibi iterdicta ex
ecutio ꝛ poſtea miniſtraſſet ut dictuʒ
ē. x.º ſi quis excōicat⁹ ordines ſuſcepit
ex̄ de ſen. ex. cū illorū p̊ rñſo. Et eodeʒ
mō ſi ſuſcepit ordines exñs apoſtata
a religione. ex̄ ꝺ apoſta. c. fi. A. Ibi dr̄
ꝺ religioſo ſcipiēte i apoſtaſia ordieʒ
ſacrū. ſecus gº ur̄ de ordib⁹ miorib⁹.
niſi i apoſtaſia dimiſiſſet hitū: tūc. n.
eēt excōicatus. ex̄ ne cle. ul' mo. ut ꝑicu
loſa. li. 6º. B. In p̄dictis gº caſibus
ad papā ꝑtinet diſpēſatō nec diſpēſat
faciliter ut ē i homicidio uolūtario. in
ſimonia ꝛ bigamia. ꝛ uide etiā. §. ſe. ſ. ꝺ
caſibus papalibus.

Sūt alii caſus diſpēſatiōis ad papā
ꝑtinētes i qbus raro imo nūꝙ̄ diſpen
ſat. Prim⁹ qñ qs ſciēter ſe baptizari ꝑ
miſerit bis. de ꝯſe. diſ. 4. eos. ꝛ. c. q bis.
ꝛ idē ſi ignorāt. ꝛ p⁹ea cū ſciuerit ratū
hūerit. A. Si ꝟo nō hūerit ratū pōt
ꝓmoueri. i. q. 4. placuit. ſcđm aliquos
de iure. ſm alios ꝺ diſpēſatiōe qđ tuti
us ē. de ꝯſe. diſ. 4. q bis. ſm Ray. ꝛ i ſū.
con. li. 3. ti. 24. q. 7. ꝛ i dcō. c. q bis. ubi pʒ
ꝙ rebaptizatº etiā ſi nullā culpā ꝯtra
xerit erga rebaptizationeʒ: tamē non
pōt ordināi niſi mag̃ nccitas cogat. B
Silr̄ qui bis ſciēter recepit eundeʒ or
dinē. i. q. 7. ſaluberrimū. Idem etiā in
telligas de recōfirmato. ar. 68. diſ. c. p̊. ꝛ
de ꝯſe. diſ. 5. c. dictū. A. Ideʒ in ſū. cō.
dcā. q. 7. B. 2⁹ ē cū qs ad ſubuertēduʒ
fideʒ ſe fecerit ab hēticis ordinari. i. q.
7. cōueniētib⁹. 3⁹ ē ſi qs ordinet ita ꝙ
ſimonia infuēiat taʒ ex ꝑte ordiati ꝙ̄
ex ꝑte ordiatorꝭ. 9. q. i. ab excōicatꝭ. i. q.
i. ſi qs eps. A. Hodie ꝟo nō pōt diſpē
ſari niſi ꝑ papā qualitercūꝙ̄ ordiatio
fuerit facta ſimoniace. ut in ex̄uagāti
Martini qnti q̄ incipit. dānabile. ꝛ in
alia Eugenii q̄rti q̄ incipit. Cū deteſta
bile. B. De his caſib⁹ ſūt ꝟſus. Siue
bis ordo det̄ ſiue baptiſm⁹ repetatur.
Siue ut uertat̄ fidei ſtat⁹ ordo petat̄.
Uel ſiue p̄ſtet̄ utriꝙ̄ ſimō opet̄. ut di
ſpenſet̄ ſpes irrita prorſus hētur.

Sʒ p̄ter p̄dictos caſus q ſūt irregula
ritatū inductiui ſūt adhuc alii caſus i
qbus dioceſani diſpēſare nō pñt ut ꝙ
uni eccleſie duo ꝑiter p̄ſint. 21. q. 2. c. pe.
nec ꝙ un⁹ hēat plura bñficia cū cura.
ex̄ de p̄bē. ꝺ multa. niſi i caſib⁹ q̊s hēs
ſ̄ bñficiū p̊. §. 3º. Itē non pñt diſpēſare
cū illegitie natꝭ niſi ad miores ordies
ꝛ bñficiū ſine cura. ex̄ ꝺ fi. p̄ſby. is qui.
li. 6º. A. ubi ēt pʒ ꝙ ſimilit̄ epiſcop⁹ nō
pōt diſpēſare cū talibus erga benefi
cia dignitatis ſeu ꝑſonat⁹. B. Itē nō
diſpēſat cū eo q ē ſuſpēſus in ꝯcilio ꝓ
pter iiuſtā bñficiorū collationē. ex̄ ꝺ p̄
bē. g̃ue in fi. Itē nec i aliis caſib⁹ ſpāli
ter ſūmo pōtifici reſeruatꝭ. de qb⁹ uiđ
ī. papa. §. 4. ꝛ ſe. A. poti⁹ ur̄. §. 3⁹ etiaʒ
ſm eius cōputationem. B

Utrū eps poſſit diſpēſare cū eis qui
patiūt̄ defectū in etate. R̄º ſm Jo. an.
ꝙ aliqs poſſit ꝓmoueri ad epatū ſi n̄
ꝯpleuerit. 30. annū. ſolus papa diſpen
ſare pōt. ex̄ de electōe cū nob oli. §. fin.
Sʒ q̄tū ad aliaſ dignitates ſi tñ ſint ſi
ne cura pñt epi diſpēſar̄ cū eis q cōple
uerūt 20. annuʒ. ex̄ de eta. ꝛ q̄li. ꝑmitti
mus liº 6º. uide. ī. uicari⁹. §. 4º. A. Ibi
nil de hº dici uidet̄. B. q̄tuʒ ꝟo ad ꝑ
rochiales eccl̄ias non pñt ut idē Jo. di
xit. ex̄ ꝺ elec. lʒ canō. liº 6º. A. De hº la
ti⁹ dictū ē ſ̄ abſolutō p̊. §. 2º. ꝟ. 2⁹ ē. i ad
ditione. Silr̄ etiā eps nō pōt diſpēſare
circa etatē ordinū. ut notat gl. i cle. ge
neralē. de eta. ꝛ q̄li. B

Utrū eps poſſit diſpēſare cū eis qui
patiūt̄ defectū i ordine. A. Hoc ē ꝙ
rōne ordinis eis deficiētꝭ nō pñt eligi
ad aliqđ officiū ſeu dignitatē eccleſia
ſticā ſicut ē regularit̄ ꝙ abbas dʒ eſſe
ſacerdos. ex̄ ꝺ eta. ꝛ q̄li. c. p̊. B. R̄º ſʒ
Jo. an. li. 6º. In epatib⁹ ſol⁹ papa diſpē
ſat. ex̄ ꝺ of. lega. ꝙ trāſlatōʒ. ꝛ ꝺ exceſ.

p̄la. ſicut unire. Sꝫ q̊ ad alia pōt epꝰ.
ex̄ de eta. ⁊ q̄li. preterea. A. Ibi dr̄.
Licꝫ ad regimē ꝑochial' eccl'e nō debe
at aliqs niſi ſubdiacon⁹ ſit ad min⁹ ad
mitti diſpēſatiue tñ in miorib⁹ ordib⁹
ꝯſtituti ꝯſueuerīt aſſumi.dū tales ſint
ꝙ i breui tꝑe poſſint i p̄ſbyteros ordi
nari. B. ⁊.c.tuā. A. Ibi dr̄ ꝙ ꝑpt iſtā
tē ncc̄itatē pōt i abbatē aſſumi etiam
i miorib⁹ ordib⁹ ꝯſtitut⁹. B. De diſpē
ſatiōe epoꝝ uide. i. epꝰ. §. 5°. De di
ſpenſatiōe i legib⁹ ⁊ ꝯſtitutiōib⁹. vide
.i. lex. De diſpenſatione in votis. vi
de. i. votū 5°. De diſpenſatiōe icertoꝝ
vide. i. reſtitutio 6°.

Diuinatio

quid ⁊ q̄t eius ſpēs.
⁊ plura de hac materia vi
de. i. ſortilegiū p̊.

Diuortium.

Sicut po
nit Ray.
diuortiū multipliciter hꝫ fie
ri. Nā aut dirimit mr̄imoniū i totum
ita ꝙ uel vterq3 ꝯiugum ꝯ̄here poteſt
vt in maleficiatis. vel ſaltē alter. vt i
frigidis. aut dirimit in ꝑte. s. q̊ ad mu
tuā ſeruitutē ꝯiugalis debiti ſeu coha
bitatōis. ita tñ ꝙ neuter eoꝝ ꝯ̄here po
teſt: ſicut i his q ſeparātur ꝑpter adul
teriū ꝯmiſſū v'l cā religiōis p⁹ carnalē
copulā. Nā ſi aň copulā carnalē alr̄ cō
iugū fieret religioſus: alter ꝯ̄hē poſſet
vide. i. ipedimētū p̊. §. 2°. A. Idē in ſū.
cō. li°. 4°. ti. 19. i ꝑncipio. B.

¶ Qñ uir petit diuortiū allegās frigi
ditatē ſuā quō ꝓcedet̄? R° ſm̄ Hoſti.
Uir hoc ꝓponēſ dꝫ eē maior ānis. 18. qꝛ
i hoc caſu reputat̄ plena pubertas. Et
ſi qdē mulier h° ipm ꝯfitet̄: dabit̄ a iu
dice tp̄s arbitrariū. vt uni⁹ mēſis aut
trium aut āni ꝑ qd̄ ſimul morentur ⁊
poſtea iurabit uir ſe nō poſſe cognoſcē
mulierē nec moueri ad appetitū coit⁹
A. Nā ſi aliquotiēs moueret̄ lꝫ nō poſ
ſet ꝑficē ñ eēt nālit̄ frigidus: ſꝫ ꝑ male
ficiū ipotēs. vt i ſū. con. li°. 4°. ti. 16. q. 16.
vbi hec oia notāt̄ q̊ B hn̄t. B. Muli
er ꝟo iurabit ꝙ nunq3 aliq̊ mō ꝑcepit
ipm ad h° moueri. ⁊ vtq3 ꝙ diligētiaꝫ
adhibuit ad h°. ⁊ ut̄q3 hēbit ſeptē ꝓpi
q̊s ſeu uicinos bone fame q iurabunt
ſe credē ꝙ illi iurauerunt ueꝝ. ⁊ ſic di
uortiū celebrabit̄: ⁊ mulr̄ nubet i dn̄o
ſꝫ viro mādabit̄ ne aliam ducat. Et ſi
duxerit ⁊ cognouerit: re⁹ ꝑiurii hēbit̄.
⁊ p⁹ mr̄imoniū reparādū erit: ita tñ ꝙ
vxor pōt repellē eū ꝑpt̄ cōmiſſū adul
teriū. ar. 32. q. 1. d̄ bn̄dicto. ⁊. q. 6. nihil ini
qui⁹. Hoc dico niſi vxor qñ fuit ꝯfeſſa
frigiditatē: fuiſſet cōſcia fraudis. qa ſi
hoc fuiſſet ñ poſſꝫ nūc eū repellē. ar. ff.
ad. l. iul'. de adul. ſi vxor. §. iudex. ⁊. §. fi.
Qd̄ ſi mulier negat frigiditatē viri: ⁊
aſſerit ſe ab eo cognitā puto ſtandum
ꝟbo mulieris. qa nō vr̄ ꝙ aſſerēt niſi
veꝝ eēt. eo ꝙ p̄iudiciuꝫ ſibi facēt. s. de
hēndo ipotētē viꝝ. Itē cū rea ſit ⁊ ſi ni
hil ꝓbauerit: abſoluēda ē. vt. 6. q. vlti.
actor. Aliogn multi incurrerēt ꝑiuriū
ut poſſēt ſeꝑari ab vxore. A. Hoc ve
rū niſi forte marit⁹ ꝯuincat mulierē ꝑ
aſpectū corꝑis: vt dr̄ i ſū. con. i dicta. q.
16. B. Si āt mulier diuortiū petat ꝓ
pter frigiditatē viri: ⁊ vir hoc fatet̄ fi
et vt s̄. i ꝓxio. §. ⁊ celebrabit̄ diuortiū.
Sꝫ ſi vir poſtea cū alia ꝯ̄xerit: ambo
ꝯiuges rei ꝑiurii hēbunt̄: ⁊ pnia iniū
cta ad ꝑ̄ora ꝯnubia reuertētur. ut ex̄ d̄
fri. ⁊ male. laudabilē. in fi. Qd̄ ſi vir ne
gat ſe frigidum ⁊ aſſerit ſe cognouiſſe
vxorē ſtandū ē ꝟbo viri: qa caput eſt
mulieriſ. ex̄ de deſpon. impu. ꝯtinebat̄
⁊. 33. q. 1. ſi qs accepit. Niſi forte mlr̄ ꝑ
aſpectū corꝑis ꝓbet ſe ꝟginē. ex̄ de ꝓ
ba. ꝓpoſuiſti. Que ꝓbatio dꝫ caute fie
ri ꝑ duas v'l ꝑ plēs matrōas honeſtas
⁊ d̄ hoc peritas. ex̄ de fri. ⁊ male. c. fi. ff.
d̄ ven. iſpi. l. 1. qa hec res occulta ē. ⁊ qa
man⁹ ⁊ oculus obſtetricū qñꝫ i h° falli
tur. 27. q. 1. nec aliq̄. Sꝫ ſi mulier non al
legaret frigiditatē viri. ſed poti⁹ dicēt
eū ſectū ſeu caſtratū fuiſſe ſiue defcm̄
mēbri patiētē anq3 eā cognoſcēt. ⁊ ſic
diuortiū petēt. vir ꝟo hoc negaret. cer
te nō oꝫ ſtare dcō viri eo ꝙ ꝓbari poſ
ſet ꝑ aſpectū. A. Predicta etiā notāt̄

i dicta.q.16.in sũ.cõ.li.º 4.º ti.16. B.
¶ Quid si p vir̄ vel mulierē petatur
diuortiũ ppt̄ artitudinē mulier̄is. R̄.º
Uocabūt matrōe fide digne atq̄ pite
ꝛ iurabūt q̄ diligēter igrēt ꝛ referent
an sit arta: ꝛ an possit fieri mr̄.ꝛ si dixe
rit q̄ nō sit arta ñ pcedet ad diuortiũ.
si aũt dixerit q̄ sit arta: ꝛ q̄ ñ possit fiēi
mr̄.icōtinēti pt diuortiũ fiēi: ꝛ dabit vi
ro lnia ꝯhēdi cũ alia.s3 mulieri ꝯtinen
tia indicet.vt ex̄ de fri.ꝛ male.fraterni
tat]. p̄ rñso.Si tñ p⁹ diuortiũ mulier in
ueniat q̄ possit h⁹mōi seras reserare:
repabit pmũ mr̄imoniũ. qđ ver̄ fuit
ēt si vir accepit aliā. ar. in p̄dcō.c. frni
tatis. A. Ibi videt casus expssus qñ p̄
or vir erat sil̄is illi q̄ apuit. Si aũt a p̄
ori viro ppter disparitatē nō poſſat co
gnosci sine ḡui periculo nō ē ei redden
da: l3 p ꝯsuetudinē secūdi reddita sit
apta p̄. vt notat.glo.i dcō.c.fratnitatis.
sup v̄bo sil̄i. Con.Hos.ut i sũ.con.li.º 4.º
ti.16.q.5.l3 ibi referāt diuerse alie opio
nes dicētiũ mulierē debē restitui p̄. q̄
possũt itelligi qñ p̄mus erat vel dubi
tat vtrũ sit sil̄is 2.º Sec⁹ si cōstet q̄ p
pter disparitatē psone a p̄ nō possat co
gnosci: vt dictũ est. Et de hac mā dicit
lati⁹.i.impedimētũ.15.º B.
¶ Quid si petat diuortiũ ppt̄ malefi
ciũ.vt qa vir pōt cognoscere alias ꝛ ñ
vxorē. R̄.º Debēt p̄ ꝯfiteri ne forte h⁹
ꝯtigat ppter aliqđ pctm̄ eor̄.33.q.1.si p
sortarias.ꝛ sub recepto sacro iniūgat
eis ut sil̄ cohabitēt ꝛ bona fide operaꝫ
dent ad debitũ carnale.ꝛ sic p triēniũ
sil̄ babitabũt. A .nisi forte iā bitaue
rit.tūc ñ videt necessariũ dari triēniũ
s3 aliqs ali⁹ termin⁹ arbitrarius ad cō
sitēdũ.ꝛ alia debita remedia adhiben
da .dcō.c.si p sortarias.ꝛ ex̄ de fri.ꝛ ma
le.c.fi. B .Quo pacto iter̄ accedēt ad
epm̄ iurātes q̄ sicut pmiserāt fecerũt
ꝛ nō potuerũt ꝯiūgi: ꝛ tūc adiuncto sa
cramēto ppiquor̄: vt dictũ ē.§.2.º cele
brabit diuortiũ: ꝛ dabit vtriq̄ lnia cō
trahēdi.ex̄ de fri.ꝛ malefi.c.vlt]. ꝛ i di
cto.c.si per sortarias.

¶ S3 q̄lr̄ itelligēda ē p̄dicta cohabita
tio triēnii. R̄.º Sufficit q̄ p maiorem
ptē āni cohabitēt.ꝛ q̄ bona fide opaꝫ
dent.ar.ff.de aq̄ coti. ꝛ esti.l.i.§. duo. ꝛ
.§.qđ aũt. Qđ si infirmitate vel alio
casu ipediat vr̄ tēpus restituēdũ.ff.de
iti.actuq̄ p̄ri.l.i.§.2.º ꝛ se. A. Hoc fuit di
ctũ Hosti.vt p3 in sũ.con.lib.º 4.º ti.16.
.q.17. Tñ i.c.fi.ex̄ de fri. ꝛ male. dicit q̄
debēt cohabitare p ꝯtinuũ triēnium.
Ubi etiā dicit glo.sil̄r q̄ p trienniũ de
bēt cohitare qñ ppter frigiditatē peti
tur diuortiũ. S3 h⁹ ē ver̄ si frigiditas
p̄us pbari nō possit: vt expsse dr̄ eo.ti.
.c.laudabilem. B.
¶ Quid si alter ꝯiugũ nō vult cohita
re. R̄.º Dicas excōicādũ p quē stabit ꝛ
cautionē idoneā exigēdam vt cohabi
tent.ar.ex̄ vt lite non cōtes. qm̄.§.vlt].
vel distringat p curiā secularē.ex̄ đ iu
di.cũ nō ab hoie. Idē fiat si cohabitēt
ꝛ nō attētant. A . Idē i sũ. con.eo.ti.q.
18.ƀm Hosti.ꝛ glo. Ray. B.
¶ Quid si ecclia decepta p aliq̄s falsas
pbatōes ul h⁹mōi celebrat diuortiuꝫ
ꝛ postea vir fact⁹ ē sacerdos.dcinde cō
pertũ ē q̄ ecclia fuit decepta. nunqd
iste sacerdos restituet vxori eũ repetē
ti. R̄.º ƀm Ray. Si nō pōt induci ad cō
tinētiā fiat ut dr̄.i. mr̄imoniũ.8.º §.14.º
q̄ icipit.qd si p⁹ latā. A .8.q̄ restituet.
qa etiā monach⁹ restituēt sibi: ꝛ tene
bit iste debitũ reddē vxori petēti: sed
nō d3 exigē. qa q̄tũ in se ē solēnizauit
votũ.ut ꝛ no. i sũ.cō.li.º 4.º ti.19.q.4. B.
At si posito p̄dcō casu mlr̄ qdē nō repe
tat vir̄. nūqd vir poterit vxorē repete
re. R̄.º ƀm Guil. Nō.qa vir p sacri ordi
nis susceptōeꝫ p̄iudicauit sibi. A . Idē
in sũ.con.eo.ti.q.5. B.
¶ Pone q̄ mulier credēs diuortiũ iu
ste celebratũ ingressa ē mōasteriũ. an
cōpta v̄itate de iniusto diuortio poterit
virũ repetē iā i sacris ordinatũ vel fa
ctũ monachũ. R̄.º ƀm Guil. Non. qa
falsa cā ñ ipedit votũ monachat⁹. ar.
ex̄ de voto.magne.ꝛ de conuer. coniu.
ex pte. A. Idē in sũ. con.eo.ti.q.6. B.

¶ Pone ꝙ duo frẽs duxerũt duas soro
res seu ꝯsanguineas ⁊ int̃ alterũ ⁊ uxo
rẽ fert̃ diuortiũ sñia ꝓpter ꝯsanguita
tẽ: querit̃ utrũ alter debeat ꝑpt̃ hͦ se
pari ab uxore sua. Rͦ ſm Ray. Nõ. qꝛ
res inter alios acta aliis nõ ꝑiudicat.
ex̃ de fide istru. int̃ dilectos. Sꝫ q̃tũ ad
carnis copulã distiguo. q̃a si alter cõiu
gũ scit eẽ ipedimẽtũ int̃ se ⁊ uxorẽ nõ
exigat debituꝫ neqꝫ reddat. Si ꝟo cre
dat ex cã probabili: reddat sꝫ ñ exigat
Si aũt cr̃dat ex aliq̃ cã temeraria red
dat. ⁊ si põt dimittat erroneã ꝯsciaꝫ. et
sic exigat. ex̃ de sen. excõi. inquisitioni
A. Cõ. ꝑdict] Tho. ⁊ Pe. ut in sũ. con.
liͦ. 4ͦ. ti. 21. q. 2. B

¶ Utrũ uir ⁊ uxor i cã diuortii iudicãdi
sint pit̃. Rͦ ſꝫ Tho. ⁊ Pe. Ad paria iu
dicãtur. q̃a sicut lꝫ uiro dimittẽ uxorẽ
ob cãm fornicatõis: ita licet uxori uiꝝ
dimittere. 32. q. 1. si qs uxorẽ.

¶ Post latam sñiam diuortii ⁊ sepato
thoro ꝓpter adultẽiũ uxoris si uir for
nicet̃ nũq̃d mulier poteẽit uirũ repetẽ
Rͦ ſm Ray. Judex ex officio suo dꝫ ui
rũ cogẽ redire ad uxorẽ suã. ar. ex̃ ð iu
re iur] tua nos. ⁊ ex̃ de diuor. ex litteris
Jdẽ Tho. ⁊ uide hũc casũ. ĩ. mr̃imoniũ
8. §. 15. q̃ incipit. Pone ꝙ lata. De mã
diuortii multa hr̃i pñt ex ipedimentis
matrimonii uið. ĩ. ipedimẽtum. Diuor
tio facto apud quẽ filius nutriri dẽat
uide. ĩ. filius. §. 3ͦ.

D Octor uel docere uide i
fra magister. ⁊ su
pra discere.

D Olus Quid ẽ dolus aut
lata culpa. ⁊ hꝰ mo
di? Rͦ ſm Hosti. Dolus ẽ isi
diosa machinatio: ut si cõmodatarius
surripi fecit rẽ cõmodatã. ff. de dolo. l.
i. Lata cl̃pa ẽ ñ itl̃ligẽ qð oẽs itelligũt
l̃sciũt ut si ꝯmodatariꝰ dimisit rẽ ꝯmo
datã i platea ⁊ fueẽit ablata ⁊ ipẽ dicat
ꝙ ñ credebat ꝙ acciperet̃. Leuis culpa
ẽ desidia siue negligẽtia. ut isti. q. mo.
re ꝯtrahit̃ ob. §. ꝑ. ut si cõmodatarius
reposuit rẽ cõmodatã in camera sua:
⁊ recessit relicto ostio apto. Leuissima
culpa ẽ q̃ aliq̊ mõ põt ꝓuideri. ff. ad. l.
aq. l. si putator. ⁊ 50. dis. hi. qui arboreꝫ
ut si cõmodatarius rẽ quideꝫ in archa
reposuit sꝫ nõ firmauit. A. s. cũ claue
ut in loco de q̊ stati. B. Qð si fecisset
fur nõ surripuisset. Casus fortuitꝰ ẽ q̃
nullatenus põt ꝓuideri. sicut incẽdiũ
ruina: naufragiũ: rapia. ut. C. cõmo. l. i.
A. Jdẽ in sũ. cõ. li. 2ͦ. ti. 6. q. 22. B

Dolꝰ i aliq̊ ꝯ̃ctu dupliciť interuenit.
Nã qñqꝫ dat cãm ꝯtractui. puta dolo
te induxi ut uẽderes qð alias nõ eras
uẽditurus. ⁊ tũc nõ tenet ꝯ̃ctus. ff. ð do
lo. l. elegãter. 12. q. 2. q̃squis eps. in fine.
Qñqꝫ dolꝰ icidit i ꝯ̃ctu. ut q̃a eras uen
diturus: sꝫ per dolũ te induxi ut mino
ri ꝑcio uẽderes: ⁊ tũc tenet quidẽ ꝯtra
ctus sꝫ satisfaciẽdũ ẽ ð dolo. ut. ff. ð ac.
emp. ⁊ uen. l. Julianꝰ. Et no. hꝫ ꝙ ẽptor
bone fidei nõ tenet̃ ð dolo mediatoris
sꝫ ipse mediator. ut in ꝑ. l. eleganter. et
ff. de ꝓsenetis. l. 2. ⁊ 3. nisi in subsidium
qñ. s. mediator deficẽt ul̃ nõ posset. ut i
dcã. l. eleganter. A. Meliꝰ facit. l. fi. ff.
ð eo ꝑ quẽ fac. erit. ubi dr̃ ꝙ qñ dolosꝰ
nõ ẽ soluẽdo nõ ẽ equũ ꝙ qs lucretur
ex dolo alieno cũ dãno alteriꝰ. ⁊ oia ꝑ
dicta notãt̃ etiaꝫ in sũ. cõ. liͦ. 2ͦ. ti. 8. q. 8.
ſm Gof. ⁊ Hosti. ubi ẽt ponit̃ quod sta
tim sequit̃. B. Jtẽ no. ſm guil. ꝙ i mo
nachatu ⁊ mr̃imonio etiã si dolus det
cãm contractui nihilominꝰ tenet. qui
dolũ allegat dolũ ꝓbare debet. ut hẽs
ĩ. locatio. §. 6ͦ. in fi.

D Omicilium Quando
dicat̃ qs
trãsferre domiciliũ ita ꝙ fac
tus sit de iurisditõe alterius? Rͦ scðꝫ
Hosti. Puto ꝙ ſm ius canonicũ q̃ci
to ad aliã prochiã transit ⁊ hospitiuꝫ
constituit explicãdo sarcinulas suas:
⁊ se in ip̃o recipit aio remanẽdi statiꝫ
fit prochianꝰ illiꝰ. ex̃ de prochiis. c. ul.
⁊ ex̃ de decimis. ad apl̃ice. A. Jdeꝫ in
sũ. cõ. li. ꝑ. ti. 16. q. 13. B

D Ominica dies Dies
domi

cũ cõstat inẽ sũmas ꝛ ꝑcipuas festiui tates ↄtineri Exo.20. Memẽto ut diez sabbati sanctifices. Dñicam.n. colẽ de bem⁹ ꝓpter honorẽ ꝛ gaudiũ resurrectõis dñice. de ↄse. dis.3.c.sabbato. Nulla operatio i illa scã die agaẽ: nisi tm̃ hymnis ꝛ psalmis ꝛ cãticis spũalibus dies illa trãsigaẽ. de cõse. di.3. ieiunia. Itẽ tãta est excellẽtia h⁹ diei ꝙ i nullo alio die põt eps̃ ↄsecrari. dis.75. ꝙ die dñico. ubi ẽt subdiẽ. ꝙ qcqd insigne a deo ẽ ↄstitutũ in terris: in h⁹ diei dignitate gestũ ẽ. In hac mundus sũpsit exordiũ. In hac ꝑ resurrectõez ꝛ mors interitũ ꝛ uita accepit ꝑncipiũ. A. Hec fuerũt dicta Ray. ut pꝫ in sũ. ↄfes. li. ꝑ. ti.12.q.3. B.

¶ Utꝝ obƀuatio diei dñice succedat loco diei sabbati. Rº ẜm Tho. scđa scđe q.122. Non succedit ex ui ꝑcepti: sed ex ↄstitutõe ecclesie: ꝛ ex cõstitutione populi xp̃iani. Ideo nõ est ita arta ꝓhibitio operãdi in die dñico sicut fuit ĩ die sabbati: sed q̃dam opa ↄceduntẽ q̃ die sabbati ꝓhibebanẽ: sic̃ decoctio ciboꝝ ꝛ alia h⁹ mõi. de ↄse. dis.3. ꝑuenit. in fi. Et i qbusdã opib⁹ ꝓhibitis facilius dispẽsaẽ in noua q̃ȝ in ueteri lege. Quin ẽt ẜꝫ Hosti. in sabbat͡ maxie opari debem⁹ ne uideamur iudaizare. A. Idẽ in sũ. cõ li.º ꝑ. ti.12.q.6. Arẽ gº ꝙ dñica nec aliqđ festũ hodie sit ex ꝑcepto diuino. ꝛ sic uacat tertiũ ꝑceptũ decalogi. Memẽto. ꝛc̃. Sꝫ poti⁹ dicẽdũ est ꝙ non uacat. Nã lꝫ eẽt q̊ ad spãlẽ diẽ sabbati cerimoniale: est tñ morale q̃ȝtuꝫ ad hº ꝙ aliqs dies hebdomađ đputeẽ ad diuinũ cultũ ẜm Nicolaũ de Lira sup.20. caº. Exo. ꝛ alios theologos. Uñ ꝛ ↄueniens ualde fuit: ut sicut añ xp̃i aduẽtũ cum uacabat gr̃a deputat⁹ fuerat ad festãdũ dies uacatõis qñ de⁹ cessauit opari ita ꝛ post aduẽtũ xp̃i ꝛ in tp̃e quo dñs opat⁹ ẽ salutẽ nr̃aꝫ đputareẽ dies magnifice opatõis. Et lꝫ scriptura nõ đclarauerit exp̃sse qs sit dies tñ satis đclarauit tacite ꝛ sufficienẽ demõstrando maĝlia opa q̃ fecit dñica die. In illa.n. ĩchoauit mũdũ Gen.ꝑ. Xp̃s resurrexit a mortuis. de ↄse. di.3. sabbato. In eo spũs scũs dat⁹ ẽ ap̃lis. ꝛ breuiẽ qcqd insigne ẽ ↄstitutũ a deo: i h⁹ diei dignitate ẽ gestũ.75. di.c. ꝙ die dñico. Itaq̃ȝ ecclesia ñ statuit hũc diẽ ut ex se: ẜꝫ potius ex auctoritate diuĩe scripture: ita ꝙ ↄuenienẽ a deo dr̃ statut⁹. Jđ ẽt eccl̃ia in.c. licet. ex̃ de feriis. dicit ꝙ ẽt scriptura noui testi ꝑcipit diẽ septimũ. Claret aũt: qꝛ hoc nõ põt intelligi đ sabbato de ↄse. di.3. ꝑuenit. gº itelligiẽ de dñico. dcõ.c. ꝙ die dñico. Et ita dies dñicus q hodie subrogat⁹ ẽ loco sabbati ꝑcipiẽ ex lege diuina. Qui aũt dicẽ uidẽtur ꝙ ñ sit ex lege diuina pñt itelligi q̊ ad exp̃ssã declarationẽ: qꝛ nõ ꝑcepit exp̃sse ẜꝫ tacite ꝛ sufficienẽ: ut ꝑostẽsuꝫ ẽ. Et si dñica diuina lege ꝑcipiẽ: mltõ mag͡ festiuitates maiores dñica quas enumẽat glo. i dcõ.c. licet de feriis. videlꝫ natiuitatẽ dñi. epiphaniã. pasca resurrectõis ascẽsionẽ dñi. ꝛ penthecosten. Põt addi ꝛ dies uener͡ scã: uidelꝫ dies ꝓꝑus passionis. qꝛ mltõ plus ꝓfuit ꝓ nobis mori q̃ȝ nasci. ꝛ mai⁹ opus nõ reꝑitur de⁹ fecisse q̃ȝ qđ illa die fecit tãtã i semetiꝑo ꝓ nobis recipiẽdo passionẽ. Et qꝛ ẽt sup ope illius diei fũdaẽ salus totius mũdi sine q̃ oẽs alie festiuitates frustratorie forẽt. Itẽ qđ dictũ ẽ nõ eẽ hodie ita artã obseruãtiã dñice sic̃ oli sabbati dꝫ intelligi ueꝝ q̊ ad cerimõialia: sicut erat nõ ãbulare ultra unũ miliare in sabbato. Act͡. ꝑ. ul͡ qd sile. q̃ i se ↄtinebãt poti⁹ figurã futuroꝝ q̃ȝ aliud Quoꝑbo ad moralia: uidelꝫ ut intẽdaẽ diuinis obsequiis ꝛ ad dei honorẽ ꝛ nostrã salutẽ ꝑtinẽtib⁹ artius nũc obligamur q̃ȝ oli ex ueti testõ. cũ nouũ testamẽtũ maiorẽ r̃qrat iusticiã. Math.5º ibi. Nisi abundauerit iusticia ur̃a. ꝛc̃. Uñ Aug⁹ i quodã ẜmone dicit. Super hec oia ꝓtestamur ut oẽs dies dñicos ad eccl̃iaꝫ ueniat͡ ut diligẽti⁹ scripẽas q̃ ibi legũẽ audiat͡. ꝛ iꝑo die scõ pausationẽ hẽat͡. Si.n. ifelices iudei i tanta deuotione celebrant sabbatum ut in

eo nulla opera terrena exerceant: q̃to
magis xp̄iani in die dn̄ico soli deo va
care uel deprecari p aie salute debēt et
ad ecctiaȝ puenire. B. De mā dn̄ice
z aliaꝝ feriaꝝ.i.festoꝝ: vide.ī.ferie.

DOminus tempo
ralis aliq̃ꝝ. De q̄stis z talliis
q̄s dn̄i t̄pales a subditis exigunt. vide
.ī.tallia.

¶ An i aliqb' casib' possit dn̄s a subdi
tis exigē ultra ɔsuetū uł cōe statutuȝ?
R. ɓm Ray. z Hosti. Pōt. Et p̄ gdē p
defēsione t̄re sue. Ad h°.n.tenetur oēs
nō solū ō reb' ȝ ēt laborare corꝑalit
vt sic seipos saluēt.23.q.3.fortitudo.ex̄
de imu.eccle.puenit. Itē si ult dn̄s ire i
exercitū indictū ab ecctia uł p̄ncipe ɔ̄
hēticos uł paganos. nec sufficit ad ex
pēsas: pōt a subditis petē moderatuȝ
auxiliū. Itē si i bello ex pte sua iusto
fuit capt' ab hostib' nec sufficit se redi
mere absq; gui dāno. Itē si vlt ire ad
p̄ncipē p obtinēdo p̄uilegio ptectiōis
spāl' p se z subditis. z nō pōt ɔmode ex
pēsas ad h°nccias facē. z si aliq̃ alia si
mił cā emergat. puta qn̄ maritat filiā.
Nam acqrit sibi affines z amicos. aut
qn̄ fac̄ filiū militē: aut accipit qd̄ erat
feudū suū: vł nouū feudū acqrit. A.
Hec exēpla fuerūt glo. Ray. addētis:
ꝙ cū talia uideātur respicē ɔmodum
subditoꝝ: nō credo ꝙ dānādi sint q ta
lia recipiūt vbi ɔstitutū vł ɔsuetū est.
dū tn̄ nō recipiāt ultra q̃ ɔstitutū vel
ɔsuetū ē. Et si aliqd̄ ɔsuetū ē z ad arbi
triū exigi ɔsueuit cū moderamine exi
gat̄. Con. ēt tā cū Ray. q̃ cū glo. i p̄dcis
cāis Ul. Con. ēt Tho. i genē z Hosti. ad
dēs qd̄ statiȝ seq̄t de refectōe viaꝝ et
pōtiū z ō paupatōe ex iusta cā: subdēs
Sec' si egēt dn̄s ex cā iiusta. vt i sū. cō.
li°.2°.ti.5°.q.35. B. vł ad refectōem pon
tiū z uiaꝝ. vł qn̄ sine culpa depaupat'
ē uel obligat'. dū tn̄ sp moderate z nō
ad guamē exigat.10.q.3.vnio.circa me
diū. ex̄ de cē. cū ap̄ls. §. p̄hibem'.22.q.
5.de forma fidelitatis. Qd̄ si gd p̄lati

ipendant legato uł aliis maiorib'. vel
de plus ppt̄ h° a subditis magis extor
queāt q̃ ipendāt: tenēt̄ extorta restitu
ere z tātūdē pauperib' erogare. Supi
or ēt cui fuerit de h° q̄rela deposita si
i hoc negligēs fuerit canonice subiace
at vltōi. ex̄ ō īmu. eccle. ga plerīq;. Qn̄
ꝟo dn̄s sine iusta cā extorquet a subdi
tis tenet̄ ad restitutōem ɓm Ray. vn̄
si uelit ludē uł ultra uires suas ad ua
nitatē expēdē: vł si i bello quod ex pte
sua iiustū erat cogat̄ se redimē: tūc si
gd p eū uł ei' officiales a subditis exa
ctū ē z ad dominos ip̄os puenit tenet̄
restituere illis a qb' exactū est. si sciū
tur. alr̄ in pias cās uł in vtilitatē cōem.
Si aūt ad eos nō puenit: nihilominus
debēt officiales suos ad restitutōeȝ cō
pellere z eos punire. Con. Tho. in ep̄la
q̄dā ad ducissam Lotringie z Barban
tis. A. Idē i sū. con. eo. ti. q.36. B.
Quid si subditi hn̄t vsuariū i aliquo
nemore z dn̄s aufert eis: nun gd tenet̄
ad restitutōem. aut si ali' abstulit eis
aligd: nūgd sufficit si satisfaciat dn̄o il
loꝝ? R. ɓm Guił. Tales subditi si ita st̄
ɓui ꝙ nihil hēant p̄priū: sed peculiū si
qd̄ hn̄t ē in ptāte dn̄i ut reuocet̄ qn̄ uo
luerit. z ip̄m usuariū hn̄t p peculio do
minus pōt reuocare. Itē etiā de dānis
eis illatis ab alio sufficit satisfieri dn̄o
Si aūt tales subditi sūt ꝙ nihilomin'
hēnt res suas p̄prias: tūc nec dn̄s pōt
eis anferre vsuariū nec de dānis eis il
latis pōt dn̄o satisfieri. A. etiā si eēnt
tales subditi ꝙ eoꝝ dn̄s posset de con
suetudine quātū z qn̄ ułt de bonis eo
rū cape: qz in talib' restringēda ē h' i
abusio z extorsio poti' q̃ laxāda ȝ eū
dē Guił. vt i sū. con. li°.2°.ti.5.q.42. B.
De talliis z gabellis z pedagiis q̄s z q̄
dn̄i siue cōitates qn̄z exigūt vide.ī.pe
dagiū. z.ī.tallia.

DOnatio p°. inter uiuos
qd sit? R°
ȝ Hosti. Est licite rei nll'o iur̄
cogente mera liberalitate facta coll'o.
A. Idē in sū. con. li°. p̄.ti.15.q.72. B.

¶ Quis pōt donare? R° ꝯm Hosti. Do
nare pōt pr̄familias ⁊ dñs rei. Non g°
seruus: nō filiusfamilias. ff. eo. l. filius.
Itē nō minoꝛ. 25. ānis. C. si maioꝛ fac. ra.
ha. l. vlt. Et multo min⁹ pupillus q ali
enare nihil pōt sine tutoꝛis auctoꝛita
te. ff. de acqr. re. do. l. pupillus. Itē nec
monach⁹ ul' ꝯuersus. 54. di. abbati. De
cler. an possint donare hr̄. i. §. pl't. Item
nō pōt donare q nō ē ꝯpos mētis. vt fu
riosus: nec ꝓdig⁹. ff. de cura. fu. l. Julia
n⁹. Sꝫ nec is cui alienatio ꝑ legē inṫdi
cta ē: vt qꝛ ꝯmisit crimē lese maiestat.
C. ad. l. iul'. ma. l. ult. vl' hētic⁹ ē. C. de he
reticis. l. manicheos. A. Ibi solū dr̄ ꝺ
qbusdā hēticis. Sꝫ eo. ti. l. gazaros. dr̄
de oībus. Nō tn̄ fit executio hui⁹ sn̄ie
nisi fuerit ꝑ eccl'iasticos iudices hētici
iudicial'r ꝓnūciati. vt in. c. cū scdm: de
hēticis li°. 6°. B. Itē nec ꝯdēnat⁹ ꝺ pu
blico crimīe. lꝫ an̄ sn̄iaꝫ donare posset
. ff. eo. l. p⁹ ꝯtractū. ⁊. l. donatōes. §. vlti.
A. Idē in sū. con. li°. p. ti. 15. q. 73. Pōt ēt
filiusfamilias aliqn̄ donare: vt in dcā
. l. filius. ff. de dona. vbi dr̄. Filiusfamili
as donare nō pōt nec si liberā peculii
administratōem hēat nisi iusta rōne
mot⁹ donet: vl' nisi expꝛesse ei sit ꝯces
sum donare: vl' nisi ex ꝑsona h° colliga
tur. vt si ē fili⁹ senatoꝛis ul' alic⁹ alteri⁹
dignitat. Tūc. n. nisi filio spāl'r donan
di facultas adimat ꝯcessisse vr̄ dū ei li
berā dat peculii administratōem. Pōt
ēt donare ꝺ castrēsi ul' q̄si castrensi pe
culio inṫ uiuos ⁊ moꝛt. cā. cū de eo ēt
testi factōem hēat. Et exceptis his ca
sibus filiusfa. nō pōt donare. Et si cui
ꝑmissū est dōare nisi spāl'r etiā moꝛtis
cā fuerit donare ꝑmissum nō pōt moꝛ
tis cā donare. hec ibi. B.

¶ Cui possit donari? R° ꝯm Hosti. Cui
libꝫ nisi ꝑ legē ꝓhibeaṫ: siue sit pn̄s si
ue sit absēs. not⁹ ul' ignot⁹. Itē pr̄fa. ⁊
filiofa. dico ex̄neo. Nam filiofa. suo q̄
diu ē in ptāte pr̄is nō valꝫ facta dona
tio: sed ꝯualescit ꝑ emācipatōem. C. e.
. l. sine. A. Hoc veꝝ ē nisi fuerit reuo
cata: vt in dicta. l. sine. B. vide. i. §. an̄
pl't. Itē nec inter uiꝝ ⁊ vxoꝛē valet. vi
de. i. §. 6°. 7°. ⁊ 8°. Itē nec miles pōt dona
re meretrici. C. de dona. inṫ uiꝝ ⁊ vxo
rē. l. si āc illā. A. Idē i sū. con. li°. p. ti. 15.
. q. 73. B. Immo ēt qlibet ꝓhibetur
donare meretrici. 86. di. q uenatoꝛibus
Si tn̄ donaui repetere nō possū: ut ibi
no. A. qa in pari cā turpitudinis poti
oꝛ ē ꝯditio possidētis. ff. de ꝯdi. ob tur.
cau. l. si ob turpē. §. poꝛꝛo. Fallit in mi
lite q pōt reuocare donatōem quaꝫ fe
cit focarie. Et si talis ꝓhibitio donādi
ē erga milites terrenos: foꝛtius erga
cl'icos ꝯm Hosti. ut in dicta. q. 73. B.
De dādo siue donādo adulatoꝛibus vi
de s. adulatō. §. fi. De dādo histrionib⁹
vide. i. histrio. A. Aduertēdū etiā q
nō pōt donari iudicibus siue rectoꝛib⁹
qb⁹ certū salariū ꝯstitutū ē. Al'. puniṫ
dās ⁊ r̄cipiēs. ut. l. fi. C. ad. l. iul'. repe. nisi
esculētū uel poculētū mera libalitate
oblatū: qd paucis dieb⁹ ꝯsumi possit.
extra de rescrip. c. statutum. §. insuper
li°. 6°. B.

¶ Donatio multis de cāis reuocari pōt
p̄cipue modis illis qb⁹ libert⁹ sit ꝯu⁹
vide. i. libertus. §. 2°.

¶ Utꝝ donatio facta sub ꝯditōe sit idē
qd facta sub mō. R°. Nō. Nā illa q̄ fit
sub ꝯditōe. puta si tale qd fiat ul' sit nō
tenet nisi exn̄te ꝯditōe. sed illa q̄ fit sb
mō puto ut tale qd fiat stati tenet: sed
nō extāte illo pōt reuocari. C. de dona.
sub mō. l. i. ⁊. 2. A. In his legib⁹ dr̄ solū
de donatōe sub mō. Sꝫ eo. ti. l. fi. diciṫ
de donatōe sub ꝯditōe. B. Et idē dicē
dū est de vēditōib⁹ ⁊ huiusmōi ꝯctib⁹
Et vide de hoc infra matrimonium. 5°
et 6°.

¶ An ꝯiuges sibi inuicē donare possint
R° q nō. Nec ualet donatio. qn poti⁹
ꝓhibita ē tā iure canonico q̄ ciuili. ex̄
eo. donatio. ⁊. ff. eo. l. i. nisi in certis casi
bus q̄s hēs in se. §. H⁹ aūt ꝓhibitiōis
sūt. 4. cāe. Prima ē ne ꝓpter amoꝛeꝫ
alṫ ꝯiugū n̄ obtēperādo dōatōib⁹ faci
liter spoliareṫ. ff. eo. l. i. A. Hoc auteꝫ
receptū est ne mutuo amoꝛe inuicē se

ſpoliarēt donatoīb⁹ nō obtēperātes: ſꝫ
ꝓfuſa erga ſe facltate agētes. B. Se
cūda ne melioꝛ in pauꝑtatē incidēt: ⁊
ꝯterioꝛ ditioꝛ fiēt. ff. e. l. 3. Tertia ne foꝛ
te ꝯiuges intēti ad acq̄rēdū ſibi ꝑ dōa
tōeſ: nō eēnt ſtudioſi libos hn̄di ul̄ edu
cādi. ff. eo. l. 2. Quarta ne amoꝛ honeſt⁹
⁊ ꝯbiti exhitō q̄ ꝯbēt eē it̄ ꝯiuges p̄cio
ꝯciliari uiderēt. ff. eo. l. 3. Et ſic int̄ eos
donatio nō ualet etiaꝫ ſi fiat ꝑ intꝑoſi
tā ꝑſonā. ff. eo. l. ſi ſponſus. §. gnāl̄r. A.
Hic. §. nō uidet̄ hēri in hac. l. ſed h° di
ctū ꝓbat̄ bn̄ ea. l. in p̄ncipio. B. Nec
ualet inter eos remiſſio alicui⁹ debiti
aut aſſignatio cuiuſcūq; debitoꝛis. qa
hec oīa donatōes ſūt. A. Hec ꝓbant̄
in dcā. l. ſi ſpōſus: ubi ēt hēt̄ i p̄ncipio:
ꝙ donatio int̄ ſpōſuꝫ ⁊ ſpōſaꝫ ualet. ⁊
no. ēt i ſū. con. li. ° p̄. ti. 15. q. 76. B.

¶ Sūt tn̄ caſus q̄bus donatio int̄ ꝯiu
ges ualꝫ. Et p̄° q̄dē ſi is q̄ donauit ꝑmā
ſit i eadē uolūtate uſq; ad moꝛtē. Naꝫ
h⁹mōi donatio moꝛte donatoꝛ ꝯuale
ſcit. ex̄ eo. donatio. Itē ualꝫ donatio ſi
alt̄ nō fit inde pauꝑioꝛ: lꝫ alt̄ fiat deti
oꝛ: ut ſi marit⁹ hēs ab aliq̄ īſtitut⁹ non
adeat ut uxoꝛi ſubſtitute locū faciat.
Itē eodē mō ualꝫ ſi alt̄ n̄ fiat ditioꝛ: lꝫ
alt̄ fiat ide pauꝑioꝛ: ut ſi uir donauit
uxoꝛi ad emēdū unguēta ⁊ h⁹mōi: ut i
dcō. c. donatio. ⁊ ff. eo. cū h̄ ſtatus. A.
Meli⁹ ut̄ facē eo. ti. l. ſi ſpōſus. §. plt̄. et
§. fi. ⁊ l. ſe. B. Sꝫ ⁊ donatio iter ſpōſū
⁊ ſpōſaꝫ ualet: ut ī dcā. l. cū h̄ ſtat⁹.

¶ Quib⁹ mōis donatio facta int̄ uiꝝ ⁊
uxoꝛē reuocat̄? R.° Primo q̄dē reuoca
tur expꝛeſſe per pniam. ff. eo. cum hic
ſtatus. §. p̄°. A. Et ibi pꝫ ꝙ dꝫ attēdi ſu
pꝛema ſiue ultima uoluntas qn̄ pl̄ies
mutāt intētōem. B. Item reuocat̄ ſi
res donata ꝑ donatoꝛē alienet̄. C. eo. l.
ſi marit⁹. A. Ibi h° nō ꝓbat̄. ſꝫ i dcā. l.
cū h̄ ſtat⁹. §. ſi marit⁹. Ubi pꝫ ꝙ nō ſo
lū alienādo ut̄ tacite reuocare dōatio
nē: ſꝫ ēt pignoꝛi obligādo: niſi exp̄ſſe
aliō oñdat̄. B. Itē ſi p̄moꝛiat̄ ille qui
donatōem accepit. ex̄ eo. donatio. Iteꝫ
ſi diuoꝛtiū fiat: ut i dcā. l. cū h̄ ſtat⁹. §.
diuoꝛtiū. A. Et ibi pꝫ ꝙ h° ueꝝ eſt qn̄
diuoꝛtiū fit ex diſplicētia. Sec⁹ ſi fiēt
cū bona grā: ut ſi fieret cā religionis.
Itē ſec⁹ ſi p⁹ diuoꝛtiū mrīmoniū rſtau
rat̄. ut ibi B. Itē cū ſocer nūciū diuoꝛ
tii mittit nurui cui dōauerat. ut i ea. l.
cū h̄ ſtat⁹. §. ſi ſocer. A. Oīa q̄ habent̄
i h°. §. fuerūt dcā Hoff. ut pꝫ in ſū. con.
li.° p̄. ti. 15. q. 77. Et p̄dcā non ſolum obti
nēt int̄ uiꝝ ⁊ uxoꝛē: ſꝫ ēt int̄ ſoceꝝ ⁊ ge
neꝝ ſeu nuꝝ. ⁊ int̄ ꝯſoceros q̄ copl̄atos
in mrīmonio in ꝑtāte hēnt dcā. l. cuꝫ h̄
ſtat⁹. §. oro. B.

¶ Pr̄ ⁊ fili⁹ q̄ ē in ei⁹ ꝑtāte ſibi donare
nō pn̄t: eo ꝙ pr̄ ⁊ fili⁹ q̄ſi una ſūt ꝑſōa.
C. de impu. ⁊ aliis ſubſtitut. l. l. ult. Fal
lit tn̄ i dote ⁊ dōatōe ꝓpt̄ nuptias: quā
pr̄ filio ⁊ filie donare pōt. Itē fallit cū
filiofami. eūti in caſtra: pr̄ dōat mobi
lia. Itē ualꝫ ſi pr̄ remittat filio uſufru
ctū quē hꝫ i reb⁹ illi⁹ aduēticiis. Itē ua
let ſi fiat ob alimēta. hec Hoſti. A.
Idē i ſū. con. eo. ti. q. 78. ubi ēt dr̄ ſm eū
dē ꝙ q̄cq̄d dr̄ de donatoīb⁹ int̄ uiruꝫ ⁊
uxoꝛē ꝓhibitis: idē pene intelligas de
donatoibus int̄ pr̄es ⁊ filios. B.

¶ Utꝝ ſacerdotes parochiales ⁊ alii
clīci ſiue p̄lati poſſint dōare. R.° Quā
tū ē de pr̄imōialib⁹ ſiue de ſuis ꝓpꝛiiſ
aut q̄ ꝑ aliquā hereditatē uel alio mō
ituitu ꝑſone acq̄ſierit: donare poſſūt.
ex̄ de ſuc. ab iteſ. c. p̄°. Sꝫ ⁊ ꝯ fructib⁹ bn̄
ficioꝝ ſuoꝝ donare pn̄t quedā modica
ſm eoꝝ ſtatū: ſꝫ tn̄ tenēt ⁊ debēt dona
re pauꝑib⁹ ꝑſōis ⁊ hōeſtis: qa q̄dāmō
bona clīcoꝝ ſūt paupeꝝ. At ꝑſonis in
honeſtis donare nō licet: ut s̄. 3.° §. dcm̄
ē. Et ad iſtā materiā facit s̄. clīc⁹ 4.° §.
5.° A. Et ſm ea que ibi ⁊ h̄ dicūt̄ uidēt̄
itelligēda q̄ notāt̄ in ſū. con. li.° p̄. ti. 15. q.
79. lꝫ ibi uideant̄ dicta latioꝛa pom̄ ſꝫ
Hoſti. Ibi etiā dr̄ ſm Hoff. ꝙ in dona
tōe rei modice nō req̄rit̄ cōſenſus uel
ꝯſiliū clīcoꝝ. Et ad hoc facit ex̄ eo. cete
rū. Itē ꝙ ep̄s ad ꝯſtruēdū mōaſteriū
p̄t ꝯferre q̄nq̄geſimā bonoꝝ ſue eccle
ſie. Ad edificatōem ꝟo alteri⁹ eccl̄ie ſo
lū cēteſimā. 12. q. 2. bone rei. Nec req̄rit̄

nouiis ꝯsensus: cū semel a iure ꝯcessū
sit. Et si plꝭs donatōes fecit q̄ excedāt
q̄nquagesimā uel cētesimā lꝫ diuersa
circa hoc dicta sint a diuersis: meliꝰ vr̄
ut excedēs reuocet̄. ꝛ nō oēs ſm eūdeꝫ
Hof. Itē dcā q̄nq̄gesima ul̄ cētesima n̄
dꝫ dari qn̄ eēt in graue dānū ecclesie.
ex̄ eo. ad aplice. Itē ēt ꝛ in reꝝ donatio
ne dꝫ attēdi rōnabilis ꝯsuetudo loci.
ex̄ eo. ceteꝝ. B.

¶ Utꝝ p̄lati ecclaꝝ donare possint. R̄.
Dicendū ꝙ p̄nt q̄dā modica. 12. q. 2. ter
rulas. cōsiderata tn̄ rei donate quātita
te ꝛ loci ꝯsuetudīe. ex̄ de dona. ceteruꝫ.
De hac mā uide s̄ cl̄icꝰ 4.° §. 2.° ꝛ 5.° Quā
tū ecclīis donari possit vide. i. ecclesia.
p̊. §. 6.°

Donatio 2.°

.s. cā mortꝭ. Dōatio cā
mortis est cum q̄s magis ult
se hr̄e q̄ꝫ eū cui donat: magisq̄ꝫ eū cui
donat q̄ꝫ heredē suū. ut. ff. de dona. cā
moꝛ. l. i. ꝛ Insti. de dona. §. 2.°

¶ In q̊ differt donatio cā moꝛt a lega
to.° R̄.° Donatio cā mortis ad instar le
gatoꝝ redacta ē: ut idē iur sit i utroq̄ꝫ
ut isti. de dona. §. 2.° Differūt tn̄ in q̄bus
dā. p̊ q꜒ legatū sp̄ tradit̄ ab herede: sed
donatio cā mortis qn̄q̄ꝫ ab hēde qn̄q̄ꝫ
a testatore. Itē si q̄s accusat testm̄ ut
falsū amittit legatū: sed nō donatōem
cā mortis. Alr̄ si ex aliq̄ cā rescindat̄ te
stamētū ꝛ donatio cā mortis. ff. eo. l. si
aliq̄s. ꝛ. l. si debitoꝛ. A. Idē i sū. cō. li.° p̊
ti. 15. q. 50. ſm glo. Ray. q̄ ēt dic̄ ꝙ alie sr̄
dꝛie que solēt notari. C. ꝺ dōa. cā moꝛ.
i sūma ꝛ in littera. B.

¶ Reuocat̄ donatio cā mortis si donan
tē peniteat. vel si liberatꝰ ē de pericl̄o
i quo erat: uel si deficiat ꝯditio sub q̄
donatio facta fuit. ff. si cer. petat̄. l. non
ois. Itē si donatariꝰ p̄us decedat q̄ꝫ do
natoꝛ. ff. eo. si filio. ꝛ. l. se. ꝛ fi. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 75. ſm Hosti. q̄ etiaꝫ ad
dit ꝙ idē est ꝛ si nō adipleat̄ cā sub q̄
donatio facta ē: ꝛ ꝙ p̄dicta ꝯa sūt nisi
sic datū fuerit ut statiꝫ trāseat dn̄ium
nec r̄uocari possit. q̄a talis donatio int̄
viuos facta censet̄. Et ex quo facta est
nec ꝯditōem nec modū nec p̄niam sin̄
cā admittit. ex cā tn̄ reuocari pōt: ut p̄
pter supueniētē filioꝝ natiuitateꝫ. 17.
q. ult. l. quecūq̄ꝫ. B.

Donatio 3.°

.s. p̄pter nu
ptias. Dona
tio p̄pt̄ nuptias ē qꝺ spōsus
sponse donat qn̄ ab ea dotē accipit. ex̄
de dona. int̄ virū ꝛ vxo. c. nup. A. Et
ibi pꝫ ꝙ idē ē etiā si sponsus donat qn̄
nō accipit dotē. q꜒ siue accipiat dotem
siue nō: illud qꝺ donat sic uocat̄. vn̄ ꝛ i
dcō. c. nup. i fi. dr̄. Illud te nolumꝰ igno
rare ꝙ vxoꝛ dr̄ dare dotē uiro. uir autē
vxori donatōem facē p̄pter nuptias.
B. Hꝰmōi aūt donatōis p̄priū ē ꝙ
si paciscat̄ maritꝰ de dote uel p̄te dotꝭ
lucrāda uxoꝛe p̄moꝛtua: talē partē dꝫ
lucrari mulier ꝺ donatōe p̄pt̄ nuptias
p̄moꝛtuo uiro. ex̄ ꝺ dona. int̄ uiꝝ ꝛ uxo
rē. donatio. §. sane. ꝛ. C. ꝺ pac. ꝯuen. l. ex
moꝛte. A. Ubi ēt pꝫ ꝙ ēt si diuerse sint
quātitates maioꝛis uel minoꝛis dotis
ꝛ donatōis p̄pter nuptias. q꜒ ēt tūc eq̄
litas de nccitate req̄rit̄ in quota ꝛ non
i quātitate. ꝛ ꝙ si pactio ꝯ̄ria facta fue
rit: nō ualet. Et subdit̄. Eadē custodiri
cēsemꝰ siue pater p̄ filio siue mater si
ue ip̄e ductuꝛꝰ uxoꝛē sui iuris ꝯstitutꝰ
siue q̄libet alius p̄ eo an̄ nuptias dōa
tionē nupture dederit. Silr̄ quoq̄ꝫ mō
pr̄ p̄ filia: siue mr̄ siue ip̄a p̄ se sui iurꝭ
ꝯstituta siue q̄libet aliꝰ p̄ ea vxoꝛem
ducturo dotē dederit seu p̄misit: qm̄
ꝛ alio p̄ ea offerēte dotem ip̄a eā p̄ se
vr̄ offerre. Qꝺ adeo ueꝝ ē ut ꝛ ip̄a ab
alio p̄ se oblatā dotē in lucꝝ suū repo
scat: nisi forte is q̄ eā obtulit statim. i.
tp̄e obligatōis seu p̄missionis stipula
tus ul̄ pactꝰ sit ut sibi dos p̄dcā redda
tur. hec ibi. Hodie āt dꝫ eq̄litas eē n̄ so
lū i q̊ta sꝫ ēt i q̄ꝫtitate. ut in auc̄. de eq̄
li. do. §. p̊. coll̄. 7. Itē i dcō. c. donatio dr̄.
Sane soluto mr̄imonio sic̄ dos ad mu
lierē: ita donatio p̄pter nuptias redit
ad viꝝ. nisi de ꝯsuetudine secus obtie
at. B. Donatio p̄pt̄ nuptias alienari

non pōt.ut.ī.dos.§.3°

DOs ē que daṫ uiro a muliere ꝓ onere qđ de mřimonio sustinet. vñ tā diu durat q̄diu ⁊ mřimoniū.sed eo soluto soluiṫ.qꝛ sine eo eē nō pōt.ff.ꝺ iure dotiū.l.3.Et ē dos q̄i ꝓpriū pr̄imoniū mulieris.ff.de mino.l.deniqꝫ.§.sꝫ uerū. in fi. Sꝫ q̄diu stat in mřimonio dñiuꝫ dotaliū ē penes uiꝝ.vñ ⁊ ꝯ uolūtatē uiri ñ pōt ide ēt elynā facē. ut.ī. elyna.2°.§.3°

Quot sīt spēs dot|ꝭ℟° Due. Nā alia ꝓfecticia.alia aduēticia. Profecticia dos ē q̄ a pr̄e ꝓ filia.uel ab auo ꝓ nepte.uel ab alio noie eoꝝ seu de bonis eorū daṫ.ff.de iure do.ꝓfecticia.Aduēticia ꝟo ē quā ipa mulier dat ꝓ se uł ali us a pr̄e uel auo siue sit fraṫ siue sit alius quis.Itē dos alia extimata.alia inextimata.Si extimata daṫ tā lucrū q̄ dānū ꝑtinet ad maitū sicut ad rei emptorē. A.Extiatio.n.induc̄ emptōem. ut i.l.plerūqꝫ de q̄.ī. B.Si ꝟo iextiata:dānū ⁊ lucrū ꝑtinet ad mulierē.ff. de iure dot|.plerūqꝫ. Fruct⁹ tñ ꝑtinēt ad maritū ꝓpter onera mřimonii.Uñ fet⁹ dotaliū pecoꝝ ad maritū ꝑtinent. qꝛ i fructib⁹ ꝯputanṫ.sic tñ ut suppleat demortua capita ex iā natis fetib⁹: ut i dcā.l.plerūqꝫ. A.Idē in sū.con. libro 4°.ti.25.q.2. B.

Pactū pr̄i factū a filia dum nuptui traderet ꝙ dote ꝯtēta nullū ad bona pr̄na regressū hr̄et:iprobat lex ciuilis. Si tñ iuramēto nō ui nec dolo p̄stito firmatū fuerit:seruari dꝫ.ex̄ de pac.c. q̄uis.li°6°

Dos ⁊ donatio ꝓpṫ nuptias alienari nō pōt ēt ꝯsentiēte uxore.ff.de fū.do.l. lex iulia. A.Ibi nil aliud dṙ nisi ꝙ alienatio ꝓhibita marito ꝓhibeṫ ⁊ sponso.Sꝫ h° bñ dṙ i.c.cū ꝯtingāt.ī. allegato. B.Nec ualet alienatio nisi uxor iurauerit nō ꝯuenire. ex̄ de iureiurando.c.cum contingat. ⁊ de iureiurando.c.licet.li°6°. A.Hoc est uerū qñ sine ui uel dolo sponte p̄stitum fuerit iuramētum:ut in dictis.c. B.

In q̄bus casib⁹ marit⁹ lucraṫ dotēꝫ? ℟°.Lucraṫ ex pacto:ut si paciscaṫ ꝺ tota dote uel ei⁹ ꝑte post uxoris morteꝫ lucrāda.vt.C.de pac.ꝯuen.l.ex morte. in pñ.⁊ in auc̄.ibi posita.Itē lucraṫ ex lege:ut si ꝓpṫ adulteriū mulieris fiat diuortiū mulier dotē amittit.ex̄ ꝺ dona.inṫ uiꝝ ⁊ uxorē.plerūqꝫ. A.Ubi ēt pꝫ ꝙ idē ē qñ propṫ fornicatōem ipsa per se sine alio iudicio recesserit.Et ꝙ his casib⁹ amissio hꝫ locū nisi postea recōciliata fuerit uiro.In dcō ēt.c. plerunqꝫ:pꝫ ꝙ idē qđ i dote ē etiā in dotalicio:qđ ẜꝫ glo.ibi ē illud qđ mulier lucraret ex pacto de donatōe propṫ nuptias.uel ꝙ pro dotalicio itelliguntur ꝑafernales. B.Itē mortua uxore intestata ⁊ deficiētib⁹ liberis ⁊ ꝓpiquis vir succedit uxori ⁊ lucraṫ doteꝫ ⁊ eo°. ut.C.vñ uir ⁊ uxor.l.1.In aliis aūt casibus dos ad mulierē:⁊ donatio ꝓpṫ nuptias redit ad uiꝝ.nisi sec⁹ obtineat ꝺ ꝯsuetudine approbata.ex̄ ꝺ dona.inṫ vi.⁊ uxo.c.dōatio.§.sane. A.Hec oia notanṫ i sū.con.li°4°.ti.25.q.5.ẜm Ray. ⁊ glo.eius q̄ etiā exp̄mit ẜm ius ciuile multas alias cās ex q̄b⁹ marit⁹ pōt impune repudiare uxorē ⁊ dotē lucrari. ut i auc̄.ut liceat ma. ⁊ auie.§.q̄a uero coll̃.8.et subdit.Nota tñ ꝙ q̄cq̄d dicat lex ista uir nō pōt dimittere uxorē nisi ꝓpṫ fornicatōem. B.

Pone ꝙ ꝓpṫ adulteriū uxoris facta sepatōe thori mulier dotē amisit. nūc aūt ꝓbata ꝯsanguinitate separāṫ oio. nūq̄d poterit mulier dotē repetē? ℟° Nō.Nā lꝫ mō appareat ꝙ ñ fuēit matrimoniū:mulier nihilomin⁹ puniēda ē ꝓpṫ intētōem cū ope subsecuto.ex̄ ꝺ biga.nup.⁊.c.ult|.⁊ etiā ut ꝑ hoc ceteꝝ delinquēdi mā auferaṫ ⁊ ne excogitetur falsa ꝓbatio ꝯ mřimoniū.hec Hosti.Lau.Gof.Ber.⁊ Io. A.Idē in sū. con.eo.ti.q.6.lꝫ ut ibi pꝫ Tancre.dixēit contrarium. B.

Cui restituēda sit dos? ℟° Si dos fuerit a pr̄e ꝓfecta.tunc si i mřimonio filia p̄moriaṫ:debꝫ dos reddi pr̄i.C.solu.

ma.l.dos a pr̄e. A .Hoc uex ē qn̄ filia
erat tp̄e mortis sub ptāte p̄ris. Secus
si erat emācipata. ut no. ibi glo. B .ni
si si mulier reliq̄rit liberos: qꝛ tūc lꝫ ꝺ
iure deberet̄ p̄ri. tn̄ de ꝯsuetudine re
manet penes lib̄os. ut no. in dcā. l. dos.
A .s. in glo. Quidā ēt intelligūt hꝰ eē ꝺ
iure. ar. l. pꝰ dotē. ff. solu. ma. Alii ꝯdicūt
Sꝫ ꝑma opio ꝓualet. ut no. in sū. cō. eo.
ti. q. 7. ubi ēt notāt̄ oia q̄ i hꝰ. §. hn̄t̄. B.
Si ꝟo uir ꝑmoriat̄: tūc talis dos p̄ri ꝛ
filie reddēda ē. A .Uex ē qn̄ filia ē in
ptāte p̄ris. alr̄ uidet̄ dāda solū filie: ut
uidet̄ colligi ex .l. 2. ī allēata ꝛ ex glo. i
dicta. l. dos. nisi pr̄ fuerit tp̄e datōis sti
pulatꝰ eā sibi reddi. ut dr̄. ī. Qn̄ ꝟo filia
ē sub ptāte p̄ris: tūc fit qꝺ dictū ē. s̄. ꝛ
qꝺ seq̄tur. B .Ita tn̄ ꝙ nec pr̄ alit̄ q̄ꝫ
ex uolūtate filie eā petē ꝑt. ff. solu. ma.
.l. 2. A .Ubi ēt pꝫ ꝙ sil̄r nec filia pōt pe
tere sine pr̄e. Et dr̄ filia p̄ri ꝯsentire qn̄
scit ꝛ nō ꝯdicit. uel qn̄ effecta fuerit de
mēs. B .Qꝺ si pr̄ nō uiuat uxori red
dēda ē. ut ibi. Si ꝟo dos fuerit a q̊cūq;
alio ꝓfecta: tūc si ꝑmoriat̄ uxor ad he
redes eius ꝑtinebit dos. Si ꝑmoriat̄
uir: dos ad uxorē redibit. Intellige hꝰ
nisi ille q̄ dedit fuerit stipulatꝰ dotē si
bi reddi. C. de rei uxo. ac. l. unica. ꝛ. ff. so
lu. ma. l. q̊tiēs. §. p̊. A .Hoc uex ē qn̄ sti
pulatio facta ē tp̄e quo dos data ul̄ ꝓ
missa fuit. Secꝰ si postea: cū ius iā q̄si
tum sit mulieri. dicta. l. post dotem. ff.
solu. ma. B.

¶ Qn̄ restituēda sit dos? R. Si dos cō
sistit i rebus. s. mobilibꝰ: restituēda est
statim solu. mr̄imonio. Si ꝟo imobili
bus dꝫ restitui ifra ānū. C. de rei uxo.
ac. l. unica. §. cū aūt. A .Idē in sū. con.
eo. ti. q. 8. ꝫm Ray.

¶ An sp̄ maritꝰ i casu restituēde dotis
ꝯpellat̄ reddē in totū. R. Maritus in
restituēda dote nō cōdēnat̄ nisi in q̄tū
facē pōt. s. hita rōne ne egeat si nō dolo
ꝟsatꝰ est. C. de rei uxo. ac. l. unica. A .§.
cū aūt. ꝯiuncta. l. i ꝯdēnatōe. ff. de reg.
iur. B .Et dꝫ cautōem exꝑmere ꝙ si
ad meliorē fortunā ꝑuenerit soluet re
siduū. Hoc ēt ꝓuilegiū trāsit ad filios
eiusdē mr̄imonii. ut. ff. solu. ma. l. mari
tū. A .Melꝰ facit. ff. eo. ti. l. ēt. In. l. n.
maritū. nil aliud dr̄ nisi ꝙ hꝰ ꝓuilegiū
n̄ trāsit ad hēdē. B .Sꝫ hꝰ heredi ex̄
neo nō ē ꝑstādū. qꝛ tale bn̄ficium ꝑso
nale ē ꝛ cū ꝑsona extiguit̄. A .Hoc di
cit̄. ff. solu. ma. l. qꝛ. q̄ seq̄t̄ imediate pꝰ
dictā. l. maritū. Et oia q̄ hn̄t̄ in hoc. §.
notātur ēt in sū. con. eo. ti. q. 9. ꝫm Ray.
Aduertēdū ēt ꝙ si maritꝰ paciscētur
ꝙ possꝫ ꝯueniri ultra q̄ꝫ facē possit: est
ꝯ bonos mores ꝛ nō ualet pactū. ff. so
lu. ma. l. alia. §. p̊. B.

¶ Utrū maritꝰ uel eiꝰ heredes i r̄stituē
da dote possint detrahere expēsas. R.
Expēsas nccias: utputa ꝙ domū refec
ꝛ hiꝰ: retinere pōt. ut. C. de ipen. i re. do
ta. fac. l. i. expēsas ꝟo uolūtarias ul̄ uo
luptuosas ꝑdit ēt si uolūtate mulieris
facte sūt. ff. solu. ma. l. in uoluntariis.
A .Ista. l. ē potiꝰ. ff. de ipen. in re. dota.
fac. ꝛ qꝺ hr̄ in hoc. §. fuit dictum Ray.
ut pꝫ in sū. con. i dicta. q. 9. B.

¶ Quid si maritꝰ tenet̄ de dote ꝛ habꝫ
alia ꝺbita. R. Mulier ꝓ dote hꝫ obli
gata oia bona uiri i tātū ꝙ ꝑfert̄ oibꝰ
creditoribꝰ n̄ hn̄tibꝰ exꝑssaꝫ hypotecā
et hoc nisi aliꝰ ꝑor sit i sili iure: ut qꝛ pe
tit dotē ꝑcedētē. ut. C. q̄ po. in pig. ha. l.
fi. uide. ī. restitutio. 2ᵒ. §. 5ᵒ. Sꝫ i donatōe
ꝓpt̄ nuptias nō ꝑfert̄ mulier credito
ribꝰ nisi posterioribꝰ. A .Hoc idē colli
gitur i dicta. l. fi. in fi. ꝛ idē qꝺ i hꝰ. §. dr̄
notat̄ ī sū. con. liᵒ. 4ᵒ. ti. 25ᵒ. q. xi. B.

¶ Etiā ꝯstāte mr̄imonio mulier pōt re
cuperare dotē: ut qn̄ uir ꝟgit ad iopiā
C. de iure do. l. ubi. A .Ibi etiā dr̄ ꝙ
nō dꝫ mulier hoc casu dotē alienare sꝫ
ꝯseruare ꝓ sustentatōe sui ꝛ mariti ꝛ
filiorum. B.

¶ Pro ꝺlicto viri n̄ dꝫ vxor dotē amit
tē ex̄ ꝺ pig. ex lr̄is. ēt si cōmisit crimen
lese maiestatis. C. ad. l. iul. ma. q̄squis.
Pro possessiōe pignorata geneo ꝓ do
te fructꝰ n̄ ꝺbēt ꝯputāi i sortē si gener
sustiet onera mr̄imōii. ex̄ ꝺ vs. salubri
ter. vide hoc. ī. vsura p̊. §. 16. qui incipit

pone qdam gener.

¶ Qui hʒ cognoscē de mr̄imonio hʒ cognoscere ꝛ de dote tāq̄ꝫ ɔ̄ accessorio. ex̄ ɔ̄ dona'int̄ vi. ꝛ uxo. c. p̄. 2.° ꝛ. 3.° ff. de iure do. l. 2. ꝛ. 3. A. In his. lḷ. nil de h° dr̄. sed ad h° bn̄ facit. l. 2. ff. de iurḷ. om. iudi. B

Dubia.

Utrum dubia sint in meliorē partez interp̄etāda. R° ꝫm Tho. scd̄a scd̄e. q. 60. Dicendū ꝙ sic. ut dicit glo. sup illud Ro. 14.° Qui nō māducat mā ducātē ñ iudicet. Nā ex h° ꝙ aliqs hēt malā opinionē de aliq̊ absq̄ꝫ sufficiēti cā iniuriat̄ ei ꝛ cōtēnit ip̄m. Nullus āt dʒ aliū ɔtēnere ul' nocumētū q̄ɔ̄cunq̄ꝫ iferre absʒ cā cogēte. Et iō ubi nō apparēt de malicia alicui' manifesta idicia debem' eū bonū hr̄e interp̄etādo id q̄ɔ̄ dubium est in meliorē partem. Et melius est ꝙ aliqs frequēter fallatur habēs bonā opinionē de aliquo malo homie q̄ꝫ ꝙ rari' fallat̄ hn̄s malā opionē ɔ̄ aliq̊ bono. q2 ex h° fit iiuria alicui. ñ āt ex p̄. ex̄ de re. iu. estote. A. Idē i sū. con. li.° 3.° ti. 34. q. 235. B. In dubiis via tutior est eligenda. ex̄ de homici. ad audientiam.

Duellum

est singularis pugna pro probatōe v̄itatis: ita videlʒ ut q uicerit p̄basse intelligat̄: ꝛ si nō vicēit defecisse in p̄batōe putet̄. ꝛ dr̄ duelluʒ q̄i duoꝝ bellū. Dr̄ ēt monachia. i. singularis pugna. A. Idē ēt in sū. con. li.° 2.° ti. 3. q. 1. ꝫm Ray. Hosti. ꝛ Goff. Et addit Ray. Dr̄ etiaʒ uulgo in quibusdaʒ p̄tibus iudicium: eo ꝙ ibi iudiciuʒ dei expectat̄. B.

¶ Duellū facē ñ ē licitū. 2. q. 5. monomachiā. Nā est ɔ̄ p̄ceptū illud. Nō tentabis dn̄m deū tuū. Deut.° 6.° ꝛ Math. 4.° Contra q̄ɔ̄ nullo mō faciēdū est. ꝛ. 2. q. 2. querit̄. Item exp̄sse p̄hibet̄ lege seculari. C. de gladiatorib'. l. unica. li.° xi.° Con. i h° Gof. ꝛ Hosti. ꝛ Tho. scd̄a scd̄e q. 25. A. imo. 95. arti. 8.° Et h° fuit p̄ncipale dictū Ray. ut pʒ i sū. con. li. 2.° ti. 3. q. 2. Et addit Ray. Nec obstat ꝙ crimē lese maiestatḷ crimē p̄duellionis appellat̄. qa illud nō iō dr̄ ꝙ in illo crimine sit admittēdū duellū p̄ut qdā male intellexerūt. sʒ q2 p̄duelles dicuntur hostes. vult g° dicē crimē p̄duelliōis. i. crimē hostile. ff. de v̄bo. sigḷ. l. q̊ nos B.

¶ Utꝝ i duello ɔsuetudo gnālis aliquē excuset. R° ꝫm Ray. ꝛ Hosti. Nulla ɔsuetudo uel ueri' corruptela pōt aliquē excusare. q2 diuturnitas t̄p̄is non minuit pctm̄ sʒ auget. ex̄ de simo. nō satis. ꝛ. c. cū i ecc̄lie. Peccāt g° oēs mortalit̄ sʒ differenter. Grauit̄. n. peccat q suscipit etiā p̄pt̄ quēcūq̄ꝫ metū. Attenuatur aūt pctm̄ eius multū p̄pt̄ p̄iculū reꝝ ꝛ p̄sōaꝝ. 32. q. 5. ita'ne. ex̄ q̄ɔ̄ met' cā. sacrḷ. Ille āt q spōte suscipit ꝛ q offert ꝛ iudex q defert ul' auctoritatē p̄stat. Item ille q ex officio dat ɔsiliū auxilium ul' fauorē. Itē sacerdotes q dāt bn̄dictōēꝫ sic alicubi ē ɔsuetudo oēs dico lōge peccāt grauius. Et si ɔtigerit ibi homicidiū oēs fierēt irreglares. 17. q. 4. oēs. Si g° cl'ico offerat̄ duellum: nullo mō suscipiat nec p̄ se nec p̄ alium loco sui. q2 de iure dʒ deponi. ex̄ eo. c. p̊. ꝛ 2°. A. Pōt tn̄ ep̄s cū illo dispēsare dūmō ex duello mors uel mutilatio secuta ñ fuerit dcō. c. p̊. B. Sʒ dʒ eū ep̄s defendere uel ecc̄lia: de cui' iurisdictōe est ex̄ de fo. ɔpe. c. 1. ꝛ. xi. q. 1. c. p̊. ꝛ. 2.° A. Cō. etiaʒ p̄dictis Goff. ut in sum. con. eo. ti. q. 3. B.

¶ Nūqd fiūt irreglares cl'ici q afferūt reliqas ad iurādū pugnaturḷ i duello. R° ꝫm Guil'. Ray. uidet̄ sentire ꝙ sic. q2 uidet̄ coadiuuare ad h° ꝙ duellum fiat. sicut illi q dāt bn̄dictōeꝫ. Mihi tn̄ uidet̄ dicēdū ꝙ si tales cl'ici soluʒ afferūt r̄liqas ad iurādū: ita ꝙ eis ñ afferētib' nihilominus fieret duellum non sunt cooperatores nec uidētur eē irregulares. alr̄ sic. A. Ueritas ē ꝙ nō potest negāi qn aliq̊ mō sint coop̄atores Et cū bellū sit iiustū merito icurrūt irregularitatē. ut pōt colligi. s̄. belluʒ. 2.° §. 2.° Un̄ ꝛ idē Guil'. dicit ꝙ nō ē securū dicē ɔ̄riū. ut pʒ i sū. cō. li.° 2.° ti. 3. q. 4. B.

¶ Quid de epis.abbatib⁹.ꝛ capl'is ꝛ cli
cis:q a seculari dño cogunt̃ aut subire
duellũ:aut res eccl'iasticas ꝑdere. Jtẽ
qd de epis ꝛ ꝓlatis hñtib⁹ iurisdictio
nes tꝑales:ꝛ i eoꝝ curiis inducũt̃ ꝛ iu
dicãtur duella? R° ſm Guil'. Jn oibus
h⁹i casib⁹ si ꝓlati seu clerici offerunt
seu suscipiũt duella aut ꝑ se aut ẽt ꝑ
alios de eoꝝ mãdato:aut ꝑ ea iudicãt
aut aliquã auctoritatẽ spãlẽ ꝓstãt:pec
cãt mortal'r. Et si seq̃t̃ mors fiunt irre
gulares. Si aũt talia fiãt ꝑ Jconomos
ul' ꝓpositos secl'ares admistratores ꝓ
latoꝝ sine spãli mãdato. ꝓlati qdẽ pec
cãt mortalit̃ talia tolerãdo.ñ tñ credo
ꝙ icurrãt irregularitatẽ.ex quo super
h° spãlem auctoritatẽ nõ ꝓstant:l; ꝓci
piãt baliuis suis ꝙ iusticiã faciãt i ta
li uel tali cã.q2 i tali gnãli mãdato nõ
intelligit̃ aliqd mãdari de duello. ꝛ in
h⁹mõi casib⁹ si rex uelit ꝑsonã eccl'ia
sticã ꝯpellere ad duellũ aut auferre ei
bona sua:debẽt epi se inuicẽ uirilit̃ ad
iuuare. Cleric⁹ aũt d; potius oia mala
tolerare ꝙ̃ tali malo cõsentire. Et oia
ꝓdicta itellige eodẽ mõ de iudicio fer
ri cãdẽtis ꝛ aque buliẽtis: in qb⁹ oib⁹
tẽtat̃ d̃s ꝓpt̃ qd̃ ꝓhibita sũt exꝓsse.2.
q.5.mẽna;.ꝛ.c.ꝯsuluisti.ꝛ ex̃ d̃ pur.vul.
.c.ult. A. Jdẽ i sũ.con.eo.ti.q.5. Et ad
dit̃ ab eodẽ Guil'. Credo ẽt ꝙ in publi
cis ꝓdicatõib⁹ põt itimari secl'arib⁹ ru
sticis.ꝛ plebib⁹:dũ tñ mature ꝛ mode
ste ꝛ q̃si per modũ cõpassiõis dicatur
eis ꝙ si hoc faciunt nõ sũt i statu saluã
doꝝ.ꝛ ꝓsertī; in his locis ubi suꝑ h° cre
dunt̃ iuri ignorãtia laborare q̃ in epis
ꝛ abbatib⁹ ꝛ ceteris eccl'iasticis perso
nis non est tolerabilis qcquid sit de se
cularibus. B.

¶ Pena pugnãtiũ in duello ſm Ray.ẽ
depositio si erãt cl'ici. Et si mors inde
uel mutilatio subsecuta fuerit:nõ põt
eps cũ talibus dispẽsare in officio sed
in bñficio sic. Hosti.ũo dicit ꝙ nõ põt
Et poss; dici ꝙ nõ põt dispẽsare i asse
q̃ndo nouũ bñficiũ:s; i retinẽdo hitu;
adisustẽtatõe;. A. S; certe i.c.2° ex̃ de
cle.pug.i du.d̃r ꝙ põt cũ talib⁹ suꝑ bñ
do bñficio dispẽsari. Et ita dicit Ray.
Nec ꝯ̃dicit Hosti.dic̃.n.ꝙ cũ talibus
ad bñficiũ hñs curã aiaꝝ nõ dispensa
bit inferior papa. vt p; i sũ.cõ.eo. ti.q.
.6.vbi etiã d̃r ꝙ bñficiũ suꝑ quo fuẽit
dispẽsatũ tales hr̃e poterũt ut titulu;
ſm Goff. Scd̃m alios ũo hẽbũt tñ vt
stipẽdiũ sicut laicus ꝛ extra ecclesiam
.32.dis.si q̃ ũo. Et hoc v̓r uerius q2 bñfi
ciũ dat̃ ꝓpter officiũ.16.q.i.generalit̃.
Uñ cũ non possint uti officio:nõ uidet̃
ꝙ possint in titulũ hr̃e bñficium. B.
Q̃d si nec mors nec mutilatio fuerit
subsecuta etiã si sacerdos uel cl'ic⁹ i du
ello oblato uel spõte suscepto amisiss;
ꝑtẽ digiti:s; nõ tãtã qn siñ scãdalo pos
set celebrare ꝯ̃tũcũꝙ fuerit g̃uis ex
cessus põt eps cũ tali p⁹ pactã pniam
dispẽsare.ex̃ eo.c.ꝓ.ꝛ.2°. A. Hoc uerũ
ſm eunde; Ray.si alr̃.nccitas uel utili
tas hoc exposcat:ut in dcã.q.6. B. De
pugnãtib⁹ in torneamẽtis vide i.tor
neamẽtũ.

Ebrietas utrum sit pec
catum morta
le. R° ſm Tho.scd̃a scd̃a.q.
.150. Jmmoderatus usus uini põt ꝯtin
gere triplicit̃.ꝓmo mõ ita ꝙ utens ne
sciat potũ esse imoderatũ ꝛ inebriare
potẽtem. Et sic ebrietas põt esse sine
pctõ.ꝛ sic de Noe credit̃.2° mõ qñ aliqs
ꝑcipiat potũ esse imoderatũ:nõ tamẽ
extimet posse inebriare: Et sic põt esse
cũ pctõ ueniali. A. Nisi hoc casu ebri
etas sit frequẽs seu assidua. tũc.n.est
mortale ſ; Aug.25.dis.§.al'aũt.ũ.ebri
etas ẽt.ꝛ ut no.in sũ.con.li° 3° ti.4.q.2.
assiduitas ut dicit Aug⁹ facit ebrieta
tem esse pctm̃ mortale nõ ꝓper sola;
iteratõe; act⁹.q2 multiplicatio actuũ
uenialiũ nõ auget i infinitũ.s; qa non
põt eẽ ꝙ hõ assidue iebriet̃ qn sciẽs ꝛ
uolẽs ebrietatẽ icurrat:dũ mlr̃otiens
exꝑit̃ fortitudinẽ uini ꝛ suã habilita
tẽ ad ebrietatẽ. Ul' melior rõ ẽ ſ; Alex
de ales.suꝑ 2° sen.dis.39.q.6.ꝙ cum hõ
hẽt sufficiẽter tp̃s delibationis tenet̃

repmere mot᷒ veniales ne pcedat re
gnū pcti siue dn̄iuʒ. Nō gº p diuturni
tate ł assiduitate ꝯputaṫ pctm̄ morta
le: sʒ p manifestū daṫ intelligi occultū
.s. ipse cōtēpt᷒ rōnis. Idē sentit etiam
Pe. ut pʒ. ꝫ. delectatio. ad fi. in additio
ne. B .3º mō qn̄ qs bn̄ aduertit potū
eē imoderatū ꝛ inebriātē: ꝛ tn̄ magis
uult ebrietatē incurrē ꝙ a potu absti
nē. Et talis ppe dr̄ ebri᷒. ꝛ sic ebrietas
est pctm̄ mortale.
¶ Quid cū alicui daṫ imoderatus pot᷒
uł cib᷒ cā medicine ad puocādū vomi
tū? R. ꝰ bm Tho. scd̄a scd̄e. q. 150. In hº
casu nō ē pctm̄. qꝛ lʒ talis cib᷒ uel pot᷒
sano eēt supfluus: nō tn̄ ifirmo. sʒ ppṫ
hāc cām nō dʒ pot᷒ dari usqꝫ ad ebrie
tatē: qꝛ tūc nō excusareṫ a pctō.
¶ Que pēna clici q ebrietati deseruit
R. ꝰ bm Ray. Pena ē ꝙ si ē eps uł pre
sbyter uł diacon᷒ ꝛ admonit᷒ n̄ ꝯsistat
deponaṫ. Si vo ē subdiacon᷒ uel ifra:
aut ēt laicus: cōione puetṫ uel ꝓhibereṫ
.35. dis. eps. ꝛ. c. an̄ oia. 15. q. i. sane. de vi.
ꝛ hone. cle. clici. ꝛ. c. a crapula. in fi. A.
Con. Hosti. ut i sū. con. libº 3º ti. 4. q. 4.
B. Et nota ꝙ bm Hosti. idē ē hodie d
subdiacono qd̄ de diacono. vide. ī. lud᷒
alee §. 4º.
¶ Ebrietas vtꝝ excuset hoīem a pctō
qd̄ cōmittit. R. ꝰ bm Ray. Si qs i ebrie
tatē icidit sine culpa sua ꝛ sit oīo alie
natus mēte certe excusaṫ. 15. q. i. sane.
Secus si culpa sua inebriatus aut nō
oīo alienat᷒ fuerit. A. Hoc casu cum
qs ebrietatē uel aliā demētiā incurrit
culpa sua: dicūt aliq ꝙ excusaṫ a tāto
ꝛ nō a toto. Alii aūt dicūt ꝙ excusaṫ a
toto: si nullū hʒ iudiciū rōnis. Et ut no.
in sū. con. liº 3º ti. 3. q. 17. hoc ē pbabili᷒ ꝛ
uerius. Et ꝯsentit cū hoc Ray. Vr̄ pos
se dici ꝙ qs bn̄ excusaṫ penitus ab eo
qd̄ fecit i oīmoda amētia. sed non a cā
amētie p qua dʒ puniri. Et utrūqꝫ vr̄ p
bari i dicto. c. sane. 15. q. i. ꝛ ibi glo. Tn̄ p
delicto ēt in oīmoda amētia facto ad
cautelā pnīa iniūgēda ē. sed leuior ad
mētē reuerso. 15. q. i. si qs insaniēs. ꝛ no
tatur i sū. con. iii dcā. q. 17. B.
¶ Sʒ nūqd ebri᷒ pōt ꝯhere mrīmoniū?
R. ꝰ bʒ Guil. Si ita ebri᷒ ē ꝙ oīo careat
usu rōnis: non pōt. qa deest ei ꝯsēnsus
rōnis sine q̊ nō pōt eē mrīmoniū. Sec᷒
si usuʒ rōnis hʒ. A. Idē i sū. con. liº 4º
ti. 2. q. 27. B. Qd̄ ebrietas ipedit ordi
nādos uide. ī. ordinādus. §. 3º.
Ecclesia p̊ cōiter. Ecclē
sia si fūdata
fuit in alieno solo qd fiet? R. ꝰ
bm Ray. ꝛ Hosti. Si dn̄s soli laic᷒ erat
ꝛ hoc sciuit ꝛ nō ꝯdixit sibi iputabiṫ ꝛ
ecclīa liba remanebit: ar. 54. dis. si ser
uus. Si vo ignorauit ecclīa qppe r̄ma
nebit ꝯstructa ꝛ libera nec efficieṫ lai
co cēsualis. sed ille tn̄ q ꝯstruxit teneṫ
dn̄m seruare idēnem. vł etiā eps si po
nēdo pmariū lapidē uel posteā i conse
cratōe ecclīe fuit negligēs. A. s. in exa
minatōe dotis uel māsi. ut i sū. con. liº
p̊. ti. 14. q. 15. ubi etiā habētur oīa que ī
hoc. §. ponuntur. B. de con. dis. i. ne
mo. 14. q. ult. ꝯpimus. dis. 70. scōrum.
Si vo solū erat alterius ecclīe uel col
legii ecclesiastici dʒ ei restitui hº mō
ꝙ ecclīa cōstructa fiet ibi subdita quo
ad ius patronatus. 12. q. 2. aplīcos. 17. q.
4. questi.
¶ Ecclīam nemo edificare pōt nisi au
ctoritate diocesani q dʒ ponē pmariū
lapidē. crucē figere. ꝛ cimiteriū ꝯsigre
ꝛ etiā petē dotē sufficiētē assigri. sin̄ q̄
ꝯsecrari nō dʒ. de ꝯse. di. i. nemo. ꝛ. c. pla
cuit. Et hodie qdem sufficit ꝙ assigne
tur p dote unus māsus. i. vnū pdium
sufficiēs p uno pari boum totalr̄ libe
rū. ex̄ ꝯ cēsi. c. p̊. A. Et ibi glo. no. ꝙ mā
sus dr̄ ꝙtitas terre q̄ sufficit duob᷒ bo
bus ad laborādū i anno. B. Talis tn̄
ecclīa donec i hac pauptate fuerit nō
tenebiṫ ad hospitalitatem seruandaʒ
nec epo aliqd psoluēdū nisi inquātuʒ
pōt. A. Hosti. cui᷒ hec fuerūt dcā dic̄
ꝙ nō teneṫ talis ecclīa ad iura epalia
psoluenda: nisi forte aliqd noīe cathe
dratici. qꝛ nō pōt. ut i sū. con. liº 3º ti. 24.
q. 4. s. B. donec pueniat ad pinguio

rē fortunā.ar.ex̄ de ɔſue.cū dilect⁹. A
Meli⁹ vr̄ facē dcīm̄.c.p̄mū i fi.ō cēſi.ibi
Et ſi aliqd āpli⁹ habuēit ide ſeniorib⁹
debitū ſeruitiū ipēdat. B

¶ Exempti n̄ pn̄t ɔſtruē oratoria ſiue
eccl̄ias uel capellas in locis nō exēptiſ
ſine dioceſanoꝝ lnia.'vide.ī.exempt⁹.
.§.6º De oratoriis autē p̄uatis vide.ī.
oratoriū.Eccl̄ie quō nō debēt reuerti
ad ſecularē habitationem hr̄.ſ.ɔſecra
tio eccleſie.§.fi.

¶ Quis tenet̄ eccl̄ā cū idiget repara
re: R̄.º ſm Hoſti.Si fabrica hȝ portio
nem deputatā de illa repari dȝ.10.q.3.
vnio.Et ſi nō ſufficit tunc rector ⁊ alii
i ea bn̄ficiati ɔferre debēt ex̄.eo.c.p̄.et
.c.ō his.16.q.i.ſi monachus.In q̊ caſu
ſtandū ē diſpōni ep̄i ⁊ maioris ꝑtis ca
pituli.ex̄ de his q̄ fiūt a ma.ꝑte ca.c.fi.
In qbuſdā etiā regionib⁹ laici hoc fa
ciūt expenſis ſuis.Et vbi ɔſuetudo eſt
tenet̄.cū i ea ꝑcipiāt ſacr̄a eccl̄iaſtica ⁊
audiant dina.16.q.7.qcunqꝫ ⁊.c.et hoc
diximus ⁊.c.filiis.Et ɔpellēdi ſūt taleꝫ
ɔſuetudinē ſeruare.ex̄ ō ſimo.ad apl̄i
cā.Si talis ɔſuetudo non reperit̄.q̄rta
ꝓuētuū q̄ quondā a ſcis patrib⁹ fabri
ce deputata ē ad hoc tenet̄:ita ut q eā
ꝑcipiūt ſoluāt nō obſtāte vlla p̄ſcrip
tione ſeu ɔſuetudīe.ſȝ poſt reparatōeꝫ
redibit q̄rta ad illos q eā ꝑcipe cōſue
uerūt.Sic itelligit̄.12.q.2.de redditib⁹.
⁊ vſqꝫ ad.c.ſtatuim⁹. A .Idē in ſum.
con.li.º 3.º ti.24.q.161. B.

¶ Quātū eccl̄iis donari pōt: R̄.º Dōa
ri pōt i ifinitū abſqꝫ alia inſinuatōe.i
Auten.de non alie.aut ꝑmu.re.eccle.
§.ſi minus coll̄.2.Nam ceteris perſōis
nō licet donare uł recipe ultra qnqua
gīnta ſolidos niſi p̄cedat iſinuatio ⁊ ni
ſi in certis caſibus.C.de dona.l.ſiqs ꝓ
redēptione. A .ubi pȝ ꝙ iſta iſinuatō
nō ē nccīa i his q̄ donant̄ ꝓ redēptōne
captiuorū.Itē qn̄ mḡri militū donant
militibus.Itē qn̄ donat̄ ꝓ refectōe do
mus his quorū icēdio uel ruina dom⁹
corrupte ſūt.Item in donatiōe propt̄
nuptias vſqꝫ ad q̄ītitatē dotis.ut.C.ō
dona.autēn.eo de curſu.⁊ no.glo.i.l.ſā
cimus.C.de dona.Que donatio pōt a
viro fieri etiā poſt ɔtractū mr̄imoniū
ut.l.cū multe.C.de dona.Silr̄ nō uꝛ̄ ne
ceſſaria inſinnatio ēt ī his q̄ dant̄ ꝓ q̄
cūqꝫ pia cā.Nā dicit dn̄s.Uende oīa q̄
hēs ⁊ da paupibus.Math.19. B.

¶ Relictū eccleſie uł ad alias pias cās
i teſtō ēt min⁹ ſolēni uolūtate facto te
net.ex̄ ō teſta.cū eēs.⁊.c.relatū.Nā in
tali legato ſufficiūt duo aut tres teſtes
ut ibi dr̄. A .Sȝ in dcō.c.cū eēs.uidet̄
ēt reqri pn̄tia p̄ſbyt̄i.Ad cui⁹ intelligē
tiā querit ibi dn̄s An.de bu.Quot te
ſtes reqrūtur de iure ciuili in teſtamē
to.⁊ rn̄det ꝙ ſeptē.ſed in codicillis.5.
niſi ꝙ in teſtamēto ruſticoꝝ ſufficiūt
.5.C.de teſta.l.fi.⁊ ſubdit.Quero ēt an
teſtm̄ corā duob⁹ tm̄ teſtib⁹ nō aſſiſten
te preſbytero parochiali ualeat R̄.Di
cūt doc.ꝙ illud teſtm̄ ualet q̄ītū ad le
gatū i pias cās:ſed i alūs nō piis cāis
nō ualet niſi aſſit p̄ſbyter cū duob⁹ te
ſtibus.et ſic iſtud.c.dȝ intelligi ſm.c.ſe.
Et iſtud cōiter uꝛ̄ placē doc.qa ꝑ pn̄tiā
p̄ſbyteri tollit̄ p̄ſumptio falſitatꝭ.Et
dicit Specu.ꝙ ſi infueſſent tres alii te
ſtes ſine p̄ſbytero nō ualēt teſtm̄.Idē
dicit.⁊ ſi adeſt alius p̄ſbyter ⁊ nō ſu⁹.
qa a ſolēnitate legali nō dȝ recedi niſi
inq̄ītū eſt exp̄ſſuꝫ in iure canonico.et
qa iſte tex.r̄qrit p̄ſbyteꝝ ſuū.g⁰ dēpto
p̄ſbytero ſuo remanem⁹ i diſpōne iuꝛ
ciuilis.et iſta ē cōis opinio.Sȝ mihi uꝛ̄
ꝙ h⁹mōi teſtm̄ ualeat in pn̄tia duoꝝ
teſtiū ſiue ad pias cās ſiue ad q̄cunqꝫ.
attenta diſpōne h⁹.c.qō nō loqt̄ diſpo
ſitiue corrigēdo ius ciuile.ſed declarā
do irrōabilitatē iurꝭ ciuilis.Naꝫ p̄ſup
ponēdo uolūtatē defuncti i pn̄tia duo
rū teſtiū:pctm̄ eēt ⁊ ō ius nāle ꝙ illud
teſtm̄ nō executōi daret̄.et qa canones
cōſulūt aīe.g⁰ qꝛ pctm̄ eēt non exequi
uolūtatē defuncti ō iure ciuili ⁊ cano
nico exeq dȝ.Item ſi oīa alia iura defi
cerēt tūc ꝑ uiā denūciatōis euāgelice
deberet exeq.Nec obſtat qō hic dicit̄

corā p̄ſbyt̄o ſuo. qꝛ hᵒ nō dic̄ miſterio iuris. ſʒ qꝛ de facto ſic accidit. Itē ꝑ rō nē decre. probatur ꝙ ſufficiunt duo te ſtes. qa in ore duoꝝ uel triū. ⁊c̄. Nō ob ſtat etiā qð dicūt legiſte ꝙ illa ꝯſuetu do ē rōnabilis. ſ. ꝙ. 5. uel. 7. teſtes req rātur in teſtō ut ſic fraudibꝰ obuiet. qꝛ hoc ē veꝝ qn̄ eēt dubiū de uolūtate de fūcti. ſʒ qn̄ eēt certū: vt in caſu hꝰ. c. tūc dico ꝙ duo teſtes ſufficiūt. hec ille. Et ꝓbatio duoꝝ teſtiū idoneoꝝ vr̄ volun tatē defūcti oīo reddē certā. ut i dcō. c. cū eēs. ⁊ i. c. ſe. Pʒ ēt ex p̄dictis ꝙ q̄lit cūq̄ ꝯſtet ꝓ certo de uolūtate teſtato ris oīo dʒ ſeruari in foro ꝯſcie ſi legiti ma eſt. qa nō pōt ꝯueniri ſine pctō. Sʒ i foro iudiciali reqrūtur duo idonei te ſtes. iō. 13. q. 2. c. vltima dr̄. Ultia uolun tas defūcti modis oībꝰ ꝯſeruet. B

¶ Quicqd emptū fuerit de pecunia ec cleſie: eiꝰ erit. 12. q. 3. c. p̄. ⁊. q. 5. fixū. Q ð adeo ueꝝ ē ꝙ ſi cleric̄ hēat pecuniam de p̄benda ſiue eccl̄ia ſua. ⁊ īde emat p̄diū: lʒ illā pecuniā potuiſſʒ dare aliis intuitu pietatis. nō tn̄ dare pōt p̄dium. qꝛ ſtati acqſitū fuit eccl̄ie. ſiue emptū fuit noīe eccl̄ie ſiue noīe alieno. ex̄ de pecu. cle. c. p̄. ⁊. c. ingrendū. Et ꝓpter hᵒ nō pōt hꝰmōi clericꝰ illud alienare. Eo dē mō ſiqs de pecunia eccl̄ie quā ha buerit furto uel rapina ſeu depoſito poſſeſſionē ſibi emit. qa eccl̄ie fit ut di ctū ē. A. Hec fuerūt glo. Ray. ut pʒ in ſū. con. liᵒ. p̄. ti. 14. q. 17. B.

¶ Eccl̄ia ꝓ alienis debitꝭ nō pōt obliga ri nec eiꝰ poſſeſſiōes. Et ſi qs obligaue rit ē ſuſpēſus ab admiſtratōe tꝑaliuʒ ⁊ ſpūaliū. ex̄ de ſolu. c. 2ᵒ. Poterit tamē hec ſnīa ꝑ epʒ relaxari: qꝛ papa hᵒ ſibi nō retinuit. ex̄ de ſen. ex. nup. Sʒ nō dʒ hᵒ facē niſi indēnitati eccl̄ie ꝯſulat. ar. ex̄ de ꝟbo. ſigni. cū oli. A. Melius fa cit eo. ti. ex ꝑte p̄. Et idē qð i hᵒ §. notat i ſū. con. in dicta q. 17. ad fi. ⁊ additur ꝙ hec pena ſuſpēſiōis nō cōp̄hēdit epōs cū de ipīs nō fiat ſpālis mētio. ex̄ ð ſē. exco. qꝛ ꝑiculoſum. liᵒ. 6ᵒ. B.

¶ Quicūq̄ de nouo in eccl̄iis. monaſte riis ſeu i aliis piis locꝭ uſurpātes rega lia. i. collectā q̄ fit rōne regis uel impa toris ſeu tributū regi debitū ſm̄ Ioh. an. ſilr̄ uſurpātes cuſtodiā ſeu guardiā titulū aduocatōis uel ð fēſionis q̄ ꝓp̄e ſt̄ noīa p̄ronatꝰ ipoꝝ locoꝝ uacātiū bo na occupāt. ⁊ clerici aut monachi ipoꝝ locoꝝ. A. Ac ēt certe ꝑſone eoꝝūdem locoꝝ. vt i. c. gnāli. de q̄. ī. B. q hec fiēi ꝓcurāt ipō fcō incidunt in excōicatio nē. Cl̄ici āt q nō opponūt ſe talibus ni hil debēt ꝑcipe de ꝓuētibꝰ ipoꝝ locoꝝ A. ꝑ tꝑe q̄ p̄miſſa ſiū ꝯdictiōe debita fieri ꝑmiſerūt. ut in tex. de q̄ ſtatiʒ. B. ex̄ de elec. generali. liᵒ. 6ᵒ.

¶ Clericꝰ q ex collatōe laici recipit ec cleſiā uel tenet ſi monitꝰ nō renūciaue rit. A. i. reſignauerit. ut. ī. c. relatū. de q̄. ī. B. ab officio uel bn̄ficio ſuſpēdē dus ē. Et ſi ꝯtumax ꝑſeueret deponen dus ē. laicꝰ ꝟo excōicādus. ex̄ de iur̄. pa. p̄terea. ⁊. c. relatū. A. ꝯiūcto. c. ſi autē. xi. q. 3. ⁊ ex̄ de iudi. cū nō ab hoīe. B. Eccleſiaꝝ uacātiū bona nō debent ab aliis occupari. s̄. bn̄ficiū. 2ᵒ. §. p̄. Qualit res eccleſie alienari poſſint vide. s̄. ali enatio. De eccleſia ⁊ eius cimiterio. ī. emunitas. De p̄uatis oratoriis hēs. ī. oratoriū. ⁊. ī. emunitas eccleſie. §. 6ᵒ De eccleſia uiolata aut ꝯſecrāda uide. s̄. ceſſatio. ⁊. s̄. conſecratio. 2ᵒ.

Eccleſia 2ᵒ. ſ parochi alis. Colla

tiones de eccleſiis parochiali bus his q̄ nō attigerūt. 25. annū ipō fa cto nō ualēt. Et tenet q aſſumit fiēi ſa cerdos infra annū a tꝑe cōmiſſionis. alr̄ p̄uatꝰ ē ea. Itē tenet ꝑſonalr̄ reſi dere. In hᵒ tn̄ epʒ ex cā diſpēſare pōt ad tp̄s. ex̄ ð elec. lʒ canō. liᵒ. 6ᵒ. Et no. h ꝙ lʒ tātū ð āno trāſierit ꝙ talis n̄ poſſit ad ſacerdotiū ꝓmoueri: n̄ tn̄ uacat ec cleſia ip̄a nec pōt ꝯferri alti niſi pꝰ ela pſū ānū: q qdē ānus icipit tunc poſtq̄ poſſeſſionē illiꝰ pacificā hūit lꝫ ꝑ eū ſte titq̄ minꝰ hr̄et nec currit ſi iuſto īpedi mēto detētus ordiari nō potuit. Alio qn ſi ſic p̄uatꝰ ſit eccleſia ip̄a ei īſtitui

nō pōt. A .s. p ea uice.ut i.c.ↄmissa. de
quo.i. B .Itē no.ꝙ si recepit eā nō in
tēdēs eē sacerdos sʒ ut p ānū hr̄et fru
ctus tenef ad restitutōem.Silr̄ ꝛ ille q
ↄtulit ei quē nō credebat pmouēdum
ad sacerdotiū tenef ecclīaʒ ipam ua
re indēnem.Hec oia ex̄ de elec.ↄmissa
li.º6.º

¶ Epi pn̄t dispēsare ꝙ q obtinēt paro
chiales ecclīas isistēdo studio nō tene
anf pmoueri infra ānū nisi ad subdia
conatū:ad quē si nō fuerit pmoti ꝑua
ti sūt:ut in primo.§.ꝺ sacerdotio dcm̄
ē.Ad sacerdotiū ꝟo nō tenebūtut usqꝫ
ad septēniū:ꝛ intiꝫ puideaf ecclīe p ui
cariū:ꝛ elapso septēnio ifra ānū debēt
fieri sacerdotes.Aliogn incurrūt dictā
penā.ex̄ de elec.cū ex eo li.º6.º

¶ Si ad ecclīam parochialē pn̄tef q n
ē i sacris dū tn̄ alr̄ sit idone⁹ ꝛ possit in
fra statutū tp̄s ordinari admittēdus ē
ex̄ de insti.si is.li.º6.º Et tn̄ ſm Io.an.tal'
nō pn̄tatus nō posset in tali ecclīa isti
tui.ex̄ de eta.ꝛ qli.ꝑterea.nisi dispensa
tiue.ut ibi.

Electio pᵒ cōiter q sit? R.º Electio
pu t h sumif ē alic⁹ ꝑsone ad
dignitatē uocatio.ut colligif ex̄ eo.cuʒ
in cūctis.§.qꝛ ppter. A .Hoc fuit dcʒ
Hoff.ꝛ addit.Quāuis ꝟbū eligē ad mł'
ta se hēat.Nā dr̄ qs eligi in canonicū.
ex̄ eo.cū ecclīa ulterana. Dicif ēt eligi
arbiter.ex̄ eo.in cāis.In his ꝛ silib⁹ dr̄
fiēi electio laxato uocabulo:sicut ꝛ po
ma dicūtur eligi de canistro.Hosti.ue
ro dicit ꝙ tūc hec descriptio cōueniat
noiatōi ꝛ postulatōi sic ꝺscribe.Electō
ē alicui⁹ ꝑsone idonee ad dignitatē uł'
fraternā societatē ꝑuata forma cano
nica facta uocatio. Colligūtur hec ex̄
eo.cū in cūctis.ꝛ.c.cū ecclīa ulterana.
ꝛ.c.qꝛ ppter.ꝛ ex̄ de arbi.cū olim.ut in
sū.con.li.º3.º ti.26.q.1.Videf posse addi:
ꝙ nō solū uocatio ad dignitatē uł' frat
nitatē sʒ ad misteriū alic⁹ officii: sicut
cū eligūtur arbitri ad eligēdū dcō .c. i
cāis.ex̄ eo.uel ad regimē hospitalis.di
cto.c.cū oliʒ.de arbi.ꝛ idē in silib⁹. B.

¶ Ad quē ptinet electio de iure cōi? R.º
Spectat ad collegiū etiā si duo solum
uel tres fuerit.ex̄ eo.c.p̊.ꝛ ex̄ de cōsue.
cū dilect⁹.63.dis.Adrian⁹. A .c. Adria
nus paꝛ ad hoc facit.sʒ fac ad hᵒ ꝙ qn̄ʒ
laici admittūtur ad electōeʒ ꝛ ꝑcipue
ꝑncipes p pace tenēda: ꝛ ut defendāt
ab oppssiōib⁹ ſm Hof.ut in sū. con.eo.
ti.q.2.ubi ēt ponūtur que hn̄f in isto.§.
ſm Monal.ꝛ Hof. B .Sʒ si clīci non
sint in ecclīa ut collegiū:sʒ ut singula
res ꝑsone:tūc supior puidebit p se uł'
ad pn̄tatōem patroni si qs sit.ex̄ de iu
re pa.pastoralis.Et electō qdē nō solū
ad collegiū ptinet: sʒ plerūqꝫ de ↄsue
tudine uł' ꝑuilegio alieni uocāf.ex̄ eo.
cumana.Vn̄ ꝛ q ē in q̄si possessione eli
gēdi eligē pōt ēt si postea possessionē
amittat.ex̄ de iure pa.ↄsultatōib⁹.ꝛ.c.
cū ppter.ꝛ ex̄ eo.querelā.Itē eligere
pōt platus ꝛ qlibet clīcus in quē ↄpro
missū fuerit:ut hr̄.i.electio.2.º p totum

¶ Quis nō pōt eligē? R.º Nō pōt eligē
excōicat⁹ maiori excōicatōe:ut notaf
ex̄ de appel.ↄstitutis.p̊. A .in glo. que
ibi dicit.ꝙ excōicati uł' suspēsi nec eli
gere nec eligi pn̄t. B .Sec⁹ sr minori.
ex̄ de cle.exco.mi.c.ult.Itē nec suspen
sus ex̄ de ↄsue.cū dilect⁹.Itē nec intdi
ctus ex̄ eo.cū inf.Itē nec ille q scientr
celebrauit in loco intdicto.ex̄ ꝺ sen. ex
co.is qui li.º6.º Itē nec illi qb⁹ iterdictū
ē eligē absqꝫ supioris lnīa.ex̄ eo.c.ult.
Itē nec illi q i ea uacatōe elegerūt sci
enf indignū.ex̄ eo.cū in cūctis.ꝛ.c. ino
tuit i fi.Nā tales sūt ipo iure ea uice
eligēdi ptāte ꝑuati.Et idē dō si pecca
uerūt i postulādo.ex̄ eo.scriptū. Et hᵒ
ueꝛ ē qn̄ facta noiatōe seqtur electio
uł' postulatio.Sec⁹ si nō seqf. qꝛ tūc n
eēnt ppter hᵒ ꝑuati.ex̄ eo.ppetue.lib.º
6.º A .Ibi dr̄.Perpetue sāctōis oracu
lo ꝺclaram⁹:ꝙ scientr i electōibus no
minātes idignū ppt suffragiū i scruti
nio ꝑstitū nisi adeo i eo ꝑstiterit ꝙ ex
uotī eoꝝ cois electio subseqt nequaqꝫ
eligēdi ptāte ꝑuātur.lʒ p eo ꝙ idignū

noiando scient ꝯ conscias suas agunt
a dō ⁊ aplica sede puniri mereāt. B.
Itē eligē nō possūt q peccauerūt i ele
ctōis forma: qa debēt ꝑuari iure eligē
di.ex̄ eo.qa ꝓpter. A. De talib' ibi dr.
Eligēdi ea uice ptāte ꝑuent. B. Itez
nec illi q neglexerūt usq ad lapsū tꝑis
vide.i.§.pxi. A. Predci ēt casus notā
tur i sū.cō.li.3.ti.26.q.3.ſm Hos. ⁊ Mo
nal.⁊ Hosti. Et addit Hosti. Itē q per
laicalē abusū elegerūt.ex̄ eo.qsqs. ibi
dr. Quisqs electōi de se facte ꝑ seclar
ptāt abusū ꝯsentire ꝑsūpserit ꝯ cano
nicā lībtatē ⁊ electōis cōmodo careat
⁊ ineligibilis fiat.nec absq dispēsatōe
ad aliquā eligi valeat dignitatē. Qui
vo electōem huiusmōi quā ipso iure
irritā esse cēsem' ꝑsumpserint celebra
re ab officiis ⁊ bñficiis penit' suspēdā
tur ꝑ trienniū: eligēdi tunc ptāte ꝑuati.
B. Itē nō pñt eligē pupilli: nec ēt i lo
cis regularib' q nō sūt ꝓfessi tacite ul'
exꝑsse.sed neq ꝯuersi.ex̄ de elec.ex eo.
li.6. Itē in cathedralib' collegiatis se
cularib' ul' regularib' ecclīis uocē non
hñt q nō sūt subdiaconi nec i eligēdo:
nec in aliis sacris capl'i: ēt si ab aliis li
bere ꝯcedat.ut i cle.vt hi q.ꝺ eta.⁊ qli.
A. Ibi ēt addit. Nō obstātib' qbuslibz
ꝯsuetudinib' uel statutis. Sed tñ cle.ut
hi. nō loqt nisi q ad clericos q ꝺclinarēt
ordinari: vt pōt colligi ex tex. ⁊ glo. di
cte cle. Vñ lz laici ēt ꝯuersi de iure cōi
nō admittāt ad electōem sic' cū clīcis.
ut i.c.ex eo.de elec.li.6. tñ ſm glo. i eo.
c.ex eo.ex ꝯsuetudine ꝑscripta laici cō
uersi deberēt admitti sz nō seclares.ut
i.c.massana.ex̄ de elec. Laici vo ꝓfessi
admittunt ēt de iure cōi.qa in dcō.c.ex
eo nō excludūt nisi laici ꝯuersi. nō aūt
laici ꝓfessi ſm glo.in dcō.c.ex eo. ⁊ i di
cta cle.ut hi q. B.

¶ Infra qꝺ tꝑs dz fieri electio. R. In
ecclīa cathedrali uel regulari hñt ele
ctores tꝑs triū mēsiuz ifra qꝺ si iusto
ipedimēto cessāte nō elegerit: ad ꝓxi
mū supiorē deuoluit.ut ex̄ eo.ne ꝓ de
fectu. Deinde debēt electores pñtare
electōez electo: ⁊ petē ꝯsensū ei'. ⁊ ifra
octo dies postq cōmode pñt. Alioqn
negligētes excludunt a ꝓsecutōe ꝓces
sus: ⁊ sunt suspensi per tres ānos ab oi
bus bñficiis ipius ecclīe.ex̄ eo. cupien
tes.§.cetez li.6. Electus vo tenet ꝯsen
tire ifra mēsem a pñtatōe. alr ꝑuat' ē
iure electōis.nisi forte ea sit electi ꝯdi
tio q nō possit ꝯsentire absq lnia sup
ioris. Quo casu tenet elect' uel electo
res petē licētiā cū ea celeritate quā su
ꝑioris abñtia ul' pñtia patit. Et si non
hēatur ex tūc ad electōez aliā ꝓcedāt.
Quilibz ēt elect' post ꝯsensuz ifra tres
mēses tenet petē ꝯfirmationē. aliter
irrita ē electio.ex̄ de elec.q sit.li.6. ni
si petēda sit ꝯfirmatio a papa: qa tunc
elect' tenet infra mēsez post ꝯsensum.
vel si nō fuerit ei electio pñtata infra
mēsem a noticia iter arripe vsus curi
am: ⁊ sic petē ꝯfirmatōem ac negociū
ꝓseq.vt in dcō.c.cupiētes. In aliis vo
ecclīis dz ꝓuideri ifra.6.mēses. alr eo
dē ꝑdicto mō ad ꝓximū supiorē ꝺuol
uit.ex̄ de ꝑben.de multa. ⁊ ꝺ ꝯces. pre
ben.nulla. Et h' etiā hr̄ s.bñficiū ꝑ.§.ꝑ

¶ In q loco dz fieri electio. R. Pōt fie
ri in ecclīa uel i caplo uel sili loco hōe
sto ⁊ marie iuxta ꝯsuetudinē.ex̄ eo. in
causis. Sz tñ ꝑcipue electōes epoꝝ so
lēt in ecclīis fieri.ex̄ eo.q sicut. Sz ex
cā ēt extra ciuitatē posset fieri.23.di.in
noie dñi. A. Hosti.aūt simplr dic q i
hoc seruāda ē ꝯsuetudo: nisi ex aliq cā
alibi fieret. Qꝺ si ꝯsuetudo ñ apparet
tūc non ē vis ubi fiat.dūmō sit loc' cle
ricoꝝ ⁊ honestus.vt in sū.con.li.3.ti.26.
q.6. Electio aūt epi si fieri potest debz
fieri i ecclīa cathedrali.ut exꝑsse dicit
ex̄ eo.q sicut.⁊ dixit Hoff.vt in dcā.q.
6. B. Et nō dz fieri añ sepulturā ꝑde
cessoris.ex̄ eo.bone memorie. Sz tñ si
fieret ualēt. A. Hoc sentit glo. in dcō
c.bone.sup vbo tractatū.⁊ Hosti.etiā
ibidē.vt in sū.con.eo.ti.q.7. B.

¶ Oēs electores q i ciuitate sūt debēt
ad electōem uocari vbo vel scripto ul'
ꝯsueto signo cāpane. Itē q sūt i hortis

ciuitat.ar.ff.de pcu.l.i. A .ɔiuncta.l.5.
B. Itē debēt uocari oēs q sūt in puin
cia p lr̄as ul' p nūciū.ex̄ eo.corā. Hoc
dico ſm ɔſuetudinē obseruādū. A. In
no.dicꝫ φ uocādi sūt nō solū pn̄tes i ca
pitulo: ſꝫ ēt ex̄ ſi sciunt̄ eē circa capl'm.
qa ſi alit̄ fieret eſſꝫ malicia q̄ oio i ele
ctiōib' ē uitāda. Cōſulo etiā φ uocētur
etiā ſi ſint in ciuitate. ar.ff. de pcu.l.5.
niſi forte antiq̄ ɔſuetudo excuſet uel
certā formā det. Hoſt.ēt putat conſue
tudinē eē ſeruādā i vocatōe abn̄tium
niſi mora vtat̄ in piculū. vt in ſū. con.
dcā.q.7. B. Et ſi uocati ad ɔpetētē ter
minū eis a uocātib' aſſignatū nō veni
ant non oꝫ eos vlteri' expectari. ex̄.e.
cū inf.r.c.cū nob. A. Hoc fuit dictum
Goff. addentis.qa duꝫ eſſet vſq ad fi
nē termini expectare.s.ad finē trium
mēſiū.cū mora in electōibus ſit dāno
ſa.ex̄ eo.cū inter vniuerſas. Hoſti. vo
dicit φ in hoc caſu ſi due ptes ſt̄ pn̄tes
r cā coartatōis aſſignet̄: putat hāc ſen
tētiā verā.qꝛ tūc dꝫ abn̄s ſaltē vni de
collegio cōmittere uices ſuas.ex̄ eo.qꝛ
ppter. Si vo due ptes abn̄tes ſint vl'
nō aſſignet̄ cā: putat uerā ſn̄iam Jo.q
dixit expectādos eē uſq circa finē triū
menſiū. Dicit ēt Hoſti.φ ſcrutatores
debēt ire ad infirmos q ſunt i ciuitate
r ingrere uota eoꝝ ſicut alioꝝ pn̄tium
Nā r pn̄s ē q in hortis ē.ff. de pcu.l.5.
Nec erit neceſſe ipos in collatōe uel i
aliis q̄ ſequūt̄ regrē.ſꝫ ſufficit ɔſēſus i
ſcrutinio hitus. Pn̄t ēt iſti uni de colle
gio uices ſuas ɔmittē.qa ſunt ipediti.
Sꝫ pus dcm̄.ſ.φ ad eos uadāt vr̄ expe
diti'. Cō. Inno.ut i ſū.cō.dcā.q.7. B.
An elector abn̄s poſſit ɔſtituē pcura
torē? R. Si iuſto ipedimēto tenetur
pōt uni uel plurib' cōmittē vices ſuaſ
dū tn̄ cuilibꝫ inſolidū. r erit melior cō
ditio occupātis. Qδ ſi ambo ɔcurrāt r
petāt admitti: nō admittētur ābo. ſed
is quē capl'm uel maior ps elegerit. et
ſi nō cōcordēt: admittet̄ ille q i ɔmiſſi
one p̊ noiatus ē. At ſi nullus ſit iſolidū
nō valet. Qn̄ autē pcurator vnum no
miat p ſe: r aliū noie eius q ɔmiſit: ni
hil agit: niſi de certa pſona hūerit ſpā
le mādatū.qa tūc aliū noie ſuo potēit
nomiare. Porro ſi nullus de collegio
ul't eē pcurator nō pōt abſens nolente
capl'o ex̄neū deputare. Nō pōt ēt p lit
teras exp̄mē uotū ſuū. Hec oia ex̄ de
elec.ſi qs iuſto li.6. A. Dictus etiaꝫ p
curator nullatenus pōt inſtitui ceſſan
te impedimēto uel loci ɔgruitate.ex̄ d
elec.c.qa ppt̄.§.illud.ubi dr̄. Illud aūt
penit' interdicim' ne qs in electiōis ne
gocio pcuratorē ɔſtituat: niſi ſit abn̄s
i eo loco i quo debeat aduocari.iuſtoq
ipedimēto detētus venire nō poſſit ſu
per quo ſi opus fuerit fidem faciat iu
ramento. B.
Si qs elector ɔtēptus nec uocat' ad
electōem fuit: ad petitōem ei' caſſāda
ē electio.pōt tn̄ ſi uult eā ratā hr̄e.ex̄.e.
φ ſicut.
Utrū elector poſſit renunciare uoci
ſue? R. Sic. Nā qlibꝫ pōt r̄nūciare iu
ri qδ ſibi ɔpetit. Un̄ r qδ poſtea fit p
alioſ ipe nō poterit ipugnare. Si tamē
tal' accedat electōe nōdū facta admit
tēdus ē in oibus q̄ circa ipam reſtāt fa
ciēda.ex̄ eo.eccl'ia vr̄a.p̊ rn̄ſo. A. Ibi
nō uidet̄ clare h' dici φ talis d̄beat re
admitti. Tn̄ cū p̄dcis con. Albric'. Sꝫ
φ qs poſſet renūciare iuri ſuo hoc cla
rū ē. C. de pac.l.ſi qs i ɔſcribēdo. B.
Quot ſūt forme electōis. R. Tres.
Nā aut fit p ſcrutiniū: aut p ɔpromiſ
ſū: aut p cōem inſpiratōem. et q ɔ̄ p̄di
ctas formas eligē attētauerit: ea uice
dꝫ eligēdi ptāte p̄uari.ex̄ eo.qa ppter
A. Ibi dr̄. Statuim' ut cū electio fue
rit celebrāda pn̄tib' oibus q d̄bēt r uo
lūt r pn̄t ɔmode itereſſe aſſumāt̄ tres
de collegio fide digni q ſecreto r ſingil
latiꝫ vota cūctoꝝ diligēter ingrāt r in
ſcriptis redacta mox publicēt i cōi nul
lo prorſus appellatōis obſtaculo intie
cto ut is collatōe habita eligat̄ i quē
oēs ul' maior r ſanior ps capl'i ɔſētit.
vl' ſaltē eligēdi ptās aliqb' viris idōe
is ɔmittat̄ q vice oium eccl'ie uiduate

ꝓuideāt de pastore. Alr̄ electio facta
n̄ ualeat nisi forte cōiter eēt ab oībus
q̄si p inspiratōez dei absꝫ uitio celebra
ta. Qui vo ꝯ p̄dcās formas eligē atten
tauerit eligēdi ea uice ptāte ꝓuent. Et
ita electōes q̄cꝫ clādestias reprobam⁹
statuētes ut q̄cꝫ cito electio fuerit cele
brata solēniter publicet. B.

¶ Qn̄ ꝓcedit p formā scrutinii debent
eligi tres scrutatores q in secreto exq
rāt uota singulorꝫ. Et ipi q̄dē p̄ debent
seip̄os de suis uotis examinare. deide
aliorꝫ uota secreto ⁊ singillati ad h⁰ q̄
glibet liberi⁹ dicat qđ sibi uꝛ̄. Un̄ si ex
aminatio publice fieret: non seruaret
forma nec ualēt electio: etiā si oēs con
sentirēt. ex̄ eo. in genesi.

¶ Per quē uota scribent? R̄. p tabelli
onē. uꝉ qđ meli⁹ ē un⁹ de scrutatoribus
uidētib⁹ aliis ꝯscribet ⁊ postea publi
cabit. Et si q̄s electorꝫ uellet ꝯdicē scri
pture nihilomin⁹ ei stadū e. ar. ex̄ de te
sti. co. p̄terea. §. fi. A. Hoc fuit dictuꝫ
Hosti. q etiā dic̄ q̄ dicta uota poterūt
scribi p tabellionē etiā in sacris p ep̄ꝫ
ꝯstitutū: lꝫ Inno. dixerit p tabellionez
laicū. ut i sū. cō. li⁰ 3⁰ ti. 26. q. 7. B.

¶ Quid si electores pauci sūt? R̄⁰ f̄ꝫ In
no. Si sūt tm̄ tres: duo ex eis scrutabū
tur tertiū: ⁊ sic ꝓcedēt ad electionem.
Si vo sūt duo tm̄: un⁹ scrutabit alium
Qđ si un⁹ tm̄: ⁊ ille solus uocat testib⁹
exp̄met uotū suū: ⁊ eligꝫ ⁊ publicabit.
A. Con. Albricus. B.

¶ In electōib⁹ uota incerta ⁊ ꝯditōata
nō ualēt: ⁊ deben̄ h̄ri ꝓ nō adiectis: pu
ta ꝯsētio in quē talis cōsentit. uꝉ si Pe
trū h̄re nō potero ꝯsentio in Johēm. ⁊
silia. ex̄ eo. in electōib⁹ li⁰ 6⁰. A. Ibi dꝛ̄
In electōib⁹ ⁊ postulationib⁹ ac scruti
niis ex q̄b⁹ ius orit eligēdi uota ꝯditio
nalia altnatiua ⁊ incerta penit⁹ repro
bam⁹: statuētes ut h⁹mōi uotis ꝓ non
adiectis habitis ex puris ꝯsensibus ce
lebret electio uocē illorꝫ q nō pure con
senserit ea uice i alios residere. B

¶ Publicato scrutinio electores neq̄
unt uariare uoces: sed faciēda ē colla
tio ⁊ electio celebrāda. Ille tn̄ q nō cō
sēsit pōt cōsentire i eū q alr̄ eligēdus
ē. Alr̄ nō pōt ad aliū accedi. ex̄ eo. audi
tis. §. p̄. ⁊. c. eccl'ia ur̄a. §. ps vo. A. ꝯiū
cto. c. publicato. eo. ti. B. Qđ si p uīm
facti scrutinii nullus possit eligi: pote
rūt ꝓcedē ad secūdū ⁊ tertiū scrutiniū
donec aliq̄s eligi possit. A. Cū p̄dictꝫ
i hoc. §. con. Albricus. B.

¶ Collatio p̄dicta q̄ dꝫ p⁹ publicatōem
scrutinii fieri triplex ē. s. numeri ad nu
merꝫ. zeli ad zelū. meriti ad meritū: ut
ex̄ eo. in genesi. Si tn̄ una ps eligētiū
fuerit duplo maior: nō pōt ei opponi
extenuatio zeli uꝉ mēiti. ex̄ eo. si qn̄. li⁰
6⁰. A. ubi ēt subdit. Si q̄d aūt oppo
nere uoluerit q̄ uotū illi⁹ cui opponit
nullū redderet ip̄o iure: id eis nō itelli
gim⁹ infdictū. B. Qđ si oēs i unū cō
ueniāt nihilomin⁹ faciēda ē collatio n̄
de numero sꝫ de electorib⁹. vtruꝫ. s. ali
q̄s sit ꝯtēptus uꝉ aliq̄s affuerit c⁹ uox
nō sit cōputanda ⁊ h⁹mōi. Et si hac col
latōe facta nullū occurrit dubium ad
electōem ꝓcedat. aliogn discutiat ple
ne. ex̄. eo. cū terra. Alii dicūt q̄ ubi om
nes i unā p̄sonā ꝯcurrūt: ualet electio
⁊ si collatio sit omissa. A. Hoc uꝛ̄ sa
tis ꝓbari. ex̄ eo. q⁊ ꝓpter. ibi. nisi forte.
⁊c̄. Nā in electōe nō fit collatio nisi nu
meri. zeli. ⁊ meriti. dcō. c. in genesi. q̄ nō
pōt locū h̄re i electōe uniformit ꝯcor
di. De alus aūt faciēda uꝛ̄ discussio an̄
scrutiniū uel i cōfirmatōe. dcō. c. q⁊ ꝓ
pter. ⁊ eo. ti. c. auditis. B.

¶ In numero eligētiū nō uꝛ̄ cōputari
elect⁹. q⁊ nullus pōt eligē seip̄m. ex̄. e.
cumana. A. Hoc. c. parꝫ ad hoc facit.
sꝫ meli⁹ ex̄ de insti. cū ad nr̄m. ⁊ de iure
pa. p nr̄as. B. lꝫ aliqn̄ hoc locū h̄eat
qn̄ ꝓcedit p uiā ꝯpromissi. ut. i. electio
2⁰. §. 4⁰.

¶ Facta collatōe eligi dꝫ is in quem
maior ps ⁊ sanior capl'i consenserit. ⁊
maior ps dicet miori. Cū talis sit eligē
dus si placet uob ip̄m cōiter eligam⁹.
Et si ꝯsenserit tūc is q p̄orē uocē h̄ꝫ in
capl'o surgēs dicet. Ego ꝓ me ⁊ ꝓ toto

capl'o eligo talē ⁊c̄. Et oēs acceptabūt. Qđ si mioꝛ ps uel nō oēs ↄsenserit. diceret. Ego ꝓ me ⁊ ꝓ illis q mecum ↄsentiunt eligo talē ⁊c̄. Hec ex decre. qa ꝓpt̄ extra eo. A. Con. Albꝛicꝰ B

¶ In oi electōe siue postulatiōe si dicat̄. Ego eligo postulādo siue postulādū aut i postulandū. uel postulo eligēdo siue eligendū aut i eligendū. nihil agit̄. Silr̄ nec sub hac forma. Eligo ⁊ postolo ꝓut meliꝰ pōt de iure ualē nisi qn̄ ꝓbabilit̄ dubitaret̄ utꝝ qs sit eligēdus uel postulādꝰ. q̊ cāu sic postulatꝰ uel electꝰ tenet̄ unā tm̄ determinatā uiā acceptare. A. tꝑe cōsensus. Et redeūdi ad aliā postq̄ꝫ unā elegerit sibi licētia ē penitꝰ īterdicta. ut i. c. de q̊ stati B. ex̄ de postu. c. ꝑpetuo. li° 6°.

¶ Electio sꝑ dꝫ fieri ꝑ ꝟba numeri singularis. siue fiat ꝑ scrutiniū. siue fiat ꝑ ↄpmissū. alit̄ n̄ ualꝫ. ex̄ eo. sicut li° 6°.

¶ Collige q̄ sūt de subā forme electōis ꝑ scrutiniū. p̊ qdē ꝙ electoꝛes ↄgregēt̄. Itē ꝙ scrutatoꝛes assumātur. A. s. ꝺ collegio eligentiū. ex̄. eo. qa ꝓpter. et dicit Hosti. in sū. cō. li. 3. ti. 26. q. 7 ad fi. ubi etiā nota q̄ ⁊ h̄ ponūtur. B. Itē ꝙ in secreto uota exgrāt̄. Iteꝫ ꝙ uota scribāt̄. Itē ꝙ scripta i cōi publicētur. Itē ꝙ fiat collatio. Itē ꝙ seq̄t̄ electio de illo in quē maioꝛ ps ⁊ sanioꝛ capituli ↄsenserit. Hec oia ex̄ eo. qa ꝓpt̄. A Ibi etiā dr̄ ꝙ uota in scriptis redacta dn̄t i cōi publicari mox. i. nullo actu cōtrario intuenientē. ut no. i. d. q. 7. Dr̄ etiā in dcō. c. qa ꝓpter. ut q̄ꝫ cito electō fuerit celebrata solennit̄ publicet̄. i. ↄgregatis electoꝛibꝰ surgat unꝰ ⁊ ānūciet ꝑpl'o ↄuocato ut moris ē ad electionē factā. Si tn̄ ista publicatō omittit̄ nō ē ꝓpter hꝰ electō cassāda s̄ꝫ Inn. Alii tn̄ dicūt alit̄ s̄ꝫ Host. ut i. d. q. 7. Dictuꝫ Inno. ueriꝰ ur̄ ut pōt colligi ex dcō. c. qꝛ ꝓpt̄. imo si ꝑiculum immineret talis publicatio nō ē faciēda. ar. 23. dis. in nomine dn̄i ibi. ꝙ si ꝑuoꝝ atq̄ꝫ iniquoꝛū ⁊c̄. Itē Inno. in. c. qa ꝓpt̄. ex̄ eo. dicit ꝙ ꝓcuratoꝛ institutꝰ ad eligēdū dꝫ haber̄ spāle mādatū ad iurandū in aiam domini ꝙ credat ꝙ tꝑe electōis erat bōa fide. s. sine fraude infra fines q deputati sūt ad uacationes electōnuꝫ: ⁊ ꝙ iusto ipedimēto tenet̄. quare electōi int̄esse nō pōt mō: ⁊ credit uel dubitat ꝙ eodē ipedimēto tenebit̄ tꝑe q̊ electio faciēda erit. ⁊ hꝰ dr̄ h̄. Et dꝫ expmē ipedimētū ⁊ fines. nō. n. i suo iuramēto dꝫ exponē ꝟba iuris. Et subdit. Illud aūt placet ꝙ nō possit qs cōstituere ꝓcuratorē ad eligēdū nisi ⁊ det ei ptātē iurādi i aiam suā. qa nō uenit istructꝰ. et tn̄ seq̄ret̄ absurditas. qa ul' oporteret capl'm ↄgregatū expectare quusq̄ꝫ nūcius iret. ⁊ rediret ab eo: uel iteꝝ aliuꝫ terminū assigr̄e electōi: q̄ absurditas i sili casu tollit̄. 63. dis. cū lōge. ar. ad hꝰ c. dis. optatū. Itē ur̄ ꝙ post p̄stitū iuramentū si aliꝰ cui uox eius p̄iudicaret uellet ꝓbare ꝙ dn̄s tꝑe electōis erat in eo loco ubi uocari n̄ debat: uel ꝙ nō detinebat̄ iusto ipedimēto ꝙ n̄ sit audiēdus. ar. ff. de dolo. ꝙ si differēte nisi forte aliud dicas in spūalibꝰ ubi reuocatur qcqd fit ꝑ obreptionē etiā pꝰ sētētiā. ex̄ de rescrip. dilectꝰ filiꝰ abbas. ⁊. c. cōstitutꝰ. ⁊. c. ad audiētiā. ꝙ si nō exigāt iuramētū p̄dictū a ꝓcuratoꝛ: tūc de ceto nō pn̄t neq̄ꝫ de loco neq̄ꝫ de ipedimēto excipe. qa hāc exceptioneꝫ ur̄ remisisse capl'm qn̄ sibi iuramentū remisit. et si dicat̄ ꝙ capitulū deceptuꝫ fuerit ignoꝛātia facti q̄ etiā ꝑitissimos fallit. ff. ꝺ iur ⁊ fac. ign. l. 2. puta qa credebat aduersario hꝰ asserēti. dicet̄ ei ꝙ supina fuit eiꝰ ignoꝛātia. qa ius i talibꝰ ꝓuidꝫ ꝙ possit exigē iuramtū. B

¶ Qn̄ ptās eligēdi deuoluit̄ ad alium. R° In cathedralibꝰ ecclesiis si ifra tēpꝰ triū mēsiū nō eligāt deuoluit̄ ad ꝓximū suꝑioꝛē. ꝙ si infra alios tres mēses nō elegerit: deuoluit̄ ad aliū supioꝛē: ⁊ sic usq̄ꝫ ad papā. Si ꝟo eligūt sciēter idignū: ⁊ sic sint p̄uati iure eligēdi uel p̄uet̄ ꝑ sniaꝫ. qa nō seruāt debitaꝫ formā: ad papaꝫ deuoluit̄. In iferioꝛibus āt ecclesiis sꝑ ad ꝓximū suꝑioꝛē̄

deuoluit.ex eo.quãq̃.li°.6°. de hac ma vide s.§.3°.et s.bñficiũ.p.§.p.

¶ Cassanda ẽ electio illius q requisit⁹ anteq̃ eẽt elect⁹ ꝯsensit electõi de se faciende: qa p̃sumit ãbitiosus.ex eo. cum post petitã.et c.officii.

¶ Qñ maior ps capl̃i delinq̃t electio deuoluit ad pauciores: vt notat ex ȯ postu.c.2°. Itẽ deuoluit ẽt ad vnũ ꝓpter oium alioꝝ ꝯlictũ.65.dis.si forte.ex eo. bone. A. In his.c.nõ bñ h° ꝓbat.sz i dicto.c.2°.de postu.hoc notat glo. et videt hoc intelligere qñ electores peccauerũt in eligendo indignũ. Sec⁹ si ex cõtēptu aliquoꝝ ex hñtibus vocem. qa tunc non deuoluit ptãs eligendi ad cõtẽptos.qa nõ tm̃ in hoc peccauerũt eligẽtes.iõ suffic̃ q hoc casu cassetur electio. Põt dici q hoc veꝝ ẽ anq̃ eligentes sint p̃uati p iudicẽ iure eligẽdi. nã ꝓpter pctm̃ forme nõ sũt ip̃o iure p̃uati sed p̃uãdi.ex eo.qa ꝓpter. et ibi hoc sentit Inno.sup ṽbo p̃uetur. dicẽs q facta p̃uatõe p iudicẽ ꝓpter pctm̃ forme: tũc ptãs deuoluat ad nõ culposos nec p̃uatos. Idẽ in sũ.con.li°.3°.ti.26.q.7.dicitur. Itẽ nota q si aliq peccãt in eligẽdo ꝯ formã.in nõ delinquentes ẽt si sit minor ps cadit ius eligẽdi etiã si vn⁹ solus sit.et hoc uel per sniam supioris ẽm quosdã ul' sz alios ip̃o iure. Alii tñ dicũt alr̃.sed p̃ma opio ẽ magis approbãda.hec ibi. Aliq etiã dicebant q si maior ps ꝯliq̃rat: tũc ptãs nõ deuoluebat ad pauciores q̊ꝝ dictũ nõ ꝓbat nec ẽ rõnabile: vt pz p Inno. in dcõ.c. qa ꝓpter. Vñ ut dictũ ẽ bñ deuoluitur ptãs ẽt ad pauciores ip̃o iure. sed p iudicẽ p̃us lata p̃uatõis snia.et sic põt itelligi assertio dicẽtiũ q hoc dz fieri p sẽtētiã supioris. B. Qȯ si oẽs delinquãt ꝯuoluit ad supiorẽ siue ad papã. vt dictũ ẽ.s.§.qui est hic añ ꝓximũ.

¶ Electões clãdestine reprobant. ex eo.qa ꝓpter.et dicunt clãdestine q̄ i cameris p occulta cõuẽticula fiunt.79.dis.c.2°. et c.si trãsit⁹. Silr̃ et ille q̈s int' se electores secretas tenent: cuz celebrate ꝯbeãt solẽnit' publicari.ut i dcõ.c.qr ꝓpt'. A. Idẽ i sũ.cõ.dcã.q.7.ad fi. B.

¶ Quis põt eligi? R°. Eligẽdus ẽ doctior et sanctior.cui⁹ ꝯparatõe ceti grex dicãt.8.q.i.lz g°.et qui sit de mr̃imonio legitio nat⁹ et etatis legitie.ex eo. cuz i cunctis. Nã ep̃s dz eligi.30.ãnoꝝ ꝯpletorũ. Inferiores ṽo p̃lati et alii q curam debẽt hr̃e aiaꝝ tegrit' q attigerit ãnũ 25. A. vt i dcõ.c.cũ i cũctis. B. Alr̃ eligentes sũt illa vice eligẽdi ptãte p̃uati.s.§.22°. q incipit qñ ptãs. Subdiaconus q̊q̧ põt i ep̃m eligi.ex ȯ eta. et q̈li. a multis. Itẽ q ad vnã dignitatẽ reputat' dignus si postea eligat' ad aliaz dz r̃putari dign⁹. A.s.ad eq̃lẽ vl' minorẽ ut põt colligi ex.c.de quo statiz. B. 74.dis.gesta. Fallit qñq̧. Nã lz qñq̧ qs tolleret' i officio miori nõ tñ ꝓpter h° i maiori tolerari dz idign⁹.12.dis.nos ꝯsuetudinẽ. Abbas quoq̧ exẽpt⁹ bene põt eligi siue i ep̃m siue i abbatẽ eiusdẽ regl'e et hit⁹. lz nõ põt trãsire siñ lnia pape ul' legati de latẽ si sit i ꝓuicia. ex eo.si abbatẽ li°.6°. Religiosus q̊q̧ lz nõ exp̃sse ꝓfessus qn ẽt nouiti⁹ eligi põt ad ep̃atũ.ex eo.nnll⁹ li°.6°. A. Siue eligat' i secl'arib⁹ siue in regl'arib⁹ eccl'iis ad p̃laturã tñ sue ul' alteri⁹ religionis nõ nisi exp̃sse ꝓfessus.ut ibi. nullus ãt religiosus põt eligi i abbatẽ uel p̃latũ alteri⁹ religiõis ul' hit⁹. Qȯ si sec⁹ actũ fuerit eoip̃o ẽ irritũ et inane: vt in cle.i. ex.eo. B. De cl'icis alteri⁹ diocesis vtꝝ possint eligi vide.ĩ.postulatio.§.3°.

¶ Quis nõ põt eligi? R°. Excõicatus maiori excõicatõe.ex ȯ appel.ꝯstituti. p. Itẽ nec excõicat⁹ miori q si sciẽt' electus fuerit cassanda ẽ ei⁹ electio.ex de cle.exco.mi.si celebrat. A. Et ibi glo.dicit q si etiã ignorãter eligat' excõicat⁹ minori nõ ualet electio.qa ignorantia eligẽtiũ nõ facit ip̃z habilẽ.et si sciẽter talẽ eligerẽt p̃uarẽt' iure eligẽdi.ex de elec.cũ in cũctis. B. Itẽ nec suspẽsus nec int'dict⁹ nec q int'dictũ nõ seruauit ex ȯ postu.c.p.et c.cũ dilect⁹. A. Hoc.c. cum dilect⁹.nõ ẽ i ti.de postu.sz ȯ ꝯsue

tu.die. B. Itē nō dꝫ eligi ꝑsona cui ali
gd obsistit de ipedimētis circa ordinā
dos. de qb' hr̄. i. ordinādus ꝑ totū. Itē
nec is q. ꝓpt vitiū ꝑsone sue reprobat'
fuit. talis. n. nec ibi nec alibi eligi pōt.
ex̄. eo. sup eo. Sec' aūt si cassata fuēit
electio ꝓpter uitiosū ꝓcessuꝫ. qa tūc ñ
ipedit ꝓmotio ei' ēt in eadē eccl'ia. ut
i dcō. c. sup eo. ⁊. c. inotuit. A. etiā ꝑma
uice. ut in dcō. c. innotuit. Ubi ꝟo duo
electi fuerit ⁊ utriusqꝫ uitiosa ē electio
neuter ē eligēdus ꝑma uice. ex̄ eo. cōsi
derauim'. ⁊ h° ut discordia uitet. Si āt
alter istoꝝ cōiter eligat deficit rō. ⁊ iō
ↄfirmat. ex̄ eo. cū int. R. seniorē: ut in
sū. con. li° 3° ti. 26. q. 5. ubi etiā ꝑdicti ca
sus notant. B. Itē nō pōt eligi eps. s.
q iā alligat' ē alii eccl'ie. sꝫ pōt postula
ri. s. a papa. ex̄ de postu. c. fi. Itē in ꝑla
tū religiosoꝝ nō pōt eligi nisi expsse ꝓ
fessus alit nō valꝫ electio. ex̄ eo. nullus
li°. 6°. Nec ēt aliqs q sit alti' religiōis
ul' hitus. ut i cle. cū rōi. ex̄ eo. Item nul
lus religiosus pōt eligi si trāsiuit de or
dine mendicātiū ad non mēdicantes.
ut hr̄. i. religio. 5°. §. fi.

¶ Elect' p' ↄsēsū ↄiūgit spūalr eccl'e ui
duate. ut ex̄ eo. cū int canonicos. ex̄ de
trās. int corpalia. §. p̊. ⁊. 2°. Itē electio gi
gnit ↄfirmatōēꝫ. ex̄ eo. nihil. ↄfirmatio
dat admistratōēꝫ. ex̄ eo. trāsmissaꝫ. De
ↄfirmatōe uide s̄. ↄfirmatio electoꝝ.

¶ Si elect' an̄ ↄfirmatōēꝫ admīstret
remouēdus ē. ex̄ eo. q̄lr. nisi i sūmo pō
tifice q i eligēdo ↄfirmat. dis. 23. i noie
dn̄i. vl' nisi sic admistrāti parcat. ex̄ eo.
nosti. ul' nisi ꝑtineat ad papā. A. s. ↄfir
matio: vt i. c. de q̊. i. B. ⁊ sic ualde r̄mo
tus a sede ap̄lica. A. videlꝫ ultra Ita
liā ↄstitut'. ut i. e. c. nihil. B. Qui tal's
si sint i ↄcordia electi administrare pn̄t
ēt an̄. ita tn̄ ꝙ nihil penit' alienēt nec
pōt eis ↄmitti admistratio sub nomie
Iconomat' uel ꝓcuratōis ⁊ h' i nec in
toto nec i ꝑte. nec i spūalib' nec i tꝑali
bus. Qd̄ si susceperit ꝑuati sūt oi iure
electōis ipsi'. ex̄ eo. auaritie. lib°. 6°. A.
Ibi dicit. Cū itaqꝫ nō sit malitus idul
gēdū sācim' ut nullus ↄceto admīstra
tōem dignitatꝭ ad quā elect' ē ꝑuisqꝫ ce
lebrata ↄ ipo electio cōfirmet sub I
conomat' ul' ꝓcuratōis noie alio ↄ no
uo q̄sito colore i spūalib' ul' tꝑalib' ꝑ
se ul' ꝑ aliū ꝑ ꝑte ul' i totū gerē ul' reci
ꝑe aut illi se imiscē ꝑsumat oēs illos q
sec' fecerit iure si qd̄ eis ꝑ electōēꝫ q̄si
tū fuēit ↄcernētes eoipo ꝑuatos. Et idē
qd̄ i h°. §. no. i sū. cō. li°. 3°. ti. 26. q. 12. B.

¶ An religioso acqrat ius electōis ex̄
ordinē suū? R°. Nulli r̄ligioso ꝑdicato
rū. mioꝝ. hēmitaꝝ. ⁊ q̊rūlibꝫ mēdican
tiū ex electōe postulatōe ꝓuisione seu
uocatōe ad ꝑlaturā ex̄ suū ordinē i di
scordia fcā ius aliqd̄ acqrit. nec ipe cō
sētire pt ēt hita lnia. ex̄. e. q̊rūdā. li°. 6°. ⁊
dꝫ itelligi discordia q̄ eēt siue de iure si
ue ↄ fcō. ut i cle. e. ti. qd̄ circa. A. Ibi ñ
clare h° ꝓbat. sꝫ ad h° fac. qa cū i dcō. c.
q̊rūdā dicat ↄ discordia dꝫ idistīcte in
telligi ex̄ ↄ ↄcis. ad audiētiā. B. Sꝫ ⁊
aliis r̄ligiosis ñ acqrit ius i electōib'.
nec ↄsētire pn̄t si fuerit electi a miori
ꝑte nūero. ut i dcō. c. q̊rūdā. Et nota ꝙ
si r̄ligiosus electōi ↄ se fcē ad ꝑlatōem
aliqꝫ ex̄ suū mōasteriū ul' eccl'iā ñ peti
ta lnia ⁊ obtēta ↄsēsit ↄsēsus ñ valꝫ. ⁊
electō ipa uirib' uacuat. Itē no. ꝙ ꝑla
ti r̄ligiosoꝝ irreqsitꝭ ↄuētib' pn̄t h' i li
cētiā dare. ex̄ eo. c. si r̄ligiosus. li°. 6°. Nō
āt ualēt lnia q̄ ↄcedit ꝓ futura electōe
quā fieri ↄtigēt. ut i cle. cū ↄcessā. ex̄. e.
Nec aliqs r̄ligios' pt ꝑfici i aliq̄ eccl'a
q̄ clero careat ⁊ ꝑplō xp̄iāo. ut i cle. ple
risqꝫ. extra eo.

¶ Quid si due electōes fiant? R° ꝺm
hosti. si sil' ⁊ i ↄtinēti fiūt puta qꝛ i scru
tinio diuisa sūt uota: tūc illa ualꝫ q̄ me
lioꝛib' ⁊ maioꝛib' mēitꝭ adiuuat. ex̄. e.
c. licꝫ. i fi. ⁊. c. dudū. Si ꝟo electōes fiāt
ex intuallo ⁊ ꝑma fuit rite fcā. illa ualꝫ
imo ēt si ꝑma ānullāda sit scd̄a nihilo
min' cassari dꝫ. ex̄ eo. bone memorie
cre. nisi gr̄a fiat. sic qdā itelligūt. ex̄ eo
bone mēoꝛie mag. Silr ēt cassan da ē
scd̄a ēt si ꝑma nulla fuerit ꝓpter cām
nōdū patentē. ex̄ eo. consideratis. ⁊. c.

auditi. ꝙ si ꝑma ex cā notoria nulla fu it ualebit secūda rite facta. ex̄ de sup plē. negli. ꝑla. c. fi. ⁊ ex̄ eo. uenerabilem ⁊. §. fi. A . Idē in sū. cō. libº 3º. ti. 26. q. 8 ubi etiā subdit̄. Nota etiā ꝙ sola noia tio nō prestat ipedimētū sequēti elec tioni. ut patet ex̄ eo. ꝙ sicut. qa ꝑ sim plicem nominationē nullū ius acqrit̄ noiato. secus tn̄ ſm Ber. ibidez in glo. de noiatione in scrutinio post publica tōnem. qa tūc nec uariare pn̄t. ex̄. eo. publicato. B

¶ Sūt casus in quibꝰ electores iteruz pn̄t eligere ut puta si electus nō uult consentire uel pꝰ cōsensum renunciat iuri suo uel morit̄: uel ꝓpter occultuz eius uitium irritat̄. Et his casibus hn̄t electores integrū tēpus a dissensu uł renūciatōe uł morte seu irritatōne ac si uocatio noua eēt dūmodo nihil ege rint fraudulēter. ex̄ eo. si electio liº 6º. Duas electiones in unā ecclesia de se factas nemo pōt ꝓsequi: sꝫ unā tm̄ eli gat. ex̄ eo. ut qs. libº 6º.

¶ Quicūqꝫ grauāt clericos uel alias ꝑ sonas ecclesiasticas ad q̈s spectat elec tio. A . In aliquibus ecclesiis mōa steriis aut aliis piis locis. B . ꝓ eo ꝙ rogati seu al̄r inducti eum ꝓ q̄ roga bant siue inducebāt̄ eligere noluerit uel consanguineos eoruz: aut ipas ec clesias seu loca bn̄ficiis seu aliis bonis spoliādo seu al̄r iiuste ꝑsequēdo. excōi cati sūt ipso facto. ex̄. eo. sciant cuncti. libro 6º.

¶ Quid si qs aliquē ex odio elegit. Rx̄º Tenet̄ ei ad omne dānū quod inde ei accidit. dis. 74. honoratꝰ. ⁊. C. si ꝓpter inimicitias creatio facta sit. l. unica. li bro. xº.

¶ Circa electiones monialium nota ꝙ nulla debet ad electionē admitti nisi 12. annū ꝑegerit ⁊ ꝓfessa fuerit tacite uel exp̄sse nec i abbatissaz uł p̄orissaz ubi per priorissam gubernantur eligi pōt nisi post. 30. annū. ⁊ nisi fuerit exp̄s se ꝓfessa. Item nota ꝙ cū ꝑ scrutiniū ꝓcedit̄ illa electio q̄ a duabus ꝑtibus fuerit celebrata nō obstante appella tione partis alterius. p̄missa diligenti examinatione si alit̄ iuēta fuerit cano nica ꝯfirmet̄ ⁊ bn̄dicēda benedicatur A Benedicēda ē cōfirmata i abbatis sam. ut in. c. indēnitatibus. de q̊. i. B Si aūt nulla electio eēt a duabus ꝑti bus celebrata: tūc nō obstāte ꝙ sit pu blicatum scrutiniū aut etiā ad electio nē processum pn̄t alie moniales anq̄ꝫ ad actus ex̄neos diuertāt ad illā acce dere q̄ a maiori numero ē electa. Et si per hoc ꝑueniatur ad duas ꝑtes cōfir metur ut p̄us dcm̄ ē sꝫ nihilominꝰ ꝯ eā sic ꝯfirmatā postq̄ꝫ fuerit i admistrati one poterūt alie opponē in moduz de nūciationis uel accusatiōis ut a digni tate remoueat̄. ꝙ si ad illā q̄ a maiori ꝑte electa ē alie nolūt accedere uel nō tot quot accedāt ad duas ꝑtes tūc sup obiectis que faceret pars altera ⁊ sup aliis q̄ sūt ingrēda plane ⁊ sine strepi tu iudicii ꝑ superiorē inquirat̄ anteq̄ꝫ ꝯfirmet̄: sꝫ ipsa interi in tꝑalibus ⁊ spi ritualibus admistret. ita tn̄ ꝙ de rebꝰ monasterii nihil alienet nec monialez rcipiat. Si q̈ uero a minori ꝑte electa uel nominata fuerit nō ualet nec pōt ad eā p̄dicto mō accedi. Item nota ꝙ nūq̄ꝫ in electionibus monialiū dꝫ fieri collatio zeli. ad zelū uel meriti ad me ritū: sꝫ solū numeri ad numerū. Si ꝯo ꝓcedit̄ ꝑ formā ꝯpromissi si minor ꝑs se oppōit electe nihilominꝰ cōfirmet̄ ⁊ bn̄dicat̄ ꝯdictione ꝑtis nō obstāte. si aūt maior ꝑs se opponit. differt̄ cōfir matio donec de obiectis ⁊ aliis fuerit ingsitū: sꝫ interi admistrabit ut p̄mit tit̄ nisi ꝑs opponētiū fuerit duplo ma ior q2 tūc nō admistrabit, sed expecta bit litis euentū. Itē nota ꝙ si i hꝰmōi electionibꝰ cōtigerit ad curiā appella ri debēt cause exprimi ſm modū ꝯsti tutiōis. c. ut circa. ex̄ eo. liº 6º. A . Ibi dicitur. Prouidemꝰ si qn̄ aliqui electi onibus postulationibus ꝓuisionibus se opponūt ꝓponēdo aliq̈ ꝯ electōnis postulationis seu ꝓuisionis formam

aut ꝑsonas eligētiū uel electi siue illi⁹
cui ꝓuisio erat faciēda uł fcā: ꝛ ꝓpt̄ h⁹
ↄtigerit appellari appellātes in instr̄o
publico seu litteris sup̱ appellatōe cō
fect⁊ oia ꝛ singula exp̄māt q̄ in formā
intēdūt obiicē uł ꝑsonas corā ꝑsonis
autēticis aut ꝑsonā q̄ sup̱ hoc testimo
niū ꝑhibeāt ueritati corꝑali p̄stito iu
ramēto ꝙ credūt ea q̄ sic exp̄mūt esse
uera: ꝛ se posse ꝓbare. Aliogn tā oppo
nētes ꝗ̄ tp̱e appellatōis uł postmodū
adherētes eisdē obiiciēdi aliq̄ que nō
fuerūt i h⁹mōi lr̄is uel istr̄is expressa
ptātē sibi nouerit interdictā: nisi postea
forsan aliqd emerserit uel sup̱ antiqs
sup̱uenerit ꝓbandi facultas aut aliq̄
in opponētiū noticiam de nouo ꝑuene
rint q̄ appellātes appellatōis tp̱e ꝟisi
milr̄ ignorare potuerūt ꝛ ignorauerūt
sup̱ h⁹i āt ignorātia ꝛ sup̱ueniēte facul
tate ꝓbādi fidē ꝑ ꝓp̄uꝫ p̄stādū corꝑa
lit̄ faciāt iuramētū h⁹ adiiciendo iura
mēto eodē ꝙ ad ea ꝓbāda credunt se
sufficiētes ꝓbatōes hr̄e. hec ibi. nō di
stricto siue appellet̄ ad curiā siue ad ali
um. B. Sꝫ nō debēt ip̄e ire qn poti⁹
ꝓcuratores ↄstituē. Itē no. ꝙ hi q euo
cant̄ ad dirigēdas mōiales i electōib⁹
nisi abstineāt ab his ꝑ q̄ int̄ eas oriri
possꝫ circa hec discordia uł nutriri ex
cōicati st̄. ꝛ oia p̄dicta hn̄t locū ēt apd̄
mulieres q̄ uiuūt q̄i canōisse. A. i. q̄ ui
uūt ut i seclaribꝰ ecclīis canōici secla
res. dcō. c. idēnitatibꝰ. B. Excepto d̄ ꝓ
fessiōe. q̄ꝛ tales n̄ ꝓfitēt̄. hec oia ex̄ eo.
idēnitatibꝰ li.° 6.° De ↄfirmatōe electio
nis hēs. s̄. ↄfirmatio electoꝝ. ꝑ totū. De
electōe pape uide. i̅. papa. §. i. De hac
mā uide. i̅. postłatio. ꝛ facit. s̄. acceptio

Lectio z.°

.s. ꝑ cōpromissuꝫ. Eligendi ptās pōt alicui uł aliq
b⁹ ↄmitti. ex̄. e. cū i ueti. sꝫ ↄpetēti⁹ com
mittit̄ i nūero ipari. ex̄. e. i cāis. ꝛ. c. cū di
lect⁹. ꝛ. c. cū i iure. Et uni ↄmitti pōt ēt
nō p̄lato. ex̄ d̄ renū. p⁹ trāslatōeꝫ. p̄ rn̄so
Nec reqrit̄ ꝙ hi qb⁹ ↄmittit̄ sint d̄ col
legio. ex̄ eo. cām q̄. Sꝫ tn̄ i hac ↄmissiōe

si un⁹ dissentiat nō fuat̄ forma nec ua
let. ex̄. eo. q̄ꝛ p̱p̱. A. Et ibi h⁹ no. glo. B
ꝛ. c. cū dilect⁹. Nec. n. cogit̄ qs r̄nūciare
iuri suo iuit⁹. ex̄ qd̄ me. cā. abbas. ꝛ. c.
ad audiētiā. Itē nota ꝙ re itegra talis
ptās reuocari pōt. ex̄ eo. in cāis. A. Et
ibi pꝫ ꝙ nō dr̄ res itegra qn̄ cōpromis
sarii ad electōeꝫ iceperūt ꝓcedē. B.

¶ Illi i q̄s ptās eligēdi ↄmittit̄ pn̄t de
ꝑsona cuiuscūq̄ȝ loci ꝓuidē. ar. 63. dis. le
ct⁊. ꝛ. c. reathina. Tuti⁹ tn̄ ꝛ meli⁹ ē ꝙ
d̄ ip̄a eccła eligāt. ex̄ eo. ꝙ sicut. ꝛ. 23.
dis. i noie dn̄i. A. c. ꝙ sicut. modicū ur̄
facē. sꝫ bn̄. c. in noie dn̄i. B

¶ Nō ualet ↄmissio sub hac forma: ut
q̄s q̄sitis uot⁊ i secreto illū eligat i quē
plēs ↄsenserit. A. Partiū ↄꝑatōe mi
noꝝ: lꝫ ↄsentiētes maiorē ꝑtē capłi nō
attigāt. ut i. c. de q̄ statim. B. ex̄ eo. si
cui. li.° 6.° sꝫ bn̄ ualet si ei ↄmittit̄ ut illū
eligat in quē maior ꝑs capłi ↄsenserit
ex̄ eo. cū expediat li.° 6.°

¶ An ↄpromissarii pn̄t eligē unū d̄ ip̄is
R. si h⁹ hr̄ ex forma ↄpromissi pn̄t. alr̄
n̄. ex̄ d̄ sortile. c. ult. ꝛ ex̄. e. cumana. A.
c. cumana paꝝ fac ad h⁹: sꝫ bn̄ h⁹ notat
glo. i dcō. c. ult. ꝛ ex̄. e. cū in iure. B.

¶ Siue ↄmissū sit uni siue plīb⁹ electio
dꝫ fieri ꝑ ꝟba numeri singłaris. alr̄ nō
ualet. ex̄ eo. sicut. li.° 6.° ꝛ de re iudi. cum
ab uno. li.° 6.°

¶ Cōpromissari⁹ si non eligit infra tp̄s
electōis a iure statutū ad sup̱iorē ptās
deuoluit̄. Si ꝟo eligat idignū siue sciē
ter siue ignorāter: eligēdi ptās reuerti
tur ad electores: nisi sciēter electōeꝫ fa
ctā ratā hr̄ent. ꝛ eodeꝫ mō reuertit̄ ad
eos si eliget idoneū: ꝛ ille nō consentit
Porro cōpromissari⁹ qn̄ eligit scient̄
idignū n̄ puniūt̄ ↄpromittētes nisi ra
tā hūerit: sꝫ ip̄e suspēsus ē triēnio a bn̄
ficiis q̄ obtinet i illa eccłia quā sic eli
gēdo offēdit. ꝛ h⁹ nō hꝫ locū nisi ↄpro
missari⁹ sit ep̄s. ex̄ eo. si ↄpromissari⁹.
li.° 6.° A. Ibi ēt pꝫ ꝙ dcā suspēsio silr̄ h̄n
obtinet nisi cū peccat̄ i electōib⁹ ep̄oꝝ
ꝛ sup̱ioꝝ ip̄oꝝ. ꝛ subdit. Et idē i illi⁹ bn̄
ficiis ē cēsendū q alicuius electionem

h

postulationē aut ꝓuisionē impugnās
i ꝓbatōe deficit eius qđ obiicit in ꝑso
nā.s.ꝙ triēnio sit suspēsus a bn̄ficiis q̄
hꝫ in eccl'ia offēsa. B

Elemosyna ꝑ cōiter Scđꝫ
Tho.scđa scđe.q.32.q̄dā elyne sūt cor
porales.s.septē oꝑa mīe.videlꝫ esuriē
tē pascē.potare sitiētē.vestire nuduꝫ.
recolligē hospitē.visitare infirmū.re
dimere captiuū.ꝛ sepelire mortuum.
vn̄ ꝟsus.Uisito poto cibo redimo tego
colligo condo.Sūt ꝛ alie septē spūales
.s.docere ignorātem.consulere dubitā
ti.corrigere peccantē.ꝛ consolari tristē
remittere offendēti.supportare onero
sos.ꝑ oibus orare.vnde ꝟsus.Cōsule
castiga remitte solare fer ora.Jn quo
ꝟsu cū dr̄ ꝯsule:intellige cōsulere ꝛ do
cere. A.Jdē i sū.cō.li°.3°.ti.8.q.2. B.Et
q̄dē elyne spūales absolute loquendo
meliores sūt q̄ꝫ corporales.ꝑ q̄dē q̄a il
lud qđ exhibet̄ nobili⁹ ē.s.donuꝫ spūa
le qđ ꝑeminet corꝑali.2° rōne eius cui
subuenit̄.qꝛ spūs nobilior ē corpore.
3° q̄ꝫtū ad ip̄os act⁹ q̄bus subuenit̄:qꝛ
spūales act⁹ sūt nobiliores corꝑalib⁹.
Pōt tn̄ ꝯtingē ꝙ corꝑalis elyna ꝑfera
tur spūali i aliq̄ ꝑticulari casu.puta si
q̄s fame deficeret poti⁹ eēt pascēdus
q̄ꝫ docēd⁹. A.Jdē i sū.cō.eo.ti.q.3. B.
¶ Utrꝫ dare elynā sit in ꝑcepto. R° ꝫm
Tho.scđa scđe.q.32.dicēdū ꝙ sic.omit
tēs.n.hoc facē etnalr̄ punit̄.vt pꝫ Ma
th.25.Esuriui.n.ꝛ nō dedistis mihi mā
ducare.ꝛc̄.Et hoc intelligēdū ē ꝫm ꝙ
recta rō req̄rit ꝫm quā ꝯsiderat̄ aliq̄d
ex ꝑte dantis.s.ut id qđ i elynis erogā
dū ē nō sit nccīum ei sꝫ suꝑfluū nō so
lū respectu suiip̄ius sꝫ ēt respectu ali
orū quoꝝ cura sibi icūbit.qꝛ ꝑus oꝫ ꝙ
vnusq̄sq̄ꝫ sibiip̄i ꝛ suis ꝓuideat:ꝛ đ re
siduo pauꝑib⁹ subuēiat. Ex ꝑte quoq̄ꝫ
recipiētis req̄rit̄ ꝙ nccitatē hēat.alio
q̄n nō eēt rō q̄re elyna ei daret̄.sꝫ cuꝫ
nō possit ab aliq̄ vno oib⁹ nccitatē hn̄
tib⁹ subueniri n̄ ois nccitas obligat ad
ꝑceptū:sꝫ solū cū is q nccitatē patitur
sustētari nō pōt:tūc locū hꝫ qđ Amb°
dic̄.Pasce fame moriētē:si nō paueꝝ
occidisti.sic g° dare elynā de suꝑfluo ē
i ꝑcepto.ꝛ silr̄ dare elynā ei q ē i extrē
ma nccitate.alr̄ dare elynā ē i cōsilio.si
cut ꝛ de quolibꝫ meliori bono dantur
ꝯsilia.ꝛ dico ꝙ suꝑflua đ nccitate ꝑce
pti sūt erogāda.qꝛ lꝫ isti⁹ sint q̄ꝫtū ad
ꝓprietatē.tn̄ ēt alioꝝ sūt quo ad vsuꝫ
.s.illoꝝ q ex eis sustētari pn̄t.vn̄ Basi
li⁹.Si fateꝝ ea tibi diuit⁹ ꝓuenisse an
iiust⁹ ē đs ieq̄lr̄ nob̄ res distribuēs.cur
tu abūdas:ille ꝟo mēdicat⁹:nisi vt tu
bone dispēsatōis merita ꝯseq̄ris:ille
ꝟo patiē brauiis decoret̄.est famelici
panis quē tu tenes i archa.nudi tuni
ca quā i ꝯclaui ꝯꝫuas.discalciati cal
ceus q penes te marcescit.indigētiꝝ ar
gētū qđ possides humatū.q̄ circa tot
iniuriaꝝ quot dare valēs.ꝛ hoc idē di
cit Amb°.47.di.sicut hi.ꝛ qđ ꝑdictuꝫ
ē ꝙ nō sit dāti nccīuꝫ iudicādū ē ꝫꝫ ꝙ
ꝓbabilr̄ extimari pōt.Nec oꝫ ꝙ consi
derētur oēs casus q pn̄t ꝯtingē i futu
rū.sꝫ oꝫ iudicari suꝑfluū ꝛ nccīuꝫ ꝫꝫ ea
que ꝓbabilr̄ ꝛ ꝟisilr̄ occurrūt. A.Jdē
i sū.con.li°.3°.ti.8.q.4.vbi ēt addit̄ ꝫm
eūdē Tho.ꝙ tūc intelligēdus ē casus
extreme nccitatis qn̄ apparēt ꝓbabi
lit̄ signa extreme nccitatis future nisi
ei subueniat̄.vt cū aliq̄s videt aliq̄s
ipotētes vel pigros ad subueniēdū et
pauperē idigētē cibo ꝛ potu ꝛ aliis vi
te necessariis nec sibi posse satisfacē.n̄
.n.expectāda ē vltima nccitas.qꝛ tunc
forte nō possꝫ iuuari nā fame vel siti
ꝯsumpta.hec ibi.Jtē vr̄ ꝙ nccitas ely
ne n̄ sit solū respc̄u extreme nccitatis
idigētiꝝ:sꝫ ēt alteri⁹.Nā ꝛ i aliis nccita
tib⁹ vellꝫ q̄s sibi rōabilr̄ subueniri.sic
g° ꝛ ip̄e inq̄ꝫtū pōt oꝫ aliis subuenire.
Math.7°.ibi.Oia q̄cūq̄ꝫ vultiꝝ vt faci
āt vob̄ hoies.ꝛc̄.Et.1.Jo.3°.Qui hūerit
subāꝫ mūdi h⁹ꝛ viderit frēm suū ne
cessitatē hr̄e:ꝛ clauserit viscera sua ab
eo quō caritas dei manet i illo?Un̄ et
Ricar.suꝑ 4° sniaꝝ di.15.dicit.Cū ꝑce
ptū đ elyna sit affirmatiuū q̄ꝫuis obli

get ad sp:nō tñ p sp.sʒ p loco ꝛ tpe.cō
siderāda ē.n.facultas hñtꝭ ꝛ miseria in
digētis.Si.n.hō hēat aliqd qđ non sit
neccīum sustētatōi sue nāe nec illoꝝ q
bus tenet̃ puidē sicut vxoꝛ ꝛ filii sui
ꝛ ācille ꝛ sit cā necitatꝭ seu notabil' idi
gētie ex pte illi' cui dādū ē ꝙ immineāt
pbabilia sigñ extreme necitatꝭ:tūc ha
bēs tenet̃ ex p̄cepto subuenire idigēti
Si xͦo nō hʒ aliqd supfluū nō tm̄ sustē
tatōi nāe sʒ ēt decētie sui stat' tenet̃ ō
illo elȳnā facē idigētib' etiā si nō inue
niant q eēnt ɔstituti i necitate p̄dicta
Et si plēs occurrāt indigētes quib' oī
bus subueniri nō possit:tenet̃ ceteris
pib' magis idigētib' subuenire. B.

¶ Utrū elȳna debeat dari de neccīo. Rͦ
sʒ Tho.scđa scđe.q.32. Neccīuʒ dr̃ dupli
cit̃. Uno° sine q̄ aliqs nō pōt eē. de tali
neccīo elȳna dari nō dʒ.puta si aliqs in
articulo necitatꝭ ɔstitut' solū hr̃et vñ
posset sustētari ip̄e ꝛ filii ꝛ alii ad euʒ
ptinētes.de h°.n.elȳnā dare esſʒ sibi ui
tā subtrahere.sʒ si foꝛte talis casus im
minēt vt subtrahēdo sibi daret alicui
magne psone p quā eccl'a vel respub.
sustētaret̃ certe p talis psone libatōe
seip̄m ꝛ suos laudabil' piculo moꝛtis
exponēt.cū bonū cōe sit p̄p̄o p̄ferēdū
Alio° dr̃ aliqd neccīum sine quo nō pōt
ɔueniēter vita trāsigi sm statū vel cō
ditōeʒ p̄p̄e psone vel aliaꝝ q̄rū sibi cu
ra icūbit.de h' i g° dare elȳnā ē bonuʒ
ꝛ nō cadit sub p̄cepto sʒ sub ɔsilio. A.
Idē i sū.con.li°.3°.ti.8.q.5. Et hec intelli
gēda sūt sm ea q̄ dicta sūt.s̄.§.px.i ad
ditōe. B.

¶ Quib' poti' elȳna dāda sit? Rͦ sm
Tho.scđa scđe.q.32.sic̄ Aug' dic̄ i p̄ li°
de doctrina xp̄iana. Illis q nob magꝭ
sūt ɔiūcti magis puidē debem' q̄ʒ eis
qui q̄dā foꝛte nob adueniūt.Est tñ cir
ca hoc discretōis rō adhibēda sm dif
ferētiā ɔiūctiōis ꝯ̄scitatis ꝛ vtilitatis.
Nā multo sāctioꝛi magis idigētiā pa
tiēti ꝛ magis vtili ad cōe bonuʒ esset
magis elȳna dāda q̄ʒ psone ppinquioꝛi.
maxie si ñ sit mltū ɔiūcta c' cura spā
lis nob imineat.ꝛ si necitatē magnam
nō patiat̃. A Idē i sū.con.eo.ti.q.6.ubi
ēt pʒ ꝙ ceteris parib' magis ɔiunctis
ē citi' subueniēdū. B Et vide s̄.aduo
catus.§.pñt.

¶ Utrū i elȳna p̄ponēdus sit pr̃ ifidelis
ex̄neo fideli. Rͦ sm Ray. In exhibitō
ne nutrimēti p̄ferēdus ē pr̃:lʒ i dilecti
one p̄ponēdus sit ex̄ne'.ar.30.dis.c.p̄.
Preceptū.n.dñi est Exo.20. Honoꝛa
pr̄em tuū ꝛ mr̄em tuā. Nullū.n.bñfi
ciū ē tantū sicut parētū:nō parētes in
recōpēsādis bñficiis sūt oīb' aliis p̄fe
rēdi:nisi necitas ex alia pte p̄pondēt
uel aliq̄ alia ɔditio puta cōis vtilitas
ecclesie vel reipu. Uñ ꝛ i extrema neci
tate magis eēnt filii deserēdi q̄ʒ parē
tes.Con.Tho.scđa scđe.q.31. A.Cō.ēt
Hof.ꝛ Hosti.ꝛ Pe.vt in sū.con.eo.ti.q.
7.vbi ēt pʒ ꝙ h° fuit spāle dictū Tho.
cui ɔcoꝛdat Pe.videlʒ ꝙ filii magis
deserēdi sunt q̄ʒ parētes. B.

¶ Elemosyna paupib' dāda ē qui suis
manib' laboꝛare nō pñt.82.di.§.p̄. Nā
ꝛ sm leges q laboꝛare pōt ꝛ se imiscet
elȳne redigit̃ i seruitutē ipatoꝛis.C.đ
mendi.vali.l.vnica.li°.xi°. A. Ibi alit̃
dr̃ sic. Cunctis quos i publicū q̄stuʒ in
certa mēdicitas vocauerit ispectis ex
ploꝛet̃ i singulis ꝛ itegritas coꝛpoꝝ ꝛ
robur ānoꝝ atq̄ ihertib' ꝛ absq̄ vlla
đbilitate. Dicit glo.ibi.s.q sic se gerūt
q̄i nō hēant artē cū hēant:ꝛ q̄i sint de
biles cū sint foꝛtes.qꝛ nolūt laboꝛare:
sʒ mēdicādo sine laboꝛe viuē.seqt̃. mi
serādis necitas inferat̃:vt eoꝝ qdē q̊s
tenet ɔditio suilis pditoꝛ studiosus ꝛ
diligēs dñiuʒ ɔseq̄tur.eoꝝ xͦo q̊s nata
liū sola libras pseqt̃ colonatu ppetuo
fulciat̃. Glo.dic̄ ɔ̄ i auc̄.de q̄sto.§.si xͦo
coll'.6.vbi dr̃ ꝙ serui dñis.liberi operi
publico mācipātur.Sʒ hec.l.coꝛrigit̃
sm quosdā.vel ibi i his qui i sacra vꝛ
be reperiunt̃ q̄si cū eis miti' sit agēdū
vel h̄ loqtur de his q faciūt se videri
egros apponētes herbā vel aliud per
qđ ɔtūescat.ibi ñ sic đliquūt sʒ solū fi
gūt paupꝛtatē seu đbilitatē.glo.xͦitat̃ ē

qđ dr̃ ibi de reptis ĩ vrbe ĩpiali. Item glo. sup rubca dic̃ ꝙ mẽdicãtes validi misis ⁊ ꝑe debilib' panẽ auferũt. ⁊ ꝯ talib' cũ ꝯstat allegat glo. sup Math. dicẽtẽ. Justi' feceris si iniuste petentẽ correxeris ꝙ̃ si ei dederis. B. Cũ aũt aliqs idiget ⁊ ponit̃ distributor elẽyna rũ põt ⁊ sibi accipe sicut aliis admini strat. Tho. scđa scđe. q. 32.

¶ Utrũ elẽyna hoib' malis dãda sit. R° ſm Tho. ĩ 4.° dis. 15. Dicẽdũ ſm Aug. ꝙ sic diligẽdi sũt hoies vt eoꝝ ñ diligant̃ errores. ⁊ qꝛ exhibitio bñficii dilectõi corrñdet iõ pctõri ad sustẽtatõem nãe dꝫ elẽyna dari si indigeat: cum ꝑcipiat̃ nob̃ etiã bñ facẽ inimicis. sed ad fouẽ dũ eoꝝ maliciã nõ debem' aliqd dare eis. Uñ si ꝯstaret ꝙ eo qđ aliqs dat in pctm̃ abuterent̃ nõ debẽt eis dari nisi nccitas extrema exposcẽt. A. Idem ĩ sũ. con. li.° 3.° ti. 8. q. 8. B.

¶ Utrũ elẽyna sit danda abũdant̃. R° ſꝫ Tho. scđa scđe. q. 32. Dicendum ꝙ abũ dantia elẽyne duplr̃ põt ꝯsiderari. p̊ q dem ex pte dãtis. s. cũ qs dat qđ ẽ mul tũ ſm ꝓportõem ꝓpẽ facultatis. ⁊ sic laudabile ẽ abundant̃ dare. Thob. 4.° Si multũ fuerit abundant̃ tribue. vñ ⁊ dñs Luc. 21.° laudauit viduam q̃ ex eo ꝙ ðerat illi totũ victũ quẽ hũit misit obſuatis tñ his q̃ dicta sunt de elẽyna faciẽda de necessariis s̃. §. 3.° 2.° põt ꝯsi derari ex pte ei' cui dat̃. ⁊ sic ẽ abũdãs duplr̃. Uno mõ ꝙ suppleat sufficient̃ eius indigẽtiã. ⁊ sic laudabile ẽ abũdã ter tribuẽ. Alio° vt abũdet ad sufflui tatẽ. ⁊ h° ñ ẽ laudabile: ſꝫ ẽ meli' pluri bus indigẽtib' nccĩa elargiri. In h° ẽt ꝯsiderãdũ ẽ ꝙ qdã egẽtes delicatiori bus cibis ⁊ vestibus idigent ꝙ̃ alii. vt Tho. subdit ibidẽ. A. Idẽ ĩ sũ. con. eo. ti. q. 9. B.

¶ Quid si qs furat̃ ab vsurario ⁊ hui' modi vt elẽynã ide faciat? R° ſm Ray. Dico furtũ ꝯmitti. Nõ. n. faciẽda sũt ma la vt veniãt qcũq bona. ĩ 4. q. 5. forte.

¶ Utrũ de illicite acqsit elẽyna possit fi eri. R° ſm Tho. scđa scđe. q. 32. Aliqd põt eẽ illicite acqsitũ triplr̃. p̊ mõ qñ id qđ illicite acqrit̃ debet̃ ei a q̊ acqsi tũ ẽ. ⁊ h° siue nõ trãsferat̃ dñiũ vt ĩ ra pia ⁊ furto. siue etiã trãsferat̃: vt ĩ vsu ra: ⁊ de talib' cũ qs teneat̃ ad r̃stitutio nẽ nõ põt elẽyna fieri. 2° mõ ẽ aliqd illi cite acqsitũ qđ ille q acqsiuit ñ põt re tinere: nec tñ debet̃ ei a quo acqsiuit. qa. s. ꝯ iusticiã ẽ datũ ⁊ ꝯtra iusticiã fu it acceptũ vt in simonia. vbi vtq ꝯ le gẽ dei agit. ⁊ iõ dꝫ h° ĩ pias cãs erogari Et eadẽ rõ ĩ sĩlibus ĩ qbus datio ⁊ acq sitio ẽ ꝯ legẽ. 3.° mõ ẽ aliqd illicite acqsi tũ nõ qdẽ qa ipa acqsitio sit illicita: ſꝫ qa illud ex quo acqrit̃ ẽ illicitũ: ⁊ ĩ his qdẽ trãsfert̃ dñium: nec ꝯpetit repeti tio. sicut pꝫ de eo qđ mulier acqsiuit ꝑ meretriciũ. ⁊ h° ꝓpẽ vocat̃ turpe lucꝝ talis. n. mulier turpit̃ agit' ⁊ ꝯ legẽ. ſꝫ in eo qđ accipit iiuste nõ agit nec ꝯ legẽ. vñ qđ accipit retineri põt: ⁊ etiã de eo elẽyna fieri: ſꝫ nõ oblatio publica ad al tare. A. Iux̃ illud Deut°. 23.° Nõ offe ras mercedẽ ꝓstibuli. ⁊c̃. B. Et hanc distinctõeꝫ ꝓbat Aug'. ĩ 4. q. 5. nõ sane ĩ fi. A. Idẽ qđ ĩ h.° §. notat̃ ĩ sũ. con. li.° 2.° ti. 8. q. 21. Et ad ꝑdictoꝝ intelligẽtiam sciẽdũ ꝙ qñ turpitudo ẽ ex pte dãtis ⁊ accipiẽtis regularit̃ ĩ foro pniali nõ co git̃ qs erogare uel restituẽ nisi ad hoc fuerit iudicialit̃ ꝯdẽnatus uel sibi a cõ fessore fuerit iniũctũ ꝓ satisfactione pcti uľ nisi a iure sit pticularit̃ exp̃ssũ vt in simonia ex qua regularit̃ restitu tio ẽ faciẽda eccľie ĩ c' iiuriã acceptũ ẽ Et hec pñt colligi ex notat ꝑ glo. Ray. in ti. de rapto. §. nũqd ꝯ fornicariis. su ꝑ ꝟbo restituẽ. ⁊ §. circa pedagia. sup ꝟbo tenet̃. Et qñ erogatio nccĩa facien da ẽ vocat̃ poti' restitutio seu satisfa ctio etiã qñ ĩ paupes faciẽda sit. ex̃ de vsur. cũ tu. Sꝫ qñ erogatio non ẽ nccĩa vocat̃ ꝓpẽ elẽyna. Iux̃ illud Thob. 4.° Ex tua suba fac elẽynã. ⁊ qñ restitutio ñ ẽ nccĩa faciẽda certe ꝑsone sp põt dari paupib'. dicto. c. cũ tu. Sed aliqñ dat̃ vt satisfactio: aliqñ vt elẽyna. vt pꝫ ex ꝑdict. B. Et ꝯ ista mã uide. ĩ. r̃stitutio

p̃.§.añplr.De acq̄sitis ꝑ ludũ alee vid̄ .ĩ.ludus alee.De ma͠ꝰẽt elyne hẽs etiaʒ plura.ĩ.satisfactio.§.5.º ⁊ vlt.

Elemosyna .2.º quis pōt facere eã? Utrũ r̄ligiosus possit facẽ elynã. R̄ᷓ ẜm Ray. Nõ.q͠a nihil hʒ di.54.abbati.⁊.12.q.i. nõ dicatis. ex̄ de sta.mo.cũ ad monasteriũ. in fi. Si ãt monachꝰ administratõem hʒ pōt et dʒ facere elynã.imo q̄cq̄d supest i pias cãs erogãdũ ẽ.12.q.i.q͠a tua.i fi.86.dis.ñ satis.vltra mediũ.nisi forte talis esset admistratio ꝙ q̄cq̄d supest refundat ad monasteriũ vel aliquẽ spãlem vsũ vt i q̄busdã p̃oratibꝰ. Jtẽ si monachꝰ vidẽt aliquẽ indigẽ ad morte dʒ dare. q͠a in hoc casu oia sunt cõia.47.dis.sic hi. Nec obstat si abbas ɔ̄dicẽt.q͛ debʒ magis obedire d̄o ꝗ̄ hoibus.Cõ.Tho. scd̄a scd̄e.q.32.⁊ in 4.º di.15.addẽs ꝙ citra extremã nccitatẽ monachꝰ aliquid modicũ dare pōt absente abbate sub spe ratihabitõis. A Con.etiã Host.vt in sũ con.li.º 2.º ti.8.q.26.vbi hẽnt oia q̄ i hoc.§.dicunt. B.

Quid si monachꝰ de volũtate abbatis vadit Romã vel ẽ in studio: nũq̄d pōt facẽ elynã? R̄ᷓ ẜm Ray.sic. Nã eo ip̄o ꝙ dedit sibi lniam eũdi uel standi intelligit ei ɔcessisse lniam faciẽdi ea q̄ honesti scholares ⁊ ꝑegrini solent facẽ.ar.ex̄ de offi.del.p̃terea.ff.de iuris.om.iudi.l.2.⁊.ff.de iudi.si longiꝰ.ita tñ ꝙ moderate faciat.ff.ad macedo.itẽ si filiꝰ.§.qd̄ dr̄.Cõ.Hosti.⁊ Tho.in 4.º di.15. A .Con.ẽt Albricꝰ:vt in sũ.con.eo.ti.q.27. B.

Nũq̄d.vxor pōt facẽ elynã sine licẽtia viri. R̄ᷓ ẜm Ray.Si vxor hʒ res ꝑafernales.i.ꝓp̃as p̃ter dotẽ vbi hꝰi ꝑafernalia de cõsuetudine locũ hẽnt ⁊ vxoris sũt:pōt de illis etiã inuito marito elynã facẽ.C.de pac.con.hac lege. A. Et ibi pʒ ꝙ hec bona ꝑafernalia que sũt p̃ter dotẽ nõ solũ de ɔsuetudine.sʒ ẽt de iure ꝑtinẽt ad vxorẽ.huic tñ iuri posset derogari ꝑ ɔ̄riã ɔsuetudinẽ.sic ɔtingit in aliq̄bꝰ ꝑtibus ẜm glo. Ray. vt in sũ.con.eo.ti.q.28. B.Jtẽ si vxor ẽ lucrosa:ita.s.ꝙ exhibita debita gubnatõe domꝰ opibꝰ suis lucret:pōt d̄ hº facẽ elynã.nec intelligo deducẽdas expẽsas victꝰ sui:q͠a vir tenet ad oia eiꝰ onera ꝓpter dotem ⁊ etiã ꝓpter obsequiũ ab vxore exhibitum. A .Hoc vr̄ fuisse dcm̄ Albrici.s.ꝙ vxor ex dicto lucro pōt facẽ elynã.vt pʒ in dcã.q.28. B De rebus quoq̄ viri vt de pane vino ⁊ hꝰi q̄ de approbato more solẽt ad dispensatõeʒ vxoris ꝑtinẽ:pōt ⁊ dʒ facẽ elynas. moderate tñ ⁊ ẜm facultates viri ⁊ maiorẽ vel miorẽ multitudinẽ ⁊ nccitateʒ paupeꝝ. ⁊ dʒ sibi formare ɔsciam ꝙ nõ displiceat marito:licʒ aliq̄ñ ꝓhibuẽit.q͛ q̄ñʒ ꝓhibẽt vt tẽperẽt vxores nõ a toto:sʒ ab excessu. Pōt ẽt sibi formare ɔsciam ex miseria pauperis cogitãs ꝙ si maritꝰ viderit illũ:placeret ei ꝙ sibi facẽt elynã.Si aũt oino dictat? sibi ɔscia ꝙ viro displiceat: deponat eã si pōt.⁊ si nõ pōt deponẽ non dʒ dare.hº dico nisi vidẽt eũ indigentẽ ad mortẽ.Et qd̄ dixi de rebꝰ viri:intelligas etiã de rebꝰ dotalibꝰ.nã illaꝝ dominiũ penes viꝝ est.C.d̄ rei ven. doce ãcillã.C.de iur̄ do.in rebꝰ. Con. Hosti. ⁊ Tho.scd̄a scd̄e.q.32.⁊ i 4.º di.15. A .Cõ. etiam Albricꝰ.vt pʒ in dcã.q.28.vbi ẽt dr̄ ẜm glo. Ray.ꝙ si mulier etiã latent det elynas moderatas ꝓ se ⁊ pro viro suo vtiliter gerẽdo cõe negociũ ñ peccat ꝗ̄uis credat ꝙ viro displicẽt si sciret.⁊ sufficit in hoc casu ꝙ non veniat ɔ̄ ꝓhibitõem mariti ⁊ ꝙ eũ nõ scãdalizet. B.Sʒ an vxor exn̄s in mr̄imonio 2.º possit ꝓuidẽ filiis q̄s hũit ex p̊. vide .ĩ.vxor.§.2.º

Nũq̄d filiusfamilias pōt elynã facẽ R̄ᷓ ẜm Ray.si hʒ peculiũ castrẽse vel q̄ͣi pōt.nã ꝗ̄tũ ad illud pr̄familias censet.ff.ad Macedo.l.i.De peculio ꝟo ꝓfecticio ⁊ aduẽticio potest si credit patrẽ ꝑmissuꝝ.aliter non.q͠a ꝓfecticium ⁊ q̄cq̄d ex eo acq̄rit pr̄is est. aduẽticiũ ꝟo ẽ pr̄is q̊ ad vsufructũ.vt Insti.per

q̈s p̱so.no.ac.§.p̄.Si tñ eēr in scholis ō
lnia p̄ris vel i p̱egrinatōe posset de ꝑ
fecticio ꝛ aduēticio elÿnaȝ dare. ar.ff.
de iudi.si longi⁹.ꝛ.ff.ad macedo. Iteȝ
si filiusfa.§. qð dr̄. Quid aūt sit pecu
liū castrēse ꝛ h⁹mōi vide.ī.peculiū. A
De.his peculiis:ꝛ de his ēt q̄ sūt i hoc
.§.hr̄ i sū.con.li°.2°.ti.8.q.31. B.

¶ Utrū seru⁹ vel āilla possit facē elÿnā
de reb⁹ dñi. R° ƀm Tho.i 4°.dis.15.Ser
ui āille ꝛ famuli q̄uis sint libere ꝯdi
tōis nō p̄nt elÿnas dare de reb⁹ dñoꝝ
sine eoꝝ ꝯsensu nisi panē ꝛ h⁹mōi que
nō inferūt sensibile nocumētū. Si ēt
ip̄e famul⁹ sit dispēsator reꝝ:nō tamē
ponit̄ dispēsator q̈i p̄tātē aliquā i rem
dñi hn̄s.sed q̈i tractās eā ad vtilitateȝ
dñi.De p̄cio aūt sui seruitii ꝯstat ꝙ po
test elÿnam dare. A.Idē in sū.con.eo.
ti.q.32. B.

Emphiteosis quid

ē⁹ R° Emphiteosis grece lati
ne melioratio dr̄.Ab initio.n.p̱ hūc cō
tractū viles q̄dā terre ꝯcedebātur q̈s
recipiēs meliorabat:ꝛ meliorationes
sue erāt:qð postea p̱missū ē de fertili
bus ꝛ fructuosis ꝛ ꝯsistit in reb⁹ soli tm̄
A.Hoc fuit dictū Hosti.vt pȝ in sum.
con.li°.2°.ti.8.q.39.in p̄ncipio. B.Qð ꝛ
iur̄ vulgare q̄rūdā dr̄ datio ad liuellū

¶ Emphiteosis nō alr̄ ꝯbit̄ nisi scriptu
ra intueniēte.C.eo.l.i.Itē p̱ ꝯsensū dñi
ꝛ emphiteote i hoc.s.vt statiȝ dñs ali
qd ꝑ re accipiat.s. qð int̄ eos ꝯuenēit.
Item vt decetero singulis annis con
uētū canonē soluat. vt Insti. locati.§.
adeo. A.Idē i sū.cō.dcā.q.39.vbi etiaȝ
ponit̄ ƀm Hosti.qð in.§.se.hr̄. B.

¶ Cōtrahit̄ aliqn̄ ad tp̄s.i. vsq̄ ad.10.
vel.20.ānos i quo ēt succedit heres vsȝ
ad ip̄m tp̄s.aliqn̄ ꝯbit̄ in p̱petuū ꝛ tūc
non aufertur emphiteote vel etiam
heredibus eius q̄diu soluerint cano
nem.

¶ Possessio eccl̄ie nō p̄ōt de nouo dari
i ēphiteosiȝ p̱petuo.ex̄ ð re.eccle.n̄ ali.
nulli. A.Ibi prohibet̄ gn̄aliter oīs ali
enatio rei īmobilis eccl̄e.Ibi etiā no:
dñs An.de bu. ꝙ locatio dr̄ alienatio
qn̄ ē ad decē ānos vel vltra. B.Si tn̄
possessio ip̄a p̄us erat emphiteotica ꝛ
p̱uenit lib̄e ad eccl̄iā:bn̄ poterit dari i
emphiteosiȝ alteri ēt p̱petuo. A.Hoc
nō ꝓbauit. B.

¶ Quid sit nā hui⁹ ꝯct⁹: R° ƀm Hosti.
De nā hui⁹ ꝯct⁹ ē:vt si ꝯhētes aliqd pa
cti sūt id obƀuet̄.ꝛ si nihil paciscāt̄ ꝯ
pēsio solui nisi res ex toto p̱ierit. Qui
dam ēt intelligunt si septē partes peri
erūt.Alii intelligūt si tm̄ medietas p̱i
erit.qð equs ē.ar.ff.de vsufruc. etiam
p̱tis. A.Ibi ēt dr̄ ꝙ in dubio p̱tis ap
pellatione intelligit̄ dimidia.Iō cum
iura dicāt ꝙ ex p̱tis dep̱ditiōe n̄ lib̄at̄
emphiteota intelligit̄ de dimidia tm̄.
vt vsq̄ ad istā partē i nullo liberetur.
sed vltra medietatē dep̱ditio nō lib̄et
in totū sȝ ꝑ rata.ar.l.q̄ de tota.ff.de rei
vēdi.ꝛ ƀm hoc p̄ōt teneri p̄ma opio. B
Itē de nā h⁹ ꝯct⁹ ē vt liceat emphiteo
tā repellere si p̱ triēniū in secularib⁹:
vel p̱ biēniū in eccl̄asticis non soluēit
pēsionē.10.q.2.hoc ius.ꝟ.q rē. nec tene
tur dñs cēsuȝ regrere.q̄ꝛ dies statuta
ꝑ dño int̄pellat.C.eo.l.2.§.si aūt nihil
Repellet aūt ƀm quosdā ꝓp̄a auctori
tate ƀm alios qð veri⁹ ē p̱ iudicē. Idē
Inno.ꝛ hoc nisi celerit̄ satisfaciat ƀm
ꝙ dr̄ ex̄ de loca.ꝛ ꝯduc.ꝓpter.in fi.ꝛ di
co celerit̄.i.āteq̄ patiat̄ se trahi ad iu
diciū.alii tn̄ alr̄ exponūt illā celerē sa
tisfactōem. A.Glo.in.c.fi.ex̄ de loca.di
cit ꝙ hec celeritas ad modicū tp̄s re
fertur p⁹ biēniū respectu ip̄ius biēnii.
sicut hec adiectio plus ad modicā quā
titatē refert̄ respectu quātitati noiate
.ff.de ꝟb.sig.hec adiectio. Et illud mo
dicū ꝯsiderabit̄ iudicis arbitrio exq̄
determinatū nō est i iure.s̄.de offi. de
le.de cāis.Dñs ꝟo An.de bu.ibidē dic̄.
ꝙ nō soluēs canonē ifra biēniū p̄uat⁹
ē ip̄o iure ƀm cōem sniam doc.ꝛ ꝙ re
gularit̄ executōe facta a iure n̄ admit
tit̄ purgatio:sȝ h̄ ex grā.ꝛ sp̄ālit̄ admit
tit̄ dūmō fiat celerit̄.subdēs ꝙ dr̄ cele

rit̃ satisfieri qñ incõtinẽti purgat mo
rã sine aliquo iudicio ⁊ spontanee.si g°
expectat iudiciũ non vr̃ celerit̃ satisfa
cere.hec ille.Vr̃ g° ꝙ p⁹ vocatõem ad
iudiciũ nõ possit purgari dicta mora.
añ ꝟo sit dũmõ ĩfra modicũ tp̃s arbi
trariũ. B. Itẽ põt emphiteota ius su
uꝫ alt̃i vẽdẽ:tñ ꝑus regsito dño ⁊ ꝓpo
sito p̃cio q̃tũ reuera ĩuenire põt. dñs
.n.si ꝯpare velit cuilibꝫ emptori p̃po
nẽdus ẽ.sꝫ si lniam dat vẽdi põt gn ẽt
si taceat lapsis a denũciatõe duobus
mẽsib⁹ vẽdi põt ẽt siñ ꝯsensu dñi: duꝫ
tñ nõ ꝑsonis ꝓhibit|:vt sũt ꝑsone po
tẽtiores:vel alie q̃ nõ sũt soluẽdo. ar.
ff.q satisda.co.l.2.⁊ illũ qdẽ cui sic ven
dit̃ tenet̃ dñs suscipe.emphiteota ꝟo
si sec⁹ fecerit ius suum amittit.De his
oib⁹ no.ex̃ de loca.⁊ ꝯduc.potuit. A.
Idẽ qd̃ h̃etur in hoc.§.h̃etur etiã i sũ.
con.li°2°.ti.8.q.40. B.

Utrꝫ emphiteota possit ius suũ dõa
re sine ꝯsensu dñi. R° ꝺm Hosti. Põt
etiã dño irregsito.C.de fũdis.l.i. li°xi°
Insti.locati.§.adeo. Forte silr ẽt põt
pignori dare.Idẽ Inno.⁊ Ber. A. H°
tãgit glo.ex̃ de loca.c.fi.⁊ idẽ qd̃ in h°
.§.hr̃ in sũ.con.eo.ti.q.41. B.

Quid si emphiteota soluit cẽsuꝫ pñ
tib⁹ ãnis lꝫ añ cessauerit a solutõe per
10.ãnos vel p̃les:nũqd põt expelli. R°
Nõ.sꝫ tut⁹ ẽ.C.de iure emphi.l.plt. A.
Ista.l.parꝫ facit. Idẽ tñ no.i sũ.con.eo.
ti.q.42.ꝺm Hosti.p.l.plt.C.de apoc.li°
.10.Idẽ ẽt no.glo.in.c.fi. de loca. Addit
tñ ꝙ h° verꝫ ẽ in p̃uato ⁊ in eccl̃ia non
collegiata qñ eius rector recepit cano
nẽ.nõ aũt i collegiata qñ p̃lat⁹ recepit
censuꝫ sine ꝯsensu capl̃i:nisi postea ca
pl̃m ꝯsensisset.Et ibi no. dñs Anto. de
bu.ꝙ ex hoc põt argui ꝙ q̃uis delictũ
p̃lati non noceat eccl̃ie: tñ delictũ col
legii bñ nocet:vt ẽ glo.no.de ordi.cog.
c.2°.⁊ de dolo ⁊ ꝯtu.c.plt.⁊ in regula. de
lictũ.Itẽ ẽt delictũ vni⁹ rectoris p̃iu
dicat eccl̃ie q̃ hꝫ solũmõ vnũ rectorẽ.
Sec⁹ aũt in eccl̃ia collegiata. Refert
ẽt ibi Bar.i.l.2.C.de iure emphi. limi

tare p̃dicta dicẽdo ꝙ si dñs emphiteo
sis recepit ꝓ tp̃e p̃terito pensionẽ:tũc
ꝑ hanc receptõem sibi non p̃iudicat.
q2 põt ip̃e vtrũqꝫ petere.s.pensionẽ ⁊
expulsionẽ.g° ꝑ receptõem vni⁹ nõ vr̃
renũciare alteri.Si vero recepit pen
sionẽ pro futuro sine ꝓtestatõe: tũc si
bi p̃iudicat.Dñs Anto.⁊ glo.ibi sil̃r et
p̃fati doc.vident̃ ibi sentire ꝙ etiã re
ceptio p̃teritarꝫ pensionũ p̃iudicat ni
si fiat cũ ꝓtestatõe.ꝺꝫ dñuꝫ Anto. Po
test ꝯcordari ꝙ si pensio recipiat̃ ꝓ tẽ
pore q̃ nõdũ emphiteota ceciderat a
iure suo nõ p̃iudicet cũ illi debeat̃ sil̃r
⁊ ius subsequens expulsionis:vt dicit
Bar.Qd̃ si recipiat̃ ꝓ tp̃e q̃ emphite
ota iã ceciderat a iure suo p̃iudicet siñ
ꝓtestatõe: cũ iam nõ pensio ꝓ re sed
oĩs fruct⁹ ⁊ res rei debeat̃.C.de rei vẽ
di.certũ.iõ tunc in recipiendo sibi p̃iu
dicat nisi ꝓtestet̃ ꝺm dñm Anto.d̃ bu.
2° etiã dcõ ꝯtrariat̃ dñs Anto. dicẽs ꝙ
recipiẽs cẽsuꝫ ꝓ tp̃e futuro siue ꝓteste
tur siue nõ sp̃ sibi p̃iudicat nec ꝓtesta
tio ip̃m in aliq̃ iũuat.Inam illa ꝓtesta
tio ẽ ꝯ̃ria facto.q2 nõ ẽ possibile ꝙ pen
sionẽ recipiat ꝓ ãno futuro ⁊ ꝙ possit
eũ expellere.ar.c.cũ.M.de consti. Põt
dici ꝙ hoc verꝫ ẽ recipiẽdo noĩe pẽsio
nis.sꝫ si ꝓtestet̃ ꝙ nõ recipit pro pẽsio
ne:sꝫ ꝓ ꝑte sui debiti nõ p̃iudicet.cum
h° fcm̃ ñ ꝯ̃riat̃ ꝓtestatõi. ⁊ ita itelligit̃
dcm̃ Bar. Itẽ glo.i dcõ.c.fi.ex̃ d̃ loca.sẽ
tit ꝙ dñs possit emphiteotã nõ soluen
tẽ expellẽ iur| auctoritate ẽt siñ aucto
ritate iudicis. Dñs Anto. refert Bar.
dicẽ i.l.2.C.de iure emphi.ꝙ dñs habꝫ
ptãtẽ turbãdi:sꝫ nõ expellẽdi emphi
teotã nõ soluẽtẽ canonẽ ĩfra biẽnium.
q2 emphiteota hꝫ possessionẽ nãlẽ: sꝫ
dñs ciuilẽ.sꝫ ꝑ viã iudicii bñ possꝫ ⁊ il
lud credo verꝫ nisi ex detẽtõe possessio
nis nãlis ꝯtingẽt repulsio dñi a sua ci
uili quã tenet aĩo.nã tũc dñs põt se de
fendẽ ⁊ ĩcõtinẽti emphiteotã expellẽ
a sua nãli.ar.l.clã possidere.§.q ad nun
dinas.ff.de acq.pos.⁊ ex̃ de ꝓba.lꝫ cãm
Itẽ glo.i dcõ.c.fi.dic̃.ꝙ ꝓpt sterilitatẽ

rei emphiteotice nõ minuit̃ pensio: ꝫ minuat̃ ꝑpt̃ sterilitatẽ rei locate: vt ex̃ de loca.c.pl't. Et vt no. dñs Anto. i dcõ .c.fi. Idẽ dicũt Specu. ⁊ Jaco. de are. ⁊ Cy. ⁊ Bar. subiũgẽs rõem. q² in locatõne p̃ciũ qd̃ ãnuatiꝫ exoluit̃ dat̃ respc̃u fructuũ q ꝑcipiũtur. ⁊ q̊dãmõ vr̃ in ea tacita emptio fructuũ. g° si decipit̃ vltra dimidiã iusti p̃cii põt petẽ remissionẽ nõ aũt ẽ sic i ɔ̃ctu emphiteotico. q² ibi nihil dat̃ ꝑ respectũ ad fructus ꝫ in recognitõe dñii. Sec⁹ si census eẽt magnus rõne fructuũ. q² tũc bñ deberet fieri restitutio fruct⁹.

Emptio et vẽditio

Emptio. Scd̃m Hosti. cũ pure fit venditio etiã sine scriptis de re q̃ degustationẽ nõ exigit oẽ ꝑiculum spectat ad emptorẽ excepto casu publicationis ⁊ nisi pactũ mora vel culpa seu calliditas intuenerit. Idẽ de emolumento. A. Idẽ i sũ. con. li.° 2.° ti. 8. q. 7. B.

¶ Quid si dolus dat cãm ɔ̃ctui. R°. Nõ tenebit vẽditio. vt. s̃. dolus. §. 2.°

¶ Utrꝫ liceat aliqd uẽdere plus q̃3 valeat vel emẽ minori p̃cio. R° ꝫm Tho. scd̃a scd̃e. q. 77. Dicẽdũ ꝙ cari⁹ vendẽ aut vili⁹ emẽ rẽ q̃3 valeat ẽ iniustũ et illicitũ. nisi res q̃ vendit̃ cedat in detrimẽtũ vẽditoris q multũ re illa idiget nã i tali casu iustũ p̃ciũ ẽ vt nõ solum respiciat̃ ad rẽ q̃ vendit̃: ꝫ ẽt ad dãnũ qd̃ vẽditor incurrit ex vẽditõe. ⁊ sic licite põt vẽdẽ plus q̃3 valeat ꝫm se: q̃3 uis nõ vẽdat̃ plus q̃3 valeat ip̃i venditori. Qd̃ si emptor iuuet̃ ex re quam emit. ꝫ vẽditor nõ dãnificat̃ carẽdo re illa nõ dꝫ eã supuẽdẽ. q² vtilitas q̃ alt̃i accrescit nõ est ex vẽdente: sed ex ɔditione emẽtis. Nullus aũt dꝫ vendẽ alteri qd̃ ñ ẽ suũ. Qd̃ ãt lex hũana hanc ieq̃litatẽ totalr̃ nõ ꝓhibet. Dicẽduꝫ ꝙ lex hũana mlt̃a ꝑmittit ipunita. Uñ i hoc casu punit solũ qñ ẽ magn⁹ exces sus. puta si aliqs sit deceptus vltra dimidiã iusti p̃cii. tũc. n. cogit ad restitutõeꝫ. A. i. vl' ꝙ restituat̃ res vl' reddat̃ p̃ciũ vl' ꝙ ẽptor suppleat qd̃ deest iusto p̃cio. C. d̃ rescin. vẽdi. l. 2. B. Lex ãt diña nihil ipunitũ religt. vñ hꝫ diñã legẽ illicitũ reputat̃ si i emptõe ⁊ venditõe nõ sit obseruata eq̃litas iusticie ⁊ tenet̃ iste q plus hꝫ recõpẽsare ei q dãnificat⁹ ẽ si sit notabile dãnũ. qd̃ ideo dico: q² iustũ p̃ciũ reꝝ qñq3 nõ est punctaliter determinatũ. ꝫ magis i q̃daꝫ extimatiõe ɔsistit: ita ꝙ modica additio vl' diminutio nõ vr̃ tollẽ eq̃litatem iusticie. De hac ẽt mã no. 10. q. 2. hoc ius vbi dr̃. A. nõ i tex. ꝫ in glo. B. ꝙ si in vẽditõe plus offerat̃ q̃3 res valeat: ecclesia nõ dꝫ plus recipe: ꝫ tm̃ iustũ preciũ: ꝫ lex dicat ꝙ ɔ̃hẽtes pñt se iuicẽ d̃cipe. A. ff. d̃ mi°. l. i cãe scd̃a. § pl't. B. Nã ecclia i suis ɔ̃ctib⁹ nõ dꝫ dolũ facẽ ex̃ de dona. ꝑ tuas. A. Idẽ qd̃ i h.° §. notat̃ in sũ. con. eo. ti. q. 9. B.

¶ Utrꝫ negociãdo liceat cari⁹ aliqd vẽdere q̃3 emptũ sit. R° ꝫm Tho. scd̃a secũde. q. 77. Nihil ꝓhibet lucrũ ordinari ad aliquẽ finẽ neccium vl' honestũ. ⁊ sic negocia licita reddẽt̃. sicut cũ aliqs lucrũ moderatũ qd̃ negociãdo q̃rit ordinat ad dom⁹ sue sustẽtatõeꝫ: vl' etiã ad subueniẽdũ idigẽtib⁹: aut ẽt cũ aliqs negociatõi intẽdit ꝑpt̃ publicã vtilitatẽ: ne. s. res necc̃ie ad vitã patrie desint. ⁊ lucrũ expetit nõ q̃si finẽ ꝫ q̃si stipẽdiũ sui laboris. ⁊ sic põt qs cari⁹ vẽdere q̃3 emit. A. Propt̃ p̃dicta vitiuꝫ uitat̃ intentõis vt negociatio nõ dicat̃ illicita ex itẽtione. nõ tñ ex his põt res pluris vẽdi. vt põt colligi ex dcis eiusdẽ Tho. ⁊ ex his q̃ notãt̃ i sũ. con. lib.° 2.° ti. 8. q. 15. Nã nõ licet rẽ cari⁹ vendẽ q̃3 fuerit empta. nisi fuerit mutatũ p̃ciũ rõne forme tp̃is vel loci ꝫm doc. ⁊ no. dñs Pe. de anchorano. i̊. c. p̃. de vsuris. li.° 6.° ⁊ int̃ mutatões forme vr̃ ẽt posse ɔp̃hendi. si qs emerit merces i magna q̃3titate ⁊ minuti vendat. solent. n. res i magna q̃3titate cõit̃ meliori foro vẽdi. B. Silr̃ etiã si ip̃e in aliq̃ meliorauit rẽ: aut etiã q² p̃ciũ rei mutatũ est ꝫm diuersitatẽ loci vel tp̃is. vel ꝑpter

ꝑiculū cui se exposuit trāsferēdo ꝯ lo
co ad locū. vel eā ferri faciēdo: dūʒ tñ
moderate. vt Ray. addit. A. Idē ſm
Tho. hr̄ i sū. cō. dicta. q. 15. B. Et ꝯ hac
mā hr̄. i. vsura. 3°. §. 9°.

¶ Utꝝ vēditio reddat iniusta ꝓpt̄ ꝯfe
ctū rei vēdite. vel ēt ꝓpt̄ latētē eiꝰ bo
nitatē. R̄ꝰ ſm Tho. scd̄a scd̄e. q. 77. Cir
ca rē q̄ vēdit̄ triplex defectꝰ ꝯsiderari
pōt. Pꝛimꝰ qdē ſm spēm rei. vtputa
si vēdit̄ auricalcū ꝓ auro: aut vinum
mixtū aqua ꝓ puro. 2ꝰ defectꝰ ē ſʒ quā
titatē pōderꝭ vel mēsure. vt si qs vtat̄
scient̄ deficiēti pondē vel mensura. 3ꝰ
defectꝰ ē ex ꝑte q̄litatis: puta si aīal in
firmū uēdat̄ q̄si sanū. i his tribꝰ casibꝰ
si qs vēditoꝛ sciēter offēderit fraudeʒ
ꝯmittit ⁊ illicita ē vēditio: ⁊ ad restitu
tōeʒ tenet̄. Si ḋo eo ignorāte aliqs ꝓ
dictoꝝ defectuū i re vēdita fuerit: vē
ditoꝛ qdē nō peccauit tñ cū ad eiꝰ noti
ciā ꝑuenēit tenet̄ dānū recōpēsare em
ptoꝛi. Et ex his ꝑʒ ꝙ illicitū ē vendere
auꝝ vel argētū alchimichū ꝓ ḋo. qꝛ ñ
ē adeo puꝝ sicut veꝝ: nec hʒ oīo easdē
ꝓꝑetates. sicut ꝓꝑetatē letificādi. aut
ꝙ valet ꝯ certas īfirmitates ⁊ hꝰmōi.
Si aūt ꝑ alchimiā fieret veꝝ aurū nō
esset illicitū vēdere ꝓ ḋo. qꝛ nihil ꝓhi
bet artē vti aliqbꝰ nālibꝰ causis ad ꝓ
ducēdos nāles ⁊ ḋos effectꝰ. sic̄ Augꝰ
dicit i li°. de tri. de his q̄ arte demonum
fiūt. Et qđ dcm̄ ē ꝯ vēditoꝛe itelligēdū
ē etiā ex ꝑte emptoꝛis. vt quādo ven
ditoꝛ credēt rē suā minꝰ ꝑciosaʒ esse ꝙꝫ
sit. vtputa vēdit auꝝ ꝓ minoꝛi ꝑcio. qꝛ
credit eē auricalcū. aut aīal sanum qđ
putat infirmū. nā ēptoꝛ si h° cognoscit
iniuste emit: ⁊ ad restitutōeʒ tenet̄. A.
Idē qđ i hoc. §. hr̄ in sum. con. li°. 2°. ti. 8.
. q. xi. B.

¶ Utꝝ vēditoꝛ teneat̄ dicē vitium rei
tradite. R̄ꝰ ſm Tho. vbi s̄. Uēditoꝛ q
rē vitiosā uendēdā exponit ex hoc ip̄o
dat ēptoꝛi dāni vl̄ ꝑiculi occasionē. dā
niꝰ qdē si ꝓpter hꝰmōi vitiū res sit mi
noꝛis ꝑciī: ⁊ ip̄e ꝯ ꝑcio nil minuit. peri
culi aūt si ꝓpter hꝰmodi vitiū vsus
rei reddat̄ īpeditꝰ vl̄ noxiꝰ. puta si qs
vēdat alicui equū claudicātē ꝓ veloci
vl̄ domū ruinosā ꝓ firma. vl̄ cibū coꝛ
ruptū aut venēosū pꝛo bono. vñ si hꝰi
vitia sint occulta ⁊ venditoꝛ nō dete
gat ē dolosa ⁊ illicita venditio ⁊ vendi
toꝛ tenet̄ ad dāni recōpēsatōeʒ. Si ḋo
vitiū sit manifestū puta cū equus sit
monoculus vl̄ ꝯvsus rei. ⁊ si nō ꝯpetat
vni pōt ꝯpetē alt̄i. ⁊ uēditoꝛ ꝓpt̄ hꝰi vi
tiū subtrahat ꝯ ꝑcio q̄ꝫtū oʒ: nō tenet̄
ad manifestādū vitiū rei: qꝛ foꝛte ꝓpt̄
hꝰi vitiū emptoꝛ vellet plus subtra
here q̄ꝫ eēt subtrahēdū. vñ vēditoꝛ ꝑt
licite vitiū rei reticere. A. Idē i sū. cō.
eo. ti. q. 13. B.

¶ Quid si aliqs poꝛtās merces ad locū
vnū scit multos se seq cū sīilibꝰ: qđ si
dicēt ñ possʒ mēces suas adeo care vē
dē. R̄ꝰ ſʒ Tho. scd̄a scd̄e. q. 77. Uēditoꝛ
q vēdit rē ſm ꝑciū qđ inuenit: non vr̄
ꝯ iusticiā facē si qđ futuꝝ ē nō dicit. si
tñ dicēt velꝰ de ꝑcio subtrahēt abūdā
tioꝛis eēt ḋtutis: q̄ꝫuis ad hoc nō vide
atur teneri ex iusticie debito. A Idem
i sū. con. eo. ti. q. 14. B.

¶ Quid de mercatoꝛibꝰ q int̄ se ꝯueni
unt vt certo ꝑcio vēdāt? R̄ꝰ ſm Host.
Pactū illicitū ē. ⁊ sil̄r si qs in ciuitate
īpetraret vt sibi soli vendē licēt. ꝙ si
quis hꝰmodi officium exerceat dʒ ſm
leges suis bonis expoliari ⁊ exilio ꝑ
petuo dānari ⁊ sil̄r ꝯcedētes puniri. A.
. i. officiales q ꝑdcā monopolia ꝯcedūt
vel nō puniūt: vt i. l. de qua statiʒ. B.
. C. de monopo. l. vna. A. Ibi dr̄. Iube
mꝰ ne qs cuiuscūꝗ vestꝭ aut piscis aut
pectinū vl̄ cuiuslibʒ alterꝰ ad victum
ul̄ ad quecūꝗ usū ꝑtinētꝭ spēi ul̄ cuiusꝫ
libʒ māe ꝓ sua auctoꝛitate vl̄ sacro iā
elicito aut i posteꝝ eliciēdo rescripto.
aut pꝛagmatica sāctōe. i. cāli seu statu
taria oꝛdiatōe. pꝛagma. tis. n. ē cā. inde
pꝛagmaticꝰ. i. cātiuus vl̄ causidicꝰ ſm
Catholicō. Seqt̄. vel sacra nr̄e pietatꝭ
ānotatōe monopoliū audeat exercere
Ne ve qs illicitꝭ hītis ꝯuētōibꝰ ꝯiuret
aut paciscat̄ vt spēs dr̄soꝝ coꝛpoꝛum

negociacionis nõ minori ꝙ̄ int̃ se sta tuerit venũdent̃. Edificioꝝ quoqꝫ arti fices alioꝝqꝫ diuersoꝝ opeꝝ ꝓfessores ⁊ balneatores penit᷒ arceantur pacta int̃ se ↄponẽ. vt ne qs q̄ꝺ alteri ↄmissũ sit op᷒ ipler vt iniunctã alti sollicitudi nẽ alt̃ incipiat data licẽtia vnicuiqꝫ ab alt̃o ichoatũ ⁊ derelictũ op᷒ ꝑ alteruꝫ sine aliq̊ timore dispẽdii implẽ. si qs aũt monopoliũ ausus fuerit exercẽ bo nis ꝓprüs spoliat᷒: ꝑpetuitate dãnet̃ exilii. B.

¶ Quid de illis q vẽdẽ nec emẽ noue rũt nisi cũ mẽdacus piuriis ⁊ iuramẽ tis? R̃ꝰ ſꝫ Ray. Quotiẽs cã decipiendi piurãt vl̃ mẽtiunt̃ peccãt mortalr̃ ⁊ ↄte nẽtur ad restitutõem. A. s. in q̄ꝫtũ deci pit ꝓximũ: vt dic̃ glo. Ray. ñ distiguit vtꝝ decepit i modico vl̃ magno: vt in sũ. con. eo. ti. q. 18. B. Si aũt qs ignorã ter dicit falsũ credẽs dicẽ veꝝ vel etiã si dicit sciẽter nõ intẽdẽs nocẽ ꝓximo: sꝫ se indẽnẽ seruare: nec ꝓpt̃ hꝰ rẽ ãpli᷒ ↄ̄bito supuẽdat: tale mendaciũ põt di ci veniale. si tñ iurat vl̃ piurat peccat mortalr̃. vide. ĩ. piuriũ. A. Idẽ i sũ. cõ. dcã. q. 18. vbi addit̃ ꝙ dicti tales debẽt ꝓ̄ter r̃stitutõeꝫ iduci ad largas elẏnas faciẽdas ꝓ aiab᷒ illoꝝ: de quoꝝ rebus lꝫ ignorãter forte aliq̃ hũerũt. Ibi ẽt dr̃ ſm Hosti. ꝙ lꝫ Ray. dixẽit mẽdaciũ ex q̊ alt̃ ñ dãnificat̃ vẽiale. tñ ex q̊ assi due ⁊ de ↄsuetudie qs mẽtit̃ vr̃ morta le. sic̃ ⁊ ebrietas si sit assidua mortale ẽ. 25. di. §. alias. Idẽ ẽt de mẽdacio ↄsue tudinario vr̃ sẽtire Tho. scꝺa scꝺe. q. 110. arti. 4.ᵒ Itẽ vt patet i dcã. q. 18. glo. Ray. dicit ꝙ mẽcator de suis mercib᷒ põt accipe moderatuꝫ lucrũ q̄ꝺ ad ar bitriũ boni viri limitãdũ ẽ. qꝛ nõ det̃ minatũ q̄ꝫtũ in singulis solidis aut li bris aut marchis accipe liceat ↄ̄ lucro Cõ. Tho. Host. aũt dic̃ ꝙ ad hꝰ ꝙ mer catores sĩt oĩ fraude officia sua exer ceãt bona fide. ↄsulerẽ talib᷒ ꝙ de licẽtia epi sui facerẽt q̄ꝫtũ pñt lucrari i mẽsu ra bladi ⁊ vini ⁊ sĩlib᷒. vel q̄ꝫtũ pñr vl tra ꝙ̄ emerẽt ꝓ libra vẽdẽ i recõpẽsa tõe laboris ⁊ expẽsaꝝ. ⁊ si sic vẽderẽt sĩn mẽdacio ipos crederẽ eẽ i tuto. Hi aũt q hec ñ faciũt sĩn piclo vix euadũt. B

¶ Quicq̄d aliqs emerit noie suo ẽt de pecunia aliena ẽptori acq̄rit̃. ñ ei cu᷒ fu it pecunia. C. de rei vẽdi. si ex ea. nisi in qbusdã casib᷒. Nã q̄cq̄d emit̃ de pecu nia eccl̃ie ipi᷒ ẽ. vt dr̃ s. eccl̃a p̊. §. 7.ᵒ Eo dẽ mõ si tutor vl̃ curator ↄ̄ pecũia mi noris emerit sibiipi ꝑdiũ. nã mior vẽ dicare pot̃it illud. ff. qñ ex facto tu. l. 2. Idẽ de milite si de pecunia sua alius emerit ꝑdiũ. C. de rei ven. si vt ꝓpõis Idẽ i marito ⁊ vxore. qꝛ si alt̃ eoꝝ ali q̄d emerit de pecunia quã ei alt̃ dona uit: pot̃it ille cu᷒ fuit pecunia illud vtili ter vẽdicare. ff. de dona. int̃ vi. ⁊ vxo. l. vxor marito. A. Et ibi pꝫ ꝙ hꝰ vr̃ veꝝ qñ vxor vl̃ vir q accepit donũ efficit̃ ñ soluẽdo. Et idẽ casus q hñt̃ i isto. §. notãt̃ i sũ. cõ. li. p̊. ti. 14. q. 17. B.

¶ Utꝝ lib̃ hõ vl̃ ꝓpꝰus fili᷒ vẽdi possit. R̃ꝰ ſꝫ Host. Nõ. nisi sol̃ ꝙ pr̃ vẽdẽ põt filiũ nccitate famis vrgẽte: ita tñ ꝙ si restituat̃ ẽptori ꝑciũ siue a filio siue ab alio q̊cũqꝫ ⁊ qñcũqꝫ ipe fili᷒ i genu itatẽ ꝑueniat. i nullo aũt alio casu licet pr̃i filiũ vẽdẽ. Mr̃i ẽt ñ vrgẽte nccita te famis nõ licet vẽdere filiũ. A. Idẽ i sũ. cõ. li. 2. ti. 8. q. 17. Et ꝑdicta ꝓbãtur in. l. i. ⁊. 2. C. de pa. q fi. di. ex his q̃ ibi ha bẽtur i tex. ⁊ glo. Itẽ lib̃ hõ efficit̃ ſu᷒ si patiat̃ se vẽdi ad ꝑciũ participãdũ. Insti. de iure ꝑso. §. serui. B. Ad mãꝫ ẽptõis ⁊ vẽditõis pñt ꝑtinẽ mlt̃a que hẽs. ĩ. negociatio. De his q̃ emũtur ad certũ terminũ. ⁊ de his q emũt vinuꝫ bladũ vt cari᷒ vẽdãt. ⁊ pl̃a hꝰmodi vi de. ĩ. vsura. 3.ᵒ

Emunitas ecclesie

Emunitas est ꝑuilegiũ eccl̃ia stice libtatis vel ꝑsonaꝝ vel reꝝ ad eã ꝑtinẽtiũ. Et dr̃ emunitas q̃i ex̃ munia. i. officia a qbus sũt imunes. vt. ĩ. pate bit. A. Hoc fuit dictũ Ray. vt in sum. con. li. p̊. ti. 14. q. i. B.

¶ Qua emunitatẽ hꝫ eccl̃ia ↄsecrata?

℞° ſm Ray. Hꝫ p̊ vt nullus inde ꝑ viꝫ
abſtrahat̃ niſi i caſib⁹ q̊s vide.i.emũi
tas ↄfugiẽtiũ.§ p̃. Itẽ ea q̇ i eccl'ia po
ſita ſũt nec ꝑ viꝫ nec ꝑ furtũ auferẽda
ſũt: alr̃ ſacrilegiũ ↄmittit̃ 17.q.4.q̃ſq̃ſ
A. Al' icipit ſi q̃s iuẽt⁹. B. Itẽ ꝙ nul
lus mortu⁹ i eccl'a ſepeliat̃ niſi ep̃i ab
bates aut digni p̃ſbyt̃i aut ẽt fideles
laici.13.q.2.null⁹. Et itelligũt q̃dã de il
lis laicꝭ q̇ miracl'a faciũt. Alii itelligũt
de fideli i dignitate ↄſtituto ſic̃ comi
te ꝛ rege. A. Hoc fuit dictũ Hoſt. q̇ ẽt
addit ꝙ ſic de facto ſuat̃. vt i ſũ.con.e.
ti.q.2. Glo.ãt in dcõ.c. nullus. intelligit
tex.illũ gn̄alr̃ ſicut ſonat. videlꝫ ꝙ oĩs
xp̄ianus poſſit ſepeliri i eccl'ia niſi ex
preſſe i pctõ mortali moriat̃: vl' ei ſpã
liter ſepultura denegetᷣ ꝛ ita hodie ſer
uat̃. ſꝫ d̃ iure alĩd vr̃. vñ ꝛ ꝓ ſepeliẽdis
corpib⁹ videm⁹ cimiteria ſeꝑati ab ec
cleſia ↄſtituta. B. Itẽ emunitatẽ hẽt
eccl'a ꝙ in choro nõ debẽt morari lai
ci cũ cl'icꝭ. ex̃ d̃ vi.ꝛ hone.cle.c.p̊. d̃ ↄſe.
di.2.ſacerdotũ. Itẽ ꝙ i ſcl'are hitaculũ
deceto nõ ↄuertat̃. de ↄſe.di.1.ligna. ꝛ i
§.c.ſe.ex̃ de reli.do.ad hec. A. In his
ẽt.c.pꝫ ꝙ ſilr̃ nec vaſa eccl'iaſtica nec
cortine nec veſtimenta nec ceta orna
mẽta debẽt pollui ↄuiuiis nuptiaꝝ vl'
aliis ſcl'arib⁹ vſib⁹. Dicit tñ glo. Ray.
vt pꝫ i dcã.q.2. ꝙ ſi legat⁹ aplice ſedis
vel ep̃s vel archiep̃s recipet̃ ab ep̃o
vl' capl'o alic⁹ eccl'ie vl' mõaſterio: bñ
poſſet ornari dom⁹ eccl'iaſtica i q̇ reci
peret̃ cortinis ꝛ ornamẽtꝭ eccl'ie. B. Itẽ
ꝙ nõ poſſit vẽdi ꝑpt̃ aliquã nccitateꝫ.
in auc̃.de alie. ꝛ emphi.§. ꝛ q̃m. coll'.9.
Itẽ ꝙ i ea placita ſcl'aria non ſũt faciẽ
da. ꝛ maxie de cã ſãguis.ex̃.e.c.p̊.ꝛ.c.cũ
eccl'ia. nec fiãt ibi parlamẽta nec nego
ciatõeſ: ꝛ p̃cipue nũdinaꝝ. nec ſtrepit⁹
iudicioꝝ ſcl'ariũ: nec ꝓceſſus iudicium
ſcl'ariũ. ꝛ ſn̄ie i dictꝭ locis ꝓlate ip̃o iu
re nõ valẽt. ex̃ eo. decet domũ. li°.6°. A.
Ibi dr̃ ꝓceſſus iudicũ ſcl'ariũ ac ſp̄alr̃
ꝓlate ſn̄ie i eiſdẽ locis oĩ careãt robo
re firmitatis. B. Itẽ ꝙ ibi nõ fiant lu
di theatrales cũ laruis ꝛ ſilib⁹ i hone

ſtis. ex̃ de vi.ꝛ hone.cle. cũ decorẽ. Se
cus vero de honeſtis ꝛ deuotis repñta
tionib⁹. vt repñtare p̃ſepe dñi. Hero
dẽ magos. ꝛ ceta h⁹mõi q̇ magꝭ iducũt
ad deuotõeꝫ q̃ȝ ad vanitatẽ. Et ꝙ talia
poſſint fieri.ẽ ar. de ↄſe.di.2.ſemel.ꝛ di.
4.q̃ris.circa finẽ. nã ꝛ q̃dlibꝫ feſtũ ẽ ſi
gnũ p̃teritaꝝ reꝝ.75.di.qd̃ die. A. Idẽ
quod notatur in hoc.§.habetur in ſũ.
con.dicta.q.2. B.

Utrũ eccl'ie nõ ↄſecrate hẽant p̃dcãſ
emunitates. ℞° ſm Ray. Hñt. ex̃ eo.
eccl'ie. Hoc aũt intelligẽdũ ſi auctori
tate ep̃oꝝ ſuoꝝ ſũt edificate. ar. ex̃ de
reli.do.ad hec. Et vbi ep̃s poſuit p̄mũ
lapidẽ ꝛ edificate ſt̃ vt ↄſecrẽt̃. Lõ. In
no. ꝛ Hoſt. A. Idẽ i ſũ.cõ eo.ti.q.7. B.

Utꝝ cimiteria hẽant emunitatem.
℞° ſm Ray. ꝛ Hoſti. Habẽt eandem
quaꝫ eccleſia: vt dictũ eſt.s̃.cimiteriũ
.§.p̊. A. Niſi i duobus caſibus. vt ibi
in ſum.con.eo.ti.q.6. B.

Utꝝ eccl'ia itẽdicta p̄uilegiũ emuni
tatis retineat. ℞° ſm Hoſti. ꝛ Goffre.
Dicendũ ꝙ ſic. hec.n. reuerẽtia deo de
bet̃: q̇ nõ delinq̇t nec etiam eccl'ia ſua:
iõꝗ nõ ꝑdit p̄uilegiũ q̇ culpã nõ ↄmit
tit. A. Idem in ſum.con.eo.ti.q.8. B.

Utꝝ p̄uata oratoria domoꝝ habeãt
p̄uilegia emunitatis. ℞° ſm Hoſti. ꝛ
Goff. ꝙ non. Hodie nãq̃ qd̃ eſt orato
rium cras poterit eẽ camera. A. Ideꝫ
in ſum.con.li°. p̊.ti.14.q.9. B.

Que ẽ emunitas ꝑſonaꝝ eccl'ie? ℞°
ſm Ray. Nõ debẽt fatigari angariis ꝛ
ꝑãgariis.i.ſuitutib⁹ ꝑſonaꝝ ꝛ reꝝ. L.
de ep̃is ꝛ cle. oĩs.ꝛ.l. p̃ſbyteros .12.q.2.
eccl'iaꝝ. In nccitate tñ vt ſi ciuitas eſ
ſet obſeſſa: non dꝫ pati eccl'ia ſuos ru
ſticos aliquo defendi p̄uilegio a cuſto
dia ꝛ h⁹modi. imo dꝫ eos ↄpellẽ. ex̃.eo.
ꝑuenit. A. Idẽ in ſũ.con.eo.ti q.16. B.

Quã emunitatẽ hꝫ eccl'a circa res tẽ
porales? ℞°. p̊ q̇dẽ ꝙ eccl'iis donari p̃t
i ifinitũ: vt dictũ ẽ.s̃.eccl'ia p̊.§.4°. Itẽ
ꝙ ↄtractũ eccl'iis etiã min⁹ ſolẽnit̃ valꝫ
vt.s̃.eccl'ia p̊.§.5°. Itẽ ꝙ i eccl'ia trãſfer
tur dñiuꝫ rei ſolo pacto. cũ aliis ꝑſonis

fit necc̄ia traditio. C. de sacrosan. eccle.
vt inf̄ diuinū. A. Ibi ēt p3 q̄ idē est et
circa hospitalia ⁊ circa ꝯcessa i redem
ptōe3 captiuoꝝ. B. Itē q̄ qcquid em
ptū fuerit de pecunia eccl̄e ad eā d3 re
uerti. vt s̄ eccl̄ia p̄. §. 7°. Itē q̄ nō val3
alienātio rei ecclesiastice nisi in casib᷒
q̊s hēs. s̄. alienatio. §. p̄. A. Idē etia3 ca
sus notanf̄ in sū. con. eo. ti. q. 17. B.

¶ Tꝑales dn̄i q subditis interdicūt ne p̄
latis siue ꝑsonis eccl̄astic] qcq̄ʒ vēdāt
vel emāt ab eis vel ip̄is bladū molāt
coquāt panē aut alia h᷒mōi obsequia
exhibere presumāt: eoip̄o sunt excōi
cati. ex̄ eo. eos. li. 6°.

¶ Que est emunitas p̄dioꝝ eccl̄iastico
rū. R° b3 Ray. Nō debent ḡuari sordi
dis mūerib᷒. vt calc] coq̄nde. arene fo
diēde. cloace purgāde ⁊ silibus q̄ vilia
sūt. 16. q. 1. §. nouaꝝ. A. Al̄r incipit nouel
laꝝ. B. ad honesta ꝟo munera sic̄ sūt
tributa ordinaria tenenf̄ etiā p̄dia ec
clesiaꝝ. 23. q. vlt. tributū. Fallit tn̄ i do
mib᷒. atriis. ⁊ hortis iux̄ ecclesiā posit]
⁊ etiā i māso i q̊ ecclesia dotata ē. A.
Alii dicūt i q̊ eccl̄ia sita ē. vt i sū. cō. eo.
ti. q. 18. vbi etiā notātur oia q̄ hn̄t in h°
§. S3 potius vr̄ intelligēdū de manso
dotis. vt vr̄ posse colligi ex̄ de censi. c. p̊
vbi ēt glo. dicit q̄ māsus ē q̄ntitas tre
q̄ sufficit duob᷒ bob᷒ in vno āno ad la
borādū. In dcō ēt. c. p̄. dr̄ q̄ silr̄ nihil d3
solui de decimis ⁊ oblatōib᷒. B. de q
bus nullū d3 dari tributū. de aliis sic:
nisi exp̄sse fuerit remissu3 ab eo q po
tuit. Nā res ad eccl̄ia3 trāsiuit cū one
re suo. 23. q. vlt. fm canonicā. ex̄ de cēsi.
sancitū. 16. q. 1. si qs laic᷒. Si ꝟo sūt ex̄
ordinaria ⁊ de nouo supindicta non te
nentur. 16. q. 1. placet. A. Nisi q̄ten᷒ an
tiq̄tus tenebāf̄ ad supindicta. q2 tran
seunt cū onere suo fm glo. Ray. ⁊ i. dcā
q. 18. i sū. con. B. Silr̄ nec ad ea q̄ subi
to iniūgūt: nisi r̄spiciāt ad pias cās. vt
q2 p̄nceps mouet exercitū ꝯ̄ sarracēos
vel hēticos. vel q2 petif̄ ad ꝯstructōe3
pontiū vel aliā silē̄m cām. In talibus
. n. si necc̄itas exposcat debēt dn̄i secula
res nō auctoritate p̄p̄a accip̱e: s3 hūili
ter ab ep̄o ⁊ cleric] postulare. ⁊ illi uisa
necc̄itate poterūt ꝯferre. ex̄ eo. nō min᷒
⁊ ex̄ de censi. cū ap̄ls. Sed hodie nihil
ꝯferre debēt i auxiliū p̄ncipū nisi con
sulto papa. ex̄ eo. aduersus.

¶ Utrꝝ laici possint hospitiū exigē ab
eccl̄ia. R° fm Hosti. Hospitiu3 exigē
violēter ⁊ tanq̄ʒ ex debito nō p̄nt. ex̄. e.
c. p̄. 42. dis. quiescam᷒. caritatiuū tn̄ ꝯ̄ne
gādū non est. Dicit tn̄ Inno. q̄ si qs in
recognitōe bn̄ficioꝝ suoꝝ reꝑuasset si
bi hospitiū in aliq̄ ecclesia illud debef̄
18. q. vlt. Eleuteri᷒. S3 nō licet tali irrū
pere violēter domos eccl̄ie rōe alicui᷒
iur] sibi debiti. alir̄ sacrilegiū ꝯmittit
12. q. 2. nulli. Et eadē rōne nō pōt tollere
inde necc̄ia hospitiū violēter īgredien
do. A. Quia ēt fm eūdē Inno. ex̄ eo. c.
p̄. i p̄dicto casu nulla dom᷒ nec aliq̄ ref̄
d3 hāc ꝟuiturē. vel etiā ad h° sunt obli
gate. sed ecclesia ē obligata ad h°: ⁊ ꝑ
sonalis actio nō realis ꝯpetit ꝯ̄ eccl̄ia3
Sec᷒ tn̄ de ep̄o vel abbate vel alio ha
bēte iurisdictōe3 i eccl̄ia aliq̄: q posset
aliū iniq̄ intrātē violēter expellē ⁊ do
mū irrūpere. Et idē de possessore alic᷒
eccl̄ie q̄si p̄lat᷒. Sec᷒ de abbate respe
ctu domoꝝ capelle sibi subiecte. qa ca
pellā nō possidet: l3 in ea ius subiectio
nis hēat. ar. ff. ad. l. aql. queadmodum.
§. p̊. ⁊. 2°. Et oia etiā q̄ sunt i h°. §. hēntur
etiā i sū. con. li. p̊. ti. 14. q. 19. B.

¶ Quid si possessio aliq̄ siue dom᷒ tene
baf̄ albergū facē alicui ⁊ ip̄a postea ꝑ
uenit ad ecclesiā. R° b3 Hosti. Ecclesia
tenebif̄ aut rei ꟊuitiū exhibē. aut ip̄sā
possessionē vēdere. Idē Inno. A. Idē
i sū. con. eo. ti. q. 20. B.

¶ Que pena violantiū ecclesie emuni
tatē. R° b3 Gof. Qui aliq̊ mō ecclesias
violāt seu ꝑsonas vel ab ip̄is recipiūt
violenf̄ seu vsurpāt bona ip̄aꝝ: sacrile
giū ꝯmittūt ⁊ excōicādi sr̄. 17. q. 4. nul
lus. ⁊. c. si qs deinceps. In cert] ēt casib᷒
excōicati sūt ip̄o iure. vt icēdiari᷒ ⁊ ef
fractor ecclesie. xi. q. 3. canōica. 17. q. 4.
oēs ecclesie. extra de sen. ex. conquesti.

Violator quoq ecclastice emunitat
ñ solũ pena spũali ut dcm̃ ẽ punit: sed
ẽt pena pecũiaria qñ maiori qñ mi
nori. 17. q. 4. q̃sq̃s. z. c. si qs ɔtumax. hec
arbitrio iudic relinquẽda ẽ: z dz dari p
sone uel loco cui facta ẽ iiuria ul' cuius
emunitas ẽ violata. ex̃ de sen. ex. paro
chianos. z. c. se. ex̃ de simo. de hoc autẽ
17. q. 4. si qs i atrio. A. Hoc fuit dictũ
Ray. dicẽt q lz pena pecuniaria sacri
legii diuersimode i diuersis. c. ponat:
credo tñ q hodie pena illa arbitrio iu
dicis relinq̃t. Hosti. tñ exp̃mit ptic'la
res penas ẽm diuersa iura. vt i sũ. con.
eo. ti. q. 21. B. De pena eoꝝ q ɔ̃ nouo
submittũt sibi guardiã vacãtiũ eccla
rũ. vide s̃ ecclia ẽ. § plt. Qd ecclastice
psone nõ tenẽt ad tallias ẽt rõne suaꝝ
possessionũ. i. tallia. §. fi. A. Nisi forte
tales possessiones p p̃us fuissent huius
mõi tallus subiecte: qa trãseũt cũ one
re suo. s̃. §. 9°. B.

Emunitas confu
gientiũ ad ecclam. Nullus ad
ecclia ɔfugiẽs inde p vi exhi dz p̃ter q̃
i casibus: puta si ille q ɔfugit ad eam sit
publicus latro. s. q stratas publicas insi
diis z aggressiõibus obsidet. Silr z si sit
nocturnus agroꝝ poplator. s. q de nocte
agros depopulat. i. vastat vel ɔburit:
tales ipune pñt extrahi. 17. q. 4. sicut.
ex̃ eo. int alia. Et de talibus vr itelligen
dũ qd p̃cepit dñs Exo. 21°. Si qs ɔ̃ idu
stria occiderit p̃ximũ suũ z p isidias:
ab altari nõ euellas eũ vt moriat ẽm
Ray. cuius fuerũt dcã oia q̃ i isto p̃ncipio
habẽtur: vt in sum. con. li° p̃. ti. 14°. q. 2.
Itẽ glo. in dicto. c. sicut. 17. q. 4. dicit q
lz leges plures alias psonas excipiant
ab hac emunitate vt homicidas: adul
teros: z raptores v̄ginũ: tamẽ ẽm ius
canonicũ excipiũtur solũ p̃dci videlz
publicus latro z nocturnus pplator agro
rũ. vñ z i hac pte legi derogatũ ẽ. z stã
dũ ẽ decretali: vt notat i dcã. q. 2. ad fi.
idẽ ẽt dicẽdũ ẽ de seq̃ntibus. B. Itẽ si
qs in ip̃a ɔmisit maleficiũ sperans se
ab eccla ɔ̃fẽdi: qd sp p̃sumit nisi ɔ̃riũ
ꝓbet: nõ dz p ecclia defẽdi. ex̃ eo. inu
nitatẽ. A. Ibi ẽt idẽ dr ɔ̃ deliquẽte in
cimiterio: sz de dcã p̃sũptõe nihil dr. sz
fuit dictũ glo. Ray. vt pz i dcã. q. 2. B.
Itẽ si ɔfugiẽs sit ẽuus q si p̃stita a dño
cautõe de ipunitate nõ velit de ecclia
exire: iuitus ɔpellit z reddit dño. 17. q. 4.
A. Id ɔstituimus ex̃ eo. inter. B.
Quid si ɔmisit maleficiũ i vna eccla
nũqd ɔ̃fẽdit ɔfugiẽdo ad aliã? Rẽ° ẽm
Guil. Non. qz cũ vna sit ecclia in toto
orbe: iux̃ illud Cantl. p̃. Una ẽ colũba
mea. lz sint mlte pticulares ecclie. q in
iuriã facit vni facit z oibus. lz forte de
ɔsuetudie apud aliquos alr obseruet.
A. Forte putãtes q sic mior vtit p̃ui
legio suo ɔ̃ aliũ miorẽ: ita una ecclia ɔ̃
aliã ẽz eũdẽ Guil. vt i sũ. cõ. e. ti. q. 3. B.
Quõ dz defẽdi malefactor q ad eccle
siã cõfugit? Rẽ°. q̃tũcũq̃ g̃ue ɔ̃lictũ cõ
miserit p̃ter ea q̃ i duobus p̃ximis. §. di
cta sũt: debẽt ei rectores eccliaꝝ salua
re vitã z mẽbra. z poterũt eũ petenti
ɔcedẽ recepta sup illius ipunitate ido
nea cautõe. s. ul' iuratoria tm̃. 17. q. 4.
id ɔstituimus. vl' ẽt fideiussoria z pena
li si timeat q ille q petit nõ bñ obẽuet
iuramẽtũ. ar. ex̃ ɔ̃ rñti. spo. ex trãsmissa
z. c. lr̃as. §. fi. A. His ẽt iuribus pz q si ñ
possz sufficiẽs cautio ꝓuideri: nõ soluz
nõ dz petẽti restitui: sz ab eo potius amo
ueri. B. Sup eo aũt qd iniq̃ fecit alr
legitime puniẽdus ẽ. ex̃. e. int alia. §. si
liber. A. Et ibi dr q talis ɔfugiẽs dã
nari nõ dz ad mortẽ uel ad penã. Vñ z
glo. ibi sup v̄bo puniẽdus. dic: q dictus
ɔfugiẽs puniẽdus ẽ pecũialr dũtaxat
vel alia satisfactõe p̃ter penã corpalẽ
B. Porro talis q̃diu ẽ i ecclia non so
lũ nõ exhẽdus ẽ: sz ẽt nec molestãdus
nec vestis nec victualia denegãda. C.
ɔ̃ his q ad eccle. ɔfu. l. pñti. §. p̃. Qd si
qs ɔ̃fecerit: sciat se maiestatis crimie
irretitũ: z sic vltio supplicio puniẽduz
A. De hoc in dcã. l. pñti. sic dr. Decerni
mus nullos penitus cuiuscũq̃ ɔditõis ɔ̃
sacrosanctis ecclis orthodoxe fidei

expelli aut tradi ↄfugas: nec ꝑ his ve
nerabiles eṗos aut religiosos Ycono
mos exigi q̄ a ↄfugis debeant. eos qui
hᵒ emoliri aut facē aut nuda saltē cogi
tatōe atq̧ tractatu ausi fuerit tētat ca
pitali ⁊ vltia supplicii aīaduersiōe ple
ctēdos. Et ꝯ crimie maiestat] dr̄. e. ti. l.
2. B. Hāc āt libtatē hꝫ ↄfugiēs ad ec
cliā: ⁊ ex̄ eā ifra. 30. passus. 17. q. 4. q̄sq̄s
⁊ c. diffiniuit. A. Et si ē ecclia maioꝛ. i.
matrix: ēt ifra. 40. passus. 17. q. 4. sic. ⁊
no. i sū. cō. liᵒ. ṗ. ti. 14. q. 2. ꝭꝫ Hosti. cᵘ ēt fu
isse videt oia q̄ i hᵒ §. hn̄t vt ibi: B. vt
ad regsita nāe exeāt ꝯbit] locis: ita tn̄
ꝙ nō accedāt ad alias domos. vt i dcō
. c. diffiniuit. A. s. ad domos extraneas.
vt i ipo. c. diffiniuit. ibi. absꝫ domoꝝ ex̄
neaꝝ receptaculo. ⁊c̄. B. Hoc ṽo ṗui
legiū de. 30. passibᵘ n̄ hn̄t capelle q̄ sūt
ifra āmbitū muroꝝ i castris: vt dcō. c. q̄s
q̄s. A. Ibi dr̄. Capelle q̄ sūt ifra ambi
tū muroꝝ castelloꝝ nō ponūt i hac. 30.
passuū obseruatōe. tn̄ i sū. con. dcā. q. 2.
idē dr̄ de exn̄tibᵘ. i. āmbitū muroꝝ ville
vel ciuitatis. sꝫ forte pōt itelligi ꝯ pa
ua ciuitate. B.

Quid si iudeᵘ paganᵘ vel excōicatus
ↄfugit ad ecctiā. nunqd defendet? R°
ꝭm Guil. De iudeo ⁊ pagano satis cre
do ꝙ sic. Cō. Inno. ⁊ Bar. ꝑ. l. i. C. ꝯ his
q ad eccle. ↄfu. De excōicato aūt qdaꝫ
dubitant cū sit ex̄ eccliā numero ⁊ me
rito. Et subdit ipe Guil. Credo ꝙ idem
debeat eē iudiciū ꝯ vtriusq̧. puto tn̄ in
hᵒ ↄsuetudinē approbatā eē tenēdam.
A. Idē i sū. con. liᵒ. ṗ. ti. 14. q. 5. vbi ēt ad
dit ꝭm Hosti. ꝙ si iudeᵘ q obligat xp̄i
ano ↄfugēit ad eccliā nō recipit q̄usq̧
debita reddiderit vniuersa. B.

An defendat ↄfugiēs ad palatiū eṗi
R°. Eodē mō defēdit sic ↄfugiēs ad ec
cliā. 17. q. 4. id ↄstituimᵘ. qꝯ itelligunt
qdā qn̄ palatiū ē ↄiūctū eccłie: tn̄ ṗdi
ctū. c. n̄ distiguit: sꝫ absolute loqt ꝯ do
mo eṗi. A. Et ita absolute vr̄ itelligē
dū sic ēt tenē vr̄ Ray. vt i sū. cō. eo. ti. q.
xi. ⁊ firmat glo. i dcō. c. id ↄstituimᵘ. B.

Quid si q̄s ↄfugiēdo ad eccliā obuia
uerit sacerdoti portanti corpᵘ xp̄i: ⁊ ei
adhereat: nūqd defēdet? R° ꝭꝫ Hosti.
Sic q̄uis nō sit exp̄ssuꝫ i iure: tn̄ qlibꝫ
catholicᵘ hᵒ fouē dꝫ. Nā ⁊ mulier q̄ teti
git fimbriā vestimēti xp̄i salua fcā ē.
Math. 9°. sꝫ ⁊ ꝭꝫ leges statua ṗfecti sal
uat hoiem si ad eā ↄfugerit.

Quis ꝓuidebit de expēsis ei q ad ec
clesiā ↄfugerit? R°. Ecclia ꝓuidebit. C.
de his q ad eccle. ↄfu. l. pn̄ti. i fi. sic ⁊ re
ctoꝛ carcer] ꝓuidebit captiuis. C. ꝯ epi.
audiē. iudices. hᵒ no. 17. q. 4. diffiniuit.
A. s. in glo. ⁊ idē i sū. cō. eo. ti. q. 12. sꝫ i dcā
. l. pn̄ti nō bn̄ hᵒ ꝓbat. B.

An iminēte ꝑsecutōe hostili hoies cū
familiis ⁊ rebᵘ possint se i ecclia recipe
R°. Eccłie cū oibᵘ suis ornamentis de
bēt teneri mūde. nec debēt ibi ↄuiuia
fieri ul' hoies iacē aut supellectilia sua
mittē nisi ꝓpt hostiles incursus aut in
cēdia repentina seu alias nccitates vr
gētes. sic tn̄ ꝙ nccitate cessante ide res
i loca ṗstina reportētur. ex̄ ꝯ custo. eu
cha. relige. di. 42. c. pe. ⁊ vlt. A. Idem
in sū. con. eo. ti. q. 13. B.

An i ecclia possint fieri ꝓpugcula et
ide pugri ꝯ hostes? R° ꝭm Ray. Nō dꝫ
ecclesia icastellari uel muniri ita ꝙ in
fiat guērra vel rcipiāt q guerrā faciūt
⁊ ṗcipue ṗdones: alr̄ ꝓpt metū paga
noꝝ hēticoꝝ pirrataꝝ siue ṗdonū pōt
muniri: ⁊ pn̄t ibi hr̄e recursū nō soluꝫ
clici sꝫ ēt laici ⁊ defēdē ecclesiā ⁊ q̄ i ea
sūt. ar. ex̄ de custo. eucha. relige. 14. q.
. 6. si res. ⁊ c. hi q. ita tn̄ ꝙ cessāte nccita
te icastellatio cessꝫ. A. Con. Ul. Inno.
⁊ Hosti. dicit tn̄ Hosti. ꝙ cū icūbit ne
cessitas ista icastellatio dꝫ fieri aucto
ritate eṗi: vt i sū. cō. eo. ti. q. 14. B. Et
facit ad hᵒ §. bellū 3°. §. fi. A. Predictis
ēt ē addēdū ꝙ si q̄s i ecclia fac tumul
tū seu ipetū: dꝫ ꝭꝫ leges occidi. C. ꝯ his
q ad eccle. ↄfu. l. 3. vbi dr̄. Denūciamus
vob oibᵘ vt i sacrosāctis ecclesiis ⁊ in
aliis qdē venerabilibᵘ locis i qbus cū
pace ⁊ qete ↄpetit celebrari abstieat
ab oi seditōe. nemo ↄclamatōibᵘ vtat.
nemo moueat tumultuꝫ aut ipetum

amittat vł ꝯuēticula collecta multitu
dine i q̄libet pte ciuitatis vel vici vel
cuiuscūq; loci colligē aut celebrare co
net. Nā si qs aliqd ꝯ leges a q̄busdam
sibimet extiet ꝑpetrari liceat ei adire
iudicē ꝛ legitimū postłare ꝑsidiū. Sci
ant sane oēs ꝙ si qs ꝯ h⁹ edicti normā
aut agē aliqd aut seditōem mouē tēta
uerit vltimo supplicio subiacebit. B.

Enormia que sūt. R°. Enormia ꝫ canones dicūtur duplr̄. p̄ mō
illa que ad normā penitētie plene re
duci nō pn̄t qn sp̄ r̄maneat aliqd ḋ pe
na. nā ꝛ ipediūt ordis executōez ꝛ bn̄fi
cii retētōez. A. s. ēt p⁹ penitētiā: vt i iu
rib⁹. i. allegatꝭ. B. Talia sūt tria. s. ho
micidiū. 50. di. miror. i. q. 7. si qs oēm. ḋ
ꝯse. di. i. c. p̄. Itē hēsis in q̄ p⁹ vuln⁹ sa
natū remanet cicatrix. i. q. i. vētū. Itez
simonia in ordine. ex̄ ḋ accu. inqsitōis.
ꝛ ibi pꝫ ꝙ idē ē ḋ simonia i bn̄ficio. i. si
qs adept⁹ eēt ordinē vel bn̄ficium ꝑ si
mōiā vt ibi. A De his ēt vide s̄. crimē.
§. 2°. B. 2° mō dicūr̄ enormia q2 dispē
satōem nō recipiūt. vt simonia in bn̄fi
cio. i. q. i. erga. ꝛ. q. vlt. pꝫ. h° ēt mō dicūr̄
enormia oīa illa delicta q̄ inducūt ifa
miā ciuilē. i. ex q̄b⁹ qs r̄māet ifamis ēt
p° penitētiā vt in iurib⁹ de q̄b⁹ statiꝫ.
3. q. 7. §. porro. ꝛ. 2. q. 3. §. hic colligir̄. A.
Idem qḋ in hoc. §. notar̄ in sū. con. lib.
3°. ti. 3i. q. 7. B.

Enormis iniuria in clicū dr̄ qn̄ ad mu
tilatōez mēbri seu effusionē sāguinis
. s. ꝑ vuln⁹ illatū ꝓcessū fuerit. aut si in
ep̄m vel in abbatē ꝓpriū man⁹ violē
ta iniecta sit. ex̄ de sen. ex. cū illoꝝ. aut
ēt dr̄ enormis ex arbitrio boni viri et
circūstātiis locoꝝ. tēpoꝝ ꝛ ꝑsonaꝝ. vt
Insti. de iniur. §. atrox. A De his lati⁹
dictū ē s̄. absolō. 2°. §. fi. in additōe. B.

Episcopus. Utꝝ stat⁹ epoꝝ sit ꝑ
fectior q̄ȝ stat⁹ religiosoꝝ. R°
ꝭm Tho. scḋa scḋe. q. i84. In omni ge
nē sp̄ agens est ꝑstāti⁹ patiente. in ge
nē āt ꝑfectōis epi ꝭm Diony. se hn̄t vt
ꝑfectiores. religiosi ꝟo vt ꝑfecti: q̄ruꝫ
vnum ꝑtinet ad actōem. alteꝝ ad paſ
sionez. Un̄ ꝛ manifestuꝫ est ꝙ stat⁹ ꝑ
fectōis potius est in ep̄is q̄ȝ in religio
sis. si tn̄ stat⁹ epoꝝ ꝑfunctorie agar̄ ni
hil est miserius aut ꝑiculosius. vt. i. ne
gociatio. §. 3°. in fi.

Utꝝ liceat ep̄atū appetē. R° ꝫ Tho.
scḋa scḋe. q. i85. sicut dic̄ Aug⁹. i9. de ci
ui. dei. Loc⁹ supior ꝛ si āministrer̄ vt
decet tamē indecenr̄ appetir̄. A. Vr̄
etiā. s. q. i. q ep̄atū. B. Cōtingit. n. ip̄m
appetē ꝓpt altitudinez ḡdus ad queꝫ
seqr̄ r̄uerentia honor ꝛ sufficiētia tp̄a
liū. ꝛ h° mō appetē illicitū est ꝛ ꝑtinet
ad cupiditatez ꝛ ad ābitōez. ſꝫ appetē
primis ꝓdesse ꝑ se laudabile est. tam̄
ꝑsūptuosū vr̄ eē ꝙ aliqs ꝑeē appetat
ad h° ꝙ subditꝭ ꝓsit. pt tamē sine ꝑsū
ptōe q libꝫ appetē talia opa facē si eū
ꝯtigēt in tali officio eē. hec Tho. Qua
lia āt ḋbēt esse opa epoꝝ ꝛ q̄ qs appe
tē dꝫ satꝭ ostēdit Greg⁹ in pastorali mł̄
ta ḋ his tractās. ſꝫ in q̄dā gn̄āli dic̄ ibi
sic. Sit rctor cogitatōe mūd⁹. actiōe ꝑ
cipu⁹. discret⁹ i silētio. vtilis in ꝟbo. sin
gulis ꝑ ꝯpassionē soci⁹. p̄ cūctꝭ ꝯtēpla
tōe suspēsus. intnoꝝ curā extioꝝ occu
patōe nō minuēs. extioꝝ ꝓuidētia int̄
noꝝ sollicitudinem non relinquens.

Utꝝ ep̄alis dignitas libet a ꝯditiōe
ꝭuili vł ascripticia. R°. Ab utraq; libat
etiā dignitas sacerdotalis. di. 54. si ser
uus sciente. A Ibi nihil dr̄ de sacerdo
tali ſꝫ de ep̄ali tm̄ sic. ep̄alis. n. ordo li
berat a fortuna seruili vel ascripticia
ſꝫ nō a curiali seu officiali. Et glo. suꝑ
ꝟbo ep̄ali dicit etiā sacerdotalis s̄. ea.
dis ex antiqs. ꝛ dictum. c. si seruus. vt
ibi pꝫ est lex leonina. B. Et ꝭm cano
nes etiam a curiali. dis. 54. ex ātiquis
A. Ibi non videtur dici nisi de seruili.
Sꝫ glo. in dicto. c. si seruus. super ꝟbo.
curiali dicit. Scḋm iura canonica h°
non tenet. q2 cum ordo liberet a serui
li fortuna. multo fortius a curiali. B.
Et q̄ȝtū ad hoc non tenet. c. illud. si ꝭu⁹
sciente. verūtamē nec ꝭu⁹ nec ascripti

ci⁹ nec ēt curialis ordinari dꝫ nisi ſꝫ di
ſtinctōem quā hēs.ī.ſeruus ꝛ.ºp totū.
A .videlꝫ qꝛ nō debēt ordinari nisi p⁹
fuerit a ſuili aſcripticia uł curiali con
ditōe abſoluti ꝛ ab aliis irregularitati
bus ſint imunes: vt notaꝉ i ſū.con.libº
3º.ti.16.q.2. A.

Inꝉ epm ꝛ p̄ſbyteꝝ c̄tū ad appella
tionē qn̄ꝫ nō fuit dꝛia.qa iſti ꝛ illi dice
bāꝉ p̄ſbyꝉi ꝛ epi.ſꝫ tn̄ fuit dꝛia realis.
vn̄ ꝛ i p̄mitiua eccłia ſoli apłi cōfirma
bāt Act.8º A .i.ꝑ man⁹ īpoſitōem ſpi
ritū.ſanctū dabant.ut ibi.que impoſi
tio deſignaꝉ ꝑ ↄfirmatōeꝫ ſeu criſma
tionē.ꝛ iō ſoli epi ſunt q vice apłoꝝ
ↄfirmāt.vt ex̄ ō ſac̄ vnc.c.vno.§.ꝑ frō
tis. B .Erāt ꝛ olim qdā p̄lati q dicebā
tur coꝛ epi ō qb⁹ ꝑtrāſeūdū ē.qꝛ amo
ti ſūt.68.diſ.§.hi xo.ꝛ.c.ſe.

Eps diſpēſare pōt i oi crimie niſi ex
p̄ſſe ſibi ꝓhibeaꝉ a iure.di.82.p̄ſbyter
ꝛ de pe.di.6.c p̄.in fi.ex̄ de ſen.ex.nuꝑ.
circa fi.ad idē.ff.q.ex cau.ma.l.nec nō.
.§.qō eis.ꝛ hec coioꝛ doctoꝝ ſnia ſm
Ber.ꝛ no.50.di.ſi qs p̄ſbyꝉ.ꝛ uide s̄.di
ſpēſatio.§.6ºꝑ totū. A .Hoc intelligē
dū niſi ſuꝑ aliq̊ crimine epis denege
tur abſolutio.nam tunc ↄſequēter mł
to magis intelligiꝉ denegata diſpenſa
tio.ex̄ de ſen.ex.cum illoꝝ.vel niſi i iu
re ſit ſimplr̄ pena exp̄ſſa ꝛ nihil de di
ſpēſatōe dictū.tūc.n.nō ē ↄ̄ ius diſpēſā
dū:ſꝫ iuri parēdū ꝛ pena exp̄ſſa irrogā
da.ex̄ de offi.deł.de cāis. B.

Eps nō pōt reſtituē depoſitū ſiue de
gradatū ſed tm̄ papa.di.50.c.p̊.ꝛ.2º.Nā
nec p̄ſes ꝓuicie pōt illum reſtituē quē
dānauit.ff.de q̄ſti.l.i.in fi.

Epi ꝛ ſuꝑioꝛes nullā ſniam ſuſpēſio
nis uel inꝉdicti icurrūt ip̄o iure niſi de
eis exp̄ſſe dicaꝉ.ex̄ de ſen.exco.qꝛ ꝑicu
loſuꝫ.liº6º

Eps in tota ſua dioceſi iuriſdictionē
hꝫ oꝛdinariā.vn̄ pōt ꝑ ſe ꝛ ꝑ aliū i quo
libꝫ loco nō exēpto ꝓ tribunali ſedere
cās audire.ꝛ ꝑſonas ecclīaſticas cum
oꝑtuerit caꝑe.carceri deputare.ꝛ ceꝉa
officia. A .q̄ ad ip̄ius ſpectāt officium
ut.ī.c.de q̄ ſtatiꝫ. B .libē exercē.ex̄ ō
offi.oꝛ.cū ep̄s.liº6º.Sꝫ quō poſſit i dio
ceſi aliēa hoc facere.vide s̄. abſolutio
p̈.§.6º

Eps q i aliq̊ loco hꝫ iuriſdictōeꝫ tꝑalē
q̄liter exequeꝉ: R̷º ſm Ray.Debet cō
ſtituere iudicē ſcłarē q cās audiat p̄ci
pue ſanguis cui pōt ꝛ dꝫ p̄ciꝑe ꝙ vni
cuiqꝫ faciat iuſticiā.Qō ſi iudex inꝉro
gat eū i ſpāli' qd agendū de tali q.ſ.pe
nā ſanguis mereꝉ pōt rn̄dere ↄſule iu
riſꝑitos. ꝛ caueat ne ꝓpꝉ ſuā rn̄ſionē
directā uel īdirectā iudex itelligat ꝙ
debeat eū ſāguie punire.De hºcāu hr̄
ī.homicidiū 2º §.p̄. ꝛ homicidiū.4º§.
3º A .Idē i ſū.con.liº2ºti.p̈.q.53.ubi ēt
dr̄ ſm glo.Ray.ꝙ hº caſu pōt ep̄us rn̄
dere ꝛ ei p̄ciꝑe ꝙ puniat reum ſm ꝙ
ius dictauerit dūmō nō exp̄mat ꝙ pu
niat eū ad ſanguinē uel ad moꝛtē. ſic̄
notat Hugo di.3. ois aūt lex. ꝛ addit
Ray.ꝙ talis p̄lat⁹nō dꝫ etiā p̄n̄tialiꝉ
inꝉeſſe cāe ſāguis nec executōi ſnie ſā
guis.nā cito poſſꝫ incidē in cām depo
ſitōis.ex̄ de exceſ.p̄la.ex lr̄is.vbi diciꝉ
de ep̄o q inꝉfuit ſuſpēſioni cuiuſdā fu
ris ꝛ iudici q̄rēti ab eo ↄſiliū rn̄derat.
malū ē ſi ſic euadat.ꝛ mādat papa ꝙ
cedat ep̄atui aut amoueaꝉ.ꝛ dic̄ glo.
Ray.ꝙ ob hºnō dꝫ intereſſe executōi
ſnie in talib⁹.qꝛ vr̄ inꝉeſſe tanqꝫ p̄ſtās
auctoꝛitatē.alr̄ aūt ubi aliqs p̄uatus
ex ſola curioſitate itereſt talib⁹ n̄ icur
rit irregularitatē.Subdit ēt Ray.ꝙ
ſi nō apparet caſus de facto ꝛ inꝉroga
tur ep̄s uł ali⁹ cłic⁹ q̄ pena eēt iſligēda
ꝓ furto ꝛ homicidio ꝛ ↄſilib⁹: poſſꝫ di
cere talis uel tał ſm leges. B .Sꝫ bn̄
pōt ōlegare alicui ēt ſpālr̄ ſuꝑ aliquo
maleficio ut homicidio ꝛ h⁹i i iuriſdi
ctōe ſua ↄmiſſo:ut īqſita xitate iuſti
ciā exeq̈tur.nec ꝓpꝉ ſecutā penaꝫ fiēt
irregular.ex̄ ne cle.uel mo.ep̄s.liº 6º.
A .Et ididē dr̄ de q̊cūqꝫ alio p̄lato ſeu
cłico tꝑalē iuriſdictōem obtinēte. B.

Epi debēt hr̄e Iconomos.ſ.q p̄ſint
reb⁹ eccłie:ꝛ vicedn̄os.ſ.q p̄ſint rebus
epi.ꝛ tales nō debēt eē laici ſꝫ ꝓbati

clerici eiusdē ecclie.89.di.volum⁹.⁊.c.
ga in qbusdā.⁊.c.indicatū.A.Jdē i sū.
cō.li.3.ti.13.q.18.ſm Ray.q etiā addit.
Jtē ñ ōbēt dispēsatōez rez eccłe ꝯmit
tere ꝑpīqs vel fauore hūano ⁊ ibone
ſte sibi ꝯiunctis:qđ si fecerit peccāt et
debēt excōicatōi ānue subiacē.89.dis.
decenē.Quidā tñ intelligūt hoc đ ma
lis ꝑpiqs.nā si boni sūt vidētur ēt ali
is ꝑferēdi:qđ vez ē q̊ ad sustētatōem
nāe.hec ibi.Jdē ēt videt quo ad admi
nistratōez qñ sūt boni.cū h⁹ casu cesset
rō ꝓhibitōis:nisi forte oriret scādaluz
ex suspitōe.B.Et ꝙ epi possūt qñq a
subditis modēatū auxiliū exigē.vide
s.dñs.§.2.A.Meli⁹ hr in.c.cū apłs.§.
ꝓhibem⁹.ex de censi. B.

¶ Utrū eps possit iudicare imediate đ
subditis ꝑlatoz q sub eo sūt nisi q̄dati
ad eū deferat.R⁹ ſm Hosti. Licz sup
hoc a diuersis drsa notata sint:dico cō
suetudinē cuiuslibz ecclie obſuādaz q
iurisditionē tribuit.Jdē Goff.A.Jdē
i sū.con.li.3.ti.27.q.5. B.

¶ Epi singuli i suis diocesib⁹ ēt sine cō
silio metropolitāi pñt ꝑlima vt Ray.
pōit:puta ꝯsecrare ꝟgies silr ⁊ ecclas
ordinare cłicos.erigē altaria i eccła cō
secrata.nā i nō ꝯsecrata sacerdos hoc
pōt.vt s altare.§.fi.Jtē crisma conficē
baptizatos ꝯfirmare.recōciliare solen
nit penitētes.lrās formatas seu ꝯmē
daticias cłicis dare.hec oīa.68.di.q̄uis
de ꝯse.di.i.nullus ꝑsbyter.81.di.exne⁹.
Jtē pñt int subditos iudicare: vt s.§.
ꝓxio.Jtē anathematizare cū solēnita
te.de q hr.xi.q.3.debēt.A.s.q2 debēt as
sistere.12.sacerdotes cū cādelis accen
sis.vt ibi dr.B.Jtē diuidē vnā eccłiaz
i duas:⁊ duas vnire..vnā subiacē alti
⁊ nouas eccłias erigere.⁊ hec qdem ex
cā pñt facē.nō alit.⁊ nihilomin⁹ reqsi
to cōsensu illoz quoz intest.⁊ q forsan
ex hoc ledi pñt:etiā qñq illoz cōsensu
nō obtēto.A.Ray.dicit.reqsito ꝯsēsu
illoz quoz_.n intest etiā si forte nō ob
tēto.vt i sū.con.eo.ti.q.7.vbi ēt ponun
tur oīa q in isto.§.hēnt.B.ex đ exces.

ꝑrela.sicut.ex de eccle.edifi.ad audien
tiā.10.q.2.c.vlt.12.q.2.placuit.Jtem pos
sunt epalem synodū celebrare.38.dis.
quādo.Jtem reuertentes ab heresi re
conciliare.ex de hereti.ad abolendaz.
A.Jntellige hoc ſm glo.Ray.⁊ in dcā
.q.7.quo ad deꝑhensos in heresi.quia
occultos hereticos credit absolui pos
se ꝑ simplices sacerdotes nisi eps loci
retinuerit sibi taliū absolutōem.hec il
le.Sed certe hodie iste casus est papa
lis etiā quo ad occultos.vt pz in anna
li ꝓcessu curie.B.Jtē canonē late sen
tentie quo ad suā diocesim ꝯdē.3.q.4.
nullus.Multa quoq alia q difficile es
set numerare:cū eps ꝑordinator sit in
cunctis.25.dis.ꝑlectis.

¶ Utz eps ꝑncipalr debeat intēdē cu
re pastorali vel multiplicatōi tꝑaliū.
R⁹ ſm Tho.i q̊libet.Sollicitudo ꝑlati
ꝓꝑa ⁊ ꝑcipua dz eē circa gregis custo
diā orādo.ꝑdicādo.sacrā dispēsādo.et
sua iuxta qđ res exigit erogādo.multi
plicatio aūt tꝑaliū pōt exercēi oppor
tunitate se offerēte sine spūaliū nota
bili dāno.⁊ sic pium est młtiplicare ea
ad ecclie vtilitatē.Qđ si opportūitas
nō se offerat nullatenus licet ei seipsū
distractōi ingerere:⁊ secłarib⁹ occupa
re cū ipedimēto notabili.Jdē ēt Tho.
scđa scđe.q.183.A.Jdē in sū.con.li.3.
ti.34.q.289.B.Ad mām istā pōt perti
nere.i.sollicitudo.

¶ Utrū liceat epō ꝓpter aliqnā perse
cutionē deserere gregē.R⁹ ſm Tho.se
cūda scđe.q.185.Ubi subditoz sal⁹ exi
git ꝑsone pastoris pñtiam non debet
pastor gregē suum deserere nec ꝓpter
aliqđ icōmodū tēporale:nec ꝓpter ali
qđ personale periculū iminens:cū bo
nus pastor aīam suā teneat ponere ꝓ
ouibus suis.Si ꝟo subditoz saluti pos
set sufficiēter i absentia pastoris ꝑ ali
um ꝓuideri.tunc licitū est pastori ꝓpt
aliquod ecclie cōmodū vł ꝓpt ꝑsone
ꝑiculū corꝑalr gregē suū deserē.⁊ hoc
ipm colligit.7.q.i.sciscitaris.A.Jdez
i sū.cō.eo.ti.q.288.B.Posset ēt deserē

plebē ꝓpt ipius malitiā. vt .ī. renūciacio p̊.§.2°.✠.Quarta ē. De casib' cōfessionū q ptineāt ad ep̄z ꝛ q ad sacerdotes: vide s̄.confessor.p̊.§.p̊. Quō ep̄us teneť dare paupibus.s̄. cleric'.4°.§.5°. Qn̄ ep̄us ē senex vel infirm' qd agēdū vide .ī. vitiat' corpe.§.fi.

Equitas quid sit vide.ī. ius.§.p̊.

Eucharistia p̊° cōiter ꝛ ō ei' forma. Et qriť p̊. Utrū eucharistia sit sacrm̄. R° s̄m Pe in 4°. dis.8. ē sacrm̄ ꝛ mō cōi cū aliis sacris.s. sctificādo seu cāndo scitatē. ꝛ mō spāli .s. ↄtinēdo toti' sanctitatis auctorē. ꝛ ꝓpter hoc excellētissimū ē oīum aliorū sacroꝝ. Idē Tho. A. Idē in sū. con. li°. 3°.ti.24.q.54. B.

¶ Utrū sacrm̄ eucharistie sit vnū. R° s̄m Pe. ꝛ Tho. vbi s̄. Unū qdē est vnitate ꝑfectōis. q2 ad ei' integritatē plā regrūtur: sicut ꝛ dom' ꝑfecta dr̄ vna. nō aūt ē vnū vnitate indiuisibilitatis vel ↄtinuitatis. vn̄ qn̄ plaliť dr̄. Perficiāt in nob q̄s dn̄e tua sacra qō ↄtinēt ꝛ h'mōi: intelligiť illa plitas soluz mālīter. A. Idē i sū.con.dcā.q.54. B.

¶ Que ē forma sacri eucharistie? R° s̄m Tho. ꝛ scōs vbi.s̄. hec ē forma ↄsecratōis panis. Hoc ē.n.corp' meū. ↄiūctio aūt eni: non est de suba forme: tn̄ apponi dz s̄m vsū ecclie: q vsus a btō Petro initiū sūpsit. Qō aūt ꝑmittiť accipite ꝛ māducate ex hoc oēs: ptiet ad vsū sacri: ꝛ nō ē de suba forme. Forma aūt ↄsecratōis sanguinis hec est. Hic ē.n.calix sanguinis mei noui ꝛ eterni testi mysteriū fidei q ꝓ vob ꝛ ꝓ mltis effūdeť i remissionē pctoꝝ. A. Idē in sū.con.eo.ti.q.55. vbi ēt addiť ꝛ sētit Pe. ꝙ tn̄ illud sit de suba forme. H est calix sanguis mei. Et idē dicit Albert' in li°. de missa. Ul. aūt dicit. forma ✠borū hec ē ꝛ nō plus. h° est corpus meuz ꝛ h ē sanguis me'. de ↄse.di.2.q2 corp'. Sz vt pz in dcā.q.55. Tho. diē ꝙ q2 cōditōes adiecte ad subz vl̄ ꝑtū sīt ō itegritate locutōis alic'. Iō alii ꝓbabili' dn̄t ꝙ totū qō seqtur ē de forma: cū totuz hoc qō addiť nō sit locutio ꝑ se: sed sit detminatio ꝑti. hec ibi. Alii ✠o sentire vn̄t ꝙ totū sit ō suba vsq3 ad. vn̄ ꝛ memores: cū totū videať ↄnexū: vt hr̄ in directoria li° p̊. sub ti. de sacro eucharistie. Puto ꝙ ps tutior sit eligēda. ex ō homici. ad audiētiā. videlz vt non fiat adoratio sanguis nisi ꝑactis ✠bis vsz ad. vn̄ ꝛ memores. Si ✠o aliqs dicto tn̄ h ē calix sanguinis mei. vel hic est sanguis me'. ꝛ aliis omissis ꝓcesserit ad vlteriora hēatur ꝓ ↄsecrato. B.

¶ Quid si mutētur iste forme? R° s̄m Albertū in li°. de missa. Nō debēt mutari: alr̄ nō ↄficereť etiā si eūdē sensuz hēre videanť. Silr̄ non dz aliqd diminui: q2 si dicať hoc ē meū: r̄manet indeterminatum quid meū sit. Et si dicať. hoc ē corp': nō significat ꝓpriū corp' xp̄i. Et si aliqd addať qō significatōez nō mutet nec errorē inducat: nihilominus fit ↄsecratio. vt si dicať hoc est corpus meū dilectū vel scm̄. tn̄ q h° facēt valde increpādus eēt. A. Idē i sū.cō. eo.ti.q.56. B.

¶ Qualiť sit xp̄s in hoc sacro? R° s̄m Tho. ꝛ Pe. i 4°. di.10. Xp̄s idez q de virgine natus ꝛ ꝓ nob passus ē i h° sacro ↄtineť. ꝛ sic ē ibi ✠e xp̄s ita ē etiam ibi sub sua q̄ntitate: sz nō vtiť ea occupando locū: sicut ēt nō vtiť claritate sua illumināndo aerē. Itē pōt esse sīt i plibus locis iquātū plā idiuidua.i.plēs panes trāsubanť i ipz. Itē i qlibet ꝑte hostie ē tot' xp̄s ēt in minima.s. q̄diu manet spēs panis aut vini. A. Un̄ plēs hoies dīsis ꝑtib' vni' hostie cōicari pn̄t: vt i sū.con.eo.ti.q.85. vbi ēt hn̄ť oio q̄ i hoc .§. dicūtur. B. Et idē dicēdū q̄diu manet i stomacho sub dictl spēb'. Et eodē mō qn̄ hostia cōsecrata diu ꝟuareť dūmō spēs panis nō muteť. aliť ō. A. Blo. tn̄ i.c. nō iste. de ↄse. di.2. diē ꝙ spēs panis ꝛ vini bn̄ vadūt in corp'. Et subdit. Sed nunqd est ibi sacrm̄. Et r̄ndet

nō.q̄z tā diu ē ibi sacr̄m q̄diu ē ibi cor
pus xp̄i.sed q̄diu hoc sit.i.vsq̄ ad quē
locū ꝓcedat p gulā nescio. s3 l3 non sit
sacr̄3 dū ē in'corpe. si tñ qs vomit illō
cū veneratōe ē seruādū q̄a sacr̄m fuit
B .Itē l3 ex ꝟtute sacr̄i sub specie pa
nis sit tm̄ corp⁹.ꝛ tm̄ sāguis sub specie
vini.tñ ꝓpter nālē ꝯcomitantiam sub
vtraq̄ specie ē tot⁹ xp̄s.s.h3 corp⁹ ꝛ ani
mā ꝛ diuinitatē.q̄z hec tria sepata ñ sr̄
¶ Utꝝ xp̄s i sacr̄o eucharistie aliq̄ñ vi
deaᷓ oculo corpali. R̄ꝫ ꝫm Pe. ꝛ Tho.
vbi s̄.In specie q̄dē ꝓp̄a nō vr̄ ibi.sed
tñ qñq̄ illa spēs panis circūfundiᷓ q
busdā accñtibus carnis vel pueri'que
nō sūt ꝓp̄e accñtia corpis xp̄i.vñ q̄uis
ibi exp̄ssiori signo videaᷓ:nō tñ videᷓ
in specie ꝓp̄a. A .Idē in sū.con.li.3.ᵒ ti.
24.q.86. B.
¶ Quid agēdū sit qñ corp⁹ xp̄i sic appa
ret in alia specie. R̄ꝫ h3 Tho.vbi s̄.cu3
vsus h⁹mōi sacr̄i sit p mādicationē:
iō quādo apparet i specie pueri vl̄ car
nis cruētate ul̄ sil̄i nō h3 rōem cibi nec
assumi d3 ab eo cui sic apparet.Q̄ō si
oibus appareret d3 cū reliquiis poni.
A .Idē i sū.con.eo.ti.q.87.vbi subdiᷓ.
Idē dicit Albric⁹ in scripto.Et si sic ap
pareret sacerdoti in altari in missa. di
cūt q̄dā ꝙ d3 iteꝝ celebrare ꝛ corpus
xp̄i sumē.q̄a ꝫm canones q ꝯsecrat ēt
sumē d3.de ꝯse.di.2.relatū.Et si 2ᵒ hᵒ ac
ciderit 3ᵒ celebrare d3 ꝛ sumē.Quida3
aūt dicūt ꝙ i tali casu sufficit spūalis
mādicatio:nec ꝓpt̄ hᵒ efficiᷓ trāsgres
sor ꝯstitutionis eccl̄ie.quia ad ea q̄ fre
quēti⁹ accidūt leges aptātur. B.
¶ Utrū ꝟtute vboꝝ possit sacerdos q̄
tācūq̄ mām ꝯsecrē. R̄ꝫ ꝫm Tho.in 4.ᵒ
dis.xi.Quātitas pua vel magna nihil
ad hoc facit.s3 tñ ip̄a forma ꝓnoie de
m̄ratiuo vtēs ondit ꝙ mā ꝯsecranda
d3 eē corā sacerdote.vñ sacerdos exñs
i domo sua nō poss3 ꝯsecrare panē q ē
i altari aut etiā i foro.neq̄ totū vinu3
q̄ō ē i celario.s3 q̄tacūq̄ sit q̄titas pa
nis vel vini que ꝓpōiᷓ corā sacerdote
posset ab ip̄o consecr̄i. A .Dūmō quan

titas sit sumibilis ab hoibus. vt i sū.
con.eo.ti.q.108 ꝫm eūdē Tho. Unde ꝛ
Alex.d̄ ales sup 4.ᵒ i mā eucharistie.q.
q̄ incipit.ꝯñter q̄riᷓ vtꝝ ꝟtus data ver
bis.ꝛc̄.dic̄. R̄ꝫ sine p̄iudicio ꝙ nō ē da
ta ꝟt⁹ verb̄ ꝯuertēdi ēl'a cuiuscūq̄ q̄ti
tatis s3 solūmō alicui⁹ quātitat̄.s. quā
rōnabil̄r ꝯuertēt itētio ordinata: dico
itētionē ordinatā q̄ ꝯformis ē aliq̄ mō
intētōi eccl̄ie.eccl'a aūt nullo modo in
tenderet consecrare totum panē q ē i
foro sed solum qui possit sumi a fideli
bus.Dicit eni3 Hug̃.Erq̄ q̄ō l3 sacr̄m
quod contra institutione3 celebratur
irritū deputatur. Unde mihi videtur
hoc tamē nō assero ꝙ i hoc sacr̄o reqri
tur intentio conficiēdi:ut sumaᷓ i vsū
nec sufficit intentio consecrādi simpli
citer:sed requiriᷓ itētio cōsecrandi ꝑ vt
sumatur in vsu3.q̄ō videtur ex forma
tradita a domino dicente.Accipite et
manducate ꝛc̄.vnde sicut intentio dñi
dantis formā conficiendi fuit ut sume
retur.ita est intentio ecclesie et debet
esse vniuscuiusq̄ sacerdotis.Quia igi
tur si aliquis intendēt consecrare totū
panē q ē i foro:nullo modo ꝯformaret
itētionē suā itētioni eccl̄ie.dico ꝙ non
ꝯsecraret.ꝛ.i.S3 ꝯ̄ hoc opponiᷓ.Pona
tur ꝙ aliqs intēderet ꝯsecrare solū ut
posset corp⁹ xp̄i aliq̄ loco collocatū ho
norare ꝛ venerari ꝛ nō ut sumereᷓ in
vsū.nūq̄d nō cōsecrareᷓ. R̄ꝫ sine p̄iu
dicio ꝙ sic.q̄z intendēs circa veneratō
nē corpis xp̄i spūalit̄ sumit.licet nō sa
cramētalit̄.hec ille. B .Quin ēt si sa
cerdos itēdēt ꝯsecrare nō ad sumēdū:s3
ad vtēdū i veneficiis uel ad derisionē
nihilomin⁹ ꝯsecratū eēt. A .Huic dcō
ꝯ̄riaᷓ Alex.d̄ ales ut ꝓrie patuit.sil̄r ꝛ
Pe.dic̄.ꝙ sacerdos pōt ꝯsecrare quā
tācūq̄ ma3 dūmō itendat ꝯsecrare ad
vsū ꝛ alimētū fideliū. s3 dimittēdo hāc
itētionē nō pōt.q̄z deest itētio faciēdi
q̄ō facit eccl̄ia:ut in sū.con.dicta.q.108.
Idē.Al.vñ i suo cōpēdio theologie dic̄
Sciēdū ꝙ nō solū reqriᷓ itētio ꝯsecrā
tis:s3 ēt itētio illō sacr̄3 istituētis.vñ si

ſacerdos aliqs ſtaret in foro ⁊ ſup oēs
panes ꝓferret ḽboꝝ formaȝ etiā cum
intētōe ꝯſecrādi ñ fiet ibi tranſubatio
⁊ hoc non eēt ꝓpter defectū ḽtutꝭ ver
boꝝ .cū vna vice ſacerdos poſſet ꝯſec
re tot hoſtias ꝙ toti mūdo ſufficerēt
ſi eēt nccitas eccꝉie.ſed ꝓpꝭ defectum
intētōis illius q hꝰ ſacrm̄ inſtituit.q ñ
intēdit ꝙ cū tali ludibrio ⁊ ſtulticia fi
eret ꝯſecratio.ſed ꝑ vtilitate ⁊ nccita
te eccꝉie gnālis vel particularis. B

¶ Utꝝ ſi aliq̄ hoſtie ex obliuione rema
nēt in altari aut ſi aliq̄ ꝑs vini:⁊ ſacer
dos ꝯficit:nūqd ſūt ꝯſecrate? ℞ꝰ ſm
Al.i li.ͦ de miſſa. Nō.qꝛ de eis nō intēdi
tur.Et ſm Aug.ſine intētōe i ſacro ni
hil agit. A. Predcā vera ſunt etiaȝ ſi
gutta vel pꝭes gutte vini adhereant
pedi calicis.vt in ſū.con.eo.ti.q.109. B

¶ Quid ꝺ accn̄tibꝰ q̄ videtur i hꝰ ſacro?
℞ꝰ ſm Thō.⁊ Pe.i 4.ͦ diſ.12.Dicēdum
ꝙ cū ſuba panis ⁊ vini pꝰ ꝯſecrationē
nō remaneāt accn̄tia q̄ ibi apparēt ſi
ue videtur:ḽtute dina ſubſiſtūt ſine
ſubo.ſic.n.imediatius ducūt i corpus
xp̄i qꝺ ſub eis ꝯtinet.retinēt ēt modū
agēdi ⁊ patiēdi quē ꝑus hēbant.vnde
fractio ⁊ diuiſio fit tm̄ in ſpēbꝰ ⁊ non in
corpore xp̄i. A. Idē in ſū.con.eo.ti.q.
cxi.vbi etiam dicit ꝙ hec eſt cōis ſnia
theologoꝝ.ad hoc etiā ex̄ de ſū.tri.⁊ fi.
ca.c.ꝑ.§.vna ḽo.ibi trāſubatis pane in
corpꝰ ⁊ vino i ſanguinē ꝑtāte dina. B

Eucharistia 2.ͦ q̊ ad eius
maāȝ.Que ſit mā hꝰ ſacri? ℞ꝰ
ſꝫ Thō.i 4.ͦ diſ.xi.Mā ꝯpetēs ē panis
triticeus ⁊ vinū vitis cuius ꝑcipua cā
ē iſtitutio dina.ſꝫ ⁊ qꝛ hec duo ꝑcipue
i cibū ⁊ potū veniūt ꝯueniētius ꝑ hec
cibū ⁊ potū ſpūalē māducamꝰ. A. Cō.
Pe.vt in ſū con.li.ͦ 3.ͦ ti.24.q.88. B.

¶ Utꝝ poſſit ꝯfici de pane facto ꝺ ſpel
ta vel farre. ℞ꝰ ſꝫ Pe.De cōi ſnia doc.
nō pōt confici niſi de pane triticeo.tū
quia ipſe dominus cōparauit ſe grano
tritici Joh.12.tū qꝛ ⁊ ipſe creditur cele
braſſe in pane triticeo ⁊ ſic inſtituiſſe.
tum qꝛ vſus eccꝉie traditus ab apꝉis
qui pn̄tes fuerūt hēt vt in ſolo grano
triticeo celebretur:lꝫ qdam ꝯtrium ſen
tiāt de ſpelta ⁊ farre dicentes ꝙ ſpēs
frumēti eſt. A. Idē in ſū.con.eo.ti.q.
89.⁊ addit.Albricꝰ autē i ſcripto dicit
ſic.Abſqꝫ dubio frumētū genꝰ eſt ⁊ nō
ſpēs grani:⁊ hꝫ ſub ſe triticū ⁊ ſpeltā.
vn̄ ſpelta frumētū eſt ⁊ de ipa confici
pōt corpus dn̄i ſicut de tritico.⁊ hꝰ nul
li dubiū eſt ꝯſiderāti granum cū ḡno
⁊ panē cū pane.ſunt gꝰ triticū ⁊ ſpelta
non vniꝰ ſpēi ſed vniꝰ generis ꝓximi
qꝺ eſt frumētum.⁊ ſunt vicine valde
ſpēs.⁊ iō paꝝ diſtāt i ſpicaꝝ formatio
ne.ſed quaſi nihil diſtāt in forma gra
noꝝ ⁊ colore ⁊ ſapore panis. B.

¶ Quid ſi grana alteriꝰ generis admi
xta ſunt tritico? ℞ꝰ ſm Pe. Al. ⁊ Tho.
Si tāta ē ꝑmixtio ꝙ trahat ad aliam
ſpēm.vt qn̄ appoſitū ē ꝑdominans.vꝉ
etiam ad ſpēȝ mediā.vt qn̄ ē eq̄lis vir
tus i vtroqꝫ miſcibiliū:tunc nō pōt cō
fici.qꝛ mutata eſt ſpēs panis triticei.
Secꝰ ſi nō eſt tanta additio qn manet
ſpēs qa tunc confici pōt. A. Idem i ſū.
con.eo.ti.q.90.⁊ addit.Qn̄ aūt mutata
ſit ſpēs vꝉ nō cognoſci pōt ex accn̄tibꝰ
vt ex colore ⁊ ꝑcipue ex ſapore.Accn̄
tia.n.magnā partē ꝯferūt ad cognoſcē
dū quod qd eſt.ſꝫ phm in li.ͦ de aīa. B

Quid ſi panis fieret de aq̄ roſacea ⁊
hꝰmōi? ℞ꝰ ſm Pe.Dicūt qdā ꝙ poſſꝫ
ꝯfici qꝛ aq̄ i pane non remanet.Alii di
cūt ꝙ nō.qꝛ ꝑtes ꝑncipales panis q ē
mā.hꝰ ſacri ſunt aq̄ nālis ⁊ farina:hāc
opionē eſſe ꝓbabiliorē dicit Tho.i 4.ͦ
di.xi. A. Idē i ſū.con.eo.ti.q.102. B.

¶ Quid cum hoſtia conſecrāda tā diu
ſtetit ꝙ incipit corrūpi? ℞ꝰ ſm Tho.i
4.ͦ diſ.xi.dicēdum:ꝙ ſi ſit tanta corru
ptio ꝙ ſpēs panis non remaneat:tunc
ñ pōt ex ea confici.Si autē ſpecie ma
nēte ſit aliq̄ diſpoſitio ad corruptionē
pōt cōfici q̄uis grauiter peccet cōfici
ens ex tali ſcienter ꝓpter irreuerētiaȝ
ſacramenti.⁊ ꝙ ſpēs remaneat pōt co
gnoſci ex hoc:qꝛ ꝯtinuitas nō ē ſoluta

nec alia accidētia oio ablata. Idez Al.
A. Idez i sum.con.eo.ti.q.91. B.

¶ Utrū ɔfici possit in fermētato. R°s3
Tho. vbi s. Sic. s3 ɔfici nō dz nisi in azi
mo. ꝛ qui ɔ̄facēt ḡuiter peccaret agēs
ɔ̄ statutū ꝛ ɔsuetudinē eccl'ie. A. Con.
Pe. ꝛ. Al. vt in sū.con.eo.ti.q.94. vbi ēt
ponit totū qđ i b°. §. hr. B. Addit autē
Tho. i tertia pte. q.74. ꝙ cum ɔsuetu
do ɔficiēdi i azimo rōnabilioꝛ sit: gre
cus tñ peccaret ɔficiēdo i azimo: q̄si ꝑ
uertēs eccl'ie sue ritū.

¶ De q̄ vino possit ɔfici? R° fm Tho. ꝛ
Pe. in 4.° dis. xi. Dicēdū ꝙ tm̄ de vino
vitis. q2 in eo ꝛ xp̄s ɔfecit: ꝛ hoc solum
ꝑp̄e vinū ē: ꝛ cōius ēt in potū sumit.
A. Idē in sū.con.eo.ti.q.95. B.

¶ Utꝝ ɔfici possit đ aceto ꝛ h° mōi. R°
fm Tho. vbi. s. Si vinū est factū oino
acetū nō pōt ɔfici. q2 differūt vinū et
acetū: sicut viuum ꝛ moꝛtuū fm pħm
.8. metaph. sed si vinū sit q̄si in via ac
cescēdi: idē ē iudiciū qđ de pane g ē in
via ad coꝛruptōez. s. ꝙ pōt ɔfici. peccat
tñ ɔficiēs ꝑpter irreuerētiā sacri. Con.
Al. ꝛ addit ꝙ si vinū ē putridū3 adeo
ꝙ vini nām ꝑdidit nō pōt ɔfici. Si aūt
nō sit coꝛruptū s3 in via ad coꝛruptōez
ɔfici qdē pōt. sed ꝑpter reuerētiā sacri
nō est assumēdū. A. Si hēri de facili
aliud pōt fm eundē Al. vt in sū.con.e.
ti.q.96. B. Et idē est dicendū de vino
mltū pontico seu acri. A. De hoc sic di
cit idē Al. Si āt i vino cū sapoꝛe vino
so ē sapoꝛ aromatic' vel pontic' vel sti
ptic' vel sapoꝛ acer ex min' ꝑfecta di
gestione vini pōt fieri ɔfectio. q2 rema
net spēs vini: vt i dicta. q.96. vbi etia3
subdit. ꝛ no. fm Tho. ꝛ Pe. ꝙ si hostia
ɔsecta ta3 diu seruaret ꝙ coꝛrūꝑetur
spēs panis non eēt ibi ampli' coꝛpus
xp̄i. ita silr̄ de sanguine si tā diu serua
retur ꝙ spēs ille ɔ̄terētur i acetū. Se
cus aūt esset qñ adhuc eēt i via ad coꝛ
ruptōem. B.

¶ Utꝝ ɔfici possit de agresto. R° s3 Al.
ꝛ Tho. in 4.° dis. xi. Nō. q2 adhuc nō h3
spē3 vini: sed tñ est i via generatiōis

A. Con. Pe. vt in sū. con. li.° 3.° ti. 24. q.
97. B.

¶ Utꝝ ɔfici possit đ musto. R° s3 Tho.
ꝛ Pe. vbi. s. Sic. q2 ɔpletā hēt spē3 vi
ni. nō tñ est faciēdū de multū recenti
ꝑpter ipuritatē. A. Hoc veꝝ nisi ncci
tas immineat: vt i sū.cō.eo.ti.q.98. B

¶ Utrū aq̄ debeat apponi vino ꝛ q̄ta.
R° fm Tho. ꝛ Pe. i 4.° dis. xi. Aqua ap
ponit nō tanq̄ de nccitate sacri. q2 ꝛ si
ne ea ɔficeret: s3 tanq̄ đ bñ esse. s. ꝑpt
significationē vnionis ppl'i ad xp̄um.
Aque. n. mlt'e ppl'i mlt'i. Apoc. 17.° Gra
uiter tñ peccaret q sciēter omittēt aq̄
appositionē. q2 agēt ɔ̄ institutionē ec
clesie. ꝛ q2 dñs apposuisse credit. Deb3
aūt apponi adeo paꝝ vt i vinū totalit
ɔuertatur al' nō ɔficeret. A. Et ideo đ
auino siue aq̄tico nō pōt ɔfici. q2 nō est
vinū s3 aq̄ aliquātulū uinata: vt in sū.
con.eo.ti.q.99. B. Et nō d3 apponi aq̄
rosacea vel alia artificialis. Si tñ ap
poneret nihilomin' ɔficeret. Nā ipsa
in vinum ɔuerteret sicut aq̄ nālis. A.
Idē in sū.con.eo.ti.q.101. B.

¶ Quid si apponēt aq̄ qñ adhuc vinū
eēt in dolio? R° fm Tho. vbi s. Nō suf
ficēt. q2 hoc nō significaret aliqd: s3 o3
vt iminēte oblatōe apponat ad sacrm̄.
A. Idē in sū.con.eo.ti.q.103. B.

¶ Utꝝ i terris vbi nō ē vinū possit con
fici cū aq̄ rubea in qua lot' ē pannus
vino rubeo intinct'. R° fm Tho. i 4.°
dis. xi. nō. q2 illud ē magis aq̄ rubea q̄
vinū. vñ hoc dānat. de ɔse. dis. 2. cu3 oē.
Quid g° fiet in illis terris vbi vinū ñ
pōt hēri? R°. Nō ē aliq̄ terra ad quam
nō possit tātu3 poꝛtari de vino q̄tum
sufficeret ad celebrādū. Uel fm Al. di
cēdū vr̄ ꝙ de hoc cōsulēdus eēt papa
cū ꝑpter intolerabile dānū aiaru3 qđ
incurritur ex sacri defectu dispēsādu3
videret vt coꝛpus xp̄i absq3 vino con
ficeret. q2 coꝛpus nō ē sine sanguine:
vt dcm̄ est s. eucharistia p. §. 5.° A. Idē
i sū.con.eo.ti.q.105. B.

¶ Utrū in eucharistia possit aliqs liq̊r
ꝑmisceri spēbus vini. R° fm Pe. i 4.°

diſ.12.Si addit res alteri⁹ nãe ꝛ maio
ris ꝟtutis tráſmutat ſpẽm vini in ſe.ꝛ
ſi eq̃lis ꝟtutis tráſmutat̃ vtrũq̄ i nãz
tertiã.ꝛ ſic vtroq̄ mõ deſinit ibi eẽ ſpe
cies vini ꝛ ꝑ ꝯſequẽs ſanguis xp̃i. Si
ꝟo ſit minoꝛl ꝟtutis tráſmutat̃ i nãm
ſpẽi vini.Uerũtñ ſub ꝑtib⁹ illis ad q̃s
liquoꝛ addit⁹ penetrat cũ ñ ſint ibi ac
cidẽtia ſine ſubõ ꝺſinit eẽ ſanguis xp̃i
Qꝺ ſi liq̊r addit⁹ ſit eiuſdẽ nãe ꝛ ma
ioꝛ tũc ad oẽs diuiſiones ſpẽi ꝑuenit ꝛ
ei⁹ ꝯtinuitatẽ totaľr ſoluit.ꝛ ſic icipit
eẽ ali⁹ liquoꝛ ꝛ ſanguis xp̃i ibi eẽ deſi
nit.ꝛ idẽ ſi eq̃lis ſit.Si ꝟo ſit mioꝛ tũc
nõ ꝑuenit ad oẽs diuiſiones ſpẽi.Sub
partib⁹ g° illis ad q̃s vinũ additũ ꝑue
nit deſinit eẽ ſanguis:cũ iã accñtia nõ
ſint ſine ſubõ.ꝛ ꝯtinuitas ſpẽi q̃ erat ſi
ne ſubõ ſoluta ſit.Sub ꝑtibus ꝟo illis
ad q̃s nõ ꝑuenit manet xp̃i ſãguis.Sa
tis con.Tho ibidẽ.A.Idẽ i ſũ.con.eo.
ti.q.113.Et addit̃ ſm eũ.Pe.Puto tñ ꝙ
ſi nõ ẽ nimiſ notabiľr excellẽs qꝺ addi
tur ꝓpt̃ dubiũ toto liquoꝛe ipo tanq̄
ſacr̃o vtẽdũ ẽ.Et ꝙ i ꝓ caſu videlȝ qñ
apponit̃ liquoꝛ alteri⁹ ſpẽi maioꝛitas
conſideranda eſt non tm̃ quantitate ſȝ
etiã virtute. B.

EUcharistia 3° q̃ ad mini
ſtrũ.ſ.ſacerdotẽ ꝛ eius miſſaȝ
Et querit̃ ꝓ vtꝝ ſacerdos ꝯſecrãs ſem
per debeat ſumere.℞° ſm Tho.in 4.°
di.12.Dicẽdũ ꝙ ſic.vt dc ꝯſe.di.2.relatũ
Totiẽs ãt ſumat q̊tiẽs celebꝛat.qꝛ ipȝ
ſacr̃m in ſumptõe ꝯplemẽtũ ſue ſigni
ficatõis accipit.Et intellige niſi ipedia
tur ꝑ violẽtiã.ifirmitatẽ.moꝛtem.aut
aliqd h⁹modi.Qꝺ ſi pľes miſſas cele
bꝛat ſolũ i vltima ꝑcipiet ꝑfuſionẽ ꝛ
nõ i ꝑcedẽti.qꝛ tunc nõ eſſȝ ieiun⁹: nec
aliã miſſã poſſet celebꝛare.ex̃ de cele.
miſ.ex parte.Qꝺ ſi ſacerdos poſt cõſe
cratiõnẽ ifirmet̃ ꝛ nõ hẽat alia hoſtia
nihilomin⁹ dȝ alius ſacerdos hoſtiã di
uidere ꝛ vnã ꝑtẽ ipe ſumẽ ꝛ aliã infir
mo dare. A.Idẽ in ſũ.con.li°.3°.ti.24.q.
122.vbi ẽt pȝ ꝙ idẽ eſt ꝛ ſi ali⁹ q̃cũq̄ in
firmet̃ ad moꝛtẽ.ꝛ nõ repiret̃ niſi vna
hoſtia ꝯſecrata i miſſa. B.Utꝝ aũt ꝛ
qñ liceat pľes miſſas in die celebꝛare:
hr̃.i.miſſa.§.10.

¶ Quis poſſit ꝯficẽ ſacr̃m eucharistie.
℞° ſm Tho.i 4.° diſ.13.ſolus ſacerdos
põt.Quinẽt ſi fuerit hẽtic⁹.ſciſmatic⁹
excõicat⁹.aut deg̃dat⁹:ſi celebꝛat ꝯfic̃
q̄uis ad ſuã ꝑditõem.Laic⁹ ꝟo q̄tuȝ
cunq̄ ſcũs celebꝛãdo nihil ageret.Lõ.
Hoſt.Al.ꝛ Pe.A.ꝛ ceteri theologi cõi
ter.vt in ſũ.con.eo.ti.q.123. B.

¶ Utꝝ pľes ſacerdotes poſſint ſiľr ean
dẽ hoſtiã conſecrare.℞°.Al.tenet ꝙ ñ
Sȝ ꝓbabili⁹ vr̃ ꝙ ſic ſm Tho.i 4.° diſ.
13.vbi dicit ꝙ ſm moꝛẽ quarũdã ecc̃la
rũ ſacerdotes qñ oꝛdinãtur ꝯcelebꝛãt
ep̃o ad repñtãdũ ꝙ qñ dñs hoc ſacr̃m
inſtituit ꝛ ꝑtãtẽ ꝯſecrãdi diſcipulis.de
dit:ſiľ cũ eis cenauit.ſic ep̃s ſiľ cũ oꝛdi
natis ꝓſbyterꝭ celebꝛat.Et tũc oẽs de
bẽt itẽtõem referre ad illud inſtãs i q̊
ep̃s ꝟba ꝓfert.ꝛ ſic ẽ vna tm̃ ꝯſecratio
A.Lon.Inno.vt in ſũ.con.eo.ti.q.127.
Sȝ vt ibi pȝ Al.dicit ꝙ ſine ꝑiudicio
melioꝝ ſnĩe dicẽdũ vr̃ ꝙ pľes ſacerdo
tes ſiľ non pñt nec debẽt ſiľ vnã ꝯficẽ
hoſtiaȝ.qꝛ ꝓ certo ſm Aug.iniuria fit
ſacr̃o.Adhuc aũt vanũ ẽ pľib⁹ facẽ qꝺ
melius ab vno põt fieri.vanũ ãt nihil
ẽ in oꝑib⁹ nãe:ꝛ mľto min⁹ in oꝑibus
g̃re.Et ꝙ aliqñ pľes ſacẽdotes aſſiſtũt
pape h° fit ꝓpter obſequiũ nõ ꝓpt̃ con
ſecratõem.Et ſi obiicit̃ ꝙ illi aſſiſtẽtes
faciũt ſigna ꝛ dicũt ꝟba.Dicẽdũ ꝙ iu
dicio meo fieri non debet:nec etiã fit.
qꝛ iniuria fieret ſacr̃o.Et ſi obiicit̃ de
ſacerdotib⁹ de nouo oꝛdiatis ꝙ illi aſ
ſiſtũt ꝛ ꝯcelebꝛãt ep̃o.Dicẽdum ꝙ illi
ꝟba non ꝓnũciant:ſed aſſiſtũt ꝓpter
reuerẽtiã ſacri ꝛ ꝓpter doctrinã.ꝛ ideo
ſig̃ faciũt ad imitatõem ep̃i:vt diſcãt
ſignare.hec ibi.Pꝛo hoc ẽt facit.qꝛ il
la cena facta cũ diſcipulis ſatꝭ repñtat̃
i cõione quã accipiũt oꝛdiati abſȝ alia
conſecratione cũ diſcipuli tũc non con
ſecrauerit ſȝ ſolũ cõionẽ acceperit. B.

¶ Quis miniſter poſſit ſacr̃m euchari

ſtie diſpēſare? R̸ꝰ ſm Tho. in 4ͦ. diſ. i3. Solus ſacerdos ē diſpēſator ꝓprī⁹. vñ laicus nō dʒ ēt in nccitate aliquē cōica re. q2 hͦ nō ē ſacr̄m nccitatis. Diacon⁹ aūt quō poſſit no. ꝟ. diacon⁹. A. Jdē in ſū. cō. eo. ti. q. 136. B. Religioſus diſpē ſās corpus xp̄i incurrit excōicatōem. ꝺ qua vide ꝟ. cōmunicare. §. 15ͦ. g incipit a quo.

Utꝝ vno ſacerdote deficiente in miſ ſa debeat ꝑ aliū ſuppleri. R̸ꝰ ſm Tho. in tertia ꝑte. q. 83. Si ſacerdos morte aut infirmitate graui occupet̄ añ cōſe cratōem corpis chriſti nō dʒ ꝙ ꝑ aliuʒ ſuppleat̄. Si ꝟo cōſecrato corpore añ cōſecrationē ſanguis: vel ēt ꝯſecrato vtroq3 dʒ miſſe celebritas ꝑ alium ex pleri. 7. q. i. nihil. A. Jn ſum. con. eo. ti. q. 59. dr̄ ꝙ ſeqñs ſacerdos debʒ inchoa re vbi p̄m⁹ dimiſit ſʒ Pe. ⁊ Tho. ſi ſci atur. Si aūt neſcit̄ dʒ a capite icipere Et ſic inuit̄ ꝙ lʒ añ ꝯſecratōeʒ ñ ſit ne ceſſe miſſā ſuppleri. tñ pōt. Et ad p̄dcō rū maiorē declaratōem i ſū. cō. eo. ti. q. 60. ſic dr̄. Nō. ſm Al. in li. de miſſa. circa fi. ꝙ ſi ſacerdos añ canonē i miſſa defi ciat aliquo caſu: tūc ꝓ certo ali⁹ ſacer dos dʒ reincipe ⁊ totū rite ꝑagere. qa ea que añ canonē i miſſa fiunt nō ſunt de ſacr̄i cōfectiōe ſed poti⁹ de ppl̄i in ſtructione. Si aūt in canone deficiat factis iā aliqb⁹ ſignis ſuꝑ hoſtias obla tas: añ tñ trāſubatōem vr̄ mihi ꝙ ali⁹ ſacerdos nō ab initio debeat miſſam reicipe ſʒ poti⁹ vbi ille dimiſit dʒ ſup plere qꝺ omiſſū ē. ⁊ hoc ꝓpt̄ duas cās. q̄rū vna eſt ex parte ſacr̄i. alia ex ꝑte ppl̄i. Ex ꝑte ſacr̄i quia q̄uis ex illis ſi gnis ſub̄a panis ⁊ vini nō trāſubetur. tñ ex ip̄a mā ex ꝟbis ⁊ ſignis recipit ſāctitatē: ex qua efficit̄ magis idonea ꝙ i corp⁹ xp̄i trāſubetur. ⁊ hoc nō ē re petēdū ſuꝑ illā hoſtiā: ne iniuria fiat ꝟtuti ꝟboꝝ que tanq̄ nihil hēntur qñ iteꝝ ꝟba eadē ſuꝑ hoſtiā iterāt̄ tanq̄ p̄ora ꝟba a p̄ori ſacerdote dicta nullā ꝟtutē hūiſſent. Cā aūt ex ꝑte ppl̄i ē. q2 ppl̄s ex hoc min⁹ ꝟba ⁊ ſigna canonis appꝛciaret ſi vidēr ea tā facile reperi q̄i p̄us dicta viderētur ānullata. Lʒ. n. ſigna illa nō trāſ bantiēt: tñ paſſioneʒ xp̄i i myſterio repñtāt. ⁊ paſſio xp̄i nū q̄ irrita dʒ reputari. Si aūt ſacerdos i ipſa ꝓlatōe ꝟboꝝ q̄ ſūt forma ſacr̄i de ficiat ꝟbis iā i ꝑte ꝓnunciat̄ ſaluo iu dicio ſnie maioꝝ. ꝯſulerē ꝙ illa hoſtia ꝓ rliquiis i altari ꝯſuaret̄ ⁊ miſſa alia celebraret̄. Sʒ Jnno. in. c. p̄ſbyter. ex̄ de ſacra. ite. dicit ꝙ in hoc caſu ali⁹ ſa cerdos dʒ incipere ibi. Qui p̄die q̄ pa teret̄. ⁊c̄. Dicit. n. ibi Jnno. ꝙ ſi qs itra conficiēdū ſacr̄m eucbariſtie dū eſt in ꝟbis illis. ſ. hͦ ē corp⁹ meū deficiat. ali⁹ incipiat a capite. ſ. ibi. Qui p̄die. ⁊c̄. Et idem dicimus in baptiſmo. Jdeo ideʒ putarē ſi dubitaret̄ vtꝝ p̄m⁹ ſacerdos ꝯpleuerit ꝟba ꝯſecretōis. vt ēt tunc re incipiat̄ ibi. Qui p̄die. ⁊c̄. q2 non itelli gitur iteratū qꝺ ambigit̄ eſſe factum. extra de preſby. non baptiza. apoſtoli cam. B.

Quid ſi ſacerdos poſt ꝯſecratōeʒ cor poris: ſed añ ꝯſecratōeʒ ſāguinis ꝑcipi at vinū aut aquā nō eē in calice? R̸ꝰ ſʒ Tho. in tertia parte. q. 83. Debʒ ſtatim apponē ⁊ ꝯſecrare. Si ꝟo poſt oīa ꝯſe cratōis ꝟba ꝑcipiat ꝙ aq̄ deſit dʒ nihi lomin⁹ ꝓcedē. q2 appoſitio aq̄ non ē ꝺ nccitate ſacr̄i. Nullo aūt mō dʒ aqua vino iā ꝯſecrato miſceri. Si ꝟo poſt ip ſaʒ ꝯſecratōeʒ ꝑcipit ꝙ vinum nō fuit appoſitū. ſiqdē ꝑcipiat hͦ añ ſumptio nē corporis dʒ depoſita aq̄ ſi ibi fuerit ponē vinū cū aq̄ ⁊ reſumē a ꝟbis ꝯſec tionis ſanguis. Si ꝟo hͦ ꝑcipit p⁹ ſum ptōeʒ corpis dʒ apponē aliā hoſtiā ite rū ſil̄ cū ſaguie ꝯſecrādā. ⁊ i fine ſumē hoſtiā iteꝝ. ꝯſecratā ⁊ ſanguinē. nō ob ſtāte etiā ſi p̄us ſūpſit aquā q̄ erat i ca lice. q2 p̄ceptū de ꝑfectōe ſacr̄i maioris ē ponderis q̄ p̄ceptū ꝙ hoc ſacr̄m a ie iunis ſumat̄. A. Jdē in ſū. con. lib. 3ͦ. ti. 24. q. 60. ad finē. B.

Quid ſi ſacerdos nō recolit ſe dixiſſe ea que i cōſecratōe eucbariſtie dicūt̄ R̸ꝰ ſʒ Tho. i t̄tia ꝑte. q. 83. Nō dʒ ex hͦ

turbari. Nō.n.q multa dicit recolit oīum que dicit. Si tñ sacerdoti cōstat ꝓbabilit̃ se aliq̄ omisisse si qdē nō sunt de nccitate sacri nō dꝫ resumē imutando sacrificii ordinē sed dꝫ vlteriꝰ ꝓcedere. Si ṽo certificet̃ se omisisse aliqd eoꝝ q̄ sūt de nccitate sacri.s.formā consecratōis dꝫ resumi ipsa forma ⁊ ceťa ꝑ ordinē reiterari. A. Jdē in sū. con.e.ti.q.61. Silr̃ etiaꝫ si qs ex lapsu lingue vel iperitia omitteret vl̃ mutaret vl̃ nō bñ ꝓferret aliquā syllabā apte pꝰ nihil ē iterandum: ar. de conse.di.4.retulerunt. B.

¶ Quid si ꝓpter frigus vel ex negligētia hostia dilabat̃ i calicē? Rx° ƀꝫ Tho. vbi s̄. ꝙ solū minima ps hostie mittat̃ i calicē hoc respicit corpꝰ xp̄i mysticuꝫ. ⁊ ideo hꝰmodi ꝑtermissio nō facit imꝑfectōem sacri vt ꝓpt̃ hoc sit necesse aliqd iterari. A. ⁊ siue dilabat̃ añ fractōem siue post. qꝛ silr̃ nec omissio fractōis facit iperfectōem sacri: vt in sū. con.eo.ti.q.62.ƀm eūdē Tho. B.

¶ Quid si sacerdos infra missā aduertit hostiā triticeā nō esse vel corruptā? Rx° ƀm Pe. Dicēdum ꝙ si añ consecrationē aduertit remota illa hostia aliā ponat ⁊ a canone reincipiat. Si ṽo pꝰ ɔsecrationē idē faciat ponēdo aliā hostiā ⁊ eā sumēdo. sed ⁊ nihilominꝰ postea p̄mā hostiā illā sumat aut alius sumēdā tradat aut reuerenter reseruet. Si ṽo aduerterit postq̄ꝫ sūpserit ī isto casu variāt doc. A. Nā idē Pe. ⁊ glo. Ray. sentiunt ꝙ hoc casu sacerdos nō celebret iterum: qꝛ ieiunꝰ nō est: vt in sū.con.eo.ti.q.93. B. Tho. tñ in tertia ꝑte tenet ꝙ dꝫ ponē aliā hostiā ⁊ cōsecrare ⁊ sumere. qꝛ p̄ceptū de ꝑfectiōe sacri maioris ē ponderis q̄ꝫ preceptuꝫ ꝙ a ieiunis sumatur: vt ⁊ supra .§.6°. dictum est.

¶ Quid si musca vel aranea in caliceꝫ ceciderit: aut venenū imixtuꝫ fuerit? Rx° ƀm Tho. i tertia ꝑte.q.83. Si sacerdos hoc añ ɔsecrationē deprehenderit dꝫ calix ablui ⁊ aliud vinū poni. Si vero aliqd hoꝝ pꝰ ɔsec̃tōeꝫ acciderit debꝫ aīal caute capi ⁊ diligēter lauāi ⁊ ɔburi ⁊ ablutio i sacrariū mitti. A. silr̃ cū cineribꝰ ƀm eūdē Tho. vt in sū.con.e.ti.q.107. vbi ēt ponūt̃ oīa q̄ i hꝰ. §. hñt. B Qō si venenū ibi eē dep̄hēderit nullo mō dꝫ sumē nec alius dare: ne vite calix i mortē ṽtat̃: sꝫ dꝫ diligēter i vasculo ɔseruari. ⁊ ne sacr̃m remaneat imꝑfectū dꝫ vinū apponi ⁊ sacerdos d̄nuo resumē ɔsecratōem sanguis ⁊ sacr̃ꝫ ꝑficere. Nihil.n. abhoiabile assumi dꝫ occasione hꝰ sacri: ar. de ɔse.di.2. si per negligētiā. A. Et ibi hꝰ no. glo. B.

¶ Quid significēt diuisiones hostie q̄s sacerdos facit? Rx° ƀm Tho. in 4°. di.12. triplicē hñt significatōeꝫ. Nā p̄ qdē significāt diuisionē q̄ fuit i corꝑe xp̄i ꝑ eius passionē. 2° distributōeꝫ redēptionis ꝑ diuersa mēbra ecclie. 3° sig̃tur ꝙ i corpore xp̄i mystico. s. in eccl̃a qdā ꝑs adhuc ē i hꝰ mūdo ⁊ eiꝰ tribulatōibus ⁊ hoc sig̃t ꝑs comesta. Jlli aūt q iā sūt i celo i corꝑe ⁊ aīa: vt xp̄s ⁊ btā ṽgo significātur ꝑ partē missā i calice. qꝛ inebriant̃ ab vbtate domꝰ dei. Sed illi q sūt in celo sola aīa ⁊ expectāt gl̃iam q̄ ad corpꝰ. Silr̃ ⁊ qui sūt in purgatorio significātur ꝑ partē illā que oliꝫ ƀꝫ p̄mitiuā eccl̃iaꝫ seruabat̃ vsq̄ꝫ ad finē misse. A. Et lꝫ hodie nō seruet̃ remanꝫ tñ eadē significatio ꝑtiū: vt i sū. con.e.ti.q.112. Et ad p̄dicta facit. c. triforme. de ɔse. di.2. B.

¶ Quid agendū si stilla sanguis ceciderit ex? Rx° Si ꝑ negligētiā aliqd de sāguie ceciderit. si qdē sup tabulā ligua lābat̃ ⁊ tabula radat̃. Sꝫ si non fuerit tabula locꝰ ille radat̃ ⁊ ɔburet̃ ⁊ cinis iux̃ altare ɔdet̃ ⁊ sacerdos .40. diebus peniteat. Si ṽo cecidēit sup lapidē altaris: orbeat sacerdos stillā ⁊ tribus diebꝰ peniteat. Si ṽo sup lintheū altaris ⁊ ad aliō lintheū stilla ꝑuenēit .4. diebꝰ peniteat. Si ꝑuenēit vsq̄ꝫ ad tertiū .9. diebꝰ peniteat. Si vsq̄ꝫ ad q̄rtuꝫ .20. diebus peniteat: ⁊ abluat tribꝰ vicibꝰ lintheamina q̄ stilla tetigerit calice

supposito: ⁊ aqua ablutõis iuxͣ altare ꝯdat. de ꝯse. di. 2. si p negligẽtiã. Possꝫ ẽt sumi a sacerdote nisi ꝑpter abhominatõem dimitteret: vt ponit Tho. in tertia parte. Et vt idẽ dicit in 4.° dis. 13. cautũ est vt pars illa lithei seu palle post ablutionẽ abscidat ⁊ cõburat ⁊ cinis in altari ꝯdat. A. Idẽ dicit etiã in tertia parte. B.

¶ Quid si qs eucharistiã vomerit. R°. Si sit laic⁹ ⁊ ꝑpter ebrietatẽ vel voracitatẽ vomerit. 40. dieb⁹ peniteat. Clerici ṽo vel monachi ꝑsbyteri seu diaconi. 70. dieb⁹ peniteãt. eps ṽo. 90. Si ṽo cã infirmitatis euomerit. 7. dieb⁹ peniteat. de ꝯse. di. 2. si qs p ebrietatẽ. Et dꝫ vomit⁹ cremari ⁊ cineres iuxͣ altare recõdi: vt s. i. ꝑxio. §. dcm̃ est. De missa et eius celebratõe hẽs pl'a. i. missa. De eucharistia q̊ ad sumẽtes hr. s. cõicare. Et vtꝝ a malo ministro liceat accipe eucharistiã ⁊ sacr'a. vide. i. ordiat⁹ p̄. §. 3.°

Eucharistia quar

to q̃tũ ad ei⁹ effectũ. Quis sit ꝑncipalis effectus eucharistie. R° ꝺm Tho. in 4.° dis. 12. Proprius effect⁹ ẽ ꝯuersionis hõis in xp̄m: vt dicat cũ aplo. Viuo ego iã nõ ego viuit ṽo i me xp̄s Gal. 2.° Et ad hũc sequunt duo effect⁹. s. augmẽtũ ṽtutũ: ⁊ restauratio deperditoꝝ per pctã venialia vl' alios ꝑcedẽtes defect⁹. A. Quasi idẽ dicunt Pe. ⁊ Al. sed sub diuersis ṽbis: vt i sũ. con. lib.° 3.° ti. 24. q. 114. B.

¶ Utꝝ pctã venialia possint ipedire effectũ sacri eucharistie. R°. ꝺm Tho. in 4.° dis. 12. Ad h° vt sacr̃m hoc plene effectũ suũ hẽat oꝫ ꝙ assit actualis ꝺuotio. ⁊ qꝛ intdũ actualis deuotio ipediri põt absq̧ mortali pctõ: põt effect⁹ h⁹ sacri ipediri: ita ꝙ aliqs augmẽtũ grẽ ñ ꝯseq̄t. nec tñ reatũ mortal' pcti incurret sed forte reatũ venialis. qꝛ iperat⁹ accedit. Nõ tñ oẽ veniale pctm̃ ipedit effectũ h⁹ sacri: sꝫ solum illõ qõ tollit actualẽ deuotõeꝫ q̃ i h° sacro r̃grit. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 115. B.

¶ Utꝝ ꝑpter hoc sacr̃m deleãtur venialia. R° ꝺꝫ Tho. vbi s. Sic. Nõ tñ oꝫ ꝙ sp oia venialia deleant: sꝫ ꝺm mẽsurã deuotõis. Posset tñ ee feruor tãtus ꝙ omnia venialia deleret. Idẽ Pe. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 116. B.

¶ Utrũ ꝑpt h° sacr̃m deleãt mortalia. R° ꝺm Tho. in 4.° dis. 12. Nõ delet mortalia nisi oblita. vñ qõ dr. Sit ablutio scelerꝝ dupl'r põt intelligi. s. ꝙ vel dicit crimina abluere inq̃tũ ea impedit. vl' de his q̃ nõ sunt in hõis cõscia vel memoria. A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 117. B

Exactio

que fit aliqñ a dominis vel a prelatis: vide s. dominus. §. p̊. ⁊ i. tallia. per totum. Item. i. pedagium.

Excommunicator

Dicturi de excõicatõe p̊ dicemus aliq̃ de eo q põt excõicare siue de ipso excõicatore. Uñ sciẽdũ ꝙ excõicationẽ a iure põt facẽ qcũq̧ põt ius condere: vt papa in vl'i eccl'a: ⁊ singuli epi in diocesib⁹ suis. 16. q. 2. visis. in fi. 24. q. 3. corripiãtur. Itẽ excõicare possũt eorũ officiales. sil'r ⁊ oẽs prelati iferiores q collegiis ꝑsunt: vt abbates ẽt nõ bñdicti: dũ tñ fuerit ꝯfirmati. ⁊ sil'es. exͣ ꝺ simo. sicut tuis. exͣ de offi. ordi. cũ ab ecclesiaꝝ. A. Hoc veꝝ q̊ ad istos inferiores ꝑlatos collegiis ꝑsidẽtes nisi ꝯ̃ria cõsuetudo vl' dissuetudo repugnet: vt in sũ. con. li.° 3.° ti. 33. q. 50. vbi hec notant ꝺm Ray. ⁊ Hof. B. Itẽ vr ꝙ archidiacon⁹ possit excõicare: lꝫ nõ sit ꝑsbyter: ar. dis. 25. plect]. exͣ de offi. archi. c. p̄. exͣ de appel. reprehẽsibilis. Solus tñ eps põt excõicare cũ illa solẽnitate que hr xi. q. 3. debẽt. A. s. qꝛ debẽt ei assistere seu circũstare. 12. sacerdotes cũ candelis accẽsis. vt ibi. B. Alii aũt ꝑlati in collegiatis eccl'iis q iurisditõem hẽnt sup subditos sine ꝑdicta solẽnitate excõicare possunt. Sacerdotes ṽo parochiales excõicare nõ pñt nisi vbi esset ꝯsuetudo q̃ etiã tribuit iurisditionẽ. 9. q. 3. ꝯquestus. Con. Hoff. Tho. ⁊ Al. A.

Hec fuerūt dicta Ray. pncipalr: vt pz in dicta. q. 50. Ubi etiā addit̃ ſm Hoſt. ꝙ ſacerdos ex quo curā hēt i notoriis: hʒ ptātē excōicādi pmiſſa āmonitōe. ⁊ in oibꝰ his q̄ ſine libelli oblatōe expe diri pñt. ex̃ de clādeſti. deſpon. cū inhi bitio. Et ſic itellige capl'a q̄ de hac mā loquūtur. ⁊ hᵒ niſi forte ꝯſuetudo ꝯ̈ria vel ſupioris inhibitio. ſ. epī impediat. In occult| ꝓo vl' que regrūt iudicialē idaginem nō pñt excōicare niſi ꝯ̈ria cō ſuetudo vl' ſpālis ꝺlegatio ſiue ꝯceſſio eis plus idulgeat. Nā ⁊ capl'm de ꝯſue tudine vel indulgētia excōicat ⁊ int'di cit. ex̃ de reſcrip. ex pte decani. ⁊ de cō ſue. cū int' vos. Et ſic dicit itelligēdam ſniam Ray. Itē ēt nō ſacerdos pōt ex cōicare ⁊ abſoluere quo ad foꝝ ꝯtētio ſū: ſʒ i pniali ſolus ſacerdos. Sʒ ad ptā tē excōicādi r̃grit̃ iuriſditio eccl'aſtica ordinaria vel delegata ſm Pe. ⁊ in ſū. con. eo. ti. q. 51. vbi ēt nō. ſm Bar. bri. ꝙ hec ptās poſſʒ cōmitti ēt laico ꝑ papā ſed nō ꝑ epm. B.

Utruʒ excōicatio lata ab alieno epō poſſit rata hēri a ꝓpō. Rᵒ ſm Bar. et Ber. Non. qꝛ a pncipio nulla fuit. A. Idē in ſū. con eo. ti. q. 52. B.

Utꝝ plat' poſſit excōicare ex̃ t'ritori um ſuū. Rᵒ ſm Hoſti. Eps ex ſuā dio ceſim ⁊ hꝰmodi plati ex̃ territoriū ſuū nō pñt ea que ſūt iuriſditōis ꝯtētioſe. A. niſi ꝺ ꝯſenſu illiꝰ i cuiꝰ territorio ē ſʒ eūdē Hoſt. ꝑ capl'ʒ eps. 9. q. 3. vt i ſū. con. eo. ti. q. 53. B. Uñ qꝛ qs nō ē excōi cādus ſine cāe cognitōe. xi. q. 3. nemo. iō talis nō pōt excōicare nec ſedē ꝓ tribu nali. nec aligd diſponē. 9. q. 2. epʒ. ⁊. c. ſe. Et intellige niſi in ꝯ̈tū dictū ē s̃. abſo lutioꝰ p. §. 6ᵒ. A. In dcā. q. 53. dr̃. Quidaʒ ꝓo aſſerūt ꝙ ex̃ ſuā dioceſim extñs epſ pōt excōicare. ſicut Paulus excōicauit Corinthū abñtē ⁊ irreqſitū. ex̃ de ap pel. cū ſit romana. i fi. qꝺ pt ꝯcedi i no toriis. qꝛ nec illa regrūt cāe examiatio nē. 9. q. 3. §. fi. ⁊ dcō. c. cū ſit. Ibi ēt dicit̃ ꝙ eps extñs ex̃ pōt denūciare excōica tū. qa ꝑ hoc āplius nō ligat̃. Item ꝙ ſi legatus excōicauit aliquē dū erat i ꝓ uincia nō pōt eū abſoluere poſtq̈ exi uit ꝓuinciā dimiſſo officio. Secꝰ ſi exi uit reuerſurꝰ. qꝛ tunc pōt ſm ꝙ pdictū ē de aliis ordinariis. B.

Prelatꝰ q in aliq̊ loco hʒ tm̄ tꝑalē iu riſditionē nō ꝓpt hᵒ poterit excōicare. ar. ex̃ de offi. oꝛ. dilectꝰ. A. Idē in ſū. cō. li. 3. ti. 33. q. 54. ſm Hoſti. B.

Excōitare non pōt excōicatꝰ qcunq̈. vñ nec hereticꝰ nec ſciſmaticꝰ. nec apo ſtata a fide. 24. q. 1. audiuimꝰ. ⁊. §. ſi aūt in fi. Itē nec intruſus nec ſuſpēſuſ a iu riſditōe. 12. q. 2. alienatōes. ⁊. c. pcarie. ex̃ de ꝯceſ. pben. qꝛ. Itē nec ille q violauit int'dictū. ex̃ de exceſ. pla. c. fi. A. Ibi nō bene videt̃ hoc ꝓbari: tñ ideʒ dicit Al bricꝰ ⁊ Hoſti. circa int'dictū hois: vt i ſū. con. li. 3. ti. 33. q. 73. B.

Excōmunicatio pᵒ.

Excōiter qd ſit? Rᵒ. Excōicatio ē a q̄libet licita cōione ⁊ legitio actu ſe paratio. xi. q. 3. §. euidēter. A. Hoc fuit dictū Ray. vt pz i ſū. con. li. 3. ti. 33. q. 32. Et ide ingt Adā dr̃ excōicatꝰ ab eſu li gni vite. dicēte dño Geñ. 3ᵒ. Uidete ne forte ſumat de ligno vite. dcō. §. euidē ter. Con. Hoſti. ⁊ Gof. Sed i directoria li. 3ᵒ. ti. 2. i pncipio. dr̃ ꝙ hec diffinitio nō cōprehēdit minorē excōicatōeʒ. Unde ibi ſic dr̃. Excōicatio ē a participatione ſacroꝝ excluſio. vel a cōione fidelium ſeparatio. dicto. §. euidenter. ⁊ extra ꝺ excep. a nobis. Sed he diffinitiones vi dentur particulares. vnde ſatis videt̃ ꝙ pro generali diffinitione poſſit dici ꝙ excōicatio ē a cōione ſeu conſortio fidelium ſeparatio. xi. q. 3. omnis. Sed quādoq̈ particularit̃ ⁊ quādoq̈ vl'r ſʒ ſuas ſpēs de quibus ſtatim. Et ad hūc ſenſum poteſt reduci pma diffinitio Ray. intelligendo eam diſiunctiue ⁊ non copulatiue. B. Cuiuſ pncipaliter due ſunt ſpēs. vna que ſeparat a ſacra mētis ⁊ ab igreſſu eccl'ie ⁊ a cōione fi deliū. ⁊ hec dr̃ maior excōicatio vl' ana tha. alia q̄ ſeꝑat a ſacr̃iſ tm̄. A. videlʒ a

ꝑceptõe ꝑncipalr n̄ a collatõe. Peccat
tn̄ talr̄ excõicat⁹ cõferẽdo eccl'iastica
sacr̄a. sed ab eo collata ꝟtutis nõ carẽt
effectu. ex̄ de cle. ex. mi. si celebrat. B.
Et hec dr̄ minor. Et de vtraq3 hr̄. 3. q. 4.
Engeltrudã ₇ ex̄ eo. si quẽ. A. Scdm
Ray. ₇ i sũ. con. eo. ti. q. 33. spẽs excõicati
onis q̄i infinite sunt. Quot. n. sũt spẽs
cõionis: tot sũt vel eẽ pñt spẽs excõica
tõis. S3 de p̄dictis duab⁹ frequẽter tra
ctat eccl'ia. ₇ in dubio cũ noiar̄ excõica
tio itelligir̄ de maiori. dcõ. c. si quẽ. Itẽ
excõicationũ alia ẽ iuris. s. quã quis in
currit ip̄o iure delicto ꝯmisso: vt si qs
iniciat man⁹ violẽtas in cl'icũ. 17. q. 4.
si qs suadẽte. alia ẽ iudicij. s. que irroga
tur a iudice ptãtẽ hñte ꝑ ꝓcessu3 iudi
ciariũ. ex̄ eo. nuper. Et qs possit excõica
re maiori excõicatõe dcm̄ ẽ s̄. c. ꝓximo
Miori ãt excõicatõe excõicare pñt n̄
solũ ep̄i: sed ₇ alii p̄lati eccl'iaꝝ inferio
res fm̄ Ray. ₇ in sũ. con. eo. ti. q. 55. B.
In quib⁹ casib⁹ incidit quis maiorẽ
excõicatõem ip̄o facto? R. In multis
Nã excõicatio a qua solus papa absol
uit icurrir̄ i. 13. casib⁹: q̊s oẽs hẽs. s̄. ab
solutio p̊. §. 3. Sunt ₇ alii casus plimi.
Primus cũ qs incidit i heresim iã dã
natã. 24. q. i. c. p̊. ₇. 2. Aut nouã heresim
ꝯfingit. ex̄ de hẽticis. ad abolendã. ₇. c.
excõicam⁹. Aut ẽ credẽs r̄ceptator vel
fautor hẽticoꝝ. ex̄ de hẽticis. sicut ait.
A. Hic cas⁹ ₇ seq̄ns ₇ ẽt q̄rt⁹ hodie vi
dẽtur papales: vt p3 i ꝓcessu annali cu
rie. B. 2⁹ cũ qs asserendo dicit roma
nã eccl'iam nõ eẽ caput oiu3 eccl'iaru3.
nec ei tanq3 capiti obediẽdũ. dis. 19. nul
li fas. 3⁹ qñ rectores ciuitatũ faciũt ex
actões idebitas i cl'icos ₇ eccl'ias ₇ am
moniti nõ desistũt. ex̄ de imu. eccle. nõ
minus. A. Et ibi p3 ꝙ ẽt est sil'is snia ꝯ̄
fautores eoꝝ nec debẽt absolui donec
satisfecerit cõpetẽter. B. 4⁹ ẽ cũ quis
nõ elect⁹ a duab⁹ ꝑtibus cardinaliũ ge
rit se ꝓ papa. ex̄ de elec. licet. A. Et vt
ibi p3 eadẽ est snia ꝯ̄ eos q ꝓ papa ip̄3
recipiũt. sed vt p̄dictũ ẽ iste casus ho
die est papalis. B. 5⁹ cũ qs magister
vel scholaris tractat cũ aliq̊ ciue Bo
non̄. de ꝯductõe hospitii irreq̄sitis inq̄
linis nisi tp̄s ꝯductionis fuerit elapsũ
ex̄ ꝯ̄ loca. ex rescripto. A. Ibi p3 ꝙ iste
casus est ꝯ̄ magistros ₇ scholares q in
ciuitate Bononie sũt sup ꝯducendis
domib⁹ alioꝝ videl3 scholariũ s3 glo.
Idẽ posset forte itelligi ẽt ꝯ̄ magistri
q sup hospitiis i lesionẽ vel p̄iudiciu3
hitantiũ audẽt tractare nisi p̄us cõsti
terit tp̄s cõductõis elapsu3. vel iquili
ni i h⁹ fauorẽ suũ ꝑstiterit ₇ ꝯsensũ. B.
6⁹ cũ mõachi. canõici regl'ares. archidi
acõi. decani p̄positi. plebani. cantores.
₇ alii clerici ꝑsonatũ hñtes: aut etiã q
cunq3 p̄sbyteri audiãt leges vl' physi
cã. A. nisi religiosi ifra duoꝝ mẽsium
spacium ad claustrũ redierit. ₇ alii cle
rici infra dictũ spatiũ a p̄fatis destite
rint. vt in. c. de q̄bus statim. B. ex̄ ne
cle. vel mona. non magnoꝑe. ₇. c. super
specl'a. Sec⁹ si habẽt parochialẽ eccle
siã tm̄ ₇ nõ sũt p̄sbyteri. ex̄ ne cle. vel
mo. statutũ. li. 6. A. Et ibi nõt glo. ₇ do
min⁹ Pe. de anchora. ꝙ qñ parochia
les sunt p̄sbyteri incurrũt dictã snia3
non rõe eccl'iaꝝ sed ordinis ꝑ dictũ. c.
super specula. B. 7⁹ cũ qs ꝑticipat ex
cõicato i crimie ꝓpter qđ excõicatus
est dando ei auxiliũ ꝯsiliũ vel fauore3
ex̄ eo. si cõcubine. A. q2 eodẽ vinculo
ligar̄ cũ excõicato dicto. c. si cõcubine.
₇ eo. ti. c. nuper. §. in secũda. Vñ nõ vider̄
iste casus ꝑticularis: sed regula gnãlis
B. 8⁹ ꝯ̄ oẽs qui fecerint statuta ꝯ̄ lib
tatẽ ecclesie ₇ scriptores eoꝝ. sil'r ₇ ptã
tes ₇ cõsules ₇ rectores ₇ ꝯsiliarios lo
coꝝ: vbi talia statuta seu etiã cõsuetu
dines edite suut vel seruate. ₇ q serua
re fecerint. ₇ illos q fm̄ ea iudicauerit
vel in publicã formã redegerit iudica
ta. ex̄ eo. grauẽ. ₇. c. nouerit. 9⁹ ꝯ̄ illos q
inituntr̄ ordinatõibus vl' alienatõib⁹ a
scismaticis factis. ex̄ de scisma. c. p̊. A.
Ibi dicir̄ ꝙ res eccl'ie a scismaticis ali
enate debẽt ad eccl'iam sine vllo onẽ
reuerti. ₇ si qs ꝯ̄ire p̄sumpserit excõica
tionem incurrat. B. Dicti casus oẽs ex

iurib' magis ātiqs collecti sūt. A. Sūt i dictis iurib' ⁊ alii casus. Vñ decim' ē .i.c.qm̄.de offi.ordi. vbi phibet̄ q̄ i ea dē ciuitate sint plēs epi. Sed si ppter diuersitatē hitantiū ppri' eps nō pōt oibus deseruire pōt ⁊ dꝫ quo ad h' aliū epm sibi vicariū cōstituē forte grecū q valeat ibi grecis hitantibus ministra re q vicari' p oia dꝫ eē obediēs ⁊ subie ct' pncipali epo. Et subdit̄. vñ si qs alr se ingesserit: excōicatōis se nouēit mu crone pcussuꝫ. Dicit glo. Et ita ē canon late snie. xi' ē i.c.clicis. ex̄ ne cle. vl' mo. vbi dicit̄. Jubem' ēt sub intminatiōe anathātis ne qs sacerdotū officiū ha beat vicecomitis aut pposti sclaris. Si qs aūt ō hoc venire psūpserit ⁊ moni tus emēdare noluerit: excōicatiōi sub iaceat. Dicit glo. Sic vr̄ canon late sen tētie. 12' casus est. i.c. excōicatōi. ex̄ de rapto. vbi dr̄. Excōicatōi subdātur q ro mipetas vel alios xpianos p negocia tione vel aliis honestis cāis in nauigio vectos aut cape aut reb' suis spoliare psumunt. Illi etiaꝫ q xpianos naufra giū patiētes qbus sm regulā fidei cōsi lio eē tenētur dānata cupiditate spoli ant rebus suis nisi ablata reddiderint excōicatōi se nouerint subiacere. Dicit glo. Et sic q ō hoc faciūt sunt ipso iure excōicati. Et hoc verꝫ est quo ad hunc vltimū casū. quo ad pmū ē canon ferende snie: vt ex ipso tex. pꝫ. Et nōt ibi dñs Anto. de bu. cū Jo. an. vbi ēt di cit sm Joh. an. q̄ pirate ter in anno ex cōicant̄ ex ore pape. B

¶ Eodē mō sūt alii casus excōicationū q hñt̄ in li. 6. de qbus duo sūt ptinētes ad papā: vt dictū ē. s. absolutio p̊. §. 3. Prim' de quocūqꝫ q loqtur secrete vl' mittit scripturā vel nūciū alicui cardi nali qñ sūt reclusi occasione electionis pape. ex̄ de elec. vbi periculū. Et de do minis rectorib' ⁊ officialib' q iminēte dicta electōe nō seruarēt dictā cōstitu tionē. A. vel nō facerēt obuari. dcō .c. vbi. B. 2' de his q grauāt alios. qꝛ eū p quo rogabant̄ noluerūt eligē. vide

s. electio p̊. §. 33. q incipit. Quicunqꝫ. 3' ē quicūqꝫ vsurpātes custodiā vacātiū ecclīarū seu in aliis piis locis occupant bona ipsoꝝ. ⁊ clerici ⁊ alie psone eorū dē locoꝝ q hoc fieri pcurāt. ex̄ de elec. gnāli. Hunc etiā casū hēs. s. eccla p̊ §. pst. 4' ē de electorib' ad regimē vrbis romane. ⁊ de electis ⁊ fautoribus q fece rit ō ōstitutōeꝫ sup hoc factā. ex̄ d ele. fundamēta. A. Certe absolutio istius casus videt̄ reseruari pape pter q̄ in mortis articulo. Et nō solū ō pfatos: sꝫ etiā ō obediētes dictis officialibus ele ctis illegitime seu assūptis: vt in dicto .c. fundamenta. §. q̄ si secus. ⁊ §. contē ptores. Et hoc cōmuniter semper acci dit quando ad obedientiam apostoli ce sedis Roma non est. B. 5' de his q vocant̄ ad dirigēdas moniales i ele ctionibus. nisi abstineant ab his per q̄ posset in eis discordia oriri vel nutriri ex̄ de elec. indēnitatibus. 6' de his q p curant q̄ ōseruatores dati itromittūt se d his que nō licēt. vide. s. ōseruator. §. 4. 7' de his q absolutionē ab aliq̄ excōicatōe vel reuocatione eius: aut etiā suspēsionis ⁊ interdicti extorqnt per viꝫ vel per metū. Nā nec valꝫ ab solutio. ⁊ incurrit̄ noua excōicatio. ex̄ de his que vi. absolutōis. 8' de eo q fin git fraudulēter casū p quē aliqs iudex vadat vel mittat ad aliquā mulierem p testimonio. ex̄ de iudi. mulieres. A. Ibi nō videt̄ notari h casus nisi quan do fictio fit ad hoc vt iudex psonalit̄ accedat. B. 9' de his q platos vel eoꝝ capla seu alias personas ecclīasticas ōpellūt ad submittendū laicis. vel ali enādū bona imobilia seu iura ecclīaꝝ ⁊ silr laici q vsurpāt sibi illicite h' mōi nisi moniti destiterint. ex̄ d re. eccle. h' ōsultissimo. A. Ibi dat̄ ista snia cōtra illos q coegerit platos vl' capla ecclaꝝ aut alias psonas ecclasticas submitte re eis ecclesias ipis ōmissas vel bona imobilia seu iura ipaꝝ recognoscendo ab ipis ea tanqꝫ a superiorib' se tenē seu ab ipis eadē aduocādo put i qbus

ꝑtib⁹ dr̄ aduocare vel ipsos patronos
vel aduocatos ecclar̄ū seu bonoꝝ ipsa
rū perpetuo aut ad tp̄s non modicuꝫ
statuēdo. Nā cuiuscūqꝫ sint ꝯditionis
aut stat⁹ q ad hec coegerit excōicatōeꝫ
icurrūt: nisi hec fierēt cū ꝯsensu capl̄i
ꝛ aplice sedis lr̄a spāli. ꝛ tūc occasiōe
illoꝝ laici ultra id qđ ex nā ꝯ̄ctuū ipoꝝ
vel adhibita i ul̄ lege ꝑmittit̄ aliqd n̄
vsurpēt. Qui ꝟo sec⁹ egerit nisi āmoni
ti ab h⁹modi destiterit restituendo ea
que tal̄r vsurparāt: eo ip̄o sn̄iam excōi
cationis icurrūt. ꝛ extunc ad suppone
dum terrā ipsoꝝ si opus fuerit eccl̄asti
co interdicto libere ꝓcedat̄. hec ibi. B
x⁹ qcūqꝫ ab ecclesiis uel personis eccle
siastic͡ per se vl̄ per aliū noie suo vel
alieno ꝓ personis vel reb⁹ quas nō cā
negociatōis deferūt vel deferri faciūt
seu trāsmittūt: exigūt aliqđ pedagiuꝫ
seu guidagiū. ex̄ de censi. quancꝫ. li.º 6.º
Et ꝺ h͛ cāu hr̄. i. diffusi⁹ pedagiuꝫ. §. fi.
xi⁹ ē ꝺ his q ipedirēt officiuꝫ delegati
vel cuiuscūqꝫ iudic͡ eccl̄astici. ex̄ ꝺ im
mu. eccle qm̄. quē casū diffusius hēs. i.
iudex. 2.º §. 5.º 12⁹ de dn̄is q inhibent sub
dit͡ ne ꝑsonis eccl̄astic͡ vendant ꝛ h⁹i
vide. i. emunitas. §. 9.º 13⁹ de religioso q
temere vbicūqꝫ hituꝫ sue religiōis di
mittit vel accedit ad studia nisi a suo
p̄lato cū cōsilio maioris ꝑtis ꝯuent⁹ si
bi lr̄a sit ꝯcessa. 14⁹ de doctorib⁹ seu
magistr͡ q sciēter illos religiosos qui
dimiserūt habitū docent leges vl̄ phy
sicā. Predicti duo casus hēntur ex̄ ne
cle. vl̄ mo. vt ꝑiculosa. A. Ibi dicit̄. Di
stricti⁹ inhibem⁹ ne deceto aliqs quā
cūqꝫ religionē tacite vl̄ exp̄sse ꝓfessus
i schol̄ vl̄ alibi temē hitū sue religiōis
dimittat: nec accedat ad q̄uis studia
lr̄aꝝ nisi a suo p̄lato cū ꝯsilio sui ꝯuēt⁹
vl̄ maior͡ ꝑtis eiusdē sibi eundi ad stu
diū lr̄a p̄mit⁹ sit cōcessa. Si qs aūt ꝛ
. i. Doctores quoqꝫ seu magistri q reli
giosos hitu suo dimisso leges aut phy
sicā audiētes sciēter docē aut i scholis
suis p̄sūpserit retinē. sil̄r eo ip̄o sint sen
tētia inodati. Sup q̄ Jo. an. in nouella

dicit. Nō puto qꝫ de mēte cōstitutiōis
sit qꝫ monach⁹ i cella sua dimittēs ha
bitū vel dū balneū intret occulte vel
iacēs sine hitu liget̄ hac ꝯstitutōe. Al̄
pauci iuenirētur nō ligati. Sꝫ qn̄ exhi
bet se ꝯspectib⁹ hoium sine hitu vel i
hitu laicali: vel cl̄ici secularis sine iu
sta cā: tūc liget̄ Et ad hoc facit p̄ncipiū
decre. qđ vlt ip̄oꝝ vagatōi ꝓuidē. B.
15⁹ qcūqꝫ hereticos vel credētes vl̄ re
ceptores. vel defensores vel fautores
eoꝝ sciēter tradēt eccl̄astice sepulture
ex̄ de hereti. qcunqꝫ. li.º 6.º A. Et ibi etiā
pꝫ qꝫ loc⁹ vbi tales sepulti fuerint dꝫ
ꝑpetuo sepultura carere. B. De q̄ ab
soluēdo vide. i. heretic⁹. 2.º §. 2.º 16⁹ qcūqꝫ
rector sclaris vel qcūqꝫ officialis eius
cognoscēt de crimine hēsis: aut captos
liberaret vel diocesanoꝝ vl̄ inqsitoꝝ
officiū ipediret. ex̄ de hētic͡. c. inqsitio
nis. A. Ibi pꝫ qꝫ iste casus ē ꝯ̄ rectores
quoscūqꝫ tꝑales q cognoscūt vel iudi
cant de crimine heresis: vel captos ꝓ
heresi relaxāt sine lr̄a vl̄ mādato epi
vel inqsitoris. aut recusāt implere exe
cutōeꝫ eis ꝓ h⁹modi crimine a diocesa
no vel inqsitorib⁹ iniūctā ꝓut ad eoꝝ
spectat officiū. vel al̄r officiū epi vl̄ in
qsitoꝝ sn̄iam vel ꝓcessū directe vel in
directe ipedire p̄sūpserit. Et si i excōi
catōe ꝑmanserit ꝑ ānū aio ꝑtinaci: ve
lut hētici sūt ꝯdēnandi. B. 17⁹ ē ꝺ his
q ꝑ assassinos quēcꝫ xp̄ianū interfici
ꝓcurauerint. vide. s. assassin⁹. 18⁹ ꝺ cle
ricis qui manifestis vsurariis domos
locant: vel alio titulo ꝯcedūt. ex̄ ꝺ vsu
ris. c. vsuraꝝ. vide. i. vsura. 4.º §. 4.º 19⁹
de his q̄ ꝯcedūt rep̄salias ꝯ̄ personas
eccl̄asticas spāl̄r siue gnāl̄r. ex̄ de iure
iurā. ꝛ si. A. Ut ibi pꝫ iste casus ē ꝯtra
ꝯcedētes rep̄salias ꝯtra cl̄icos vel eoꝝ
bona. vel gnāl̄r ꝯcessas extēdentes ad
eos: quā ꝯcessionē vel extēsionē nisi re
uocauerit infra mēseꝫ a tꝑe ꝯcessiōis
vel extēsionis singularis ꝑsona excōi
cationē. ꝛ vniuersitas iterdictum icur
rūt: vt ibi. B. 20⁹ si dn̄s vl̄ rector tꝑal̄
n̄ fecēit obseruari ea que statuūt̄ ꝯtra

insecutores cardinaliũ seu alic⁹ de fa
milia eoꝝ vel pape.ex̃ de pe.feliciꝰ. A .
Hoc veꝝ ē si nō fecerit dict⁹rector vel
tpalis vł spūalis vel officialis ei⁹ obs
uari p̄dicta ĩfra mēsez postq̃ȝ delictuȝ
ad eoꝝ noticiã puenerit.Et ciuitas q̃li
bet p̄ter vrbē si nō facit p̄dicta: vt dcȝ
est infra mēsem cũ facultas ei affuẽit
p̄uat eoip̄o pontificali dignitate.vt s̃.
⁊ nihilominus remanet interdicta: vt
ibi.21⁹ q̃cunq̃ȝ dat lniam occidendi ca
piendi seu aliter in bonis vel personis
suis vel suoꝝ grauandi eos qui contra
reges baronos nobiles vel quoscunq̃ȝ
alios tulerunt excõmunicatiõis suspē
sionis vel ĩterdicti sentētias.siue illos
quorũ occasione sunt ꝑlate:vel eos q
eas obseruant.aut eos q talit excõica
tis cõicare nolunt:nisi lniam ip̄am re
integra.reuocēt ⁊ si qua sint ablata re
stituant siue ꝑ illis satisfaciãt. A .In
.c.q̃cunq̃ȝ.de quo.ĩ.dr̃ nisi lniam ipsam
re integra reuocauerint.vł si ad bono
rum captionem occasione ipsius lnie
sit ꝓcessuȝ bona ip̄a fuerit ĩfra octo di
erũ spaciũ restituta:aut satisfactio ꝑ
ip̄is impēsa. B .Silr̃ ⁊ qui dicta lnia
vsi fuerit: vel ēt siñ lnia suo motu hec
fecerint:excõicationē ĩcurrũt:in qua si
ꝑmãserint ꝑ duos mēses nō nisi ꝑ pa
pã absoluētur.ex̃ de sen.exco. q̃cunq̃ȝ.
22⁹ qñ q̃s ab excõicatõe absolutus fue
rit in morti articulo vł alio impedimē
to .si cessante articulo vel impedimē
to non repñtet se q̃ȝ citi⁹ cõmode po
terit ei a quo absolui debebat reĩcidit
ĩ eãdē sniam.ex̃ eo.eos. 23⁹ qñ aliq ab
soluũtur a sede ap̄lica vel a legati ⁊ in
iungit eis q̄ se pñtēt ordinariis vł ali
is suscepturi pniam.⁊ ꝑ passis iniuriam
seu eis q̃b⁹obligati sũt satisfaciãt. silr̃
si h° non faciãt q̃ȝ primũ cõmode pote
rũt reincidãt in eãdē sniaȝ: vt dcõ.c.eos
Itē sũt alii casus excõicationũ ĩ cle.
de q̃b⁹ q̃nq̃ȝ sc̃ papales: vt dictũ ē s̃ .ab
solutio p̄.§.3°. Alii sc̃ isti. Prim⁹ ē de ilł
q in cimiteriis sepeliũt corpora tp̄e in
terdicti in casib⁹ nō cõcessis a iure: vel
excõicatos publice aut noĩatiȝ interdi
ctos aut vsurarios manifestos sciēter
sepeliũt. A qua excõicatõe non debēt
absolui nisi ad arbitrium diocesani sa
tisfecerint eis quib⁹ ꝑ p̄missa fuerit in
iuria irrogata: vt de sepul.eos . A .Et
ibi addit. Nullo eis ꝯ p̄missa exēptõis
vel quouis alio p̄uilegio q̃cũq̃ȝ forma
v̄boꝝ ꝯcesso aliq̃lit suffragãte. B .2⁹
de religiosis q decimas eccłiis d̄bitas
sibi appropriãt vel vsurpãt siue q nō
ꝑmittũt solui eccłiis decimas de aĩali
bus familiariũ ⁊ pastoꝝ suoꝝ vel alio
rũ imiscētiũ ip̄a aĩalia gregib⁹ eoꝝ. vł
de aĩalib⁹ q̃ in fraudē eccłiaꝝ emũt et
empta tradũt vēditorib⁹ vel aliis ab
ip̄is tenēda: seu q nō ꝑmittũt vel ꝓhi
bēt solui decimas eccłiis de terris q̃s
tradũt aliis excolēdas nisi req̃siti. A .
per eos quoꝝ interest: vt in cle.religio
si.de q̃.ĩ. B .destiterit ĩfra mēsē. aut si
de his q̃ vsurpauerũt ꝯ p̄missa. A .vel
retinē p̄sũpserit: vt in dcã cle. B .ñ sa
tisfecerit dãnificati eccłiis infra duos
mēses sũt suspēsi ab admĩstratõib⁹ et
bñficiis suis. Q d̄ si nō hñt admĩstratõ
nes ⁊ bñficia ip̄o fcõ excõicatõem ĩcur
rũt: vt ex̃ de deci.religiosi. 3⁹ ē de mõa
chis vel canonici regularib⁹ q nō hēnt
admĩstratõeȝ ⁊ trãsferũt se ad curias
p̄ncipũ sine lnia p̄latoꝝ suoꝝ vt dãnũ
aliq̄d ĩferãt suis p̄lati aut monasterio
vt de sta.mo.ne ĩ agro. A .§.q̃r v̄o: vbi
dr̃. Prohibem⁹ne mõachi aut regula
res canonici admĩstratõeȝ aliquã non
hñtes ad curias p̄ncipũ absȝ lnia sp̄ali
p̄latoꝝ suoꝝ se ꝯferre p̄sumant. Q d̄ si
vt suis p̄lati aut mõasteriis dãnuȝ ali
q̄d ĩferãt ad dcãs curias se ꝯferre p̄sũ
serit excõicatõis sniaȝ eos ĩcurrē volu
mus ip̄o facto.Et directe ibidē ĩiũgit
p̄lati vt ip̄os a curiaꝝ accessu ⁊ q̃buslibet vagatõib⁹ ⁊ discursu diligenter cõ
pescãt. B .4⁹ de monachis q infra se
pta monasterii sine lnia arma tenent:
vt in dcõ.c.ne ĩ agro. A .In.§.prefate.
vbi p⁹ dictũ.§.q̃r v̄o imediate subiun
git.prefate q̃ȝ snie mõachos ĩfra septa

mõasterii sui snia abbatũ suoꝝ arma tenẽtes decernim⁹ subiacẽ. Et ut ponit i directoria li°. 3°. ti. 2. §. 254°. dicit Guil. ꝙ hoc itelligit ꝺ ꝯtinue tenẽtib⁹. q2 si dũ itrẽt septa arma portãt secũ: nõ tñ aĩo nocẽdi vl secũ int⁹ retinẽdi nõ ipu taꝛ. q2 tenẽ ẽ ex ꝓposito cũ effectu. ex̃ de cle. nõ resi. relatũ. Et h° ẽt intelligit tñ de suo monasterio nõ de alio. cũ nõ posset hr̃e sniaꝫ sui abbatꝭ ex̃ ťritoriũ suũ. ex̃ de ꝯsti. vt aiaꝝ. li°. 6°. Et noie ar moꝝ nõ solũ scuta gladios ⁊ galeas in telligimus: sed ẽt fustos ⁊ lapides. ff. ꝺ ꝟbo. sigꝭ. armoꝝ. siue sint defensiõis si ue inuasionis. ar. ex̃ de homi. c. sicut di gnũ. §. illi etiã. B. 5⁹ de his q impedi rent visitatores monialiũ vel canoni caꝝ. A. s. sclariũ. vt in cle. de qua. i. B. nisi moniti destiterit: vt de sta. mona. attendentes. A. q2 vt ibi pꝫ excõicatõ nem incurrunt non obstantib⁹ quibus cunq; ꝑuilegiis statutꝭ vel consuetudi nib⁹. Et intelligit de monialib⁹ qbus cunq;: vt dr̃ i directoria eo. ti. §. 255. B. 6⁹ est de quibusdam mulierib⁹ que be ghine vulgarit nuncupant. similr̃ ⁊ re ligiosi qui eas in illo statu fouent. A. vl ad talem statuꝫ adducũt: vt in cle. de quaꝭ statim. B. vt in cle. de reli. do. cum de quibusdã. vide. i. religio ꝑ. §. fi. 7⁹ ꝺ his q sciẽter ꝯtrahunt mr̃imonia in gradibus cõsanguinitatꝭ vel affini tatis ꝓhibitꝭ vel cum monialib⁹ vel ꝯhẽtes q sunt religiosi siue moniales aut clerici in sacris: vt de ꝯsan. ⁊ affini. eos. A. Ibi etiã ꝑcipit ecclaꝝ ꝑlatꝭ: vt ꝑfatos tã diu nuncient excõicatos seu a suis faciãt subditꝭ nunciari: donec su um humiliter recognoscẽtes errorem separent ab inuicẽ: ⁊ absolutõis obti nere beneficium mereant. B. 8⁹ de in qsitorib⁹ hereticoꝝ qui ꝑtextu officii inqsitõis qbuscuis mõis illicitꝭ pecuni am extorquẽt: vel scienter bona eccla rum ob delictũ clicoꝝ fisco ecclesie ap plicarẽt. A. Eti ⁊ iõ forti⁹ si fisco scla ri: vt in cle. de qua. i. B. nec pñt absol ui nisi i mortꝭ articulo donec illis qb⁹ extorserũt plene satisfecerint de pecu nia. A. sic extorta: vt i cle. de q. i. B. nl lis ꝑuilegiis pactꝭ aut remissionib⁹ su per hoc valituris: vt de here. nolentes A. Et ibi dr̃ de cõmissariis iqsitoꝝ seu epoꝝum vel capl'oꝝ sede vacãte q ꝑdi cta agerẽt. B. 9⁹ ꝑtãtes. capitanei. re ctores. ꝯsules. iudices. ⁊ ꝯsiliarii. ⁊ alii officiales q statuta faciũt scribũt vel dictant per que qs cõpellat soluẽ vsu ras vel solutas nõ repetere. A. vel ꝙ solute non restituãtur plene: vt i cle. ꝺ q. i. B. ⁊ q hꝫ ea iudicãt. A. vel alr̃ qlic cũq; sciẽter iudicare ꝑsũpserit ꝙ vsu re soluant: vel nõ plene restituãtur: vt in dicta cle. B. ⁊ q hñt sup h° ꝑtãtem nisi statuta ipa deleuerit. A. ifra tres mẽses: vt i ea cle. B. vl si ea ꝑsũpserit obseruare. A. vel ꝯsuetudies eoꝝ effcm hñtes: vt in tex. de q statim. B. vt de vsur. ex gui. x⁹ de religiosis mẽdicanti bus q domos ad hitandũ vl loca ꝺ no uo reciperẽt vl recepta mutarent seu alienarẽt: vt de penis. cupiẽtes. A. Et ibi pꝫ ꝙ idẽ ẽ ẽt si dcã loca seu domos dimitterẽt se ad alia trãsferẽdo. Et h° nisi ꝑdcã fiãt de sedis aplice snia spãli plene ⁊ expsse faciẽte de ꝓhibitiõe h⁹ modi mẽtionẽ. Per hoc tñ nõ ꝓhibet illis q vitã hẽmiticã vl solitariã duxe rit eligẽdã de snia maioꝝ suorum qn cellas. mansiones seu hitacula i hẽmis possint acqrere ac mutare. ex̃ de exces. ꝑla. cũ ex eo. li°. 6°. ⁊ nõt i directoria li°. 3°. ti. 2°. §. 263. Et i dcõ. c. cũ ex eo. exꝑmit vita heremitica seu solitaria: vbi non sit hoium hitatio de ꝓpinquo. B. xi⁹ de religiosis q dicũt aliq ꝟba vt retra hãt audiẽtes a solutõe decimaꝝ: vt in dcõ. c. cupiẽtes. A. §. illos etiã. siue dcã ꝟba dicant in ꝑdicatõe: vel alibi: vt ibi. B. 12⁹ de religiosis q ꝯfitẽtib⁹ sibi ñ faciũt ꝯsciaꝫ de decimis soluẽdis qui sũt suspẽsi ab officio ꝑdicatõis donec si cõmode pñt faciant eis ꝯsciam. Et si interiꝫ ꝑdicãt excõicati sũt: vt i dcõ. c. cupiẽtes. A. in. §. ⁊ q2. vbi pꝫ ꝙ h° locũ hꝫ qñ dicti religiosi scienter omiserint

facere ɔſclam: ⁊ ſi fuerit reqſiti ⁊ nō al'
vt ex ipſo tex. colligit': vbi dr̄ ꝙ religio
ſi teneātur certis tꝑibus iformare po
pulū de ſolutōe decimaꝝ ſi ab eccl'iaꝝ
rectoꝛib' vl' vicariis aut loca tenētib'
eorūdē fuerit rqſiti. ⁊ imediate ſb̄ eoꝺ
cōtextu ſeq̄t' q̊ ad ɔfeſſiones. Necnō ⁊
his quoꝝ ɔfeſſiones. ⁊c. Hoc ēt notat' ī
directoꝛia li. 3. ti. 2. §. 266. ⁊ ti. 6. §. 30. B
iȝ' de religioſis qbuſcūq; qui nō ſerua
rēt interdictū qꝺ ſeruat matrix eccl'a. Et
iſtū caſū pleni' vide. ī. interdictū. ꝑ. §. xi.
qui icipit. Qn̄ ſnia. ⁊c. 14' de fratrib'
minoꝛib' q tpe interdicti reciperēt ad di
uina fr̄es vl' ſoꝛoꝛes de tertio oꝛdine q̄
continētes vocātur. ex̄ de ſen. ex. cū ex
eo. A. Etiā ſi ſup hoc bi vl' iſti fr̄es mi
noꝛes vl' tertii oꝛdis ꝓuītiis qb'cūq; mu
niti fuerit. Nec ab iſta excōicatōe pn̄t
abſolui ab alio q̄ꝫ a papa. vl' ſatiſfacti
one ꝓmiſſa a locoꝝ epīs q auctoꝛitate
apl'ica in hac parte ipō iure fūgūt': vt
ibi. B. Alius caſus Bn̄dicti pape. xi. ī.
extrauagāti q incipit. Quia vt nulli. hr̄. ī.
papa. §. fi. de opponētib' lr̄is electi in
papā. A. Itē 15' ē i cle. vna de ſequeſ.
poſ. ⁊ fruc. vbi dr̄. Ad cōpeſcēdas litigā
tiū malitias diffinim' vt vna ꝯ poſſeſ
ſoꝛē diffinitiua ſnia ſup beneficio apꝺ
ſedē dūtaxat apl'icam in petitoꝛio vel
poſſeſſoꝛio ꝓmulgata bn̄ficiū ipm̄ ēt
ſi dignitas vel pſonat' exiſtat ⁊ curaȝ
hēat aiarū a poſſeſſoꝛe h'modi: dū tn̄
triēnio pacifice antea poſſeſſuȝ ab eo
nō fuerit. per loci oꝛdinariū apꝺ aliq̄ꝫ
pſonā idoneā ſequeſtret' q plenā de ip
ſo ⁊ debitā curā gerēs: id qꝺ fructibus
illi' debitis eiuſdē ſuppoꝛtādis oneri
bus ſupeē ɔtigerit illi reſtituat q fina
lē in cā victoꝛiā obtinebit. Si qs auteȝ
ſequeſtratōeȝ h'mōi ipedire vl' fruct'
ſeqſtratos quoq̊ mō pſumpſit occupa
re: excoicatōis ſniam icurrat ipſo fcō.
a qua niſi ꝓus ipedimēto amoto ⁊ oc
cupatis ꝑ eū fructib' reſtituti nullatē
nus abſoluat'. Itē qdā ali' caſus excōi
catōis vr̄ in. c. religionū. de reli. do. lib.
6. contra quoſdam oꝛdines mēdican

tiū reprobatos qui nō vidētur hodie
reperiri: iō ꝺ illo dicere nō curo. Alii
ſūt in qbuſdā extrauagantibus: de qbus
. ī. vſus clauium ꝑ. §. fi. B.

¶ Ubi dr̄ ſub pena excōicatōis non hēt
vim late ſnie ſȝ cōminatōis: vt. C. com
minatōes epl'as. A. Ibi dr̄. Cōminatio
nes epl'as pragmata ſubſcriptōes au
ctoꝛitatē rei iudicate non hēre. B. Et
nōtur ex̄ de ſagittariis. artē. A. s. i glo.
B. Et hūc caſū etiā hēs. ī. ſagittarius.
§. 2. A. vt pȝ in ſū. cō. li. 2. ti. 4. q. 2. Qui
dā dicūt ꝙ h'modi vel ſiīa ꝟba hēnt
vim late ſnie. Sed cōioꝛ ⁊ ꝟioꝛ opinio
eſt ꝙ hēant tm̄ viȝ cōminatōis. Hoſti.
ꝟo ⁊ Hug. dicūt ꝙ qn̄ fit ꝓhibitio a le
ge. i. a canone hec ꝟba hēnt vim ɔmia
tōis. 30. diſ. ꝑ totū. Qn̄ aūt a iudice tūc
ē canō late ſnie: dū tn̄ iudex hec verba
ꝓferēs hoc intendat. Con. gio. Ray. Et
addit Hoſti. Puto ꝙ iudici i hoc cre
dēdū ſit: qn̄ dicit ꝙ ſic vel ſic itenderit
ſȝ anq̄ꝫ h' declarauerit puto excuſatū
illū qui ſniaȝ nō ſeruauit cū ꝓbabilit'
credere potuerit ꝙ ɔmiatio tm̄ eēt. B

¶ Sentētiis ꝑ ſtatuta oꝛdinarioꝝ. A.
q̄rūcūq;: vt in. c. de quo. ī. B. Nō ligan
tur ignoꝛātes: niſi ignoꝛātia fuēit craſ
ſa aut ſupina. extra de cōſti. vt anima
rum. lib. 6. ⁊ infra. lex. §: 5.

¶ Utꝝ ſola ɔſuetudo abſq; ſnia vel cō
ſtitutōe reddat aliquē excōicatū? R.
Non. q2 iſte non eſt modus ferende ſē
tentie excōicatōis. A. Hoſti. autē dicit
ꝙ ɔſuetudo approbata reddit aliquoſ
ipō iure excōicatos q al' nō eēnt. Ray.
nil ſuper hoc determinat: ſed glo. eius
ait Re vera ſine cōſtitutione tacita vl'
expreſſa non poteſt cōſuetudo aliquē
facere excōicatū. ſȝ intelligēdum ē ex
quo papa ⁊ prelati eccleſie tales repu
tant excōicatos. conſtitutōem ſup h'
editam eē. ⁊ ita lata eſt conſtitutio vel
ſententia vera vel ſumpta: vt in ſum.
con. li. 2. ti. 5. q. 10. B.

¶ Quibus ex cāis ſnia excōicatiōis ſit
ferēda a iudice? R. Tres cāe poſſūt eē
Prima ē ɔtumacia. vt qn̄ aliqs fuerit

vocatus siue amonit' p iudicē tribus
edictis vl' vno p oib' ⁊ ipse sit ꝯtumax
siue inobediēs. Scđa qñ qs p aliq̄ cer
to dāno vel offensa p qua nō vult satis
facere excōicat. Et pbant pdicta duo.
ex̄ vt lite nō ꝯtes. qm̄ frequēter. xi. q. 3.
certe. ex̄ de v̄bo. sig. ex parte. Sup istꝭ
casib' dicit Tho. i 4.° sniaꝝ. dis. 18. Nul
lus dꝫ excōicari nisi p peccato morta
li. Et qꝛ in dānificādo aliquē ēt corpali
ter siue in reb' corpalibus aliqs mor
taliter peccat. iō p dānō tpali eccl'a ex
cōicare pōt. Sꝫ qꝛ excōicatio ē grauissi
ma penaꝝ nō dꝫ infligi ēt p pctō mor
tali nisi qs ꝯtumax fuerit. vel nō veni
endo ad iudiciū. vel inde sine lnia rece
dēdo. vel determinatōi iudicis nō paren
do. tūc. n. postq̄ monit' fuerit excōica
ri dꝫ. A. i. pōt. Et pdicta satis pbant i
iuribus pallegatis. B. Tertia cā siue
modus excōicatōis est qñ psona igno
rat: sed excōicat i gnāli: vt qcunqꝫ fur
tū fecit nisi restituat: vel q scit nisi re
uelet. ex̄ eo. a nobis. Cui aūt debeat re
uelare hēs. ī. reuelatio. §. p̊. A. Veritas
ē q̄ p oi peccato mortali a quo qs no
lit corrigi pt excōicari ēt maiori excōi
catōe. xi. q. 3. nēo epoꝝ. ⁊ pcipue p ꝯtū a
cia ꝯtra legitimā obiam. xi. q. 3. si autē
nob. nō distincto vtꝝ p modica vl' ma
gna cā fiat obia. vocatio seu ammo
nitio. qꝛ sp ē ibi ꝯtumacia: que ē crimē
maximū ⁊ gen' idolatrie p̊. Regl. 15. ⁊ i
sū. con. li.° 3.° ti. 33. q. 54. vbi ēt ponit quō
etiā minor excōicatio pōt a iudice irro
gari p ꝯtūacia. ⁊ silr ēt loco pene ad tē
pus infligēde tā in foro iudiciali q̄ pe
nitētiali. B. Pro pctō v̄o alterius ne
mo pōt excōicari. 24. q. 3. si hēs.

¶ Quō debeat fieri excōicatiōis snia?
R.° Debꝫ pmitti triplex monitio vel
vna p trib'. alit ē iniusta. ⁊ iudex ē su
spensus p mēsem ab ingressu eccl'e. ex̄
eo. sacro. Et dꝫ hēre tēpoꝝ ꝯueniētia in
terualla nisi facti nccitas aliud suadꝫit.
Et dꝫ ferri in scriptis ꝯtinētib' cām ex
cōicatōis. aliter excōicans ē suspēsus
non solū ab ingressu eccl'ie sed etiā a
diuinis p mēsem. q̄ si qdē exequit: ir
regularis efficit. nec nisi per papā po
terit cū eo dispēsari. ex̄ eo. cū medicial'
Sed he pene non tāgunt epos cū non
fiat spālis mētio de eis sicut opꝫ: vt dr̄
s. eps. §. 7.° De h° ēt casu hēs. ī. interdictū
p̊. §. 6.° A. Ad pdictoꝝ clariorē itellectū
sciēdū q̄ iste est modus ⁊ forma pce
dendi ad excōicatōem. p̊ nāqꝫ dꝫ pcedē
rōnabilis ⁊ manifesta cā. ex̄ eo. sacro.
vbi d̄ plato dr̄. Caueat diligēter ne ad
excōicatōem cuiuscūqꝫ absqꝫ manife
sta ⁊ rōnabili cā pcedat. 2° dꝫ pmitti
monitio. vñ in dcō. c. sacro dr̄. Prohibe
mus ne qs in aliquā excōicatōis sniā
nisi ꝯpetēti āmonitōe pmissa ⁊ pñtib'
psonis idoneis p quas si necesse fuēit
possit pbari monitio pmulgare presu
mat. Qd̄ si psumpserit ēt si iusta fue
rit excōicatōis snia igressū eccl'ie sibi
p mēsem nouerit interdictū. alia nihilo
min' pena mulctādus si visuꝫ fuerit ex
pedire. Et intelligit h̄ de monitiōe tri
na b̄m glo. Sed in sū. cō. li.° 3.° ti. 31. q. 56.
notatur q̄ cōpetēs monitio dicit ad ar
bitriū iudicis. siue trina siue vna p tri
bus: maxime in notoriis. 24. q. 3. de illi
cita. Et h° modi monitōes siue tres si
ue vna pro trib' debēt fieri cū cōpetē
tib' intuallis aliqrū dieꝝ: nisi nccitas
aliud suaserit. ex̄ eo. ꝯstitutōem. lib.° 6.°
3.° snia excōicatōis dꝫ ferri in scriptis.
⁊ scripture copia dari infra mēsem re
quirenti. ex̄ eo. cum medicinalis. lib.°
6.° vbi dr̄. Quisqs excōicat excōicatōes
i scriptis pferat: ⁊ cām excōicatōis ex
p̄sse ꝯscribat ppt quā excōicatio profe
ratur. Exēplū v̄o huius scripture tene
atur excōicator tradere infra mensem
si fuerit reqsit'. sup qua reqsitōe fieri
volum' publicū instrm̄ vel lr̄as testi
moniales ꝯfici sigillo autētico ꝯsigna
tas. Et si dicta forma ꝯseruata nō fue
rit tñ snia tenet: sed excōicatus de faci
li absoluit: ⁊ excōicans ad ingressū ꝯdē
natur. ⁊ ad alias penas. dcō. c. sacro. ⁊. c.
cū medicialis. vbi dr̄. Si qs aūt iudicū
huius ꝯstitutōis temerarius extiterit

violatoꝛ.ꝑ menseꝫ vnū ab ingressu ec
clesie ⁊ diuinis se nouerit suspensū. su
perioꝛ vero ad quē recurrit sniam ip
sam sine difficultate relaxans :latoꝛeꝫ
excōicato ad expensas ⁊ ad oē intereē
condemnet.⁊ aliter puniat aiaduersi
one condigna .ut pena docēte discant
iudices ꝙ graue sit excōicationū sentē
tias sine maturitate debita fulmiare.
Et hec eadē i suspensionis ⁊ in interdi
cti sententiis volumus obseruari . Ca
ueant autē ⁊c. Item 4.° q̄ ad formam
requirit cōgruitas ṽboꝝ . Unde ꝓut
notat i sū.con.li.° 3.° ti.33.q.68.sic consue
uit ferri sententia excōicationis .Pro
pter talē causam te uel talē excōico ul
excōicamus i scriptis. Huiusmōi ergo
ṽbis vel equipollentibus vti dꝫ excōi
cans.⁊ satis colligit in dicto.c.cū medi
cinalis.Ar.etiā ad hoc.2.q.6.§.diffiniti
ua. vbi dicitur.Diffinitiua quoqꝫ snia
q̄ absolutionē uel cōdēnationē non cō
tinet ꝓ nulla hr̄.vñ ⁊ Ray.dicit Nō ap
probo ꝯsuetudinē q̄rūdā simpliciuꝫ sa
cerdotū dicentiū.denunciamus talem
excōicatū.⁊ nūqꝫ excōicauerūt eū ꝑus
nec illa ṽba sūt apta ad excōicationeꝫ
Et glo. Ray.dic ꝙ re vera hꝰmōi ṽba
nō sunt apta ad excōicandū.Et lꝫ talis
euitandus sit ab illis qbꝰ fit denuncia
tio:qꝛ nō ē ipsoꝝ iudicare vtꝝ sit ex
cōicatꝰ nec ne.tñ si ꝯ hoc agat i forma
iudicii nō reputabit excōicatꝰ ꝓpt hꝰ
mōi ṽba.nisi al' ꝓbet excōicatꝰ. B

¶ Cum iudex dicit excōico illū ul' sīlia
verba itelligit de excōicatōne maioꝛi
ex̄ eo.si quem.

¶ Si eṗs excōicat oēs q furtū fecerit
nūqd subditi eius talia ꝯmittētes ex̄
suā diocesim sūt excōicati. R̄x.° Nō. ut
ex̄ de cōsti.ut aiaꝝ li.° 6.°

¶ Utrū alieni q offēdūt i diocesi illiꝰ
q i gnāli excōicauit icidāt i eiꝰ excōica
tionē. R̄x.° Sic.nā eius subditi fiūt rōe
loci ubi offendūt. A . Hoc tenet glo .i
.c.a nob.ꝑ.ex̄.eo. B .nisi ignorauerit.
ut dictum est hic supra.§.7.°

¶ Quid si metropolitanꝰ exñs i diocesi
sui suffraganei veniat ꝯ sniam ab eo
latā. R̄x.° ſꝫ Hosti.Sicut snia vel canō
ñ ligat ꝓferētē:sic nec ꝓferēt| supioꝛē
puta metropolitanū ꝓpꝛiū.ex̄ de ma.
⁊ obe.cum iferioꝛ.⁊ ex̄ eo.a nobis.Con.
Tho.in 4.° dis.18. A .lꝫ Hug|.dixerit h°
casu metropolitanū ligari nō snia hoīs
sed iuris.vt i sū.con.li.° 3.° ti.33.q.59. vbi
etiā innuit ſm Hosti.ꝙ alius eṗs vel
archieṗs cui nō subest eṗs q ꝓmulga
uit sniam bñ ligaret.sed ⁊ dictū Hug.
vr̄ posse saluari qñ ꝓꝑus metropolita
nus participaret cū subdito suffraga
nei in crimine dānato. tunc.n. videtur
ligari sētētia iuris.ex̄ eo.si ꝯcubie. B

¶ Quid si iudex dicit.excōico vnum ꝯ
istis duobꝰ. R̄x.° ſm Guil. Credo sīn ꝑitt
dicio ꝙ ille ē excōicatus de q̊ iudex in
tellexit.Si tñ nō pōt sciri: neuter vitā
dus est.simili nec excōicat si vaga fu
erit eius intētio. A . Nō magis se refe
rēs ad vnū ꝙ ad aliū cū non intēderit
vtrūqꝫ ligare:ideo neuter est ligatus;
vt in sum.con.eo.ti.q.70. B.

¶ Quid si dicat.excōico te si appellas
vel ꝑparaueris appellare. R̄x.° ſꝫ Ho
sti.Videt ꝙ non teneat snia cuꝫ qlibꝫ
oppressus appellare possit.vñ talis sē
tentia videtur intolerabilē erroꝛē con
tinere.ex̄ eo.per tuas.§.nos igitur. A .
Idē in sū.con.eo.ti.q.79.Et addit.Hof.
tamē dicit ꝯtrarium. Hoc dictū Hoff.
videt posse intelligi quādo appellatio
eēt inhibita vel respectu appellatōis
friuole.extra de appella.vt debitꝰ. B

¶ Quid si dicat ꝑlatus . habeo te ꝓ ex
cōicato ⁊ hꝰmodi:nunqd ṽe erit excōi
catꝰ. R̄x.° ſꝫ Guil. si ꝑ talia ṽba agat in
foꝛo iudicii nō reputabit excōicatꝰ. ni
si alr̄ constiterit de intētōe excōicātis
vt qꝛ sꝑ solitꝰ est ita dicē ⁊ hꝰi. In foꝛo
aūt pniali eligēda ē tutioꝛ via.s. vt pu
tet se excōicatū ⁊ absolutionē petat.
Idē Hosti. A .Et dic Hosti. Nō facio
vim vtrū iudex dicat.excōico te.vl' sci
as te excōicatū.vel te excōicatū cogno
scas.vel hēas seu geras te ꝓ excōicato
vel reputes te excōicatū.vl' alia q̄cūqꝫ

vis dũmõ volũtatẽ & ꝯsensũ iudicis ꝺ p̃nti exp̃mãt. sicut & alias sitẽ dr̃ extra de spon. si inẽ virum. & de spon. duo. c. p̃. Et volũtas iudicis sp̃uat' oĩo seruãda ẽ ꝑ lege. xi. q. 3. audi. Et secũdũ glo. Ray qcq̃d dictũ ẽ ꝺ v̾bis dr̃simode ꝑlatis cũ snia excoicatiõis ꝑfert. idẽ itelligẽ dũ ẽ si sb̃ eisdẽ v̾bis qs ab excoicatiõe absoluat. Con. Hosti. ut i sũ con. lib° 5° ti. 33 q. 69. B

¶ Quid si dicat excoico te. & absoluo te Rñ° ſm Guil. Si uoluit iudex sit̃ excoicare & absoluere: nõ potuit. & nihil egit Si aũt voluit excoicar̃ & postea absoluere utrũq̧ valuit. A. Idẽ i sũ con. eo ti. q. 71. Et ex his p3 q̄ excoicatio regulariter tenet etiã nullo ordine seruato ut & clarius notat̃ eo. ti. q. 73. Et eodem mõ tenet absolutio q̄tũcũq̧ simplicit̃ & isolẽnit̃ data. & h° nisi aliq° casu aliõ p̃ticularit̃ exp̃mat̃. q2 generi p spẽm ꝺ rogat̃. ut i. c. generi. ꝺ re. iur. li° 6° B

¶ Quid de duob' q̄b' mãdatum ẽ ut aliquẽ excoicent: & vterq̧ eorum eodem momẽto dic excoico te si ille ñ excoicauit te? Rñ° ſm Hug. Uterq̧ illorũ iudicũ excoicat. q2 itẽtio eoꝝ ẽ q̄ ille excoicet. A. Idẽ i sũ cõ. eo. ti. q. 72. B

¶ Quid si is q snia3 gnãlem promulgauit morit̃ uel amouet̃. nunqd q postea ꝯtrafacit ẽ excoicat'? Rñ° ꝫ Hosti. Nõ nisi diffiniendo statuerit. ff. ꝺ offi. p̃fec v2. l. i. §. fi. uel nisi a successore expresse ꝯfirmet̃. ex̃ de loca. c. p̃. & ff. de off. le. c. p̃ A. In hoc. c. p̃ nihil ꝺ hoc hr̃. sed poti' eo. ti. c. fi. ubi hr̃ q̄ cõstitutio legati durat etiã post eius officium. Et idẽ qõ̃ lin hoc. §. notat glo'. ex̃ eo. a nobis p̃. & i sũ. con. eo. ti. q. 60. B

¶ Quid de illis q excoicati ordĩes recipiunt? Rñ° Si sciẽtes se excoicatos receperunt a susceptis ordinibus sũt i ꝑpetuũ ꝺponẽdi. A. Hoc verũ si sĩt clerici seclares. Si v̾o iã sĩt effecti religiosi sĩt suspẽsi ab executiõe suscepti ordinis & officii. ut i. c. cũ illorũ. ꝺ q°. i. B. Si v̾o ñ rcolẽtes factũ ꝑ q° in excoicatiõnẽ icidert l' factũ qdẽ sciẽtes ꝫ iur

ignari nesciebãt se excõicatos. tũc cũ talibus si sũt seculares archiep̃i vel ep̃i dispẽsare nõ possunt absq̧ mandato sedis ap̃lice. Si v̾o sũt regłares abbates ipsoꝝ post iniũctã p̃niam & pacrã poterũt cũ eis dispẽsare nisi graue fuerit & notabile factũ vel qui fecerit adult' fuerit vel discret'. vt violenter ꝺ obliuionẽ & ignorãtiã p̃sumat̃. Probant̃ hec oĩa. ex̃ eo. cũ illoꝝ.

¶ Clericus excõicatus quõ teneatur dicere horas canonicas. vide. ĩ. hore. §. 8° qui incipit. Utru3 clericus. Quid vero fiet de fructib' eccl̃ie clerici excõicati Rñ° ſm Ber. Debẽt assignari alicui q celebrat ꝑ eo donec ipse est excõicat'. ex̃ de appel. ꝑuenit. Qꝺ si iniuste fuit set excõicatus recuperabit fruct' sibi sublatos. 2. q. 5. sup cã. Idẽ Ray. & Hoff. Si v̾o iuste: nõ pot. C. ꝺ re mili. cũ allegatis. li° 12°. Ad hoc facit ex̃ ꝺ sen. exco. sacro. A. Possent tñ sibi i hoc casu ẽt fruct' restitui ꝺ gr̃a. C. de re mili. l. sti pẽdia. ſm Hosti. q etiã addit. Qꝺ tñ ꝺ facili fieri nõ d3 ne ꝯtẽnat̃ rigor eccl'iastice disciplinẽ: vt in sũ. con. li° 5° ti. 33. q. 83. Itẽ tũc excõicatus nõ percipit fructus bñficii qñ ẽ in mora absolutionis petẽde. alit̃ sic ſm Ray. ar. c. q2 diuersitatẽ. ex̃ de ꝯces. p̃ben. vt i sũ. cõ. eo. ti. q. 81. vbi etiã notat̃ q̄ illud qꝺ dictũ ẽ de excõicato circa hãc receptionẽ fructuum: intelligẽdũ ẽ ẽt i suspẽso a bñficio ex̃ de elec. cum i cũctis. §. clerici sane. Et ſm Inno. in. c. pastoralis. ex̃ de app. idẽ ẽ de suspẽso ab officio tm̃. Sed Hosti. hoc itelligit qñ ex g̃ui cã suspẽsus ẽ ex̃ de pur. ca. inter sollicitudines. Sec' siler leui cã: puta ꝑpter scãdalũ ppl'i vel infamiã solam: nec diu stetit cõtumax. Idẽ Hoff. vt in dicta. q. 81. B.

¶ Utrum sententia excõmunicatõis lata sub cõditione liget ãteq̧ extet cõditio. Rñ° ſm Hosti. Non ligat. ex̃ de appella. p̄terea 2° & ex̃ eo. a nobis p̃. Unde & si pendẽte conditiõe appellet̃ tenet appellatio. A. & impedit effectu3 sentẽtie cõditione etiã postmodũ

aduenięte: vt in dicto.c.pterea. fm eũ dẽ Hosti.ꝛ in sũ.con.eo.ti.q.75. B. Sꝫ si pure sniã fert nõ releuat p appellationẽ.ex̃ de appel.pastoꝛalis. Trãsfert tñ cãe cognitionẽ in supioꝛẽ.ex̃ de sen. exco.per tuas. A. Idẽ in dcã.q.75. B.

¶ Sꝫ qd si pẽdente ɔditõe desinat esse eius subdit⁹. R°. Tenet sniã nisi appellet.ex̃ de foro ɔpe.c.pũt.ex̃ de offi. dele. gratũ.ꝛ.c.relatũ. Idẽ Inno. A. Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.77. B.

¶ Quid si dicat iudex.excõico te si hẽs res furtiuas nunqd p appellationẽ suspẽdet. R° fm Hosti. Nõ suspendet si hꝫ res illas.si tñ occultũ ẽ eccľa non iudicat de occultis.sed apud deũ ligat⁹ ẽ A. Idẽ i sũ.con.eo.ti.q.78. B.

¶ Quid si dicat.excõico te.qꝛ fecisti furtũ:ꝛ tñ falsũ est. R° fm Guil. Inno. et Hosti. Tuti⁹ ẽ dicẽ ꝙ excõicatio teneat: vt.xi.q.3.c.p̊.ꝛ.c.si ep̃s.qꝛ nõ ẽ erroꝛ itolerabilis expꝛessus.ꝛ cã lꝫ sit falsa nõ ẽ ipossibilis.vñ ɔsulẽdũ ẽ ꝙ absoluatur ad cautelã q̊ ad foꝝ iudiciale: sꝫ q̊ ad deũ nõ ẽ ligat⁹ nisi foꝛte ex ɔtemptu. A. Cõtẽnere aũt dr̃ qñ excõicatione nõ seruaret anteq̃ ɔclaret iniusta vľ nulla.ꝛ ex eo ɔtẽptu etiã sniã nulla fieret aliq̃ ꝛ tenẽt: vt no glo.in.c.p tuas. sup ṽbo cõtẽnere.ex̃ de sen.ex. aliq tñ dicũt ꝙ hoc casu excõicatio ex cã falsa lata nõ liget: vt in sũ.con.eo.ti.q.74. p q̊ bñ facit: qꝛ iura prõptioꝛa sũt ad absoluẽdũ q̃ ad obligãdũ: vt in .c. cuꝫ sint.de re.iur.li.6. Sꝫ absolutio ex cã falsa facta nõ valet nisi aliud ɔstiterit de mẽte absoluẽtis: vt in.c.officii.ex̃ ɔ sen.ex.ꝛ no.in dicta.q.74. g° multo foꝛtius nec excõicatio.qɔ̃ põt concedi nisi aliud expꝛesse ɔstaret de mente excõicantis. Et in hoc casu põt itelligi ꝑma opio.ꝛ etiã qñ nõ ɔstat manifeste ɔ falsitate cãe ꝛ nullitate sniẽ.tũc.n.lꝫ foꝛet nulla tñ seruari dꝫ: vt ꝑmissum est. B.

¶ Quid si iudex p̃cipiat alicui debitori ꝙ soluat ifra certũ t̃minũ alioqn sit excõicatus. vtrũ creditoꝛ possit t̃minũ ꝓrogare. R° fm Inno. ꝛ Hosti. Non põt ꝓrogare.q̃tũ ad sniam excõicationis: nisi iudex ɔsentiat ꝓrogatõi.ꝛ tũc si adueniẽte 2° termino nõ soluerit iterũ ẽ excõicat⁹.qꝛ termin⁹ vr̃ ꝓrogat⁹ cũ accessoꝛiis: ar. ff.de p̃ca.sꝫ ꝛ si manẽte. Si tñ ꝑsona i p̊ reputat sibi vt satisfactũ cessat tota excõicatio. A. Idẽ in sũ.con.li.3.ti.33.q.76. B.

¶ Excõicat⁹ q ɔtẽnit sniam seruare et ingerit se cõioni fideliũ ẽt si snia erat foꝛsitã iniusta fit iusta.s.qꝛ ꝓpter ɔtẽptũ põt iuste excõicari.xi.q.3.§.cũ g°.ꝛ .§.huic. Et talis ẽt tardi⁹ absoluet.xi.q.3.qui iubẽte.vñ talibus ɔsulẽdũ ẽ: ꝙ et si sciãt iniustã sniam: ipam diligent obsuent. A. Glo.in.c.per tuas .sup verbo ɔtẽnere dicit ꝙ ꝓpter contẽptũ sententia que alľ erat iniusta vľ nulla teneret. Et iõ fm Ray. ꝛ in sũ.cõ. eo.ti.q.73. ad fi. taliter excõicat⁹ dꝫ humiliter sententiã obseruare ꝛ se excõicatoꝛi p̃ñtare offerens canonicam satisfactõem si in aliquo offendit . ꝛ sic instant petat absolutõeꝫ. Si ita fecerit erit ei ad meritũ. alľ si ɔtẽneret peccaret moꝛtaliter ex̃ eo.per tuas. Con. Tho. ꝛ Hosti. Itẽ põt ꝓponere querimoniam contra excõmunicatoꝛem coꝛam superioꝛe. ex̃ eo.sacro. vt ibi. B.

¶ In qbus casib⁹ snia excõicatõis nulla est ipõ iure. R° In qnq̃. Primus ẽ si ille qui tulit eã nõ hẽbat de hoc ptãtem: vt qꝛ nõ erat eius iudex.10.q.3.sẽtentia. A. Melius ex̃ ɔ pe.ꝛ re.ois. B vel excõicatus: vel h⁹modi. A. Istud h⁹modi declarat per id quod hẽtur s̃. excõicatoꝛ.ad fi.ꝛ in sũ.con.lib.3.ti.33. q.73. vbi dicitur fm Ray. ꝙ idem qɔ̃ de excõicatis ẽ etiã de intrusis ꝛ suspẽsis ꝛ a iurisditõe alienis.quia tales excõicare non possũt: ar.12.q.2. alienationes.ꝛ.c.p̃carie.ꝛ de ɔces.p̃ben.quia. Si tñ crimen eoꝝ occultũ eẽt tolerãda esset illoꝝ snia: lꝫ nulla q̃diu crimen esset occultũ ꝛ illi tolerentur ab ecclesia ar.8.q.4.nonne.ꝛ.3.q.7.§.tria. vbi dicit ꝙ si seruus dũ putat liber ex delegatione sniam dixerit: ꝛ postea i seruitute

dephēsus sit snia ab eo dcā valet. Itez ad hͦ ex̄ de iurepa. ɔsultatōib⁹. vbi dr̄ ꝙ pn̄tatō facta ab eo q habebat ꝓ pa trono valz. Intellige si possidebat ius patronatus: ꝛ non alr̄: vt dicto. c. ɔsulta tionibus. Sequitur in sū. con. Cū ꝑdi ctis con. Hosti. Pe. ꝛ Tho. Addit autē Tho. ꝙ suspēsus a iurisditione nō pōt excōicare. Suspēsus aūt ab ordie tm̄ non pōt ea que sunt ordinis: sꝫ pōt ea q̄ sunt iurisditionis. ꝛ eɔͦ si sit suspēsus a iurisditōe ꝛ nō ab ordie: si ab vtroqꝫ neutꝝ pōt. B. ꝛ⁹ qn̄ est lata post appel latōem legitimā. ȝ⁹ qn̄ ɔtinet intolera bilē errorē. hi duo casus hn̄tur ex̄ eo. ꝑ tuas. In qb⁹ casib⁹ ille q eos ꝓpōit ēt si nō petat absolutionē dꝫ audiri. vt in dicto. c. ꝑ tuas. Sꝫ ꝛ si ad cautelā petat absolutōem non dꝫ denegari q̄uis ad uersarius ei⁹ vel excōicator se oppōat nisi dicēt eū excōicatū ꝓ manifesta of fensa qꝛ tūc dabit sic dicēti tmin⁹ octo dieꝝ. ꝛ si ꝓbauerit nō absoluet nisi pre stet emēdā vel det cautōem de paren do iuri si offensa ꝓponat dubia. Si tm̄ pendēte ꝓbatōe ꝑma. s. illi⁹ qui sic fue rat excōicat⁹: dꝫ euitari i illis oib⁹ que vt actor in iudiciis attētauerit. Ex̄ iu diciū ꝟo i officiis. electōib⁹. postulatō nibus ꝛ aliis legitimis actib⁹ dꝫ admit ti. ex̄. e. solet li. 6. Qd̄ si appellationem sup hͦ n̄ fuerit ꝓsecut⁹ vt debuit infra tp̄s statutuꝫ a iure vel a iudice ꝛ ipse fuerit excōicat⁹ noiatim ꝛ exp̄sse: dcō lapso tp̄e dꝫ denūciari. ꝛ tā a iudiciali bus q̄ȝ ex̄iudicialib⁹ actib⁹ remoueri donec de ip̄ius snie docuerit nullitate ex̄ eo. licet. li. 6. A. De tp̄e appellatōis hr̄ ex̄ de appel. cū sit. vbi dr̄ ꝙ si an̄ sen tētiā vel p⁹ fuerit appellatū: h⁹modi appellātib⁹ ān̄ [illegible] idlr̄get. aut ex nccīa ꝛ euidēti cā bienniū: nisi forte iudex a q̊ appellatū fuerit ꝺm locoꝝ distātiā ꝛ ꝑ sonaꝝ ꝛ negocii q̄litatē ꝑcisuꝫ tp̄s fue rit moderat⁹ ifra qd̄ si is q appellaue rit cām appellatōis nō fuerit ꝓsecut⁹ tenebit snia. si post sniam appellauēit ꝛ a causa sua cecidisse videt nec āpli⁹

sup eodē negocio audiet appellās. hec ibi. Hoc fallit in snia excōicatōis que p⁹ lapsū dicti tp̄is nō ratificat. ꝛ potest eius nullitas allegari. dcō. c. licet. B 4⁹ casus ē qn̄ aliqs excōicaret maiori excōicatōe illos qui excōicato ꝑticipa rēt nō in crimine sed i locutōe ꝛ i aliis casibus qbus incurrit minor excōica tio. Nā talis snia nō valet nisi ꝑmissa trina monitōe vel vna ꝓ trib⁹. ꝛ nisi exp̄mātur noīatiꝫ ip̄i āmonēdi. ex̄. e. statutū. ꝛ. c. cōstitutōem li. 6. A. hͦ ēt casu silr̄ nō valet snia excōicatōis vel iterdicti dcō. c. statutū. Et in dcīs trib⁹ monitōib⁹ siue vna ꝓ trib⁹ debēt ades se aliquoꝝ dieꝝ cōpetētia intualla: ni si facti nccītas aliud suaserit. dcō. c. con stitutionē. B. 5⁹ ē qn̄ ꝑlati iterdicerēt subditꝭ suis ne exponerēt suis supiori bus aut ap̄lice sedis legatis vl̄ iqsitori bus. A. a sede ap̄lica deputatis vl̄ ali is qbuscūqꝫ ꝑsonis ꝑ q̄s ad ꝑdictoꝝ no ticiā valeat ꝑuenire. vt in dicto. c. ga. de q̊. i. B. statū ecclāꝝ suaꝝ siue mōa sterioꝝ. ꝛ de hoc ferrent sniam excōica tōis. ex̄ de offi. ordi. qꝛ pleriqꝫ. li. 6. A. vbi pꝫ ꝙ hoc casu talis snia nō valet: silr̄ nec interdicti vel suspēsionis. Idē etiā casus notant i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 73. ꝺm Hosti. Et addit ali⁹ videlꝫ si qs excōicet a delegato ɔ̄ intentionē dele gātis. ex̄ de ꝑben. c. fi. B.

Utꝝ excōicatus obliget sibi aliquez ɔ̄hendo. R. Hosti. dicit ꝙ nō. A. Dicit .n. Hosti. ꝙ excōicat⁹ ɔ̄hendo pōt ɔdi tionē suā facē deteriorē nō meliorem ꝛ iō obligat alteri ꝛ nō obligat sibi ali um. vt i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 84. B. Sed verius vr̄ qd̄ Inno. dicit videlꝫ ꝙ oēs ɔ̄ctus initi cū excōicato non solū igno ranter sꝫ etiā sciēter ꝛ ēt durāte excōi catōe tenent: ꝛ ex eis qdē agit ɔ̄ excōi catū. ipse āt durāte excōicatōe agē nō pōt. Poterit tm̄ post absolutionē ēt de ɔ̄ctu inito dū erat excōicat⁹. xi. q. 3. qm̄ multos. in fi. ex̄ eo. si ꝟo. Con Guil. A. Idē i sū. cō. dcā. q. 84. Et vt notat eo. ti. q. 133. glo. Ray. dicit ꝙ in hͦ distiguēdū

est ꝙ si talis ē contractus ꝙ ex illo trā
sit alterutꝰ i ptātē alteriꝰ tenet contrac
tus:ut cum quis dat se i arrogationē
alicuius excōicati fm illud. Arrogo q
suus ē:sꝫ hꝫ meus eē necesse.uel qñ qs
vendit se in seruū uel ꝯhit mr̄imoniū
cū ꝑsona excōicata.Et i his casibꝰ pñt
taliter cōtrahentes sibi inuicē cōicare
tpe excōicatōis.sicut cuꝫ aliquis excōi
catus recipitur in monasterio ad pro
fessionē aut recipit ab excōicatꝰ credo
ꝙ possint sibi iuicē cōicare ƀꝫ ꝙ excōi
catis regularibꝰ solꝫ ab aliis fratribus
cōicari.Jn aliis cōtractibꝰ distiguēdū.
qꝛ si ꝯhēs nō obligat se ad cōicandum
cū excōicato tpe excōicatōis.lꝫ peccet
mortaliter ꝯhendo.tñ tenet ꝯctꝰ.ut si
qs vēdat ꝛ vēdēdo tradat aliqd excōi
cato ꝑcio stati tradito. Si aūt obliget
se ad cōicandū cū excōicato tpe excōi
cationis:uel i casu nō cōcesso nō tenet
ꝯctus.ut si qs iuret excōicato ꝙ vēdet
ei aliqd aut locabit aut ƀuiet ei aut fa
ciet aliqd ei.qꝛ illicituꝫ ē qꝺ ei ꝑmitti
tur tpe excōicatōis.Qꝺ si iurassꝫ ꝙ pꝰ
absolutionē aliqs opas ei facēt obliga
ret:lꝫ peccaret sic iurando. B

¶ Utrꝫ excōicatꝰ possit itrare ecclīam
℞º fm Ray.Excōicati excōicatōe ma
iori siue occulti siue manifesti non de
bēt itrare ecclesiā q̄diu sūt excōicati.
Et itelligit fm Guil.ad orādū siue duꝫ
aguntur ibi dina officia.Secꝰ si soluꝫ i
trāt ad trāseūdū ꝑ eā. A .dū tñ tūc ñ
celebrent ibi dina.ut dic idē Guil. B
aut si ad audiēdū ꝑdicationē q̄ audita
statim exeāt.ex.eo.nīso. A .Jdē i sū.
cō.liº 3º ti.33.q.166.ubi ēt additur scđm
Ray.Et idē itelligas de interdicto ꝛ su
spēso ab igressu eccl̄ie.ar.33.q.4.vir cū
propria.ꝛ.21.dis.cleros.in fi. Dic tñ glo.
Ray.Secꝰ eēt si eēt suspensus ab offō
tm̄ uel intdictꝰ a sacris ecclesie:qꝛ tūc
posset orare in eccl̄ia ꝛ audire ibi dina
Dic ēt glo.ꝙ ex hoc pꝫ ꝙ excōicatꝰ licꝫ
occulte peccat si itrat eccl̄iā uel alioꝝ
cōioni se ingerit.lꝫ qdā dicant ꝯriū. et
male ut credo excusantes talē ꝑ hº ꝙ

dicūt ꝙ nō tenetur se reddere notabi
lem de excōicatione occulta. qꝺ facēt
si vitaret coiōnē alioꝝ.qꝛ cū alius non
ꝺbeat eū prodere vitādo eū i publico
multo fortius nec ip se tenet se prode
re:ut dicunt.Sꝫ nō est simile.qꝛ nō ē in
ptāte alterius cum corrigere talit euꝫ
vitando.sꝫ in ptāte ipsius ē se corrigē
ꝛ absolutionē ipetrare.hec ibi. Hec rō
glo.non militat nisi in obstinato. Pre
terea licet qs peccauerit in vno nō tñ
debet peccare in alio.s.ꝑdēdo delictū
suū i malū exēplū ꝛ scandalū proximi
qꝺ pctm̄ ē de pnia.dis.5.ꝯsideret.vñ nō
puto ꝙ debeat se ꝑdē.tñ q̄diu ē i mo
ra petēde absolutōis peccat cōicando
cū aliis cū ꝑcedat ex ꝑꝑa culpa. sicut
ꝛ i sili dicit Ber.i meditatōibꝰ ꝺ pctō
re ꝙ peccat si docet ꝛ si nō docet. B

¶ Utrꝫ excōicatꝰ possit recipi ad religio
nem.vide.s.absolutio.3º §.fi.

¶ Uniuersitas uel collegiū excōicari
nō pōt.qꝛ posset irretire inoxios.ex.eo.
romana.in fi.liº 6º

¶ Utrꝫ excōicatꝰ possit amplius excōi
cari.℞º fm Ray.Pōt siue ꝑ eadeꝫ cā
siue pro diuersa siue ab eodē iudice si
ue a diuersis.3.q.4.Engeltrudā.xi.q.3.
excellentissimꝰ.12.q.2.de viro. A .Lō.
ꝛ alii doc.cōiter.ut in sū.con.liº 3º ti.33.
.q.80. B

¶ Quis ē effectꝰ maiorꝭ excōicatōis ?
℞º fm Hosti.ꝑº qdē ut nullus cuꝫ eo ꝑ
ticipꝫ neqꝫ loquēdo.neqꝫ orādo. salutā
do.cōicando.comedendo.uel bibendo.
xi.q.3.sicut.ꝛ in tribus.c.se.Jtem ꝙ nō
possit eligere uel eligi.ut notatur.ex ꝺ
appel.cōstitutꝭ. A .ꝑº.Et ibi glo. dicit
idem etiā in suspēso.Et notatur in sū.
con.liº 3º ti.33.q.81.vbi etiā dr de aliis
subsequētibus excōicationū effectibꝰ
B .Jtē ꝙ nullū bñficiū eccl̄iasticum
acqrē possit. ex de cle.exco.mi. postu
lastis.ex de eta.ꝛ q̄li. cū bone in fi. A
Silr nō valet illud licite retinere. nisi
fuerit cū eo misericorditer dispensatuꝫ.
cū illud nō fuerit canonice ꝯsecutꝰ.ut i
dcō.c.postulastis.Et fm glo.ibi ex quo

nō dicit a quo debeat dispēsari vł reli
cta ptās dispēsādi epis.ar.ex̄ ō sen. ex.
nuper.Et sm dnm Anto.de bu.ibidem
hāc glo.tenet Hoff.ꝛ Inno.ex̄ de tēpo.
ordi.dilect⁹: Guil. vo in specu. de dele
gato.§.nūc epoꝝ.ōdicit in excōicato ꝑ
pter otēptum sedis aplice.Hosti.dicit
ꝙ si ē talis excōicatio a qua absoluere
possit eps:tūc eps poterit dispensare.
Si n̄ ē talis solus papa poterit dispen
sare.ar.ex̄ de offi.ordi.c pastoralis. ꝛ ō
sen. exco.a nobis 2° Itaqꝫ sm Hosti.il
le potst dispēsare qui pōt ab excōica
tōe absoluere ꝛ nō alius.Et ꝑ h° bene
vł facere.ex̄ de sen.ex.cuꝫ illoꝝ.ibi.Di
spensandi facultatē se nouerit nō hr̄e.
qbus ē etiā absolutio taliū interdicta
B.Itē vt q̄diu excōicat⁹ē ō bn̄ficiis
suis nihil pcipiat.ex̄ de appel.pastora
lis.i fi.Hoc dico q̄diu est in mora ab
solutōis petēde.alr nō.ex̄ de ocess.pbē.
q2 onsitatē. A.Hoc fuit dictū Ray.vt
i sū.con.dcā.q.si.vbi ēt pꝫ ꝙ idē ē in su
spēso a bn̄ficio.ex̄ de elec.cū in cunct
.§.clerici sane.Et sm Inno.in dcō.c.pa
storalis.idē est i suspēso ab officio tm̄.
Sed Hosti.hoc intelligit qn̄ ex graui
cā suspensus est.ex̄ de pur.ca.inter sol
licitudies.Sec⁹ si ex leui cā.puta ꝑpt
scādalū populi vel infamiā solaꝫ: nec
diu stetit otumax.Con.Hoff. B.Itē
non pōt ostitui ꝓcurator.ex̄ de ꝓba.p⁹
cessionē.nec ēt pōt cōstituere. A.nisi
ad se defendēdū.vt i.c.intellexim⁹..ex̄
ō iudi. B.Quinimo si q̄ cōitas aliquē
ꝓcuratorē instituit ꝛ ipse excōicatus
int ostituētes fuit vel rector vel pnci
palis ꝛ expressus. A.s.in lr̄is ꝓcurato
riis.vt in.c.de quo.i. B.vł eius aucto
ritate fact⁹ eēt ꝓcurator.vel si ipa cōi
tas sciēdo ipꝫ talē vna cū eo ꝓcurato
rē fecisset:nō valēt. ex̄ de ꝓcu.c.fi. Si
tn̄ excōicat⁹ sit reus bn̄ pōt in iudicio
se defēdere ꝛ ad hoc ꝓcuratorē ostitu
ere.ex̄ de iudi itellexim⁹. A.vbi notat
glo.ꝙ si nō pōt ꝓcuratorē hēre vel fi
delem reperire pōt rn̄dere ēt p seipm
B.Sec⁹ si sit actor vel recōueniat.ex̄
de ꝓba.post cessionē. A.Melius facit
ex̄ de excep.cū int. B.Itē ostitutiōes
ꝛ sentētie q̄ ferūtur ab excōicato vł ō
ipius mādato sūt irrite ipso iure ꝛ nul
lo vnq̄ tpe valebūt.ex̄ de imu.eccle.
aduersus. A.Hoc fuit dictuꝫ Ray.vt
pꝫ i sū.con.dcā.q.si.Et addit glo.Ray.
ꝙ si detegit excōicatio alr post sniam
reuocatur snia.ex̄ de re iudi. ad ꝓban
dū.ꝛ ꝙ huic iuri derogat p otrariā cō
suetudinē q̄tuꝫ ad pncipes ꝛ magr̄at⁹
ꝛ baliuos eoꝝ excōicatos q faciūt obs
uari snias latas ab ipis tpe excōicatio
nis.qō tn̄ fieri n̄ dꝫ.hec glo. B.Et bre
uiter excōicato maiori ē ois legitimus
actus interdict⁹.vt dictū ē.s̄.§.p̄. Itē ex
cōicatio nō suspēdit p appellationē se
quentē.ex̄ de appel.pastoralis. Iteꝫ q
cunqꝫ ē excōicat⁹:est ab officio ꝛ bn̄fi
cio suspēsus:vt i dcō.c.pastoralis.§.fi.
vnde nō pōt bn̄ficiū oferre.ex̄ ō excess.
pla.tāta.tn̄ q̄diu tolerat valet qō fit
ab eo.vt si ꝓuidēt alicui eccle vel si cō
firmaret alicui⁹ electionē.ar.s.q.4.nō
ne.6.q.4.c.p̄.ꝛ.3°nisi eēt notoriū. A.vł
aliter ꝓbari posset ꝙ esset publice ex
cōicatus sm Hosti.cui⁹ hec fuerūt di
cta.vt pꝫ in sū.con.dicta.q.si. B.Iteꝫ
excōicatus sicut ꝛ quilibet suspensus
si scient se igerat diuinis fit irreglaris
ex̄ de cle.exco.aplice.nec cū eo dispen
sari pōt nisi p papā.ex̄ ō sen. ꝛ re iudi.
cū eterni.ꝛ ex̄ eo.cū medicinalis.li°6°
Excōicat⁹ quoqꝫ si impetret aliquod
rescriptū sup alio articulo q̄ appella
tionis vł excōicationis nō valet.ex̄ de
rescrip.ipo iure.li°6°

Nūq̄d excōicato licet baptizare? R°
pꝫ Guil.durā.Si excōicat⁹ parat⁹ solē
niter baptizat:irregular efficit.Sec⁹
si alit i necitate h° facit.sicut ꝛ de ma
lo ministro dictū est s̄.baptism⁹3°.§.3°

Iudices seculares cōpellendi sūt ab
ecclesiasticis iudicibus repellē excōi
catos ab agendo patrocinando ꝛ testi
ficando in curiis suis.extra eo.decerni
mus.li°6°

Qn̄ rector aliqs fuit excōicat⁹ ꝑ eo

qȝ fecit in suo regimine si postea amo
tus sit nihilominus excōicat⁹ est: qn ēt
successor eius. Nam vterqȝ dȝ ecclesie
satisfacere ꝑ his q̄ statuit vel i qb⁹ suc
cedit. ex̄ ꝯ imu. eccle. aduersus. A. Ibi
dr̄ de excōicatōe q̄ irrogat rōne exacti
onū seu onerꝫ ecclesiis seu clicis idebi
te iniūctarꝫ. Et qȝ de successore dictuȝ
ē intelligit nisi satisfecerit infra mēsē
vt dcō. c. aduersus. qȝ pōt intelligi de
eo quod versuȝ est in ꝓpriū vel cōita
tis vtilitatē. alit non est rō qlr debeat
teneri. Intelligit. n. de successore in di
gnitate. vt pȝ ex tex. ibi. cū succedat in
onere q substituit i honore. ꝛ ex ibi no
tat] ꝑ Inno. q ēt ibi videlȝ in dcō. c. ad
uersus dicit ꝙ hec hn̄t locū tm̄ qn̄ qs
succedit in regimine illi⁹ q est excōica
tus ex p̄dictis cāis vel ꝓpter libtatem
eccl'ie. Sec⁹ est si ex cā alia vel ip̄e ptās
vel etiā consiliū vel cōe esset excōica
tū vel intdictū. qꝛ tunc successor nō es
set excōicat⁹. hec ille. De excōicatōe ꝓ
pter libtatē eccl'ie. s. rōne statutorꝫ seu
edictorꝫ vel ꝯsuetudinū itroductarum
ꝯ dictā libtatē eccl'ie. ꝛ quō dicta excōi
catio trāsit ad successores officii nisi p̄
dicta fecerit aboleri hr̄ ex̄ eo. c. graueȝ.
ꝛ. c. nouerit. B. Priuilegia q̊rūdaȝ ne
possint excōicari restringuntur: vt. i. in
terdictum p̊. §. 9°

Excōmunicatio 2°

Excōmunicatio 2°. s. de ꝑcutiētib⁹ clicos. Tales
n. excōicati sūt nec nisi a papa absolui
pn̄t. 17. q. 4. si qs suadēte. Et ꝯ hac mā
vide s̄. absolutio 2° ꝑ totū.

¶ Sūt casus i qbus ꝑcutiēs clericū nō
est excōicat⁹. p̊ qn̄ ignorabat ꝙ eēt cle
ricus: puta qꝛ comā nutriebat. ex̄ eo. si
vo. 2° in clicis q nō ferūt hitū clicaleȝ
nec tōsurā nec aliqd de clericatu osten
dūt si 3° āmoniti nō se correxerit. ex̄. e.
ꝯtigit 2° A. Et suffic ꝙ āmonitio fiat
nō solū ab ep̄o: sed ēt a quocūqȝ ꝓprio
p̄lato. ex̄ eo. in audiētia. vbi dr̄ gnālit
ꝯ p̄latis ꝓpriis. ꝛ notat i directoria li°
3° ti. 2. §. 54. B. 3° i clico q ꝯtēpto hitu
fert arma. ꝛ 3° āmonit⁹ nō se correxēit
ex̄ eo. in audiētia. Et ēt si nō sit monit⁹
sȝ imisceat se tyrānidi. ex̄ eo. cū nō ab
hoie. A. Et ibi h° notat glo. ꝛ Inno. ex̄
eo. c. nō dubiū. vbi idē dicit de clico se
ditionē ꝛ iniustā guerrā faciēte. ex̄ eo.
ꝑpendim⁹. B. 4° in clico exercēte ne
gocia secularia. ꝛ iterꝫ si āmonit⁹ fuerit
vt dictū ē. ex̄ de vi. ꝛ ho. cle. c. fi. Idē in
sū. con. li° 3° ti. 33. q. 34. Et i dcō. c. fi. sic dr̄
Mādam⁹ q̈ten⁹ si tales 3° a te moniti
ab h⁹modi nō respuerit: sȝ p̄termissis
diuis officiis negociatōibus istiterint
secularib⁹: cū facto ip̄o p̄uilegiū abii
ciāt clericale. tu quoqȝ min⁹ duȝ his se
iplicāt de suis facultatibus statutis ꝛ
ꝯsuetudinib⁹ p̄rie subiaceāt nō defen
das eosdē. Et sic hoc casu vr̄ ꝑdi p̄uile
giū in reb⁹ tm̄. Pro hoc etiā facit cle. i.
de vi. ꝛ hone. cle. B. 5° in clerico ꝯiuga
to si nō defert hitum. vt s̄ cleric⁹. 2° §.
fi. A. Idē est etiā si nō ferrent tōsurā.
vt in. c. vno de cle. ꝯiu. li° 6° B. 6° in cli
cis bufonib⁹ ꝛ etiā macellariis. de qb⁹
hēs. s̄. clicus 2° §. 4° ꝛ 5° 7° in illis q nō
ex ira sed iocose se ꝑcutiūt. ex̄. e. c. p̊. 8° i
mgr̄o q tn̄ hoc facit leuiter ꝛ cā discipli
ne. ex̄. eo. cū volūtate. §. fi. 9° in eo qui
incōtinēti vim vi repellit lꝫ ꝑpate. ex̄. e.
si vo p̊. §. 2°. x° cū qs inuenit clicū tur
pit agentē cū vxore mr̄e sorore vel fi
lia ꝓp̄a. vt i dcō. c. si vo. §. nec ille. xi° si
fiat a p̄lato vel de mādato eius causa
correctōis. vt in dcō. c. cum voluntate.
ꝛ. c. ex tenore. Et si nō fiat cā correctōis
tā vberans q̄ p̄cipiēs incurrit excōica
tōem. ex̄ eo. vniuersitatis. Qȝ si causa
subest: pōt clericū cape ꝛ carcerare ēt
ꝑ laicū. ex̄ eo. si clericos. li° 6° A. lȝ non
dū appareāt incorrigibiles. vt ibi. B.
Sȝ ꝑcussio non dȝ fieri ꝑ laicū alioqn
iterꝫ ambo icurrerēt excōicationē. vt i
dcō. c. vniuersitatis. nisi clicus aliqs es
set adeo icorrigibilis ꝙ alr̄ capi ꝛ cor
rigi nō posset. ex̄. e. vt fame. 12° i turbā
te diuina officia quē p̄sbyter vel ali⁹
ad quē spectat pōt eiicē de eccl'ia. ex̄. e.
veniēs. ꝛ. c. cū volūtate. §. si q vo. Silr

cū qs rōne officii qḋ in eccl'ia obtinet ꝑ
cutit cl'icū: aut ēt cū senior cā deuotio
nis hoc faciat: aut dn̄s aut parēs siue
ꝓpinqu' q familiā corrigit. Hec oia i
hoc. 12. ꝟsu dicta intellige cū sint i mio
rib' ordinib': vt in. c. cū volūtate. §. fi.
A. Ibi sic dicit. Si qui ꝟo rōne officii
qḋ in eccl'ia obtinēt aut ēt cl'ici alii ꝑm
mores zelo deuotōis pueros aut adole
scētes i miorib' ordinib' ɔstitutos tur
bantes diuinum officiū. ⁊ hi q obtētu p̄
latōis vl' magisterii subditos ⁊ schola
res correctōis cā leuiter forte ꝑcusse
rint: excōicatōis sn̄iam nō incurrunt.
Qḋ ⁊ de his dicēdū ē q aliq̊s de fami
lia sua vel ꝓpinq̊s inferioꝝ graduū. i.
ordinū minoꝝ ꝑm glo. ibi. Seqtur. Si
mili mō vt cohibeant ab insolētiis su
is ⁊ scia bonisq; morib' informētur du
xerūt corrigēdos. hec ibi. Et vt nōt in
directoria li. 3. ti. 2. §. 70. quo ad p̄latuz
⁊ magistrū nō distinguit. vtꝝ correcti
sint in minorib' vl' in sacris. Sed qd si
p̄ncipalis magister ꝓhibeat submgr̄o
vel alii cui ɔmittit aliq̊s pueros docen
dos ne ꝑcutiat eos: ⁊ tal'r ꝓhibit' eos
ꝑcutiat: nūquid incidit in canonē? R°
ꝑm glo. Ray. ⁊ in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 35.
Credo ꝙ nō. q2 nō pōt mgr̄ ꝑ ꝓhibitio
nē h'modi auferre ei bn̄ficiū iuris per
qḋ ɔcedit docētib' corrigē quos docēt
B. 13. si cl'ic' deposit' sit: vel degdat'
ex̄ de iudi. cū nō ab hoīe. ⁊ ex̄ de pe. de
gradatio. in fi. li. 6. A. Si tn̄ cl'ic' sit de
posit' vl' degdat' ⁊ nō sit tradit' curie
scl'ari: nō obtinet h̄ casus. Nā talis p̄ui
legiū retinet i memoriā officii p̄teriti
vt nō. in sū. con. dcā q. 35. B. 14. quan
do cl'ic' trāsfert se ad actū prorsus ɔ̄ri
um. vtputa erat i minorib' ⁊ fact' est
miles vel bigam' ⁊ h'mōi. 84. dis. qs
qs. A. Idē in dcā. q. 35. vbi ēt addit ali'
casus videlʒ ō illis q ɔ̄ ꝓhibitionē dio
cesani publice factā recipiūt admini
strationē seculariū ꝑsonaꝝ. ex̄ ne cle.
vel mo. c. 2. ibi Aug' papa Luceñ. ep̄o
dicit. Sacerdotib' ⁊ cl'icis tuis denun
cies publice ne ministri laicoꝝ fiāt: nec

in reb' eoꝝ ꝓcuratores existāt. qḋ si p'
modū facere p̄sūpserint. ⁊ occasione
ipsi' administratōis ꝓpter pecuniariā
cām deprehēdant in fraudē. indignuz
ē eis ab eccl'ia subueniri ꝑ quos ɔstat
in eccl'ia gnāri scādalū. B.
Sed quid si quis non ob sui tuitōem
sed ob tuitionem patris. matris. vxoris
familie. filii. vel ēt ex̄ neorum cl'icuz le
dat? R° ꝑm Inno. Talis non icidit i ca
nonē. ar. ff. qḋ me. cā. isti qdē. §. fi. Nā
⁊ socii iniuria ꝓpulsanda ē. 23. q. 3. forti
tudo. ⁊ c. nō inferēda. Quidā tn̄ dicunt
ꝙ hoc ē veꝝ ō defensione illaꝝ solum
mō personaꝝ ꝑ quas itelligit nob iniu
ria fieri. vt Insti. de iniu. §. patitur. A.
idem qḋ. in hoc. §. recitat i sū. con. dcā
. q. 35. Et p̄mū dictū Inno. videlʒ ꝙ idē
sit in repulsiōe. iniurie cuiuscūq; vide
tur veri': vt ⁊ nō. in directoria li. 3. ti.
2. §. 90. B.
Sʒ quid si ꝑsona eccl'astica domū oc
cupat alicui': ⁊ nō vult exire sine vio
lētia? R° ꝑm Inno. Eiiciēs non incidit
in canonē. vt colligit ex̄ ō resti. spo. oli
cām. ⁊ ex̄ de homici. significasti. A. h'
veꝝ est si fiat incōtinēti: ⁊ cū modera
mine inculpate tutele: vt colligit ex
tex. ⁊ glo. dicti. c. oliʒ. ⁊ ibi etiā p Inno.
ad fi. B.
Quid de nō defendētib' cl'icos cum
possint? R°. Fauē videtur. q2 cum pos
sint manifesto facinori desinūt obuia
re. ex̄ eo. quāte. Intelligas tn̄ ꝙ solum
illi excōicati sūt ad q̊ꝝ officiū ꝑtiet de
fendere. ar. 13. q. 5. administratores. 2. q.
. 4. forte. ⁊ c. est iniusta. A. Dn̄s Anto.
de bu. in dcō. c. quāte. lʒ aliud ibi glo. vi
deat sētire: dicit ꝙ cōis ē opinio ꝙ in
cidat in. canonē patiēs ꝟberari clericū
⁊ dolose nō ꝓhibēs. siue hēat ꝟberan
tē i ptāte siue nō. Et idē nōt ꝑm Host.
in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 34. Sʒ quid de cō
uersis. B.
Quid si cl'ic' volēs alicui satisfacere
spōte subiicit se ꝟberib'? R° ꝑm Ray.
Ipe cl'ic' dʒ excōicari: ⁊ ꝟberās ē excōi
cat'. Talis. n. iniectio ⁊si nō sit violēta

ē tñ iniuriosa saltē ordini clicali i cui⁹ fauorē canō ille pmulgat⁹ ē.ex̄ eo.con tingit p̊. In h⁹ ɔcordāt q̄si oēs. A. Hāc excōicatoem icurrit etiā clic⁹.vel filis psona irato aio pcutiēs seipm. qa fac̄ iniuriā ordini clericali siue religioni. Itē q₂ sicut nō licet offēdere aliū: ita nec seipm.24.q.5.si nō licet.vbi hoc te net Archi.⁊ nōt in directoria li.° 3.° ti.2. §.120. B.

¶ Sʒ qd si magister vel plat⁹ ex ira p cutit. R̄x° fʒ Guil. Nō icidit in canoneʒ. ex quo cā correctōis h° facit.⁊ si de cor rectōe nō cogitet actu: si tñ hʒ hunc fi nē in hitu sufficit: nec distiguo vtꝝ sit i sacris vel nō sacris.ex̄ eo.cū volunta te.q̄ in casu correctōis q̄ fit a mgr̄o vel plato indistīcte loqr̄. Qd̄ si pncipalis magister phibeat mgr̄o iferiori ne p cutiat.si pcutiat nō vr̄ ꝙ icidat. q₂ nō pōt pncipalis mgr̄ auferre bn̄ficiū iu ris p qd̄ ɔcedit̄ corrigere posse quos qs docet.

¶ Sʒ qd si officiat⁹ i eccl'a plat⁹. magr̄. dn̄s dom⁹.vl ɔsanguinei excedant mo dū i corrigēdo. R̄x° fʒ Hosti. Nisi ex p posito ⁊ irato aio mltū excedāt: nō cre do ꝙ incidāt i canonē q solūmō doluʒ psegr̄: qd̄ colligit̄.17.q.4.si qs suaden te.⁊ ex̄ eo.c.p̊. Violētia.n.nō ɔmittit̄ si ne dolo.⁊ hoc ēt innuit pncipiū. ex̄ eo. cū volūtate. Cō. Ber.⁊ Guil. A. Idem i sū.con.dcā.q.35. B.

¶ Quid de illo q a clico ludēte gui̇t tñ pcussus cū aio vidicādi guiter repcu tit? R̄x° fʒ Guil. Ex q̊ aio vidicte ⁊ nō io cosa leuitate repcutit icidit i canoneʒ. A. lʒ sine deliberatōe repcutiat h° non factur⁹ si plene deliberasset.nisi tanta eēt surreptio ꝙ se nec vidicare nec in iuriari itēderet tūc.n.nō icideret fʒ eū Guil. vt i sū.cō.li.° 3.° ti.33.q.200. B. Sʒ ⁊ si iocose pcussus a clico guiter repcu tit: sʒ tñ cū iocosa leuitate ⁊ sine dolo n̄ icidit. A. lʒ guiter repcutiat ⁊ cū ira. q₂ vr̄ ea ɔditio ludētiū ꝙ guiter pcus sus pcussorē suū guit̄ repcutē pōt ne inferior videatur i illo ludo aut min⁹ strenuus fm eūdē Guil. vt in sū.con.e. ti.q.201. B. Silr̄ ēt nec sacerdos q pue rū clicū iportune ludētē secū irat⁹ pcu tit nō iniuriādi aio vel libidine vindi cte. A. sed pter insolētiā pueri repel lēdā: vt in sū.con.eo.ti.q.202. B.

¶ Quid si aliqs nō mittit man⁹ i clicū sed spuit aut aliqd effūdit sup eū. aut claudit ei hostiū.vel pōit custodes ad capiēdū eū si de domo exeat.vel ei eq tanti capit habenas eq vel rūpit cigu lū selle.vel minis ⁊ terrorib⁹ arrestat eū.vel facit ire q̄i captū ad iudicē: R̄x° fm Ray.⁊ alios cōiter. Oēs tales sunt excōicati.nec refert an iniciat qs ma man⁹ i eū.aut i rē sibi talit̄ coherētem aut rē de manu ei⁹ rapiat. aut vestes qb⁹ indut⁹ ē scindat. Sec⁹ tñ si solo me tu cogit vt se r̄dimat.vel vt sibi aliqd det. Nā talis nec i psonā nec in res sibi coherētes mittit manū. A. Idē i sū cō. li.° 3.° ti.33.q.203.⁊ in directoria li.° 3.° ti.2.§. 114.cum se. B.

¶ Quid si aliqs arrestat clicū asportā tē res q̄s ei fuerat furat⁹: ⁊ p violētiā auferat ei. R̄x° fm Guil. Nō credo ꝙ in cidat i canonē si res illas ei aufert dū ē in asportando anq̄ asportās se recipi at ad locū determinatū. Sec⁹ si ex int̄ uallo qa nō licet ius sibi dicē. A. Idē i sum.con.eo.ti.q.205. B.

¶ Quid si qs inueniēs clicū turpit̄ agē tē cū vxore.mr̄e.sorore.vel filia: eum mutilat vel occidit. R̄x° fm Guil. Et si possit dici ꝙ tali parcit̄ q̄ ad excōicatō nem.eo ꝙ decre.ex̄ eo.si nō.non distin guit inter atrocē iniuriā ⁊ nō atrocē: ni bilomin⁹ nō licebit ei occidē.ex̄ de pe. .c.2.° A. Host.ēt sup h° dcō.c.si nō.dicit ꝙ fm canones nō licet eū pimē si aliō fieri pōt: vt in sū.cō.eo.ti.q.35. vbi etiā patʒ ꝙ idē Guil. alr̄ ɔcludit q̄ s̄.positū sit. Dicit.n.ꝙ cū p̄fata decre.si nō. non videat̄ excusare nisi eos q simplr̄ ma nus iniciūt violētas i tales.⁊ distigu at i hostiario q clicos vulnerat ⁊ eos q sine vlnerib⁹ eos ledūt: vr̄ tuti⁹ dicen dū ꝙ eos talr̄ mutilātes vel occidētes

icidūt in canonē. Dicit ēt ꝙ illud qđ in dcō.c.ſi ꝟo.ponit̄ de cl'ico turpit̄ agēte: putat nō eē reſtringēdū ſolū ad coitū ſed ēt ad amplexꝰ ꝛ deoſculatōes. ꝛ qñ aliqs ꝑparat ſe ad opꝰ carnis. Si tñ ñ i loco ſuſpecto ſed i publico talia facēt ſicut aliqñ fit i ludo. aliud eēt qꝛ ꝟbe rans icidēt i canonē. Cū aūt conſtat ꝑ ſigna ꝙ cl'icꝰ iā expleuit factum credo ꝙ ſi talia ſūt ſigna ꝛ tā ꝓpinqua nego cio ꝙ ꝯſtet turpitudinē coitꝰ ibidē cō pletā nō ē excōicatꝰ ſtatim ꝟberās ta lē ſi ſint de ꝑfatis ꝑſonis. Si aūt nō ſīt ꝓbabilia ſig̃.nec icōtinēti pꝰ factū ver berat ſed poſtꝗ iā cl'icꝰ ad alia diuērtit ꝛ a loco diſceſſit.icidit i canonē. B.

Sꝫ vtꝝ maritꝰ ſic iueniēs cl'icū poſſit eū tenē inuitū. Rꝰ ſm Guil. Pōt tenē vtrūꝗ.ſ.cl'icū ꝛ vxorē ſine excōicatōe donec aduocet teſtes.ff.de adul.capite ex̄ de ſen.ex.c.ſi ꝟo alicꝰ.§.fi. Idē Ber. A. In illa.l.capite dr̄ ꝙ iſta detētio nō debet fieri vltra.20.horas ꝯtinuas. Et idē qđ i hꝰ.§.nōt̄ in ſū.cō.liꝰ.3ꝰ.ti.33.q.25. vbi etiā dr̄ ſm Inno.in dicto.c.ſi vero. ꝙ noie mr̄is intelligunt̄ oēs aſcenden tes.ꝛ noie filie oēs deſcēdentes. In col lateralibꝰ ꝟo vel affinibꝰ dicit ꝙ non audet extendere. Alii aūt dicūt ꝙ ſim plicit̄ ꝑſonas noiatas hꝰ ꝑuilegiū non excedit. Et hoc dicit Hoſti.ibidē tutiꝰ eē. Dicit̄ etiā ibi ſm Ber.ꝛ Hoſti.i eo. .c.ſi ꝟo.ꝙ noie vxoris intelligit̄ hic ēt ſponſa de pñti.ꝛ ꝙ ſm Hōſti.intelligi tur de mr̄e filia vel ſorore tā legitima ꝗ̄ ēt nāli ſed nō de adoptina. B.

Quid de illo q ordinat cū vxore ſua vt cl'icꝰ vocet̄ ad turpitudinē.ꝛ ſic ver berat eū. Rꝰ ſm Guil. Credo ꝙ tā vir ꝗ̄ vxor icidūt i canonē cū ꝓuocauerit A. Idē i ſū.con.dicta.q.35. B.

Quid de muliere q̄ ꝑcutit ſacerdotē petētē eā de turpitudine. Rꝰ ſm Guil. Si ſolū verb̄ eā ipetat: icidit ī canonē Si aūt tangit iuitā: ꝛ illa ſe ꝺfendens cū moderamie iculpate tutele eū ꝑcu tiat nō credo ꝙ incidat. Securiꝰ tñ eſt ꝙ faciat ſe abſolui ad cautelā. A. Idē in dicta.q.35. B.

Quid ſi qs iratꝰ vadit ꝯtra cl'icū ele uato pugno enſe vel haſta q̈ſi ꝑcuſſu rus. Rꝰ ſm Ray. Nō icidat.qꝛ manuꝫ nō iniecit. Idē Hoſti.ꝛ Goff. Aꝫ. Idem i ſū.con.liꝰ.3ꝰ.ti.33.q.207. B.

Quid de illo q ꝑſeqtur cl'icū fugiētē ꝛ cl'icus ſine ꝑcuſſione cadit ꝛ leditur. Rꝰ ſm Guil. Non credo ꝙ incidit. Se cus ſi ipe fugiēs ꝛ q̈i coactꝰ ꝑcipitet ſe ī aquā vl' i aliud ꝑiculū ſe igerit vt eua dat.qꝛ tūc ꝑſequēs incidit in canoneꝫ. A. Idem in ſū con. eo.ti.q.206. Sed ſi bñ pēſetur vtriuſꝗ caſus nō videt̄ rō diuerſitatis cū i vtroꝗ leſio cauſet̄ a ꝑſequēte.ꝛ iō vr̄ in vtroꝗ locū hēre ex cōiunicatio: ar.l.nō poſſūt.ꝛ.l.de gbꝰ. .ff.de legi. B.

Quid ſi qs accipiēs cl'icū ꝑ capillos ꝛ hꝰmodi dicat.niſi eēs cl'icꝰ ꝑcuterem te. Rꝰ ſm Guil. Si aīo iniuriādi iratus hoc facit credo ꝙ incidat: alr̄ non. A. Idē i ſū.con.eo.ti.q.210. B.

Quid ſi qs furto accipit corrigiam a cl'ico qua cinctꝰ erat vl' veſtē qua erat idutꝰ. Rꝰ ſm Hoſti. Nō vr̄ excōicatus qꝛ minima vel nulla ē violētia ꝑſone eo ꝙ nō ſentiat̄. A. Idē i ſū.con.liꝰ.3ꝰ.ti. 33.q.209. Et in directoria liꝰ.3ꝰ.ti.2.§.ii.4. cum ſe. B.

Quid ſi ꝟberet̄ ꝯuerſus. Rꝰ ſm Ho ſti. Si tales ſūt ꝯuerſi q ſe ꝛ ſua tradi derūt deo ꝛ totalr̄ tranſlati facti ſunt eccl'aſtici.ſiue eccl'ia ſit regularis ſiue ſecularis.ꝛ tales debēt gaudere eccl'a ſtica libertate.17.q.4.qſquis. Secus ſi eſſet conuerſus remanēs i domo ſua ꝓ pria tanꝗ laicus.ex̄ de ꝑuilegiis. vt ꝑ uilegia.§.ꝑ. A. Idē in ſum. cō. eo.ti.q. 34. Hoc etiam tenet glo. in .c. non du bium.ex̄ eo. B.

Quid ſi ꝟbēt̄ nouitiꝰ. Rꝰ. Uerberās excōicatus ē.ex̄ eo.religioſo.libꝰ.6ꝰ.

Quid ſi qs credēs ꝟberare clericum ꝟbat laicū. Rꝰ ſm Ray. Nō ē excōica tꝰ. Hoc dico ꝓpt̄ lr̄aꝫ canonis q̄ exigit actū cū dicit ſi qs iniecerit manus vio lētas in clericū. A. Con. Hoſti.ꝛ addit

.s. ꝙdiu consciam h₃ lesa₃ deb₃ se ꝓ ex
cōicato gerere quousq₃ sciat ꝟitatem:
vt in sū con.eo.ti.q.211. B.
¶ Quid dē eo q ꝟberat clicū credēs eū
laicū? R° ꝫm Hosti. Si talis errauit i
ꝑsona: vt q₂ volēs percutere Titium
laicū ꝑcussit Seyū clicū: cū vtrūq₃ co
gnoscit: tutior ē snīa ꝙ incidit. Nā i cli
cū man⁹ violētas iniecit. A. Tancre. ꝛ
glo. Ray. tenēt ꝯriū: quoꝝ dictū pōt in
telligi qn̄ ꝑcutiēs nō fuit in crasso sed
iusto errore: vt satis pōt colligi ex dcō
eoꝝ: vt in sū.con.eo.ti.q.212. sicut in sili
p₃. ꝛ i se. casu. B. Si āt errauit i q̈lita
te. q₂ de isto q ē clic⁹ putabat ꝙ eēt lai
cus. Nā videbat eū i hitu laicali ꝛ non
gerētē se ꝓ clerico. non incidit. ex̄ eo. si
ꝟo. 2°. Sec⁹ aūt si vidit eū in hitu clica
li ꝛ ꝓ clerico reputabaꝉ: q₂ tūc incidit
in canonē₃. A. mihi hoc casu putaret lu
do talē hitum eē assumptū ꝛ hēret cre
dēdi ꝓbabilē cā₃ ꝫ₃ glo. Ray. que etia₃
dicit ꝙ si dubitat vtꝝ sit cleric⁹ vel lai
cus incidit i canonē cum in dubio tene
atur vitare periculum. Si aūt nō con
stet vtru₃ sit laic⁹ vel cleric⁹ dicit ꝙ si
ita affect⁹ ē vel cōmot⁹ ꝙ ꝛ si sciret eū
esse clericū nihilomin⁹ ꝑcutēt eū. inci
dit i canonē. Si aūt nō ꝑcutēt nō icidit
vt in sū.con.dicta.q.212. B.
¶ Quid si aliquē clicū paratū facē ali
quod flagitiū teneo violenꝉ ₃elo dī ne
illud faciat? R° ꝫ₃ Guil. Si talē teneo
modico tp̄e iuitū etiā ꝛ renitētē citra
tn̄ iniuriā ꝑcussionis. nō credo me inci
dere i canonē. Satis con. Inno. ꝛ Ho
sti. A. Istud modicū tēpus puto deter
minādū incꝫtū seu ꝓ ꝗsto expediat ad
obuiādū pctō: ar. c. error. 83. dis. Aliquo
etiā casu licēt ꝑcutē. s. ob tuitione₃ sui
vel alioꝝ. vt. s. §. 2°. B. Idē dicēdu₃ est
ꝫm Inno. si suꝑueniētib⁹ inimicis cli
cus teneꝉ ne icidēt in man⁹ eoꝝ: q₂ tali
nō irrogaꝉ iniuria: s₃ poti⁹ salus ꝓcura
tur. ar. 44. dis. cū beatus.
¶ Quid de illo q mādat man⁹ iniici in
clicum. R° ꝫm Ray. Si seq̄tur effectus
tā mādās ꝗ̄ is cui mādatur incidit in
canonē. ex̄ eo. mulieres. §. fi. Qꝺ si mā
dator misit ad reuocādū mādatū: tūc
distinguēdū. q₂ si mādatari⁹ anq₃ reuo
catio ꝑuenisset ad eū ꝟberauit. vterq₃
ē excōicat⁹. A. Glo. Ray. dicit cōtra. si
mādatorē sufficienꝉ penituit. ꝛ ē in ca
ritate. Nullū. n. existētē i caritate ius
ligare intēdit vinculo excōicatiōis. qa
h° iniustū ess₃. l₃ talis ab hoie possit ex
cōicāi: q aliqn̄ iiuste ligat: vt i sū.cō. li°
3°. ti. 33. q. 215. Dictū tn̄ Ray. cū quo ꝯcor
dāt ꝛ alii doc. de qb⁹. ī. veri⁹ vr̄. q₂ ꝑces
sit culpa mortalis ꝛ ei⁹ occasiōe dānu₃
irrogatur. iō d₃ sentire penā. ex̄ de iniu
riis. c. fi. Ad h° etiā ex̄ ꝺ homici. c. fi. li°
6°. B. Si ꝟo reuocatio ꝑus ꝑuenit nō
ē excōicat⁹ mādator: ar. ex̄ de ꝓcu. ex in
sinuatōe. ꝛ. c. i nf̄a. ꝛ in ꝑdicto. c. mulie
res. in fi. Con. Hosti. Ber. ꝛ Goff. Eadē
qꝺ ꝛ solutio pōt fieri de eo qui ꝯsuluit
clericum ꝟberari si ei⁹ ꝯsilio fiat. A.
Idē in sū.con.dicta.q.215. B.
¶ Quid si mādās clicū ꝟberari ꝑus ꝗ̄
ꝟbereꝉ decedat. R° ꝫm Hosti. Si no
toriū sit: ꝛ talis i fine nō fuit absolut⁹
vel signa pnie nō apparuerūt: hēri d₃
ꝓ excōicato: nec d₃ sepeliri in cimitēio
A. In h° casu Goff. dicit ꝙ mādās ē ex
cōicat⁹ nisi mādatū reuocauerit ante
mortē. cū intelligaꝉ tūc in eadē volun
tate decedere. Glo. ꝟo in. c. mulieres.
ex̄ eo. dicit ꝙ nō ē excōicat⁹. q₂ morte
mandatoris soluiꝉ mandatū. ff. mād
ti. inter cās. Hosti. ꝟo vt p₃ i sū.con.eo.
ti. q. 216. ait. Tu dicas ꝙ q̈ ad snīam mi
litātis eccl̄ie nullo mō ligaꝉ sub terra
sed dū ē suꝑstes tm̄. 24. q. 1. qꝺcūq₃. Ue
rūtn̄ si h° notoriū sit ꝛ absolut⁹ nō fue
rit i fine. vel signa pnie nulla apparue
rint: hēri d₃ ꝓ excōicato. non ex vi sen
tētie eccl̄ie militātꝭ: sed rōne pcti noto
rii. vn̄ nō ē sepeliendus i cimiterio. Se
cus si signa pnie apparuerint. B.
¶ Quid si nō mādauit: sed qꝺ factu₃ ē
ratū hūit. R°. Si iniecta ē man⁹ in cli
cum noīe tuo licet sine mādato: ꝛ tu ra
tum hoc hūeris excōicationē incurris
Si ꝟo nō fuit facta nomīe tuo peccas

bñdo ratũ: ſed non incurris excõmuni
cationem. extra eo cum quis. libro 6°
¶ Quid de illo qui dicit ſuis ꝙ vellet
vidicari d̃ tali clĩco: ⁊ ſic illi ꝯberãt eũ
℞°ſm guil. Si ea dixit aio ꝓuocandi
eos. ⁊ ip̃i ob hoc moti fecerũt ẽt nõ no
mine dicẽtis. ip̃e dicẽs nihilomin⁹ inci
dit ĩ canonẽ. A. Idẽ ĩ ſũ. cõ. eo. ti. q. 218.
Et forte idẽ eſt ẽt ſi nõ dixit eo aio. cuʒ
dicẽdo fuerit in culpa ⁊ debuit cogita
re hoc euenire potuiſſe: ar. c. fi. ex̃ d̃ ho
mi. lib°. 6°. B. Si iudex laic⁹ malefacto
rẽ captũ detineat: ⁊ ip̃e ſe clĩcũ dicat.
vide. ĩ. iudex. 2°. §. 3°.

Excommunicatio

3°. de excõicatõe falſariorũ.
Et qdẽ cũ qs per ſe vel ꝑ aliũ falſat lit
teras pape cũ fautorib⁹ ſuis. vel ſcien
ter vtit̃ eis ẽ excõicat⁹. ex̃ de cri. fal. ad
falſarioꝝ. A. Cui⁹ abſolutio reſuat̃ pa
pe p̃terq̃ ĩ mortꝭ articulo. eo. ti. c. dura.
B. Et ſi qs h⁹modi falſas lr̃as ſe hẽre
cognoſcit ĩfra. 20. dies aut deſtruat eaſ
aut reſignet ſi penã excõicatõis volu
erit euadẽ: vt ex̃ de cri. fal. dura. Qd̃ in
telligẽdũ eſt ſolum qñ aliq̃ caſu lr̃e ad
eũ ꝑuenerũt. Sec⁹ ſi fuerit ꝯſcius. qa
tũc indiſticte ẽ excõicat⁹. Clĩci q̊q̃ fal
ſarii debẽt degradari ⁊ tradi ſclãri po
teſtati puniẽdi: vt ĩ dcõ. c. ad falſarioꝝ
¶ Quid ſi qs vtit̃ talib⁹ lr̃is ignorãter.
℞° ſm hoſti. Non excuſat̃. qꝛ ꝑ alios
ĩueſtigare d̃buit: ar. 37. diſ. §. vlt. Si tñ
falſitas erat ita latẽs ꝙ ñ bñ ꝑcipi po
terat ⁊ ipſe adhibuit diligẽtiã quã po
tuit nec ꝑcepit: excuſat⁹ ẽ. aliogn non
ex̃ d̃ homi. Johẽs. ⁊ c. vlt. ff. de redibi.
act. l. i. Et nõ ꝙ p̃ceptũ ẽ ꝙ in lr̃is papa
lib⁹ nec ĩ magno nec ĩ modico audeat
qs apponẽ manũ ẽt vnã lr̃am vl̃ vnũ
punctũ corrigẽdo. aliogn manũ appo
nẽs ſñiam excõicatõis incurrit que nõ
põt ẽt citra ſedẽ ap̃licã relaxari. hec
per ſententiam in curia latam.

Excommunicatio

4°. de excõicatõe incẽdiario
rũ ⁊ effractoꝝ ecclĩe. Oĩs. n. incẽdiari⁹
ecclĩe vel loci religioſi vel cimiterii vl̃
ſpacii p̃uilegiati ĩ circuitu ecclĩe eſt ex
cõicatus ipſo iure. ſed anteq̃ ſit denun
ciat⁹ põt abſolui ab ep̃o. poſtq̃ ꝯo de
nunciatus eſt ſiue noĩatim ſiue ĩ gnãli
puta denũciamus excõicatos oẽs illoſ
qui tale incendium fecerũt. tales ſolũ
a papa poſſunt abſolui. ex̃ eo. tua nos.
⁊ c. conqueſti. A. Qd̃ aũt dictũ eſt de
incẽdiariis intelligas etiã de effracto
ribus qui ſilr̃ ſũt excõicati ⁊ a papa ab
ſoluẽdi. Et ſic idem intelligẽdũ eſt de
effractorib⁹ cimiterii ⁊ alioꝝ locoꝝ ec
cleſie adherẽtiũ. de qbus ꝓxime dictũ
eſt. Uñ in directoria li°. 5°. ti. 2. §. 22°. dicit̃
ꝙ ſicut violator ecclĩe excõicatus eſt:
ſic ⁊ violator clauſtri ecclĩe adherẽtis
ar. ff. de rei ven. q̄ religioſis. ⁊ ex̃ de iu
di. quãto. Et ſm glo. Ray. ⁊ in ſũ. con. li°.
3°. ti. 33. q. 34. fractor ecclĩe iudicãdus ẽ
qui dolo malo: aut per iniuriã violent̃
vel ẽt latenter parietẽ fodit. aut fene
ſtraʒ vitream fregit. aut ſeraturã. aut
oſtia. aut cardies. aut vectes dũ tenẽt
oſtia firmata. aut ipſũ tectũ eccleſie.
B. Et idẽ dicũt qdam cũ qs per violẽ
tiã ĩ ecclĩa multũ enormia ꝯmittit. vt
diruẽdo altare. vel frãgendo crucẽ vel
enormiter tractãdo corpus xp̃i ⁊ ſilĩa.
Cõcedũt tñ ꝙ iſti nũc dicti ꝑ ep̃m pñt
abſolui. A. hoc põt itelligi veꝝ niſi fu
erit denunciati: vt p̃tactũ eſt. Nã vio
lator ecclĩe, ipſo iure incurrit excõicati
onẽ. xi. q. 3. canonica. ⁊ ſilr̃ raptor ecclĩe
17. q. 4. oẽs. Et idẽ vr̃ dd̃ de talibus qd̃
de effractorib⁹: vt põt colligi ex nõtis
in dcõ. §. 22°. vbi de his ſil̃ ſic dr̃. Rapto
res ecclĩaꝝ ⁊ violatores ſũt excõicati.
dicto. c. canonica. ⁊ c. oẽſ. ⁊ ex̃ eo. conq̄ſti
Et dicitur violator eccleſie ſiue raptor
q ip̃am ecclĩam frangẽdo oſtia. capiẽ
do res ſuas vel ĩuadẽdo. p̃uilegia ſua
non cuſtodiendo vel corrũpendo offẽ
dit. de qbus. 17. q. 4. ꝑ totum. vt notat
hoſti. eo. ti. de violatiõe. §. p̊. Et. ĩ. Qd̃
ſi inferentes vim in eccleſia ⁊ res que
intra ſunt ſpoliantes excõicati ſunt.

multo fortius in ipa hoies xberantes qz maior ē violētia corpoꝝ q̄ reꝝ.12.q.i.pcipim᷒.qd pbaẗ maifeste.ex eo.cū p cā.vbi h° notat ꝰHosti.Et adde qd di ctū ē.§.se.vbi dr de incēdiariis.ꝙ post q̄ fuerit denūciati non possūt absolui nisi p papā.Et sic idē intelligit de s̄ di ctꝭ.Et subdit.Alii aūt q alr offendūt ec clesias vl bōa eaꝝ diripiūt nō sunt ipo iure excōicati sz excōicādi:ꝭlz sacrilegi iudicētur.Con.glo.in h° dcō.c.canonica ꝛ.c.oēs.B.De ꝯsib᷒ istis ꝛ hac mā vi de s̄.absolutio p̊.§.3°.ꝛ.i.incēdiarius.

Excommunicatio

5°. de statuētib᷒ ꝯ libtatem eccle.Nā oēs tals st excōicati cū diuē sis fautoribus: vt s̄.excōmunicatio p̊.§.2°.x.8°.

¶ Utrū heremite ꝛ reclusi intelligant hic nomine eccle.R° fm Guil.Nō.ni si subiecerint se alicui religioni appro bate.Con.Jnno.ꝛ ꝰHosti.A.Con.etiaz Albric᷒.ꝰPuto hoc intelligēdū de here mitis seu reclusis q ab ecclesia nullaz hēnt approbatōem tacitā vel expssaz cū regulariter sit inhibitū nouā religi onem seu nouum ordinē adinuenire. vel habitū noue religionis assumere sine licētia sedis aplice: vt in.c.religio nū.de reli.do.li°.6°.Alr heremite bñ gau dent puilegio clicali.16.q.i.q vere.ꝛ ibi glo.Silr mulier inclusa.xi.q.i.de perso na.Et notat dñs Anto.de bu.in.c.null᷒. ex de foro ꝯpe.vbi ēt dicit ꝙ gnāliter oēs psone que reglariter viuunt sūt ec clesiastice psone:lz non faciant pfessio nem.ꝛ gaudēt puilegio clericali: vt no tat glo.ꝛ tex.in.c.indēnitatibus.ad fi.d elec.li°.6°.ꝛ notatur.12.q.vlt.c.fi.ꝛ d ma io.ꝛ obe.c.dilecta.in glo.plt.quod facit dicit ipe p istis iesuatis ꝛ marib᷒ ꝛ mu lierib᷒.ꝛ dicit ēt ibi ꝙ hēnt pfate psōe pdictū puilegiū q̄diu sic viuunt etiaz si non intendant perpetuo sic viuē.B

¶ An predicta pena sit extendenda ad illos qui attētant aliquid contra parti culares cōsuetudines aliquarū ecclaꝝ vt quia volunt cognoscere de oibus cō tractib᷒ iuramenti interpositione val latis.R° fm Guil.Non.Con.Jnno.et ꝰHosti.A.Jdē in sum.con.li°.3°.ti.33.q.34.x.item statutarii.vbi dclaratur ꝙ hec pena solū obtinet circa puilegia concessa eccle vniuersali siue a deo si ue a papa siue a pncipibus.non autez quādo sic fit ꝯ spālia puilegia pticula riū ecclaꝝ.de quo etiā in.§.se.dicit.B

Que sunt illa ꝯtra que faciēdo fit cō tra libertatez eccle.R° fm Guil.Plu ra.vt ꝙ decime ꝛ oblatōes ad clericos spectēt.16.q.i.reuertimini.Jtē ꝙ eccle sia sit libera.ꝛ sola res ecclasticas ad ministret.96.di.si imperator.Jtem ꝙ de spūalibus ius cōdere ꝛ iudicare po test.A.Et ista sūt cōcessa a deo: vt pz i iurib᷒ allegatis.ꝛ multa alia puilegia que continētur in nouo ꝛ veteri testa mēto: vt dicit in dicta.q.34.B.Qd p cutiēs clericū sit excōicatus.17.q.4.si quis suadente.Qd in legatis ad pias cās sufficiāt duo testes.extra de testa. relatum p̊.A.Et hec concessa sūt a pa pa: vt pz i iurib᷒ allegatꝭ.B.Silr ꝛ si fiat ꝯ generalia puilegia eccle ab ipe ratorib᷒ data que in iure ciuili cōtinē tur.non aūt si spālit alicui eccle vl ec clesiis data sint.Cō.Jnno.ꝛ ꝰHosti.A. Jdez in sū.con.dicta.q.34.vbi etiā ad ditur fm ꝰHosti.ꝙ constitutio que irro gat hanc excōicatōem.videlz.c.nouēit ex de sen.ex.modo ligat oēs statim et nō post duos mēses.qz iādudum fluxe rūt illi duo mēses de qbus fit mētio in dcō.c.nouerit.infra quos talia statuta debēt deleri de capitulariis.Addit aūt ꝙ alii ponūt duos mēses post publica tionem.i.postq̄ in singulis locꝭ hec cō stitutio fuerit publicata.Sed cū ꝰHo sti.concordat Jnno.vt in dcō.c.nouerit videlz vt statiz liget.Et dicunt oēs ꝙ hec cōstitutio frequēter publicāda est ne quis possit ignorantiam allegare. Jtē dicūt ꝙ q ignorat statutū h᷒moi nō icidit in excōicatōem que nō est ni si p magnis crimib᷒ infligēda.ꝛ i ꝯtūacē

.xi.q.3.nemo epoꝝ. Et ſubdit in dcā .q.
34. Et h° benignius eſt. Intellige niſi
ignorātia craſſa fuerit ⁊ ſupina. ex̄ de
ↄſti. vt aiaꝝ. li.° 6.° Seqtur. Item addit
Hoſt. ꝙ ſtatutarii ⁊ ſcriptores ſtatuto
rū̄ ſtatiꝫ ligant: nec excuſatōem hēre
poſſūt i toto lꝫ qn̄q̄ excuſent a tanto.
Ptātes aūt ↄſules ⁊ rectores pn̄t hr̄e
qn̄q̄ excuſatōem q̄ꝫtum ad obſuatōeꝫ
ſeu deletionē ſtatutoꝝ p̄dictoꝝ q̄ igno
rare pn̄t. Ex q̄ vero certificati ſūt ⁊ obe
dire negligūt ↄſtitutio eos ligat. quod
ad arbitriū boni viri referēdū ē. qn̄. s.
ſcire potuerūt vel nō vl' ipedire ne ſer
uent. Cōſiliarii aūt ita demū ligant ſi
ↄſentiāt i delicto ſꝫ Inno. ⁊ Hoſti. B

Excommunicatio

6.° ō participatōe cū excōica
to: vbi ſciēdū ꝙ eſt quedā ꝑticipatio
illicita: q̄ quidē pōt ↄtingere q̄druplici
ter. p̄. ſ. qn̄ qs ꝑticipat cū excōicato in
eodē crimie ꝓpt̄ qd̄ excōicat⁹ ē. ſ. dādo
ↄſiliū auxilium vel fauorē. ⁊ talis icur
rit eādem ſn̄iam. ex̄ eo. ſi cōcubine. ⁊ c.
nuper. Et intellige cōſiliū ſine quo nō
erat facturus. ex̄ de homi. ſicut dignū.
§. qui v̄o. A. Paꝝ facit. Vn̄ vr̄ intelli
gēdū ō conſilio ēt ſi alr̄ fuiſſet factur⁹
qꝛ nihilomin⁹ ꝑticipat i crimie: vt; no
tatur i directoria li.° 3.° ti. 2. §. 125. ⁊ tenet
Inno. ex̄ eo. nuper. cū quo ēt vr̄ trāſire
dn̄s Antō. de bu. B. 2.° qn̄ qs ꝑticipat
q̄dē in crimine mortali. ſed nō in illo ꝓ
pter qd̄ excōicat⁹ ē. ⁊ talis mortalr̄ pec
cat: ſed non incurrit eādē ſn̄iam ſꝫ icur
rit minorem excōicatōem. A. Cō. In
no. in dicto. c. nuꝑ. B. 3.° qn̄ ꝑticipat ei
i diuinis. ſ. recipiēdo eū ad dina officia
ſeu eccl'iaſtica ſacr̄a: vel ad eccleſiaſti
cā ſepulturā. ⁊ talis q̄dem lꝫ non ſit ir
regularis: vt ex̄ eo. is q. li.° 6.° peccat tn̄
mortalit̄ ⁊ ē valde ꝓpinquus irregula
ritati. Nā eſt ei int̄dict⁹ ingreſſus eccle
ſie donec de trāſgreſſione huiuſmodi
ad arbitriū ei⁹ cui⁹ ſn̄iam ↄtēpſit ſatiſ
fecēit ↄpetēter. ex̄ ō ꝓuile. c. epoꝝ. li.° 6.°

A. Et ibi ſentit Archi. vt ⁊ ponit Ioh̄.
an. in nouella. ꝙ dictū. c. vr̄ ſolū hr̄e lo
cū in celebrantib⁹ excōicatis ab hoīe ⁊
nō a iure ꝓpter v̄ba ibi poſita ad arbi
triū ei⁹. ⁊c̄. B. Et ſi poſtq̄ eſt ſic int̄di
ctus igerit ſe dinis in ſuo officio ſicut
p̄us irregulari efficit̄. Itē ſi ōcedat ſic
iterdict⁹ nō dꝫ i cimiterio ſepeliri. ex̄
.e. is cui. li.° 6.° Sꝫ h̄ caue qꝛ ſi ſepelit he
reticū. dic vt. ī. heretic⁹. 2.° §. 2.° Itē ſi ſe
peliat excōicatū publice: dic vt s̄. excō
municatio p̄. §. 3.° in p̄ncipio. A. His. n.
locis pꝫ ꝙ i iſtis caſib⁹ maior excōica
tio ip̄o facto irrogat̄. Silr̄ ⁊ ſi qs cl'icuſ
ſcient ⁊ ſpōte recipiat ad diuina excōi
catū iudicialr̄ a papa. ex̄ eo. ſignifica
uit. ⁊ pꝫ s̄. abſolutio p̄. §. 2.° i additōe. B
Qd̄ ſi talis participatio i diuinis fit ꝑ
metū: vt qꝛ tyrānus cogit metu morti
ſacēdotē ſibi celebrare. beat⁹ eēt ſacer
dos ſm̄ Hoſti. ſi ſe ad martyriū p̄para
ret. Met⁹. n. ⁊ ſi culpā attenuet ſimplr̄
nō excuſat. 32. q. 5. ita ne. tn̄ ſm̄ Guiler
Hug. bn̄ excuſat met⁹ q cadēt i ↄſtan
tē viꝝ. A. In ſū. con. li.° 3.° ti. 33. q. 173. r̄fer
tur dcm̄ Hoſti. ſꝫ eo. ti. q. 165. dr̄. ꝙ ſcd̄a
opio vr̄ hūanior ⁊ v̄ior cū caſus nccita
tis excuſet i talib⁹ ⁊ ēt caſus vtilitati:
qd̄ min⁹ ē. hec ibi. Primū tn̄ dictū pōt
intelligi qn̄ qs ex metu pat⁹ eēt ↄſenti
re ēt pctō. tūc. n. nō eēt excuſabilis. dcō
.c. ita ne. B. 4.° qn̄ ꝑticipat non in cri
mine ſed i loq̄ndo vel ſecū orādo vl' co
medēdo ⁊ h⁹mōi: vt dictū ē s̄. excōica
tio p̄. circa finem. in. §. Quis effect⁹. ⁊c̄.
De talit̄ ꝑticipāte dic̄ Tho. in 4.° diſ. 18.
ꝙ q̄dā dicūt ꝙ peccat mortalr̄. Et ſub
dit. Sꝫ h° vr̄ valde q̄ue ꝙ homo ꝓ vno
v̄bo leui q̄ excōicato loq̄tur mortalit̄
peccet. ⁊ ipſi excōicantes multis laq̄uꝫ
dānatōis iniicerēt. qd̄ i eos retorq̄ret.
Iō ꝓbabili⁹ vr̄ ꝙ nō peccꝫ mortaliter
cōicando niſi i crimie vl' in diuinis: vt
dictū eſt. vel i ↄtēptu eccl'iaſtice diſci
pline. qd̄ intelligit decre. videlꝫ ō ꝓhi
bitōeꝫ ſuꝑioris. ex̄ de cle. exco. mi. ſi ce
lebrat. Iō ſi aliq̄s ꝑtinacit̄ excōicatis

participat excōicari pōt maiori excōi
catōe.qꝛ mortalit̄ peccat. Jō Al.ꝛ ˀPe.
A. Et vt pꝫ in sū.co.li°.3°. ti.33.q.165. pre
dictis con.ēt ˀHosti.Dicit.n.ꝙ qui sim
plr̄ cōicat excōicato ꝯ ꝓhibitōeꝫ cano
nis venialr̄ peccat:nisi hoc facēt i ꝯtē
ptū canonis.Sꝫ si hoc facit ꝑtinaciter
ꝯ ꝓhibitōeꝫ iudicis gnālr̄ vel spāliter
sibi factā.cū ꝓ hoc casu excōicādus sit
pꝫ ꝙ mortalr̄ peccat:ar.ex̄ eo.in nouel
la.Jnno.statuim⁹.li°.6°.vbi dr̄ in fi. Alr̄
aūt in participātes excōicatio ꝓlata ñ
teneat.ꝛc̄. Jmmo ēt nūc nouo iure ne
cessaria ē āmonitio noiatim expssa:vt
in nouella Greg.decimi.ex̄ eo. ꝯstituti
onē.li°.6°. Satis etiā con.Goff.per dcm̄
.c.si celebrat.in fi.qḋ ꝛ ˀHosti. adducit
Et ad.c.sacris.ex̄ de his q̄ vi. Tancre.
dicit ꝙ loqtur de ꝑticipāte in crimine
Et Tho.ꝛ ˀPe.rñdent ꝙ loqtur de ꝑti
cipāte i diuinis.ꝛ ꝙ dici pōt ꝙ sicut ne
quaꝗ̄ mortale pctm̄ ita nec vēiale dꝫ
hō ꝯmittere metu mortis eo mō ꝯ̄biti
q̄ debēt venialia vitari.Con. etiā dire
ctoria li°.3°. ti.33.§.148°.vbi iter alia dr̄
ꝙ participās cū excōicato non peccat
mortalr̄ nisi i trib⁹ casib⁹.p̊ si ꝑticipat
excōicato i crimie.ex̄.e.nup.§.i secūda
ꝛ.c.si concubine.2°. si participat postꝗ̄
monitus fuerit.ex̄ eo.statuim⁹ li°. 6°. et
ꝙ mer⁹ cā sacris.3°. si ꝑticipat i sacris.
xi.q.3.rogo sꝫ ˀHug.Et adde q̄rtū si ex
studio vl̄ ꝯtēptu ꝑticipet reputās excōi
catōem trufam sm̄ ˀHosti.ex̄ eo.ꝙ i du
biis.ꝛ Joh.ꝛ Archi.xi.q.3.rogo. B.

¶ Sed nunqd delegat⁹ pōt excōicare
maiori illos qui in locutōe ꝛ h⁹mōi ꝑti
cipāt excōicatis ab eo. R°. Pōt.ꝛ sic ex
cōicati debēt petere absolutōeꝫ ab eo
vel a delegante:vtputa papa.ex̄ de of
fi.dele.pterea.ꝛ.c.significasti.ꝛ.c.prudē
tia.in fi. Jntelligendū tñ ꝙ ipsi ꝑtici
pantes nō pñt excōicari nisi cū illa so
lēnitate q̄ dr̄ s̄.excōicatio p̊.§.27°.q inci
pit. Jn qbus casib⁹ snia.ꝟ.q̄rtus casus
Et ē sciēdū ꝙ excōicatio nō trāsit i ter
tiā ꝑsonā:ut pꝫ h̄ seq̄nti.§.circa mediū

¶ Sūt ꝛ alii casus i qbus qs licite ꝑti
cipat excōicato.p̊ qdē qñ aliqs loqtur
ei i his q̄ pertinēt ad absolutōem ꝛ sa
lutē aie lꝫ alia ꝟba icidēter intpōat ut
magis ꝓficiat.Et ꝑ hūc ēt modū p̄di
catores q apud excōicatos i p̄dicatiōi
bus ꝛ cōfessionib⁹ q̄i gerūt cās eoꝝ q
ab ipsis expoliati fuerāt possūt elynas
licite accipe ab ipis excōicatis.p̄sertiꝫ
si alr̄ in locis illis nō valent sustētatio
nē hēre.ex̄ eo.cū volūtate.Et de h⁹i p̄
dicatorib⁹ vide.i. restitutio.5°.§.fi. ꝛ h̄
.i.§.plt̄. Jtē Grego⁹ xi.q.3.qm̄ multos.
subtrahit a minori excōicatione plr̄es
cōicātes.videlꝫ vxores.filios.suos. an
cillas seu mācipia.rusticos ꝛ suiētes.
ac oēs alios.s.ei⁹ familiares ꝛ sbiectos
q nō adeo curiales sūt vt eoꝝ consilio
scelera ꝑpetrētur.ꝛ eos q ignorāter ex
cōmunicatis cōicant:siue illos qui ex
cōicatis coicant.Quicūꝗ aūt orator.i.
cā oratōis vadēs aut ꝑegrinus.aut vi
ator i terrā excōicatoꝝ deueniunt vbi
nō possint emē vel nō hñt vnde emāt:
dat licentiam ab excōicatis accipiēdi

¶ Et nota ꝙ circa p̄dictas ꝑsonas disti
guendū est inter illos q añ erāt obno
xii siue obligati excōicatis:vt vxor. fi
lii.serui.ꝛ isti tenent̄ eis sicut p̄us tene
bāt.Qui ꝟo nō erant eis obnoxii:nec
ēt nūc sunt.sed pñt cū eis cōicare ꝓut
ꝛ qñ necē fuerit.ex̄ eo.int̄ alia. A. Jdē
in sū.con.li°.3°.ti.33°.q.25.Con.ēt Jnno. i
dicto.c.inter alia. B. De ista mā nota
ꝟsus.Utile lex humile res ignorata ne
cesse. ˀHec anathema qdē faciunt ne
possit obesse.Utile.i.ꝓpter vtilitatem
excōicati vel ēt participātis.vt statim
dicet̄.Lex.i.mr̄imonii excusat. ˀHumi
le.i.serui ꝛ filii excusantur.Res ignora
ta.i.qñ nesciuit eū excōicatū. Necesse
i.ꝓpter necitatē cōicās excusat̄.de qb⁹
plr̄es ꝛ varias qōnes vide hic .i.

¶ Utilitas q°excusat a ꝑticipatione ex
coicatoꝝ ꝛ hec pōt duplex eē. Naꝫ pōt
eē vtilitas excōicati:vt qñ qs loqt̄ ei
de his que ꝑtinēt ad eius salutē:vt di
ctum est in ꝓximo.§.vnde ꝛ ad p̄dica
tionem admitti pōt.ex̄ e.rñsio. p̊ respō

so. Item potest eē vtilitas ex parte pti
cipantis. vt cum petit ab excōicato qđ
ei debet: vt in. c. si vero. ex eo. Unde et
si nolit soluere potest in iudicio conue
niri. aliter ex delicto suo commodum
reportaret. extra de iudi. intelleximus.
Posset etiam loqui licite de salute ani
me sue ꝑprie si est necessitas ꝛ nō pos
sit habere recursum ad aliū qui con
sulat ei. hec ſm Guil. A. Idem in sum.
con. li. 3. ti. 32. q. 127. vbi etiā dicitur ſm
eundem Guil. ꝙ necessitate imminen
te possum petere ab excōmunicato cō
silium etiā super temporalibus. Pro
quanta autem necessitate vel vtilita
te liceat hoc agere arbitrio viri limitā
dum dicit. ꝛ hoc de consilio. Secus au
tem de confessione: quia etiā in casu
necessitatis non licet excommunicato
ↄfiteri: vt nō. i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 64.
vel aliđ sacrū ab eo recipe ꝑter baptis
mū morte iminēte ꝛ catholico deficiē
te: vt notat eo. li. ti. 24. q. 8. B.

¶ Uxor excusat a ꝑticipatōe cū viro. s.
qñ de mr̄imonio cōstat. xi. q. 3. qm̄ mul
tos. Sz nūqd eꝯ excusatur vir partici
pādo vxori? Dicas ꝙ siue vir siue mu
lier excōicatōi subdatur ꝑpter mr̄imo
niū illicite cōtractū nō licet participa
re. sed si alter eoꝝ excōicatus sit ꝑpter
aliud delictū: tunc vterqꝫ excusat quo
ad redditionē debiti. A. ꝛ etiā quo ad
petitōem nō solū debiti mr̄imonialis:
sed etiā alterius: cū etiā ab excōicato
debitum peti possit. ex de iudi. intelle
ximus. B. Sed in aliis vir nō excusa
tur: eo ꝙ dꝫ cogē vxorē vt faciat se ab
solui: ar. 7. q. i. sicut. Hec Host. Goff. et
Ray. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. 129. ꝛ in di
rectoria li. 3. ti. 2. §. 135. B.

¶ Sz qd si vir vocet excoicatū ad men
sā. nūqd ꝛ vxor poterit ad ipsā mēsam
comedē. R. ſm guil. Credo ꝙ non tñ
poterit comedē ad aliā mensā i eadē
domo ita remotam ꝙ merito possꝫ di
ci: ꝙ ñ comedāt sil. A. Idē i sū. con. eo.
ti. q. 130. B

¶ Utrū filii excusent a ꝑticipatiōe pa
tris? R. ſꝫ guil. Filii q sūt i pr̄ia ptāte
vel etiā emācipati q sūt ↄmesales pr̄i
ꝛ ab eo hn̄t nccia excusant. alii vo non
A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 131. B

¶ Ite nt. s dcm̄ ē excusant serui. ācille
rustici. seruientes. ꝛ alii subiecti qui ñ
adeo curiales sūt ut eorum ↄsilio scele
ra ꝑpetrent. Naꝫ tales ꝑsone añ sniaꝫ
astricte erāt ad familiare obseqū. ꝛ sic
ēt nūc tenēt. ꝛ coicare pn̄t. ex eo. inter
alia. Qđ itelligit ſm Guil. qñ ipi ante
excoicationē dñi obligauerūt se serui
re ꝛ seruitiū itrauerūt. Si aūt pꝰ eius
excoicationē itrauerūt. distigue qa si
ignorauerūt ꝛ pꝰea sciūt nō tenēt dis
cedere cū dāno suo. Si vo sciuerunt a
ꝑncipio. tenēt discedē. nisi nccitas eos
cōpulissēt ꝙ fierēt de eius familia. Et
qđ dic đ rusticis itellige q colūt terrā
dñoꝝ suoꝝ. Et ſm eūdē guil. extēdit ēt
ad illos q dicūt medietarii. ꝛ q ꝑpt cul
turam recipiūt certā portiōem fructu
um. Nā ꝛ possunt coicare q̄tū oꝫ pro
pter culturā ꝛ hꝰmōi rōnem Idē itelli
gēdū ē ſm Hosti. đ nutricibꝰ ꝛ filibꝰ. q
si a dño recederēt ñ hērēt vñ viuerēt
ar. ex eo. si vere. vbi excusant q cū ex
coicatis nautꝭ ↄueniūt đ transfretādo
ↄ sarracenos. A. Idē i sū. cō li. 3. ti. 33.
q. 131. ꝛ q. 132. B.

¶ Sz nūqd pr̄es ꝛ dñi excusant si ꝑtici
pant cum filiis suis excoicatꝭ? R. ſm
Ray. ꝛ guiel. dicūt qdā ꝙ sic. Sed tuti
us ē dicē ꝙ ñ excusant. qa tenebāt cor
rigere suos miores ne iciderent i cām
anathatis. ar. 27. q. i. de filia. Jo Goff. ꝛ
Hosti. Tñ ſm Tho. i. 4. dis. 18. ad minꝰ
debēt eis coicare in his i qbus obliga
ti sunt. qa sicut inferiores obligant ad
obseqū supioꝝ: ita ꝛ supiores ad ꝑui
dētiā iferioꝝ. A. Pn̄t ēt parētes coica
re filiis excoicatꝭ qñ ab eis alimēta su
merent: vt nōt i sū. con. dcā. q. 131. B.
Et eodē mō vr̄ dicēdū đ seruis excōica
tis q dño subsūt. A. Idē i sū. cō. dcā. q.
132. B. Seruis ꝛ mercēnariis non pos
sunt cōicare ſm Hosti. nisi sine magꝰ
icōmodo eos vitare nō possunt. Et idē

de sociis hñtibus aliqd cōe. Con. Ber.
A. Idē in sū.con.eo.ti.q.138. B.
¶ Nūqd armiger vel ſuiēs militi pōt
cōicare cū illis excōicatis cū qb⁹ dñs
suus coicat? R° ſm Guil. Nō pōt: lʒ ex
cuset cōicādo dño suo excōicato: vt di
ctū ē.s.§.3°.⁊ 8°. A. Et idē ē in silib⁹ ſm
eūdē Guil. vt in sū.con.eo.ti.q.141. B.
¶ Sʒ nūqd vasalli pñt cōicare dñis su
is excōicatis? R° ſm Guil. De h⁹i vasal
lis nōuit Hug. ꝙ absoluti sūt ab obse
qo fidelitatis q̃diu dñs illoꝝ est excōi
cat⁹: ⁊ debent ab eo abstinē: vt.15.q.6.
nos scōꝝ. Tenētur tñ ei reddē tributa
⁊ pensiones: nec peccāt sic cōicādo ei lʒ
soluāt i ꝑꝑa ꝑsona. q2 nccitas ē vt qdā
dicūt. Uide h°.i.§.27.q incipit. Quid si
teneor. A. Idē i sū.con.eo. ti.q.136. vbi
ēt subdit ſm eūdē Guil. Sʒ q2 tota die
videm⁹ fieri ɔtrariū: pōt dici ꝙ illō .c.
nos scōꝝ loqt in eo casu cū agguat sen
tētia ɔ̄ nobilē excōicatū.⁊ ꝑcipit in pe
nā eius vasallis suis ꝙ nō obediāt ei.
⁊ tūc tenent eū vitare sicut dicit Hug.
sʒ ei⁹ snīa securior ē. hec ille. Et seqtur
in dcā.q.136. Ambigue de h°loquūt In
no.⁊ Hosti. ex̄ de do.⁊ ɔtu.i.c. veritatis
q2 qdā dicūt ꝙ absoluti sūt ab executi
one fidelitatis durāte excōicatiōe dño
rum. Alii aūt dicūt ꝙ nō. nisi snīa agḡ
uet. hec ibi. Puto posse dici ꝙ ꝑma ꝓ
cedat qñ vasalli pñt a cōione domioꝝ
excōicatoꝝ cōmode abstinē. p.c. nos sā
ctoꝝ. al' ꝓcedat secūda. cum i h° cāu ne
cessitas ⁊ ēt vtilitas excuset. xi.q.3. qm̄
multos.⁊ s̄.§.4°. B.
¶ An possit vēdi aliqd ſuiēti excōicato
vl' ab eo emi? R° ſʒ guil. Si emat vl' vē
dat noie excōicati ñ ē ɔ̄hēdū cū eo: sic
nec cū excōicato. Secus si noie suo ali
quid tale faciat dū tñ nō i fraudē. A.
Idē i sū.cō.li°.3°.ti.33.q.142. B.
¶ Posito ꝙ aliqs videt aliquē afferen
te victualia de mercato publice excōi
cato: nūqd tenebit illū vitare? R° ſm
Guil. Propt̄ hoc solū ꝙ video eos af
ferētes talia nō teneor illos vitare. ni
si aliter innotescat mihi ꝙ ibi ea eme
rint. De reb⁹ aūt emptis ibi qlibet pōt
comedere ⁊ vti si nō fuit i culpa emen
di. A. maxime. vt in sū.con. eo.ti.q.193.
vbi hec ponūtur.⁊ sic nō denegat ō ne
cessitate vsus dictaꝝ rerū ēt si fuit in
culpa. B.
¶ Quid si ꝑsbyter locauit opas suas
alicui dño ⁊ dñs excōicat⁹ ē. R° ſʒ Ho
sti. Si tpe locatōis excōicat⁹ erat ñ va
luit locatio. Si vo postea fuit excōica
tus: caueat ne ei seruiat i dinis. ex̄ eo.
significauit. A. etiā si eps sit. q2 i h° ei
nō ē obediēdū ſm eūdū Hosti. vt i sū.
con.eo.ti.q.142. B.
¶ Utrꝝ excōicat⁹ peccet si igerat se cōio
ni alioꝝ. R° ſm Ray. Sic.6.q.2. si tm̄. ex̄
de cle. exco. mi. illud. circa finē. Et qdeʒ
excōicat⁹ ēt alios excōicatos vitare dʒ
Idē Hosti. A. Idem in sū.con.eo.ti.q.
167. B.
¶ Utrꝝ si excōicat⁹ itret eccliam alii exi
re teneant. R° ſm Ray. si manifestuʒ
ē eū eē excōicatū. alii exire tenētur vl'
ꝓcurare ꝙ ille exeat. xi.q.3. sicut apli.
24.q.i.c.ois q. Si vo ē occultū. tunc q
sciūt exibūt secrete ⁊ caute ita ꝙ non
sequat manifestatio si pñt. aliter non
exibūt.6.q.2. si tm̄. A. Clari⁹ ad hec ex̄
eo.cū non ab hoie. B. Occulte enī
excōicat⁹ occulte dʒ moneri vt exeat.
A. Sʒ si nō vult exire tūc fiet qd dictū
ē ſm Gof.⁊ in sū.cō.eo.ti.q.171. B. Cō.
Goff. Si aūt excōicat⁹ est in ecclia non
causa orandi: sed ꝓ alio negocio: nō vi
det q̃re in eadē ecclia orare nō possim
vt Inno. ait. A. In.c.nup. ex̄ eo. Aliu tñ
ɔ̄.⁊ his vr magis ɔsentire Hosti. ibidē
vt ⁊ nōt in dcā.q.171. B
¶ Quid si qñ excōicat⁹ intrat eccliaʒ sa
cerdos iam icepit missaʒ. R° ſm Ray.
Si ē occultū nō dʒ dimittē officium.7.
q.i. nihil. Si vo est manifestum mone
at eū publice vt exeat.⁊ si qdem non
vult exire ⁊ sacerdos nōdum ichoauit
canonē dʒ dimittē: ar.24.q.1. ois q. A.
Puto ꝙ hic canō accipiat ab offerto
rio vltra: vt pt colligi ex dict. s̄. eucha
ristia 3°.§.4°. in additōe. B. Si vo ꝑus

q̄ꝫ ille intraret eccl̄iam vel p̄us q̄ꝫ sacē
dos eū vidēt iā canonē ichoauit: dꝫ sa
cēdos ꝓcedē i officio sil̄r cū eo q assistit
ei. A .i.ad missaꝫ seruit: vt pꝫ in sū.cō.
li.°3.°ti.33.q.172. vbi hec ponūt. B .ita
tñ ꝙ finito canone: ꝛ sūpto sacr̄o añq̄ꝫ
dicat post cōio moneat illū ut exeat. ꝺ
ↄse.dis.2.relatū. Con. Hosti. ꝛ Goff. Qꝺ
si nō vult exire pōt eū sacerdos eiicē
etiā si cl̄icus sit. A .dūmō tantā ꝑtātēꝫ
hēat ꝙ sine effusione sanguinis h° fa
cerē possit: ar. ex̄ eo. veniēs. alr̄ pōt re
currē ad brachiuꝫ sc̄lare q̄ꝫuis videat
ibi effusionē sanguinis iminere: ar. ex̄
de homi. postulasti. ꝫm Hosti. ꝛ i dicta
.q.172. B .Et si nō pōt eiici: in sacristiā
r̄diēs dicat p⁹coionē ꝛ orōes q̄ r̄stabāt.

Utꝝ aliq possint eē in iudicio corā iu
dicib⁹ excōicat]. R° ꝫm Guil. Si sūt de
iurisditione illoꝝ ꝛ vocati ab eis stant
iuri vr̄ eē casus nccitatis. Sil̄r ꝛ si corā
eis ↄueniūt iniuriatores suos. Nā ꝛ in
hoc nō solū est nccitas sꝫ ꝛ tali coicant
i. his que ꝑtinēt ad salutē aie.s. reddē
vnicuiq̄ꝫ ius suū. alr̄ apiret via liber
tatis raptorib⁹. A .Si autē i aliis casi
bus qs cōicet h⁹modi iudicib⁹ ꝛ recto
rib⁹ excōicatis: puta comedēdo vel sil̄i
bus: nō excusat: q2 nō sūt de ꝑsonis ex
ceptis ꝫm Guil. ꝛ i sū.cō.eo.ti.q.137. B

Utꝝ clerici possint cōicare epo suo ex
cōicato. R° ꝫm Hosti. Nō.93.dis.irat⁹
ex̄ de exces.pla.c.fi. nisi forte eēnt eius
ꝫuitio deputati. q2 tunc eodeꝫ mō pñt
sicut alii seruiētes. Idē. Guil. A . Ideꝫ
i sū.con.eo.ti.q.139. B

Sꝫ qd de monachis cū abbas ē excō
muuicatus. R° ꝫm Guil. Credo ꝙ pñt
cōicare ei. q2 q̄si de familia sūt. A . Idē
i sū.cō.eo.ti.q.140. B.

Quid si ille q cl̄icū ꝟberauit iā ↄpo
suit cū eo. vel etiā vadit ꝓ absolutiōe
vel si nōdū ē denūciatus. R° ꝫ Ray.
In oibus p̄dictis casib⁹ eū vitare tene
tur qlibet cū nōdū sit absolut⁹. ex̄ eo.
cum desideres. ꝛ c.a nobis. 2.° A .ↄiūcto
.c.cū nō ab hoie.eo.ti. B .Eunti tñ ad
curiā ꝓ absolutōe vēdi pōt ꝛ recipi po
test ꝛ cōicari in his q̄ ad viaꝫ ꝑtinent.

Quid si excōicat⁹ iā iurauit stare mā
dato epi: ꝛ eps cōicat ei: nunqd p hoc
eps intelligit eū absoluere. R° ꝫ Ray.
Nō. imo icidit i minorem eps ꝛ alii cōi
cātes. ex̄ eo. cū ↄsideres. Nā ēt si papa
salutat aliquē excōicatū vel ꝑticipat
ei nō intelligit eū absoluē. vt s̄. absolu
tio p̄.§.xi.q incipit. papa. ꝛc̄. Et itellīgē
dū ꝙ eps icidit cōicando ēt si ille fue
rat excōicatus ab ipo epo cū nec ipse
cōicare pōt nec aliis dare licentiā cōi
candi ei: qa icidat in excōicatōem mio
rē. ex̄ eo. nup. xi. q.3. excōicatis. A . Con.
Hosti. ꝛ glo. Ray. vt in sū.con.eo.ti.q.
161. B.

Quid si eps cōicat in crimine cū illo
quem ꝓpter illꝺ crimē excōicauit. R°
ꝫm Ray. Eandē sniam icurrit ꝛ ligat ñ
sua snia sꝫ iur]: ar. ex̄ eo. nup. ꝛ a supio
re optebit ꝙ absoluat. Con. Hosti. et
Inno. A .lꝫ Ber. ꝛ Goff. dixerit ꝙ hoc
casu incurrat eps solū minorē. alr̄ liga
ret sua snia: qꝺ nō pōt fieri cum nemo
possit sua snia ligari: ar. ff. ꝺ arbi. l. pl̄t.
ꝛ de iudi. l. Julian⁹. Sꝫ Ray. Inno. Ho
sti. Jo. mo. ꝛ Archi. dicūt ꝙ eps icurrit
maiorē. ꝛ ꝙ ligat nō sua snia, sed iuris
lꝫ occasione sue snie. ꝛ ꝙ sic itelligitur
.xi.q.3. sicut apl̄i. cū trib⁹. c. seq̄ntib⁹. et
ex̄ eo. si ↄcubie. Dic̄ ēt Hosti. ꝙ vtrāq̄ꝫ
icurrit. s. maiorē ꝛ minorē. Sꝫ si qs ex
cōicasset aliquē cū oibus q dedissēt ei
auxiliū ad aliqd faciendū. ꝛ ipe excōi
cator fuerit de illis auxiliatorib⁹ nō li
gat. q2 nō pōt dici ꝙ talis sit ligatus a
iure: sꝫ a se tm̄. qꝺ eē non pōt. q2 nemo
potest se absoluē vel condēnare. sed su
perior tm̄. 21. di. inferior. ex̄ de maio. et
obe. cū inferior. ꝫm Inno. ex̄ eo. cum in
dubiis. ꝛ Jo. mo. ꝛ Archi. ex̄ e. statuim⁹
li.°6.° Et con. Hosti. vt in directoria li.°
3.°ti.2.°§.127.° vbi hec oia notant. Et eo.
ti.§.128. dicit. ꝙ pōt sciri excōicatorem
participare cū excōicato in crimine:
vt si eps excommunicauit suū cōsan
guineum vel amicū pro rapina facta
mihi quem forte odio hꝫ ꝛ latēt fauet

raptori ⁊ ꝑticipat cū eo. vel ipm̄ rece
ptat. vel cognouit mulierē quā excōi
cauerat ꝓpter fornicationē. ex̄ eo. si cō
cubine. ſm̄ Hosti. B.

Utrū sit orādū ꝓ excōicatis. R° ſʒ Tho.
in 4°. di. 18. Pro excōicato orari pōt ꝙ̄
uis nō int̄ orōnes q̄ ꝓ mēbris eccl̄ie fi
unt: ⁊ tñ fructū nō ꝑcipiunt ꝙ̄diu i ex
cōicatione manēt. ſʒ oratur vt det̄ eis
spūs pnie vt ab excōicatiōe soluātur.
A. Idē in sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 169. vbi cla
rius h° ponit̄. Et dr̄ ꝙ ꝓ excōicato orari
pōt i p̄uato sed nō publice int̄ orōes q̄
fiūt ꝓ mēbris eccl̄ie. Ibi dr̄ ēt ꝙ suffra
gia ecclesie q̄ ꝓ tota eccl̄ia fiūt excōica
to nō ꝓsunt. Et Hosti. dicit ꝙ ꝓ excōi
cato nō ē orādū spāliter. Intellige pu
blice. Nā pro hereticis in genē orat in
parasceue ecclesia. hec ibi. B.

Quid si iudex mandat sacerdoti ꝙ
denūciet aliquem excōicatū. nunquid
visis lr̄is tenet̄ eū vitare? R° ſm̄ Guil.
Si ille q mādat ē iudex ordinarius sa
cerdos dʒ eū p̄sumere excōicatū. Idē
dico de iudice d̄legato nisi ꝓbabiliter
dubitet̄ de eius auctoritate. A. Idem
i sū. con. eo. ti. q. 179. vbi etiā subdit̄ ꝙ
idē Guil. nō credit ꝙ h°modi mādatum
seu lr̄as mādati sufficē ad ꝓbandū eē
excōicatū si postmodū deducat̄ res in
iudiciū ⁊ ille neget se eē excōicatū nisi
aliomō de excōicatōe ꝯstiterit: hoc pu
to intelligēdū qn̄ ageret̄ ꝯ iudicem ex
cōicantē seu mādātē denūciari coram
supiore corā quo dʒ iudex iusticiā cāe
⁊ iudicii ondere. ex̄ de sen. ex. sacro. At
i dubio stādū est lr̄is iudicis. ex̄ d̄ ꝓba.
post cessionē. Seqtur. Si āt iudex mā
dat sacēdoti ꝙ aliquem excōmunicet.
non tenetur eum vitare publice vel p̄
uatim donec eum excōicauerit. B.

Utrum cōtractus initus cum excōi
cato teneat de iure. R° ſm̄ Ray. Si cō
trahens non obliget se ad cōicandum
cum excōicato lʒ peccet nunc cōicādo
in ꝯtractu: tñ tenet contract⁹: vt si qs
vendat ⁊ tradat rem excōicato ⁊ stati
p̄cium recipiat. Si vero obliget se ad
cōicandū cū excōicato i casu nō ꝯcesso
non tenet cōtractus: vt si ꝓmittat vel
etiā iuret ꝙ vendet ei aliqd aut loca
bit. Et vide. s̄. excōicatio p̄. circa fi. §.
Utrum excōicatus obliget. A. Et ibi
latius in additione. B.

Quid si teneor iuramēto alicui solue
re in certo termino ⁊ ille interiʒ excōi
catur. R°. ſm̄ Ray. Nō debeo soluere
15. q. 6. nos sanctoꝝ. sed debeo deponere
i ede sacra. ⁊ sic vtiliter agetur eius ne
gocium: vt per hoc citius veniat ad sa
tisfactiōem. Si tñ verius videtur ꝙ
Inno. dicit sic. Si quis cum iuramēto
ꝓmisit aliqd dare excōicato. cōsulim⁹
ei ꝙ det. Nā ⁊ seruiēs tenet̄ seruire ei
vt ꝓmisit. xi. q. 3. qm̄ multos. A. Sʒ cer
te ibi solum videt̄ dici de obligatōe ꝓ
cedēte ex q̄dā domestica seu familiari
ꝯuersatione seu nccitate. Unde vt pʒ i
sū. con. eo ti. q. 34. Hosti. tenet p̄mā cū
Ray. ⁊ addit ꝙ depositio in ede sacra
dʒ fieri. nisi forte supior ꝯtumacia ex
cōicati exigēte absoluerit me in obser
uatione iuramēti ꝙ̄diu fuerit sic liga
tus quod facere pōt ecclesia. vt pʒ. 15. q.
6. iuratos. ⁊ ex̄ de iureiur̄. venientes. et
de pe. c. fi. Sʒ glo: Ray. ait. Pōt dici ꝙ
nō tenet̄ soluere vel deponere ꝙ̄diu ē
i excōicatōe q2 subītelligit̄ tacite in iu
ramēto vl̄ obligatōe si talis ꝑmāserit
cui liceat cōicare. ar. 22. q. 2. ne qs. Et ib
dit. Credo veri⁹ ꝙ si ex auaritia nō ex
zelo iusticie differt soluere peccat quo
ad deū: lʒ nō puniat̄ quo ad eccl̄iam. si
cut hebrei qui ex cupiditate bona egy
ptioꝝ exportauerūt. Qui āt ꝓpter obe
dientiam hoc fecerūt meruerūt. Seq
tur. i. Ray. Uel si vis tenē p̄mā opinio
nem. s. ꝙ solutio debeat fieri excōica
to. cōsulo ꝙ veniat debitor cū testib⁹
ad domum excōicati ⁊ dicat. Sitis mi
hi testes ꝙ ego pono hic pecuniā quā
debeo sibi. vel numero eam vxori sue
vel filio suo vel baiulo accipienti no
mine ipsius ⁊ ipso presente ⁊ non con
tradicente. ⁊ sic liberabitur. Et hoc ca
su ſm̄ glo. licʒ quantuʒ ad veritatē idē

sit qñ soluit alteri nomie suo ac si sibi
soluet: nõ ẽ cõtũ ad spẽm facti ⁊ opini
onẽ hoiuz ⁊ exteriorẽ supficiẽ sicut ex
cõicat⁹ ɔpellit rñdere p pcuratorẽ. ex
de iudi. itellexim⁹. Sed pdictũ ɔsiliuz
reprobat Hosti. duplici rõne. pma est
q2 fit fraus canonib⁹ ptcipatõez phi
bẽtib⁹. Sic. n. nõ debeo ei soluẽ sic nec
alii noie suo. Itẽ tal' solutio ñ libat me
nisi ratũ hrẽt: ⁊ ex sua fiẽt volũtate. ex
de iureiur. ea te. Et. n. pcuratori nisi ad
hᵒ spãlit dat' sit nõ recte soluit. Itẽ ad
dit Ray. Uel dic ꝙ si ipe fact⁹ ẽ hẽtic⁹
vel al' host | ⁊ psecutor eccl'ie. paupeꝝ.
pupilloꝝ. viduaꝝ. vel aliaꝝ mi'abiliuz
psonaꝝ. ⁊ ppt hᵒ ẽ excõicat⁹ tũc nullo
mõ ẽ ei soluẽdũ: s3 est faciẽdũ iux secũ
dã opinionẽ: videl3 de depositõe nisi i
casu. s. si pagani vel hostes reipublice
venirẽt i forti brachio ad patriã deua
stãdã ⁊ ipe excõicat⁹ se oppõeret ex ad
uerso pugnãs p patria. tũc. n. eẽt soluẽ
dũ ei. ⁊ vasalli ⁊ curati sui deberẽt euz
seq: ar. xi. q. 3. Julian⁹. vbi dr. ꝙ cũ Juli
anus pcipet xpianos aciẽ pducẽ p de
fensione reipublice obediebãt ei. Ho
sti. dicit hoc veꝝ eẽ si eẽt dñs terre. vl'
si nõ eẽt ali⁹ q posset priam defendere
alr nõ eẽt ei obediẽdũ nec soluẽdũ. B

¶ Quid si qs recipiat mutuũ ab excõi
cato: nũqd tenebit reddere i termino
durãte adhuc excõicatõe. vel si ɔducit
aliqd ab eo p pcio reddẽdo tpe excõi
catõis ⁊ h⁹modi. Rᵒ s3 Host. Qui ɔ̃bit
cũ excoicato obligat ei quo ad nãlem
obligatõem ex q̃ si solutũ sit non põt
repeti. sed nõ quo ad ciuilẽ obligatõez
ex qua actio nascit ⁊ põt peti. ⁊ iõ non
d3 ei reddere nisi post absolutõez. A.
Idẽ frat Brucardus i sua sũmula: vt
i sũ. con. eo. ti. q. 135. ⁊ hoc depẽdet ex di
ctis. s. §. pxio. B.

¶ An possit aliqd recipi ab excõicatis.
Rᵒ sm Guil. Oratores. pegrini. viato
res. ⁊ sil'es in nccitate ɔstituti recipere
possũt. ⁊ dicit h orator q locũ aliquez
cã orõis visitat. Idẽ Inno. ⁊ Host. Hᵒ
ipm tactũ ẽ. s. §. 3ᵒ. A. Idẽ põt fieri õ azi
mo iudeoꝝ: vt i nccitate emat ⁊ come
dat s3 eũdẽ guil. vt i sũ. cõ. e. ti. q. 125. B

¶ Utꝝ excõicat| possit aliqd dari. Rᵒ s3
Guil. Põt cã hũanitat| ⁊ i sustẽtatõez
s. qñ idigẽt. Nec expectãda ẽ vltia ne
cessitas. Et ẽt si excoicat⁹ petit hospiti
um nõ tenet aliqs expectare donec ab
aliis oib⁹ sit repulsus. Et hᵒ itelligo so
lũ q̊ ad nccĩa vite vt alimẽta. vestes ⁊
hospitiũ. Sec⁹ si petat alia vtẽsilia. vt
securi fossoriũ ⁊ h⁹modi. xi. q. 3. qm̃ mul
tos. A. Idẽ ẽt itelligẽdũ est de ceteris
sine qb⁹ viuẽ nõ põt: vt possint excõi
cato dari. Unñ ⁊ intãtũ poss3 idigere di
ctis securi ⁊ fossorio ⁊ sil'ib⁹ ꝙ possent
ei dari: quod arbitrio boni viri limitã
dũ ẽ sm eũdẽ Guil. Tho. ẽt dic ꝙ i cãu
i quo homo ex pcepto caritat| tenetur
coĩo nõ phibetur: vt i sũ. con. li. 3ᵒ. ti. 33.
q. 154. B.

¶ Quid de illo q amico suo excoicato
veniẽte comedẽ ad domũ suã dimittit
ei domũ ⁊ claues: vel pmittit eũ come
dere sepatiz: nunqd itelligit pticipare
excoicato. Rᵒ sm Guil. Si hᵒ fac i frau
dẽ vt sic eũ nõ offẽdat s3 fauorẽ ei⁹ acq
rat icurrit miorẽ excoicatõem. Si aũt
fac forte qa timet ne ille vi3 iferat nõ
icurrit. Si vo facit q2 putat eu3 idigẽ
hospitio vl' alimẽt| põt eum cã huma
nitatis recipe facta de hᵒ ptestatõe.
A. Et hoc ne vel recept⁹ credat fieri p
pter aliud ⁊ alii q hᵒ viderit scãdalizẽt
s3 eũdẽ Guil. vt i sũ. cõ. e. ti. q. 155. B.

¶ S3 nũqd ab vxore vel familia excõi
cati possum⁹ aliqd recipe. Rᵒ s3 Guil.
De bonis ppriis vxor| vel familiaris
si noie suo dederit recipe possum⁹. nõ
ãt de bonis coib⁹ aut de his q̃ dant no
mie mariti. aut dñi ⁊ suo sil'. nisi forte a
marito ɔcessũ eẽt vxori ꝙ suo ppo no
mie poss3 dare. A. Ita tñ ꝙ h⁹mõi cõ
cessiones nõ fiãt i fraudẽ canonis: vt
qñ excõicatus sciensq ꝙ nihil recipet
ex pte ei⁹ dat lniam seruienti suo vel
vxori dãdi mihi aliqd de suo. Et si du
bitat vtꝝ noie suo vel mariti seu dñi
vel vtriusq si sine lnia aut cũ licentia

det tenēdū ē cētū ⁊ dimittēdū icērū.ne
recipiēs ɔmittat se discrimini ꝭ ęūdē
Guil.vt i sū.con. eo.ti.q.150. Possꝫ etiā
eē tāta nccitas vt ēt ab ipo excōicato
possꝫ ꝛcipi elȳna:cū aliūde nō pōt sub
ueniri:vt i sū.con.eo.ti.q.146. B. Non
tñ oꝫ mltū iformare ⁊ istituē talē vxo
rē aut familiā ꝙ dēt.⁊ hᵒ ꝑꝑ notā cupi
ditatis euadendā.

❡ Quid si hospitatꝰ sū in aliq̄ domo ad
mēsā ⁊ supueniat ⁊ ingerat se excōica
tus nūquid teneoꝛ surgē. Rᵒ ꝭm Guil.
Si ē publice excōicatꝰ:surgere teneoꝛ
nō obstāte quocūqꝫ scādato.Si ꝟo est
occultū ⁊ nō possū sine eiꝰ nota:ñ tene
oꝛ surgē. A. Immo.hᵒ casu teneoꝛ nō
surgē.ꝭ eū.guil.vt i sū.cō.e.ti.q.176. B

❡ Sꝫ an supueniēte publice excōicato
ego tenear exire de domo. Rᵒ ꝭ Guil.
nō. A. Dū tñ possū hr̄e locū sepatū ita
ꝙ nō oporteat me coicare i aliquo cuꝫ
eo:⁊ ex hoc nō timeā scādalū ifirmoꝝ
ꝭ eū.Guil.i dcā.q.176. B. Immo ēt lꝫ
sciā aliquē publice excōicatū receptuꝫ
eē i aliq̄ domo possū ibi hospitari si tā
te capacitatꝭ sit ꝙ possū eiꝰ cōionē vi
tare. A. ⁊ scādalū silr̄:vt dictū ē ⁊ pꝫ in
ea.q.176. B. Nā licet mihi cū excōica
to i eadē camēa comedē sꝫ ñ i eadē mē
sa.silr̄ nec i eodē lecto iacē. A. Sꝫ nec i
eadē camera nisi nccitate vꝛgente: vt
pꝫ ꝑ Inno.i.c.nup.ex̄ eo.cuiꝰ hoc fuit di
ctū oꝛigiale.vbi sic dic̄. Nō ꝙ nō dicoꝛ
cōicare excōicato:lꝫ ego ⁊ ipse simꝰ in
aliq̄ domo ego ꝓ meis negociis ⁊ ipse
ꝓ suis.Sꝫ si ego ⁊ excōicatꝰ silꝛ hr̄emꝰ
vnā camerā cōem:bñ licet mihi cū ex
cōicato eē i eadē camēa ⁊ iacē ⁊ come
dē.sꝫ ñ i eadē mēsa vꝉ i eođ lecto.qꝛ hᵒ
ñ pōt eē sın̄ volūtaria coione.Ibi ēt di
cit ꝙ si excōicatꝰ sit ex̄ ecclīā ⁊ audiat
missaꝫ:statiꝫ sacerdos dꝫ cessare nisi in
cepissꝫ canonē misse ⁊ oēs alii debent
ꝛcedē ꝑter scholarē ꝭuiētē misse. B.

❡ Qđ si veniā iuitatꝰ ad aliqđ festū vel
ɔuiuiū:⁊ iueniā ibi aliquē excōicatum
publice teneoꝛ ꝛcedē nec đbeo ibi epu
lari lꝫ sedeat ad aliā mēsā.qꝛ oēs taliꝭ
veniētes ad festū vꝉ ɔuiuiū silꝛ iuicem
cōicare dicēdi sꝭ. A. Idē i sū cō.liᵒ.3ᵒ ti.
33.q.177. B.

❡ Nūqd possū ꝛcipe lr̄as excōicati vel
ei mittē siue ēt nūcios vꝉ encēia. Rᵒ ꝭ
Guil.Sic nō. Hug.nullū eoꝝ licꝫ nisi i
cāu i q̄ licꝫ ei loq. Cū tñ scribiꝭ ñ ē salu
tādꝰ sꝫ loco salutatōis solꝫ dici.Spꝫ ɔsi
lii sanioꝛꝭ.vñ ⁊ q ꝟbo salutaꝭ ab excōi
cato ñ dꝫ eū salutare.sꝫ pt dicē.deꝰ emē
det vos ⁊ hꝰi. A. Idē i sū.cō.e.ti.q.143.
⁊ i directoꝛia liᵒ.3ᵒ.ti.2.§.146. B. Qui āt
munꝰ ab eo sciēter ꝛcipit lꝫ ñ liceat: tñ
ñ teneꝭ reddē:sꝫ iducēdꝰ ē ꝙ i pios vsꝰ
ɔuertat.vꝉ ēt ꝙ bñ facēt si ad ruboꝛeꝫ
iducēdū excōicato ꝛmittēt. A. ēt si igᵒ
rāꝭ ꝛcepissꝫ:vt i sū cō.e.ti.q.148. B.

❡ Quid si aliqs assurgat vꝉ ꝛuerētiā ex
hibeat excōicato aut ei salutāti se icli
net aut moueat labia q̄i ꝛsalutāſ eū.tñ
nihil dicat. Rᵒ ꝭ guil. Nō icurrit excōi
catōeꝫ.pene.n.ñ sꝭ extēdēde sꝫ restrigē
de. A. Idē i sū.cō.e.ti.q.145.sꝫ i directo
ria dcō.§.146.dꝛ ꝙ hō loqꝭ ñ solū ꝟbo
sꝫ ēt nutu ⁊ signis ꝓ q̄ fac.26.q.6.q rece
dūt.ad fi.⁊ sic ꝑdcā ñ videꝭ licē. B.

❡ Utꝝ familiaritas aut pudoꝛ excuset
ꝑticipātes excōicato. Rᵒ ꝭ Guil. Dicē
dū ꝙ si ē familiaritas q̄ exꝑmiꝭ in illo
.c.qm̄ mltos.qđ ēt pōiꝭ h̄ s̄.§.3ᵒ.excusat
ꝑticipātē.alꝛ nō. A. Idē i sū.con.eo.ti.q.
166. B.

❡ Utꝝ ignoꝛātia excuset. Rᵒ ꝭ guil. qñ
ē ꝓbabilꝛ ignoꝛātia fci excusat.ex̄ đ cle.
ex.mi.aplice.⁊ ex̄.e.significauit.sꝫ igno
rātia iurꝭ ñ excusat nisi illos qbꝰ lꝫ ius
ignoꝛare.vt pueros nōdū doli capaceſ
A. ⁊ ēt oēs q nec ꝑ se nec ꝑ ꝑitos potu
erūt scire.ꝑſtiꝫ mioꝛes.25.ānis. ⁊ mlꝛe
res.ff.đ iurꝭ.⁊ fac.igᵒ.l.reglā.nisi ignoꝛā
tia fuēit crassa ⁊ supia.ex̄ đ ɔsti.vt aīa
rū.liᵒ.6ᵒ. B. Dꝛ āt qs ignoꝛare fcm̄ vt
qꝛ ñ ɔstat ei ꝙ iste fec̄ tale qd.puta clꝛi
cū ꝟbauit.qꝛ nec ipe vidit.nec ē fama
ita publica ꝙ oio đbeat credi.vide de
hᵒ.i.§.44ᵒ.q icipit.Sed qd si ē publica
nā ⁊ si ab aduēsāio audiat ꝉ leui fama
nō dꝫ sibi đ hᵒ formare ɔsciaꝫ.22.q.5.hꝰ

vř.⁊ ex̄ eo.cū desideres.⁊.2.q.i.c.p̄.⁊.xi.
q.3.nō solū. Jus āt dr̄ ignorare. vtputa
si nesciebat ꝙ ille quē vidit clīcū ꝟbe
rasse eēt excōicat⁹.q̄ ignorātia vt dcm̄
ē ñ excusat.quō āt ⁊ qñ ignorātia excu
set a pctō hēs.ī ignorātia.§.2º. A.Lō. p̄
dict] Gof.⁊ Host.vt i sū.con.liº 3º ti.33.
q.154. Sed vidēdū ē qs dicat̄ scire ali
quē eē excōicatū. Rº sm Ray.⁊ Host.
⁊ in sū.cō.eo.ti.q.180. Dr̄ qs hoc scire cū
videt illū ꝟberare clericū in casu non
ꝯcesso vř siři.vel erat pñs ⁊ audiuit fer
ri sniam.vř ip̄am publice denūciari.vř
ip̄emet excōicat⁹ vel p̄lat⁹ excōicati
maxie si sit ep̄s dixit ei.vel ab alio cui
merito credēdū ē hoc audiuit.vel ē pu
blica fama ip̄m eē excōicatū. Secus si
audiuit ab aduersario vel a leui fama
Nota ēt sm Ray.ꝙ non ē ꝓbabiř igº
rātia si ignoret̄ qō scit̄ a vicinis aut cū
ē in ꝑrochia in q̄ aliqs ē eo tp̄e publice
ꝯnūciat⁹ excōicat⁹: aut si dicat se igno
rasse sniam ꝓprii ep̄i.vř qō publice fa
ctū ē in ꝓuincia.12.q.2.q ⁊ hūanis.16.di.
qō dicit]. Adeo tñ qs posset eē remot⁹
a suo ep̄o vel a loco publicatōis snie.⁊
tā recens posset eē publicatio ꝙ ꝓba
bilis posset eē ignorātia. Non aūt est
ꝓbabilis sm leges si ignoret̄ ꝙ publi
ce ꝓmulgatū ē ⁊ factū.ex q̄ lapsi sīt duo
mēses.in auc̄.vt facte noue ꝯstitutōes
circa p̄ncipium. Et addit glo. Credo ēt
ꝙ iudex q iudicat ex p̄sūptōib⁹ qñ ꝫ iu
dicaret aliquam crassam ignorātiam
eē ⁊ ꝑ ꝯñs illū eē excōicatū vbi ꝯs qui
de hoc videt ꝟitatem iudicaret ꝓba
bilem ignorātiam ⁊ illum non esse ex
cōmunicatum. B.

¶ Quid si sciam aliquē habitu eē excō
municatū sed actu nō aduerto ⁊ cōico
ei. Rº sm guiř. Si hº faciam subito et
nō aduerto: credo ꝙ ñ pecco nec excōi
catōem icido. A. Jō i sū.cō.e.ti.q.181. B

¶ Quō vitādi sunt illi de quoꝝ excōica
tōe dubitatio ē. A.nō facti.q2 de eo ꝓ
xime dcm̄ ē.sed iuris ꝓpt̄ varietatem
opinionū: vt in sū.con.liº 3º ti.33.q.194.
B. Rº sm Tho.in quolibet. Dubitatō

de excōicatione aliquoꝝ aut precedit
sententiā iudicū.aut seqtur. Si p̄cedit
puta ꝙ nondū est declaratū ꝑ iudicuꝫ
cōsensum non sunt vitādi quousq3 cer
to iudicio terminet̄. Sed si post cōcor
dem iudicum determinatonē adhuc
ambiguum sit: magis standū est sentē
tie iudicum.⁊ illi vitandi sunt. A.si sic
fuerit iudicatum ex duplici rōne. p̄º qa
iudices solliciti⁹ discutiētes negocium
plenius possūt percipere ꝟitatē etiam
si sint min⁹ periti q̄3 alii qui ꝑfūctorie
ꝯsiderant ⁊ ex̄ordinarie.2º q2 hoc eēt i
magnum nocumētum vtilitatis cōis
status hominū si sentētie non staretur
sed qlibet ꝓ suo libitu vellet sentētie
calūniā ingerē: q2 sic litigia eēnt inter
miabilia.⁊ iō in tali casu magis ē stan
dum sententie iudicum: nisi sit per ap
pellationem suspensa. sm Tho. vt in
dicta.q.194. B.

¶ Quid si audiui ab aliqº dicēte de seip
so ꝙ sit excōicat⁹.nūqd teneoꝛ eū uita
re. Dicēdū sm Guil. Si audiui ab eo i
ꝯfessiōe nō teneoꝛ eū vitare.q2 nescio
sicut hō s3 sic ꝯs ⁊ ne ꝯfessio reddatur
odiosa. Jō Hosti.l3 Hug.ꝯriū dixerit.
A. Cui⁹ dictū pōt intelligi ꝙ debeo vi
tare q̄3tum possuꝫ sine scādalo eius ne
dem ei occasionē peccādi ⁊ ingerendi
se ꝯ iuris ꝓhibitōem alioꝝ cōini. iō de
beo ꝯ hº eū in secreto monē: ar.6.q.2. si
tm̄.⁊ ex̄ ꝯ of.oꝛ.si sacerdos.⁊ ēt qñ scio
aliť q̄3 per ꝯfessionē ⁊ in cōfessione. B
Si aūt qs ex̄ ꝯfessionē se excōicatū di
cit sm oēs eū vitare teneoꝛ solū i occř
to nisi eēt excōicat⁹ publice. A. Jdem
in sū.con.eo.ti.q.188. B.

¶ Quid si audiui ab ep̄o vř alio ei⁹ p̄la
to seu ei⁹ ꝑrochiali sacerdote ꝙ talis
sit excōicat⁹. Rº sm Guil. Si aliqs p̄di
ctoꝝ dicat mihi denūciādo sentētiam
⁊ talē casus de qº solet fieri excōicatio
A.i.ꝑtineat ad iurisditōem excōicātis
vt p3 i loco de q.ī. B.debeo ei credē ⁊
eū vitare. Sec⁹ si dicat mihi cōi locutō
ne. q2 non teneoꝛ credē nec eū vitare
A. Hoc verum si dicat se excōicasse.

parochianũ alienũ auctoritate supio ris. tunc.n.nõ teneor ei credẽ si ꝓbabi liť dubitẽ de mãdato.ꝑsertiʒ si hᵒ dicat in cõi locutõe. Tãte ẽt possent eẽ inimi citie inť eṗm vel sacerdotẽ ⁊ parochia nũ suũ quẽ dicit se excõicasse ille eṗs vel sacerdos ꝙ nõ tenerer credere vľ uitare illum:nisi alio mõ ꝗ̃ ꝑ ꝟbũ illiᵒ ↄstaret mihi de illa excõicatõe ẜm eũ. Guil.⁊ in sũ.con.eo.ti.q.185. Jtaqȝ etiaȝ in cõi locutõe videť credẽdũ ꝑlatis de subditꝭ suis ⁊ circa ptinẽtia ad eoꝝ iu risditionẽ nisi in casibᵒ ꝑdictꝭ. B.

¶ Quid si ꝑlatᵒ vel sacerdos parochia lis dicat mihi ꝙ vidit ꝑrochianũ suũ aliqd faciẽtẽ ꝑpť qδ incidit i excõica tõem.nõ aũt ẽ publicũ. nunqd teneor eũ vitare? Rᵒ ẜm Guil. Siue credaȝ si ue nõ:nõ teneor eũ vitare nec i publi co nec i occlto ꝗ̃tũ ad vitandũ pericu lũ mioris excõicatõis.⁊ mlto minᵒ si di cat mihi aliᵒ. tñ si credã nõ debeo me ingerẽ cõioni illius si possũ sine scãda lo.⁊ hᵒne demi illi mãm peccãdi dũ mi hi se cõicat. A. Jstud põt hodie ꝓcedẽ qñ nõlẽ necesse vitare nisi publice ex cõicatũ:vt pȝ.s̃.cl̃icᵒ 3ᵒ ad fi.i additiõe Sȝ oli erat nccẽ vitare ẽt occłtũ:sȝ i oc culto:vt ex̃.e.cũ ñ ab hoie.ẽt si sciatur excõicatᵒ ꝑ delatõem ꝑlati vel fide di gne ꝑsone:vt.s̃.§ 39ᵒ i additõe. B.

¶ Sȝ qd si ẽ publica fama vel audio a fide dignis aliquẽ eẽ publice excõica tũ. Rᵒ ɓȝ Ray. Si publica fama est ꝙ ipse sit excõicatᵒ publice. vel qꝛ noto rie fecit aliqd ꝑpter qδ icidit in maio rẽ excõicatõeȝ:teneor eũ vitare. Silr si audio a fide dignis ꝙ eũ audierunt denunciari. vel ꝙ viderũt eũ notorie fecisse aliqd ex q̃ incidit in excõicatõeȝ teneor igrẽ ꝟitatẽ.⁊ iteriȝ eũ vitare ⁊ i publico ⁊ i occulto donec certificatus fueri. A. Ad hᵒ facit ex̃ eo.cuȝ desidẽs. §.scõe.⁊ de reg.iurꝭ.ispicimᵒ. li. 6ᵒ. B

¶ Quid si Parisiᵒ audiui aliquẽ publi cari quẽ postea inuenio Bononie vbi de hoc nihil sciť. Rᵒ ɓȝ Guil. dicũt qdã ꝙ teneor eũ uitare vbiqȝ. Põt tñ beni gniᵒ dici ꝙ si possũ facile ꝓbare excõi catõeȝ. vt quia habeo testes vľ instra teneor vitare aliť nõ nisi in illa dioce si. A.s.vbi est publicatio fcã ẜm eũdẽ Guil. vt i loco de quo statim. B. ar. ex̃ q ma.ac.pos.cũ in tua. A. Jdẽ in sum. con.li.3ᵒ.ti.33.q.192. B.

¶ Quid si audiui aliquẽ excõicari vel vidi icidere i excõicationẽ.postea non vidi nisi pᵒ ãnũ:nũquid teneor euȝ vi tare. Rᵒ ẜm Guil. Si hõ ẽ talis q creda tur timorosus ⁊ q tũc seruabat excõica tionẽ ⁊ mõ nõ seruat possuȝ credẽ euȝ absolutũ.ar.ex̃ de offi.ordi. ex pte. Si ꝟo nõ ẽ talis debeo eũ vitare. si occłtũ ẽ occulte. si manifestũ publice. A. do nec ↄstiterit vel ꝓbabiliť ꝑsumať de eiᵒ absolutõe.vt in sũ.cõ eo.ti.q.191. B.

¶ Quid si sacerdos videat aliqueȝ qñ missa dř audire eã stando ex̃ ⁊ nolẽteȝ intrare:nunqd dȝ ꝑsumẽ eũ excõicatũ ⁊ sic eũ vitare. Rᵒ ẜm Guil. Nõ est cã sufficiẽs q̃re debeat talẽ reputare ex cõicatũ vel interdictũ. Si tñ est ꝓpus sa cerdos q teneť cognoscẽ vultũ pecorꝭ sui dȝ ingrere ab eo.⁊ ei vt melius po test consulere.

¶ Utrũ ꝑdicatores possint passiȝ excõi catis pticipare. Rᵒ ẜm Guil. Clynas q dem possũt accipe tpe ⁊ occasione pre dicatõis vel ↄfessionis:vt h.s̃.§.3ᵒ dcm̃ ẽ etiã si aliũde possint sibi ꝓuidere ẜm quosdã.qꝛ vt ibi dicit Hosti. illa cõsti tutio ex̃ eo.cũ volũtate.ſpãliter ꝓpter ꝑdicantes facta fuit. Nã tpe nccitatis ẽt sine cã ꝑdicatõis vel ↄfessionis pñt recipere.xi.q.3.qm̃ multos. Sȝ ꝑter cãȝ nccitatꝭ ⁊ ꝑter nũc dcãs cãs ꝑdicatõis ⁊ ↄfessionis nõ debẽt recipere ab excõ municatꝭ ⁊ sibᵒ. A.s.ab oppressoribᵒ paupeꝝ ⁊ dissidẽtibᵒ.vt in.c.statiȝ alle gatꝭ. B.dis.90.oblatões.⁊.c.eoruȝ.17. q.4.miror.Con.Ber. A. Jdem i sũ.cõ. lib.3ᵒ.ti.33.q.157. B. Tutiᵒ tñ vř ẜm Jnno. A.i.c.cũ volũtate.ex̃ eo. B.s.ꝙ occasione ꝑdicationis si aliũde sibi ꝓ uidere pñt non possint ab excõicatꝭ re cipere. A Quod videť intelligẽdum

nisi refutatio impediret fructū p̄dica
tionis: cū p fructu ei⁹ possint ēt v̄ba ī
ptinētia infponi. vt apud excōicatos
magis pficiat p̄dicatio. dcō. c. cū volū
tate. Et sic pñt ɔcordari. videlꝫ ut el'y
ne nō recipiant ab excōicatꝭ: nisi i necci
tate sustētatōis vel pfect⁹ p̄dicatōis.
B. Ad eādē quoqꝫ mēsam nō debēt co
medere b̄m vtrosqꝫ. A. Uerꝫ ē si al' pos
sūt sibi puidē ƀꝫ glo. Ray. vt i dicta. q.
157. B. Qd̄ ꝛ si p̄dicatores nō pficiāt
q̄diu tñ sperāt pbabil̄r de pficiēdo re
cipe pñt: vt. ff. de nego. ges. lꝫ an vltro.
A. ꝛ al' non. b̄m glo. Ray. ꝛ Hosti. vt in
sū. con. eo. ti. q. 158. Ex̄ casus g⁰ p̄dictos
nō licet ab excōicato el'ynā recipe. Et
vt nōt in sū. cō. eo. ti. q. 146. Inno. i dcō
c. cū volūtate: sentit ꝙ legatuꝫ possit
recipi ab excōicato: nisi sit factū ad h⁰
vt oret p aīa eius. dicēs ꝙ licꝫ mortua
ria q̄ p aīa dātur nō sint recipiēda ab
excōicato cū p eodē orādū nō sit. tamē
si nō p aīa: sed sicut al'ri puato excōica
tus aliq̄d leget eccl'ie: illud recipe pōt
qꝛ nec testari phibet excōicatus. Con.
Pe. de Sāpsona. Sꝫ Hosti. sentit ɔ̄riū
hec ibi. Dictū Hosti. pōt itelligi quādo
lꝫ legatū non eēt factū p mortuario:
tñ est factum vt al' oret p aīa excōica
ti: qd̄ non licet nisi fuisset mortuus cū
signis pnie ꝛ absolut⁹ ēt post mortem
vt in. c. a nobis. 2⁰ de sen. exco. Al' auteꝫ
bñ possit recipi legatū ab excōicato. qꝛ
p⁹ mortē excōicati cessat cā talis phi
bitiōis coīonis ꝛ receptōis. s. ei⁹ correctio
ex̄ eo. cū medicinalis. li⁰ 6⁰. Sꝫ p quāta
necitate licet recipe el'ynā ab excōica
to: Glo. Ray. vt pꝫ in dicta. q. 146. dicit
Nō credo eē restrīgēdū ad extremam
necitatē: sed sufficit ad excusatōem ꝙ
indigeat: ꝛ nō possit cōmode ꝛ de facili
hr̄e neccīa aliūde. In directoria aūt li⁰
3⁰ ti. 2. §. 145. dr̄ ꝙ aliq̄ ē sustinēda incō
moditas vt eccl'astica fuet iusticia. 19.
dis. i memoriā. Et vtꝝ necitas sit mag̃
vl' iudicādū arbitrio supioris. ex̄ d̄ of
ficio del. de causis. Quia tñ in trāseun
tib⁹ res dilatōeꝫ nō capit q̄sqꝫ suo iudi

cio relinq̄tur. xi. q. 3. ꝙ p̄decessor. Item
an licebit mihi hospitari i domo excōi
cati ipso abn̄te aut sumere inde neccīa
aut vinū ad celebrādū missaꝫ. R⁰ b̄m
glo. Ray. ꝛ in sū. con. eo. ti. q. 151. ꝙ nō li
cet nisi recipiat ꝛ recipiā ab vxore vl'
dispēsatore ei⁹ ƀꝫ ꝙ dictū ē. s. §. 33⁰ Itē
nunq̄d licebit mihi hospitari vl' neccīa
recipe in domo excōicati quā inuenio
sine custodia. R⁰ b̄m glo. Ray. ꝛ in sū.
cō. eo. ti. q. 152. Si ex cōfidētia amicitie
hoc facio: nō licet. qꝛ sic q̄dāmodo ɔ̄bo
cum eo: ꝛ obligo me ad antidota ꝛ ei
cōico. al' si credo ei displicē cū sciuerit
furtū vel aliud pctm̄ cōmitto: sꝫ excōi
cationē minorē nō incurro. Itē q̄d de
illo q̄ solit⁹ ē fratrib⁹ dare certā sūmā
singul' septimāīs: ꝛ cū sciret ꝙ i breui
excōicaret rogauit vnū de amicꝭ ꝙ di
ctā sūmā daret fr̄ibus p̄dictꝭ vsqꝫ dum
reuocaret mādatū pmittēs se ei sup
hoc satisfacturꝫ: nunq̄d fratres sciētes
h⁰ deberēt recipe illā sūmā ab illo. R⁰
b̄m glo. Ray. ꝛ in sū. con. eo. ti. q. 149. Si
fr̄es hoc nō pcurauerūt. nec peccabūt
recipiēdo ab illo amico dāte noīe suo.
nec ille peccabit q̄ ita sibi puidit in fu
turꝫ pp̄o motu ꝛ pia itētōe sciēs ꝙ fra
tres nihil reciperēt ab eo tpe excōica
tōis. Si āt pcurātib⁹ fr̄ib⁹ eēt h⁰ fcm̄: il
licitū eēt: lꝫ ille amic⁹ pp̄o noīe daret
ꝛ fr̄es in hoc casu facerēt fraudē canōi
q̄ phibet cōicari cū excōicatꝭ. Fit eniꝫ
fraus canoni vel legi cū salua supficie
lr̄e p adinuētionē aliquā dolo malo ɔ̄
mentē eius venit. ff. de legi. l. ɔ̄ legem.
Nō ēt b̄m Hosti. ꝛ in sū cō. eo. ti. q. 154.
ꝙ lꝫ in dictis casib⁹ puta i viatore et
pegrino ꝛ sil'ib⁹ cōicari possit excōicatꝭ
sūt tñ ēt in illis q̄tū bono mō fieri po
tēit euitādi: vt pꝫ ex mēte dictoꝝ iuriū
. s. xi. q. 3. qm̄ multos. ꝛ ex̄ eo. int alia. ꝛ c.
cū volūtate. ꝛ spāli' in. c. si v̄e. in fi. Itē
vt pꝫ i directoria li⁰ 3⁰ ti. 2. §. 145⁰ i cā he
resis pōt testis excōicat⁹ recipi. ex̄ de
hereticis. in fidei. li⁰ 6⁰. Itē iudex excōi
cat⁹ requiri pōt vt iuuet inq̄sitores ɔ̄
hēticos: nec igrētes icurr̄t excōicatōeꝫ.

ex̄ de hereti. p̄ſidētes. li. 6. B

Ultimo notādū ꝙ cui cōicam⁹ viuo
cōicare debem⁹ ꝛ mortuo. ex̄ de ſepul.
ex parte .2. niſi p⁹ mortē appareat q̄re
ei i vita cōicādū nō erat. puta ſi p⁹ mor
tē ↄuincat̄ de hereſi. 2. q. 2. ſane. 2. ꝛ ꝑter
caſū de torneamēto. de quo vide. i. tor
neamētū. §. 3. Itē notādū ē ꝯ cui nō cōi
cam⁹ viuo nec mortuo cōicare d̄bem⁹
ex̄ d̄ ſepul. ſacris. Hoc ſilr̄ niſi appare
at q̄re ei in vita cōicādū fuiſſet. ex̄ eo.
a nobis. 2. ꝛ ex̄ de ſepul. ꝓchiano.

Excommunicatio

7. de minori excōicatōe. Hec
excōicatio ē q̄ ſepat a ſacr̄is ꝑcipiēdis
A. ex̄ d̄ cle. ex. mi. ſi celebrat. B. q̄ gdē
quo ad deū ↄtingit q̄ncito pctm̄ morta
le cōmittit̄. xi. q. 3. audi. Nā talis eucha
riſtia ꝛ cetera ſacr̄a recipit in ſui dāna
tionē. ex̄ de cohabi. cle. ꝛ mu. c. fi. Sꝫ q̄
ad ecclīā īfligit̄ minor excōicatio ip̄o iu
re ꝛ ꝓhibēt̄ ſacr̄a. p̄ gdē ꝛ p̄ncipalr̄ cuꝫ
cōicat qs excōicato: vt tractatū eſt i p
ximo. c. s̄. excōicatio 6. 2. cū qs ſacrile
giū cōmittit. 17. q. 4. miror. A. Meli⁹
vr̄ facē ea. q. c. ſi qs inuētus. ibi. Donec
i ↄuētu admonit⁹. ꝛc̄. Aliqn̄ tn̄ ſacrile
giū incurrit i maiorē: vt ſi iniuriā irro
get i pſonā eccliaſticā. ex̄ eo. nō dubiū
vel ſi incēdat vel frangat eccliaꝫ. ex̄. e.
ↄq̄ſti. vel ſilr̄a agat. de q̄. s̄. excōicatio
4. B. 3. cū qs ē notori⁹ fornicator. ex̄
d̄ coha. cle. ꝛ mu. c. vr̄a. 4. cū qs ē ſimo
niacus. ex̄ de ſimo. tāta. A. Hodie iſte
caſus ē excōicatio maior ꝛ papalis. vt
pꝫ ꝑ extrauagātes Martini q̄nti. vnaꝫ q̄
icipit. Multe. ꝛ aliā q̄ incipit dānabile
ꝛ Eugenii q̄rti q̄ incipit. Cū d̄teſtabile
B. 5. cum qs recipit eccliaꝫ de manu
laici. 16. q. 7. ſi qs deinceps. ar. ad idē ex̄
de elec. quiſquis. A. Et tā laic⁹ dās q̄ꝫ
clic⁹ recipiēs niſi emēdauerit dꝫ maio
ri excōicatōe feri: ex̄ de iurepa. ꝓterea.
B. 6. ſꝫ q̄ſdā qn̄ qs i bello iuſto ſeu ꝯ
xp̄ianos exercet artē baliſtarioꝝ ſeu
ſagittarioꝝ. ex̄ de ſagitta. artē. A. Ibi
male vr̄ ꝓbari cū ibi nil aliud dicat̄ ni
ſi ꝙ dictā artē ſub anathēate ꝓhibem⁹
niſi forte intelligat̄ rōne notorietatis
q2 talis ars coiter notorie exercetur. ꝛ
ois notori⁹ pctōr icurrit minorē excōi
catōeꝫ: vt. i. ꝯ. 9. B. 7. in diſſidētibus
ꝛ paupeꝝ oppreſſorib⁹. māifeſtī rapto
ribus. publicis vſurariis. meretricib⁹
qui large dicūtur excōicati. iq̄ꝫtū obla
tōes eoꝝ ad altare nō recipiūt̄. A. Ad
de. ꝛ q2 ēt denegātur eis eccliaſtica ſa
cr̄a. ſicut aliis pctōrib⁹ de q̄ ſtati. B.
8. in illis qb⁹ negat̄ eccliaſtica ſepultr̄a
A. de qbus. i. ſepultura. 4. in p̄n. B.
vt q morit̄ in torneamēto. q2 nō iſepe
lit̄ i cimitēio ēt ſi penituerit. vide. i. tor
neamētū. §. 3. Et idē poſſet dici de eo q
nō ↄfitet̄ ſemel in āno. ex̄ de pe. ois. 9.
in quolibꝫ notorio pctōre. di. 88. neqꝫ. ꝛ
di. 95. illud. 13. q. i. ꝑ obeūtib⁹. A. Et ibi
glo. B. de ↄſe. di. 2. ꝑ dilectōe. Oēs ca
ſus p̄dictos ponit Ray. ꝛ Inno. ꝛ ſilr̄ cō
cordāt ꝙ in p̄dictis caſib⁹ abſolui pōt
qlibet a ꝓp̄o ſacerdote. A. De p̄dictis
tangit̄ in ſū. con. eo. ti. q. 69. vbi ēt dr̄ ſꝫ
glo. Ray. q̄ ad q̄tū caſuꝫ ꝙ illi iuri de
rogat̄ in mltis ptib⁹ ꝑ ꝯriā ↄſuetudinē
Reges. n. ꝛ p̄ncipes i aliqb⁹ eccliis dāt
decanat⁹ ꝛ alios pſonat⁹ ꝛ p̄bēdas. ꝛ a
li qbus dāt nō inſtituūtur ꝑ ep̄m. hec
glo. Sꝫ hec ↄſuetudo nō ē ſeruāda nec
excuſat cū ſit mala. 8. di. mala aūt ↄſue
tudo. imo poti⁹ ḡuat. Nā cū ſit ꝯ eccliā
ſticā libertatē itroducit maiorē excōi
catōeꝫ ꝯ obſuātes vel obſuari facien
tes. ex̄ de ſen. exco. nouerit. B. Nec ob
ſtat ēt ſi ipſe ſacerdos ſit excōicat⁹ mi
nori excōicatōe. ex̄ eo. duob⁹. Nō autē
pōt qs abſolui ab alieno. ex̄ eo. nuꝑ. Et
dico ꝓpriū ſm Hoſti. i. oēm q pōt illū
a pctō abſoluē. Idē Tho. i 4. di. 18. A.
Idē i ſū. con. eo. ti. q. 91. B. Infligi etiā
pōt minor excōicatio ab ep̄o ꝛ ēt a quo
cūqꝫ iudice eccliaſtico iferiori. ex̄ de of
fi. or. cū ab eccliaꝝ. A. ſm Ray. ꝛ oēs.
vt i ſū. con. li. 3. ti. 33. q. 55. B. Et hoc ſi
ue ꝑ contumacia: vt. 5. q. 2. p̄nti. ꝛ. xi. q. 3.
audi. ſiue etiā ꝑ aliis clp̄is. A. Fac. 17.
q. 4. miror. B. Itē ſiue ſimplr̄. A. i. ad

tēpus indeťminatū.ſicut i.c.i actōe.de
q̊ ſtati. B.vt de pe.di.i.i actōe.ſiue ad
tp̄s. A.ſ.deťminatū.vt i.c.de q̊ ſeqtur.
B.86.di.tanta.
¶ Quis ē effect' minoris excōicatōis?
R° p̄ncipalis effect' ē ꝙ talis remoue
tur a ꝑceptione ſacrorum.ꝛ ſi ſe imiſceat
mortaliť peccat:nō tñ icurrit irregula
ritatē etiā ſi celebrat. Peccat ēt ꝯferē
do ſacra:ſed ab eo collata nō carēt vtu
tis effectu.nec ꝓhibeť eligere.nec ea q̄
rōe iuriſditiōis ſibi ꝯpetūt exercē. Si
tñ talis ſcienť elect' fuerit:erit ei' ele
ctio irritāda.ex̄ de cle.ex.mi.ſi celebrat
A.vt notať i ſū.cō.eo.ti.q.si.Glo.Ray.
dicit colligi ex p̄dictis ꝙ excōicat' mio
ri pōt excōicare ꝛ abſoluere. Itez ꝙ ſi
ignorāter fuerit elect' valet electio ſi
ꝓbabilis fuerit ignorātia.Si aūt craſ
ſa ꝛ cōferať tali beneficium indiget di
ſpēſatōe ad hoc ꝙ poſſit illud retinē.
Et idē dicit ſe credē ō inťdicto ab igreſ
ſu eccl'ie vel officio dino.De irregulari
tñ q rcipit bñficiū dū ē irregularis pu
tat ꝙ ipetrata diſpēſatōe ſuꝑ irregl'a
ritate nō idigeat diſpēſatōe alia. Nec
ē ſiľe de excōicato vel ſuſpenſo ſnia iu
ris vel hois. Nā irregularitas nō ē ni
ſi qōdā impedimētū ex defectu ſacri
vel canonica inſtitutōe ꝓueniens. hec
ibi.Sed certe eadē vr̄ rō i irregulari q̄
ꝛ in inťdicto vel ſuſpēſo.qꝛ ſiľr ē inha
bilis ad executōem officii ſuſcepti ꝑ
irregularitatis ſine diſpēſatōe. ex̄ eo.
cū illorum. Et iſta rō vr̄ ponderari i dicto
.c.ſi celebrat.ibi.ꝓ eo ꝙ ad ſuſceptio
nē eorum eligiť.ꝛc̄.Et qꝛ ꝓpter officiū da
tur bñficiū.ex̄ de p̄ben.cū ſcōm.Item
glo.in dcō.c.ſi celebrat dicit ꝙ ſi excōi
cat' minori eligať ēt ignorāter nō valz
electio.qꝛ ignorātia eligētiū nō fac̄ ip
ſū habilē.Et ſi ſcieť talē eligerent p̄ua
reť iure eligēdi.ex̄ ō ele.cū i cūct. B.
¶ Utrum excōicat' minori poſſit itrare ec
cleſiā. R° ſm Ray. Nō vr̄ intrādo pec
care.qꝛ nō ē remot' niſi a ſacris. vnde
ꝛ forſitā pōt intrare ad horas ꝛ dicē cū
aliis:dū tñ n̄ ad miſſaz.aut ſi ad miſſaz
non ad oſculū pacis qō ē q̄ſi loco cōio
nis a qua ſine dubio ſeꝑatus eſt.ex̄ de
cle.exco.mi.ſi celebrat. A. Hos paſſuſ
doc.latius examināt.Uñ quo ad igreſ
ſum eccl'ie:vt p3 i ſū.con.li°.3°.ti.33.q.169
Ray.ꝛ Hoſti.dicūt ꝙ talis excōicatus
tutius facit ſi non intrat anq̄ ſit abſo
lutus.Si tñ intrauerit cā orādi:p̄ſerti
vt dicit Ray.eccl'iam nō cōſecratam nō
videť peccare qꝛ non eſt remot' niſi a
ſacris:imo forte pōt intrare ad horas
dum tamē nō ad miſſam.Sz p̄mū ſe
curi' eſt.Et ſatis videť ꝯcordare Hoſt.
dic. ꝙ pōt audire dina p̄ter miſſaz.ſed
ſecuri' facit ſi ex deuotōe abſtieat:ar.
.5.di.ad eius.Glo.vo Ray.dicit.Credo
ſine p̄iudicio ꝙ ꝛ miſſe poterit itereē.
dum tamē ibi non cōicet.qꝛ minor ex
cōicatio non ſeparat niſi a participati
one ſacramētorum que i ſola ꝑceptōe cō
ſiſtit.ex̄ de cle.exco.mi.ſi celebrat. Hu
go tñ notauit.xi.q.3.ſi inimic'.ꝙ ab in
troitu eccl'ie ſeꝑat.qō nō credo.Satis
tñ credo ꝙ h' modi excōicatus pacem
non debz recipe cum aliis poſt agnus
dei.qꝛ oſculū illud ſuccedit loco eucha
riſtie.hec ibi.Sz hoc neſcio quo iure ꝓ
betur.Quo vo ad ſcōm ſi talis excōi
catus poſſit cum aliis dicere officium
in choro.ꝛ an alii debeant ip̄m admit
tere:vt p3 in ſum.con. eo.ti.q.170. Ho
ſti.diſtinguēdo dicit ꝙ ſic qñ eſt excōi
catus.qa caſualiter vel ex negligētia
cōicauit excōicato. Secus ſi ex cōtem
ptu.qꝛ ꝓpter pctm̄ mortale etiā ſi occľ
tuz eſt ſuſpenſus ē qs:quo ad ſe.ꝛ ſi no
torius ē ꝯtemptus puta qꝛ h° fecit ꝓ'
inhibitionē ſibi publice factā ꝑ iudicē
ꝛ hoc nō pōt aliq̄ tergiuerſatōe celari.
ꝛ vitare dz ꝛ uitari.ex̄ ō coha.cle.ꝛ mu.
.c.vr̄a.ꝛ.c.fi.Itē Hoſt. addēs dic̄. Lau
do tñ vt p̄us faciat ſe abſolui q̄ ſuū of
iciū i choro cū aliis ꝓſeqť.Glo. vero
Ray.dicit ꝙ licz ſit notoria h' modi ex
cōicatio.qꝛ tñ nō ē ſuſpēſus q̊ ad alios
nullus teneť ei' officiū vitare.qꝛ nō ē
p̄uat' ſeu ſuſpēſus ab executōe ſui or
dinis.ſed tm̄ a ꝑticipatione ſacrorum q̄ in

ſola ꝑceptõe cõſiſtit.ex̃ de cle.ex. mi.c.
fi.hec ibi. Põt dici ꝙ ꝓmũ dictuȝ ꝓce
dit nõ rõe minoris excõicatõis notorie
ſed rõe delicti. Pctm̃.n.mortale notori
um inducit ſuſpẽſionẽ quo ad ſe ⁊ quo
ad alios: vt notat̃ in ſũ.con.li.° 3.° ti.29.q.
3. Quo tñ ad vitatõem hodie aliq̃ ino
uata ſũt: vt pȝ.ſ̃.clicus.3.° ad fi.in addi
tione. B. Excõicatõis abſolutio vide
ſ̃.abſolutio 5.°

Excuſatio.

Que excuſant a culpa ſiue a pena habẽtur infra.pe
na ꝑ.§.3.°

Exemptus.

Qui dicũt ſe exẽptos
⁊ allegãt ꝓuilegia requiſiti ab
ordinariis oñdere tenẽt̃. A.ſ.totũ pri
uilegiũ qđ aſſerũt ſe a ſede aplica hr̃e
ipſis ordinariis: aut in loco cõgruo ⁊ ſe
curo aliqbus aliis prudẽtib⁹ viris oĩ
ſuſpitione carẽtib⁹ ad h⁰ ꝑ dcõs ordia
rios deputat̃] infra terminũ cõpetentẽ
ꝓ facti q̃litate ipõꝝ ordinarioꝝ vel de
legatoꝝ ſuoꝝ arbitrio moderandũ iu
ſto ĩpedimẽto ceſſante: vt ĩ.c.cũ perſo
ne.de q̊.ĩ. B.⁊ ẽt tradẽ trãſcripta arti
culoꝝ de qbus fuerit ꝯtrouerſia. Qđ ſi
ad exẽptõem allegãt ſolã ꝓſcriptõem
debẽt de hoc facẽ fidẽ. Si ṽo allegant
vtrũqꝫ: tũc ſi ꝓuilegiũ ad plenum non
ſufficiat: ſȝ tñ cãȝ ꝓbeat ꝓſcribendi te
nẽtur ꝓſcriptõem ꝓbare. A.videlicȝ
.40.ãnoꝝ: ⁊ allegatũ ꝓuilegiũ exhibẽ
per modũ ꝓdictũ: vt in eo.c. B.Et ꝓ
batõe pendẽte nõ turbẽtur. A.Cũ rõe
ꝓuilegii ſint ĩ poſſeſſione exẽptiõis nõ
violẽta. nõ clãdeſtina.nõ ꝯceſſa ꝓcario
de qua fidẽ corã eiſdẽ fecerunt: vt ibi.
B. Qđ ſi nõ allegãt ⁊ exhibẽt tale ꝓ
uilegiũ qđ cãm ꝓſcribẽdi ꝓbeat. A.ſal
tẽ vt ibi. B.dioceſani vtant̃ iure ſuo.
ex̃ de ꝓuile.cũ ꝑſone.li.° 6.°

¶ Exẽpta eccl'a ⁊ monachi vł canonici
vel ꝯuerſi ⁊ ꝑpetuo oblati ĩtelligunt̃
exempti. A.ſiue ſint clici.ſiue nõ: vt ĩ
.c.de q̊ ſtati. B.Nõ ãt ꝓſ byt̃ q ꝑrochi
anoꝝ curã hȝ quo ad ea q̃ ad ipaȝ curã
ꝑtinẽt nec ipĩ ꝑrochiani.ex̃ de ꝓuile.ꝑ
exẽptõem.li.° 6.°

¶ Si eximãt̃ canonici alic⁹ eccl'ie nõ ꝓ
pter h⁰ ſũt exẽpti clici.ſȝ bñ eꝯ? A.ſ.ꝙ
exẽptis clicis ĩtelligũtur exẽpti taȝ ca
nonici q̃ȝ alii clici.dcõ.c.ꝑ exẽptõeȝ. B.
ſȝ ipa eccl'ia nõ ẽ ꝓpter h⁰ exẽpta. A.in
neutro caſu.ſiue ꝓuilegium ꝯcedat̃ ca
nonicis ſiue clicis: vt in tex.de quo ſta
tim. B.ex̃ de ꝓuil.per exẽptõem li.° 6.°

¶ Per monaſteriũ ſeu ꝑ h⁹modi locũ
exẽptũ intelligi dȝ tã de ipõ q̃ȝ de cimi
terio ⁊ domib⁹ monaſterii.⁊ theatris.
hortis ⁊ areis q̃ ſunt iux̃ eccl'iam: ar.12.
q.i.neccia.⁊.c.nulla.17.q.4. diffiniuit. A
Idem in ſum.con.li.° 2.° ti.5.q.166. circa
finem. B.

¶ Exẽpti q̃ȝtũcũqꝫ gaudeãt libertate:
nihilominus pñt cõueniri corã ordina
riis rõne delicti ſiue cõtract⁹: aut rei ꝯ̃
qua ꝯ̃ eos agit̃: niſi delictũ ſit cõmiſſũ ĩ
loco exẽpto.vel ꝯ̃ctus ibi ſit initus. vł
ibi ſit ipſa res litigioſa Itẽ nõ pñt ꝯue
niri vbi domiciliũ hñt ſi alibi dliquãt
vel ꝯ̃hunt vł res ipa exiſtat. nec etiaȝ
pñt dioceſani illoꝝ vbi domiciliũ hñt
remittere exemptos ſi ꝯueniant̃ ad lo
cũ vbi deliquerũt vel ꝯ̃xerũt vel res
ꝯſiſtit.ex̃ de ꝓuil.volẽtes.li.° 6.° ſaluis q̃
dicunt̃ in ſe.§.Et h⁰ etiã ſciẽdũ ꝙ qdã
ſũt ꝓuilegiati ita ꝙ nec rõne delicti vł
ꝯ̃ct⁹ vel rei pñt ꝯueniri: vt ꝓdicatores
minores ⁊ ciſtertiẽſes.

¶ Exẽpti nõ pñt cõſtruẽ oratoria vł ca
pellas ĩ locis nõ exẽptis ſine lnia dioce
ſanoꝝ nec ĩ ſic ꝯſtructis nec tꝑe ĩterdi
cti ĩ caſib⁹ nõ exꝓſſis. A.ſ.ĩ iure: vt ĩ.c.
auctoritate.de quo.ĩ. B.celebrare vł
facẽ celebrari.alit̃ ꝑ ordiarios compe
ſcãtur. Et ſi ꝓpt̃ hoc ꝯſeruatores eorũ
ferrẽt ſentẽtias ꝯ̃ ordinarios nõ valẽt
ex̃ de ꝓuile.auctoritate.li.° 6.° In locis
ẽt exẽptis nõ pñt exẽpti ꝓdicta facẽ niſi
ſi de lnia vel ꝓuilegio. A.ſedis aplice
ſpãli.ſicut pȝ ĩ tex.q ſeqt̃. B.vt ĩ dicto
.c.auctoritate.

¶ Exẽpti nõ dcbẽt aſſumẽ lites ſuoꝝ uȝ
hoiuȝ. A.liboꝝ: ut ĩ dcõ.c.auctõitate. B

etiã censualiũ.ex̃ de p̃uil.auctoritate. li. 6.

¶ Legatus de latẽ ƀm Ber. bñ põt cognoscẽ ꝯ cãis ꝯ exemptos.qꝛ per p̃uilegiũ eximũtur a ptãte epoꝝ ⁊ hꝰmodi: ſʒ nõ pape vel legatoꝝ eiꝰ.Secus tñ ꝯ aliis legatis.Notant̃ hec de offi. lega. ꝙ trãſlatõem. A. In glo.Et eo.ti.c.p̃.dicit glo.ꝙ legatꝰ de latere q̃ ad hoc itelligit̃.ſiue ſit cardinalis ſiue aliꝰ de latẽ dñi pape miſſus.Nõ aũt ſi ſit legatus rõe loci ſeu dignitatis: vt archieps cãtuariẽſis.de q̃ dr̃ i dcõ.c.p̃.⁊ ſil̃es: vt et notat̃ i ſũ.con.li. 2. ti.5.q.166.ad fi. B.

¶ Monaſteria mõialiũ ẽt ſi ſũt exempta debẽt ſingulis ãnis ꝑ ordinarios viſitari.vt i cle.attẽdẽtes de ſta.mo.

Exorciſmus.

vide ſupra cathecíſmus.

Expoſitus.

Si pat̃ vl̃ alius eo ſciente vel ratũ hñte filiũ vel patronꝰ libertũ vel dñs ſeruũ ifantem vl̃ aliquẽ p̃dictoꝝ lãguidũ cuiuſcũꝗ etatiſ expoſuerit.vl̃ ſi alicui eoꝝ alimẽta impie negari ꝯtigerit.filiꝰ hoc ipſo a patria ptãte liberatꝰ ẽ.⁊ libtꝰ fit ingenuus.⁊ ſeruꝰ liber.Iſti q̃ʒ q hos ſuſcipiunt ñ pñt ꝓpt̃ hꝰ i eoꝝ ꝑſõis ius aliqꝺ vẽdicare.ex̃ eo.c.vnico. A. ſ.de ĩfãtibꝰ ⁊ lan.expo. B. Quid aũt ſit patronus libertꝰ vel ingenuus hẽs.ĩ.libertꝰ.§.p̃.

Extrema vnctio.

De ea dr̃.ĩ.vnctio extrema.

Falſum.

Quere.ĩ.mẽdacium.De falſariis ꝟo lr̃aꝝ papaliuʒ. vide ſ.excõicatio 3.

Fama.

Quãuis p̃ncipaliter ſit curãdum ꝯ bona vita: nihilominꝰ ꝗ̃tum qs põt curare dʒ de bona fama.⁊ ne ꝓximi de eo ſcãdalizẽtur.Hec hñt̃ ml̃tũ plene.xi.q.3.int̃ ꝟba. A. ⁊ clãiꝰ.12.q.i.nolo. B. ⁊.ĩ.ſcãdalũ.§.fi.Fama quõ reſtituẽda ſit ab eo q aliquẽ infamauit hr̃ ſupra detractio.§.pl̃t.

Familia.

Quõ paterfamilias dʒ regẽ ⁊ corrigẽ familiã ſuã? Rꝰ ƀm Guil.Sicut ip̃e tenet̃ filiis ⁊ familie i educatõe corporali: ſic ⁊ i diſciplia morũ.vñ hꝰ nõ ſeruãs ⁊ fidelitacẽ nãlẽ deſerit ⁊ ẽ deterior ĩfidelibꝰ: q lʒ nõ ſint ſub lege gr̃e: tñ ƀuãt illud ĩſtinctu legi nãe.vñ.i.ad Thimo.5. Si qs ſuoꝝ maxime domeſticoꝝ curã nõ hʒ fidẽ negauit.⁊ eſt infideli deterior.di.47.§.necẽ eſt.⁊.c.ꝗ̃tũlibet. A. Idẽ in ſũ.con.li. 3. ti.13.q.i.vbi ẽt addit̃ ꝙ ex eo ꝙ dic̃ apoſtolꝰ.maxie domeſticoꝝ pʒ ꝙ pr̃familias nõ ſolũ tenet̃ curã regimis hr̃e circa domeſticos.i.circa filios: vt exponit Augꝰ: ſed ẽt circa oẽs ſuos ꝑ quos itelligũtur ƀui q de familia ſũt.⁊ ꝙ hec cura cõrectõis ñ ſolũ dʒ eẽ ꝟbeꝝ: ſʒ ẽt exẽpli boni ⁊ ꝟboꝝ.qꝛ hec ẽ ſpẽs eťne: vt dicit Augꝰ.vñ ſicut ad eťnã corporalẽ tenet̃ qs tpe nccitatis ita ⁊ ad hanc. Si ꝟo nec ſic corrigũtur: dʒ eos abiicẽ a ſe ſi ꝓbabil̃r credit ꝑ hoc eos corrigi ⁊ ſine hꝰ i malitia ꝑtinacit̃ ꝑſeuerare: ne ſit patronꝰ crimis: ſicut pʒ in vxore fornicaria.Qꝺ ſi ꝓbabil̃r credit ꝑ hoc eos licẽtiꝰ peccare.ꝑ ſuã aũt curã ⁊ per ſuũ timorẽ videt eos a ml̃tꝭ.⁊ ſi nõ ab oibus malis ſe tꝑare ei nõ iputat̃ ꝑuẽſitas filioꝝ.vñ ⁊ i dcõ.§.neceſſe eſt dic̃ Hieroꝰ.Iuſtꝰ nõ polluit̃ ex vitio filiorũ.qꝺ tc̃ fiet ſi ñ erit qꝺ ſibi iputet̃. B

Quid ſi dñs facit ſuoſ iurare ꝙ dicẽt ei ſi quẽ viderit ſciuerit vl̃ audiuerint ſurripuiſſe aliqd de rebꝰ ſuis? Rꝰ ƀm Guil.Credo ſine p̃iudicio diſtinguẽdũ. qꝛ ſi iſte dñs ꝓbabil̃r hr̃ truculẽtꝰ ⁊ ferus: nõ tenẽt̃ ƀuare: qꝛ illicitũ fuit qꝺ iuratũ eſt.Si aũt credit̃ ⁊ hr̃ mãſuetꝰ ⁊ nõ niſi rõnabil̃r ꝓceſſurꝰ: diſtingueꝭ. qꝛ ſi res tales ſũt ꝙ ꝑtineant ad cuſtodiã illiꝰ q iurauit: ƀuari dʒ. puta ſi qs viderit furẽ aſportãtẽ res q̃ eius cuſtodie cõmẽdate ſũt põt ꝓſequi res furtiuas.al̃ tenet̃ dãnũ reſtituere.Si auteʒ non tenet̃ ad cuſtodiã illarũ reꝝ: tunc

si pōt ꝓbare tenet̄ reuelare. Si ꝟo non pōt ꝓbare nō dꝫ reuelare nisi talibꝰ ꝑsōis que pñt ꝓdesse ⁊ non obesse. Et si alio mō iurauit: nō fuit licitū iuramentū nec obligatoriū. A. Idē i sū. con. liº p̄. ti. 9º q. 3 i. Ubi ēt dr̄ ſm Hug. ꝙ si aliquis de testibꝰ synodalibꝰ sciat solꝰ crimē alicuiꝰ nō tenet̄ denūciare epō licꝫ iurauerit dicē crimina que sciret: nisi posset ꝓbare. alr̄ dꝫ tacere ne sit ꝓditor crimis. 2. q. i. si peccauerit. nisi hoc faciat secreto. tñ eps vel aliꝰ cui reuelat dꝫ secrete corrigere hꝰ i criminosos: ar. 22. q. 5. hoc vr̄. B. Silr̄ ēt hēt̄ s̄. correctio 2º §. 5º ⁊ se. ⁊ s̄. crimē. §. 3º Qđ i ordinando reqrit̄ ꝙ bñ p̄sit familie sue hēs. ī. ordinādus. §. 12º

FEmina non pōt recipe caracterē alicꝰ ordiuis clr̄icalis ipediente sexu. nec ēt actū alicuiꝰ ordis exercere. 23 di. sacratas. A. Hoc fuit dictū Ray. vt pꝫ i sū. con. liº 3º ti. 23. q. i. dic vt ibi pꝫ ꝙ hoc nō pñt facē q̄tūcunq̄ sint scē ⁊ religiose. B. nec p̄dicare seu publice docere. dis. 23. mulier. 33. q. 5. mulierem. A. Pñt tñ i caplr̄is suis ⁊ claustris sorores suas exhortari ad bonū ⁊ docē sed non i ecclr̄ia: aut i publico: aut i synodo ſm glo. Ray. ⁊ in dicta. q. i. B. Item nō potest iudicare sup̱ cāis spūalibꝰ. A. nisi ꝓut ponitur s̄. abbatissa. §. p̄. ⁊ 3º circa excōicatōem ⁊ suspēsionē. B. Sup̱ tēporalibꝰ ꝟo vbi est cōsuetudo pōt. ex̄ de arbi. dilecti.

¶ Femine q̄tūcunq̄ deo sacrate vasa ⁊ pallas sacras aut vestes quibus dño ministrat̄ cōtingere nō debēt. vel incēsum circa altare deferre. di. 23. sacratas ⁊ de ɔse. di. i. vestimēta. Femina quō. ⁊ qñ possit esse testis. vide. ī. testis p̄. §. 3º Femie nō pñt ad iudiciū trahi ꝑsonaliter i vlla cā que iure nō exp̄mit̄. sed nec religiose ēt si ɔsentiāt vide. ī. iudicium. §. 5º ⁊ 6º A. i. q incipit. mulieres ad iudiciū. ⁊ se. B. ⁊. ī. testis p̄. §. 3º De clausura monialiū ⁊ ꝙ nō litigent nisi ꝑ ꝓcuratores. vide. ī. monialis. De multis q̄ nō pñt femine ēt abbatisse vide s̄. abbatissa. De ornatu quoq̄ sclr̄ariū mulierꝝ hēs. ī. ornatus.

FErie dicūtur q̄i foerie eo ꝙ p̄stant vacationē ab his que in foro. s. iudiciali agi cōsueuerūt. vel dicunt̄ ferie q̄si festiue. A. Idē in sū. con. liº p̄. ti. 12. q. i. ſm Ray. B.

¶ Feriaꝝ q̄dā sūt tp̱anee: q̄dā repētine q̄dā solēnes. Tēporanee sūt q̄ dant̄ ꝓ fructibꝰ colligēdis ⁊ sūt duoꝝ mēsium grā messiū ⁊ vindemiaꝝ. A. quoꝝ mēsiū vnꝰ ē ꝓ messibꝰ: ⁊ aliꝰ ꝓ vindemiis vt in sū. con. eo. ti. q. 2. vbi ēt notat̄ ꝙ in oi terra dāde sūt ferie ꝓ messibꝰ ēt si ñ crescit ibi ānona: q̄ oēs cōiter g̃no idigent ⁊ hēnt necesse sibi ꝓ aliquo tp̱e ꝓuidē. Sꝫ ꝓ videmus nō dabūt̄ nisi vbi sūt vinee: vel saltē vbi ē cōis vsus vini. B. Et ſm dr̄sas regiones citiꝰ aut tardius indicunt̄ ⁊ p̄conizant̄. ff. eo. p̄sides. ⁊ de offi. ꝓcon. si in aliquē. In his nō pōt fiēi ꝓcessus iudicialis nisi de assensu partiū. ex̄ eo. cōq̄stꝰ. in fi. Repentine ꝟo ferie sunt q̄s impator indicit ꝓpter victoriā quā fecit. vel q̄ vxorē duxit vel ei filiꝰ natꝰ ē. ⁊ hꝰ i. Et dicunt̄ repentine q̄ repēte seu subito indicūtur. Et nullus p̄ter p̄ncipē eas indicere pōt. C. de fer̄. l. a nullo. A. Idē in sū. cō. dicta. q. 2. B.

¶ Ferie ꝟo solēnes seu festiue sūt q̄dā p̄cipue solēnitates. s. Natalr̄ dñi. sancti Stephani. sci Iohis euāgeliste. scōruꝫ Innocētiū. sci Siluestri. circūcisionis. epiphaniaꝝ. ⁊ septē dies dñice passiōis ⁊ resurrectōis cū septē sequētibꝰ. rogatōes etiā tribꝰ diebꝰ. ascēsio dñi. pēthecostes cū duobꝰ q sequūt̄. festiuitates oēs ꝟginis gl̄iose. B. s. que erāt tp̱e. c. ɔquestꝰ. ex̄ eo. vbi hec ponūtur p. Grego. nonū. B. natiuitas Iohis baptiste 12. aplr̄oꝝ. sci Laurētii. ɔdicatiōis beati Michaelis. oiuꝫ sanctoꝝ. sci Martini. ac diebꝰ dñicis. ⁊ ille festiuitates quas singuli epi in suis diocesibꝰ cū pplr̄o ⁊ clero duxerint solēniter celebrandas.

A .q̃ vicinis tm̃ circũmorãtib⁹ ĩdicẽde sũt.nõ gnãlr oib⁹: vt i.c.pnunciãdũ.de q̃.i.nisi forte illis q ibidẽ.p illo tpe mo rarẽtur.q2 forẽses ⁊ qcũq3 bonas loci vbi se reperiũt ɔsuetudines ſuare de bẽt di.8.q̃ ɔ.⁊ di.12.illa aũt. Et h° intelli git de sãctis auctoritate eccl'ie romane canonizatis.q2 eps nõ põt p se aliquez scm̃ canonizare.ex̃ de reli.⁊ vene.sanc. .c.p̃.qd̃ ⁊ nõt i sũ.con.dicta.q.2. B .de ɔse.di.3.pnunciãdũ.⁊ ex̃ eo.ɔq̃stus.Jtẽ statuit Eusebi⁹ q̃ festũ inuẽtiõis sãcte crucis qnto nonas maii solẽnit celebre tur.de ɔse.di.3. crucis. A .Jdẽ ẽt ſuãdũ est de festo exaltatõis ſm glo. Ray. p i dicta.q.2.qd̃ põt pcedẽ vbi h° obtinet de ɔsuetudine.al'nõ vr̃ iure caueri. B. Jtẽ festũ de corpe xp̃i: vt in cle.si dñm de reli.⁊ vene.sanc.Et nota h̃ q̃ int p̃di ctos dies sũt qdã q de facto nõ festant q̃tũ ad cessationẽ ab opib⁹: s3 vidẽtur abrogari p ɔ̃riã ɔsuetudinẽ q̃ i eis hẽt locũ: cũ nõ ita sint de p̃cepto dei sicut ẽ dñica ⁊ maiores illa. Jsti aũt dies sc̃ tres dies rogationũ.Quidã ẽt nõ ſuãt oẽs septẽ dies passionis.⁊ etiã p totaz octauã pasce. A . Hic p3 q̃ septẽ dies dñice passionis p̃cipiũtur in.c.ɔquest⁹ ex̃ eo.nõ solũ ad vacatõez fori iudicial' vt qdã voluerũt dicẽ: s3 ẽt ad cessatõez ab opib⁹: l3 ɔsuetudo sit i ɔ̃riũ. Patet ẽt h̃ q̃ dies dñica ⁊ maiores illa sũt de p̃cepto dei.de q̃ lati⁹ dcm̃ ẽ s̃.dñica dies §.p̃.in additõe.Jtẽ q̃ cõsuetudo nõ ex cusat q̃tũ ad festa iuri diui ⁊ hñ. q2 nl' la ɔsuetudo vel ẽt hũana ɔstitutio põt valẽ ɔ̃ ius diuũ.s.di.v̾itate.⁊.c.si cõsue tudinẽ.⁊.25.q.i.sũt qdã . Quo v̾o ad fe sta iuri positiui excusat. s3 d3 latius di stingui.Aut ɔsuetudo ẽ rõnabilis itro ducta forte ob aliquã rõabilẽ nccitatẽ tacẽtib⁹ p̃latis eccl'ie.⁊ excusat. Nã rõa bilis ɔsuetudo vi legi hẽt.di.i.c.ɔsuetu do.Si v̾o ɔsuetudo nõ sit rõnabilis q2 nõ ẽ introducta ex aliqua rõnabili cã: sed poti⁹ ex auaritia vel deuotõis tepi ditate.put cõiter solet ɔtingẽ: p se non excusat.imo potius g̃uat.ex̃ de ɔsue.c. si.⁊ di.8.c.mala.Et iõ p̃lati iux̃ posse de bẽt conari talẽ ɔsuetudinẽ abolere.⁊ si ñ possunt ad pei⁹ euitãdũ laudabilr ta ceãt.4.dis.deniq3.⁊ p̃latis tacẽtib⁹ non celebrãtes dicta festa excusant: dũmõ non sint ptinacis pposito ip̃a non cele brãdi etiã si a p̃latis p̃ciperẽtur.sicut i sũ dicit Tho.erga solutõem decimaꝝ scd̃a scd̃e.q.87.arti.p̃.Et forte q̃ ad fe sta gnãlit p̃cepta reqrit auctoritas pa pe.hoc est q̃ sciat ⁊ toleret ɔ̃riã consue tudinẽ.Et nõ vr̃ sufficere taciturnitas ep̃i.cũ non hẽat ptãtem ɔ̃ legẽ supiori ⁊ per ɔsequẽs nõ possit tollere festa ab eccl'ia gnãli itroducta nisi forte ppt ta citurnitatẽ ep̃i.Subditi aũt iusta igno rãtia excusent.Quo v̾o ad festa pticu laria loci taciturnitatẽ sufficẽ puto ep̃i pprii.Predictis ẽt festis p̃cepti adde dedicatõem cuiuscunq3 oratorii: vt in dicto.c.pnunciãdũ. de ɔse. di.3. Quod puto itelligendũ q̃tum ad loca ip̃ius oratorii. B .Sũt etiã alia festa p con suetudinẽ introducta toti⁹ eccl'ie. sicut sancti Nicolai.⁊ forte alia. A .Et ideo sunt obseruãda cũ consuetudo sit taci ta lex: ⁊ p lege hẽatur si rõabilis sit ⁊ saluti pficiat.di.i.c.consuetudo.Et ead̃ rõ est de cõsuetudinib⁹ particularibus respectu particulariũ locoꝝ.ar.dicti.c. pnũciãdũ.⁊.ff.de rei ven.l.que de tota Vñ ⁊ festũ sancti Bartholomei ſm di uersas ɔsuetudines diuersis dieb⁹ cele bratur.ex̃ de obser.ieiu.cõsiliũ. B .De die dñico spãlr ⁊ qd etiã agẽdũ i festis hẽs s̃.dñica dies.⁊.i §.8°. ⁊ se. De festo conceptõis beate Marie v̾ginis dicen dum ſm Tho.in.3.pte.q.27. q̃ l3 roma na eccl'ia ip̃m non celebret tolerat tñ cõsuetudinẽ aliquarũ eccl'iarũ illud fe stũ celebrãtiũ.Vñ celebritas non ẽ to talit reprobãda.S3 nec ppt h° q̃ festũ ɔceptõis celebrat dat itelligi q̃ in sua ɔceptõe fuẽit scã.s3 q2 q̃ tpe fuit scifica ta ignorat.celebrat festũ scificatõis ei⁹ poti⁹ q̃ ɔceptõis i die ɔceptõis ip̃ius.

¶ De faciẽdo festũ trinitatis ɔsuetudo tenẽda ẽ.ex̃ eo.qm̃. A . Jbi etiam dr̃ q̃

alicubi celebrat̃ ĩfra octauas penteco
stes. ⁊ alibi ĩ dñica añ aduẽtũ. B. Ho
die tñ ex mãdato Johis pape. xx. fit p
vlem ecclesiam.

¶ Itẽ nota q festa aploꝝ. euãgelistaꝝ.
⁊ .4. doctoꝝ pncipaliũ. A. vz Hierony
mi. Ambrosii. Augustini. ⁊ Gregorii:
vt in. c. gl'iosus. de quo. ĩ. B. debẽt sub
duplici officio p vniuersas eccl'as solẽ
nit̃ celebrari. ex̃ de reli. ⁊ vene. san. gl'io
sus. li. 6. A. Aliq h° ĩtelligũt q̊ ad offm̃
tm̃: s ↄgruẽti⁹ vr̃ intelligẽdũ q̊ ad oia.
Nã de apl'is claꝝ ẽ q sũt pcepta: vt s̃.
. §. 2. Idẽ g° dz ĩtelligi de festis euãgeli
staꝝ ⁊ pfatoꝝ doctoꝝ q eqparãt ibidẽ
apl'is: de qb⁹ ĩ tex. dci. c. fit s'mo sil'cum
apl'is sub vno ↄtextu ⁊ ↄstructu vboꝝ
nec ẽ visil'e q solũ p duplici officio fu
isset facta tã longa decretalis: pcipue
cũ h° postponat̃ tã ĩ rubricis breuiarii
q̃ in dcretis seu decretalib⁹. Itẽ q̄ in
dcõ. c. gl'iosus: iudicat eccl'a eos int̃ oẽs
scõs singl'arit̃ debẽ honorari. Itẽ quia
hec dictio solẽniter q̃ ponit̃ ĩ dcõ. c. gl'io
sus sigt̃ celebratõez oĩmodã ⁊ vacatio
nẽ ab opib⁹: vt ĩ. c. cruc. de ↄse. di. 3. ibi
solẽnit̃ celebrari mãdam⁹. Et oẽs ĩtelli
gũt ĩ h° significari oĩmodã celebratio
nẽ. Et qd̃ ĩ dcõ. c. gl'iosus addit̃ d̃ officio
duplici fit ad augmẽtũ ⁊ ñ ad diminu
tõez solẽnitat. Et ita cũ sup h° pl'ies cõ
tulissez cũ puect doctorib⁹ asseruerũt
dcã festa euãgelistaꝝ ⁊ doctoꝝ obs'uã
da fore q̊ ad oĩmodã celebratõez sic̃ et
apl'oꝝ. Sz forte alicubi ↄsuetudo excu
saret s'z distictõez positã s̃. §. 2. v. ⁊ nõ.
ĩ additõe. B.

¶ Qñ debem⁹ festũ ĩcipe? R°. Quãtuz
ad feriatõez a vespa ĩ vespã. ex̃. e. oẽs.
A. ⁊ de ↄse. di. 3. pnũciandũ. Et fuit ori
giale dcm̃ scripte: vt pz Leuit. 23. B.
Et intellige vesperã. i. sero. A. i. ab vlti
ma pte diei pcedẽt seu vigilie. vz ime
diate post. 24. horã. vsz ad vltimã ptẽ
diei festi: qd̃ ⁊ põt patẽ p id qd̃ hr̃ geñ.
p. vbi dr̃. Factũ ẽ vespere ⁊ mane dies
vn⁹. Et s'z Nico. de lira. ibi scriptura lo
qt̃ de die nãli q ẽ. 24. horaꝝ. Artificial'
vo ẽ q̃diu sol' ẽ sup trã. cui⁹ pmã ptẽ vz
mãe ponit p tota die: ⁊ pmã ptẽ noctis
quã vocat vespe p tota nocte. Et dicit
idẽ Nico. In vespe ↄplet̃ dies artificia
lis. Igr̃ s'z scripturã ⁊ scãm ecclesiaz fe
stũ ĩcipit imediate p⁹ occasũ solis diei
pcedentis vsz ad occasũ solis diei festi
B. Tñ festoꝝ ĩitiũ ⁊ finis iux̃ eoꝝ q̃lita
tẽ ⁊ dl'saꝝ regionũ ↄsuetudies seruari
dz. ⁊ sicut magnitudo ipoꝝ exigit pus
incipe ⁊ tardi⁹ t̃miari. ex̃ eo. qm̃. A. h°
dcm̃ aliq male ppẽdũt ipm allegãtes
dinutiue dicẽtes q per ↄsuetudinẽ pt
minui festũ. cũ tñ clare ↄstet q loqtur
nõ diminutiue: s augmẽtatiue dicẽdo
pus ĩcipe ⁊ tardi⁹ termiari. ⁊ nõ dic̃ tar
di⁹ ĩcipe ⁊ pus t̃minari. Itaq cõsuetu
do ñ põt minuẽ festũ nisi eẽt de ill' qb⁹
ↄsuetudo derogare põt scdm modũ di
ctũ. s̃. §. 2. v. ⁊ nõ. ĩ additõe. Põt aũt cõ
suetudo festũ augẽ pterq̃ ĩ dñica cui⁹
solẽnitas nõ dz ĩcipe añ occasũ sol' diei
sabbati ne videamur iudaizare: vt in
. c. pnũciãdũ. de ↄse. di. 3. Et ex pdictis
clare põt colligi q nulla ↄsuetudo põt
excusare laborãtes ĩ sabbato p⁹ occasũ
sol'. Et idẽ ẽ de laborãtib⁹ ĩ dieb⁹ pcedẽ
tib⁹ festa maiora q̃ dñica: cũ vt s̃. pz ĩ
h° fiat ↄ ius dinum. B.

A qb⁹ abstinẽdũ sit ĩ festis? R°. Ut
hoies meli⁹ possint vacare dinis debẽt
abstinẽ ab oĩ ope s'uili. i. nõ solũ a pec
catis: s ẽt a mechãicis ⁊ agricultura ⁊
h⁹i: vt nec mercatũ fiat. nec placitum
nec aliqs ad penã iudicet̃: vl' ad mortẽ
nec iuramẽta fiãt nisi p pace. H° tñ. s.
abstinẽ a iuramẽtis ⁊ si honestũ sit nõ
ẽ nccĩuz. A. Sat vr̃ posse dici q q̊ ad
iudicialia iuramẽta: de qb⁹ vr̃ loq. c. i.
ex̃. e. sit pceptũ. ĩ aliis vo ↄsiliũ ut mag
abstieat̃ ĩ fest q̃ ĩ aliis dieb⁹: h° est q
maior nccitas vrgeat. In eodẽ. c. dr̃ ẽt
q in festo iurat̃ nõ solũ p pace: s ẽt p
alia nccitate: vt dicit ibi glo: puta p fi
de. p obia. ⁊ p fama. B. Et q a pdict
abstinẽdũ sit hr̃ de ↄse. di. 3. rogatões. ⁊
ex̃. e. oẽs. 15. q. 4. c. p. 2. ⁊ 3. Et nota q his
dieb⁹ pcessus iudiciari⁹ nõ tenet etiaz

si fiat ꝯ ꝯsēsu ptiū nisi nccitas vrgeat
vl̕ pietas suadeat: puta si eēt cā ꝯbiliū
ꝑsonaꝝ. ex̄ eo. ꝯq̄stus. A. Et ibi glo. dat
exēplū nccitatis dicēs. Si eēt res tꝑe
ꝑitura: vt vbi res celeritatē desideat
B. Et mlto min⁹ dꝫ qs his dieb⁹ facē
aliqd qđ desse ē pctm̄: qꝛ magis peccat
i festo q̄ꝫ i aliis dieb⁹. A. Vñ ꝛ ꝫꝫ Nico.
de Lira Exo. 20. Qui ꝯmittit adulteriū
vel aliud pctm̄ mortale in festo facit ꝯ̄
duo p̄cepta: ꝛ ꝯ̄ illud qđ vetat qđ agit
ꝛ ꝯ̄ p̄ceptū de s̄cificatōe festi. vñ cū cir
cūstātia pcti que trahit i aliā spēꝫ sit ꝯ
nccitate cōfessionis necesse ē ꝛ hāc cir
cūstātiā tꝑis ꝯfiteri: ꝯ q̊ lati⁹ dcm̄ ē s̄.
ꝯfessio 2°. §. 5°. i additōe. Pctm̄ aūt veni
ale nō rūpit festū ꝫꝫ Tho. s̄cda s̄cde. q.
122. arti. 4°. Nihilomin⁹ ꝛ a pctō venia
li debem⁹ diligēter cauē oi tꝑe p̄btim i
festo: al̕r disponimur discrimini. Eccl̕.
19°. Qui spernit modica paulati ꝯcidet
Aduertēdū q̊ꝫ ꝙ i maiorib⁹ solēnitati
bus nullo mō licet piscari. In dñicis ꝟo
dieb⁹ vl̕ iferiorib⁹ ēt nō licet nisi cā vr
gēte ꝛ cū lnia: ꝛ tūc fiat portio pauperi
bus. ex̄ ꝯ feriis. c. licet. Et sic colligitur
ꝙ vbicūq̄ꝫ iusta cā cogit oꝑari in festis
si pōt fieri dꝫ a p̄latis peti lnia. qꝛ ipi
habēt iudicare si ē iusta cā. ex̄ de offi.
dele. de cāis. Et ꝯ lucro pauꝑib⁹ portio
dꝫ fieri. Et qđ dictū ē in piscatōe idē ea
dē rōne pōt dici i aucupatōe: maxime
qꝛ ibi hoies magis occupātur currēdo
vel aliud faciēdo. ꝛ fit magis i publico
q̄ꝫ piscatio. Itē qꝛ oē op⁹ s̄uile ꝓhibet̃
i festo. Leuitici. 23°. ꝛ s̄. §. 6°. Et sic ē regula
ꝓhibitiua. Vñ oē illud itelligit̃ ꝓhibi
tū qđ nō ē spālit̃ cōcessuꝫ. vt dr̃ in cle.
exiui. de ꝟbo. sig. Itē venatio forti⁹ in
hibet̃ q̄ ēt oi tꝑe vr̃ ꝓhibita. 86. di. q ve
natorib⁹. ꝛ c. q venatori. ꝛ c. vident. ꝛ c.
Esau. ꝛ c. qd ꝓdest. ꝛ c. an putatis. Ad c⁹
itelligētiā glo. in dcō. c. qui venatorib⁹
suꝑ ꝟbo venatorib⁹ dicit. Nota ꝙ est
venatio oppressiua. ꝛ hec illicita. s̄. di.
6. c. vlt. §. his ita. vbi dr̃. Cepit Nēbroth
eē robust⁹ venator corā dño. i. hoīuꝫ op
pressor ꝛ extinctor. De hoc dr̃ Geñ. 10.

Seqt̃. Quedā arenaria. q̄dā saltuosa.
Arenaria ē cū qs pugnat i arena cum
bestia dētata. ꝛ ad h° locat oꝑas suas.
Et hāc q exercet peccat mortal̕r. ꝛ q eā
aspicit. ꝛ q eā exercet ē ifamis nisi gr̃a
viriū experiēdaꝝ. ff. de postu. l. i. §. itē se
nat⁹ De hac loqt̃ h°. c. ꝛ duo seq̄ntia. ꝛ 3.
q. 7. §. tria. Saltuosa est q̄ fit i siluis ꝛ
saltib⁹. ꝛ hec licita ē. tñ ē illicita ex tꝑe
vt i q̄dragesima ꝛ in dieb⁹ ieiunioꝝ. i̅.
eo. an putatis. Itē ex ꝑsona. qꝛ cl̕ico nō
ē licita etiā si pauꝑ sit ꝫm q̄sdā. 34. dis.
q̊rūdā. qꝛ pōt al̕r victū q̄rere. nā tal̕ fa
ciat cistas. ꝛ calatos. ꝛ retia. de cōse. dis.
5. nunq̄ꝫ. Laico licita ē ob nccitatem ꝓ
pellib⁹ ꝛ carnib⁹ non ob voluptateꝫ. ꝛ
h° de ea q̄ cū clamore fit. Ponē aūt la
queū vel rete sine strepitu ꝛ clamore
ꝛ canib⁹ licet ēt clericis: cū etiā mōacho
liceat texē linū ꝓ capiendis piscib⁹. de
ꝯse. di. 5. nunq̄ꝫ. De saltuosa loqtur. i̅. eo.
Esau. ꝛ duo seq̄ntia. c. hec glo. Qđ glo.
dicit nulli licē venari i dieb⁹ ieiunioꝝ
subaudiēdū. q° mlto min⁹ festoꝝ: i qui
bus forti⁹ ꝯuenit ab oꝑib⁹ s̄uilib⁹ absti
neri: cū mercata ꝛ silia nō ꝓhibeātur i
ieiuniis q̄ tñ inhibēt̃ in festis: vt s̄. §.
6°. Itē nō vr̃ licitū sonare vel cātare in
festo nisi honeste ꝛ cū rōnabili cā. al̕ ēt
oi tꝑe vr̃ ꝓhibitū. vñ i. c. donare. 86. di.
dicit glo. Quid de citharistis ꝛ aliis q
suis vtunt̃ istr̄is: nūqd ē licitū audire
vel tāgē ea: vel talib⁹ ꝑsonis aliqd da
re. Et qdē ad voluptatē vl̕ luxuriā nō.
qꝛ deū morib° stimulat q vocib⁹ ppl̕ꝫ
delectat. 92. di. i s̄cā. Sꝫ ad laudē dei bñ
vl̕ ob aliā iustā cām: puta recreatiōis.
qꝛ debilis ē vel ifirm⁹. B.

¶ Quid agēdū aut qd liceat i festis. R°.
Debꝫ qs intēdere magis diuinis: vt hym
nis psalmis ꝛ cāticis spūalib⁹. de ꝯsec.
di. 3. ieiunia. A. i his ꝯp̄hēdit̃ ꝛ orō. qa
orō oi tꝑe saluti nr̃e ē nccia. Luc. 18°. Dꝫ
sꝑ orare ꝛ nunq̄ꝫ defitē. iō est ꝯ p̄cepto
p̄cipue in festo. vñ i sū. cō. li°. 3°. ti. 37. q.
119. notat̃ ꝫꝫ theologos ꝙ orō ē de ncci
tate p̄cepti: sicut ꝛ qđcūq̄ꝫ aliud ad sa
lutē ncciuꝫ. ꝛ dicūt ꝯtineri sub p̄cepto

de scificatōe sabbati.vñ ⁊ p̄cipit̄ ꝙ in
festo missa iteḡ saltē vsꝫ ad bñdictōeꝫ
sacerdotis iclusiue audiat̄. de ɔse. di.i.
oēs fideles.⁊.c.missas. B. Itē p̄dicatō
nib' ꝟtutib' ⁊ regularib' disciplinis.
ex̄ de vi.⁊ ho.cle.cuꝫ decorē; ex̄ de sta.
mo. cū ad monasteriū.§.3.° Licet ēt do
cere talia ꝟbo vl' scripto i festo. Nam
⁊ in sabbato circūcisio fiebat ⁊ sacrifi
cia. A. Idē i sū.cō.li.° p̄.ti.12.q.7.ꝫꝫ Ray.
Et sic int̄ ceťa debem' attēdē p̄dicatōi
⁊ hoc ꝫꝫ idigētiā oi tp̄e itelligo eē de p̄
cepto p̄sertiꝫ i festo: qꝛ vt ꝓrie patuit
oē illud ē de p̄cepto qđ ē nccium ad sa
lutē aie.⁊ pꝫ qꝛ p̄dicatio ꝟbi dei est ita
nccīa ad salutē aie sicut corpalis cib'
ad salutē corpis. Nā cibus aie ē ꝟbuꝫ
dei. Deut.° 8.° ⁊ Math. 4.° Propt̄ qđ pi
culū pditōis iminet nō solū nō audien
ti sꝫ ēt ex negligētia ꝟbū dei auditū i
mēoria nō retinēti: vt pꝫ p Greg. omel.
8. vbi dic̄. Uerba dei q̄ aure pcipit' mē
te retiete. Cib'.n. mētis ē s̄mo dei: ⁊ q̄si
cib' accept' stōacho lāguēte reiicit̄ qñ
audit' s̄mo i vētre memorie nō tenet̄:
sꝫ qsqs alimēta ñ retinet h' ꝓfecto vi
ta dspat̄. Et ne g.° mortis piculū formi
date si cibū scē exhortatōis ñ accipit'.
si ꝟba vite.i.alimēta iusticie i mēoria
nō tenetis. hec ibi. Si g.° audiētia ꝟbi
dei ē saluti nccīa ⁊ ɔñter de p̄cepto. vñ
⁊ in dicto.c.oēs.đ ɔse.di.i.dr̄ ꝙ oēs fide
les q ɔueniūt.i.debēt ɔuenire i sacris
solēnitatib' ad eccl'iaꝫ audiant scriptu
ras apl'oꝝ ⁊ euāgeliū. Pro qb' scriptu
ris vr̄ intelligēda p̄cipue ip̄a p̄dicatio
p quā exponūt̄ pplo ip̄e scripťe. vñ et
stati i.c.sacerdote: qđ imediate seqtur
p' dcm̄.c.oēs.dr̄. Sacerdote ꝟbū i eccl'a
faciēte q egressus de oratorio fuerit ex
cōicet̄. Ex hoc vr̄ innuere ꝙ h.° sit morta
le: cū excōicato nō irroget̄ nisi ꝓ culpa
mortali.xi.q.3.nemo epoꝝ. Itē de ɔse.
di.i.q die.dr̄. Qui die solenni omisso ec
cl'ie ɔuētu ad spectacula vadit excōice
tur. Claret āt. qꝛ omittit̄ ɔuēt' eccl'ie qñ
ad missaꝫ ⁊ ad p̄dicatōeꝫ ad q̄s oēs de
bēt ɔuēire ñ veniūt. B. sꝫ vt pōit Tho

scđa scđe.q.122.ñ ꝓhibet̄ qs facē opa q̄
ptinēt ad ꝓuidētiā nccīoꝝ tā sibi q̄3 ꝓ
ximis: sic s̄uādo psonam vl' res seu qđ
cūq3 aliud dānū vitādo. A. Non tñ ꝙ
ɔsistat i cessatōe lucri. al' licēt mercari.
qđ veꝝ nō ē. ex̄ eo.c.p̄. Nec cū omissiōe
dīnoꝝ qb' p̄ncipalr̄ itēdēdū ē: vt statiꝫ
p̄ositū ē. B. Math.12. Quis ex vob hō
q hūerit vnā ouē ⁊ ceciderit sabbato i
foueā: nōne tenebit ⁊ leuabit eaꝫ. Im
mo ēt licet ꝓ nccitate bellare. vñ ⁊ ma
chabei i sabbato pugnātes excusāt̄.23.
q.8.si nulla. A. Meli' ex̄ đ reg. iur. qđ
nō ē. de q̄ hr̄ p̄ Mach.2.° De q̄ ēt vide s̄.
bellū p̄.§.fi. B. Itē ꝫꝫ Guil. si iacētib'
segetib' i agro: aut fenis i prato imine
at tēpestas pñt inde r̄mouēi. A. Si du
bitet̄ ⁊ timeat̄ ꝙ dcē res corrūpāt̄ vel
mlťū đteriorēt̄ ꝫꝫ eū. Guil. vt i sū.cō.ti.°
p̄.ti.12.q.9. B. Itē ñ credūt̄ peccare mō
talit̄ carnifices ⁊ picerne q p̄parāt vi
ctualia vt seq̄nti die vēdāt si p̄us ñ po
terāt ɔmode p̄pare aut p̄pata s̄uare.
A. Idē i dcā.q.9. ꝫꝫ eū. Guil. Et pōt dici
ꝙ h' veꝝ ē si cibaria sūt nccīa ꝓ die fe
sto: aut ꝓ die seq̄nti i q̄ nō poterāt con
gruo tp̄e p̄pari. al' nō licet cū sit op' ser
uile. Leuit.23. B.
¶ Sꝫ qd đ his q ɔpellūt̄ a dñis vt ope
rēt̄ i festis. R.° ꝫꝫ guil. Si iusto metu in
ducti h.° faciūt vident̄ ꝓpt̄ nccitatē ex
cusari. al' nō tenēt̄ obedire nisi i licitis
⁊ honest'. A. Idē i sū.cō.dcā.q.9. B
¶ Quid đ his q đbētes dñis vecturam
bladoꝝ afferūt i dieb' festiuis. R.° s̄m
Guil. Nō excusāt ni i alia nccitas ad
h.° eos cōpellat. Uectores tñ merciū et
alimētoꝝ aut psonaꝝ ad loca remota
cū al'r ñ possint siñ ḡui icōmodo credo
excusari. ⁊ silr̄ đ viatorib' ⁊ cursoribus
A. Idē i dcā.q.9. B.
¶ Utꝝ in fest' liceat scribē. R.° ꝫꝫ Guil.
Nō licet scribē i aliq̄ grādi: vt đ q̄tno
i q̄ternū: sꝫ scholarib' lectōes suas no
tare ⁊ s̄mōes. ⁊ i lectōib' libros corrigē
Nō āt licet circa p̄dcā locare opas su
as ⁊ ꝓ p̄cio facē. A. vl' ēt ɔducē ad hoc
opas alienas s̄m Guil. vt i dcā.q.9. B

ſꝫ tm̄ ſpūalia ꝛ ſine ꝑcio.

¶ Quid ꝺ barberiis ꝛ minutoꝛib' ꝛ fer ratoꝛib' eq̄ꝝ. R° ſm̄ Guil. Si i feſtꝭ h° faciūt ꝑncipalr̄ ꝓpt̄ nccitatē eoꝝ q̄bus ſuiūt: credo ꝙ pn̄t excuſari. Sec' ſi ꝓ pter cupiditatē lucri. Sꝫ ꝛ illi q̄ de tali bus reqrūt eos excuſant̄ ſi alr̄ nō pote rāt ſibi cōmode ꝓuidē. alioq̄n nō excu ſant̄. A. Jō i ſū. cō. ꝺcā. q. 9. Sꝫ q̊ ad bar bitōſoꝛes nō video q̄ cā occurrē rōabil' ꝛ excuſabil' poſſit cōit̄ quare nequeat poſt feſtū differri. B.

¶ Sꝫ q̄d de molēdinis. R° ſm̄ Guil. Jn molēdinis ad vētū vel ad aquā, q̄ abſꝫ mag̃ opa hoīs exercēt̄: credo ſuādā cō ſuetudinē regiōis nō ꝓhibitā a ꝑlatis. Molēdina ꝺo cū iumētis debēt qeſcē Nā ꝛ iumēta vacare iuſſa ſt̄ ſabbato. Exo. 20. A. Certe idē vr̄ de q̊cūq̧ molē dino. Nā lꝫ aliq̄ nō r̄qrūt magnū labo rē hoīs reqrūt tn̄ iuge miſteriū ꝛ occu patōeꝫ. ꝛ ſic diuinū cultū ꝛ ꝺuotōem ipe diūt. ꝛ cū regula ſit ꝓhibitiuā ꝛ h° non repiat̄ ꝑmiſſū ꝯſtat ex ſup̄dictis nō li cere: niſi rōnabilis artet nccitas. B

¶ Quid ꝺ eūtib' ad mercata q̄ fiūt i fe ſtis. R° ſm̄ Guil. Si aliq̄s hoc faciat n̄ ꝯſuetudīarie ſꝫ ꝓ ſua nccitate: n̄ credo ꝙ peccꝫ moꝛtalr̄. Sec' ſi ꝯſuetudīarie ſeu lucrādi cupiditate. ꝛ maxīe ſubtra hēdo ſe a diuinis: aut ēt ſi h'i mercata ꝓ hibita ſint a ꝑlatis illi' loci ſiue foꝛſan excōicata. A. q̊ cān ēt ſi aliq̄ ꝺ aliena dioceſi venirēt icidērēt i excōicatōem rōe delicti ſꝫ eū. Guil. vt i ſū. cō. li° ꝑ. ti. 12. q. 12. B. Mercata tn̄ q̄ ex q̄ꝺ nccitate fiūt ꝺ victualib' ꝛ neceſſariis ad dieꝫ aliquē nō credo illicita eē. dū tn̄ ꝓpter h° n̄ ſubtrahāt ſe a diuino offō. A. Jō in ꝺcā. q. 12. Et h° pōt itelligi veꝝ ꝓ q̄tidia nis nccitatib' occurrērib' q̄b' n̄ ꝑt alit̄ ꝓuidēi: vt ſt̄ tabn̄e vl' hoſpitia ꝓ via toꝛib' ꝛ ꝓ ꝑegrinis nccio āmbulātib'. vl' ēt icolis alr̄ nccīa n̄ hn̄tib'. q2 nō hēnt. nec aliis tꝑib' pn̄t ſibi ꝓuidē. ꝛ ſꝑ qn̄ hec agūt: n̄ ꝓpt̄ cupiditatē ſꝫ ꝓpt̄ ncci tatē egētiū fiāt. ꝛ ꝺ lucro pauꝑib' poꝛ tio det̄. ex̄ ꝺ feriis. c. licet. ꝛ ſ̄. §. xi° B

¶ Quid ꝺ illis q̄ i dieb' feſtiuis ꝓ el'ya tm̄ arāt agros pauꝑeꝝ vl' faciunt opa eoꝝ. R° ſꝫ Guil. nō credo ꝙ dn̄icꝭ dieb' aut maioꝛib' ſolēnitatibus liceat. A. Glo. i. c. licet. ex̄ eo. dicit ꝙ maioꝛes ſo lēnitates ſt̄ natiuitas dn̄i. epiphāia. re ſurrectio dn̄i. ꝛ aſcēſio ꝛ pētecoſtes. Sꝫ glo. Ray. vt pꝫ i ſū. cō. eo. ti. q. xi. vocat ſolēnitates maioꝛes feſta xp̄i. ꝛ beate ꝺgis. ꝛ ꝑcipue diē dn̄ice paſſiōis. ꝛ apo ſtoloꝝ Petri ꝛ Pauli. Sꝫ hec glo. q̄ꝫtū ad feſta btiſſime ꝺgis ꝛ Petri ꝛ Pauli ꝑt itelligi n̄ ꝙ ſint ꝺ iure diuino: ſꝫ ꝙ in eis min' liceat opari. B. De mioꝛibus āt feſtis ſic̄. i. ꝛ an̄ octauas paſce ꝛ ꝯſiīli b': credo ꝙ liceat ſeq̄ ꝯſuetudinē r̄gio nis. Ad h° āt ꝙ licite fiūt: oꝫ ꝙ ꝓpt̄ iſta n̄ ſubtrahāt ſe a diuinis. ꝛ ꝙ talia n̄ faci ant ꝓpt̄ affectōeꝫ carnalē aut ſpe r̄mu nēatōis: ſꝫ ꝑꝑ deū ꝛ ꝙ pauꝑtas illi' h° exigē uideat̄. A. Jō i ſū. cō. ꝺcā. q. xi. vbi addit̄ ſꝫ eū. Guil. ꝙ oꝫ ēt ꝙ iſta ꝯſuetu do ſciēt̄ tolēt̄ ab ep̄o. ꝛ ſi dubitet̄ vtꝝ ep̄s talia ſciat ꝛ ſuſtieat: recurrē dꝫ ſa cēdoſ loci ad ep̄ꝫ: vt ſuꝑ h° certificetur ab eo. qꝺ puto intelligēdū qn̄ dubitat̄ vtꝝ ꝯſuetudo ſit legitīe ꝑſcripta. Al's ꝯſuetudo circa h'i feſta ſatꝭ ꝑ ſe excu ſat: vt pꝫ ſ̄. §. 2° ꝺ. ꝛ nō. B.

¶ An liceat opari circa edificatōem ec cl'iaꝝ. ꝛ h'i. A. vꝫ locoꝝ ſacroꝝ ꝛ ad op' miſtroꝝ pauꝑeꝝ eccl'ie: vt i ſū. con. ꝺcā. q. xi. B. R° ſꝫ Guil. Credo ꝙ liceat ꝑ cipue ad op' miſtroꝝ pauꝑeꝝ q̄ n̄ hēnt reddit' ſibi ſufficiētes. ita tn̄ ꝙ h'i la boꝛ nō ſit vſꝫ ad vltimā fatigatōeꝫ. vl' ne ꝓpt̄ h° dimittat̄ miſſa ꝛ h'i diuina. A q2 nō dꝫ dimitti miſſa q̄ ē obligatōis ꝛ id ad qꝺ q̄s tenet̄ ꝓpt̄ id ad qꝺ n̄ tenet̄ ſꝫ eūdē Guil. ꝛ i ꝺcā. q. xi. vbi ēt dicit ꝙ h° cāu iſtꝺ opari ꝑt fieri ēt in ꝑcipuis feſtiuitatib' ſi n̄ ſit ꝓhibitū vl' ꝯſuetu dini loci ꝯꝛiū. B.

¶ Utꝝ p' celebꝛatōeꝫ diuinoꝝ in feſtꝭ au dita miſſa liceat opari. R° ſꝫ Guil. Nō lꝫ. n̄ tn̄ ꝓpt̄ qꝺlibꝫ modicū op' peccat̄ mōtalr̄: vt ſi i vinea vl' i agro purgꝫ q̄ſ aliqꝺ modicū qꝺ r̄ſtabat ꝑ icuriā aut

repet fracturā i sepe.ꝛ h'i. A .Quātū
tn̄ laboris aut oꝑis,possit qs sine pctō
facere i festo nō ē determinatū: ſ3 ad ar
bitriū bōi viri recurrēdū ē ſ3 eū. Guil.
vt i sū.cō.eo.ti.q.13.Silr ēt dic recurren
dū ad arbitriū boni viri ꝑ q̄ta nccita
te liceat oꝑari in festis: vt p3 eo.ti.q.9.
Qui ēt dic ꝙ qn̄ occurrit rōnabil' necci
tas: recurrēdū ē ꝑ dispēsatōe ad epm
si cōmode pōt adiri. Al' putat ꝙ suffici
at dispēsatio ꝓprii sacerdotis discreti
tn̄.ꝛ ꝙ tāta possit eē nccitas ꝛ tā noto
ria ꝙ auctoritate ꝓpa posset qs talia
facē: Et h'notat i sū.cō.eo.ti.q.8. B. De
his q in festis faciūt serta ꝛ h'i vana.
vide.ī.negociatio.§.8.ꝛ de choreis sup
chorea.§.2. De die dn̄ica.sup dn̄ica.

FEudum ē concessio rei
imobil' fcā pro
homagio.ex̄ de simo.c. ex dili
gēti. A. Hec fuit diffinitio Gof.cui i ef
fectu ꝯcordat diffinitio Hosti.vt p3 in
sū.con.li.p.ti.15.q.56.vbi ēt p3 ꝙ ꝓprie
tas remanet apud ꝯcedētē.ꝛ vsufruct'
trāsit in feudatariū seu i accipiētē.ꝛ in
heredes masculos ꝛ feminas si de eis
noiati3 dictū fuerit ad h'vt ip̄e seu he
redes ei' dn̄o suiāt ad determinatū suiti
um siue ad ideterminatū. B .Et aliud q
dē est p̄rnū.s.qd a p̄re vel a quocūq3 d
supiorib' ē acqsitū. Aliud m̄rnu3.s. qd
ꝑ feminā ē acqsitū. Itē feudoꝝ aliud ē
ꝯditōale.s.qd dat ad certū suitiu3 seu
ꝯditōe3. A .Et si negauerit vasallus cō
ditōe3 feudi ip̄m amittē d3: vt i sū. cō.
eo.ti.q.59.vbi hec oīa ſm Hosti.notāt.
B .Aliud ē nō cōditōale. Itē qd dā est
ꝑpetuū.s.qd trāsit ad hēdes: qd dā nō.
Et sciēdū ēt ꝙ sūt q̄dā incorporalia q̄
qn̄3 dāt loco feudi vt guardia ꝛ castal
dia. A .Et ista nō hēnt ꝓpriā nām feu
di ſ3 Hosti.vt in dicta.q.59. B.

Res imobilis ecclie de nouo non pōt
dari in feudū. Nā ꝛ p̄lati h' iurāt. Sed
res q̄ erāt ꝑus feudales pn̄t iteꝝ infeu
dari: puta si vasall' ꝓpt aliq̄3 cā3 ꝑdat
feudū vl' moriat potit p̄lat' ꝯcedē filio
eius vl' alteri.ex̄ de feudis.ex pte.

Quō acqrit feudū? R. ſm Hosti. q̄
druplr.p̄ mō ꝑ inuestiturā: puta cū ali
qs tradit alicui possessionē rei imobil'
corꝑalit.vl' cū hasta.vl' cū baculo: aut
aliq̄ tali a dn̄o q dicit se ꝓpt h' iuestire
2.acqrit ꝑ id qd loco iuestiture hēt vt
cū dn̄s dicit alicui. Uade i possessione3
illi' fundi ꝛ teneas ꝑ feudo.3.acqritur
p̄scriptōe: vt si.30.ānis tenuit feudū ꝛ
dn̄o suiuit l3 iuestit' nō fuerit.4.acgri
tur ꝑ successionē nō q̄dē ex testamēto:
ſ3 poti' ab intestato. Nec.n. valet aliq̄
ordinatio defūcti in feudo fcā.nā āt h'
mōi successionis tal' ē ꝙ ascēdētes nō
succedāt i feudo: puta p̄r filio. Descen
dētes ṽo sic.ꝛ p̄ q̄dē fili' p̄ri ꝛ nō filia.
Itē nepos ex filio ꝛ nō neptis.ꝛ sic vs3
i ifinitū.postea ṽo succedūt collatera
les. S3 isti d ꝯsuetudie iperii nō succe
dūt: ſ3 solus fili': q̄ d̄ficiēte reuertit feu
dū ad iperatorē ꝛ cōfert cui vlt. A. Jō
in sū.con.eo.ti.q.60. B.

S3 nūq̄d filia succedit i feudu3? R.
ſm Hosti. Nō nisi de pacto vl' q̄lib3 cō
ditōe feudi. vel nisi filia p' mortē p̄ris
redemerit feudū a dn̄o. aut dn̄s iuestie
rit eā de bn̄ficicio p̄ris ꝓpt p̄ris amo
rē: vt i ꝯstitutōe Frederici queādmod
feudū ad filiā ꝑtinet.c.p̄. A . Idē i sū.
con.eo.ti.q.61. Ubi ēt idē qd d̄r de filia
d̄r d oi ꝓle ex femineo sexu descēdēte.
ꝛ ꝙ si feudū sit femineū: tūc ſm q̄sda3
succedit filia p̄ri ꝛ m̄ri i feudo. B.

S3 ꝑ quē pōt fieri iuestitura feudi?
R. ſm Hosti. Fieri pōt tā a femina q̄3
a masculo ēt miore.25.ānis si feudū sit
vet'.si ṽo sit nouū n̄ p̄t a miore fiēi ni
si sit pubes ꝛ iurauerit nō ꝯuenire. In
uestiri āūt pōt q̄libet ēt suus: nisi dn̄s
ignorauerit eū suū. Pōt ēt qs inuesti
re ꝛ inuestiri tā ꝑ se q̄3 ꝑ aliū vt ꝑ ꝓcu
ratorē. A . Idē in sū.con.eo.ti.q.62. B.

An feudatari' hēat p̄stare iuramētū
ꝛ q̄le. R. ſm Hosti. In oi feudo statim
facta iuestitura reqrit iuramētū fide
litat): nisi ex pacto remissū sit. A . Idē
i sū.cō.eo.ti.q.69. B Et h3 fiēi his ver
bis ꝛ silib'. Ego talis iuro ad sacra dei

euãgelia ꝙ ab hinc ĩ ãtea ero fidelis
tali: sicut dꝫ eẽ vasallus dño: nec id qđ
mihi sub noie fidelitatis cõmiserit pã
dã alii ad ei⁹ detrimẽtũ me sciente. Et
hoc sufficit. Et nota ꝙ vasallus obliga
tur dño ſm ꝙ ↄsuetũ ẽ: ⁊ ſꝫ ꝙ feudi nã
⁊ cã regiõis ipi⁹ vł vicinaꝝ ↄsuetudo
reqrit: qb⁹ ꝺficiẽtib⁹ potit vti iure scri
pto. A. Jō ĩ sũ. cõ. li. p. ti. 15. q. 57. B. Cõ
munit ãt obligat vasall⁹ dño ĩ ptib⁹. p
ne sit ei in aliqđ dãnũ ꝺ corpe suo sed
vitabit ⁊ ĩpediet. 2º ne id qđ dñs facẽ
intẽdit ⁊ facile põt fieri reddat ei diffi
cile vł ĩpossibile. s. latẽter ↄ ꝑcurando.
3º ne reuelet secretũ suũ alicui maxie
q possit obeẽ. silr nec illa ꝑ que minus
tut⁹ fiẽt. 4º ne sit ↄ ei⁹ iusticiã vel hõe
statẽ. s. impediẽdo. dehonestãdo filiaꝫ
vel vxorẽ. maculãdo ei⁹ famã dcõ fcõ
vel ↄsensu. A. Etiã tacito: vt dissimulã
ter audiẽdo ꝟba ĩfamie ↄ dñm. Facto
ꝟo vt ꝑ libellũ famosũ: vt in sũ. cõ. eo.
ti. q. 63. vbi hec oia notant. B. 5º ne ali
qđ dãnũ in tꝑalib⁹ ei faciat vel vtilita
tẽ ĩpediat. 6º vt fidelit ei pbeat ↄsiliuꝫ
q ad ꝟbũ ⁊ auxiliũ. s. de reb⁹ ⁊ ꝑsõa sua
Probant hec ĩ li. feudoꝝ. de forma fi
delitatis. c. p. ⁊ 22. q. 5. de forma. ex de iu
reiur. ego. Jtẽ lꝫ vasallus nõ debeat eẽ
ꝓ aliis ↄ dñm suũ. ex de postu. c. fi. tñ ꝓ
se ⁊ suis hoib⁹ põt petẽ ⁊ ꝺfendẽ ius su
um: ar. ex de iureiur. petitio. A. Jdem
ĩ sũ. cõ. dcã. q. 63. Ubi ẽt addit ꝙ idẽ Ho
sti. põit aliã formã iuramẽti fidelitatꝭ
videlꝫ. Ego Titi⁹ iuro sup scã dei euan
gelia ꝙ ab hac hora ĩ antea vsꝫ ad vl
timũ diẽ vite mee, ero fidel tibi Saio
dño meo ↄ oẽm hoĩeꝫ excepto ĩꝑatore
vł rege. Uasall⁹. n. ↄ oẽm hoĩeꝫ dꝫ dñm
iuuare ẽt ↄ frẽm ⁊ filiũ ĩ cã iusta: nisi ↄ
aliũ dñm ãtiqorẽ. Uñ ⁊ in sacro illũ ex
cipẽ dꝫ. Et notãdũ ꝙ ĩ pdictꝭ oibus dñs
dꝫ fideli suo vicẽ reddẽ. vt. ĩ. §. 7º dr. A.
hoc clare hr ĩ. c. de forma. 22. q. 5. B.
¶ Quib⁹ ex cãis amittit feudũ. Rº ſm
Hosti. p qdẽ amittit si vasallus fuẽit
clic⁹ vł rligiosus. qꝛ nec tales succedũt
ĩ feudo. 23. q. 8. §. p. 2º amittit si hẽs. va
salli steterit ꝑ ãnũ ⁊ diẽ ꝙ nõ petiuẽit
a dño iuestituraꝫ feudi. silr ⁊ si ipe va
sall⁹ p⁹ mortẽ dñi nõ petiẽit ab hẽdib⁹
dñi: vt in li. feudoꝝ. in qb⁹ cãis feuduꝫ
amittitur. c. i. Et hº veꝝ. nisi ipe vasall⁹
fuerit minor ãnis. 14. qꝛ tal nõ cogit fi
delitatẽ facẽ. Jtẽ nisi sit miles: qꝛ hꝫ ꝓ
tmino ãnũ ⁊ mẽsẽ. Jtẽ nisi iusta cã ipe
dierit: vt ĩ lib. feudoꝝ. ꝺ ꝓhibita feudi
alie. ꝑ lothariũ. qm inter dñm. Et itelligi
tur iusta cã: vt ꝑ mortẽꝫ vł capitales
inimicitias vł aliã iustã abñtiã. 3º amit
tit cũ vasall⁹ tribus vicib⁹ corã ꝑibus
⁊ h⁹mõi reqsit⁹ fidelitatẽ iurare nolue
rit: q̃uis dñs parat⁹ sit facẽ iuestituram.
4º si vasallus ĩfeudauerit feudũ alia
lege q̃ ea quã ipe hꝫ. vel ĩ talẽ vasallũ
q feudũ ſuare nõ põt. 5º si vasallus int
fecit suũ ꝓpriũ germanũ vel germãi
filiũ. vel aliqd cõmisit qđ ꝑicidii noie
ↄtieat ad hº vt totã hẽditatẽ hẽat. De
ꝑicidis hẽs. ĩ. ꝑicida. 6º si vasall⁹ dimit
tit dñꝫ suũ ĩ plio ñ mortuũ nec ad mor
tẽ vlneratũ. Silr ꝓpt alias mltas ing̃
titudĩes q enumerãt ĩ li. feudoꝝ. qbus
mõis feudũ amittit. c. p. ⁊ 2º. 7º si vasal
lus sciẽter negauerit feudũ vł ꝑtẽ aut
ↄditõeꝫ ei⁹. Sec⁹ si ignorant. Qđ si va
sallus nõ vult odñdẽ de ꝑte feudi presu
met ꝙ totũ teneat ĩ feudũ. 8º si vasal
lus feudũ alienauerit. ⁊ si qdẽ ꝓ parte
alienauerit: illã ꝑtẽ amittit: ⁊ libe ad
dñm reuertet nulla pscriptõe obstãte
Nec ꝓderit vasallo si p⁹ factã alienati
onẽ recuꝑauerit feudũ ipm nisi igno
rãter alienasset. 9º si vasall⁹ dñm accu
sauerit: aut si testimoniũ ↄ ipm ĩ cã nõ
tm̃ criminali sed ẽt ciuili tulerit: licꝫ q
dã dixerint ꝙ ĩ ciuili põt. 10. si vasallus
vocat⁹ a dño ꝙ secũ vadat ĩ expeditõe
publica. puta vocat⁹ ab ĩꝑatore vt sec
vẽiat Romã ꝓ suscipiẽda corõa ⁊ h⁹ ĩ ñ
venẽit: nec aliũ ꝓ se dño suo acceptum
misit. vł ei stipẽdia militie nõ ꝺderit.
A. hec oia ẽt nõnt in sũ. cõ. li. p. ti. 15. q.
64. B. et qđ qñ ꝓpt fidelitatẽ ñ ſuatã
amittit feudũ nõ itelligit ipo iure sed
ꝑ sniaꝫ. Si ꝟo alienatũ fuerit ipo iure

ꝓdit: vt Inno.dic.hec oīa Hosti.ꝓbat
i sū.ti.de feudis. A. Hosti.q̄c͡ꝫ ad hunc
casū vr̄ simplr̄ dicē ꝙ amissio feudi fit
ꝑ sniaꝫ.ſꝫ Inno.dic ꝙ i cāu alienatiōis
fit ipo iure: vt nōt i sū.cō.e.ti.q.65. B
¶ Qn̄ dn̄s amittit ius qđ in feudo hēt?
R° ſꝫ Hosti. Sicut vasall' amittit feu
dū ꝓpt culpā: ita dn̄s ꝓprietatē feudi
vt i li° feudoꝝ.si de feudo controuersia
fuerit.c.dn̄o amittere. Dn̄s.n. vasallo dꝫ
vicē repēdē: vt i li° feudoꝝ. đ forma fi
delitatis c.ꝑ.i fi.⁊ si nō repēdēit: mēito
cēsebit malefic'. A. alr̄ malefid'.⁊ ten
dit ad idē.ſꝫ clari'. B. vt ē ille q ꝯ va
allū dephēsus fuerit ꝑfidus.22.q.5. đ
forma.95.di.esto subiect'.ex đ iureinf.
ꝑuenit. Et talr̄ ēt ꝑuat iure qđ hꝫ in va
sallū.⁊ feudū trāsit ad supiorē. Nō itel
ligas tn̄ ipo iure: ſꝫ ꝑ sniaꝫ. A. Idē i sū.
cō.dcā.q.65. B.

¶ Qnid si dn̄s moriēs plr̄es filios relin
qt.nūqd uasall' iurabit fidelitatē oib'
R° ſꝫ Hosti. Nō puto. qm̄ vasall' n̄ co
git ꝓ vno feudo plr̄es hr̄e dn̄os marie
i comitatib'.ducatib'.marchiōatib'.q
hodie diuidi n̄ pn̄t. A. Jō i sū.cō.e.ti.q.
.67. Ubi ēt addit ſm Hosti.ꝙ nec pōt
dn̄s sine volūtate vasalli feudū aliēa
re. Jō ēt i gnāli alienatōe vasalli n̄ ꝯti
nēt nisi hꝰ noīati dcm̄ sit. Et subdit. Ali
q tn̄ volūt dicē ꝙ eq̄li vl' miori dn̄o cō
cedi pn̄t. B. Sꝫ si vasall' moriēs plr̄es
filios relīqt: oēs debēt iurare fidelita
tē si feudū ꝯdiuisū hn̄t. Sꝫ si ex diuisio
ne totū feudū ad vnū ꝑuenēit: ille sol'
iurabit. A. Jō i sū.cō.li° ꝑ.ti.15.q.66. B

¶ Utꝝ vasall' possit feudū ꝛfutare? R°
ſꝫ Hosti. Pōt ēt sin̄ volūtate dn̄i.⁊ p'
hꝰ n̄ tenebit ſuire dn̄o. verū tn̄ nō dꝫ eū
offēdē. A. Jō i sū.cō.e.ti.q.68. B. Qui
dā dicūt ꝙ nō pōt ipꝫ ꝛfutare iuito do
miō: vt.C.de acti.⁊ obli.l.sic initio. Pri
mū vr̄ ꝟius si tpe ⁊ loco ꝯbito repudi
et.alr̄ ꝯ. A. Dictū Hosti.formalr̄ hr̄ in
.c.vno de vasallo q ꝯ cōstitutōeꝫ lotha
rii feudū alienauerit. B.

¶ Utꝝ fili' repudiās hēditatē pr̄is pos
sit retinē feudū. R° ſꝫ Host. Nō.ſꝫ aut
totū dꝫ retinē.aut totū repudiare. nisi
forte eū dn̄s tanq̄ đ nouo bn̄ficio iue
stiat agnat' ꝯsentiētib'. A. tūc.n.bn̄ re
tinet feudū sine aliq̊ onē hēditario: vt
i tex.i.allato.vbi ēt idē dr̄ đ agnatis re
pudiātib' hēditatē.qđ ēt nōt i sū.cō.e.
ti.q.69. Et dicunt agnati q ꝑ virileꝫ se
xū đscēdūt. Cognati ꝟo q ꝑ femineum
ſm Hug. B. Agnati ꝟo bn̄ pn̄t aliqđ
feudū retinere repudiata hēditate: vt
i ꝯstitutione Frederici.an agnat' vl' fi
li' đfūcti repudiās hēditatē possit feu
dū retinē.c.si cōtigerit.

¶ Utꝝ feudū possit ꝑ vasallū legari ec
clesie. R° ſm Hosti. Si feudū fuit đ ca
mera dn̄i ⁊ ad tp̄s datū: nō pōt legari:
nec ēt hēs succedit. silr̄ ēt ecclie nō pōt
legari si de nā feudi ē ꝙ vasall' ſuiat i
ꝓpa ꝑsona. A. Et i tali nō succedit clri
cus ēt si fili' sit ſm Hosti.⁊ i sū.cō.e.ti.
.q.71. B. Si ꝟo sit pr̄nū ⁊ ꝑpetuū: tūc
pōt ꝓ aīa legari. A. si ꝯsueuit ꝑ alium
seruiri.dcā.q.71. B. nisi consuetudo re
pugnet. A. Idē dcā.q.71. B.

¶ Utꝝ ecclia possit recipē i pign' feu
dū qđ laic' ab ea tenet: ita ꝙ nō ꝯputē
tur fructus in sortē. R° ſꝫ Inno. Dicūt
qdā ꝙ pōt: dūmō durāte pignore non
recipiat seruitiū feudi. qđ tūc solū ve
rū ē qn̄ ipi fruct' nō multū excedūt va
lorē seruitii alioqn eēt ꝯ mādatū dei.
ex de feudis.c.ꝑ. Uel dic ſꝫ eūdē.ꝙ hec
đcretal' ⁊ silr̄es loquūt qn̄ feudū illicite
a laico đtinet ⁊ recuꝑari n̄ pōt. A. Cō.
Goff.l3 aliq alr̄ dixerint: vt i sū.cō.eo.
ti.q.38. B.

FIdes.

Utꝝ oēs teneātur hr̄e fidē explicitā. R° ſm Tho.scđa scđe.q.2. Di
cēdū ꝙ maiores ad q̊s ꝑtiet alios eru
dire tenēt hr̄e pleniorē noticiā đ credē
dis q̄ inferiores: nihilomin' tn̄ oēs te
nētur fidē hr̄e explicitam đ mysteriis
xp̄i ꝑcipue q̄tū ad ea q̄ cōiter in ecclia
solēnizātur ⁊ publice ꝓponūtur: sic de
incarnatōe passione.⁊ hꝰ i.ſꝫ alr̄ subtiles
ꝯsideratōes tenētur aliq magis vl' mi
nus explicite credē ſm ꝙ ꝯpetit statui

⁊ officio vniuscuiusq̄.

¶ Utrū oēs teneant̄ explicite credē trinitatē. R̄° ſm Tho. vbi ſ̄. Dicēdū ꝙ q̄ꝛ myſteriū xp̄i explicite credi nō pōt ſiñ fide trinitatis: vt q̄ꝛ fili⁹ d̄i carnē aſſū pſit. ⁊ de ſpū ſcō ꝯceptus fuit: iō p⁹ tp̄s gr̄e tenet̄ q̄lib3 ad explicite credēdum myſteriū trinitatis.

¶ Utrū ꝯfeſſio fidei ſit nccīa ad ſalutē R̄° ſ3 Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 3. Cū ꝯfitēri fidē ꝑtineat ad p̄ceptū affirmatiuū. iō non ſꝑ nec in q̊lib3 loco ē de nccitate ſalutꝭ ſ3 i aliq̊ loco ⁊ tp̄e. q̄ñ. ſ. aliq̄s interrogat⁹ de fide ſi tacēt credēt̄ vl̄ nō hr̄e fidē vl̄ ꝙ fides ñ eēt v̄a. vl̄ alii ꝓpt̄ ei⁹ taciturnitatē auerterēt̄ a fide. Utrū cū infidelibus ſit diſputandum de fide. hēs. ī. infidelis. §. 3°

F

Ilius. Quadruplex eſt ſtat⁹ filioꝝ. Alii. n. ſt̄ nāles ⁊ legitimi. vt q̄ d̄ vxorib⁹ ꝓcreāt̄. ⁊ d̄ his hēs. ī. legitim⁹. Alii nāles tm̄ vt filii ꝯcubine q̄ de ſoluto ⁊ ſoluta q̊ vxoꝛ eē poſſit naſcūt̄. Alii ſūt legitimi tm̄ ut adoptiui. Alii ſpurii qui de adult̄io vl̄ inceſtu. vl̄ al̄ ꝑ leges dānato coitu naſcūt̄. A. vl̄ al̄ vulgo ꝯcepti q̄ pr̄ez demōſtrare nō pn̄t. ff. de ſta. ho. l. vl̄go. Et p̄dcā ēt nōt glo. in. c. tāta. ex̄ q̄ fi. ſint le. Ponūt̄ q̊3 in ſū. cō. li° 4° ti. 34. q. i. B. Utrū filiusfamilias poſſit facē elyſinā vide ſ̄. elyā. 2° §. 4°. Et vtrū aliquo mō de reb⁹ pr̄is accipe vl̄ expēdē hēs. ī. peculiū.

¶ Apud quē fili⁹ debeat nutriri fcō diuoꝛtio? R̄° ſm Hoſti. Si fili⁹ minoꝛ ſit triēnio regularit̄ verū ē ꝙ d3 eē penes mr̄ez. ſi maioꝛ penes pr̄ez. ſ3 iudex examinare d3 apd̄ quē ꝯmodi⁹ moꝛet̄. nec p⁹ triēniū alēd⁹ ē apud mr̄ez ēt expēſis pr̄is. A. D3 dicē vt tñ p⁹ triēniū apud mr̄ez alēd⁹ ſit expēſis pr̄is: vt p3 in ſū. cō. li° 2° ti. i. q. 61. vbi hec nōnt̄. B. L. ſo. ma. l. i. A. Immo poti⁹ diuoꝛtio facto apud quē libi mo. vl̄ educari debe. l. i. ⁊ ibidē i auc̄. ſi pr̄. dr̄. Si pr̄ cā3 diuoꝛtii p̄ſtitēit apud mr̄ez ad ſecūdas nuptias nō veniēte libi nutriāt̄ pr̄is expenſis.

Si v̄o eō apud pr̄ez mr̄is locupletꝭ expēſis. ſi pr̄ min⁹ idone⁹ ſit. tūc. n. apud mr̄ez locupletē nutriāt̄ queadmodū filii locupletes cogūt̄ mr̄ez egētē alē. qd̄ āt de alēda mr̄e egēte ⁊ filiis idigētib⁹ edictū ē. h° q̊3 in oīb⁹ aſcēdētib⁹ ⁊ deſcēdētib⁹ ꝑſōis vtriuſ3 nāe p̄cipim⁹ obſeruari. B. Si tñ alt̄ ꝯiugū eēt infidelis ⁊ puer in minoꝛi etate d3 dari fideli. non obſtāte ꝙ indigeat mr̄is obſeq̄o. vt ponit Tho. in 4° diſ. 39.

¶ Utrū malitia pēt̄ꝭ noceat filio. ⁊ eꝯ? R̄° ſ3 Ray. Nō noc3 q̊ ad deū: ſ3 noceat int̄dū q̊ ad penā tꝑalē. di. 56. nunq̄. ⁊. c. naſci. 6. q. i. ſi q̄s. Et de hac mā hēs. ī. pena p̄. §. 7°. Itē malitia ꝑentū induc̄ preſūptōez ꝯ̄ filiū. di. 56. ſi gēs āgloꝝ. ⁊ ecōtra malitia filii inducit ꝯ̄ pr̄em.

¶ An filii nāles aliq̊ mō ſuccedāt pr̄i? R̄° Si pr̄ h3 filios alios legitimos vel nepotes: tūc licet ei dare vl̄ reliq̄re naturalib⁹. eoꝛūq̄ mr̄i vnā vnciā ⁊ nō vltra. vl̄ ſoli ꝯcubine ſemiunciā ⁊ nō vltra. L. de nālib⁹ libe. l. mr̄e. Si āt nō hēt alios filios legitime deſcēdētes ſed habeat aſcēdētes. tūc legitima ꝑte r̄licta aſcēdētib⁹ reliquū int̄ nāles diſtribuē pōt. Qd̄ ſi nec aſcēdētes nec deſcēdentes hēat tūc licet ei inſtituē nāles iſolidū hēdes. L. de nāli. li. auc̄. licet. Ab inteſtato v̄o quō nāles ſuccedāt. vide. l. ſucceſſio. §. pl̄t. Debent quoq̄ nāles paſci arbitrio boni viri etiā ſi legitimi extant ⁊ ſuccedant. aut ſi ꝯiuge viua alii ſint hēdes ⁊ ipi p̄ſtant idē patri⁹ ſi op⁹ ſit. vt in dicta auc̄. licet.

Quid de ſpuriis. R̄° Spuriis. ſ. q̄ ex dānato coitu ſunt ſm leges. A. v3 cum muliere quā quis nō poſſet hēre i vxorem rōne ꝯſanguinitatis. affinitatis. religionis vel alteri⁹ mr̄imonii. ſeu cum quis h3 plr̄es. vel etiā duas cōcubinas ſil̄. vt in dicta auc̄. licet. B. omni pꝛoꝛſus bn̄ficio excludūt̄. vt. L. de nāli libe. auc̄. licet. Sed tñ intereſt ep̄i facere ꝙ vterq̄ parētum talibus liberis nccīa ſubmiſtret ſ3 ꝙ ſuppetāt facl̄tates. ex̄ de eo q̄ duxit i ma. quā pol. cū hr̄et. Et

ī hᵒ miti⁹ agit ius canõicũ ꝙ̃ ciuile. De
filiis ex adulterio vide ς̃. adulterium.
Itē de h⁹ mōi vide. ī. illegitimus. De fi
liis aũt nutriēdis ⁊ aliis expositis vide
ς̃. exposit⁹. Filii excludũt ab heredita
te pr̄is i trib⁹ casib⁹: vt. ī. hereditas. §.
2º. Cui⁹ parētis ɔditōem. s. liberā vł ser
uilē seq̄tur fili⁹. vide. ī. suus p̊. §. 3º.

FLagella i quib⁹ ɔsistāt ⁊ quō sint satis
factoria hēs. ī. satisfactio. §. 7º.
Itē de his hēs. ī. pena p̊. §. 5º.

FOrnicatio videt̄ eē genus cuiusli
bet illiciti coit⁹: ⁊ tamē spālit̄
intelligit̄ i vsu solutoꝝ. Stuprũ ꝟo est
ꝓp̄e illicita ꝟginũ defloratio. Adulte
riũ ē tori alieni. i. vxoris violatio. de q̊
ēt hēs sup̄ adulteriũ. ⁊. ī. ipedimētũ. 8º
§. 3º. A. Poti⁹ vr̄. §. 2. B. ⁊ seq̄ntib⁹. In
cest⁹ ē ɔsanguineaꝝ vel affiniũ abus⁹
aut ēt scimonialiũ. Rapt⁹ ē cũ puella
violēter ⁊ ɔ̄ ei⁹ vel parētũ volũtatem
educit̄: vt corrupta i vxorē hēat̄. 36. q. i.
§. cũ gº. A. Et ibi de p̄dictis spēbus dr̄.
B. vel ēt vt hēat̄ in ɔcubinā. ex̄ de ra
pto. cũ cā. vide de h⁹. ī. raptor 2º. A. Pre
dicta posuit Ray. i ti. de rapto. §. nota. ⁊
glo. eius ibi. que ēt sup̄ ꝟbo i vxorē. di
cit ꝙ raptus q̄ȝ ɔmittit̄ si qs rapiat vt
ēt semel abutat̄ muliere renitente: vt
36. q. i. §. ex hac. Et dr̄ renitēte. qꝛ si ipsa
ɔsentiēte: nō eēt raptus sed stuprũ: vł
simplex fornicatio. Si ꝟo ɔ̄ volũtateȝ
parētũ rapet̄ vt eēt vxor vel ɔcubina
eēt rapt⁹: lȝ rapta ɔsensisset. B. Pret̄
hos oēs est peccatũ ɔ̄ nām. A. Et ō isto
tāgit Tho. scđa scđe. q. 154. arti. xiº. B.
Et de grauitate cuiuslibȝ dictoꝝ hēs. ī.
luxuria. §. p̊. Addũt quidā sacrilegiũ ō
quo silr̄. ī. luxuria. §. p̊. A. De isto sacri
legio Tho. logt̄ scđa scđe. q. 154. arti.
10. vbi dicit ꝙ manifestũ est ꝙ etiā lu
xuria ſm ꝙ violat aliq̄d ad diuinũ cul
tũ ꝑtinēs: pertinet ad spēm sacrilegii.
Ex quo dicto colligit̄ ꝙ hᵒ sacrilegiuȝ
cõmittit̄ respectu loci ⁊ ꝑsone. ad qđ
etiam facit. 17. q. 4. si quis inuentus.
⁊ qđ notat glo. ō pe. di. 5. ɔsidēt. B.

¶ Simplex fornicatio i clerico publice
tenēte concubinā inducit depositōem
dico si āmonit⁹ nolit se corrigē. Nā tal̄
p̊mo q̄dē monit⁹ dȝ suspēdi a bñficiis:
⁊ si se nō correxēit dȝ ꝑpetuo ab eis re
moueri siue sit i sacris. extra de coha.
cle. ⁊ mu. sicut. siue nō in sacris: vt ibiđ
in. c. si aũt clerici. A. Et ibi videt̄ innui
ꝙ ad p̄dicta requirat̄ trina admonitō
B. Qđ si tale crimen sit notorium: su
spensus ē ipso iure: vt dictũ est sup̄ clꝛi
cus 3º. §. 2º. Si ꝟo sit publicuȝ ex fama
tm̄ ita ꝙ merito talis habeat̄ suspitio
ꝙ scandalũ generet̄ etiam si nō appa
reat accusator: erit purgatio indicēda.
in qua si defecerit aut se purgare nolu
erit: canonice puniet̄. ex̄ de coha. cle. ⁊
mu. tua. Et talis interiȝ nō dȝ in officiis
euitari. Utrꝫ aũt sit audiēda missa vel
officiũ clerici fornicatoris tenēdũ est
quod dicitur sup̄. clꝛicus 3º. §. 2º. A. Et ibi
latius de hoc i additōe. B. Et. ī. ordina
tus p̊. §. 3º.

¶ Que pena clerici in sacro ordine qui
aliquā ducit in vxorē. Rº. Debet p̄uari
ordine ⁊ beneficio eccłiastico. ⁊ mulier
si erat libera debet redigi in seruiturē
eccłie. di. 32. eos qui. si ancilla debet vē
di. di. 81. quidā clerici. ⁊ filii inde nati re
digũtur in seruitutē eccłie. 15. q. vlti. c.
multe. Itē talis cleric⁹ est excõicatus
ipso facto. vt sup̄. excõicatio p̊. §. 4º. ꝟ.
7º. Et nota ꝙ qñ clericus i sacris sepat̄
ab ea quam duxit in vxorem debet eā
abiurare. s. ꝙ ō cetero non accedet ad
eam nec comedet nec bibet cum illa.
nec i eadem domo manebit. nec i alio
loco nisi tam publico ꝙ mala suspitio
esse non possit. nec loquetur cum ea ni
si coraȝ idoneis testibus ⁊ certa neces
sitate. A. ⁊ in ecclesia vel in alio pu
blico loco: vt in sũ. con. lib. 3º. ti. 30. q. 13.
vbi hec notantur ſm Ray. B. 35. q. 6.
ab isto die. extra qui cle. vel vo. ex lr̄aꝝ
tamen si clericus habetur suspectus
ꝙ forsitan iuramentum non seruaret
non debet exigi. sed ꝑ s̄niaꝫ inꝑdicti vł

suspēsionis vł alioꝝ h'i ē ꝯpescendus. ex̄ ō coha.cle.ꝛ mu:clicos. A.Idē i dcā .q.iȝ.in sū con.ſm Ray.ꝛ Hosti. q etiā addit ꝙ nō ē aliqd iiūgēdū alicui p iu ramētū de cuius trangressione ꝓbabilr timet. Ibi ēt dr ſm Ray. ꝙ si ducta es set ancilla ꝛ filii sui paruuli nō vēdere tur sed retruderet i mōasterio ne ppt ei' absentiā filii eius peant.di.34.frat nitatis.subiungēs.Uel intellige illō.c. ꝙ nō ꝯxit cū ea mrīmonaliter. B.De materia fornicationis plurima habes .i.luxuria.

FRaus et dolus ali cui pr̄ocinari nō debēt.30.q.i. dictū.extra de rescrip.ex tenore. fraus fit legi qñ quod alicui ꝓhibetur vna via: vult sibi licere per aliā viam.ex̄ ō ꝓuile.quanto.ꝛ de conces.p̄ben.consti tutus. A.vel cum quis saluis verbis legis sententiam eius circūuenit.ff.ō legi.l.cōtra legem.ꝛ dicto.c.quanto. B Ad fraudem pertinere possunt que ha bentur s̄.dolus.ꝛ.s̄.astutia.

FRigiditas quō ipediat mrīmoniuȝ. vide.i.impedimētum 15°.qua si per totum.

FUnus. De expensis fu neris .i.heredi tas.§.6°.ꝛ.i.sepultura p̊.§.7°. ꝛ .i.restitutio 2°.§.5°. Itē de iniuriantib' funeri vel moribundo. infra sepultu ra p̊.§.8°.

FUrtum est ꝯctatio rei aliene mobilis ꝛ corporalis fraudulosa inui to domino lucrifaciendi gratia siue ip sius rei siue etiam vsus possessiōis ve. vt.ff.eo.l.i. A.Ista fuit diffinitio Ray. que ꝛ ponit in sū.con.li°.2°.ti.6°.q.i. B. Cōtractatio ponit i p̄dicta diffinitiōe quia sine ea non est furtum etiā si inte ueniat voluntas vel verbū. A.Facit .ff.eo.l.i.§.p̊. B.tamē per solam volun tatem erit trāsgressio alterius p̄cepti .s.illi'. Non ꝯcupisces rem ꝓximi tui. Rei aliene ponitur in diffinitione.qꝛ i re ꝓpria non cōmittitur furtum. intel lige nisi alius habeat in re illa aliqō ius:puta ille coi res erat pignorata vł cōmodata. A.Et fecit i ea vtiles expē sas:vt pȝ in iurib'.i.allegatis. B.ff.e. si res.§.p̊.ꝛ.l.si is q rem.in p̊n°. A.Im mo potius in fi. B.Ideȝ Tho.scōa se cūde.q.71. Mobilis ꝛ corporalis dr.qꝛ in reb' imobilib': vt in agro.vel in cor palib':vt sūt actōes ꝛ ſuitutes nō cō mittit furtū eo ꝙ talia nō pñt ꝯctari A.ff.eo.l.verū.i. B: Fraudulosa dicit. ꝙ si aliqs credebat rem eē suā que nō erat:vel si erat sua.credebat ꝙ etiam ab eo q habebat ibi ius posset accipe non cōmittit furtum:lȝ ałr teneatur. A videlicȝ quia perdit ius quod hēbat i re.ꝛ.si nō hēbat ius aliquod cōdēnabit ad restitutionem rei.ꝛ insuper ad exti matōem illius ex eo ꝙ voluit ius sibi facere:vt in tex.de q̊ statim. B.Insti. de vi bono.rapto.§.qꝛ tñ.ꝛ.§.se. Inuito dño.qꝛ si credit dñm ꝓmissuꝝ ꝛ subest iusta causa credēdi non tenetur. Sec' si non subest.ff.eo.si is qui rem. A.In dubio.n.presumit dñs inuitus.ff.eo.l. qui vas.§.vetare. B.Et dicitur dñs in uitus etiā si videat rem auferri q̃uis nō cōtradicat.ff.eo.l.plt. A.Ibi vr col ligi ꝙ hoc veꝝ est quādo rōne timoris vel ēt verecūdie non contradixit. ałr ñ cōtradicendo cum potuerit vr cōsenti re:ar.c.error.8ȝ.di.ꝛ.c.ꝯsentire. B.Si āt putauit facē iuito dño ꝛ tñ dñs vlt. furtū quidē facit quātum ad itentōeȝ sed non tenet ad restitutionē:nec dñs potest p̄etere obstante sibi sua volun tate.ff.eo.iter oēs.§.plt. A.Hoc fallit i.l.si quis seruo.C.de furt.vt ꝑsuadens seruo vt tollat rē a dño.ꝛ seruus tollit eam domino etiā permittēte cui p̄us denunciauit tenet furti ꝛ serui corru pti. B.Lucrifaciēdi gr̄a.qꝛ siquis alie nam ancillā rapuerit non cā lucri: sȝ li bidinis:nō cōmittit furtū.ff.eo.veruȝ. A.2° ałr incipit certū. B.Ipi' rei vsus possessionis ve:qꝛ nō solū committit

furtū q rei dñium vult sibi lucrari.sed
ēt q vult i re ipsa lucrari vsū ⁊ possessi
onē.di.50.q sacrū.ff.eo.q iumēta.

¶ Quot sūt spēs furti? R℞. Due. Nam
aliud ē manifestū.s.illud i quo fur dep
hēditur pⁱus ꝙ̄ veniat ad locū destina
tū. A.siue dephendat ab eo cuiꝰ res ē
siue ab alio.ff.eo.l.3. B.Aliud nō mai
festū cū quo fur nō dephēdit.ff.eo.l.2.
⁊.3.Itē nō ꝙ q̄dā remanēt i noie gnāli
q̄dā in spāli.veluti sacrilegiū qđ ē fur
tū rei sacre. A.seu ēt nō sacre.ſʒ de lo
co sacro siue etiā de eccl̄ia:vt i.c.qd g°
de quo.i. B.Peculatꝰ qđ ē furtū ꝯ re
publica.23.q.4.qd g°.Abigeatꝰ qñ qs
dispgit gregē ⁊ ide furat. A.ff.ꝯ abige
is.l.i.§.p̄. B.Plagiū qđ dr furtū hois
.s.qñ sciēter qs liberꝝ hoiem vēdit vel
emit.ff.de plag.l.i.⁊.4.Et eodē modo
si alienū seruū sollicitauerit vel aspor
tauerit. A.i.ad aliā regionē furtiue du
xerit.C.de plag.l.i ⁊ notat in sū.con.li°
2°.ti.6.q.2. B.

¶ Que pena furti? R℞. Pena furti vari
at ſm ꝙ varie de ipso agit.Nā si agat
criminalr̄.i.ad penā crimis nō est ꝑpt
hoc fur suspēdendꝰ aut demēbrādus:
ſʒ alr̄ puniēdꝰ:vʒ vt fustiget vl̄ exulet
vel alio mō put iudici videbit.⁊ h° in
simplici fure.s.q occulte ⁊ sine armis
delinqt.C.eo.auc.sed nouo iure. A.sed
hodie in multis locis ēt simplex fur su
spēdit de ꝯsuetudine.ſm glo.Ray.⁊ di
cit Ul.ꝙ hāc ꝯsuetudinē facit rōabilē
nccitas pacis cōis ⁊ frequēs incorrigi
bilitas expta huiꝰ malitie hoiuʒ:vt in
sū.cō.e.ti.q.3. B.Si aūt plꝰ ē ꝙ̄ fur.vt
qꝛ cū armis vel ēt siñ armis violenter
aggredit i domibꝰ vl̄ i itinē vl̄ i mari.
tūc acriꝰ ꝓcedet ꝯ eū.ff.ꝯ pe.l.capitali
um.§.crassatores.⁊.§.famosos.Iteʒ si
qs palā subripit ⁊ ē famosus.Oēs.n.
tales furci suspēdunt. A.dcō.§.famo
sos.vbi ēt dr ꝙ debēt suspēdi i loco de
licti. B.Qđ si nō est famosus punitur
ea pena de q̄ dr.i.raptor.p̄.§.p̄.Quidā
ēt taliū ſm leges qñʒ licite absʒ iudice
occidūt:vt.i.homicidiū p̄.§.2°.ex ꝯ ho
mi.si pfodiēs.Si xo agat ciuilr̄ pena
furti manifesti ē q̄druplū.nō māifesti
ē duplū. A.vt i Insti.de obli.q̄ ex delic.
nas.§.pena.Et ibidē.§.fi.pʒ ꝙ istud du
plū seu q̄druplū exigit vltra rē subla
tā.Et hec pena pōt peti ēt pꝰ ānū:vt in
Insti.de perpe.⁊ tpali.ac.§.furti.Et si
egit aliqs crimialr̄ potit iterū agē cilr̄
⁊.e.cō°.C.qñ ciui.acti.p̄iu.cri.l.vnica.⁊.ff.
.e.l.fi.Et hoc itellige in foro cōtētioso.
sed in foro cōsciētie qñ quis siñ lite vl̄t
restituere sufficit restituere simplum
cū oi dāno ſm Tho.⁊ Al. A.Ideʒ i sū.
con.dicta.q.3.qꝛ nisi fuerit facta condē
natio in foro pniali nō debet pena:vt
notat glo.in.c.fraternitas.12.q.2. B.Et q
dem pl̄a hēs.i.circa restitutōem.resti
tutio p totū.Itē spālit de pena.i.resti
tutio 3°.§.fi.

¶ Utrꝝ in re pua cōmittat furtū sicut i
magna. R℞. Sic.qꝛ in furto nō qđ abla
tū est ſʒ mēs furātis attēdit.14.q.4.c.
vlt.Et h° itelligēdū ē qñ volūtas ē tal̄
ꝙ ēt maiora subtrahēt:vl̄ qñ ex abla
tione parue rei dñs itelligit ḡuari. A.
p oppositā volūtatē.i.qꝛ ei nō placet:
vt ꝯstat ex his q̄ sequūt. B.Nā sicut
dic Tho.scđa scđe.q.66.Si aliqs furti
ue res mīmas accipiat p q̄s hō ñ repu
tet sibi nocumētū iferri:⁊ ille q accipit
possit p̄sumē nō eē ꝯ volūtatē dñi excu
sat.alr̄ furtū ē sp pctm̄ mortale.qꝛ est
ꝯ dilectōem ꝓximi cui ifert nocumen
tum.vñ ⁊ in talibꝰ mīmis si hēat quis
aīum furādi ⁊ iferēdi nocumētū ꝓxio
ē pctm̄ mortale:vt Tho.ibidē dicit. A
vñ ⁊ furtū cōmitti pōt in vna gallina:
vt i Insti.de reꝝ diui.§.gallinaꝝ.vbi ēt
dic glo.ꝙ ꝯmittit i vno ouo.Sʒ ⁊ si pu
tet qs ēt cū volūtate dñi recipe ista mi
nima:⁊ postea ꝯstat sibi de ꝯria volun
tate restituat qđ accepit:⁊ penitꝰ excu
sat.al̄ nō:vt i.c.pctm̄.de re.iur.l.li°.6°. B

¶ Quicūqꝫ vtit re apud eū deposita vl̄
re ei ꝯmodata ad aliū vsū vel vtit pi
gnore furtū cōmittit:vt dictū ē s.ꝯpo
sitū.§.6°.⁊ s.ꝯmodatū.§.4°.⁊.i.pignus
.§.7°.

Quid si mulier fecit furtū siue ante mr̄imoniū siue p⁹ ⁊ vir pticipauit. aut vir fecit ⁊ vxor pticipauit: nunqd licebit vxori de reb⁹ cōib⁹ satisfacere? R° ꝫm Guil. Ubi de cōsuetudine regionis vir ⁊ vxor cōicāt sibi credita ⁊ debita ex ɔtractu vl' malificio. si res furtiua adhuc existit in eoꝝ potestate vxor potest illā restituē etiam contradicente marito. A. Idē etiā eēt si inter eos nō foret talis cōmunio. Nam quicūqꝫ habet rē furtiuā debet illam dn̄o restituere. C. eo. in ciuilem. B. Si aūt cōsumpta est potest vxor si expresse vir non ɔdicat negocia mariti gerēdo ⁊ se liberādo extimationē restituere de cōibus bonis. ꝓhibente aūt marito nō credo ꝙ debeat facere huiusmōi restitutōēꝫ cum nō habeat administrationē reruꝫ sed maritus. Si tamen restitueret de bonis cōib⁹ bona fide: nō credo ꝙ essꝫ ei iniungenda pnia quasi pro mortali. A. aut ꝙ peccaret mortal'r si hoc fiat latēt ⁊ siñ alioꝝ scādalo cū h̄ ñ sit fraudulēta ɔtratio nec aīo lucrandi ꝫm eundem Guil. vt i sū. cō. li. 2° ti. 6° q. 12. B

Contra quem datur actio furti. R° ꝫm Hosti. Contra furem etiam si ipubes sit: dūmodo sit doli capax. ff. eo. l. impuberem. Pater etiam agit contra filium suum si peculiū castrense hēat: al' non esset iudicium inter eos. ff. eo. l. ne cum filio. Eodē modo aget filius si pater ei aliquid subripiat de peculio castrensi. A. Facit. ff. eo. si quis vxori. §. sed ⁊ si filius. B. Item vir contra vxorem vel ecōuerso nō agit furti matrimonio constāte: sed datur actio i factum. sed qui ei opē tulerit furti tenet. ff. eo. si qs vxori. ⁊ C. reꝝ amotaruꝫ. l. 2. Itē daē actio furti contra eum q dedit opē vl' ɔsiliū ei q furtū fecit. ff. eo. si is q. §. si tu. A. Hoc verum si furtuꝫ secutum sit: vt in sum. con. eo. titu. q. 15. B. Et tam ipse ꝙ̄ etiaꝫ qui receptauit ad restitutionē tenet: vt. i. restitutio 3° §. 2° dicit. A. Et ibi patet quia qd̄ dictuꝫ est de consilio obtinet etiā qñ ex eo n̄i sił'r dānum secutum ē. B. Utrū peccet qui rem suā apud alium depositā vl' ēt iniuste ɔtentā furtiꝫ accipit. regre s. d positum. §. vlt.

Quid si quis furatur ꝓpt nccitatem famis vel frigoris. R° Si est extrema nccitas nō peccat: sed vtit iure suo. de cōse. di. 5. discipulos. vnde pōt occulte subtrahere. vt dicit Tho. scd̄a scd̄e. q. 66. non tm̄ ꝓ se. sed ēt ꝓ alio. Nam i tali casu omnia sunt cōia. di. 47. sicut hi Quod si nō sit extrema nccitas peccat quidem. sed ꝓpter necessitateꝫ attenuatur peccatū. Et in tali casu intelligit penitētia que iponitur. extra d furt]. si quis per nccitatem. A. Idem in sū. cō. eo. ti. q. 8. ꝫm Ray. ⁊ Tho. Aduertendū tamen ꝙ lꝫ furans in extrema necessitate non peccet. si tamē ɔueniat post ea ad facultatē puto ꝙ obligetur ad restitutōem: sicut ⁊ q cessit bonis. C. d bis qui possūt ce. bonis. l. i. ita tamē ꝙ non teneatur nisi inquātum facere potest. ff. d cessi. bo. l. 3. Et in hoc vel simili casu intelligit facere posse ɔducto ne egeat. ff. d re iudi. in condēnatōe. Aliq tamē dicunt ꝙ furāti etiā in extrema necessitate si rem nō restituat dbꝫ impōi ꝙ peniteat ꝑ tres hebdomadas. dicto. c. si qs ꝑ necessitatē. Sꝫ illud. c. non intelligit i extrema nccitate ꝫm Tho. scd̄a scd̄e. q. 66. arti. 7° ⁊ ꝫm Ray. in ti. d furtis. §. Item quid si aliqs furat. ⁊ ꝫ Inno. ⁊ glo. in dicto. c. si quis. ⁊ s. patuit Sed inquātum dicit ibi glo. ꝙ intelligitur in necessitate non magna debet intelligi respectu necessitatis extreme sed bene al' magna. quia vt ibi patet fur non cogitur restituere. sed vel penitentiam agere vel restituere. vnde dicitur ibi. Si reddiderit non cogatur ieiunare. quod non concederet ꝓ nccitate pua. al' null⁹ cogēt mēdicare. Sed ⁊ iste si ɔueniat ad facultatē tenet pcise restituē. sicut ⁊ de furāte i extrema nccitate dcm̄ ē. Et sił'r si fuerit furatus exn̄ti i tāta nccitate sić ⁊ ipe. q2 i pari cā potior dꝫ eē cōditio possidentis. ff.

de ɔdi.ob tur.cāz.l.si ob turpē.§.porro.
⁊ maxime dñi.Alr furās in nccitate ēt
nō extrema;sz magna:nō cogit̄ p̄cise re
stituē dcō.c.si qs.Et qz nō ē determina
tū q̄liter intelligat̄ illa nccitas magna
relinqtur arbitrio boni iudicis.ex̄ ō of
fi.dele.de cā. B.De restitutōe faciēda
vide.ī.restitutio.p totum.

¶ Quid si qs furet̄ xp̄ianos detētos a
paganis:vt eos libet: R° fm Ray.et
Hosti.Si est tp̄s guerre:in nullo tene
tur.23.q.2.dñs.2.q.8.vt p̄dē.Si vero est
tp̄s treuge tenet̄ ipi pagano restituē n̄
hoiem ꝓpt̄ piculū aie sz extimatōem
Silr ⁊ tenet̄ de aliis ablatis : vt.23.q.i.
noli. A.Hoc etiā casu dic̄ Ray.Credo
ip̄m furātē nullo mō peccasse q̄ntū ad
hoiez quē furatꝰ ē si rectā habuit intē
tionē:imo potiꝰ meruisse:dūmō als sa
tisfaciat:vt i sū.con.eo.ti.q.9.Ego vo
puto ꝙ etiā ad nullā satisfactōez tene
atur qn̄ paganꝰ xp̄ianū iniuste detine
bat.qd̄ est regulare:vt i rubrica.C.ne
xp̄ianū mācipiū hereticꝰ vel paganus
vlr iudeꝰ hēat vel possideat.⁊ in.l.vna
ibi posita.⁊.54.dis.mancipia. B.Si
tn̄ pagani ɔpulerant eū ad circūcisio
nē.vel idolatriā:vlr aliqd̄ mortale pec
catū:tūc ille penitꝰ lib factꝰ ē.⁊ sic fu
rās eū non peccat:sz meret̄:ar.dis.54.
nulla. A.Jdē in dcā.q.9. B.

¶ Nūqd xp̄iano q detinet̄ a sarraceno
liceat furari ei: R° fm Hosti Si iste
xp̄ianꝰ dū eēt treuga frāgeret eā:⁊ sic
erat i culpa ⁊ fuit captꝰ:nec ei iminet
piculū nccitatis nō licet furari:sz tene
tur ad restitutionē.Nā talis iuste deti
nebat̄. A.sed nō p seruo:vt pz ex dcis
s̄.§.p̄rio. B.Si āt iiuste detiebat̄:vt
qz tp̄e belli captꝰ ē vlr imineat nccitas:
nō tenet̄ ad restitutōez. A.cū talē tene
at̄ sarracenꝰ pascē:vt i sū.cō.eo.ti.q.xi.
B.Utruz liceat furari ab vsurario vt
elȳna det̄ hēs s̄.elȳna p̄.§.9°

Gloria vana.

Utꝝ appetitus inanis glie sit mortale pctm̄. R° fm Tho.scd̄a
scd̄e.q.i32.Pōt eē mortale duplr.p̄ mō
rōne mãe:puta cū aliqs gliatur de ali
quo falso:qd̄ ɔ̄riat̄ dine reuerētie. A.
sicut Ezech.28°ɔ̄ p̄ncipē tyri dr̄.Eleua
tū est cor tuū.⁊ dixisti.deus ego sū. B
vlr cū qs bonum tp̄ale de q̄ gliat̄ p̄fert
deo. A.Hoc aūt fit cū circa illud plus
attēdit q̄ erga deū vel dina.qz illd̄ dr̄
qs p̄ferre circa qd̄ plus laborat:vt dr̄
p Greg.47.dis.oēs. B.seu cū qs p̄fert
testimoniū hoiuz testimonio dei. A.
videlz cū qs vecūdat̄ ɔfiteri.seu sequi
qd̄ ds p sacrā scripturā docet ꝓpt̄ ɔ̄riā
opionē hoiuz ɔ̄ q̄s dr̄ Luc.9°Qui me
erubuerit ⁊ s̄mones meos:hūc filius
hois erubescet cū venerit i maiestate
sua ⁊ p̄ris ⁊ scōꝝ angeloꝝ. B.2° mō ex
pte ipius gliantis q intētōez suā refert
ad gliam tanq̄ ad vltimū finē ad quē
ordinat ēt vtutis opa:⁊ p quo nō p̄ter
mittit ēt q̄ sūt ɔ̄ deū.His g° mōis est
mortale.aliter nō. A.Obscuꝝ est hoc.
Ad cuiꝰ itelligētiā sciendū ꝙ sub gnāli
diffinitōe pōt dici ꝙ vana gla ē inutilr
delectatio.Uanū.n.idē ē qd̄ inutile.p̄
Reg.i2.ibi.Nolite decliare post vana.
⁊c.Et gliari sepe capit̄ in scriptura p
delectari.Jere.9°ibi.Nō gliet̄ sapiens
⁊c.Et ad Galr.vltis.Mihi aūt absit glia
ri nisi i cruce.⁊c.Et ista inutilis delecta
tio aliqn̄ ē simplex.⁊ aliqn̄ nō simplex.
Simplex est qn̄ venit sin̄ appetitu ho
noris.Et h°casu aut talis delectatio ē
sup eo qd̄ est mortale:aut nō.p̄mo cāu
absz dubio ē pctm̄ mortale:qz ɔsēsus n̄
solū i actū mortalr:sz ēt i solā d̄lectatio
nē ē mortale:vt nōt Tho.scd̄a scd̄e.q.
i54.arti.4°.2° cāu n̄ d̄est pctm̄.nā qd̄li
bz vanū appetē vitiosū ē.p̄s.4°Ut qd
diligitis vāitatē.⁊ nōt Tho.scd̄a scd̄e.q.
i32.arti.p̄.Nō puto tn̄ ꝙ sit mortale:ni
si iteruēiat mag̃ libido siue mentis rela
xatio.Nā vt nōt Bonauētura sup 4°
sniaꝝ dis.i6.pctm̄ vēiale p magnā libi
dinē fit mōtale.n̄ siplx ē qn̄ vēit cū ap
petitu honoris seu r̄uerētie.⁊ h°cāu si p
cedit ex q̄dā mētis s̄breptōe ulr maxia p
nitate ɔcupie ē vēiale.qz vt dic̄ Beda

ſuper epła Jac.ꝛ.25.diſ.§.criminis.q̇ ex humana iſirmitate ꝯmittũtur venialia ſũt.Et ex ſubꝛeptõe ſeu maxima ꝑnitate cõcupiſcẽtie ꝟiſilr̃ ꝓcedit vana gloꝛia:cũ ẽ ſup re ꝑua.tũc.n.ꝟiſilr̃ deliberatꝰ ꝯſenſus rõnis nõ adeſt delectationi rei ꝑue.Põt tñ ⁊ erga rẽ paruaꝫ delibatꝰ ꝯſenſus adeſſe cũ malitia: et tũc nõ erit ſubꝛeptio mẽtı̨:ſeu ꝓnitas ꝯcupiſcẽtie:ſꝫ malitia mentis. Nec refert ꝙ ſit ſup re ꝑua.qꝛ d̃s coꝛ reſpicit nõ manũ.14.q.5.ſi qd.Et facit qd̃ dcm̃ ẽ s̃.furtũ.§.3°.Procedit ẽt vana gła ex mag̃ ꝯcupie ꝓnitate ſup re magna:vt qñ ſup illa deferẽ hõi non q̃ſitꝰ honoꝛ'. Difficile.n.ẽ tũc ⁊ ſi rõ nõ ꝯſentiat aliq̃ tenꝰ nõ delectari. Uñ ſuper illud.i.ad Theſſal.2°.Nõ q̃i hoibꝰ placẽtes ſꝫ d̃o dicit glo.Aug.Et ſi cuicũqꝫ facile ẽ laudẽ nõ caꝑe dũ negaẽ.difficile tñ ẽ ea ñ d̃lectari dũ offerẽ.Si ꝟo vanagłia cũ appetitu honoꝛis ꝓpꝛii ſeu reuerẽtie nõ veniat ex dicta ſupꝛeptõe ſeu ꝓnitate:ſꝫ ex delibato cõſenſu vr̃ moꝛtale Nã hoc caſu ẽ appetitꝰ ꝓpꝛie excellentie.q appetitꝰ ẽ ſpẽs ſuꝑbie:vt pꝫ.2°.ſẽtẽtiaꝝ.diſ.42.c.ex ſuꝑbia.vbi dr̃ ꝙ ſuꝑbia ẽ amoꝛ ꝓpe excellẽtie.⁊ iõ iſtd̃ aliı̃ vocaẽ inanis głia ꝓpter inutilẽ d̃lectationẽ quã cõtinet.vñ omel.24.dic̃ Gregoꝛ.Nemo ꝗppe veſtimẽta ꝑcipua niſi ob inanẽ głiam q̃rit.vꝫ vt honoꝛabilioꝛ ceterı̨ eẽ videaẽ.Aliqñ ꝟo ꝓpter amoꝛẽ ꝓpꝛie excellentie vocaẽ elatio ſeu ſuꝑbia.11.q.4.ois.ibi.Oẽ ꝗppe qd̃ nõ ꝓpter nccitatẽ ſuã .⁊c̃. Suꝑbia ꝟo cum venerit ex deliberato ꝯſenſu peccatũ eſt moꝛtale:vt nõt Tho. ſcd̃a ſecũde.q.162.arti.5°.Sic g° vana głia hoc caſu que ex ſuꝑbia ẽ:peccatũ eſt moꝛtale.⁊ etiã g̃ue.qꝛ vr̃ ꝓcedẽ a radice infidelitatis.vñ Augꝰ.5°.de ciui.dei.c.14. dicit.Tã eſt h° vitiũ inimicũ pie fidei ſi maioꝛ in coꝛde ſit cupiditas głie q̃ꝫ dei timoꝛ vel amoꝛ:vt dñs dicẽt Joh. 5°.Quõ poteſtis credere głiam ab iuicẽ expectãtes ⁊ głiam que a ſolo deo ẽ nõ querẽtes? Maioꝛ vr̃ eſſe cupiditas głie q̃ꝫ d̃i timoꝛ vł amoꝛ qñ huic głie ꝗs ex delibato ꝯſẽſu adhẽr.qꝛ dñs h° ꝓhiber Jere.9°.ibi.Nõ glłeẽ ſapiẽs.⁊c̃.⁊ Math.5°.ibi.Attẽdite ne iuſticiã vr̃aꝫ ⁊c̃.Et iõ ꝯ faciẽdo vr̃ illi głie ꝑ dilectionẽ adherẽ ⁊ a diuina recedẽ caritate. Greg°omel.23.Qui adhuc ꝑ illicita deſideria defluit deũ ꝑfecto nõ diligit.qꝛ ei in ſua volũtate ꝯdicit.Et eadẽ rõne ꝑ hũc ꝯſenſuꝫ vr̃ abiectꝰ dei timoꝛ. Eccła.2°.Qui timẽt dñm inq̃rẽt q̃ bñplacita ſũt illi.Et tãto erit g̃uiꝰ h° pctm̃ q̃ꝫto fuerit ſup re vitioſa.ps.51°.Quid głarı̨ in malitia.ſꝫ Nico.de lira.q̃i dicat. peſſima ẽ iſta głia.qꝛ ꝓpe ẽ illoꝝ q peccãt ex certa malitia ⁊ hitu.Signũ.n.hitus gnãti ẽ delectatio i oꝑe: vt dr̃ i 2°.ethi. ꝓpẽ qd̃ dr̃ ꝓuer.2°.Letãẽ cũ malefecerit.⁊c̃.Et ad ꝑdicta facit qd̃ põit Alex. de ales ſuꝑ.2°.ſniaꝝ. vbi dicit. Jnanis głia aliqñ ẽ moꝛtale.aliqñ veniale.nã inanis głia qñꝫ ꝓcedit ex ſubꝛeptione qñꝫ ex delibatõe. Et iteꝝ aliqñ ẽ circa res q̃ iducũt maximã ꝓnitatẽ. ⁊ aliqñ nõ circa hꝰi res.Uenialis g° diceẽ cũ ẽ ꝓpẽ ſubꝛeptõem. vel ꝓpẽ maximã cõcupie ꝓnitatẽ.Jnnuit g° doctoꝛ iſte ꝙ ex̃ exꝑſſos caſus vana głia ſit moꝛtale qꝛ cũ aliqd de vno negaẽ ꝯñter de alio ꝯcediẽ.25.di.q̃lis.Et clariꝰ colligiẽ ex ꝑdictis.Et ẜm h° põt itelligi qd̃ dic̃ Tho. ſcd̃a ſcd̃e.q.132.arti.3°.vꝫ ꝙ ſi amoꝛ humane głie q̃ꝫuis ſit ianis nõ repugnat caritati neqꝫ q̊ ad id d̃ q̊ ẽ głia.neqꝫ q̃ꝫtũ ad itẽtõeꝫ głiã q̃rẽtı̨.ñ ẽ pctm̃ moꝛtale ſꝫ veniale.Et illud qd̃ dic̃ Tho. ſcd̃a ſcd̃e.q.169.arti.2°.vꝫ ꝙ ſi mlr̃ oꝛnat ſe ex q̃dã leuitate vel ẽt vanitate ꝓpẽ iactãtiã quãdã nõ ſꝑ ẽ pctm̃ moꝛtale:ſed aliqñ veniale.

GRadus conſãguinitatis quõ debeat computãı̨ ⁊ quõ impediat mr̃imoniũ req̃re.ı̃.ipedimẽtũ.5°.de affinitate.ı̃.ipedım̃tũ.14.

GUerra quõ ⁊ quãdo ſit licita vł illicita. de hac mã hẽs s̃.bellũ ꝑ totum.

Gula vtrum sit pctm̄ mortale
℞º sʒ Tho. scd̄a scd̄e
q. 148. Dicēdū q̄ si delectatio
ni gule īhereat hō tanq̄ fini ꝑpt̄ quē
deū cōtēnit. paratus ꝯ dei ꝑcepta agere
vt delectatōes h'i asseq̄t. sic ē peccatū
mortale. Si vo in gula sit inordinatio
ſm ea que sūt ad finē. vtpote q2 nimis
ꝯcupiscit delectatōes cibor: sʒ nō ꝑpt̄
hoc facēt aliqd ꝯ legē dei. sic ē veniale
A. h'º dcm̄ min' clar ē. sʒ clari' ponet̄ i
§. se. sup spēb' ei'. Sʒ iſ sciēdū ē sʒ Tho
scd̄a scd̄e. q. 148. arti. 4º. ⁊ i sū. con. liº. 5º
ti. 4. q. 7. q̄ gula ē iordinata comeden
di ꝯcupia. vl' put ponit̄ i sūma ꝯ vitiis
gula ē inordinat' amor sʒ gustū. Et sic
etiā includit ebrietatē. B.

Quot sūt spēs gule? ℞º ſm Tho. vbi
s. Grego'. 2º liº moral. ponit. 5. spēs q̄ no
tāt̄ h'º vsu. Prope laute nimis ardēter
studiose. A. h'º dcm̄ Greg. positū ē ꝯ cō
se. di. 5. gnq̄ mōis. B. Prope. i. qa q̄s ꝑ
uenit horā ꝯbitā. Laute qn̄ q̄rit cibos
ꝑciosos. Nimis. qn̄ excedit i quātitate.
Ardēt. vt' q2 n̄ suat modū ꝯbitū. sʒ trās
gredit̄ ex ꝯsiderio edēdi. Studiose. q2
q̄rit cibos nimis accurate ꝑpatos. A.
De his spēb' ⁊ q̄le pctm̄ i eis ꝯsistat la
ti' dr̄ i sū. con. eo. ti. q. 8. Un̄ q̄ ad ꝑmam
spēʒ sciēdū ē vt ibi nōt̄ q̄ si hora ꝑueni
at ex aliq̄ nccitate īfirmitatꝭ vl' itinerꝭ
vl' alic' h'i nullū ē pctm̄. ⁊ ēt qn̄ volu
ptas ē i cā adhuc nō ē peccatū morta
le nisi ille cibi appetit' sit adeo imode
rat' q̄ hō ipʒ seq̄ret̄ si eēt ꝯ ꝑceptū di
nū vl' si iducēt ad soluēdū ieiuniū sub
ꝑcepto ab eccl'a īstitutū. vl' si ꝑpt̄ hoc
facēt aliq̄ fraudē ꝑcepto: sicꝭ faciūt illi
q̄ mane icipiētes ꝑtrahūt mēsā vsʒ ad
vesperā tp̄e ieiunii. Glo. ēt. 25. di. §. al'āt
sup vo Quotiēs q̄s aliis ieiunātib'. ⁊c.
vr̄ asserē q̄ tp̄e ꝑcepti ieiunii ex concu
pia an̄ horā comedē sit mortale. Quo
ad scd̄aʒ spēʒ sciēdū. vt ⁊ dr̄ i dcā. q. 8. q̄
lauta ꝑcuratio si fiat ex nccitate infir
mitatꝭ. vl' ꝑstie ꝯsuetudis n̄ ē pctm̄ cuʒ
h'º ēt ꝯcedat̄ fieri i mōastēio. al' pctm̄ ē
ꝑpt̄ excessū cupiditatꝭ: sʒ n̄ ē pctm̄ mō
tale nisi nimis sit effrenata cupiditas
q̄ subuētat rōis iudiciū. vl' nisi q̄s ve
scat̄ tp̄e ieiunii cibis illicitꝭ sin̄ nccita
te ⁊ dispēsatione sic̄ q̄ comedēt cānes
i q̄dragesima. Quo ad t'tiā spēʒ dō vt
⁊ notat̄ ibiꝯ. q̄ nimietas cibi ⁊ pot' ac
cipit̄ sʒ ꝑportōeʒ sumētꝭ cibū. q2 quod
vni eēt par h'º alti eēt mltū: vt dic̄ ph's
i ethicꝭ. Un̄ q̄ntitia n̄ hʒ mediū rei ed
ꝑportōis. Et sic̄ ꝑdictū ē q̄ ebrietas q̄
ꝑcedit ex electōe tali q̄ q̄s delectatōeʒ
pot' ꝑponit bono dino ⁊ bono rōis: est
pctm̄ mortale: ita dico idē ꝯ excessu tā
to i cibo q̄ ipe sil'is est ebrietati. Et ab
apl'o vocat̄ ꝯmessatio cū dicit Ro. 14º
Nō i ꝯmessatōib' ⁊ ebrietatib'. Quo
ad q̄rtā spēʒ ibidē dr̄ q̄ ardor n̄ signifi
cat q̄libʒ auiditatē ⁊ ꝯlectatōeʒ i cibo
q̄ vl' nullū ē pctm̄ si ē ex sola nā. vl' ē ue
niale pctm̄ si tali ꝯlectatōi rō plusq̄ oʒ
ihēt: sʒ sigt̄ igneā auiditatē q̄ q̄s ꝑpōit
oib' h' ꝯlectatōeʒ: vt Esau q̄ ꝑpt̄ vnaʒ
escā vēdidit ꝑmogēita. vn̄ ⁊ a b̄ndictio
ne reprobat' ē. Heb. 12. Pʒ gº h'º eē mor
tale pctm̄. Quo ad q̄ntā spēʒ dr̄ vbi s.
q̄ studiositas que est pctm̄ mortale ē
studiositas diuitꝭ epulonis qui epula
bat̄ q̄tidie splēdide. qn̄. s. aius tot' ipli
cat̄ circa appatū cibor. q2 studiū ē ve
hemēs applicatio ai ad aliqd: vt dicit
Tulli' i rhetorica. Pōt tn̄ qn̄ʒ eē pctm̄
veniale vl' ēt nullū peccatū. s. cū h'º req
rit ifirmitas vl' ꝯsuetudo vl' honestas
alic'. Pōt. n. rex in appatu cibor excel
lē rusticū sic̄ i aliis sine pctō. B
Quid si q̄s sumat potū vl' cibū nociuū
℞º Si q̄dē h'º faciat vt sibi nocumētū
iferat seu mortē n̄ peccat i gula. sʒ alit̄
g̃uit̄ peccat in odio sui ꝑprii corpis. si
vo ex nimio appetitu: i gula peccat. ⁊
magꝭ si sciat nociuū q̄ si ignoraʒ. A. Et
sʒ Inno. ⁊ i sū. cō. liº 2º ti. ꝑ. q. 39. si q̄s non
credēt mortiferū cibū seu potū: sʒ crede
ret ifirmitatē ex illo roborāi n̄ peccāet
mortalr': vel ad min' n̄ ita g̃uit̄. Pōt. n.
h' fieri ꝯpatio g̃uioris afflictōis q̄lis ē
afflictio sitꝭ ad min' g̃uē: q̄l' ē afflictio
febris. Qō h' casu nō peccaret̄ morta

lic̃.pōt intelligi qñ nocumētū foꝛʒ paruū. Al'cū nō paꝝ offēdēt caritatē q̃ tenetur diligere coꝛpꝰ suū vt deo ſuiat: vt ibidē dr̃ ſm eū. Inno.nō vr̃ a moꝛtali posse excusari. Jō pꝰilla vba.nō peccaret moꝛtalr̃.subiūxit Inno.vl' ad minꝰ ñ ita ḡuit sic̃ supioꝛ vʒ q sumit rem moꝛti ferā. Seqꝛ i dcā.q.39. De ſuitoꝛibꝰāt ꝛ miſtrī dō vr̃ ꝙ peccāt si dāt nociuū aliqd̄ ifirmo ex cēta scia.l'i pꝛobabili ignoꝛātia. In sanitate āt dicimꝰ.ꝙ ñ tenet' aliqs viuē medicialit̃.qꝛ oīa sūt sana sanis. Sʒ ꝛ tūc si scient' accipet sine cā aliqd̄ nociuū vñ moꝛs ei euenirʒ vel ifirmitas q̃ subtrahēt eū a ſuitio dei.dicimꝰ ꝙ peccat.cū Inno.ↄcoꝛ.ꝰHosti. Et intellige ꝙ hᵒcāu qs peccarʒ vl' vēialr vel moꝛtalr̃ ſʒ nocumēti quātitatē: vt p̄ostēsuʒ est. B.

Ultimo nō ꝙ d̄ cib̄ dic̄ Augꝰ. Diligēt' igt attēdēdū ē qd loco ꝛ tpi ꝛ p̄sōis cōueniat: ne temē flagitia rep̄hēdamꝰ. Fiēi.n.pōt vt siñ aliq̃ vitio cupidis vl' voꝛacitatis p̄ciosissimo cibo sapiens vtat'.isipiēs āt fetidissima gule flāma i vilissimū olꝰardescat.ꝛ saniꝰ qsq ̄maluerit moꝛe dn̄i pisce vesci q̄ lenticl'a moꝛe Esau aut oꝛdeo moꝛe iumētoꝛuʒ di.41.qsqs. Que regrēda sūt i ↄuiuiis clicoꝝ.vide s̄.clicꝰ.p̊.§.4°. De gula etiā vide.i.sobꝛietas.ꝛ.s̄.ebꝛietas.

Habitus.

An liceat clericis h̄itū trāsfoꝛmare.vide.s̄.clicꝰ.p̊.§.2°. Et an liceat religiosis vide s̄.apostasia.4.§.p̊. A. In toto il lo.c.nō vr̃ de religiosis aliqd dici. B. ꝛ apostasia 5°.§.p̊.ꝛ fi. A. Nec ibi iste cāus tāgi videtur. B.

Hebetudo sensus.

Hoc vitiū ſʒ Greg.31°.moꝛal'.oꝛit' ex gula. Et ſʒ Tho.scd̄a scd̄e.q.15. ſʒ rōeʒ pcti iq̄tū ē volūtāia: vt pʒ i eo q ē ita affectꝰcirca coꝛp̄alia qd̄ d̄ spūalibꝰsubtilr̃ discutē fastidit vl' negligit.

Hereditas

diuiditur i 12.partes q̃ appellant'.12.vncie.ꝛ hēt ista noīa. Sextās.i.sexta ps hereditatꝭ.s.doue vncie. Quadrās.i.q̃rta ps.s.tres vncie. Triēs.i.tria ps.s.q̄tuoꝛ vncie. Quicūs.i.qnq vncie. Semis.i.dimidietas hēditatꝭ.s.sex vncie. Septūs.i.septeʒ vncie. Bes.i.octo vncie. Dodrās.i.nouē vncie. Dextrās.i.decē vncie. Deūs.i.vndeci vncie appellatōe vo assis vl' pōderꝭ.12.vncie ↄtinētur. Hec i Insti. d̄ heredi. insti.§. hereditas. A. Ibi p̄dcā vocabl'a ponūtur.ꝛ dr̃ ꝙ tota hereditas vocat' assis sed de pōdere nil dr̃. B.

Bona defūctoꝝ ad hēdes deuoluūt' ēt illoꝝ q dānati fuerit. C.d̄ bo.dā.auc. bona. A. Et ibi pʒ ꝙ hᵒveꝝ ē q̊ ad ascēdētes ꝛ descēdētes. Ex latē vo vsq ad tertiū ḡdū. Et subdit'. Uxoꝛes vo eoꝝ dotē ꝛ donatōeʒ añ nuptias recipiant. Si vero sint sine dote accipiāt parteʒ legibꝰ diffinitā.siue filios hēant: siue nō dicit glo.i.quātū ex moꝛe lucrarēt'. Seqtur. Si neminē p̄dictoꝝ hēant qui delinquūt eoꝝ bona fisco sociātur. B. i tribꝰtñ casibꝰ filii ēt excludunt' ab hereditate pr̄is. p̊ qdē si pr̄ fuit hereticꝰ. qꝛ bona hereticoꝝ sūt ipso iure ↄfiscata.ex̄ de hereti.cū ſm.li°.6°. 2°. si cōmisit crimē lese maiestatis.6.q.i.si qs. 3°. si erat patronꝰ: vel hēbat aliqd̄ ius siue feudū i eccl'ia qd̄ d̄bēt trāsire ad filios ꝛ ipse interfecit vel mutilauit rectoꝛē vel clericū illius eccl'ie perdit oē ius et oēm dignitatē quā in ea habebat.ꝛ nihil p̄uenit ad filios.ex̄ de pe.i qbusdā. A. Ibi dicit Inno. In sacri concilii approbatione statuimus quatenus si patroni vel aduocati.aut feudatarii.seu vicednī.ꝛ alii bñficiati alicuius eccl'ie per se vel per alios occidere vel mutilare rectoꝛem vel clicum aliuʒ ipiꝰ ecclesie ausu temerario p̄sumpserint.patroni ius patronatus.aduocati aduocatiā.feudatarii feudū.vicednī vicednatuʒ.ꝛ beneficiati bñficiū p̄oꝛsus amittant.dicit glo.ꝛ deuoluantur ad ecclesiam cui facta ē iiuria. Seqꝛ. Et ne minꝰ vidcē q̄ excessꝰ mēoꝛia p̄oget'.ñ solū

de ꝑmissis nihil ꝑueniat ad heredes:
sed etiā vsq; ad quartā generationem
posteritatis talium in clicoꝝ collegiū
nullatenus admittantᵣ:nec in domib⁹
regularib⁹ alicui⁹ ꝑlationis assequātᵣ
honorē nisi cū eis fuerit dispēsatum.
Glo.ait.Cum non determinetᵣ a q̊ pos
sit dispensari:dicit Joh. ꝙ eps pōt di
spensare exq̊ papa spāliter sibi non re
tinuit absolutionē:ar.de sen.exco.nup
Et subdit. Honestū eēt ꝙ nullus eps
sine lnia pape dispēset cū talibus ad ti
morē alioꝝ. B: Possūt quoq; filii per
prēm exheredari certis ex cāis que ha
bentur in auc̄.vt cū.de ap.cogno.§.cau
sas.ꝛ notatᵣ ex̄ de iureiurᵣ.gntauall. A.
Ibi glo.notans cās expressas i allega
to.§.cās.coll.s.dicit.Si filius man⁹ pa
rentibus intulerit.si grauem iniuriaꝫ
eis fecerit.si eos crimialiter accusaue
rit ꝺ causa que nō sit aduersus ꝑncipē
vel rēpublicā.si cū maleficis ꝯuersatᵣ.
si maleficus efficiatᵣ.si vite parentum
fuerit insidiat⁹.si vxori vel cōcubine
eius se īmiscuerit.si ex delatōe filii gra
uia dispendia parētes sustinuerint.si
ꝓ persona vel debito eius inq̄tum po
tuit fideiubere noluit:vt ex hoc paren
tes liberentur ab inclusione ꝛ filii req
siti a parētibus fideiubere nolunt:vt
pꝫ in dicto.§.cās.sequitᵣ in glo.Et h°ad
filios masculos tm̄ pertinet.s.de ista fi
deiussione:vt.ī.eo.§.cās.Sequitᵣ.Si ꝓ
hibuit eos facere testamētū.si ꝯtra vo
luntatē parentum:imo etiā ꝑter volū
tatem:vt in eo.§.sequitᵣ.inter arenari
os aut mimos perseuerauerit:cū patᵣ
non fuerit illius ꝓfessiōis.si filiā luxu
riosam vitam egerit:cū parentes vel
lent eam ꝓ posse dotare:ꝛ nō neglexe
rint eam maritare vsq; ad.25.ānuꝫ.Añ
.n.hanc etatem si fornicata fuerit vel
sine consensu parētū se maritauerit:
vel etiā post dictā etatē si seruo se con
iunxerit etiā per mr̄imoniū sine volū
tate parentum:videtᵣ iusta cā exhere
dationis:vt i dicto.§.cās.Et ibi glo.Se
quitᵣ.Si parētib⁹ furiosis ꝺbitaꝫ curā
nō impēderit.Et hoc obtinet nō soluꝫ
in filiis:sed etiā in q̄buscūq; aliis qui
possunt ab intestato succedē.vel etiaꝫ
qui i testamēto sunt heredes instituti
qꝛ ꝑdicti non solū possunt exheredari
sed ēt a quocūq; ex̄neo i script] admo
neri vt eos ꝓcurare festinēt.Si aūt p⁹
h⁹attestatōem neglexerit:ꝛ ex̄neus in
sua domo furiosuꝫ susceptū sumptib⁹
suis vel ꝓpriis vsq; in finē vite sue ꝓ
curauerit:eius dꝫ hēre successionē eua
cuata institutione ipoꝝ q curaꝫ negle
xerūt:ita tñ vt cetera testamēti capl'a
i sua maneāt firmitate.dicto.§.causas
vbi ēt glo.dic̄.Quid si nō faciat testm̄.
nec aliq̄s ex̄neus eū ꝓcurauerit. R°.
Liberi vel agnati sunt heredes.sꝫ pōt
eis auferri hereditas:vt.ff.de his q̄b⁹
vt indi.l.3.Uel dic ꝙ in hoc casu sicut
ꝛ in sequēti eis denegetur hereditas
ex suo delicto.in hoc g° vrᵣ iclinari glo.
ꝛ hoc vrᵣ veꝝ ꝓpter eādē rōem cū casu
sequēti.de quo statiꝫ.Seq̄tur i glo.dci
.c.gntauallis.Si parētē ꝺ carcere edu
cere neglexerit.Glo.Intellige.i.de ca
ptiuitate.siue fuerit in carcere siue nō
vt in dcō.§.causas.x.si vnū.Ubi etiaꝫ
drᵣ ꝙ si per liberoꝝ negligētiā i captiui
tate decesserit illos ad successionē ei⁹
nō patimur venire q nō festinauerint
ei⁹redēptōeꝫ citi⁹ ꝓcurare.sꝫ oīb⁹ libe
ris i h° negligētib⁹ res vniuersas ab
eodē derelictas eccl'ie ciuitat] ex q̈ ori
tur applicari:inuētario.s.sub publica
attestatōe celebrando:ne q̄d ex ei⁹ fa
cl'tatib⁹ ꝑeat:ita vt q̄cquid exinde ad
eccl'iam ꝑuenerit captiuoꝝ redēptioni
bus ꝓficiat.hec ibi.Idē etiā vrᵣ in simi
lib⁹cāis:videlꝫ ꝙ qñ fuerit subuentio
i reliq̄s magnis nccitatibus denegata
subtrahatur negligētib⁹:ꝛ successio in
pias distribuatᵣ cās ꝓpter eandē rōem
.ff.de legi.l.non possūt.Ad hoc ēt facit
.ff.de his q̄bus vt indi.l.3. vbi dicitᵣ ꝙ
indignus iudicat⁹est successione muli
eris a qua fuerat istitut⁹qui ꝑ negligē
tiam ꝛ culpā suā id egit vt mulier mo
reretᵣ.Dicit glo.nō adhibēdo medicuꝫ.

B. Sed tñ nõ licet parẽtib⁹ liberos vl̕
liberis parẽtes ab hereditate sua r̃pel
lere monachos factos q̃uis dum laici
fuerãt in cãm ingratitudinis icideri̇t
19.q.vlt.c.fi. Idẽ hẽs.ĩ.religio p̃.§.12.º q
incipit. Utꝝ religiosi.⁊c̃.

¶ Usqꝫ ad q̃tũ gradũ durat successio
i hereditate. R̷.º Nõ terminat̃ in q̃rto
gradu: sicut quo ad impedimẽtũ mr̃i
monii: sed durat vsꝫ ad decimũ.35.q.5.
ad sedẽ. A. Ibi quo ad successiones nõ
videt̃ fieri aliq̃ grad⁹ determinatio. .I
vsqꝫ ad quẽ numeꝝ determinetur: sed
potius indetermiate. Et sic in ĩfinituꝫ
quousqꝫ memoria hẽri de cognitione
possit. vt ⁊ sil̕r ⁊ diffusius ponit̃ in In
sti. de gradi. cogni. p totũ. Unde ⁊ ĩ sũ.
con. li.º 2.º ti.5.q.119. dicitur ꝙ admittunt̃
cognati ĩ infinitum. ex q̊ gradus attinẽ
tie ꝓbatur. Quod g.º aliqui dicũt de de
cio: põt ĩtelligi ex eo ꝙ vix ẽ ꝙ memo
ria vltra extẽdat̃. Et vt pꝫ ĩ dcõ.c. ad se
dem. multũ variat ↄputatio respectu
successionis ⁊ mr̃imonii. Nã in mr̃imo
nio fr̃es sunt in p̃mo ⁊ filii eoꝝ in scd̃o.
In successiõe ∕vo fr̃es sũt in 2.º ⁊ filii eo
rũ ad inuicẽ ĩ 4.º ⁊ sic de religs. vt ibi
B. Et qui ⁊ quõ succedãt. vide. ĩ. succes
sio. De heredũ substitutõe. vide. ĩ. testa
mentum 2.º §.2.º

¶ Utꝝ heredes teneant̃ ad debita de
functi. R̷.º Heredes qdeꝫ ꝫm leges nõ
tenent̃ de maleficio testatoris: nisi in
quãtũ ad eũ ꝑuenit vel nisi cũ testato
re fuerit l̄is cõtestata. tñ ꝫm canones ⁊
ꝫꝫ ↄsciaꝫ hẽs q̄libꝫ tenet̃ ad oia debita
siue fuerint ex ↄtractu. siue ex malefi
cio. vel q̃si. ⁊ siue res ꝑuenerit ad here
dẽ: siue nõ. siue lis fuerit cõtestata: si
ue nõ.16.q.6. si ep̃m. ⁊ ex̃ d̃ pigno. ex p̄n
tiũ. ⁊ de solu.c.p̊. ⁊ de vsur̃. tua nos. ⁊ de
rap. i l̄ris. ⁊ de sepul.c. vlt. ⁊ de sen. ex. a
nobis 2.º Hoc intellige si hereditas suf
ficiat. vt. ĩ. i. §. ꝓ primo dicitur. Con. ĩ h.º
oẽs canoniste. A. Idem in sum. con. e.
ti. q. 91. B.

¶ Quid si hereditas non sit sufficiẽs
ad oia debita. R̷.º ꝫm Ray. Credo ꝙ in
iudicio aĩe ẽt si nõ fecit iuẽtariũ nõ te
net̃ nisi q̃tũ sufficit. Distiguo tñ int̃ le
gata ⁊ d̃bita. q² d̃bita tenet̃ siũ dimiu
tõe soluẽ. d̃ legat| ∕vo si tot sit̃ ꝙ ñ r̃ma
neat ei legitia põt detrahẽ suaꝫ legiti
mã: ⁊ iteꝝ q̃rtã ꝫm quosdã si fuerit isti
tut⁹ hẽs. Idẽ Hosti. ⁊ Ul. A. Idẽ in sũ.
con. eo. ti. q. 92. vbi ẽt dr̃ ꝙ iuẽtarium ẽ
scriptura quã dꝫ hẽs ichoare ꝫm leges
ĩfra. 30. dies a morte testatoris. vl̕ post
q̃ꝫ scit se hẽdẽ istitutũ. ⁊ describere ibi
oẽs res defuncti sub testib⁹. ⁊ dꝫ illam
ꝑficere ĩfra. 60. dies. vel ĩfra annũ si re
mote sunt res. ⁊ tũc nõ tenet̃ creditori
bus vltra id qd̃ iuẽtũ fuerit de hẽdita
te. Al̕ si nõ fecerit ĩuentariũ tenebit̃ in
solidũ. C. de iure deli. l. sancim⁹. B. Et
de legitima hẽs. ĩ. legitima.

¶ Quis ordo tenẽdus ĩ soluẽdo credi
torib⁹ aut legatariis. R̷.º ꝫm Ray. Si
creditores ⁊ legatarii sil̕ veniant. p̊ est
satisfaciẽdum creditorib⁹. Sed si veni
ant seꝑatiꝫ: liberat̃ hẽs soluẽdo ꝑ illũ
ordinẽ quo venerũt: dũ tñ nihil faciat
dolo. Et creditores postmodũ venien
tes nõ debẽt iq̄etare hẽdẽ nisi remãsit
ei d̃ hẽditate: sꝫ hñt ius suũ saluũ ↄ̃ le
gatarios. Sꝫ si hẽs scit vel credit siue
dubitat ꝙ hẽditas nõ extẽdit̃ vltra de
bita siue fuerit ex ↄ̃ctu. siue ex malefi
cio: vel q̃si: nihil dꝫ dare legatariis do
nec satisfecerit. Et idẽ modus tenẽdus
ẽ ĩ satisfaciẽdo p̃us creditorib⁹ p̃orib⁹
⁊ ĩ iure potiorib⁹. de q̊ hẽs. ĩ. r̃stitutõ 2.º
§. 4.º 5.º ⁊ 6.º A. ⁊ si hẽs hũc ordinẽ muta
uẽit. p̊. s. soluẽ.º legatãiis l̕ scd̃ariis credi
torib⁹ p̃us q̃ꝫ potiorib⁹: ñ absoluit̃ hẽs
ĩ foro ↄstie nisi h.º faciat ignorãter r̃pu
tãs. s. hereditatẽ ad oia soluẽda sufficẽ
vel nesciẽs hũc eẽ potiorẽ creditorẽ ꝫꝫ
Ul. ⁊ Hosti. vt ĩ sũ. con. lib.º 2.º ti. 5. q. 94.
vbi ẽt dic̃ glo. Ray. ꝙ sic̃ p̃ores seu po
tiores creditores ab aliis ꝑuẽti nõ de
bẽt ingetare hẽdẽ ita nec illos q ab eo
emerũt res q̃rũ p̃cia ĩ legata vel fidei
cõmissa vel alios creditores ꝓcesserũt
vt ĩ. l. sancim⁹. ĩ. all'ata. Nã vt in hac. l.
patꝫ creditoribus potiorib⁹ ꝫuat̃ ius ↄ̃

legatarios:ꝛ ēt ꝯ alios creditores īferi
ores q ꝓus ab hēde acceperūt. B .Et
nō ꝙ hēs pōt deducē añ oia expensas
funerꝭ.ꝛ ēt alias nccīas quas fec cā hē
ditatis: vt ī testō.īuētario.ꝛ hꝰ i. Et bre
uit qñ ꝯbita totā hēditatē hauriūt:he
res dꝫ eē imunis a lucro:sic ꝛ a ꝯuami
ne.C.ꝯ iur deli.l.sancimꝰ.§.ꝛ si ꝓfataꝫ.
cū seqntibꝰ. Itē nō ꝙ lꝫ obligatō testa
toris trāseat ad hēdē.nō tñ piculū piu
rii ꝛ hꝰ i q̄ nō pñt excedē singlarē ꝑso
nā. Idē Hosti.ꝛ Ul. A. Idē i sū.cō.dcā
.q.94.vbi ēt i hꝰ ponit exēplū de fracti
one voti q̄ nō trāsit i hēdē. B.

Quid si pľes sint hēdes:quō tenent
ad ꝯbita vl legata? R. Reglarit tene
tur qlibꝫ hēs ꝓ hēditaria ꝑte.C.ꝯ acti.
hēdi.l.3. A. Potiꝰ ē.l.2.q̄ icipit. ꝓ hēdi
tariis. B .Excipiūt qnqꝫ cāus. ꝑ si ali
qd sit i obligatōe faciēdi vl nō faciēdi.
tūc.n.qlibꝫ tenet isolidū.ff.ꝯ ṽbo.obl.
in executōibꝰ.§.2ᵒ.vt si testator ꝓmisit
se aliqꝺ opꝰ facturū.vl ꝓmisit ꝑ se ꝛ ꝑ
hēdē nō fieri q̄ minꝰ ꝑ fundū suū ire li
ceat.h qlibꝫ hēdū isolidū obligat.2ꝰ ca
sus ē si res q̄ dꝫ restitui insoliduꝫ possi
deat ab vno.C.ꝯ hēdi.acti.l.2.ꝛ.ff.ꝯmo
da.l.sꝫ mihi.§.hēs.3ꝰ i alimētꝭ legatꝭ qñ
ꝓ volūtate ꝯfūcti vl iudicꝭ.vl ab vno
i solidū.vl a plibꝰ ꝓ ꝑtibꝰ desigtis pe
tunt.ff.de ali.lega.l.3.4ꝰ si testator ab
vno hēdū legauit creditori hēditario
ꝯpēsādi aio:tūc ille hēs onꝰ sustinebit
vsꝫ ad ꝗtitatē legati. A .vꝫ vt hēs sol
uat sibi itegrū legatū.vl si creditor no
luerit legatū hēs soluat sibi de portōe
sua tātā ꝗtitatē ad quātā ascēdit lega
tū: vt i.l.q̄ stati seqtur. B .ff.de lega.2ᵒ.
.l.cū ab vno.5ꝰ in expensa funerꝭ vxorꝭ
q̄ nō tm̄ astrigit hēdes ꝓ hēditāiis por
tōibꝰ sꝫ ēt virū ꝓ portōe q̄ ꝑuenit ad eū
de dote vxoris. A .vtputa si ad eū ꝑue
nerūt cētū:ꝛ i hēditate ducēta sūt: ipe
vir tenet ꝓ tertia.ꝛ hēdes ꝓ duabꝰ ꝑti
bus: vt i.l.veluti.de q̄.i. B .ff.de reli.ꝛ
sūpti.fune.l.aliqtiēs.ꝛ.l.veluti A. Pre
dicti ēt casus nōtāt i sū.cō.li.2ᵒ.ti.5.q.95.
ꝺm Ray.ꝛ Hostꝭ. B.

Quid si hēs ē pupillꝰ:nūqd pōt dif
ferri debitorū solutio ꝑtextu pupillaris
etatis? R. Nō vt.C.de acti.hēdi.l.sub
pretextu.

Pone ꝙ hēs vl executores nolunt
soluē q̄ testator i pios vsꝰ legauit. nec
satꝭ facē creditoribꝰ: vt dixit.quid fiet.
R. Per epm loci ꝑmissa monitiōe ad
hꝰ cogēdi sūt.ex̄ de testa.tua nobis.ꝛ.c.
Iohēs.ēt si a testatore id ꝯtigerit int
dici. Nā ꝛ si defunctꝰ ꝓhibuerit ne epūs
se itromittat:tal ꝓhibitio nō valꝫ: vt
i dcō.c.tua. Hēdes q̄s testator tenet in
stituē.vide.i.testamētū 2ᵒ.

Heremita.

Utrū hēmitica vita seu solitaria sit ꝑfectior q̄ cōgre
gatōis religio. R. ꝺꝫ Tho.scda scde.q.
188.Uita socialis nccīa ē ad exercitiuꝫ
ꝑfectōis.qr mutuo se istruūt verbo et
exēplo ꝛ correctōe q̄ ad ꝑfectōem ꝑdu
cūt.Solitudo aūt ꝯpetit iaꝫ ꝑfectis q
aliorū regimie nō idigēt.Sicut ḡ illud
qꝺ iā ꝑfectū ē ꝑeminet ei qꝺ ad ꝑfecti
onē exercet:ita vita solitaria si debite
assumat ꝑemiet vite sociali.Si tamē
absꝫ exercitio ꝑcedēti tal vita assūat:
ē ꝑiculosissima:nisi suppleat ꝑ diuinam
gratiam.

Utrū religiosi mēdicātes possint vi
tā hēmiticā eligē. R. pñt ꝯ lnia suorū
maiorū ꝛ cellas siue hitacula i hēmo si
ue locis vbi nō sit hōiuꝫ hitatio ꝯ ꝓpi
quo pñt acqrē ꝛ ēt mutare.ex̄ de exces.
ꝑla.cū ex eo.li.6ᵒ.

Hereticus

Hereticus pꝰ cōit. Hereticꝰ est q de fide falsaꝫ opionē iuenit
vl iuētā seqt.24.q.i.hec ē fides.2.q.3.he
reticꝰ.imo ēt q circa fidē dubiꝰ ē.ex̄.eo.
.c.ꝑ.Et itelligēdū ē eē dubiū eū q deter
miate i dubietate ꝑsistit. Secꝰ de illo
q tētat de fide cū dolore cordis. Itē hē
ticꝰ ē ille q male sētit ꝯ ecclie sacris. A
.s.alr sētiēdo de baptismo.pctōrū ꝯfessi
one.eucharistia.mrimonio.ꝛ de reliqs
sacris q̄ ꝑdicet ꝛ obſuet sacrosācta ro
mana ecclia: vt i.c.de q̄ statiꝫ. B .ex̄.e.

ad abolendam.3° qui male sentit circa veritatem scripture sacre.24.q.3. heresis.4° qui aduersus romanam ecclesiam agit: et eius dignitatem a domino traditam auferre conatur.dis.22.omnes. A. Ibi dicitur. Qui romane ecclesie priuilegium ab ipso omnium summo ecclesiarum capite traditum auferre conatur: proculdubio in heresim labitur. B. Quid ergo si non ita proprie dicitur hereticus quilibet excommunicatus.4.q.1.Quod autem. Similiter et simonia cus.1.q.1.quisquis. A. Idem etiam casus nonnunquam in sum.co.li° p.ti.5.q.1. Aduertendum quod quod ille dicitur hereticus qui in dubiis pertinentium ad salutem non vult acquiescere declarationi domini pape.24.q.1.hec est fides. Similiter hereticus est qui pertinaciter affirmat exercere vsuras non esse peccatum vt in cle.ex graui.de vsur. Item nondum quod licet quis ex ignorantia habeat opinionem hereticam non est hereticus si refert se ad intellectum ecclesie vel subiicit se eius correctioni.ex de sum.tri. et fi.ca.damnamus.ad fi. Item non est hereticus qui finie sui erroris non pertinaciter adheret: sed querit cauta sollicitudine veritatem: patet correrigi cum inuenerit.24.q.3.dixit apostolus. B

Quid proprie facit hereticum? Respondeo secundum Pe. Ad rationem heretici duo concurrunt. Unum est in ratione.s.heresis initium. A.s.error erga credenda: vt patet in sum.con.eo.ti.q.2.vbi ponuntur que in isto.§.habentur. B. Alterum in voluntate quod est heresis complementum: vt quia pertinaciter a fide deuiat. et talis proprie est hereticus. Co. Tho.in 4° addens quod si quis erret in his ad que explicite credendum non tenetur: non est hereticus. vt si quis putaret Jacob fuisse patrem Abrahe et huius.et cum cognoscit hoc esse contra veritatem fidei et scripture: credit ei.similiter et circa ea de quibus inter doctores sunt opiniones donec per ecclesiam determinatum sit.vt idem Tho. ponit in prima parte.q.32.An excusetur scholaris qui tenet opinionem sui doctoris habens .s.opinio.

Utrum heretici sint vitandi. Respondeo Possum et debeo eos monere et inducere vt ad veram fidem redeant. In aliis non licet eis communicare.quia excommunicati sunt.43. dis. In mandatis. A. Clarius vero facere.ex de heret.excommunicamus.coniuncto.c.cum volun tate.de sen.exco. B. Utrum autem cum eis vel cum aliis infidelibus sit publice disputandum.hec.s.in.infidelis.§.3°

Officium inquisitionis hereticorum perdurat post mortem summi pontificis etiam quo ad negocia non cepta.vel que nondum emerserunt.ex.e. ne aliquis li°.6°. A. Et ibi patet quod hoc intelligitur quando commissio facta est a papa. B. Sed non possunt procedere contra episcopos et superiores nisi in literis sit expressum. Si tamen aliquid contra eis intellexerit debet pape nunciare.ex eo.li°.6°.inquisitores. A. Et ibi patet quod ad istam denunciationem tenentur. B. Item non possunt nec debent se intromittere de diuinationibus seu sortilegiis. A. Aliter.n.deberet tales relinquere suis iudicibus puniendos: vt in c.accusatus.de q.i. B. nec de quibusdam vsurarum etiam contra illos quibus restitutionem vsurarum in penitentia pro heresi iniunxerunt. et illi se et sua ad hoc obligauerunt.ex eo.accusatus.§.sane.et.§.se.li°.6°. A. Districte tamen tenentur inquisitores procedere contra pertinaciter affirmantes exercere vsuram non esse peccatum. vel contra diffamatos vel suspectos de hoc ita quod contra hereticos vel diffamatos seu suspectos de heresi: vt in clementina ex graui.de vsuris. B.

Potestates seculares. A. quibuscunque officiis fungantur.vt in c.excommunicamus.de q.i. B. debent moneri: et etiam si necesse est compelli per ecclesiasticam censuram. A.s.per metropolitanum et ceteros comprouinciales episcopos.vt ibi. B. omnes hereticos ab ecclesia denotatos de suis punire exterminare.et cum de nouo quis eligitur in potestatem perpetuam seu temporalem. de hoc iurare. Et si propter suam negligentiam aliquis talis dominus fuerit excommunicatus.et non satisfecerit infra annum debet intimari pape vt ipse omnes vasallos eius a fidelitate ipsi denunciet absolutos.et terram suam catholicis exponat occupandam.et illum si expedire uidebitur a sua dignitate deponat.extra eo. excommunicamus.§. moneantur.

Archiepiscopi et episcopi qui circa extirpandos hereticos fuerint negligentes debent deponi et alii substitui qui hoc velint et possint.ex eo. excommunicamus.§.fi. A. Ibi dicitur. Adiicimus insuper vt quilibet episcopus vel archiepiscopus per se aut archidiaconum suum.vel alias honestas

idoneasq̄ ꝑsonas bis aut saltē semel i
āno ꝓpriā ꝑrochiā i q̄ fama fuerit hē
ticos hitare circueat: ⁊ ibi tres vl' plēs
boni testimonii viros. vel ēt si expedi
re videbit totā viciniā iurare ꝯpellat.
ꝙ si qs ibidē hēticos sciuerit: vel aliq̄s
occulta cōuenticula celebrantes seu a
cōi ꝯuersatōe fideliū vita ⁊ morib' dis
sidētes: eos epō studeāt indicare. ipse
aūt eps ad pn̄tiā suā ꝯuocet accusatos
q nisi se ab obo reatu purgauerit. vl' si
post purgatōem exhibitā i p̄stinā fue
rint relapsi ꝑfidiā canonice puniātur.
Si q ꝟo ex eis iuramēti religionez ob
stinatōe dānabili respuētes iurare for
te noluerit: ex hoc ipo tanq̄ hētici repu
tent. Uolum' igit ⁊ mādam'. ⁊ i ꝟtute
obie districte p̄cipim': vt ad hec effica
cit exeq̄nda epi ꝑ dioceses suas diligē
ter iuigilēt si canonicā voluerit effugē
vltōem. Si qs. n. eps sup expurgādo de
sua diocesi hētice p̄uitatis fermento ne
gligens fuerit vel remissus. cuz id cer
tis idiciis apparuerit ab epali offō de
ponat: ⁊ in locū ipius alt' substituatur
idone' q velit ⁊ possit hēticā ꝯfundere
prauitatem. B.

¶ Sz q̄lr igrēdi sūt hētici? R°. Si pa
pa dat certā formā: illa tenēda est. Al'
pn̄t q̄ri ꝑ accusatōez. inq̄sitōez ⁊ denū
ciatōem. Itē tenētur diocesani ꝑ se vl'
ꝑ alios saltē sel'i anno q̄rē hēticos vbi
fama ē eos hitare. ⁊ illos q̄s credūt ali
qd de hoc scire debēt ꝯpellē iurare vt in
dicēt si q̄s hn̄t suspectos ꝓpt' occulta
conuēticula vl' alia sig. ex. e. excōicam'
§. adiicim'. Suspect' si vocat' ꝯfitetur
⁊ sperat d̄ correctōe: pōt ei iiūgi pnia
salutaris. si āt negat ⁊ tn̄ sit ifamat' idi
cet ei purgatio quā si nō p̄stitēit excōi
cabit: ⁊ vsq̄ ad satisfactōem ꝯdignam
ab oib' euitabit. Et si ꝑ ānū sic steterit
extūc velut heretic' cōdēnet: vt in dcō
c. excōicam'. §. q aūt.

¶ Quali pena hereticus punit? Rn°
Quadrupli. s. excōicatōe. d̄positōe. reꝝ
ablatōe. ⁊ militari ꝑsecutōe. Excōicati
one. q2 ois hētic' siue occult' siue mani
fest' ē ipo iure excōicatus. 24. q. i. c. p̄. ⁊
2°. ex. e. ad abolēdā. A. Clari' ex. e. excōi
cam' p̄. ⁊ 2°. B. 2°. depositōe. q2 idistīcte
siue cl'ic' siue laic' ēt papa vel iꝑator.
vl' qlibz ali' dz deponi ab oi dignitate.
40. di. si papa. 24. q. i. q ꝯ pacē. A. Ibi
dr. Qui ꝯ pacē eccl'ie sūt si dignitatem
vt cigulū militie hēant nudēt eis. Si
āt p̄uati sūt. si qdē nobiles sūt: suarum
subaꝝ ꝓscriptōez patiāt. Si āt ignobi
les: nō solū corꝑe ꝟberēt sz ēt exilio ꝑ
petuo castigēt. B. ⁊ ab oi offō ⁊ bn̄fi
cio expoliari. Et si cl'ic' sit dz degdari. ⁊
demū qlibz tal' dz relinq arbitrio scl'a
ris ptātis aiaduersiōe debita puniēd'
. s. crematōe. A. De ista crematōe n̄ vr
i iure hri de ꝯsuetudie. B. nisi ꝯtinuo
p' dep̄hēsionē erroris ad fidē velint re
uerti: ⁊ errorē suū abiurare ⁊ satisfacti
onē exhibē. A. Istud ꝯtinuo de ꝯsuetu
dine ab aliqb' obꝟuat de p̄ma sessiōe
iudicis a p̄ma die q̄ examinat h' cā: ita
ēt ꝙ hoc faciat spōte: ⁊ nō ꝓpt' metum
ꝓbatōuz ⁊ cruciatuū ꝫm glo. Ray. ⁊ in
sū. cō. li°. p̄. ti. 15. q. 4. vbi ēt hec nōnt ꝫm
Ray. B. Et sic redeūtes debēt perpe
tuo carceri detrudi. ex eo. excōicam' 2°.
A. §. si q. vbi dr ꝙ si postq̄ fuerit dep̄
hēsi redire voluerit ad agēdā pniaz cō
dignā ꝑpetuo carcē detrudāt. Et sic
B nil dr de illa ꝯtinua ⁊ spontanea re
uersione. sz dr eo. ti. c. ad abolēdā. vbi ēt
dr de p̄uatōe ab officio ⁊ bn̄ficio. B.
Et nō ꝙ ēt sūt relinq̄ndi iudicio scl'ari
q dep̄hēsi fuerit incidisse i abiuratam
hēsim: vt. i. hētic' 2°. §. 5°. ⁊ duob' seq̄nti
bus. ⁊ B. §. an̄pl't. 3°. punit reꝝ ablatiōe.
q2 bona eoꝝ oia ipo iure st' ꝯfiscata. sz
tn̄ executio ipius ꝯfiscatōis vl' bonorū
occupatio nō dz fieri ꝑ p̄ncipes scl'ares
an̄q̄ ꝑ iudicē eccl'asticū snia sup eodē
crimie fuerit ꝓmulgata. ex eo. cuz ꝫm
li°. 6°. A. Et si tales erāt cl'ici eoꝝ bona
ꝯfiscāt eccl'e cui d̄ꝟuiebāt. Et iō si erāt
laici eccl'e i tꝑali iurisditione subiecti.
Alioꝝ ꝟo laicoꝝ bona p̄ncipib'. ex eo.
excōicam'. ⁊ di. 8. quo iure ꝫ Ray. ⁊ in
sū. cō. dcā. q. 4. B. 4°. punitur militari

ꝑsecutõe.qꝛ si al̄r nõ põt fieri:manu ar
mata sũt ab eis bona oĩa auferẽda.De
pena credẽtiũ heretico ꝛ fautoꝝ hẽs.ĩ
.§.12.º qui incipit.Quã penam.ꝛc̄.

¶Quid si hẽtic⁹ hẽat filios catholicos
nũqd illi saltẽ hẽbũt bona pr̄is.vl̄ ptẽ
℞.º Nõ.vt hẽs ħ.§.ꝑcedẽti.ꝛ.s̄.hẽditaſ
.§.2.º A.Hoc ꝓbaſ ex̄ eo.ꝟgẽtis.Qd̄.c.
coꝛꝛigit.l.manicheos.C.eo.q̄ permitte
bat ↄsanguineos catholicos succedere
hereticꝭ.qd̄ vetaſ ĩ dcõ.c.ꝟgentis.Qd̄
videſ intelligẽdũ qñ pr̄ publice ꝑdica
uit cõtra fidẽ catholicã:vl̄ publice pro
fessus ẽ vel defẽdit erroꝛẽ.vl̄ coꝛã ꝑla
to suo ↄfessus ẽ.vel ↄuict⁹.aut sñialiſ
ↄdẽnat⁹.ex̄ de ꝟbo.sig.suꝑ qbusdã.ſm
Ray.ꝛ in sũ.con.li.º ꝑ.ti.15.q.7. B.

¶Qualr̄ aũt cl̄ic⁹ ꝓpter hẽsiꝫ degr̄da
tus dicaſ tradi ptãti sc̄lari.hẽs.s̄.d̄gra
datio.§.3.º Et an oĩs degradat⁹ sit tradẽ
dus.habes ibidẽ.§.4.º

¶Quid de vasallis hẽticoꝝ.º ℞.º Abso
luti sũt a debito fidelitatꝭ.homagii.et
toti⁹ obsequii qcũqꝫ lapsis manifeste
ĩ heresim aliq̊ pacto q̄cunqꝫ firmitate
tenebanſ astricti.ex̄ eo.c.vlt.Idẽ d̄ va
sallis dñoꝝ q sũt negligẽtes ↄtra here
ticos:vt.s̄.§.5.º dictum est.

¶Quã penã ĩcurrũt credẽteſ.recepta
toꝛes.defensoꝛes.ꝛ fautoꝛes hereticoꝝ
℞.º Quilibꝫ talis ẽ excõicat⁹.ꝛ si nõ sa
tisfecerit ĩfra ãnũ ex tũc ĩꝑo iure ẽ ĩfa
mis:nec ad publica officia seu cõsilia:
nec ad eligẽdos alios ad h⁹.nec ad te
stimoniũ dꝫ admitti.nec põt ↄdẽ testa
mẽtũ.nec ad alicui⁹ hereditatis succes
sionẽ accedẽ.Nullus quoqꝫ eis suꝑ q̊
cunqꝫ negocio:sꝫ ĩꝑe aliis cogiſ rñdere
Si iudex ẽ:ei⁹ sñia nõ valet.Si aduo
cat⁹:nõ admittiſ eius patrociniuꝫ.Si
tabellio nõ valent ei⁹ instr̄a.ꝛ sic ĩ sil̄i
bus.Si ꝟo sit cl̄ic⁹:ab oĩ officio ꝛ bñfi
cio dꝫ deponi.Et illi q tales postqꝫ fue
rint ab eccl̄ia denotati euitare ↄtẽpse
rint debẽt excõicari.Probanſ hec oĩa
ex̄ eo.excõicamus ꝑ.§.credẽtes.Item
dẽs cl̄ici q talib⁹ exhiberent eccl̄astica
sacr̄a.vel traderẽt eccl̄astice sepulture

aut elẏnas seu oblatões eoꝝ reciperẽt
debẽt ꝑuari suo officio ad quod nunq̄ꝫ
restituẽtur sine ĩdulto sedis apl̄ice spã
li.Sil̄r ꝛ regulares quoꝝ etiã ꝑuilegia
ĩ illis locis. A.ĩ diocesi:vt ĩ.§.sane. B.
non seruenſ eis:vt ĩ dcõ.c.excõicamus
.§.sane clerici.Et nõ ꝙ ipsi credẽtes he
retici sũt dicẽdi.ex̄ eo.excõicam⁹.2.º A.
ibi dicitur.Credẽtes eoꝝ erroꝛibus he
reticos simili ſiudicamus. B.

¶Si heretici ↄuertanſ:nũqd restitu
entur eis vl̄ eoꝝ filiis bona.º ℞.º nõ.sed
ipso iure oĩa cõfiscata sũt.ex̄ eo.vergẽ
tis.ꝛ.c.cũ ſꝫ.li.º 6.º A.nisi eis ad coꝛ r̄uer
tẽtib⁹ ꝛ abnegãtib⁹ hereticoꝝ cõsoꝛtiũ
misereri aliqs voluerit.dcõ.c.ꝟgentis.
et puto ꝙ ista mĩa possit hẽri ab eo ad
quẽ bona ꝑ ↄfiscatõeꝫ deuoluũtur.de
quo.s̄.§.7.º ad finem.in additione. B.

¶Qualr̄ heretici ad fidẽ redeũtes re
cipi debẽt.º ℞.º Debẽt ad arbitriuꝫ sui
ep̄i abiurare erroꝛẽ.ꝛ ꝙ firmiter tene
bunt fidem catholicã.ĩ.q.7.q̊tiens.ꝛ d̄
conse.dis.2.ego Beringarius.ex̄ eo.ad
abolendam. A.Et dꝫ ista abiuratio ꝛ
pꝛomissio fieri per scripturã.ꝛ publice
vl̄ ꝑuate ſm ꝙ crimẽ fuerit publicum
vel ꝑuatũ ſm Ray.ꝛ in sũ.con.lib.º ꝑ.ti.
5.º q.14. B.Qd̄ si post abiuratõem vl̄
postq̄ꝫ ad arbitriũ ep̄i se purgauerint:
vt dictũ est s̄.§.7.deꝑhensi fuerit ĩ ab
iuratã heresim recidisse:iudicio sc̄lari
sunt sine vlla penitus audiẽtia relin̄qn
di:vt in.c.ad abolẽdã. A.Hoc veꝝ cũ
post h⁹ abiuratõem seu purgationem
deꝑhenduntur in heresi ꝑ facti euidẽtiã
aut ꝑ ↄfessionẽ ꝓpꝛiam vel ꝑ testes:ĩ
quo non parciſ eis nec quo ad vitam:
nec quo ad bona.Si aũt absqꝫ h⁹ deꝑ
hẽsione occulte recidiuãt ꝛ occulte pe
nitẽtes reuertanſ ad eccl̄iam parcitur
eis quo ad vtrũqꝫ ſm glo.Ray.ꝛ in di
cta.q.14.vbi etiã dr̄ ſꝫ Ul.occultos he
reticos absolui posse per simplices sa
cerdotes:nisi ep̄s loci retinuẽit sibi ta
lium absolutiones.Sed hoc clarum ẽ
ꝑ ꝓcessium annualẽ curie ꝙ nunc pape
reseruaſ casus iste.In dicta etiã.q.14.

nõtur ſm Inno. q heretici ẽt in extre
mis agẽtes nõ recõciliantur ſiñ ſolẽni
tate p̃miſſa ſi adeſt facultas. Si ãt ad
eã nccitatẽ venerit q cõfiteri nõ vale
ant: p̃ceſſerũt tamẽ ſigna pnĩe: tunc ẽt
ſine p̃miſſa ſolẽnitate recõciliabuntur
Lex. n. q̃ aliud ſtatuẽt inhumana eſſet
Con. Hoſti. in. c. a nob. 2º. ex̃ d ſen. exco.
vbi etiã p̃dicta tangit Inno. Aduertẽ
dũ quoq q ẽt cũ reuertẽtib' nõ parci
tur q̃ ad bona z vitã nõ ſũt petita pnĩe
z eucharistie ſacra denegãda. ex̃ eo. ſu
per eo. li. 6º. B.

¶ Utꝝ cũ redeũtib' ab heresi diſpẽſa
ri poſſit. R. Iure qdem cõi tales exq̃
recõciliati ſũt ad laicã cõionẽ recipiun
tur. i. q. 7. c. p̃. Adhibet etiaz qñq circa
eos quadruplex diſpẽſatio. ſ. ſemiplẽa:
vt ſolũ recipiant in ordinib' ante hec
oia ſuſceptis. i. q. i. ſi qs heretice. A. ibi
dicit hoc p magno bñficio hẽant ſi ad
empta oi ſpe pmotõis in quo inueniũ
tur ordine pmaneãt. B. plena vt poſ
ſint ſacẽdotes fieri. i. q. 7. cõuenientib'.
plenior vt poſſint eẽ epi. 12. diſ. nos con
ſuetudinẽ. pleniſſima vt etiã ad ſupio
res dignitates pmoueri poſſint. 23. q. 4.
ipſa pietas. A. Idẽ in ſũ. cõ. li. p̃. ti. 5. q.
15. ſm Hoſti. Ray. z Goſ. B. Utrũ p̃la
tus heretic' habent ptãtem ſpiritua
lem. vide. ĩ. ſciſma. §. 3º.

Hereticus 2º. ſ. per librũ ſextũ.

Plura 9 hereticos hẽnt i
6º. de qbus qdam in p̃cedẽti. c. iaz dicta
ſunt ſm q regrebat mã. Illa vo que
reſtant nunc erunt dicenda.

¶ Quicũq hẽticos. credẽtes. recepta
tores. defenſores vel fautores eoꝝ ſcie
ter p̃ſumpſerit eccl'iaſtice tradẽ ſepul
ture excõicati ſunt. z non debẽt abſol
ui niſi ppriis manib' publice extumu
lent z piiciant' corpora dãnatorum. Et
locus ille ppetuo careat ſepultura. ex̃
eo. quicunq. li. 6º.

¶ Heretici cũ oib' fautoribus modo
dictis. A. ſ. credẽtibus. receptatoribus
defenſorib' z fautorib' eorũ: vt i dcõ
c. quicunq. B. z ipſorum filii vſq ad
ſecundam generationẽ ad nullum ec
cleſiaſticum beneficium ſeu officium
publicum admittantur. Aliter irrituz
eſt. ex̃ eo. quicunq. Et itellige per line
am paternam. nam per maternam nõ
puniuntur niſi vſq ad p̃mum graduz
ex̃ eo. c. ſtatutum. A. Ibi etiam dicitur
Hoc ſane de filiis z nepotibus hẽtico
rum. credentium. z aliorum h'. qui ta
les eſſe vel etiã tales deceſſiſſe pbant
intelligendum eſſe videtur non autez
illorum quos emendatos eſſe cõſtitẽit
z reincorporatos eccleſie vnitati. z pro
culpa h' ad mandatum eccl'ie pniam
recepiſſe quam ipſi iam perfecerit vl'
humiliter pſecutioni eius inſiſtant vl'
parati fuerunt ad recipiendum eandẽ
B. Itẽ omnes viri eccleſiaſtici q ad
p̃ces talium receperunt dignitates vl'
bñficia eccl'iaſtica p̃uati ſunt. z ſi rece
perunt ſcienter nõ debent in poſterum
admitti ad talia vl' ſimilia. Itẽ filii ta
lium pſonarum non ſunt in poteſtate
paterna: ſz ſunt ſui iuris: vt in dicto. c.
quicunq.

¶ Quid ſi quidam duz in egritudine
decumberẽt petierunt hẽticos conſola
turos vt ab eis ſm conſuetudinẽ eorũ
conſolationẽ reciperẽt. A. per manus
impoſitionẽ: vt in. c. filii. de quo. ĩ. B.
z ſic deceſſerunt. ſz modo filii vl' hẽdes
volunt pbare q ipſi defuncti nõ ſane
mẽtis effecti ſuſceperint. vel poſt pdi
tam loquelaz: nunqd audiri dbẽt. R.
Si tales dũ viuebãt' erant diffamati
vl' ſuſpecti de hẽſi. vl' ſi cõſtiterit q ipi
ſane mentis exiſtẽtes petiuerunt: hẽ
des non debẽt admitti. alioqn admitti
poſſunt ad pbandum non p vxores fi
lios familiares aut aliquos d ſuis: ſed
per teſtes fidedignos z fidei zelatores
extra eo. filii. lib. 6º.

¶ Illi qui poſt abiurationẽ erroꝝ vl'
poſtq ſe pprii antiſtitꝫ examinatione
purgauerint: deph̃ẽſi fuerint in abiu
ratam hẽſim recidiſſe q̃uis ſiñ vlla pe
nitus audiẽtia relinquẽdi ſint iudicio

seculari: tamē si pnīe signa ī eis appa
reant manifesta ꝛ petiuerint humilit̄
sacramēta pnīe ꝛ eucharistie non sunt
deneganda. extra eo. sup eo. li. 6.

¶ In inq̄sitōe criminis hēsis ēt excōi
cati ꝛ participes atq̄ socii criminis ad
testimonium admittunt̄ p̄sertim ī de
fectum aliarum ꝓbationū cōtra hēti
cos. credētes fautores ꝛ defēsores eoꝝ
si ex numero testium aut p̄sonaruꝫ tā
deponētium q̄ꝫ contra quos ꝯponitur
qualitate ꝛ aliis circū stantiis non fal
sa dicē p̄sumantur. ex̄ eo. in fidei. li. 6.
Similit̄ illi admittūtur qui sup facto
hēsis iurauerūt dicē ꝟitatē tam de se
q̄ꝫ de aliis. ꝛ eam celando p̄iurauerunt
ꝛ postea velint corrigere dictum suuꝫ
contra se ꝛ alios si manifestis indiciis
apparuerit tales nō leuitate: aut odio
seu pecunia: sed zelo fidei velle reuela
re. extra eo. accusatus. li. 6.

¶ Presidētes regimini alicuius loci:
lꝫ sint excōicati: vel de facto ꝛ non ꝺ iu
re iurisditioneꝫ hēant: ad requisitionē
ordinariorum vl̄ legatorū ip̄oruꝫ aut
inquisitorum. A. nō valētiū siñ more
dispēdio vl̄ negocii p̄iculo recursū ha
bē ad susperiores q̄ legitime in locis
ip̄is possint iusticiam exequi: vt in. c. p̄
sidētes. ꝺ quo. i. B. possunt ꝛ debēt cō
tra hēticos. credētes. fautores. ꝛ r̄cepta
tores. ꝛ defensores eoꝝ suum officium
exercē. ꝛ illi qui requirūt eos nō incur
runt aliquam sn̄iam. tamē dictꝭ p̄sidē
tibꝰ ꝓpter hoc ī aliis nullum ius est cō
cessum vl̄ p̄missuꝫ. ex̄ eo. p̄sidētes li. 6.

¶ Suspectꝰ de hēsi ꝛ ob hꝰ citatꝰ. ꝛ q̄ꝛ
non comparet excōicatus est. si excōi
catōem p̄ ānum sustinet ex tunc est ve
lut hēticus condēnādus. ex̄ eo. cum cō
tumacia. li. 6.

¶ Accusatꝰ ꝺ hēsi vl̄ suspectus vehe
mēti suspitione q̄ hēsim in iudicio ab
iurauit ꝛ postea ꝯmittit ī ip̄aꝫ cēsetur
relapsus: lꝫ ātea ip̄m hēsis crimē ñ fue
rit plene ꝓbatum. Sꝫ si leuis suspitio
fuit nō dꝫ iudicari relapsus: sꝫ alr̄ gra
uiter puniri. ex̄ eo. accusatus. lib. 6.

¶ Qui in vna hēsis specie: siue ī vno
articulo vel sacr̄o errauit: ꝛ postea ab
iurauit simplr̄ hēsiꝫ: si postea errat in
aꝰ r̄lapsꝰ ē iudicādꝰ. ex̄. e. accusatꝰ. li. 6.

¶ Ille ꝺ cuiꝰ lapsu ī hēsiꝫ añ abiurati
onē ꝯstiterat vl̄ nūc ꝯstat: si postea hē
ticos receptet. deducat. vl̄ associet: eis
donet munera siue mittat. vel fauorē
īpēdat q̄ excusari nō possit. A. seu etiā
visitet. dcō. c. accusatꝰ. B. iudicari dꝫ
relapsus. ex̄ eo. accusatꝰ. li. 6.

¶ Quid si q̄s ꝓ receptiōe hēticorum.
A. vl̄ etiā ꝓ defensione seu fauore. dcō
. c. accusatꝰ. B. ꝛ nō q̄ꝛ esset hēticꝰ sub
obligatōe bonorū inq̄sitoribꝰ se abstri
xerit ad recipiēdā pn̄iam. ꝛ ea iiuncta
ꝛ nō p̄acta ꝺcesserit? R. Logi debēt hē
des ī bonis ad cōplēdum. A. Uerum ē
si sit pn̄ia in bonis tp̄alibꝰ iniuncta ꝓfi
ciēs ad salutē. vt ibi. B. Secꝰ si talis so
lum se obligauit ad pn̄iam quā inq̄si
tores vellēt iniūgē: ꝛ ea nōdū iniūcta
decesserit. ex̄ eo. accusatꝰ: §. si ꝟo. lib. 6.

¶ Nūq̄d post mortē hētici poterūt oc
cupari bona eiꝰ si ꝺ hēsi non fuēit ī eiꝰ
vita declaratum? R. Poterunt si post
ea declaretur. ex̄ eo. accusatus. li. 6.

¶ Sacerdotes q̄ instruunt hēticos de
celanda ꝟitate. ꝛ hꝰ: debēt pena ꝺbita
castigari. Religiosi etiā hētici sūt gra
uius puniēdi aliis. ex̄ eo. accusatꝰ. lib.
6. A. §. fi. vbi dicitur. Sacēdotes ꝛ alii
clerici q̄ negociū inquisitōis īstruendo
citatos hēticos vl̄ eoruꝫ credētes ꝺ ce
lāda ꝟitate vl̄ dicēda falsitate seu eos
indebite liberādo inuēti fuerint impe
dire: cum nō sit dubium ipsos ea facē
in fauorē hētice prauitatis per inquisi
tores a talibꝰ compesci possunt ꝛ pena
debita castigari tam p̄ captionē p̄sona
rum q̄ꝫ alr̄ ꝓut culpa exegēit delinq̄ntꝭ
Religiosi ēt sunt imutationis pena. i.
carcerationis. ex̄ eo. c. plt̄. Seq̄tur. vel
alr̄ grauius puniēdi q̄ꝫ sclr̄ares si inuēti
fuerint in hēsi vl̄ similibꝰ deliq̄sse. B.

¶ Statutūꝫ loci p̄ quod impediretur
negociū iq̄sitōis hēticoꝝ nō valet. A.
siue ipediat̄ directe siue idirecte: vt in

.c.statutū.de quo.ī. B.ꝛ dn̄i. A.vl' alii q̄cunq rectores: vt ibi. B.tenentur illud exhibere. A.diocesano loci vel ei' vicario: seu inq̄sitoribus.ꝛ hoc sin̄ more dispēdio.vt ibi. B.ꝛ corrigere. A.i. oio reuocare si necesse fuerit.vel saltē eatenus moderari ꝙ ꝑ illud inq̄sitiōis ꝓcessus nō impediatur vl' aliquaten' retardet.vt in.c.q̄ꝺ seq̄tur. B.ex̄ eo. statutū.li°.6°.

¶ Inq̄sitores in certis ꝓuinciis pn̄t ꝓcedere sil' vel sepatim ꝓut negocii vtilitas suadebit.ex̄ eo.vt officiū.li°.6°. A. Et ibi pꝫ ꝙ hoc obtinet quādo in aliq̄bus locis sūt plures deputati simul. B

¶ In examinatōe testiū ꝯ hereticos A.i.sup crimē heresis: ip̄mq cōtingētibus: vt in.§.veꝝ.de quo.ī. B.debent īteresse due religiose ꝑsone.A.ꝛ discrete: vt ibi. B.ꝛ si fieri pōt per publicā ꝑsonā ꝯscribi testium dicta.ex̄ eo.vt officium.§.verum.lib°.6° A.Et ibi patꝫ ꝙ si persona publica cōmode non potest haberi ista conscriptio debꝫ fieri ꝑ duos viros idoneos. B.Et quidē religiosi qui fuerint notarii. A.in seculo. vt ibi. B.ꝛ alii q̄bus iniunctum est. A. a sede apostolica tabellionatus officium: etiā tp̄e religionis rōne negocii inquisitionis contra hereticos: vt ibi. B.tenentur ad conscribendum: vt in dicto.c.vt officiuꝫ. A.si fuerint per dictos inq̄sitores req̄siti: vt ibi.vbi etiaꝫ pꝫ ꝙ in hoc negocio etiā clerici possūt exercere tabellionat' officiū: lꝫ ip̄i vel etiā p̄fati religiosi sint in sacris. B.

¶ Inq̄sitores si opus fuerit possūt inuocare auxiliuꝫ brachii secularis ꝛ cōtradictores ꝑ censuram eccl'iasticā cōpellere: non obstantib' ꝑuilegiis ꝯcessis quibuscunq ꝑsonis vel religiosis vel vniuersitatib'. A.cuiuscūq ꝯditionis dignitatis vel ḡdus religiōis vl' ordinis sp̄alr' vel ḡnalit' sub quacūq forma ꝟborū concessis vel in posterū concedēdis.ꝛ pn̄t sic cōpellere etiā appellatione postposita: vt ibi. B.nec etiaꝫ cōstitutōe de duab' dietis. A.s.ex̄ ꝯ re

scriptis.nōnulli.vbi cauet' ne q̄s ꝑ l'ras ap'licas possit trahi ad iudicium vltra duas dietas extra suam diocesim. B. extra eo.vt officium.lib°.6°.

¶ Oēs rectores locoꝝ req̄siti a diocesanis vel eoꝝ vicariis seu ab inq̄sitoribus tenētur iurare seruāe ꝛ seruari facere ꝯstitutiones ꝯ hereticos.fautores ꝛ ꝺfensores eoꝝ.ꝛ eoꝝ filios ꝛ nepotes A.a sede ap'lica ꝓmulgatas ac etiam approbatas.dcō.c.vt officium. B.Et qui iurare noluerit ꝛ seruare: habetur vt infamis ꝛ hereticoꝝ fautor ꝛ ꝺ fide suspect': nec dꝫ hēri ꝓ dn̄o nec ad aliquod officium publicū vlteri' assumi ꝛ ea q̄ interiꝫ vt rector fecēit nullā hn̄t firmitatē.ex̄ eo.vt officium.lib°.6°.i fi.

¶ Debēt oēs rectores in hoc negocio parere diocesanis ꝛ inquisitorib': nec aliquo modo debēt cognoscere de hoc crimine nec captos liberare.ꝛ h'. A.i. diocesanoꝝ vel inq̄sitōꝝ iudicium sententiā seu ꝓcessuꝫ directe vel idirecte impedire: vt in.c.q̄ꝺ sequit'. B.Aliter sūt excōicati.ꝛ si sustinuerint ꝑ annuꝫ A.aīo ꝑtinaci: vt ibi. B.ꝯdēnari ꝺbēt tanq̄ heretici.ex̄ eo.vt inq̄sitionis.lib°.6°. A.vbi etiā idē statuit' ꝯtra oēs q̄ scienter i p̄dictis dederint cōsiliū auxilium vel fauorem. B.

¶ Concessū est inq̄sitorib' cōmittere citatōes ꝛ denūciatōes sn̄iarū.Itē auctoritas aduocādi ꝑitos. A.ꝓut expedierit vt eis assistāt.ꝛ in ferēdis h' sententiis p̄beant ꝯsiliū oportunū: ac ꝙ eis sup his hūiliter pareāt in ꝟtute obediētie iniūgendi: vt i.c.cōmissi.de quo.ī. B.ꝛ clerū ꝛ ppl'm loci ꝓut viderint expedire negocio fidei.Itē ꝓcedēdi ꝯtra illos q̄ in ꝓuincia eoꝝ ꝯmiserūt ip̄ꝫ crimen heresis etiā si ad aliā se trāstulerint.Itē faciendi sibi assiḡri a quocūq libros i q̄b' eēnt aliq̄ ꝓcessus ꝯ h'ticos A.vl' alia scripta i q̄b' inq̄sitōes facte ꝛ ꝓcessus ꝑ q̄scunq auctoritate sedis ap'lice vel legatoꝝ ei' h'iti ꝯ hereticos ꝯtinentur vt ibi. B.ꝛ circa hereticos incarceratos vna cū p̄latis q̄b' subsūt

penā eoꝝ mitigādi vel mutādi. Itē ꝓpri uādi vel ꝑuatos nunciandi dignitati bus vel aliis bñficiis ecclīasticis: ⁊ of ficiis publicis ⁊ honorib⁹ oēs hēticos ⁊ fautores. A. ⁊ credētes. receptatoreſ ⁊ defensores eoꝝ: ipſoꝝ quoqꝫ filios et nepotes: vt ibi. B. Sūt aūt diocesani regrendi. A. vel eis absentib⁹ eoꝝ vi carii: vt ibi. B. ⁊ de eoꝝ consilio faciē dū nisi ipi sciēter talib⁹ ꝯtulissēt. A. s. dicta beneficia ꝑfatis hereticis seu cō plicibus. tunc. n. ipi diocesani vel eoꝝ vicarii non sunt requirēdi: sed poti⁹ a suo iudice puniēdi: vt in textu qui seq tur. B. extra eo. vt cōmissi. lib. 6.

¶ Contra xpianos qui efficiuntur iu dei vel redeunt ad iudaismum etiam si infantes vl metu mortis eēnt bapti zati: ꝓcedēdum est sicut contra hereti cos. Silr ēt contra eorum fautores. A. tanqꝫ cōtra fautores. receptatores he reticoꝝ. ⁊ eorum defensores. si ꝑfati fu erint de hoc ꝯfessi aut per christianos vel iudeos conuicti: vt in. c. de quo sta tim. B. extra eo. contra. lib. 6.

¶ Propter heresim maritorum non cōfiscant dotes vxoꝝ nisi cū eis scient cōtraxissent. A. i. quia tunc sciebant il los esse hereticos: vt in. c. quod sequi tur. B. extra eo. decreuit. lib. 6.

¶ Quando negociū heresis cōmittit alicui vel aliquib⁹ generaliter in cert locis non adimitur ep̄is auctoritas eo rum ordinaria vel etiā delegata si eaꝫ habeant. Et vtriqꝫ etiam de eodem facto inquirere possunt cōiter vel diui sim. Et si diuisim ꝓcedant tenētur cōi care sibi inuicem ꝓcessus. ⁊ per vtrosꝫ simul snīa ꝓferatur nisi alter alteri de ferat. Quod si i snīa nō ꝯcordant ad se dem aplicam mittant. A. vterqꝫ nego cium sufficienter instructum: vt in. c. quod sequitur. B. ex eo. ꝑ hoc. lib. 6. A. Ibi etiā dicit ꝙ si ordinaria seu de legata ep̄i ptāte ꝓcedant: illum in ꝓ cedēdo modū obseruēt quem inquisi tores possunt ⁊ debent per iura cōia: vel spāles ꝯcessiones seu ordiatōes se dis aplice obseruare. B. Qđ ēt vn⁹ si ne alio non possit ad snīaꝫ ꝓcedere vi de expressius. i hētic⁹. 3. §. p. Et intelli ge ꝙ ꝑdictā cōicatōem ꝓcessuū oꝫ fie ri qñ nihil aliud rstat agēdū nisi ꝙ sē tentia ꝓmulget. Qđ si alter nō posset cōmode ꝓcedere nisi visis actis alteri us: tūc sel tm̄ cōicatio tribuat: vt i ex uagāti. Bñdicti. xi. q incipit. Ex eo.

¶ Hēticis appellatio ihibita ē. ex eo. vt ingsitōis. li. 6. A. Et silr ꝓclamatio qbus nō obstātib⁹ rectores seu officia les tpales ꝯdēnatos hēticos: ⁊ sibi reli ctos statiꝫ debēt recipe ⁊ indilate aiad uersione debita punire. ⁊ idem ēt est ꝯ credentibus ⁊ eorum receptatoribus fautoribus ⁊ defensoribus: vt ibi. B.

¶ In negocio heresis pōt ꝓcedi sim plicit ⁊ ꝯ plano. A. absꝫ aduocatoꝝ et iudicioꝝ strepitu ⁊ figura: vt i. c. statu ta. de q. i. B. ⁊ si periculū eēt nō nomi natis accusatoribus vl testib⁹ publice nisi corā aliqb⁹ ꝓuidis ꝑcipiēdo de te nēdo secretū. ⁊ h⁹. A. s. corā diocesano vel eo absente ipsius vicario qñ ingsi tores ꝓcedūt. Qñ ꝟo ꝓcedit ep̄s corā ingsitoribus. si hēri possit cōmode co pia eorūdē. ac nihilomin⁹ siue ep̄s siue ingsitores ꝓcesserint aliqb⁹ aliis ꝑso nis ꝓuidis ⁊ honestis iurisqꝫ perit: qs ad h⁹ vocari ⁊ eis totū ꝓcessū sup quo deliberādū ē seriose manifestari ac in tegralr explicari: ⁊ de ipsoꝝ cōsilio ad sentētiā vl ad cōdēnatōeꝫ ꝓcedi dꝫ. Et ep̄s vl ingsitoreſ possūt indicē secretū ꝑfatis qb⁹ fit reuelatio. ⁊ i eos si archa na ꝯsilii seu ꝓcessus sibi sb secreto ab eisdem patefacta preter eorum licētiā aliis patefecerit excōicatōis snīaꝫ quā ex secreti violatione ipso facto incur rant si eis expedire videbitur ꝓmlga re. sic tamē ꝙ ingsitores ep̄m vel ep̄s inquisitores non excōicent hac de cau sa. sꝫ ipsi ex districto ꝑcepto iuris ad se cretum h⁹ tenētur. Et in his ex ꝑcepto tam episcopi qꝫ inquisitores debēt pu ram ⁊ prouidam intentionem habere ne ad accusatorum vel ad testiū noia

ſuppͥmenda vbi ē ſecuritas ꝑiculū eē
dicant: nec ī eorūdem diſcrimē ſecuri
tatē aſſerāt vbi ꝑiculum iminēt: ſuper
quo eorūdē conſcīe onerant: vt ibi. B
Sꝫ ceſſante ꝑiculo publicētur: vt fit ī
aliis iudiciis. ex̄ eo. ſtatuta. liᵒ. 6ᵒ.

H Ereticus 3ᵒ. Hec que ſequunt̄ ꝯ̄ hēticos ſunt in clemētinis.
ꝑ qdē ꝙ tam ep̄s ꝗ̄ inqͥſitor vnus ſiñ
alio pōt citare ⁊ capē: ⁊ tute cuſtodie
mancipare. A. ponendo etiam in com
pedibꝰ vel manicꝭ ferreis ſi ei viſuꝫ fu
erit: necnon inqrē contra illos de qbꝰ
ꝓ hꝰ negocio ſcḿ deum ⁊ iuſticiam vi
derit expedire: vt in cle. multorum. de
qua. ī. B. Sed deputare duro carceri
⁊ qui magis ad penam ꝗ̄ ad cuſtodiā
videatur: vl' tormētis exponē: vel ad
ſētentiam ꝓcedē nō pōt ep̄s ſine inqͥſi
tore: nec inquiſitor ſine ep̄o autꝭ eiꝰ ſu
per hoc delegato: aut ep̄ali ſede vacā
te delegato capituli ſi ſui adinuicem
copiā poſſint habē infra. 8. dies poſtꝗ̄
ſe reqͥſierint. A. ⁊ ſi ſecꝰ ꝓ̄ſumptum fu
erit: nullum eſt ⁊ irritum ip̄o iure: vt
ibi. B. Poteſt tamē qͥlibet p̄dictoruꝫ
cōmittē alteri vices ſuas vl' ꝑ litteraſ
ſignificare ſuum conſilium vel aſſen
ſum. extra eo. multorum.

¶ Quilibet carcer vel murꝰ hēticorū
debet eſſe cōmunis ep̄o ⁊ inquiſitoriꝭ.
⁊ debꝫ habē duos cuſtodes. vnum quē
volet ep̄s ⁊ ei ꝓuidebit alteruꝫ quem
volet inquiſitor ⁊ ei ꝓuidebit. ⁊ vterꝗ̄
eorum pōt habē ſub ſe vnum fidelem
miniſtrū ⁊ illius loci erunt due claues
A. diuerſe ⁊ ꝓ quolibet conclaui carce
ris: vt ī dicta cle. multorum. B. quaꝝ
vnꝰ cuſtodum vnam: ⁊ alius aliā tene
bit ⁊ poterit officium miniſtrandi car
ceratis cōmittere ſuo miſtro. ⁊ tenent̄
predicti cuſtodes anꝗ̄ exequātur offi
cium corā eis a quibꝰ aſſignātur iura
re tactꝭ ſanctꝭ euāgeliis ꝙ in cuſtodia
oēm diligētiā quam poterunt adhibe
bunt. ⁊ ꝙ alicui incarceratorum nihil
loquetur vnꝰ niſi alio audiēte. ⁊ ꝙ ipiſ
carceratis fidelit̄ cōferēt ꝓuiſionem
quam ipſi recipiūt ex ordiatione cōi. ⁊
ꝙ a parētibꝰ vel aliis perſonis confer
tur eiſdem niſi epiſcopi vl' inquiſitorꝭ
vel ſuorū cōmiſſariorum ordinatio re
friget̄. Et eodeꝫ modo iurabunt predi
cti cuſtodū miniſtri ⁊ corā eiſdem: vt ī
cle. multorum. ex̄ eo. A. Ibi ēt ſubdit̄
Et qꝛ ſepe contingit ep̄os ꝓꝑos habē
carceres ſibi ⁊ dictꝭ inqͥſitoribꝰ non cō
munes: diſtricte p̄cipimꝰ vt cuſtodes
ad incarcēatoꝝ ꝓ dicto crimine cuſto
diam per ep̄os vl' ſede vacāte ꝑ capl'ꝫ
deputandi ⁊ eorū miniſtri coram dictꝭ
inquiſitoribꝰ vel ſubſtitutꝭ ab eis pre
ſtent ſimile iuramētum. B. Notarii
inquiſitōis coram ep̄o cum inquiſito
re vel ſubſtitutis ab eis iurabūt ſuuꝫ
officium fidelit̄ exercē. Et idem fiet de
aliis ꝑſonis neceſſariis ad dictū offici
um: vt in dicta cle. multoꝝ. ex̄ eo.

¶ Epiſcopi ⁊ inqͥſitores vel ſubſtituti
ab eis malitioſe aut fraudulēter non
imponant alicui crimen hereſis: nec
ꝙ aliqui ipſos in executione officii ſui
impediunt imponant aliquod falſum
Quod ſi epiſcopi cauſa odii gratie vl'
amoris. vl' lucri. vel cōmodi tempora
lis omiſerint ꝓcedere. A. contra iuſti
ciam ⁊ conſciētiam ſuaꝫ vbi fuerit pro
cedēdum ſuper hꝰ prauitate. vt in dcā
cle. multorum. B. vel aliquem vexa
re imponēdo ip̄am hereſim. vel ꝙ im
pediant ſuū officiū. ſi ep̄i ſunt: vel ſuꝑ
per triēniuꝫ incurrūt ſuſpēſionē ab of
ficio. ſi inferiores ſunt: ſunt excōicati:
a qua ſnīa nō niſi per papā abſolui po
terunt. A. p̄terꝗ̄ in mortis articulo. et
tunc ſatiſfactione p̄miſſa nullo in hac
parte ꝓ̄uilegio ſuffragante: vt in tex.
qui ſequitur. B. In cle. multoꝝ. ex̄ eo.

¶ Inqͥſitor non pōt eſſe niſi attigerit
40. anum. Et tā ipſe ꝗ̄ cōmiſſarii d̄pu
tati non poſſūt pecuniā extorquē. nec
ſciēter eccl'iaruꝫ bona ob delictū cl'ico
rum fiſco eccl'ie applicare. alit̄ ſūt excō
municati. Quē caſuꝫ vide plene. ſ. ex
cōicatio p̄. §. 4ᵒ. A. Et ibi de hoc dictuꝫ

ẽ in additōe. B. ⁊ in cle. volentes. ex̄. e. Nullus aūt inq̄sitor pōt ꝓcedere ꝯtra officialē aliquē vel nūciū romane curie. vt in extrauaganti Johānis. 22. que incipit cum frater.

Hermofroditus. Nunquid talis ordinari pōt? R°. Si magis ꝑgit in sexū virilē q̄ȝ femineū pōt recipe caracterē. si econuerso non pōt. 4. q. 3. testes. ꝑ. Jtē hermofroditus. Sȝ tñ in vtroq̄ȝ casu nō debet ordinari ꝓpter deformitatē ⁊ mōstruositatem: ar. 36. dis. illustrator. ⁊ . 49. di. c. vlti. Si ꝑo equaliter inualescit i eo sexus virilis ⁊ femine⁹: caracterē recipere non pōt ꝫm Guil. A. Jdem i sū. con. lib°. 3°. ti. 23°. q. 2. B.

Hironia per. h. scribitur. Uide tamē i littera. J.

Histrio. Utrum officiuȝ histrionum sit licitum? R°. ꝫm Tho. scda scde. q. 148. Tale officiū. q2 ordinatur ad solatium hominibus exhibēdum: non ē illicitum ꝫm se: dūmodo non vtantur aliquibus verbis vl factis illicitis. ⁊ nō adhibeant ludum negociis ⁊ tꝑib⁹ indebitis. Unde ⁊ illi q̄ moderate eis sb̄ueniūt non peccāt: sȝ iuste faciunt mercedē ministerii eorum eis retribuēdo. Si qui vero sup̄flue sua in talibus consumūt vel largiunt illis qui illicitis ludis vtuntur: peccant q̄si eos in peccatis fouētes. A. Con. Ul. ⁊ addit. q̄ si aliq̄s etiā malis histrionibus parce dat ad conseruandā famam suā ne a talibus vituperetur: non credo talem peccare mortaliter: vt in sū. cō. li°. 2°. ti. 5. q. 22. B. De histrionibus hēs s̄. cleric⁹. 4°. §. 5°. ⁊ s̄. cōicare. §. 20. qui incipit. Utrū corpus xp̄i debeat dari histrionibus.

Homicidium p°. cōit qd est? R°. Est hois occisio ab homine facta. Et cōmittitur non soluȝ facto: sed etiam verbo. Et verbo tripliciter. s. precepto. consilio. ⁊ defensione. i. defendendo homicidam suis verbis ab illis qui volebāt ip̄m retrahere vel impedire: vt. 50. dis. si quis viduam. de pe. dis. i. periculose. Facto vero cōmittitur quatuor modis. iusticia necessitate casu. ⁊ voluntate. A. Glo. Ray. dicit. Defensione. vt cum aduocat⁹ defendit reum in causa crimiali: vbi accusator si non ꝓbauerit tenetur ad penam talionis: vt in sum. con. li°. 2°. ti. p̊. q. 2. Et eo. ti. q. 21. dicit ꝫm Ray. Defensione. i. dissuasione: vt si quis dissuadendo retrahit á bono ꝓposito hoīem volentem aliuȝ a morte liberare. Et glo. eius dicit hoc intelligēdum quādo corrupta intentōe fit. Nam si mater filiū volentē liberare aliquem a periculo mortis retrahat vel dissuadeat: q2 timet ne ille ibi interficiat: vl parum vl nihil peccat Et ꝫm Ray. ⁊ in dicta. q. 2. est etiā homicidiū sp̄uale q̊ quis sp̄ualit ⁊ q̈dam iuris fictōe occidit: quod fit. 5. mōis. Obediendo. i. Joh. 3°. Qui odit fratrē suum homicida est. Jtē detrahēdo. de pe. di. i. homicidiorum. Jtem male cōsulendo seu suadendo. ea. dis. c. noli putare. Jtē nocendo. ea. di. homicidium. vbi dicit: q̄ ois iniqu⁹ mot⁹ ad nocēdū fri: ꝓ homicidio cōputat. Jtem victum subtrahendo. 86. dis. singulis. ⁊ c. pasce. B.

¶ Utrum occidere animalia sit peccatum. R̄n° ꝫm Tho. secūda secunde. q. 64. Non. quia nullus peccat vtendo re sua ad hoc ad quod est ordiuata. Generaliter autem plāte ⁊ aialia ꝓpter hominē sunt ordinata. A. Jdē in sum. con. lib°. 2°. ti. p̊. q. 3. B.

¶ Utrum liceat iudici occidere malefactorem. R̄n° ꝫm Tho. secunda secunde. q. 64. Sicut pro salute totius corporis presciditur laudabiliter putridū membrum: sic malefactor ⁊ corruptiuus aliorū occiditur vt bonum cōe cōseruetur. Si tamē hec occisio fieret a iudice vl mīstro liuore vidicte vl dōlectatōe fūdēdi hūanū sāguinē: lȝ ille iuste occidat: nihilomin⁹ iudex mortalit

peccat.silr̃ ꝛ minister.Et eodẽ modo si
faceret hoc iuris oꝛdie non seruato.23.
q.4.§.pñt.ꝛ.q.5.miles.ꝛ.c.cum mister.
ꝛ.c.lex eterna.ꝛ.c.officia.ꝛ.c.cum homo
ꝛ.c.qui malos. A. Idem in sũ.con.eo.
ti.q.4. B.

¶ Utrꝫ liceat ꝑuate ꝑsone malefacto
rẽ occidere. R̃ꝰ ſꝫ Tho.scd̃a scd̃e.q.64.
Nõ licet.sed illi tm̃ cui cõitatis cura
ↄmissa est sicut ꝑncipi hñti publicam
auctoꝛitatẽ.nõ aũt ꝑuato: ꝛ multo am
plius necꝫ clico. Nã clicis cõmittiť mi
nisteriũ noue legis in q̃ non determĩa
tur pena occisionis vel mutilatõis coꝛ
poꝛalis.ꝛ ideo vt sint idonei ministri
debẽt a talibus abstinẽ. A. Hoc intel
lige nisi fieret ad repellẽdã viꝫ cũ mo
deramine inculpate tutele: vt in cle.si
furiosus.de homi. B. De muliere in
adultẽio depꝛehensa vtrꝫ possit occidi
vide.ĩ.impedimẽtũ 8ᵒ.§.vlt. ꝛ de adul
terio.vide.ĩ.lex.§.9ᵒ.ꝟ.4ᵒ.

¶ Utrꝫ aliq̃ nccitate liceat occidẽ ho
minẽ. R̃ꝰ ſm Tho.scd̃a scd̃e.q.64. Illi
citũ qdem ẽ ꝙ homo intẽdat directe
occidẽ hoieꝫ vt seipm̃ defendat.nisi ei
q hẽt publicã auctoꝛitatẽ. A. ꝛ etiã pꝛi
uato si nõ excedat limites defensiõis
legitime dicta cle.si furiosus. Iõ segť
B. Põt tñ vim vi repellẽ cũ modera
mine ĩculpate tutele. Et si ꝑter inten
tõeꝫ defẽdẽtꝭ ille occidať ñ peccat.

¶ Utrꝫ liceat occidere furẽ. R̃ꝰ Fur no
cturnꝰ si non poterat discerni ꝙ ad fu
randũ ꝛ non ad occidẽdũ venisset. nec
alr̃ poterat depꝛehendi: potuit occidi.
alr̃ nõ.ex̃.e.si ꝑfodiẽs.ff.de sicca.l.furẽ.
A. Ibi dť. Furẽ nocturnũ si qs occide
rit ita demũ impune foꝛet si parcẽ ei
sin̄ suo ꝑiclo nõ potuit. B. Furẽ vero
diurnũ nõ licet occidere nisi se telo de
fendat.qꝛ tunc plus ẽ q̃ꝫ fur: vt ĩ dicto
.c.si ꝑfodiens. Latronẽ etiã ĩsidiantem
itinerībꝰ ſm leges cuilibet licet occidẽ
silr̃ ꝛ nocturnum ppl̃atoꝛẽ agroꝝ. C.qñ
licet vni.se sine iu.vi.l.i.ꝛ.ꝛ. De quibus
duobus vide infra latro.

¶ Utrũ liceat clericꝭ occidẽ suũ inuaso
rem. R̃ꝰ Clici quidẽ pñt sicut ꝛ laici vi
vi repellere defendẽdo se ꝛ sua: ar. ex̃
de homi.significasti. Et hũc casũ vide
ĩ.bellũ ꝑ.§.2ᵒ. ꝛ ex̃ de sen.exco. dilecto.
liᵒ6ᵒ. A. Ibi hoc clare hr̃. vbi ẽt dť ꝙ po
test ꝛ dꝫ qlibet ꝑpulsare iniuriã etiam
a vicino ꝛ ꝑximo. B. Qd̃ si clicus ita
inuadatur ꝙ aliter moꝛtẽ vitare non
poterit nisi occidat vel mutilet inuaso
rem hoc faciẽdo nõ est irregularis. in
cle.si furiosus.ex̃ eo.. Et eodẽ mõ non ẽ
irregularis si occidat furiosus: aut ĩfãs
aut doꝛmiens: vt ibidẽ dicitur.

¶ Utrum grauius peccet q occidit iu
stũ q̃ꝫ qui occidit peccatoꝛẽ. R̃ꝰ ſꝫ Tho.
scd̃a scd̃e.q.164. Sic.q̃drupli rõe.ꝑ qa
nocet ei quẽ plus dꝫ diligere. ꝛ ita ma
gis agit ↄ caritatem.2ᵒ qꝛ iniuriam in
fert ei q ẽ minꝰ dignꝰ.ꝛ ita magis agit
ↄ iusticiam.3ᵒ qꝛ ꝑuat cõitatem maioꝛi
bono. 4ᵒ qꝛ spernit deũ. Luc.io. Qui
vos spernit me spernit. A. Idem ĩ sũ.
con.libᵒ2ᵒ.ti.ꝑ.q.18. B.

¶ Utruꝫ homicidiũ semꝑ sit moꝛtale
R̃ꝰ ſm Ray. Homicidiũ volũtarium
moꝛtale est ꝛ enoꝛme.dis.50.si qs volũ
tarie. A. Ibi diciť. Si qs volũtarie ho
micidiũ fecerit ad ianuã catholice ec
clie sꝑ iaceat. Dic̃ glo.i.hoꝛꝭ statutꝭ. Se
qť. Et cõionẽ ĩ exitu vite sue recipiat.
Dic̃ glo.supple si moꝛiť añ finitũ tp̃s
pnie.qꝛ pꝰ tp̃s pnie licite cõicat: vt.36.
.q.6.si qs de coꝛꝑe. Seqť. Si ãt ñ volũ
tate sed casu aliq̃ homicidiũ fecerit: ꝑ
oꝛ canon.7.annis agẽ pniam iussit. 2ꝰ
canõ.5.mãdauit. B. nisi fiat iurꝭ ꝑmis
sione: vt in iudice ꝛ ĩ eo q se defẽdit et
sua.vel in bello iusto.23.q.i.quid culpa
tur. A. Idẽ in sum.cõ.eo.ti.q.20. B.

¶ Utrum quilibꝫ teneať liberare ꝑxi
muꝫ ab iniusta moꝛte cum potest. R̃ꝰ
Dicendum ꝙ ex debito caritatis quili
bet tenetur repellere a pꝛoximo iniuri
am si potest.vñ Ambᵒ. Qui nõ repellit
ĩiuriã a pꝛoximo si potest taꝫ est in vi
tio q̃ꝫ ille q facit.23.q.3.non inferenda.
ꝛ.c.se.ꝛ.c.ostẽdit.ꝛ.q.5.reos. Hec ẽ snĩa
Ray. Guil.ꝛ Tho.scd̃a scd̃e.q.60. In hᵒ

tñ sicut ponit Guil. diuersitas ē nō̃nda
q2 ille q h3 publicā ptātē tenet defen
dere ēt cū armis si oz. A. ↄ se ēt morti
exponē ſm eū. Guil. vt in sū. con. eo. ti.
.q. 32. vbi hec nōntur. B. dū tñ speret
ꝙ possit. Persone ṽo puate si qdē so
lo ṽbo possint hoiem liberare. aut ēt
facto s3 sine piculo psonaꝝ suaꝝ tenet
ita tñ ꝙ cum moderamie inculpate tu
tele: vt Tho. addit. S3 nō credo ꝙ i hº
casu teneat qs exponē se corpali picl'o
vt ait guil. ↄ glo. 83. di. i pncipio. A. Glo.
ibi dicit ꝙ teneor dare pecuniā ne ali'
iiuste occidat: l3 qdā dixerint hoc veꝝ
eē de platis. Itē dicit ꝙ medicus deb3
poti' gtis curare ēt suis sūptib' ꝙ̃ per
mittat infirmū mori: nō solū pauperē
s3 ēt diuitē. Dicit etiā ꝙ pōt ↄ inuitum
curare ↄ postea a potēte vel ei' heredi
bus cure debite adhibite salariū petē
ēt si infirmus moriatur. B.

¶ Utrꝝ teneat qs dare pecuniā ne ali'
occidat. R°. Glo. 63. di. in pncipio pōit
de hoc duas opiones. vna ē ꝙ qlib3 te
net. alia est ꝙ solū plati. Et subdit. A.
qḋ seqtur nō vr̄ ibi poni in glo. tamen
veꝝ puto. B. Mibi vr̄ distinguēdum
q2 si ↄstat illū iniuste occidi: qlib3 tene
tur pecuniali'r subuenire q̃tū sua pos
sibilitas pōt. salua tñ nccitate sua. Qḋ
si nescit an iniuste occidatur: aut si ne
cessitas isti' nō pōt: nō tenetur. Utru3
medic' teneatur poti' gtis curāe aliquē
q̃ pmittē mori. vide. ī. medic'. §. 3°. Et
vtrꝝ medici vl' cirurgici possint pmoue
ri. Itē vtrꝝ liceat clicis hº exercē bēs. ī.
medic'. §. anplt ↄ vlt.

¶ Utrꝝ mutilare aliqḋ mēbrū sit lici
tū. R°. ſ3 Tho. scda scde. q. 65. Precidē
mēbrū sanū ñ pōt eē licitū nisi put or
dinatur ad vtilitatē cōitatis. s. p puni
tōe alic' culpe. s3 hº nō licet alicui psōe
puate ēt volēte eo cui' ē mēbꝝ. q2 p hº
fit iniuria cōitati. s3 hoc licet tm̃ publi
ce ptāti: cui cōmissa ē cura cōis. Si ṽo
mēbꝝ pp̄ter putredinē sit corruptiuū
corpis: tūc licitū ē pcidē. de voluntate
tñ eius cui' est: aut illi' ad quē pertiet
curare de salute illi'. Porro nō l3 aliq̃
mō mēbꝝ pcidere ad vitādū piculum
aie siue pctm̃. q2 saluti spūali sēp pōt
alit subueniri: cū pctm̃ subiaceat ipsi
volūtati. Uñ ↄ Chriso' sup illud Ma
th. 19°. Sūt eunuchi q seipos castrane
runt pp̄ter regnū celoꝝ. dicit sic. Non
mēbroꝝ abscisione s3 malaꝝ cogitatio
nū iteremptōe. Maledicto. n. ē obno
xius q mēbrū abscidit. ↄ postea subdit
Nō ↄcupia māsuetior ita fit s3 molesti
or. Aliūde. n. h3 fontes. Sperma. n. i no
bis est: pcipue a pposito incōtinēti et
vita negligenti. nec ita abscisio mem
bri comprimit tentatiōes vt cogitati
onis frenum.

Homicidium ↄ°. qḋ cō
mittit consilio vl' mādato. ho
micida qdem ↄsilio itelligitur ſ3 guil.
de ↄsilio exhortatōis vel approbatōis
ꝙ homicidiū fieri debeat. nō aūt ō rñ
sione siue cognitōis siue opionis. Uñ si
q̄rēti an liceat xp̄iano occidē paganu3
vl' iudici malefactorē. rñdeat ꝙ sic. nō
tm̃ rñdēs nō peccat s3 nec fit irreglaris
nisi tal' pbabil'r videat ꝙ ille iudex si
ue bellator ſm ei' ↄsiliū velit agē. ↄ sic
postea fecit. A. pdicta obtinēt q̃tū ad
irregularitatē: l3 ēt rñdens errasset in
ↄsulēdo ſ3 eū. Guil. vt i sū. cō. lib°. 2°. ti. p.
q. 6. B. de hº ēt cāu hr̄ s. eps. §. 9°.

¶ Quid si nō cōsuluit homicidiū s3 cō
suluit aliqd vñ secutū ē. R°. ſm Inno.
Si ṽisil'r possit estimari ꝙ inde seq̄re
tur mors: irregularis ē: vt si suasit ia
ctum machine vel baliste. vl' ꝙ eatur
ad capiēdū castrū qḋ nō poterat de fa
cili capi sine morte hoium: ↄ sic mors
secuta est. Si ṽo non potuit estimari
nec erat ṽisil'e ꝙ mors seq̄retur: tunc
quidē si ↄsuluit rē licitā nō ē irreglar]
etiā si mors inde fuerit subsecuta. Si
ṽo illicitā irregularis ē: ar. ex eo. ↄtine
batur. ↄ. c. is q mādat. li°. 6°. A. Idē i sū.
con. dcā. q. 6. Et additur ſm eūdē Inno.
sp tñ fit irregularis si directe i morte3
alicui' ↄsiliū dederit. ex ne cle. vl' mo.

sniam. Et cō. Hosti. ꝛ addit. Idem si de volūtare sua turbata pcessit: puta pa rētes clici ꝯberati ꝯueniūt ꝛ dicunt ꝙ volūt hoc vidicare nec clic⁹ expsse cō tradicit: ar. ex̄ de simo. mathe⁹. sꝫ si ex psse hoc phibeat sec⁹ ē ar. ex̄ de simo. sicut tuis. ꝛ ē expssū i. c. petr⁹. ex̄ de ho mi. dūmō ex corde h⁹ faciat. aliogn i cō spectu dei cadit cū tacite ꝯsentiat ho micidio. B. ꝛ idē dō ē si mādauit. Con. Hosti. Et eodē mō distigue si iste qdeꝫ cui cōsultū ē nō occidit: sed ipe occidit A. lꝫ aliq dixerint h⁹ cāu nō ēē irregula ritatē: vt nōt in sū. con. eo. ti. q. 7. B.

Quid si aliqs ꝯsuluit homicidiū fi eri ꝛ anq̄ seqret effect⁹ reuocauit? R° bm Inno. Si expsse ꝛ sine vlla fictōe p hibuit: imunis ē ab homicidio: ar. ex̄ d simo. sicut tuis. ꝛ. i. q. 4. qꝛ psulat⁹. ita tū ꝙ si nō firmit credit ꝙ reuocatio lo cū hēat tenet idicare illi ꝙ sibi caueat A. Idē i sū. con. dcā. q. 6. Ubi ēt dr bꝫ eū dē ꝙ ista indicatio dꝫ fieri caute ne p datur qsq̄. ꝛ ꝙ si anq̄ reuocet ꝯsilium pcedat ēt postq̄ ꝯsulens iam penitue rat: irregularis efficit. B.

Quid si qs mādauit hōicidiū fieri noīe suo: ꝛ añ effectū reuocauit? R° bꝫ Inno. Iō quod de ꝯsulēte nūc dictū ē nisi ꝙ h sufficit reuocatio tm̄. s. ꝙ etiaꝫ si nō indicet illi ꝙ sibi caueat nō fit ir rglaris qꝛ ex ei⁹ dicto nil agit. A. Dic clarius. Rō diuersitatis ē. qꝛ ille cui cō sulit agit p se. ꝛ iō plus rgrit ad remo uēdū effectū ꝯsilii q cōcernit ipm ope rantē: sed mādatari⁹ agit p mādāte. iō sufficit ꝙ ei ꝯstet de ꝯria volūtate mā dātꝭ n solū expsse sꝫ ēt tacite. vt si pacē iniret cū occidēdo vl parētelā vl aliaꝫ amicitiā ꝯheret sciēte eo cui mādatuꝫ erat de occidēdo bm eūdē Inno. ꝛ in di cta. q. 6. B.

Quid si mādauit qs aliquē ꝯbera ri ihibēs expsse ne occideret vl muti laret ꝛ ille nihilomin⁹ mutilet vel occi dat. R. n°. Mandatoꝛ irregularis effi cit. qꝛ mādādo i culpa fuit. ꝛ qꝛ h⁹ euē nire posse dbuit cogitāe: ex̄. e. is q. li° 6°

Quid si aliqs suadeat alicui ꝙ ex ponat se piculo p pria vl iure suo. R° bm Inno. Nō est irregularis ēt si iste cui ꝯsultū ē moriat. 23. q. 3. p mēbris. ꝛ. c. se. ꝛ. q. 8. igit. ꝛ. c. se. Sꝫ si sciret eū ꝯisi milit moritꝝ irregularis fieret. Ideꝫ Hosti. A. qꝛ ordinata caritas ē ꝙ qsꝫ plus diligat corp⁹ suū q̄ alteri⁹ bm eū dē Inno. ꝛ i sū. cō. li° 2°. ti. p̊. q. 8. ꝛ ꝙ silr ēt plus diligat corpus primi q̄ bona fortune. 86. dis. pasce. Iō hoc ꝙ dictū ē si sciret eū. ꝛc. itelligēdū est qn̄ suasio eēt facta p iure suo q̊ ad bona fortune vl ēt p defensiōe aliqꝝ pticulariū. sec⁹ si p defensione prie seu reipub. maxie fidei ꝛ eccle. nā h⁹ cāu lꝫ ēt iminerēt pi cula ꝛ seqret mors nō irrogat irregla ritas. cū hoc casu ēt ad platos eccle p tineat facē suasiones: vt s. bellū 2°. 6. fi. Un̄ ꝛ si qs suadet alicui ꝙ idubitāter se morti exponat p honore xpi. vel p fide: vel p statu eccle: nō fit irregulariꝭ ēt si mors seqtur. qꝛ xp̄s p nob mortu⁹ ē ꝛ sancti martyres p eccla bm Inno. ꝛ i sū. cō. e. ti. q. 9. Et hic seqtur. B.

Quid si suadet ꝙ idubitāt expōat se morti p xp̄o vel eccla. R° bꝫ Inno. Nō fit irregularis ēt si seqtur mors. qꝛ xp̄s mortē subiit p nob. Idē Hosti.

Quid de illo q volēti fugē inimicos ppt timorē mortis ꝯsuluit ꝙ remane ret ꝛ ꝙ pcuraret pacē: ꝛ remāsit ꝛ occi sus ē. R° bm Guil. Si ille q ꝯsuluit ha buit pbabilē cām credēdi ꝙ illi nō im minēt piculum: puta qꝛ inimici illius adeo erāt ꝯsanguinei vel amici ꝙ mēi to potuit psumē ꝙ eos posset cohibē: nō ē irregulariꝭ: alr sic. A. Et idē si ēt po tuit hre dictā psūptōem: tn̄ fuit negli gens i iteruētōe. qꝛ h⁹ casu ex clpa sua seqt homicidiū ꝛ iō fit irreglaris. ex̄ d homi. tua nos. Et colligit ex dictis i sū. cō. eo. ti. q. xi. vbi hec notātur. B.

Quid si aliqs ꝯsuluit ꝙ infirm⁹ ꝯte ret vt citi⁹ morēt. R° bꝫ Guil. Si ex ta li trāsuersione citi⁹ morit: irregularis est q ꝯsuluit ꝛ q fecit: nec pōt p epm di spensari lꝫ a pctō absolui possit. A. Iō

in sū.con.eo.ti.q.10.vbi ēt addit.ꝙ si ex hac cā ñ citiꝰ morit: nō icurrit irreglaritas. s; sufficit penitē de pctō ⁊ mala intētōe. Nec ē p̄sumēdū ꝙ si hꝰ trāsuersionis fiāt ſm sortilegiū vetulaꝝ: sic qñ faciūt apponi securi ad caput morientis: vel aliqd hꝰ friuolū fieri vt citius moriat̄ ꝓ tutē ꝗ talē habeant hec sortilegia. agi tñ d; pnia de pctō. B.

¶ Quid ō illo q dissuadet hoīcidiū s; nihilominꝰ associat hoīcidā vt eū si o; defendat. Rꝰ ſm Hosti. hoīcida ē. nec posit ꝓmoueri. ⁊ sic itellige ꝙ ō cōfessiōe ōmittit homicidiū. ex̄ ō cle. pu. i dū. hēticꝰ. A. Jō i sū. cō. eo. ti. q. 34. B.

Homicidium 3ᵒ ō casuali homicidio. s. qō p̄ter itentionē fit.

Ubi distinguēdū ē sic. Aut. n. is q fecit casuale hoīcidiū dabat operā rei illicite. aut licite. Et si qdē licite puta repabat domū vl' incidebat arborē ꝓpriā ⁊ hꝰ ⁊ adhibuit oēm diligētiā quā potuit. ⁊ tñ casu ōtigit hoīcidiū. tal' nullā culpā n; penā icurrit: l; forte casus oēs fortuitos nō p̄uidērit. ex̄ eo. Johēs ⁊. c. qdā vt asseris. s; si diligētiā non adhibuit tenet. silr etiā tenet indistincte si dabat operā rei illicite. Jōq; si clicus exercitatōe vel venatōe iaculū mittat ⁊ sic aliū ꝑimat irreglaris efficit. q; talia opa ōbēt ab eo eē peitꝰ aliēa. 50. di. clico. A. Jō i sū. cō. li. 2. ti. p̄. q. 19. ſ; Ray Hosti. ⁊ Goff. B. Silr ⁊ si aliqs ludo ꝓiicit lapidē ō aliquē: ⁊ ille volēs ōclinare ipigit i aliū lapidē ⁊ mortuꝰ ē ille ꝓiector irreglaris effectꝰ ē. q; ludꝰ noxiꝰ erat mittē lapidē. ⁊ ita ē i silibꝰ. A. Hoc fuit dictū Jnno. ⁊ Hosti. vt p; in dcā. q. 19. B.

¶ Quid si aliqs h; ceruū vel leonē q aliquē occidit. Rꝰ ſm Jnno. Non vr̄ irregularis dūmō maliciā vel culpa; in morte nō hūerit. ar. 50. di. hi q arbore; ⁊. c. sepe. A. Jdem i sū. cō. li. 2. ti. p̄. q. 28. vbi ēt p; ꝙ aliq hoc itelligunt de lata culpa. aliq ꝓo ēt de leui. Et si ē aliquid qō possit iputari tenēti dicta aīalia. et hoᵒ vr̄ ꝓbabilr ⁊ tutius. nā i dcis. c. hi q ⁊ sepe. dr̄. simplr de culpa ⁊ nō restringitur ad latam. B.

¶ Quid de custodiētibꝰ ifirmos qui ad eoꝝ petitōem vocauerūt minutorē vt minueret eis sanguinē vel dederūt eis vinum vel nō bene custodierunt eos ita ꝙ ipsi mortui sūt. Rꝰ ſm Guil. i oibus talibus vbi bona fide fiāt non d; aliqs de facili scrupulosā hr̄e cōsciētiā nisi sit euidēs culpa aut negligētia dissoluta. ⁊ si hēat deponē d;. A. ad cōsilium boni viri ſm eūdē Guil. B. Si aūt lata culpa fuit vel negligētia dissoluta: ⁊ certū sit ꝙ inde mors ꝓuenerit irregularitas cōtracta est. A. Jdē etiā esset si ꝓbabilr dubitat ſm iudicium medicoꝝ ſm eūdē Guil. ⁊ in sum. con. eo. ti. q. 41. B.

¶ Quid de parētibꝰ i qꝝ lectis paruuli filii inueniūtur mortui. Rꝰ ſm Ray. Si mors interuenit graui eoꝝ culpa precedēte atq; negligētia grauis ē pnia iniungēda. ex̄ de pe. ⁊ re. q̄situm. Si autē leuis culpa p̄cessit. non tam grauis penitētia ē iponēda. ex̄ de his q fi. occi. de infantibꝰ. A. ibi dr̄ de pnia triū ānorū q̄rū vnꝰ d; ꝑagi in pane ⁊ aq̄. Et ſ; glo. Ray. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 57. qñ parētes filios sponte opprimunt maior est eis penitētia iniūgēdā q̄; ꝓ alio hoīcidio. Si autem casu ⁊ graui culpa precedēte. penitentia. 5. vel. 7. annorū est imponenda. Si autē leuis culpa precessit. penitentia trium annoꝝ indicenda est Addit Hosti. ꝙ in hoc casu si culpa sit occulta ⁊ penitētia debet esse occulta si vero manifesta ⁊ penitētia deb; esse manifesta. Et ꝙ maior penitētia est iniungēda si in lecto suffocentur q̄; si in cunis. ⁊ maior sacerdoti greco q̄; latio dcō. c. q̄situ. de pe. ⁊ re. B. Si āt nulla p̄cessit negligētia vl' culpa. de iure non sūt puniēdi. ar. ex̄ de hoīci. ex lr̄is. tñ ad cautelā ꝓpter ābiguitatē duplicitatis ē eis aliq pnia iiūgēda. ar. 23. q. 5. excōicatoꝝ. ⁊ 34. q. 2. i lectū. Con. Hosti. ⁊ addit ꝙ admonēdi sūt parētes ne puēos

tenēos secū i vno lecto collocēt ne for te opprimant̄.2.q.5.consuluisti.

Homicidiū quarto

¶ De pena ꝛ irregl'aritate homicidaꝝ ƀ3 Ray. sic teneas. Si homicidiū cōmittit̄ verbo. s. ꝑcepto cōsilio vel defensione: pena est irregularitatis. q̄ ēt p⁹ pactā pniaꝫ ipedit ꝓmouēdū ꝛ deiicit ꝓmotū. di.50. si qs viduā. Et intellige defensione qñ homicidā defēdit dissuadēdo eis q volebāt defendē occisuꝫ si tñ corrupta intētōe hoc fecit. nam si mater filiū volentē liberare aliquē a morte retrahit. q2 timet ne fili⁹ occidatur: paꝝ vl' nihil peccat. nec ēt alius cōsanguineus vel amic⁹ tali intētiōe dissuadens aliquā irregularitatē icurrit.

¶ De pena vero homicidii facto commissi distingue. Nam quatuor modis pōt ɔmitti. ꝛ p̊ qdem si est ɔmissū ꝓ iusticia ꝛ recto ꝓcessu ꝛ intētiōe nō committit̄ culpa: s3 poti⁹ faciēs meret̄. nihilomin⁹ tñ irregularitas ɔtrahit̄ que similit̄ ipedit ꝓmouendū ꝛ deiicit ꝓmotū.50. dis. aliquātos. A. nisi fuisset h° factū añ baptismū. Nam ꝑ baptismum tollit̄ ista irregularitas ƀm Ray. ꝛ cōit̄ etiā alios doctores: l3 Gratian⁹ dixerit non tolli nisi illā que est sequela peccati: vt in sū. con. eo. ti. q.21. B. Quicunqꝫ g° in tali casu fuerit iudex aut aduocatus siue ꝓ actore siue ꝓ reo. s. cū actor obliget̄ ad talionē. q2 agēdo ꝓ reo agit ɔ̄ actorē. A. S3 snia Gratiani qui excepit aduocatū rei teneri posset vbi ɔ̄ cōsuetudine accusator nō teneret̄ ad penā talionis vel sanguis ƀm glo. Ray. ꝛ in dcā. q.21. B. Jte3 assessor officiat̄. testis. notari⁹ sniam scribēs vel ꝓferens sil'r ꝛ q scribit attestatōes. vl' legit eas dum publicātur. A. seu in examine cāe vt in dcā. q.21. B. Jtē qui scripserit vl' dictauerit lr̄as ꝓ tali vindicta sāguis oēs irregulares efficiunt̄. di.50. si qs. et dis.51. aliquātos. ex̄ ne cle. vel mo. sniaꝫ A. Hec dicta fuerunt Ray. cui concor. Hoff. ꝛ Hosti. vt in dicta. q.21. B. Et intellige ꝑ illū modū q dicit̄. i. irregularitas p̄. §. p̄. 2° si homicidiū factū sit nccitate: tunc si nccitas euitabilis erat ad maiores ordines nō ascēdet: imo nec i susceptis tolerat̄: nisi ex magna dispēsatōe. A. Alii aūt vt Hoff. dicūt ꝙ ɔ̄ iure cōi post pactā pniam pōt exequi officiū ordinis iā susceptī. ꝓ quo vr̄ facere. 50. dis. de his cleric]. 2° vbi dr̄ ꝙ post pactā pniam officio ꝛ cōioni reddatur Sed hoc pōt intelligi ꝑ dispēsatōem: que etiā nō d3 fieri sine magna cā. Al'ɔ̄ tali dr̄ 50. di. de clericis p̊. ꝙ multū sibi consulit si ab officio recesserit. Jō primū tenēt Ray. Ber. ꝛ Hosti. vt i dcā. q.21. B. Si aūt fuit nccitas prorsus inevitabilis: non incurrit irregularitateꝫ vt dictū ē s̄. homicidiū p̊. §.6° 7° ꝛ.8° A. s. q incipit. vtꝝ aliq̄. cū duob⁹ sequentibus: qui vident̄ al'r quotati. B. 3° sil'r homicidiū casuale. distingue vt s̄. homicidium 3° §. p̊. 4° si homicidiū sit voluntate spōtanea factū siue i oꝑe siue ēt in ꝟbo: vt in pn° huius. §. dictū ē: talis nō solū nō d3 ꝓmoueri: sed i ꝑpetuum debet deponi. ex̄ eo. sicut dignū. ꝛ i dcō. c. si qs viduā. etiā si paganū interficiat siue sarracenū. 50. di cl'icū. ꝛ. c. de his cl'icis. ꝛ ex̄ eo. c. pl't. Et cū tali nunqꝫ dispensat̄ in ordine vel officio. 50. dis. miror. Et etiā si sit occultū ministrare i ordine suo nō pōt. ex̄ de tēpo. or. c. ꝟ lr]. Poterit aūt cū tali dispēsari in beneficio. ex̄ de cle. pu. in du. c.2° Si qs tñ aliquid ꝑdictoꝝ añ baptismū cōmisisset non impediret̄ p⁹ baptismuꝫ. dis.50. si qs post remissionē. ꝛ dis.51. aliquātos. Con. Jnno. Hoff. ꝛ Guil. Jrregularitas ꝟo bigamie nō tollit̄ per baptismū. vt s̄. bigamia. §.6° ꝛ. s̄. baptism⁹ 4° ꝛ 7°.

¶ An plat⁹ vel cl'ic⁹ q de malefactoribus suis q̄relā deponit apud iudicem secularē: ꝛ emēdā petit sibi fieri ꝛ ꝓuideri ne talia ꝑsumāt: incurrat irregl'aritatem si iudex mortē inferat iusticia exigēte? R. nō si ꝓtestatus est expresse ꝙ ad penam sanguinis non itendit. ex̄ eo. ꝓlatis. li° 6°

¶ Quid si p̄latus habēs iurisditionēꝫ
tēporalē iniūgat officiali suo ut sup ta
li vl' tali maleficio ꝯitatē ingrēs iusti
cie debitū exequatꝰ: ꝛ baiul' sup hᵒ ad
penā sanguinis ꝓcedat: nūquid p̄lat'
irregularitatē incurrit. R̷ᵒ. non. ex̄. ne
cle. vel mo. c. ep̄s. li. 6. Eundem casum
vide supra ep̄s. §. 10.

¶ Utrꝫ oēs qui intersūt vindicte san
guis fiāt irregulares. R̷. s̄m Guil. Nō.
dūmō nec auxilium nec ꝯsiliū nec au
ctoritatē p̄stiterit. Idē Inno. A. Hoc
tn̄ clīcis ē exp̄sse ꝓhibitū. ex̄ ne cle. vel
mo. sn̄iam. Sꝫ ꝛ alii qui ex curiositate
intersūt hꝰ vindicte. vl' vbi aliquis int̄
ficit̄ in duello: multū. grauit̄ peccāt s̄ꝫ
eūdē Guil. ꝛ i sū. cō. li. 2. ti. p̄. q. 22. B.

¶ Quid si qs percutit mulierē p̄gnan
tem: vel dat ei venenū vt faciat abor
sum? R̷ᵒ s̄m Ray. Si cōcept' iā erat for
mat': ꝛ mulier ꝓpt̄ ꝑcussionē aborsuꝫ
fecit: homicidiū fuit. alr̄ non est homi
cidiū q̄ꝫtuꝫ ad irregularitatē: sed ē ho
micidium q̄ꝫtuꝫ ad pn̄iam: sicut ꝛ qui
dat vel accipit venenū ne fiat ꝯceptio
A. vl' ēt ne fiat gn̄ātio. ex̄ eo. si aliquis.
Idem ēt notat̄ in sum. con. eo. ti. q. 29.
B. Quod si dubitat̄ vtrꝫ aborsus fue
rit ex illa percussione: vel vtrū fuerit
iam format': dicēdū ꝙ si ꝓbabiliter
dubitat vel credit: debet a ministerio
ꝛ ꝓmotōe abstinē: ne ꝑiclo se ꝯmittat.
Si aūt temerariā hēt opinionē: depo
nat eā si pōt: ꝛ sic poterit ministrare ꝛ
ꝓmoueri. aliter non. A. Idem i sum.
con. eo. ti. q. 30. B.

¶ Quid si plr̄es in pugna fuerunt vbi
aliq interfecti sunt: nec pōt sciri a qb'
nunqd oēs sunt homicide vel irreglr̄a
res? R̷. Si bellū fuit iniustum tūc quā
tū ad pctm̄ homicide sunt qui ꝑcusse
runt ꝛ qui cū volūtate occidēdi vene
runt: lꝫ nō ꝑcusserint. Silr̄ ꝛ illi q vene
runt vt si oporteret p̄starēt occisorib'
auxilium. Item non sunt imunes a cl̄
pa qui cum possent non liberauerunt.
23. q. vlt. si quatuor. 2. q. 3. non inferēda.
ꝛ. c. vlt. extra eo. sicut dignum. Si vero
bellum sit iustū: nō peccant nisi sit ibi
corrupta intētio. vel persona cui bella
re non licet vt clīcus. Porro q̄ꝫtū ad ir
regularitatē oēs repellendi sūt qui sūt
ex parte iniuriātiū. Silr̄ ꝛ qui erāt ex
parte iniuriā accipientiū si isti erāt clī
ci. ꝛ sic illicite mouerūt arma. dis. 51. si
qs post acceptum. ex̄ de cle. ꝑcus. p̄sen
tium. ꝛ. c. cōtinētia. A. Glo. Ray. dic̄ vt
ꝛ nōtur in sū. con. eo. ti. q. 31. Hoc intelli
go qn̄ clīci erant in culpa: vt qꝛ volun
tarie ꝛ sin̄ nccitate mouerūt arma. Si
.n. defenderēt se vel socios nccīo: lꝫ ali
quis esset interfectus a defendentib'
ex altera parte: reliqui q nō int̄fecissēt
nec interfectores iuuissent non eēnt ir
regulares: lꝫ volūtatem interficiendi
habuissent. quia lex ꝓmotōis factuꝫ re
quirit: nō voluntatē. 15. q. 1. si qs nō ira
tus. Nō obstat dis. 51. si qs post. quia in
telligit̄ in milite q sepe interfuit bello
vel officiali. Ibi dicit̄. Si qs post acce
ptū baptismū militauerit: ꝛ clamideꝫ
susceperit ac cingulū ad necāduꝫ fide
les etiā si grauia nō admiserit si ad cle
ruꝫ admissus fuerit: diaconii nō accipi
at dignitatem. Ecce gᵒ casus in quo ali
qualis incurrit̄ irregularitas: lꝫ qs nō
peccauerit. nec etiā factuꝫ secutū fuēit
sed solū ex acceptōe officii cum frequē
tatōe. Seqtur in glo. Non obstat. ex̄ d
cle. ꝑcu. p̄sentiū. vbi sacerdos i quodaꝫ
cōflictu vbi aliq interfecti sunt fuit ex
parte violētiā repellentiū ꝛ ꝓiecit la
pidē: ꝛ lꝫ neminē ꝑcusserit: tn̄ suspēsus
est a celebratione missarū ꝑ bienniuꝫ
qꝛ ad tp̄s fuit suspēs' ꝓpt̄ ābiguū du
plicitatis. Et con. cū his Inno. vt in sū.
con. dicta. q. 31. Videtur etiā ꝙ in hᵒ ca
su clīcus non suspēderet̄ ad aliqd̄ tp̄s
si intraret religionem. vt in. c. continē
tia. ex̄ de cle. ꝑcu. B. Qd̄ si qs siue lai
cus siue clericus in bello iusto ꝑcussit
quēdam s̄ꝫ nō letaliter neq̄ꝫ aīo occidē
di: nec etiā hoc aīo venit nec alios pro
uocauit: tunc nec de occisione tenetur
nec ordinē recipe ꝓhibetur: lꝫ alii occi
derit. ex̄ eo. significasti. §. ꝙ si discerni.

A. Et ibi pz φ hoc verū est q̄ñ ict⁹ pos
sunt discerni. alr irregularitatē oīno in
currit q q̄litercunq̄ pcussit: vt ibi. B.
Cō. Inno. Hosti. z Gof. Et addit Inno.
φ si animo occidēdi fecit: tūc quantū
cunq̄ leuiter percuteret tenet. q2 auxi
lium morti p̄bet. Idem Ber. A. Idez
in sū. con. dicta. q. 3i. B.

¶ Utrū q non liberat a morte cuz pos
sit sit irregularis: vtputa aliq̄s iudex
qui reū nō liberat: aut diues qui nō pa
scit fame moriētē z sequit mors? R̄n°
ƀm Guil. Licz tales grauissime peccēt
nō tñ sunt irregulares. q2 lex pmotōis
factuz requirit. i5. q. i. si quis nō iratus.
A. Idē in sū. cō. li°. 2°. ti. p̊. q. 33. B.

¶ Quid si cl'icus non occidit. tñ vlnēa
uit? R̄°. Si venit ad trūcatōem mēbri
irregularis est sicut z d̄ homicidio: ita
φ solus papa dispēsare secum pōt. ex̄
ne cle. vel mo. clericis. z ex̄ eo. is q. li°. 6°.
De hac etiā irregularitate plura hēs. ī.
irregularitas. per totum.

Homicidium v°. de homicidio vl' murilatione suiip

sius. Et quidē occidere seipsū peccatū
mortale est: vt pbat Tho. scd̄a scd̄e. q.
64. q̄druplicitér. p̊ quidē q2 est contra
naturalem inclinationem q̄ vnaqueq̄
res nitit seip̄am cōseruare q̄ttum pōt.
2°. quia est contra caritatē q̄ tenet quis
se diligere. 3°. quia est iniuria cōitatis.
quia q̄libet hō ps cōitatis est. 4°. quia
talis in deū peccat: sicut qui alienū ser
uum in'ficit peccat in dñm. Ideo hoc
nullo modo licet: vtputa vt miserias
pñtis vite quis euadat. Nā finis oīuz
terribiliū est mors ƀm phm. Itē ppt
vindictā alicui⁹ peccati nō: q2 malefa
ctorē occidē non licet nisi solū publice
potestati: sed etiā quia adimit sibi ne
cessariū pnīe tempus. z ad hoc facit s̄.
homicidiū p̊. §. fi. A. immo se occidēti
bus denegat penit⁹ eccl'iastica sepultu
ra. z oīo. 23. q. 5. placuit. B.

¶ Utrz liceat mulieri seip̄am int'ficē
ne ab alio corrūpat? R̄°. ƀm Tho. scd̄a
scd̄e. q. 64. Nō. q2 non dz in se ɔmittere
crimen maximū vt vitet min⁹ crimen
alienū. Nō eni est crimē mulieris si ei
violētia inferat. Et itez. Fornicatio vl'
adulteriū est min⁹ pctm̄ q̄ homicidiū
p̄cipue suiip̄ius: qd̄ etiā est periculosis
simū. q2 non restat tp̄s: vt per pniam
expietur. A. Idem in sum. con. eo.
ti. q. i5. B.

¶ Utrz liceat alicui occidē se ob timo
rem ne cōsentiat in pctm̄? R̄°. ƀm Tho.
vbi s̄. φ nō sūt faciēda mala vt ueniāt
bona: vel vt vitētur mala p̄sertim mi
nora z min⁹ certa. Incertū est vt aliq̄s
ī futuro cōsentiat in pctm̄. Potēs ē. n.
deus hoīem quacūq̄ tētatione supue
niēte eripere a pctō. Tñ vt dicit Aug⁹
p̊ de ciui. dei. Excusant Sampson z qui
dam alii ex familiari consilio spūs san
cti. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. i6.
z. i7. B.

¶ Quid de his q seip̄os mutilant? R̄°.
Non licet. nisi sicut dictū est s̄. homici
diū p̊. §. fi. Et si quidē talis mutilatio fi
at ex impatiētia alicui⁹ īfirmitat] aut
etiā si credebat se obsequiū p̄stare d̄o
vtputa vt caste viuerēt: nihilominus
repellunt a pmotōe z deiiciunt pmo
ti. ex̄ de corpo. vitia. significauit. quia
tales homicide sui iudicant. di. 55. si q̄s
absciderit. z dis. 33. maritum. Secus ē si
mēbrū ideo abscidit a se vel ab alio.
q2 est corruptiuuz corporis: vt dictum
ē. s̄. in. §. p̊allegato. A. Tñ z hoc cāu ad
est lz non pctm̄ sed irregularitas si ex
abscisione īducat deformitas seu īpo
tētia ad executōem ordinis: vt in sum.
con. eo. ti. q. 42. vbi hec nōntur. Pōt ēt
ep̄s dispensare cum eo qui se abscidit
putādo se obsequiū p̄stare deo vt vta
tur ordine prius suscepto absq̄ altar]
ministeri o. i. vt nō ministret ad altare
sed ī aliis: vt in dicto. c. significauit. de
corpo. vitia. z ibi glo. B.

Hore canonice. Utrz cleri

ci teneantur ad horas canoni

ras. R. fm Guil. Iccirco a laicis dati sunt redditus clericis vt ipsi in officio vices laicorum suppleant. Et ideo bñficiati tenent ad horas non solũ ex statuto ecclesie: sed etiã ex obligatiõe iusticie. Et quia ordinẽ sacꝝ nullus debꝫ conferre nisi bñficiato vl' ei q ad suũ prīmoniũ: loco ecc'asticoꝝ reddituũ volueris ordinari: vt ex̃ de p̄ben. cum fm ꝛ. c. ep̄s. iõ qlibet habẽs ordinẽ sacrum tenetur ad horas canonicas: qꝛ eccl'ia ordinando ipsũ intendit eum ad hᵒ ministerium obligare. A. Idem in sum. con. lib. p̄. ti. 7. q. 18. B.

¶ Utrꝫ clericus nõ dicẽdo horas peccꝫ mortaliter. R. fm Guil. Qui ex aliqua necessitate fm formã eccl'ie non dicit. puta ꝓpter defectuꝫ visus vel infirmitatẽ vel pauꝑtatem. vt qꝛ libro caret. recõpẽsat tamẽ equalens ꝑ psalmos ꝛ orõem dñicam: non peccat mortalit. Nam quia diuerse ecclesie diuersum hẽnt modũ officii: pꝫ ꝙ ñ ẽ p̄ceptũ circa determinatũ modũ. A. i. spãlem ad quẽ oẽs teneantur. vt in dicta. q. 18. Sꝫ bene vnusq̄sq; tenet ad modũ sibi determinatũ: nisi ex legitima cã vel p̄uilegio excuset. vt in cle. fi. de cele. mis. B. Silr non peccat mortalit qui v̾ba quidem dicit: sed ad illa nõ attẽdit. qꝛ cuꝫ de dicẽdo horas p̄ceptũ sit de iure positiuo: non refert nisi ad ea que sub iudicio humano cadere possũt. ꝛ ista sũt que exercẽtur ꝑ actᵘ exteriores: nõ ãt interiores. A. Certe etiã de iure dino debemᵘ deuote ꝛ attẽte orare ꝛ psallẽ p̄s. 2. Exultate ei cũ tremore. ꝛ p̄s. 46. Psallite sapient. Ita etiã ius positiuũ se extẽdit ad interiora i foro pniali: vt in. c. cõsuluit. ex̃ de vsur. Uñ vt pꝫ in. c. dolentes. ex̃ de cele. mis. hoc p̄ceptũ extendit etiã ad interiora. Ibi. n. oibᵘ clicis ꝓhibẽdo extrinsecas vagatões ꝛ p̄cipiẽdo attẽtõeꝫ dicit. Hec igit ꝛ silia sub pena suspensionis inhibemᵘ districte p̄cipientes in v̾tute obedientie vt diurnuꝫ officiũ parit ꝛ nocturnũ q̄tũ eis d̃s dederit studiose celebrẽt parit ꝛ deuote. B. Sed et si dicens officium aliqua verba pretermittat non oportꝫ ꝙ ꝓpter hoc a capite resumat disturbando officium: imo etiã si dicendo in choro cum aliis ex aliqua necessitate intermiserit psalmum vel lectionẽ vl' aliquid hᵘ: ꝛ non aliter possit omissum supplere nisi subtrahendo vocẽ ab adiutorio chori: meliᵘ est ꝑtransire q̄ officium chori diminuere. At si is qui tenetur ad horas ex industria ꝛ negligẽtia sola omittat: mortaliter peccat. ex̃ de cele. missa. dolentes. Secus autẽ si ex obliuione vel alia necessitate. A. tamen fm Guil. ꝛ i dicta. q. 18. nõ sunt tot peccata quot sunt hore omisse. quia totum officium diuinũ vnius diei ẽ vnũ totum integratuꝫ ex suis partibᵘ: ꝛ iõ precepto vno precipitur. ꝛ trãsgressor non transgreditur nisi vnuꝫ preceptũ ꝛ hoc tanto amplius quanto plures ꝑtes eius omittit. ꝛ subdit. Bene tamẽ concedo ꝙ pluribᵘ vocibᵘ omissio uniᵘ officii plura facit peccata mortalia qꝛ totum hoc integrale precipitur quotidie adimpleri. B. Dicere autẽ missaꝫ quotidie non est preceptuꝫ: nec etiam quotidie audire: quia nec est semper possibile. A. dum autẽ ĩpedimentũ ratõnabile non adest: satis ẽ ĩconueniẽs missam non audire vbi quotidie celestis rex de celo veniẽdo assistit vt nos suꝑno ꝛ eterno ꝛ angeloꝝ alimento reficiat ꝛ salutifera petita ↄcedat ac peccata dimittat. Unde non solũ debemᵘ cauere ne ex negligentia missã aliquo die omittamus: sꝫ ꝛ suꝑ hoc ip̄o vt nobis cõcedatur posse fieri instant orare iux̃ illud dñice dep̄catõis. pauẽ nr̃ꝫ. ꝛc̃. Item in. c. quoniã de priuilegiis libro. 6. dicitur ꝙ non decet episcopos ꝛ superiores absq; causa rationabili vllaꝫ diem transire in qua non celebrẽt seu missã ñ audiant: vt designetur quia maior necessitas debet adesse ad excusationem talium q̄ aliorum. B. De materia misse vide. i. missa.

¶ Quid si clicᵘ sit p̄bẽdatus i duabus

ecclīis. A. Intellige ex legitima cā et
dispensatōe: vt in sū.con.eo.ti.q.19 vbi
hec notantur: qꝛ al' hoc nō posset fieri:
vt.s.būficiū p̊.§.2°.in additōe. B. cui⁹
officiū dicet. R̄. s̄m Tho.in quolibet.
Sufficit qdem ꝙ semel officiū dicat
s̄m cōsuetudinē aliquaꝝ ecclīaꝝ in q
bus hēt prebēdaȝ. Et videt̄ ꝙ debeat
dicē officiū illius eccl'ie in qua hēt ma
iorē gradū q̄uis forte in alia pinguio
rem obtineat p̄bendā. A. puta si i vna
sit decan⁹: ꝛ in alia simplex canonicus
Nō si i vtraqꝫ fuerit simplex canonic⁹
dȝ dicere officiū dignioris eccl'ie q̄uis
i minori ecclīa opulētiorē hēat p̄bēdā
qꝛ tp̄alia nullius momenti sunt sp̄ūali
bus cōparata s̄m eūdē Tho. ꝛ in dicta
.q.19. B. Si v̄o vtraqꝫ ecclīa paris est
dignitatis. ꝛ ipse sit absens pōt eligere
qd̄ voluerit. Si p̄n̄s fuerit dȝ se cōfor
mare cū illis cum quib⁹ conuersat̄. A.
Idem in dicta.q.19. B

¶ Utꝝ liceat cl'ico matutinas dicere
de sero. R̄. s̄m Tho.in q̊libet. Hic ē cō
sideranda intentio eius q p̄uenit tp̄s.
Si.n. hoc facit vt qetius sōno ꝛ volu
ptati vacet non est absqꝫ peccato. Si
vero facit ꝓpter nccitatē honestaꝝ oc
cupationū licite p̄t dicē d̄ sero matuti
nas: ꝛ i aliis horꝭ tp̄s p̄uēire. sic̄ hoc ēt
q̄n̄qꝫ in solēnib⁹ ecclīis fieri solet. A.
qꝛ meli⁹ ē deo vtrūqꝫ reddere. s. ꝛ debi
tas laudes ꝛ alia honesta officia q̄ꝫ ꝑ
vnū aliud impediat̄ s̄m eūdē Tho. ꝛ i
sū.con.eo.ti.q.20. B. qn̄ etiā ꝓpter h⁹
cōsulit̄ p̄sbytero ꝙ de mane dicat om
nes horas vsqꝫ ad vesꝑas iclusiue. ex̄
de cele.mis.c.p̄. Sed hore in ecclīa tp̄e
suo dici debent: vt i dicto.c.p̄. A. Clari
us in cle.i.de cele.mis. vbi dicit̄. In ca
thedralib⁹ regularib⁹ ꝛ collegiatis ec
clesiis horis debitis deuote psallat̄. in
aliis cōueniēter ꝛ debite celebret̄ diur
nuȝ ꝛ nocturnū officiū: si d̄i ꝛ ap̄lice se
dis indignationē euitare voluerit. Et
hoc ip̄m intelligēdum videt̄ nisi rōna
bilis nccitas seu cā aliud suadeat: vt
ꝛ hoc eodē.§.p̄tactum est. B.

¶ Sȝ que est hora dicendi matutinas.
R̄. Dr̄saꝝ ecclīaꝝ dr̄sa ꝯsuetudo serua
tur. tn̄ si ꝓp̄e dicimus. Matutinū ē q̄r
ta seu vltima vigilia noctꝭ: vȝ p⁹ tres
ꝑtes noctis vsqꝫ ad aurorā. Unde s̄m
Papiā Hugꝭ. ꝛ Isidoꝝ etymologiarū
4°. Matutinū ē int̄ abscessuȝ tenebra
rū ꝛ aurore aduētū. Et sic etiā sonant
v̄ba tunc cātata: vt est illud. Nox p̄ces
sit dies aūt appropinquauit. ꝛ iteꝝ q̄si
in fine matutinaꝝ. Lucꝭ aurora rutilās
corruscat. Sȝ qdaȝ d̄.qꝛ ꝛ Dauid surge
bat vt cōfiteret̄ media nocte. ex̄ de ce
le.mis.c.p̊.in fine. Primū aūt veri⁹ v̄r.
vt in eo.c.in p̄n°. A. In dicto.c. p̊ clari⁹
videtur dici de media nocte q̄ꝫ de alia
hora. Puto tn̄ in h⁹ ꝯsuetudinē rōabi
leȝ seruādā: ꝛ qd̄ magꝭ ꝓficiat diuinis
obsequiis: ar.12.dis.illa. B.

¶ Utꝝ cl'icus existēs in scholis tenea
tur dicere officiū mortuoꝝ. R̄. s̄ȝ Tho.
in quolibet. Officiū mortuoꝝ in ecclīa
q̄n̄qꝫ dicit̄ ordinarie sicut pertinēs ad
officia eccl'ie sicut fit in die aīarū. ꝛ sil'r
in qualibet ecclīa ē de hoc aliq̄ sp̄ālis
ꝯsuetudo. vt ꝙ dicat̄ sel' i septimana.
vel sic. ꝛ ad tale officiū tenet̄ cl'icus bn̄
ficiat⁹ in ecclīa etiā in scholis existens
Si v̄o dicat̄ officiū ꝓpter aliquā cām
emergētē nō tenet̄ ad hoc cl'icus i scho
lis existēs. A. Idē i sū.cō.e.ti.q.21. B.

¶ Sed qd cū monach⁹ p̄ficit̄ eccl'e pa
rochiali. qd̄ officiū sequet̄. R̄. s̄m Ho
sti. Seruabit ꝯsuetudinē eccl'ie ad quā
transit. ar.12.dis.illa. ꝛ.41.dis.qsqs. A.
Idem in sū.con.eo.ti.q.22. B.

¶ Quid si quis p̄termissa vna hora di
cat seqntem. R̄. s̄ȝ Guil. Credo ꝙ suffi
cit ꝙ caute suppleat illud tm̄ qd̄ omis
suȝ est. ꝛ agat pn̄iam de negligētia. Pe
nitētia quoqꝫ de omissis horis arbitra
ria est sicut ꝛ alie: vt.ī.pn̄ia 2°.§.2°. A.
Inno.in.c.p̄.ex̄ de cele.mis. dicit ꝙ satꝭ
est conueniēs ꝙ sacerdos qui imponit
penitētiaȝ de peccato omissiōis officii
iniungat pn̄iam in quo omittēs d̄ligt
.s. in dicendo eadem officia omissa. Sȝ
si hoc non crederet ei proficē: mutabit

in aliam penitentiam. Idem etiaʒ sen
tit Ul. vt patet in sum. con. lib° pmo. ti.
7. q. 18. B.
¶ Utrʒ clericus excōicatus teneať dicē
horas? R° Si est excōicatus minori: nō
est dubiū ꝙ oʒ ⁊ dʒ dicē per modū quē
hēs s. excōicatio. 7° §. 8° Si vero excōi
catus ē maiori: dicēdū fm Hosti. ꝙ te
netur quidē dicere sed nō in eccľia vel
cum alio. aut quasi in officio suo: sʒ so
lus ⁊ q̄si ꝑ modū orōnis. A. i. vt non di
cat. domin⁹ vobiscum: vt in sum. cō. li°
3°. ti. 33. q. 174. vbi hec notātur. B. xi. q.
3. si qs eps dānatus. ⁊ c. se. Nā cuʒ obli
gatus sit ad hanc seruitutem: ex̄ de ce
le. mis. c. p̊. per excōicatōem non libera
tur ab ipa. 16. q. i. legi. Idē Hoff. ⁊ Ray.
A. Item fm glo. Ray. ⁊ in sum. con. li°
p̊. ti. 7. q. 18. teneť ad horas canōicas ēt
degradatus si fuit in sacris ordinibus
q2 teneť ad ea que sunt oneris ⁊ nō ho
noris. Idē de degdato bñficiato q̄ꝫdiu
tenet bñficiuʒ. Degradat⁹ etiā vľ suspē
sus non dʒ officiare eccľiam. ⁊ cuʒ solus
dicit horas aut cū aliis nōn officiando
eccľiam non dʒ dicē dñs vobiscū: vel si
milia verba q̄ ad dignitatē ordinis ei⁹
pertinēt. Itē fm Inno. ex̄. c. p̊. de cele.
mis. infirmi excusantur a dicēdo offm̄.
⁊ forte etiā ab audiēdo si talis est infir
mitas in qua directe vľ occasionalr si
bi obesset vľ obesse timereť si celebra
tioni diuinoꝝ interesset. Ibi etiā videtur
sentire ꝙ qui omisit officiū ex infirmi
tate nō teneať ad aliqd: sʒ q omisit ex
culpa teneť ad satisfaciēdū ꝓ peccato
omissionis. i. ad redicēduʒ omissum vľ
aliud ꝓ eo vt p̄tractū est. B.
¶ Clerici ⁊ religiosi ↄmorātes cū car
dinalib⁹: aut cū epis. A. i. cū qbusdam
pontificib⁹ grām ⁊ cōionē sedis apľice
habentib⁹: vt in cle. dignū. de q̄. i. B.
pñt se coaptāe illis i dinis officiis: nec
ad alia tenēť: vt i cle. dignū. de celľ. mis.

Hospitalitas. Cleric⁹ sive or
dinandus debet esse hospita
lis ꝓpter multa que habes infra ordi
nandus. §. 7°

Humilitas. Utruʒ ho
mo d̄beat
se omnibus per humilitatem
subiicere? R° fm Tho. scd̄a scd̄e. q. 161.
Dicendum ꝙ in homine duo possūt cō
siderari. s. id quod est dei. s. quicqd per
tinet ad perfectionē. ⁊ id qd̄ est homis
. s. qcquid pertinet ad defectū. Humili
tas autē ꝓp̄e respicit reuerētiā qua hō
deo subiicitur. ⁊ ideo quilibet homo fʒ
id quod suum est: debʒ se cuilibet ꝓxi
mo subiicere quātuʒ ad id quod est d̄i
in illo. Sed absq̄ p̄iudicio humilitatis
potest dona que quis accepit preferre
donis que alteri apparent collata. A.
Ita tamē ꝙ ex his se non maioris me
riti existimet: sed obligatōis: iux̄ illud
Greg. omeľ. 40. Cum augentur dona:
rōnes etiā crescunt donoꝝ. ⁊c̄. Itē vt in
his nō glorietur: alš in speciē incidit su
ꝑbie qua diabolo comparatur. Unde
Grego⁹. 23° moraľ. c. 16° In hac arrogan
tie quarta specie crebro humanis ani
mus labiť: vt id quod habʒ habere se
singulariť glorietur: i qua tamē diabo
lice siľitudini vicinius appropinquat.
B. Similiť etiā hoc non requirit hūi
litas: vt aliqs id quod suum est in seip
so subiiciat ei quod est hominis in al
tero: alioqn oporteret ꝙ quilibʒ repu
taret se maiorem peccatorē quolibet
alio. Potest tñ aliquis reputare aliqd
boni in ꝓximo qd̄ ipse non habet: vel
aliquid mali esse in se qd̄ in alio non ē
⁊ sic absq̄ falsitate pōt se credē ⁊ ꝓnū
ciare oībus viliorem fm defectus occľ
tos quos in se recognoscit ⁊ dona dei
q̄ in aliis latent. A. Con. Ul. vt in sum.
con. li° 3° ti. 33. q. 274. Et iō ꝓpter quod
cunq̄ pctm̄ qd̄ in ꝓximo videm⁹ nō de
bem⁹ nos ip̄os illi in nostra existimatō
ne p̄ferre ꝓpter bonū quod potest in
illo latere. ⁊ q2 forte i nobis ē mai⁹ vľ
simile pctm̄: vel saltem oīo esse potest
Unñ Beda i omeľ. sabbati tertie domi
nice in quadragesima. Euenit sepe vt
q homicidā publice peccantē iudicāt:

peius odior malū quo ipsi i secreto de pulsant nō sentiāt. Qui fornicatorē ac cusant pestē supbie qua de sua castita te extollunt ignorant. Qui ebriosuz cō dēnant: vir⁹ inuidie quo excedūtur ip se nō videāt. Quid g°nobis in hi⁹ peri culis remediū? Quid restat salutis nisi vt cū peccātez cōspicim⁹ aliū mox icli nemus deorsū: i. ꝙ deiecti ex nr̄e cōdi tōe fragilitatis simus si nos diuina pi etas non sustētet hūilit' īspiciam⁹. B.

Iactantia quid sit? R° scōm Tho. scōa scōe. q. 112. Iactā tia ꝓprie importat ꝙ hō verbis se extollat dicēd o de se aliquid qō supra se est. Hoc aūt contingit du pliciť. Qñꝗ. n. aliquis loqtur de se: nō qdem sup̄ id qō est i se: sed sup̄ id qō ꝺ eo hoies opinanť. Qñꝗ vero loquiť ꝺ se sup̄ id qō est in se ḃm rei veritatem Et in isto secūdo mō mag! ꝓpe iactan tia ꝯsistit: ꝙuis vtroꝗ mō dici possit.

¶ Utrū iactātia sit mortale peccatuz R° ḃm Tho. vbi ȝ. Iactātia pōt dupl'r cōsiderari. p̄ mō ḃm se. A. i. inq̄tū est qōdā mēdaciū. B. ⁊ tunc est mortale pctm̄ qñ aliqs iactanter ꝓfert qō est ꝯ glām dei. Ezech. 23°. A. imo potius. 28°. vbi quod seqtur diciť cōtra ṗncipē ti ri. B. Eleuatū est cor tuuz ⁊ dixisti. ds ego sū. Ut' ēt ꝯ caritatē ꝓximi: sicut cū quis se iactādo ꝓrūpit i contumelias alior: vt Luc. 18°. Nō sum sicut ceti ho mines raptores. iniusti. adulteri. velut etiā hic publican⁹. Sȝ si non sit ꝯ glīaȝ dei: vel caritatē ꝓximi ē pctm̄ veniale 2° mō pōt considerari iactantia ḃȝ suā cām. Et si qdē ꝓcedit ex supbia vl' ina ni gl'a tali que sit pctm̄ mortale: ⁊ ipa erit mortale: al' erit veniale. Si ꝟo sit ꝓpter appetitū lucri vr̄ pertinere ad ꝓximi deceptōem vel dānū. ⁊ sic ma gis ē pctm̄ mortale. Sed nec hoc semp̄ q₂ pōt eē tale lucrū ex quo aliis nō dā nificať. Qō hironia q̄ ē ꝯria iactantie quandoꝗ est quedam iactantia. vide ī. hironia §. 2°.

Ieiunium Triplex est ieiuniū. pri mum corpis a cibo mali. Se cūdū aff lictōis a gaudio tpali. Tertiū volūtatis a peccato mortali. A. ꝺ his duob⁹ vltimis diciť de ꝯse. di. 5. ieiuniū B. Est sciēdū ꝙ p̄mū ieiuniū dn̄s insti tuit i paradiso: sed postea sāctificauit 40. diebus ⁊ noctib⁹ i deserto. Math. 4°. ⁊ Luc. 4°. A. De institutione nō. Ge nesis. 2°. B.

¶ Utr ieiuniū sit sp laudabile vel n̄? R° ḃm Tho. in 4°. di. 15. In trib⁹ casib⁹ non est laudabile neꝗ etiā licitū. Naȝ p̄ qdē per ieiuniū subtrahere quod est nccium vite non licet: sicut nec seip̄m interficere: sed hoc est valde modicuȝ q₂ nā modicis cōtēta ē. Itē nō licet sub trahere quod est nccium ḃm ea que in cūbūt facienda ex officio vl' ex societa te eor ad quos qs cōuiuit. Hoc. n. esset de rapina hostiā offerre. Itē 3° nō debȝ esse tanta abstinētia ꝙ hō ab operib⁹ vtiliorib⁹ impediať. Nā ⁊ lȝ ad ea non teneať: indiscretū tn̄ erit tale ieiuniuȝ ⁊ nō licitū. Sed abstinētia siue ieiuniū laud abile ē quādo per ip̄m caro dimi nuitur a suo robore ita ꝙ faciliuſ spūs subdať: nec ꝓpter hoc accelerať mors q₂ ex abundātia pl'es moriuntur ꝙ ex ꝺfectu. A. Idē i sū. cō. li° p̄. ti. 12. q. 14. B

¶ Utrū ieiuniū cadat sub precepto? R° ḃm Tho. scōa scōe. q. 147. Dicēduȝ ꝙ ieiuniū ꝗtū ad nccitatē coertionis peccati vel satisfactōis i pnia: vel ad eleuatōem mētis ad spūalia: sic in cōi cadit sub p̄cepto legis nāe. Sed deter minatio tpis ⁊ mōi ieiunādi cadit sub precepto iuris positiui: q₂ ab eccl'ia sic est statutuȝ: nec tn̄ qlibet transgrediēs peccat mortal'r: sed tm̄ qui trāsgrediť ex cōtemptu. vel sic ꝙ impediať finis quē intendit legislator. Sed qui ex cā rōnabili frāgit ieiuniū: nō peccat mor taliter nec est transgressor p̄cepti. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 15. B.

¶ In quib⁹ dieb⁹ tenetur qs ieiunare R° Quātū ex p̄cepto tenetur qdem p̄

totam quadragesimā. de conse. di. 3. nō licet. 7. c. non op3. 7. c. placuit. Idem de quatuor tēporib᷑. di. 76. statuim᷑. Itē in vigilia natiuitatis dñi. ex eo. c. p̊. Itē i vigilia pēthecostes: vt nōt dis. 76. ne cessario. A. in glo. 7 est. §. B. Et in vigilia assūptiōis btē v̄ginis. ex eo. c. p̊. Item in omnibus vigiliis aplor̄ū preterq̄ Philippi 7 Jacobi: quia venit tēpore pascali. 7 Johānis euāgeliste: q2 venit infra octauas natiuitatis. ex eo. consiliū. De festo etiā beati Bartholomei consuetudo seruāda est non de ieiunādo. quia hec ē iam firma 7 vl̄is: s3 de die celebrādi festum: vt in dicto. c. consilium. Item ex vniuersali eccl̄ie consuetudine preceptū est de vigilia beati Johānis baptiste. 7 oium sanctorum. 7 vt Inno. ponit sancti Laurētii. Quod si aliqua dictar̄ solēnitatu3 venerit in scd̄a feria: vigilia ieiunabitur in sabbato: vt in. c. consilium. Similit̄ de ieiuniis que episcopi i suis ep̄atib᷑ indicunt: de conse. di. 5. ieiunia. 7 dis. 3. c. p̊. A. Scd̄m Inno. super rubrica de obser. ieiunio. Translatio ieiunii pōt etiā ex alia causa fieri q̄ cu3 festū occurrit scd̄a feria. Dicit. n. ibi. Nota q̄ lic3 ieiunia non debeant cōmutari vel redimi sine causa: tñ cum causa possūt cōmutari: sicut dicit̄ q̄ in quibusdā locis Frā cie vbi sunt ecclesie sancti Quintini non ieiunatur in vigilia oium sanctorum sed tertia p̄cedente die. B. Sunt 7 alia ieiunia non de precepto sed d̄ cōsilio sicut de aduentu. vt in dicto. c. consiliū. A. Inno. vbi s̄. videt̄ dicere q̄ ieiuniū aduentus sit etiā de p̄cepto vbi est consuetudo. B. Item in quarta 7 sexta feria 7 sabbato: de conse. di. 3. ieiunia. 7. c. sabbato. A. In dicto. c. ieiunia. dicit̄ q̄ non ieiunans quarta feria videtur cum Juda tradere xp̄m: 7 nō ieiunans sexta feria videt̄ cū crucifixoribus crucifigere. Et sic hec ieiunia non videntur de cōsilio sed de p̄cepto. Qd̄ potest concedi vbi est consuetudo: ar. 12. dis. illa autē. Nam vt sup̄ patet in obligatione ieiuniorū etiam consuetudo operatur. Consuetudo vero ɔ̄tra nō excusat nō ieiunātes i vigiliis aplor̄ū 7 i aliis solēnibus ieiuniis. In aliis v̄o sic: nisi p̄latus aliud iniungat s̄m Hostī. 7 in sum. con. eo. ti. q. 16. ad fi. B. Itē rogationes: de ɔ̄se. di. 3. rogationes.

¶ Utrū liceat ieiunare in dñica? R̄n᷒ s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 147. Dicendū q̄ die dñica ieiunare non cōuenit. q2 dies est leticie. Unde si quis tunc ieiunaret quasi faciens cōtra cōsuetudinē popl̄i xp̄iani nō esset a peccato imunis: l3 ieiuniu3 de se sit laudabile omni tp̄e. A. Quod dicit̄ hic intellige qñ cū scandalo aliorū ieiunaret̄. vel ad quanda3 cerimonialem obseruātia3 qua3 illa die faciebant pagani ieiunātes. Unde 7 p̄pter hoc idē statutū fuit etiā de feria quinta: de con. dis. 3. ieiunium. Secus si ieiunaret̄ rōne simplicis abstinētie: vl̄ aliquo religioso respectu: vl̄ per se: vl̄ per iposítōem superioris: sicut fit i q̄nta feria: in qua ieiunam᷑ ex debito in ieiuniis statutis: de cōse. dis. 3. non licet 7. c. non op3. Unde 7. 76. dis. c. vtinam. dicit Hiero᷑. Utinā oī tp̄e ieiunare possem᷑. Qd̄ i actib᷑ aplor̄ diebus pēthecostes: 7 die dñico apl̄m Paulū 7 cum eo credentes fecisse legimus. B.

¶ Que hora sit cōpetēs comedendi? R̄n᷒ s̄m Tho. vbi s̄. Cōueniens ē hora nona. A. Pro hoc facit de con. dis. 1. solent. B. Nec illā op3 stricte considerare sed sufficit grossa estimatio. s. q̄ sit circa horam illam. Nec multū nocet si ex aliqua causa aliquātulū hora illa p̄ueniat̄. vel si forte p̄pter infirmitate3 vel etatē vel aliq̄d h᷑: tali hora comedere cederet alicui i magnū grauamē Nā eēt cum eo in ieiunio dispensādu3 vel vt aliquātulū p̄ueniret horā. A. Idē in sum. con. li᷒. p̊. ti. 12. q. 32. B.

¶ A quibus cibis ieiunātes debēt abstinē? R᷒ s3 Tho. scd̄a scd̄e. q. 147. In ieiunio quadragesimali interdicuntur vniu̇ersalr̄ oua 7 oīa lacticinia. In aliis aūt ieiuniis diuerse cōsuetudines sunt

quas quisq̃ seruare deb; ſ; mores eo
rũ inter quos cõuersat̃.76.di.vtinam.
Esus aũt carniũ generalr̃ in oi ieiunio
ꝓhibitus est.q2 gnãliter magis ē dele
ctabilis ꝛ ad humorē luxurie magl co
operat̃.Unde ꝛ in sexta feria nccio est
abstinēdũ a carnib⁹:ꝛ etiã in sabbato
ſm quorũdã consuetudinē:ex̃ eo.consi
liu;.Con. Hosti. A .Con.etiã Inno.vt
in sum.con.eo.ti.q.33.Et reglarit̃ i oi ie
iunio nisi cõsuetudo excuset vtendu;
est cibis quadragesimalibus : de cõse.
di.3.rogationes.De cibis vero quadra
gesimalib⁹ Grego⁹.4.dis.deniq;.ita di
cit.Par est vt qui his diebus a carne
aĩalium abstinem⁹:ab oibus quoq; q̃
sementinã trahunt carnis originē; ieiu
nem⁹:a lacte v; caseo ꝛ ouis.Ceteꝝ pi
sciũ esus ita xpiano relinqtur:vt h° ei
infirmitatis solaciũ nõ luxurie pariat
incēdiũ.Deniq; qui a carne abstinent:
nequaq̃; sumptuosiora marinaꝝ belu
arũ ꝯuiuia p̃parent.Uinũ quoq; ita bi
bere ꝑmittim⁹ ꝙ ebrietatē oio fugia
mus.alioquin restat vt oia que corpo
ribus libent silr̃ faciamus. B.

¶ Utrũ ꝑ potũ soluat̃ ieiuniũ. R° ſm
Tho.scda scde.q.147.Jeiunãtes nõ ꝓ
hibent̃ pluries bibere. q2 pot⁹ sumit̃
magis ad alteratõem corꝑis ꝛ digesti
onē ciboꝝ q̃; ad nutritõem: l; aliq° mõ
nutriat.Pñt tamē imoderate bibētes
peccare ꝛ meritũ ieiunii perdere.sicut
etiã si imoderate i vna comestione ci
bũ assumãt.Con.Inno.siue pot⁹ assũa
tur añ cibũ siue post. A Idem in sum.
con.eo.ti.q.31. B.

¶ Quid de cõfectõibus? R° ſm Tho.
vbi s̃.Per cõfectões seu electuaria nõ
soluit̃ ieiuniũ sicut nec per alias medi
cinas:nisi qs in fraudē ea sumēt i ma
gna quãtitate ꝑ modũ cibi. Cõ. Inno.
A.Tho.tangit h° i dicta.q.147.arti.6°
ꝛ nil dicit de confectionib⁹ s; tm̃ de ele
ctuariis.ꝛ dũ assumũt̃ solũ cã medicie
Et hoc idem posset intelligi de confe
ctionibus ꝛ aliis que non in fraudē as
sumerentur ꝓ medicina:alr̃ non.Unde
Al.dicit ꝙ esus spẽrũ ꝛ electuariorum
soluit ieiuniũ:nisi fiat cã nccitatis: vt
p; in dicta.q.31.Inno.etiã sup rubrica
de obser.ieiu.dicit.Electuariis aũt deli
catis nõ credim⁹ ꝙ aliter liceat vti ni
si sicut alio cibo delicato.Medicinam
aũt ꝓ remouēda infirmitate vl̃ fugiē
da accipe l; sine peccato i die ieiunii:
sed ꝓ cõseruãda sanitate vbi nõ est si
gnum ĩfirmitatis non credo.Ecce g° ꝙ
nõ est differētia inter electuaria cõfe
ctiones ꝛ alia: nisi inquãtũ assumant̃
ꝓ vera nccitate infirmitatis:imo q̃;to
ē cib⁹ delicatior siue p̃ciosior tanto mi
nus licit⁹ tꝑe ieiunii.dis.4 deniq;: vt
p; etiã in dicta.q.31.Al.dicit ꝙ pot⁹ añ
prãdiũ soluit ieiuniũ s; post nõ:nisi fi
at ĩmoderate preter nccitatē.S; ut po
test colligi ex Inno.vbi s̃.circa istã po
tatõe; q̃;tũ ad hoc vt liceat añ vel p⁹
prandiũ attēdenda est consuetudo. B

¶ In qua etate tenet̃ quis ad ieiunã
du;? R° ſ; Tho.scda scde q.147.Quã
diu aliq sunt in statu augmēti non te
nentur.s.vsq; ad finē tertii septennii.i.
21.anni.Cõueniens aũt ē vt etiã in hoc
tꝑe se ad ieiunãdũ exerceant plus vel
min⁹ ſm modũ sue etatis ꝛ possibilita
tis. A.Qñq; tñ magna tribulatõe imi
nēte i signu; penitētie artioris etiam
pueris ieiunia indicunt̃: sicut ꝛ de iu
mētis legit̃ Jone 3°. Homines ꝛ iumē
ta nõ gustent quicq̃;:neq; aquã bibãt
ſm eũdē Tho.ibidē. B. Nouicii q°q;
ꝛ iuniores religiosi ſm Guil. super sol
uendo ieiunio iuxta discretiõem pre
latoꝝ se gerere debēt. A.Inno.autem
vbi s̃.dicit ꝙ ad ieiunãdũ tenent̃ oẽs
sane mētis: ꝛ doli capaces potentes ie
iunare cũ ipsi peccare possint ꝛ pecca
ta deflere.ex̃ de delic.pu.c.p°. Dispēsati
ue tñ cũ impuberib⁹ ꝛ etiã maiori eta
te poterit dispensari: vt ab indictis ie
iuniis absoluãtur.Et hoc videtur tuti⁹
l; super hoc passu diuersi diuersa sen
tiant. B.

¶ Quid de peregrinãtib⁹: aut multũ
laborãtibus? R° ſ; Tho. vbi sup̃. Si

peregrinatio ꝛ labor cōmode differri possit aut diminui absq̄ detrimēto: nō sunt ꝑpter hoc eccl'ie ieiunia ꝑtermit tenda. Si aūt immineat nccitas statim peregrinādi: ꝛ magnas dietas faciēdi: vel etiā multū laborandi: ꝛ sic cuȝ hoc non possint ieiunia obseruari: nō obli gatur homo ad ieiunādū. Videt tamē in talibus recurrēdū eē ad supioris di spensatōem nisi forte vbi nō est cōsue tū. q2 plati dissilantes āñuere videtur A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 18. vbi etiaȝ ad ditur ſm eundē Tho. ꝙ qui nolūt con ducere oparios nisi frāgāt ieiuniū: nō sūt imunes a peccato: nisi forte sit cau sa nccia que festinatōem operis expo scat. Itē ꝙ ex parte operātis intentio maioris lucri nō necessarii a pctō non excusat si ieiuniū frangit. Ibidē etiaȝ dicitur ſm glo. Ray. ꝙ ꝑpter ieiuniuȝ seruādū quis non cogitur mēdicare cū n̄ ꝯsueuerit alr̄ mendicare. B.

Quid de cursorib' quoꝝ vsus ē do minis necessarius? R. ſm Guil. Si nō possūt simul currē ꝛ ieiunare excusant Secus quādo morātur vel modicum vadunt. A. nisi forte iminēt eis grādis viatio quaȝ nō possūt ꝑficere: soluant ieiuniū paucis diebus añ. ſm eū. Guil. vt in sum. con. eo. ti. q. 20. B.

Quid de seruitoribus nobiliū? R. ſm Guil. Si tales ex cā ꝑueniant horā comedēdi: nō credo ꝙ peccent. silr̄ si ꝑ libāt modicū: dico añ horā vt quasi ꝑ pter cōtinuatōeȝ tpis totū possit post ea reputari quasi vna mēsa. Sicut et nec peccāt q ꝑgustāt cibos dñoꝝ ad cautelam veneni: imo ꝛ casu licet etiā ꝑgustare carnes dñoꝝ. Nec iterū pec cant qui qñq̄ surgūt ð mēsa vt portēt vinū encenia. ꝛ h'. Con. Inno. A. ꝛ ad dit. Idē credim' de medicis ꝑgustanti bus medicinas. Et i his casibus credi mus ꝙ monachis licet ꝑgustare car nes. Et cō. Hosti. vt i sum. cō. eo. ti. q. 21. B. Et idē dicit Guil. de seruitorib' ꝛ le ctorib' mense int religiosos dū tñ cuȝ licētia. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 22. B.

Quid de paupibus ꝛ mēdicātibus? R. ſȝ Tho. scda scde. q. 147. Si possūt hēre tātū sil'ꝙ sufficiat ad vnā come stionē nō excusant a ieiunio: si nō pñt excusant. Silr̄ ꝛ quādo ꝑpter ꝑceden tē inediā ieiuniū nūc ferre nō possunt. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 26. B.

Quid de mulierib' ꝑgnātib' seu la ctantib'? R. Si nccitas debilitat' cor poris ipediat eas: nō tenentur ad ieiu niuȝ: imo si credit ꝑbabilr̄ de pericl'o earū vel aborsu: nō solū possunt: sȝ et tenent soluē ieiuniū: sicut Guil. ponit. B. Et idē si timeat de periculo pueri lactētis: ſm eundē Guil. vt in sum. cō. eo. ti. q. 24. B.

Utꝝ vxores ꝑpter ꝓhibitōeȝ viro rū debeāt dimittere ieiunia? R. ſȝ In no. Licet dimittere debeāt vota. A. i. ieiunia seu abstinētias votiuas. 3. q. 5. manifestū. B. nō tñ ieiunia. A. s. indi cta ab eccl'ia: vt in sū. cō. eo. ti. q. 27. vbi hec notant. B. nisi forte ꝙ ꝑpter scā dalū vitādū sacerdos dispēsare posset 50. di. vt cōstitueret. ex de cle. ex. mi. la tores. Con. Hosti.

Quid de ifirmis ꝛ debilib'? R. ſm Guil. excusant. sȝ ꝑ quāta ðbilitate ar bitrio boni viri standū est. Idē in sent bus. A. Hoc fuit dictum Inno. vt in sum cō. eo. ti. q. 25. B.

Utꝝ sup solutōe ieiunii sit petenda dispēsatio? R. ſm Guil. Si cōstat ð cā ꝑpt quā soluēdū ē ieiuniū nō ē nccīuȝ vt petat dispēsatio ꝑserti vt dic Tho. ꝯsuetudine iteruenīēte. Si aūt dubiū sit vtꝝ sit cā nccia. A. siue dubiū sit si bi siue aliis ſm eū. Guil. vt in sū. cō. eo. ti. q. 28. B. tunc petēda ē dispensatio ab epō loci si ꝯmode pōt haberi. alit a ꝓpō sacerdote. A. Hosti. dicit ꝙ i ista dispēsatione non sufficit licentia sim plicis sacerdot' etiā ex iusta cā: nisi sū ma nccitas imineat ꝙ ad epm sine pi culo hēri nō possit recursus. Et ē cā suf ficiēs ad dispēsandū: vt dicit. ifirmitas nāe debilitas. ciboꝝ caristia seu penu ria. paupertas. pegriatō. labor ꝛ ꝓtractō

nimia mēse: vt patet in seruientibus
mensis nobilium: ꝛ huiuscemodi: vt ī
dicta. q. 28. B.

¶ Utrū ieiunia possint redimi? R° ƀʒ
Inno. Ieiunia eccl'ie nō possūt redimi
nisi cā vel nccitas subsit: sʒ ieiunia vo
luntaria possunt etiā sine vlla cā redi
mi. A. s. que subsit in ieiunante dūmō
al'sit vtile ƀm eūdē: vt in sū. con. eo. ti.
q. 29. vbi etiā pʒ ꝙ etiā hoc casu ista re
demptio faciēda ē auctoritate supio
ris. B. ꝛ intermitti. A. De ista intmis
sione nō dicit Inno. vt pʒ ī dicta. 29. qꝛ
vt pnto ipse loquit' de volūtariis r'spe
ctu origīs: seu necessariis respectu exe
cutionis forte rōne voti. Iō dicit ꝙ ad
hāc redēptōem nccīa est auctoritas su
perioris. Sʒ bn̄ credo ꝙ si ieiuniū adeo
eēt volūtariū ꝙ ad illud nullo mō qs
obligaret' ꝙ posset intmitti. B. Ieiu
nia aūt que ī pnīa iponunt' redimi pos
sunt auctoritate superioris. A. dūʒ ta
mē ex iusta cā ꝛ discrete ƀm Ray. ꝛ in
sum. con. li°. 3°. ti. 34. q. 133. B. ex̄ de vo
to. c. fi. A. potius in. c. p̊. vt pʒ intuēti. ꝛ
etiā in dicta. q. 29. B. ꝛ dis. 82. p̄sbyter.
ꝗfi. Si ō ieiunio fuit votū quomō pos
sit redimi vel mutari: vide. ī. votuʒ. 5°.
per totum.

¶ Utrū ieiuniū factū in mortali ꝓsit?
R° ƀm Al. Quātū ad vitā eternā nō ꝓ
dest: sed tn̄ valet p̄cipue q̄ꝰtū ad tria. s.
obediētiā mādati ad qō qs tenet' siue
obligāte eccl'ia: siue cōfessore pnīaʒ in
iūgente. Itē qꝛ q̄ꝰtum ad castitateʒ ie
iuniū optime disponit. 3° qꝛ magꝭ con
finē diuine gratie facit. A. Idē in sum.
con. eo. ti. q. 34. B. Ad qd valēt bona
opera ex̄ caritatē facta: hēs s̄. caritas.
§. fi. A. potius. §. plr. B.

¶ Utrū ieiunās teneat' dare in elymas
qō sibi restat. A. i. qō per abstinētiam
reseruatur iux̄ illud Greg. Hoc qō ti
bi p ieiuniū subtrahis alteri largire.
B. R° ƀm Al. Nō. Sancti vero qui vi
dent' dicē ꝙ sic: intelligunt de ꝯsilio vl'
in diuitib' q viderint frēm suū nccita
tē hēre. A. qꝛ tunc si claudunt viscera
ab eo in ꝟitate in caritāte nō ieiunant
.i. Ioh. 3°. ƀm eūdē Al. ꝛ ī sū. con. li°. p̊. ti.
12. q. vlt. B. Ieiuniū quatuor comitāī
debēt ƀm Ray. s. largitas. Hiero'. Qō
manducatur' eras si non ieiunares da
pauperib': vt ieiuniū tuū sit saturitas
aīe. nō marsupii lucrū. Itē leticia. Ma
th. 6°. Cū ieiunatis nolite fieri sicut hy
pocrite tristes. Itē hora ꝯpetēs. i. Reg.
14°. Ionathas q p̄uenerat horā adiu
dicat' ē morti. Itē mēsura. Aug'. Oēs
auidate cibor̄ laxata pdit orōis ꝟtutē

¶ De diuersis intētōibus ieiunātium
nota ꝟsuʒ. Abstinet eger egens cupid'
gula simia ꝟtus. Abstinet eger. qꝛ non
pōt comedere: vel ꝓpter medicinam.
Egens. qꝛ nō hēt qd comedat. Cupid':
ne expēdat. Gula. i. gulosus: vt postea
auidi' comedat. Simia. i. hypocrita: vt
laudet'. Uirtus. i. ꝟtuosus vt mereat'.

IGnorantia.

Utrum sit pctm̄? R° ƀm Tho. p̄ma scd'e. q. 76.
Ignorātia eor̄ que quis tenet' scire. s.
sine quibus nō pōt debitū actū exerce
re pctm̄ ē ꝓpter negligētiā. Oēs auteʒ
tenētur scire cōiter ea que sūt fidei et
vniuersalia iurꝭ p̄cepta. Singuli autē
ea que ad eor̄ statū vl' officiū spectāt.
Sʒ ignorātia. s. ꝙ qs nesciat ea que sci
re nō pōt cū non sit ex volūtate nr̄a nō
ē peccatū. Silr' non est etiā pctm̄ igno
rantia eor̄ que quis lʒ posset scire: non
tn̄ tenet' sicut theoremata geometrie.
A. i. regulas a theoro. ras. qō est vidē
ƀm Catho. B. aut quedā cōtingentia
particularia. A. Idē ī sū. con. li°. 3°. ti. 32.
q. 16. vbi dicit' etiā quō nulla ignorātia
īuincibilis est peccatū. ꝛ ꝙ ignorantia
inuincibilis dicit' que studio superari
n̄ p̄t. ꝛ ꝙ qn̄ ignorātia ē pctm̄ ignorās
nō sp est in peccato. s. actuali: sed soluʒ
quādo est tp̄s acquirēdi sciam quā ha
bere tenet' ƀm eū. Tho. Qō pōt intelli
gi nisi intētio continua eēt obliqua. s.
negligēdi nccīa scire. B.

¶ Ignorantia facti non iuris excusat
extra de regul'. iurꝭ. ignorantia. libro 6°.

Huius dicti intentionem tene vt in sequenti. §.

¶ Utrū ignorantia excuset a peccato R. s3 Guil. Duplex ē ignorātia. quedā est iuris: vt si nescit furtum esse peccatum. Quedaʒ est facti: vt si nescit hāc rem quā accepit esse alienā: sed putat suā. Ignorantia aūt iuris aut oio ē invincibilis ⁊ inuolūtaria: vt q2.s. aliqs sine culpa sua scire nō pōt. sicut i infantibꝰ vl' amētibus a natiuitate ⁊ tūc excusat a toto. Et eodē mō si aliqs de aliq̄ casu dubitans cōsuluit ꝑitos a quibꝰ tñ hūit alr q̄ꝫ veritas se hr̄et excusatꝰ ꝑꝑ talem ignorātiā. nā in se fecit qđ potuit. Si vero i hāc iuincibilē ignorātiam incidit culpa sua: tunc aut hoc fuit per opus licitū: vt si ꝑ vigilias vl' abstinētiā deuenit ad amētiā. ⁊ tunc excusatꝰ a toto: etiā si feruoris excessus peccatū veniale fuerit. aut fuit per opus illicitū ⁊ tunc dicūt qdaʒ ꝙ excusatꝰ a tanto: l3 non a toto: ar. dis. 50. sepe. 15. q. i. §. sed hoc. Quidā aūt dicunt ꝙ pctm̄ sequēs excusatꝰ a toto si nullū hēt vsum rōnis. Et hoc ꝓbabiliꝰ ⁊ veriꝰ. 15. q. i. aliquos. ⁊. c. sequēti. A. Scd̄m canones oibus talibꝰ si liberati fuerit ē pnia iponenda: sed leuior q̄ꝫ si sani tale qd cōmisissent. 15. q. i. si quis insaniēs. Et hoc fit ad cautelā: vt i sum. con. eo. ti. q. 17. vbi etiam dicitꝰ s̄m glo. Ray. ꝙ habentibus vsuʒ rōnis quo ad ea sine quibꝰ non est salus: nulla ignorātia est inuicibilis simplr̄ ⁊ omnino. quia si non inueniret hominēʒ a quo doceretur: vnctio doceret eū nisi staret per ip̄m. B Si vero ignorātia iuris sit vincibilis ⁊ voluntaria: tunc si fuit affectata i nl'lo excusat: imo ē speciale peccatuʒ. Si vero non fuit affectata sed soluʒ quia neglexit addiscere: excusat a tanto: s3 nō a toto. Hec de ignorātia iuris. A. Idē in dicta. q. 17. Tamē sciendū ꝙ hꝰ intelligēdū est s̄m modū negligentie: vt tāto minor sit excusatio quāto maior fuerit in addiscendo negligentia: i tm̄ vt lata negligētia equiparetꝰ dolo: vt. ff. deposi. i. ꝙ nerua. ⁊ de consti. vt aiarū. li. 6. B. Si v̄o sit ignorātia facti hec pōt eē duplex. Nā vel ignorantia ē causa agendi: ita ꝙ si sciret illam circūstantiā que trahit i pctm̄ nō facēt ⁊ se fecisse dolet: ⁊ hec excusat a toto. si tamē debita diligētia p̄missa fuit: q̄ si p̄missa non fuit: excusat solū a tanto A. ⁊ qñ3 a nullo. v3 si ignorantia fuerit crassa ⁊ supina. dicto. c. vt aiarū. B. vl' ignorātia ē comitās actū. s. ꝙ etiā si sciret circūstātiā peccati: nihilominꝰ faceret: ⁊ hec non excusat. Con. p̄dict] Pe. ⁊ Tho. in scripto. ⁊ in p̄ma scd̄e. q. 76. A. Idem in sum. con. eo. ti. dicta. q. 17. B. Utrꝫ ꝑ ignorātiā excusetꝰ qs a statutis ordinarioꝝ hēs. ī. lex. §. 5. ⁊ s̄. excōicatio p̄. §. 6. Et vtrꝫ excusetur scholaris qui tenʒ sui doctoris opinionem: vide. ī. opinio.

¶ Ignorātia crassa ⁊ supina dicitꝰ per metaphorā hois crassi ⁊ supini q non videt etiā ea que corā eo sūt. A. vl' qa talis est largus ⁊ distētus. ⁊ sic hꝰmoi ignorantia magna ⁊ lata. B. sicut q publica ⁊ manifesta dicit se ignorare cui nō facile creditꝰ. 16. distinc. qđ dicit]

Illegitimus.

Illegitie nati multiplr̄ sunt. Nā alius dr̄ mancer: ille ꝓp̄e qui natꝰ est de scorto. Alius spurius vel notus q de adultera A. In sū. cō. li. 3. ti. 19. q. i. dr̄ s3 glo. Ray. ꝙ spuriꝰ dicitꝰ natꝰ ex cōcubina ꝓ spurcitia icōtinentie. Notꝰ v̄o natꝰ de adultera. Uidetꝰ. n. filiꝰ eē de matrimonio: cum nō sit: sicut ⁊ notas febres dicimꝰ que vere quartane ⁊ huiusmodi vidētur ⁊ non sunt. Sed veritas est ꝙ ex adulterio natus dicitur etiā spuriꝰ: vt in. c. tanta. extra qui fi. sint le. B. Aliꝰ naturalis qui ō soluto ⁊ soluta. ⁊ tales oēs ꝓhibētur ordinari. q2 per ātiquā legē manceres ꝓhibiti sunt intrare tēplū dei. A. vsq̄ꝫ in decimam generationē. Silr̄ ⁊ spurii. in. c. ꝑ venerabilē. de q̊. ī. ⁊ in dicta. q. i. B. Deut. 23. extra de elc. inotuit. ⁊ ex̄ q fi. sint le. ꝑ venēabilē

in fi. Cā aūt ꝓhibitōis triplex ē.s. digni tas clīcalis. que h᷒modi vilib᷒ cōferri non dꝫ. ex̄ ō exces. p̄la. inf̄ dilectos. Itē detestatio p̄rni criminis. ex̄ de hereti. vergētis. Itē ꝙ tales filii solēt eē imi tatores p̄rni sceleris. 6. q. i. si qs cū mili tib᷒. ꝛ dis. 56. si gēs. In sc̄larib᷒ tn̄ digni tatib᷒ tales nō sꝑ ꝓhibētur. ff. de ōcu. .l. spurii. ꝛ. l. gnālit. §. spurios. A. Et in hoc. §. pꝫ ꝙ si iste illegitim᷒ hēat cōpe titorē legitime natū ei p̄fert in officio dignitatis. Et sup̄dicta oīa habētur in sum. con. dicta. q. i. ſm Ray. Hosti. et Goff. B.

¶ Quid si illegitimi per ignorātiam ꝓmoti fuerit? R. ſm Hosti. i hoc cāu ſm oēs ꝓbabilis ignorātia excusat: ar. .C. de testa. l. i. ff. de offi. p̄to. l. 3. Ip̄e ꝟo si ꝟitatē nouit in cōspectu dei cecidit ꝗ̄tūtunqꝫ occultū sit. ex̄ de tēpo. or. c. fi. Si nihil scit excusat᷒ ē. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. i. B.

¶ Sꝫ nunquid filius dꝫ credere ꝟbis m̄ris cui᷒ fili᷒ sit? R. ſm Hosti. Prima facie credēdū est matri. ex̄ de ꝓba. per tuas. ꝛ de p̄sum. afferte. ꝛ. c. lr̄as. §. p̄. ve rūtn̄ nō cogit̄ credē: ar. C. de testa. l. nec ꝓfessio. A. cū ip̄e fuerit cōiter habit᷒ ꝓ legitimo: vt pꝫ in sū. con. dicta. q. i. B. Si tn̄ hēt ꝯsciam ipetret dispēsati onē q in h᷒ cāu satis facile obtinē dꝫ.

¶ Quid de filiis sacēdotū quos susce pit de legitima vxore añ sacrū ordinē R. ſm Ray. Tales de iure cōi ꝓmoue ri pn̄t ad oēs ordines ꝛ dignitates: nisi in illa eccl̄ia i qua patres eoꝝ imedia te fuerunt p̄lati vel canonici vbi non possunt canonicari vel ꝓmoueri. A. Uerꝰ est ad easdē dignitates ꝛ p̄bēdas quas p̄res eoꝝ tenuerūt. Ad alias aūt etiā in eadē eccl̄ia poterūt ꝛ canonica ri ꝛ ꝓmoueri: sicut dicit exp̄sse Ray. vt in sū. con. eo. ti. q. 6. etiā viuētib᷒ eoꝝ patribus. ꝛ in eadē eccl̄ia i suo officio manentibus. ex̄ de fil. p̄sby. ad hec. ꝛ pꝫ in iurib᷒ q̄ sequūt̄. B. ex̄ eo. ad hec ꝛ. c. ad extirpādas. ꝛ. c. ad abolēdā. Et ō talib᷒ pōt intelligi. 56. dis. §. sꝫ h᷒. Idem Hosti. Ber. ꝛ Goff. Et addit Goff. Nō ꝙ cū pater habuerit ꝑsonatū vł vica riā perpetuā in aliqua eccl̄ia fili᷒ ime diate ip̄m vel ip̄am hēre nō pōt. ex̄. e. qm̄. ꝛ. c. ad extirpādas. Itē si pater hūe rit ꝑsonatū filius nō pōt hēre vicariā. nec eꝯ. ex̄ eo. Michael. ꝛ. c. cōstitutus. A. Istud eꝯ intelligit̄ ꝙ si p̄r habuit vicariā ꝑpetuā fili᷒ imediate ꝑsonatū hēre nō pōt: vt in dicto. c. cōstitutus. Et est rō. qꝛ ꝑpetuus vicari᷒ curaꝫ hēt ec clesie cui᷒ vicari᷒ existit. ex̄ de of. vica. ex parte. ſm eūdē Goff. vt in dicta. q. 6. B. Nō si filius dispēsatiue succedat patri: frat̄ isti᷒ bn̄ poterit postea succe dere patri: vt ponit Hosti. qꝛ in h᷒ nō succedit patri imediate. Sed sec᷒ si p̄᷒ habuisset ip̄am eccl̄iaꝫ solū de facto. A. s. p̄mus frater. qꝛ tunc secūdus non poterit succedē: vt pꝫ i sū. cū. eo. ti. q. 9. B. Porro ad nepotes hec ꝓhibitio n̄ extēdit̄: vt Ray. ponit. Idē Gof. ꝛ Ho sti. A. Idē i sū. cō. eo. ti q. 8. B.

¶ Pone ꝙ aliqs hn̄s vxorē ea viuen te fit sacerdos: ꝛ postea ex ea generat filiū: nūquid ē legitim᷒? R. ſm Hosti. Si vir fact᷒ ē sacerdos ignorāte vel in uita vxore: filius nō indiget dispēsatō ne. 27. dis. si vir. ex̄ de cōuer. ꝯiu. qdam. ꝛ. c. placuit. Sed si vxor cōsensit ꝙ vir ordinaret̄ vel sciēs nō ꝯdixit: tūc fili᷒ illegitim᷒ ē ꝛ dispēsatōe indiget. ex̄ eo. lr̄as. 77. di. ep̄s. 32. di. seriatim. in fi. ar. 54. di. si seruus. 25. q. 2. agathosa. Inno. Goff. ꝛ Ber. vidētur sentire ꝙ indisti cte talis dispēsatiōe idiget. A. Dic h᷒ clarius. Nā vt pꝫ in sū. con. eo. ti. q. xi. Ray. dixit simpl̄r ꝙ talis fili᷒ est legiti mus: maxime si vxore ꝯdicēte vł igno rāte vir fuerit ordinat᷒. Goff. vero ꝯ. s. ꝙ sit illegitim᷒. Et Inno. ꝛ Ber. sētiūt cū Goff. Glo. vero Ray. dicit ꝙ iste est legitim᷒ quo ad successionē heredita tis nō quo ad ordines ꝛ eccl̄iastica bn̄ ficia. Hosti. vero hos doctores concor dando distinguit: vt s̄. ꝛ eius distinctio satis etiā consonat iurib᷒ allegatis in quib᷒ clare cōstat q nec per religionē

nec per ordinationē potest vir separa
ri ab vxore inuita vel ignorante. B.

¶ Quid si nato aliquo de illegitimo
coitu postea pater cōtraxit cū matre?
R. Si tempore cōcept⁹ pater poterat
eā habere in vxorē ⁊ postea ducit. legi
timatus ē filius: ⁊ ad oēs actus legiti
mos admittet. A. ⁊ etiā ad hereditatē
sm Ray. vt in sum. con. eo. ti. q. 10. B.
etiā si post natiuitatē filii mater nu
pserit alteri quo mortuo ɔ̄trxit cū isto. vel
eo⁹ pater duxit aliā qua mortua duxit
istā. Sec⁹ aūt si tpe cōcept⁹ ñ poterat eē
matrimoniū inter ipos: quia tūc: licet
sublato impedimēto ducēt illā: non le
gitimatur filius: ex qui fi. sint le. tanta
i auē. qui. mō. na. effi. le. coll. 6. circa pn
cipium. A. Idē i sū. cō. dicta. q. 10. sm
Ray. Hoff. ⁊ Hosti. ⁊ addit Ray. Qd di
xi in pmo casu legitimatum talē quo
ad omnes actus legitimos: videtur q
fallat in epatu ad quem non poterit ta
lis pmoueri absq dispensatōe pape:
vt pz sm vnam litterā. ex de elec. inno
tuit. circa pncipium. Idē recitāt Hoff.
⁊ Hosti. sed magis approbant q talis
dispensatione nō idigeat etiā i hoc ca
su: ⁊ hoc i fauorē plis. ex qui fi. sint le.
ex tenore. ⁊ qui ma. accu. pñt. videntur.
in fine. B.

¶ Quis potest dispensare cum illegi
timo? R. Eps potest dispensare quan
tum ad ordines minores. ⁊ beneficiū
sine cura: aliter non. nec ad dignitates
aut personatus nisi papa. extra eo. is
qui. lib. 6. A. Ibi etiam patz q etiam
si p papā fuerit cum tali dispensatum
vt possit beneficiū curatū obtinere: in
telligit solum de vno. B. Qd si papa
dispēsatōē obtinuerit: ⁊ postea impe
trauit q duo aut plura beneficia cum
cura possit habere. tacuit autē pdictū
ɔ̄scm ñ valet hec secūda gratia. extra
eo. si is cum quo. li. 6.

¶ Que dispensatio est circa illegitios
R. sm Ray. Si tales intrāt monaste
rium ɔ̄ iure cōi possūt pmoueri ad oēs
ordines. 56. dis. §. p. ex eo. c. p. Religiōis

enī ingressus tollit irregularitatē sicut
⁊ ingratitudinē. 19. q. vlt. non liceat. Ad
plationē tamē non possunt pmoueri
absq dispēsatōe: vt in dicto. c. p. A. s.
pape sm quosdā: cū hodie illegitime
nati absq dispēsatione sedis aplice:
nec ad dignitatē: nec ad personat⁹: aut
alia bñficia curā hñtia debeāt admit
ti. ex eo. nimis. Alii dicunt q cū talib⁹
religionē ingressis possunt epi dispen
sare q possint pmoueri i abbates: nō
autē i epos. Et ad. c. nimis dicunt q in
telligitur de remanētibus in seculo: vt
in sum. con. li. 3. ti. 19. q. 2. Sed certe i di
cto. c. nimis. nec in. c. p. eo. ti. fit hec disti
ctio. Vñ nec nos distinguere debemus
. ff. de offi. psi. l. 3. ⁊ ex de deci. ad audiētī
am. Vnde pmū veri⁹ videt. B. Si ve
ro remanēt in seculo: nec ad ordinem
nec ad platurā pñt absq dispēsatōe p
moueri: vt ibi dicit. Sed circa eos qñ
adhibet dispēsatio magna: vz vt ordi
nētur ⁊ instituātur in ecclīis. aliis a pa
terna: dico si sunt filii psbyteri. Aliter
vero in qbuscunq ecclīis: ar. ex eo. pñ
tium. Maior vt etiā in patna: aliq tñ
medio: ut ex eo. ex trāsmissa. Maxima
vt in pñna. nullo tñ medio: ex eo. ex tua
A. Idē i sū. cō. dcā. q. 2. B.

¶ Quid si cū illegitimo dispensetur
quo ad ordines ⁊ beneficiū ecclīasticū.
R. Si ab epo facta sit dispensatio: nō
extēditur nisi ad ea que pōt. s. vt i 7. §.
dictum est. Si vero a papa: poterit p
moueri ad pochialē ecclīam nō ad p
sonatū vel rectoriā ad quā p electōēz
pcedi cōsueuit: ex de pben. c. vlt. A.
Idē in sum cō. eo. ti. q. 14. sz Ray. Hof.
⁊ Hosti. B.

¶ Vtrū legitimat⁹ quo ad act⁹ ecclīa
sticos sit per hoc legitimat⁹ ad act⁹ se
culares? R. De hoc sunt multe opinio
nes. Probabilior tñ videt opinio In
no. dicētis: q qui legitimat⁹ fuit ab ali
quo pncipe seculari: vel ciuitate: intel
ligit legitimat⁹ quo ad oēs actus secu
lares i terris q legitimāti subsint: qn
etiā i aliis terris quo ad secularia nisi

sint talia q̄ cēnt ī alterius p̄iudicium.
Nā nec in aliis terris succedet ab inte
stato.q꞉ sic auferentur bona heredib⁹
defuncti.Sꝫ talis non itelligit̄ legitīa
tus ad ordines.q꞉ hoc non est de iuris
ditione iudicis laici.Si ṽo legitimat⁹
fuit ab ep̄o inquātuꝫ potuit.s. quo ad
minores ordines ⁊ beneficia sine cura
etiā in alia diocesi poterit ꝓmouēi ad
p̄dicta:q꞉ hoc est de iurisditione eccl̄ia
stica ⁊ in nullius p̄iudiciū:⁊ multo ma
gis si papa.Sed talis nō est legitima
tus quo ad act⁹ seculares:nisi in terris
qui tp̄alit̄ pape subsūt.Satꝯ cō. Ber.
ex̄ qui fi.sint le.per venerabilē. A. In
sum.con.eo.ti.q.15.diuersa sup̄ his dcā
ponuntur.Et domin⁹ Anto.de Bu.sup̄
dicto.c.per venerabilē. latius ⁊ clari⁹
p̄dicta tangit sic.ꝙ quedam est legiti
matio plenissima per quaꝫ deletur fū
damētum vitii a quo surgit differētia
legitimatōis ⁊ illegitimatiōis: ⁊ hanc
solus papa facē potest.q꞉ solus dispōe
re potest sup̄ matrimonio.Quedā est
legitimatio plenior que integrat ad iu
ra p̄meue nde non disponendo i vitiū
⁊ hanc potest ⁊ papa ⁊ imperator ꝫ il
la que ad eos spectāt.Quedā est plēa
vt dispēsatio cum eo in aliquo effectu
ligitimatōis non ex toto integrando:
adhuc illam possunt vtriq;.Adde.⁊ ēt
inferiores:vt potest colligi ex p̄dictis.
Segtur.His visis si queratur an pa
pa possit legitimare in terris imperii.
dico sic.Aut papa vult disponē in m̄ri
monium ⁊ ꝓlem futurā.⁊ non dubito
ꝙ pōt etiā in terris imperii.q꞉ suū p̄n
cipalr̄ est disponere de matrimōio. Et
sic intelligo q̄ dicunt Jo. an. ⁊ Hosti.
Jō omnes filii qui ꝓducunt̄ hodie de
matrimonio vltra quartū gradū etiā
in terris iperii sunt legitimi.⁊ oēs etiā
q nati sūt ex pupilla ⁊ tutore.⁊ ex ꝯtra
hentib⁹ sine cōsensu p̄ris:⁊ ex rectore
ꝓuincie cū subiecta.Aut papa vult le
gitimare disponēdo i radicē matrimo
nii quo ad ꝓlē iam ꝓditā:⁊ tūc dico ꝙ
i oib⁹ casib⁹ i qb⁹ legitiare pōt disponē
do in radicem matrimonii ꝙ in oibus
illis casib⁹ pōt legitimare i terris ipe
rii.si tn̄ legitimat icipiēdo a radice ma
trimonii.⁊ in oibus casib⁹ in quib⁹ nō
pōt:vel nō vult dispēsare incipiēdo a
radice matrimonii:in oib⁹ illis legiti
mat quo ad terras suas ⁊ nō imperii.
Uideamus g°qn̄ pōt incipiēdo a radi
ce m̄rimonii.Ideo si vult disponē legi
timādo natū de rapto cōsensu m̄rimo
niali int̄ parētes:⁊ nō video ꝙ possit.
Nā non posset facere ꝙ eēt m̄rimoni
um absq; cōsensu cū sit nāliter de eēn
tia illius:lꝫ possit fingere cōsensū stan
te dubio.ex̄ de spō.is qui.Et si dicatur.
Princeps fingit cōsensū vbi non ē:vt
.l.i.C.ꝺ rei vxo.acti.dico ꝙ illꝺ i positi
uis ⁊ nō in sacr̄alib⁹.Nā talia sacr̄alia
habēt formā facti nālem: ⁊ exigūt ve
rā eēntiā consensus:i qbus non video
ꝙ papa aliquid possit.Ubi.n.ꝓ forma
veritas exigit̄ fictio nō operat̄.Cō.Jo.
an.Aut vult legitiare ꝓductos ex ma
trimonio quoꝫad formā suā eēntiato:
inualide tn̄ ꝓpter resistētiā iurꝯ.⁊ si re
sistētia eēt iurꝯ ciuilis:q꞉ ad ip̄m n̄ spe
ctat de m̄rimonio:dico ꝙ posset legiti
mare:q꞉ hec fictio posset trahi retro
cū nō hēret aliquod p̄ncipiū resistens
quod validū esset:gnimo ex quo solū
ius ciuile resistēt:filii ab ipso p̄ncipio
essent legitimi.Aut m̄rimoniū validū
quo ad formā rudē extrinsecā: hēbat
impedimētū canonicū vel diuinū.Nō
facio inter ista drīam h̄.Et adhuc non
credo ꝙ posset legitimare disponēdo
in radicem matrimonii.q꞉ exquo ma
trimoniū habuit resistentiā iuris ciui
lis est impossibile ꝙ fictio operet̄ r̄sur
gendo matrimonium vt retro.q꞉ defi
cit in extremo a quo s̄.eo.tanta.ff.ꝺ se
na.l.paul⁹.al'.l.senatores.Unde credo
ꝙ hec legitimatio nō valēt vt trahēs
radicē a matrimonio: sed bn̄ pōt valē
vt legitimatōis collatura ꝺ nouo.Qn̄
ṽo dispōit i radicē m̄rimonii:aut ꝓles
ē ꝓdita ex m̄rimonio quo an ius cano
nicū resistat m̄rimonio vel legitiatiōi

ꝑtiotis potest eē dubitatió ꝓbabilis. Et
dico ꝙ hoc casu pōt legitimare dispo
nēdo ī matrimoniū. ⁊ declarādo legiti
mitatē ꝓpter dubiuꝫ matrimonii qđ
est ei subiectū. ⁊ ad euitādā ꝑplexitatē
stante dubio. ⁊ qꝛ ex quo nō habꝫ clarā
resistētiam iuris pōt retro trahi fictio
ad ꝑncipiū legitimatōis. ⁊ qꝛ ꝓpter du
bium ꝓbabile casus ē supposit⁹ pape
vt de grauiorib⁹: vt pꝫ in hac decre. ꝑ
venerabilē. ℣. rōnibus igit. ⁊c. Et sic pē
dente dubio ⁊ q̄ꝫdiu latet īpedimētuꝫ
videm⁹ ꝙ papa ex colore matrimonii
auctoritate eccl'ie ꝑlē legitiat⁹: de clā.
despon. cū inhibitio. ⁊ §. eo. peruenit. ⁊
vbilibet. Unde hoc casu legitiat etiaꝫ
in terris imperii. qꝛ disponit in radiceꝫ
matrimonii. ad hoc §. eo. tanta. Nam
nulli dubium ꝙ legitimatio q̄ fit ex il
lo casu ex solo matrimonio etiā dēpta
quacunq; solēnitate dotaliū instr̄oruꝫ
quā requirit lex habilitat ⁊ proleꝫ legi
timat: etiā in terris imperii. Et sic de
facto consului Mutine. Qn̄q; papa in
tendit legitimare solū conferēdo iura
legitimitatis nō disponēdo in radiceꝫ
matrimonii. vel qꝛ nō vult. vel qꝛ non
potest. qđ patꝫ ex ꝑdictis. ⁊ tunc clarū
est ꝙ in terris eccl'ie pōt legitimare:
vt h. ℣. rōnibus igit. ⁊c. qꝛ in istis exer
cet iura imperii. Aut vult legitimare ī
terris imperii: ⁊ tūc aut vult legitima
re sibi suppositū vel supponēdū rōne
clericatus: q eo ꝙ se legitimat ꝓpter
clericatū dicitur cleric⁹ saltem mente
iuxta nō. de trāsac. ex litteris. Et dico
ꝙ pōt. ⁊ eo legitimato secuto clericatu
legitim⁹ est quo ad tꝑalia ⁊ spūalia et
quo od oīa: vt pꝫ ex vna allegatōe hic.
Nec obuiat ꝙ ex hoc ꝑiudicet nō sup
posito: nec dicat ꝙ sit legitim⁹ ⁊ illegi
timus q̄si monstrū. Aut vult legitima
re non suppositū nec supponēdū de ꝓ
ximo. Et tunc aut vl't legitimare cum
consensu illi⁹ qui supiorē non recogno
scit. ⁊ sic ē in quasi possessione liberta
tis. Et talis pōt legitimari: vt h. ℣. rōni
bus. Aut in terris illius qui supiorem

recognoscit: vt imꝑatorē. ⁊ casus vide
tur hic ℣. rōnibus: ꝙ nō possit: qꝛ hec
que sunt supremi īperii vt legitimare
non possūt fieri sine ɔsensu superioris
vt vult hec decre. que nō est alibi ī h⁹.
Et hoc ꝙ papa non legitimet in terris
imperii quo ad bōa tꝑalia tenēt Bar.
⁊ Ly. Sed si vis tenere ꝙ hec ꝑtās sit
ꝓrogabilis in habētē simē potestatē
sicut dicim⁹ in his que sunt meri impe
rii: vt dixi de fo. cōpe. c. si diligenti. cre
do ꝙ nō posset facere papa istā legitia
tōem circa subm imperio: nisi vbi con
sentirent oēs q̄bus ꝑiudicat: qꝛ talis
iurisditio nō pōt ꝓrogari ad ꝑiudiciuꝫ
eoꝝ. Et hoc tenet Jo. an. dicēs ꝙ papa
hoc in terris eccl'ie pōt libere. i. sine ali
cuius ɔ̄dictiōe. In terris ℣o subiectis
imperio nō pōt q̄n cōtradicere possit
is cui fit ꝑiudiciū non in spe sed in re
. i. qui iā possidet hereditatē. Secus si
solū speret. Un̄ ꝫm Hosti. solo p̄re req
rente dū viuit pōt fieri legitimatio. eo
aūt mortuo ɔsentiētibus illis q̄bus iā
delata ē hereditas. al' non. ⁊ quo ad feu
dalia consentiente dn̄o feudi: nō obstā
te cōtradictione habentium spem tm̄.
Sed tamen in eorū preiudicium fieri
non debet sine causa. Ideo in dubio si
fiat alio non exp̄sso non attenditur ad
preiudicium agnatorum spem haben
tium nisi consentiant vel papa aliud
exprimat. Circa imperatorē vero sub
dit. ꝙ aut intendit legitimare dispo
nendo super matrimonio ⁊ incipiēdo
a radice. Et dico ꝙ non potest: quia h⁹
est solius pape. Et sic leges que dicunt
ꝙ ex matrimonio subsecuto legitimā
tur filii: nisi fuissent approbate per ca
nones non credo ꝙ valerent. Et per
hoc patet ꝙ non potest facere plenissi
mam legitimationem que vitium de
leat originale. Aut vult legitiare col
latiue conferendo iura legitimitatis
⁊ q̄ ad spūalia credo ꝙ non possit. Jō
puto ꝙ legitimatus ab imꝑatore non
possit ordiari: nec bn̄ficiari: nisi aliter

dispēsek. Et hoc tenēt Jo. an. z Archi. Aut vult legitimare q̄ ad tpalia z honores z hereditates. Et dico q̄ pōt in terris imperii sicut z olim poterat. In terris aūt eccl'ie an possit, dic. Aut legitimat legē gnālē ꝯdēdo. Et dico q̄ virtus legis se extēdit ad existētes in terris eccl'ie: nō ex ꝟtute legis solū: sed ex gnāli approbatōe eccl'ie. di. io. si i adiutorium. quā facit canon: ex quo lex nō repugnat canoni quā papa approbare censet: eo q̄ nō improbat: vt dixi ꝯ iudi. nouit. Non puto tamē q̄ tales essent legitimati quo ad spūalia ꝓpter nām materie que nec directe nec indirecte supposita ē ptāti laici. Aut vult legitimare ꝑ rescriptū: z credo q̄ non possit in terris eccl'ie nisi eo mō quo s. dictū est papā posse in terris imperii. Ibidē ēt tangit q̄ impator pōt legitiare: vt s. dictū est etiā ante coronatōez ꝺm Jaco. de arena. z Jo. an. Itē dicit q̄ hñs ptātez legitimādi ab impio: pōt vbi pōt impator ꝺm verba ꝓuilegii. et vbi nō pōt: minus pōt hñs ptātez ab eo. Et sil'r dico de hñtibus ptātez a papa. In habēte ptātem ab imperatore tenet Bar. in. l. ꝓses ff. de offi. ꝓsi. q̄ nō possit legitimare in terris eccl'ie: quia alius a proconsule non potest extra ꝓuinciā sibi decretā iurisditōem etiam volūtariā exercere. Puto etiā ingt q̄ habēs ptātē a papa vel a ꝓncipe non possit legitimare ad preiudiciū alterius: etiā respectu spei: qz tales cōcessiones itelligunt̄ sine'alioꝝ preiudicio. de priuil'. pastoralis. cū silibus. hec ille. q etiā ibidem multa alia ꝓsequit̄ ꝯ hac materia. B. Quib⁹ aūt modis illegitimus legitimet̄: hēs. i. legitim⁹. §. 2.º Et vtrū malitia parētis debeat nocere illegitimo siue cuicunqz filio: habes sup̄ filius. §. 3.º Ad materiā illegitimoꝝ pōt pertinere s. filius. z. i. legitimus.

Illicite acquisitū.

Quot modis dicit̄ illicite acqsitū. z quādo restitui debeat vl' i elyaz dari possit: habes s. elemosyna ꝑ. §. ñ. z. i. restitutio ꝑ. §. antepl't.

Immunitas.

De immūitate seu emunitate. ecclesie aut confugientium ad eccl'iam: vide supra emunitas ꝑ. z 2.º

Impedimentum

ꝑ cōiter. Circa impedimenta matrimonii ꝑ agem⁹ de impedimēto i genere. 2.º de impedimēto erroris ꝑsone. 3.º de impedimēto cōditionis. 4.º de impedimēto voti. 5.º de ipedimēto cognitionis carnalis. s. cōsanguinitatis. 6.º de ipedimēto cognatōis spūalis. s. cōpaternitatis. 7.º de cognatōe legali. s. adoptōnis. 8.º de ipedimēto criminis. 9.º ꝯ dispi cultu. io. de violētia siue metu. xi.º ꝯ impedimēto ordinis. 12.º de impedimēto ligationis ad aliā vxorē. 13.º de publice honestatis iusticia. 14.º ꝯ affinitate. 15.º de impotētia coeundi. 16.º de matrimonio cōtracto cōtra interdictū ecclesie. 17.º de impedimēto feriarū. De ꝑdictis impedimētis sūt ꝟsus i qbus explicā tur ꝺm ꝑdictū ordinē sic. Error. cōditio votū. cognatio. crimē. Cultus. disparitas vis. ordo. ligamē. honestas. Si sis affinis. si forte coire neqbis. Hec sociāda uetāt ꝯnubia. iūcta ꝯtractāt. Eccl'e vetitum. necnō tēpus feriarū. Impediunt fieri. permittunt facta teneri.

¶ Que impediunt matrimonium iā contractum? R̄n. 12. sunt que impediunt non solum matrimonium contrahendum: sed etiaz dirimunt contractū que z continentur in trib⁹ ꝑmis versibus positis in ꝑrimo. §. Et intelligas q̄ dirimunt contractum si ꝑcesserunt matrimonium. Si autem superueniant post matrimonium rite factuz vt affinitas vel crimen z huiusmodi: non dirimunt. A. etiam si non sit subsecuta copula carnalis: vt in sum. con. lib.º 4.º ti. 3.º q. i. B. ꝑreter vnum votum. s. religionis cuz effectu quādo quis ꝯtracto qdē m̄rimōio: sz aū carnalē copulā

rligionē ingredit̄.ex̄ d̄ cōuer.cōiuga.ve
rū.ꝛ.c.ex parte.2º A.Ibi dicit̄ clare ꝙ
cōtracto mr̄imonio legitime per ꝟba
de p̄nti:in nullo pōt cāu dissolui:etiā si
vnꝰ cōtrahētiū efficeret̄ hereticꝰ vt vi
uēte reliquo alter ad secūda vota trāſ
migret:nisi vnus religionē ingrediat̄
A.ꝛ de sponſa.cōmissuꝫ.Expectari tn̄
debꝫ vsqꝫ ad ꝓfessionē:vt ponit Tho.
in 4º di.27.A.i.quousqꝫ religioni etiā
in genere sit saltē tacite obligatus: vt
si nolit vitā absolute mutare: īfra qd̄
tēpus beneficiū ingrediētis nō est alt̄i
cōferēdū sine eius assensu:vt i.c.bene
ficiū:de regula.li.6º B.Naꝫ āte nō di
rimitur etiā ſꝫ Pe.Sic̄ hēs.i.votuꝫ
4º §.5ºin fi.Aduertēdū ꝙ per suscepti
onē sacri ordinis dirimit̄:vt quidaꝫ di
cere voluerūt:sed contrariū declaratū
est hodie i quadā ex̄uagāti.Jo.22.que
incipit.Antique.

¶ Que sunt illa que īpediunt matri
moniū cōtrahēdū:sed tn̄ non dirimūt
contractū? R. p̄ quidē sunt duo predi
cta in p̊.§.ſ.ꝓhibitio ecclesie:ꝛ tēpus
feriarū:de quibus dicit̄.i.ipedimentū
16ºꝛ ipedimētū.17º Itē st̄ quedā crimi
na:de quibus habetur.i.ipedimentuꝫ
7º§.p̊.Itē ipediunt matrimoniū cōtra
henduꝫ sponſalia que sunt p̄us cū alia
contracta:de quo.i.sponſalia.§.8º Iteꝫ
īpedit cathecismꝰ qui precedit baptiſ
muꝫ:vt habetur.i.ipedimentū.6º §.2º
Itē ipedit votuꝫ simplex:de quo.i.ipe
dimētū 4º§.p̊.ꝛ 2º

¶ Utruꝫ aliqua consuetudo īpediat
matrimoniuꝫ contrahēdū vel dirimat
contractuꝫ? R. ſꝫ Hosti.Si consuetu
do est approbata per papā ne matri
moniū contrahatur:ꝛ vt contractū se
paretur certe īpedit ꝛ dirimit.dico in
quibuscunqꝫ casibus hoc posset facere
canonica cōstitutio:ex̄ de cogna.spi.c.
p̊.ꝛ.c.super eo.extra de cōsan.ꝛ affi.qd̄
dilectio.Nā approbatio pape hēt viꝫ
constitutionis.Sed si consuetudo non
sit per ipꝫ approbata nec reprobata
tunc ad euitāduꝫ scandalū quod forte

sequeretur faciendo contra eaꝫ īpedit
contrahenduꝫ:sed non dirimit contra
ctuꝫ.Idē Ber.ꝛ Inno.A.Idē in sum.
con.eo.ti.q.2. B.

¶ Quid agēdū quādo doctores discō
dāt circa ipedimētū matrimonii? R.
ſm Hosti.Ubicunqꝫ doctores per glo
sas suas dicunt solui matrimoniū:si n̄
inducant ius expressuꝫ contrariū dicē
ti adhereas:ex̄ de testi.lꝫ ex quadā.in
fi.A.Idē in sū.con.eo.ti.q.3. B.

¶ Quid si eccl̄ia p̄cipiat alicui ꝯiugū
cohabitare cuꝫ altero:ꝛ ille cui p̄cipit̄
sciat esse ipedimētuꝫ? R. ſꝫ Hug.In
hoc casu quātuꝫ ad reddēdū debituꝫ n̄
tenetur obedire.tn̄ in cohabitatione ꝛ
necciorū exhibitōe obedire debet ꝛ nō
negare ei cui de facto se copulauit.A.
Naꝫ obedire debꝫ inquātū potest sine
peccato:vt in.c.inquisitioni.ex̄ de sen.
exco. B.

¶ Quomō an̄ matrimoniū sit īquirē
dū an sit aliquod ipedimētū? R. De
bent banna publice i eccl̄is per p̄ſby
teros ꝓponi:vt infra cōpetēteꝫ termi
nuꝫ q scit īpedimētuꝫ ꝓponat.ꝛ si ap
paruerit ꝓbabilis cōiectura cōtra co
pulā futurā intēdicat̄ exp̄sse donec con
stet qd fieri debeat:alr̄ si cōtraherent
sine bānis aut post ꝓhibitōes ꝛ extite
rit ipedimētū:vtputa gradus ꝓhibiti
tūc filii dicētur illegitimi:ꝛ nō excusa
būt̄ ꝓpt̄ ignorātiā parētū.Sacēdos q̊ꝫ
qui tales cōiunctōes inhibere cōtēpse
rit:vel regularis qui interesse p̄sūpse
rit:p trienniū ab officio suspēdat̄.Qui
vero falsū impedimētū maliciose ob
iecerit:canonicā non effugiet vltioneꝫ
ex̄ de clā.despon.cum inhibitio.In ali
quibus vero locis non fiūt hec banna
sed solum cōtrahuntur sponſalia solē
niter ꝛ publice multū āte mr̄imoniuꝫ
ꝛ īteriꝫ pōt manifestari an sit impedi
mētuꝫ.De matrimonio qd̄ fit sine bā
nis.ꝛ clādestine aliquid habes.i.legiti
mus.§.p̊.2 s̄.debitum.§.fi.

¶ Quid si aliqs audiuit perpetuum
ipedimētū eē inter se ꝛ vxorē: nunqd

tenet ingrere? Re. ẽm Guil. Si audiuit a fidedignis ꝛ nõ suspectis: cũ non debeat eẽ negligẽs sue saluti: tenet ingrẽ veritatẽ: alr̃ eẽt affectata ignorãtia q̃ ñ excusat: ꝛ si cõcipiat ꝓbabilẽ opinionẽ de dicto alicui⁹ nõ debꝫ exigẽ d̃bitũ lꝫ reddere teneat. A. Idẽ in sũ. con. li. 4. ti. 21. q. 2. B. Secus si ita iuenẽit veritatem ꝙ eẽ impedimẽtũ hẽret ꝑ cõstanti: tunc. n. nec exigere nec reddẽ dꝫ A. facit ex̃ de sen. exco. inquisitõi. B. Porro qui tale ĩpedimentũ audit a viro fidedigno etiã iurato: aut cõpatre suo: aut a ꝓprio sacerdote: aut publica fama nõ ita tenet credẽ ꝙ peccet mortalit̃ si nõ credat: sꝫ venialr̃: sicut etiã peccare põt qui nimis de facili credit. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 4. B.

¶ Nunquid peccat sacerdos vel ali⁹ quicunq; sciẽs ĩpedimẽtũ insinuando h⁹ alteri ɔiugũ vel ãbob⁹ seu alter alti Re. ẽm Guil. Si ꝓbari nõ põt. dicendo agit indiscrete: nisi credẽs ꝙ audiens paratus sit in hac parte peritoꝝ ɔsilio obedire. Si vero possit ꝓbare ꝛ sciat hoc sacerdos ꝓrochialis: vel alter coniugũ: tenet solẽnit̃ ad diuortiũ agẽ nisi de cõi consensu velit ꝛ possint cohitare tanq; germani. A. Idẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. 5. ꝛ 6. B. Istũ etiã casũ hẽs s̄. correctio. 2. § 6.

Impedimentum

2. de errore ꝑsone. Sciendum ꝓ ꝙ nõ ois error ĩpedit mr̃imoniũ sꝫ solũ error persone ꝛ cõditõis. Cuius rationẽ assignat Tho. in 4. dis. 30. dicẽs ꝙ oꝫ ꝙ error q̃ matrimoniũ impedit sit alicuius eoꝝ que sũt de eẽntia mr̃imonii. Ipꝫ autẽ matrimoniũ duo ĩcludit. s. personas que cõiunguntur: ꝛ mutuã ꝑtãtem inuicẽ in qua mr̃imoniũ cõsistit. Primũ tollitur per errorẽ persone. Secũdũ per errorẽ ɔditõis. quia seruus nõ põt ꝑtãtem sui corporis libe alteri tradere sine cõsensu dñi sui. hec Tho. Itaq; si sit error persone nullus est cõsensus. Nã qui errat nõ cõsentit. ff. de iurisdi. om. iudi. si per errorẽ: ꝛ errantis voluntas nulla ẽ. C. d̃ iuris ꝛ fac. igno. l. cũ per testamẽtũ. ꝛ. l. nõ iccirco. Et sic nullũ ẽ ɔiugiũ: vtputa si Iohẽs dicat se eẽ Petrũ. sed error fortune et qualitas nõ excludit ɔsensũ: vt si mulier nubat pauꝑi quẽ credit diuitẽ. vel si q̃s ɔtrahat cũ corrupta siue inhonesta quã credit ṽginẽ tenet mr̃imoniũ 29. q. i. his ita. A. Glo. Ray. in ti. de errore ꝑsone sup ṽbo ṽgo. dicit ꝙ Hug. notat. 27. q. 2. raptor. ꝙ si quis despõsauerit de futuro corruptã quã credidit eẽ ṽginẽ: ɔꝑta postmod̃ ṽitate añ carnalẽ copulã: nõ est cõpellẽdus cõsumare mr̃imoniũ cũ ea. q2 per hoc ĩpediretur ei⁹ ꝓmotio ad ordines eccl̃iasticos. B

¶ Quid si quis dicat se esse filiũ regis cũ nõ sit? Dicẽdũ ẽm Tho. in 4. dis. 30. ꝙ error nobilitatis inq̃tũ h⁹mõi non euacuat matrimoniũ sicut nec error q̃litatis. Sed si error nobilitatis vel dignitatis redũdat in errorẽ persõe: tũc ĩpedit matrimoniũ. Vñ si cõsens⁹ mulieris feratur in istã ꝑsonã directe: error d̃ nobilitate ipsi⁹ nõ ĩpedit mr̃imoniũ. Si aũt directe intẽdit ɔsentire ĩ filiũ regis q̃cunq; sit ille: tunc si ali⁹ pñtet ei q̃si filius regis: est error ꝑsone: ꝛ impedit mr̃imoniũ. Et eodẽ modo vr̃ dicẽdũ si quis dicat se ꝓmogẽitũ ꝛ nõ est. A. Ad intelligẽtiã ꝑdictoꝝ ẽꝫ Ray. ꝛ in sũ. con. li. 4. ti. 3. q. 4. sciendũ ꝙ ad h⁹ ꝙ aliq̃s vel aliqua dicat errare in persona: oꝑꝫ ꝙ per visũ auditũ vl' famã hẽat aliquã noticiã illius ꝑsone absentis: quã credit istã pñtẽ. q2 ĩ ignotũ penit⁹ nec affectũ nec cõsensũ dirigere possum⁹. Vñ si nullã noticiã hẽat mulier de persona abñte nõ errat ĩ ea: sꝫ decipit ĩ pñte. Verbi grã. Si aliquis ãglicus rusticus veniat ad aliquã mulierẽ nobilẽ dicens se esse filiũ regis ãglie. ꝛ cõtrahit illa cũ eo credẽs eum filiũ regis nõ impedit mr̃imoniũ. q2 nõ fuit error persone sed potius q̃litatis. Hoc exẽplũ nõ videt placere Hosti. q2 cũ vbiq; hẽatur noticia regis ãglie saltẽ ꝑ

famā vł ꝙ h̃ sit error ꝑsōe: nec ī pn̄tē
personā: sed ī ꝑsonā filii regis anglie
cōsētire videt̃. Un̄ īquit. Intellige hoc
quādo nō exp̄mit aliquā certā locutio
nē ꝑ quā hēatur noticia p̄ris ⁊ filii per
ↄn̄s: puta dicit se eē filiū regis vł comi
tis in genē: nō dicit cui⁹: vł si specificat
nulla habet̃ noticia filii neq̃ patris.
Itē ſm glo. Ray. ⁊ in sū. cō. eo. ti. q. 6. si
aliqua scit aliquē mł'tos hēre filios q̄
rū tamē nullus ē not⁹ ei. ⁊ vn⁹ eoꝝ mē
titur se esse p̄mogenitū: ⁊ ista cōsētit ī
eum ꝓpter spē successiōis bonorū pa
ternoꝝ: nō est error persone: ꝫ fortūe
siue relatōis. s. p̄mogeniture: ⁊ ideo nō
impedit̃ matrimoniū. B.

Impedimentum

3ᵒ de errore cōditiōis. Nota p̊
ꝙ si libera mulier ↄ̄hit cū seruo vł lib
cū ācilla sciēter: tenet mr̄imoniū. 29. q.
2. si qs liber. ⁊ c. si qs ācillā. ⁊ duob⁹ se.
Si ꝟo ignorāter nullū est mr̄imoniuꝫ
29. q. 2. si qs ingenuus. ⁊ c. si femina: hᵒ
nisi postq̃ sciuit ei⁹ ↄditōem ↄsenserit
ī eū vel ī eā verbo vel facto: vt per car
nalē copulā: vt ī dict̄. c. si qs igenuus. ⁊
c. si femia. ⁊ ex̄ de cōiugi. ser. ⁊ c. ꝓposu
it. ⁊ c. ad nr̄am. A. hoc veꝝ est qn̄ liber
ꝓ certo sciuit seruitutē: vel si ex his q̄
audiuit hūit ꝓbabilē de ea opionem.
tūc. n. si exigat ab ea debitū nō potest
postea eā relinquere. Si aūt habuit le
uē aut temerariā cui credi nō debꝫ: nō
p̄iudicatur ei: ar. ex̄ de sen. exco. inq̄siti
oni: cum ēt titubās ꝓ ignorāte hēndus
sit. C. de cōdi. īdebi. l. vlt. vt ⁊ notat glo.
Ray. ī ti. de īpedimēto cōditōis. B.

¶ Quid si ille q cōtraxit cū ācilla quā
putabat liberā sit seruus: nunqd erit
matrimoniū? R̄ᵒ ſm Ray. ꝫ error ser
uilis cōditōis īpediat ⁊ dirimat: vt di
ctum ē: nō tn̄ dirimit si sit error paris
ↄditōis vł melioris q̄ sua. Nā si seru⁹
ignorās cōtrahat cū ācilla quā credit
liberā nō decipit̃: nec habꝫ qd̄ ei obii
ciat: ar. 32. q. 2. ꝑ totū. ⁊ ex̄ de diuor. signi
ficasti: ⁊ mł'to min⁹ decipit̃ si ↄtrahat
cū libera quā credebat ācillam. Con.
P̄e. Al. Goff. Tho. ⁊ Inno. Si tn̄ muli
er ignorasset ſuitutē viri nō eēt matri
moniū: vt ī p̊. §. dcm̄ est. A. Idē ī sum.
cō. liᵒ. 4ᵒ. ti. 4. q. i. B.

¶ Sꝫ nūqd error ↄditiōis libertine
vł ascripticie vł origiarie īpedit mr̄i
moniū sicut ⁊ ↄditōis ſuilis? R̄nᵒ ſm
Guil. Nō. sic notauit Hug. 29. q. 2. ī p̄n.
qꝛ oēs tales sūt liberi: ꝫ ad quasdam
opas pl⁹ ceter̄ teneāt̃. Idē Hosti. A.
Idē in sum. cō. eo. ti. q. 2. B.

¶ Quid si qs ignorāter cōtraxit cum
ācilla quā dn̄s viro ignorante postea
manumisit: nūqd eo ip̄o ē mr̄imoniū?
R̄ᵒ ſm Hosti. Nō. qꝛ talis cohitat q̄dē
mulieri: ꝫ h⁹ ex p̄mo cōsensu facit: qui
cū fuēit errone⁹ nō fuēit effectiuus ma
trimonii. Cō. Tan. Gof. Inno. ⁊ Ber. B.
Alii dicūt ꝙ ip̄a manumissa stati est
mr̄imoniū: qꝛ sublatū ē īpedimētum.
Quoꝝ sniam glo. Ray. credit ꝟiorē: vt
in sū. cō. eo. ti. q. 3. Pōt dici ꝙ si cōstet li
berā personā penituisse h⁹ matrimōii
an̄q̃ altera fuit manumissa nec exp̄sse
nec ꝑ cōiecturas apparet de reuocatio
ne dicte pn̄ie: ꝓcedat p̄ma opinio: q̄a
an̄ manumissionē cōsensus nō fuit va
lidus. ⁊ post manumissionē nullus affu
it cōsensus. Si vero de dicta pn̄ia non
cōstat ꝓcedat secūda opinio. Nā semł
cōsensit ī mulierē vt in liberā: ⁊ exquo
nō cōstat de reuocatōe: in cōsensu ītel
ligit̃ ꝑseuerare: vt in. c. maiores. ad fi.
ex̄ de bap. Et ꝫ a p̄ncipio nō fuēit libe
sufficit ꝙ nūc sit liba. Nā cessante cā
impedimēti cessat ⁊ impedimētuꝫ. ex̄
de appel. cum cessante. B.

¶ Quid si liber contraxit cum ancil
la ignoranter ⁊ illa durante ignoran
tia contraxit cum alio non ignorante
conditionem eius? R̄nᵒ ſm Guil. tenꝫ
matrimōium cum 2ᵒ cum nullum fu
erit primum. A. Idem in sum. con.
eo. ti. q. 4. B.

¶ Quid si liba ignorāter ↄ̄xit cū ſuo:
⁊ postea scita seruitute nihilominus
vult eē cū eo. ⁊ ille vult discedere? R̄ᵒ

fm Guil. Debet cōpelli ad ɔsentiēduz. Si tamē pēdēte cōpulsione ɔ̄hēt cum alia: vel illa cū alio: tenēt mr̄imoniuz: vt Hosti. addit. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 5. Et ad p̄dicta fac. c. i. ex̄ de eo q dux. in ma. quā pol. per adul. B.

¶ Quid si qs cōtrahit ignorāter cū ancilla: sz postq̄ sciuit exegit ab ea debitū: nūquid postea poterit ab ea separi. R. fm Guil. Si ex his que prius audiuit habuit pbabilē opinionē d̄ seruitute eius: ⁊ nihilominꝰ exegit debitū nō pōt eā relinquere: vt i p̄. §. dictū est. Si habuit opionē leuē ⁊ temēariā: tūc nō obstāte q exegit debitū: poterit cū veritatē certius sciuerit separatōez petē ar. ex̄ de sen. exco. inquisitōi. Naz dubitans p ignorāte hēndus est. C. de cōdi. indebi. l. vlt. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 6. B.

¶ Quid de illo q mouit ɔ̄ vxorē qōnē conditionis. ⁊ illa lite pendēte petit debitū. R. fm Tho. in expōne lr̄e quarti sniarū. dis. 36. Si non ē certus de seruitute vxoris: debz reddē debitū ad mādatū eccl̄ie sine suo p̄iudicio. ⁊ in hꝰ casu cognoscit eam ex p̄mo consensu: nō ex nouo. Si autē constat ei de seruitute vxoris: vl̄ pbabiliter p̄sumit: nō dz ei reddere debitum etiā si ecclesia p̄cipiat: quia vel sibi p̄iudiciū faceret si eam affectu vxorio cognoscēt vel fornicaret ⁊ mortalit peccaret. A. Salua reuerētia nisi euident ⁊ manifeste constet pp̄ter pbabilē p̄sumptōem impedimēti non dz denegare debituz. ex̄ de sen. exco. inquisitōi. ibi. Uerꝫ cū conscia pulsat aīum ex credulitate pbabili et discreta q̄uis non euidēti ⁊ manifesta debitū quidē reddere pōt: sed postulare non debz: ne in alterutro: vel ɔ̄ legē cōiugii: vel ɔtra iudiciū conscie cōmittat offensam. Et p p̄dicta pōt cōcordāi diuersitas opinionū q̄ referūtur in sū. cō. eo. ti. q. 7. B. De mr̄imonio seruoꝝ: vide. i. seruus 3. p totum.

Impedimentum quarto de impedimento voti.

Utrum votū de continētia impediat mr̄imoniū. R. Duplex ē votū. Quoddā est solēne qd̄. s. fit per susceptōem sacri ordinis: aut per pfessionē exp̄ssaz vel tacitā factā alicui de religionibus approbatis. ⁊ tale votū impedit mr̄imoniuz ɔtrahēdū ⁊ dirimit ɔtractū. Aliud est votū nō solēne: sed simplex. ⁊ hoc si fiat de nō ɔtrahēdo vl̄ de castitate. ⁊ hꝰ modi īpedit matrimoniū ɔtrahēdū. et quāto manifestius ē emissū tanto maior debet pena transgressori. nō tamē dirimit mr̄imoniū iā contractū: ex̄ eo. q votū. li. 6. Et de hꝰ vide i seq̄nti. §.

¶ Quomodo debeat intelligi q votū simplex impediat mr̄imoniū ɔ̄hendū. R. fm Ray. Intm̄ impedit q si ille q fecit tale votū postea p̄stitēit iuramētum alicui q eā ducēt: dz votuz implē ⁊ agere pniam de iuramēto illicito: ex̄ qui cle. vel vo. rursus. Idē Hosti. Qd̄ si primo iurauit ⁊ postea vouit. in hoc casu fm Hosti. ⁊ Goff. p̄ualet iuramētum. potest tn̄ intrare religionē: vt ex̄ de spon. cōmissū. Quod si post tale votum cōtrahat per verba de p̄nti: nō poterit cognoscere vxorem sine peccato mortali: quia adhuc potest intrare religionem. Postq̄ vero cognouit iam factum est ei illicitū non reddē debituz. Unde lz petere non debeat: reddere tenetur siue petat exp̄sse siue interpretatiue: qd̄ dico quia alit esset nimis onerosum vxori si oporteret semp exp̄sse petere. hec Tho. in 4. dis. 38. A. Con. his Pe. vt in sū. con. li. p. ti. 8. q. 21. B.

¶ Quid r̄ndendū cū p̄sona que fecit votū simplex querit an possit mr̄imoniū cōtrahere. R. fm Hosti. Debz r̄nderi q nō. Et si vltra querit dicēs. qd si ɔ̄xero: nūqd tenebit mr̄imoniuz: nō dz respōdere: alr̄ peccat. qr dat occasionē mortalit peccādi. A. aut mētit. Unde talibꝰ aggrauādū est peccatū: qd̄ committūt in cōtrahēdo. ⁊ cauēdū ne det occasio cōtrahēdi fm eū. Hosti. ⁊ in sū. confes. eo. ti. q. 22. B. De votis multa

alia habes.i.votuȝ.per totuȝ.

IMpedimentum

5.° de cognatione carnali. Hic
p̄mo sciēduȝ ꝙ triplex est cognatio.s.
carnalis que dicitur ↄsanguitas. spūa
lis q̄ dr̄ ↄp̄rnitas: ⁊ legal' q̄ dr̄ adoptio.
¶ Quid ē cōsanguitas. R̷.° ƀȝ Ray. Est
vinculū personaruȝ ab eodem stipite
descendentium carnali ꝓpagine ↄtra
ctum. Et dico stipitem illam personaȝ
a qua aliqui duxerunt originē. Unde ⁊
cōsanguinei dicuntur quasi de vno sā
guine procedentes. A. Con. ⁊ alii docto
res: vt in sum.con.li.° 4.° ti. 6.° q.i. B
¶ Consanguinitas autem habet tres
lineas.i.procedit triplici ordine. Pria
nanq̄ linea dicit' ascendentium: vt pa
ter auus ⁊ huiusmodi. Secunda descē
dentiuȝ: vt filius nepos. Tertia collate
ralium: vt fratres ⁊ fratruȝ filii: qui et
patrueles dicuntur. Hec eadem intel
lige in feminis: vt in matre ⁊ auia. i fi
lia ⁊ nepte. ⁊ duabus sororib' ⁊ filiab'
earuȝ. A. Idem in sum.con.eo.ti.q.3. ƀȝ
Ray. ⁊ alios doctores. B.
¶ Quomodo computātur gradus cō
sanguinitatis. R̷.° In linea ascendētiū
vel descendētium quelibet ꝑsona ad
dita alicui facit gradum. Unde pater ⁊
filius sunt in p̄mo gradu. nepos in 2.° ꝓ
nepos in 3.° Sed in linea collateraliuȝ
aliter computantur ƀm leges: ⁊ aliter
ƀm canones. Nam ƀm leges in cōputā
do debemus reuerti ad stipitē.s. ad cō
munē personaȝ. ⁊ ita duo fratres sunt
in 2.° gradu. ⁊ filii duoruȝ fratrū sunt in
4.° gradu. Naȝ computātur oēs perso
ne.s. ascendendo vsq̄ ad stipitem. ⁊ in
de descēdendo. Sed ƀȝ canones i linea
collateralium nō opoȝtȝ reuerti ad sti
pitem. qn potius per se duo fratres sē
in p̄mo gradu. horū filii in 2.° ⁊ ita vlte
rius. ex̄ de consan. ⁊ affi. tua nos. ⁊ ex̄ ꝺ
testi. licȝ ex quadam. A. melius. 35. q. 5.
ad sedem. B.
¶ Usq̄ ad quem gradū ꝓhibetur et
non tenet matrimoniuȝ. R̷.° ƀm Jo.an.
Inter ascēdētes ⁊ descēdentes puto ꝑ
petuā ꝓhibitōem. A. Alii dicunt solū
vsq̄ ad quartū gradū etiā in linea re
cta sicut ⁊ in transuersali. Alii autem
tenent p̄mā dicentes ꝙ si Adam viue
ret nō posset cōtrahere cuȝ aliqua mu
liere. Et hanc vidētur sequi Pe. ⁊ Ho
sti. vt in sum.con.eo.ti.q.5. B. Sȝ inter
collaterales est vsq̄ ad quartū gradū
computādo ƀm canones. ex̄ de consan.
⁊ affi. nō debȝ. qnimo si alique persone
attinēt sibi ex vna parte in p̄mo 2.° vel
3.° gredu. ⁊ ex alia parte in 5.° bene po
terunt cōtrahere. qnia in cōsanguinita
te semper est standū remotiori persōe
ex̄ de cōsan. ⁊ affini. c. vlt. A. Nisi esset
consuetudo ꝙ fieret a gradu stipiti ꝓ
ximiori. tunc. n. illa oīno seruāda sunt.
⁊ quo ad impediendū ⁊ dirimēdū ma
trimoniū. vt in. c. qd̄ dilectio. de cōsan.
⁊ affi. B. Et nō ƀm Hosti. ꝙ lȝ consan
guinitas q̄tum ad m̄rimoniū cōtrahē
dum terminet' in 4.° gradu. nec etiam
cōmittat' incestus in vlteriori gradu.
tamē q̄tum ad successionem heredita
tis durat vsq̄ ad decimū gradū. vt ha
bes sup̄ hereditas. §. 3.° A. Et ibi de h.°
dictuȝ est in additione. B.

IMpedimentum

6.° ꝺ cognatōe spūali q̄ cōiter
est cōpat̄nitas. Ubi sciēdū ꝙ cognatō
spūalis ꝓuenit ex h.° ꝙ qs ↄfert sacr̄m
baptismi seu cōfirmatōis vel suscipit
siue tenet illum cui tale sacr̄m cōfert'.
¶ Inter quas personas ↄtrahitur co
gnatio spūalis. R̷.° Inter baptizatū et
eū qui suscipit. Itē inter baptizatuȝ et
filios suscipiētis. Hoc dico siue sint le
gitimi siue illegitimi. Sec' si eēnt ado
ptiui. q2 tales filii suscipiētis legitime
copulant' baptizato siue suscepto. vt
Inno. ponit. A. sup̄ rubrica de cogna.
spi. B. Item contrahitur int' baptiza
tum ⁊ vxorem suscipientis si ante su
sceptionē cognita fuit ab eo. Itē inter
suscipientē ⁊ parētes baptizati. Et hec
cog̃tio impedit ⁊ dirimit m̄rimonium

post cõtractũ.Et que dixi de suscipien
te intellige de baptizãte.⁊ idẽ de sacro
ↄfirmatõis.ex̃ eo.neduʒ.li.° 6.° In aliis
sacris nulla cognatio spũal' causatur.
ex̃ eo.q̃uis.li.° 6.° Per cathecismũ vero
contrahit spũalis cognatio:que tm̃ im
pedit ↄhẽdũ: sʒ nõ dirimit ↄtractũ.ex̃
eo.p cathecismũ.li.° 6.°

¶ Quid si plures sint suscipiẽtes. R.°
Prohibet' ne fiat.de cõse.dis.4.nõ plu
res.⁊ silr̃ i cõfirmatõe. A .vt in eo.c.nõ
plr̃es. B .Si tñ fiat.cũ oib' ↄhit' cogna
tio spũalis. A .impediẽs ⁊ dirimens:
vt in.c.q̃ꝺ sequit'. B .ex̃ eo.q̃uis.li.° 6.°
Sed tñ isti suscipiẽtes bene possũt con
trahere int' se.q2 nõ ꝓhibẽt': vt Inno.
ponit. A .Con.Hosti.vt in sum con. li.°
4.° ti.7.q.3. B.

¶ Quid si quis baptizat seu tenet ad
baptismũ ꝓpriũ filiũ. R.° sʒ Tho. i 4.°
dis.42.si vir vel mulier hoc fecit in ar
ticulo nccitatis seu p errorẽ non impe
ditur exigere seu reddẽ debitũ.ex̃ eo.si
vir.Si ṽo fecit p fraudẽ:ipedit' exigẽ;
sʒ tenet' reddere.Q̃ꝺ si vtq3 fuit i frau
de:neuter põt exigere sʒ vterq3 tenet'
exactus reddere:vt Hosti.ponit. A.
Glo.Ray.eo.ti.§.vlt.sup ṽ.cõtracto.di
cit.q etiã qui fecit in fraudẽ non pdit
exactõeʒ.quia nõ reperit' iure ꝓhibitũ
ꝓ quo vr̃ facẽ dictũ.c.si vir.ex̃ eo.Sed
pmũ dictũ cũ Tho.tenẽ videntur Pe.
Hosti.⁊ Goff.vt in sũ.con.eo.ti.q.2. B.
Et addit q meli' esset q vterq3 conti
nẽt.Eodẽ etiã mõ si vir teneat aliqueʒ
filiũ vxoris sue vl' vxor filiũ mãiti sui
si ex ignorantia excusat'.si ex malitia:
sua fraus non dʒ ei patrocinari: nec ꝓ
pter hoc põt ꝺbitũ subtrahere:sed nõ
potest exigere.Con.Pe.⁊ Ber.

¶ Utr̃ spũalis cognatio ꝓcedat ad ne
potes ⁊ vlteriores: R.° Nõ.q2 nõ habʒ
gradus.Filia q̃ppe mea spũalis lʒ nõ
possit cõtrahere cũ filio meo.põt tñ cõ
trahere cum filio filii mei:ar.30.q.i.c.p̃
A .Hoc dixit Inno.sup rubrica ex̃ de
cogna.spi.q̃ꝺ ⁊ nõtur in sum.con.dicta
q.3. B.

¶ Utr̃ aliq̃s possit successiue hr̃e in
vxores duas cõmr̃es. R.° Pʒ ex dict' i
§.2.° q si pma tua vxor tẽuit filiũ alt'
añq̃ cõmisceris ei:poteris hẽre illã alte
rã.Si vero tẽuit postq̃ fuit a te cogni
ta nõ poteris secũdã hẽre: eo q ↄpater
eius factus es.Si ãt alia mulier tenu
it filiũ vxoris tue quẽ de alio viro ha
buit:illa mulier ẽ cõmater vxoris tue:
sed tua nõ:siue illa tenuerit añq̃ inter
vos esset carnalis copula:siue post: lõ
poteris illã hr̃e.Et silr̃ si filius tu' quẽ
de alia genuisti ab aliquo suscipiatur:
tũc suscipiẽs est cõpat' tuus:nõ autem
vxoris tue.Uñ si cãus tue mortis euẽirʒ
suscipiẽs posset cõtrahere cũ illa que
fuerat tua vxor:vt Inno.dicit.30.q.4.
Qui spũalẽ. A .Iõ i sũ cõ.eo.ti.q.10. B

¶ Utr̃ si aliquis cognouit aliquã for
nicarie.⁊ postea fit cõpat' alicui' alteri
us:puta leuat aliquẽ de sacro fõte: nũ
quid etiã illa mulier fornicaria fit cõ
mater. R.° sm̃ Tho.in 4.° dis.42.Dicen
dũ q sic ↄpat'nitas trãsit i vxorẽ que a
viro fuerat pus carnalr̃ cognita eo q
iã effecti sunt vna caro:vt.30.q.4.si q̃s
ex cõiugio:pari rõne videt' trãsire ad
aliã mulierẽ carnalr̃ cognitã: q̃uis nõ
sit vxor.Idẽ sẽtit glo.sup dicto.c. si q̃s
dicẽs q per fornicariũ coitũ acq̃ritur
ↄpaternitas.q2 vna caro efficiũtur.32.
q.4.in eo.nã ⁊ affinitas acquirit' p for
nicariũ coitũ.35.q.3.de incestis.⁊.c.non
eã.ex̃ de eo q cogno.con.discretionem.
Tenet' igit' ꝓ vero q cõpat'nitas ↄtra
hitur:vt ꝓbat' per pdicta iura:lʒ q̃buſ
dã mirabile videat'. Iõ tenẽdũ q sic.
cui dicto Io.an.con.i 6.° A .Uere mira
bile est dictũ hoc:vt ex peccato abho
minabili oriat' parẽtela spũal':sicut ex
glacie calor.Et si hec foret mẽtrix pu
blica eẽt mat' spũalis siue cõmater q̃si
oium de ciuitate:⁊ multa valde forẽt
mr̃imõia illegitima ꝓpter mltas que
iugiter fiant fornicatões.cũ tñ vt con
stat edictũ de matrimonio sit ꝓhibito
rium vt q̃libet admittat' qui spãliter
nõ ꝓhibet'. Nec in hoc casu apparet

aliquam ꝓhibitōem a iure fieri. Nec
obstat ꝙ carnalis copula sit cā trāsmit
tendi ꝯp̄nitatē de viro ad vxorē. ⁊ eō.
q2 illa nō est cā solum sed ⁊ sacr̄m mr̄i
monii. Unde nō reꝑit aliq̄d ius dictās
hāc trāsmissionē fieri nisi in ipso mr̄i
monio. ⁊ ita etiā affirmat glo. Ray. vt
pꝫ in sū. con. li°. 4°. ti. 7. q. xi. Silr̄ ⁊ alii
vt ⁊ pꝫ in dcō. c. si qs ex cōiugio. Puto
tamē ꝙ ꝓpter rei grauitatē ⁊ doctorū
varietatē suꝑ hoc nō sit p̄cipitande sē
tentia: sed poti⁹ dn̄s papa cōsulēdus.

¶ Utrū liceat ꝯtrahere mr̄imonium
cū sorore filie mee spūalis. R°. Quāq̄
cū filia mea spūali nō liceat vt dictuꝫ
est s̄. §. 2°. alr̄ eēnt seꝑandi. 30. q. i. de eo.
33. q. 2. si qs cū mr̄e. a cōiugio tn̄ sororis
non oꝑꝫ abstinere: sed cōcedit. 30. q. 3. il
lud etiam. A. Ideꝫ in sum. con. eo. ti. q.
iꝫ. s̄m Ray. B.

¶ Utrū ille q̄ baptizauit aliquā posi
to ꝙ sit laicus vel in minorib⁹ ordini
bus possit cōtrahere cū illa. R°. Nō. q2
filia sua spūalis est. ⁊ si cōtraheret di
rimēduꝫ eēt. ex̄ eo. nedū li°. 6°. Silr̄ nec
ille quē p̄sbyter baptizauit potest du
cere filiā carnalē ipsius p̄sbyteri. ex̄. e.
c. vlt. nec fili⁹ p̄sbyteri pōt illā ducere
quā p̄sbyter ille baptizauit. Et idē de
crismate seu cōfirmāte dicēdū per p̄di
cta iura. Sec⁹ de sacro pnie aut aliis sa
cramētis: vt s̄. §. 2°. dictum est.

¶ Utrū filii duoꝝ cōpatrū possint ma
trimonialr̄ copulari. R°. Sic. siue sint
geniti an̄ cōpat̄nitatē siue postea. exce
ꝑta solū illa ꝑsona ꝑ quā cōpat̄nitas ē
ꝯcta que nunq̄ pōt copulari alicui fili
oꝝ sui pr̄is spūal. 30. q. i. suꝑ qb⁹. ⁊ c. pita
ciū. ⁊ c. nō oꝫ. ⁊ ex̄. e. c. p̄. A. nisi consuetu
do ecclesie que scādalū generet aliter
se hēret. vt ex̄ de cogna. spi. c. p̄. Et hoc
casu seruāda est forma cōsuetudis taꝫ
i cōtrahēdo q̄ꝫ i dirimēdo. ⁊ nō soluꝫ ec
clesie ꝓp̄e: sed etiā metropolitane vel
aliaꝝ circūpositaꝝ. eo. ti. c. super eo. vbi
etiā pꝫ ꝙ sꝑ est honestū ⁊ ꝯueniēs ab
h⁹modi cōiugiis abstinē: nō aūt est ne
cessariū nisi rōe ꝯsuetudis; vt dcm̄ ē. B

¶ Utrū pr̄ possit cōtrahē cū illa quā
fili⁹ eius leuauit. R°. Pōt: vt nōtur. 30.
q. 3. illud. A. in glo. q̄ etiā dicit q̄d seq̄t
Rō aūt est. q2 vt p̄tactū est edictuꝫ de
mr̄imonio est ꝓhibitoriū. vt qui spālr̄
nō ꝓhibetur admittat. vt notat Ray.
in ti. de ipedimēto ꝯditōis. §. i. B. Sed
filius nō pōt cōtrahere cū illa quā pat̄
leuauit. vt ibidem dicit. ⁊ in. §. ꝓximo
p̄cedenti habes.

¶ Quid si aliqs vult eē patrin⁹. A.
Melius puto diceretur non vult esse
ideo fingit. B. ⁊ simulat se tangē pue
rū. sed nō tangit ⁊ rn̄det verba solita.
R°. s̄m Guil. Nō efficitur patrinus ni
si tangat ip̄m tenendo seu leuando de
sacro fonte. Et simile dicēdum est d̄ cō
firmatōe. A. Idem in sum. con. eo. ti. q.
2i. B. Si vero teneat ⁊ nō respōdeat
credo ꝙ nihilominus efficit cōpater.
si itendit agere vt verus patrinus. A.
i. illud quod agit patrin⁹ etiā si nō in
tendat eē cōpater. vt pꝫ in sū. con. eo. ti.
q. 22. vbi hoc clarius ponitur. B. Nā
responsio non ē d̄ substātia ꝯp̄nitatis

¶ Utꝝ aliquis possit fieri cōpater al
teri⁹ ꝑ ꝓcuratorē. R°. Si loquamur so
luꝫ q̄ꝫtum ad effectū nō erit dubiū. q̄a
ad talem effectū ꝓmittēdū vel tenen
dū etiā per ꝓcuratorē qs rn̄dere pōt.
Sꝫ si loquamur q̄ꝫtum ad verā cōpat̄
nitatē ⁊ cognatōem spiritualē. nō pōt
cōtrahi ꝑ ꝓcuratorē. vt pōnit Archi. p.
l. post mortē. ff. de adop. A. Ibi dicit.
Neq̄ adoptare nꝫ arrogare qs absens
neq̄ ꝑ aliū huiusmōi solēnitatē agere
pōt. B. Et q̄d videt̄ ꝯ. ex̄ d̄ ꝓcura. c. fi.
lib°. 6°. A. Ibi dicit ꝙ mr̄imoniū pōt
cōtrahi ꝑ ꝓcuratorē hn̄tē ad hoc spāle
mādatū. B. soluit s̄m eū ꝑ id q̄d nōt̄
ex̄ de ꝯse. ecc. aqua. A. Ibi dicit ꝙ ep̄s
nō pōt cōmittere recōciliatiōeꝫ eccl̄ie
simplici sacerdoti. ⁊ sic q̄d coheret per
sone non pōt per alium adimpleri. Ad
q̄d ēt facit. c. fi. ex̄. de offi. dele. Exp̄ssio
aūt cōsensus per quē cōtrahitur mr̄i
moniū bn̄ pōt fiēi per aliū. dcō. c. fi. d̄ ꝓ
cur. B. Iō Io. an. i q̄dā qōe disputata.

¶ Utꝝ in plꝛibus actibꝰ sacralibus req
rātur ples patrini. Rꝰ. In cathecismo
baptismo ꝛ cōfirmatōe vnꝰ ꝛ idē patri
nus eē pt si nccitas cogit: sꝫ nō ē consue
tudo romana qn potius per singulos
actꝰ singuli suscipiant. de conse. dis. 4.
in cathecismo.
¶ Utrū ille q nō ē baptizatꝰ possit ali
quē suscipe in baptismo. vel qui non ē
confirmatꝰ possit tenē in ꝯfirmatione.
Rꝰ sm Tho. ꝛ Pe. Nō. qꝛ talis nō ē mē
brū ecclie cuius ꝑsonā gerit tenēs ad
sacra. de cōse. di. 4. in baptismate. Et si
de facto siue in necessitate leuat vel te
net seu ēt baptizat: non cōtrahit aliq̄
spūalem cognatōem. Et h addit Al. ꝙ
si alter cōiugū est baptizatꝰ: tamē per
eū non trāsit cognatio ad non baptiza
tū. Idem in cōfirmatōe. A. Glo. in dcō
.c. i baptismate. Idē dicit quo ad susci
piētes: sed secꝰ dicit esse in baptizante.
Glo. ēt Ray. dicit q̄ huiusmōi cognatō
spūalis ꝯhitur etiā int iudeos: qn̄ vnꝰ
tenet vel suscipit filiū alterꝰ in baptis
mo vl confirmatōe: vt in sū. con. eo. ti.
q. 5. Al. simplr con. cū positis i hꝰ. §. Du
bium est: io puto ꝙ tutioꝛ pars ē eligē
da. B. Qđ si baptizatꝰ teneat filiū nō
baptizati seu infidelis: bene ꝯhit cōpr
nitatē. vide s. ꝯfirmatio sacri. §. plt.
¶ Utꝝ religiosus possit fieri patrinus
vl ꝯpat. Rꝰ. Prohibitū ē abbatibus ꝛ
monachis pueꝝ ꝺ baptismate suscipe
vel baptizare. ꝛ hꝰ. 16. q. i. placuit. de cō
se. di. 4. non licet. Idē intelligēdū ē de
oibus religiosis ꝛ canonicis reglaribꝰ.
ex de postu. ex parte. Nō. n. licet religio
sis cōmatres facē ꝑpter familiaritatē
que solet inde ꝓuenire. A. Idem i sū.
coe. no. ti. q. vlt. B

Impedimentum

septimo de cognatōe legali q̄
fit per adoptōem. Ubi sciēdū ꝙ ꝑ ado
ptionē ꝓueniunt tres spēs legalis cog
tiōis. Prima ē ascēdētiū ꝛ descēdētiū
q̄ attēdit int prēm adoptātē ꝛ filiū seu
filiaꝫ nepotem vl neptem ꝛ hꝰ adopta
tos: ꝛ hec indistincte īpedit mrīmoniū
qm̄ pat adoptatoꝛ nō pōt ꝯhere cum fi
lia adoptiua: nec ēt cū adoptiua nepte
ꝛ hꝰ. 30. q. 3. ita diligere. A. ēt post emā
cipationē. i Insti. de nuptꝫ. §. ergo. B.
Scđa spēs ē collateraliū. s. int filiū me
um nālem ꝛ adoptiuū. ꝛ hoc īpedit ma
trimoniū q̄diu sunt in ptāte pris eius
dē. Ea ꝟo soluta. s. morte pris vl eman
cipatōe filii nālis vel adoptiui nō īpe
dit. ex eo. c. p. 30. q. 3. post susceptū. Ter
tia spēs ē quasi legalis affinitas inter
prēm adoptātē ꝛ vxoꝛē filii adoptiui.
silr inter filiū adoptiuū: ꝛ vxoꝛeꝫ pris
adoptātis. ꝛ hec iterū oi tꝑe īpedit ma
trimoniū: qm̄ pr adoptatoꝛ nunq̄ pōt
cōtrahere cū illa q̄ fuit vxoꝛ adoptiui
filii etiā post emācipationē. ff. de ritu
nup. l. nā adoptiuus. A. Incipit adopti
uus. B. i Insti. de nuptꝫ. §. p. ꝛ 2ꝰ. Silr
filius adoptiuus pꝰ mortē pris adopti
ui n̄ pōt ꝯtrahē cū illa q̄ fuit vxoꝛ ado
ptiui pris: vt in dcā. l. adoptiuꝰ. A. Etiā
si an̄ morteꝫ fuisset emācipatus: vt ibi
Et de dictis etiā spēbus hētur in sum.
con. liꝰ. 4ꝰ. ti. 8. q. 8. B.
¶ Nūqd filiꝰ adoptiuus pōt ꝯhē cum
filia illegitima pris adoptiui. Rnꝰ sm
Guil. Credo sine p̄iudicio ꝙ sic. ꝛ ꝙ fili
us illegitimꝰ pōt cōtrahere cum filia
adoptiua: sicut nōt Hug. 30. q. 3. in pnꝰ.
Nā illegitimꝰ filius vel filia nō ē in pa
tria ptāte. A. Insti. de nuptꝫ. §. plt. B.
Con. Hosti. ꝛ Inno. A. Idem in sum.
con. eo. ti. q. 9. B.
¶ Utꝝ adoptiuus qui nō transit i ptā
tem pris adoptantis possit ꝯhere cum
filia legitima ipsius adoptantꝫ. Rꝰ. De
hac qōne varie sunt doctoꝝ opiniones
Dici tn̄ pōt ꝙ cū iura canonica indisti
cte loquantur de adoptōe nō distiguē
do int simplicit adoptatū. s. qui nō trā
sit in ptātem. ꝛ arrogatū q transit: inu
unt ꝙ q̄tum ad hoc idē ius sit i vtroq̄
casu. s. ꝙ nō possit nisi adoptio ꝑus dis
soluatur ꝑ emācipationē q̄ emancipa
tio q̄tum ad aliqd hēt locum ēt i ado
ptato: lꝫ nō trāseat i ptāteꝫ. C. ꝺ adop.

.i.p̄ſ.§.ſi aūt. A .vꝫ quo ad ſucceſſionē ab inteſtato: que daṫ adoptiuo tali nō emācipato: ſed nō daṫ emācipato: vt ibi. ꝛ ſic ipediṫ matrimoniū cū adoptato ſiue trāſeat in ptātē ſiue nō. Hoc tenet Hoſti. ꝛ Guil. i ſpe. Sed Inno. tenꝫ ꝙ non ipediaṫ qn̄ adoptatꝰ nō tranſit i ptātem: vt nōt dn̄s An. de Bu. ex̄ eo. c. vno. ꝛ idē dicit Hug. vt in sū. con. eo. ti. q. io. vbi nō ꝓferṫ aliq̄ iſtaꝝ opionuꝫ Silr̄ nec per dn̄um Anto. vbi s̄. iō n̄ vr̄ ꝑcipitanda ſententia. B.

¶ Quid ſi adoptiuus durāte adoptōe contrahat cum filia legitima adoptantis: nunqd ſolueṫ mr̄imoniuꝫ? R̄n° ƀm Guil. Quidā dixerūt ꝙ nō: ſed verius tenēdū qđ Hug. nō dixit. ſ. ꝙ ſoluaṫ: ex̄ eo. c. vno. A. Ibidē dr̄. Quādiu durat adoptio inter tales nuptie cōſiſtere nō pn̄t. ſed ꝑmā tenet Spe. In ſecūdā autē. ſ. ꝙ magis matrimoniū ſoluaṫ cōiṫ magis vidētur inclinari doctores: vt ibidē nōt dn̄s Anto. de bu. q ēt dicit ꝙ prōptū eſt dare remediū. ſ. diſſoluendi adoptōem: qua diſſoluta poterit conſtare matrimonium. B.

¶ Sꝫ nunqd due perſōe que ab eodē ſunt adoptate poſſūt inter ſe cōtrahē R̄° ƀm Guil. Pn̄t. cū nuſq̄ reperiatur ꝓhibitū: ſicut ꝛ duo ſpūales filii alicꝰ cōtrahere poſſunt ꝛ ſpūales cum adoptiuis. Con. Hug. ꝛ Ber. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. xi. B.

¶ Vtꝝ inṫ p̄rem adoptātē ꝛ p̄rem adoptati ſiue mr̄em aliqua cognatio ꝯtrahatur. R̄° ƀm Tho. ꝛ Pe. nulla. A. Idē in ſum. cō. eo. ti. q. iꝫ. B. De mā adoptōnis ꝛ arrogationis habes plura ſupra. adoptio.

Impedimentum

s° de impedimēto crimis. Sciendum ꝓ ꝙ quedā crimina impediūt matrimoniū cōtrahendū: ſed non dirimunt contractū. ꝛ ſunt ſeptē. Primuꝫ ē iceſtus. 32. q. 7. ſi qs viduā. ꝛ c. qui dormierit. ꝛ c. cōcubuiſti. Secundū eſt de illo qui interfecit ꝓpriā vxoreꝫ. 33. q. 2. admonē. ꝛ c. inṫfectores. Tertiū qn̄ qs rapuit ſponſā alteriꝰ. 27. q. 2. ſtatutum. Quartū qn̄ qs iſidiādo mr̄imonio proprīū filiū de ſacro fonte leuauit vt poſſet ꝑuare vxorē debito cōiugali. 30. q. i. de eo. Quintū quando quis inṫfecit ſacerdotē: ex̄ de pe. ꝛ re. qui p̄ſ byteꝝ. Sextū ē ſolēniṫ penitēs. 33. q. 2. de his. ꝛ c. antiqui. Septimū ē ſi qs monialeꝫ in vxorē ſciēter accipiat. 27. q. i. hi q. Oēs ꝑdictos caſus ponūt Ray. Tho. Pe. ꝛ Hoſti. ꝑter vltimū: quē ſolus Hoſti. addit. Licet aūt hec ꝛ forte multa alia impediāt ꝯhendū. ſi tamē timetur de incōtinētia dꝫ eis ep̄s cōcedere licētiā nubēdi: ar. 33. q. 2. antiqui. ꝛ c. in adoleſcentia. ꝛ ex̄ de eo q cog. con. vxo. ſue. c. ex lr̄is. Et ƀm ꝙ addit Guil. A. ſ. ad proxime dictū: qđ fuit Ray. vt in sū. con. li°. 3°. ti. 9°. q. i. vbi hec notanṫ. B. ſufficit licētia ꝓprii ſacerdotꝭ: imo de conſuetudine non ſeruatur iſte rigor petendi licentiam.

¶ Que ſunt crimina que dirimūt matrimoniū iā ꝯctū? R̄° ſolū duo. Primū ē. Si qua mulier machinata fuit i mortem alicuiꝰ vxoris: ꝛ ipām cū effectu occiderit aīo habēdi viꝝ illiꝰ i ſuum. ꝛ ſilr̄ ſi qs machinatus fuerit ꝛ cū effc̄u occidēit virū alicuiꝰ vt habeat eiꝰ vxorē: tales ſi cōtraxerint perpetuo ſūt ſeparādi. 3i. q. i. ſi qs viuēte. Vel ſi qs interficit ſuā vt ducat illā cū qua mechatur. hec Tho in 4°. diſ. 3i. Idē intellige ſi qua occidit ꝓpriū viruꝫ: vt ducat illū cū quo mechaṫ. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 2. ƀm Ray. ꝛ glo. eiꝰ. B. Qui caſus ƀm quoſdā intelligunṫ ſolū ſi dum eēt ꝑmū ꝯiugiū eo ꝙ ambo viuerent fuerat cōmiſſuꝫ adulteriū. A. Hoc dixit glo. Ray. ꝛ Hoff. vt pꝫ in dicta. q. 2. B. Sed verior videṫ opinio Inno. et Hoſti. dicentiū ꝙ ſola machiatio mortis cū effectu ſufficit ad dirimēdū matrimoniū: lꝫ nō inṫuenēit adultīna pollutio: ex̄ de ꝯuer. infi. laudabilē. A. Ibi. n. nulla fit mētio ƀ adultīna pollutōe B. H° ē ꝑmū crimē dirimēſ mr̄imōiū

Secūdū ē adulteriuȝ. ꝛ hoc qñ adulterātes sibi ꝑstant fidē ꝓmittēdo seu iurando ꝙ cōtrahent siue de facto ꝯhāt Et intelligēdū si viuēte altero cōiuge fuisset int̄ illos adulterina cōmixtio: siue fuerit añ dictā ꝓmissionē vl̄ ꝯctum siue pꝰ. Nō si adulterina pollutio priꝰ vel pꝰ nō īteruenēit nō impedit̄ matrimoniū. ex̄ de eo q cog.c. vlt. A. Ibi d̄r Fide data ꝓmisit. Sȝ tñ sub noīe fidei intelligit̄ etiā nuda ꝓmissio. Et hꝰmōi ꝓmissio ē quasi q̄dā desp̄ōsatio de futuro. ſm glo Ray. ꝛ in sum. con. dicta .q.2. B.

¶ Quid si qs occidit maritū adultere nō eo aīo vt vxorē eius hēat: sed i bello: vel casu: vel odio? R̄. ſm Inno. nō dirimit̄ matrimoniū postea ꝯtractum nisi ad hꝰ int̄ficēr vt eā ducēt: ex̄ de cōuer.īfi. laudabilē. circa fi. A. Idē in sū. con. dicta.q.2. B.

¶ Quid si qs ꝑcepit mādauit vel consuluerit īterfici ꝛ īt̄fectꝰ est? R̄. ſȝ Guil. ꝛ Hug. Idē ē ac si int̄fecisset. Sȝ si non mādauit aut cōsuluit: ſȝ postq̄ꝫ fuit int̄fectꝰ ratū hūit. Dicēdū ꝙ lȝ al' in maleficiis ratihabitio retro trahat̄ ꝛ mandato eq̄paret̄: tamē ꝓpter hoc nō dirimit̄ m̄rimōiū sequēs. Idē Lau. ꝛ Ber. A. Idē in sū. con. dicta.q.2. B.

¶ Quid si qs vxore viuēte de facto cōtrahit cum adultera? R̄. Distinguēdū est. q2 aut ista sciuit eū h̄re aliā vxorē: aut nesciuit. Dico vsqꝫ ad mortē p̄me Si gº qñ eā duxit ipsa sciuit ꝙ hēbat aliā nō pōt cū illo in m̄rimonio eē. Si ꝟo p̄us nesciuit ꝛ nūc mortua iā p̄ma vxore de nouo scit: in ptāte ignorātis ē m̄rimoniū ratificacē vl̄ diuortiū petē. ex̄ de eo q dux. in m̄ri. quā polu. c. ꝑ. ꝛ. c. veniēs. ita tñ ꝙ si postq̄ꝫ sciuit carnali copule ꝯsenserit nō poterit diuortium petē: ar. ex̄ de ꝯiu. ser. c. ꝓposuit. ꝛ. c. fi. Nō si ab initio qdem fuit ignorās. sed p̄ma viuente facta est conscia: non dȝ pati ꝙ cognoscat̄ a viro: al' in ꝑpetuuȝ m̄rimoniū īpediret̄: ar. ex̄ de ꝑscrip. c. fi. in fi. ꝛ. c. pl̄r. in fi. 34.q.2. si ꝟgo. ex̄ d̄ secū. nup. dn̄s. Hoc ītelligēdū ē si p̄mum m̄rimoniū verꝫ fuit: alit̄ nō ꝑstat īpedimētū 2º ex̄ de spō. veniēs. ꝛ de m̄ri. ꝯct. ꝯ int̄. ecc. ex litteris. in fi. A. Idē in sū. con. eo. ti.q.3. B.

¶ Sȝ qd si mortua iā p̄ma vir non cognoscat carnal'r istā scd̄am adulteram q̄ secū ꝯxerat ignorāter: sed īp̄e ducat tertiā? R̄. ſm Hosti. Debȝ manē cū tertia q̄ꝫuis postea etiā cognoscat secūdā ex̄ de eo q dux. in ma. quā pol. c. veniēs Nā p̄ma viuēte cōsensus hitꝰ cū scd̄a nullus fuit. ꝛ sic nō impedit cōsensum tertie. Qui etiā si pꝰ mortē p̄me carnalit̄ cognouerit scd̄am q̄ fuit ignorans istū hūisse vxorē: ꝛ nunc ēt ignorās est ꝛ īp̄e vir ꝯhat cū tertia: adhuc cuȝ tertia remanebit: ex̄ de elec. bone memorie 2º ex̄ de cōiu. ser. ꝓposuit. c. fi. A. Iō in sū. cō. eo. ti.q.4. ꝛ 5. B.

¶ Quid si qs vxore viuēte ꝯxit ꝛ ꝯcubuit cū duabꝰ vl̄ plibus insciis? R̄. ſm Hosti. Locus ē gratificatōi. q2 q̄ꝫcūqꝫ certificatā d̄ morte ꝑoris p̄mo cognouerit pꝰ mortē legitime illā tenebit. ex̄ de eo q dux. i matri. quā pol. veniens. A. Idē i sū cō. eo. ti.q.6. B.

¶ Sȝ q̄liter ītelligit̄ inscia? R̄. ſȝ Hosti. Qñ hȝ iustā cām ignorādi. vt q2 vir de remotis veniēs asserebat se nō h̄re vxorē: ex̄ de spon. cū ap̄lica. Iō aūt inscia nō cōmittit adulteriū: q2 nō ꝯmittit̄ sine dolo. ff. ad. l. iul̄. de adult̄. l. pl̄r. 34.q.2. i lectū. A. Idē in sum. con. eo. ti. .q.7. vbi etiā addit̄ ſȝ eundē q̄l'r filii ēt legitima viuēte suscepti legitimi censent̄. si tñ scd̄m m̄rimoniū i facie eccl'e sit ꝯctū. Secus si clam. B.

¶ Utꝝ liceat vxorē adulterā occidere R̄. ſm Pe. ꝛ Tho. in 4º dis. 37. Hoc potest ꝯtingē dupl'r. Uno mō qa ꝑ iudicium iudicis ꝓcurat occidi. ꝛ hoc licȝ facere amore iusticie nō liuore vindicte Nō tñ licet hꝰ fieri i iudicio eccl'astico: sed ciuili. Scd̄o mō quia ex̄ iudiciū occidit eā vl̄ facit occidi. ꝛ hꝰ nūq̄ꝫ licet ſȝ legē diuinā: lȝ aliq̄ casu ꝑmittat̄ ſm legē ciuilē: vt qñ inuenit vxorē in actu

adulterii.tūc.n.lex ꝓpꝫ incitamētū nō
punit. A. Idē in sū.cō.eo.ti.q.9. B. Et
intellige hoc dictū Tho.ꝙ lex non pu
nit.s.ꝙ nō punit morte sicut alia homi
cidia.sed tn̄ punit satis acriter: vt.ff.ꝺ
adul.l.si adulteriū.§.si marit⁹. A. aꝫ in
cipit.§.impatores.ꝛ ibi dꝫ.ꝙ si occisor
erat humilis seu vilis ꝑsona:dānaꝫ ad
opus ꝑpetuū.si aūt honestior.in īsulā
relegatur. B. Utꝝ aūt viro liceat occi
dere adulteꝝ: vide.ī. lex.§.9⁰ In foro
cōscie tales nihilomin⁹ puniendi sunt.
Utrū magis peccet ꝗ occidit vxorem
ꝙ̄ qui occidit matrē:habes ifra. vxor
.§.pꝫt.

IMpedimentum

9⁰ de dispari cultu.s.qn̄ fidelis
cōtrahit cū infideli vt iudeo cū pagāo
A. vꝫ heretico ꝺm Ray.ꝛ in sū. con. li⁰
4⁰.ti.10.q.i.vbi hec notanꝫ.ꝛ dꝫ in.c.ca
ue.qꝺ sequiꝫ.sꝫ de h⁰.ī.§.pꝫt. B. Nam
tūc nullū est mr̄imoniū.28.q.i.§.ex his.
ꝛ.c.caue.Unde Exo.34⁰.ꝛ Deut⁰.7⁰.ꝓhi
buit dn̄s dicēs. Nō accipies vxorē filiis
tuis de filiab⁹ alienigēaꝝ:ne traducāt
eos p⁹ deos suos. Sꝫ tn̄ spōsalia bn̄ pos
sunt ꝯtrahi cū hac cōditione.si infideꝫ
cōuertaꝫ.28.q.i.non oꝫ. Hec etiā Tho.
ꝛ Pe.in 4⁰.dis.39. A. simꝫ cum Ray. vt i
dicta.q.i. B.

¶ Sꝫ nūqd inꝫ ifideles pōt eē mr̄imo
niū? R⁰.ꝺm Tho.i 4⁰.dis.39. Inter infi
deles pōt eē mr̄imoniū inꝗ̄tum ē ordi
natum ad ꝓlem ꝺm perfectionem na
ture: non autem inquantum est ordi
natum ad ipaꝫ ꝺm perfectōeꝫ gr̄e.ꝛ iō
mr̄imoniū ꝗdē ē sed nō perfectū. Un̄
infidelis cognoscēs vxorē nō peccat si
ꝓpter bonū ꝓlis aut illi⁹ fidei ꝗ̄ teneꝫ
vxori debitū reddat. Idē.56.dis. deide.

¶ Utꝝ ꝯiunx cōuersus ad fidē possit
remanē cū vxore ifideli nolēte ꝯuerti
R⁰.ꝺm Tho.vbi ſ. Fidelis ꝯuersus po
test cū ifideli remanē sub spe ꝯuersio
nis si eā i ifidelitate obstinatā non vi
derit.ꝛ bene facit commanendo. Et de
hoc est cōsiliū Apꝫi.i.ad Cori.7⁰. Nō tn̄
teneꝫ:sed pōt dimittere eā etiā si ipsa
velit ei cohabitare sine cōtumelia cre
atoris si cōuerti nō vult. A. Con. Ray.
vt in sū.cō.eo.ti.q.2. B.

¶ Quid si iudei vel pagani contraxe
rūt cū cōsanguineis ꝺm rit⁹ suos: nun
quid post cōuersionē poterūt remanē
R⁰.ꝺm Tho.in 4⁰.dis.36. Si ꝯtraxerint
i gradib⁹ dina lege ꝓhibitis Leuiti.18⁰
tunc siue vterꝙ̄ siue alꝫ ad fidē ꝯuerta
tur:nō possūt in tali mr̄imonio ꝯmanē
Si aūt ꝯ̄xerint in ꝗ̄dibus ꝓhibiti per
statutū eccꝫie:possūt cōmanere si vꝫꝙ̄
cōuertaꝫ.vel si vno cōuerso sit spes de
ꝯuersione alteri⁹. A. Idē in sum.con.
eo.ti.q.4. Et facit.extra ꝺ diuor.gaude
mus. B.

¶ Quid si infidelis ꝗ conuertiꝫ hēat
plꝫes vxores? R⁰.ꝺm Tho.vbi ſ. Nō fu
it veꝝ mr̄imoniū nisi cū p̄ma. qꝛ esset
ꝯ legē nāe. Un̄ si talis cū oib⁹ vxorib⁹
ꝯuētaꝫ pōt cū p̄ma cohabitare.ꝛ alias
debet abiicere tanꝙ̄ penitus extrane
as.ꝛ si p̄ma cōuerti nollet:nō ꝓpꝫ hoc
est mr̄imoniū cū aliꝗ̄ istaꝝ:sed pōt cū
aliꝗ̄ istaꝝ de nouo cōtrahē ꝺm moduꝫ
qui i sequenti.6⁰.§.diciꝫ. A. Con. Ray.
Hosti.ꝛ Ber.vt in sum.confes.eo.titu
.q.5. B.

¶ Quid si infidelis repudiata prima
vxore aliā duxerit ꝛ conuertatur? R⁰
ꝺm Tho.i 4⁰.dis.39. Dicēdū ꝙ repudiū
vxoris ē ꝯ legē nāe. Unde infideli nō li
cet repudiare.ꝛ iō si ꝯuertaꝫ postꝙ̄ ip
se vna repudiata alterā duxit:idē ē iu
dicium sicut de illo qui plꝫes siꝫ vxores
hēbat.qꝛ teneꝫ p̄mā quam repudiaue
rat accipere si conuerti voluerit ꝛ aliā
abiicere: vt dictuꝫ ē i ꝓximo.§. A. Iō
in sum.con.eo.ti.q.5. B.

¶ Quid si ipsa conuerti noluerit? R⁰
ꝺm Tho. vbi supra. Si ipsa infidelis
vult cohabitare viro fideli sine contu
melia creatoris ꝛ sine hoc ꝙ ad infide
litatem inducat:potest ꝗdem vir fide
lis ab ea discedere:sed discedens non
potest aliam accipere. Si āt hec vxor
ifidelis nolit ei cohabitare: vel nō sine

ꝯtũelia creatoꝛis.aut si ad ĩfidelitatem ꝑtrahere nitat᷑.in his tribus casib⁹ vir fidelis discedẽs põt alteri ꝑ matrimoniũ copulari. A.Idẽ etiã si vellet euz retrahere ad q̄ꝺcunq̧ moꝛtale pctm̃. ex̄ de diuoꝛ.gaudem⁹.§.q2 aũt.vbi p⁹ ea subditur. Quod si conuersum ad fidem: ꝛ illa conuersa sequatur anteq̄ ꝓpter cãs p̄dictas legitimã ille ducat vxoꝛẽ:eã recipere cõpellitur:nec potest dimisse obiicere foꝛnicatõem ꝓ eo ꝙ nupserit alt̄i nisi fuẽit al᷑ foꝛnicata. B.

¶ Sꝫ nũq̄d licet viro ad fidẽ cõuerso vxoꝛe exñte i infidelitate emittẽ votũ cõtinẽtie? R⁹ ẽm Tho.in 4.° dis.39. Si post ꝯuersionẽ viri sit aliq̄ ꝓbabil᷑ spes de cõuersione vxoꝛis:nõ dꝫ vir votum cõtinẽtie emittere:nec ad aliud matrimoniũ trãsire.q2 vxoꝛ difficilius ꝯuertere᷑ sciens se sic ꝓuatã esse.Si autem non sit spes de cõuersione p̄t ad sacros oꝛdines vel ad religionẽ accedere ꝓus requisita vxoꝛe ꝙ ꝯuẽtat᷑.ꝛ tũc si p⁹q̄ vir sacros oꝛdies suscepit:vxõ ꝯuẽtat᷑ ñ ẽ sibi uir su⁹ rddẽd⁹.sꝫ dꝫ sibi iputare ꝙ i penã tarde ꝯuersionis sue ꝓuatur viro suo. A.Idẽ i sũ.cõ.eo.ti.q.10. B.

¶ Si alter ꝯiugũ cõuertat᷑: ples quez dꝫ seq̄? R⁹ ẽm Tho.i 4.° dis.39.Si ples ꝑuenerit ad etatẽ ꝑfectã libere poteit sequi parẽtẽ quẽ voluerit.Si aũt est i minoꝛi etate:tũc debꝫ dari fideli: non obstante ꝙ idigeat matris obseq̄o ad educatõem. Hoc idẽ hẽt.š.filius.§.2.° A.Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.12. B.

¶ Quid si vterq̧ cõiugũ tp̄e ꝯcti matrimonii erat fidelis:nũc alt̄ labi᷑ i ifidelitatẽ? R⁹ ẽm Ray.Alt̄ nõ põt ꝯhere Nec distiguo vtꝝ iteruenerit carnalis copula vel nõ.nã in vtroq̧ casu fidelis tũc tene᷑ cõtinere. A.Idẽ in sũ.cõ.eo.ti.q.13.ꝛ facit ex̄ de diuoꝛ.q̄to. B.

¶ Quid si catholic⁹ ꝯhit cũ hẽtica baptizata:nunquid tenet mr̃imonium? R⁹ ẽm Tho.in 4.° dis.39.Uerũ ẽ matrimoniũ q̄uis peccet ꝯhendo si sciat hẽticã:ñ tñ ꝓpt̄ hoc matrimoniũ dirimetur.ꝛ eõ.si aliq̄s cathecumin⁹ sꝫ nõduz baptizatus cũ aliq̄ baptizata ꝯhẽt:nõ eẽt verũ mr̃imoniũ. Idẽ Pe.Al.ꝛ Ray. A.Idẽ i sũ.cõ.eo.ti.q.14.ꝛ.16. B.

¶ Utꝝ infidelis vni⁹ rit⁹ possit ꝯhere cũ infidelib⁹ alteri⁹ rit⁹. R⁹ ẽm Tho. vbi š.Potest.nisi per aliq̄ꝺ ius positiuũ eoꝝ ꝓhibeat᷑.q2 tũc cult⁹ disparitas ipedit mr̃imoniũ. A.Lõ.Pe.vt in sũ. cõ.eo.ti.q.15. B. De mã infideliũ multa habes .i. infidelis.cum aliis ad que remittit.

IMpedimentum

iio.de violẽtia siue metu. vbi p̄ sciẽdũ ꝙ violẽtia siue met⁹ ex sui nã ẽt sine ꝯstitutõe eccl̄ie mr̃imonium excludit.q2 excludit cõsensũ. A.sine quo mr̃imoniũ eẽ non põt:vt in sum.cõ. li.° 4.°ti.xi.q.i.vbi hec notant᷑ ẽm Ray. B Et q̄ꝺẽ quid sit vis hẽs.i. vis.§.i.Et q̄d sit metus:i.met⁹.§.p̄.

¶ Utꝝ coactio ipediat mr̃imoniũ? R⁹ duplex est coactio. Quedã absoluta q̄ fit ꝑ vim.ꝛ ista nõ hẽt cõsensũ ai i quẽ nõ cadit coactio. Sꝫ põt eẽ coactio ad copulã carnis vel aliud extrinsecũ ad q̄ꝺ trahit᷑ persona iuita.ꝛ talis coactio q̄ñ nõ cõsentit᷑ i matrimoniũ nõ efficit illõ.Quedã ãt coactio ẽ ꝯditõata ꝛ ista fit ꝑ metũ quãdo.s.quis cõsentit timore alic⁹ mali.Sup quo sic distinguitur Duplex ẽ met⁹.Quidã cadit in constãtẽ virũ.ꝛ iste excludit mr̃imoniũ:ex̄.e. ꝑlatũ.ꝛ.c.ad audiẽtiã.ex̄ de spon. veniens.2.° Quidã ꝯo met⁹ ẽ isufficiẽs.s.q non cadit i constãtẽ viꝝ.ꝛ iste nõ excludit mr̃imoniũ.ff.eo.neq̧ timoꝛe.A.Iõ i sũ.cõ.eo.ti.q.3. B.Quis aũt est met⁹ qui cadit i cõstantẽ virũ hẽs.i.metus. §.2.° A.Positis ibi adde ꝛ viculatõem que d᷑ met⁹ ꝯstant.ff.eo.l.neq̧ timoꝛe Aduẽtẽdũ ẽt ꝙ talis metus dicit᷑ cadẽ n vnũ q nõ dicit᷑ cadẽ i aliũ.ꝛ minoꝛ met⁹ magis excusat feminã q̄ viꝝ.et sic iudex ẽm diuersitatẽ personarũ vl̄ locoꝛũ iudicabit qualis sit metus vel violentia.ꝛ sic vtrũ matrimonium sit aliquod vel nullum:vt notat᷑ in dicta

.q.5.vbi etiam dicitur ſm Hoſti. ꝙ ſi filia timore mortis patris in aliquē conſentiat ꝙ verius eſt ꝙ non ſit mr̄imonium, quia non eſt liber conſenſus: licȝ quidam ꝯtrium dicant. B.

¶ Quid ſi quis in captiuitate contrahat mr̄imoniū? R̄n ſm Hoſti. ſi captꝰ ē ab hoſtibus ſeruus factꝰ ē. vñ nō alr̄ pōt cōtrahere niſi ſicut ſeruus: de quo ſ. īpedimētum 3º. Si vero captus ē vt cogatur ad tale matrimoniū cōtrahēduȝ non valebit: ar. extra de ꝓcura. accedens. Si vero ex alia cauſa detinet̄: bene poteſt contrahere. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 4. Et de hoſtibus intellige vt ſ. bellum ꝑ. §. 5º in additione. B.

¶ Quid ſi mulier poſt conſenſum coactum morā trahat in domo mariti? R. ſȝ Guil. Si mulier que allegat metum ſteterit per ānum ꝛ dimidium cū marito, aut ēt minori tēpore dū tamē tantū ſit ꝙ iuxta arbitrium boni viri ꝓſtandum ſit ꝓ conſenſu: non dȝ pꝰea audiri: ex̄ d̄ ſpō. ad id. Cō. Hoſt. ꝛ Ber. ꝛ cōponitur ab eis verſus. Effuge cum poteris ne cōſenſiſſe puteris: ar. ad hº ex̄ de ſpon. conſultationi. A. Idē i ſū. con. eo. ti. q. 5. vbi etiā ponit̄ quod dicit̄ in. §. primo ſequenti. B.

¶ Sȝ quid ſi poſt conſenſum coactum carnaliter cognoſcitur? R. ſm Pe. Si hūit opportunitatē reclamādi: ꝓſumitur tacite conſentire in matrimonium Qd̄ ſi coacta fuit ꝑ viȝ abſolutā ſiue metū ſufficiētē ñ eſt matrimoniū: ſed ſi non fuit ſufficiens: tunc in iudicio quidem exteriori ꝓſumitur ꝓ matrimōio ſi tamen vere non conſentit non ē matrimonium.

¶ Quid ſi ad conſenſum coactum apponit̄ iuramentum? R. ſm Pe. Tale iuramentum in foro quidem iudiciali dicetur nō fuiſſe obligatoriū: tamē in foro conſciētie conſulendū eſt ꝙ ipſe ſeruet iuramētum: vel ſaltem ꝑ ſuꝑiorem impetret abſolutōem. Con. Guil. ꝛ Hugo. A. Idem in ſum. con. eo. ti. q. 6. B.

¶ Utrȝ cōſenſus coactus ſaltē ex ꝑte cogētis faciat mr̄imoniū. R. ſȝ Tho. in 4º diſ. 27. Dicēdū ꝙ non. qꝛ mr̄imonium claudicare non pōt. Si tñ pꝰmodū cōſentiret coactꝰ: eēt mr̄imonium dūmodo cogēs adhuc in ſuo conſenſu manēt. Secꝰ ſi mutauit volūtatē. A. Con. glo. Ray. ꝛ Pe. ꝛ addit Pe. ꝙ ſi ꝑus cōſentiens poſtmodū vult diſſentire cū alter velit: cōpellet̄ per eccl̄iam. ꝓſumit̄ eniȝ manere in eodē conſenſu nec ei licet variare cōſēſuȝ: vt i ſū. con. eo. ti. q. 7. ꝛ ad hº facit. c. i. ex̄ de eo qui dux. in ma. quā pol. B.

¶ Utrȝ pr̄ poſſit cogē filios ad ꝯhēduȝ R. ſȝ Pe. Nō pōt. neqȝ gnāl'r nȝ i ſpāli cū aliq. qꝛ i matrimōio requirit̄ cōſenſus maxime liber rōne perpetue obligatōis q̄ ibi ꝯhit̄: ex̄ de ſpon. requiſiuit. Nō tñ ꝓpter hoc parētes temē iurant matrimonia filioꝝ. qꝛ ex nā ipiꝰ ꝯctus itelligit̄ iſta ꝯditio. ſ. ſi liberi ꝯſenſerit ꝛ ipſi parentes obligātur ad iducēduȝ eos. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 8. ꝛ. 9. B.

Impedimentum

xiº de īpedimēto ordinis. Ubi ſciendū ꝙ clerici i mīorib' ordinib' niſi ſint religioſi qui cōtinētiā ꝓfitentur licite poſſūt cōtrahere. diſ. 32. ſi q̄ s̄o. ꝛ. c. ſeriati. ex̄ d̄ cle. ꝯiu. c. ꝑ ꝛ. 2º ꝛ 3º. Si vero ſūt in ſacris: ꝯhē nō pñt. ꝛ ſi ꝯxerint ſeꝑabit̄ mr̄imoniū. diſ. 32. ſi quis eoruȝ ꝛ. c. lectores. ꝛ. c. erubeſcāt. ꝛ. c. placuit. ex̄ qui cle. vel vo. c. ꝑ ꝛ. 2º

¶ Utrū ordo poſſit ſuꝑuenire mr̄imonio. R. ſm Pe. Coniugatus ſi ordīetur cōſentiēte vxore: ſuſcipit ordinē ꝛ executōeȝ. ꝛ ſic ipa cū eo ſi ē in ſacris itelligit̄ cōtinētiā ꝓfiteri. A. facit. c. ſeriati. 32. diſ. B. Si s̄o neſciēte aut nō ꝯſentiente vxore: recipit quidē caracterē ordinis: ſȝ nō executōem. A. Hoc veruȝ in eccl̄ia occidētali: ſecꝰ in orietali: vt i ſū. cō. liº 4º ti. 12. q. 2. B. In nll'o āt cāu ordo ſacer ſi ſit pꝰ mr̄imōiū dirimit illud: ſed dirimit ſolū poſtea ꝯctū: vt in ex̄uagāti Jo. his. 22. q̄ icipit. Antique. A Aduertēdū ꝙ faciēs ſe ordinari i ſacr[is]

inſcia vel ꝯdicēte vxore peccat morta
liter ſm Al.⁊ in ſū.con.lib⁹ p̄.ti.8.q.59.
Ubi etiā pꝫ ſm Ray.ꝙ talis nō pōt exi
gere debitū ſed reddere tenet̄ etiaꝫ ſi
ſit fact⁹ ep̄s vel papa ſm glo.ei⁹.⁊ Hu
go.niſi vxor poſſit induci ad cōtinētiaꝫ
⁊ ꝙ reſtitutus vxori nō portabit coro
nā aut habitū monachalē cū ſcandalo
vxoris ſi forte factus fuerit monach⁹
de facto.Con.Pe.⁊ addit ꝙ tonſuram
⁊ hitum clicalē tenetur deferre ſi ſine
ſcādalo vxoris eē pōt:al̄ nō. Tho. etiā
dicit ꝙ vxor nō tenet̄ ei debitū reddē.
Inno.addit ꝙ ſi talis p⁹ mortē vxoris
ꝯhit nō tenet mr̄imoniū.Itē Ray.ꝙ ſi
ordinatōi mariti vxor conſenſit:vl̄ dū
ſciret nō cōtradixit fit ei duplex p̄iudi
ciū.Unū ꝙ oportebit eā decetero con
tinere.Aliud qꝛ etiā mortuo viro non
poterit cū alio ꝯhere.⁊ ſi ꝯxerit non te
nebit.⁊ hoc ſm quoſdā ꝓpter votū qđ
vr̄ ſolēnizaſſe ex pſona viri.Cui rōi cō.
Al.lꝫ alii dixerint ꝙ ꝓpter cōſtitutōeꝫ
eccl̄ie que in hoc caſu dirimit mr̄imo
niū.Sꝫ certe iſta direptio nō fit niſi ra
tione ordinis vel religionis:vt i.c.vno
de voto.li⁹.6⁹ Addit etiā Ray.ꝙ lꝫ ali
qui dixerit ꝙ iſta vxor ꝓmoti ad ordi
nes ſacros teneat̄ ingredi religionem.
ego tn̄ teneo cū Jo.Lau.⁊ Tan.ꝙ non
tenet̄:ſꝫ ſufficit ſi in ſeculo caſte viuat
qđ ēt dꝫ ꝓmittere. Tho.etiā dicit ꝙ n̄
tenet̄ religionē intrare ſi ſibi nō time
at de periculo caſtitatis.Idē dicit Al.
Idē Hoſti.Fallit hoc ſm Ray.in vxo
re eius q ꝓmouēdus ē in ep̄m.qꝛ non
dꝫ vir eligi niſi vxor intret religionem
ex̄ de cōuer.cōiuga.cōiugat⁹.⁊ .c.ſane.
Con.Inno.Cleric⁹ aūt orientalis vt cō
muni⁹ ⁊ ꝓbabili⁹ dr̄ ſine cōſenſu vxoris
ꝓmoueri non dꝫ:vt hēt̄ in dicta.q.59.
Itē eo.ti.q.60.dicit̄ ꝙ ꝯſulendus ē pa
pa vtrū per ſuſceptōem ſacri ordis rū
pat̄ mr̄imoniū an̄ carnalē copulā ſicut
per ingreſſuꝫ religionis.ſed hoc vide
tur hodie declaratū ꝙ nō p p̄fataꝫ de
cre.Antique. B.

I Mpedimentum

12⁹ de impedimēto ligatōis vꝫ quando
quis alteri cōiugi ē alligat⁹.Si qdē al
ligat⁹ ē vxori ea viuēte aliā accipe nō
pōt:al̄ adulteriū cōmittit.ex̄ de ſpon.
du.licet. A.Et ibi pꝫ ꝙ hoc verū ē etiā
ſi p̄mū mr̄imoniū ſolū ꝯctū ſit per ver
ba de pn̄ti:⁊ ſecūdū etiā per copulam
carnalē. B.Sed nec ātiquo tp̄e potu
it:niſi diuina reuelarōe ⁊ inſtinctu vt
fuit in patriarchis.ex̄ ꝺ diuor.c.gaude
mus.§.p̄.Pōt tn̄ alter cōiugū an̄ cānā
lē copulā altero inuito ad religionem
tranſire:vt dictū ē ſ.impedimētū p̄.§.
2⁹ ⁊ tūc alter cōiugū remanebit liber.
Pōt quoqꝫ vir vxorē dimittē ꝓpt̄ for
nicatōem.ſ.q̄tum ad cohabitatōꝫ ⁊ de
bitum ꝯiugale:ſed aliā ducē nō pōt.32.
q.7.c.p̄.⁊ 2⁹⁊ 3⁹ Poſt mortē ꝟo alteri⁹
cōiugis alt̄ nubere pōt cui vult:⁊ īfra
tēpus luct⁹ mulier ſine pena infamie:
ex̄ de ſecūdis nup.ſuper illa.Qđ ſi alt̄
alligatus ē alteri tm̄ per ſpōſalia.vide
.i.ſponſalia.§.8⁹

¶ Quid ſi vxor credat virū mortuuꝫ
⁊ ꝯhit cū alio? R⁹ ſm Ray.Si credit ex
ꝓbabili cā:excuſat̄ ꝓpter ignorātiam
facti.⁊ filii ſi quos ſuſceperit iudicabū
tur legitimi.Si tn̄ poſt de morte p̄mi
dubitat:dꝫ quidē reddere debitū ſꝫ nō
exigere:ex̄ de ſcđis nup.dn̄s.Sꝫ.ſi pro
ceſſu tp̄is credit eū ꝓbabilit̄ viuē non
pōt debitū exigere nec dꝫ reddē p̄iclo
adulterii ſe exponendo. A.Immo qn̄
dubitat oīno dꝫ reddere:dicto.c.dn̄s.ēt
ſi dubiū ſit ꝓbabile:ex̄ de ſen.exco.in
quiſitioni. B.Si ꝟo p̄mus reuertat̄
vl̄ alr̄ ſibi de ei⁹ vita ꝯſtiterit:ſtatī dꝫ
recedē a ſcđo ⁊ redire ad p̄mū:qđ ſi n̄
fecerit adultera iudicabit̄.34.q.2.cum
per bellicā.⁊.c.cū in captiuitate.⁊.c.ſi
ꝟgo.Prim⁹ quoqꝫ eā recipe tenetur:
vt in dictis.c.patꝫ:niſi forte illa poſtq̄
ſciuit de vita p̄mi ꝓmiſit ſe cognoſci a
ſecūdo:⁊ ſic adultera fuit. A.Idē i ſū.
con.li⁹.4⁹.ti.13.q.3.⁊ 4. B.

¶ Quid ſi contraxit cuꝫ aliquo putās
virum ſuum viuere qui reuera mortu
us eſt:nunquid eſt matrimonium? R⁹
ſm Guil.Credo ſine preiudicio matri

monium esse in hoc casu. A. nō distincto vtrum contrahētes credant hoc sibi licere nec ne: ſm eundē: vt in sū. con. eo. ti. q. 7. B. Quod itelligendum est nisi constet q̄ cōiunx credēs impedimētū esse non intendebat cōtrahere. Nā si non est intentio non est mr̄imonium: extra de spon. tua.

¶ Quid si vir iuit in exercitum ɔtra saracenos vel in regionem longinquam ⁊ nescit vtrū sit viuus vel mortuus: qd faciet vxor? R° ſm Ray. contrahē non pōt donec certitudinem recipiat d̄ morte viri: ex̄ de spon. in p̄ntia: aut verisimiliter de morte p̄sumat: ex̄ vt lite non ɔtest. qm̄ frequēter. A. s. per receptōem certi nuncii: dicto. c. in p̄ntia. ⁊ in sū. con. e. ti. q. 8. vel per iuramētum eius sub quo militauit: vel etiā sociorū eius q morte eius bene nouerūt ſm Ray. in sū. con. eo. ti. q. 9. vl' p vnum testē fama publica acclamāte ſm Hug. ⁊ glo. Ray. vel ſm Hug. per solam famā publicā si ex aliis p̄sumptionibus videt verisimile maritum esse mortuū. vl' si diu multū stetit. vel si senex ⁊ egrotus recessit ⁊ h°. vt in sū. con. eo. ti. q. 10. vbi etiā dicit ſm Hosti. q̄ de facto cōtrahens ante certificatōem mortis p̄oris viri: si tn̄ fama publica habeat q̄ mortuus sit: reddere pōt debitum. dū tamē eā conscientia non remordeat: sed non exigere. Nam tale mr̄imonium non dirimitur: licet ɔtra interdictū eccl'ie sit ɔtractū Facit. ex̄ de scōis nup. c. dn̄s. B.

Impedimentum

ix°. de publice honestatis iusticia quid sit? R° ſm Tho. in 4°. dis. 41. Est ꝓpinquitas ex sponsalib⁹ ꝓueniēs robur trahens ab eccl'ie institutiōe ꝓpter honestatē eius. A. Idem in sum. con. li°. 4°. ti. 14. q. 1. B.

¶ Quādo aliq sponsalia inter se ɔtraxerūt: nullus de consanguinitate sponsi pōt sponsam illam hēre in vxorem: nec aliq de cōsanguinitate sponse pōt sponsum illū hr̄e in virū: ex̄ de despō. impu. continebatur. §. vl t. ex̄ de spon. iuuenis. ⁊ c. ad audiētiā. Et durat hec ꝓhibitio vsq̄ ad quartū gradum ipsorum cōsanguineorum: ex̄ de spon. c. spōsam. et de despon. impu. c. cōtinebatur. i fi. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 2. B.

¶ Quid si sponsalia de iure non tenuerūt? R°. Si sponsalia fuerūt pura et certa etiā si fuerit nulla rōe cōsanguinitatis affinitatis frigiditatis religiōis aut alia quacūq̄ rōne orit publice honestatis iusticia ad dirimēda sequētia sponsalia vel mr̄imonia: nisi fuissēt nl' la rōne consensus: vtputa quia ambo vel vn⁹ erat infans: ex̄ de spon. ex spōsalib⁹. ⁊ c. se. li°. 6°. A. Istud. c. sequens ē .c. si infantes. de despon. ipu. vbi etiam p3 q̄ infans dicitur minor septēnio cuius desponsatio non inducit hoc ipedimētum: vt dictū est: nisi traductio secuta fuerit etiā tpe infantie. tunc. n. bene videt hoc ipedimētū iducē ēt ad dirimēdū: vt i. c. iuuēis ex̄ de spon. B.

¶ Quid si qs p̄. sponsalia cū aliq̄ ɔtraxit ⁊ postmodū cū alia ipsius p̄me consanguinea idem fecit? R°. Debz ɔ̄here mr̄imoniū cū p̄ma. Nam sponsalia sequētia non impediūt p̄cedentia. ex̄ de sponsa. ex sponsalibus. li°. 6°.

¶ Quid si sponsalia cū aliq̄ sint facta sub conditōe ⁊ pendente conditōe vir cū alia illi⁹ ɔsanguinea ɔtrahit p vba de p̄nti? R°. Cū secūda remanē dz. quia ex sponsalib⁹ ɔditōalibus sicut ex non habētib⁹ cōsensum ⁊ incertis nō oritur publice honestatis iusticia. ex̄ d̄ spō. ex sponsalibus. lib°. 6°.

¶ Quid si duo infantes vel vnus maior septēnio alter minor spōsalia ɔ̄xerunt ipsi vel parētes ꝓ eis? R°. Si facti maiores septēnio p cohitationem mutuā: seu alr̄ verbo vl' facto eorum liquido apparet q̄ i eadē volūtate ꝑdurant: sponsalia cōualescūt: al' nō. Nam ab initio nulla fuerūt ex defectu cōsensus. ⁊ iō non inducūt publice honestatis iusticiam. extra de despon. impu. si infātes lib°. 6°.

¶ Quid si pubes ⁊ impubes: vel duo impuberes cōtrahūt mr̄imoniū? R. Si nō erāt ꝓximi pubertati i qb⁹ malicia non suppleat etatē: nō fit mr̄imoniū. A. etiā per aduētū pubertatis: nisi ꝑ carnis copulā subsecutā: vl' aliquē modū aliū ꝯtrahētes eosdē cū eiusdez ꝑseuerātia volūtatis ad pubertatꝭ tēpora ꝑuenisse constiterit euident: vt i dicto. c. si infantes. B. Sed tñ si erant maiores septēnio fuerūt sponsalia. et ex eis ē inducta publice honestatis iusticia: ex̄ de despō. ipu. si ifātes. li. 6.

¶ An ex sponsalib⁹ q̄ parētes ꝓ filiis puberib⁹ vel impuberib⁹ cōtrahunt filii obligētur? R. Si exp̄sse vel tacite cōsenserūt: vt si p̄ñtes fuerūt nec ꝯdixerunt obligantur: ⁊ i eis orit' publice honestatis iusticia. Idē dicēdū si absētes fuerūt: ⁊ postq̄ sciuerūt ratificauerūt tacite vel expresse: al' ex spōsalib⁹ factis a parētib⁹ filii non obligantur: nec orit' publice honestatis iusticia. ex̄ de despon. impu. si infantes. lib. 6. De sponsalib⁹ hēs pl'a. i. sponsalia.

Impedimentum

14. de affinitate quid sit dcm̄ est s. affinitas. Et cōtrahitur affinitas etiā per fornicariā copulam. 35. q. 3. nec eā. ex̄ de eo qui cogno. consā. vxo. sue. discretionē. ⁊ c. tue.

¶ Qui sunt affines ⁊ in quo gradu? R. Quāuis hactenus multa fuissent genera ⁊ gradus affinitatis: hodie solū est tale gen⁹ ꝙ oēs ꝯsanguinei vxoris mee sunt mihi affines. ⁊ in eodem gradu in quo sūt ꝯsanguinei vxoris. Sil'r oēs consanguinei mei sūt affines vxoris mee: ⁊ in eodē gradu in quo sūt ipsi cōsanguinei mei. A. vbi grā. Soror vxoris mee ē ipsi vxori in p̄mo gradu ꝯsanguinitatis ⁊ mihi erit i primo gradu affinitatꝭ. Filia sororis in 2. gradu consanguinitatis vxori ⁊ mihi i 2. affinitatis. Ideoq̄ vtriq̄ in ceterꝭ agendum est successoribus. 35. q. 5. porro. B. Et quod dixi de vxore idem itelligas de quacūq̄ alia muliere carnaliter cognita: vt in p̄. §. dictū est. Sed cōsāguinei mei nullo mō sunt affines ꝯsanguineis vxoris mee: nec inter eos mr̄imoniū ꝓhibetur. ex̄ de consang. ⁊ affini. ꝙ super his.

¶ Quid si morit' persona mediante q̄ contrahit' affinitas: vtputa morit' maritus vel vxor siue cōcubina vl' cōcubitor? R. Nihilomin⁹ remāet affinitas q̄ erat ad cōsanguineos eius: nec pōt eē mr̄imonium inter eos. 35. q. 10. fraternitas. A. Idē in sū. con. li. 4. ti. 15. q. 3. B.

¶ Quid si aliqs poluit aliquā extraordinarie. i. ex̄ nālia? R. Quāuis talis pollutio criminosa sit ⁊ dānabilis: non tñ ex hoc contrahit' affinitas. Unde non impediunt' cōsanguinei viri accipe illā in vxorē: nec cōsanguinee mulieris accipere illum in virū. 35. q. 3. extraordinaria. A. nisi cum hac pollutōe cōcurrāt sponsalia: tūc. n. impedit' mr̄imonium ꝓpter iusticiā publice honestatis ꝺ q̄ dictū est in. c. p̄cedēti. vt ex̄ de eo q cogno. con. c. fraternitati. B. Et idē dicēdum si vir intrauit claustrū pudoris: sꝫ non peruenit ad cōsumatōem operꝭ qꝛ talis pollutio nō facit sanguinis cōmixtionē neq̄ carnis vnitatē. Sed si vir peruenit ad emissionē seminis etiā si mulier nō emittat: dicendum vr̄ ſm Hosti. ꝙ affinitas cōtrahit'. Sufficit .n. ꝙ per hūc modū facta sit admixtio de qua Tho. ⁊ Al. dicunt ꝙ reqrit'. A. dicti Tho. ⁊ Al. ⁊ ēt Inno. videntur dicē ꝙ ad affinitatē ꝯtrahendam requirat' cōmixtio seminū: ⁊ non sufficiat ꝙ alt' tm̄ emittat. Sed glo. Ray. sētit cū Hosti. vt in sum. con. eo. ti. q. 5. B.

¶ Pone ꝙ mortua vxore vir vult accipere in vxorē illam que quōdaꝫ fuit vxor alic⁹ de ꝯsanguitate p̄me vxoris nūquid pōt? R. Dicēdū ꝙ lꝫ nullaꝫ feminā de ꝯsāguitate p̄me vxoris possit accipere: qꝛ ē ibi affinitas. tamē feminā vxorē olim alicui⁹ de ipsa cōsanguinitate bene pōt accipere. Et idē dicendū si ponat' sil'is casus ex parte vxoris

Nā mortuo viro lꝫ nō possit accipere aliquē virū de cōsanguinitate pmi viri: tamē vir oliꝫ maritū alicuius femine de ipa cōsanguinitate bene pōt accipere. Nā in tali cāu nō ꝓprie ē affinitas nisi in secūdo genere affinitatꝫ qꝺ oliꝫ imponebaꝭ ipedire: hodie nō: ex͂ eo. non debꝫ. Ad cui⁹ intelligētiā sciendū ꝙ qn̄cunqꝫ affinis meus ꝯhit mr̄imoniū cum illa ꝑsona quā accepit dr̄ qdē mihi affinis sed in secūdo genere ⁊ si hec persona cōtrahat postea aliud matrimoniū illa persona quā accepit dicitꝭ mihi affinis in tertio genere. A. De istis generib⁹ affinitatis dicit etiā glo. dicti. c. non dꝫ. extra de cōsanguini. ⁊ affini. B.

¶ Quid si cognoscit qs consanguineam alicui⁹ in qnto gradu vel sup̄? R° ſm Ray. ⁊ Hoff. Non ꝯhitur affinitas nec impeditꝭ mr̄imoniū. ⁊ si erat consāguinea vxoris sue in dicto gradu: non perdit vir ius exigendi debitū suum.

Impedimentum

is.° de impotētia coeundi quid sit? R° ſm Ray. Est viciū aīe vl' corporis vel vtriusqꝫ quo quis ipeditꝭ alteri carnalr̄ cōmisceri. A. Quasi idem dic̄ Hosti. s. ꝙ est defectus nālis seu accn̄talis quo quis. ⁊c̄. vt in sum. con. li.° 4.° ti. 16. q. i. B.

¶ Quot sūt spēs impotētie? R° ſm Ray. Sūt pncipaliter due. Nā vna est nālis vt impotētia pueri vl' frigiditaꝭ senis seu etiā frigiditas cōplexionis: aut artatio mulieris. Alia nō nālis sed accn̄talis: vt castratio silr̄ ⁊ maleficiū A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 2. B.

¶ Utrꝫ nālis impotētia impediat matrimoniū. R°. Illa q̄ est ī puero vel pu ella ipedit ad tp̄s. qꝛ q̄diu inest nō potest ꝯhere. 30. q. 2. c. p̄. ex͂ eo. ꝙ sedeꝫ. De hac vide. ī. matrimoniū 2.° §. p̄. Sed illa nālis impotētia q̄ est in frigido: si est ꝑpetua impedit mr̄imoniū ꝯhendū ⁊ dirimit ꝯctū. 33. q. i. c. p̄. ⁊ 2.° ex͂ eo. laudabilem. Illa tamē que est in sene nō impedit. C. ꝺ nupt. l. sancim⁹. 27. q. i. nuptiarū bonū. in pn. Nā senes ⁊ si nāli calore destituantur opere tn̄ medicoꝝ poterit aliq̄liter subueniri eis. A. Idem dicit glo. in dicto. c. nuptiaꝝ: subiūgens ꝙ nemo ē adeo senex qn calere possit nā vel artificio: quod nō est in frigido vel puero. Et ex dcō istius glo. pꝫ ꝙ si senex nullo mō possit calere: idē iudicādū eēt ꝺ illo qꝺ de frigido. s. ꝙ n̄ pōt cōtrahē. Et satis facit dcm̄. c. qꝺ sedeꝫ. B

¶ Quid si vir nō ē oīno frigidus: sed vel mēbrū nō erigitꝭ seu diuersimode ineptum ē ita ꝙ nō pōt vxori cōmisceri: vel statiꝫ spargit semē extra: ⁊ hui⁹ modi. R° ſm Hosti. Si pōt iuuari medicinis planū est: al' expectādū erit trienniū: ⁊ postea forsan separari poterit sicut pōt nāliter frigidus. Tuti⁹ tamē eēt cōsulēdus papa. A. Ego puto ꝙ n̄ sit necesse consulere papaꝫ: qꝛ siue ex frigiditate siue ex causa quacunqꝫ cōstet personam impotētē ad reddēduꝫ debitum reputatꝭ inepta ad cōtrahendū matrimoniū: vt ī. c. qꝺ sedē. ex͂ ꝺ frigi. ⁊ malefi. ⁊ vt pꝫ eo. ti. c. laudabilem expectatō triēnii fienda est: nisi ꝑ pri⁹ possit de impedimēto constare. B.

¶ Quid si mulier dicit virū ipotentē ꝓpter defectū mēbri? R° ſm Hosti. Uirū eē inspiciendū ꝑ honestos hoīes sicut de muliere arta dicitꝭ. ī. §. xi.° Si vo alleget excessuꝫ mēbri: dicit ibi Hosti. ꝙ papa cōsulendus eēt. A. Uidetꝭ h° casu dicēdū idē qꝺ de arta q̄ potest cōtrahere cū vno: ⁊ nō cū alio: vt. ī. §. Pone ꝙ est arta. B.

¶ Sed qd si qs nō pōt copulari cum ꝟgine sꝫ cū corrupta? R° ſꝫ Tho. in 4.° di. 34. Possūt medicinalr̄ cum aliq̊ instrumēto claustra pudoris frāgi. Nec eēt h.° ꝯ nām: qꝛ nō fiēt ad delectatōeꝫ sed ad medicinam.

¶ Quid si qs mouetꝭ ad pulchrā ⁊ nō ad turpē? R°. ſm Tho. vbi s̄. H⁹modi abhominatio mulieris nō ē cā nālis sꝫ accidētalis. ⁊ iō idē iudiciū ē qꝺ de maleficio. de q̄. ī. §. an̄plr̄t. ⁊ sequētib⁹.

¶ Quid si vir sciat se frigidũ ⁊ ineptũ ⁊ tamẽ sciens ꝯhit cũ aliq̃? ℞º ƀꝫ Ray. Si mulier vult cohabitare nõ põt vir ab ea recedere: ar. ex̃ de eo q̃ dux. i ma. quã pol. c. p̃. ⁊ ex̃ eo. cõsultatõi. Et quas tãq̃ vxores hr̃e nõ pñt: hẽant vt sorores: vt in. c. ꝯsultatõi. in fi. Et idẽ dicendũ si mulier sciens se artã ꝯxit cũ aliq̃ qꝛ si vir cohitare velit non poterit illa discedere. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 25. Et hec intelligẽda sunt ƀm ea que statim dicentur in. §. se. B.

¶ Quid si vir scienter cõtraxit cuꝫ arta? ℞º ƀm Inno. Tenet̃ cũ ea stare vt frater ⁊ soror. Si tamẽ cõtrahat cum alia tenet mr̃imoniũ q̃uis nihilominꝰ p̃mã vt sororẽ tenere ⁊ alere teneat̃. Et eodẽ modo si q̃ mulier sciens̃ ꝯhat cũ frigido vel impotẽte dꝫ ei cohitare vt soror. Et silr̃ dõ si frigidus ⁊ arta scienter ꝯxerũt. A. Con. Ray. vt pꝫ in sũ. con. eo. ti. q. 26. Sed Hosti. ait ꝙ nulluꝫ ius dictat vt aliqs cõpellatur talem retinere. sed ꝙ si consentiũt sil̃ cõmorari hoc facẽ pñt q̃diu eis placebit. Idem dicit glo. in. c. laudabilẽ: ex̃ eo. ⁊ ibi eaꝫ sequit̃ dñs An. de Bu. Et si sic cõmanẽtes ambo vel alt̃ ihoneste viuãt volẽtes sic luxuriã suã palliare: ep̃us dꝫ occurrere ƀm Hosti. vt pꝫ in dicta. q. 26. vbi ẽt ƀm Ray. dr̃. ꝙ posset vnꝰ petere separatõem si alter eoꝝ viuẽt incõtinẽter vel al̃ inhoneste. vel si vnus male tractat aliũ ⁊ nollet se corrigere. B.

¶ Utrũ artatio mulieris sit semꝑ impedimẽtũ cõtracti matrimonii. ℞º ƀꝫ Ray. Si absq̃ periculo põt subueniri bñficio medicine vel per futuꝝ vsum viri ꝓportionati. A. De vsu hꝰmõi viri tenẽdũ ẽ: vt. i. dicet̃. B. non ipedit̃ ꝯhere mr̃imoniũ: ex̃ de frig. ⁊ male. ex lr̃is. Si ṽo non põt aliquo mõ sine graui dãno ⁊ periculo subueniri: certe separabit̃ ⁊ poterit se copulare alt̃i cui forsitan apta foret vel cuius respectu subueniri possit. Qd̃ si per vsum secũdi facta sit idonea p̃mo reddet̃ p̃mo: etiã si p̃mꝰ cũ alia ꝯxerit quam in hoc casu dimittere debꝫ ⁊ ad p̃maꝫ redire: nisi ipsa p̃ma ad religionẽ transeat: et sic solẽni voto se astrinxerit ad cõtinẽtiã. tunc. n. remanebit cũ secũda cuꝫ q̃ ꝯtraxerat post factũ diuortiũ. Itẽ non tenet̃ redire ad p̃mã si ip̃a al̃ fuẽit fornicata ita ꝙ ꝑ illã fornicatõem velit eã dimittere quo ad thorũ. Si ṽo ista simplex votũ de cõtinẽtia fecit: ⁊ pꝰea nihilominꝰ nupsit publice secũdo: non põt repelli a p̃mo p̃textu fornicatiõis q̃i fornicata fuẽit cũ illo secũdo q̃diu de p̃mo mr̃imonio dubiũ erat: sed ammodo nõ debꝫ cũ illo secũdo remãere. Hec oĩa ex̃ eo. fraternitatis. A. Ista intelligẽda sunt ƀm ea que dicent̃. i. §. Quid fiet. B.

¶ Quõ cõstabit ꝙ illa que fuit separata a p̃mo ꝓpt̃ artitudinẽ sit facta idonea ei per vsuꝫ cũ secũdo? ℞º ƀꝫ Guil. per iuramẽtũ matronaꝝ a quibꝰ inspicietur ip̃a: vel forsitã vterq̃. A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 4. B.

¶ Quid fiet si reddita p̃mo cognosci nõ possit? ℞º ƀm Hosti. Remanebit ꝑ trieniũ cũ ipso quasi p̃sumat̃ maleficiatus ⁊ si interiꝫ eã cognoscẽ põt: cuꝫ illo erit: al̃ lapso termĩo restituet̃ secundo sine spe ꝙ iterũ reddatur p̃mo. A. Idẽ dicit glo. super dictũ. c. fraternitatis. lꝫ glo. Ray. dixerit ꝙ ista restitutio facienda est secũdo ⁊ tertio ⁊ vsq̃ ad infinitũ. Et ƀm Goff. considerandũ est an cognoscibilis fuerit p̃mo sicut scđo puta qꝛ hoĩes erãt eiusdẽ stature ⁊ cõditõis ⁊ sic restituet̃. Sed si nõ fuẽit cognoscibilis ꝓpter disparitatẽ cõditõis nõ r̃stituet̃. Et ad hoc videt̃ sonare lr̃a dicti. c. fraternitatis: vt et nõtur in sũ. cõ. eo. ti. q. 5. Unde ⁊ si a p̃mo nullo mõ poterat cognosci sine corꝑali periculo nõ fuit inter eos mr̃imonium ƀm glo. Ray. Uin. Jo. Tan. ⁊ Hugu. ar. a ꝯrio sẽsu in dicto. c fraternitatis. ex ṽbo ibi posito: absq̃ corꝑali periculo. ⁊ ar. i. c. ex lr̃is. eo. ti. ƀm vnã expositõem. Ideo in hoc casu si per sequẽtẽ vsuꝫ secundi viri reddat̃ idonea p̃mo: nõ ꝓpter hoc

restituetur ei sed remanebit cū secundo: vt in sū.con.eo.ti.q.6. B.

¶ Sȝ nunqd pōt cōtrahi mr̄imoniuȝ cū illa que ē arta si per incisionē pōt fieri apta? Rx° ſm Guil. Dicit Hug. ꝙ nō credit nisi facta incisione. Qđ si añ incisionē ducat eā: tūc si facta incisione adhuc duret p̄rius cōsensus: suffic̄ ad mr̄imoniū. A. Idē in sū.con.eo.ti.q.7. ⁊.8. licet Hug. dixerit ꝙ sit opus nouo cōsensu: vt ibi pȝ. Et ista faciūt ꝯ id qđ hētur s̄. impedimētū 3°. §.3°. ⁊ ꝑ his que ibidē dicuntur in additōe. B. Si vō ñ duret vel nō de nouo cōsentiat in eam aut nō carnal̄r cognoscat eam: pōt ab ea recedere ⁊ aliā supducē. Qđ si nolit pati incisionē nō est cogēda maxīe cuȝ timeatur periculū. A. Idē in sum. cō. eo.ti.q.10. B.

¶ Pone ꝙ est arta vni ⁊ apta alteri nunqd pōt ꝯhere? Rx° ſm Guil. Contrahere pōt cum illo cui pōt sine ꝑiculo cōmisceri cū alio non tenet matrimōium. A. Idē in sum.con.eo.ti.q.9. Idem etiā si mulier eēt inepta ad reddēdum debitū ꝓpter latitudinē ſm Hosti. ⁊ in sū.con.eo.ti.q.xi. B.

¶ Circa ipotētiā coeūdi quādo ē ꝓpt̄ ipedimētū accidētale puta ꝑ castrationē querit̄ an tales ꝯhere possint? Rn°. Indubitanter tales q̄ oīo inepti sunt ad reddēduȝ debitū ꝯhere nō possunt ⁊ si cōtraxerint diuidēdi sūt: qm̄ nullū est matrimoniū: ex̄ eo. ꝙ sedē.

¶ De impotētia coeūdi que est ꝑ maleficiū. Rx° ſm Hosti. ⁊ Tho. i 4°. di.34. sic tenēdū ꝙ si maleficiū superueniat mr̄imonio añ carnalē copulam: tunc si maleficiū est perpetuuȝ impedit ⁊ dirimit matrimoniū: ita ꝙ celebrato diuortio vir aliā poterit ducere. Sil̄r et mulier poterit cum alio cōtrahē. 33.q.i. si per sortiarias. ita tñ ꝙ si mulier ipa ꝓcurauerit maleficiū non pōt petere diuortiū. q̄ sua culpa ad hoc deuenit 50. dis. si euāgelica. ⁊ nōtur in dicto.c. si per sortiarias. A. s. in glo. B. Si vō maleficiū ē tꝑale: nō impedit nec dirimit matrimoniū. Et a p̄ncipio q̄dē maleficiū qđlibet p̄sumit̄ tꝑale: sed p⁹q̄ cōiuges per trienniū sil̄ cohitauerūt dātes operā carnali copule si adhuc durat impedimētū: p̄sumit̄ maleficiū esse ꝑpetuū: vt ex̄ eo. laudabilē. ⁊.c. vlti. A. Idē dicunt etiā alii doc. vt pȝ i sū. con.eo.ti.q.13. ⁊ 14. B. Sed qual̄r itelligenda sit cohitatio triēnii hētur sup̄ diuortiū. §.6°.

¶ Quid si post triēniū diuortio celebrato redeat potētia se cognoscendi? Rx°. Uarie de hoc sunt opiones. Tenendū tñ ē ſm ꝙ vr̄ sentire Tho. in 4°. dis. 34. vȝ ꝙ si maleficiū fuēit vniuersale respectu cuiuslibet ꝑsone: tūc si alteri nupserit oñdit̄ maleficiū nō fuisse perpetuū. vñ dȝ redire ad p̄mū. Si āt maleficiū fuit particulare respectu spālis persone: tunc cū vtriq̄ detur licentia contrahēdi cū alio nō pōt ad p̄stinum matrimoniū redire: cū p̄mū mr̄imōiū nullū sit. ⁊ scđȝ sit veꝝ. A. Sed certe ñ video quō aliquo mō possit sciri ꝙ ipedimētū fuēit vl̄e r̄spectu cuiuslibȝ ꝑsone: q̄ cū q̄libet hr̄et expiri ꝑ trienniū: vt i.c. fi. ex̄ eo. qđ ē ipossibile. Uñ vt pȝ in sum.con.eo.ti.q.15. Al. dic̄ simplicit̄ ꝙ etiā si ptās cognoscēdi redeat nō restituit̄. 33.q.i. si per sortiarias. i fi. vt ibi pȝ. Hoc intelligēdū qñ deuētuȝ ē ad secūdū mr̄imoniū. Ibi etiaȝ dicit̄ ꝙ si forte sanari nō potuēit separi valebunt. Sed postq̄ alias nuptias expetierint in carne illis viuentibus quib⁹ iuncte fuerint p̄oribus quos reliquerant etiam si possibilitas concubendi eis reddita fuerit reconciliari nequibunt. B.

¶ Utrū maleficiū ꝑ aliud maleficiuȝ sit tollēdū. Rx° ſȝ Tho. vbi s̄. Si maleficiū ñ pōt r̄moueri nisi ꝑ aliud illicituȝ vt ꝑ demonis auxiliū vl̄ h⁹mōi: etiaȝ si sciret̄ sic posse reuocari: nihilomin⁹ impedimētū ꝑpetuū iudicat̄. q̄ remediū nō ē licitū. Idē Pe. Al. ⁊ Hosti. Et addit Hosti. ꝙ lȝ aliq̄ remedia videāt̄ vana tolerari: potest tamē retundere vana vanis. nō aūt dicit de illicitis. A. Sed certe oīa vana remedia nō n̄alia

ſunt illicita ⁊ pernitioſa.26.q.2.illō. B.
Qualiť aūt ⁊ qn̄ ſit faciēdū diuortiuȝ
ꝑpter impotētiā coeūdi: vide ſ̄.diuoꝛ
tiū quaſi per totū.

Impedimentum

Ius.16° de matrimonio ꝯtracto ꝯ̄
inťdictū eccľie. Circa qđ ſciendū ꝙ illi
int̄ quos mr̄imoniū inťdiciť nō debent
cōtrahere.ſi tn̄ ꝯtraherēt nō ſunt ſepa
rādi niſi ad tp̄s vt agāt pniam qꝛ man
datū eccľie cōtēpſerūt: ex̄ de mr̄imōio
ꝯtrac.ꝯtra inť dic.eccľie.ꝑ totum.
¶ Interdicta etiā ſūt mr̄imōia clāde
ſtina: ⁊ debēt p̄mitti bāna: vt dictū eſt
ſ̄.impedimētū p̄.§.7°. Itē de talib⁹ ma
trimoniis hēs.ī.legitim⁹.§.p̄.⁊.ſ̄.debi
tum.§.fi.⁊.ī.matrimoniū 3°.§.fi.

Impedimentum

Ius.17° de impedimēto feriarum.
Ubi ſciendū ꝙ tp̄e feriaꝝ ſ̄m Ray.poſ
ſunt cōtrahi ſpōſalia ⁊ etiā mr̄imoniū
qđ fit ſolo cōſenſu: ſed traductio vxo
ris ⁊ oīs nuptiaꝝ celebꝛitas ꝓhibetur
ex̄ de mr̄imo.ꝯtrac.ꝯ̄ inť.ec.per totum.
33.q.4.nō opꝫ.⁊ tribus.c.ſequentibus.
A. Hoſti.tn̄ in ſua ſūma vt ⁊ nōtur in
ſū.con.li.4°.ti.27.q.i.dicit ſe putare ꝙ
etiā ꝓhibeať conſenſus.qꝛ his diebus
nō inťponit eccľia auctoꝛitatē ſuā. Sȝ
in.c.capellan⁹.ex̄ de fer.hoc non affir
mat: lȝ opinioneſ quoꝝūdā recitet. Foꝛ
te pōt dici ꝙ ſimplicia ſponſalia etiaȝ
de p̄ñti nō ꝓhibenť: vt dicit Ray.cum
quo con.glo.ī dicto.c.capellan⁹.niſi foꝛ
te fierēt cū magnis ſolēnitatib⁹ ꝯuiui
oꝝū vel ſiľiū: a qb⁹ his tp̄ibus oꝫ ceſſa
re: q̄ ſpālıť deputata ſūt ad pniam et
dei honoꝛē.33.q.4.non opꝫ. Et hoc cāu
pōt intelligi dictū Hoſti. B. Cuius ꝓ
hibitōis rōem aſſignat Tho.in 4° diſ.
32.dicens ſic. Qn̄ noue ſponſe traducū
tur aīus ꝯiugū magis ex ip̄a nouitate
ad curā carnaliū occupať.⁊ iō in nupti
is cōſueuerūt ſigna multa letitie diſſo
lute oſtendi.⁊ ꝑpter hoc illis tp̄ibus ı
qbus hoīes p̄cipue debent ſe ad ſpūa
lia eleuare ꝓhibitū ē nuptias celebꝛa
ri. Hoc aūt eſt ab aduentu vſq; ad epi
phaniā ꝑpter coīoneȝ q̄ ſ̄m antiquos
canones fieri in natiuitate coiter ſolet
A.de cōſe.diſ.2.⁊ ſi nō frequētius.⁊.c.
ſeculares. B. ⁊ a ſeptuageſima vſq;
ad octauā paſce ꝑpter cōionē paſcalē
⁊ a trib⁹ dieb⁹ an̄ aſcēſionē vſȝ ad octa
uā penthecoſtes ꝑpter p̄paratōeȝ ad
cōionē illo tp̄e ſumendam. Et de p̄mis
duobus tp̄ibus hētur.33.q.4.non opoꝛ
tet.⁊ trib⁹.c.ſe. De vltima extra de feř.
capellanus.vbi etiaȝ Guil.dicit.ꝙ con
trariū faciēs moꝛtalr̄ peccat. A. Ideȝ
in ſū.dicta.q.i. B. Sed tn̄ vt Tho.ſub
dit in illis dieb⁹ nunq; eſt ꝓhibitū de
bitum exigē.qꝛ nō eſt tanta diſtractio
aīoꝝū in redditōe vel in petitōe debiti
ſicut in celebꝛatōe nuptiaꝝ. A. Poteſt
dici ꝙ etiā ſi nō ſit ꝓhibitū ex p̄cepto.
eſt tn̄ de conſilio diligenter amplecten
do: cū p̄dicta tp̄a ad pniam ⁊ deuotio
nē deputenť: vt pꝫ ꝑ Amb°ī ſermōe de
aduētu: vbi de his loquēs dicit. Nō ſo
lū ab oī imunditia ſȝ etiā ab vxoꝛibus
ꝓpꝛiis ſtudioſiſſime ꝯtineať. qđ ⁊ pōi
tur.33.q.4.fratres. B. Bn̄ tn̄ ꝓhibeť
exactio debiti in dieb⁹ ſolennib⁹ ⁊ ieiu
niis: vt diciť ſ̄.debitū cōiugale.§.7°.
¶ Sed nunquid in p̄dictis dieb⁹ īclu
ditur octaua epiphie? R°. Nō.qꝛ nō in
ueniť ꝓhibitū. Nā ⁊ ſi canon hoc volu
iſſet certe exp̄ſiſſet: ſicut exp̄ſſit ꝺ octa
uis paſce.33.q.4.non oꝫ 2°. Sȝ nec Tho.
nec magiſter ſniaꝝ de ip̄is octauis ali
quā faciūt mētionē: lȝ aliq minus bn̄
dixerit ꝯtrariū. A. Dictū iſtoꝝ pōt ſal
uari in locis in qb⁹ ē de conſuetudine.
Nā in ꝯtrahēdo mr̄imonio ſeruāda ē
conſuetudo honeſta: extra de conſan.
⁊ affini.ꝙ dilectio. B. Similiter non
includitur infra pꝛedictum tempus il
dominica que eſt poſt penthecoſ. quia
ipſum feſtum non habet diem octauū
Unde in ipſa poſſunt nuptie celebꝛari
extra de feř.c.capellanus.in fi. A. Ho
fuit dictum glo. Ray. vt patet in ſum.
confeſſio. eo. titu.q.2. Sed in dicto.c.

capellanus.hoc nõ clare ꝓbaẗ. Unde ꝛ Hosti.ibidẽ dicit ꝯ͂riũ.s.ꝙ nuptie non pñt fieri i illa dñica pᵒ penth.s.qñ agiẗ festum trinitatis:ꝫ i crastino sic. B.

IMpubes dicitur cõiẗ puer ĩfra.14.ãnũ ꝯpletũ Puella ĩfra.12.ex̃ de despõ.impu.ex lit teris. His.n.annis transactis dicũẗ an ni discretõis.ex̃ de regu.cũ te. A. Poti us incipit.cũ simᵒ.ꝛ.c.cũ virũ. Et anni discretõis dicũẗ a septẽnio sup̃.quo ad cõfessionẽ:vt pꝫ ꝑ glo.in.c.oĩs.extra d̃ peni. ꝛ re.ꝯiũcta glo.in.c.p̊.de delic.pu. B.ꝛ.c.significatũ.ꝛ ex tunc dicũtur pu beres. Põt etiã dici pubes qui vel que ex habitu corporis pubertatẽ oñdit ꝛ generare seu ꝯcipe põt.ex̃ de despõ.im pu.puberes. An ĩpubes possit ꝯ͂hẽ ma trimoniũ:vide.ĩ.matrimõiũ.2º.§.p̊. Et an sponsalia.vide.ĩ.sponsalia.§.4º

INcanatatio. Reg re ĩfra sortilegiũ.2º.§.5º.ꝛ.6º

INcendiarius dr̃ ſm Ray.ꝛ Guil.q ĩcendit auctoritate ꝓ pria ciuitatem vel villã:mansionem vel segetẽ ꝛ silũa aliena malo studio: vt ꝓ odio vl̃ vĩdicta.23.q.vlt.pessimã. 12.q.2.cũ d̃uotissimã. Secᵒ si facẽt iussu eius q hẽt ptãtẽ indicendi belluꝫ qd̃ ẽ iustũ. Itẽ incẽdiariᵒ est qui incendi fa cit ꝑdicta.aut cõsiliũ vel auxiliũ ĩpen dit. A. Secᵒ eẽt si qs domũ ꝓpriã vel segetẽ incẽderet.qꝛ lꝫ peccaret re sua abutẽdo:nõ tñ teneẗ pena incẽdiarii: nisi dolo malo hoc facẽt.s.vt per incen diũ rei sue aliena ĩcẽdereẗ ſꝫ glo.Ray. ꝛ Ul.vt in sũ.con.li.2º.ti.5.q.9. B. Et dr̃ malo studio qa si qs casu vl̃ negligẽtia hoc faciat:nõ iudicatur vt ĩcẽdiarius. A. Hoc verꝫ quãtũ ad penã.sed q̊ ad in teresse dãnificati bñ teneẗ ex negligẽ tia:vt in.c.fi.ex̃ de iniuꝛ. Teneẗ etiã q̊ ad penã si tã lata culpa fuit vt luxurie aut dolo sit ꝓxima:vt in.l.pl̃t.ff.de in cen. B.Con. Hosti.ꝛ Goff.

Que pena ĩcẽdiarii? R. Scdꝫ legeẗ ẽ vt ipse igne cremeẗ aut capite puni atur.ff.de incen.rui.ꝛ nau.l.q edes.ꝛ.l. pl̃t ꝛ vlt.ff.d̃ pe.l.capitaliũ.§.ĩcẽdiarii .ff.ad.l.cor.de sicca.l.si qs dolo. A. Cre mãtur ꝓꝑe qui incẽdia fecerit ĩtra op pidũ:vt in dicto.§.incẽdiarii. Qui ꝟo casaꝫ aut villã leuiᵒ puniũẗ:vt ibi. Et ita intelligiẗ qd̃ hẽtur in dicta.l.qui edes.vbi diciẗ.Qui edes aceruum ve frumẽti iuxta domũ positũ cõbusserit vinctᵒ ꝟberatus igni necari iubetur. Et ꝙ appellatione ediũ oẽs spẽs edifi cii continenẗ. Sꝫ in dignitate positi ca pite puniunẗ:vt ĩ dicta.l.s.vbi dicitur. Qui data opa ĩ ciuitate ĩcẽdiũ fecerit si humiliori loco sint bestiis subiici so lẽt.si in aliquo gradu exñtes id fecerit capite puniuntur:aut certe in ĩsulam deportanẗ. B. Scdm canones ꝟo est pena multiplex. Nã incẽdiariᵒ eccl̃iaꝝ vel locoruꝫ religiosoꝝ vel cimiterii vl̃ spacii ꝑuilegiati in circuitu eccl̃ie:ẽ ex cõicatus ipso iure:qui etiã postq̃ꝫ fue rit denũciatᵒ non põt absolui nisi a pa pa:vt dictũ est s̃.absolutio p̊.§.3º.ꝛ sup̃ excõicatio 4º. Que aũt sint loca ꝑuile giata habes s̃.emunitas cõfugiẽtium §.3º. Incẽdiarii ꝟo alioꝝ locoꝝ cũ man dãtibus cõsulẽtibᵒ ꝛ fauẽtibᵒ:sũt excõ municãdi.23.q.8.si qs mẽbroꝝ.ꝛ.c.pessi mã.ꝛ isti etiã postq̃ꝫ fuerit denũciati ñ nisi a papa possunt absolui:vt dr̃ sup̃ absolutio p̊.§.3º. Tales ẽt ĩcẽdiarii in q busdã locis ipso facto hẽntur ꝓ excõi catis ex ꝯsuetudine:lꝫ reuera absꝫ con stitutõe aut sñia non ĩferaẗ excõicatio A. De hoc dic vt s̃.excõicatio p̊.§.6º.in additõe. B.

INcertorum resti tutio siue dispensatio:vide.ĩ. restitutio 6º.per totum.

INcestus quid sit ꝛ q̃ꝫ g̃ ue habes sup̃ fornicatio.§.p̊.ꝛ.ĩ.luxuria.§.p̊.

INdulgentia. Quis possit

concedere indulgentias? R° fm Tho. in 4° dis.20. solus papa. quia ipse sol' plenariā hēt ptātē; prout vult potest idulgentias facere. causa tamē existē te legitima. Archieps quoq3 licz nō sit iudex ordinarius omniū de sua prouincia: vt sup. archiepiscopus. §. 3° potest tamen nō solum in sua diocesi: sed ēt i tota sua ꝓuincia indulgētias concedere dūmodo non excedat statutum gnālis concilii. ex̄ de pe. z re. nostro. Item hoc pnt episcopi in sua diocesi: nec per peccatuz tollitur eis talis potestas. qz est potestas iurisditionis. A. nisi esset pctm ex q̊ ligaret aliq̄ cēsura eccłiastica qz tūc n̄ pt absoluē nec ligare: vt s̄. absolutō p̊. §. p̊. xo. 2° B. Sacēdotes xo parochiales aut decani non possunt nisi sibi ex concessione ab episcopis facta. A. Similr̄ nec etiaz alii prelati inferiores episcopis: vt abbates z huius modi: vt extra de exces. prela. accedentibus. quia eis dispensatio cōis thesauri cōmissa non est. tamē possunt concedere participatōem bonorū cōgregationis sibi cōmisse. Nam hec participatio fit per mutuam caritatem: sz indulgētia requirit auctoritatē. fm Pe. vt in sū. cō. li° 3° ti. 34. q. 184. qui ēt dicit ꝙ cōfirmat' etiā añq3 sit sacerdos pōt indulgētias facere. z etiā legati non sacerdotes: vt ex̄ de pe. z re. ꝙ aūt. quia hec potestas magis cōpetit ex iurisditōe q̄3 ex ordine. Hosti. xo dicit ꝙ electus cōfirmat' añ epalem cōsecratōez tutius facēt si a talib' abstineret: maxime si non sit sacerdos: vt pz in ea. q. B. Est autē per conciliū limitata quātitas per hunc modū. Quādo dedicat̄ ecclia non debet nec potest indulgētia extendi vltra ānum siue ab vno siue a plurib' epis dedicet̄. In āniuersario vero dedicatōis: aut etiā ex quacunq3 alia causa non potest dari indulgentia nisi. 40. dieruz: ex̄ de pe. z re. cuz ex eo. in fi. z hoc siue concedat̄ ab vno epo siue a multis. quia nunq3 excedit p̄dcā3 taxatōem: ex̄ de peni. indulgentie. lib° 6° A. Ibi dicit̄. Indulgētie que ab vno vł plib' epis i eccłaꝝ dedicatiōib' vel aliis qbuscūq3 casib' cōcedūtur vires nō obtinēt si statutū excesserit concilii generalis. B.

¶ Sz nunquid idulgentie valēt aliis q̄3 subditis eoꝝ q eas faciūt? R°. Valēt illis qb' ꝓprii epi ɔcesserūt vt ꝓsint: ex̄ de pe. ꝙ aūt. A. Et non solū epi: sed etiā ꝓprii sacerdotes inferiores h° pos. sūt cōcedē fm quosdā. quia tunc nō ipsi dant eis indulgētiaz: sed ɔcedunt vt remissiones ab epis facte eis ꝓsint: vt sic i absolutōe penitētī p diuersos modos ꝓuideant liberādi a peccatī z a penis: qd̄ ē officii sacerdotalis. Et cū hoc con. Hosti. z Guil. durā. dicēs ꝙ cū confitens hz multa peccata mortalia p qbus forte tota vita hois q̄3tum ad se ptēnē pniam non sufficēt: tūc sacēdos hoc exponat penitēti z addat. Vñ iniūgo tibi ꝙ q̄3diu viues dicas totiēs i die pr̄ nr̄. vł sile. qz pnie arbitrarie sūt. Debet̄ etiā dicē. Concedo tibi ꝙ ꝓsint tibi oēs remissiones a quocunq3 fient. ał' ei non ꝓdessent. dcō. c. ꝙ aūt: vt in sū. cō. eo. ti. q. 189. B. Qñ aūt ex̄ne' eps dat idulgētiā i vno loco: indulgētia ei' valet tm̄ subditis suis. vt Hosti. dicit. A. z aliis qbus concessum est: vt statim patuit. B.

¶ Utꝝ indulgētie faciēde sint ꝓ subsidio tpali. R° fm Tho. z Pe. i 4° dis. 20. Pro tpalib' nō sūt spūalia dāda. ideo idulgētie dāde sunt p̄ncipalr̄ ꝓ vtilitate spūali z nō ꝓ subsidio tpali. A. Jō i sum. con. eo. ti. q. 185. B.

¶ An idulgētie i foro dino aliqd valeant z quātū. R° fm Pe. vbi s̄. In ecclesia ē thesaur' meritoꝝ tā ipius eccłie q̄3 xpi cui' thesauri p̄lat' hēt claues. et dispēsare pōt. z sic idulgētia valz. Quatuor tn̄ requirūtur ad hoc vt valeant Duo ex parte dantī. s. auctoritas z causa rōabilis. Alia duo ex parte suscipiētis. s. ꝙ sit in statu merēdi. z vt faciat illud ꝓ quo indulgētia dat̄. Con. Tho. z Al. A. Idē in sum. con. eo. ti. 150. vbi ēt

dicitur ꝙ cā rōnabilis ē vtilitas eccl'ie.
quia thesauri eccl'ie ꝓ ei⁹ necitatib⁹ di
spensādi sunt. B. valēt igiꝰ indulgen
tie quātū sonāt. vȝ. 40. dies idulgētie
valent tātū q̄tū. 40. dies pnie ſȝ taxa
tōem factā siue a iure siue a sacerdote
siue a iusticia diuia. Dies. n. isti siue an
ni nō sūt anni celi nec purgatorii: sed
mūdi. ⁊ sicut ī mūdo. 40. dies pnie pl⁹
valent vni ꝑficiēti cū maiori feruore
q̄ȝ valeāt alteri: ita. 40. dies indulgētie
plus valent illi qui cū maiori caritate
seu rei date quātitate accedit. Sat] cō.
Tho. ⁊ Ray. Et addit Tho. ꝙ qui vici
nior est eccl'ie: ⁊ etiā sacerdotes ⁊ cl'ici:
ita consequūtur indulgētiā sicut remo
ti. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 181. B.

¶ Quid cū pnia alicui⁹ ē. 7. annorum
⁊ ipse successiue dat. 7. nummos eccl'ie
alicui que habet indulgētiā vnius āni
nunqd liberat⁹ est? R° ſm Hosti. Nō
ē dubiū ꝙ liberat⁹ est quo ad eccl'iam
militantē: ex̄ de pe. ⁊ re. cū ex eo. §. ad
huc prelat⁹. tamē si indiscrete facit hu
iusmodi indulgētias se onerat. Et con
sulim⁹ ꝙ ille qui acquisiuit huiusmōi
indulgentias nō vtatur eis in hac vita
sed reseruet in purgatorio vbi grauis
sima erit pena. A. Idem in sum. con.
eo. ti. q. 182. B.

¶ An quis totiēs hēat indulgētias q̊ti
ens intrat eccl'iam: vbi posita est. R°
ſm Tho. in 4°. dis. 20. Aliquādo idulgē
tia determinata est ad tp̄s: puta q̄cūq̄ȝ
vadit ad talē eccl'iam vsq̄ȝ ad tale tp̄s
hēat tātum de indulgentia. ⁊ tunc itel
ligitur semel tm̄. Aliquādo indulgētia
est ꝑperhēnis sicut ī eccl'ia beati Petri
ī Roma. 40. dierū. ⁊ tunc quotiēs quis
vadit totiens indulgētiā cōsequiꝰ. A.
Idē in sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 183. B.

¶ Quib⁹ ꝓsunt indulgētie? R° ſȝ Pe.
Nō ualent existētibus in peccato morta
li. q2 manēte offensa reatus pene tolli
non potest. Ualent aūt religiosis sicut
secularibus. Quin ēt si sit indulgentia
de dando possūt dare si non habeant
administratōem vel licētiā dandi a su

is p̄latis. Prelatus etiā lȝ sibiipsi ꝑ et
ꝑncipalr̄ indulgētiā dare nō possit: pōt
tamē vti indulgentia aliis data: ⁊ sub
eadē forma. Con. Tho. vbi s. A. Idem
in sū. con. eo. ti. q. 186. B.

¶ Utrū indulgētia valeat illi q̄ liben
ter faceret illud ꝓ quo daꝰ: sed non po
test. R° ſm Tho. in 4°. dis. 20. Non. q2
indulgētia tm̄ datur sub hac forma. s.
vt faciat vel det hoc vel illud. Idem
Al. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. 187. B.

¶ Utrū vn⁹ possit alteri indulgētiam
mereri. R° ſm Tho. in 4°. dis. 45. Nō
pōt: nisi ꝓcedat ex intētōe dantis. Uñ
possȝ si indulgētia fieret hoc modo di
cendo: ꝙ ille qui facit vel ꝓ quo fit ha
beat talē indulgētiam. Con. Al. A. Iō
in sum. con. eo. ti. q. 188. B. Et sil'r dicē
dū est de his qui sunt in purgatorio.
quia si fiat sub hac forma. Quicunq̄ȝ
fecēit hoc vel illud ipse vel alius ꝓ q̄
facit in purgatorio detent⁹ habeat ta
lem indulgentiam: valebit illi: al'r non
Nec ꝓpter hoc sequiꝰ ꝙ p̄latus possit
ꝓ suo arbitrio aīas a purgatorio libe
re quia ad hoc ꝙ indulgentie valeant
requiritur causa conueniēs indulgen
tias faciendi. Con. Pe. ⁊ Inno. A. Si
miliꝰ Ray. ⁊ glo. eius. Sed Hosti. dicit
simpliciter ꝙ ex vi indulgētie non va
lent huiusmodi defunctis remissiōes:
cuȝ nō sint de foro ecclesie. ſȝ bona ope
ra quibus quis meretur indulgentiaȝ
vt elemosyne vel peregrinationes va
lent eis sicut ⁊ alia suffragia ecclesia
stice emunitatis: vt in sum. confes. eo.
titu. q. 191. Sed certe non videtur ratio
quare ad defunctos possit transferri
meritum bonorum operum: ⁊ nō me
ritum xp̄i vel militantis ecclesie. Un
de si papa huiusmodi faceret indulgē
tias: non debēmus os ponere in celuȝ
de plenitudine potestatis eius temere
dubitando ſcd̄m glo. Ray. ⁊ in dicta. q.
191. B.

¶ Quid de illo qui cōsequiꝰ generalē
indulgētiam positā per papam? R°
ſm Host. Stat ȝ euolat si ī tali statu

decedat. A .Con.glo.Ray.vt in sū.con. eo.ti.q.182. B.

¶ Utrū cruce signatus q moriť añq̄ iter arripiat hēat indulgētiā? R° fm Tho.in quolibet.Forma cōsiderāda ē Nam si cōcedať accipiētib' crucē stati hēt etiā si decedat anteq̄ iter arripiat Sec' si ↄcedať trāseūtib'. A .Cō.glo. Ray.vt in sū.con. eo.ti.q.192. B .Pre cipitur in v̄tute obediētie sub pena ex cōicatōis. A .Tex.dicit sub iterminati one maledictōis eterne: vt i cle. religi osi. de p̄uil. de qua.ī. B .religiosis ne p̄dicent indulgētias idiscretas: vt i cle. religiosi.de p̄uil. De q̄stuariis q portāt indulgētias aut predicant: habetur .ī. questuarii.

Infamis.

Duob' modis est aliq̄s ifamis.s.de facto z de iure.In famis de facto est cuius apud bonos z graues grauata est opinio super crimi ne aliquo.Infamis de iure est quē ius ponit esse infamē: vt qui cōuict' est de furto.vel q pugnat in harena p lucro z̄ spl'a h' modi. A!.Hoc fuit dictum glo. Ray.vt patz in sū.con.li°.3°.ti.25.q.i. B. Ois aūt infamis tā de iure q̄ de facto debz r̄pelli a p̄motōe: siue sit dignitas siue ordo: qz porte dignitatis ifamib' patere non debēt.di.51.q in aliquo. ex̄ de iureiur̄.infamib'.li°.6°. A .Hoc fuit dictū Ray.vt pz in dicta.q.i. B.Item infamis nō pōt eē iudex vel p̄curator: ex̄ de iudi.cū deputati. A .Parū vr̄ fa cere.sed plus facit dcm̄.c.infamib'. B. Itē repelliť ab accusando.ff.de accu.l. q accusare.Itē a testificādo: nisi in ca sibus.ex̄ de testi.c.testimoniū. A .nisi eēt in integrū restitut': vt.ī.testis.§.5°. B.Itē a postulādo.ff.de postu.l.i.de q̄ postulatōe hēs.ī. postulatio.§.fi. Hec aūt de infamib' sic supficialr dicta suf ficiāt.Alia pl'a potes vidē.3.q.7.§.por ro in tex. z glo. Qualiť z q̄n infamatis sit indicenda purgatio: vide infra pur gatio.§.2°.

Infidelis.

Utrz liceat fidelib' cōicare cū infidelib'. R° fz Tho. sc̄da sc̄de.q.io. Qui in fide firmi sunt ita q̄ ex eoz cōicatōe cū infidelib' spe rať magis illoz cōuersio q̄ hoz subuē sio: nō sūt p̄hibēdi cōicare cū ifidelib' Simplices aūt z infirmi p̄hibendi sť ne sine magna necessitate cum eis cō uersentur.

¶ Que infidelitas sit graui' peccatū? R° fm Tho. vbi s̄. Heretici quidez q p̄fitenť legē euangelii z eā corrūpunt grauius peccāt q̄ iudei qui fidē nunq̄ susceperūt z iudei q susceperūt figurā ei' i veteri lege quā male interpretan tes corrūpunt grauius peccant q̄ gen tiles q nullo mō fidē euāgelii suscepe rūt. Possēt tñ fm quid aliter cōparari.

¶ Utrz cum infidelib' sit disputandū R° fm Tho. vbi s̄. In disputatione fi dei cōtra hereticos duo sunt ↄsiderā da.Unuz ex parte disputantis. qz si di sputat tanq̄ de fide dubius: z experiri volēs veritatē: tūc peccat p̄culdubio tanq̄ infidelis.Si aūt disputat ad con futandū errores vel ad exercitiū: lau dabile est.Aliud est cōsiderandum ex parte audiētiū vtrū ipsi sint instructi z firmi in fide.tunc.n.nullū est pericu luz disputare.Aut si audiētes sint sim plices z i fide titubātes.Circa tales di stiguēdū est.qz si sť sollicitati ab ifide libus nitētibus in eis fidē corrūpere: tunc necesse est publice disputare dū mō inueniantur aliqui ad hoc idonei. Per hoc.n.simplices in fide firmabun tur z tolleť ifidelibus decipiēdi facul tas.Si v̄o nō sūt sollicitati: tūc pericu losum est publice disputare de fide co rā simplicibus quoz fides etiā ex hoc ip̄o ē firmior q̄ nihil diuersū audierūt z iō non expedit eis vt audiāt v̄ba infi delium disputātiū ↄ̄ fidē. Prohibētur quoq̄ omnes laici disputare d̄ fide pu blice vel occulte: ex̄ de heretic]. qcūq̄ li°.6°. A .Et ibi dicit. Qui v̄o cōtrafecēit excōicatōis laqueo innodeť. B .Utrū

liceat infideles trahere ad fidē per ali qua data munera: vide.i. munus .§.2º 7.i.iudeus 3º.§.p̄.circa fi.Infideliū matrimoniū de hoc qre s. impedimētum 9º.de dispari cultu per totū.Itē de infidelibus hereticis vide s.hereticus.De iudeis.i.iude⁹.De saracenis.i.saracen⁹

Ingratitudo. Utrū sit peccatū mortale. R° ɓm Tho. secūdā scōe.q.107.Ingratus dr aliqs dupliciter. Uno mō per solā omissionē: puta q2 non recognoscit vel retribuit vices ꝓ bñficio accepto.7 hoc non sp est peccatū mortale. Nā si ingratus ꝑter mittat illud ad quod nō tenet. A .s.ex obligatione nccitatis:sed ex debitō ḡtitudinis:quod ē vt homo aliquid liberaliter tribuat etiā ad quod non tenet ɓm eundē Tho.ibidē. B .non peccat mortaliter: sed venialiter. quia ꝓuenit ex negligētia quadā seu indisposi tione. A .s.hois ad virtutē:vt p3 ibidē B .Pōt tamē eē mortale ꝓpter interiorem cōtēptū:aut si s̄btrahat illud qd̄ ex necessitate debet beneficio siue simpliciter siue in aliquo nccitatis gradu. A. vt si omitteret facere quod ꝓmisit ꝓpter acceptū beneficiū.aut si bñfacienti non subueniret cam posset in notabili nccitate. B.Alio modo dr ingratus nō solū q2 ꝑtermittit s3 7 cōtrariū agit.Et hoc etiam ɓm conditōem eius quod agit qñq3 est peccatū mortale: quandoq3 veniale.

Utrū ingratis benefitia sint subtrahenda. R° ɓm Tho.vbi s.circa igratū duo sunt cōsiderāda.p̄ qdem q ipe sit dign⁹ pati.7 sic certum est q meretur beneficii subtractōem.2º consideradū ē q oporteat beneficiū facere. p̄ nāq3 non debet esse facilis ad igratitudinē iudicādā. Nā forte non occurrit bñficiato facultas aut debita opportunitas retribuēdi.2º deb3 tendē ad hoc q de ingrato gratū faciat:qd̄ si nō pōt p̄ beneficio facere forte faciet secūdo. Si vo ex bñficiis multiplicatis ingratitudinem augeat 7 peior fiat:d3 a beneficiorum cessare exhibitōe.

Iniuria. Quedam est enormis qdā3 nō:vt s.enormia.§.2º A .De lius s.absolutio 2º.§.fi.in additōe. B.

Utrum aggrauet iniuria ex h⁹ q ꝯmittatur in ꝑsonā plibus cōiunctā. R°.ɓm Tho. scōa scōe.q.65.Ceteris paribus q̄to aliq iniuria i ples redūdat: tanto ē grauius pctm̄.Et inde ē q grauī⁹ peccatū ē si aliquis ꝑcutiat ꝑncipem q̄ ꝑuatā ꝑsonā:q2 redūdat in iniuriā toti⁹ multitudinis.Cum aūt infert iniuria in personā coniunctā alteri q̄litcunq3. tunc iniuria illa ꝑtinet ad duas personas:7 ex hoc ipso aggrauat pctm̄.Quō 7 qñ liceat iniuriā persone vel rerum repellere: vide s.bellū p̄.§.2º De materia iniuriarū:vide.i.patiētia.

Iniusticia. Utrum faciens iniusticiā sp peccet mortalit̄. R° ɓm Tho.scōa scōe.q.70. Cū iniusticia cōsistat in nocumento alterius: manifestum est q cōtrariat caritati.7 sic ex suo genere ē peccatū mortale. Ille tñ qui in paruis facit iniusticiā deficit a ꝑfectōe eius qd̄ est iustū facere inquātū pōt reputari non esse oino ɔ volūtate3 eius qui hoc patit: puta si auferat aliquis alicui vnū pomū vl aliqd tale ō quo ꝑbabile ē q ille nō ledatur:nec ei displiceat.De iniusticia iudicis ecclesiastici vide.i.iudex 2º.§.fi. A .Immo .§.p̄. B .Item multa circa iniusticia3 iudicū vide.i.iudex p̄.§.3º 7 se.

Inobedientia. Utr̄ sit peccatū mortale. R° ɓ3 Tho. scōa scōe.q.105.Sic.Nam inobediētia ɔriatur caritati dei q̄ exigit vt ei⁹ ꝑceptis obediat.In ꝑceptis aūt dinis ɔtinet q etiā supiorib⁹ obediat. Uñ Ro. 13º.Qui resistit ptāti:dei ordinatōi resistit.Itē ɔriat dilectōi ꝑximi inquātū supiori ꝑximo subtrahit obediētiam quā ei d3 .Si āt plat⁹ aliqs tot ꝑcepta

ingerat ꝙ subditus ea implere nō possit excusat. De obedientia hētur. i. obedientia. per totum.

Inquisitio.

Sciendū ꝙ tribus modis ꝓcedit cōtra aliquē de crimine. vʒ ꝑ accusatōeʒ. denūciatōeʒ. ⁊ inquisitōem. Et qdem quō debeat fieri accusatio hētur ꝭ. accusare. ⁊ ꝭ. accusatus. Ad denūciatōeʒ ꝟo dʒ ꝑcedē caritatiua āmonitio: ex̄ de accu. super his. ⁊ c. q̄liter ⁊ qñ. ij°. Et ad inqſitōeʒ ꝑcedere clamorosa insinuatio: vt in dcō. c. qualr̄. Addit ⁊ quart⁹ modus. s. cū crimē obiicit per modū exceptōis: d̄ quo agit. i. inscriptio. §. ꝑ. ⁊ ij°.

¶ Qñ ⁊ a quo sit ꝓcedēdū ad inquisitōem. R°. Cū subdit⁹ aliqs vel etiā prelatus offendit si per clamorē ⁊ famam ad aures supiorꝭ peruenerit: nō qdeʒ ortā a maliuolis ⁊ maledicis: ſʒ a ꝓuidis ⁊ honestis: ⁊ non semel tm̄ sed sepe dʒ ꝟitatē diligēti⁹ ꝑscrutari vt puniat si opʒ: nō tanq̄ idē sit accusator ⁊ iudex: sed q̄i denūciāte fama: ex̄ de accu. q̄lit ⁊ qñ. ij°. ⁊ ex̄ de simo. lʒ heli. A. In dicto. c. q̄liter. nō dr̄ de ortu infamie: sed de denūciatōe q̄ facienda ē a ꝓuidis ⁊ honestis. Sufficit. n. ſm Ray. ꝙ apud bonos ⁊ graues qs sit diffamat⁹: nō distincto a quib⁹ ortū hūit infamia. qꝛ infamia ab īcerto auctore ꝓcedit: de ꝯsec. di. 4. sanctū. Con. Ber. ⁊ Hosti. in dicto. c. q̄liter. ⁊ in sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 5. Et addūt ꝙ tūc purgatio est indicēda saltē ꝓpt scādalū: ar. ex̄ de pur. ca. accedēs. Addit Hosti. Si nō oīno cōstaret ꝙ a maliuolis orta ifamia eēt: nec scandalū imineret: nec multū sparsa eēt infamia: nō eēt de nccitate purgatio indicēda: ex̄ de pur. ca. cū in iuuētute. Itē vt pʒ ibidē. Ul. dicit ꝙ ad inqſitōem ꝓceditur ex q̄tuor causis. s. ex clamorosa insinuatiōe: vt dictū ē. Itē ꝓpter scādali timorē: q̄d pōt turbare eccłiam: siue sit vn⁹ adeo potens ꝙ ip̄e scandalizat⁹ pōt eccłie scādalū suscitare: siue sint plures. Ad remotōem autē talis scandali indicitur purgatio. ⁊ illa seqtur inquit inqſitōem. Itē pōt fieri inquisitio ꝯ eū qui suspect⁹ ē suo prelato vel ꝑncipi terre vel aliis bonis viris. qꝛ ex h° indicit purgatio. Itē fit inqſitio ꝓpter periculū etiā sine ifamia: sicut fit ī heresi ⁊ in aliis criminib⁹ que serpūt ī occulto. Ibidē etiā pʒ ſm Hosti. q̄lr̄ ep̄s ex officio suo visitet q̄libet āno quālibet eccłiam etiaʒ si nulla ꝑcedat infamia. ⁊ tūc inqrere dʒ ex officio puro tā de clericis q̄ de laicis. Dicit etiaʒ ꝙ archip̄sb̄r visitat si de consuetudine hoc habeat: postea ep̄s de iure cōi: postrēo archiep̄s eodē iure. ⁊ legat⁹ ab ap̄lica sede missus. Et ꝯ h° nō currit ꝑscriptio ex̄ de ꝑscrip. cū nō liceat. qꝛ nisi visitaretur aīa piclitaret. ꝑuilegia tamē bñ possunt eximere. Hec oīa ī dcā. q. 5. B.

¶ Qualiter ꝓcedendū sit in inqſitōe que fit ꝯtra singulareʒ ꝑsonā. R°. Primo quidē sciendū ꝙ dʒ fieri ī loco vbi conuersatur ꝑsona de qua ē inquirēdū. 23. q. i. paratus. ex̄ de elec. postq̄. ⁊ ex̄ d̄ ꝑscrip. quosdam. Citabit aūt ipse ꝯtra quē inquirendū est. ⁊ sic debʒ esse pñs nisi per cōtumaciā se absentauēit. ⁊ dʒ fieri corā eccłie seniorib⁹. A. De istꝭ senioribus non dicit in. c. allatꝭ. ſʒ bñ dic̄ Hoff. Et pōt itelligi de legitimis officialib⁹ iudicis inqrentis. B. Itē exponēda sunt ei illa capł'a de qbus fuerit inquirendū vt facultatem hēat defendēdi se. Et non solū dicta testium sunt ei dicenda: sed etiā nomina eoꝝ: vt qd ⁊ a quo sit dictuʒ appareat. ⁊ ne suppressione nominū detur audacia ifamādi. A. Dicit tamē Hosti. ꝙ cauti iudices cōsueuerūt tradere depositōes sine nominib⁹ ⁊ noīa sine d̄positōib⁹ ꝓpter testium euitāda pericula: vt in sū. cō. li°. 3°. ti. 31. q. 6. B. Itē admittēde sunt exceptōes ⁊ replicatōes legitīe. Hec oīa ex̄ de accu. qualr̄ ⁊ quando. ij°. ⁊. 5. q. 2. si ꝑmates. Et talis quidem potest opponere cōtra inquisitorem de suspecto. vł ꝙ sit criminosus: ⁊ cōtra denunciatōeʒ A. i. denunciantem: vt in dicta. q. 6. B.

vel litteras ad inquirēdū impetratas.
ꝛ contra testes ꝛ dicta eoꝝ: ex̄ de accu.
cum oporteat. ꝛ. c. cum dilectus ꝛ°. Naꝫ
nō debēt admitti testes nisi legitimi:
ex̄ de sen. ꝛ re iudi. cū J. ꝛ A. Item inq̄
sitor debet facē iurare ꝛ testificari etiā
illos qui denunciauerunt: ex̄ de simo.
licꝫ heli. Secus est in via accusatiōis.
quia accusator non potest esse testis:
ex̄ de accu. cum P. Itē sciēdū ꝙ in nul
lo crimine pōt ꝓcedi ad inquirendum
ex denunciatione nisi p̄cesserit fratna
correctio: vt in dicto. c. licꝫ. de quo vide
s̄. correctio fraterna. §. 5°.

Qualr̄ ꝓcedēdū sit in inq̄sitōe gnā
li: pnta cū cōmittiť alicui inquisitio ec
clesie tam in capite q̄ꝫ in mēbris? R̄n°.
Debꝫ ꝓcedi de plano ꝛ sine strepitu iu
dicii: cū non deceat seruos dei talibus
implicari: ex̄ de accu. olim. nō ita ꝙ or
do iudiciarius oīno p̄termittať: sed ꝑ
modū qui hēť .i. iudicium. §. p̄. Item ī
tali inquisitōe recipiunť testes quales
in eccl'ia inueniunť: quia que domi fi
unt ꝑ domesticos ꝓbari opꝫ: ex̄ de te
sti. veniens. ꝛ°.

In quo differt inquisitio quam fac̄
iudex ex officio ad clamorem fame: et
ea ad quā ꝓceditur alio ꝓcurante siue
ꝓmouente. R̄°. In multis. Nam cū ꝓ
cedit ex officio tunc is ↄtra quem inq̄
ritur cogendus est iurare ꝙ r̄ndeat ỽi
tatē ad interrogata. ꝛ hoc dico siue inq̄
ratur ↄtra determinatā personaꝫ siue
cōtra conuētum. Si ỽo ꝓceditur alio
ꝓcurante: non est aduersarius cogen
dus iurare: ne ꝓpter hoc ꝓmotor inq̄
sitionis possit instrui: sed ipse teneť ꝓ
bare suam intentōeꝫ. aliť punieť suspē
sione vel hꝰmodi. A .i. suspendeť ab
officio ꝛ beneficio: vt in. c. cum dilectꝰ
de quo. ī. B. donec se purgauerit ꝙ n̄
aio calūniādi crimina ꝓposuit: ex̄ de
calū. c. cū dilectꝰ. Itē cum inquisitor ex
officio ꝓcedit publicatis attestatōibꝰ
pōt denuo ab aliis testibus iq̄rere: vt
.ꝛ. q. 5. hēt. ꝛ. c. mēnam. Cū ỽo alio ꝓcu
rante fit tunc publicatiſ attestatōibus
n̄ recipiēťur alii testes. qꝛ timeť de sub
ornatōe. A. Idē in sū. cō. i dicta. q. 6. B.

Que forma iuramenti testium i cā
inq̄sitōis? R̄°. Si ē ↄ̄ ꝑsonā ꝛ crimen de
terminatū: iurat testis ꝙ suꝑ crimine
dicet plenā ỽitatē: ex̄ de simo. lꝫ heli.
Si ỽo est inq̄sitio suꝑ statu eccl'ie: iu
rat de his dicere qd̄ scit vel credit ī ec
clesia reformādā. vel ꝙ r̄ndeat ad inť
rogata: ex̄ de accu. cū dilectus. Et nota
ꝙ in talibꝰ iuramētis non dꝫ nec solet
iurari de occultis. Nā secretoꝝ solꝰ d̄s
iudex ꝛ cognitor ē. dis. 3ꝛ erubescāt. ꝛ. ꝛ.
.q. 5. consuluisti. ꝛ solū deū hēt vltorem
.C. de iureiuř. l. iusiurādi. A. Hic vocā
tur occulta siue secreta ẜm Guil. ꝛ i di
cta. q. 6. nō solū secretū cōfessionis: sꝫ ꝛ
oē crimē de quo quis nō est infamatus
Et addit ꝙ si aliq̄s infamatꝰ sit de aliq̊
crimine: puta de fornicatōe: ꝛ suꝑ hoc
crimine fiat inquisitio: dꝫ testis etiam
dicē secretas circūstantias q̄s nouit lꝫ
iurauerit tenere secretum. Item ꝙ qn̄
fit inq̄sitio gnālis: tunc si de occulti de
q̄bus nō p̄cessit īfamia aliq̄d dixerint
testes nō valebit dictū eoꝝ: nec ille cō
tra quē deposuerūt ꝓpter hꝰ erit puni
endus: vt ex̄ de accu. inquisitōis. B

Qn̄ fit inquisitio ī aliquo monaste
rio: q̄s ꝓuidebit de expensis inq̄sitori
vel monachis q̄ ꝓsequūtur ↄ̄ abbatē?
R̄°. Pro oībus dꝫ ꝓuideri de rebꝰ mōa
sterii: ꝛ nō tm̄ denunciātibꝰ seu accusā
tibꝰ: sed etiā quos iudices ad ꝓsecutio
nē negocii idoneos duxerint assumen
dos: ex̄ de accu. ex parte. ꝛ. c. oliꝫ. A. In
his. c. nihil dici vř de expēsis īquisitori
sed alioꝝ p̄dictoꝝ tm̄. B.

An durāte inquisitiōe monachi de
beant obedire abbati? R̄°. Debēt in li
citis ꝛ honestis dūmodo non impedia
tur prosecutio negocii: extra de accu.
ex parte. ꝛ. c. olim.

Nō pōt p̄latꝰ īferior suiſ subditi inť
dicere ne reuelēt statū suuꝫ vel eccl'ie
sue aut ꝑsōaꝝ his q̄ missi sť ad īq̄rēdū
cōrigēdū ꝛ r̄formādū: nec tenent sňie
excōicatōis. suspēsiōis. vľ intdicti ↄtra

huius modi late: nec etiã iuramẽta vel pmissiones et obligatões alie facte ad celandũ. Insup ab inqsitorib' talis temeritas aiaduersione digna pcipit castigari: ex de offi. ordi. q2 plerique. li. 6°.

¶ Postq̃ corã eo q̃ aliquẽ sup certis criminibus inquisitor fuerat deputatus eadẽ crimina ille cõfessus fuit: nõ põt ĩpugnare cõfessionẽ quo min' puniat: nec ideo põt punitõem euadẽ dicẽs q̃ super eisdẽ criminibus antea nõ fuerat diffamatus. vel q̃ per eũdẽ inqsitorẽ capl'a super qbus volebat inquirere sibi tradita non fuerunt: ex de accu. post q̃. lib. 6°.

¶ Si is cui ↄtra te cõmissa fuit inqsitio sup certis criminibus pcesserit ad vitatẽ inquirẽdã omissa inqsitõe ĩfamie te pñte nec reclamãte aut qcq̃ super hoc excipiẽte non poteris impugnare pcessũ ei' ob h°. q2 nõ fuit de ĩfamia pmitus inqsitũ: ex de accu. si is. li. 6°.

¶ Quis est effectus inqsitõis? R° Si inquirit ↄtra plãtũ siue hñtem administratõem et cõuincit: pena eius ẽ remotio exemplo villici diffamati cui dictum est. iam nõ poteris ãplius villicare. Luc. 16° ex de accu. qualiter et qñ. 2°. Si vero nõ hẽt administratõem pena est arbitria ßm merita psone et q̃litatẽ excessus: ex de accu. inquisitõi. i fi. pmi rñsi. sed hoc fallit in crimibus enormibus q̃ ordinis executõem aut retentionẽ beneficii etiã post pactã pniam impediũt: vt est in simoniaco in ordine et beneficio: ex de accu. inqsitõis. In his .n. sic est sicut in accusa tõibus in iudicio pcedẽdum: vt in dcõ. c. inquisitiõis A. Effectus aũt inqsitionis est qa iducit degradatõem. Denunciatio vero ad pniam: vt põt colligi i dicto. c. qualiter et qñ. et nõtur in sũ. con. li. 3° ti. 31. q. 4. ßm Ray. B. Que aũt dicant crimia enormia: vide s. enormia. et s. crimen. De inquisitorib' hereticorum hẽs s. hereticus p. §. 4° et heretic' 2° §. 16° qui icipit. Inquisitores i certis puinciis: cũ sequẽtibus. et hereticus 3° per totum.

Inscriptio. Qui accusat aliquẽ debz se inscribere. i. ad penã talionis si non pbauerit obligare: vt sup accusatio. §. 2°.

¶ Utrũ inscriptio sit semper neccia. R° Qñ crimẽ nõ opponit directe per modũ accusationis vel dñũciatiõis. A. Quãdo opponeret p modũ denuuciationis: etiã tunc nõ est necessaria ĩscriptio: sed caritatiua monitio: ex de accu. qualr et qñ. 2° B. sed p modũ exceptionis: vt cũ obiicitur accusatori vel testi ad h° vt ab accusatõe vel testificatõe repellatur: vel electo vt a pmotõe excludat: non ẽ necessaria inscriptio. Sed si obiiciat iam confirmato: puta in cõsecratõe: obiiciens debet se obligare ad penam extraordinariã ad arbitriũ iudicis circa vinculũ inscriptõis. Nã electus crimine sic pbato perdit qd per electõnẽ et confirmationẽ ei fuerat acquisitũ sed pus habita non amittit: ex de accu. super his. et c. qualiter et quãdo. 2° in fi.

Institutio. Capitulũ sede vacãte põt admittere et instituere ĩ bñficiis pñtatos a patronis si sint idonei: lz al'talis admissio et institutio ad epm pertineãt: tamẽ sede vacante non põt cõferre beneficia q̃ ad collatõz epi ptinent: ex de insti. c. p. li. 6°. Instituere heredes quomõ teneat testator vide ĩ. testamẽtũ 2°. §. p. per totum.

Interdictum p° cõiter. Interdictũ aliud ẽ gnãle: aliud particulare. Generale dicitur quãdo generaliter interdicitur regnũ aut puincia siue etiã ciuitas aut castrum A aut villa: vt in. c. cum in partibus. de quo. i. B. Et intelligẽdum ẽ gnãle ĩ hoc casu etiã si ĩterdicat terra alicui' qui nullã hẽt integrã: sed tñ p parte. Particulare vero qñ de multis ecclĩis vna vel pauce interdicuntur: ex de v. sig. cum in partib'. A. Idem i sũ. con. li. 3° ti. 33. q. 222. et se. B.

¶ Quid ē dicē: īt̄dico t̄alē locū? R̄n°
ſm̄ Inno. Nihil aliud ē dicere ꝙ̄ īt̄di
cere ibi hoīes h̄itātes a cert̄ſ sacris ibi
accipiēdis: ⁊ a sepultura. ⁊ ꝙ cl̄ici ibi
publice celebrare ⁊ sacr̄a conferre ꝓhi
bētur. A. Sic g° interdictū ē q̄dā eccle
siastica censura q̄ q̄s ꝓhibet a partici
patōe quorūdā sacrorꝫ ⁊ diuinorꝫ ⁊ sepl̄
tura. Et ad hoc facit qd̄ hētur in sū. cō.
eo. ti. q. 220. Qn̄qꝫ aūt ponitur ⁊ ꝓ aliis
particularib⁹ ꝓhibitōib⁹: vt cū alicui
īt̄dicit ingressus eccl̄ie: ex̄ d̄ sen. exco.
is cui. li° 6°. B. locus. n. ꝑ se nō est ī cul
pa: nec ē sacrorꝫ ꝑceptibilis.

¶ Interdictū ſm̄ Inno. Hosti. ⁊ Ber.
nō pōt poni sine rōabili cā. sicut nec ces
satio a diuinis: vt dictū est s̄. cessatio.
§. p̄. ⁊. 2°. ex̄. eo. cū medicinalis. li° 6°. ⁊ ex̄
de his q̄ fi. a ma. par. ca. q̄siuit. Quā de
cre. Inno. ⁊ Hosti. intelligūt ꝙ s̄nia in
terdicti nō est ferēda ꝓpter culpaꝫ ali
cui⁹ ꝑticular̄ persone: sed ꝓpter culpā
vniuersitat̄: nisi cū sit dn̄s loci: ex̄ de
spon. non est nobis. ⁊ ex̄ de offi. dele. sa
ne. Vn̄ pōt fieri ꝓpter delictū dn̄i: siue
capl̄i: siue alic⁹ cōitatis. A. Idem ī sū.
con. li° 3°. ti. 33. q. 227. B. Sed h̄ nō. ꝙ nl̄
lus locus pōt īt̄dici auctoritate ordia
ria vel delegata ꝓ pecuniario debito
vel ꝓ cuiussuis pecunie quātitate: al̄ n̄
tenet nisi fieret de apl̄ice sedis spāli ⁊
exp̄ssa licentia. Hoc Bonifacius octa
uus in q̄dā extrauagāti q̄ incipit. Proin
de attēdētes.

¶ Utrū īt̄dictū possit iponi non p̄ce
dente admonitōe. R̄° ſm̄ Inno. Si im
ponatur ꝓ culpa q̄si pena siue penitē
tia: tunc ꝓbata culpa vel notoria ext̄n
te imponi pōt sine vlla admonitiōe ēt
penitēti ⁊ correcto: sicut inuenit de sen
tentia suspēsionis q̄ fert ɔtra delinq̄n
tem ⁊ non cōtumacē siue monitū. 5. q.
4. in loco. A. Sed ſm̄ Hosti. hoc itel
ligit de pena quā quis ipso facto incur
rit a canone statutā. nā tunc nō dꝫ p̄ce
dere monitionem. Sec⁹ aūt si ab hoīe
iponat ꝓ pena. q2 tūc admonitio debꝫ
p̄cedere: ex̄ de coha. cle. ⁊ muli. c. sicut.

vt ⁊ nōt in sum. con. eo. ti. q. 231. B. Sꝫ
qn̄ ꝓ ɔtumacia ifert nō dꝫ iferri nisi ɔ̄
incorrigibilē ɔtumacē ⁊ tūc dꝫ admōi
tio p̄cedere: ex̄ de appel. rep̄hensibilis

¶ Que differētia ē īt̄ īt̄dictū ⁊ excō
municatōem aut suspēsionē? R̄n° ſm̄
Ray. Prop̄e loq̄ndo excōicat persona
xi. q. 3. certū. ex̄ de v̄bo. sig. ex parte. Et
q̄dem si est maior separat nō solū a sa
cramētis: sed etiā a cōione fideliū: vt s̄
excōicatio. p̄. §. 2°. sed vniuersitas nō ex
cōicat: vt dictū est s̄. excōicatio p̄. §. 32°.
q̄ incipit. vniuersitas. A. Illum. §. quo
taui ꝓ. 29°. B. Suspendit quoqꝫ ꝑsōa
⁊ qn̄qꝫ q̄dez a bn̄ficio. qn̄qꝫ ab officio.
qn̄qꝫ ab vtroqꝫ. 2. q. 5. p̄sbyt. ex̄ de pur.
ca. īt̄ sollicitudines. Int̄dicit v̄o qn̄qꝫ
ipse locus: vt regnū. ciuitas. castrū. vel
eccl̄ia: ex̄ de v̄b. sig. cū in partib⁹. Sil̄r
aliq̄n īt̄dicit vniuersitas: vt cler⁹ vel
ppl̄s: ex̄ eo. si s̄nia. li° 6°. A. Idē in sum.
cō. eo. ti. q. 229. B. Et nihil ē aliud ꝙ̄ se
paratio a certis sacris: ⁊ oībus diuinis
officiis: ⁊ eccl̄iastica sepultura: vt ex̄
de spon. non est nob. ex̄ de pe. ⁊ re. ꝙ in
te. Et de hac mā plene hētur. ī. īt̄dictū
4°. §. p̄. 2°. ⁊. 3°. ⁊ aliq̄d dictū est s̄. §. 2°.

¶ In q̄uo ɔueniūt excōicatō īt̄dictū
⁊ suspēsio. R̄° ſm̄ Hosti. in p̄libus. Pri
mo q̄dē quia sicut excōicatio debet fie
ri in script̄ ɔtinētib⁹ cām. ⁊ cui⁹ scriptu
re exemplū tenet iudex excōicato tra
dere ifra mēsez si fuerit req̄sit⁹: d̄ qua
requisitōe dꝫ fieri publicū instr̄m vel
autētice lr̄e. Iudex aūt h⁹modi ɔstitu
tionis violator ꝑ mēsez vnū ab ingres
su eccl̄ie ⁊ a diuinis suspēsus ē. ⁊ sup̄ior
ad quē recurrit dꝫ ip̄am s̄niam relaxa
re ⁊ excōicatorē ad int̄esse ɔdemnāre.
Idem per oīa est in sententiis suspēsi
onis ⁊ interdicti. ⁊ de hoc habes s̄. excō
municatio p̄. §. 8°. A. q̄ icipit. quō debꝫ
B. ex̄ eo. cum medicinalis. li° 6°. 2°. q̄a
s̄nia excōicatōis īt̄dicti ⁊ suspensiōis
non releuatur per sequētē appellatio
nem: sed bene per p̄cedentez: ex̄ d̄ ap
pel. ad hoc q̄m. ⁊ c. pastoralis. ⁊ ex̄ eo. is
cui. li° 6°. 3°. q̄a ligati aliq̄ s̄nia de p̄dict̄

nec eligere nec eligi possūt: ex̄ de app.
ꝯstitutus. p̊. ⁊ ex̄ d̄ ꝯsue. cū dilect⁹. ⁊ ex̄
de excep. ap̄lice. ⁊ ex̄ de elec. cuꝫ inter.
4° q: nullus dictoꝝ dꝫ celebrare dīna:
ex̄ de cle. exco. mini. c. 2°. ⁊ c. postulasti. §.
fi. 5°. q: tales sn̄ias dꝫ monitio ꝓcedere
qd̄ itellige: vt s̄. §. 4°. A. cū additione
sua. B. ⁊ ar. ex̄ de sen. exco. si canonici.
li°. 6°. A. Potius ē sub rubrica de offi.
ordi. eo. li°. B. 6°. q: q̄libet eoꝝ iurat an
teq̄ꝫ absoluat̄ non ampli⁹ ꝯtrauenire.
Et ī oībus pōt fieri relaxatio ad caute
lā: ex̄ eo. venerabili. nisi eēt interdictū
gn̄aliter ꝓmulgatū: in quo nō hꝫ locū
relaxatio ad cautelā: ex̄ eo. p̄n̄ti. lib°. 6°.
7° q: talis sn̄ia ē etiā a superiorib⁹ obs
uanda: ex̄ de offi. or. cū ab eccl̄iaꝝ. 8°. q:
nullus eoꝝ durāte sn̄ia pōt testificari
ex̄ de excep. ap̄lice. ⁊ ex̄ de testi. veniēs.
in fi. 9°. q: sup̱ior nō dꝫ ip̄as sn̄ias reuo
care vel ꝓnunciare nullas eē nisi voca
tis ꝑtibus: ex̄ de appel. romana. §. p̄t.
li°. 6°. A. salua ꝯ̄ria ꝯsuetudine quo ad
relaxatōem si hētur: vt in. c. romana. d̄
sen. exco. li°. 6°. B. x°. q: illi q̄ ꝑ ꝑuilegi
um sunt recepti ī ꝓp̄os ⁊ sp̄āles roma
ne eccl̄ie filios: lꝫ ꝓpter hoc nō sint exē
pti: tn̄ sicut nec excōicati: sic nec intdi
ci nec suspendi possūt ab alio q̄ꝫ a ro
mano pontifice vel legato a latere: ex̄
de v̄bo. sig. veniēs. li°. 6°. xi°. q: oēs p̄dc̄e
sn̄ie noīe censure eccl̄iastice cōtinētur
ex̄ de v̄b. sig. querēti. A. Cō. Inno. vt ī
sū. con. eo. ti. q. 231. vbi p̄dicta nōn̄t. B.
¶ Quis pōt intdicere? R̄°. s̄m Inno. ⁊
Hosti. Quilibet p̄latus habēs iurisdi
tionē ordinariā. Quilibꝫ etiā hn̄s iu
risditionē delegatā pōt interdicē eccle
siā terrā vel personā ꝯtumacē sue iuris
ditionis: etiā si ꝯtumax sit ep̄s: extra d̄
offi. del̄. sane ga. diocesan⁹ tn̄ non dꝫ su
spendere seu interdicē cl̄icos seu eoruꝫ
eccl̄ias perpetuo: vl̄ ad longū tp̄s: nisi
de cōsensu capituli: ex̄ de exces. p̄la. c. p̊
A. Ibi nō dr̄ de isto tp̱e longo vl̄ ī per
petuuꝫ. sed hāc limitatōem ponūt dn̄i
Inno. ⁊ Hosti. Nā vt ait idem Hosti.
mirū eēt q̄ ep̄s sine iudicio cap̄li non
possꝫ suspēdere vl̄ eccl̄ias iterdicē: cuꝫ
nō tantuꝫ delegatus solus: sed etiā sub
delegatus per se valeat excōicare: vt
extra de offi. dele. ex litteris: vt ⁊ notat̄
in sum. con. eo. ti. q. 228. B. Et hoc ma
xime quādo ꝓcedit ex officio suo: quia
tunc cū maiori deliberatione ꝓceden
dum est. Sed regulariter ⁊ de iure ⁊ d̄
consuetudine sentētia pastoris solius
timenda est ⁊ tremēda. xi. q. 3. c. p̊. 16. q. 2.
visis. extra de offi. ordi. cum ab eccl̄aꝝ.
Item interdicere potest electus cōfir
matus licet nonduꝫ consecratus: quia
hoc est iurisditionis. extra de elec. trās
missam. Item sede vacante interdicē
potest capituluꝫ: extra de maio. ⁊ obe.
his que. ⁊ c. cū olim. ⁊ extra de hereti.
ad abolendam p̊ rn̄so. Abbatissa vero
interdicere non potest: vt dictum ē s̄.
abbatissa. §. 3°. A. Predicta etiam no
tantur in dicta. q. 228. B.
¶ Quis potest interdici? R̄n°. Sicut
potest colligi ex. §. p̄cedenti q̄libꝫ sub
ditus vel etiam terra vel eccl̄ia pōt in
terdici a suo p̄lato: aliter sn̄ia a nō suo
iudice lata non tenet: extra de offi. del̄.
sane 2°. ⁊ extra de iudi. at si clerici. Exē
pti vero a p̄latis non possunt ab eis in
terdici. Si tamē ille qui est exemptus
ex vna parte haberet aliquod benefi
cium rōne cuius nō esset exemptus: in
hoc sui diocesani sententiis subiacet:
extra de ꝑuile. cum capella. Prohibet̄
etiam q̄ in odiū exēptoꝝ vl̄ in fraudē
ꝑuilegiorū non interdicātur vel excōi
centur vendētes illis: vl̄ ab eis emen
tes aut eis cōicantes. al̄ ꝯtra faciētes
puniendi sunt: extra de ꝑuile. quanto.
A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 229. B.
Sunt tamen casus in q̄bus exēpti sub
sunt diocesanis in quibus possunt eos
interdicere siue punire ⁊ condemnare:
quos hn̄s s̄. exemptus. §. 5°. Iteꝫ nō pos
sunt interdici nisi a papa illi q̄ sunt sp̄ā
les eccl̄ie filii: vt s̄. §. 6°. dictuꝫ est. in fi.
¶ Priuilegia q̄ aliq̄ non possunt ex
cōicari vel terre eoꝝ interdici cōcessa
singularib⁹ ꝑsonis eccl̄iasticis vl̄ icl̄a

ribus non extẽdunt ad snias epoꝝ: q2
ipsi pñt tales excõicare ꝛ interdicere.
A .Lex.c.i.allegati non dicit epoꝝ:sed
gnãliter ordinarioꝝ. B .nisi fuerit cõ
cessa regibus.reginis.vl'eoꝝ filiis. vel
religiosis nõ rõne personaꝝ:sed rõe or
dinuz vel locoruz:ex̃ de ꝑuil.ne aliqui.
li.º 6.º

¶ Sub q̃ forma ỽboꝝ dz poni interdi
ctum? R.º Forma hec est.vl' siles. Nos
ꝓpter talẽ cãm ecclĩam siue terraz ta
lẽ supponim' infdicto:ex̃ de ỽb.sig. cũ
in partib'.ꝛ ex̃ de offi.dele. sane.2.º Ad
dunt etiã cõiter iudices dicẽtes: ecclĩa
stico supponim' interdicto: vt Inno.
dicit.ꝛ hoc ad differẽtiam interdicti le
galis:de quo trãsim' ad pñs. Põt etiã
snia interdicti ad volũtatẽ iudicis det
minari:puta vt interdicat missam cuz
cãtu vel vespas.vl' sepulturã ꝛ h'mõi.
Põt etiã iudex ab interdicto excipere
ꝛ subiicere quos vult:ꝛ quãdo vlt: pu
ta quãdo dñs terre ibi fuerit pñs ꝛ h'
modi:ex̃ de spon.non est nobis. A.Idẽ
in sum.con.eo.ti.q.232.ꝺm Inno. ꝛ Ho
sti.Et addunt ꝙ si ꝑsona essz iterdicta
vel suspensa ꝑ culpa sua nõ posset de
licẽtia alicui' celebrare nec suspẽdi in
terdictũ vel suspẽsio.Sz si suspẽsa vel
interdicta esset ob culpã alteri': quod
aliquãdo fit:dici põt sicut de iterdicto
loci ꝙ talis snia suspendi põt. B.

¶ Qñ snia iterdicti obliget? R.º Suf
ficit sniam interdicti publice ꝓmulga
ri:nec postea necesse est eã singuloruz
auribus inculcare. Sufficit etiã cũ qs
scit vicinos suos maxime metropolita
nam ecclĩam recepisse sniaz ꝛ seruare:
ex̃ de postu.pla.c.p̃. A .Idem in sũ.cõ.
eo.ti.q.261.ꝺm Hosti. B .Insuꝑ oẽs re
ligiosi tam exẽpti q̃ꝫ non exempti q vi
derint vel sciuerint matricẽ loci ecclĩã
A .i.maiorẽ seu baptismalẽ:vt pꝫ per
glo.in cle.ex frequẽtibus:de qua.ĩ.vbi
idẽ dicit de cathedrali. B .seruare qd
cunqꝫ infdictum positũ auctoritate se
dis aplĩce vel ordinarioꝝ debẽt ꝛ ipsi
seruare.alioqn non seruantes icurrũt
excõicatõem ipso facto. Idẽ etiã in in
terdictis ꝛ cessatõib' a diuis indictis ꝑ
statuta ꝓuincialiũ ꝯcilioꝝ.vel epoꝝ
auctoritate. Idẽ in generalib' cessatõi
bus a diuis.ciuitatũ.terraꝝ. ꝛ alioꝝ lo
corũ quas aliquãdo ex ꝯsuetudine. ca
pitula.collegia vel ꝯuẽtus secularium
aut regulariũ ecclĩarũ sibi vẽdicãt h.º
non obstantib' qbuscunqꝫ appellatiõi
bus antea etiã ad sedẽ aplĩcam vel ad
alium interiectis.ꝛ aliis obiectõibus q
buscũqꝫ: vt in cle.ex frequẽtib'.de sen
ten.exco.

¶ Si snia interdicti ꝓferat in clerũ.
non tñ ꝓpter hoc intelligit pplus iter
dict'.nec eꝯ.º Uñ vno ipoꝝ iterdicto
ali' licite admittit ad diuina:extra eo.
si snia.li.º6.º Cũ vero alicui' terre ppl's
est interdict':singlares ei' persone in
telligunt iterdicte.vt i dcõ.c.si snia .§.
fi. In gnãli quoqꝫ interdicto alicui' ter
re clĩci lꝫ teneat illud obseruare. tñ eo
rũ persone nõ sũt iterdicte ꝺm Guil.ꝛ
Inno.ꝛ iõ alibi exñtes i nullo tenẽtur
vt.ĩ.interdictũ 2.º§.fi. A .Idẽ in sum.
con.eo.ti.q.264.Et addit ꝺm eũ.Inno.
ꝛ Gonal.ꝙ si familia alic' iterdiceret
ꝛ clĩci eẽnt ꝺ ei' familia.ꝙ ꝛ ipi iterdi
cti essent:nisi spãlr exciperẽtur. B.

¶ Utꝝ snia iterdicti suspẽdi possit ita
ꝙ liceat celebrare dina. R.º ꝺm Hosti.
ꝛ Inno.Qñ loc' vel ecclĩa iterdicit:ta
lis snia suspẽdi põt.ꝛ tũc licet ibi cele
brare.ex̃ de ꝑuil.vt ꝑuilegia.Qñ ỽo ẽ
interdicta ꝑsona seu suspẽsa.si factum
ẽ ꝑ culpa suspẽsi vl' interdicti:nõ possꝫ
de licẽtia alicui' celebrare neqꝫ iterdi
ctũ vl' suspẽsio suspẽdi.Si ỽo factũ es
set ꝓpter culpã alteri':qd aliqñ fit.vt
.17.q.4.miror.ꝛ.c.felix. A .Hoc.c.felix
nõ vr̃ ibi hr̃i. B.tunc dici põt sicut de
interdicto loci ꝙ talis sententia suspẽ
di põt ꝑ epm sicut ꝛ tolli.

¶ Quid si infra tempus suspensionis
vel interdicti appelletur? Respondeo
ꝺm Hosti. Appellari potest a suspẽsa
sententia sicut a conditionali. extra
de appel.preterea. et.c.dilectis.ỽ. veꝝ

dicim⁹.ꝛ idē in snia suspēsionis. Secus aūt in snia excōicatōis cui⁹ effect⁹ nunq̄ȝ pōt relaxari ad tps nisi oino tollat: ex̄ de sen. exco. cuȝ desideres. i pncipio. A .Idē in sū. con. eo. ti. q. 233. B.

Interdictum 2°

I Lspāliter: qđ ponit in aliquā terraȝ. Ubi sciendū ꝙ cū dr. intdicim⁹ terram talis regis vel dñi: ſm Inno. ꝛ Hosti. intelligit ois terra q̄ iurisditiōi sue subest tpe late snie. ꝛ silr qui in crimine sibi fauet. Con. Ber. Si vo post sniam terrā emit: non est intdicta: nisi snie lator exp̄sserit siue itēdēit tā đ ea quā hȝ q̄ȝ đ ea quā hitur⁹ eēt. Si vo vēdit suā remanet illi terre on⁹ intdicti donec relaxet: vt ponit Hermān⁹ i tractatu de intdicto: ar. ex̄ de postu. p̄la. ad hec. A .Idem in sum con. eo. ti. q. 225. ꝛ se. B.

¶ Quid si dñs tpalis supponat terraȝ suam ꝛ ꝓroget in se iurisditionē alic⁹ epi: an possit terra eius ab illo interdici? R° ſm Hosti. Si ordinarius cōsenserit i ꝓrogatōem. tūc planū ē ꝙ pōt: ex̄ de foro cōpe. significasti. Sȝ si nō cōsenserit: adhuc puto ꝙ possit: ꝛ clerici tale interdictū seruare tenent: ex̄ đ iureiur. ex rescripto. ꝛ de offi. del. P. ꝛ S. Licȝ. n. laicus p spālē ꝯuētōem nō possit supponē aliis ecclias vel personas ecclīasticas terre sue: tamē cū vniuersitate tacite transeunt. A .Idē in sum. con. eo. ti. q. 230. B.

¶ Si ciuitas castrū aut villa sunt intdicta illoꝝ sburbia ꝛ ꝯtinētia edificia intelligūtur iterdicta: ex̄ eo. si ciuitas. li° 6°. Al' vo noie ciuitatis intelligit qđ muroꝝ ambitu ꝯtinet: vt ibi dicit.

¶ Nūqd hoies de terra iterdicta possint audire alibi dina? R° Si est intdicta ꝓpter delictū dñi vel rectoris: tunc ciues qui culpabiles non existunt pñt extra ipam licite intesse diuinis: nisi ꝛ ipsi fuerint iterdicti ꝓpter dñm puniēdū in eis: qꝛ tunc etiā alibi non possūt interesse diuinis: sicut ꝛ non possunt si ꝓpter culpam illoꝝ positum fuit intdictum: ex̄ eo. si ciuitas. li° 6°. Et idē itelligēdum si aliquis de ipis hoibus alio transffert domiciliū. Et eodem mō itellige de clericis alicui⁹ terre intdicte: qꝛ si culpabiles nō existūt: nec fuerint ipsi interdicti: pñt alibi celebrare dina.

Interdictum 3°

I Lf. in aliquā eccliam. Ubi p̄ sciendum ꝙ si ecclia interdicit: nec in capella eius celebrari: nec i cimiterio poterit aliqs sepeliri si ipa capella vel cimiteriū sint eccle coniuncta: al' sec⁹: extra eo. si ciuitas. li° 6°.

¶ Quid si aliqs scient celebrat i ecclesia aut q̊cūq̄ȝ loco intdicto? R° Nisi sit p̄uilegiat⁹ in hoc vel nisi in casib⁹ a iure concessis celebret: irregularitatē incurrit: a qua non poterit nisi per papā absolui: nec pōt eligi nec eligere. extra eo. is qui. li° 6°.

Interdictū quar

I to. f. quid ꝓhibet vel conceditur tpe intdicti. Et p̊ quidē nulla dina officia ꝑmittuntur: extra de pe. ꝛ re. ꝙ i te. ꝛ extra de spon. non est nobis. Sed hoc in 6° eo. ti. c. alma. tēperat multum hoc modo. ꝙ singulis dieb⁹ i eccliis ꝛ i monasteriis misse celebrent: ꝛ alia diuia officia submissa voce ianuis clausis. excōicatis ꝛ intdict] exclusis. cāpanis etiā nō pulsatis: ita tñ ꝙ nullos alios etiā si aliūde veniāt debēt admittē nisi illi sint sup hoc p̄uilegiati: ex̄ de p̄uil. li° 6°. ita ꝙ tā canonici q̄ȝ clerici ecclesiaꝝ in quib⁹ distributōes q̊tidiane tribuunt illis q intsunt horis: si nō venerint amittāt eas sicut amitterēt si ñ eēt intdictū: ita ꝙ solū in festiuitatib⁹ .f. natalis. resurrectōis. pētħ. ꝛ assūptionis beate Marie. A .Idē est hodie ēt de festo corꝑis xpi ꝛ ei⁹ octaua: sicut ē statutū per Martinū gntū ꝛ Eugeniū q̄rtū: vt pȝ per extuagātē q̄ incipit. Excellentissimi. B .campane pulsentur ꝛ ianuis aꝑtis alta voce dina celebrēt

excōicat] exclusis. infdictis admissis:
ita tñ ꝙ illi ꝓpter quos ꝓlatum est in
terdictū altari nō appropinquēt: non
obstantibus qbuscūq₃ p̄uilegiis q̄ re
uocanť: q₂ sufficere d₃ oib⁹ ꝙ celebreť
vt dictum ē. Hec oīa in p̄dicto.c. alma
Item nō ꝙ tpe gnālis infdicti pōt con
fici chrisma i die cene: ex̄ eo.qm̄.li°.6°
Utr₃ tp̄e infdicti ministrari possint
ecclīastica sacr̄a. R°. Non.ex̄ de sen.ex.
rn̄so. Et hoc multas recipit exceptiōes
Nam p̄ qdem excipiť baptism⁹ cathe
cismus ꝛ ꝯfirmatio nō solum paruulo
rum: vt in dicto.c.rn̄so. sed ēt adultorū
ex̄ eo.qm̄.lib°.6°. Item excipiť pnia nō
solum morientiū: sed etiā viuorū ꝛ sa
norum: dum tamē non fuerint excōica
ti qui non pn̄t admitti nisi in morte: et
exceptis illis ꝓpter quoꝝ culpā vľ do
lū lata est snia interdicti. vľ qui p̄bue
runt consilium auxilium vel fauorem
si non p̄us satisfecerit vľ de satisfacien
do dederint idoneam cautōem. aut si
hoc non possunt nisi iurauerint ꝙ cu₃
poterūt satisfacient: ꝛ ad satisfactōem
faciendā per illos qui tenentur dabūt
consilium ꝛ auxiliu₃: ꝛ ꝓ posse labora
bunt. Nec ꝓpter aliquod p̄dictorū d₃
fieri relaxatio infdicti: vt ex̄ eo. alma.
li°.6°. Item excipiť eucharistia quo ad
decedētes: ex̄ de pe.ꝛ re.ꝙ in te. negať
extrēa vnctio: vt in dicto.c.ꝙ in te. A.
Melius facit.c.rn̄so. ex̄ de sen. exco. et
idē nō. in sum.con.li°.3°. ti.33.q.235. B.
Ad ordines aūt non poteīt laic⁹ loci in
terdicti ꝓmoueri Secus aūt de his q
erant clerici nec sunt interdicti. A. nā
tales ad alios ordines poterūt ꝓmoue
ri: s₃ eū. Innō.ꝛ in dicta.q.235. B. Ma
trimonia ṽo s̄m Inno. fieri pn̄t apud
infdictos: q₂ ꝛ apud ifideles ꝯtrahunť
26.dis. deinde: nō tñ d₃ fieri bn̄dictio nu
ptiaꝝ: s̄m Hosti. A. Idē in sū.con. eo.
ti.q.137. B.
Utr₃ tp̄e gnālis ifdicti ꝯcedať eccle
siastica sepultura. R° s̄m Inno. Quā
do in infdicta cōiter aliq̄ t̄ra vľ aliqua
vniuersitas denegať laicis ecclīastica
sepultura: etiā si pniam acceperit: ex̄
de pe.ꝙ in te. q₂ infdicti sūt etiā si pec
catores non sūt. 24.q.3. si hēs. 17.q.3. mi
ror. S₃ illi q inter p̄dictos excōicantur
etiā si ab ip̄a excōicatōe absoluanť re
manent tñ adhuc infdicti donec solua
tur infdictū. Si tñ in morientib⁹ appa
ruerint signa pnie ꝛ postea fuerit solu
tū infdictū: tunc taliū corp̄a erūt apō
ecclīam transferēda: ar. ex̄ d̄ sen. exco.
cū illoꝝ. A. Melī⁹ eo. ti.c.2°. B. Et si
apud ecclīam stante adhuc interdicto
sepulti fuerint: non erūt postea exhu
mandi: cum ad eū statum venerit res
a quo incip̄e potuit. Et ꝓ h⁹modi iter
dict]. s. qui penituerūt: l₃ mortuaria re
cipere: ac ꝓ eis orādū est. xi.q.3. qcunq₃
S₃ si nō penituerit: nec ꝓ eis orādu m
est nec mortuaria recipiēda sūt. 50.dis.
.c.fi. A. Idē in sum.con.eo.ti q.250. B.
Clīcis ṽo qui in tali gnālitate nō sunt
interdicti non negať ecclīastica sepul
tura. sine pulsatōe tñ campanaꝝ ꝛ ces
sante omni solēnitate: vt in dicto.c ꝙ i
te. S₃ ꝙ ibi dr̄ cū silentio: nō vr̄ hodie
intelligēdū de silētio funeralis officii
q₂ cū cōcedať qd̄ maius est. s. dicere ho
ras ꝛ missas submisse: vt in p̄. §. dictu₃
est. ꝛ de officio funerali cōcedi videtur
Utr₃ qn̄ ecclīa est singl̄ariť infdicta
illi de pplō possint alibi eligē sepultu
rā. R°. s̄m Inno. Si est infdicta i penā
pplī etiā si multi ex eis non deliq̄runt.
s₃ forte vniuersitas vel maior ps. vel
forte q₂ deligt dn̄s ꝛ in hoc puniť: tūc
parochiani non possunt i alia ecclīa ēt
non infdicta eligere sepulturā: nisi for
te ex p̄uilegio: ex̄ de p̄uil. vt p̄uilegia.
Si ṽo est infdicta ꝓpter delictum clī
coꝝ tm̄. vľ ꝓpter hoc ꝙ violata fuerit
tūc parochiāi pn̄t i alia ecclīa ñ infdicta
eligē sepulturā ꝛ audire dina. A. Con.
Hosti. vt in sū.cō.eo.ti.q.250. i p̄n°. B.
Utr₃ oēs infdicti vitandi sint? R̄n°
s̄m Inno. Hosti.ꝛ Ber. In dinis offici
is vitādi sūt oēs illi q ꝓp̄o noīe vľ alia
certa circūlocutōe p̄ sniam designanť
q ꝛ dicunť noīatim infdicti in Insti. de

exhere.li.§.noiatim. Item vitandi sūt tanq̄ noiatim int̄dicti oēs illi de qbus ꝯstat ꝙ interdicti sunt: vt si ciuitas vl' castrū int̄dicit. Si vero iterdicant fautores siue participātes in crimie: nō dicunt noiatim int̄dicti: sed tm̄ in genere Vñ tales nō tenet quis euitare quousq̄ p iudicē specificet̄ ⁊ iudicent: nisi forte eoꝝ pticipatō eēt mltū notoria: ita ꝙ ificiatōi non eēt locus: ex̄ ꝺ coha. cle. ⁊ mu. tua nos. A. Idē in sum. con. eo. ti. q.236. B.

¶ Quādo cōcedit alicui persone singulari: vt tpe iterdicti possit celebrare et audire dina i voce submissa: tunc eius familiares ad audiēdū cum illa ⁊ celebrādum sibi admittūtur. Sꝫ non sic ꝺ familiarib' alicui' collegii: qꝛ nisi puilegiati fuerint admitti nō debēt. Tali quoq̄ ꝯcessione nō pōt gaudere ille cu ius culpa dolo vel fraude fuit snia lata: seu qui ad perpetrādū ipm delictū pbuit ꝯsiliū auxilium vl' fauorē: ex̄ de puil. licꝫ. li. 6.

¶ Epi qui sunt in via possunt secū ferre altare portatile: ⁊ facē sibi celebrare vbicunq̄ fuerint nō obstāte interdicto: ex̄ de puil. q̄m. li. 6. Epi quoq̄ non incurrūt ipso facto sniam iterdicti: vt ꝺ. eps. §. 5. A. qui incipit. episcopi ⁊ superiores. B.

¶ An i locis exēptis celebrari possit tēpore interdicti gnālis. R. Nō. nisi sic in aliis: ex̄ eo. alma. in fi. ⁊ de puile. auctoritate. hec li. 6.

¶ Sed nunqd ex sola cōsuetudine pōt aliquis venire ꝯ iterdictū. R. Non. ex̄ de ꝯsue. cū inter. A. Idē in sum. con. e. ti. q.243. bm Inno. ⁊ Hosti. B.

¶ Utrū tpe int̄dicti liceat secularib' extra ecclīam audire vl' auscultare officiū qḋ fit in ecclia. R. bm Hosti. Excōicatis ⁊ interdictis nō licet audire: neq̄ clicis licet ita alte celebrare ꝙ de foris possint audiri: nec ē eis par portā da: aut fenestra vl' ostiū aperiendū ad videndū corp' xpi: vel ad offerēdū post euāgeliū. Hec colliguntur ex̄ de pe. ꝙ in te. Cō. satis Ray. ⁊ Guil. Et idē dicit Guil. ꝙ nō phibētur sclares audire horas q̄ ex̄ ecclīam siue p viā dicunt. A. Con. cū Guil. Monal. vt pꝫ in sum. cō. eo. ti. q.260. B.

¶ Nuqd tpe int̄dicti possit sacēdos bñdicē perā ⁊ baculū pegrinoꝝ. R. bꝫ Guil. Cū non reperiat̄ esse phibitū videtur eē cōcessum. A. Idē in sum. con. eo. ti. q.247. B.

¶ Quid si pp̄ter fauorē ⁊ ad instantiā aliquoꝝ positū ē iterdictū ⁊ illi nō seruant sed allegant ꝙ hēant puilegia ⁊ h'. R. Neq̄ alii seruare tenētur: ne de alioꝝ fletu ipi ridere videant: ex̄ de ꝑuil. petistis. A. Uꝫ est si puilegiati excesserint terminos suoꝝ puilegioꝝ i obseruantia int̄dicti: vt pꝫ in eo. c. petistꝭ. Hec etiā nōntur i sum. cō. eo. ti. q.249. vbi etiā addit bm Hosti. ꝙ si aliq ponunt vel poni pcurant interdictū: vt postea ipsi soli celebrēt: ⁊ ad ipos ppl's cōcurrat a qb' oblatōes accipiāt ⁊ alie eccl'e defraudent: istis celebrare nō licet occasione sui puilegii. B.

¶ Quō clici in officio violēt iterdictū R. bm Inno. Clicus violat iterdictuꝫ vñ officiū vel ordinē exequit i missa ñ solū celebrādo vt sacerdos: sed etiā calicē offerendo vt subdiacon': vel voce os siue āpullas vt acolit': ⁊ h'. Silr' et celebrādo pncipalr'. A. i. quasi in officio suo: vt in. c. si qs eps: de quo. i. B. vesperas ⁊ matutinas ⁊ h' modi. xi. q. 3. si quis eps. in fi. A. Immo i medio ⁊ est. c. si qs eps. 2. Sꝫ ⁊ in ꝑ de hoc aliqd dr. Et hoc ē veꝝ siue qs vtat officio ordinū maioꝝ siue minoꝝ bm Inno. ⁊ in sum. con. eo. ti. q.251. B. nec credim' irregularitatē vel suspensionē icurrē q officio interest ēt si cantet cū aliis: nō tn̄ celebrat nec aliud in officio suo agit cum hoc nusq̄ inueniam: lꝫ peccꝫ Et intelligēdū nisi hoc faciat ex contēptu: bm Hosti. ex̄ de excef. pla. tanta. A. Dicit etiā Hosti. ꝙ tunc talis q int̄est officio ab irregularitate excusatur qñ ignorant audit dina officia ex qdaꝫ

simplici deuotōe. Secus si ex cōtēptu puta q2 facit celebrare dina z auctoritatē ꝑstat. q2 tunc irregularitatē incurrit: vt in eo. c. tanta. z ex̄ de cle. exco. mi. illud. §. fi. Con. Guil. du. vt in eadē. q. 251. B. Legē aūt psalmos vel euāgelia dicere glibet pōt in terra iterdicta sicut z ꝑdicare. ex̄ de sen. ex. rn̄so. A. Idē in dicta. q. 251. B.

¶ Quid si clericus dicat epl'am sine apparatu? R. sm Inno. Si ꝯsuetudo est ꝙ aliquis sine distinctōe ordinis dicat epl'am vel portet cereū vel faciat qc quid aliud pertinēs ad aliquē ordinez non erit irregularis q id facit. Ubi vo ꝯsuetudo nō est fit irregularis. xi. q. 3. si quis eps z c. Sz si faciat ea que nō sunt alicui ordini vel officio deputata: vt si in matutinis legat lectōem vel cantet responsoriū: non fit irregularis. Con. Hosti. z Guil. du. A. Idē in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 257. B.

¶ Quid de simplici cl'ico q hz tm̄ primā tonsurā? R. sm Hosti. Si i officio suo cantet: puto ꝙ irregularitatē icurrat. 23. dis. psalmista. Idē Guil. du. i spe. A. Prefati doc. nō videnť loqui d̄ clerico ꝑme tonsure tm̄: ad cui' officiū nil spāle videtur ptinere: cū ꝑma tonsura non sit ordo: sed q̄dam dispositio ad ordines sm theologos cōiter: vt in sū. cō. e. ti. q. 258. vbi etiā pz ꝙ dicti doc. dicūt de simplici cl'ico: nec addūt ꝙ hz ꝑmaz tonsurā tm̄: sed videnť loqui de cl'ico ordinū minoꝝ: de quo logť allegatū. c. psalmista. B.

¶ Quid de bn̄dictōe mense vl' aque? R. sm Inno. In bn̄dictōe mense non ꝯhiť irregularitas: cum nulli ordini deputata sit ar. 44. dis. c. fi. Sed i bn̄dictione aque secus videť. q2 annexa est ordini: d̄ ꝯse. dis. 3. aqua. Idē Guil. du. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 255. B. Intelligēdum aūt ē ꝙ ita fuit tpe ꝑdictorū Inno. z Guil. qn̄ nō licebat in eccl'iis celebrare etiā secrete: nisi ex ꝑuilegio. Hodie q2 licet celebrare secreto: quod maius est: ex̄ eo. alma. li. 6. z secreto aquā benedicē licet: quod min' est.

¶ Quid si qs tpe iterdicti aliquē excōmunicat vel absoluit? R. sm Inno. et Hosti. Non ē irregularis: q2 hoc nō cōpetit ex ordine: sz ex iurisdictōe. 2. q. i. nemo. z ex̄ de elec. transmissam. Sz absolutōis solēnia exhibē: sicut ē dicē cum stola psal. z orōem: vel in eccl'iaz introducere excōicatū est ordinis z officii: ar. ex̄ eo. nup. in fi. xi. q. 3. debz. z. c. se. vn̄ hoc faciēs irregularis est. Idē Guil. du. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 256. B.

¶ Utrū tpe iterdicti possit fieri introductio mulieꝝ in eccl'iam p' partū? R. sm Hermānū. Nō licet. A. Idem in sum. cō. eo. ti. q. 251. vbi etiā dr sz Hosti. ꝙ silr nō licet bn̄dictio nuptialis. B.

¶ Quid si laicus violat iterdictū? R. sm Inno. non incurrit irregularitatez vel suspensionē: cum nec ordinē nec officiū habeat. grauiter tamē peccat et puniendus est. Idē Hosti. A. Idem i sum. cō. eo. ti. q. 254. B. Si vo tpe iterdicti exerceat aliq̄ officia que nō sť alicui' ordinis: puta doceat scholares: exerceat tabellionatū: aut aduocatōem z h' modi: non peccat: vt z ponit Guil. du. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 254. Ibi tamē solū videť dici de irregularitate quā quis hac occasione non icurrit. Et con. Hosti. lz Inno. visus sit sensisse cōtrariū: vt pz in dicta. q. 254. cui' dictuz pōt intelligi i cl'ico: qui exerceret scholas vel aliquid h' modi: qd̄ esset annexum ordini ex cōsuetudine vel ex constitutione. Al'. claꝝ vt pōt cōstare etiā ex dictis ipsius Inno. ibidem positis. q2 ex talib' q̄ non cōpetunt nec ordini nec officio eccl'iastico non irrogať irregularitas: sed nec pctm̄: cum non repiātur ꝓhibita. B. Quid de illo cui iterdictus ē aliquis spālis act': puta igressus eccl'ie. Hunc casuz vide. i. §. pl't. i fi. A. In hoc etiā dicēdū ꝙ cui intdiciť aliqs act' vel spāle officium pōt alia exercere sm Monal. z in sum. con. eo. ti. q. 251. B.

¶ Sz nūqd laici iterdicti pn̄t orare in

ecclia? R. s[ecundu]m Guil. Propt[er] gnāle interdictū nō intelligo hoc eē ꝓhibitū. Secus si expsse sit eis interdict[us] igressus ecclesie. Idē Monal. A. Idē in sum. cō. eo. ti. q. 260. vbi etiā dr̄ ꝙ pōt orari oratōe puata etiā i ecclia interdicta: nisi ab excōicato maiori vel interdicto ab igressu ecclesie. B.

¶ Quid si sacerdos ꝓbabilr̄ credit ꝙ aliq interdicti sint in ecclia? R. s[ecundu]z Guil. Debz monē in gnāli ꝙ exeant: alr̄ nō tenetur vitare eos maxime publice donec cōstet de sniā. A. Hodie circa hoc magna facta ē inouatio: vt pz sup. cleric[us] 3°. ad fi. in additōe. B.

¶ Quid si sacerdos recipiat scienter hominē interdictū: nūquid alii tenebūt exire? R. s[ecundu]m Guil. Credo ꝙ nō. nz peccant audiendo dina: sed solus sacerdos Idē Monal. A. Quo ad peccatū verū ē nisi ɔsentiāt in hoc sacerdoti: aut eis placeat factū ei[us] s[ecundu]m eosdē: vt in sū. cō. eo. ti. q. 255. B. Et vide in sequenti. §. primo.

¶ Que pena clerici nō seruātis interdictū? R. s[ecundu]m Hosti. Ille q scienter celebrat in loco interdicto vndecūqz sit irregularis ē ꝛ suspēsus: ex̄ de cle. excomini. postulastis. §. vlt. ꝛ ex̄ de elec. cuz inter. ꝛ ex̄ eo. is q. li. 6°. Et iō nō pōt bñficia ɔferre: ex̄ de ɔces. pben. q[uia] diuersitatē. ꝛ ex̄ de exces. pla. tanta. Cō. Inno. ꝛ Ber. Itē nō pōt talis eligi nec eligē: ex̄ de ɔsue. cū dilect[us]. §. q[uia] nobis. ꝛ i ecō. c. is qui. nec ēt postulari: ex̄ de postul. pla. c. p. Itē qui nō seruat interdictum remouēdus ē a bñficio: ex̄ de cle. excomi. postulastis. §. vlt. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 267. vbi etiā addit s[ecundu]z Inno. ꝛ Hosti. ꝙ violās iterdictū ꝛ alios ad violādū iducēs suspēsus est. ꝛ si ē plat[us] ōis eius institutio destitutio collatio prebēdaꝝ beneficioꝝ ac dignitatū ꝛ sētentie in quoscunqz ꝓlate sunt irrite ꝛ inanes. Nō g[ius] pōt pmissa facere. Et vt aiūt idem forte dicēdū in aliis spūalib[us]. s. ꝙ sicut eis ɔferri nō pñt: sic nec facta ab eis collatio valet: vt in dicto. c. postulastis. ꝛ ex̄ de eta. ꝛ qli. ordi. cū bone. B. Et nota h ꝙ si aliqs scienter celebrat i aliq̄ ecclia q̄ non ꝓpe dicenda sit iterdicta: sz violata siue polluta: nō incurrit irregularitatē: vt i dicto. c. is q. tñ talis grauiter peccat vt ibidē dr̄. Et dicit ecclia violata siue polluta semie vel sanguine: vide sup. cōsecratio. 2°. §. 4°. cum seqntib[us]. Silr̄ etiā si qs i aliq̄ ecclia nō supposita iterdicto celebrat pñtibus psonis iterdictis: lz g̃uiter peccet celebrādo eis: tñ nō fit irregularis. q[uia] hoc nō hētur in iure: vt ibidē. Sed tñ ōis scienter celebrās siue in loco interdicto siue psonis interdictis a iure vl̄ a quocūqz iudice. vel recipiēs publice interdictos ad dina officia seu sacra siue ad sepulturā est iterdict[us] ab ingressu eccłie: ex̄ de puil. epoꝝ. li. 6°. Et si in ea se igerat i suo officio fit irregularis: ex̄ eo. is cui. li. 6°. Et de h° casu hēs. i. suspēsus. §. 3°. A. Ibi dicit de interdicto ab ingressu eccłie. B.

¶ Quid si clerici exñtes noiatiz interdicti celebrent dina? R. s[ecundu]m Inno. Irregulares fiunt. xi. q. 3. si qs eps i domicilio. ꝛ sunt deponēdi perpetuo: nisi ꝙ si multi sunt tūc pncipales sūt deponendi. cum aliis vero super irregularitate poterit dispensari: sed ñ nisi p papam A. Idē in sum. cō. eo. ti. q. 267. Et fac ex̄ de cle. exco. mini. c. latores. Ibi etiā dr̄ ꝙ multitudo intelligitur cum excedit numerum. 40. B

Interdictum v°.

De relaxatōe iterdicti. Ubi sciendū ꝙ postqz snia iterdicti p aliqs inferiores platos rōnabilr̄ lata est: maiores nō debēt eā relaxare absqz ɔgrua satisffactōe ꝛ ɔscia illi[us] q tulit eam: ex̄ de offi. ordi. cū ab ecclaꝝ. Si vo nō rationabilr̄ lata sit: dz q tulit eā sine difficultate relaxare: ex̄ de offi. ordi. g̃ue. seu supior ad quē recurrit: ex̄ eo. cum medicinalis. li. 6°.

¶ Archieps nō pōt relaxare iterdictū vel excōicatōem siue suspēsionē latas

ab officialib' archidiaconoꝝ seu aliis iurisditõem hñtib' subditꝭ suffraganeorũ ipsis q tulerũt omissis: nisi eẽ rõria ꝯsuetudo. ex eo. romana. lib. 6. A. Ibi dicit ꝙ archieps vel ei' officiales nisi pdicto mõ dictas nias nõ relaxẽt. Uñ dr ꝙ si relaxauerit: lꝫ male egerint: tñ tenet relaxatio: vt pꝫ in sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 269. vbi dr ẽm Inno. ꝙ si eps ꝺ facto rlaxet snias ab iferiorib' latas male qdem facit sed tenet relaxatio: nisi forte aliqua consuetudo obstaret. B.

¶ Cũ qs interdicto vel excõicatione astrictus offert se ad iusticiã eorũ pro quib' sniam accepit: iudex eũ ne sic decedat absoluẽ põt: etiam si aduersa ps appellet ne absoluat. Debꝫ tñ añ absolutõem recipi ab illo sufficiẽs cautio: ꝙ in pñtia romani pontificꝭ ad quem appellat si voluerit appellatoꝛ vel corã iudice cui cãm delegauerit iuri parebit. Et idẽ de his qui dicũt se iniuste excõicatos vel iterdictos. A. etiã si hi qui h' modi ꝓtulerũt sniam ad sedeꝫ aplicam appellarent: vt in. c. de q̃ stati B. ex de appel. qua fronte.

¶ Utꝝ snia iterdicti relaxari possit nudo vbo. R. ẽm Hosti. Licꝫ in snia excõmunicatõis expressa sit solẽnis forma quã hẽs s. absolutio 5. §. 2. sec' tñ i sentẽtia iterdicti ꝛ suspensionis q̃ nudo vbo ꝓferũtur vl totalr relaxãtur. cũ iurãmẽto tñ: vt s. iterdictũ ꝓ. §. 5. A. q incipit. In quo ꝯueniũt. B. ꝛ ar. est ex eo. alma. li. 6.

¶ Quid si aliqs tpe gñalis interdicti vult satisfacẽ: ꝛ sic absolui. R. ẽm Jo. an. Si is ꝓpter cui' culpã latũ est iterdictũ satisfacẽ vult: tolleṫ interdictuꝫ. Ui vo culpabilis fuit tanq̃ consiliari' vel auxiliari': lꝫ accipiat cautio: ꝛ iniungatur pnia nõ relaxabiṫ interdictũ ex eo. alma. li. 6. Qꝺ si nõ ꝓpter eius culpã latum est: ipse qdẽ puniṫ: sed ei' satisfactio nõ reqriṫ: ex eo. si snia. §. p. A. li. 6. B. ꝛ in dicto. c. alma.

Intestatus.
Require. i. successio ab intestato.

Intimiditas
Require. i. timor. §. fi.

Inuenta.
Quid ẽ agẽdum de iuẽtis. R. ẽm Tho. scða scðe. q. 66. Distinguẽdũ est circa res inuẽtas. Quedam .n. sunt q̃ nunq̃ fuerunt i bonis alicuius sicut lapilli ꝛ gẽme que inueniuntur i littore maris: ꝛ talia occupanti cõcedunṫ. Et eadem rõ ẽ de thesauris antiquo tpe sub terra occultatꝭ quoꝝ nõ est aliquis possessoꝛ: nisi ꝙ ẽꝫ leges ciuiles tenetur medietatẽ dare domino agri. Intellige si inuenit i alieno non data opa: sed si data opa inuenit: nihil teneṫ dare dño. A. Immo totũ teneṫ dare: vt in. l. vnica. C. ꝺ thesauris. li. x. ꝛ nõt glo. in Insti. de re. diui. §. thesauros: super vbo opera. Et h' est verũ etiã si cũ volũtate domini requireret: qꝛ etiã cũ volũtate dñi ñ posset querere in alieno thesaurũ suo nomine: vt in dicta. l. vnica. vbi etiã patꝫ ꝙ thesaurus diciṫ coadunatio rerum mobiliuꝫ abscõdita quoꝝ ignorantur possessores seu domini ꝓpter vetustatem tpis. Ibi etiam pꝫ ꝙ nec in suo solo põt quis querere thesaurũ arte magica diuinatõibus vl aliis illicitis modis: al' thesaur' esset fisci: vt nõt glo. i dicto. §. thesaurus. B. in Insti. de re. diui. §. itẽ ea. A. Ibi ꝺ hoc nihil diciṫ. sed puto ꝙ velit allegare. §. immediate sequẽtẽ. s. item lapilli: vbi dr. Item lapilli ꝛ gẽme ꝛ cetera q̃ in littore maris iueniuntur iure nãli statum inuẽtoris fiũt. Sed ad mãm thesauri melius facit eo. ti. §. thesauros. vbi diciṫ. Thesauros quos quis i suo loco iuenerit: diuus Adrianus nãlem eqtatẽ secut' ei ꝯcessit qui inuenerit. Ideoq̃ statuit. Si quis i sacro aut religioso loco fortuito casu inuenerit. At si qs i alieno nõ data ad hoc opa sed fortuito casu iuenerit: dimidiuꝫ inuentori ꝛ dimidiuꝫ domino soli ꝯcess. t. Si quis in Cesaris

loco inuenerit: dimidiũ inuentoris et
dimidium Cesaris eẽ constituit. Cui cõ
ueniẽs ẽ: vt si q̃s in publico loco vel in
fiscali vł ciuitatꝫ inuenerit: dimidium
ipsius esse dimidiũ fisci vel ciuitatis.
B. Quedã ꝟo res inuẽte fuerũt de ꝓ
pinquo in alicuiꝰ bonis: ꝛ tunc si quis
eas accipiat nõ aĩo detinẽdi: sed resti
tuẽdi dño nõ cõmittit furtum: alr̃ furtũ
cõmittit. 14. q. 5. si q̃d. ꝛ c. multi sine.
¶ Quid si res ab aliquo inuenta sit q̃
fuit a ꝓprio dño habita ꝓ derelicta? R̃.
Res q̃ hẽtur ꝓ derelicta: occupãti ɔce
ditur siue sit mobilis ꝛ abiiciat̃: siue
sit imobilis: vt si exeam de hoc fundo
hac mente vt ꝓ derelicto hẽam. ff. pro
derelic. l. i. sed si in mari iectauero res
meas cã alleuiãdi nauẽ non hẽo ꝓ de
relictis. q2 non hac mentõe abiicio. Unñ
si librũ iuolutũ iectaui: nõ hẽo ꝓ dere
licto. Secus p̃sumit̃ si iectaui aptũ: in
Insti. de re. diui. §. vlt. A. Ibi dr̃ de re
bꝰ iectatis: sed ñ de ista p̃sũptõe. sed d̃
ea dr̃ in sum. con. lib. 2. ti. 6. q. 16. ẽm Ho
sti. ꝛ Ul. B.
¶ Sed q̃lr restituet̃ res inuẽta? R̃. ẽꝫ
Ray. ꝛ Hosti. Studebit iuenire illum
qui eã amisit. ꝛ si oꝫ faciet publice dici
per p̃conẽ vel in ecclĩis ꝑ locuꝫ vbi ex
pediet. ꝛ illum si iuenerit ꝛ per circun
stantias certificet̃ ꝙ illius fueĩt: illi re
stituet̃: alr̃ eroget paupibꝰ: vel ip̃e põt
tenẽ si est indigẽs. ꝛ hoc ẽm quosdã au
ctoritate penitẽtiarii sui. A. Hoc fuit
dictum Ray. qui etiam dicit: ꝙ tunc
oret pro illo cuius res fuit: vt in sum.
con. eo. ti. q. 17. B. seu diocesani si for
te sibi retinuerit dispensatõem taliuꝫ.
A. Hoc fuit dictum glo. Ray. cui con.
Ul. vt in dicta. q. 17. B.

Inuidia

Utrũ inuidia sit tristicia de alieno bono. R̃. ẽꝫ Tho. scd̃a
scd̃e. q. 36. De alieno bono põt eẽ tristi
cia dupliciter. Uno modo qñ aliq̃s tri
statur de bono alicuiꝰ inquãtum ex hꝰ
iminet sibi periculũ alicuiꝰ nocumẽti
sicut cũ hõ tristat̃ de exaltatõe inimici
timens ne ledat eum: ꝛ talis tristitia ñ
est inuidia: sed magis timoris effectꝰ
vt phs dicit. Alio modo inq̃ꝫtum bonũ
alteriꝰ existimat̃ diminutiuũ ꝓp̃e gl̃ie
seu excellentie. ꝛ hoc modo de bono al
terius tristat̃ inuidia: ꝛ iõ p̃cipue de illr̃
bonis inuident hoĩes in q̃bus ẽ gl̃a ꝛ i
q̃bus amãt honorari ꝛ in opinione est
vt phs dicit 2. ethi. A. Potest etiam
esse inuidia: lꝫ tristicia non ꝓcedẽt ex
hoc respectu: sed alr̃ ex defectu caritatꝫ
Nã ꝛ diabolus nõ timebat per hoiem
diminutõem glorie sue: quam nullate
nus poterat hẽre: ꝛ tamẽ inuidet hoĩ.
Sap. 2. Inuidia diaboli. ꝛc̃. Unde ꝛ ge
neralr̃ põt dici ꝙ inuidia est tristitia
boni fraterni ex defectu caritatis ꝓce
dens. Põt etiã quo ad p̃mum modum
adesse peccatũ: vt si q̃s occasiõe timo
ris declinaret ad aliq̃d cõtra caritateꝫ
dei vel ꝓximi. B.
¶ Utrũ inuidia sit pctm̃. R̃n. ẽm Tho.
vbi s. Inuidia ꝓprie est tristicia de bo
nis alicuiꝰ inq̃ꝫtum alter excedit ip̃m.
ꝛ istud semper est prauuꝫ: vt phs etiã
dicit 2. ethi. q2 dolet de eo de quo ẽ gau
dendũ. s. de bono ꝓximi. Q̃d si q̃s dole
at de bono ꝓximi non quia hẽt: sed q2
sibi deest nõ erit inuidia: sed zelus: de
quo habes. i. zelus.
¶ Utrũ inuidia sit pctm̃ mortale. R̃n.
ẽm Tho. vbi s. Inuidia ex suo genere
est pctm̃ mortale: q2 ɔ̃riatur caritati q̃
gaudet de bono ꝓximi. Si tñ sit imper
fecta rõ inuidie. s. in motu sensualitatꝫ
sic est veniale pctm̃.

Ypocrisis

Utrum sit peccatuꝫ: ꝛ quale: ꝛ quãdo: hẽs. i. simulatio: ꝛ
i. ypocrisis in littera. y.

Ira

Utrum sit pctm̃ mortale. R̃. ẽm Tho. scd̃a
scd̃e. q. 158. Motus ire põt esse
inordinatꝰ duplr̃. A. Nã vt hr̃ in sũ. d̃
vitiis. Ira est irrõnabilis turbatio mẽ
tis: vel inordinatꝰ appetitꝰ vindicte.
B. Uno mõ ex parte appetibilis: vt
puta cũ quis appetit iniustã vindictã

⁊ ſic ex genere ſuo ira eſt mortale pec catum. q2 ɔ̄riat caritati ⁊ iuſticie. Pōt tamē contingē ꝙ aliqs appetit⁹ vindi cte ſit veniale ꝑpter impfectōem act⁹ q̄ qdem impfectio vel eſt ex parte ap petētis: puta cū mot⁹ ire p̄uenit iudici um rōnis: vel ē ex parte appetibilis: puta cū aliqs appetit in aliquo modi co ſe vindicare: ita ꝙ ſi actual'r inferat nō eſt mortale: puta ſi par trahit ali quē puerū per capillos vel aliqd hui⁹ modi. Alio modo poteſt eē mot⁹ ire in ordinatus quātum ad modū iraſcēdi: vtputa ſi nimis ardēter iraſcatur iteri us vel nimis manifeſtet exteri⁹ ſigna ire. ⁊ ſic ƀm ſe ex ſuo genere nō h3 rōe3 peccati mortalis. A .q2 appetit⁹ nō ē inordinat⁹ ex parte mā̄e cum nō appe tatur vindicta iniuſta: vt p3 per eūde3 Tho. B . Pōt tn̄ cōtingē ꝙ ſit morta le: vt ſi ex vehemētia ire qs excidat a dilectōe ꝑximi vel dei. A .Quatuor modis pōt quis hoc caſu a dei vl' a ꝑxi mi caritate decidē. p̊ qn̄ ex ira multu3 turbaret̄ ɔ̄ deū. q2 ira ɔtrariat̄ caritati que includit in ſe patiētiā ⁊ benignita tē. i. ad Cor. i3.º 2.º cum quis ex ira agēt aliqd reputabilis ſcandali. Nā Math is.º dr̄. Ve illi per quē ſcādalū venit. 3.º ſi ex ira decideret ī odiū. Qui. n. odit fra trem ſuū homicida ē. i. Johis. 3.º 4.º ſi ira longo tpe teneat̄: ƀm Aug. in omel. de igne purgatorii. ⁊ di. 25. §. al' aūt. Et videt̄ longū tp̄s ſi pſeuerat p diē nāl̄ē iux̄ illud ad Eph. 4.º Sol non occidat ſup iracundiā veſtra3. ⁊ videt̄ ſentire Alex. de ales ſup 2.º ſniarū. di. 39. q. 6. B Et de hac materia vide. ī. patiētia. ⁊. ī. vindicatio.

Irregularitas p.º

De irregularitate homicidar̄

Oēs qui habuerūt officiū in vindicta ſanguinis ſunt irregulares: vt dictum eſt s̄. homicidiū 4.º §. p̄. ⁊ etiā ƀm Guil. ſi nō fuerit ſecut⁹ effect⁹: tamē in h.º ca ſu ƀm eum eps pōt diſpenſare. A .⁊ cū ill⁹ ſilr q nō ex officio ſed odio vl' raco re operā dedit ⁊ fecit qd̄ potuit vt occi deret alique3: ſ3 tn̄ nō occidit nec muti lauit. S3 tn̄ talis indiget diſpēſatōe ƀ3 eundē Guil. vt i ſū. cō. li. 2.º ti. p̊. q. 23. B. Nō aūt pōt ſi effect⁹ ſecut⁹ ē. De his āt qui interſunt vīdicte ſanguis hēs ſup̄ homicidiū 4.º §. 4.º A .q icipit. Vtr̄ oēs ⁊c̄. B .Quid de illo q fuit i pugna vbi aliqui iterfecti ſunt: vide s̄. homicidiū 4.º §. 6.º A .q icipit. Quid ſi p̄ſes.

¶ Quid de illis qui iuris ignari zelo fidei ⁊ ꝑpter indulgētiā q̄ dabat̄ attu lerūt ligna ad cremādū hereticos: nū quid ſūt irreglares? R.º ƀ3 Guil. Si mā̄ illa eſt coopata ad mortē irregulares ſunt: nec diſpēſabit̄ cū eis niſi per pa pā. Si aūt nō eſt coopata: q2 iam forte mortui erāt: vel anq̄3 mā̄ illa ıncēdere tur mortui ſt̄: nō efficiūtur irreglares A .Aut ſi indigēt diſpēſatōe ſuffic̄ epi diſpēſatio: ƀm eū. Guil. ⁊ in ſū. con. e. ti. .q. 24. B .Qd̄ ſi dubitat̄ meli⁹ eſt te nere certū ꝙ abſq3 diſpēſatōe pape n̄ miniſtrēt nec ꝑmoueant̄: ex̄ de temp. ordinan. ad aures. A .Idem in dicta. .q. 24. B.

¶ Quid d̄ illis cl'icis q cū aliis trahūt ad manganellas vn̄ aliqs ꝑbabil'r cre dit̄ interfect⁹? R.º ƀm Guil. Meli⁹ ē te nere certū: vt in p̄cedēti. §. dictū ē. A . Idem in ſū. cō. eo. ti. q. 25. B.

¶ Quid de p̄ſbytero qui miſit puerū ad aquādū equū monens vt cauēt a flumine: ⁊ tn̄ ſubmerſus eſt? R.º ſcd̄m Hoſti. Hunc p̄ſbyter culpabilē iudi co ſicut ⁊ diaconū qui non remouit fal cē q̄ cinct⁹ erat cū ſciret ludi ɔſuetudi nem: extra de homici. continebatur. ⁊ ſacerdotem qui non remouit cultellu3 a corrigia cum qua verberabat famu lum: extra de homici. ad audientiam. ⁊. 50. diſ. clerico iaciente. A .Intelli ge quando de periculo pueri miſſi po terat rationabiliter dubitari: vt quia erat infans: vt patet in ſum. confeſ. eo titu. q. 26. B .Quid ſi quis percutit mulierē p̄gnantem: vel dat ei uenenū vt faciat aborſum: vide s̄. homicidiū

4.º §.5º A .q incipit.qd si quis percutit B .An liceat clericꝫ opponē corā iudice seculari q̄relā de suis raptorib' hēs s̄. homicidiū 4.º §.2.º A .Et adde ibi posi tis: q si intētio deponētꝫ q̄relā erat vt ad mortē rei dānarent: irregularꝫ effi citur qbuscunq; v̄bis fuit intētio vela ta.l3 p eccl'iaȝ nō ꝓhibeat: nisi ei ꝯstet p ꝯfessionē vl' ꝓbatōem ſm Hosti. ⁊ i sū.con.eo.ti.q.46. B.

¶ An liceat cl'ico furem cape ⁊ iudici tradere. R° ſm Guil. Si al' pōt res suas recupare non dȝ eū cape nec iudici tra dere: ar.ex̄ de homici.suscepim'. Si āt al'r res suas recupare nō pōt: credo q nō efficit irregularꝫ: dū tñ nō sit ei' cor rupta ītētio. A .Idē in sū. con. eo.ti.q. 47. B .Sed hoc intelligē opȝ q fiat cuȝ ꝓtestatōe: vt s̄.homicidiū 4.º §.2.º ⁊ q non hūerit cām suspicādi q hoc cō tingē poterat. Al' ꝯtra. vt h̄ i sequētib' duob'.§.dr. A . Hoc qd̄ dr in fi. istius §.est nōbilis limitatio ad id qd̄ dr sup̄ homicidiū 4.º §.2.º B.

¶ Quid si cl'ic' scribat q aliqs capiat ⁊ ex illa captōe seqtur mors vl' detrun catio ei' ipo tñ ignorāte ⁊ factū ⁊ cām? R° ſm Hosti. Videt irreglarꝫ.q2 d̄buit suspicari hoc posse euenire. A .Idem i sum.con.dicta.q.67. B.

¶ Quid si clamet aliqs latrones? R° ſm Inno. Siue sic clamet siue aliquid aliud agat p qd̄ potuerit itelligē q ex clamore vel actu suo poterat sequi ho micidiū: irregularis ē: nisi facēt ꝓpter timorē corpis sui. Nā si timēt q aliqs vellet eū occidē bñ posset clamare pro auxilio: q2 non intēdit i alic' mortem: sed in suā liberatōem. Idem Hosti. Et addit. Sec' si clamaret ꝓ solis rebus. A .Idē in sū.con.eo.ti.q.48. B.

¶ Quid de illo cl'ico q cū latro ducēt captus dixit: claudite ei os ne clamet: nunqd est irregularꝫ si mors inde seq̄t? R° ſm Guil. Credo q sic: q2 iuuit ducē tes dādo eis cōsiliū. A .Qñ al' forte fu isset liberat' rōne suspectōis loci: vt in sum.con.eo ti.q.55. B .Et eodeȝ mō si q̄rentib' malefactorē idicauit eū: nisi forte ignorauerit ⁊ ignorare rōnabil'r potuit nesciēs q ad mortē q̄reret. A . Idē in sū.con.eo.ti.q.56. B .Qualiter ep̄s pōt inuocare brachiū scl'are: hēs s̄ bellū 2.º §.4.º Et q̄liter exequat si habȝ iurisditionē tꝑalez: vide s̄.ep̄s.§.7. A. qui incipit.Ep̄s q in aliquo. B.

¶ Quid si cl'icus cōmodat balistā: ⁊ in de aliqs occidit? R.º Si ꝯcessit in bello iniusto: non ē dubiū q irreglarꝫ ē. quia dabat operā rei illicite: ex̄ de homici.c. fi. ⁊ eodē mō si bellū sit iustū. q2 ars sa gittādi ꝓhibita ē: ex̄ de sagitta.artem. Sed in bello iusto ensem vl' lanceā mi nistrare non ē ꝓhibitū. tñ oīs talis ſm Guil. iudicādus est irregularꝫ: q2 cām ꝓpinquā p̄stat homicidio. A .Cō. Ho sti. vt in sū.con.eo.ti.q.51. B.

¶ Quid si cl'ici fauorē p̄stant suis pti bus ꝯfortando q securi' pugnent: aut incutiendo terrorem aduersariis? R.º ſm Inno. Si bellum ē iniustuȝ ⁊ mors inde fuit subsecuta efficiuntur irregu lares: vt in.§.ꝓximo dictū est. A .nisi irēt ad bellum iniustū cā pacificādi vl' al' ex iusta causa: dūmodo dolus absit ⁊ lata negligentia. ſm eundem Inno. ⁊ Hosti. vt in sum. con. eo.ti.q.52. B. Secus si iustū. Qual'r rñdere debeat cl'ic' cū īterrogat de iudicio sanguinis: hēs s̄.homicidiū 2.º §.p̄.⁊ s̄.ep̄s.§.8.º A. q incipit.Ep̄s qui in aliquo. B.

¶ Utrum irregularitas homicidii tol latur per baptismum? Rn.º Sic. Sed non illa bigamie: vt sup̄. homicidium 4.º §.p̄ in fi. De materia irregularitatꝫ homicidii plura habentur sup̄.homici dium p̄.⁊ sequentibus.c. per totum. De irregularitate bigamie. sup̄ bigamia. per totum. De multis irregularitatib' in quibus solus papa dispensat: habet sup̄.dispensatio.§.6.º A .qui incipit. Di spensatio in multis. B.⁊ se.

Irregularitas 2.º

De illo q ex̄ñs irregularꝫ mini strat. Ubi sciēdū ſm Guil. q irregularꝫ

celebrās non ꝓpter hoc aliā irregulari
tatē ↄtrahit.alioqn totiēs nouā irregu
laritatē ↄtrahēt q̄tiēs celebraret: nec
etiā talis imo nec aliq̄s ē iudicādus ir
regularis: nisi in q̄uātū ĩuenit iure ex
pressū: ex̄ de sen.exco.is q.li.6. A .Et
in hoc casu vr̄ exp̄ssum.nā oīs irregla
ris est suspensus : vt statim sequit̄ . ⁊
nōtur in sū.con.lib. 3.ti.29.q.3.circa fi.
Et oīs suspensus vtens ordine a quo ē
suspensus incurrit irregularitatē etiā
papalem:extra de sen.exco.cū medici
nalis.li.6. Nā videtur ꝙ lȝ iā fuerit ir
regularis tn̄ possit nouū vinculū irre
gularitatꝭ incurrere:ita ꝙ absolut' ab
vno remanet ligat' in alio:sicut ⁊ ↄ ex
cōicato hr̄.⁊ nōtur extra de sen.exco.c.
cū ꝓ cā.⁊.c.officii: Al'sequeret̄ ꝙ si irre
gularis cōmittēt hoīcidiū:non incurre
ret nouā irregularitatē ↄ id qđ hr̄ .50.
dis.si quis viduā. B .Sed tn̄ oīs irre
gularitas siue ↄtingat ex pctō siue nō:
impedit ordinis executōem:q̄a nō exe
qui dȝ q̄s anteꝗ̄ dispenset̄.

Utrū celebrās in pctō mortali fiat
irregularis. R̄ sm Inno.⁊ Hosti.Licȝ
oīs qui est in peccato mortali dicatur
esse suspēsus quo ad se.s.q2 non dȝ cele
brare:non tamē si celebret incurrit ꝓ
pter hoc irregularitatē:nec post pniāȝ
indiget dispēsatōe:nisi sit notoriū : ex̄
de temp.or.q̄situm. A .Naȝ notorius
peccator etiā post pniam nō hȝ ordis
executōem nisi dispēsetur p̱ epm ĩ ca
sibus pape spālit̄ nō reseruatis dūmō
an̄ dispēsatōem nō celebrauerit dina':
al'r nō posset dispensari nisi p̱ papam:
sm Hosti.⁊ nōtur ĩ sū.con.dicta.q.3.ad
fi. B .Et eodē mō dicēdū de q̊cunꝗ̄ q̄
celebrat solū post simplicēȝ ꝓhibitōeȝ
A .facit dictū.c.quesitū.⁊ quod notat̄
in dicta.q.3. B.

Utꝝ clīc' ĩ minorib' exn̄s si excōica
tꝰ legat epl̄am sine solēnitate fiat ir
regularꝭ. R̄ sm Guil.Credo ꝙ nō. tuȝ
q̄a sine solēnitate hoc facit: tū etiā q̄a
a laicis q̄nꝗ̄ legunt̄ epl̄e de ↄsuetudi
ne:tū q̄a etiā in illis.c.xi.q.3.si quis eps̄
p̄.⁊ 2.nō fit mētio nisi de epo p̄sb̄ro et
diacono.Immo etiā si sacerdos vl' dia
con' tal'r sine solēnitate legat epl̄am :
n̄ credo ip̄m ꝓpt̄ hoc incurrere irregu
laritatē:cū pene nō sint extēdēde sȝ re
stringēde. A .Idē in sum.con.lib. 3. ti.
29.q.7. B.

Utꝝ clīcus q̄ in excōicatōe cuȝ solē
nitate mīstrat fiat irreglaris. R̄n sm
Guil.Si ē in minorib':credo ꝙ nō.cuȝ
duo capl̄a.xi.q.3.si q̄s eps̄.i.⁊.2.nō loq̄n
tur de eis sȝ de epo p̄sb̄ro ⁊ diacono de
q̄b' si ministrēt ĩ suis officiis :non ē du
biū q2 irregulares efficiūtur: ex̄ ↄ cle.
exco.mi.latores.Et idem intelligo de
subdiacono:cū hodie in multis parifi
cetur diacono:ex̄ de eta.⁊ q̄li.a mltis
A .i.cōputet̄ int̄ ordines sacros: vt ibi
Quo ꝯo ad ordies miores:dicit idem
Guil.ꝙ ⁊ si clīcus hoc casu ĩcurrat irre
glaritatē putat ꝙ eps̄ posset dispēsare
cū hoc nō inueniat̄ ei ꝓhibitū.Sȝ Ho
sti.sentit ꝙ talis oīo incurrat irregula
ritatē p̱.c.cū medicinalis:ex̄ de sen. ex
co.li.6. vt in sū.con.eo.ti.q.8.⁊ sic sentit
ꝙ non possit dispensari nisi p̱ papam.
Sic.n.loq̄tur dictuȝ.c.cū medicinalis.
Recipiens aūt ordines etiā minores ĩ
maiori excōicatōe incurrit irregulari
tatē indispēsabilem nisi p̱ papā: vt i.c.
cum illoꝝ.de sen.exco.vbi non distigui
tur int̄ ordines maiores ⁊ minores: sȝ
Guil.du.⁊ notat̄ in dicta.q.8. Recipiēs
aūt ordines ĩ minori excōicatōe nō in
currit irregularitatē sm glo. Ray. cuȝ
non sit exp̄ssuȝ:addēs ꝙ talis siue sit
irregularꝭ:siue non:pōt p̱ epm dispen
sari:cū non sit ei inhibitū: vt ĩ sū. con.
eo.ti.q.9. B .Utꝝ excōicat' baptizādo
fiat irregularis habetur ↄ. excōmuni
catio p̄.circa fi.

IRonia. Utrū ironia .s.
cum q̄s minora
dicit de se sit peccatū ⁊ quale
R̄ sm Tho.scđa scđe .q.iij.Miora de
se dicere pōt contingi dupliciter. Uno
modo salua veritate dum.s. aliq̄s ma
iora q̄ sunt in eo reticet: ⁊ q̄dā minora

ꝓfert.ꝛ hoc nō pertinet ad ironiā: nec est peccatū ſm gen⁹ ſuum. Alio modo dicit quis minora declinādo a ꝟitate: puta cū aſſerit de ſe aliquid vile qđ in ſe nō recognoſcit. aut cū negat aliquid magnū qđ tamē ꝑcipit in ſeipō eſſe. et ſic pertinet ad ironiā: ꝛ eſt ſp peccatuꝫ Nulla.n.cauſa mētiendū eſt.22.q.2.cuꝫ humilitatis cā mentiris: ſi nō eras peccator mētiēdo efficieris.

¶ Ironia ſm pħm qn̄qꝫ iactātia ē qđ Tho. vbi s̄. ſic exponit dicēs: ꝙ duplex eſt excellētia. Una in tꝑalib⁹. Alia i ſpiritualib⁹. Contingit aūt qn̄qꝫ ꝙ aliqui per exteriora ſigna ꝛ ꝑ ꝟba ꝓtendunt quidē defectū in exteriorib⁹ reb⁹: puta ꝑ aliquā veſtē abiectam: ſed per hoc ipm̄ intēdūt oſtētare aliquā excellētiā ſpūalem. Un̄ ſimul incurrūt vitiū ironie ꝛ iactātie: de q̄ dictū eſt s̄. iactantia

Istrio. vide ſuꝑ. hiſtrio in littera h.

Iudeus p⁹ cōit Judei dicunt qui legē Moſaycam ad litterā tenent: ſic dicti a noie ꝓncipalis trib⁹. s. Jude: qui ēt ꝓus hebrei dicebātur ab Heber cui⁹ familia cultū dei tenuit ceteris idolatria fedatis. hec Ray. ꝛ Hoſti. A. Idē in ſū. con. li⁹ ꝑ. ti. 4⁹ q. i. B.

¶ Quō xp̄iani ſe debēt habere circa iudeos? Rꝰ ſm Ray. Non debent cum eis comedere aut eos ad ꝯuiuia recipe nec cum eis cohitare. A. Idem dicunt Ray. Lau. Jo. Inno. ꝛ Hoff. etiaꝫ de ſaracenis. qꝛ ꝛ illi hodie iudaizant. Unde eadē eſt cauſa ꝓhibitōis. Euntes tamē ad ꝓdicādum ſaracenis: cibis eoꝝ vti pn̄t ſm tempora licitꝭ: dūmodo nō de his q̄ fuerūt idolis imolata. In extrēa tamē neceſſitate vti poſſūt idolotico: dūmodo nō in veneratōem idoli: vt in ſum. con. eo. ti. q. 5. B. Itē infirmi xp̄iani non debēt in ſuis infirmitatib⁹ vocare iudeos: nec ab eis recipe medicinas: nec ſe cū eis in eiſdeꝫ balneis balneare. 28. q. i. nullus. ꝛ. c. oēs. Item non debēt permitti int̄ xp̄ianos habē officia publica: ne occaſionē hēant ſeuiendi: diſ. 54. nulla. 17. q. 4. conſtituit. Qđ ſi iudeus talia officia receperit: debet ei negari xp̄ianoꝝ cōio: donec quicqd accepit rōne officii ſm ꝓuidētiā diocesani ꝯuertat̄ in vſus paupeꝝ. A. ſ. xp̄ianorū: vt in. c. cū ſit. extra eo. B. ꝛ ipſe officium dimittat. A. ſ. cuꝫ pudore qđ irreuerenter aſſumpſit. Et idē etiaꝫ obtinet in paganis: dicto. c. cum ſit. Dicit tn̄ Hoſti. ꝙ lꝫ iude⁹ in publicis officiis poni nō poſſit: pōt tn̄ dn̄s reddit⁹ ſuos iudeo vendere: deputato cuſtode xp̄iano honeſto: ꝛ nō ſuſpecto: a quo iudei redditus accipiāt: ita ꝙ per hoc xp̄iani ꝛ cl̄ici a iudeis nō grauent̄: extra eo. ex ſpāli. ꝛ nōtur in dicta. q. 5. B. Et itelligit̄ ſm Tho. quo ad dignitates de nouo acquiſitas. Sec⁹ đ dominio ꝓexiſtēti. qꝛ illud qn̄qꝫ tolerat eccl̄ia ꝓpter ſcādalū vitandū: lꝫ ordinaria auctoritate tollē poſſit ſicut tollit in ſuis. A. ſ. xp̄ianis: vel q̄ volunt fieri xp̄iani a q̄bus tollit ius ſeruitutis reſpectu iudeorū: vt i. c. fi. extra eo. Et quicqd hic dicatur tex. ꝓallegati gn̄aliter ꝓhibent officia publica iudeis ꝛ paganis: cū nimis ſit abſurdū: vt blaſphem⁹ xp̄i in xp̄ianos viꝫ ptātis exerceat: dicto. c. cū ſit. Nec tolerātia eccl̄ie excuſat qđ de ſe illicitum eſt. 4. diſ. deniqꝫ. ꝛ ibi glo. ſuꝑ ꝟbo venia. B. Itē nullus pōt iudeoꝝ congregatōi ſeu alicui iudeo vl̄ pagāo aliqd relinq̄re in teſtamēto. ꝛ ſi fecerit ēt poſt mortē iudicabit̄ anathema: extra de hereticꝭ. ſi quis ep̄s. 24. q. 2. ſane. 2⁹ A. Hoſti. dicit ꝙ vniuerſitati iudeoꝝ legari non poteſt. C. eo. l. i. ſed ſingulis forte ſic ſm Azo. Sed cl̄ico non licet ēt ſi iudeus frat̄ ei⁹ ſit: tamen eos paſcē licet: vt in dicta. q. 5. B. Et videt̄ intelligēduꝫ ſm Guil. niſi legaret ad ſuccurrēdū nccitati. A. Idē Guil. dicit: vt pꝫ in ꝓfata. q. 5. Credo ꝙ ſiue ſit cl̄ic⁹ ſiue laicus ſi daret vel legaret aliquid talibus ꝛ maxime conſanguineis non aditandum: ſed ad ſuccurrēdū extreme vel mĺtum arte neceſſitati: non eēt pu

nlendus.Dictum tamen Hosti. videt
ꝓbabilius per dictū.c.si quis eṕs. B.
Item non debꝫ iudeis permitti nouas
erigere synagogas:sed antiquas refi
cere:dum tamē non ampliores vl' pci
osiores solito.Ritus aūt ꝛ solēnitates
suas sunt ꝑmittendi seruare: ex̄ eo. iu
dei.ꝛ.c.consuluit.Item in dieb' lamen
tatōis ꝛ dn̄ice passionis non debēt i pu
blicum ꝓdire:extra eo.in nōnullis. A.
Forte idē essꝫ si eccl'ia limitaret ꝓ ali
quo cōi infortunio xp̄ianitatis ſm glo.
Ray.ꝛ in dicta.q.5. B .Quin etiā i die
parasceue nō debēt hēre ostia vl' fene
stras apertas:ex̄ eo.qꝛ super his . Iteꝫ
cogendi sunt talem hītum cōtinue de
ferre ꝙ manifeste ab aliis distinguan
tur:ex̄ eo.in nōnullis.Item cogendi sᷓt
ad decimas:vt s̄.decime 2°.§.2° Item
cogendi sunt xp̄ianos testes recipe cō
tra se.ſꝫ iude' nō pōt ferre testimoniuꝫ
ꝯtra xp̄ianum:extra de testi.iudei. A .
Ibi dicit ṗmū.scd̄m nōtur in glo. B .
Iudeis permittit agē ꝛ cōuenire apud
iudices nr̄os:sed non apud seniores eo
rū.Arbitrum ēt possunt eligere iudeū
cui' s̄niam ordinarius exeq̄tur.C.eo.ti.
iudei romano.Item in sabbatis suis
nō debent trahi ad iudicia:nec ipsi ali
os trahere:ſꝫ nec in aliis festiuitatib'
suis debēt turbari. A .nisi in locis suis
fecerint signū xp̄i vel aliud in ꝯtēptū
xp̄iane legis:vt.C.eo.l.iudeos. B .nec
sepulchra eoꝝ obtētu forte pecunie ef
fodi.vt.C.eo.ti.die sabbato.ex̄ eo.sicut
iudei.§.p̄.ꝛ 2° A .Nō etiā ꝙ etsi iudeo
rū vel saracenoꝝ filii vel alii ad fidem
conuertantur debēt hēre portōem sue
hereditatis:ex̄ eo.iudei.2° ꝛ in dicta .q.
5. B .De iudeoꝝ seruis iudeis vl' xp̄ia
nis hētur.ī.iudeus 2° per totū. Silr̄ ꝛ ð
nutricib' infantiū iudeoꝝ.

¶ Que fit pena participantiū cum iu
deis ꝯtra casus nūc dictos? R° ſꝫ Ray.
Si sint clerici ꝛ admoniti satisfacere ꝛ
emēdare nolunt debēt ṗuari officio ꝛ
beneficio.Si laici sūt vtputa ṗncipes
qui nolunt exequi predicta:siue alii 9
aliquod impedimentum afferunt. A.
siue quicunqꝫ alii contrafacientes : vt
in iuribus allegatis. B .ꝛ admoniti
non satisfecerint debent excōmunica
ri.28.q.i.nullus.Si vero sunt iudei taꝫ
diu sunt xp̄iani ab illorum cōmuniōe
ꝛ commercio separandi sub pena excō
municationis donec illi emēdauerint
ꝛ satisfecerint:vt oportet.extra eo. ꝛ si
iudeos.in fi.ꝛ extra de decimis.de terr]
ꝛ extra de vsur].cum tu. A .Meli' eo.
ti.post miserabilem.Quādoqꝫ etiam
puniuntur pena sanguinis ꝛ mortis:
vt si impugnarent fidem xp̄i.C. de iu
deis.l.fi.vbi dicitur.Cernat iudeus bo
na sua ꝓscripta mox pene sanguis de
stinandus qui fidem alteri' expugna
uerit peruersa doctrina.Item si impe
dierit volentem conuerti.C eo.l.iudeis
vbi dicitur.Iudeis ꝛ maioribus eoꝝ
ꝛ patriarchis volum' intimari.ꝙ si qs
post hanc legē aliquem qui eorum fe
ralem effugerit sectam ꝛ ad dei cultuꝫ
respexerit saxis vl' alio furoris genere
quod nunc fieri cognouimus ausus fu
erit attētare mox flāmis ðdendus est.
ꝛ cum omnibus suis participib' cōcre
mandus. B

¶ Quid fiet de iudeis vel aliis xp̄um
blasphemātib'? R° ſm Hosti.Ois tal'
ſm leges decapitat etiā xp̄ian'.Unde
ṗncipes seculares iudeos xp̄ꝫ blasphe
mātes q̄uit punire debēt siue pena pe
cuniaria siue ēt q̄uiori.ex̄ eo.c.i nōnul
lis.in fi. A .Idem in sū. con. eo.ti.q.6.
Sꝫ i.c.i nōnullis.aliud q̊ ad hoc non dr̄
nisi ꝙ condigna aīaduersione debēt cō
pesci.Sꝫ ð pena pecuniaria dr̄ in.c.sta
tuim'.ex̄ de maledi.vbi etiam nōt dn̄s
An.ð bu.ꝙ silr̄ etiā ṗncipes debēt eos
punire pena vltimi supplicii.i.mort].
B .De xp̄ianis blasphemātib' vide.ī.
maledictio.An liceat xp̄ianis cōicare
cū iudeis vel aliis ifidelib' hr̄ s̄.ifidel.
.§.p̄.ꝛ h̄ s̄.§.2° Contra aūt xp̄ianos qui
fiūt iudei ꝓcedēdū ē sicut ꝯtra hereti
cos.vt sup̄.heretic' 2°.§.22°.q incipit.cō
tra xp̄ianos.

¶ Utrũ liceat dñis terrarũ exactõem
facere in iudeos. R° ſm Tho. in q̃dam
littera ad duciſſam Lothoringie. Quã
uis ſicut iura dicunt iudei merito ſue
culpe ſeruituti ſint addicti. ⁊ ſic eorũ
res dñi poſſint accipere tanq̃ ſuas: ita
tñ vt non ſubtrahant nccia vite. quia
tñ oportet nos ambulare honeſte etiã
ad eos q foris ſunt ne nomẽ dñi blaſ
phemetur. hoc obſeruãdum eſt vt exa
ctõibus quas facere non conſueuerũt
A. id eſt nõ ſoluẽ vel cõſueuerũt facẽ
.ſ. p̃deceſſores dñoꝝ: vt pꝫ p eũdẽ. ⁊ in
ſũ. con. eo. ti. q. 9. B. nullatenus p̃gra
uentur: ſed ad cõſuetas cogi poſſunt.
¶ Quid ſi iudei nihil hñt niſi vſuras
cui reſtituẽtur ea que male accepta fu
erũt ab eis? R° ſm Tho. in predicta lit
tera. Cum ea que iudei p vſurã extor
ſerũt: non poſſint licite retinere: dñs ẽ
vt ſi vos illa ab eis receperitis: nec vos
licite retinere poteſtis: niſi forſitan eſ
ſent talia q̃ a vobis vel anceſſorib' ve
ſtris hacten' extorſiſſent. Si qua vo
habẽt q̃ extorſerunt ab aliis debẽt re
ſtitui illis qbus iudei tenebãt reſtitu
ere ſi inueniuntur. alioqn in pios vſus
ſm cõſiliũ dioceſani ⁊ alioꝝ pboꝝum:
vel in cõem vtilitatem terre ſi neceſſe
eſt: nec eſſet illicitũ ſi vos de nouo exi
geritis talia a iudeis: ſeruata tamẽ cõ
ſuetudine p̃deceſſoꝝ vr̃orum hac intẽ
tione vt in pios expendant vſus. A.
Idem in ſum. con. eo. ti. q. 10. Et iſta con
ſuetudo attẽdẽda eſt i exactione. non
aũt in vſurarũ reſtitutione ad quam
p̃ciſe ⁊ oĩo per p̃ncipes compelli debẽt
quacũq; conſuetudine non obſtante:
ex de vſur. poſt miſerabilem. ⁊ i cle. ex
graui. eo. ti. B.
¶ Utrũ iude' q nihil habꝫ p̄ter vſuras
poſſit puniri pecuniarie. R° ſm Tho.
vbi s. Dicendũ q; expedit oẽs pecunia
rie puniri: ne ex ſua iniq̃tate cõmoduꝫ
reportẽt ⁊ maiori pena q̃ qcunq; ali'
non vſurarius in ſili caſu quãto pecu
nia que eis auferẽ minus ad eos ptiet
Põt etiaꝫ ſuperaddi ⁊ alia pena ne ad
penã ſufficere videat q; pecuniã aliis
debitã deſinũt poſſidere. Pecunia tñ
pene nomie ab eis ablata retineri nõ
põt: ſed debꝫ de ea fieri ſicut in p̃cedẽ
ti. § dictum ẽ. A. Idẽ in ſum. con. eo. ti.
q. xi. Et addit ſm eũdẽ. Si vo dicatur
q; ex hoc p̃ncipes terraꝝ dãnificãt: h°
dãnũ ſibi iputent: vtpote ex eoꝝ negli
gentia pueniẽs. Melius. n. eſſet vt iu
deos laborare ad ppriũ victũ lucrãdũ
cõpellerent q̃ vt ocioſe viuentes d ſo
lis vſuris ditẽt: ⁊ ſic eoꝝ dñi de ſuis
redditib' fraudẽtur. Ita. n. ⁊ p ſuaꝫ cul
pam p̃nceps defraudaret redditibus
ſuis ſi pmitteret ſubditos ſuos ex ſuo
latrocinio vel furto lucrari. teneret. n.
reſtituẽ qcqd ab eis exigẽt. B.
¶ Utrũ liceat recipere donũ vel p̃ciuꝫ
laboris ⁊ huiuſmõi a iudeis vſurariis
R° ſm Guil. Si iude' hꝫ aliqd aliud q̃
vſuras: põt accipi ab eo. A. Uerũ ẽ ni
ſi ipi vſurarii ſint ñ ſoluẽdo vl' ex hoc
reddant impotẽtes ad reſtituẽdũ: vt
.ĩ. vſura 6°. §. vtrũ dona. de q̃ in ſe. §. B.
Si vo nihil hꝫ p̄ter vſuras: tũc aut re
cipiẽs certat de dãno ſuo vitãdo. ⁊ ſic
accipiẽdo nõ peccat ſicut q a fure vl' a
raptore dãnificat' eſt: vtputa per incẽ
dia ⁊ h' modi: non peccaret ſi recupera
ret ab eo dãnũ ſuum: licꝫ ipe fur vel ra
ptor nihil hẽret niſi qd eſſet q̃ſituꝫ ex
furto vel rapina. dũ tñ ñ recipet p dã
no ſuo i ſpe ipas res aliẽas. Addit tho.
i ep̃la ad duciſſam. dicẽs q; ſi iude' vl
tro oferat pecũiã vl' encẽiũ: expedit re
cipe: vt pecunia ſic recepta reddatur
his qbus de iure debet ſeu aliis: vt di
ctũ eſt s. §. 8. A. Idẽ in ſũ. con. li° p̃. ti.
4° q. 12. B. Utrũ dona ⁊ elemoſyna da
ta ab vſurario poſſint recipi: vide. ĩ.
vſura p̃. §. 12. qui icipit. Utrũ dona.
¶ Quid ſi iudei occupãt totã aliquaꝫ
parrochiã emẽdo q̃ a xpianis ſolebãt
poſſideri: nũquid põt eccl'ia hac occaſi
one petere aliqd ab eis? R° Petẽ põt
⁊ ſoluere tenẽtur decias p̃diales ⁊ oẽs
cẽſus ſiue p̃ſtationes ſiue oblatõẽs re
ales q̃s xp̃iai de domib' ⁊ poſſeſſiõib'

ſoluere tenebātur: ex̄ de vſur. quanto.
Sed ſecꝰ de decimis ſeu oblatōibus ꝑ
ſonalibus: vt dictū eſt s̄. decime .2º. §. 2º.
¶ Azima iudeoꝝ in nccitate pn̄t emi
⁊ comedi ſm̄ Guil. A. Idem in ſum.
con. li. 3º. ti. 33. q. 125. Sine nccitate autē
hoc ꝓhibet ſub pena depoſitōis ꝗ̄tuꝫ
ad clicos. ⁊ excōicatōis ꝗ̄tum ad laicoſ
28. q. i. nullus. B. Quō iudeꝰ compella
tur reſtituē vſuras. i. vſura p̄. §. fi.

Iudeus 2º. Quo ad ſer
uos ⁊ ſerui
entes iudeis. Quid gº ꝯ ſeruo
iudei ſi vult fieri xp̄ianus? Rꝫ ꝓbꝫ Ray.
Si ſeruꝰ eſt vnaculus. i. de illiꝰ ancilla
natus ⁊ velit fieri xp̄ianus ſtatiꝫ eripi
tur in libertatē nullo ꝓcio dato. C. de
epi. ⁊ cle. l. deo nobis. §. is ita. A. Ibi di
citur. Iubemꝰ vt nullus iudeꝰ vl' paga
nus vel hereticꝰ xp̄ianos ſeruos hēat
ꝙ ſi inuenti in tali reatu fuerint ſanci
mus ſeruos oibus modis liberos eſſe
Ibi etiā dicit ꝙ ſerui iudeoꝝ pagano
rū vel hereticorū qui voluerint ad ca
tholicā fidē venire foueantur ⁊ defen
dant per rectores ſp̄uales ⁊ tꝑales. et
poſtꝗ̄ fuerit eccleſie catholice aſſocia
ti omnibus mōis liberi remaneāt: nec
redigantur iterū in ſeruitutem etiam
ſi eoꝝ dn̄i poſtea ad fidē catholicā con
uertant. Et ſubditur. Contēptores hꝰ
legis non ſolū pecuniaria mulcta: ſed
etiā capitis ſupplicio punientur. B.
⁊ ar. diſ. 54. fratnitatē. Idem ſi ſeruus
fuit emptus qui erat xp̄ianus. diſ. 54.
mācipia. vel eē volebat: qꝛ tales nō li
cet iudeo emē vel in ſeruos tenē. Ideꝫ
ſi ſeruus emptus erat paganus: ⁊ fuit
emptus cā ſeruiendi: ⁊ tunc vult fieri
xp̄ianus: vt in dicto. c. fraternitatē. Itē
idem ſi emit eū cā mercimonii: puta
vt vēderet eum alteri ⁊ non expoſuit
eū venalē infra tres menſes. quia p̄ſu
mitur ꝙ ad ſeruiēdū emerit. Si vo ex
poſuit eū venalē infra tres mēſes et
non ſterit per eū quo minus vendide
rit. ⁊ ipſe vult fieri xp̄ianus infra illud
ſpatiū vel etiā poſt: libēabit dato pre
cio. 12. ſolidoꝝ ab aliquo xp̄iano: vt i. c.
fraternitatē. ⁊ ex̄ eo. c. p̄. ⁊ 2º. ⁊ vlt. A.
In dicto. c. vlt. ſic dicit. Nulli iudeo ba
ptizatū vel baptizari volētē emē lice
at vel in ſuo ſeruitio retinere. Quod ſi
quē nondū ꝯuerſū ad fidē cā mercimo
nii emerit ⁊ poſtmodū factus ſit vl' fie
ri deſideret xp̄ianus: datis ꝓ eo. 12. ſoli
dis ab illiꝰ ꝓtinꝰ ſeruitio ſubtrahatur
Si aūt infra tres mēſes ip̄m venaleꝫ
non expoſuit vel ad ſibi ſeruiendum
emit eundē nec ip̄e vendere: nec aude
at alius cōparare. ſed nullo dato ꝓcio
ꝑducatur ad p̄mia libertatis. B. Et
erūt illi. 12. ſolidi vſualis monete illius
loci. ex̄ de maledi. ſtatuimꝰ. A. Alii di
cunt cū quibus ſentit Goff. ꝙ hic ſoli
dus capit ꝓ aureo: vt in Inſti. ꝯ pe. te.
liti. §. fi. vbi nōt glo. ꝙ in legibus capi
tur ſolidus ꝓ aureo. ⁊ ꝙ. 70. aurei faci
unt librā auri. Alii dicunt cū quibꝰ ſen
tit Ray. ꝙ capit ꝓ ſolido vſualis mōe
te. ff. de lega. 3º. l. nūmis. vbi dr̄ ꝙ in le
gato nūmoꝝ in dubio intelligit minor
moneta. Predicta etiā nōntur in ſum.
cō. li. p̄. ti. 4º. q. 16. ad fi. Et ꝓ dicto Ray.
facit. c. cū ſint. ⁊ c. odia. de reg. iuris. lib.
6º. B. Et hoc intellige niſi dn̄s eum vo
lentē circūcidēt: vel alteriꝰ ſecte ſigna
culū imp̄meret. A. i. cū diceret ſe vel
le xp̄ianū fieri. dicta. q. 16. vbi etiā nōn
tur hec. Et addit ſm̄ Ray. ꝙ idē dicen
dum ē per oia de ſeruis ſaracenorum.
Con. Lau. ⁊ Io. Idē. n. vt dicūt ꝑiculū
eſt in vtriſqꝫ. Et qd̄ dicit ad Eph. 6º. ⁊ i.
Pe. 2º. Serui obedite dn̄is vr̄is carna
libus: dicunt intelligi debere ſcd̄m ſta
tū p̄mitiue eccl'ie. Sꝫ Hoſti. dicit ꝙ hº
dꝫ intelligi de his qui ſeruiūt in gleba
⁊ nō domi. ex̄ de cenſi. ois. Melius fac
ex̄ eo. c. 2º. In dicta. q. 16. dr̄ ſm̄ Ray. ꝙ
ſerui hereticoꝝ impune pn̄t dn̄os reli
quere ⁊ ad eccl'iam cōfugē. C. ꝯ hereti.
l. manicheos. B. Tūc. n. ꝓpter iniuri
am corpis ſine ꝓcio liberabit. diſ. 54.
nulla. Idem Goff.
¶ Sed nunqd iſte redēptus erit ſeruꝰ
redimētis? Rꝫ ſcd̄m Ray. Non. ſꝫ erit

liber. A .s.soluto pcio. Per prius aut re
manet seru⁹ qn redept⁹ e ad seruiendu
ex eo.c.p. Et ad h° facit.§.dns.i.al'latus.
B .r restituet ei pciu: ar. Insti. de no
xali.acti.§.dns. Et si no het pciu quat
medicando vel seruiat ei tantu q seruitiu
copensetur cu pcio r p⁹ea eat q vlt: ar.
36.q.6.de raptorib⁹. A .Tepus seruie
di pot itelligi de qnquenio ad istar ei⁹
q redept⁹ e ab hostib⁹: vt.l.fi.C. d post
li. reuer. ab hosti. vel erit ad arbitriu
boni viri sm Ray. r i su.con.eo.ti.q.17.
B .Et hoc intellige nisi ca pietatis em
pt⁹ fuerit. tuc.n.no tenet aliqd reddere
vel seruire.qr qd pietate dat phibet
ius ne repetatur. r sic dedisse psumit
nisi ctrium fuerit ptestatus .ff. de reli.
r sup.fu.l.at si qs.§.sed interdu. A . Ibi
dr q quis ptestari dz d intetoe sua: ne
videat ca pietatis gratuite egisse supt⁹
funeris. Et ibi glo.dicit. No q attestato
pbat uolutatis nre sniam. Et pdest h°
notare i mrimonio cu qs p ptestat⁹ e
se no desponsare ca mrimonii: sed alia
de ca. B .Con. Hoff. r Hosti. A . Idez
in dicta.q.17. B.

¶ Quid si null⁹ emptor apparet? R°
sm Ber. Nihilomin⁹ erit liber r ostia
tim quat pciu: aut opas pstet: vt i pce
deti.§.dcm e.ff.d manumis.l.4. A . Ibi
dr q seru⁹ redept⁹ suis numis cosequit
libertate. Et dicut numi sui: si sunt ex
aduenticio lucro siue ex donatoe amici
siue ex eius peculio: qd etia ad vedito
rem pertinet. Et predicta notat glo. in
.c.p.ex eo. B.

¶ Quid si plres sint qui velint emere?
R° sz Hos. Eps loci eligat magis idone
um.ff.de accu.l.si plres: vel si sunt pares
gratificet eps cui velit: ar.ex de iure pa
tro.cum aut. Idem Hosti. A . Ide in
sum.con.eo.ti.q.18. B.

¶ Utrum aliq mo licitu sit xpianis q ser
uiant iudeis. R° sm Hosti. Cu phibi
tuz sit q nullu macipium xpianuz ser
uiat iudeis: multo min⁹ xpiani libi eis
seruire debet. No.n.debent ee assidue
itra domu iudei: nz tanq famla aut ob

stetrix. Alr si ipsi xpiani ab eis discede
nolut debet excoicari: ex eo.iudei.r.c.
ad hoc.r.c.r si iudeos. Si aut iudei no
lunt eos dimittere phibet iudeis com
merciu cu eis: vt i dicto.c. r si iudeos. i
fi. Sed extra domuz possut eis seruitia
fieri. vnde pnt hre xpianos colonos: ex
eo.multorum. A .Con. Ray. vt in sum co.
eo.ti.q.21. vbi etia dr. Eadem teneas de
saracenis. B

¶ Utrum xpian⁹ possit eme vel hre seruuz
iudeu. R° sz Ray. r gof. Sic. ex eo.c.r si
iudeos.23.q.8. disp. No tn dz cu eo mo
rari: ita q heat eu tanq familiare.28.
.q.1.c.sepe.r.c.nullus. Et si voluerit fie
ri xpian⁹ n pt eu dns phibe.19.q.2.due
sunt. Ide Hosti. A . Idem in su.co.eo.
ti.q.19. B.

¶ Sz numqd iude⁹ q est seru⁹ xpiani
si baptizet fiat liber? R° sm Ray. No.
sz remanet seru⁹.qr seruit⁹ itroducta e d
iure dino.35.di.sexto die.r p ius getiu:
di.1.i⁹ getiu. r iur canoico cfirmata.12.
.q.2.ecclia. Con. Hoff. r Hosti. Addit
Ray. q vbi de bona cosuetudine non
solet xpiani ee serui: cosulere q i remis
sione pctor dns manumitteret eu. vel
salte de pecunia medicata vl seruitio
ad tps pstito sm arbitriu boni viri re
dimet se.12.q.2.cum redeptor. A . Idez
in su.con.eo.ti.q.20. B.

Iudeus 3°. De cuersione iudeorum

Ubi sciedu q iudei r cetei in
fideles non debent ad fidem compelli
asperitatib⁹: sz potius debet iduci au
ctoritatib⁹ roib⁹ r dulcib⁹ verbis. Naz
coacta seruitia non placet deo.45.dis.
q sincea.r.c.d iudeis. Si tn cditoalr co
acti puta p mias vl rer suar ablatoez
vel per verbera r h⁹modi baptismu su
sceperut r postea recesserut a fide co
pelledi st redire ne nome dni blasphe
met. r fides cotemptibilis heat: vt i pdi
cto.c.de iudeis. Si vo fuerut absolute
coacti: vt si per violetia i aquaz mersi
sunt no recipiut baptismum: ex de ba
ptis.maiores. Con. Tho. scda scde.q.10.

⁊ etiā Hosti. Addit Ray. ꝙ tales īfide
les possūt trahi mūerib⁹ ⁊ ꝓmissis. Et
intelligēdū ꝑm Guil. nō ꝙ liceat aliqd
dare ꝓ fide suscipiēda: ſ; si aliqs ī fide
lis timēt paupꝑtatē si baptizaret̄ poss;
illud obstaculū ab eo tolli q sciret ei⁹
ꝓpositū. De hac mā pleni⁹ .ī. mun⁹. §.
2º Possūt ēt ꝑm Ray. induci per ꝯuio
rē exactōem pēsionū faciēdā in pn̄º lo
catōis. 23. q. 4. ꝺ; hō. ⁊ q. 8. iā ꝟo. A. Jō
in sū. con. liº p̄. ti. 4º q. 3. B.

¶ Utꝝ pueri iudeoꝝ ⁊ īfideliū inuitis
parētib⁹ sint baptizandi. Rº ꝑm Tho.
scōa scōe. q. 10. Nō licet. ſ; qn̄ ad annos
discretōis ꝑuenerit possūt fidē suscipꝑe
etiā parētib⁹ inuitis. A. Jdē in sū. cō.
eo. liº ti. 4º q. 4. B. Con. Guil. dicens:
ꝙ nec licet nutricibus occulte baptiza
re ꝑuulos iudeoꝝ. Si tn̄ in articl̄o mor
tis ꝑuulorū hoc facerent non credo ꝙ
peccarent.

¶ Quid fiet de possessionib⁹ ⁊ bonis
iudeoꝝ: ⁊ alioꝝ infideliū ad fidē ꝯuer
soꝝ? Rº ſ; Ray. Nō debēt ab eis exclu
di: ex̄ eo. iudei 2º nisi sint vsuraria: vl̄ ō
vsura empta. q2 vēdēda ⁊ restituenda
sunt illis a qbus sunt accepta vl̄ here
dibus eoꝝ. Qđ si nō inueniuntur pote
rūt sic cōuersis tanꝗ̄ pauperib⁹ ꝑ epꝫ
assignari.

¶ Que pena iudeoꝝ q tētāt subuertē
baptizatos? Rn̄º Debēt publicꝭ flagell̄
ꝯputari. 28. q. 1. sepe. ita tn̄ ꝙ hec pēa n̄
trāseat ī vidictā sāguis. q2 tal̄ pēa reli
quēda ē brachio sclari. A. Nā ꝑpt̄ sub
uersionē p̄fatā vl̄ silꝫ ſ; leges irroga
tur pena mortꝭ: vt pꝫ s. iude⁹ p̄. §. 2º i ad
ditōe. Flagellatio āt irrogat̄ ēt ꝑ sola
ꝯuersatōe: dcō. c. sepe. vbi dr̄. Sepe ma
loꝝ ꝯsortia ēt bonos corrūpūt. ⁊ ī. Qui
cūq; gº āmodo ex his q baptizati sͭ īfi
deliū ꝯsortia nō vitauerit. ⁊ hi xp̄ianis
donēt: ⁊ illi publicꝭ cedib⁹ deputēt. B.

Judicare potest in
telligi dupl̄r. Uno mō qn̄ ali
quis vidēs opa ꝓximi de quibus dubi
um est q̊ aio fiūt iudicat ī peiorē ꝑtē;
⁊ de hoc dicit̄ s. dubia. Alio mō dicitur
iudicare iudex qn̄ sniam ꝓfert. ⁊ de hº
dicet̄ stati ī. c. iudex p̊. §. 3º ⁊ se.

Judex pº coiter. Quan
tā sciam dꝫ ha
bere index? Rndeo ꝑm Ber.
ex̄ de rescrip. scisci tat⁹. Debet esse peri
tus nec querere ab aliis quid eum loq
oporteat. in auc̄. de iudi. ī p̄ncipio. coll̄.
.6. ex̄ de consangꝭ. ⁊ affini. ex litteris. in
fi. Et tamē etiā si illitterat⁹ sit ⁊ hēat
ꝯsuetudinem ⁊ peritiā iudicādi pōt ei
causa cōmitti. C. de iudi. certi iurꝭ. Sed
iudex maxime eccl̄iastic⁹ eē nō potest
nisi sit peritus saltē mediocri iuris sci
entia: notatur dis. 20. c. p̄. A. Jdē in sū.
con. li º 2º ti. 5. q. 138. Sed certe videt̄ ꝙ
quis possit esse iudex etiā sine scia iurꝭ
dūmodo hēat experiētiā cārū ex ꝯsue
tudine. Nam dicta. l. certi iuris: non di
stinguit int̄ iurisditionē ordinariā ⁊ de
legatā. ⁊ videt̄ expresse hēri i auc̄. ō iu
di. in p̄n. coll̄. 6. ibi. neq; cārū habētium
exꝑimētū. ⁊c̄. vbi etiā pꝫ ꝙ admistran
tes imperatori ⁊ hētes dignitatē sin
guli possūt esse iudices ordinarii etiā
si nec sciam iuris nec experiētiā hēant
cārū: sed debēt hēre peritos assessores
vt ibi. B.

¶ Utꝝ qs possit super se ꝯstituē extne
um iudicem. Rº Laic⁹ pōt ꝯstituere su
um iudicē oēm q al̄s iurisditioni p̄est.
non alium. C. de iuris. om. iu. l. i. ⁊ l. p̄ua
torū. Clerici vero non possunt in nō su
um iudicem consentire: nisi sit persōa
eccl̄iastica. ⁊ de consensu sui epi: extra
de fo. compe. significasti nam ⁊ secula
ris iudex nullam in eo potest habē iu
risditionem nec in criminalib⁹ nec in
ciuilibus. C. de epi. ⁊ cle. auc̄. statuim⁹.
A. Jbi dicitur. Statuimus aūt vt nul
lus ecclesiasticam personā in crimina
li cā vel ciuili trahere ad iudiciū scl̄a
re p̄sumat contra cōstitutiones īperia
les ⁊ canonicas sanctōes. Qđ si fecerit
actor a iure suo cadat iudicatūq; non
teneat ⁊ iudex ex tūc sit iudicandi ptā
te p̄uat⁹. Sācim⁹ aūt vt si q clericis vl̄

personis eccl'iasticis iusticiā denegare p̄sumpserint tertio regsiti suā iurisdi tionē amittāt. B. ⁊ ex̄ de fo. ope. secta res. li.º 6.º Nec cl'ic' pōt huic p̄uilegio re nunciare: vt. i. renūciatio 3.º §. 3.º Et hoc ip̄m vide h. §. pl't. ⁊ i. s̄nia. §. 6.º

¶ Utrū iudex possit aliquez iudicare sine actore vel accusatore. Respōdeo s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 65. Cum iusticia non sit ad seipsum: sed ad alterū: opz q̄ iudex vnus est actor ⁊ alius re'. Uñ in criminibus nō pōt aliquē cōdēnare nisi hēat accusatorē: ex̄ de accu. si legi timus. Nihilominꝰ tñ īterdū infamia hēt locū accusatoris: ex̄ de accu. euidē tia. ⁊ tunc ē ꝓcedēdum ad inquisitōem vt s̄. inquisitio. §. 2.º ⁊ 3.º

¶ Utrū iudex possit aliquid accipe a partibꝰ. R. s̄m Ray. Ordinarii iudices nō debēt petere aut recipe a partibus etiā expensas: cū ꝓpter iusticiā tenēdā hēant suas ꝓuisiones. s. ne dū sumptꝰ queritur p̄do crassetur. di. 86. non satis 23. q. i. militare. in fi. Nec credo q̄ etiaz sponte oblata debeat recipere ꝓpter suspitōem vitādā. Ab aliis xo encenia spōte oblata ac etiā moderata recipe pōt. di. s. is. de eulogiis. ff. de offi. ꝓcō. so lent. A. Ibi dicit. Non ī totū enceniis abstinere debebit ꝓconsul sed modū adiicere: vt neq̄ mō se in totū abstine at nec auare modū encenioꝝ excedat Nā valde inhūanū ē a nemine recipe sed passim vilissimū. ⁊ per oīa auarissi mū. Hec etiā notant in sū. con. li.º 2.º ti. 5. q. 142. B. Iudex etiā delegatus ni hil r̄cipere pōt a partibꝰ nisi forte escu lentū vel poculentū ex mera liberali tate oblatū: qd̄ paucis diebꝰ consumi possit. vel nisi moderatas expensas cū ip̄m ꝓpter cām, sibi cōmissaz cōtigerit ex̄ suū domiciliū ꝓficisci: ita q̄ in ipis expensis nō excedat modū: nec exigat plus ab vna parte q̄ ab alia. ⁊ q̄ ꝓpt̄ expensas habēdas nisi cā requirat oc casionē ꝓficiscēdi non assumat ⁊ si liti gantes fuerit notabil'r pauperes etiā ꝓ expensis nihil exigat: ex̄ de rescrip. statutum. §. insuper. li.º 6.º Assessorē nō accipiat nisi eo indigeat. aliogn d̄ suo ꝓprio tenet̄ ꝓuidere ei. Sed si indige at assumat neutri parti suspectū. ⁊ ei de competēti salario moderato ab eo faciat a partibus ꝓuideri. Nota rios in cā sibi cōmissa ab imoderato salāio refrenet: nec cū eis nec cū assessore lu crum participet. ⁊ si d̄ hec reciperet ad restitutōem tenet̄ ⁊ nō ꝓdest remissio A. s. eorū quibus facienda est restitu tio qn teneatur ad integrā restitutōez vt in. c. de quo statim. B. vt in dicto. c. statutum. Sil'r debz refrenare nūcios ⁊ officiales quoscunq̄.

¶ Quid si iudex iniuste iudicauit? R. s̄m Ray. Si sciēter male iudicauit: pu ta timore cupiditate. odio. amore. vel alia quacunq̄ causa: tenet̄ leso p̄cise ad oē interesse: nisi posset inducē illuz ꝓ quo tulit s̄niam ad plenariā restitu tionem. C. de pena iudi. l. vlt. xi. q. 3. qua tuor. Et s̄m leges multas alias penas dz sustinere. Debet etiā preter restitu tionem imponi ei pnia tanq̄ ꝓ grauis simo crimine. xi. q. 3. quicunq̄. A. Hoc .n. grauius ē rapina simplici: qr aucto ritate diuina abutēdo p̄ter iniuriaz ꝓ ximi deū inhonorat: s̄m Ul. ⁊ in sū. cō. eo. ti. q. 137. B. etiā si sit iudex eccl'iasti cus. Adhuc al' multipl'r punit̄: vt. i. iu dex 2.º §. 2.º Si vero ꝑ ignorātiā iniuste iudicauit: tenetur s̄m leges leso inquā tū bonū ⁊ equū videbit̄ religioni iudi cantis. ff. de va. ⁊ ex̄or. cogni. l. vlti. In iudicio tamē aīe tenet̄: vt in p̄ casu si in culpa fuit. s. qr sciuit vel scire debu it se insufficiētē ⁊ iudicare talem cām p̄sumpsit. Et idē si erat sufficiens sz ne glexit studere ⁊ videre quod debuit. Mitiꝰ tamē agēdum cū isto ē q̄ cuz il lo qui scienter fecit. Et addit h Ul. q̄ si iste ignorans fuit delegatus ⁊ necessi tate obediētie male iudicauit: sed tñ bona fide ⁊ de consilio peritoꝝ non te netur. A. Tenetur aūt ad restitutōez si in petēdo cōsiliū fuisset negligēs aut culpabilis s̄m eūdē Ul. ⁊ glo. Ray. in

dicta.q.137.vbi etiā hꝛ̄ qđ statim seqꝛ̄.
B .Et idē dicit Ray.si talis iudex tulit
iniquam sniam deceptus ꝑ assessorem
talem qui cōiter sufficiens putabatur.
A .Ray.vt pꝫ vbi s̄.non videtur loqui
de delegato tm̄ sed generaliter de om
ni iudice. B.

¶ Quid si iudex accepit pecuniam vt
male iudicaret? R°ꝫm Ray.Non solū
punitur:vt s̄.in p̄cedēti.§.dictum est.
ꝙ scienꝛ̄ male iudicauit:sed etiā pecu
niaꝫ sic receptā teneꝛ̄ restituē non ei q
dedit:cū turpiꝛ̄ dederit:sed ei in cuius
iniuriā ꝛ̄cepit.i.q.i.iubem⁹.ꝛ ar.17.q.4.
si qs in atrio.ff.đ calū.l.gnāliter.§.illđ.
A .Idē in sum.cōn.co.ti.q.139.Et h° ve
rū in foro iudiciali.Secus i pniali i q̊ n̄
succedit obligatio nisi ad solū iteresse
ꝛ non ad penā nisi p̄cesserit iudicialis
snia alꝛ̄ pena nō debetur i foro pnie: vt
dicit glo.12.q.2.fratꝛ̄nitas.Hec ēt sentit
glo.Ray.vt pꝫ in sum.con.eo.ti.q.140.
Et vt ibi pꝫ ꝫm Ul.hoc cāu dicēduꝫ ē đ
hac pecūia idē qđ đ a° turpi lucro. B

¶ Quid si accepit pecuniaꝫ vt iudica
ret vel etiā vt nō male: sꝫ bene iudica
ret? R°ꝫm Ray.Teneꝛ̄ restituē ei qui
dedit. A .nisi dedisset vt aīum iudicis
sub spe recti inclinaret:ꝛ ita indirecte
ꝛ tacite intēdebat ip̄m corrūpere ꝫm
eūdē:vt in dicta.q.140. B.qꝛ cū ex of
ficio suo teneretꝛ̄ gratis iudicare ꝛ bn̄
turpiꝛ̄ accepit ꝛ crimē ꝯcussiōis ꝯmisit
Et idē dico:si ex aliq̄ cā op̊ōtebat eū n̄
iudicare:ꝛ nihilomin⁹ vt nō iudicaret
accepit aliqd.i q.i.iubem⁹.ꝛ.c. lege iu
lia.ꝛ.c.venale ius. A.alꝛ̄ incipit vlꝛ̄. ꝛ se
quiꝛ̄ imediate post.c.l.iulia. B .ex̄ de
symo.nemo.Et Aug.xi.q.3.Nō licet iu
dici vendē iustū iudiciū. ꝛ si liceat ad
uocato vendē iustū patrociniū ꝛ iuris
cōsulto iustū ꝯsiliū. A .Hoc hꝛ̄ ea.q.c.
non licet.Et p̄dictis con.Ul.vt pꝫ in di
cta.q.139.ꝛ.q.se. B.

¶ Quid si iudex teneꝛ̄ ꝛ nullo mō vlꝛ̄
iudicare.ꝛ ꝑpter hoc amittit aliqs ius
suum? R°ꝫm Ray. Teneꝛ̄ restituē to
tā lit] extimatōeꝫ ei qui ꝑpter hoc est
lesus.23.q.2.dn̄s.ꝛ.q.5.administratores.
in auc̄.vt diffe.iudi.§.plꝛ̄. A .Con. Ul.
vt in sum.con.eo.ti.q.141. B.

¶ Utꝝ iudex possit penā reo totalꝛ̄ re
laxare. R°hꝫ Tho.scđa scđe.q.167.Du
plici rōne impediꝛ̄ iudex ne reū a pēa
absoluere possit.p̊ qdem ex parte accu
satoris ad cui⁹ ius qn̄qꝫ pertinet vt re⁹
puniatur:puta ꝑpter aliquā iniuriam
in ip̄m cōmissam:ꝛ h⁹modi relaxatio
nō est in arbitrio iudicis:qꝛ teneꝛ̄ vni
cuiqꝫ ius suum reddē. 2° mō ipediꝛ̄ ex
parte reipublice ad cui⁹ bonū pertiet
ꝙ malefactores puniantꝛ̄. Sed tamen
q̄ꝫtū ad h°oria ē iter iferiores iudices
ꝛ sup̄mū.s. p̄ncipē cui ē plenarie ptās
publica ꝯmissa.Iudex.n.iferior nō hꝫ
ptātē absoluēdi reū a pena ꝯ̄ legesꝛ̄ a su
ꝑiore sibi ipositas:sꝫ p̄nceps q hꝫ ple
nā ptātē i republica poterit reū licite
absoluē:si h°reipublice vidēit expedi
re ꝛ passus iniuriā noluēit remittē.Hꝫ
tn̄ locū mīa iudic] ꝑut i se.§.dꝛ̄.in ƒ.

¶ Utꝝ iudex possit penā diminuē. R°
ꝫm Hosti.Reo ꝯuicto si i iure certa pe
na inueniatꝛ̄ illa ipōi dꝫ.alꝛ̄ arbitrio suo
ꝯmittiꝛ̄.C.de vi pub.vel p̄ua.l.seruos.
i fi.ꝛ ex̄ de trāsac c.vlt.tn̄ in hūaniorē
partē dꝫ sꝑ decliare ꝛ sic mitigare ma
xie cū cā subest:puta qꝛ nō ex ꝑposito
sed casu culpa ꝯmissa fuit. vel qꝛ iniu
ria effectū nō hūit:vlꝛ̄ ꝑpꝛ̄ etatē pueri
lē aut ēt senilē ꝛ h⁹mōi.de qb⁹ .ī. pena
p̊.§.3.° ꝛ 4.° A .Bn̄ facit ad hoc dictum
.c.fi.de transac. B .Et intelligēdū est
ꝫm Tho.vbi s̄.ꝙ mīa iudic] hēt locuꝫ
solū in his que ei⁹ arbitrio relinq uūꝛ̄.
circa que vide.ī.pena p̊.§.an̄plꝛ̄. A .Ad
hoc vidētur itēdē q̄ hn̄tur i sū.cō.eo.ti.
.q.146. vbi etiā dꝛ̄. In ex̄ordinariis āt
tunc diceꝛ̄ pena diminui vlꝛ̄ augeri:cū
iudex non seruat id quod i talibus ser
uari consueuit. B.

¶ Utꝝ iudex possit penā augē. R°Au
genda ē pena aliqn̄ ad terrorē alioꝝ q
ꝑni sunt ad culpā.qꝛ multis crassanti
bus opus ē exēplo.ff.de pe.l.aut facta.
.§.vlt. A .Idē in dicta.q.146. B

¶ Utrū liceat iudici iudicare ꝓpter ꝓ
bata ꝯ̄ ꝟitatē quā ip̄e nouit? R° scd̄m
Tho. scd̄a scd̄e. q. 47. Judex in iudicā
do magis dꝫ sequi legitīa documēta ꝓ
instrā ⁊ testes ⁊ alia hmōi ꝙ̄ id qd̄ ip
se nouit tanq̄ ꝓuata ꝑsona. Ex hac tn̄
ꝓuata cognitōe pōt iuuari vt districti⁹
discutiat ꝓbatōes inductas: vt possit
eaꝝ defectū inuestigare. Qd̄ si eas nō
pōt de iure repellē: dꝫ eas in iudicādo
sequi. Dicit ēt Tho. scd̄a scd̄e. q. 64. ꝙ
si aliquis quē scit iudex innocētē falsis
testib⁹ ꝯuincit vt occidat: si iudex non
pōt inuenire occasionē liberādi inoxiū
dꝫ eū ad sup̄iorē mittē iudicādū. Si āt
neqꝫ h° pōt: nō peccat sꝫ allegata ferēs
sniam. qꝛ nō ip̄e occidit eū: sꝫ illi q̄ euꝫ
asserūt nocētē. Con. Pe. ⁊ Ray. A. Ul.
aūt dicit: ꝙ exq̊ iudex scit negocii ꝟita
tē cū suis circūstātiis: impossibile iudi
cat q̄n aliquā viā iuris iueniat qua libe
ret inoxiū: nisi sit ex ip̄rudētia vł negli
gētia iudicis. Et posito ꝙ nullā viā iue
niat ꝑ quā eū liberare possit: nec acto
rē: nec testes possit emolire ꝙ desistāt
a cā: dꝫ ꝓtestari se nō hēre ꝯsciam con
dēnandi eū. qꝛ scit eū inocētē. ⁊ hoc cer
tis indiciis ostēdat ꝓbabile: ita ꝙ cōi
tas non scādalizet: ⁊ sic absoluat euꝫ a
suo iudicio ꝓtātem relinq̄ns eis vt de
ferant crimē ad sup̄iorem si voluerint
siue agat de reb⁹ siue de persona. Glo.
aūt Ray. dicit q̄ nō vr̄ tutū ꝙ talis ad
sup̄iorē mittat: nec credit hoc faciēdū
esse: sed poti⁹ debēt oīa mala tolerare
ꝙ̄ inocentē scient ad mortē vł ad mu
tilatōem ꝯdēnare: vł etiā exponē cōdē
nādū. Et dicit ēt ꝙ iudicē i hoc casu cō
dēnantē nō audēt a peccato mortali ex
cusare. Itē dicit. Credo ēt ꝙ iudex ife
rior q̄ scit ꝟitatē non dꝫ ꝯdēnare inocē
tem etiā si p̄cipiat ei a sup̄iore iudice.
Idē nōt Nico. de lira Exo. 23°. Nec est
ꝯtra ex̄ de offi. del. pastoralis. vbi dicit
ꝙ ordinat⁹ dꝫ exequi sniam lataꝫ a de
legato ad mādatū eius: q̄uis idē ordi
narius sciat illā esse iniustā nisi possit
obtinē ab eodē legato vt ab hoc onere
absoluat: qꝛ loq̄tur ibi de ciuilib⁹ cāis
⁊ ecclīasticis: vbi nullus ꝯdēnat ad mor
tē. ⁊ iō nō est ibi tātū periculū sicut in
casu ꝓposito. Pro hoc optime facit. c.
inq̄sitōi: ex̄ de sen. exco. Ad dictū etiaꝫ
. c. pastoralis pōt dici ꝙ loq̄tur nō i co
gnitōe seu ꝯdēnatōe: sꝫ in cause execu
tōe: ⁊ circa ea q̄ non sūt tanti p̄iudicii.
Et p̄dicta nōnt in sū. cō. eo. ti. q. 149. B
¶ Utrꝫ iudex laic⁹ possit iudicare de
clico. R°. Nō pōt. sed si eū vocat dꝫ pri
uari officio iudicādi. xi. q. i. inolita. A.
Meli⁹ vr̄ facē auc. statuim⁹. de qua. i.
B. nec snia valebit: ex̄ de iudi. at si clī
ci. ⁊. c. cum non ab homine. Sꝫ etiam q̄
eū vocari fecit dꝫ amittere cām. Intel
lige per sniam: ⁊ dꝫ excōicari: vt i dicto
. c. iolita. Idē etiā pꝫ. C. de epi. ⁊ cle. auc.
statuim⁹. Et s̄m Hosti. ex sola vocatōe
exq̊ cleric⁹ tract⁹ erit: aduersari⁹ patiet
p̄dictā penā. xi. q. 3. placuit: ex̄ de exces.
p̄la. grauē. Judex ꝟo nō patiet p̄dictaꝫ
penā: nisi iudicauerit vł forte solū citra
litis ꝯtestatōeꝫ loc⁹ est pnie. A. Certe
vr̄ ꝙ i his casib⁹ ip̄o iure pena irroget.
vt in dicta auc. statuim⁹. ⁊ pꝫ s̄. §. p̄. in
additōe. B. De mā h⁹ q̄ōis: hēs h̄ sup̄.
. §. 2°. ⁊. i. sentētia. §. 6°.
¶ Utrꝫ minister peccet exequēdo sen
tētias iudicū ꝯ̄ inocētē? R° n° s̄m Tho
scd̄a scd̄e. q. 64. in fi. Si snia ꝯtinet in
tolerabilē errorē: minister nō dꝫ obedi
re. Alr̄ excusarent carnifices q̄ martyres
occiderūt. Si aūt nō ꝯtineat māifestā
iniusticiā non peccat p̄ceptū exeq̄ndo
qꝛ ip̄e nō hꝫ discutē sniaꝫ sup̄ioris: nec
ip̄e occidit: sed iudex cui⁹ ministerium
adhibet. Et intelligit Ray. ꝙ si ip̄e mi
nister sciat ꝙ ꝯdēnat⁹ inocens est: non
dꝫ exeq̄ mandatū iudicis: sec⁹ si dubi
tat. tūc. n. excusat obediēdo. xi. q. 3. q̄d
q̄. 23. q. i. q̄d culpat. A. Con. cū Ray. Ul.
vt in sum. con. eo. ti. q. 150. ⁊ faciūt ad ea
q̄ dicta sunt supra. §. xi. in additōe. B.

IUdex ꝫ°
de iudice ecclī
astico. Et h̄ ad
uertēdū ꝙ ꝑsona ecclīastica

potest iudex esse ꝛ causas ventilare ꝛ
iudicare inẗ subditos in q̇bus iurisditi
onem hẽt ꝑsertiȝ clericos.xi.q.i.c.ꝑ.ꝛ.c.
experiẽtie:ex̄ de fo.ↄpe.ꝑ totū. Et nisi
eccꝉiastic⁹ nō pōt exercē̄ iurisditōeȝ nec
hȝ eā i cꝉicuȝ:vt s̄.iudex ꝑ.§.2º Nec cꝉi
cus pōt huic iuri renūciare. Et quid si
de facto renunciet hr̄.i.renūciatio 3º.§.
3º.ꝛ 4º.De hac q̄one clare habes supra.
iudex ꝑ.§.pꝉt.

Judex eccꝉiastic⁹. A .ordinari⁹ siue
delegat⁹:vt in.c.cū eterni.de q̄.i. B .q
ↄtra iusticiā in grauamē alteri⁹ ꝑtis in
iudicio q̇cq̄ facit ꝑ grām vꝉ ꝑ sortes:
puta ꝑ pecuniā:suspēsus ē per ānū ab
executōe officii.ꝛ dȝ ↄdemnari ad exti
matōeȝ litis ꝑti quā lesit.ꝛ si suspēsiōe
durāte igesserit se diuis fit irregꝉaris:
ꝛ nō nisi ꝑ papā poterit liberari:ex̄ de
sen.ꝛ re iudi.cum eterni.li.º 6º. Et adde
hic q̄ hr̄.i.simonia ꝑ.§.25.qui incipit.
quid si datur.

Nūq̇d ꝑtinet cognitio ad iudicē ec
cꝉiasticū si iudex laic⁹ tenet malefacto
rē q̇ dicit se cꝉicū ꝛ petit remitti ad cu
riā eccꝉiasticā:vel ipa curia petit eum
ꝛ ipe iudex denegat? R°. Ad iudiceȝ ec
cꝉiasticū ꝑtinet cognoscē̄:q2 de re agiẗ
spūali siue eccꝉiastica:sed dȝ vocari iu
dex scꝉaris vꝉ ali⁹ cui⁹ inẗest:ex̄ de sen.
exco.si iudex.li.º 6º.

Sȝ quō ꝓcediẗ in dcā q̄stione? R°.
Si notoriū ē q̄ ille sit cꝉic⁹ q̇ tali ꝑuile
gio gaudē debeat:statim absq̄ alia co
gnitōe dȝ reddi. Q̄ si fama publica ō
hoc ē vel ipe ꝓ cꝉico cōiter hēbaẗ:vel
se ꝑus nō gerebat ꝓ laico:ꝛ deꝑhēsus
fuit cū tonsura ꝛ hitu cꝉicali:dȝ etiam
reddi incontinēti. Nō dico sine cāe co
gnitōe:sed añ cāe cognitōeȝ de cꝉicatu
ita tñ q̄ ꝓbādi nccitate nō ipe sȝ aduē
sari⁹ astrīgaẗ. Si ꝟo añ deꝑhēsionē ꝓ
laico publice se gerebat ꝛ ꝓ tali cōiter
hēbaẗ:etiā si tpe deꝑhēsionis i cꝉicali
erat hitu:nō est restituēdus q̄usq̄ fidē
fecerit de cꝉicatu:sȝ tñ interiȝ ↄ̄ eū ꝓces
sus iudicialis q̇escet:ex̄ de sen. exco. si
iudex li.º 6º.

Quicūq̄ īpeditiq̇n corā iudicib⁹ ec
clesiastic⁊ delegat⁊ vꝉ ordinariis i cāis
q̄ ad eos ꝑtinēt illi q̇ ↄquerunẗ pñt iu
sticiam obtinē̄. vꝉ q̇cūq̄ ↄpellit impe
tratores lr̄aꝝ vꝉ alios recurrētes ad fo
rū eccꝉiasticū i cāis q̄ de iure vꝉ antiq̄
ↄsuetudine ad ipm ꝑtinent ad desistē
dū vel ad litigādū de eis in foro scꝉari
grauando iudices ecclesiasticos:vel
impetrantes vel litigantes siue liti
gare volentes coram eis.vel grauādo
ꝓpiquos ipoꝝ:seu capiēdo res eccꝉia
sticas talium vꝉ quocūq̄ alio mō. Itē
q̇ ad ꝑdicta darēt auxiliū ↄsiliū vꝉ fa
uorē:oēs tales ipo facto sūt excōicati:
ex̄ ō imu.ec.c.q̄m.li.º 6º. A. Et ibi addiẗ
q̄ a dicta excōicatiōe nullaten⁹ absol
uātur:nisi tā iudici cui⁹ cognitio fuē̄it
ipedita vel iurisditio vsurpata:q̄ ꝑti
q̄ turbata fuē̄it i ꝓsecutōe sui iuris de
iniuria.dānis.expēsis.ꝛ inẗesse ꝑus ite
gre satisfecerint. B.

Utꝝ iudex eccꝉiastic⁹ possit iudicare
de subditis laicoꝝ ꝑncipū ꝛ de ipis ꝑn
cipib⁹? R°. Ois xp̄ian⁹ rōe peccati effi
ciẗ de foro eccꝉie. Iere.ꝑ. Ecce cōstitui
te super gētes ꝛ regna.ꝛc.ex̄ ō iudi.no
uit. Ideo si iudex laic⁹ negligit facē̄ iu
sticiam de subditis pōt iudex eccꝉasti
cus ↄpellē̄ illū ad tenēdū insticiaȝ vel
supplē̄ defectū ei⁹ cognoscēdo de cā:et
sic de illi⁹ subditis iudicare: ex̄ de fo.
ↄpe.ex trāsmissa.ꝛ.c.licet.ꝛ.c.ex tenore
.23.q.5.admistratores. De papa ꝟo quō
possit i ꝑncipes scꝉares hr̄.i.papa.§.4º.
ꝓpe fi. A .Iste.§.incipit. Quot sūt ca
sus. Predicta ēt nōnẗ i sū.con.lib.º ꝑ.ti.
.5.q.13. B .Qñ iudex eccꝉiastic⁹: puta
eps hȝ etiā iurisditōem tꝑalē quō exe
quaẗ hr̄ s̄.eps.§.7º. A .qui incipit.eps
qui in aliquo. ꝛ est.§.9. B .ꝛ sup.homi
cidium 2º.§.ꝑ.

Utrum iudex eccꝉiasticus possit iu
dicare de infidelibus? R° s̄m Ray. Di
recte non iudicat de his que foris sūt
.s.aliq̄s religiōis regꝉas eis īponēdo:sȝ
idirecte iudicat lbtrahēdo xp̄iāos ab
eoꝝ cōione: vt pȝ ō iudeis.s̄. iude⁹ ꝑ.

.§.4.° Itē iudicat de his si loquūtur ɔ̄
xp̄m: vt ibidē.§.5.° Itē si attentant sub
uertē fideles.ḡ.iude⁹ 3.° §.fi. A. Breui
ter iudicat in oib⁹ ad defensionē fidei
ptinētib⁹ ac etiā ad delictoꝝ correctio
nē q̊ ad infideles seu tpali iurisditiōi
subiectos: ar.C. de iudeis .l. iudei Ro
mano. B.

IUdicium. Quid est di
cere cum d3
pcedi simplr sine strepitu et
figura iudicii? R.° Tūc non o3 ꝙ nccīo
exigat libellus vl litis ɔtestatio. Pōt
ēt iudex pcedē tpe feriaꝝ ob nccitates
hoium inductaꝝ. Amputet dilationes
ꝗtū pōt. exceptōes appellatōes ꝛ dila
tōes frustratorias repellēdo. ptiu3 ad
uocatoꝝ ꝛ pcuratoꝝ iurgia repellat. re
frenet mltitudinē testiū: s3 pbationes
nccīas ꝛ defensiones legitimas recipi
at. S3 nō debēt ppter hoc excludi cita
tiōes. iuramētū de calūnia vl malicia
vl de ꝟitate dicēda. Est etiā in ipo liti
exordio petitio faciēda p pte agentis
siue etiā rei si voluerit. ꝛ hoc i scriptis
vel ꝟbis mox rdigēda in actis. Pōt ēt
iudex certū diē ꝛ terminū assigre. A. s.
sil vtriqꝫ parti: vt in cle. sepe. de qua .I.
B. ad dādū positōes ꝛ articlos ꝛ ad ex
hibēdū oīa acta ꝛ mumimēta qb⁹ ptes
vti volūt i cā: nisi aliud de ptiū volun
tate pcedat: eo sp saluo ꝙ qñcūqꝫ fiēt
remissio p testib⁹ pducēdis possint ēt
instra pduci. A. assignatōe dicti termi
ni nō obstante: vt ibi. B. Item iudex
ex officio siue ad alteri⁹ partis instātiā
pōt interrogare quālib3 ptē vbicūqꝫ
eqtas suadebit. Itē potest sniam ferre
in scripti citatis ptib⁹: l3 non pempto
rie stando ꝛ sedēdo ꝛ si ei videbit ɔclu
sione nō facta. A. put ex petitiōe ꝛ p
bati ꝛ aliis actitatis i cā fuerit facien
dum: vt ibi. B. Et si etiā i pmissis casi
bus solēnis ordo iudicii in toto vel i p
te nō ɔtradicētib⁹ ptib⁹ obseruetur va
lebit. Hec oīa in cle. sepe. de ꝟb. sig.

¶ Procedi pōt simplr ꝛ de plāo i cau
sis sup electōib⁹ postulatōib⁹ vl pui
sionib⁹: ꝛ sup personatibus canonicati
bus vl pbendis ꝛ beneficiis qbuscūqꝫ
ꝛ sup decimis mrimoniis ꝛ vsuris ꝛ ea
tangētib⁹: vt i cle. dispēdiosā: ex̄ eo.

¶ Quatuor mōis puertit hūanū iudi
ciū. s. timore. cupiditate. odio. ꝛ amore.
Vñ ꝟsus. Quatuor ista timor odiū di
lectio cēsus. Sepe solēt hoium rectos
puertere sensus. xi. q. 3. q̄tuor.

¶ Mulieres ad iudiciū nō possūt euo
cari vl trahi cā testimonii vel alia q̄cū
qꝫ cā q̄ in iure non exp̄mit. A. s. inuite.
vt in. c. mulieres: de q. ī. B. Sed cum
necessariū fuerit testimoniū eaꝝ fia
vt dr. ī. testis p̊. §. 3.° Al est irritu3 qcqd
fit: ex̄ eo. mulieres li.° 6.°

¶ Mulieres religiose p̄sertiz q̄ debēt
sub clausura morari nō vocētur ad iu
diciū psonalit ex q̄cūqꝫ cā etiā si velit.
A. Al totū qd̄ fit ɔ̄ est irritum: ex̄ eo.
mulieres. li.° 6.° B.

¶ Nō licet accusato i iudicio negare
ꝟitatē: vt s̄. accusatus. §. 2.° De iudicio
ferri candētis ꝛ aq̄ bulientis hēs s̄. du
ellū. §. plt. Utrū iudiciū vitādū sit ppt
scādalū: vide. ī. scādalū. §. añplt.

IUrare quid sit? R.° scd̄m
Tho. scd̄a scd̄e. q.
79. Iurare ē deū in testē inuo
care: ꝛ est act⁹ latrie. Vñ Hiero⁹ super
Math. Qui iurat aut veneratur aut di
ligit eū per quē iurat. A. Scd̄3 Ray.
ꝟo. ꝛ in sum cō. li.° p̊. ti. 9. q. i. Iuramētu3
est affirmatio de aliq̊ sacre rei attesta
tōe firmata. B.

¶ Utrū liceat iurare p creaturas? R.°
scd̄m Tho. vbi sup. Iuramētū pncipalit
refert ad ipm deū cui⁹ testimoniū iuo
cat. Scd̄ario āt assumūtur alique crea
ture: nō scd̄m se: sed inꝗtū in eis dina ꝟi
tas manifestat: sicut iuram⁹ p euāgeli
um. i. p deū cui⁹ ꝟitas in euāgelio māi
festat: ꝛ p sāctos q hāc ꝟitatē credide
runt ꝛ obseruauerūt. Ali⁹ ē quoqꝫ mo
dus iurādi p execratōe3 qñ iducit crea
tura aliq̄ i q̄ diuū iudiciū exerceat. sic
solet qs iurare p caput suū aut p filiū
ꝛ h⁹mōi. Qd̄ āt dñs phibuit iurare p

creaturas: vt pꝫ Math.5° intelligit ꝓ
hibitū: ita ꝙ eis exhibeat̄ reuerentia
diuia: sicut iudei ꝑ āgelos ⁊ creaturas
iurabāt: vt ait Hiero⁹. Et eo mō puni
tur clicus iurās per creaturas.22.q.2.cli
cū.2.c.si qs ꝑ capillū. A .Cō.glo.Ray.
vt in sū.con.eo.ti.q.6. B.

¶ Quid de his q iurāt ꝑ membra dei?
R°. Si ē cleric⁹ dꝫ deponi. Si laic⁹ ana
thematizari.22.q.1.si qs per capillum.
Sed intelligēdū vr̄ qn̄ cū irreuerētia
⁊ q̄si blasphemia iurāt. Un̄ subdit̄ ibi.
Uel alio mō blasphemia ꝯ deum vsus
fuerit.⁊c. Sec⁹ vr̄ si cū reuerētia: vt si
per sanctū caput dei iurarēt.⁊ h⁹modi
A .Glo.Ray. dicit hoc intelligēdū esse
qn̄ hr̄ ex ꝯsuetudine. Al̄ si qs aliqn̄ iu
rat ꝑ caput aut ꝑ oculos d̄i: aut ꝑ alia
mēbra eius q̄ in ceterꝭ hoib⁹ non cēsen
tur turpia vel ihōesta: nō credo ꝙ pec
cet mōtal̄r. Ribaldos aūt illos qui pas
sim ⁊ assidue iurāt ꝑ mēbra dn̄i nō au
deo a peccato mortali excusare: ⁊ cre
do blasphemiā esse qn̄ qs iurat ꝑ mē
bra dn̄i q̄ i aliis hoib⁹ reputāt̄ inhone
sta: vt i sū.cō.eo.ti.q.7. Tales .n. ḃm le
ges puniūtur vltimo supplicio sic̄ cum
sodomitꝭ: i auc. vt n̄ lux. ꝯ nāꝫ.col.6. B.

¶ Quid si qs ex ipetu iurauit id quod
d̄libetate nō iurassꝫ? R°. ḃm Guil. Ser
uare tenet̄ si licitū est. A . Sufficit.n.
ad hoc ꝙ sit obligat⁹ ꝙ intēderit deū
inducē in testē illi⁹ rei quā dixerat: ḃm
eūdē: vt in sū.con.eo.ti.q.10. B.

¶ Utꝝ vxor p⁹q̄ ꝯfessa ē sacerdoti de
adulťio possit iurare marito ꝙ nō hēt
culpā? R°. ḃm Guil. Poti⁹ dꝫ q̄libet ma
la tolerare q̄ hoc iurare: qꝛ certa esse
nō pōt ꝙ h⁹modi culpa sit ei dimissa:
ex̄ d̄ pur.ca.c. accepim⁹. Jō Ber. ⁊ Ho
sti. A . Jdē i sū.cō.eo.ti.q.12. B.

¶ Quid si qs iurauit aliqd facere qđ
est veniale pctm̄: iō ꝯmittit illud? R°.
ḃm Guil. Hug. nōuit ꝙ talis mortalit̄
peccat. Nā impia ē ꝓmissio q̄ scelē ad
implet̄.22.q.4.i malis. Et subdit Guil.
Ego credo ꝙ nō peccat nisi venial̄r. A.
Hoc pōt eē veꝝ qn̄ ex iusta ignorātia
nesciebat illicituꝫ eē quod iurabat. Al̄
sec⁹. qa cū iuramēto hoc casu deficiat
iudiciū eqparat̄ ꝑiurio.22.q.2. animad
uertendum. B.

¶ Qui sunt illi qui nō admittunt̄ ad
iurandū? R°. ḃm Tho. scđa scđe.q.89.
Nō admittūtur siue nō cogūtur pueri
an̄ annos pubertatis.22.q.5. pueri. vbi
ēt dr̄ ꝙ si iurauerit ⁊ pr̄ vt audiuit sta
tim ꝯdixit: irrita sūt iuramenta. Jtem
nec al̄s periuri.22.q.5. paruuli. Jtem
nō debēt accedē ad iurādū nisi ieiuni
ꝓpt̄ reuerētiā.22.q.5. honestū. A . Jbi
pꝫ ꝙ h° ē d̄ suasiōe ⁊ nō de p̄cepto. B.
Jtē solēnib⁹ dieb⁹ n̄ ē iurādū ꝓ reb⁹ tē
poralib⁹: nisi i magna nccitate: ex̄ de
ferꝭ.c.p̄. A . de hoc dictū est s̄. ferie.§.
6° cū additōe. B.

¶ Utꝝ sacerdotib⁹ liceat iurare? R°n°
ḃm Tho. vbi s̄. Nō licet eis nisi ꝓ ma
gna nccitate ⁊ vtilitate.2.q.5. si qs p̄sby
ter. Et ponit Ray.7. casus i qb⁹ pn̄t et
debēt iurare. p̄m⁹ ne ꝓ defectu ꝓbatio
nū aliqs ledat̄ vl̄ rē suā amittat. tūc.n.
dꝫ iurare ⁊ testificari ꝑ modū q ponit̄
.ī. testis.3°.§.10. A .i. ḃm distinctōeꝫ ibi
positā. B . Jtē ꝓ fide. Jtē ꝓ obediētia
Jtē ꝓ pace. Jtē ꝓ indēnitate eccl̄ie: q
cāus pōt reduci ad ꝓmū. Jtē cū absol
uitur ab excōicatōe. Jtē cū infamatus
dꝫ se purgare. Probant̄ hec oīa ex̄ de
elec. significasti. vltra mediū.28.dis. de
syracusane: ex̄ de offi.or. ad reꝑmēduꝫ
.2.q.5. p̄sbyter. p̄.⁊2°. A . Jdē i sū. con.
eo.ti.q.16. B . Pōt hodie addi.8.⁊9.
casus. qꝛ si sacerdos litiget siue i cā spi
rituali siue alia dꝫ iurare de calūnia. si
milit̄ ⁊ de ꝟitate dicēda: ex̄ de iura.ca.
si de calūnia.li°.6°. A . Uidet̄ ꝙ i his ca
sibus vl̄ silib⁹ dꝫ iurari tactis sacrosan
ctis euāgeliis: nisi ab ep̄o q iurat ꝓpo
sitis tm̄: sꝫ nō tactis: vt in.c. fi. ex̄ de iu
ra.cal̄. Jn aliis ꝟo leuiorib⁹ sacerdotes
nō tāgūt euāgeliū: sed introgāt̄ ꝑ san
ctā cōsecrtōem: dcō.c. si qs p̄sbyter. Et
idē vr̄ i aliis clericis: vt introgētur per
sanctā ordinatōem. qꝛ nec ipi sin̄ mag̃
nccitate debēt tangere euangeliuꝫ.22.

.q.5.nullus. B.
¶ Utrū si qs simplr iuret aliq̄ ↄditio
itelligat? R° ſm Hosti. Multe ↄditio
nes etiā si tacētur intelligūt. Nā qñ iu
ro ꝙ faciam aliqd: intelligit si ð̄o pla
cuerit: qn ēt si pape placuerit: qꝛ semꝑ
ei⁹ auctoritas vr̄ excepta .25.q.i.c. vlti.
ꝟsu ipsi nanqꝫ. Itē si res in eodē statu
ꝑmanserit. Uñ si qs gladium deposuit
apud me: ꝛ factus furiosus repetit: nō
teneor reddē etiā si iuraui.22.q.2.ne qs
Itē intelligit si mihi fidem ſuaueris.
Nō seruāti.n.fidē nō est fides seruāda
Uñ si nō facis mihi qð ꝓmisisti: non te
neor: ex̄ de iureiur. ꝑuenit.2° ꝛ.c. sicut.
Itē si iuro tibi pecuniā reddē ad certū
tp̄s spe future nūeratōis: itelligit si pe
cuniā mihi ꝑus nūeraueris siue mutu
aueris. C.de nō nu.pecu.idubitati. Itē
si iuro tibi soluē ad certū tp̄s: intelligi
tur nisi iudex ↄ̄riū ꝑcipiat. Nā ius suꝑ
ioris sꝑ videt exceptū: ex̄ de iureiur.
veniētes. §.p̊.ad fi. Silr nisi ꝑ te fueris
absolut⁹: ex̄ de iureiur.c.p̊.ꝛ.c.sic. Item
si iuro tibi dare dotē: sbaudit si nuptie
secute fuerint: vt.ff.de iure do. stipula
tōem. Itē si iuro tibi tanqꝫ regi vl' ep̄o
te ð̄posito nō obligor. Idē vr̄ si tu tāqꝫ
ep̄s iuras mihi restituē pecuniā quam
mutuaui. Nā deposit⁹ non teneberis.
Qð verū credo si in vtilitatē eccl'ie pe
cunia ꝟsa est.15.q.6.ali⁹. Itē si iuro sta
re mādatis tuis ꝓ offensa tibi vl' tuis
facta: intelligit nisi ꝑcipias imodēatū
ininstū.ipossibile: vl' h⁹modi: ex̄ de iu
reiur. veniēs.ꝛ.c. qntauallis. Cō. Ray.
addēs: ꝙ oēs tales ne deit mā̄ ꝑiurādi
debēt petē auctoritatē ab eccl'ia: vt col
ligit ex eisdē decretalib⁹. Et con. Tho.
scð̄a scð̄e.q.58. Itē intelligit si facultas
siue possibilitas se obtulerit: alr nō im
putabit: ex̄ de iureiur. q̄relā.ꝛ.c. breui.
Uñ excusat hoiez nccitas siue ipossibi
litas. Uex q iurat pecuniā reddere ad
certū terminū ꝛ nō pōt: ↄsulit Ray. ꝙ
añ diē veniēs corā iudice cedat bonis:
ex̄ de solu. odoardus. Itē si iuras mihi
reddē vinū vl' bladū: subaudit eiusdē
bonitat]. ff. si cer.pe.l.cum qd. Itē si iu
ro tibi dare filiā meā in vxorē: itelligi
tur ꝙ bona fide laborabo vt eā hēas:
nec ad aliud obligor: cū alienū factum
ꝑcise ꝓmittē nō possim: ex̄ de spon. ex
litteris. Itē si iuro alicui fidelitatē vel
ꝙ nō ero ↄ̄trariū: itelligit ne ꝓcurē vl' con
sentiā ꝙ vitā vl' mēbrū vel res suas ꝑ
dat: ꝛ si me offendat vl' ↄiunctos mihi
posso me tueri: ex̄ de iureiur. petitio. ꝛ.
.c.ego. Et de h⁹ iuramēto hēs s̄. feudū.
§.6°. A. Idē i sū.con.eo.ti.q.18. B.
¶ Quid si quis iurauit tenē obstagia
icerto loco: nec hꝫ ibi qd comedat vel
vñ soluat? R° ſm Hosti. Si tꝑe obliga
tōis iā erat nō soluēdo: tenet obstagia
ſuare: qꝛ vr̄ ad hoc se obligasse. ꝛ que
rat victū manib⁹ suis vl' mendicando
Sed si tꝑe obligatōis erat soluendo ꝛ
nūc deuenit ad pauꝑtatē: tūc distiguo
qꝛ si est talis q possit mēdicare sine ve
recūdia: dico idē qð ꝑus: ar.93.di. diaco
ni. sed si ē nobilis ꝛ in dignitate tali sb
ueniēdū ē iuris bñficio: ex̄ de iureiur. q̄
relā.ꝛ.c.breui. A. Idem i dcā.q.18. B
¶ Quid si debitor iurauit creditori
se soluturū i certo termino ꝛ impedit⁹
nō pōt? R° ſm Hosti. Si qñ iurabat cre
debat se nō posse soluere: vl' nō hēbat
ꝓbabilē cām credēdi: tūc in vtroqꝫ ca
su ꝑiurat. qꝛ in p̊ deerat ꝟitas in 2° de
erat iudiciū. Si ꝟo ab initio ꝓbabilit
credebat se posse soluē nō ꝑiurabat. et
si postea fecit posse suū nō ē ꝑiur⁹. Sꝫ
ꝛ multo magis excusat si misit pecuni
am tꝑe debito: sed casu ꝑdita fuit: ex̄
de iureiur. q̄relā.23.q.8. si nulla. de ↄse.
di.1. sicut. Qð si postea lapso termino
posset ꝛ nō soluēt ꝑiur⁹ eēt: ex̄ de dolo
ꝛ ↄtu. cū dilecti. Con. Tho. scð̄a scð̄e.q.
89. A. hoc vr̄ fuisse ꝑncipale dcm̄ Ray.
vt pꝫ in dcā.q.18. B.
¶ Quid si iuro aliqd gnālr: nunqd ad
spālia teneor? R° ſm Hosti. Cuꝫ gnāli
tas obscuritatē pariat: nō videor cogi
tasse de his suꝑ qb⁹ spālr iuratur⁹ non
fuissem. ꝛ sic interpretādū est iuramē
tum ſm intētōem iurātis qñ sine dolo

quis iurat. Sec⁹ aũt qñ ip̃e cũ dolo ẽ:
⁊ ille cui iurat̃ ẽ sine dolo. Igit̃ si emer
gat casus iopinat⁹ de quo si cogitassez
nullo modo iurassem: nõ teneoꝛ. Sat
con. Ray. ⁊ Guil. ⁊ etiã Tho. vt hr̃. i. iu
ramẽtũ p̊. §. 5º A. Idẽ i dcã. q. 18. B.
¶ Quid de duob⁹ hñtib⁹ mẽsurã cõita
tis vel staterã quã ↄsueuerũt poꝛtare
ad vẽdentes ⁊ mercedẽ recipere: si iu
rauerũt sibi inuicẽ decetero non poꝛta
re? R⁹ s̃m Guil. Etiã si ex hoc mlt̃ũ dã
nificati sint: puta qa ꝓuisũ ẽ ꝯ̃ alia mẽ
sura: nõ pñt auctoꝛitate ꝓp̃a venire ꝯ̃
iuramẽtum: nisi foꝛte ex hoc ad extre
mã nccitatẽ deueniret: nec vllo modo
possent h̃re vñ viuerẽt. Ep̃s tñ absꝫ tã
ta nccitate posset h⁹modi iuramẽtum
i meli⁹ ↄmutare: cũ nulli sit vtile ⁊ ali
qbus dãnosũ. A. Idẽ in sũ con. eo. ti. q.
19. B. Sed si vn⁹ p̃dictoꝝ ꝑiurat: nun
qd alter p̃dictoꝝ poterit venire ꝯ̃ iura
mẽtũ? Dicẽdũ ꝙ si intendebat iurare
sub ↄditõe. s. si alter nõ poꝛtaret: tũc al
tero poꝛtãte nõ tenebit̃. Si aũt absolu
te iurauerit tenet̃. Qꝺ̃ si nescit quõ iu
rauerit vl̃ intẽderit: tũc si emolumẽtũ
mẽsure sit cõe ambob⁹: vno ꝑiurante
reliqu⁹ nihilomin⁹ tenet̃: cũ nullum ex
hoc ei fiat p̃iudiciũ. Si aũt emolumẽ
tũ ẽ solum ei⁹ q poꝛtat: tũc benignius
interp̃tandũ est. s. ꝙ nõ seruãti fidem
nõ ꝓmiserit cũ suo dãno ⁊ lucro alteri⁹
Nam gnãliter s̃m Hosti. ⁊ Ber. si duo
sibi ad inuicẽ aliqd iurauerit: vno non
seruãte nec ali⁹ tenet̃: ex̃ eo. sicut. 3º in
fi. nisi qꝺ̃ iuratũ est eẽt in honoꝛẽ dei:
vt si iurauim⁹ ꝙ diceremus psalteriuz
vnũ ꝓ inuicẽ vl̃ vt certã elemosynam
darem⁹. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 36. ⁊
37. B. Et de hoc vltimo hẽs h̃. i. §. añ
plt. in fi. ⁊ vide ẽt. i. iuramẽtũ 2º §. 2º
¶ Nũquid pagan⁹ q iurat per falsos
deos vel creaturas nõ ↄcessas teneat̃?
R⁹ s̃m Ray. Dico ꝙ cuz iurauit pctm̃
cõmisit i iurãdo: sed si mõ non s̃uat fi
dem ꝓmissam addit pctm̃ pctõ. 22. q. i.
mouet te. Cõ. Inno. Hosti. ⁊ Tho. scꝺ̃a
scꝺ̃e. q. 98. ⁊ addit ꝙ licitũ ẽ recip̃e iura
mentum eius q paratus est per falsos
deos iurare: nõ tñ licet eũ iducẽ ad h°
ꝙ per falsos deos iuret. Con. Pe. ⁊ In
no. A. Iꝺ̃ i sũ. cõ. eo. ti. q. 28. ⁊ se. B
¶ Quid de eo q cõpulsus ẽ ꝑ metũ iu
rare se aliquid datuꝝ. ⁊ h⁹mõi? R⁹ s̃m
Ray. Talis q̃ʒtũcunqꝫ fuerit met⁹ nihi
lomin⁹ obligat̃ dũmõ sit de re licita
Sec⁹ de illicita: ex̃ eo. si vero: ex̃ quod
me. cã. ad audiẽtiã. tñ q sic iurauit po
terit ab ep̃o petere vt cogat illũ absol
uẽ eũ a iuramẽto: ex̃ eo. ex administra
tionis. Si hoc ipetrare nõ põt soluat ⁊
postea repetat. qꝛ lꝫ iurauerit soluẽ. nõ
tñ iurauit nõ repetẽ: ex̃ eo. debitoꝛes. ⁊
dcõ. c. ad audiẽtiam. Qꝺ̃ si ẽt iurauit ñ
repetere: tũc denũciet eccl̃ie s̃ꝫ foꝛmã
euãgelicã: vt eccl̃ia ↄpellat illum ad re
stitutõem. Si ṽo iurauit ꝙ nõ denun
ciaret tale iuramẽtũ est illicitũ: ⁊ ideo
nõ seruãdum: ex̃ eo. queãdmodũ. Con.
Tho. scꝺ̃a scꝺ̃e. q. 89. ⁊ Pe. ⁊ Inno. et
Ber. A. Idẽ in sum. cõ. eo. ti. q. 30. vbi.
etiã additur s̃m Hosti. ꝙ cum qs iura
uit non denũciare eccl̃ie tñ denũciare
põt: dũmodo hoc faciat p̃ncipal̃r inten
tione salutis frat̃ne. B. Sil̃em casuz
hẽs. i. vsura 6º §. 7º Quid si dñs facit fa
miliã suã iurare ꝙ reuelabũt ei si quẽ
sciunt vel audiunt subꝛipuisse de bõis
suis: vide s̃. familia. §. fi.
¶ Quid si quis audit aliquẽ iurare il
lud qꝺ̃ audiẽs scit falsum esse? R⁹ s̃m
Ray. Sufficit audienti ⁊ tenet̃ vt indi
cet illis q magis pñt ꝓficẽ q̃ʒ obesse ꝑ
iuro siue eũ coꝛꝛipiẽdo: siue ꝓ eo oꝛan
do. 22. q. 5. hoc videtur.
¶ Quid si clericus iurauit se seruatu
rum statuta in ecclesia sua edita: et
postea fit nouum statutum? Rñ° s̃m
Tho. scꝺ̃a scꝺ̃e. q. 98. Nõ tenetur ex iu
ramento seruare futura nisi intendẽit
se obligare ad omnia p̃terita ⁊ futu
ra. tenet̃ tamẽ ea seruare ex vi ipsoꝝ sta
tutoꝝ. Qꝺ̃ si talis cl̃ic⁹ ꝓmisit ꝑ p̃us p̃
stitum iuramẽtũ seruare illud statutũ
qꝺ̃ p⁹ea factũ ẽ iteꝝ nõ ẽ obligatus ex
iuramento: extra eo. clericus. Et idem

itelligẽdũ ẽ de eo q fit nou⁹ ciuis alic⁹
ciuitatꝭ. ⁊ iurat ſuare ſtatuta. Cõ. Ray.
¶ Quid ſi aliq dñi tꝑales vł clici: aut
ꝑlati iurãt ſeruare ſtatuta ⁊ cõſuetudi
nes alicui⁹ loci vel eccłie. ⁊ inł illa ſunt
aliq̃ illicita ĩpoſſibilia. vel libtati eccle
ſie obuiãtia? R°. Si iurantes hoc ſciũt
nõ debuerũt ſic gnãliter iurare: nec ſt
aliq̃ ten⁹ h⁹modi iuramẽta ſeruãda: ſꝫ
ſolũ alia. Siłr etiã ſi neſciũt: nõ ſũt ſer
uãda: quia nõ tenẽtur ad illa: ex̃ de iu
reiuř. ꝯtingit. li°. 6°.
¶ Utrꝫ ille cui iurãdo aliq̃d ꝑmittiř
poſſit relaxare iuramẽtũ? R° ſm Tho.
ſcđa ſcđe. q. 89. Hõ põt ꝑmittẽ aliq̃d
alteri ſub iuramẽto dupłr. Uno° q̃ſi ꝑ
tinẽs ad vtilitatẽ ip̃ius: puta ſi ſub iu
ramẽto ꝑmittat ſe ſeruituꝝ ei vł pecu
niã daturũ: ⁊ a tali ꝑmiſſiõe põt abſol
uẽ ille cui ꝑmiſſio facta ẽ. Intelligitur
.n. ei ſoluiſſe ꝑmiſſuꝫ qñ fecit de ea ſꝫ
ei⁹ volũtatem. Alio° ꝑmittit qs alteri
qđ pertinet ad honorẽ dei vł vtilitatẽ
alioꝝ: puta ſi aliqs cũ iuramẽto ꝑmit
tit alicui ſe ĩtratuꝝ religionẽ: vł aliqđ
opus pietatis facturũ: ⁊ tũc ille cui ꝑ
mittit nõ põt abſoluẽ ꝑmittẽtẽ: q꞉ ꝑ
miſſio nõ eſt facta ei ꝑ̃ncipałr ſꝫ deo: ni
ſi forte ſit intꝑoſita ꝯditio. ſ. ſi illi vide
biř cui ꝑmittit: vel aliquid aliud tale.
Con. Hoſti. ⁊ Ray. A. Idem in ſũ. cõ.
eo. ti. q. 35. B.
¶ Quid ſi vẽditor aliqs iurauit non
venire ꝯ venditõem: ⁊ nunc dicit ſe de
ceptũ vltra dimidiũ iuſti ꝑcii: nũquid
dꝫ audiri? R° ſm Ber. Si maior eſt: ñ
credo ꝙ audieř. Sec⁹ ſi minor. q꞉ ꝑ ta
le iuramẽtũ nõ excludiř niſi bñficium
etatis: nõ aũt ꝙ renunciet iuri cõi. vñ
põt agẽ ad ſupplemẽtũ ꝑcii: vel ad re
ſcindẽdã venditõeꝫ: ſꝫ illud ex̃ ꝯ emp.
⁊ ven. cũ cã. A. ⁊ ibi h° nõt glo. nõtur
etiã ⁊ in ſũ. con. eo. ti. q. 41. B. Quid ꝯ
puella que iurauit nõ hr̃e regreſſũ ad
bona ꝑrña: ſꝫ ꝙ eẽt dote ꝯtẽta hẽtur ꝯ
dos. §. 3°. Uel ſi vxor iurauit nõ ꝯuenire
alienatõi dotis ibidẽ. §. 4°. Multa circa
hanc mãm habẽtur hic ſtatim. c. iura

mentum ꝑ̊. ⁊ 2°. ⁊. ĩ. periurium.

IUramentum p°.
cõiter. Que cã inſtitutiõis iu
ramenti? R°. ſm Ray. Duplex ẽ cauſa
Una ꝑpter infirmitatẽ nõ credentiuꝫ:
vt puta cũ alicui ſuadetur aliqđ bonũ
⁊ non credit v̈bo ſimplici: introductuꝫ
ẽ ꝙ poſſum⁹ iurare. 22. q. 1. nõ eſt cõtra
⁊. c. ſi pctm̃. Alia cã fuit ꝑmiſſiua. ſ. ꝑpł
euitandã idolatriã ꝑpter quod ꝯceſſũ
fuit iudeis iurare ꝑ deũ: ne iurãdo per
creaturas in idolatriã inciderẽt. 22. q. 1.
ꝯſidera. Eſt g° iuramẽtũ licitũ ⁊ meri
toriũ qñ ꝑ ip̃m ꝑximo ſubuenit. Uñ i
in pſał. Dñe. qs hitat in tabnaculo tuo:
⁊ ſeq̃tur. Qui iurat ꝑximo ſuo: ⁊ nõ de
cipit. A. Idẽ in ſum. con. lib°. ꝑ̊. ti. 9. q. 3.
B. Nõ tñ ẽ aſſueſcẽdũ ad iuramẽtuꝫ
ꝑpł periculũ ꝑiurii ꝑpł qđ nõ niſi ob
nccitatẽ vel vtilitatẽ ẽ iurandũ. 22. q. 1.
ita g°. Et ſic intelligẽdũ ẽ qñcunq̃ iura
mentũ inuenit ꝑhibitũ. A. ſ. ꝙ ſꝑ in
telligiř ꝑhibitũ niſi rõnabilis nccitas
vrgeat: ex̃ de iureiuř. 2 ſi xp̃s. ⁊ nõt Ni
co. de lira ſup. 20 c. Exo. B.
¶ Quot ſunt ſpẽs iuramẽti? R°. ſcđm
Ray. Due. Nã aliud eſt aſſertoriũ: vt
cũ iurat de pñti aut ꝯ ꝑterito: puta ſic
eſſe vł nõ eẽ. Aliud ẽ ꝑmiſſoriũ. ſ. de fu
turo: vt cũ aliqs iurat aliq̃d ſe datuꝝ
vel factuꝝ. Idẽ Tho. in 3°. ſniaꝝ. diſ. 39.
⁊ ſcđa ſcđe. q. 79. Et addit ꝙ hec aliqñ
fiunt ſimpłr: vt cum dř. Teſtis ẽ mihi
deus: vel corã deo loq̃r: vel per deum
qđ idẽ ẽ ſm Aug. Aliqñ v̈o ꝑ execratõ
nẽ: vt cũ qs obligat ſe ad aliquã penã
vt ſi hoc nõ fecẽo hoc accidat mihi vł
filiis meis ⁊ hi⁹ ⁊ tũc ſꝫ Aug. illa per q̃
ſic iurat obligat deo vt h° illis eueniat
ſi ſec⁹ ẽ q̃ dicit. A. Idẽ in ſũ. con. eo. ti.
q. 2. Et addiř ſm Ray. ꝙ alie diuiſiões
iuramẽti ꝑtinẽt ad foꝝ ꝯtentioſuꝫ. B
¶ Que eſt forma iuramẽti? R° ſꝫ Ray
In veteri lege iurabãt ſic. Uiuit deus
⁊ viuit aĩa mea. Hoc faciat mihi deus
⁊ hoc addat. 22. q. 1. ⁊. iurabũt. ⁊. 1. Reg.
14°. ⁊. 25°. In ꝑmitiua v̈o eccłia iurabãt

sic. Testis ē mihi de⁹. Ro. p̄. Itē testis
est mihi ɔſcia mea. Ro. 9. Uel corā deo
loquor ⁊ h⁹modi. 22. q. i. ſi peccatū. Ho
die xᵒ iurat̃ sic. Per deū. vel ſi me de⁹
adiuuet. vel p̱ istas sanctas reliquias.
vl̃ p̱ ista sancta euāgelia. ⁊ ſilr̃ ia. 35. q. 6.
de parētela. Et vt dicit Inno. nulla vl̃
modica differētia est: siue qs iuret vt
dictū est: siue ſi solū hᵒ dicat. Promit
to hoc in fide mea. Mai⁹ tñ pctm̄ ē fal
lere iuramētū factū p̱ increata vl̃ per
ſup̱iores creaturas q̄ȝ p̱ iferiores. Itē
iuramētū ē qñ aſſerit ſe dicē xitatem
in periculo aīe ſue: ex̃ de frig. ⁊ malefi.
frat̃nitat]. Semp̱ tñ qñ ps p̱ti iuramē
tū defert iurādū est ẜm q̄ placet ābo
bus. ff. de iureiur̃. l. 3. §. vlt. ⁊. l. 4. ⁊. 5. In
iuramētis xᵒ que a iure p̄cipiūt̃: vt ē
iuramētū teſtis: vel iuramētū calum
nie ē iurādū ſup̱ sancta dei euāgelia.
A. Idē ī oib⁹ aliis iuramētis q̄ a iure
vel iudice vel a p̱tib⁹ ex nccitate defe
rūt̃. ẜȝ eūdē Inno. ⁊ Hosti. vt ī in ſum.
cō. eo. ti. q. s. Et adde qd̄ hr̃ s̄. iurare. §.
7. in vltima additōe. B. ex̃ de iura. ca.
c. vlt. xi. q. i. teſtimoniū. Idē q̊ȝ ſi p̱mi
ſerit qs aliqd iurare: vt dic̄ Hosti. A.
s. nulla forma diſtincta ẜm eūdem: vt
in dicta. q. s. B.

¶ Que exigunt̃ vt recte fiat iuramen
tū? Rᵒ ẜm Ray. Tria. s. xitas. iudiciū. ⁊
iuſticia. Ier̃. 4ᵒ. Iurabūt viuit dñs ī xi
tate ⁊ iudicio ⁊ iuſticia. 22. q. i. ⁊ iurabūt
Ueritas. n. ſp̱ dȝ adeſſe: vt. s. sciat qs fir
miter q̄ vex̱ ē qd̄ iurat. A. Debȝ eniȝ
adeſſe xitas rei. s. q̄ ſit verū qd̄ iurat̃.
⁊ ɔſciētie. s. vt putet eſſe verū: vt nōt
glo. in. c. aīaduertendū. 22. q. i. B. Alit̃
ſi tm̄ credit non debȝ iurare de ſcīa ſed
de credulitate. Itē dȝ eē iudiciuȝ idest
diſcreta deliberatio: vt. s. non iuret etiā
verū: niſi p̱pter nccitatē vel vtilitatē
22. q. i. ita ergo. Item iuſticia. s. vt illud
quod iurat̃ licitū ſit ⁊ honeſtum: vt in
dicto. c. ita ergo. Idē Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q.
89. A. Glo. Ray. exponit iuſticiam. s.
q̄ non ſit peccatū mortale vl̃ veniale
p̄ncipaliter vel p̱ accidēs: vt in ſū. con.
eo. ti. q. 9. Et ſi aliqd̄ p̄dictox̱ triū defu
erit nequaq̄ȝ iuramētū erit: ſed p̱iuriū
dcō. c. aīaduertēdū. Et ẜm Tho. ⁊ ī dcā
q. 9. nō p̄mo ⁊ p̄ncipalr̃. periuriū ē qñ
deeſt xitas: qꝛ iuramētū p̄ncipalr̃ or
dinat̃ ad ɔfirmatōem dicti humāi cui
ɔfirmatōi falſitas opponit̃. Scd̄ario
āt qñ d̄eſt iuſticia. 3ᵒ. qñ deē iudiciū. B.

¶ Quid qñ ī iuramēto nō eſt eadē in
tētio iurātis ⁊ recipiētis? Rᵒ ẜȝ Tho. ſe
cūda ſcd̄e. q. 89. Si hᵒ p̱ueit ex dolo iu
rātis opȝ iuramētū ẜuari ẜm ſanū itel
lectū ei⁹ cui iuramētum p̄ſtat̃. Si xᵒ
iurās dolū nō adhibeat obligat̃ ſoluȝ
ẜm ſuam itentōeȝ. Silr̃ s̄. iurare. §. 12ᵒ.
q̱ icipit. Quid ſi iuro. A. Uidetur aūt
iurans dolū adhibere qñ legitie inter
roganti ſtudioſe non clare reſpōdet. 22.
q. 5. quacunq̄ȝ. B.

¶ Utx̱ iuramētū p̱miſſoriū ſit ſp̱ obli
gatoriū? Rᵒ ẜm Tho. vbi ſup̄. Quicun
q̄ȝ iurat ſe aliqd factux̱ obligatur ad il
lud faciēdū: niſi xgat in peiorē exituȝ
vt cum iurat aliqs aliqd qd̄ eſt ẜm ſe
malū: vtputa ſe patratux̱ adulteriū: ī
q̊ cāu peccat iurādo: ⁊ peccat iuramētū
ſeruādo. Silr̃ vergit in deteri⁹: qꝛ eſt
maioris boni impeditiuū: puta cū ali
quis iurat ſe non intratux̱ religionem
vel q̄ nō fiat cleric⁹ ⁊ h⁹modi. Et in hᵒ
peccat qdem iurando qa ponit obiceȝ
ſp̄ūi ſancto: ſed mltō meli⁹ facit ñ im
plēdo. Nā que mala ſunt vel maioris
boni impeditiua ſub iuramēto cadere
non poſſunt. Sed ⁊ alio modo vergit ī
deterius p̱pter aliqd qd̄ de nouo emē
git: qd̄ fuit ip̄remeditatū: ſicut cū He
rodes iurauit puelle ſaltanti ſe datux̱
qd̄ petiſſet. Hoc. n. iuramētū poterat
eē a p̄ncipio licituȝ itellecta debita cō
ditōe. s. ſi peteret qd̄ dare liceret: ſȝ im
pletio iuramēti fuit illicita. 22. q. 4. ⁊ s̄
officium. A. Con. glo. Ray. vt in ſum.
con. eo. ti. q. 13. Et addit. Credo ſine p̄iu
dicio q̄ iuramentū vergit in peiorem
exitū ſex modis. p̄ cū iurat̃ aliqd qd̄ ē
mortale in ſe. 2ᵒ. cum iurat̃ qd̄ ē vēiale
in ſe. 3ᵒ cū iurat̃ aliqd indifferēs qd̄ ex

circũstantiis efficit mortale vel veni
ale. 4º cũ iuramẽtũ excludit op' pieta
tis ex caritate faciẽdũ: vt cũ iurat ali
quis q nihil dabit isti ex caritate. 5º cũ
excludit op' de genẽ bonoꝝ: vt cuꝫ qs
iurat q nõ erit eps. mõach'. vl' caõic'.
vl' nõ celebrabit vsqꝫ ad mẽsẽ. vel q ñ
ieiunabit ꝓ deo vl' peccatis suis i pane
ꝛ aqua nisi pcipiat ei. vel q non dicet
psalteriũ vl' septẽ psalmos. 6º cũ exclu
dit opus indifferẽs pia intẽtiõe ꝓ deo
aut primo faciẽdũ: vt si quis iurat q
nõ loquet Martino vl' nõ intrabit do
mũ eius: vel nõ coquet ad furnũ eius.
vl' q nõ vendet ei rẽ ꝓ minori pcio q̃
tanto. vel q nõ comedet ad eãdẽ men
sã cũ eo. Iõ credo q ppt h'mõi iuram̃
ta qs nõ dꝫ declinare a talib' si ea facẽ
velit pia intẽtõe ꝛ ppt deũ ꝛ salutẽ aie
sue: ꝛ ppt tollẽdũ scãdalũ ꝓximi ꝯ quẽ
sic iurauit. In pmis aũt tribus modis
credo q possit qlibet sic iurãs auctori
tate ꝓpa ꝯtrauenire: sed imponenda
ẽ ei pnia de temerario iuramẽto. In re
liqs trib' q̃uis h'mõi iuramẽta ñ sint
obligatõia nec iponẽda sit pnia ꝓ trãs
gressiõe eoꝝ tanq̃ ꝓ mortali: nõ expe
dit tñ ꝓpa auctoritate ꝯuenire nisi ꝓ
pter vrgẽtẽ nccitatẽ. tũ ppt reuerẽtiã
sacri. tũ ppt scãdalũ simpliciũ. Uñ pe
tẽda ẽ absolutio a supiore q h'mõi iu
ramẽta dꝫ facile relaxare vl' poti' ostẽ
dere sic iurantes non fuisse obligatos
ꝛ imponere pniam de temerario iura
mento. Et cum his cõ. theologi: vt pa
tet in dicta. q. 13. B.

¶ Que maior obligatio voti vel iura
mẽti? Rº bꝫ Tho. scda scde. q. 89. Uotũ
ex sui rõne ẽ magis obligatoriũ. Nam
obligatõ voti causat ex fidelitate quã
deo debem' cui' trãsgressio ifidelitatẽ
ꝛ per ꝯñs irreuerẽtiã ꝯtiet. Obligatio
aũt iuramẽti causat ex reuerẽtia quã
debem' ei ex qua tenemur q verifice
mus id quod per nomẽ ei' ꝓmittim'
cuius trãsgressio cõtinet irreuerẽtiam
tñ. A. Idẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. 14. Et alia
etiã est rõ bm Tho: vbi sup. q2 pl' obli
gat simplex ꝓmissio deo facta q̃ homi
ni cum iuramento. B.

¶ An viri possint irritare iuramenta
vxoꝝ? Rº bm Guil. Non. nisi sint talia
q̃ vxor nõ põt implere sine scãdalo ꝛ p
iudicio viri. Et sic itelligẽdũ videt qđ
dicit Tho. in. 4. se. i fi. A. Idẽ in sũ cõ.
li. 1º p. ti. 8. q. 36. B.

¶ Utrũ in iuramẽtis possit dispẽsari?
Rº bꝫ Tho. scda scde. q. 89. In iuramẽ
tis ꝓmissoriis dispẽsari põt sicut i votis
vbi nõndũ q illud qđ cadit sub iura
mẽto ꝓmissorio aliqñ ẽ manifeste pec
catũ vel maioris boni ipeditiuuꝫ. ꝛ ta
le iuramẽtũ dispẽsatõe nõ indiget. Ali
qñ ẽ dubiũ vtꝝ sit licitũ vl' illicitũ ꝓ fi
cuũ vl' nociuũ aut simplr aut i aliquo
casu: ꝛ in hoc põt qlibet eps dispẽsare.
Cũ xo ꝓmittit aliquid sub iuramẽto
qđ ẽ manifeste licitũ ꝛ vtile: in tali iu
ramẽto nõ vr hre locũ dispẽsatio vl' cõ
mutatio: nisi aliquid meli' occurrat fa
ciẽdũ ad cõem vtilitatẽ qđ maxie vr
ptinere ad ptãtem pape qui hꝫ curaꝫ
vlis eccle. silr ẽt ꝛ iuramẽti absoluta
relaxatio. A. Hoc ẽ verꝫ ex iusta cau
sa: vt si iuramẽtũ esset ꝯ ptinentia ad
obediẽtiã superioris: vl' ob aliã iustaꝫ
cãꝫ. Al' sec'. cũ obseruatio iuramẽti vt
pꝫ Nũeri 30. sit de iure diuo ꝯ qđ nemo
aliqd põt. 25. q. i. c. sunt qdã. B. Nã ad
vnũquẽqꝫ ptinet irritare iuramẽtum:
qđ a subditis factũ est circa ea q̃ subdũ
tur ei' ptãti: sicut pr põt irritare iura
mẽtũ puelle ꝛ vir vxoris: vt dr Nũeri
30. A. Ray. dicit vt nõtur in sum. con.
li. 1º p. ti. 9. q. 26. q idẽ iudicãdũ ẽ de abso
lutõe a iuramẽto ꝛ a voto. Et glo. eius
dicit q nõ solũ papa sꝫ ẽt eps põt in iu
ramẽtis dispẽsare sicut ꝛ i votis. Põt
etiã licite iuramẽta mutare in melius
nec est hoc venire ꝯ iuramentũ: ex. e.
ꝓuenit 2º cũ etiã nõ magis obliget vo
tũ q̃ iuramẽtũ exceptis tñ iuramẽtis
circa grauiora que reseruãtur pape: vt
puta si ꝯcernerẽt aliquã nõbilẽ vniuẽ
sitatẽ: ex. de elec. venerabilẽ. Et i h' ca
su dicit itelligẽdũ dictuꝫ eoꝝ q dicunt

dispēsatōem seu ꝯmutatōez iuramēti
reseruatā pape. Et satis vꝛ cō. Jnno. di
cens ꝙ eps in iuramētis dispensat si sē
dolo metu vl' vi extorta. ⁊ etiā qn̄q₃ ex
cā i iuramētis licite p̄stitis. Et cō. Ho
sti. vt in dicta. q. 26. B. Utrū debitor ꝓ
pter vim iuramēti teneat reddē debi
tū excōicato: vide s̄. excōicatio 6º. §. 27º
qui icipit. Quid si teneor. De iuramen
to fidelitatis hēs s̄. feudū. §. 6º. ⁊ s̄. iura
re. §. 9º. i fi. Jtē de iuramēto fidelitatis
si non p̄stet pape a p̄lato: vide. i. ꝑegri
nus 2º. §. fi. i fi. De iuramēto eoꝝ q absol
uunt ab excōicatōe hēs s̄. absolutio 5º
§. 2º. ⁊ 3º. De matēia iuramēti habes mlt'
ta s̄. iurare. ⁊. i. ꝑiuriū. Jtez de iuramē
to vniuersitatis hēs h statim.

Iuramentum 2º.

Iuramentum 2º. De iuramēto vniuersitatis si
ue alicuius societatis. Aduertēdum ē
ꝙ qn̄ vniuersitas alicui' ciuitatis vel
collegii iuramēto se obligauit: ⁊ iuran
tes iam mortui sūt: successores facien
tes cōtra nō sunt ꝓpter hoc ꝑiuri. Naz
obligatio iuramēti ꝑsonalis ē ⁊ nō trā
sit ad successores. Tenēt tn̄ ex q̄dā fide
litate adimplē qḋ iuratū fuit: ar. ex̄. e.
veritatis. hec Ray. ⁊ Tho. scḋa scḋe. q.
98. A. Jdē i sū. cō. li. 2º. p̄. ti 9. q. 33. B.
¶ Quid si hoies alicui' vniuersitatis
seu societatis iurāt aliqd se facturos vl'
non facturos: nūqd pn̄t sibi remittere
R. s'm Guil. Hoc pōt eē q̄tuor modis.
P̊ qdē si iuramētū sit de his q̄ ꝑtinent
ad cultū dei seu ad religionē vl' ad pie
tatē: ⁊ tunc nō pn̄t remittē: vt si duo iu
rēt ꝙ ibūt vltra mare militare ꝓ deo
vl' ꝙ intrabūt religionē: aut ꝙ dicent
duo vel tria psalteria ꝓ inuicē. aut si
q artifices iurēt ꝙ de lucro suo certaz
portōem dabūt fabrice alicuius eccl'ie
vel i alios pios vsus. Ubi tamē aliqui
iurāt ꝙ ibūt vltra mare simꝉ: pn̄t qdē
sibi remittē ne vadāt simul: s₃ nō pn̄t
remittere qn vadāt: q₂ q̄i duo iuramē
ta sunt. s. ꝙ vadāt: ⁊ ꝙ simul vadāt. 2º
si iuramētū sit de tꝑalib': ⁊ sit tale qḋ
absq₃ iuramento tenentur facere qḋ
iurant: ⁊ tunc etiā nō pn̄t sibi remittē,
q₂ ꝓpter salutē aiarū videt sic iuratū
vt si carnifices iurēt ꝙ nō vēdant car
nes ifectas ꝓ sanis: aut ꝙ nō sophisti
cabunt merces suas: ⁊ h' modi. 3º pōt
contingere ꝙ iuramentum sit qdē su
per re tꝑali: sed tali ꝙ absq₃ iuramēto
nō tenebantur facē qḋ iurāt. Et tunc si
obseruātia iuramēti spectat tm̄ ad cō
modū vel icōmodū iurātiū possūt sibi
remittē: vt si quis iuret ꝙ faciat alteri
librū vel domū: ⁊ ille ꝙ reddet ei mer
cedem. Silr qn̄ duo socii iurāt de cōicā
do sibi inuicē oia lucra. Si aūt spectat
ad cōmodū alioꝝ magis q̄₃ iurantiuz
n̄ possūt sibi remittere: vt si artifices
aliqui iurent ꝙ in mercib'. 20. solidoꝝ
non accipiēt de lucro vltra vnū solidū
vel ꝙ nō vendēt oꝑa nisi de mā sic pa
rata. vl' ꝙ n̄ trahēt petias pāni vltra tm̄
⁊ h' modi. 4º si obseruatio iuramenti
sit aliis dānosa. Nam tale iuramētum
non ē obligatoriū: vt si iurent sutores
ꝙ certo tꝑe nō laborabūt. ⁊ hoc vt ꝓ
pter raritatē cari' vēdāt: vl' carnifices
nō incidēt siue parabunt carnes vltra
certū numerū. vel aliq opifices ꝙ nō
operabūt ꝓ minori p̄cio q̄₃ tali ⁊ hui'
modi. Que qdē iuramēta q̄uis nō sint
obligatoria: n̄ expedit tn̄ ꝙ ꝓp̄a aucto
ritate sibi remittantur: sed ꝙ auctori
tate epi reuocētur vel poti' denunciē
tur non tenuisse. A. Et pnia est iponē
da de temerario iuramēto s'm eūdem
vt in sū. con. eo. ti. q. 36. B. Uel dic ꝙ
sufficit auctoritas ꝓp̄a qn̄ iuramētum
fuit de eo qḋ ē manifeste pctm̄ aut ma
ioris boni ipeditiuū: vt dictuz est s̄. iu
ramētū p̊. §. 6º. A. Hoc ē veꝝ qn̄ mani
feste oibus ꝯstat ꝙ illicitū fuerit iura
mētū. al' saltē ꝓpter alioꝝ scādaluz vi
tandū tenendū est p̄us dictum. B.
¶ Qn̄ multitudo iurat aliqd facē vel
nō facē: nūqd aliqb' ꝯuenientib' pn̄t
alii ꝯuenire? R. s'm Guil. Si absolute
⁊ i oēm euētū iuratū ē qlibet s'uare te
netur. Si vo sub ꝯditiōe vel ob deter
minatā causam: puta si alii seruarēt ⁊

h'modi: nõ tenet qs nisi exñte ɔditiõe ar.32.q.8.nõ solũ.ex de ɔdi.appo.verũ. ex de iureiur.puenit. Uñ si oẽs alii vl' p'tes nõ seruẽt: in hoc casu absoluti vident alii. Si ṽo pauci sunt q nõ seruarent: recurrẽdũ est ad itẽtõem iurãtiũ vz q si intẽdebãt q quocũq nõ seruãte ipi nõ tenerẽtur: aut solũ si multi essent illi q nõ seruarẽt. Et si de intentõe nescit' tutius ẽ seruare. A. Glo. Ray. vt pz in sũ.con.eo.ti.q.40.dicit q qñ medietas vel maior ps multitudinis adhuc seruat iuramẽtũ si hoc ṽgit i damnũ seruãtiũ ⁊ in lucrũ nõ seruantiũ benigne ĩterpretãdũ ẽ sicut dictum est s. iurare.§.12.º in casu de mẽsuris. B.

Iurisditio. De iurisditione epi spirituali vbi ⁊ qñ possit exercẽi vide supra eps.§.8.º ⁊ supra absolutio p.§.6.º De tẽporali supra eps.§.9.º

¶ Iurisditio q̃dam ẽ volũtaria.s. quãdo nemo se opponit: ⁊ hec põt exercẽi oi tpe ⁊ loco: vt.ff.de adop.l.emãcipari Quedã ɔtẽtiosa.s.qñ litigat. ⁊ hec non põt expediri a iudice pcedẽte. A.i. nõ p tribunali sedẽte: vt in.§.spatiuz: de quo.i. B .nec dieb' feriat]: nec de nocte.3.q.3.spatiuz.ṽ.a iudice pcedente. ex de o i.dele.c.consuluit.

Ius. Quid est ius. Quid rigor. Quid eqtas. Et qd dispẽsatio? R.º fm Ray. ⁊ Hosti. Ius est ars boni ⁊ equi cui' merito qs nos sacerdotes appellat. A .h.º est de textu: qd sequit' est expositio. B .i.sacrorũ pceptorũ ministros.ff.de iusti. ⁊ iure.l.i. Rigor ṽo est excessus siue austeritas iur] aliq̃tiẽs ad terrorẽ script' qui qdẽ nõ ẽ seruãdus: nisi vbi timet exẽpluz mali. A .i.ne pctm̃ deducatur ad alios p exemplum: vt i.c.sed ⁊ illud de quo stati. B dis.45.sed ⁊ illud. Qñ q tñ rigor idẽ ẽ qd subtilitas iur] ⁊ seruãdus ẽ: ex de resti.spol.in l'ris. Eqtas ṽo ẽ mediũ int' rigorẽ ⁊ dispẽsatiõem. C.de iudi.placuit. Et diffinit' sic. Eqtas ẽ iusticia dulcore mĩe tpata. Uel eqtas est mod' rõnabilis regẽs mĩam ⁊ rigorez. Hanc iudex sp oz p oculis habere .ff.de eo qd cer.loco.l.q si ephesi. in fi. .45.dis.disciplina.⁊.c.q emendat. ⁊.50. dis.põderet.i fi.⁊.c.dño scõ. Nã melius est de mĩa q̃ de seueritate reddẽ rõez .26.q.7.alligant. Hoc intelligo fz Ray. nisi ex cã iusta seruet rigorẽ vel faciat dispẽsatõem. Quid ãt sit dispensatio ⁊ p'la de ipa hẽs s.dispensatio.per totũ. A .Idẽ in sũ.con.li.º4.ºti.29.q.i. B.

¶ Ius publicũ dr' vno mõ quodlibet ius in scriptis redactũ: qd dr' publicuz. qz a publicis psonis ĩtroductũ est: vt a pncipalibus vel ɔsiliis. sil'r ⁊ cõstitutio municipalis vl' epalis. Itẽ alio modo dr' ius publicũ: qd publice vtilitati expedit: vtputa ne qs sua re male vtat'. ⁊ h'modi. Itẽ alio mõ ⁊ spãliter dicit' ius publicũ illud qd ɔsistit i sacris ⁊ sacerdotib'.ff.de iusti.⁊ iure.l.i. Qd etiaz spãl'r diuuz dicit': ex de iureiur.nimis diuino. A .Al' incipit nimis de iure. Et hec ẽt nõtur in sũ.con.li.º3.ºti.26.q.24. fm Hosti. Ibi etiam plura alia de isto iure publico dicunt'. B.

¶ Utrũ ea q̃ ɔtra ius fiũt valeant. R.º Regula dicit. Que ɔ̃ ius fiunt debẽt p infectis hri: ex de reg.iur]. que ɔtra li.º 6.º Quã regulã quidã voluerũt dicere hre locũ solũmodo quãdo ius ita phibet q addit: ⁊ si ɔ̃ fiat nõ valeat. Sed hec expositio reprobat' expsse. C. de legi.non dubiũ. Ideo ĩdubitant' tenẽdũ est q qñcunq lex phibet si nihil aliõ addit tũc ea que ɔtra fiũt ipo iure nõ valent: vt sũt venditões.donationes. electiones.testamenta: ⁊ oia h'modi: nisi sint talia q eorũ effect' reuocari nõ possint: vt homicidiũ.⁊ h.ºmodi. Si ṽo lex addit aliquid plus: tunc cõsiderandũ est q addere potest tripl'r. Et p qdẽ ɔtingit si addat ṽba expsse ãnullantia vt dicẽdo.si ɔ̃ factũ fuerit sit irritũ ⁊ inane. Et tũc est planũ.ff.de tutel.l.muto .§.sub conditione. Secundo contingit si addit verba exprimentia modum per quem illud factum annullatur: vt

dicēdo q ꝯfecerit remoueatur excepti
one tali vł tali: vt macedoniani ꝛ vel
leiani. de dolo ꝛ silib⁹. Et tūc qđ ꝯ legē
factū est pͥma facie valet: ſ remouet
exceptōe opposita. 3º cōtingit addi ali
qua verba confirmātia: vt dicendo sic
Si cōtra factum fuerit valebit qdem.
ꝛc. ꝛ tunc valet. ff. de fideiusso. l. grece.
§. a tutore. ꝛ de interdic. ꝛ rele. l. relega
toꝝ. §. ad tps. ꝛ qñ appel. sit. l. i. §. biduū.
Et hec ē snia Dy. ꝛ Cy. Ad mām iuris ꝑ
tinere potest. infra lex.

IUstificatio. Que exi
gunt ad
iustificationem impii? Rn⁹
ꝭm Ray. Quatuor que sūt simul tem
pore. s. motus liberi arbitrii. contritio
animi. infusio gratie. ꝛ remissio culpe.
A. Con. Tho. ꝛ Pe. vt in sum. con. lib⁹
3º ti. 34. q. 29. B.

KAracter. Karitas.
Kathecis
mus ꝛ silia quere i lr̄a. c.

LAtro. Quis dicat la
tro public⁹: vł
nocturn⁹ ppłator agroꝝ
R⁹ Latro public⁹ dr̄ q insi
diat ꝛ aggrdit i publicis strat. Noctur
nus ꝟo ppłator agroꝝ q ꝯ nocte agros
vastat ꝛ incendit. Hos ꝭm leges impu
ne occidere licet: vt s. homicidiū ꝓ. §.
6º nec gaudēt emunitate si confugiūt
ad ecclesiam: vt sup. emunitas cōfugi
entium. §. ꝓ. Et ad istam latronis māꝫ
potest ꝑtinere. i. ꝓdo. ꝛ. i. raptor.

LEgare. Quid iuris si te
stator legauit rē
alienam? R⁹ ꝭm Hosti. Si te
stator ignorauit ipam esse alienaꝫ. he
res non tenet pͥstare eam nisi forte is
cui relinquebat esset persona coniun
cta puta vxor vel alia ꝑsona cui erat
tātū dē r̄lictur⁹ ꝯ suo. qꝛ tc̄ tenꝫ legatū
C. de leg. cū alienā. ł nisi ipa res eēt he
redis: qꝛ tunc tenet eā pͥstare. ff. ꝯ leg.
2º vnū ex familia. §. si rē tuaꝫ. Si ꝟo te
stator scit rem esse alienā tūc tenetur
heres emē ꝛ tradē. ꝛ si ille cui⁹ est non

vłt vēdē vł nō nisi nimis gui ꝓcio: te
net hēs pͥstare iustā estimatōem: nisi
forte eēt talis res c⁹ cōmerciū nō hr̄: vt
res sacre: ꝛ h⁹. Uñ ñ obstat ex ꝯ testa.
fili⁹. qꝛ res ille erāt res eccłie i qbus le
gatū nō tenuit. Con. Inno. A. s. in dicto
c. fili⁹. Ibi etiā h⁹ nōt glo. ꝛ addit ꝙ le
gatario incūbit ꝓbare sciam testatoris
Predicta ēt nōnt i sū. cō. li⁹ 2º ti. 5. q. 110.
B. Legatū ad pias cās valet cum mi
nori solēnitate: vide. i. lex. §. 9º ꝟsu. xi.
Quō hēdes debeāt soluē legata aut ēē
ꝯbita defūcti hr̄ s. hēditas. §. 5º A. q
incipit. Utrū heredes. B. ꝛ seqntib⁹.

LEgatus. Quot sunt ge
nera legatoꝝ?
R⁹ ꝭm Ber. ex eo. c. excōicatis
Tria sunt. Nā qdā sūt legati de latere
pape: vt sunt cardinales ꝓncipaliter:
ꝛ ēt alii sicut ibi Ber. subdit. qui mittū
tur de curia. Secūdi sūt ñ de latere. s. q
mittuntur a papa: non exñtes in curia
Ueri⁹ tñ tenēdū qđ ꝓbat Io. an. in 6º s.
ꝙ solū cardiales dicūt de latē. A. Cō.
glo. Ray. vt in sū. con. li⁹ 3º ti. 33. q. 89. B.
Oēs alii vndecūqꝫ missi nō dicūtur de
latere. Sūt ꝛ tertii q ꝓtextu eccłiaruꝫ
suaꝝ hñt legatōeꝫ. An ꝟo tales possint
absoluē percussores cłicoꝝ hēs sup. ab
solutio 2º in ꝓn⁹ A. ꝛ etiā in dicto. c. ex
cōicatis. s. ꝙ non possunt absoluē. B.
¶ Legat⁹ de latere pōt ꝯfirmare ele
ctōes epoꝝ. A. ac etiā archiepoꝝ: vt. i.
c. si abbatē. de q. i. B. ꝛ exemptoruꝫ.
Alii legati nō sine spāli mādato: ex de
elec. si abbatē. li⁹ 6º Pōt etiā legatus ꝯ
latere cognoscere de causis ꝯtra exem
ptos: vt sup. exemptus. §. pł.
¶ Quid si legat⁹ aliquē excōicauit dū
erat in ꝓuincia sibi decreta: nunquid
postqꝫ egressus ē pōt eū absoluē? Rn⁹
ꝭꝫ Inno. Si reuocat⁹ ē nō poteēit. Si ꝟo
exiuit reuersur⁹ postqꝫ reuersus fuēit
poteēit: ꝛ etiā añ regressū si est legat⁹ ꝯ
latē. A. Immo si nō sit de latē potest
absoluere in foro pniali sibi subditos
etiā ex ꝓuinciam cum sit voluntarie
iurisditionis: vt supra. confessio 3º §. 2º

Judicialr aũt absoluere ex̃ ꝓuinciam
non potest etiã legat᷒ de latere: vt sup̃
absolutio ꝑ.§.5°. B.
¶ Qđ legat᷒ q̃tũcũq; plenã legatio
nẽ hẽat: siue etiã hẽat ꝓtextu eccl'e sue
nõ hꝫ ex hoc ptãtẽ cõferẽdi beneficia:
nisi ei spãlir sit ꝯcessũ: vel nisi sit car
dinalis: hr̃ ex̃ eo.officii.li°. 6°. Qđ si ec
clesia hẽt patronũ laicũ: non põt ꝯfer
ri per legatũ: nisi ei quẽ patron᷒ p̃nta
ret. Eodẽ modo si habꝫ patronũ cl'icuꝫ
cui patronat᷒ ꝯpetit rõne sui patrimo
nii: ex̃ eo.cũ dilect᷒. A .s.in ti.đ iure pa
tro. B .Sec᷒ si cl'icus sit p̃ron᷒ rõe ec
clesie: vel etiã si sit collegiũ. qꝛ tunc eo
irreqsito põt legat᷒ ꝯferre: qꝛ põt qđ
maius est. s. ipsas eccl'ias cõferre nõ re
quisito ep̃o. A .Facit ex̃ de offi.le. dile
ct᷒. ꝛ ibi hoc notat glo. B.
¶ Oẽs reseruatões q̃rũcunq; bñficio
rum facte a quocũq; legato auctorita
te legatõis. A .vel ab executoribus de
putatis ꝑ ip̃m: vt in.c.p̃nti.de q̊.l. B .
ꝛ oia decreta siue denunciatões ꝛ ꝓces
sus carẽt virib᷒ finita legatõe. A .duꝫ
modo ad collatõem eoꝝũdẽ bñficioꝝũ
iã vacantiũ minime sit ꝓcessũ: vt ibi .
B .Quin etiã si durãte legatõe legat᷒
in aliq̃ eccl'ia. A .s.cathedrali vl' colle
giata: vt ibi. B .fecit aliquã reseruatõ
nẽ: nõ põt illa pendẽte facere aliam in
illa eccl'ia. Silr ẽt postq; reßuauit vnũ
bñficiũ ꝑtinẽs ad collatõeꝫ cuiuscũq;
ip̃a reseruatõe pendente non poterit
aliud reseruare quod ad eũdem perti
net. hec ex̃ eo.p̃nti.li°. 6°.
¶ Nullus legat᷒ põt facere aliquã re
seruatõem de eccl'iis ꝛ dignitatib᷒ eaꝝ
vbi illi qui ꝓficiũtur habẽt per electõ
nem assumi nec se intromittere qn eli
gere ꝛ postulare valeãt: ex̃ eo. delibe
ratione.li°. 6°.
¶ Nullus legat᷒ põt ꝯcedẽ alicui i ge
nerali vel i spãli vt recepta resignatio
ne illoꝝ qui habẽt bñficia possint illa
alteri ꝯferre: alr non valet: ex̃ eo. deli
beratõe .li°. 6°.
¶ Constitutões facte a legatis i sua ꝓ
uincia durãt postea ꝑpetue. Secus si
cãs delegẽt. qꝛ egressis illis đ ꝓuincia
nõ durat iurisditio delegatoꝝũ nisi añ
legatoꝝ discessuꝫ citatio ꝓcesserit: ex̃
eo.nemini.
¶ Legat᷒ nõ põt ꝓcessũ delegatoꝝ ipe
dire aut ei᷒ s̃niam irritare: sed põt eaꝫ
cõfirmare ꝛ exeq: ex̃ đ of.del. studuisti
¶ Quot mõis finit legatio? R° ꝫ Jo.
an. Quatuoꝛ modis. ꝑ mõ si dat᷒ fuit
legat᷒ ad tp̃s finito tp̃e finita est lega
tio: ex̃ de offi.del.de cãis. 2°. qñ reuoca
tus est. ff. de iudi.l. iudiciũ. 3°. qñ egres
sus ẽ legatõem aio non redeundi. Se
cus si aio redeundi: ex̃ eo.nouit. 4°. per
mortẽ ip̃ius legati: nõ tñ morte ꝯstitu
entis: ex̃ eo.legatos li°. 6°.

LEgitimus filius quis est? R° ꝫm Ray. Legitim᷒ filius est qui
de legitimo m̃rimonio nat᷒ ẽ: vel đ eo
qđ legitimum reputabatur: ex̃ eo. cuꝫ
inter Johem. ꝛ hoc siue ambo in facie
eccl'ie ꝯiuncti sunt bona fide credẽtes
se legitime copulatos. vel si alr tm̃ cre
debat. Nã ꝛ sic legitim᷒ ẽ fili᷒ ꝛ vtriq;
parẽti succedet: ex̃ eo.ex tenore. Sec᷒
si clãdestine ꝯtraxerũt. qꝛ videt fuisse
ignorãtia affectata. Aut etiã si ambo
ip̃edimẽtũ sciẽtes publice ꝯ̃xerunt: ex̃
eo.de clãde.desp̃õ.cũ inhibitio. Jdem
Tho. ꝛ Pe.
¶ Quõ p̃nt legitimari q legitimi non
sunt? R° Mltiplr. Et p̃m᷒ qdẽ modus
ẽ per sequẽs m̃rimoniũ qñ solutus de
soluta filios hẽt. s. nãles si contrahit cũ
ea legitimant. Sec᷒ đ spuriis. s. ex adul
terio nati: ex̃ eo.ꝯq̃stus. ꝛ.c.tãta. 2᷒ est ꝑ
spãlem indulgẽtiã pape: ex̃ eo. ꝑ vene
rabilẽ. Hi duo modi in canonib᷒ repe
riuntur. Sũt ꝛ alii ꝫm leges. Prim᷒ ẽ
pat filiuꝫ nãlem offerat curie impato
ris: fiatq; curialis: vt in auc̃.q. mo.na.
effi le.§.si qs igit coll'.7. Jdem si eum
offerat curie ciuitati: de q̃ vl' cui᷒ vico
ẽ oꝛiundus: vt Jnsti.de nup.§.vlt. A.
Meli᷒ in auc̃.q.mo.na.effi.le.§.si quis
igit. 2°. B .2᷒ modus ẽ si pat decedens i

testamento nālem filium nominet le
gitimū hēdē: ⁊ ipē postea offerat pnci
pi testamētū: fiet legitim⁹. 3⁹ modus ē
si nullo filio legitimo exn̄te ipē nālis
filius seipm offert curie: vt dictū est i
auc. q. mo. na. effi. le. §. p. ⁊ §. si quis igit
4⁹ mod⁹ ē si pr̄ in instr̄o per publicam
manū ꝯfecto: vel alr̄ scripto cum sub
scriptōe triū testiū eū noiet filiū: nec
adiecerit nālem: vt in auc. vt li. ma. et
auie. §. ad hec. colr̄. s. A. Ibi dicit. si qs
filium aut filiam habēs de libera mu
liere cum qua nuptie cōsistere pn̄t pu
blico instrumento dicat siue ꝓpria cō
scripto manu ⁊ habēti subscriptōez tri
um testium fide dignoꝝ siue in testa
mento siue in gestis munimētoꝝ hūc
aut hanc filiū suum eē vel filiā: ⁊ non
adiecit nālem. h⁹modi filiū vl filiā le
gitimos eē: ⁊ nullā aliā ꝓbatōem ab
eis queri: sed oi frui eos iure filioꝝ le
gitimoꝝ. Ex h̄ n. ⁊ cū eoꝝ matre mon
strat legitimū habuisse mrimonium.
Ibi etiā dr̄ ꝙ sic noiando vnū idē ius
extēdit ad oēs alios filios ex eadē mu
liere natos. B. Spurii ṽo nō possunt
legitimari ꝗtū ē ꝑ leges: sed iperator
vl alius auctoritate ei⁹ aliqñ de grā le
gitimat. ⁊ silr̄ papa. A. Predicta etiā
nōntur in sū. con. li.º 4.º ti. 24. q. 2. scđm
Ray. Tho. Pe. ⁊ Al. B.

Quid ꝓdest filios eē legitios? Rn̄.
Succedūt in oibus bonis parētū: vt i
auc. q. mo. na. effi. le. §. ⁊ qm̄. ⁊ C. de suis
⁊ legit. here. per totum: ex̄ eo. conqst⁹.
⁊ c. tanta. Et hoc intellige nisi excludā
tur ab hereditate i casib⁹ qs hēs s̄. he
reditas. §. 2.º Utrum legitimatus q ad
actus ecclīasticos intelligat legitima
tus q ad sclares hēs sup̄. illegitim⁹. §.
fi. A. ⁊ ibi pleni⁹ i additōe. B. Ad ma
teriā istā ꝑtinē p̄t s̄. fili⁹. ⁊ s̄. illegitim⁹

Legitima portio

Legitima portio triplex est. Una est q̄ ē ꝺbita
iure nāe. ⁊ dr̄ debitū bonoꝝ subsidium
⁊ hec ꝺbet filiis tm̄ qui sine cā exhere
dari nō pn̄t: ⁊ huic portōi nullū graua
mē pōt imponi. C. de inoffi. testa. l. om
ni mō. ⁊ duab⁹. l. se. Et hec est talis. Si
sunt quatuor filii vel infra: debēt hr̄e
tertiam partē. Si sunt qnq3 vel vltra
debēt hr̄e medietatē ei⁹ qđ eis defere
batur ab itestato. C. de ioffi. testa. auc.
nouissima. Et intelligi d3 detractis de
bitis si qua eēnt. A. Facit. l. venisse. ff.
de ṽb. sig. B. Itē ē alia portio. s. qrta
falcidie q debet iure institutōis: vt cū
aliquis est istitut⁹ hēs: ⁊ illa hēditas ē
exhausta ꝑ legata: tūc istitut⁹ pōt de
trahere sibi vsq3 ad qrtā ꝑtē hēditati
detrahēdo de singulis legatis: nisi ad
pias cās. A. Hoc hēt in auc. silr̄. C. ad
. l. falcidiam. Cessat ēt falcidia qñ testa
tor sciens ꝗtitatē pr̄imonii sui exp̄sse
illā ꝓhibuit. vel si heres nō fecit inuē
tariū tpe ⁊ modis a iure statuti: vt in
auc. sed cū testator. C. eo. vel si heres
infra legitimū tp̄s volūtati non paru
erit testatoris: ex̄ de testa. Raynaldus
ad fi. Et ibi glo. dicit ꝙ tp̄s legitimū ē
tp̄s anni cōputādū a iussu iudicis ifra
qđ tp̄s si nō paruerit dicit ꝙ etiā ꝑdit
oia: excepto qđ sibi debet ex fideicom
misso. Item cessat falcidia quādo aliq
sunt ita relicta vt non alienent: sed re
maneāt apud successores ei⁹ cui relin
quūtur: in auc. s3 ⁊ in ea. C. eo. B. ex̄ ꝺ
testa. Raynaldus. ad fi. ⁊ C. ad . l. falci.
ꝑ totū. Itē ē tertia q dr̄ trebellianica:
vt cū aliqs institutus heres rogat vt
alii restituat hereditatē. Nam talis in
stitutus pōt retinē quartā partē de to
ta hereditate: vt Insti. ꝺ fideicō. here.
. §. sed qr. ⁊ C. ad trebel. ꝑ totū. Hec de
trahit de vniuersitate hereditatis. et
in hac ꝯputant legata ⁊ donatiōes. ff.
ad. l. falci. in quarta. A. Hec lex nō vi
detur ibi habēi: ⁊ puto ꝙ velit allega
re. l. in ꝗtitate. que est eo. ti. sed meli⁹
vr̄ facē Insti. de fideicō. here. §. sed qa.
cū se. vbi p3 ꝙ cōmoda ⁊ onera hēdita
tis diuidunt int heredē ⁊ fideicōmissa
rium siue sit vn⁹ heres: siue plēs ꝓ suis
portiōibus. B. Notant hec ex̄ de te
sta. Raynutius. Et si plures heredes

instituti fuerint diuidēt inter se dictas portões. Hec q̄ dicta sūt de iure sūt. Le teꝝ circa hoͦ diuersaꝝ terraꝝ varia ē cō suetudo q̄ si rōnabilis sit ⁊ p̄scripta seruari dꝫ: vt s̄. ↄsuetudo. §. 3º. 4º. ⁊ 5º. A. hic posset ↄsuetudo irrōabilis discerni quādo esset cōtra relicta ad pias cās: vt notaꝛ in sū. con. liº. 2º. ti. 5. q. 93. Et cōse quēter idē foret qn̄cunq̄ esset ↄ̄ ōbitū pietatis seu caritatis. B.

Leprosus.

Quid de cō iugio lepro soꝝ? Rº. Lepra supueniēs sol uit sponsalia. A. s. de futuro: vt i. c. lraſ de quo. i. ⁊ ibi glo. q̄ etiā dicit ꝙ idem ē de qualibꝫ enormi deformitate. B. sꝫ non soluit mr̄imoniū: ex̄ eo. lr̄as. Unde si ↄtractū fuit teneꝛ cōiunx ad redditō nem debiti: ex̄ eo. c. p̄. ⁊ 2º. Leprosus ēt contrahere potest si inuenit volentem extra eo. c. 2º.

¶ Utꝝ cōiunx teneaꝛ cohabitare ↄiu gi leproso. Rº. ſm Tho. in 4º. dis. 32. Li cet teneaꝛ reddere debitū: nō tn̄ teneꝛ ei cohabitare. Non. n. ita cito inficiꝛ ex coitu sicut ex frequēti cohabitatione. Et ſm Pe. hec opinio celebrior ē: quaꝫ ⁊ Hosti. declarat sic. Sufficit leproso ꝙ vxor; ita ꝓpe sit ꝙ ꝓpt̄ loci distātiaꝫ non fraudeꝛ debito: nec opꝫ ꝙ in eodē lecto aut in eadē domo moreꝛ. Filii quoq̄ leprosoꝝ cum sano manē debēt ne inficiantur. A. Idē in sum. cō. liº. 4º. ti. 2º. q. 66. cū duab' se. B. Utꝝ leprosi teneātur dare decimas. hēs s̄. ðcime 2º. §. p̄. Et vtꝝ de sepultura. A. s. alicui' le prosi intrātis domū leprosoꝝ: vt i loco allegato. B. teneaꝛ ad canonicā porti onē: vide s̄. sepultura 3º. §. xiº. qui icipit. Quid de leprosis.

¶ Utꝝ sacerdos leprosus debeat cele brare. Rº. ſm Guil. Populo qdem ꝓpꝛ scādalū celebrare non dꝫ. Sed p̄uati si nō sit nimis deformis. A. aut debilis ſm eūdē: vt in sum. con. liº. 2º. ti. p̄. q. 43. B. nō est ꝓhibēdus: sed tn̄ cessabit a ministerio q̄ ad sanos. A. sed leprosis cantare ⁊ ministrare poterit diuina: vt in dicta. q. 43. B.

Lex et constitutio

Quid est lex? Rº. Lex ē ↄstitu tio ppl̄i in qua maiores natu sił cū ple bibus aliqd sanxerūt. dis. 2. lex. Et de hoͦ etiā vide in fine sequētis. §.

¶ Quis pōt facē legē? Rº. ſm Tho. p̄ ma scd̄e. q. 90. Lex p̄ncipalr̄ respicit ad bonū cōe. Ordiare aūt aliqd ad bonū cōe est vel totius multitudinis: vel ali cui' gerētis vicē toti' multitudinis. Et ideo cōdere legē vel ꝑtinet ad totā mł titudinē vel ad ꝑsonā publicā q̄ totius multitudis curā hēt. Est tn̄ ꝓmulgatio nccīa ad hoc vt lex hēat suā ꝟtutē. Un̄ dis. 4. A. in. §. leges. B. diciꝛ ꝙ leges instituuntur cum ꝓmulgātur. Et sic po test colligi talis diffinitio. Lex ē quedā ratōis ordinatio ad bonū cōe ab eo q̄ curaꝫ coītatis hꝫ ꝓmulgata. A. Con. Hosti. vt in sum. confes. libº. 2º. titu. 5º. q. 203. B.

¶ Sed qui sūt illi q̄ ita curā cōitatꝭ ha bēt ꝙ possint legē facē? Rº. ſm Hosti. Gnālē ↄstitutōeꝫ papa pōt facere in oī bus spūalib' ⁊ eccłiasticis: ex̄ eo. c. fi. Itē legatus in ꝓuincia sibi cōmissa: ex̄ de offi. le. c. fi. ex̄ de loca. ⁊ ↄduc. ex rescri pto. Itē synodus ꝓuicialis. 16. dis. ꝙ dr̄. Item synodus ep̄alis. 18. dis. c. p̄. ⁊ c. fi. Itē ep̄s in sua diocesi pōt ↄstitutōem facere: ex̄ de maio. ⁊ obe. si quis. ex̄ de loca. ⁊ ↄduc. vr̄a nobis. Itē capłm pōt sibi constitutōem facē: ex̄ eo. cuꝫ acces sissent. Silr̄ ⁊ vniuersitas cl̄icoꝝ ⁊ ma gistroꝝ: ex̄ eo. ex litteris. Itē i tꝑalibus gnālem legē pōt facere impator. C. de legi. l. 2. ⁊ l. fi. Nō tn̄ in spūalibus seu ec clesiasticis. Item p̄fect' p̄torio ⁊ oēs q̄ bus imperator hoc mādat. Itē ppłs ro man'. Itē senatus romanus. Oēs isti legē gnālē facē pn̄t. Itē ois ciuitas siue ppłs pōt sibi legē facere. Hec oia i In sti. de iure nāli. §. p̄. ⁊ 2º. Idem credo de quolibet collegio approbato: ex̄ eo. q̄ i eccłiaꝝ. ⁊ c. ex lr̄is. A. Idem in dicta. q. 203. Et additur ſꝫ Inno. in. c. vr̄a nobis

ex̄ de loca. ⁊ ꝯduc. vbi dicit ꝙ lꝫ eṗs cū
caplo suo possit statuta facē sup iuris
ditōe sua. sup aliis tñ nō potest nisi hi
quorū interest consentiant vl ad minꝰ
sint pñtes: de ꝯse. dis. 3. c. p̊. ⁊ ex̄ de his q̄
fiūt a p̄la. sine con. ca. c. pst. ⁊ finali. B.
¶ Sꝫ infra q̊d tp̄s incipit artare? R°.
ƀm Hosti. Constitutio gnālis icipit ar
tare post duos mēses a tpe publicatio
nis: vt in auc. vt fac. no. ꝯsti. in rubro et
nigro. A. coll. 5. B. Idem Ber. ⁊ Jo.
an. dicens sic. Cum istud sit iure ciuili
exp̄ssum ⁊ iuri canonico ꝯ̄trium non sit
cautū illud seruabimus: qm̄ etiā robo
ratum videt: ex̄ ne cle. vel mo. c. vlt. et
de sen. exco. nouerit. Et addit dicens. ni
si in ip̄a ꝯstitutōe aliud caueat. Et per
hoc soluūtur si q̄ inueniunt ꝯ̄tria. Infe
riorꝫ aūt constitutio ƀm eūdē Hosti.
vtputa caplorum ⁊ vniuersitatū in conti
nēti ligat facta ꝓmulgatōe: nisi forte
absentes ⁊ ignorātes: quibꝰ neqꝫ tp̄s
dabo neqꝫ limitabo: sed iudicꝭ arbitrio
reliquo: ar. extra qui ma. accu. pñt. c. fi.
A. Idē in dicta. q. 203. B.
¶ Utrum ignorātes excusentur ab obser
uantia legum ⁊ ꝯstitutōnꝫ? R°. Cōiter
loquēdo nō excusantur: nisi sicut p̄di
ctū est sup̄. ignorātia. §. 3°. tñ a sententi
is p̄latis p statuta ordinariorum excusā
tur ignorātes: qꝛ nō ligant illis: nisi eo
rꝫ ignorātia fuerit crassa aut supina:
ex̄. e. vt aiarū. li°. 6°. Et que sit crassa, seu
supina hētur s̄. ignorātia. §. fi.
¶ Utrum ꝯstitutio respiciat p̄teri a?
R°. Futura tm̄ respicit: nō p̄terita: ex̄
eo. cognoscentes. nisi in ea noiatiꝫ de p̄
teritis caueatur: ex̄ eo. c. fi.
¶ Utrum posterior ꝯstitutio tollat p̄orē
R°. Tollit etiā si de p̄ori nullam faciat
mētionē: ex̄ de cog. spi. c. p̊. licꝫ secus sit
i rescriptis: ex̄ de rescrip. ceterum. ⁊. c. ex
parte. Itē secus de cōsuetudine. A. s.
qꝛ ei nō derogat p nouā ꝯstitutōem pa
pe: nisi de ea fiat mētio: vt in loco alle
gato. B. s̄. consuetudo. §. 6°.
¶ Utrum leges humane obligent i foro
conscie? Rn° ƀm Tho. p̄ma scđe. q. 96.
Leges hūane si iuste sint hēnt viꝫ ob
ligatōis i foro conscie a lege eterna: a
qua deriuātur: ƀm illud ꝓuer. 8°. Per
me reges regnāt ⁊ legū ꝯditores iusta
decernūt. Dicunt aūt leges iuste. p̊ qui
dē ex fine. s. qñ ordinātur ad bonū com
mune. Itē secūdo ex auctoritate. s. qñ
lex lata nō excedit ptātem ferētis. Itē
tertio ex forma qñ. s. ƀm eq̄litatē ꝓpor
tionis imponūtur subditꝭ onera ad bo
nū cōe: ⁊ ƀm hoc leges hꝰmodi onera
iponētes iuste sunt ⁊ obligant in foro
cōscie: dis. 9. quicūqꝫ. Leges vero iniuste
non obligant: de quibus vide in se. §.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 204. B.
¶ Que sūt leges iniuste? R° ƀꝫ Tho.
vbi s̄. Iniuste sūt. p̄mo quidē p ꝯtrari
etatē ad bonū humanū: ⁊ hoc triplicit
. s. cōtrariis modis nūc dictꝭ de legibus
iustis. Nā vno mō sunt iniuste ex fine:
sicut cū aliqs p̄sidēs leges iponit one
rosas subditis nō pertinentes ad vtili
tatē cōem: sed magis ad ꝓpriā cupidi
tatē vel glām. 2°. mō ex auctoritate. s.
cum aliquis legem fert vltra cōmissaꝫ
sibi ptātem. 3°. mō ex forma: puta cum
ineq̄lit onera multitudinis dispēsant
etiam si ordinētur ad bonum cōe. ⁊ ta
les magis sunt violētie q̄ꝫ leges. Unde
non obligant in foro conscie: nisi forte
ꝓpter vitādū scādalū. Itē iniuste sūt
per cōtrarietatē ad bonū diuū: sicut le
ges tyrānorꝫ iducentes ad idolatriā
vel ad qōlibet aliud quod est cōtra le
gem diuinam. ⁊ tales leges nullo mo
do licet obseruare.
¶ Sꝫ nūqd inter leges impiales que
nūc vigent sint aliq casus illiciti ⁊ ƀm
aiam nō seruādi? R°. Sūt. vt dr̄ dis. 10.
lege. Et p̄mo qdem i mr̄imoniis. Naꝫ
ƀm leges filiꝰ vnius germani copula
ri pōt p mr̄imoniū cū filia alteriꝰ ger
mani: vt Insti. de nuptꝭ. §. inter eos. C.
de nup. l. nemini. ⁊ ƀm deū tales debēt
penitus separari: ex̄ de ꝯsang. ⁊ affi. nō
debet. ⁊. 35. q. 3. ꝓgenieꝫ. 2° qꝛ ƀm leges
puella rapta non pōt contrahere mr̄i
monium cū suo raptore. C. de rap. vir.

q' vnica. Et idem erat olim ſm ãtiquos
canones: ſed hodie pōt: ex̄ de rap. c. fi. ꝛ
vide. ĩ. raptoꝛ. 2°. §. 2°. 3°. qꝛ ſm leges lici
tū eſt hōi ſoluto tenere mulierē ſolutā
in cōcubinā: vt in auc. quib' mo. na. ef
fi. ſui. §. ſi quis aūt. Sꝫ ſm deū etiā foꝛ
nicatio ſimplex moꝛtale pctm̄ eſt ꝛ ex
cludit a regno dei: vt dicit Apl's. i. Cor.
6°. 4°. qꝛ ſꝫ leges licitū eſt viro occidē
adulteꝝ vxoꝛis dep̄henſum in adulťio
ſi eſt pſona vilis: ꝛ cui nō ōbet reuerē
tia. ff. de adul. l. merito p̄ rnſo. ꝛ. l. ſi adul
teriū. ꝛ. C. de adul. l. Gracch'. ꝛ ſilr licet
patri qui hēt filiā in ptāte occidē adul
terū filie in domo filie. ꝛ ecōuerſo licet
patri occidē adulterā filii ꝛ generi: ꝛ oc
cidē filiā. ff. de adul. l. pať. ꝛ. l. nec in ea.
ꝛ. l. ꝙ ait. Silr ꝛ latronē ſiue pplatoꝛeꝫ
agroꝛum: vt ſup̄. homicidiū p̄. §. 6°. Sꝫ
ſm deum nihil eoꝝ licet ꝛ ꝓhibeť cum
p̄cipitur Exo. 20. Nō occides. 5°. qꝛ ſm
leges dānať qui cōpꝛehenſā in adulte
rio tenet vxōꝛē. C. ō adul. l. crimē. ꝛ. l. ca
ſtitati. Sed ſm deum ꝛ iura canonica
poteſt tenere ſine vlla pena: dūmodo
ipſa velit ab adulterio recedē. 32. q. 1. §.
ſubauditur. A. Al' incipit. hic ſubau
diendū. B. 6°. qꝛ ſm leges in multi ca
ſibus licitum ē vxoꝛē repudiare ꝛ ma
trimoniū rite cōtractū diſſoluē ꝛ maxi
me in caſu q notať di. 10. lege. ꝛ. 27. q. 2.
ſunt qui dicunt. A. In his capitulis
diciť de diſſolutione matrimonii etiaꝫ
ꝯſumati cauſa religionis qō ꝓhibetur
lꝫ leges pmiſerint. B. Sed hoc lex di
uina ꝓhibet: vt in eiſdē. c. diciť. 7°. qꝛ ſꝫ
leges mulier q̄ moꝛtuo marito nubit
infra tp̄s luct'. ſ. vni' āni infamis fit et
incurrit mltas penas. C. de ſcōis nup.
l. i. ꝛ. ꝛ. Sꝫ ſm deū vt apl's dicit: nubat
libere cui vult: ex̄ de ſcōis nup. c. fi. Et
vt nōt Inno. remittunť ei omnes ille
pene que ſunt tm̄ ad ipſi' penam. Se
cus ſi inde ꝓueniat aliquid ad alios.
A. Dn̄s An. de Bu. clarius hoc ponit
i dicto. c. fi. de ſcōis nup. dicēs ꝙ quedā
ſunt pene que fundātur ſup odio ſecū
darū nuptiaꝝ: vel feſtinatōe trāſitus.

ꝛ tales pene ſunt coꝛꝛecte: vt ſ. qꝛ con
trahere matrimonium non eſt odioſū
neqꝫ ꝓhibitum ſed ab aplo pmiſſum.
Quedam ſunt pene que fundanť ſup
fauoꝛe pꝛimi mr̄imōii. ꝛ iſte adhuc ho
die durāt: vt ſi mater cōſequiť aliquid
ab inteſtato: vl' ex teſtamēto alic' filio
ruꝫ p̄oꝛis mr̄imonii hꝫ ſolū vſufructū
ſuper eo dū viuit: remanēte ꝓpꝛietate
apud filios eiuſdē matrimōii ſi extāt:
qbus nō extātib' ꝯſequiť plenuꝫ ius:
vt. l. femine. §. fi. C. de ſcōis nup. Itē ꝙ
vir ſiue mulier nō poſſit in vita vl' p'
moꝛtē donare nouerce vel vitrico pl'
q̄ꝫ donauerit vnicuiqꝫ filioꝝ p̄oꝛis mr̄i
monii: vt. l. hac edictali. C. eo. Et idē in
multis ſilib' q̄ ponit dn̄s An. vbi ſup̄.
B. 8°. qꝛ ſm leges fili' ſpuri' nō ē alen
dus: ſed ſm deū ꝛ canones ꝯtra: vt ſup̄
fili'. §. 7°. A. qui incipit. Quid de ſpu
riis. B. 9°. qꝛ ſm leges heres ſi nō fe
cerit inuētarium teneť ad oia debita
defuncti. Sec' ſm deū: vt ſ. hereditas
§. 5°. x°. qꝛ cū in certis caſib' ſm leges
heres teneatur de maleficio defuncti:
ſecus ē ſm deū: vt ſ. hēditas. §. 4°. A.
qꝛ vt ibi pꝫ teneť ad oia debita defun
cti etiā ex maleficio inqꝫtū hereditas
ſufficit. B. xi°. qꝛ ſm leges id quod re
linquiť in vltima volūtate nō valꝫ ni
ſi hēat. 7. vl' 5. teſtes. C. de teſta. l. ſi vn'
ꝛ. l. fi. ſꝫ ſꝫ deū in relictis ad piaſ cās ſuf
ficiūt tres aut etiā duo teſtes: ex̄ de te
ſta. cū eſſes. ꝛ. c. relatū. A. De hoc ple
nius ſ. eccleſia p̄. §. 5°. in additiōe. B.
12°. qꝛ ſm leges ſi ꝓmitto aliqd nudo
pacto. A. i. ſimplici ꝓmiſſione ſin̄ alis
iuris ſolēnitate. B. nō teneoꝛ. qꝛ non
oꝛiť inde actio: vt. ff. de pac. l. iure gen
tiū. Contra eſt ſm deū ꝛ canones. quia
moꝛtalr̄ peccat recedēs a pacto: ex̄ de
pac. c. p̄. cū ſimilib' q̄ ibi notanť. Et vi
de. ĩ. ꝓmiſſio. Et idē ſi pꝛomitto vni re
cipiēti ꝓ alio. qꝛ ſm deū teneoꝛ. ſcōꝫ le
ges nō. A. Niſi ꝓmiſſio facta fuerit p
ſone exiſtēti ſub ptāte alteri': vt ſeruo
ſeu filiofa. vel ꝓcuratoꝛi ſeu negocio
rum geſtoꝛi. Per hos. n. bene acquiri

tur patri ꝛ dño: vt Insti. per quas pso. no. acquirit obli. ꝓ to. ꝛ. ff. ꝛ. C. de ꝓcur. ꝛ de negl. gestis. B .13°. q2 int emētes ꝛ vēdētes ꝯcedūt leges. A .Meli⁹ di ceret ꝑmittūt. Nullū. n. dolū leges ꝯce dunt. ff. de dolo. ꝑ totū. B .deceptōem ꝛc. Uide sup̄. emptio. §. 3°. 14°. q2 scdm leges non licet emere seu vēdere iura ꝛ actōes que quis habz ꝯ alium ꝓ mi nori p̄cio q̄z sit p̄ncipale debitum: alit non valet emptio: nec peti potest nisi vsq3 ad id quod solutum est: nec etiaz possunt talia iura pro parte vendi et pro parte donari. C. mandati. l. per di uersas. ꝛ. l. ab anastasio. Sed secunduz animam nihil ꝓhibet me emere iura cōtra aliquē ꝓ minori p̄cio q̄z sint ipsa iura: dum tamē non faciā hoc in frau dem vsure: sed ꝓpter interesse meum aut laborē qui forsitan erit i rehn̄do. seu q2 dubito ne debitor fugiat aut ad pauꝑtatē veniat. Uide hoc. ī. vsura. 3°. §. pst. A .Et ibi patet. ꝛ etiā in dictis. ll. ꝑ diuersas. ꝛ ab anastasio ꝙ hoc fuit statutum ad remouēdas lites ꝛ ꝓ cōi bono. Ideo non ē cā quare in ꝯsciētia non obligent. ꝛ sibi imputet q se intro mittit h⁹modi periculis ꝛ letigiis. B. 15°. q2 s̄m leges in longissimo tempore etiā possessor male fidei p̄scribit. Sec⁹ scdm deum ꝛ iura canonica: ext de reg. iur. possessor male fidei. li°. 6°. De h° vi de. ī. p̄scriptio. §. 5°. 16°. q2 s̄m leges ma leficia cogitatōis regularit nō puniun tur. ff. de penis. l. cogitatōis. sed tamen omnis cogitatio mala vel a deo vl per pniam punienda est. 33. q. 2. omnis. 17°. quia s̄m leges licz magi ꝛ venefici pu niantur: tñ qui hoc faciunt ꝯtra ībres ventos ꝛ grādines p̄miantur. C. ꝺ ma le. l. eoꝝ. sed scdm deū talia etiā sic face re grauissimū pctm̄ est: vt clare ꝓbat Tho scda scde. q. 94. A .Et bene. qa non sunt faciēda mala vt veniāt bona ad Ro. 3°. B .18°. q2 scdm leges licituz est in causa sanguis corrūpere accusa torē. ff. de p̄uari. l. fi. A .Ibi dicit in oi bus causis p̄ter q̄z in sanguie q delato rem corrūpit ꝓ victo hēt. ꝛ sic nō inui tur ꝙ hoc liceat: sed q2 tali pena nō pu nitur. B .Sz scdm deū nō licet: vt po nit Tho. scda scde. q. 96. Hec itaq3 sūt que notare potui que q̄ztum ad casus aie nō sunt scdm deū tenēda: lz sint cō cessa ꝑ leges. Alias vero iuris subtili tates ꝛ diuersitates iuris canonici ꝛ ci uilis iuristis relinquā. Porro de illis legib⁹ q̄ ꝑmittūt vsuras nihil dico. q2 oēs abrogate sunt etiā per leges: vt. ī. vsura p̊. §. 28. q incipit. Quid de legib⁹.

¶ Utrū i legib⁹ possit dispēsari? R° s̄m Tho. scda scde. q. 97. q Rectores multi tudinis dispēsare possunt in legib⁹ hu manis in aliqb⁹ casibus. A .s. in qbus dispensatio a iure ꝑmittit. Al sec⁹. cuz nemo possit venire contra legē supio ris. 19. di. nulli fas est. B .ita tamen ꝙ dispensatio nō cedat in nocumētuz bo ni cōis: sed poti⁹ ad illud ꝓficiat. Qui aūt sunt casus iuris canonici dispensa biles solū per papā: habes s̄. dispensa tio. §. 7°. 8°. ꝛ 9°. A .s. in. §. qui incipit. Di spensatio. cum sequētibus. B.

¶ Utrū in constitutionibus itelligant cōcessa quecunq3 non sūt ꝓhibita? R° scdm Hosti. Si constitutio promulga ta est affirmatiue omnia que contiet ꝛ ex eis sequētia vident cōcessa: nisi re periant ꝓhibita: puta concessum ē cō trahere mr̄imonium. ergo cuilibz ꝛ sꝑ nisi reperiat ꝓhibitū. Si vo ꝓmulga ta sint negatiue: omnia ex eis sequen tia intelligunt ꝓhibita nisi reperiant cōcessa: sicut ꝓhibet ne qs occidat. g° semꝑ ꝛ omnib⁹ ꝓhibetur nisi quando inuenitur concessum.

¶ Leges impiales imitāt canōes. Uñ dicūt sic. Nō ꝺdignātur sacre leges ca nones sacros imitari spālr i mr̄imōiis ꝛ vsur. in auc. vt clici apud ꝓp̄os epos coll. 6. ꝛ. 2. q. 6. §. H colligit. ext de no. opis nūc. intellexim⁹.

¶ In legis fraudē nihil agēdū. ff. ꝺ le. contra legem. q2 cum quid ꝓhibetur vna via intelligitur ꝓhiberi ꝛ alia: ext de reg. iur. cū quid. li°. 6°.

¶ Quid de códentib' leges iniquas?
R. Si leges inique sunt ↄtra liberta
tem ecclesie: tűc condétes ⁊ seruantes
sunt excõicati ipso facto: vt habes ex
tense sup. excõicatio p. §. 2. v. 8. Si vo
sint simpliciter contra aliqua dei ⁊ ec
clesie mandata: vtputa q̄ liceat facē
simonias vel alienare feudum pcipue
ecclesiasticū ⁊ huiusmõi: ipso iure non
valent. dis. 8. que contra. 32. q. 7. flagicia
ex de consti. que in ecclesiarum. Et facien
tes ⁊ seruantes peccant mortaliter: ex
de simo. cū in ecclesie. ⁊ c. non satis. Et
si qui dãnificati sunt occasione talis le
gis conditores ⁊ eorum heredes tenen
tur ad restitutionem. Illi etiam qui
induxerunt conditorem ad talez legez
faciendá tenentur insolidum. ⁊ silr oēs
seruantes tenentur ad restitutionem
oīuz eorum que taliū legū occasiõe lucra
ti sunt vel alios damnificauerunt. Et
eodez modo imo multo magis peccát
⁊ tenentur qui leges cõdũt directe con
tra deū: sicut de idolatria: vt h s. §. 8. ē
dictū. A. Hec etiá notátur i sū. cõ. lib.
2. ti. 5. q. 205. ſm Ray. ⁊ Hosti. Et vltra
pdictum casuz etiá in aliis irrogat ex
cõicatio ↄtra taliuz legū cõditores: pu
ta si cõderent legē super vsuris facien
dis vl non restituēdis: vt in cle. ex gra
ui. de vsuris. vel sup simonia cõmittē
da: cum in simonia hodie sit excõicatõ
papalis: vt pz p extrauagantem Euge
genii quarti. cū detestabile. ⁊ idē i mul
tis aliis casib' q pñt colligi sup. absolu
tio. pmo. § pmo. et excommunicatio
pmo. §. 2. cū sequētib'. B. Ad materiá
legis põt ptinē sup. ius. Leges audire
nõ licz quibusdá clericis sup. excõicatio
p. §. 2. v. 6. ⁊ ibidē. § 3. vsu. 14. Quõ pa
pa possit tollere leges: habet. i. papa. §.
antepłt.

Liuellarius cõtra
ctus. Cõtract' iste qui i qbus
dá socis dicit datio ad liuelluz est idez
qđ cõtractatus emphiteoticus. ⁊ ideo
de hoc vide supra. emphiteosis.

Libellus famosus
dicitur quãdo aliquis scribit
cedulam continētē iniuriá siue ifamiá
alteri': ⁊ piicit eam in loco vbi inueni
atur: ⁊ sic alius infamatur.
¶ Que pena cõficiētis libelluz famo
sum? R. Quadruplex est pena ſm q̄
q̄tuor modis põt agi de eo. Et pmo qui
dem si agat crimialiter etiá ſm leges
est pena capitis tam cõtra illū q fecit
q̄z contra illuz qui iuenit: nisi corrupe
rit vel nulli reuelauerit. C. eo. l. vnica. 5.
q. i. si quis famosū. A. Ibi trásumpta
est pars dicte legis vnice. vbi dicit. Si
qs libellū famosuz siue domi siue i pu
blico vl i quocūq3 loco ignar' repetit
aut corrūpat pusq3 alter inueniat: aut
nulli cõfiteatur inuētū. Si vo nõ stati
easdē cartulas vl rupēit vl igni ↄsum
pserit: sed vim earum manifestauerit sci
at se q̄i actorē huius delicti capitali sē
tentia subiugandū. Huiusmodi aūt li
bellus alteri' opionē nõ ledat. B. Et q
libet de populo accusare põt tales: qn
etiá accusatori cõstituit pcium p mõ
substantie accusate persone. vl si erat
ſuus pducit in libertatem. ff. de iniur.
l. lex. §. fi. ⁊. C. eo. l. vnica. 2° si agat ciui
lit. s. actiõe iiuriarum q̄ nõ publici iudicii
sz puati cõtinet querelá. C. de iniuri. in
iuriarum. Et sic puniet ſz iuramētū acto
ris ⁊ taxatõem iudicis: vt in Insti. de
iniuri. §. pena. 3. si agat ſm canones: ⁊
sic q famosum libellū cõficit flagella
tur ⁊ excõicat. 5. q. i. q in alteri'. ⁊. c. hi q
Et põt deponi cū sit graue crimē ⁊ dá
natõe dignissimū 25. di. §. nūc aūt. 4. i
foro pniali. qz tá isti q̄z alii detractores
tenētur ad restitutõez fame p moduz
q dict' ē sup. detractio. §. 4. ⁊ 5. A. Io
in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 200. B.

Libertus est ille qui ex
seruo fact' est
liber per manumissionē. Ma
numissor autem patron' dicitur ⁊ sem
per libertus patrono tenet ad quedaz
obsequia. Ingenuus át vocat qui liber

natus ē:ꝛ sic nulli tenet obsequii. Est aūt casus quo libertus eripit i ingenuitatē.s.si a dño fuerit exposit⁹:vt dicit supra.expositus.

¶ Utrū libert⁹ possit reuocari i seruitutē? R°. Libertus in seruitutē reuocatur ꝓpter ingratitudinē.s. cū man⁹ in iecit in patronū:aut atrocē iniuriā seu graue dānū rerū vel vite periculū iferre ꝑsumpsit. Et eisdē causis pōt qlibet donatoꝛ donatōem reuocare:ex̄ de donā.c.fi. A. Et ibi nōt glo.qđ hr̄ in isto §.nōtur ꝛ i sū.cō.li°.3°.ti.17.q.14. B.

¶ Que differētia est int̄ libētos eccl̄e ꝛ ꝑuatoꝝ? R° ꝫm Hosti. Multiplex. Prima qꝛ liberti eccl̄e reuocant̄ in seruitutem ꝓpt̄ operas nō ꝑstitas.12.q.2. diaconi. Sec⁹ in liberto ꝑuati.C.de lib. cā.solo. Inno.tñ intelligit hoc de obsequiis impositis:nō ð aliis. A. quia ad nō imposita nō tenētur:vt dicit ipē Inno.in.c.de famulis:ex̄ de ser.nō oꝛ. vbi etiā dicit ꝙ per omissionē obsequii impositi nō redigit̄ libert⁹ in seruitutē:nisi eēt nimis necessariū obsequiū:puta qꝛ negaret alimēta. Tunc.n.inquit reuocabit̄ in seruitutē. B. Scđa quia filii libertoꝝ eccl̄ie etiā nati post manumissionē sunt obnoxii eccl̄ie.12.q.2. de libertis.ꝛ.c.liberti.2°. Sec⁹ in aliis.C.e. l.i.ꝛ.2. A. .s.i ti.de libertis ꝛ eoꝝ liberis B. Tertia.qꝛ liberti eccl̄ie tenent̄ seruire eccl̄ie etiā si nulla oꝑa sint iposita eis.12.q.2.diaconi.in fi.ꝛ.c. liberti 2°. Secus in aliis.C.eo.l.i.ꝛ.2. A. Ibi non bñ hoc apparet.sed bñ dicit Inno.in dicto .c.de famulis.ꝯiunctis q̄ notantur scđꝫ Ray.in sū.cō.li°.3°.ti.17.q.14. B. Quarta est.qꝛ liberti eccl̄ie si iniurientur ecclesie vł accusent illā vł testificent̄ ꝯ̄ illā reuocant̄ in seruitutē etiā si oꝛdiati fuerit.dis.54.q ex famulis.ꝛ in ꝑdcō .c.diaconi.ex̄ de ser.non oꝛ.de famulis. Quinta qꝛ liberti eccl̄e manumissi ad hoc vt oꝛdinētur nō possūt de acquisitis q̊cunq̧ inō ad alios trāsmittē scđm quosdā:qn poti⁹ oia ad eccl̄iam ꝑtinebūt. Sed veri⁹ puto ꝙ hoc sit veꝝ solū quādo in manumissione fuit dictū. Al̄ etiā testamētū possūt cōdere de his q̄ acq̄sierūt:ar.ex̄ de ser.nō oꝛdi.eo libentius.12.q.3.c.i.ꝛ.2°. A. Idem in sū.cō.eo.ti.q.i.ꝫm Tan. Ray. Ul.ꝛ Hosti. Predicta etiā notātur in dicta.q.14. B. Alta circa mām libertoꝝ habes.ī.manumissio.ꝛ.ī.seruus.

Litttere. De falsariis lrāꝝ: vide supra absolutio ꝑ.§.3°. v.4°. Itē3 s. excōicatio 3°. Quilibet dꝫ poꝛtare ð curia litteras de dignitate quam dicit se habere:vt.ī.peregrin⁹.§.fi.

Litigium ꝓut h sumit̄ est cū vn⁹ verbis alterius ꝯ̄dicit:in qua ꝯ̄dictōe ꝫm Tho.scđa scđe.q.146.duo possunt attēdi. Qñq̧.n.ꝯtingit cōtradictō ꝓpter h° ꝙ ꝯtradicēs recusat persone dicētis ꝯsentire ex defectu amoꝛis animos vniētis.ꝛ hoc ꝑtinet ad discoꝛdiā caritati ꝯ̄riā. Qñq̧ ꝟo ꝯtigit ꝓpter h° ꝙ ꝯtradicēs nō veret̄ cōtristare dicentē3.ꝛ sic fit litigiū qđ amicitie vł affabilitati opponit̄:ad quā pertinet delectabilit̄ aliis cōuiuere. Uñ phs dicit 3°. ethi.ꝙ illi q ad oia cōtrariant̄ cā ꝯtristandi:neq̧ quoscunq̧ curātes. discoli ꝛ litigiosi vocant̄.ꝛ vide s.discoꝛdia.

¶ Utrū litigiosus plus peccet q̄ꝫ adulatoꝛ? R° ꝫ3 Tho.vbi sup̄.cū virt⁹ amicitie ꝑncipali⁹ tendat ad delectādū q̄ꝫ ad ꝯtristandū.iō litigiosus q supabundat in cōtristādo graui⁹ peccat q̄ꝫ adulatoꝛ q supabūdat in delectando. Per accñs tñ posset ecōuerso eē: puta si in aliq̊ particulari adulatoꝛ magis īrēderet p deceptōem nocē.vł h⁹modi.

¶ S3 qre litigiosus ꝓhibet̄ oꝛdinari R°. ꝫm Hosti. Triplex ē cā. Prima qꝛ tales non sūt apti ad humilē doctrinā que requirit̄ ab eis. Uñ dis.46.§.p̊. dr̄. Nihil est impudēti⁹ arrogātia rusticorū qui gārulitatē auctoꝛitatē putāt:et pati ad lites i s biectos tumide itonāt. Scđa cā est qꝛ litigiosi vł adulatōib⁹ aios ꝑncipū sibi ꝯciliāt vł fratrib⁹ suis

detrahẽdo infamie notã ingerũt: vł inter fratres discordiã seminãdo: seditiones nunq̃ cessant facere: dis. 46. §. 2°. Tertia cã ẽ. q2 cũ ipi debeãt discordantes ad ↄcordiã trahere: ꝛ etiã oblatões dissidẽtiũ ꝓhibeãt recipere: nõ debẽt litigãdo alios ad discordiã ꝓuocare: di. 90. in ṗn°. ꝛ per totã dis.

Locatio uel conductio.

Locatio uel conductio. Locator dicit qui rei sue vsũ alteri ꝑ ṗcio ↄcedit. Ut cũ loco tibi domũ meã: ego sum locator: tu ṽo cõductor. Et ẽt qñq̃ quis dr locare operas suas qñ offert se ad faciẽdũ aliqd ꝑ ṗcio. vł ẽt qñ accipit rẽ vt i ea aliqd faciat: qd̃ dr inoiatus ↄtract'. A. nisi infueniat ṗcium pecunie. tunc. n. esset mera locatio: vt in Insti. de loca. ꝛ conduc. in ṗncipio. B.

¶ Quo tẽpore dz solui merces locatori? R° ſm Hoff. Seruari dz qd̃ int eos actũ est. Si ṽo non apparet quid actũ sit: seruãdus ẽ mos regionis: qui si etiã nõ apparet vel ẽ vari' seruãduz ẽ qd̃ minimũ est. s. vt soluat in fine ãni: ex̃ de reg. iur. in obscuris. li°. 6°. Idẽ Azo.

¶ In qbus casib' põt dñs expellere inqlinũ seu ↄductorẽ? R°. In q̃tuor. Primus si dom' locata nccia facta sit sue habitatõi: puta si dom' quã hitabat casu d̃structa est. aut si postea duxit vxorẽ: vel alia silr̃s nccitas supuenit. Intelligẽdũ ſm Hosti. qñ tpe locatiõis illa nccitas nõ iminebat. Secũdus casus ẽ si dom' hz nccitatẽ reparatõis. Et intelligo de nccitate orta post locatõem. Et in his duob' casib' remittenda ẽ pẽsio ꝑ rata tpis. Terti' si ↄductor puerse in domo ṽset: vt si tenet porcos i solario vel nõ ẽ in ea ſm pactũ ↄductõis. vł si deteriorẽ faciat. vel malas femias ibi teneat aut etiã puersos hoies: ar. i auc. de leno. §. sancim'. cõiuncto. §. si qs aũt eo. ti. vbi ẽt pz q̇ nisi dñs expellat d̃ domo sua h'modi turpes ꝑsonas ꝛ lenones grauit punit. B. In quo cãu aliqui dixerũt nõ eẽ remittẽdũ partẽ pensionis ꝑ rata tpis. Sed ↄ̃riũ verꝫ est q̇ dñs tenet remittẽ. põt aũt agere ↄ̃ inqlinũ ꝑ dãno dato: vt ex̃ eo. ꝓpter. A. Et ibi hoc notat glo. addens q̇ locator aget actõe legis aquilie ꝛ ex locato. B Quart' cũ inqlin' ꝑ biẽniũ non soluit pẽsionẽ. q2 põt expelli etiã si ad qnquẽniũ vel vltra ↄduxit. A. nisi celeriter satisfecẽit: dicto. c. ꝓpter. Et de ista expulsione lati'. sup̃. emphiteosis. §. 4°. in additõe. B. Hos q̃tuor casus hẽs in dicto. c. ꝓpter. A. Hec ẽt nõntur in sũ. con. li°. 2°. ti. 8. q. 35. vbi ẽt addit ſm Hosti. q̇ cõductor itelligit iprobe versari si opa rustica suo tpe nõ exercet: vł si ꝓpter inimicitias ex ei' culpa ꝓcedentes dãnũ detur. B.

¶ Utꝝ ↄductor teneat locatori de dãno qd̃ i re locata cõtigerit? R° ſm Hosti. Tenet si cõtigerit culpa sua: vel illoꝝ quoꝝ opera vtitur. Et in hoc ↄtractu venit ẽt culpa leuis: cũ gr̃a vtriusꝫ celebret: q̃uis qdam ↄ̃riũ dixerint: vt in Insti. qui. mo. re ↄtrahit obligatio. §. vlt. A. Qui tñ accipit mercedẽ ꝑ custodia: tenet etiã de leuissima culpa ſm Hosti. ꝛ in sũ. con. eo. ti. q. 36. ꝛ sentit glo. in. l. qui mercedẽ. ff. de loca. Et intellige qñ obtulit se custodie: ar. l. i. §. sepe. ff. depositi. Alr̃ sec': vt s̃. depositũ. §. 3°. i additõe. B. Uñ si auriga dũ ceteros curru suo trãsire ↄtẽdit: curruz euertit ꝛ seruũ quẽ ↄduxerat q̃ssauit: vel occidit tenet. Debuit. n. se tẽperare ꝛ diligẽtius se hẽre. ff. eo. Itẽ q̄rit. Sed si fecit qd̃ qcunq̃ diligẽs fecissꝫ sec' erit: vt. ff eo. si merces. §. qui colũnam. De dãno ṽo dato vel alio cui obuiare nõ potuit nõ tenet. ff. eo. sz de dãno. A. Et ibi pz q̇ tenet d̃ dãno dato ab eo quẽ posuit ī custodiã. B. Silr̃ ẽt nec d̃ cãu fortuito

¶ Utꝝ ille q locat operas suas faciendas in aliqua re teneat de dãno illi' rei R° ſm Hosti. sicut ꝛ in supiori q̃stione Si dãnũ cõtingit culpa illius tenet. aliter nõ. Uñ si colũnam transferẽdã accepit vel dolia ꝛ h'modi: ꝛ fracta st̃ sua culpa vel illoꝝ quoꝝ opa vtit. tenetur

etiã de culpa leui. Sec⁹ si diligẽtiaꝫ ad
hibuit. ff. eo. si merces. §. qui colũnã. Et
lꝫ de dãno ab alio dato nõ teneat: vt. ff.
eo. sed de dãno. tenet tñ de custodia. ff.
eo. qui mercedẽ. Nã ⁊ qui mercedeꝫ ꝓ
sola custodia accipit: tenet etiaꝫ de le
uissima culpa: ex̃ de depo. bona fides.
sed de cãu fortuito nõ tenet: nisi ex pa
cto: vt ibi. A. vbi etiã idem dicitur si
ꝓcessit culpa vel mora. B. Iteꝫ si su
tor puerũ quẽ cõduxerat forma calcei
tã vehemẽter percussit vt ei oculus ef
foderet: tenetur. quia leuis tm̃ castiga
tio ei ꝑmissa est. ff. eo. Itẽ q̃ritur. ⁊ ex̃ ꝺ
homici. ad audientiam. Item qui reci
pit palliũ meũ: ⁊ postea per errorẽ de
dit alteri: tenet. quia non toleratur error
in facto ꝓꝓo. ff. eo. Itẽ querit. §. item si
pallium. Itẽ si vestimẽta polienda ac
cepit ⁊ mures roserunt de culpa tenet
. ff. eo. item querit. §. si fullo. Iteꝫ si ali
quid sarciẽdũ vel poliẽdũ: vel gẽmaꝫ
sculpẽdã: vel includẽdã accepit: tenet.
excepto si res vitio suo frãgat. nã tunc
non tenetur: nisi per spãle pactum. Et
eoꝺ mõ si vitulos pascẽdos accepit. ff.
eo. si quis fundũ. §. si quis vitulos. ⁊ l.
itẽ queritur. §. si gẽma. 23. q. 4. §. tres ꝑ
sonas. Itẽ si nauta me iuito ponat res
meas in alia naui q̃ꝫ vbi posueriꝫ: ⁊ pe
riit: tenet. ff. eo. itẽ querit. A. in. §. p̊. Et
ibi pꝫ ꝙ si transtulit nõ inuito dñõ: sed
bona fide ⁊ sine culpa: nõ tenet. vel ẽt
si mala fide trãstulit: sꝫ i eadẽ nauiga
tione vtraqꝫ nauis periit. ff. ad. l. ro. de
iact. l. fi. §. i. posita ẽt i hoc. §. nõñtur in
sũ. con. li.° 2.° ti. 8. q. 36. B.

Põe ꝙ locatori opis vt pastori res
periit ⁊ dñs dicit ꝙ periit culpa seu do
lo illius: ⁊ pastor negat cui incũbit pro
batio? R̃° ẽm Hosti. Pastori. nã cũ ipe
rõne officii debeat custodiã hẽre si dic̃
amissã ouẽ ꝓbet abfuisse c̃lpã siue do
lũ: sicut argẽtarius ꝓbare dꝫ amisisse
rõnes cũ ruina vel incẽdio. ff. de eden.
si qs ex argentariis. §. vlt. Idem in cu
stode carceris. ff. ꝺ custo. ⁊ exhi. re. l. vlt.
cum al's qui dolum allegat: dolum pro
bare debeat. ff. de ꝓba. quotiens. §. qui
dolum. A. Idem in dicta. q. 36. I.

In quib⁹ casib⁹ r̃mittit census siue
pensio rei locate? R̃°. Si conductor ex
pellitur fit remissio ꝓ rata tꝑis: vt s̃.
in 3.° §. dictũ est. al'r etiã ꝯductor corꝑis
alicuius: vtputa agri: excusat a soluti
one ꝓpter vim maiorẽ cui resisti non
potuit. Itẽ ꝓpter id qꝺ ꝓter ꝯsuetudi
nẽ euenit. A. puta tẽpestas vl' alia ae
ris intẽperies in deuastatiõe fructuũ:
vt in. l. de qua statiꝫ. B. vt. ff. eo. l. ex
ꝯducto. §. 2.° ⁊ 3.° Itẽ spãliter ꝓpter steri
litatẽ afficiẽtẽ cõductores magno icõ
modo nisi sterilitas valeat cõpensari
cũ vbertate ꝓcedẽtis ⁊ seq̃ntis ãni: ⁊ si
et hec remissio ꝓ rata sterilitatꝭ: ex̃. e.
ꝓpter. A. Et ẽm Gof. in sũ. cõ. li.° 2.° ti.
. 8. q. 37. sterilitas ⁊ vbertas intelligũt
ẽm vulgi opinionẽ: lꝫ qdã dixerint ste
rilitatẽ qñ semen non ꝑcipit. Sil'r pro
pter vbertatẽ si cãsu fortuito ꝯtingat
augmẽtanda est pensio. nõ aũt si hec fi
at diligẽtia possessoris. Et. i. subiungit
Itẽ hec que dicta sunt de pensione mi
nuẽda vel augẽda intellige ẽm Gof. i
eo colono q nũmis colit. Nã partiari⁹
q̃si iure societatꝭ ⁊ lucrũ ⁊ dãnuꝫ cũ do
mino fundi ꝑtitur: vt. ff. eo. l. si merces
B. Sed si aliqs locat oꝑas suas tm̃. vl'
accipit rẽ vt aliqd in ea faciat. A. vel
etiã locat rẽ ⁊ operã. vt in dcã. q. 37. vbi
hec notãtur ẽm Inno. ⁊ Hosti. B. to
tam mercedẽ recipit etiã si casu fortui
to impeditus fuerit: nisi mora vel cul
pa possit iputari. ff. de variis ⁊ ex̃or. co
gni. l. i. §. plt. ⁊. ff. de statu libe. l. cũ hẽs.
. §. plt. A. Poti⁹ vt̃. §. añpl't. B.

Quid si conductor fundi aliquid ex
pendit in re conducta? R̃° scꝺm Host.
Si expẽdit necessario vel vtilit auxit.
edificauit vel instituit: aget ꝯ locatorẽ
vt expẽsas recipiat. ff. eo. l. dñs. Al'r sec⁹

Utrum conductor agri vel domus
vel alterius rei possit rem ipsam alte
ri locare? Respondeo. Potest. C. eo
dem. l. nemo. et tunc res posterioris
conductoris obligate sunt principali

domino vsq3 ad illã q̃titatẽ quam ille
secũdus ɔductor tenet ꝑori.ff.co.l.si i
lege.§.si colon⁹. A .Ibi dicit ꝙ fruct⁹
rei locate sunt in cã pignoris ac si ꝑor
ɔductor eos ꝑcepisset. ꝛ ꝙ alie res po
sterioris ɔductoris nõ obligãt dño.S3
glo.dicit ibi.s.in totũ.sed ꝑ parte sic.vl'
nõ obligant qñ nõ sunt inuecte. B.
¶ Nullus ꝑlatus religiosus põt ɔce
dere ad vitã nec ad certũ tps redditus
vl' partẽ eoꝝ. A .aut iura aut possessio
nes monasterioꝝ vel aliaꝝ admistrati
onũ sibi cõmissaꝝ: vt in cle. de qua .i.
B .alicui etiã ꝑ quacunq3 pecunia ni
si neccitas vl' vtilitas ɔuẽt⁹ siue loci ex
poscat.ꝛ accedẽte ɔsensu ɔuẽtus.aut si
cõuẽtũ nõ h3 accedẽte cõsensu supior]
ꝛ qui ɔ̃fecerit incurrit sniam suspensio
nis:nec recipiẽti acqrit aliqđ ius. Tñ
hoc non extẽdit ad locatões vel reddi
tuũ aut fructuũ venditões ad modicũ
tps: vt de reb⁹ eccle.nõ alie.monasteri
orũ.in cle.vide.i.simonia. 4.º§.3.º Bõa
ɔductoris sunt obligata locatori: vt .i.
pignus.§.2.º

Ludus et iocus.

Utrꝝ in ludis ꝛ iocis possit esse
ṽtus. R⁹ ꝫm Tho.scđa scđe.q.168. Sic̃
hõ indiget corporali refocillatõe: q2 ñ
põt ɔtinue laborare:ita etia3 ex parte
aie indiget qete ꝛ solatio:qđ fit ꝑ ludi
cra ꝛ iocosa. Circa que tria vidẽtur ꝑci
pue eẽ cauenda.ꝑmũ ꝛ ꝑncipale est ꝙ
ꝑdicta delectatio nõ querat i aliquib⁹
opib⁹ seu ṽbis turpib⁹ ꝛ nociuis. Secũ
dũ ne totalr' grauitas aie r̃soluat. Ter
tiũ vt ludus sit ɔueniẽs ꝫm ɔgruitatẽ
ꝑsone tpis ꝛ loci:ꝛ ꝫm alias circũstan
tias debite ordinet. Et hec ṽtus ꝫ3 ph̃3
vocatur eutrapelia.
¶ Quõ i ludis sit vitiũ? R⁹ ꝫm Tho.
vbi s. Uitiũ ẽ in ludo.ꝑ̊ qdem ꝫ3 exces
sum: qñ quis ad ludũ assumit turpia
ṽba vel facta. vel etiã ea q̃ ṽgunt in ꝑ
ximi nocumẽtũ q̃ de se sunt pctã mor
talia.ꝛ sic excessus ludi ẽ pctm̃ morta
le. Et põt esse excessus in ludo qñ non ẽ
cũ debitis circũstantiis:puta q2 nõ cõ
petit loco seu tpi negocio aut ꝑsõe. Et
hoc qdẽ qñq3 põt eẽ pctm̃ mortale pro
pter vehemẽtiã affect⁹ ad ludum: ita
ꝙ qs cõtra ꝑceptũ dei vel eccl'e talib⁹
vti nõ recuset. Qñq3 aũt veniale.s.cu3
aliquis nõ tãtũ afficiat ad ludũ ꝙ pro
pter hoc velit aliquid ɔtra deũ cõmit
tere. A .nec ẽt actualr' cõmittat. quia
non sufficit bona volũtas cui ɔ̃riatur
op⁹.86.dis.nõ satis. B .2.º põt eẽ in lu
do vitiũ ꝑpter eius defectũ. Nam con
tra humanã rõem est vt aliqs se onero
sum aliis exhibeat:puta dũ nihil dele
ctabile exhibet ꝛ delectatões alioꝝ im
pedit. Uñ Seneca dicit. Si te geras sa
piẽter vt nullus exhorreat tanq3 aspe
rũ:nec ɔtẽnat q̃i vilẽ. Sed q2 ludus nõ
ꝑpter se q̃rit: s3 ꝑpter operatõem. iõ
ɔ̃fect⁹ ludi min⁹ ẽ vitiosus q̃3 excessus.
vñ ph̃s dicit 9.º ethi. ꝙ parũ de delecta
tione suffic̃ ad vitam q̃si ꝑ ɔdimento
sicut parũ de sale sufficit in cibo.
¶ Utrꝝ liceat cã ludi vti habitu religi
osoꝝ? R⁹ Nõ licet.sed puniri d3 g̃uiter
q hoc facit: vt in auc̃.de sanc.epis.§.fi.
A .Poti⁹ vr̃.§.plt.vbi dr̃. Oibus gnãlr'
ter i seculari vita cõuersantib⁹ ꝛ maxi
me theatralia exercentib⁹ viris ac mu
lierib⁹ iterdicim⁹ vti scemathe.i.hitu
mõachi aut mõastrie aut assistrie aut
cuiuscũq3 ꝑsone h⁹. Sciẽtibus vniuer
sis ꝑsumẽtib⁹ in tali scemathe aut imi
tari:aut illudere i quacũq3 eccl'iastica
disciplina.q2 ꝛ corporalia supplicia su
stinebũt ꝛ exilio ɔtradẽt ꝑuidẽtibus
h⁹modi locoꝝ epis ꝛ qui sub eis st' cle
ricis. Sed ẽt qbuslibet militaribus iu
dicib⁹ ꝛ q̊ sub eis sũt officiis ꝛ locoꝝ de
fensorib⁹. B .ꝛ ar. C.de epi.audiẽ.l.mi
nime. A .Ibi dr̃. Minime ꝛ q̃ ludibrio
corꝑis sui q̃stũ faciũt publice habitu
eaꝝ ṽginũ que dedicate sunt deo non
vtantur. B.
¶ Utrꝝ in cãtu scl'ari.citharis.ludo sca
choꝝ ꝛ h⁹modi sit pctm̃? R⁹ ꝫm Al. Si
hec fiũt a ꝑsonis scl'arib⁹ tpe ꝛ loco cõ
petẽti licẽt.sicut ꝛ gnãlr' de ludis dictũ

est in p̊.§.Si ꝟo fiant a clicis nõ viden
tur cõpetẽ nec licẽ maxie si clic⁹ ludat
cũ laico.2.q.7.laicos.23.di.his igit. Mľ
to ẽt min⁹ ꝯpetũt religiosis. A. Regri
tur ẽt q̊ ad sclares honest⁹ modus: vt
s̃.in pn̄.º ꝛ decẽs cã. Vn̄.86.dis.in.c.dona
re.dicit glo.ꝙ nõ est dãdũ aliqd citha
ristis ꝛ silib⁹ nisi qn̄ sonarẽt ad laudez
dei vľ ob aliã iustã cãm: puta recreati
onis. vt qꝛ aliqs ẽ debiľ vľ infirmus. ꝛ
ꝙ ex̄ has cãs siľr non licet talia sonare
vľ audire. Hec in glo. Et idẽ ꝓpter ean
dem rõem põt intelligi ꝛ in cantu. B.

¶ Vtꝝ ispectio spectaculoꝝ sit pecca
tũ? Rº ẜm Tho. scd̃a scd̃e.q.167. Inspe
ctio spectaculoꝝ vitiosa reddit inq̃tũ
ꝓpter hoc hõ fit ꝓnus ad vitia lasci
uie vel crudelitat per ea q̃ sibi repn̄tã
tur. A. Et inq̃tũ ꝑ hoc retrahitur ab
vtilib⁹ ꝛ bonis: vt s̃. curiositas. q̊ casu
qn̄q3 ẽt excõicatio iminet. Vn̄ de cõse.
dis.i.in.c.qui die.dr̄. Qui die solẽni p̄ter
misso eccľe ꝯuẽtu ad spectacula vadit
excõicet. B. Et ad h° facit s̃.curiosi
tas.§.3.º ꝛ.s̃.chorea.§.2.º

¶ Vtꝝ liceat vti ludis i eccľia. vide s̃.
emunitas eccľie.§.2.º in fine. De chore
is vide supra.chorea.

L Udus alee ꝛ oĩs lud⁹ qui initit fortũe: ꝛ oĩs talis est ꝓhibit⁹
ẜm leges. non tñ si qs certet hasta siue
pila iaciẽdo currẽdo luctãdo vľ pugnã
do: qꝛ hec fiunt cã ꝟtutis corporis.ff.e.
l.2. A. Et ibi ꝛ in.l.se.p3 ꝙ oĩs lud⁹ ẽt
si nõ initat virib⁹ fortũe est ꝓhibitus
nisi initat alicui exercitio ꝟtuoso ꝛ vti
li. B. Pro eo aũt qd̃ ponit in cõuiuio
vescendi causa ꝑmittũt leges ludere
familie.ff.eo.l.fi. A. Ibi dr̄. Qd̃ in ꝯui
uio vescẽdi cã ponit in eam rem fami
liã ludẽ permittit. Et intelligit d̃ ludo
licito ꝛ honesto cũ debitis circũstãtiis
de quibus in.c.p̄cedẽti: in pn̄.º Ista etiã
que hic habentur notantur in sum.cõ.
lib.º2.º ti.8.q.23.ẜ3 glo. Ray. ꝛ Hosti. B.

¶ Vtrum ludus alee sit peccatũ? Rº
ẜm Ray. Quicunq3 ludunt alea siue ta
xillis vel qui sunt participes seu inspe
ctores ludi sꝑ peccãt.ff.eo.ꝑ totũ. ꝛ. C.
eo.in ꝯstitutõe greca. ꝛ maxime si sũt
clerici.in auc̃.de sanc.epis.§.iterdicim⁹
A. Ibi etiã dicit ꝙ clici nõ debẽt acce
dere ad aliqd̃ spectaculoꝝ cã videndi
B. ꝛ ex̄ de vi. ꝛ ho.cle.clerici. Et est pn̄
cipaľr ꝛ per se pctm̄ auaritie siue rapi
ne. Est etiã cã mľtoꝝ pctõꝝ ꝛ mẽdacio
rum.ꝑiurioꝝ.blasphemiaꝝ.deceptõu3
ꝛ huiusmõi. A. De hoc lati⁹ i dcã.q.23.
vbi dr̄ ẜm Ray. Quã magnũ sit h° pec
catũ p3 int alia ex nouẽ q̃ in talib⁹ at
tẽdunt. Primum est desideriũ lucrãdi
Ecce cupiditas q̃ radix ẽ oĩum malorũ
vt dicit.i.ad Thi.vlt. Secũdũ est volũ
tas spoliãdi ꝓximũ. Ecce rapina. Ter
tiũ est vsura maxima.s.xii.ꝑ.xi.non so
lum in ãno vel in mẽse: sed in eadẽ die
ex̄ de exces.p̄la.int dilectos. Quartũ ẽ
multiplicia mẽdacia ꝛ ꝟba ociosa ꝛ va
na. Quintũ ẽ blasphemia. Ecce heresis
Sextũ est corruptio multiplex ꝓximo
rũ q ad ludũ inspiciẽdũ de cõsuetudie
praua cõueniunt. Septimũ est scanda
lũ bonoꝝ. Octauũ est cõtẽptus ꝓhibi
tionis sancte mr̄is eccľie. Glo. dic̃ argu
mẽtu3 ꝙ ẜm magistrũ huiusmõi ludi
sunt ꝓhibiti: nõ tm̄ dissuasi: qd̃ securi⁹
est dicere. Nonum est amissio tẽporis
.i. bonoꝝ que in illo tꝑe tenent facere.
Con. Hosti. ꝛ addit septẽ peccata alia
que sunt furtu3. qꝛ lusores sepe inopia
cogente discunt furari. Item violẽtia.
Aliq̊tiens.n.ad h° vt aliquis ludat vio
lenter detinetur.ff.de aleato. solẽt. Ec
ce seruitus iniusta. Item crimen falsi
qd̃ cõmittit in falsis taxillis faciendis
ꝛ ex certa scia cõmodãdis siue locãdis
Item homicidiũ. qꝛ de ludo veniũt ad
verba ꝛ ex his ad ꝟbera. tandẽ ad ho
micidia. Ecce iniuria. Ecce homicidia.
qbus iudex ex officio suo occurrere d3
vt.ff. de vsufruc.eq̃ssimũ. Itẽ fraus ꝛ
d̃ceptio: qꝛ q meli⁹ scit decipe: melius
credit ludẽ. Itẽ adulatio. Vn̄ dicũt ho
mines. Pulcher ꝛ bon⁹ lusor ẽ dn̄s me
us. Itẽ turpis ꝛ ihonesta vita B.

¶ Utrum ludus alee sit peccatū mortale
R. ſm Guil. Etiā ſi hō nō ducit ī ꝯſue
tudinē mortalr peccat. Intellige qn̄ ex
auaritia ludit. A .qđ ſp occurrit cū
q̄rat lucrum p modū illicitū qđ nil aliud
ē q̄ȝ auaritia: vt colligitur ex nōtis per
Tho. ſcđa ſcđe. q. iis. arti. 4. Grauitas
etiā hꝰ pcti ꝯprehēdit aliq̄tenus ex di
ctis in primo. §. p̄cedēti. cū additōe. B
qꝛ ꝛ auaritia de ſe ē pctm̄ mortale: vt
ſupra auaritia. §. 2º
¶ Que pena clericorum ludētiū ad aleas?
R. De hoc legit. 35. diſ. c. p̄. vbi dr̄ ſic.
Ep̄s aut p̄ſbyter aut diaconꝰ alee aut
ebrietati deſeruiēs: aut ꝺ ſinat aut cer
te dānet. Subdiaconꝰ aūt aut lector:
aut cantor: aut deſinat: aut cōione p̄ue
tur. A .Idē ī laico qđ in minoribus
clericis: vt pȝ in dicto. c. p̄. B .Et nō
q̄ ex dcō canone colligit q̄ ſi nō ducit
ī cōſuetudinē: nō ſuſtinebit p̄dictā pe
nā. Un̄ dicit deſeruiēs. Silr ꝛ ſi duxit ī
ꝯſuetudinē ꝛ vult deſinere. Un̄ dicit.
aut deſinat. Dȝ tn̄ in vtroq̄ꝫ cāu pniam
agē de pctō. Et ſȝ Hoſti. idē hodie. ī ſub
diacono qđ ī diacono: ex̄ de ſer. n̄ or. mi
ramur. A .Idē ī dcā. q. 23. Et addit ſȝ
Ray. q̄ ex eo q̄ ī dcō. c. p̄ dr̄. dānet ꝛ cō
munione p̄uet. colligit q̄ tale ſit pctm̄
mortale ꝛ graue. B.
¶ Utrum q ī ludo alee vicit illi q nō pote
rat alienare teneat ad reſtitutōeȝ? R.
ſȝ Tho. ſcđa ſcđe. q. 32. Qđ aliqs lucre
tur ab eis q rē ſuā alienare nō pn̄t: illi
citū ꝛ ꝯ ius diuū ē. Un̄ q talibꝰ vicit ad
reſtitutōem tenet. ꝛ hic addit Ray. q̄
tales ſūt furioſi. pdigi. minores. 25. an.
ꝛ maxime pupilli. Itē mēte capti. ſur
di. muti. ceci. ꝛ qui morbo ppetuo labo
rant. qꝛ tales ſupeſſe rebꝰ ſuis nō pn̄t.
Idē de ſeruis. de religioſis. de filiiſfa.
q nō hn̄t peculiū caſtrēſe vel q̄ſi. Idē
de vxore q̄ nō hē res pafernales. ꝛ ēt
ꝺ adminiſtratore rerum eccliarum q̄ paupe
rū ſūt. Qui gº talibꝰ vicit reſtituē tene
tur: nō dico illi qui amiſit. ſed tutori. cu
ratori. dn̄o. mōaſterio. pr̄i. marito ſiue
eccl'e. A .niſi forte clicꝰ rector eccl'e eſ
ſet correctꝰ ꝛ crederet in debitos vſus.
expēſurꝰ ſm glo. Ray. ꝛ in ſū. con. eo. ti
q. 25. vbi pȝ q̄ cū Ray. con. Hoſti. circa
dicta in hoc. §. B.
¶ Utrum qcūq̄ꝫ traxit aliquē ad ludum
teneat reſtituē qcqd vicit. R. ſȝ Tho.
vbi ſ̄. Reſtituē tenet. A .ſ. ei quē attra
xit. Un̄ nec de eo pōt facē elȳnā ſm eū
dē Tho. vt in ſū. con. eo. ti. q. 24. B .
Et nō q̄ iſta attractio large intelligen
da ē. ſ. quōcunq̄ꝫ ꝟbis vel fact īduxit
eū: cū ille al'n̄ erat luſurꝰ. Itē ſiue īdu
xit a p̄ncipioꝰ ſiue in medio ludi cū ille
vellet deſiſtere: vt Azo. dicit.
¶ Utrum q fraudulēter ludit teneat r̄ſti
tuere? R. ſm Tho. vbi ſ. Tenet. A .ſ.
ei a q̄ vicit: vt etiā prime dictū ē. ꝛ col
ligit ex poſitis in dicta. q. 24. B .Et
intellige ſiue cōmiſit fraudē an̄: puta
qꝛ fingebat ſe q̄ſi inſciuȝ de ludo ꝛ q̄ſi
hoiem q poſſit decipi cū tn̄ decipe itē
deret. ſiue ꝯmiſit fraudē ī ip̄o ludo: vt
ſubmittēdo taxillos falſos ſiue etiam
ꝟos male ꝛ fraudulose iactādo ſeu mē
dacit dicēdo q̄ obtinuiſſȝ ſeu male pe
cuniā numerādo. ꝛ oia hꝰ modi.
¶ Utrum q vicit phibēte iure ciuili. A.
qđ phibet oēm ludū fortune: ꝛ etiam
nō initērē exercitio alicuiꝰ opis ꝟtuoſi
vt tactū eſt ſ̄. in p̄n. ꝛ dat repetitōeȝ ei
q ppt ludū phibituȝ aliqd ſoluit ꝛ he
redibꝰ eiꝰ vſq̄ꝫ ad. 50. ānos. vt. l. fi. C. eo.
B .teneat ad reſtitutōeȝ? R. ſȝ Tho.
vbi ſ̄. Ius q̄dē ciuile nō obligat oēs: ſȝ
eos ſolos q ſunt hꝰ mōi legibꝰ ſubiecti.
ꝛ iterum p diſſuetudinē abrogari pn̄t. iō
apud eos qui ſūt hꝰ modi legibꝰ aſtri
cti tenēt integralr ad reſtitutōem niſi
forte ꝯ̄ria ꝯſuetudo p̄ualeat: aut quis
vicerit ei q traxit eum ad ludū ī q̄ cāu
nō tenet reſtituē. qꝛ ille qui amiſit nō
eſt dignꝰ recipe nec pōt licite retinē ta
li iure poſitiuo durāte: ſed tenet illud
dare in elȳnas. hec Tho. Porro dictū
ius poſitiuū hr̄. C. eo. l. alearū. ꝛ ff. eo. l.
vlt. in fi. Et idē ꝯſulerē etiaȝ dicto iure
poſitiuo durāte. ſ. q̄ ille q attractus fu
it non tenet reſtituē. nec tn̄ licite pōt te

nere ppꝭ ip̄am turpitudinem talis lu
cri: vt in se. §. dicitur.

Utrum ille qui vicit qñ volūtari⁹ cum
volūtario lusit teneaꝭ ad restitutōem
Rñ. Quidā dicūt q̇ nō. sed pauperibus
ē erogāda talꝭ pecunia: ar. 14. q. 5. nō sa
ne. Et hec ē opio Pla. Alii dicūt q̇ tene
tur. ff. eo. l. vlt. i fi. ꝛ. C. eo. i ꝯstitutōe gre
ca. Et hec ē opio Ber. vt nōꝭ ex̄ de vi. ꝛ
ho. cle. clerici officia. ꝛ ēt Ray. q̄tū est
i ꝓposito casu. s. in eo q lusit volūtari e
ꝛ per eadē iura. Sꝫ vt mihi vꝭ vtraq̄
opinio stat. ꝛ scd̄a qdē opio. s. q̇ teneaꝭ
reddē locū hꝫ vbi legib⁹ viuiꝭ impiali
bus p q̄s ꝛ ip̄a opio ꝓbaꝭ. Ubi ꝟo non
sic viuiꝭ: vꝭ vbi leges ille abrogate es
sent: vꝭ valē p̄ma opio. s. q̇ debeat pau
perib⁹ erogari. Nā cū ludus sit q̄dā ex
poliatio nō pōt quis per ip̄m licite ali
qd acqrere: ꝛ sic nō pōt tenē. sed nec illi
dꝫ reddē: qꝛ ille nō ē dign⁹ rehr̄e q q̄tū
i se fuit ꝓximū expoliare conabaꝭ. De
factorib⁹ taxilloꝝ scacoꝝ. aleaꝝ ꝛ huiuſ
modi: vide. i. negociatio. §. 7°. A . qui
incipit. Quid de factorib⁹. Et ad p̄dcā
p̄nt r̄duci q̄ nōnꝭ i dcā. q. 24. i sū. cō. lib°.
2°. ti. 8. vbi dꝭ hꝫ Inno. i. c. qꝛ pleriq̄. ex̄
ꝯ imu. ec. q̇ attract⁹ nō teneꝭ r̄stituē: in
tellige illi a q̊ vicit: vt pꝫ s̄. Sꝫ q aliuꝫ
attraxit teneꝭ. qꝛ dolose fec̄. Et silr̄ q lu
sit modicū cā recreatōis nō teneꝭ resti
tuē: intellige si lud⁹ erat hōest⁹ ꝛ licit⁹.
al̄. Luc. 6°. dꝭ. Ue vob̄ q ridet nūc. Uñ i
ead̄. q. 24. dꝭ hꝫ Ray. Si dicat. qs q̇ bo
na itētōe vꝭ cā recreatōis ludat ad ale
as: faciat h° sine denariis aut accipiat
vnū ꝯ ludis approbat. Et glo. Ray. su
per ꝟbo recreatōis dicit argumētū q̇
lud⁹ alee nō ē gnālr̄ ꝓhibit⁹: qꝛ pōt lu
di bono fine. ꝛ iō taxilli ꝛ alee ꝛ scache
ria p̄nt fieri bono fine. Sꝫ de h° diceꝭ
sup dcō. §. qd de factorib⁹. Ex p̄dict g°
pꝫ quō qs teneaꝭ restituē que vicit in
ludo. Sed qd si aliqñ vicit ꝛ aliqñ p̄di
dit. an fiet ꝯpēsatio? Pōt distigui utrū
fiat lud⁹ cū eadē p̄sona vꝭ dr̄sa. Si cuꝫ
eadē. aut lud⁹ ē mutat⁹: vt qꝛ p̄m⁹ fuit
licit⁹. ꝛ 2⁹ illicit⁹. ꝛ nō fit ꝯpēsatio. qꝛ so
lutū vni vꝭ ēt eidē ex dr̄sa cā non libat
a debito ex alia cā vꝭ cū alio. C. qñ ci
ui. ac. p̄iu. cri. l. vna. Aut lud⁹ nō ē muta
tus: vt qꝛ vterq̄ erat illicit⁹. s. i quo vi
cit ꝛ p̄didit. ꝛ vꝭ q̇ debeat fieri ꝯpensa
tio. Nā ꝛ si sit dare casū i quo qs nō te
neaꝭ restituē illi a q̊ vicit rōe par cāe
turpitudinis pōt tñ restituē eidē: ꝛ r̄sti
tuēdo libaꝭ: vt nōꝭ in sū. cō. li. 2°. ti. 8. q.
25. ad finē. Et iō p̄dēdo cū eodē vꝭ ei re
stituisse ꝓ ꝯcurrēti q̄titate. Si lud⁹ fi
at cū dr̄sa p̄sona nō fiat ꝯpēsatio. quia
p iteritū rei morosus debitor ñ libaꝭ. l.
in re furtiua. §. p̊. ff. de cō. fur. maxie qñ
ip̄emet dedit cām iteritui. ff. de ꝟb. ob.
l. si ex legati cā: vbi ille tenetur q occi
dit hominē quem debebat. B.

Luxuria.

Cum luxuria multiplex sit: vt dictū ē s̄. fornicatio. §. p̊. q̄ ē
graui⁹ pctm̄? Rñ. ſm Tho. scd̄a scde. q.
154. Grauissimū inꝭ oia pctā luxurie ē
uitiū ꝯ nāꝫ. sicut ꝛ Aug. dicit i. li°. ꝯ adul
terinis ꝯiugiis. Et hoc ideo. qꝛ trāsgre
diꝭ illud qd̄ ſm nām deꝭminatū est rā
q̄ p̄ncipiū circa vsū venereū. Post h°
ē icest⁹: qui est ꝯ nālem reuerentiam
quā debem⁹ p̄sonis ꝯiunctis. Alie aūt
sp̄ēs sꝭ ꝯ r̄ctā rōnē tñ ex suppositōe nā
liū p̄ncipioꝝ. Magꝭ aūt repugt̄ rōi q̇
aliquis venereis vtatur: non solum ꝯ
illud qd̄ cōuenit proli generāde: sed ēt
cū iiuria ꝓximi. ꝛ iō fornicatio simplr̄
mima est iter sp̄ēs luxurie. Adulteriū
vero graui⁹ est q̄ stuprū. qꝛ maior in
iuria fit in abusione mulieris alterius
potestati subiecte q̄tum ad vsuꝫ gnā
tionis q̄ subiecte ad solā custodiam.
Utrūq̄ aūt aggrauatur per violentiā
ꝛ iō rapt⁹ ꝟginis ē grauior q̄ simplex
stuprum. ꝛ raptus vxoris q̄ adulteriū
Et de tali raptu quedam habes. i. ra
ptor. 2°. De stupro vero ꝛ adulterio. su
pra fornicatio. §. p̊. Et sup̄. adulterium.
Hec etiā omnia aggrauanꝭ scd̄m rati
oneꝫ sacrilegii. qñ. s. persona deo sacra
ta rapitur. A . Et hoc sacrilegiū gui⁹
est incestu cū sit ꝯ dinā reuerētiā. B

Itē inē pctā ɔ nām ḡuissimū ē pctm̄ be
stialitatis.s.vbi nō seruaē debita spēs
Post hoc āt ē vitiū sodomiticū vbi nō
seruaē debit⁹ sexus.Et de hoc aliqd .ī.
sodomia.Post hoc aūt pctm̄ molliciei
ex eo q nō seruaē debit⁹ modus concū
bendi.Magis aūt si nō sit debitū vas
q̄ȝ si nō sit debit⁹ modus.Min⁹ aūt inē
pctā ɔ nām ē pctm̄ molliciei qđ ɔsistit
i sola emissione seminis sine ɔcubitu
ad alteꝝ.Et de ista mā satis hr̄ .32.q.7.
adulterii.

An q deflorat vginē solutā teneaē
eā ducē vel maritare? R°.In foro iudi
ciali videē teneri ad alteꝝ p̄dictoꝝ.ex̄
de adul.c.p̄.Sȝ ɓm glo.hec fuit pēa an
tiqua.hodie vo sic puniē.q aut ducat
eam aut vberat⁹ ꝛ a sacris exclusus re
trudaē ad pniam i monasterio de quo
nō possit egredi:ex̄ de adul.c.2°.A.Ibi
pȝ q hec pena pxime dicta obtinet qn̄
seductor nō vult stupratā ducē quo ca
su ēt vr̄ q teneaē eā dotare: vt eo.ti.c.
p̄.Si aūt pater nō vult eā ei dare: vel
ipa non vult ɔsentire:teneē eā dotare:
vt in dcō.c.p̄.qđ non corrigiē:sed in di
uerso casu loqtur:vt ex his pȝ.ꝛ ex tex.
ꝛ glo.vtriusqȝ.c.Et ɓm glo.Ray.ꝛ in sū.
cō.li.2°.ti.5.q.6.glosatores p̄dicta itelli
gunt de raptore q seducit.i.seorsū duc
a domo pr̄is ꝛ extrahit vginē p violen
tiā.sed certe etiā si nō infueniat violē
tia teneē seducctor ad satisfactōem dā
ni:vt in.c.fi.ex̄ de iniur.B.In foro āt
pniali sic agēdū est ɓm Guil.Si deflo
rauit ipam volūtariā nō teneē.qꝛ ille
nō seduxit eā.Si aūt iuitā vel seductā
iniungēdū est ei q satisfaciat vel ɔpo
nat cū ea.A.s.cōpositōe que pcedat
a libera eius volūtate.Al' absolut⁹ nō
est tut⁹ in cōscia:ar.l.i.§.q onerāde.i fi.
.ff.quaꝝ reꝝ ac.nō daē.B.Silem ca
sum hēs.ī.mr̄imoniū 4°.§.2°.

Utꝝ ɔsensus i delectatōem.s.cogita
tiōis carnalis absȝ h° q ɔsentiaē i actū
sit mortale? R°.Sic.vt hēs ī.ɔlectatio

Utꝝ i tactib⁹ ꝛ osculis ꝛ h⁹modi sit
pctm̄ mortale? R° ɓȝ Tho.scđa scđe.q.
.154.Osculū amplex⁹ vel tact⁹ ɓm suā
rōem nō noiant pctm̄ mortale: qꝛ pnt
absqȝ libidine fieri vl' ppter ɔsuetudi
nē prie vel ppē aliquā nccitatē vel rō
nabilē cām.Sed si fiāt cum libidinosa
delectatōe sunt mortalia.Nam ꝛ sol⁹
cōsensus i delectatōeȝ mortalis:ē mor
tale:vt in p̄cedēti.§.diciē.multo magł
pgressus ad actū mortale.Addi pōt ɓȝ
Ul.q etiā aspect⁹ libidinosus morta
le ē.Math.5°.Qui viderit mulierē.ꝛc̄.

Magister p°ine do
ctor pri
mo cōiter.Quelibet eccłia
cathedralis debet tenere
mgr̄os liberaliū artiū ad min⁹ grāma
tice qui cł'icos ꝛ alios pauperes gratis
instruāt.Et debent magistro assignari
puētus vnius p̄bende.Et eodē modo
debent facere alie eccłie quarum suffi
ciunt facultates.In metropolitana ec
clesia debȝ vlterius esse mgr̄ in theolo
gia:ꝛ eodē modo recipe puētus.nō tn̄
ppter hoc fiat canonic⁹.A.Sed tam
diu reddit⁹ ipos pcipiat q̄diu pstitēit
in docēdo.Qđ si forte de duob⁹ eccłia
metropolis graueē: theologo iux̄ mo
dū p̄dictū ipa puideat.grāmatico vo
in alia eccłia sue ciuitatis siue diocesis
q̄ sufficē valeat faciat puideri:vt in.c.
qꝛ nōnullis:ex̄ eo.B.37.dis.de qbus
dam.ex̄ eo.per totū.A.Presertiȝ i.c.
p̄.ꝛ in dicto.c.qꝛ nōnullis.Nō etiā q a
platis ꝛ capitulis ad theologie studiuȝ
debent aliqui habiles destiari q alios
postmodū valeant erudire.qbus si p
prii puent⁹ eccłie nō sufficiūt.p̄dicti.s.
p̄lati ꝛ capł'a necessaria ministrabunt
Docentes vo in theologica facultate
dū in scholis studuerit ꝛ studētes i ipa
integre p annos qnqȝ recipiāt de lnia
sedis apł'ice puentus p̄bendaꝝ ꝛ bn̄fi
cioꝝ suoꝝ non obstāte aliq̄ ɔsuetudie
ɔtraria vel statuto.Hec oia ex̄ eo.sup
specula.vt in sū.con.li.p̄.ti.3.q.i.B.
Et de hac etiā materia vide.ī.scientia
.§.p̄.ꝛ sequentib⁹.

Utꝝ aliquis possit recipi i canonicū

cū pacto ꝙ doceat ⁊ scholas tēeat? Rꝰ
ſm Hosti. Dicūt doctores ꝙ nō: alr̄ eēt
simoniacū. sed vacāti ꝑbende bn̄ pōt
hoc onus annecti: ex̄ de ꝑben. significa
tū. Con. Ber. A. Idē in sū. con. eo. ti. q.
4. B. In curia romana debent eē do
ctores ⁊ studium vtriusqꝫ iuris vide. i.
studium. §. fi.
¶ Utrꝝ magister possit scholarib' col
lectam imponē vel exigere? Rꝰ scd̄m
Hosti. Si mgr̄o ānexū ē sufficiēs bn̄fi
ciū vel sufficiēs salariū publicū non li
cet ei exigere: alr̄ simoniā cōmitteret:
q2 vendēt obsequiū spūale qd̄ ex offi
cio suo tenet̄ facē: ex̄ de simo. nemo. i.
q. 3. vendētes. ⁊. c. nō solū. sed tn̄ spōte
oblata recipe pōt. Si ꝟo non sit ānexū
tale bn̄ficiū vel salariū aut si non suffi
ciat ei pōt accipe collectā ꝓ laborib'
suis: ar. 12. q. 2. ꝯcunqꝫ. ⁊. c. ecclīasticis. et
c. caritatē. Et videt̄ Hosti. innuere ꝙ n̄
solū ab ex̄neis: sed etiā a clīcis ecclīe
possit exigere: nō tn̄ dꝫ exigere a pau
pere cū ipe potius debeat paupi sub
uenire. Sed ⁊ talis exactio ſm Guil. n̄
dꝫ eē coactoria: vt ꝙ nisi soluāt expel
lat eos de scholis aut accipiat res eoꝝ
sed poti' inopiā suā eis exponēdo. Et
hec oia ſm Hosti. intelligēda sūt si ma
gister est sufficiēs. Qd̄ si insufficiens ē
⁊ officiū docēdi assumit nō est ei ex de
bito ꝓuidēdū: sed sibi culpā imputet.
ff. ad. l. aquil. idē iuris. Si ꝟo sufficiēs
ē ⁊ nō hꝫ ꝓuisionē vt dixi etiā si diues
ē pōt a diuitib' licite accipe. q2 nō tene
tur eis grat[is] seruire. Satis con. Inno.
Ray. ⁊ Ber. A. Idem in sum. confes.
eo. ti. q. 2. B.
¶ Quid de mgr̄o qui festū alic' sancti
qd̄ de se colēdū est nō vult ꝯcedē ad ce
lebrādū nisi data sibi pecunia? Rꝰ ſm
Ray. Simoniā cōmittit. quia vendit
spūale ad qd̄ tenet̄: vt in ꝑncipio ꝑce
dentis. §. dictū est. Et per eadē iura et
eodē mō si festū nō ē celebrādū. ⁊ ipse
vult illud festare nec vult legere nisi
data pecunia. A. Idē si diē nō colēdū
vt alicui' minoris sancti ꝯcedit colen
dū ꝓ pecunia: vt in sū. con. eo. ti. q. 3. Et
subdit̄. Si aūt ꝓ data pecunia ꝯcedēt
mgr̄ scholarib' aliquo die ꝓ festo cessa
re a lectōib' siue vacatōem aliquaꝫ ꝓ
pter recreationē sicut ꝯsueuit fieri ab
auctoristis turpe lucrū eēt sed nō esset
simonia. hec ibi. Sed nō videt̄ rō diuer
sitatis in hoc casu a sup̄dictis. B.
¶ Doctoris seuitia. s. in nimis corrigē
do culpe iputat̄. q2 leuis tm̄ castigatio
ei ꝑmissa ē. ff. locati. l. itē querit̄. ex̄ de
homici. ad audiētiā. 23. q. 5. c. p̄. Quid te
nēdū ab auditorib' diuersoꝝ mgr̄orū
qui habēt ꝯtrarias opiōnes. habet̄. i. opio
Utrꝝ act' doctrine sit ꝑtermittēdus ꝓ
pter scandalum. vide. i. scandalum. §
7°. ⁊ 8°.

Magister 2°. s. quātum ad licētiaꝫ
docendi. Quid ergo si aliqd exi
gatur vel ꝓmittat̄ ꝓ licētia docendi?
Rꝰ ſm Hosti. Exactuꝫ debet restitui ⁊
ꝓmissū remitti: ex̄ eo. ꝓhibeas. A. Alr̄
incipit ꝓhibem'. B. Simonia tn̄ nō
ꝯmittit̄: sꝫ ꝯmittit exigēs crimē ꝯcussi
onis ⁊ dꝫ dignitatib' ⁊ officiis ⁊ bn̄fici
is expoliari: ex̄ eo. c. p̄. ⁊. c. quanto. A.
Con. Ray. ⁊ Hoff. vt in sum con. li. p̄. ti.
3. q. 5. B.
¶ Quid si ille qui hēt ptātē ꝯcedendi
licētiā docēdi vel legēdi vult legere in
ꝓpa ꝑsona: nūqd pōt alteri licētiā de
negare? Rꝰ ſm Hosti. Nō pōt eū ipe
dire vel ei denegare etiā si ipe sit val
de idoneus: ar. ex̄ de offi. archi. c. vlti.
Hoc. n. esset i ꝑiudiciū auditoꝝ. cum se
pe qs hēat grām discēdi ab vno: ⁊ non
ab altero. A. Idē in sū. con. eo. ti. q 6.
Et satis hoc dr̄ in. c. quanto. ex̄ eo. B.
¶ Quid si aliquis obtēta licētia legē
di velit aliū substituere: nūquid a sub
stituto pōt recipere expēsas quas fecit
in ꝯuiuiis ⁊ huiusmōi? Rꝰ ſm Guil. Si
ꝯsuetudo loci est ꝙ possit aliū substi
tuere: tunc ab illo pōt recipere expen
sas factas quasi loco interesse: dū tn̄ ille
doceat noie ei'. Si autem totum ius
transferat in substitutū: non dꝫ aliqd

recipe etiā ꝑ interesse: nec pōt ēt i ꝓ ca
su pacisci cū substituto de certa portio
ne emolumēti recipiēda. A .Idez in
sū.con.eo.ti.q.7.ꝛ.8. B .Et multo mi
nus potest in casu 2°
¶ Utrū liceat alicui ꝑ seipo petē licen
tia docēdi i theologia. R° ſꝫ Tho.i qli
bet. Dicēdū ꝙ sic. Nullā.n. petit excel
lētiā ptātis: qꝺ qdē turpe eēt: ſꝫ petit
solā oportunitatē cōicādi id qꝺ hꝫ. Cōi
care aūt sciam quā qs hꝫ laudabile ē
ꝛ ad caritatē ptinēs ſm illud Sap.7°
Quā sine fictiōe didici ꝛ sine inuidia
cōico. ꝛ.i. Petri 4° Unusqsqꝫ sicut acce
pit grām in alterutrū illā admīstrātes
Pōt tñ turpitudinē ꝯtinere rōe ꝑsum
ptōis si ille q nō est idone' petēt docen
di officiū. A. Iō i sū.cō.li.3°ti.5.q.5. B.

Maioritas ſm Ray. ꝑnci
palr in qtuor
ꝯsistit. Primū qdem i ꝓroga
tiua ordis: vt ꝑsbyter maior est diaco
no. dis.93. legimus.in fi. ex̄ eo. statuim'
Secūdū ē i ꝓrogatiua cōsecratōis: vt
eps̄ maior est ꝑsbytero. dis.95. olim. et
eps̄ in eccl'ia. Tertiū est in ꝓrogatiua
admīstratōis: vt archidiacon' maior ē
archyꝑsbytero. ꝛ ei subest atqꝫ obedi
re dꝫ. dis.25. ꝑlectis. Quartū ē i ꝓrogati
ua antiquitatis ſm ꝙ maior est: vel q
prius fuit ordinat' vł ꝓus religionem
ingressus vel etiam ille q ꝓcedit alios
in etate. dis.75. ordinationes: ex̄ eo.c.
ꝓ. ex̄ de elec. dudum ꝓ. Et addit etiam
ſm Hosti. quintū.s. scōm ꝓrogatiuam
eius qui ordiauit. qꝛ ordinat' a supio
re int alios eiusdē ordinis magis ē ho
norādus: ex̄ eo. per tuas. Ad maiorita
tē obediētia sequit. de qua hētur.i. obe
dientia per totum.

Maior pars. Generalr
quod fit a
maiori parte capituli seu col
legii vires obtinet. 65. di.c. ꝓ.2° ꝛ.3° nisi
ex alia parte ꝓpōderet auctoritas: ex̄
de elec. dudum. extra de testi. in ꝑsētia
Preualet tñ qñqꝫ minor pars.s. qñ ali
quid ab eis rōnabile fuerit obiectum
vel oñsum: ex̄ eo.c.ꝓ. Nec oportꝫ voca
ri absentes nisi in electōibus: vt s̄. ele
ctio ꝓ.§.6° Silr i cessatōe a diuinis: vt
s̄. cessatio a diuinis.§.ꝓ. A .Concor.
Albricus. B.

Maledictio. Utrum ma
ledictio sit
peccatum mortale? Rn° ſm
Tho. scꝺa scꝺe. q.76. Maledictio de q̄
nunc loquimur est per quam ꝓnuncia
tur malū ꝯ aliquē vł impꝓcando vel in
optando: qꝺ qꝛ scōm se repugnat cari
tati: ē peccatū mortale. i. Cor.6° Neqꝫ
maledici neqꝫ rapaces regnuꝫ dei pos
sidebunt. ꝛ tāto grauius quāto ꝑsonā
cui maledicim' magis amare ꝛ reuere
ri tenemur. Unde Leuit.20. Qui male
dixerit patri suo aut matri morte mo
riat. Contingit tamē esse veniale vł ꝓ
pter paruitatē mali qꝺ qs alti impre
catur: vel etiā ꝓpter affectū eius q ꝓ
fert: dū ex leui motu: vel ex ludo aut
subreptōe aliq talia verba ꝓfert. quia
peccata verborum maxime ex affectu
pensantur.
¶ Que differētia est inter maledictō
nem ꝛ blasphemiam? Rn° ſm quorū
dam vulgare: vt in tuscia: idem sunt. ꝛ
hoc etiā ꝓbatur ꝑ decre. ex̄ eo. statui
mus. Sed tamē ꝓprie loquēdo aliud ē
blasphemia. qñ.s. verbis. A .vel intē
tione: cum etiā sola intentione pecca
tum cōmittatur. Isa.ꝓ. B .attribui
tur deo quod ei non couenit. vel eꝯ° vt
dictum est sup̄. blasphemia. A .Ter
tio cuꝫ attribuitur creature qꝺ appro
priatur creatori ſm Tho. scꝺa scꝺe. q.
13. arti.ꝓ. B .Aliud maledictio .s. qñ
aliquis impꝓcatur vel optat alicui ma
lum siue homini siue deo.
¶ Que pena ꝓferētis maledictōeꝫ ꝯ
deū? R° Si quis ꝯ deū vel aliquē san
ctuꝫ maxime beatā vginē talia ꝑsum
pserit: dꝫ septē dieb' dñicis ꝓ foribus
eccl'ie in manifesto eē dū missa dicit: ita
ꝙ vltimo die nec palliū nec calciamē
ta: sed corrigiam circa collū habeat: ꝛ
ꝙ septē ꝓcedentibus feriis sextis ieiu

net ĩ pãe ꝛ aq̃:nec ĩgrediatᷣ ecclaꝫ.ꝛ ĩ q̊
libꝫ dicroꝝ dieꝝ tres reficiat paupes.ꝛ
si ñ p̃t tres saltẽ duos vꝉ vnũ. ꝛ si ñ p̃t
h°illud ĩ penã aliã ꝯmutetᷣ.ꝛ si p̃dcã re
nuẽit dꝫ ei ĩṫdici ĩgressꝰ eccľe.ꝛ ĩ obitu
dꝫ carẽ eccľastica sepultura.Insup ta
les debẽt ꝯdẽnari pena pecuniaria:ex̃
eo.statuimꝰ.Et hec oĩa ꝭꝫ Hos.ꝓ tribu
nali fiũt.Ceteꝝ ĩ iudicio aĩe discretꝰ sa
cẽdos molliet hũc rigorẽ. A .Immo
ꝛ ĩ foro pnĩali ẽt h̃ rigor seruãdus est
p̃terq̃ꝫ ĩ ꝯdẽnatõe pene pecuniarie qñ
blasphemia publica ẽ:ꝭm modũ tñ po
sitũ s̃.ꝯfessor p̊.in additõe magna. B

Utꝝ liceat maledicẽ creature irrõa
li? R°.Creature irrõali ꝯtingit maledi
cere qnq̃ꝫ modis.p̊ mõ ꝭꝫ q̄ ordinatᷣ ad
hoieꝫ ꝑ modũ subuẽtõis.s.q꞉ ꝑ eas s b̃
uenitᷣ hũane nccitati.Et h°mõ d̃s hõi
dixit.Maledcã tra ĩ opꝫe tuo. A .Gen.
3° B .vt.s.ꝑ eiꝰ sterilitatẽ hõ punire
tur.Et ita ẽt ĩtelligitᷣ qδ hᷣ Deut° 28°
Bñdicta horrea.tua.maledictũ horre
um tuũ.Sic ꝛ Dauid maledixit mon
tes gelboe ꝭꝫ expositõeꝫ Greg.2° scδm
q̄ ordinatᷣ ad hoiem ꝑ modũ significa
tõis.sicut dñs maledixit ficulnee in si
gnificatõem iudee Math.21.3° scδꝫ q̄
ordinatᷣ ad hoiem ꝑ modũ ꝯtinẽtꝭ.s. lo
ci vꝉ tꝑis.Et sic Job maledixit diei na
tiuitatꝭ sue.Job 3°.Et h° ꝑptᷣ culpã ori
gialẽ quã nascẽdo ꝯtraxit:ꝛ ꝑptᷣ pena
litates ide seq̃ntes:ꝛ ꝑptᷣ h°ẽt põt ĩtel
ligi Dauid maledixisse mõtibꝰ gelboe
2° Reg.p̊ ꝑpter cedẽ ppľi q̇ ĩ eis ꝯtige
rat.Predictis tribꝰmõis nõ ꝯpetit nec
licet hõi maledicẽ irrõnali creature:ni
si forte spãli dei r̃uelatõe. A .Uel ni
si ĩ his nõ ĩtẽdẽt odiũ creature: ꝭꝫ dete
statõeꝫ mali cľpe vꝉ pene:iux̃ illδ Job
5°.Uidi stultũ firma radice: ꝛ maledi
xi pulchritudini eiꝰstatiꝫ. B .4°.ꝯti
git maledicẽ irrõabilibꝰ rebꝰ:inq̃ꝫtum
sᷣt creature dei.ꝛ h°ẽ pctm̃ blasphemie
5°.põt ꝯtingẽ maledicẽ eis ꝭꝫ se ꝯsidera
tis.ꝛ h°ẽ ociosũ ꝛ vanũ ꝛ ꝑ ꝯñs illicitũ
hec sũpta sᷣt de Tho.scδa scδe.q.76.

Malefactor. Si male
factor põt
fugẽ vꝉ se defẽdẽ.vide s̃.accu
satus.§.pñ.

Maleficium dicitᷣ dupľr
Uno° qδli
bet sortilegiũ de quo agitᷣ .C.
de male.ꝛ mathe.ꝑ to.de quo ẽt mľta
hñtᷣ.i.sortilegiũ.ꝑ totũ.ꝛ de tali malefi
cio inq̃ꝫtũ ĩpedit mᷣrimoniũ hᷣ ex̃ de
fri.ꝛ male.ꝛ s̃.ĩpedimẽtũ 15°.ĩ q̃tuor vl
timis.§.Alio° dᷣ maleficiũ qδcũq̃ꝫ cri
mẽ.vt furtũ rapina.homicidiũ ꝛ huiꝰ
mõi.Dᷣ ẽt q̃i maleficiũ qñ ẽ nocumẽtũ
p̃ter ꝑpositũ:vt cũ iudex ꝑ ĩperitiam
male iudicat:vel cũ de domo alicuius
aliq̇d ẽ eiectũ qδ nocuit trãseũtibꝰ:vt
in Insti.de obli.q̇ ex q̃si delic. ĩ p̃n° ꝛ ꝑ
totũ.Utruꝫ maleficiũ quod est sortile
gium possit tolli ꝑ aliud maleficium:
vide s̃.impedimẽtũ 15°.§.fi.

Manumissio est datio
libertatis
Nam q̃ꝫ diu quis in seruitute
est manui ꝛ potestati suppositus est:
manumissus vero liberatus est. in In
sti.de liberti in p̃n°.Et manumissi dicũ
tur liberti:de q̇bus hẽtur sup̃.libertus

Quis põt manumittẽ? R̃n°. Manu
mittere põt dñs q̇ ẽ maior.20.ãnis.nisi
aꝉ nõ hẽat admĩstratõem:vt furiosus
ꝛ ꝓdigus.Minor ħo.20.manumittere
intᷣ viuos nõ põt nisi ex cã.ꝛ tunc si est
maior.17.ãnis.C.q manumit nõ pñt .l.
si minor. A .cõiũcto.§.fi. in Insti. ex
q̇bꝰ cau.manu.licet. B .Sꝫ in vltima
volũtate põt:ex quo põt testari.s.post
.14.annũ.C.q manumit.nõ pñt.auc. sꝫ
de iure. A .aꝉ incipit.sed hodie. ꝛ ideꝫ
dᷣ in dcõ.§.fi. in Insti. B .Item ep̃s
põt manumittẽ seruos eccľie beneme
ritos.12.q.2.si q̊s.Põt etiã alios non be
nemeritos:dũ tñ det eccľie ꝓ vno du
os eiusdẽ mẽiti ꝛ peculii.12.q.2.ep̃us q̇
mãcipiũ.Et ꝭm Guil.intelligi dꝫ q̄ det
de suis bonis ꝓpriis:nõ de rebꝰ eccľie.
Itẽ ipõt manumittẽ causa miseratõis
.12.q.2.cũ redẽptor:qδ intelligi põt de

bene meritis. Itẽ abbas nõ põt manu mittẽ seruũ monasterii nisi de cõsensu epi ꝛ monachoꝝ. di. 54. abbati: nisi sit ꝯͣria ꝯsuetudo: ex̃ õ his que fi. a pla. ea noscit. Itẽ seruus cõis pluriũ mãumitti põt ab vno: sed dꝫ manumissoꝛ alios seruare idẽnes. A. Hoc ẽ ꝙ añ mãumissionẽ dꝫ pciũ iustũ dare. vl' si recusatur recipi dꝫ deponẽ ꝑ publicas personas cũ sigillo apud edẽ sacrã: vt in. l. de qua statim. B. C. de cõi ser. ma. l. i. Et nõ ꝙ nõ valet manumissio in fraudeꝫ creditoꝝ facta. C. q ad liber. puo. ñ po. A. Deli⁹. C. q manumit. nõ pñt. B. l. i. in Insti. q. ex cau. ma. li. §. p̃. A. Id in sum. con. lib. 3. ti. 17. q. 10. ßꝫ Ray. Ul. ꝛ Hosti. B.

¶ Qualiter fieri debeat manumissio? R. multis modis. Aliqñ in ecclia sub aspectu epi ꝛ plebis. ꝛ debꝫ de hoc fieri scriptura ad cautelã futuri. C. de his q in eccle. ma. l. i. ex̃ de ser. nõ oꝛ. c. p̃. Item fit qñq3 coꝛã iudice. ꝛ dicit mãumissio vindicte. nam vindicta appellabatur virga ptoꝛia cũ qua tangebantur a ptoꝛe illi q manumittebant. A. De h° in Insti. de libertis. §. multis. ꝛ ibi glo B. Et si qdẽ manumissio fiat ad hoc: vt manumissus oꝛdinet dꝫ poti⁹ fieri coꝛã iudice eccl'astico q̃3 coꝛã seculari: ar. ex̃ de ser. nõ oꝛdi. c. p̃. Itẽ põt manumissio fieri i secreto: vt dicat dñs. esto liber. vel inť amicos. vel ꝑ epl'am. vel ꝑ testamẽtũ. vel quãlibet vltimaꝫ voluñtatẽ. Itẽ põt fieri dieb⁹ feriatis. Itẽ tã de die q̃3 de nocte. ꝛ a pcedẽte ꝑ viã A. i. a iudice ꝛ nõ p tribunali sedẽte: vt in textu de quo statim. B. in Insti. de liberti. §. multis aũt. Insuꝑ serui fiunt liberi ꝑ alios modos q̃3 ꝑ mãumissionẽ: quos vide ĩ. seruus p̃. §. fi. Princeps quoq3 sola voluñtate manumittẽ põt. C. de cõi ser. ma. cũ apud.

Matrimonium p°.

Coiter: qd sit mrimoniũ? R. Matrimonium est viri ꝛ mulieris cõiunctio indiuiduã vite consuetudineꝫ retinẽs. 27. q. 2. c. p̃. ex̃ de psump. illud. ꝛ in Insti. de nup. §. 2. A. In hoc. §. nihil de hoc videť dici: sed in aliis allegatis. B. qð Ray. exponẽs dicit. Uiri et mulieris nõ viroꝝ ꝛ mulieris: nec viri ꝛ mulieꝝ. q2 nec vn⁹ vir plẽs vxoꝛes: nec vna plẽs viros hr̃e põt. Cõiunctio. s. aioꝝ ꝛ mrimonialis. Indiuiduã vite ꝯsuetudinẽ retinẽs: hoc ẽ ꝙ neuť absꝫ cõsensu alteri⁹ põt ꝯtinẽtiã pfiteri vel oꝛõi vacare: vt h. i. §. vlt. in fi. nec se alteri copulare sꝫ sibi iuicẽ mutuã fideꝫ seruare: ꝛ debiti redditõem ꝛ mutuam iuicẽ in necessariis vt pñt subuẽtõeꝫ pbere debẽt. Et ꝙ dr̃ indiuiduã. ꝛc. intelligiť ßm Guil. de mrimonio ꝯsũmato ꝑ carnalẽ copulã. q2 añ posset separi i casu: vt dr̃ s. impedimẽtũ p̃. §. 2. Itẽ intelligiť de mrimonio fideliũ. q2 ꝛ mrimoniũ infideliũ posset separari: vt s. ipedimẽtũ 9. p totũ. A. Idẽ in sum. con. li. 3. ti. 2. q. i. vbi ponũtur ꝛ alie diffinitões matrimonii que possũt reduci ad pdicta. B.

¶ Un̄ dr̃ mrimõiũ? R. ßꝫ Ray. Dr̃ q̃si mr̃is muniũ. i. offm̃. q2 dat mulierib⁹ esse mr̃es. ꝛ iõ magis denoiať a mr̃e q̃3 a pr̃e: qm̃ in eo plus apparet mr̃is offm̃ q̃3 pr̃is. Idẽ Tho. Pe. ꝛ Hosti. A. Idẽ in dcã. q. i. in sum cõ ti. 2. B.

¶ Utꝝ mrimoniũ sit sacr̃m? R. ßm Tho. in 4. di. 26. Sacr̃m iportat remediũ ꝯ peccatũ ꝑ sensibilia signa ꝛ cum hoc inueniať in mrimonio: inter sacr̃a cõputať. A. Et istud remediũ est duplex. s. curatiuũ ꝛ pseruatiuũ. Primũ dať in aliis sacr̃is. Scðm i sacr̃o matrimonii ßm Pe. ꝛ in sũ. con. li. 3. ti. 2. q. 2. Magis aũt videť dici sacr̃m ex eo ꝙ ẽ sacre rei signũ. i. cõiũctõis xp̃i ꝛ eccl'ie. ad Eph. 5. Et ut pꝫ i dicta. q. 2. Pe. addit ꝙ cõiunctio exterioꝛ ẽ sacr̃m tm̃. cõiunctio v̾o interioꝛ aioꝝ sacramẽtũ ꝛ res. effect⁹ gr̃e que ibi conferť res ꝛ non sacramẽtuꝫ. ꝛ est res pmo sigta. Res v̾o sigta secundario ẽ ꝯiũctio xp̃i ꝛ eccl'ie. B. Et foꝛma qdẽ hui⁹ sacramẽti sunt v̾ba. A. siue alia signa: vt i dicta. q. 2.

B .quib⁹ ꝯsensus m̃rimonialis exp̃mi
tur: ⁊ sicut pn̄ia non hẽt aliã m̃am nisi
ip̃os act⁹ sensui subiectos q̃ sunt loco
m̃alis elemẽti. sic sacr̃m m̃rimonii hẽt
p m̃a ip̃os act⁹. q2 ꝑficit per actũ ei⁹ q̃
sacr̃o ipso vtitur. Unde ap̃ls Eph̃ 5° di
cit. Sacr̃m hoc magnũ. ⁊c̃.
¶ Qñ m̃rimoniũ fuit istitutũ? R̃° b̃m
Tho. in 4° di. 26. M̃rimoniu3 b̃m ꝙ or
dinat̃ ad ꝓcreatõem ꝓlis que erat ne
cessaria etiã peccato nõ existente insti
tutũ fuit añ pct̃m Ade in hoc ꝙ homi
ni mulierẽ i adiutoriũ de costa forma
uit. ⁊ dixit eis. Crescite ⁊ multiplicami
ni. ⁊c̃. Geñ. 2° A .ꝯiuncto. c. p̃. B .Adã
v̾o cũ dixit. h° nũc os ex ossibus meis.
⁊c̃. v̾ba illa ꝓtulit a deo inspirat⁹: vt in
telligeret m̃rimonii institutõem a d̃o
factã. sed b3 ꝙ m̃rimoniu3 p̃bet reme
diũ ꝯ̃ vuln⁹ pcti. sic institutũ fuit post
pct̃m tp̃e legis nãe. Scd̃m aũt indeter
minatõem ꝑsonaꝝ institutõem hũit i
lege Moysi. Et b̃m ꝙ rep̃ntat cõiũctio
nẽ xp̃i ⁊ eccl̃ie institutõem habuit in
noua lege. ⁊ b3 h° ẽ sacr̃m noue leg. hec
Tho. ⁊ de p̃ma ⁊ scd̃a istitutiõe. 32. q. 2.
§. his ita. ⁊ ex̃ de diuoꝛ. gaudem⁹.
¶ Que sũt cãe institutõis m̃rimonii?
R̃° b̃m Ray. Due sũt p̃ncipales. s. susce
ptio sobolis educãde ad cultũ d̃i. Geñ.
p̃. Crescite ⁊ multiplicamini. ⁊c̃. ⁊ vita
tio fornicatõis. i. Cor. 7°. ꝓpter fornica
tionẽ vnusq̃sq3 hẽat suã vxorẽ ⁊ vnaq̃
q3 suu3 virũ. ⁊ ista cã solũ post peccatũ
extitit. Secundarie v̾o multa sunt: vt
q̃n3 pacis reformatio. pulchritudo vxo
ris. diuitie. ⁊ h⁹modi.
¶ Nũq̃d tenet m̃rimoniũ nõ factum
cã ꝓlis: sed ꝓpter scd̃arias cãs nunc di
ctas: puta ꝓpter pulchritudinẽ diuiti
as ⁊ h⁹modi? R̃° b̃m Ray. Sic. Sufficit
.n. ꝙ ꝯtrahere intẽdũt ⁊ ꝯsẽtiũt ꝑ ver
ba de p̃nti. 32. q. 2. solet queri. Deut° 21.
Si videris mulierẽ pulchrã in medio
captiuoꝝ ⁊ amaueris eã volueris q3 in
vxorẽ hẽre: introduces eã in domũ tu
am. ⁊c̃. Con. Tho. ⁊ Pe.
¶ Quot sũt bona m̃rimonii? R̃° scd̃m
Ray. Sũt p̃ncipal̾r tria. s. fides ꝓles ⁊
sacramẽtũ. 27. q. 2. oẽ. In fide attẽditur
ne cũ alio vel cũ alia ꝯmisceat̃. In ꝓ
le vt amãter suscipiat̃ ⁊ religiose edu
cetur siue iformetur. In sacr̃o vt m̃ri
moniũ nõ separet̃. A. Hec satis colli
guntur i dicto. c. oẽ. B .Lic3. n. fiat int̾
dũ separatio corporalis: vt ex cõi cõsẽ
su cã orõnis vel religionis: vl̾ etiã pro
pter fornicatõem. tñ m̃rimoniũ int̾ fi
deles postq3 rite ꝯtractũ ⁊ cõsũmatu3
ẽ: inseparabile est vsq3 ad mortẽ. ⁊ p̃di
cta tria bona adeo sunt sũbstãtialia cõ
iugio ꝙ cõditio ꝯ̃ aliq̃d istoꝝ apposita
vitiat cõtractũ m̃rimonii: ex̃ de condi.
appo. c. fi. De qua m̃a plene habetur. i.
m̃rimonium. 5°. §. p̃.
¶ Utrum intẽtio nõ seruandi fidem
vitiet m̃rimoniũ. R̃° scd̃m Guil. Si ali
quis ꝯtrahit m̃rimoniũ nõ habens ꝓ
positũ seruandi fidẽ sed adulterãdi: ni
hilominus tenet m̃rimonium. A .Con.
Pe. vt in sum. con. li° 4° ti. 2. q. 54. B .
Dum tamẽ hoc nõ deducat̃ in pactum
si aute3 deducatur in pactũ: vt ꝙ lice
at adulterari: vel ꝙ ꝓstituat vxorẽ nõ
cõtrahit m̃rimoniũ: ex̃ de ꝯdi. app. c. fi.
De illis vero qui nõ habẽt intentione3
cõtrahendi habetur. i. m̃rimonium 4°
per totum
¶ Utrũ intẽtio nunq3 exigẽdi debitu3
vitiet m̃rimonium? R̃° scd̃3 Guil. Cre
do ꝙ ꝯ̃hit m̃rimoniu3: sicut fuit int̾ be
atam v̾ginẽ ⁊ Joseph. ⁊ credo etiam si
intendat nõ solũ nõ petere: sed etiã ne
gare ꝙ teneat m̃rimoniũ: dũmodo h°
non deducatur i pactũ: q2 tũc nõ tenẽt
A .Cũ p̃ dicto cõ. Pe. sed discordat a se
cũdo dicẽs ꝙ de bono fidei m̃rimonia
lis duo actus sũt. Un⁹ eẽntialis. s. nõ ne
gare ꝯiugi vsũ sui corꝑis. ⁊ intẽtio op
posita huic m̃rimoniũ excludit. Alter
accessori⁹. s. non exhibere alteri corp⁹
suũ. ⁊ intentio huic opposita m̃rimoni
um nõ excludit: vt i dicta. q. 54. ⁊ se. B
¶ Utrũ intẽtio nõ hẽndi ꝓlẽ excludat
m̃rimoniũ? R̃° scd̃m Pe. Firma itẽtio
ꝓlẽ euitãdi excludit m̃rimoniũ: dico

maxime si deducat in pactū: sed tñ in
tētio nō educādi plem nō excludit. A.
Lō. Hug. z glo. Ray. vt in sū. cō. eo. ti. q.
.56. B. Silr nec excludit mrimoniū
ōsperatio plis. qz adhuc pōt eē mrimo
niū i remediū. A. Idem i sū. cō. i dicta
.q.56. B.

¶ Utrū itētio ducēdi aliā vxorē exclu
dat mrimoniū? R° bm Pe. si intendit
ducē aliā dimissa ista nō ē mrimoniū.
qz z bm Guil. talis vr ōhē ad tps. z.q.
.z. solet qri. A. Et ibi pz q ppter hoc
isto cāu mrimōiū nō valz. Nec obstat
q iudei ōbūt cū pposito diuertēdi qñ
voluerit p libellū repudii. qz h° nō de
ducūt i pactū ḡnis ex vi ostitutōis vl
osuetudinis: vel ēt sola voluntate mu
tata postea diuertāt: sicut z ō eo q mu
tata volūtate itrat religionē bm Pe.
z i sū. cō. eo. ti. q.57. B. Si vo ista retē
ta nihilominꝰ cū ipa erit mrimōiū. A.
Idem in dicta. q.57. B.

¶ Utrū inter beatā vginē z Joseph fu
erit pfectū mrimoniū? R° bz Pe. i 4°
dis. 30. Duplex ē pfectio mrimonii. vna
q̄tū ad esse. q̄ gdē fit p osensū vbis de
pñti expssum. z tali pfectōe mrimoniū
illud pfectū fuit. Alia pfectio q̄tū ad
opatōez. z sic nō fuit pfectū. qz actꝰ p
priꝰ mrimonii ē carnalis copula: i quā
vt ibidē dicit Tho. vgo non osensit ex
plicite: sz iplicite a deo certificata. A.
.i. si fuisset certificata: vt pz ex se. B.
Et sic vginitatē suā deo omisisse i lib°
sniaꝝ dr.

¶ Que dria est int mrimonium legiti
mū z ratū? R° scdm Ray. Mrimoniū
legitimū z nō ratū ē qd legali tm insti
tutōe vl puincie moribꝰ int fideles cō
trahit: qd iō dr nō ratū: qz sine fide fit.
Uñ Augꝰ. Nō est ratū cōiugiū qd sine
deo est. Ratū vo z nō legitimū est qd
int fideles z legitimas psonas: sz sine
legitia solēnitate ōhit. Hec distinctio
pbat. 28. q.1. §. Itē illō. z extra ō diuoꝛ.
quanto. z c. gaudemus.

¶ Quis ē effectꝰ mrimōii? R° bz Ray.
Effectꝰ ē q exquo semel ē oiugiū inter
aliquos fideles: nunq̄ ōsinit eē: etiā si
alter efficiat hēticꝰ. 32. q.7. c.p°. z z° ex ō
diuoꝛ. c. quāto. Nec maritꝰ pōt dimittē
vxorē siue efficiat ceca siue leprosa vl
aliqd tale: nec vxoꝛ viꝝ. 32. q.5. horrēdꝰ
z c. si vxorē. nisi tm cā fornicatōis. z tūc
si dimittat maneat sine oiuge vl recō
ciliet vxori. 32. q.i. dixit dñs. Itē aliꝰ ef
fectꝰ ē. qz mulier ptātem sui corpis nō
hz: sed vir: z vir ptātē sui corporis non
hz: sed mulier. z iō pꝰ copulā carnalem
nec religionē pōc alt eligē iuito altero
nec otinētiā pfiteri. 33. q.5. c.p°. z° 3° z 4°
Est z aliꝰ effectꝰ. qz vir opellēdus ē red
dere debitū vxori: lz nunq̄ cognouerit
eam. z eo° non obstāte supueniēte affi
nitate: ex de eo q cog. cō. vxo. sue. discre
tōem. z c. tue. Ille tñ oiunx q de ipa af
finitate ē inocēs monēdꝰ ē q otineat:
qd si nolit tūc nocēs tenet ei debitum
petitū reddē: sz exigē nunq̄ pōt. A. vt
pz in allegat iuribꝰ. z dz reddi cū timo
re: vt i. c. tue. B. Itē vnꝰ cōiugū siñ cō
sensu alteriꝰ nō pōt orare: intellige orō
ne puata z tā longa q eēt ipeditiua de
biti cōiugalis. Secꝰ de orōne solēni vt
misse tpe a canonibꝰ diffinito. de cōse.
dis. z. ōis hō. z. 33. q.z. quos ds. A. ō ose.
dis. i. oēs fideles. z c. missas. B.

Matrimonium z°

¶ Qs possit otrahere. Et p° qdem
vtꝝ puer possit otrahē? R° bm Ray.
Etas apta in puero ē annoꝝ. 14. z in pu
ella. 12. ex de despon. impu. ipuberes. et
c. cōtinebat. z si añ ōhunt nō ē mrimo
niū: vt hēs s. ipedimētū. 13. §. plt. A. ni
si eēnt pximi pubertati. z ita q mali
tia suppleret etatē: ex de despon. ipu.
de illis. Lon. Tho. z Pe. vt in sum. con.
lib° 4° ti. z. q.19. B.

¶ Utrū furiosus possit otrahē? R° Fu
riosus vel insanꝰ dicēdo vba mrimōiū
efficiētia nō ppter hoc cōtrahit. qz aīo
cōsentire nō pōt. 32. q.7. neq̄ furiosus.
Intelligēdū q̄diu ē in furore. nam si
habeat lucida intualla contrahere po
test. ar. 3. q.9. indicas. 7. q.i. ḡuis triste.

A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 26. secundū Ray. B.

¶ Utrū ebri⁹ possit ɔtrahe͞ṙ R͞n⁹ scd͞m Guil. Si ita ebri⁹ sit ꝙ nescit qd agat non potest: sicut ꝛ de furioso dictū est. nisi qḋ fecit i ebrietate ratū habuit postea. Qḋ si ebrietas nō sit tanta ꝙ vsū rōnis auferat cōtrahere pōt. sicut ꝛ dictū ē s. ebrietas. §. 5°. A. Idem i sū. cō. eo. ti. q. 27 ꝛ se. B.

¶ Nunquid absētes possint per ꝓcuratorē ɔ͞there m͞rimoniū? R͞n⁹. P͞nt sicut Isaac cum Rebecca. 32. q. 2. §. cū dicitur Sed nō ē idoneus ꝓcurator nisi super hoc hēat spāle mādatū: nec pōt alium substituē nisi sit ei spāl͞r cōmissum. ꝛ si fuerit reuocat⁹ anteꝙ ɔ͞xerit: lꝫ tam ille ꝙ illa cum qua ɔ͞xit hoc ignorauēit tamē nō tenet m͞rimonium postea contractū: ex͞ de ꝓcura. ꝓcurator. li°. 6°.

¶ Multi sunt qui nō possūt ɔtrahere ꝓpter ipedimēta que sunt inẗ eos. Uide e. s. ipedim͞tū. ꝑ. cū oib⁹. c. se. An leprosus possit cōtrahere. vide s. leprosus. §. ꝑ. A. Aduertēdū ē ꝙ edictū ǒ matrimōio cōtrahendo diciẗ ꝓhibitoriū. i. ꝙ ois q non ꝓhibetur ɔtrahere pōt: ex͞ de spon. cū apud: vt nōtur in sū. cō. eo. ti. q. 26. s͞m Ray. B.

¶ Sed nunquid absentes possūt ɔtrahere ꝑ solas l͞ras? R͞n⁹. s͞m Ray. Si ille vel illa cui mittunẗ nulli exp͞mit ɔsensum suum credo sine p̄iudicio ꝙ q͞ntūcunꝙ consentiat nō est m͞rimoniū. sed tūc demū erit q͞n notificauerit siue significādo hoc illi q misit l͞ras siue alii dicēdo. A. Hoc videẗ potius fuisse dictū glo. Ray. vt pꝫ in sum cō. eo ti. q. 31. Ratio autē ē vt ꝛ ibi colligiẗ. q2 ad matrimoniū ɔsensus nō sufficit nisi fuerit ad extra exp̄ssus. Facit ex͞ de spon. cuꝫ apud. B. Utrū q cum vna ɔ͞xit sp̄osalia possit ɔtrahere m͞rimoniū cuꝫ alia. vide. i. sponsalia. §. 8°.

Matrimonium 3°.

quō cōtrahiẗ. Et q͞riẗ ꝑ. Utruꝫ per cōsensū ɔtrahaẗ m͞rimoniū? R͞n⁹ lꝫ Ray. Ex͞q vir ɔsentit ꝑ v͞ba de p͞nti i mulierē: ꝛ illa i viꝝ dicēdo. accipio te i meā. ꝛ accipio te i meū. vl͞ ɔsentio i te tanꝙ i vxorē. seu alia eqpollētia v͞ba: statiꝫ ē m͞rimoniū ēt si ɔsensus nō exp͞maẗ v͞bis vl͞ signis i his q nō p͞nt dicē vt mut⁹. vl͞ nō audire vt surd⁹. Sim͞ cōsensu v͞o q͞cūꝙ alia dicanẗ vl͞ fiāt ēt si inueniat͞ carnalis copl͞a nō ē m͞rimōiū ex͞ ǒ spō. duo. tuas. ꝛ. c. dudū. ꝛ ex͞ ǒ spō. si inẗ. ꝛ. c. cū apud. ꝛ vide se. §.

¶ Sꝫ vtrū ipa v͞ba sint nccīa? R͞⁹ scd͞ꝫ Pe. sic dicit mg͞r sniaꝝ. Nō solum ɔsensus iterior facit m͞rimoniū: sꝫ reqritur exp̄ssio v͞boꝝ. q2 sac͞m res sensibil̃ē: ꝛ i eo r͞qriẗ signū exteri⁹ exp̄ssū. Exp̄ssio āt h⁹ɔueniēti⁹ fit ꝑ v͞ba de p͞nti. A. Jō i valētib⁹ loq nccīa sẗ v͞ba: ex͞ de spon. c. tue f͞rnitatis. lꝫ Ray. ꝛ vt nōẗ in sū. cō. e. ti. q. 3. B. Sꝫ ꝛ pōt fieri ꝑ aliū modū: vt ꝑ l͞ras abn͞tiū: vt dictū est s. m͞rimoniū 2°. §. plt. vl͞ ꝑ euidētia signa p͞ntiū n͞ valētiū loq: vt i ꝓcedēti. §. dēꝫ est

¶ Quid si qs dicat. volo te decetero h͞re in vxorem. vel volo ꝙ tu sis mea vxor: seu te eē vxorē meā: nunqd ɔ͞hiẗ m͞rimoniū? R͞⁹ s͞m Guil. In talib⁹ r͞curṙēdū est ad intētōem ɔ͞hentiū. ꝛ s͞m eā iudicādū. Qḋ si ǒ itētōe ɔstare nō possit v͞o nec p̄sūptiue. dicendū ꝙ q͞n hoc v͞bū volo coniūgiẗ infinitiuo v͞bi substantiui vt eē: vel v͞bi nō significātis actū: sed relatōem: vt hēre seu tenere A. Quia in his videtur q͞dam relatio mariti ad vxorē. ꝛ eo⁹ q2 nō pōt de iure aliq teneri ꝑ vxore nisi ip̄e teneaẗ ꝑ marito. ꝛ eo⁹ B. Tunc per hoc v͞bum volo poti⁹ ɔ͞ziexp͞mi volūtas concomitans ꝙ ꝓcedens. vn͞ ꝑ p̄dicta v͞ba p̄sumēdū ē m͞rimoniū eē ɔctum: extra de spon. ex parte. p̄sertim q͞n ꝓcessit interrogatio: vt vis me hēre: ꝛ adhuc exp̄sſi⁹ ē si addit dicēs. decetero volo. Sec⁹ aūt eēt si h⁹ v͞bū volo iūgereẗ cum infinitiuo significante aliquē actū. A. s. simplicē absꝙ relatōe vt i exēplis que subiūgūtur. B. Tunc. n. videẗ exp̄mē volūtatē ꝓcedēē poti⁹ ꝙ ɔcomitātem

vt cū dicit̄. volo bibere. volo comedē. ꝛ
ita si dicat̄. volo te accipe. A . Nam
aliqs pōt etiā de iure velle aliquā acci
pere: ꝛ illa ñ eū. ꝛ sic hic ē simplex act⁹
sine relatōe. B . vel in te cōsentire tan
q̄ꝫ i meā nō erit mr̄imoniū. A . Idem
in sum. con. eo. ti. q. 4. ꝛ se. B.

¶ Quid si dicat vir. ꝑmitto ꝙ sꝑ ꝓui
debo tibi sicut vxori ꝛ illa silr̄a rñdet?
R°. ſm Hosti. Nisi aliud ꝓtestentur ꝓ
mr̄imonio iudicabo: ar. ex̄ de spon. ex
litteris. ꝛ extra de iureiur̄. quēadmodū
ꝑ rñso. in ꝑncipio. A . Idē in sū. con. eo.
ti. q. 6. B.

¶ Quid si dicat vir. ꝑmitto ꝙ non di
mittā te ꝓ meliori vl̄ peiori? R° scd̄m
Host. idē qd̄ in supiori ꝓximo. §. dictū
est. Nā in talib⁹ dubiis ē ꝓ mr̄imonio
iudicādū: ex̄ de sen. ꝛ re iudi. c. fi. ex̄ de
testi. licꝫ ex quadā. A . Idē in sum. cō.
e. ti. q. 7. Et addit̄. Idē si dicat quis. vis
vel placet tibi talis. ꝛ ip̄a rñdet. volo
vl̄ placet. B . Tamē scd̄m ɔsciaꝫ iten
tioni eoꝝ ē stādū. A . Hoc veꝝ ē si il
lud cōtigat sine alioꝝ ꝑiudicio vel scā
dalo: al̄ etiā in foro cōscie standū ē cōi
significatōi v̄boꝝ seu iur̄ inṫpretatōi:
vt in. c. ex lr̄is ꝑ. ex̄ de spon. B.

¶ Quid de illis qui post datā fidē de
cōtrahēdo dicūt. bibam⁹ noie mr̄imo
nii: vel osculemur nos iuicem: nunqd
ɔ̄hitur mr̄imoniū? R° ſm Guil. Credo
ꝙ nō: nisi hoc agēdo voluerint recedē
a sponsalib⁹ de futuro ꝛ ɔtrahē de p̄nti
Nā ꝙ dicūt noie mr̄imonii intelligen
dū est cōtrahēdi potius q̄ꝫ cōtracti cuꝫ
añ actū nō sit de mr̄imonio: sꝫ de spōsa
lib⁹. A . Nisi de ɔ̄ria itētōe ɔstet saltē
ꝑ certa idicia: ſm eundē: vt i sū. cō. e. ti.
q. 8. B.

¶ Quid si nihil actū sit de sponsalib⁹
sꝫ simplr̄ vtꝗ dicit dicta v̄ba: ꝛ sequit̄
osculū de cōi cōsensu? R° ſm Guil. Cre
do ꝙ si ɔ̄hētes per hoc intēdebāt ɔtra
here ɔtractū ē. Ad iudicādū aūt de itē
tōe recurrēdū est ad circūstantias ver
boꝝ ꝑcedētiū ꝛ subsequētiū ꝛ h⁹modi
indicia. Qd̄ si nulla appareant nō cre
do ꝙ sit mr̄imoniū iudicādū: ꝛ ꝑsertiꝫ
si vterqꝫ vel alt̄ negat se intētōem ha
buisse cōtrahēdi: aut si alt̄ ad scd̄a vo
ta transierit. Cō. Hosti. A . Ideꝫ in sū.
con. eo. ti. q. 9. B.

¶ Quis sit ɔsensus ille q requiritur i
matrimonio? R° ſm Ray. intelligitur
de consensu mr̄imonialis societatis ꝓ
pter quē seq̄tur ꝙ eos oꝫ cohitare: non
aūt intelligit̄ ꝑncipalr̄ de cōsensu cohi
tatōis. qꝛ tunc int̄ frēꝫ ꝛ sororē eēt ma
trimoniū: nec etiā de ɔsensu i carnaleꝫ
copulā. qꝛ tunc iter Mariā ꝛ Joseph ñ
fuissꝫ mr̄imoniū: de quo dictū ē supra
mr̄imoniū ꝑ. §. añplr̄. Uñ Tho. i 4°. di.
28. dicit. ꝙ iste cōsensus nō ē in carnalē
copulā explicite: sed iplicite. quia i con
iugali societate implicat̄ mutua ptās
cōionis: nō tm̄ reꝝ: sed etiā corpoꝝ. A .
Con. Pe. vt in sū. cō. eo. ti. q. 12. Et quod
dicit̄ de cōione reꝝ itelligit̄ quo ad ne
cessarioꝝ subuētōem: ꝛ nō quo ad alia
bona: cū nullo iure caueat̄. B.

¶ Utꝝ cōsensus ad tp̄s faciat mr̄imo
niū? R° ſm Pe. Cuꝫ insepabilitas sit
essentialis mr̄imonio: vt in diffinitōe
eius ponit̄. iō ad mr̄imoniū reqrit̄ con
sensus ad iseparabilitatē. ꝛ si sit ad tp̄s
non facit matrimoniū. 32. q. 2. solet que
ri: ex̄ de con. appo. c. vlt. A . Ideꝫ i sū.
con. eo. ti. q. 13. B.

¶ Pone ꝙ qdā in p̄ntia pluriū soroꝝ
dicat eis. ꝑmitto vobis ꝙ vnā ex vob̄
ducā in vxorē. ꝛ oēs rñdent. placet. post
ea cognoscit vnā: nūqd ē mr̄imoniū?
R° ſm Hosti. Sic. qꝛ ip̄o facto cōsētit:
ar. ex̄ de appella. dilecti. ꝛ. c. vt nostruꝫ.
A . Idē in sū. con. eo. ti. q. 18. Aduerten
dū aūt ſm Pe. ꝛ in sū. con. eo. ti. q. 10. ꝙ
in his qui sūt alieni iuris suffic̄ ad mr̄i
moniū ēt tacit⁹ ɔsēsus: tūc exp̄ssus ver
bis eoꝝ i q̄ꝝ sr̄ ptāte. vt pꝫ i filio seu in
filiofa. 32. q. 2. honorat̄. Cō Tho. ꝛ Inno.
ꝛ h⁹ clare hr̄ i. c. si ifantes. ex̄ de despō.
ipu. li°. 6°. Glo. ēt Ray. dicit. Quid si vir
dicat. accipio te i meā vxorē. ꝛ mulier
nihil rñdet: nūqd est mr̄imonium? et
Rñdet ꝙ v̄ba i mr̄imonio non sunt de

substātia mr̄imonii sicut i baptismo ⁊ eucharistia. Ʋba tñ aut nut⁹ aut alia in dicia sūt nccīa ad hoc vt constet eccl̄ie de mr̄imoniali ɔsensu. vñ si puella loq̄ verecūdatur: ⁊ tamē patitur se subarra ri ꝑ annuli imissionem: vl' patit̄ se do tari: ipsa taciturnitate ⁊ patiētia cōsē sus eius exꝑmit̄ q̄uis lingua taceat s̄ʒ Hug. Et Tho. etiā dicit sufficere in h° cāu ꝙ ɔdicat. Si aūt nulla alia sint in dicia de cōsensu eius dicit glo. ei⁹. Nō credo ꝙ ꝓsumēdū sit ꝓ mr̄imōio ꝓpt̄ illa tm̄. Hosti. q̄ꝺ dicit ꝙ solū ɔsensuʒ reqrit eccl̄ia quo ad eēntiā mr̄imonii. vba aūt reqrit ad hoc vt cōsensus ꝓbe tur: q̄ si deficiāt: sufficere debēt signa etiā in loquēte. Dicit ēt ꝙ si scribāt vo lūtatē suā sine vbis vl' etiā sufficē. B.

¶ Quid si omittātur ɔsuete solēnita tes ⁊ fiat mr̄imoniū clādestine siue oc culte? R° s̄ʒ Ray. In h° cāu ñ ꝓsumit̄ cō iugiū: s̄ʒ adl'tēiū siue fornicatio. 30. q. 5. alr̄. nō tñ itelligaf qn possit eē veꝝ mr̄i moniū. sed canon loqtur s̄ʒ illud q̄d ec clesia ꝓsumit. A. Ʋel q̄ꝛ etiā non dicit̄ legitimū quo ad honestatē s̄m eūdem Ray. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 58. B. Addit Pe. dicens ꝙ cōsensus clādestinus du plex esse pōt. Ʋn⁹ q̄uis fiat sine solē nitate eccl̄iastica ⁊ publica: fit tñ in pn̄ tia testiū: ⁊ talis ɔsensus facit mr̄imo niū ⁊ verū ⁊ ꝓsumptū. Alius q̄ fit sine pn̄tia testiū. ⁊ talis q̄uis faciat mr̄imo niū veꝝ. nō tñ facit ꝓsumptū. Ʋñ cōsu lendū est talib⁹. A. Hoc fuit dictum Ray. in sum. cō. dicta. q. 58. B. ꝙ d̄ no uo ⁊ publice ɔtrahāt ⁊ faciāt pniam: q̄ꝛ scandalizauerūt eccl̄iaʒ. ⁊ p̄dicti cer te exposuerūt se non paruo periculo⁹. nā posset alter alteꝝ dimittē qñ vellet ⁊ de facto cū alio vel alia cōtrahere: ⁊ sic in adulterio manere. q̄ꝛ nō posset ꝓ bari p̄mum matrimoniū. Idē Hosti.

Matrimonium iiii°

Si fiat cōtra intētōem. Et q̄rit̄ p̄mo si q̄ ɔhūt vbo s̄ʒ dissentiūt aīo: nū q̄d sit mr̄imoniū? R° s̄m Guil. Si vl' ꝙ vel alter aīo dissentiat nō ē mr̄imoniū. Si tñ de vbo cōstiterit eccl̄ia cōpellet eos simul eē: cū de intētōe cōstare non possit. vnde nec crederet̄ eis si dicāt se nō intēdisse. q̄ꝛ ⁊ q̄libet sic posset dicē ⁊ separarētur. Si tñ signis euidētibus appareat de sīcatōe eccl̄ia non iudica bit mr̄imoniū eē. vel aliis vbis stabit q̄si vere dicta sint. Idem Tho. ⁊ Pe. in 4. di. 28. A. Hec partim fuerūt dicta Ray. ⁊ ꝑtim p̄allegatoꝝ doctoꝝ. ⁊ etiaʒ Al. vt in sū. con. li. 4. ti. 2. q. 14. B.

¶ Quid si illū q̄ cōtrabit sponsalia vl' etiā ɔtrabit vbo de pn̄ti. ⁊ nō h̄ʒ intēti onē ɔhendi: sed extorquēdi carnalē co pulā: deinde cognoscit eā: nunq̄d ē ma trimoniū? R° Presumi ꝓ mr̄imonio debet: vt nōtur ex̄ de spō. tua. ⁊ ita iu dicaret̄ in foro iudiciali: sed in foro pe nitētie si ille nō ꝓposuit eā ducere nec vnq̄ ɔsensit i eā nō d̄ʒ ex illo facto ma trimoniū iudicari: q̄m ex altera parte dolus affuit ⁊ defuit oīo ɔsensus siñ q̄ nequeūt cetera fedus efficē cōiugale: vt in dicto. c. tua. Idē Tho. ⁊ Pe. ⁊ Al. Et addūt ꝙ illa ex parte cui⁹ nō est do lus excusat̄ a peccato: sed deceptor si verā vult facē pniam: necesse habet il lam sine fictōe ducere q̄tum in eo est. A. nisi interim cōtraxerit cum alia: q̄ꝛ tenet mr̄imoniū cū s̄c̄da hoc casu s̄m doc. cōiter: l̄ʒ q̄dam ɔdixerint: vt in sū. cō. eo. ti. q. 15. B. vel dare ei viruʒ sibi cōuenietē: aut alr̄ sibi satisfacere. Ad dit tñ Tho. ꝙ ad hoc tenetur si vir sit eq̄lis ɔditōis cū illa. A. ⁊ multo plus si inferioris s̄m eūdē. vt in sum. con. eo. ti. q. 14. B. Nam si sit multo melioris cōditōis vl' aliud signū euidēs fraudis apparuerit pōt ꝓbabil'r ꝓsumi ꝙ spon sa nō fuerit decepta: sed se d̄cipi finxe rit. ⁊ tunc nō tenet̄ ad p̄dicta: vt q̄dam dicūt. A. Hoc tenet Al. ⁊ addit. Item si vn⁹ sit melior fortuna non obstat qn teneatur eā ducē ⁊ in eā cōsentire: vt i dicta. q. 14. B. Silem casum habes sup. luxuria. §. 2°.

¶ Quid si talis ꝓtestet̄ coraʒ plurib⁹

ꝙ qcqd facit nō fac̄ aīo ꝯhendi: ⁊ post
ea verbo cōtraxit ⁊ cognouit carnalit̄
nūqd iudicabit̄ mr̄imoniū? R° scđm
Guil. Sic. qꝛ recurrēdū est ad cōem in
telligētiā ꝟboꝝ. ⁊ qꝛ iterꝑtatio facien
da est ꝯtra eū q dolū adhibuit. ⁊ qꝛ q̄
uis ꝓtestatōem ꝓbet. potuit tñ postea
volūtatē mutare. A. Con. hosti. vt i
sū. con. eo. ti. q. 17. Et hoc itelligēdum ē
qñ quis dolose fecit ꝓtestatōem. quia
tūc fiet: vt in ꝑcedēti. §. dictū ē. Secus
si fecit ob iustā cām forte ad euitāduꝫ
scandalū: nec fuit secuta carnal̄ copl̄a.
qꝛ tunc nō ē mr̄imoniū per deficiētem
consensum. nec iste ad aliqd tenet̄ cū
nō fuerit in dolo: vt pꝫ i dicta. q. 17. Ul.
dicit ꝙ qñ qs cōtrahēdo mr̄imoniū: vl̄
sponsalia aīo decipiēdi tm̄ vtit̄ verbis
cōsuetis dicēdo. accipio vl̄ accipiā te i
vxorē. ⁊ sequit̄ postea carnalis copl̄a
aīo fornicandi ꝯ h⁹modi ꝑsumptū ma
trimoniū non admittit̄ ꝓbatio i cōtra
rium: ex̄ de spon. is cui. Qñ aūt taliter
ꝯtrahēs nō vtit̄ forma ꝯsueta ꝟboꝛuꝫ.
sꝫ dicit mutato suo noīe. Johēs vl̄ Pe
trus desponsat te: sicut ꝯtingit in casu
c. tua nos: ex̄ ꝺ spō. tūc ꝯ h⁹modi ꝑsum
ptū mr̄imoniū ꝓpter carnalē copulaꝫ
subsecutā admitti pōt ꝓbatio in ꝯriū
ad ꝓbandū fraudē: lꝫ difficile sit eaꝫ ꝓ
bare qua ꝓbata ꝓnunciabit̄ nulluꝫ fu
isse mr̄imoniū ⁊ poterit ad scđa vota
transire. Nec negat̄ in illo. c. tua nos. ꝙ
de fraude h⁹modi ꝯstare nō possit. sed
dicit̄ tm̄. Qualr̄ tibi ꝯstiterit non vide
mus. ⁊ nō q̄lit̄ constare potuerit. hec il
le. Iste tñ fraudulēt⁹ tenet̄ sicut ꝓrie
dictū est in. §. ꝑcedenti. B.

Matrimonium v°.
.s. sub cōditione. Querit̄ ergo
Utꝝ mr̄imoniū factū sub ꝯditiōe tene
at? R°. Distinguēdū est de cōditionib⁹.
Nā q̄dam sunt cōditōes gnāles q̄ sēꝑ
debēt intelligi: vt quas ponit btūs Ja
cob⁹. A. c. 4°. B. vt si ꝺs voluerit ⁊ si
vixēimus. ⁊ hec nullū ꝯtractū suspen
dunt. Quedam ꝟo sunt ꝯditōes de his

que in matrimonio sunt oīo necessarie
⁊ al̄ impediret̄ mr̄imoniū: vt si es xp̄i
ana. aut nō es affinis. consanguinea. ⁊
h⁹modi. Et iste etiā cōditōes intellig̃
debēt apposite: nec vitiant ꝯctū. Ter
tia est aliq̄ ꝯditio de futuro necessaria
sicut solem oꝛiri cras. Uñ si dicat̄. Con
trabo tecū si sol oꝛiet̄ cras. cōtractum
ē matrimoniū: vt posuit Tho. i 4°. dis.
29. qꝛ talia futura iam sūt pñtia i cāis
suis. Quarta ē cōditio cōtingens ⁊ ho
nesta que potest apponi ⁊ nō apponi:
vt si pater me⁹ voluerit. aut si dederis
mihi cētū. hec si apponat̄ suspēdit ma
trimoniū vsq; in euētū ꝯditōis. A. ēt
si fuerit ꝯtractū ꝑ ꝟba de pñti cū addi
tōe alic⁹ dictaꝝ ꝯditionū: vt in. c. super
eo. ex̄ de cōdi. appo. B. nisi interim cō
sensus de pñti vel carnalis copula fue
rit subsecuta: eo ꝙ tales vident̄ reces
sisse a ꝯditōe: ex̄ de ꝯdi. appo. de illis. et
. c. super eo. ⁊. c. per tuas. Quinta ē ꝯdi
tio inhonesta: sed tñ non est contra sub
stantiā mr̄imonii: vt si furtū feceris: vl̄
si hoīem intfeceris. hec si apponat̄ ꝺꝫ
haberi ꝓ nō adiecta: ⁊ tenent spōsalia
siue etiā mr̄imoniū: ex̄ de cōdi. appo. c.
vlt. ⁊ scđm ꝙ notat̄ ibidē. A. s. in tex.
vbi hoc clare dicit̄. B. Idem intelligi
debet de conditiōe impossibili. s. ꝙ ha
betur ꝓ non adiecta. vt si digito celuꝫ
tetigeris. Sexta est cōditio inhonesta
⁊ contra substantiaꝫ ⁊ contra bona ma
trimonii: vt si dicat̄ Contrabo tecū si
generatōem ꝓlis euites: qꝛ h° est con
tra bonū ꝓlis. vel donec inueniā aliaꝫ
digniorē. qꝛ hoc est contra substātiam
inseꝑabilitatis. vel si ꝓ questu te adul
terādum tradis ⁊ hoc ē ꝯtra bonum fi
dei. ⁊ tales ꝯditōes si apponātur nihil
agit̄. A. s. qꝛ ānullant mr̄imoniū: vt i
iurib⁹ de quib⁹ statim. B. 32. q. 4. int̄
cetera. 32. q. 2. aliquādo. ⁊. c. solet queri:
ex̄ de ꝯdi. appo. c. vlt. Si tñ postea talis
cōditio remittat̄ ⁊ sequat̄ carnalis co
pula iudicabit̄ ꝓ mr̄imonio. Et si tm̄
vnus ꝯiugū ponit talē ꝯditōeꝫ ⁊ alter
contradicit: vel tacet iudicabit̄ ꝓ mr̄i

monio: vt in dicto.c.aliquando. Predi
cta assũpta sunt de Ray. Tho. Inno. ꝛ
Hosti. A. Idē in sũ.con.li.º 4.º ti.4.q.
15.ꝛ addit̃ ƀm glo. Ray. ꝙ si m̃rimoniũ
cõtrahit̃ sub conditõe que de necessita
te eueniet: vt si dicat̃. Cõtraho tecũ si
sol erit in cancro i estate: credo ꝙ non
ē m̃rimoniũ in instãti anteꝙ̃ extet ꝯdi
tio. Et si in medio tp̃e cõtraheret cum
alia tenēt m̃rimoniũ: sicut notauit Jo.
per.c.fraternitatꝭ.ex̃ de fri.ꝛ male. Cõ.
Ber. Pe. etiaꝫ dicit ꝙ qcunqꝫ ꝯsensus
exp̄mat̃ ꝑ v̄ba de p̄nti ꝛ sub conditõe
futura ꝙ tũc idē iudiciũ ē q̄d de cõsen
su ꝑ v̄ba de futuro. Con. Inno. ꝛ Host.
Qñ gº ꝯditio futura ē necessaria: vt cõ
trahā tecũ si sol orief cras: ꝯditio ꝓ im
pleta haberet̃: ꝛ ꝯ̄hunt̃ sponsalia ꝛ nõ
m̃rimoniũ: vt ibi. B. De cõditiõibus
sponsaliũ. vide. ĩ. sponsalia. §. fi.

Quid si quis significauit patri ab
senti ꝙ ꝯtraxit tale m̃rimoniũ sub cõ
ditõe si ipi patri placuerit: ꝛ anteꝙ̃ pr̃
cõsentiat penitet. sed pater ꝯsentit: nũ
quid erit m̃rimoniũ? R̃º ƀm Guil. Dicē
dum ꝙ nõ. qꝛ non videt̃ ꝙ debeat dici
ꝯsensus nisi duret quousqꝫ pater ꝯsen
tiat. Tñ anq̃ꝫ transeat ad secũda vota
debꝫ ꝯpelli siue induci vt illā recipiat
ex quo semel i eā consenserit sub cõdi
tiõe que extitit: ar. ex̃ de d̄spõ. impub.
de illis. Idem Hosti. ꝛ Ber. A. Ideꝫ
in sum.cõ.eo.ti.q.15. B.

Quid si qs cõtrahat sponsalia sub
hac ꝯditõe si ꝑmiserit coitũ? R̃º scd̄m
Guil. Si cõditio illa intelligit̃ de coitu
fornicario ꝓ nõ adiecta dꝫ hēri cuꝫ sit
turpis: ex̃ de ꝯdi. appo.c.fi. ꝛ sic erit ꝓ
m̃rimonio iudicãdũ. A. s. qꝛ in p̄ coitu
iudicat̃ m̃rimoniũ p̄sumptũ. Potius
n. vr̃ hortatio. i. ꝙ ꝑmittat eũ rē secuꝫ
habere. aut modus aut causa. q̃ꝫ veri
nõis cõditio scd̄m eũ. Guil. vt in sũ.cõ.
eo.ti.q.19. B. Et multo fortius si itelli
gatur d̄ coitu legitimo ꝛ maritali. ꝛ eo
dē modo si dixerit. Cõtrahā tecũ si vn
q̃ꝫ ꝯtraxero si ꝑmiseris. ꝛc̃. A. s. tecum
coire: vt idē sit in hoc casu. q̄d in p̄cedē
ti: lꝫ sit adiectum si vnq̃ꝫ ꝯ̄xero. B.

Quid si dicaꝫ. accipiam te vel acci
pio si inueniā te virginē: postea sequa
tur coitus nec inuenit̃ virgo? R̃º scd̄m
Inno. Ber. ꝛ Hosti. Iudicãdũ est pro
m̃rimonio sicut i p̄cedenti. §. Et addit
Hosti. ꝙ lꝫ sic oporteat iudicari i foro
iudicii ꝓpter hoc ꝙ nõ possunt haberi
alie ꝓbationes. tamē in iudicio aïe nõ
est matrimoniũ: extra de cõdi. apposi.
de illis. ꝛ.c. super eo. ꝛ.c. per tuas. Nam
ꝛ bene est ꝙ mulier que in fraudē m̃
rita fuit decepta permãeat ꝛ viro sub
ueniat̃ qui forte intendit bigamiā vi
tare. A. Et sic conditio fuit honesta lꝫ
actus inhonestus scd̄m eũdem Hosti.
ꝛ in sũ.con.eo.ti.q.20. Et sic si ꝓbari pos
sit per cõfessionem ꝓpriaꝫ vel alr̃ ꝙ nõ
fuerit virgo etiam in foro iudiciali nõ
tenet matrimonium. B.

Que differentia est inter contrahe
re matrimonium sub conditione ꝛ cõ
trahere matrimoniũ sub modo? R̃nº
scd̄m Guil. Generalit̃ sciēdũ ꝙ contra
ctus qui non fit absolute ꝛ libere põt
esse aliquãdo sub cõditõe: vt dono vl̃
vendo tibi hoc si hoc feceris: vel si hº
fuerit. Item põt esse sub modo: vt si di
catur. dono vel vendo vt facias hoc vl̃
illud. alioqn reuocet̃ quod donaui vel
vendidi. Itē põt esse cũ appositõe cau
se: vt si dicatur. qꝛ hoc ꝛ hoc est siue fu
it. Et conditio quidem fit ꝑ si. modus ꝑ
vt. causa ꝑ quia. v̄sus. Scito ꝙ vt mo
dus ē. si cõditio. quia causa. Et si qdem
contractus fiet sub conditione non te
net nisi existente conditione: sicut ꝛ d̄
matrimonio dictum est sup̄. in p̄. § v̄.
4.º Si vero fiat sub modo statiꝫ tenet
sed si non seruat̃ modus poterit reuo
cari. Credo gº ꝙ lꝫ matrimonium siue
sponsalia possint cõtrahi sub conditio
ne nõ tñ sub modo: ita ꝙ illo modo nõ
seruato dissoluatur m̃rimõiũ: sicut fit
in aliis cõtractibꝰ. qꝛ m̃rimõiũ rite fa
ctum non dissoluitur. A. nec etiā spõ
salia: vt in sum.con.eo.ti.q.22. vbi hec
notantur. Et dicit̃ scd̄m eũdē Guil. ꝙ

exquo semel cõtracta sunt mrĩmonia vel sponsalia: ita ꝙ teneãt ipo iure: nõ pñt reuocari seu dissolui ꝑ modũ non existẽtẽ siue pactũ. B. Matrimoniũ ꝓo factũ ex cã tenet siue cã sit vera siue falsa: vt cõtrabo tecũ: qꝛ diues es. vel qꝛ fecisti sic: nisi qñ falsa causa cõtineret in se aliqđ ipedimẽtũ: vt ↄtrabo tecũ: qꝛ libera es. ⁊ nõ eẽt. A. scđm distinctõem positam sup̃. impedimentũ. 2°. ⁊ 3°. B.

¶ Quid si dicat. Accipiã te in vxorem vel dabo tibi centũ. A. si pmiseris vł vt pmittas me coire tecũ. ista. n. sunt ĩ casu isto: vt pꝫ in sũ. con. eo. ti. q. 23. B. ⁊ sequať carnalis copula: nũquid p̃sumetur pro mrĩmonio? R. sm Guil. Nõ credo. Nã cũ ille q sic dixit hẽat optionẽ ꝙ liberare se possit vtrũlibet faciẽdo non credo p̃sumptõem inductã esse a iure ꝙ intelligatur recedere ab optione ꝓpter carnalem copulam. A. Jđ in dicta. q. 23. B.

¶ Quid si dicat. ꝓmitto ꝙ nunꝙ deficiam tibi in vita mea: ⁊ secuta est carnalis copula? A. s. sub ꝓmissione non deficiẽdi: vt pꝫ i sũ. con. eo. ti. q. 24. vbi hec nõntur. B. R. sm Guil. Nõ dꝫ p̃sumi ꝓ mrĩmonio cũ spõsalia aut mrĩmoniũ nõ soleãt ↄtrahi ꝑ ꝓmissiones negatiuas. A. s. hꝰmodi vł siles: vt in dicta. q. 24. B. nisi forte constaret ꝙ per hoc intendebant contrahere sponsalia.

¶ Quid si dicat. ducã te pꝰ ãnũ. A. s. vt ꝑmittas. vel si ꝑmittas me tecum coire: vt in sũ. con. eo. ti. q. 25. vbi hec ponuntur sm eũ. Guil. B. ⁊ secuta ẽ carnalis copula? R. sm Guil. Credo presumendũ ꝓ mrĩmonio: qꝛ ꝓpter carnalẽ copulã subsecutã vř renunciasse dilationi tpis. A. certe hꝰ cãu nõ videtur renũciasse cũ exp̃sserit clare mrĩmoniuꝫ differẽdũ lꝫ sibi cõsentiat ꝑ p̃us i copulã. vñ ⁊ vt pꝫ i dicta. q. 25. dicit idẽ Guil. ꝙ in hꝰmodi casibꝰ qui nõ sunt oĩo exp̃ssi in iure nõ ẽ p̃cipitãda sentẽtia. ⁊ si post hꝰmodi ↄ̃ctus cõditionales trãse ant ad alia vota solẽniter. forte tutius est dissimulare aut papam consulere ꝙ̃ mrĩmoniũ cũ secũda solẽniter cõtractum dirimere. B.

¶ Quid si qs ↄ̃hat cũ aliqua sub cõditõe. deinde añ euẽtuꝫ ↄ̃hit cũ alia pure R. Debet remanẽ cũ scđa etiã si sit cõsanguinea p̃me: vt s̃. ipedimentuꝫ 12°. §. 5. A. Et etiã lꝫ cõditio apposita cuꝫ p̃ma postmodum eueniat sꝫ glo. Ray. vt in sum. con. eo. ti. q. 26. ⁊ Con. Hosti. ⁊ Ber. vt ibi. B.

Matrimonium vi°

quo ad debitũ cõiugale. Sciẽdum gꝰ ꝙ cõtracto mrĩmonio mulier nõ habꝫ ptãtẽ sui corꝑis sꝫ vir. nec vir sui: sed vxor. vt dictũ est s̃. mrĩmoniuꝫ p̃. §. fi. Sed an statiꝫ teneať debitũ reddere: hř s̃. debitũ cõiugale. §. p̃.

¶ Utrũ ↄtractis sponsalibꝰ añ secutaś solẽnitates carnalis cõmixtio sit pctm̃ R. sm Tho. in 4°. dis. 28. Si sponsa credens sponsũ velle cõsũmare mrĩmoniuꝫ admittit eũ: excusať a peccato: nisi aliq̃ fraudis signa appareãt exp̃sse sic multũ distantis cõditõis. vel q̃tuꝫ ad nobilitatẽ vel q̃tũ ad fortunam. A. Quo ad ↄditõem fortune Al. sentit ↄ̃: vt s̃. mrĩmonium 4°. §. p̃. in additione. B. vel aliud signũ euidens appareat Et eodẽ mõ intelligiť ꝙ excusať vir si ꝑ hoc intendebat mrĩmoniũ ↄsũmare Sꝫ sm Guil. in illis locis vbi est cõsuetum ꝙ p̃us adhibeať nuptialis benedictio si absꝙ dispẽsatõe eccłie ⁊ siñ iusta cã hoc faciat mortaliť peccat. A. Jdẽ etiã est in omissione aliaꝝ hõestatum ⁊ cõsuetaꝝ solẽnitatũ sm eũdem: vt s̃. debitũ coniugale: circa p̃ncipium in additione. B. tñ secũde nuptie nõ solent benedici: vt. ĩ. nuptie. §. 2°. De materia debiti cõiugalis multa habẽtur s̃. debitũ coniugale.

Matrimonium vii°

quãdo accusatur mrĩmoniuꝫ ꝓpter aliquod impedimẽtum qđ i eo

est vel fuit. Et p̄mo quidē querit̄. Qui
ꝓhibētur vel q̄ pn̄t m̄r̄imoniū accusa
re? R̄x. Prohibent̄ gnālit̄ oēs ex̄nei q̄ꝫ
diu sūt aliq̄ ꝯsanguinei. Et ē istud spā
le ꝙ ꝯsanguinei admittant̄ ad accusa
tōeꝫ: sicut pat̄. mat̄. soroꝛ. frater. patru
us. auūculus. amita. matertera. ꝛ tota
ꝓgenies. 35. q. 6. c. p̄. ꝛ 2º. A. Ista spāli
tas nō vr̄ respectu accusatōis sed testi
ficatōis: vt in. c. videt̄. de quo. ī. B. cu
ius rō ē qꝛ vnusq̄sq̄ suā genealogiam
scire laborat. ex̄ q̄ m̄r̄i. ac. pn̄t. vr̄. Cōsā
guineis aūt deficiētibus admittuntur
antiquioꝛes: ꝛ veracioꝛes vicini qui
bus ea ꝓpiquitas nota est: vt in dicto
. c. p̄. 35. q. 6. A. Idem ī sū. con. liº. 4º. ti.
20. q. i. vbi ēt addit̄ ꝙ ī multis locis hº
hodie nō seruatur q̄n extranei admit
tātur ad accusatōem etiam existētibꝰ
ꝯsanguineis q̄ hoc possūt. B. Itē taꝫ
maritꝰ q̄ꝫ vxoꝛ pōt m̄r̄imoniū accusare
nec vlla defendūtur longinq̄tate āno
rū: ex̄ de ꝯsan. ꝛ affi. nō debꝫ. A. Licet
olim tā ip̄i ꝯiuges q̄ꝫ ex̄nei ꝓhiberēt̄
ab accusatōe tp̄is diuturnitate. s. si ste
terint sil̄ sine questione per. 20. vel. 18.
ānos: vt nōtur in dicta. q. i. B.

¶ Pone ꝙ aliq̄s tp̄e ꝯtracti m̄r̄imōii
tacuit ꝛ nunc vlt̄ accusare: nunq̄d pōt
R̄x. Si q̄ñ bāna vel denunciatōes fcē
fuerunt ip̄e erat extra diocesim: vl̄ alr̄
denunciatio non potuit ad eum p̄ueni
re: puta si nimia infirmitate laboꝛans
nō erat sane mētis: vel ita puer ꝙ non
poterat ꝯp̄ꝛehēdere talia vel alia cau
sa legitima impeditus erat: eiꝰ accusa
tio debet audiri. alioq̄n cū rōnabiliter
p̄sumat̄ ꝙ denūciatōem publice factā
ipse existēs in diocesi nō ignoꝛauerit:
tanq̄ꝫ suspectꝰ est repellēdus: nisi iura
uerit ꝙ postea didicerit q̄ obiicit. ꝛ ad
hoc ex malitia non ꝓcedit: qꝛ tunc etiā
si didicisset ab illis qui tp̄e denūciatio
nis tacuerūt admitti dꝫ. qꝛ lꝫ illi non es
sent admittēdi: quia fuerunt in culpa
iste non debꝫ repelli cuꝫ non sit culpa
bilis: ex̄ qui matri. ac. pos. cū in tua.

Qualr̄ fieri debeat accusatio matri
monii? R̄x. s̄m Ray. In p̄dicto casu im
ꝓp̄e dicit̄ accusatio. qꝛ nō fit in scriptō
in qua accusatoꝛ obligat se ad taliōnē
sed dr̄ denunciatio q̄ fit ꝓpter pctm̄ in
quo iūcti male p̄manēt ꝛ pōt fieri etiā
sine scriptis. A. dum tm̄ redigat̄ ī scri
ptis in actis iudicialibꝰ: vt in cle. sepe.
de ver. sig. ꝯiuncta cle. dispendiosam. d̄
iudi. B. Sed meliꝰ est ꝙ fiat ī scriptꝭ
ar. ex̄ de testi. spo. lr̄as. ex̄ qui ma. accu.
pos. a nobis. Huiusmodi denunciatio
nis foꝛma talis est. Ego talis denūcio
vobis dn̄e ep̄e ꝙ m̄r̄imoniū Petri et
Marie stare non pōt: qꝛ sunt ī tali gra
du ꝯsanguinei designādo personas. vl̄
si ē alia cā vt affinitas ꝛ huiusmodi. ꝛ
datur libellꝰ etiā p̄ti aduerse: vt sciat
quid impetit̄. A. ꝛ q̄d actoꝛ ꝓbare ve
lit: in quo libello ꝯtinētur gradus con
sanguinitatis ꝛ p̄sone ꝓpꝛiis noibꝰ de
signate: s̄m eūdē Ray. vt in sum. cō. liº.
4º. ti. 21. q. i. B. quo facto ꝓceditur ī li
te moꝛe solito. A. s. ꝙ sacr̄m de xitare
dicēda a partibꝰ suscipiat̄: ꝛ examiatio
ꝛ ꝓbatio p̄ oꝛdinē fiant: vt in dicta. q. i.
B. Et nō ꝙ in hº cāu pōt ꝯ̄ ꝯtūacē lite
nō ꝯtestata ꝓcedi ad testiū receptōeꝫ
ꝛ diffinitiuā sn̄iam: ex̄ vt lite non ꝯtes.
q̄m frequēter. A. Hoc veꝝ ē ꝯ̄ ꝯtuma
citer absentē. Secꝰ si nō sit ꝯtumax: vt
pꝫ in eodē. c. q̄m. B. Secꝰ aūt eēt si fie
ret accusatio de adulterio: ad thoꝛi se
paratōem: ex̄ vt lite nō ꝯtes. c. p̄. ꝛ. c. q̄m
frequēter. A. Idem q̄ð in hoc. §. nōt̄
in sū. cō. liº. 4º. ti. 20. q. 4. ꝛ ti. 21. q. i. B.

¶ Qui pn̄t eē testes in cā m̄r̄imoniali
R̄x. s̄m Ray. Oēs qui admittunt̄ ad ac
cusatōem admittunt̄ ad testificatōem
de q̄bus dictum est s̄. §. p̄. ꝛ. 2º. Et lꝫ pr̄
ꝛ mr̄ sint idonei testes in hoc casu vbi
agitur de fedē m̄r̄imonii. s. vtꝝ sit ibi
affinitas vel ꝯsanguinitas: vel sil̄e im
pedimētū: vt ex̄ qui matri. acc. pos. vr̄
nobis. tm̄ si de ip̄so ꝯ̄ctu agat̄. i. vtꝝ ma
trimoniū sit int̄ eos ꝯ̄ctū: tanq̄ꝫ suspe
cti sunt repellendi: nisi ille vel illa: vel
filiꝰ vel filia cuiꝰ cōiuncta dicit̄ eēt sup̄
ioꝛ ī ditiis nobilitate potētia ꝛ honoꝛe
s

quia parētes vident filiorū z filiarū icre
mētum z honorē diligere: ex̄ de testi.
super eo. Item in hᵒ cāu p̄dicto pōt eē
idē accusator z testis: ar. 35. q. 6. eps̄ i sy
nodo. z. c de parētela. ex̄ de testi. cogen.
p̄terea. Idem Tho. in 4.ᵒ dis. 41. Idez
in sum. con. liᵒ. 4.ᵒ ti. 20. q. 3. Et addit ſm
glo. Ray. q̄ in allegatis iurib' nō pbat
q̄ ēt i cā m̄rimonii qs possit eē accusa
tor z testis: sed i illis dr̄ de forma iura
mēti quā debēt p̄stare epō testes syno
dales. i. assumpti de cōitate ad denun
ciandū delicta. Pōt tñ dictum Ray. z
Tho. verificari i casu. c. sup eo. 2.ᵒ ex̄ de
testi. s. qñ matrimonio nō ɔcto mat alt
utri' dicit eē ɔsanguinitatē int ɔiungē
dos: q2 statur dicto eius in dubio z im
pedit m̄rimoniū ɔtrahendū. B. De
impedimentis multa habes s̄. impedi
mentum p̄. cum se. c.

Matrimoniuz viiiᵒ

qñ ɔtracto m̄rimonio accusa
tur coniunx de adulterio z petit diuor
tiū. Querit gᵒ p̄mo. Qui admittuntur
ad talē accusatōem? Rᵒ ſm Ray. Licz
tam ſm leges q̄ ſm canones qlibz bo
ne fame admittat ad accusatōez adul
terii cū agit ad penā legalē vl' canoni
cā. tñ cū agit ad thori sepatōem null'
admittit nisi marit' z vxor.

¶ Qualr hi' accusatō fieri ɔ̄beat? Rᵒ.
Marit' volēs vxorē accusare de adul
terio ad penā legalē dz iscribē z ad pe
nā talionis se obligare. Nec pōt agē p
p̄curatorē sz per seip̄m p̄ntem agē dz
Sed si corā eccl̄iastico iudice vult agē
ad thori sepatōem tenet scribē z dare
libellū accusatōis: sed nō dz se ad penā
taliōis obligare: qm̄ siue pbaret quod
obiicēt siue non: hēret qd̄ vellet: q2 se
pararet ab vxore. Et pōt marit' agere.
z illa rñdere p p̄curatorē. A. si nēci
tas id postulauerit: vt in. c. tue. de quo
s̄. B. Qd̄ z si ɔ̄ crimie fiat accusatō
nō tñ est criminalis: sed quasi mixta.
Probant oia p̄dicta exp̄sse ex̄ de pro
cura. tue.

¶ Utrū marit' possit vxorē dimittē p
pter adulteriū? Rñ.ᵒ Accusare pōt z di
mittē. Math. 19. Qui dimiserit vxorez
excepta cā fornicatōis. zc. Et eodē mō
vxor virū. q2 in tali casu nō ad imparia
iudicant. 32. q. 7. siquis vxorē. z. q. 5. p̄ce
pit. z. c. xp̄iana. Nō tñ intelligēdū ē q̄
posset nubē alteri. 32. q. 7. oēs cātiones.
Sed nec eā dimittē pōt in septē casib'
vt hr̄. i. §. 10. Et ista cā extēdit ad forni
catōis suspitōez. s. qñ suspitio ē multū
violēta z certa: xbi grā. Si pbatū ē q̄
fuerit solus cum sola nudus cū nuda i
eodē lecto aut sil' in multis secretis lo
cis z in latebris ad hoc ɔmodis z horis
electis libere vxor dimittitur. 32. q. 1. di
xit deo. ex̄ ɔ̄ p̄sump. lr̄is. Itē extēditur
ad vitiū sodomiticū vt p illud possit
vxor dimittē virū: z eɔ.ᵒ 32. q. 7. oēs cau
satōes. z. c. adulterii. A. Est aūt vitiū
sodomiticū cū mascul' in masculū vel
femina in feminā turpitudinē opatur
ſm glo. Ray. vt in sum. con. liᵒ. 4.ᵒ ti. 32.
q. 2. B. Idez intelligēdū est ɔ̄ sp̄ua
li fornicatōe: vt si marit' vel vxor inci
dat in heresim vel iudaismū siue gēti
litatē z trahit ɔiugē ad infidelitatem
A. Ergo videt q̄ si nō trahat pp̄ter hᵒ
pctm̄ nō debeat sepatio fieri. z p hᵒ vr
facē. c. q̄siuit. ex̄ ɔ̄ diuor. B. In quo
cāu ab illo potit separi: lz alii nubē n̄ li
cebit. 28. q. 1. idolatria: ex̄ ɔ̄ diuor. q̄siuit
z. c. de illa. ex̄ ɔ̄ ɔuer. ɔiu. c. vlt. Immo.
nec dimittere pōt si se corrigē velit: vt
i. c. de illa. A. Idē quod in hᵒ. §. notat
in sum. confes. in dicta. q. 2. ſz Ray. Pe.
z Tho. B.

¶ Utrū si vir polluat aliq̄s ex claustra
pudoris vxor possit eū dimittē? Rᵒ. Lz
ex tali coitu affinitas nō seq̄tur: tamē
vir eque vl' magis violat fidē m̄rimo
nii z magis peccat: z iō videt q̄ dimit
ti possit. nā cōstat in hoc casu q̄ forni
catōem cōmisit: ar. 32. q. 4. meretrices.
A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 4. B.

¶ Quid si aliqs tale qd egerit cum p
p̄ria vxore? Rᵒ ſm Hug. z Lau. Uxor
pōt eum dimittere. Sed videt intelli

gendum si ipa non fuit in culpa sed vi
olētata: vl' somno decepta ⁊ huiusmōi
A .Glo.in.c.oēs causatões.32.q.7. sen
tit ꝙ ꝓpter h'modi ex̄ordinariā pollu
tõem cuȝ vxore vir non possit dimitti:
pōt distingui. Si vir vult ꝑseuerare ī
tali peccato ɔtra periculū salutꝭ quod
īminet vxori: ꝓpter quod pōt ⁊ dȝ sibi
ꝓuidere: vt ex̄ de diuor. gaudem'. pos
sit dimitti. Al'sec': cum in hoc casu nō
diuiserit carnē suam in plures: iō non
p̄t ex h° dimitti sic̄ nec in casu.§.se. B

¶ Quid si alt' coniugū seip̄m polluit?
R° s̄ȝ Guil.ꝙ nō credit ꝙ possit dimit
ti. A .Idē in sum.con.eo.ti.q.4. B.

¶ Nunquid ꝓpter solam volūtatem
seu intentõem adulterādi possit alter
coniugū alterū dimittere? R° s̄ȝ Guil.
Non q2 v̄bum fornicationis cum effe
ctu accipiēdū est: ar. de pe. di.i. hec aūt
verba. A .Idem in sum.con.eo.titu.
.q.5. B.

¶ Utrꝫ vir teneat' vxorē adulteram di
mittere? R° s̄m Pe. Si fornicatio est
occulta nec pōt ꝓbari nō dȝ dimittere.
Si v̄o est manifesta distinguēdum est
q2 si nō est secuta nec sperat' correctio
non licet retiere: ne videat' peccato cō
sentire. Si vero sperat' correctio licet
vxorē retinere. q2 ⁊ speratio ad corre
ctioneȝ indulta est. A .Con. Tho. vt
in sum. con.eo.ti.q.6. B.

¶ Utrꝫ vir mulierē adulterantē possit
ꝓp̄a auctoritate dimittere? R° scd'ȝ
Tho.in 4.° dis.35. Quādo viro ɔstat de
fornicatõe vxoris pōt auctoritate sua
eam dimittere q̄tum ad thorū.s. debi
tum ei negando. Nam si cōmisceretur
ei nō solum incurreret irregularitateȝ
sed etiā generaret sibi impedimētum
accusandi: vt dictū est s̄.debitum con
iuga e.§.12.° qui incipit. vtruȝ vir tene
atur. Sed si ei debitum reddat cōpul
sus auctoritate eccl'e: lȝ irregularitatē
incurrat. non tn̄ sibi generat p̄iudiciuȝ
accusandi. Si vero loquamur quo ad
cohabitatõem nō licet viro vxoreȝ di
mittere sin̄ iudicio eccl'e ⁊ si dimiserit
dȝ cogi ad recipiēdū nisi vir in cōtinen
ti fornicatõem ꝓbare possit. ⁊ s̄m Ho
sti. si ꝓbat' infra octo dies nō restituet'
q̄bus elapsis si nō ꝓbauerit plena r̄sti
tutio fiet. ⁊ sic pōt intelligi .33.q.2. eccle
siastica. A .al' incipit historia. B.
Dicit etiā Hosti. ꝙ si adulteriū sit no
torium: ita ꝙ iustificatõi non sit locus:
tunc pōt adulteram sua auctoritate di
mittere: ex̄ de diuor. significasti. ⁊ mul
to fortius debitum denegare. Idē In
no. Sȝ addit Guil. ꝙ ⁊ si notoria sit for
nicatio mulieris q̄diu ipa tn̄ non rece
dit a viro: nec publice morat' cū adul
tero non pōt eam dimittere seu expel
lere auctōitate ꝓp̄a: qd̄ si fecerit coge
tur eā recipere: sed si ipsa publice mo
retur cū adultero nō tenet' eaȝ marit'
recipere siue eā expulerit siue nō. A.
Idē in sum.cō.eo.ti.q.7.⁊.q.2. B. Si
milit' etiā nō tenet' eaȝ recip̄e si postq̄
illam expulerit adulteret' notorie etiā
si cum adultero nō moret'. A. Pro
hoc satis vr̄ facē ex̄ de diuor. significa
sti. B. Et in hoc etiā cāu pōt ea inui
ta monasteriū intrare: nisi etiā ip̄e fu
erit fornicatus.

¶ In quibus casibus non possit adul
ta a viro accusari vel dimitti? R° scd'ȝ
Ray.i.7. Prim' si vir ɔuicit' d̄ fornica
tione.32.q.6. per totū. ex̄ de diuor. signi
ficasti. 2' si ip̄e ꝓstituit eā. ex̄ de eo qui
cog. cōsan. vxo. sue. discretõi. A .al' in
cipit discretõem. B .3' est cum ipa
credebat virum defunctum ⁊ nupsit
alii: quia maritus rediens tenetur eaȝ
recip̄e: vt dictū ē s̄. ip̄edimētū.12.° §. 3.°
A .Qui īcipit. Quid si vxor. B .4'
si cognita fuit latenter ab aliq̄ quē cre
debat esse virū suuȝ: ar.34.q.2. ī lectū
5' si fuit vi oppressa.32.q.5. proposito.
Quod intellige de vi absoluta: al'r nō
excusaret'.32.q.7. oēs causatiões. 6' qn̄
recōciliauit eā sibi post adulteriū vel
eam publice adulterātē retinet ī ɔsor
tio maritali.32.q.i.c.2.° ⁊ 3.° A .In his
.c. parū videt' h° ꝓbari: sed bn̄ in.l. de
qua stati. B .C. de adulte .l. crimine

adulterii.7ʼest si aliqs infidelis cōiu
gē rpudiauit ⁊ illa nubat alteri.postea
vir ꝯuertat̃ ad fidē silr ⁊ mulier:tenet̃
eā recipe:ex̃ de diuoꝛ.gaudemʼ.§.vlt.
De hoc ꝗ.ipedimētū 9º.§.5º Con. Tho.
⁊ Pe.in 4º.dis.35. A .Con.etiā Hoff.et
Hosti.vt i sū.cō.liº.4º.ti.12.q.8. B.

¶ Quis sit effectʼ accusatōis de adul
terio? Rº ſm Ray.Effectʼ ē ꝙ si mari
tus ꝓbet vł illa ꝯfiteat̃ nec excipiatur
ꝯ eū de aliq̃.7.casuū q hēntur i p̄cedē
ti.§.absoluit̃ a cohitatōe ⁊ seruitute q̃
ei tenebat̃ ⁊ pōt ingredi religionez ea
inuita.27.q.2.agathosa. Sz tn̄ ꝯtinere
tenet̃ q̃diu illa vixerit. Idem Tho. et
Pe.i 4º.dis.36. A .Idem in sum. con.
eo.ti.q.9 B.

¶ Quid si vir ꝓpa auctoritate dimi
sit adulterā ⁊ intrauit monasteriū: nū
qd pōt ab ea reuocari? Rº ſm Guil.Ui
det̃ Hug.nō esse ꝙ si vxoꝛ publice mo
rata sit cū adultero vir etiā an̄ sniam
pōt intrare mōasteriū ea inuita:sed il
la eo inuito nō pōt.Secʼ si nō publice
moꝛet̃:q2 tunc nō pōt an̄ sniam:⁊ si in
gressus fuerit poterit reuocari. A .s.q̊
usq3 ꝓbet̃ adulteriū.27.q.2.agathosa.
Et facit qđ dictū est sup̄.debitū coniu
gale.ad fi.in additōe.Et si ꝓbetur i ꝯti
nēti nulla fiet reuocatio: vt potest col
ligi ex dictis sup̄.§.8º B.

¶ Quid si mulier adultera igressa est
monasteriū:nunqd vir poterit eaz re
uocare? Rº ſm Guil.Eā reuocare pōt.
Nā innocēs pōt ingredi.Adulter uero
vł adultera nō pōt sine licētia alterius
A .nisi sit lata snia diuoꝛtii.tūc.n. idez
iudiciū est de viro ⁊ muliere.s. ꝙ vt̃q3
altero inuito pōt intrare religionē. qa
p sniam ecclie vterq3 ex toto renūcia
uit iuri suo ſm Hug.⁊ in sum.con.libº
4º.ti.22.q.14. B .Si tn̄ ē ingressa viro
sciēte ⁊ nō cōtradicēte satis pōt videri
data licētia ⁊ vir tenet̃ ꝯtinere. A .Fa
cit.27.q.2.Agathosa. B.

¶ Quid si post latā diuoꝛtii sniam: et
postq3 vir factʼ ē sacerdos vel religio
nē intrauit ꝯstet eccliaz fuisse deceptā
vtputa p falsos testes: nunquid resti
tuet̃? Rº ſz Ray.Etiā si ꝓfessionē fecis
set:nihilominʼ restitueret̃ ⁊ teneretur
reddē debitū:nō tn̄ exigē posset. Sed i
dictis nūc casibʼ si mulier non repetit
interim viꝝ nō pōt vir repetē vxoꝛem
q2 p̄iudicauit sibi p sacri oꝛdinis susce
ptōem:vel religionis ingressū. A .Iō
i sum.cō.liº.4º.ti.19.q.4.Et foꝛte si mu
lier petiisset diuoꝛtiū non posset reuo
care.quia videt̃ renunciasse suo iuri p
talē petitōem ſm Hug.vt pꝫ ex dictis
i ꝓximo p̄cedēti.§.Nisi foꝛte ducta fu
isset ex ꝯscia putās affuisse impedimē
tum qđ nō erat q2 errās non vr̃ consen
tire.ff.de iuris.om.iu.l.si p erroꝛē. B

¶ Pone ꝙ lata ē snia diuoꝛtii ꝓpter
adulteriū vxoꝛis postea vir adultera
tur:nunqd mulier poterit eū repetere
Rº ſm Ray.Nō pōt de rigoꝛe iur]. Iu
dex tn̄ ex officio suo pōt illum cōpellē:
ar.ex̃ de iureiur̃.tua nos.ex̃ ꝺ diuoꝛ.ex
litteris.Un̄ ⁊.1.Cor].17º.dr̃ de his q mr̃i
monio iuncti sunt.Precipio nō ego: sꝫ
dn̄s vxoꝛē a viro suo non discedē. Qđ
si discesserit manē innuptam:aut viro
suo rcōciliari:⁊ vir vxoꝛē suā nō dimit
tat.vn̄ ⁊ ſm Guil.vxoꝛ de canonica eq
tate pōt virū repetere.q2 exceptōe rei
iudicate elidit̃ replicatio de adulterio
Idem Tho.Al. ⁊ Pe. A .Con.etiam
Hosti.vt in sū.con.liº.5º.ti.22.q.12. Et ꝙ
hec repetitio possit fieri de eqtate ca
nonica satis vr̃ ꝓbari in.c.significasti.
⁊.c.ex lr̃is.ex̃ de diuoꝛ. B.

¶ Utꝝ vir ⁊ vxoꝛ eq̄lit̃ peccent ꝓpter
adulteriū? Rº ſm Pe. Licꝫ i cā adulte
rii vir ⁊ vxoꝛ ad eq̄lia iudicent̃:vt sup̄
dictū est.q2 vtriq3 licitū ē alteꝝ dimit
tere:nō tn̄ hº est ex eq̄li cā siue pctō,nā
vno mō mulier plus peccat:q2 peccat
ꝯ bonum ꝓlis.sed alio mō eq̄liter pec
cant.s.ꝯ bonum fidei.Et hec ē sufficiēs
cā dimissionis. Iō iuste licet vtriq3 di
mittere aliū.3º mō ceteris paribʼ plus
peccat vir ꝓpter p̄dominātiā rōis. Iō
Tho.in 4º.dis.35. A .Idem in sum.cō.
eo.ti.q.xi. B.

¶ Pone ꝙ vir ꝓpter fornicatõez vxo
ris sepatus est ꝑ sniam: mõ vult eam
recõciliare sibi ⁊ illa non vult: nũqd ẽ
cogenda? ℞º ꝺm Ray. Uir qui non pec
cauit potest petẽ cõpelli eã etiã inuitã
non obstãte snia. q2 qd̃ fauore meo in
troductũ est in dãnũ meũ retorqueri
non debet. C. de legi. qd̃ fauore. ar. 32.
q. i. non erit. Jdẽ Tho. Pe. ⁊ Hof. A.
Hec intelligẽda sũt nisi vir post sniaz
fuisset fornicatus. vel nisi mulier mu
tasset statum. s. ingrediẽdo religionem
ꝺm Pe. ⁊ Tho. vt in sum. con. eo. ti. q. 13.
Et facit qd̃ dictum est s̃. i. §. quid si mu
lier. in additione. B.

¶ Pone ꝙ vir adulteratus est occul
te: sʒ vxor manifeste: nunqd põt vir il
lam accusare ⁊ sñ pctõ dimittere? ℞º
ꝺm Ray. Credo ꝙ nõ: q2 nõ deficit vxo
ri ius excipiẽdi: sed ꝓbandi: ar. 32. q. 6. ꝑ
totũ. Jdẽ Tho. Al. Hoff. ⁊ Hosti. Si tñ
vir egisset pniam ⁊ vxor monita nollʒ
agere: sed in adulterio ꝑseuerare sine
pctõ posset eam per sniam dimittere.
32. q. i. c. p̃. 2º. 3º. ⁊ 4º. Jdẽ Hof. ⁊ Hosti. A.
Jdẽ in sum. con. eo. ti. q. 15. B.

¶ Sed vtrũ vxor adultera post pniaz
possit repellere virũ ab accusatõe? ℞º
ꝺm Ray. Credo ꝙ non põt: q2 pnia nõ
tollit ius accusandi in foro iudiciali. 22.
dis. ꝑmum. 33. q. 2. admonẽ. 6. q. i. qui cri
men. ℣. videndum. A. i. i p̃ncipio. B.
Jdẽ Tho. Al. Hof. ⁊ Hosti. A. Jdem
in sum. con. eo. ti. q. 16. B.

¶ Quid si alter cõiugũ fornicet̃ carna
liter ⁊ alter spũaliter: nũquid fiet ꝯpẽ
satio? ℞º ꝺm Hosti. Dicas ꝙ si accusa
tur quis de spũali fornicatõe: vt de he
resi: ⁊ excipiatur de carnali. s. adulterio
nihilominus ꝓcedet̃: nisi cõuerti volu
erit. q2 si cõuerti velit cõpensatio hẽt
locum. Si vero fiet accusatio de carna
li ⁊ exceptio de spũali: exceptio admit
tetur: ⁊ super ipsaz exceptõez ꝑmpti⁹
ꝓcedetur. Hec dixi ꝓpter periculũ he
resis siue infidelitatis. A. Jdem i sũ.
con. eo. ti. q. 17. B.

¶ Utrũ ꝓpter aliud crimẽ posset vxor
dimitti? ℞º ꝺm Tho. in 4º. dis. 29. Pro
pter alia peccata dimitti non põt. nec
quo ad vinculũ: nec quo ad actuʒ: nisi
forte ad tp̃s velit se subtrahere a ꝯsor
tio vxoris ꝑ castigationeʒ eius subtra
hendo ei solatiũ presentie sue. Nam ⁊
quãdo vxor p̃stat magnã occasionem
ruine viro suo: tunc vir subtrahere se
põt ab ei⁹ ꝯuersatõe. Jdẽ Al. addẽs ꝙ
non oʒ cohabitare furi aut vsurario: si
nõ vult resipiscẽ: sed cessante scãdalo
reconciliari debʒ. 28. q. i. vxor. A. Et ad
dictã subtractõem facit illud Math.
18. Si dextera tua scandalizauerit te:
abscide eã. ⁊c̃. Ubi dici ĩ glo. ꝙ i manu
⁊ in oculo pñt fratres. vxores. ⁊ ꝓping.
⁊ filii intelligi ꝺm eũ. Tho. Predictis
etiã ꝯcor. Pe. q dicit ꝙ qñ ꝯiunx ꝑ pec
catũ suũ est scãdalũ potest dimitti q̊
ad cohitatõem tp̃alẽ q̊usqꝫ corrigatur
⁊ cessante scãdalo debet fieri recõcilia
tio: vt in sũ. con. eo. ti. q. 18. B. De mã
adulterii quedã hẽs s̃. adulteriuʒ. Jtẽ
impedimẽtũ 8º. §. 2º. ⁊ se.

Matrimonium ixº.

Qñ aliquis petitur in viruʒ vł
aliqua in vxorẽ. Querit̃ gº quõ in hac
cã ꝓcedẽdũ sit? ℞º ꝺm Ray. Si mulier
petat aliquẽ tanq̃ virũ vel eꝯº viden
dũ ẽ vtꝝ velit agere petitorio iudicio:
vł possessorio. i. an mulier dicat aliquẽ
eẽ suum maritũ: q2 ꝯtraxit cuʒ ea ⁊ pe
tit eũ sibi adiudicari in maritũ: quod ẽ
agere petitorio q̃i agat de ꝓꝓetate: an
eũ petat sibi restitui tanq̃ ab eo fuẽit
iniuste dimissa. ⁊ hº est agẽ possessorio
qm̃ petit possessionẽ viri sui. Jgitur si
agat petitorio dicẽs aliquẽ eẽ viꝝ suũ
⁊ ille negat excipiẽdo ꝙ illa non possit
eẽ vxor ꝓpter tale vel tale ĩpedimẽtũ
p̃us tractabit̃ exceptio mariti: q2 ea ꝓ
bata qd̃ p̃ncipalis ꝑimit̃. erit. n. vir ab
soluẽdus: ex̃ de ordi. cog. c. i. A. Jdẽ in
sum. con. liº. 4º. ti. 30. q. i. B.

¶ Quid si agat possessorio? ℞º ꝺʒ Ray.
Quando petit sibi maritũ restitui licʒ
marit⁹ obiiciat de ꝯsãguinitate vł alio

ipedimēto ꝓus dȝ fieri restitutio muli eri ꝗ̄ cognoscat de exceptōe mariti: ex̄ de diuoꝛ. poꝛro. ex̄ ō resti. spol. ex ↄque stione. ⁊. c. lr̄as. A . Etiā si impedimē tū ↄsanguitat) vel hꝰ. eēt notoꝛiū: vt i dicto. c. poꝛro. B . Hoc tñ fallit in q busdā casibꝰ: in qbꝰ restitutio nō dȝ fie ri. Pꝛimꝰ ē si obiiciat mulieri foꝛnica tio publica ⁊ manifesta: de qua ꝓbato ꝙ sit notōia ita ꝙ nō possint aliq̄ tergi uersatōe celari: nō restituet nisi ipa ꝓ baret viꝝ adulteriū ↄmisisse: qꝛ tūc re stitui dȝ etiā si fuerit foꝛnicata publice ex̄ de diuoꝛ. significasti. Et de isto casu vide s̄. matrimoniū s°. §. s°. ⁊ 9°. 2ꝰ casus ē si obiiciat ↄsanguitas: marie q̄ dina lege ꝓhibita sit ⁊ ꝓbatōes offerāt i cō tinēti parate in q̄ cāu dȝ recipi iuramē tū ad cautelā: ne. s. hꝰ. obiectio malitio se fiat: ⁊ tunc fiet qdē restitutio ꝗ̄tum ad cohitationē: nō tñ ꝗ̄tum ad carnis copulā: vt in dicto. c. lr̄as. 3ꝰ casus est si obiiciat exceptio rei iudicate. A . s. su per diuoꝛtio: vt in. c. cām. de quo i. B . Nō. n. ē restitutio faciēda: nisi p̄ de illa exceptōe cognoscat: ar. ex̄ de offi. dele. cām. 4ꝰ est qñ. s. vir petit sibi restitui vxoꝛē: ⁊ ipa timet ō seuicia viri. Debȝ qdem restitui sufficienti cautiōe rece pta ꝙ ei malū nō iferat: ex̄ de restitu. spo. ex trāsmissa. De qua cautōe hēs h̄ .i. §. fi. Et si ita capitali odio eā ꝓsequit ꝙ merito de ipo diffidat: nec possit ei sufficiēti securitate ꝓuideri: nō solum nō dȝ restitui: sȝ ab eo potiꝰ remoueri: vt i dcō. c. lr̄as. Cō. Tho ⁊ Pe. Addit vl tiꝰ Ray. In oibꝰ aliis cāibꝰ credo ꝙ mlī eri virū petētī sit restitutio faciēda: et eꝯ. dūmodo ꝓbet se in possessione fuis se ⁊ a viro spoliatā sine iur) oꝛdine: qꝛ hec duo ꝓbare hȝ: ex̄ de offi. del. ↄsulta tionibꝰ. ⁊ ex̄ q fi. fint le. cām. 2°. A . Jō in sum. cō. dicta. q. i. B .

¶ Quid si mulier ꝓpa auctoꝛitate re cessit a viro: ⁊ modo ipa petit restituti onē: nūquid dȝ restitui? R̄nº ſm Guil. Scōm quosdā non dȝ restitui. Sȝ ſm Vin. debȝ. Quod credo veꝝ eē. qꝛ eoip so ꝙ rediēs nō admittit ē expulsa vt ⁊ cadat a possessione. ff. de acq. pos. l. claꝝ possidere. in fi. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. siue aūt. Jdē Ber. nōt ex̄ de diuoꝛ. significa sti. Jdē Hug. nisi ipa fuerit foꝛnicata publice: vel cū adultero publice moꝛa ta. ar. etiā ꝓ hac opiōne: extra de iure iur. tua nos. A . Jdem in sum. cō. eo. ti. q. i. B .

¶ Quid si is qui petit tanꝗ̄ ↄiunx ne gat mr̄imoniū? R̄º. sȝ Ray. Jlle q ꝓpo nit habȝ ꝓbare: alioqn succūbit: ex̄ de cā pos. ⁊ ꝓpe. cum ecclesia. ⁊ extra de iu reiurando. c fi.

¶ Pone ꝙ post latā ex erroꝛe diuoꝛtii sniam vir factꝰ ē sacerdos vel religio sus: nunqd dȝ rr̄stitui vxōi petēti? Hēs hunc casū s̄. mr̄imōiū s°. §. 4°. q icipit. Quid si post latā sniam. Qō si vxoꝛ in gressa est monasteriū aꝉ non ingressu ra nisi qꝛ credebat diuoꝛtiū iuste cele bratū: nunqd cōperta ꝟitate pōt virū suū repetē? R̄º ſm Guil. Non. qꝛ falsa cā non ipedit votū mōachatꝰ: sicut et̄ de viro dictū ē s̄. in p̄dicto. §. 4°. A . Jdem in sum. con. eo. ti. q. 6. B .

¶ Quid si religiosus vel religiosa pe titur tanꝗ̄ coniunx ⁊ confitet mr̄imo niū ⁊ copulā carnalē? R̄º ſm Guil. Jn hoc casu standū erit ↄfessioni: vtputa mulieris. ⁊ restituēda erit viro petenti Nulli. n. ex hoc fit p̄iudiciū nisi ipsis: nec est credēdū eos immemoꝛes salu tis sue. i. q. 7. Sancimꝰ. Aliud tñ essȝ di cendū in rebus quas dedissȝ monaste rio. Jdem Ber. ⁊ Jnno. in glo. ex̄ ō rap. cū cām. A . Hosti tñ dicit ꝙ si ↄstat p sonā oio tendē ad sepatōem mr̄imonii spūalis. s. religionis vel carnalis cōtra qō ↄfitet nō stabit ↄfessioni sue: vt ex̄ de eo q cog. con. vxo. sue. sup eo. Sed si ↄstat ꝙ nullo modo vellet mr̄imoniū separi: tunc stabit ↄfessioni eiꝰ: vt i di cto. c. cū cām. qꝛ cuilibet credit ↄtra se ⁊ non ꝓ se. ⁊ ꝙ in dubio tenēdū ē id qō in p̄mo loco dictū est. s. ꝙ stet eiꝰ ↄfessi oni: vt in sum. cō. eo. ti. q. 9. Sȝ certe nō vr̄ ꝙ debeat stari ↄfessiōi ō mr̄imoniū

ẽt carnale: vt in dcõ.c.sup eo.ꝛ mltomi
nus ꝯ spũale cũ sit fauorabili⁹: vt i.c.
ex publico.ex̃ de ꝯuer.ꝯiu. nisi ꝯstaret
ꝑsonã añ igressuꝫ religionis fuisse tra
ductã.qꝛ tunc crederet sibi cõfitẽti co
pulã infuenisse.ꝛ iste ẽ cãus dicti.c. cuꝫ
cãm.ꝭm glo.ibi. Nec mirũ.qꝛ hoc casu
ẽt si mulier negaret crederet viro asse
renti copulã infuenisse: extra de ꝯ spõ.
impu.continebatur. B.

¶ Qualr̃ seu ad qd coniunx spoliatus
ẽ restituẽdus? R. ꝭm Ray. Restitui dꝫ
ad oĩa illa: de qbus ꝓbauerit se spolia
tum: ut gaudeat pacifica possessione ꝛ
plena securitate.3.q.i.reintegrãda. Sꝫ
si mulier dicat se hẽre suspectũ virum
ne forte eã ledat ꝛ cãm visilem oñdat
ad iudicẽ spectat facẽ sibi caueri suffi
cienti cautõe ꝙ tractabit eaꝫ bñ sicut
vir debet vxorẽ ꝛ ꝙ non ledat eã in ꝑ
sona vel reb⁹ ꝛ h⁹.ꝛ hanc cautõem pre
stabit ꝑ iuramẽtũ.32.q.i.de bñdicto. A.
Ibi nihil hẽtur de iuramẽto. Sed glo.
ibi dicit ꝙ si mulier nihil allegat de su
spitõe viri: sufficit nuda ꝓmissio. Si ãt
dicat eũ suspectũ oꝫ ꝙ idonea cautio
ei ꝑstetur.i.fideiussores vl pignora: vl
ẽt iuramẽtũ si forte illud magis time
at vir. Si vero tanta sit seuitia viri: vt
nulla cautio videatur sufficẽ: tũc non
est ei reddẽda: sꝫ alicui honeste matro
ne cõmittẽda: ex̃ de resti.spo. ex trans
missa.ꝛ.c.lr̃as.in fi. B. Sꝫ si mulier
non cõfidit de iuramẽto dꝫ ꝑstare cau
tionem pignoraticiã vel fideiussoriaꝫ
sub certa pena: ar. extra vt lite nõ con
tes. qm̃ frequẽter.ꝛ.23.q.5.ꝓdest.ꝛ.q.4.
si vindicta. De hoc etiã habet s.hic.§.
2º circa finem.

MEdicus vel chirur
gicus. Preceptũ est medicis
vt cũ eos ad infirmos vocari ꝯtigerit
ipos añ oĩa moneant ꝛ inducant ꝙ vo
cent medicos aĩaꝝ: vt postꝗ̃ fuerit ĩfir
mo de spũali salute ꝓuisum ad corpo
ralis medicine remediũ salubri⁹ ꝓce
datur. Si qs aũt medicoꝝ h⁹modi ꝯsti
tutõis transgressor extiterit: tãdiu ab
ingressu eccle arceat.s.ꝑ sniam ꝭꝫ glo.
donec de transgressione h⁹modi satis
fecerit cõpetenter. Et ꝭm Hosti. ex quo
dicit ꝑcipim⁹: transgressor mortaliter
peccat: ex̃ ꝯ pe.ꝛ re.cũ infirmitas. Itẽ
in eodẽ.c.sub pena excõicatõis ꝓhibet
medicis ne ꝓ corꝑali salute aliqd sua
deãt qđ i ꝑiculũ aĩe ꝯuẽtat. Iõ i sũ.cõ.
li.3.ti.34.q.69.ad fi. Ubi ẽt addit ꝭm
Hosti. ꝙ ꝯ statutũ dicti.c. cum infirmi
tas. ꝑscribi nõ põt: nec aliq̃ ꝯsuetudie
tolli: cũ ꝓ salute aĩaꝝ ĩtroductũ sit. B.

¶ Quõ se dꝫ hr̃e medic⁹ i medicinis cõ
ferẽdis? R. ꝭm Inno. Diligẽter attẽde
re dꝫ ne illas medicinas ꝯferat de qb⁹
ꝭm artẽ ei nõ ꝯstat. Nã si dubitatõem
hẽt ꝙ noceat vel si hr̃e dꝫ: ꝯferẽdo pec
cat. A. etiã si vehemẽter credat medi
cinã ꝓfururã. si tñ cum hoc aliqd dubi
tatõis hꝫ vel hr̃e debeat ne noceat ꝭm
eũ. Inno.ꝛ in sũ.con.li.2.ti.ꝑ.q.35. B.
Quia in tutiorẽ partẽ tenẽdũ est. ex̃ ꝯ
homici. petitio. Securi⁹ est.n. relinq̃re
hoiem in manu creatoris sui ꝗ̃ medi
cine de qua dubitat. Itẽ etiã peccat si
debitas medicias omittat. Iõ Hosti.

¶ Quid si ꝓpt ꝯfectũ vl corruptõem
aut sophisticatõeꝫ rerũ i medicia posi
taꝝ ĩfirm⁹ ĩcurrit ꝑiculũ? R. ꝭꝫ Inno.
Si medic⁹ diligẽtiã quã ꝯbuit adhibu
it i reb⁹ eligẽdis: ĩculpabilr erit. Iõ Ho
sti. A. Iõ i sũ.cõ.eo.ti.q.36. B.

¶ Utrũ medic⁹ teneat poti⁹ gr̃is cura
re ꝗ̃ ꝑmittẽ mori? R. ꝭm Ray. Medi
cus tenet curã ꝛ consiliũ ipendẽ pauꝑi
languido. Mortẽ.n. lãguentib⁹ ꝓbat
infligẽ q hanc cũ possit excludẽ nõ ex
cludit. 83.dis. in ꝑn. Ubi dicit glo. ꝙ me
dicus poti⁹ dꝫ gratis curare ꝗ̃ ꝑmittẽ
mori nõ solũ pauperẽ: sed ẽt diuitẽ. A.
Idẽ in sum.con.eo.ti.q.32.ad fi. ꝭm glo.
83.dis. in ꝑn. Ubi etiã dicit ꝙ debꝫ me
dicus curare nõ solũ gratis: sed ẽt suis
impẽsis etiã diuitẽ q nollet aliqd dare
ꝑus ꝗ̃ ꝑmittere eũ mori: ꝛ si ꝯualuẽit
repetet expẽsas: qꝛ vtilit gessit nego
cium ei⁹. Et si etiã moriat eger: põt re

petere:qꝛ sufficit si vtilit cepit gerē:lꝫ euētus nō sit secutus.ff.de neg.ge. sed an vltro. Nec pōt ei obici ꝙ cā pietat fecerit sumpt⁹ nisi ꝓpinquus eēt infirmo:vt.C.eo.alimēta.Et ꝙ medic⁹ pōt ⁊ dꝫ pdicta facē ⁊ repetē etiā si infirm⁹ ꝓhibuerit:sicut inuitū possum⁹ extrahere de domo ruitura:⁊ bñficiū ɔferre inuito.23.q.4.ipa pietas.Immo ꝑsumitur ꝙ infirm⁹ talia dicēdo fuerit furiosus.ff.de condi.insti.quidam. B.

¶ Utrū peccet infirmus non obediens medico? R° scdm Inno. Uidetur ꝙ nō quia medicus nec prelatus est nec homo cuius mandatis obedire teneatur tamē bonū est ꝙ ei credat tanꝙ pito i arte. A .Idē in sum.con.co.ti.q.38. B. Nā ⁊ si infirm⁹ scienter sumat cibuꝫ vł potū nociuū peccat. A .Idem si hoc faciat ex affectata seu iprobabili ignorantia scdm eū.Inno.vt i sū.con.eo.ti. q.39. B .qꝛ tenet corp⁹ suū scdm deū diligē. Pōt tn̄ dici ꝙ si nō credēt mori ferū ꝙuis credēt inde infirmitateꝫ augeri:non peccat mortaliter vł saltem non ita grauiter. A .i.mortalr vel venialiter ⁊ plus vel min⁹ scdm ꝙtitatē nocumēti in qua oñditur mod⁹ offēsionis caritatis ꝯ quā illud qd agit ē peccatū mortale scdm oēs theologos: vt nōt Tho.scda scde.q.59.arti.4° B . Peccant ēt seruientes scient talia ministrātes. A .vel etiā iprobabili ignorantia:vt in dicta.q.39. B .In sanitate tn̄ qn̄ qs n̄ tenet viuē medicinalr si scienter accipet aliquod nociuū:vnde mors vel infirmitas veniret peccaret grauiter. A Et scdm ꝙtitatē nocumēti:vt dictū est. B .Con. Hosti.

¶ Quid d illo qui secat vel fleubothomat aliquē q ide morit? R° scdꝫ Guil. Si perit⁹ erat ⁊ adhibuit debitā diligētiā nō tenet in aliq̄:qꝛ poti⁹ casu ꝙ ei⁹ culpa mors euenisse ꝑsumit:ar.23.q.5. de occidendis. A .Idem in sum.cōfes. eo.ti.q.40. B.

¶ Quid si incidēdus nō hēt ɔsuetam dispositōem neruoꝝ vel venaꝝ. A .vł si subit⁹ ⁊ insolit⁹ timor vł tremor irruit sup eū: vt in sū.cō.eo.ti.q.37.vbi hec notantur. B .⁊ incisus a medico moritur? R° scdm Inno. Si incisor in hoc nō errauit ꝓpter suā inexperiētiā:non peccat:nec fit irregularis. Tn̄ qn̄ in aliquo dubitat:poti⁹ dꝫ dimittē ꝙ incidē. Idem Hosti.

¶ Utrū phyci⁹ vł chirurgici possint ad ordines ꝓmoueri? Rn° scdm Ray. Si periti erant in arte ⁊ nihil de cōtingentib⁹ omiserūt ⁊ habēt de hoc ꝓbabilē ɔsciam:poterūt ꝓmoueri:alr nō:ex de eta.⁊ qli.ad aures.ff.de va.⁊ exordi. cogni.⁊ si medic⁹ .A .alr incipit medic⁹. B .Ideꝫ Inno. Hosti.⁊ Gof. Est tn̄ cōsiliū Hosti.⁊ Gof.ꝙ ꝓmouendi a practica medicine abstineant ⁊ potissime chirurgia q̄ adustionē vel icisionē reqrit:cum in nullo vacillare debeat conscientia ꝓmouēdi.33.dis.laici. A .Idē in sum.con.eo.ti.q.35. B.

¶ Utrū liceat cłicis opari in medicia. A .i.in physica:vt pꝫ in dicta.q.35.vbi hec nōntur. B .R° scdm Ray. Si sī i sacris ordinib⁹:vel etiā i minorib⁹ duꝫ tn̄ sint sufficient bñficiati non licet:nisi gratis ꝓ miserabilib⁹ ꝑsonis vł suis ɔsanguineis. Nec tūc vbi posset eē periculū qd etiā i claustralib⁹ districtius ē obseruādū:ex ne cle.vel mo. multa.

¶ Utrū liceat cłicis opari i chirurgia. R° scdꝫ Ray. Officiū chirurgie qd inducit adustionē vel incisionē ē clericis oib⁹ interdictū:ex ne cle.vel mo.sniam.⁊ de homici.tua nos. A .In his.c.non vr dici nisi de exn̄tib⁹ in sacris.Sed ideꝫ pōt intelligi etiā de exn̄tibus in minorib⁹ qn̄ sunt sufficiēter bñficiati:ar.c.i. ex de postul.vt etiā pōt colligi ex positis in dicta.q.35.scdꝫ Ray. B .De cłicis ⁊ religiosis audiētib⁹ medicinā:habes s.excōicatio p.§.2°.v.7°⁊ ibidē.§.3°.v.4°.De seruitorib⁹ quoꝙ infirmoruꝫ s.homicidium 3°.§.3°

Mendacium est falsa significatio vocis cuꝫ intētōe fallendi.22.

.q.2.§.ille ergo Et noīe vocis tanq̄ pn
cipali itelligi dꝫ oē signū: vt scripture
siue etiā nutus: vt h.i.§.6°
¶ In quo differt mēdaciū a falso? R°
Falsū dicit q̄cunq̄ aliud q̄ qd verū ē
loquit. Et hoc pōt dupl'r ɔtingere. Uno
mō qn̄ credit dicē verū. ⁊ si hꝫ de hoc ꝓ
babilē cām: nō peccat vel saltē nō mor
tal'r: q2 reā linguā nō facit nisi rea mēs
22.q.2.hoīes. Alio modo quando credit
dicē falsū: ⁊ ɔ̄ mentē loquit. ⁊ hoc ē mē
daciū: vt in p̄cedēti.§.dictū est. Nam ⁊
mētiri dr̄ q̄i ɔ̄ mētem ire: q̄n etiā dicen
do ꝟitatē: sed ɔ̄ mētē suā. s. qn̄ credit di
cere falsitatē: ⁊ sic decipe erit menda
ciū. q2 q̄tū i eo ē falsū sigt̄. Hec ē snīa
Ray. A . H° sat] hr̄ i dicto.c.hoīes. B.
¶ Quot sūt gnā mēdacioꝝ? R°. Aug°
pōit octo genera q̄ plāe hēntur.22.q.2.
p̄mum. Breuior aūt ⁊ planior vt dicit
Ray. est distinctio ꝙ mendacioꝝ alid
est perniciosum. aliud iocosum. ⁊ aliud
officiosum. ⁊ hec hēnt.22.q.2.ne qs.
¶ Utꝝ mendaciū sit pctm̄? R°. Omne
quidē mēdaciū pctm̄ est.22.q.2.mihi āt
⁊.c.p̄mū.in fi. Sed vtꝝ sit mortale. Di
cēdū scd̄m Tho. scd̄a scd̄e.q.110. Men
daciū pōt ɔ̄riari caritati tripl'r. p̊ mō
scd̄m se. s. ex ip̄a falsa significatōe. Ubi
ɔsiderādū ē circa q̄d sit ip̄a falsa signi
ficatio. Nā si sit circa res dinas: ɔ̄riat
caritati dine cui' ꝟitatē aliq̄s tali men
dacio occultat vel corrūpit: ⁊ iō ē mor
tale ⁊ grauissimū. Sil'r si sit ɔ̄ aliquid
cuius cognitio pertineat ad homis bo
num: puta ad pfectōem scīe: ⁊ īforma
tionē moꝝ ɔ̄riat caritati ꝓximi. ⁊ est
mortale. Qd si sit circa aliq̄d de q̊ non
refert vtꝝ sic vel sic cognoscat: tūc ex
tali mēdacio non dānificat ꝓxim': sic
si q̄s fallat in aliq̄bus ꝑticularib' ad
se nō ꝑtinētib': ⁊ tūc nō est pctm̄ mor
tale. 2° modo pōt ɔ̄riari caritati rōne fi
nis intēti: puta si dr̄ in iniuriaꝫ dei: qd
sp̄ est mortale pctm̄: aut in nocumētū
ꝓximi q̄tum ad psonā. diuitias. vl' fa
mā. ⁊ hoc iteꝝ est mortale. Qd si finis
ip̄e nō eēt ɔ̄ri' caritati non ē pctm̄ mor
tale: sicut apparet in mēdacio iocoso ⁊
officioso. 3° mō mēdaciū pōt ɔtrariari
caritati per accn̄s rōne scādali vel cu
iuscunq̄ dāni ɔseq̄ntis. ⁊ sic erit ēt pec
catū mortale. Sꝫ qd q̄dam dicūt ꝙ ꝑ
fectis viris oē mēdaciū ē peccatū mor
tale irrōnabiliter dicit. Nulla .n. circū
stantia aggrauat in infinitū nisi que
transfert in aliam spēm: non aūt circū
stantie ꝑsone.
¶ Accusat' negans ꝟitatem in iudicio
q̄nq̄ peccat mortal'r: vt s̄. accusat'.§.
2°. Sil'r ⁊ testis falsū dicēs: vt.i.testis.3°
§.fi. A . Dic clari' ꝙ testificās falsum
peccat mortaliter nisi debita delibera
tōe ⁊ sollicitudine adhibita putaret se
certū esse de eo quod falsuꝫ est scd̄m
Tho. vt i sum.con.li°.p̄.ti.10.q.4. ad fi.
vbi ēt dicit scd̄m Ul. ꝙ oē mendaciuꝫ
p̄ter iocosum qd in iudicio dr̄ de his q̄
ad iudiciū ꝑtinēt est pernitiosū ⁊ mor
tale. q2 subuertit ꝟitatē iudicii qd ce
dit in ꝑnicıē vniuersitatis. B.
¶ Utꝝ maius pctm̄ sit mētiri ꝟbo q̄
facto? R° scd̄m Tho. in q̊libet. Cuꝫ ea
dem intentio fallēdi sit i vtroq̄: vt̄q̄
equal'r peccat. Uerbū. n. ⁊ factum assu
munt vt instr̄m fallēdi. vn̄ non refert
q̄tum ad pctm̄ vtꝝ aliq̄s ꝟbo. scripto:
vel nutu vl' q̊cunq̄ facto mentiat: sic
nec refert q̄tuꝫ ad homicidiū vtꝝ q̄s
gladio vl' securi inficiat. A . Idem i
sum.con.eo.ti.q.5. B.
¶ Utꝝ sit licitū mētiri ꝓpt liberatōeꝫ
hoīs q̄cunq̄ ꝑiculo? R° scd̄m Tho. se
cūda scd̄e.q.110. Nō. sed licet occultare
ꝟitatē prudēter sub aliq̄ dissimil'atiōe.
vt Aug' dicit in li°. ɔ̄ mēdaciū. Et sic ēt
Abrahā fecit: vt hr̄ in se.§. A . Idē in
sum.con.eo.ti.q.6. ⁊ facit 22.q.2.ne q̄s. ⁊
ex̄ de vsur. sup eo. Ubi dicit ꝙ scriptu
ra sacra ꝓhibet ꝓ alt̄i' vita mētiri. B
¶ Quid de Abrahā ⁊ aliis sanctis ve
teris testamēti q̄ videtur mētiti fuisse
R° scd̄m Tho. vbi s̄. Sicut Aug' dicit
in sacra scriptura inducūtur aliq̊rum
gesta q̄i exēpla perfecte ꝟtutis d qb'
nō ē extimādū eos fuisse mentitos. Si

qua tñ ĩ eoꝝ dictis appareãt q̃ menda
cia videãtur: itelligẽdũ est ea figurali
ter ꝛ ꝓphetice fuisse dcã. Abrahã tñ vt
Aug⁹ dicit i. q. Geñ. dicẽs Saraꝫ eẽ suã
sororẽ: ꝟitatẽ voluit celare ꝛ nõ mẽda
ciũ dicẽ. Soror. n. dr̃ q̓ filia pr̃is. Geñ.
20. Uere soror mea ẽ filia pr̃is mei ꝛ ñ
mr̃is mee. q̓. s. ex ꝑte pr̃is ei attinebat
Jacob ꝟo mystice dixit se eẽ Esau pri
mogenit⁹ Jsaac: q̓ vꝫ p̃mogenita illi⁹
de iure ei debebãtur. Usus ãt ẽ h⁹ mõ
loq̃ndi ꝑ spũꝫ ꝓphetie ad designãdum
mysteriũ: q̓ vꝫ minor ppl̃s. s. gẽtilium
substituẽdus erat ĩ locũ p̃mogeniti. s. ĩ
locũ iudeoꝝ. Quidã ꝟo ꝯmẽdant ĩ scri
ptura nõ ꝓpter ꝑfectã ꝟtutẽ: sed ꝓpt
q̃sdã ꝟtutis indolẽ. ꝛ h⁹ mõ Judith lau
dat: nõ q̓ mẽtita est Holoferni: sꝫ ꝓpt
affectũ quẽ hũit ad salutẽ ppl̃i ꝓ q̃ ꝑi
culis se exposuit: q̃uis ẽt dici possit ꝙ
ꝟba ei⁹ ꝟitatẽ habẽt ſm mysticũ intel
lectũ. A. Jdẽ ĩ sũ. cõ. eo. ti. q. 7. B.

Utrũ mẽdaciũ obstetricuꝫ fuerit di
gnũ aliq̃ remuneratõe? R. ſm Tho. se
cũda scđe. q. 110. Mẽdaciũ obstetricuꝫ
põt dupl̃r ꝯsiderari. Uno⁹ q̃tũ ad affe
ctũ beniuolẽtie ĩ iudeos ꝛ reuerẽtiã di
uini timoris. ꝛ sic debet eis remũeratõ
eterna. Uñ Hiero⁹ exponit ꝙ d̃s edifi
cauit illis domos spũales. Alio⁹ põt cõ
siderari q̃tũ ad exteriorẽ actũ menda
cii q̊ q̃dẽ nõ potuerũt etnã r̃mũeratio
nẽ mereri: sed forte aliquã remunera
tõeꝫ tꝑalẽ cui⁹ merito nõ repugñt d̃for
mitas illi⁹ mẽdacii sicut repugñbat me
rito remũeratõis eterne. Et sic itelligẽ
da st̃ ꝟba Greg. cũ dicit ꝙ benignita
tis eaꝝ merces q̃ eis potuit ĩ etna vita
tribui p̃missa culpa mẽdacii ĩ terrenã
ẽ remuneratõem declinata. vñ nõ itel
ligit ꝙ illo mẽdacio mererẽtur amittẽ
remuneratõem eternã quã iaꝫ ex p̃ce
denti affectu meruerãt. Con. Pe. A.
Jdẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. 8. B. De his qui
ꝓmittũt aliquid ꝛ nõ faciũt: vide. ĩ. ꝓ
missio. Et etiã si iurauerit. vide s̃. iura
re. §. 9. ꝛ iuramẽtũ p̃. §. 6. Jtẽ qñ quis
mẽtitur de se: vide s̃. iactãtia. §. p̃. ꝛ 2. ꝛ
s̃. ironia. §. p̃. ꝛ. 2.

Mercator. Mercatores siue nũmula
rii ꝛ cãpsores ꝛ hi⁹ multis ꝛ di
uersis ꝯctib⁹ vtũtur siue ĩ emẽdo: siue
in recipiẽdo pecuniã: in q̊ꝝ ꝯctib⁹ faci
le ꝯtigit eẽ vsurã. vñ vide. ĩ. vsura. p̃ci
pue v̄ſa. 3. ꝛ v̄ſa 6. ꝛ uid. ĩ. societas. ꝑ to.

Meretrix. Preciũ mere
tricis dicit illi
cite acq̃situm. Et quid debeat
vel possit ide facẽ: vide s̃. elyna p̊. §. fi.
Jtem ꝙ non licet donare meretrici vi
de s̃. donatio p̊. §. 3.

Meritum. Utrum vnus
ꝛ idem actus
possit eẽ meritorius ꝛ demeri
torius: siue bon⁹ ꝛ malus? R. ſꝫ Tho.
scđa scđe. q. 20. Si accipiat vn⁹ act⁹ ꝓ
ut ẽ in genere moris: ipossibile ẽ ꝙ sit
bon⁹ ꝛ malus bonitate ꝛ malitia mora
li. Si tñ sit vn⁹ vnitate nãe ꝛ nõ vnita
te moris põt eẽ bon⁹ ꝛ malus. Ambula
tio. n. ꝯtinua ẽ vn⁹ act⁹ ſm gen⁹ nature.
Potest tamẽ cõtingẽ ꝙ sint pl̃es scđꝫ
gen⁹ moris si mutetur ambulantis vo
luntas. A. i. act⁹ põt eẽ ꝓ parte meri
torius: ꝛ ꝓ ꝑte vitiosus ſm diuersitatẽ
intentõis: vt pꝫ in sum. con. li. 3. ti. 34.
q. 196. vbi hec notantur. B. q̃ est p̃n
cipiũ moraliũ actuũ. Jdẽ Pe. De q̃bus
dã opib⁹ meritorius q̃d ꝛ quãtũ per ea
fiat deo satisfactio. hẽs ĩ. satisfactio.

Metus. Quid sit metus?
R. Metus est in
stãt] vl̃ futuri ꝑiculi cã iusta
mentis trepidatio. ff. eo. l. i.

Sꝫ nunq̃d est met⁹ q̃ cadit in ꝯstan
tem virũ? R. Quadruplex est. p̊ vꝫ me
tus mortis. 2⁹ cruciat⁹ corꝑis: ex̃ eo. cuꝫ
dilecti. 3⁹ met⁹ stupri. ꝛ 4. seruitut] . ff.
eo. nec timorẽ. A. Et ibi addit ꝙ idẽ
est de metu vinculoꝝ: sed sec⁹ de metu
ifamie seu vexatõis: q̃. s. nõ cõp̃henda
tur sub aliq̃ p̃dictoꝝ. B. . ꝛ. l. isti q̃dẽ.
§. p̃. ꝛ 2. A. Jbi dr̃ ꝙ si dederit ne stu
prũ patiat vir vel mulier: hoc edictuꝫ
locũ hẽt: cũ viris bonis iste met⁹ ma

gis q̃ morti ee̅ debeat. B .Cõ.Tho.
ꝛ Al.addẽdo ꝙ nõ differt vtꝝ p̃dicta
q̈tuor fiant siue in persona nr̃a siue li
beroꝝ. A .Hoc hẽtur in dicta.l.isti.i
fi. B .siue vxoris.De p̃dictis q̈tuor
sũt ꝯsus.Excusari metus hos posse:pu
ta q2 nescis.Stupri iue stat⁹ ꝯberis
atq3 necis. A .Idem in sum.cõ.li.º 4.º
ti.xi.ºq.3. B .Quõ vis vl'met⁹ impe
diant mr̃imoniũ:hẽs s̃.impedimẽtu3
.10.S3 vtꝝ met⁹ excuset a participatio
ne excõicati:hẽs sup̃.excõicatio 6.º §.p̃.
De mã etiã metus hẽs.ĩ.vis.

Militia. Utꝝ sit pctm̃? R.º
ẜm Al.Militia s3
se nõ est illicita: sed abusus.
Qui l3 multipl'r possit fieri:tñ in trib⁹
p̃cipue ꝯsistit.p̊ v3 i cõcussione inocen
tiũ.2.º in exactõe imoderati salarii.3.ºin
exercitio imoderato vel indebito: pu
ta si fiat ad ostẽtatõem viriũ cũ nocu
mẽto aliquoꝝ:sicut sũt torneamẽta si
ue pugna singularis iter socios hasta
rum lãceaꝝ ꝛ h⁹.Sũt tñ quedã exerci
tia eis licita:vt que nulli sũt nociua: si
cut cursitatões equoꝝ ꝛ versatões:ars
ꝑcutiendi ꝛ defendẽdi:ꝛ ꝓiciendi tela
ꝛ h⁹modi.vñ ꝛ Dauid precepit vt doce
rent filios isrl' arcũ.i.artẽ sagittãdi.2.º
Reg.p̊. A .Ibi hoc nõ videt̃ hẽri sa
tis.Tamẽ puto ꝙ exercitiũ q̊ discitur
ars bellandi sit licitũ secl'arib⁹: dũ tñ
fiat recta intẽtõe ꝛ siñ ꝑiculo:ex̃ õ tor
nea.c.p̊.ꝛ ad hic posita facit.c.noli.ꝛ.c.
quid culpat̃.ꝛ.c.militare.23.q.i. B.

Miserabilis persõa
Miserabiles persone s3 Ho
sti.sũt.Cecus.pauper.pupillus.vidua.
ꝛ huiusmodi.

Missa. An quotidie debeat
celebrari missa? R.º
scđm Tho.in 4.º dis.13. Dicen
dũ ꝙ ẜm Inno. quinq3 de causis op3
q̊tidie celebrari.p̊ma q2 opꝫ sp medi
cinã paratã ee̅ ꝯtra q̊tidiana peccata.
scđa vt lignũ vite sit sp in medio para
disi.tertia vt nobis sp xp̃s vniat̃ sacra
mẽtalit̃:ꝛ nos ei spũalit̃.q̈rta vt apud
nos fit iugis memoria passionis. q̇nta
vt ꝯo agno loco typici q̊tidie vtamur
quem iudei ad vesperã ꝯuertẽdi esuri
ent:ẜm illud p̃s. A .l.58. B .Cõuer
tant̃ ad vesperã ꝛ famem patient̃.ꝛc̃.
A .Idẽ in sũ.con.li.º3.ºti.24.q.128. B.
¶ Utrum missa debeat solũ dici i die.
R.º ẜm Tho.vbi sup̃.Cõiter loquendo
d3 missa dici in die ꝛ nõ in nocte.q2 hoc
sacr̃m ad tp̃s gr̃e ꝑtinet qđ ꝑ diẽ signi
ficat̃.ẜm illud apl'i Ro.13.º Nox p̃cessit
dies aũt appropinquauit.Dies aũt iu
dicatur non solum ab ortu solis:sed ex
q̊ incipiunt oriri solis signa manifesta
ꝑ aliquã aeris illustratõem.In duab⁹
aũt noctib⁹ missa decantat̃ ꝓpt̃ p̃uile
giũ illarum noctium .s.in nocte natiui
tatis qñ xp̃s nat⁹ ẽ.ꝛ i nocte resurrectõ
nis i p̊mitiua eccl'ia:vt p3 ex orõne.De
us q̇ hanc sacratissimã noctẽ:q3uis h⁹
nõ sp oporteat obseruari.Et addit hic
Guil.Credo ꝙ qui sciẽter celebrat añ
diẽ cũ sit ꝯtra ꝯsuetudinẽ gnãlẽ eccl'e:
mortalit̃ peccat:nisi sup ꝑ hoc ꝑ ep̃m di
spenset̃ in casu si aliquis infirmaretur
ad mortẽ ꝛ non possit aliter haberi eu
charistia. A .Idẽ in sum.con.eo.ti.q.
129.Glo.etiam in.c.fi.ex̃ de p̃uile.li.º 6.º
dicit ꝙ ep̃i itinerantes possũt celebra
re ante consuetam horã diei vel facẽ
celebrari ex nccitate itineris. B.
¶ Qua hora debeat missa celebrari?
R.º ẜm Tho.vbi sup̃.Solẽnis misse ce
lebratio tribus horis instituta est fie
ri.s.in tertia diebus festiuis.de conse.
dis.i.nocte.In sexta diebus ꝓfestis.In
nona diebus ieiuniorum.de conse.dis.
.i.solent.Nam in missa recolitur mors
xp̃i:qui q̇dem hora tertia crucifixus ẽ
linguis iudeoꝝ.hora sexta manib⁹ mi
litu3:hora nona expirauit. Sed quan
do fiunt ordines potest missa cãtari s3
canones etiã p⁹ nonã. A .facit de con
se.dis.i.§.in ieiuniis. B .Uel etiã di
cendũ ꝙ vt diligẽtior fiat preparatio
missa differt̃ quantũ differri põt ante
prandium.ꝛ iđ qñ non est dies ieiunii

celebraẗ int̄ tertiā ⁊ sextā i. q̈ hora cōiẗ
comediẗ. Sed in dieb⁹ ieiunii in nona.
Priuate aūt misse dici pñt a mane vſ3
ad tertiā vł etiā vſq3 ad nonā in dieb⁹
ieiunioꝝ. de ꝯse. di. i. necesse. A . Idē
in sum. con. i dcā. q. 129. Et qđ h̄ diciẗ a
ꝯsu. vel ēt. vr̄ meli⁹. cū iurib⁹ p̄allegat]
nihil videaẗ dici de hora sexta. Puto
ēt in talibus seruādā fore ꝯsuetudinē
non inhibitā vel que nō sit ꝯ̄ honesta
tē seu diuinā reuerētiā: ar. dis. 4. erit. ⁊
dis. 12. ille aūt. B.

Quid de illis q̄ nondū dictis matu
tinis celebrāt? R̄ꝰ ſm Guil. mortaliter
peccant. cū hoc sit ꝯ̄ gnāle3 ⁊ approba
tam ꝯsuetudinē. Idē Hosti. Qui aūt ce
lebrat āteq̄3 dicat p̄mā nō peccat mor
taliẗ: nisi sit ꝯ̄ p̄ceptū vel statutū. A.
siue ꝯsuetudinē loci ſm eūdē Guil. vt
in sū. con. eo. ti. q. 130. vbi ⁊ adddiẗ. Qui
aūt p̄ negligētiā p̄termissa p̄ma dicit
tertiā credo q̄ sufficit q̄ caute supple
at quod dimissū est: ⁊ agat penitētiam
de negligētia. B.

Ubi debeat missa celebrari? R̄ꝰ ſm
Ray. In ecclia ꝯsecrata si fieri pōt: vel
saltē in altari ꝯsecrato. vł si nō sit alta
re ꝯsecratū habeaẗ saltē altare p̄uulū
de quo dictū est s̄. altare. §. p̄. Et pōt ēt
celebrari sub diuo. A . i. sub aere ſm
glo. in. c. ꝯcedim⁹. de ꝯse. dis. i. B . vel
in tētoriis. vel etiā in loco exercitus ho
nesti: dū tñ habeaẗ altare: vt dictū est
⁊ cetera nccīa: de ꝯse. dis. i. c. p̄. circa fi. ⁊
c. concedimus. ⁊ c. missaꝝ. Nō tñ intel
ligendū q̄ liceat celebrari in mari vel
fluminib⁹: ne nutante naui fiat sāgui
nis effusio vel sacri ꝯmotio. Introitus
tñ misse pōt ibi dici. Hec ſ3 Guil. Et ēt
attēdēdum ē q̄ p̄dicta fiant de p̄missi
one ep̄i: vt in. c. missaꝝ. ⁊ sine p̄iudicio
parochialis sacerdotis: vt notatū est s̄
altare. §. p̄. A . Idem in sum. con. eo.
ti. q. 131. B.

Utrꝝ vno solo p̄ñte vel sine lumine
possit missa celebrari? R̄nꝰ ſm Hosti.
Quāuis ſm illud qđ hētur de ꝯse. dis. i
hic q̄q3. duo debeant eē p̄sentes qui sa
cerdoti r̄ndeant. tñ vn⁹ sufficit. ar. ex̄
ꝯ̄ ꝟbo. sig. quesinit. p̄ r̄nso. Mulier aūt
p̄sbytero in missa mistrare non pōt:
imo nec pallas nec vestes ꝯtingē: vt s̄.
femina. §. 2º. Sine lumine ꝟo nō licet
celebrare: ex̄ ꝯ̄ cele. mis. c. vlt. A . Idē
in sum. con. eo. ti. q. 133. ⁊ se. B.

Utrꝝ sit melior missa boni sacerdo
tis q̄3 mali? R̄ꝰ ſm Tho. in 4º. dis. 13. De
missa possum⁹ loqui dupl̄r. Aut q̄3tum
ad id qđ est eētiale in ea. s. corp⁹ xp̄i. ⁊
sic a q̄cunq̄3 dicatur equal̄r bona ē: vel
q̄3tum ad id qđ est ānexū sacro ⁊ q̄i se
cūdariū: ⁊ sic missa boni sacerdotis me
lior est. q2 non solū h3 efficaciā ex op̄a
to: sed ēt ex deuotōe celebrātis. ⁊ ideo
ceteris parib⁹ meli⁹ est audire missam
boni sacerdotis. Idē Pe. ⁊ etiā Al. ad
dens: q̄ iō dr̄ ceteris parib⁹: q2 obediē
tia posset cogē audire missa3 mali ⁊ sic
eēt meli⁹. q2 obediētia melior ē q̄3 victi
ma. A . Idē in sū. con. eo. ti. q. 134. B.
Qđ si malus sit p̄p̄us sacerdos: an de
beat ei⁹ missa audiri hēs s̄. clicus. 3º. §.
2º. A . Et ibi lati⁹ in additōe. B . Et
an ab eo sacra recipienda sint hēs. i. or
dinatus p̄. §. 3º.

Quid si sacerdos celebrās infra ca
nonē recolit se cōmisisse aliqđ morta
le? R̄ꝰ ſm Ray. Credo tutiorē eē viam
vt peniteat ⁊ doleat q̄ ita tarde peni
tet ⁊ p̄ponat cōfiteri q̄3 cito habuerit
opportunitatē ⁊ sic conficiat ⁊ sumat.
Idem Tho. Pe. ⁊ Al. A . Ide3 in sū.
con. liº. 3º. ti. 30. q. 10. Idē putarem etiam
si ante canonē qñ non posset sacerdos
ꝯfiteri absq̄3 mā scādali seu suspitiōis
p̄pter eandē rōem. videl3 q2 in p̄nia
d3 caueri scandaloza p̄cti reuelatio: ex̄
de pe. ⁊ re. c. officii. B.

Utrꝝ liceat oio sacerdoti a celebrati
one abstinē? R̄ꝰ ſ3 Tho. in 4º. dis. 13. L3
quidā dixerit q̄ qui dimittūt celebra
tōem nō peccant nisi pp̄l3 hēant vł ex
obediētia teneanẗ. tñ q2 vt Greg. dicit
cū crescūt dona ēt rōnes crescūt dono
rum. iō cum sacerdoti sit data p̄tās no
bilissima re⁹ negligentie erit nisi illa

vtaꝛ ad honorẽ dei ꝛ ad salutẽ suã ꝛ ali
orum viuorum ꝛ mortuorum. ſm illud .i. Petri
4.° vnusquisq; sicut accepit grãm i alter
utrũ illã administrãtes. ꝛc. Nisi forte
ex familiari stinctu spũs sancti dimit
teret. Unñ ꝛ sacerdotib⁹ pceptũ ẽ. Hoc
facite in meã cõmemoratõem. Idem
Tho. in .3. parte. q. 82. ꝛ addit q celebra
re tenetur saltẽ in pcipuis festiuitatib⁹
ꝛ maxime etiã in illis dieb⁹ in quibus fi
deles cõicare cõsueuerũt. A. Idẽ i sũ.
con. li.° 3.° ti. 24. q. 125. B.

¶ Utrum liceat vni plures missas celebra
re in die? R° ſm Ray. Nõ licet. Nam ꝛ
valde felix est q vnã digne celebrat:
ex de cele. mis. te referẽte. ꝛ .c. consului
sti. ꝛ de cõse di. i. sufficit. Excipiũtur isti
casus. Un⁹ in die natiuitatis dñi in quo
põt cantare tres. Alius si necesse fuẽit
vnã missam dicẽ de die ꝛ aliã p defun
ctis: nec distinguo siue defunct⁹ sit pñs
siue non. A. qr in dicto .c. sufficit. vbi
hoc dicitur nõ distinguitur. B. nisi sit cõ
tra cõsuetudinẽ loci approbatã vel cõ
stitutõez. Terti⁹ est pp̄ter nccitatẽ pe
grinorum cõmeantiũ ꝛ infirmorum: ꝛ forte
pp̄ter nccitatẽ nuptiarum. A. Ubi tps
laberet: vt in sum. con. eo. ti. q. 126. vbi
hec notãtur. B. Et pp̄ter aliqd predi
ctorum non celebret vltra duas. nec i pri
ma sumat pfusionẽ: vt de. eucharistia.
3.° §. i. Con. Hosti. ꝛ addit casuz .s. qñ p
pter raritatẽ clericorum vel paupertatem
ecclĩarũ due eccl̃ie cõmendãtur vni. A.
Idẽ in dicta. q. 126. ꝛ in dicto .c. sufficit.
subdit. Qui vero p pecuniis aut adula
tionib⁹ sclĩariũ vna die psumũt plures fa
cẽ missas ñ estimo euadẽ dãnatõez. B.

¶ Utrum debeat celebrari p paruulis de
functis? R° ſm Tho. in 4.° di. 13. Pro p
uulis baptizatis missarũ solẽnia cele
brãtur nõ qr eis psint ad remissionez
alicui⁹ culpe. vel ad augmẽtũ glie: sed
pp̄ter alias rõnes: tũ pp̄ter solatium
viuorum: tum ad oñdendũ paruulos ad
vnitatẽ corporis mystici ptinere. dum
idez modus exequiarum seruatur in ipsis ꝛ in
aliis. tũ ad cõmẽdandũ redẽptõis my

steriũ: qd in hoc sacro cõmemoratur p
quod paruuli sine pprio merito salutez
eternã consequũtur. A. Idem in sũ.
con. eo. ti. q. 127. B.

¶ Quid si omittatur aliqd de his q ad
ritũ celebratõis ptinẽt? R° ſm Tho. ꝛ
Al. ꝛ oẽs theologos. Quilibet omittẽs
aliquid tale: puta tps debitũ. altare. ve
stes ꝛ hui⁹modi: nihilominus cõsecrat si ẽ
ordinat⁹ ꝛ assit intẽtio ꝛ debita mã et
forma: sed grauissime peccat si sciẽter
hoc faciat. A. Idem in sum. con. eo. ti.
q. 135. B.

¶ Utrum hymn⁹ angelicus .s. gloria i ex
celsis deo. vel credo. debeat decantari
qñ missa de btã virgine ꝛ de spũ sancto
vel de cruce celebratur in pfestis dieb⁹
R° ſm Ray. Non dz: lz ppria pfatio de
cantetur: ex de cele. mis. cõsiliũ. Sz huic
iuri i multis locis pp̄ter cõtriã cõsuetudinẽ
derogatũ est maxime in sabbato: quia
quodãmodo dies solẽnis ẽ deputat⁹ bea
te virgini. A. Hoc vltimũ dictum fuit
glo. Ray. Hosti. quod dicit. In talib⁹ de
uotã cõsuetudinẽ nõ reprobam⁹: vt in
sũ. con. eo. ti. q. 126. ad fi. B.

¶ Utrum quilibet teneatur audire missaz
R° ſm Hosti. Die dñico quilibet tenetur
ex pcepto audire missam ꝛ totã: ita q
accipiat bñdictõem sacerdotis: vt de
cõse. di. i. missas. ꝛ .c. se. ꝛ .c. oẽs fideles. ni
si excusentur magna nccitate: vt nõtur
in dicto .c. missas. A. In glo. que ibi lo
quitur tam de pcepto quam de cõsuetudine.
B. Qui aũt die solẽni ptermisso eccle
sie cõuentu ad spectacula vadit dz excõ
municari. de cõse. di. i. qui die. Et nõ q
dieb⁹ dñicis ꝛ festiuis iterrogandum
ẽ si parochian⁹ alteri⁹ ibi sit q cõtẽpto
pprio sacerdote audire ibi velit. ꝛ si iuẽ
tus fuerit statiz ab ecclĩa eiiciatur: ex
de paroch. c. 2.° A. Et ibi nõ glo. q h° nõ
obtinet qñ nõ fit ex cõtemptu sed ex iu
sta cã. Et idez qd in h° §. notatur in sum.
cõ. eo. ti. q. 130. B.

Utrum pp̄ter missã peculiarẽ vt de aliq
sancto: vel aliã debeat quis dimittẽ qn
audiat missaz ppriaz illi⁹ diei. A. missa

peculiar] iō ē qđ missa spāl' de aliq̄ scō
s3 Ray. ⁊ i sū.ɔ.e.ti.q.126. ⁊ iō ꝑ alia mis
sa pt itelligi đ tritate vl' ꝑ defunct]: vl'
sitib⁹: vt i.c.2°.ex̄ đ cele.mis. B. R° s3
Guil. Si dies hēt ꝓpriā missam quam
⁊ quis al' audire tenet nō d3 dimitti ꝓ
pter aliā: ex̄ de cele.mis.c.2°. S3 ꝙ qdā3
laicoꝝ oi die volūt missā de trinitate ⁊
de scō Michaele: ⁊ hi⁹: nō debēt h° fa
cere nisi suis dieb⁹: vt in ꝑallegato .c.
A .s.2°. Et ibi p3 ꝙ tā ꝓ viuis q̄3 ꝓ mor
tuis vtilioꝛ missa q̄ possit dici est mis
sa de die. ⁊ ꝙ etiā in dieb⁹ ꝓfestis ꝓpt
missas peculiares seu votiuas vel etiā
mortuoꝝ nō d3 derogari misse de die.
vn̄ ⁊ de laicis p̄fatas missas regrētib⁹
ibi dr̄. Si voluerit vt sibi misse canten
tur de eodē die missas audiant ꝓ salu
te viuoꝝ ⁊ ēt mortuoꝝ. Bene tn̄ puto
ꝙ dicte misse votiue ⁊ ꝓ defunctis pos
sint dici i dieb⁹ ꝓfest] si nō derogat ex
h⁹ misse de die: vt in dicto .c.2°. Existio
aūt aliq̄s circa p̄dicta ex ɔsuetudie ex
cusari qn̄ vrgētur rōabili nccitate: ⁊ n̄
al'. vt in.c.fi.ex̄ de ɔsue. B. De oblati
onib⁹ q̄ ad missā fiūt hēs.i.oblatio. Et
ibi ēt.§.fi.si cōfessoꝛ possit recipe pecu
niā ꝓ missis quas in pnia iniūxit. Mr
ta alia circa mām misse pn̄t colligi sup̄
eucharistia 3°. ꝑ totū. ⁊ facit etiā .i. suf
fragiū. A. Aduertēdū ꝙ etiā sacerdos
cū dicit missā3 d3 stare capite discoop
to: vt i.c. nullus .de consecra. dis.1. vbi
dicitur. Nullus eps aut p̄sbr seu diaco
nus ad celebrāda missaꝝ solennia p̄su
mat cū baculo intrare aut velato capi
te altari dei assistere: qm̄ ⁊ apl's ꝓhib3
viros velato capite in eccl'ia orare. Et
si temē p̄sumpserit cōione puet. Ite3
ꝙ ad euāgeliū d3 stari deuote ⁊ non se
dendo: vt in.c.apl'ica.ea.di. vbi dr̄. Apl'i
ca auctoritate mādam⁹: dū sancta euā
gelia in eccl'ia legunt: vt sacerdotes ⁊
ceteri oēs nō sedentes s3 venēabiliter
curui ⁊ in ɔspectu euangelii stātes do
minica v̄ba intēte audiāt ⁊ fidel'r ado
rent.i. venerētur sm glo. B.

MOllicies dupl'r dr̄. Uno° ē spēs luxurie
⁊ peccati ɔ nām. de quo s̄. luxuria.§.p̄.i
fi. Alio mō ꝓut est ɔrium vitio ptina
cie ⁊ v̄tuti p̄seuerātie. de qb⁹ trib⁹ qd
sint. Tho. scđa scđe.q.138. māifestat sic
Sicut Isidoꝛ⁹ dicit in li°. etymol'. Per
tinax dr̄ q ē iprudēter tenens q̄i ad oia
tenax. Et h̄ etiā dr̄ ptinax eo ꝙ i ꝓposi
to suo ad victoriam p̄seuerat. Et tales
ph's 7°. ethi. vocat fortis snie ⁊ ꝓpe sen
tentie: q2.s. durant in ꝓpa snia plus q̄3
o3. Mollis aūt min⁹ q̄3 o3 q a bono de
facili recedit: ⁊ nō p̄seuerat ꝓpter aliq̄
difficilia ⁊ ꝓpter tristicias aliq̄s causa
tas ex defectu đlectatōis: vt dicit ph's
Perseuerās aūt tenet se in ꝓpa snia
sm ꝙ o3. Unde p3 ꝙ p̄seuerās laudat
sicut in medio existens. ptinax aūt vi
tuperat s3 excessū. moll' āt s3 đfcm̄. B.

MOnachus. Utru3 monach⁹ possit fieri canonicus scl'aris? R°
sm Hosti. Lic3 qdam dixerint ꝙ sic. di
cēdū tn̄ cū Jo. ꝙ nō. q2 nō est arādū cū
boue ⁊ asino. Nec hoies diuerse ꝓfessi
onis debēt sic ēē sil': ex̄ de elec. cū cām
que inter p̄sbrū. A. Idem in sum. cō.
li°. p̄.ti.7.q.44. B.

¶ Utꝝ possit fieri canonicus regl'aris
R° sm Tho. scđa scđe.q.189. Utraq3 re
ligio.s. monachoꝝ ⁊ canonicoꝝ regula
riū ordinat ad opa vite ɔtemplatiue
int' q̄ p̄cipue sunt ea q̄ agunt i diuis mi
nisteriis ad q̄ ordinat directe ordo ca
nonicoꝝ regulariū qbus ꝑ se ɔpetit ꝙ
sint clerici religiosi. Sed religioni mo
nachoꝝ non ꝑ se ɔpetit ꝙ sint clerici
vt hētur.16.q.1. alia cā. Et iō q̄3uis ordo
monachoꝝ sit artioris obseruantie: tn̄
si monachi eēnt laici licēt eis transire
ad ordinē canonicoꝝ regulariū. nō aūt
eɔ°. vt.19.q.3. mandam⁹. S3 si monachi
sint cl'ici sacris misteriis obsequentes
habēt id qđ est canonicoꝝ regulariu3
⁊ cū maiori artitudine: ⁊ iō licitu3 erit
transire de ordine canonicoꝝ regl'ariū
ad ordinē monachoꝝ petita tn̄ licētia
supioris: ⁊ nō eɔ°. 19.q.3. statuim⁹.

¶ Utꝝ liceat mōacho hr̄e locū i dr̄sis

monasteriis? R. Nullo mō licet: extra de relig. do. c. fi.

¶ Utrū mōacho possit cōmitti regimē ecclie secularis? R. Sm Hosti. Dic cū; Hug. Ber. r Gof. A. licz alii aliter dixe rint: vt pz in sum. con. li. 3. ti. 28. q. 2. vbi hec notanf. B. q monachus pōt ab epo pfici in ecctia sclari cū cōsensu ab batis. 58. dis. c. p. r 16. q. i. sic viue. r. c. se. Et intelligas dictū de eccliis q̄ ad mo nachos pleno iure nō pertinēt: in qbus sine auctoritate epi non possūt mona cho curā cōmittere nec monachū pñta re inuito epo. Et sic intellige. 16. q. i. p to. ex de capel. mo. c p. Sz voluntate epi hoc fieri pōt. Qd si eps velit r abbas non. hēs s. abbas. §. pst. In eccliis autē que ad mōachos ptinēt mero iure suf ficit sola auctoritas abbatis r cōuētus 16. q. 2. visis. vel etiā solius abbatis si ad ipm pertinet ecclie puisio.

¶ Sz vtrū monach⁹: vt dictū est eccle pfect⁹ possit eē sine socio mōacho. Ho sti. tenet q sic. Inno. q nō. Uterqz hēt motiuū: ex de sta. mo. q dei timorē. iō dicēdū videt sicut in dcō. c. of de cano nico regulari q dz hre sociū si cōmode pōt fieri. r hoc melius r tutius ē. Si ho cōmode non pōt: tene qd Hosti. dicit. A. Idē cludit An. de bu. i dcō. c. q dei timorē: vbi plene tractat d hac mā. B

¶ Utrū h⁹mōi monachus q fact⁹ ē re ctor alicui⁹ eccle sclaris teneat ad sta tuta sui ordinis? R. Sm Hosti. Si talis ecctia pleno iure ptinet ad monachos pfat⁹ monach⁹ in ea remanet subiect⁹ abbati: r seruabit oīa sicut pus preter tria. s. ieiuniū silētiū r vigilias q cōmo de seruari nō pnt in ecctia sectari: ar. 43. dis. sit rector. r. 16. q. i. nemo pōt. Si ho ecctia nō ptinet ad monachos: sed ad epos: tunc mōach⁹ institut⁹ a trib⁹ substantialib⁹ nō absoluit simplr nam r cōtinētiā seruare tenet. Ab obediētia abbatis absoluit qdez impio epi subii cit q decetero erit abbas suus. Et palia dispēsabit rōe cōmisse administratiōis Et si hēt sociū monachū nō excusatur

ab esu carniū: ex d sta. mo. q dei timo rē. nisi sit infirm⁹: de cōse. di. 5. carnē. vel nisi imperante epo q abbas suus ē. Si aūt sociū nō hēt pōt se his cū quibus viuit cōformare. 4i. di. qsqs. ex de sta. mo. recolentes. §. p. In oi tn̄ cāu hitum deferre dz: nec pōt temerarie dimittē: alr eēt excōicat⁹. vt s. excōicatio p. §. 3. r. 13. Qd si fiat eps ad qd teneat vide i. religio p. §. 16. q incipit. vtrū religios⁹ factus eps. r. §. se. A. Idē quod i hoc. §. notat in sum. con. eo. ti. q. 3. Dñs etiā Anto. de bu. in dicto. c. q dei timorem. dicit q monachus fact⁹ curat⁹ absolui tur ab officio monachali. qz dz se cōfor mare officio clicorū seculariū. 4i. di. qs quis. B.

¶ Utrū ex cōtractu monachi obliget abbas vel monasteriū? R. Sm Inno. Si monacho cōmissa ē administratio abbas r cōuentus tātū obligātur q̄tuz administratio se extendit. Si ho nō hz administratōem obligat monach⁹: sz non tenet soluere: qz nō hēt vnde: ex de solu. Odoardus. A. Cō. Hosti. vt i sum. con. eo. ti. q. 26. B.

¶ Sz quid de obligatōib⁹ siue pmissi onibus ab aliquo factis monacho vel abbati: nūquid acqrunt monasterio? R. Sz Inno. r Hosti. Ex cōtractib⁹ initis cū mōacho vl abbate obligat qs mōa sterio: qz pōt mōach⁹ monasterio actō nē acqrē: nō tn̄ pt obligare mōasteriū: ar. i Insti. de auc. tu. i pn. Un q̄uis ab bas siue mōasteriū possit agē nō tn̄ te netur rñdere nisi de eo qd ad ipm p tinet. Et lz oīs cōtract⁹ phibit⁹ sit mōa sterio nisi iperāte abbate: vt. 12. q. i. nō dicatis. r. 16. q. i. sūt nōnulli. r. c. d pñtiū h⁹ itelligit in q̄tū mōasteriū obligare tur. Sz obligatio alti⁹ ad mōasteriū pt p monachū acqri. Silr r possessio etiā p monachū fugitiuū. ff. de acq. pos. l. i. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 28. B

¶ Quid d reb⁹ ablatis monacho? R. Sm Inno. r Hosti. Si res erāt mōaste rii vel ēt alteri⁹ r monasteriū ad resti tutōem tenebat: tunc aget mōasteriū

Si xo non erãt ei⁹: nec de eis tenebaᵗ
mõasteriũ: tũc aget ille qui dñs est re
rũ: ita tñ ꝙ si tales res erant deposite
apud mõachũ: ⁊ abbas videt eas sub
trahi: ⁊ facile eẽt abbati eas liberare
satis credit Inno. ꝙ abbas teneaᵗ de
positi insolidum ꝑpᵗ dolũ. Sꝫ si nõ vi
dit: nec ꝓhibere potuit nõ teneᵗ etiã si
monach⁹ eas abstulisset. qꝛ non ẽ obli
gat⁹ ex ei⁹ maleficio: vt i se. §. dicit. A.
Idẽ in sum. con. eo. ti. q. 29. vbi ẽt addit
Hosti. tñ de pⁱori casu dicit ꝙ lꝫ abbas
vidẽdo res auferri: ⁊ nõ ꝓhibendo pec
cet: nõ tñ credit ꝙ ꝓpter hᵒ ipe vl' mo
nasteriũ obligeᵗ exq̃ fuerũt tm̃ penes
personã monachi: ⁊ non penes mõaste
riũ cõmodate: ex̃ de depo. c. i. B.

¶ Quid de maleficio ꝯmisso ꝑ mona
chũ: vel abbatẽ? R̃ᵒ ſꝫ Inno. ⁊ Hosti.
Nõ teneᵗ monasteriũ. qꝛ delictũ ꝑsõe
nõ dꝫ redũdare i dãnũ eccl'ie: ex̃ de re.
iur. delictũ. liᵒ. 6ᵒ. nisi q̃tũ ad monaste
riũ ꝑuenisset: ⁊ in ei⁹ vtilitatẽ xsuꝫ fu
isset: ar. 10. q. 2. hoc ius. A. Idẽ i sum.
cõ. eo. ti. q. 27. B. De ingressu mona
sterii hẽs. i. religio 2ᵒ ⁊ 3ᵒ. Itẽ. i. nouiti⁹.
⁊. i. votũ 4ᵒ. Itẽ de monachis q̃tũ ad
obediẽtiã. i. obediẽtia 4ᵒ. Itẽ q̃tuꝫ ad
religionẽ. i. religio. ꝑ totũ. De monacho
apostata. sup̃ apostasia 5ᵒ.

Monialis.

In monaste riis monialiũ nõ mẽdicantiũ nõ debẽt reci
pi nisi que possũt de ꝓuẽtib⁹ monaste
rii absꝫ penuria sustẽtari. Aliter nulla
eẽt receptio: ex̃ de sta. regu. periculoso
libro. 6ᵒ.

¶ Oẽs moniales debẽt manere sub ꝑ
petua monasterii clausura. nisi ꝓ tali
⁊ tanto morbo ꝙ nõ possent cum aliis
absq; graui periculo siue scandalo mo
rari: ex̃ de sta. regu. periculoso. liᵒ. 6ᵒ.

¶ Dñ abbatissa vl' pⁱorissa dꝫ alicui tẽ
porali dño occasione alicui⁹ feudi facẽ
homagiũ vl' p̃stare fidelitatis iuramẽ
tũ: nisi posset facẽ apud ipm ꝙ ꝑ ꝓcu
ratorẽ p̃stet: põt exire cũ honesta ⁊ de
cẽti societate: ⁊ p̃stito iuramẽto eueſti
gio dꝫ reuerti: ita ꝙ in fraudẽ residen
tie nihil fiat: vt in p̃dicto. c. periculoso.
de statu regu. liᵒ. 6ᵒ.

¶ Dñi tꝑales nõ debẽt abbatissas pⁱo
rissaſ ⁊ alias moniales habẽtes officia
monasterioꝝ ꝑmittẽ litigare corã eis:
ne oporteat illas euagare ꝓ statuẽdis
ꝓcuratorib⁹. A. In tex. allegato nõ
sic dr̃. sed ꝙ ipi dñi ꝑmittant eas ꝑ ꝓ
curatorẽ in suis curiis litigare: ⁊ nõ co
gant eas ꝙ per se litigent. ne ꝓ ꝯstituẽ
dis ꝓcuratorib⁹: vel aliis huiusmodi
eas oporteat euagari. cũ sit iuri ꝯ̃triũ
ꝙ mulieres p̃sertiꝫ religiose per seip
sas litigare cogãtur. B. Et si ipi dñi
ꝯ̃fecerit per suos ordinarios ꝯpellanᵗ
A. s. cẽsura eccl'astica: vt in tex. qui se
quitur. B. vt in dcõ. c. ꝑiculoso.

¶ Iniũgiᵗ epis ⁊ aliis p̃latis ꝙ nego
cia: ⁊ cãs monialiũ. A. s. quas monia
les ipe hñt agẽ corã ipis vl' i curiis eo
rũ: vt in dicto. c. ꝑiculoso. B. faciant
corã ipis fieri ⁊ tractari ꝑ ꝓcuratoreꝫ
eaꝝ siue sint homagiũ vl' fidelitat҄ iu
ramẽta: vel quicquid aliud: vt in dcõ
c. periculoso.

¶ Prelati tenẽtur ex p̃cepto in oĩbus
monasteriis monialiũ etiã exemptis
ꝓuidere de clausura expẽsis monaste
rii: vel de elᷓmis fideliũ. Idẽ p̃cipiᵗ ab
batib⁹ ⁊ aliis iferiorib⁹ p̃latis quo ad
monasteria sibi subiecta: vt in dicto. c.
periculoso. Itẽ eaꝝ monasteria etiam
exempta visitari debẽt s̃. exẽpt⁹. §. fi.
Itẽ nulli inhoneste nec ẽt honeste ꝑso
ne dꝫ patẽ accessus vl' ingressus ad mo
niales: nisi ex rõnabili ⁊ manifesta cã:
⁊ de illi⁹ ad quẽ ꝑtineᵗ licẽtia spãli: vt
in dicto. c. A. s. ꝑiculoso. B. De ele
ctõe que fieri hꝫ ꝑ moniales hẽs s̃. ele
ctio pᵒ. §. vlt. Ad mãꝫ monialiũ põt ꝑti
nere qd possit sup̃ eas abbatissa: vide
s̃. abbatissa. Itẽ quid ꝓhibeaᵗ monia
lib⁹ ⁊ ceteris feminis s̃. femina.

Mortuus.

De his q̃ ipe diunt sepultu ram mortui: vel funeri vel
moriẽti iiuriãᵗ. vide. i. sepl'tura pᵒ. §. fi.

Utrū liceat spoliare mortuos? R°
Nō licet: imo tales sꝫ leges grauissime
puniunt.ff.ð sepul.vio.l.3.§. aduersus
eos. Nā ꝛ phs 4.° ethicoꝝ.spoliatores
mortuoꝝ latronib' ānumerat. Si mor
tuus suscitaretur q̄ sacramēta essēt ab
eo iteranda. vide.ī.sacrm.§.5.° De ma
teria mortuorū habes.ī.resuscitatus.
ꝛ.ī.suffragium.

Mulier. Qð mulieres siue
femine multa nō
possūt facē nec etiā ꝯtra eas
fieri: hēs sup̄ femina. Et ð mōialib' .ſ̄.
monialis. ꝛ ð mulieꝝ ornatu.ī.ornat'.

Multitudo. Quid fiet
cuꝫ peccat
multitudo: vide supra core
ctio p̄.§.finali.

Munus. Triplex ē genus
munerꝯ. Un̄ Gre
go' sup illud Isai.33.° Qui ex
cutit manus suas ab oī munere dicit.
Qð autē mun' a manu: aut ab obse
quio: aut a lingua. Mun' a manu ē pe
cunia. Et noīe pecunie itelligit oīs res
tpalis siue mobil' siue imobil'.i.q.3.per
totū. Munus ab obsēqo ē seruit' ide
bite ipēsa. Mun' a lingua ē fauor.i.q.
.i.sūt nōnulli. De cōpleni' hētur.ī.simo
nia p̄.§.14.° qui incipit, Utrum munus
ab obsequio.

Utꝝ liceat ꝑ munera ad fidē trahē
īfideles? R° ꝭm Ray. Infideles ad fi
dē trahi possūt ꝓmissionib' ꝛ muneri
bus: ar.23.q.4.dꝫ hō. ꝛ.q.7.ꝙ aūt.dis.
45.q sincera. ꝛ ēt ꝑ grauiorē exactōeꝫ
pensionū in ṗncipio locatōis. Nā post
ea n̄ licēt.23.q.6.iā vo. Sꝫ addit h̄ Guil.
ꝙ nō iō.dāda sunt munera.s. ꝓpt fidē
recipiēdā ex pacto: sed si vellēt bapti
zari nisi timēnt paupꝛtatē int xp̄ianos
possint eis dari vl' ꝓmitti. Iteꝫ posset
xp̄ian' infideli dare nō ꝓpter fidē reci
piendā: sed ꝓpter beniuolētiā captan
dam: vt sic facilius eū ꝯuertē posset, ꝛ
h' modi. Ad h' facit s̄ iude' 3.° §.p̄.

Utꝝ aūt liceat ꝑ mūera attrahē ad
religionē, vide sup̄.religio h.° §.2.° A.

Et vtꝝ iudici liceat recipe mūera a ꝑ
tib', vide sup̄.iudex p̄.§.4.° B.

Mutilare. Utꝝ liceat ali
quē mutilare:
hēs s̄.homicidiū p̄.§. fi. Silr
an liceat mutilare seipm hēs sup̄. ho
micidiū 5.° §.fi. Et de mutilatis siue a
se siū ab alio: vide.ī.vitiat' corpe.§.2.°

Mutuum dicitur quia de
meo fit tuū. A.
ꝛ obligaris ad reddēdū tantū
dem i genē suo. ꝛ ꝯsistit i his q̄ dantur
ad numeꝝ pōdus vel mēsurā: vt.l.2.ff.
si cer.pe. B. Et dꝫ dari mutuū nihil
inde sperādo vltra sortē alr eēt vsura
vñ vide mlta circa h°.ī.vsura ꝑ totum

Naufragus. Quic
qd ex
naufragio accipit: siue de
ip̄a naui: siue de mari: siue
de littore restituēdum est.ff.eo.l.si qs
ex nauigio. Aliter nulla ꝯsuetudie sta
tuto vel ṗcepto excusatur quis.q2 fur
tū cōmittitur.ff.de acq.re.do.l.qua ra
tione.in fi.C.de furt.l.meū. Quin etiā
ꝭm leges si petat infra annū ꝯdēnabit
ad restituēdū q̄druplū: sꝫ p' ānū i sim
plum: vt in ṗdicta.l.meū.ꝛ.ff.eo.l.i. Se
cūdū etiā canones si is qui accepit res
naufragoꝝ etiā eēt ep̄s vel p̄latus aut
cleric' dꝫ deponi.ex̄ de accu.cū dilecti.
p̄. Laic' vo nisi satisfecerit dꝫ excōicari
imo excōicat' ē: ex̄ de rap.excōicatiōi.
A. Et ibi pꝫ ꝙ hec excōicatio ꝯprehē
dit etiā clīcos.cū tex.indisticte loquat.
B. Hoc intelligas nisi sint talia naui
gia q̄ piraticā tyrānidem exerceāt. vel
sint inimica nōi xp̄iano vel ṗncipi.C.
de fur.i auc.nauigia. A. Et ibi pꝫ ꝙ
p̄dantes naufragos seu vsurpātes de
ꝑdita ex naufragio debent oiuꝫ bono
rū publicatōe mulctari. Et oia etiā pre
dicta notantur in sum.con.li.° 2.° titu.5.
.q.27. B.

Quid si dn̄i terrarū cōponāt cū nau
tis aliq̄ ab eis recepto ꝓ eo ꝙ securant
eos ꝙ si naufragantur nihil accipient
vel accipi ꝑmittēt ab eis? R° ꝭm Guil.

Cũ alr deberet h° gtis facẽ nõ licet ali
gd ista de cã recipe ab eis. A .Et ac
ceptũ dz rſt:tui:cũ naute pẽsionẽ hui⁹
mõi ñ ɔstituerit simplr ꝛ absolute spõ
tanei:sz ne deteriora sustineret ẽz eũ.
Guil.ꝛ i sũ.cõ.eo.ti.q.28.vbi ẽt pz ꝙ id
qð segtur nõ vr dictũ Guil. B .Nisi
sicut i qbusdã locl ɔstituit ꝙ qcũqȝ ac
cipit aliqd de ipo mari debeat ide cer
tã moderatã portõez hre. Hi⁹.n. statu
tũ fit i fauorẽ naufragoꝝ ad hoc ꝙ ho
mines magis studeãt pquirẽ res ipas
ꝛ pmient de labore suo. A .Tale sta
tutũ seu ɔsuetudo vr oio nil valẽ:cum
penit⁹ tollat p auc.nauigia.C.de furtl.
ꝛ.c.excõicatõi.ex de rap. Uñ ꝛ s.in pn°
bñ dr ꝙ i h° cãu nulla ɔsuetudie statu
to: vl pcepto qs excusat. B.

Negligentia.

Negligentia. Utrũ sit peccatuz
mortale? R° ẽm Tho.scða se
cũde.q.54.Duplr põt eẽ mõtale. p mõ
ex pte ei⁹ qð ptermittit p negligẽtiã.
Qð quidẽ si sit de nccitate salutis siue
sit act⁹ siue circũstantia erit pctm̃ mor
tale.Alio° ex pte cãe.Si.n. volũtas itã
tũ sit remissa circa ea q̃ sũt dei vt tota
lit a caritate dei deficiat:tal negligen
tia ẽ pctm̃ mortale.Et hoc pcipue ɔtin
git qñ negligẽtia seqt ex cõtẽptu: alio
qn si negligẽtia ɔtingat i ptermissiõe
alic⁹ act⁹ vl circũstantie q̃ nõ sit de ne
cessitate salutis:nec h° fiat ex ɔtẽptu:
sz alio defectu feruoris q ipedit inrdũ
ppter aliqð veniale: tũc negligentia
nõ ẽ mortale pctm̃:sz veniale. A .Jð
in sũ.con.li°.3°.ti.33.q.230. B .De negli
gẽtia iudicis laici ꝛ quõ suppleat p iu
dicẽ ecclasticũ hẽs s. iudex 2°.§.6°. De
negligẽtia ɔferẽdi bñficia ecclastica:
hẽs s.bñficiũ p.§ p.Et ibidẽ ẽt ð negli
gẽtia eligẽdi vl puidẽdi i eccla cathe
drali vl regulari.

Negociatio.

Negociatio. Que sunt negocia il
licita:ꝛ que nõ? R° ẽm Ray.
Jllicita de sui nã sũt illa q̃ sine pctõ fie
ri nõ pñt.vt vsura.simonia.furta.ꝛ adl
teria.ꝛ h⁹modi.Et sunt hec oib⁹ phibi
ta.14.q.4.nec hoc quoqȝ.i.q.i. reperiũ
tur.in fi.ex ð iureiur.ꝛ si xps.ꝺ.Quedã
.n.phibẽtur qꝛ p se mala sunt.Quedã
ꝺo nõ sũt illicita ex sui nã: vt tutela.cu
ra ꝛ omne exercitiũ artiũ mechanica
rum.vt textorie sutorie ꝛ similiũ q̃ ne
cessaria sunt vsui humano.

¶ Utrũ negocia q̃ ð se sũt licita possint
eẽ illicita? R° ẽm Ray. Possũt fieri il
licita multiplr. p mõ qdẽ ex cã: vt qñ
fierẽt ppter auaritiã .s. ppter iprobaz
cupiditatẽ diuitiaꝝ ꝛ nõ ad nccitatem
sz ad aliũ finẽ malũ. A .Qð sp ẽ nisi
fiant ad subuẽtõem alic⁹ rõnabilis ne
cessitatl sue vel pximi ꝛ nõ pncipalit
ppt lucrũ: vt pt colligi ex dictl p Tho.
scða scðe.q.77.arti.4°.ꝛ p dñm Pe. ð
anchorano.i.c.p.de vsur.li°.6°. ꝛ p ea q̃
hẽnt i sũ.cõ.li°.2°. ti.8.q.i. ẽm glo. Ray.
B .Et ẽz hoc phibita sũt oib⁹.47.di.
oẽs.ꝛ.c.sicut hi.2° ex tpe: vt si fiant die
bus festiuis i qb⁹ ab h⁹modi opib⁹ ces
sandũ ẽ: vt s.ferie.§.7°.ꝛ 8°. A .q inci
pit.quib⁹.ꝛ se. B .Jtẽ ex tpe sic pñt
dici iudicia inhonesta q̃ fierẽt ð nocte
aut nõ clara die: ex de offi.del.cõsuluit
.ff.de ori.iurl.l.2.§.ꝛ qꝛ ingratib⁹.3° ex
psona.qꝛ clicis ꝛ religiosis talia phibi
ta sũt.2.Thi.2°. nemo militãs deo ipli
cat se negocijs sclarib⁹. Hiero⁹ dis.88.
Negociatorẽ clericũ ꝛ ex inope diuitẽ
ꝛ ex ignobili gliosuz q̃si quãdã pestez
fuge: ex ne cle.vel mo.p totũ. De hac
mã hẽs adhuc.i.§.añplr.ꝛ plr. Laicl ꝺo
illa sunt cõcessa.dis.86.puenit. ꝛ Aug⁹
.88.dis. Fornicari hõibus semp nõ licz
.i.nunqȝ. Negociari aliqñ licet: aliquã
do nõ.Añ.n.qȝ aliqs sit ecclastic⁹ licet
ei negociari:facto iã ecclastico non li
cet.4°. ex loco.qꝛ i loco ihõesto ꝛ suspe
cto non dz qs negociari seu conuersari
.ff.de arbi.l.si cũ dies.§.si arbiter.si.di.
in oibus.27.q.i.siqs sacro.Jtẽ qñqȝ sũt
ihonesta ex loco ppter loci excellẽtiaz
puta qñ in eccla h⁹modi fierẽt: q̃ non
est loc⁹ negociatõis:sz orõis. vñ ꝛ ipse
dñs eiecit inde vendentes ꝛ ementes.

Math.21º.z Joh.20.et.16.q.8.z hoc dixi
mus. A .Adde ꝙ quinto negociatio
reddit illicita ex mō: vt si fiat cū men
daciis deceptōib' z sīlibus: vt in sum.
con.dicta.q.1.vbi hec nōntur ſm Ray.
z Hosti.z Al. B.

¶ Negocia quedā sunt q̄ sīn pctō vix
fieri pn̄t.ō pe.dis.5.negociū.Et gr̄a exē
pli ponūtur qnqȝ.s.cura rei familiaris
militia.mercatio. ꝓcuratio.z admini
stratio.de pe.dis.5.q̄litas.z.c.falsas.dis.
.25.qualis.dis.88.cōsequēs.hec Ray.Sȝ
Hosti.addit dic.Adde sextū qđ q̄si pi
culosi'ē oībus.s.aduocatio. Sȝ z septi
mū nō dimittas.s.ep̄atus officiuȝ q̊ ni
hil miseri' z piculosi' si pfūctorie aga
tur.40.dis.an̄ oia. A .Ista duo vltia
pn̄t sub ꝓcuratōe z admistratōe com
phendi: vt in sū.con.eo.ti.q.18.vbi etiā
addit ſm Ray.ꝙ pnialis caute z diligē
ter dȝ dirigē intētos talib' vt r̄cto fine
laborēt z exerceāt officia sua. B.

¶ Utꝝ negociatores possint licite lu
cra recipe? R° ſm Guil.Cū laborent ꝓ
oib' z q̄i cōe negociū i mercib' gerant:
possūt moderatū lucrū accipere.Sec'
de imoderato: ex̄ de emp.z ven.c.p̊. A.
Moderamē aūt h'modi lucri ſȝ glo.
Ray.z in dicta.q.18.ad arbitrium boni
viri limitādū est.qꝛ nō ē determinatū
q̄tū in singulis solidis aut libris aut
marchis accipe liceat de lucro.Hosti.
aūt vt ibi pȝ dicit ꝙ ad hoc vt merca
tores sīn oi fraude officia sua exerceāt
bona fide ꝯsulerē talib' ꝙ de licentia
ep̄i sui scirēt quātū pn̄t lucrari i mēsu
ra bladi z vini z sīlib': vel quantū ꝓ li
bra possent vltra q̄ emerūt vendere i
recōpensatōeȝ laboꝝ z expēsaꝝ. z si sic
vēderēt sine mēdacio: ipos crederē eē
i tuto q̊ ad peccatū negociatōis: ar. ex̄
de emp.z ven.c.p̊.Hi autē qui hoc non
faciūt.sine piculo vix euadūt. B.

¶ Quid de artificib' q faciūt vel ven
dunt gladios sagittas balistas aut ve
nena z sīlia? R° ſm Ray.Si ꝓpter h°
faciūt vel vēdūt vt hoīes hēant talia
ad abusum: aut etiā si scient vēdūt il
lis seu donāt quos extimāt talib' abu
suros mortalr̄ peccāt.Et oia pctā que
inde sequūtur eis iputantur.xi.q.3.p̄ci
pue.27.q.2.si tu abstines.5.q.1. votum.
Si aūt tales negociatores dicāt se bo
nā intētōem habuisse: qꝛ credebāt ꝙ
emerētur ꝓpter licitū vsū. vl' si nihil
super hoc cogitabāt seu ignorabāt ꝙ
eēt illicitū talia facē vl' vēdē: i oib' di
ctis casib' distiguo.qꝛ si ille res pn̄t eē
vtiles: vt arma in bello iusto. aurifri
giū ad ornamēta eccl'iastica.q̄dā etiaȝ
venena ad aliquod medicinale vel ꝯ
alia nociua: q talia vēdūt nō peccāt ni
si forte ꝓbabilr̄ dictaret sibi conscia ꝙ
emptor rē q̄rit ad malū.Tūc.n.non dȝ
vēdē.23.q.5.de occidēdis.z.5.q.5 nō ois.
A .vel nisi exercitio alic' artis indiffe
rent.i.q̄ pōt eē licita z illicita pl'es ma
le vterēt: qꝛ tūc tal' ars efficit illicita z
extirpāda.Un̄ Chriso' sup Math.et
ponit Tho.scđa scđe.q.169.art..2º dicit
Eas solas oȝ artes vocare q̄ nutrimen
toꝝ z eoꝝ que ꝯtinēt vitā nr̄am sūt tri
butiue z constructiue.Si tn̄ operibus
alicui' artis vt pl'es male vterēt q̄uis
de se nō sint illicite: sūt tn̄ ꝑ officiū p̄n
cipis de ciuitate extirpāde ſȝ documē
ta Platonis.hec ille. Qđ pōt intelligi
uerꝝ nisi tal' ars eēt circa rē oino nccīaȝ
puta tab̄nā.hospitiū.z hi'.qꝛ tūc nō ꝓ
hiberet ꝓpter nccitatē: sed al'r ꝓuidē
dū foret ꝯ incōuenient accn̄tia.83.dis.
ꝯsentire. B .Si ƀo ille res ad nullū
vsū sūt vtiles nisi ad peccādū. A .sic
sūt q̄dā venena mortifera z ad nulluȝ
bonū vsū vtilia: vt suture sup̱flue ac
sūptuose camisiaꝝ q̄s p̄cipue faciunt
hispani dātes ꝓ factura vni' camisie
pl'i triplū vl' q̄druplū q̄ valeat tota
camisia.z sīlia ſm eūdē Ray.i ti.ō neg.
scl'arib'.§.sed quid.vbi p̄dicta ponit.
B .tūc indubitanter peccāt faciendo
tenēdo.uēdēdo.seu donādo aliis.21.q.1.
c.p̊.ff.ō ꝯhē.emp.ꝙ sepe.§.veneni ma
li.qꝛ flagiciose rei nec ēptio nec māda
tū: nec societas valē pōt.z oia mala se
q̄ntia isti iputabūt.qꝛ q occasionē dā
ni dat dānū ōdisse vr̄.ex̄ ō iiur̄. z dam.

da.si culpa.Con.Tho.z Hosti.
¶ Quid de his q faciūt vel vendūt or nameta mulierꝝ:aut sotulares pictos: aut vestes cū imoderata sūptuositate ↄsutas? R. Bn° fm Tho.scda scde.q.169. Quia mulieres licite pnt se ornare: vl vt ↄseruēt decētiā status sui:vel ēt aliquid supaddere vt placeāt viris ppris:ↄns ē ꝙ artifices taliū ornamētoꝝ nō peccāt i vsu talis artis:nisi forte inueniendo aliq curiosa z supflua. vnde Chriso dicit sup Math.ꝙ ab arte calcearioꝝ z textoꝝ multa abcidē opꝫ. Et n.ad luxuriā deduxerūt nccitatē eius corrūpentes artē male arti ↄmiscētes A .Satis pꝫ per Tho.i loco allegato: ꝙ artifices itm peccāt ingtū z vtētes fm distinctōeꝫ positā i.§.pcedēti.Quō vero peccēt vtētes do dāte dicetur .i. ornatus. B.
¶ Quid de factorib taxilloꝝ.schacoꝝ aleaꝝ.z hmōi? R. fꝫ Guil.Quia lud taxilloꝝ vt frequēti pctm mortale est. vt dictū est s.lud alee.§.3. nō est licitū viuere de artificio taxilloꝝ.Sed de facientib schacos z tabellas qb freqntius ludit ad subleuatōem tedii vl laboris nō videt illicitū:vt s.lud z ioc §.§.2. z 4. A .Uerꝝ ē si sic eēt ꝙ cū his sine pctō luderet qd hodie sic esse nō videt:al idē dicēdū eēt de his qd ↄ taxillis ppter eādē rōnē:ar.ex de vb. sig.itelligētia.vt z pōt colligi ex dictis s.§.quid de artificib.i additōe. B.
¶ Quid de faciētib serta de floribus in dieb festiuis? R. Nō credo eē excusabiles:qꝛ pter periculnm qd de facili pōt ↄtingē ex abusu hi que sunt icitamēta vanitatis z lasciuie violat obseruantia diei sacre i operādo. A .Huc usꝫ vr fuisse dictū Guil.vt in sū. cō.eo. ti.q.20.ad fi.Nō aūt qd sequtur:sed z illud verꝝ eē puto sane intellectū. B. lꝫ posset eē labor tā modic z sine pcio nec ad lasciuā intētōem:sed moderatā recreatōem ꝙ nō eēt pctm aut nō mortale snīa est Guil.
¶ Utrꝝ aliqua negociatio sit clericis licita? R. fm Ray.Si clic indigeat pōt aliq honesto artificio sibi nccia acqrē. dū tn ppter h° nō desit a diuinis officiis dis.91.p to.de ↄse.di.5.nunq. ex ne cle. vel mo.c.p.Itē pōt recipe possessiōes excolēdas ad qrtā vel qntā ptē.z hi: seu ↄducē ipas ad sustētatōem suā et suoꝝ:ar.dis.86.puenit.in vbo auaritie cā. A .Et ibi h° sentit glo. B .Et dis. 91.cleric.Satis con.Hosti.Pōt etiaꝫ locare aialia vt oues z boues. A .Uerū est si hēat eos de suis decimis:vl de successione parētū vl aliunde sibi datos:z si ēt hēat mlta pascua z emat pecora vt pascātur ibi ad nccīam sustentatōem suā z suoꝝ z in alimētū pauperuꝫ. Si aūt emat pecora vt tradat ad cremētū:vl vt aliqd agat in fraudē negociatōis illicitū est fm glo.Ray.vt in sū con.eo.ti.q.3. B .ad certū fructuꝫ dūmō per ↄctū q al sit licit:vt z Guil. dicit addēs ꝙ ēt pōt emē rē vt eā meliorātā cari vēdat:vtputa pullū equuꝫ nutriēdo.vel si tabulā emat vt faciat imaginē.Nā i talib nō ē negociatio sꝫ artificiū:vt nōtur.14.q.4.canonū. A. In glo. B .ↄ ↄse.di.5.nūq. ex ne cle. vl mo.c.p. A .Predcā ēt nōnt i sū. cō. li.2.ti.7.q.41.z ti.8.q.2.ad fi.z.q.se. B.
¶ Que pena clicoꝝ q al negociis sclarib se imiscēt? R. Debēt excōicari: ex ne cle.vl mo.sub infmiatōe. A .Istō c.nō vr ibi hēri.verꝫ tn est ꝙ p oi peccato mortali a q gs nō vult corrigi pōt excōicari.xi.q.3.nemo epoꝝ.Al.c.icipit fm instituta.z est ibi. B .z si nō se correxerint debent deponi.dis.91.clericus. ex ne cle.vel mo.sꝫ nec.Ita tn ꝙ religiosi districti q alii puniat:vt i dicto .c. sꝫ nec.In foro aūt pniali dꝫ eis iniūgi vel saltē ↄsuli:vt ea q ↄ formā pdictā lucrati sūt studeāt paupibus erogare. 14.q.5.q hētis. A .Nā ad h° non tenet pcise fm glo.Ray.vt in sū.con.eo.ti.q. 5.vbi ēt nōntur q i h°.§.hntur. B .Circa negocia clicoꝝ pla hent s. clicus 2° A .Et ibi lati de his penis dr. B .Itē ad mām negociatōis ptinēt plura que

bĩtur s.emptio.z.i.vsura 3º

Neophitus quis dicat? R° fz Ray. Neophit' dr̃ nouellus in fide. a neos qđ ẽ nouum z phitos qđ ẽ fides. 48.dis.qm̃. Jtẽ neophiti dicũt nouelli i rligiõe.di.48.sic. Jo. Host. A. Jo i sũ.c.li°3°ti.14.q.1.B

¶ Quare neophiti ꝓhibẽt ordinari? R° ꝑm Ray. Causa ẽ duplex. Una cã ẽ ne incidant in supbiã putãtes ꝙ fides xpiana siue religio multũ eis idigeat. 48.dis.§.p̃.z.c.qm̃. Alia cã est q2 nõ sũt experti stat' ecc̃ie vel religionis nec sciunt modos psonaꝝ. Jtem nõ ieiunauerunt nec fleuerũt nec ꝓbauerũt nec ꝓbati sunt: vt in dicto.§.p̃.z.c.quoniam. Uñ tales nec ad minores ordines promoueri debẽt: imo nec tonsurari: ar.19.q.3.monasteriis. Satis con. Hoff. z Hosti. A. Jdem in sum con.eo.ti.q.2.z.3. B. De neophitis in religione: vide.i. nouitius.

Notorium qđ sit? R° fz Ray. Notorium aliud iuris: aliud facti. Notoriũ iuris ẽ de quo qs canonice ẽ cõdẽnat': vl' in iure ↄfessus: vl' legitie ↄuict'.15.q.5.p̃sbr.z.q.vltia. si qs. p̃sbr z.c.sciscitãtib'.2.q.6.si qs appellat. A. Al' icipit. z q apellat. B. §.sꝭ z quoꝝ ex̃ de coha.cle.z mu.vsa.z.c.q̃situ. Notoriũ ꝟo facti ẽ cũ pplus ẽ testis z dissimulatiõi nõ ẽ loc'.61.dis.i sacerdotib' in fi.ex̃ de coha.cle.z muli.tua.ff.de ri.nup.l.palã.i p̃n°. Et hoc itelligit siue sit crimẽ notũ oĩb' q sũt i illo loco.s. villa vel ꝓchia. A. Etiã si i loco nõ sunt nisi decẽ. qa decẽ hoies pplm faciunt. 10.q.3.vnio.ꝑm glo. Ray. ut i sũ. con.li° 3°ti.30.q.15. vbi etiã hec oia notant que z hic ponũt. Et nõt glo.in dicto.c.vnio .s.ꝙ decẽ faciũt plebẽ. Et glo. Ray. vbi s. dicit ꝙ si ẽt parochia hẽat mille ꝓchianos z solũ decẽ ex illis s̃ues z hõeste psone scãdalizẽtur. ↄ focaria sacerdotis põt dici ꝙ ppls scãdalizat: cũ decẽ hoies pplm faciũt: vt dictũ ẽ. Hoc glo. Ex quo pz ꝙ illi sup quo ẽ tale scãdalũ est purgatio indicẽda. ex̃ de cohi.cle.z mu.tua nos. B. siue maiori pti A. facit.2.q.1.de manifesta. B. Et tale notoriũ iteꝝ subdiuidit. q2 aliud ẽ notoriũ facti actũs durãtis: vt cũ qs tenet adulterã publice i domo: siue ẽt ↄcubinã. Aliud ẽ notoriũ facti transeũtis: vt cum aliquis publice hoiem iter fecit. Sz z ẽ tertiũ notoriũ facti p̃sumpti: vt si aliquis publice hitus ẽ ꝓ filio vel affine z h' modi. Jn notorio igitur iuris exigit nũcꝫ ꝓbatio ↄ negantẽ: ex̃ de sen.z re iudi.sicut. Jn notorio ꝟo facti nõ reqrit ordo iuris q al' etiã regl'ariter obseruãdus ẽ: ex̃ de iureiur.ad nostrã.2°. Euidẽtia nãcꝫ patrati sceleris nõ indiget clamore accusatoris: extra de accu.euidentia.

Nouitius. Utrũ ipubes .s.añ.14.annũ A. s. quo ad masculum: q̊ ꝟo ad feminã pubertas dr̃ i.12°.20.q.2 puella.z s̃.ipubes. B. possit itrare religionẽ: vt sit ibi nouiti'? R°. Talis qdem põt offerri a parentib' si ipe cõsentit 20.q.1.puelle. Et nihilomin' q̃ cito puenerit ad pfectã etatẽ.s.ad.14. ãnũ põt egredi.20.q.3.p̃ñs.ex̃ de regu.cũ simus A. Et ibi hoc notat glo. B. Qđ si tal' ipubes ꝓp̃a volũtate intrat: põt exhi a p̃re vel tutore.20.q.2.puella. A. Et ibi addit. Ac si ãnum z diẽ dissimulãdo ↄsẽserit siue tutores siue parẽtes necꝫ ipe necꝫ ipa mutare potit dic glo. vsqꝫ q̊ puenerit ad legitimã etatẽ. B.

¶ Utrũ nouitio ingrediẽti religionem sufficiat ꝙ attigerit i4.ãnũ? R°. Non sufficit: sꝫ opꝫ ꝙ perfecerit: vt exp̃sse hẽt ex̃ de regu.ad nr̃am.in tex.z glo.z .c.significatũ. Alit põt repeti vt in p̃cedẽti.§.dictũ ẽ. A. Ad p̃dicta vr̃ facere .c.is q.de re.iur.li°6°.

¶ Sz vtrũ sufficiat si malicia suppleat etatẽ? R° ꝑm Ray. Sufficit ex̃ ↄ regu. postulasti. Sz h° nullo° ẽ veꝝ. sic exp̃sse nõt.20.q.i.i sũ.q. Et idẽ ponit Jo.an. ↄ reg.eos.i cle. Qđ aũt Ray. dixit ꝙ suffi

ciebat si malitia suppleret etatē. verū
dixit suo tpe.s.qñ fec̄ sūmā ⁊ currebat
ꝑor ꝯpilatio decretaliū:sed hodie ꝺ ip
sa decretali postulasti:vba illa subtra
cta sūt. A .Idem dicit glo.in dicto.c.
postulasti. B.

¶ Qđ ē tp̄s ꝓbatōis i nouicio? R. Sic
ex ꝑdictis pꝫ:ē.15ʼ.ānus. Nā cū nō pos
sit igredi nisi ꝯpleto.14.°āno:vt in 2.° §.
dictū ē.seqtur ꝙ tūc incipiat annʼpro
batōis.Et h°ēt ipꝫ exp̄sse tradit Io.an.
ex̄ de regu.bñficiū.li.°6.° ⁊.c.is q.eo.lib.°
Sꝫ ⁊ h°rōnabile ē.qꝛ tp̄s ꝓbatōis dat
ad ꝓbādū austeritatē rligiōis:vt ex̄ ꝺ
regu.ad apl̄icā.Int̄ q̄s ꝑcipua ē custo
dia castitatꝭ:quā cōiter loq̄ndo nō est
aptʼantea ꝓbare.⁊ iō si infra dictū tp̄s
gestatʼfuit habitʼ q nec scissura nec co
loꝛe distinguit̄ ab hitu ꝓfessoꝝ nō ꝓpt̄
hoc inducit tacitā ꝓfessionē.Secʼsi tal̄
hitus pʼdictā etatē gestatʼfuerit:quia
ꝓfessionē iducit:vt i cle.eos.de regul̄.
A .Satis ꝓ ꝑdictꝭ vr̄ facē.c.i.i p̄n.° ex̄
de regu.li.°6.° B.

¶ Que pena si q̄s añ legitimū tp̄s ꝓ
batōis noviciʼrecipiatur ad ꝓfessionē
R.° In oꝛdibus mēdicātiū illi q rcipe
rēt icurrerēt triplicē penā.pma ē quia
peccarēt moꝛtal̄r eo ꝙ agūt ꝯ id quod
ꝑceptū ē i ṽtute obie ⁊ sub pena excōi
catōis.scđa pena ē qꝛ oēs q rcipiūt sūt
suspēsi a receptōe cuiuscūꝙ ad ꝓfessio
nē.tertia est ꝙ a suis fr̄ibus debēt pu
niri pena q̄ solet iſligi ꝓ culpis ḡuibʼ:
hñt̄ hec ex̄ de regu.nō solū li.°6.° ⁊.c. cō
stitutōem.Ille quoꝙ q sic receptʼ fuit
lꝫ secularꝭ eē nō possit:nō tñ est alliga
tus ipi oꝛdini ꝑ illā ꝓfessionē. A .In
dicto.c.ñ solū.sic dr̄.In ṽtute obie sub
pena excōicatōis districtiʼihibemʼ:ne
añ ānū ꝓbatōis elapsū q ē maxime in
subsidiū fragilitatis hūane regularit̄
istitutʼquēꝙ ad ꝓfessionēꝫ vr̄i oꝛdinis
seu ad renūciatōeꝫ sc̄lo faciēdā recipe
nec ꝯstitutū ifra hʼmodi annū aliq̄te
nus ipedire:q̄ ninʼifra ipm ad aliā re
ligionē quā maluerit trāseat.Uel nisi
maioꝛ tñ.14.ānis exñs ꝓfessus fuerit

tacite vel exp̄sse aut euident̄ ꝯstet illū
uitā voluisse mutare:qđ tñ nō ꝑsumit̄
nisi clara ꝓbatōe vl̄ ꝯpetētibʼ indiciis
oñdat̄ oio ad seculū redire:sicut ꝺ sua
volūtate ꝑcesserit ꝑsumarꝭ.Qđ si foꝛ
te cōtra.⁊c.Et intelligit̄ q̄s seculo renū
ciare:⁊ vitā voluisse mutare qñ bona
sua distribuit paupibus: vt nōt glo. ⁊
Pe.de ancha.sup dicto.c.nō solū. Ubi
etiā idē dicit Archi.addēs idē esse si q̄s
qñ ingredit̄ religionē facit testamētū.
at si debēt moꝛi ⁊ transferat oia bona
sua in heredes ⁊ legatarios ⁊ i pias cās
⁊ mutat hitū.Et iō vba illa q̄ hēnt̄ i re
gula oꝛdis minoꝝ.Uadāt ⁊ vēdāt.⁊c.ñ
sic accipiēda sunt.vt ex his volētes in
gredi religionē cogātur vl̄ēt inducant̄
ad distributōem faciēdā ifra ānū ꝓba
tōis:al̄ locū hērent pene dicti.c.non so
lū.Sꝫ vt eis oñdat̄ ꝙ illud debēt agē
añ ꝓfessionē oio si ꝑ p̄ns ꝓꝑo motu nō
fecerit.⁊ q̄liter i religione debeāt viuē
vꝫ exproꝑati penitʼ tā in sp̄ali ꝙ ēt in
cōi:sicut ⁊ accepi ex collatōe ꝑitissimo
rū doctoꝝ. B .In aliis vo oꝛdibʼ ꝓ
fessio exp̄ssa vl̄ tacita pōt fieri licite in
fra annū.⁊ si fiat exp̄sse etiā sc̄lari hitu
nō mutato illi religioni ꝑcise obligat̄
quā ꝓfessus est.Si vo fiat tacite.s.per
susceptōem habitʼ ꝓfessoꝝ: tūc infra
ānū nō obligat̄ illi religioni sp̄al̄r sꝫ ge
neral̄r religioni:dūmodo recipiens sit
etatis apte.⁊ si fuit sciēs ⁊ volūtarius:
⁊ si i illo hitu ⁊ volūtate triduo ꝑseue
rat: ex̄ de regu.ꝯstitutōem.li.° 6.°

¶ Pone ꝙ nouiciʼapte etatis fuit in
aliq̄ religione mēdicātiū ꝑ tres mēses
postea exiuit:⁊ post alios tres menses
reitrauit:nūqd ꝑmi tres mēses debēt
cōputari ad ānū ꝓbatōis? R.° fm Bo
nicōtruꝫ doctoꝛē decretoꝝ filiū Io.an.
i q̄dā qōe disputata.Dicēdū ꝙ nō. Nā
ꝯstat ꝙ iura statuerūt ānū ad ꝓbādū
regulares austeritates:vt ex̄ de regu.
ad apl̄icā.Sꝫ regularꝭ austeritas ꝓ sui
maxima ꝑte in continuatōe cōsistit.
Nam aliquis posset faciliter ieiunare
siue abstinē vno die vl̄ mēse q forte ñ

poſſꝫ ↄtinuare:iō ad verā ꝓbatōeꝫ cō
tiuatio regrit. Nā alr eēt ꝓbatio ſi qs
vno mēſe ſtaret i ordie ⁊ vno i ſeculo
⁊ poſtea iteꝝ vno in ordie:⁊ vno i ſc̄lo.
⁊ ſic facēt ꝑ ānū ⁊ hī᷒. Preterea cū tex.
indiffinite loq̈tur dicēdo auſteritates
vniuerſalr ıp̄as ↄp̄hēdit: vt nō.ꝑ Dy.
ꝺ re.iur] i rubca. A .fac ex̄ ꝺ ōci.ad au
dıētiā. B .Pōam᷒ g°ꝙ itrauit i ianu
ario ⁊ exiuit i carniſpriuio:deinde rein
trauit in paſca ſi p̄mi mēſes ↄputabū
tur ei nihil ꝓbauit de q̈dragesi ma. Et
ſil̄e dicā ꝺ aduētu vl̄ ꝺ hyeme ſeu eſta
te: i qb᷒ āni ꝑtib᷒ vāie ſt rligiōis auſte
ritates. Pretea qn̄ iura loquūt de āna
li ſpacio de ↄtinuo itelligēdū ē: vt nōt
ꝑ.d.p̄rem meū.de elec.c.p̊.li.° 6.° Et ē ēt
tex.eo.li.° ⁊.c.cupiētes.§.certū. Ad h° ēt
facit qꝺ nōt.ff.de his q no.ifa.l.genēo.
.ff.de diuer.⁊ tēp.p̄ſcrip.ſuꝑ rubca. Itē
ꝙ iura dicūt ꝙ q̄libet p̄ſcriptio ita im
pedit ꝑ actū ↄ̄riū ꝙ neceſſe ē aliā icho
ari. vt ex̄ de p̄ſcrip.auditis.cū ſil̄ibus.
Pretea caſus vr̄ legis q̄ dic̄ ꝙ ille ſer
uus dr̄ eē veteran᷒ q āno ↄtinuo ſerui
uit. Ille aūt dr̄ nouici᷒ q nō ſeruiuit an
no ↄtinuo: vt.ff.de pub.l.fi.§.q̊tiēs B
Nec ē ↄ̄.qꝺ nōt ꝑ Spe.in rubca de ſta.
regu. Nā errore ſcriptoris thema ei᷒
mutatū fuit. Caſus.n.ſpeculatoris eſt
qn̄ qs itegro ꝓbatōis āno i monaſtēio
ſtetit:⁊ anq̄ ꝓfeſſioneꝫ facēt exiuit et
poſtea redut vtrū ꝓbatōis ann᷒ ſit ei
de nouo ↄcedēdus. Et tenet ꝙ nō. Qui
cāus a nr̄o multū diuerſus ē. Et ꝙ ſpe.
talē caſū poſuerit duplr pꝫ p̊ qꝛ dic̄ ip
ſam qōem eē Bar.brix.i venerabilib᷒
A .Puto aliquē tractatū fore. B . Et
ēt ei᷒ ꝟba i rn̄dēdo ſcribit. cū tamē ibi
Bar.nihil de nr̄o cāu:ſꝫ nūc ꝺ dicto lo
quat.2°.qꝛ ip̄e Spe. ꝓbat ſolutōeꝫ illā
ꝑ.c.fratnitat].34.di.Qꝺ.c.ꝺ noſtro ca
ſu nihil penit᷒ dicit.

¶ Utꝝ q vlt itrare rligionē vt ſit ibi no
uici᷒: ſi loc᷒ nō pōt ei ꝓuidē de veſtib᷒
⁊ ſuis nccitatib᷒ poſſit hac occaſiōe tol
lere alteri vt ſibi ꝓuideat: R.° Qui rē
accipit cui᷒ nō ē dn̄s male facit: qꝛ fur
tum cōmittit. Mala aūt nō ſūt facien
da cōpenſatōe boni.1.q.1.non ē putāda
.14.q.5.forte.32.q.4.ſicut.22.q.2.p̄mus.
Uide.ī.peculiū.in fi.

¶ Utꝝ nouici᷒ poſſit eligi i p̄latū: R.°
Ad abbatiā vl̄ p̄laturā religionis eligi
nō pōt niſi exp̄ſſe ꝓfeſſus. Ad ep̄atuꝫ
ꝟo dū tn̄ al̄ ſit idone᷒ eligi pōt. A .Si
ue eccl̄ia cathedral̄ ſit ſecl̄ar]: ſiue rgl̄a
ris: vt in.c.null᷒.de q̊.ī. B .Et nouici᷒ ⁊
n̄ exp̄ſſe ꝓfeſſus: ex̄ ꝺ elec.nullus.li.° 6.°

¶ Utꝝ nouicius licite poſſit ordinari:
R.° ſm Ray. Nec p̄mā tonſurā nec ali
quē minorē ordinē recıꝑe dꝫ donec ꝓ
bat᷒ ſit: ar 19.q.3.monaſteriis. hec Ray.
⁊ Hof. Sꝫ qꝺ i ip̄o.c.monaſteriis dr̄ ꝙ
expectandū ē ꝑ biēniū: dicit Guil. Cre
do ꝙ ex q̊ recepti ſunt ad ꝓfeſſionē le
gitime vel hiti ꝓ ꝓfeſſis eoip̄o hēant
ꝓ ꝓbatis ⁊ ordines poſſint recıꝑe. Sa
tis cō. Hoſt. A .Iō i ſū.cō li.° 3.° ti.14.
.q.3. B .Qꝺ ꝑcutiēſ nouiciū excōica
tus ē hēt ſ̄. excōicatio.2.° §.21.° q incipit.
Quid ſi ꝟberet.ꝺ mā etiā nouicioꝝ ha
bētur p̄l̄a.ī.religio.2.° Et ſi nouici᷒ erat
bn̄ficiat᷒ qd fiet de bn̄ficio: vide.ī.reli
gio 2.°.§.xi.° q incipit. Utꝝ ep̄i.

N Uptie. De tempore quo ꝓhibentur nup
tie.hētur ſ̄. ip̄edimētū.17.° Et
de plurib᷒ aliis q̄ ip̄ediūt nuptias ſat]
dictū eſt ſ̄. impedimētū p̊. cū.c.ſe. Itē
ad nuptias ꝑtinēt ea q̄ dcā ſūt ſ̄.matri
moniū primo.cum oib᷒.c.ibi ſeq̄ntib᷒.

¶ Utrum nuptie ſecunde ſint benedi
cede: R̄ndeo ſcd̄m Ray. Uir ⁊ mulier
tranſiens ad bigamiam non debet ite
rum a preſbytero benedici. extra ꝺ ſe
cun.nup. vir autem. Aliter preſbyter
qui talem benedictionem celebrauēit
ſuſpenſus a bn̄ficio ⁊ officio debꝫ ad ſe
dē apoſtolicā mitti: extra ꝺ ſcꝺis nup.
.c.p̊. Et hoc intellige ſm Guil. ⁊ Hoff. ni
ſi de ↄſuetudine alicui᷒ eccl̄ie aliter ob
tinēt. qꝛ tunc poſſet ſine periculo bn̄di
ctio iterari. de pe.diſ.3.§.ex ꝑſona. A .
qꝛ tale ſtatutum forte factum eſt ad
exhortationem ↄtinentie ſm Hoff. vt

in sū.con.li°.3°.ti.24.q.6. B. Quin etiā
sm Tho.i 4°.dis.42.cum dr̄.q scd̄e nu
ptie nō debēt benedici:intelligit qñ tā
ex parte viri q̄ ex pte mulieris vł sal
tē ex parte mulieris sunt scd̄e. Si autē
ꝟgo cōtrahit cū illo q habuit aliā vxo
rē nihilominꝰ nuptie bn̄dicētur. Sal
uat.n.ibi aliquo mō significatio. Con.
cū hꝰ Ber. A. s.in dcō.c.vir aūt. vbi ñ
hoc simpliciter tenet. sed dic̄ q cum
aliquis ducit virginem bn̄dictio ista
iterat sm ꝯsuetudinē q̊rūdā locoꝝ ⁊ hꝰ
si papa sciat talē ꝯsuetudinē ⁊ tolerat:
alr̄ nō valet. Host.etiā vt pꝫ i dicta.q.6.
dic̄ q siue vir siue mulier i alio m̄rimo
nio bn̄dictꝰ ē.nō dꝫ bn̄dictio iterari im
mo oīo dimitti.qꝛ vnꝰ sine alio benedi
ci nō dꝫ. Dicit etiā q duo bigami ꝯhen
tes 2° q nunq̄ fuerūt bn̄dicti benedici
pn̄t. B. De nubēte infra tp̄s luctꝰ s.
lex.§.9°.ꝟ.7°.

OBedientia p° cōi
ter
an sit ꝟtus? R° sm Tho. se
cūda secūde.q.104. Est qui
dē ꝟtus moralis:cuiꝰ sp̄ale obm ē p̄ce
ptū tacitū vel exp̄ssum. Uolūtas.n. su
perioris q̊cūq; modo inotescat ē qd̄dā
tacitū p̄ceptum.⁊ tanto videt obediē
tia promptior:quanto plus p̄uenit pre
ceptum exp̄ssum.

¶ Utrū obediētia sit maxia ꝟtutū. R°
sm Tho.vbi s. Uirtutes theologice.s.
q̄ deo.sm se inherēt sūt potiores ꝟtuti
bus moralibꝰ qbꝰ aliquid terrenū con
tēnit:vt deo inhereat. Int ꝟtutes aūt
morales tāto aliq̄ ē potior quāto magꝭ
aliquid ꝯtēnit:vt deo inhereat. Sunt
aūt tria gnā bonoꝝ q̄ hō pōt cōtēnere
ꝓpter deū.quoꝝ ifimū sunt exteriora
bona:mediū sunt bona corporis.supre
mū aūt bona aīe. Int q̄ quodāmō p̄ci
puū ē volūtas:inq̄tū.s.p volūtatē hō
oībꝰ aliis bōis vtit.⁊ iō p se loq̄ndo lau
dabilior ē obie ꝟtꝰ q̄ ꝓpter deū ꝯtēnit
ꝓpriā volūtatē q̄ alie ꝟtutes mōales
ꝓpter deū aliq̄ alia ꝯtēnūt. Un̄ Gregꝰ
vlt.moral. Obia victimis iure p̄ponit
qꝛ p victimas aliena caro p obiam ꝟo
volūtas ꝓpria mactat. A. Hoc etiaꝫ
dictū trāsūptū ē.s.q.i.sciendū. B.

¶ Utrū subditi teneātur i oībꝰ suis su
perioribꝰ obedire? R° sm Tho. vbi sup.
Duplr̄ pōt cōtingē q subditus superiori
suo nō tenet obedire. p̄ mō ꝓpter p̄ce
ptū maioris ptātis. vn̄ sup illō Ro.13°.
Qui r̄sistūt ptāti ipsi sibi dānatōeꝫ ac
grunt.dicit glo. Si qd iusserit curator:
nūquid faciēdū ē si ꝯtra ꝯsulē iubeat.
Rursus si quid ꝓcōsul iubeat ⁊ aliud
imperator:nūquid dubitatur isto ꝯtē
pto illi eē seruiēdū.g° si aliud imperator
aliud dn̄s iubeat ꝯtempto illo obtēpe
randū ē deo.⁊ ad idē facit illud act.4°.
Si iustū ē vos potiꝰ audire q̄ deum iu
dicare.⁊ dis.8.q̄ ꝯtra mores.xi.q.3. q re
sistit.⁊.c.nō semp. Ubi dicit glo. q infe
rior nō solū obedire nō dꝫ cū p̄ceptum
est iniustū:sꝫ etiā cū ē inhonestum. 2°
mō nō tenet iferior suo superiori obedi
re si ei aliqd p̄cipiat in q̊ ei nō subdit.
Dicit.n. Seneca.3° de bn̄fi. Errat si qs
estimat seruitutē i totū hoiem descen
dē.ps.n.melior excepta ē.corpa obno
xia sunt ⁊ ascripta dn̄is suis:mens sui
est iuris. Et iō in his que ptinēt ad iteri
orē motū volūtatis hō non tenet hōi
obedire.sꝫ in his q̄ exteriꝰ p corpus sūt
agēda:in qbꝰ tn̄ sm ea q̄ ad nāꝫ corporis
ptinēt hō hōi obedire ñ tenet.sed soli
deo:qꝛ oēs hoies nā sunt pares.vn̄ nō
tenēt serui dn̄is nec filii parētibꝰ obe
dire de m̄rimonio ꝯhēdo vł ꝟginitate
seruāda:aut aliq̄ hꝰmōi. Sꝫ in his q̄ p
tinēt ad dispēsatōem actuū ⁊ reꝝ hūa
narū tenet subditꝰ suo superiori obedire
sm rōem superioritatis.sicut miles duci
i his q̄ pertinēt ad bellū.⁊ seruus dn̄o
i his q̄ ptinēt ad seruilia opa.⁊ filiꝰ pr̄i
i his q̄ ptinēt ad disciplinā vite ⁊ curā
domesticā.⁊ sic de aliis.

¶ Quid si dubitat subditꝰ vtꝝ qd̄ pre
cipit sit ꝯ deū vel nō? R° sm Ray. De
bet obedire:nisi eēt tale in q̊ nullo mō
excusaret ignorantia:puta ꝯ articuluꝫ
fidei p̄cepta vł ꝓhibitōes dei;vel ꝯtra

gnāle ſtatutū eccłe. Alr̃.n.ī dubiis obe
diēdū eſt. ex̄ de tēp.o2.ad aures. Quin
ēt bonū ſine q̊ pōt eē ſalus dȝ dimitti
ꝑpter obiam.xi.q.3.gd g°. A .Ibi dr̃.
Aliqñ dȝ ꝓ obiam bonū qđ agit̃ inter
mitti. B .Con. Tho.ꝛ Gof. A .Dicē
ꝙ gnālit̃ qñcunqȝ ſubdit⁹ nō pōt ꝓ con
ueniētē īquiſitōem certificari dȝ obe
dire ꝛ obediēdo excuſat̃ etiā ſi dubitet
circa ṗceptū dei.i. vtꝝ qđ ſibi manda
tur ſit ꝯ dei ṗceptū.23.q.i.gd culpat̃. B
Utꝝ obia in his q̄ gs vłt ꝓ ſe ſit me
ritoria? R° ſm Tho. ſcđa ſcđe.q.104.
Si id qđ ṗcipit̃ ſit ꝓ ſe volituȝ ꝛ abſqȝ
rōne ṗcepti ſicut accidit in ꝓſperis iaȝ
ex ꝓp̄a volūtate tendit in illud ꝛ nō vi
det̃ implē ꝑpter ṗceptū. Sȝ qñ illud
qđ ṗcipit̃ nullo mō ē ſm ſe volituȝ: ſic̄
accidit ī aſperis: tūc oīo ē manifeſtum
ꝙ nō implet̃ ni ꝑpt̃ ṗceptū. Et ideo
dicit Grego⁹ ī moral. ꝙ obediētia q̄ hȝ
aliqđ de ſuo ī ꝓſperis nulla eſt vel mi
no2.q2.ſ. volūtas ꝓp̄a nō vr̃ ṗncipalit̃
tendē ad implēdū ṗceptū: ſed ad aſſe
quēdū ꝓp2iū volitū. In aduerſis autē
vel difficilib⁹ ē maio2: q2 ꝓp̄a volūtas
in nihil aliud tendit q̄ꝫ ī ṗceptū. A.
Predicta etiā hēnt̃ .8.q.i.ſciēdū. B.
Et hoc intelligēdū ē ſm illud qđ exte
rius apparet. Scđm tñ iudiciū dei qui
co2da rimat̃ pōt ꝯtingē ꝙ etiā in ꝓſpe
ris obia aliqđ de ſuo hñs nō ꝑpter hoc
ſit min⁹ laudabilis.ſ. ſi ꝓp̄a voluntas
obedientis nō min⁹ đuote tēdit ad im
pletōem ṗcepti. Con. Ul. A .De iobe
diētia hēs s̄. inobediētia. B.

Obedientia 2°. ſ. laicorū

Utrū xp̄iani teneant̃ ſcłarib⁹
ptātib⁹ obedire? R° ſm Tho. vbi ſup̄.
Dicēdū ꝙ ſic.ꝑ fidē.n.xp̄i non tollitur
o2do iuſticie: ſed magis firmat̃. O2do
aūt iuſticie r̃grit vt inferio2es ſuis ſu
perio2ib⁹ obediāt. alr̃.n. nō poſſet hūa
naꝝ reꝝ ſtat⁹ ſeruari. Hāc tñ obiaȝ itel
lige inq̄ſtū o2do iuſticie r̃grit. ꝛ ideo ſi
nō hēant iuſtū ṗncipatū ſȝ vſurpatuȝ
vł ſi iniuſta ṗcipiāt nō tenent̃ eis ſub
diti obedire: niſi fo2te per accñs ꝑpter
euitādū ſcādalū vel ꝑiculū. Con. Pe.
Utrū laici teneātur obedire ṗlatis
eccłiaſticis? R° ſm Guil. Laici nō tenē
tur obedire ṗlatis eccłaſticis niſi ī his
ad q̄rū obſuantiā in baptiſmo ſe obli
gauerūt.ſ. vt teneāt verā fidē.ſ. cū oꝑi
bus vt ab2enūcient ſathane ꝛ oīb⁹ pō
pis ꝛ oꝑib⁹ ei⁹. ꝛ per ꝯſeq̄ns q̄ꝫtū ad oē
pctm̄ vitandū ꝛ ſpūale bonū ꝓſeq̄ndū.
In aliis actib⁹ nō ſubdūtur eis niſi in
quātū ad iſta ꝑtinē vel reduci pñt. A.
Idē ī ſū.cō.li°.3°.ti.33.q.5. circa finē. Et fa
cit.xi.q.3. ſi aūt vob̄. B.

Obedientia 3°. ſ. clericoꝝ.

Quib⁹ ꝛ q̄lr̃ cłici teneant̃ obe
dire? R°. Cłici tꝑalib⁹ dñis nō ſūt ſubie
cti: nec eis obedire tenētur. Nā laicis
nec de cłicis: nec de reb⁹ eccłaſticis di
ſponēdi aliqđ ꝯmiſſa ē facultas. 96. diſ.
bñ qdē. ex̄ de ꝯſti. eccła. Sȝ ṗlatis eccle
ſiaſticis indubitant̃ tenent̃: vt pape: ꝛ
oīb⁹ inferio2ib⁹ ṗlatis ſuis. Nō aūt ex̄
neis. q2 ſicut non valet ſnīa non ſui iu
dicis: ita nec ṗceptū: ex̄ de iudi. at ſi cle
rici.7.q.i. q2 frater.
Quid ſi ep̄s mādet ſacerdoti vt ex
cōicet illū quē ip̄e reputat innocētē?
R°. ſm Tho. ī q̄libȝ. Aut mandat̃ ſacer
doti ſola denunciatio excōicatōis: aut
ip̄a excōicatio. Si denūciatio certe te
net̃ denūciare ex ꝑte ep̄i. Si aūt ṗcipi
at ꝙ eū excōicet. tūc ſi eſt noto2iū illū
eē innocētē dȝ co2ā ep̄o illi⁹ inocētiā al
legare ꝛ ꝓbare: ꝛ ſi deficiat ī ꝓbādo dȝ
obedire q̄ꝫtūcunqȝ ſciat ei⁹ innocētiaȝ.
A .Immo hoc caſu vr̃ ꝙ non debeat
obedire: ſicut pōt colligi ex dictis s̄. iu
dex ṗ.§.xi°. ī additōe. B .Si ꝟo legi
time ꝓbet: nō dȝ obedire: ſȝ recurrē ſi
oꝑȝ ad ſuꝑio2ē ptātē. Si aūt ſit dubiū
obedire tenet̃.23.q.i. gd culpat̃.
Utꝝ cłic⁹ teneat̃ obedire ep̄o qui im
ponit ei ꝙ vadat Romā ꝑ negociis ec
cleſie? R° ſm Ray. Tenet̃. ꝛ non valet
excuſatio dicētis ꝙ alii ſint magis ido
nei. q2 ī talib⁹ legatōibus nō oꝑȝ hunc

ordinẽ seruare.ff.ꝺ lega.l.sciẽdũ.§.plꝛ. Nec etiã põt valere excusatio ꝑm Ho sti.ꝑpꝫ curã rei familiaris.q2 cõis vti litas ꝑ ferẽda ẽ ꝑuate:ex̃ de postu.pla. bone ꝑ.Non iñ teneꝫ obedire vt ꝑmo ueat negocia ꝯtra seipm: vt in dicta .l. sciendũ.§.si accusatio. A .Facit etiã .c.petitio.ex̃ de iureinꝫ.Predicta etiã nõnꝫ in sũ.con.li.3.ti.33 q.12.7 se. B

¶ Pone q̄ eps precipiat capellão vl mãdet aliq clico vt det libros ꝑpos ne poti ipius epi: vel vt renũciet bñficio: q2 vult alteri ꝯferre: vl aliqd h9 modi: nunqd teneꝫ obedire: R. ꝫ Ray. Nõ pertinet hoc ad eps.7.q.1.q2 fraꝫ.Et ad dit q̄ non teneꝫ clicus ad obiam ꝺ suis reb9 dãdis. Intelligas sine cã:ar.ex̃ de censi.cũ apls.§. inhibem9.16.q.1. ꝑdica toꝛ.Itẽ addit q̄ si clic9 hẽns libros ine ptus sit:7 eps ꝑcipit clico vt cõmodet clico bone indolis: vt in studio ad qđ ipm mittit ꝑficiat:tunc obediẽdũ vꝛ q2 non mouet ipsũ carnalitas:sed cõis eccle vtilitas:ar.i dicto.c.q2 fraꝫ.7 ex̃ ꝺ mgris.sup Specula.Et hoc itelligas si de bonis ecclasticis libri sint acqsiti. alr nõ.ex̃ de testa.regsisti.7 de iurepa. cũ dilect9.§.nos igiꝫ. A .Idẽ in sum. con.eo.ti.q.14. B.

¶ Utꝝ clic9 magl debeat obedire epo suo q̃ archiepo: R.ꝫm Ray.Epo: nisi i qbusdã casib9 qs hẽs ꝯ. archieps.§.3. A ¶ Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.15. B.

O Bedientia iiii9 .s.re ligio soꝝ.Utrũ religiosi teneãtur ꝑ latis ꝑpriis in oib9 obedire? R. n9 ꝫm Tho.scõa scõe.q.104. Religiosi ꝑfitẽ tur obiam q̃tũ ad regularẽ obꝯuãdaꝫ cõuersatõem ꝫ quã platis suis subdũ tur.7 iõ q̃tũ ad illa sola obedire teneꝫ q̃ ꝑñt ad rglarẽ obꝯuãtiã ptinẽ.Et ista videtur oĩa licita 7 hõesta 7 possibilia q̃ manifeste nõ trahũt ex̃ ꝑpriã ꝑfessi onẽ etiã ꝑ excessũ:puta si ꝑcipeꝫ tran sit9 ad aliã rligionẽ ẽt artioꝛẽ: vl q̄ sub dit9 offerat se martyrio.In talib9 enĩ obia nõ ẽ nccia:lz qñq̃ possit eẽ ꝑfectõ

nis.In religs ꝯo honestis vꝛ nccia. nã cũ alicui daꝫ iurisditio seu ptãs: ꝯnteꝫ 7 oĩa illa itelligũtur cõcessa sine qbus ptãs explicari non possit.ff.ꝺ iuri.om. iudi.l.2.7 ex̃ de offi.dele.ꝑterea. Pateꝫ ãt q̄ mlta ꝑñt occurrẽ q̃ plati videbũ tur opportuna ad regularẽ obseruãtiã q̃ singuli ex subditis diiudicare nõ po terũt.7 forte videbũtur eis ad talẽ ob ꝯuãtiã nõ opportuna.vñ si de eis opoꝛ teret platos rõem subditis reddẽ apte insurgẽt qdã dubioꝝ scrupulosa 7 inex plicabilis perplexitas ad regularis ob seruãtie 7 recti ei9 statꝯ subuersionẽ.l.ñ oium.7.l.se.ff.de legi.Et ꝑpter h9 tenẽ tur subditi in oib9 ꝑfatis obedire. B. Et hec ẽ obia sufficiẽs ad salutẽ. Si ãt 7 in aliis obedire voluerint hoc ꝑtine bit ad cumulũ ꝑfectõis:dũ tñ illa non sint ꝯ deũ:aut ꝯ ꝑfessionẽ regularẽ: q2 talis obia esset illicita. Sic g9 põt obia tripli distigui.vna sufficiẽs ad saluteꝫ q̃.s.obedit in his ad que obligaꝫ . Alia ꝑfecta q̃ obedit in oib9 licitis.Alia indi screta q̃ ẽt in illicitis obedit. Con. Pe. A .Idẽ i sũ.cõ.li.3.ti.33.q.7.7.8. B.

¶ Utꝝ monach9 teneaꝫ obedire abba ti ꝑcipiẽti q̄ stet i scholis? R. Sacris lris itẽdẽ nõ ẽ ꝯ vacatõem monasticã: sed poti9 adiuuatiuũ ꝯtẽplatõis : vt et manifestat Tho.scõa scõe.q.188. Et iõ abbati ꝑcipiẽti monacho q̄ ad h9 mõi studeat ipe obedire teneꝫ.Ire etiã ad studia publica põt cer te 7 dꝫ si abbas ꝑcipiat.Quin etiã sine ei9 mãdato siue ꝑcepto ire põt.dũ tñ vadat de sua licẽ tia 7 ꝯsilio 7 ꝯuent9. Alr eẽt excõicat9: ex̃ ne cle.vel mo.vt piculosa.lib.6. Et hũc casũ plenꝯ hẽs ꝯ.excõicatio ꝑ.§.3. ꝯ.13. A .Lz h9 qđ ꝑrie dcm ẽ fieri pos sit nõ tñ expedit.nã ad h9 q̄ possit mo nach9 in studio publico lrĩs sacris itẽ dere duo ꝑcipue exigũtur.ꝑmũ vt obe diẽtia cogaꝫ.q2 ex se dꝫ sp velle i clau stro manẽ.2.vt itẽtio ei9 nõ sit ad gl'iaꝫ sed ad sapiam aspirare.q2 dic̃ Hiero9. Monach9 ñ doctoꝛis sꝫ plãgẽtis hꝫ offm qui s vel se vel mũdũ lugeat.7 dñi paũ

dus ꝑstolet aductū.16.q.1.monach⁹.ℏ
eūdē Tho.⁊ in sū.con.eo.ti.q.10. Et ex
his pꝫ ꝙ religiosus tenet obedire circa
studiū: ꝫ nō ↄtineat i regula. Et fac ad
id qđ prime dictū ē. B.

¶ Utrꝫ monach⁹ magis obedire teneat
abbati ꝙ̄ epo: R° ſm Ray. Monachi
sūt astricti poti⁹ obedire abbati, 58.dis.
.c.ꝑ.⁊ 2°. A . Idē in sū.cō.eo.ti.q.15. B.
Unū nō pōt eps instituē monachū in ec
clesia sclari iuito abbate: vid ē.abbas
§.plt. Et vtrꝫ abbas possit ꝓhibē mona
cho subdito ne ↄfiteat epo: vide ibidē
§.finali.

¶ Utrꝫ monach⁹ teneat obedire epo
vocāti eū ad ministeriū vel comitatū
suū inuito abbate: R° ſm Hosti. Pu
to ꝙ nō. ꝫ hoc ē solius pape q quēlibꝫ
siue clicū siue mōachū pōt ad se voca
re. A . Etiā ad misteriū. vt in tex.đ q̊
stati. B .9.q.3.ꝑ pncipalē. Qđ si ↄsē
tiēte abbate vocat⁹ sit vl ēt auctorita
te pape ⁊ ibi nō pōt statuta sui ordinis
obseruare: cōsulo ꝙ si pōt ad claustrū
reuertat: nec ꝑiculū suū exponat com
modis aliorꝫ.4.1.dis.sic.⁊.c.nō ē.⁊.c. nos.
Si ñ pōt licētiā obtinē: necesse hꝫ obe
dire. ar. ex̄ de offi.dele. si qñ. A . Idē
in sū.con.eo.ti.q.20.⁊ se. Et intellige h°
nisi monacho manifeste imineat salu
tis ꝑiculū. nā tūc in his sicut ⁊ in aliis
illicitis nō eēt obediēdū. vt ē.in pn°. B

¶ Magis sūt religiosi astricti suis ꝓ
latis obedire ꝙ̄ clici seclares suo epo.
Nā religiosi nō solū renunciauerūt oi
bus tꝑalib⁹: ꝫ ēt ꝓꝑe volūtati.12.q.2.ñ
dicatis. ex̄ de offi.or.quāto. A . Idē i
sū.cō.eo.ti.q.21 ſm Ray.⁊ Hosti. Et ad
dūt ꝙ clici sūt magis astricti obedire
epo ꝙ̄ laici: ar.71.dis.ꝑuant. B.

Utrꝫ religiosi teneātur obedire epis
R° ſm Guil. In his q̄ nō sūt ↄ deū vel
ordinē suū tenēt: saluis sꝑ ꝑuilegiis ⁊
ↄstitutōib⁹ eorꝫ: ex̄ de simo. ne dei. vñ si
ꝑciperēt ꝑlato eorꝫ vl subdito ꝙ irent
ad papā vl regē: vl ꝙ reciperēt ↄmissi
ones cāꝝ vt visitatōes seu executiōes
testamētorꝫ ⁊ silia: nō tenētur obedire:
ꝫ alios clicos possint epi ad talia cogē.
Sūt ēt plēs religiosi in talib⁹ expsse ꝑ
uilegiati. A . Idē in sū.con.eo.ti.q.23.
B . Multa q̄ ad obiam ꝑtinē pnt ē.
monach⁹.⁊.ī.religio. A . Aduertēdū
ēt ꝙ religiosi nisi sint ꝑuilegiati sic ce
teri clici tenēt petē licētiā a ꝓꝑo epo
vt possint ordinari ab alieno: vt in sū.
cō.eo.ti.q.22. Ubi ēt dr ſm glo. Ray. Nec
approbo qđ faciūt qdā q de ↄsuētu ad
ↄsuētū mittūt fratres alterius diocesis
modicū ibi moraturos vt sic recipiāt
ordines ab epo loci: vel alia q̄ regula
rit nō nisi a ꝓꝑo epo sunt recipienda.
Et subditur i dicta.q.22. Nota tñ ꝙ ho
die sup his frēs ꝑdicatores ⁊ minores
⁊ multi alii sūt ꝑuilegiati. Et ad ꝑdcā
facit.c.cū nullus. ex̄ de tēp.or.li.6°. Itē
si clicus hꝫ plēs iudices q̊rū vtriqꝫ eq̄
lit teneat obedire. vel si duob⁹ epis ꝓ
miserit obiam ⁊ ꝑcipiāt diuersa. ſm Ho
sti.⁊ in sū.cō.eo.ti.q.16. dicēdū ꝙ vtriqꝫ
tenet obedire si pōt: alr obediat ei cui
ꝑ̊ iurauit. qꝛ ꝑmū iuramētū licitū ser
uādū ē: ꝑsertiꝫ cū ñ possit hr̄e nisi vnū
titulū: nisi forte rōe maioris beneficii
translat⁹ intelligat. Si aūt ex sufficien
ti dispēsatōe intitulat⁹ sit i duob⁹ locis ⁊
sub diuersis ꝑlatis tunc obediat ei a q̊
mai⁹ bñficiū hꝫ ⁊ q vtili⁹ ꝑcipit: ar. ex̄
de testa. cū in officiis.⁊.c. relatū.2° in fi.
⁊ ex̄ de postu.c.fi. Qđ si oia eq̄lia sint:
locus ē gratificatōi. ff. ad sill.se.cō. si qs
in graui. §. si cū oēs. Hec oia locū hēnt
in ordiariis iudicib⁹. Ceterꝫ si duo sint
delegati ↄria alicui mādātes: tūc locū
hꝫ decre. ex̄ de rescrip. cū ↄtingat. Ubi
dr ꝙ aut is cui mādat aliqd a talibus
nescit inter iudices aliquam esse cōtro
uersiam ⁊ tunc exequatur mandatum
illius q ꝑmo mandat: nisi añ executio
nem innotescat ei de disceptatōe inter
se. Receptis aūt ↄriis mādatis a diuer
sis postulet copiā lrāꝝ ad vtrosqꝫ iudi
ces directaꝝ quas papa ꝑcipit exhibe
ri: ⁊ diligēter aduertat an scđe littere
reuocēt ꝑmas vel nō. Si ꝑme reuocan
tur ꝑ scđas obediat scđis. Sin āt obe

diat p̄mis. Sꝫ si ꝺ his clare sibi ꝑ lr̃aꝝ
inspectōem ꝯstare nō pōt: nō opꝫ exeq
h᷒ vl' illi᷒ donec ꝑ arbitros int̃ eos hi᷒
ꝯcertatio sopiat̃. Caueat tñ ne fingat
se certũ vbi cert᷒ non est: aut dubitare
vbi dubitandũ non est. ex hoc etiã licꝫ
det̃ doctrina q̃lit̃ is cui mãdat̃ se hēre
debeat. nulla tñ ei tribuit̃ ptãs: vt int̃
delegatos aut partes de iurisditōe de
bear iudicare. Jtē circa hanc mãm in
.c. fi. ex̃ de sen. ꝛ re iudi. sic dr̃. Duob᷒ iu
dicib᷒ diuersas s̄nias ꝓferentib᷒: si ex
iurisditōe ordinaria ꝓcesserũt tenet ꝓ
reo nō actore s̄nia: nisi in cã fauorabili.
puta mr̃imonio. libertate. dote seu te
stamēto. si ꝓ ipo fuerit ꝓmulgata. Si
ꝯo ex delegata ptãte: vtraqꝫ pēdet sen
tētia ex arbitrio delegãtis. Qꝺ si ex cō
promisso: neutra dꝫ hr̃e vigorē. B.

Oblatio.

Oblatio. Quot sunt spēs oblationũ? R̃o.
Tres. Prima est donatio ali
cui᷒ rei deo vel eccl'ie gratis facta iter
viuos. De hac dictũ ē s̃. donatio p̊. per
totum. et supra. ecclesia primo. §. 6o.
Scd̃a spēs oblationũ ē dõatio cã mor
tis. de qua s̃. donatio 2o. ꝛ hec etiã aliqñ
dr̃ mortuariũ siũ legatũ ꝓ aia. Tertia
ē quotidiana ꝛ vsualis quã faciũt fide
les ad missam. ꝛ hi᷒. ꝛ ista cõius dicit̃
oblatio. A. Hoc fuit dictũ Hosti. vt
pꝫ in sũ. con. li. p̊. ti. 15. q. 50. B.

¶ Cui debēt dari oblatōes? R̃o ꝯꝫ Ray.
Sacerdoti ꝓchiali. qꝛ ꝓ peccatis offe
runt̃ ꝓ quoꝝ remissione ille ex officio
orare tenet̃. Aut si eccl'a nō ꝓchialis
dande sunt p̄lato illi᷒ eccl'ie. 10. q. 1. qꝛ
sacerdotes. ꝛ c. hanc ꝯsuetudinē. 16. q. 1.
doctos. A. Ray. dicit ꝙ oblatōes q̃ fi
unt eccl'iis ꝓchialib᷒ dãde st̃ sacerdo
ti ꝓchiali tm̃. qꝛ ꝓ peccatis. ꝛc̃. Uel si
alii eccl'ie offerũtur p̄lato eiusdē eccl'e
dãde sũt. Qꝺ ē veꝝ nisi ꝯstiterit dona
torē aliud voluisse ꝯm glo. ei᷒. vt in sũ.
con. eo. ti. q. 51. B.

¶ Utrꝝ liceat religiosis oblatiões reci
pere? R̃o ꝯꝫ Tho. scd̃a scd̃e. q. 86. Dicen
dũ ꝙ sic. ꝛ h᷒ tripl'r. p̊ mō si sint pauꝑes
ꝑ dispēsatōem sacerdotũ vl' ordiatōeꝫ
eccl'e. 2o mō si sint mis̃tri altaris. ꝛ sic pñt
r̃cipe oblatōes spōte factas. 3o modo si
ꝓchie sint eoꝝ: ꝛ tunc ex debito pñt
recipe sicut eccl'ie rectores. sicut ꝛ h̃. i.
§. 5o. dr̃ i fi. A. Jdē i sũ. cõ. e. ti. q. 52. B.

¶ Cũ ep̄s celebrat c᷒ st̃ oblatōes? R̃o
ꝯm Hosti. De iure cõi sũt ep̄i. qꝛ sibi of
ferunt̃ ꝛ a suis ꝓchianis. Nam tota
sua diocesis ꝓchia itelligit̃: ex̃ de ra
pto. c. p̊. ꝛ de ꝓch̃. sup eo. Sꝫ si de con
suetudine ꝯ̃riũ eēt: sequēda ē. dũ tamē
ep̄s ꝯsuetã canonicam accipiat. Qꝺ si
ep̄s in vno loco nimiã morã ꝯtraheret
ꝛ nimis freq̃nter celebraret aut in alie
na diocesi secus eēt: ar. ex̃ ꝺ deci. sugge
stũ. Jdē in archiep̄o ꝓuinciã visitante
ex̃ de censi. romana. §. fi. li. 6o. A. Jdē
in sũ. con. eo. ti. q. 53. B.

¶ Utrꝝ oblatōes debeant̃ de nccitate
p̄cepti? R̃o ꝯꝫ Tho. scd̃a scd̃e. q. 86. Ob
latōes de sui nã hñt ꝙ volũtarie offe
rãtur ꝯm illud Exo. 25. Ab oi qui offert
vltrone᷒ accipietis eas. Pōt tñ ꝯtingē
ꝙ aliqs teneat̃ ad oblatōes q̃druplici
rōne. p̄mo qdē de p̄cedēti ꝯuētōe: sicut
cũ alicui ꝯcedit̃ aliqs fundus eccl'ie vt
certis tꝑib᷒ certas oblatōes faciat: qꝺ
tñ hꝫ rōem cēsus. 2o ꝓpter p̄cedētē de
putatōem vl' ꝓmissionē: sicut cũ aliqs
offert donatōem int̃ viuos: vel reliq̄t i
testamēto eccl'ie aliquã rē mobilē vel
imobilē i posteꝝ soluēdã. 3o ꝓpt̃ eccl'ie
nccitatē: puta si mis̃tri seu sacerdotes
eccl'e nō hēant vñ sustētet̃. Sꝫ h̃ addit
Jnno. A. Jmmo videt̃ poti᷒ Hosti.
ꝛ glo. Ray. vt in sũ. con. eo. ti. q. 54. B.
ꝙ intelligit̃ nisi ꝛ ipi subditi ꝓpt̃ pau
ꝑtatē sacerdoti subuenire nō possent:
illo casu q̃rat manib᷒ victũ. 91. dis. cl'icus
victũ. 4o ꝓpter ꝯsuetudinē. Tenet̃. n.
fideles i aliqb᷒ solēnitatib᷒ ad aliquas
oblatōes ꝯsuetas. tñ his duobus vlti
mis casib᷒ remanet oblatio quodãmō
voluntaria. s. quantũ ad quãtitatē vel
spēm rei oblate. Con. Ray. ꝛ Hoff. ꝛ ad
dunt ꝙ ꝓchiani i hac pte ad tenēdã
ꝯsuetudinē cogi pñt nō a sacerdote sed

ab epo:cui᷒ officiū i talib᷒ implorādū est:ex̄ d̄ simo.ad apostolicā. Idē Tho. A. Idē in dicta.q.54. Et additur ꝙ.c. ois xp̄ianus.de cōse.dis.i.vbi vr̄ dici ꝙ oblatio oio debeat fieri. ſm Ray. ⁊ ali os intelligiť de interiori oblatōe quaȝ gsq; teneť oio facē. vel ꝙ loqť de cōsi lio. Hosti. ꝟo dicit ꝙ i ꝑcipuis festiui tatib᷒ teneť qs offerre ⁊ cogi pōt:maxi me cū sit q̄si gnālis ꝯsuetudo vbiq; ter raꝝ. Dictū Hosti. pōt itelligi veꝝ si de hac ꝯsuetudie ꝯstat.⁊ sic ꝯcō.cū eis. B

¶ Utrū oblatōes aliquoꝝ sint respuē de? R° ſm Ray. In detestatōeȝ crimis respui debēt ab eccl'a oblatiōes inscri ptoꝝ.s.notorie dissidētiū. Iteȝ eoꝝ qui paupes opprimūt.di.90.oblatōes. Itē raptoꝝ ⁊ vsurarioꝝ:ex̄ de rap.sup eo. ⁊ de vsur. q̄ i oib᷒. Iteȝ meretricū. Silr etiā ei᷒ q eccl'e imunitatē violauerit nec emēdare voluerit.17.q.4.miror. Iteȝ ꝓpter aliud crimē notoriū ⁊ hor rendū. A .ar.dicti.c.miror. ſm Ray. ⁊ in sum.con.eo.ti.q.55.vbi pȝ.⁊ in iuri bus allegatis.ꝙ ꝑdicta intelligunť qn̄ crimina sūt manifesta ⁊ delinquentes emēdari nolūt. B . Silr de quolibȝ heretico vel publice excōicato. A . Hoc dictū de heretico publico vel ex cōicato fuit Hosti.q etiā addit. Sȝ pre sbyteri nr̄i tp̄is vix discernūt: vt in di cta.q.55. B.

¶ Utrꝝ debeāt recipi ab eccl'ia oblatio nes iudeoꝝ? R° ſm Guil. Si nihil hn̄t nisi ex vsura:eccl'a non dȝ recipe:ne vi deať peccatis eoꝝ cōicare. Et in h° cāu loqtur.c.quāto.de vsur. A .i.ſm hāc distinctōem debȝ limitari. Ibi.n.diciť ꝙ iudei cōpellēdi sunt ad satisfactōeȝ eccl'iis ꝓ decimis ⁊ oblatōib᷒ debitis: quas a xp̄ianis de domib᷒ ⁊ possessiōi bus aliis ꝑcipe ꝯsueuerant anq; ad iu deos q̄cunq; titulo deuenissent. B . vbi āt aliqd habēt iusto titulo: pōt ec clesia ab eis exigē oblatōes debitas.s. ſm Hosti.qn̄ possessiones ipoꝝ sť obli gate ad aliq̄s oblatōes faciendas ꝓ se ptimo tricesimo āniuersario: ⁊ h᷒mōi

A . Sȝ certe isto cāu nō vr̄ facienda di stictio vtꝝ iudei hēant aliqd aliūd q̄ d̄ vsa:sȝ indistincte dȝ eccl'ia oblatōes re cipe cū recipiat suū:ex̄ de deci.de t̄ris. Ideo.c.quanto.videtur intelligenduȝ de aliis oblationib᷒:cum distinctōe ta men Guil.prefata. B.

¶ Utrꝝ sacerdos possit recipe pecuniā oblatā ꝓ missis quas in pn̄ia iniūxit? R° ſm Hosti. Nō dȝ missas q̄s ipse in iunxit celebrare.q̄ spēs mali est:ex̄ de vi.⁊ ho.cl'e.cū ab oi. Sȝ vel talia nō in iungat.vl' si iniūgit dicat ei ꝙ ip̄as fa ciat celebrari ꝑ aliū:ita tn̄ ꝙ nō ꝑ vici nū sacerdotē de quo merito sit suspitō ꝙ ille sacerdos mittet aliū penitētem ad ip̄m.sed vel ip̄e cōfessor gratis cele bret vel oblatū hac occasiōe paupib᷒ eroget. Qui offert alicui religioso loco vel eccl'e oia bona sua:nunqd itelligū tur futura:aut iura ⁊ actiones. Dic vt .i.pignus.§.4°

Obligatio.
Quot mōis aliqua taci te obligantur.vide.i.pign᷒.§. 2°.⁊ ibi de mā obligatis.ꝑ to.

Obligatus ad rōci nia.
Utrꝝ illi q obligati sūt ad rōcinia q̄ gerūt administratōem alic᷒ vt sunt tutores.ꝓcuratores.⁊ h᷒modi possint ordinari? R° ſm Ray. Si exer cent h᷒modi administratōes ꝓ ꝑsona secl'ari ⁊ nō miserabili nō pn̄t ꝓmoue ri.21.q.3.c.p°.⁊ 2°.ex̄ ne cle.vel mo.c.p°.et 2°. Si ꝟo exercēt ꝓ ꝑsona eccl'astica: vl' etiā seculari miserabili:vt est cec᷒ pau per.pupillus.⁊ vidua. pn̄t ꝓmoueri si aliud nō ipediat.dis.89.indicatū.⁊ dis. .68.ꝑuenit.⁊.16.q.i.monachi.

¶ Sed qd si officiū qd̄ gesserūt finitū sit:⁊ tn̄ sunt obligati ad rōciniū? R° ſȝ Ray. Si nō moueať eis qd̄ neq; mota est:bene pn̄t ꝓmoueri:nisi manifestū sit aliquē talē teneri de dolo.tūc.n.ep̄s deberet eū ex̄ officio suo repellere: sic̄ ⁊ quēlibet criminosū siue ifamē.2.q.7. alieni.6.q.i.infames.ff.de postu.l.quos

ꝓhibet. Si ꝟo in ipa ꝓmotiōe mouet̄ eis q̄stio vel antea mota est: distingue q2 si qō moueat̄ de dolo nō debet ꝓmoueri ante decisam litem. 81. dis. tātis. 23. di. illud. ex̄ eo. c. p̄. Tn̄ dz taxari tp̄s infra qō q̄stio decidat̄: ar. ex̄ q fi. sint le. lator. ꝛ qui ma. accu pos. ad hec. A. Ibi non videtur haberi hoc. c. B. C. de inge. ma. l. diffamari. Si vero q̄stio moueatur de culpa tm̄: talis pōt ꝓmoueri non obstante actoris reclamatione. tn̄ lis postea ꝓcedet sicut p̄us ꝛ sub eodē iudice. ff. de iudi. vbi ceptū. ff. ō iuris. om. iudi. l. cū quedā. A. Predicta intelligunt̄ de obligatis rōciniis p̄uate psone. si vero reipublice: de hoc dicitur in sequenti. §. B.

¶ Utꝝ qui sūt obligati reipublice possint ordinari? R. Si sunt obligati reipublice ex administratōe quam gesserunt nō debēt ꝓmoueri an̄ reddita ratiocinia. dis. 51. p̄terea. C. de epis. ꝛ cle. officiales. Sec⁹ si aū reipublice sint debitores. ff. de mu. ꝛ ho. l. rescripto. §. debitores. C. de epis. ꝛ cle. q̄sqs emersis. A. Idē in sū. con. li. 3. ti. 16. q. 4. Ubi ēt pz. ꝛ in iurib⁹ allegatis ꝙ q̄ ad obligatos rōciniis reipublice nō fit distinctio: vtrū sit mota questio vel nō. B.

¶ Utꝝ obligat⁹ ꝑ iuramentū vel alio modo ad aliquid dādū vel faciendum possit ordinari? R. s̄m Ray. Bene pōt s3 remanet obligatus sicut ꝛ an̄. vł pōt scribēdo: vel alia honesta faciendo satisfacē. Nec obstat dis. 53. legem. ꝛ dis. 54. quicunq3. q2 illa intelliguntur de perpetuo obligatis. puta de seruis curialibus. ꝛ huiusmōi. Si tamen obligatus erat ad indecentia: puta ad mistrā du3 in balneis vel in tabernis: vel ad purgandū cloacas ꝛ h⁹mōi: non debet ordinari donec satisfecerit: vel alium eque idoneū supposuerit ad talia. A. Hoc vltimū dictū a ꝟ. si tamē. ꝛc. fuit glo. Ray. vt pz in sum. con. eo. ti. q. 5. ad fi. Et addit. Sed in transeūte ad monasterium hoc nō reqrit̄: hoc est: q2 non obstante quacunq3 obligatōe dādi vel faciendi etiā iuramēto firmata pōt qs libere ad religionē trāsire: iux̄ facultatē suā satisfaciēdo creditorib⁹: si h⁹ nō faciat ex leuitate vel volūtate subtrahēdi debitū: sed ex caritatis feruore ꝛ sp̄us sancti ispiratōe. Nec facit iste iniuriā creditori. Excusat̄. n. sp̄us sācti auctoritate cui nemo resistere pōt. 19. q. 2. due sunt. ꝛ ex̄ de regu. lic3. vt pz in dcā. q. 5. B. Utꝝ obligat⁹ ad rōcinia possit ingredi religionē: require. i. religio. §. 7.

Occulta.

Quō ꝛ q̄liter talia corrigenda sunt habetur s̄. correctio 2. § 5. Itē require. i. reuelatio.

Odium.

Utꝝ odiū p̄rimi sit peccatu3? R. s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 34. Dz homo in fratre odio hēre peccatū. ꝛ oē id quod pertinet ad defectū diue iusticie. sed ip̄am naturā ꝛ gr̄am fratris nō potest aliquis habere odio sine peccato. Hoc aūt ip̄m ꝙ in fratre odim⁹ culpam ꝛ defectū boni ꝑtinet ad fratris amorē. Eiusdem. n. rōnis est ꝙ velim⁹ bonū alicui⁹ ꝛ ꝙ odiam⁹ malū. Unde simplicit̄ accipiendo odiū fratris ē cu3 peccato. i. Joh. 3. Qui odit fr̄em suum homicida est. De dilectione siue caritate que ꝯriat̄ odio hēs s̄. caritas.

Officium ecclesie.

Multa habes de hoc supra. hore. ꝛ supra missa.

Oleum sanctum

siue chrisma. In die cene ꝑ episcopos triplex oleum cōsecrat̄. Primu3 et p̄ncipale est sanctū chrisma. s. ex oleo ꝛ balsamo. ꝛ cū isto b̄ndicūtur fontes baptismales. Itē calix ꝛ patena. Item consecratur eccl̄ia ꝛ etiā altare. Itē puer postq̄3 baptizatus est inungit̄ i vertice ꝛ in fronte. Itē inungunt̄ ep̄i quādo cōsecrant̄ in capite ꝛ in manibus. Itē oēs fideles qn̄ recipiunt sacr̄m cōfirmatōis. Et de isto chrismate ānuati

renouādo hēs s̄.baptism⁹.2.§.3. Scd̄ȝ dicit̄ oleū cathecuminoꝝ siue oleū sanctū: siue bn̄dictū. Et isto inungit̄ puer qui dȝ baptizari in pectore ꝛ int̄ scapulas. Item vngunt̄ man⁹ eius q ordinatur sacerdos. Itē inungit̄ tam eccl'ia q̄ȝ altare ante chrismatōem ꝛ cōsecrationē. Itē inūgunt̄ reges ꝛ p̄ncipes i brachio siue in humero. Tertiū ē oleū ifirmorū quo inungunt̄ infirmi in mortis articulo. De qua vnctōe hētur.ī. vnctō extrema per totū. Predicta oīa hn̄tur sūmatim ex̄ de sacra vnc.c.vnico. ꝛ in pontificali romane curie.

¶ Sȝ nūqd p̄nt hec olea alio tp̄e ꝯsecrari? R̄. Oleū sanctū siue chrisma in die cene dn̄i ꝯfici dȝ: vt nō.ꝯ ꝯse.di.4. oī tp̄e. ꝛ ex̄ de sen.exco.qm̄.li. 6. De aliis aūt non inuenio ꝓhibitum.

¶ Quid si oleū nō ꝯsecratū apponat̄ oleo ꝯsecrato? R̄. Totū efficit̄ cōsecratū. ex̄ de ꝯse.eccle. vel al. qd̄ in dubiis. sicut ꝛ de aqua bn̄dicta dictū est s̄. aq̄ bn̄dicta. A. Et ibi de h⁹ i additōe. B.

O Pinio. Utrꝝ auditores diuersoꝝ magistrorū tenētiū diuersas opiniōes excusent̄ a peccato si opiniones magistroꝝ suoꝝ teneāt? R̄. sm̄ Tho. i q̄libȝ Si diuerse opiōes doctoꝝ sacre scripture non pertineāt ad fidem ꝛ bonos mores. absq; piculo auditores vtrāq; opinionē sequi p̄nt. Hic.n.hēt locū qd̄ ap̄ls dicit Ro.14. vnusq̄sq; in suo sensu abundet. In his ꝟo que pertinent ad fidē ꝛ bonos mores nullus excusat̄ si seq̄tur erroneā opiōnē alicui⁹ mḡri. In talib⁹.n.ignorātia nō excusat. A. nisi qs intēdat tenē qd̄ tenet eccl'ia. et querat diligēter noscere veritatē.24.q.3.dixit ap̄ls. B. alioqn imunes fuissent a peccato qui secuti sūt opinionē Arrii. Nestorii. ꝛ alioꝝ heresiarchaꝝ. nec possūt excusatōem hēre ꝓpt̄ simplicitatē si in talib⁹ opinionē erroneaȝ sequātur. In talib⁹.n.dubiis nō est de facili p̄standus assensus: sed poti⁹ vt dicit Aug⁹ 3. de doc.xp̄iana: consulere dȝ qs regulā fidei quā de scripture planioribus locis ꝛ eccl'e auctoritate pcipit. Qui g° assentit opinioni alicui⁹ mḡri ꝯ manifestū scripture testimoniū siue ꝯ id qd̄ publice tenet̄ sm̄ eccl'ie auctoritatē non pōt ab erroris uitio excusari. Con. Monal. Guil. ꝛ Ul. A. s. qn̄ error est ꝯ manifestaȝ sn̄iam scripture vl' ecclesie. In dubiis ꝟo dicit Monal. q nō gnātur aliquod p̄iudicium ꝟitati: cuȝ int̄ diuersas opiniones a magistris approbati scriptur[i] autētic[i] ān̄ōtas illā qs amplectitur q̄ sibi magis vr̄ cōsona rationi. Et con.glo. Ray. ꝛ Ul. vt in sū. cō. li. 3. ti.33.q.18. B. Hosti. addit q qn̄ sīt diuersa iura ꝛ opiniones. s. nō ꝯ deū et bonos mores: humanior sn̄ia est p̄ferēda. s. ceteris pibus: ex̄ de trāsac.c.fi. A. facit. ff. de legi.l.benigni⁹. B. Alr̄ ꝟo stādū est illi qui meliori inititur rōi: ex̄ de fer. capellanus.

O Ratio quid sit? R̄n° sm̄ Ray. ꝛ Hosti. Oratio ē pius affect⁹ mētis in deū tendēs. ꝛ plerūq; ne aius pigritet̄ i vocē ꝓrūpēs. A. Uel sm̄ eosdē. Oratio ē ꝯgeries vocū ad aliquid iperrādū i deum tendentiū: vt in sū.con.li. 3. ti.34. q.cxi. Et decetero cū allegabit̄ sūma i dubio intelliget̄ de p̄fata sūma confessorū. B. vel sm̄ Hug. de sanc. victo. Orō est deuotio quedā ex cōpunctiōe ꝓcedēs: vel sm̄ Damas. Oratio est petitio decentiū a deo. Et sm̄ Tho. in 4. dis.15. hec diffinitio Damas. verissime essentiam oratōis declarat. A. Idem in dicta q.cxi. B.

¶ Quare deū oram⁹? R̄. sm̄ Tho. secūda scd̄e.q.83. Deū oram⁹ nō vt diuinaȝ dispositōem imutem⁹: sȝ vt ipetrem⁹ quod ds̄ disposuit per orōēs sāctoꝝ eē iplendū: vt. s. hoīes postulādo mereantur accipere qd̄ eis oipotēs deus ante secula disposuit donare: vt Greg⁹ dicit p̄ dial. Nō g° p̄ces nr̄as deo porrigim⁹ vt ei nr̄as indigētias manifestem⁹. sed vt nosipsi consideremus in his ad diuinum auxilium esse recurrendū. A. Jō

in sũ.con.eo.ti.q.iiz. B.
¶ Utrũ aliq̃ oro dirigẽda sit ad scõs? R. sʒ Tho. vbi sup̃. Sanctis porrigit oro nõ tanq̃ p ipsos iplenda.sʒ vt eorũ meritis ꝛ pcib' orõnes sortiant effectũ Uñ a scã trinitate petim': vt nostri misereat. ab aliis xo scis vt orẽt p nobis A. Et idẽ ẽ de angelis: vt in sũ.con.eo. ti.q.iiz. B.
¶ Utꝝ oro debeat eẽ vocalis? R. sm Tho.scõa scõe.q.8z.Cõis oro ẽ que per mistros ecclie in psona toti' ppli offertur. Et iõ oʒ q talis oro innotescat toti pplo p quo offert. Qđ non posset fieri nisi eẽt vocal. Oro xo q̃ offert a singulari psona: siue p se: siue p aliis orãte: nõ est de nccitate q sit vocalis. Adiungit tñ vox tali orõi triplici rõne. p̊ qdẽ ad excitãdũ iteriorẽ deuotõem: q̃ mẽs orãtis eleuat in deũ.qz p exteriora sig siue vocũ siue etiã alioꝝ factoꝝ mens hoĩs mouet sm apprehẽsionẽ.ꝛ p ɔñs sm affectõem. vñ Aug' dicit ad pbaz. q xbis ꝛ aliis signis ad augẽdũ sãctũ desideriũ nosipos acri' excitem'. Et iõ in singlari orõe i tãtũ est vocib' ꝛ hui' modi signis vtẽdũ: inquãtũ pficit ad excitãdũ mentẽ. Que si p hoc distrahatur vel q̃litercũq ipediat: est a talib' cessandũ. Qđ p̃cipue ɔtigit i illis: quorũ mens sine signis h'modi est sufficienter ad deuotõem pata. Uñ in p̊s. Tibi dixit coꝛ meum: exquisiuit te facies mea. Et de Anna legit p̊ Reg.p̊. q loq̃batur in corde suo. 2º adiungit vocal oro q̃si ad redditõez debiti: vt.s.hõ đo seruiat sm totũ illud qđ ex deo hʒ.i.ñ solũ mẽte: sed ẽt ore. Osee vlt. Oẽʒ aufer inigtatẽ ꝛ accipe bonũ: ꝛ reddem' vitulos labioꝝ nroꝝ. 3º adiũgit ex q̃dã redũdãtia ab aĩa ad corp': ꝛ ex vehemẽti affectõe. p̊s. Dilatatũ ẽ coꝛ meũ ꝛ exul. lingua mea. A. Idẽ in sum.cõ. eo.ti.q.ii5. B.
¶ Utrũ attẽtio mẽtis in orõe sit nccĩa R. sm Tho. vbi s. Nccĩuʒ aliqd dr duplicit. Uno mͦ ppt qđ meli' puenit ad finẽ. ꝛ sic attẽtio absolute nccĩa ẽ orõni. Alio mͦ dr sine q̃ res nõ põt ɔseq suũ effectũ. Est ãt triplex effect' orõis. Prim' qdẽ ẽ mereri. Et ad hũc effectũ non ex nccitate reqrit q attẽtio assit orõi per totũ: sʒ vis p̊me itẽtõis totã orõez meritoriã reddit. A. Hoc veꝝ ẽ nisi qs studiose seu ex notabili negligẽtia mẽtẽ distrahat. tũc.n. nec mẽtur nec impetrat: sʒ poti' peccat: ex de cele.mis. dolẽtes. B. Scõs effect' orõis ẽ impetrare. ꝛ ad hũc ẽt effectũ sufficit p̊ma intẽtio quã đs p̊ncipalr attẽdit. A. Si ãt p̊ma itẽtio desit: oro nec mẽitoria est nec ipetratiua. Illã.n. orõem đs ñ audit: cui ille q orat nõ itẽdit: vt dic Grego': vt i sũ.cõ.eo.ti.q.ii6. B. Tertius effect' ẽ q̃dã spũalis mẽtis refectio: ꝛ ad hũc đ nccitate rgrit i orõe attẽtõ.i. Cor.i4º. Si orẽ ligua: mẽs mea siñ fructu ẽ. Est ãt triplex attẽtõ q̃ orõi vocali põt adhibeĩ. Una q̃ attẽdit ad xba ne qs i eis erret. Scõa q̃ attẽdit ad sensũ xboꝝ. Tertia q̃ attẽdit ad finẽ orõnis .s. ad deũ: ꝛ ad rẽ p q̃ orat: q̃ qdẽ maxie ẽ nccĩa. ꝛ hãc ẽt idiote pñt hre. Et qñq i tãtuʒ abũdat hec attẽtio: vt ẽt alioꝝ oĩum mẽs obliuiscat. sicut dicit Hugo de scõ vic. A. Iđ i dcã.q.ii6. B.
¶ Utꝝ in orõe euagatio mẽtis sit pctm̃ R. sm Tho.scõa scõe.q.8z. Si qs ex pposito in orõe mẽte euaget. pctm̃ est. ꝛ ipedit oratõis fructũ. Et ɔ hͦ dic Aug' in regula. Psalmis ꝛ hymnis cũ oratis deũ hoc xset i corde qđ pfert in ore. Itẽ ɔ hͦ p̃cipit clicis q officiũ diuinũ q̃tũ eis de' dederit studiose celebrẽt pariter ꝛ deuote: extra de cele.mis. dolẽtes. Euagatio vero que fit preter intentõem: orationis fructum non tollit vnde Basilius dicit. Si debilitatus a peccato fixe nequis orare: quãtum potes teip̃m exhibeas: ꝛ de' ignoscet: eo q non ex negligentia: sed ex fragilitate non potes vt oportet assistere corã đo. A. Idẽ i sũ.cõ.in dcã.q.ii6. Et additur circa finẽ: q i orõnib' ad q̃s obligamur ex voto vel ex pniali iniũctõe vl ex statuto ecclie: tenemur repellere

nō solū cogitatōes vanas:sed ēt bonas
tamē ipertinētes.vnde dicit Ber.sup
Cant. Spūs scūs illa hora.s.orōis gtū
nō recipit qcqd aliud ꝙ qđ debes ob
tuleris neglecto eo qđ debes. B.

¶ Utrū orō debeat eē diuturna vel ēt
cōtinua? R°ꝫm Tho.vbi s.Orō ꝫm se
ꝯsiderata nō pōt esse ꝯtinua.qꝛ opꝫ ēt
aliis opib⁹ occupari.Sꝫ sicut dic̄ Aug⁹
ad ꝓbā.iō ꝑ certa interualla horarū ⁊
tēpoꝝ deū oram⁹:vt in illis reꝝ signis
nosipsos moneam⁹:ꝙtumqꝫ in hoc de
siderio ꝓfecerim⁹ nobipis inotescam⁹
⁊ ad h° agēdū nos acri⁹ excitem⁹. Uni
uscuiusqꝫ aūt rei ꝙtitas dꝫ eē ꝓportōa
ta fini:sicut ꝙtitas potōis sanitati. vñ
ꝯñs ē vt orō tm̄ duret ꝙtū est vtile ad
excitādū interioris desiderii feruorē.
cū vero hanc mēsurā excedit:ita ꝙ si
ne tedio durare nō possit:nō est vlteri⁹
orō ꝓtēdēda.Uñ Aug⁹ dicit ad ꝓbam
Dicunt̄ fratres in egypto crebras qdē
hēre orōes:sed eas tā breuissimas:⁊ ra
ptim quodāmodo iaculatas ne illa vi
gilanter erecta q̄ oranti plīmū nccīa ē
ꝑ ꝓductiores moras euāescat atqꝫ he
betetur intētio.Ac per hoc etiā ipi sati
oñdūt hāc intētōem sicut nō eē ꝓtēdē
dā si perdurare nō pōt:ita si ꝑdurauē
rit nō cito eē rūpendā.Et sicut h̄ est at
tēdēdū in orōe singulari ꝑ cōparatōeꝫ
ad intētōem orātis:ita etiā in orōe cōi
ꝑ cōparatōem ad ppl'i deuotōem. Qđ
aūt dñs dicit Luc.18°.Opꝫ sꝑ orare. et
Ap'ls.1.ad Thessal.5°.Sine itermissiōe
orate:itelligēdū ē ꝙ aliqs ꝯtinue oret
ꝓpter ꝯtinuitatē ꝺsiderii:siue affectū
caritatis ex quo ꝓcedit orō:q in nobis
dꝫ esse continu⁹.vl'qꝛ nō intmittat qn
statutis tꝑib⁹ oret:vl'ēt ꝓpter affectū
q post orōem remanet i ipo orāte aut
i alio quē ipe suis bñficiis ꝓuocat vt ꝓ
se oret.Et h̄ nota etiā illud Hiero. Nō
ē xbis tm̄:sed corde orādus ꝺs.Qua ꝓ
pter melior ē septē psalmoꝝ decātatio
cuꝫ cordis puritate ⁊ spūali hilaritate
ꝙ toti⁹ psalterii modulatio cū anxieta
te cordis atqꝫ tristicia.de ꝯse.dis.5. non

mediocrit̄. A.Jō i sū.cō.eo.ti.q.116. B

¶ Utrū ꝺs exaudiat pctōres orantes?
R°.ꝫ Tho.scđa scđe.q.83.Si peccator
aliqd petit inꝙtū peccator.i.scđm de
sideriū peccati hic a deo nō exauditur
ad mīam:sed qñqꝫ audit̄ ad vindictaꝫ
dū ꝺs ꝑmittit peccatorē amplius ruē
in peccata.Deus.n.q̄dam negat ꝓpiti⁹
que ꝯcedit irat⁹:vt Aug⁹ dicit.Orōem
xo peccatoris ex bono nāe desiderio ꝓ
cedētē ꝺs audit:nō q̄i ex iusticia:quia
peccator hoc modo nō meret̄:sꝫ ex pu
ra mīa.obseruatis tñ q̄tuor ꝯditōibus
que cōiter requirunt̄ ad orōnem q̄ dꝫ
exaudiri.s.vt ꝓ se petat nccīa.s.ad salu
tē pie ⁊ perseuerāter.Alias ēt ꝯditiōes
orōnis hēs h̄ i.§.q ē iux̄ ꝓxie se. A.Jō
in sū.eo.ti.q.118. B.

¶ Utrū orō cadat sub p̄cepto? R.n°.ꝫm
Ul.Ad orōem qdē mētalē. A.⁊ etiaꝫ
vocalē scđꝫ eūdē:vt pꝫ i sū. eo.ti.q.119.
vbi hec notant̄. B.hō tenet̄ ex iure
nāli ꝙ dictat hōi ꝙ disponat se ad ea
sine qb⁹ nō ē sal⁹. A.Que dispositio
nō ē sine orōe:vt ibidē. B.Et ad hoc
ius accedit auctoritas xp̄i dicēti Luc.
18°.Opꝫ sꝑ orare.Sup q̊ Chryso⁹ dic̄.Opꝫ
nccitatē dicit. A.hoc ꝯtinet̄ sub illo p̄
cepto.Memēto vt diē sabbati sāctifi
ces:vt ibi. B.Ad vocalē xo orōnē seu
cū cātu nō tenet̄ qs ex p̄cepto diuino.
A.s.quo ad determiatū modū orandi
vt ibidē.qđ intelligi dꝫ q̊ ad ꝙtitatem
al' bñ determinat̄:qꝛ dicē debem⁹.pat̄
nr̄.⁊c̄.Math.6°.⁊ Luc.xi°.Jō oēs xp̄iani
debent orōeꝫ hanc dñicā scire ⁊ dicere.
de ꝯse.dis.4.vos añ oia. B.Sed ex
statuto eccl'ie q̄ missas ⁊ horas canoni
cas idixit ministris eccl'e vel etiā ex in
iunctōe ꝯfessoris pro satisfactōe pnīe.
Con.Tho.i 4°.dis.15.addēs ꝙ ⁊ oib⁹ cōi
ter etiā nō ministris videtur ab eccl'ia
determinatū tp̄s statutū esse:cū ex ca
nonū statutis teneātur dieb⁹ festiuis
diuinis officiis interesse. vt ministris ꝓ
ppl'o orātib⁹ suā intētōem ꝯforment.
A.Jdē in sū.eo.ti.q.119. B.Pōt ad h°
ꝑtinē s.missa.§.pl't.⁊ ṡ.hore.

¶Quot sũt ꝯditões quas oĩo dꝫ hr̃e? R̃ sm Ray. ꝛ Hosti. xiii. Prima ē ꝙ sit fidelis. Nā sine fide impossibile est placere deo: ꝛ sancti ꝑ fidē adepti sunt repromissiones. ad Heb. xi°. Scđa vt sit secura seu ꝯfidēs. Jacobi. p̃. Postulet i fide nihil hesitās. Tertio sit hũil. Eccl. 35°. Oĩo hũiliantis se nubes penetrabit. ꝛ de ꝯse. di. 5. ñ mediocrit. Quarto sit discreta. Math. 20. Nescitis qd petatis. Jac. 4°. Petitis ꝛ nō accipitis eo ꝙ male petatis. Quito deuota. i. potiꝰ corde q̃ ore. p̃. Reg. p̃. Anna loquebatur in corde suo ꝛ vox penitꝰ nō audiebat. Augꝰ. Quid ꝓdest strepitꝰ labiorũ si mutũ ē cor? Sexto verecũda: vt i publicano qui nō audebat oculos ad celũ leuare. Luc. 18°. Septimo. secreta. Math. 6°. Tu aũt cũ oraueis. ꝛc̃. Jsidorus. Oĩo ꝑuatis locis opportuniꝰ fũditur. Octauo pura. Augꝰ sup ps. Orõis pure magna ē ꝟtus ꝛ velut fidelis nũciꝰ mādatũ ꝑagit ꝛ penetrat q̊ caro nō ꝑuenit. Jtē Jo. hes os aureũ. Non pōt qsq̃ grām vite celestis accipe: nisi purgatꝰ fuerit ab oi sorde. de pe. di. i. nō potest. Nono lachrymosa. Jsai. 38°. Audiui orõem tuā. ꝛ vidi lachrymas tuas. Et glo. Aug. sup Thob. 4°. Oĩo deũ lenit. lachryma cogit. hec vngit. illa pũgit. Decimo sit attēta. vt h̄ s. § 5°. dictũ ē. Undecimo feruida. ps. Deꝑcatꝰ sum fa. tuā i toto corde meo. Duodecio operosa. Thob. 12°. Bona ē oĩo cũ ieiunio et elẏna. Et sup illđ Treñ. 3°. Leuemꝰ corda nr̃a cũ manibꝰ nr̃is. dic̃ Gregꝰ. Cor cũ manibꝰ ad deũ leuat q orõem suã opibꝰ roborat. Decimotertio assidua. exēplo illiꝰ q panes ab amico petebat Luc. xi°. Et ap̃li ꝑseuerātes i orõe spm̃ scm̃ acceperũt. Act. 2°. A. Jđ i sũ. eo. ti. q. 20. Et in. q. se. dr̃ ꝙ q̃tuor sũt ꝯditões qbꝰ ꝯcurrētibꝰ oĩo sꝑ ē efficax ad ipetrādũ: quas ponit glo. Luc. xi°. sup ista ꝑabola. Quis vestrũ hēbit amicũ. ꝛc̃. videlꝫ vt petat pie. pro se. ꝑseuerāter: ꝛ ad salutē. Et exponit Ul. dicēs. Pie. s. vt petēs nō ponat obstaculũ grē. ꝛ hoc obstaculũ ē idispositio petētis ad illđ qđ petit. Pro se. qꝛ merito ꝯdigni vnꝰ alti grām nō meret: cũ vix sibi sufficiat ꝓpriuꝫ meritũ sm illud Math. 25. Ne forte nō sufficiat nob ꝛ vobis. Ad salutē. qꝛ ꝓ aliis ad salutē ñ ꝑtinētibꝰ deus nō exaudit. Perseuerāter. At ille si ꝑseuerauerit pulsans. ꝛc̃. Luc. xi°. Et subdit. Tamē d̃s ex abũdātia pietat. exaudit freq̄ter etiā cũ nō oēs he cōditões cōcurrũt: sed his concurrētibus nunq̃ ē inefficax oĩo. B.

¶Utꝝ in orõe sit aliqd determiate petēdũ? R̃ sm sniam Tho. scđa scđe. q. 83. Si loq̃mur de bonis spũalibꝰ: vt de ꝟtutibꝰ grā ꝛ glīa: qbꝰ nec hō pōt male vti: nec de se malũ euētũ pñt hr̃e talia sci absolute petũt: sm illud ps. Oñde faciē tuā ꝛ salui erimꝰ. Et iteꝝ. Deduc me in semita mā. tuo. Sꝫ si loq̃mur de tꝑalibꝰ: dicēdũ sm Aug. ad Probā de orādo deũ. Hoc licet orare qđ licet desiderare. Tꝑalia aũt licet desiderare: nō qdē ꝑncipalr vt in eis finē ꝯstituamus: sꝫ sicut q̄dā āminicla qbꝰ adiuuamur ad tēdēdũ i beatitudinē inq̃tũ ꝑ ea vita sustētat. ꝛ inq̃tũ nob organice deseruiũt ad actũ ꝟtutũ: vt ꝛ phs dic̃ p̊ ethi. Et iō ꝓ tꝑalibꝰ licet orare: q̄ quidē ex q̊ nō ꝑncipalr petimꝰ: sed in ordine ad aliud: eo tenore a deo petimꝰ sm ꝙ expediunt ad salutē. Alr tꝑalia determinate a deo petē nō opꝫ: qꝛ pñt malũ euētũ hr̃e: ꝛ eis hō pōt bñ ꝛ male vti. Uñ Ualeriꝰ dicit. Nos plerũq̃ id vot expetimꝰ qđ nō ipetrasse meliꝰ foret. Et con. Ray. ꝛ Hosti. Et addũt ꝙ dñs ꝛ mgr̃ oia petēda ꝯclusit in. 7. petitionibꝰ cũ docuit nos orare pr̃ noster. ꝛc̃. B.

¶Quō ordināt petitões in orõne dñica? R̃ sm Tho. vbi s̃. Oĩo dñica perfectissima ē. Et sm Aug. si recte oramus: non aliud dicē possumꝰ. Nā p̊ ponunt ea ꝑ que i nobisipsis fiduciā excitamꝰ. s. consideratio caritatis eiꝰ ad nos: qꝛ bonũ nr̃m vult. Jdeo dicimꝰ pr̃ noster. Et ꝯsideratio excellētie q̄ pōt. iō dr̃. qui es i celis. Deinde seq̄ũtur. 7. petitões

⁊ eo ordine q̊ petēde sūt. Prima ꝑtiet ad dilectōem dei q̄ deū in seipo diligim⁹ cū dr̄. sanctificet̄ nomen tuū. i. sacrū ab oib⁹ hēat̄: qd̄ ꝑtinet ad gloriā dei i hōibus ꝓpagādā. Secūda pertinet ad dilectōem q̄ diligim⁹ nos cum dr̄. adueniat regnū tuū. i. ꝑ quā petim⁹ ad glīaȝ regni eius peruenire. Tertia petitio ꝑ quā petit̄ directe id q̊ beatitudinē meremur. cū dr̄. fiat volūtas tua sicut i celo ⁊ in terra. Quarta per quaȝ petitur illud quo instrumentalr̄ iuuamur ad merēdum: cū dr̄. pa. no. q̊ti. da no. hodie siue hoc intelligat̄ de pane sacramētali: cui⁹ quotidianus vsus ꝓficit hōi. in quo etiā intelligunt̄ oia alia sacr̄a: siue etiā intelligat̄ de pane corꝑali: vt per panē intelligat̄ ois sufficiētia victus. Quinta est remotio eius qd̄ esset ipedimētū ꝑme petitōis. q2 directe excludit a regno. s. pctm̄. vn̄ dr̄. Dimitte nob̄ debita nr̄a sicut ⁊ nos di. debi. nostris. Sexta est remotio ei⁹ qd̄ nos ipedit a scd̄a petitōe. s. ab obseruātia dine volūtatis: cū dicim⁹. Et ne nos idu. in tenta. ꝑ qd̄ nō petim⁹ ne tētemur: sed vt a tētatōe nō vincamur: qd̄ ē in tētatōeȝ induci. Septima ē remotio penalitat͂ p̄ntis q̄ est ipeditiua tertie petitōis. s. sufficiētie circa vitam. vn̄ dr̄. Sȝ libera nos a malo. A. Possunt ⁊ alie expositōes orōnis dn̄ice poni: sȝ ꝓpt̄ breuitatē omittūtur. Ad rōem tn̄ horaꝝ canonicaꝝ sciēduȝ ƀm Ul. ⁊ in sum. co. eo. ti. q. 122 ꝙ iō hore canonice diuidūtur in septem tꝑa. q2 i his diuersa saluatoris mysteria gesta sunt. Nā i nocte nascit̄: orat ꝑnoctās in orōe. ꝓditiose traditr̄. capit̄ vt latro cū gladiis ⁊ fustib⁹. oēm patiētiā exhibet gladiū ꝓhibēdo ꝓditorē ⁊ alios hostes suos caritatiue āmonendo. auriculā abcisam anādo. volūtarie se pati ostēdēdo: ea que istabant p̄dicendo. ad locum ꝓditioni congruum se transferēdo. hostib⁹ obuiam ꝓcedendo. eos solo v̄bo soleten⁹ ꝓsternēdo. seip̄m eis indicando. opprobriis falloꝝ testiū saturat̄. alapis a seruis ceditur. ⁊ vt falsus ꝓpheta puerili ludo illuditur ⁊ cōspuit̄. a discipulis deserit̄. a Petro negatur ⁊ ꝓtinus oculo misericordie ituet̄. corp⁹ ei⁹ in sepulchro q̄escit. aia in inferno. Mane qd̄ ē hora p̄ma i ꝯciliū iudeoꝝ ducit̄. falsa testimonia ꝯ̄ eū q̄runtur. extorta ab ip̄o ꝓfessio v̄itat͂ blasphemia iudicat̄. vincit̄ cum falsis accusationibus. Pilato traditur: ⁊ ƀȝ quorūdam opinioneȝ resurgit. Hora tertia accusat̄. Herodi mittitur. ab ip̄o ⁊ suo exercitu spernit̄ a q̊ etiā illusus in veste alba ad examen Pilati remittit̄. clamorib⁹ iudeoꝝ crucifigit̄. a Pilato flagellat̄. sp̄m sc̄m mittit. Hora sexta iudicat̄. condēnat̄. conspuitur. illudit̄. spinis coronat̄. ar̄ūdine cedit̄. crucē sibi baiulās egredit̄. felle ⁊ aceto potat̄. cū sceleratis ꝯputat̄. blasphemat̄. irridetur. tenebris corporalibus occasus veri solis ostenditur. Hora nona matrē consolatur. clamās moritur. velū templi scindit̄. terra mouet̄ petre diuiduntur. monumēta aperiuntur. cēturio ꝯfitet̄. alii sua pectora tundētes reuertūtur. Hora vesꝑtina lancea lat⁹ eius perforat̄. ex vulnē sāguis cū aqua egredit̄. Sero qd̄ ē hora ꝯpletorii cēat cū ap̄lis cenā legalē. istituit sacr̄alē. lauat pedes ap̄loꝝ ⁊ extergit lintheo. ap̄lis p̄dicat. pro eis p̄reȝ orat ad locū ꝓditōis ꝓperat. tristiciā suam māifestat discipulis. trinā orōeȝ emittit. fact⁹ in agonia guttas sudoris sanguinei defluentis in terrā fūdit. de cruce deponit̄. aromatibus conditur. iuoluitur syndone. sepulchrum lapide pregrādi claudit̄. signat̄. custodit̄. vallat̄.

Oratorium. Utrum liceat cuilibet i domo ꝓpria hēre oratorium p̄uatū? R℞. Oratoriū i forma ecclesie nō licet hr̄e absȝ auctoritate ep̄i A. Si v̄o nō fit i forma eccl̄e bn̄ licet hēre cuilibet fideli: vt in sū. con. li. 3. ti. 24. q. 148. B. nec ibi missa celebrari nisi d̄ ꝯsēsu ep̄i ⁊ ꝓpt̄ necc̄itateȝ. ⁊ ꝙ non fiat inde p̄iudiciū enorme ecclesie

parochiali. Clericꝰ aūt q sine auctori
tate epi i tali oratorio celebrauerit dꝫ
deponi. de ꝯse. dis. i. vnicuiqꝫ. ꝛ. c. clicos.
ꝛ. c. si qs. A. Idē in sū. con. liº. 3º. ti. 28.
.q. 148. Ubi ēt dr̄ sm glo. Ray. ꝙ ꝯcessa
licētia edificādi monasteriū intelligit
ꝛ ꝯcessa edificādi oratoria opportuna
isra septa eiꝰ. Et in allato. c. si qs. dr̄ ꝙ i
ꝑcipuis solēnitatibꝰ nō dꝫ in ꝑdictꝭ ꝑ
natis oratoriis celebrari nisi d̄ ꝯsensu
epi. Qd̄ vr̄ itelligēdū qñ maior vrget
necessitas ꝙ̄ in aliis tꝑibꝰ i qbꝰ ēt sine
licētia epi ꝛ iusta cā nō dꝫ i talibꝰ locis
celebrāi vt ꝑtractū ē. Itē in dcā .q. 148.
dr̄ ꝙ quilibꝫ pōt auctoritate ꝓꝑa facē
hospitale ad recipiēdū paupes siñ ora
torio tñ: sꝫ tal' locꝰ nō gaudet libtatē ec
cl'iastica: ꝛ emi ꝛ vēdi pōt.

ORdo pº cōiter quid sit? Rº sm mgr̄m sē
tentiaꝝ ꝛ Tho. i 4º. di s. 25. Or
do ē signaculū qd̄dā i quo spūal' ptās
tradit ordiato ad officiū. A. hec dif
finitio fuit Hug. d̄ scō vic. Et sꝫ Pe. ibi
actꝰ exterior dr̄ signaculū: sed executō
illius ptātis dicitur officiū: vt in sum.
con. liº. 3º. ti. 22. q. 1. B.

¶ Utrꝫ ꝑma tonsura siue corona sit or
do? Rº. Si loqmur de ordine inqꝫtū est
sacramētū ꝛ impꝛimit caracterem: isto
mō tōsura non ē ordo. qꝛ nec sacr̄m est
nec impꝛimit caracterē. Et hec ē senten
tia Tho. in 4º. dis. 24. Et ꝓpter hoc iu
ra int' ordines nō posuerūt tonsurā. 32.
dis. seriatiꝫ. 77. dis. illud. 93. dis. a subdia
cono. Si ꝟo loqmur de ordine non vt ē
sacr̄m: sed largo mō ꝓ d̄putatōe ad di
uinū cultū: sic sm eūdē ordo ē. ꝛ ita no
minat ex̄ de eta. ꝛ quali. cū ꝯtingat. sꝫ
ꝙ ibi dicit Ber. ꝙ ē idē qd̄ psalmista
tus nō ē sic: vt in se. § pꝫ. A. Nō ē gº
ꝑma tonsura ꝓꝑe ordo sꝫ dispositio ad
ordines: vt in sū. con. eo. ti. q. 2. B.

¶ Utrꝫ psalmistatꝰ sit ordo? Rnº sm
Tho. in. 4º. dis. 24. In decretis dis. 21.
cleros. psalmistatꝰ 2ꝰ ab hostiario iter
ordines ponit: non ꝙ sit spālis ordo: sꝫ
qꝛ ē officiū ordini. s. lectoratui ānexuꝫ.
23. dis. psalmista. Nā qꝛ psalmi cū can
tu ꝓnunciant: iō lector dr̄ psalmista et
cantor: qd̄ ē qd̄dā officiū int' ordines.
A. Con. Pe. vt i sū. eo. ti. q. 3. B.

¶ Quot sūt ordies? Rº sm sniaꝫ Tho.
in 4º. dis. 24. Si ꝓꝑe accipiamꝰ ordies
inqꝫtū sūt sacra septē sūt. qtuor. s. mio
res: vt hostiariꝰ. lector. acolitus. ꝛ exor
cista. ꝛ tres sacri. s. subdiaconus. diaco
nus. ꝛ ꝑsbyter. Si ꝟo largo mō suma
mus addet' minoribꝰ ꝑma tōsura siue
psalmistatꝰ: vt qdā dicūt. Et de hº hēs
i ꝑcedētibꝰ duobꝰ. §. Sacris ꝟo addet'
epatus. q tñ vtrꝫ sit ordo hēs i se. §. A.
Hoc cōiter tenēt oēs theologi. s. ꝙ or
dines ꝓꝑe sunt tm̄ septē: vt in sū. con.
eo. ti. q. 4. B.

¶ Utrꝫ epatꝰ sit ordo? Rº sm Tho. in
4º. dis. 24. Ordo pōt accipi dupl'r: Uno
mō sm ꝙ ē sacr̄m: ꝛ sic ois ordo ordina
tur ad sacr̄m eucharistie. Uñ cū eps ñ
hēat ꝙ̄tum ad hoc ptātem supiorē sa
cerdote epatus nō ē ordo. Alio mō pōt
cōsiderari ordo sm ꝙ est officiū qd̄dā
respectu qrūdā actionū sacraꝝ. Et sic
cū eps hēat ptātē in actōibꝰ hierarchi
cis respectu corꝑis mystici suꝑ sacer
dotē epatꝰ erit ordo. Et isto mō loquū
tur qñqꝫ iura. vt cū dr̄ ꝙ non pōt ꝯmit
tere ea q̄ sunt epalis ordis nisi epo: ex̄
de ꝯse. eccle. aqua. A. Et sic ordo ali
quādo accipit' ꝓ sacr̄o: aliquādo ꝓ gra
du dignitatis: vt pꝫ in sū. con. eo. ti. q. 3.
Hoc cōiter tenēt oēs theologi. s. ꝙ or
dies ꝓꝑe sꝫ tm̄ septē: vt i sū. e. ti. q. 4. B

¶ Utrꝫ ordo sit vnū sacr̄m? Rº sꝫ Pe.
Unū ē nō vnitate indiuisibilitatis sic̄
punctꝰ: nec ꝯtinuitatis sicut linea: nec
ꝑfectōe vniꝰforme sicut corpus aiatū
sed ē vnū ꝑfectōe vniꝰ finis: qꝛ cū ꝯsti
tuat' ex diuersis ordibꝰ spālibꝰ oēs ordi
nant' ad vnū actū. s. cōsecratōis eucha
ristie. A. Sicut etiā domꝰ dr̄ vna sm
eūdē: vt in sū. eo. ti. q 5. B.

¶ Utrꝫ in ordine ꝯferat' gr̄a? Rº scd̄m
Tho. ꝛ Pe. i 4º. dis. 24. In ordie ꝯfert'
gr̄a gratū faciēs q̄ neccia est non solum
ad digne suscipiēdū sacr̄m: sed etiā ad

digne mĩstrandũ. A .Idē in sũ. con. eo.ti.q.9. B.

¶ Utrũ ordo liberet a fortuna seruili. R° ſm Ray. Nõ solũ epalis dignitas ſ3 etiã sacerdotal' liberat a cõditiõe uł a fortũa seruili vel aſcripticia. diſ.54. ſi seru' sciẽte. Et ſ3 canões etiã a curiali fortũa siue vĩculo: qa vt dictum est liberat a ſuili q̃ fortior est. di.54. frequens. ⁊.c. ex ãtiquis. Uñ cõtũ ad h° nõ tenet illud c. ſi seru' sciente. A .quia illud.c. est q̃dã lex q̃ reuocat̃ ꝑ ius cãonicũ ſm glo. ibi ꝑ rõnẽ ꝑtactã. B. Uerũtñ curialis nõ d3 ordinari. vt. ĩ. ordinãd'. §.15° A .s. q incipit.15° B.

¶ Utrũ votũ castitat̃ sit ãnexũ ordini sacro. R° ſm Guil. Nõ. ut p3 ĩ grecis q nõ tenent̃ ad cõtinẽtiã nec apud nos illi q inuit̃ vxorib' ordinant̃. A .Tales tñ nõ pñt debitũ exigẽ lic3 teneant̃ reddere. ut s̃. ĩpedimẽtũ xi°. §. ꝑ i additõe. B .S3 tale votũ ãnexũ est ordini ex ɔstitutõe eccl'ie ꝑpt̃ honestatẽ sacri ordĩs: sicut Hug. nouit.28. di. in ꝑn°. A. Con. Tho. scða scðe. q.88. B.

¶ Quot mõis ordinatio dr̃ simõiaca? R° ſm Ray. q̃tuor mõis. Nam alia ex parte ordinatoris tm̃. alia ex parte ordinãdi tm̃. alia ex ꝑte vtriusq3. alia ex neutriusq3 parte: vide. ĩ. simõia ꝑ. §.6°.

ORdo 2°

quo ad ritum ⁊ temp'. Utrum necesse sit instr̃m in ordinatõne exhibitũ corpal'r tangi? R° ſ3 Tho. ĩ 4° diſ. 24. Quidã dicũt ɔtactũ instrumẽtoꝝ mãliũ ab eo q suscipit sacr̃m ñ eẽ de nccitate sacr̃i: sed solã porrectõe3 Tñ ip̃a ṽba forme videtur oñdere ꝙ ɔtact' mãe sit de eẽntia sacr̃i. q2 dicitur accipe hoc vel illud. ⁊c̃. A .Primã opinionẽ seqtur Al. quã ẽt ñ oĩo reprobat Tho. lic3 scða videat̃ sibi tutior: vt p3 in sũ. con li° 3° ti.23. q.xi. vbi etiã pat3 ꝙ Hosti. multum discrepat ab his. Ideo hic passus penit' vr̃ ãbiguus ꝑpt̃ea ꝑs tutior ẽ eligẽda: ex̃ de homi. petitio. et de ꝑsby. nõ bap. veniẽs. ibi nõ ĩtelligit̃ iteratũ qð ãbigit̃ eẽ factũ. B.

¶ Utrũ plẽs ordines eodẽ die possint ɔferri? R° ſm Ray. Uno die nõ debẽt ɔferri vni oẽs minores nisi hoc obtineat de ɔsuetudine eccl'ie. Itẽ vn' ordo sacer cũ minorib' vł duo sacri nullo° ɔferũtur eodẽ die vni. diſ.77. ĩ singulis ⁊.c. qcũq3. ex̃ de eo q fur. or. suſ. cu3 h lator. ex̃ de tẽpo. or. lr̃as. ⁊.c. dilect'. Et de pena epi q ɔ̃ hoc ordinat hẽs. ĩ. ordinator. §.3°. Ille ṽo q furtiue ɔ̃ ꝑdictã formã ordinẽ recipit d3 deponi. diſ.77. ſb diacon'. ex̃ de eo q fur. ordi. suſ. ĩnotuit Si tñ receptis iux̃ ɔsuetudinẽ patrie q̃tuor minorib' ordinib' subdiacõatũ eadẽ die furtiue recipiat: põt permitti misericordit̃ ĩ minorib' tm̃ ministrare Et si ĩtrauerit religionẽ ⁊ vita moresq3 ei' exegerit abbas si voluerit in aliis ordinib' poterit dispensare: vt in dicto .c. cũ. h. Et idẽ ſm Hosti. si duos sacros ordines sil' recepit. A .Idẽ ĩ sum. cõ. eo. ti. q.13. B .S3 si lata fuisset ꝑus excõicatõis ſnĩa ɔ̃ sic recipiẽtes. A .i. fuisset inhibitũ ne sic ordines reciperent̃ sub pena excõicatõis: vt in dicto .c. ĩnotuit. B .⁊ nihilomin' receperint non poterit cũ eis dispẽsari nisi per papa3 vt in dicto .c. ĩnotuit. A .Hoc videtur sentire Gof. ⁊ Hosti. q absolute dicunt ꝙ q post ĩterminatõem anathematis ordinat̃: nõ põt cũ eo dispẽsari nisi per papã nisi q̊ ad minores ordines in qb' h'cãu põt dispẽsare ẽt ep̃s ſm Hosti. ⁊ in sũ. eo. ti. q.14. Sed hec vidẽtur ĩtelligẽda ſm distinctõem Ray. q dicit vt p3 ĩ dicta. q.14. ꝙ si qs ɔ̃ ꝓhibitõe3 factã sub pene excõicatõis clãdestine recepit duos ordines sil' tunc non poterit cũ eo in executõe ordinũ ẽt si r̃ligionẽ ĩtrauerit dispensari nisi de licentia pape. dicto .c. ĩnotuit. Si ṽo aliqs receperit furtiue ordinẽ sacrũ vel nõ sacrum distingue. q2 aut fuit ꝓhibit' sub interminatõe anathematis aut non. In ꝑ° cãu poterit ɔdigna satisfactõe ꝑmissa cũ eo: vt in susceptis mĩstret ordinib' ep̃s dispensare. ⁊ si ĩtrauerit religionẽ ẽt ĩ suscipiẽdis postq3 aliq3to tempore

fuerit i ea laudabilr ɔuersat᷒. In 2° āt
cāu poterit cū tali ēt i seclo remanēre
p᷒ ɔdignā satisfactōem tā in susceptis
q̄ȝ in suscipiēdis ordib᷒ dispēsare: ex̄ d̄
eo q fur. or. sus. c. p̄. hec ibi. Et dr̄ qs ꝓpe
furtiue ordinē suscipe q ɔ̄ cōsciam sui
epi ꝛ siñ examiatōe ꝓmouet̄ ƀȝ glo. ex̄
de eo qui fur. ordi. sus. c. p̄. B . Et ad
dit Hosti. ꝙ etiā papa de facili non di
spensat. De dispēsatōe cū ordinatis ab
alieno epo ꝛ h᷒modi. habes .i. ordina
tus p̄. §. añplr. B.

Utrū in ordie faciēdū sit scrutiniuȝ
R° ƀm Hosti. Circa hoc faciēdū ē du
plex scrutiniū. Unū añ ordinatōeȝ: qd̄
diligēter faciēdū ē: ex̄ de elec. nihil est.
. §. epi. Et incipit i feria q̄rta p̄cedente
sabbatū ordinatōis ꝛ durat vsq̄ȝ ad di
ctū sabbatū. p archidiaconū qdē de iu
re cōi: ex̄ de offi. archi. ad hec. ꝛ. c. vt no
strū. A . Olim eps eligebat scrutato
res seu examinatores. 24. di. qñ. Et nō
tur in sū. eo. ti. q. 17. ƀm Hof. Sed vt hic
dr̄ ꝛ etiā ibi hodie de iure spectat exa
minatio ad archidiaconū. B . Qui
hēbit diligēter inq̄re de vita ordinādi
de genere. de patria. de etate. de titulo
ad quē ordinat̄. de loco in q̄ ɔuersatur.
de scia. de fide. ꝛ de aliis q̄ ɔtinēt̄ in re
gula aplica. de qb᷒ dr̄. i. ordinādus q̄si
per totū. Et sic i sabbato q ꝓbati sunt
epo p̄ñtent̄. 38. dis. quando. Istud. c. po
tius est. 24. dis. B . Aliud scrutiniuȝ
fit in ipa ordinatōe quādo ordinandi
epo p̄ñtantur añ altare cū archidiaco
nus dicit. Postulat scā mat̄ ecclia. ꝛc̄. ꝛ
ordinatore iterrogāte. Scis illos esse
dignos. Et rñdet. Quātū humana fra
gilitas. ꝛc̄. Et qdē p̄ñtator i tali rñsiōe
nō peccat: dū tamē ɔ̄ ɔsciam nō loqua
tur: ex̄ de scru. i or. fa. c. vno. Aliogn ɔ̄.
28. q. i. §. p̄. A . Meli᷒ fac̄ dictū. c. vni
cū. B . Nā quē nescit indignū debȝ
p̄sumē dignū: ex̄ de p̄sump. dudū. Qd̄
si archidiaconū remordeat conscia de
aliq̄ q nō sit dign᷒: tūc añq̄ȝ veniat̄ ad
ordinatōem secreto studeat epo denū
ciare. ex̄ de scru. in or. fa. c. p̄. Et si epus

nolit desistere archidiacon᷒ dȝ se sub
trahere: ꝛ si nō pōt sine scādalo dȝ illa
ṽba dicē tanq̄ȝ mister ecclie q̄ nō iudi
cat de occultis: sed nullo mō crimē lit
teris dȝ publicare. Con. Inno. A . Id̄
in dicta. q. 17. ꝛ se. B.

Quid si sine examinatōe qs ē ordia
tus? R° ƀm Hosti. Si sit not᷒ ꝛ dign᷒ ñ
peccat̄: qꝛ tales nō sūt examinandi: ar.
24. dis. nullus. A . Fallit hoc i epo cō
secrādo q q̄ȝuis sit not᷒: tñ examinat̄
23. dis. q eps. ƀm Hof. ꝛ in sum. con. eo. ti.
. q. 19. Sȝ si indign᷒ sit deponi dȝ. B .
ex̄ de corpo. viti. exposuisti. Si ṽo sit
ignot᷒ q̄ȝuis dign᷒ deponēdas ē. 24. di.
. c. vlt. ꝛ multo forti᷒ si indign᷒. 50. dis.
ex penitētib᷒. A . Id̄ i dicta. q. 19. B.

Quid si in examinatōe crimē suuȝ
nō exposuit? R° ƀm Hosti. Ordinād᷒
tenet̄ ɔfiteri crimina seu impedimēta
notoria iuris vel facti: nisi fuerit cum
eo dispēsatū. dis. 50. ex penitētib᷒. Iteȝ
tenet̄ ꝓdere grauia seu enormia. s. q̄ ēt
p᷒ pniam executōem impediūt: vt ho
micidiuȝ simonia in ordine ꝛ h᷒modi
A . Etiā si sint secreta: vt in. c. q̄situm.
ex̄ de temp. or. B . Alia ṽo q̄ nō im
pediūt: non tenet̄. ex̄ de temp. ordi. c. fi.
Si ṽo frauduleter defect᷒ subticet nō
hēbit executōem ordinis sic suscepti:
ex̄ de renūci. nisi cum p̄dem. §. ꝑsone.
Si ṽo ɔfitet̄ ꝛ dispēsetur cū eo secur᷒
erit ƀm Inno. vt vlteri᷒ nō accusetur.
Alr secus. 34. dis. c. vlt. A . Poti᷒ vr̄
24. dis. c. fi. B . Si nō dispēset̄ ꝛ nihi
lomin᷒ ordinet̄ nō dȝ ordinat᷒ i illo or
dine admitti. 51. dis. si qs sane. Cō. Hof.
A . Id̄ i dctā. q. 19. B.

Quib᷒ tꝑib᷒ debēt ordies cōferri?
R° ƀm Ray. Ordines generalr ɔferri
pñt in sex tꝑib᷒ anni. s. In sabbatis q̄
tuor temporū. Et in sabbato añ dñicā
de passione. Et in sabbato sancto pasce
dis. 75. c. vlt. ex̄ de temp. or. de eo. Papa
ṽo pōt cōferre subdiaconatū in dieb᷒
dñicis. ꝛ in aliis p̄cipuis festiuitatib᷒.
Itē in dñicis dieb᷒ solēnibus quilibet
epus pōt cōferre minores aliquibus

ita tñ ꝙ nõ multis ne videatur gnālē
ordinatõem facē: vt nõt in dicto .c. de
eo. Con. Hosti. ꝛ Goff. ꝛ alii. A .Idem
in sum. con. eo. ti. q. 30. B.

¶ Quare sacri ordines sp̄ sūt cōferen
di in sabbato? R° ſm Hosti. quia sab
batū significat requiem. ꝛ qui transit
ad clericatū irreuocabilr̄ per susceptō
nem sacri ordinis transit de labore se
culariū negocioꝝ ad vacādū spūalibꝰ
dis. 88. fornicari. Et aplus. 2. Thi. 2° Ne
mo militans deo implicat se negociis
sclaribꝰ. Con. Inno. ꝛ Gof. A .Cō. etiā
Ul. vt in dicta. q. 30. B.

¶ Utrꝝ aliquo modo ordines sacri pos
sint ꝯferri in dñica? R° ſm Ray. Si in
sabbato ordinationū tā ordinās ꝙ or
dinandus ꝯtinuaret ieiuniū nec come
deret nisi forte celebrādo: tunc i mane
sequētis dñice posset sacer ordo ꝯferri
quia tunc mane diei dñice intelligitur
trahi ad sabbatū ꝓpter ꝯtinuatōeȝ ie
iunii. Et idē itelligēdū est de nocte añ
diem pasce si tunc celebraret vt erat
mos antiquitꝰ. A .s. ꝙ in dicta nocte
possint ordinatōes fieri: ꝛ nō i aliis no
ctibꝰ ſm Inno. in. c. litteras. ex̄ de tēp.
or. B .Porro talē cōtinuatōem ieiu
nii non expedit facere nisi in necessita
te. Cō. Hosti. Inno. ꝛ alii. A .Hec par
tim fuerūt dicta Ray. ꝛ partim alioꝝ:
vt patȝ in dicta. q 30. vbi etiā dicit ſm
glo. Ray. ꝙ ꝯtinuatio ieiunii sic dȝ in
telligi ꝙ die sabbati ꝛ nocte sequenti
nihil comedat vel sumat vel bibatur
Et ſȝ Inno. in dicto. c. litteras. celebrās
die sabbati non debȝ sumere nisi cor
pus ꝛ sanguinem. B.

¶ Que pena eoꝝ q extra statuta tem
pora sacrū ordinē susceperūt? R° Nō
debēt ꝑmitti in susceptis ordinibꝰ mi
nistrare: ex̄ de tempo. or. c. 2° Tñ cara
cterē susceperūt. Et eps̄ imposita eis
ꝑmo penitentia ꝯpetenti sustinere po
terit vt postea in susceptis ordinibus
ministrent: ex̄ de tempo. or. ꝯsultatōi.
Et ſm Inno. Ber. ꝛ Guil. q addit. ꝙ se
cus est in ordinibꝰ suscipiēdis. A .Idē
in sū. con. eo. ti. q. 33. Si tñ ante ministrēt
habes s̄. dispēsatio. §. 6° ꝟ. 9° Ordiato
res vero debēt priuari auctoritate or
dinandi: vt in eo. c. 2° B.

¶ Quid si aliqd omittat in ordinatōe
de forma? R° ſm Ray. Si aliqd omit
tatur qd̄ sit de substātia. aut etiā si du
bitet vtꝝ sit de substātia tota ordina
tio debȝ iterari q̄si nihil sit factuȝ. Ni
hil. n. intelligit iteratū qd̄ nescit eē fa
ctū: de ꝯse. dis. i. solēnitates. Si autem
omissū ē id d̄ q̊ expssū ē ꝙ ñ ē de suga
nō dȝ ordinatio iterari: sȝ qd̄ omissuȝ ē
dȝ statuto tp̄e caute suppleri. ex̄ de sa
cra. ite. c. ps̄ br. ꝛ. c. p̊. Cō. Inno. A .Idē
in sū. con. eo. ti. q. 34. B .De eo q scien
ter ordinē iterat: hēs s̄. dispēsatio. §. 7°

¶ Que sunt illa q̄ nō sūt de substātia?
R° ſm Ray. Expssuȝ ē ꝙ de substātia
nō est ip̄m tp̄s ordinationū: ex̄ de tēp.
or sane. Itē nec etas ordinādi dis. 77.
subdiaconꝰ. ꝛ. c. in veteri. Item nec vn
ctio: ex̄ de sacra. vnc. c. p̊. circa finē. ꝛ de
sacra. nō ite. c. p̊. Itē ꝙ ordinandus in
p̄sbyteruȝ vel diaconū recipiat impo
sitōem manus epi. A .s. tactu corꝑali
vt in. c. vlt. de quo statim. B .ex̄ de sa
cra vnc. ite. c. vlt. Itē ꝙ ordo recipiat a
ꝓpo epo vel ꝙ nō recipiat qs oēs ordi
nes sit. sed seruatis debitis interstitiis
ex̄ de tempo. ordi. ꝙ trāslatōem. ꝛ. c. lit
teras. ꝛ. 9. q. 2. Lugdunēsis. Con. Hosti.
ꝛ ſm eūdem Hosti. ꝛ etiā Hug. ꝛ Guil.
non est de substantia ꝙ ordinans ꝛ or
dinandus sint ieiuni. A .Hoc cōiter
tenent doc. licȝ Ray. de hoc dubitaue
rit: vt pȝ in sum. eo. ti. q. 34. B .Sunt
alia de quibꝰ nescit vtrū sint de substā
tia vel nō: vt missa. de qua etiā Hosti.
dicit dubium. A .In dicta. q. 34. B.
Tamē in minoribꝰ ordinibꝰ non videt
dubiū ꝙ missa nō est de substātia. A.
Forte hoc pōt itelligi ex ꝯsuetudine:
que ē optima legū iterpres. ff. de legi.
si de itepretatōe. Itē ad mām aduertē
dū ſm Inno. ꝛ in dicta. q. 34. ꝙ cū in or
dinatione alicuius in diaconuȝ vel sa
cerdotem omissa est manus iposítio ꝛ

postea supplet̃. dicunt̃ etiã omnes orõnes que pcipiunt̃ dici qñ fit man⁹ impositio. q2 ipi man⁹ impositioni adherent. Et de man⁹ impositõe fit mentio in orõnibus. Item dicit ꝙ vbi diuisi ꝛ diuersi sunt actus non est iterandũ: s3 supplēdũ: sicut in ordinatõe sacerdot| alius act⁹ est tenẽ manus super caput alius dare ei calicẽ ꝛ patenã: quorum si aliquod defuerit legitime factu3 nõ erit postea iterãdũ. Quidã tñ dicũt ꝙ hec duo. s. de calice ꝛ de patena nõ sũt supplenda. q2 nõ sunt de substãtia. tñ securi⁹ ẽ supplere. Itẽ si pars alicuius orõnis omissa eẽt: a capite inchoanda foret. Tñ in ordinib⁹ mlte orõnes possunt eẽ que nõ sunt de substãtia ordis Unde si talis ordo legitime collat⁹ eẽt non ppter hoc reiteraret̃. Item si tm̃ vna manus inuncta est postea solius alterius manus inũctio supplenda ẽ. ꝛ vbi in orõnibus dicit̃ manus in pl'ali dicetur manus in singulari. Et si facta esset vnctio in aliquo ꝛ nõ dicta oro: vl' ecõuerso: repetẽdũ erit vtrũq3. q2 act⁹ nõ sunt diuisi cũ in orõnib⁹ fiat mentõ de vnctõe. Item quod omissu3 ẽ debet suppleri per eũ qui ordinauit. Quod si fieri non põt per aliũ suppleri potest. Itẽ si eṗs in ordinãdo ex infirmitate deficiat per eum postea vel ꝑ aliu3 inchoabit̃ vbi ipse dimiserat nisi sint aliqua coherentia: vt vnctio ꝛ oro: vt dictũ est: vel nisi vn⁹ sit act⁹: vt p3 in forma cõsecratõis eucharistie: ꝛ in forma baptismi: cui⁹ parte iã dicta si deficiat minister ꝑ aliũ reincipit̃ forma in baptismo ꝛ in missa ab illo loco: qui ꝑdie ꝛc. Con. Hosti. Itẽ qđ dictũ ẽ omissu3 caute suppleri. Hosti. in. c. ṗsbyter. ex̃ de sacra. ite. vbi ꝛ Inno. ponit ꝑ dicta: vt ꝛ p3 in dicta. q. 34. expõit ꝙ fiat supplerio tp̃e ordinatõis ꝛ veniat patiẽs defectũ q̃i ministrans eṗo: nec erit in tẽtio eṗi nec ipsi⁹ ꝙ orõnes super ipm̃ iterent̃. ꝛ cũ venerit eṗs ad id qđ omissum ẽ suppleat: ꝛ põt fieri vltio p⁹ alios eiusdẽ ordis: vt magi| celet̃. Põt ẽt eṗs ei dicere. Uade ꝛ porta mihi librũ vel aliã rẽ q̃i credant circũstãtes ꝙ ꝑpter mãdatũ sibi iniunctũ imposuerit manũ: vel etiã in capella sua paucis ꝛ bonis secretarus vocatis ꝑuati3 poterit ordines celebrare. Quousq3 aute3 hoc supplemẽtum recepit executõe3 suscepti ordinis nõ hẽbit. 52. dis. sollicitudo. ꝛ ex̃ de sacra. ite. c. ꝑ. ꝛ ibi glo. ꝛ in dicta. q. 34. B.

ORdo 3ᵒ quo ad caracterem. Utrꝫ i quolibet ordine imꝑmat̃ sp̃alis caracter: ꝛ an caracter vni⁹ ordinis ꝑsupponat caracterẽ alteri⁹ ordinis? Rx̃ᵒ ẽm Tho. in 4ᵒ dis. 24. In q̃libet ordine sic ɔfert̃ specialis ptãs: ita imꝑmitur specialis caracter: nec caracter vnius ordinis ꝑsupponit caracterẽ alteri⁹ ordinis. Nã recepto ordine posterĩori ꝛ pretermisso ꝑcedẽti: non ppter hoc debet reordinari in ipo posteriori: ex̃ de cle. per sal. pmo. c. vnico. Cõ. theologi oẽs. A. Idem in sum. con. li. 3ᵒ ti. 22. q. 6. B.

Utrꝫ añ caracterẽ ordinis ꝑexigat̃ caracter baptismi ꝛ cõfirmatõis? Rxñᵒ ẽm Tho. vbi s. Caracter baptismi pre exigit̃ de nccitate. q2 est fundamẽtum oium sacroꝝ: ex̃ de ṗs by. nõ bap. c. ṗ. et c. veniẽs. S3 caracter cõfirmatõis non ꝑexigit̃ de nccitate qn̄ sine illo recipi at q̃s caracterẽ ordinis: tñ de ɔgruo ꝑ exigit̃. Con. Pe. ꝛ alii. A. Idem i sũ. con. eo. ti. q. 7. B.

In quo actu imꝑmit̃ caracter i singulis ordinib⁹? Rx̃ᵒ ẽm sniam Tho. in 4ᵒ dis. 24. ꝛ 25. Sacerdotalis caracter imꝑmit̃ qñ datur ei ab eṗo cali: ꝛ cũ vino ꝛ patẽa cũ pane ꝛ sub õbita forma ꝟboꝝ: q2 tunc ɔfert̃ ei ptãs ad ꝑncipalem ei⁹ actũ qui est ɔsecrare corpus ꝛ sanguinẽ xp̃i. A. Pe. aũt dicit. ꝙ in ordine sacerdotali imꝑmit̃ caracter i impositõe man⁹ que ẽ organũ organorum: ꝛ organũ cõsecratõis ꝛ ministratõis sacroꝝ: vt in sũ. con. eo. ti. q. 10. B. Diacono ꝟo imꝑmitur in datiõe libri euãgelioꝝ. tũc. n. ei dat̃ potestas legẽdi

euãgelia in eccl'ia: qḋ ē eius scḋarius
act⁹: in quo includit̄ p̄ncipalis. s. dispē
satō sacr̄i eo modo quo dicit̄ s̄ diacon⁹
Subdiacono ꝟo in porrectōe calic̄ va
cui. A .s. ɔsecrati ſm Pe. ꝛ Al. i dcā .q.
.io. B .qꝛ hēt portare vasa dñici cor
poris ꝛ sanguinis. Acolito in acceptiōe
vrceoli ꝛ candelabri: sed p̄cipue vrceo
li: qꝛ ei⁹ ē p̄parare vinū ꝛ aquaꝫ ad mi
nisteriū. ꝛ accipit hec ab archidiacono
nō q̄ archidiacon⁹ ɔferat sacr̄m ordis
q̄ cōfert ꝟtute ꝟboꝝ que dicit ep̄s. A.
Scḋm Al. ꝛ Pe. magis vr̄ imp̄mi cha
racter cū dat̄ candelabrū q̄̄ in datione
vrceoli. Itē dicit Pe. q̄ i traditōe quā
facit archidiacon⁹ fit p̄tātis collate ex
p̄ssio: vt in dicta. q. io. B .Exorciste cū
recipit librū exorcismoꝝ. Ei⁹. n. officiū
est exorcismos memorie cōmēdare: et
man⁹ sup̱ cathecuminos ꝛ energumi
nos ponere. Energumin⁹ est demonia
cus ſm catholicon. B .Lectori cū da
tur liber pphāꝝ. qꝛ ei⁹ offīm ē pphetī
as legē ꝛ cathecuminos p̄ma erudimē
ta fidei docē. Hostiario cū ɔferūtur ei
claues ostioꝝ eccl'ie. qꝛ ei⁹ officiū est di
gnos ad sacr̄a recipe ꝛ indignos exclu
dere. Hec sumpta sūt breuiter partiꝫ
de Tho. vbi s̄. ꝛ partiꝫ ex canone di. 23.
A .s. in. c. subdiaconus. cū multis aliis
se. Et p̄dictis quo ad exorcistā lectoreꝫ
ꝛ hostiariū. cō. Pe. vt in dcā. q. io. B

¶ Sꝫ nunqd laic⁹ q oio nescit lr̄as reci
pit characterē si ordinet̄? R° ſm Ray.
Credo q̄ recipet. qꝛ ex quo baptizat⁹ ē
susceptibilis ē cuiuslibet sacr̄i: cum ba
ptism⁹ sit ianua oīuꝫ sacroꝝ. 32. dis. veꝝ
circa fi. Et fac̄ ad hoc. i. q. 2. vētū. ꝟ. sꝫ di
cit̄. A .Meli⁹ in. c. veniēs. ex̄ de p̄sby.
non bap. B .Hoc tñ nullo° dꝫ fieri. 33.
dis. oēs. Sed qḋ ibi dicit̄ q̄ substantia
sacerdotū sunt eloqa dina: non intelli
git̄ q̄ sit de substātia ordis: sed d̄ sub
stantia executōis. Idē Hosti. A .Idē
in sū. li° 3° ti. 5. q. 3. Aduertēdū etiā q̄ lai
cus q nullū hꝫ ordinē posset oib⁹ aliis
p̄termissis recipe ordinē sacerdotaleꝫ
ſm theologos cōiter: lꝫ Hug. dixerit q̄
non pōt recipe nisi hēat ad min⁹ p̄maꝫ
tonsurā: vt in sū. con. li° 3° ti. 22. q. 41. B

¶ Utrꝫ q coact⁹ ordinat̄ recipiat chara
cterē? R° ſm Ray. Si coactio fuit ɔdi
tōalis vt p̱ aliquā cōminatōem vl̄ cru
ciatū vtiq̄ recipit characterē. ar. dis.
74. vbi ista. 5. dis. de iudeis. i. q. i. q̄ qdā
Nā in tali casu volūtas ē saltē indire
cta. de qua Aug⁹ voluit facē: qꝛ voluit
viuē. A .15. q. i. merito. B .Sꝫ si co
actio fuit absoluta: vt si oio inuit⁹ vio
lenter teneat̄ sub manu ordinatoris
nullū recipit ordinē: vt de baptizato
pꝫ sup̄. baptism⁹ 4° §. 3° Con. Hosti. ꝛ
Gof. A .Idē i sū. eo. ti. q. 49. B .Sꝫ
qn talis teneat̄ ɔtinē ꝛ an retineat p̄ui
legiū cl'icale: hēs. ī. ordiat⁹ p̄. §. 8°

Ordinandus.

Quales debeāt eē ordinādi quib⁹ regimē aīa
rū cōmitti dꝫ oñdit apl'us. i. Thimo. 3°
vbi ponit tredeciꝫ capl'a dicēs. Primo
oꝫ ep̄m eē irrep̄hēsibilē. 2° vni⁹ vxoris
virū. 3° sobriū. ꝛ. ī. dicit nō vinolētū. 4°
prudētē. 5° pudicū. 6° ornatū. 7° hospi
talē. 8° doctorē. 9° nō p̱cussorē. x° nō liti
giosū. xi° nō cupidū. 12° domui sue bene
p̄positū. 13° paꝝ. ī. subdit. nō neophitū.
Hāc eādē regulā tradit ad Titū p̄: licꝫ
aliquātulū varient̄ ꝟba. Et lꝫ apl's vi
deat̄ dictā regulā in ep̄is posuisse. Ex
tēdēda tñ est ad oēs ordinādos: vt pro
bat Aug⁹ dis. 34. cognoscam⁹. A .Al'
cognoscim⁹. B .Et Ambrosi⁹ dis. 81.
apl's. A .Hoc vr̄ poti⁹ dictū Aug. qui
ibi signat̄. Et idē qḋ h̄ nōt̄ in sum. li° 3°
ti. p̄. q. i. B .Sūt ꝛ alia. io. impedimē
ta ordinādoꝝ iure positiuo inducta. q̄
ꝛ si addātur ad p̄dcā tredeci capl'a erūt
viginti tria que reqrūtur circa ordinā
dos. vñ. 14° q̄ nō sit solēniter penitēs.
15° nō curialis. 16° nō rōciniis obligatus
17° nō seruus. 18° nō corpe vitiat⁹. 19° ñ
illegitime nat⁹. 20. non qui distulit ba
ptizari vsq̄ ad egritudinē mortalem.
21° non p̱egrinus vel ignot⁹. 22° non mi
nor i etate. 23° nō femina. De his nūc p̱
ordinē ē dicēdū.

¶ Primū ergo capl'm apl'ice regule ē
ꝙ ordinādus irrephēsibilis sit. Qđ ad
Titū dicit sine crimine: non est intelli
gendū de quolibet crimine. Aliť null'
posset ordinari: qꝛ nemo sine crimine
viuit. Vñ Hiero' exponit irrephensibi
lē.i.nō obnoxiū rephensioni. A .i.cō
dēnatōi: vt in.§.nūc aūt.de quo.ī.ꝛ nō
tur in sū.li.º3ºti.2.q.i.vbi nōnť que i hº
.§.ponūtur. B .Nā res pene ꝯ nām
ē vt sine pctō aliqs sit. Sed talis eliga
tur cui' ꝯparatōe ceteri grex dicanť. đ
hoc dis.25.§.nunc aūt. Pōt tñ intelligi
sine crimine indispēsabili: vel etiā siñ
crimine qđ reqrit dispēsatiōem ꝛ nō ē
adhuc dispēsatū. De qua mā hēs sup.
dispēsatio.§.7.ºꝛ 8º A .imo.§.p̊.p to.
B .vl' siñ crimie enormi: đ q̊ vide s.cri
mē.§.2.ºꝛ s.enormia.§.p̊. A .Breuiť
itelligiť de crimine digno cōdēnatōe:
vt dictū ē.s.ꝙ impedit pmouēdū: vel
deiicit iam pmotū: qđ aliqñ recipit di
spēsatōem ꝛ aliqñ nō: vt pꝫ sup.dispen
satio.p totū. B.

¶ 2º ordinandus sit vni' vxoris: qđ est
intelligēdū negatiue.i.nō plium.s.ꝙ
nunqꝫ hūerit duas vxores.dis.82.ppo
suisti. Nam nisi sic exponereť: seqreť
ꝙ virgines ꝛ q nunqꝫ hūissent vxoreꝫ
non possent pmoueri: qđ esset absur
dū. A .Idē i sū.li.º3ºti.3ºq.i.ꝭm Ray.
Vl.ꝛ Hosti. B .De mā ei' q plēs ha
buit vxores ꝛ dř bigamus hēs s.biga
mia per totum.

¶ 3º ordinādus sit sobri' ꝛ nō vinolen
tus. Et qđē q̃re sobrietas cibi ꝛ pot' re
quiritur in ordinando: habes.ī.sobrie
tas.§.p̊.ꝛ 2º

¶ 4º ordinādus sit prudēs. Debꝫ.n.ha
bere triplicē prudētiā.s.sacre scripture
.36.dis.p totū. Itē sclariū lřarū. A .s.
iqꝫtū expediūt ad salutē ꝛ nō vltra: vt
in.§.sed ecōtra.de q̊.ī. B .37.dis.legi
mus.§.sed ecōtra.ꝛ.c.se. Itē sclariū ne
gocioꝝ. A .s.inquātū ad salutē expe
diūt: al' sec'.qꝛ nemo militans deo.ꝛc.
ex̄ ne cle.vel mo.c.p̊. B .39.dis.p to.
De ista mā plene hēť .ī.scia.p totū.ꝛ s
discere.ꝛ sup.mgř.p̊ ꝛ 2º

¶ 5º sit pudic' vt morib' ꝛ ṽbis pudici
tiā indesinēter ośdat. Vñ Cant.p̊.gene
spōse.i.pdicatores.turturi ꝯparāť aui.
.s.caste. Nā ṽecūdia ingenuos pdit na
tales: vt ait Amb.º86.dis.non satis. A .
Idē i sū.con.li.º3ºti.7º in pn.º B .De
mā pudicitie hř satis ī.pudicitia. A .
Et quo ad clicoꝝ pudicitiā spāliter s.
clic' p̊.ꝛ 2º per totū. B.

¶ 6º ꝙ sit ornat' ornamēto interiori ꝛ
exťiori.de q̊ dcm̄ ē s.clic' p̊.§.2º

¶ 7º ꝙ sit hospital' Hiero'. Dom' cli
coꝝ oib' debēt eē cōes.16.q.i.qm̄. Nam
hospitalitatis hortator eē nō potit q
domū ppriā hospitib' clauserit.42.di.
.§.p̊. Itē qꝛ pietas hospitalitatꝭ remu
nerať eternalr. Math.25. Hospes eraꝫ
ꝛ ñ col.me. Itē remūerať tpaliť.i. Thi
mot.4.º Exerce teipm ad pietatē. Et se
qtur. Pietas ad oia valet pmissioneꝫ
hñs vite: que nūc ē ꝛ future. Vñ Abra
hā ꝛ Loth hospitales erāt ꝛ āgelos re
cipe meruerūt. A .vt in dcō.§.p̊.42.
di. B .Et ad istā hospitalitatē pōt ēt
reduci elyna: de q̃ hēs s.elyna p̊.ꝛ 2.ºꝛ
sup.clicus 4.º§.5º

¶ 8º.s.ꝙ doceat. Vñ ꝛ dič doctorē. Vbi
sciēdū ꝙ doctrina ordinādoꝝ dꝫ in duo
bus ꝯsistere.s.in disciplina correctōis:
de qua dictū est s.correctio p̊ per totū.
Itē in sermone pdicatōis: de q̊ dř.ī.p
dicator.p totū.

¶ 9º ꝙ nō sit pcussor: de q̃ mā vide.ī.p
cutē. Cōcediť aūt mgřis ꝛ officialibus
clicis ꝛ platis aliq̃lis ṽberatio minoꝝ:
vt s.excōicatio 2.º§.2.ºꝛ 7º

¶ xº nō litigiosus. Et qđē qd sit litigiū
ꝛ quale pctm̄ ꝛ q̃re litigiosus phibetur
ordinari hř sup.litigiū.p totū.

¶ xiº nō cupidus.i.auar'. Naꝫ talis or
dinari non debꝫ. Et est duplex rō. pma
est qꝛ cupiditas ē radix oium maloruꝫ
.i. Thimot.6.º ex̄ de consti.nam concupi
scētiā.ꝛ.47.dis.virū.ꝛ.c.bonoꝝ. Scđa
est quia mens eius cupiditate astricta
semper auꝝ ꝛ reddit' cōputat: gratius
intuetur auruꝫ qꝫ solem.44.dis.sicut

bi.3.q.5. accusatores. De auaritia q̃ꝗ̃
vide supra.auaritia.ꝛ.sup̃.negociatio.
.§.2°

¶ 12° sit domui sue.i.familie bñ p̃posi
tus.s.ꝙ eã honeste regat ꝛ eã a vitiis
ad ꝟtutes verbo ꝛ exẽplo trahat.47.
dis.§.necesse.Sꝫ q̃re spãlr̃ in ordinãdo
hoc requirit? R° bm Ray.Duplex ẽ ra
tio.Una q2 non bẽt frontẽ rep̃henden
di alios q suos negligit corrigere: vt i
p̃dicto.§.necesse.Alia rõ.q2 p̃sumit ve
hemẽter ꝯ eũ de crimĩe negligẽtie: qđ
adeo magnũ ẽ ꝙ ẽt depositõem induc̃.
81.dis.dictũ.Si tamẽ sine culpa sua fa
milia mala eẽt non imputaret ei.47.
dis.sicut hi. A .Poti⁹ i dicto.§. neces
se. B .in fi.ꝛ.c.quãtũlibet. A .Idẽ
in sũ.con.li°.3°.ti.13.q.2.bm Ray.ꝛ addit.
Itẽ postq̃ꝫ ꝓmotus fuerit ad ep̃atum:
debet esse bene prepositus domui sue
.i.eccľie sue.q2 non debꝫ pl̃a eccľastica
bñficia ꝛ maxime que curã hẽnt aiarũ
annexam vni quãtũlibet exercitate p
sone vno tempore committere.sed sin
gula singulis.89.dis.singula.7.q.1.in
apibus. B.

¶ 13° nõ neophitus.Quis dicatur neo
phitus in fide ꝛ q̃re ꝓhibetur ordina
ri:hẽs sup̃ neophit⁹.Silr̃ ꝛ neophit⁹ in
religione sup̃.nouiti⁹.§.plt. A .poti⁹
vŕ.§.vlt. B.

¶ 14° nõ solẽniter penitẽs.q2 tales nõ
debẽt ordinari.dis.50.ex penitẽtibus.ꝛ
38.dis.illitteratos. A .In h°c.nihil vi
detur de hoc hẽri. B .Et ꝯ tali pnia
hẽtur.ĩ.penitẽtia 3°. Sed quare tales ñ
debent ordinari? R° bm Ray.Quadru
plex est rõ.Prima quia nõ sunt digni
recipere vasa sacrorũ q dudũ fuerũt
vasa vitioꝝ.dis.50.illud.Lꝫ.n.peccatuꝫ
deletũ sit per pniam remanet tñ cica
trix.s.irregularitas q̃ ipsũ impedit.1.q.
1.vẽtũ.Scđa ẽ timor ne iteꝝ labat: q
quidem timor de consuetudine p̃stina
surgit.61.dis.in sacerdotibus.in fi. Ter
tia est scandalum populi.Cum .n.talis
pnĩa nõ imponat nisi ꝓ vulgatissimo
crimine: vt q2 totã cõmouit vrbẽ.26.q.
.6.c.fi.nõ posset talis sine alioꝝ scãdalo
ministrare.40.dis.de his vero. Quar
ta ẽ q2 non hẽret frõtẽ rep̃hẽdendi ali
os: cũ ip̃e sibi tacitus rñderet eadeꝫ se
cõmisisse vľ maiora.25.dis.p̃mũ.42.di.
.§.p̃.Idẽ Tho.in 4°.dis.14. A .Ideꝫ
in sum.li°.3°.ti.15.q.1. B .Põt aũt cuꝫ
eis dispẽsari in minorib⁹ ꝓpter neccita
tẽ vel vtilitatẽ eccľie.dis.50.placuit.Et
hoc per ep̃m exquo nõ est ei ꝓhibituꝫ
ex̃ de sen.ex.nuper.Sed si absq̃ dispẽ
satõe sciẽter ordinat: aut indiscrete di
spensat dꝫ p̃uari potestate ordinandi:
vt in dicto.c.ex penitentibus. A .Iõ
in sum.eo.ti.q.2. B.

¶ 15° nõ curialis.Ubi sciẽdũ ꝙ curial̃
bm Ray.tripľr dicit.Primo mõ large
dicũt curiales illi qui quacunq̃ condi
tione obligati sũt curie alicui⁹ publice
ptãtis: siue sint milites siue aduocati:
siũ iudices: siũ officiales: siue ẽt histri
ones.ꝛ breuit̃ qcunq̃ hñtes officiũ ho
nestũ vel inhonestũ: dũmõ curie obli
gati sint.2° stricte dicunt curiales q cu
rãt ꝛ gerũt honesta curie officia: vt de
curiones iudices ꝛ silẽs.3° stricti⁹ dicũ
tur qui in causa sanguinis sunt officia
les.ꝛ q dum ptãtib⁹ obedirent sangui
nẽ hũanũ effuderũt.ꝛ dicunt isti curia
les a cruore. Alii dicunt a curia. Oẽs
autem curiales indistincte bm Ray.ꝓ
hibentur ordinari nisi p̃us sint absolu
ti a curia.dis.51.c.2°ꝛ.3°. Sed postq̃ a cu
ria sunt absoluti: distigue.quia si exer
cuerũt seua vt officiales vel milites q
sanguinem humanum effuderunt. si
ue turpia ꝛ inhonesta vt histriones: ñ
possũt ꝓmoueri.dis.51.c.p̃.ꝛ 3°.ꝛ.46.dis.
clericus versus clericum. ꝛ de consec̃.
dis.2.pro dilectione. Si vero honesta
officia exercuerunt vt iudices aduoca
ti tabelliones ꝛ huiusmodi in causa ci
uili siue pecuniaria admittuntur. dis.
.61.osius. Sed in causa sãguinis repel
luntur: ut sup̃ homicidiũ 4°.§.p̃.Sunt
aũt bm Ray.tres p̃ncipales cãe q̃re cu
riales ordinari ꝓhibẽt.Prima ẽ quia
qdã ex p̃dict] freq̃nt irregularitatem

ↄhũt ex offō ſuo. Scđa ē qꝛ tales qñꝫ
repetũtur. ꝛ ſic eccl'ia ꝑturbat̄. Tertia
qꝛ p̄ſumit̄ ↄ̄ eos ꝙ nō tranſeāt ad cleri
catū voto religionis: ſꝫ vt fugiāt rōci
nia dñoꝝ ſuoꝝ. diſ. 51. c. p̄. 2.º ꝛ 3.º 53. diſ. le
gem. Idē Hoff. ꝛ Hoſti. A. Idē i ſū.
cō. li.º 3.º ti. 16. q. 1. 2. ꝛ 3. B.

¶ 16.º nō rōciniis obligat⁹: ſicut ſt̄ tuto
res. curatores. ꝓcuratores. ꝛ hi⁹. De q
bus an ſint ordinādi: vide ſ̄. obligatus
per totum.

¶ 17.º ñ ſuus. ō q̄ mā hēs. ī. ſu⁹. 2.º ꝑ to.

¶ 18.º nō corꝑe vitiat⁹. de qb⁹. ī. vitiat⁹
corꝑe. Et nō ħ ꝙ qcunqꝫ hꝫ hūc defcm̄
ꝙ nō pōt bibē vinū: nō dꝫ ordinari: vt
nōt̄. 2. q. 7. ıp̄i apl'i. A. In glo. B. qꝛ
talis miſtrās cōicare dꝫ. ō ↄſe. diſ. 1. ep̄s
deo. ꝛ de ↄſe. diſ. 2. ꝑacta.

¶ 19.º nō fili⁹ ſacerdotis nec al' illegitie
natus. ſup̄. illegitim⁹ ꝑ totū.

¶ 20. nō q diſtulit baptiſmuꝫ. Nā ſi qs
adult⁹ ſan⁹ diſtulit baptizari: ꝛ poſtea
ī egritudie tiore mortꝭ ſe baptizāi fece
rit ꝓmoueri ñ p̄t. et cā ē. qꝛ p̄ſumit̄ ñ ꝯe
ↄtrit⁹. Nā ñ ex volūtate: ſꝫ ex nccitate
vr̄ recepiſſe baptiſmū. diſ. 57. ſi qs. de
pe. diſ. 7. nullus. Aliam cām addit Ul. ſ.
vt ꝑ hāc penā hoīes inducerētur non
negligē ſuā ſalutē. Talis tñ pōt ꝓmo
ueri duob⁹ caſib⁹. p̄m⁹ ſi p⁹ baptiſmuꝫ
fides ꝛ vita ei⁹ ꝓbabilis apparuerit.
2⁹ ſi raritas cl'icoꝝ hoc exegerit: vt ī di
cto. c. ſi qs. Sꝫ cū baptiſm⁹ tollat oē pec
catū ꝛ ſequelā peccati: vt diſ. 26. deinde
ꝛ. c. vna. q̄re nō tollit irregularitatem
iſtā? R̷º ſm̄ Ray. Quia baptiſm⁹ ita
dilat⁹ inducit eā. vñ nō pōt eā tollē: qꝛ
idē nō opat̄ ↄ̄rios effect⁹: ar. ex̄ de ba
ptiſmo maiores. vltra mediū. ꝯ. ſꝫ hec
tanqꝫ incōpoſſibilia. ꝛ. 26. diſ. deide. Se
cus tñ ē de illo q diſtulit euchariſtiam
vſqꝫ ad talē egritudinē. qꝛ ꝓpter h⁹ nō
repellit̄ ab ordie. diſ. 50. is ꝯo. Et ē ratō
diuerſitatis: qꝛ baptiſm⁹ vix vel nūqꝫ
pōt differri ſine culpa: ꝛ etiā ſine picl'o
ſed cōio qñqꝫ differt̄ ſine culpa. ſ. ex re
uerētia. diſ. 5. c. ad ei⁹. ꝛ ō pe. diſ. 5. c. p̄. ꝯ.
paueat. ꝛ de ↄſe. diſ. 2. q̄tidie. ꝛ. c. vt qd
paras. A. Idē i ſū. li.º 3.º ti. 20. q. 1. 2. ꝛ 3
ſm̄ Ray. ꝛ Ul. B.

¶ 21.º nō ꝑegrin⁹ ꝛ ignot⁹: de qb⁹ vide. ī.
ordiatio. §. 6.º ꝛ 7.º ꝛ. ī. ꝑegrin⁹ 2º ꝑ totū.

¶ 22.º nō minor i etate. Ubi ſciēdū ꝙ a
ſeptimo āno. A. ſ. ↄpleto: ſicut. ī. dr̄ ō
āno. 12.º ꝛ colligit̄ ex tex. ꝛ glo. c. in ſingu
lis. de qno. ī. B. vſꝫ ad. 12. pōt recipe
p̄mā tonſurā ꝛ minores ordines p̄ter
accolitatū: quē p⁹. 12. tm̄ r̄cipiet. di. 77.
in ſingulis. Subdiaconatū ꝯo recipe
pōt in. 18.º Diaconatū i 20. p̄ſ byteratū ī
25.º vt in cle. gnālē. de eta. ꝛ q̄li. ꝛ ſuffic̄
attigiſſe p̄dictū t p̄s: ar. ex̄ de elec. cuꝫ ī
cunctis. A. Et nōt glo. in dicta cle. ge
neralē. B. Sed ep̄atū nō niſi p⁹ cō
pletū. 30. ānū: vt in dicto. c. cū in cūctis.
A. Aduertēdū ēt ꝙ ſi ꝑſona ꝓuecte
etatꝭ vl't ordiari: ñ ſtati ꝓpt ↄplemētū
etatꝭ dꝫ ad oēs ordies ꝓuehi. ſꝫ ſꝫ Ray.
ꝛ Hoſti. ꝛ in ſū. con. dicta. q. 12. ꝑ ſeptē
ānos pōt recipere oēs ordines hoc mō
In duob⁹ p̄mis ānis recipiat q̄tuor mi
nores. Religs qnqꝫ ānis oēs alios. 77.
diſ. qcunqꝫ. Diſpēſatiue ꝓpter nccitatē
eccl'ie poſſꝫ laic⁹ oēs ordines recipe ꝑ
ānū ꝛ dimidiū. Mōach⁹ ꝯo ꝑ ānū. 67.
diſ. monachus. B.

¶ 23.º non femina. de quo habes ſupra.
femina. §. p̄.

Ordinator ſiue or

dinans. Quid ſi ep̄s nō bapti
zatos ordinat: vide ſupra. baptiſmus
4.º §. fi.

¶ Que pena ordinātis aliquem infra
etatē? R̷º. Primo qdē ꝙ in ei⁹ ↄtumeli
am ille q ſic ordinat⁹ fuit dꝫ ſuſpēdi ab
executōe illi⁹ ordis vſꝫ ad legitimā eta
tē. ꝛ ip̄e ordinās dꝫ ſuſpēdi a collatiōe
ordinū ꝛ cōpelli ꝓuidere tal'r ordinato
ī bñficio cōpetenti: ex̄ de temp. or. vel
nō ē. A. Idē in ſū. li.º 3.º ti. 22. q. 12. ſm̄
Ray. Et con. glo. in cle. generalē. ō eta.
ꝛ q̄li. B. De etate aūt quā ordinan
dus dꝫ hēre vide ſup̄. ordinādus. §. pl't.
A. qui icipit. 22.º B. Et ħ. ī. § 8.º

¶ Que p̄ena ei⁹ q minores ordies cū

ſubdiaconatu vel duos ſacros ordíes ſil᷑ ɔfert? R̸. Si hoc fecit ex certa ſcia dꝫ deponi. 5i. diſ. q in aliquo. Si ꝟo ex negligẽtia dꝫ ꝑuari ptãte cõferẽdi talẽ ordinẽ. di. 36. q eccl̄aſticiſ. i. q. i. ſi qui epi ex̄ de temp. or. litteras. ⁊ c. dilectus. A. Jdẽ in ſum. con. eo. ti. q. 16. B.

¶ Utrꝫ eps ſcienter ordinãs indignũ peccet mortal᷑? R̸. ẜm Tho. in 4.° diſ. 24. Sic qꝛ infidelis ẽ dño ſuo ɔmittẽs indigno ei⁹ miniſteriũ ꝑcipue cũ hoc ꝟgat in detrimẽtũ eccl̄ie ⁊ honoris di uini q ꝓ bonos miſtros ꝓmouet. Et ſi nõ pñt tot boni inueniri miſtri meli⁹ ẽ hr̄e paucos miſtros bonos q̃ꝫ multos malos. 23. diſ. tales. ex̄ de eta. ⁊ q̄li. cum ſit ars. Con. Al. A. Jdem in ſũ. eo. ti. q. 23. vbi ẽt addit ẜm eũdẽ Al. ꝙ abſqꝫ oĩ dubio qcũqꝫ idignũ ſciẽter ꝓmouet ad ſacros ordines: vel ad qõcũqꝫ bñfi ciũ eccl̄aſticũ mortal᷑ peccat: nec excu ſat nobilitas vt malus ꝓmoueat. quia quãto nobilior tãto eſt nociuior. Nec puto inqt ſufficẽ ꝙ neſcit eũ eẽ maluꝫ ſꝫ neccĩuꝫ eſt ad euitãdũ pctm̃ ſcire euꝫ eẽ bonũ ꝓ talẽ rõem q̄lẽ poſſibile ẽ hr̄i de hoĩe. Et ſic dr̄ ꝙ al᷑ nõ eẽt ita vtilis: oĩo nihil valet. qꝛ oĩs vtilitas tp̄alis ẽ ſpũali p⁹ponẽda. Jtẽ idign⁹ dr̄ dupl᷑. ſ. ɔ̃rie ⁊ ꝑuatie. Cõtrarie q ɔ̃riũ hꝫ digni tati. ⁊ ille nullo° eſt ꝓmouendus. Pri uatiue q ꝑuat ɔdecẽtib⁹ dignitati non tñ hꝫ ɔ̃riũ. Et in talib⁹ ꝓpter nccitateꝫ aliquarũ eccl̄arũ q̄ indigent l̄ratis ⁊ de fenſorib⁹ poſſet diſpẽſari vt a cõi hr̄et de eccl̄ia donec addiſcẽt. Sꝫ puto ꝙ ſi ne pctõ mortali nõ poſſꝫ ei ɔferri cura vel ꝑbenda: ſed expenſe ꝓ eo poſſent fieri de eccl̄ia: vel de bñficio eccleſie: qõ alteri interiꝫ cõmittẽt. hec ille. B.

¶ A quo poſſint ⁊ debeãt ordines con ferri? R̸. ẜm Ray. Preſbyteri ⁊ oẽs in feriores regularit᷑ debẽt ordinari a ſu is epis. 67. diſ. c. vno. ⁊ 24. diſ. eps. Sed qõ dr̄ in ꝑdictis. c. ꝙ dꝫ adeſſe aſſenſus ſuoꝝ clericoꝝ ẜm Hoſti. eoipo ꝙ nõ cõ tradicũt ɔſentire ꝑſumũtur. A. Jdẽ in ſum. eo. ti. q. 26. B.

¶ Utrũ alien⁹ eps poſſit ordiare alie num cl̄icum? R̸. Nullũ dꝫ ordinare ꝑ ter licẽtiã ſupioris epi ipius. Et intelli git᷑ ſupior in hoc caſu eps de cui⁹ dioce ſi iſte qui ordinari vult ẽ oriũdus: vel i cui⁹ dioceſi bñficiũ eccl̄iaſticũ hꝫ: vel vbi hꝫ domiciliũ: lꝫ alibi nat⁹ fuẽit. Jn feriores ãt ꝑlati ſiue religioſi ſiue alii nõ pñt talẽ licẽtiã dare niſi hẽrent a ſe de apl̄ica ꝙ poſſent ſubditos ſuos a q̊ voluerit epo facẽ ordinari. Jtẽ nõ põt talem licentiam dare officialis epiſco pi: ſed epo in remotis agẽte vicari⁹ ei⁹ i ſpũalibus gnãlis: vel ſede vacãte ca pitulũ ſeu is ad quẽ tũc adminiſtratio ſpũaliũ ꝑtinet pñt licẽtiã dare. Religi oſi quoqꝫ q a ſuis ꝑlatis ſũt i ñ exẽpti ꝑoratib⁹ ꝺputati ꝑores ⁊ eoꝝ ſocii poſ ſũt a locoꝝ dioceſanis q̃ꝫdiu ibi moran tur licite ordinari: lꝫ nõ ſint ꝺ ipis dio ceſib⁹ oriũdi. Et hec oĩa ex̄ ꝺ temp. or. cum nullus. li.° 6.° Quicũqꝫ aũt alienuꝫ ſine licẽtia ſciẽter ſeu affectata ignorã tia ordinauẽit ꝑ ãnũ a collatõe ordinũ eſt ſuſpenſus ⁊ interim clerici ſui abſꝫ ipius licẽtia poſſunt a vicinis epis or dines recipe. A. poſtq̃ꝫ ſui epi i hoc caſu fuerit ſuſpẽſio manifeſta: vt. in. c de quo ſtatiꝫ. B. ex̄ de tempo. ordi. eos. li.° 6.° Et per iſtam decre. reprobata eſt opinio dicẽtiũ ꝙ quis ordinare po terat alienũ ſub ſpe ratihabitõis. De ordinatis ab alieno: vidẽ. i. ordinatus ꝑ. §. añpl᷑. Quãdo aũt ordinãs alienuꝫ teneat. ordinato ꝓuidẽ ꝺ beneficio: vi de s. beneficiũ ꝑ. §. 7.° De ordinatõe ve ro vltramõtanoꝝ ab epis italianis ha bes in ſe. §.

¶ Utrꝫ eps italie poſſit ordinare vltra montanũ cl̄icũ? R̸. Nõ. niſi hẽat licen tiam a papa vel ab epo vñ eſt oriũd⁹: vel in cui⁹ dioceſi ẽ bñficiat⁹. ⁊ per pa tẽtes ipius epi l̄ras ɔtinẽtes cãm rõna bilẽ quare ipm nolit vel nõ poſſit ordi nare. Et qui ɔ̃ hoc ordinati fuerit ſuſpẽ ſi ſũt abſqꝫ ſpe diſpẽſatõis. A. Etiaꝫ a ſede apl̄ica obtinẽde: vt in. c. ſepe. de quo. i. vbi ẽt addit. Oĩb⁹ nr̄is pniariis

inhibem⁹ districte ne absq̃ nr̃a licẽtia
spāli cũ tal̃r ordinatis dispẽsent vl̃ su
as eis tradant lr̃as ꝑ q̃s cũ ipis ↄ̃beat
dispẽsari. B .Et ordinãtes debẽt cõ
digne puniri: ex̃ de temp. or. sepe. li.º 6.º
¶ Que sũt persone qb⁹ ordiatores ꝓ
hibẽtur ↄferre tonsurã cl̃icalẽ? R.º Nl̃
lus ep̃s vl̃ q̃s ali⁹ dʒ ip̃am ↄferre ĩfan
ti nisi forte religionẽ ĩtraret. A .s. de
ↄsensu parẽtũ vel tutoꝝ: ⁊ nõ al̃: vt s̃.
nouiti⁹. in p̃n.º B .nec ill̃rato: nec ho
mini diocesis aliene sine licẽtia. A .s.
legitima: de qua s̃. §. 5.º B . nec cõiu
gato nisi volẽti religionẽ ĩtrare aut ad
sacros ordines ꝓmoueri. s. qñ de iure
põt: vt. ĩ ordinatio ↄiugatoꝝ. §. 2.º Et q̃
ↄ̃fecerit ꝑ ãnum suspẽsus ẽ a collatõe
tonsure tm̃: ex̃ de tẽp. or. nullus. li.º 6.º
¶ Utꝝ ep̃s q̃ resignauit ep̃atũ possit
ordines ↄferre? R.º Si renũciauit loco
tm̃: põt ordines ↄferre sicut añ si roget̃
a ꝓp̃o loci ep̃o. Si ꝟo renũciauit loco
⁊ dignitati põt nihilomin⁹ oẽs miores
ↄferre: sed sacros nõ põt. Et q̃cunq̃ ab
eo sciẽter recepit minores sine licẽtia
sui ep̃i de iure cõi debẽt deponi. 7. q. 1.
ep̃s in diocesi. ⁊ 9. q. 2. ep̃m. Dispẽsatiue
tñ põt in ordinib⁹ deseruire. Si ꝟo a ta
li recepit sacros ordines sciẽter non re
cipit executõem. Si ꝟo ignorant̃ pote
rit ep̃s cũ eo dispẽsare: nisi ignorantia
fuerit crassa ⁊ supina. ex̃ de ordi. ab eo
q̃ renũci. c. p̊. Utꝝ aũt abbates possint
ordines ↄferre: hẽs s̃. abbas. §. p̊. A .
Idẽ qð in h.º §. nõt̃ in sũ. li.º 3.º ti. 22. q. 26.
ƀʒ Ray. ⁊ Host. Ibi ẽt addit̃ ƀʒ Inno. ꝙ
abbas exorcistatũ ⁊ acolitatũ cõferre
nõ põt: nisi hoc hẽat ex ꝓuilegio. Item
ibi dr̃ ꝙ p̃sbyter põt ↄferre psalmista
tũ. 23. dis. psalmista. qꝛ psalmistat⁹ nõ ẽ
ꝓp̃e ordo: vt ibi dr̃. ⁊ s̃. ordo p̊. §. 2.º B
¶ Utrũ ep̃s possit cõpellẽ cl̃icũ ad su
scipiẽdos ordines? R.º ƀm Ray. Si or
do sit ãnex⁹ bñficio vel dignitati quã
hẽt. vtputa si electũ in archidiaconuʒ
vult cogẽ ad diaconatũ. aut decanũ ar
chip̃sbyteꝝ abbatẽ vel ꝓpositũ vl̃t co
gere vt fiant p̃sbyt̃i: põt ꝑ subtractio
nẽ illius bñficii cogẽ. dis. 60. inouamus
⁊ ex̃ de elec. cũ in cunctis. ⁊ ↄ̃ eta. ⁊ q̃li.
c. p̊. Quin ẽt si elect⁹ ad regimẽ ꝑrochi
alis eccl̃ie nõ fiat sacerdos infra ãnuʒ
ip̃o iure ꝓuat⁹ est illa: ex̃ de elec. licʒ ca
nõ. ⁊ c. cũ ex eo. li.º 6.º ⁊ s̃. eccl̃a. 2.º §. p̊. Fal
lit tñ si ex iusta cã remãserit: dcõ. c. cuʒ
ex eo. in fi. A .De hoc dictũ ẽ s̃. abso
lutio p̊. §. 2.º ꝟ. 2⁹ ẽ. in additõe. B . Si
milit̃ fallit ꝓpter iustã cãm in ꝓus di
ctis: vtputa si postq̃ archip̃sbyter vl̃
abbas ⁊ hi⁹ ↄfirmat⁹ fuit. ⁊ añ ordina
tõem fact⁹ ẽ irregularis sine culpa: vt
qꝛ ꝑdidit manũ vel oculũ. Uñ ⁊ in dcõ
c. cũ in cũctis. dr̃. si canones non obsi
stãt. Sec⁹ si ↄ̃xit ĩpedimẽtũ culpa sua:
in quo cãu ꝓuãdus ẽ. Et in hoc casu lo
quit̃ dictũ. c. 1. de eta. ⁊ q̃li. Idẽ Hosti. ⁊
Gof. A . ⁊ etiã Ul. vt ĩ sũ. e. ti. q. 48. B
¶ Quid si talis ordo sit ãnex⁹ illi digni
tati vl̃ bñficio qð obtinet? R.º ƀʒ Ray.
Nõ dʒ ep̃s eũ inuitũ cogẽ ad ordinem
al̃r puniẽdus ẽ. dis. 74. c. p̊. ⁊ 2.º ⁊ c. vbi
ista. Nisi h.º exigat nccitas vl̃ vtilitas
eccl̃ie: vt qꝛ indiget ministris: ⁊ nulli
alii vel pauci sunt idonei: qꝛ tunc cogẽ
põt: ita ꝙ si se excuset rõe crimis: qð
dicit se cõmisisse dʒ ep̃s ꝓmouẽ alios ⁊
illũ remouẽ a bñficio qð obtinet: nisi
al̃r eẽt valde vtilis vl̃ nccius: ex̃ ↄ̃ eta.
⁊ q̃li. q̃ris. Et ita intelligi põt. 74. dis. cõ
suluit. Si ꝟo excuset se rõe alteri⁹ ipe
dimẽti nõ ꝓueniẽtis ex delicto suo vt
infirmitas. ⁊ hi⁹: non dʒ cogi al̃ appel
lare posset sicut ⁊ tutor dat⁹. A .s. qñ
ei⁹ iusta excusatio nõ admittẽtur: vt ĩ
l. de q̃ statiʒ. B .ff. qñ app. sit. l. 1. §. si
q̃s tutor. Si aũt excuset se sola volũta
te absq̃ alia cã dʒ ↄpelli ꝑ subtractõeʒ
officii ⁊ bñficii. dis. 74. c. 3.º ⁊ 4.º ⁊ in ꝓdi
cto. c. q̃ris. Idẽ Hosti. ⁊ Gof. A . Si
milit̃ ⁊ Ul. vt in dicta. q. 48. vbi etiam
additur ƀm eosdẽ ꝙ dicitur exigẽ vtili
tas ecclesie qñ eccl̃ia indiget aliq̃bus
mĩstris ⁊ sunt alii idonei in eccl̃ia ꝓ̃ter
istum quem ep̃s vult cõpellere. Nccĩ
tas autem ẽ quãdo eccl̃ia ĩdiget mini
stris ⁊ nullus alius ĩ eccl̃a ẽ idone⁹. B
¶ Pone ꝙ vtilitas exigit ꝙ aliquis
ordinetur: sed ep̃s nõ ex hac cã: sed ex

ꝺdio ꝯpellit iſtū vt ordinē recipiat: nū
quid teneť obedire? R° ſm Ray. credo
ꝙ ſic. Licꝫ.n. eṗs peccet ſic ṗcipiendo
iſte tamē obedire dꝫ ex q̊ nō eſt malū
qꝺ ṗcipit: imo iuſtū ꝛ vtile eccl̄ie ꝫ ar.
xi.q.3. qd ergo. 23.q.i. qd culpat. in fi. 33.
.q.5. manifeſtū. Jdē Hoſti. ꝛ Gof. A .
Jdē in ſū. eo. ti.q.53. Et aduertēdū ꝙ ſi
ne iuſta cā coact⁹ ad ordines ꝑ metū q
cadēt in cōſtantē nō teneť continē ſm
Jo. ꝛ glo. Ray. Alii vero dicunt ꝙ teneť:
ar. 45. diſ. de iudeis. vt in ſum. eo. ti.q
50. Et hoc vltimū tutius eſt: de quo ēt.
.ī. ordinatus ṗ. §. 5° B.
¶ Quid ſi cl̄icus vult ꝓmoueri: ꝛ eṗs
non vult? R° ſm Ray. Si cleric⁹ hꝫ ius
petēdi ordines forte rōe bn̄ficii cui or
do eſt annexus: eṗs non pōt eum ꝓhi
bere q̃uis ſciat peccatū eius occultuꝫ
Et ita pōt intelligi ex̄ de temp. or. ex te
nore. Si vero non habꝫ ius petendi non
teneť eṗs eū ordinare. Porro regl'ar
nullo mō dꝫ ordinari ꝯ volūtatē ſui ṗ
lati: ex̄ de temp. or. ad aures. Jdē Gof.
Hoſti. ꝛ Ber. A .Et etiā glo. Ray. vt
in ſū. eo. ti.q.52. B.
¶ Quid ſi ſciam eṗm meū hereticuꝫ
vel ſciſmaticū occultum: ꝛ cōpellit me
ad ordines? R° ſm Goff. Non debeo
obedire: ſed poti⁹ ꝑmittere me excōi
cari q̃ꝫ a tali recipere: ex̄ de ſen. exco.
inquiſitioni. Tales.n. conferre nō poſ
ſunt ordinis executōem quā non hn̄t
.i.q.7. daibertū. Et idem ſi ſciam ṗlatū
meū ſuſpenſū excōicatū vel interdcm̄
Quid tn̄ ſi a tali ordinat⁹ ſū? vide. .ī. or
dinatus ṗ. §. pl't. A .Jdē i ſum. eo. ti.
.q.54. vbi hētur id quod i iſto. §. dr̄. B.
¶ Quid de illo qui ſcit eṗm ſuū ſimo
niacū: ꝛ tn̄ ṗcipit ei ꝙ recipiat ordies
ab eo? R° ſm Tho. ſcꝺa ſcꝺe. q.100. Nl'
lo mō dꝫ obedire ſiue māifeſta ſiue oc
culta ſit ſimonia dūmō iṗe ſciat. Et h°
intellige ſi eṗs eſt ſimoniacus in ordi
ne ſuſcepto: imo potius dꝫ ꝑmittere ſe
excōicari: ar. ex̄ de ſen. exco. inquiſitiōi
Qꝺ ſi ignorabat eū eē ſimoniacum cū
tn̄ eſſet quātūcūqꝫ ſit occultum ꝛ iſte
ignorer non recipit executionē: ſed in
diget diſpenſatione: ꝛ hoc in deteſtati
onem criminis.i.q.i. ſi quis a ſimonia
cis. Jdem Hoſti. ꝛ Ray. Addit Tho.
ꝙ ſi eṗs ſimōiac⁹ ē ex alia cā ṗt ab eo
recipe ordies: dūmō ſit occultuꝫ. qꝛ nō
eſt ſuſpenſus q̊ ad alios: ſed ſolū quo
ad ſeiṗm. Addit Hoſti. ꝙ ſi poſſuꝫ ob
tinere vt ordiner ab alio debeo facere
A .Hodie idē dicēdum eſt de oī ſimo
niaco quod de excōicato cū ois q quo
modolibet dādo vl' recipiendo cōmiſe
rit ſimoniam vel ei⁹ mediator extitēit
excōicatōem incurrat papalem .i. cui⁹
abſolutio pape reſeruať: vt i extraua
gāti Eugenii quarti que incipit. cuꝫ de
teſtabile. B .Quibus clericiſ dꝫ per
ordinatorem de beneficio ꝓuideri: vi
de ſuṗ. beneficium ṗ. §. 7°. Et de ordina
to ad titulum ṗrimonii ſui ibi. §. 8°.

Ordinatus p° cōiter. Queri
tur ergo Quid ſi aliqs in pec
cato mortali exiſtēs fuerit ordinatus?
R° ſm Ray. ſiue ſit occultū ſiue mani
feſtū: ille qui cum hoc recipit ordineꝫ:
vel quecūqꝫ alia ſacra mortaliter pec
cat. diſ. 40. multi. diſtin. 25. illud. xi.q.3.
audi. Jdem Tho. in 4°. diſtinctio. 24.
A .Con. etiā Pe. vt in ſum. lib°. 3° ti. 22.
.q.22. B.
¶ Utrū ordinat⁹ exiſtēs in pctō morta
li poſſit ſine pctō vti ordine ſuſcepto?
R° ſm Tho. in 4°. diſ. 24. Nō pōt. Nā
facit ꝯtra illud ṗceptū. Deut°. 16. Juſte
quod iuſtū eſt exequeris. Jndigne.n.
ſacrum pertractat: nec in hoc aliquis
pōt diſpenſare: qꝛ eſt de iure nāli: vt
homo ſcā ſcē ꝑtractet. Un̄ talis q̊tiēs
actū alicui⁹ ordis facit peccat mortali
ter: vt qui tangit res ſacras q̈i ſuo offi
cio vtēs. Sec⁹ āt eēt ſi aliq̄ nccitate ſa
crū aliqꝺ ꝯtingēt vel exeq̄reť i illo cāu
in quo ēt laicis licēt: puta ſi baptizarꝫ
in artitulo nccitatis vel corp⁹ xṗi ꝺ ter
ra colligēt. Con. i oibus Al. ꝛ etiā Ray.
A .Jdem in ſum. eo. ti.q.24. ꝛ ſequen.
Ubi ſm eū. Tho. dicitur ꝙ totiēs talis

mortalr peccat quotiēs hi⁹ actū facit.
Et addit Al. Qd̄ si dr̄ hoc eē valde gra
ue? R° ꝙ lata via ē q̄ ducit ad infernū
ꝛ multi sī q vadūt ꝑ eā Math.7°. B.
Sꝫ an teneat eē ꝯfess⁹ vid̄ s̄.ꝯfō 2°.§.5°.
¶ Utꝝ a tali liceat recipe sacra? R°
ſm Tho. vbi.s̄. tenet hō recipe a mini
stro ēt in pctō mortali exn̄te q̄diu ab
eccl̄ia toleraf: qꝛ adhuc ē ei obligatus
nec ēt debēt tales in officiis euitari: vt
s̄. cl̄ic⁹ 3°.§.2°. Tn̄ vt ibidē subdit Tho.
nō eēt tutū ꝙ qs ꝑter nccitatis articu
lū talē ministrū inducēt ad aliqd sui
ordinis exeq̄ndū durāte ꝯscia ꝙ ille es
set in pctō mortali quā tn̄ deponē pos
set. qꝛ in istāti hō a dīna gr̄a emēdaf.
Dicit ēt idē Tho. in 4°. dis.13. ꝙ a noto
rio cōcubinario nō ē recipiēda coīo eu
charistie: siue sit notoriū qꝛ ꝯuict⁹ ē: si
ue per ꝯfessionē in iure factā: siue ꝑ ta
lē euidētiā facti ꝙ nulla pōt tergiuer
satōe celari. Ab aliis aūt occultis cōcu
binariis recipi pōt. A. Idē in sū.eo.
ti.q 24. ad fi. Et lati⁹ de his s̄. cl̄icus 3°.
.§.p̄. in additōe. ꝛ s̄. confessor 2°.§.3°. cir
ca fi. additōis. B.
¶ Quō dr̄ qs furtiue ordinat⁹? R° ſm
Hosti. Tripl'r. p̄ mō cū qs sine ꝯscia ꝓ
ꝓrii epi: ꝛ sine examinatiōe ꝓmouef.
64. dis. ex̄ cōsciam. 24. dis. qn̄ eps. In q̄
casu nō ꝓsunt lr̄e archidiaconi. A. s.
vt ꝑ ip̄as possit ordinari sine ꝯsēsu ep̄i
vt in tex. qui seqtur. B. vt ex̄ de off.
archi. significasti. 2° ordiatur furtiue
si ꝑter ꝯsciam ep̄i eodē die recipit oēs
minores vl' aliq̄s sil' ꝛ subdiaconatum
vl' duos sacros: ex̄ de eo q fur. or. sus. cū
h. ꝛ. c. inotuit. de quo hēs s̄. ordo 2°.§.2°.
A. Etiam si qs recipiat minores cum
subdiaconatu vel duos sacros cū ꝯsen
su ep̄i. Naꝫ ꝛ hoc cāu dr̄ furtiue recipe
ſm eū. Hosti. vt in sū.eo. ti.q.15. B.
3° qn̄ gradu omisso saltū facit. de q̄ dr̄
.s. ordinat⁹. 2°. ꝑ to. A. Idē in dcā.q.15.
Et addit ſm eūdē ꝙ in his casib⁹ nec
suo supiori obediēs excusaf: vt ex̄ de
tēp. or. dilect⁹. tn̄ supior pl⁹ deliqt. B.
¶ De illis q exn̄tes excōicati recipiūt
ordines regre s̄. excōicatio p̄.§.20. q in
cipit. qd de illis. Quedā ēt crimina nō
solū impediūt ordinādū: sꝫ etiā ordina
tū deiiciūt. de quib⁹ s̄. crimē.§.2°.
¶ Utꝝ coacte ordinat⁹ teneaf ad casti
tatē? R° Si coactio fuit absoluta nō ē
dubiū ꝙ nō tenef: qꝛ nec ē ordiat⁹: vt
dictū ē s̄. ordo 3°.§.fi. Si fuit ꝯditōalis:
puta ꝑ aliquē metū: distingue ſꝫ Ray.
qꝛ si talis fuit met⁹ qui posset cadē i cō
stātē viꝝ nō tenef: ex̄ qd̄ me. cā. ꝑlatū.
ꝛ. c. cū dilect⁹. Cōtinētia. n. nō debef ni
si volūtaria. dis.31. an̄ triēniuꝫ. 20.q.3. ꝑ
sens. Et hoc itellige ꝙ si an̄ hēbat vxo
rē poterit illa vti sine pctō: sꝫ si non hē
bat ꝯtinē tenef: ar. dis.35. d̄ iudeis. Itē
tenef ꝯtinē si nō fuit talis met⁹. Idem
Gof. ꝛ Hosti. A. Et hec vidētur vba ꝛ
colligi ex iurib⁹ allegatis ꝛ ex positis in
sū.eo.ti.q.50. ꝛ se. lꝫ nō clare. Et dictū ē
s̄. ordinator.§.xi°. in additōe. B.
¶ Sꝫ nunqd talis. s. ordinat⁹ ꝑ metum
q potuit cadē in cōstātē virū vtef ꝑui
legio cl̄icali? Dicēdū ſm Ray. ꝙ sic. si
al' vult viuē cl̄icalif. nisi transiret ad
actū penit⁹ ꝯ̄triū. A. puta si efficiaf
bigamus: vt in. c. qd̄ sequif. B. dis.
84. qsqs. Et tn̄ si hēat vxorē poterit il
la vti: vt in ꝑcedēti.§. dictū est. Si tn̄
ip̄a vellet ꝯtinē ꝛ ip̄e nollet nō hꝫ ꝑui
legiū cl̄icale. Si vo ip̄e vellet ꝛ illa nō:
certe hꝫ si vt dixi al' viuēt cl̄icalr: ar.
.27.q.2. multoꝝ. A. Idē in sū.eo.ti.q.
.51. B. Et hoc oꝫ supplē. s. ꝙ si vxor
fuit vnica: ꝛ vgo tūc hꝫ ꝑuilegiū cl̄ica
le. sed tm̄ in duob⁹ casib⁹ quos hēs s̄.
clericus 3°.§.fi. B.
¶ Quid de ordinatis ab alieno ep̄o si
ne licētia ꝓprii? R° ſm Ray. Priuanf
executōe. A. s. ip̄o iure. Nā vt pꝫ in
sum.eo.ti.q.35. ip̄am executōem nō re
cipiūt: vt in. c. ꝙ translatōem. d̄ tēp. or.
ſꝫ eūdē Ray. Meli⁹ facit. 71. dis. c. sigs.
Ubi dr̄ ꝙ irrita sit hi⁹ ordinatio. Non
obstat dictū. c. ꝙ trāslatōem: vbi dr̄ ꝙ
sic ordinat⁹ nō sit suspēsus vel suspen
dēdus. Ibi infdicēda ē ei ordis execu
tio: qꝛ nō intelligif de interdictiōe di

ſpoſitiua.h' ē q2 ñ ſuſpēſū ſuſpēdat.ſʒ itelligiť de iterdictōe ⁊ ſnia declaratoria ⁊ executiua: vʒ q̄ declarat ſic ordiatū a iure ſuſpēſuʒ ⁊ exeqtur iuri diſpoſitōem. Et vr̄ ſentire Jo.mo.i.c.eos. de temp.or.li°6° B. Poterit tñ eps̄ diſpēſare.9.q.2.Lugdunēſis.ex̄ de temp. or.ꝙ tranſlatōeʒ. Sʒ ⁊ que licētia reqritur ⁊ que pena ordinātis ſine licētia: hētur ſup̄.ordinator.§.6° ⁊ 7°

¶ Quid de ordinatis ab hereticis.ſciſmatici.excōicatis.depoſitis.⁊ hi'? R° A talib' nō dʒ qs recipe: vt dictū eſt ſ. ordinator.§.pl't. Si tñ aliquē ordinent tenēdū: vt dic̄ Ray.ꝙ oēs tales ỽa cōferāt ſacr̄a: dūmō in forma eccl'e cōferant.i.q i.dn̄s declarauit.⁊.c.non nocet de ɔſe.diſ.4.non in nobis. Peccant tñ mortal'r tā dātes q̄ȝ ſuſcipiētes ab eis q̄cunq̄ȝ ſacr̄a niſi baptiſmū i extrema nccite. Jdē Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.39.⁊ Pe.⁊ Hoſ. A. Jdē i ſū.li°p̄.ti.5°q.16. vbi etiā pʒ ſm eoſdē ꝙ dicti hētici ⁊ ſil'es nō ɔferūt ordis executōem. B.

¶ Sʒ nunq̄d ſic ordinati poterunt miniſtrare? R° ſm Ray. Si ſūt ordinati a tali q ſuſcepit vltimā man' impoſitionē in eccl'ia. A. i.ordinē ep̄alē. B. ⁊ nūc ē heretic' vel excōicat' ⁊ hi'. dō ꝙ ſiue iſti ordinati ſciebāt ſiue ignorabāt toleranť diſpēſatiue in oib' ſuſceptis miſtrare. Ad ſup̄iores ỽo non debēt ꝓmoueri niſi eēt nccitas mag̃ ⁊ cōuerſatio ſcā.9.q.i.c.p̄.⁊ 2°⁊ 3° Si ỽo ordinati fuerint a tali q recepit vltimaʒ man' impoſitōem ex̄ eccl'iam: ⁊ ip̄i ſcienter a tali ordines receperit nūq̄ȝ toleraťť Si ignoranť toleraťť. A. dūmō ꝓbauerit ignorātiā ſm Ray.⁊ Hoſ.⁊ i dicta.q.16.p̄.c.qd̄ ſtatiʒ ſeqť. B. 9.q. i.ordinatōes. Con Hoſ. Sed p̄ quē poterit diſpēſari? vide.i.ſciſma.§.7° A. Aduertēdū ſm Jnno.i.c.innotuit: ex̄ d̄ eo q fur.or.ſuſ.ꝙ de quolibet viro noto bone fame q vbi ɔuerſať hr̄ ꝓ ordinato.⁊ ſic longo tp̄e hacten' vt ordiat' hitus ē: credē debeo eū bñ ordinatum nec cogiť al'r ꝓbare. Hec.n.ſūt ſufficiētia argumēta ſue ordinatōis: ar.ex̄ de cle.pere.c.inť.⁊.c.ſe.9.q.2.Lugdunēſis. ⁊ nōť in ſū.eo.ti.q.35.⁊ eo.li° ti.2i.q.4. ad finem. B.

ORdinatus z° p̄ ſaltū Quid de ordinatis per ſaltū? R° ſm Ray. Ordines ordinate recipi debent ſm ꝙ nūerati ſūt ſup̄.ordo p̄.§.4° diſ. 59.ſi officia.⁊ diſ.77.c.p̄. Si tñ p̄ ſaltū aliqs ꝓmoueať .i.ꝙ aliq̊ ordine p̄termiſſo ad ſup̄iorē aſcēdat: recipit q̄dē caracterē: tñ de rigore dʒ deponi etiaʒ ſi nō ex malitia ſed ex ignorātia aut negligētia aliquē ordinē p̄termiſit. Sed tñ ex diſpēſatōe ep̄i ad ordinē p̄termiſſū poterit ꝓmoueri: ⁊ interiʒ ab executōe ſup̄ioris ordinis erit ſuſpēſus. diſ. 48.ſicut oliʒ.diſ.52.ſollicitudo.ex d̄ cle. p̄ ſal.ꝓmo.c.vnico. Et eodē mō poteit cū eo diſpēſari ſi iterum miſtrauerit in illo ordine credēs ꝙ fuiſſet gradatim ꝓmot': vt in.c.vnico.ex̄ de cle.p̄ ſal.ꝓmo. Qd̄ ſi talis p̄ ſal.ꝓmot' ſit ſciēter ⁊ in ordine ſic ſuſcepto ſine diſpēſatōe miſtrauerit nō pōt diſpēſari ꝙ vlteri' aſcēdat niſi p̄ papā. Sed i ordine ſuſcepto adhuc pōt diſpēſari p̄ epʒ: ſicut cū nō ordinato miſtrante: vt dr̄.i.ordiat' 3°.§.p̄. Jn hac ſnia Hoſti.⁊ Guil. ſatis ɔueniūt. A. Hec partiʒ fuerūt dicta Ray.⁊ p̄tiʒ glo.ei': ⁊ partiʒ Hoſti.i ſūma ſua. Sʒ in glo.dicit ſimpl'r ꝙ cū ꝓmoto p̄ ſaltū ſcienť ſolus papa diſpenſat: vt pʒ in ſū.eo.ti.q.40.ad fi. Et hoc vltimū vr̄ ꝓbabili': cū iura allegata nō loquātur: niſi de ꝓmotis p̄ ſaltū ex ignorātia ſeu negligētia. B.

¶ Sʒ nūq̄d laicus q nullū hʒ ordineʒ poſſit recip̄e ſacerdotiū oib' aliis p̄termiſſis? R° ſm Ray. Pōt dūmō ſit baptizat'. Jdē Tho. Pe.⁊ Hoſti. A. lʒ Hug.dixerit ɔ̄riū: ꝙ nō pōt recip̄e niſi ſaltē hūerit p̄mā tōſurā: vt in ſū.eo.ti. q.41. B.

¶ Quid ſi cl'ic' p̄termiſſo aliq̊ ordine ɔſecreť in ep̄m? R° ſm Ray. Dicūt fere oēs doc.ꝙ nullo mō pōt eē eps̄: niſi

sit sacerdos: qꝛ ordo sacerdotalis ē q̄si subale fūdamētū ordinis ep̄alis. Con. Hoff. Sꝫ ⁊ Hosti. qui vr̄ aliť sētire. A. .s. ꝙ ordo ep̄alis ꝯferať ēt nō sacerdoti sꝫ nō executio. B .Cō. in hoc ꝙ tat ep̄s nō hr̄et executōem nec aliqͦd ꝯferret: nisi postq̄ȝ sacerdos factꝰ eēt: ex̄ de ex cess. pla. ex l̄ris. Si ꝟo ꝑtermisit aliū or dinē a sacerdotali sentiunt fere oēs ꝙ ep̄s est ⁊ conferre pōt oēs ordines pre ter illū quē nō accepit. i. q. i. gr̄a. ⁊. i. q. 7. Daibertū. Addit Hosti. ꝙ talis ep̄s ex ecutōeȝ de iure nō hꝫ ēt q̄ ad ordies q̄s suscepit. A .Jō i sū. eo. ti. q. 43. B

Ordinatus 3°

negatiue. s. q̄ nō est ordiatꝰ: ⁊ tn̄ aliqͦd tale exercet. Quid gͦ de talibꝰ? Rͦ ꝛm Ray. Laici q̄ nullū ordinē hn̄tes dinū offm̄ exercēt idebite nisi cessare velit debēt excōicari. A .Et nūq̄ȝ ordinari: vt ex̄ de cle. nō or. mi. c. p̄. vbi dr̄. Si q̄s bapti zauerit vł aliqͦd dinū officiū exercuēit nō ordinatꝰ ꝓpter temeritatē abiiciať de eccl̄ia ⁊ nunq̄ȝ ordineť. B .P̄nt tn̄ licite facē officia minoꝝ ordinū q̄buis ad hoc nō hēant offm̄. sicut i domo non ꝯsecrata pōt dici missa: lꝫ ꝯsecratio ad hoc ordineť: vt in ea missa dicať. Cleri ci ꝟo qui exercēt officiū illius ordinis quē nō hn̄t sunt deponēdi vel ꝑpetuo suspendēdi ab ordine quē hēbant nisi postq̄ȝ iux̄ ꝓuisionē ep̄i biēnio vł trien nio suspēsi fuerint misericorditer tole renť. Nunq̄ȝ tn̄ p̄nt vlteriꝰ ꝓmoueri: ex̄ de cle. nō or. mi. c. p̄. ⁊ 2° ar. xi. q. 3. p̄ui legiū. 25. q. 2. sic decet. Nec cum tali pōt dispēsari ꝙ ascēdat vlterius nisi ꝑ pa pā ꝛm Ray. Hof. ⁊ Guil. Hosti. tn̄ tenu it i sūma ꝙ ep̄s pōt dispēsare: sꝫ i glo. reuocauit. A .Jmmo ⁊ in sūma sua vr̄ Hosti. cū Ray. ꝯcordare: vt i sū. li° 3° ti. 22. q. 44. Sꝫ vt ibi pꝫ qdā dicunt ꝙ hoc cāu pōt ep̄s dispēsare cū ei non exp̄sse ꝓhibeať. Sed certe ex̄ eo. c. 2° dr̄ ꝙ talis ad vlteriores ordines nō po terit ꝓmoueri. Et glo. ibi dicit. sine di spensatōe. ⁊ non declarat ꝑ quē dispen seť. Sꝫ glo. Ray. vt pꝫ in dicta. q. 44. dicit p̄dictū rigorē debē intelligi de il lis q̄ mētiunť se ꝓmotos ad ordies ad quos reuera ꝓmoti nō sunt: vel q̄ tāq̄ȝ scismatici ingerūt se officio ordis quē non hēnt. sicut rex Osias vsurpauit si bi officiū sacerdotis. Nec credo istū ri gorē extēdēdū eē ad cl̄icos minoꝝ ordi nū: vel q̄ in missis nouis mīstrāt i offō subdiaconatꝰ cā cuiusdā gaudii ⁊ solē nitatis faciēde nō mētiētes de ordibꝰ suis cū fere oēs assistētes sciāt ꝟitateȝ Tales tn̄ grauiter peccāt: hiꝰ etiā sine malitia attētādo. Equitas istiꝰ glo. nō vr̄ aliquo iure ꝓbari cū. c. p̄. ⁊. 2° ex̄ eo. ad illatōem declarate i eis pene vide antur solū pōderare ꝙ quis ꝟtať ordi ne nō suo. B .De bn̄ficio aūt miseri cordiť agēdū ē cū eo. A .siue sit in sa cris siue i minoribꝰ ꝛm glo. Ray. ⁊ in di cta. q. 44. B .ne sustētatōe p̄uatus ad secl̄i negocia reuertať. Salubriť āt sibi ꝓuidebit si ad religionē trāsierit. Hn̄tur hec i p̄dicto. c. 2° de cle. n̄ or. mi.

¶ Quid si q̄s exercet tale officiū non ad deceptōem: sed ex ludo cā festi? Rͦ ꝛm Hosti. Certe ludꝰ noxiꝰ in culpa est Un̄ talis peccat qdē ⁊ teneť penitē. 15. q. i. §. illud. in fi. Nō tn̄ credo ꝙ icurrat p̄dictas penas. qꝛ volūtas ⁊ ꝓpositūȝ distinguūt maleficia: ex̄ ō sen. exco. cū volūtate. A. Jdē i dcā. q. 44. ad fi. B.

¶ Sed qd si cl̄icꝰ q̄ ē i minoribꝰ ordini bus tm̄ legat ep̄laȝ i missa? Rͦ ꝛꝫ Guil. Licitū ē ex quo sine solēnitate hͦ facit. vt nōtur ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. vt q̄sq̄ȝ. Et ꝛm Jnno. intelligēdū est qn̄ ibi nō est subdiaconꝰ. Nec dꝫ talis cātare solēni ter ⁊ cū ornamētis subdiaconi. 23. dis. subdiaconꝰ. 74. dis. si qui cl̄ici. Cō. Ho sti. A .qui dicit ꝙ ꝓpter nccitatē. s. qn̄ deest subdiaconꝰ cui hoc possit iniū gi sufficit ꝙ talis non teneat manipu lū i manu sua: vt in sū. eo. ti. q. 45. B.

Ordinatio cōiuga

toꝝ. Quid si maritꝰ accipit or dinē sacrū iuita vł nesciēte vxore? Rͦ. Mortaliter peccat ꝛm Tho. A .Hͦ videť potiꝰ fuisse dictū Al. vt in sū. li°

p̄.ti.8.q.59. vbi hec notātur. B. Sȝ vt dicit Ray. nō fit ꝓpt̄ hoc p̄iudiciuȝ vxori: sed ille tenebiť ei ad redditōem debiti: nō aūt poterit exigere. 28. di. dia coni. 25. q. 2. multorum. A. Uxor etiā nō teneť ei debitū reddere: ꝭȝ Tho. vt in dicta. q. 59. B. Quod veꝝ est ꝭm Guil. ēt si factꝰ sit eps̄ seu r̄ligiosus. A. vel etiā papa ꝭm eūdē. vt in dicta. q. 59. B. nisi illa posset induci ad ɔtinētiā. Debȝ gͦ restitui vxori: nec dȝ ferre aut coronā aut hitū cl'icalē cū scādalo vxoris. Sed si pōt sine eiꝰ scandalo ɔ̄ferre teneť. A. ꝭȝ Pe. ꝛ i dcā. q. 59. B. Et ꝭm Inno. talis si post mortē vxoris contrahat cum alia: nō tenet mr̄imonium. A. Idē in dicta. q. 59. B.

Quid si maritꝰ sit ordinatꝰ ɔsentiente vxore vl' sciēte ꝛ non ɔtradicente. Rͦ ꝭm Ray. Si cl'icus ē de eccl'a occidē tali factū ē vxori p̄iudiciū ita ꝙ oportebit eā decetero ɔtinē: ꝛ etiā mortuo viro nō poterit cū alio ɔ̄here. 28. dis. q2 sunt culpe. ꝛ duobꝰ. c. se. ꝛ. 32. dis. seriati. A. Et in his iuribꝰ pȝ ꝙ si ɔ̄xerit postea mr̄imoniū etiā mortuo viro non valebit. ꝛ notatur in dicta. q. 59. ꝭm Ray. ꝛ ꝭm quosdam inquit ꝓpter votū qδ videtur solennizasse ex ꝑsona viri. Et huic rōni cōsentit Al. vt ibi. Alii dicūt ꝙ ꝑ ɔstitutōem eccl'ie que dirimit matrimoniū ɔtra eā ɔ̄ctuȝ. ꝛ subdit Ray. Lȝ aliq dixerit ꝙ ista vxor ꝓmoti ad ordines sacros teneať itrare religionē. Ego tñ credo cū Io. Laur. ꝛ Tācre. ꝙ nō teneť: sed sufficit si i secl'o caste viuat: quod ꝛ dȝ ꝓmittē. Tho. etiā dic̄ ꝙ nō teneť religionē intrare si sibi nō timeat de ꝑiculo castitatis. Con. Al. et Hosti. ꝛ hoc fallit ꝭm Ray. i vxore eiꝰ q ꝓmouēdus ē in ep̄m: q2 non dȝ eligi nisi vxor intret religionē. ex̄ de ɔuer. ɔiug. ɔiugatus. ꝛ. c. sane. Itē clericꝰ orietalis vt cōius ꝛ ꝓbabiliꝰ dr̄ sine ɔsensu vxoris ꝓmoueri ñ dȝ: vt i dcā. q. 59. B.

Qui duxit vxorē vileȝ mulierē: puta ācillam vel ioculatricē: vel aliquaȝ ex illis que publicis spectaculis māci pantur: lȝ virginem repellitur ab ordine. dis. 34. siquis viduā. 2ͦ

Sed qd si maritꝰ añ carnalē copulā fecit se ad sacros ordines ordinari? Rͦ Non ꝓpter hoc ɔ̄issoluiť mr̄imonium qδ p̄ius fuerat ɔtractū. sed maritus sic ordinatus recipiēs al'r ꝙ̄ a sacris canonibus cōcedať etiā post mortē vxoris non poterit ministrare in illo ordine: nec ascendere ad alios: nec aliquod bñficiū vel officiū eccl'iasticū obtinē: vt i ex̄ua. Io. 22. que incipit. Antique. A. Olīȝ āt in hoc cāu aliq dixerūt ꝙ mr̄imoniū dissoluebať. Alii ꝙ nō. Et finaliter dixit Hosti. consulas pāpā. vt i sū. eo. ti. q. 60. B. De mā ista aliqua hēs sup̄. impedimētum. xi. § p̄. ꝛ. 2ͦ

Ornatus.

De ornatu bono clericorum habes sup̄. cl'icus p̄. §. 2ͦ De ornatu vero mulierū nunc dicēdum est.

Utꝝ mulieres possint se licite ornare? Rͦ ꝭm Tho. scδa scδe. q. 169. Circa ornatū mulieꝝ attēdēda sť ea que cōiter circa exteriorē cultū dicūtur. s. ꝙ ñ sint p̄ter ɔsuetudinē: aut nō ex iordiato affectu ꝛ hiꝰ: que hēs explicite. i. vestis. §. p̄. Et hoc modo pōt mulier licite operam dare ꝙ viro suo placeat ne ꝑ eius contēptum i adulteriū labatur. Unde diciť. i. Cor. 7ͦ Mulier que nupta est cogitat que mūdi sūt quō placeat viro. Et iō si mulier coniugata ad hoc se ornet vt viro suo placeat: pōt hoc facere sine pctō. A. Hoc veruȝ quando maritus apparēt ꝓnꝰ ad adulterium: vel nollet reddere debitum. ꝛ cum tali ornatu verisimiliter contra p̄dicta icōueniētia ꝓuidereť. al' cessante cā cessat effectꝰ. ex̄ de appel. cuȝ cessante. Itē cū hͦ reqriť ꝙ ex tali ornatu nulli ɔ̄isil'r deť peccādi occasio. al' sine pctō p̄ditōis hͦ fieri ñ possȝ. q2 ve illi ꝑ quē scādalū venit. Math. 18ͦ nec ɔ̄bemꝰ iuuāe ꝓximū: nisi iq̄tū possumꝰ sñ pctō. 22. q. 2. faciat. Itē q2 ñ sť facienda mala vt veniāt bōa. Ro. 3ͦ Itē iexcusabiles sť mul'eres se ornātes cū videāt hͦ

viris suis mime placere: ꝛ forti⁹ si ab
ipis ꝓhibeant̄. Patet.n.ꝙ tūc si imo
derate se ornāt h° faciāt ex supbia siū
ex libidie. Et pctm̄ oiuȝ hn̄tiū icitamē
ta libidinis ex tali ornatu redundat i
pdcās: ƀȝ Ul. ꝛ i sū. li°.3°.ti.34.q.284. B.
¶ Utrū in illicito ornatu sit mortale
pctm̄? R° ƀm Tho. vbi sup̄. Muliebrꝭ
cult⁹ de se viros ad lasciuiā ꝓuocat. ꝓ
uer.8°. Mulier occurrit illi ornatu me
retricio p̄parata ad capiādas aias. Et
iō ille mulieres que viros nō hēnt nec
intendūt hr̄e nō pn̄t absq; pctō appetē
placē viroꝝ aspectib⁹ ad ꝯcupiscēduȝ
qꝛ hoc ē dare eis incētiuū peccādi. Et
sigdē hac intētione se ornēt vt alios ꝓ
uocēt mortalr̄ peccāt. Si aūt ex q̄dam
leuitate vel ēt ex vanitate ꝓpt̄ q̄ndaȝ
iactātiā nō sp ē pctm̄ mortale: sed qn̄q;
veniale. Et eadē rō ē q̄tū ad hoc de vi
ris. A . Hoc clari⁹ patebit ex infra di
cēdis B.
¶ Quid de mulierib⁹ se colorātib⁹ et
alia figmēta adhibētib⁹? R° ƀm Tho.
scd̄a scd̄e.q.169. Di⁹ fictōes nō pn̄t esse
sine pctō: nō tn̄ sp ē mortale: sed soluȝ
qn̄ fit ꝓpt̄ lasciuiā: vl̄ i dei ꝯtēptū. A .
Aduertēdū ꝙ nisi aliđ expresse appa
reat: ipo facto p̄sumit̄ intētio lasciuie:
ꝛ diui ꝯtēpt⁹. Cū.n.act⁹ in se sit adulte
rine fallacie ꝛ inhonest⁹: vt dicit Aug⁹
in.c.fucare.de ꝯse.dis.5.nō pōt in se pre
tendē nisi lasciuiā ꝛ mētis ihonestateȝ
adeo ꝙ mulieri ꝯ̄riū asserēti nō credē
tur. Ait.n.Aug⁹. Non dicatis vos aios
hr̄e pudicos: si hētis oculos ipudicos:
qꝛ ipudic⁹ oculus ipudici cordis ē nun
cius.32.q.5.nec solo. Itē cuȝ act⁹ in se cō
tineat quādā ipugnatōem diui opis:
vt dicit Cyp̄an⁹ in li°. de hitu ꝟginū. Et
cū mulieris cult⁹ maxie talis ꝓuocet
alios ad libidinē: iux̄ illud ꝓuer.7°. Ec
ce mlr̄er.ꝛc. ꝛ nōt Tho. scd̄a scd̄e.q.169.
arti.2°. quō eē pōt sine diuino ꝯtēptu cū n̄
curet illas aias ꝓdē q̄s xp̄s suo ꝓpo re
demit sanguie? Et iō h̄ nō solū simplex
ꝯtēpt⁹ ꝯp̄hēdit̄: sed ēt talis vt videat̄
ꝑsona in deū man⁹ iferre cū sui ꝑditio
ne. vn̄ Cyp̄an⁹ vbi sup̄. dic̄. Nō ꝟgines
tm̄ aut viduas: sȝ ꝛ nuptas: puta ēt oēs
oio femias admonēdas ꝙ op⁹ dei ꝛ fra
cturā ei⁹ ꝛ plasma adultāre nullo° ōbe
ant adhibito flauo colore vl̄ nigro pul
uē vl̄ rubore: aut q̄libȝ liniamēta nati
ua corrūpēte medicamine. Et subdit.
man⁹ deo iferūt qn̄ illud qđ ille forma
uit r̄formare ꝯtēdūt. Impugn̄tio ē ista
diui opis p̄uaricatio ꝟitatꝭ: deū vidē
nō potis qn̄ oculi tibi nō sc̄ q̊s ds̄ fecit:
sȝ q̊s diabolus ifecit. de inimico tuo tē
ta cū illo ꝑiter arsura. Et ꝓpt̄ea alii int̄
q̊s vr̄ fuisse Alex. de ales. asserūt i his
ꝛ sil̄ib⁹ inesse mortale pctm̄. Sed forte
possȝ aliq̄ a mortali excusari qn̄ aligd
tale paruū facēt solū ex q̄dā subita le
uitate sin̄ alioꝝ scādalo siue ꝑiculo. B
Sciēdū tn̄ ꝙ aliud ē fingē pulchritudi
nē: ꝛ aliud ē occultare turpitudineȝ ex
aliq̄ cā ꝓuen iētē: puta ꝑ egritudinē: et
hi⁹. H°.n. ē licitū: qꝛ ƀȝ apl̄ȝ.i. Corꝭ.12°. q̄
putam⁹ ignobiliora mēbra eē corꝑis
his abūdātiorē honorē circūdam⁹. A.
Ad p̄dictoꝝ āt pleniorē itelligētiā vlti
us aligd vl̄ breuit̄ tangēdū ē de mā or
nat⁹ tā mulieꝝ q̄ꝫ viroꝝ. ꝛ tā vestiū q̄ꝫ
aliaꝝ reꝝ. p̊ vȝ q̄lr̄ pōt discerni ornat⁹ il
licit⁹. 2° q̄le pctm̄ sit i ei⁹ vsu. 3° si circa
ipm aligs pōt excusari.
¶ Quo ad p̄mū g° dico ꝙ p̄t discerni
mltiplr̄. p̊ rōe itētōis vtētꝭ: vt si itētio
eēt ad pōpā vl̄ lasciuiā: ꝛ hi⁹: qꝛ cū ma
la itētōe nil pōt eē licitū vl̄ sin̄ pctō. 86.
di. nō satꝭ. ex̄ de sen. ex. cū volūtate. Iō
vitiosū ēt eēt si gs q̄rēt ꝑ cultū supflu
um vestiū delitias cū vestis ordiet̄ ad
corꝑis fomētū ƀȝ Tho. scd̄a scd̄e.q.169.
arti.2°.
¶ 2° rōe ꝓfessiōis clical̄: vt si clici ōfer
rēt ornatū seu hitū nō ꝯdecētē hōesta
ti clicali. de q̊ i.c. clici officia. ex̄ de vi. ꝛ
ho. cle. Itē rōe ꝓfessiōis regularꝭ: vt si
religiosi seu r̄ligiose ferrent ornatum
seu hitū n̄ ꝯueiētē ꝓfessiōi: q̊ si nō mo
dicum excedunt ēt mortalr̄ peccāt ƀm
Ul. ꝛ in sū. li°.3°.ti.34.q.284. q̊ cāu qn̄q;
ēt excōicatōeȝ icurrūt vȝ cuȝ mutant

formā ꝛ temē sue ꝓfessionis hitum di
mittūt: ex̄ ne cle. ꝟ mo. vt ꝑiculosa. li.° 6.°
¶ 3.° rōne inhonestatis. Nihil. n. inho
nestū pōt esse licitū: cū hōestas sit vna
de trib' partib' ꝑncipalib' iusticie. ff. ꝺ
iusti. ꝛ iure. l. iusticia. §. iurꝫ ꝑcepta. vñ
ꝛ vnū de excludētib' de regno dei ē im
pudicitia. Ad Gal.° 5.° Ad inhonestatē āt
ois transformatio nāe ꝑtinet: qꝛ qcqd
agit̄ ꝺ ordinē nāe: magnā ꝫ in se ꝯtinet
ihonestatē. 32. q. 7. adulteru. Ut si quis
vel si qua ex hitu vel ornatu velit ap
parē maior seu pulchrior q̄ꝫ a nā fuerit
ꝯpositus: qꝺ marie solet ꝯtingē i fuca
tōib' seu colоratōib' faciei ꝛ capillorū
qꝺ penit' inhonestū ꝛ illicitū est. de cō
se. dis. 5. fucare. ꝛ in excessiua altitudine
planellaꝝ ꝺ illud Math. 6.° Nō potes
adiicē ad staturā tuā cubitū vnū. Itē
ad inhonestatē ꝑtinet apte ꝙ ex defor
mitate habit' viri ondāt verēda ꝛ mu
lieres hūeros seu pectora. Itē ꝙ muli
eres icedāt capite discooꝑto. Uñ. i. Cor.
xi.° dr̄. Debꝫ mulier velamē hr̄e suꝑ ca
put suū. Et Aug' i epl'a ad Possidiū. et
ponit̄ i dcō arti. 2.° dicit. Capillos nuda
re feminas q̄s ꝛ caput velare apl'us iu
bet nec maritatas decet. Dic̄ tñ ibi glo.
ꝙ pñt aliq̄ excusari a pctō qñ h° nō fie
ret ex aliq̄ vanitate: sꝫ ꝑpt ꝯriā ꝯsuetu
dinē q̄ꝫuis talis ꝯsuetudo nō sit lauda
bilis: qꝺ pōt intelligi veꝝ qñ occasiōe
ꝯsuetudis nō posset omittē siñ reputa
bili scādalo. ꝛ h' agēdo nulli dat occasi
onē scandali. Al'r irrōabilis ꝯsuetudo ñ
excusat. ff. de legi. qꝺ nō rōe. Immo po
tius ḡuat: ex̄ de ꝯsue. c. fi. Forti' āt ad
inhonestatē ꝑtinet si i capite mulierꝫ
appareat aliqd ipudicitie vel elatiōis
ońsiuū: cū in ea debeat apparē ois ho
nestas ꝛ hūilitas in cui' signū ei coma
data est ꝑpter qꝺ eā āputare sub ana
themate ꝓhibet̄. 30. dis. quecunqꝫ. vbi
dr̄. Quecunqꝫ mulier religioni iudicās
ꝯuenire comā sibi āputauerit quā de'
ad velamē ei' ꝛ ad memoriā subiectio
nis illi dedit tanqꝫ soluēs ius subiectio
nis anathema sit. Si g° anathema dr̄ ꝺ
faciētes hoc ēt sub ꝑtextu religiōis cū
nō itrēt religionē: q̄ꝫto vehemēti' ꝺ fa
ciētes sub signo: qꝺ ei directo ꝯriat̄ vꝫ
suꝑbie seu ihonestatꝫ: sicut ē capite dis
cooꝑto ꝛ reuelata facie ꝛ frōte incedē.
ꝛ sicut aliq̄ faciūt mitras sibi seu alia
elatōem designātia: vel inhonestatē
seu ad libidinē ꝓuocātia apponē. Itē
inhonestū ē ꝙ femina vtat̄ veste viri
li vel eꝯ.° Deut.° 22.° Nō induet̄ mulier
veste virili nec vir vtet̄ veste femiea.
Abhominabilis. n. apud deū ē q fac̄ h°.
Et gnāliter q̄lit̄cūqꝫ in hitu seu ornatu
aliqd appareat inhonestatis: cū nihil
ihonestū possit eē licitū. ff. de ꝯdi. insti.
l. filius. vbi dr̄. Que facta ledūt pieta
tē extimatōeꝫ vel ꝟecūdiā nr̄am. ꝛ vt
gnāl'r dixeri q̄ ꝺ bonos mores fiūt nec
facere nos posse credēdū est.
¶ 4.° rōne suꝑfluitatis. Naꝫ vsus suꝑ
fluus ē oio vitiosus. Uñ ad Gal.° 5.° int̄
alia excludētia a regno dei cuꝫ fuisset
dictū de fornicatōe ponit̄ luxuria: vbi
dicit glo. i. quelibet suꝑfluitas. Nā ꝛ in
dicto arti. 2.° dicit Tho. ꝙ ꝓhibet̄ orna
tus suꝑfluus ipudicus ꝛ iuerecūdus.
Suꝑfluus aūt attēdi pōt tripl'r. ꝑ° mō
respectu nūeri: vt cū qs vtit̄ seu iutil'r
retinet vestimēta seu alia ornamenta
vltra numeꝝ q̄ rōnabil'r idiget. ꝺ quos
47. dis. sicut hi. dicit Amb.° Nudoꝝ in
dumērū ē qꝺ tu recludis ꝛ qs taꝫ imu
stus. ꝛc̄. 2.° respectu forme vt si forma
ē excessiue longa seu lata: qꝺ in multꝫ
pōt apparere ꝛ ꝑsertiꝫ in vestib' muli
erū caudatis in qb' apparet vitiū nō
solū manifeste suꝑfluitatis sed ēt iho
nestatis. Nā ad inhonestatē ꝛ mollitiē
ꝑtiet ꝙ qs trahat vestimētū ꝑ terraꝫ
fm̄ phm̄: ꝛ nōt Tho. scꝺa scꝺe. q. 169. ar
ti. ꝑ°. 3.° respectu ꝑciositatis: vt cū quis
vtit̄ maiori ꝑciositate q̄ꝫ ꝯueniat sibi:
qꝛ maiori dignitati maior ꝯpetit orna
tus: ex̄ de vi. ꝛ ho. cle. clerici officia. et
nōt Tho. in dicto arti. ꝑ°. Ex quo pꝫ ꝙ
maior ornat' ꝯpetit ad cultū diuū q̄ꝫ
ad quēcūqꝫ aliū vsū cū nulla sit maior
dignitas q̄ꝫ diuina. Et tñ ēt i cultu diuo

dz ornat⁹ eē moderatioꝛ ꝙ̄ oliȝ fuẽit ꝓ
pt̃ exēplū xp̄i q̄ nos hec despicē docuit
Vñ.12.q.2 gl'a dicit Hiero⁹. Nec mihi
aliqs opponat diues i iudea tēplū mē
saz ꝛ lucernas.ꝛc̃. ex auro fabrifacta.
Tūc hec ꝓbabāt a dño qñ sacēdos ho
stias imolabat ꝛ sāguis pecudum erat
remissio pctōꝝ: quanq̄ hec oia p̄cesse
runt in figura. Nūc ꝟo cū paupꝫtatē do
mus sue paup̱ dñs dedicauerit porte
mus crucē ꝛ d̄licias lutū putem⁹. Mo
derat⁹ g° ornat⁹ ad cultū diuinū reqrit̃ ꝛ
multo moderatioꝛ ad quēcū vsuȝ ꝓ
phanū etiā impatoris: cū nulla sit cō
paratio ipatoris treni ad celestē. Mi
noꝛ āt ɔpetit regi ꝙ̄ ipatori: ꝛ mioꝛ du
ci ꝙ̄ regi: ꝛ sic de singulis g̃dati. Que si
bñ ɔsiderētur valde moderat⁹ ɔpetit
inferioribus.

¶ 5° rōe curiositatis. Vñ ꝛ Tho. i dicto
arti.2° dicit ꝙ artifices ornamētoꝝ pec
cāt iueniēdo supflua ꝛ curiosa. Curiosi
tas āt itelligitur qñ nimia sollicitudo
seu diligētia erga ornatū hr̃. Vñ Tho.
in dicto arti.p̊. dicit ꝙ inordinatio affe
ct⁹ circa ornatū ɔtigit qñ nimiā sollici
tudinē qs apponit ad exterioꝛē vestiū
cultū ēt si nō sit aliq̃ iordinatio respc̄u
finis. Fac.c. p̱simoniā.41.dis. ibi. p̄ter
corpis diligētiā. Et pōt ista curiositas
dep̄hēdi. p̊ respectu forme: vt qñ i ip̄a
forma oñdit̃ curiositas. Vñ i sūma de
vitiis dr̃ ꝙ in forma rep̄hēsibilia sunt
corrugatio ꝛ incisio. Facit dictū.c. par
simōiā.ibi. Dissolutos āt ꝛ ɔfractos ve
stib⁹ ꝛ incessu nō recipim⁹: maxie qñ i
talib⁹ adest qñȝ uitiosa ꝓdigalitas quā
leges d̄testāt̃ ꝛ eqꝑarāt furori. ff d̄ cu
ra. furio. l.i. In dcā ēt sū. ponit̃ exēpluȝ
de sotularib⁹ rostrati vl' ꝑforatis. ꝛ idē
i sitib⁹ mlr̃is.2°. dep̄hēdit̃ respectu arti
ficis: vt qñ circa vestē seu ornatū mul
tū laborat cū nl'la vl' ꝑua vtilitate rei
Vñ Ray.li.2°.ti. de neg. scl'a. dicit ꝙ ad
nullū vsū sūt vtiles nisi ad peccādū su
ture supflue ac sūptuose camisiaꝝ q̈s
p̄cipue faciūt hispani dātes ꝓ sutura
vni⁹ camisie plus in duplū vl' triplum
ꝙ̄ valeat tota camisia. ꝛ silia. Et sbdit
ꝙ peccāt faciētes vēdētes seu al' alie
nātes seu tenētes p̄dicta. Et satis inter
p̄dicta vr̃ posse ɔputari racamaturas
sūptuosioꝛes ꝛ inutilioꝛes ꝓpter idēti
tatē ꝛ maioritatē rōnis. ff. de legi. l. nō
pñt.3° ex pte vtētis qñ ad ornatuȝ seu
hitū maioꝛē sollicitudinē adhibet ꝙ̄
expediat: vt dicit Tho. i dcō arti.p̊. qđ
manifeste dep̄hendit̃ qñ circa hec pl⁹
sollicitat̃ ꝙ̄ circa ea q̃ sūt salutis ɔ̄ illđ
Math.6°. p̄mū q̄rite regnū dei.

¶ 6° rōe scādali. Nā dñs dicit Math.
18°. Ve illi p̱ quē scādalū venit. vñ ꝛ ab
stinē debem⁹ ēt a licitis ꝓpt̃ salutē ꝓxi
mi ne vȝ ei det̃ occasio scādali al' sum⁹
ex̃ caritatē. Ro.14°. ibi. Si ꝓpt̃ cibū fr̃
tu⁹ scādalizat̃.ꝛc̃. Unde Tho. dicit scđa
scđe.q.44.arti.8°. ꝙ tpalia que st̃ nr̃i
dñii sūt dimittēda ad tollēdū scādalū
ꝓximi qñ ꝓcedit ex ifirmitate vl' igno
rātia. Dio g° oȝ ꝙ i vlu ornat⁹ remoue
atur scādalū a ꝓxio. Vñ ꝛ Alex. d̄ ales
sup̱ 2°. sen. dicit ꝙ lȝ ƀm nobilitateȝ p̱so
ne ɔsuetudinē terre ꝛ dignitatē officii
se ornare p̄ciosis vestib⁹: ita tñ ꝙ ab
sit libido i volūtate ꝛ scādalū i exterioꝛi
op̱e. Hoc āt scādalū pōt ɔtingē dupl'r.
Prio si ex ornatu aliqs iducit̃ ad pec
catū: puta ad vtēdū sibi ornamēto: qđ
sibi nō ɔpetit siue ad aliud pctm̄: p̄ser
tiȝ ad carnalē ɔcupiaȝ siue ornat⁹ virit̃
inducat mulierē siue ornat⁹ mulierꝝ in
ducat viꝝ: qđ freq̄nti⁹ ɔtingit ex q̄daȝ
hūana fragilitate. Eccl'.19°. Uinū ꝛ mu
lieres apostatare faciūt ēt sapiētes. Et
iō cū p̱sona aduertit ex suo ornatu ali
quē seu aliquā iduci ad scādalū pcti dȝ
oio ab illo abstinē. Cōstat aūt ꝙ orna
tus ꝛ pulchritudo mulierꝝ facil'r allicit
ad ɔcupiam: vt i dcā auctoritate Eccl'.
vinū.ꝛc̃. Et pȝ p̱ expiētiā. Exēplū hr̃ 2°
Reg.xi°. in Dauid tā p̱fecto viro q̄ ex
solo visu Bersabee iduct⁹ ē ad adulte
riū. Et ꝓpt̃ hoc dicit Tho. in dicto arti.
2°. ꝙ circa ornatū mulieꝝ eadē sūt attē
dēda q̃ cōiter dicta st̃ circa exterioꝛem
cultū. Insup̱ ꝛ qđdā aliđ spāle. s. ꝙ mu

lieris cult⁹ viros ad lasciuiā ꝓuocat. ⁊
iō ēt ex hᵒ solo mulieres oīo d̄berēt ab
stinē ab ornatu aut illo vti cum mlto
moderamīe ⁊ honestate ⁊ tremore ne
orto scādalo ex eaꝝ occasiōe dicat̄ illis
Ue vobis. 2ᵒ mō accidit scādalū qñ per
ornatū ẜm ↄuisilem ↄiecturā extremis
nccitatib⁹ paupeꝝ derogat̄. Hoc.n. cāu
detrahit̄ ēt ornatui ecclīastico: ita vt
ēt sacra vasa ↄminuāt̄ ⁊ expēdātur in
hi⁹ nccitates: vt pꝫ.86.dis̄.cōpatiamur
⁊.2.q.2.aurū. Forti⁹ gᵒ detrahi dꝫ orna
tui ꝓphano: lꝫ al̄ ō se nullā aliā hr̄et il
licitatē. Tenet̄.n. ex nccitate gsqꝫ sbue
nire exñtib⁹ i talib⁹ idigētiis ō supfluo
nccitatis nāe: lꝫ nō eēt supfluū respcu
ↄdecētie: vt ꝓbat̄ i ꝑallegatis.c. vbi dr̄
Ornamēta ↄdecētia ornatui eccl̄asti
co debē i hi⁹ nccitates expēdi: ⁊ nōt Ri
car.sup.15.dis̄.q̄rti sen.

¶ 7ᵒ rōe ↄsuetudis: vt sigs ↄsiderata
ↄditōe sua excedit i ornatu metas ↄsue
tudinis bonoꝝ in t̄ q̄s ↄuersat̄.41.di.c.
ꝑ. Nō tñ gs excusat̄ seq̄ndo cōsuetudi
nē loci nō rōabilē: q2 illa dici nō pōt cō
suetudo bonoꝝ de qua dr̄ i dcō.c.ꝑ. Nā
ↄsuetudo irrōabilis nō excusat: sꝫ ḡuat
vt i.c.fi. ex̄ de ↄsue. Et satis dr̄ irrōabil̄
si infueniat aliqđ ō ꝑfatꝫ icōueniētib⁹
vt ex ꝑdictis clare colligi pōt.

¶ 8ᵒ rōe defect⁹ cāe: vt q2 ex nulla rōa
bili cā gs mouet̄ ad vsū ornat⁹: sꝫ ex so
la ↄplacētia volūtatis. Jn hᵒ.n. ipō vr̄ ⁊
ordini nāe ↄ̄triari ⁊ creatori iiuriari. vñ
Boeti⁹ li.2ᵒ. ꝓsa.5. de ↄsolatōe dic̄. Sic
reꝝ ↄuſa ē ↄditio vt diuū merito rōnis
aial nō alr̄ sibi sp lēdē nisi iaiate supel
lectilis possessione videat̄: ⁊ alia suis
ġdē ↄtēta sūt. vos aūt deo mēte ↄsil̄es
a reb⁹ infimis excellētis nāe ornamē
ta captatis: nec itelligitꝫ q̄tā cōditori
vr̄o faciatis iniuriā. Jtē hoc ipō vr̄ se
qui vi..a ⁊ ↄ̄triari ↄututi. Vñ Grego⁹. ait
omel̄.24. Sūt nōnulli q cultū subtiliū
ꝑciosaꝝqꝫ vestiū putāt ñ eē pctm̄. Qđ
si vꝫ culpa nō eēt neq̄qꝫ sermo dei taꝫ
vigilant̄ exp̄mēt q̄ diues q torq̄batur
apud iferos bysso ⁊ purpura indut⁹ su

isſꝫ. Nemo gppe vestimēta ꝑciꝫua ni
si ob inanē gl̄am q̄rit vꝫ vt honorabili
or ceteꝛ eē videat̄: res ipa testat̄. q2
nemo vult ibi ꝑciosis vestib⁹ idui vbi
ab aliis nō posset videri. Quā culpam
possum⁹ meliᵒ ex dr̄so colligē. q2 si abie
ctio vilis vestimēti ↄut⁹ nō eēt euāgeli
sta vigilāter de Johē nō dicēt Marci
ꝑ. Erat indut⁹ pilis cameloꝝ.

¶ Quo ad secūdū ꝑncipale vꝫ. Quale
pctm̄ sit i vsu illiciti ornat⁹. Dicēdū q̄
si fiat intētōe deliberata ꝓpt̄ ↄplacen
tiā libidinosaꝫ sui vel alteri⁹: claꝝ ē q̄
ē pctm̄ mortale: cum consensus etiam
i solam delectat ōem peccati mortalis
sit mortale: vt s̄. delectatio. Si aūt ex
q̈dā vanitate vel leuitate ꝓpt̄ iactan
tiā q̄dā gs vtat̄ ornatu: non sp peccat
mortal̄r: sed qñqꝫ venial̄r ẜm Tho. se
cūda scđe.q.169. arti.2ᵒ. Ad hoꝝ clariorē
itelligētia dꝫ q̄ in tali vsu illicito du
pl̄r pōt ↄtigē pctm̄ veniale. ꝑ qñ vitiū
ē in sola itētōe: ⁊ hec itentio nō ē ō liba
ta. nā sine deliberato ↄsensu nō deueni
tur ad rōem mortalis. Vñ ⁊ Tho scđa
scđe.q.162. arti.5ᵒ. dicit q̄ supbia ẜm ge
nus suū ē mortale. Sicut tñ ⁊ i aliis q̄
ex suo genē sūt mortalia: puta fornica
tōe vel adulterio sūt aliq mot⁹ q sunt
pctā venialia ꝓpt̄ eoꝝ imꝑfectōem. q2
ↄ. ꝑueniūt iudiciū rōis ⁊ sūt ꝑter eius
ↄsēsū: ita ēt circa supbiā accidit q̄ ali
qui motus superbie sūt peccata venia
lia: dū eis ratio non consentit. 2ᵒ ratiōe
paruitatis rei. Nam quod modicū est
ratio apprehēdit q̄i nihil: vt nōt Tho.
secūda secūde.q.46. arti.6ᵒ. nisi in isto
modico adesset magna mētis libido.
Nam talis libido etiā in paruis indu
cit mortale: vt notat Bona.16. di. q̄rti
sententiaꝝ. Extra ꝑdictos ergo cāus in
tali vsu illicito videtur includi morta
le propter multa mala ⁊ peccata que
solent illi accidere ⁊ saltem nunqꝫ de
est vitiuꝫ superbie que est appetitus
honoris seu ꝓprie excellentie: vt pꝫ 2ᵒ
sniaꝝ. dis̄.42.c. ex superbia. coniuncto
dicto Gregorii in dicta omel̄.24. ibi.

Nemo qppe vestimēta p̄cipua. ꝛc̄. Et
exp̄sse hr̄.21.q.4.oīs.vbi dr̄. Oē qppe
qđ nō ꝓpt̄ nccitatē suā: sȝ ꝓpt̄ venusta
tē accipit̄ elatōis hȝ calūniā queādmo
dū magn᷒ ait Basili᷒. Et vt ex p̄dictis
pȝ: supbia hȝ gen᷒ suū est mortale. Itēȝ
qꝛ si ī tali ornatu adest sūptuositas in
cludit̄ in illo mag̃ iniusticia ꝛ auaritia
Vn̄.47.dis.c.sicut hi.dicit Ambro᷒. Quis
tā iniust᷒ ꝛ tā auar᷒ q̄ꝫ q multoꝝ alimē
ta nō suū vsum: sȝ abūdātiā ꝛ delitias
facit. Auaritia aūt magna pctm̄ ē mor
tale: vt pȝ s̄.auaritia. Immo radix est
oīuȝ maloꝝ.1.Thi.vlt. ꝛ cōputat̄ ꝓ do
latria. Eph.5°. Itē iiusticia ex suo genē
ipoztat pctm̄ mortale: vt nōt Tho. se
cūda scđe.q.59.arti.4. Et ꝓpter p̄dcā
ꝛ alia talis illicit᷒ vsus singl̃arit̄ deum
ad irā ꝓuocat. Isai.3°.ibi. Pro eo ꝙ ele
uate sunt.ꝛc̄. Et Sophonie p°.ibi. Visi
tabo sup p̄ncipes ꝛ sup filios regis: et
sup oēs q induti sunt veste ꝑegrina. Et
p̄dcā marie obtinēt qn̄ vtētes a tali il
licito vsu nollēt desistere: cū ɔtēpt᷒ et
vilipensio etiā venialium sit mortale
pctm̄: vt dic̄ glo.de pe.dis.1.in.c.tres sūt
sup ꝟbo opprimēt. Et pōt colligi ex p̄
dictis per Bona.sup.16.dis.ārti sniaꝝ.

¶ Quo ad tertiū p̄ncipale vȝ si circa
p̄fatū vsū possit aliqs excusari vr̄ dō:
ꝙ si vtēs in illo nō delectat̄ nec possit
illū omittē absq̧ nōbili scādalo q̄ dem
pto omittēt. ꝛ si in illo vsu nō apparet
aliqd ihonestū nec ex illo dat̄ alīi scan
dalū mali exēpli: vel alteri᷒ pcti ꝙ pos
sit excusari exēplo btē Cecilie q̄ desup
auro textis vestib᷒ vtebat̄: quas tn̄ pe
nit᷒ ɔtēnebat: vt ex ei᷒ pȝ histōia ꝛ exē
plo siliū. Et facit ex̄ de reg.iur.c. qđ n̄
est. ꝛ hȝ hoc dȝ itelligi dcm̄ Jo.an.ī.c.ea
que.de reg.iur.in 6°.in nouella. B.

Pactum.

Pacta que faciūt p̄ores vel guardiani cōuētuales religiosoꝝ mendicantiū de
suoꝝ ɔuētuū assensu cū p̄latis vel ꝑso
nis eccl̃iaꝝ ī illis locis vbi hitāt debēt
ꝑpetuo ꝯuari nō obstāte ꝙ nō fuēit as
sensus mgr̄i vl̃ ministri ꝓuincialis aut
gnālis. aut ꝙ sedes aplica q̊ ad frēs mi
nores auctoritatē n̄ p̄stiterit. ex̄ đ pac.
qꝛ ex.eo.li°.6°. Pactū pr̄i fcm̄ a filia dū
nuptu tradētur.ꝛc̄. vide s̄.dos.§.3°. Qđ
etiā nudo pacto obligat̄ qs ɓm deū .s̄.
lex.§.10.ꝟ.2°.ꝛ.ī.ꝓmissio. Pactū de non
recipiendo ad sepulturaȝ. vide.ī.sepul
tura p°.§.3°.

Palla

dr̄ line᷒ pān᷒ ɔsecrat᷒ qui extēdit̄ sup altare ꝛ super quo extēdit̄ corpa
le. Et đ palla aliqd dcm̄ ē s̄.ɔsectio ve
stiū.§.p°.silr̄ ꝛ de corpali s̄.corpale.

Pallium

vt h̄ sumit̄ e st spāle ornamentū archiep̄oꝝ: in q̊ plenitudo
pōtificalis officii confert̄: ex̄ eo.nisi. Dȝ
āt palliū peti a papa īfra tres mēses a
tpe ɔsecratōis siue ɔfirmatōis si ante
fuerat ɔsecrat᷒. Alr̄ si accusetur pōt re
moueri dis.100 qm̄. ꝛ dȝ peti cū instātia
dis.100.p̄sca. Et dȝ petēs p̄stare sacr̄ȝ fi
delitatis ꝛ obediētie Romāe eccl̃e.dis.
.100.optatū.ex̄ de elec.significasti. Itē
in datōe pallii dȝ dari nouū p̄uilegiuȝ
vel ātiquū īnouari.dis.100.rōis.ꝛ.c.scri
ptoꝝ. Itē recepto pallio ꝛ nō an̄ pōt se
archiep̄ȝ noiare: ex̄ eo.nisi. Nec an̄ po
test ɔciliū ɔuocare.cōficē chrisma. de
dicare basilicas.ordiare cl̃icos.seu epi
scopos ɔsecrare: ex̄ de elec. qđ sicut.§.
pl̃t. Itē archiep̄s nō pōt palliū suū alīi
cōmodare: qꝛ palliū ꝑsonā ei᷒ nō trāsit
Vn̄ ꝛ dȝ cū eo sepeliri: ex̄ eo.ad hec.ꝛ.c.
ex tuaꝝ. Itē solus Roman᷒ pōtifex sp̄ ꝛ
vbiq̧ vtit̄ pallio. Ceteri aūt īfra missa
rū solēnia ī q̃libet eccl̃ia sue ꝓuincie.
Nō aūt si egrediat̄ eccl̃iam vt ī ꝓcessi
one ex̄ eo.c.p°. Et hoc in dieb᷒ in qb᷒ cō
cedit̄ in suo p̄uilegio. Alr̄ nō pōt: sȝ bn̄
pōt qn̄q̧ sine pallio celebrare: ex̄ eo.c.
si. A .Ibi dicit̄. Rn̄dem᷒ ꝙ tā in tua
q̄ꝫ in aliena diocesi potes absq̧ pallio
vl̃ sandalis celebrare q vtiq̧ ī tua dio
cesi nō sp̄ debes celebrare cū pallio: sȝ
dieb᷒ illis dūtaxat q in eccl̃ia tua p̄ui
legiis sīt exp̄ssi. Et idē qđ in h°.c.nōt in

sũ.li.3.ti.26.q.36.ƀm Ray. Et addit ꝙ
papa sꝑ ꝛ vbiqꝫ pōt pallio vti in signū
plenitudinis ptātis. B. Pñarche an
possint dare palliū. vid. ī. pñarcha. §.2.
PApa dꝫ eligi a duab' pti
b' cardinaliū. Aliter
qui gerēt se ꝓ papa excōicat'
ē: vt s. excōicatio p̊. §.2. ꝟ.4. Et pl'a no
ua circa electōem pape ꝛ reclusionem
cardinaliū: ex̄ de elec. vbi periculū. li.
6. Et ꝙ in illa ꝯstitutōe collegiū cardi
naliū nullā pōt facē dispensatōem seu
īnouatōem: ꝛ quedā alia circa hoc in
cle. ne romani. de elec. A q̊ ꝛ vbi debe
at cōsecrari hēs s. consecratio epoꝝ. §.
pl't. ꝛ vlt.

¶ Papa ē sūm' int̄ oēs. Ipē. n. hꝫ ple
nitudinē ptātis. Alii prē sollicitudinis
.2.q.6. decetero. ꝛ.c. q se scit. Vñ cū dñs
ap'lis dicēt vt laxarēt retia soli Petro
dixit. duc in altū. Luc.5. Itē ei soli dixit
vt piscaret̄ hamo. Math.17. ꝑ quē pre
eminēs iurisdictio significat̄. 23.q.1. nō
turbat̄. ꝛ.c. ē aliud. Itē soli Petro dictū
ē. tu es Petr'. ꝛ c. 21. dis. quis. Jō spālit̄
ipē ē vicari' Jhu xpi: ꝛ quodāmō ma
ioꝛ hoīe minoꝛ deo: ex̄ de trāsla. int̄ coꝛ
poꝛalia. A. Idē i sū. li.3. ti.27. i pn. B.

¶ Quot sūt cāus q ad solū papam pti
nent? R. ƀm Ray. Sūt multi. de qbus
etiā pl'es. A. imo oēs ƀm eū. Ray. vt
pꝫ in sū. eo. ti. q.1. B. nō trāseūt cum
gnāli mādato: sed regrūt spāle. dis. 17.
huic soli sedi. ex̄ de transla. licꝫ. ꝛ de of.
le. ꝙ translatōem. vt qd fidei. 24.q.1. q
tiens. dis. 12. p̄cept. Itē trāslatio epi vl'
electi. s. cōfirmati. ex̄ de transla. int̄ coꝛ
poꝛalia. ꝛ de offi. le. c.3. ꝛ 4. Itē deposi
tio epi. 3.q.6. quis. ꝛ.c. dudū. Acceptatō
renūciatōis epi vel electi. s. cōfirmati.
16.q.3. deniqꝫ ex̄ de trāsla. int̄ coꝛpalia
ex̄ de regul'. licꝫ. Exēptio epoꝝ. 16.q.1. fr.
Itē restitutio depositoꝝ ab oꝛdine. 2.q.
16. ideo p̊. ꝛ. 2. ꝛ etiā s. eps. §.6. A. Ad
de idem in remoto ab officio ex eo ꝙ
hēticis tradidit eccl'astica sacra vl' eos
tradidit eccl'astice sepulture vel obla
tōes seu elynas recipit eoꝛum ƀm glo.

Ray. ꝛ in dicta. q.1. B. Itē iudicialit̄
diffinitio seu interꝑtatio p̄uilegioꝝ su
oꝛū: ex̄ de iudi. cū venissent. Et idē ƀm
Hosti. si dubitetur de rescripto ap'lico
ita ꝙ ab alio ꝑ viā rōnis. A. i. iuris
qd disponit de validitate vl' inualidita
te rescriptoꝝ: vt ex̄ de rescrip. ꝑ totū.
B. solui nō possit: vt ex̄ de offi. dele.
c.2. Idē ƀm Inno. de int̄pretatiōe sta
tuti facti ꝑ legatū cui' iurisditio finita
ē: nec aliqs ei successit. Et idē de dispē
satōe i casib' q ꝑ eadē statuta pape re
seruantur. A. Ad hoc ē ar. ex̄ de offi.
del. c. fi. B. Itē mutatio sedis epal'.
7.q.1 tpis. Itē ꝯstituē alicubi de nouo
sedem epalem. 16.q.1 felix. ꝛ ar. de cōse.
dis. 1. de locoꝝ. Itē subiicē vnū epatum
alteri: vel vnū in duos diuidē: seu duos
insimul vnire. Hos cāus hēs. 16.q.1. let
tpis: ex̄ de exces. pla. sicut vnire. ꝛ ꝺ of.
dele. ꝙ translatōem. Itē cōmutatio vo
ti Hierosolymitani. ex̄ de voto. ex mul
ta. Siliꝰ de qbusdā aliis votis de qbus
vide. ī. votū.5. §.2. Itē solus papa pōt
ꝯcedere vt qs veniat ꝯ licitū iuramen
tū. ex̄ de iureiur. veniētes. vel ēt ꝺ quo
dubitat̄ an sit licitū: ex̄ de elec. venera
bilē. qd intelligit̄ ƀm Guil. solū i ardu
is. Al' vide s. iuramētū p̊. §. pl't. A. Et
ibi pꝫ ꝙ hoc hēt locū qñ fit cōmutatio
in meli'. ꝛ ꝙ qñ ē dubiū. vtꝝ iuramen
tū sit licitū etiā eps pōt dispēsare. B.
Solus dispēsat cū irregl'arib'. s. in cri
minib' maioꝛib' adulterio: ex̄ de iudi.
at si cl'ici. Et circa hoc vide s. dispēsatō
§.6.7. ꝛ 8. A. Et ibi clari' de h. B.
Solus pōt ꝯciliū gnāle celebꝛare. dis.
17. per totū. 2.q.6. ideo. Solus pōt ꝯde
re canonē gnālē. 26.q.1. si g. circa mediū
C. de legi. l.1. Solus pōt ꝑsonā eccl'asti
cā iure suo p̄uare. A. hoc veꝝ circa
collatōem bñficioꝝ vel vocatōem ꝑso
narū eccl'iasticaꝝ ad sui vel alioꝝ obse
quiū ꝓpter publicā vtilitatē vl' in sit̄i
bus pertinētib' ad regimē eccl'iarū ꝓ
cōi vtilitate: vt pꝫ ꝑ iura. ī. all'ata. B.
9.q.3. ꝑ p̄ncipalē. dis. 19. in memoꝛiā. ex̄
ꝺ ꝯces. p̄bē. c. q2. Sol' pōt ꝯcedē p̄bēdā

vel ecclíam nõ vacātē.ex̄ de ꝯces.p̄bē.
nulla.⁊ de rescrip.eā te. A .Et lꝫ hoc
legatꝰ etiā a latē missus nõ possit: pōt
tñ sibi retinē p̄ vacātē ecclíam: ēt si ec
clesia ista patronū hēat ecclasticū.Se
cus si sclarē.ex̄ de iurepa.cū dilectꝰ.Et
de offi.lega.dilectꝰ.ſm Hosti.⁊ in sum.
li.3.ti.27.q.i. B .Legatꝰ aūt ēt hēns
plenariā legatōem hoc nõ pōt in qbus
cunqꝫ ꝑsonaribꝰ debeat quis ꝑ electio
nē assumi.ex̄ de offi.leg.deliberatiõe.
li.6. A .Ibi dr̄.Delibatiõe ꝓuida du
ximꝰ inhibēdū ne aliqs aplice sedis le
gatus ꝗtūcūqꝫ legatōeꝫ obtinē plena
riā dinoscat cathedrales vł regulares
aut collegiatas ecclias:seu ipaꝝ ecclia
rū cathedraliū dignitates ad quas hi
q p̄ficiūtur eisdē maiores in eoꝝ capi
tulis pꝰ epos exñtes hñt ꝑ viaꝫ electō
nis assumi sue ordinatõi.collatõi.ꝓui
siõi.electõi.aut dispositõi quōcūqꝫ res
uet: nec ꝺ ipis ordinādis.ꝯferēdis.dis
ponendis se aliqten̄ꝰ itromittat:nꝫ ali
qō q̊minꝰ ad q̊s ꝑtinet eligē aut postu
lare libere valeant cū vacabūt.obsta
culū quōlibet iterponāt:ꝺcernētes qc
qd ꝯ hoc actū extiterit eoipso irritum
sit ⁊ inane. B .Solꝰ pōt excōicatū a
se absoluē:ex̄ de elec.venerabilē.Et vi
de de hoc s̄.absolutio p̄.§.3.v.3. Solꝰ
pōt absoluē excōicatū a suo delegato.
qꝛ nolebat obedire snīe diffinitiue.si
steterit in excōicatõe ꝑ ānū.ex̄ de offi.
dele.querēti. A .Idē ē de excōicato a
legato vel delegato cuiꝰ iurisditio ex
pirauit:⁊ nullus successit: vt in dcō.c.
querēti:ex̄ de offi.or.pastoralis. B .
Solus cognoscit appellatõe penitꝰ re
mota 9.q.3.cuncta.⁊.c.alioꝝ.Solus co
gnoscit de cāis ad eū delatis ꝑ appella
tõem vel relatõem.ex̄ de offi.le.lꝫ. A.
Est aūt relatio cū iudex cām instructā
remittit ad papā vt eā diffiniat si vo
luerit.⁊ pēdēte hiꝰ relatiõe nõ valet ꝓ
cessus iudicis q retulit.vt in dcō.c.lꝫ.⁊
nõtur i dicta.q.i.ſm glo.Ray. B .So
lus ordinat illū ad supiores quē ordia
uit subdiaconū.ex̄ de tēpo.or.cū in di

stribuēdis.Solus ꝯcedit palliū.di.100.
palliū.vel ſm Guil.etiā alii q ꝯcedēdi
hēnt ꝓuilegiū:vt p̄triarche.vide.i.p̄tri
archa.Itē solus sꝑ ⁊ vbiqꝫ pallio vtit
ex̄ de vsu pallii.ad honorē. Itē solꝰ di
spensat cū bigamo.34.dis.lector.ex̄ de
biga.nuꝑ.Uide de hꝰ s̄.bigamia.§.plr.
Solus dispēsat cū illegitimo ꝗtū ad
ordines sacros ⁊ bñficiū cū cura vel ꝑ
sonatu.ex̄ ꝺ fi.p̄sb.is q.li.6. Silr cuꝫ
minore ꝙ ꝓmoueat ad curā aiaꝝ vel
dignitates:nisi ꝗtū ꝑmittit epis.sup̄.
dignitas.§.3. Silr de eo q nõ ē in sacris
vel alr ē de iure indignꝰ. A .s.positio
secꝰ si de iure dino:suꝑ quo nõ dat per
hoīem dispēsatio. B .vt ꝓmoueat i
epm: ar.ex̄ de ele.dudū.§.fi.⁊ L.ꝺ cri.
sacri.l.disputari.Solus dispēsat vt qs
hēat plra bñficia cū cura:vł plres digni
tates seu ꝑsonatꝰ ēt si curā nõ hēant:
aut ēt in eadē eccla. A .s.ꝙ qs possit
hēre plra bñficia vel dignitates in illa
vt in iuribꝰ:de qbꝰ statiꝫ. B .Ex̄ de
p̄ben.de multa.⁊ de ꝯsue.ꝯsuetudinē.
li.6.Solꝰ pōt ꝯferre ordinē subdiaco
nalē die dñico ⁊ aliis p̄cipuis festis: vt
s̄ ordo.2.§.6.Solū ad eum appellatur
omissis mediis.2.q.6.c.3.4.⁊ 5.⁊.c.ꝺce
tero.⁊.2.q.6.metropolitanum.xi.q.3.ꝑ
uenit. A .hꝰ c.ꝑuenit nõ vr̄ ibi hēri.
B .Addit Hosti.ꝙ legatꝰ vr̄ hr̄e ideꝫ
ꝓuilegiū:ex̄ de offi.le.c.p̄.qō obtinet
tm̄ de ꝯsuetudine:vt dicit. A .Hoc
tm̄ nõ ponit Hosti.sed dicit ꝙ hoc ob
tinet de ꝯsuetudine quicqd alii scribāt
vt in dicta.q.i.i sum.li.3.ti.27.⁊ sic inu
it ꝙ obtinet de iure ⁊ ꝯsuetudīe.Et fa
cit.2.q.6.decetero.⁊ in.c.p̄.ex̄ de offi.de
le. B .Silr p̄triarcha.vide.i.p̄triarcha
.§.2.Itē maiora negocia ad papā st̄ re
ferēda.2.q.6.ois oppressus.Et iste cāus
mltos obtiet vt dispēsatōeꝫ i simonia
vide.i.simonia 6.⁊ i.7.§.vltis Itē i ho
micidio volūtario.50.dis.miror. A .vł
ēt culposo.ea.dis.c.hi qui. B .Et cum
illo q excōicatꝰ celebrauit.vt s̄.excōica
tio p̄.§.32.q icipit.Quis ē effectꝰ.circa
finē.Et silr cū illo q excōicatꝰ recipit or

dines: vt s̄. excōicatio p̊. §. 20. q incipit Quid de illis. Addit ēt Hosti. alios casus: vt ꝙ supplet defectū regis vacante regno. ex̄ de elec. cū int̄ vniuersas. in fi. ꝛ ex̄ de sup. ne. p̄la. grandi. li.º 6.º Itē defectū imꝑatoris. ex̄ de fo. ꝯpe. l3. §. p̄. Itē electū iꝑatorē cōfirmat vel cassat vl' ēt iꝑatorē deponit. ex̄ de elec. venerabilē. ꝛ de sen. ꝛ re iudi. ad ap̄lice. Et qn̄cunqꝫ ēt p̄nceps secularis fuerit inutilis ꝛ negligēs circa regimē ꝛ iusticiam pōt per papā deponi. 17. q. 4. si qs deinceps. xi. q. 3. nullus. 22. q. 5. p̄ceptū. Un̄ ꝛ Zacharias papa deposuit Lodouicū regē francoꝝ. 15. q. 6. ali⁹. Et Inno. terti⁹ Ottonē: vt in dicto. c. venerabilē Et Inno. q̈rt⁹ Federicū: vt in dcō. c. ad ap̄lice. A. Idē in sū. li.º p̄. ti. 5. q. 13. B. Itē solus absoluit illos excōicatos de qb⁹ dcm̄ ē s̄. absolutio p̊. §. 3.º Itē solus electōem nōdū factā ꝓnunciat nullā si fiat. ex̄ de elec. inotuit. Itē solus hēt canonizare scōs: vt sup̄. canōizatio. Itē qδ valet fac̄ nō valē ꝛ eꝯ.º ex̄ de exces. p̄la. tanta. ꝛ de ꝯces. p̄ben. ꝯstitut⁹. Itē nulli legi subiacet. decet tn̄ eū iura seruare. ex̄ de sup. ne. p̄la. lic3. xi. q. i. ꝑuenit Snia ei⁹ facit ius. ex̄ de sen. ꝛ re iudi. in cāis. Itē pōt monachū tā ꝯ volūtatē suā q̄ꝫ abbatis de monasterio exhere: ꝛ alicui p̄lato vl' p̄ncipi i sociū assigr̄e vel secū tenē. 9. q. 3. c. fi. ꝛ di. s. q̄ ꝯ mores xi. q. 3. qui resistit. A. veꝝ ē ꝓ ecclīastica vtilitate. vt in dcō. c. fi. 9. q. 3. B. Itē in m̄rimonio in multis casib⁹ ipse tm̄ dispēsare pōt: vt in ḡdib⁹ ꝓhibitis ꝛ hi⁹. A. s. impedimētis de iure positiuo sup q̊ papa h3 plenā ꝑtatē. 25. q. i. §. si ergo. B. ex̄ de resti. spo. l̄ras. ex̄ de ꝯsā. ꝛ affi. nō d3. Itē ordinat eodem die q̊ ꝯsecraẗ: ex ꝺ elec. qδ sicut. §. p̄ter ea. A. Poti⁹ i. §. sup eo. B. Itē sol⁹ pōt cl̄icū ꝺpositū vl' deḡdatū restituē. vt sup̄. ep̄s. §. 6.º Multa alia ad papā tm̄ ꝑtinētia i variis casib⁹ ꝑticulatim poteris iuenire. A. Hec ꝛ alia nōnt̄ i sū. li.º 3.º ti. 27. q. i. Int̄ que ē ƀm Hosti. ꝙ papa n̄ p̄t iudicāi ab aliq̊ nisi ꝺ hēsi 40. di. si papa. vel nisi submittat se iurisditōi alteri⁹. 2. q. 7. nos si icōpetēter. Itē ƀm Hug. ꝙ papa pōt ꝯcedē simplici sacerdoti ꝙ ꝯfirmet ꝛ ꝙ chrisma cōficiat ꝛ oēs ordines ꝯferat p̄ter ep̄alē quē nō hēt ꝛ ꝟgines ꝯsecret. Et ꝙ posset ꝯcedē diacono ꝙ ꝯferret diacōatū ꝛ minores ordines. Et cuilib3 hn̄ti ordinē posset ꝯcedē ꝙ ꝯferret illū ordinē Et ꝙ poss3 ēt ꝯcedē laico ꝙ ꝯsecret virgines. si tn̄ talis ꝯsecratio poss3 fieri sin̄ missa. aẗ nō. S3 ƀm glo. Ray. tuti⁹ ē dicere ꝙ ea q̄ sūt ordis nō pōt aliis ꝺmādare q n̄ hn̄t ordinē q exigiẗ ad exeq̄ndū id qδ demādaẗ: sed ea q̄ sūt iurisditionis pōt. Tho. ꝟo dicit ꝙ ꝓbabili⁹ dr̄ ꝙ papa pōt ꝯmittē sacerdoti ꝙ confirmet: sed nō inferiori. q2 hoc ꝑtinet ad ꝑfectōem corꝑis mystici: sup qδ h3 papa plenitudinē ꝑtātis. Sed non posset simplici sacerdoti ꝯmittē ꝙ aliquē ordinaret in sacerdotē. q2 sacerdotiū ꝑtinet ad corpus xp̄i veꝝ: respectu cui⁹ n̄ ē maior ꝑtās ep̄i q̄ꝫ sacerdotis. Posset āt ꝯmittē sacerdoti simplici ꝯferre minores. Con. Pe. vt in dicta. q. i. B.

¶ Utꝝ papa possit tollē leges ciuiles? R̄º ƀm Jo. an. Ubi papa nō h3 tꝑalē iurisditōem nō pōt tolīē legē q̊ ad foꝝ ciuile: nisi i his i qb⁹ ꝟtiẗ ꝑiculū aīe: cū ꝑtātes distincte sint. 96. dis. cū ad veꝝ. ꝛ dis. io. qm̄. ex̄ qui fi. sint le. cām. 2.º In his aūt in qb⁹ ꝑiculū aīe ꝟtiẗ quo ad vtrūqꝫ foꝝ tollit legē. ꝓbaẗ ex̄ de iudi. nouit. ꝛ de rescrip. c. fi. ꝛ de scδis nup. c. plt. ꝛ vlt. ꝛ ꝺ fo. ꝯpe. c. vlt. li.º 6.º ꝛ de iure iur. c. 2.º li.º 6.º ꝛ de excep. c. 2.º li.º 6.º ꝛ ꝺ sen. exco. decernim⁹. li.º 6.º Nā i his leges sacros canones imitari nō dedignāẗ: ex̄ de iudi. cl̄ici. ꝛ in auc̄. vt cl̄ici apud ꝓprios ep̄os. ad fi. A. coll̄. 6. B.

¶ Utꝝ papa possit absoluē aliquē ab obligatōe qua teneẗ hōi? R̄º ƀm Inno. Potest facē hoc de plenitudine ꝑtātis ar. 9. q. 3. per p̄ncipalem. C. de quadri. p̄scrip. bene a zenone. C. de p̄ci. impera. offe. l. quotiens. Idē Hosti. ꝛ Ber. A. Hoc verū ex cā ꝛ in pertinentibus ad

officiū ei⁹: vt pꝫ in iurib⁹ allegatis. Al secus.ff.de iusti.ꝛ iure.l.iusticia.§.iuris precepta. B.

¶ Papa ēt añ coronatōem suā pōt ex erce offm̄ suū.Et ꝗ hac occasione lras ei⁹ ipugnaret excōicat⁹ ē:vt i extuagā. Bñdicti.xi. q̄ incipit.Quia nōnulli.Ca sus i qb⁹ papa raro vl' nūq̄ dispensat: habent̄ s̄.dispēsatio.§.añplt. A .q in cipit.Sunt alii. B.

P Araferna. A .al' pa rafernū ſm Catholicon. B .Paraferna ē q̄cqd hꝫ mulier ṗter dotē:ꝛ dr̄ a para qd̄ est iuxta:ꝛ ferna qd̄ est dos:q̄si iux̄ dotē:lꝫ in qbusdā regionib⁹ talia non habeant locū:vbi ſm ɔsuetudineꝫ vir oia imobilia mulieris recipit in doteꝫ: ꝛ oia mobilia sūt cōia. Habꝫ aūt para ferna p̄uilegiū ad instar dotis. Sicut .n.vxoꝛ hꝫ oia bona mariti tacite obli gata ꝓ dote:sic ꝛ ꝓ reb⁹ parafernalib⁹ marito datis:nisi per spālem ꝛ exp̄ssā obligatōem sibi ꝓuiderit:qꝛ tunc alii videt̄ renunciare.C.de pac.con.l.fi. A. Idē in sū.li.4.ti.25.q.3 ſm Ray.ꝛ glo. ei⁹. B .Quin etiā ſm Hosti.si para fernalia inferant̄ in domo viri eo sciē te cōuenitur marit⁹ depositi vel māda ti nisi dñium translatū fuerit in mari tū. A .Qd̄ nō p̄sumitur nisi expresse appareat ſm eūdē Hosti.ꝛ in dicta.q. 3. B .qꝛ tunc aget̄ ɔditōe certi vel si ne cā:vel ob cām. A .Ista sunt noīa iuris que paꝝ faciūt ad foꝝ pniale: et impoꝛtāt in effectu q̄ ꝗs hꝫ ius peten di actōe ꝓsonali.i.iuris:qd̄ respic̄ obli gatōem ꝑsone ꝛ nō rei. B .De para fernalib⁹ nō dꝫ se marit⁹ intromittere muliere inuita:q̄uis bonū videt̄:vt si cut mulier seip̄am viro ɔmittit: sic et ɔmittēt res suas.C.de pac.con.l.hac le ge. A .Idē i dcā.q.3. B.

P Arentes. Utrū filii te neantur alē parētes? R. Filii locupletes tenent̄ nutrire parētes egenos: sic pa rētes locupletes tenētur filios.Et noīe parētū ꝛ filioꝝ siue liberoꝝ itellige oēs ascēdētes ꝛ descēdētes.in auc. vt lice. ma.ꝛ auie.§.illud quoq̄. col.8. Cessat tn̄ hec obligatio ſm Hosti.si illi pn̄t su stētari de bonis ꝓpꝛiis vel de suo arti ficio. A .Nā hec obligatio alendi nō cadit nisi circa indigētes. dcō.§. illud. B .Et de h⁹ ēt s̄.familia.§.p̊.ꝛ s̄.exposi tus.Utꝝ aūt opa pietatis in parentes possint ṗtermitti occasione religionis regre.i.religio.§.3.

P Aricida ꝓpꝛie dicitur q parentē occidit q̄i parēticida.Sed tn̄ lex q̄ pu nit paricidas locū hꝫ in oībus ascēdēti bus ꝛ descēdētibus i infinitū.Itē locū hꝫ in vxoꝛe.viro.nuru.genero. vitrico. socero.patruo.auūculo. amita. ɔsobꝛi no.patruele.patrono.nouerca.sponsa. pr̄e ꝛ mr̄e spōsi ꝛ sponse. Et sil'r intelli gas si femina p̄dictas personas ɔiun ctas occidēit vl' ab eis occidat̄. Itē qui emit venenū vt hoc fieret.ff.eo.l.i.ꝫ.et .4. A .In dcā.l.i.dr̄. Et ꝗ emit vene nū vt pr̄i daret q̄uis dare nō potuerit B .Sil'r oēs ɔscii tenētur.ff.eo.l.vtrū

¶ Que ē pena paricide? R. Scdm̄ le ges ē vt p̄ v̄gis cedat̄:deinde sacco co rii ɔsut⁹ cū cane ꝛ gallo gallinatio. vi pera ꝛ simia in mari iactet̄:vel in am nē p̄ximū:vt oīum elemētoꝝ vsu care at.ꝛ celū supstiti:ꝛ terra moꝛtuo aufe rat̄.ꝛ si mare vel amnis nō sit p̄xim⁹: bestiis subiicit̄.C.eo.l.i.ff.eo.l.plt.

P Arochianus alie nus in festis de missa eiicien dus est:vt s̄.missa.§.plt.

P Aterfamilias debet regē ꝛ educare familiā suā.vt s̄.fa milia.§.p̊.ꝛ.s̄.exposit⁹.ꝛ s̄.parētes.

P Atientia quid sit? R. ſm Tho.scda scde.q.136.Sicut dicit Aug⁹ i li.de patiētia.Patiētia ē q̄ eq̄ aio ma la toleram⁹:ne aio iniquo bona ɔsera m⁹:ꝑ q̄ ad meliora ꝑuenīamus. De q̄

ẽt dicit Jac. p̃. Patiẽtia op⁹ ꝑfectũ hẽt
Et Grego⁹ i omel. Patiẽtia est radix ⁊
custos oĩum ꝟtutũ.
¶ Utrũ iniurie ſp̱ ſint patient̃ ſustinẽ
de? R̃o ſm Tho. ſcða ſcðe. q. 108. Mali
tolerãdi ſũt a bonis in hoc ꝙ ab eis in
iurias ꝓꝑas patiẽter ſustinẽt ſm ꝙ oꝫ
Uñ ſup̱ illð Cãti. 2.º Sic liliũ int̃ ſpias.
dic̃ glo. Nõ fuit bon⁹ q malos tolerare
ñ potuit. Nõ ãt tolerãt eos vt ſustiẽãt
iniurias dei ⁊ ꝓximoꝝ. vñ Chryſo⁹ ſup̱
Math. Jn iniuriis ꝓpriis eẽ quẽpiam
patientẽ laudabile est. iniurias aũt đi
diſſimulare nimis ẽ impiũ. Hoc tñ in
telligẽdũ est qñ iniuria illata ꝑſone ad
ſolã ꝑſonã ꝑtinet. Tũc. n. patiẽter ſusti
nẽdũ est. Qñ aũt redũdat i iniuriã dei
vel eccl̃e: tũc dꝫ aliqs ꝓpriã iniuriã vl
ciſci: vt pꝫ de Helia qui fecit deſcende
re ignẽ ſup̱ eos qui venerãt ad ipm ca
piẽdũ. 4.º Reg. p̃. Silr̃ Heliſe⁹ maledi
xit pueris ipſũ irridẽtib⁹. 4.º Reg. 2.º Et
Siluester papa excõicauit eos q ipm i
exiliũ miſerũt. vt 23. q. 4. Guilliſarius.
Hi⁹. n. p̃cepta patiẽtie intelligẽda ſũt
ſm p̃paratõeꝫ animi: vt Aug⁹ dicit i li.º
de ſermone dñi in mõte.
¶ Utrũ ꝑcutiẽti vnã maxillã ſp̱ altera
ſit p̃benda? R̃o ſm Ul. Aug⁹ in ep̃la de
puero Cẽturionis dicit ꝙ p̃cepta patiẽ
tie magis ſt̃ ad p̃paratõeꝫ cordis q̃ȝ ad
op⁹: qð in apto fit: vt in ſecreto teneat̃
animi patiẽtia. Jn manifesto aũt id fi
at qð eis vr̃ ꝓdeſſe quib⁹ bñ velle đbe
mus. Uñ ⁊ dñs ſe ꝑcutiẽtẽ rep̃hendit.
Jo. 18.º ⁊ Paulus ꝑcuſſus in facie dixit
ꝑcutiet te đs paries dealbate. Act. 23.º
Si aũt hoc nõ ꝓdest: tũc ꝑcutiẽti vnã
maxillã q̃ȝtũ ad animi ꝓ̃ptitudinem
exhibẽda ẽ altera: nec reſistendũ ẽ ma
lo: qꝛ ꝑ patiẽtiã ꝑſecutores deo lucrari
poſſum⁹. Ad mãm patiẽtie ꝑtinẽ põt
ꝯ̃. ira. ⁊ ꝯ̃. ꝯtumelia. ⁊. fi. ⁊. i. vĩdicatio.

PAtriarcha ⁊ p̃mas ſũt diuerſa no
mina: ſꝫ cõiter idẽ ſũt i re. 99.
diſ. ꝓuincie. Ꝓp̃e tñ dicũtur patriar
che q̃tuoꝛ p̃ncipales. ſ. Constãtinopoli
tanus. Alexãdrin⁹. Antiocen⁹. ⁊ Hiero
ſolymitan⁹. Et ſm oꝛdinẽ hic poſitũ ẽ
ẽt eoꝝ maioꝛitas: vt ex̃ de ꝓuil. antiq̃.
Alii ꝟo ꝓp̃e dicunt̃ p̃mates: vt Aglegi
enſis. Gradẽſis. Cantuariẽſis. ⁊ hi⁹. A.
Jð i ſũ. li.º 3.º ti. 27. q. 2. ſꝫ Ray. ⁊ gl̃. ei⁹. B
¶ Quot ſũt ꝓuilegia q̃tuoꝛ p̃ncipaliũ
p̃triarchaꝝ? R̃o. Quatuoꝛ ſunt. Primũ
ẽ qꝛ postq̃ȝ r̃ceperũt palliũ a ſede ap̃li
ca ꝯferũt palliũ metropolitanis qui ſt̃
ſub eis. Scðm ẽ ꝙ recipiũt fidelitatis
⁊ obediẽtie iuramẽtũ ꝓ ſe ⁊ ꝓ Roma
na eccl̃a. Tertiũ ẽ ꝙ faciũt añ ſe vbiq̃ȝ
crucẽ deferri: niſi vbi papa fuerit aut
ei⁹ legat⁹ vtẽs inſigniis papalib⁹. A.
.i. ap̃lice legatõis. vt in dicto. c. antiqua
B. Et niſi in vrbe Romana. Quartũ
est qꝛ appellat̃ ad ipos omiſſis mediis
Hec oĩa hñt̃ ex̃ de ꝓuil. antiqua. i tex.
⁊ glo. p̃cipue Jnno. A. Con. glo. Ray.
vt in dicta. q. 2. Sed vt ibi pꝫ aliq dicũt
ꝙ eccl̃ia Cõstantinopolitana hꝫ vltra
alios p̃triarchat⁹ dno ſpãlia ꝓuilegia ſi
milia Romane eccl̃ie. vꝫ ꝙ đponit epi
ſcopos ſuos ſicut ⁊ Romana eccl̃ia. ar.
3. q. 5. qꝛ ſuſpecti. Jtẽ qꝛ appellat̃ ad ip
ſam ſicut ad Romanã omiſſis mediis
⁊ hoc dicũt velle canonẽ illũ. renouan
tes. 22. diſ. vbi ⁊ hoc ſentit glo. ⁊ ibi etiã
dicit idẽ de Alexãdrino. ponit tñ ſub
dubio. Sed i dcã. q. 2. dr̃ ſꝫ Hug. ꝙ Ale
xandrin⁹ nõ põt deponẽ ep̃os inconſul
to papa: niſi ſup̱ hoc hẽat ꝓuilegium
ſpãle. B.
¶ Sed q̃ iuriſditio p̃triarche ſiue p̃ma
tis i ſubditos ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ? R̃o
ſm Ray. Hẽnt iuriſditõem i octo caſi
bus. Prim⁹ est cũ appellat̃ ad eos. diſ.
99. ꝓuincie. 2⁹ cũ vacat eccl̃a metropo
litana ⁊ postulat̃ p̃mas ꝙ diſponat de
reb⁹ ad metropolitanũ ꝑtinẽtib⁹. ſ. cu
stodiẽdis: ex̃ de offi. oꝛ p̃ſenti. li.º 6.º 3⁹
ex ꝯſuetudine vel ꝓuilegio. A. ſ. põt
agẽ qð ſibi ex his ꝯcedit̃: vt in. c. cõque
stus. de quo. i. B. Hos duos caſus
hẽs. 9. q. 3. ꝯquest⁹. 4⁹ cũ ſup̱ arduo ne
gocio dubitat̃: nec põt i ꝓuĩciali ꝯcilio
terminari. tunc. n. metropolitan⁹ debꝫ

ꝑmatē cōsulē.di.ſ.18.de ↄciliis. A .h°
.c.nō vꝫ ibi hr̄i.Idē tn̄ nōtur in ſū.e.ti.
.q.3. B .5° cū metropolitanus eſt ne
gligēs: vł remiſſus pōt ſupplē defectū
ei°.9.q.3.cū ſim°.6°cū aliqs ↄquereret
ꝫ archiep̄o ꝑmas eēt iudex.xi.q.1.ſi clr̄i
cus.7° ſi ſubdit° metropolitani ↄque
rat ꝑmati ꝙ iniuſte ip̄m excōicauit. ⁊
ꝑmas remittat eū ad metropolitanū
vt abſoluat.⁊ ille nō poſſet abſolutōez
obtinē poterit abſoluē p̄riarcha:ita ꝙ
ꝑcipiat ei ꝙ metropolitano ſatiſfaciat
Al' reducet eū in eādē ſniam. A .niſi
ↄſtiterit eū iniuſte excōicatū: vt in.c.ꝺ
quo ſtatiꝫ. B .ex̄ de offi.oꝛ.ad repꝛi
mēdā.8° eſt ꝙ ſi archiep̄s vł ep̄s fecit
mādatū illicitū vł iniuſtū: ⁊ ſubditus
appellauit ad papā:pōt p̄riarcha ꝺcla
rare ꝙ ſubdit° legitime appellauit:ar.
ex̄ de appel.ſollicitudinē. A .Idem
in dicta.q.3. B.

PAtronus ſiue ius

p̄ronat°. Ius p̄ronat° ſꝫ Ho
ſti.eſt ptās rep̄ntandi iſtituēdū ad bn̄
ficiū eccl'aſticū. A .ſ.ſimplex ⁊ vacāſ
ſm Ray.⁊ in ſū.li° p̊.ti.p̊.q.80.vbi nōn̄t
hec oia q̄ in iſto p̄n° ponūtur ſm Ray.
Hoff. Inno. Hoſti.⁊ Ber. B .⁊ ꝑue
nit vt Hof.dicit de eccl'e fundatiōe. do
tatione.ſoli collatōe.16.q.7.filiis.⁊.c.q
cunqꝫ.Vn̄ vſus. Patronū faciunt dos
edificatio fundus.Et ius p̄ronat° ſꝫ di
uerſas regiones diuerſimode noiatur
Qn̄qꝫ dr̄ aduocatio:ex̄ eo.qꝛ clici. Qn̄ꝫ
vicednatus vł cuſtodia ſiue guardia:
ex̄ eo.ꝑterea ⁊.c.qm̄.Qn̄qꝫ dr̄ ius freq̄n
tatōis vel ꝓceſſionis.16.q.7.pie ment].
⁊.c.frigētius. Hec.n.oia ꝓ eodeꝫ ſuppo
nunt:ex̄ de ſta.mo.in ſingulis.§.fi.
Quod ius cōpetit patrono eccl'ie?
R°. Quadruplex ius cōpetit ei.Vn̄ ver
ſus. Patrono debeꝛ honoꝛ onus emo
lumetū. P̄ntet pꝛeſit defendat alatur
egen°. Pꝛimū g° ē ꝙ ipſe hꝫ p̄ntare in
ſtituēdū ad ꝑbendas:ſiue eccl'ias non
collegiatas.ex̄ eo.fere per to. In colle
giatis vo nō electōi faciēde: ſed iaꝫ fa

cte poſtulaꝛ aſſenſus p̄roni. A .⁊ etiā
faciēde qn̄ ſibi ē ↄceſſuꝫ ab ep̄o i fūda
tōe eccl'e ſi p̄ron° ē clicus.Si vo laicus
a papa: vt in.c.de quo ſtatiꝫ.coniuncta
glo. B .ex̄ eo.nobis. Scōm ē ꝙ q̄ſi
p̄ncipalis ꝑmus in ꝓceſſione icedit.16.
.q.7.pie mētis.⁊.c.frigēti°. A .In his
iurib° nō vꝛ hoc bn̄ ꝓbari:ſed facit di
ctū.c.nobis. B .Tertiū ē ꝙ defēſoꝛ
ē ꝑcipuus eccl'e:⁊ iō teneꝛ eā defendē
ab oibus oppꝛeſſoꝛibus .16.q.7.filiis
Quartū ē ꝙ ſi vergat ad inopiā alēd°
ē de bonis eccl'e: vt in dicto.c.filiis.⁊.c.
quicunqꝫ. Itē in ipſa fundatōe pōt pa
tron° laicus de ↄſenſu ep̄i certū cenſū
tenē:ex̄ eo.ꝑterea.2°. Sed vltra nihil dꝫ
exigē nec in aliquo grauis eē:ex̄ de ſta.
mo.in ſingulis.§.fi.Sꝫ qn̄ p̄ron° ē loc°
religioſus: vt ſi aliq monachi in ꝓpꝛio
ſolo ⁊ ꝓpꝛiis expenſis eccl'iam edifica
uerūt:habēt in eo oia tp̄alia,ſicut epi
ſcopus oia ſp̄ualia. vt.16.q.2.ſane.⁊.c.
ſtatutū.ex̄ de ꝑuil.cū ⁊ plantare.§.i ec
cleſiis.⁊ de capel.mo.c.p̊.⁊ hēnt nihilo
minus ius p̄ntandi:ex̄ de ſup.ne.p̊la.
ſicut. A .Pꝛedicta etiā tāgūtur i ſū.
eo.ti.q.81.ſm Hoſti.⁊ Hof. B.
Sꝫ in ra qō tp̄s dꝫ p̄ntare p̄ronus?
R°. Si ē patron° laic° teneꝛ infra q̄tuoꝛ
mēſes.ſi ē eccl'a vł monaſteriū tenetur
infra ſex mēſes etiā ſi ius p̄ronat° ha
buerit ex collatōe laici.ex̄ eo.ſi laicus.
li°.6°. Aliter ep̄s oꝛdinabit de eccl'a. ar.
ex̄ eo.c.3°.⁊.c.cū ꝓpter.
Quid ſi p̄ron° p̄ntet p̄ vnū ⁊ poſtea
aliū? R°. Si p̄ron° ē laic° iudicio ep̄i re
linquiꝛ quē velit acceptare. A .Vex
ē ſi 2° p̄ntat° ē eque idone° cū p̄: vt i.c.
cū aduocat°.de quo.i. B .Si ē colle
giū vel eccl'aſtica ꝑſona variare nō p̄t
ſed p̄m° ꝑferēdus ē:ex̄ eo.cū aduocat°.
Quid ſi vn° conſtruat eccl'iam ⁊ ei
p'es ſuccedāt: nūquid oēs erūt p̄roni?
R°. Ius p̄ronat° apud quēlibet hēduꝫ
eſt inſolidū:etiā ſi ex eq̄lib° ꝑtib° ſint
hēdes.⁊ cōpetit cuilibet patrono q̊ ad
oēs effect° p̄ter ſacerdotis p̄ntatōem:
que eſt ita apud omnes cōiter ꝙ apud

nullum singulariter: ex͂ eo. c. p̊. ꝛ. 2°. A.
Et etiam preter censum qui debet ex
iure patronatus cum oia debita ꝛ cre
dita diuisibilia debeant diuidi ꝓ here
ditariis portoibus. C. de acqui. here. l.
pro hereditariis. B.

¶ Quid si patroni sint plures ꝛ nō cō
cordant in pñtando? Rn°. Ille debet pfi
ci qui maioribus iuuat meritis ꝛ a plri
bus eligitur: ex͂ eo. qm̄. Qd̄ si numerus
est equalis recurrēdū est ad merita. 63.
dis. si forte. Si oia sint equalia potest
eps̄ dicere ꝙ cōcordent ꝛ iterū pñtent.
79. dis. si duo. Si vero non cōcordāt lo
cus est gratificatōi: ex͂ de elec. venera
bilem. §. obiectioni. vˀ. ꝙ aūt. Sꝫ si neu
ter pōt poni sine scandalo: tunc eps̄ ec
clesiam ordinabit ꝓut viderit melius
expedire: vt in dicto. c. qm̄. A. Idem
sm̄ Hosti. vt in sum. li°. p. ti. p̊. q. 85. ꝛ ad
dit ꝙ si eps̄ talē ecclam ordinare non
pōt: tunc ecclam interdicere dꝫ ꝛ reliq
as extrahere in patronoꝝ verecundiā
ꝛ ruborē: ex͂ eo. c. p̊. ꝛ. 2°. ꝛ sꝫ Inno. Ber.
ꝛ eū. Hosti. intelligēdū est de reliquiis
que sunt extra altare in capsis: alr nō li
ceret. Qd̄ si nec sic possunt cōpesci vel
ad concordiā reuocari: tūc putat recur
rēdū ad brachiū sclare: ex͂ de offi. or. c.
p̊. vt in dicta. q. 85. Et hec intelligenda
sunt nisi ex his maiˀ scandalū oriretur
tunc. n. omittēda forent. 50. dis. vt cōsti
tueretur: ꝛ interiꝫ durāte discordia po
netur ab epo in ecclia iconomˀ appel
latōe cessante: qui eius fructus aut ex
pēdet in vtilitatē ecclie: aut instituēdo
fideliṫ reseruabit: ex͂ de offi. ordi. cum
vos. B.

¶ Nunquid patroni inter se pñt pacisci
vt alteriˀ vicibus pñtent? Rn°. sꝫ Ber.
Sic. ar. ff. de vsufruc. l. quotiēs. §. p̊. ꝛ in
cle. ples. ex͂ eo. A. Et ibi h° clare ha
beṫ. B. Idē Hosti. Sed Inno. non
placet: qd̄ pōt intelligi ꝙ honestiˀ eēt
si concordarent semꝑ.

¶ Quid si inṫ pñtantes sit qō qs sit pa
tronˀ? Rn°. Si nō fuerit finita infra ter
minū de quo dcm̄ est s. §. 3°. eps̄ institu
at saluo iure eiˀ q vicerit: ex͂ eo. si vero
ꝛ. c. qm̄ i qbusdā. A. In dicto. c. si vˀo.
dr. ꝙ ille qui euicerit debet institutuꝫ
ab epo repñtare. B.

¶ Quid si patronˀ pñtat nō idoneum
seu idignū? Rn°. Si patronˀ sit collegiū
siue ꝑsona ecclastica puatus est ꝓ ea
vice iure pñtandi: ex͂ de elec. cū in cun
ctis. ex͂ de sup. ne. pla. sicut. Silr etiā sꝫ
quosdā si patronˀ laicˀ sit: puatˀ est iu
re pñtandi ꝓ ea vice ꝛ deuolutū est ad
supiorē. vl saltē puari dꝫ. ꝛ tñ vt addit
Inno. bñ facit eps̄ si interim remittat
ꝓuisionē laico patrono. A. Hosti. di
cit simplr hoc cāu ꝙ patronˀ laicus est
ipso iure puatus: sicut ꝛ clicus. Dicit tñ
ꝙ eps̄ pōt ei recōcedē repñtatōem: vt
in sū. eo. ti. q. 88. Glo. vero in. c. cuꝫ vos.
ex͂ de offi. or. dicit ꝙ nō ē puatus vel p
uandus: qꝛ laicˀ ē minˀ expṫˀ circa eccli
astica. ꝛ qꝛ hꝫ minˀ tps̄ ad pñtādum q̄
clicus. Vñ ꝛ laicˀ in pñtando variare
pōt: sꝫ nō clicus. ex͂ eo. cū aūt. B.

¶ Vtrū patronˀ possit pñtare seipm̄?
Rn°. Non. q̄tūcūq sit idoneˀ. ex͂ eo. per
nras. 8. q. 1. in scripturi. Si tamen ples
sint pꝛoni bñ pñt vnū de se pñtare: ar.
ex͂ de elec. cū in iure. A. Idē in sum.
eo. ti. q. 89. sm̄ Hosti. Hof. ꝛ Ber. B.

¶ Vtrū pater possit filiū vel nepotem
pñtare? Rn°. sm̄ Hosti. pōt dūmodo sit
idoneˀ: qn potiˀ vr pñtandus q̄ alius:
ar. ex͂ de cohabi. cle. ꝛ mu. c. p̊. ꝛ ex͂ de cē
si. cū apls. §. inhibemˀ. Con. Hof. Inno.
ꝛ Ber. A. Idē in sū. eo. ti. q. 90. B.

¶ Quid si vacāte ecclia eps̄ vocat pa
tronū ꝛ ꝯfert ei? Rn° sm̄ Hosti. Si non
habuit originē a se sed eps̄ motu ꝓpo
ꝯtulit ei. credo ꝙ possit ꝯsentire volun
tati plati: ar. ex͂ de elec. cum in iure. A.
lꝫ aliq ꝯdixerit: vt in sū. eo. ti. q. 91. B.

¶ Vtrū ius pꝛonatˀ sit spūale? Rn°. Ius
pꝛonatˀ directe nō dr ius spūale eo ꝙ
cadit in laicū. Tñ sm̄ quid potest dici
spūale eo ꝙ per ipm̄ pstaṫ via ad con
sequēdū spūale bñficium. ideo etiā vo
catur annexū spūali: ex͂ eo. de iure. ꝛ ꝯ
sudi. quanto.

¶ Qualr ius ꝑsonat⁹ trāsferaṫ ī aliūꝫ?
R̄c° ſm Hosti. Quatuoꝛ mōis. ꝑ gdē ꝑ
successionē hēditariā: vt hr̄ s̄. §. 5°. 2°. ex
ꝑmutatōe. qꝛ cū alio spūali permutari
pōt. 16. q. 7. nemini. ex̄ de reruꝫ ꝑmu. ad
qōes. ⁊. c. fi. 3°. ex donatōe. Et gdeꝫ si ius
ꝑsonat⁹ donaṫ laico r̄griṫ ꝯsensus epī.
ex̄ eo. ꝑterea. maxīe qn̄ dubitaṫ ne fiat
ī fraudē ⁊ trāsferaṫ ī potētioꝛeꝫ: vt ibi
īuiṫ. Si vo doneṫ clr̄ico nō reqriṫ ꝯsen
sus epī. ex̄ eo. ex insinuātōe. c. illud. ⁊. c.
significasti. A. Ho° vr̄ veꝝ qn̄ eccl̄ia
vacat. alr̄ vr̄ ꝙ sine ꝯsensu epī nō pos
sit donari ēt ꝑsone eccl̄astice: vt ī dicto
. c. illud. B. 4° ex vēditōe: qꝛ lꝫ non
possit vēdi spāliter: ex̄ eo. de iure. tamē
trāsit cū vniuersitate: nisi de ipo spālr
excipiaṫ: ex̄ eo. ex lr̄is. ⁊. c. cū scōꝫ. Silr
trāsit cū vniuersitate ī ꝯductōe ad fir
maꝫ siue ad pēsionē: vt in eo. c. ex lr̄is.
A. Idē in sum. eo. ti. q. 84. B.
¶ Utꝝ possit pignoꝛi obligari? R̄c°. De
ho° sūt opiones. Quidā dicūt ꝙ pōt ob
ligari cū vniuersitate. Vioꝛ tn̄ vr̄ opio
Inno. ꝙ nec simplr nec cū vniuersita
te pōt pignoꝛi obligari. A. In dicta
. q. 84. referūtur de ho° opiones nullaꝫ ꝑ
ferēdo. Sꝫ foꝛte dcm̄ Inno. pōt vifica
ri ex eo ꝙ creditoꝛ nō pōt vti re pigno
rata: nec debitoꝛ qn̄ trāsit ī creditoꝛē. ⁊
sic cū neuṫ possit ꝑn̄tare fiēt d̄trimētū
eccl̄ie: qd̄ nō debet eē dicto. c. cū ſꝫ. B
¶ Utꝝ possit ī feudū dari? R̄c°. Cū vni
uersitate dari pōt. ex̄ eo. cum scōm. Sꝫ
spālr ⁊ exꝑsse ſm Hosti. nō pōt. qꝛ feu
dū reqrit homagiū: qd̄ ē rei tꝑalis. A.
Idē in sū. dicta. q. 84. B. Si eccl̄ia
hēt patronū vtrū cōferri possit ꝑ lega
tū: vide s̄. legat⁹. §. 3°. De his q de nouo
vsurpāt sibi ius patronat⁹ vacātiū ec
cl̄aꝝ. vide s̄. eccl̄ia ꝑ. §. anp̄lt.

P Eccatum p° cōmuni
ter. Utꝝ
volūtas ⁊ op⁹ exteri⁹ sit vnū
pctm̄? R̄c° ſm Pe. Si loquamur de vo
luntate ⁊ ope ꝓut sūt ꝯiuncta vt cā et
effect⁹: sic sunt vnū peccatū foꝛmaliṫ
lꝫ pl̄a mālitér: qꝛ vna ē rō deoꝛdinādi:
lꝫ pl̄a deoꝛdinata. Si vo loqmur ꝓuṫ
sūt sepata: vtputa ſm aliud ⁊ aliud tē
puſ sūt diuersa pctā. qꝛ diuerse auersio
nes ⁊ ꝯuersiones. A. Idē ī sū. li°. 3°. ti.
34. q. 197. B.
¶ Quō vnū pctm̄ sit graui⁹ alio? R̄c°.
Si loquamur de pctis eiusdem generi
inueniṫ vnū pctm̄ graui⁹ alio ſm gra
dū transgressionis: vt manifestū est d̄
peccatis luxurie s̄. luxuria. §. ꝑ. ⁊ eodeꝫ
modo de aliis. Si vo loqmur de pctis
diuersoꝝ geneꝝ erit pctm̄ grauius alio
ꝑcipue ſm diuersitatē obiectoꝝ. s. ſꝫ ꝙ
ē ꝯ aliquid ꝑncipalius vl̄ min⁹ ꝑncipa
le. Un̄ homicidiū qd̄ ē ꝯ subam hois ē
graui⁹ peccato: quod ē circa res exteri
oꝛes sicut furtū. ⁊ silr grauius q̄ꝫ homi
cidium est pctm̄ quod imediate ꝯ deū
ꝯmittitur: sicut īfidelitas blasphemia
⁊ huiusmodi: vt ponit Tho. ꝑma scōe
. q. 73. Et idem haberi pōt. 33. q. 2. si qnid
veri⁹. vbi dr̄ ꝙ homicidiū est graui⁹ q̄ꝫ
adulteriū. ⁊. 17. q. 4. sicut qui. vbi dr̄ ꝙ
sacrilegiū ē mai⁹ pctm̄ q̄ꝫ foꝛnicatō. A.
Cō. Ray. vt ī sū. eo. ti. q. 200. B.
¶ Scōm quid vnū pctm̄ possit eē gra
uius ⁊ leuius? R̄c° ſm Ray. Pꝛio gdeꝫ
ex circūstantiis. Nā ⁊ circūstantia qn̄ꝫ
talis ē ꝙ nō solū aggrauat: sed ēt ī aliā
spēm trahit sicut foꝛnicatio cū fit cum
cōiugata dr̄ adulteriū. Sꝫ ⁊ 2° aggraua
tur pctm̄ ex ꝑsona: puta īhonestas ī clr̄i
co graui⁹ punienda ē q̄ꝫ in laico: ar. ex̄
de vi. ⁊ hone. cle. vt clericoꝝ. Et de hoc
etiā diciṫ in se. §. Item aggrauaṫ 3° ex
actu ipius. Idem. n. pctm̄ malū est ī cō
sensu. peius in facto. pessimū in consue
tudine: de quo Aug⁹. Peccati sūt tres
differentie. s. in coꝛde. in facto. ⁊ in con
suetudine. de pe. dis. 2. sicut. Iteꝫ aggra
uatur 4°. ex motiuo. qꝛ vt ait Grego⁹.
Pctm̄ trib⁹ modis ꝯmittiṫ. Nā aut ex
ignoꝛātia aut ex īfirmitate aut studio
ꝑpetraṫ. Et graui⁹ gdem infirmitate
q̄ꝫ ignoꝛātia. sꝫ multo graui⁹ studio q̄ꝫ
infirmitate peccat. de pe. dis. 2. sciendū
A. Ambꝛo⁹ aūt dicit ꝙ g̃uissime pec
cat qui ignoꝛat. sed illud exponiṫ. i. peri

cûlosissime. q2 spãlis pnĩa nõ agitur ꝺ̃
peccato quod ignoꝛat̃ ſm Ray. ꝛ i dcã
.q.200. vbi etiam subditur. Non obstat
ẽt dictũ Clemẽtis.32.q.7.c.quid.vbi dr̃
Quid i omnibus pctĩs grauius ẽ adul
terio: q2 in eo ꝙ dicit quid: non infert
negatõem sed raritatez quasi dicat: de
facili non inuenitur. Ul' expone graui
us .i. cõmunius. B.

Utrũ magnitudo peccantis agg̃uet
pctm̃? R° ꝫ Tho. p̃ma scõe.q.74. Pec
catũ qñz fit ex surreptõe ꝓueniens ex
infirmitate humane nãe. Et tale pctm̃
minus imputat̃ ei qui est maioꝛ in vir
tute eo ꝙ min' negligit huiusmõi pec
cata rep̃mere: que tamẽ oĩo subterfu
gere infirmitas humana nõ sinit. Pec
cata vero que ex deliberatõe ꝓcedunt
tanto magis alicui imputant̃: quanto
maioꝛ est. Et hoc ꝓpter quatuoꝛ. p̊ q2
maioꝛes facilius possunt resistere pec
cato: cũ excedãt i scia ꝛ virtute. Unde
Luc.12°. Seruus sciẽs volũtatẽ dñi sui
ꝛ nõ faciẽs plagis vapulabit multis.
2°. ꝓpter igratitudinẽ. q2 oẽ bonũ quo
quis magnificat̃ ẽ dei bñficiuz cui hõ
fit ingrat' peccãdo. ꝛ ꝯtum ad hoc q̃li
bet maioꝛitas etiã i tꝑalib' bonis pec
catũ aggrauat. 3° ꝓpter spãlẽ repugnã
tiã act' pcti ad magnitudinẽ ꝑsone: sic̃
si p̃nceps iusticiaz violet qui ponit̃ iu
sticie custos: ẽt si sacerdos foꝛnicet̃ qui
castitatẽ vouit ꝛ alios ad hoc hoꝛtari
dz. 4°. ꝓpter exẽplũ siue scãdalũ: q2 vt
Grego' dicit i pastoꝛali. In exẽplũ cul
pa vehemẽter extẽdit̃ qñ ꝓ reuerẽtia
oꝛdinis peccatoꝛ honoꝛat̃. Ad pluriuz
etiã noticiã ꝑueniũt magnoꝝ pctã et
magis ea hoĩes indigne ferũt. A .Iõ
in sum. eo. ti. q.201. B .Utꝝ idẽ actus
possit eẽ pctm̃ ꝛ meritũ hẽs s̃. meritũ.
De septẽ vitiis ꝛ que ex eis oꝛiunt̃ hẽs
.i. vitiũ. De pctõ ẽt s̃. crimẽ.

P Eccatum 2° .s.' moꝛ
tale

Que sunt peccata moꝛtalia?
R° ſm Ray. In p̃mis notare potes eẽ
pctã moꝛtalia omnes transgressiones
decalogi. Itẽ quedã enumerantur ab
apostolo. Ro. p̊. de quibus in fine sub
dit: ꝙ qui talia agũt digni sunt moꝛte.
Et pl'a imo oĩa reducunt̃ ad decalogũ
vt idolatria. vitiũ ꝯ nãm. iniq̃tas. mali
tia. foꝛnicatio. auaritia. nequitia. inui
dia. homicidium contẽtio. dolus. mali
gnitas. susurratio. detractio. ꝯtumelia.
suꝑbia. elatio. inuentio maloꝝ. iobediẽ
tia. insipiẽtia. incõpositio. Et subdit de
his que sine affectõe: ꝛ absꝫ fedẽꝛ sine
mĩa fiunt. Et seq̃t̃. Qui talia agunt di
gni sunt moꝛte. Itẽ Gal. 5°. Manifesta
sũt opa carnis que sunt foꝛnicatio. im
mũditia. impudicitia. luxuria. auãitia.
que est idoloꝝ seruit'. veneficia. inimi
citie. contẽtiones. emulatões. rixe. dissẽ
siones. secte. inuidie. homicidia. ebꝛie
tates. cõmessatões. ꝛ his sĩlia. Et sequi
tur. Qui talia agunt regnũ dei non cõ
sequẽtur. Aug' etiã dicit sic. Moꝛtalia
sunt sacrilegiũ. homicidiũ. adulteriuz.
foꝛnicatio falsum testimoniũ. rapina.
furtũ. superbia. iuidia. auaritia. ꝛ si mł'
to tꝑe teneat̃ iracũdia. ꝛ ebꝛietas. si as
sidua sit. Quicunq3 aliq̃d de istis in se
dñari ꝑmiserit eterno igne cruciabit̃.
hec Aug' dis. 25. §. crimis. A .Idẽ i sũ.
li° 3°. ti. 34°. q. 199. B .Sed in oĩb' pꝛe
dictꝭ attẽdẽdũ est q̃d dic̃ Tho. scõa se
cũde. q. 35. ꝙ moꝛtale pctm̃ dr̃ quod tol
lit spũalem vitã aĩe que est ꝑ caritatẽ
Unde illud pctm̃ ex suo genere ẽ moꝛ
tale: quod ſm ꝓpꝛiã rõem ꝯriat̃ carita
ti. A .Idẽ dicit Nicolaus de lira. su
ꝑ. 7. Math. B .Sed tñ in oĩb' pecca
tis que sunt ſm gen' suũ moꝛtalia ꝯsi
derãdũ ẽ ꝙ ñ sũt moꝛtalia nisi qñ suã
ꝑfectõem ꝯsequũtur. s. in ꝯsensu rõnis
Uñ si sit inchoatio pcti in sola sensuali
tate ꝛ nõ ꝑtingat vsq3 ad ꝯsensũ rõnis
ꝓpter impꝑfectõem act': ẽ peccatũ ve
niale. sicut in genẽ adulterii cõcupiscẽ
tia que cõsistit i sola sensualitate ẽ pec
catum veniale. Si tñ peruenit̃ vsq3 ad
cõsensum rõnis est pctm̃ moꝛtale. Et
idem de p̃mis motib' ire vel inuidie
que inueniunt̃ qñz etiã in viris ꝑfcĩs

⁊ sunt peccata venialia: vt Tho. sub
dit ibi. q. 36. A .Fac. 6. dis. testiū. al'. sꝫ
pensandū. B .Sed tñ hec in singl'is
pctis hēs plenꝰ declarata. Quedaꝫ .n.
que sunt venialia hēs in se. c. s. pctm̄. 3º
Utrū per ꝯfessionē gnālē mortalia de
leātur. hēs s̄. ꝯfessio p̄. §. 12º qui incipit.
Utꝝ ꝑ gnālē. Et plura ēt de pctis de q
bus tenet quis cōfiteri sup̄ confessio.
per totū. ⁊ ī. pnia p̄.

PEccatum 3º .s. venia
le. Que
dicunt pctā venialia? Rº ſm
Aug. dis. 25. §. al'. vbi sic dicit. Que autē
sint minuta pctā lꝫ oibus nota sint. tñ
qꝛ longū eēt vt oia replicētur opꝰ ē vt
ex eis aliq̄ noiemꝰ. Quotiēs aliqs i ci
bo vel i potu plus accipit q̄ꝫ necesse est
ad miuta pctā nouerit ꝑtinē. Quotiēs
plus loqtur q̄ꝫ opꝫ: plus tacet q̄ꝫ expe
dit. Quotiēs pauperē iportune peten
tē exaspat. Quotiēs cū sit corꝑe sanus
aliis ieiunātibꝰ prādere voluerit: aut
sōno deditꝰ tardiꝰ ad eccl'aꝫ surgit: aut
q̊tiēs excepto filioꝝ desiderio vxorem
suā cognouerit. Quotiēs in carcē posi
tos tardiꝰ reqsierit: infirmos tardius
visitauēit: ⁊ discordes ad ꝯcordiā reuo
care neglexerit. A .Hoc est in p̄lato
mortale ſm glo. in. §. al'. ꝑ. c. p̄cipimus.
90. dis. B .Si plus aut ꝓximum aut
vxorē aut filiū aut seruū exasperauēit
si ampliꝰ blāditꝰ fuerit q̄ꝫ oꝫ. Si cuiq̄ꝫ
maiori ꝑsone ex volūtate: aut ex ncci
tate adulari voluerit. Si pauperibus
esuriētibꝰ sibi nimiū deliciosa vl' sum
ptuosa ꝯuiuia p̄parauerit. A .Istud
sibi videt nō hēri in tex. sed potiꝰ addi
tum hic est. B .Si se aut i eccl'a: aut
ex̄ eccl'iam fabulis ociosis de qbus in
die iudicii rō reddēda est occupauerit.
Si dū iocātes. A .hº iocātes nō vr̄ de
tex. B .incaute iuramꝰ: ⁊ cū hoc per
aliquā nccitatē implē non poterimus:
vtiq̄ꝫ ꝑiuremꝰ: ⁊ cū oi facilitate vel te
meritate maledicimꝰ. hec Augꝰ. Plu
ra de his in spūalibꝰ suis locis manife
stant. A .Et in his pōt apparē q̄ hec
qñꝫ sunt mortalia: ⁊ p̄dicta sūt exēpla
venialis pcti. diffinitio aūt vr̄ ista. Ue
niale ē quod nō aggrauat vsq̄ꝫ ad rea
tum ꝑpetue dānatōis. 2º sen dis. 42. c.
veniale. B.

Utꝝ pctm̄ veniale possit fieri mor
tale? Rº ſm Pe. Idē actus numero q
ē venialis nō pōt fieri mortalis. sꝫ ideꝫ
i spē pōt. ⁊ sic intelligit vbū Aug. q̄ ni
hil est adeo veniale q̄ non possit fieri
mortale. dis. 25. §. hinc ēt. A .al' icipit
criminis. B .Et q̄ in li.º sniarū dicit
q̄ uenialia multiplicata ita pn̄t obruē
sicut vnū mortale: intelligit ꝑ occasio
ne: qꝛ assuetudo venialiū cadē facit in
mortale. A .Circa hoc Bona. super
4.º sen. dis. 16. sic dicit. vꝫ q̄ triplex ē ge
nus uenialis pcti. Quoddā. n. ē ex surre
ptōe ⁊ iō veniale qꝛ vitari non potest.
Quoddā ex cogitatōe siue volūtate si
ne ꝯsensu: ⁊ iō veniale qꝛ plene nō con
sentit hō in cogitatōe: vt de muliere.
vl' delectatōe circa ꝯsensū i delectatio
nē. Quoddā ē veniale cū rōe ⁊ ꝯsensu.
sed tñ iō ē veniale qꝛ nō ē deordinatio
ꝯ̈ p̄ceptū: vt ebrietas ⁊ mēdaciū ioco
sum. Cū igit q̄rit vtꝝ veniale fiat mor
tale. Si intelligat q̄ hec culpa ꝑ eēn
tiā fiat illa nulla ē qō: qꝛ hoc ē ipossibi
le. Si itelligat q̄ illud qō al' erat veni
ale possit eē mortale vt mēdaciū ioco
sum ⁊ ebrietas: dico q̄ qōdā ñ fit mor
tale: qōdā fit mortale ꝑ ꝯplacētiā. Pri
mū igit veniale qō ꝯmittit ꝑ surrepti
onē sꝑ est veniale. Scōm 2º mō venia
le. s. per delectatōem citra consēsuꝫ fit
mortale ꝑ cōplacētiā ſm q̄ placitū dr̄
ꝯsensus plenus. Tertiū veniale qō est
per delectatōeꝫ citra deū pōt fieri mor
tale ꝑ libidinē magnā sicut mēdaciuꝫ
iocosuꝫ. Et hoc fit mortale ꝑ placitū sꝫ
q̄ placitū dr̄ geīata volūtas. ⁊ qꝛ itera
tio actꝰ disponit ad libidinē ⁊ cōplacen
tiā: hinc est q̄ Augꝰ dicit in pluribꝰ lo
cis q̄ venialia plura obruūt nō ꝑ se: sꝫ
qꝛ disponūt ad libidinē nō dispōne ne
cessitatꝭ: sꝫ ꝓnitatꝭ. hec ille. Est āt aduē
tendū q̄ geīata volūtas ⁊ libido b̄. in

telligit qñ nõbilis negligẽtia adhibet
circa venialiũ resistẽtiã. qꝛ dũ nob̃ ad
ẽ sufficiẽs tp̃s deliberãdi tenemur mo
tus vẽiales rep̃mẽ ƀꝫ Alex. de ales. ꝛ ẽt
alios: vt pꝫ s̃ ebrietas. in p̃n.ͦ in additõ
ne. Hͦ ẽt pꝫ p̱ glõ. 25. dis. §. crimis. Ubi
dic̃ ꝙ assiduitas ꝛ ↄtẽpt⁹ vitãdi venia
lia efficit culpa mortalis. ꝛ õ pe. dis. i. c.
tres. sup ꝟbo opprimẽt dicit. Cõtẽptus
venialiũ ꝛ vilipẽsio pctm̃ ẽ mortale. Et
sup ꝟbo tres sũt dicit. Si qs ↄtẽnit ve
nialia ꝓpt ↄtẽptũ eoꝝ ↄstituit dignus
mõte etña. Itẽ aduertẽdũ ꝓut dic̃ Bo
na. vbi s̃. ꝙ pctm̃ veniale occurrẽs p̱
mẽtis surreptõem nõ põt effici mortale
Et hͦ verꝫ ẽ q̃tũ in se cũ ↄsensũ deliba
tũ hr̃e nõ possit. Põt tñ effici mortale i
sua origine ꝛ accidẽte: sic̃ in sili pꝫ õ no
cturna pollutõe: q̃ lꝫ in se hr̃e nõ possit
mortale pctm̃ põt tñ hr̃e i origie vl̃ ac
cidẽte. i. si añ vel p⁹ placẽt alicui pollu
tõis carnalis delectatio: vt põt colligi
ex nõtis i sũ. li.ͦ 3.ͦ ti. 24. q. 74. Et eodem
mõ si qs p̱ mẽtis surreptõem ↄmittẽt
gcꝙ̃ õ spẽ pcti mortalis: vt ẽ deũ blas
phemare vel aliud: lꝫ hoc i se nõ videa
tur mortale: põt tñ in sua origie pctm̃
mortale hr̃e si forte ꝓcedat a mẽte ad
hoc disposita: vl̃ ex nõbili incuria ꝛ ne
gligẽtia qñ si vellet posset ↄmode ꝓui
dẽ ne illud occurrẽt. Uñ nõ ꝓuidẽdo vi
det maliciose peccare: cũ lata cl̃pa eq
paret malitie: ex̃ de ↄsti. vt aiaꝝ. li.ͦ 6.ͦ
Põt ẽt pctm̃ p̱ surreptõeꝫ occurrẽs ha
bere mortalẽ culpã i suo accñte. vꝫ cõ
placẽtia ꝛ ipnia. ↄplacentia. i. qñ alicui
placẽt pctm̃ ↄmissũ añ vl̃ p⁹ ↄmissionẽ
vt s̃ de nocturna pollutõe p̃tactũ ẽ. p̱
ipenitẽtiã ꝟo qñ eoꝝ pnia ↄtẽnẽtur: de
q̃ i se. §. dicet. B . Un⁹ aũt actus quõ
possit esse bonus vl̃ malus. vide s̃. me
ritum.

Utꝝ teneamur penitẽ de venialib⁹
Rñ ƀm Tho. in 4.ͦ dis. 16. Cũ dr̃ aliquis
ad aliqd teneri q̃dã nccitas iportatur.
Nccitas ãt ẽ duplex. Una absoluta. ꝛ ƀꝫ
hãc tenet facẽ ea sine qb⁹ nõ ẽ sal⁹. Et
hͦ mõ nõ tenet qs ad pcti venial̃ pniaꝫ
qꝛ mortẽ ex hͦ ñ icurrit nisi forte ex cõ
tẽptu dimittat. Alia nccitas ẽ ex suppo
sitõe alic⁹ finis sic̃ dr̃ aliqd eẽ nccĩuꝫ si
ne q̃ nõ possum⁹ finẽ itẽtũ ↄseq. Et hoc
mõ nccĩum ẽ ꝙ hõ de venialib⁹ penite
at si ei remitti debeãt i hac vita. Et ƀm
hoc nõ ꝓp̃e dr̃ teneri aliqs ad aliqd. Et
iõ dõ ꝙ hõ nõ tenet ad pniaꝫ venialiũ
nisi large sumẽdo. Idẽ Pe. A : Sup
hoc passu Bona. sup dis. 16. q̃rti sniaꝝ
sic dicit. Nõndũ ꝙ sicut tactũ ẽ tria sũt
genera venialiũ. Quedã ex surreptõe.
ꝛ de his nõ tenemur penitẽ nisi de con
gruo. Quedã ex volũtate cui si ↄsẽtia
tur incidit hõ i mortale. Et de talib⁹ te
net hõ penitẽ nõ simplr sꝫ i casu. s. ꝓ lo
co ꝛ tp̱e qñ recogitat ea ne si cõsentiat
cadat. Quedã sũt venialia q̃ p̱ sui mul
tiplicatõem augẽt libidinẽ: sicut ea in
que ẽ ↄsensus: sꝫ deordinatio i deũ. Et
de talib⁹ dico ꝙ tenet hõ penitẽ ne mul
tiplicẽt: ꝛ hõ p̱iculo ꝛ discrimini ↄmit
tat se. hec ille. Aduertẽdũ ꝙ qñ in aliq̊
cãu doc. videt dicẽ ꝙ de aliq̊ veniali ñ
teneamur penitẽ: vr̃ itelligẽdũ nisi ei⁹
pnia omittat ex ↄtẽptu: vt s̃ dic̃ Tho.
Et vr̃ fieri ex ↄtẽptu qñ saltẽ i genẽ nõ
vult qs dolẽ de oi dei offẽsa ꝛ forte de
maiorib⁹ venialib⁹ de qb⁹ põt recorda
ri in spẽ. Talis. n. ipnia ipedit mõtaliũ
pctõꝝ idulgẽtiã ẽt in baptismo. Unde
Alex. de ales sup 2.ͦ sniaꝝ. dis. 36. q. 10. q̃
incipit. Octauo q̃rit dicit. Cõcedim⁹ ꝙ
i eo q recipit gr̃am baptismalẽ si nõ fi
ctus accedit delet ois culpa tã venial̃
q̃ꝫ mortalis. Sꝫ dicim⁹ ꝙ ad hͦ ꝙ fict⁹
ñ accedat postq̃ꝫ adult⁹ ẽ exigit ꝙ ↄte
ratur de peccatis mortalibus quoruꝫ
habet memoriam. ꝛ etiam venialibus
saltem in genere dolendo ꝙ ipse fecit
aut habet aliquod veniale. Si enim
non ita faceret dicimus ꝙ fictus acce
deret ꝛ non reciperet gratiam baptis
malem. Et eadem dis. q. xi. que incipit.
Queritur postea. dicit ꝙ debet dolere
õ mortali: ꝛ de venialibus saltẽ i genẽ
ꝛ etiam forte de maiorib⁹ venialib⁹ in
spãli si hẽat illoꝝ memoriam. vt sicut

mltiplicant pctā multiplicent dolores
de illis. hec ille. Et si hoc obtinet circa
remissionē pctōꝝ baptismalē: forti⁹ et
erga sacrm̄ pnie ꝑ qd̄ difficili⁹ q̄ꝫ ꝑ ba
ptisma remittūt pctā: vt pȝ ꝑ Aug. in
li.° de pnia. ⁊ de pe. dis. 7. c. nullus. B.
Utrū aūt teneamur ad ꝯfessionē veni
aliū hr̄ s̄. confessio. 2.° §. 7.°

¶ Utꝝ pctm̄ veniale possit remitti si
ne mortali? Rn° bm̄ Tho. in 4.° dis. 16.
Remoto p̄ori r̄mouet posteri⁹: nec po
steri⁹ restituit nisi p̄ori restituto. Fer
uor āt caritatis cui veniale opponit ē
posterior ip̄a caritate. vn̄ q̄ꝫdiu caritas
nō restituit. s. per dimissionē pcti mor
talis: nec feruor caritatis reparari pōt: i
qua reparatōe ꝯsistit venialis peccati
dimissio: ⁊ sic n̄ dimittit ei cui mortale
nō dimittit. Idē Pe. A. Hoc veruꝫ
q̄ꝫtū ē ex parte feruoris. sed ꝑ solutōeꝫ
pene bn̄ remittit veniale sine mortali
vt nōt Scotus dis. 15. q̄rti sniaꝝ. B.

¶ Utꝝ vnū vēiale possit dimitti sine
alio? R.° bm̄ Tho. vbi s̄. Sic. q̄ꝛ vēialia
nō hn̄t ꝯnexionē ad inuicē ex ꝑte auer
siōis sic mōtalia. q̄ꝛ i eis nl̄la ē auēsio a
d̄o: nec ēt ex ꝑte ꝯuersiōis: vt ꝑ se patꝫ

¶ Utꝝ veniale possit dimitti volunta
te manēte ad illd̄? R.° bm̄ Tho. i 4.° di.
16. Nō pōt tolli culpa nisi reordinet vo
lūtas q̄ reordiari nō pōt q̄ꝫdiu i ip̄a de
ordiuatōe manet: alr̄ eēnt duo opposi
ta sil: ⁊ iō nullo mō veniale dimitti p̄t
q̄ꝫdiu volūtas ad illud mā̄et. Idē Pe.

¶ Utꝝ ad remissionē venialis reqrat
ꝯtritio? R.° bm̄ Tho. vbi s̄. Pctm̄ vēia
le vt dcm̄ ē s̄. i p̄cedēti. §. nō remittit q̄ꝫ
diu volūtas manet i illo. Ip̄ꝫ āt recedē
volūtatl ab eo qd̄ p̄us volebat ē displi
cere ei qd̄ voluit: ⁊ talis displicētia qn̄
ē grā iformata dr̄ dolor ꝯtritōis ⁊ ideo
veniale sine ꝯtritōe nō dimittit. Sꝫ sci
endū q̄ ꝯtritio pōt accipi triplicit. s. vl̄
hitu vl̄ actu. vel medio mō. Hitu qdē
ꝯtritio nō suffic̄ ad pcti venialis dimis
sionē. q̄ꝛ tūc q̄cunq̄ꝫ hēret hitū ꝟtutis
pnie cui⁹ act⁹ ē q̄libꝫ ꝯtritio ꝯsecut⁹ eēt
pcti venialis dimissionē: ⁊ sic ip̄m ve
niale cū grā eē non posset. Nec iteꝝ re
quirit q̄ sit actualis ꝯtritio: q̄ꝛ seq̄ret
q̄ pctm̄ qd̄ aliqs i memoria vel i cogi
tatōe nō hꝫ remitti nō posset. Et iō d̄o
q̄ r̄qrit ꝯtritio medio mō. qn̄. s. ⁊ si actu
pctm̄ nō displiceat explicite: displicet
tn̄ iplicite: q̄ꝛ ꝟtute act⁹ quē agit seq̄re
tur displicētia explicite pcti venial̄ si
cogitatio ad illd̄ ferret. Idē Pe.

¶ Quot mōis venialia dimittūt? R.°
Octo mōis. p̄ qdē ꝑ dignā cōionem. de
ꝯse. dis. 2. cū oē crimē. ⁊ c. si q̄tiēscūq̄ꝫ. et
vt qdā addūt ꝑ extremā vnctōeꝫ. ex̄ d̄
sacra vnc. c. vnico. ꝟ. d̄ pnia. Iteꝫ ꝑ aq̄
bn̄dicte asꝑsionē. de ꝯse. dis. 3. aquā sale
3.° ꝑ elꝫynaꝝ largitōeꝫ. de pe. di. 1. q̄ꝫobrē.
⁊ c. medicia. dis. 3. sane. Addūt qdā ꝑ in
iuriaꝝ r̄missionē q̄ ē elꝫyna spūal̄. Luc.
6.° Dimittite ⁊ dimittet vob. 4.° ꝑ orō
nē p̄cipue dn̄icā. d̄ pe di. 3. d̄ q̄tidiāis. 5.°
ꝑ ꝯfōeꝫ gnālē: vt s̄ ꝯfō p̄. §. xi.° 6.° ꝑ ep̄a
lē bn̄dictōeꝫ: ⁊ bꝫ q̄sdā ēt ꝑ sacerdotalē
. i. q. i. mlti. in fi. 7.° ꝑ deuotā pectorl tun
sionē. d̄ pe. dis. i. tres actōes. 8.° ꝑ cordis
ꝯtritōeꝫ: vt i p̄cedēti. §. dictū ē. De his
sūt ꝟsus. Cōfiteor tundo cōspergor cō
teror orō. Signor edo dono: ꝑ hec veni
alia pono. Et nō solū ꝑ ista spāl̄r nūera
ta: sꝫ ēt ꝑ qd̄libꝫ bonū op⁹ delet: vt i p̄
dcō. c. medicia. ꝟ. redie te d̄ opib⁹ tuis
Et sicut dicit Tho. plā vl̄ pauciora ve
nialia ꝑ p̄dicta remittūt: bm̄ q̄ ꝑ hec
maior vl̄ minor feruor ꝯcitat q̄ de pl̄i
bus vl̄ paucioribus saltē iplicite ꝯtritio
nē ꝯtineat. Un̄ nō oꝫ q̄ ꝑ hec oia vēia
lia dimittātur. A. Idē in sum. li.° 3. ti.
34. q. 158. B.

P Eculiū. Quia ꝯtigit q̄ filiifamilias ha
bēt aln̄ aliqd suū: qd̄ dr̄ pecu
liū. de h° nūc ē d̄ō. Est siqdē q̄druplex.
Quoddā ē qd̄ dr̄ castrēse. vꝫ q̄ filiofa.
occasiōe militie a parētib⁹ vl̄ aliis do
natur: vl̄ ip̄e i militia acq̄rit. Quasi ca
strēse ē qd̄ filiusfa. ex aduocatōe vl̄ a°
offō publico ꝑcepit. ⁊ silr̄ qd̄ obuēit p̄
s̄bris ⁊ clicl de officio suo: ⁊ i q̄libꝫ dcō
peculio pater nihil iurl habꝫ qn poti⁹

ipe fili⁹in eo pr̄famil̄.censet.ff. ad ma
cedo.l.i.§.vlt.ꝛ.l.ꝛ.ꝛ.C.ꝺ ioffi.testa.l.fi.
Profecticiū aūt ē qꝺ ex reb⁹ p̄ris: vel
earū occasione aduenit vt fruct⁹ siū lu
crū.Et i hi⁹ peculio nihil iuris hꝫ fili⁹:ſꝫ
pr̄ plenā ꝓpetatē hꝫ: vt insti.ꝑ q̄s ꝑso.
no.acq.§.p̄.Aduēticiū ꝟo ē qꝺ ex alia
q̄cunqꝫ cā filio aduēit siue a m̄re: siue
ab ex̄nea ꝑsona:siue de aliis oꝑatōib⁹
seu laborib⁹ suis.Et in hoc peculio ser
uatur filiis ꝓp̄etas. ꝛ si pr̄ p̄moriatur
filii ē.ſꝫ viuēte p̄re hꝫ in eo pr̄ plenum
vsufructū:ita ꝙ de eo nec testari pōt
fili⁹.vt ex̄ de sepul.licꝫ pr̄.li°.6°. A. Pre
dicta fuerūt glo.Ray.vt in sū.li°.ꝛ°.ti.8.
.q.31.ad fi.Sꝫ satis puto ꝙ si quid filio
aduenēit partim ex reb⁹ p̄ris: ꝛ partiꝫ
ex labore vl̄ aliūde:debeat dici partiꝫ
ꝓfecticiū ꝛ partiꝫ aduēticiū.qꝛ qꝺ ius
ē de toto q̊ ad totū:idē ēt de ꝑte q̊ ad ꝑ
tē.ff.ꝺ rei vē.l.q̄ de tota. B. Porro i
bonis q̄ pr̄ hꝫ m̄tomin⁹ hꝫ fili⁹ aliq̄ꝫ po
testatē:nisi qꝛ ꝺꝫ ali. vt s̄.exposit⁹.ꝛ s̄
familia. A .Verū ē si n̄ p̄t se alē. vt s̄.
parētes. B.vn̄ si p̄ter voluntatē p̄ris
accipet rē alienā ꝯctaret. ꝛ sic furtum
committeret.

PEdagiuꝫ et guida
giū qd sit? R° ſꝫ Guil. Peda
gia dicūt q̄ dāt a trāseūtib⁹ i locis ꝯsti
tutis a p̄ncipe.Guidagia ꝟo dāt ꝓ ꝯdu
ctu ꝑ terrā alicui⁹ vt securi⁹ vadāt. A.
H° dicit glo.i.c.suꝑ qbusdā.ex̄ ꝺ ꝟbo.
sig.vbi ēt dicit ꝙ salinaria dicunt que
dant ꝓ sale. B .hec solus p̄nceps et
nō ꝑticularis ciuitas pōt ꝯstituē. A .
h°.pꝫ in dcō.c.suꝑ qbusdā.vbi dr̄.Duxi
mus ꝺclarādū illa eē pedagia.guida
gia.salinaria.iterdicta:q̄ nō apparent
Jmꝑatoꝝ vel Regū vl̄ lateran̄.ꝯcilii
largitōe ꝯcessa: vel ex antiq̄ ꝯsuetudi
ne a tꝑe cui⁹ nō extat memoria itrodu
cta. Hosti.tn̄ vt pꝫ in sū. li°.ꝛ°.ti.5.q.29.
sētit ꝙ sol⁹ rex Romanoꝝ possit illa cō
stituē.ꝛ idē sētit ꝺ rege Frācie q nō re
cognoscit i tꝑalib⁹ suꝑiorē. ex̄ q fi. sint
le.ꝑ venerabilē.§.insuꝑ.Et h° itelligit
si ppl̄s sibi eādē ꝑtātē ꝯderit q̄ iꝑatori
data ē.ff.ꝺ ori.iuris.l.ꝛ.Jnno. ꝟo vt ibi
dē pꝫ:dic̄ simpl̄r ꝙ reges p̄nt iponē no
ua pedagia.Peccāt tn̄ si h° faciūt sine
iusta cā.ꝛ h° vr̄ magis ꝟificari ex dicto
.c.suꝑ qbusdā.ibi.iꝑatoꝝ vl̄ rgū.ꝛc̄. B.
Utꝝ pedagia vl̄ guidagia possint lici
te peti? R° ſm Ray.Si pedagiū ē anti
quū ꝛ fuit ipositū ab his q potuerunt
vt p̄ncipib⁹ vl̄ regib⁹:ꝛ p̄sertiꝫ auctori
tate eccl̄e:ac ēt ex iusta cā: vt ꝓ ꝯtēsio
ne trāseūtiū vl̄ nauigātiū vel p̄rie. et
hi⁹.ꝛ recipiēs facit id ꝓpt̄ qꝺ fuit iposi
tū sin̄ scrupulo ꝯscie pōt recipe.ꝛ eodē
mō si nescit a qb⁹ fuit institutū: putat
tn̄ ab illis q poterāt ꝛ ex p̄dictis causis
A .veꝝ ē si adest ꝯsuetudo cui⁹ initii n̄
extat memoria.al̄ sec⁹.vt in dcō.c. suꝑ
qbusdā. B .Jtē si iste recipiēs nō la
borat mō nec facit expēsas:qꝛ nō ē ne
cesse.parat⁹ tn̄ est si necesse eēt labores
ꝛ expēsas ipēdē nō solū q̄s tūc accipet
ſꝫ ēt p̄us acceptas ꝛ āpli⁹ si oportēt. A.
.s.q̄ꝫ nūc accipiat.vt pꝫ ꝑ eū.Ray.ꝛ i di
cta.q.29. B .Si ꝟo pedagiū sit nouuꝫ
nō pōt aliqs ab aduenietib⁹ vl̄ trāseū
tibus aliqd accipe:nisi certū sit illꝺ a
p̄ncipe vel rege statutū ꝓpt̄ iminētēꝫ
necitatē. Probat h°.ꝛ4.q.3.si qs romi
petas.ex̄ de treu. ꝛ pa. inouam⁹.ff. de
pub.l.vectigalia.ex̄ ꝺ cen.ꝑuenit.ꝟ.oꝫ
qppe.ꝛ.c.cū apl̄s.§.ꝓhibem⁹.1ꝛ.q.ꝛ. no
bis.n.circa fi.ꝟ.si qd forte.ff.loca.ex cō
ducto.§.vno.Si ꝯ formā p̄dictā aliqd
acceptū ē:restituēdū puto illi a q̊ acce
ptū ē.Si sciri nō pōt i pias cās. Cō.Ul.
ꝛ Jnno. A .Jdē i dcā.q.29.vbi ēt patꝫ
Hosti.dicē ꝙ si dn̄s terre q recipit pe
dagiū nō ꝯtendat soluētē i reb⁹ et ꝑso
na ꝓ posse suo:lꝫ nō teneat ad restitu
tōem pedagii:nisi ꝯstaret ꝙ hac de cā
istitutū eēt: tenet tn̄ ad satisfactōem
plenariā:qꝺ plus ē.ꝛ ēt si inueniat i de
fectu iusticie.ꝛ3.q.ꝛ.dn̄s. B.
¶ Utꝝ mercatores seu trāseūtes tene
antur soluē pedagiū? R° ſm Ray. Te
nētur soluē ꝛ āntiquū ꝛ nouū ſuata for
ma dicta in p̄cedenti.§.ꝛ non soluendo

furtū ꝯmittūt: sed ad penā taxatā non tenētur i foro ꝯscie: nisi postq̄ fuisset ide sniālr ꝯdēnati. Qd̄ si petitor peda gii nō illud faciat ꝓpter qd̄ fuit institu tū cū necesse sit tūc trāseuntes pnt pe dagium negare. Nam causa cessante in recipiente: cessat obligatio in dan te. 16. dis. §. his omnibus: extra de iure iur. ꝑuenit. Vł tales pnt sup hͦ adire iu dicē: qd̄ tuti⁹ vr̄. A. Primā tn̄ partē sentit Ray. verā eē de iure: subdēs. Ca ueāt tn̄ sꝑ mēdaciū: vt in dcā. q. 29. Itē qd̄ sup̄. dictū est de pena fuit dcm̄ glo. Ray. ⁊ idē dicit i oi casu i q̄ pena esset iponēda. Cō Tho. ⁊ Ul. ⁊ glo. 12. q. 2. frat nitas. ⁊ nōtur in sū. eo. ti. q. 30. B.

¶ Nūqd xp̄iani tenent solue pedagia saracenis? R° ꝺm Ray. Si trāseāt per terras eoꝝ tꝑe treuge ⁊ ip̄i saraceni de fendūt eos a latronib⁹ ⁊ hi⁹: xp̄iani te nent eis ꝺm statutū ⁊ pactū ⁊ subtra hēdo tenerētur ad restitutōem. Naꝫ fi des hosti seruāda ē. 23. q. 4. innocēs. 23. q. 1. noli. Addit tn̄ Guil. ꝙ de pacto si infueniat planū ē. Sꝫ de statuto est di stinguēdū. Nā ꝑ statuta illoꝝ qui per vim occupauerūt ⁊ tenēt terrā q̄ aliqn̄ fuit xp̄ianoꝝ cū ip̄i sint male fidei pos sessores nō obligātur fideles nisi spon te ꝯsenserit vł sabiecerint se hi⁹ statu tis. Sec⁹ dicerē de illis saracenis q non sūt violēti possessores terraꝝ q̄s tenēt qꝛ ab hi⁹ pedagiis fraudari nō debent ab aliq̊ ēt xp̄iano trāseūte. Si xͦo tran seāt tꝑe guerre aut qn̄cunq̧ cū merci bus ꝓhibitis nō tenentur eis ad peda gia. A. Idē in sū. eo. ti. q. 31. vbi ⁊ addi tur. Hosti. tn̄ dicit. Nō puto ꝙ xp̄iani teneātur ad soluēdū hec pagāis. verū si volūt hr̄e ꝯmoditatē terre saracēoꝝ oꝫ ꝙ soluāt. qꝛ nec alr̄ saraceni ip̄orū trāsitū sustinerēt: hͦ dcm̄ pōt intelligi ꝺm distinctōem dicti Guil. Portantes ēt dcās merces ꝓhibitas alr̄ puniendi sunt ꝺm Ray. ⁊ in dicta. q. 31. Et ō pena h⁹. i. saracen⁹. §. p̄. B.

¶ Nūqd q faciūt portari bladū vł vi nū ad vsuꝫ suū vł familie teneātur ad pedagiū? R° ꝺm Hosti. Nō. si ēt ꝯsue tudo sit in ꝯ̄riū: qꝛ irrōabilis ē ⁊ nō te nēda: qꝛ pedagiū nō ē dādū nisi de re bus que cā negociatōis deferūtur. C. ō vecti. ⁊ cōmis. l. vniuersi. Con. Ber. A. Idē in sū. eo. ti. q. 33. In dcā āt. l. vniuer si. dr̄ sic. Uniuersi ꝓuinciales ꝑ his re bus q̄s ad vsū ꝓpriū: vel ad fiseū infe rūt: vel exercēdi iuris gr̄a deferūt nul lū vectigal a stationariis exigatur. Ea xͦo q̄ ex̄ p̄dictas cās: vel negociationis gr̄a portāt solite p̄statōi subiugamus Et subdit pena capitalis ꝯ̄ alr̄ exigen tes. Et i hac. l. ēt pꝫ ꝙ pedagiū siue ve ctigal pōt exigi ēt ꝑ reb⁹ q̄ nō deferūt cā negociatōis nisi i ꝑticularit except] Et qd̄ h dr̄ de nō soluēdo pedagio de ꝑtinētib⁹ ad victū vr̄ veꝝ q̄ ad foren ses. Incole. n. bn̄ vidētur teneri de fru ctib⁹ terraꝝ q supponūtur ad sustētan dū onera loci. Et hͦ rō suadet ⁊ ꝯsuetu do iterp̄tat q̄ est optima legū intp̄res. ff. de legi. si de intp̄retatōe. Sec⁹ autē de reb⁹ q̄s emerēt. qꝛ tūc i eis hͦ cāu nō vr̄ diuersa rō cū forēsib⁹ nisi emēt res subiecta pedagio de qua pedagiū solu tū nō foret: qꝛ trāsit cū onē suo: sic pꝫ de emptōe reꝝ indecimataꝝ. s̄. decime 2°. §. 3°. B.

¶ Utrꝫ laic⁹ a clicis possit exigē peda giū? R°. Ecclastice ꝑsone ad pedagia ⁊ guidagia penit⁹ n̄ tenēt: nec ēt ꝑ reb⁹ suis: q̄s n̄ cā negociatōis deferūt vł de ferri faciūt: ⁊ ihibet ne ab eis talia exi gāt ꝯ̄ria ꝯsuetudie nō obstāte. alr̄ q ta lia exigūt suo noie vel alieno si sūt per sone singłares sūt excōicate ip̄o facto si collegiū vł vniuersitas castrū vł ci uitas ip̄o facto subiicit iterdicto: nec a p̄dict] absolui pnt: nisi plene restituāt ⁊ de transgressione satisfecerint: ex̄ de censi. quanq̄. li. 6°.

Pena po. s. iudicialis aut diuina. In foro iudiciali pena triplicis gene ris infligi solet. Et p̄mū qdē gen⁹ ē pēa spūalis i. q̄ qi p̄ambulū solet p̄mitti in crepatio. dis. 84. ꝑuenit. ⁊ hec pōt dici

pꝛima ſpiritualis pena. Secunda ſpi
ritualis pena eſt cenſura eccleſiaſtica
.ſ.excōicatio. intdictū vł ſuſpēſio.ex̄ ꝺ
ꝭ.ſig.ꝗrēti. Tertia ē pēa īfamie: ꝺ q̄ vi
de s̄.īfamis. Quarta ē pena ꝺpoſitōis
diſ.50.ſi ep̄s.ꝛ ꝺ hac s̄.deḡdatio. Eſt ali
ud gen⁹ pene.ſ.coꝛꝑalis.ꝑma qdē ſolet
eē ieiunii ſiue abſtinētie q̄ ſolꝫ qn̄ꝫ īfli
gi īcarcerat꞉ ꝓ eoꝝ ſcelerib⁹. de hac ṗt
ītelligi diſ.90.ſi qs ꝯtriſtat⁹.ꝛ.27.q.1.ſi
hō eēs. Scd̄a ē ꝭbatōis.23.q.5.circūceli
ones ꝺ q̄ hr̄ ī.ꝑcutē.§.fi.ꝛ ſup̄.excōica
tio.2º.§.2º.ꝛ 7º. Tertia ē fuitut꞉ de q̄.ī.ra
ptoꝛ.2º.§.2º.ꝛ ſup̄.foꝛnicatio.§.fi. Quar
ta ē publicatōis oīuꝫ bonoꝝ.di.63. adri
anus.ī fi. A. Hᵒc.modicū vr̄ facere.
B. Et ꝺ hac ſup̄ hēric⁹ ṗ.§.8º. Quinta
exilii.diſ.63 ī ſynodo.in fi. Et hᵒ exiliuꝫ
pōt eē triplex. Pꝛimū in loco certo: vt
cū qs ītrudit̄ ī mōaſterio.ex̄ de adul.ꝑ
uenit. Scd̄ꝫ a loco certo qn̄ qs ab aliq̄
loco ꝓhibet̄.2.q.1 ī ꝑmis. Tertiū ab oī
loco: vt cū inīdicit̄ penitētib⁹ qbuſdaꝫ
ne moꝛēt̄ in aliq̄ loco vltra vnū vł du
os dies.de pe.di.6.ſacēdos. Tertiū ge
nus pene ē pena pecuniaria q̄ īfertur
aliqn̄ ꝓ iniuria illata ꝑſone vł loco: de
q̄ ſup̄.emūitas eccłe.§.fi. Aliq̄ ꝓ ſatiſſa
ctōe illati dānī: vt ꝓ furto vł rapia: vt
ſup̄. furtū.§.3º.ꝛ.ī raptoꝛ ṗ.§.ṗ. Sūt ꝛ
alie pene ſāguīs ſm leges vt moꝛt꞉ de
trūcatōis vł ēt depoꝛtatōis ꝛ hi⁹: ꝺ q
bus ꝑtrāſeūdū ē ad pn̄s. A. De his
pēiſ lati⁹ nōtur.in ſū.li.3º.ti.32.q.1 ſcd̄m
Ray. B.

¶ Quis pōt penā īfligē? R̄ᵒ ſm Ray.
Gnālit̄er iudices qui pn̄t punire ſubdi
tos iux̄ q̄litatē culpaꝝ: ꝛ nullus ali⁹.16.
.q.1.c.ṗ.33.q.2.§.in hoc. Nā iuriſditio ſi
ne coertōe ſaltē modica nulla ē: ex̄ de
offi.dele.c.paſtoꝛalis.ꝛ.c.ex lr̄is. Hᵒ tn̄
ſcias ꝙ maioꝛes penas vt decapitare
ꝗtū ad foꝝ ſcłare n̄ pn̄t īfligē niſi illi
iudices q dicūt̄ hr̄e meꝝ imperiū. Silr̄
ꝗtū ad foꝝ eccłaſticū ꝺponē nō pōt ni
ſi ep̄s ad quē ꝑtinēt maioꝛa negocia.
di.25.ꝑlectis. A. Jō ī ſū.eo.ti.q.4. B.

Que ſūt illa q̄ excuſāt a pena ſiue
ēt a culpa? R̄ᵒ ſm Ray. Gnālit̄ ſꝫ ſeptē.
Nā ṗ qdē excuſat ment꞉ alienatio. Dr̄.
āt hō alienate mētis triplr̄.ſ.ꝑ ſtupoꝛē
ꝛ hoc mō Aug⁹ excuſare vr̄ Loth.q vo
luit filias ſuas ꝓſtituē vt hoſpites li
beraret.diſ.14.ꝙ ait. Jtē ꝑ furoꝛē.15.q.
.1.aliq̄s.ꝛ.c.illa cauēda 3.q.9.idicas. Jtē
ꝑ ebꝛietatē.15.q.1.inebꝛiauerūt. Et ītel
ligas ſi ex toto ſint alienate mētis. alr̄
nō excuſarēt̄ a toto: ſed a tāto. vide s̄.
ebꝛietas.§.4º.2º. excuſat coactio q̄ ſi ab
ſoluta fuēit excuſat a toto. ſi ꝯditōata
excuſat a tāto.di.50.ṗſ byteros.3º excu
ſat ꝺceptio.ſi foꝛte aliqs dolo alterius
ꝺcept⁹ ꝑ erroꝛē ꝓbabilē fecit aliqd: vł
omiſit.15.q.6.ſi ſacerdotib⁹.34.q.2.ī le
ctū.ff.ꝺ iureiur̄.ſi eū. Hᵒ tn̄ fallit ī his
q̄ nō licet ignoꝛare: vt q̄ ſūt ꝯ fidē vel
exṗſſa ꝺi ṗcepta.22.q.2.in ipaꝝ.16.q.1.
ſi cupis. Un̄ ꝺ hᵒ.1. Coꝛ.14º. Si qs igno
rat ignoꝛabit̄. 4º excuſat qn̄ꝫ multitu
do nō qdē a pctō: ſed releuat aliq̄lit̄ a
pena. vide ſup̄.coꝛꝛectio ṗ.§.5º. Silr̄ et
ꝯſuetudo ſꝫ Jnno. qn̄ꝫ excuſat a pena
tꝑali: ſed nō a culpa vel a pena eterna
5º. excuſat etas qn̄ꝫ qdē a toto: vt ſi nō
ē doli capax.15.q.1.illud relatū. qn̄ꝫ ꝭo
nō a toto: vt ſi ē doli capax.ex̄ de delic.
pue.c.ṗ. Alie ꝭo etates ſm eaꝝ varieta
tē attenuāt pctā ꝛ penas: ar.86.diſ.tan
ta.6º. excuſat cāus. vt ſup̄.homicidium
3º.§.ṗ. 7º. excuſat iocatio.15.q.1. illud re
latū. A. Et ibi pꝫ ꝑ glo.ꝙ hoc ē veꝝ
ſi ioc⁹ nō ſit noxi⁹. Nā lud⁹ noxi⁹ in cul
pa ē: ar.ff.ad.l.aquil.l.nā ludus. B.

¶ Quō varietas criminū inducit va
rietatem penarum? R̄ᵒ. Aut facta pu
niuntur vt cedes ꝛ furta. Aut dicta ſic̄
ꝯuitia ꝛ inique aduocationes. Aut ſcri
pta.ſ.falſa vel famoſi libelli.ſ. infama
toꝛii. Aut conſilia: ſicut coniurationes
vel cum quis eſt conſcius cum latroni
bus ꝛ ſuadet vel fauet eis. Hec autem
quatuoꝛ genera ſemptem modis ſunt
conſideranda. Et ṗ quidem conſiderā
da eſt cauſa ſicut verbera que ſi illata
ſīt a mgr̄o vł parēte ipūita ſīt: qꝛ videt̄
facta emēdatōis aīo.ſꝫ cū fiūt ꝑ iram

ab extneo certe puniunt. 2° ɔsiderāda
est psona. ꝛ hoc dupl'r. s. illi⁹ q fecit: ꝛ il
lius q passus ē. Alr. n. puniunt serui q̄
liberi: ꝛ alr q sunt ɔ dn̄m suū vel parē
tē q̄ q ɔ extraneū: sicut ꝛ alr q est ɔtra
aliquē q ē in magistratu publico ꝛ alr
qui ɔtra p̄uatū. Et ad hāc ɔsideratōez
de psona ptinet ēt etas facientis ꝛ ei⁹
q passus ē. 3° ɔsiderādus ē loc⁹. Nam
idē act⁹ si fiat in quolibet loco erit fur
tū ꝛ nō puniēdū capite. Si i eccl'ia erit
sacrilegiū ꝛ capite puniēdū. 4° ɔsiderā
dū est tp̄s. Nā p hoc discerni solebant
emāsores a fugitiuis. Emāsor. n. erat q
ppa volūtate diu euagatus postea ad
castra reuertebat. Fugitiuus v̄o q re
cedebat aīo nō r̄uertēdi. Itē tp̄s discer
nit effractorē seu furē diurnū a noctur
no. Et dr̄ effractor q carcerē effrigit vt
euadat inde: vel alia loca vt ide aliqd
surripiat. Et nocturn⁹ qdē fur vl' effra
ctor acri⁹ puniri dz. 5° est cōsiderāda
facti q̄litas: p quā atroci⁹ vel leui⁹ est
puniēdus: vt furta manifesta q̄ acrius
puniunt q̄ nō manifesta. Itē p hoc di
scernit rixa a crassatura. nā rixa ē qdā
ɔflictus altcantiū. crassatura v̄o ē vio
lentia illata a latronib⁹ vt i nemorib⁹
ꝛ hi⁹. Itē p hoc discernūt expilatiōes
a furtis. Et dr̄ expilatio subtractio rez
hereditariaz an̄q̄ hereditas adeatur
Nā in eis nō dr̄ pprie furtū qd̄ fit inui
to dn̄o: cū h̄editas nō h̄eat dn̄m. Itez p
hoc discernit petulātia. i. qd̄ fit p quan
dā lasciuiā: qd̄ dr̄ ħ petulātia ab eo qd̄
fit p violētiā. 6° ɔsiderat quātitas p
quā discernit fur ab abigeo. vt q suem
vnū surripuerit vt fur coercebit. q v̄o
gregē vt abige⁹. A. Decē oues ꝛ q̄nq̄
vel q̄tuor porci faciūt gregē. ff. de abi
geis. l. fi. B. 7° expectat euēt⁹. i. si res
habuit effectū: vt si qs etiā demēs ni
sus est aliqd ɔtra aliū ꝛ res habuit ef
fectū ɔdēnabit. A. Sed nō psona de
mēs. Nam lz. l. aut facta: de q̄. i. dicat q̄
euēt⁹ cōsiderat etiā in demētissimo: pu
to intelligēdā q̄ ad diligētiorē puisio
nē: ꝛ nō quo ad punitōem: cū demēs n̄

puniat etiā si occidēit mrem. ff. de offi.
p̄si. diuus. B. Qd̄ si res nō habuit ef
fectū nō ɔdēnabit nisi i qbusdā atroci
bus. s. que ad aliquē actū extrinsecum
pcedūt: vt si qs occidēdi cā cū telo sit
dep̄hensus. Probātur oīa p̄dicta. ff. de
pe. l. aut facta. ꝛ de pe. dis. i. aut facta.
A. Idē qd̄ in h°. §. ꝛ i p̄cedēti nōtur in
sū. eo. ti. q. 7. vbi ēt ad finē ponūtur ex
positiōes dcōz vocabolorum s̄m glo.
Ray. B.

Utꝝ ds alicui penā inferat sine cul
pa? R° s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 108. Pena
s̄m q̄ hz ppriā rōem pene nō infert a
deo sine culpa. Sz pena inq̄ntū ē medi
cina nō solū sanatiua pcti p̄teriti: sz ēt
p̄seruatiua a futuro ꝛ pmotiua i aliud
bonū: s̄m eā intdū punit aliqs sine cul
pa sicut in medicina. qꝛ q̄nq̄ infert no
cumētū in minorib⁹ ꝛ meliorib⁹ auxi
liū p̄stat. Et qꝛ bona spūalia sunt ma
xima. bona aūt tpalia sūt mīma. ideo
q̄nq̄ punit aliqs i tpalib⁹ bonis absq̄
culpa: cuiusmōi sunt pl'es pene vite p̄
sentis dinit⁹ inflicte ad hūiliatōem vl'
pbatōem. Nō aūt punit qs in spūali
bus bonis sine culpa i p̄nti: sz nec ēt in
futuro: vbi pene nō sūt medicine: sz cō
sequūt spūalē dānatōem. A. Idē in
sū. eo. ti. q. 8. B.

De penis ꝛ flagellis a deo illatis sic
Aug⁹ loqt. ꝛ h̄et 4° sniaz dis. 15. Quiq̄
mōis flagella ɔtingūt. Uel vt iustis p
patiētiā merita augeant: vt Job. Uel
ad custodiā v̄tutū: ne supbia tētet: vt
in Paulo. Uel ad corrigenda pctā: vt
Marie lepra. Uel ad gl'am dei manife
stādā: vt de ceco nato. Uel ad initiū pe
ne: vt Herodi. q̄ten⁹ ħ videat qd i ifer
no seq̄tur. A. Idē nōtur i sū. eo. ti. q.
9. De Paulo hr̄. 2. Cor. 12° Et d Maria
Numeri. 12° ꝛ de ceco Jo. 9° ꝛ de Hero
de act. 12° B.

Utꝝ aliqs s̄m iudiciū hūanū debe
at puniri sine culpa? R° s̄m Tho. scd̄a
scd̄e. q. 108. Nō dz puniri pena flagelli
vt occidat mutilet vl' v̄beret: sz pena
dāni. Punit ēt aliqs s̄z hūanū iudiciū

ſine culpa ſua ſed nõ ſiñ cã. Et hͦ tripľr
ꝓ mõ ex hoc ꝙ aliqs hõ reddiť inepť
ad aliqđ bonũ hñdũ vľ aſſeqndũ: ſič
ꝑpť vitiũ lepꝛe aliqs amouetur ab ad
miniſtratõe eccľie: ⁊ ꝑpť bigamiá vel
iudiciũ ſãguis aliqs ĩpediť a ſacris oꝛ
dinibꝰ. 2ͣ. qꝛ bonũ in q̊ dãnificať nõ ẽ ꝑ
pꝛiũ bonũ ſʒ cõe. ſicut ꝙ aliq̃ eccľia ha
beat ep̃atũ ptinet ad bonũ totiꝰ ciuita
tis: nõ ãt ad bonũ cľicoꝝ tm̃. 3ͦ. qꝛ bonũ
vniꝰ depẽdet ex bono alteriꝰ: ſicut ĩ cri
mine leſe maieſtatis filiꝰ amittit hẽdi
tatẽ ꝑ pctõ parẽtis: ⁊ puniť ẽt pena ĩfa
mie. 6. q. i. ſi qs cũ militibus. A. Con.
Ul. vt in ſũ. eo. ti. q. 8. Ubi ẽt addiť ſm
Ray. ꝙ pena excõicatõis nunq̃ꝫ đbeat
aliqs puniri ꝑ delicto alteriꝰ. 24. q. 3. ſi
heres. Pena ꝟo inťdicti ſepe puniť fa
milia. ciuitas. vel ẽt tota ꝓuĩcia ꝑ deli
cto dñi. ⁊ hͦ ꝑpť magnitudinẽ peccati.
⁊ qꝛ alr̃ nõ poſſʒ ↄpelli ad ſatiſfactõem
ex̃ de ſpon. nõ eſt nob. Aliqñ ẽt remoue
tur familia ab altarꝭ oblatõibꝰ ꝑ pctõ
dñi 17. q. 4. miroꝛ. B. De iſta maťia
tractãs Ray. ſpecificat ſic. Pũiť aliqs
licite ſine culpa: ſʒ nõ ſine cã. Uñ ꝟſus.
Paupꝫtas odiũ fauoꝛ vitiũ ſcelus ⁊ oꝛ
do. Perſonas ſpoliant ⁊ loca iure ſuo.
Paupꝫtas. nã ꝑpť paupꝫtatē ſiũ pauci
tatẽ eccľa q̃ ↄſueuit hr̃e epꝫ ꝑdit ipꝫ. 16.
q. i. ⁊ tp̃s. Jtẽ ꝑpť odiũ. ſ. ciuiũ: puta qꝛ
occiderũt duos ep̃os. vel ex alia enoꝛ
mi cã ꝑdit eccľa epꝫ. 25. q. 2. ita nos. Jtẽ
ꝑpť fauoꝛẽ: vt ciuitati Cõſtãtinopoli
tane: quá Cõſtátinꝰ ↄſtituit q̃i nouam
Romã ↄferẽs ſe ad eã datũ ẽ vt eccľia
Cõſtantinopolitana hr̃et ꝓmũ locũ pꝰ
Romanã. diſ. 22. renouãtes. A. Et hũc
locũ amiſit Alexãdrina. ſʒ eũdẽ. ⁊ ĩ ſũ.
eo. ti. q. 9. vbi nõnť ⁊ oĩa q̃ ĩ iſto. §. ponũ
tur. B. Jtẽ ꝑpť vitiũ: vt puta lepꝛe
amoueť ꝓlatꝰ ab admiſtratõe. ex̃ đ cle.
egro. tua nos. Debẽt tñ iux̃ facultates
eccľe ſibi nccĩa miſtrari. A. vt pꝫ ibi
dẽ. ſ. i. c. allegato. B. Jtẽ ꝑpť ſcelꝰ: vt
ꝑpť ſcelꝰ pr̃is vľ dñi familia qñʒ ſpoli
ať bonis tpalibꝰ. Jtẽ oꝛdo. Nã ꝑ pctõ
mõachi vľ monache dꝫ peccãs retrudi

ĩ artiꝰ mõaſteriũ: ⁊ ſic ꝓmũ mõaſteriũ
res q̃s illiꝰ occaſiõe fuerat ↄſecutũ per
dit ſaltẽ ad tp̃s. vt s̃. apoſtaſia 5ͦ. §. p.
Sʒ q̃r qñʒ vnꝰ ꝑcutiť vľ pũiť ꝑ pec
cato altiꝰ? Rͦ ſʒ Tho. vbi s̃. Pena ſpi
rituali ñ puniť aliqs ꝑ pctõ alteriꝰ. qꝛ
pena ſpũalis ptinet ad aĩaʒ: ſm quã q
libʒ ẽ liber ſui. Pena tñ tpali vnꝰ qñʒ
puniť ꝑ pctõ alteriꝰ triplici rõne. Pꝛio
qdẽ qꝛ vnꝰ hõ tpalr̃ ẽ res alteriꝰ: ⁊ ita ĩ
penã eiꝰ ẽt ip̃e puniť. ſicut filii ſũt ſm
coꝛpꝰ q̃dã res pr̃is. ⁊ ſui q̃dã res dñoꝛũ
2ͦ. mõ inq̃ꝫtũ pctm̃ vniꝰ deriuať ad alte
rũ. ⁊ hͦ vel ꝑ imitatõeʒ: ſicut filii imitã
tur pctã parẽtũ ⁊ ſui pctã dñoꝝ vt au
daciꝰ peccẽt. Uľ ꝑ modũ meriti ſič pec
cata ſubditoꝝ mereť peccatoꝛẽ ꝓlatuʒ
ſm illud Job 34. Qui regnare fač ho
minẽ hipocꝛitã ꝑpť pctã ppľi. ſiue ẽt
ꝑ aliquẽ ↄſenſũ ſiue diſſiľatõeʒ. Sic .n.
inťdũ boni ſiľ puniũtur cũ malis. qꝛ eo
rũ pctã nõ redarguerũt. vt Aug' dič ꝓ̊
de ciui. dei. 3ͦ. ad cõmẽdãdã vnitatẽ hu
mãe ſocietati ex q̃ vnꝰ hõ dꝫ ꝑ alio ſol
licitꝰ eẽ ne peccet: ⁊ ad deteſtatõeʒ pctĩ
dũ. ſ. pẽa vniꝰ redũdat ĩ oẽs q̃i oẽs ſint
vnũ coꝛpꝰ: vt Augꝰ dicit đ pctõ Achoꝛ
A. Jdẽ ĩ ſũ. eo. ti. q. 8. B. Ex p̃dictis
pꝫ q̃re ꝑuuli ſodomoꝝ puniti ſũt. A.
vt pꝫ Geñ. 19ͦ. B. tũ qꝛ erãt res parẽ
tũ: ⁊ in eis parẽtes puniebãť. tum ẽt qꝛ
hoc ĩ eoꝝ bonũ ceſſit: ne ſi reſeruarenť
eẽnt imitatoꝛes pr̃ne malitie: ⁊ ſic g̃ui
oꝛes penas mereret. A. Jdẽ ĩ ſũ. eo. ti.
q. 9. Et addiť ꝙ ſiľr ĩ deteſtatõem pctĩ
⁊ in punitõem hoĩuʒ occiſa ſũt qñq̃ꝫ et
iuſſa inťfici aĩalia eoꝝ. vt pꝫ ꝓ̊ Reg. 15ͦ.
⁊ .i. ſubdiť ſm Ray. Ex p̃dictꝭ patẽt cãe
q̃re dñs aliqñ ſine culpa puniuit ⁊ pu
nit creaturas aliq̃s tã rõnales q̃ꝫ irrõa
leſ: vt in talibꝰ q̃ tibi dubia fuerit. quia
iudicia dei abyſſus mľta. Dic cuʒ aplo
O altitudo diuitiaꝝ ſapiẽtie ⁊ ſcie dei.
⁊c. Ro. xiͦ. Jtẽ cũ Aug. Si rõe ꝓfũdita
tẽ iudicii dei penetrare nõ poſſumus:
manifeſtiſſime tñ ſcimꝰ veꝝ eſſe qđ di
xit: ⁊ iuſtũ eẽ quod fecit. ⁊c. Qđ pena
excõicatõis nõ poſſit puniri vnus pꝛo

ꝛ

alio.hēs s̄.excōicatio p̄.§.8°.in fi. Sȝ'in
terdictū qn̄ȝ pōt poni ꝓpt̄ pctm̄ ſolius
dn̄i: vt s̄.int̄dictū p̄.§.3°

¶ Utꝛ poſtq̄ꝫ qs eſt ſemel punit' ꝓ
aliq̄ crimine debeat ei alia pena īfligi
R° ſꝫ Ray. Nō.qꝛ d̄s nō iudicabit bis
ī idip̄m. Naū 2°.Et nemo dȝ duplici cō
tritōe cōteri.ex̄ de iudi.at ſi. Ƿtroties
tn̄ ꝓ eadē culpa imponit̄ multiplex pe
na ſit̄ in eodē iudicio. Nā ꝛ tūc oēs ille
pene accipiūt̄ ꝓ vna qn̄ aliq̄ ꝑ ſe ſuffi
ciēs nō fuiſſet. Sed in diuerſis iudiciis
nō licet bis in idip̄m iudicare: vt dictū
ē niſi forſitan creſceret ꝯtumacia: ex̄
vt lite nō ꝯteſ.qm̄ freq̄nter. in fi. A.
īmo in diuerſis ꝛ in eodē iudicio iponū
tur int̄dū pl'es pene qn̄ ē delictū ḡue:
ſicut pȝ in blaſphemia dei vl' ſanctoꝝ
ꝓ qua de iure canonico iponit̄ pena ꝑ
ſonalis ꝛ pecuniaria in foro iudiciali ꝛ
pn̄iali.ex̄ de maledi.ſtatuim'. ꝛ de iu
re ciuili vltimū ſuppliciū.in auc̄.vt nō
luxu.ꝯ nām.colt.6.Et oēs pene pn̄t ipo
ni: vt dicit̄ dn̄s An.de bu.in dicto.c. ſta
tuim'.Et hic fuit ſenſus Ray. vt pȝ in
ſum.eo.ti.q.xi. B.

¶ Quis ordo ī penis tenēdus ſit? R°.
Si ꝓcedit̄ ꝯ aliquē ꝓ crimie ꝛ crimē ē
tale qd̄ inducat ſuſpēſionē dȝ ſuſpendi
vel ſi iducit d̄poſitōeȝ dȝ depōi. Et tūc
q̄dē ſi corrigibilis apparuerit non ꝓce
dit̄ ampli' niſi in falſario lr̄aꝝ apl'ice ſe
dis.qꝛ ille ipo iure excōicat' ē: ꝛ dȝ d̄po
ni ꝛ tradi iudici ſcl'ari: vt dcm̄ ē s̄.excōi
catio 3°.§.p̄. A. Si v̄o depoſitus ſit in
corrigibilis dȝ p̄ excōicari minori.dein
de excōicatōe maiori exide tradi curie
ſcl'ari vt deputet̄ in exiliū vel aliā pe
nā.vt in.c.cū non ab hoie.de q̄.ī.ꝛ ī ſū.e.
ti.q.12.ſm Ray. B. Ubi v̄o quis pu
nit̄ ꝓ ꝯtumacia p̄ dȝ ſuſpēdi poſtmod̄
creſcēte ꝯtumacia dȝ excōicari: deinde
deponi.23.q.4.forte. Notāt̄ hec ex̄ de
iudi.cū nō ab hoie. A. In glo. B.

¶ Utꝛ iudex poſſit penā relaxare di
minuē vl' augē: ſatis hr̄ s̄. iudex p̄.§.9°.
x°.ꝛ xi°. Sȝ hic ſpāl'r q̄rit̄ vtꝛ poſſit pe
nā ꝯmutare? R° ſm Hoſti. Crimine ꝓ
bato ſi certa pena repit̄ in iure illa īfli
gēda ē nō mollior nȝ durior. Aliogn iu
dex eēt īfamis. C.d̄ vi pu.vel p̄ua.l.ſer
uos.in fi.niſi vt s̄.dr̄.iudex p̄.§.9°.ꝛ.x°.
A. ſ.niſi ſit iudex q poſſit ſuꝑ iura di
ſpēſare.qꝛ tūc poſſȝ ꝛ penā cōmutare:
vt ꝛ nōtur in ſū.eo.ti.q.14. B. Q̄d
ſi pl'es pene taxate ſūt: ꝛ arbitrio iudi
cis pena relicta: dȝ illā imponē q̄ ma
gis timet̄.ex̄ vt lite nō ꝯteſ.qm̄ freq̄nt̄.
in fi. Si v̄o certa pena ſtatuta nōē: ſed
iudici cōmittit̄: dȝ eq̄tate ſuata ſꝑ ī hu
māiorē ꝑtē d̄cliare: ex̄ d̄ trāſac. ex ꝑte.

¶ Utꝛ q ꝯmittit furtū vl' hi' ſuꝑ qb'
ſtatuta ē grauis pena pecuniaria: vel
forte alia: teneat̄ ſoluē penā illā? R̄n°.
ſm Ray. Siue pena illa fuerit ſtatuta
ꝑ quācunq; legē: ſiue ꝑ canones nō eſt
iniūgēdū in foro pn̄iali ꝙ ſoluat niſi
fuerit ꝯdēnat' ad illā. Aliogn ſuffic̄ ꝙ
ſoluat int̄eſſe. Ul' ſi fuerit iniuria ſatiſ
faciat ad arbitriū boni viri. Con. Tho.
ſcd̄a ſcd̄e.q.62. A. De hoc dictū ē ēt
s̄.pedagiū.§.2°.ꝛ ibi lati' ī additōe. B.
Quid fiet cū peccat multitudo vide s̄.
correctio p̄.§.5°. Et de q̄tuor cāis diſſi
mulādi ibidē.§.6°. Cui applicabit̄ pēa
ꝓpter violētā man' iniectōem ī cl'icuȝ
vide s̄.abſolutio 4°.§.2°. B.

PEna 2°

.ſ.que ꝓuenit ꝑ
ti leſe a ledente
ſiue nō ſeruāte pactū. Et q̄rit̄
p̄.vtꝛ dn̄i qb' dāna illata ſt̄ vel milites
ꝛ hi' poſſint licite tenē emēdas quas ꝓ
dānis ſibi illatis capiūt: cū pena ſit ml'
to maior q̄ꝫ dānū illatū? R̄n°.ſm Guil.
Tā dn̄s q̄ꝫ milites ꝛ ēt eccl'aſtice ꝑſone
retinē poſſūt illas penas quas leuāt ſꝫ
ꝯſuetudines legitimas ꝛ ſtatuta regio
nis: nec peccāt qn̄ in hac ꝑte ſubeſt cā
ꝛ ſeruat̄ iuris ordo: ꝛ nō fit ꝓpt̄ cupidi
tatē: ſed ꝓpt̄ zelū iuſticie. Nec obſtat
ꝙ pena excedit dānū.qꝛ hi' pene nō ſo
lū ꝓpter int̄eſſe ſtatute ſūt: ſȝ ēt ꝓpter
crimia coercēda. Sūt tn̄ tēperāde pen
ſatis circūſtātiis: nec laxāde habene ī
talib'. Securi' tn̄ eēt hi' exceſſū emen
de ī pios vſus erogare. A. Idē in ſū.

li.3.ti.32.q.i3. B.
¶ Pone q iudex mādat aliqd facien
dū vel dādū alicui in certo termino z
alr iponit certā penā: nūquid iste p q
mādatū siue iudicatū est poterit p'ter
minū illā penā petē: R° fm Hosti. Li
cite pōt peti etiā si excedat infesse. Lō.
Inno. Sz z Hosti. addit dicēs q ēt reli
giosi pñt talē penā petē siue ɔsistat in
pecunia: siue in alio. i. q. 7. qtiēs. gn etiā
penā a iure inductā. 12. q. 2. eps q manci
piū. Clici tñ benigni' q laici se hre de
bēt. Sz z si ps fecit qd potuit vt adim
plēt mādatū iudicis z pauptate vl im
potētia psa nō potuit totū implē: licz
mero iure teneat ad penā isolidū: tñ d
benignitate canonica nihil vltra q in
tersit exigēdū ē. Et sic itelligas ex de
penis. suā. Et de hac mā hr. i. restitutio
3°. §. fi. A. Idē qd in h°. §. nōt in sum.
eo. ti. q. 2. vbi ēt dr idē de penis ɔuētiōa
libus dūmodo non sint apposite i frau
dē vsurar. Et pdicta intelligēda sūt ni
si caritas in aliq cāu aliud suadēt: qz
tpalia que sūt nri iuris dimittēda sūt
ad tollēdū scandalū pximi z pp ter sa
lutē ei' fm Tho. scda scde. q. 44. arti.
8° B.
¶ Quid si pena fuit ɔditōalis. s. de ɔsē
su ptiū apposita i ɔctu ex iudiciū: R°
fm Guil. Si pena apposita ē loco infes
se: peti pōt quāti interest. ff. d ac. emp.
z ven. pdia. Si aūt apponat i fraudez
vsurar nō pōt peti: ex de emp. z vē. ad
nram. Lon. Ber. z Inno. Et de hac mā
. i. vsura p. §. 22°. q incipit. Quid si pena
A. Et si nō ē apposita i fraudē vsura
rū pōt peti etiā vltra infesse: vt in dcā
. l. pdia. z nōt i sū. dicta. q. 2. fz eū. Guil.
de quo etiā dictum ē in. §. pcedēti. B.
¶ Sed nūquid soluta pena iudiciali
vel ēt ɔuētionali stabit adhuc senten
tia vel ɔct'? R° fm Hosti. Nō stabit:
nisi in ɔpromisso vel pacto expresse di
ctū sit q pena soluta rata remaneat sē
tētia z hi'. L. de trāsac. l. cū ppōas. Idē
Ber. z Guil. Idē nōt glo. i dicto. c. dile
cti. ex de arbi. q ad sniam arbitri. z idē
in sū. eo. ti. q. 3. q ad sniam arbitri: z quo
ad ɔct'. vbi z addit fm glo. Ray. Ut di
stingue. vtr apponat pena p cōtuma
cia z tūc peti possit pena z res: aut lo
co infesse. z tūc tm agat ad infesse. hec
ibi. In dubio aūt psumet posita loco
infesse. ar. l. benigni'. ff. de legi. z sic p
cedet distinctio s. posita. B. In pe
nis benignior ē iterptatio faciēda. ar.
ex de reg. iur. l. in penis. li°. 6°. De penis q
apponūtur i sponsalib' z nō seqt mri
moniū: qre. i. sponsalia. §. 12°. q incipit.
quid de penis.

P Enitentia p°. cōit. Et p qrit
quid est? R° fm Amb°. Pnia
est mala pterita plāgere: z plāgēda ite
rū nō cōmittere. de pe. dis. 3. in pn°. Lon.
Greg' dicens. Penitē est añ acta pctā
flere z flenda iter nō cōmittere. Et sic
dicunt Tho. z Pe. in 4°. dis. 14. Diffini
tōes iste date sunt per effect' pnie q
diffinit p duplicē actum. vnuz qui est
rspectu pcti pteriti. s. pterita mala plā
gere. alter respectu futuri. s. plangēda
nō cōmittere. pm' ē in re. z' in' pposito
. i. vt pponat talia decetero nō cōmittē
Accipitur āt hic flet' cōiter siue p intio
ri: siue p extiori. Et he diffinitōes scdz
Tho. copletissime sūt. Et ad has redu
cunt alie: vt diffinitio Aug. A. q hēt
in li°. de pnia. z de pe. dis. 3. c. pnia. B.
Pnia est quedā dolētis vindicta puni
ens in se qd dolet cōmisisse. Et alia dif
finitio Amb°. Penitētia ē dolor cordis
z amaritudo aie p malis q qsq cōmi
sit. Et dr pnia qi pene tentio. s. ad puni
endū illicita que sūt cōmissa. A. Idē
in sū. li°. 3°. ti. 34. q. i. Predicte aūt diffi
nitōes sūt poti' fm effect' q fz eēntiā.
Scdm. n. eēntiam vr sic posse diffiniri.
Pnia est vnū de sacramentis ecclie q
bñ dispositis sp remittūtur pctā. Pro
bat ex de sū. tri. z fi. ca. c. p. §. sacramen
tum. vbi dicit. Et si post susceptōez ba
ptismi qsq plapsus fuerit i pctm: per
verā sp pōt pniam reparari. B
¶ Utr de qlibet pctō possit agi pnia?

3 ℞° ſm Pe. Hec ē dr̃a ſpūs vniti carni ꝛ ſeꝑati. qꝛ ille ē ſuſceptibilis pnie iſte nō ſm Dama. Hinc ē ꝙ ꝺ oi pctō commiſſo a ſpū in carue exñti dū in carne ē pōt agē pniam. p⁹ ſeꝑatōem nō pōt. A. Idē in ſū. eo. ti. q. 2. vbi ꝛ addit̃ ſm eūdē. Sūt tñ pctā q̄dā de qb⁹ difficili⁹ agit̃ pnia: q̄. ſ. nō ꝯmittūtur ex fragilitate vel ignorātia obnubilate rōnis ꝑ carnē: ſed ex malitia. ꝛ iō in his difficilius agit̃ pnia. Et ſic itelligit̃ illꝺ Math. 12°. Qui peccauerit i ſpm̄ ſcm̄ non remittet̃ ei. ꝛc̄. i. vix remittet̃. B.

4 ¶ Utrū de quolibꝫ pctō debeat eē ꝑpetua pnia? ℞° ſm Pe. Pnia pcti extior nō oꝫ ꝙ ſit ꝑpetua: ſꝫ pnia iterior dꝫ eē ꝑpetua ſaltē q̄tū ad hitū: ſicut de ꝯtritōe dictū ē ſ̃. ꝯtritio. §. 9°. A. Idē i ſū. eo. ti. q. 3. B.

5 ¶ Utrū ꝟe penitēs poſſit poſtea mortaliter peccare? ℞°. Poſſet videri ꝙ nō. Nā ſi peccet vr̃ ꝙ nō fuerit ꝟe penitēs Inanis ē. n. pnia quā ſeq̄ns culpa ꝯmaculat. ꝛ mlt̃a ſilr̃a de qb⁹ q̄dā dixim⁹ h̄ in ꝑ̊. §. Et oia q̄ hn̄tur de pe. diſ. 3. circa ꝑ̃n. Sꝫ ipa oia nō ad diuerſa tꝑa: ſꝫ ad idē tp̄s quo qs penitet ſūt referēda: vt ꝯſiderādo lr̃aꝫ ibi pꝫ. Et i hoc con. Ray. mgr̃ ſniaꝝ. Tho. ꝛ Pe. A. Idē in ſū. eo. ti. q. 4. B.

¶ Quot ſūt actōes pnie? ℞° ſm Ray. Tres. ꝑma q̄ fit añ baptiſmū: vt ſi baptizādus adult⁹ ſit. A. i. doli capax: vt i. c. tres. de q̊. i. vbi ſoli paruuli excipiūtur q peccare nō pñt. B. Qui niſi peniteat nouā vitā inchoare nō pōt. Sꝫ ſi peniteat ꝛ baptizet̃ nō tenet̃ ad exteriorē pniaꝫ. vt ſ̃. ꝯfeſſio ꝑ̊ §. añplr̃. Sꝫ ꝛ ab hac pnia paruuli ſūt imunes: ſicut ēt a pctō. Scd̃a actio pnie ē q̄ fit p⁹ baptiſmū de mortalib⁹. Tertia q̄ fit de venialib⁹. de pe. diſ. i. tres ſūt. A. Idē in ſū eo. ti. q. 6. B.

6 ¶ Utrū añ baptiſmū reqrat̃ pnia? ℞° ſm Pe. Pnia pōt accipi duplr̃. vno° ꝓut ē ſacr̃m: ꝛ ſic nō ꝑ̃cedit baptiſmū: ſꝫ ſeqtur. qꝛ baptiſm⁹ ianua ē ꝛ fūdamētū oium ſacroꝝ. Alio° ꝓut ē ꝟt⁹. ꝛ tunc diſtinguēdū ē. qꝛ inq̄tū ē ꝟt⁹ formata nō reqrit̃. qꝛ ſic culpa i tali nō remittet̃ ꝟtute baptiſmi: ſed inq̄tū ē ꝟt⁹ informis. i. q̄dā pcti deteſtatio q̄uis nō ſufficiēs cū ꝓpoſito emēdādi: reqrit̃ vt cā remouēs ꝓhibēs. qꝛ volūtate remanēte ad pctm̄ nō eēt hō ſuſceptibilis gr̄e. A. Idē i ſū. li° 3° ti. 34. q. 144. Ad hoc etiā facit qꝺ nōt̃ ſm eū. Pe. ꝛ Tho. in ſū. li° 3° ti. 24. q. 15. B.

¶ Utrū pnia tollat totū r̃atū. i. oēꝫ obligatōem ad penā? ℞° ſm Pe. Sicut q hoieꝫ: ita ꝛ q deū offēdit peccat dupliciter. ꝑ̊ qdē ꝯ̃ eq̄litatē amicitie inq̄tū debitū effectū nō ipendit. 2° ꝯ̃ eq̄litatē iuſticie inq̄tū rē vl' honorē vl' obſequiū ſubtrahit. Opꝫ g° vtrūq̄ reſtituē. Et qꝛ reſtituta amicitia nō ē ꝓpt̃ h° reſtituta res ablata. iō p⁹ remiſſionē culpe remanet reat⁹ pene. Idē Tho. in 4° di. 20. vt. i. pnia. 2°. §. 4°. A. Idē in ſū. li° 3° ti. 34. q. 7. B.

7 ¶ Quot ſūt ſpēs pnie? ℞n° ſm Ray. Tres. Nā alia ē ſolēnis. alia publica. alia ꝑuata. Solēnis ē que fit i capite q̄dragefime cū ſolēnitate q̄ hr̃ diſ. 50. in capite. Publica ꝟo ē q̄ fit publice: ſꝫ ſine ꝑ̃dicta ſolēnitate. Et de his duabus dicem⁹. i. pnia. 3°. Priuata ꝟo q̄ ſecreto i ꝯfeſſiōe iponit̃: de q̄. i. pnia. 2° ꝑ totū. A. Pnia ꝑuata poti⁹ vr̃ dici illa q̄ q̊tidie fit ſinglr̃arit̃: cū qs pctā ſua ſoli ſacerdoti ꝯfitet̃ ſm Ray. ꝛ Hoſti. ꝛ in ſū. eo. ti. q. 15 Et de iſtis ſpēb⁹ pnie nōt̃ ēt i ſum. eo. ti. q. 8. B.

8 ¶ Utrū pnia hēat ꝑtes: ꝛ q̄ ſūt? ℞° ſm Pe. Tres ſt̃ ꝑtes pnie. ſ. ꝯtritio cordis. ꝯfeſſio oris. ꝛ ſatiſfactio oꝑis. Et ſt̃ iſte q̄ꝫi ꝑtes integrales ſm ꝑfectū eē pnie. Nā lꝫ i ꝯtritōe dimittat̃ pctm̄: oꝫ tñ cōfeſſionē ꝛ ſatiſfactōem eē ſaltē i ꝓpoſito. Uñ de his ꝑtib⁹ Chryſo⁹. Perfecta pnia cogit pctōrē oia ſufferre. in corde ꝯtritio. in ore ꝯfeſſio. in oꝑe tota humilitas. Hec ē fructifera pnia. de pe. diſ. i. ꝑfecta. Con. Tho. ꝛ Ray. A. Idē i ſū. eo. ti. q. 16. B. De ꝯtritōe. hēs ſ̃. ꝯtritō. De ꝯfeſſione. ſ̃. ꝯfeſſio. De ſatiſfactiōe

¶ Utrum pctā q̄ p verā pniam sūt dimis
sa redeāt qñ qs iterum relabit i pctm̄? R°
ḃm Tho. in 4° dis. 22. Aliquid pōt redi
re dupl'r. Uel in se. et sic pctā dimissa nl'
lo mō redeūt q̄tū ad maculā et p ꝯñs
nec ad reatū. Uel in suo effectu. et hoc
mō pctā dimissa redeūt inq̄tū ex pec
catis dimissis aligd in sequētib' relin
quit. Ex h° n. q̄ hō deū p pctm̄ offendit
p' remissionē p̄cedētiū pctōrum quādam
deformitatē ingratitudis act' seq̄ntis
pcti acqrit. et iō dr̄ cōit q̄ redeūt q̄tuz
ad ig̃titudinē. Cō. Pe. Hosti. et alii. A.
Jō i sū. eo. ti. q. 143. ḃm theologos cōit
Et addit ḃm eosdē q̄ lz pctm̄ sequens
agg̃uet ex ing̃titudine remissionis p̄o
rū peccatorum: nō tamē est ita graue sic
oīa p̄terita simul. B.

¶ Utrum reqrat pnia de pctis p ignorā
tiā ꝯmissis? R°. Si ignorātia ē talis q̄
excuset nō tenet. al' sic. De hoc s̄. ignorā
tia. §. p̄. et 2°. A. Jdē in sū. eo. ti. q. 146.
B. Et vtrum ō veīalib'. s̄. pctm̄. 3°. §. 2°.

¶ Utrum reqrat pnia ō pctis oblitis? R°
ḃm Pe. Si hō pctm̄ ita ē oblit' q̄ nullo
mō r̄cordet nō tenet ad pniaz: nisi i ge
nerali. Sz tñ dz p posse laborare vt re
cordet: et si recordari pōt tenet. Delet
ēt p ꝯfessionē gnālē: ut s̄. ꝯfessio p̄. §. 12°
q icipit. vtrum p gnālez. A. Jdē in sū.
eo. ti. q. 147. Et h° casu dz qs penitē nō
solū de pctis oblitis i genē: sed ēt ō ip
sa negligētia ex qua oblitus ē in specie
ḃm Tho. et in sū. eo. ti. q. 19. B.

¶ Utrum debeat eē pnia de pctō origia
li? R° ḃm Pe. Pnia nō est nisi de aliq̄
actu p̄p̄o et volūtario. Originale autē
nō ē factū p̄priū: imo nec volūtarium
volūtate. s. exñte in ip̄o sz in alio. Et iō
de eo nō reqrit pnia. Reqrit tñ displi
cētia in adulto ꝯsiderāte illō. Jō Tho.
i 4° di. 17. A. Jdē i sū. eo. ti. q. 148. B.

¶ Utrum aliqs i fine vite possit penitē?
R°. Diuina gr̄a nulli se subtrahit faciē
ti qō in se ē. Uñ hō q̄diu hz vsū liberi
arbitrii pōt se ad gr̄am p̄parare dolen
do de p̄terito et p̄ponēdo cauē de futu
ro. Uñ de pe. dis. 7. in p̄n° dr̄. Tp̄s pnie
ē vsq3 ad vltimū articulū vite. Unde et
Leo papa. Nemo ē desperādus in h°
corpe ꝯstitut': q2 nōnunq̄ qō diffiden
tia etatis differt: ꝯsilio maturiore pfi
cit. A. Hoc hr̄ de pe. dis. 7. c. p̄. B.
Sz tñ piculosū et dubiū ē q̄ illud vlti
mū tp̄s expectet. Uñ et ibidē subdit si
cut Aug' scribit. Si qs posit' i vltia ne
cessitate sue egritudinis pniaz accipit
fateor. nō negam' qō petit: sed nō p̄su
mim' q2 bñ hic exit. Pniaz dare possū
securitatē aūt dare nō possū. Et sequit
.i. Nullus expectet qñ peccare nō pōt.
Et iterum. Quē sero penitet oz nō solum
deū timē iudicē: sz et iustū diligē: nō tā
tū penā timeat: sz anxiet p gl'a. Et mul
ta silia ibidē. A. Hec hēntur de pe.
dis. 7. si qs posit'. et c. nullus. Et idē qō i
h° §. nōt in sū. eo. ti. q. 159. ḃz Tho. et Pe.
Et addit ḃz Al. et Ray. q̄ ratū ē q̄ ex ca
ritate qs in extremis pēiteat. B. et .i.
tali casu qlibet sacerdos pōt absoluē:
vt s̄. absolutio p̄. §. fi. A. Et ibi de h°
lati' in additōe. B. et absolutio 2°. §.
2°. et s̄. confessio 3°. §. 4°. v. 7°. tpe. Et de
hoc casu hēs. i. pnia 2°. §. plr. Nec tali ē
pnia iponēda sz inotescēda. 26. q. 7. c. p̄.
A. Et ibi subdit. Et cū amicorum orōib'
et elȳnarum studiis pōdus pnie subleuan
dū si forte migrauerit: ne obligati et a
cōione et ꝯsortio venie fiant alieni: a q̄
piculo isi diuinit' erept' ꝯualuerit pe
nitētie modū a sacerdote sibi ipositū
diligenter obſuet. B.

¶ Quid ē in pnia sacramētū? qd res?
R° ḃm Tho. et Pe. in 4° dis. 21. Jn sacr̄o
pnie exterior pnia ē sacr̄z vt signū tm̄
.s. interioris pnie. Et ē ibi act' penitētl
q̄i mālē. Act' aūt sacerdotis. s. absolu
tio q̄i formale. Pnia v̄o interior seu cō
tritio p̄ut imūgit pnie exteriori saltez
i p̄posito ē ps sacr̄i et est res et signum.
A. Non aūt p̄ut ē act' v̄tutis p se ḃm
eosdē. et in sū. eo. ti. q. 179. vbi hec nōnt
B. Res qdē pnie exterioris ē signuz
remissionis pctōrum: remissio aūt pecca
torum est res tm̄. Satis cō. Ray. Pnia v̄o

non valet nisi restituat ablatũ: vt.i.re stitutio p̊.§.fi.

PEnitentia 2°.s. illud qd̄ sacē dos iponit penitēti in ↄfessiōe Quid g° cũ sacerdos dicat penitēti i cō fessione. qcqd boni feceris sit tibi in re missionē peccatorum? R° ſm Tho. in quo dã quolibet. Hic ē q̃druplici ↄsiderati one vtēdũ. p̊.n. ↄsiderãdũ ē q̄ pctōr est debitor satisfactōis dupl'r. Uno° ex in iũctōe sacerdotis. Alio° ex ipo pctō cō misso. Uñ si ↄtingat q̄ sacerdos mino rē satisfactōem iponat q̃ regrat culpa residuũ exoluet aut hic aut i purgato rio. Si vo maiorē iniũgat: nihilomin' penitēs tenet facē qd̄ sibi iniunctũ est si adsit facultas. 2° ↄsiderãdũ ē q̄ opus qd̄ qs facit ex iniunctōe sacerdotis du plicit valet penitēti. Uno°.s. ex nã opis iniũcti. Alio° ex vi clauiũ: ita q̄ ex his ampli' valet ad expiãdũ pctã q̃ si p̄po arbitrio idē facēt. 3° ↄsiderãdũ ē q̄ satis factio ad duo valet.s. ad expiatōez cul pe p̄terite: ⁊ ad cautelã future. 4°. con siderãdũ est q̄ sacerdos pōt penitenti satisfactōem iniungē: vel ex p̄pō arbi trio: vel ex consilio alieno. ⁊ ita ēt arbi trio ipsi' penitētis: vt si dicat sacerdos Facias hoc si potes ⁊ si nō potes facias hoc. Sil'e vr̃ cũ sacerdos dicit. qcqd bo ni fecer) sit tibi in remissionē peccatorum q2.s. grauis pnia eēt ei iniũgenda: que tñ ei indicari d3. Et dicēdo p̄dicta vba illa q̃ penitēs p̄ter iniũctōem exp̄ssam facit accipiũt maiorē vim expiationis culpe p̄terite ex illa gnãli iniũctōe. vñ p̄dicta vba laudabilit solēt dici. Et q̃ tũ ad hoc satisfactio ē sacr̃alis inq̃tu3 vtute clauiũ est culpe ↄmisse expiatia l3 nō hēat maiorē vim ad remediũ con tra culpã futurã. A. Idē in sũ. li°. 3°. ti. 34. q. iio. Et eadē rōe Ray. ⁊ Hosti. vt ⁊ ponit eo. ti. q. ios. dicunt q̄ caut' ⁊ di scret' sacerdos post iniũctã pniam di cat penitēti q̄ oĩa bona q̃ fecerit: ⁊ oĩa mala que sustinuerit ei p̄ficiãt ad salu tē. ⁊ p pnia hec oĩa iniungat. B.

¶ Que pnia ē p pctis singulis iniũgē da? R°. Pro q̃libet pctō mortali eēt re gularit septēnis pnia iniũgēda. 33. q. 2. Hoc ipm. ⁊. §. se. 22. q. i. p̄dicandũ. A. Ibi hoc nõt in glo. Et vt nõt in sũ. eo. ti. q. 125. h' rei duplex est rō. Una q2 p̄ci pit dñs Nũeri. 12°. Mariã sororē Aarō lepra pcussa3 poni extra castra p septē dies: vt in dicto. c. hoc ip3. Et sic accipit dies p ãno. Alia vo rō ē: vt sicut p pec catũ septiformē spũs sancti gr̃a3 ami sit: ita p septēnē pnia3 gr̃a3 rcupet. Et ista pnia vr̃ agēda vtplurimũ in ieiu niis. vt. 32. q. 2. §. hoc quanq̃. ⁊ ex̃ de fur tis. si qs p̄pter. B. Et ista septennis pnia magis vl' min' aspera d3 imponi p̄ut maioritas vel minoritas criminis ⁊ circũstantiarum exposcũt: q2 apud deum magis valet mortificatio vitiorum q̃ ab stinētia ciborum: de pe. dis. i. mensurã. A. Et iō magl ↄtrito minor pnia est iniun gēda: vt ibi. B. S3 hodie oēs pnie sa cerdotis arbitrio taxãde sunt cōsidera tis circũstantiis psonarum ⁊ ↄditionũ. 26. q. 7. tpa. ⁊ dicto. c. mēsurã. ex̃ eo. d's qui. A. Con. glo. in dicto. c. tpa. s. q̄ hodie pnie sũt arbitrarie. ⁊ notat dñs An. de bu. in dicto. c. si qs p̄pter. Et nõt ēt i sũ. eo. ti. q. 125. vbi ēt nõnt multiplices pe nitētie q̃ spãlib' pctis sũt statute. B

¶ Sacerdos sp d3 iniungē pniam per ↄtriũ pctō: vt supbo iniũgat humilem orōem. auaro elymarum largitōem. accidi oso peregrinatōem seu laborē. guloso abstinētiã. luxurioso carnis maceratio nē. ⁊ qñq̃ loci mutatōem: vt dis. si. va let. 15. q. i. mulier. Tñ sp cauē d3 ne per pniam quã iniungit alteri p̄iudicium faciat: vt viro in p̄iudiciũ vxoris ⁊ fa milie: aut seruo in p̄iudiciu3 dñi ⁊ hi'. A. vel q̄ ex pnia seqnat aliquod scã dalũ seu periculũ spũale vel corpale. ar. c. officii. ex̃ de pe. ⁊ re. Et p̄sertim vt sit pnia que visil'r fiat: ne penitens no uis laqueis inuoluat. q2 omittendo pe nitētiã mortal'r peccaret m Scotum. 15. dis. q̃rti sniarum. B.

¶ Utrum penitēs cōpleta pnia sit total'r absolutus? R° ſ3 Tho. i 4°. dis. 20. Siue

ſacerdos pniam iniũgat diſcrete: ſiue
non: ſꝑ remanet reat⁹ ad penã eiuſdeꝫ
ꝗtitatis. Et iõ ſi eã hic nõ implet i pur
gatorio exigetˀ. Non tñ ſeqtur ꝙ ꝓpt̃
hoc ꝯfeſſoꝛ peccet ſꝑ ſi minoꝛẽ pniam
iniungit: tũ qꝛ nõ põt determinate ꝗti
tatẽ pene cognoſcẽ: tũ qꝛ qñq; ẽt ex in
duſtria minoꝛẽ penã ĩponens plus ꝓ
deſt penitẽti qui foꝛte magnitudĩe pe
ne poſſet a pnia peragẽda ĩpediri. Et
iõ confeſſoꝛ negligit min⁹ dãnũ: vt ma
ius euitet. ⁊ iteꝝ qꝛ paulatim cõfoꝛtatˀ
ĩ penitẽte diuin⁹ amoꝛ ad pl̃a pnie opa
pagẽda. Con. Pe. s̃. pnia p̃. §. 7º.

¶ Utꝝ ſacerdos poſſit ꝯmutare pniaꝫ
quã iniunxit? R̄ꝰ ẜm Ray. Credo bꝛeui
ter ꝙ ſic. dũ tñ diſcrete ⁊ ꝓpt̃ cãm ⁊ cir
ca ſubditos ſuos. alr̃ nõ. diſ. 82. p̃ſbyter
Et hoc exponẽs Guil. dicit. ꝙ ille idẽ q̃
iniunxit aut ſucceſſoꝛ ei⁹ aũt ſupioꝛ ſi
ẽ oꝛdinari⁹ iudex penitẽtis pñt pniam
cõmutare vel relaxare. Si ṽo ſit alius
ꝯfeſſoꝛ a quo ꝯmutatio petitˀ. qꝛ de pa
ri ãbo curã vni⁹ hñt vel duo epi ĩ quo
rum ep̃atibus penitens domiciliũ hẽt
Hic dicẽdũ ꝙ ſi pnia fuit publica req
ri debet ꝯſenſus p̃mi qui dedit eaꝫ ne
ſcandalizetˀ. Dico ſi de facili poſſit req
ri ⁊ maxime ſi penitens iaꝫ publice in
choauit pniam. Qꝺ ſi non de facili poſ
ſet requiri aut ſi pnia fuit occulta pote
rit ſecũd⁹ cõfeſſoꝛ ꝯmutare vel relaxa
re. A. Idẽ in ſũ. eo. ti. q. 133. vbi ẽt ad
ditˀ ẜm eũ. Guil. ꝙ quo ad dictã relaxa
tõem ⁊ cõmutatõem archiep̃s videtur
oꝛdinari⁹ quo ad foꝝ pniale ſubditoꝛũ
ſuffragãei ſui. Et pꝫ ꝑ hᵒ qꝛ archiep̃s ꝑ
ꝓuĩciã ſuã r̃miſſionis lr̃as cõcedẽ põt
gnãles. ex̃ de pe. ⁊ re. noſtro. Certum ẽ
aũt ꝙ nullus ep̃s põt facẽ remiſſionẽ:
niſi ſubditis ſuis ⁊ aliis de voluntate
p̃latoꝛũ ſuoꝝ: ex̃ de pe. ⁊ re. ꝙ aũt. Ergo
ſubditi ſuffraganeoꝝ quo ad hoc ſunt
ſubditi archiep̃i ꝗuis ipſe quo ad foꝝ
contentioſum non ſit oꝛdinarius niſi ĩ
caſib⁹ expꝛeſſis a iure. hec ille. Idem
quoq; videtur quo ad foꝛuꝫ pniale vt
non ſit oꝛdinarius niſi in expꝛeſſis cuꝫ
non poſſit confeſſiones ſubditoꝛuꝫ ſuf
fraganeoꝛũ ſuoꝛum audire niſi dũ vi
ſitat ꝓuinciam: vt in. c. ꝑpetuo. ex̃ de
cenſi. liᵒ. 6º. B.

¶ Utꝝ inferioꝛ poſſit relaxare pniam
iniũctã a ſupioꝛe? R̄ꝰ ẜm Guil. Si pe
nitẽtia iniuncta eſt in tali caſu de q̊ ab
initio poterat inferioꝛ pniam iniungẽ
pot̃it ⁊ relaxare ⁊ ꝯmutare niſi ſupioꝛ
reſeruauerit ſibi talẽ relaxatõem vel
cõmutatõem. ar. ad hoc. 50. diſ. accedẽs
⁊. 33. q. 2. latoꝛẽ. ⁊ in gloſis vtriuſꝫ capl̃i
Si ṽo pnia iniuncta eſt in caſu reẜua
to ſupioꝛi non poterit inferioꝛ relaxa
re vel cõmutare abſq; licentia eius q̃
iniunxit niſi vꝛgeat neceſſitas aut ſua
deat vtilitas. Pium eſt. n. iterp̃tari ꝙ
ſupioꝛ ĩ his caſib⁹ cõceſſerit ĩferioꝛib⁹
ptãtem cõmutãdi vel relaxandi. A.
Idẽ in ſũ. eo. ti. q. 134. Aduertẽdum tñ
ꝙ qñcunq; alius ſacerdos ab eo qui in
iunxit pniam vl̃t facẽ iſtã cõmutatõeꝫ
vel relaxatõem videtˀ ꝙ nõ debeat fa
cere niſi examinata cã ꝓpter quã pnia
iniũcta ẽ penitenti: vt dicit Ray. vt et
pꝫ in pꝛecedenti. §. ne ſequens min⁹ be
ne factum tollat p̃cedens maturi⁹ ge
ſtum. Pꝛopter qꝺ non videtˀ poſſe fie
ri niſi fiat noua cõfeſſio vt gnãlis ſi pe
nitẽtia cõcernit oĩa peccata: vel ꝑticu
lar̃ ſi reſpicit ꝑticulare pctm̃: niſi foꝛ
te ſit euidẽs penitentẽ non poſſe facẽ
iniunctam ſibi pniam. B

¶ Quid ſi qs dicit ſe penitẽ ſꝫ nõ vl̃t
ſubire onus pnie: dicẽs ſe teneꝝ ⁊ hi⁹?
R̄ꝰ ẜm Ray. Sacerdos debꝫ talem in
ducẽ ſicut põt vt paratus ſit ad implẽ
dã pniam. A. qꝛ al̃r ſine iſta diſpoſiti
one nõ videtˀ in ſtatu ſalutis: cũ ad hᵒ
õbligetˀ. ex̃ ꝺ pe. ⁊ re. omnis. B. Oſtẽ
dẽdo magnitudinẽ pctõꝝ ⁊ quanta bo
na amiſit ꝓpter illa: que oĩa recupera
bit ꝑ pniam. ⁊ finalitˀ cuꝫ volũtate ſua
imponat ei talem pniam quam veriſi
militˀ poſſit poꝛtare ne deterius contin
gat ei pniam violãdo. Ad hᵒ aũt pꝛeci
pue laboꝛet vt pctõꝛuꝫ cauſas ⁊ peccã
di occaſiones remoueat. qꝛ ẜm Aug.

Satiſfacere ē peccatoꝝ cāſ excidē: nec eoꝝ ſuggeſtionibꝰ aditū indulgere. Et ſi ſacerdos nō pōt gaudē ꝯ oīmoda eiꝰ purgatōe: gaudeat tñ qꝛ ipm liberatū a gehēna ad purgatoriū mittit. Et ſic dicit Hoſti. nullatenꝰ dꝫ ſacerdos permittē peccatorē deſperatū recedē. 26. q. 6. ſi pſbyter. Sed potiꝰ iponat vnū pr̄ nr̄ vel aliqd leue. Et ꝙ alia bona q̄ fecerit: ꝛ mala que tolerauerit ſint ei i pnia. A. Hoc dictū Guil. ſed potius fuit Ray. Et ſubdit. Mādat tñ ei ꝙ id qđ minꝰ agit h̄ cōplebit i purgatorio: vt in ſū. eo. ti. q. 135. vbi hec nōnt̄. B. Cō. Tho. i 4º. diſ. 19. A. Cō. ēt glo. Ray. Et addit. Conſulo ꝙ ad vitādā inobedientiā ꝛ trāſgreſſionē talibꝰ nulla aut parua ſatiſfactio iniungat̄ ſub ꝑcepto ꝛ ꝙ ꝯcedat̄ eis ꝙ liceat ieiuniū ſibi iniunctū vł orōes aut elȳnas: aut q̄cūq₃ alia ſibi iniuncta redimē cū voluerit. Con. Inno. vt in dicta. q. 135. ad fi. B.

¶ Quid ſi ſacerdos credit ꝙ ꝯfitens nō faciat pniam. vide ſ̄. ꝯfeſſor 2º. §. ꝑ. A. ꝛ ibi latiꝰ in additōe. B. Aut qd de illo qui nō vult ꝛ dicit ſe n̄ poſſe abſtinē a pctō. vide ſ̄. ꝯfeſſio ꝑ. §. 2º.

¶ Quid de penitētibꝰ i extremis vł ēt in ſanitate ꝛ nō cōplent h̄ pniam? Rꝰ ſm Ray. Tanta poſſet eē ꝯtritio ꝙ ſufficēt ad delēdā oēm penā: ita ꝙ aliqs talis ſtatim euolaret ad celū: vt pꝫ de latrōe Luc. 24º. Si tñ minꝰ ſufficiēs ē ꝯtritō ł pnia: purgabit̄ igne purgatōii vñ ꝛ ꝯ talibꝰ dic̄ Augꝰ. Et ſi ꝯueſꝰ vita viuat ꝛ nō moriat̄. tñ nō ꝑmittimꝰ ꝙ euadat oēm penā. Nā ꝑus eſt purgandus igne purgatōis q in aliud ſeculū diſtulit fructū ꝯuerſionis. de pe. diſ. 7. c. vlt. circa fi. A. Potiꝰ vr̄ i. §. fi. B. Et eādē ſniam ponit Gregoꝰ. 25. di. q̄lis De qōne iſta hēs ēt ſ̄. pnia ꝑ. §. plr. De purgatorio quoq₃. i. purgatorium. A. Idē in ſū. eo. ti. q. 162. B.

¶ Utrū pena mortis diminuat aliquid de pena ꝑ pctō debita? Rꝰ ſm Tho. in 4º. diſ. 20. Mors nāl'is ē pena ꝯſequēs originale pctm̄ ꝛ q̄i iam in nāꝫ ꝟſa. Et idō ꝑ mortē nālē nō purgat̄ aliqd ꝯ peccato actuali: ſed ꝑ illatā mortē bñ pōt purgari. Unñ ſi aliqs mortē illatā patiēter ſuſtineat etiā ſi ꝑ aliis crimibꝰ ſit illata valet ad diminutōem pene ꝛ ad liberatōem etiā a tota pena ſm quantitatē culpe ꝛ patientie ꝛ ꝯtritōis. A. Idē in ſū. eo. ti. q. 163. B. Ad ꝑdictaꝫ māīm pnie pōt ꝑtinē. i. ſatiſfactio ꝑ totū. Et de ſacerdote qui ꝑ miſſis iniūctis pecuniā reciꝑet. vide ſ̄. obligatio. §. fi.

PEnitētia 3º. ſ. de penitētia ſolēni ꝛ de publica. Et quidē pnia ſolēnis nō ē hodie in vſu. Et idō breuit̄ ſciendū ꝙ dꝫ fieri cū illa ſolēnitate et modo q habet̄ diſ. 50. in capite. ꝛ impōitur tm̄ ab epō vel de eiꝰ mādato. A. ſ. ab alio inferiore ſacerdote: vt in ſū. liº. 3º. ti. 34. q. 8. vbi hec nōntur ſm Ray. ꝛ Hoſti. B. Et dꝫ imponi ꝑ crimine publico ꝛ vulgatiſſimo qđ totā vrbeꝫ vel aliū locum cōmouerit. 26. q. 6. c. vlt. Itē nō dꝫ imponi clerico niſi depoſito: qꝛ nec laicꝰ q ſemel egit eā debet poſt ea ꝑmoueri: nec clicus dꝫ poſtea miniſtrare. diſ. 50. confirmādū. ꝛ c. illud. ꝛ c. alienū. ꝛ c. ex penitētibꝰ. Et de hoc dcm̄ eſt ſ̄. ordinādus. §. 14º.

¶ Utrū aliqs poſſit cogi ad ſolēneꝫ penitentiam? Rꝰ ſm Ray. Si crimē ſit magnū ꝛ publicū ꝛ ſcandalū mouerit poterit quis cogi ad ſolēnē pniam. ſꝫ ꝛ ꝑ occulto crimine ſi penitēs voluerit imponi pōt: alit̄ non. ar. de cōſe. diſ. 3. ꝯ penitētibus. A. Idē in dicta. q. 8. ſꝫ Hugo. ꝛ Tho. B.

¶ Utrū ſolēnis pnia poſſit iterari? Rꝰ ſm Ray. Nō. de pe. diſ. 3. reꝑiunt̄. Sed alia quelibet penitentia ſiue publica ſiue ꝑuata poteſt ꝛ debet iterari q̄tiēs hō peccat. de pe. di. 3. ſepties. ꝛ c. adhuc inſtāt. Quare aūt pnia ſolēnis nō itat̄ aſſignat Tho. in 4º. diſ. 14. tres rōnes. Prima ne ex iteratōe vileſcat. Scđa qꝛ figura ē expulſionis hoīs de ꝑadiſo que tm̄ ſemel facta ē. Tertia ē qꝛ ſolennizatio pnie eſt q̄i q̄dā ꝑfeſſio ꝑpetuo

pniam ſuādi. Et iō iteratio ſolennitati obſiſtit. A. Jdē i ſū. eo. ti. q. io. vbi ēt addit ſʒ glo. Ray. ꝛ Pe. ꝙ pnia ſolēnis iterat ſi eſt conſuetudo. B.

¶ Utrū qñ iponit pnia publica itelligatur peccati reuelatō? Rº ſm Tho. i 4º diſ. 14. Nō reuelat ꝑpt hoc ꝗuis ſuſpitio oriat illū aliqd enorme cōmiſiſſe. Nō. n. culpa ꝑ certo ſcit ex pena: qꝛ et qñʒ aliqs facit pniam ꝑ alio: ſicut legitur i vitis patrū de qdā q vt ſociū ſuū ad pniam ꝓuocaret: ipe cū eo pniam egit. A. Jdē in dicta. q. 8. B.

¶ Sʒ que ē pnia publica? Rº ſʒ Ray. Publica dr qñʒ illa ſolēnis de qua iaʒ hic dcm̄ ē ſ. §. p. ꝛ ſeqntibꝰ. Sʒ ꝛ ꝓpe illa dr publica que fit in publico: nō tm̄ cum ꝑdicta ſolēnitate: vt cū iniungit peregrinatio ꝑ mūdū cū baculo cubitali ꝛ cū ſcapulari. ꝛ hiꝰ. Poſſet hāc imponē qlibʒ ſacerdos ꝓrochiāo ſuo. A. niſi ꝯſuetudo ꝯria ſit i aliq̄ eccl'a: vt in ſū. eo. ti. q. 12. ſm eūdē q ēt addit. Jtem nō dʒ imponi clico niſi depoſito: nec dʒ iponi niſi ꝑ crimie enormi ꝛ māifeſto. Et cō. Hoſti. ꝛ Gof. Tho. vo dicit ꝙ talis pnia publica: ſʒ nō ſolennis ēt clico poſſet iponi qñ crimē ē publicū. Et cō. glo. 28. di. ꝑſbr. ꝛ ex̄ de pe. ꝛ re. q̄ſitū. B.

¶ Ubi ꝑ ſedē aplicā imponit pnia publica? Rº ſʒ Guil. duran. Pniam publicā ſedes aplica nō inducit niſi i eo loco vbi ē curia Romana: ꝛ tūc tm̄ ꝑ enormibꝰ. Pniarii. n. pape faciūt tales denudatos triduo aut plus aut minꝰ icedere ꝑ oēs eccl'ias ciuitatꝭ vbi ē curia. ꝛ poſtea remittūt ad ſuos ep̄os vt ꝯſideratis circūſtantiis eis indicēt pniaʒ ſalutarē. lʒ qdam ribaldi ꝑ queſtu fingāt ſibi tales pnias a ſede aplica iniūctas falſas pniarioꝝ lr̄as oñdētes. A. Jdē in dicta. q. 12. B.

¶ Que cā eſt ꝙ det aliq̄ pnia publica Rº ſm Tho. i 4º diſ. 14. Quadruplex ē cā. p° vt pctm̄ publicū publicam hēat medicinā. 2º qꝛ maxia ꝯfuſione ē dignꝰ q gͣuiſſimū ſcelus cōmiſit. 3º vt ſit aliiſ ad terrorē. 4º vt ſit exēplū penitēdi ꝛ nō deſperādi eis qui grauibꝰ detinent. A. Jdē in ſū. eo. ti. q. 13. B.

¶ Utrū ꝑ quolibet pctō māifeſto teneatur hō manifeſtare pniam? Rº ſm Al. Nō oʒ. ſed q ſcandalizauit icōi tenet qdē ad oñſionē boni exēpli: ita ꝙ ꝑſumi debeat eū de ꝑteritis pniam egiſſe: ꝛ ſufficit. A. Jdē in ſū. eo. ti. q. 14. B.

P Enitētia i iiiº. ſ. impedita vt falſa. Que ſūt ipeditiua pnie Rº ſm Hoſti. ꝛ Ray. Multa ſūt: ſʒ int alia q̄tuor ꝑncipaliter. ſ. pudor. timor. ſpes. ꝛ deſperatio. Primū igit impedimētū ē pudor ꝯfitendi: de quo dictū ē ſ. ꝯfeſſio p. §. plt. Scōm impedimētuʒ ē timor. ſ. cū qs timet ne poſſit ferre penitētiā. Cōtra quē ſunt tria r̄media cōſiderāda. ſ. pñtꝭ pene modicitas. leuitas ꝛ breuitas. Et ecōtra future pene imēſitas. acerbitas. ꝛ eternitas. Tertiū impedimētū ē ſpes. ꝛ hec ē triplex. ſ. ſpes diu viuēdi. A. Et ꝯ iſtā ꝛ ſeqntes ſūt auctoritates q̄ ſubdūtur. B. i. Theſſal. 5º Dies dñi ſicut fur i nocte ita veniet. Jtē ſpes tꝑales diuitias acqrendi. Luc. 12º Anima mea requeſce. bibe. ꝛ comede. ꝛc̄. Jtē ſpes miām ꝯſeqndi. Contra illud Eccl. 5º Ne dicas miſeratio dī magna ē. multitudis pctōꝝ meoꝝ miſerebit. Mīa. n. ꝛ ira ab illo cito ꝓxiat. Quartū impedimētū ē deſꝑatio. ꝛ hec ē duplex. ſ. deſperatio venie. ſicut dixit Cayn Gen. 4º Maior ē iniqtas mea q̄ꝫ vt veniā merear. ꝯ qḋ ē illud pſal. Miſericordia. n. eiꝰ ſuꝑ oia oꝑa eiꝰ. A. Et iteꝝ. Mīa dñi plena eſt terra. ps. 32º cuʒ multis ſiliꝫ. B. Jtē deſꝑatio perſeuerātie: ꝯ qḋ ē illud vbū dñi Math. 18º Nō dico tibi vſqꝫ ſepties: ſed vſqꝫ ſeptuagies ſepties. de pe. diſ. 3. ſepties. ꝛ. c. adhuc inſtant. Pñt ēt ꝛ alia ipedimēta aſſignari. Primū ē alleuiatō culpe ꝓpe. Scōm ē aggrauatio culpe aliene ꝛ maxime maioꝝ. Tertiū ē multitudo peccantiū. A. Sʒ nō minꝰ ardebunt q cū mltis ardebūt. 2. q. i. multi. i fi. B. Quartū ē ꝯſuetudo peccandi.

Quintū elatio cordis. Ultimū delectatio pcti A. De his ipedimētis latius dr i sū. eo. ti. q. 195. B. Que qdē qz nō ad casus: sz ad psuasiones ptinent pdicatoribus derelinquo.

¶ Que sit pnia falsa? R. Falsa dr cū spretis ptib' de vno solo pnia agit. aut cū sic agit de vno vt nō discedat ab a. Uñ z scriptū ē. Qui totā legē obseruauerit: offēdat āt i vno fact' ē oiuz reus. Iac. 2. s. qtū ad vitā eternā. Sicut. n. si pctis oib' eēt inuolut': ita si in vno tm maneat eterne vite ianuā nō intrabit. Uidētur hec de pe. dis. 5. c. fi.

Percutere siue verberare.

vtz liceat? R. sz Tho. scda scdē. q. 65. Nocumētū alicui inferre non licet nisi p modū pene ppt maliciā. Nullus aūt iuste punit aliquē nisi sit ei' iurisditiōi subiect'. z ideo vberare aliquē nō licet nisi hēnti ptātem aliquam sup illū. Et quia filius subdit ptāti patris z seruus ptāti dñi: licite potest pater verberare. filium z dominus seruum causa correctionis z discipline. A. Idem in sum. li. 3. ti. 10. q. 2. Ista aūt correctio z pcussio debet esse moderata: ex de sen. exco. cū volūtate. §. fi. z s. correctio p. in pn. Itē eps nullū dz suis manib' vberare. 86. di s. nō liceat. B. Eādē qōem ptractat Ray. z qi eodē modo determinat dicēs sic. Qñ pcussio siue verberatio fit aliqñ ex malitia vel odio. Et hec ē pctm mortale: z in clico inducit depositōem. 45. dis. c. p. z. c. epm. Qñqz vo fit ex caritate vt cā correctōis: Et hec in oib' hñtibus ptātem ē licita i suos subditos. 35. dis. añ oia. 45. dis. cū btūs. Eps tñ neminē dz suis manib' vberare. 86. dis. non liceat. sed pōt p aliū. 5. q. 5. illi qui. Et si vberādus ē clicus nō dz eū vberare p laicū. Alr tā eps q vberās incidēt i excōicatōem. ex de sen. exco. vniuersitati vt dictū est s. excōicatio 2. §. 2. nisi clericus eēt incorrigibilis: vt ibi dicit. A. Idē in sum. eo. ti. q. 1. B.

¶ Qua de cā cleric' corrigēdus possit verberari? R. sm Ray. Pueri in minorib' ordinib' ēt p minorib' culpis licite verberant. maiores verberari non debent nisi p maioribus criminibus. dis. 45. cū btūs. Porro regulares scdz regulas suas subiiciūtur vberib' etiā p leuib' culpis: ar. ex de appel. repbensibilis. in fi. ex de simo. p tuas. ex de accu. qualr. in fi. Sz nō vsqz ad sanguinez vt s. disciplina. De mā pcutiētiū clicos satis hētur s. excōicatio 2. Quō percutiēti vnā maxillā pbenda sit altera. s. patientia. §. fi.

Peregrinus p.

coiter Ad quē pertinet defensio pegrinū? R. sm Ray. Oēs peregrini defēdi debēt ab eccliа. z quicūqz eos i reb' vl psonis offenderit nisi admonit' satisfecerit excōicet. 24. q. 3. siquis romipetas. z duob'. c. se. ex de treu. z pace. inouam'. ex de pegrinātib'. aquerēte. A. Idē in sum. li. p. ti. 8. q. 87. B.

¶ Quid de reb' pegrinoz qui moriuntur in via? R. sm Hosti. Quicunqz acceperit peccat mortalit: nisi ea intētōe accipiat vt rstituat heredi: nec excusatur aliqs statuto. ɔsuetudine vel pcepto. sicut de naufragis dictū est supra. naufragus. A. Idem in sum. li. 2. ti. 5. q. 27. B.

Peregrinus 2.

quātum ad clicos. Qui dicuntur clici peregrini? R. sm Ray. Peregrini clici pñt large appellari oēs qui non sūt de epatu ordinantis. Nā nullus talis siue clic' siue laic' pōt recipi a tali epo ad dignitatē vel ordines: vel alia ecclīastica sacra. dis. 71. per totū. z spāliter i. c. pmat'. ex de proch. c. 2. z 3. A. Huic tñ iuri derogatū est hodie per ɔriaz ɔsuetudinē: cū quotidie clici vni' diocesis bñficient ab epis aliaz diocesuz sine litteris dimissoriis sui epi sm glo. Ray. z Ul. vt in sū. li. 3. ti. 21. q. 1. B. Sed de ordinib' hēs s. ordinator. §. 6. z 7. Institui vo bñ pñt in eccliis etiaz exnei epi z ab abbatib' vel iferiorib'

prelatis de consensu ⁊ dispēsatione ip
sius epi. A .Cū litteris tamē sui epi:
vt in iurib' s.allegatis. B .Al' non.
ex eo.c.fi.⁊ ex de insti.ad decorē.

¶ Quare pegrini ⁊ ignoti repellūtur
a pmotōe? R°.bm Ray.Duplex est cā.
Una q2 nō licet epo ponē falcez i mes
sem alienā subditum alterius ordinā
do.71.dis.per totū.6.q.3.c.fi. Scda cau
sa est q2 tales qñqȝ solēt esse criminosi
infames.irregulares.vel excōicati.et
qñqȝ mētiūtur se hrē ordies cū nō ha
beant:vel p'les hēre q̄ȝ habeant.dis.98.
afros.19.q.2.due.Et nō q̄ cl'icus hñs ec
clesiam:nec peregrinari pōt sine licen
tia epi.de cōse.dis.5.non opȝ.ex de vo
to magne. A .Con.Hosti.⁊ Ul. vt in
sum.eo.ti.q.2. B.

¶ Qñ cl'ici peregrini debeant ad cele
brandū admitti? R°.bm Ray.Si tales
ignoti cl'ici volunt publice celebrare
pplo admittunt cum gnqȝ sigillis epo
rum.98.dis.c.p°.⁊.2°.ex eo.c.p°.⁊ hoc si si
gilla sunt ignota. A .Et h° casu tales
peregrini debēt in suspensione aliquā
to tpe hēri:in quo pleni' de actib' ipo
rū pateat.ex eo.c.p°. B .Al' sufficeret
sigillum sui epi tm̄.dis.71.pmatus.19.q.
.2.due.⁊ multo magis sufficēt aplice se
dis madatū:ex de cle.nō resi.tue. A .
Melius in.c.fraternitati.eo.ti. B.Si
ꝯo vellēt in secreto ex deuotōe celebra
re tolerari pñt.ex eo.tue.Et est rō scdȝ
Hosti.q2 in publica celebratōe posset
eū mouere ad celebrādū glia humana
vel lucrū.Sec' si in secreto.Itē q2 i pu
blico cōe malū posset incidē.s.si non or
dinatus celebraret:sed in secreto non
ꝯtit in periculū nisi soli' celebrantis.
A .Idem in sum.eo.ti.q.3. B.

¶ Sed q̄re recipiūtur tales cū gnqȝ si
gillis ignotis cū ignota nō faciāt fidē?
R° bm Ray.Quia nō ita de facili pos
set ꝯmitti falsitas in gnqȝ sicut i vno.
Et addit Joh.q̄ nisi aliq̄lis noticia ha
beatur de sigillis non est eis credēduȝ
A .Cō.Ul.⁊ Hosti.vt i sū.eo.ti.q.4. B.
Sed ⁊ addit Ray.Cū sigillis sufficeret
vnus testis. A .Hoc fuit dictū Ho
sti.qui etiā addit q̄ sufficēt etiā si hēre
tur noticia vni' de gnqȝ sigillis: vt in
dicta.q.4. B .Ita tñ q̄ bm Inno.et
Hosti.si ex receptōe taliū cl'icoȝ fieret
piudiciū ⁊ dānum alicui. A .s.magnū
vt in dicta.q.4. B .non deberet cre
di etiā gnqȝ sigillis nisi al'r pbaret.Sȝ
viatorē trāseuntē nō opȝ ita subtiliter
examinare.42.dis.quiescamus. A .
Hoc dictū a ꝯ.sed viatorē fuit Inno.
qui ⁊ addit q̄ si clericus non querit al
terius patrimoniū: ⁊ al' sit bone vite:
⁊ habeat gnqȝ sigilla epoȝ:lȝ ignorata
si aliq̄ noticia hēatur p famā vel alio°
de epis vel terris eoȝ:lȝ al' nō sint suf
ficiētes pbatōes:tñ in pñti casu tales
crederem posse admitti: vt in dicta
.q.4. B.

¶ Quid si talis amisit l'ras? R°. Si p
bet per duos testes ordinationem suā
⁊ conuersationem. A .Et etiam licē
tiam sui epi scdm Ray. vt in sum.eo.
ti.q.5.Et addit q̄ al' ei non crederetur:
etiā si pprio iuramēto firmaret.Et cō.
Ul.⁊ Hosti.vt ibi. B .recipi pt.ex.e.
tue.in auc.de fide instru.§.si vero.coll.
.6.⁊.C.de fide instru.in exercēdis.Et si
non existant testes de ordinatione: q2
forte longū tempus est.sed ꝯstet q̄ sp
se gessit vt psbyter admitti poteit.ar.
.ff.ad macedo.l.3.⁊ ex de psby.nō bap.
.c.2°⁊ 3°. A hoc dictum a ꝯ.Et si.fuit
Hosti.vt in dicta.q.4.ad fi. B.

¶ Quales debent esse littere que dan
tur clericis peregrinis? Rndeo scdm
Hosti.Ad hoc q̄ suscipiātur in execu
tione ordinum debent littere contine
re hanc clausulam:vel similem.Queȝ
gradatim ad talem ordinem pmoui
mus.73.dis. In nomine patris.⁊.c.se.
Et he littere cōmendaticie vocantur:
seu testimōiales.ex eo.tue.Si vero or
dies vult recipere necesse est q̄ habe
at a suo epo licētiā expssam p modum
qui habetur s.ordinator.§.6.⁊ 7°. A .
Idē in sum.eo.ti.q.7.Et aduertēdum
q̄ si aliq abbates.archidiaconi.vl'alii

inferiores ꝑlati hn̄t ius īstituēdi i aliq
bus ecclīis ⁊ instituūt clicos alteri⁹ epi
scopat⁹ non valet hi⁹ īstitutio. Jmmo
ep̄s diocesan⁹ pōt eū remouē: nisi cum
talr īstituto voluerit dispēsare: ex̄. e. c.
fi. ſ3 Ray. ⁊ Hosti. ⁊ i sū. e. ti. q. 6. B.
¶ Epi ⁊ supiores silr abbates ⁊ ꝑores
⁊ ceteri ꝑsidētes monasteriis q apud
aplicā sedē ꝓmouētur. ɔfirmant. cōse
crant ⁊ bn̄dicūt: nō accedāt ad cōmis
sas ecclias sine lr̄is aplicis continenti
bus ꝓmotōem. ɔfirmatōem. ɔsecratio
nē seu bn̄dictōem. nec accipiāt dcās ad
mīstratōes ⁊ nemo eis pareat: nisi ostē
dāt. Alr qcquid ipi faciūt ē irritū ⁊ ipsi
nihil ꝑcipiēt de ꝓuētib⁹. ⁊ illi q eos re
cipiūt vel eis obediūt sūt suspēsi a bn̄
ficiis ecclasticis. Et idē ꝑ oīa si dicti ꝑ
lati recederēt de curia non ꝑstito iura
mēto fidelitatis: vt i ex̄uagāti Bonifa
cii octaui: que icipit. Jniuncte.

P Eriurium qd sit? Rn̄o ſm mgr̄um
sniaꝝ ⁊ Ray. Periuriū ē men
daciū iuramēto firmatū. Sed ⁊ Tho.
scda scōe. q. 98. dicit ꝙ falsitas ē de rōe
ꝑiurii: addēs ꝙ sicut dicit Hiero⁹ qd̄
cunqꝫ illoꝝ triū defuerit. s. ꝟitas. iusti
cia. vel iudiciū ꝑiuriū est. A .22. q. 2.
aiaduertēdū. B. Nō tn̄ eodē ordine
ſ3 ꝑ quidē ⁊ ꝑncipalr qn̄ deest ꝟitas
scdario aūt qn̄ deest iusticia. Quicūqꝫ
.n. iurat illicitū ex hoc ipo falsitatē in
currit. q2 obligat⁹ ē ad ɔ̄riū faciēdū. 3°
qn̄ deest iudiciū. q2 cū indiscrete iurat
ex hoc ipo ꝑiculo se cōmittit falsitate3
incurrēdi. A .Jō i sū. li°. ꝑ. ti. 9. q. 20. B
¶ Quot modis ɔmittit falsitas i iura
mēto assertorio? R° ſm Aug. Tribus
mōis ē ibi falsitas ⁊ ɔmittit ꝑiurium.
Prim⁹ ē cū qs iurādo loqtur falsu3 sīn
intētōe fallēdi: q2 ipe fallit ⁊ credit di
cere veꝝ. 2⁹ cū loqt falsū ⁊ cū itētōe fal
lēdi: q2 ⁊ ipse falsū putat. 3⁹ qn̄ loqtur
veꝝ cu itētōe tn̄ fallēdi. q2 credit eē fal
sū. 22. q. 2. hoies. A. Jō i sū. e. ti. q. 21. B
¶ Quot modis cōmittit falsitas siue
ꝑiuriū i iuramēto ꝓmissorio? Rn̄o ſm
Ray. Trib⁹ modis. Prim⁹ cū qs iurat
se factuꝝ vl dictuꝝ aliqd illicitū vl in
honestū. 2⁹ qn̄ ⁊ si iurat aliqd̄ licitū: tn̄
absqꝫ nccitate ſ3 cū solēnitate. 3⁹ qn̄ h°
ipm facit ⁊ sine solēnitate: vt i iuramē
tis q̊tidianis ex q̈dā mala ɔsuetudine
vt ꝑ deū ibo cras ad ecclam: vel aliqd
silr. vel ēt cū hi⁹ iuramēta fiūt ex ioco.
Jn oīb⁹ ꝑdictis stati3 cū iurat ꝑiurat.
.22. q. 4. qui sacramēto. S3 intellige lar
ge. vt in ꝑ. §. dictū ē. A .Jdē i dcā. q. 21.
Et ad ꝑdicta facit ꝑdictū. c. aiaduertē
dū. 22. q. 2. B.
¶ Utꝝ ꝑiuriū sit pctm̄ mortale? R°. ſ3
Tho. scda scōe. q. 98. Ex suo genē pctm̄
ē mortale: q2 iportat ɔtemptū dei: nec
excusat a pctō mortali nō implens ēt
qd̄ coact⁹ iurauit. Pōt tn̄ per auctōita
tē pape ab obligatōe iuramēti absolui
ꝑsertim si coact⁹ fuit tali metu q cadē
posset i cōstātē viꝝ. A .De hoc s̄. iura
re. §. 14°. ⁊ s̄. iuramētū ꝑ. §. plt. cū additi
one. B .Minor tn̄ pn̄ia impōit tali.
Jtē nō excusat a mortali pctō q iocose
ꝑiurat. q2 nō euitat dinā irreuerētiam
imo q̄ntū ad aliqd magis auget. Silr ⁊
ille q ex lapsu lingue iurat: siqdē aduē
tat se iurare ⁊ falsū esse quod iurat nō
excusat a pctō mortali: sic nec a dei cō
tēptu. Si aūt hoc nō aduertat n̄ vr ha
bere itētōem iurādi: ⁊ iō a crimine per
iurii excusat. A .Jdē in sū. eo. ti. q. 22.
vbi ēt addit ꝙ cū male iurat: q2 q̄uis
veꝝ sit: sine cā tn̄ iurat: nō sp ē morta
le ſm Tho. Nā sicut dicit Ray. Si iura
tur in cōi sermone aliqd̄ licitū: puta.
cras ibo ad ecclam: vel hi⁹: sicut fit in
q̊tidianis iuramētis ex q̈da3 leuitate
veniale est. 25. dis. §. crimis. Qd̄ pōt itel
ligi qn̄ ista leuitas ꝓcedit ex surreptōe
nō ꝓcedēte ex nōbili negligētia. Alr se
cus cū sit ɔ̄ secūdū decalogi ꝑceptu3:
vt nōt Nico. de lira sup Exo. 20. Et sat3
facit dictū. c. aiaduertēdū. Subdit aūt
Ray. Si ꝟo licitū sine cā iurat: sed cū
solēnitate: ⁊ indiscrete mortale ē. B.
¶ Utꝝ excuset a pctō mortali qn̄ iura
tur falsū qd̄ credit eē veꝝ? R° ſ3 Pe.

Qñ iurat falsũ iuramẽto assertorio ⁊ iurãs credit verꝫ: si qdẽ adhibuit debitã diligẽtiã nõ ẽ mortale. Silr ⁊ qñ iuramẽtũ fuit ꝓmissoriũ si ꝓpter legitimũ ipedimẽtũ omittit impleri excusatur saltẽ a mortali. A. Jdẽ in dicta .q.22. B. Sed qd faciet q ꝓpter metũ iurauit se aliqd daturꝫ vel facturũ vide s. iurare. §.15°. q incipit. qd de eo.

¶ Utrꝫ ꝑiuriũ sit grauiꝰ pctm̃ q̃ȝ homicidiũ? R° ſm Tho. in quolibet. Sicut aplˢ dicit ad Hebr.6°. hoies ꝑ maiores suos iurãt ⁊ ois ↄtrouersie eoꝝ finis ẽ iuramẽtũ. Frustra aũt in cã homicidii ↄtrouersie finis eẽt iuramẽtũ si homicidiũ eẽt grauiꝰ q̃ȝ ꝑiuriũ. Presumeretur. n. ꝙ q maiorẽ culpã. s. homicidii cõmisit nõ vereret minorẽ. s. ꝑiurii incurrere. Uñ ex hoc ipo ꝙ in cã cuiuslibet pcti defert iuramẽtũ manifeste oñdit ꝙ ꝑiuriũ ꝓ maxio pctõ dȝ hẽri. Necȝ imerito. qꝛ ꝑiurare nomen dei bñdicti vr̃ q̃dã negatio nois diuini. Uñ scdõȝ locũ post idolatriã pctm̃ ꝑiurii tenet: vt ex ordine p̃ceptoꝝ pȝ. Sed ⁊ apud gentiles iusiuradũ erat honoratissimũ: vt dr̃ circa p̃ncipiũ metaph. Sȝ ꝙ homicidiũ g̃uiꝰ punit i eccl̃a: rõ ẽ: qꝛ g̃uiꝰ nocumẽtũ infdũ hoibꝰ imiet ẽt ex minori cl̃pa. tñ ſȝ iudiciũ dei maiꝰ pctm̃ grauius punit. A. Jdẽ i sũ. eo. ti. q.23. B.

¶ Utrꝫ peccet q ab aliq̊ exigit iuramẽtũ? R° ſȝ Tho. scd̃a scd̃e. q.88. Qui exigit iuramẽtũ vt ꝑsõa p̃uata ⁊ hꝰ fac qꝛ nescit: sed dubitat de ꝟitate ſȝ ꝙ Aug. dicit nõ peccat. sȝ tñ ex hũana tentatione. i. ex infirmitate hũane nãe ꝓcedit Si aũt scit vel ꝓbabilr credit eũ falsũ iuraturꝫ ⁊ cogit iurare homicida ẽ. Nã ſm Aug. Jlle de suo ꝑiurio interemit se. Sed iste manũ interficiẽtis impssit. A. Ad hꝰ. 22. q.2. ille qui. ⁊. c. se. vbi hẽt hoc dictũ Aug. B. Si aũt aliqs exigat iuramẽtũ tanq̃ȝ ꝑsona publica ſm ꝙ exigit ordo iuris nõ vr̃ eẽ i culpa siũ sciat verꝫ iuraturꝫ siue falsũ. qꝛ non vr̃ ipe exigere: sed ille ad cuiꝰ instãtiã exigit. A. Con. p̃dictis Ray. ⁊ glo. eiꝰ: vt in sũ. eo. ti. q.24. B.

¶ Que ẽ pena ꝑiurii? R° ſm Ray. Debet ſm canones grauis impõi pnia cũ circũspectis circũstãtiis magis vel minus aspera ẽ iponẽda. A. s. ñ mioꝛ q̃ȝ ꝓ homicidio sponte cõmisso. 22. q.1. p̃dicandũ. B. Jtẽ ꝑiuri sũt infames. 6. q.1. infames. ⁊. c. qcunq̃ȝ. 22. q.4. si quis conuictus. A. Jbi ẽt ↄ cãntes ꝑiuriũ dr̃. Si qs ↄuictꝰ fuerit alios ad falsa testimonia vel ꝑiuria traxisse vel q̃cũq̃ȝ corruptõe pecunie sollicitasse: ipe quidẽ vsq̃ȝ ad exitũ vite nõ cõicet. Hi ꝟo qui ei i ꝑiurio cõsensisse ꝓbãt ab omni testimonio sũt remouẽdi ⁊ ſm legem ifamia notabũtur. Et ſm Tho. scd̃a secunde. q.98. arti.3°. in iuramẽto assertorio qs non efficit infamis ipo iure: sed solũ ꝑ sniam diffinitiuã ↄ iurãtẽ lataȝ in cã accusatõis. Frãgens ꝟo iuramẽtũ ꝓmissoriũ solẽniter factũ ipso iure fit infamis. qꝛ i ptãte ipius mãet post q̃ȝ iurauit vt det suo iuramẽto ꝟitateȝ qd̃ nõ cõtingit in iuramẽto assertorio. Hos. aũt vr̃ sentire ꝙ ꝑiurꝰ indifferent sit ipo iure infamis: vt in sũ. eo. ti. q.25. Cõtra qd̃ est. c. testimoniũ. ex̃ de testi. Unde dictũ Tho. vr̃ ꝓbabilius. B. Nec ãpliꝰ ad testimoniũ dȝ admitti: vt dicto. c. qcunq̃ȝ. ⁊. 22. q.5. paruuli. non obstãte ꝙ egerit pniam: ex̃ de testi. testioniũ. A. Jn dicto. c. qcunq̃ȝ. sic dr̃. Quicunq̃ȝ sciens se ꝑiurauerit. 40. dies in pane ⁊ aqua ⁊ septẽ seq̃ntes ãnos peniteat. ⁊ nunq̃ȝ sit sine pnia: ⁊ nunq̃ȝ in testimoniũ recipiat. cõionẽ tñ post hꝰ recipiat. Jtẽ Hosti. dicit ꝙ ex q̊ semel ꝓbatũ est ꝑiuriũ ↄ aliquẽ etiã i modum exceptõis: repellit eũ a testimonio sꝑ: ẽt i alio iudicio: lȝ glo. Ray. videat aliud sensisse: vt in dicta. q.25. Sed ꝓ dcõ Hosti. satis faciũt iura p̃allegata. B. Et hoc verꝫ de periurio falsitatis. i. qñ quis falsũ iurauẽit. Secꝰ de ꝑiurio rõe deficientis iusticie seu iudicii. i. qñ qs iurauit iniustũ seu sine cã. qꝛ ex hoc ñ vr̃ repelli a testionio. ex̃ de testi. eo. c. fi.

¶ Quõ solẽnitates adhibite agg̃uant

ꝑiuriū? R° scd̄m Ray. Quicūq̄ iurat
per deū multū obligat. Qui ꝟo ꝑ deū
⁊ per euāgelia magis obligat. ⁊ adhuc
magis q̄ istis adiungit scōꝝ religas.
Et ita crescētib⁹ solēnitatibus crescit
obligatio. Et sicut dicit Tho. scd̄a scd̄e
.q.98. g̃uius pctm̄ ē si aliqs solēniter iu
rās ꝑ euāgeliū ꝑiurꝫ q̄ꝫ si ꝑ deū i cōi ẜ
mōe ꝑiurat. tū ꝓpt̃ scādalū. tū ꝓpt̃ ma
iorē delibatōez q̄b⁹ aliq̄lr̃ hic idē posit]
grauius est si quis ꝑ deū iurās ꝑiuret
q̄ꝫ ꝑ euāgeliū. Idē Pe. ⁊ Inno. A. Iō
in sum. eo. ti. q. 27. B.

Quid si aliqs audit aliq̄uē ꝑiurare.
vide s̃. iurare. §. 17° q̄ incipit. Quid si
qs audit. Et multa ibi ad hāc mām ꝑti
nētia. Silr̃ s̃. iuramētū p̃ ⁊ 2° ꝑ totum.

P Ermutatio.

Qualit̃ fiēi pos
sit ꝑmutatio de bn̄ficiis eccl̃i
asticis? R° scd̄m Ray. Bn̄ficia eccl̃ia
stica nō pn̄t adinuicē ꝑmutari auctori
tate vel pactōe ꝑtiū sine simonia. Sꝫ
ep̄s si vtile eē videit pōt ex officio suo
trāsferre ꝑsonas ⁊ facē ꝑmutatōez: ita
tn̄ q̄ ꝑtib⁹ int̃ se non licet de hoc paci
sci ⁊ tractare: vt Inno. ponit. sꝫ totū ex
ponāt ⁊ relinquāt in manu superioris.
A. Dicit ēt Inno. q̄ talia possunt esse
ꝟba ad ep̄m. Cum ego nō possim secu
re in eccl̃ia mea cōmorari vl̃ ꝓficē. s. ꝓ
pter diuersitatē lingue vel alia iusta ꝯ
cā: supplico vt de mea ꝓbēda vl̃ eccl̃a
alii ꝓuideatis ⁊ mihi ꝓuideat] i alia.
Credim⁹ ēt q̄ possit ei dicē: ⁊ tali meli⁹
ꝯpetēt mea eccl̃a ⁊ mihi sua. ex̄ de pre
ben. inter cetera. Con. Hosti. S°. autē
Ray. dicit q̄ partes pn̄t sine pctō sibi
inuicē itimare vōlūtates suas. Sed p̃
mū tuti⁹ est ẜm Ul. vt in sum. li° p̄. ti. p̄.
q. 6. Sed ⁊ secūdū sustineri pōt qn̄ tal̃
intimatō fit sine pacto. q̄ꝛ necubi vr̄ ꝓ
hibitū. B. Permutatio ꝟo possessio
nū ꝑ se non est inhibita. q̄ꝛ dat ibi tp̄a
le ꝓ tp̄ali. ex̄ ꝯ reꝝ ꝑmu. ad q̄ōnes. Ita
tn̄ q̄ si altera pars ꝓpondēt poterit pe
cunia refundi vt sic ad eq̄litatē permu
tatōis ꝑueniat. Sed h̃ nō q̄ hec ꝑmu
tatio est quedam alienatio: vt ex̄ ꝯ re.
ec. alie. nulli. Et ideo seruandus est mo
dus qui dr̃ s̃. alienatio. §. p̄.

Quādo duo volētes sua bn̄ficia per
mutare libere ⁊ sine fraude resignant
in manu ep̄i: nō pn̄t impediri ꝑ illos q̄
hēnt lr̃as apl̃icas de bn̄ficiis vacatur].
ex̄ de re. ꝑmu. licet. li° 6°. Et si talia bn̄fi
cia ꝯferant aliis non valet: vt in cle. ne
ꝯcessione. ex̄ eo.

P Erplexitas

alia iur]: alia facti
vt Ray. ponit. Perplexitas iu
ris ē cum aliqs circa illō q̄ō sibi occur
rit faciēdū vel nō inuenit diuersas au
ctoritates sibi īuicē oppugnātes. Hec
ꝑplexitas ꝑ peritoꝝ ꝯsiliū ⁊ ꝯ̄sioꝝ con
cordiā reformanda ē. A. De hoc la
tius s̃. cōfessor. 2°. §. fi. in additōe. B.
Alia ē ꝑplexitas facti qn̄ vt ait Greg⁹
diabolus suggestione sua plerosq̄ꝫ ita
peccare facit: q̄ten⁹ si pctm̄ fortasse fu
gere appetāt sine alio pctō nō euadāt.
13. dis. nerui. Et dat ibi ꝯsiliū q̄ tūc mi
nus malum eligat. i. q̄ō al̃ ẜm se consi
deratū eēt minus pctm̄. Nā ꝟitate in
specta nō pōt aliqs esse perplex⁹. i. ne
cessitate astrict⁹ ad aliq̄ō malū. Unde
Aug⁹. Uasis ire nunq̄ꝫ de⁹ reddēt iteri
tū si spontaneū nō iueniret hō hr̄e pec
catū. 23. q. 4. Nabuchodonosor. Item
Aug⁹ Usq̄ꝫ adeo pctm̄ volūtariū malū
ē vt nullo mō sit malū nisi sit volūtari
um. 15. q. 1. §. p̄. circa fi. Con. Tho. i 4° di.
39. Silr̃ ⁊ oēs theologi. A. Idē in sū.
lib° 3° ti. 30. q. 2. B. Si sacerdos cele
brans recolit se cōmisisse aliq̄ō morta
le. vide s̃. missa. §. 8°. Et de tenētib⁹ opio
nes diuersoꝝ magistroꝝ s̃. opio. §. p̄.

P Ersonatus.

vide su
pra. di
gnitas. §. p̄.

P Ertinacia

ē oppositū
vitio molli
ciei ⁊ ꝟtuti perseuerantie: de
quibus habet s̃. mollicies.

P Ignus

quid sit? R° ẜm
Host. est obliga

tio rei licite ꝓ debito facta. Fit aũt ad
maiorē securitatē. qꝛ tuti⁹ ē pignori in
cũbere ꝙ̄ agē in personā: vt in Insti.
de obli. q̄ ex deli. nas. §. furti. Unde qñ
trāsit i ptātē creditoris dr̃ pign⁹. ſʒ si re
manet apud debitorē dr̃ hypotheca. ſʒ
quātũ ad actōem nō differũt. A. Jō
in sũ. li. 2. ti. 7. q. 77. B.

¶ Quot modis intelligant̃ aliq̃ tacite
pignori obligata? R. ſm Hosti. Mul
tis modis. Nā si qs tibi dotem ꝓ aliq̃
ꝓmiserit oīa bona sua tacite obligant̃
Itē ꝓ restituēda dote vxori oīa bona
mariti obligātur tacite ēt si extraneus
. ſ. q mulierē nō hʒ in ptāte dotē ꝯfert.
. C. de rei vx. ac. l. vnica. De hoc vide s.
dos. §. 2. ꝛ xi. qui incipit. Quid si mari
tus. Itē oīa bōa ꝯductoris iuecta ꝛ illa
ta i rustico p̄dio sciēte dño nisi ad tp̄s
iferātur tacite obligata sũt dño ꝓ pen
sione. In vrbano aũt nō distiguo vtrũ
dñs sciat vł nesciat. C. de locato. l. certi.
Itē bōa tutoꝝ ꝛ curatoꝝ tacite obligā
tur minorib⁹ ꝓ eoꝝ officio aut si nō ad
ministrauerũt. C. de admi. tu. l. ꝓ offō.
Itē bona p̄ris tacite obligāt̃ filiis ꝓ re
bus aduēticiis ꝛ p̄ciis eaꝝ. vt. C. de bo
nis q̄ liberi. l. cũ opꝫ. Itē bona m̃ris cō
uolantis ad scd̄as nuptias sũt filiis p̄o
ris m̃rimonii tacite obligata vt eis re
stituat que a p̄ori marito lucrata fuit.
. C. de scd̄is nup. l. hac edictali. §. p̄t. A.
Et ibi pꝫ ꝙ hec restitutio faciēda ē sal
tē p⁹ mortē m̃ris: cũ interim ip̄a hēat
vsufructũ. B. Itē bona defũcti taci
te obligātur ꝓ legatis ꝛ fideicōmissis. C.
cōmunia de le. l. i. A. Idem i sũ. eo. ti. q.
. 74. B.

¶ Que res pignori obligari p̄nt vł ñ?
R. ſm Hosti. Obligari p̄nt tam res p̄
sentes ꝙ̄ future: vt fruct⁹ pēdētes. par
tus ancillaꝝ. fetus pecoꝝ. ꝛ ea que na
scent̃. ff. eo. ꝛ que nondũ. Itē res corpo
rales ꝛ incorporales: vt cautōes ꝛ etiā
noia debitoꝝ. ff. eo. cũ ꝯuenit. Iteʒ vsu
fruct⁹. ff. eo. si is. Itē seruitutes rustice
vt. s. ꝙ̄diu pecunia soluta nō sit his ser
uitutib⁹ creditor vtat̃. Et si infra certũ
diē nō fuerit reddita creditori vendere
vicino valeat. ff. eo. sed an vie. Sed hic
caue ab vsura. sicut dr̃. i. §. 7. A. Et
ibi pꝫ ꝙ q̊ ad vsũ talis ꝯuētio nō valet
qꝛ ē feneraticia. lʒ lex ꝑmiserit i dicta
. l. sed an. B. Urbane aũt seruitutes
nō debēt sic pignorari. Et rō ē ne ex va
rietate vsus vtētiũ edificia destruant̃
ꝛ inutilia fiant. ff. eo. si is. §. fi. Pignori
aũt obligari nō p̄nt: vt Hos. refert. res
sacre vt vasa ꝛ ornamēta. vt. C. d̄ sacro
san. ec. l. sancim⁹ nemini. A. nisi etiā
sup̄flua vasa hēat ꝛ debitum vrgeat.
B. Et ibi excipit̃ cā r̃dēptōis captiuo
rũ: vt ꝓ ea possint pignorari: vt i tex. q
seqtur. A. Neq; aliũde ex reb⁹ mobi
lib⁹ solui possit: vt i tex. q seqt̃. B. io.
. q. 2. hoc ius. Uel nisi i aliis cāis necessa
riis in qb⁹ res eccłe alienari p̄nt. 12. q. 2.
aurũ. vide s. alienatio. §. p̊. Sed nec res
eccłe p̄nt pignori obligari. In auc. de
alie. ꝛ emphi. §. ꝛ qm̄. coll. 9. Itē liberi
hois nulla est obligatio: qꝛ ꝯtria ē liber
tati. ex̄ eo. c. 2. C. de ac. ꝛ obli. l. obes. C. q̄
res pigno. l. qui filios. in auc. vt nulli iu
di. §. qꝛ vo. col. 9. In casib⁹ tñ tenet obli
gatio liberi hois: vt i redempto ab ho
stib⁹. C. de capti. ꝛ postli. reuer. l. fi. A.
Ubi pꝫ ꝙ talis remanet obligat⁹ q̊usꝫ
satisfecerit ꝓ p̄cio sue redēptōis salteʒ
seruitio q̄nquēnii. B. Itē ob neccita
tē famis pater filiũ obligare pōt. C. de
p̄ri. qui fi. dis. l. 2. ꝛ s. emptio. §. fi. A. ꝛ
ibi de hoc i additōe. Et idē qd̄ in h. §.
notat̃ in sũ. eo. ti. q. 75. B.

¶ An si qs res suas obligat intelligāt̃
futura? R. De p̄ntib⁹ ꝛ futuris sensisse
p̄sumit̃. C. q̄ res pig. ob. p̄nt. l. fi. Sed in
telligit̃ exceptũ omne illd̄ quod specia
liter obligaturus non erat: vt vestes.
supellectilia que in vsu hēbat. ꝛ silia.
. C. q̄ res pig ob. p̄nt. l. i. A. Addita. l.
obligatōe. cũ sequētib⁹. ff. d̄ pigno. Jō
etiā nōtur in sũ. eo. ti. q. 75. B. Sed
bene intelligunt̃ obligata iura ꝛ actio
nes. C. de senten. pas. l. si ademptis. ꝛ. l.
casus. Si vero dicat mobilia ꝛ immo
bilia ꝛ se mouentia: non ob hoc intelli

gunt actões ⁊ noı̄a siue credita. C. de p̄
to. pigno. l. i. Idē dō de his q̄ offerūt ec
clesie oı̄a bona sua. Itē q̄ obligat istru
mēta ⁊ de agris ⁊ de oı̄b⁹ q̄ ibi ɔtinent
sensisse vr̄. C. q̄ res pig. ob. pn̄t. l. 2.

¶ Quādiu pign⁹ remanet obligatū?
R̄. Quādiu ēt vn⁹ denari⁹ remanet ad
soluēdū. C. de distra. pigno. l. q̄diu. A.
Idē in dictā. q. 75. ī fi. ⁊ in dicta. l. q̄diu.
p3 q̄ pign⁹ pōt ēt vēdi: l3 maior pars
p̄cii: sed nō integra fuiss3 soluta B.

¶ Utꝝ eccl'astici reddit⁹ siue stipēdia
possint pignorari vl' obligari? R̄. scd̄3
Inno. Nō pn̄t obligari spāli ɔuētōe: s3
a iudice p debito canonici: ⁊ ex cā iudi
cati pn̄t obligāi. ar. C. dē excep. rei iu. sti
pēdia. ff. dē re iudi. ɔmodis. Id̄ Ber. ex̄
dē fideiuſ. pueīt. Uide s̄. locatio. §. vlti.
A. Id̄ qd̄ h̄ hr̄ i sū. eo. ti. q. 76. Et vr̄ in
telligēdū qn̄ aliūde nō pōt debitꝫ satis
fieri. Al' nec ēt p iudicē vidēt posse obli
gari: vt in dicta. l. stipendia. B

¶ Utꝝ vti pignore sibi obligato sit
vsura? R̄. ſm Tho. scd̄a scd̄e. q. 78. Si
pign⁹ sit res aliq̄ cui⁹ vsus p̄cio extima
ri pōt d3 ille q̄ mutuauit ɔputare vsu3
illi⁹ rei in estimatōe3 ei⁹ qd̄ mutuauit
aliogn idē ē ac si pecuniā acciperet p
mutuo qd̄ ē vsurariū: nisi forte eēt tal'
res c⁹ vsus sine p̄cio sol3 ɔcedi int ami
cos: sic p3 de libro ɔmodato. A. Id̄ i
sū. eo. ti. q. 77. B. Et h⁹ itellige q̄ sit
vsura si vtat pignore ɔsētiēte dēbitore
Si xo eo nolēte eēt furtū. ff. dē furtis. l.
pignore.

¶ Quid de expēsis factꝫ a creditore ī
pignore? R̄. ſ3 Ray. Creditor pōt exi
gē vl' ɔpēsare nō solū expēsas q̄s fecēit
colligēdo fruct⁹: s3 ēt q̄s fec̄ bona fide
circa rē pignoratā: puta colēdo fundū
vl' pascēdo iumētū. ⁊ h⁹ nisi fuerit imo
derate. A. vel ēt tāte q̄ eaꝝ occasio
ne dēbitor nō possit rē redimē: vt i. l. de
qua statī3. Et idē qd̄ hic nōt i sū. e. ti. q.
79. B. ff. de pigno. ac. l. si seruos. Sed
fruct⁹ quos pcepit vl' pcipe debuit cō
putabit i sortē. C. de pigno. ac. l. 2. ⁊ ex̄
eo. cū contra.

¶ Quid si pign⁹ perit vl' deteriorat?
R̄. Si sine culpa creditoris perit vel
detioratū ē nō tenet. Et nihilomin⁹ de
bitor tenet soluē dēbitū nisi actū sit q̄
amissio pignorꝫ libet debitorē. Si xo
cl'pa creditorꝫ: tenet creditor. C. dē pig.
ac. l. 2. 4. ⁊ 5. A. Id̄ i sū. e. ti. q. 80. B.

¶ Quid aget creditor hn̄s pign⁹ si pa
rat⁹ cōputare fructus in sortē petit re
siduū debiti? R̄. ſm Ray. Pōt q̄dē pe
cuniā mutuatā p actōe3 psonalē petē.
C. de pigno. ac. l. q̄uis. ⁊ l. distractꝫ. Itē
pōt pign⁹ alteri pignorare. C. si pign⁹ pi
gnori. l. i. ⁊ 2. S3 nūq̄d possit pign⁹ ven
dere habes in se. §. A. Idē quod hic
notatur in sum. eo. ti. q. 78. B.

¶ Utꝝ creditor cui nō soluit possit pi
gnus vēdere? R̄. ſm Ray. Si pactum
fuit q̄ possit vendē certo tp̄e vl' modo
vel persone vl' p̄cio debet creditor de
nunciare debitori: ⁊ postea poterit vē
dere ſm formā ɔuētā: ⁊ nō alr̄. Si vero
pactū fuit de nō vendēdo nō pōt vē
dere nisi p⁹ trinā denūciatōem factam
debitori vt soluat: ⁊ si nō soluat postea
poterit vēdē. S3 si vendēt ante tenere
tur furti. Si vero nullū pactū fuit suf
ficit vna denunciatio: ⁊ postea elapso
biennio. A. s. a denunciatōe vl' a sen
tentia iudiciali numerādo: vt in. l. fi. de
qua. ī. B. poterit fieri vēditio. Pro
bantur hec. ff. de pigno. ac. l. si conuenit
de distrahendo. C. de iure do. impetra.
l. fi. A. Idē in dicta. q. 78. B.

¶ Quid si pignore vēdito creditor mi
nus accepit q̄3 erat debitum? R̄. Si
hoc vendidit bona fide pōt agē ad resi
duū. Et si plus accepit tenet restituere
debitori. C. de iure do. impetra. l. fi. A.
Idē in sum. eo. ti. q. 81. B.

¶ Cui ⁊ dē quē dat actio psecutiua pi
gnoris siue hypothecaria? R̄. ſ3 Host.
Datur creditori ɔ̄ quēlib3 possessorem
ff. eo. l. pignoris. ⁊ l. debitorē. ita q̄dem
q̄ si possessor h3 titulū lucratiuū: tunc
creditor hēt eleciōem vtꝝ agat psona
lit ɔ̄ dēbitorē vl' hypothecāie ɔ̄ possidē
tem. C. eo. distractis. ⁊ l. psecutionem.

Et idē si hȝ titulū onerosū si fuit frau
dis cōſcius.ſ.qꝛ ſciebat rē aliis obliga
tā.Sed si nō fuit fraudis ꝯſcius nō pōt
creditoꝛ ꝯ eū agere quouſqꝫ egerit con
tra debitorē ⁊ fideiuſſorē ⁊ mādatorē.
⁊ poſtea agi poterit ꝯ pignoꝝ poſſeſſo
res. A .Idē in sū.eo.ti.q.82. B.
¶ Cui ⁊ ꝯ quē dat actio pignoraticia?
℞ᵒ ſcḋm Ray. Pōt agere debitoꝛ vl' hēs
ei' ꝯ creditorē vel heredē ei' vel aliuȝ
si forte creditoꝛ rē ſibi pignoratā i aliū
trāſtulit.nā ⁊ iſte poſſeſſoꝛ tenet cōpu
tare in ſortē nō ſolū fruct' quos ipe ꝑ
cepit:ſed ēt oēs quos anteriores perce
perūt a tpe pmi ꝯctus.⁊ ſic ſoluto reſi
duo reſtituē dȝ pign'.ex̄ eo.cū ꝯ. A .
Idē in dicta.q.82. B .De pignoratio
nib' q̄ vocāt repſalie. vide.i. repſalie

P Irata. Pirate oēs ter in
anno ab ore ſūmi
pōtificis excōicant: vt Hoſti.
refert ⁊ ita ē. A .Idē etiā nōt domin'
An.de bu.cū Io.an.in.c. excōicationi:
ex̄ de raptoribus. B.

P Lacere. Utꝝ velle pla
cere ſit pctm̄.vi
de ſ.adulatio.§.plt.

P Ollutio. Utꝝ per pollu
tiōem i ſomnis
amittat ꝟginitas? ℞ᵒ ſcḋm Al.
Non.eo ꝙ volūtas ⁊ deliberatio non
imediate voluptati coit' cōiungantur.
A .niſi ſeq̄tur placitū.Uñ vt nōtur in
sū.liᵒ.3ᵒ.ti.3 q.22.Ul.dicit ꝙ ſi placet de
lectatio pollutōis nocturne an̄ vl' poſt
credo ꝙ ꝟginitas ē amiſſa.Idē credo
de eo qui cām huic pollutōi dat i vigi
lia ꝑ cōſenſū i turpē delectatōem vel
actū:qꝛ tūc hec duo ꝯiungūtur in rōe
vni' pcti.Et ſicut pollutio ꝯſeq̄ns pre
miſſoꝝ alterū in vigilia corrūperet ꝟ
ginitātē.ſic ē ⁊ hic.Sed ſi ꝑ venialem
negligētiā circa delectatōes carnales:
vel repletōem cibi ſiue pot':vl' ꝑ aliō
ſil'e ei' det occaſio ꝓter intētōeȝ:nō cre
do ꝟginitatē amitti.Et addit Ul.dicēs
Pollutōem aūt appellam' eā ſolā q̄ ē
ꝑ emiſſionē ſemis.Hoc aūt iō dixi qꝛ
triplex hūmoꝛ de mēbris genitalibus
fluit.ſ. ſemē vrina ⁊ humoꝛ ſil'is ſemi
ni q ē medi' inter ſemē ⁊ vrinā.⁊ diſtil
lat intādū ꝓpt ſolū tactū femine: vel ꝓ
pter auditū aliq̄rū turpiū.Sed ꝑ ſolaȝ
ſeminis reſolutōem amittit ꝟginitas.
qꝛ ipa ſola ſupplet locū coit' vel com
plet ei' delectatōem.hec ibi. B .Utꝝ
pollutō nocturna ipediat cōionē: vide
ſ.cōicare.§.5ᵒ.
¶ Utrū pollutio q̄ i ſomnis icipit ⁊ in
vigilia terminat ſit pctm̄? ℞ᵒ ſcḋm Tho.
in 4ᵒ. diſ.9. Pollutio q̄ntū ad rōem me
riti vel demeriti magis iudicat ſcḋm pn
cipiū qō eſt in dormiēdo q̄ȝ ſcḋm finem
q eſt in vigilādo.qꝛ corꝑalis mot' non
pertinet ad meritū vel demeritū: niſi
ſcḋm ꝙ a volūtate cātur.Ex q̄.n. excitat'
eſt mot' i dormiēdo nō ſubiacet volū
tati vigilātis vlteri' nec reputat eui
gilaſſe q̄uſȝ ꝑfecte vſū libi arbi. rēcupa
uerit. Pōt tn̄ ꝯtingē ꝙ in ipa vigilatio
ne pctm̄ oriat:ſi q̄dem pollutio place
at ꝑ delectatōem.qō quidē erit venia
le pctm̄ ſi talis placētia ſit ex ſurreptio
ne.mortale aūt ſi ſit cū deliberato con
ſenſu pcipue cū appetitu futuri. Ipſa
āt poſtplacētia nō facit ꝓteritā pollu
tōem pctm̄.Qō ſi placeat vt nāe exo
neratio vel alleuiatio pctm̄ nō credit.
A .Idē i sū.liᵒ.3ᵒ.ti.24.q.74.Et aduer
tēdū ꝙ pollutio nocturna i ſe nō habȝ
pctm̄ cū nō ſubiaceat iudicio ſeu ptāti
rōis. Pōt āt hr̄e in ſua origine morta
le vel veniale ſcḋm q̄litatē rei vn̄ orit.ſ.
cogitatōis ſeu crapule: vt colligit ex di
ctꝭ ꝑ Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.154.arti.5ᵒ.Itē ⁊
i ſuo accn̄te.ſ.ꝑ ꝯplacētiā: vt ꝓtactū ē.

P Opulus. Quot homies
faciūt ppl'm?
℞ᵒ.Decē.io.q.3.vnio. A .Ibi
hᵒ nōt glo. B .ſicut duo faciūt ꝯgre
gatōem.ex̄ de elec.c.pᵒ.⁊ tres collegiuȝ.
.ff.de ꝟb.ſig.Nerati'.⁊ tn̄ retiet i vno.
.ff.qō cuiuſqꝫ vniuer.no.l.ſicut munici
piū.io.aūt aut.20.faciūt turbā.ff.vi bo.
rap.l.fi.§.pᵒ. A .Inmo .l. ꝓtoꝛ.2ᵒ.§.pᵒ.
Et ibi dr̄ ꝙ.io.vel.20. faciunt turbam.

B Quatuor aūt vel qnq̧ porci vł de
cem oues faciūt gregē.ff.de abigeis .l.
oues. A .Idē i sū.li.° 3.° ti.30.q.15. vbi
ēt ex hoc arguit ꝙ pōt dici pplm scan
dalizari qn̄.x. ꝗues ꝛ honesti de poplo
scādalizant:lꝫ in pplo sint ēt mille. B.

P Ortio canonica.

De portōe canonica circa sepł
turas. vide.ī.sepultura 3.° Itē de porti
one legitima filioꝝ ꝛ hēdū.vide supra
legitima.per totū.

P Ostulatio

quid sit? ℞.° ſm Hosti.lꝫ
Gof.dicat ꝙ postulatio ē gṙe
petitio.ar.ex̄ eo.bone.Tu dic ꝙ postu
latio ē alicuı̓ ꝑsone que eligi ꝓhibet
non ꝓpt̄ vitiū sed ꝓpt̄ defectū q tn̄ po
stulatū nō oīo ihabilē reddit:ad ꝓuidē
dū eccłie ꝯcors ꝛ certa capituli petitō.
A .Idē in sū.li.° 3.° ti.26.q.13. B.

¶ Quis sit postulād̓ vel nō? ℞.° scd̄ꝫ
Hosti.In ꝑmis qdē non pōt postulari
criminosus:puta ꝑiur̓ homicida: vel
inobediēs.Tales.n.nec eligi nec postu
lari pn̄t.ex̄ eo.c.ꝑ.ꝛ 2.° Itē nō ꝓfessus ta
cite vel expsse nō postulat in reglarez
ꝑlatū:sicut nec eligit: ex̄ de elec. cum
cām.ꝛ.c.cū ad nr̄am:nisi nccitate instā
te:qꝛ tūc posset dūmō in regula fuerit
cōpetent instruct̓:sicut pōt colligi ex̄
de elec.cū monasteriū. ꝛ.c. officii.§. fi.
Itē non postulat epilētic̓:sicut nec eli
git:ex̄ de elec.cū int canōicos: nisi for
te sit liberat̓ ita ꝙ iā ꝑ ānū fuit liber
.33.di.cōiter. A .Et ibi pꝫ ꝙ si talis ce
ciderit cū clamorib̓ seu vexatōib̓: i ꝑ
petuū nō admittit. B .Itē nec muti
lat̓:qꝛ talis oīo inhabilis ē: ex̄ de cor
po.viti.exposuisti.De hoc.ī.vitiat̓ cor
pore.§.2.° ꝛ ibidē de multis vitiis corpo
ralib̓ ꝑ totū.Itē nec bigam̓ vł irregu
laris.qꝛ talia ꝛ siłia oīo ihabilē reddūt
Q̄ð si talis defect̓ ē qui nō reddit oīo
ihabilē admittit postulatio.iō postula
ri pōt si defect̓ sit i etate.ex̄ eo. A .s.
de elec. B .cū nobis olꝫ.§.płt. ꝛ vlt.
Itē si defect̓ sit i ordinib̓. Nā ad oēs
dignitates hn̄tes curā postulādus ē q
nō est in sacris:ex̄ de elec. dudū ꝑ.§. fi.
ex̄ de eta.ꝛ q̄li.a multis. Itē si sit defe
ctus in natalib̓:ex̄ de elec.inotuit.Itē
si sit eꝑs:ex̄ eo.c.fi.Et si talis eligeret:
n̄ valēt.vt ibi hr̄. A .Idē i dctā.q.13.B.

¶ Utꝝ cłic̓ aliene diocesis sit postulā
dus vel possit eligi? ℞.° ſm Ber. ex̄ de
elec.ꝛ si vnanimit. A .h.°.c. nō videt
ibi hr̄i. B Quāuis cłici non possint
dimittē eccłias suas sin̄ ꝯsēsu eꝑoꝝ su
orū:nihilomin̓ eligi pn̄t siue i sua siue
i aliena diocesi:ex̄ de elec.cū int canōi
cos. A .H.° nōt glo.i.c.inotuit.ex̄ de
renū.ꝛ addit ꝙ si eꝑs malitiose dene
gauerit licētiā cōpellēdus erit per suū
supiorē.ex̄ ð iure pa.nullus.Et idē nōt
in dicta.q.13. B.

¶ Utꝝ religiosus debeat postulari vł
eligi? ℞.° Diuerse fuerūt hacten̓ opio
nes.Hodie tenet indistincte ꝙ siue in
suo mōasterio siue ex̄:siue ēt ad eꝑalē
dignitatē eligi dꝫ:vt nōt ꝑ Io.an.ex̄ ð
ełc.null̓.li.° 6.° A .Et i dcō .c.null̓.vr̄ ex
ꝑsse colligi.ubi ēt dr̄ ꝙ null̓ pt eligi i ꝑ
latū rłigiōis nisi fuēit expsse ꝓfess̓.B

¶ Si aliqs eligat postulādo vł postu
lādū vł i postulādū vł postulet eligen
do vł eligēdū:vł i eligēdū:ꝛ hı̓ hēs s̄.
electio.ꝑ.§.18.° q incipit.In oī.

¶ A q̄ sit aliqs postulādus? ℞.n.° Si sit
eꝑs a papa postulād̓ ē:ex̄.e.c.fi. Si xo
patiat ðfectū i ordie vł etate dꝫ postu
lari ab eo q i hac ꝑte dispēsare pōt.Un̄
si aliqs.20.ānoꝝ postulet ad dignitatē
sin̄ cura:ab eꝑo pōt postulari. Si cum
cura:a papa: vt s̄.dispēsatio.§.płt.ꝛ fi.
Si xo sit defect̓ qꝛ ē cłic̓ aliene dioce
sis vel subest alti vt religiosus ꝛ hı̓:n̄
oꝫ ꝙ postulet:sꝫ eligi pōt: vt dictū est
s̄.§.3.° ꝛ 4.° A .Ad hoc pōt reduci qð
nōtur i sū.eo ti.q.13. B.

¶ Quis pōt postulare? ℞.° ſm Hosti.
Qui ꝛ eligē pōt:ex̄ eo.bone.2.° §. ceteꝝ.
ꝛ ꝑ to.ex̄ ð ełc.inotuit.ꝛ valꝫ siū admit
tit postłatio si ꝯcors fuēit.s.si ab oibus
fiat. vł saltē si due ꝑtes ꝯsētiūt: qꝛ tūc
idē ē ac si oēs ꝯcordarēt. al̓ n̄ facile ad

mittit: ex̄ ꝺ elec. scriptū. §. fi. nec reqrit
to. m ꝛ ꝯcilii: ex̄ ꝺ elec. qꝛ ꝓpt. s. vt fiat
ꝑ modū scrutinii ꝛ formatōis decreti.
A .i. ſꝫ formā dcti. c. qꝛ ꝓpt. B .q̄uis
ſꝫ q̊sdā reqrat ꝛ tuti⁹ sit. A .Ad hᵒ fa
cit qꝺ hr̄ i sū. eo. ti. q. 15. ꝛ se. B.

¶ Quis ē effect⁹ postulatōis? Rᵒ. qꝛ po
stulatōe admissa tanq̄ꝫ rite facta pote
rit postulat⁹ ꝯfirmari: ac si elect⁹ fuissꝫ
ex̄ de elec. cū monasteriū. A .ꝛ sic ser
uat curia ad vitādū circuitū: ꝛ nos ser
uare debem⁹: lꝫ de ordine iuris videat
vt ꝑ postulatōeꝫ p̄ qs habilitet vt pos
sit eligi: exinde ꝯfirmari ſm Hos. ꝛ Ho
sti. ꝛ i sū. eo. ti. q. 17. ꝑ. c. inotuit. in fi. ex̄ ꝺ
elc. vbi n̄ vr̄ bn̄ ꝓbari ꝙ talis sit ordo
iuris. B.

¶ Utꝝ ꝑ postulatōem aliqꝺ ius acqui
rat postulato? Rᵒ. ſꝫ Jo. an. sup 6ᵒ. Si
postulatio ꝯcors fuerit vel saltē a dua
b⁹ ꝑtib⁹ fcā: pēdet qdē a gr̄a gnāli. sꝫ tn̄
ſꝫ q̊sdā peti pōt ꝯfirmatio. ex̄ ꝺ elec. cū
mōasteriū. ꝛ. c. officii. §. fi. Et si taleꝫ ad
miserit supior dicet facē gr̄aꝫ: si nō ad
mibit facit iiuriā. ff. de aq̄ q̊ti. ꝛ esti. §.
plt. Si āt nō sit facta i ꝯcōdia vl̄ a dua
b⁹ ꝑtib⁹: sꝫ ex cā: tūc depēdet a gr̄a spā
li: ex̄. e. postulatōeꝫ. ꝛ. c. bone. A .vt pꝫ
in sū. eo. ti. q. 15. Hosti. dicit. Quicquid
alii dixerit sic distiguo: aut duo postu
lantur aut vnus postulat ꝛ ali⁹ eligit.
Si duo postulāt aut i alteꝝ ꝯueniunt
due ꝑtes capl̄i ꝛ postulatio fit ex cā. pu
ta ꝓpt vrgētē ncc̄itatē aut euidētē vti
litatē eccl̄e aut alteꝝ istoꝝ deficit. In
p̊ cāu acqrit ius postulātib⁹ adeo ꝙ ēt
ꝯfirmatio peti pōt ar. ex̄ de elec. cū mo
nasteriū. sꝫ n̄ acqrit ius postulato: nisi
fuerit supiori postl̄atio p̄ntata. tūc. n.
ius sibi acqret. Nō tn̄ aget postl̄at⁹ ne
p̄sūptuose se igerē videat. ar. ex̄ ꝺ elc.
q̄lit. veꝝ in modū ꝯnūciatōis forte ad
mittet ob vtilitatē eccl̄e: ar. ex̄ de elec.
publicato. Qꝺ si neut duoꝝ postl̄atoꝝ
hꝫ duas ꝑtes vl̄ hꝫ sꝫ nō fit ex cā: nō iu
ri: sed gr̄e initit. Si aūt vn⁹ eligit ꝛ ali⁹
postulat ꝛ i postulatū due ꝑtes ꝯueni
unt ꝛ fit ex cā. p̄fert postulatio ꝛ vicit
electōeꝫ: ex̄ ꝺ elc. scriptū. Qꝺ si vn⁹ de
duab⁹ ꝑtib⁹ deficiat vl̄ cā nō subest ele
ct⁹ obtinet: vt in dicto. c. scriptū. Et hec
xᵃa si ꝑsone sint idonee. aliogn ꝑsona
idonea electa ꝯ̈ ꝑsonā postulatā min⁹
idoneā q̄uis duas ꝑtes hēat: obtiebit:
ex̄ ꝺ elc. dudū p̊. §. fi. ꝛ dcō. c. scriptū. B.

¶ Utꝝ postulātes variare possint? Rᵒ.
ſꝫ Hosti. Uariare p̄nt re itegra s. quo
usq̄ miserit ꝓ ꝯfirmatōe petēda. Aliq
tn̄ dicūt ꝙ nō. sicut de electōe: vt sup̄.
electio p̊. §. 15ᵒ. q icipit. Publicato. Si
tn̄ postulātes ꝛ supior a q̊ postulat cō
cordarēt possēt resilire nō obstāte ꝯ̈di
ctione postulati. A .Ideꝫ in sum. eo.
ti. q. 10. ꝛ. 19. B.

¶ Postulati a papa ᵒq patiūt i ordib⁹
vl̄ etate defectū tenēt i mag̃ ꝑte ſua
re constitutōem: ex̄ ꝺ elec. cupiētes. de
q̈ dcm̄ ē s̄. electio p̊. §. 4ᵒ. A .Hᵒ ꝓbat
i dcō. c. cupiētes. ad fi. vbi ēt pꝫ ꝙ idē ē
de oib⁹ aliis postulatis p̄terq̄ꝫ de his q
sūt alligati aliis eccl̄iis. B.

¶ Utꝝ eṗs postl̄at⁹ ꝺbeat ꝯsētire? Rᵒ
ſꝫ Jo. an. li. 6ᵒ. Eṗs postl̄at⁹ ad aliā eccl̄i
am sic dꝫ r̄ndē. Nec ꝯsētio nec dissētio.
sꝫ i hᵒ volūtati dn̄i pape me suppono:
ad hᵒ. s. q. i. i scriptur]. A .Hᵒ vr̄ sat] ꝓ
bari i dcō. c. cupiētes. ad fi. B.

¶ Postulatio siū postl̄are ſꝫ iuristas
ē desideriū suū siū amici sui i iure apꝺ
eū q iurisditōi p̄est exponē vl̄ alteri⁹
desiderio ꝯ̈dicē. ff. de postu. l. i. Et ꝯ̈ ista
postulatōe hēs ml̄ta. 3. q. 7. §. tria.

PRebenda. Quid sit p̄
bēda siū ca
nonia? Rᵒ ſm Hosti. Prebē
da est ius percipiendi ꝓuentus in ec
clesia competens tanq̄ꝫ vni ꝺ collegio.
ꝛ nascitur ex canonia sicut filia. qꝛ ex
quo aliquis habet canoniam debꝫ ha
bere ꝛ prebendam: extra eo. c. relatuꝫ.
Prebēda igit ꝓpe consistit in fructuū
perceptione. Canonia aūt in iure alic⁹
q in canonicū receptus ē ad quod ius
postea ꝑtinet p̄benda. stallus in choro
vox in capitulo: vt in dicto. c. relatum.
A .Idem in sum. lib. 3ᵒ. ti. 13. q. 17. B.

dignitas vo qd sit: vide s̄. dignitas. ⁊
ibi. quid personatus.
¶ Utrū in receptōe canonicoꝝ ⁊ collati
one ꝑbendaꝝ absentes canonici vocā
di sint? R. Si cōmode fieri valeat vo
candi sūt nisi cōsuetudo hēat eos ad ta
lia nō vocari. alr̄ qđ in eoꝝ absentia fie
ret eis instātib⁹ irritari dꝫ: ex̄ eo. cum i
ecclesiis. li. 6.

P Receptum. vide sup̄ obedien
tia ꝑ. 2. 3. ⁊. 4.

P Redicator. Sciendū
ꝙ offm̄ ꝑ
dicatōis oib⁹ laicis ē int̄dictū:
ex̄ de hēti. sicut i vno. Itē nō dꝫ admit
ti ad ꝑdicādū q dic̄ se ꝑ visionē missū
a dō nisi ꝓbet. sicut ⁊ Moyses ꝓbauit
miraclo: de ꝯse. dis. 2. reuera. Sꝫ tn̄ suf
ficit ad ꝓbatōem bonoꝝ testimoniū.
Un̄ nꝫ clic⁹ admittit̄ nisi mittat̄: ex̄ de
hēti. cū ex iniuncto. § ꝑ. Epi vo vbiqꝫ ꝑ
dicare possūt nisi ab alieno epo in ei⁹
diocesi ꝓhibeant̄. Nullus ali⁹ pōt nisi
ab apostolica sede vel ab episcopo lo
ci hanc habeat potestatē: ex̄ de hēti.
excōicam⁹. §. qꝛ vo. Et si ꝑdicat in moꝛ
tali pctō mortalit̄ peccat: vt pōit Tho.
in 4. dis. 19. Sed an teneat̄ eē ꝯfessus
vide s̄. ꝯfessio. 2. §. 5. A. Et ibi latius
in additōe. Et idē qđ in h⁹ ꝑncipio nōt̄
i sū. li. ꝑ. ti. 5. q. 19. ſm Hosti. B.
¶ Officiū ꝑdicatoꝝ est ꝑcipuū i eccl̄a
dei: ex̄ de hēti. cū ex iniūcto. Et mltis ꝑ
uilegiis dotat̄: ex̄ de sta. regu. ꝙ dei ti
morē. ex̄ de exces. ꝑla. nimis. ꝑ. ⁊ 2. A.
In his capl̄is dr̄ spālr̄ de ꝑuilegiis ꝑdi
catoꝝ ⁊ minoꝝ: qꝛ ꝑdicatoꝝ ordo ⁊ fra
trū minoꝝ tāqꝫ fideles clypei orthodo
xe fidei spāli sūt hodie ꝑuilegio decora
ti ſm Hosti. ⁊ in dicta. q. 19. B.
¶ Predicator dꝫ hr̄e tria ꝑcipua. ꝑ vt
sit interi⁹ caritate ardēs. i. Cor. 13. Si li
guis hoium loquar ⁊ angeloꝝ: caritatē
aūt nō hēam fact⁹ sū velut es sonans:
aut cymbalū tiniēs. 2. vt sit exteri⁹ vi
ta lucēs. Grego⁹ in omel. de decē vgini
bus. Cui⁹ vita despicit̄ restat vt ei⁹ ꝑ
dicatio ꝯtēnat̄. 3. q. 7 §. porro. Nā q bn̄
ꝑdicat ⁊ male viuit: deū instruit quō
eū ꝯdēnare debeat. 40. di. mlti. xi. q. 3. ꝑ
cipue. 3. vt sit ad actū ꝑdicādi ꝯpetēs.
In q̊ q̄tuor sūt ei attēdēda. ꝑmū ē tp̄s
. s. aptuꝫ. Un̄ sup illud. 2. Timoth. 4. ꝑ
dica vbū ista oportune iportune. ait
Grego⁹. Dictur⁹ iportune ꝑmisit opoꝛ
tune. qꝛ apud auditoꝝ mētes ipsa sua
vilitate se destruit si hr̄e oportunitatē
iportunitas nescit. 44. dis. sic rector. in
fi. Scđꝫ est loc⁹. qꝛ fieri dꝫ ꝑdicatio vl̄
in eccl̄ia: vel in alio publico ⁊ honesto
loco: nō āt i ꝑuatꝭ locꝭ vl̄ domib⁹: ⁊ per
occulta ꝯuēticula laicoꝝ ne forte oriat̄
suspitio heresis. 30. dis. si qs ex̄. Math.
. 10. Quod in aure audistis ꝑdicate sup
tecta. ex̄ de hēti. cū ex iniūcto. circa ꝑn
cipiū. Tertiū ē q̄litas audiētiū. Nā sa
piētib⁹ ⁊ doctis alta ⁊ ꝓfunda ꝑdicare
ꝑt. simplicib⁹ vo pauca ⁊ plana. i. Cor.
2. Sapiam loqmur inter ꝑfectos. Et. i.
Cor. 3. Lac vobis potum dedi nō escā
Non. n. poteratis. ⁊c̄. Item infidelibus
secreta fidei non sunt predicanda: nisi
forte signa apparerent ꝙ vellent con
uerti: ⁊ tunc cū cautela. 42. dis. in man
datis. Quartū est qualitas dicendorū
. s. vt vtilia doceat. Isai. 48. Ego domi
nus docēs te vtilia. Nō itaqꝫ fabulas
aut grāmaticalia ⁊ hi⁹. 86. di. cū multa
A. Hec videt̄ fuisse dicta Ray. vt in
sū. li. 3. ti. 9. q. i. B. De q̄stuariis ꝑdi
cantibus. vide. i. q̄stuarii. Quomō pre
dicatores possint cū excōicatis ꝑticipa
re: ⁊ ab eis recipe. vide s̄. excōicatio. 6.
. §. 3. ⁊ cū raptoribus. i. restitutio 5. §. fi.

P Redo dicit̄ qcūqꝫ alios ꝑ
dat̄ iniuste. Et pos
sum⁹ q̄tū ad pn̄s quatuor mo
dos ponere. In primis quidem dicun
tur predones qui viatores expoliant
reb⁹ suis: vt dr̄ s̄. latro. 2. dr̄ ꝑdo miles
qn̄ accipit ⁊ tollit a personis vltra sti
pendia sibi ꝯstituta. 15. q. i. militare. 3.
sūt ꝑdones ꝑlati qui vt ꝓcurationem
ipēdant legato vl̄ sil̄es expēsas faciāt
plus extorquēt a subditis q̄ soluāt: ex̄

de imu.ec.q2 plerics.4.º dr ꝑdo iudex si
ue officialis pecunias idebite accipiēs
.C.ad.l.iul.repe.oēs. hec Hosti.
¶ Que pena ꝑdonis? R° ꝫm Ray. Ea
dē pena ē ꝑdonis q̄ ⁊ raptoris cū vtꝗ
raptor sit. Et iō quos par facin⁹ coinq
nat pena dꝫ sil' comitari.15.q.3. sane. vi
de.i.raptor ꝑ.§.ꝑ.

P Relatus q̄lis eē debeat
collige ex r̄gu
la aplica quā hēs s̄.ordinād⁹.
§.ꝑ. Itē pl'a ꝑtinētia ad ꝑlatos q̄.eps.
⁊ s̄.correctio ꝑ. ⁊ s̄.obediētia.ꝑ totum.

P Resbyter. quere.i. sa
cerdos. Itē
s̄.ɔfessor.⁊ ɔfessio.ꝑ totū. Itē
ēt s̄.eucharistia.3.º Itē ēt s̄ missa.

P Rescriptio qd sit? R°
Prescri
ptio vl' vsucapio est acqsitio
dñii ꝑ ɔtinuatōem possessionis tpis a
lege diffiniti.ff.de vsucapi.l.3. Et ꝓꝓe q
dē ꝑscriptio ē i imobilib⁹: vt in domo
⁊ in agro. Hēt ēt locū in reb⁹ incorꝑali
bus: vt i seruitutib⁹ actōib⁹.⁊ hi⁹. ex̄ d
cā pos.⁊ ꝓꝓe.cū eccl'ia.16.q.3.quas actō
nes. Usucapio ꝟo ē de mobilib⁹ ⁊ ɔple
tur triēnio. sed ꝑscriptio reqrit maius
tp̄s: vt iā dicet. A .Ad ꝑdicta facit i
Insti.de vsucapi.in ꝑn.º B .Al' ꝟo qc
qd de ꝑscriptōe dr̄ ⁊ de vsucapione in
telligi dꝫ.
¶ Que res ꝑscribi pñt vl' q̄ ñ pñt? R°
Ḡnal'r oēs res ⁊ oē ius ꝑscribi pōt: ex̄
eo.ad aures.C.de ꝑscrip.30.vel.40.an.
sicut in rē. Excipiūt q̄dam. In ꝑmis q
dē i crimibus nullo tꝑe ꝑscribit: sꝫ po
tius ex diuturnitate tpis augēt: ex̄ de
simo.cū in eccl'e.34.q.5.qd deo. Itē nō
ꝑscribit ɔ̄ obediētiā visitatōem ⁊ ɔ̄ ꝓ
curatōem q̄ rōe visitatōis debēt: ex̄.e.
cū nō liceat.⁊.c.cū ex officii. ex̄ de cen.
cū instāria Et talia qdē no ꝑscribit sub
dit⁹.q2 ea dꝫ ꝑlato Ali⁹ tñ pōt talia ꝑ
scribē: vtputa abbas: vl' ali⁹ ꝑlat⁹ pre
scribit ɔ̄ epm circa subditos ei⁹. Et sic
dicit Inno.in h° cāu lꝫ subdit⁹ aliq̄liter
ꝑscribat: nō ꝑscribit noīe suo sꝫ potius
noīe alteri⁹ cui de subiectōe rñdet: vt
in dicto.c.cū ex officii. Itē eccl'e ⁊ cet'a
sacra vel religiosa loca. decime. ꝑmitie
⁊ oblatōes. nullo iure pñt a laicis ꝑscri
bi vel possideri.16.q.3.§.pōt. ex̄ de pre
scrip.cām que.⁊.c.si diligēti. Et de hoc
s̄.decime.3.º §.xi.º q incipit. vtꝝ decime
ꝑscribi. Itē nō pōt ꝑscribi limes: vl' qd
adhēt limiti epatuū vl' ꝓchiaꝝ.16.q.
3.licꝫ.⁊.c.int̄. ex̄ de ꝓch.sup eo. Rō ē
ne termini epatuū vel ꝓchiaꝝ ɔfun
dant. A .Qd bñ colligit ex iurib⁹ al
legatis. B .Limes tñ ꝑdioꝝ pōt pre
scribi.16.q.4.volum⁹.ex̄.e.q2. Itē nec
liber hō pōt ꝑscribi.16.q.3.§.pōt. Item
res publice q̄ sūt in vsu ppl'i Romani
vel aliaꝝ ciuitatū. vt vie platee. pōtes
aq̄duct⁹.⁊ hi⁹ nō ꝑscribunt. Intellige
nec in toto nec i parte.ff.d vsucap.vsu
capionē.C.de opi.pub.l.ꝑscriptio. A .
In dcā.l.vsucapionē.dr̄. Usucapionem
recipiūt maxie res corꝑales exceptis re
bus sacris scis publicis ppl'i Romani ⁊
ciuitatū. Itē liberis hoib⁹. B .Itē pu
blice functōes siue ciuilis canon q.s.
solui dꝫ reipublice ꝓ agris nō ꝑscribū
tur a colonis: vt i dcō.§.pōt. Itē posses
siones agroꝝ nō ꝑscribūtur a colonis.
.C.de ꝑscrip.30.vel 40.an.male agit.
Itē res furtiue vel vi possesse seu etiā
q̄ nascūt ex eis nō ꝑscribunt aut vsuca
piunt: vt in Insti.de vsucap.§.furtiue
A .Idē qd in h.º §.nōt in sū.li.º2.º ti.5.q.
i24.ꝫm Ray.⁊ Hosti. B.
¶ Que sūt spēs ꝑscriptōis? R° scd̄m
Ray. Omissis mltis aliis due st̄. Una ē
.s.longi tpis vt.10 annoꝝ int̄ p̄ntes. vl'
20.int̄ absētes.⁊ intelligūt p̄ntes q sūt
in eadē ꝓuincia. sed hodie debēt intel
ligi in ciuitate ꝫm Ac. vt nōt.C.de pre
scrip.lon.tēp.cū i longi. A . In glo. q̄
ēt assiḡt rōem.q2 hodie singule ciuita
tes hēnt sua regimia: sicut oliꝫ singule
ꝓuincie. B .De re ꝟo nō differt vbi
cunꝗ sit. vt i ea.l. Alia ꝑscriptio ē lōgis
simi tpis. vt 30.vel.40.annoꝝ.⁊ hec lo
cū hꝫ int̄ laicos vl' ꝑuatas ꝑsonas.16.
.q.3.§.pōt. Cōtra eccl'as ꝟo quascunꝗ

necc̃ia ē p̃scriptio.40.ãnoꝝ: siue p̃uata
p̃sona siue eccl̃ia ꝯ eccl̃am p̃scribat.16.
.q.3.q̃s actões. A .Et ibi subdit. Usu
capiõe triẽnii p̃scriptõe suũ locũ hñti
bus. B .Et.q.4.nec decẽnii. Excipit
Romana eccl̃a ꝯ quã non p̃scribit nisi
spatio cẽtũ ãnoꝝ.16.q.3.nemo.ex̃ eo. cũ
nob. A .Idẽ in sũ.eo. ti .q.125.nisi ꝙ
ibi nõt ſm Hosti.glo.Ray.ꝛ Ul.ꝙ pñ
tes itelligũt q̃ sũt i eadẽ ꝓuincia. B.

¶ Quid si possedi rẽ tuã te pñte per.5.
ãnos ꝛ demũ te absente ꝑ alios.5.? R.
Nõ est cõpleta p̃scriptio: sꝫ sicut dupli
cat ꝯcẽniũ vbi nullo tꝑe fuisti pñs. sic
te abñte dꝫ duplicari qcq̃d de decẽnio
restabat: vt C.de p̃scrip.lon.temp.auc̃.
ꝙ si q̃busdã. A .Idẽ i dcã.q.125.scd̃m
eiũdẽ Hosti. B.

¶ Utrꝝ i p̃scriptõe req̃rat bona fides?
R. Sic ſm canones. Scd̃m aũt leges
req̃rit bona fides i p̃scriptõe.10. vł.20.
ãnoꝝ.C.de p̃scrip.lon.tẽp. in auc̃. male
fidei. A .Ibi dr̃. Male fidei possesso
re alienãte cessat vsucapio: ꝛ longi tẽ
poris p̃scriptio si verꝰ dñs ignorat ius
suũ ꝛ alienatõem factã. Spectat ergo
30.ãnoꝝ defensio. B .Sed i p̃scriptio
ne.30.vel.40. ãnoꝝ nõ req̃rit.16.q.3.§.
põt.ꝛ ex̃ eo.vigilãti.C.de p̃scrip.30. vel
40.an.cũ notissimi.ꝛ.l.si q̃s ẽptõis: nisi
velis dicẽ leges ip̃as eẽ correctas.ex̃.e.
.c.vlt.q̃ꝫ põt papa facẽ ꝓpt ꝑiculũ aie
vt s̃.papa.§.pl̃t. A .Potiꝰ vr̃ añpl̃t.
Et sic ẽ ꝟitas ꝙ dicte leges sũt correcte
ſm Ray.Hosti.ꝛ Inno.ꝛ Ber.vt nõt
i sũ.eo.ti.q.130. B .Et req̃rit bona fi
des nõ solũ ab initio: sꝫ ẽt in q̃libꝫ ꝑte
p̃scriptõis: vt in dicto.c.vlt. ꝛ.c. vigilã
ti.ex̃ de reg.iur̃.possessor.li.º 6.º Sꝫ scd̃ꝫ
leges vbi requirebat bona fides suffi
ciebãt tm̃ eaꝫ ab initio h̃uisse: vt i dcõ
.§.põt.ꝛ in dcã.l.cũ notissimi. que vt di
xi ꝓpt ꝑiculũ aiaꝝ nõ hñt locum. Hec
nõt Io.an.sup dicta reg̃la. A .Et hº
satis exp̃sse colligit in dicto.c.fi.vbi dr̃
Diffinimꝰ vt nulla valeat absꝫ bona fi
de p̃scriptio tã canonica q̃ꝫ ciuilis: cũꝫ
gnãliter sit oi ꝯstitutõi atq̃ꝫ ꝯsuetudini
derogãdũ: q̃ absꝫ pctõ mortali nõ põt
obseruari. Uñ oꝫ vt q̃ p̃scribit in nulla
parte tꝑis rei hẽat ꝯsciam lesã aliene.
Et si aliq̃ doctores videãtur dicẽ ꝙ p̃
scribat debitũ spatio.40.ãnoꝝ etiã ab
eo q̃ sciebat se debitorẽ: põt intelligi
veꝝ qñ ex hac scia nõ ꝯstituit male fi
dei: puta qꝛ ex rõabili cã cogitabat cre
ditorẽ sibi remisisse nõ petẽdo ꝑ tã lon
gũ tp̃s cũ potuisset petẽ si voluissꝫ. Sꝫ
in dubio r̃mittẽ nõ p̃sumit nisi ex ami
citia vł parẽtela: vł alia ꝯiectura aliꝰ
ꝯñdat: cũ nemo estimet rẽ suam iacta
re.ff.de ꝓba.cũ de indebito. Itẽ iuris
ignorãtia nõ facit aliquem bone fidei
possessorẽ.vt si q̃s credat pupillũ vel
illũ qui curatore hꝫ posse rẽ suã aliena
re sine auctoritate tutoris aut curato
ris.ff.de vsucap.nunq̃ꝫ.ſꝫ Ray.glo.eiꝰ.
ꝛ Ul.ꝛ in sũ.eo.ti.q.126. Itẽ mala fides
vẽditoris seu p̃ncipalis auctoris nocet
q̊ ad p̃scriptõeꝫ.10. vel.20.annoꝝ: vt in
auc̃.male fidei.C.ꝺ p̃scrip.lõ.tẽ. Itẽ qñ
res fuit furto seu vi possessa: nisi post
ea rediẽit i liberã ꝑtãtẽ dñi. Al̃ãt mala
fides auctoris nõ nocet p̃scribẽti. i In
sti.de vsucap.§.furtiue cũ seq̃ntibꝰ. ꝛ
nõt in dcã.q.126. Itẽ si q̃s hẽat ꝯsciam
dubiã nõ vr̃ bone fidei. qꝛ hec ẽ bona
fides vt recipiẽs credat tradẽtẽ eẽ do
minũ: vel hẽre ꝓbabilit ius alienandi
.s.ꝙ sit ꝓcurator vel tutor.ff.ꝺ ꝟb.sig.
.l.bone fidei.ꝛ nõt in dcã.q.126.ꝛ glo.in
.c.si diligẽti.ex̃ eo.nisi fuissꝫ dubiũ scru
pulosũ ꝛ nõ rõnabile.qꝛ si ei nõ ꝯsẽtiat
non obsistit bone fidei.ex̃ de sen. exco.
inquisitioni. B.

¶ Utrꝝ ille q̃ ꝯpleta p̃scriptiõe incipit
hẽre malã fidẽ teneat restituẽ? R. ſm
Hosti. Si ex oi ꝑte p̃scriptõis habuit
bonã fidẽ iã res illa facta ẽ sua ꝺ bñfi
cio iur̃. Uñ tũc nõ ẽ dõ ꝙ hẽat ꝯsciam
rei aliene: sꝫ tm̃ rei q̃ fuit aliena. Idem
Ber.Io.an.ꝛ q̃i oẽs. A .vt pꝫ i sũ.eo.
ti.q.131. B .Si tñ q̃s hr̃et ꝯsciaꝫ i ꝯriũ
ꝛ nõ posset eã deponẽ teneret ad resti
tutõem. A .Hoc fuit dictũ Ray. vt
pꝫ in dicta.q.131. B.

¶ Sz qs dr̄ possessor bone fidei? R̄n°.
Bona fides intelligit̄ cū aliqs credit
tradētē eē dn̄m: vł hr̄e ius distrahēdi:
lz erret in fcō. ff. de vb. sig. l. bone fidei
Et hec bona fides p̄sumit̄: nisi pbetur
3riū. ar. ff. de pba. veri⁹. Qn̄z tn̄ p̄sumi
tur 3riū ppter denunciatōem. C. de rei
ven. si fundū. vel q2 mercat̄ 3 leges. C.
de agri. z censi. l. quēadmodū. li°. xi°. vel
si emit a pcuratōe meo p collusionē: vł
q2 emit a pdigo vł luxurioso cui bōis
interdictū ē. ff. p emptore. qui fundū.
§. qui sciēs. z. l. si quis A . Et ibi dr̄ q
emēs ab eo q stati in malos vsus con
sumptur⁹ ē p̄sumit̄ male fidei: nec ibi
distinguit̄ vtrū sit ei intdicta administra
tio bonoꝝ vel nō. B . Nōnt̄ hec ex̄
eo. si diligēti. Idē Jo. an. A . Hec in
telligenda sūt b̄m ea q̄ an̄ pximū. §. po
sita sunt in additione. B.

¶ Utrū in p̄scriptōe regrat̄ iust⁹ titul⁹
R̄°. Si ius cōe vel p̄sūptō nō ē 3 posses
sorē suffic̄ bōa fides: at̄ necesse ē allꝫare
titulū z pbari: nisi allꝫet̄ p̄scriptio tāti
tpis c⁹ 3riū n̄ sit mēoria. ex̄ e. epm. li°. 6°.

¶ Utrū in p̄scriptōe regrat̄ possessio?
R̄°. Sic. z dz eē 3tinua: q2 si iterrūpat̄
possessio interrupta est p̄scriptio. 16. q.
3. §. pōt. ex̄ eo. illud. Sed si fiat interru
ptio ciuilis. s. per litis 3testatōem non
currit āmodo p̄scriptio. q2 p̄sumit̄ titu
bare z malā fidē hēre. Hec Jo. an. ex̄ 3
reg. iur. l. sine possessiōe. li°. 6°. A . hoc p
bat̄ in dicto. §. pōt. 16. q. 3. B.

¶ Qualr̄ iterrūpat̄ possessio nālr̄? R̄°
b̄m Ray. per occupatōem aque siū flu
minis occupantis fundū. Itez p violē
tam deiectōem: vel ēt si res sit a posses
sore furto sublata. ff. de vsucap. nāliter
Itē si quocunq3 mō amisit possessionē
seu aium deserēdi hūit. ff. de serui. vrb.
pdi. si heres. §. p̄. Cō. Inno. A . Con. ēt
Ul. vt in sum. eo. ti. q. 127. ad fi. vbi etiā
dicitur b̄m glo. Ray. q solo aio pōt qs
desinere possidere: lz nō possit solo aio
acquirere possessionem. B.

¶ Quō p̄scriptio interrūpatur ciuilr̄?
R̄° b̄m Ray. In iudicio trib⁹ modis. p̄
mō p libellū p̄ncipi oblatū. Et h° valet
tm̄ i qbusdā actōib⁹ q̄ ānales vocant̄:
q2 p⁹ ānū nō pn̄t moueri: sicut ē actio
iniuriaꝝ z q̄dā alie. in Insti. de ppe. et
tēpo. ac. circa p̄ncipiū. Per talem ergo
oblatōem libelli perpetuātur. 2°. p q̄re
lā iudici factā z conuētōem rei. Et hoc
valet in oibus actōib⁹. C. de p̄scrip. 30.
vel. 40. ānoꝝ. sicut in rē. Itē i oib⁹ actō
nib⁹ intrūpit̄ p̄scriptio p lit. 3t. C. de p̄
scrip. 30. vel. 40. annoꝝ. l. fi. A . Itē 3°.
p lit. 3tes. z hec i oib⁹ valet: vt dicta. l.
fi. que p Ray. ad h° allegat̄. z ad scd̄m
allegat̄. l. sicut in rē. C. de p̄scrip. 30. vel
40. annoꝝ. Et ad p̄mū facit. l. 2. C. qn̄ li
bel. p̄n. ob. z idē p oia dicit in q̄i litis cō
testatōe. i. qn̄ aliqs 3uētus i iudicio su
per rebus imobilib⁹ quas possidet no
mine alieno noiat dn̄m in iudicio. z re
portatis indiciis in quib⁹ denunciet do
mino vt veniat aut mittat: ip̄o quoq3
nihilomin⁹ dn̄o legitimis edictis voca
to a iudice nō 3pareat idē dn̄s: tunc. n.
lis est quasi 3testata 3 eū q̄tū ad iter
ruptōem p̄scriptōis. ex̄ vt lite nō 3tes.
qm̄. z notatur in sū. eo. ti. q. 127. b̄z Ray.
z glo. ei⁹. B . Extra iudiciū vo iterrū
pit̄ qnq3 mōis. p̄ mō p vsuraꝝ solutōez
per quā intrūpit̄ p̄scriptio que currē
videbatur contra creditorē nō petētez
debitū. C. de p̄scrip. 30. vel 40. an. cum
notissimi. 2° mō intrūpit̄ p secūdā cau
tōem qn̄ debitor facit nouā cautōem:
vt in dicta. l. cū notissimi. 3° p ptestatio
nē: vt qn̄ quis iusto metu, vł alia cā im
pedit⁹ nō pōt rē suā petē. z ptestat̄ co
rā iudice ordinario vł corā publicis p
sonis. ex̄ de offi. or. pastoralis. ex̄ de ap
pel. si iust⁹. 16. q. 3. §. si pōt. A . In dcō
c. si iustus. dicitur: q p̄fata ptestatio
quando non pōt haberi iudex: potest
fieri corā bonis viris: nec distinguitur
vtrū sint persone publice vel nō. B.
4°. per denunciatōem factam colono:
ex̄ vt lite non cōtes. c. qm̄. C. vbi in rem
actio erpe. pōt. l. 2. A . Ista denuncia
tio fit p citatōem factā de parēdo iuri
corā iudice sup re quam possidet noie

alieno ſm glo. Ray. vt in dicta.q.127.
vbi ⁊ oia que i iſto.§.hn̄tur nōn̄t ſcd̄m
Ray.Ul.⁊ Inno. B .5° ꝑ ſynodalē ꝓ
clamatōem: vtputa aliqs ſacerdos ꝓ
clamat in ſynodo gn̄ali vel ꝓuinciali:
ꝙ ali⁹ ſacerdos tenet rē eccle ſue.extra
eo.ſanctorum.

¶ In qb⁹ caſib⁹ nō currit p̄ſcriptio: lꝫ
nō intrūpat? R° ſm Ray. In ſeptē.p̄ ē
tpe p̄lati q male alienauit rē eccle. Nā
ꝗdiu ip̄e viuit. A .⁊ tenet eccłam ſꝫ
eū.Ray.vt in ſū.eo.ti.q.128. B .n̄ cur
rit p̄ſcriptio ꝯ eccłam: vt nōt.16.q.3.ſi
ſacerdos.2° toto tpe vacatiōis eccłie q̄
petē hēt.3° ſi p̄lat⁹ ei⁹ hētic⁹ fuerit. De
his duob⁹ ex̄ eo.c.p̄.⁊.c.auditis. 4° tpe
ſciſmatis.ex̄ eo.cū nob̄. A .Ibi dr̄ ꝯ
p̄ſcriptōe q̄ nō currit ꝯ Romanā eccle
ſiā tpe ſciſmatis. B .5°.tpe excōicatio
nis ip̄ius p̄lati niſi ſit negligēs i peten
do abſolutōem: ex̄ de ꝯceſ.p̄ben.q2. 6°.
ꝯ eū q ē in etate pupillari.C. in qbus
cāis nō ē neceſ.l.fi. A .Ibi gnāl'r dicit
de oib⁹ minorib⁹: vt ꝯ eos nō currat p̄
ſcriptio niſi 30.vel 40.annoꝝ. Sꝫ in .l.
ſicut in rē.C.de p̄ſcrip.30.vel.40.an.dr̄
ꝙ ꝯ pupillū nulla currit p̄ſcriptio. B.
7° qn̄ qs iuſta cā ipeditus non pōt agē
ex̄ de appel.ex rōne.ff.qb⁹ ex cau.ma.
.l.ꝙ qdē.⁊.l.nō enīꝫ. A .Ibi dr̄. Nō.n.
negligētib⁹ ſubuenit: ſed nccitate reꝝ
impediti. B .16.q.3.porro. ex̄ ꝺ elec.
ne ꝓ defectu.De hoc vide.i.§.pl't. A .
Idē i dicta.q.128. B.

¶ Utrꝝ currat p̄ſcriptio ꝯ eum q aliqd
diu ſoluit ſine cā? R°. Nō currit ſꝫ pōt
retinē qꝺ nō ꝺ iure p̄ſtitit ēt ſi diu illꝺ
ſoluerit.C.de agri.⁊ cēſi.l.litib⁹. ex̄ de
cenſi.ꝑuenit.16.q.3.clerici.⁊.c.ſi ep̄s. A.
Idē nōt glo.10.q.3.c.q2. Nōtur ēt i dcā
.q.128.ad fi. B.

¶ An currat p̄ſcriptio ꝯ eū q non pōt
agē? R°. Regularit' n̄ currit niſi poſtꝗ
qs agē pōt iure nō ipediēte. Uñ ꝯ filiū
familias nō currit p̄ſcriptio in reb⁹ ad
uēticiis niſi ex q̊ fuerit libat⁹ a p̄ria po
teſtate: nec mulieri in dote niſi ſoluto
m̄rimonio vł viro ꝟgēte ad iopiā: nec
creditori niſi exn̄te debiti petēdi ꝯditi
one: vel aduenīēte die. Probāt hec.C.
de ānali excep.l.1.⁊.§.fi.⁊.C. de iure do.
.l.in reb⁹.§.ois.⁊.C.de p̄ſcrip.30.vł.40.
an.l.cū notiſſimi.§.illud aūt.Ex q̊ nota
ꝙ ſi credidi tibi cētū vſqꝫ ad decē ānos
nō icipit currē p̄ſcriptio ꝯ me: niſi poſt
illos decē ānos. A .Hoc hr̄ i dicto.§.
illud.Et idē qꝺ i h°.§.nōt in ſū.eo.ti.q.
129.ſm Ray. B.

P Reſumptio tripl'r dr̄. Prio mō
circa aliū ſꝫ ꝙ iuriſte cōit ſu
mūt quā ⁊ Hoſ.diffinit ſic. Preſūptio
ē alic⁹ facti dubii qn̄ꝫ plena qn̄qꝫ ſemi
plena ꝓbatio.Et de hac hēs .ſ. cōicare
.§.18°.q incipit.Utrꝝ corp⁹ xp̄i ꝺbeat da
ri ſuſpecti.⁊ .ſ.cłic⁹ 3°.§.fi.⁊ .ſ.m̄rimoniū
8°.§.3°.ex̄ eo.ꝑ totū. A .Et q̄le peccatū
poſſit circa hoc occurrē: pꝫ ꝑ Nico. de
lira ſuꝑ.7°.Math.vbi dicit. Sciēdum
ꝙ aliqs pōt p̄ſumē ſeu iudicare malū
de ꝓxio m'tipl'r. Uno°.ex euidētia facti
vt cū aliqs iudicat aliquē homicidam
q2 vidit eū iterficē hoiem. Et h° nullū
ē pctm̄. Alio° ex ſignis euidētib⁹: vt ſi
aliqs iudicat fornicatorē aliquē: q2 vi
dit eū nudū cū nuda.ſolū cuꝫ ſola. Et
hoc ſil'r nullū ē pctm̄.3° mō ex ſignis le
uib⁹.Et in hoc iudicio eſt triplex gdus.
Prim⁹ ē qn̄ ex leuib⁹ ſignis aliqs inci
pit dubitare de bonitate fr̄is. Et hoc ē
pctm̄ veniale: q2 ꝓcedit ex hūana infir
mitate.⁊ hoc nō vocat' iudiciū.ſ. ꝓp̄e:
ſꝫ ſuſpitio.2⁹ grad⁹ ē qn̄ ex talib⁹ ſignis
firmiter tenet in aio ꝙ fr̄ ſit malus. Et
h° ꝓp̄e dr̄ iudiciū.q2 iudiciū importat
ſniam.Et hoc ē pctm̄ mortale ſi maluꝫ
qꝺ iudicat de fr̄e ex leuib⁹ ſignis ſit de
genē pcti mortalis. Pctm̄.n. mortale ē
qꝺ ꝯriat' caritati. Qꝺ aūt aliqs p̄dicto
mō iudicet fr̄eꝫ ē ꝯ caritatē fr̄nā.3⁹ gra
dus ē qn̄ ex leuib⁹ ſignis nō ſolū p̄dcō
mō iudicat: ſꝫ ēt ꝓcedit ad pūitōeꝫ fr̄is
ſic de facto.Et h° ē graui⁹: q2 nō ſoluꝫ ē
ꝯ caritatē: ſed ēt ꝯ iuſticie eqtatē.Et ꝺ
talib⁹ intelligit' illud ꝟbū. Nolite iudi
care.⁊c̄. B .2°.modo dr̄ p̄ſūptio circa

seipm.s.qn̄ aliquis vltra rōem de seip so ꝑsumit. De qua qdē Tho. scd̄a scd̄e .q.130. dicit ꝙ opponit magnanimitati sm excessuꝫ. ⁊ etiā pꝫ ꝑ phm 4.° ethicorū. vbi dicit ꝙ ꝑsūptuosi ꝓpter exteriorē fortunā fiunt despectores ⁊ iniuriatores alioꝝ. Et talis ꝑsumptio vt ibidē dicit Tho. sine dubio pctm̄ est q̄si ꝯ nālē ordinē existēs. s. vt qs assumat ad agēdū ea q̄ ꝑferunt sue ꝟtuti: qd̄ ꝑtinet ad rōem ꝑsumptōis: sicut ipm nomen manifestat. Huic g° ꝑsumptōi sꝫ defectū opponit pusillanimitas: de q̄ hr̄. ī. pusillanimitas. ⁊ int̄ hec vitia media ꝟtus ē magnanimitas. 3.° modo dr̄ ꝑsumptio circa deū. s. iordinata de deo spes. De qua Tho. scd̄a scd̄e .q.21. dicit sic. Sicut falsū est ꝙ d̄s penitētib⁹ nō idulgeat: vel ꝙ peccātes ad pniaꝫ non cōuertat: ita ⁊ falsū est ꝙ i pctō ꝑseuerātib⁹ veniaꝫ cōcedat: ⁊ a bono opere cessantib⁹ glām largiat. Cui extimationi cōformit se hēt ꝑsumptōis motus: ⁊ iō ē pctm̄ min⁹ tn̄ q̄ꝫ desperatio q̄ꝫto magis ꝓpriū ē deo misereri ⁊ parcē q̄ꝫ punire. Et hec ꝑsūptio opponit ꝟtuti spei ⁊ vitio despatōis. de q̄ s̄. despatio.

PRimas. Quere s̄. patriarcha.

PRimitie. Primitia sm Ray. est pars frugum siue fructuuꝫ dn̄o offerēda. A .Jō i sū. li.° ꝑ. ti.15.q.46. B.

C Utrꝫ hoies teneātur ad soluēdū primitias? R̄n° sm Tho. scd̄a scd̄e.q.86. Primitie ꝑtinēt ad ius nāle. s. vt hō ex reb⁹ sibi datis a deo aliqd exhibeat ad ei⁹ honorē. Sꝫ ꝙ talib⁹ ꝑsonis. s. sacerdotib⁹ exhibeant: aut d̄ ꝑmis fructib⁹ aut in tali quātitate. A .s. sm modū in veteri testamēto determinatū. de q̄ seqtur. B . H° qdē fuit i lege veteri iure diuino determinatuꝫ. i noua āt lege diffinitur ꝑ determinatōem eccl'e ex qua hoies obligantur vt ꝑmitias soluant sm ꝯsuetudinem patrie ⁊ indigentiā mīstroꝝ eccl'e. A . Con. Ray. vt in sū. eo. ti. q.47. B . Per qd̄ concludi ēt pōt quib⁹ dād̄e sint. s. his qbus est ꝯsuetū ⁊ qui eis magis idigēt. A . In sū. eo. ti. q.48. dr̄ sm Ray. ⁊ Hosti. ꝙ ꝑmitie dād̄e st̄ sacerdoti ꝑrochiali. Sed Hof. dicit ꝙ diuidēde sūt sicut decime: vt ibi. de q̄ s̄. decime 3.° Hec pn̄t intelligi nisi aliud appareat de ꝯsuetudine: vt ꝑtractū ē sm Tho. B . Et eodē mō pꝫ quota pars sit dāda. Nā ⁊ sꝫ Inno. ex quo nō inuenit exꝑssuꝫ d̄ q̄ꝫtitate relinqt arbitrio dantꝭ. nisi ꝯsuetudo aliud inducat. Un̄ ⁊ addit Ray. ꝙ si eccl'a eēt tenuis: nec hr̄et sacerdos vn̄ posset sustentari ampli⁹ dādū eēt. A. .i. ꝯsuetudo eēt eligēda ꝑ quā āpli⁹ soluit: vel saltē media qn̄ varie sūt cōsuetudines sm eūdē: vt i sū. e. ti. q.49. B. ar. 10. q.2. §. hoc ius. Ubi aūt nō ē ꝯsuetudo ꝙ ꝑmitie soluātur: ⁊ est obtēta a tēpore de quo nō est memoria: nō soluētes sm Guil. excusant. A . Hoc verū sꝫ eūdē si hi⁹ ꝯsuetudo sit sine ꝯdictōe obtēta: vt i dcā. q.49. B.

PRinceps. Quō ꝑnceps ⁊ qcunq̄ꝫ dn̄s sclaris subsit pape. hr̄ s̄. papa §.3.° circa fi. Et d̄ materia ꝑncipis: vide supra dominus.

PRiuilegium quid sit? R̄n.° Priuilegiū ē ꝑuatū ius ꝯ ius cōe indultū. Nā nisi aliqd indulgēt nō eēt ꝑuilegiū. ex̄ de ꝟb. sig. abbate. ex̄ eo. in his. A . Idē in sū. li.° 2.° ti.5.q.159. scd̄m Hosti. ⁊ Hoff. B.

C Utrꝫ aliqd ꝓsit ꝑuilegiū qd̄ ꝯtinet ius cōe? R̄.° Tale ꝑuilegiū qn̄q̄ꝫ ꝯcedit ex̄ de ꝓcu. q2 in causis. ⁊ nō ē frustra. sꝫ poti⁹ dat multꝭ ex cāis. ꝑ q2 magꝭ solet timeri qd̄ spālr ꝓhibet q̄ꝫ qd̄ gnālr .23. dis. quāq̄ꝫ. A . Hosti. cui⁹ fuerūt dicta q̄ i h.° §. hēnt. vt pꝫ i sū. eo. ti. q.60. in h° sic dicit. Magꝭ ꝯsueuit timeri qd̄ spāliter cauet q̄ꝫ qd̄ gnālit indulget. B . Itē multi qn̄ꝫ sciunt ꝑuilegia talia et ignorāt iura. Itē cū freqnter iura male obseruētur: ipa ꝑ ꝑuilegia inouant: ex̄ de treu. ⁊ pa. c.2.°

¶ Quis possit ꝯcedere priuilegiũ? R°.
Quicunqꝫ põt legẽ facẽ ⁊ in quibꝰ põt:
põt ⁊ ꝓuilegiũ indulgere: vt papa i spi
ritualibꝰ. ⁊ qñqꝫ ẽt in tꝑalibꝰ: vt in ter
ris sue tꝑalis iurisditõis. vel qñ iurisdi
tio ad eũ deuoluẽť: vt dr̃ s̃ papa. §. 4°.
circa fi. Et nõ hic scd̃m Ber. ꝙ eccľia
Romana siue papa nunqꝫ ꝯsueuit ali
quẽ ꝯ̃ se ꝓuilegiare: ar. C. de sacrosanc.
ec. iubemꝰ nullã. ⁊ ar. ex̃ de ꝑscrip. cum
ex officii. Qđ est ꝯ̃ eos q dicũt vľ potiꝰ
fingunt se hẽre ꝓuilegia ꝙ possint iu
dicare de rescriptꝭ pape. ⁊ ꝙ absꝫ eorũ
approbatõe nõ sit ꝓcedẽdũ ꝭm rescri
pta pape ⁊ hiꝰ. Itẽ põt ꝯcedẽ ꝓuilegiũ
impator in tꝑalibꝰ: sed nunqꝫ in spũa
libꝰ: qꝛ de eis nil põt statuẽ. 96. dis. bñ q
dẽ. Itẽ põt ꝯcedẽ ꝓuilegiũ eps: ex̃ ꝯ̃ re
li. do. cõstitutꝰ. ex̃ de censi. cũ venerabi
lis. 16. q. 2. visis. ex̃ eo. cũ oliꝫ. 2°. rñso ꝑ. dũ
tñ faciat volũtatẽ sui capľi: ex̃ de iure
pa. pastoralis. ex̃ de excel. pla. sicut vni
re. Multo fortiꝰ pr̃iarcha: ex̃ de cle. nõ
resi. cũ ad hꝰ. A. Hoc fuit dictũ Ho
sti. q ⁊ addidit. Et breuiť intelligi põt:
ꝙ quicũqꝫ põt ꝯstitutõeꝫ facere. ⁊ q̃te
nus ⁊ in qbus põt: ⁊ ꝓuilegiũ ⁊ idulgẽ
tiã põt dare. Et idẽ qđ in h°. §. nõť in sũ.
eo. ti. q. 162. ꝭꝫ eũdẽ Hosti. ⁊ Ber. ⁊ Hof.
B. Quis aũt possit legẽ facẽ. regre s̃.
lex. §. ꝑ. ⁊ 2°.

¶ Quis possit ꝓuilegiũ iterꝑtari? R°.
ꝭm Hosti. Si ꝟba sũt obscura siue am
bigua: tũc eius est interꝑtari cuiꝰ ẽ con
dere ⁊ interiꝫ negociũ suspẽdeť: ex̃ de
sen. exco. inť alia. ex̃ de iudi. cũ venisset
Si ꝟo nõ sint ꝟba obscura vel ãbigua
tũc dꝫ diligẽter tenor ꝯsiderari: ex̃ eo.
porro. ⁊ c. recepimꝰ. Et potiꝰ insistẽduꝫ
est intẽtõi ꝓuilegii qꝫ verbis. i. q. i. mar
chio. 38. dis. sedulo. ex̃ de ꝟb. sig. itelligẽ
tia. ⁊ c. in his. Et quãtũ fieri põt latissi
me ẽ iterꝑtandũ. ex̃ de dona. cũ dilectꝰ
. ff. de ꝯsti. ꝑnci. bñficia. nisi ꝑiudicet iu
ri alieno: qꝛ tũc reduciť ad ius cõe. ex̃
de cõsue. cũ dilectꝰ. §. pľt. ⁊ fi. duꝫ tñ ali
quid opeť. vt s̃. §. ꝑ. Con. Inno. Ber. ⁊
Hoff. A. Idẽ i sũ. eo. ti. q. 163. B.

¶ Utrꝫ ꝓuilegiũ amittať ꝑ actũ ꝯ̃riuꝫ
vel nõ vtẽdo. ⁊ in quãto tꝑe? R°. Multi
circa hoc dixerũt multa. Uñ Ber. ex̃ đ
consti. cũ accessissent. post mľtas opio
nes recitatas cõcludit sic. Meliꝰ vr̃ dđ
ꝙ sicut sũt diuersa ꝓuilegia ⁊ in diuer
sis casibꝰ cõcessa. sic qđlibet ꝓuilegiuꝫ
locũ hẽat in suo cãu: sicut i ꝑscriptõe i
qua diuersa tꝑa regruť: vide s̃. ꝑscri
ptio. A. Dic ꝙ ꝓuilegiũ amittiť alñ
ꝑ actũ ꝯ̃riũ: quo cãu si sit ꝯcessuꝫ in fa
uorẽ ꝑsonaꝝ amittiť ẽt ꝑ vnicũ actuꝫ
ex̃ de ꝯsti. cũ accessissẽt. vbi dr̃ de qbus
dã canonicis qbus fuerat cõcessũ ne te
nerẽtur hẽre ꝑmiceriũ. Qđ si postmo
dũ ꝑmiceriũ elegerit nõ pñt amplius
vti dicta cõcessione. Si ꝟo sit ꝯcessum
i fauorẽ eccľe: puta si alicui religioni si
ue mõnasterio sit ꝯcessũ ꝙ non teneať
soluẽ đcimas: tũc nõ amittiť ꝓuilegiũ
nisi ꝑlatꝰ tanto tꝑe ꝯ̃riauerit. ꝙ ꝑscri
ptio sit cõpleta saltẽ lapsu 30. ãnoꝝ: ex̃
de ꝓuil. si de terra. ⁊ c. accedẽtibꝰ: lꝫ alˢ
ꝑscriptio nõ currat ꝯ̃ eccľaꝫ nisi. 40. an
nis. qꝛ cũ ꝓuilegiũ ꝯ̃ ius cõe cõcedať ci
tius amittiť. Nã de facili res ad nãm
eiꝰ reuertiť ꝭm Hosti. ⁊ in sũ. li°. ꝑ. ti. 15.
. q. i4. Itẽ ꝑdiť ꝑ ꝯ̃riam sñiam. ꝑ ꝑscri
ptõem. ꝑ renunciatõem ꝑ reuocatõeꝫ.
⁊ ꝑ abusionẽ. xi. q. 3. ꝓuilegiũ. Et de his
pleniꝰ notať ꝑ Hosti. vt pꝫ in sum. dcã
. q. i4. ⁊ li°. 2°. ti. 5. q. 164. B.

¶ Sed qd cũ aliqs allegat ⁊ oñdit pri
uilegiũ: sed nõ seruať ei? R° ꝭꝫ Hosti.
Nõ dꝫ isti iputari. ff. cõmodati. l. ad eos
nõ obstãte si obiiciať ꝙ nõ fuit vsus:
vľ ꝙ ꝯ̃riũ factũ est. Quõ. n. vteť ꝓuile
gio q vti nõ ꝑmittiť. Nisi forte si sñia
ferreť ꝯ̃ eũ ⁊ non appellaret: ex̃ đ sen.
⁊ re iudi. suborta. Sꝫ ille qui se oppõit
puniẽdus ẽ: ex̃ eo. dilecti. A. Idẽ i sũ.
li°. 2°. ti. 5. q. 165. B.

¶ Qñ ꝓuilegiũ dꝫ reuocari? R° ꝭꝫ Ho
sti. Nõ decet ꝙ reuoceť sine cã. sed cuꝫ
cã põt ⁊ dꝫ reuocari: vtputa si aliqbus
religiosis cõcessuꝫ sit ꝓuilegiũ de non
dandis decimis ꝑpť eoꝝ pauꝑtatẽ de
inde ditati sunt: ita ꝙ ẽt dando decias

pñt cõmode sustẽtari: ⁊ nõ dando enor mit ledũtur prochiales ecclie: dz cessa re priuilegiũ. Et sic intellige ex̃ de dci. suggestum. ⁊. c. nup. Itẽ si qs nõ seruat pũilegia supioris ɔcessa subditis: etiã ipsius priuilegium merito reuocatur. extra eo. dilecti. Sed nota hic ꝙ si su perior ex certa scia confirmauit priui legiũ ɔcessuz ab inferiori nõ poterit re uocari postea p inferiorẽ. 25. q. 2. pũile gia ꝑ. ⁊ 2ᵒ ⁊. c. seqntib'. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 164. ẜm. Hosti. q ⁊ addit. Ideo Impator vel rex pũilegiũ ɔcessum ec clesie ẽt p dñm papã quẽ ɔstat supiorẽ eẽ oib' ex certa scia ɔfirmatũ nõ pote rit reuocare. B. De pũilegiis exem ptõis ⁊ de ipis exemptis habes plura s exemptus.

Probatio. Per q̃ aliq̃ pbant? Rñ° ẜm Ber. Sicut p testes ⁊ in strumẽta pbant aliq̃: ita ẽt scriptura antiquoꝝ libroꝝ facit fidẽ: ex̃ eo. cum cãn. ex̃ de pscrip. ad audiẽtiã. Itẽ si re periat scriptura in aliq̃ colũna vel la pide ei stat. 24. q. 2. sane 2ᵒ Sed ad hoc Hosti. sic addit. Caue tñ tibi: q2 nõ oia talia faciunt plenã fidẽ: sed illa tñ q̃ sub fideli custodia remanẽt: cetera ad minicula pstant nõ pbatõem. A. Iõ in sum. li. 2ᵒ ti. 5. q. 177. vbi ⁊ addit ꝙ di cta custodia dz esse etiam publica ẜm eũdem Hosti. B.

Professio. De mã pfessi onis q̃re sup. nouiti'. ⁊. i. religio 4ᵒ

Promissio. Quid de il lo qui aliqd pmisit: ⁊ postea nõ facit? Rñ° ẜ Tho. scda scde. q. 110. Si ille q pmit tit aliqd hz aĩum faciẽdi qd pmittit n mẽtit: q2 nõ loqtur ɔ illud qd gerit in mẽte. Si vo nõ facit qd pmisit: tũc vi det ifidel' agẽ p hoc ꝙ aĩum mutat. Põt tñ excusari ex duob'. Uno° si pmi sit illud qd ẽ mãifeste illicitũ: q2 pmit tẽdo peccauit. mutando aũt ppositũz bñ facit. A. Facit. 22. q. 4. in malis.

B. Alio mõ si sũt mutate ɔditiões p sonaꝝ ⁊ negocioꝝ. Ut. n. dicit Seneca i li. ᵒ de bñficiis. ad hoc ꝙ hõ teneat facẽ qd pmisit reqrit ꝙ oia imutata pma neãt. Uñ ⁊ apls nõ ẽ mẽtit' nõ implẽs: qd pmisit cũ nõ iuit corinthũ. 2. Cor. ꝑ. ⁊ hoc ppt ipedimẽta q̃ supuenerunt. Et nõ ẜm Ber. ꝙ ex nudo pacto siue p missione orit actio: lz ẜm leges sit ɔtra Et ꝙ mortalr peccat recedẽs a pacto: nõtur hoc ex̃ de pac. c. ꝑ. A. in glo. Et ad hoc facit qd nõt Tho. scda scde. q. 110. arti. 4ᵒ vz ꝙ oẽ mẽdaciũ qd venit ɔ honorẽ dei vel dãnũ pximi pniciosũ dr ⁊ mortale. B. In alternatiuis pmis sionib' ⁊ debitis electio ẽ debitoris ⁊ sufficit alteꝝ adimpleri. i Insti. de act. §. pterea. ex̃ ɔ reg. iur. i altnatis. li. 6ᵒ

Prudentia carnis vtrũ sit pctm̃? Rñ° scdm Tho. scda scde. q. 55. Prudentia carnis ppe dr qñ aliqs bona carnis hz vt vltimũ finẽ vite sue. Hoc aũt manifestũ ẽ ꝙ est pctm̃. q2 p hoc deordinat circa finẽ vltimũ q nõ ɔsistit i bonis corpis: sed aĩe. Uñ ad Ro. 8ᵒ Prudẽtia carnis ini mica ẽ deo. Et siqdẽ prudẽtia carnis ac cipiat ẜm absolutã prudẽtie rõem: ita .s. ꝙ in cura carnis ɔstituat vltimus fi nis coti' vite: sicut ẽ pctm̃ mortale. A q2 prudẽtia ppe est circa ea q̃ sunt ad finẽ toti' vite studiosa inqsitio: vt põt colligi p eũdẽ Tho. ⁊ i sũ. li. 3ᵒ ti. 34. q. 231. vbi nõnt oia q̃ in h°c. hẽnt. B. Si vo accipiat ẜ rõez pticlarẽ prudẽtie: sic ẽ pctm̃ vẽiale. Cõtigit. n. qñq ꝙ aliqs iordiate afficitur ad aliqd ɔlectabile carnis: absq h°ꝙ auertat a ɔo p pctm̃ mortale. Uñ nõ ɔstituit finẽ toti' vite i ɔlectatõe carnis. Et sic hre studiũ ad hãc ɔlectatõez asseqndã ẽ pctm̃ vẽiale Si vo aliqs curã carnis referat i finez honestũ: puta cũ aliqs studet comesti oni ppt corpis sustẽtatõez nõ vocatur prudẽtia carnis. q2 sic vtit hõ cura car nis vt ad finẽ pducat. Nondũ ẽt ꝙ s b prudẽtia carnis cõprehenditur etiam

prudētia h⁹ seculi.q₂ etiaꝫ exteriores
res mundi appetim⁹ ꝓpter carnē.

PUbes. Require supra. impubes.

PUblice hōestatis iusticia. vide s̄.ipedimētū.iꝫ.º

PUdicitia. Sicut ponit Tho. scōa secūde.q.151.nomen pudicitie a
pudore sumit̄ i quo ꝟecūdia significat̄
Et iō opꝫ ꝙ pudicitia ꝓpe sit circa illa
de quib⁹ hoies magis ꝟecundāt̄. Ma
xime āt ꝟecūdant̄ de actib⁹ venereis:
vt dicit Aug⁹ 14.º de ciuitate dei. Vn̄
neqꝫ act⁹ ꝯiugalis ꝟecundia caret. ꝛ hº
iō q₂ mot⁹ mēbroꝝ illoꝝ imperio rōis
nō subdit̄. Uerecūdat̄ aūt hō nō soluꝫ
de illa mixtione venerea: sed ēt de qui
buscūqꝫ signis ei⁹: vt dicit ph̄s 2.º rheto
rice. Et iō pudicitia attēdit̄ circa vene
rea ꝛ p̄cipue circa signa venereoꝝ: sic̄
sūt aspect⁹ impudici. oscula. tactus. Et
q₂ hec mag⁹ solent dep̄hendi: iō pudi
citia magis respicit hi⁹ exteriora signa
Castitas āt mag⁹ respicit ip̄aꝫ venere
am ꝯmixtionē. Interdū tn̄ vnū ꝑ alio
ponitur.

PUnitio sine culpa nisi subsit cā nō est aliqs puni
endus: ex̄ de reg. iur⁹. sine culpa. lib.º 6.º
De punitōe quā hꝫ facē p̄lat⁹. q̄re s̄. cor
rectio p̄. Itē s̄. disciplina. Itē s̄. pena p̄
Itē de punitōe an sit dimittēda ꝓpter
scādalū: vide. ī. scandalū. §. 6.º

PUrgatio quid ē? R̄ꝰ s̄m Ray. Est ꝯ ob
iecto crimine inocētie oñsio. s.
ꝑ iuramētū vel alio debito mō s̄ꝫ Hof.
ꝛ hꝫ duas sp̄ēs. Una dr̄ purgatio canōi
ca. Alia dr̄ vulgari⁹. Canōica fit qñqꝫ ꝑ
solū iuramētū ip̄ius diffamati: qñꝫ ēt
ꝑ iuramētū testiū ꝯpurgātiū. s. ꝛ iuran
tiū ꝙ credūt illū veꝝ iurasse ꝛ inoxiū
eē. Et ista purgatio approbat̄ tāqꝫ bōa
.2.q.5. fere ꝑ to. Vulgaris ꝟo purgatio ē
que a vulgo iuēta ē: vt ferri cādentis:
aq̄ feruētis: seu ēt frigide. duelli. ꝛ hi⁹.
Hec i totū reprobata est tāqꝫ a diabo
lo inuenta. 2.q.5. mēnā. ꝛ c. ꝯsuluisti. ꝛ c.
monomachiā. Et est ꝯ illud Deut.º 6.º
Math. 4.º ꝛ Luc. 4.º Non tētabis dn̄m
deū tuū. vt in. c. monomachiā. i fi. ꝛ. 22.
.q.2. querit̄. Et de ista mā̄ hēs s̄. duellū.
.§. plt. A. Idē i sū. li.º 3.º ti. 31. q. 1. ꝛ. 2. s̄m
Ray. ꝛ glo. eius. B.

¶ Sꝫ qñ ē idicēda purgatio? R̄n.º Qñ
qs ē publice ifamat⁹ de crimie ꝛ ꝯuici
nō pōt seu ēt nō excusat̄: ex̄ de purg. ca
no. nos int̄ alia. A. vel ēt ꝓpter aliā
crimis vehemētē suspitōem: vt i. c. int̄
sollicitudies. ex̄ eo. de q̊. i. §. fi. B.

¶ Sꝫ cū q̊t ꝑsonis dꝫ fieri purgatio?
R̄ꝰ s̄m Ray. Numer⁹ ꝯpurgatoꝝ taxa
bit̄ arbitrio boni iudicis. Qñqꝫ. n. ma
ior qñꝫ minor numer⁹ taxādus ē s̄m ꝙ
ifamia vl̄ crimē sūt mag⁹ vl̄ min⁹ gra
uia. 2.q.5. p̄sb̄r. ꝛ c. oīb⁹. in fi. Vn̄ Inno.
idixit cuidā decano purgatōeꝫ cū. 14.
sui ordis. ex̄ de purga. cano. int̄ sollicitu
dines. ꝛ cuidā ep̄o idixit purgatōeꝫ cuꝫ
duob⁹ abbatib⁹ tm̄. ex̄ de pur. ca. cū in
iuuētute. Et ad hoc ex̄ de accu. cum. p.
A. Idē i sū. eo. ti. q. 8. B.

¶ Quales debēt eē ꝯpurgatores? R̄ꝰ
Si pn̄t h̄ri aliq eiusdē ordis vl̄ dignita
tis h̄ri debēt. ex̄ de pur. ca. int̄ sollicitu
dines. Al̄ si h̄ri nō possint: puta q₂ illi
sūt inimici cū aliis inferioris ordis: vl̄
ēt cū laicis possꝫ qs se purgare. 2.q.5. si
legitime. ꝛ c. oibus i fi. ex̄ de pur. ca. cū
in iuuētute. dis. 51. clerici. Debēt tn̄ esse
viri catholici. A. ꝛ vita ꝓbati. vt i. c.
inter sollicitudines. de quo. ī. B. ꝛ q
ꝯuersatōem ꝛ vitā ei⁹ ēt transacto tp̄e
nouerint. A. nō solū i pn̄ti: vt in tex.
qui sequit̄. B. vt in dicto. c. int̄ solli
citudines. ꝛ c. se. Quin ēt cū mulierib⁹
religiosis ꝛ honestis possꝫ qs se purga
re. 15. q. 2. i decia. i fi. A. Iō i dcā. q. 8. B.

¶ Corā quib⁹ dꝫ fieri purgatio? R̄ꝰ Si
aliqs ē ifamat⁹ apud pp̄lm dꝫ se purga
re i publico. Si apō cleꝝ: corā clero. Si
i vtroqꝫ casu: corā iudice. 23. dis. illō. 22.
.q.5. de crimie. A. Iō i dcā. q. 8. B.

¶ Que forma iurame͂ti in purgatõio R. Forma talis erit. Ego. N. iuro ꝙ n̄ feci tale quid per me. nec ma͂daui. nec cõsiliu͂. nec fauore͂. nec auctoritate͂ õ di. dis. 5o. si qs vidua͂. 2. q. 5. auditum. ex̄ de pur. cano. quotie͂s. z. c. fi. Põt etia͂ addi. Nec ratu͂ habui ꝙ meo noie factu͂ fuerit: ex̄ de resti. spo. cu͂ ad sede͂. ff. de vi z vi arma. l. 3. §. cu͂ ꝓcur. A. Quidaz e͂t addu͂t. nec sciui. vł si sciui ꝓhibe͂ nõ potui: vt in dicta. q. s. vbi notant oia q̄ in isto. §. habent. B. Cõpurgatores ꝟo iurabu͂t sic. Juro siue iuram9 ꝙ credimus vez ee͂ illõ qõ ip̄e iurauit: ex̄ eo. quotie͂s. Uel breui9 s3 Hos. Infamat9 iurabit se imune͂ a crimine de q̊ ifamatur. A. Hec forma exp̄sse reprobat ex̄ eo. c. fi. Ideo p̄ma melior e͂. B. Et cõpurgatores iurabu͂t se credere illu͂z veru͂ iurasse.

¶ Quid si infamat9 defecerit i purgatõe? R. Puniet tanq̄ 9uict9. ex̄ de ac cu. cu͂. p. z ex̄ de simo. de hoc. z. c. isinuatu͂. Si ꝟo purgatõez rite fecerit iudex sine mora z difficultate d3 suspe͂sionez si forte facta fuerit relaxare: z eu͂ ab infamia crimis absolue͂. A. Et eu͂ boni testimonii a͂nunciare. vt in. c. qõ seq̄t. B. ex̄ de pur. cano. ex tuaꝝ.

¶ Quid si purgatio n̄ fuit rite fca͂? R. Si n̄ fuit fca͂ cora͂ suo iudice: vel e͂t cora͂ eo: sed fuit facta purgatio vulgaris etia͂ si infamat9 absolut9 fuerit: nihilomin9 tenebit iteꝝ canonice se purgare ex̄ de pur. ca. ex tuaꝝ. z. c. cu͂ dilectis. A. Ide͂ in dicta. q. s. ꝫm Ray. B.

¶ Utꝝ purgatio sꝑ sit recipie͂da qn̄ infamat9 offert ea͂? R. ꝫm Ray. Duo casus su͂t in qb9 nõ d3 recipi. Un9 e͂ qn̄ crimen est notoriu͂. Alter e͂ qn̄ est accusator z offert ꝓbatõem: ex̄ de pur. cano. c. 2o. z. c. cu͂ dilectis. A. Hoc fuit dictu͂ Ray. vt p3 in dicta. q. s. ꝑ dictu͂. c. cu͂ dilectis. siue. c. 2. quod ad hoc nihil facere videtur. B.

¶ Utꝝ iudex possit indice͂ purgatõem ei que͂ suspectu͂ he͂t ip̄e tm̄? R. Nõ nisi forte accusat9 fuerit z remaneat suspect9 suo ep̄o aut sacerdotib9 au͂t honestis viris. 2. q. 5. oibus. A. s. qn̄ ex ipso ꝓcessu: l3 delictu͂ nõ sit plene ꝓbatu͂ tn̄ accusat9 remanet suspect9 etiaz soli iudici: vt p3 i sum. eo. ti. q. 9. vbi hec notant ꝫm Ray. Et facit ex̄ eo. inter sollicitudines. B.

Purgatorium.

Igni purgatorii: etia͂ si etern9 nõ sit: miro tn̄ mõ grauis e͂. Excellit. n. oe͂m penam qua͂ allqs vnq̄ passus e͂ i hac vita. Nu͂q̄ in carne tanta pena inue͂ta est l3 mirabilia martyres passi sint torme͂ta. z multi neqter qua͂ta sepe sustinuerunt supplicia. hec de pe. dis. 7. c. fi. A. Potius vr̄. §. p̄xt. B. Et q̄ñ eade͂. 25. dis. q̄lis. i fi. A. Coniu͂cto. c. g in alio͂. B.

¶ Que crimina purga͂tur i purgatõio? R. Nõ capitalia s3 minuta. 25. dis. §. aꝉ ea. z. c. q̄lis hinc. Ite͂ illa pcta͂ de qb9 nõ fit sufficie͂s pnia: vt s̈. pnia p̊. §. 7o. z penite͂tia 2o. §. 4o. A. Clari9 in purgatorio purga͂tur pcta͂ de sui na͂ venialia: vel que sunt facta venialia per pniam vera͂ si de eis nõ est plene satisfactum de pe. dis. 7. §. fi. B.

¶ Utꝝ exn̄tes i purgatorio possint iuuari ab existe͂tib9 i hoc seculo? R. ꝫm Pe. Sic. vt p3 2o. Math. 12o. Sancta z salubris e͂ cogitatio ꝓ defunctis exorare vt a pctis soluant. Na͂ z ap̄ls. i. Cor. 12o. loqtur de corꝑe mystico ad siꝉitudinez corꝑis humani. A. Corp9 mysticum dr̄ ecc̄lia Ro. 12o. ibi. Multi vnu͂ corpus zc̄. B. In corꝑe ꝟo hu͂ano na͂ ꝑ vnu͂ me͂bru͂ supplet indige͂tia͂ alteri9. Ergo cu͂ gr̄a sit potentior q̄ na͂ in corꝑe mystico vnu͂ me͂bru͂ põt supplere indige͂tia͂ alterius. Et hinc e͂ ꝙ suffragia me͂broꝝ ecclesie pn̄t ꝓdesse me͂bris idige͂tibus. Quia ꝟo per morte͂ nõ desinu͂t ee͂ me͂bra eiusdem corꝑis suffragia viuoꝝ pn̄t ꝓdesse e͂t defu͂ctis. Un̄ Aug9. Nõ e͂ nega͂du͂ spez defunctoꝝ pietate suoꝝ viue͂tiu͂ posse releuari. Con. Tho. in 4o. dis. 45. A. Ide͂ i su͂. lib. 3o. ti. 34. q. 164. B. Et de hac materia vide. i.

suffragium.

P Urificatio post partum

Utrum propter partum debeant mulieres abstinere ab ingressu ecclesie? Rn°. Si intrare volunt ecclesiam ad agendum gratias non peccant: nec sunt prohibende. Si tamen ex veneratione volunt aliquantulum abstinere devotio earum non est improbanda: ex. e. c. vno.

Utrum vir cognoscens vxorem ante purificationem post partum peccet mortaliter? Rn°. secundum Guil. Non credo: licet videatur 5. 5. dis. ad ei⁹. 33. q. 4. si ca. 32. q. 4. origo. 2. q. 7. non solum. Omnia illa capitula loquuntur de honestate et consilio. Sed qui vxori debitum reddit his temporibus non peccat: sed tamen de honestate et consilio non debet reddere nisi timeatur fornicatio: sicut notatur eodem. c. ad ei⁹. A. in glo. que dicit quod ideo his temporibus prohibetur vsus matrimonialis. quia ex tali coitu nascuntur filii morbosi et leprosi. Item dicit quod si mulier petit a viro debitum tempore menstrui vel purificationis non debet reddere nisi timeatur de fornicatione. Et sic innuit quod dictum Aug. non sit de consilio: sed de debito. Puto quod potest distingui inter exactum et exigentem secundum quod predictum est de tempore solennitatum et ieiuniorum. s. debitum coniugale. §. 6°. cum additionibus. B.

P Usillanimitas. vtrum sit peccatum? R° secundum Tho. secunda secunde q. 133. Sicut per presumptionem aliquis excedit proportionem sue potentie dum nititur ad maiora quam possit: ita et pusillanimus deficit a proportione sue potentie dum recusat in illud tendere quod est sue potentie commensuratum. Et ideo sicut presumptio est peccatum: ita et pusillanimitas. quia est contra naturalem ordinem quo vnaquaque res naturaliter inclinatur ad exequendam actionem commensuratam sue potentie. Inde est quod servus accepta pecunia domini sui fodit in terram: neque operatus est ex ea propter quendam pusillanimitatis timorem punitur a domino: vt habetur Math. 25°. et Luc. 19°. De presumptione habetur s. presumptio.

Q Uarta multiplex est. s. falcidia. trebellianica et legitima siue debita filiis iure nature que est redacta ad tertiam. De his tribus habetur s. legitima. §. p. Est et quarta de funeralibus: quam debent predicatores et minores de sepultura apud eos. vt. i. sepultura. 3°. §. p.

Q Uestuarii. Questores qui discurrunt per elemosynis prohibentur admitti nisi exhibeant veras litteras apostolicas vel diocesani. A. Littere autem apostolice acceptari non debent priusque fuerit per diocesanum diligenter examinate: vt in cle. abusionibus. ex. de pe. et re. B. et nihil proponat nisi quod in litteris continetur et ponitur forma litterarum. ex. de pe. et re. cum ex eo. B.

Questuarii tales debent esse modesti et discreti et ne in tabernis aut aliis incongruis locis hospitentur: nec faciant incongruas expensas: nec assumant habitum false religionis. ex. de pe. et re. cum ex eo.

Ad questuarios nullatenus pertinet predicare: sed tantum caritatiua subsidia petere et indulgentias si quas habent exponere. ex. de heretici. vt officium. li. 6°. et in cle. abusionibus. de peni. Et si per eos impediretur officium inquisitorum possunt et debent ab ipsis compesci et remoueri a predicatione: vt in dicto. c. vt officium.

Questores non debent concedere indulgentias motu suo de facto: nec dispensare super votis: nec absoluere a periuriis homicidiis et aliis peccatis confitentes sibi. A. Et sic videtur eis penitus interdictum officium audiendarum confessionum. Sed forte hoc intelligitur de grauioribus et reseruatis: sicut patet in exemplis positis. et per rationem dicte cle. abusionibus. sine auctoritas clauium veniat in contemptum. B. Nec male ablata incerta data sibi aliqua pecunie quantitate remittere. Nec tertiam aut quartam partem et huiusmodi de iniunctis penitentiis relaxare. Nec animas vt mendaciter asserunt de purgatorio trahere. Nec plenam peccatorum remissionem indulgere. Nec a pena et culpa absoluere. Et omnia priuilegia super predictis vel aliquo predictorum reuocata sunt: vt in cle. abusionibus. de pe.

Raptoꝛ pᵒ .s. quādo per violentiam quis rapit res alienas. Cuius pena ē ſm leges ꝙ si agat̄ infra ānū ciuilit̄ punit̄ ī q̄druplū cōputata. s. ipsa re. Post ān[illegible] vo in simplū. ff. vi. bo. rap. l. i. ⁊. 2. Et ad istā penā raptoꝛ q̄dem tenet̄ solū postq̄ ɔdēnatꝰ ē: vt ponit Tho. scd̄a scd̄e. q. 62. A. De hᵒ latiꝰ ē dictū s̄. pedagiū. §. 2ᵒ. cū additiōe B. Si vo agat̄ crimiālr̄: tūc ꝓpt̄ vim sine armis punit̄ in tertiā partē bonoꝝ ⁊ fit īfamis. ff. de vi pu. l. i. ꝑ rn̄so. ⁊ l. fi. Et de hᵒ vide s̄. infamis. Si aūt cum armis: punit̄ deportatōe. s. q2 deportabat̄ in insulā ⁊ ꝑdebat oīa bōa sua: vt in Insti. de pub. iudi. §. Itē lex iulia de vi. Scd̄m caꝰones vo raptoꝛ multipliciter punit̄. Et p̄ma pena est q2 excōicatur. s. ab illo ep̄o in cuius ep̄atu rapinā fecit: ex̄ eo. c. ꝑ. 6. q. 3. placuit. Itē3 denegat̄ ei pn̄ia: nisi restituat ablata: vl̄ plenā securitatē d̄ r̄ddēdo faciat si habeat vn̄ possit. Si vo cū hēret vn̄ posset distulit accipe pn̄iam vsq3 ad moꝛtē: ⁊ sic n̄ pōt satisfacere: si petat pn̄ia3 dabit̄ ei ⁊ ēt viaticū. Si vo decedit impenitēs: tūc ⁊ viaticū ⁊ sepultura d̄negabit̄: ex̄ eo. sup eo. ⁊. c. in lr̄is. Qd̄ si n̄ hēat vn̄ reddat: nec hēdes nec ꝓping volūt satisfacē: ip̄e tn̄ ɔtritus facit qd̄ pōt l3 tarde: nō p̄uabit̄ pn̄ia ⁊ viatico: sed tn̄ sepultura d̄enegabit̄: qd̄ statutū ē ad terroꝛē alioꝝ. Presbyteri vo q ɔ̄ p̄dicta fecerit sepeliēdo ip̄m: ⁊ hiꝰ debēt deponi ab officio ⁊ bn̄ficio: vt ī dicto. c. sup eo. Sed tn̄ d̄ occultis raptoꝛibus ſm Inno. nō d3 talis rigoꝛ seruari ar. ex̄ eo. ī lr̄is. A. In dcō. c. sup eo. sic dr̄. Statuimꝰ vt q̄cunq3 ex his qui violent̄ surrexerint in rapinā siue eccl̄arū violatōe3 manifeste fuerit dep̄hēsus: nisi p̄us ablata restituat si poterit. vel emēdādi plenā ⁊ firmā securitatē fecerit pn̄ie bn̄ficiū ei penitꝰ deneget̄. Si vo vsq3 ad obitū in ɔtumacia sua durauerit ⁊ in extremis positꝰ remediu3 pn̄ie postulauerit humilit̄: si emendatōem: vel emēdādi securitatē p̄stitēit: ei pn̄ia ⁊ sepultura eccl̄astica ɔcedat̄. Qui aūt in sanitate obstinata mēte n̄ penituerit vel emēdauerit ⁊ in moꝛte securitatē p̄stare nequerit: solennitas pn̄ie paru3 ꝓdesse vr̄ sicut credimus. Sed de pctō cōtrito viaticū nō neget̄: ita tn̄ ꝙ nullus clericoꝝ sepulture eiꝰ int̄sit nec eiꝰ el̄ynam p̄sumat accipe. Qd̄ si qui cl̄icoꝝ vel p̄sbyteroꝝ ɔ̄ hoc ī vita vel ī moꝛte pn̄ias dare vel sepulture int̄esse: vel eoꝝ el̄ynas accipe tentauerit seu hiꝰ rapine ꝑticipes īuenti fuerit: oꝛdinis sui dānū irrecuꝑabilit̄ patiant̄ ⁊ eccl̄iastico bn̄ficio careant. hoc ibi. Et hᵒc. intelligit̄ de publico raptoꝛe. vt ⁊ nōtur ī sū. liᵒ. ꝑ. ti. 16. q. 6. vbi etiā subiungit̄ ſ3 Hof. ꝙ si dictꝰ raptoꝛ in moꝛte satisfacē nō pōt: ɔtrito viaticū cōcedit̄: sed sepultura denegat̄: vt dicit decre. super eo. Si vero in moꝛte constitutus satisfacere ꝓmittit si conualescat: ⁊ an̄ satisfactionem decessēit nō denegabit̄ sepultura: sed heredes ad satisfactōem cōpellētur: ex̄ de rap. in lr̄is. Et ꝙ hoc casu sepultura negat̄ q̄uis viaticū cōcedat̄ fit ad terroꝛem: vel fit ad cōuersionē heredū qui nolūt satisfacere: vt ꝑ hoc ad satisfactōe3 inducant̄: vt dicūt Hoff. ⁊ Ray. Et addit Ray. Uel dic hanc cōstitutōem localē esse. Uidet̄. n. iure nouo ꝙ si q̄s eēt etiā pro huiusmodi criminibus excommunicatus: ⁊ dum in extremis ageret iuxta formam ecclesie esset absolutus: non deberet cimiterinm ⁊ alia ei suffragia ecclesiastica denegari: sed eius heredes ⁊ ꝓpīqui ad quos bona perueniūt ipsius vt pro eo satisfaciāt sūt ecclesiastica censura compellendi: ex̄ de sepul. c. parrochiano. Hosti. in sum. dicit simpliciter ꝙ ei sepultura denegatur: vt dicit decre. super eo. licet viaticum concedatur quod maius est. Et hoc fit ad terroꝛem: ⁊ ꝓpter inobediētiam ⁊ contumaciam suam in qua longo tempoꝛe stetit. Si vero super hoc

nunq̃ fuit admonit⁹: vel fuit admonitus: sed modico tp̱e ꝯtumax stetit: absolut⁹ p̱ ꝓpriũ sacerdotẽ erit sepeliendus: ꝛ hẽdes cõpellẽdi sũt satisfacẽ iuxta facultates defũcti: vt ex̃ de rap. in litter. Quasi idẽ dicit ipe Hosti. i glo. sup̱ dicto. c. sup̱ eo. hec ibi. B. De pena ẽt raptoris. vide s̃. furtũ. §. 3°

¶ Utrũ rapina sit grauius pctm̃ q̃ furtũ. R° ƀm Tho. scd̃a scd̃e. q. 66. Sic. Nam violẽtia est magis ꝯ̃ volũtatẽ q̃ ꝯ̃ ignorãtiã. Itẽ q² p̱ rapinã nõ solũ infertur alicui dãnuz i reb⁹ sed etiã ꝟgit i quãdã p̱sone iniuriã. Qđ aũt hoies min⁹ verecũdant̃ de rapina q̃ de furto ex hoc ẽ q̄ hoies sensibilib⁹ ihere͂tes magis gl̃ant̃ de ꝟtute exteriori que magis manifestat̃ in rapina q̃ de ꝟtute iteriori que tollit̃ per pctm̃. Et iõ min⁹ verecũdant̃ de rapina. Ad mãz raptoꝝ ꝑtinere põt s̃. latro. ꝛ s̃. naufragiũ. ꝛ s̃. pirata. ꝛ s̃. p̃do. ꝛ. ĩ. restiturõ. p̱ to. Nõ licz rap̱e a saracenis tp̱e treuge. ĩ. treuga

Raptor 2°

.s. p̱sonaruz. Raptor dicitur nõ solũ reꝝ vt in p̃cedẽti. c. sz ẽt p̱sonaꝝ. ꝛ sicut ab illo dicit̃ rapina: ita ꝛ ab isto dr̃ rapt⁹. ꝛ cõmittit̃ qñ puella violent̃ rapit̃: vt iperpetuũ teneatur: vel ẽt qñ non ipa sz vsus eius violẽter rapit̃. 36. q. i. §. ex hac. Itez rapt⁹ nõ solũ cõmittit̃ in ꝟgine: sz ẽt large sumpt⁹ in vidua ꝛ sãctimoniali. 36. q. 2. raptores. ꝛ. c. si quis nõ dicã. Et de hac mã hẽs s̃. luxuria. §. p̃. A. De isto raptu clari⁹ dictũ est s̃. fornicatio. i p̃ncipio. cũ additõe. B.

¶ Que pena raptoris? R°. Scđz leges pena ẽ vt capite puniat̃. Et si igenuaz rapuit ei⁹ substãtia rapte applicetur. Sec⁹ si ancillã vl' libertã. q² tũc decapitat̃ qdẽ: sed nõ p̱dit subam. Et itelligitur si rapuit mulierẽ honestã. Secus si meretricẽ: q² ƀm leges nõ punit̃. vt. C. de adul. l. que adulteriũ. A. Nõ punitur. s. p̃dicta pena. Ab aliis aũt penis ñ r p̱it̃ imũis. B. Itẽ ñ distiguit̃: vtꝝ volẽtẽ q̃s rapiat: aut iuitã spõsaz ꝓpriam aut alienã: ꝯiugatã: vl' ñ ꝯiugatã. Itẽ ñ p̃t puella rapta ꝯ̃hẽ cũ raptõe. Itẽ oẽs fautores raptoꝝ capite puniunt̃. Probãt̃ hec oĩa. C. de rap. vir. raptores. Sẽcũdũ canones ꝟo alr̃ puniunt̃. Naz raptor efficit̃ seru⁹ rapte: nisi velit se redimere. 36. q. i. de raptorib⁹. A. Et ibi pz q̄ si mlier volũtarie rapta ẽ: raptor obligat̃ pr̃i ipius rapte ad p̃dicta. s. ad ƀuiẽdũ: vl' ad se redimẽdũ. B. Hec aũt pena põt infligi in foro iudiciali ñ aũt i pniali. Itẽ raptor dz excõicari cũ fautorib⁹ suis. 36. q. 2. c. p̊. ꝛ 4°. Itẽ si rapta velit ꝯ̃here cũ raptore põt: ex̃ eo. accedẽs. Itẽ nõ intelligit̃ raptor si rapuit sponsã ꝓpriã. 36. q. i. lex iulia. ꝛ. q. 2. de puellis. ꝛ. c. si quis virginẽ. ex̃ eo. cuz cãm. Itẽ rapt⁹ nõ ẽ vbi puella ꝯsentit. vt in dicto. c. cũ cãm. A. s. qñ p̃us consentit in mr̃imoniũ: lz ꝯ̃ volũtatẽ parẽtũ. vt ibi. Sec⁹ si ꝯsentit solũ rapine: q² tũc bñ dr̃ rapt⁹. ꝛ punit̃ raptor. dcõ. c. de raptorib⁹. ꝛ s̃. tactũ ẽ. B. An q̃ deflorat ꝟginẽ teneat̃ eã ducẽ vel maritare: hẽs s̃. luxuria. §. 2°. A. Aduertẽdũ ẽt ƀm leges q̄ raptores filioꝝ seu seducẽtes filios a pr̃ib⁹ si sunt nobiles dãnant̃ in metallũ. Si nõ sũt nobiles: aut si pl'es hoc cõmiserunt dãnant̃ ad mortẽ. Et seruus vl' libert⁹ subiicit̃ bestiis. C. de plagiariis. l. fi. ꝛ ibi glo. B.

Ratiociniis obligati.

vide s̃. obligat⁹.

Recõciliatio ecclesie.

vide. s̃. cõsecratio 2°. §. 4°. Itẽ de recõciliatione cimiterii. s̃. cõsecratio 4°. §. 2°.

Religio p°

cõiter. Utrũ liceat nouaz religionẽ adinuenire? R°. Nullo modo: ex̃ de reli. do. religionũ. li° 6°. A. q² q̃ religionẽ assumẽ cupit debet vnã de approbatis accip̱e. extra de religio. do. c. fi. B.

¶ Utrũ illi qui cõstruũt hospitalia mutãt hitũ. accipiũt certũ signũ. aliquam

ēt hoſpitalitatē exercēt: tñ hñt vxores
ꝛ ꝓpriū: ſint aliq̊ mō dicēdi r̄ligioſi ſeu
pſōe eccl'aſtice? R°. Si h° fit ſiñ aucto
ritate epi: tūc nullo° debēt dici eccl'ia
ſtice pſone: nec religioſi. 93. diſ. nulla.
A. Nō obſtāte ɔſuetudine ɔ̄ria: quia
oīo irrōabilis eſt ſm Hoſti. ꝛ in ſū. lib°
3° ti. 28. q. 24. B. Si aūt fiat auctori
tate epi: tūc loc⁹ qdem religioſus cen
ſet. ex̄ de reli. do. c. 3° ꝛ 4°. Perſone q̊cꝫ
ſi ꝓmittāt obediētiā ꝛ caſte viuē cum
vxore ꝛ ea mortua aliā nō ducē ꝛ ꝓpri
um nō hēre: pſone eccl'aſtice ſūt ꝛ quo
dāmodo religioſi dici pn̄t. Nec obſtat
ꝙ vxorē aliquis talis hēat. Nā ꝛ itelli
git caſte viuē. 31. diſ. Nicena. A. Etiā
ſi vtat mr̄im̄onio dūmō honeſte: vt
ex eo. c. pꝫ. B. Itē nō obſtat ꝙ q̄i ꝓ
priū hꝫ. qr illud pōt hr̄e rōne admiſtra
tōis: nō tñ ꝓp̄e religioſus dici pōt: niſi
ꝓmittat aliquā approbatā regulā: ex̄
de reli. do. c. fi. Nec pōt tali cōmitti ad
miniſtratio ſpūaliū ſi laic⁹ ē. A. Nec
in hoc vr̄ excuſare epi auctoritas ſcōꝫ
Hoſti. q ꝛ addit. Cōſulim⁹ ēt epis vt ta
lib⁹ quo ad oēs de vna dioceſi vnifor
mē hitū ꝛ regulā certā tradāt. Conſuli
mus etiā ꝙ eis graue nō erit ſicut cre
dim⁹ ꝙ librā piperis vel cere: vel aliū
certū cēſuꝫ i ſignū ſubiectōis ſibi retie
ant: ꝛ vt eoꝝ ꝓtectio euidēti⁹ eluceſcat
vt in dicta. q. 24. B.
¶ Utrꝫ occaſione religiōis p̄termittē
da ſint pietatis officia i parētes? R° ſꝫ
Tho. in q̊libet. Alr̄ dō ē de illo qui non
dū religionē intrauit: ꝛ alr̄ de illo q in
religione iā ꝓfeſſus ē. Qui. n. nōdū in
trauit ſi videat p̄rem ſuū i magna ne
ceſſitate ꝛ cui p aliū ſubueniri nō poſ
ſit: nō dꝫ religionē intrare: ſed dꝫ mini
ſtrare parētib⁹: maxime ſi abſqꝫ peri
culo pcti poſſit in ſcl'o r̄manē. Si xo p
aliū poſſit parētib⁹ ſuis miſtrari: pōt
ſi vult religionē intrare. Un̄ Chryſo⁹
exponēs illō Math. 8° ꝛ Luc. 9°. Dimit
te mortuos ſepelire mortuos ſuos dic̄
ꝙ malū eſt abducē hoiem a ſpūalib⁹
ꝛ maxie cū fuerint q miniſteriū parē
tū cōpleant. Extabāt. n. aliq q cōplere
poſſent illi⁹ funeris ſepulturā. Poſtqꝫ
xo iā aliqs eſt in religione ꝓfeſſ⁹ mor
tuus eſt mūdo. Un̄ p ſpūalē mortē de
obligat a cura īpendēda parētib⁹: ſic̄
ēt deobligaret p mortē corpalēꝫ. Et iō
ñ peccat nec ɔ̄ p̄ceptū dei agit ſi i clau
ſtro remaneat ſub p̄cepto p̄lati paren
tū miſtratōe p̄termiſſa. Et. n. fact⁹ eſt
īpotēs ad reddēdū debitū miniſteriū
abſqꝫ ꝓp̄a culpa. Debꝫ tñ q̄tū pōt ſal
ua ordinis ſui obediētia ſatagē: vt p ſe
vel p aliū ſuis parētib⁹ ſubueniat ſi in
nccitate fuerint. Idē etiā Tho. ſcōa ſe
cūde. q. 189. A. Idē i ſū. eo. ti. q. 12. Et
Idē nōt Nico. ɔ̄ lira ſup. 15° Math. B
¶ Scōꝫ qd attēdit ḡdus diuerſaꝝ re
ligionū? R° ſm Tho. ſcōa ſcōe. q. 188.
Sūmū gradū i religionib⁹ tenent q or
dinant ad docēdū ſiue ad p̄dicādū. A.
hoc veꝝ ceteris eq̄lit cōputatis. Alr̄ ſe
cus: vt pꝫ in ſtatu cl'ici ſcl'aris ꝛ curati
q ordinat ad p̄dicādū. ex̄ de cele. miſ.
ſane. §. ſacerdos. ꝛ tñ ſtat⁹ ei⁹ minor eſt
ſtatu regl'ariū ēt ad p̄dicādū non ɔ̄pu
tatoꝝ. 19. q. 2. due ſūt. in fi. Et idē qō hic
nōtur in ſū. eo. ti. q. 21. B. Scōm te
nēt illi q ordināt ad cōtēplatōem. Ter
tiū illi q occupāt circa exteriores actio
nes. In ſingulis āt hoꝝ graduū pōt at
tēdi p̄eminētia ſm ꝙ vna religio ordi
nat ad altiorē actū i eodē genē: ſic̄ int
opa vite actiue poti⁹ eſt redimē capti
uos qꝫ recipe hoſpites: ꝛ in opib⁹ cōtē
platiue potior ē orō qꝫ lectio. pt ēt attē
di p̄eminētia ſi vna eaꝝ ad pl'a hoꝝ or
dinet qꝫ alia. vel ſi ɔueniētiora ſtatuta
hēat ad finē ꝓpoſitū ɔſeq̄ndū. Utrꝫ āt
pfectior ſit religio ſolitarioꝝ qꝫ i ſocie
tate viuētiū. vide ſ̄. heremita. §. p̄.
¶ Utrꝫ religioſus peccet mortalr̄ tranſ
grediēdo ea q̄ ſūt i regl'a? R° ſm Tho.
ſcōa ſcōe. q. 186. Uotū ꝓfeſſiōis r̄ſpicit
p̄ncipalr̄ tria. ſ. paupertatem ɔtinētiā ꝛ
obediētiā: ꝛ hoꝝ trāſgreſſio obligat ad
mortale. Alioꝝ aūt trāſgreſſio nō obli
gat niſi vel ꝓpter ɔtēptū regule: quia
hoc directe contrariat profeſſioni per

quā vouit aliqs regularē vitā. A .qꝛ
.s.religiosus nō tenet eē ꝑfect⁹:sȝ ad ꝑ
fectōem tēdere cui ɔ̄riat ꝑfectōis cōtē
ptus ꝫm eūdē Tho.scd̄a scd̄e.q.186. ar
ti.9º B .vel ꝓpter p̄ceptū siue a p̄la
to ozeten⁹ factū siue in regl'a exp̄ssuȝ:
qꝛ hoc eēt facē ɔ̄ obīe votū. Non aūt q
ꝓfitet vouet seruare oīa que sūt in re
gula:sed vouet regl'arē vitā q̄ eēntiali
ter ɔsistit i trib⁹ p̄dictis. Un̄ ꝛ in qbus
dam religionib⁹ cauti⁹ aliq ꝓfitent nō
qdē regulā:sȝ viuē ꝫm regulā.i.intēdē
ad h° ꝙ aliqs mores suos iformet ꝫm
regulā sicut ꝫm qd̄dā exēplar. Et h° tol
lit ꝑ ɔtēptū. In qbusdā aūt religiōib⁹
adhuc cauti⁹ ꝓfitēt obiam ꝫm regulā
ita ꝙ ꝓfessioni nō ɔ̄riatur nisi illud qd̄
ē ɔ̄ p̄ceptū regule. Transgressio ꝟo ali
oꝝ obligat solū ad pctm̄ veniale.qꝛ ta
lia st̄ q̄dā dispositōes ad p̄ncipalia vo
ta. In aliq̄ tn̄ religione.s. fratrū p̄dica
toꝝ:talis trāsgressio vel omissio ɔstitu
tionū ipoꝝ ex suo genē nō obligat ad
culpā neqȝ mortalē neqȝ vēialē:sȝ solū
ad penā taxatā:qꝛ ꝑ hūc mod̄ ad talia
obseruāda obligātur q tn̄ possent vel
venial'r vel mortal'r peccare ex negli
gētia vel libidine siue ɔtemptu. A .
Lō.Ul.vt i sū.li.3º.ti.33.q.25. B.

Utrū religiosus eodē genē pcti ḡui⁹
peccet q̄ȝ scl'aris? R̄n° ꝫm Tho. vbi s̄.
Pctm̄ religiosi pōt eē ḡuius pctō scl'a
riū eiusdē spēi tripl'r. Primo si sit ɔtra
votū religionis:puta si religiosus foꝛ
nicet vel furet:qꝛ fornicādo facit ɔ̄ vo
tū ɔtinētie:ꝛ furādo facit ɔ̄ uotū paup
tatis.2º mō si ex ɔtēptu peccet.qꝛ ex h°
vr̄ eē magl ingrat⁹ diuis officiis vl' be
neficiis qb⁹ ē sublimat⁹ ad statum ꝑfe
ctōis.sicut apl's dicit Heb.10.Qd̄ fide
lis grauiora meret supplicia:ex hoc ꝙ
peccādo filiū dei ɔculcat ꝑ ɔtēptū. Un̄
ꝛ dn̄s ɔquerit Jere.xi.º Quid ē ꝙ dile
ct⁹ me⁹ in domo mea facit scelera mul
ta? 3º mō pctm̄ religiosi pōt eē ḡuius ꝓ
pter scandalū.qꝛ ad vitā ei⁹ pl'es respi
ciūt. Si ꝟo religiosus nō ex cōtemptu
sed ex infirmitate vel ignorātia aliqd̄
pctm̄ qd̄ nō ē ɔ̄ votū sue ꝓfessionis cō
mittit absqȝ scandalo:puta in occulto:
leui⁹ peccat i eodē genē pcti q̄ȝ scl'aris
qꝛ pctm̄ ei⁹ si sit leue absorbet ex mul
tis bonis que facit ꝛ si sit mortale: fa
cili⁹ ab eo resurgit.p̄ qdē ꝓpt intētōeȝ
quā hēt erectā ad deū:q̄ ꝛ si ad horā in
tercipiat de facili ad p̄stinā repat. Itē
scit delicta corrigē:iuuat ēt a sociis ad
resurgēdū:ꝫm illud Eccl'iastes 4.º Si
vn⁹ ceciderit ab altero fulciet. Ue soli
quia si ceciderit non hȝ subleuātē. A.
Idē in sum.eo.ti.q.26. B.

Quid ɔsulēdū eiectis ꝛ fugitiuis q
nō pn̄t ipetrare recōciliatōem ꝫm foꝛ
mā decre.ex̄ de reg.c.fi. A . Ibi dicit
ꝙ debēt tales reqri ꝛ ad reuertēdū cō
pelli ꝛ sic forti⁹ recipi: salua tn̄ ordis
disciplina.i.ꝫm ɔueniētiā regule. ꝛ sic
pn̄t subiici discipline ꝛ coertioni. B.
nec inueniūt religionē i qua recipiāt?
R̄° ꝫm Ray. Tenēt viuē regulariter ꝛ
honeste tā apostate q̄ȝ eiecti. A . H°
dcm̄ vr̄ poti⁹ fuisse glo. Ray. vt pȝ i ū.
li.3º ti.28.q.2.vbi dicit hoc glo. B.

Quid de his q̄ lucrat monach⁹ fugi
tiuus seu apostata? R̄° Toto monaste
rio suo lucrat.18.q.2.abbates. ꝛ sic̄ In
no.dicit etiā si vetāte monasterio acq
rit.ff.de acq.re.do.ēt. Sȝ ꝫm eūdē si mo
nach⁹ sit eiect⁹ ea q̄ lucrat nulli acqui
rit nec valet ɔ̄ct⁹ ei⁹. Et addit. Posset
tn̄ dici ꝙ acqrit epō a cui⁹ iurisditione
nō ē absolut⁹. Uide ēt hūc casū s̄. apo
stasia 5º.§.2º A .ꝛ ibi ɔ̄ h° clarius di
ctum est. B

Utrū p̄iculū sit religiosis siue mona
chis si ab abbate negligat cura eccl'aꝝ
ꝛ ppl'oꝝ ꝑtinētiū ad eū? R̄° ꝫm Tho.in
quolibȝ. Nullus pōt exigē aut recipe
carnalia alioꝝ:maxime p̄cia pctōꝝ: ni
si spūalia seminet p̄dicādo vel orādo:
vel salutē eoꝝ a qb⁹ recipit ꝓ viribus
ꝓcurādo. Dico g° ꝙ totū claustrū sic̄
recipit:sic tenet refūdē. Si g° ɔstat eis
ꝙ cura negligat d̄bēt supplicāe abba
ti:ꝛ d̄bēt eū monē i capl'o.ꝛ si videant
ꝙ r̄mediū n̄ appōat d̄bēt appellare ɔ̄

abbatē sic ɔ̄ aduēsariū ꝟitatꝫ. Et si eēt
mihi notū aliqđ tale mōasteriū: n̄ au
derē ɔsulē ꝙ aliqs i tali eligēt mōacha
tū. A. Jdē i sū. li.° 3.° ti. 28. q. 23. B.
¶ Utruȝ aliqs religiosus possit p̄esse
plib⁹ locꝫ? R̄.° Nulli r̄ligiosi vł mōachi
pn̄t p̄esse plib⁹ p̄oratib⁹. Jtē nec plib⁹
ecclīis curā aiaꝝ hn̄tib⁹: ēt si eadeȝ cu
ra nō p ipos ſȝ p p̄sbyteros ad eoꝝ pn̄
tatōeȝ p ep̄os istitutos hēat exerceri:
nisi auctoritate sedis ap̄lice. vel si vn⁹
ex eis ab alio depēdeat vel adinuiceȝ
sint ānexi. Et qcūqꝫ talē p̄oratū vł talē
ecclīam obtinēs recepit aliū. p̄mo p̄ua
tus ē ipso iure ⁊ statiȝ tenet̄ dimittere
⁊ p eū ad quē ptinet libere ɔferat̄. ⁊ ni
si dimittat fit ineligibilis: ⁊ ab vtroqꝫ
penit⁹ repelli dȝ: ex̄ de p̄ben. cū singła
li.° 6.° Circa h⁹ pła vid̄ s̄. bn̄ficiū p̄ §. 4.°
¶ Priorat⁹ vel ecclīe aut admistratō
nes seu officia vni⁹ mōasterii ɔsueta p
eiusdē mōachos gubnari nō debēt cō
mitti monachis alteri⁹ mōasterii sine
licētia pape. Et ɔ̄ h° ordināntes sūt p̄ua
ti ptāte ꝓuidēdi de ip̄is. A. s. ea vice
⁊ de ip̄is p diocesanū si exēpta nō fue
rint. aliogn p sedē ap̄licā ordinet̄: vt i
dcō. c. cū singła. B. Et r̄cipiētes sł ieli
gibiles ip̄o iure: ex̄ ɔ̄ p̄bē. cuȝ singula.
§. fi. lib.° 4.°
¶ Utꝝ r̄ligiosi succedāt i bōis paren
tū ⁊ hi⁹? R̄.° Sic. imo pl⁹ ꝙ parētes nō
pn̄t eos exhēdare ꝙ̄uis dū laici fuerāt
i cām igratitudīs icidissent. C. de epi. ⁊
cle. deo nob̄. 19. q. 3. c. fi.
¶ Religiosis p̄cipit̄ i ꝟtute obie ⁊ s̄b
itermiatōe maledictōis eterne ne i ser
monib⁹ suis p̄latꝫ detrahant vel retra
hant aliqs ab ecclāꝝ suaꝝ frequētia:
vel idulgētias indiscretas ꝓnuncient:
⁊ ne retrahāt testatores a restitutōib⁹
debitꝫ: aut legatis mr̄icib⁹ ecclīis faciē
dis. nec legata vel debita: aut male ab
lata incerta sibi vł sui ordis fr̄ib⁹ vel
ɔuētib⁹ i alioꝝ p̄iudiciū fieri vel eroga
ri ꝓcurēt: nec absoluāt queqꝫ in casib⁹
reꝟuatis pape vł ep̄o ⁊ pła hi⁹. vt i cle.
religiosi. de p̄uile. A. Jbi. n. ponūtur
ēt aliq̄ ɔ̄ qb⁹ dictū ē s̄. absolutio p̄. §. 2.°
ꝟ. 2⁹ ē de religiosis. Et addit̄ ꝙ ip̄i reli
giosi nō p̄sumāt ꝑsonas ecclīasticas p̄
sertiȝ corā iudicib⁹ ɔ̄ legatis a papa su
am ɔ̄ eos iusticiā ꝓseq̄ntes vexare ide
bite. aut ad loca pła ⁊ p̄sertiȝ multū re
mota ɔuenire. Si q aūt de vetitis ali
qd ibi attētare p̄sumpserit: p duos mē
ses subiaceāt penis q̄ ſm eoꝝ regulam
vł statuta ꝓ ꝗuib⁹ cłpis eis ɔsueuerūt
iponi. sup qb⁹ absqꝫ māifesta nccitate
cū eis nō valeat dispēsari. Ceteꝝ p̄lati
eoꝝ nisi de his q̄ occasione p̄missoꝝ ex
cessuū ad eos q̊quo mō puenerit eccle
siis aut ꝑsonis ecclasticꝫ dānificatꝫ vł
lesis satisfactōem plenariā exhibuerit
ifra mēseȝ postq̄ sup h° fuerit reqsiti:
suspēsionē vſȝ ad satisfactōeȝ debitaȝ
eoip̄o icurrūt: nō obstātib⁹ statutꝫ aut
p̄uilegiis cuiuscunqꝫ tenoris existāt.
¶ Religiosi mēdicātes si recipiāt loca
noua vel ātiqua dimittāt sūt excōicati
vt s̄. excōicatio p̄. §. 4.° ꝟ. decim⁹. A.
Et ibi de hoc plenius in additōe. B.
Silr̄ etiā sūt excōicati religiosi q vbi
cunqꝫ temerarie dimittūt hītū vel ac
cedūt ad studia sine licentia: vt sup̄ ex
cōicatio p̄. §. 3.° ꝟ. 13.°
¶ Utꝝ cū religiosis possit dispēsari i
voto ɔtinētie? R̄.° ſm Tho. scđa scđe.
q. 88. Uotū ɔtinētie nō ē eēntialr̄ anne
xū ordini sacro: ſȝ ex statuto ecclīe. Un̄
per ecclesiā vr̄ ꝙ possit dispēsari. Sed
debitū ɔtinētie ē eēntiale statui religi
onis p quā homo abrenunciat sclō to
talr̄ dei seruitio mācipat⁹: qđ nō pōt si
mul stare cū mr̄imonio in q̄ icūbit ne
cessitas ꝓcurāde vxoris. ⁊ ꝓlis. ⁊ fami
lie. ⁊ reꝝ q̄ ad hoc reqrūt̄. Un̄ dicit ap̄ls
1. Corꝫ. 7.° Qui ē cū vxore sollicit⁹ ē que
sūt mūdi quō placeat vxori: ⁊ diuisus
ē. Un̄ nomē monachi p oppositū ad di
uisionē p̄dictā ab vnitate sumit̄. A.
Dicitur. n. a monos qđ ē vnū q̄si vnic⁹
⁊ solitari⁹. 16. q. 1. si cupis. B. Et ideo
i voto solēnizato p ꝓfessionē religiōis
non pōt per ecclīam dispensari. Et ra
tionē assignat decretalis. qꝛ castitas ē

ãnexa regule monachali:ex̃ d sta. mo.
cũ ad mõasteriũ.i fi. A .Con.Al.Sed
Inno.z hosti.z mlti alii dicũt qꝫ ꝓpt
reputabilẽ cãm bñ posset papa dispen
sare. Sed z ipe Tho.in scripto dicit qꝫ
illi ꝓbabili' dicũt q asserunt qꝫ si cõis
vtilitas totius ecclesie: vel vnius re
gni vel prouincie exposceret posset pa
pa i voto ꝯtinẽtie z religionis dispẽsa
re q̃tũcunq3 eẽt solẽnizatũ: vt i sũ.lib°
p̃.ti.8.q.72. B.

¶ Utrũ religiosus fact' eps absoluat a
voto paupertat' z obie? R° fz Tho.vbi
s. Sicut ñ absoluit a voto ꝯtinẽtie: ita
nec a voto paupertat': q2 nihil dz hr̃e tã
q̃ ꝓpriũ: fz sicut dispẽsator oĩu3 bono
rũ eccl'e. Silr nõ absoluit a voto obie:
fz p accñs nõ tenet obedire si supiore3
nõ hẽat: sicut z abbas monasterii: qui
tñ nõ ẽ a voto obie absolut'.

¶ Utrũ religiosus fact' eps teneat ad
obfuãtias reglares? R°. fz Tho. scda se
cũde.q.185. Si qua sũt .i reglarib' obf
uãtiis q̃ nõ ipediãt põtificale offm̃: sed
magl valeãt ad ꝑfectõis custodiã: sic ẽ
ꝯtinẽtia paupertas z hi'. ad hec remãet
obligat'. z p ꝯñs ad portãdũ hitũ sue
religiõis: q ẽ hi' obligatõis signũ. Si q̃
vo st̃ q̃ officio põtificali r̃pugnẽt: sicut
ẽ solitudo. silẽtium. z aliq̃ abstinentie
vl' vigilie g̃ues ex qb' ipotẽs corpe red
deret ad exeq̃ndũ põtificale officiu3:
ad hi' nõ tenet. In aliis tñ põt dispẽsa
tõe vti fm qꝫ reqrit nccitas psone vel
officii z ꝯditio hoĩum cũ qb' viuit per
modũ q̃ ẽt p̃lati religionũ i talib' secũ
dispẽsãt. A .Cõ. hosti. vt i sũ. li°.3°.ti.
28.q.4. B .Utrũ ãt religiosus factus
rector alic' eccl'e teneat ad statuta sui
ordinis: vide s̃. monach'. §. 6°.

¶ Utrũ religiosus possit eẽ iudex? R°.
Simplex religiosus iudex eẽ non põt:
vt nõtur. ff. de iudi. l. cũ ptor. A .In
glo. q̃ ẽt idẽ dicit de ꝯuersis. B .Sed
nec põt p cõpromissũ, recipe arbitriũ:
q2 nõ dz eẽ disceptator forẽsiũ negocio
rũ. 16.q.i. monachi. z.c. de pñtiũ. z. L. de
epis. z cle, repetita. Sed arbitrator seu
amicabilis ꝯpositor eẽ põt. in auc. vt
dif. iudi. §. si vo ꝯtigerit. coll'. 9. xi.q.3. in
iustũ. Et h° itellige de iperio sui p̃lati:
vt i dcõ.c. maõchi. z ex̃ d postu.c.2°. hec
ẽ snia Guil. du. z hosti. A .Cõ. Albri. B

¶ Utrũ religiosus possit exercẽ offm̃ ta
bellionat': hẽs.ĩ.tabellio.§.fi. Et vtru3
possit eẽ testis.ĩ.testis.3°.§.9°.

¶ Utrũ r̃ligiosus possit eẽ executor te
stamẽtorũ? R°. Si ẽ ordis minorũ nõ põt
eẽ executor testamñtorũ: fz põt ꝯsulẽ: vt
i cle. exiui §. verũ ẽt. de vbo. sigl. Si ẽt
ẽ alteri' ordis nõ põt nisi sup hoc peti
ta licẽtia z obtẽta: vt ex̃ de testa. religi
osus. li°. 6°. Talis quoq3 etiam si sit exẽ
ptus vl' p̃lat' tenet reddẽ rõem ordia
rio z ordinarius tenet exigẽ. vt in cle.
religiosus. de testa.

¶ Quid de ꝯuẽtib' quarũdã mulie
rũ q̃ canonice appellãtur nec st̃ ꝓfesse
z hñt ꝓpriũ: imo z mr̃imoniũ cõtrahe
re possũt: nũqd dicẽde sunt religiose?
R°. fm Inno. z Ber. Nõ: imo earũ stat'
satis reprobat .18.q.2. ꝑniciosũ. nisi for
te aliud oñdãt. Debẽt quoq3 p ordina
rios visitari auctoritate ꝓpa: vel si ex
ẽpte st̃ auctoritate papali: vt in cle. d
statu mo. i .c. attẽdẽtes. circa fi. A .
Ibi ẽt pz qꝫ status dictarũ canonicarũ
non ẽ approbatus. B .Erant ẽt q̃dã
alie que dicebant beghine assumẽtes
certu3 habitum nulli ꝑmittentes obe
dientiã nec renunciãtes ꝓpriis neq3 re
gulã hẽntes: lz religiosis qbusdã spãlr̃
adhẽrent. Iste beghine z oẽs assumen
tes statũ earũ z religiosi qui fouẽt eas
in statu beghinagii sunt excõicati: vt
s̃. excõicatio p̃.§.4°. v.6°. Sed hoc nõ in
cludit beghinas seu vestitas de pnia
bti dominici i Lumbardie z Thuscie
partib' ꝯstitutas: vt pz in declaratiõe
Ioh.22.q̃ incipit. Cũ de mulierib'. Ad
mãm aũt religionis põt facẽ s̃. mona
ch'. z s̃. mõial'. Si r̃ligios' vl' religiosa
petit tãq3 ꝯiũx: regre s̃. mr̃imõiũ.9°.§.
plt. A .Et ibi de h° lati' i additõe. B.

Religio 2°. quo ad ingressum.

Utrũ de ingressu religiõis hñda sit ma
gna delibatio? R° s. Tho. scda scde. q.
vlt. Diuturna delibatio ꝛ mltoꝝ ꝯsilia
requirunt i magnis dubiis: vt phs dicit
3° ethi. In his aũt q̃ sũt certa ꝛ determina
ta nõ reqrit ꝯsiliũ. Circa ingressũ aũt
religionis tria pñt ꝯsiderari. P̊ qdẽ ipe
ingressus religionis sm se. Et sic certũ
ẽ ꝙ est meli⁹ bonũ. Et q de h° dubitat
q̃tũ in se est derogat xp̄o q hoc ꝯsiliuz
dedit. Uñ Aug⁹ in lib° de ꝟbis dñi. Uo
cat te oriẽs. i. xp̄s. ꝛ tu attendis ad occi
dẽtẽ. i. hoiem mortalẽ ꝛ errare potẽtẽ.
2° mõ põt ꝯsiderari religionis igressus
p ꝯpatõem ad vires ei⁹ q ingressur⁹ ẽ
Et sic nõ est loc⁹ dubitatõi. qꝛ illi q reli
gionẽ ingrediũtur ñ ꝯfidũt de sua ꝟtu
te: sed de diuina sm illud Isa. 40. Qui
sperãt in dño mutabũt fortitudinẽ. as
sument pẽnas sicut aqle. current ꝛ nõ
laborabũt ambulabũt ꝛ nõ deficient.
Si tñ sit aliqd spãle impedimentũ: pu
ta infirmitas corpalis: vel onera debi
toꝝ: vel aliqd h⁹ mõi. in his reqrit deli
beratio ꝛ consiliũ cũ his de quib⁹ spe
rat ꝙ psint ꝛ nõ ipediant. Unde dicit i
eccl̃astico. 37°. Cum viro irreligioso tra
cta de sanctitate: ꝛ cũ iniusto de iusticia
Quasi dicat nõ. Uñ seqtur. Nõ atten
das his in omni consilio: sed cũ viro sã
cto assiduus esto. In quib⁹ tñ nõ ẽ diu
turna deliberatio habẽda. Uñ Hiero⁹
i ep̃la ad Paulinũ. Festina queso te ꝛ
herẽti in salo nauicule funẽ magis pci
de q̃ solue. 3° aũt põt ꝯsiderari modus
intrãdi religionẽ ꝛ quã religionẽ aliqs
ingredi debeat: ꝛ de talibus põt heri
consilium cũ his qui non impediant.
Utrũ aũt impubes possit ingredi religi
onẽ hẽs s. nouiti⁹. §. p̊. ꝛ 2°.

¶ Utrũ aliqs debeat iducẽ alios ad re
ligionis ingressũ? R° sm Tho. scda se
cũde. q. vlt. Inducẽtes alios ad religio
nem nõ solũ nõ peccãt: sed ꝛ magnum
pmiũ merent. Dicitur. n. Jac. vlt. Qui
cõuerti fecerit peccatorẽ ab errore vie
sue liberabit aiam suã a morte ꝛ operit
multitudinẽ peccatorũ. ꝛ Danielis. 12°
Qui ad iusticiã erudiũt multos erũt
quasi stelle i ppetuas eternitates. Possũ
tñ ꝯtingẽ circa hi⁹ iductõez triplex ior
dinatio. P̊ si qs violẽter aliũ ad religio
nẽ cogẽt: qd phibet. 20. q. 3. pñs. 2° si qs
simõiace aliũ ad religionẽ trahat mu
nerib⁹ dati. 1. q. 2. q̃ pio. Nec tñ ad h° p
tinet si aliquis alicui paupi neccia mi
nistret i seculo nutriẽs eũ ad religionẽ
vel si sine pacto aliqua munuscula tri
buat ad familiaritatẽ captãdã. 3° si mẽ
daciis eũ alliciat. Imminet. n. sic indu
cto periculũ: ne cũ se deceptũ inuenẽit
retrocedat. ꝛ sic fiũt nouissima hois il
lius peiora prioribus. Math. 12°

¶ Utrũ adultus ingressus religionem
possit ad seculũ redire? R° Quãdiu ẽ
nouiti⁹ in pbatione posit⁹ redire põt li
bere infra ãnũ pterq̃ in trib⁹ casib⁹. P̊
mus est si sciẽter receperit habitũ qui
dari pfitentib⁹ ꝯsueuit: quod hꝫ locuz
in illis religionib⁹ in qbus habitus no
uitioꝝ est distinct⁹ ab habitu pfessoꝝ:
qꝛ p talẽ susceptõem intelligit tacite
pfessus. A. Et idẽ qñ habitus nouiti
orũ est indistinct⁹ ꝛ illũ gestauerit per
ãnum integrũ: vt in. c. p̊. de regu. lib° 6°
B. 2° si fecerit pfessionẽ 3° si euident
apparet ꝙ talis absolute voluerit vi
tã mutare: qd tñ nõ psumit: nisi clara
pbatõe vel cõpetentib⁹ indiciis osten
dat. A. Et hoc cãu cũ qs voluerit vi
tã absolute mutare assumẽdo hitum
ẽt nouitii vr tacite pfessus ꝛ obligatus
religioni in genẽ. ex̃ de regu. ꝯsulti. Et
iõ si postea ꝯhat mrimoniũ non valet
sm Hos. ꝛ Inno. ibidẽ. vbi ẽt cũ Inno.
transit dñs An. de bu. i dicto. c. consulti
Et hec vr doctoꝝ cõis snia: nisi forte in
grediens ad vnã ꝛ ad nullam aliã reli
gionẽ se obligare intẽderet. Nam hoc
casu si ex aliqua rõnabili causa nõ pos
sit in intẽta religiõe psistere nulli obli
gatur: ꝛ mrimoniũ contrahere põt: p
ut notat dñs Pe. de ancharano. in. c. cõ
stitutõem. de regu. li° 6°. Qñ aũt quis p
sumit vitam voluisse absolute muta
re: vel seculo renunciare dictum est s.

nouiti⁹.§.4.° in additõe. Et i eodẽ.§.clari⁹ tãgit id qđ i h°.§.ponit. B. Sʒ i p̃dictis casib⁹ distigue. qꝛ si aliqđ p̃dictoꝝ triũ fecerit i aliq̃ religione mẽdicãtiũ: ñ erit ꝓpt̃ h° illi ordini obligat⁹: sʒ gnãliter alicui ordini. ex̃ đ reg. ñ solũ. li° 6°. In aliis ꝟo ordib⁹. ⁊c̃. vt s̃. nouiti⁹. §. 5° circa medium.

¶ Utꝝ fu⁹ igredi possit vel recipi i religionẽ? R°. Nõ põt ingredi nec dʒ recipi siue sciaẽ ꝙ sit seru⁹ siũ si ẽ ꝑsona incognita ⁊ nesciaẽ vtꝝ sit seru⁹ vł liber. Et si igressus fuẽit ⁊ ifra triẽniũ petiẽ a dño suo dʒ reddi cũ oib⁹ q̃ attulit fide tñ accepta de ipunitate ipi⁹. P⁹ triẽniũ ꝟo repeti nõ põt nisi eẽt tã longe ꝙ iueniri nõ posset. 17.q.2. si qs icognitus. Et erit dictũ tp̃s a tp̃e scie dñi: ar. i dcõ. c. si qs incognit⁹. A. Hug] aurẽ dic̃ a tp̃e igressus. sʒ Laur] Joћ. ⁊ alii pleriq3 doctores dicũt a tp̃e scie: vt in sũ. cõ. li°. p̃. ti. 8. q. 64. vbi nõnẽ ẽt oia q̃ i h°.§. hñt fʒ Ray. ⁊ glo. Ubi ẽt idẽ dicũt de obligatis ad rõcinia reipu. B. Et hec itellige ꝟa eẽ i oi genere fuoꝝ ẽt si sint coloni originarii siue ascripticii. de qb⁹ hr̃. i. fuus p̃.§.4°.

¶ Quid si fuus igressus mõasterium recipiẽ ad ꝓfessionẽ añ dictũ ẽminuʒ? R° fʒ Ray. Credo ꝙ dʒ remanẽ i ordie ⁊ mõasteriũ dʒ satisfacẽ dño. qꝛ fuit in culpa recipiẽdo. ar. dis. 54. si seru⁹. Ul. dicit ꝙ si erat incognit⁹ ⁊ ꝓbabat forte ꝑ falsos testes ꝙ eẽt liber: dʒ r̃stitui dño si petat: ex̃ đ ser. nõ or. c. de seruoꝝ. Con. Hosti. A. Et idẽ fm eosdẽ est si talis dolose itrauit r̃ligionẽ sciẽs se seruum. Sec⁹ si bona fide putabat se liberũ: vt in sum. eo. ti. q. 65. B.

¶ Quid si talis p⁹ factã ꝓfessionẽ fuerit dño restitut⁹: ⁊ postea mãumissus sit: nũquid teneẽ redire ad mõasteriũ? R. n° fm Guil. Sic. qꝛ q̃tũ i eo fuit monach⁹ fuit. A. Idẽ i sũ. eo. ti. q. 66. B.

¶ Utꝝ obligati ad rõcinia possint ingredi vel recipi i religionẽ? R°. Si sũt obligati ad rõcinia reipublice nõ sunt recipiẽdi. dis. 53. lege. Sed si obligati sẽt ad rõcinia p̃uatoꝝ honestũ ẽ ꝙ p̃us de rõciniis se expediãt. A. Nõ aũt ẽ necessariũ fm glo. Ray. ⁊ in dicta. q. 64. B. Utꝝ aũt sic obligati possint ordiari. vide s̃. obligat⁹. ꝑ totũ.

¶ Utꝝ ille q ẽ obligat⁹ ad aliqd soluẽdũ possit igredi religionẽ? R° fm Ray. Ingredi põt nõ obstãte obligatõe vel iuramẽto: dũmodo nõ ex volũtate vel intẽtõe subtrahẽdi debitũ hoc faciat: sed ex caritatis feruore. Nec facit iniuriã creditõi: qꝛ excusaẽ auctoritate spirit⁹ sãcti cui nemo r̃sistẽ põt. 19. q. 2. due. ex̃ de reg. ⁊ transe. licʒ. Sʒ mõasteriũ teneẽ satisfacẽ de his q̃ ipe ꝯtulit monasterio. 19. q. 3. si q̃ mulier. C. de epi. ⁊ cle. deo nob̃ §. p̃. Qđ si nihil ꝯtulit monasterio: qꝛ nihil hẽbat: ianis ẽ actio quã excludit iopia debitoris. 14. q. 6. si res. ff. đ dolo. nã is. Si tñ p⁹ igressũ r̃ligiõis occasiõe ei⁹ mõasteriũ aliq̃ acq̃rẽt: puta ꝑ successionẽ hẽditãiã vł donatõeʒ seu ex testamẽto: teneret monasteriũ quãtũ illud eẽt. ar. in dicto. c. si qua mulier. Cõ. Inno. Hosti. ⁊ Tho. scđa scđe. q. vlt. Potit ẽt vt ait Ray. i mõastẽio exñs scribere vel aliud honestũ opus facere ad liberãdũ se dũmõ non negligat ꝓpter hoc diuinũ officiũ. dis. 19. clicus. ⁊. 21. q. i. clericus. Et deduceẽ expẽse fm q̃sdã ne sit onerosus monastẽio. 16. q. 6. de lapsis. Sʒ addit Inno. ꝙ aliq addũt nõ đducẽdas expẽsas. qꝛ ex quo altari seruit: de altari viuẽ dʒ. 12. q. i. ex his. Et hoc ꝓbabili⁹ vr̃ dũmodo nõ impediaẽ i aliq̊ ab obseruãtia regulari. A. i. ab obsequiis regule ⁊ religionis: qbus est sp̃ astrict⁹. Ideo ad p̃dictã solutõeʒ nõ tenetur fm Ul. ⁊ in sum. lib°. 3°. ti. 16. q. 5. B.

¶ Quid si sit obligatus ad aliquid faciendum? R. n° fm Hosti. Nihilomin⁹ igredi põt ⁊ ꝑficiat qđ ꝓmisit. Et si h° ñ põt saltẽ ꝑficiat ꝑ aliũ nisi man⁹ ei⁹ spãlr̃ electa eẽt. qꝛ tũc nõ licebit ei per aliũ facẽ: nisi de licẽtia ei⁹ cui ꝓmisit: ar. C. de cadu. tol. l. i. §. ne aũt. ex̃ de offi. dele. c. fi. Põt etiã satisfacẽ ei cui ꝓmisit siue de bonis q̃ cõtulit mõasterio siue operando aliquid vt ei satisfaciat.

De hoc vide in p̄cedēti.§. A .Et ibi ta
ctū ē q̄ ad hu᷒ opatione nō tenet: nisi
forte ꝓpter vitādū scādalū qn̄ occur
reret. Et sic intelligi pōt qđ hic dr̄. B.
¶ Utrū rector q iurauit regē ciuitatez
p ānū. siue magister q iurauit legē. vl̄
capellan᷒ q iurauit seruire in capella
nia possit ingredi religionē? R° scđm
Ray. Sic. Non. n. iuramētū violat q il
lud i melius cōmutat. ex̄ de iureiur. p
uenit. Idē Inno. ⁊ Hoff. Hosti. quoq̧
idē. Sed addit. Cōsulo q̄ p̄us impleat
qđ ꝓmisit. ex̄ de iureiur. debitores. h°
.n. tuti᷒ eēt nisi ab illo vel illis qb᷒ iura
uit possit licētiā obtinē. A .Hoc ɔsili
um nō vr̄ bonū p qđ ingressus religio
nis retardat. Et in. c. debitores: nō idu
cit aliqđ impedimētū vel retardatio
boni: sed solū dr̄ q̄ qui iurauerūt soluē
vsuras soluāt. Nec etiā obstat. c. ɔmis
sū. ex̄ de despon. vbi ɔsulit q̄ qui iura
uit ɔ̄here mr̄imoniū p v̄ba đ p̄nti p̄us
ɔ̄hat ⁊ exinde ingrediat religionē: qꝛ p
talē ɔ̄ctū nō retardat religionis ingres
sus ſm glo. Ray. ⁊ i sū. eo. ti. q. 6. vbi hec
oia nōnt. B .Utrū ꝓpt obsequia pa
rētū debeat qs retrahi ab ingressu re
ligionis hēs s̄. religio p̄. §. 3°. Et vtrū con
iugat᷒ possit igredi. vide. i. votū. 4°. §. p̄
¶ Utrū epi archidiaconi vel p̄sbyteri
curati possint igredi religionē? R° ſm
Tho. scđa scđe. q. vlt. Obligatio voti
ppetui ad vacandū diuinis obsequiis
cōpetit ꝓp̄e epis ⁊ religiosis. p̄sbyteri
aūt curati ⁊ archidiaconi non obligan
tur voto perpetuo ⁊ solēni ad curā aia
rū retinēdā sicut ad hoc obligant epi.
Un̄ epi p̄sulatū deserere nō p̄nt absq̧
auctoritate Romani pontificis. ex̄ de
reg. licz. Archidiaconi autē ⁊ p̄sbyteri
curati p̄nt libere abrenūciare epo cu
rā eis cōmissaz absq̧ licētia pape q so
lus pōt i votis ppetuis dispēsare. A .
Et etiā epi nisi in casib᷒ p̄ticlarit exce
ptis: vt. i. votū. 5°. §. p̄. B .Un̄ mani
festū ē q̄ archidiaconis ⁊ p̄sbyteri cu
ratis licet ad religionē trāsire et epo ɔ̄
dicente: vt. 19. q. 2. due sunt. Bn̄ficia āt
alicui᷒ taliū toto tp̄e ꝓbatōis non de

bēt alteri ɔferri nisi de ip̄ius ɔsensu vl̄
nisi ɔstet q̄ voluerit absolute mutare
vitā vel ꝓfessionē fecerit vel hitu꜠ ꝓ
fessoꝝ scient recepit: sed interi꜠ seruie
tur bn̄ficio p aliū cui de portōe ɔgrua
ip̄ius bn̄ficii ꝓuidebit: ex̄ de reg. bn̄fi
ciū. li°. 6°. Utrū excōicati possint ingredi
vel recipi i religionē. vide s̄. absolutio
3°. §. fi. A. ⁊ ibi de h° pleni᷒ i additōe. B
¶ Utrū illi q nō sūt exercitati i obser
uātia p̄ceptoꝝ debeāt ingredi religio
nē? R°. ſm Tho. vbi s̄. Sic. Naz ⁊ dn̄s
Matheū publicanū q in obseruantia
p̄ceptoꝝ exercitat᷒ nō erat vocauit ad
ɔsilioꝝ obseruātiā: vt p꜠ Luc. 5°. Ingre
di. n. religionē non solum expedit his
qui sunt exercitati i p̄ceptis vt ad ma
iorē perfectōem perueniant: sed etia꜠
his qui non sunt exercitati vt facilius
peccata vitēt: vt p꜠. qꝛ per vigilias ie
iuniū ⁊ obediētiā tollūtur occasiones
pctōrū ⁊ luxurie gule ⁊ h᷒modi.
¶ Ingressi monasteria se ⁊ sua đdicāt
deo. Oia. n. eoꝝ bona monasterio itelli
guntur eē collata. C. de epi. ⁊ cle. A .
imo de sa. sanc. ec. B .in auc. ingressi
⁊. 19. q. 3. qꝛ ingrediētib᷒. Hoc tn̄ i mltꝭ
locis nō seruat de ɔsuetudine in qbus
exq̊ qs ingressus ē ꝓping ei᷒ bona imo
bilia occupāt: nisi q̄tenus de illis đdit
monasterio ſm ɔsuetudinē regionis.
Idē fit alicubi etia꜠ circa mobilia. Et
ſm Ray. dicta cōsuetudo valet si ē ap
probata vel obtēta p 40. annos. Naz
minori tp̄e nō currit ɔ̄ eccl̄iam prescri
ptio. A .Talis ɔsuetudo nullatenus
vr̄ valē cū deroget ingressui religiōis
spoliādo igredietem bonis suis. ⁊ sic ē
irrōabilis ⁊ inualida. ex̄ de ɔsue. c. fi. ni
si forte qn̄ ꝓping eēnt honesti ⁊ egen
tes ⁊ monasteriū non indigeret. B.
¶ Utrū p religionis ingressu꜠ cōsequa
tur qs remissionē oium pctōꝝ? R° ſm
Tho. scđa scđe. q. vlt. Rōabl̄r dici p̄t q̄
sic. sicut p assūptōem cruci. Si. n. aliq
bus elynis factis homo pōt statim sa
tisfacē de pctis suis ſm illud Danielis
4°. Peccata tua elemosynis redime.
mlto magi in satisfactōe ꝓ oib᷒ pctis

sufficit ꝙ aliqs totalr̄ se diuinis officiis
mācipet ꝑ religionis ingressum: q̄ exce
dit oē gen⁹ satisfactōis etiā publice pe
nitētie: vt hr̄.33.q.2.admonē: sicut ēt ho
locaustū excedit sacrificiū: vt Grego⁹
d.c̄. Un̄ i vita patrū legit̄ ꝙ eādē grāz
ꝯsequūt̄ igrediētes religionē quā ꝯse
quūt̄ baptizati. Si tn̄ ꝑ igressū n̄ absol
uēt̄ ab oi reatu pene nihilominꝰ igres
sus religiōis vtilioꝛ eēt ꝙ̄ ꝑegrinatio
terre sancte ad ꝓmotōez i bonū qđ ꝑ̄
pōdēat absolntōi a pena. A. Hꝰlatiꝰ
tetigi i q̄driga.li.ꝑ̄.ti.49.§.23. B.

¶ Quid de eo q dolo iductꝰ ītrauit re
ligionē? R. s3 Ray. Nō pōt allegare de
ceptōem cuiꝰ ꝯditio melioꝛ fcā ē. ex̄ qđ
metꝰ cā cū dilectꝰ. ꝛ de ꝯuer. cōiuga. ex
ꝑte.ꝛ.c.veniēs. A. Con. Hosti. ꝛ ad
dit ꝙ idē ē ēt si qs ex falsa cā intrauit:
vt si putauit spōsaz suā lepꝛosaz ꝛ non
erat: ex̄ de ꝯuer. ꝯiuga. ex parte.2. ꝛ nō
tur in sū.li.3.ti.28.q.10. B.

¶ Quid si qs ingrediat̄ religionē sub
ꝯditōe aliq̄? R. s3 Guil. Si ponat̄ cō
ditio ꝯ̄ subam religionis: puta ꝙ lice
at ei tenē ꝓpꝛiū. A. vel ēt vsufructū
s3 eūdē Guil. ꝛ in sū.li.ꝑ̄.ti.8.q.18. B.
nō valet mōachatꝰ. Bn̄ tn̄ pōt aliqua
tenē ad vsuz de ꝯsensu ꝑlati. Si ꝯo cō
ditio appōat̄ ꝯ̄ aliquā ꝑticularē auste
ritatē: vtputa vt liceat ei comedē car
nes: tūc si scit hoc cōtineri in regula vł
ꝯstitutōe quā ꝓfitet̄: tenet̄. Secꝰ si ne
scit id i eis ꝯtineri. A. Sup his vlti
mis a ꝯ. si ꝯo.ꝛ.ī.nil vr̄ Guil. dixisse. S3
vt p3 in dcā.q.18. Inno. ait. ꝙ si ad igre
diētē diceret̄. tu debes ꝓfiteri regulaz
bti Aug. ꝛ bn̄ potes comedē carnes. ꝛ i
illa eccła eēnt ꝯstitutōes ꝙ nō comede
rēt̄ carnes bn̄ poss3 comedē carnes: cū
nec hꝰ regula hēat neq3 vłłs constitu
tio: nec ei posset aliqd iputari nisi esset
scādalū. ꝛ tunc poss3 ad aliū locū muta
ri. Sed Hosti. dicit ꝙ hoc casu licebit
ꝑdicto carnes comedē nisi foꝛsitā ei cō
staret de ꝯsuetudīe vł cōstitutōe illius
monasterii: vel hoc notoꝛiū cēt oibus.
Itē s3 Inno. secꝰ ē si diceret̄ sibi. Pro
fitere regulā bti Benedicti. Nā cū s3
eā oēs gnālit̄ abstinē debeāt a carnibꝰ
fatuitati eius imputādū ē si credat ei
qui ꝓmittebat sibi ꝙ licēt comedē car
nes. Cō. Hosti. Addit postea Inno. Alii
dicūt ꝙ ex q̊ submittit se obie alicuiꝰ n̄
obstātibꝰ talibꝰ ꝓmissiōibꝰ tenet̄ s3 uāe
regulā ꝛ ꝯstitutōes eiꝰ.12.q.1. nō dicatis
ꝛ hoc vr̄ veriꝰ cū vnusq̄sq3 đbeat se cō
foꝛmare bonis moꝛibꝰ eoꝝ cū qbꝰ ꝯuer
sat̄.25.dis.§.al' aūt.ꝯ.q̄tiēscunq3. B.

¶ Quid si aliqs vidēs aliqđ monaste
riū vbi monachi splēdide viuūt cogi
tat. hūc oꝛdinē bn̄ possū sustinē: ꝛ sic in
gredit̄? R. s3 Ray. Dico indisticte ꝙ
si fecerit ꝓfessionē nō pōt ad seculū re
dire: qn potiꝰ si erat peritꝰ ꝛ sciebat ea
que seruāda erāt itelligit̄ se obligasse
nō ad id qđ fiebat: sed qđ fieri đbebat
Idē si erat simplex ꝛ fuit ei explanata
regła ꝛ ꝯd tōes oꝛdis ꝛ ꝓfessus fuit. Si
ꝯo nō fuit ei exposita austeritas regłe
tūc si solū ad illā vitam intendebat se
obligare nō ad suꝑioꝛem: ꝛ hoc exꝑ̄ssit
nō coget̄ ibi manere: sed transibit ad
aliū oꝛdinē quē sustinē possit. Si ꝯo n̄
exꝑ̄ssit debet remanē nec pōt allegare
dolū: vt ꝯ̄.in §.an̄ ꝑłt. dictū ē. A. Cō.
ꝑdictis Hosti. ꝛ addit ꝙ talis cogēdus
est: vt vł ꝓfessionē ab initio institutaz
in eodē loco faciat ꝛ religionē s3 uet: vel
locū exeat ꝛ penitꝰ dimittat: in q̊ nec
abusus ꝯ̄trius: nec numerꝰ defendit an
noꝝ: ex̄ de elec. cū cām q̄ int̄ ꝑ̄sbyterū
Et si oēs deficiāt alii iducātur alterius
religionis: ex̄ ne cle. vel mo. relatū. Et
si illi sił'r deficiāt tūc locꝰ mutata īstitu
tione auctoꝛitate oꝛdinarii pōt per se
culares cłicos retineri. Et sic pōt intel
ligi ex̄ de reli. do. inter q̄tuoꝛ. Itē Ray.
addit. Uel dic indistincte ꝙ talis d3 re
manere: quia dolus alioꝝ vel simplici
tas vouētis nō excusant i talibꝰ. Et di
cit glo. eius ꝙ hoc bn̄ ꝓbatur.20.q.3. cō
stituit. vt in sū. eo. ti. q.17. Sed certe nō
videt̄ ꝙ votū se ex̄tēdat vltra intētio
nem pure ꝛ simpł'r vouētis: vt i.c. exiit
de ꝟbo. sig. li.6. B.

Religio 3° q̄ad votum ingrediendi.
Utrum pueri possunt se voto
obligare ad ingressum religionis. R°.
sm Tho. scd̄a scd̄e. q. vlti. Uotum sim
plex consistit in sola ꝓmissione cū ite
riore mentis delibatōe. Et hoc votum
hʒ efficaciā ex iure dino q̄ tñ dupl'r tol
li pōt. Uno mō ꝑ defectū deliberatōis
ut pʒ i furiosis q̄ꝝ vota non sūt obliga
toria. ut ex̄ de regu. sic̄ tenor. Et eadeʒ
ratio est de pueris q nōdū hn̄t debitū
vsū rōnis ꝑ quē sint doli capaces. quē
quidē pueri hn̄t ut frequēti⁹ circa. 14.
annū. puelle vo circa. 12. q dicunt̄ anni
pubertatis. In qbusdā aūt anticipat̄
⁊ in quibusdā retardat̄ sm diuersā dis
positōnē nāe. Alio mō ipedit̄ efficacia
simplicis voti siqs deo voueat illō qō
nō ē ꝓpe ptātis. puta si seru⁹ ēt rōnis
vsū hn̄s vouet se religionem ingredi
aut etiā ordinet̄ ignorāte dn̄o. dis. 54.
c. si seruus. Et q2 puer ul' puella infra
pubtatis ānos nālit̄ sūt in ptāte pr̄is
q̄ꝫtū ad dispositionē sue vite potit pr̄
eoꝝ votū reuocare ul' acceptare si sibi
placuerit. ut expresse dr̄ ō mlie̅re Nu
meri. 30. Sic igit̄ si puer an̄ tp̄s puber
tatis votū emittat non obligat̄. Si tñ
an̄ hēat vsuʒ rōnis obligat̄ qdē q̄ꝫtuʒ
in se ē ex suo voto. sʒ pōt reuocari per
auctoritateʒ pr̄is. q2 ordinatio legis q̄
vn⁹ hō subdit̄ alteri respicit illud qō
i pluribus accidit. Si vo ānos pubta
tis excedat nō pōt reuocari auctorita
te parētū. Et si nōdū hēret plene vsuʒ
rōis nō obligaret̄ q̄ ad deū. A. Idē i
sū. li° 3° ti. 28. q. xi. Et adde sʒ Ray. ⁊ in
sū. li° p̊. ti. 8. q. 30. ꝙ si ipubes doli tñ ca
pax emittit aliud votū q̄ꝫ continentie
videt̄ ꝙ sit obligat⁹ nisi pr̄ stati cum
audierit reuocet. 32. q. 2. mulier. Et ideʒ
ē de iuramento sm glo. eius. ⁊ Tho. Et
idē dicit glo. de voto ꝯtinētie ⁊ ō voto
circa ingressum religionis: q2 non pōt
reuocari nisi stati r̄uocet̄. i. ipa die. ar.
Nūeri. 30. vbi dr̄. Et i alteruʒ diē distu
lerit sn̄iam. Iteʒ dicit glo. ꝙ si ipubes
doli tñ capax vouerit se seruaturū cō
tinētiā ⁊ igressurū religionē: cū vene
rit ad etatē uel cū mortu⁹ fuerit pr̄. pt
pr̄ illud irritare ꝯdicēdo stati sm cōeʒ
opionē. licet Hug. dixerit ꝙ non pōt.
Sʒ dictū Hug. sat pōt uerificari nisi
votū ipuberis ex iusta cā fuerit dispē
satū. Un̄ ut ibideʒ pʒ. Inno. dic̄. Credi
mus ꝙ ēt ipubes si doli capax sit ⁊ vo
tū fecerit abstinētie uel pegriatōis ul'
aliud ꝙ dʒ illud adiplē postq̄ꝫ patriaʒ
ptātē exiuit. q2 potuit se obligare deo
sicut ⁊ diabolo. ex̄ de delic. pu. c. p̊. Tñ
cum talib⁹ ē facile dispensādū ⁊ com
mutandū. q2 licʒ i aliq̊ sint capaces ñ
tñ multa cognoscunt cum sint iexpti
Con. Host. Itē ut ibi pʒ Ray. dic̄ ꝙ si
ipubes intrat religionē pōt extrahi a
pr̄e uel tutore ifra ānū ⁊ diē a tpe scie
sm glo. ei⁹. Idē Goff. ⁊ Hosti. 20. q. 2. c.
p̊. ⁊ 2° ⁊ ar. 17. q. 2. si quis incognitus. et
ex̄ de conces. prebē. q2 diuersitatē. Si
vero ponatur in religiōe ab alio. puta
a pr̄e uel tutore. si ipe nō cōsentit pōt
egredi qñ voluerit vsq̄ꝫ ad etatē legiti
mā. 20. q. 1. puelle. ⁊ q. 3. pn̄s. Si autē ꝯsē
tit licet ꝯsensus ille q fit an̄ ānos. s. pu
bertatis ñ teneat. exire tñ pōt ꝑusq̄ꝫ ꝑ
ueniat ad etatē legitiaʒ. 20. q. 1. illud. ad
instar carnalis mr̄imonii. ex̄ ō despō.
ipu. de illis. p̊. Sed q̄ꝫcito ꝑuenerit ad
etatē perfectaʒ pōt egredi. 20. q. 3. pn̄s.
ex̄ de regu. cū sim⁹. Itē ut pʒ ibidem
Innocen. dic̄ ꝙ si ipubes de ꝯsēsu ꝑen
tū uel tutoꝝ tacito uel expresso intra
uerit religionē: eū vlteri⁹ reuocare nō
posunt. ex̄ de regu. significatū. ⁊ ꝙ si i
pubes vnū tm̄ ꝑentē hēat: ille sol⁹ eū
offerre pōt: ⁊ si habeat tutores alios
q̄ꝫ parētes. tñ ꝑentes iuitis tutorib⁹
eū pn̄t offerre. Idē ēt credūt aliq ⁊ si
sit au⁹ q hēat filiū aut nepotē i ptāte
ꝙ pr̄ iuito auo eū posit offerre ⁊ non
eꝯ. q2 i his spūalib⁹ ius nāe ꝓfert po
sitiuo uel ciuili: ut i dctā. q. 30. B. Le
teꝝ ō voto solēnis ꝓfessiōis dicet̄ i se. c.
Utꝝ liceat aliqs se voto obligare ad
religionis igressū. R° sm Tho. vbi. s.

Unũ ⁊ idẽ opus voto factũ laudabili⁹
ē q̃ si sine voto fiat. ut dr̃. i. votuꝫ. ꝑ. §.
xi. q incipit. vtꝝ melius. Et iõ obligari
voto ad ingressũ religionis ꝫ se ē lau
dabile. A. Idẽ i sũ. li. 3. ti. 28. q. 6. Tñ
nisi hoc fiat cũ maturitate põt esse cã
discrimis. vñ ab iductione taliũ voto
rũ ⁊ silium ꝑ q̃ renũciet seculo ifra an
nũ ꝓbationis fratres mendicãtes oio
d̃bent abstinẽ. ut i. c. nõ solũ. ⁊. c. se. d̃ re
gu. li. 6. B

¶ Utrũ q vouit igredi religionẽ tene
atur. R. ꝫm Tho. vbi. s̃. votuꝫ ē ꝓmis
sio deo facta d̃ his q̃ ad deũ ꝑtinẽt. Ut
ãt dicit Greg⁹ in epl'a ad Bonifaciuꝫ.
Si int̃ hoies solẽt bone fidei cõtractus
nl'la rõne dissolui q̃to magis pollicita
tio quã qs cũ deo pepigit solui sine vi
dicta nõ poterit. Et iõ ad iplendũ illud
qd̃ homo vouit ex nccitate tenet̃. Uñ
glo. sup illud ꝑs. vouete ⁊ reddite. dicit
Uouere volenti cõsulit̃. sꝫ p⁹ voti pro
missionẽ redditio necessãio exigit̃. Te
net̃ g° qs ex nccitate iplẽ votũ dũmõ
sit aliqd qd̃ ad deũ ꝑtineat. Mãifestũ
ē ãt q igressus religiõis maxime ad d̃
um pertinet. q2 ꝑ h° hõ totalit̃ se mãci
pat dinis obsequiis. Uñ r̃lingt̃ q tene
tur ingredi. s. ꝫ q se obligare intendit
ita. s. q si se intendit absolute obligare
tenet̃ q̃ citi⁹ poterit legitio ipedimen
to cessante. Si aũt ad certũ tẽpus uel
sub certa ꝯditiõe. tenet̃ aduenietẽ tpe
⁊ ꝯditõe exñte. A. Idẽ i sũ. e. ti. q. 7. B

¶ Quid si illi nolũt eũ recipe. R. ꝫm
Tho. scd̃a scd̃e. q. 88. Si quidẽ intentõ
sua fuit se obligare ad religiõis ingres
sũ pricipalit̃. ⁊ ex ꝯñti elegit hanc reli
gionẽ uel hũc locũ q̃i sibi magis ꝯgru
entẽ. tenet̃ si ibi recipi nõ põt aliaꝫ reli
gionẽ itrare. Si ãt principalit̃ intendit
se obligar̃ ad hãc religionẽ uel ad hũc
locũ ꝓpt̃ spãlẽ ꝯplacentiã h⁹ religiõis
uel loci illius. nõ tenet̃ aliã religioneꝫ
intrare si illi nolũt eũ recipe. Eandem
sñiam ponit idẽ Tho. eo. li. q. vlt. A
Si ãt icidit i ipossibilitatem impiendi
votuꝫ ex propria culpa. tenet̃ facẽ qd̃
põt. ⁊ isuper pñiam agẽ de culpa ꝑteri
ta. Si autẽ dubitat quã intentionẽ ha
buit. dꝫ tutiorẽ viã eligere ꝫm eundeꝫ
Tho. ⁊ Pe. ut i sũ. li. ꝑ. ti. 8. q. 5. Et ad ꝑ
dicta facit qd̃ positũ ē s̃. religio. 2. §. 2.
in additione. B

¶ Utrũ ille q vouit vnã determiataꝫ
religionẽ intrare licite possit iduci ad
aliam. R. ꝫm Tho. secũda secunde. q.
vlt. Quia in maiori intelligit̃ min⁹. iõ
ille q obligat⁹ ē voto vel iuramẽto ad
ingressũ religionis minoris põt licite
induci ad hoc q ad maiorẽ religioneꝫ
trãseat. nisi sit aliqd spãle qd̃ ipediat.
puta ifirmitas uel ẽt spes maioris ꝓ
fectus i miori religione. Ille ṽo q obli
gat̃ voto ul' iuramento ad igressũ ma
ioris religionis non põt licite iduci ad
minorẽ religionem nisi ex aliqua eui
denti cã ⁊ cũ dispensatione superioris
Si tamen ingrediatur et profiteatur
vide infra religio. 5. §. 3.

¶ Utrũ ille qui vouit ingredi r̃ligionẽ
teneatur ibi perpetuo remanere. R.
scd̃ꝫ Tho. vbi s̃. Si vouẽs intendit se
obligare nõ solũ ad igressũ religionis
sꝫ ad ꝑpetuo r̃manẽdũ tenetur perpe
tuo remanere. Si ãt intẽdit se obligar̃
ad ingressum causa experiendi cũ lib̃
tate remanendi uel nõ remanẽdi. ma
nifestum est q remanere nõ tenet̃. Si
autem in vouendo de hoc nihil cogita
uit videtur obligari ad ingressum ꝫm
formam iuris cõis q̃ est ut ingredienti
bus detur ann⁹ probationis. vnde nõ
tenetur ibi perpetuo remanẽ. Si tñ ta
li itẽtõe itraret ut statiꝫ exiret. non vr̃
satisfactũ voto. q2 i vouẽdo hoc nõ in
tendebat. ⁊ iõ tenet̃ ut saltẽ velit expe
riri an ei expediat manẽ. A. Idẽ i sũ.
li. 3. ti. 28. q. 9. vbi ⁊ addit̃ ꝫm Inno. q
cũ quis in vouendo nõ distiguit cui re
gule se deuoueat. itelligit̃ se vouere re
gule illi⁹ i cuius manib⁹ facit ꝓmissi
onem. argu. c. q dei timorem. extra de
sta. monach. vbi etiam hoc notat In
nocen.

Religio iiii°. q̊ ad ꝓfessionē. Utrum
impuberes possint ꝓfessionē facere. ℞° s̄z Tho. scd̄a scd̄e. q. vlti. Profes
sio ē solēne votū qd̄ facit eē mōachū uel
religiosū. qd̄ qdē subdit ordiatōi eccl'ie
ꝓpt̄ solēnitatē quā h̄z ānexā. Et q2 ec
clesia respicit illd̄ qd̄ i plurib' ē. ꝓfessio
añ tp̄s pubtati facta q̄tūcūq3 aliquis
hēat vsū rōis plenū uel sit doli capax n̄
h̄z suū effectū ut faciat ꝓfitētē iā esse
religiosū. A. Idē in sū. li° 3° ti. 28. q. xi.
B. Adde h̄ quod dr̄ s̄. nouiti'. §. p̊. ꝛ 2°
¶ Que ē ꝓfessio exp̄ssa ꝛ q̄ tacita siue
p̄sūpta. ℞°. Professio exp̄ssa ē que fit
i manu abbatis siue p̄lati recipiētis eā
uel i manu ei' quem p̄lat' ad h° mittit
ex̄ de regu. ꝛ trāse. ad apl'icam. Tacita
ꝟo fit ꝑ susceptionē habit' ꝓfessoꝝ.
Itē si māifeste ōndit q̄ velit vitā mu
tare. Itē si gestat habitū etiā nouitio
rū ꝑ ānū vbi nō ē distinct' i colore uel
scissura. vid̄ hoc s̄. nouiti'. §. 4°. A. Et
de hoc dictū ē clarius s̄. religio 2°. §. 2°.
cum additionibus. B. Si autem pro
fessio fiat infra annum vide ibidē. §. 5°.
¶ Utrū ille qui fecit ꝓfessionē tacitā
teneat ad oēs obseruantias regulares
℞° s̄z Tho. i 4°. dis. 38. In oi casu tene
tur ad tria vota religionis p̄ncipalia.
sed ad alias obseruātias quaꝝ trāsgres
sio ex dissimlatōe p̄latoꝝ iducit. q duꝫ
vidētes nō corrigūt idulgē vident. non
vr̄ obligari p̄cipue si sit simplex q ta
lia discernē sufficiēt nesciat. Cō. Al. A.
hec vidētur vera q̊ ad illa q̄ p̄lat' pōt
dispēsare. Al' vr̄ obligari q̊ ad oēs regu
lares obseruantias. ut s̄. religio 2°. §. fi.
cū additionibus. B.

Religio v°. q̊ ad transitū ad aliā. Utrum
liceat transire de vna religiōe
ad aliam. ℞° s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. vlti.
Transire de vna religione ad aliā nisi
propter magnam vtilitatē uel nccitatē
nō ē laudabile. tū q2 ex h° plerūq3
scādalizant illi qui relinquūt. tū etiā
q2 facili' aliqs ꝓficit in religiōe quā
ꝯsueuit q̄3 i illa quā nō cōsueuit ceteris
paribus. Unde i collationib' patꝝ Ab
bas Nestori' dicit vnicuiq3 vtile q̄ s̄z
ꝓpositū qd̄ elegit sūmo studio ac dili
gentia ad opis incepti ꝑfectionē ꝑue
nire festiet. ꝛ nequaq3 a sua quā semel
elegit ꝓfessione discedat. Et postea rō
nē assignās dicit. Impossibile nāq3 est
vnū eūdēq3 hōiez simul vniuersis ꝟtu
tib' fulciri. q̄s si qs voluerit sil' attēta
re in id eum incidere necesse ē. ut dum
oēm seqtur nullā itegre consequat. Di
uerse eni religiōes preeminēt s̄z diuer
sa virtutū opa. Pōt tam̄ aliqs de vna
religione laudabiliter trāsire ad aliā
triplici ex cā. p̊ quidē ex zelo ꝑfectioris
religiōis i q̄ nō attēdit excellētia s̄z so
lā artitudinē vite. s3 pricipal'r s̄z illud
ad qd̄ religio ordinat ꝛ ꝯsequēt s̄z dis
cretionē obseruantiaꝝ fini ꝓportiona
tarū. ut s̄. religio. p̊. §. 4°. Et i hoc casu
ꝓpter hūilitatē d3 qs petere licētiā. q̄
tam̄ ei negari nō pōt dūmō cōstet reli
gionē illā artiorē eē. Si ꝟo de hoc ꝓba
bil'r dubitet. est i hac supioris iudiciū
regrendū. ex̄ de regu. ꝛ trāse. licet. Qd̄
si nō petita licētia trāsiuit nō pōt repe
ti s̄m Guil. A. Hoc verū si trāsiuit in
casu licito licet nō seruato mō. Sec' si
i casu illicito. q2 tūc posset repeti. ar. c.
fi. ex̄ de regu. B. maxie si ꝓfessionē i
hac scd̄a regula fecit. 2° ꝓpt̄ declinatō
nē religionis a debita ꝓfessione. puta
si i aliqua religiōe artiori icipiant ipi
remissius viuē. laudabilit̄ trāsit aliqs
ad religionē ēt mitiorē si meli' obserue
tur. Et i h° casu ēt reqrit supioris iudi
ciū. 3° ꝟo ꝓpt̄ ifirmitatē uel debilitatē
ex q̄ interdū ꝓuenit q̄ nō pōt aliqs ar
tioris religionis statuta seruare q pos
set statuta seruare latioris. Et in hoc
casu dispensatō est necessaria. A. Idē
in sum. eo. ti. q. 15. B.
¶ Utrū religiosus sēꝑ possit transire
ad artiorez religionem. ℞° s̄m Inno.
Etiā si constet eā eē artiorē tam̄ nō po
terit trāsire si ex suo trāsitu p̄or r̄ligio
incurrat grauē iacturā uel infamiam.

ar.ex̄ de regu.⁊ trāſe.l3.xi.q.3.ſi qs ꝟo'.
Nam ⁊ ipſe non debet eſſe cā ſcādali.
ex̄ de renū.niſi cū ꝓdē.Sȝ cōeȝ vtilita
tē q̄ ē ut nō fiat iactura illi ꝯgregatōni
debet ꝑferre ꝓuate q̄ ē ut ſit in artiori
religiōe. A .Jdē in dicta.q.15. B .Ab
bas q̄cꝫ q imediate ſubeſt pape nō po
teſt tranſire ſine licētia pape.ex̄ de cō
ſue.cū venēabil. A .Con.Albri. B

¶ Utrū q iā ꝓfeſſus ē i latiori teneat
ad votū qd̄ fecerat de artiori. R° Re
manere pōt in latiori.q2 ꝑ ſcōm votū
ſolēne derogatum eſt ꝑ quod fuit ſim
plex.tn̄ ꝓ voto p̊ nō cōpleto erit ei pe
nitentia iponēda.ex̄ de regu.⁊ trāſe.c.
qui poſt votum.li° 6°

¶ Pone ꝙ aliqs regular ipetrauit li
cētiā trāſeūdi ad artiorē religionē p⁹
ea penitet eū.nūqd ꝑmi tenent eū re
cipere. R° ſm Guil.Si nō iuenit artio
rē religionē vbi rcipiat: uel ſi nō pote
rat ſuſtinē auſteritatem illi⁹ ⁊ reuerti
vult an̄ factā ꝓfeſſionē:nō pōt repelli
ꝑtextu ꝑoris licentie uel renūciatiōis
cū facta fuerit ex cā.ſ.ut trāſiret ad ar
tiorē religionē ⁊ cauſa ſecuta non ſit.
Sec⁹ ſi ꝓfeſſionē fecerit in ſecūda. A
Con.Albri. B

¶ Quid ſi abbas ⁊ cōuent⁹ licētiaue
rit aliquē ſimplicit ⁊ ipē renūciat ſim
plicit non ex aliq̄ cā niſi forte ex odio?
R° ſm Guil.Nō ualet licētia.q2 hoc ē
dare licētiā vagādi.Tam̄ ſȝ Augl.rpel
li pt q nō vult ferre penā ꝺ culpa quā
forte ꝯmiſit A .Con.Albri. B

¶ Utꝝ bona q̄ mōach⁹ ꝯtulit ſuo mo
naſterio ſequant eū ſi trāſeat ad ſecū
dum monaſteriū. R° ſȝ Hoſt. Si exe
at ante ꝓfeſſionē non ē dubiū ꝙ cum
rebus ſuis pōt exire.ex̄ ꝺ regu.⁊ trāſe.
ſtatuim⁹.Jntellige niſi ea abſolute et
irreuocabilit donaſſet.Sȝ ſi poſt ꝓfeſ
ſionē ⁊ ſine licētia trāſit ad aliud mōa
ſteriū res ſue ꝑmo monaſterio rema
nēt.⁊ q ipſuȝ recipit iputet ſibi.Si ꝟo
cū licētia uel ēt iuitus ex aliqua cā va
dat ad ſecundū monaſteriū: tunc vſu
fruct⁹ rerū quas cōtulit debet ſecūdo
monaſterio q̄diu vixerit ne ei exiſtat
onerоſus.Sic intellige.16.q.6.cognoui
mus. A Poti⁹.c.de lapſis. B .Et.17
.q.i.ſi qs rapuerit. A .Jdē in ſū.eo.ti.
.q.25.ſm Hoſti.q etiaȝ addit.Si vero
ſit ſecularis q religt conſortiū ſpūale
ſeu religionē uel eccleſiā.idiſticte bōa
ſua recuperat:ut ꝑte inuit ex̄ de cle.
ꝯiuga.ꝙ a te i fi.Et ſubdit.Uel dic ad
ſaluādas opiones maiorꝫ ꝙ bona ip
ſū tacite ſequūt.Si aūt expſſe ꝯtulit
ſe ⁊ ſua ⁊ eſt pauꝑ q nō hȝ vnde uiuat
tunc de benignitate canōica ſine ꝯdic
tiōe cuiuſcūcꝫ bona recuꝑat.ar.86.diſ.
non ſatis.17.q.4.qcūcꝫ. Si alias ſuſtē
tari pōt non recuꝑat.ſicut nec ſi dediſ
ſet ſine ſe.17.q.4.ſunt q opes. Et h° ni
ſi grā fiat uel niſi aliq̄ cōditio appoſi
ta fuiſſet.ex̄ de ꝯdi.appo.verū. Et ſub
dit i dicta.q.26.Poſſūt hec itelligi qn̄
aliqs igredit eccleſiā ſecularē tāq̄ cō
uerſus.Nā ſi tāq̄ canonic⁹ non ſeqrēt
ipſū bona tacite. Et ſic etiā tenet ꝯſue
tudo. B

¶ Religioſi mendicātes ſi trāſeūt ad
ordines nō mendicātiū etiā de licētia
pape nō hn̄t vocē uel locū in capitulo
etiā ſi ab aliis eis cōcedat:nec poſſūt
hr̄e ꝑoratū:nec aliquā admiſtratiōeȝ
uel qcūcꝫ officia etiā ānua:nec tāq̄ vi
carii uel miniſtri uel loca eoꝝ tenētes
nec pn̄t qd̄cūcꝫ aiaꝝ regimē exercet.
A .nec ꝓ ſe nec ꝓ aliis.Et qcqd cōtra
rium attentatū fuerit eſt irrituȝ ipſo
iure quouis priuilegio non obſtāte.vt
in tex.qui ſequit. B .Ex̄ ꝺ regu.⁊ trā
ſe.ut ꝓfeſſores.i cle.ſicut ⁊ tactum eſt
ꝭ.electio.ꝑ.§.27.qui incipit. Quis non
poteſt.

Reliquie et corpo

ra ſanctoꝝ.Antique reliquie
nō debēt ex̄ capſam oſtēdi nec exponi
venales.Jnuentas ꝟo de nouo nemo
dēt publice venerari niſi auctoritate
Romani pontificis fuerit approbate
⁊ ꝑlati nō ꝑmittant ꝙ illi q accēdūt
ad eoꝝ eccleſias cā venēatōis ꝺcipiāt

falsis ficmẽtꝭ. ſicut qñqꝫ occaſiõe q̃ſt⁹
fieri ↄſueuit. Habẽtur hec ex̃ eo. cum
ex eo. ꝛ de ↄſe. diſ. i placuit. Et nota ꝙ
religas emẽ ul' vẽdẽ ſm Ray. A. Po
ti⁹. ſm glo. ei⁹. ut i loco de q̊ ſtati. B
ꝛ Goff. ſimoniacũ ẽ. A. Idẽ quod hic
notaꝛ i ſũ. li°. 7. ti. 14. q. 22. B
¶ Utrũ ſanctoꝝ relige poſſint furtiue
ſubtrahi ut honorabil:⁹ reponant. R°
ſm Guil'. Nõ. Nã ſacrilegũ ẽ q̃tiẽs au
ferꝛ ſacrũ de ſacro. A. ſ. etiã nõ ſacrũ.
ut i. c. de q̊ ſtati. B. 27. q. 4. quiſquis.
A. Con. Ul. ut in ſum. eo. ti. q. 23. B
¶ Cui⁹ auctoritate reliquie ſeu corpa
ſanctoꝝ de loco ad locũ ſũt trãſferẽda.
R°. Nõ ſũt trãſferenda ſine ↄſilio pri
cipiſ. ſ. pape uel ſine licẽtia epoꝝ ꝛ ſan
cte ſynodi. de conſe. diſ. i. corpa. A. Al'
incipit de loco. B. Et hoc ſicut notaꝛ
ibi veꝝ ẽ cũ corp⁹ traditũ ẽ ſepulture
ꝑpetue. C. de reli. l. vltꝭ. niſi neceſſitaſ
imieat. ꝛ tũc ſufficit auctoritaſ p̃ſidiſ
prouĩcie. C. de reli. l. i. Si ãt non ẽ tradi
tũ ꝑpetue ſepulture: bñ pñt tranſfer
ri ſine alicui⁹ auctoritatę. C. de reli. ſed
necdũ. Et nota ꝙ preallegate legeſ de
oib⁹ corꝑib⁹ loq uidenꝛ. A. Et ita eſt
ꝟitas. qꝛ loquũꝛ dicte leges de oibus
corꝑib⁹ gnãliꝛ. Et idẽ quod i h°. §. nota
tur i ſũ. eo. ti. q. 24. De iſtiſ etiam reli
quiiſ tactum eſt ſupra canõizatio. B
¶ Utrũ liceat portare religaſ ad collũ
R° ſm Tho. ſecũda ſecũde. q. 96. Eadẽ
rõ ẽ ſicut de ꝟbiſ ſcriptꝭ. qꝛ ſi portenꝛ
ex fiducia dei ꝛ ſanctoꝝ q̊ꝝ ſũt r̃lige ñ
erit illicitũ. Si aũt circa hoc attẽdereꝛ
ad aliqõ vanũ puta ꝙ uas eẽt triãgu
lare ꝛ h⁹mõi quod nõ pertinet ad reue
rentiam dei ꝛ ſanctorum eẽt ſuperſti
tioſum ꝛ illicitum. De uerb autẽ ſcrip
tis habeſ. i. ſortilegiũ. 2° §. 3°.

Renunciatio p°. cõiter

quid ſit. R°. Renunciatio eſt
iurꝭ proprii ſpontanea refutatio. Nã
iuri alieno renunciari non põt. Itẽ ſi
renunciatio non eſſet ſpontãea ſed co
acta non obeẽt repetere uolenti. extra
eo. ſuper hoc. A. Hoc fuit dictũ Ho
ſti. ut patet in ſũ. li°. 3°. ti. 26. q. 23. B
¶ Ex quibus cauſis petenda uel admit
tẽda ſit renunciatio epat⁹. R°. Due ſꝛ
cãe probabiles ſiue apparentes. ſꝫ ñ ſꝛ
ſufficientes. Prima ẽ ꝓpꝛ frugẽ meli
oris vite. i. religionis. Scða ẽ cã ꝓprie
hũilitatis. He due cãe nõ fuerũt acce
ptate. ex̃ de renũ. niſi cũ pridem i p̊n°.
Sũt alie cãe ſufficiẽtes ſex. ut ibi dici
tur. Pria ẽ ↄſcia crimis. ſ. talis ꝑ qõ ip
ſius officii executio ẽt p⁹ peractã peni
tentiã ipediꝛ. Secũda ẽ debilitas cor
poris ex infirmitate uel ſenectute. ſ. ꝑ
quã ipotẽs reddereꝛ ad exequẽdũ of
ficiũ paſtorale. Tertia ẽ defect⁹ ſciẽtie
Quãqꝫ ãt õſiderãda ſit eminẽs ſcia in
paſtore. eſt tñ ↄpetẽſ toleranda. Quar
ta ẽ malitia pleb. nõ ꝙ pro qualibꝫ cl'
pa debeat gregẽ deſerẽ ne mercenãio
cõparetur qui videt lupũ venientẽ ꝛ
dimittit oues ꝛ fugit. Sed de ſuperio
ris licentia tũc demũ põt ñ tã timide
fugẽ q̃ꝫ ꝓuide decliare cũ oues ↄuertũ
tur in lupoſ. ꝛ q debuerãt hũiliꝛ obedi
re iã irreuocabiliꝛ ↄ̃dicũt. Quita ẽ g̃ue
ſcandalũ: cũ aliꝛ ſedari nõ põt licitũ ẽ
epo petẽ ceſſionẽ ne plus tꝑalẽ hono
rem q̃ꝫ eternã videaꝛ affectare ſalutẽ
Sed de hoc vide. i. ſcandalũ. Sexta ẽ
ꝑſone irregularitas. ut puta ſi ſit biga
mus aliq̊ mõ de qb⁹ s̃. bigamia. Nõ tñ
ꝓpꝛ quãlibꝫ irregularitatẽ dꝫ ei dari
licẽtia. ut ſi nõ ſit nat⁹ de legitio mr̃i
monio ſi ẽ occultũ ꝛ ille laudabiliꝛ ſu
um ipleat officiũ. A. Dũmõ ñ ſit na
tus de adultio uel de ſcorto. Nã tales
oio remouẽtur. ut i dcõ. c. niſi. ꝛ ibi glo.
B. Si ꝟo ꝓpꝛ alias cauſas petat epſ
licentiã renũciãdi nõ dꝫ ↄcedi. ut i dcõ
c. niſi cũ pridẽ. A. predicta ẽt notanꝛ
in ſũ. eo. ti. q. 34. B
¶ Quis effectus renunciatõiſ. R°. Effe
ctus ẽ ut q renũciauit ad id cui renun
ciauit regreſſũ nõ hẽat niſi ex nouo iu
re cõceſſo uel antiquo reſtituto. ex̃ eo.
cũ inter ꝛ. c. ex trãſmiſſa. ꝛ. c. cũ i preſẽ
tia ꝛ. c. ſane. Et q ſel' renũciauit epatui

ꝓpter cõſcientiã crimĩs ãmodo nõ po
terit eligi nec poſtulari. Secus ſi ꝓpt
malitiã plebis.ex̃.eo.pˀ tranſlationez
Renunciãti ãt eſt cõpetens ꝓuiſio fa
ciẽda ne in vituperiũ miſteriũ õfectũ
i tp̃alibˀ ꝓpatiaꝛ.ex̃.e.ad ſupplicatõez
Jn qua prouiſione dignitatis ⁊ ſcie rõ
habẽda ẽ.ex̃ de p̃bẽ.õ multa ad fi. Si
militer ⁊ quantitatis reddituũ bñficii
cui reſignat.ex̃ de vita ⁊ hone.cle. qm̃
⁊ de p̃ben.niſi eſſẽt.12.q.2.bone rei.ex̃
de dona.apl̃ice.§.plt.⁊ vlt. A .Jdẽ in
ſũ.eo.ti.q.35.ſm ˀHoſtien. B

R Enũciatio 2ᵒ. Qua
liter
debet fieri renunciatio officii
uel bñficii eccleſiaſtici. R̸ᵒ. Debʒ eſſe
voluntaria. Nã iuitˀ nõ cõpelliꝛ renũ
ciare.7.q.1.q̃uis.ex̃ qđ me.cau.ad au
dientiã. Jtẽ debʒ fieri pure ⁊ abſolute
ex̃ de offi.dele.ex ꝑte. Nã ſiqs renũci
et alicui bñficio ſeu rei ſpũali aliq̊ da
to uel ꝓmiſſo ſimonia eſſet. A .Naz
ſꝑ ſimonia cõmittiꝛ niſi renũciatio pu
re fiat ſm ˀHoſtiẽ.⁊ in ſũ.liᵒ.3ᵒ.ti.26.q.
32 vbi hec notãꝛ ſm eundẽ. B .Qđ ſi
nõ procedat datio uel ꝓmiſſio ſʒ ſolũ
intentio eſſet ſimonia mentalis q̃ per
pniam aboleꝛ.ex̃ de ſimo.mãdato. vi
de.ĩ.ſimõia.2ᵒ §.4ᵒ. A .Jbi parũ de hᵒ
vr̃ dici. B .Jtẽ dʒ fieri cõueniẽꝛ i ſcri
ptis.7.q.1.§.ecce.⁊ c.q̃liꝛ. A ˀAllegata
iura loquũꝛ i renunciatione ep̃atˀque
dʒ fieri i ſcriptꝫ. Forte i aliis ſcriptura
nõ ẽ neceſſaria. Et hᵒ vr̃ inui i dcã.q.32.
B .Et debet fieri i mãu illiˀ a q̊ habe
tur inſtitutio uel cõfirmatio.extra.eo.
admonet. Fallit tñ i ep̃o q non põt re
nunciaꝛ niſi i manu pape. extra.eo.ni
ſi cũ p̃dẽ i fi. Silr̃ nec electˀ ep̃s poſtq̃
fuerit cõfirmatˀ.extra õ trãſla.inꝛ cor
poralia. Nec itruſus.ut.ĩ.§.plt. A .Si
miliꝛ ⁊ abbas imediate ꝑtinẽs ad Ro
manã eccl̃iaʒ nõ põt r̃nũciare ſine licẽ
tia ſedis apl̃ice ſpãli ſm ˀRay. Qui ẽt
addit ꝙ ſi al̃r renũciatõ fiat tenet i pre
iudiciũ renũciãtis: ſʒ nõ in p̃iudiciũ ec
cleſie uel p̃lati in cuius manu debuit
renũciare. Jtẽ dicit ꝙ põt qs ſimplici
bñficio renũciare ſicut vult. Et glo.eiˀ
diꝛ ꝙ hᵒ põt ad minˀ de ɔſuetudĩe. Sʒ
p̃us dictũ ẽ magꝫ regulare.ſ. ꝙ fiat in
manu eiˀ cuiˀ ẽ iſtituẽ.ut i ſũ.e.ti.q.33.
vbi ẽt addiꝛ ſm ˀHoſti. ꝙ cũ renũciaꝛ
alicui iuri renũciatio facienda ẽ aduer
ſario uel ſeruo publico ſeu alteri reci
pienti nõie aduerſarii. B

¶ Quõ renũciaꝛ iuri ſcripto. R̸ᵒ. Tal̃
renunciatio ex certa ſcia facienda eſt.
Jdeoq̃ ſi talis renũciãs ius ignorat ẽ
ei notificandũ. ar.in Autẽ.quõ oportʒ
ep̃os.§.igitur ordinãdus.coll.1. Nec.n.
põt qs renũciare ei qđ ignorat. ff. de i
offi.teſtato.l.ſi mater. A .Jdẽ in dcã
q.32.ſm ˀHoſti. B

¶ Quõ qs renunciat iuri expreſſe.⁊ q̊
mõ tacite. R̸ᵒ. Exp̃ſſe cũ diꝛ. Quietuz
clamo ius tale: uel ſil̃ia. ex̃ de deci. ex
multiplici. A .ˀHoc verũ qñ qs renũ
ciat qđ ſibi debeꝛ.ut pʒ i tex.allegato.
B .Tacite ꝓo cũ facit cõpoſitionẽ. A
.ſ.ſuꝑ iure qđ ſibi cõpetebat. Nã cõpo
nendo videꝛ iuri ſuo renunciare ſʒ for
mã cõpoſitionis ut i.c.õ q̊ ſtati. B .ex̃
de elec.cum iter.p̊. Jtẽ tacite renũciat
faciẽdo ɔ̃.ut exhibẽdo honorẽ illi cuiˀ
electõi ɔ̃dixerat.extra de his q̃ fi.a ma
ꝑte.ca.ex ore. Silr̃ r̃cipiẽdo aliqd ex te
ſtamento qđ ipugnabat.ff.de inoff.te
ſta.ſi ꝓpõas.extra de ſẽ.⁊ re iudi.quod
ad ɔſultation ẽ. Uel ſi petẽtis legatuz
aduocatus vel ꝓcurator fuit.ff.de iof
fi.teſta.l.fi. A .Jdẽ i dcã.q.32. B

¶ Utrũ clericˀ q ipetrauit bñficiũ ſi
ſubiiciat ſe miſericordie canõicoꝝ itel
ligaꝛ renũciaſſe. R̸ᵒ. Nõ extra.eo.veni
enſ. Quin ẽt ſi reddat eis lr̃as ſuas ⁊ ip
ſi ſint imiſericordes dʒ talis officio iu
dicis reſtitui.extra.eo.ſane. Nã decep
tis ⁊ nõ decipientibˀ iura ſubueñũt ex
tra de reꝝ ꝑmu.cũ vniuerſoꝝ. Sʒ ſi re
nunciet lr̃is ꝓ certa pẽſiõe priuaꝛ pẽſi
one ⁊ lr̃is.ex̃ de reſcrip.ad audiẽtiã. A
Lõ.Albri. ⁊ faꝛ qđ nõ.i ſũ.e.ti.q.30. B

¶ Pone ꝙ ep̃s nõ bñ intrauit ſed ꝑ ſi
moniã ⁊ hˀmõi.quõ renũciabit inſtan

te morte. R. s'm Hosti. Renunciabit mēte & i manu archiepi si pōt. al' i manu simplicis sacerdotis sub hac cōditione. si pape placuerit. & si cōualuerit vadat cōtinuo pōt ad eū & petat ei. ar. extra de sen. exco. ñ dubiū. & c. ea noscit. §. fi. Sz & caueat ne morā pstet / & fructus sibi appropet sz fidelit custodiat uel in vtilitatē ecclie expediat. ar. extra. de offi. or. cum vos. & de offi. or. c. pñti. li. 6°. Al' ad rstitutionē oiuz tenet. extra de pbē. dilecto. §. fi. Tñ tal' s'm Hostiē. de licentia pprii cōfessoris quē sibi pōt eligē. A. Hoc vr vz si legitie fuerit ordinatus. al' cū ab initō ñ habuerit executionē sui ordis non videt q possit sibi eligē cōfessorē tāq eps. ar. l. nō dubium. C. de legi. B. Poterit vite necessaria stricte recipe. ar. 86. dis. non satis & c. pasce. Talis ēt si titulū nō habeat tñ possessionē quā de facto hēt nō dēt dimittē sine licentia pape. sed a fructibus dēt abstinē. extra. e. p' trāslationē §. 3°. A. Cō. Inno. q & addit. Et idē in oibus suspēsis siue ab hoie siue a iure dici pōt. ut i sū. e. ti. q. 33. ad fi. B

¶ Utrū qs possit renūciare p aliū. R° s'm Host. Pōt p aliū hñtē spāle mādatū. extra de offi. dele. cuz I oli. §. qz vero Idē videt si hēt gnālē admistrationē. ff. de pcu. l. cui. libera. A. Immo incipit pcurator vbi dr. Procurator cui libera gnālit admistratio rerū cōmissa ē potest exigere. nouare. aliud p alio pmutare. B. Secus si tm gnāl' pcurator esset extra de pbē. dilecto. p. rñso. et de reli. do. c. pl't. A. Meli' vr facere. l. mādato. ff. de pcura. Et idē qd in h°. § notat i sū. eo. ti. q. 31. ad fi. B. Et an talis procurator reuocari possit. vide. i. i se. c. §. fi.

Renunciatōz.

Quis potest renunciare. R° s'm Hostien. Renunciare pōt is ad quē illud quod renunciatur pertinet. extra de regul. ad apostolicā & c. statuim'. A. Idē in sum. li° 3° ti. 26. q. 31. B

¶ Utrz papa possit renūciare. R°. Potest libere resignare & maxie cū se isufficientē agnoscit ad regēdū vniuersalē ecclesiā. extra. eo. qm li°. 6°.

¶ Utrū clericus possit renūciare foro suo. R°. Renunciatio facienda ē auctoritate illoz qz iterest. extra de offi. archi. ad hoc. §. fi. Ideo clericus nō pōt renunciare foro suo sine consensu epi. qz ex h° piudicaret ipsi epo. extra de foro cōpe. significasti. aliogn glibet cleric' de vno epatu posset sibi cōstituē iudicē i alio epatu. ff. de iudi. l. i. Et de h° vide s. iudex. p. §. 2°. Eadē rōne ñ pōt cleric' renunciare priuilegio illi. 17. q. 4. si qs suadēte. Nā & si actionē iiuriarū rmittere possit qtū ad ppriā psonā. 23. q. 4. si is. iiuriā tñ ecclesie siue collegii sui i psona sua illatā remittē nō pōt. extra de sen. exco. cū desideres. §. fi. A. cōiūcto. c. contingit. p. eo. ti. B

¶ Que pena si clericus ita renunciet foro suo q rñdeat corā iudice seclari. R°. Si cā ciuilis sit cadit a cā. alioqui suū locū amittit. extra de fo. cōpe. si diligenti. A. Ibi dr. Et si p eis lata sit sētētia locū suū amittāt & h° in crimiali actiōe. In ciuili vo pdāt qd euicerint si locū suū maluerit obtinē. B. In crimiali vo locū amittit. & si ñ hēt locū siue dignitatē pōt alr extraordiarie puniri. Et sic patet q pōt tacite rnūciare qtū ad dānū suū. xi. q. 3. placuit. Sz & multo magis puiēd' ē si expsse cōsētiat & respondeat. Si vo trahat ad iudicē sclarē vide s. iudex. p. §. pl't. A. cōiūctis additionibus. Et idem qd in hoc. §. notatur in sum. eo. ti q. 25. secundū Hosti. B

¶ Qñ aliqs expectat pmā pbendam proxime vacaturaz in aliqua ecclesia si alius obtinens prebendā tenuē fraudulenter renunciet ut expectanti precludatur via ad pinguiorem q sperat vacare. nō ipedit primū expectantez. Et si prebenda pinguis postea vacās conferat isti qui renūciauit puat ipse vtraq extra. eo. si te. li°. 6°. A. Ibi dr q de dicta fraude dēt saltē p aliquas

ꝓbabiles ꝯiecturas appeꝛ.ut qꝛ dicte renũciationis tp̱e is q̄ p̄bēdā ul' digni tatē piguiorē hēbat īfirmitate graui detinebaꝛ uel aliq̄d aliud īminebat ꝓ pter qđ illi' p̄benda uel dignitas va care ī ꝓxio ꝓbabiliꝛ credebaꝛ. Et sub ditur. Ceteꝝ si p̄dicto renũciāti h'mōi p̄benda uel dignitas forsitan piguior ꝯferaꝛ eo ip̄o dicta fraus itelligaꝛ eē ꝓbata ⁊ idē renũciās oīo careat habi ta ⁊ ābita. B

¶ Utrũ renũciās possit penitē. R° ſ̄z Hosti. Si q̄s mittat nũciũ ad sup̱iorē ut cedat penitē pōt q̄diu res ē itegra ex̄.eo.lecte. Sec' si nō est itegra. ex̄ de elec.in causis.§.vlti. A. Idē ī sũ.e.ti.q.31. Et videꝛ q̄ res non sit itegra qñ superiori exposita renunciatiōe cepit cogitare super acceptatione.ar.dicti.§ vlti. B. Sꝫ ⁊ si talē ꝓcuratorē igno rantē. A. s.cōstitutũ ad renũciādũ.ut pꝫ in tex.allegato. B. reuocauerit te nebit nihilomin' cessio facta an̄q̄ reuo catō p̱ueniat ad eũ: nisi malitiose fue rit factũ qn p̱uenerit ad eũ.ut ī cle.cũ illusio.ex̄ de renũ. A. ibi dꝛ. Siq̄s ad cedendũ pontificali uel alii cuilibꝫ di gnitati uel bñficio procuratorē spōte ac libere cōstituerit ⁊ ipsũ ignorātem postmodũ duxerit quōlibꝫ reuocāduꝫ teneat cessio facta p̱ eũ an̄q̄ ad ipsius uel illi' ī cui' mānib' cessio fuerat faciē da noticiā reuocatio h'modi deducta sit nisi forte p̱ ip̄os aut alios malitiose factũ fuerit q̄ mi' ad eos ul' eoꝝ alte rũ an̄ cessionē potuerit reuocatio per uenisse. B. Qui ṽo ipetrauerit licen tiā cedēdi cogendus ē. A. s.cedē.ut ī.c. qđ seq̄ꝛ. B. ex̄.e.quidam.

Renunciatio quar

to. Que p̄nt renũciari. Utrũ hñs vocē ī electione possit renũciare. R° s̄.elec tio.p̄.§.9°. A. Et idē qđ ibi notaꝛ ī sũ. li° 3° ti.26.q.26. ſ̄m Hosti. B

¶ Utrũ debitor possit renunciare ꝓ bationi solutōis p̱ testes ⁊ huiusmodi A. Istud h'mōi nō pōit Hosti.ut pꝫ ī sũ.eo.ti.q.27. vbi hec notanꝛ. B. R° Licet quidā dicāt q̄ valet renũciatio. tñ ſ̄m Hosti. nō videꝛ veꝝ.qꝛ ius ꝓbā di p̱ testes ꝓpt̄ cōeꝫ vtilitatē iductuꝫ ē. Unde vsus testiũ frequēs ⁊ necessa rius ē.ff.de testi.l.i.rñso.p̄. Ergo tali iu ri r̄nũciari ñ pōt.ar.ff.đ postu. q̊s p̄tor

¶ Utrũ renũciatio iuris possit fieri ī futurũ. R° ſ̄m Hosti. Si lex iā ē. A. s. ex qua ius alicui oriꝛ cui renũciaꝛ. B pōt ꝓ futuro renunciari. Al' nō. qꝛ qđ non ē renunciari nō pōt.ff.de pac.tres fratres.ff.de ꝯhen.emp.⁊ vē.l.in lege. A. Idē ī sũ.eo.ti.q.28. B

¶ Quid si quis renunciat oī iuri sibi ꝯpetēti ⁊ cōpetituro siľr ⁊ lr̄is ipetrat ⁊ ipetrandis. R° ſ̄m Host. Quo ad fu turũ si gnālis sit renũciatio non valet ut in p̄cedenti.§.dictũ ē.ex̄ de ꝯsti. cuꝫ accessissent. Si ṽo spālis in q̄busdā iu ribus ⁊ sequaꝛ gnālis renũciatio valꝫ A. i.si q̄busdā specificatis subseq̄ꝛ re nunciationis clausula gnālis: ut in.sũ. eo.ti.q.29. ubi hec notāꝛ. B. C.qñ mu lier tu.offi.fun.pōt.l.fi.circa mediũ.⁊ ī Auten.ut li.ma.⁊ auie.ibi posita. In sũma nota. ſ̄m Hostien. q̄ renunciari p̄nt oīa iura cōpetentia circa ſuitutes etiam si annalia sint.ex̄ de sepul.ī pre sentia.⁊ de deci.ex multiplici. A. Ho sti.dicit q̄ p̄nt r̄nũciari iura ēt ñ scrip ta puta circa seruitutes cōpetētia. Et si etiam ānalia sint ī futurũ renũciari p̄nt.ut in dcō.c.in p̄ntia.⁊.c.ex multipli ci.ut in sum.eo.ti.q.30. vbi hec nō. B Item iura cōpetentia circa bñficia si cut ⁊ ipsa bñficia renũciari p̄nt.ut dic tũ ē s̄.renunciatio 2°.§.p̄.⁊ renunciatō 4°.§.p̄. Itē oīa iura ꝯpetētia p̱ aliq̄ ī strumenta sicut etiam ipsa instrumē ta renuncianꝛ. C. de fide instru.l.3.ex̄ đ pac.cum pridem.

Represalie.

Dicũtur re presalie qñ aliquis oriundus de vna terra spoliatur uel damnificatur ab oriũdo de alia terra.uel etiam si debitum nō soluitur ei tũc datur ptās isti spoliato

ꝙ satisfaciat sibi ꝯ quelibet de terra illa vñ ē ille spoliator uel debitor.

¶ Queritur ergo vtrū sint licite. R°. Et si inique sint ⁊ legibus ꝓhibite tanꝗ näli equitati ꝯrie: qr ali⁹ ꝑ alio ḡuat. nihilominus spālit̃ prohibet̃ ne conce dantur uel extendant̃. A. s. per inter pretationē cū fuerit gnālit̃ cōcesse nō expressis personis ecclasticis. ut i. c. ⁊ si de quo. ī. B. ꝯtra personas eccl'ia sticas uel bona ipsarū ꝑtextu cuiuscū ꝙ ꝯsuetudis. Et qui cōtrafecerint nisi reuocauerint ifra ānū. A. s. a tpe ꝯces sionis uel extēsiōis ut ibi. B. si ꝑsone sint singulares sūt excōicate. si vniuer sitas est interdicta. ex̃ de iniur. ⁊ dāno dato. ⁊ si pignorationes. li°. 6°.

¶ Sed pōe ꝙ aliquis expoliat⁹ portat litteras ciuitatis seu ad ciuitatē vbi manet expolians ⁊ petit iusticiā nec fit ei. nūqd i hoc casu pōt cōcedi repsa lia. Uidet̃ ꝙ sic. qr hoc mō nō ḡuatur ali⁹ ꝑ alio: sed poti⁹ ponit̃ rector u'l ci uitas i suis ciuib⁹ ꝑpt̃ negligētiā. Uñ 23. q. 2. c. dñs de⁹. dicit̃ ꝙ gēs uel ciuitas plectēda ē: q̄ vidicar̃ neglexit qd a su is ciuib⁹ iprobe factū ē. uel reddē qd ꝑ iiuriā ablatū ē. Satis videt̃ cōcordar̃ Tho. scda scde. q. 40. ⁊ Jo. an. sup dcō c. ⁊ si pignorationes. ita tñ ꝙ etiam in hoc casu ad clericos nō extendat̃. ⁊ ꝙ sibi de reb⁹ nō auctoritate ꝓpria: sed iudicis satisfaciāt. ut idē Joā. dicit. A Jo. an i dcō. c. ⁊ si pignoratiōes i nouel la dic̃ ꝺm Archid. ⁊ ēt Guil. ꝙ itelligit̃ de auctoritate iudicꝪ spoliati ꝓcedēte ꝑ sñia sup negligētia ⁊ ꝺfectu iusticie ꝺm alios āt de auctoritate iudicꝪ spoli antis seu iusticiā facē negligentis. Et subdit ꝫ Guido. ꝙ ꝑmū dictū pōt itel ligi vez qñ ñ pōt hri recursus ad iudi cē spoliantis seu iusticiā facē negligē tis. quod dicit raro posse cōtingē. B.

Residentia. s. clericorū i suis eccle siis. Ubi nota ꝙ qui habꝫ bñ ficiū cū cura tenet̃ ad residētiā ex̃ ꝺ elec. licet canō. li°. 6°. Sil'r ⁊ q hꝫ q̄cūꝗ alia bñficia quibus hoc ꝯpetat ex sta tuto uel priuilegio seu ꝯsuetudine ap probata. ut Jnno. ponit ex̃ de cle. ñ re si. clericos. Et addit. Jntellige oē bñfici um residentiā regrere nisi ꝯriū ꝯstet. Et eādē quasi sñiam ponit Hosti. dif fusius. dicēs ꝙ quilibet cleric⁹ tenetur residē. ex̃. eo. c. fi. siue magnū sit bñfici um: ut ep̄at⁹. 7. q. 1. ꝑuenit. ⁊ dꝫ crisma ꝯficē. ordines celebrare ⁊ quolꝫ die do mico diuis officiis interesse. de ꝯse. dis. 3. eps nisi iusta cā ipediat ut ibi dr̃. Sil'r ēt si modicū sit bñficiū. ut ex̃. eo. ꝯqrē te. Et dꝫ bñficiat⁹ interesse matutinis ⁊ vesperis. al'r si icorrigibilis sit depōit̃ 92. dis. c. fi. Et vide ꝭ clericus. ꝑ. ꝟ. fi. A Jdē qd hic notat̃ i sum. li°. ꝑ. ti. 7. q. 27. vbi ⁊ additur ꝺm Hosti. ꝙ is cui tāꝗ bene merito assignant̃ pensiones aliq seu stipendia ad residentiā nō tenetur Talis tñ ad ātidota obligat̃. ⁊ si offen dit ecclesiā a qua tenet beneficiū. tāꝗ ingratus priuatur. B

¶ Utrū qs ex cōsuetudine possit reci pere fruct⁹ bñficii in absentia. R° ꝺm Hosti. pōt ut ex̃ de cōsti. cum oēs. A Et ibi hoc notat glo. q̄ ēt dicit ꝙ sec⁹ ē de iure cōi. Sꝫ ⁊ puto hoc intelligēdū inq̄tū per hāc cōsuetudinē nō deroge tur diuo cultui. uel al'r nō sit irrōnabil' Al'r secus. ex̃ de cōsue. c. fi. B. Sꝫ talis ꝯsuetudo ꝯrio statuto tolli pōt. ut si ec clesia sit ministris destituta ita tñ ꝙ ꝑ benda absentis assignet̃ subrogato. ex̃ eo. cū dilect⁹. Sꝫ si tale statutū facerēt canonici ꝑpt̃ ꝓpria cōmoda. puta ut inter se diuidāt illud quod absens con sueuit accipere non valet. ex̃ de ꝯsue. cū oēs. A. Jdem in dicta. q. 26. B.

¶ Quō cleric⁹ i bñficio debeat reside re. R° ꝺm Hosti. Residere debet in ꝑ pria persona seruiēdo eccl'ie. ex̃. eo. qr nōnulli ⁊. c. se. Et debet seruire i suo or dine. ex̃ de fi. ꝑsby. ꝓposuit. Parū eni esset sui pñtiā exhibere ⁊ curā proprie ecclesie negligere. A. Jdē in sū. eo. ti. q. 27. vbi ⁊ additur ꝺm eundē. Et hoc ē ꝯ prauam cōsuetudinem quarundam

ecclesiarũ q̃ reputat canõicos residen
tes ex q̊ p̃ntes sũt.lʒ ñ itrẽt ecclesiã. B
¶ Utrũ nõ residens possit excusari ex
aliquibus causis. R°. Excusat̃ p̊ qdeʒ
si iusta sit cã sue absentie.ut ꝓpt̃ inimi
citias uel aliqd h'mõi.ex̃.eo.int̃ q̃tuoꝛ
Et tũc tenet̃ p vicariũ deseruire.ut s̃.
clericus.p̊.§.fi.Et idẽ intellige si p̃ns sit
sed sine sua culpa ipotens sit fact' aut
infirm'.extra.e.cũ dilect'.7.q.i.p̃ntiuʒ
2° si de licentia p̃lati cã rõnabili sit ab
sens.extra.e.relatũ.extra de elec.lʒ ca
non.li.° 6° Al'ẽt sine licentia p̃lati pere
grinari nõ põt de ɔse.dis.5.non opoꝛtet
ex̃ de voto.magne.§.veꝝ.3° si hẽat ec
clesiã pochialẽ põt ex dispẽsatione ep̃i
ẽẽ i studio p septẽ ãnos.ut s̃.ecclesia.2°
§.2° 4° si haberet sup hoc spãle p̃uile
giũ.hr̃ẽt absens ꝓ residente.ut hẽs in
§.se. A .An illud quod hẽtur B z in.§.
se.facit qᵭ notat̃ i sũ.dcã.q.27. B
¶ Sũt z alie cause i quibus ñ residẽs
habetur ꝓ residente.p̊ma ẽ si sit i s̃ui
tio pape.extra.e.cũ dilect'.Secũda ẽ
si vnus vel duo ex canonicꝭ sint i serui
tio ꝓpꝛii ep̃i.extra.eo.de cetero.z.c.ad
audientiã.Sʒ ep̃s suffragane' si moꝛe
tur cũ archiep̃o non videt̃ r̃sidẽ.ar. ex
tra de offi.ordi.pastoꝛalis.Et nota ꝙ q
ẽ i seruitio pape uel ep̃i sui recipit q̄dẽ
fructus bñficii p̃ter victualia siue q̊ti
dianas distributiones q̃ nõ solẽt absẽ
tibus dari.ut i dcõ.c.de cetero.et extra
de p̃bẽ.licet.z extra ᵭ cle.nõ resi.c.p̊.li.°
6°.Et de h° vide.s̃.bñficiuʒ.2° § p̃t. A
Potius videt̃.§.fi. B .Tertia est si se
nõ absentat in fraudẽ sʒ eccl'ie sue iura
fidelit̃ ꝓsequit̃.extra.e.ex p̱te.In qb'
casibus possit qs p vicariũ deseruire.
vide s̃ cleric'.p̊.§.fi.z.i.vicari'.§.p̊.

Res inter alios ac
ta zc. vide.i.snia.§.9°.z x°

Restitutio rei alie
ne p̊ cõiter. Utruʒ quis tenea
tur stati restituẽ. R° s̄m Tho.scᵭa se
cunde.q.62.Sicut accipe rẽ alienaʒ ẽ ɔ
iusticiã.ita z ᵭtinẽ eã.q2 p hoc ꝙ aliqs
detinet rẽ alienã iuito dño ipedit eum
ab vsu rei sue z facit ei iiuriã.¶ Manife
stũ ẽ ãt ꝙ nec p modicũ tẽpus licet in
pctõ moꝛari sʒ qlibet tenet̃ stati pct̃m
deserẽ.s̄m illud Eccꝭ.21. Quasi a facie
colubꝛi fuge pct̃m.Et iõ tenet̃ qlibʒ sta
tim restituẽ uel petẽ dilationẽ ab eo q
põt vsũ rei ɔcedet̃.Con.Ray. A . Ista
petitio dilationis uel remissionis faci
enda ẽ p se vel per aliũ qñ debitoꝛ est
ipotẽs ad soluendũ s̄m eundẽ Tho.se
cũda scᵭe.q.62.arti.8°.Et h° nisi ex ip̃a
petitõe sequeret̃ reuelatõ peccati seu
aliud scãdalũ.ar.c.officii.extra de pe.
z re.Et ad p̃dictoꝝ clarioꝛẽ itelligẽtiã
distinguẽdũ ẽ.q2 aut debitoꝛ ẽ potens
restituẽ aut nõ.p̊ casu tenet̃ stati resti
tuere ut dictũ ẽ.2° casu aut est ipotens
oio.aut nõ oio.Si oio.excusat̃:q2 ipossi
biliũ nulla est obligatio.ff.de re.iurꝭ.l.i
possibiliũ.z iõ sufficit hoc casu ꝙ ꝓpo
nat restituẽ cum poterit.14.q.6.si res
Si non oio tunc tenet̃ statim restituẽ
id qᵭ põt.Et s̄m Ray.in ti.de rapto.§.
foꝛma.ista potentia videt̃ cõsiderãda
vsqʒ ad mendicitatẽ suã z sue familie
reseruata sibi solũ extrema nccitate.
Et idẽ no.i sũ.li.° 2° ti.5.q.86. Sed certe
non solũ extrema:sʒ etiaʒ magna ncci
tas videtur excusare a restitutione.
extra de fur.c.si qs ꝓpt̃.vbi dr̃ ꝙ si qs
ꝓpt̃ nccitatẽ famis furat' fuerit.aut
r̃stituat aut tres hebdõadas p̃eiteat
Et sic nõ cogit̃ p̃cise restituẽ.Et illᵭ.c.
itelligit̃ i nccitate etiã nõ extrema s̄m
glo.z Inno.ibi.Unde ad clarius hoc in
telligendũ iterũ subdistinguẽdũ ẽ. ꝙ
aut debitoꝛ ẽ i articulo extreme neces
sitatis.aut nõ.p̊.casu nõ tenet̃ ad resti
tutionẽ.q2 i extrema nccitate oia sunt
cõia.l.i.§.cum in eadeʒ.ff.ad.l.rodi. de
iac.Uñ z sup 4° sniarũ.dis.15. dic̃ Sco
tus ꝙ si detinens rẽ alienã ẽ in extrẽa
nccitate.z ille cuius est res nõ:sed hẽt
aliqua citra nccitatẽ extremã dicimus
ꝙ ista res ẽ detinentꝭ iure poli quo in
extreme nccitatis articulo ad ꝓuiden

dū nccitati nature via oībus extrema
necessitate detentis ē ɔcessa. extra de
ver. sig]. exiit qui seminat. li° 6°. Si am
bo sunt in extrema nccitate si p̄us dn̄s
deuenit ad eā dʒ reddi dn̄o duplici iur̄
tū qꝛ prius suuʒ. tū qꝛ iam ex ista sua
necessitate factum est suū. Si ꝟo p̄us
deuenit detinens factū ē suū. ꝛ tūc do
mino postea deuenienti ad istaʒ neces
sitatē nō debet reddi. qꝛ cessauit domi
nium eius ī re ista ꝛ factū ē alteri⁹ iur̄
poli. Si ambo simul deueniāt dicim⁹
ꝙ debʒ reddi dn̄o. qꝛ nūq̄ꝫ cecidit a do
minio. Pro hoc facit qꝛ duob⁹ ɔcurrē
tibus preualet qd̄ ē potius. ff. d̄ sta. ho.
.l. querit̄. Et subiūgit Scot⁹. Si deten
tor d̄ueīat ad pinguiorē fortunā tene
tur restituere qn̄ occupauit cessāte ex
trema nccitate. Sed si nūq̄ꝫ ante extre
mā necessitatē occupassʒ. tūc iuste sim
pliciter occupasset. s. reʒ suā nec ad ali
quā tenet̄ restitutionē. hec ille. Tuti⁹
videtur ꝙ si deueniat ad potentiaʒ re
stituat sicut ꝛ qui cessit bonis. C. de his
qui. po. ce. bo. l. .1. Nō tamē tenetur nisi
inquantuʒ facere pōt. l. 3. ff. de cessi. bo.
Et in hoc vltimo casu intelligitur facē
posse deducto ne egeat. ff. de re. iur]. .in
condēnatione. 2° casu qn̄ debitor non
ē in articulo nccitatis extreme. aut re
stitutio est incerta aut certa. Si īcerta
ut qꝛ n̄ īuenit̄ creditor uel eius heres
restitutio faciēda ē pauperibus. extra
de vsur]. cū tu. Et tūc debitor īpotens
poterit se liber̄ ponere ī manu ep̄i ad
quē pertinet ꝓuisio pauperū. ꝛ ep̄s si
viderit ꝫm deū expedire poterit ei re
laxare debitū ut pauperi ī totū uel in
partē uel p̄beī ei dilationē ut paulati
eroget paup̄ib⁹. ut ꝛ pōit̄ ī dicta. q. 86.
in sum. li°. 2°. ti. 5. ad fi. Sed in eo ꝙ loq
tur ibi de penitentiario ut possit h° fa
cere. pōt ītelligi si ip̄e penitentiarius
habeat super hoc auctoritatē ab ep̄o.
alias per se nō pōt: qꝛ iure nō cauetur.
Ideo dn̄s An. de bu. in dicto. c. cū tu. in
.i. q. dicit penitentiariū hoc n̄ posse. Sʒ
ꝛ quādo apud debitoreʒ aliqd relaxat̄

ab ep̄o uel ab alio habente ab ipso au
ctoritatē dʒ orare uel alia bona facere
ꝓ his quorū ille res sūt uel quibus de
bentur. ꝛ inq̄ꝫtum veniat ad facultatē
pro illis facere elemosynas. ut si n̄ po
test facere qd̄ debet saltē faciat qd̄ po
test. sicut dic̄ Tho. scd̄a scd̄e. q. 62. arti.
2°. i eo q̄ nō pōt mēbrum abscisū ul̄ sb̄
latam famā restituē. qꝛ debet in pecu
nia uel alio mō quo pōt recōpensare.
Si restitutio ē certa: idest qꝛ scit̄ siue
pōt sciri particular] persona cui dʒ fie
ri: tūc si debitor ē in tanta necessitate
ꝛ creditor in tanta facultate ꝙ debito
ri teneret̄ ꝑ elemosynam subuenire: d̄
bitor nō tenet̄ ad restitutionē. Nā h°
casu ipse creditor teneret̄ retro reddē.
Un̄. 48. dis. sic̄ hi. super ꝟbo inuadē di
cit glo. ꝙ pn̄t paupes cogē diuites ad
eis p̄stādū nō per viaʒ actiōis sʒ denū
ciationis ad eccl̄iam, q̄ pōt diuites co
gere ad hoc agendū. Itē gn̄alit̄ d̄bitor
nō tenetur ad restitutōnē eo casu quo
creditor rōabilit̄ deberet nolle sibi fie
ri restitutōnē ut dicit Scot⁹ sup 4° sē
tētiaꝝ. dis. 15. vbi subiungēs exēpla dic
dʒ. n. uelle qlibet restitutionē sibi non
fieri qn̄ ē in preiudiciū cōitatis uel re
cipientis restitutioneʒ: qꝛ debet uelle
bonū suū ꝛ bonū cōe. Debet etiā velle
non fieri restitutionē qn̄ eēt ī diffama
tionē restituētis: qꝛ debet magis vel
le famā ꝓximi q̄ꝫ illud modicum suū
statim. Consilit̄ debet magis velle ꝙ
vitet̄ magnū īcōmodū ꝓximi restitu
entis q̄ꝫ modicū īcōmodū suuʒ uel nul
lū ī illa modica dilatione restituēt]. Ex
his sequit̄ ꝙ qn̄ eēt restitutio dānosa
rei publice uel ei cui fit vel diffamati
ua restituēt] uel nimis notabilit̄ dāno
sa] n̄, tenetur ad stati restituenduʒ: sed
sufficit ꝙ stati ex affectu restituat. et
ꝙ actu restituat cessantibus īcōueniē
tiis hic ide. Et ex predictis etiā subin
fert. Qn̄ ablatio fuit occulta tūc n̄ te
netur ablator se ꝓdere. nec ꝑ dn̄s ꝑ se
ipsum restituere sʒ per aliā personā se
cretā ꝛ fidelē. ꝛ expedit ꝙ ꝑ ɔfessoreʒ.

q2 sibi ē crimē detectū p̱ confessionez
et de eius fidelitate ꝙ restituat fidei
sue commissuz satis debz credi. Patz
igitur hic differri restitutōnē quousq̈
voluntas talis persone ꝛ opportūitas
habeatur. hec ille. B

Cui restituenda ē res furtiua uł ra
pta seu alr̄ male accepta. R° ẜm Ray.
Ei cui res subtracta fuit etiam si non
sit dn̄s rei: ſʒ sua intersit ex causa hone
sta rem non esse subreptā. ut puta qa
habebat in ea ius pignoris uel vsum
aut aliquod huiusmodi. ff. de furt]. l. is
cuius. Si vo ipse cui nūc res ablata ē
furatus fuerat eā: nō sibi sed domino
erit restituēda. uel ille cui prior fur uł
raptor subripuerat si sua ut dictum ē
intererat ex causa honesta. Et fiat cau
te q̄ṫū pōt per religiosum ꝛ huiusmōi
ita ꝙ nulli persōa furis prodat. Itaq̈
regularit̄ restitutio spoliatis facienda
ē. 3. q. i. reintegranda. ꝛ fere p̱ totā qōnē
ꝛ ex̄ de resti. spo. fere per totum. Fallit
tamē quādo non tm̄ iste male accepit
sed alius ei turpit̄ dedit. de quo faciē
dū ē. ut dictū ē s̄. elemosyna p̊. §. fi. A
Et ibi latius in additione. B. Et hic
.ī. §. antepenult. A. Et ibi de hoc dice
tur. Et ad maiorē huius §. declaratōez
potest generaliter dici ꝙ restitutio fa
cienda ē pricipalibus uel eorū heredi
bus si iueniūtur. alr̄ paupib᷒. ex̄ ꝺ vsu
ris cū tu. Sed in hoc clarius distiguen
do dicendū ē ꝙ aut quis obligat̄ rōne
turpis receptōis in q̄ participauit etiā
dans. aut alr̄. p̊ casu non tenet̄ restituer̄
danti. q2 in pari cā turpitudinis potior
est cōditio possidentis. ff. de ↄdi. ob tur
pē cām. l. si ob turpem. §. porro. et. C. e.
.l. 2. Et ideo hoc casu cū restitutio nō fi
at persone principali saltē debet fieri
pauperibus tāq̈ si nō iueniret̄ p̄ncipa
lis uel eius heres. p̱ dictum. c. cum tu.
Fallit in accepto per simoniā. q2 debʒ
restitui illi ecclesie i cui᷒ iiuria accep
tum ē. ex̄ de simo. c. de hoc. Item etiaʒ
non erogatur paupib᷒ quādo turpiter
acceptū ipso iure applicaret̄ fisco uel
priuato. q2 de alieno non potest fieri
elemosyna. i. q. i. non ē putanda. Et hoc
etiam notatur in sum. li° 2° ti. 8. q. 42. Et
excepto hoc casu cum res applicaret̄
ipso iure fisco uel priuato: licet turpit̄
accipiens nō cogat̄ restituere turpiter
dāti. tn̄ si vellet posset restituē eidē dā
ti. Nā iure nullo ꝓhibet̄ hoc. Et pene
sūt restringende. de pe. dis. i. c. pene. ꝛ i
.c. odia. de re. iur]. li° 6°. Et notatur i sū.
li° 2° ti. 8. q. 25. ad finem. Est etiam cāus
in quo licet dās nō fuerit in turpitudi
ne particeps. non tamen ei sed paupe
ribus fit restitutio. q2 dans ex obliga
tione dedit licet accipiens turpit̄ rece
pit. videlʒ qn̄ iudeus uel pagan᷒ fuerit
aliquid lucratus a xp̄anis occasiōe of
ficii publici. Illud enim debet cōuerti
in vsus pauperū xp̄ianorum secundū
prouidentiā diocesani ep̄i. ex̄ ꝺ iudeis
cum sit. 2° casu quando obligatio ē ali
unde q̄ ex dicta turpi causa distiguen
dum ē. Aut nō iueniuntur creditores
seu eorū heredes. ꝛ de hoc dicet̄ .ī. resti
tutio 6ª. Aut iueniūtur. ꝛ tūc aut obli
gatio est personalis. ꝛ de hoc dicet̄. ī. re
stitutio 2°. Aut obligatio est realis. vt
q2 habet quis rem alienā. ꝛ tūc si hēt
a nullo uel saltē a dn̄o clarū est. q2 sēp̱
dn̄o ē restituēda. ff. de rei ven. p̱ totum
ꝛ. C. eo. q2 cuiq̈ dandū ē qꝺ suum ē. ff.
ꝺ iusti. ꝛ iure. l. iusticia. §. iur] precepta
Sed si habuerit ab aliquo alio titulo
trāslatiuo puta per donationē uel ven
ditionē uel silr̄em. silr̄ restitutio fit dn̄o
rei gratis. C. de furt]. l. in ciuilez. Si vo
habuit titulo nō trāslatiuo puta in cō
modatū uel locatū uel etiā sine titulo
forte q2 sustulit. illi videt̄ restituenda
a quo habuit. C. locati. l. si qs ↄductōis
Ubi dicitur ꝙ cōductor debet oio loca
tori rem reddere. licet dicat se dn̄m. ꝛ
postea agere ꝺ domio. Sed hoc dʒ in
telligi qn̄ nō ↄstat de dominio nec po
terat incōtinenti ꝓbari. Alr̄ bn̄ audire
tur mouēs qōnē de dominio. ff. deposi
ti. l. bona fides. vbi dr̄ ꝙ qn̄ fur deposu
it rē apud dn̄m dicte rei dn̄s nō cogit̄

reddē.Cogit̄ ergo i hoc casu hn̄s rez il
lā restituē a quo habuit nisi stati pos
sit de suo dominio ꝓbare.adeo ꝙ si ēt
a fure uel p̄done qs habuit tn̄ dēt ei
restituere quādo habuit cāz ab eo.ut
pꝫ i dicta.l.bona fides. Sed si nō hūit
cām ab eo.puta qꝛ ei ꝑ furtū uel rapi
nā abstulit tūc quādo ꝑ furtū puto ꝙ
nō debeat furi p̄ori restitui:qꝛ nullus
male fidei possessor hᵒ casu hꝫ ius r̄pe
tendi.Nā ei dat̄ actio furti cuiꝰ int̄est
ex honesta cā.ff.de furt].l.cuiꝰ interest
⁊.l.is cuiꝰ interest.Itē nemo debet ex
improbitate suą ꝯsequi actionē.ff.de
furt].l.itaqꝫ.§.p̄.Est tam̄ casus in q̊ fur
actionē furti hēt.ff.de fur.l.q vas.§.si
ego.vbi dr̄.Si ego poliēda vestimēta
tibi locauero ⁊ tu ticio ꝯmodaueris ti
cioqꝫ furtū factuꝫ sit:tibi datur actio
furti.qꝛ tua interest cū mihi tenearis
reddē.⁊ mihi aduersus te dat̄ actō qꝛ
furtū fecer] ticio ꝯmodādo.Hoc itaqꝫ
casu fur ad uersus furē actionē habet
hec ibi.Et hoc ideo ē qꝛ a pricipio ha
buit rē de volūtate domini eā sibi lo
cādo:ꝓpt̄ qᵭ itererat eiꝰ ēt ex hōesta
cā.Alias secꝰ ut pꝫ ex p̄dict].Quando
āt ꝑ rapinā qs rē abstulit a fure uel p̄
done:tūc vr̄ ei restituēda: qꝛ ēt predo
ē restituēdus.ex̄ de resti.spo.c.in litte
ris.Immo nec domio lꝫ rape rē su am
nisi in casu de q̊ s̄.bellū.p̄.§.p̄.⁊ 2ᵒ Al's
perdit ius suū.Et nō dominus tenet̄ ad
extimatōeꝫ rapte rei r̄gularit̄.C.vnde
vi.l.si quis in tantā.Qui ergo furatꝰ ē
furi uel p̄dōi nō tenet̄ furi sed domio
uel alii habēti ius i re restituer̄.Secꝰ
ē in raptore.Sꝫ in quocūqꝫ casu dcm̄ ē
debere furi uel p̄doni fieri restitutōeꝫ
si concurrat dominus in repetitōe dēt
domio potiꝰ restitui.dicta.l.bōa fides
Immo ēt si dominꝰ nō r̄petēt qꝛ igno
raret qs hr̄et.dꝫ q hꝫ domio denūciar̄
ut ipsā recipiat.ex̄ de furt]. q cum fur̄
dūmō fiat sine ꝑiculo fur].22.q.5.hoc
videtur.vbi dicit̄ ꝙ peccata proximi
eis reuelanda sūt qui possūt ꝓdesse ⁊
nō obesse.Et qᵭ dictū ē de domino cō
current e ad repetitionē cū fure ideꝫ ē
de omni alio p̄tēdente aliqᵭ ius hone
stum:qꝛ sꝑ illi facienda ē restitutio q
fouet maius ius.dcā.l.bona fides.⁊ ē
ar.in.l.querit̄.ff.de statu.ho.Et iō q vi
cerit filio ul' seruo pecuniā tenet̄ resti
tuere pr̄i uel domino cꝰ ē.ff.de alea.l.
fi.Immo filii etiaꝫ tenent̄ restituē pa
tri res q̄ spectant ad eos iure ꝓprieta
tis sꝫ vsufructꝰ ad ꝑentes qᵭ ē regula
re.Fallit i castrēsi uel q̄i castrēsi pecu
lio.Itē i beneficialibꝰ.ut i.c.si ānū.i4.
ex̄ de iudi.liᵒ 6ᵒ qꝛ eas nō possūt admi
nistrare vel obligare.⁊ minus alienar̄
.C.de bonis que liberis.l.fi.§.filii autē
familias.Et assignatur ratio ibi.Ne
liꝰ ē.n.coartare iuuēiles calores ne cu
piditati dediti tristē exitū sentiant q
eos post dispersū expectat pr̄imoniū.
Propter qᵭ in oībus his casibus vr̄
patri restitutionē fieri debere.Et ideꝫ
vr̄ eadē rōne i oībꝰ similibꝰ.ut siquis
accepit reꝫ a pupillo restituat tutori.
Sꝫ cui restituent̄ res ecclesie? Dicēdū
ꝙ p̄lato si nō ē i culpa.Si vero ē i cul
pa ut quia res ecclesie ipse dissipauit.
uel ex carnali affectu ⁊ nō iusta cā do
nauit:qᵭ facē nō pōt.cū ep̄s ⁊ qlꝫ p̄la
tus rerū ecclesie sit ꝓcurator ⁊ nō dn̄s
⁊ ꝯditionē ecclesie meliorare pōt.dete
riorē ꝯo facē non dꝫ.ex̄ de dona.c.frat̄
nitatē.tūc ꝓpter ꝑticipiuꝫ culpe n̄ vr̄
ꝙ debeat se itromittere.ex̄ de cle.ꝯiu.
diuersis.Et iō fiet restitutio successori
eius dicto.c.fraternitatē.Uel si adhuc
nō ē successor expendat̄ i vtilitateꝫ ec
clesie.ex̄ de simo.ō hoc.Hoc ēt notat̄
in sū.liᵒ.2ᵒ ti.5.q.i8.vbi ⁊ de talibus dr̄
Sed cui fiet restitutio? Et subdit̄ dicit
Ray.Credo ꝙ auctoritate iudic] peni
tentialis debeat fieri ecclesie cui sic
iiuriose ablatū ē.ita ꝙ illi eidē qui de
dit nisi cū turpiter dedit.tūc.n.nō sibi
sed successori suo poterit fieri uel su
ꝑiori ut dic̄ Hosti.uel i vtilitatē eccle
sie ꝯuertet̄ ul' ēt eiusdē loci pauꝑibꝰ si
hoc expedir̄ videbit̄ eroget̄.ar.17.q.4.
si quis i atrio.Hoc vltimuꝫ.ſ.ꝙ detur

paupibus dic̄ glo. Ray. ꝙ meli᷒ ē cū in
digēt paupes uel satis abundet eccl'ia
Alioquī meli᷒ ē ꝙ i vtilitatem eccl'ie
paupis ꝯuertat̄. Idē Ul. Sat] cō. Tho.
scd̄a scd̄e. q. 62. arti. 5. ⁊ arti. vltimo. Qd̄
autē hic dicit Ray. de auctoritate iudi
cis pn̄ialis glo. dicit. Si tn̄ sup talib᷒ di
spensādis habeat ptātē. hec ibi. Et ad
p̄dicta attēdāt accipiētes a cleric] d̄ re
bus ecclesie cū nō idigeāt uel nō ꝯuer
tant̄ in vtilitatē ecclesie uel nō alia iu
sta rōe: sꝫ poti᷒ occasiōe ꝯsāguinitatis
uel amicitie: quia tenent̄ ad restitutō
nē. ut d̄r Tho. pōit dcō arti. 5°. Et multo
fortius si accipiāt ex cā turpi: ut ex mē
tricio ludo uel alia quacunqꝫ turpi cā.
ut ⁊ notat̄ i sū. li°. 2°. ti. 5. dicta. q. 18. Quā
doqꝫ tn̄ lꝫ dn̄s cōcurrat i repetitione n̄
prefertur siqs forte habuit rē ab eo q
etiā ꝯ dn̄m habēt actionē. puta q2 est
vsufructuarius. Nam magis eius int̄
est h̄re rē ꝙ̄ dn̄i. q2 dn̄s hꝫ ppietatē q̄
cōsistit i nudo iure dū ē p se separata ⁊
vsufructuari᷒ hꝫ ius vtendi ⁊ fruendi
. ff. de vsufruc. p totū. ⁊. C. ⁊ Insti. eo. ti.
Immo etiam si ipse dn̄s sustulisset te
neret̄ furti. ff. de furtis. l. cū res. §. si bo
na fide. Itē si esset q possꝫ rē retinē rō
ne ipēsaꝝ factaꝝ i ea. ff. de furt]. l. si is q
cōmodasset. Ibi d̄r ꝙ si dn̄s furatus ē
rē cōmodatario. i. ei cui cōmodauit. nō
tenetur furti nisi cōmodatari᷒ potuis
set rē retinē rōne impensarū in re fac
tarū. Idē ē si rē h̄ret obligatā propter
eandē rōnē. Itē qd̄ dictū ē de re aliēa
restituēda domio. idē p oia itelligēdū
ē de re affectata. puta q̄ per vim cōpul
siuam alteri data est. Naꝫ illi est resti
tuenda qui viꝫ passus est. ff. quod me.
causa. l. metum. §. cum autem. B

Utrū quis absoluat̄ a restitutione si
is cui debebat̄ remisit siue dōauit. R°
Absoluit̄ si ē psona q̄ donare posset. d̄
q̄ vide s̄. donatio. p̄. §. 2°. Que donatio
postꝙ̄ facta est postea ex penitentia
nō reuocatur: ut Ray ponit. De hac ēt
qōne vide. i̅. restitutio 3°. §. penult. A
Et intellige hoc si remissio fiat libera
voluntate creditoris. al'nō valeret. vt
. i̅. §. penult. ⁊ dictum ē supra. bellum. p̄
. §. x° in additione. B

Quid si psona cui debebat restitui
defuncta est? R° fm Ray. Restitutio
facienda est heredibus. Sed hic distin
gue. q2 si heres est aliquis in toto uel i
parte: tunc fiet ei restitutio sicut cōti
git in toto uel in parte. Si autē heres
institutus est in aliqua determinata
quantitate. puta in centum uel etiaꝫ i
domo. ⁊ nō plus tunc restitutio n̄ dꝫ fie
ri heredi. A. quia scriptus heres i cer
ta quantitate uel rebus particularib᷒
nō ē heres sꝫ poti᷒ legatari᷒. C. d̄ here.
insti. l. quotiens. B. sed illi uel illis q
bus testator reliquit dispositionē resi
duoꝝ bonoꝝ. A. i. veris heredib᷒ ul'
executoribus a testatore deputatis fꝫ
dispositionē testantis cuius voluntas
oio seruanda est. 13. q. 2. vltima. B

Utrum quis teneatur restituere reꝫ
cum fructibus. R° fm Ray. Quilibet
malefidei possessor tenetur restituere
rē cum oibus fructib᷒ pceptis ⁊ q̊s ipe
dn̄s pcepisset si possedissꝫ. ex̄ d̄ re. spo.
grauis. ff. d̄ condi. fur. in re. ff. de rei vē.
si nauis. §. generaliter. Et intellige fru
ctus qui supersunt deductis expensis
illis que fiunt gr̄a fructuuꝫ querendo
rū ꝯgregādorū ⁊ cōseruādorū q̄ dedu
cūtur tam a male fidei ꝙ̄ a bone fidei
possessore. ff. de peti. heredi. si a patre
§. vlt] Possessor auteꝫ bone fidei non
tenetur de fructibus quos percepit ꝙ̄
diu fuit bone fidei possessor si iam cō
sumpti sunt. sꝫ de extantibus tenetur
C. d̄ rei ven. l. certū. A. Hic latius ē di
stiguēdū. Aut qs obligat̄ ad restitutio
nē rei aliene. aut alteri debite. Si eniꝫ
rei aliene tunc si ē male fidei possessor
q stati dicit̄ male fidei cū sciuerit rem
ad aliū ptinere. ex̄ de p̄scrip. c. fi. tenet̄
oēs fruct᷒ restituere. C. d̄ rei vē. l. certū
Sꝫ h̄ iteꝝ distiguit̄. Nā si tal' possessor
nō habuit titulū. claꝝ ē ꝙ tenetur oēs
restituere n̄ solū pceptos sꝫ ēt q pcipi
potuerūt p dn̄m rei si rē habuisset. ff. d̄

re.iuris.l.gnālit. Si vo habuit titulū
puta donatiōis uel venditionis ul'ali
um solū tenet de pceptis.l.si fundū.C.
de rei ven.Fallit qñ titul' ē habit' per
metū:qꝛ tūc ēt tenet de pcipiendis.l.
sed ꝛ pt'.ff.qd me.cā.vbi glo. addit ēt
tres alios casus videlicet qñ titul' hr
ꝯ infdicta legū.l. queadmodum. C.de
agri.ꝛ cen.li°.xi°. Itē qñ hr in fraudem
creditoꝝ.Itē qñ emit res fisci sine so
lēnitate.Qd si ē bone fidei possessoꝛ ñ
facit suos fruct' nāles.videlicet q nas
cūt sine idustria hoiū.ut poma ꝛ silia
ꝛ illos tenet restituē:nō tñ vltra q̄ꝫ ex
illis sit fact' locupletioꝛ.l.vtꝝ.ff.de pe.
here.Fruct' vo idustriales.i. ꝓueniē
tes ex idustria hois nō tenet restituet
nisi extantes.sꝫ p' litē ꝯtes.oēs q̄i p cō
testationē sit ꝯstitut' male fidei.dicta
.l.certū.Putarē tñ q si hūit iustā cām
litigandi q nō teneat nisi iq̄ꝫtuꝫ fact'
sit locupletioꝛ.ꝛ vr ꝓbari in.l. illud. ff.
de peti.here.vbi expꝛesse dicitur q cō
uentus de hereditate nō tenet d reb'
pditis p' acceptū iudiciū si habuit iu
stā cām litigādi.Et de istis fructib' est
plena ꝛ mgra glo.i.l.ex diuerso.i pꝛin°
ff.de rei.ven.Si alteri debite.dicendū
est q si debetur mihi res que non fuit
mea.puta qꝛ fuit vendita uel ꝓmissa
p' ceptū iudiciū .i.contestationē litis
debētur cū re oēs accessiones.i. fruct'
ac si illo tpe fuisset res mihi tradita.ff.
si cer.pe.l.cū fundus.Sꝫ si mihi debea
tur res q̄ fuit mea ꝛ ad aliū sine cā pue
nit.puta solui rē quā estimabā me de
bē cū nō deberē.tūc simľ cū re ꝯbētur
oēs accessiōes.i.fruct' ꝛ alia q̄ ipsi rei
a pꝛicipio quo fuit data euenerūt.ff.d
condi.inde.l.indebiti.in pꝛincipio. In
oibus aūt scienduꝫ ē q bone fidei pos
sessoꝛ nūq̄ꝫ tenet vltra q̄ꝫ sit fact' locu
pletioꝛ.dicta.l.vtrū de peti. here. B
Et nota q q solū vsū rei furat' fuit nō
sufficit si restituat rē:sꝫ tenet etiaꝫ ad
extimationeꝫ vsus .Con. Hosti.ꝛ Ul.
Et eodem mō tenet qs restituē dāna si
qua dñs rei ꝓpt ei' absentiā passus fu

it.12.q.2.si qs de ecclesiis.De quo vide
i.vsura.p̄.§.16.q icipit. Utꝝ vsure pos
sint ꝛ.§.26.q incipit. Sed nunquid est
vsura.ꝛ.i.vsura 6°.§.plt. A .Ad pꝛe
dictoꝝ itelligētiā sciēd q interesse qd
alicui debetur ꝯsiderat aliqñ respectu
lucri cessantis.aliqñ respcū dāni emer
gentis.p̄ casu extiatio nō dꝫ deduci i i
finitū.sꝫ vbi rei pꝛicipalis ē extimatio
interesse nō dꝫ excedē duplū rei pꝛicipal'
sꝫ vbi ē incerta fit extimatō ad arbitri
um boni iudicis.adeo q i imensuꝫ nō
ꝓcedat.l.vna.C.de sen.q̄ ꝓ eo qd int
ē pꝛofe.2°. casu videlicet respectu dāni
emergent͂ si venit interesse rōne omissi
onis ꝯsiderat solū iteresse intrinsecuꝫ
ff.de ac.emp.l.si sterilis. §.cū p vendi
torē.vbi dr q si frumentū uel silē non
sit datū ēptoꝛi suo tpe nō veniet extia
tio.qꝛ aialia sūt moꝛtua ex eo q nō ha
buit bladū suo tpe.Nam illud interesse
extrisecū ē a re.sꝫ bñ ueiet ut det mai'
preciuꝫ quo res valuit a tpe q̊ debuit
dari.qꝛ hoc est interesse intrinsecū qd
concernit rē ꝛ venit ex ipsa re.Extrise
cū vo qd nō ex re venit sed ꝓpt rē. ut
i exēplo p̄posito.Pꝛedicta auteꝫ puto
vera si dānū occurrit creditoꝛi ex sim
plici omissiōe debitoꝛis. ut si creditoꝛ
erat icursur' dānū etiā si debitoꝛ nihil
sibi ꝓmisissꝫ.qꝛ nō hēbat quō aliunde
sibi ꝓuidēt.Sec' si cū omissiōe adue
nit etiā ꝯmissio:ut qꝛ creditoꝛ aliter si
bi ꝓuidisset ut nō moꝛerēt aialia eius
si nō fuisset decept' ꝓmissiōe dbitoꝛis
Hoc.n.casu interesse venit rōne ꝯmis
sionis.i.false ꝓmissionis.ꝛ ideo debet
itereē ēt extrisecū:ut stati patebit pꝛe
serti in foꝛo cōscie vbi quis tenet pꝛo
ximo satisfacere oē dānū quod ei' cul
pa uel dolo pꝛoxim' incurrit ut in.c.si
culpa ex de iniuriis.Propterea h° ca
su saluo melioꝛi iudicio tenetur ēt de
moꝛte aialiū.Si vo rōne ꝯmissiōis d
bet interesse cōputat interesse ēt intrin
secū.ff.de ac.emp.l.iulianus in pꝛin°.
ubi dr q dās tignū uitiatū tenebit ēt d

ruīa dom⁹. Et sic illa extīatō ɔsideraꝛ hoc casu etiam multo vltra duplū rei principalis: nō tñ in infinitū. licet eniꝫ veniat ruina domus: ñ veniet si forte oportuerit ipsū ꝓpꝫ hoc ꝑ m͞ltos ānos uel vsqꝫ in tp̄s vite ɔducē domuꝫ. Facit. ff. de ser. corrup. l. i h⁹ iudicium. ꝛ. l. neratius. vbi corruptor serui teneꝛ nō solū d̄ seruo sꝫ ēt de oībus rebus quas seru⁹ tūc fugiēs tulit: nō de aliis quas postea successiue furat⁹ fuerit. B.

¶ Quid si in ipsa re furtiua fecit q̄s expensas? R⁹ ſm Guil. In foro pnie si expensas fecit ad ɔſuationē rei ut pascēdo equū. siue ad oportunā meliorationem. ut puta curādo aīal morbosuꝫ uł nutriendo porcū ꝛ h⁹mōi deducē eas pōt exq̄ satisfacit alias itegralꝛ damnū passo. Idē Ul. A. In foro āt iudiciali dicte ipense non cōputanꝛ. ut in sū. li°. 2°. ti. 5. q. 75. vbi hec notāꝛ. Ad pleniorē āt mãe intelligentiā. vtꝝ q̄s possit petere sūpt⁹ factos in re aliena. Dicenduꝫ est ꝙ aut fecit nōie dn̄i rei. aut nomine proprio. i. tāqꝫ i re sua. p̄ casu claꝝ est ꝙ pōt cōputare. Nā utilꝛ gessit negociū dn̄i. l. i. ꝛ. 2. ff. de neg. ge. ꝛ ꝑ totuꝫ In tantū ꝙ si dn̄s tollat reꝫ p̄us ꝙ̄ soluat sūpt⁹ ɔmittit furtuꝫ. ff. de furtis. l. si is q comodasset. 2° casu qñ fecit tāqꝫ in re propria clarū ē ꝙ ꝑ viā petitiōis nullo mō pōt cōmutare. l. si in area. ff. de condi. inde. sꝫ ꝑ viā retētionis qñqꝫ sic ut ibi. Uñ distinguendū ē qꝛ si fuit malefidei possessor a pn̄° nullo modo pōt cōputare. l. ex argento. ff. d̄ ɔdi. fur. ꝛ i Insti. de re. diui. §. ex diuerso. nisi respectu fructuū. Nā ut dicit glo. i. c. grauis. ex̄ de resti. spo. fruct⁹ dicuntur qui supsūt deductis expēsis q̄ fiūt grā fructuū q̄rendoꝝ colligendoꝝ ꝛ ɔseruādo rū tā i bone fidei possessore ꝙ̄ in male fidei. etiā predonib⁹. ff. de peti. here. si a dn̄o. §. fructus. ꝛ. l. plane. in fi. ꝛ. C. de fruc. ꝛ lit. expen. l. i. Nā nullus casus interuenire pōt q hoc genus deductōis impediat. ff. famil. hercis. fund⁹ q. p̄ rn̄so. in fi. ꝛ. ff. so. ma. fructus. Fructus eniꝫ itelligunꝛ deductis necessariis expēsis. ff. de op. ſuo. l. fruct⁹. Si ꝟo a pricipio fuit bone fidei. pōt solū tollere qd̄ fecꝛ sine lesione rei. ff. de rei ven. l. Julian⁹ scribit. l. si i area. Ita tam̄ ꝙ si domin⁹ vellet dare p̄ciū illaꝝ reꝝ: uel si uellet tollē illud in q̄ tm̄ noceret ꝛ sibi nō ꝓdesset nō ē ꝑmittēd⁹: qꝛ nō ē cedēduꝫ malitiis. ff. de rei ven. l. in fundo. Glo. tam̄ i Insti. de rerū diui. §. littere. dicit ꝙ q scripsit i paginis aliēis bona fide etiā reddito libro hꝫ actionē i factū d̄ dominū paginaꝝ. ff. de rei ven. i rē. Sꝫ glo. Jo. co. ti. §. ex diuerso. dic̄ ꝙ nō datur ei actio ꝑ. l. si in area. ff. de cōdi. indebi. Istud secundū pōt itelligi d̄ subtilitate iuris. p̄mū āt de eq̄tate ꝛ in foro pnie. qꝛ nō ē equū aliquē locupletari cū alteri⁹ dāno. ut i. c. locupletari. de re. iur. li° 6°. Et sine culpa ꝛ cā rōnabili nō dꝫ q̄s ꝑuari labore suo: ut i. c. sine culpa. e. ti. Et si domin⁹ rei nō sit potēs uel si hoc preeligat satisfiat sibi d̄ re sua. ar. in Insti. d̄ reꝝ diui. §. si q̄s i aliena. Itē malefidei possessor nō tenetur de fructibus q ꝑcipi potuerūt ex melioramēto qd̄ ipse fetit i re. ff. d̄ rei vē. l. ceteꝝ. Sꝫ si sp̄ fuit bone fidei. i. quādo habuit rem ꝛ qñ edificauit si dn̄s rei ē potēs pōt rē retinē donec sibi satisfiat de sūptib⁹. Si dn̄s ē ipotens pōt soluꝫ tollere qd̄ fecit ſm modū p̄dictum. di cta. l. in fundo. B.

¶ Quid si res rapta reddiꝛ deteriorata? R⁹ ſm Ray. Nō liberabiꝛ raptor. ut de deposito dictū ē s̄ depositū. §. 7°. A. hoc clari⁹ dꝛ i. l. i re. ff. d̄ ɔdi. fur. B.

¶ Quid si res rapta periit? R⁹ scd̄m Ray. Quocūqꝫ casu perierit raptor teneꝛ ad restitutionē. qꝛ fuit i mora restituēdi ꝛ teneꝛ p̄stare extiatōneꝫ ei⁹ ſm illud tp̄s i q̄ plus valuit. Qd̄ si nō fuit in mora. ut qꝛ obtulit rē dn̄o loco ꝛ tp̄e debito: ꝛ dn̄s neglexit accipere non tenebitur de casu. ff. de condi. fur. l. in. re. A. Ibi hoc clare dꝛ. ꝛ notaꝛ etiā i dicta. q. 75. i sū. li° 2°. ti. 5. B. Et q̄ de raptore dicta sūt itellige etiā d̄ fure q̄cūqꝫ. A

.f.quo ad restitutionē. ut in dcā. q. 75. B. Et vterq; etiā post restitutionē dā ni tenetur petē remissionez de iniuria saltē per aliquā iterpositaz psonā sup presso uel expresso noie furis fm q; q̄ litas negocii patif. A. f. cauendo sēp reuelationē pcti z scandalū. ex̄ de pe. z re. officii. B

¶ Quid si plures fuerit raptores? R° fm Ray. Si vadant simul q̄si sit vnus exercitus qlib; tenef isolidū. Nā z qli bet iuuat alios. s. fac eos fortiores ad hoc. ex̄ de hōici. sicut dignū. Hoc dico fm Gui. l. qñ vn° sine alio nō fecisst. Al' quilib; tenef p dāno qd itulit. Si ho nō iuerūt simf s; qlib; p se fecit dānū quilib; tenef pro eo qd intulit. Simi lē casū vide. f. restitutio 3° §. p̄. A. Et i eodem. c. de hoc dicetur. B

¶ Quid si qs furatus fuit rem qñ plus valuit z mō restituit qñ minus val; ? R° fm Al. in 4° Non satisfecit nisi lu crū tpis i q̄ plus valuit apponat. A. De hoc dictū ē s. §. 6° B

¶ Qualiter restituet qui ipediuit ali quē a cōsecutiōe alicui° bñficii. R° s; Tho. scda scde. q. 62. Aut ipediuit eu; iuste ut si itēdēs honorē dei uel vtili tatē ecclesie pcuret q; def alicui digni ori. z tūc i nullo tenef. Aut ipediuit in iuste. ut puta si itendebat ei° nocumē tū pter dānū odiū uel vindictā z h° modi. z tūc si ipediuit nō def digno. di co añq; firmatū sit q; def ei tenef qui dē ad aliquā recōpēsatione pensat[] cō ditionibus psonaz z negocii. A. s; ar bitriu; sapientis. ut i sū. e. ti. q. 77. vbi hec notātur. B. Nō tñ tenef ad eqle q2 ille nōdū fuerat adeptus. z poterat multipliciter ipediri. Si ho ipedit ne detur p°q; iā defminatū ē q; def. pro curans idebite reuocari tenef ad resti tutionē eqlis fm suā facultatē. Et ide; iudiciū de eo q impedit aliquez a cōse cutione cuiuscūq; muner[] qd honeste reciperet. Con. Pe. A. Con etia; Ul. ut in dicta. q. 77. B

¶ Qualif satisfiet p his q̄ restitui ñ pñt ut mutilatio mēbri. stupz z silia. R° fm Ul. In his i qbus dānū neq; in se neq; i equalenti rstitui pōt satisfiet p recōpēsatione faciendā arbitrio bōi viri. Idē Tho. scda scde. q. 62. z in 4°. dis. 15. A. Con. etiam Pe. ut in sum. eo. ti. q. 80. B

¶ Qualif restituet q semia alicui° agri effodit. uel q dānificauit aliū eo q; suo tpe nō soluit. R° fm Ul. Predicti nō tenenf ad restituendū totalif dānū. q2 dubiū ē qlif fructus agri pfecisset. ul' an mercator dānū uel lucr; i mercati one babuisset. sed restituet tātū q̄tu; fructus agri in illo dubio vendi potuis sent: uel q̄tū mercator in illo dubio lu crū suū vendidiss;. Cō. Tho. scda scde. q. 62. A. Idē i sū. eo. ti. q. 81. B

¶ Utrū qs teneaf restituē qcqd illici te acqsiuit. R° s; Tho. scda scde. q. 62. Circa illicitā acquisitionē z dationē di stinguendū ē. Aliqñ enim ipsa datio ē illicita z ɔ̄ legē sicut p; i eo q simonia ce aliqd dedit. z talis merefamittē qd dedit. vnde non debet ei restitutio fie ri. Et q2 ēt ille ɔ̄ legē accepit non deb; sibi retinē s; d; i pios vsus ɔuertē. A Immo d; dari illi eccle in cui° iuriā accepta ē. ex̄ de simo de hoc. B. Alio mō aliqs illicite dat q2 propf rē illicitā dat. l; ipsa datio nō sit illicita. sicut cū qs dat mētrici ppf fornicationē. vñ z mulier pōt sibi retinē qd ei datū ē. et si supflue aliqd p fraudē uel dolu; ex torsiss; tenef eidē restituē. De hac mā hf s. elemosyna p̄. §. fi. A Et ibi meli° in additione. Sed de hac mā latius di cendu; ē. videl; q; aut illicita acqsitio fit cū iniuria pximi z ɔ̄ eius volūtatē aut cū eius voluntate. p casu qs idisti cte tenef restituē dānificato. ut ex̄ de iiur[]. c. fi. Ad hoc. n. pertinet. qcqd fuerit acquisitū p furtū uel rapinā uel p vio lentiā seu p fraudē z h° mōi. Et fm In no. i. c. q2 pleriq;. ex̄ de imu. ecc. h° casu tenef qs ad restitutionē siue sit ɔ̄bitū iure nāli z ciuili siue iure nāli tm̄ qle ē qd ɔ̄betur seruo. z iō ide nō faciat ele

mosynā sed restituat Si autē sit debi
tū iure ciuili tm̄.ut si legatū ꝺ q̊ potui
ꝺtrahere falcidiā.i.potui dimiuē scꝺꝫ
legē illā.integrū solui credēs heredita
tē sufficē ad oia:non tenetur legatari⁹
mihi restituere. Et subdit. Quidā tam̄
dicunt contrarium. Ista secunda ē ve
ra saltē in foro iudiciali et etiaꝫ pniali
cū lata fuerit snia.q2 hoc casu error fa
cti causat repetitionē lꝫ ñ error iur]. C.
ad.l.falci.error. Sꝫ notādū ē dictū In
no.ꝓ foro pniali si snia ñ fuerit i ꝯtriuꝫ
lata iudicialit̃. Itē dicit ꝙ ꝯdēnat⁹ ad
aliqd iiuste ñ tenet̃ sponte date lꝫ snie
parē dēat.2° casu distiguēdū ē ꝙ aut il
licita acqsitio ē respcū cāe aut respcū
ꝑsone. Si respcū cāe.puta q2 ex cā tur
pi.dicēdū ꝙ aut turpitudo ē ex ꝑte ac
cipientis tm̄.aut ex ꝑte vtriusqꝫ. Si ex
ꝑte accipiētis tm̄.puta si recepit aliqd
ut delictum nō faciat ul'ut id faciat ad
qꝺ tenet̃.puta ut rē iuētā restituat. Et
claꝝ ē ꝙ h° casu tenet̃ recipiēs restituē
dāti.l.i.⁊.2.ff.ꝺ ꝯdi.ob tur.cāꝫ. Sꝫ turpi
tudo ē ex parte vtriusqꝫ.puta si dat̃ ad
corrūpēdū iudicē nō tenet̃ restituē dā
ti.q2 in pari cā turpitudinis potior est
conditio possidentis.ff.ꝺ condi.ob.tur.
cām.l.si ob turpem.§.porro.⁊.C.eo.l.2.
Sed hoc casu an ⁊ qñ ⁊ cui restituē te
neatur ē magis dubium. Et p̊ vr̃ ꝙ sꝑ
teneatur restituere.ff.de offi.p̄si.l.illici
tas i p̄n° vbi dr̃. Itē ne qs iniquū dam
nū aut lucrū sētiat p̄ses ꝓuicie ꝓuide
at. Ad idē.ff.de calū.l.i hēdeꝫ. vbi dr̃ ꝙ
ꝯuenit illicita lucra ab oib⁹ extorq̄ri.
Et in foro iudiciali ⁊ ciuili dꝫ dari fisco
.C.de mō.mulc.l.mulctaruꝫ. Sed in fo
ro canonico uel pniali dꝫ erogari pau
ꝑib⁹.14.q.5.non sane ad fineꝫ.⁊ ex̃ de
vsur].cū tu.etiam si ex meretricio acci
piat̃. Nec obstat qꝺ dr̃ Deut°.16°.ut nō
offeratur merces ꝓstibuli i domo dei.
q2 illud itelligit̃ q̊ ad oblationem alta
ris uel sacrificii publicā.nō q̊ ad p̄uatā
elemosynā.ut dic̄. Tho.scꝺa scꝺe.q.32.
arti.7°. Acquisitū tn̄ ꝑ simoniā dꝫ resti
tui illi ecclesie in cuius iuriā acceptū
ē.ex̃ de simo.c.ꝺ hoc. Contra p̄dicta fa
cit qꝺ dr̃ in.l.4.§.p̊.ff.ꝺ ꝯdi.ob.tur.cāꝫ
vbi dr̃ ꝙ meretrix licꝫ turpiter faciat
ꝙ sit meretrix:nō tn̄ turpit̃ accipit qꝺ
ei dat̃ ēt ex meretricio. Tho.i dcō arti.
7°. distinguit ꝙ qñ lex ꝓhibet datōeꝫ
⁊ acceptionē.tūc dꝫ oio acceptū ex tur
pi cā restitui.ut patet in simonia ⁊ in
eo qꝺ dat̃ iudici ad corrūpendū.⁊ i lu
do ꝓhibito.⁊ in mltis sil'ib⁹. Si ṽo lex
nō ꝓhibet dationē lꝫ ꝓhibeat cāꝫ dādi
tunc nō cogit̃ qs ad restitutionē.ut pꝫ
i lucro meretricis.de q̊ dictū ē. Dicit.n.
ꝙ pōt retineri ⁊ de eo elemosyna fieri
Sed certe quotiēs aliqd ꝓhibetur.et
oē illud itelligit̃ ꝓhibitū qꝺ sequit̃ ex
eo uel ob id. C.de legi.l.nō dubiū. Et iō
cū lex ꝓhibet aliqd ergo ⁊ solutioneꝫ
ul'receptionē ex illa uel ob illā.⁊ tāto
magis quāto ista solutio ul'receptio ñ
solū ē qd cōsequēs.imo ⁊ cā p̄ncipalis
rē ꝓhibitā iducens.q2 sine ea turpitu
do ṽisil'r nō fieret. Iō principal'cā ꝓhi
bitionis stat i illa datiōe uel receptiōe
ex qbus causat̃ res turpis. Et iō cū lex
aliqd simplicit̃ ꝓhibet videt̃ ꝓhibē et
dationē ⁊ receptionē ex illa uel ob illā
Secus si nō simpliciter ꝓhibet lꝫ illud
notet ifamia sicut mētriciuꝫ ⁊ silia. Et
h° sētit glo. Ray.in ti.de rapto.§.sꝫ qd
de focariis.sup ṽbo tenēt̃ restituē.ubi
dicit. Quid de oib⁹ illis q turpit̃ acqui
rūt aliquid.nūqd possūt sibi illud i ali
q̊ casu retinē. Et subdit. R°. Ubi trāsla
tū ē dominiū i accipiētē ⁊ nō competit
r̃petitio illi cuius fuit res illa.distigui
potest.q2 in illis q̄ sūt ꝓhibita q2 ma
la quedā sūt que nō puniunt̃ a iure ci
uili i forma iudicii nisi pena infamie:
vt hystrionat⁹ ⁊ exercitiū eoꝝ qui pu
gnant in arena ul'duello ul'oꝑe mētri
cū solutarū. Et i talib⁹ turpit̃ acqsita
res retineri pōt ad vsū acqrētis. Que
dā sūt que puniūtur a iure ꝑ corꝑaleꝫ
penā uel ꝑ extorsionē turpiū lucroruꝫ.
⁊ taliter acquisita retineri nō debent
ad vsū acquirentis nisi ei ꝯcedatur a
pniario suo tāqꝫ alii paupi sꝫ debēt in

pios vsus erogari. nisi forte restituta sint iã illis a qb⁹ sũt habita. uel nisi q h₃ restituẽ velit eis a qbus habuit. ad qδ tñ nõ teneť. Et restitutio h⁹mõi i foro pniali iudicãda ẽ ꝑ ꝑte satisfactõis. Et iõ ibi late p₃ officiũ penitẽtiarii. et ibi forte põt dispẽsare sicut ⁊ i limitando tꝑe penitẽtie: ⁊ mẽsura ieiũioꝝ. In illis ãt q̃ sũt mala: q₂ ꝓhibita sicut sũt torneamẽta. negociatio clerici. lucꝝ aduocatõis uel medicine i casib⁹ nõ ↄcessis. emẽ bladũ uľ vinũ ut postea cari⁹ vendať. facẽ serta de florib⁹ ad vẽdendũ q̊rũ vsus ẽ frequẽti⁹ ad lasciuia₃ ⁊ silia. ⁊ his causis acqsita retineri ñ pñt Et subdit. Licet aũt hec distictõ videatur ꝓbabilis. q₂ tñ pene restrĩgende sῑt ⁊ q nimis emũgit elicit sanguinẽ. verius credo ꝙ l₃ i ꝑdictis casib⁹ bonũ sit ⁊ salubre ꝙ penitẽs iducať i foro pniali ad erogandũ i pios vsus taliť acqsita. nõ ẽ tñ cõpellend⁹ nisi velit. nec iudicãdus nõ eẽ i statu saluandorũ si ñ velit huiusmõi pniam accipe. nisi i casib⁹ a iure expressis. ut in simonia de qua expressũ ẽ ꝙ pecunia simoniaca est r̃stituenda eccłie in cuius ignominia ẽ accepta. l₃ ⁊ hoc posset intelligi qñ recepta est de bonis eiusdẽ eccłie. uľ qñ ↄ̃ h⁰ agiť in foro cãꝝ. Siľr qñ qs aliqd recipit ut faciat dãnũ uel iniuriã uel calũniã alii. q₂ tũc nõ ille q dedit repetit s₃ ille ↄ̃ quẽ datũ ẽ. ff. de calũ. l. gnãliter. § illud. Qδ tñ itelligiť qñ agiť in forma iudicii. quã seueritatẽ nõ o₃ obseruari in foro pniali. Glo. tñ eadem in ti. de rapto. §. 12⁰ circa pedagia super verbo tenetur. n. in fi. ait ꝙ tuti⁹ ẽ dicẽ ꝙ pecunia ex pacto simoniaco accepta retieri nõ possit ẽt in foro pniali. licet sec⁹ sit si abs₃ pacto fuerit accepta. ar. a cõtrario sensu. ex̃ de simo. mandato hec ille. Ex hac glo. ⁊ ex supradictis põt colligi ꝙ acqsitũ ex turpi cã qs iudicialiter teneť restituẽ nisi illa cã nõ fuẽit simpliciter ꝓhibita. s₃ solũ a lege ĩfamia notata. In foro ãt pniali qñ restitutio nõ ẽ faciẽda certe ꝑsone. de ↄsilio ẽ ꝙ oia illicite acquisita erogenť in pios vsus. de nccitate ãt nõ ẽ. nisi iudicialis cõdẽnatio facta fuerit. uel nisi inꝗ̃tu₃ ↄfessori videatur. Nã i foro pniali qs restituere ꝓxio nõ teneť. nisi inꝗ̃tum ipm dãnificauerit seu cõdẽnatus fuerit ut sepe ꝑ̃ostẽsũ ẽ. Et notat glo. 12. q. 2. fraternitas. Deo ãt satisfacẽ debet ꝓ turpi cã ꝭm arbitrium confessoris. 26. q. 7. turpia. Et q₂ sap. xi⁰. dť. Per q̃ peccat quis ꝑ hec ⁊ torq̃ť. inuẽs ꝙ qs deb₃ puniri i illo i q̊ deliqt. iõ cũ i receptiõe ob turpẽ cãm fuerit deus offensus cuius occasione deuentu₃ ẽ ad peccatũ. ↄuẽiens est ꝙ sacerdos inꝗ̃tũ ꝭm deũ põt facere iiungat penitenti ꝙ oẽ acceptũ ex turpi cã eroget in pios vsus ut sic satisfaciat deo in q̊ offendit. nisi penitẽs ↄstitutus fuerit in magua nccitate. Et penitẽs dẽt se ꝑ̃parare ad restituẽdu₃ ⁊ faciẽdũ qcqd cõfessori ꝭm deũ visu₃ fuerit. q₂ ad h⁰ obligať. ex̃ de pen. ⁊ re. ois. Itẽ ẽt in foro pniali qs teneť restitueř qñ ius h⁰ spãliť exprimit. ut i vsura uľ simonia ⁊ silib⁹. ut i ludis alearũ taxilloꝝ. ⁊ silium ꝓhibitoꝝ. ut ↄ̃ ludus alee. §. 5⁰ usq₃ ad finẽ. Itẽ ꝭm Inno. i. c. q₂ plẽriq₃. ex̃ de immu. eccle. in glo. sua vsu. hypocrita autẽ. Hypocrita qui sb̃ forma boni xp̃ani cũ nõ sit accipit elemosynas tenetur ad restitutionem. Et subiungit ꝙ forte non teneť restitueř illi qui dedit. q₂ cõsecut⁹ ẽ mercedẽ suã Puto ꝙ hoc sit notabile dictu₃. ⁊ ꝙ l₃ ñ fiat restitutio illi q dedit. tñ si datũ ẽ uel acceptũ aliqua spãli cã ⁊ expressa. puta in calicẽ uel altare uľ i subuẽtõe₃ alicui⁹ hospitalis uel qδcũq₃ aliud. in illã cã₃ d₃ fieri restitutõ. q₂ nil tã equũ est q̃₃ ꝙ res transferantur ꝭm volũtatem dñi ipsaꝝ. in Insti. de acq. re. do. §. ꝑ traditionẽ. Et sic caueant sibi oẽs clerici. laici. religiosi. heremite. ⁊ quicũq₃ alii q oñdũt bonã vitã ut recipiãt elemosynas. S₃ qd si ꝓ cã honesta ⁊ ihonesta dať res iduisibiľ. puta fuit⁹ vie uľ alia. uľ bos. equ⁹. ⁊ silia. an i toto res dẽat adiudicari cãe hõeste an ihõeste

cũ indiuiſibilibus nã potentioris ſolꝫ
ad ſe attrahere minus potẽs.ff.de ſta.
ho.l.queritur.Hãc qõnẽ tãgit glo.i.l.3.
ff.de condi ob turpẽ cãm.nec determi
nat.Et licet multa poſſẽt allegari hici
de.tñ propter breuitatẽ ſaluo meliori
iudicio dico ꝙ res data ꝓ ꝑte adiudi
cabit̃ cãe honeſte ꝛ ꝓ parte cãe ihone
ſte.qꝛ lꝫ in ſe ſit idiuiſibil' tñ ẽ diuiſibi
lis ꝑ reductionẽ ad extimationẽ pecu
nie .ar.ff.fini.regũ.l.i.§.ꝑ.ꝛ.l.ſe.vbi po
nitur caſus i ponẽdis finib⁹.ut ſi ñ po
ſint bñ poni tollat̃ de terra vni⁹ ꝛ d̃tur
alteri data extimatione illi a q̊ t̃ra tol
litur.Et ſic in caſu ꝓpoſito poterit res
data retineri ſi adipleta ſẽ cã honeſta
ꝓpter quã data ẽ.ꝛ pars p̃cii ɔcernen
tis ihoneſtã cãm erogabit̃ ſm ea q̃ ſu
perius tacta ſũt.Qñ ãt illicita a cq̃ſitõ
ẽ reſpcũ ꝑſone.h° cõtingit uel qꝛ aliq̃d
accipit̃ ab eo q non põt dare.uel qꝛ ali
quid datur ei q nõ põt recipe.p̃mũ ɔti
git nõ ſolũ cũ aliq̃d accipit̃ a nõ vero
dño:ſed ẽt a rei dño cui denegata ẽ ad
miniſtratio ſeu alienatio bonorũ ſuo
rũ.de q̃bus dictũ ẽ s̃.donatio.ꝑ̊.§.ꝑ̊.et
ibidẽ.§.9°.ponit̃ an clerici poſſint dõa
re.Jtẽ regulariter null⁹ põt donare ul'
ꝑ donationẽ recipere vltra q̃ngentos
ſolidos:niſi p̃cedat certa iſinuatõ.Fal
lit i aliquib⁹ caſib⁹ de q̃b⁹ dictũ ẽ s̃.ec
cleſia.ꝑ.§.4.° cum additione.Et ſolid⁹
in legibus capit̃ ꝓ aureo.ut Jnſtit.de
pena teme.liti.§.fi.ꝛ ibi glo.Jtez regu
ariter nõ valet donatio inter ɔiuges.
ꝛ inter p̃rem ꝛ filiũ q ẽ i eius ptãte.vt
s̃.donatio.ꝑ̊.§.5°.cũ ſequẽtib⁹.Jtez re
gulariter fili⁹ famil'.non põt donar̃ ul'
admiſtrare niſi ſint res caſtrenſis pe
culii ul' quaſi.de q̊ s̃.elemoſyna.2°.§.3.°
ꝛ s̃.peculiũ.Jtẽ nullus põt aliq̃d dare
i fraudẽ creditorũ ſuoꝝ.al' recipiẽs ab
eo tenet̃ ad reſtitutionẽ cũ diſtinctõe
qꝛ aut recipit titulo lucratiuo aut one
roſo.Si lucratiuo ꝛ creditores fraudã
tur.oio tenet̃ ad reſtitutionẽ.ff.que in
frau.cre.l.qui ãt.§.ſi l'iqꝫ mõ.Et videt̃
intelligendũ h° qñ fraus infueniebat

tẽpore donationis.Secus ſi poſtea:qꝛ
factũ legitie retractari nõ debet.lꝫ ca
ſus poſtea eueniat a q̊ nõ potuit ichoa
ri.ex̃ de re.iur.factũ legitie.li.° 6.°.Niſi
forte q̃s accepiſſꝫ acquiſitũ ex delicto
puta ex vſura.Tũc.n.qñcũqꝫ vſurari⁹
efficit̃ non ſoluẽdo talis obligatur ad
reſtitutionẽ.licet a principio ñ recepe
rit in fraudem creditoꝝ.qꝛ nõ ẽ equuꝫ
ut ex dolo alicui⁹ alter ɔmodũ ſentiat
cũ dãno tertii .l.fi.in prin°.ff.de eo per
quẽ factũ erit.ꝛ qꝛ locupletari q̃s ñ dꝫ
cũ iactura aliena.ex̃ de re.iur.locuple
tari li.° 6.° Et ita videt̃ eẽ de mente dñi
An.de bu.in.c.cuꝫ tu.ad fi.ex̃ de vſur.
Et.predicta faciunt ꝙ cũ iudei cõiter
viuant ex vſuris nec ſint potentes re
ſtituere accipientes per donationeꝫ ul'
alio titulo lucratiuo aliquid ab eis te
neantur ad accepti reſtitutionẽ faciẽ
daꝫ illis a quibus iudeus accepit vſu
ras etiã ſi aliquid ab eis acceptũ ſit ꝓ
pena ut s̃ iude⁹.ꝑ̊.§.6.° ꝛ 7°.Si ṽo titu
lo oneroſo q̃ſpiã aliq̃d accepit ab eo
qui nõ ẽ ſoluendo.puta qꝛ emit uel ha
buit ꝓpt̃ operas ſuas ul' ꝑ ꝑmutatõeꝫ
uel aliã oneroſã cãm.nõ tenet̃ ad reſti
tutionẽ niſi ſciuẽit illud fieri i fraudẽ
creditorũ.ff.q̃ i frau.cre.l.ait p̃tor.§.ꝙ
ait p̃tor.Et dr̃ ſcire ſi creditores ſũt ſi
bi proteſtati ꝙ fit i fraudẽ eoꝝ dicta.l.
ait pretor.§.ſi q̃s particeps.Jtẽ qñ ali
enauit ſil' omĩa bona ſua.Ex illa.n.vni
uerſali alienatione fraus p̃ſumit̃ .ff.e.
l.oẽs .§.lucius.Jtẽ ẽt qñ euidẽter hoc
appareret.ut qꝛ ſcit aliquẽ ipotẽtem
reſtituẽ ꝛ aliq̃d vẽdẽ ul' emẽ ad luduꝫ
luxuriã.guloſitatẽ.ul' alit̃ iutilit̃ ɔſum̃
dũ.ꝛ ſic i fraudẽ creditorũ cũ efficiat̃
minus potẽs ad ſolienduꝫ.Jtẽ illi cre
ditores tm̃.pñt p̃dicta reuocare i q̊ruꝫ
fraudẽ facta ſũt.Nõ ãt alii creditores
qui poſtea facta ſũt niſi ex pecunia ip
ſorũ eẽt priorib⁹ ſatiſfactũ dicta. l.ait
p̃tor.§.ita demũ.Ex his colligit̃ ꝙ cuꝫ
iudei cõiter ꝓpt̃ vſuras nõ ſint ſoluen
do accipiẽs aliq̃d ab eis ẽt titl'o onero
ſo.puta locatõe vẽditõe ul' ſili ex quo

manifeste fiunt ipotentiores ad satis
faciēdū .teneť rstituē illis a qb⁹ accep
te sunt vsure sicut ɔtigit i vēdente eis
gallinas uel alia ad gulositatē ptinen
tia.uel pulchra vestimēta ꝛ alia sīlia
ad pōpositatē.uel q ad talia locāt sibi
opas uel ad radēdū vel ad poliēdū.Et
gnālit quocūqꝫ mō ab eis aliqd accipi
atur ex q̊ māifeste fiāt ipotētiores ad
restituēdū:lꝫ ēt titulo oneroso.hoc fit
ī fraudē creditoꝝ.ꝛ p ɔñs accipiens te
netur ad restituendū.ut pōt ex p̄dictis
colligi.Itē aduertēdū ꝙ ex p̄dictis ac
cipientibus ꝛ nō valētibus alienaŕ ali
q tenentur ad restitutionē statiꝫ.Aliq
p restitutionē in integrū .Stati teneŕ
q rē acceperūt cui⁹ alienatio ipso iure
non valuit.vt si marit⁹ alienet fundū
dotalē.uel i qbuscūqꝫ casibus ius ꝓhi
bet alienationē.de qbus aliqd ꝓxime
tactū ē maxie si qs accipit a miore.5ꝛ
āñis dono rē imobilē uel etiā p vendi
tionē sine iuris solēnitate puta sine tu
toris uł curatoris auctoritate uel sine
iudicis decreto.i.auctoritate.Nā tene
tur stati ad restitutionē ſm. Inno.i .c.
qꝛ pleriqꝫ de imu.ec.℣.si āt ex donatō
ne.Idē pōt dici ī ēptore rei ecclīastice
qñ nō iteruenit debita solēnitas.tunc
.n.cōtract⁹ non valet.de q̊ s̄.alienatio.
Et oēs isti teneŕ ad restitutioneꝫ rei
cū fructibus oib⁹.de q̊ s̄.§.4.° cū addi
tione.qꝛ q ɔ̄ iura mercaŕ bonā fidē nō
p̄simiŕ hr̄e .ex̄ de re.iur.l.q ɔ̄.li.°6.° Nisi
sit forte psona q̄ excuseŕ iur.l ignoran
tia.ut mior.mulier.rustic⁹.ꝛ milesſ.ff.ɔ̄
ꝓba.l.cū de idebito .§.si aūt is q. Per
restitutionē i integrū teneŕ aliq qñ ɔ̄
ctus est solēniter celebratus . ſꝫ ex p̄ui
legio ecclīe uel minoris res pōt ab eis
tolli p i integrū rstitutionē qꝛ allegāt
se i aliq̊ lesos.Et hoc casu q rē taliŕ ha
buerūt ꝛ nō teneŕ restituē nisi obten
ta restitutione i itegrū ab ecclīa uł mi
nore ſm Inno. in dcō.c.qꝛ pleriqꝫ. ℣.ſꝫ
qd diceſ i eo.vbi dicit nō teneri eos ad
restitutionē nisi i cōtrahēdo vsi fuerit
malitia.uel facta restitutōe ut dictum
ē.Adde.Uel nisi iteruenerit nō parua
deceptio ēt sine malitia.ut s̄. emptio .
§.2.° 2° ratione psone succedit obliga°
ad restitutionē qñ ei aliqd daŕ cui da
ri ꝓhibeŕ.Et de hoc aliq casus supra
notati sūt.sicut de donatōe inť ɔiuges
ꝛ inter pr̄eꝫ ꝛ filiū sub ei⁹ ptāte ɔstitu
tū.Nūc alii ꝓponēdi sūt videlꝫ rōe eta
tis ꝛ officii.Rōne etatis puta si soluaŕ
ɔ̄bitū pupillo sine tutoris auctoritate
ꝛ iudicis ɔ̄creto .Tūc.n.res non efficiŕ
pupilli nec liberaŕ debitor.ꝛ teneŕ reꝫ
illā iteꝝ soluē si pupillus rē solutā ma
le cōsūpserit uel furto amiserit. Tam̄
si pupillus rē illā hꝫ uel ex illa sit fact⁹
locupletior ꝛ petit adhuc debitū p ex
ceptionē doli mali submoueri poterit
in Insti.per q̈s perso.nobis acq.§. plr.
Idē propť eādē rōnē putarē i furioso
Rōne officii iura ꝓhibēt aliqbus dari
ut rectoribus ꝛ iudicib⁹ . de q̊ s̄. iudex
p̊.§.3.° cū additionib⁹.Insup q aliquid
dat iudici uel aduersario.puta ꝓcura
tori uel aduocato aduerse partis amit
tit cām.C.de pena iudi.q maľu l.i. Sꝫ
h° ē itelligendū nisi euidēter ɔstiterit
quēpiā aliqd ɔ̄disse ne iiusticiā patia
tur uel ut iiusticiā ɔseq̄tur.Tūc.n.etiā
datū pōt repetē ꝛ nullam penā icurrit
i4.q.5.c.nō sane.ꝛ ibi glo.Minorib⁹ tñ
officialib⁹ q sūt i auxiliū rectoriꝫ ꝛ iu
dicū pñt dōa dari:ꝛ ipsi ēt pñt ꝓ iusto
bñficio p̄stito aliqd extorq̄re.dcō.c.nō
sane.ad fi.Qɔ̄ glo.dicit veꝝ nisi sit eis
certū salariū ɔstitutū.qꝛ tunc si aliqd
vltra petierit crimie ɔcussiōis teneŕ
ꝛ ad penā quadrupli.Iteꝫ epō uel alť
prelato visitanti seu eoꝝ familiarib°
nil pōt dari p̄ter ꝓcurationē .ut.ī. visi
tatio.§.p̊.ꝛ 2°.Silr nec sarracenis seu i
fidelibus uel hereticl i dispendiū xp̄ia
norū.ut.ī.sarracen⁹.§.p̊.ꝛ i processu an
nali curie. B

Quid de illis q ponūt se in manus
creditorū ſꝫ nō intendūt restituē.imo
sperāt ꝙ ꝓ nihilo uel de modico quie
tabuntur.alť nō ponerēt se.R° ſm frēꝫ
Egidiū i quolibꝫ.Tales qdēa pctō ra

pine nõ sũt absoluti.qꝛ pctm̃ ꝑ pniam
ꝛ ↄfessionem dimittit. Sed vtruz sint
absoluti a debito restituẽdi distingue
qꝛ si creditoꝛ ꝓpꝛia volũtate dimisit.
ñ tenet ãpli⁹ restituẽ. Sec⁹ si decept⁹
uel coactus.uel qꝛ putauit se nunq̃ ali
quid posse hr̃e. De hac ẽt qõne habes
s̃.§.3º A. Ad pꝛedicta faciũt q̃ hñtur i
sũ.li.º2.º ti.5.q.25.ꝛ.q.87. Et quod notat
dñs Pe.de ancharano.in.c.q̃q̃.ǒ vsu
ris.li.º 6º B. An qui male recipiũt a ꝑ
sonis ecclesiasticis teneant ad restitu
tionẽ ꝛ cui.vide.s̃.clericus.4.º§.fi. A
Et ibi in additione. B. Utꝝ restitutõ
sit ꝑs satisfactionis.vide.ĩ.satisfactio.
§.9.º Ad mãm etiã restitutionis facit.ĩ
vsura 6.º per totum.

REstitutio 2.º .s.quan
do ǒbi
toꝛ non est soluendo. Ubi sciẽ
dum ƀm Ray. ꝙ si simpliciter non põt
soluẽ doleat ꝛ ꝓponat restituet q̃cito
poterit.14.q.6.si res.C.de cessi.bo.l.i.
¶ Quid si is qui tenet restituẽ pluri
bus non põt absq̃ magno detrimento
sue familie. R̃.º ƀm Ray. Consulẽdũ ẽ
ꝙ petat dilationẽ ꝛ assignet eis certaz
ꝑtẽ de redditibus suis. Qǒ si denegẽt
dilationẽ ꝛ velit ꝙ cedat bonis tenet
absq̃ dilatione ẽt si opoꝛteret ipsũ mẽ
dicare. Unde nõ dico habito respectu
ne egeat. Nã ↄ̃ hoc notat.ex̃ de vsuris.
cũ tu. Tñ ut Ul.addit sine clpa põt ac
cipere vite necessaria.s.extrẽa. In hac
.q.con. Tho.scda scđe.q.62.dicens sic.
Si nõ põt stati soluẽ ab istãti restõne
liberatus ẽ ꝓpter ipotentiã sicut ꝛ to
taliter a restitutõne absoluit si oio est
ĩpotens. Debet tñ remissionez uel dila
tionẽ petẽ ab eo cui debꝫ ꝑ se uel ꝑ int
positã ꝑsonã. Idẽ esset siqs obligaret
ẽt vni. Et de hoc satis dictũ ẽ s̃.restitu
tio ꝑ.in pꝛicipio. B
¶ Quid cũ debitoꝛi petenti dilatiõez
alius creditoꝛ vult dare.alius non sed
vult ꝙ cedet bonis. R̃º ƒꝫ Ray. Stan
dũ ẽ maioꝛi ꝑti. Et intellige maioꝛem
partẽ vbi ẽ maius ꝛ foꝛtius debitũ.vñ

si vni creditoꝛi plus q̃ reliqs oibus de
beatur stãdũ ẽ volũtati illius de dãda
dilatõne ul' petẽda cessione. Si ṽo par
sit ǒbitũ.stãdũ ẽ maioꝛi nũero credito
rũ. Si oia sint paria eligend a ẽ clemẽ
tioꝛ snia.s.ꝙ dilatio det. C.de cessi.bo.
l.fi. A. Et ibi additur. Nulla dr̃ia iter
hypotecarios ꝛ alios creditoꝛes q̃tuz
ad hanc electionẽ obseruãda. Et ibi dr̃
de dilatione quinquẽnali.ꝛ hec obtiet
in foꝛo iudiciali. Quo ṽo ad pniale dic
tũ ẽ s̃.restõ ꝑ.i pn.ºi additione. B
¶ Quid si qs tenet plurib⁹ ꝛ non põt
satisfacẽ oibus.ƀm quẽ oꝛdinẽ restitu
et. R̃º. Primo qdẽ si tenet ex furto ul'
rapina ꝛ res furtiua extat. istam resti
tuet.qꝛ nũq̃ fuit sua. A. Idez ẽ qualr̃
cũq̃ hẽat rem alienã.qꝛ sꝑ dño ipsius
restituẽda ẽ.ff.ꝛ.C.de rei ven.ꝑ totuz.
Idẽ etiã si habuit rẽ q̃ fuit alteri⁹ ꝛ ab
eo sine iusta cã abdicata ẽ. puta ꝑ me
tũ uel aliter.qꝛ silr̃ illi restituenda est.
ff.qǒ me.cã.l.metũ.§.cum autẽ. B. 2.º
restituet oibus creditoꝛibus hñtibus
pignoꝛa uel hypotecas ꝑusq̃ hñtibus
actões ꝑsonales. C.q po.in pig.ha.l.eos
3.º restituet aliis qbus dꝫ q̊cũq̃mõ. A
Et hoc ƀm oꝛdinẽ ǒ q̊ i duob⁹.§.se. B
¶ Sed q̊ oꝛdine restituet hñtib⁹ pig°
ra ul' hypotecas. R̃º siue hẽant pignus
spãle siue oia bona obligata: ut in in
strumentis solet dici dꝫ eis restitui h°
oꝛdie.ꝙ q pꝛioꝛ ẽ tꝑe potioꝛ ẽ i iur. C.q
po.in pig.l.si decreto.ꝛ.l.si fundũ ꝛ.l.di
uersis. Excipiũtur quedaz persone pꝛi
uilegiate. Nã mulier in dote pꝛioꝛ ẽ oi
bus hñtib⁹ tacitã hypotecã ẽt si hẽant
pꝛi⁹ ꝑterq̃ filiis pꝛioꝛis mr̃imõii agẽ
tibus de dote cõtra nouercas. C.q po.i
pig.l.assiduis. Itẽ ꝑfert creditoꝛib⁹ ǒ
q̊rũ pecũia ipse res ẽpte uel refecte st
Nõ ãt ꝑfert mutuãtib⁹ ad militiaz. ꝛ
fisco. C.q po.in pig.in Auten q̊ iure. A
Et ibi patet ꝙ mutuare ad militiaz ẽ
qñ ex pecunia mutuata militia ẽpta
ẽ.ꝛ h° i script| ꝓbato q̊ ad hãc mãz. Itẽ
ibi de fisco nil dr̃. sꝫ de eo dr̃ in.l.q̃uis.
C.de ꝑuile.fis. B. Nã tales creditoꝛes

oibus aliis p̄feruntur. A .nō āt p̄ferū
tur hn̄tibus p̄orē hypotecā etiā tacitā
dicta.l.q̄buis. B .Itē qui expendit in
funerando testatorē p̄fert cuil; hn̄ti
tacitā hypotecā.ff.de reli.l.plt.z.l.at si
qs.§.p̄.Forte āt nō ē idē in habentib⁹
expressā.ut azo dic̄. A .hoc dicit cū ver
bo forte.ut pz in glo.l.plt. ff.de reli.Et
bn̄ dic̄ forte.qz videt̄ apte 9riari dcā.l.
plt.que idistīcte loquēdo dicit. Impē
sa funeris sp ex hereditate deducetur
q̄ ēt oē creditū solet p̄ceder̄ cū bōa sol
uendo nō sint. B .Et de mā pignoris
vide s̄.pignus.

¶ Quo ordine restituet̄ qō debet̄ ex
aliis causis. A .i.ex actionibus p̄sona
lib⁹.qz de realibus dictū ē s̄.p̄rimo.§
B .R° bm Guil.Si debet̄ ex cā p̄uile
giata.ut i deposito illud p̄ restituendū
ē.ff.dposi.l.si hoiez.Si xo ex aliis cau
sis.tūc siue ex cōtractu siue ex malefi
cio ul' q̄i.eq̄liter debetur.ita tn̄ q̄ si ali
qs āpli⁹ vigilauit i petendo illi p̄ resti
tuendū ē.Alit̄ xo soluet̄ p̄ rata.ut.ff.q̄
i frau.cre.l.pupillus. A .Et ibi pz q̄ si
debitor p̄ se nō exactus i iudicio ul' ex̄
gratificauerit alicui creditorū.illō qō
datum est reuocat̄:z diuidatur int̄ cre
ditores pro rata.z notatur i sū.con.eo.
ti.q.90. B .Et in hoc vltimo casu iure
qdē poli z si nō iure fori excusaret̄. vt
credit dbitor si pietate motus ḡtifica
ret plurimū idigenti. A .Idē i dcā.q.
90.Et ad h⁹ mãe declarationē distiguē
dum ē.vtrum debitor sit obligat⁹ pri
cipaliter actiōe reali.z de hoc dictū ē s̄
restitutio.p̄.§.p̄.in additione.An vero
sit obligatus principalr̄ actōe p̄sonali
z tunc aut ē soluēdo.aut nō.p̄ casu dēt
p̄ut tenetur oibus creditorib⁹ soluere
z pōt soluē nō solum creditori suo:sed
etiam creditori creditoris sui.qz intel
ligitur facē meliorē conditionem eius
z vtiliter gessisse negociū.nisi forte su
us creditor p̄hibuisset sibi.ff.manda
ti.l.si p̄ te.vbi dr̄ q̄ si quis gerit nego
ciū alti⁹ dn̄o p̄hibente nullā hz actio
nē 9 dn̄m.Fallit i casu in quo ēt si p̄hi
beatur pōt solui creditori creditoris.
videlicet qn̄ secundus debitor ē debi
tor ex eadē cā ex q̄ z creditor.puta un⁹
9duxit domū quā z ipse locauit.Nam
secūdus cōductor pōt soluē p̄mo loca
tori.ut.l.solutū.§.solutā.ff.de pign.ac.
z° casu qn̄ nō ē soluēdo z hz plures cre
ditores qbus oibus nō pōt satisfacere
tūc dz satisfacē bm ordinē dictū hic.z i
§.p̄cedenti.Sciendū tn̄ q̄ hec mā.s.q
bus creditoribus debeat p̄us satisfiēi
lz aliq̄ten⁹ pateat p̄ predicta.tn̄ in legi
bus longa ē z magis p̄tinet ad forū iu
diciale q̄ creditores iter se disceptent:
an dēant p̄ferri q̄z ad pn̄iale ubi de cō
sciētia agit̄ debitoris cui dēat restituē
Nā ipse ad 9sciam tuēdā nō dēt alicui
creditorū p̄pter affectionē ul' amiciti
am.tpalē seu carnalē i p̄iudiciū aliorū
soluē.ff.q̄ i frau.cre.l.pupill⁹.Sz iq̄tū
ipse cognoscit p̄ dz dare qb⁹ magi tene
tur.z sic excusat̄ nisi crasse z supine ig°
rauerit.ex̄ de cle.exco.mi.aplice.qō cō
p̄hēdit̄ bm q̄litatē p̄sōe z loci.ff.d iur.
z fac.igno.l.regula.§.sed iur.videlicet
vtrū potuerit eē p̄itus p̄ se uel hr̄e co
piā peritorū. B

¶ Heres debitoris tenet̄ eo ordine q̄
ipse debitor.sz q̄ ordie teneat̄ ad lega
ta hēs s̄.hēditas.§.6°. A .Et ibi pz q̄ iste
ōdo ē ut p⁹ satisfiat cr̄ditoib⁹ d fūcti B

R Estitutio 3°. q̄tū ad fautores
raptorum. Quid ergo de his
qui sequūtur raptores ad predaz. R°
bm Ray.Si illi qui sequuntur uel asso
ciāt raptores sciunt ul' existimant eos
rapinā facere p̄pt eorū sequelā siue 9
siliū siue exhortationē.ita q̄ al' n̄ eēnt
facturi.quilibet eoz tenet̄ in solidum.
Si xo p̄pter suā sequelā uel 9siliū nō
pl⁹ fecerūt q̄z al' eēnt facturi.tūc tenēt
tm̄ de his q̄ inde habuerūt uel expēde
rūt z de dāno qō ipi uel aliq d familia
ipsoz fecerūt directe ul' occasiōalr̄.ar.
ad hāc distictionē.ex̄ de sen.z re iu.cuz
I.z a.z ex̄ d eta.z q̄li.tuam.z de sentē.
exco.inter alia.xi.q.3.qm̄ multos.Idē.

Tho.scda scde.q.62. A .Con.etiam Ul.z host.qui z addit.ꝙ si credit ꝙ ēt sine suo adiutorio uel instigatione dā nū fecissent sz nō tātuz.tenet ad id qđ probabiliter credit eos plus fecisse ꝓ pter suā istigatōez uel adiutoriū.ut in sū.li.°2.°ti.5.q.64. B .Et sile s̃.rstitutō p.§.9.° Itē multo forti⁹ tenent insolidū defensores z receptatores ipsoruz. Si militer z mādatores.uel si eoruz noie facta ē rapia z ipsi rataz habuerūt.xi. q.3.q ↄsētit.z.c.se.ex̃ de resti.spo.cū ad sedē.i fi. A .Con.cū Ray.in predictis Tho.z Ul.ut in p̄dicta.q.64.Et đ hac mā latius habes in.§.se. B

¶ Quot modis aliq sūt fautores rap torū ita ꝙ teneāt ad restitutionē? R° ꝫm Tho.scda scde.q.62. Illi sūt q his ꝟsibus ↄtinēt. Iussio.ↄsiliū.consensus palpo.recursus.Participās.mut⁹.nō obstans.nō manifestans.Eosdē etiam ꝟsus ponit Guil.quoꝝ expositio ꝫz eū dez Tho.Al.z Guil.z alios talis ē. Ius sio.i.ille q iussit.q principalr tenet ad restitutionē toti⁹.Et itellige qñ ex sua iussione secuta est ablatio rei uel uoie suo factā ratā habuit.al.nō. A .Tene tur etiā qñ verisiliter ul ꝓbabilit cre dit ex sua iussiōe secutā eē ablationē. ut in dicta.q.64. B .Consiliuz. Hoc iteꝝ itelligēdū qñ ex h° ē uel credit ꝓ babilit dānū secutū.Tūc.n.tenet isoli dū.al nō.Consensus.s. cooperationis. Si.n.tātū coopet ꝙ sine eo ñ poterat dānū fieri.tenet i solidū. Si āt sine eo fuisset. factū restituat q̃tū nocuit p se uel p suos.aut q̃tū de reb⁹ illis habu it uel expendit. A .Idē in dcā.q.64. Et addit, Collige ēt ex h° ꝙ si plres dā nū faciūt silr z tñ vn⁹ sine alio uel plres sine isto fecissēt: ꝙ tenet soluē ꝓ rata .i.pro portione sua. s.q̃tū cōtingit euz de dāno vniuerso.si non pōt distingui dānuz qđ ipse itulit ab eo qđ alii itule rūt ꝫz Ray.z glo.ei⁹.z Ul.z Inn.z Ho sti.Et addūt ꝙ in hoc tñ extimatio ha benda ē.ut q strēnuior ē z qui timorez maiorē icussit hostib⁹ in plus teneat.

Itē dicūt ꝙ si quis vadit cū raptorib⁹ z furibus z non cooperat eis ad aliqđ dānū faciendū:nō vr teneri i aliq si ni hil receperit de rebus ablatis.Caueat tñ ↄscie sue i hoc si parat⁹ erat defēde re si forsitā illi spoliādi res suas a pre donibus defendē voluissent z ꝓpt suā pñtiā z sociorū eius nō audebant resi stere spoliantib⁹ uel domos suas icen dentib⁹ qz sic ñ pōt liber eē a restitutō ne.Itē dnt Inno.z Hosti. ꝙ si aliq ēt nō aio ledēdi uel đfendēdi ledētes va dāt cū aliis.imo etiā si aio pacificandi vadūt nō excusant nisi significent ad uersariis.qz alit aduersarii timore eo rū nō auderēt res suas defēdē. Uñ idē ē ac si iuuarēt. B .Palpo.i.adulator laudās raptorē q̃i strēnuū.Et qdē si ex hoc secutū ē dānū.in soliduz tenet. A Al.non tenet nisi iq̃tū dānificauit. Et idē per oppositū itelligas in detracto re uel vituperatore.ut in dicta.q.64. B .Recursus.i.receptator.Nā q reci pit latrones z tuet eos uel rē raptā do lose celat ita ꝙ ipedit restitutio i soli dū tenet.Participans.s.i crimie furti uel rapine sociando eos.sicut i p.§. dic tū ē.Sz participās i re accepta illđ so lū tenet restituē qđ scient emit uel re cepit.Si āt ignorāter dic ut.i.restitutō 4.° p totū.Mutus.i.qui videt furtum fieri z dolose tacet cuz posset ipedire. Hic āt nō tenet restituē nisi ex officio ad hoc teneat.Non obstans.i.q posset obsistē z nō facit.Et de hoc eodē mō di cēdū sicut de muto. A .s.ꝙ ad restitu tionē tenetur qñ hz ex officio sic sunt p̄ncipes z rctores q ex officio tenētur iusticiā cōseruare.qz reddit⁹ q̊s hñt sc stipendia ad h° istituta ut iusticiā cō seruēt i tra.vñ tenēt restituē ꝫm Tho. Ul.z glo.Ray.ut i dcā.q.64. B .Nō manifestans.i.qui sit ut res rapta uel furata est z non indicat etiam cum de hoc iterrogat. A .s.seruato ordie euā gelico seu al ꝫm formā iur.Aliter non tenet rñdē.ut s̃.correctō.2.°.§.4.°. B Hic similiter nō tenet restituere nisi

ex officio ad hoc teneatur. Sed tamen videtur teneri ex de fur. q cum fure. A. hoc. c. loquitur que ad peccatum. ut pz i dcta. q. 64. ubi hec omnia notantur. Posset etiam quis hoc casu teneri ad restitutionem quando legitime productus i teste occultat veritatem. quia tunc tenetur ex officio manifestare. et ideo non manifestando restituere tenetur: ut. i. testis. 3°. §. vtrum homo. z. §. fi. B

¶ Sed quid si vnus dictorum satisfecerit numquid alii liberabuntur. R° secundum Ray. Si vnus satisfecerit integraliter de omni damno et expensis et icommodo siue interesse. omnes alii liberantur. quia non tenentur damnificato. Nam bona fides non patitur ut idem bis exigatur. ff. de re. iur. l. bona fides. Idem Hosti. et Tho. Addit vlterius Ray. dicens sic. Ille cui sic satisfit credo quod potest et dz quantum ad iudicium aie cedere actione illi qui totum soluit. non quidem ut ab vno totum exigat nisi forte a principali. sz pro partibus petat a singulis. Sed quantum ad forum contentiosum non tenetur cedere. Nam que fronte potest petere cessionem q ex culpa sua damnatur ff. de admi. tu. si plures. 2° et. ff. de tute. et ra. distra. l. i. §. nunc tractemus. Tamen et sic Hosti. dicit. siue sit facta cessio siue non alii qui nihil soluerunt tenentur ex conscia ad releuandum illum q i solidum satisfecit quilibet pro suis partibus. Nam soluens vtiliter gessit eorum negocium. Unde tenentur habere ratum et ei satisfacere. ar. ff. de neg. ges. l. cum pecuniam. et. l. pomponius. i fi. et. l. soluendo. Tho. quoque scda scde. q. 62. qui declarans dicit quod si ille qui fuit principalis: ut puta precipiens soluit. omnes illi liberati sunt q fuerunt ab eo ad damnum faciendum inducti A. nisi illi qui aliquid habuissent de rapina ut dicetur in. §. se. B. Si vero alius restituit. tunc illi q sunt principales et illi ad quos res deuenit tenentur restituere illi q restituit. A. Idem etiam i sum. li. 2°. ti. 5. q. 65. B. Et videtur itelligendum quod si isti tales non restituant ei. ceteri tenentur pro partibus suis ut prius dictum est restituere.

¶ Quid si spoliatus liberaliter remittit restitutionem. R° sz Inno. Si dimittit principali ut raptori uel pcipienti. liberatus est consiliator. et huiusmodi. quia liberatus est is qui principaliter tenebatur et q res habuerat. sz si dimittat consiliatori non credo liberatos alios esse ad quos res peruenerunt. nisi expresse itellexerit eos liberare. Neque etiam illum q rapinam fecit etiam si de rapina nihil habuerit. quia de iure naturali et diuino conueniens est quod sublato principali tollatur accessorium. et non econtrario. ex de consti. translato. Immo plus quod et si liberaliter absolueretur principalis: non propter hoc absolutus esset consiliarius si aliquid ad eum peruenit de rapina. nisi alius pro eo satisfecisset. et tunc iste consiliarius in casu aie. A. i. in foro conscie et non i foro iudiciali. vt i dcta. q. 65. vbi hec notantur. B. Tenetur ei q satisfecit pro eo. A. Etiam si satisfaciens fuisset principalis i rapina. non autem offendo. quia ei iam satisfactum est secundum eundem Inno. et in dca. q. 65. B

¶ Numquid in restitutione potest a predictis omnibus exigi pena ut de rapina et de omni furto manifesto pena quadrupli. et de alio furto pena dupli. R° secundum Tho. scda scde. q. 62. Huiusmodi pene non debetur post quam fuerint adiudicate. in quo casu pena vnius ut Ray. ponit non liberat alium. 12. q. 2. cum deuotissimam. De hoc casu habes s. pena p. §. plt. A. q icipit. vtrum qui omittit. De hoc etiam s. pedagium. §. 2°. et ibi latius in additione. B

Restitutio iiii°.

Restitutio iiii°. s. quantum ad ementes. Quid de his q scienter emerunt de rapina uel furto. R° sz Ray. Si hoc sciebat quis. aut probabiliter credebat et emit cupiditate acquirendi sibi s. ut haberet uel venderet alteri sicut vellet. idistincte tenetur ad restitutionem. neque liberatur alienando alteri. uel si res pereat morte uel quocumque casu. uel si ei auferatur. Et ro est. quia ipse furtum committit rem alienam iuito dno contractando. ff. de furt. l. i. Fur autem semper est i mora. ut. ff. de condi. fur. l. si pro fure. §. conditio et. l. plt. Unde neque precium quod dederit potest repetere ab illo cuius res est. A. Facit. l. in ciuilem. C. de fur. B et tenetur restituere omnem vtilitatem. ut s.

restõ.p̊.§.5. Et si restituit rē deteriorēꝫ q̃ ad ipsū puenit nō liberat̃. Et si i aliq̊ tēpore medio res fuit melior etiaꝫ forte p⁹ q̃ vendidit alteri tenetur ad extimationē pluriū. ff. de cōdi. fur. l. i re furtiua. ff. de fur. l. q iuēta. ff. cōmodati. l. si ut certo. §. sed interdum. C. de rei ven. l. certum. Et idē intelligo de secundo, ꝛ tertio ꝛ vltio emptore male fidei. ff. de mino. sed vbi. A. Predictis cō. Host. ꝛ Ul. ꝛ addit Ul. ꝙ si res restituit̃ sufficit ꝙ sit adeo bona sicut erat quādo ablata fuit. Si aūt rē non hꝫ facienda ē extiatio ſm tps i q̊ plus valuit. ut in sū. eo. ti. q. 69. Qd pōt intelligi veꝝ nisi medio tpe res plus valuerit. ꝛ illo tpe iterfuerit dñi rē sibi redditā fuisse. qa forte vendidisset uel vsus fuissꝫ. ex cuius carentia oportuit eū aliā emē. Nā tunc tenet̃ ad oē iteresse dñi ſm eūdeꝫ Ul. ꝛ in dcā. q. 69. ꝛ iō non liberaret̃ dando rem eiusdē bonitatis q̃lis erat tēpore quo abstulit. B

Quid qñ quis emit bona fide. s. cuꝫ volūtate restituendi. R° ſm Ray. Si emit q̃i vtiliter gerēs negociū illi⁹ cui fuerat ablata res q̃ꝫ ipse videbat perire. pōt a spoliato petē id qd dedit ꝓ ipsa re. ꝛ qcqd expēdit ad cōseruationeꝫ eius. nisi cū re illa aliqd lucrat⁹ fuisset qꝛ tūc discōputaret̃ vsq₃ ad quātitatē expensaruꝫ. Et breuiter dicendo qcqd sibi adest ex illa re tenet̃ restituē. ut pēsionē ꝛ mercedē ꝛ fruct⁹ ꝛ silia. ꝛ qcqd sibi abest pōt repetē. Et rō ē qꝛ vtiliter gessit negociū expoliati. A. Hoc veꝝ qñ negociū vtiliter gestū ē. puta quia visilr̃ expoliatus rē ñ erat rehabitur⁹ ꝛ redempta ē paruo precio. alit̃ cessat cā h⁹ repetitionis ꝛ ɔñter effect. ex̃ d appel. cum cessante. B. Et h° pōt esse si res sine culpa sua peat uel amittat̃. Sed licet in iudicio aie credat̃ tali emptori. i iudicio tñ ɔtētioso nō crederet̃ ei nisi publice h° ꝓtestaret̃. ar. ff. d nego. ges. l. nensem⁹. C. de fur. l. 2. ex̃ ut eccle. bñfi. c. vnico. Et si tal̃ ēptor p⁹ q̃ fecit diligenter igri ñ potuit iuenir̃ cui⁹ eēt res illa. quicqd res illa valet vltra id qd isti ēptori debetur dādū ē ꝓ aia illius cuius res fuit. ꝛ sic liberatus erit. A. Et dic̃ Ray. Consulo ꝙ hoc publice fiat ut euitet̃ ois suspicio. ut i sū. e. ti. q. 72. vbi hec notant̃. B. qꝛ i h° ēt vtilr̃ gessit negociū illi⁹. arg. 12. q. 2. quatuor. circa fi. Satis cō. Hosti. Ul. ꝛ Guil. A. Tñ si talis ēptor paup eēt hoc casu qñ nō inuenitur dñs rei sibi res relīq posset a plato sicut alii paupi ſꝫ Ul. ꝛ Hosti. ut in dcā. q. 72. B

Quid qñ qs hēbat ɔsciāꝫ ꝙ res quā emit venderet̃ iuste. ꝛ nunc cōperit rē fuisse vitiosā. s. ex furto ul̃ rapina. R° ſm Ray. Si temere credebat uel ignorabat ignorātia crassa ꝛ supina uel ex negligentia nihil sup hoc cogitabat. tenet̃ ad restōeꝫ. A. s. sicut male fidei possessor. qꝛ lata culpa eqparat̃ dolo. ex̃ de cōsti. ut aiarū. li. 6°. B. Si vero emit bona fide. tūc ēt p⁹ q̃ cōpit reꝫ vitiosā fuisse poterit expensas retinē q̃s existēs i bona fide fecit circa rē cōſuādā uel meliorandā. ꝛ nō tenet̃ de fructibus tpe bone fidei pceptis. ex̃ de i ite. restitutione reqsiuit. ex̃ de re. ec. ñ alie. ad nr̃am. ff. de acquirē. re. do. bone fidi. Tenet̃ tñ de fructibus illis q nō essent adhuc ɔsūpti sed extarēt. ex quo icipit hr̃e malā fidē. Con. Hosti. Ul. ꝛ Guil. A. De his sūptibus ꝛ fructibus dictuꝫ ē s. restō. p̊. §. 4. ꝛ 5°. B. Itē ſm Ray. ꝛ Hosti. si durāte bona fide res piit. nō tenet̃. qꝛ nō erat i mora. Silr̃ si alienauit. qꝛ nō dolo desiit possidē. ꝛ pciuꝫ ex re furtiua rdactū ñ ē furtiuū. ff. d fur. q vas. §. fi. ex̃ de alie. iudi. mu. cā fac. c. p̊. A. Idē i sū. eo. ti. q. 74. ad fi. Tamē restituet̃ pciū q̊ possessor factus ē locupletior si dñs rē cōseq nō pōt. qꝛ pciuꝫ succedit loco rei. ff. de peti. hē. si ꝛ rē. B

Sed nūquid ille q emit bona fide. s. credēs rē nō eē furtiuā. si p⁹ea iueniat rē eē alienā pōt petē a dño preciū. R°. Certe nō. C. de fur. l. in ciuilē. Sed agat ɔ vēditorē de euictōe. A. Et si p plr̃es emptores successiue res trāsierit vn⁹

aget ꝯ aliū.ff.de mino.l.ſ; vbi. B
Restitutio v°. q̊ ad edē
tes ꝛ reci
pientes de rapina. Ubi ſciēdū
ſm Ray. ꝙ q recipiūt dono preciſe te
nentur ad reſtitutionē. Intellige ſcōʒ
Hoſti.niſi conſūpſiſſent anteq̄ʒ intelli
gerent fuiſſe de rapina.C.de rei vēdi.
l.certum.A. Hoc enim caſu non tenen
tur niſi inq̄ʒtuʒ facti fuiſſent locupleti
ores.ff.de peti.here.l.vtrū. B.
¶ Quid ꝯ vxore ꝛ familia que ſcienť
comedit ꝛ bibit ꝛ induit ꝯ talibus. R°
ſm Rai.Tenentur de omnibuſ que ſic
conſumunt. niſi in caſu ſcʒ cum agunt
cām ſpoliatorum monendo ꝛ inducen
do ipſum raptorem ad reſtitutionem
faciendam.tunc enim non tenenť. Nā
q alteri' negociū gerit vtiliť ēt ignorā
tis ꝛ abſētꝭ.licite recipit expēſaſ ſiue ſe
cuta fuerit vtilitas ſiue nō.ff.de negꝭ.
geſtꝭ.l.2.ꝛ.l.pōponius. ꝛ.l. ſed an vltro.
Et h° itelligo ꝓ eo tpe quo circa taliuʒ
correctōnē laborauerūt.ñ ꝙ vxor ꝛ fa
milia poſſit viuē toto anno de raptꝭ re
b' ꝓ vna āmonitōe vľ duab'. ſʒ q̄ʒdiu
ꝯtinue iſtat oppōtunis horis.Satꝭ cō.
Hoſt. Ul.ꝛ Guil.A.Satꝭ pōt cōphēdi
ꝑ iura ꝛ doctores ꝙ talib' reb' nec fa
milie nec cuiq̄ʒ alteri licet vti:niſi i ca
ſu extreme neceſſitatꝭ:vt i ſū. li°.2°ti.5.
q.68.uľniſi iq̄ʒtum veriſimilr qs gereret
utiliť negociū eoꝝ q̊ꝝ ſunt res ꝛ nō aliť
ff.de negꝭ. geſ.l.ſʒ an ultro. Jō ſupradi
cta ꝑdicatio nō excuſaret qñ veriſimilr
nō ꝓdeſſet ipſis dñis rerū. B.
¶ Unde uiuet uxor ꝛ familia raptorꝭ.
R°. ſm Ray.ſi ibi ſunt aliq̄ de iuſto ꝑ
cio pōt de illis ꝯſumere ꝛ expēdē. ſi nō
ſūt alia aliūde ſibi victum q̄rat. vľab
amicꝭ aut ꝯſāguineis.vel operando vľ
etiā elemoſynā querēdo.Et idē dico ſi
etiā aliq̄ ſunt ſibi ꝯ iuſto.ſʒ vľita ſūt
mixta ꝙ nō pñt diſcerni.uel ſi pñt ma
rit' nō ꝑmittit.A.De iſtꝭ reb' ꝑmixtis
Ul.dicit ꝙ non ſolum uxor his liciti po
teſt uti:ſʒ etiā qcūq̄ʒ ali' cui uir aliqd
de ſuo daret:niſi ꝑ h° fieret ñ ſoluēdo

Et idē dicit glo. Ray.dū tñ in mēte ha
beat uiuē de licite acq̄ſitꝭ. ut i dicta .q.
68.Sʒ niſi neceſſitas cogat dctm̄ Ray.
tuti' uideť. q2 i dubio tutior ꝑs eſt eli
gēda.ex̄ de hōici.petitio. B .ꝙ ſi nullo
de ꝑdictꝭ mōis uictū iuenirť pōt reſtat
triplex auxiliū. Primuʒ ſi pōt habere
de dote uľſpōſalitio .ſ. donatiōe ei fcā
ꝓpter nuptias iñ uiuat. Secunduʒ ut
denūtiet talib' q pñt ꝓdeſſe. uel etiaʒ
ſi ꝓbari pōt denūciet epō.ut cōpellat
eū paſcē uxorē de iuſto.2.q.i.ſi peccaue
rit.22.q.5.h°.uideť ex̄ de iure iuran.quē
admodum.ꝛ ex̄ de pig°.ex litteris.ꝛ ex̄
ꝯ dona. ꝓpť nup.ꝑ urāſ.Tertiū auxili
ū ē ut ſi eēt i arto poſita tēi neceſſita
te poſſet etiā de rapina uiuē.q2 neceſſi
tas nō hʒ legē.de conſe.diſ.i.ſicut.ꝛ diſ.
5.diſcipulos. A .Et ibi pʒ ꝙ intelligi
tur ꝯ neceſſitate extrema.ſ.qñ aliūde
non pōt boneſte hr̄e vnde viuat.Et pʒ
etiā ex notatis i dcā. q.68. vbi etiā hec
oia ponūtur. B .Quicq̄d āt ſic expen
dit doleat aio.ꝛ ꝓponat q̄ʒcitius potit
reſtituere.ꝛ vtatur parci'.ſ.ad ſolā ne
ceſſitatē. Poſſet ēt viuere ipſa ꝛ quilʒ
alius cui raptor daret de ꝑcio rerū ra
ptaꝝ quas vendidiſſet.q2 precium rei
furtiue nō ē furtiuum:ut s̄.reſtō.4°.§.
pſt. H° dico ſi marit' alˀē ſoluēdo. Se
cus ſi nō ē ſoluēdo aut ꝑ h° fieret ñ ſol
uēdo .A .uel poſtmodū efficiať ñ ſol
uēdo.ut pōt colligi ex dictis s̄.reſtō p̊.
§.13°.i additōe.v.itē nullus. B
¶ Utrū fratres ꝑdicatores q vadūt ad
raptores ut eos iducāt ad pniaʒ ꝛ rſti
tutionē poſſūt ꝯmedē de rapia. R° ſʒ
Ray.Siue iducant eos i ꝑdicatiōe ge
nerali ſiue i ꝑſuaſiōe ſpāli excuſantur
maxie ſi apud alios non poſſint ꝯmo
de iuenire.ex̄ de ſen.exco.cū volūtate.
Et hoc itellige cū moderamine.ꝛ ſi ſit
ſpes de illorū correctione. Iteʒ ſi ꝓpť
eoꝝ expenſas raptoribus ñ ſubtrahať
facultas reſtituendi necꝭ i toto nec in ꝑ
te.ar.2.q.6.anterioꝝ.§.illud.Cō. Hoſti.
A .Idē vr̄ ēt ſi raptores efficiāť aliq̄ʒ
tulū ipotētes qñ veriſilr ꝑ ipſas admōi

tiones vtilit gerit negociū dñorū rez
dcō.c.cū volūtate.z facit s.§.p̄. B

R Estitutio vi°. .s.icer
torū
z huiusmōi. Si expoliati ig°
rantur uel nō īueniūt: tūc scdm Ray.
distribuūt i pias causas in loco uel sal
tē in diocesi vbi rapina facta ē. de con
silio illius epi uel saltē capellāi. ar. dis.
87. diuine. z dis. 88. eps. z. 12. q. 2. cōcesso.
z. c. quatuor. 6. q. 3. c. fi. ex de rap. c. p̄. Et
scias hic sm Guil. q nō oportet q rsti
tutio fiat in dicto loco nisi cōmode fie
ri possit. al' sufficit alibi fieri. Cō. Host.
Tho. xo scda scde. q. 62. dicit sic. Si ille
cui dz fieri restitutio sit oio ignot⁹. dēt
hō restituē sm q pōt. s. dando elemosy
nas pro salute ipsius. siue sit mortuus
siue viuus pmissa tñ diligenti īqsitōe
de persona eius. Et si mortu⁹ sit dēt re
stitui hēdi q cōputat qi vna psona cū
ipso. Si xo s. t multū distās dz sibi trās
mitti qd ei debet. z precipue si sit res
magni valoris z possit cōmode trāsmit
ti. Alioqui dz i aliq loco tute depōi ut
p eo cōseruet. z sic dño significat. hec
Tho. Addit Guil. q h pēsande sūt cir
cunstantie z q tā modica poss3 eē qti
tas z tā larg⁹ z taz diues ille cui debēt
restitui q nō oportēt ei mitti. A. Pro
pdictorū meliori itelligētia duo vidē
da sūt. Primū cui faciēda ē restitutio
qn nō iuenit pncipal' cui debet. Secū
dū vbi dz fieri siue iueniat siue n̄. Ad
primū dicendū q dz pmitti diligēs in
quisitio. ut dicit Tho. Et si nō pōt iue
niri det ei⁹ heredib⁹ si pnt iueniri. Qd
si nec heredes diligēt inqsiti iueniunt
eroget in paupes. ex de vsuris. cū tu. Et
inter paupes peligendi st paupiores
Inter eqlit paupes iustiores. Naz z si
oibus debet misericordia. iusto āplius
ut dicit Amb°. i li° de offi. z. 86. dis. n̄ sa
tis. Et. 16. q. i. c. fi. dicit Jero⁹. q i paupi
bus nō tā paupertas q3 religio attēdēda
ē. Qui āt dicāt magis paupes hr. C. de
epi. z cle. si qs ad declinandaz. §. fi. vbi
loquēdo qbus detur hēditas qn paup
es indisticte sūt scripti hēdes. dicitur.
Quis paupior ē illis hōibus q iopia tē
ti z i xenonē rpositi. i. hospitale. a xēos
qd ē pegrinū. qz ibi recipiūtur paup
es z pegrini. Sequit. z suis corporib⁹
laborātes necessariū victū sibi n̄ pnt
afferre. Et. i. Si aūt āpliores i ciuitate
xenones ul' ptbochia st. Protbochiū
idē ē qd xenon. a ptbos qd ē pmū qua
si pm⁹. i. venerabil' locus. Seqt. Ne in
certa videat pecuniarū datio. tūc ei p
thochio ul' xenoni q paupior eē digno
scitur easdē res uel pecunias assignāi.
h° videlicet discutiēdo reuerēdissimo
locoz ātistite ul' sub eo ɔstitutis clericis
Si aūt nullus sit xenō: tūc sm d capti
uis sancionē p tpe iconom⁹ sacrosācte
ecclesie uel eps hereditatē accipiat: et
sine falcidie rōne paupib⁹ q i ciuitate
sūt ul' penit⁹ mēdicātes uel alia susten
tatiōe egētes eedē pecūie distribuant
Et. i. In oib⁹ aūt h⁹mōi casib⁹ celestes
iracūdias sacrosanctarū rez admistra
tores expectēt si qualecūq3 lucrū ex
h⁹modi gubernatiōib⁹ sibi acqsierint
uel si h° ɔmitti ab alio ɔsenserit z non
grauissima pena z iterminatiōe qd per
perā factū ē studeāt corrigē. Quo ad
secūdū sciēdū q glo i. c. cū tu. ex d vsu.
sup xo. supstitib⁹. dic q vsurari⁹ debet
remittē rē ei a quo accepit sūptib⁹ illi⁹
cui mittit. z si sūptus excedit ualorem
rei dz dari paupib⁹. z si ignorat ubi sit
ille cui dz restituē nō tenetur ingrēdo
vagari. ff. d ope. liber. l. qd nisi i fi. Ho
sti. ut z ibi refert dñs An. d bu. dicit q
imo dz rem mittere suis sūptibus cuz
sit male fidei possessor. Aliqui tñ theo
logi dicūt debē cōsiderari circūstātias
rei z qlitatis psone cui dz fieri restitutō
z itineris ppter sūpt⁹. Nā dicūt q res
posset eē tā modica z psona cui dz fie
ri restitutio ita diues q nō eēt necesse
ipaz mittē ad eū. s3 posset tribui paup
ibus. S3 si res ē magni valoris z nō pos
sit cōmode mitti deponat i loco tuto
z denūciet dño si pōt. ut z pracū ē. sed
ad horū itelligentiā puto lati⁹ z clari⁹

dicēdū. Aut scit ꝑsona creditorꝫ aut n̄
Si scit claꝝ ē ꝙ dꝫ restitui in loco in q̊
int ptes fuerat cōuētū. qa nil ē tā con
gruū hūane fidei ꝙ̄ cōuēta seruare. ff.
de pac. l. i. Si ꝟo sup hᵒ nihil ē ꝯuentuꝫ
tūc si res ē remota a loco ex defectu d̄
bitorꝫ. puta ipām transferēdo. clarū ē
ꝙ tenet eā suis sūptib⁹ mittere ad cre
ditorē. ff. ad exhibē. l. ſꝫ si hēditas. §. q̊
aūt loco. q. §. ē clauis hⁿ matie. Ibi. n.
dr ꝙ si quis petit rē quā hꝫ alius exhi
beri. i. p̄ntari i iudicio ut videat an sit
sua uel ꝓpt aliā cām. ꝙ dꝫ ipām exhi
bere in loco in quo petit. sūptib⁹ petē
tis nisi data opa reus transtulerit a lo
co. tūc. n. dꝫ eā reus suis sūptib⁹ i loco
exhibere vbi petit. Ex quo bn̄ colligit
qđ dictū ē videlicꝫ ꝙ dꝫ d̄bitor remit
tere suis sūptib⁹ qn̄ res fuēit suo facto
remota a loco. Et ita itelligat dictum
Hosti. s. recitatū. Verūtn̄ si hoc n̄ pos
set tute facē ꝓpt ꝑiculū itinerꝫ ꝛ tēpo
rū. bn̄ interi excusat incꝫtū durat ꝑicu
lū ꝛ n̄ ultra. ex d̄ dolo ꝛ cōtu. cū dilecti.
vbi dr ꝙ iussus venire ad papā excu
sat dū ipedit. ꝛ nō al. Et ita pōt itelligi
qđ dicūt s. theologi. Qđ aūt dicūt de
deposito ē cōsiliū nō nccitas. qa nullo
iure hᵒ cauet. Si ꝟo nō ē ꝑiculū in mit
tendo ſꝫ debitori ē difficile ꝓpt pauꝑ
tatē uel ꝓpt magnos sūpt⁹. ꝑ hᵒ nō vr
excusari. qa difficultas dissolutiōis ob
ligatōis nō liberat debitorē. l. cōtinu⁹
§. illud. ff. de ꝟbo. ob. Et dānū qđ quis
sua culpa sentit dꝫ sibi nō aliis imputa
ri. ex d̄ re. iurꝫ. c. dānū. liᵒ 6º. ꝛ. ff. d̄ re. iur
l. qđ qs. Et iusti⁹ patit culposus ꝙ̄ ino
cens: nisi forte debitor eēt ita pauper
ꝛ creditor ita diues ꝙ mēito cā elemo
syne deberet ei remittere. ut pōt colli
gi ex dictis s. restitutio pᵒ in principio
in additione. Et secūdū hoc etiā pōt i
telligi qđ sup dicūt theologi videlicet
ꝙ dꝫ hri respect⁹ ad q̄litatē ꝑsonaꝝ. al
nō uideret curādū ꝙ res mittēda eēt
modici valorꝫ. Nā dānū passo etiā mi
nimū dānū restaurandū ē. ff. de dam. i
fec. l. si ꝓprietari⁹. Nec obstat qđ dr in
l. scio. ff. de mino. videlꝫ ꝙ lex nō curat
de minimis: qꝛ ibi loquit qn̄ venit ꝑ ius
spale restōnis in integrū ꝯ ius cōe: uel
quādo ꝑ illa mima p̄iudicaret maiori
bus eiusdē ꝑsōe. Nō tn̄ putarē ꝙ res
ita scrupl'ose sit accipiēda ut d̄beat ex
pēdi valde excedēs p̄ciū ꝓ remittēda
re valde pua. ff. d̄ excu. tu. l. ſꝫ h̄. vbi dr.
Sed h̄ nimiū scrupulosa st nec admit
tenda. Nūq̄. n. scrupulositatē magne
sunt admittende: ut ibi dr. adeo ꝙ nec
larga nec scrupulosa intp̄tatio hēatur
qꝛ non dꝫ creditor velle magnuꝫ debi
toris dispendiū ꝓ pua sua vtilitate:
ut dictū ē. s. restō p̄ in p̄n. in additione.
Et fm hᵒ pōt itelligi qđ sup. dicūt the
ologi debere ꝯsiderari q̄titatē rei ꝛ di
stantiā itineris. Sꝑ tn̄ puto ꝙ lꝫ qs di
stribuerit alienū paupib⁹: si appareat
dn̄s ꝯgruo loco ꝛ tpe debeat ipsi resti
tui: ꝛ hoc qn̄ debitor non adhibuit de
bitā diligentiā ad iueniēdū dn̄ꝫ rei seu
creditorē. Al. non qꝛ bōa fides nō pati
tur ut semel exactū iteꝝ exigat: ex de
re. iu. bōa fides liᵒ 6º. Et sine culpa regu
lariter non ē qs puniēd⁹: ut in. c. sine cl
pa: de re. iu. liᵒ 6º. Iō ꝯ quosdam q rap
ta erogauerunt ex culpa paupibus dr
ex de homi. sicut dignū. §. eos. Nō eiꝫ
aliena cū ipsa potuissent eis quoꝝ fue
rūt restituere debuerūt paupibus ero
gare Sꝫ in trāslatōe rei restituēde nō
iteruenial culpa debitoris: tūc aut nō
ifuēit fcm creditoris aut sic. p̄ casu si
res ꝯcernit ꝯmoditatē creditoris. pu
ta deposuit qs apud aliquē res suas.
hᵒ casu non tenet debitor illas remit
tē nisi sūptib⁹ creditoris. ff. depo. l. si in
asia. Sed si res ꝯcernit ꝯmoditateꝫ de
bitoris: puta qꝛ res ē sibi ꝯmodata dꝫ
suis sūptib⁹ remittē: ut q sentit cōmo
dū sentiat ꝛ onus: ut nō. glo. in dicta. l.
si in asia. Sed si res ꝯcernit cōmodita
tem vtriusq̄ ut. i locatōe puto ꝙ sūpti
bus vtriusq̄ dꝫ remitti: qꝛ quod obti
net de toto q̊ ad totū idē de pte q̊ ad p
tem. ff. de rei ven. l. qua de tota. Et si in
teruenit factum creditoris: qꝛ forte se

trāstulit ad aliū locū. vř ꝙ res debeat mitti sūptib᷒ ip̄i᷒ creditoris. ar. l. ꝙ nisi. §. fi. ff. de op. liber. vbi dř ꝙ libertus q est in ꝓuīcia tenetur ire Romā ad p̄stādas opas patrono si ibi moratur vt bon᷒ pr̄familias. Nō aūt si cepit. vagari p mūdū. Et iteri duʒ vadit Romam dies operaꝝ pereūt patrono. Et sic vř ꝙ sūptu suo porteř sibi opeř. Et i istis sūptib᷒ nō ꝯputāť sūpt᷒ ciboꝝ apportātis sʒ alii nisi forte apportās si non impediret in portādo lucraret sibi sūpt᷒ vt ꝓbať i dicto. §. quo autē. ⁊ in. l. sed si hereditas. ff. ad exhiben. Et hec locum habent qñ debitor fuit bone fidei possessor. q qñ teneť remittere rem vř ꝙ debeat facere sūpt᷒ saltē vsq̧ ad locū vbi p̄us habitabat creditor. quia i eo nō grauať sʒ exīde nō ꝓpť cāʒ ꝓxime dictā. Si ꝟo sit male fidei possessor tūc ⁊ ipse teneť reʒ vsq̧ ad locuʒ vnde habuit reportare. Exinde ꝟo si itereſt creditoris potius apportasse illas siľ cum aliis reb᷒ suis vsq̧ ad locū ad quē trāstulit domiciliū: teneť debitor ad illud iteresse exq̊ eū dānificauit i illo. Et ideo forte tantum erit iteresse ꝙ oportebit ipsū rē remittē sūptib᷒ suis vľ p̄ōtare. Sʒ si creditorꝭ ñ itereſt: ñ teneť vlterius portarē q̄ȝ ad locū vbi rē accepit. nisi sūptib᷒ creditorꝭ vt p̄tactuʒ ē. Si ꝟo creditor nō solū recessit a loco sed etiā diuersimode cepit vagari. tūc ñ teneť sibi reʒ mittē. dicta. l. ꝙ nisi. §. fi. Et ſm p̄dicta pōt itelligi glo. Ber. dicentis ꝙ vsurari᷒ dʒ mittere rem sūptib᷒ creditoris. ⁊ ꝙ nō teneť creditorē vagādo iquirē. Sʒ si nesciť ꝑsona cui dʒ fieri restitutio. aliq theologi dicūt rē debē distribui paupib᷒ i loco vbi dānū datuʒ ē vel salteʒ i diocesi de auctoritate ep̄i illi᷒ vel salteʒ capellani vt ⁊ p̄tactuʒ ē. Sʒ certe auctoritas capellani nō sufficit. vt notat dñs An. de bu. in. c. cum tu. ex̄ de vsurꝭ. Et auctoritas ep̄i nō est necessaria. vt. i. §. se. Q̄d ꝟo restitutio fiēi debeat i tali loco vbi dānū datuʒ ē nullo iure vř ꝓbari. sʒ simplr̄ dicunt iura ꝙ fiat erogatio in paupes. dicto. c. cum tu. ⁊ ex̄ d̄ homi. sicut dignum cū simili b᷒. Nō obstat. c. i. ex̄ de rap. qꝛ ibi ꝑsōa cui debebat fieri restitutō sciebať ⁊ ꝑin stabat apud ep̄m. Alr̄ ep̄s nō fuissʒ inotus ad excōicādū ex officio suo nisi ad petitioneʒ partis. ex̄ de elec. inotuit. ad fi. ⁊ ff. de dā. infec. l. 4. §. hoc autem. Unde non mirū si restitutio fit in loco vbi est dānū datū: cum ibi sit p̄ncipalis cui restitutio fieri dʒ. vt. s̄. dictū ē. Bñ aūt eēt de cōsilio ꝙ i loco eodē fieret. tum quia videtur equuʒ ꝙ res publica habeat commoditatem ex bonis persōarum suarum. tuʒ quia nōnunq̧ in talibus locis forsitan fieret distributio illꝭ personis a quibus res accepte sunt. Et ita tʒ dñs An. de bu. i dc̄o. c. cū tu. B.

Sed nūquid est de necessitate salutis ꝙ talis restitutō fiat auctōitate superioris. R. Hec questio disputata fuit per dominum Guidonem de abasio arch. bonoñ. doctorem decretoruʒ. ⁊ notatur per eundem. 14. q. i. c. p̊. ⁊ dicit sic Ray. dicit ꝙ si non inueniunť sic spoliati vel etiam ignorantur: tunc de cōsilio ⁊ auctoritate ecclie siue supiorꝭ penitētiarii distribuātur i pias causas ⁊c̄. vt i p̄cedēti. §. habes. Sʒ Hosti. dic̄ ꝙ restitutio male ablatoꝝ ē vn᷒ d̄ casib᷒ ꝑtinētib᷒ ad ep̄m: vt pʒ ſm eūdē ex̄ de iudeis. cuʒ sit. C. de epi. ⁊ cle. nlľi. C. cōia de suc. in auten. omnes. Ad idē extra d̄ testa. tua §. i. i auctē. de eccle. ti. si autē collř. 9. ⁊ satis large prosegtur extra de vsurꝭ. cū tu. ⁊ in predicta decre. de iudeis cum sit. ⁊ in sū. sua de pnia. §. vltimo circa fi. ⁊ facit ad h᷒. 12. q. 2. precipimus. Tu dic hāc sniam eē veraʒ i hoc casu ⁊ in aliis quando nullus deputatus est qui hoc exequatur 12. q. 2. de laicis in fi. ⁊ notatur extra de verbo. significa. cū tibi. in glo. que icipit. nō intelligas Nā vbi certa persona a testatore deputata est illa debet exequi: vt in predicto. c. de laicis. ⁊. C. de episcopis ⁊ clericis nulli. ⁊ extra de testa. tua. ⁊. c. iohānes. ⁊ i auc̄. de ec. ti. §. sigs. imo credo ꝙ ip̄e

raptoꝛ bona incerta que debēt paupi
bus dari pōt dare sine licentia epi uel
alterius iudicis ecclesiastici.ut sat] col
ligitur ex̄ de vsuris.cum tu.§.p̊.ꝟsi.uel
de his.Et hoc ēt innuitur clare.ex̄ de ho
mi.sicut dignū.§.eos in glo.qꝛ nō.Nec
obstat ex̄ de iudeis.cū sit.Nam illa de
cretalis loquiť nō de xp̄ano.ſꝫ de iudō
cuiꝰ auctoꝛitas ⁊ dispēsatio merito su
specta habeť ab ecclesia q̊ ad paupes
xp̄ianos.⁊ iō iuste dicit ꝟm ꝓuidētiam
diocesani ⁊c̄. q̄ suspicio cessat in fideli
xp̄iano.⁊ sic nō dubito ꝙ ep̄s nō habꝫ
se itromittere de talibꝰ nisi in defectū.
Idē r̄ndet dn̄s Simō de fanilla capel
lanus dn̄i pape. ⁊ auditoꝛ dn̄i poꝛtuen
sis.Tho.etiam nihil dicit de auctoꝛita
te epi.vt pꝫ i p̄cedēti.§. A .Quod h̄ di
ciť satis veꝝ videť.cū iura que dicunt
hanc distributionē debē fieri pauperi
bus sicut ē dictū.c.cuꝫ tu.⁊ ex̄ de hōici.
sicut dignuꝫ.⁊ similia.nullaꝫ faciāt mē
tioneꝫ de ista auctoꝛitate epi.Et ad .c.
cū sit.satis bene r̄n̄sū videtur.Non ob
stāt etiā alia i'cōtrariū allegata.quia i
ipsis n̄ dr̄ ꝙ reqrať auctoꝛitas epi.sed
ꝙ epi debēt ꝓcurare ꝙ fiāt huiusmōi
distributiōes i pias causas.nō tn̄ ꝙ nō
possint sine eoꝛū auctoꝛitate fieri. Im
mo i aliqbꝰ iuribus ep̄sse dr̄ ꝙ ep̄us
tūc se iterponet cū nullᵒ ē executoꝛ. vľ
si ē quod dꝫ nō adiplet. vt i p̄all'.l.nulli
⁊ in.§.sin auteꝫ ꝓ redēptione captiuo
ruꝫ.⁊ in.c.tua.ex̄ de testa.Posset tamē
circa p̄dicta dici ꝙ si distributō est bn̄
facta paupibꝰ.tūc nō vicieť qꝛ defue
rit auctoꝛitas epi.Sꝫ si sit facta aliť et
iteruenit dolus vel lata culpa.puta de
dit suis ↄsanguineis vľ amicis q nihil
vel parū idigebant.vel etiā scienter ⁊
dolose elegit n̄ eligēdos.ꝙ tūc ep̄s po
test se itromittē ꝙ iteꝝ fiat legitime.
Nā ad eiꝰ officiū spectat ꝓut dictū ē.
Nec dr̄ factū qd̄ aliť factū ē q̄̄ debuit
ex̄ de re.iur].q ex timoꝛe.Et dictum est
de lata culpa vel dolo.qꝛ ꝟm Inno.i.c.
sicut dignuꝫ.ex̄ de homi.alia culpa i'fo
ro pniali non artat ad restitutionē Sꝫ

de hoc latius dicetur i se.c. Item puto
ꝙ siqs male distribueret nō excusareť
qꝛ iteruenerit auctoꝛitas epi. Nā ep̄s
nō habet se intromittere negocio huic
nisi ꝙ bene fiat distributio vt dictum
ē. Ideo ambo celestes icurrerēt iracū
dias.C.de epi.⁊ cleri.si quis ad declinā
dam.ad fi. A

Restitutō septimo

Ut mať̄ia hec meliꝰ intelligē
tie memoꝛieq̄ ip̄rimatur. aliqua oꝛdi
narie sūmarieq̄ vidēda sūt.videlicet.
Qui teneāť ad restitutionē. 2º quātuꝫ
teneāť restituere.3º cui.4º qn̄.5º vbi.6º
qbꝰ modis tolliť restituēdi obligatio.
¶ Ad p̄mū dicēdū ꝙ ad restitutioneꝫ
aliq obligant rōne illicite acqsitionis
Et ista illicita acqsitō aliqn̄ ē respectu
cause.aliqn̄ respectu ꝑsōe q non potest
dare seu nō pōt recipere.p̄serti cū hoc
ↄtingit i fraudē creditoꝛū.Et de his di
ctū est.s̄.restitutio p̊.§.13.in additione.
Aliqui obligātur ad restitutionem ra
tiōe dānificatiōis.Ista auteꝫ dānifica
tio aliqn̄ ↄtingit ꝑ ↄmissioneꝫ.aliqn̄ ꝑ
omissionē.Per ↄmissionē vero tollen
do deuastādo seu ipediendo.Tollēdo
aūt plerūq̄ ↄtra oēꝫ volūtatē dn̄i reꝝ.
Plerūq̄ ↄtra liberā volūtatē.Si ↄtra
omnē volūtatē iterdū clā.⁊ hᵒ ē furtuꝫ
de quo dictū ē.s̄.furtū. Interdū palaꝫ
⁊ hᵒ ē rapina.d̄ q̊.s̄.raptoꝛ p̊.Et ista ra
pia aliqn̄ ē manifesta sicut pꝫ i aggres
soꝛibus itineruꝫ. Aliquando cooperta
sub velamine belli iusti cū sit iniustū.
de quo.s̄.bellū p̊.2º ⁊ 3º vel pꝛetextu iu
ste s̄nie cum sit iniusta.de q̊.s̄.iudex p̊.§.
4º p̄sertim sub coloꝛ rep̄saliarū.d̄ qui
bus.s̄.rep̄salie vel collectaꝝ seu tallia
ruꝫ.de quibꝰ.s̄ dn̄s.et.i.tallia. Aut sub
coloꝛe pedagioꝝ siue vectigaliū d̄ quo
s̄.pedagiū.Interduꝫ ꝟo aliqs accipit
rē alteriꝰ n̄ ↄ̄ oēꝫ volūtatē eiꝰ.ſꝫ ↄ̄ libe
rā volūtatē.⁊ hᵒ ꝑ vi ↄpulsiuā vľ qua
si Uis ↄpulsiua est cū qs ꝑ metū cogiť
aliq d dare.tūc eniꝫ accipiēs cogiť resti
tuere.vt.ff.quod metꝰcā ꝑ totū.Sꝫ iu̅

qd oīs metus causet hāc restitutionē
videtur ꝙ nō. qꝛ vani timoris nulla ē
excusatio. ff. de re. iur. l. vani. Facit etiā
ff. qđ me. cā. l. metū. vbi đr non debē at
tendi metū vani hoīs. ſ; qui merito in
hoīe constantissimo cadat. In ꝯtrariū
facit. qꝛ etiā si nullus interueniat met⁹
sed solū ob timorē reuerētie aliqd det̄
ꝯtra volūtatē dantis. dat̄ repetitio. l. i.
§. que onerande. ad fi. ff. quarū rerum
actio nō datur. Ergo multo magis qñ i
teruenit metus q̄liscunqꝫ. qꝛ met⁹ ma
gis cōtrariatur volūtati dantis. ⁊ đmō
strat maiorē turpitudinē ⁊ delictū i ac
cipiente. Vñ qñcūqꝫ non adest oīo libe
ra volūtas dñi rerū seu creditoris. re;
accipiēs seu debitū non soluens semꝑ
remanet obligat⁹ ad restitutionē. ut ⁊
p; sup̄. restitutio p̄. §. pl't. cum additōe
Ad cōtrariū pōt dici ꝙ aut cōditio me
tuētis ñ fit deterior. ⁊ si non adest iu
stus metus ei non subuenit̄. ex̄ de his
que vi. c. pl't. vbi dicitur de r̄ligiosis q
busdā qui iurauerūt transire ad artio
rē religionē nō ꝑ iustū metu;: licet ali
quātulū circūuēti fuerit. quibus nō s̄b
uenitur. qꝛ eorū cōditio non fit deteri
or. Et hanc rōnē sentit ibi glo. Si autē
metuētis cōditio fieret deterior. tūc si
habetur respectus ad p̄sūmptionē. eti
a; verū ē ꝙ ei nō subuenit̄. Nā cu; ne
mo presumatur facile iactare suū. ff. đ
ꝓba. l. cū đ īdebito. presumit̄ ꝙ qñ ñ
īteruenit iustus met⁹. potius spōte q̄ꝫ
coacte dederit. Et isto casu loquunt̄ iu
ra que requirūt metū qui cadēt incon
stātē. Si ꝟo loquamur de volūtat; ve
ritate. puta qꝛ cōstat de volūtate ꝯria
dantis. tūc oīo quocūqꝫ metu duct⁹ fu
erit recipiēs ad restitutionē tenet̄. vt
satis colligitur ex predictis. Et si affue
rit metus q caderet in cōstātē. nō solū
tenet̄ recipiēs restituē. s; etiā q̄cunqꝫ
alius ad quē dicta res peruenerit q̊cū
q; titulo etiā oneroso. qꝛ hec actio i rē
scripta ē ⁊ transit res affecta. ff. quod
me. cā. l. metū. §. cum āt. Item in h⁰ ca
su met⁹ d; iudicari ꝫm conditionē ꝑso
ne. vnde alit̄ iudicat̄ i mulier̄ q̄ꝫ i viro
ut notat glo. in. c. cū locū. ex̄ de spon. et
ꝑ ꝯñs alit̄ i hoīe duro ⁊ forti. ⁊ aliter i
fragili ⁊ molli. ut in sū. li.⁰ 4.⁰ ti. xi. q. 3.

¶ Quasi cōpulsiua vis ē qñ nullus in
teruenit met⁹. sed contra voluntatem
dātis aliquid extorquetur. puta ob re
uerentiā. ut si patron⁹ petit aliqd a li
berto: qđ libertus ꝯcedit nō volūtate
mera sed ob reuerentia; ex quo nō au
det negare. Nā patronus tūc tenetur
ad restitutionē. ꝺcā. l. i. §. que onerāde
ad fi. ff. quarū rerū actio nō datur. vbi
etiam dicit glo. idē esse in vxore et ma
rito. et ꝙ vxor potest reuocare vendi
tionē factam ob reuerentiam mariti.
ut̄ etiā renūciatione; iuris hypotece
Et idē dicit i clerico qui renunciauit p̄
bēde ob reuerētiā epī ut ipsā renūcia
tionē possit reuocare. Idē putarem in
dño seu rectore uel officialibus ⁊ s̄bdi
tis. ⁊ idem in filibus. Et sic quocunque
modo possumus cōprehendē nō esse đ
mera volūtate cōcedētis ad nos deue
nire qđ al' nobis nō debetur. iniuste te
nemus ⁊ ad r̄stitutionē obligamur. ut
satis ex predictis colligi pōt.

¶ Sed quid si qs cōcedit de suo alicui
ob solā iportunitatē petentis ⁊ non ob
reuerentiā uel aliam causam. R⁰. Vi
detur ꝙ ⁊ isto casu teneatur recipiens
ad restitutionē cū nō habeat ex mera
voluntate concedentis. In ꝯtrariū fa
cit: qꝛ aliud ē i cōcedendo non habere
meram vuluntatē. ⁊ aliud ꝙ ex p⁹ fac
to efficiatur volēs q in principio fuit
nolens. sicut Luc; xi.⁰ legitur de amico
qui ab alio amico habuit panes ꝓpt̄ i
portunitatē petendi. qui nō potuit ha
bere in pria petitione. Potest tamen
distingui ꝙ si donans ex post facto ef
ficiatur mere volūtatis. donatio fit iu
sta. qꝛ vult cū donat. quod satis est. S;
si nec tꝑe dationis est mere volūtatis
sed ideo dat ut tollat a se inquietudi
nē iportune petent;. recipiens tenetur
ad restitutionē. ⁊ hoc presumitur i du
bio. pro quo facit. C. de petit. bo. subla.

l.i.li.º x.º vbi prohibetur ne petant a pri
cipio bona dānatorū que ſūt fiſco acq
ſita.⁊ ſi aliquiſ obtinuerit ſibi concedi
non valet conceſſio. quia preſumitur
per importunitatē obtenta.Ad idē ex̄
de reſcrip.c.fi.li.º 6.º Fallit in paupē im
portune petente ab eo qui pōt ei ſbue
nire.q₂ tunc non datur r̄petitō: immo
debet dans puniri de tardatione.⁊ ita
loquitur quod ponitur Luc.xi.º ⁊ Ma
th.25.º Sed quid ſi concedit aliquis al
teri de ſuo quia ſperat ſibi ſeruiri ī ali
quo ab eo cui concedit.Rx.º hanc cōceſ
ſionē eſſe licitam.Sed ſi accipiens in
telligit ſibi cōceſſum ex illa cā ⁊ poſſit
ſibi honeſte ſeruire ⁊ nolit:puto ꝙ te
neatur ad reſtitutionem .quia deficit
cauſa cōceſſionis ⁊ incipit habere ꝯtra
volūtatē cōcedentis.Nō obſtat.l.ſi re
petenti.C.de condi.dato.ob cām.vbi ꝯ
ditio in corde retenta nō īducit repeti
tionē.q₂ aliud eſt de iure poli vbi iudi
catur ſecretum conſcientie.⁊ aliud ð
iure fori vbi regularit̄ nō iudicatur ð
intrinſecis.ex̄ de ſimo.c.fi.At quilibet
poſſet dicere.Cogitaui talem cauſaꝫ.⁊
lites fierent infinite.Propterea alið
iudicatur de iure poli .17.q. 4.c.fi.Ut
etiaꝫ q̊ ad ius fori pōt dici ꝙ loquitur
quādo conditio non apparebat .Sec⁹
ſi apperet xbis ul' alio mō.ff.ſi cer.pe.
.l.certū.vbi dicit̄ nō intereſſe an ꝓpis
nominibus res demōſtretur.an ex cir
cūſtantiis.Et ideo ſi recipiens non de
ſeruiret vel non poſſet deſeruire in eo
qð dans ſperabat.ſi a pricipio ſciebat
ꝯditionē ineſſe tenet̄ ad integrā reſti
tutionē ſicut ſi cauſa eſſꝫ expreſſa:vt
patet ex p̄dictis.Sꝫ ſi nō intellexit cō
ditionē ineſſe niſi poſt cōſūptā reꝫ da
tam:non tenetur niſi inq̄tū ex ipſa fa
ctus ſit locupletior.ff.de pe.here.l.vtꝝ
Item aduertenduꝫ ꝙ in oi caſu ī quo
s̈ dictū ē dari repetitionē quando qs
dedit rem ſuā.preterq̄ ī caſu iuſti me
tus.impeditur r̄petitio ſi ſolutio ſit fa
cta in cauſam piam ut puta dotis.ff.ð
ꝯdi.indebi.l.cū is.§.ſi mulier.vbi dicit̄
ꝙ ſi mulier ſoluit quod credebat ſe ð
bere ⁊ non debebat:ſi ſoluit in cā dotꝭ
impeditur repetitio propter pietateꝫ.
Hoc puto intelligendū quando dolus
non fuit ex parte recipientis.quia nō
poteſt quiſ licite retinere quod doloſe
lucratur.ff.de re.iurꝭ.l.non fraudant̄.
§.nemo.⁊.ff.de dolo.per totum. Itē ni
ſi eſſet eadem uel maior cauſa pieta
tis apud dantem .tunc enim ex parte
dantis eſſent due rationes.ſ.cauſa pie
tatis.⁊ q₂ ſuo errore ſpoliatus eſt.⁊ ex
parte accipientis vna tantum.Et due
cauſe preualent vni.in Inſti.de adop.
.§.ſed hodie.vbi dicit̄ ꝙ datus ī adop
tionē nō tranſit in eius poteſtatem ſꝫ
ſi detur auo materno.ſic.quia in eo cō
currūt iura conſanguinitatis ⁊ adop
tionis.Itē notandū ꝙ aliquādo nō da
tur repetitio ſubtracti uel ablati.ut in
.l.i.in pricipio.ff.de alea.videlicet qñ ð
domo vbi retinet̄ illicitus ludus tp̱e q̊
luditur qs aliquid ſubtraxerit uel ra
puerit.Nam dñm dominus pōt etiaꝫ
tunc īpune verberare.ut ibi.Hoc tam̄
nemini cōſulereꝫ ꝙ facēt.q₂ etſi apud
leges ſit īmunis:nō tñ apud illum qui
Math.5.º dixit.Si qs dixerit fratri ſuo
fatue ⁊c̄.Item hoc caſu licet nō tenea
tur r̄ſtituē illi cui ſubtraxerit:n̄ tñ pōt
ipſe retinere.cū ex turpi cauſa habue
rit ⁊ ꝯtra omnē volūtateꝫ domini rei.
Unde ſi nō reſtituat ei.tenet̄ ſaltē ero
gare pauperibus.ex̄ de vſurꝭ.cum tu.
niſi forte dicatur ꝙ pōt ſibi retinē au
ctoritate legis in penā luſoris.
¶ Error etiā dantis cū excludat eius
liberā volūtatē r̄gulariter obligat ac
cipientē ad reſtitutionē.cū ⁊ ipſe dās
poſſit repetē.Circa quod diſtinguēdū
ē.aut datū erat oio indebitū.⁊ tūc ois
error inducit repetitionē.Et ita īdiſti
cte intelligatur.l.cuius p̱ errorem.ff.ð
re.iurꝭ.Aut ē oio' debitū.⁊ tūc null⁹ er
ror cauſat repetitionē.ff.de condi.inð.
.l.repetitio nulla.Aut quod dat̄ ē ðbi
bitū non oī iure ſed iure ciuili tantuꝫ.
puta q₂ debebatur per ſtipulationem

elisã per pactũ de nõ petẽdo. qd pactũ quando ẽ nudũ solũ tollit vinculũ naturale qd erat in stipulatione et non ciuile ff. de pac. l. si vnus. §. pactus. Et h° casu eodẽ mõ omnis error inducit repetitionẽ. dicta. l. cuius. et sic accipiens tenetur ad restitutionẽ. Aut qd datur ẽ debitũ iure nãli: sz non ciuili puta quãdo in testamento relinquitur legatũ qd diminuitur per l. falcidiã. s. qñ facta sũt tot legata uel fideicõmissa q quarta pars hereditatis apud heredẽ nõ remanet. et hoc casu si soluẽs errat in facto puta quia credit bona hereditatis esse ãpliora repetit Inno. tñ hoc casu dicit recipientẽ nõ teneri ad restitutionẽ i foro conscie. sz de hoc dictũ ẽ s. restitutio p°. §. iz. in additione. in prin°. Aut dans errat in iure. ut quia credit se obligatũ ad soluendũ oia legata licet quarta pars hereditatis apud eum non remaneat. et tũc solutũ non põt repetere nec recipiens tenetur ad restitutionẽ. C. ad. l. falci. l. error. Predicta tñ fallũt quãdo aliqd solutũ fuerit in causã pietatis. ut pz. s. proxio. §. circa fi. Contingit etiã damnificatio non solũ tollẽdo. de quo dictũ ẽ sed etiã deuastando. Et qualitercunq qs sic dãnificauerit proximũ uel occasionẽ dãni dederit. ad restitutionẽ tenet. ut ex de iniur. c. si culpa. ubi dicit. Si culpa tua datũ ẽ dãnũ uel iiuria irrogata. uel aliis irrogantibus opem forte tulisti. aut hec imperitia tua seu negligentia euenerunt. iure super his satisfacere te oportet. nec ignorantia te excusat si scire debuisti ex facto tuo iniuriam verisimiliter posse cõtingere uel iacturã. Qd si aialia tua nocuisse proponas nihilominus ad satisfactionẽ teneris. nisi ea dando passis damnũ velis liberare teipsum. quod tñ ad liberationem nõ proficit si fera aialia uel q consueuerunt nocere fuissent. et quam debueras non curasti diligentiam adhibere. Sane licet qui occasionẽ damni dat damnũ videatur dedisse. secus tñ ẽ de illo dicendum qui ut nõ accidẽt de contingentibus nihil omisit. Et aduertendũ q licet in foro iudiciali qs teneatur ad restitutionẽ propter damnũ illatũ ẽt ex leuissima culpa. ut. ff. ad. l. acql. l. in. l. acquilia. etiã leuissime. tñ i foro pniali fm Inno. in. c. sicut dignũ §. eos. ex de homi. ad finẽ magne glo. qs non tenetur ad restitutionẽ nisi ex dolo uel lata culpa. ponens exemplũ. ut si quis proiiceret ignẽ i domũ plenã stupa. Et idẽ uidet ibi tenẽ dñs An. de bu. nisi forte pcesserit cdẽnatõ. ut s. restitutio. 3°. §. fi.

Predicta ãt dãnificatio põt contingere aut circa res. aut circa corp°. aut famã. aut mores. Si circa res. tũc damnificans tenet satisfacẽ pro rebus et in rebus oẽ dãnũ illatũ. dicto. c. si culpa. ex de iniur. Si circa corpus. aut per verbera seu per vulnera. uel per mortẽ. primo casu dãnificans tenetur ad omnes expensas factas in medicinis et medicis et ad extimationẽ operarum quib° dãnificatus caruit uel est cariturus. Nõ ãt fit extimatio cicatricũ et deformitatis corporis. quia liberũ corp° nõ recipit extimationẽ. ff. si qua pau. fe. di. l. ex h°. et de his qui deiec. uel effu. l. i. et. l. fi. et in. c. p°. ex de iiur. qd ad lrãm extractũ ẽ ab Exo. 21. ibi. Si rixati fuerint viri. etc. 2° casu qñ hõ ẽ mortuus si est seru° id dicet qd de rbus aliis q fiat extima° sz valorẽ serui. ff. ad. l. acquil. l. 2. in principio. Si ẽ liber hõ. quia liber corp° nõ recipit extimationẽ ut dictũ ẽ. taxat pena quinquagita aureorum. ff. de his q deiec. uel effu. l. i. et hoc nõ cõcernit interesse sz solũ penã. ut notat glo. i dcõ. c. p°. de iniur. Et loqtur eo casu qñ sine dolo hõicidiũ factũ ẽ. Nã alit corporalr hõicida punit lege cornelia de sicca. ut pz. ff. ad. l. cor. de sicca. per totũ. Et qm illa taxatõ qnqgita aureorum ẽ pena: nõ debet in foro cscie nisi pcesserit cdẽnatio. ut sup. restitutio. 3°. §. fi. Uerũtñ si aliqrũ interest tenebit eis hõicida ad interẽ multo magis q vulnerãs. ne alias pei° perpetrãs videat melioris cditõis cõtra. l. nõ

fraudatᷓ.§.nemo.ff.de re.iur].⁊ ut etiaꝫ
satisfiat dāņificatis sicut decet.ex̄ de i
iur].c.fi.Et qm̄ dānū illatū est ex ꝯmis
sione fiet extīatio ēt īteresse extrīseci.
.ff.de ac.emp.l.iulianꝰ.i prin.ᵒ Et sic ho
micida tenebitᷓ aleᷓ filios occisi.⁊ aliis
subuenire qbus occisus ꝟisilr̄ potat et
tenebatᷓ subuenire ⁊ subueniebat⁊ hᵒ
ꝭm arbitriū boni viri.ut s̄.restitutio ꝑ
.§.xi.ᵒ⁊ ii.ᵒ Si dāņificatō est circa famā
multo mag] eius dꝫ fieri restitutō q̄ꝫ re
rū sublatarū.qꝛ fama ꝑponderat r̄bꝰ
ff.de re.iur].l.si in duabus.de q̄ s̄.detr a
ctio.§.4.ᵒ cū additiōe.Si circa mores
dicendū ꝙ corrūpēs aliorū vitā facto
dicto uel exēplo ad restitutionē magis
tenetᷓ q̄ꝫ diffamator.cū sine fama possi
mus saluari:sꝫ nō sine bona vita ul' cō
sciētia.ii.q.i.nolo.⁊ plus q̄ꝫ aliꝰ qcunqꝫ
dāņificator iq̄ꝫtū aīa icōꝑabiliter ꝑpō
derat oibus tꝑalibꝰ etiā corꝑalibꝰ.24.
q.4.si habes.Uñ ⁊.6.q.6.ex merito.dr̄
Deteriores sūt q vitā moresqꝫ bonorū
corrūpūt his qui subas aliorū ꝑdiaqꝫ
diripiūt.Jō talis corrūpens iuxta pos
se ad bonos mores reducere tenetᷓ q̊s
corrupit.⁊ si aliud nō pōt saltē oret.et
orari faciat.⁊ alia bona q̄ pōt agat taꝫ
ꝓ pnia q̄ꝫ ut suꝑ hᵒ īpetret diuinā ḡti
aꝫ.Qñqꝫ etiā tenetᷓ ad pecūiaꝝ ītereē
puta si seductorie uel violētᷓ aliquam
stuprauit.ex̄ de adul.c.ꝑ.ut si ex hoc in
currit aliquod pecuniariū dānū.uel ēt
ꝓ recōpensatione iiurie.ut in siꝉi de fa
ma.dic Tho.scđa scđe.q.62.arti.2.ᵒ Sꝫ
hec recōpēsatio cū sit pena nō d̄betur
i foro ꝯscie nisi ꝑcesserit ꝯdēnatō.ut se
pe dñsū ē.3ᵒ dāņificatio irrogatᷓ īpediē
do.ut cū quis iiuste īpedit aliquē a cō
secutione alicuius iusti emolumenti.
nā tenetᷓ ad oē intesse dāņificati.ut pꝫ
s̄.restitutio.ꝑ.§.x.ᵒ Et ad ꝑdicta debēt
attēdē q q̊tidie ꝓcurant ne officia uel
bñficia aliis denᷓ uel ꝓpt̄ odiū uel ut
ipsi īpediētes seu eoꝝ amici ea obtine
ant:licet qñqꝫ sint minus idonei q̄ꝫ ipī
īpediti.Jtē īpediētes iusta munera ul'
elemosynas fieri forte vituperando ꝑ

sonas uel alio mō.uel īpedientes cōui
uamina artificibus ul' aliis vñ possint
viuē.⁊ silr̄a facientes de qbus nullam
faciūt ꝯsciam.Et si īpediēs ne qs ꝯseq̄
tur ꝯmodū tenetᷓ ad r̄stōnē.potiꝰ tene
tur īpediēs ne quis ꝯseq̄tᷓ suū.Uñ.14.
q.6.si res.Augꝰ ait.Jllud euidētissime
dixeri eū q pro hōie ad hoc interuenit
ne male ablata restituat.⁊ q ad se ꝯfu
gientē q̄ꝫtū honeste pōt ad reddēdū ñ
cōpellit.socium eē fraudis ⁊ criminis.
Nā misericordiꝰ opam nr̄am talibus
subtrahimꝰ q̄ꝫ īpendimꝰ.Et ad hᵒ attē
dant oēs aduocati.⁊ ꝓcuratores.et of
ficiales.curiales.⁊ ciues īpedientes ali
quos a ꝯsecutione iusticie.qꝛ tenētᷓ ad
restitutionē dānuꝫ passo.Nō obstat ꝑ
dictis ꝙ nō videtᷓ dānū pati q īpeditᷓa
lucro.ff.de dā.infec.l.ꝓculꝰ.qꝛ ibi loqᷓ
q̊ ad eū ad quē ꝑtinebat tale lucrū.qꝛ
de suo pōt facere qcquid vult.Secꝰ q̊
ad tertiū ad quē nō pertinet.ut sat] ex
ꝑdictis pōt patē.Et si ꝑdicta obtinēt i
tꝑalibus fortiꝰ i spūalibꝰ inquantū sᷓ
ꝑciosiora.Uñ nō solū īpediēs cōmodū
spūale obligatᷓ.sꝫ etiā q nō adiuuat ad
illud cōsequendū ēt inimicū.Unde in
omelᷓ.ferie.3.dñic e.3.in q̄dragesima lo
quēdo de cōuiciāte.Augꝰ ait.Tu vidᷓs
frēm tuū perire ⁊ negligis.peior es ta
cendo q̄ꝫ ille cōuiciando.Qñ ergo ī nos
aliqs peccat.magnā curā habeamꝰ ñ
ꝓ nobis.Gloriosū ē.n.iiurias obliuisci
sed obliuiscē iiuriā tuā non vulnꝰ fra
tris tui.Et ex his pꝫ ꝙ īpediēs aliqueꝫ
a seruitio dei uel ingressu religiōis te
netur deo cui subtraxit aīaꝫ illā.eccle
sie cui subtraxit militē ꝑliantē.Potu
isset eni forte multū ꝓfuisse ecclᷓie ꝟ
bo ⁊ exēplo.Tenetᷓ ēt impedito cui ab
stulit r̄gnū celorū.Nā iux̄ Ber.i medi
tationibꝰ.ad religionē vocari est ab in
ferni porta reuocari ⁊ ad portaꝫ para
disi adduci.Tenetᷓ ⁊ religiōi cui sbtra
xit ꝯmilitonē ad itereē spūale ⁊ tꝑale
Et iō obligatur reducē sbtractū ad eū
statū.vnde eū retraxit.⁊ si nō pōt tene
tur cū cōtritione satisfacē deo ⁊ ecclᷓie

⁊ ĩpedito ⁊ religiõi ẽt ad itereẽ pecuni
arium. quantũ ẽ extiationẽ verisĩlẽz
dubii euẽtus põt discrete extĩari ꝙ ꝑ
fuisset religiõi ẽm cõditionẽ persone.
ut in sũ ꝑ s. restõ. ꝑ §. 12°

¶ Est ẽt sciendũ ꝙ ad restitutionem
tenet nõ solũ dãnificãs ꝑmũ ꝑdict]
modis. s. tollẽdo deuastando uel ĩpedi
endo per seipsũ. sz ẽt qui dãnificauẽit
ꝑ aliũ. ut siqs mãdaret dãnificari. q̃ ca
su tenet ⁊ mandans ⁊ mãdatari⁹. ff. ꝺ
iiur. l. nõ solũ. §. si mandato. imo etiaz
si adiplẽs excedat fines mãdati tenet
ad oĩa rõne consequẽtie: uti. c. si. ex̃ ꝺ
homi. li. 6°. vbi dicit ꝙ mandãs aliquẽ
ꝟberari lz ꝓhibuerit mutilari uel oc
cidi: tñ tenet si mutilet uel occidatur
⁊ efficit irregularis. qꝛ poterat cogita
re illud seq. Et facit ad multa. Et nõ so
lũ mandãs sz ⁊ ratificãs maleficiũ fac
tũ noĩe suo: tenet ñ tm̃ ad pctm̃ sz etiã
ad oĩa alia. ex̃ de sen. exco. cũ qs. li°. 6°.
vbi ratificãs ꝟberationẽ clerici factã
noĩe suo excõicationẽ ĩcurrit ac si mã
dasset. Sec⁹ si nõ fuisset facta noĩe rati
ficantis. qꝛ tũc licet peccet ratificãdo.
nõ tñ est excõicat⁹. ut ibi. Itẽ tenet qs
de oĩ dãno dato ab alio seu aliis qꝺ si
ne ipso factũ nõ fuisset. ut sup̃. restõ 3°.
in pn°. ⁊. §. ꝑ.

¶ Et ñ solũ ad restõnẽ qs obligat cõ
mittẽdo ut dictũ ẽ. sz ẽt omittẽdo cum
distinctõe. ꝙ aut quis obligat solo in
tuitu pietat] ad aliqd faciẽduz. aut ali
q̃ spẽ obligatõis. ꝑ casu lz quis omittẽ
do peccet ñ tñ tenet ad aliquã restõez
ut si quis ñ tribuat elemosynã indigẽ
ti. Math. 25°. Nã h° casu nõ obligatur
quis aliq̃ obligatiõe q̃ ad hoĩes. qꝛ ille
cui dz fieri posset aliquid directẽ petẽ.
Uñ lz quis ex pietate teneat ĩqꝫtũ põt
defẽdẽ ꝓximũ. 23. q. 3. ñ inferẽda. tñ pro
ista ꝺfẽsiõe põt ꝑciũ accipe. ff. qꝺ me.
cau. l. metũ. §. sz lz. Quod ñ eẽt si ad h°
apud hoĩes efficacit obligaret. Nam
accipiens ꝑciũ ut faciat id ad quod ob
ligatur. puta ut restituat rez sibi com
modatã uel aliquid aliud ad restitutõ

nem dicti ꝑcii tenet. qꝛ turpit accepit
ff. de condi. ob turpẽ cãm. l. fi. Quo ad
secũdũ casũ sciendũ ꝙ triplex ẽ spẽs
obligatõis. videlicet naturał tm̃. ciuił
tm̃. ⁊ nãlis ⁊ ciuilis simul. Nãlis ẽ q̃ ex
ipsa nã cõis ẽ oĩbus hoĩb⁹. puta ꝙ qs
obligetur ex promissione. Nam nil tã
congruũ humane fidei q̃ꝫ ꝯuẽta serua
re. ff. de pac. l. i. in prin°. Ciuilis est que
nõ a nã sz ab hoĩbus ad moralẽ vitaz
inuenta ẽ. puta ut quis obliget p⁹ biẽ
niũ ex chirographo a se facto lz nihil
accepit. Naturalis ⁊ ciuilis qñ in vno
actu vtreqꝫ cõcurrũt: ut in stipulatõe
Nã ibi ẽ nãlis q̃ cõsistit in consensu ꝑ
tiũ ⁊ cõuẽtiõe. Inest ⁊ ciuilis respectu
solẽnitatis a ciuili iure introducte. Et
de his obligationib⁹ ⁊ virib⁹ earuz. hr̃
in Insti. de obli. ⁊ ibi in pn°. ꝑ glo. Aut
g° quis ẽ obligat⁹ nãli tm̃. aut ciuili tm̃
aut vtraqꝫ.

¶ Si nãli tm̃ quis obligatiõe tenetur
ex omissione tenet. ⁊ debet illud dare
seu facẽ ad qꝺ obligat. sicut ẽ quod de
betur ẽuo ẽm Inno. i. c. qꝛ pleriqꝫ. ex̃ ꝺ
immu. eccle. vbi multa de hac matẽia
ponit. Hoc. n. casu nõ potest hr̃e seru⁹
q̃ ad se nisi naturalẽ. quia quod attiet
ad ius ciuile seru⁹ ꝓ nihilo reputat. ff.
de re. iur]. l. quod attinet. Item dz | hoc
dñs seruo. puta qꝛ ꝓmisit sibi. Naz si
dñs nõ ꝓmisisset uel al' debuisset nõ ꝺ
beret seruo sz ipsi dño. cum oĩa acqui
sita ꝑ seruũ acquirãt ipsi dño. i Insti.
ꝑ q̃s perso. nobis acqui. §. ꝑ. Et ex h° di
cto Inno. põt colligi ꝙ q̃ ad forũ peni
tentiale poti⁹ attẽdim⁹ nãlẽ equitatẽ
q̃ꝫ iuris hũani seu ciuilis subtilitatem
Et iõ qñ quis nudis ꝟbis ꝓmittit ali
quid dare uel facẽ licet de iure ciuili ñ
obliget. ff. de pac. l. iur]. gentiũ. §. sed nł
la. ⁊. C. eo. l. lẽgẽ. tñ q̃ ad forum peniten
tiale tenet implere ꝓmissũ. quia quo
ad obseruantiã int simplicẽ loq̃lã ⁊ iu
ramentũ nõ facit de⁹ differentiam. 22.
q. 5. iuramẽti. Et facit ex̃ de pac. c. ꝑ. Sz
ut meli⁹ intelligat qñ nãlis equitas ĩ
foro penitentie preualeat ciuili iuri

distinguēdū ē ꝙ aut ius ciuile non ob
stat naturali.ut in casu ꝓposito. Licet
.n.nō adhibeat ius ciuile vinculū suū
inter obligationē serui ⁊ dñi ut seruus
possit a dño petē.tñ nō obstat nāli. Uñ
si dñs soluat seruo iam libero facto ñ
pōt repetē.ff.de condi.inde.l.si qd dñs
Et tunc preualz equitas naturalis ut
pretactum ē. Aut ius ciuile obstat na
turali. Et si quidē ex cā.preualet ius ci
uile. Et principes pñt ex causa contra
ius naturale statuere.ut notat Inno.
in dcō.c.q2 pleriqꝫ.circa mediū magne
glo.℟. Secus āt in aliis.⁊ ponit exēplū
in prescriptionibus. Et hoc veruz nisi
ius ciuile contrariet etiā iuri diuino.qa
tunc licet causa iuris ciuilis esset suffi
ciens q̊ ad gubernationē tpaliū. tñ ex
eo ꝙ obstaret etne saluti preualet ius
nāle quod concordat cuz diuino.q2 ge
neraliter oī cōstitutiōi ⁊ ꝯsuetudini ꝺ
rogandū ē q̄ absqꝫ pctō mortali nō po
test obseruari.ex̄ de p̄script.§.fi. Pro
pterea licet ius ciuile nō reqrat bonā
fidē i p̄scriptiōibus nisi i pn°.tñ ius ca
nonicū ⁊ diuinū reqrit ꝑ totuz tēpus.
dcō.c.fi. Sine cā āt non pōt ius ciuile ꝯ̈
nāle.i Insti.de iure na.gē.⁊ ci.§.sed na
turalia. Et iō nec hō nec hūana ꝯstitu
tio posset statuē ꝙ qs posset tollē alie
nū.aut nō reddē.aut nō seruare licitas
ꝯuētiones.nisi ex iusta cā ⁊ vrgenti. q̄
ñ veniret ꝯ̈ ius diuinū ⁊ detrimentuz
salutis.puta si fieret ad puniendū de
lictū alicuius.uel ꝓpt vtilitatē publi
cam uł ne ipediret meliora. Quia co
munis vtilitas dz priuate p̄ferri.⁊ ma
ior vtilitas miori.ex̄ ꝺ postu.bōe.p̊.

Si x̄o qs ciuili tm̄ iure obliget. pu
ta ꝑ chirographū uł aliā autēticā scri
pturā i qua cōfitet se recepisse qd nō
recepit.⁊ sic nulla equitate nāli tenet.
tūc i foro ꝯscie nō obligat ḃm Inno.i
.c.q2 pleriqꝫ.ex̄ de imu.eccle. Idez dic
ibi Inno.qñ qs obligaret ex s̄nia iniu
sta.q2 tunc ēt nulla rōne nāli tenetur.
Nec his casibus ius ciuile obstat nāli
sz tm̄ ꝓpter ignorantiā facti hoc statu
it. Si.n.appareret pecuniā ñ eē nūera
tā uel s̄niaz iiustā.puta ꝑ ꝯfessionē ad
uersarii ēt i foro ciuili nō cogēt.ut ibi
nōt Inno. Uez tñ dubietate facti istā
te si cogeret per iudicem soluere dēt
parere.ut ⁊ ibidem dicit.

Si āt aliqs obliget iure nāli ⁊ ciui
li.tenet facē oīo illd ad qd obligatur
⁊ si omittit facē.tenet ad interesse pti
siue obliget ex cōuentione solēni.ff.ꝺ
re iudi.l.siqs ab alio.§.fi. vbi colligit
regła ꝙ ꝓmittēs aliqd facē si ñ faciat
succedit obligatio ad intereē.siue ex ꝯ̈
ctu reali ut ēptōe vēditōe locatōe con
ductiōe mādato societate ꝯmodato.ff
de ac.ēp.l.i.i.pn°.vbi pz ꝙ vēditor nō
tradēs rē vēditā tenet ad itereē. Utrū
āt precise cogat tradē rē vēditā. lz sit
magna q̄stio inter doctores.ut notat i
dcā.l.i.vbi ēt disputat per glo. puto tñ
ꝙ sic si velit ēptor ⁊ maxime in foro
pniali i q̊ qs obligat ēt ex sola nāli ob
ligatione.ut s̄.§.9°. Que nālis obliga°
orit ēt ex nuda ꝓmissione.ff.de pac. l.
.i.⁊ nihilominus obligatur etiā ad int
esse qd esset vltra rē. C.de sen.q̄ pro eo
qd interest ꝓfe.l.vna. Itē si qs detiet
rē alienaz obligat ex omissione ut oīo
cogat reddē.ff.de rei ven.l.qui restitu
ere. Itē ex omissione obligat qs rōe as
sumpte seu ꝯmisse sibi cure admistra
tionis alicuius. C.de nego.ge.l.tutori.
vbi dr ꝙ tutor ⁊ curator tenentur oīa
negocia sibi cōmissorū gerere.⁊ C.mā
dati.l.in re mādata.vbi dicitur ꝙ om
ne cōmissū ⁊ neglectū in re quaz quis
accepit i curā suā nō ē culpa vacuū. Et
iō oēs dñi tenent de oībus dānis ꝯmis
sis ꝑ eorū subditos nō tm̄ eoꝝ cōsensu
sed ēt negligentia. Idē de officialibus
⁊ rectorib⁹ ꝓuiciarū ciuitatū ⁊ locorū
Idē i oī gubernatore familie.ut mari
tus ꝓ vxore.⁊ pr̄ ꝓ filiis.⁊ dñs ꝓ ḃuis
si eorū iteruenat negligentia.q2 tenē
tur ex officio curā hr̄e. Nā ēt cōsentir
vr errāti q ad resecāda q̄ corrigi ꝺbēt
nō occurrit.sz.dis.ꝯsentire. Et facit.23.
.q.4.duo ista. Facit etiaz.C.de iudi.l.

sancim⁹.vbi dr̃ ꝙ iudex tenetur ad re
ficiendas expensas ꝑti si omisit quod
erat sui officii.videlicet cōdēnare alte
rā ꝑtē in expensis. Bñ ergo attēdant
dñi ꝛ alii rectores locorū ꝙ nō solū te
nentur ꝺ homicidiis ꝛ furtꝭ ꝛ rapis et
aliis malis q̄ sub eorū iurisditiōe fiūt
si fiāt ex eoꝝ malitia.de qb⁹ Jsa.p̊.dr̃.
Pncipes tui ifideles socii furū.sȝ ēt si
fiāt ex eoꝝ negligētia lȝ ignorāt. Pro
p̄dictꝭ ēt facit qᵭ hr̃ in Jnsti.de obli.q̄
ex q̄i deli.§.i.vbi dr̃ ꝙ dñs dom⁹ seu ha
bitator tenet de his q̄ habitātes i illa
domo cū ipso deiecerūt ex̄ domū si ex
hoc aliquez dānificauerit. Jdē dr̃.ff.de
his q deiec.uł effu.l.i.§.p̄. Jtē ad h°. qꝛ
dr̃ iiusticiarū ꝑticeps q secū socios iiu
stos detinet seu officiales.i Autē.ut iu
di.sine quoq̊ suf.§.eos.ꝟ.ꝛ nō solū ipsi
coll.ꝛ.Ex his oibus pȝ ꝙ p̄sidētes alio
rum regimini seu gubernationi nō so
lū tenent ꝺ omissis ꝑ subditos qb⁹ cō
senserunt:sȝ ēt si fuerit negligētes. Jm
mo qᵭ pl⁹ ē tenēt ēt de dāno dato per
eorū aialia bruta si p̄cessit eorūȝ clpa
al' sufficit illa dare.ff.si qua.pau.fe.di
cat.l.i.§.p̊.ꝛ ex̄ de iniurꝭ ꝛ dam.da.c.fi.
Jtem pro seruis dñi si nō fuerint i cul
pa tenent aut dare seruos ꝓ noxa.aut
reficere dānuȝ. Pro filiis āt pr̃ i nihilo
tenetur.sȝ filius castigat.i Jnsti.de no
xa.ac.§.fi. Sȝ hec erit dr̃ia int filiū ꝛ s̄
uuȝ ꝛ bruta aīalia.qꝛ in brutis p̄sumi
tur dñs culposus si aialia sic ꝯsueuerit
facē.et nō ꝓbat ꝙ dñs adhibuerit de
bitā diligentiā.dcō.c.fi.de iniurꝭ. Sed
in filio ꝛ seruo nō p̄sumit culpa pr̃is ꝛ
dñi.nisi probet.puta qꝛ fuerūt sciētes
ꝛ nō ꝓhibuerūt cū potuerūt.ff.ad.l.ac
qui.l.in lege acqlia.etiā leuissima ꝛ.l.
se.Et ē rō qꝛ aialia cōsueuerūt magis
sub freno teneri.serui āt nō tantum.ꝛ
min⁹ filii.Uerūtñ p̄sumit culpa pr̃is ꝛ
dñi.si fili⁹ uł seru⁹ dat dānū i eoꝺ loco
i q̊ hitat simul cū eis ut p̄tactū ē.vide
lȝ qñ ꝓiicit ex̄ domū i qua simul habi
tāt. Silr ꝛ dñs admistrator seu rector
locorū vr̃ i dubio culposus ex delictis
cōmissis a secū habitantibus officiali
bus ꝛ seruitorib⁹.dicto.§.eos.i Autē.
Et predicta faciūt ꝙ fauētes vsurariis
uł etiā nō ꝓhibentes vsuras exerceri
uel nō cōpellētes ipsas restitui cū pos
sint ꝛ habeāt ex officio. teneant ad re
stitutionē qᵭ ēt dr̃.i.vsura.6°.§.qd ꝺ re
qb⁹. Jtē faciūt ꝙ abscōdētes uel non
exhibētes instrumēta uł publicas scri
pturas aliorū.uel cōes libros rōnū.te
neantur ad iteresse ꝑtis maxime si ex
officio ad h° tenebāt.ut notarii ꝛ iudi
ces.C.de eden.l.is apud quē. Jtē argē
tarii.i.cāpsores ꝛ faciētes cōes rōnes.
Et hec oia ꝓbant.ff.de edē.l.argētarii
in prin°.ꝛ.§.cum autem.

¶ Hucusqꝫ dictū ē q obligāt ad resti
tutionē. Nūc dicēdū ē quātū teneant
restituē. Et dico ꝙ quilibet tenet resti
tuē quicqd hȝ de alieno siue qᵭ ad ali
uȝ spectat ꝛ qcqd alteri dȝ siue ex ꝯctu
uel q̄si.siue ex delicto uel q̄si.siue ex te
stamēto uel ex q̄cūqꝫ aliā cā honesta.
i4.q.6.si res.ff.ꝺ iusti.ꝛ iure.l.iusticia
§.iurꝭ.precepta.siue obliget iure nāli
ꝛ ciuili.siue nāli tm̄.ꝛ qñȝ ēt obligatur
ciuili tm̄.puta propter sniaȝ.ut s̄.§.9°.
ꝛ se. Jtem nō solū obligat ad principa
le debitū.sed ēt ad totū ꝯñs videlȝ ad
restitutionē rei cū fructibus.de q̊ s̄.re
stitutio.p̊.§.4°.i additōe Et vtꝝ possit
cōputare expēsas factas i re hr̃ s̄.resti
tutio.p̊.§.5°.cū additione. Jtē tenet ad
oē iteree creditoris.ꝺ q̊ s̄ restitutio p̊.
§.4°.i additōe.ꝟ.ad p̄dictoꝝ. Jtē tenet
ad oē dānū non solū quod ipse dedit ꝑ
se uel ꝑ aliū sȝ ēt qᵭ datū ē ab aliis oc
casione sui.ita ꝙ sine ipso ꝟisilr nō fu
isset datū.de q̊ supra.restō 3°.i pn°.ꝛ.§.p̊
cū additione. Tenet ēt ad oē dānum
datū a subditis ob ei⁹ negligētiā.de q̊
supra.§.xi°.ꝟ.iteȝ ex omissione.

¶ Cui autem facienda sit restitutio.
Distinguenduȝ est.ꝙ aut inueniūtur
creditores uel eorum heredes.aut nō
primo casu aut obligatio est realis.et
de hoc dictū est supra.restitutio.p̊.§.p̊.
i additiōe.vbi silr dr̃ qñ aliqd receptū
ē ex turpi cā. Aut obligatio ē ꝑsonalis

Et de h° habes s̈.restitutio 2°.§.plt.in
additione.2° casu qñ no inueniũť credi
tores uel eoꝝ hẽdes gd sit agẽdũ dcm̃
ē s̈.restō 6°.i pn°.2.§.p̊.cũ additione.

¶ Qñ vero restō faciẽda sit.ð h° dictuȝ
ē s̈.restō p̊.in prin°.in additōe. Jtẽ vbi
debeat fieri vide s̈.restitutio 6°.in pn°
in additione .ꝯ.quo ad secũdũ. A

R Estitutio viii°.

.s. q bus
modis restituendi obligatio
tollatur. Et dicendum ꝙ quatuor mo
dis principaliť. videlicet absolutione.
solutione uel q̃.rei interitu.2 cessione.

¶ Quo ad absolutionē sciẽdũ ē ꝙ suffi
cit debitori ꝙ sit absolut⁹ a creditore
cui bonoꝝ suoꝝ nō est interdicta admi
nistratio sicut i miorib⁹ furiosis 2 ꝓdi
gis. Nã i re ꝓpria qlȝ ē moderator et
arbiť. C.mã.l.i re mãdata. Et sufficit ð
bitori satisfacẽ ƀȝ volũtatẽ creditoris
.l.inter cãs.§.abesse.ff.mã. Nō tñ intel
ligiť satisfecisse si vn⁹ ꝓmittit credito
ri soluẽ ꝓ debitore ẽt de volũtate cre
ditoris.ſȝ vterq̧ ē obligat⁹ nisi exp̃sse
agatur ut noueť obligatio de priore ð
bitore i ꝓmissorẽ. C.ð noua.l.fi. Et ista
absolutio dȝ ꝓcedẽ de mera volũtate
creditoris. Alť nō valet.ut.s̈.restitutio.
p̊.§.plť.cũ additione. Et ideo i.c.q̃q̃.ð
vsuris li°.6°.dñs Pe.de ancha.dicit ƀm
Dy.ꝙ ad h° ꝙ ꝓsit absolutō seu remis
sio requiriť ꝙ pecunia sit parata resti
tutioni.i.ꝙ debitor sit parat⁹ satisfacẽ
ƀm ꝙ obligať 2 creditor ex mera volũ
tate remittat. Et si veraciter creditor
ex libera volũtate remittit valȝ abso
lutio: licet ẽt debitor nō habuerit debi
tã dispositionẽ ad restituendũ.q2 i trã
slatiōe dñii rerũ seu circa ipsas res at
tendiť pl⁹ volũtas dñi eaꝝ q̃ alterius
in Insti.de fur.§.placuit. vbi dr̃ ꝙ ac
cipiẽs rẽ alienã.ſȝ putauerit dñm non
ꝑmissuꝝ si tñ ꝑmittat furtũ ñ ꝯmittit
nec ad restitutionẽ teneť.nec dñs pōt
petẽ obstante sibi sua voluntate.ff.de
fur.l.inť oẽs.§.plť.ſȝ tñ ðbitor tenetur
de pctō ꝓpť malã intẽtōnẽ.ut etiã pōt
colligi s̈.restitutio p̊.§.plť.

¶ Sȝ nunqd ꝯsiliũ etiã vľe pōt remit
tere qð debeť singulari ꝑsone ꝯ ei⁹ vo
lũtatẽ: Rº ƀm Inno.i.c.nra.ex̃ de iiurꝭ
ꝙ sic si debeť iure ciuili tm̃: ut ex statu
to ľ alio h⁹mōi. Sec⁹ si ðbeť iure nãli.
qð pōt itelligi nisi ex cã. Ex cã eni ius
ciuile pōt ꝯ ius nãle.ut notat ið Inno.
i.c.q̃ i ecclīarũ.ex̃ de ꝯsti.2 glo.in.l.fi. C.
si ꝯ ius uel vti.pub.vbi ẽt tenet ꝙ pu
blica vtilitas sit licita cã ut tollať qð
alteri debetur etiam iure nãli.de quo
etiã s̈.restitutio 7°.§.9°.ꝯ. Sȝ ut meli⁹
Et faciũt ad multa 2 maxime in resti
tutione dãnoꝝ datoꝝ in bellis ciuilib⁹
uľ iter terrã 2 terrã iuicẽ. Utꝝ cōitates
suꝑ his valeãt disponẽ 2 remittẽ. Et vr̃
ꝙ sic si publica suadȝ vtilitas.puta ne
carerẽt cōmodo pacis. Uerũtñ quo ca
su talis remissio fieret ex malitia uľ ꝑ
tinacia aduersariorũȝ.q2 nolunt dãna
resarcire nec iuri stare ſȝ poti⁹ bellare
nō ꝓdesset i ꝯscia illã extorquentibus
ut 2 ꝓxie tactũ ē. Unñ tuti⁹ vr̃ 2 ordina
tius 2 magne vtilitatis ꝙ vniuersitas
vtriusq̧ sexus ꝑ p̃sidẽtes solẽniť ꝯuo
cetur ad p̃dicationẽ uel alio ꝯgruo lo
co 2 tꝑe 2 ꝯpetẽti ťmio 2 vn⁹ ꝓpōat si
ꝑsone dicte vniuersitatis iuicẽ seu per
sonis alteri⁹ vniuersitatis cũ qb⁹ bel
lũ habuerũt seu discordiã: spōte 2 libẽ
remittũt oẽm iiuriã dãnũ 2 intesse. et
oẽ illud i q̊ in p̃terituȝ vsq̧ ad pñs sibi
obligarenť p̃terq̧ occasione ꝯct⁹ uľ q̃i
seu relictorũ i vltia volũtate.cũ q̈daȝ
tamen rōabili 2 pia modificatione vi
delicet ꝙ icerta plene remittãť.ita tñ
ꝙ debitores qbus fit remissio iux̃ cō
modaȝ eoꝝ facultatẽ ƀm ꝯscias eoꝝ de
dictꝭ icertis erogent in pias cãs. Certa
ꝯo vsq̧ ad aliquã ꝑuã q̃titateȝ siľr re
mittãť. Jlla ꝯo q̃ sũt maiorꝭ q̃titatꝭ i
potẽtibus remittãť q̊usq̧ cōmode po
terũt restituẽ.ita tñ ꝙ creditores non
sint i eq̃li uel maiori idigẽtia q̃ ipsi ð
bitores. Ceti ꝯo q pñt cōmode restitu
ere r̃stituãt. Et si qdẽ ad p̃dicta omẽs
expresse consentiãt bene est. Si vero

aliqui dissentiāt. q̊ ad illos nō valebit
remissio. ff. de rei vē. l. q̄ de tota. nec ēt
q̊ ad eos q bonorū suoꝝ admistratōez
nō hn̄t: ut sūt miores, ꝛ fatui ꝛ silēs. ni
si forte māifesta ꝛ reputabil' cā publi
ce vtilitatis aliud exigat. Propt h°. n.
ipsi rectores vniuersitatis r̄missionez
facere posse videntur ut ꝛ p̄oñsū est.
Si aūt de aliq̄bus dubitat' vtrū ɔsen
serint p̄fige tur p rectores cert⁹ t̄min⁹
īfra quē q nolūt ɔsentire exp̄māt clar'
ītentionē suā cuidā ad h° deputato ut
redigāt' i script] ꝛ māifestent' vniuersi
tati ut sciat' respectu q̄ꝝ n̄ valet remis
sio. ꝛ q īfra t̄minū nō ɔ̄dixerit nisi rōna
bili cā excuset'. hr̄i dꝫ ꝑ ɔsētiente. ar. c.
2°. ex̄ de confes. li°. 6. vbi dr̄ ꝙ nō r̄ndēs
positionibus p⁹ admonitionē sibi fac
tā hr̄ ꝑ cōfesso. Et si p̄dicta diligēt' at
tēdātur ꝛ negociū bn̄ ducat'. exonerāt
ɔscias a multiplicib⁹ ꝛ ḡuib⁹ onerib⁹
petēdaꝝ īdulgētiarū ꝛ restitutionū fa
ciendarū. Utꝝ āt dn̄i q habuerūt iuicē
guerrā possint cōpositionē uel remissi
onē facē de dānis datis subditis eorū
hēs s̄. bellū. p̊. §. x°. cū additione.
Tollitur etiā obligatio solutione ul'
q̄i solutōe. Et q̊ ad solutionē sciendum
est ꝙ solutio dꝫ fieri cōgruo loco ꝛ tp̲e
C. de solu. l. obligatione. Itē dꝫ fieri rei
que d̄betur. Alia. n iuito creditore sol
ui nō pōt. i Instit. q̄bus mo. tol. obli. in
prin°. nisi res illa nō posset p̄stari. tūc
eni dꝫ solui extimatio. ff. de cōdi. fur. l. i
re furtiua. Itē reddi dꝫ res nō deterio
rata. l. 3. §. si reddita. ff. cōmo. Ibi enim
dr̄ ꝙ non vr̄ res reddita q̄ deteriorata
redditur. Immo si esset res furto ul' si
mili mō sublata dꝫ r̄ddi cū oi melioa
mento q̊ meliorata ē ēt p̲ p̄sū male fi
dei possessorē ac si eā meliorassꝫ dn̄s.
ff. de cōdi fur. l. ex argento. vbi dr̄ sic. ꝙ
si ex argento furti sublato fiāt p furez
pocula seu vascl'a. fiet extiatio ɔ̄ furē.
nō simpl'r argenti sꝫ poculoꝝ lꝫ sint fa
cta p furē. Itē si qs furatus ē seruum
puerū fit extimatio adolescētis. lꝫ cre
uēit apud furē ipsi⁹ sūptib⁹. Et h° fia
cit ɔtra furātem aīalia: ut debeat illa
reddere ſm maiorē extiatiōez q̄ꝫ vnq̄ꝫ
fuerit. dcā. l. ex argōto. Et hoc i foro iu
diciali. In foro ꝟo pn̄iali sufficē vr̄ ꝙ
restituat' ꝑrio oē itereē. ut s̄. restitutō
p̊. §. 5°. nisi secuta fuerit sn̄ia ɔ̄ debitorē
ut s̄. restitutio. 3°. §. fi. ul' nisi res sic me
liorata deuenerit legitie ad man⁹ dn̄i.
tūc eni videt' ꝙ nō obligetur ēt i foro
pn̄iali ad restitutionē sūptuū i re fac
torū cū ipse debitor nō possit ab eo pe
tere. Naꝫ dolo facit q petit qd̄ necesse
hꝫ restituē. ut i. c dolo. ex̄ d̄ re. iur]. li°. 6°.
In iudiciali ēt foro fallit qd̄ dictū ē q̊
ad bone fidei possessorē q nō dꝫ rema
nere i dāno. sꝫ solū tenet' inq̄ꝫtū ē fact⁹
locupletior. ff. de peti. hē. l. vtꝝ. nisi res
pectu p̄cii p̄ncipal' qd̄ nō pōt repetē a
dn̄o rei quā emit ab alio. ut s̄. restitutō
4°. §. fi. Qn̄ ꝟo pecunia d̄bet' tūc n̄ suf
ficit p̲tē soluē. q2 ipsā creditor iuste po
test refutare. Nā p̲ticularis solutio so
let nō paruo icōmō afficē creditorē. ff.
famil'. hercis. l. plane. nisi qn̄ debitor n̄
putaret sed plus debere q̄ꝫ qd̄ offert.
Cogitur. n. tūc creditor oblatū accip̲e
. ff. si cer. pe. l. qdā extiauerūt. Itē aīad
uertendū ꝙ si ēt alter soluit ꝑ debito
re licet iuito liberat eū. Nā ignorant]
ꝛ inuiti cōditionē meliorē facere licet
. ff. de negi. ges. l soluendo. Qualit' aūt
debet satisffieri ꝑ vulnē ul' homicidio
siue dāno fame siue morū. dictū ē s̄. re
stitutio. 7. §. 5°. Itē si pricipal' uel aliq̄s
eorū q tenet soluerit i totū. vtꝝ ceteri
liberētur ꝛ qualiter. vide s̄. restitutio].
3°. §. 2. cum se.
Quasi solutione ꝟo fit satisffactō qn̄
creditor non vult acceptare qd̄ offert'
legitime congruo loco ꝛ tēp̲e ꝛ ſm mo
dum dictū s̄. §. proximo. Tunc. n. si qd̄
offertur consignet' ꝛ deponat' i ede sa
cra uel apud aliū quē iudex adit⁹ det'
minauerit. liberat' debitor ac si soluis
set. dūmō tale depositū nō reaccipiat.
. C. de solu. l. obsignatione ꝛ de vsur]. l.
acceptam.
Sed quid si debitor non pōt soluere

seu r̄stituere.nūqd tenet̄ petē a credi
toꝛe veniā seu dilatōem? R̄ꝫ°. vr̄ ꝙ sic.
vt.s̄.restitutō 2°.§.p̄.Sꝫ dic lati⁹ b̄ꝫ glo.
Ray.ꝛ in sum.li° 2°.ti.5.q.24.ꝙ dānifi
cās ꝑximum tenet̄ petere veniaꝫ per
seip̄m si pōt ꝛ audet.vel si nō audet ꝑ
interpositā personam. q̄ debꝫ subticē
nomen ꝛ circūstantias ꝑsone ꝑ qua i
tercedit si timeatur ꝑiculum seu scan
dalū.Offendens.n.dꝫ reconciliari offē
so.Math.5°.Sꝫ si ille qui dānificat⁹ ē
nescit hoc nec sciuit.lꝫ tuti⁹ sit petē ve
niā mō p̄dcō qn̄ satisfacere nō pōt.nō
tn̄ tenet̄.qꝛ non ē in mora in hoc casu
q̊ ad diuinū iudiciū.Hoc ēt obſuādūꝫ
credo eē vbi aliqs debitoꝛ ē alterius
ex ꝯctu vel q̈si ꝯctu.Et sil'r distinguen
dū ē hoc ēt obſuandū in regularib⁹ q
recolūt se eē debitores alicui ex eo qꝺ
fecerūt i seculo.hec ibi.Puto ꝙ qn̄ ali
qs dānificauit ꝑximū ꝛ scitur a dāni
ficato ꝑsona dānificans.sēꝑ q̄ꝫtuꝫ pōt
fieri dꝫ recōciliari ꝑxim⁹.Math.5°.Et
hoc petēdo veniā vl' qbuscūqꝫ aliis li
citis mōis ꝑ se vel ꝑ mediā ꝑsonā sm̄
ꝙ p̄t sine ꝑiclo fieri.vt ꝛ dic̄ glo.Ray.
ēt p⁹ satisfactōem dāni.Petē ꝟo dila
tōeꝫ vel remissionē debiti sil'r puto ꝙ
sit necesse inq̄ꝫtū ꝑtineat ad recōcilia
tōem ꝑximi cū p̄dc̄is circūstātiis inq̄
tū possit comode et sine scādalo fieri
Al's credo ꝙ sit de ꝯsilio nō āt de nc̄ci⁹
tate q̊ ad ipotētes satisfacē.qꝛ sat] ipa
ipotētia excusant̄.ff.de re.iur̄.l.iposſi
biliū.ꝛ.14.q.6.si res.

¶ Rei interitu tollit̄ etiā obligatō.ꝺ
q̊ aliqd dcm̄ ē.s̄.restitutō.p̄.§.7°.Sꝫ la
tius distinguendū ē ꝙ aut qs obliga
tur in gn̄e.aut i spē.Si in gn̄e puta qꝛ
dꝫ aliquā q̈ntitatē vel bouē vel asinū
seu aliud aial.non hoc vel illud.sꝫ i ge
nere.tūc lꝫ omēs res debitoris ꝑeant
igne vel alio mō.tn̄ remanet obligat⁹
l.incendium.C.si cer.pe.vbi dr̄ ꝙ icen
diū rerū debitoris nō liberat ip̄m ab
ere alieno.Et ē rō.qꝛ hoc casu nō aliq̈
res sꝫ ꝑsona ipa ē obligata.Et q̈si vul
gariter apud ipos iuristas dr̄.Genus
ꝑire non pōt.ꝑpter qꝺ in gn̄e obliga
tus rei interitu nō liberat̄ dcā.l.incen
diū.Qꝺ ꝟm ē nisi p̄cedēt obsignatio
debite fcā q̄ hꝫ locū solutōis.de q̊.s̄.§.
4°.Qn̄ āt debitoꝛ obligat̄ in spē puta
ad hāc rē vel ad illā.sēꝑ liberat̄ rei in
teritu.nisi fuerit in mora vel nisi cau
sauerit interitū.ff.de verborum obli.
.l.si ex legati causa.vbi dr̄ ꝙ debens
hominem ex legato vel ꝑmissione et
moriat̄ an̄q̄ petat̄ ab ipo.liberat̄ nisi
ip̄m occiderit.In mora aūt semꝑ itel
ligit̄ obligat⁹ ex delicto.ff.de ꝯdi.fur.
l.infre furtiua.§.p̄.Si ꝟo qs obligatur
ex ꝯctu.aut ē adiectū tp̄s.aut nō.p̊ ca
su tꝑe trāsacto statim debitoꝛ ē i mo
ra.qꝛ tp̄s interpellat ēt si admonitus
nō fuerit.ut.l.magnā.C.de ꝯhen.et cō
mit.stipu.ꝛ in.c.fi.ex̄ de locato.Et ad
uerte ꝙ licꝫ iusta cā subsistente excu
setur si nō impleat tꝑe ꝑmisso.tamē
si nō implet q̄ꝫcitius pōt post deficiē
tē cām impedimēti.intelligitur i mo
ra.ff de arb.l.celsus.§.p̊.vbi dr̄ ꝙ ius
sus ab arbitro ut det certo die.excusa
tur si illo die fuerit ipeditus.dūmodo
cessante iusto ipedimēto det q̄ꝫcitius
pōt.Ad idē ex̄ de dolo ꝛ cōtu.cū dilecti
vbi iussus uenire ad papā nō excusat̄
lꝫ fuerit ipedit⁹ tꝑe ꝯstituto si postea
cessante ipedimento nō uenit.2° casu
qn̄ tp̄s nō est adiectū nō dr̄ debitoꝛ in
mora nisi cū fuerit interpellat⁹ uel ab
eo debitū petitū.dcā.l.si ex legati.Et
ista interpellatio dꝫ fieri ꝯgruo loco ꝛ
tꝑe ff.ꝺ ꝟbo.ob.l.ꝯtinu⁹.§.cū ita.ubi
dr̄ ꝙ a ꝑmittente dare ephesi nō pōt
peti an̄q̄ illuc potuerit accedē qn̄ pro
missoꝛ est rome.

¶ Sꝫ qd qn̄ qs obligat̄ qa hꝫ reꝫ alie
nā.R̄ꝫ° vr̄ idē ꝙ qn̄ qs obligat̄ ex ꝯctu
ad spēm.ꝑ dcām.l.si ex legati.ff.de ꝟ
bo.obli.videlꝫ ꝙ nō sit i mora an̄ iter
pellatōem.ꝛ hoc qn̄ habuit a p̄ncipio
rem bona fide.al' obligaret̄ ex delicto
ꝛ esset semꝑ in mora.ut in ꝑxio.§.p̄di
ctū est.Sꝫ si a p̄ncipio habuit bonā fi
dē nō uidet̄ in mora an̄ iterpellatōem

qꝛ dcā.l.ſi ex legati.loquit̃ ẽt ĩ legato ĩ
q̃ ↄ̃bet̃ res aliena. Sꝫ pót dici ꝙ ſaltẽ
de iure diuino ⁊ canonico ⁊ in foro pe
nitẽtiali qñcũqꝫ habuẽit ſciaꝫ rei alie
ne ⁊ nõ reddat q̃ꝫciti⁹ pót dicat̃ ĩ moꝛa
qꝛ ↄſtituit̃ in mala fide.ex̃ de p̃ſcrip.c.
fi.Et ĩ mala fide nõ lꝫ uel ꝑ momentuꝫ
moꝛari.qꝛ õe qõ nõ eſt ex fide pctm̃ ẽ.
dcõ.c.fi.Et qcquid fit ↄ̃ ↄſciam edificat
ad gehẽnã. ex̃ de ſimo.c.ꝑ tuas.2°.Nã
⁊ ſi tenet̃ qs indicare dño reꝫ ſuã etiã
qñ ali⁹ bꝫ ne ipam ꝑdat.ex̃ de fur. qui
cũ fure.q̃ꝫto magis tenet̃ indicare et
dare qñ ipe habꝫ ⁊ ſcit dñm ei⁹.p̃btim
qñ dñs rei ĩpediret̃ ab interpellatõne
uel petitõe ꝓpt̃ paupꝫtatẽ vl'aliã cãm
niſi foꝛte poſſeſſoꝛ habuẽit iuſtã cãm
retinẽdi ꝓpt̃.ſ.ſũptus q̊s in re bona fi
de fecit.ff.de fur.l.ſi is q rẽ cõmodaſſꝫ
uel ſi iuſto erroꝛe putauerit rẽ ſuaꝫ.q̊
caſu etiã ꝑ petitõem nõ cõſtituit̃ ĩ mo
ra.ff.de peti.hẽdi.l.illud. Jtẽ aduertẽ
dũ ꝙ añ interituꝫ rei moꝛa ſemꝑ pur
gari pót. Purgatio ãt dꝫ fieri ꝑ oblatõ
nẽ rei integre ⁊ q̃litatis nõ viciate. et
ↄgruo loco et tꝑe.ut.ſ̃.§.4°.Jtẽ nõ ꝙ
ſemꝑ vltia moꝛa nocet.ff.de peri ⁊ cõ
mo.rei ven.l.illud.vbi dr̃ ꝙ ſi vẽditoꝛ
fuit in moꝛa dãdi vinũ vendituꝫ.⁊ ex
inde obtulerit ⁊ emptoꝛ fuit ĩ moꝛa re
cipiendi.moꝛa nocet emptoꝛi ⁊ nõ vẽ
ditoꝛi.⁊ idẽ eↄ̃ eſſꝫ.qꝛ ut ibi ↄcluditur
ſemꝑ vltia moꝛa nocꝫ.

¶ Sꝫ an moꝛoſus teneat̃ de re ꝑdita
ſi eodẽ mõ fuiſſet ꝑitura apud euꝫ cui
debebat̃. R°.Ur̃ ꝙ nõ ſi ex ↄ̃ctu debe
batur.ff.ad.l.rodi.ↄ̃ iac.l.fi.§.fi.vbi dr̃
ꝙ ſi nauta cũ ſciret dñm nolle poſuit
res in naui deterioꝛi q̃ꝫ ↄuenerat ⁊ pe
rierint.tenet̃.niſi foꝛte ⁊ illa nauis me
lioꝛ in q̃ erãt ponẽde ſimĺ perierit. Li
cet eĩm nauta dereliq̃rit qꝛ fecit ↄtra
ↄuenta.ex q̊ tñ dñs ꝓpter hoc non ẽ dã
nificatus cũ res oĩo ꝑiture erãt non te
net̃.Sꝫ ſi res debebat̃ ex delicto vide
tur ↄcludi cõit̃ ꝑ iuriſtas ꝙ tenet̃.ꝑ.l.
ĩuito.ff.de vi ⁊ vi ar.vbi dr̃ ꝙ ſi res pe
reat cãu foꝛtuito.tenet̃ q eam abſtulit
ẽt ſi res ꝑeat ſine ſua culpa.qꝛ a p̃nci
pio fuit in moꝛa.Jdẽ ꝓbat̃ eo.ti.l.i.§.
rectiſſime.Sꝫ aduertẽdũ ꝙ aliud ẽ di
cere ẽt ſi res eẽnt apud creditoꝛẽ eodẽ
mõ ꝑiture.⁊ aliud ẽt ſi pereũt ſine cul
pa debitoꝛis.Pót.n.eẽ ꝙ lꝫ culpa ↄ̃bi
toꝛis nõ intuenerit.nõ tñ fuiſſent apͦ
creditoꝛẽ eodẽ modo ꝑiture.imo etiaꝫ
ↄſiderat̃ qꝛ foꝛte añq̃ꝫ ꝑiiſſent creditͦ
uendere potuiſſet.Jõ debitoꝛ tenet̃ ẽt
ſi fuiſſent apud creditoꝛẽ ꝑiture.l.cuꝫ
res.§.fi.ff.de lega.p̊.vbi dr̃ ꝙ ſi fund⁹
legat⁹ ꝑeat caſmate.tñ debitoꝛ tenet̃
qꝛ legatarius potuit vendẽ.Jdẽ dicit̃
in.l.itẽ ſi ꝟberatũ.§.ſi.ff.de rei ven. et
hoc in dubio ſuaret̃ ꝑ hec iura. Sꝫ ſi
oĩo apꝑeret ꝙ creditoꝛ nõ potuiſſꝫ eaſ
uendẽ uel ex eis utilitatẽ aliquã hẽre
añ ꝑditõem ut in reb⁹ in naui poſit] ↄ̃
qbus dcm̃ ẽ.nullo mõ tenet̃ reſpectu ĩ
tereſſe cũ nullũ ſit.⁊ delictũ alit̃ punie
tur penis legalibus.Et ſic pñt ↄcoꝛda
ri opiniones ut debitoꝛ moꝛoſus tene
atur ẽt ſi res eodẽ mõ fuiſſẽt apud cre
ditoꝛẽ periture nõ tm̃ in delicto ſꝫ eti
am in aliis obligatõibus. dcã.l. cũ res
niſi oĩo apꝑeat ꝙ creditoꝛ eam nõ po
terat vendẽ uel aliã vtilitatẽ ex ea ca
pere añ illius ꝑditõem. Nec fiat q̊ ad
hoc dr̃ia inter delicta ⁊ ↄ̃ctus.⁊ maxie
in foꝛo pniali.vbi regularit̃ cõſiderat̃
ſolũ intereſſe ⁊ nõ pena. vt nõt glo.12.
q.2.fratnitas.

¶ Ceſſione q̊ꝫ obligatõ tollit̃.qꝛ quã
do aliqs ẽ ipotẽs ſoluẽ.nõ dꝫ carcerari
uel aliis penis ſubiici.ſꝫ bonoꝝ ceſſiõe
pót a debito pecuniario liberari.C.q
bo.ce.poſ.l.i.⁊ nõt glo.ex̃ ↄ̃ ſolu.c.odo
ardus.vbi dr̃ ẽt ꝙ ipotens ſoluẽ ñ de
bet excõicari ꝓpt̃ debitũ.imo ſi fuẽit
excõicatuſ dꝫ ſine difficultate abſolui
recepta idonea cautõe ſatiſfaciendi ſi
ad pinguioꝛẽ foꝛtunã uenerit. Sꝫ ſciẽ
dũ ẽ ꝙ nemo p̃t libẽari ꝑ ceſſionẽ niſi
p̊ in iudicio vel ex̃ agnouẽit debitũ ul'
fuerit condẽnatus. Non.n.pót dicẽ. ni
hil debeo.ſꝫ ſi deberẽ cedo bonis ⁊ nõ
potes a me petẽ.ff.ↄ̃ ceſ.bo.l. plt. Pót

aūt qs cedē nō tm̄ pn̄tialiꝰ.ſed ēt ꝑ nū
ciū ⁊ ꝑ epl'a3.ff.co.l.fi. Et ē effectus ceſ
ſionis ut nō poſſit cedēs poſtea ꝯueni
ri niſi inq̄tū facē pōt.ff.eo.l.is q.Et in
telligiꝰ facere poſſe deducto ne egeat
Regulare ē.n.ut q̄tiens qs nō pōt ꝯue
niri niſi inq̄tum facē pōt ex bn̄ficio le
gis intelligiꝰ deducto ne egat.ff.de re.
iur.l.in ꝯdēnatione.

¶ Sed nūqd cedēs debeat cauē,ꝙ ſol
uēdo ſi ad pinguiorē fortunā ꝑuenēit
R̷.º Uꝛ ꝙ ſic.ex̄ de ſolu.odoardus.ꝓut
ibi vꝛ intelligē glo.ꝙ ille tex.loquaꝰ i
cedente.S3 certe tex.ille vꝛ ſimpl'r lo
q in eo q ꝓpter ipotentiā n̄ pōt ſoluē
ut nō excōiceꝰ.⁊ ſi fuerit excōicatꝰ ab
ſoluaꝰ cū cautōe ꝙ ſoluat cum potue
rit.nec aliud dicit de ceſſiōe.Un̄ nō vꝛ
ꝙ cedēs teneaꝰ cauē.q2 iure cautū nō
reperitur ut memini.Et pōt dici ꝙ ibi
glo.nō aſſerit ꝙ tex.ille loq̄tur i cedē
te.ſ3 ꝙ ibi inueniūt aliq̄ ſilia cedenti
videl3 debiti recognitio ⁊ nō plena ſo
lutō.ſ.q̊uſq3 ſoluē poſſit.que oia occur
rūt in cedente ut poſtē ſu3 eſt.

Itē an cedēs debeat pati aliquā penā
R̷.º nō.nec carcerē nec aliquē cruciatū
corꝑalē3 ſeu uituꝑiū.C.q bo.ce.poſſ.l.
fi.in p̄n.º Et iō valde reꝑhendende ſūt
ꝯſuetudies aliq̄rū ciuitatū ⁊ terraru3
qbus pauꝑes bonis cedētes aliquem
cruciatū ſeu vituꝑatōnem patiuntur
Nā iſta ē q̄dā fruſtratoria ⁊ irratōna
bilis ⁊ inhūana ſeuitia.ut dicit Augꝰ.
14.q.6.ſi res.Et iō nulla ꝯſuetudie uꝰ
lege pōt firmari. Nā lex d3 eē iuſta et
ſancta.diſ.4.c.erit aūt.

¶ S3 nūqd cedenti tollenꝰ oia bona
R̷.º Nec ꝑ ceſſionē nec ꝑ quācūq3 aliā
exactōe3 debitori auferēda ſunt veſti
mēta a dorſo ſeu a lecto ⁊ qbus neceſ
ſario utiꝰ ipſe ⁊ familia eiꝰ.Un̄ Exoꝺ.
22.º dꝛ. Si pignus a ꝓxio tuo acceperi
veſtimentū eius an̄ ſolis occaſū redō
ei.Ipſū eſt.n.ſolū q̄ opiꝰ indumētum
carnis eius.nec h3 aliud in q̊ dormiat.
Si clamauerit ad me exaudiā eu3 qa
miſericors ſū.Et ex his ꝯſtat ꝙ officia

les ⁊ exactores in talibus nō debēt fa
cere exactōes.q2 ꝯ legē dei ē. Iō ꝗuiꝰ
peccant ⁊ tenenꝰ ꝓxio ſatiſfacē ſi ꝯ̄fa
ciūt.Et iſtud ceſſionis remediū videꝰ
de melioribus qō dari poſſit his q ſu
pra modū ſūt obligati.ſicut ſꝰ tyrāni
capitanei.⁊ ſtipendiarii.q2 poſtea lici
te poſſunt retinē ſufficientia ſibi ⁊ fa
milie ſue.licet eſſent in imēſū obliga
ti.S3 ex inde ſuꝑ̄ tenenꝰ ad reſtōnem
ſm̄ eoꝝ cōmodā facultatem.vt.s̄.§.9.º
Et ſi qdem ſūt creditores certi ceſſio
d3 fieri in manibus eoꝝ.ut pat3 ſupra
§.9.º al'cū ſit reſtitutō faciēda pauperi
bus q̊ꝝ ꝓuiſio ꝑtinet ad epm̄.ut.s̄.re
ſtitutio 6.º §.ꝑ̊.ceſſio fiet i māibꝰ epi.

¶ Quid ſi debitor velit potiꝰ q̄nquē
nales iducias q̄3 cedē bonis.⁊ credito
res inuicē diſcordāt.R̷.º Attendēda ē
ſnīa maioris ꝑtis creditoꝝ.nō nūero ꝑ
ſonaꝝ.ſ3 q̄ntitate debiti.⁊ ſi in oibꝰ ſit
eq̄les attendiꝰ ſentētia hūanior.vide
lic3 ꝯcedentiū iducias.C.qui bo.cede.
poſſ.l.fi.De q̊ ēt.s̄.reſtō 2.º§.2.º S3 in.l.
maiorē.ff.ꝺ pac.vꝛ ꝙ ꝑ̊ ꝯſidereꝰ digni
tas creditoꝝ q̄3 hūanior ſnīa.Pōt dici
ꝙ q̊ ad hoc iſti ſūt digniores q in hūa
niorē ꝑtem declinant.Iō in dcā.l.fi.nō
fit mētio de dignitate. Na3 neq3 facul
tates neq3 dignitas ita ſufficiens ē ad
fidē ſicut bōa electio ⁊ benigni mores
ff.de tuto.⁊ curato.l.ſcire oportet.§.cū
reliquis.Et ita intelligitur dcā.l.maio
rē.ut ſnīa dignioꝝ ꝑ̄feraꝰ niſi iueniaꝰ
valde inhumana.Sed ſatis videtur i
humana quando vult debitorem po
tius omnibus bonis expoliare q̄3 qui
quennales prebere inducias.dicta.l.
fi.C.qui bo.cede.poſſunt. Secus in re
miſſione ꝑtis debiti de q̄ loquiꝰ dicta
l.maiorē.q2 ē maius ꝑ̄iudiciū q̄3 ſola3
ꝯcedere dilatōem.Iō q̊ ad illud nō vꝛ
ſnīa eoꝝ tā inhūana.Poſſet tn̄ eē tan
ta pauꝑtas debitoris ⁊ facultas credi
toris ꝙ in hoc q̊3 deprehendereꝰ ma
gna ihūanitas eoꝝ.⁊ ſic debēt ꝑ̄ferri
ēt tūc ſnīa benignioꝝ potiuſ q̄3 dignio
rum uel ditioꝝ.q2 neq3 facultates ⁊c̄.

dcā.l.ſcire.maxie cuȝ in caſu neceſſita
tis poſſint paupes cogē diuiteſ ad ſibi
ſubueniendū.ut nōt glo.47.diſ. ſicut
hi.Et ſȝ p̄dcā pōt intelligi mā dcē.l.fi.
ꝛ.l.maiorē.qꝛ benigniꝰ leges interp̄tā
de ſūt q̄ uolūtas eaꝝ ſuetur.ff.ð legi.
l.benigniꝰ.Jtē in dcā.l.maiorē.cū aliq
bus ſequētibꝰ.necnō cū.l.iurl gētium
§.fi.pȝ ꝙ maior ps creditoꝝ hita ↄpu
tatōe maioritatis ſȝ modū p̄dcm̄ pōt
remittere ptē debiti ex cā.uidelȝ qñ ð
bitor nō eſt ſoluendo.Nā hoc uenit in
utilitatē oium.vt dicit ibi glo.qꝛ forte
nihil hērent ſi nō fieret remiſſio. Pōt
addi p p̄dcā:uel etiā qꝛ qñqꝫ poſſent i
conſpectu dei uel hoiuȝ rep̄hendi de
crudelitate qð peius eſt.qꝛ quāl ↄmu
tatōem dabit hō ꝑ aīa ſua.Math.16°.
Et p̄dcā faciūt an ciuitas uł maior ps
cōitatis poſſit remittere dāna ciuita
tis ſue.de quo.ſ̄.§.2°.

¶ Sȝ an obligatꝰ ex maleficio ut ex fur
to uł rapina poſſit liberari ceſſiōe.R°
vř ꝙ nō de iure ciuili. ſȝ loco pecunie
quā ñ pōt ſoluē ſuſtineat penā corpa
lē.l.fi.ff.de in iuſ uocan.vbi dř ꝙ liber
tus q ſine uenia.i. licentia iudicis vo
cauit patronū in ius incidit in penaȝ
qnquaginta aureoꝝ quā ſi nō pōt ſol
uere luit.i.ſoluit i corpe.Et hoc vř po
ni ꝑ gñali regula in oī caſu quo aliqd
debetur ex delicto.l.i.§.ꝛ gñalr.ff.ð pe
nis.Et hoc idē uideř ſentire glo. ēt de
iure canonico.i.c.nō ſatl.86.diſ.Et idē
in.c.ſi reſ.14.q.6.Pro q̄ vř facē qð ibi
dicit tex.videlȝ peccati q̄ res male ab
lata ē penas luit. Sȝ hoc vř exp̄ſſe ibi
reprobari ubi dř ꝙ ñ dȝ fruſtra homo
ſeuire in hoiem p penā corpalē qñ nō
pōt ſoluē. Et loqtur ēt qñ qs obligař
ex delicto ut ibi pȝ.Poſſet tñ dici ꝙ ſi
agiř rōne ↄmodi p̄uati.ut cū qs petit
rē ſibi furto:uł i alio mō ſublatā.uł ēt
penā ex maleficio.ꝛ ↄuentꝰ debitor nō
ſit ſoluendo.ſatis libereř ceſſione. ne
fruſtra hō in hoiem ſeuiat.ut ibi diciř
Sȝ ſi agereř de publico cōmodo puta
qꝛ fieret accuſatō de maleficio. vel iu
dex ex officio ad illū puniēdū ꝓcedēt
tūc bene ſi nō pōt ſoluē in ere luit i cō
pore.Et ita intelligiř glo.in p̄dcis locl
Nā publice utilitatis intereſt ut deli
cta nō remaneāt ipunita.ex̄ de ſen. ex
cō.ut fame.ne facilitas uenie incenti
uū tribuat ðliqndi.23.q.4.ē iiuſta.B.

R **Eſuſcitatus.** Poſito ꝙ aliqſ reſuſcitareř q̄ ſacr̄a eſſent ab
eo iterāda uide ifra ſacr̄m.§.5. De ſa
muele reſuſcitato uide infra ſortilegi
uȝ p̄.§.7°.in fi.

R **Euelatio.** Qñ excōica tō fit ↄ eū vł
eos q ſciūt furtū niſi r̄uelent
cuiˡ teneř reuelař. R° ſm Hoſt. Nō te
neř reuelare dānuȝ paſſo ſȝ p̄lato ec
cleſie.35.q.6.eps in ſynodo.Sȝ neqꝫ illi
reuelare publice dȝ ſi ſolus reuelator
ſcit.ut.ſ̄.crimē.§.3°. vtꝝ aliqs teneař
reuelare credita uel debita ſibi i ſecre
to ↄmiſſa.uide.ſ̄.ↄfeſſiōiſ celatō.§.pe.
ꝛ in eo.c.multa de reuelatōe ↄfeſſiōis
Utꝝ familia ſiue ſ b̄diti teneanř reue
lare dño eū q ſibi dānū fecit.uide.ſ̄.fa
milia.§.fi.

R **Jgor.** Uide ſ̄.. ius.§. primo.

R **Jxa** Utꝝ ſit mortale pec catū. R° ſm Tho. ſe
cūda ſcðe.q.41.Sicut ↄtētio i
portat quādā ↄdictōem in v̄bis:ita ri
xa diciř quādā inuaſionē in fcis. Unð
ſup illud Gal.5°.ubi rixa pōiř inř opa
carnis.dicit glo.ꝙ rixe ſunt qñ ex ira
aliq inuicē ſe ꝑcutiūt.Et iō rixa vř qð
dā p̄uatū bellū qð inter p̄uatas pſo
nas agiř nō ex aliq̄ publica auctorita
te.ſȝ magis ex inordiata uolūtate. Et
iō rixa ſemp importat pctm̄. Et i eo q
dē q alterū inuadit iniuſte ē mortale
pctm̄. Jn eo āt q ſe defēdit pōt eē ſine
pctō.ꝛ qñqꝫ cū ueniali.qñqꝫ ēt cū mor
tali ſm diuerſū modū ſe defēdēdi.Nā
ſi ſolo aīo repellendi iniuriā: ꝛ cū ðbi
ta moderatōe ſe defendit ñ ē peccatū
nec pōt ꝓprie dici rixa ex parte eius.

Si ꝟo cū aīo vindicte uel odii .uel cū
excessu debite moderatōis se defēdat
semꝑ ē pctm̄. ſꝫ veniale qdē qn̄ aliqs
motus odii. vel vindicte se imiscet. vł
cū rō. A .i. hō ex deliberatōe rōnis. ut
pōt colligi ex dictis eiusdē. Tho. B. n̄
multū excedit moderatā defensionē.
Mortale aūt qn̄ obstiato aīo ꝯ aggre
dientē insurgit ad eū occidēdū uł ꝗuit
ledēdū. A. Idē i sū. li°. 3°. ti. 34. q. 227. B

Sacerdos. Qualit̃ sac
dotes dican
tur ligarẽ ꝛ soluẽ? R°. ſꝫ Ray.
Tribus mōis. ꝑ ligāt ꝛ soluūt. i. on̄dūt
aliquē ligatū uel solutū eē a deo. Un̄
Luc. 17°. dn̄s leprosos ꝑus ipē ꝑ se mū
dauit. deinde ad sacerdotes misit quo
rū iudicio on̄derent̃ mūdati. Itē Laza
rū ꝑus suscitauit. deinde mandauit di
scipulis suscitatū soluere. Joh. xi°. Nā
ꝛ si qs apud deū solutus sit. tn̄ in facie
ecclesie nō absolutus hētur nisi ꝑ iudi
ciū sacerdotis. de pe. dis. i. q̄ꝫtūlibet 2°.
ligant cū satisfactōem penitentib⁹ im
ponūt. uel soluūt cū de ea aliqd dimit
tūt. uł ꝑ eā purgatos ad sacroꝝ cōionē
admittunt de pe. dis. i. multiplex. 3° ꝑ
excōicatōem uel absolutōem. de q̄ sat̄
dictum est. s̄. excōicatio. ꝛ. s̄. absolutio
Siłia hēs. s̄. clauis. §. ult. A. et ibi de
hoc dictum est. B.

¶ Utrū quecūqꝫ sacerdos ligat uel soluit
liget uel soluat deus. R° ſm Ray. Illa
auctoritas. quodcūqꝫ ligaueris super
t̃rā ꝛ solueris ꝛc̄. nō simplr̃ intelligen
da ē. ſꝫ tūc demum cū sacerdos iuste li
gat uel soluit. Nam iudiciū triplex ē.
ꝑmū dei q̄. s. deus mūdat aīam in con
tritōne. Scōm ē sacerdot̄ q auctorita
te clauiū ligat uel soluit. Tertiū est iu
diciū curie celestis. s. approbātis. Ita
qꝫ quodcūqꝫ ligaueris ꝛc̄. exponit̃ sic.
Iuste uel claue nō errante. erit ligatū
ꝛ in celis. s. ꝑ approbatōem. xi. q. 3. tunc
vera. ꝛ. 24. q. i. manet. A. Idē in sum.
li°. 3°. ti°. 34. q. 178. B. De mā hac. s̄. pe
nitentia 2°. ꝛ. s̄. ꝯfessio 3°.

¶ Que sūt ꝑtinentia ad officiū sacre
dotis. R°. Principale eoꝝ officiū. est
missam celebrare seu eucharistiā cō
secrarẽ. ut supra. eucharistia 3°. §. 2°. Et
ꝓter hec ēt ut ponit Ray. pn̄t baptiza
re ꝑdicare. pn̄ias dare. pplo qꝫ darẽ sim
plicem bn̄dictōem. dis. 95. ecce. Sed tn̄
cū celebrāt ꝑsente epo debēt ei innuē
ut bn̄dicat si velit. ꝛ si nolit bn̄dicat ꝑ
sbyter. Dico cū bn̄dictōe sine alia solē
nitate. ꝛ sic loquit̃ dcm̄. c. ecce. Et de h°
s̄. bn̄dictio. A. Et ibi de hoc plenius i
additōe. B. Item sacerdos hꝫ ꝯferre
infirmis extremā vnctōem. 95. dis. §. ſꝫ
ꝛ illud. Un̄ Jac. ult. Infirmat̃ quis i
vob ꝛc̄. Itē pōt in necessitate. s. absēte
epo. recōciliare solēniter penitentē. 26
q. 6. c. ulti. Als nō. 26. q. 6. c. ꝑ. A. Licꝫ ꝑ
dicta ꝑtineant ad officiū sacerdotale
nō tn̄ oēs sacerdotes pn̄t ꝑdicare. sed
solū q ad hoc officiū fuerint istituti.
ex de hē. cū ex iniūcto. Itē nec sacmē
ta ministrare: nisi qb⁹ data ē cura aīa
rū. uel quib⁹ ꝯmissū ē ab habētib⁹ cu
rā. ut in cle. religiosi. de ꝑuile. B. Sa
cerdotalis ordo liberat a fortuna ſui
li uel ascripticia. ut. s̄. ordo. ꝑ. §. anplt.
Ad mā ꝗꝫ sacdot̄ facit. s̄. eucharistia
3°. ꝛ. s̄. cōicare. ꝛ. s̄. ꝯfessio 3°. Itē ꝯfessio
nis celatio. Itē ꝯfessor ꝑ ꝛ 2°. Itē mis
sa. Item ordo. cū oibus ibi tractatis.
Item penitentia 2°.

Sacramentū quid
ē. R°.
q̄tuor diffinitōes inueniūtur
Una ē mgr̄i sn̄iarū sic. Sacramētū est
sacre rei signū. Altera est Aug. ꝯ doc
trina xpiana. Sacr̄m ē inuisibilis gr̄e
visibilis forma. Et huic addit mgr̄ sen
tētiaꝝ sic: ut eius siłitudinē gerat ꝛ cā
existat. Tertia ē eiusdē Aug. Sacr̄m
est illud in quo sub tegumento rerum
visibiliū diuina virtus secreti⁹ salu
tem operatur. Quarta est Hug. ꝯ sā
cto victore in libro de sacramentis sic
Sacramentum est materiale elemen
tum extrinsecus oculis suppositū. ex
institutione signans ex similitudie re
presentans ex sāctificatōne aliquam

inuisibilem gr̃az cõferens. Et ƀz Tho. ꝛ Pe.in.4.° dis.i.in sacramentis aliud est sacramentũ tm̃.ut est in baptismo ablutio sub forma ꝟboꝝ.aliud est sac̃ mentũ ꝛ res sacramẽti.ut i. baptismo caract̃.tertiũ qđ est res ꝛ nõ sacramẽ tum.ut gr̃a siue vltimus effect⁹ sacra mẽti. A. Idẽ in sum.li° 3° ti° 24.q.i. Et idẽ est sacramẽtũ ꝛ res qđ signum ꝛ si gnatũ.cũ sacramentum sit sacre rei si gnũ.ut ꝓtactũ est. B. Et qdez đ sub stãtia cuiuslibꝫ sacr̃i noue legis neces sario sunt tria.s.mã ut elemẽtũ.forma .s.ꝟbi.ꝛ intentio ministri copulãs for mã materie. Nam ƀm Aug⁹.accedit ꝟ bũ ad elementũ ꝛ fit sacr̃m.i.q.i.đtra he. A. Regritur ẽt intentio sacr̃m isti tuentis.s.xp̃i.ut.s̃.eucharistia ꝑ.§.7.° i additõne. B.

¶ Que sũt sacr̃a necessitatis. R̃.° ƀm Ray.q̃nqꝫ.videlꝫ baptismus.cõfirma tõ.eucharistia.pnia.ꝛ extrema vnctio Et dicunt̃ esse necessitatis. qꝛ sunt i ꝑ cepto:ꝛ tenet̃ quilibet ad ea suscipien da ꝓ loco ꝛ tp̃e. Reliq̃ duo sacramẽta sunt volũtatis.s.ordo ꝛ mr̃imonium. Et de his oĩbus hẽt̃ plenius in suis ꝓ ꝓ̃is vocabul̃. A. Idẽ i sũ.e.ti.q.4. B.

¶ Quis est effect⁹ sacr̃oꝝ. R̃.° ƀz Ray. Ut talia sint cuilibet qualis ipse acce dit.i.q.i.dñs declarauit. Nã ꝛ scã mal̃ obesse possunt.de ↄsecra.dis.2.ꝛ sãcta. .i.Cor].xi.° Qui manducat ꝛ bibit indi gne ꝛc̃. A. Apertius dic ꝙ bonis sunt ad salutẽ ꝛ male credentib⁹ ad ꝑditio nẽ.ut in sũ.eo.ti.q.5. B.

¶ Utꝝ sacr̃a debeãt ↄferri pctõribus R̃.° Nõ.95.dis.illud. Hoc ƀm Ray. itel ligendũ ẽ de peccatis manifestis. Naz ꝓpter occulta peccata non pñt alicui sacr̃a negari nisi ꝑ ãmonitiõem secre tã vel publicã factã in gñali.de conse. dis.2.non ꝓhibeat. A. Idẽ in sũ.ocã q.5. B. Existens ãt in pctõ mortali si ue occulto siue manifesto mortaliter peccat recipiẽdo sacr̃a. dis.40.multi. dis.25.illud. A. Istud.c. nõ vr̃ ibi hẽri sꝫ hẽt̃ 95.dis. B. xi.q.3.audi. A. Con. Tho.ꝛ Pe.ut in sũ.li° 3.° ti.22.q.2.ad fi. B. Silr̃ ꝛ mister sacramẽti exñs i pec cato mortali tractans sacr̃a in suo or dine mortalit̃ pecat.ut.s̃.ordinatus ꝑ. §.2.° ꝛ uide.i.§.plt.in fi.

¶ Utrũ sacr̃a pñt iterari. R̃.° Tria sa cramẽta nõ pñt iterari.s. baptism⁹. or do.ꝛ ↄfirmatio.i.q.i.ꝙ qdã.de consec̃. dis.5.dictũ.ꝛ.c.de hoĩe. Nulli.n. sac̃mẽ to facienda est iniuria.que dr̃ fieri qñ nõ iterandũ iterat̃.quasi ꝓma collatõ nõ valuerit.i.q.i.sacr̃a. de cõse. dis.3.c. ostenditur. In collatõe eni cuiuslibet ꝓdcõꝝ trium imprimit̃ caracter aĩe q ẽt post mortẽ nõ põt ab ea separi. Uñ ẽt si qs resuscitaret̃ ñ eẽt rebaptizãd⁹ aut recõfirmãd⁹ aut r̃ordinãd⁹. Sec⁹ i aliis q̃tuor sacramentis.32.q.2.licite. ꝛ i.q.i.ꝙ quidam. A. Idem in sũ.li° 3° ti.24.q.6. B. Unde ꝛ Hug].notauit ꝙ Lazarus post suã resuscitatõem nõ potuisset repetere uxorẽ suaz. nec illa illũ. Sed si vellent iũgi oporteret ꝙ cõtraherent de nouo. Et sic iterari põt mr̃imõiũ.eucharistia.pnia.ꝛ extrema vnctio.vt ꝛ hic in singulis eoꝝ loc] dr̃. A ¶ Idem in sũ.eo.ti.q.5i. Et additur ꝙ talis cõtrahens post resurrectõem non eẽt bigamus.quia non diuideret carnẽ suã ꝓpter hoc in duas ƀm eũdẽ Hug].Con.Pe.ut pꝫ ibi. B.

¶ Quid cuz dubitat̃ an aliqs recepit baptismũ uel aliud sacr̃z. R̃.° Debꝫ ite rari sub ↄditõne uel ꝑ silẽm moduz q dcũs est de baptismo.s̃ baptism⁹ 4.° §.anteplt. Nam nõ intelligitur itera tũ quod nescitur eẽ fcm̃.de conse.dis.i. solẽnitates.ꝛ đ ↄse.dis.4.si nulla. ex̃ đ ꝓsby.non bap.veniens. A. Idem in sum.eo.ti.q.38.qñ dubitat̃ ẽt circa ali quod substãtialiũ sacramenti. videlꝫ de forma.uel mã.uel intentõe mistri. ƀm Tho.ꝛ Ray. B.

¶ A quibus mistris sacr̃a sint cõferẽ da uel recipienda. R̃.° Sacr̃m cõfirma tõnis a solo ep̃o ꝛ sup̃ conferri põt.de cõse.dis.5.manus.ꝛ.c.nouissime. ꝛ.c.vt ieiuniũ. Silr̃ ꝛ sacram̃.tuz ordis saltez

sacri. A. Nam non sacros ɔfert qñq etiā abbas. ut sup̄ abbas. in prin. B. ut sup̄ ordinator. §. 5. Similr ꝛ pnia so lēnis. nisi aliud necessitas inducat. dis. 50. in capite. 26. q. 6. c. fi. Alia vero sacra menta a sacerdotibus conferri possūt ꝛ non refert a quo sacra conficiant vl conferant. s. bono uel malo. etiā excōi cato uel degradato ul' heretico. dūmō in forma ecclesie. A. s. quo ad essenti am sacramēti. sed bn̄ refert quo ad ef fectum. ut in iuribus allegatis. ꝛ h̄ seq tur. B. Peccant tn̄ q indigne confi ciūt. ꝛ qui recipiūt ab hereticis degra datis. simoniacis. uel scismatic. excōi catis. seu notoriis fornicatoribus. pre ter baptismū in articulo mortis. dis. 32. §. uerū. i. q. i. sacramenta. ꝛ c. sicut ficti. A. Immo in articulo mortis dū ō sūt alii. etiā a notoriis fornicatorib' cōio recipi potest. ꝛ per ɔ̄ns etiā pnia. sed a p̄cisis ab ecclesia sol' baptism'. 32. dis. §. porro. Et de hoc aliqd clarius. s̄. cle ricus. 3. §. p̄. in additōne. B.

¶ Quod sacr̄m sit excellentius. R. Baptismus excedit alia rōe efficacie de conse. dis. 4. per baptismū. Nam v tute eius dimittūtur oīa peccata q̄ ad culpā ꝛ quo ad penaz. neq est necessa ria alia pnia. A. Facit de pe. dis. 7. nullus. B. Itē qꝛ etiam ē fundamē tum alioꝝ sacramētoꝝ. ex̄ de p̄sby. nō bap. veniens. Eucharistia aūt excedit rōne dignitatis ꝛ sanctitatis. de conse. dis. nihil. Cōfirmatō aūt excedit rōne conferentis. quia confertur a solo ep̄o sicut ēt sacer ordo. ut in p̄cedenti. §. or Matrimoniū vo excedit rōne signifi cationis. qꝛ significat coniūctōem x̄pi ad ecclesiaz p vnionē diuine ꝛ hūane nature. ex̄ de biga. debitū. Unde v'sus. Maior in effectu baptismus. corpus i esse. Coniugium signo. maiori crisma ministro. A. Idez in sum. co. ti. q. 138. s̄m Ray. ꝛ glo. ꝛ Tho. B.

Sacrilegium quid sit. R. Sa crilegiū est sacre rei violatio uel v sur patō. Et dicitur sacrilegium quasi sa crilediū. i. sacrū ledens. A. Idem in sū. li. p̄. ti. 13. q. i. s̄m Ray. ꝛ Tho. B. ul' sacrū legens. i. furans uel diripiēs.

¶ Quibus modis cōmittit sacrilegi um. R. s̄m Ray. Cōmittit qñq rōne p̄sone. ut cū qs verberat clericū ul' ra pit monialem. Qñq rōne loci. ut cum uiolat imunitatē ecclesie uel cimiterii Qñq rōne rei. ut cū res sacra ul' sacro usui deputata vsurpatur. Et hoc sub diuiditur sic. Sacrilegium committi tur auferendo sacrum de sacro. uel nō sacrum de sacro. uel sacrum de non sa cro. 17. q. 4. quisquis. Large tamen quis dicitur committere sacrilegium etiam multipliciter. Ut transgressor iuris publici quod consistit in sacris sacerdotibus ꝛ magistratibus. disti. i. ius publicuz. Item qui articulos fidei et precepta uel prohibitiones dei ne gligendo uel nesciendo violat ꝛ offen dit. Quod intelligenduz est s̄m Tho. quando legem dei impugnat vt here ticus ꝛ blaffemus. qui quidem ex hoc q deo non credit incurrit infidelitat peccatum. Et ex hoc nota q qui diuie legis verba peruertit sacrilegium in currit. A. Hoc verum scd̄m acceptō nem specialem. Generaliter tamen lo quendo potest intelligi d omni pecca to. scd̄m Ul. ꝛ in sum. eo. ti. qōne. 2. B.

¶ Item qui disputat de iudicio prin cipis vel iudicat. et hoc nisi euidenter constaret illud eē contra deum. Et di co disputat reuocando in dubium. Se cus si propter maiorem discussionem A. i. intelligentiam. Et hoc fuit dictū glo. Ray. ut in dicta qōne. 2. B. Itē qui publica officia committit iudeis De predictis casibus. 17. qōne. 4. §. q autem. et. c. nemini. et. c. constituit. Itē qui quancūq rem ecclesie retinuerit vel acceperit contra eius voluntatez. 2i. qōne. 2. nulli liceat ignorare. A. Concor. predictis Tho. et Ul. in dicta qōne. 2. B.

Scdm quã spẽm sacrilegiũ ẽ mai⁹ peccatum. R. ẜm Tho. scd a scde. q. 99. Tãto sacrilegiũ est grauius q̃to res sacra in quã peccat maiorẽ obtinet scitatem. Unñ si sacrilegiũ cõmittat ꝯ psonã uel sacrũ locũ. grauius est ꝯ psonã q̃ ꝯ sacrũ locũ. qꝛ scitas loci ordinat ad scitatẽ hois. Itẽ hec tãto sũt grauiora q̃to psona uel loc⁹ sũt sanctiora. Si ṽo sacrilegiũ ꝯmittat circa alias res sacras tũc diuersos hꝫ gdus ẜꝫ diuersitatẽ sacrarũ rerũ. int̃ q̃s sũmũ gdũ obtinent ipsa sacra qbus hõ sanctificat. q̃rũ pcipuũ ẽ eucharistie sacrm qd cõtinet ipsũ xpm. ⁊ iõ sacrilegiũ qd ꝯ hoc sacmẽtũ ꝯmittit grauissimũ est inter oia. P⁹ sacra ãt secũdũ locũ tenẽt uasa ꝯsecrata ad sacroꝝ susceptõez: ⁊ ipe imagies sacre ⁊ scõꝝ reliquie. in qbus q̃dãmõ ipse psone scõꝝ venerant uel dehonorant. deinde ea q̃ ptinent ad ornamentũ ecclesie uel mistroꝝ. deinde ea q̃ sũt deputata ad mistroꝝ sustẽtatiõez siue sint mobilia siue imobilia.

¶ Que pena sacrilegii. R. Si iiuria ẽ atrox fiat psõe eccl'iastice ẜꝫ leges ẽ pena ꝺcapitatõ. C. ꝺ epi. ⁊ cle. si qs i ho. al' ṽo iudicij arbitrio reſuat p q̃litate psõe. rei. tpis. ⁊ loci. ff. ad. l. iul. pecu. l. lege. §. p. ⁊. l. sacrilegii. A. Punit ẽt sacrilegus vltio supplicio ẜꝫ leges. qñ. s. facit ꝯ legẽ ꝯfugientiũ ad ecclesiaꝫ ut. s. emunitas ꝯfugiẽtiuꝫ. §. 2°. B. Secundũ canones duplex ẽ pena. Una spũalis. s. excõicatio. Nã p sacrilegio i personã ecclesiasticã cõmisso ẽ maior excõicatio ipso iure. A. 17. q. 4. si qs suadente. ex̃ de sen. exco. non dubiũ. B. Pro sacrilegio ṽo in reb⁹ ẽ minor excõicatio. A. Facit. 17. q. 4. si qs domũ ibi. Donec in ꝯuentu ãmonit⁹ legitie satisfacit sciat se cõione eẽ puatuꝫ. Si ṽo post secũdã ⁊ t̃tiã ꝯuentõez coraꝫ epo satisfacere detractauerit. sacrilegii piculo ab oibus obnoxi⁹ teneat. ita ut ẜꝫ apl'm nemini fideliũ misceatur. B. Et in aliquibus casibus ẽt maior ut cuꝫ quis incendit uel frãgit. vt sup̃ absolutio p. §. 2°. ṽ. 2⁹ est de eo. ⁊ sup̃ excõicatõ. 4°. Alia ẽ pena pecuniaria. 17. q. 4. si qs in atrio. ⁊. c. si quis ꝯtumax ⁊. c. qsqs inuent⁹. ⁊. c. si qs ꝺinceps. A. Idẽ notat in sum. eo. ti. q. 4. ẜm Ray. Tho. ⁊ Ul. B. In quibus. c. diuerse ponuntur pene pecuniarie q̃ ẜm q̃ntitatẽ crimis ⁊ locoꝝ ꝯsuetudines infligẽde sunt. A. Hoc fuit dcm̃ glo. Ray vt in dcã. q. 4. vbi ẽt dr̃ ẜm Ul. q̇ hec pena pecuniaria hic ẽ arbitraria. B.

Sagittarius. Utꝝ liceat vti arte sagittarioꝝ uel balistariorũ. R. Pñt xpiani hoc officiũ exercere ꝯ paganos ⁊ fidei persecutores. ꝯ xpianos ãt ⁊ catholicos non. ex̃ eo. c. vnico. Dicũt tñ qdam q̇ in bello iusto possit licite hoc officiũ exerceri etiã ꝯ xpianos. qꝛ in tali bello vt dicit Aug⁹. vtꝝ apte quis pugnet an ex insidiis nihil ad iusticiã interest. 23. q. 2. dñs. ⁊. q. 8. et p̃dem. A. Idem in sũ. li° 2°. ti. 4. q. i. ẜꝫ Ray. Hoff. Hosti. ⁊ Ber. q vident hoc tenere q̇ in bello iusto liceat vti balistis ẽt ꝯ xpianos. B.

¶ Que ẽ pena exercẽtiũ artẽ ipsam mõ p hibito. R. Pena eoꝝ est q̇ sub anathemate p ibent. ex̃ eo. c. vnico. in fi. Et dicũt quidã q̇ vbicũq3 exp̃mitur talis forma ṽboꝝ. s. sub anathẽate uel sub pena excõicatõnis. est canon late snie. ⁊ excõicatus ẽ q ꝯfecerit. dis. 63. salõnitane. Alii dicũt q̇ huiusmõi ṽba non hẽnt vim nisi ꝯminatõnis. ut. C. ꝯminatões epl'as. l. i. Et hec opinio verior ẽ. Unñ nõ sũt excõicati sꝫ excõicãdi A. De hoc dcm̃ est. s. excõicatio. p. §. 4°. in additõe. B. De facientibus ⁊ vendẽtib⁹ balistas. vide. s. negociatõ. §. 5°.

Sanctorum corpora. vide. s. reliquie ⁊ corpora sanctorum.

Saracenus. Saraceni dicũt q nec nouũ nec vet⁹ recipiũt testamentũ. q nõ ab agar ãcilla Abrahe ꝺ qua orti sunt voluerũt se noiare

sz potius a Sara uxore libera sarace
nos se appellauerūt. Et inť eos sunt q
dam samaritani a Samaria ciuitate
⁊ ꝓuicia. q receperūt solū qnqꝫ libros
Moysi. alios respuerūt. A. hoc fuit di
ctū Ray. ut in sū. li. p̊. ti. 4. q. 2. B.

¶ Xp̄iani q deferūt saracenis ꝓhibi
ta uel eis fauent ꝯ xp̄ianos excōicati
sunt. vt hēs. s̄. absolutio p̊. §. 3.° circa fi.
Et adde ꝙ tales xp̄iani si capianť fiāt
serui capientiū. ex̄ de iudeis. ita quorun
dā. ⁊ c. ad liberandā. Et nō h ꝙ Nico.
4.ᵘˢ in q̈dā ex̄ua. q̄ incipit. Olim cāz in
generali. statuit ⁊ inouauit. ꝙ nulli ar
ma. equos. ferrū. lignamia. victualia.
⁊ alia q̄cūqꝫ mercimonia in Alexādri
am uel alia loca saracenoꝝ terre egy
pti deferre uel mittere: seu ꝺ suis por
tibus vt eis deferanť ex̄here uel ex̄hi
permittere. aut eis uel auxilium uel
fauorē p̄staŕ p̄sumant. alʼ sint excōica
ti ip̄o facto. nec p̄nt absolui nisi tantū
de bonis ꝓp̄iis in terre sancte subsidi
um ꝯuertendū exoluerit quantum ad
partes p̄dictas detulerit uel miserint
aut deferri uel de suis portibᵘˢ deferē
dum eis extrahi ꝑmiserint. Et nihilo
minus si capiunť fiāt serui capientium.
Et silr̄ statuit ꝺ oibᵘˢ terris Soldano
subiectis. Et addit ꝙ p̄ter penas p̄di
ctas sint ꝑpetuo i fames ⁊ itestabiles
ita ꝙ nec testari valeant. nec aliquid
ex alieno testamento ꝑcipe. nec ex te
stamento uel ab itestato succedē. nec
admitti ad publica officia. ⁊ oēs actᵘˢ
legitimi sint eis penitus interdicti. et
ꝙ postqꝫ de hoc ꝯstitēit debēt publice
denūciari. ⁊ oia eoꝝ bona ad fiscum ꝺ
uolui. hec in p̄dcā ꝺcre. Que tn̄ intelli
gebatur reuocata ꝑ ꝓhemiū sexti. sz
tn̄ post factum sextū infra ānuz papa
Bonifacius inouauit eā in q̈dā ex̄ua.
q̄ incipit. Cōtra illos. Post hᵒ Clemēs
quintᵘˢ ēt innouauit. ⁊ pape absolutōz
p̄terqꝫ in mortis articulo reseruauit in
ex̄ua. q̄ incipit. Multa mēt]. De treug]
obseruandis ēt saracenis vide. ī. treuga.

¶ Utrum ritus gentilium siue pa
ganorum sint tolerandi. R̸° ꝺm Tho.
scd̄a scd̄e. q. 10. Licz ecclesia ritus ⁊ fe
sta iudeoꝝ agi toleret. Ritus tn̄ genti
liū non toleraret. nisi forte ꝓpť scāda
lū uitandū uel scisma. siue dissidium.
uel huiusmōi malū sint aliqn̄ ad tēpᵘˢ
tolerandi ritus paganoꝝ uel ēt hereti
coꝝ. A. ⁊ sic aliqn̄ ecclesia tolerauit.
vt in sū. eo. ti. q. 15. B.

¶ Utꝝ liceat furari xp̄ianos q detinē
tur a saracenis. uel liceat eis xp̄ianis
detentis furari aliqd saracenis. hēs. s̄
furtū. §. plt. ⁊ vlt]. Q̄uo ēt debeāt ad fi
dē induci require sup̄ iudeᵘˢ 3.° §. p̊. Itē
de seruis saracenoꝝ dic sicut de seruis
iudeoꝝ. sup̄ iudeus 2.° ꝑ totum. A. qa
alii infideles ⁊ hētici ꝓhibentur hēre
seruos xp̄anos sicut ⁊ iudei. C. ne xp̄ia.
mā. in rubᵒ ⁊ nigᵒ. B.

¶ Saraceni in terris xp̄anoꝝ non sūt
ꝑmittendi facē publicā inuocatōnem
de noie Machometi. neqꝫ ꝑegrinatio
nes ad aliquē ipsoꝝ tāqꝫ ad sanctū.° vt
in cle. cedit. ex̄ eo. Utꝝ āt liceat vti ha
bitu. ifideliū. viꝺ sup̄ apostasia 2.° §. fi.

SAtisfactio pōt intelli
gi dupliciť.
Uno mō q̄ fit homini. s. cuz sa
tisfit ei de eo qꝺ qs illi teneť. ⁊ de hac
sufficiāt que dcā sunt sup̄. restitutō ꝑ
totū. ⁊ h. ī. §. 9.° Alia est satisfactio q̄ sa
tisfit ꝺo ꝓ pccisʼ. ⁊ ꝺ hac nūc dicēdū ē

Quid est satisfactio. R̸.° ꝺm Augᵘˢ.
Satisfactio est cās peccōꝝ excidere ⁊
earū suggestionibus aditū non indul
gere. A. hoc hř de pe. dis. 3. satisfactio.
B. Scd̄m ꝺo Ansel. li.° 3.° cur deus hō.
Satisfacere ē deo honorē debitū red
dere. Istas diffinitōes exponēs Pe. in
4.° dis. 15. diť sic. Satisfactio curat pec
cata p̄terita recōpensando. ⁊ p̄seruat a
futuris cauendo. Et iō ꝑ actū p̄mū dif
finitur ab Anselmo. cū dicit deo hono
rē debitū. s. qui per pctm̄ ablatus fue
rat reddere. Sed per actū secūduz dif
finitur ab Aug]. s. causas excidere ⁊c̄.
ꝑ q̄ fit p̄seruatio a futur]. Et vocat cās
. s. intrinsecas radices ex pctō relictas

Suggestiões *vo vocat oportunitates extrinsecas.ut temp⁹.locū.⁊ huiusmodi. A. Idem in sū.li.3°.ti.34.q.101. Ricar.vero.15.dis.4.sen.sic dicit. Satisfactio est pro illata iniuria volūtaria recōpensatio scdm iusticie equalitatez cū ꝓposito non cōmittendi nouam iniuriā. Volūtaria dr.q2 alr nō est ex caritate nec meritoria.de pe.dis.7.nullus Scdm iusticie eqlitatem dr. q2 nisi fiat ɓm debitū iusticie non est ad vitaz valida.de pe.dis.5.falsas.⁊.c.fres.Cum ꝓposito ⁊c.dicit q2 alr non est pnia.sed derisio.de pe.dis.3.irrisor. B.

Utrū homo possit satisfacē ꝺ vno peccato sine alio. R°.ɓm Tho. in 4° dis.15. Non. Naz o3 ꝙ talis sit mod⁹ satisfactōnis qui competat ad tollendā offensam. Offense aūt ablatio ē amicitie rstitutō. Et iō si aliqd sit qō amicitie restitutionem impediat etiā apō hoies satisfactio esse non pōt. Cum ergo quodlibet pctm̄ impediat amicitiā caritatis q̄ ē hois ad deū.impossibile ē ꝙ hō de vno pctō satisfaciat alio retēto.sicut nec homini satisfaceret q pro alapa sibi data se ei ꝓsternēt.⁊ aliā sibi daret. A. Cō. Pe.ut i sū.e.ti.q.102. B.

Utrū satisfactio fieri debeat p opa penalia. R°.ɓ3 Pe.in 4°.sen.dis.15. Sic q2 p talia opa fit solutio emende ꝺbite p offensa pterita ⁊ fit preseruatō a futura offensa. Pene.n.medicine qdā sūt.ut dicit phs 2°ethicoꝝ. Et quidem qn̄ pena satisfactoria idicit ꝓ pt emēdā culpe pterite. sic maiori culpe maior debetur pena. Qn̄ *vo indicit ꝓpt cautelā culpe future.sic aliqn̄ ēt minori culpe maior iponit pena. vtputa in iuuene fornicante q̄ȝ in sene. Quāuis eim senex magis peccet.tn̄ iuuenis indiget fortiori retrahente. Ide3 Tho. ea.dis. A. Idē i sū.eo.ti.q.103.⁊ se. B.

In quibus opib⁹ cōsistit satisfactō R° scdm Ray.in trib⁹.s.in orone. ieiunio.⁊ elemosyna. In p ꝺ supbiam. In 2° ꝺ carnis ꝯcupiscentiā. In 3° ꝺ auariciā. Un̄ Thob.12°. Bona est oro cū ieiunio ⁊ elemosyna. Et ut ait Pe.ad has reducunt oēs alie satisfactões. Nā vigilie.pegrina tōes. discipline. abstinētia.⁊ oia opa carnē affligentia reducūtur ad ieiuniū. Opa āt mificordie corporalis ad elemosynā. Opa *vo misericordie spūalis ad orone3. A. Melius diceret opa spūalia. Hec.n.reducunt ad orone ɓm Pe.⁊ in sū.eo.ti.q.105.vbi hec oia notant. B. Et p ieiuniū ordinat hō in seipso.p elemosynā ad pximū.p orone ad deum. Item fit satisfactio de bonis exteriorib⁹ p elemosynā de bonis corpis per ieiuniū. de bonis anime p orone. A. Addit Ray. Pōt ēt dici ꝙ satisfactō cōsistit in duobus s.i largitōe elemosyne. ⁊ carnis maceratōe. Et tunc ɓm glo.eius sub carnis maceratōe ꝯphenditur ēt oro.ut i dcā qōne.105. B.

Qualis elemosynaꝝ largitō sit satisfactoria. R°.ɓm Tho.in 4°.dis.15. Illaꝝ elemosynaꝝ largitio ad quā quis alr tenet non ē ps satisfactōis.s3 pambulū ad ipam. Ille *vo elemosyne ad q̄s qs alr nō tenet pñt eē satisfactorie cū sint opa bona ⁊ penalia. qō exigit ad opus satisfactoriū. A. Idem i sū.eo.ti.q.106. Bonauētura *vo sup eadē dis.15.dicit ꝙ hoc ē verū ꝺ rigore iusticie quia non videt satisfactoriū id ad qō qs alr tenet.s3 credit ꝙ diuine misicordie benignitas tāta est ꝙ totu3 acceptat ⁊ quasi ꝓ nihilo saluat nos. B.

Utrū flagella quibus a dño in hac vita flagellamur sit satisfactoria. R° ɓm Tho.in 4°.dis.19. Si flagella fiant aliq̄ mō ipsius patientis inqtū.s.ea acceptat ad purgatōem pctōꝝ eis vtens patient.sic rōnem satisfactōnis accipiunt. Si āt patiēs eis p impatiētiā oio dissentiat.tūc nō efficiunt aliquo mō ipsius ⁊ iō nō hn̄t rōe3 satisfactōis. s3 vīdicatōis tm̄. A. Idē i sū.e.ti.q.109. B.

Quid sit magis satisfactoriū an elemosyna uel oro ul'ieiuniū. R°.ɓ3 Tho. ubi.s.elemosyna includit in se orone3 ⁊ ieiuniū duplici rōne. p q2 elemosyna

eū cui daᷣ ꝯstituit debitorē ad orādū
⁊ ieiunādū. ⁊ ad alia bōa q̄ p̄t faciēdū
ꝓ eo q̄ dedit. 2° q2 elemosyna ꝓpᷣ deū
data ē q̄si q̄dā oblatio deo fcā. Vn̄ ph̄s
dicit 4.° ethicoꝝ ꝙ dona hn̄t aliq̄d sil'e
deo sacratū. Oblatō āt ip̄a deo fcā viz
orōnis h3. Itē in q̄tuz bona exteriora
ad corporis cōseruatōem ordinanᷣ. sb̄
tractio exterioꝝ bonoꝝ ꝑ el'ynaz q̄si v̄
tute ꝯtinet ieiuniū q̄ maceraᷣ corpus
Sil'r ēt orō v̄tute ꝯtinet ieiuniū. q2 ex
tensio intellect⁹ ad deū debilitatē cor
porꝭ parit. Vn̄ elemosyna ꝯpleti⁹ hēt
vim satisfactōis q̄ȝ orō. ⁊ orō q̄ȝ ieiuni
um. Et iō dr̄. i. Thimotꝭ. 4.° Corpal'r ex
ercitatio ad modicū inutilis ē. pietas
āt ad oia valet. Et ꝓpter h° elemosy
na magis indiciᷣ ut v'lis medicia pctī
q̄ȝ alia. Lucꝭ. xi.° Date elemosynā ⁊ oia
mūda sunt vobis. Daniel'. 4.° Pctā tua
elemosynis redime. Et Thob. 4.° Ele
mosyna ab omni pctō liberat. A. Idē
in su. eo. ti. q. 124. B.

¶ Vtrū restitutio sit ꝑs satisfactōnis
℞ bm Pe. in. 4.° dis. 15. Aliq̄d pōt dici
ꝑs satisfactōis dupl'r. Vno mō ōe illō
qō ad debitā satisfactōem exigiᷣ. ⁊ sic
restitutō ē ꝑs satisfactōis. Alio modo
illud solū in q̄° ꝯsistit satisfactō. ⁊ sic re
stitutō nō ē ꝑs satisfactōis. q2 restitu°
dicit tm̄ cessatōe3 ab iniuria. bm ē fun
damentū ⁊ q̄si p̄ambulū ad satisfactō
nē. A. Idē in su. eo. ti. q. 124. B.

¶ Vtrū vnus ꝓ alio possit satisfaceᷣ
℞° b3 Pe vbi. s̄. Duplex ē effcūs satis
factōis. Vn⁹ solutō debiti pctōꝝ p̄cedē
tiū. alt'r excessio cāꝝ pctōꝝ seq̄ntiū. et q̄
dē q̄° ad hūc secūdū effcm̄ ꝯstat ꝙ vn⁹
ꝓ alio n̄ pōt satisfacē. Quātū v̄o ad p̄
mū distiguendū ē. q2 si q̄s ipotens est
ꝑ se satisfacē tūc ali⁹ q̄ est in caritate
pōt ꝓ eo satisfacē. sicut ēt ꝯfiteri. ut s̄.
ꝯfessio p̄. §. 6.° Si v̄o ē potēs tūc o3 ꝙ ip
semet satisfaciat ꝓ seip̄o. pōt tn̄ iuuari
ꝑ aliū. Et addit h̄ Tho. ꝙ ēt si sit potēs
ali⁹ poss3 ꝓ eo satisfacē. s3 n̄ ē ꝑmitten
dū ut aliq̄s ꝓ alio satisfaciat nisi ōfe
ctus aliq̄s appeat in penitēte uel cor

poralis ꝑ quē ipotēs sit ad sustinēduz
uel sp̄ualis ꝑ quē nō sit ꝓmpt⁹ ad por
tandū pniam. A. Et hoc casu ei pnia
nō vr̄ ꝓdesse nisi aium ꝑatū habuēit
ad faciendū qō sibi a sacerdote i pnia
iuste fuēit iniūctū. q2 ad h° obligatur
ex̄ de pe. ⁊ re. ois. Naz ꝑfcā pnia cogit
pctōrē oia libenᷣ sufferr. de pe. dis. i. ꝑ
fecta. Iō clarior vr̄ snia Pe. q̄ etiā po
nitur sil'r cū dicto Tho. i su. eo. ti. q. 129.
Nam ncc̄e ē ꝙ hō recognoscat pctm̄
suū saltem ꝑ aliquē actū satisfactōis
exterioris. al'r nō vr̄ in v̄itate dolē. Vn̄
⁊ Iohel. 2.° dicit dn̄s. Cōuertimi ad me
i toto corde vr̄o. i ieiunio ⁊ fletu ⁊ plā
ctu ⁊c̄. Ad h° ēt facit de pe. dis. i. nō suf
ficit. Vn̄ ⁊ Ricar. sup 4.° sen. dis. 15. dicᷣ
ꝙ in lege cōi bm oēs nūq̄ȝ dimittiᷣ ac
tuale peccatū mortale sine aliq̄ satis
factōe. q2 sp ad h° req̄riᷣ act⁹ penitēdi
i q̄° p̄ncipalior ꝑs satisfactōis ꝯsistit. et
ꝙ ō lege cōi ꝓ mōtali actuali cū satis
factōne meriti xp̄i req̄riᷣ aliq̄ satisfa
ctio penitētis. nō ꝓpᷣ impꝑfectōe3 me
riti xp̄i. s3 q2 de⁹ vult. ⁊ ꝓpᷣ sui honorē
⁊ nr̄m bonū ut ꝓ his que voluntate ꝓ
p̄a ꝯmittimus uel omittim⁹ volūtate
ꝓp̄a satisfactōe3 aliquā faciam⁹. Itē
Scotus sup. 15. dis. 4. sen. idē sētit sub
dens. Si arguis. Contritō pōt delē qō
cūq̄ȝ pctm̄. igiᷣ ꝓ nullo corrn̄det alia
satisfactio ꝓp̄a. Nō seq̄ᷣ. q2 ꝯtritō in
cludit aliquā satisfactōe3 saltē i voto.
⁊ l3 q̄n̄q̄ȝ sit intēsa ita ꝙ sufficiat et sa
tisfaciat ꝓ tota pena. p̄ceptū tn̄ ō pēa
ifligēda n̄ est irratōnabile. q2 ꝯtritō n̄
est nisi satisfactō ꝑticularꝭ. p̄cepta v̄o
gn̄alia danᷣ ꝓpᷣ remedia gn̄alia. ⁊ b3
illas ꝯditōes que inueniunᷣ in hoib⁹
ut in pluribus.

¶ Vtꝝ satisfactō possit fieri ꝑ opa ex̄
caritatē fcā. ℞° bm Tho. ⁊ Pe. ubi sup̄
Non. nā satisfactio ē amotio offenie
⁊ restitutio amicitie. Hoc āt non pōt
fieri sine grā ⁊ caritate. Vn̄. i. Corꝭ. 13.°
Si distribuero in cibos pauperū oēs
facultates ⁊c̄. caritatē āt non habuero
nihil mihi ꝓdest. Talia. n. opa nō sūt

accepta deo.⁊ licet hõ nõ habeat certi
tudinem ꝙ sit i caritate.⁊ per ꝯñs cer
tus eẽ nõ possit de satisfactõe.ꝓpť qð
dr̃ Eccl.5°.de ꝓpiciatu pctõꝝ noli esse
sine metu.tñ sufficit certitudo ꝓbabi
lis ꝯiecture. A .Nam glĩa nr̃a hec est
testimoniũ consciẽtie nr̃e.2.Corĩ.p̊. Et
idẽ quod hic notať in sũ.eo.ti.q.130.Et
addit Pe.ꝙ satisfactio ẽt non põt fieri
ꝑ opera in caritate inchoata sed non
ꝑfecta.quia non põt esse aliquod op⁹
meritorium sine intentiõe bona. Hic
aũt bona intentio non continuať nec
ꝺm actum nec ꝺm habitum. Itẽ quia
illud quod fit in peccato opus mortu
um ẽ.ut in sum.eo.ti.qõne.131. B .
¶ Utꝝ satisfactionez iniunctam ſʒ in
peccato mortali expletam necesse sit
iterare. R°.ꝺm Tho. vbi.s̃.Alique sa
tisfactiones sunt ex quibus manet ali
quis effectus in satisfacientib⁹ẽt post
q̃ꝫ actus satisfactõis trãsiit. sicut ex ie
iunio manet corporis debilitatõ.et ex
elemosynis largitis substãtie diminu
tio.⁊ sic de silibus.Et tales satisfactio
nes in peccatis facte non oʒ ꝙ iteren
tur.qꝛ ad illud qð ꝺ eis manet per pe
nitentiã sequẽtẽ accepte sunt.Satisfa
ctões aũt que non relinquũt aliquem
effectũ in satisfaciente postq̃ꝫ act⁹ trã
siit oʒ ꝙ iterenť.sicut de or̃one ⁊ simi
lib⁹.Act⁹ ãt interior. A .i.dolor ꝺ pec
catis. B .ꝗ totaliť trãsiit nullo modo
viuificať.sed oʒ ꝙ itereť. Idẽ Al.Ad
dit ãt. Guil.ꝙ talť teneť ad suscipiẽdã
postea pniam siue satisfactõem.nõ tñ
est ei iponenda postea pnia tãta quã
ta si nulla fuisset imposita . qꝛ p̃sumẽ
dũ est ꝙ ꝓpter illa iniũcta que fec̃. lʒ
ex̃ cãitatẽ dñs maiorẽ ꝯtritõez ei ꝺde
rit. A . Iste Guil.vr̃ sentire ꝙ pnia in
pctõ mõtali facta sit,indifferenť iteãn
da.lʒ ꝙ ꝓpter rõem ab eo dictã possit
diminui. Pe.ẽt vr̃ sentire ꝙ silr̃ sit ite
randa.ut in sũ.eo.ti.q.132.vbi secũduʒ
eũ dr̃ ꝙ satisfactio in mortali pctõ fa
cta ꝑ sequentẽ pniam non incipit va
lere.qꝛ talia oꝑa a caritate nõ sũt eli

cita nec imꝑata.⁊ iõ ab ea non viuifi
canť. Idem Ricar.15.dis.4.sen.ꝗ etiaʒ
nõ videť approbare q̊ ad hoc dr̃iaʒ q̈li
tatis rerũ de quib⁹ fit satisfactio dicẽs
ꝙ cũ deus bonoꝝ operũ nr̃oꝝ non ege
at.oꝑa hõis nõ acceptat tãq̃ꝫ remune
ratione digna vel satisfactoria nisi ac
ceptet oꝑantem.Uñ ⁊ Geñ.4°. ꝓus dr̃
Respexit dñs ad Abel.⁊ postea subiũ
giť.⁊ ad munera ei⁹. demõstrãdo acce
ptõem munerũ ex acceptõe ꝑsone. et
reprobatõez ex ei⁹ reprobatõe.ut etiã
dicit Aug⁹ in li°.de pnia.et de pe.dis.5.
cõsideret ibi.Semꝑ offerat deo mẽtez
⁊c̃. Ad h°ẽt p̊ Corĩ.13°.ibi.Et si distribu
ero in cibos pauperũ om̃s facultates
meas ⁊c̃.Scotus ꝯo sup eadeʒ dis. dic̃
ꝙ ista sñia vr̃ nimis dura ꝯ pctõres. ⁊
occasio maiorĩ obstinatõnis. Si.n.iste
hodie ꝯe penitẽs ⁊ hũilť recipiens sa
tisfactõez puta ieiuniũ triũ dieꝝ cras
recidiuet i mortale.⁊ ꝺ illo nõ penitẽs
2°.die ieiunat .qꝛ sibi ipositũ ẽ.si dicat
qs ꝙ ieiuniũ istud scđe diei ñ ẽ aliq̃ sa
tisfactio extior. magna occasio est in
ducẽdi istũ iã lapsũ ut scđa die ñ ieiu
net.⁊ ꝑ ꝯñs ad nouũ peccatũ mortale
qꝛ transgrediẽdo pniaʒ illã a sacerdo
te receptam uideť peccare mortaliter
cũ sit transgressio p̃cepti ecclesie ⁊ vi
carii dei i isto actu.Ex h° posset forma
ri talis rõ.Si p⁹ lapsũ ⁊ añ pniaʒ nouã
nõ exeqtur satisfactionem p̃stinã sibi
ipositã peccat mortaliť nouo peccato.
Igiť si exequiť bñ facit.qꝛ facit actuʒ
obedientie.Sʒ hoc nõ facit nisi inq̃ꝫtũ
illð ẽ sibi ipositũ ut ps satisfactionis.
ergo.Dico igiť sine p̃iudicio ꝙ ꝗ semť
ꝯe penitet ⁊ recipit pniam uel satisfa
ctõem cõdignã sibi impositã ab eccle
sia claue non errante.q̃ꝫtũcũq̃ꝫ postea
recidiuet nũq̃ꝫ tenebiť nisi ad illã vni
cam satisfactõem implendã.⁊ si leã im
pleat in caritate melius ẽ.qꝛ nõ tantũ
soluit penã sed etiã meretur gr̃am.Sʒ
si ipleat eã volũtarie ex̃ caritateʒ. sol
uit penã.sed nõ mereť gr̃aʒ. Si auteʒ
ipa ab ꝯeo ex̃ caritatẽ exigatur. soluiť

quidē pena lʒ ipē nō soluat. ⁊ i p̊ qdē ē satisfactō simpliciť. qꝛ recōciliās ⁊ placās. In 2° āt ē satisfactio. qꝛ uolūtaria redditio. sʒ nō simpliciť. qꝛ nec recōcilians nec placans. In 3° āt est satisfactō ultra quā nō exigiť ulterioꝛ pena. Ex 2° sequiť ꝙ si magnā ꝑtem satisfactōnis iposite qs fecit ex̄ caritatē. non est iterato iponenda pnia seu satisfactio ꝓ p̊ pctō de q̊ pniam expleuit in pctō moꝛtali et p⁹ iterū penitet. qꝛ de pctō satisfecit lʒ ex̄ caritatē. sʒ tm̄ de nouis peccatis q̄ fuerūt cā. qꝛ illa satisfactō fuit moꝛtua. Et si arguas. Fuit mōtua ergo nō satisfactio. Nō seqť nisi ꝙ nō ē recōciliās ⁊ placās in amicitiā. Et si arguas. Igiť nō satisfactio. nō seqť. qꝛ suffic̄ d̄o ꝙ aliqs uolūtarie soluat penā debitā ad punitōeʒ peccati ꝯmissi. lʒ nō recōcilieť in amicitia. qd̄ pʒ in actibus hūanis. Si eim alicui offense in regē coꝛꝛespondeat p̄cise ꝺm legeʒ abscisio manus. si isti ēt inuito abscindať manus satis patiť ⁊ regi satisfit sufficienť. qꝛ ꝺm iusticiā non ab eo exigere vult ulterioꝛem penam ⁊ tamen non recipit eum in gratiam et in amicitiam. Mlto igiť magis posset sufficē ꝓ punitōe culpe si aliqs debitam sibi infligeret penā. lʒ nō ad gr̄am uľ amicitiam iudicis offensi. Ex 3° mēbꝛo posset dici ꝙ talis si ꝓpť nouū peccatū i qd̄ rcidiuit dāneť anteq̄ȝ totā pniaȝ ꝯpleuisset punieť in inferno tꝑaliter pena coꝛꝛespōdente illi q̄ non fuit hic soluta. ⁊ p⁹ aliqd̄ tp̄s non punieť aliq̄ pēa ꝓ illis peccatis ꝓ qbus fuit pnia illa iposita sicut ⁊ de ueniali. qꝛ moꝛiēs in pctō ueniali simľ ⁊ moꝛtali nō punieť eťnaliter ꝓ ueniali. ut diceť. ī. Et eodē mō i ꝓposito. Ex quo. n. ꝺm plenā iusticiam punitiuā semel est iposita pena tꝑalis isti de peccato ꝓ q̊ uere penituit. nūq̄ȝ isti ꝓ isto pctō debeť nisi pēa tꝑalis. ⁊ illa soluta nlľa alia. Hec Scotus. Ad ꝯcoꝛdiā oiuȝ pōt dici ꝙ aut satisfaciendū ē ꝓxio aut deo. p̊ casu in q̊ cūq̄ȝ statu fuerit fcā sufficit. Nō enim

infest ꝓximi cui⁹ meriti fuerit satisfaciens. Propťea ⁊ bona fides nō patiť ut bis ab eodē idē debitū exigať. ff. de re. iur. l. bona fides. 2° casu dicenduȝ ꝙ satisfactio pnialis respectu q̄ntitatis posita est in arbitrio sacerdotis. ut. s̄. pnia. 2°. §. p̊. Un̄ post aliq̄lē pniam fine q̄ regulariť oio fieri non pōt ut. s̄. §. 9. cū additōe. a uolūtate ꝯfessoꝛis d̄pendet vtꝝ satisfactio ex̄ caritateʒ fcā debeat iterari uel nō. ⁊ si de eius uolūtate ꝯstat stam⁹ illi. ꝙ si nō ꝯstat recurrimus ad ꝯiecturas. Un̄ si iniūcta pnia nō relinqt post se aliquē effectū. sicut ē orō. nō p̄sumiť iposita ad satisfactionē pena. sʒ ad ipetratōem recōciliationis seu gr̄e remissiue que hēri nō pōt nisi ꝑ oꝑa fcā in caritate. Jō hmōi penitentia dʒ tāq̄ȝ inualida q̄ ad hoc iterari. Siľr vr̄ iteranda qn̄ pctm̄ anullat effectū iniūcte pnie. sicut ⁊ uisitare loca indulgentie ad q̄ inutiliť accedit q ē ex̄ caritatē. Jō illuc accedē uideť taliter iniūctū ut non sit inutile sʒ ex eo seq̄tur effectus. nisi ꝯstaret sacerdotē illud iniūxisse poti⁹ ad penā ꝑegrinatōis q̄ȝ indulgentie acqsitōem. Si x̄o iniūcta pnia relinqt post se aliquē effectū rerū seu coꝛꝑis diminutm̄. p̄sūitur iniuncta ad satisfactōnem pene q̄ pōt ēt ex̄ caritatē fieri. ut dicit Scotus. Jō nō est necesse iterari ꝺm eundē. et Tho. nisi pnia hmōi eēt ualde ꝑua respectu ꝑsone penitent et pctōꝝ ab ea ꝯmissoꝝ. Nā tā ꝑua pnia nō vr̄ iiūcta ad satisfactōem pene. sʒ ad impetratōnē gr̄e remissiue q̄ ex̄ caritatē haberi nō pōt. Propťea illā necesse ē iterari. ꝺm Ricar. Et sic doctoꝛes ꝯcoꝛdāt. Et ex his pōt colligi ꝙ ad ͛uitādū dictas ambiguitates dʒ pꝛudēs sacerdos penitēti aliquā iniūgere satisfactōnem quā statim exequať x̄isiľiť in statu gr̄tie. ⁊ ex inde q̊ ad reliquā satisfactōeʒ quā successiue agē debʒ. ⁊ ei d̄clarare vtꝝ debeat illā iterare si ex̄ caritateȝ egerit. Et lʒ i aliquo cāu satisfactō iterari debeat si ex̄ caritatē fiat p̄tactū ē

tamē hoc ꝛ quodcū꜕ aliud bonū etiā ex̄ caritatē factū valet ꝛ utile ē ad mꝛ ta. de pe. dis. 5. falsas. ꝛ nōt Ricar. 4° se. dis. 15. B. Et nō ꝙ nō ē in pctō morta li q est ɔtritus. ut. s. ɔtritio. §. plt. Mul ta q̄ ꝑtinēt ad satisfactiōez. vide. s. ele mosyna. Itē ieiuniū. Item orō. Itē pe nitentia ꝛc.

S Candalum Quid sit ℞. scd̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 43. Sicut Hieronym' dicit sup illud Math. 15° Scis q2 pharisei audito ꝟbo hoc scan dalizati sūt. qd̄ greci scandalū dicunt. nos offensionē vel iniuriā uel ipactō nē pedis possum' dicere. Cōtingit. n. qn̄q꜕ ꝙ aliqs obex pōit alicui i uia cō oꝑali cui ipigēs dispōit ad ruinā. ꝛ talꝛ obex dr̄ scandalū. Et silr̄ i ꝓcessu uie spūalꝛ ɔtingit aliquē dispōi ad ruinā spūalē ꝑ dcm̄ vel fcm̄ alterius inq̄tuz .s. aliqs sua admonitōe uel inductōne aut exēplo trahit alterū ad peccandū ꝛ hoc ꝓpe dr̄ scandalū. Nihil aūt ſʒ ꝓ ꝑriam rōnez disponit ad spūalem rui nam. nisi qd̄ hēat aliquē defectū recti tudinis. q2 id qd̄ ē ꝑfecte rectū magis munit hoiem ɔ casū q̄ ad ruinā indu cat. Et iō ɔuenientꝛ dr̄ ꝙ scandalū ē di ctū uel factū minus rectū p̄bens alꝛi occasionē ruine. Et hec diffinitō sumi tur ex glo. Math. 18°. A. Eandē diffini tōem ponit. Nico. de lira. sup p̊s. 49°. B. Scādalū tn̄ aliqn̄ sumiꝛ large pro q̊libet īpedimēto. Math. 16°. Scanda lum mihi es.

¶ Utrꝫ scandalū sit pctm̄. ℞. ſʒ Tho. vbi. s. Duplex est scandalū. s. passiuuz in eo q scandalizatꝛ. ꝛ istud ē semꝑ pec catū. Nō. n. scandalizatꝛ nisi inq̄tū ali qualiꝛ ruit spūali ruina q̄ est peccatū. Aliud ē scandalū actiuū. s. qd̄ ē in eo q scandalizat. et hoc ē ēt semꝑ pctm̄. q2 lꝫ op' qd̄ facꝛ pctm̄ ē ulꝛ ēt si n̄ ē pctm̄ sal tez hʒ peccati siue mali spēm. iō dimit tendū est ꝓpter ꝓximi caritatez ex q̄ vnusq̄s꜕ conatꝛ saluti ꝓximi ꝓuidere

Et sic q uō dimittit ɔ caritatē agit. A. Un̄ ꝛ. i. ad. Thessal' vlti. dr̄. Ab om̄i spē mali abstinete vos. Et facit ex̄ ꝺ vita ꝛ ho. cle. cū ab omni. B. Sʒ tn̄ scāda lū patientis pōt eē sine pctō agēti. vt puta cū aliqs scandalizatꝛ de his que aliqs bn̄ facit. ꝛ que spēm mali n̄ hēnt A. q2 hoc casu nō est scandalū actiuū ſʒ passiuū. s. q2 nō ꝓcedit ex fcō agēti ſʒ ex passione ꝛ culpa patiētis. de quo math. 15°. circa scādalizatos phariseos dr̄. Sinite illos q2 ceci sūt ꝛc. Et non so lū a pctō uel a spē pcti abstinendū est ad remouendū scādalū. ſʒ qn̄q꜕ ēt a li citis. vt pʒ in sequentib'. B. Itē scā dalū agentis pōt eē sine pctō patienti ut cū qs inducit aliū ꝟbo uel facto ad pctm̄. Iste qdem q̄ntū est de se scāda lizat. ſʒ si alius nō ɔsentit immunis ē a peccato.

¶ Utrꝫ scandalū sit spāle pctm̄. ℞. ſʒ Tho. scd̄a scd̄e. q. 43. Scandaluz passi uū. s. in eo qui scandalizatꝛ non pōt esse spāle peccatū. q2 ex dcō vel fcō alteri' aliquē ruere ɔtingit ſm qd̄cū꜕ gen' peccati. nec ipsa sūptio occasionis dat specialē ratōem peccati. Scādaluz ꝟo actiuum. s. in eo q scādalizat pōt sumi dupliciꝛ. s. ꝑ se ꝛ ꝑ accidēs. Per accidēs quidē qn̄ ē p̄ter intentionem agentis vtputa quādo aliquis facto suo uel ꝟ bo inordinato nō intendit alteri dare occasionē ruine. ſʒ solum satisfacē sue ꝟolūtati. ꝛ sic scandalū non ē speciale peccatū. q2 qd̄ ē ꝑ accn̄s non cōstituit spēm ſʒ ē circūstantia aggrauans. s. qd̄ in publico fit. Per se ꝟo ē scandalum actiuū qn̄ aliqs iordinato suo dicto ulꝛ facto intēdit aliū trahere ad peccatū ꝛ sic ex intentione spālis finis sortitur rōnez specialis peccati. Finis eim̄ dat spēm imortalibus. A. Idē in sū. li. 3° ti. 30. q. 3. Et. §. p̄cedēs hēꝛ eo. ti. q. 2. B.

¶ Utrꝫ scandalū sit peccatum morta le. ℞. scd̄m tho. vbi supra. Scandaluz passiuum potest esse veniale quasi ha bens impactionem tantum. puta cuz aliquis ex inordinato dicto uel facto

alterius commouetur motu peccati
uanialis. Quandoq; vero est peccatū
mortale quasi habens cum impactio
ne ruinam. puta cuz aliquis ex inordi
nato dicto uel facto alterius procedit
ad peccatum mortale. Scandaluz au
tem actiuum si sit per accidens potest
esse quandoq; veniale. puta cuz aliqs
vel actuz peccati venialis committit
uel actum qui non est scđm se pecca
tum. sed habet aliquam speciem ma
li cum aliqua leui idiscretione. Quan
doq; vero est peccatum mortale siue
quia committit. actum peccati morta
lis. siue quia contemnit salutez proxi
mi. ut pro ea conseruanda non preter
mittat facere quod sibi libuerit. Si
vero sit per se. puta cum intendit idu
cere alium ad peccandum. si quidem
intendit inducere ad peccanduz mor
taliter. est pctm̄ mortale. et silr si intē
dat iducere ad peccādū venialr̄ p ac
tum peccati mortalis. Si vero inten
dat inducere ad peccatum ueniale p
actum peccati uenialis est peccatum
veniale. A . Idem in sum. eo. titulo.
questione. 2. B

¶ Utrum bona spiritualia sint pro
pter scandalum dimittenda. R̄. secun
dum Tho. vbi supra. Quedam bona
spiritualia sunt de necessitate salutis
que pretermitti non possunt sine pec
cato mortali. Manifestum est autē
q̄ nullus debet peccare mortaliter ut
alterius peccatum impediat. quia qli
bet plus tenetur sibi q̄ alteri. et ideo
ea que sunt de necessitate salutis pre
termitti non debent propter scādaluz
vitandum. In aliis autem spirituali
bus bonis que non sunt đ necessitate
salutis. videtur distinguendum. quia
scandalum quod ex eis aliquando ori
tur. quandoq; ex malicia procedit. cuz
scilicz aliqui uolunt huiusmodi bona
spiritualia impedire scandalum con
citando. Et hoc est scandalum phari
seorum qui de doctrina xp̄i scandali
sabantur. quod esse contemnendum
christus docet. mathei. 15. Quando ve
ro scandalum procedit ex infirmitate
vel ignorantia. et huiusmodi scanda
lum est pusillorum. propter quod spi
ritualia opera sunt occultanda uel in
terdum etiam differenda vbi pericu
lum non imminet quousq; reddita ra
tione huiusmodi scandalum cesset. Si
autem post redditam rationem duraz
iam videtur q̄ qui inde scandaluz su
mit non ex ignorantia. sed potius ex
malicia procedat. et sic propter ipsuz
non sunt spiritualia bona dimittenda
A . Con. Pe. vt in summa eodem. ti.
questōe. 5. B .

¶ Utrum punitio peccatorum sit p
pter scandalum dimittenda. R̄. scđm
Tho. scunda secunde qōne. 43. Pena
rum inflictio intantum habet rationē
iusticie inq̄tum per eas peccata cohi
bentur. Si autem per inflictionem pe
narum manifestum sit plura et maio
ra peccata sequi. tunc penarum infli
ctio non continebitur sub iusticia. Et
in hoc casu a peccatorū punitione ces
sandum est. vt dicit Aug⁹. A . Hoc
dictum habetur dis. 50. vt constituere
tur. B .

¶ Utr̄ a sacra doctrina pp̄ter scāda
lū cessandū sit. R̄. sm Tho. vbi. s. Circa
doctrinā duo ↄsideranda sunt. s. veri
tas que docetur. et ipse actus docendi
q̄rum p̄muz est de necessitate salutis
ut. s. ↄ̄riuz xitati nō doceat. sed verita
tez sm ↄgruentiā tpis et psonar̄ ppo
nat ille cui incūbit docendi officiuz. Et
iō pp̄ter nulluz scandaluz quod seq̄
videatur debet homo p̄termissa veri
tate falsitatē dicē. A . Facit. 22. q. 2 ne
qs cū duob⁹. c. se. et ex̄ đ vsuris supeo.
B . Sz ip̄e actus docendi int̄ elemosy
nas sp̄uales ↄputat̄. đ quib⁹ in se. §. dr̄
A . s. utr̄ pp̄ter scandalū sint dimittē
de. A doctrina āt qs ēt si hēat ex offi
cio excusat̄ qn̄ pp̄ter indispositōnem
audiētiū inutilis eēt. Dicit. n. Eccl. 32.
ubi n̄ ē audit⁹ nō effūdas s̄monē. Ad
h⁹ ēt. xi. q. 3. qn̄. et nōt̄ in dcā. q. 5. B .

¶ Utrum ipletio ꝯsilioꝝ.largitō elymāꝝ
⁊ hmōi opa misericordie sint ꝑtmittē
da ꝓpt̃ scandaluz.R̷° ſm Tho.ubi.s̃.
Qn̄ talia nō sūt de necessitate salutis
lꝫ ꝓpter scandalū nō sint simplicit̃ di
mittenda sunt tn̄ interdū occultanda
⁊ differenda ꝓpter scandalū pusilloꝝ
q̊usqꝫ reddita ratōne scādalū cesset.A
Nō tn̄ dꝫ qs facilis esse ad credenduz
ꝙ alii scādalizent̃ de bono ope.nec fa
cile ꝓpter metū scādali dꝫ a bono ces
sare.cū debeat ꝑsumē de aliis potius
ꝙ sint boni q̃ꝫ mali.Durāte tn̄ ꝯscia' ꝙ
alii scandalizēt̃ ex illo bono n̄ dꝫ facē
ꝯ ꝯsciam ſm glo.Ray.⁊ in dcā.q.5. B.
Qn̄ āt consilioꝝ obseruatio ⁊ impletō
operū misericordie sūt de necessitate
salutis.ut patet in his q iā uouerīt ꝯsi
lia.⁊ in his qbus ex debito iminet de
fectibus alioꝝ subuenire.uel in tꝑali
bus.puta pascendo esurientē.ul̃ in spi
ritualibꝰ.puta docendo ignorātē.⁊ h°
siue fiant hmōi debita ꝓpter iniūctū
officiū ut pꝫ in ꝑlatis.siue ꝓpt̃ neces
sitatē indigentis.tūc eadem rō est de
hmōi sicut ꝺ aliis q̄ sūt de necessitate
salutis.de qbus.s̃.dcm̄ est.§.5.A.Idez
in dcā.q.5.B.

¶ Utrum correctio frat̃na sit ꝓpter scā
dalū dimittenda.R̷° ſm Tho.scd̄a se
cūde.q.43.Correctio fraterna ordina
tur ad emēdatōem fr̄is.⁊ iō in tm̄ ꝯpu
tanda ē int̃ spūalia bōa inq̃ꝫtū hec cō
seq pōt qꝺ nō ꝯtingit si ex correctiōe
frater scādalizetur.⁊ iō si ꝓpter scāda
lū correctio dimittat̃ nō dimittit̃ spū
ale bonū.A.De hoc latius.s̃.correctio
2.°p totum.B.

¶ Utrum pctm̄ ueniale sit ꝯmittendum
ꝓpter uitandū scandalū.R̷° ſꝫ Tho.
ubi.s̃.Pctm̄ ueniale ꝓpter uitanduz
scandalū nūqꝫ est faciendū.Si.n.faci
endū est iam nō esset pctm̄.Nā ⁊ con
tingit aliqd ꝓpter aliquā circūstātiā
nō esse pctm̄.qꝺ illa circūstātia subla
ta essꝫ pctm̄ ueniale.sicut ƀbū ociosū
ē peccatū ueīale qn̄ absqꝫ utilitate dr̃
Si āt ex cā rōnabili ꝓferat̃.nō ē ocio
sū neqꝫ peccatū simpliciter.A.Dic cla
rius ꝙ nullū peccatū ēt ueniale faciē
dū est ꝓpter uitandū scandaluz.Sed
bn̄ ꝯtingit interdū ꝙ aliquid qꝺ esset
de se peccatū si fiat ꝓpter uitandū scā
dalū.nullū ē peccatū.ut ē in exemplo
ꝓposito ⁊ pꝫ ꝑ eūdū Tho.cui cō.Pe
⁊ Ray.ut in dcā.q.5.B.

¶ Utrum tꝑalia sint ꝓpter scandalū di
mittenda.R̷° ſm Tho.ubi.s̃.Distiguē
dū ē.quia si tꝑalia sint nobis ad conſ
uandū cōmissa sicut bona ecclesie cō
mittunt̃ ꝑlatis.⁊ bōa cōia rei publice
ꝯmittunt̃ rectoribꝰ.taliū ꝯseruatio si
cut ⁊ depositoꝝ iminet his qbꝰ ꝯmis
sa sūt ex necessitate.⁊ iō n̄ sunt ꝓpter
scādalū dimittenda.sicut nec alia q̄ st̃
ꝺ necessitate salutis.Un̄ ⁊ btūs Tho.
cantuariensis repetiit res ecclesie cuꝫ
scandalo regis.Si ƀo tꝑalia sūt talia
q̊ꝝ nos sumꝰ dn̄i dimittē ea tribuēdo
si penes nos hēamus.uel nō repeten
do si apud alios sint.ꝓpter scandalū
qūqꝫ debemus.qn̄qꝫ nō.Si.n.ex h° scā
dalū oriat̃ ꝓpter ignorantiā uel ꝓpt̃
infirmitatē alioꝝ.qꝺ diximus eē scan
dalū pusilloꝝ.tunc uel totalit̃ dimittē
da sūt tꝑalia.ul̃ alit̃ scandalū sedādū
.s.ꝑ aliquā admonitōez.A.Un̄ Augꝰ.
li° de ſmone dn̄i i mōte dicit.Danduz
est qꝺ nec altari nec tibi noceat q̃ꝫtuz
ab hoie credi pōt.⁊ cū negaueris quod
petit indicanda est ei iusticia.⁊ meliꝰ
ei aliqd dabis cū iniuste petentez cor
rexeris.ut i sū.eo.ti.q.6.ubi hec omnia
notant̃.B.Si ƀo scādalū oriatur ex
malicia qꝺ ē scandalū phariseoꝝ.tūc
ꝓpter eos q sic scandalū ꝯcitant non
sunt tꝑalia dimittēda.qꝛ hoc ēt noce
ret bono cōi eoꝝ ꝙ daret̃ malis occasio
rapiendi.⁊ noceret ipsis rapientibꝰ.qꝛ
retinendo aliena i peccato remaneret
A.hoc ƀm nisi in aliq̊ casu spāli cari
tas aliud suaderet.s.ꝓpter bonū pacꝫ
ut potest colligi ex dcis s̃.bellū.ꝑ.§.x°
nisi extrema necessitas imineret.Un̄
ut ⁊ notat̃ in dcā.q.6.glo.Ray.dicit.Si
status meꝰ uel familie mee n̄ ē in tuto

si careā re mea: puta qꝛ paup̱ sū ꝛ idi
geo. ꝛ ero in p̱iculo incidendi in ipatiē
tiā aut murmuratōez ꝯ deū. ñ teneoꝛ
rē meā dare. aut a repetitōe cessaꝛ. cū
debeā pl'me diligē ꝛ meos ꝙ̄ exneuꝫ
ꝓpt̄ hoc. n. excusaꝛ q idigēs ab alio ac
cipit ad vsurū. Si āt i tuto sit stat' me
us ꝛ familie mee credo ꝙ debeā dare
rē petitā ꝓp̱ hi' scādalū vitādū: si cre
do eū re illa bñ vsurū. al'nō. qꝛ eēt daꝛ
gladiū in manu furiosi. B.

¶ Utꝝ cibus sit dimittend' ꝓpt̄ scan
dalū. R° ſm Tho. ubi. s̄. Cib' nō ē tota
lit̄ dimittend' ꝓp̱ scandalū. qꝛ sumē ci
bū ē de ncc̄itate salutꝭ. ſꝫ talis cib' bñ
ē ꝓpt̄ scandalū dimittend' ſm illō. i.
Corꝭ. 8°. Nō manducabo carnē in etnū
ne frēꝫ meū scandalizem. A. Facit ad
p̄dcā qō dcm̄ est in. §. p̄cedenti. in addi
tione. B.

¶ Utꝝ debeam' ꝓptē scandalū vita
re iudiciū. R°. ſꝫ Tho. scd̄a scd̄e. q. 43.
Sic dꝛ Math. 5°. volēti tecuꝫ i iudicio
ꝯtendē ꝛ tunicā tuā tollere. dimitte ei
ꝛ palliū. Qō ut dicit Aug'. itelligēdū
ē ſꝫ p̄parōez ai. ut. s. hō sit p̱atus p̄us
pati iniuriā uel fraudē. ꝙ̄ iudiciū sub
ire: si hoc expediat. qñꝙ̄ tñ ñ expedit
ut in. §. xi°. dictū est. Et sil'r intelligēdū
illud apl'i. i. Corꝭ. 6°. Jā qdeꝫ oio delictū
ē in vob̄ ꝙ iudicia hētis in uos. Quaꝛ
nō magis iniuriā accipitꝭ. Quare non
magis fraudē patimini.

¶ Utꝝ ꝓpter scādalū dimittēda sint
ista tp̱alia bona q̄ sūt debita ꝑ spūa
libus. R° ſm Tho. vbi. s̄. Distinguēdū
ē. q̄a aut t'le scādalū ꝓcedit ex ignorā
tia siue ifirmitate alioꝝ. aut ex mali
cia. Et si qdē ex ignorātia. tūc p̄nt ñ ac
cipi ul' differri. ut. s̄. §. x°. dcm̄ ē. q icipit
Utꝝ tp̱alia. Uñ apl's seminās spūalia
tp̱alia stipendia nō accepit. ne offēdi
culū daret euāgelio xp̄i. ut. pꝫ. i. Corꝭ.
9°. Uitabat. n. scandaluꝫ qō ꝓcedebat
ex ignorātia gentiliū q hoc nō ꝯsueue
rāt. Et iō ad tp̄s abstinēduꝫ erat ut p̄'
istruerent h° eē debitū. Et ex sil'i cā ec
clesia abstinet a decimis exigēdis in

t̄ris i qb' nō ē ꝯsuetū ꝺcimaꝛ solui. Si
ꝟo scandalū ꝓcedat ex malicia. agen
dū ē vt in dcō. §. x°. s̄. dꝛ.

¶ Pone ꝙ aliqs hꝫ bonā ꝯsciaꝫ apō
deū. multi tñ ꝺ eo scandalizanꝛ hōies
vtꝝ sufficiat. R° ſm Ray. Possꝫ vide
ri ꝙ sic. 2. Corꝭ. p̄. Glā nr̄a hec est testi
moniū ꝯscie nr̄e. Jtē. xi. q. 3. sēti. Dicas
tñ ꝙ ꝙ̄tuꝫ in se ē qlibet dꝫ niti satisfa
cere aliis intentōem suā oñdēdo. ꝛ cāꝫ
ꝛ spēm mali remouēdo. Nob̄. n. neces
saria est vita nr̄a. aliis fama. xi. q. 3. nō
sūt. Si āt ipsi nolūt recip̱e satisfactōꝫ
parati sēp̱ rep̄hendē ꝛ ñ imitari. dolē
debēt ꝙ illi peccāt. ꝛ sufficit. xi. q. 3. in
ter ꝟba. A. Et ibi pꝫ ꝙ ꝑ nobis ꝺ ta
libus debem' gaudē. Dicit̄. n. ibi ibi ꝙ
si i ꝯscia nr̄a nō inueniaꝛ malū qō de
nob̄ hōies loquūt̄. i magnā debem' le
ticiā ꝓsiliꝛ. Et idē qō h̄ nōt̄ i sū. e. ti. q.
7. B. Et hoc idē hēs. s̄. fama. §. p̊.

SCientia est studiū cleri
corum. Qō clēi
cus debꝫ hr̄e sciam sacre scri
pture ꝛ aliaꝝ lr̄aꝝ ꝛ negocioꝝ. ut. s̄. oꝛ
dinādus. §. 4. Et sacrā qdē scripturaꝫ
debēt scire clerici ad subditoꝝ aīas
informādas. 36. dis. c. 2°. §. ecce. ꝛ. c. si qs
vult. Seculares ꝟo scias debēt sciꝛ ad
eruditōez ut possint discernē verū a
falso ꝛ p̱ eas hēre adituꝫ ad sciam pie
tatis. nō āt ad uoluptatē ꝛ delectatōeꝫ
37. dis. §. cū ergo. Proptꝛ hoc statutuꝫ
est ut in certis ecclesiis hēatur doctoꝛ
ꝛ theologie ꝛ artiū liberalium. vt sup̄
magister p̊. §. p̊. Et intelligas de artib'
libēalib'. s. grāmatica p̄ncipal'r. ꝛ etiā
dialetica. ꝛ rhetorica. qꝛ ille spālit̄ eru
diūt hōies ad sciam pietatis. Sec' de
arismetrica. musica. ꝛ arstologia. q̄a
ille lꝫ in se contineant ꝟitatem nō tñ
ducūt ad pietatē. dis. 37. si qs. A. Jbi
nihil dꝛ de rhetorica. B. Et tam̄ scias
nūc dcās qn ēt poeticas p̄nt aliq qñꝙ̄
nō solū licite ſꝫ ēt meritorie studē. vt
. s. errores gentiliū legendo detestent̄
ꝛ vtilia q̄ in eis inueniunt̄ ad adiuto
riuꝫ sacre eruditōnis ꝯuertant. 37. dis.

turbat.ꝛ.c.ſi quid veri.ꝰNaꝫ ꝛ ſi qs ad
uerſus mathematicos velit ſcribẽ im
perit⁹matheſeos.riſui patebit.37.diſ.
q de mẽſa.ꝰPaulus q̊ꝫ appl'saliq̃ phi
loſophoꝝ ꝛ poetaꝝ ſuis ſcriptis ididit
ut i dcō.c.turbat.Uñ.i.Cor̄.15.º Menā
dri phi ſniam ponit dicẽs. Corrũpunt
bonos mores colloq̄a mala. Et ad Ti
tum p̊ Epiminedis poete ỽſiculũ idu
cit.Cretẽſes ſẽp mẽdaces.male beſtie
vẽtris pigri.Et ꝯ atheniẽſes diſputās
Aratri poete teſtimonio vtiť dicẽs de
deo.Ipſi⁹.n.ꝛ gen⁹ſum⁹. Act̄.17.ꝰHie
ronym⁹ẽt ỽſus ē ỽſib⁹ virgilii.de ꝯſe.
diſ.5.nũq̃ꝫ.ꝛ auctōitate Galieni ꝛ Ipo
cratis.de ꝯſe.diſ.5.ne tales.Itẽ Aug⁹.
ỽſib⁹ Lucani.26.q.5.nec mirũ.circa p̄n
cipiũ. A .ꝰHec vera niſi ex ſtudio ha
rũ ſciaꝝ p̄termittanť vtiliora.qꝛ non
mediocriť errat q minus bonuꝫ p̄fert
maiori bono.Et idẽ qđ h̄ nōť in ſũ.li.º
3.ºti.5.q.i.ẜm Ray.ꝛ Ul. B .Debꝫ etiā
clericus ſiue p̄latus hr̄e ſciaꝫ negociō
rũ tp̄aliũ.ut h̄.i.§.4.º

¶ Utrum clerici poſſint audire leges
aut phyſicā.R̄.º Pñt verũtñ nō cā cu
piditatis vel voluptatis.ar.37.diſ.c.p̊
ꝛ.c.legim⁹.p̊.ꝛ 2.ºꝛ.c.10.niſi ſint de illis.
de quibus dcm̄ ē.s̄.excōicatio p̊.§.2.ºỽ.
6.ºꝛ.§.3.ºỽ.14.º A .Idẽ in dcā.q.i. B

¶ Quantā ſciam dꝫ hr̄e p̄ſona eccleſi
aſtica. R̄.º Quilibet p̄lat⁹ dꝫ hr̄e ſciaꝫ
lr̄ature.ꝛ ſi nō eminentẽ ſaltẽ ꝯpeten
tẽ.Aliť p̄t r̄moueri.ex̄ ꝺ eta.ꝛ q̃li.q̃uis
ꝛ ex̄ ꝺ renũc..niſi.ex̄ ꝺ elec.cũ nob oliꝫ
Scia āt ꝯpetẽs vocať q̄ nccia ē ad ex
ecutōem cuiuſcũq̃ꝫ ordinis.ſicut ſacer
dos inq̃ꝫtũ deputat⁹ ē ad celebranduꝫ
diuinũ officiũ teneť ſcire tm̄ ꝺ grāma
tica ꝙ ſciat ỽba ꝯgrue ꝓferre ꝛ accen
tuare.ꝛ qđ itelligat ſaltẽ ad lr̄am ea q̄
legit.inq̃ꝫtũ ỽo ē miſter ſacr̄oꝝ teneť
ſcire q̄ ſit debita mā̃ cuiuſlibꝫ ſacr̄i. et
modũ rite diſpẽſandi ea. Inq̃ꝫtũ ỽo ē
doctō teneť ſcir̄ ſaltẽ rudim̄ta ꝛ articu
los fidei p̄ dilectōeꝫ op̄ant̄. A .i.fidẽ
et op̄a fidei.qꝛ fides ſi ñ hꝫ op̄a mōtua
ē in ſemetipſa.Iac̄.2.ºet ſic teneť ſcire

p̄tinẽtia ad ſalutẽ.ſ.q̄ dꝫ agẽ.a q̄b⁹ꝺbe
mus cauẽ.ꝛ q̃uō a pc̄tis debem⁹ reſur
gẽ. B .Inq̃ꝫtũ ỽo ē iudex ꝯſcie teneť
ſcire diſtinguẽ inť leprā ꝛ nō leprā.pec
catoꝝ.Con.Tho.in 4.ºdiſ.24.addẽs ꝙ
ad ep̄os p̄tinet ſcire ẽt ea q̄ difficulta
tẽ in lege dei faciũt uel facẽ pñt. A .
Idem nōť in ſũ.eo.ti.ºq.2.ẜm Ul.Ray.
Pe.Al.ꝛ Tho.vbi ẽt pōt colligi ꝙ id
qđ dr̄ de ſacerdote hꝫ locuꝫ ẽt in aliis
clericis vt debeāt ſcire p̄tinẽtia ad of
ficiũ ſuũ.ꝛ ſic ſaltẽ ſcire grāmaticā et
cetera.ut dcm̄ ē inq̃ꝫtũ ad eoſ p̄tinet ẜꝫ
grad⁹eoꝝ.De ſcia āt cōfeſſoris dcm̄ eſt
s̄.ꝯfeſſor 2.º§.3.ºin additōe, Sꝫ ꝛ ſecula
res teneńť ſcire ad eoꝝ ſalutẽ p̄tinen
tia ꝛ hr̄e ꝯpetentẽ noticiā myſtēioꝝ ſa
lutis ꝛ articuloꝝ fidei.ꝛ ſacr̄oꝝ eccleſie
ut.s̄.fides.ꝛ eoꝝ q̄ eis ānectũť.ſ.op̄ũ fi
dei.vt dcm̄ ē.s̄.videlꝫ q̄ agẽ debẽt ad
q̄ p̄tiet noticia p̄ceptoꝝ cōiuꝫ. A q̄bus
debẽt cauẽ ad q̄ p̄tiet noticia pc̄tōruꝫ
ſaltẽ gnāliũ.ꝛ q̃uō debeāt a pc̄tis r̄ſur
gẽ.ad q̄ p̄tinet noticia debite pnie ꝛ cō
feſſionis. Si ỽo neglexerit qs hec ſci
re ẜꝫ ꝯmod itatẽ ꝛ ꝯditōem ſuā. hꝫ ꝯ ſe
illud.i.Cor̄.14.º Si qs ignorat ignora
biť.Et ad hoc faciat qđ nōt Alexāder
de ales ſup̄ 2.ºſen.diſ.39.q.20.q̄ incipit
Octauo q̄ritur. B .

¶ Utꝝ p̄lat⁹ debeat hr̄e ſciaꝫ tp̄aliuꝫ
rerũ.R̄.º Sic.nā debẽt p̄lati ſubdit̄ ñ
ſoluꝫ ſpũalia :ſed ẽt carnalia ſubſidia
miniſtrare.exẽplo xp̄i q turbas ſequẽ
tes nō ſolũ ỽbo ſꝫ ẽt ỽtute ſanabat.et
corporalib⁹alimẽtis reficiebat. Et vt
hec plene p̄ficẽ poſſint oꝫ eoſ hr̄e ſoler
tiā ſecularũ negocioꝝ.ut eoꝝ cautela
ꝛ eccleſie ſeruẽť idẽnes. ꝛ cuiq̃ꝫ neceſ
ſaria ꝓ ſuo mō ſubmiſtrenť. diſ.39.p̄
totũ.Et nō ꝙ lꝫ qs p̄p̄ hoꝝ ſimplicita
tẽ repellať ab obtinẽdo bñficio: nō tñ
ꝺiicit ab obtẽto:ſꝫ dať ei coadiutor.7.
q.i.qꝛ frať.ex̄ de elec.cũ in cũct̄. Sec⁹
āt in lr̄atura.qꝛ ſi non hēat ſaltẽ cōpe
tentẽ pōt remoueri.ut i p̄ce.§.dr̄. A .
Idẽ i dcā.q.2.ẜꝫ Ul.Hoſti.ꝛ Ray. B .

¶ Utꝝ mag̃ expediat iſiſtẽ ſcie theo

logie: uel intendē saluti aīarū. R° ꝫm Tho. in q̄libet. Hec duo adinuicē ꝯpari pñt dupl'r. s. absolute ⁊ ī aliq̄ cāu. Est ergo ꝯsiderandū ꝙ i aliq̄ artificio melior ē q disponit de artificio. ⁊ dr̄ archi tector q̄ aliqs manualis q ope exeq̄r ꝫm ꝙ ei ab illo disponit̄. Vñ i edificiis ꝯstruēdis maiori mercede ꝯducit̄ q ō edificio disponit q̄uis nihil manibus opet̄ q̄ manuales artifices q dolāt ligna ⁊ incidūt lapides. In edificio aūt spūali sunt q̄si manuales oparii q pticlarit̄ īsistūt cure aiaꝝ. puta sacra mi strando uel aliud hi⁹ pticularit̄ agen⁹ ſ3 q̄si pncipales artifices sūt epi q imperāt ⁊ disponūt q̄lit̄ pdci offm̄ suum exeq debeāt. pp qd̄ epi. i. supintendentes dicūt̄. Silr ⁊ theologie doctores sc̄ q̄si pncipales artifices q iquirūt ⁊ docēt q̄lit̄ alii debeāt pcurare curaꝫ. Simplicit̄ igit̄ meli⁹ ē docē. sacrā scripturā ⁊ magꝭ meritoriū: si bona itētōe agat̄ q̄ ipendē pticularē curā saluti h⁹ ⁊ illius. Vñ ⁊ apl's de se dicit. i. Corꝭ. 3°. Non misit me xp̄s baptizare ſ3 euāgelizare q̄uis baptizare sit op⁹ maxie ꝯfēns saluti aiaꝝ. Et. 2. Thimot̄. 2°. dicit hec. A. s. v̄ba. ut ibi p3 doctrine apl'ice. B. cōmēda fidelibus q idonei erunt ⁊ alios docē. Ipa. n. rō demōstrat ꝙ meli⁹ est erudire de ptinētibus ad salutē eos q in se ⁊ i aliis pficē pñt q̄ simplices q in se tm̄ pñt pficē. In aliq̄ tñ casu neccitate īminēte debēt ēt epi ⁊ doctores i termisso pp̄o offō pticlarit̄ itēdē cure aiaꝝ. A. Idē i sū. e. ti. q. 4. B. De mā scie. ꝟ. discē. ⁊. ꝟ. mgr̄. p̊ ⁊ 2°. ⁊. i. studium.

SCisma ꝫm Hosti. Goff. ⁊ Ray. ē ab vnitate seu ab vniuersitate fidei illicit⁹ discessus. Et dr̄ a scissura q̄ p ipsū fit. 24. q. i. scisma. A. Quo āt ad gnālē acceptōeꝫ. scisma ē dissentio eoꝝ inter q̄s vnitas eē d3 ꝫm eosdeꝫ. ut in sum. con. li°. p̊. ti. 6. q. i. B.

Que ē dr̄ia inter scisma ⁊ hēsiꝫ. R°. ꝫm Ray. Hēsis in pncipio sui h3 puersū dei dogma. qd̄ nō h3 scisma. ſ3 i fine cōfingit aliquā hēsim ut recte videat̄ ab ecclesia recessisse. 24. q. 3. int̄ hēsum Posset igit̄ dici ꝙ talis ē dr̄ia qual'est int̄ dispositōꝫ ⁊ hitū. A. i. int̄ cāꝫ ⁊ causatū. dcō. c. int̄ hēsim. Vel tal'est dr̄ia q̄lis est inter genus ⁊ spēm. q2 ois hereticus est scismatic⁹ ⁊ nō eꝯ°. ut h in fi. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 2. vbi hec notāt̄. B. Primo. n. dr̄ scisma. ſ3 cū ptinacit̄ ihesit sue secte asserēs non eē obediendū Romane eccl'ie. ē hēsis. q2 peccat i illo articulo. scāꝫ eccl'iaꝫ catholicā. Ois. n. hēticus ē scismatic⁹. ſ3 nō eꝯ°. Idē gof.

Vtꝝ scismaticus vl' hētic⁹ hēat aliquā ptātē spūalē. R° ꝫm Tho scd̄a secūde. q. 39. Duplex ē ptās spūalis. Vna qdē sacr̄alis. alia iurisdictōnal'. Sacr̄alis qdē ptās ē q̄ p aliquā ꝯsectōeꝫ confert̄. ⁊ talis ꝫm suā essentiā remanet i hoie q̄diu viuit siue i scisma siue i hēsiꝫ labat̄. qd̄ p3 ex h° ꝙ rediēs ad ecclesiā ñ iterū ꝯsect̄. ſ3 tñ tales vsuꝫ ptātꝭ amittūt. ita ꝙ nō l3 eis sua ptāte vti. Si tū vsi fuerit. effcm̄ hñt in sacr̄alib⁹, q2 i hiſ hō nō opat̄ nisi sicut instr̄m ōi. Vñ effcūs sacr̄ales nō excludūt̄ ppter culpā quācūq3 ꝯfēntꝭ sacr̄m. Potestas āt iurisdictōnal' est q̄ ex simplici iniūctōe hōis ꝯfert̄. ⁊ iō non imobilit̄ adhēt. ⁊ in scismaticis ⁊ hēticis ñ manet Vñ nec pñt absoluere nec excōicare. aut īdulgentias facē. aut aliud huiusmodi ⁊ si fecerint nihil est factū. 7. q. i. nouacian⁹. A. Idem i sum. eo. ti. q. 3. B.

Qualit̄ scismatici puniūt̄. R° ꝫm Ray. A deo qdē legūt̄ multiplicit̄ puniri. ut dathā ⁊ Abirō q hyatu t̄re absorpti sc̄. Nūeri. 16. Itē. x. tribus q̄ Hieroboā adheserūt date sc̄ i dispositōeꝫ 3° regꝭ. 12. ⁊ 13°. A. ꝯiūctꝭ seq̄ntib⁹. B. ⁊ aliis mltꝭ exēplis. Ab hoie q̄3 siue a iudice puniūt̄ p excōicatōeꝫ ul' ōpositōnē. 23. dis. in noie dñi. ex̄ e. c. 2. Itē puniunt̄ pecunialit̄. ar. 23. q. 7. ꝙ āt. Item si necesse ē manu ēt militari siue armata. 17. dis. nec licuit. xi. q. i. petim⁹. Et de his penis ēt tāgit Tho. scd̄a scd̄e. q. 39 A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. 4. B.

Quod sit grauius peccatum scisma uel heresis. R. secundum Tho. scda scde q. 39. heresis simpliciter est grauius peccatum quia est peccatum contra ipsum deum secundum quod in se est prima veritas cui fides innititur. Scisma autem est contra ecclesiasticam vnitatem que est minus bonum quam ipse deus. Ex aliquo tamen circumstantia contingere posset quod aliquis scismaticus grauius peccaret quam infidelis aliquis. et hoc propter maiorem contemptum. uel propter maius periculum quod inducit. uel propter aliquod huiusmodi. A. Idem in summa eo. ti. q. 5. B.

Qualiter redeuntes a scismate sunt recipiendi. R. Scismaticus volens redire debet abiurare scisma et satisfacere ad mandatum ecclesie. et debet recipi cum manus impositione A. id est ecclesiastica potestate per quam debet a peccato scismatis et penis ex eo sequentibus absolui. ut potest colligi ex iuribus allegatis B. ut accipiant spiritum sanctum qui extra ecclesiam non est nec dari potest. 24. q. i. dicimus. et c. pudenda. et c. scisma. Et si quis reconciliatus dicat secum circa ordines dispensatum: probare debet ab eo qui potest dispensare. ut extra eo. c. fi. A. Idem in summa e. ti. q. 6. secundum Ray. et gof. B.

Quis potest dispensare cum ordinatis ab heretico scismatico uel excommunicato. R. secundum Host. Si scienter a tali ordinem receperunt tunc solus papa dispensat. Si vero ex ignorantia non tamen supina. tunc per discretum prelatum cum talibus potest dispensari extra de ord. ab epo qui re. c. primo et 2. Sed in episcopatu solus papa dispensat extra de elec. quia diligentia. Et contra sic ordinatos habens super ordinatos p. §. pltr. et fi. A. Idem quod ibidem §. notatur in summa e. ti. q. 7. B. Alienationes facte a scismaticis non ualent ut. s. alienatio. §. pltr. et qui innititur eis est excommunicatus ut. s. excommunicato. p. §. 2. in fi.

Secretorum

reuelatio vide supra reuelatio. et i. testis. 3. §. xi.

Seditio

Utrum sit mortale peccatum. R. secundum Tho. scda scde q. 42. Seditio proprie opponitur vnitati multitudinis. s. populi ciuitatis. uel regni. et sic opponitur iusticie et communi bono. A. quia secundum Aug. in li. de ciuitate dei. populum determinant sapientes non esse cetum multitudinis sed cetum iuris consensu. et utilitatis communis sociatum. ut in summa li. 3. ti. 34. q. 228. vbi hec notantur. B. Et ideo ex suo genere est peccatum mortale et tanto grauius quanto bonum commune quod impugnatur per seditionem est maius quam bonum priuatum quod impugnatur per rixam. Peccatum autem seditionis primo et principaliter pertinet ad eos qui seditionem procurant. 2. autem ad eos qui illos sequuntur perturbantes bonum commune. Illi vero qui bonum commune defendunt eis resistentes. non sunt dicendi seditiosi. sicut nec illi qui se defendunt dicuntur rixosi.

Sententia

Quandoque dicitur sententia lata a iure. quandoque a iudice. A iure quando est de hoc factum statutum ab eo qui condere potest. de quibus habes supra lex. §. 2. Sententia vero a iudice est. quando aliquis iudex iudicat inter partes. uel quando excommunicat. vt propter contumaciam et huiusmodi. Similiter etiam debet a iudice fieri. quando non per modum constitutionis sed in odium alicuius mali iam commissi fertur excommunicatio siue generalis siue specialis. Et similiter dico etiam si fiat in odium committentium in futuro. dummodo tamen non intendat facere perpetuam constitutionem. A. uel particularem. Nam si intendat facere sententiam respectu particularium personarum. aut etiam generalem sed non perpetuam. debet esse iudicis secundum glo. Ray. et in summa li. 3. ti. 33. q. 86. vbi hec notantur. Et predictis con. Albricus. Sed verum quod sententia tunc dicatur iudicis quando seruatur processus et ordo iudiciarius. et non aliter. aliter sententia esset iniusta et iudex puniendus. extra de sen. exco. sacro. et eo. ti. cum medicinalis. li. 6. B.

Que est sententia interlocutoria. R. secundum Ray. Est illa que non super principali sed super aliis questionibus profertur. s. inter principium cause et finem. et est de aliquo teste repellendo uel recipiendo. de dilatione danda uel non. Uel potest dici interlocutoria. quia inter partes loquendo profertur sine scripture solennitate. extra eo. et si. li. 6. Unde tamen debet redigi in scriptis. sed non est propter hoc necesse quod descriptio recitetur. A. i. in scriptis proferatur. ut in summa e. ti. q. 27.

vbi hec notant̃ ƺ Ray. ⁊ glo. ei⁹. B.
ex̃ eo. q̃m. A. h⁹c hẽt in ti. õ ꝓba. B.
¶ Que ẽ snĩa diffinitia. R̷. ƺm Ray.
Diffinitia snĩa ẽ q̃n principal' questio
diffinit̃. ff. õ re iudi. l. i. Et dꝫ ꝓferri ab
ip̃o iudice ⁊ nõ ab alio. alit̃ ñ valꝫ: nisi
iudex sit ep̃s q põt ꝑ aliũ recitare ad i
star illustriũ. C. de sen. ex peri. r̃ci. l. 2. ⁊
i autẽ. ut ab illustri. ⁊ q sup eã digni sẽ
§. sancim⁹ igit̃ coll̃. 5. ex̃. eo. ⁊ si li° 6°. A.
Istud c. ⁊ si. bñ facit. alia ꝟo iura alle
gata. s̃. parũ faciũt. B.
¶ Utrꝝ snĩa diffinitia sine scripto va
leat in aliq̊ casu. R̷° Sũt casus in qb⁹
valet ƺ Io. an. videlꝫ q̃n breues sunt
cause. ⁊ maxie viliũ ꝑsonaꝝ. ⁊ põt dici
breuis duoꝝ aureoꝝ. ff. de dolo. l. adest
⁊ l. p̃ce. in fi. A. Iste leges nõ vident̃
ibi hẽri. Et de istis causis breuib⁹ vili
um ꝑsonaꝝ dr̃ in autẽ. nisi. de qua. ĩ. Et
ƺm Ray. ⁊ in sũ. eo. ti. q. 28. cause modi
ce siue breues dicũt̃ trecẽtoꝝ aureoꝝ
uel q̃ngentoꝝ solidoꝝ. Sꝫ meli⁹ vr̃ q̃d
seq̃tur. s. vt attendit̃ cõsuetudo. q̃ si nõ
appet relinq̃t̃ iudicis arbitrio. ꝑ iura
. ĩ. allegata. B. Inspiciat̃ ãt q̈litas ꝑ
sonaꝝ. ⁊ relinquat̃ arbitrio iudicis. ff.
de iure deliberã. l. i. ex̃ de offi. delega.
de causis. vel inspiciat̃ ↄsuetudo loci
vel fori xi. dis. ↄsuetudinis. Itẽ valet
cũ ep̃s in cã ciuili int̃ clericos iudicat
xi. q. i. si qs cũ clerico. ⁊ C. de sen. ex pe
ri r̃ci. in autẽ. nisi. Itẽ cũ p̃ses õposito
officio ↄuenit̃ ut reddat admĩstratõeꝫ
in auten. ut iudi. sine quoq̊ suffra. §. ne
cessitatem. coll̃. 2. A. Ibi nõ vr̃ h⁰ cla
re dici. tñ idẽ ponit Albric⁹. B. Item
cũ papa ꝑ se ꝓnũciat. valet. n. lꝫ nõ tu
lerit eã in scriptis. Ipse. n. solutus ẽ le
gibus. C. de legi. digna vox. Itẽ ƺm q̊s
dã valet: si lata sit in cã matrimoniali
ex̃ õ testi. Albric⁹. A. Et ibi bñ vr̃ h°
ꝓbari. Et idẽ ẽ in oibus causis i qbus
ꝓcedit̃ de plano sine strepitu ⁊ figura
iudicii. vt in cle. sepe. de ꝟbo. sig. B.
¶ Sententia dꝫ ferri sedẽdo. Itẽ i lo
co publico ⁊ honesto. 3. q. 3. §. spaciũ. in
fi. ff. de arbi. si cũ dies. §. si arbit̃. Itẽ dꝫ

ferri õ die ⁊ nõ i tenebris. vt. s̃. iurisdi
tio. i fi. Itẽ nec diebus feriatis. maxie
solẽnibus ⁊ festiuis. ut. s̃. ferie. §. 2°. Itẽ
nõ dꝫ ferri ꝑ venalitatẽ. 2. q. 6. §. diffini
tiua. Hec ⁊ multa alia requirunt̃ in sẽ
tentia: q̊ꝝ si aliquod amissũ fuerit nõ
valebit. A. Et de his multa ponuntur
in p̃dcõ. c. diffinitia. cũ sequẽti. B.
¶ Utrꝝ snĩa a nõ suo iudice lata tene
at? R̷°. est nulla. ex̃. de iudi. at si clerici.
nisi in cã reconuentõis. 3. q. 8. c⁹ in agen
do. ex̃ de mutu. peti. c. p̊. ⁊ 2°. Itẽ tenet
snĩa cũ qs laicus ex certa scia ↄsẽtit in
iudicem nõ suũ. ff. de iurisdi. om. iudi.
l. si ꝑ errorẽ. A. ↄiũcta. l. ẽ receptũ. eo.
ti. B. ex̃. de foro ↄpe. significasti. Sꝫ
hoc nõ hꝫ locũ in clericis. qui nõ pñt i
aliũ iudicẽ ↄsẽtire: nisi sit ꝑsona eccle
siastica. ⁊ que iurisditõnem ordinariã
hẽat. ⁊ de volũtate sui ep̃i. ut in dcõ. c.
significasti. De hac mã hẽs. s̃. iudex p̊.
§. 2°. ⁊. §. plt̃. vel ẽt nisi in cã recõuẽtõis.
Nã ⁊ si clericus ↄueniat laicũ coraꝫ iu
dice laico. ⁊ ille laicus recõueniat cleri
cũ ciuilit̃. si ferat̃ snĩa õ clericuꝫ bñ te
net. q2 suus iudex est ꝑ recõuẽtõeꝫ. ex̃
de mu. peti. c. p̊. ⁊ 2°. ⁊. 3. q. 8. §. cuius i agẽ
do. C. de sen. ⁊ inter. om. iu. cũ papinia
nus. ⁊ in autẽ. ⁊ ↄsequent̃. Crimialiter
ꝟo laicus clericũ ↄuenire nõ posset co
rã iudice seculari. xi. q. i. c. i. ⁊ 2°. nec recõ
ueire põt: q2 i crimie nõ admittit̃ recõ
uentõ. 3. q. xi. negãda. ⁊ nõ relatõne cri
minũ: sꝫ innocẽtia re⁹ purgat̃. ff. õ pu
bli. iudi. l. is qui. A. Quasi idẽ notatur
in sũ. li° 3°. ti. 33. q. 28. ad finem. B.
¶ Quid si sunt duo iudices ⁊ ꝓferũt
diuersas snĩas? R̷°. Si ꝓcesserũt ex iu
risditõe ordinaria. tenet ꝓ reo. ⁊ nõ ꝓ
actore: nisi in cã fauorabili. puta mr̃i
monio. dote. ul' libertate. siue testamẽ
to: si ꝓ his fuẽit lata. Si ꝟo ꝓcesserũt
ex ptãte delegata. pẽdet ex arbitrio õ
legantis. Qd̃ si ex cõpromisso. neutra
dꝫ hr̃e vigorẽ. ex̃ de sen. ⁊ re iu. duob⁹.
¶ Quis effectus ẽ snĩe? R̷° ƺm Ray.
Effectus ei⁹ ẽ multiplex. Primus est
ꝙ pro veritate accipitur q̃tũ ad illos

inter q̃s lata est. Et ĩtellige postq̃ trã
siuit in rẽ iudicatã.s.q2 ab ea appella
ri nõ possit.qd̃ est p⁹ decẽ dies.ff de re
iud̃.res iudicata.Jtẽ effcũs sñie est q̃
in actõibus psonalib⁹ mandet̃ execu
tõni infra q̈tuor mẽses.ex̃ de offi.dele.
querẽti.z ex̃ eo.qd̃ ad ↄsultatõnez.tñ
tp̃s ip̃m nõ põt artari z ꝓrogari cã co
gnita.vt in p̃allegato.c.qd̃ ad cõsulta
tõem.z.ff.de re iudi.l.2.Jn actõnib⁹ ꝟo
realibus cũ res certa petita ẽ. puta li
ber.equus.ager.domus.dz mãdari exe
cutõni statim post decem dies qui cõ
cessi sunt ad appellandum.z hoc si res
sit in p̃sentia.in insti.de offi.iudi.i p̃n⁹
Et idem debz fieri in actõne criminali
Nec.n.in talibus est executio differẽ
da.z q.i.sicut.Fallit tñ in quatuor casi
bus.Primo.s.cũ princeps ex vindicta
seuerius fert sentẽtiã.quia tunc differ
tur executio ad min⁹ p.30.dies.ut lo
cus possit esse misericordie. uel si res
exigit etiã penitentie.xi.q.3.cuz apud
in .fi. C.de pe.si vidicari.Jtez cũ sentẽ
tia lata est in mulierem p̃gnantẽ.Nã
differtur vsq̃ ad tempus partus.d̃ re
gu.iur.l.pregnantis. A .Hec lex nõ
est ibi.sed.ff.de pe. B . Jtem si capi
talis sententia est lata in seruũ differ
tur executio quousq̃ reddiderit ratio
cinia admĩstratiõis quã gessit.C.d̃ bo.
p̃scrip.l.i.Jtẽ cũ quis est ↄfessus d̃ cri
mine.C.de custo.reo.l.2.vbi dr̃ q̃ reus
ↄfessus de crimie in iure retrudatur i
carcerẽ.z postmodũ reduct⁹ apd̃ acta
audiat̃.ut.s.cõfessionẽ iteret. Sunt et
alii plures effectus sentẽtie q̃s nõ pro
sequor.q2 potius ad forũ contentiosũ
ptinẽt A .Jdem in sũ.eo ti.q.30. B .
¶ Utr̃ sñia lata iter aliquos p̃iudicet
aliis. R⁹ Regularit̃ nec sñia nec res in
ter alios acta vel iudicata preiudicat
aliis.extra de fide instru.inter dilectos
z ex̃ eo.c.q̃uis.C.res inter alios acta
p totũ.Fallit tñ in multis casib⁹.s.cũ
cause sũt ↄnexe.si.dis.tantis.3.q.6.hoc
quippe.ex̃ de accusa.ad petitõnem.ex̃
de purga.cano.c.plt. A .Exemplum
põt poni in casu de quo in fine.§.dicit̃

Alit̃ ãt lz sñia sup vna cã lata.puta su
per amotõnẽ alicuius a bñficio faciat
p̃sũptõem in alia videlz sup collatiõe
dicti bñficii alt̃i facta.non tñ p̃iudicat
alteri si ille cui facta est collatio vel
sitis nesciuerit cãm agitari.cũ regula
sit in ↄ̃rium.vt patet in p̃ncipio.§. nec
rõ aliud suadeat.nec i iuribus allega
tis ↄ̃riũ videatur probari. B . Jtez
in cã libertatis.ff.de sta.ho.l.ingenuuz
Jtem in causa filiatõnis.ff. de liberis
agno.l.i.in fi.z.l.2.z.3.in p̃n. Jtem fallit
si actio vel defensio p̃mo loco ptineat
ad aliquẽ.z ipse scient̃ patiat̃ sequẽtẽ
experiri de re ista.q2 intelligit̃ iuri suo
renũciare.vt si debitor passus sit expi
ri creditorez de ꝓprietate pignoris.q
succubuit.si debitor postea vellet age
re obstabit ei res iudicata.ul' etiã eↄ⁹
creditor passus sit debitorẽ agẽ.ff.d̃ re
iudi.sepe.ex̃ eo.c.plt.vbi hec oia notã
tur. A .s.in glo.in quibus etiam locq
notatur z id quod in sequenti.§.habe
tur. B .
¶ Utr̃ sñia lata inter alios alteri pro
desse possit. R⁹ Regulariter nec sñia
nec alia res inter alios acta alteri pro
dest.Sed fallit quia prodest in certis
casibus.primo quidem in querela iof
ficiosi testamenti.ff.de inoffi.testamẽ.
l.papinianus.§.meminisse. A .Jbi
sñia lata ↄ̃ agentem de inofficioso te
stamento prodest fisco cui acquiritur
quod dicto agenti relictum fuerat ex
eodem testamento. B .Jtem in re
indiuisibili.ff.si ser.vendi.l.loci.§.si fũ
dus. A .Jbi dictur q̃ sentẽtia lata
ꝓ vno dñorum alicuius fundi sup ser
uitute fundo debita prodest etiã aliis.
B .Jtem in re cõmuni cum pupillo.
ff.queãdmo.ser.amit.l. si communez
A .Jbi dicitur q̃ habenti cum pupil
lo cõmunem fundum cui debetur ser
uitus vie non obest p̃scriptio.quia nõ
vsi fuerint pupillus z ipse. z hoc ꝓpt̃
priuilegium pupilli. B .2.q.6 §.diffi
nitiua.ꝟ.qñq̃ plures. A .Potius in
cipit quãdo vnã. B .ex̃ de appel.c.
plt. A .Jbi dr̃ vna sñia pluribus con

demnatis.ſi vnus ſolus ad appellatō
nis beneficium conuolauerit.illiuſ vi
ctoꝛia iure cōmuni ceteris ſuffragaꝛ:
ſi cōmuni iure inuenit. Jdeꝫ negociū
⁊ eadeꝫ cauſa defenſionis exiſtit. B.
Jtem pꝛodeſt vbi res eſt cōmunis cū
fiſco.C.de cōmuni re alie.l.2. A. Jbi ꝯ
hoc parum dicitur.ſed poſſet dici per
argumentum idem quod de pupillo
habetur in dicta.l.ſi cōmunem.ſed ibi
non dicitur de ſententia.ſed ꝯ pꝛeſcri
ptione.ut patuit. B. Notantur hec
extra eo.c.penult. A .ſ.in glo.⁊ ꝯbēt
intelligi cum pꝛedictis modificationi
bus. B.

¶ Quibus auxiliis ſubleuatur ſentē
tia? R°. Quatuoꝛ. Subleuatur enim
quandoqꝫ per appellationem que de
bet fieri infra decem dies tempoꝛe la
te ſententie.2.q.6.c.pꝛi°.⁊.c.anterioꝛuꝫ.
2°.per ſupplicatōnem.vt cum lata eſt
a pꝛincipe.uel ab alio a quo non licet
appellare.35.q.9.vtinam.⁊.c.ſentētiaꝫ
3°.per querelam falſi.ut ſi dicatur lata
per falſos teſtes.vel alias falſas ꝓba
tōnes.extra de teſti.ſicut nobis.extra
de pꝛocurato.in noſtra.⁊ de pꝛoba.licꝫ
C.de fal.l.querela. A .vbi dicitur q̄
rela falſi tempoꝛalibus pꝛeſcriptioni
bus non excludatur .niſi .20.annoꝛum
exceptione.ſicut cetera quoqꝫ fere cri
mina.ſed ut patet in ſum. eo.ti°.q̄ōne
31.glo. Ray.dicit ꝙ in hoc ſm quoſdaꝫ
tria exiguntur.ſ.coꝛruptio in teſtibus
falſitas in atteſtationibus.et ꝙ iudex
ſecutus fuerit in ſententia falſitatem
atteſtationum. Jo.tamen notauit ex
tra de pꝛoba.licet cauſam.ꝙ ſic̄ ſuffic̄
pꝛobare inſtrumentum eē falſum.ut
C.ſi ex fal.inſtrumē.l.penult.in fi.ita ⁊
teſtes.cum par ſit fides teſtium et in
ſtrumentoꝛum.hec ibi. Uerius videt
ꝙ ſufficiunt duo.videlꝫ falſitaſ teſtiū
⁊ ꝙ ex falſis eoꝛum teſtimoniis iudex
fuerit motus ad ſententiandum.dicta
l.penult.C.ſi ex fal. inſtrumen. vbi di
citur.Falſam quidem teſtatōneꝫ qua
diuerſa pars i iudicio aduerſus te vſa
eſt ut pꝛoponis.ſolito moꝛe arguere n̄
pꝛobiberi.ſed cauſa iudicati in irrituꝫ
non reuocatur.niſi pꝛobare poteriſ eū
qui iudicauerat ſecutum eius inſtru
menti fidem.quod falſum eſſe conſti
terit aduerſus te pꝛonunciaſſe. Et idē
etiam eſt de inſtrumentis.ut patet ex
eadem.l.⁊ eodem ti.l.fi.vdi dicitur. Ju
dicati executio ſolet ſuſpendi.⁊ ſoluti
dari repetitio.ſi falſis inſtrumenti cir
cūuentam eſſe religionem iudicantis
crimine poſtea falſi illato manifeſtis
pꝛobationibus fuerit oſtenſum. B.
Jtem quarto per in integrum reſtitu
tōnem.extra de in inte.reſti.per totuꝫ.
A .Jdem quod in hoc.§.notatur in di
cta.q.31.ſm Ray. B.

Sepultura pꝛimo

cōmuniter. Sepultura ſcd̄m
Hoſt.quandoqꝫ accipitur pꝛo ipō offi
cio quod impenditur coꝛpoꝛib⁹ ſepe
liendis. Et de hac intelligitur ꝙ ven
di non poteſt.extra de ſimo.non ſatis.
13.q.2.pꝛecipiendum.1.q.1. dictū.2° quā
doqꝫ ſepultura dicitur ipſa terra que
ſi eſt de cimiterio.uel fuit ibi aliqs ſe
pult⁹ iterū vēdi nō pōt.ff.de rei vēdi.
q̄ religioſis.3° qn̄qꝫ dr̄ ipſa tūba. A .i.
archa marmoꝛea ul'lapidea.ut i ſū.li.
p̊.ti.16.q.1. B .⁊ illa vendi pōt ſi null⁹ i
ea ſepultus ſit.Alioquin loc⁹ ſcūs ē re
ligioſus ⁊ vēdi nō pōt.ff.de reli.⁊ ſūp.
ſu.l.2.13.q.2.queſta.⁊.c.poſtq̄ꝫ 4°.dr̄ qn̄
qꝫ t̄ra pura q̄ deputāda ē ad vſū ſepul
ture.⁊ hec vēdi pōt.12.q.2.aurū. A .Cō.
Jnno.⁊ Hoſti.Et addit Jnno.ꝙ ſi vaſ
aliquod lapideū uel ligneum pꝛo aliq̊
ſepeliēdo ē ſcm̄ pōt vendi.niſi ſit ſcm̄
ſacrū per pontificē.vel ad hoc ſpālr ꝯ
putatū.ex̄ de reli.domi.ad hec. Licet
eim in aliquo loco ſit ſepultus aliqs
ſine pontificis auctoꝛitate.nō credim⁹
locū ſacruꝫ ſm canones.licet ſecus ſit
ſcd̄m leges.ff.de reli.l.2. Si autem lo
ca p̄dcā ſint ſacra uel ad hoc ꝯputata
p epm̄.vendē nō lꝫ.ex̄ eo.abolende.et
nōtur in dicta.q.1. B.

¶ Quid ē ius sepulture. Rx° b3 Ray.
Jus sepulture est qd̄ ꝯpetit eccl'ie ad
sepeliendū aliq̊s in cimiterio suo. ꝛ ꝓ
uen t ex pontifici assignatōe. ar. 13. q. i.
ecclesias. Cōpetit āt gnāl'r ecclesiis ꝑ
rochialibus ꝛ ēt illis q̄bus a iure vel
ꝑuilegio ꝯcessū ē. nō āt aliis. A. Con.
Jnno. qui ēt dicit ꝙ nō ois ecclesia h3
cimiteriū. s3 ille tm̄ q̄ hn̄t ppl'm uel q̄
hn̄t ex ꝑuilegio. ut in sū. eo. ti. q. 2. B.

¶ Utrū alibi q̄ꝫ apud ecclesiā possit eē
sepultura? Rx° ſm Jnno. Cimiteriū vl'
quecūq̄ꝫ sepulture ďbēt eē circa eccle
siā. 17. q. 4. sicut. s3 tn̄ bn̄ pōt cimiteriū
aliq̄ꝫtulū eē remotū ab ecclesia. nō tn̄
credim' ꝙ alicui loco ēt religioso ho
spitali uel hi' possit accedē sepultura
nisi hēat ecclesiā. Jtē in vn̄o cimiterio
multe ecclesie possunt hr̄e ius sepeliē
di ꝑrochiāos suos. A. Jdē i ďcā. q. 2. B.

¶ Utrū pactū ꝑiudicet sepulture? Rx°
Pactum qd̄ fit cū rectore ꝑrochial' ec
clesie de nō recipiēdo aliq̊s vel certos
ꝑrochianos ei' ad sepulturā ſuari de
bet ēt ab his q̄bus a sede apl'ica sepul
tura libēa ē ꝯcessa. l3 illi apud eos ele
gerint sepeliri. ex̄ de pac. pactū. li° 6°.

¶ Ubi d3 sepeliri q ďcedit nl'la sepul
tura electa? Rx° ſm Jo. an. sup. c. aiarū
de sepul. li° 6°. Sepeliri d3 in sepulcro
ꝑentū exēplo pr̄iāchar̄ū. 13. q. 2. Ebron
ex̄ eo. nos instituta. ꝛ c. fratnitatē. uel i
ꝑrochiali ecclesia si ꝯsuetudo sit. A.
Jmmo ď iure cōi qs d3 regularit' sepe
liri in ecclesia ꝑrochiali. nisi ꝯsuetudo
repugnet q̄ seruāda foret ſm Ray. et
Jnno. ꝛ in sū. e. ti. q. 10. vel nisi sepultu
ra maiorū suoꝝ sit alibi. extra eo. si qs
li° 6°. B. Qd̄ si talis sit alienigena.
uel viator. d3 sepeliri apud ecclesiā3 i
c' ꝑrochia mortu' est. 13. q. i. eccl'ias. vl'
in eccl'ia cathedrali si sit ꝯsuetu°. 15. q.
i. c. ꝑ̊. A. Jnno. āt dicit simpl'r ꝙ talis
viator d3 sepeliri in eccl'ia cathedrali
Hosti. ꝟo ait. ꝙ si de facili ꝛ sine feto
re portari posset. cū suis ꝑntibus ess3
tumulād'. ar. extra e. c. ꝑ̊. ꝛ c. fraternita
tem. nisi contraria cōsuetudo apparet
s3 ut dicit Jnno. ex̄ e. c. i. hec oia discre
to iudici ꝯmittant'. B. Clerici q̊3 si n̄
eligāt sepulturā. sepeliri debēt i eccl'ia
vbi sūt clerici. A. Jdē in ďcā. q. 10. ſm
Jnno. religiosi ꝟo debēt sepeliri apud
locū sue religionis vbi moriunt'. 16. q.
i. c. i. B. Jtē q h3 domiciliū in ciuita
te uel castro. sed qn̄q̄ꝫ ad villā ruralē3
se transfert cā recreatōnis: vl' ut rura
lia exerceat. ꝛ nō electa sepultura ďce
dit n̄ d3 sepeliri in ecclesia ďcē ville s3
in sua ꝑrochiali. uel poti' i ea in q̄ ma
iorū suoꝝ antiq̊ꝝ ab antiq̊ existit sep'l
tura. dūmō absq̄ꝫ ꝑiculo. ad ipā3 vale
at deportari. Mulier q̄ plures viros
habuit si sepulturā nō eligat ē cū uiro
vltio c' domiciliū ꝛ honorē retinet tu
mulāda. extra eo. is q. A. Al' incipit. si
quis. B. li° 6°.

¶ Quid de his q recipiunt alienū ad
sepulturā in casu nō ꝯcesso? Rx° Tenē
tur ad restitutōe3 corꝑis si petat'. Jtē
tenent' restituere q̄cq̄d occasione illi'
ꝑceperūt. vel q̄ ꝑcipi potuerūt. A. s.
de iure. ꝛ h° rōne male fidei ſm glo. in
c. cū liberū. extra e. ꝛ nōt' i sū. e. ti. q. 12.
B. extra eo. fratnitatē. in fi. ꝛ c. ex ꝑte
ꝑ̊. ꝛ c. cū liberū. ꝛ c. cū in ꝑsētia ꝛ extra
eo. c. aiarum li° 6°.

¶ Quis tenet' facē expensas sepultu
re? Rx° Heres tenet' ꝛ ab ipso peti ꝑn̄t
q2 vr' q̄si ꝯctū cū defūcto. A. Hoc hēt'
ff. de reli. l. i. B. Et de hac mā vide. s.
restitutō 2°. §. 5°. circa fi. Jtē si mulier
h3 dotē de ipā dote debēt fieri expēse
funeris. si nō hēat. tūc ad ipsū maritū
ꝑtinēt. ff. de reli. ꝛ sumpt. fune. l. i. ꝛ l. si
qs. A. Melius i. l. ꝙ si nulla. eo. ti vbi
p3 ꝙ ad h° ꝑ̊ tenet' hēs vxoris emanci
pate si hēat pr̄e3. ꝙ si nō hēat hēdem
tenet' pr̄. ꝙ si ꝑdicti nō supsint uel nō
sint potētes. tenet' marit' inq̄ꝫtū facē
pōt. tenet' ēt ꝑ̄ncipalit' maritus ad hoc
vsq̄ꝫ ad q̄ntitatē lucrate dotis. ita tn̄ ꝙ
si mulier hēat alia bōa in hēditate. pu
ta ducentū. marit' tenet' tm̄ ꝓ rata do
tis ꝑuenientis ad eū q̄ forte fuit in cē
tum. ꝛ sic ꝓ tertia ꝑte sūptuu3. ꝛ hēs

ꝑ duab⁹ ptibus.ff.co.l.Neratius.cuȝ
multis sequentib⁹.Et idē ꝙ in hoc.§.
nōt in sū.eo.ti.q.30.ſm Hosti. B .
¶ Quid de his q moriente molestāt
sepulturā ipediūt. aut funeri iniurian
tur? R. Qui ad domū moribūdi acce
dit ꝛ ipm uel alios molestat.vel reb⁹
ei⁹ signa pōit.cadit ab actōe.ꝛ i tātūdē
ↄdēnatur hēdib⁹ defūcti. ꝛ publicatur
tertia ps bonoꝝ ei⁹.ꝛ ē infamis. Et ideȝ
in eo q circa funus peccat.C.de sepul.
vio.in auten.item qui domū. A .Ibi
dr.Itē q domū moribūdi accesserit.ip
sum aliosue q eiusdē familie sunt mo
lestans.aut rebus ei⁹ non seruato lega
li officio signacula iponit ab actōe p⁹
mortē illius cadat.ꝛ alterū tantūdem
exigat ab hēdib⁹ iniuriati. publicāda
tertia pte bonoꝝ.ipso q̊ȝ ifamia nōto.Et
eisdem penis subiaceat q eo moriēte
circa funus peccat ꝛ exequias ꝓhibȝ
B .Nec dȝ ipediri sepultura ptextu
debiti vel cuiuscūqȝ obligatōnis.C.de
sepul.vio.l.cū sit. A .Et ibi pȝ ꝙ q̄cūqȝ
ꝓmissio siue obligatio fuerit extorta
p tale ipedimētū nulla ē. nec fcā ↄfes
sio.ꝛ data pignora debēt reddi.ꝛ ipedi
ens punit pena qnq̈ginta librarū au
ri.q si nō pōt soluē puniat i corpe. B.
Nec dȝ inferri molestia infra noueȝ di
es ab obitu.al'p tunc est inutile.ut ibi
in auten.sȝ nec ante. A .Ibi dr.Sȝ nec
ante noueȝ dies ab obitu numerādos
vlla prorsus fiat molestia aduersus
quēlibet ex psonis defūcti. Si q̈ enim
cautio:si qd sile fiat.iutile erit.Et ideȝ
quod in hoc.§.notat.in sū.eo.ti.q.30 ſȝ
Azo.ꝛ Hosti. B .Bn̄ tn̄ impediretur
sepultura in multis casib⁹ aie de qb⁹
hēs.ī.sepultura 4.° Utrū liceat spolia
re mortuos.s̄.mortuus.§.2.°

S Epultura 2.° s.q̄tuȝ ad ele
ctōem.Precipitur vniuersis
clericis secularibus ꝛ religiosis A .cu
iuscūqȝ status vel ↄditōis existant. ut
in.c.aiarū de quo.ī. B .sub intermi
natōne maledictōnis eterne.ne indu
cant aliq̊s ad vouendū.iurandū fide i
terposita.seu al' ꝓmittendū ut apd eo
rū ecclesias eligāt sepulturā.uel iā ele
ctaȝ vlterius nō imutēt. Alit talis ele
ctio irrita est.ꝛ q sic elegerint.nec pn̄t
sepeliri apud ecclesias sic electas.nec
eligē alibi.sȝ oio sūt sepeliendi apd ec
clesias apud q̈s fuissent sepeliendi si
nō elegissent sepulturā.ex̄ d sepul.aia
rū.li.° 6.° Cui ↄstitutōni supaddit ꝙ q
ↄ̄rium fecerit sit excōicatus ꝛ n̄ possit
absolui nisi a papa.uel in mortis arti
culo.vt.s̄.absolutō p.§.3.° ꝟ.4.° A .Me
lius de hoc dr in cle.cupientes.ad fi.d
pe. B .Itē religiosi uel clerici qui p
dictos in suis ecclesiis uel cimiteriis p
sūpserint sepelire tenent ad restitutō
nem corporū si petāt.ꝛ ēt oiuȝ q̄ occa
sione sepulture illoꝝ puenerint quōli
bet ad eosdē faciendā integralit infra
decē dies.quā nisi fecerint.ecclesie ipe
apud q̈s sepulti fuerint ꝛ cimiteria ea
rundē ex tūc sint .ꝛ tamdiu maneant
interdcē donec facta fuerit restitutō p
dictoꝝ.vt in dcō.c.aiarū.Sec⁹ āt vide
tur dicendū qn̄ qs ꝓpo motu voueȝ
uel iuraret in tali loco eligē sepulturā
qꝛ ſm Hosti.tūc tenet seruare. nisi ex
cā noua p⁹ orta.ut qꝛ fcūs est eps̄ uel
religiosus.uel locus ille quasi dissipa
tus est.ar.ex̄ de reli.do.iter q̈tuor. A .
Cō.Ray.ut i sū.li.° p.ti.16.q.24. B .
¶ Eligere qs pōt sepulturam dimissa
antiqua etiam.in loco minus religio
so.extra eo.cum quis.li.° 6.°
¶ Utrū religiosi possint eligere sepul
turā? R.° Nō.sȝ sūt apud sua monaste
ria tumulandi. Pn̄t tn̄ eligē si qn̄ mo
riunt eēnt adeo remoti ꝙ ↄmode por
tari n̄ possēt ad illa.ex̄ e. religiosi.li.6.°
¶ Utrū pr̄es possint filiis eligē sepul
turaȝ. R.° Pn̄t eos sepelire ubi uolue
rint si sint infra annos pubertatis.s.14.
ↄpletos.ꝛ cōsuetudo terre id hēat. Alit
nō. A .Sȝ sūt cū suis maiorib⁹ uel in
prochiali ecclesia tumulandi.ut in.c.
lȝ.de q̊.ī.. B .Ipsi tn̄ filii eligē nō pn̄t
nisi post dctū tp̄s.Tunc eīm pn̄t etiaȝ

absq; pris assensu. ita tñ ꝙ si sit filiifamil. nõ põt sine assensu eius relinq̃re aliqd ꝓ aia sua. nisi habeant peculiuz castrense vel quasi. extra eo. licet. li. 6°.

¶ Quid si ꝓprius sacerdos corp⁹ eius q alibi elegerat sepeliri violẽt rapuit? R° ẜm Hosti. Amittit ius qd̃ in eius mortuario hꝫ. ⁊ ossa restituet. ex̃ eo. c. cũ liberuz. Idẽ si aliqs ouent⁹ tot⁹ vel maior ps eius hoc fecerit. Sec⁹ credereẽ si minor ps vel solus ꝑlat⁹ h° fecisset. A. Idem in sum. eo. ti. q. 14. B.

¶ Utrũ possit fieri pactio pecuniaria sup electõne sepulture. R° ẜm Hosti. Quicqd tpale ꝓmittit uel dat vt tal' electõ fiat oio reprobat. q2 simoniacũ eẽt. i. q. 2. q̃pio. ex̃ de pac. c. fi. A. Idẽ in sum. eo. ti. q. 24. ad finem. B.

¶ Quid si qs mãdat corpus suũ nõ sepeliri? R°. Nõ ẽ adiplẽdũ. ff. d̃ ↄdi. isti. l. qdã. ⁊ nõt. 21. dis. nũc autez. A. in glo. Et idẽ nõt in sũ. eo. ti. q. fi. B.

Sepultura 3°

.s. q̃ ad canõicã portõnem. Qñ qs eligit alibi sepulturã. de oibus q̃ illi loco dimittit dꝫ sua ꝓrochialis ecc̃lia hr̃e canõicaz portõem. que varia ẽ ẜm ↄsuetudines Alicubi. n. est medietas. alicubi tertia alicubi q̃rta. ⁊ iõ ↄsuetudini ẽ standuz ex̃ eo. certificari. A. Ibi dr̃ attendẽdũ laudabilẽ cõsuetudinẽ regiõis i soluẽdo. uel medietatẽ vel tertiã. uel q̃rtaz B. Et si cõsuetu° ibi nõ appareat dĩc Hosti. spectandã eẽ consuetudinẽ metropolitane ecclesie. Et si nec illa appareat spectanda est consuetudo vicinarũ. Et si varia sit: tunc ẜm Goff. q̃rta debet. In hac. n. magis iura ↄcordare vident. ex̃. eo. in nr̃a. A. Idẽ notat in sũ. li. ꝑ. ti. 16. q. 16. ⁊ se. B. Si ãt esset consuetudo ꝙ nil detur. hẽs i. §. 4°. tñ de his qui eligũt sepulturã apud fr̃es ꝑdicatores uel minores determinatum ẽ ꝙ tenent ecclesie ꝓrochiali dare q̃rtã nõ solũ de oibus funerib⁹. sꝫ ẽt de qbuscũq; ⁊ q̃uocũq; relictis. ⁊ ad q̃scũq; certos vsus. ⁊ de qbus q̃rta dari nõ cõsueuerit: uel alit̃ de iure nõ deberetur Itẽ de oibus datis. A. s. etiã sine testamento vt pꝫ in cle. dudũ. de qua. i. id ẽ de q̃litercũq; donatis h° casu. B. in morte uel mortis articlõ. in ifirmitate dantis de q̃ decesserit fr̃ibus ipsis uel aliis ꝓ ipsis. ex̃ eo. dudum. in clemẽ.

¶ Qñ aliqs cui⁹ maiores solẽt ab antiq̃ i aliqua ecc̃lia sepeliri ea dimissa eligit alibi sepulturã. vtrũ canõica portio debeat ecclesie dimisse? R°. Nõ. sꝫ potius illi ecclesie in qua ↄsueuit audire dina ⁊ recipe sacr̃a. ex̃ eo. cũ qs. li. 6°.

¶ Quid si in vna solet audire diuina ⁊ i alia recipe sacr̃a? R°. Ur̃ ꝙ portõ canonica debebit ei vbi ↄsueuit recipe sacr̃a. ex̃ eo. c. ꝑ. A. Hoc veri⁹ vr̃. ar. c. cũ qs. ex̃ eo. li. 6°. ⁊ cle. dudum. de sepul. vbi dr̃ istã portõem dandã ꝓrochialibus ecclesiis ⁊ nõ aliis. lꝫ de hoc varie opiniones olĩ fuerint que recitantur in sum. eo. ti. q. 18. B.

¶ Quid si ↄsuetudo ẽ ꝙ nihil det ꝓ canonica portõe? R°. ẜm Ray. Credo ꝙ nõ valet. q2 est ↄ rõnem ⁊ nãlẽ equitatem. ex̃ eo. nos instituta. ⁊ c. relatuz ⁊ c. certificari. Tñ ẜm Hosti. hec ↄsuetudo bñ posset ꝑscribi si titulus ꝓbaret. A. Iste titul⁹ põt esse scã r̃missio ob bñficiũ ecclesie impensũ. vel aliaz rõnabilẽ cãz. dũ tñ ecclesia ex aliis bonis possit sustentari. Al' cõsuetudo nõ eẽt rõnabilis. ar. c. statuto. §. religiosos de deci. li. 6. Et hoc casu obtinet dictuz Ray. cui ẽt concordat Goff. ut in sum. eo. ti. qõne. 17. B.

¶ De quibus reb⁹ debꝫ dari canonica portio? R°. ẜm Ray. Nõ tm̃ d̃ oblationib⁹ cereis ⁊ aliis hi⁹. q̃ ecc̃lia in q̃ qs sepelitur recipit in die funeris. sꝫ etiaz de aliis q̃ defunctus ꝓ aia sua illi ecclesie relinquit. ex̃ eo. in nr̃a. Lõ. Host. ⁊ addit hoc itelligendũ de his q̃ relinquunt occasiõe ecclesie siue loci. Sec⁹ si intuitu ꝑsone q̃uis ecclesiastice. dũmõ nõ i fraudẽ fiat. A. Et ꝑsumit fiẽi intuitu ꝑsone si relinqtur siue dat a ꝓpinquis. Sec⁹ si ab ex̃neis. ex̃ d̃ testa

requisisti. B. Itē dicit intelligendum esse tā de mobilibus q̄ de imobilibus Excipiūt ornamēta ecclesie et pecūia p eis data. vel p fabrica. anniuersario septio. trigesimo. et alia ad ppetuū cultū diuinū legata. d quib' canōica portio deduci nō dz. nisi fcm̄ fuerit in fraudem. ut epus si est consuetudo. seu p rochial' eccl'ia defraudaret. ex̄ d testa. c. fi. A. Idē in sū. eo. ti. q. 19. fm Ray. et glo. et Hosti. B. Insuper d his q̄ testator siue moriens relinqt qbuscūq alijs ecclesijs uel psonis in coi. ut paupibus. nullā portōem hēbit pochial' ecclesia. vt Inno. dic ex̄ eo. relatuz. qz canonica portio nō est pstāda nisi ab ecclesijs in quib' sepelit. ul' ad quā transit se ɔuertēdo. vel alio mō. Lo. Guil. et Hosti. A Lon. et Ray. lz Ala. videat sensisse q de oibus relictis qbuscūq ecclesijs alijs debeat dari canōica portio. sz nō de relictis paupibus. vel consanguineis. vel amicis et p salute aie sue. vt in sū. eo. ti. q. 15. Et de isto transitu. dic vt. i. §. 9. B. Et nota q ut dicit Inno. q ab ista canonica portōe dāda pochialib' nō sūt de iure exēpta mōasteria vel alia loca q̄ al' sunt exempta ex̄ eo. in nr̄a. et de testa. reqsisti. et c. officii. Itē nō q fm Hosti. lz petitio canonice portōis ɔpetat sacerdoti pochiali. tn̄ si ipse est negligens i petēdo eps poterit petē p illo. ex̄ de succes' ab inte. c. fi. A. Hoc vltimū dcm̄ fuit poti' Inno. vt pz p eum. ex̄ eo. relatum. vbi etiam dicit generalr̄. q epus pro eccl'iis sibi subiectis pōt agē. vt hētur in sū. e. ti. q. 15. vbi hec notant. Et addit fm eū dē Inno. q ecclesia vbi qs habuit ecclesiasticā et patnā sepulturā. n̄ dz hr̄e aliquā portōem. imo. ipa dz pochialibus eccl'iis. ex̄ eo. c. p̄. Itē Inno. in dcō c. relatū. dicit. Nota q sicut canonicā portōem pcipit ecclesia pochial' d relictis p sepultura. ita credim' q rcipiat et de oblatis p alijs sacramētis. sic p bn̄dictōib' nubentiū. et p penitētijs et p extrema vnctōe. et alijs hi' cum sit eadē rō. s. qz dignus ē opari' mercede sua. ex̄ eo. c. p̄. Sz certe non vr̄ eadē rō. qz hec portō dat p admistratōne sacmentoz. ut in dcō. c. p̄. et iō ipsis administrantib' debet. et non ab ipsis de ipsa admistratōne. Et pptcrea dcm̄ Inno. nō approbat ɔsuetudo q̄ ē optia legū intpres. ff. d legi. l. si d intpretatōe. B.

¶ Quid si morit rex vel dux vl' alia psona q̄ p anni circuluz in diuersis ecclesijs audiebat diuina et pcipiebat sacramēta q̄si hn̄s duo vel plura domicilia in qb' se piter collocabat et elegit sepulturam i alio loco cui ecclesie dabit canonica portō: R. Ecclesie domiciliōz diuident eā int se. ar. ex̄ de deci. qm̄. et expsse hr̄ ex̄ eo cū qs. li. 6. A. Ibi pz q hoc verū est qn̄ ɔstat q equalit hēbat domiciliū in plurib' locis. In dubio āt dū appet q aliqs taliū multuz fuerit vagat'. vt pz in dcā. q. 15. Inno. dicit q epus data p sepultura sua dz accipe et suā ptem dare ecclesie vbi sepelit. et de residuo dz ptes facē int ecclesias vbi p circulū āni pcipiebat ecclesiastica sacramēta. qz tales magnates nō morant in vno loco. ar. ex̄. d de ci. quoniam. B.

¶ Quid de qbusdam regionib' vbi d oibus mobilib' q̄ defunct' pōt i testamēto relinqre siue legare ecclesia exigit rtiā ptē. et morienti iniūgit sacdos q reuelet oia mobilia sua sicut fiēt vr̄ in Britania minori. R. fm Guil. Nō credo q hec ɔsuetudo piudicare debeat iuri cōi. nisi legitie fuerit pscripta. et ɔdictorio iudicio obtēta. A. ut in sū. e. ti. q. 20. vbi hec notat. B. vl' et auctoritate sedis aplice ɔfirmata. Nec archiepōz vl' epōz illi' loci ɔstitutōez ad h' sufficē. nisi assit volūtas vl' ɔsensus s̄bditoz q̄s tāgit. Et idē credo d pdcō pcepto. s. q nō tenent moriētes in h' casu eis obedire. nisi in dictis casibus.

¶ Pone q defūctus eccl'ie sue relīqt decē et alteri ecclesie in q̄ elegit sepulturā relīqt mille ul' castrū. nūqd pma eccl'ia dz eē ɔtenta illis decē. R. scdm

Ray. Si defunctus legauit hoc mõ ꝙ illis eẽt ɔtẽta. ꝛ sacerdos sciuit ɔditõꝫ ꝛ recepit legatũ. vr̃ renũciasse iuri suo ꝛ iaꝫ nõ poterit vlterius petẽ aliquaꝫ portõem. Si ꝟo defũct' absolute reli quit ꝛ ipse absolute recepit. potẽit ni hilominꝰ de ceteris portõeꝫ vẽdicare. ex̃ ð test. officii. l' saltẽ aget ad supple mẽtũ ɔputatis illis deceꝫ. A .s. qñ ex ꝓsūit testator ꝙ ecclesia essꝫ illis ɔten ta. ꝛ fecit in frandeꝫ modicã q̃ntitateꝫ legãdo. At qñ ẽ adiecta talis cõditõ. re cipiẽdo sibi ꝑiudicaret. Qñ ꝟo legatũ absolute fcm̃ ẽ. petit ꝛ integrum legatũ ꝛ canonica portio. nisi de mẽte testato ris aliud apperet. ut satis colligit i di cto. c. officii. ꝛ ẽt ex dict] Hosti. vt i sũ. eo. ti. q. 21. vbi hec nõnt. B .sicut fili' institutꝰ si i pte miori ꝙ̃ legitia potest agere tm̃ ad supplemẽtũ. C. ð ioffi. test. si qñ. §. illud. ꝛ. l. omnino. ꝛ ex̃ de empt. et vendi. cum dilecti.

¶ Quid si qs elegit sepulturã i ꝓpa ecclesia ꝛ ei nihil legauit. ꝛ aliis eccle siis mlta legauerit. nũqd potẽit hec ec clesia petẽ aliquã portõeꝫ? R̷ꝰ bꝫ Ray. Si ẽ ɔsuetudo ꝙ eligẽtes sepulturaꝫ i ꝓpa ecclesia sp aliqd reliquunt. põt ecclesia illõ petẽ ab hẽdib'. nõ iure ac tõis. nec differẽdo ꝑ hoc sepulturam sꝫ iplorãdo superioris officium. ex̃ de simo. ad aplicam. Si ꝟo nõ ẽ cõsuetuᵒ nihil põt petẽ. sed solis funeralibus dꝫ eẽ ɔtẽta. Nã tenet ex officio ipm̃ sepe lire. ex̃ de simo. ñ satis. ꝛ. c. cũ i ecclesia. Posset qꝫ i hoc casu iplorari officium iudicis aduersus hẽdes si dep̄rehẽda tur dolus testatoris vel hẽdũ. Silr ad uersus rectores aliaꝝ eccl'iaꝝ. si ꝛ illo rũ dolus deꝑhẽdatur. A . Nã ꝛ circa talia dolus ẽ puniendꝰ. ex̃ ð testa. offi cii. ꝛ ex̃ eo. in nr̃a. ẽm eũ. Ray. Et scõm glo. ei' vr̃ ꝙ ꝑma facie dol' sit ꝑsumẽ dus cũ aliis ecclesiis multa legauerit et nihil ꝓpe ꝑrochie reliq̃rit. ut in sũ. eo. ti. q̃one. 12. B .

¶ Poe ꝙ aliqs eligit sepulturã apð aliquã religionẽ. postea intrat in ipaꝫ ꝛ decedit. nunqd loc' religiõis tenebit ecclesie illi' ad canõicã portõnem? R̷ꝰ ẽm Ray. Dico ꝙ si transit i infirmita te de q̃ morit tenet. ex̃ eo. ð his. Sec' si trãsit in sanitate. aut ẽt in infirmita te de q̃ nõ morit. Cõ. Hosti. A . Idem in sum. eo. ti. questione. 25. B .

¶ Quid de leprosis intrãtib' domos leprosoꝝ. nũqd sacerdos ꝑrochial' põt de eis moriẽtib' petẽ canõicã portõeꝫ R̷ꝰ ẽm Guil'. Credo ꝙ nõ. qꝛ par iudi ciũ ẽ ac si trãsiuerit sani ad religioneꝫ nisi forte ex ipsa lepra moriantur. A . Multi. n. moriunt cũ lepra. sꝫ nõ ex le pra. bꝫ eũ. Guil'. ꝛ i sũ. e. ti. q. 26. vbi hec notat. B . In hac tamen parte tenẽ da est consuetudo regionis.

¶ Quid si aliqs recipiat in ɔfratrem alicuius loci religiosi. nõ tñ oblatis suis bonis sed sibi retẽtis. A . q̃ ad ius ꝓꝑetatis. sꝫ si oblata ꝓꝑetate retine ret sibi vsufructũ in vita. qꝛ tũc bene gaudꝫ ꝑuilegio r̃ligiõis. ut i. c. ut ꝑuile gia. de q̃. i. B . ꝛ ibi eligat sepulturã? R̷ꝰ bꝫ Hos. Nõ libẽat a canõica portõ ne. sicut nec eximit ab ep̃ali iurisditõ ne etiam si ipsi religiosi sint exempti ex̃ de ꝑuile. cũ ꝛ plãtare. §. ð ɔfratrib' ꝛ. c. vt ꝑuilegia. idẽ Hosti. A . Idẽ i sũ. eo. ti. q̃one. 27. B .

¶ Quid si quis ingressus religionem ɔcedat in tp̄e nouiciat'? R̷ꝰ ẽm Goff. Puto canõicã portõem ecclesie ꝑori ñ ðberi. Quãuis eiꝫ exire potuẽit. ñ tñ exiuit sꝫ in religiõe decessit. ꝛ hoc suffi cit q̃ ad q̃rte retẽtõeꝫ. ex̃ e. de his. A . Con. Hosti. vt i sum. eo. ti. q̃one. 28. B .

¶ Quid si infirm' i vna ꝑrochia faci at se deferri ad aliã ꝛ ibi moriat? R̷ꝰ ẽm Ray. Prima ecclesia nõ. ꝓpt̃ hoc priuatur canõica portione. ar. ex̃ eo. ð his. A . Idem in sum. eo. ti. questiõe. 29. B .

Sepultura

q̃rto .s. qñ ꝓhibeatur. Prohibẽtur i cimiterio sepe liri oẽs hẽtici. ex̃ de hẽti. sicut. Et ð hꝰ ð hẽtic' 2ꝰ §. 2ꝰ etiã si pꝰ mortẽ appeat

de hēsi.24.q.2.sane pferē. Silr ēt p
hibenē pagani.z iudei.ō ɔse.di.i.eccle
siā.z.c.se. A .Et ibi pz ꝙ idē ē de oib⁹
infidelib⁹. B .Item gnālr oēs excōi
cati.24.q.2.sane qō sup.ex ō puil.epi.
li.6º.Etiaz excōicatus minori.ar.in di
cto.c.sane.Et itelligendū ſz Guil.ō ex
cōicatis miori si notorie sic excōicati
sūt.Itē idē ō excōicato etiā iuste. vt
nōē ex de resti.spol.lr̄as.in glo.circa fi
nē.Itē phibenē q in tormētis moriū
tur.Et expōit Hosti.ēt si qs ibi letale
vulnus accepit lz postea supuixerit q
ꝗuis peniteat z ei eucharistia ñ nege
tur.carebit tñ ecclīastica sepultura.ex
de tornea.c.i.Hoc tñ itellige de illo q
veit cā exercēdi se ī torneamēto. nō ō
aliis.ex de tornea.c.2º.Nā z ſm Guil.i
telligiē tā de militib⁹ ꝗ de armigeris
eoꝝ q ibidē in armis se exercēt. Sec⁹
de illis q illuc uadūt cā curiositatꝭ. vt
ad videndū.uel ꝗcūqꝫ alia cā.Itē phi
benē illi q se occidūt.13.q.2.qb⁹.23.q.5.
placuit.Et h⁹ itelligēduz ſm Guil.si p
emerūt se ex despatōe uel iracūdia.se
cus si ex furore vel a casu.Uñ sic dicit
Ber.ex e.ex pte.Si qs pp fugā se pci
pitarz ī aquā.qz sic credit se euadē pos
se ñ iputaē ei si ɔriū eueniat.z h⁹ cum
p bono z licito h⁹ faciat.ar.13.dis.ner
ui.23.q.5.de occidēdis.Cō.Hosti.Item
qñqꝫ infdiciē sepultura gnālr.ut oib⁹
de tali loco.s.tpe infdci.ut.s.iterdictū
4º.§.3º Itē manifesti vsurarii.ex de
vsuris.qz.z eo.ti.ꝗꝗ.li.6º.Itez qcūqz
psbyterū tutorē ī testamēto rliquerit
21.q.3.cyprianus.z.88.dis.neqz.apud.
Sed ut dicit ibi glo.istud hodie nō hz
locum. ¶ Item blassemus dei.extra
de male.c.fi. A .Et ibi pz ꝙ h⁹ veꝝ ē
qñ maledicus recusat agē statutā sibi
pniam.z ñ al. Itē mōach⁹ ppuz hñs
ex de statu mo.sup quodam.Et gnālr
null⁹ notori⁹ de mortali peccato sepe
liēd⁹ est.13.q.2.quib⁹.z.c.non extime
m⁹.z.c.obeuntib⁹.Et hec locū habent
si tales ñ sūt ecclesie recōciliati Nam
si recōciliati eēnt.uel certa pnie signa
appent sepeliēdi sūt.ſz hēdes tenētur
satisface p eis.ex eo.prochiano.nisi
fuerit raptor.de quo.s.raptor.p.§.2º A
z ibi lati⁹ in additōe. B .vel occisus ī
torneamēto vt dictū ē. A .vel etiā ex
cōicat⁹.qz in excōicatōe mortu⁹ nō dz
ecclesiastica sepultura sepeliri anꝗ
fuerit absolut⁹.licz signa pnie ī eo ap
paruerint.extra de sētē.exco.a nobis.
2º B .Item ñ ē sepeliēd⁹ qui saltem
semel in anno nō ɔfitetur.extra de pe.
omis.Et hoc itellige nisi ī articulo mō
tis existēs signa cōtritōis oñderit.Ad
quod pbādū scōm omēs in hoc casu
sufficit vn⁹ testis.26.q.6. q recedūt z
c.se. A .Et ibi h⁹ nōt glo.qz ex eo.nlli
piudiciū gnāē p.c.placuit.z.c.cū itaqꝫ
de con.dis.4.Nam iura ħ allegata nō
faciunt.Predcā etiā omnia notātur ī
sum libro p.ti.16.qōe.3. B .
¶ Quid si tales q dicti sūt sepulti fue
rut? Rº Si corpora eoꝝ discerni pñt
exhumādi sūt.aliter ñ.ex eo.sacris.et
ecclesia siue cimiteriū ē recōciliāduz
extra de cōsec.ec.vel altaris.cōsuluisti
A .Et ibi patet ꝙ h⁹ fieri dz aspsione
aq̄ solenniē bñdicte sic in dedicatōe ec
clesie fieri ɔsueuit.Et benedictō aque
et recōciliatō dz fieri p epm eo.ti.º c.aq̄
Et si fuerit ifidelis seplt⁹ debēt etiam
tigna z p arietes radi.de cōsec.dis.i.ec
clesiā. B .occulti tñ pctōres sepeliēdi
sūt nisi forte eēt aliqs excōicat⁹.vl hē
tic⁹.qz cui ñ cōicamus viuo:nec mor
tuo cōicare debem⁹.vt.s.excōicatō 6º
§.fi. A .Idem qō ī hoc.§.notaē ī dicta.
qōne.3.ſm Hosti.Ray.z Goffre. B
¶ Quid fiet si dubiteē de cadauere
vtrū fuerit xpiani.vel pagani. vel ex
cōicati.Rº Videē ī meliorē ptem iter
pretādū.nisi aliqua probabilitas essz
de opposito.vt extra eo.sacris.13.qōne
2.non extimem⁹.de conse.dis.i. ecclesi
am. A .Idem in sū eo.ti.q.4. B .
¶ Utꝝ suspensi z hi⁹ sint sepeliendi?
Rº sepeliendi sūt dū tamē penituerit
13.q.2.c.fi.verūtñ ad deponendum eos
de patibul regriē licētia iudicꝭ seciarꝭ

ne iusticia cōtēni videatur.ff.de cada. punito.l.i.ꝛ.2.Sed ꝛ ipam licentiaꝫ iudex denegare non dꝫ in hoc casu. A. hoc ꝓbat.ff.de cada.punito.l.fi.vbi dicit ꝙ corpa taliū danda sunt cuilibet petenti ad sepulturā. Pōt tñ qñqꝫ ex cā denegari.vt ob magnuꝫ aliqđ delictum.puta lese maiestatis.ff.e.l.i. B. Nā ꝛ corpus xpi talibus daẗ.vt.s̄.cōicare.§.fi.De raptoribus quibus etiaꝫ penitētibus qñqꝫ negaẗ ecclesiastica sepultura.hēs.s̄.raptor p̄.§.p̄. A.ꝛ ibi latius in additōe. B.

¶ Utrū mulier ꝑgnans defuncta debeat sepeliri. R° ſm hosti.Si ē certū ꝙ pt⁹ mortu⁹ ſit.tūc mulier cū partu sepeliet.Si ∂o certū ē ꝙ viuit uel dubitatur de hoc.tunc mulier dꝫ ꝑus sci di.ꝛ si partus viuus sit dꝫ baptizari.si mortuus.ex̄ cimiteriū sepeliri. A. Idem in sum.eo.ti.q 7. B.

Seruus primo cōit. Pr

tis modis efficiunẗ serui.Nā quidā statim cū nascunẗ serui sūt.vt qui de mr̄e ancilla nascunẗ.hoc tñ vid plenius .i.§.3°.Quidaꝫ ∂o sūt iure gentiū.ut q in bello iusto capiunẗ.Quidā sūt iure ciuili vt q maior.20.ānis passus est se venūdari ad ꝑciū ꝑticipādū Et de hoc hētur.i.§.4°.De his tribus modis hr̄ insti.de iure ꝑso.§.serui aūt Itē sūt aliq serui qa ius ciuile eos in penā subiicit seruituti.ut libert⁹ ꝓpẗ ingtitudinē.ur.s̄.libert⁹.§.2°.Item iure canōico raptor mulieris efficiẗ seruus rapte.ut.s̄.raptor.2°.§.2°. Itē defentes auxiliū saracenis efficiunẗ serui capientiū eos.vt dictum ē.s̄.saracenus.§.2°.

¶ Sūt alii serui magꝭ largo mō dicti vt ascripticii siue originarii qđ ideꝫ ē .s.qdā hōies q ita ascripti sūt t̄ris col lendis ꝙ nō pñt a cultura recedē sine dñoꝝ volūtate.nec pñt vendi sine gleba.nec gleba sine illis.Et dicunẗ ascripticii.qꝛ ascripti siue deputati sūt ad cultura.ꝛ originarii qꝛ a suo origie ta les sūt.Hi ēt serui qñqꝫ coloni dicunẗ Isti tales nō sūt ꝓpe serui. A. Idem in sū.li.p̄.ti.8.q.64.ſm glo.Ray. B. nec repelli debēt a legitimis actibus nisi ꝙ ad ordines nō debent admitti. nōẗ ex̄ de iudeis.multoꝝ. A. In glo. B. Et dis.54.qs aūt leges. A.ibi hoc hr̄ in tex.ꝛ glo.Et hi originarii bñ pñt ordinari de volūtate dñoꝝ.ut nōt glo. in dicto.c.multoꝝ.p.c.si qs obligatus 54.dis.Item qñqꝫ ēt ꝯ voluntateꝫ.s. i ipis possessionib⁹.ea.dis.si seruus 2°. vbi dr̄.Ascripticios ∂o in ipsis possessionib⁹ clericos ꝛ ꝑter volūtatē dñoꝝ fieri ꝑmittimus.ita tñ vt clerici facti iposită sibi agriculturā adipleāt. B.

¶ Cuius ꝑentis ꝯditōeꝫ filius debeat seq. R° ſm Tho.in 4.dis.36.ſm leges ciuiles ꝑtus sequitur ventrē.et h⁹ rōnabiliter.qꝛ ꝓles hꝫ a pr̄e ꝯplemētuꝫ formale.ſꝫ a mr̄e subām corꝑis. Ser uit⁹ āt ē ꝯditō corꝑalis.cū seruus sit q̄ si instr̄m dñi in operando.ꝛ iō ꝓles in libertate ꝛ seruitute sequiẗ matrē.sed in aliis que ꝑtinent ad dignitatē q̄ est forma rei seqtur pr̄eꝫ sicut i honorib⁹ muneribus.ꝛ municipiis.ꝛ nobilitate ꝛ aliis hi⁹.Et huic ꝯcor.canones.ꝛ lex Moysi vt pꝫ Exo.21°.In quibusdaꝫ tñ terris q̄ iure ciuili non regūẗ partus sequitur deteriorē ꝯditōem.vt si paẗ sit seruus q̄uis vxor sit libera.erūt fi lii serui.non tñ si post pactū mr̄imonium pr̄ se in seruū dedit nolēte vxore. ꝛ sit̄r si fiat eꝯ.Si āt vtꝗ sit seruiꝰ cō ditōnis ꝛ ꝑtineāt ad diuersos dños.tc diuidūt filios si plures sūt.uel si vn⁹ tm̄.vn⁹alteri recōpēsabit de ꝑcio ꝛ accipiet natū in sui seruiciū. Tñ non est credibile ꝙ talis ꝯsuetudo possit esse ita rōnabilis sicut illud qđ multorum sapientū diuturno studio deťminatuꝫ est. A.Con.Pe.ut in sū.li.3°.ti.17°.q.8. B.Et nota ꝙ ſm leges siue mr̄ fuĕit libĕa solū qñ ꝯcepit.vel solū qñ pepit vel ēt medio tpe.sufficit ad libertatē ꝓlis.ut.ff.de sta.ho.l.ꝛ seruoꝝ. B.

¶ Qualiẗ liber,hō qui patiẗ se venum

dari fit seruus? R. sex reqruntur. Primum ꝙ sit maior .20 annis. C. de libe. ca. si mi sterium. secundum ꝙ intendat peculium participare. C. de libe. ca. non ideo. Tertium ꝙ in ciuitate participet. ff. quibus ad liber. pro. non licet. l. i. Quartum ꝙ emptor credat ipsum suum esse. ff. de lib. ca. l. liberi. §. si quis sciens. Quintum vt ille qui vendit sciat conditionem suam. ff. quibus ad libr. pro. non licet. l. qui se. A. Hec lex non videtur ibi haberi. B. Sextum ꝙ venditor sciat ipsum esse liberum. ff. quibus ad lib. pro. non licet. l. 4. A. In hac. l. parum videtur hoc probari. Predicta tamen sex requisita notantur etiam in sum. li. 4. ti. 4. q. 16. secundum Hosti. Goffr. et Azo. B. Si aliquod istorum deficiat iure communi in ingenuitatem reuocatur. Quod si nihil deficiat si postea manumittatur non fit ingenuus sed libertus. ff. de sta. ho. hominem liber. nisi reddat domino precium. ff. si inge. manu. l. 2. responso primo. Quod tamen precium dominus inuitus non cogitur recipere secundum quosdam. A. et in dicta. l. secunda. videtur hoc tenere glo. B.

¶ Qualiter serui efficiantur liberi? R. secundum Hosti. multis modis. Uno modo per manumissionem. vide. supra. manumissio. §. fi. Item fit aliquis liber si eum languidum dominus exposuit. vel ei alimenta negauit. vt. supra. expositus. Item quando aliquis vendit ancillam ne prostituatur. et emptor facit contra. fit libera. Item si seruus pileatus incedit ante cadauer domini dum defertur ad sepulturam. Item si postquam lata est sententia contra illum qui dicebatur seruus dominus postea pro ipso precium recipiat. Item si dominus ancillam in matrimonio collocauit scribens pro ea dotem. Item si seruum appellauit filium actis interuenientibus quasi in figura iudicii. Item si dedit seruo instrumentum per quod eius seruitus probatur. et aliis casibus qui habentur. C. ex q. cau. ser. pre. lib. ac. per totum. A. Ibi de predictis casibus parum videtur dici. sed ponuntur alie cause ex quibus serui perueniunt ad libertatem et alie etiam ponuntur. ff. qui sine ma. ad liber. per ue. per totum. Sed hec parum faciunt ad forum penitentiale. B. Item si iudeus christianum mancipium emerit. vt. supra. iudeus. 2. §. primo. et extra de iudeis. c. fi. De seruis iudeorum et saracenorum vide. supra. iudeus. 2. §. primo. A. cunctis additionibus.

B. Et quia seruus manumissus dicitur libertus. Facit ad hoc supra libertus. per totum.

Seruus secundo

quantum ad ordinationem. Nullus seruus siue priuati siue ecclesie ordinari debet nisi prius manumittatur. dis. 54. c. primo. 2° et 3°. Et ratio est seruilis vtilitas atque clericalis dignitas. dis. 54. admittuntur ex de ser. non ordi. de seruorum. A. Alia ratio est quia debet esse immunis ab aliis qui diuine milicie est aggregandus. ut a castris dominicis nulla necessitate abstrahatur. 54. dis. c. primo. B. Et hoc intellige verum in omni genere seruorum. de quibus etiam habes supra. seruus primo. §. 2°. A. Et ibi de hoc dictum est. B.

¶ Utrum seruus ecclesie liberatus possit ordinari retento iure patronatus? Respondeo secundum Ray. Sic dico retento iure quo ad hoc ꝙ non iniurietur ecclesie. nec accuset illam. nec testificetur contra eam. dis. 54. qui ex famulis. A. Hoc. c. parum facit quo ad hoc. sed bene faciunt iura infra allegata. B. Immo etiam si simpliciter fuerit manumissus tenetur ad predicta. aliter reuocatur in seruitutem. 12. q. 2. diaconi et c. episcopus qui mancipium. et c. qui liberti. et c. octaua. extra eo. ti. de famulis. Dicunt etiam quidam ꝙ tenetur quo ad alias honestas operas licet non sint nominatim imposite. vt in dicto. c. diaconi. et similibus A. Hec iura satis videntur ad hoc facere. B. non tamen tenetur seruire ecclesie perpetuo in officio clericali. nisi expresse dictum sit in ipsa manumissione et ordinatione extra eodem libentius. Et posito ꝙ fuerit expressum non tamen reuocabitur in seruitutem si non vult in illa ecclesia seruire in diuinis officiis. nisi admonitus perduraret in contumacia. extra eo. nullus clericus. A. Idem in sum. li. 3°. ti. 17. q. i. De bonis autem libertorum ecclesie. vide supra libertus. §. fi. B.

¶ Utrum seruus priuati liberatus possit ordinari retento iure patronatus?

R̄x. ſm Ray. Non debet ordinari niſi
pͥus cōſecut⁹ fuerit a dn̄o plenā liber
tatem. ita ꝙ non teneaṫ p̄ſtare p̄rono
opas. nec fabriles q̄ ↄſiſtūt in faciēdo
nec obſeqales q̄ cōſiſtūt in non facien
do. diſ. 54. c. p̄. ꝛ 2°. ꝛ. c. qcū̄ꝙ. ꝛ. c. vlti. A.
Con. Ul. ut in dcā. q. i. B. Sꝫ vtꝝ dn̄s
poſſit in tali liberto retinere opas ſpi
rituales. Dicendū̄ ſm Hoſti. ut viteṫ
omne ↄ̄riū̄. ꝙ. h° onus erit iponendū̄
in ipſa manumiſſione an̄ ordinatiōeꝫ
ꝛ ſic in ipſa ordinatōne poterit on⁹ iaꝫ
impoſitū̄ declarari. ex̄ ↄ̄ elec. ſignifica
ſti. ad fi. ꝛ ex̄ de p̄ben. ſignificatū̄. Et ſi
taliṫ ordinatus nō ſeruierit poterit ↄ̄
gradari. 54. diſ. frequens. ꝛ. c. qcū̄ꝙ. ex̄
eo. nullus. Si tn̄ fcūs fuerit ſacerdos
nō fiet ſeruus dn̄i oliꝫ ſui. Idē Hoff. et
Inno. A. Si ꝟo non ſit fcūs ſacerdos
vr̄ ꝙ poſſit in ſeruitutem ēt p̄uati re
uocari ſi nō ſeruierit in diuinis ꝓut te
neṫ. ar. h a ↄ̄rio ſenſu. Facit in ar. ēt di
ctū̄. c. frequens. adhibita tn̄ moderatō
ne de q̄ in. §. ſe. Et idē ēt qꝺ hic notaṫ i
ſum. eo. ti. q. 2. B.

Quid ſi ſeruus fuerit ordinat⁹ nō
accepta libertate? R̄x. ſꝫ Ray. Si fuit
ordinat⁹ dn̄o ſciēte ꝛ nō ↄ̄dicente. eoip
ſo ingenuus ſit diſ. 54. ſi ſeruus ſciēte
Et hoc verū̄ ē ad q̄ſcū̄ꝙ ordies fuerit
ordinatus. Idē Hoff. ꝛ Inno. Si vero
dn̄o ignorante uel ſciente et ↄ̄dicente
A. Hic ut pꝫ i ſū̄. e. ti. q. 3. diſtinguēdū̄
ē. qꝛ aut ordinatore uel p̄ntatore ſciē
te ↄditōem ordinandi ordinat⁹ ē. aut
neſciente. In p° caſu ordinatus ꝑmane
bit in ordine. ſꝫ ordinator uel p̄ſētator
dꝫ ↄdēnari dn̄o in duplū̄. diſ. 54. ſi ſer
uus abſente dn̄o. ꝛ hoc ſi alṫ tm̄ ſciuit
Si ꝟo ābo ſciuerū̄t. dabit vnū̄ p̄ſenta
tor. ꝛ aliū̄ ordinator. Sꝫ ſi neuṫ hꝫ vn̄
ſoluat. poteīt dn̄s ſibi poſtulare illum
reſtitui. ar. di. 54. ex antiquis. In 2° ca
ſu cū̄ ordinatus ē ordinatore vl' p̄ſen
tatore ignorāte ↄditōꝫ eius. fit qꝺ ſeq
tur. B. tunc ſi ordinatus eſt in ſacdo
tē remanebit in eodem ordie. peculio
ſi quod hꝫ dn̄o reſtituto. Qꝺ ſi nō hꝫ
peculiū̄. nec eſt q redimat ipſū̄. dꝫ ſuo
dn̄o reddi ad ſeruiendū̄ ei in ſeruitiis
q̄ ordinē ſuū̄ deceāt. vt horis canōicis
miſſa ꝛ hi⁹ 54. diſ. frequens. Qꝺ ſi ↄtu
max hoc renuat deponi dꝫ. ex̄ eo. null⁹
in fi. Si ꝟo ordinatus ē in diaconū̄. da
bit ꝓ ſe vicariū̄. ꝛ ip̄e remanebit in or
dine. Alṫ reuocabiṫ in ſeruitutem niſi
aliquis vellet eū̄ redimē. ꝛ ideꝫ intelli
ge de ſubdiacono. ex̄ eo. miramur. In
aliis ordinibus abſolute in ſeruituteꝫ
reuocabiṫ. 54. diſ. nulli. ꝛ. c. ex antiquis
Satis con. Hoff. ꝛ Inno. A. Con. etiā̄
Pe. vt in dicta. q. 3. B.

Infra quod tp̄s poſſit dn̄s ſeruū̄ or
dinatū̄ reuocare? R̄x. ſm Ray. Reuo
care poterit infra annū̄ a tp̄e ſcientie
dn̄i. ar. 17. q. 2. ſi qs incognitus. A. Cō
iuncto. c. ſi ſeruus ſciētie. 54. diſ. B.
Iteꝫ Hoff. Hoſti. ꝛ Pe. A. Hugḷ. aūt
dicit ꝙ ↄputaṫ a tp̄e ordinatiōis in fa
uorem ordinis. vt in ſū̄. eo. ti. q. 6. Sꝫ
p̄us dcm̄ verius vr̄. ar. dicti. c. ſi qs ico
gnitus. B. Et rō q̄re clericus nō pōt
repeti vltra annū̄ cū̄ ſeruus ingreſſus
religionem poſſit repeti infra trienni
um eſt iſta. quia cleric⁹ cōiter publice
manet. monachus ꝟo ſecrete. A. Hec
rō fuit Inno. ut pꝫ in dcā. q. 6. B. Et p̄
dictū̄ pūctum de religione hēs. s̄. reli
gio 2°. §. 4°. ꝛ 5°.

Pōe ꝙ ſeruus q ordinatus fuit re
ſtitut⁹ ē dn̄o ſuo. nū̄qd licebit dn̄o ma
nus iniicere in eū̄? R̄x. ſm Inno. Non.
alṫ incideret i canonē. 17. q. 4. ſi qs ſua
dente. Sꝫ nec tali ſeruo licebit ↄ̄here
mr̄imoniū̄ ꝓpṫ votū̄ qꝺ itelligiṫ feciſ
ſe in ſuſceptōe ordis ſacri. ex̄ de ↄuer.
ↄiu. quidā̄. 84. diſ. cuꝫ in p̄terito. ꝛ ꝓhi
bend⁹ erit p ep̄m. ar. 96. diſ. ſi impator
Aliis autem p̄uilegiis clericalibus nō
gaudebit. ex̄ de cle. ↄiu. Iohānes. ꝛ. c.
ſe. Idē i oī gnē ſeruoꝝ. 54. diſ. frequēs.
A. Inno. clarius loquiṫ ſic. Idem dici
mus i originariis ꝛ aſcripticiis. ꝛ in oī
bus q cōditōne ſeruili. uel rōcinio. vel
cyrocinio ſunt obligati. 54. diſtinctōe
frequens. Idem etiaꝫ in libertis ſi ali

qđ obsequiū pꝛonus sibi retinuit.54.
dis.qcūq;.Idē ēt in obligatis functōni
bus.i.publicis officiis.5i.dis.ꝑtea.⁊ in
dcā.qōne.6. B .

¶ Sz qlit seru⁹ ordinat⁹ siue ꝯsectus
reddit dño:cū alia res ꝯsecrata nō red
dat.ut.14.q.vlt.j.operim⁹. R.Duplex
ē rō.Una q2 in reb⁹ aliis ⁊ maxie inaia
tis q̄ sole ꝯsecrant null⁹ ē dolus.sed in
hoie sic.Alia q2 in reb⁹ inaiatis ꝯsecra
tio ē in supficie.⁊ iō nō debēt a manu
ꝓphana tractari.in hoie xo ē aia que
tāgi nō pōt.32.q.7.licite.Con.Hoffre.⁊
Hosti. A .⁊ Ul.⁊ Pe.Et fuit ꝑncipa
le dcm̄ Ray.ut in sū.eo.ti.q.7. B .

S Eruus 3° q̊ ad mr̄imo
niū.Utꝝ ser
uus sine ꝯsensu dñi possit ma
trimoniū ꝯtrahē. R° ꝭz Tho.in 4° dis.
16.sic hu⁹ nō subdit dño qn libē come
dere ⁊ dormire possit. ⁊ alia hi⁹ facere
q̄ ad necessitatē corpis ꝑtinēs ꝭm nāz.
ita ēt nō subdit ei q̄tū ad hoc ꝙ n̄ pos
sit libere mr̄imoniū ꝯtrahē ēt eo nesci
ente aut ꝯ̄dicēte.Un̄ ⁊ si dñs oppositū
ꝑcipēt nō tenēt ei obedire. nec de con
trahendo.nec ēt de ꝯtinēdo.q2 in vtro
q; sui iuris ē ⁊ tenet mr̄imoniū.Debēt
tn̄ nihilomin⁹ debita seruitia dñis ex
hiberi.ex̄ de ꝯiu.ser.c.ꝑ. A .Con.Pe.⁊
Al.⁊ Ray.⁊ glo.vt in sū.li° 4°.ti.4°.q.
8.⁊ sequen. B .

¶ Pone ꝙ dñs aliqd ꝑcipit seruo cō
iugato ⁊ eodē tpe vxor petit debitum
vel eꝯ° R° ꝭz Ray.Credo ꝙ si cōtraxe
rit seruus dño sciente.dz reddē debitū
qm̄ cū dñs ꝯcessit ꝑncipale.s.mr̄imōi
um intelligit concessisse accessoria.ex̄
de of.delega.ꝑterea.i fi. Si xo ꝯtraxe
rit igno2āte uel ꝯ̄dicente dño.dñi mā
datū dz implere.nisi ꝓbabilit timeat
periculū adulterii ex dilatiōe.uel nisi
magnū fiat ꝑiudiciū vxori.Con.Tho.
Pe.Inno.⁊ Hosti.Addit q̊z.Tho.ꝙ
dz diuersas circūstātias attendē.ut ex
his ꝯsideret cui magis uel potius i tlī
uel tali casu sit obediendū.Itē Host.
Et vide.i.§.vlt. A .Idē in sū.e.ti.qōne
io. B .

¶ Quid si ꝯiuges.s.serui habēt diuer
sos dños diuersarū regionū.ita ꝙ non
possunt cōuenire ad officium ꝯiugale
R° ꝭm Hoff.ut euitet fornicatōis mā
coget ꝑ ecclesiā alter dñoꝝ vendē alti
volenti emē.uel si neut vult emere co
gant vendē cuilibet extraneo in pro
uincia cōserui.uel venalē exponē et si
nullus appeat emptor emat ecclesia.
ar.54.dis.fratnitatem. A .Idem i sū.
eo.ti.q.12. B .

¶ Quid si dñs seruū ꝯiugatū vlt vē
dere in remotā regionē? R° ꝭm Guil.
Prohibēda ē talis vēditō:sed cogi de
bet dñs alii vendē eū bonas cōditōes
afferenti.Interest.n.rei publice ne qs
re sua male vtat.in Insti.de his q sui
uel alie.iuris sunt.§.plt.Con.Tho.Pe
⁊ Inno. A .licz Ala.aliud dixerit.vt in
sū.e.ti.q.xi.vbi ēt pz ꝙ ꝑdcis con etiaz
Hosti.dicens ꝙ ꝑdcē obtinent qn̄ am
bo sunt serui.Et id qđ sequit non fuit
Hosti.sz Pe.ut ibi. B . Sz ⁊ Hostiē.
addit ꝙ si mr̄imoniū fuerit factū sine
licentia dñi ⁊ nō hz in alio loco iustuz
emptorē.posset eū vendē in remotis
alit non dz hoc facere.

¶ Utꝝ seruit⁹ possit venire p⁹ mr̄imo
niū. R° ꝭm tho.⁊ Pe.sic. Uir.n.licet
sit in ꝑtāte vxoris in his q̄ ꝑtinēt ad
redditōem debiti.in aliis oībus est sui
iuris.Un̄ in redditōe debiti ꝑ hoc non
dz ꝑiudiciū vxori fieri.si forte dñs ꝑci
perz aliqd eadē hora.q2 magis eēt obe
diendū vxori q̄ dño.Uxor tn̄ sine con
sensu viri se in ancillā vendē nō possz
q2 vir caput est mulieris.Con.Al. A .
Idē in sū.eo ti.q.13. B Et vide.s.§.2°
Utrum seruus qui fuerat ordinatus
⁊ nunc est restitutus possit cōtrahere
matrimoniū.vide.s.seru⁹ 2°.§.ꝑ. Quō
cōditō seruitutis impediat mr̄imoniū
hēs.s.mr̄imoniū 4°. ꝑ

S Imonia ꝑ cōit. Simo
nia est studio
sa voluntas emēdi l⁹ vēdendi
aliquid spūali annexū. Sic diffinitur

a Tho.in 4° sen.dis.25. ēt in scda scde dis.100. Silr̄ ꝛ ab aliis. A .s.theologis ꝛ iuristis cōit.ut in sum.li° p̊.ti.p̊.q.i.Et facit.i.q.i.q studꝫ. B .Et qđ dr̄ spūale intellige ut ordies ꝛ alia sacra. Qđ āt dr̄ spūali ānexū.intellige ut q̄dā q̄ non sūt ita ꝓprie spūalia:sꝫ sūt spūalibus adiūcta ꝛ q̄si alligata.ut est ius patronatus ꝛ hi°. Qđ si nō addas.spūali annexum.sufficit ꝫm Ray. A . Nā ꝛ ānexa spūalibus largo mō dicunt̄ spūalia ut in dcā.q.i.ꝛ hic sequit̄. B .qꝛ oia talia possunt intelligi per id qđ dr̄ aliqd spūale.Et nota ꝙ noīe emptōis vl̄ vēditionis intelligitur ois contract° non gratuitus.p̄ter ꝑmutatōeꝫ. A . Ideꝫ i dcā.q.i.ꝛ facit.i.q.i.sunt nonnulli. B . de q̄.s̄.ꝑmutatio. A . Ibi patꝫ ꝙ in talib° possit fieri permutatō.ꝛ q̄lit̄. B . Vn̄ nec transactio pōt fieri sup spūalibus.ex̄ de transac.sup eo.De transactione vide.i.transactō.§.2°. A Et ibi pꝫ q̄liter possit fieri in spūalibus.Et adđ ꝫm Tho.scda scde.q.100. arti.p̊. ꝙ volūtas dr̄.qꝛ iusticia ꝛ oēs ptes eius ꝛ ꝑ ɔn̄s oia opposita sūt in volūtate sicut in subiecto.et iō cōuenient̄ simonia ꝑ voluntatem diffinit̄. Facit.ff. de iusti. ꝛ iure.l.iusticia. Utꝝ āt ꝑ solā volūtatem committat̄ simonia tanget̄.i.§.3°. Item dr̄ studiosa ꝫm Tho.in dcō arti.p̊.ad designandū electōnem que p̄ncipalit̄ ꝑtinet ad ꝟtutem ꝛ viciū.ꝛ talis electio sufficit ēt si sit ex voluntate nō libenti uel ēt coacta.extra eo. Mathe us.ꝛ ibi glo.nisi forte sit coactio p̄cisa extra qđ me.cā.c.sacris.Et s̄bdit Tho. ibidem. Non āt ois q peccat electōne peccat in spūm scm̄:sed solū qui pctm̄ eligit ꝑ cōtemptum eoꝝ ꝑ que hoies solent retrahi a peccando.Dr̄ ergo studiosa qn̄ ex ipa volūtatis electōe progredit̄ ad exteriorem actū. ut in sum. eo.ti.q.5. Hosti.āt clarius diffinit sic. Simonia est spūaliū uel annexoꝝ spiritualib° p̄cedente pacto ꝓmissionis. cōditōnis.modi.seruitii.precū. uel cuiusuis tꝑalis receptio uel donatō. vt i sum.eo.ti.q.i. B .

¶ Utꝝ simonia sit h̄ēsis? R° ꝫ Tho. in 4° dis.25. Simoniaci nō sūt ꝓprie ꝛ ꝑ se loquendo h̄ētici.cū non h̄ēant aliquam falsam opinionē.sꝫ dicūt̄ h̄ētici ꝓpter silitudinem actus qꝛ ita operātur ac si extimarent donū spūs sci pecunia possideri.que extimatio eēt h̄ētica. A .ꝛ qꝛ ēt in p̄mo auctore Simone ex mala radice infidelitatis pullulauit.cui dictum est. Extimasti donuꝫ dei pecunia possideri.Actꝰ.8°. ꝫm Ul. ꝛ in sū.e.ti.q.2. B .Unde Gregꝰ. in r̄gistro dicit.Cum ois auaricia sit idoloꝝ seruitus.qsqs hāc i ecclesiasticꝭ dignitatib° dādis non p̄cauet. infidelitatis ꝑditōni subiicitur.etiā si fidem quam negligit tenere videat̄.i.q.i.cū omnis. Et iterū dicit ꝙ impia h̄ēsis macedonii tolerabilior ēꝙ̄ simonia.i.q.i.eos A .Et ibi patꝫ ꝙ hoc non fuit dictuꝫ Gregꝰ.sed tharasii constantinopolitani epi. B .Et cetera crimina in comparatōne simoniace heresis quasi pro nihilo reputantur.i.q.vlti.c.fi. Possūt quoqꝫ proprie ꝛ per alium modum q dam simoniaci dici heretici.s.tenētes quendam errorem eiusdem simonis qui dixit ꝙ mundus iste nō erat creatus a deo.sed a quadam supna ꝟtute ut dicit Isidorus 9° etymologiarum. A .idem in dcā.q.2. B .

¶ Quare simoniaci poti° dicuntur a Simone qui voluit emere donuꝫ dei ꝙ̄ Gyezite a Gyezi.qui vēdidit donū dei? R°.qꝛ magis completa fuit ratio huius peccati in Simone ꝙ̄ in Gyesi. Nam Gyesi solū vendidit donum dei at Simon ꝛ emere uoluit.ꝛ vendere intendit.i.q.i.saluator.Con. Tho.scda scde.q.100.Con.etiā Pe.ꝛ Ul.ut in sū. eo.ti.q.4.

¶ Utꝝ sola volūtas faciat hoieꝫ simoniacū? R° ꝫm Ray.ꝛ alios tā iuristas ꝙ̄ theologos.Quedā sūt ꝓhibita qa simoniaca.ut emē uel vendē sacra et hi°.Et in istis sufficit sola volūtas. Et intellige ꝫm Pe.q̊ ad forū diuinuꝫ. sꝫ

quo ad forum humanũ ſi in nullũ ac
tum exiuit. neq̧ faciendi neq̧ paciſcẽ
di nõ diceref ſimõiac⁹. ⁊ ſufficit ꝙ pe
niteat. Queda ſũt ſimoniaca q̃ ꝓhi
bita. ſ. ꝑ cõſtitutõem eccleſie. ut cũ qs
renũciat eccleſie ut def alteri. puta ne
poti ſuo. Siſr ſm Hoſt. vendendo vi
cariã caſtaldionatũ. aduocatiaꝫ. icono
matũ. ⁊ hĩ⁹. extra eo. ad noſtrã. i. q. i. ſi
quis eps. 2. q. 3. ſaluator. ⁊ in his nõ ſuf
ficit ſola voluntas ſiue appetitus q
dã. niſi ꝓcedant in actum. extra de off.
delega. ex ꝑte. ꝑ. A idem in ſũ. eo. ti. q.
5. B. Sed ⁊ hoc intellige ꝙ ſi volun
tas deliberata hic fuit. ita ꝙ ꝑ eũ. non
ſtetit. iterũ ẽ ſimonia in foro diuino. ſꝫ
nõ in humano. ⁊ ſic tale pctm̃ per peni
tentiã abolef. extra e. maudato. A.
in hoc ẽt vr̃ Con. glo. Ray. ut in dcã. q.
5. Et hoc verũ vr̃. quia ẽt circa talia pu
ta erga b ñficia ſola intentio cõſtituit
culpabilẽ apud deuꝫ. lꝫ non quo ad iu
dicialem punitõem eccleſie. ex̃ eo. tua
Simonia tñ mẽtalis tm̃ ſola pnia ab
olef nec obligat ad reſtitutõem acce
ptoꝝ dicto. c. mandato. Secus in vſur|
ĩ quibus ẽt ſola ĩtentio vſuraria obli
gat ad reſtitutõem in foro pniali. vt ⁊
nõt glo. ĩ dicto. c. mandato. ⁊ facit ex̃ ð
vſuris conſuluit. Rõ ãt põt eſſe. quia ĩ
vſura leditur de⁹ ⁊ homo. deo ſatiſfit
ꝑ pniam. hõi ꝟo ꝑ reſtitutõem. In ſi
monia ꝟo ſimplicis intentõis non le
ditur ꝑs q̃ ſponte ⁊ ſine coactõe ꝑſtat
ĩmo poti⁹ ipſa ledit deũ turpiter agen
do. nec leditur eccleſia militãs. q̃ tatũ
iudicat de manifeſtis. dcõ. c. tua. ſꝫ ſo
lus de⁹ cui ꝑ ſolã ſatiſfit pniam ex̃ eo.
c. fi. B.

¶ Utꝝ ad h⁹ ꝙ ↄmittaf ſimonia req
raf ꝙ ſit exꝑſſũ pactũ. R°. Nõ. naꝫ et
Gyezi ſimoniacus fuit. lꝫ pactũ aliqð
nõ fecerit. nõt ex̃ eo. ſuꝑ ſpecula. A.
Hoc. c. hẽf in ti. de magiſtris. Et dic h⁹
verũ q̃ ad foꝝ diuinũ. ſec⁹ q̃ ad iudicia
le. ex̃ eo. c. fi. ⁊ pꝫ ex dcis in. §. ꝑcedenti
niſi interuenerit exactio. ex̃ eo. ſic. ꝓ ẽto
B. Sed de ſimõia mentali vide. ſ. r e
nunciatio ſecũdo. §. pri°.

¶ Quot modis cõmittif ſimõia? R°.
ſm Ray. Una diuiſio eſt ꝑ munera q̃
danf. Nam ut datur munus a manu.
aut ab obſequio. aut a lingua. de qui
bus habes. ſ. munus. §. pri°. Alia diui
ſio ex parte cõmittentium ſic. Simo
niaca ordinatio uel alia huiuſmodi
ſpiritualium datio. aut eſt ex parte
conferentis tãtum. ut quando confe
rẽs mihi aliquod ſpũale recipit tẽpo
rale me ignorãte. Aut ex parte recipi
entis tm̃. ut ſi ego recipiã ſacramẽtuꝫ
nõ quideꝫ dãdo aliquid cõferenti. ſed
alicui ſuo conſiliario. Aut ex parte
vtriuſq̧. ſ. qñ ordinãdus dat aliqd or
dinãti. Aliqñ ex ꝑte neutri⁹. vt ſi ami
cus meus me ignorãte det aliqd ami
co ſiue ↄſiliario epi. ut me ordiet. epo
ẽt ignorãte. i. q. i. ſtatuim⁹. ⁊. c. ſi qs. a ſi
moniacis. A. Ideꝫ in ſũ. e. ti. q. 7. B.

¶ Utꝝ ſit ſimonia ſi aliqd gratis def
ꝓ ſpũalib⁹ uel recipiaf. R°. Si penit⁹
ſponte offeraf ñ eſt ſimõia. i. q. i. qcqd
inuiſibilis. Ubi nota ſm Guil. ꝙ ſi hec
ꝑpoſitio ꝓ. notaret appciatõnem ſeu
ↄmutationẽ. ſic nunq̧ temporale ẽ dã
dum pro ſpirituali. nec econtrario. Si
autem notet cauſam finalẽ. ut ſit ſen
ſus. Iſte dedit denarium ꝓ ſacramen
to. i. ꝓpter reuerentiam ſacramenti
licite poteſt fieri. Et eodem quoq̧ mo
do ſi notet cauſam efficientem. vt ſit
ſenſus. dedit pro ſacramẽto. i. ꝓ deuo
tione quam habuit ad ſacrm̃. fieri po
teſt. A. Con. Ul. ut in ſum. eo. ti. qõne
io. B. Si autem dubitetur vtrum
gratis uel corrupta intentione datuꝫ
ſit. tria ſunt ꝑcipue attendẽda. ſ. dant|
et recipientis qualitas. videlicet an a
paupere diuiti vel econuerſo. Item
muneris quantitas. ut ſi res magni ul'
modici ſit precii. Item donatõis tem
pus. an. ſ. inſtante neceſſitate vl' al' ↄfe
raf. Et ſcðm hec hẽnda ẽ preſumptio
pro ul' contra extra eo. ⁊ ſi queſtiones
Sꝫ hec intelligenda ſũt ĩ foro cãꝝ. In
foro ãt ↄſcie intentõ attendif non ꝑſũ

ptio. A .Idē in dcā.q.io.ƀm Ray. Ul. ꝛ Hosti. B .

¶ Utꝝ liceat aliqd recipe ꝑ opibus spūalibus. R℞ ƀm Ray. ꝑ illis opibus ad q̄ qs nō tenet ex officio recipe licet utputa sacerdos pōt locare opas suas q al'non hȝ vnde sibi ꝓuideat.ar.12.q.2.caritatē. Idē Hosti. A .certe c. caritatē.non facit: qꝛ loquit tm̄ q̄ ad ꝓcuratōem recipiendā a visitātibus. non ex locatōe: vel alia ꝯuentōne: sȝ ex mera iuris dispōne. Et iō in spūalib' in q̄bus dȝ cessare ois pactio ꝛ cōuentō. ex̄ de pac.c.fi.non hȝ locū locatio vel ꝯductio. Uñ in ti.de simōia.§.itē nūqd. super vbo locare.glo. Ray.ait. Quidam dicūt ꝙ si sacerdos intendat locare ul' vendē laborē suū non ipm officiū vel sacrm̄.licitū ē.al'nō. Ego credo inquit ꝙ nō hȝ locū in talibus locatō uel cōductio cū lex secularis nō dixerit esse locatōeȝ vel ꝯductōeȝ qñ mēsor agrorū aliqd recipit a dñis eoꝝ ꝑ eis mensurādis.sȝ qd dat appellauit honorarium.ff.si mē.fal.mo.di.l.2.§.p̊. vbi dicit Nō crediderūt veteres int tales ꝑsonas locatōem ꝛ cōductōem eē: sed potius operā bñficii loco p̄beri. Et id qd dat ei ad remunerandū dari.ꝛ ide honorariū appellari. Dic g° ꝙ sil sacdos siue indigeat siue nō.pōt ei dari pecunia in sūptus ipsius sacerdotis non i munera sacerdotii.i.officii sacerdotal' qd ipēdit.sic dicit Hiero'.ꝙ deceȝ panes.crustula ꝛ vas mellis si data fuerint ꝓphe.magl in sūptus ꝙ̄ in munera ꝓphetie reputāde sūt.i.q.i.iudices Cū ergo dr.sacerdos recipit ꝑ officiā do ecclesiā ad tp̄s.li ꝑ.denotat cāȝ adminiculatiuā nō app̄ciatiuā sacri vel officii qd impēdit.vel laboris quo laborat in ipso officio.qd nec vēdi debȝ nec locari.sic nec ipm officiū.qꝛ qsqs hoꝝ alterū vēdit sine quo neq̄ alterū ꝓuenit neutrū inuenditū derelinquit i.q.i si qs obiecerit. De hoc etiā dicit.i. §.vtꝝ sacerdos. B .

¶ Utꝝ cū ep̄s cōsecrat vl'visitat possit recipe ꝓcuratōeȝ. R℞ ƀm Ray. pōt ex̄ e.cū sit .10.q.3.relatū ex̄ de p̄script. cū ex officii.nō dico ꝑꝑ laborem.sȝ ut Ber.dicit.quia talis ꝓcuratō a iure ꝑmissa ē.imo ēt si ecclesia ꝑpt pauptatē ꝓcurare nō posset ep̄m.ipse suis sūptibus ꝯsecrabit ecclesiā.10.q.3.cauendū.hec Ber.ꝛ Hosti.circa visitatōeȝ vide.i.visitatō.§.p̊.ꝛ 2°. A .Hoc quod ibi dr notat glo.in dcō.c.cū sit. Nō.etiam in sū.eo.ti.q.io. B .

¶ Utꝝ tp̄alia possint dari ꝑ vita etna vel ꝑ remissiōe pctōꝝ. R℞. Possūt ꝑ modū elemosyne. Daniel.4°. Peccata tua elemosynis redime. Et intellige ƀȝ Tho.ꝛ Pe.in 4°.dis.25.ꝙ cū dicit vita etna uel remissio pctōꝝ emi.ē locutō metaphorica. qꝛ ipm meritū accipit ꝑ emptōe. Deo eim ex p̄cio nr̄o nihil pōt accrescere. A . Idē in dicta qōne.io. B .

¶ Utꝝ tp̄alia possint dari ꝑ redimenda vexatōne in spūalibus. R℞ s c.ex̄.e. dilectus filius.ꝛ.i.q.i.quesitū.extra de mgr̄is.ꝓhibeas. Sȝ hoc super iure spirituali tūc solū hēbit locū.cū ꝑ certo ꝯstat redimēti de iure suo.al'non.hec Tho.scda scde.q.100.arti. plt.ꝛ vltio. A .ꝛ ēt glo.Ray.ut in dcā.q.io. B . Uñ ꝛ si p̄benda mea me ꝑ iniuriaȝ remoto alii data sit ꝛ ego recupero aliq̄ dato.nō puto eē simoniā.

¶ Utꝝ encenia inducāt simoniā. R℞. Si nō extendant ad q̄ntitatē munerū ꝛ fiant sine pacto ꝛ sine aliq̄ corrupta intentōe.nō inducūt simoniā. al'etiā in modico ꝯmittit.i.q.i.duces. A .als incipit iudices. Et hoc fuit dcm̄. Host. ut in sū.eo.ti.q.xi. B .

¶ Utꝝ mun' ab obsequio inducat simoniam. R℞ ƀȝ Ul. Si obsequiū de se sit illicitū.nllo mō lȝ absq̄ vicio simonie. Silr si obsequiū sit licitū non licȝ ipm impēdere ꝑ aliquo spūali. si illō ꝑ.dicat cām p̄ncipalit mouenteȝ. Sȝ si nō dicat cām p̄ncipalit mouentē sed secūdariam.puta excitatiuā effectus eius qui dare habet aliqd spūale ꝛ ꝑ'

ea ꝯfert illud respiciens p̄ncipalit̄ ad
deū ꝛ ad merita ꝑsone q̄ ꝑ talia obse
quia ꝛ per alia bona cōcurrūt. hoc mō
pōt dari spūale. puta alicui qui in ser
uiciū ecclesie uel p̄lati iuit Romā vl̄
huiusmōi. Porro si obsequiū essꝫ pu
re spūale quod esset īpositū beneficio
A .s. per cōstitutōem añ ipsius bñficii
collatōnem. non āt pet pactū ſm eun
dem Ul. ꝛ in sum. eo. ti. q. 12. vbi etiam
pꝫ ꝙ p̄dcis con. Hoff. Ray. ꝛ glo. B .
tunc indubitant̄ ꝛ ex pacto pōt ꝯferri
bñficiū. ita ꝙ ille ꝓmittat tl̄e obsequū
vtputa de celebrando talē ꝛ taleꝫ mis
sā ꝛ sil̄ia. ex̄ de p̄ben. significatuꝫ . A .
Tho. ēt ꝛ Pe. dicūt ꝙ in hi⁹ obsequiis
honestis seruientib⁹ ad dignitatē ꝑso
ne respect⁹ dꝫ hēri. Nā ex ipsa deuotō
ne obsequii dign⁹ reddit̄ ecclesiastico
bñficio. Et addit Tho. Si āt īhonestū
sit seruitiū uel ad carnalia ordinatum
puta seruiuit p̄lato ad vtilitateꝫ ꝯsan
guineoꝝ suoꝝ uel p̄rimonii sui. uel ali
quid hi⁹. esset mun⁹ ab obsequio et si
moniacū. ut in dcā. q. 12. ad fi. B .

¶ Quid si vn⁹ sacerdos dicat alteri tu
celebrabis hodie ꝓ me. ꝛ ego cras ꝓ
te. R° ſm Guil. Nō est simonia. ſꝫ lici
tū est maxime ex cā. qñ nullū p̄ciuꝫ si
ue temporalis merces interuenit. A.
Idem in sum. eo. ti. qōne. 13. B .

¶ Quid sit munus a lingua in q̊ com
mittit̄ simonia. R° ſm Tho. scd̄a scd̄e
q. 100. ꝛ in 4° dis. 25. Munus a ligua dr̄
vl̄ ipsa laus ꝑtinens ad fauorē hūanū
qui. s. sub p̄cio cadit: vel ēt p̄ces ex qui
bus acquirit̄ fauor hūanus. aut ꝯ̄riuꝫ
euitatur. vt quādo preces armate sūt
Sed de precibus habes statim in se.
§. A . Idem in sum. eo. ti. q. 14. B.

¶ Utrū p̄ces inducant simoniaꝫ. R°
ſꝫ Tho. scd̄a scd̄e. q. 100. Si aliqs p̄nci
palit̄ ad p̄ces itendat. simoniā ꝯmittit
Et vl̄ p̄ncipalit̄ ad hoc intendē q p̄ces
ꝓ indigno exaudit. Uñ ip̄m fcm̄ est si
moniacū. vt. i. q. i. ō ordinatōib⁹. ꝛ i. c. st
nōnll̄i. si ꝟo porrigāt̄ p̄ces ꝓ digno fcꝫ
nō ē simoniacū. ſꝫ simonia pōt eē i intē

tōne. s. qñ hētur respect⁹ nō ad dignitā
tē ꝑsone sed ad fauorē humanū. ex̄ de
eta. ꝛ quali. tuam. i. q. i. latorē. Uñ ōbꝫ
penitere de intentōne corrupta. vt in
c. sunt nōnulli. ꝛ ex̄ de eta. ꝛ quali. tuaꝫ
ꝛ ex̄ eo. mandato. A . Con. Ul. vt i di
cta questione. 14. B .

¶ Utrꝝ aliquis porrigendo p̄ces ꝓ se
ipso comittat simoniā. R° ſꝫ Ray. Nō
pōt petere eccl̄iaꝫ uel dignitatem uel
aliud bñficiū habens curā aiarū q̄tū
cūqꝫ sit dignus. i. q. i. ordinatōnes. s. q. i.
in scriptis. ex̄ de iure patro. ꝑ nostras.
Bñficiū ꝟo simplex si indiget ꝛ sentit
se dignū potest petē absqꝫ metu simo
nie. ex̄ eo. tua nos. ꝛ ar. ex̄ de rescripti.
ad aures. ex̄ de p̄ben. cum ſm. Concor.
Tho. scd̄a scd̄e. q. 100. et etiā in 4° dis.
25. Similit̄ ꝛ Host. ꝛ Hoff. Quidam tñ
dicūt ꝙ licet rogare etiā si bñficiū hē
at curā aiarum. A . Hoc fuit dictum
glo. Ray. dicentis ꝙ pōt aliqs ꝓ se pe
tere bñficium ēt habens curā aiarum
si dignus sit. Exemplo Isaie. qui dic̄. c.
6°. ecce ego. mitte me. Con. cū hoc Ul.
ut i sū. eo. ti. q. 14. Sed certe tutius vr̄
p̄mū dictū ꝑ iura alegata. Nā ꝓpħa
nō petiit aliquā curā aiaꝝ uel dignita
tē. ſꝫ reqsitus a dño exhibuit se officio
p̄dicandi. ut pꝫ in dcō. c. 6°. B . Si indi
get aut si non indiget. etiam si petat
simplex bñficiū peccat ſꝫ Ray. ꝛ Tho.
ut in p̄dicta decre. ad aures. i. q. 2. cleri
cos. 12. q. i. illi aūt. A . ut pꝫ in dcā. q. 14.
glo. Ray. in hoc iterū ꝯ̄dicit. Uñ ait h°
iterū durū est. ꝛ credo ꝙ exquo aliqs
ꝓmotus est ad sacros ordies. cum hi⁹
ordinatio titulū ecclesiasticuꝫ reqrat
pōt petē beneficiū ecclesiasticum. licꝫ
abūdet ī tpalibus. ꝛ iura q̄ mgr̄ addu
cit ad ꝓbandū ꝯ̄riū loquunt̄ ſm statū
p̄mitiue ecclesie qñ exiles erāt reddi
t⁹. ꝛ distribuebat̄ de facultatib⁹ eccl̄ie
ꝓut cuiqꝫ opus erat. Et con. cū eo. Ul.
qꝛ nemo cogitur suis stipendiis mili
tare. Si tamen dignitatem uel curam
aiarum pro se petat tanta p̄sumptiōe
que cum tali beneficio reddat īdignū

simonia est.quia preces sunt pro indi
gno.hec ibi.Ulterius videt dictū Ray.
z Tho.Nā Hiero⁹.q loquit in allega
to.c.clericos.i.q.i.ñ fuit in primitia ec
clesia.z mlto min⁹ Prosper q idē dicit
ea.q c.pastor.Et stipendiū celesti mili
cie nō dz eē tp̄ale nisi inq̄tū rō dictet
neccie sustētatōnis.Clericis.n.ɔuenit
dicē ps mea dñs.ex̄ de p̄bē.cū scōz.q̄i
dicat p̄miū laboris mei nō sit trenuz
sed celeste. B .

¶ Que simonia sit g̃uior.R̄x° s̄z Guil.
Quāuis i munē a manu z a ligua z ab
obsequio ɔmittat simonia.tñ qz mun⁹
a manu magi ꝑprie ē p̄ciū q̄ȝ a ligua
uel ab obsequio.iō illa simonia ē ma
ius peccatum. A .Idez in sum.eo.ti.
qōne.i5. B .

¶ Utrū liceat vendē vasa sacra.aut ve
stes.aquā bñdictā z hi⁹.R̄x° s̄z Ul.oia
sacr̄alia ad aliquē effectū spūalē ordi
nata vēdi nō pñt.ut aq̄ bñdicta. z hi⁹.
ꝑ quā venialia dimittunt.sicut ēt nec
rōne materie pōt vendi sacr̄z.i.q.i.pla
cuit.2° z 3°.Sed z illa q̄ ꝑticipatie sit spi
ritualia.ut calix z hi⁹ ante ɔsecratōem
simpliciter vēdi pñt.p⁹ ɔsecratiōez vero
hi⁹ vasa vendi pñt alteri ecclesie i ea
dē forma. A .dūmō intentio solū refe
rat ad tp̄ale z nō spūale.al̄ eēt simōia
s̄m eū.Ul.ut i sū.eo.ti.q.i6. vbi hec no
tāt. B .s̄z laico calix vendi ñ pōt.nisi
ɔflatus.io.q.2.§.hoc ius.qz sacra ñ de
bent tractari manib⁹ laicoꝝ. De cimi
terio vo vide s̄.sepultura.p̄.§.p̄. B .

¶ Utrū spūalia possint redimi.R̄x° s̄m
Ray.Sicut ñ debēt vendi vl̄ emi.ita
nō debēt redimi.ex̄ de simo.q̃relā.nec
aliq̄ dato uel ꝑmisso uel retento possi
deri.Intellige s̄m Guil.ꝙ nō pñt redi
mi aliq̄ dato uel ꝑmisso ei q iuste pos
sidet.ex̄ eo.q̃relaz.Nā aliq̄ dato ei q i
iuste possidet ab eo cui debent r̄dimi
pñt sicut z redimūt decime de manu
militū iiuste eas detinentiū.vide.s̄.d
cime 5°.§.pl̄t.Ceterū vtrū sup spūalib⁹
possit trāsigi.vide.ī.transactio.§.2°.Et
vtrū ꝑmutari.s̄.ꝑmutatio.§ p̄.z 2°. A .

Predicta etiam nōnt in sum.eo.ti.q.
.17. B .

¶ Quid de sacerdote q nō vult dare
licentiam alti sacerdoti ut bñdicat nu
ptias :nisi ꝑ pecunia.R̄x° s̄m Guil.Si
nō intendit vēdē licentiā bñdictionis
s̄z ꝓuidē sibi de portōe oblatōnuz euz
ɔtingēte:nō ē simonia. Si tñ ex certa
scia maiorē exigat sūmā q̄ȝ p̄sumat d
bere valere portio ip̄m ɔtingēs.meri
to p̄sumi pōt ꝙ ip̄am licentiā vēdere
voluit. A .hoc ēt p̄sumit qñ v̄ba istō
sonāt.puta si dicat se velle tm̄ ꝑ licen
tia bñdicendi z hi⁹ qz in dubio non re
cedimus a significatōe v̄boꝝ.ff.de le
ga.3°.l.nō aliter. Si vult ergo hoc eui
tare clare exprimat de venditōne seu
locatōe ꝓuentus tm̄. B .Et nō h̄ ꝙ ꝑ
ip̄a bñdictōne nihil ab aliq̄ exigi pōt
ex̄ eo.cū in ecclesia.De sacerdote q nō
vult dare licentiā ɔfitendi alteri nisi
ꝑ pecunia.s̄.cōfessio p̄.§.fi. A .Et ibi
pz ꝙ simoniā cōmittit.qd z nō simul
cum supradictis.in sum.eo.ti.q.36. B .

¶ Utrū ꝑ absolutōe ab excōicatione
possit exigi pecunia.R̄x° s̄m Tho.scda
scde.q.ioo.In absolutōe tali nō debet
exigi pecunia tanq̄ȝ p̄ciū absolutiōis.
qz hoc eēt simoniacū.s̄z q̄i pena culpe
p̄cedentis ꝑ q̄ fuit excōicat⁹.Idē.Pe.
z Hosti. A .Dicit.n.Hosti.ex̄ e.ad au
res.ꝙ in Francia z in q̄busdā aliis re
gionib⁹ ɔsuetudo ē ul̄ statutū ꝙ excōi
catus q monit⁹ ꝑere noluit s̄z excōicari
expectauit.ꝑꝑ hāc ɔtumaciā añq̄ȝ ab
soluat ꝑ q̄libz mſe ꝑ q̄ excōicat⁹ exti
teri t certā debeat dare pecunie quan
titatē.Et hāc ɔsuetudinē dicit rōnabi
lē z seruandā.ut in sū.eo.ti.q.37.Qd i
telligendū vr̄ qñ talis exactio nō veit
ad manus seu vtilitatē exigentis.al̄s
hēret spēm mali.z iō ab ea abstinē dū.
ex̄ de vi.z ho.cle.cū ab oi.Et ꝑpt̄ea h⁹
casu absolutō debēt p̄cedē exactōnem
Uñ z idē Hosti.i sua sūma dicit: ꝙ ex
cōicat⁹ dz absolui libere.z eo absoluto
pōt cogi ad satisfaciendū i de pena.sed
añ nō pōt exigi.cū nec ꝑ illo fuerit ex

cōicat᷒.Et sic intellige ingt ex̄ ō simo. ad apostolicam.et.c.ad aures.vt in dicta qōne.37.Et videtur casus formalis in dicto.c.ad aures. Et sic possunt concordari opiniones que sup̄ hoc ibidez referuntur. B. Et idem intelligendum de suspensione ⁊ interdicto. Naz si daretur aliquid pro precio absolutionis siue restitutōnis simonia esset ex parte vtriusq̄z.ar.i.qōe.i. nullus.extra eo.nemo. Qō si huiusmodi sententie fuerant iniuste prolate.et detur pecunia pro absolutione siue relaxatione notauit Hug.i.16.q.7.decimas. ꝙ non est simonia ex parte dantis.eo ꝙ dās nullum ius acquirit.sed dat ut acquisitum sine vexatōne retineat. ar.i.q.i. quesitum.Satis con. Hostiens. A. Idem in sum.eo.ti.q.46.vbi et addit ſm glo᷒ Ray.ꝙ si ecclesia mea uel prebenda me remoto alii᷒ fuerit assignata.si pro precio eam recupero uel redimo simonia est.siue iuste siue iniuste amotus fuerim ⁊ alius institutus. qō intelligendum est quando amotio facta est seruato iuris ordine. licet iniuste per sententiam que transiuit in rē iudicatam.al's bene licet redimere vexationem.extra eo.dilectus filius. R. et patet supra.§.x. B. Utrum autē pro baptismo liceat aliquid dare. vīō supra baptismus.§.3°.

Nullus clericus debet prece uel p̄cio vel fauore celare episcopo peccatum publicum parochiani sui.uel etiam minus digne penitentem reconciliare. ⁊ ei de hoc testimonium ferre ul' digne penitentem repellere.alit' simoniam cōmittit.extra eo.nemo. A. secundum Inno.⁊ in sum e.ti.q.38.nō p̄ prie s̄z sil'itudiarie dr' simōiac᷒ q̄ celat pp̄ gr̄am crimē alti᷒ puniēd᷒ ē enim ut simōiac᷒. Qō intelligi pōt nisi ip̄a celatio esset annexa spirituali officio forte qō quis habz ab episcopo ad denunciandum delicta vel simile. quia tunc censeretur vendere ipsum officium et consequenter esset vera simonia.i.q.3.si quis obiecerit. B. Et generaliter s̄z Tho.scd̄a scd̄e.q 100.illa spiritualia ad que quis tenetur ex officio non potest vendere.Unde nec p̄ dispensatōne nec pro correctione subditorum uel ꝙ quis desistat a corrigēdo potest aliquid recipi. A. Concor. Pe.ut in dicta.qōne.38. B.

Quid si datur aliquid superiori vt seruet iusticiam in spiritualibus. R̄. ſm Ray.Simonia est. Et addit Guil'. Idem credo si agatur super temporalibus. exquo persona est ecclesiastica. que ratione ecclesiastice iurisditionis tenetur ad ius reddendum. Sed si sit iudex laicus ⁊ super re temporali.non erit simonia. licet al's grauiter peccet.supra.iudex primo.§.septimo. A. Concor.Ul.vt in dicta questione is. B.

Utrum sacerdos possit celebrare. vel exequias vel alia officia facere pro pecunia. Rn̄dco ſm Ray.Si tenetur ad hoc.tunc exigere aliquid simoniacum est.i.qōne.i. vendentes.Si nō tenetur ⁊ deficit ei sumptus potest accipere.i.q.i.duces. Nam et operas suas locare potest.siue ad diem siue ad annum.extra ne prelati vices suas.c. vltimo. A. Ibi hoc non probatur. Nam ibi dicitur de locatione redditum et non operarum spiritualium.vt ibi notat glo.et addit ꝙ nullum spirituale locatur. Et de hoc latius supra §.septimo.in additione. B. Quod si sumptus habet et ad hoc non tenetur.aut debet facere gratis. aut cessare.al's videtur facere ex auaricia. Et licet forte quando non tenetur ad illa non esset simonia. eo ꝙ non debet suis stipēdiis militare.12.qōne.2. caritatē extra eo.cuz sit.tamen turpe est lucrz quando fit ex auaricia.uel si i sumpt᷒ recipit etiam si diues sit et non fit ex auaricia.saltem habet speciem mali Et in quolibet predictoruz intelligas ꝙ ipse gratis dz cantare uel officiare. l3 aliqd recipiat p̄ sūptib᷒ sicut dicit

Aug⁹. q̄ apl'i gratuitum panē accipie
bāt ab illis quib⁹ g̃tuitam p̄dicatōez
impēdebāt. Sat] Con. Tho. scd̄a secū
de. q. 100. A. Predcā melius pn̄t intel
ligi p ea que nōt glo. Ray. i ti. de simo
nia. §. q̃rit. sup v̄bo statutū. vbi sic dic̄
Licz ne dare pecuniā uel recipe ꝓ hu
iusmōi obsequiis. aut ꝓ interessendo
extreme vnctōni. Item qd de illis qui
dant redditus. uel recipiūt ꝓpt̄ facien
da āniuersaria. Itē quid de illis q dāt
sacerdotibus diuitibus uel paupibus
ꝓ faciendo ānuali uel tricenario. vel
āniuersario. uel celebrando missaz de
spū scō uel aliaz. uel qui dat denarios
clericis pro dicendis psalteriis in exe
quiis mortuoꝝ. uel s'al. uel qui dant ele
mosynas pauperibus ut orēt pro eis.
cū talis orō sit spūalis. ⁊ huiusmōi ele
mosyna sit corpalis. R̄. in oibus tali
bus casib⁹ dare ul' accipe tpale ꝓ spū
ali simonia est. siue det̃ ꝓ sacro siue
ꝓ officio siue ꝓ labore huiusmodi of
ficii uel orōnis s̄m q̄ hec ꝑpositō pro
denotat ap̄p̄ciatōem. Sed si denotarz
cām motiuā nō p̄mā uel principalem
sz remotā ⁊ occasionalē. licitū ē dar̃ et
accipere tpale ꝓ spūali. Unde si quis
dat pecuniā collegio alicui ꝓ generā
da deuotōne ⁊ dilectōe i ipso collegio
ut ex illa deuotiōe exaudiat̃ in petitō
ne quā petit: q̄ frēs intersint exequiis
mortui uel extreme vnctōni morient]
⁊ illi hoc faciūt ex dilectōne ⁊ deuotō
ne in eis talit̃ generata: aut ꝓ deuotō
ne ipsius dantis. sic licz dare ⁊ accipe
tpale ꝓ spūali s̄m q̄ li ꝓ. denotat cāz
motiuā remotā ⁊ nō ꝓpinquā. Propi
qua cā est dilectio uel deuotio genera
ta ex dato. al' forsitan n̄ generāda. Nec
est sil'e q̄ nō possuz dare pecuniaz ep̄o
ut me diligat ⁊ ex dilectōe me benefi
ciet uel ordinet. ⁊ hoc iō qz dilectio q̈
ep̄s aliquē diligit: lz sit spūalis nō tn̄
est cā ꝓpter quā debeāt talia cōferri.
sz potius dz attendi meritū ⁊ dignitas
ꝑsone. Sed bn̄ ē cā sufficiēs huiusmōi
dilectio qua ēt diligit̃ peccator spūali

ter ut debeat orari ꝓ eo. cuz ēt h⁰ ɔce
dat dn̄s vbi dicit. Facite vob̄ amicos
de māmona iniquitatis ut recipiant
vos ⁊c̄. Luc]. 16. i. ut orent ꝓ uobis reci
piendis. Ex q̊ pz q̄ lz dare pecuniā ꝓ
acqrenda deuotōe hoium spūalium ⁊
pauperū ut ꝑ hoc moueant̃ ⁊ teneant̃
orare. Pecunia tn̄ data ꝓ huiusmodi
amicitia acquirenda q̄ spūalis est nō
ē pensanda a dante uel accipiente. ut
dictū est. ut datū sed ut fructus: s̄m q̄
dicit apl's ad Phil'. 4.° Non quero da
tū sed fructum. qz nō attendo p̄ncipa
liter pecuniā datā. sed caritatē ⁊ deuo
tōem uel pietatē ex qua dat̃. ꝓpt̃ quā
sola elemosyna est fructuosa. Et ideo
r n̄sio est ad oēs qōnes. s̄. positas de ill'
q officiāt ꝓ denariis ⁊ ceteris. q̄ si li ꝓ
denotat ap̄p̄ciatōnem uel cām p̄maz
motiuā uel finalē illicitū est. Si autez
cām adminiculantē. licitū est ut talia
recipiāt in sūptus officiantiū. nō in of
ficioꝝ p̄cio. hec ibi. Et Con. p̄dcis Tho.
Pe. ⁊ Ul. ⁊ alii theologi. ut in sū. eo. ti.
q. 42. Et ex p̄dcis pōt colligi q̄ non est
tutū cui incūbit facere officiari altare
uel capellā. cōducē ad hoc clericos pa
ctis ⁊ ɔuentōibus. sz ɔstituere aliquez
redditū qui det̃ officiantib⁹. ut in. c. si
gnificatū. ⁊ ibi glo. ex̄ de p̄bē. B.
¶ Utrū cōmittat simoniā qui debito
ri suo dat aliquid spūale ut recuperet
quod suū est. R̄. s̄m Tho. in. 4.° dis. 25.
absq̧ dubio simoniā ɔmittit. Idē Ul.
A. Idē in sū. eo. ti. q. 65. B.
¶ Utrū cū aliq p̄tendētes religionez
siue scitatem petunt a sacerdotib⁹ q̄
ꝓcurēt eis pecuniā in ꝑrochia sua ita
q̄ sacerdos hēat ēt inde certā ptez sit
simonia. R̄° s̄m Tho. in q̊libet. Cuz ꝑ
suasio sacerdot] sit res spūal'. ⁊ creda
tur ei qa sacerdos est. iō si in tali casu
pactū infueniat. simonia est respectu
sacerdotis. ⁊ sacrilegiū respectu taliū
religiosoꝝ qz est defraudatio elemosy
narū respectu illoꝝ qui dant. Un̄ ⁊ si ē
vnū peccatū q̄tū ad actū. est tn̄ mul
tiplex q̄tū ad reatū. ⁊ tam etiam ipe

sacerdos q̃ ipi recipientes.s.q sacdo tibus tribuunt vel relaxāt tenent de simonia. A.ꝛ etiā ad restitutōnem.vt pꝫ fm eū.Tho.ꝛ in sū.eo.ti.q.66.Et cui debeat fieri restitutio isto casu pōt pa tere ex dcis s̄.restitutio p̊.§.13. in addi tōe.xo.item fm Inno. B.

¶ Utrꝫ laicus q recipit pecuniā vt ec clesie r̄stituat decimā quā tenebat cō mittat simoniā. R° fm Hosti. Si lai cus nō vult decimā dimittē nisi ꝓ pe cunia.simoniā ꝯmittit ex pte sui. sꝫ ec clesia bn̄ pōt redimē.ut.s̄.decime.5°.§. 5°. A.Idē in sū.eo.ti.q.68. Sed in dcō §.5°.ꝯ̄rium dicit Guil. sꝫ solutō ibi pꝫ i additōne. B.

¶ Mediatores simonie simoniaci sc̄. i.q.i.si qs epus. A.ibi dr̄.Si qs media tor in tam turpibus ꝛ nephandis dat] vel acceptis extiterit.si qdem clericus fuerit a ꝓpo g̃du cadat.si xo laicꝰ ana thēatizet̄. B.

¶ Utrꝫ papa possit ꝯmittere simoniā R°.fm Tho.scda scde.q.100.Papa po test sicut ꝛ qlibet alius.ꝛ tanto g̃uius q̃to in altiori gradu consistit. Res.n. ecclesie non sunt eius ut dn̄i.sed ut di spensatoris. Un̄ si ꝓ aliqua re spūali reciperet pecuniam aliquā de redditi bus alicuius ecclesie simoniacus esset Silr̄ si ꝓ re spūali recipet pecuniā ab aliquo laico non de rebus ecclesie. A. Con.Ul.vt in sū.e.ti q.67. Qd̄ intelli gendū vr̄ q̊ ad illa circa q̄ ꝯmittitur si monia lege diuina.Secus in lege tātū ecclesiastica cui papa nō subiicit̄ nisi de equo.C.de legi.l.digna vox. B.

¶ Prelatꝰ q ꝯmittit vices suas ꝓ pe cunia.simōiacꝰ ē.vide.i.vicariꝰ.§.3°.

Simoniacus 2°

S.s.spāliter quo ad ordies. Si monia qn̄qꝫ ꝯmittit̄ ex pte ordinato ris.Aliqn̄ ex pte ordinati.vt.s̄.simōia p̊.§.6°.

¶ Utrꝫ si aliqs ꝓ mea ordinatiōe vel ꝓmotōne pecuniam offerat. nūquid ego dicar simoniacꝰ. R° Si a p̄ncipio ꝯ̄dixi.non obest mihi.ex̄ eo.sicut tuis. §.plt.ꝛ ex̄ de homic]. Petrus. A.hoc verū fm Inno.vt in sū.li.p̊.ti.p̊.q.8. si pecunia data ē pꝰ electōem ꝓ ꝯfirma tōne.de q̊ loquitur.c.sicut tuis. Secus si daretur ꝓ electōe ēt ꝓhibente me nisi fierꝫ ab inimico. Con.Uin.Hosti. ꝛ glo Ray.ut ibi.Idem ꝛ si qs recepis set ordinē ꝑ simoniam cōmissam cum ipso ordinatore.tunc.n. sic ordinatus lꝫ ignorant̄ vel ēt cum ꝯ̄dictōe.nō reci peret executōem.qꝛ hoc idē ꝯtingeret etiā si in eius ordinatōe nulla ꝯmissa fuisset simonia. dū alias eius ordina tor fuisset simoniacus in collatōe ordi num. Nā q semel simoniace ꝯtulit or dinem de cetero executionez dare nō poteēit q̃tūcūqꝫ occultū sit.ꝛ q̃tūcūqꝫ recipiens ignoret.i.q.i.si qs simoniac] fm Hosti.ꝛ in dcā.q.8. Hodie etiaꝫ vr̄ idē in collatōne beneficii.cuꝫ simonia ce conferens etiā beneficiū vel offici cium ecclesiasticuꝫ ipso facto excōica tōem incurrat.ꝛ quod agit̄ nullum sit vt in ex̄uag].Martini quinti.q̄ incipit Multe.ꝛ in alia Eugenii q̈rti. q̄ icipit Cum destabile. Itaqꝫ distinctōes que in hoc.§.fiunt.nō hn̄t locū nisi qn̄ simo nia fuisset cōmissa cū alio q̃ cuꝫ colla tore ordinis seu bn̄ficii. B. Secꝰ si sci ui ꝛ consensi.quia tūc q̃tūcūqꝫ occul tū sit renunciare teneor.Si xo hoc fit me penitus ignorante.puta qꝛ amicꝰ meus pecuniam dedit.tunc lꝫ ego nō sim simoniacus.teneor tn̄ renunciare ex̄ eo.simoniace.ꝛ.c.de regularibꝰ. ꝛ.c. nobis.Qd̄ si inimicus meus dedit pe cuniā volēs ꝙ ex hoc ꝓmotio mea iu dicaret̄ simoniaca.ꝛ sic impediret̄. nō ꝯmittit̄ simonia q̊ ad me.nec mihi no cet ne ille ex dolo suo reportꝫ qd̄ intē dit. vt in.c.sicut tuis.ꝛ in.c.nobis.pri°. rn̄so. A.Tn̄ ꝛ hoc casu qn̄ inimicꝰ ali quid daret in p̄iudiciū meum ꝛ h° sci rem anteq̃ eps vocaret me.ꝛ cōstaret mihi ꝙ non me vocaret nisi propter munus illud.recipere non deberez. fꝫ glo. Ray.ꝛ in dcā.q.8.Et ad hoc etiam

facit qđ notať in sũ.eo.ti.q.27. vbi ẜm Ray.dr̃ ꝛ glo.ꝙ si aliqs scit uel credit sibi collatũ ordinẽ vł bñficiũ ꝓncipaliter ꝓpť obsequia seu ꝓces carnales a se vel ab alio inťpositas.si alťerat dignus resignare non teneť. ſꝫ dꝫ penitẽ de intentõe corrupta.ex̃ eo. mandato. Si ꝟo erat indignus resignare teneť. qꝛ tũc hiꝰ ꝓces seu obsega succedũt loco ꝓcii.i.q.i.sť ñnlľi.ꝛ Lõ.Ul. vt ibi. B.

¶ Quid si qs ẽt sine pecunia obtẽturus erat ordinẽ vel bñficiuꝫ ꝛ tñ pecunia data fuit? R° ẜm Jnno. Si alius ꝺdit pecuniã.dũ tñ nõ ordinatori.nõ est simonia.ar.i.q.6.§.vlt. Si ãt ipse ordiatus dedit.simoniacus est. A.etiaꝫ si sine pecunia habiturus erat ordinẽ vel bñficiũ ẜm eũ. Jnno.et in sũ.eo.ti.q.8. Qđ intellige nisi gratis aliqd daretur ut.s̃.simonia ꝓ.§.6°. B.ar.i.q.2.q̃pio. 2.q.3.si quis obiecerit.2.c.vlti.2.q.6.c.ꝓ

¶ Quid si pecuniã ꝓ me nesciẽte ꝓmissam postea solui? R° Sicut simõiacus debeo iudicari.qꝛ in maleficiis ratihabitõ retrotrahiť ꝛ mãdato cõpať sicut notať ex̃ eo.sicut tuis. A. Jn glo. B. Jn hac tñ simonia ẜm Tancre.ꝛ Guil.pt eps dispẽsare. A. Jdẽ in sũ.e. ti.q.9.tñ hodie si aliquid datuꝫ fuisset collatori nullus posset dispensare nisi papa.vel si esset datũ etiam alteri qñ sine illa datõe nõ fuisset alias habiturus ordinem vel beneficium. ut pꝫ ex ꝓallega. ex̃uagãtibus. B.

¶ Quid de his qui ꝑ hypocrisim duꝫ ꝓtenderent spẽꝫ sanctitatis ꝓmoti sť ad ordines ꝛ bñficia nulla interposita cõditõne vel pacto? R° ẜm Ray.nõ teneñť resignare.sed solũ ad agendum pniaꝫ.ex̃ eo.mandato. A. Hoc veruꝫ nisi alť non sit idoneus.tunc.n. renũciare tenetur.i.q.i.si qs neqꝫ. B. Tho.secũda secũde.q 100.dicit hypocritã nõ esse simoniacũ. A. Hoc veruꝫ quo ad ecclesiã. Secus q̊ ad deũ. cuꝫ hypocrita ex spũalibus querat hũanum fauorẽ.ꝛ sic simoniã mẽtalẽ cõmittat.i.q.i. sũt nonnulli. Et idẽ quod hic notať in sum.eo.ti.q.61. B.

¶ Utrum ab ordinando uel eligendo aliqua cautio vł promissio peti possit R° ẜm Ray. Ante ordinatõem seu etiam electõeꝫ ab eo q eligendus ẽ. nlľa cautõ vł ꝓmissio peti: ꝛ si ꝓsteť simonia ẽ qꝛ vř facere ad hoc vt eligať.8.q. 3.talia. Sed post electõnem bñ potest quia tunc nihil sperat ab eis. dum tñ nõ fiat ex ꝓcedenti pactõe.8.q.3. Artaldus. A. Jdem in sum e.ti.q.18.ẜꝫ Ray. ꝛ glo.ꝛ Hosti. Sed ut ibi pꝫ aliq dixerũt ꝙ superior potest exigẽ cautõneꝫ etiam ante electõem.quia auctoritas superioris tollit vicium. Sed ꝓmuꝫ dictum verius videť.qꝛ per hanc cautõnem videretur consentire electõni de se faciende.ꝛ iõ talis electio tãq̃ ambitiosa esset irritanda.ex̃ de elec.cũ post petitam. B.

¶ Quid si aliquis non hẽns titulum rogat aliquẽ ꝓsbyterum vt presentet eum ad titulum ecclesie sue.ꝛ ꝓmittit ei ꝙ nũq̃ i ipsa eccľia petet aliquid.ꝛ sic ordinať? R° ẜm Ray. Simoniaꝫ cõmittit.ꝛ nisi cũ eo fuerit dispensatum nec ad superiores ordines debet ascẽdere nec in suscepto ẜꝫ rigorẽ canonũ ministrare.extra de simonia.per tuas Ter° nec excusatur per ignorantiam iuris.ut ibidem colligiť. Et solꝰ papa dispensabit cum eo.qꝛ simoniacus est in ordine.tamen in ordinibus ante rite susceptis poterit ẜm Guil.ꝑ episcopum dispensari. A. Jdem in sum.eo. ti.q.70. B. Ceterũ ordinator predcõmõ est suspensus a collatõne ordinuꝫ similiter ꝛ presentator ab executõne. ex̃ eo.si quis ordinauerit. A.ibi diciť. Si quis ordinauerit seu ad ordineꝫ ꝓsentauerit aliquem: ꝓmissionem vel iuramentũ ab illo recipiẽs ꝙ sup sua prouisione nõ inquietet eundem ordinator a collatõne. Presentator ꝟo ab executione ordinum ꝑ trienniũ.ꝛ ordinatus ab ordine sic suscepto donec dispensatõnem sup hoc per sedẽ apľicã obtinere meruerint nouerint se suspẽ

sos. B Quid de illo qui scit epm suũ simoniacũ qui tamen pcipit ei q recipiat ordines ab eo. vide. s. ordinator. §. penulti.

Simonia 3° qtum ad beneficia seu etiam dignitates. de quo plura potes colligere in pcedẽti. c.

¶ Nunc querit. Quid si quis hñs litteras sup puisione alicuius beneficii recipiat aliquã pensionem uel aliqd beneficiũ ut renunciet litteris? R° sm Hosti. Si ex pactõne ptium p aliquo tpali fiat huiusmodi renũciatõ. simoniacum est. Si vero ex officio iudicis vel bonis viris mediantibus pure renũciet. et ex altera parte aliqd tẽporale detur ei. non est simoniacũ. vt colligitur extra. de renunc. sane. et c. veniẽs et ex̄ de pac. cum pdem. A. Idẽ Hosti. addit. Ubi vero assignat beneficiuz spirituale. ita q etiã ex pacto renũciet dictis lr̄is. non est simoniacũ. ex̄ d rescriptis. ad audientiã 2°. q2 ad hoc tenetur et tacite inest. Con. Inno. ut in sũ. li° p. ti. p. q. 20. B.

¶ Utrũ resignare aliqd spũale p pecunia vel ex pacto sit simoniacũ. R° sm Hoff. Sic. ex̄ eo. querelaz. et ex̄ de testi. veniens. Dare. n. intelligit q quod sibi cpetit remittit. 8. q. 3. talia. Idẽ Hosti. et facit ad hoc. s. simonia p. §. 4°. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 19. Et hoc intellige sm dcã in. §. pcedenti. cũ additõe. B.

¶ Utrum qñ recipit monachus ul' canonicus uel cõsecrat eps. et hi' possint exigi quedam ex consuetudie. R° sm Ul. Si obtinet aliqd tale p exactõem iudicii vel per violentiã vel p pactuz siue ante siue postea simonia est nll'a consuetudine obstante. ex̄ eo. c. p. et c. sicut p certo. Si vero sponte offeratur rõne consuetudinis vel caritatis etiaz si fuerũt excitati p spũale bñficiuz ñ est simonia. i. q. 2. cpio. et 2. Cor. 9°. Nõ ex tristicia aut ex necessitate. Et lz illi qui solẽt h° recipe nõ possint h° exigẽ ex cõsuetudine. tñ pñt monere illos ut bonas cõsuetudies seruẽt. nõ at debẽt eos artare p subtractõez sacroz et hi' sed tñ p supiorẽ cogendi sũt. ex̄ eo. ad aplicam. Satis. Con. Tho. scda secũde q. 100. Pe. Hosti. et Inno. Et silr̄ qõnẽ determinãs idẽ Tho in qlibz. dic sic. Cũ in dispensatõe sacroz seu alioz spũalium aliq recipiunt ut simonia euitet tria sũt nccia. Primo ut hoc fiat ccessione iuris diuini uel hũani aut saltez pie cõsuetudinis. 2° ut sit pia intentio et nõ corrupta. 3° ut sit forma honesta. s. ut nõ requirant ante pii officii exhibitõem. ne pactum interuenire videatur. sz expleto officio poterũt exigi. Si ergo ista tria cueniãt. secure recipiat archidiaconus parafrenũ p installatione abbatis et hi'. et silr̄ si gratis offeãtur. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 31. B.

¶ Utrũ possint recipi nũmi crismales A. i. q p crismate dantur. B. R° Nõ excusant a crimie simõie. et illi qui rei nomẽ et tps solutõis mutantes nũmos qs p crismales eo q pro crismate siue crismatõe darent. 2° pascales. A. Idez sunt q crismales. sic dicti. quia cõsueuerũt recipi in pasca tpe crismatõnis ut in. c. i. all. B. et 3° ↄsuetudinẽ medie qdragesime nũcupãt. A. q2 hoc tẽpe qdragesime hos denarios exigebant ante crismatõis tps ad palliandum simoniã vt in. c. qd sequitur. B. extra eo. in tantum.

¶ Quid si aliquis dignus pmoueri dat aliqd ianitori ut eũ pmittat intrare ad epm ad petẽdũ ↄfirmatõem electõis vel aliqd hi'? R° sm Guil. Nõ ẽ simonia si nõ det corrupta intẽtõe. vt. s. p intercessionẽ illoz qbus dat consequat qd intẽdit. Et idẽ credo si det aliqd familie epi ne videat auar'. et vt facili' hẽat accessũ. aut ẽt d largitate laudet. lz talia possint fieri cũ pctõ. vt si fiant cã iactantie uel inanis glorie. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 35. B.

¶ Quid si aliqs det alicui laico aliqd ut nõ molestet uel impediat electõem R° sm Ray. Si nõdũ erat ei ius qsitũ

q2.s.non erat electus.credo simoniam
cōmissam.Secus si postq̄ electus fuis
set.extra eo.dilectus.Idem Tho.scd̄a
scd̄e.q.100.Et vide.s̄.simonia p̊.§.xi.°q
incipit vtrum tpalia possint dari pro r̄di
menda rc̄.A.Idez in sum.eo.ti.q.44
vbi r additur b̄m glo.Ray.q̄ si aliquis
nullum ius hn̄s in electōne impedirz
simpliciter ne fieret electō aliq̄.posset
capitulum redimere vexatōem suaz
Secus si impediret ne ō isto fierz. B.
¶ Quid si clericus qui vult recipi in
canonicum alicuius ecclesie det illi bo
na sua? R.° b̄m Inno.Si largiatur cuz
conditōne uel pacto vt recipiatur i ca
nonicum r illa retineat p̄ prebēda si
monia est. Si vero pura intentōe de
uotōnis offerens rogat q̄ admittat r
q̄ bona oblata liceat sibi habere pro
p̄benda.r clerici pura intentōne cōsē
tiunt non est simonia.Qd̄ si dans tali
intentōne ducat p̄ncipalit vt per tpa
lia habeat spūalia et illi alit non reci
perent eum.ex vtraq̄ parte est simo
nia.sed tamē mentalis.Con.Hosti.A.
De p̄dictis est casus formalis in.c.tua
nos.ex̄ eo.quod r notat i sum.eo.ti.q.
48.B.De p̄bēdis autē q̄s de nouo cō
stituit quis in ecclesiis pōt retinē ius
patronatus in perpetuū uel ad tēpus
ut ipse uel heredes eius p̄sentent quē
volūt ad ipsas b̄m Guil.A.hoc veruz
tempore ↄstitutōnis de consensu epi
r fratrum si ibi sunt aliqui.alias non
posset tale ius retinē b̄m eū.Guil.r in
sum.eo.ti.q.53.B.
¶ Quid si in fūdatōne ipsius ecclesie
fiat talis cōstitutio. Quicūq̄ dederit
tantū in redditibus uel tantam quan
titatem q̄ possint emi possessiones ta
lium redditū recipiatur in canonicū
r quod dederit hēat p̄ p̄benda. nūqd
est constitutio licita? R.° b̄m Guil. Si
fiat ita q̄ non duret in perpetuuz. sed
ad tempus.nec fiat in fraudem simo
nie.r ea sit intentio constituentis q̄ n̄
p̄ rebus dandis sed p̄ncipalit p̄pter
cultum diuinum augmentandū r pro

pter deuotōnem dantis recipiatur ad
spūalia tolerari potest.dum tamē ille
qui recipitur sit dignus. A. Idem in
sum.eo.ti.q.53. B.
¶ Quid cū dicūt sibi aliqui canonici
maiores.Canonizemus nepotes n̄ros
Placeat tibi de meo.r mihi placebit
de tuo.vel de eo qui dicit.Nūq̄ me ui
uente fiat aliquis canonic⁹ in ista ec
clesia. nisi fiat talis pro quo rogaui?
R.° b̄m Ray. Simonia cōmittitur in
vtroqz casu. Nam canon dicit. Absit
omnis pactio.Cesset omnis ↄuentō.i.
q.2.q̄pio.Idem Ul.A.Idem in sum.
eo.ti.q.62. B.
¶ Quid si dicat vnus canonicus alt̄i.
tu fuisti exauditus in vna petitōne et
ego debeo exaudiri i alia? R.° b̄z Ray.
Si p̄ces sunt spūales non est simonia
ar.63.dis.q2 sancta.Si aūt p̄ces sūt car
nales uel ex pacto quondā facto vel
nunc faciendo simonia est.Con.Ul.vt
in sum.eo.ti.q.63.Que autem dicant
p̄ces carnales hr̄.s̄.simonia p̊.§.15.
¶ Quid de his qui consanguineis su
is conferunt beneficia p̄ncipalit p̄p̄t
consanguineitatem? R.° b̄z Tho.scd̄a
scd̄e.q.100.Talis collatio illicita est nō
tn̄ simoniaca.q2 nihil recipit.Si tamē
aliquis det beneficiū alicui hoc pacto
uel intentōe.ut exinde suis consangui
neis p̄uideat est manifesta simonia.
ar.ex̄ eo.nemo.r addit Guil. q̄ si q̄s
consanguineo suo bn̄ficiuz confert vt
ipse conferens magnificetur uel fiat
potentior.uel ut parentela eius exal
tetur r hi⁹.simonia est.q2 respicit tpa
lez vtilitatē. A.Idē in sū.e.ti.q.63. B.
Quid si p̄ pecunia r̄cipiat aliq̄s ad
seruiēdū i hospitali r hi⁹? R.° b̄z Guil.
si in p̄dictis casibus ↄseq̄t aliq̄s aliqd̄
ius spūale simonia ē.Si āt nō ↄseq̄tur
s3 recipit ad h° solū ut seruiat.non ē si
monia.l3 alr̄ turpe sit dare ul̄ accipe p̄
talib⁹. A.Idem in sū.eo.ti.q.75. B.
¶ Quid de illis qui emunt victū vni
us monachi ad totam vitā suā? R.° b̄z
Guil.Nō ē simoniacuz.ex q̄ ēptor non

ꝯsequitur aliquod spũale. A. Idez in
sũ.eo.ti.q.76.vbi ẽt addit̃ ẜm eundem
nõ tñ ẽ securũ emẽ nisi ꝓbabilit̃ dubi
tetur cui᷒ꝯditõ melioꝛ sit.s.vendentis
aut ementis. B.

¶ Utrꝝ sacerdos possit vẽdẽ officium
poꝛtandi aquã bñdictã ꝑ ꝑrochiã. R°
ẜm Guil.si talis sacerdos hẽat de con
suetudine ꝙ tale officiũ possit retinẽ
⁊ ẽt ꝑ aliũ exercẽ ⁊ ꝓuent᷒ accipe.non
est simonia si illud ꝯmittat ad firmaz
al't simonia ẽ.vel saltẽ turpe lucrũ. A.
.s.qñ nõ cõsueuit ex eo hr̃e ꝓuentuz q̊
casu est vera simonia.cũ vendat̃ offi
ciũ spũale.Et idẽ qñ ꝯsueuit hr̃e ꝓuẽ
tũ ⁊ vẽdit ñ ꝓuẽtũ sꝫ officiũ.vt potest
colligi ex dictis.s̃.simonia p̊.§.2°.cum
additõne. B.

¶ Utrꝝ q dat pecuniã vt eligat̃ in im
ꝑatoꝛẽ vel in rectoꝛẽ alicui᷒ ciuitatis
ꝯmittat simoniã. R°ẜm Hosti.Simo
niã ꝯmittit.qꝛ ptãs spũalis ẽ. A. Idẽ i
sũ.eo.ti.q.79.Et hoc ꝟuz ẽ inq̃tuz ois
ptãs descendit a deo. Ro.13°. Sꝫ tñ po
testas deputata pn̄cipalit̃ ad regimẽ
terrenoꝝ magꝭ terrena q̃ꝫ spũalis vo
cat̃.⁊ differt a spũali.96.dis.cũ ad ꝟuz
Iõ verius vr̃ qd̃ seqt̃. B. Sꝫ veri᷒ ẽ
ꝙ ẽ turpe lucrũ nõ simõia.qꝛ ptãs ter
rena nõ ẽ qd spũale.vt.ĩ.soꝛtilegiũ p̊.
§.xi°qui incipit.vtrꝝ diuinatõ soꝛtium
.ꝟ.quarto.

Simonia quarto

quo ad fruct᷒ bñficioꝝ. Quid
de ep̃is q ecclesias cõferũt retẽtis sibi
fructib᷒ vel aliq̃ eoꝝ ꝑte? R° ẜꝫ Ray.
distigue cũ Inno. Nã si ille q dat bñ
ficiũ añq̃ꝫ daret nõ ꝑcipiebat ꝓuẽtus
sꝫ ex datõe bñficii ꝯseqtur eos.non est
dubium infuenire simoniã. Si ꝟo añ
datõem bñficii ꝑcipiebat ꝓuent᷒ põt
qdem retinere ex iusta cã ⁊ necessaria
A. dũmõ ex rõnabili cã p̊ hoc statue
rit.vt in.c.ut nr̃m.de q̊.ĩ. Debent tñ p̃
lati statutũ tale facẽ de cõsensu capl'i
ẜm Ray.Hosti.Goff.⁊ Ber.vt i sum.
li.p̊ ti.p̊.q.69. B. sꝫ non potest tenere

si ꝯueniat cũ eo q recipit bñficiũ: seu
cũ alio mediatoꝛe: vt ꝯcesso bñficio ip
se retineat sibi ꝓuentus ex̃ vt eccle.
bñfi.sine dimi.ꝯfe.ut nr̃m.in fi.⁊ ex̃ d̃
censi.ꝓhibemus.i.q.3.si quis p̃bẽdas
Sꝫ h nõ ꝙ p̃lati non pñt retinẽ bona
ecclesiaꝝ vacantiũ. nisi vt dr̃.s̃.bñfici
um 2°.§.p̊. A. Ibi dr̃ ꝙ ista retentõ nõ
põt fieri sine iusta cã. vt dictuz est.Dic̃
tñ Goff.ꝙ p̃latus non põt sic retinere
fructus oium bñficioꝝ sil't.nisi hoc per
indulgentiã obtineret.ex̃ de ꝟ.signifi.
tua nob. Sꝫ Hosti.dicit ꝙ eadez rõne
q̈ d̃ vno bñficio hoc fieri põt possꝫ sil'r
fieri ex cã de duobus aut plurib᷒. vt i
dicta qõne.69. B.

¶ Utrꝝ clericus possit vendẽ ad tẽpus
fructus bñficii sui. R°. Licitũ ẽ ad tp̃s
modicũ.ex̃ ne p̃la. vi.su.c.fi. Sꝫ ad to
tũ tp̃s q̊ venditoꝛ tenet bñficium non
ẽ ꝓhibitũ: nec tñ est honestũ.Et itelli
gẽdũ sẽꝑ ita ꝙ nihil spũale infueniat
ex̃ de reꝝ ꝑmu.ad qõnes. Põt tñ g̃tis
ei curã aiaꝝ cõmittẽ.ut.ĩ.§.pnl't. A.
Idẽ in sũ.li.p̊.ti.2.q.2.ẜꝫ Ray.⁊ glo. B.
vide.s̃.locatio.§.fi. A. Ibi tangit̃ ali
quid spãle erga ꝯcessionẽ reddituum
locoꝝ religiosoꝛum. B.

¶ Utrꝝ liceat clerico ecclesiã suam lo
care in totũ. R°. Si loco tibi ecclesiam
⁊ tu cũ sis p̃sbyter locas opas tuas ut
ibi officies nõ habitur᷒ ibi alit̃ aliquã
iurisditõnẽ.nõ ꝯmittis simoniã. ar.12.
q.2.caritatẽ.Et nõ ꝙ ẜm Guil nõ hꝫ h
locũ locatõ ⁊ ꝯductõ.sꝫ dꝫ facẽ p̃sbyter
g̃tis officiũ.⁊ ille gratis expensas pꝛo
uidere. A. De hoc dictũ est.s̃.simonia
p̊.§.7°.⁊.§.24.in additõibus. B. Poꝛ
ro sicut ait Goff.si locatõ fiat vltra tẽ
pus vite locantis non valet vltra. qa
clericus in bñficio cõꝑatur vsufructu
ario.q.s.non est nisi vsq̃ꝫ ad vitã.16.q.
6.illud.ita tñ ꝙ ẜm Inno.si locatio fcã
fuit noie ecclesie et vtilit̃.successoꝛ te
net̃ ad illã.ex̃ de solu.c.p̊.10.q.2. h° ius.
⁊.12.q.2.quicũq̃ꝫ suffragio.Si ãt locatõ
fcã est noie ipsius cuius ẽ eccl'ia ⁊ nõ i
tendebat ecclesiaz obligare ñ tenetur

successor. A .nec ēt hēs locatoris ꝺm
eū. Inno. ⁊ in dcā.q.2. B .Q̄ð si cōdu
ctor siue emptor iaȝ aliquid soluerat
tūc ꝺm Hosti. tenet successor hr̄e ratū
inq̄tū pecunia ꝟsa est in vtilitatē ec
clesie. vt in dcō.c.p̄. Nota etiā h̄ ꝙ licȝ
rector ecclesie possit qn̄qȝ locare eā vl
tra tp̄s vite nūq̄ȝ pōt hᵒ canonicus. di
co vltra vitaȝ suā locare p̄bendā. A .
hoc fuit dictū Inno. dicētis ꝙ p̄dictas
locatōes pōt facē mi͛ster seu p̄latus ec
clesie. ita ꝙ successor teneat hr̄e ratuȝ
ꝺm p̄dcām formā. Sȝ in canonico p̄bē
dario secꝰ dicimus. q꜠ ille nūq̄ȝ pōt lo
care p̄bēdā suā vltra tp̄s vite sue. licȝ
de illa possit agere ⁊ ꝯueniri sic̄ legiti
mus administrator. ut i dcā.q.2. B .Ad
istā māȝ facit. s̄. locatō. §. pl't.

¶ Pone ꝙ p̄latus vēdidit omnes ob
uentōes eccl'ie qd erit de eo qō ꝓueit
ex iurisditōne? Rᵒ ꝺȝ Hosti. Cōmodū
iurisditiōis transit cū aliis. nisi fuerit
excepta iurisditio. ꝑ se tn̄ iurisditō vē
di nō pōt nec dȝ. A . Idem in sum. li p̄
ti. 2. q. 3. B .

¶ Utrꝝ rector eccl'ie p̄sbyteris q̊s ipse
cōducit vel illis qbus locat fructus ec
clesie possit ꝯmittere curā aīaꝝ. Rᵒ ꝺȝ
Hosti. puto ꝙ sic. dū tn̄ gratis et sine
pactōe aliq̄ ⁊ interueniente auctorita
te epi. ex̄ de offi. vica. ad hoc. Videt ēt
ꝙ sine epi auctoritate. s. īminēte ꝓse
ctōne nccīa possit cōmitti ad modicuȝ
tp̄s. s. ꝑ vnū vel paucos dies. sȝ nō diu
io q. i. ꝑ totū. q꜠ neq̄ȝ peregrinari pōt si
ne licentia epi. de con se. dis. 5. non oꝑtȝ
ex̄ ð voto. magne. A . Idē in sum. eo.
ti. q. 4. B .

¶ Utrꝝ p̄lati possint vices suas sb̄ an
nuo censu cōcedere. aut ēt possint q̊tā
recipe. vide. ī. vicarius. §. anp'kt.

Simonia vᵒ circa fune
ra. Utruȝ
si aliqd de ꝓ exequiis mor
tuoꝝ ꝯmittat simonia. Rᵒ ꝺm Hoff. et
Hosti. ꝓ hiꝰ nihil dȝ exigi. sȝ pie debēt
ꝯsuetudīes obseruari. ex̄ eo. ad nr̄aȝ. et
c. cū in ecclesie. A . Fcā p̄us gratis col

latōne. al' simonia esset. dicto. c. cum in
ecclesie. B .

¶ Quid si apud ecclesiā sint diuersa
cimiteria ⁊ taxet ꝓ q̄ꝫta pecunia quis
ponat i tali cimiterio? Rᵒ ꝺȝ Hosti. Si
monia est. ex̄ eo. audiuimꝰ. ⁊. c. sicut. Et
eodē mō si ꝓ pecunia crux sp̄alis por
tet ad funus. vt in dicto. c. audiuimus.
A . Idē in sū. li. p̄. ti. p̄. q. 33. B .

¶ Quid si clerici ꝯsueuerūt hr̄e lectū
uel pannos. equū. vel hiꝰ de moriente
⁊ an̄ portatōem faciūt pactuȝ de redi
mēdo? Rᵒ ꝺm Hosti. Quia hec tp̄alia
sūt. licitū est. Sȝ si nollent sepelire cor
pus nisi fiat eis cautio de redimendo
talia. simonia est. A . ꝺm Burcarduȝ.
vt in sū. eo. ti. q. 34. B . Sed in talibꝰ
prius sepeliat corpꝰ ⁊ postea agat ꝯ. hē
des uel detentores. ex̄ eo. ad aplicā. A
Idem in dcā. q. 34. B .

¶ Quid cū dat pecunia clericis vt vi
gilent suꝑ defūcto vel dicāt psalteria
Rᵒ ꝺȝ Host. Si r̄cipiāt pecuniā ut vigi
lent lȝ ad vigilias sequat orō non est
simonia. Si āt de legendo psalterium
pactū faciāt. simonia est. A . Idem in
sum. eo ti. q. 40. B .

¶ Quid de ꝓcessiōibus q̄s faciūt ali
que collegiate ecclesie in exequis mō
tuoꝝ data vel ꝓmissa aliq̄ pecunia si
ue quacūq̄ȝ re tp̄ali al' nō facturi? Rᵒ
ꝺm Ray. Si tenent ad hiꝰ ꝓcessiones
ex officio. sic exigē aliqd. simonia est. i.
q. 3. vendentes. Si ꝟo non tenent. dic
vt. s̄. simonia p̊. §. 25. q incipit. Utruȝ sa
cerdos possit celebrare. A . ⁊ ibi ð hᵒ
latius in additōe. B .

¶ Utrꝝ licitum sit statuere ꝙ ꝓcessio
fiat ꝓ pecunia. Rᵒ ꝺm Ray. Si statu
tuȝ fcm̄ sit ꝑ ꝟba affirmatiua. puta qui
cūq̄ȝ reliq̄rit collegio decē. hēat ꝓcessi
onē. ⁊ al' ad eā non tenebant. non est si
monia. Si āt statutū factū sit ꝑ verba
negatiua. vt ꝙ nulli fiat ꝓcessio nisi
reliquerit tm̄. simonia est. quia tollit
officium pietatis. s. ꝙ ꝓcessio non fiat
gratis uel ꝓ minori sūma. ar. ex̄ de iu
re iurā. sicut. p̊. ⁊. 2ᵒ. Con. Tho. scōa secū

de.q.100.Et qđ etiam in precedenti.§.
dr A. Predictis con.etiam Ul.ut in
sum.eo.ti.q.41. B. Similiter intelli
gendũ est vtꝝ liceat clericis recipere
pecuniam ut intersint exequiis seu ẽt
extreme vnctõni. A. Facit qđ notat
in sum.eo.ti.q.42. B.

¶ Quid si dentur vel relinquãtur an
nui redditus ꝓ faciendo anniuersario
uel pro septimo siue ꝓ tricenario.vel
celebrando aut orando? R. scḋm Host.
In omnibus distinguendum est.quia
si detur temporale ꝓ spũali tanꝗ ap
preciatio eius.simonia est.Si vero nõ
detur tanꝗ principale precium sed in
ductiuum deuotõnis ꝓ elemosyna:li
citum est.⁊ idem in omnibus similib⁹
cõnibus. A. De his dic clarius.Nam
Inno.in.c.quoniã enormis.ex̃ ne p̃la.
vi.su.dicit ꝙ meritorium est constitu
ere in aliqua ecclesia reddit⁹ aliquos
ut ibi fiat anniuersarium alicuius ⁊ il
la constitutio potest fieri per illos qui
debent facere anniuersariũ.ex̃ đ pre
ben.significatum.Sed donatori reddi
tuum non licet constituere.nec sub cõ
ditõne redditus dare.quia donatori ñ
licet conditõnes spũales apponere sꝫ
temporales:ut redemptõem captiuo
rum.10.q.2.hoc ius.12.q.2.aurum. Sed
Hosti.sup eo.c.qm̃.non placet hec sen
tentia.dicenti ꝙ sic infiniti essẽt simo
niaci.Dicit etiam ꝙ hoc onus põt ipsi
rei seu fundo sine redditibus imponi.
Et subdit.Tutius tñ esset ꝙ ita dicẽt
Relinquo tali ecclesie.x. libras super
tali domo.vel ducẽtas libras ad emẽ
das.x.libras annuas.inter illos tantũ
qui anniuersario meo interesũt ⁊ offi
ciauerint scḋm consuetudinẽ eccłe diui
dendas.⁊ rogo p̃latum siue capitulũ
uel conuentum p̃dicte ecclesie ut an
niuersarium meum faciat.ut in dicta.
questiõe.42.

Simonia vi⁹ quo ad re
ligionem
Quid fiet quando in aliqua
religione plures sunt recepti uel rece
pte simoniace? R. scḋm Ray.Si simõia
fuit cõmissa ipsis scientibus.debent đ
suo monasterio expelli sine spe resti
tutionis.et debent ad agendam peni
tentiam perpetuam in locum artiorꝫ
regule retrudi.ex̃ eo.qm̃ simõiaca.Et
si non inuenitur artior regula debent
mutari in aliud monasterium eiusdẽ
regule.Qđ si non potest cõmode fieri
fiat saltem ad tẽpus.ar.si.dis.valet.et
postea recipiatur de nouo.Si ãt simo
nia fuit cõmissa ipsis ignorantib⁹. suf
ficit ꝙ renũciet loco.⁊ postea poterũt
recipi de nouo mutatis tñ prioribus
locis.extra eo.ex insinuatione. Idem
Tho.secũda secũde.q.100.Et itelligũt
Ray.⁊ Guil.ꝙ p̃dictus rigor seruãd⁹
est etiam in occultis simoniacis et in
foro penitentiali.lꝫ non constet de cri
mine per inquisitõnem uel in forma
iudicii.ar.in dicto.c.quoniã simoniaca
quod nihil loquitur de accusatõne vł
inquisitõne.Sed cum talibus sꝫ Ray.
potest dici ꝙ in fauorẽ religionis epi
scopus potest dispensare ⁊ in ordine ⁊
in loco. A. s.religionis vt ibi remane
ant vbi recepti sunt.⁊ in ordine.s.ipsi
us loci videlicet p̃mo vel secũdo.⁊ hu
iusmodi.uel etiam in ordine.s. clerica
li ut hẽant ei⁹ executõem. ut põt colli
gi ex positꝫ in sũ.li.p̃.ti.p̃.q.28. B. Si
milit̃ põt dispensare capłm uel p̃lat⁹
eoꝝ.dũ tñ ipsi nõ fuerit ꝑticipes simo
nie.q2 cũ ex hoc sint puniẽdi.nõ debẽt
ex eodẽ fcõ p̃uilegiũ obtinere. imo vi
dent̃ amisisse ptãtem recipiendi talez
⁊ aliũ q ñ peccauerit acquisiuisse.ar.ex̃
de elec.bone. A. Ul.ãt dicit ꝙ cũ om
nibus p̃dcis a p̃ncipio capituli potest
ep̃s dispensare.ut in sũ.eo.ti.q.28. vbi
hec notant̃.Sꝫ p̃mũ dcm̃ verius vr̃ ꝑ
c.qm̃ simoniaca.ex̃ eo. B. Et nõ h̃ scḋm
Ul.ꝙ si monasteriũ est ita tenue ꝙ ñ
sufficit suis expensis.pñt in recipiẽdo
hr̃e intentõem recipiendi tꝑalia.et ẽt
oblatis spũalibus gratis pñt exp̃mẽ ⁊
pacisci đ đterminata sũma tꝑaliũ.satꝫ
cõ.Tho.scđa scđe.q.100.Ray.⁊ Guil.

dicētes. ꝙ si recipiendus ꝓmittat an
nuatim in vita sua tm̄ ꝑ expēsis suis.
nō ē illicitū. Idē ˀHostié. ꝛ Goff. Et qđ
vr̄ ꝯrium. ex̄ eo. qm̄ simoniaca. ibi. sub
paupꝫtatis ꝑtextu. intelligit̄ ſm ˀRay.
cū hoc dicebant in fraudem. vel scđm
ˀHosti. qn̄ non gratis offerunt̄ spūalia
ita. s. ꝙ postea dicatur ei. ꝙ ferat secū
necessaria. sꝫ potius qn̄ recipientes fa
ciūt certū pactū de spūalibus ad tꝑa
lia. A. Utrūqꝫ verū ē ul' qn̄ ficte petū
tur tꝑalia a nō indigentibꝫ. qꝛ hᵒ casu
cessat cā licite petitōis. s. necessitas: vl'
qn̄ non gratis offerūt̄ spūalia. Unde ꝛ
Inno. dicit ꝙ nō lꝫ aliquē recipe sub
ista forma. Recipimus te in frēm si ꝯ
tuleris vn̄ viuas. qꝛ bona ecclesie non
sufficiūt nisi nobis. Et qđ seqt̄ non est
dcm̄ Inno. sꝫ Ray. ut patꝫ in sū. eo. ti. q.
49. B. Un̄ ſm Inno. ꝯsulēdū est igre
dientibꝫ ꝙ que dant sine pacto dent.
ꝛ principaliter ꝑpter deū. ar. 16. q. 6. de
lapsis.

Quid si is q ꝑ simoniā alienā igno
rans ingressus est religionē vel etiaꝫ
obtinuit beneficiū. ꝛ postq̄ sciuit non
statim renūciauit. A. Sꝫ ministrauit in
ordine suscepto. ꝛ aliū suscepit. vt i sū.
eo. ti. q. 29. B. Rᵒ ſm Guil. Credo ꝙ
ep̄s pōt dispensare. qꝛ lꝫ ḡuit peccaue
rit tn̄ ſm ꝟitatē nō ē simoniacꝫ. A.
ˀHodie nō vr̄ ꝙ ep̄s possit dispensare
q̊ ad ordinatos simoniace. lꝫ ignorant̄
ut. s̄. simonia 2ᵒ. §. ꝑ̊. in additōe. B. nō
tn̄ credo ꝙ abbas vel capl'm possit cū
talibus dispensare. nec recolo hoc eis
esse cōcessū. A. Idē in dcā. q. 29. B.

Quid de monasteriis vbi nō fit pa
ctū sꝫ taxatū est q̄tū ingrediens debꝫ
dare? Rᵒ ſm ˀHosti. Talis taxatō r̄pro
bat̄ ex̄ eo. sicut ꝑ certo. ꝛ. c. in tm̄. in fi.
Et idē si fiat pactū de obseruādo ꝯsue
tudieꝫ. qꝛ simoniacum est. ex̄ eo. veni
ens. Idē ēt si receptio fiat gratis. ꝛ pꝰ
ea ꝯpellatur ad seruandā consuetudi
nē ex̄ eo. audiuimꝰ. ꝛ. c. iacobus. A. hᵒ
verū qn̄ cōpellit̄ ab ipsis recipientibꝫ
qbus nihil dandū ē qn̄ reqrunt ut de
bitū ēt rōne ꝯsuetudis. sed tn̄ ꝑ supꝫio
res bn̄ possent cōpelli ad laudabil' con
suetudis obseruantiā. vt pꝫ. s̄. simonia
3ᵒ. §. 3ᵒ. ꝛ in sum eo. ti. q. 31. Ubi etiam ad
dit ſm ˀRay. ꝛ alios. ꝙ in hiꝰ sēp a spē
mali abstinendū est. B. Si āt absqꝫ
ꝯditōe ꝛ compulsione datur gratis qđ
cōsuetū ē. nō est simonia. sed de intētō
ne deus iudicat. A. Idē quod in hᵒ. §.
nōt̄ in sū eo. ti. q. 51. B. ˀPōt āt ꝑdicta
taxatio locū hr̄e. ut. s̄. simonia 3ᵒ. §. 8ᵒ.

Sed nūqd postq̄ puella gratis est
in monasterio recepta. ꝛ sūt pauperes
an pr̄ teneat̄ ad aliquid. Rᵒ ſm ˀHost.
Agere pn̄t ꝯtra patrē ꝑ alimētis filie
vel si pater decessit agant ad ꝑtē sue
hēditatis. ut in Auten. de sanc. epis. §.
nullā. coll'. 9. A. Idē in sum eo. ti. q.
52. B.

Pone ꝙ aliqs timens nō recipi di
xit abbati. si velletis me recipe dareꝫ
vobis bona mea. abbas habito consi
lio recepit eū ꝛ ille dat sua. Rᵒ ſꝫ Guil'
Credo ꝙ siue intuitu illius ꝓmissiōis
fuerit receptus siue nō. simonia ē sal
tem ex ꝑte offerentis. sic nōt Tancre.
ex̄ eo. nobis. Et Con. Ber. ꝛ ˀHosti. nec
pōt remanere in illo monasterio. nec
data repetē. cū sit i turpi cā. A. Tn̄ qn̄
dans ingredit̄ aliā religionē debēt ei
data reddi. ex̄ eo. veniens. B. Tenet̄
tn̄ ad aliud transire si ad religioneꝫ se
obligauit. ar. ex̄ de regu. porrectū. A.
Idem quod in hoc. §. nōt̄ in sum eo. ti
qōne. 55. B.

Quid si recipientes exꝑsserūt ꝯdi
tōem de dandis. ꝛ ille timens repelli
si ꝯdiceret tacuit ꝓponens nihil dare
ꝛ sic ingressus est. nunqd pōt ibi rema
nere? Rᵒ ſm Guil. Credo ꝙ nō. qꝛ cū n̄
ꝯdixerit illicite petitōni taciturnitas
eiꝰ ꝑ ꝯsensu hēnda ē ēt in foro pniali
A. Idem in sum. eo. ti. q. 56. B.

Quid si interponat̄ ꝯditō ex vtraqꝫ
ꝑte. ꝛ anq̄ recipiat̄ vel acceptet̄ r̄cipi
vtraqꝫ ps reuocat cōditōnem. ꝛ sic gra
tis recipit̄? Rᵒ ſm Guil. Credo ꝙ licet
dū tn̄ intentō nō sit corrupta. Si āt an

reuocatõem iã fuisset receptus aut ꝓ
missa receptio. eo ipso fact⁹ ē indignus
tali monasterio. A. Idē in sum. eo. ti.
q. 57. B.

¶ Quid si couent⁹ aliqs ꝓmittat ali
cui ꝙ post bieniū recipiēt eū si iterim
didicerit artē illã. l' si studuerit i scho
lis. ⁊ ex tūc recipiūt eū. ꝫ nolūt eū idu
cere usqꝫ ad ꝑdcã? R. ſm Guil. Nō cre
do simoniã cōmitti. q2 ꝓinde est ac si
dicēnt. recipim⁹ te induendū tali tēpe
dū tñ interim reddas te idoneū addi
scendo tale artificium uel talem scien
tiam. Lõ. Ul. A. Idē in sū. e. ti. q. 58. B.

¶ Quid de seruiente regulariū q non
vult eis seruire nisi ꝓmittat ei ꝙ p⁹
certū tp̃s recipiant ip̃m ⁊ sic ꝓmittãt
R. ſꝫ Guil. Simonia est. q2 ois pactō
⁊ ꝯuentio tp̃aliū cessare dꝫ. i. q. 2. q̃pio.
A. Lõ. Ul. ut in dcã. q. 58. B.

¶ Quid si qs amicus medius ꝓcurat
ꝙ filius alicuius magni recipiat gra
tis in aliquo mõasterio. ⁊ postea iste a
micus sollicitat illū magnū ꝙ det ali
quid monasterio. nūqd licet? R. scd̃m
Guil. Si dictus amicus non al' ꝓcuras
set illuꝫ recipi. nisi quia sperabat euꝫ
daturū aliquid monasterio uel etiam
si non sperauit sed tñ nunc petit aliqd
dari ꝓ receptõne illius simonia ē. Si
ꝟo aliter sollicitat eū ꝙ sit deuot⁹ sic
⁊ esse dꝫ illi monasterio. ⁊ dilectõne oꝛ
ta ex receptõe filii conferat aliqd mo
nasterio. nō est simonia. A. sed tolera
ri potest. dū tñ intentō nō sit coꝛrupta
ſm eun. Guil. ⁊ in sum. eo. ti. q. 60. B.

¶ Quid de monachis qui dant aliqd
abbatibus ꝓ hēndis ꝑoꝛatibus ⁊ hi⁹
R. ſm Guil. simonia est qñcūqꝫ ē ibi
aliquid sp̃uale si p2o. notat app̃ciatō
nem uel cãm ꝓximam ⁊ ꝑncipalem.
A. siue detur de reb⁹ monasterii seu
ꝑoꝛatus uel aliunde. ſm eun. Guil. ⁊ in
sum. eo. ti. q. 72. B. Et idem si darent
ep̃o pecuniaꝫ ne remoueant a ꝑoꝛati
bus. A. Idem in sum. eo. ti. q. 73. B.

¶ Quid de cõfraťnitatibus in quibus
statutum est ꝙ nullus recipiatur nisi
ꝓmittat uel iuret se daturum annua
tim tñ? R. Quia huiusmodi cõfrater
nitates non potest vere dici ꝙ sint re
ligiones. ꝫ quedã cõgregatões ad bñ
faciendū. nō habet hic locum simonia
qn potius si datio tp̃alium ab eis im
ponitur ꝓ faciēda elemosyna. vt p2o
alendis pauperibus. redimendis cap
tiuis ⁊ hi⁹. laudabile est. ⁊ tales confra
ternitates bone sunt. 42. dis. si quis ꝯ
spicit. ⁊ ar. 24. q. 2. sane. Et similiť si oꝫ
ꝙ semel in anno uel mense conueniãt
ad tractandū de salute aie ⁊ de agen
dis ⁊ ꝓpter hoc fiant expense. iustuꝫ
ē ꝙ ponant inter se aliquaꝫ quantita
tem. Ioqꝫ ꝓpter ꝑdcãs cãs ꝑdictum
statutū vr̃ licitū ⁊ bonū. Tñ ad omnē
ambiguitatē tollēdã scd̃m Ul. tutius
esset ꝙ statutū hi⁹ fieret sub foꝛma af
firmatiua. sicut dcm̃ est. s. simonia 5. §
plt. A. Tñ scd̃m glo. Ray. nullatenus
est licitum ꝙ tale statutuꝫ fiat sub ꝟ
bis negatiuis. ut in sum. eo. ti. q. 43. B.
Sed iuramentum non apponatur ſm
Ray. propter periculum periurii.

Simonia septimo

de pena ⁊ dispensatõe. Que
pena eius q simoniace oꝛdinatus fue
rit? R. scd̃m Ray. Nō recipit executō
nem. sed ē ip̃o iure suspensus quo ad
se ⁊ quo ad alios ēt si occultū sit. ex̃ de
simo. tãta. 32. dis. §. verū. Et sic intelligi
tur. i. q. i. reperiunť. Et hoc quia cara
cterem hꝫ furtiuū. Et nō est solū suspē
sus ab oꝛdine quē simoniace suscepit
scd̃m Ul. sed etiam ab actibus oium
alioꝝ. Idem Inno. ⁊ addit ꝙ ēt in tp̃a
libus. ⁊ per ꝯñs ꝑdit admistratõnem.
51. dis. eos. Idem dꝫ puniri depositõne
⁊ infamia si de crimie cõstiterit. 15. q. 3.
sane extra de accusa. inqsitõis. Itē nō
pōt r̃petē pecuniã quã dedit. eo ꝙ tur
piter dedit. 14. q 5. non sane. A. Idē
in sum. li° p̊. ti. p̊. qõne 21. B.

¶ Que pena eius q oꝛdinem uel bñ
ficium ꝯtulit simoniace. aut etiam ei⁹
q fuit mediatoꝛ? R. scd̃m Ray. Si est

manifestũ.ipso iure suspensus ẽ etiaꝫ
q̊ ad alios.ex̃ eo. accusatũ.32.dis.§. ve
rũ.Si ꝟo est occultũ.suspensus est q̊
ad se tm̃.sicut ⁊ quilibet criminosus.ñ
tñ quo ad alios.ar.ex̃ eo.⁊ si qõnes.et
c.veniens.⁊.c.ex tue. Et qd importet̃
ꝑ suspẽsionẽ. vide.ĩ.suspensus.ꝑ totũ
A .Con.Inno.ut in dcã.q.21. B .
¶ Que pena ei⁹ qui recipit simplex
bñficium simoniace? R° ẜm Ray. In
ꝓmis ꝙ est suspensus eo modo quo in
ꝑcedenti ꝓx°.§.dictũ est. Itẽ tenet̃ re
nũciare bñficio ⁊ restituere oẽs fruct⁹
perceptos ⁊ q ꝑcipi potuissent.14.q.6.
si res.ex̃ de resti.spo.grauis.⁊ ut dictũ
e st.s̃.restitutõ p̊.§.5°.nisi illos quos ex
pendisset in vtilitatẽ ecclesie. Nam ⁊
qui deꝑdandi aio accessit ad negocia
mea hꝫ cõtra me actõem.⁊ licet nõ hẽ
at in id quod sibi abest.hꝫ tñ in id in q̊
ego locupletior fcũs sũ.ff.de neg gest.
si pupilli.§.sꝫ ⁊ si qs.Et eodẽ mõ tenet̃
ad restitutõem ille q nõ cõmisit simo
niã.tñ alius pro eo sciente ⁊ cõsentien
te ꝯmisit.uel si ꝑus ignorauit ⁊ postea
qñ sciuit non statim renunciauit Tal̃
tñ non tenet̃ de illis fructibus quos ꝑ
cepit q̃ꝫdiu fuit bone fidei possessor q
⁊ iam cõsumpti sunt.sꝫ de extantibus
tm̃.C.de rei.vẽ.l.certũ. sicut dcm̃ est.s̃.
restitutõ p̊.§.5°. A .Et ibi.⁊ in.§. se.de
his fructibus ⁊ sumptibus dicet̃ lati⁹
in additõne. B .Con.sat] Hoff.Host.
⁊ Tho. A Con.⁊ Ul.in dcã.q.21. B .
Item q̃ꝫuis simoniacus in bñficio si
occultũ est non sit suspensus ipso iure
sed suspendendus.1.q.3.c.p̊.2°.⁊ 3°. tñ rõ
ne illius bñficii simoniace quesiti non
ministrabit sine pctõ. neq̄ spũaliter
neq̄ tꝑaliter. A .Sed ab aliis benefi
ciis non simoniace q̃sitis nõ erit suspẽ
sus ẜm Inno.in dcã.q.21. B .Sꝫ si no
toriũ est.ipso fcõ est suspensus ab acti
bus oĩm ordinum ⁊ ab administratio
ne spũalium.ut Inno.dicit.sicut de si
moniaco in ordine.ut in p̊.§.dictuꝫ est
A .Idẽ in dcã.q.21.vbi ⁊ addit̃.Ray.
dicit de simoniaco etiam in bñficio.ꝙ
punit̃ pena depositõnis.s.ab ordine ⁊
bñficio ⁊ infamia.sicut simoniacus in
ordine.ex̃ de accusa.inq̄sitõis.Io.tñ i
telligit illud de depositione nõ ab or
dine sꝫ a bñficio crimine ꝓbato i mo
dũ denũtiatõis uel inquisitõis.quia si
in modũ accusatõis deponeret̃ ab or
dine ⁊ beneficio.sicut ꝑ aliis crimib⁹
regularit̃.Cũ Io.videt̃ ꝯcordare Hof.
Et est rõ depositõnis a beneficio scꝫ
eun.q² nõ posset agere pniam bñficio
uel dignitate retẽta.ut 13.dis.nerui. B
¶ Que pena eius q recipit beneficiũ
cum cura vel dignitate simõiace? R°
ẜm Hoff.ꝑter nũc dcãs penas in ꝓxi
§.idem iudicium est de eo sicut d̃ illo
q recipit simoniace ordinẽ.s.ꝙ suspen
sus est ⁊ quo ad se ⁊ quo ad alios. Cuꝫ
ergo executõem nõ hẽat.quicqd agit
saltẽ de illo officio.suspensus agit. et
animas decipit.ex̃ de elec.dudum Ro
thomagensis. Et de ista mã hẽs.s̃.con
fessio 3°.§.fi. A .Predictis con.Ul. vt
in sum.eo.ti.q.22. B .
¶ Utrum simoniacus in ordine suspẽ
sus sit q̃ꝫtum ad ea q̄ sunt iurisditõnis
R° scdm Guil.Cum pene non sint ex
tendẽde.ille qui simoniace recipit ali
quem ordinem suspensus est q̃ꝫtũ ad
ea que sunt ordinis.sed non q̃ꝫtum ad
ea que sunt iurisditõnis. Unde si al̃s
habebat iurisditõem ⁊ nũc habet. et
potest suspendere.excõmunicare ⁊ ab
excõicatõne absoluere.⁊ huiusmodi.
A .Idem in sum.eo.ti.q.21.Sed tñ ho
die circa hec multa sunt inouata.cum
omnis simoniacus sit excõicatus.vt.ĩ.
in hoc.c.patebit. B .
¶ Quid agendũ it de pecunia simo
niace accepta? R° ẜm Guil. A .vt pꝫ
in sũ.eo.ti.q.23.vr̃ potius ẜm Ray. B .
Debet restitui illi ecclesie in cui⁹cõtu
meliã data est .ex̃ eo.de hoc auteꝫ ar.
17.q.4.si qs in atrio.⁊ 27.q.1.si qs rapu
erit.Et hoc cũ pecunia dat̃ alicui.puta
ꝑlato soli. ꝟl alii cuicũq̄.ita ꝙ ecclesia
nõ est in culpa.Si tñ ille q dedit sit fa
ctus hoc mõ irregularis.assignanda ẽ

pecunia alteri mõasterio ad qḋ oꝫ euꝫ
transire. vt eo viuente hēat vsū illius
ar. 16. q. 6. de lapsis. ⁊ in dcō. c. si quis ra
puerit. Postea restituet̄ p̄ori ecclesie
sine monasterio. A . Immo vr̄ ꝙ re
stitutio sit facienda illi qui dedit. ex̄. e.
veniēs. Rn̄det Ray. Quidā dicunt di
spēsatiē illud fuisse factum. Alii disti
guūt. quibus assentio ꝙ si remanꝫ in
seculo ille qui dedit pecuniā: nō est ei
restitutio faciēda. sed ecclesie. ut. s̄. di
ctū est. Si vero transeat ad religionē
uel iā est persona religiosa ⁊ transeat
de illo monasterio ad aliud. debꝫ fr̄i
sui pecunia simplicit̄ ⁊ possessiōes sal
tē quo ad vsufructū illi mōasterio qḋ
igreditur. vt sicut hꝫ onus ita hēat eti
am emolumētū. dcō. c. de lapsis. Inno.
autem dicit ꝙ si dās pecuniā intraret
religionē. de misericordia bonū esset
reddere ei. dcō. c. veniens. Et sic sentit
Inno. ꝙ hoc. c. nō loquatur de iurꝭ ne
cessitate. sed de benignitate. ⁊ ideꝫ vr̄
etiam sētire Hosti. ut in dcā. q. 23. Sed
glo. in dcō. c. de hoc. extra eo. sentit. ꝙ
c. veniens loquat̄ ēt de necessitate iu
ris in suo casu. s. qn̄ totū collegiū fuit i
culpa. Secus si solus prelatus uel alii
ꝑticulares. quia tunc nō fit restitutio
ei qui dedit etiam si ingrediatur reli
gionē. sꝫ dat̄ religiōi ad quā transit so
lū q̊ ad vsufructū. ne sit illi onerosus.
Item addit Hosti. ꝙ si donās errauit
i iure subuenitur ei ⁊ restitutō fiet illi
ex̄ eo. veniens. Et idē si adeo paup est
ꝙ nō habet vn̄ viuat. ut i. dcā. q. 23. B
¶ Quid si ipm mōasterium vel eccle
sia fuit i culpa. vt si qs dedit monaste
rio pecuniā vt recipiat̄? Rx̄° scd̄ꝫ Ber.
Ei debet restitui q dedit ut cū ea i ali
ud mōasterium intret. ne sit onerosus
secūdo mōasterio. ar. 16. q. 6. de lapsis.
⁊. 27. q. i. si qs rapuerit. ex̄ eo. veniens.
Nec ecclesia vel monasterium dꝫ cuꝫ
tali fraude eē in lucro. nec ex eodē fcō
dꝫ ꝯseq penā ⁊ p̄miū. ff. de nego. gestꝭ.
siue hēditaria. hec Ber. ex̄ eo. de hoc
aūt. A . hoc melius pōt patē ex dictis
in p̄cedenti. §. B .
¶ Quid si aliquis dedit pecuniā pro
hn̄do ordie? Rx̄° scd̄m Guil. Si ip̄e nō
hēbat bn̄ficiū ecclesiasticū. dꝫ illa pe
cunia cedē illi cathedrali ecclesie i cu
ius ignominiam data est. Idem Ul.
dicit. Si vo habebat titulū alicui⁹ bn̄
ficii ad quē debebat ḡtis ordinari. illi
bn̄ficio restituēda est scd̄m eū. Ul. A
Idem i dicta. q. 23. ad fi. B .
¶ Utrū cum simoniacis possit dispē
sari. Rx̄° qn̄ simōia iteruenit ex parte
ordinatoris ⁊ ordinati. nō dispensatur
ut. s̄. dispensatio. §. 7° ⁊ de aliis vide in
§. sequentibus.
¶ Quis possit dispensare cum ordia
tis simoniace? Rx̄° scd̄ꝫ Ray. Si crimē
ꝑpetratū est nesciētib⁹ ordiatꝭ. tunc
postq̄ȝ simplicit̄ renunciauerint exe
cutioni ordis. pōt ep̄s dispensare. ex̄ e.
de simo. nisi si pecunia ipsi ep̄o fuisset
data. tūc eim nō posset dispēsare ꝑpt
turpitudinem suā. sꝫ papa. i. q. i. erga. ⁊
c. si qs necꝫ. ⁊. q. 5. p̄sentiū. Posset autē
successor illius uel alius ordinari⁹ ei⁹
utpote si hērꝫ domiciliū vl̄ beneficiū
i alio ep̄atu. A . uel etiā archiep̄s. qa
hoc casu posset dispensare scd̄ꝫ Ray.
ut in sū. eo. ti. q. 25. Sꝫ hoc ē ꝯuꝫ scd̄m
glo. eius. ⁊ Ul. qn̄ hoc hꝫ ex consuetudi
ne. ut in sū. eo. ti. q. 26. B . Con. Inno
Hosti Goff. A . idem in dcā. q. 25. B .
Similiter cum illo qui scient̄ suscepit
ordinem simoniace non tn̄ ministrat
p osset ep̄s dispensare in ordinibus ri
te an̄ susceptis. non aūt in illo queꝫ si
moniace suscepit. nec ēt ꝙ recipiat ali
os ordies an̄ dispēsatōem. qꝛ ꝑmotus
esset ꝑ saltū. A . Cō. Albricus. Et ꝑ h⁹
vr̄ facē ex̄ eo. si qs ordinauerit. ibi. ab
ordine sic suscepto. B .
¶ Quis p̄t dispēsare cū i ll̄'q' r̄cipiunt
siplex bn̄ficiū ꝑ simōiā? Rx̄° sꝫ Ray. Si
ignorātib⁹ ip̄is fcꝫ sit p̄t ep̄s dispēsare
ut ēt ō nouo ꝯfēat̄ eis idē bn̄ficiū p⁹q̄ȝ
ei pur̄ ac siplr̄ r̄nūciauerit. ex̄ e. ō simo.
ex̄ ō elc̄. si alic⁹. Itē ꝙ possit mīstrare
i ordib⁹ an̄ ⁊ p⁹ bn̄ficiū susceptꝭ. A . h⁹

nō vr̄ dcm̄ Ray. qꝛ nec in his necessa
ria est dispensatō. cū tales non sint si
moniaci. vt pꝫ per eū. Ray. ⁊ Inno. vt
in dcā. q. 26. B. hoc āt intellige si etiaꝫ
ep̄s ignoꝛauerit. nā si scient̄ cōtulisset
non ip̄e: sꝫ supioꝛ posset dispēsare. ar.
.i. q. 5. c. p̊. ex̄ de cle. cōiu. diuersis falla
cus. Si ꝟo bn̄ficiatis scientib' sol' pa
pa pōt. ex̄ eo. de regularib'. Idē Tho.
⁊ Ul. Et ꝺm Guil. intelligit̄ hoc ꝙ cum
talibus non possit dispensari nisi ꝑ pa
paꝫ: nec in illo bn̄ficio nec in alio si re
manent in seculo. Con. Tan. ex̄ eo. nob
Silr. ⁊ Hosti. A. Idē in dcā. q. 26. B.

¶ In multis casib' simonie ꝺꝫ Ray.
pōt ep̄s dispensare post legitimā peni
tentiam. p̊ videlꝫ cū illo q beneficium
seu ordinē cōtulit simoniace vel q fu
it mediatoꝛ simonie dū tn̄ sit occultuꝫ
Item cū eo q int̄posuit p̄ces carnales
ēt ꝓ nō digno nulla tn̄ interueniente cō
ditōne vel pacto. ⁊ hoc pōt si ipse ep̄s
ab hoc peccato sit imunis. Aliogn me
tropolitan'. Intellige ꝺm Guil. qn̄ ta
lia de ꝯsuetudīe ꝯpetūt ei. Itē potest
ep̄s dispensare in simonia que cōmit
titur circa exequias defūctoꝝ. Itē i cō
secratōne cimiterii ⁊ sacroꝝ vasoꝝ. In
bn̄dictōe vestiū. In venditiōe crisma
tis. Aque bn̄dicte uel salis. aut panis
bn̄dicti. In bn̄dictōnibus nubentium
In oībus his ep̄s non est pꝛohibit'.
iō pōt. ar. ex̄ de sen. exco. nup. A. Pre
dcā etiā notant̄ in sū. e. ti. q. 26. ꝺꝫ Ray.
⁊ glo. Ul. Hosti. ⁊ Goffre. Et addit̄ ꝺm
Ray. ꝙ ep̄us pōt ēt dispensare cū illo
q ordinē simoniace recepit ⁊ nō mini
strauit in rite an̄ susceptis. Iteꝫ cū eo
q recepit simoniace bn̄ficiū postq̄ꝫ re
signauit in executōne ordinum. ⁊ ꝺm
glo. ei' tā susceptoꝝ an̄ bn̄ficiū q̄ꝫ post
nō āt ut recipiat nouos ordīes nisi foꝛ
te intraret religionē ⁊ simonia eēt oc
culta. secus si manifesta. Est āt occul
ta simonia de q̄ nō cōstat ꝑ sn̄iam vel
ꝯfessionem in iure fcām: aut per rei
euidentiam q̄ nulla possit tergiuersa
tōne celari ꝺm dcām glo. B. Inno. eti
am dicit ꝙ simoniaci in bn̄dictōibus
⁊ hi' si occulti sunt lꝫ sint suspēsi quo
ad se sicut alii criminosi. tn̄ post pn̄iaꝫ
licite celebrāt. sꝫ bn̄ficium qd̄ simonia
ce habitū est nullo mō retinere potest
A. Inno. gn̄alit̄ loquit̄ de oibus simo
niacis in bn̄ficio. ut dcā. q. 26. Tn̄ hodie
aliud ē. vt patebit in fi. h'. c. Itē dicit
Inno. ꝙ ignoꝛanter simoniace ꝓmo
tus ex dispensatōe ep̄i remanet in illis
ordinibus. In aliis āt ordinibus ul' be
neficiis nō simoniace habitis etiā sine
dispensatōne manebit ⁊ noua bn̄ficia
acquiret. Nouos āt ordīes nō pōt hr̄e
nisi p̊ dispenset̄ cū eo i ordine simōia
ce q̄sito. cū al' eēt ꝓmotus ꝑ saltū. B.

¶ Quid si aliqs ꝓbabil'r credit sibi
esse collatū bn̄ficiū vel ordinē ꝓpter
obsequia ul' ꝓpter p̄ces carnales a se
uel ab alio int̄positas? R̸. ꝺm Ray. Si
aliter erat indignus dꝫ resignare. qꝛ p̄
ces succedūt loco p̄cii. Si ꝟo dign'. nō
tenet̄ sed sufficit penitere de mala in
tentōne. i. q. i. sunt nōnulli. ex̄ de eta. et
quali. tuā. ⁊ ex̄ eo mādato. A. Ideꝫ in
sum. eo. ti. q. 27. B.

¶ Utꝝ ep̄s possit dispensare cū eo q
est simoniac' i dignitate. R̸° ꝺꝫ Inno.
non. ex̄ eo. nobis. Immo ēt cū nullo si
moniaco scient̄ pōt ep̄s dispensare ꝙ
ꝓmoueri possit ad dignitatē ēt ꝓ qua
non fecerit simoniā. i. q. i. erga. Idem
Hosti. A. Idē in sum. eo. ti. q. 26. ad fi.
Et addit Inno. ꝙ episcopus potest di
spensare in simplici beneficio cum eo
qui illud recepit ignoꝛanter. i. nesciēs
simoniam interuenisse. ut in alia eccle
sia obtineat bn̄ficium. et etiam in ea
dem. B.

¶ Utruꝫ episcopus possit dispensare
cum electo simoniace ꝙ postea eliga
tur. R̸°. Si electō repꝛobata est pꝛopt̄
simoniam etiam quam electus igno
rauit nec postea ratum habuit. nihilo
minus non potest episcopus illa vice
dispēsare. Sec' d̄ simplici bn̄ficio. s. qd̄
n̄ ē dignitas. si ignoꝛant̄ recipiat̄. qꝛ p'
resignatōem ep̄s dispensare pōt vt ei

ꝯferaꝉ.ex̃ de elec.ſi alicuius.vt etiam
hꝛ̃.ſ̃.§.x°.q incipit.quis poteſt diſpen
ſare. A .Circa mã; iſtã hodie multa
ĩnouata ſũt.ut pꝫ in ex̃ua.q̃ dꝛ̃ Marti
ni qnti.fcã in concilio Conſtãtienſi.q̃ i
cipit.Multe.vbi dꝛ̃.Sacro approban
te ꝯcilio declaramus.ꝙ ordinati ſimo
niace ab executõe ſuoꝝ ordinũ ſint ip
ſo iure ſuſpenſi.Electões aũt poſtula
tões confirmatões ꝛ q̃uis ꝓuiſiones
ſimoniace eccleſiarũ monaſteriorũ ꝛ
dignitatũ ꝑſonatuũ officioꝝ ꝛ bñficio
ruꝫ q̊rũcũqꝫ deinceps facte nulle ſint
ipſo iure.nullũqꝫ ꝑ illas ius cuiq̃ꝫ acq
ratur.nec ꝓmoti cõfirmati aut ꝓuiſi
faciant fructus ſuos ſꝫ ad illoꝝ reſtitu
tõem tãq̃ꝫ iniuſte ablatoꝝ teneantur.
Statuentes inſuꝑ ꝙ dantes ꝛ recipiẽ
tes ipſo fcõ ſniam excõicatõis ĩcurrũt
ẽt ſi pontificali aut cardinalatus p̃ful
geant dignitate. Item in alia q̃ dicit
eiuſdem fcã Mãtue anno 2°.ſui.ponti
ficatus.ꝛ ĩcipit.Dãnabile ſic hꝛ̃. Inno
uamus ꝛ de nouo ꝯfirmamuſ excõica
tõis ſuſpẽſionis ac p̃uatõis ꝛ interdci
ſnias ꝛ alias cẽſuras dudũ a ſũmis põ
tificib⁹ ꝯ̃ ſimoniacos latas ac promul
gatas.q̈s ipſo fcõ incurrẽ volum⁹ oẽꝫ
occultũ uel manifeſtũ ſimoniacũ vbi
cũqꝫ ſimoniã ꝯmiſerit.cuiuſcũqꝫ ſtat⁹
uel ꝯditõis gradus uel p̃eminẽtie vel
dignitatis exiſtat etiã ſi cardinalat⁹
ep̃ali ſeu alia q̃uis eccleſiaſtica uꝉ tẽ
porali ẽt maxia p̃fulgeat digitate:di
ctarũqꝫ ſniaꝝ excõicatõnis ſuſpẽſiõis
p̃uatõnis ꝛ interdci aliarũqꝫ cẽſuraꝝ
ꝛ penarũ abſolutõꝫ ſeu relaxatõeꝫ no
bis ꝛ ſucceſſoribus nr̃is ꝑterq̃ꝫ in mor
tis articulo ſpãliter reſeruam⁹:nõ ob
ſtantibus qbuſcũqꝫ cõmiſſionibus in
dultis ꝛ facultatib⁹ abſoluendi de ca
ſib⁹ nobis ꝛ ſucceſſorib⁹ nr̃is ſpãliꝉ re
ſeruatis cuicũqꝫ.ꝛ cuiuſcũqꝫ ſtatus g̃
dus ꝯditõis ꝛ dignitatis exiſtat ſub q̃
cũqꝫ forma ℣borum gnãliter uꝉ ſpeci
aliter factis aut faciendis cõceſſis vel
in poſterum cõcedendis.Quas ꝯmiſſi
ones ꝛ facultates hi⁹ q̃ꝫtuꝫ ad deteſta
bile crimẽ ſimonie ꝛ penas inde ſeq̃n
tes reuocamus ꝛ caſſam⁹ caſſaſqꝫ hẽ
re volum⁹.niſi ſpãliter de abſolutõne
ꝛ a pctõ ſimonie in cõmiſſiõibus ꝛ fa
cultatibus p̃dcis exp̃ſſam faciamus
mentõem.Statuimus quoqꝫ ꝛ p̃cipi
mus ut omnis cuiuſcũqꝫ ſtatus cõdi
tõnis p̃eminẽtie vꝉ dignitatis exiſtat
q ſcivit aliquẽ poſt hanc cõſtitutõneꝫ
cõmiſiſſe ſimoniaꝫ.infra duos dies nã
les poſtq̃ꝫ ad ſui noticiam deuentum
extiterit teneaꝉ ſi p̃ſẽs fuerit in roma
na curia nobis vel apoſtolice ſedis ca
merario aut ſuo vicegerenti.ꝛ tunc in
vnius vel duoꝝ teſtiũ p̃ſentia reuela
re ſub eiuſdem excõicatõis ſuſpenſio
nis aliiſqꝫ cẽſuris ꝛ penis quib⁹ vt p̃
ferꝉ ipſum auctorẽ ſimonie eſſe volu
mus innodatum.q̈s dict⁹ nõ reuelans
ut p̃dicitur ſeu tegẽs ſimoniaꝫ:tanq̃ꝫ
eiuſdem fautor ſceleris incurrat.cui⁹
abſolutõem nobis ꝛ ſucceſſoribus no
ſtris ſpãliꝉ reſeruam⁹. decernẽtes ex
nũc irritũ ꝛ inane ſi ſec⁹ ſuꝑ his a quo
cũqꝫ q̃uis auctoritate ſcienꝉ vel igno
ranter ꝯtigerit attẽtari.hec ibi.Item
in alia Eugenii q̃rti.que ĩcipit .Cuꝫ de
teſtabile.vbi dꝛ̃.Nos p̃deceſſoꝝ nr̃oꝝ
Romanoꝝ pontificũ veſtigiiſ inherẽ
do ac ẽt oẽſ ꝛ ſingulas excõicatõnis ſu
ſpenſionis p̃uatõis ꝛ interdicti ſenten
tias cenſuras atqꝫ penaſ dudum a põ
tificib⁹ p̃dictis ꝛ ꝓ talibus reputatis
ꝯ̃ ſimoniacos quolibꝫ latas ꝯ̃ illos cu
iuſcũqꝫ grad⁹ ſtat⁹ ordinis cõditõnis
uel p̃eminentie fuerit.etiam ſi cardi
nalat⁹ p̃riarchali ep̃ali regali regina
li uel alia q̃uis eccleſiaſtica uel mũda
na dignitate p̃fulgeãt.eoꝝ quelibꝫ tã
manifeſtũ q̃ꝫ occultum ip̃o fcõ incur
rere volumus.confirmari ꝛ innouari
auctoritate ap̃lica declaramus.ꝙ oẽſ
illi q ſimoniace ordinati fuerint.a ſu
is ſint ordinibus ſuſpenſi.Per electõ
nes ℣o poſtulatõnes confirmatõnes
ſeu q̃ſuis alias ꝓuiſiones q̈s ſimonie
labe fieri ꝯtigerit et q̃ virib⁹ oĩo care
ant ĩ eccleſiis mõaſteriiſ dignitatib⁹

ꝑsonatib⁹ officiis ecclesiasticis qbus
uis bn̄ficiis aut aliq̄ eoꝝ ius nullate
nus acgrat̄.nec ide faciat aligs fruct⁹
suos.sꝫ ad illoꝝ oiuꝫ q̄ ꝑcepit restitutō
nē sub aīe sue ꝑiculo sit astrict⁹. Sta
tuens ꝑterea ꝙ vniuersi ꝛ singuli eti
am ꝓmissa dignitate ꝓditi q quolibet
dādo vel recipiēdo simoniā cōmisēint
aut ꝙ illa fiat mediatores extiterint
seu ꝓcurauerint.sniam excōicatōnis
incurrāt.a qua nisi a Romano pontifi
ce ꝓ tꝑe existente non possint absolui
ꝑterꝗ in mortis articulo cōstituti. Et
ut hi⁹ labis ꝯtagiū frequētius reꝑma
tur:oībus ꝛ singul' eccl'iastic| seculari
busꝗ ꝑsonis cuiuscūꝗ dignitatis gra
dus ordis seu ꝯditōis fuerit. in ꝟtute
scē obediētie districte iniūgim⁹ ut eos
oēs q̊s simoniā hi⁹ ꝯmisisse ul' ꝓcuras
se aut in ea mediatores eē sciuerit pō
tifici ꝓdcō vel eius camerario.aut cui
idē pontifex duxerit ꝯmittendū ꝑ se
vel ꝑ alios reuelare ꝗciti⁹ nō omittāt
Qd̄ si nō fecerit absolui nō valeāt do
nec ꝓdicta reuelēt.Datū Rome apud
sanctū Grisogonum ꝛc̄. pontificatus
nostri anno quarto.

Simulatio

Simulatio Utrum si mulatō sit pctm̄. R̄ꝫ ꝰ ſm Tho.scda scde.
q.cxi.Simulatio ꝓꝑe mēdaciū ē in ex
terioꝝ fcōꝝ signis ꝯsistēs.Nō refert āt
vtꝝ qs mētiat̄ ꝟbo uel q̊cūꝗ alio fcō
Un̄ cū om̄e mēdaciū sit pctm̄ ꝯn̄s ē ꝙ
omnis simulatio pctm̄ sit. Tn̄ sicut di
cit Aug⁹ in li.de q̄onibus euāgelii. nō
sēꝑ qcqd simulamus aut fingim⁹.mē
datiū ē.sꝫ qn̄ id qd̄ dici⁹ nihl' sigificat
A .s.vtile lꝫ significet iutile. 22.q.5.c.q̄
cūꝗ. B.tūc est mendaciuꝫ. Qn̄ ꝟo fi
ctio nr̄a referēt ad aliquā significatōeꝫ
non ē.mendaciū. sed aliq̄ figura ꝟita
tis. Et ita dn̄s finxit se longius ire ad
aliquid figurate signandū.Addit Ul.
ꝙ sicut lꝫ fallere aliquē in duplicitate
ꝟboꝝ ꝓpt̄ aliquā| sui uel ꝓximi vtili
tatē.ita lꝫ ꝛ ꝑ opus intentōe vtilitat|
cōsequentis ad talem simulatōem.sic
ꝛ Dauid mutauit faciem suam coram
Achis rege Geth.ꝑ̊ regl.21. A. Satis
facit.c.vtilē.22 q.2. B.
¶ Utꝝ aligs peccet simulando sancti
tatē. R̄ꝫ ꝰ ſm Tho.in quolibet.Duplex
ē simulatio.Quedam fit ab aliquo ut
iniquitas sua palleat̄ ꝛ ipse bonus pu
tetur.ꝛ hoc ē peccatum. A.ꝛ tanto gra
uius quanto magis ista simulatio ce
deret in damnum ꝓximi tēporale vl'
spūale ſm Tho.ꝛ in sum.li.3.ꝰ ti.34.ꝰ q.
.254. B.Alia q̄ fit ad dei honorē ꝛ ꝓ
ximoꝝ edificatōneꝫ corā extraneis ut
ipsi magis edificentur.ꝛ iste n̄ peccat
sed meret̄. A.Idem in sū.eo.ti.q.254.
B.De hypocrisi que est quedā simu
latio.ī.hypocrisis.
¶ Utrum sit simulatio quando ali
quis occultat peccatū suū. R̄ꝫ ꝰ ſꝫ Tho.
vbi.s̄.Sicut aligs ꝟbo mētit̄ qn̄ signi
ficat qd̄ non est.nō aūt quādo tacꝫ qd̄
est quod ꝛ aliquādo licet.Ita etiam si
mulatio est quādo aliquis per exteri
ora signa factorum uel rerum signifi
cat aliquid quod n̄ est. Nō auteꝫ si ali
quis pretermittat significare quod ē.
Unde ꝛ aliquis potest peccatū suum
occultare absꝗ simulatiōe ꝛ laudabi
liter.s.ne alii inde scādalizētur.

Sobrietas

Sobrietas. Quare so brietas cibi
requirit̄ in ordinando siue in
clerico? R̄ꝫ ꝰ ſm Ray. Quia sicut ebrie
tas sic ꝛ voracitas ꝓhibetur ab apo
stolo. Ro.13.ꝰ Nō in cōmessatiōibus et
ebrietatibus.Item qꝛ vētris igluuies
luxuriam ꝓuocat.Un̄.44.dis.§.ꝑ̊.Uē
ter ꝛ genitalia sibimet vicina sunt.vt
ex vicinitate mēbrorum intelligatur
cōfederatio vicioruꝫ.Iteꝫ quia inglu
uies om̄e bonū opus dissoluit. A.vt
patet in dicto.§.pri.ꝰ B.4.ꝰ Regl.65.ꝰ
Nabuzardā princeps coquoꝝ ꝺstruxit
muros hierusalem. A.hoc ēt habet̄
in dicto.§.ꝑ̊. B.Item varios morbos
generat.sed tēperātia procurat sospi
tatem ꝛ hilaritatem.de cōse.dis.5.nihl'
Item quia piguis vēter vt ait.Hiero

nymus crassum sēsum generat. cū ecō tra sacerdotalis sēsus debeat eē vigil ⁊ tenuis. de cōse. dis. 5. ne tales. Et ad istā materiā pōt facē. s̄. gula.

¶ Quare sobrietas potus requirit i ordinādo siue in clerico? R̄. sm Ray. qr ex vino frequēter seqtur ebrietas ex̄ de iure iurā. ⁊ si xp̄us. Ebrietas autē est fomes et nutrix ōnium viciorum. dis. 35. ante omnia. Item quia vinolētia tollit mundiciam. Nam incitatia est libidinis. Hieronymus. Uēter mero estuans cito dispumat in libidinem dis. 35. §. p̄. Item quia impedit omnem sapientiam. Et de hoc ⁊ etiam de p̄us nunc dicto habetur prouerb. 20. Luxuriosa res est vinum ⁊ tumultuosa ebrietas. Quicumq; his delectatur nō erit sapiens. Hec autem duo. s. mundicia et sapiētia maxime necessaria sūt dei ministro. quia ambulans in via immaculata hic mihi ministrabit. ⁊ quia acceptus est regi minister intelligēs. Et de materia ebrietatis hēs. s̄. ebrietas

SOcietas primo.

Utrum liceat committēe pecuniam mercatori uel artifici per modum societatis ⁊ inde lucrum accipere. R̄ñdeo. sm Tho. secūda secūde. q. 78. Ille qui sic committit pecuniā suam non transfert dominium in illum sicut i mutuo. sed remanet eius. ita ꝙ cum periculo ipsius mercator de ea negociatur uel artifex operatur. ideo licite potest petere partē lucri inde ꝓuenientis tāq̄ de re sua. hec Tho. vñ sicut dicit Goffre. Si vis dare pecuniā tuam in societate sine peccato. Pone tu pecuniam ⁊ alius operam personalem. quia plerūq; quod pecunie deest per operam suppletur. vt. ff. ꝓ socio. l. 5. §. p̄. ⁊ cōicet pericula lucra ⁊ dāna. Con. Host. ⁊ notat. 14. q. 3. c. pleriq; A. s. in glo. Et de hoc est tex. in. l. i. C. ꝓ socio. ⁊ isti. eo. § 2. Qđ itelligi dz qñ negociatō ē licita ⁊ ñ al'. ex̄ ō dona. iter virū ⁊ vxo. ꝑ vestras. B. ut si dicatur sic Do tibi centū ⁊ tu pones industriā et laborē tuū. in fine āni fcā rōe ego accipiā illa centum ⁊ tu p̄ciū ꝑsone tue siue industrie qđ pōim' eē siue ualere alia cētum. post hec quicquid superit de lucro accipiā ego medietatē occasione pecunie mee. ⁊ tu aliā medietatē occasione persōe tue. A. Hoc nullatenus videtur verum quia sic nisi lucrū essz vltra cētum ꝓ cētenario qđ nūq̄ vel rarissime contingit qui ponit pecuniam nihil vnq̄ lucraret. sed semper de sorte ꝑderet. licet reuera adeēt lucrum. Uñ quidam doctor dictus dominus Angelus de ꝑusio. dicit ꝙ salua meliori determiatōe hoc sibi verū ñ videt. neq; de iure ciuili. canōico v'l diuino. Nam opera hōis nihil aliud est q̄ diurnū officiū. l. i. ff. de op. liberto. Immo opa hōis dicit esse fructus hominis. l. 3. cū duabus se. ff. de op. seruorū. Ille ergo qui i societate operā tm̄ ponit ñ dr̄ aliqd cōsistēs i sorte vel in capitali ponere. sz solū fructum ꝑsōe sue q fructus aut vsufructus persone corrēspōdz fructui aut ꝯmoditati illorum cētū q̄ i societate posui. Pro quibus bñ facit qđ dicit tex. i. l. cū duobus §. si i coeūda. ff. ꝓ socio. dū dicit ꝙ preciū ope est velamentū artis. Et hanc sniā secutus ē Bal. licz p̄dcās leges ñ alleget i. l. i. i. 2. q. C. ꝓ socio. Et sic intelligi dz qđ dcm̄ est vidilicz ꝙ sepe opa alicuius pro pecunia valet. in Instit. eo. §. 2. id est pro commoditate ⁊ vsufructu dicte pecunie. Et ideo concludo ꝙđ dcis. 300. ego q. 100. posui ante partē. 100. detraham. ⁊. 200. que remanēt tanq̄ lucrum inter nos diuidi debent ⁊ ita vt ex p̄dictis apparet videtur eē de intentōne sancti Tho. de agno. nec me in ꝯrium moueret si quis diceret. Fingam' illum q pōit opas industriales si locare vellet opas suas pro mercede cta qlibz āno reciperet. 100. ul'. 50. nec subiaceret ꝑiculo alicui' casus fortuitu q euenire possz in mercātus aut in rebus illius artis qre ñ ē ꝯueniēs ꝙ

saltē hoc casu tanq̄ dictā mercedez in
societate posuerit si illaz anteferat de
illis.30.sic alter antefert illa.100.q̄ po
suit ratōne equitatis seruande. Quia
rn̄deo p̄ ꝙ illā mercedem quā hr̄e pos
set nō dr̄ ponere a pn̄cipio sicut ille q
ponit illa.100.cū merces illa sibi nō de
beatur a pn̄cipio locationis fm glo.in
l.edem.C.locati.Ex quo sequitur secū
da rn̄sio.videlicet ꝙ illa merces ē fru
ctus sue industrie ꝛ operaꝝ.imo recte
intuenti quo ad eū nō est illa merces
nisi opera sua ꝛ industria.cū in eius re
cōpensatōne def.ꝛ iō licet ex opa mer
cedē consequat: tn̄ ex mercede opere
nullum fructū dr̄ consequi neq̄ cōseq
potest.q2 singulis diebus opa pstatur
cum sit diurnū officiū. Et sicut vsure
vsuraꝝ nō debent aliquo iure. vt.l.fi.
C.de vsur.ita fructus mercedis ope
deberi non pōt. Nec etiam obstat ꝙ
mercedem habz sine periculo qn̄ ope
ras locaret.licet qn̄ opas in societate
ponit de periculo timeat.q2 plus pōt
lucrari q̄ eēt merces quā hr̄e possz lo
cando opas suas. B. Posset ēt fieri
aliud pactū ꝙ ego acciperē quartaz p
tem lucri ꝛ tu tres alias. vel eo⁹ tu q̄r
tam ꝛ ego tres fm ꝙ ꝯuenerimus ꝙ
tua industria extimari debēt. vt patz
in insti.de socie.§.p̄.ꝛ silr p rata diui
datur dānū. A.hoc verū si modo ille
qui plus ferre debet aliqd plus socie
tati contulerit vel pecunie vel opere
vel industrie qd̄ rn̄deat illi pluri qd̄ d
societate ferre dz.l.si non fuerit.in pn̄⁹
ꝛ.l.quid eim.ff.p socio. Arbitrio ergo
boni viri extimabit an illud plus qd̄
in societate ponit correspondeat illi
pluri qd̄ de societate pcepit.Nec alia
ētior doctria tradi potest sed arbitrio
boni viri ꝛ ad ppam ꝯsciam remittē
dum est.cum in hac actōne p socio.q̄
bone fidei ē arbitriū boni viri sequē
dum sit.l.in pposita.ff.p socio.Si aūt
vnus plus altero non ꝯferret tale pa
ctum etiā de iure ciuili non valerz fz
Azo quē Accur.sequit in dcā.l.si n̄ fue
rit.Licz aliqui alit dixerint tn̄ hec opi
nio Azo.tā q̄ equior ꝛ iustior sequēda
est p dcām.l.si non fuerit.in pn̄cipio.ꝛ
l.qd eim.fm p̄fatum dn̄m Angelum.
A.Posset ēt fieri nō exp̄ssa p̄dicta ex
timatōne psone sz cōmittendo discre
tioni ipsius qui recipit pecuniā vt assi
gnet partem lucri.vel dāni q̄tum sibi
videt iustū.ꝛ postea si esset aliquis ex
cessus vel defectus ꝯcordit sibi remit
terent. A.In hoc tn̄ casu sibi caueat
ille cuius arbitrio remissū est vt iuste
ꝛ eque partiat ei plus d lucro assignā
do q plus in societate posuit.alr nedū
in foro cōscie teneret.sed ēt de iure ci
uili.Et si inique partes facerz ad arbi
triū boni viri reduci possent.ff.p soc.
l.si societatez.fz e undē dominū Ange
lum. B.

Sed ecce negociator qui pecuniā
recipit ad tractandum dicit ei qui dat
eam.Ego volo in fine p industria ꝛ la
bore meo 20.firma hēre.ꝛ nolo in eis
sentire aliquod dānum.nūquid licet?
R⁹.lz.sed iste non est contractus socie
tatis.sed locatōis.quia negociator ille
locat opas suas p illo p̄cio.ꝛ isto mō
nihil sentiet etiam de lucro. Possz āt
ꝛ pactū facere ꝙ non solum debēt hr̄e
p̄dcā.20.sine vllo dāno.sz ēt talē l'talē
ptē de lucro ꝛ nullā de damno.qd̄ qui
dem reciperet non ut socius.sed rōne
operis siue sui salarii.vt dictum est de
tali locatōne.s̄.locatio.§.5⁹.ꝛ sequenti
bus. A.hoc intellige nisi damnū con
tingat culpa ipsius operas ponent vt
eoꝝ quorū opera vtit.l.itez queritur
ꝛ.l.si merces.§.qui colūnam.ff.locati.
ꝛ tangitur in dicto.§.5⁹. B.

Quid si do pecuniam mercatori i
societate ꝛ conuenio secuz ꝙ dabit mi
hi certam partem de lucro et nihil di
co de damno? R⁹.Debet intelligi eadē
pars de damno.vt insti.de socie.§.illd̄
A.ꝛ ibi patet ꝙ idez est econtra vide
licet quando tantum expressa est ps
damni.quia eadem intelligitur tacite
etiam de lucro. B.

SOcietas z° q̃tum ad
aliq̃ alia
ad mãm p̃cedentis.c. ptinen
tia. Primo igit̃ quero. Quid si capita
le pecunie posite i societate sit casu p
ditũ.an in dubio sit damnũ cõe vl' tm̃
illius qui pecuniã posuit? Rñdet glo.
i.l.si non fuerit.§.p̃.ff.p socio. q in du
bio nõ est cõe.z sic erit illius tantuz q
pecuniã posuit. Glo.tñ in.l.i.C.p socio
dicit cõtrariuz.s.q sit damnuz cõe.pro
p̃ma opinione q non sit cõmune fa
cit s̃m dñm Angeluz q ille qui capita
le ponit non dicit̃ cõicare capitale sed
fructum eius sicut z ille q opam põit
dicit̃ solum fructuz persone sue cõica
re.ut.s.societas p̃.in prin.° in additõne
magna. Item quia satis hz ille de dã
no q opas posuit si opas pdidit.absq3
eo q teneat̃ ad ptez capitalis perditi
Dicit tñ Pe.quem refert Cy.in.l.i.C.p
soci.q aut capitale statim est pditum
casu fortuito anteq̃ alter socius opas
ponerz.z damnũ erit cõe.aut post ope
ras p̃stitas z pditas.z tunc dãnũ erit
illius tm̃ q pecuniam posuit.satis eim
hz ille de dãno qui operas perdidit. Et
hanc opinionẽ Cy.ibi dicit eẽ equiorẽ
De iuris tñ ciuilis rigore lz statim pe
reat.si tñ perit ex cã societatis.dãnum
vr̃ esse cõe.l.si id quod.§.p̃.ff. p socio.
s̃m dñm Angelũ.Et addit. Opinio tñ
Pe.quã sequitur Cy.mihi magis pla
cet p̃sertim in foro cõscientie.cũ cõue
nire videat̃ arbitrio boni viri qd i h°
iudicio vsatur.l.in pposita.ff. p socio.
ita tñ q si quasi in p̃ncipio societatis
totũ capitale essz pditũ z modice ope
p̃stite.tunc adhuc putarẽ q p aliqua
pte ille qui operas ponit pticipare de
beat de piculo capitalis postq̃ rõne di
cti capitalis ẽt pticipaturus erat d lu
cro.ar.dcẽ.l.si non fuerit. in p̃n.° z.l. qd
eim.ff.p socio. Ja.vo de are. dicit idi
stincte dãnum debere eẽ cõe. Bal.vo
ait.tu dic q q̃tenus est cõe lucrum ea
tenus dz esse cõe z damnũ z non aliter
z hoc vr̃ verius.quia equali pte dãnũ

cum lucro dz cõcurrere.ut insti.eo.§.
illud. Nec aliud dãnũ vr̃ posse ɔtingẽ
in hac societate cõicãdũ int̃ partes: ni
si erga capitale. Nã si ille q ponit ope
ras pdit earũ fructum.sil'r z alt̃ perdit
fructũ pecunie q̃ ad iuicem ɔferuntur
ut.s.societas p̃.in p̃n.° in additõe scda
Qd z notat reuerẽd' pr̃ scũs Bernar
dinus de Senis in suis cõtractibus ut
mihi vr̃ sermõe 39. Item s̃m p̃fatum
dñm Angelũ: si cõsuetudo aliq̃ appe
ret circa p̃dcãz societatẽ que nõ repu
puguaret rõni z equitati essz seruãda
Unde si consuetudo foret q periculũ
capitalis in dubio sit cõe.quia illd qd
est in consuetudine videt̃ actum int̃
partes.l.si prius.§.placuit.al' incipit re
cte.ff.de aq̃ plu.arcen. tunc dicerez q
piculum sit cõmune postq̃ hoc potest
fieri per pactum exp̃ssuz.ut tenet glo.
14.q.3.plerisq3. Item s̃m eundẽ.si tale
damnũ capitalis procederet dolo vel
culpa alicuius sociorz illius solius erit
piculum cum socius d dolo z culpa te
neat̃.ut.l.sociũ.ff.p socio. In qua cul
pa cõphendit̃ non solũ lata sed etiam
leuis.non ãt leuissima. Sufficit eiz q
socius talem diligentiã adhibeat q̃lẽ
in ppriis adhibẽ ɔsueuit.ar.dicte.l.so
cium. Nam z si exp̃sse quis in se picu
lum suscepisset: nõ tñ intelligitur de
illo quod venit ex culpa consocii.vt.l.
plt.C.de nautico feno. Collige ergo q
si apparet pactũ vel cõsuetudo non ir
rõnabilis hec seruanda sũt. Qd si non
appet in dubio dãnũ capitalis erit p
ea pte p qua erat z lucrũ.nisi interue
niret dolus vel culpa consocii.qz tunc
illius tantũ erit.

¶ Sed nũquid damnũ psõe opas po
nentis dz inuicem cõicari? R°. Ur̃ q ñ
ut.ff.eo.l.sociũ.§.socius.vbi dr̃. socius
cum resisteret cõibus seruis uenalib'
ad fugã erũpentibus vulneratus est
impensã quã in curãdo se fecerit non
consecuturum. qz id non in societate
q̃uis ppter societatẽ impensuz sit qd
indistincte põt intelligi verum qñ h°

dānū ɔtigit culpa ꝑsone.alr videt sat]
equū ꝙ sicut ipe ꝑticipat ƌ dāno capi
talis ita ⁊ alr ꝑticipet aliqd ƌ dāno ꝑ
sōe qƌ euenit ppt societatē: cū ⁊ socie
tas etiā ꝑticulariū rex ius qƌdaʒ frat
nitat] hēat.ut.l.vex in ꝑn°.ff.eo.

¶ Qƌ si finito tpe societat] nō repit
nisi capitale.an dictū capitale pecūie
sit cōe vl' tātuʒ illi⁹ q posuit:ʳ R°. Circa
hoc diuersi diuersimode sentire videt
nā glo.in.l.i.C.eo.videt sentire ꝙ eq̄li
liter diuidi ƌbeat.nisi aliud sit per pa
ctū declaratū aut ꝑ ɔsuetudinē intro
ductū. Prefat⁹ ꝯo dn̄s Angel⁹ sentit
ꝙ q̄tenus operas p̄stans ꝑticipat de
dāno capitalis eatenus ⁊ ipsi⁹ capital
ꝑtem sortiat.sed certe hoc iure ꝓbari
non vr.Un̄ tu dic ꝫm Jaco.de are.ꝙ n̄
solū de cōsuetudine:sed etiā de iure ē
ꝙ capitale hoc casu sit saluū. Quare
eim socius meus ipsius capitalis ꝑteʒ
dʒ h r̄e.Et si dicas ꝙ ponit operā. R°
ꝙ p̄ciū ope intelligitur eē correspon
dens in usurio pecunie.non aūt ipsi
sorti.Et satis facit qƌ dictū est i addi
tōne secūda.s.societas p̊.in p̄nci°. Pro
inde si vnus ponit cōmoditatē ope eq
dem ⁊ alter ponit ɔmoditatē pecunie
non ꝓprietatē.Finge.n.ꝙ vnus pōit
in societate mille millia.alr operā tm̄
tūc ħ nulla pōt esse ꝓportio:nisi ƌ cō
moditate ope respectu ɔmoditatis pe
cunie.non aūt de ipsa totali sorte.⁊ ita
ēt sentit Bal.qƌ ⁊ nōt p̄fatus reuerē
dus pr̄ vbi.s̄.nuꝑ coronatus in cel' ac
miraculis ꝑ orbeʒ coruscans.

¶ Utx vnus sociox possit pacisci vt
duas ꝑtes lucri ⁊ vnā dāni ferat ⁊ ali⁹
ecōtra duas dāni ⁊ vnam lucri:ʳ R° ꝫm
dictū dn̄m Agelū ꝙ non. q2 vnus soci
orū non pōt plus ƌ lucro ꝑticipare q̄
de damno.nedū de iure diuino ⁊ cano
nico:sed etiā ciuili.vt.l.mutius.ff.eo.si
milir nō valʒ pactū: ꝙ deducto dāno
vnus hēat duas ꝑtes lucri alter vero
vnā:nisi ille qui plus hʒ de lucro tādū
dem pl⁹ pecunie ope aut industrie in
societate posuerit.vt.l.si non fuerit.in
p̄n°.⁊ in glo.ff.eo.Et multo minus valʒ
pactū.vt vn⁹ tm̄ lucret alr tm̄ damnū
sentiat.esset.n.nequissimū genus soci
etatis que leonina appellat.dcā.l.si n̄
fuerit.ad fi.Quod verū ē nisi ille qui
tm̄ operas pōit aliqd certū ꝓ sua oꝑa
vellet sine dāno.q2 hoc posset nō tāq̄
soci⁹ sʒ tāq̄ locator.ut.s̄.societas.p̊.§.ꝑ

¶ Sed an possit pacisci ꝙ capitale
sit saluū:ʳ R° de iure canonico ⁊ in foro
ɔscientie nō pōt ꝫm dn̄m Angelum.et
ita sentit glo.in.c.pleriq̄.14.q.3.ƌ iure
āt ciuili sūt opiniones. Nā Bal.in.l.i.
C.eo.q.9.tenet ꝙ tale pactum nō valʒ
neq̄ ex forma cōtractus neq̄ ex ei⁹ nā
iō dicit ꝙ sapit vsurariā prauitatem.
Hosti.āt in sua sūma in ti.de vsur].§.
an aliquo casu. tenet ꝙ de iure ciuili
talis societas valet magis ex vi pacti
q̄ ex nā ɔtractus.Sed dcm̄ Bal.vr̄ ue
rius.vt ex p̄cedentibus colligi pōt eti
am in ꝓximo.§. Scōm oēs āt hoc pa
ctum non ē equuʒ nec i iudicio aīe ser
uandū.vt nōt dn̄s Anto.de bu.in.c.fi.
extra de vsuris.

¶ Sed qd si vterq̄ sociox ponit pecu
niā ⁊ operā.sed vnus ponit maiorem
q̄titatē q̄ alter:ʳ R° ꝫm dn̄m Angeluʒ
Siue sit factum pactū ꝓ quota parte
qs lucrū ⁊ dānū sentiat siue non.nō so
lū in foro ɔscie.sʒ ēt de iure ciuili cōsi
derandū ē quis eox in effectu plus in
societate posuerit.ut ille maiorē ꝑteʒ
accipiat.lʒ.n. ex vna ꝑte maior fuerit
sūma.possit tn̄ tanta esse industria al
terius ꝙ excederet illum qui maioreʒ
cōtulit sūmam.vt si solus nauiget.pe
grinetur.pericula sustineat.dcā.l.si nō
fuerit .in p̄n.⁊.l.qd' eim.ff.eo.

¶ Sed vtrum ille qui tantū operas
ponit qn̄ ꝓficiscit cā societatis ƌbeat
hr̄e expensas de corpore societat]:ʳ R°
ꝫm dn̄m Angelū. Ja.de are.⁊ Cy. dicūt
in.l.i.C.eo.ꝙ sic.q2 lucrū non dr̄ nisi de
ductis expensis.ff.eo.l. mutius. qƌ in
telligit Bal.in dcā.l.i.exceptis expen
sis quas facturus esset domi.quia ille
nō debent fieri ƌ corpore societat].ar.

l.ſed ⁊ ſi lege.§.quod aūt.ff.de peti.he
re.Putarē tñ in hoc ſeruandam eē cō
ſuetudinem ēt in foro ɔſciē.cū ſit opti
ma legum interpres.ff.de legi.ſi de in
terp̄tatōne.cum ⁊ tacite videat̄ actuꝫ
qđ fieri ɔſueuit.ut.l.lꝫ.C.locati.

¶ Sed ꝑ qbus ꝑtibꝰ tenent̄ ad ſolu
tōem penſionis fundici vel apothece
conducte ſocii ex diſparibus partibuſ
Rꝰ ſm dñm.Angelū.Locanti tenētur
ꝑ equalibus ꝑtibus.inter ſe autē te
nentur ꝑ rata ſocietatis. ⁊ ita diuidē
debent dictum debitum mercedis ſic
diuidūt principale.⁊ ſcđm dcās diſpa
res ꝑtes.quod ⁊ tenet Bal.in.l.i.C.e.
vbi etiam dicit ꝙ ſm dcās ꝑtes diſpa
res diuidi q̄ꝫ debent ſuppellectilia et
maſſaricie ſocietatis. Qđ ſequenduꝫ
omni iure vr̄ cū cōueniat arbitrio boni
viri.qđ in hoc ɔ̄ctu maxime adeſſe dꝫ
l.i.propoſita.ff.eo.

¶ Quid vͦ ſi ꝑditum eſt capitale añ
finituꝫ tp̄s ſocietatis.nunqd ille q po
ſuit tenet̄ iterū ponē? Rꝰ ſm dñꝫ Ang.
ꝙ nō.⁊ tenꝫ glo.i dcā.l.ſi nō fuerit.§.p̊.
ff.e.⁊ i dcā.l.i.C.e. A. De ſocietate vͦ
ſeu locatōe aialiū dicet̄.i.vſura.2°. B.

Sodomia.

Si quis contra nām peccauerit.ſi clericus ē depōi dꝫ
vel ſi apparet corrigibilis dꝫ tradi re
ligioni ad ꝑpetuā pniam ꝑagendam
Si laicus.excōicari.⁊ a cetu fidelium
vſq̄ ad ɔdignā ſatiſfactōem fieri alie
nus.ex̄ de exceſ.p̄la.clerici. A. ſm le
ges aūt tales vltimo ſupplicio ɔdem
nant̄.q2 ꝑpter hoc pctm̄ deus iratus
mittit peſtilentias.fames.⁊ terre mo
tus.in Auten.ut non lux.ɔ̄ nām.coll.6.
B. ⁊ hoc viciuꝫ maius eſt q̄ ſi qs co
gnoſceret carnalit̄ matrē.32.q.7.adul
terii.⁊ de hoc ⁊ aliis ſpēbus luxurie.s.
luxuria.§.p̊.

Sollicitudo.

Utrū ſit licitū ſol
licitudinē de tꝑalibuſ gerere
Rꝰ ſm Tho.ſcđa ſecūde.q.55. Sollici
tudo tꝑaliū tripliciter pōt eſſe illicita
p̄mo mō ex ꝑte eius de q̊ ſollicitamur
ut ſi tꝑalia taq̄ꝫ finē q̄ramus.Uñ augꝰ
dicit in libro de opibuſ monachoꝝ.cū
dñs dicit.nolite ſolliciti eſſe ⁊c.hoc di
cit:ut non iſta intueant̄.⁊ ꝑpt̄ iſta fa
ciāt qcqd in euangelii p̄dicatōne facē
iubent̄.2°.mō p̄t eē tꝑaliū ſollicitu.illi
cita ꝑpter ſuperfluum ſtudiuꝫ quod
apponit̄ ad tꝑalia ꝑcuranda: ꝑpt̄ qđ
hō a ſpūalibus qbus p̄ncipalit̄ inſui
re dꝫ:retrahit̄. ⁊ iō dr̄ Math.13°.ꝙ ſol
licitudo ſeculi ſuffocat vbū dei. 3°.mō
ex ꝑte timoris ſupflui.qñ.ſ.aliquis ti
met ne faciendo qđ dꝫ neceſſaria ſibi
deficiant. A. plus in ſe q̄ in dño ɔfidē
do. B. qđ dñs tripliciter excludit.pri
mo ꝑpt̄ maiora bñficia hōi p̄ſtita di
uinitus p̄ter ſuam ſollicitudinē.ſ.cor
pus ⁊ aīam.2°.ꝑpter ſubuentōnem q̄
deus aīalibus ⁊ plantis ſubueit abſq̄
hūano opere.3°.ex diuina ꝑuidentia
ꝑpter cuius ignorātiam gentes circa
bona tꝑalia querenda p̄ncipalit̄ ſolli
citantur.Et iō cōcludit ꝙ p̄ncipaliter
ſollicitudo noſtra dꝫ eſſe de ſpūalibuſ
bonis ſperantes ꝙ ēt temporalia nob̄
ꝑuenient ad neceſſitatē ſi fecerimus
qđ debemus.Uñ dr̄ Math.6°.Primū
querite regnū dei ⁊ iuſticiaꝫ eiꝰ.⁊ hec
omnia adiicient̄ vobis.De hac mā ali
qd hēs.s.ep̄s.§.plt.

Sortilegium pri°.

ſ.ars diuinādi. Differt aūt a
ꝑphetia.q2 ꝑphetia accipit̄ i bono et
fit grat̄.ſortilegiū āt i malo: ⁊ fit cōit̄
pro pecunia.i.qōe.i.duces. al's iudices
⁊.c.ſequenti.

¶ Quot ſunt gnā diuinatōis? Rꝰ ſm
Tho.ſcđa ſcđe.q.95.Omnis diuinatio
vtitur aliq̊ demonū auxilio.quod qui
dē vl̄ exp̄ſſe iplorat̄.vl̄ p̄t petitōeꝫ ho
mis ſe occulte demon ingerit ad pre
nunciandum quedam futura que ho
minibus ſunt ignota eis aūt cognita.
Unde triplex eſt diuinationis genus
p̄mū ē ꝑ manifeſtā demonū inuocatō
nem:quod pertinet ad nigromāticos

secũduȝ ꝑ solam consideratõeȝ dispo
sitõnis vel motus alterius rei. qđ ꝑti
net ad augures. tertiũ est dũ facimus
aliqd ut manifestet̃ aliquod occultuȝ
quod ꝑtinet ad sortes. Sub quolibet
aũt istoꝝ multa continent̃ de quibus
in sequentibus. §. dr̃. ꝛ etiam hẽnt̃. 26.
q. 4. igit̃ genus. ꝛ. q. 5. nec mirũ.

¶ Quot modis fit diuinatio ꝑ demo
nũ inuocatõnem? R. ſm Tho. vbi. s̃.
Demões expsse inuocati solẽt futura
p̃nũciare multipliciter. Qñq; quidem
p̃stigiosis qbusdam apparitõbus se a
spectui vel auditui hoĩum ingerẽtes
ad p̃nunciandũ futura. ꝛ hec spẽs vo
catur p̃stigium. Qñq; aũt ꝑ somnia. ꝛ
hec vocat̃ diuinatõ somnioꝝ. Qñq; ãt
ꝑ mortuoꝝ aliquoꝝ appitõeȝ uel locu
tõeȝ. ꝛ hec vocatur nigromantia. qꝛ ut
dicit Isiderus in li. etymologiarũ. ni
gron grece mortuus. manchia vo diui
natõ nũcupat̃. qꝛ qbusdã p̃cantatõni
bus adhibito sanguine vident̃ resusci
tari mortui. diuinare ꝛ ad interrogata
rñdere. Qñq; vo futura p̃nũciant per
hoĩes viuos. sicut ĩ arrepticiis patȝ. ꝛ
hec ẽ diuinatio ꝑ phitones. ut Isido
rus dicit. quia a phitone appollini sũt
dicti. qui dicebatur auctor diuinandi.
Qñq; vo futura p̃nunciant ꝑ aliquas
figuras uel signa que in rebus inaĩatl
appent. que quidẽ si appareant in ali
quo corpore terrestri puta vngue vel
ferro vel lapide polito. vocat̃ geomã
tia. Si aũt in aq̃. idromantia. Si ĩ aere
aerimãcia. Si ĩ igne pyromãcia. Si ãt
in viscerib9 aĩalium imolatorũ ĩ arl
demonũ vocat̃ aurispiciũ. B .

¶ Quot modis fit ista diuinatõ de q̃
dcm̃ est in 2. §. que fit ꝑ cõsideratõneȝ
dispositõis vel mot9 alterius rei? R.
ſm Tho. ubi. s̃. Fit multiplicit̃. Naȝ si
conetur aliqs p̃noscere futura ex con
sideratõne situs uel motus siderũ. h9
ꝑtinet ad astrologos. qui etiaȝ genita
liaci dicũt̃ ꝓpter ꝯsideratões nataliũ
dierũ. Si vo ꝑ motus vel voces auiũ
siue quorundã aĩaliũ. siue ꝑ sternuta
tões hoĩuȝ uel mẽbroꝝ saltus. he perti
nent gnãliter ad auguriũ. ꝛ dr̃ a garri
tu auiũ sicut aurispiciũ ab inspectõe
auiũ. q̃rum p̃mũ ꝑtinet ad aures. secũ
dũ ad oculos. In auibus. n. hi9 p̃cipue
considerari solent. Si vo hi9 cõsidera9
fiat circa vba hoĩum alia intentõe di
cta. que quis retorquet ad futurũ qđ
vult p̃noscere. vocatur omen. Si aũt
cõsiderant̃ alique dispõnes figuraruȝ
in aliquibus corporibus visui occur
rẽtes erit alia diuinatõis species. Nã
ex liniamentis manuuȝ cõsideratl di
uinatio ciromantia vocat̃. ciros. n. gre
ce dr̃ manus latine. Diuinatio vo ex q
busdã figuris in spatula alicui9 aĩalis
vocat̃ spatulamautia.

¶ Quot mõis fit ista diuinatio đ q̃ di
ctũ est. s̃. in. 2. §. s. que ꝑtinȝ ad sortes
R. ſm Tho. scđa scđe. q. 95. Hec diui
natio fit ex cõsideratõne eoꝝ que eue
niunt ex qbusdã que ab hoĩbus serio
se fiunt ad aliquid occultũ inquirẽdũ
ꝛ hoc multiplicit̃. Fit. n. qñq; ꝑ ꝓtra
ctõnem pũctoꝝ. quod ꝑtinet ad arteȝ
geomantie. Qñq; ꝑ consideratõem fi
guraꝝ q̃ ꝓueniunt ex plũbo liquefcõ
in aqua ꝓiectũ. Qñq; ꝑ quasdã cedu
las scriptas uel ñ scriptas ĩ occulto po
sitas dũ ꝯsiderat̃ qs quã accipiat. Si
milit̃ in festucis inequalibus ꝓpositl
qs maiorẽ uel minorẽ accipiat. vel ẽt
ex taxilloꝝ ꝓiectõne qs plura puncta
ꝓiiciat. vel ẽt dũ ꝯsideratur qd aperi
enti librum occurrat que omnia sorti
um nomen habent.

¶ Utrũ omnis diuinatõ siue supstitõ
sit illicita. R. ſm Ray. Oĩs diuinatio
ꝓhibita est a deo ꝛ sancta ecclesia. cũ
eim futura que soli9 dei sũt aliq ꝑ h9
inuenire laborãt diuinitatis iura crea
turis attribuũt. Isa. 41. Annunciate
nobis que futura sunt in futurũ. ꝛ scie
mus q; dii estis vos. Item Leuitl. 19.
Non augurabimini nec obseruabitis
somnia. Et ibidẽ. 20. Aia q̃ declinauẽit
ad magos ꝛ ariolos ꝛ sequit̃. interficiã
illã de medio ppl'i mei ꝛc. ꝛ multa silia

ꝛ ſıc̃ dıc̃. Aug⁹. vanitas artiū magicaꝝ
ex traditiōe maloꝝ angeloꝝ in toto ter
rarum orbe plurimis ſeculis inualuit
ꝛ ꝑ iuentiones eoꝝ inuenta ſunt auru
ſpitia augurat̄iōes ꝛ ea q̄ dicūt oracu
la ꝛ nigromātia .26.q.2.q ſine ſaluato
re .ꝛ ſimilit̄ ꝯ ꝓhibitiōe taliū.26.q.5.ꝑ
totum ꝛ .q.7.nō licet.ꝛ in q̄tuor.c.ſe.ex̄
eo.ꝑ totū.Et ſimilit̄ ad genus ſupſtiti
onis ptinēt oēs ligaturē ꝛ remedia que
medicorum quoqꝫ diſciplina ꝯtēnat ſi
ue in verbis ſiue in caracterib⁹ ſiue in
q̄buſcūqꝫ rebus ſuſpendēdis. vel ligā
dis.vel ſoluēdis :ſicut in aures.vel an
nuli in digitis. Item ſi iūctis ambulā
tibus amicis lapis aut puer īſuenerit
medius. Itez redire ad lectū ſi dum ſe
calceat ſternutauerit. Rediē ad domū
ſi ꝓcedens offenderit.hec ꝛ multa hu
iuſmodi.26.q.2.illud. Itez nō ſūt obſer
uandi dies egyptiaci. aut calende. Ja
nuarii.aut mēſes vel dies .aut lune ſo
liſqꝫ curſus ꝛ huiuſmodi .26.q.7. non
obſeruetis. Nō tñ ꝯdēnant̄ ruſtici que
ſeruāt tpa ad ſeminandū vel ad īcidē
dum arbores ꝛ huiuſmōi : q̄ naturalē
habent rationē .ſimilit̄ ꝛ phyſici circa
medecinas ꝛ minutiones faciendas .ꝛ
huiuſmōi. Nā illud dicit̄ ſupſtitioſū ꝛ
ꝓhibitū qꝺ nō habet auctoritatem a
natura ſeu ſcriptura diuia ł eccleſiaſti
ca ſeu ſanctoꝝ patrū .2.q.5. ꝯſuluiſti.
¶ Queritur hic ſpecialit̄ vtꝝ diuinatio
ꝑ inuocationē demonū ſit illicita. R̄ꝫ
ſcd̄m Tho. vbi.s̄.ſic.Deut⁹.18⁹ Non in
ueniat̄ in te q ariolos ſciſcitet̄ nec phi
tones ꝯſulat.ꝛ huiuſmōi .Duplex ē cā
Prima q̄a ꝑ inuocationē demonuz fit
pactū exp̄ſū cū demone.ꝛ h⁹ ē oio illi
citū.Vñ ꝯ quoſdā dicit̄. Iſa 28⁹ dixiſtis
ꝑcuſſim⁹ fedus cū morte ꝛ cū inferno
fecim⁹ pactuz.ꝛ adhuc graui⁹ eēt ſi ſa
crificiuz ꝛ reuerētia demoni inuocato
exhiberet̄. Secūda ꝓpt̄ ꝑiculū conſe
quēs.demō eni q intēdit ꝑditionē hoī
nuz de h⁹mōi ſuis rñſis etiam ſi aliqñ
vera dicat intendit hoīes aſſueſcē ad
h⁹ vt ei credat̄.ꝛ ſic itēdit ꝑducē i ali
q̄d qꝺ ſit ſaluti hūane nociuuz. Unde
Athanaſi⁹ exponēs illud Luc.4.⁹ icre
pauit illuz dñs. obmuteſce .dicit q̄uis
vera fateret̄ demō. ꝯpeſcebat tñ xp̄s
ei⁹ ſermonez ne ſimul cū veritate ini
q̄tatē ꝓmulgarz.vt nos etiā aſſueſaci
at ne curem⁹ ꝯ talib⁹ loq etiā ſi vera
videāt̄. Nephas eniz ē vt cū aſſit nob̄
ſcriptura diuina a diabulo īſtruamur
De eo autē ꝙ Saul phitoniſſaz conſu
luit que diuinauit.1. Reg.28.dic̃ Aug⁹
ad ſimplicianū. Non eſt abſurdū cre
dere aliq̄ diſpenſatōe ꝑmiſſum fuiſſe
ut non domināte arte magica vel po
tentia ſed diſpenſatōne occulta q̄ phi
toniſſaz ꝛ Saulē latebat ſe oſtenderz
ſpūs iuſti aſpectib⁹ reg diuina eū ſen
tentia ꝑcuſſurus.uel nō uere ſpūs Sa
muelis a requie ſua excitatus eſt. ſed
aliqꝺ fantaſma ꝛ illuſio imaginaria
diaboli machinatōib⁹ fcā quā ſcriptu
ra Samuelem appellat: ſic̃ ſolēt ima
gines rerū ſuarū noibus appellari.26.
q 5.nec mirū. A .ꝛ ibi patz ꝙ Aug⁹.
vr̄ firmare hanc ſententiam videlicz
ꝙ Samuelis apparitio potius fuerit
p̄ſtigioſa ſeu fantaſtica ꝛ diabolica il
luſio. B .
¶ Vtꝝ diuinatō ꝑ aſtra ſit licita. R̄°
ſm Tho. vbi.s̄. duplices effectus ſub
trahunt̄ cauſalitati celeſtiū corporuz
p̄°q̄dem omnes effectus ꝑ accidēs con
tingentes. ſiue in r̄bus hūanis.ſiue in
rebus nālib⁹ .q2 vt ꝓbat̄.6⁹ metaphi.
ens ꝑ accñs non hz cām.ꝛ p̄cipue nālē
ut ꝙ lapide cadente fiat terre motus
uel ꝙ hoīe fodiente inueniat̄ theſau
rus.2°autem ſubtrahitur cauſalitati
celeſtium corporum actus liberi arbi
trii.pñt tñ celeſtia diſpoſitiue inclina
re inq̄ꝫtum imp̄mūt in corpus huma
nū. ſed tñ ex hoc nulla neceſſitas libe
ro arbitrio imponit̄. Si q̄s ergo ꝯſide
ratōe aſtroꝝ vtatur ad p̄dicta duo ſcz
ad cognoſcendū futura caſualia ſiue
fortuita. aut ēt ad cognoſcendū ꝑ cer
titudinē futura oꝑa hōiuz. ꝓcedit hoc
ex falſa ꝛ vana opinione hoium.ꝛ tūc

operatō ðmonis se imiscz. vñ erit dina
tō illicita. A .Vnđ ꝛ Aug⁹. i li°. ꝫ doc.
xp̄ia. ꝛ. 26. q. 2. illud .dicit. Neq3 ab hoc
genere sup̄stitōis pnitōse segregandi
sūt qui olim genitaliaci ꝓpt̄ nataliu3
ↄsideratōes dierū. nūc āt mathemati
ci uocant̄. Nā ꝛ ipsi q̄uis verā stellaꝝ
positōem cū qs nascit̄ ↄsequunt̄ ꝛ ali
qñ ꝑuestigāt. tñ ꝙ ide conant̄ ul' actō
nes nr̄as vel actōnu3 euentus ꝓducē
nimis errant. iō xp̄ianis penitus ꝓhi
betur ĩ suis operib⁹ obseruare lune vl'
stellarū cursus. 26. q. 5. nō l3. imo h° agē
idolatria reputat̄. eadē cā. q. 2. c. illos. ꝛ
c. se. B .Si ꝟo aliqs vtitur ↄsidera
tōe astroꝝ ad p̄cognoscendū futura q̄
ex celestibus corꝑibus causant̄. puta
siccitates. l' pluuias ꝛ hi⁹ ñ ess3 illicitū.

¶ Vtꝝ diuinatō q̄ fit ꝑ somnia sit illi
cita. R° s̄m Tho. vbi. s̄. si qs vtat̄ som
niis ad p̄cognoscendū futura s̄m ꝙ sō
nia ꝓcedunt ex reuelatōne diuina. vt
somnia Pharaonis. vel s3 ꝙ ꝓcedūt
ex nāli cā intrinseca: vt cum abūdans
humore frigido somniat ꝙ sit in aq̄ l'
niue. siue extrinseca: ut ex aere: vl' im
p̄ssione celesti q̄tum se pōt ꝟtus talis
extēdere. non erit illicita talis diuina
tō. A .q2 ē demonstratō q̄da3 causa
rum nāliu3 s̄m physicos. B .Si āt
diuinatō hi⁹ causet̄ ex reuelatōe ðmo
nū cum qbus pacta hn̄t̄ exp̄ssa quia
ad hoc inuocantur. ul' tacita quia hi⁹
diuinatio extendit̄ ad id ad qđ nō pōt
se extendē. A .s. s̄m nām vel ex indu
bitata reuelatōne diuina. vt p̄ tactum
est. B .erit diuinatio illicita ꝛ super
sticiosa.

¶ Vtꝝ diuinatio per auguria sit lici
ta. R° s̄m Tho. vbi. s̄. Ex motu vl' gar
ritu auium futura agnosci non possūt
sicut ex causis. s3 inq̄tum sūt effectus
aliq̄rum causarū que etiā sunt causan
tes futuros euentus. Cā āt operatiōis
oīum brutoꝝ aīaliū est instinctus qui
dam q̄ mouent̄ in modū nature. ꝛ hic
instinctus ex duplici cā pōt ꝓcedere.
vno qdem mō ex cā celesti corporali.
ꝛ s̄m hoc nihil ꝓhibet eoꝝ opatōnes
esse futuroꝝ signa. inq̄tum ↄformant̄
dispositōnibus corpoꝝ celestiū ꝛ aeris
ↄtinētis ex q̄ ꝓueniūt aliq futuri euē
tus. In hoc tñ duo ↄsiderari o3. p̄ qdē
vt hi⁹ opatōes non extendant̄: nisi ad
p̄cognoscendū illa futura: que causāt̄
ꝑ motū celestiū corpoꝝ. ꝓut. s̄. in. §. q
ē imediate añ ꝓrimū p̄cedentē dictū
est. 2° ut non extendan t̄ nisi ad ea que
aliqualiter pn̄t ad hi⁹ aīalia ꝑtinē. Cō
sequunt̄. n. ꝑ celestia corpora cognitō
nem quandā nālem ad ea que eoru3
vite sunt necessaria. sicut mutatōnes
que fiunt per pluuias ꝛ ventos et hi⁹.
Alio modo instinct⁹ hi⁹ causant̄ ex cā
spūali. s. vel ex deo. vt p3 in colūba su
per xp̄m descendente: ꝛ in coruo q pa
uit heliā. ꝛ in pisce qui obsorbuit ꝛ eie
cit Jonā. vel ēt ex demonibus q vtun
tur hi⁹ opatōibus brutoꝝ ad implican
das aīas vanis opibus ꝛ opinionibus
ꝛ isto mō non sunt licita. A .q2 ñ sūt
ex causis nālibus: vel indubitata r̄ue
latōne diuina. vt pōt colligi ex dict). s̄.
§. s. B .ꝛ eadē rō est de omnib⁹ aliis
hi⁹. Qđ āt Joseph ait. Gen̄. 44.° ꝙ ñ
esset ei si'lis in auguriendi scia. Intel
ligendū est s̄m Aug⁹. ꝙ hoc loco dixit
referens ad id quod vulgus de eo opi
nabat̄. ꝛ sic ēt dispensator eius locut⁹
est. A .Idem in sū. li. p̄. ti. xi°. q. 7. B

¶ Vtꝝ diuinatō ꝑ oīa sit illicita. R°
s̄m Tho. vbi. s̄. Omen dr̄ qñ ꝟba aliq̄
alia intentōne dicta retorquent̄ ad fu
turū. vt. s̄. in. §. 3°. dcm̄ est. Hi⁹ aūt ꝟba
ꝛ si nō subdant̄ dispōni stellarū. dispo
nunt̄ tñ quandoq3 qdem s̄m diuinam
ꝓuidentiam: vt recitatio somnii quā
audiuit. Gedeon. Judic). 7°. ꝛ ꝟba puel
le que attendit Elyeser seru⁹ Abrahe
Gen̄. 24.° ꝛ sic licet. A .hoc ꝟbu3 qñ ð
diuina reuelatōne non dubitat̄. ut. s̄. §
8°. tactū est. B .Fit ēt hoc qñq3 scđ3
operationem demonū. et sic ē illicitū.

¶ Vtrū diuinatio sortiū sit licita. R°
s̄m Tho. vbi. s̄. Sortes ꝓp̄e dicunt̄ cū
aliqd fit ut ꝑ ei⁹ euētū aliqđ occultu3

innotescat.ꝛ qdem si querat̃ ꝑ sortes quid cui sit exhibenduꝫ. vocat̃ diuiso ria sors. Si autem querat̃ quid agere oporteat vocatur consultoria. Si ṽo queratur qd sit futuruꝫ: vocat̃ diuina toria. Itaq; si euentus sortiũ expecte tur ex fortuna qđ locũ hꝫ solũ in diui soria. non vr̃ habere peccatuꝫ: nisi for te viciũ necessitatis. sicut aliq non va lentes concorditer aliquid diuidẽ. ve lint vti sortibus exponentes fortune quis quã ꝑtem accipiat. Si ṽo euẽtus sortium expectet̃ ex spũali causa. quã doq; quidem expectat̃ ex demonibus sicut legit̃ Ezech. 21° ꝙ rex babylonie stetit in biuio in capite duarum viaꝝ diuinatõnem querens ꝛ ꝯmiscens sa gittas interrogauit idola. ꝛ exta ꝯsulu it. ꝛ hoc est illicitũ. Qñq; ṽo expectat̃ a deo. sicut illđ ꝓuerb. 16° Sortes mit tunt̃ in sinũ: sed a dño ꝑpant̃. ꝛ tal' sors ſm se nõ est mala. vt Aug⁹. dicit. Põt tñ in hoc quadruplex pctm̃ incidẽ. pri mo si absq; necessitate ad sortes r̃cur ritur. hoc. n. ad dei tentatiouem vide tur ꝑtinere. 2° si quis etiam in necessi tate absq; reuerencia sortib⁹ vtatur. imo cum magna deliberatõne ꝛ p̃mis sa or̃one debet fieri exemplo apl'oruꝫ in electõne Mathie. act. p̃. 3° si diuina oracula ad terrena negocia ꝯuertant̃ vt dicit Aug⁹. ad Januariũ. 4° si ĩ ele ctionibus ecclesiasticis que ex spũs sã cti inspiratõne fieri debent: aliqui sor tibus vtant̃. Secus autem est in tẽpo ralibus dignitatibus que ad terrena disponenda ordinant̃. in quoꝝ electio ne plerũq; homines vtuntur sortib⁹ sicut ꝛ in tẽporalium reruꝫ diuisione Si ergo necessitas ĩmineat. licitum ẽ cum debita reuerentia sortibus diuĩ iudicium implorare: sicut tp̃e ꝑsecuti onis quis fugiat ne forte oĩum desera tur ecclesia. sorte queri põt vt dicit Aug⁹. in ep'la ad Honoratuꝫ. ꝛ cui dã da sit elemosyna: cum duo eque ĩdigẽ tes occurrũt ceteris paribus ꝛ vtriq; dari non põt. sorte iuste querit̃. vt dic Aug⁹. p̃ de doc. xp̃ia. imo ẽt dicit ꝙ ꝓ litibus dirimendis lꝫ vti sortibus. 26. q. 2. sors. Idẽ Hosti. ꝛ intellige in his que tꝑalia sunt. et de sorte simplici si ne alia supꝑstitõe. A . In p̃dictis Cõ. ẽt Gof. ut in sũ. li. p̃. ti. xi° q. 8. B .

Quid de diuinantibus vel etiã in uestigantibus occulta: vt furta ꝛ hi⁹ ꝑ ĩspectõem astrolabii: aut inscriptões uel inspectõem in libris? R° ſm Guil. Nullo mõ lꝫ. sed supꝑsticiosũ est. ex̃ eo. ex tuaꝝ. A . Hic tex. bñ facit. Et cõ. Goff. ꝛ Hosti. lꝫ Ray. aliud videat̃ sen sisse. ut in sum. eo. ti. q. 17. B . ꝛ redu citur ad diuinatõem ꝑ astra. de q̃ dcm̃ est in. §. 8. aut etiam ad sortes. đ quib⁹ in precedenti. §. habetur. A . Hi⁹. n. inquisitões furtoꝝ ꝛ siliuꝫ nullaten⁹ licite reduci pñt ad inquisitõnem per astra seu ꝑ sortes. vt satis ex p̃cedẽti bus potest patere. B .

Quõ frequent̃ eueniant ea q̃ diui ni predicũt? R° ſm Ray. qui sic dicit Aug⁹ hanc qõnem soluit dicens hoc fi eri ꝑmissu dei: vt illi q hoc audiũt ꝛ vident ꝓbentur in quali fide sint. Vñ Deut° 13° Si surrexerit in medio tui ꝓ pheta aut qui somniũ dicat se vidisse ꝛ p̃dixerit signũ atq; portentũ ꝛ vene rit qđ locut⁹ est. ꝛ dixẽit tibi. eam⁹ ꝛ se quamur deos alienos q̊s ignoras ꝛ ser uiamus eis. non audias ṽba ꝓphete aut somniatoris. q2 tẽptat vos de⁹ ve ster. vt fiat palam vtꝝ diligatis eũ an non. 26. q. 5. nec mirum. Tho. ẽt vbi. s̃. dicit ꝙ hoc ꝙ a p̃ncipio hoies in istis obseruatõibus aliquid experti sũt ca su accidit. sed postmodũ cuꝫ homines incipiũt hi⁹ obseruatõnibus aĩm ipli care multa ſm hi⁹ obseruatões eue niunt per deceptiones demonum. vt his obseruantiis homines implicati curiosiores fiant ꝛ magis se inserant multiplicibus laqueis pernitiosi erro ris. ut Augus. dicit in 2° de doc. xp̃ia.
A . Idem in sũ. eodem ti. q. 22. B

Vtꝝ liceat regrẽ a moriente vt r̃ue let statũ suũ p⁹ mortem. R° ſm Tho. ĩ

q̄libet. Nulla inordinatō vr̄ si qs req̄rat a moriente cognoscere statum ei⁹ post mortem subiiciendo tñ hoc diuino iudicio. Vñ nulla rō vr̄ quare hoc d̄beat dici pctm̄: nisi forte ex dubitatōne fidei de futuro statu q̄si tēptando inq̄rat. A. Idem in sū. eo. ti. q. 23. B. De pena diuinatoꝝ. i. sortilegium 2°. §. pl't. De inuentōne maleficii p iudiciū ferri candentis. aut aq̄ bulientis. s̄. duellum. §. pl't. in fi.

Sortilegium 2°. q̄ntuꝫ ad supsticiosas obseruantias. Et p̄ querit̄. vtruꝫ liceat vti arte notoria. R° ƀm Tho. scd̄a scd̄e. q. 96. Ars notoria oio est illicita. ꝛ a xp̄iano fugienda. Hec ē ars per quā q̄dam nituntur sciam acq̄rere. sꝫ oio inefficax ē. ꝛ fiūt ibi q̄dam pacta implicita cū demone. A. Idem in sū. li. p̊. ti. xi°. q. x. B.

¶ Vtꝝ obseruatōes que fiunt ad sanitatem ꝛ. hi⁹ sint licite. R° ƀm Tho. vbi. s̄. In his que fiunt ad aliquos effectus corporales inducendos. cōsiderandū ē vtꝝ nālit̄ videant̄ posse tales effectus causare. ꝛ sic non erit illicitū. Si āt nāliter non videant̄ tales effc̄s posse causare. ↄsequens est q̄ pertineant ad p̄dcā pacta cum demoibus. vt pꝫ p Aug⁹. 21°. de ciui. dei. Hoc āt apparet spāliter cuꝫ adhibentur aliq̄ caracteres. vel noia ignota. vel alia quecū q̄ varie obseruatōes q̄s manifestum est nālem efficaciā non hr̄e. ꝛ talia sēp sunt supsticiosa ꝛ illicita. Si tñ ut dic̄ Ray. aliq̄s colligat herbā medicinalē cū symbolo vl' orōne dñica. uel scribit hec in charta ut ponat sup infirmū: ut sic in his tm̄ de⁹ honoret̄. nō reprobat̄ dūmō nulla alia supsticiosa obseruātia imisceatur. 25. q. 5. non licet. ꝛ. q. 7. n̄ obseruet. Ideꝫ in sū. eo. ti. q. xi. B.

¶ Vtꝝ suspendere diuina v̄ba circa collū sit peccatū. R° ƀm Tho. scd̄a secūde. q. 96. In oibus adiuratōib⁹ l' scripturis hi⁹ duo cauenda sunt. p̊ q̄dem quid sit qd̄ ꝓfertur vel scribit̄. quia si sit aliq̄d ad inuocatōem demonū pertinens est manifeste supsticiosū ꝛ illicitum. Sil'r si ↄtineat ignota nomina. s. ne sub illis aliqd̄ illicitum lateat. sicut Criso⁹. dicit q̄ multi cōfingūt aliq̄ noia hebraica angeloꝝ. ꝛ scribūt ꝛ alligant que non intelligentib⁹ metuenda vident̄. Sil'r ne aliq̄d falsitatis cōtineat. q2 sic eius effectus non posset expectari a deo. qui non est testis falsitatis. 2° āt cauendū est ne cum v̄bis sacris ↄtineant̄ ibi aliqua vana. puta aliqui caracteres inscripti p̄ter signū crucis. Sil'r nec spes habeat̄ i mō scribendi. aut ligandi. aut in quacunq̄ uanitate q̄ ad diuinaꝫ reuerentiā non ptineat. q2 hoc iudicaret̄ supsticiosum. Vñ. 26. q. 5. n̄ liceat. dr̄. Nō liceat nec in colligē° herbas medicinales facē aliq̄s obseruātias. aut icantatōes. Et ƀm Guil. non reprobant̄ breuia i q̄b⁹ scribūt̄ v̄ba euangelica tm̄. sꝫ si credat̄ q̄ mi⁹ habeant efficacie si scribant̄ alio tpe q̄ dū in ecclesia euangeliuꝫ legit̄ supsticiosū ē. Sil'r si scribāt̄ caractēs ꝛ noia iusitata q̄ noia d̄i ieffabilia. ꝛ i q̄b⁹ dr̄. q̄cūq̄ portauēit sup se istō breue ꝛc̄. A. s. non piclitabit̄ sic vel sic. aut illud vel illud bonū sibi contiget ƀm eundem Guil. ꝛ in sū. eo. ti. q. 13°. vbi hec notant̄. B. reprobanda sunt et peccāt q̄ scribunt. aut portant. aut donant. aut vendūt. aut portanda docēt nisi adeo fuerint simplices q̄ ignorātia debeat eos excusare. que ēt non excusat: si sup hoc fuerint moniti uel instructi. A. Tales eim q̄ui pereunt perditōne. Unde Aug⁹. 25. q. 7. non obseruetis. loquendo de huiusmodi supsticionibus ꝛ diuinatōnibus ait. Qui autem talibus credūt. aut ad eorum domū euntes. aut suis domibus introducant ꝛ interrogant. sciant se fidem xp̄ianam ꝛ baptismū preuaricasse. et paganū. ꝛ apostatam. i. retro abeūteꝫ ꝛ dei inimi: cū iram dei grauit̄ in et̄nū incurrisse: nisi ecclesiastica penitentia emēdatus deo recōciliet̄. Dicit. n. apl's

.1.Cor].x.º z Col.3.º Siue mãducat] siue
bibit] siue aliqd aliud facitis in noie
dñi nři iesu xpi facite.in quo] viuimus
mouemur z sumus. B .
¶ Quid de imaginib' qs faciũt astro
nomi? R.º fm Tho. vbi.s. Illicitũ est
z ex ope demonũ hẽnt effectuz cui' si
gnum est.q2 necesse est eis inscribi qs
dam caracteres q nãliter ad nihil ope
rant. Vñ fiũt ibi tacita pacta cũ demo
nibus.z fiũt ibi expsse inuocatões de
monũ. A .Idẽ in sũ.eo.ti.q.12. B .
¶ Quid de incantatõibus serpentuz
z aialiuz? R.º fm Tho.vbi.s. Si respe
ctus hẽatur solũ ad vba sacra. z ad v
tutẽ diuinã:non erit illicitũ. Sz plerũ
qz tales incantatiões hñt illicitas ob
seruantias.z p demones sortiunt effe
ctũ.z pcipue in serpentibus.q2 serpẽs
fuit pmũ instrumentũ demõis ad ho
minẽ decipendũ. Vñ sup illud ps. Sic
aspidis surde zc.dicit glo. Notandũ q
nõ laudat a scriptura qñcunqz dat in
scriptura siltudo. vt pz de iniq iudice
qui rogantem viduam exaudiuit. A
Idem in sũ.eo.ti.q.15. B .
¶ Quid de incantantibus infirmos
vel pueros? R.º fm Guil. Si nihil su
psticiosũ dicant vel fatiãt.nec mãdãt
dici vel fieri sz tm vtant licitis pcib'
z etiã adiuratõibus:sicut p passionez
z crucẽ z silia.nõ peccant:nisi talia fe
cerint post phibitõnem ab ecclesia si
bi factam. A .tũc.n.mortalit pecca
rẽt.vt colligitur ex dictis eiusdẽ Guil.
z in sum.eo.ti.q.14. B .Sunt.n. pro
hibenda ppter multa supersticiosa:q
ibi solent imisceri.nisi fierẽt p aliquẽ
discretũ virum z deuotũ qui funderz
orõnem non super pomũ vel cingulũ
sed super infirmũ manus imponens.
A .dũmõ iste deuot' siue vir siue mu
lier sit excellẽtis vite z pbate discreti
nis. Huiusmodi enim non est phibẽ
dus a talibus.nisi forte timeat q ad
exemplum illorum indiscreti z super
sticiosi carminatõnis sibi vsurpãt ab
usum.fm eũ.Guil.z in dicta.q.14.vbi
hec notant. B .Satis videt conco2
dare Tho.scda scde.q.96. De his aũt
qui reliquias scõ2uz portant ad collũ
z hi'.dic ut.s.reliquie.§.fi.
¶ Quid de sacerdotibus qui cã dolo
ris altare exuunt vestibus sacris. aut
imagines lugubri veste operiunt.aut
consueta luminaria subtrahũt? R.º ta
lia fieri penitus phibent.26.q.5. qcũ
qz. Et nisi faciens purgauerit se penitẽ
tia debet deponi. A .Hoc veruz fm
Ray.z i sum.eo.ti.q.18.qñ aliquid pre
dictorum fieret ppter odium puatuz
Si autem ppter cãm cõem.bene licet
quod et tenet consuetudo ecclesie que
imminentibus tribulatõibus solet cã
tare. Deus venerunt gentes zc. z in si
gnum tristicie die veneris sancta alta
ria spoliant.z hoc est qd sequit. B .
nisi forte faceret quia metuit cõtami
natõnem sacro2 vel subuersionẽ fidei
vel obsidionez z huiusmõi. Nam i ta
li facto plus humilitas qz dolositas de
clarat.vt in dcõ.c.quicũqz. Ceteruz q a
aliqui in aggrauatõem cessatõis a di
uinis imagines psternũt vrticis z spi
nis supponũt.penitus reprobant.ex d
offi.ordi.si canonici.li.6.º Et hoc hr.s.
cessatio a diuinis.§.3.º
¶ Quid de sacerdotibus qui p viuis
quos odiũt scient cantant missam de
functo2.vel in medio ecclesie ponunt
feretrũ z faciũt officiũ mortuorum ut
illi citius moriant? R.º si fuerint tales
detecti deponi debẽt.z ad agendaz pe
nitentiam tã sacerdos qz qui incitauit
debẽt ergastulo ppetui exilii relegari
26.q.5.quicũqz. A .Idem in sum.eo.
ti.q.20.fm Ray.qui z addit q idez et
si alia similia fiant.licet hoc in.c. allẽ
gato non dicatur. Et sic etiam in delĩ
ctis pceditur ad silia.qñ est eadez rõ
Nã intellectus legis capit ex ipsi' rõe
vt in.c.intelligentia.ex de vbo. sig. et
l.qd dcm.ff.de pactis. B .
¶ Quid de qbusdã mulierib' q dicũt
uel credunt se nocte cũ Dyana dea pa
gano2 vel cũ Herodiade z innunera

multitudine mulierũ equitare sup q̄l
dam bestias τ inumera spacia transi
re.τ hi⁹.Et ꝙ ab eis aliq̄ creature pos
sint in melius mutari aut transforma
ri? R̷° ƀz Ray.A maligno spũ mētib⁹
fideliũ talia fantasmata irrogāt. Naz
diabolus transformās se in diuersarũ
spēs ꝑsonaꝝ.mentē quā captiuaz tenz
multiplicit̄ deludit. Nec dz aliqs in tā
tā venire stulticiā ut credat ꝙ hec q̄ ĩ
somnis τ spũ tm̄ fiunt.in corpore fiāt
Al's infidelis ē τ pagano d̄terior. Hec
τ multa de hac mā.26.q.5.epi. A .et
ibi hec oīa clarius hent̄. B .
¶ Que pena sortilegoꝝ? R̷° Diuina
tores τ malefici ƀm leges capite plecti
debēt.τ si accedāt domũ alteri⁹ d̄bent
cremari. Itē bona eoꝝ d̄bēt oīa publi
cari.C.de male.l.nullus.τ.l.nemo. et.l.
culpa. A .In dcā.l.nullus dr̄. Nullus
auruspex.nullus sacerdos. nullus illo
rũ qui huic ritui assolet ministrare li
men alteri⁹ accedat.nec ob alterā cāz
sz hi⁹ hōis amicicia q̄uis vetus repel
lat̄.concremādo illo auruspice qui ad
domũ alienũ accesserit.τ illo in insulā
deportando p⁹ adēptōem bonoꝝ q eũ
vocauerit suasionibus ul' p̄miis. accu
satorē hui⁹ criminis non delatorē esse
sz τ dignũ magl p̄mio arbitramur. Et
in.l.nemo dr̄. Nemo auruspicē ɔsulat
aut mathematicũ. Nemo ariolũ .au
gurũ.τ vatũ praua ɔfessio cōticescat.
Caldei τ magi ac ceteri quos malefi
cos ob facinoꝝ magnitudinē vulg⁹ ap
pellat.nec ad hāc ꝑtem aliqd inolian
tur sileat oīs ꝑpetuo diuinandi curio
sitas.Eteniz suppliciũ capitis fert gla
dio vltore ꝓstratus qcũq; nostris ius
sis obsequiũ denegauerit. In.l.autem
culpa.dr̄. Culpa sil'is est tam ꝓhibita
discē q̄ docere. B .Sed ƀm canones
si qdem peccatũ occultũ sit imponit̄
pnīa.40.dierũ.ex̄ eo.c.p̊. Si ꝟo notori
um.eucharistia denegat̄.de cōse.dis.2.
ꝓ dilectōne. Item si sit clericus depo
nendus est.τ in monasterio detruden
dus. Si laicus excōicandus. A .hoc
veꝝ si pniam agē renuit ƀm Hosti.τ ĩ
sũ.eo.ti.q.23. B .26.q.5.non oz.τ.c.si
quis ep̄s.τ.c.aliquāti.τ.q.7.admeōāt
A .Ibi dr̄ admoneāt fideles sacerdo
tes pp̄los suos: ut nouerint magicas
artes incātatōesq; quibuslibet ĩfirmi
tatibus hoīum nihil posse remedii cō
ferre.non aīalibus languētib⁹ claudi
cantibusue: vel ēt moribundis quicq̄
mederi.sed hec eē laqueos et insidias
antiq hostis qb⁹ ille ꝑfidus gen⁹ hũa
nũ decipe nitit̄. Et si qs hec exercuēit
si clericus est degradet̄. si laicus. ana
thematizet̄. B . Sed τ crescente cō
tumacia crescere dz τ pena.ut carcere
tur.τ hi⁹. Itez si seruus sit dz ꝟberib⁹
castigari.26 q.5.contra idoloꝝ. Ep̄s eti
am oēs tales turpiter dehonestatos d̄
ꝑrochia sua dz eiicē.vt.26.q.5.epi. Ta
les etiā infames sũt. Sil'r τ qui ad eos
cōcurrũt. Unn̄ nec ad accusatōem d̄bēt
admitti.2.q.s.qsqs. A .Idem in dcā
q.23.ƀm Hosti. Itez crimē sortilegii ē
casus ep̄alis:a q̄ minores sacerdotes
sine eoꝝ licentia absoluere non possũt
26.q.6.c.p̊. Et eadē rōne idem vr̄ de ali
is supstitōibus :dũ maliciose uel post
admonitōem aliqs in illis deliq̄rit. Et
facit quod tactũ est.s̄ cōfessor p.i p̄n°
ꝟ.5° sortilegi. B .nec ad testimoniũ
ex̄ de testi.testimoniũ. Dc infamibus
hēs sup̄ infamis.
¶ Sed nũqd efficit̄ irregularis qui ta
lia facit: τ maxime enormia. ut q sa
crificat deo nũmoꝝ.i.diabulo ut diues
fiat.vel qui de ecclesie sacramentis:ut
de crismate.τ oleo sācto.aut aq̈ baptis
mi.aut de corpore xp̄i sortilegiũ fac
R̷° ƀm Guil. Si talia notoria sint.ge
nerant irregularitatē.τ indigēt disp̄ē
satōne. Si ꝟo occulta .non. q̄uis ƀz q̄s
dam idem sit si sint occulta. A .Unn̄
τ in tl'i dubio cōsulendũ ē talib⁹ ꝙ pe
tant dispensatōem.non tn̄ est p̄cise di
cendum eis.ꝙ al's non sit eis.salus. et
absoluendi sũt a pc̄tō si peniteant.ƀm
eundem Guil.ut in summa eo. titulo.
qōne.25. B .

Spectacula. De spectaculis.cātu ⁊ cytharis.⁊ hiꝰ.s̄.ludus et iocus.§.terᵒ.⁊ sequentibus.et.s̄.corea.

Sponsalia q̄d sunt? R̄ᵒ. Sunt futurarū nuptiarum ꝓmissio.ff.eo.li.⁊.30.q.5.nr̄ates.Et dicunt̄ sponsalia a spondendo.i.ꝓmittendo. A .Idez in sum.li.4.ti.i.q.i.s̄z Ray.Hoff.Tho.Pe.⁊ Al. B .

¶ Quō ɔ̄hunt̄ sponsalia? R̄ᵒ quatuor modis. Aliqñ q̄dem nuda ꝓmissione ut cū dicit vir.accipiā te in meā vxorē ⁊ illa rñdet.accipiam te in meū viruz vel alia equipollētia.|ut ducam te in vxorem.⁊ hiꝰ.Et ista sūt ꝓprie spōsalia:que p v̄ba de futuro fiūt.Si v̄o fiant p v̄ba de p̄ñti.ut si dicat̄. Accipio te.vel aliquid hiꝰ.erit verū m̄rimonium.ut.s̄.m̄rimoniuz 3ᵒ.§.p̄.⁊ q̈tuor se. Item 2ᵒ ɔ̄hunt̄ur sponsalia datis arr] sponsaliciis.sicut hr̄.s̄.arra. A .s.qñ cum arris concurrit ēt ꝓmissio sine q̈ non fiūt sponsalia.ff.eo.l i. B .Itez 3ᵒ p annuli subarratōem.eodē mō sic̄ de quibuscūqꜫ arris sponsaliciis dicit̄ s̄z sine subarratōne ānuli si alit̄ adiungat̄ ɔsensus exp̄ssus de p̄ñti fcm̄ ē matrimoniū. A .Et hec est dr̄ia int̄ hūc casū ⁊ p̄cedentē.s.q̄ ibi de futuro.h̄ ō p̄ñti sponsalia ɔ̄hunt̄ s̄m locoꝝ cōsuetudinem.Possent tñ ⁊ per annulū cōtrahi ō futuro si v̄ba ɔsensus exp̄ssiua hoc sonarēt.Ideo h̄ dr̄ idē esse de ānuli subarratōne qō de aliis arris. B Item 4ᵒ ɔ̄hunt̄ sponsalia nō solū promissione.ut in p̄ mō dcm̄ est.|sed etiaz si apponit̄ iuramentū.ex̄ eo.de illis.⁊ c.p̄terea. A .Idē in sū.eo.ti.q.2. B .

¶ Quid si q̄s accepta manu mulier] dicat.Do tibi fidem de te in vxorez accipiēdo.⁊ illa nihil rñdet.nunq̄d sic cōtracta sunt sponsalia? R̄ᵒ s̄m Guil.Reuera non possunt contrahi ex altera parte tantum.nec claudicare possunt. Ille tamē qui taliter dedit fidez tenetur eam ducere:si illa voluerit. Si āt noluerit non est cōpellenda:nisi aliq̈ modo ostendēit mulier acceptare qō agebatur.puta si ante fidem datā tractabat̄ inter eos ō sponsalibus uł matrimonio.⁊ ipsa requisita sponte manū dedit ad fidez recipiendā ⁊ hiꝰ.tūc eim essent contracta sponsalia. A . Idem in summa eodem titulo.q.3. B

¶ In qua etate possūt contrahi? R̄ᵒ. Post septēniū.quia tūc placere incipiūt.⁊ ex tūc valent.extra eo.litteras.⁊ ex̄ de ō spon.impube.si infantes.liᵒ 6ᵒ.Si vero ambo vel alter sint minores septennio ⁊ contrahant sponsalia ipsi vel p̄entes p eis nihil agit̄:nisi pꝰ ratificent.ut.s̄.impedimentū i3ᵒ§.antepenl't. A .Idem in sum.eo.ti.q.4.s̄m Ray. B .Qō si nō plene ɔpleuerint septez ānos.dicēdū s̄z Tho.in 4ᵒ dis.27.Si multum appropinquant ad tempus septēnii tenēt sponsalia.Hec autem appropinquatio determināda est s̄m conditiōem ɔtrahentium:cuz in quibusdam citius in quibusdaz vero tardius proueniat intentio siue cōplacentia nuptiarum.Concor.Hosti. A .et etiam Inno.vt in sum.eo.ti.q.5. B .tamen expresse non habet̄ q̄ tempus septennii preueniri possit. A .Pe.vero innuit q̄ tempus septennii in sposalibus preueniri nō possit.licet in matrimonio tempus.i2.vel 14.annorum quandoqꜫ preueniatur vt in dicta.q̄ōne.5.Et huic iura magis concordare videntur. B .Et nota hic q̄ si alter fuit maior septennio alter minor.licet sponsalia non tenuerint etiam ex parte maioris.quia claudicare non debent.tamē quia iste maior ex parte sua fidem dedit.tenet̄ expectare minorem:si forte velit in eodem proposito perdurare.⁊ si nō expectat.tenetur agere penitentiam de fide mentita. A .Hoc habet̄ in ar.ex̄ de ō spon.impu.c.de illis.p̄.vbi dr̄. De illis qui infra annos aptos matrimoniis sponsalia cōtrahūt:siue vtqꜫ siue alter reclamet añqꜫ ad annos ap

tos mr̃imoniis ꝑuenerint ⁊ postulent
separi. nõ sũt vllatenus audiendi. Si
ꝟo alt̃ istoꝝ ad annos pubertatis ꝑue
nerit infra eosdẽ ãnos alt̃o existẽte cũ
sponsalia ꝯhunt̃. si is q minoris ẽ eta
tis cum ad annos illos ꝑuenerit recla
mauerit. nec in alterũ voluerit ꝯsenti
re. iudicio ecclesie poterũt ab inuicez
separi. Mulier ãt que postq̃ ãnos nu
biles attigerit. ei q nondũ ad ãnos ap
tos mr̃imoniis venerat nupserit. cum
in eum semel cõsenserit. amplius non
poterit dissentire. nisi ipse cui nupsit
postq̃ ad etatem legitimã peruenẽit
in eam suũ negauẽit ꝑstare ꝯsẽsũ. B

¶ Utꝝ sponsalia possint ꝯhi inter ab
sentes. ut ꝑ nunciũ vel litteras. R° sʒ
Hosti. Pñt. si absens hoc sciat. ut qa
nunciũ misit vel de sua ꝯscia fit. ul' po
stea ratũ habet. ff. de sponsa. l. vlti. 32.
q. 2. honorant̃. ex̃ de mr̃i. ꝯtrac. ꝯ inter
dic. ec. c. 2°. A. Idem in sum. eo. ti. q. 13.
B. De sponsalibus factis a parenti
bus ꝓ filiis vide sup̃ impedimentum
13°. §. finali.

¶ Quid si absens misit nũcium vel
ꝓcuratorẽ ad ꝯhendũ sponsalia. ⁊ po
stea reuocat? R° sʒ Hosti. Si r̃uocatõ
ꝑuenit ad ꝓcuratorẽ anteq̃ puella cõ
sentiat. nihil postea agit̃. ar. ex̃ de pro
cu. in nr̃a. ⁊ c. mandato. Immo etiã si
reuocatio ꝑuenit ad ꝓcuratorẽ postq̃
puella consensit. sʒ tñ ꝓcuratur ante
reuocatus fuerat. nihil actũ est sʒ eũ.
Hosti. A. q2 deest ꝯsensus. Et fac. c.
ꝓcurator. ex̃ de ꝓcura. li. 6°. Sed si de
mandato ꝓcuratoris ⁊ consensu muli
eris subsecuto fiat fides. sʒ de dissensu
seu pnia non liqueat stabit ecclesia ꝓ
sponsalibus q2 non iudicat de occult]
ex̃ de simo. sicut tuis. ſm eun. Hosti. ⁊
in sum. eo. ti. q. 14. B. Ceterũ de ma
trimonio ꝑ ꝓcuratorẽ hẽs sup̃ matri
moniũ 2°. §. 4°.

¶ Quid si quis ante pubertatẽ ꝯhit
mr̃imoniũ? R°. Spõsalia eẽ intelligũ
tur. ut sup̃ impedimẽtũ 13°. §. pl't.

¶ Nunqd illi qui ꝯxerunt sponsalia
tenent̃ ꝯhere mr̃imoniũ? R°. Si spon
salia tenuerũt. ut quia in etate debita
cõtracta fuerũt tenent̃ cõtrahere sil'.
nec põt alter eoꝝ cõtrahere cum alia
ꝑsona. ⁊ si cõtraxẽit tenet quidẽ secũ
dum matrimoniũ. extra eo. sicut. sed
agere debet penitentiã de fide mẽtita
A. In dicto c. sicut. pʒ ꝙ hoc uerũ est
qñ secũduʒ matrimoniũ cõtractuʒ est
saltem ꝑ ꝟba de presenti. secus si tan
tuʒ per verba de futuro. quia tunc de
bẽt seruari ꝑma spõsalia. ⁊ agi penitẽ
tia de secundis. ut ibi. B. et multo
magis si ꝑus ĩtuenerat iuramentuʒ
ex̃ eo. ex litteris. 2°. ⁊ c. sicut. ⁊ c. si inter

¶ Sed vtꝝ ille qui non vult debeat
cogi ꝑ censurã ecclesiasticã? R° Pri°
⁊ principalius dʒ moneri. ut ex̃ eo. req
siuit. demũ põt cogi. ut in ꝑdcõ. c. ex lit
teris. Et intellige nisi ꝓbabilit̃ timea
tur difficilis exitus. puta vxoricidiuʒ
uel huiusmõi. ut in dcõ. c. requisiuit Et
sic exponunt ⁊ intelligũt ꝑdcãs ꝺcre.
quasi oẽs doc. Tho. etiam in 4°. dis. 27.
dicit ꝙ in sponsalibus nõ soluens pro
missuʒ peccat mortalit̃. nisi legitimuʒ
impedimẽtum interueniat. A. De
hoc. ĩ. §. in quibus casibus. B. ⁊ iiun
genda est penitentia ꝓ pctõ. lʒ in foro
ꝯtẽcioso non cõpellat̃. q2 mr̃imõia co
acta consueuerũt malos exitus hẽre.
A. Hoc dictũ Tho. intelligenduʒ est
ſm ꝑcedentia. ut colligi potest ex iuri
bus preallegatis. B.

¶ Quid si iurasti mihi dare vnam ꝺ
filiabus tuis non nomiatiʒ? R° scd̃m
Hosti. dare quidem teneris. sʒ quãcũ
q̃ des liberaberis: q2 promissoris est
electio. sicut in aliis ꝓmissionibus. ut
s̃. ꝓmissio §. 2°. Et si oẽs moriant̃ ꝑter
vnã ad illã dandã teneris. ar. ff. de eo
qd̃ cer. lo. da. oʒ. l. 3. §. qui stichũ. Sed si
vnã mihi obtuleris ⁊ ego nõ accepto
eã liberatus es etiam a iuramẽto. ar.
ff. de ꝯdi. inde. cũ is. Qd̃ si vnã ex illis
carnalit̃ cognoui nullã aliã hr̃e poteõ
q2 cuʒ oibus ꝯcta est affinitas. ut sup̃
impedimentũ. 14. §. ꝑ. ⁊ 2°. Immo qd̃

plus est si ↄtẽplatõe p̃cedentis ↄ̃ctus
facta fuit cõmixtõ esset fcm̃ mr̃imoni
um. A .uel si non est mr̃imonium
saltẽ sum cogendus ↄsentire. ſm eun.
Hostiẽ.ꝑ iura q̃ sequunť. B .ut sup̃
mr̃imõiuꝫ 4.º§.2.º ꝛ ex̃ e.qui dux. i ma
tri.significauit.ꝛ.c.veniens. A .Cum
oibus p̃dictis con.Hoff.ut in sũ.ↄcoꝛ.
eo.ti.q.s.cum se. B .

¶ Quid si iurasti mihi dare vnã def
mmatã filiã tuam.ꝛ si illã hr̃e nõ pos
sem ꝓmisisti mihi.dare aliã? R.º ſm
Hosti.Teneris dare p̃mã.ꝛ ad hoc la
boꝛare bona fide.ex̃ de sponsa. ad au
dientiã.Qd̃ si nõ potes tũc distinguẽ
dum est. ꝙ si p̃ma ↄsensit sponsalib⁹
exp̃sse vel tacite.vtputa qꝛ vel ipsa p̃
sente ꝛ non ↄ̃dicente ↄtracta fuerunt
sponsalia.vel ipsa postmodũ ratificã
te.soꝛoꝛẽ suã habẽ non possuꝫ.qꝛ cum
p̃ma ↄtraxi sponsalia.ut in.c. ad audi
entiam.etiã si illa p̃ma sponsalia foꝛ
te ꝓpter consanguinitateꝫ aliquã cuꝫ
illa p̃ma non tenuissẽt.ut sup̃ ipedimẽ
tum.13.º§.3.Si vero p̃ma nullaten⁹ cõ
senserit sponsalibus.teneris ad secun
dã.ex̃ de spon.ex lr̃is.2.º ꝛ de resti. spoľ.
ex pte. A .Idẽ in sum.eo.ti.q.12. B .

¶ Quid si sponsalib⁹ appositũ sit tẽ
pus infra qd̃ debeat fieri mr̃imoniuꝫ
R.º Elapso tpe ille ꝑ quẽ non stetit im
pune nubit sꝫ alii dať pnia de fide mẽ
tita.ex̃ eo.sicut. A .Idem in sum.eo.
ti.q.22.ſm Hosti. B .

¶ Quid de penis que interdũ appo
nunť sponsalibus? R.º ſm Ray.Licet
sponsalia cõtrahi possint sub ↄditõne
ꝓmisse pecunie.nõ tñ p̃ot pecunia ꝓ
mitti in modũ pene.ꝛ si ꝓmissa fuẽit
non tꝫ ꝓmissio.nec peti p̃ot.ut si dica
tur.Nisi tecũ ↄ̃xero dabo tibi centum
marchas.Nã ↄiugia debẽt eẽ libera.
ex̃ eo.requisiuit.ꝛ.c.gẽma.Idẽ Tho.i
4.º dis.27.Nõ tñ ꝙ arre sponsalicie da
te ab ea ꝑte que cãm p̃stat ꝙ nuptie
nõ sequanť amittunť.recepte ṽo resti
tuunť i duplũ.C. de sponsa.l.arris.ꝛ.l.
mulier.vide sup̃ arra.§.p̃.ꝛ 2.º A con

iunctis additõibus.Et idẽ qd̃ sup̃ nõť
in sũ.eo.ti.q.23. B .Qui ẽt si qs vellꝫ
sponsalia firmiť alligare p̃ot sic facẽ
ſm.Hosti.s.vt det magnaꝫ q̃titatem
ꝓ arris.ꝛ stipuleť ipsas in q̃druplum.
qꝛ tm̃ p̃ot stipulari ꝛ nõ ãplius. ꝛ tũc
si steterit ꝑ recipiẽtẽ q̊ min⁹ mr̃imoni
um seq̃ť i q̃druplũ reddet.C.e.l.fi.§. q̃
oia.Cessat tñ pena arraꝝ i qbusdã casi
b⁹.vt si tẽp⁹ appositũ lapsũ sit.tunc.n.
is ꝑ quẽ nõ stetit ipune nubit.ut in p̃
cedẽti.§.dcm̃ ẽ.Itẽ cessat si sponsus i
peditus fuerit.dũ tñ cãm ipedimẽti ñ
p̃buẽit.Cessat ẽt ꝓpť cãm legib⁹ intdi
ctã.puta si de iure mr̃imoniũ seq ñ p̃t
C.eo.l.vlti.§.p̃rem. A .Ideꝫ in sum.
eo.ti.q.24. B .

¶ In qb⁹ casib⁹ soluũť sponsalia? R.º
ſm Ray.In octo.p̊ si alter sponsoꝛum
trãseat ad religionẽ.qd̃ p̃ot facẽ ẽt cõ
tracto mr̃io.º ꝛ altero inuito: dũ tñ ãte
carnis copulã.ꝛ ille q i seculo remanet
absoluiť a sponsalib⁹.ꝛ ẽt a mr̃imõio
ex̃ d̃ ↄuer.ↄiu.veꝝ.ꝛ.c.ex publico.ꝛ ex̃
eo.ↄmissũ.nec ꝑdit arras q̃s dedit.ꝛ il
las q̃s recepit restituet solũ i simpluꝫ
C.de epis.ꝛ cle.deo nob̃.2.º soluunť spõ
salia qñ sponsus ñ iueniť qꝛ trãstulit
se ad aliã regionẽ.Si tñ fuit aliq̃ clpa
ei⁹ q pñs est.debꝫ recipere pniam d̃ ꝑ
iurio.ꝛ de ꝓmissione non seruata. ex̃
eo.de illis.Et qdẽ si tmin⁹ i spõsalibus
nõ fuit apposit⁹ de ↄ̃hendo.tũc scd̃ꝫ le
ges pñs teneť expectare absentẽ ꝑ bi
enniũ si in eadẽ ꝓuĩtia pñs fuerit.vt
C.eo.l.2. Tñ scd̃m Hosti.iudex inspe
cta q̃litate ꝑsonaꝝ poterit tps abbꝛe
uiare vel pꝛoꝛogare.3.º soluunť si alter
sponsoꝝ p⁹ ↄ̃cta spõsalia icurrat lepꝛã
vel palisim.seu amittat oculos vľ na
sum.seu qcq̃ ei turpi⁹ eueniat.ex̃ d̃ cõ
i u.lepꝛo.lr̃as.ꝛ de iure iurã.queãdmo
dũ.Ubi innuiť ꝙ ẽt si iurauit non te
netur.ducraꝫ tñ añ dimittẽ nõ potest
A .Silr̃ ẽt ducere teneť si sponsalia
ↄ̃cta fuerunt ꝑ ṽba de p̃nti.scd̃m glo.
i dcõ.c.queãdmoduꝫ. vbi ẽt dicitur ꝙ
spõsalia d̃ p̃nti nũq̃ soluũť nisi ob cãꝫ

religionis. Jō excepto hoc casu om̄es
octo casus hic positi intelligendi sūt i
sponsalib⁹ de futuro ꝺm Ray. ut in sū.
eo. ti. q. 25. B .4°si supueniat affini
tas. puta qꝫ sponsus cognouit ꝯsāgui
neā sponse. vel ꝯ. 27. q. 2. quidam de
sponsauit. ꝛ. c. se. ex̄ de eo q cog. ꝯsang.
vxo. sue. c. 2. ꝛ. c. fraternitati. Et ad hoc
ꝓbandū sufficit sola fama. ex̄ ō ꝯsan.
ꝛ affini. sup eo. Jtē ꝺm Hosti. sufficit
vnus testis. ex̄ de testi. sup eo. Sec⁹ tñ
si p̄us fuisset matrimoniū ꝯsūmatuꝫ.
vt ibi dr̄. A .ēt si fuerit ꝯsūmatum
solū p vba de p̄n̄ti. ut pꝫ ibi in glo. B
5° soluunt̄ sponsalia si se mutuo absol
uāt: sicut q societatē fide interposita
ꝯhunt. ꝛ postea eā sibi r̄mittūt. ex̄ eo.
p̄terea. Quidā tñ istū casū nō recipiūt
sꝫ vitas dr̄ ꝙ possint se absoluere scdꝫ
Ray. Hoff. Al. Tho. ꝛ Pe. A .glo. in
dcō. c. p̄terea. p̄ tenet ꝯriū. Sꝫ dn̄s An
to. de bu. dicit ibi ꝙ glo. pōt vificari: si
interuenissēt vba de p̄n̄ti. Si vo soluꝫ
de futuro bñ possūt ptes inuiceꝫ se ab
soluere. B .6° si alt̄ eoꝝ fuerit forni
cat⁹: i q̊ casu lꝫ alteri repellē fornicātē
ex̄ de iure iurā. queādmodū. Sꝫ qd si
sponsa ab alio violent̄ fuerit cognita
R° ꝺm Hosti. non dꝫ cogi talē ducere.
A .h° vuꝫ ꝺꝫ Hugu. ꝛ glo. Ray. si vir
velit ad ordies ꝓmoueri. al̄ cogēd⁹ est
ducē: p eo ꝙ mulier nō fuit in culpa.
ut sū. eo. ti. q. 25. vl̄ qꝫ culpa p̄cessit spō
salia. iō obiici nō pōt. dcō. c. queādmo
dū. Et sic intelligēda sūt sequētia. Vñ
seqtur. B .Sꝫ tñ ducē hꝫ: eo ꝙ non
fuit i culpa. Ceteꝝ si fornicatō añ spō
salia nō pōt appōi. ut i. d. c. queādmo
dū. nisi ꝺm Hugu. si tpe desponsatiōis
credebat eā eē vginem ꝛ añ carnaleꝫ
copulā ꝯstiterit sibi eā eē corruptā: pt
dimittē eā. Et sicut p fornicatōne car
nali sponsa dimitti pōt ita ꝛ mlto ma
gis p fornicatōne spūali. s. heresi vel i
fidelitate. qꝫ tūc nullū eēt matrimoni
um qd̄ fieret. ut. s̄. ipedimentū 9°. §. p̄.
7° soluūt̄ ꝛ soluta sūt spōsalia quādo
sponsus uel sponsa cū aliq̊ cōtrahit p
vba de p̄n̄ti. uel ēt p vba de futuro et
sequit̄ carnalis copula. Sꝫ tñ tal̄ agē
dꝫ pniam de fide uel ꝓmissione mēti
ta. ex̄ eo. si inter virū. ꝛ ex̄ de spon. duo
rū. c. p̄. Qd̄ si cum p̄ma ꝯtraxerit spon
salia de futuro sine interpositōe fidei
vel iuramēti. ꝛ cū secūda silr̄ ō futuro
sꝫ cū iuramento ꝺm Ray. dꝫ ꝯhere cuꝫ
p̄ma ꝛ agē pniam de piurio qd̄ ꝯmisit
circa secūdā. Juramētū. n. nō pōt esse
vinculū iniquitatis. ex̄ de iure iuran°
q̄nto. ꝛ de spon. sic̄. ex lr̄is. 22. q. 4. in ma
lis. Con. Hosti. s. qñ ipubes q ꝯtraxit
sponsalia venit ad etatē adultā: ꝛ pe
tit absolui a vinculo sponsaliū: ꝛ dari
sibi licentiā nubēdi alteri. ex̄ ō ō spō. i
p u. de illis. ꝛ. c. a nob. Oēs p̄dcōs casus
ponit Ray. ꝛ ēt Hosti. q addit nonum
. s. si fama hēat ꝙ inter eos sit canoni
cū impedimētū. ꝛ de fama doceat̄. ex̄
eo. cū in tua. ꝛ de ꝯsang. c. 2°. ꝛ ō testi. su
p eo. A .nisi ꝯ famā hi⁹ iuramētum
fide dignorū ꝺm arbitriū iudicis ꝛ eti
am ꝓpinq̊rū qñ ipedimentū opponi
tur de parentela p̄stetur. dcō. c. cuꝫ in
tua. B .Et nō ꝙ in p̄dictis duobus
casibus spōsalia ipso iure soluunt̄. s. i
p̄. s. qñ transit ad religioneꝫ. ꝛ in 7° qñ
ꝯtrahit matrimoniū cū alia. Quin ēt
in 6°. s. ꝓpter fornicatōem: si fornicatō
sit notoria. ut Hosti. dicit. A .4⁹ est
qñ sponsus ipubes petit sepatōem tē
pore pubertati. qꝫ alt̄ ipso iure tūc est
absolut⁹. ex̄ de ō spon. ipu. accessit. B
Jn ceteris vero casibus ꝺm eundē ab
soluenda sūt auctoritate epi. ar. ex̄ de
ō spon. ipu. accessit. ꝛ. c. ꝯtinebat̄. A .
Predicti ēt oēs casus notant̄ in sum.
eo. ti. q. 25. vbi etiā pꝫ ꝙ in p̄dictis om
nibus cuꝫ Ray. cō. Al. Tho. ꝛ Pe. B
¶ Quid si fiant sponsalia sub ꝯditōe
R° ꝺm Tho. in 4°. dis. 27. Distinguēdū
ē. qꝫ aut ꝯditō ē honesta siue vtilis. ut
cū dr̄. Accipiā te si pentibus placebit
vel si dabis centū. ꝛ tūc exn̄te ꝯditiōe
stat ꝓmissio. aut est inhonesta. ꝛ hoc
dupliciť. qꝫ aut ē ꝯria bonis matrimo
nii: vt accipiā te si venena sterilitatis

pcures. ⁊ tūc nō ꝯhunt sponsalia. Aut nō ē ꝯtria: ut accipiaȝ te: si furtis meis cōsentias. ⁊ tūc stabit ꝓmissio: sȝ tollē da est cōditō. de spōsali bus etiaȝ viđ s. impedimentū. 13°. Itē circa hoc viđ s. mr̄imoniū. 5°. ꝑ totuȝ. A .Et ibi de istis ꝯditōibus latius dr̄. B .

Stipulatio est quedaȝ vboꝝ cōceptio qñ aliqs iterrogat° ꝓmittit se aliqd daturū vel facturū. ff. de vbo. obli. l. 5. §. stipulatio. A .vt si dicatur ꝓmittis hoc. ⁊ tu rñdes ꝓmitto. vel similia ꝯsensus indicatia. ut ibi. B .

Studium clericoꝝ ⁊ religiosoꝝ plati ⁊ capitula debēt aliqͣ habites mittē ad studiū theologie: q post modū valeāt alios erudire. quibus si ꝓprii obuentus ecclesiastici non suffi ciūt ipsi plati ⁊ capitl'a necessaria mi strabūt. ⁊ ipsi docentes in theologia ⁊ studentes dū in scholis studuerunt ꝑ annos qnqꝫ recipiūt ꝓuentus ꝑben darū ⁊ bñficioꝝ suoꝝ nō obstante aliq ꝯtria consuetudie vel statuto. ex̄ ō magis. sup specu. Et nō ꝙ loquit tm̄ ō doctoribus ⁊ studentibus in theologia. Et hoc intelligendū in studio gnāli nō spāli alicuius castri vel ville. A . vbi fuerit studiū minus ꝯpetēs: ut in c. tue. ħ allegato. Et idē qđ hic nōt in sum. li. ꝑ. ti. 3°. q. 9. ƀm hosti. B . ⁊ de lnia platoꝝ suoꝝ. ex̄ de cle. non residē. tue. ⁊. c. relatum. Ceteruȝ in. §. se. dr̄ de studio litteraꝝ cōiter: sed tñ audire leges vel medicinas ꝓhibet sacerdotibus ⁊ religiosis. ⁊ hñtibus ecclesiasticas dignitates. s. excōicatō ꝑ. §. 2°. v. 6°. Consilr ⁊ doctoribus eoꝝ. A .s. ꝓhibetur tales docere. B .s. excōicatio ꝑ. §. 3°. v. 14°. Clarici obtinentes ecclesias ꝑrochiales insistendo studio ꝑ septem annos hñt gr̄as. de quibus viđ s. ecclesia 2°. §. 2°.

¶ Quis pōt clericis dare licentiaȝ eūdi ad studiū? R° ƀm Inno. A .in. c. relatum. ex̄ de cleri. non resi. B . Nō solū epi sed etiam inferiores plati dant licentiam eundi ad scholas ⁊ ad alia loca ꝑ honestis cāis. Qđ si eps mali ciose differat licentiā. potēit peti a superiori ƀm hosti. ex̄ de iure pa. null°. Et si eps nō vult dare licentiā: nisi data sibi pecunia. lȝ non sit simonia ētñ turpe lucrū. ar. 1. q. 3. vendētes. Sed et Guil. addit ꝙ si ꝑ pecunia daret licētiā de quinquennio a iure ꝯcesso. simonia eēt. ex̄ de magis. sup spe. Et h° casu posset datū repeti ab ipso dante scđȝ eundē Guil. ⁊ in sū. eo. ti. q. 10. B . Essȝ ēt simonia ꝑ alio tpe: si intendēt vendē sibi hoc ꝙ absoluit eū. a faciēdo officiū ecctie sue. Idē dicēdū de septennio. ꝯcesso ꝑrochialib°. ut i ꝑcedēti. §. tactum est. Certo h° casu sꝑ vr̄ omitti simonia cuȝ vēdat licētia que ex officio spūali ꝯpetit. ut colligi pōt. s. simonia ꝑ. §. 20. ⁊. 22°. B .

¶ Studiū vtriusqꝫ iuris diuini ⁊ humani canonici ⁊ ciuil' regi dȝ in curia Romana. ⁊ studētes ibi gaudēt priuilegiis libtatib° ⁊ imunitatib° qb° gaudēt studētes i studio gnāli. ⁊ recipiūt integre suos ꝓuent° ecclesiasticos: sic illi. extra de priuile. cum de diuersis li. 6°.

Stulticia vtrum sit peccatum. R° ƀm Tho. scđa scđe. q. 46. stulticie nomen a stupore videtur esse sūptuȝ Unde Isidor° ꝑ ethymol. Stult° est q propter stuporem non mouet. et differt stulticia a fatuitate sicut ibidem dr̄ ꝙ stulticia importat hebitudinem cordis ⁊ obtusionē sensuū. fatuitas āt importat totalit̄ spūalis sensus ꝑuati onē. Stulticia ergo ipoꝛtat quendam stuporem sensus in iudicando. ⁊ preci pue circa altissimā cām que est finis vltim°. Et si qdē hec fit ex dispositōe nāli sic pȝ i amētib° ñ ē pctm̄. Si autē ꝯtigat ex eo ꝙ hō i mergat sensū suū i rb° trenis ex q̄ rddit ei° sensus iept° ad ꝑcipiendū diuina. ƀȝ illđ. 1. ad Cor. 2°. Aialis hōmo nō ꝑcipit ea q̄ st sps dei

sicut z homini brũti gustũ ifectum ma lo hũore non sapiũt dulcia. Talis stulticia est peccatũ. puerb. p̃. Prospitas stultoꝝ pdet illos. A .Idez in sũ. li. 3° ti. 34. q. 229. B .

SEprum. vide. s̃. fornicatio. §. p̃.

SUbarratio .s̃. arra. et .s̃. sponsalia. §. 2°. z. §. 12° qui icipit. Quid de penis.

SUbdelegare supra ðlegare. §. 2°

SUbstitutio. infra testamentum 2°. §. fi.

SUccessio ab intestato. Quot modis dr aliqs decedẽ intestatus. R° quatuor modis .s. Si nullũ testamẽtũ fecit. vel si fecit sz non iure. vel iure fecit. sed postea ẽ ruptum vtputa nato ei filio. A .ð q̊ in testõ nulla fcã ẽ mentio. tunc eni testamentũ potest rũpi. vt. ff. z. C. de iof. testa. per totũ. B .vel non est ruptũ sz hẽs noluit adire hẽditatẽ. vt instit]. de here. que ab intestato. in p̃n.

¶ Quis succedit alicui ab intestato? R° Jure cõi laico morienti p̃us succedũt descendentes. 2° ascendentes. dein de collaterales ꝓximiores. ut in autẽ. de here. ab intesta. ve. circa p̃n. coll. 9. A .Et ibi patet ꝙ fratres z sorores cõiũcti defuncto ex vtroqꝫ pnte vocant simul cũ parentibus. B .His autez oibus deficientibus succedit vir vxori z econuerso. ut. C. vñ vir et vxor. l. i. Ultimo succedit fiscus. ut. C. de bo. vacan. l. i. li. x° A .Et ibi pz ꝙ intelligit de fisco imparatoris. z per ɔñs idẽ est in papa quo ad terras ecclesie. Et idez qð. s̃. notat i sũ. li. 2° ti. 5. q. 116. sz Hosti. Et addit. Et hoc intellige nisi pactum uel consuetudo p̃iudicet. B .Clerico q̊z intestato morienti succedunt cognati sm ordinẽ p̃notatuz in his bõis que sibi ꝑsone intuitu obuenerunt. 12. q. vlti. c. vlti. A .Idẽ in dcã. q. 116. B Quibus oibus deficiẽtib⁹ succedit ecclesia quasi fisc⁹. ex̃ eo. c. p̊. 12. q. 5. c. vlt. Et hoc intellige vbi res clerici decedẽtis sũt manifeste distincte a reb⁹ ecclesie. 12. q. i. manifesta. Naz si fuerãt res confuse. tunc si dubitet an cleric⁹ habuerit aliqð ꝓpriuz p̃sumit ꝓ ecclia z totũ sibi vendicat. ar. 12. q. 3. qcũqꝫ. et ff. de rebus du. l. ciuibus. Sz vbi certũ sit ꝙ clericus habuerit: sed nescit qð uel q̃tum. dicũt quidam ꝙ tunc locũ habet distinctio que ponit ex̃ eo. c. 2°. Sed non est verũ qn potius ibi loquitur de clericis qui fuerant serui ecclie ut ibi nõt. Sed de aliis clericis debz i dicto casu fieri eq̃lis distributio inter ecclesiam z ɔsanguineos. 12. q. 4. c. pri°. A .Et ibi pz ꝙ hoc est verũ. sm ꝙ ex circũstantiis rerũ poterit verisilr dep̃hẽdi. Unde ibi dr. Cõpẽsatõe tam sui iuris q̃ꝫ ecclesiasticarũ rerũ habita si se vtriusqꝫ rei q̃titas exequauẽit iter ecclesiã z decedentis heredes eq̊ iure ɔquisito pertinebit. Sup̃ dcã etiã nõ. ꝑ glo. ex̃ eo. c. 2°. z in sũ. li. 2°. ti. 5. q. 13. sm Ray. Et dcm̃ est sup̃ clericus 4°. §. 2°. et 3°. B .Clerici q̊z idubitant succedũt suis consanguineis z etiã religiosi. vt sup̃ hẽditas. §. 2°. A .Uerũ ẽ ꝙ clerici succedunt in p̃rimonialibus. Sec⁹ ão in feudalib⁹ qbusdã. Quedã. n. feudalia sunt ad precium annuum cum homagio alicui exhibita. Et quedaz sũt que pro stipendiis milicie tenent. Patrimoniũ ergo videtur ꝙ habere possunt. Et scias ꝙ etiam feudalia i multis locis habent z precium exhibent. et precio vel precibus inducũt aliquẽ aliũ sibi in temporalibus equiualẽtẽ et eque dignum qui loco eorum facit homagium. Sed illa feudalia que sũt quasi pro stipendiis milituz videtur mihi ꝙ sine iniuria domini feudi hr̃e non possũt sm Al. z in sum. eo. ti. q. 122. Et eadem rõne idem de religiosis videtur. B .

¶ Qũo succedũt descẽdẽtes? In suc
cessione ab intestato pͥma cã est dscẽ
dentiũ. vt in pcedenti. §. dcm̃ est. Naꝫ
in successione moꝛtui prĩsfamil. seu fi
liifamilias liberi ei⁹ si sũt omnib⁹ alijs
pferunt. pͥmi quidem gradus eq̃liter
nepotes ⁊ vlterioꝛes in stirpes. non di
stingnendo sexum vel ius patrie ptã
tis. Succedunt ergo pͥmo filij siue sint si
ue masculus siue femĩa eq̃lit. Nepo
tes ãt succedũt in stirpẽ. i. in eam pteꝫ
quã pentes eoꝝ habituri erant si uiue
rent. C. de suis ⁊ legit. here. l. 2. ⁊ i Autẽ.
in successione ibi posita. A . Ideꝫ in
sũ. li. 2º. ti. 5. q. ii7. ẜm Hosti. B .
¶ Qũo succedũt ascendentes? Rº. De
ficientib⁹ descẽdẽtes succedũt ascẽdẽ
tes hoc mõ. q defuncto filio sine libe
ris pentes si soli sũt succedũt salua p
rogatiua gradus. A . qꝛ pr̃ pfertur
auo si ambo supsunt ẜm Hosti. et in
sũ. eo. ti. q. iis. B . Et si pari gradu sĩt
piter succedũt. prĩni in dimidia ⁊ mr̃ni
in alia dimidia lꝫ dispar sit numerus.
A . Ut si ex vna pte sit tm̃ auus mat
nus: ⁊ ex altera auus. ⁊ auia paterni
vt in dcã. q. iis. B . Sꝫ si cũ parenti
b⁹ sint fratres vel soꝛoꝛes. A . s. vtri
usqꝫ. i. ex vtroqꝫ parẽte defũcto coniũ
cti. vt in autẽ. defũcto. de q̈. i. ⁊ in dicta
q. iis. B . vocant cũ ascendentibus
in gradu pꝛoximis in virilẽ poꝛtiõem
. i. succedũt eq̃liter cũ patre ⁊ matre. ⁊
auo. ⁊ auia. ⁊ alijs descendentib⁹. Idẽ
ẽt est de filijs fratrũ ex vtroqꝫ latẽ cõ
iunctoꝝ. Et ita succedit feĩa sic mascu
lus. nec refert vtꝝ sit su⁹ vel emãcipa
t⁹ ẜm Hosti. ⁊ in dcã. q. iis. A . C. ad
tertull. Autẽ. defũcto. B .
¶ Qũo succedũt collaterales? Rº. Ce
santib⁹ ascendentibus ⁊ dscendẽtib⁹ s
pͥmo vocant fratres. Silr̃ et filij alicu
ius fratris pꝛius moꝛtui. Dico de fra
tre illo ⁊ eius filijs. qui qdem frater
de vtroqꝫ parente contingit eũ de cu
ius hereditate agit. et veniũt in here
ditatem dicti fratres et eorũ filij cum
parẽtibus defũcti, ⁊ cũ pꝛoximis gra
du ascendentib⁹. Et dicti filij fratris
pferũt illis fratribus defuncti qui sũt
ex vno tm̃ parente coniũcti defuncto
C. de legit. here. Auten. cessante. Post
fratres ex vtroqꝫ parente ⁊ eoꝝ filios
admittũtur fratres soꝛoꝛes ⁊ eoꝛum
filij qui sunt ex vno latere tantũ. Et
isti etiam fratrum filij pꝛeferunt pa
truis defũcti ⁊ alijs similib⁹. Post fra
tres ⁊ fratrũ filios admittũt q sunt g̃
du pꝛoximioꝛes. Et si pares sũt parit
admittunt. C. de legit. heredi. Auten.
post fratres. Et extendit computatio
vsqꝫ ad decimũ gradũ vt dictuꝫ est s̃.
hereditas. §. 3º. A . Et ibi de hoc lati⁹
in additõne. Et in hac successione col
lateralium similiter cessat omnis dif
ferentia sex⁹ et emancipatõnis scdm
Hosti. ⁊ in sũ. eo. ti. q. ii9. vbi etiam di
cit. Hic tñ hũc oꝛdinem serua: vt i re
bus maternis soli vterini vocent. In
reb⁹ vero paternis soli consanguinei.
In alijs vero cõiter vocabunt. Sed
hoc potest intelligi cuꝫ agat de succe
dendo patri vel matri. Si autem aga
tur de successione fratrum ad inuiceꝫ
tenendũ videt qd dictuꝫ est per iura
allegata. B .
¶ Utꝝ nãles filij succedãt patri ab i
testato. Rº. Si legitimi non supsunt
nec legitima coniũx. tũc naturales ab
intestato succedũt i duab⁹ vncijs. ita
tamen q si mater superest virilis ei
poꝛtio de ipsis det. Qui vo sũt ex dã
nato coitu ab omni pꝛoꝛsus beneficio
excludũt. vt. C. de nã. libe. Autẽ. lꝫ. A
Ibi dr̃. lꝫ prĩ sine legitĩa ple seu pen
te cui relinq necesse est decedenti nã
lib⁹ liberis totã sbam vel inter viuos
largiri. vel testamẽto relinqre. Qd si
pentes dũtaxat ei supsint. legitĩa pte
pentib⁹ rlicta reliquũ int nãles distri
bui pmittit. Ab itestato vo cum desit
soboles ciuilis. nec supsit ꝯiũx legitĩa
si nãles extãt ex ꝯcubina q̃ sola fuerit
⁊ idubitato affectu ꝯiũcta in duas pa
terne sube vncias succedũt inter eos
si supest virilis poꝛtio detur. Hi⁹. n.

nāles filios etiā pasci bōi uiri arbitrio necesse est. Uel si legitimi extant ꝛ suc cedunt. vel coniuge viua qlibet alii sīt hēdes. Hi ergo ꝛ parētib⁹ parē p̄stāt si op⁹ sit pietatē. Sꝫ q ex damnato sūt coitu omi ꝓrsus bn̄ficio excludāť. B. De hi⁹ nālibus ꝛ ēt spuriis. vide. s̄. fili⁹ §. 4°. ꝛ. 5°. Et hec de successionib⁹ sufficiant licet in multis locis alie consuetudines habeantur.

¶ Sed quid de ꝯsuetudine aliq̄rū terrarū ꝙ mortuo aliq̊ sine filiis dn̄s fre totum accipit? R° ſm Hosti. Dico talē cōsuetudinē obseruandaꝫ si p̄scripta sit. pōt. n. dn̄s allegare ꝙ ab initio h° pactū fuerit. qꝛ terra sua erat. A. Et ad hoc ꝓbandum inducit cōsuetudinē que est optima legū ꝛ dubiorum interpres. ex̄ de cōsue. cum dilectus. ſꝫ eundē Hosti. ꝛ in sū. eo. ti. q. 121. B. Leuit. 25. Terra non vēdeť impperpetuum. quia mea est. ꝛ vos aduene et coloni mei estis.

Suffragium defūctoꝝ.

Utruꝫ suffragia fcā ꝓ defunctis ꝓsint exn̄tibus in purgatorio. hēs. s̄ purgatorium. §. fi.

¶ Utrꝫ suffragia facta p mistros malos prosint defunctis? R° ſm Tho. et Pe. i. 4. dis. 45. Sūffragia p malū ministruꝫ fiunt tripliciter. p̊. s. velut p actorē. sic qn̄ fiunt ex ꝓprio motu. ꝛ sic nō ꝓsunt nisi forte ex consequēti et p accidens inq̄ꝫtum per elemosynaꝫ mali hominis paupes excitati orant ꝓ defunctis. 2° possunt fieri per malum vt mistrum publicum dei ꝛ totius ecclesie. sicut sacerdos qui celebrat missaꝫ vel exequias mortuoꝝ in ecclesia. Et qꝛ ille intelligiť facere sub cuius noie siue cuius vice fit. ut pꝫ p Dionysium 13° c. celestis Jerarch. Inde ē ꝙ suffragia talis sacerdotis q̄ꝫuis sit peccator ꝓsunt defuncti. 3° possūt fieri p malū ut ministrum priuatū. s. p̄uate psone de mandato eiusdem. s. existentis i caritate. siue sit defunctus siue viuus. ꝛ talia ꝓsunt. sicut cū seruus in pctō existens qōcūq opus misericordie facit ex p̄cepto dn̄i caritatē hn̄tis. A. h° verꝫ nisi quis sciret maliciā mistri. et necitate n̄ vrgēte facēt eū i suo ordie mistrare. qꝛ tūc iuolueret i eadē pdictōne cū eo. ut s̄. ordinatus p̊. §. 2°. Et idē qō in hoc. §. notať. in sum. li. 3°. ti. 34. q. 165. B. Magis tn̄ ꝓdessent si etiam mistri in caritate essēt qꝛ tunc illa opa eēnt meritoria ex duabus ptibus Et de ista mā uide. s̄. missa. §. 7.

¶ Utrꝫ suffragia facta ꝓ defunctis ꝓsint etiam facienti. R° ſm Tho. vbi. s̄. Opus suffragii qō ꝓ altero fit potest ꝯsiderari dupliciť. Uno mō ut ē expiatiuū pene p modum cuiusdā recōpensatōnis. ꝛ hoc modo opus suffragii reputatur quasi eius ꝓ quo fit. ꝛ ita absoluit euꝫ a debito pene sue. qō nō absoluit facientē a debito pene proprie. Alio mō pōt cōsiderari inq̄ꝫtū est meritoriuꝫ vite eterne. qō hꝫ inq̄ꝫtuꝫ ꝓcedit ex radice caritatis. ꝛ ſm hoc nō solū ꝓdest ei ꝓ q̊ fit. sed etiā facienti magis. Un̄ in p̊s. Orō mea i sinu meo cōuerteť. Et Jo. Damascenus in sermone de his qui in fide moriunť. dic. Quicūq ꝓ ꝓximi salute agonizat. p̄uiū ꝓximū sibi ꝓdest. deinde ꝓximo A. Idem in sum. eo. ti. q. 166. B.

¶ Quibus suffragiis iuuanť anime ꝺfūctoꝝ? R° ſꝫ Greg. Aie defunctorū q̄tuor mōis absoluunť. Aut oblationibus sacerdotū. Aut p̄cibus sanctoruꝫ Aut caroruꝫ elemosynis. Aut ieiuniis cognotoꝝ. 13. q. 2. non extimem⁹. ꝛ. c. aie Quos modos distinguit Ray. dicens sic. Suffragia qdē ꝓsūt defūcti ad absolutōnem pene. A. nō ad p̄miū vite etne. ut in sū. eo. ti. q. 167. B. a q̄ pn̄t absolui q̄tuor modis. p̊ mō p intercessionē ipsius capitis. s. xp̄i. ꝛ sic iuuātur p oblatōem altaris. 2° p intcessiōꝫ q̄si p̄uatā mēbroꝝ. i. p orōes scōꝝ. 3° mō p modū redēptōis pene. s. p elemosynaꝝ largitōeꝫ. 4° p modū solutōis pene. s. p ieiunioꝝ afflictōem. Et ad dcōs

q̄tuoꝛ modos omēs alii reducunt. A.
Idem in dicta .q.167. B .

¶ Que suffragia sint melioꝛa? R° f3
Ray. Qꝛ meli⁹ ē opus caritatis qđ di
rigit in deū q̄ qđ in hoīem. iō duo pri
mi modi qꝛ in deū dirigunt melioꝛes
sūt q̄ duo vltimi: nisi p accñs: inq̄tū3
.f. elemosyna ipetrat scōꝝ orones. Qꝛ
ꝟo melius est opus caritatis cōis q̄ p̄
uate ꝛ spālis. iō meli⁹ ē suffragiū3 sac
menti altaris q̄ oronis. A .Et ēt qꝛ in
sacro ē ip̄e xp̄s. ꝛ ei⁹ i ip̄o r̄pñtat passio
q̄ nil est efficaci⁹ ad r̄missionē ꝛ gr̄iā d̄
ɔse. dis.2.c. qd sit. B .Et iterū qꝛ bo
nū q̄to cōi⁹ tāto meli⁹. iō elya melioꝛ
est ieiunio. A .Idem in dcā. q.167. B

¶ Utꝝ missa p defūctis eq̄lit valeat
d̄fūcto sicut alia. R° f m tho. i 4.° dis.
45. In officio misse ñ solū ē sacrificiū
s3 etiā sūt orōnes. et iō suffragiū misse
ɔtinet duo de p̄dictis. f. orōnem ꝛ sacri
ficiū. Quātū ergo ex pte sacrificii ob
lati missa de q̊cūq̄ dicat eq̄lit pdest
defūcto ꝛ hoc ē p̄cipuū qđ fit in missa
Sed ex pte orōnū magis pdest illa in
q̄ sūt orōnes oēs ad hoc determiate. S3
tñ iste pfect⁹ recōpensari pōt p maio
rē deuotiōem vel ei⁹ q dicit missā vel
ei⁹ q facit dici. vel iteꝝ p deuotionem
siue intcessionē sci cui⁹ suffragiū iplo
rat. De mā misse hēs supra. missa. A.
Lō. Pe. vt in dicta. q.167. B

¶ Quib⁹ defūctis psint suffragia: R
f m tho. ꝛ. Pe. vbi supra. Illis solū3 p
desse pñt qui sunt in purgatorio. Na3
vt dicit Pe. ad h° vt aliqs defunct⁹ iu
uet. duo reqrūt ex pte ip̄ius. Unū ē in
digētia. ꝛ iō nō psūt btis. Alterū ē ɔdi
tionale meritū. f. vt hoc meruerit sibi
pdesse vt dicit Aug⁹. Et iō nō psūt dā
natis in iferno. Utrūq̄ ꝟo i his ē q sūt
in purgatorio idcirco psūt illis. Et sic
loqt illa auctoritas Aug. i enchiridiō.
13. q.2. tēpus. Et de materia purgatorii
hēs supra purgatorium. A. Hec vera
sūt. l3 aliqui dixerit q psūt etiā exñti
bus i inferno ad aliq̄lē mitigationem
s3 hoc coiter nō tenetur. vt i sū. eo. ti. q.
167. vbi hec plene notant. B .

¶ Utꝝ suffragia spālit p aliq̊ fcā eq̄ p
sint aliis. R° f m Pe. et Tho. in. 4. dis.
45. Cū suffragium sit ꝟtutis finite. et
deriuet p intentōnē facientis quo vo
luerit. valet ei p q̊ fit q̄tū ad liberatō
nem a pena. tñ q̄tum ad ɔg̃tulatōem
ꝛ interioꝛem ɔsolatōem f m q un⁹ i ca
ritate existens de bonis alteri⁹ gaud3
sic ualet oibus in caritate exñtibus. ꝛ
plus ei qui in maioꝛi caritate est. A .
Et hec est cōis snīa. l3 aliqui ɔtrarium
dixerint. f. q dicta suffragia l3 sint fcā
specialiter pꝛo aliquo eque pꝛosunt
oibus qui sunt eiusdē meriti. q̊ ad uti
litatē ꝛ liberatōem. s3 nō q̊ ad honoꝛe3
ut in sū. eo. ti. q.169. B .

¶ Utꝝ suffragia fcā p mltis eq̄liter
psint singulis. R° f m Tho. ꝛ Pe. ubi
s̄. Si ualoꝛ suffragioꝛū ɔsideret f3 q
ualent ex ꝟtute caritatis. sic tm̄ psūt
singul' ac si p uno tm̄ fierēt. qꝛ caritas
nō minuit si distribuat affectus i mul
tos. imo magis auget. Et silr̄ ēt gaudiū
ex caritate pcedens q̄to plurib⁹ ē cōe
tāto fit mai⁹. ut dicit Aug⁹. i li.° ɔfessio
nū. ꝛ sic q̄tū ad ɔg̃tulatōem pōt itelli
gi. de ɔse. dis.5. nō mediocrit. Si āt cōsi
deret ualoꝛ suffragioꝝ inq̄tū sunt sa
tisfactōes quedā p intentōem faciētis
trāslate in moꝛtuos sic magis ualent
ei p q̊ spālit fiūt. Sic. n. effect⁹ suffra
gii diuidit ex diuina iusticia inter eos
pꝛo quibus fiunt. A .Idem in sum.
eo. ti. q.170. B .

S**uperbia** utrum sit pec
catū moꝛtale
R° f m Tho. scđa scđe. q.162.
Supbia ɔsistit in hoc q aliqs extollit
se sup̄ id qđ ē sibi p̄fixū a diuina r̄gl'a
ɔ̄ qđ apl's dicit. 2. Cor. x.° Nos āt non i
imēsu3 gl'iamur. s3 f m mensurā qua3
mēsus est nob de⁹. Et iō dr̄ Ecc. x.° Ini
tiū supbie hois ē apostatare a d̄o. In
hoc. n. radix supbie ɔsiderat q hō ali
q̄lit nō subdit deo ꝛ regul' ip̄ius. Hoc
ip̄m āt qđ ē nō subiici deo h3 rōnem
pcti moꝛtalis. Uñ supbia f3 gen⁹ suu3

est mortale. Sicut tñ in aliis q̄ ex suo
genere sũt pctã mortalia.puta i forni
catõne ꝛ adulterio sunt aliqui motus
qui sũt pctã venialia ꝓpter eoꝝ imꝑ
fectõem.qꝛ.s.ꝑueniunt iudicium rato
nis.ꝛ sunt ꝑter eius ꝯsensuꝫ. Ita etiaꝫ
circa suꝑbiã accidit ꝙ aliqui mot⁹ su
ꝑbie sunt peccata venialia: dũ eis hõ
non consentit. De suꝑbia ornatus.s̄.
ornatus.Et de vestibus.ĩ.vestis. A
Pro meliori h⁹ materie declaratione
ꝑ̊ videndũ est qd sit suꝑbia.2° de eius
spẽbus.3° vtꝝ sit mortale.Ad ꝑmuꝫ di
cendũ ꝫm Tho.scõa scõe.q.162.a.ti.5°.
ꝙ suꝑbia est quedã extollentia ꝑ quã
qs se extollit suꝑ id quod ē ei ꝑfixum
a diuina regula. Hec diffinitio obscu
ra est.qꝛ multũ generalis.sꝫ ꝑ alias ꝑ
ticulariores dilucidabit̃.Uñ sciendũ
ꝙ a diuina regula plura nobis prefixa
sũt ꝛ ordinata.quoꝝ ꝑmũ est obedien
tia dei ꝛ hoiuꝫ.Dei ut pꝫ ꝑ̊ Reg.15. ibi
Nunquid vult dñs holocausta aut vi
ctimas ꝛc̄. Hoium.ut Math.18°.Si ec
clesiã non audierit sit tibi sicut ethni
cus ꝛ publican⁹. Et Ro.13°. Ois aia.po
testatibus sublimiorib⁹ subdita sit ꝛc̄
Et huic obie ꝯriat̃ ꝯplacentia ꝓꝑe uo
lũtatis. Iõ i ea ē viciũ suꝑbie. Nũeri
15.ibi. Aia q̄ ꝑ suꝑbiam aliqd ꝯmiserit
ꝛc̄.Uñ ut pꝫ in sũ.de viciis. sic diffinit̃
Suꝑbia ē amor ꝓꝑe voluntatis. Se
cũdũ qꝺ a diuina regula hõi ꝑfigit̃. ē
ut nõ appetat aliis ꝑesse.ut pꝫ Math.
23°.ibi.Oia oꝑa sua faciũt ut videãtur
ab hoib⁹ ꝛc̄.Desiderare ergo ꝑesse.px°
ē ꝯ diuinã regulã.ꝛ iõ est suꝑbia.Unꝺ
ab Aug⁹.in li° de ciui.dei.ꝛ in sũ.de vi
ciis sic diffinit̃.Suꝑbia est ꝑuerse cel
situdinis appetitus. Qꝺ clarius dr̃ 2°
sẽ.dis.42.i.c.ex suꝑbia.vꝫ sic.Suꝑbia
amor ē ꝓꝑe excellẽtie. ꝛ iste ē amor ꝑ
uersus: vt dicit Aug⁹.qꝛ hꝫ in se ꝑuer
sitatē ꝯ diuinã regulã.ut ꝑmonstratũ
est.Et ẽt qꝛ ducit hoiem in oẽꝫ ꝑuersi
tatē. Nam mens potentie auida neqꝫ
abstinere nouit a vetit neqꝫ gaudere
ꝯcessis.neqꝫ pietati adhibere ꝯsensuꝫ

47.dis.virũ. Tertiũ qꝺ a diuina r̃gu
la ꝑfigitur hõi est ut non se extollat si
ue de se reputatõem faciat. nec apud
deũ nec apud ꝓxiuꝫ.nec apud seipsuꝫ
Non apud deũ qꝛ non possemus tãtũ
agẽ ꝙ vel vni diuino bñficio puta cre
atõis uel redẽptiõis valerem⁹ satisfa
cere.Et iõ Luc.17°.dr̃.cũ feceritis oia
que ꝑcepta sunt vobis dicite serui in
utiles sumus.Nõ apud ꝓximũ.i.ut ñ
se illo reputet iustiorē. Et iõ non ꝺbe
mus nos etiã suꝑ peccãtē ꝓximuꝫ ex
tollere.Al' occurreret nobis sicut pha
riseo dicenti. Non sũ velut hic publi
canus.ex q̊ a dño cõdemnat⁹ est.Luc.
18°.Non apud seipsũ.i ut ñ seipsũ iusti
ficet corde vel ore.Job.9°.Si iustifica
re me voluero os meũ condemnabit
me.Diuina ergo regula prefixit homi
ni: ut non se reputet.ꝯ quaꝫ facit repu
tator sui.ꝛ scꝺm hoc potest sic diffini
ri.Superbia ē propria reputatõ. Ad
secunduꝫ dicendum ꝙ in dicto.c.ex su
perbia.2°.sententiarum.dis.42.enume
rantur.q̃tuor species.Et hoc ideo quia
ibi non fit mentio: nisi de superbia in
tellectus.ꝛ de superbia mixta.Super
bia intellectus subdiuiditur in tres.ꝛ
superbia mixta ponitur pro quarta
specie.Sed vt ex precedenti.§.potest
colligi si species superbie singularit̃
numerentur plures sunt q̄ꝫ quatuor
Si vero generaliter paucõres.Ideoqꝫ
notandum ꝙ tres generales sunt spe
cies superbie.videlicet superbia intel
lect⁹ affectus ꝛ mixta. Suꝑbia intel
lectus subdiuidit̃ in tres.vt in dicto.c.
ex suꝑbia.Prima spẽs est.quando qs
gratiam quã hꝫ reputat a se hẽre.i. ex
proprio studio diligentia seu ingenio
Secunda qñ se gratiam a deo hẽre ñ
reputat.siue tẽporalēꝫ.siue spũalēꝫ. sꝫ
ex propriis meritis. Tertia est qñ qs
se iactat seu reputat gratiam habere
quam non habet.uel amplius q̄ꝫ habe
at.Superbia affectus distinguitur in
duas.videlꝫ in affectuꝫ cõtumacie seu
volũtatis ꝓprie.ꝛ in affectũ ꝑsidẽtie

Quo ad p̄mū potest dici q̄ supbia est ꝯtumacia.ꝯtra legitimā obiaꝫ. Nūeri 15.ibi. Anima q̄ ꝑ supbiā aliquid commiserit ꝛc̄. seu q̄ superbia ē amor proprie volūtatis. ut in sū. de viciis. Quo ad secūdū pōt dici q̄ supbia est amor ꝓprie excellentie. dcō. c. ex supbia. Et est aduertēdū. q̄ hic amor reuerētie non solū intelligit̄ cuꝫ quis querit honores: sed ēt qn̄ non q̄rit sed oblatos suscipit ad ꝓpriam gloriā ꝛ complacē tiam. s. q. i. sciendū ibi. Nam cū hꝰ successus ꝑcipit̄ ꝛc̄. Et in hoc periclm̄ magnū imminet etiam bonis. q licet faciliter mūdi honores contēnāt n̄ q̄renᵒ tn̄ difficulter dū offerūt̄ non delectāt̄ vt dic̄ glo. Augꝰ. sup illō. i. ad Thessal. 2. Nō q̄si hoībꝰ placentes ꝛc̄. Supbia mixta est cū ceteris despectis singulariter qs vlt̄ videri. vt dcō. c. ex superbia vꝫ cū qs lꝫ reputet se gratias a deo habere. ꝛ nō ex ꝓpriis meritis. tn̄ gloriatur se singlarem esse seu reputari desiderat seu delectat̄. Inq̄ꝫtū. n. se r̄putat ꝛ gloriat̄ singlarem. ꝑticipat de superbia intellectus. et proprie reputatōis Inq̄ꝫtū vero delectat̄ seu amat reputari. participat de superbia affectꝰ. iō bene species mixta vocat̄. ō q̄ moral. 23. c. 16. Gregꝰ. ait. In hac arrogantie q̄rta specie crebro hūanꝰ animꝰ labit̄ vt id qd̄ habet habere se singlariter glorierur in q̄ tn̄ diabolice silitudini vicinꝰ approping̃t. Ad tertiū dicendū q̄ aut superbia non habet consensuꝫ deliberatū aut habet. p̄ casu est veniale. vt est hic ꝑtactū. In secūdo absq̄ vllo dubio est mortale. qꝛ contrariat̄ humilitati sine q̄ nemo potest saluari vt patꝫ Math. ꝛ Luc. 18. ꝛ nōt Nico. de lira super p̄s 83. ꝛ Tho. scd̄a scd̄e. q. 162. ar. 5. imo radix ꝛ mater est omniū capitalium peccatorum. vt patet per Greg. moral. 31. c. 38. Unde ꝛ de pe. dis. 2. c. principiuꝫ. ad fi. idem Gregoriꝰ. dicit. Consideret homo elatus quid i terra mereat̄ si p̄latꝰ angelus in celo in terrā ꝓsternitur.

Suspensus. ſm Guil. suspensus dicitur aliquis quandoq̄ quidem quo ad se. ꝛ quo ad alios quando .s. per sententiam canonis vel homis suspensus est. ꝛ talis tenetur abstinē ab officio. ꝛ illi qui hoc sciūt tenentur eum vitare quo ad executōnem officii. Si tn̄ occulte sit suspensus dcō modo per sniam canonis. ille qui hoc scit si non posset eum vitare sine scandalo credo q̄ nō tenetur. Suspensus ꝟo quo ad se tm̄ ille dicit̄ q non est prohibitus abstinere. ab officio ꝛ hꝰ per sē tentiam canonis vel hominis. sed per simplicem ꝓhibitiōem iuris absq̄ lata sententia sicut quilibet existens in peccato mortali tenet̄ abstinere a celebratōne. Si tn̄ celebret non tenetur subditus eius euꝫ vitare. vel quicūq̄ alius etiam si sciret eiꝰ peccatum. Large quoq̄ dicitur quis suspensus quo ad alios non qno ad se vt clericus peregrinus qui permittitur celebrare i occulto ꝛ ex deuotōne sed non i publico vt. s̄. peregrinus 2. §. 3. A. Predcis concor. Ul. vt in sum. liᵒ pri. ti. pri. qōe 21. circa fi. Sed hodie circa predicta innouatio fcā est aliqua. vt. s̄. clericus 3. §. fi. in additōne. B.

¶ Quid si quis sit suspensus a pontificalibus. R. ſm Hosti. Etiam si celebret in pontificalibus non est irregularis quia pontificalia non sunt d̄ sb̄stantia celebratōis. nec debemus aliquem iudicare irregularem nisi inueniat̄ expressum. ar. de pe. dis. i. pene. et extra de sen. exco. is qui. in prin. liᵒ 6ᵒ. A Con. Inno. ꝛ Guil. duran. vt in sū. li. 3. ti. 29. q. 5. ꝟ. qd si aliqs. B.

¶ Quid si qs suspenditur ab ingressu ecclesie. vel ingressus ecclesie sit ei interdictꝰ. R. Cuꝫ tali ꝑ ꝺn̄s censeat̄ in ip̄a eccl'ia diuinoꝝ celebratō interdicta irregularis efficit̄ si ꝯ intrdictum hꝰ diuinis se scient̄ igerat in suo agēs officio sic̄ priꝰ. Talis q̄ꝫ si hoc intdcō durante decedat non debet i ecclesia

nec in ecclesiastico cimiterio: nisi peni
tuerit sepeliri. ex̄ de sen. exco. is cui. li.
6°. Et de hoc. s̄. interdc̄m. 4°. §. pl't.
¶ Utrum suspēsio possit suspēdi p appl'
latōez. R°. Sicut excōicatio. sic ab offi
cio uel ingressu ecclesie lata suspensio
per appellatōem sequentē minime su
spendit. ex̄ de sen. exco. is cui. li. 6°.
¶ Utrum suspensus a pticipatiōe ul' col
latōe sacrorum. si ɔ̄facit sit irregularis.
R° sm Inno. et Hosti. Non. ex̄ de cle.
exco. mi. si celebrat. Talia. n. non sunt
ordinis. qr et laici pticipāt sacramentum
et cōferūt sacra. A. Idē in dcā. q. 5. ℣.
quid si suspendit. B.
¶ Utrum suspensus a diuinis vel ab of
ficiis seu a celebratōne misse uel aliq̊
hi⁹. A. s. qd̄ pprie ptinet ad aliquez
actum ordinis sm eundē Inno. et in di
cto. ℣. quid si suspēditur. B. sit irre
gularis si ɔ̄faciat. R°. sz Inno. Irregu
laris fit. Nā tales actus sūt pprie ac
tus ordinis. ex̄ de sen. et re iudi. cum et
ni. li. 6. xi. q. 3. si quis ep̄us damnatur. et
sm Guil. etiam si extra ecclesiaz dicat
horas officiando pp'l'm sicut in exerci
tu et huiusmodi. Sed si dicat cū vno so
cio uel duobus. nō officiādo i ecclesia
vel in pp'l'o. licz mortalit' peccet sic cōi
cando cū aliis non cōtrahit tn̄ irregl'a
ritatem. Debet etiam abstinere ab ill'
℣bis q̄ a solis sacerdotibus dici solēt
ut dn̄s vobiscū. Iterum minus malū
faceret si ab alio ēt nō sacerdote face
ret horas incipere. Idem Guil. duran.
in Spe. A. in sū. eo. ti. q. 6. q̄ incipit.
Circa tertium. B.
¶ Utrum suspensus ab officio tm̄ possit
percipere puentus beneficiorum suorum
R° sm Inno. Non. extra de appel. pa
storal'. Sed hoc intelligit Hosti. qn̄ ex
g̃ui cā suspensus est. ex̄ de pur. ca. iter
sollicitudies. Secus si ex leui cā puta
ppter pp'l'i scandalū. uel infamiā solā
nec diu' stetit cōtumax. Idem Gof. A.
Idem in sum. li. 3°. ti. 23. q. 81. Ubi et addi
tur sm Hosti. Nota q quicūq est ex
cōicatus ēt ab officio et beneficio ē su

spensus. extra de appel. pastoral'. §. fi.
sed non cōuertit'. Itē qcūq suspensus
est ab officio vr' suspensus et a bn̄ficio
ar. ex̄ de cle. coniu. c. diuersis fallaciis
et c. quod a te. sed non cōuertit'. Item q
cūqz suspēsus est a subdiaconali ordi
ne. suspensus intelligit' a diaconali et
sacerdotali. sed non cōuertit'. ar. ex̄ de
cor. viti. c. significauit. Melius fac. q a
cui interdicūt' minora intelligunt' int'
dicta et maiora. ex̄ de sen. exco. cū illorum
Sequit'. Et suspensus a sacerdotalib⁹
suspensus est a pontificalibus. sed nō
cōuertit'. Quis ēt suspensus a collatōe
ordinū simpliciter. suspensus itelliga
tur a collatōne diaconii et p̄sbyterii. A
collatōne tn̄ subdiaconii et aliorum inferi
orum ordinū nō vr' suspensus. vt inui
tur ex̄ de tēpo. or. dilectus filius. in fi.
et c. l'ras. ad fi. All'ata iura nō uident' h°
pbare. Nā. c. dilectus non declarat q
p simplicē suspensionē ab ordinando
intelligatur solū ihibita collatō p̄sby
teratus et diaconatus. In. c. āt litteras
fuit facta pticularis suspensio ab his
duobus ordinib⁹. Sequitur. Cui inter
dicit' ingressus ecclesie interdicit' offi
ciū intra ecclesiā non ex̄. Ergo suspen
sus ab officio suo pōt ecclesiaz intrare
et diuinū officiū audire. dū tn̄ caueat
q non officiet. Secus dicerē si essz su
spensus simpliciter a diuinis. quia tūc
nec officiare posset nec cum aliis audi
re. hec Hosti.

Susurratio.

Qui dicū
tur susur
rones? R°. scd̄m Tho. scd̄a se
cūde. q. 74. Sicut dicit glo. super Ro.
p̊. Susurrones dicuntur inter amicos
discordiam seminantes. Detractores
qui aliorum bona negant vel minuūt
Contumeliosi qui intendūt honorem
auferre. Et de his duobus. s̄. detractio
et supra contumelia. A. vbi de ō his
etiam latius dicitur. Et idez qd̄ h nō.
in sū. li. 3°. ti. 33. q. 261. B.
¶ Sed quod horum est grauius? R° se
cūdū Tho. secūda secūde. q. 74. Su

ſurratio grauius eſt. Nam tāto aliqđ nocumentum grauius eſt quanto bonuꝫ quod tollitur melius eſt. Melioꝛ eſt autem amicitia q̄ꝫ fama que tollit̄ per detractioneꝫ. quia fama ad hō maxime neceſſaria eſt: vt homo idoneus habeatur ad amicitiam. Item amicitia eſt melioꝛ q̄ꝫ honoꝛ: qui tollitur ꝑ contumeliam: ſicut ⁊ amari eſt meliꝰ q̄ꝫ honoꝛari. ſm philoſophum 8° ethicoꝛuꝫ. Unde benedicitur Eccl. 6°. Amico fideli nlla eſt comparatio. Et Eccl. 5°. Denotatio peſſima ſuper bilingueꝫ Suſurratoꝛi autem odium inimicitia ⁊ contumelia. Idem in dicta queſtiōe .261. B .

Tabellio eſt publica perſona habens officium ſcribendi inſtrumēta ad faciendum fidem. A . Hoc dictū fuit glo. Ray. vt in ſum. libꝛo 2° titulo 8. q̄ōne. 4. B .

Utrum clerici exercere poſſint officium tabellionatus. Reſpōdeo ſcd̄ꝫ Ray. Clericis in ſacris oꝛdinibus conſtitutis eſt penitus interdictum officium tabellionatus. ⁊ ſi illud habeāt. ad dimittendum ſunt compellendi ꝑ ſubtractōnem beneficii appellatione poſtpoſita. extra ne cleri. vł. mo. ſicut Et idem credo ſi ſunt in minoꝛibus et habeāt ſufficientia beneficia. ar. extra de poſtu. clerici. Sed vt addit Innoc. ſi illi qui ſunt in ſacris inſtrumēta cōficerent anteq̄ꝫ eis interdiceretur valerent. alˀs non Et intelligitur ſecūdū Hoſti. ꝙ non valerent in ſecularibus negociis. vt docet Rubꝛica ꝑdicti. c. ſicut. ſed in eccleſiaſticis valerent. A Idem in dc̄a q. 4. B .

Utrum epiſcopus poſſit in eccleſiaſticis conſtituere clericum tabelliōeꝫ Reſpondeo ſcd̄m Ray. Poteſt per totam ſuam dioceſim. cui cura omnium eſt commiſſa. 10. q̄ōne. 1. regenda. xii. q. .i. epiſcopus. et. c. pꝛecipimus Et ſi fecerit poterit ille vocari ad ſcribenduꝫ acta eccleſiaſtica foꝛi. Alˀs vbi tabellio non habetur. due honeſte perſone ſubꝛogabuntur. extra de pꝛobat. quoniam contra falſam. Et ſic intellige ꝙ clerici poſſunt eſſe notarii pape. 5. q. i. quidam. Sed tamen conſtitutus a papa poterit conficere inſtrumenta vbiqꝫ. Conſtitutus autem ab epiſcopo nō habet poteſtatem extra dioceſim illius qui ipſum conſtituit. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. fi. Sed tamen ſi ſimpliciter conſtitutus ſit tabellio maxime ab epiſcopo qui haberet ſuper hoc pꝛiuilegium. poteſt etiam iſte vbiqꝫ. A . Hoſti. poſt pꝛedicta ſubdit. Sed ⁊ dici poteſt ꝙ ex quo quis ſimpliciter cōſtitutus eſt tabellio ab illo qui habꝫ hanc poteſtatem. poteſt vbiqꝫ conficere inſtrumenta ſicut pꝛeſbyter ſemel oꝛdinatus vbiqꝫ celebꝛat. vt in dicta q̄ōne 4. B . Et nota ꝙ tabellio eccleſiaſticus non debet conficere iſtrumentum in ſecularibus. nec ſecularis in rebus pure eccleſiaſticis. quia hoꝛum conuerſatio non debet eſſe permixta. 2. q̄ōne. 7. laicos. Unde notarii clerici in curiis pꝛincipum pꝛohibent̄ eſſe ſcriptoꝛes. extra ne cleri. vel. mo. ſententiam. §. nequiſq̄ꝫ. A . Idem in dicta q̄ōne. 4. B .

Utrū religioſi poſſint exercere officium tabellionatus. Rñdeo ſm Jo. and. ſuper. c. vt officium. de heretic. li° 6°. qui ſic dicit. per hāc litteram bene patet ꝙ tabellio factus monachꝰ non poteſt exercere tabellionatus officiū in aliis q̄ꝫ contra hereticos. vt dictum eſt. ſ̄. hereticus. 2°. §. 17°. qui incipit in examinatione. Et hoc idem patet in q̈dam ex̄ua. Bonifacii octaui. de offic. oꝛ. in decre. ſupioꝛibus. circa medium, Et idem pꝛobat̄ olim per decre. extra ne cleri. vel mo. ſicut . C. de ſacro ſanc ec. l. antepe. 16. q. 1. nouarū. C. de epiſ. et cle. l. placet. Tamen ſicut notat Guil. in ſpe. vetera inſtrumenta cōplebit: ſꝫ noua nō aſſumet. ff. fami. herc. l. alienatōes. ⁊ ex̄ de iudeis. iudei. cū ſit ibꝰ

TAllia siue exactio. siue col
lecta. siue q̄sta. Utꝝ
domini temporales possint
imponere subditis suis siue exigere
tallias. R. ꝰ sm Ray. Jllam pōt dn̄s im
ponere uel exigere. de qua cōuenerūt
secū vel antecessoribus suis bōa fide
ꝛ sine vlla coactōne sicut solet fieri cā
mansi vel ville qn̄ de nouo concedun
tur. ꝙ daꝛ aliqd ul' ꝓmittiꝛ census an
nuus ꝛ hiꝰ. Omnia ergo huiusmōi dū
tn̄ nō sint pacta turpia vl' ꝯ deum lici
te exiguntur. Nā quilibet in traditōe
rei sue pōt imponere legē quā vult. ex̄
de condi. app. verū. is. q. 2. eleutherius
Nam ꝛ scienti ꝛ volenti nō inferꝛ do
lus. C. de transac. cum donatōnis. ꝛ pa
cta custodiri debent. ex̄ de pac. antigo
nus. Quicqd ergo subditus de hiꝰ sub
traheret furtū faceret. verūtn̄ si in in
strumento positū est indiffinite ꝙ sol
uent questam vel talliaꝫ. intelligo ꝙ
dn̄s dꝫ eam moderate petē inspect| cō
ditōibus. ex̄ de censi. cū apl's. in fi. io. q.
3. c. vlti. Jmmo sm Guil. si dicaꝛ ꝙ do
minꝰ possit imponē questā vel talliaꝫ
sm beneplacitū suū. nihilominus mo
deranda est ad arbitriū boni viri. Si
ꝯo dn̄s vltra p̄dicta exigat coacte per
se vel per suos directe vl' indirecte te
netur restituere. di. is. de eulogiis. i. q.
2. placuit. ꝛ. c. q̄pio. Et dr̄ cogere indire
cte. qn̄ negat subditis iusticiā. vel non
defēdit eos ut sic aliquid extorqueat
uel insinuari facit ꝙ vult aliqd habē.
Secus esset si reciperet aliqd sponte
oblatum nulla fraude adhibita. Jteꝫ
secus est de his qui mere sūt serui. ga
res eoꝝ sūt dn̄i. Peccat tn̄ dn̄s si nimis
ḡuat eos. sed non teneꝛ ad restitutōeꝫ
A . Hoc dictū de seruis fuit Ul. q eti
am con. p̄dictis. quibus ēt cō. Hosti. ꝛ
Tho. Et addit Tho. i epl'a ad ducissaꝫ
lothringe. ꝙ p̄ncipes terꝛ a deo sūt i
stituti. non qdē vt ꝓp̄a luc̄ querant. sꝫ
ut cōem vtilitatem ppl'is ꝓcurent. Et
ideo instituti sunt ei reddirus: ut ex
illis viuentes a spoliatōe abstinerent

Unde in ezech. 45. diciꝛ ꝙ pricipi erit
possessio in i srl'. ꝛ nō ꝺpopulabunꝛ vl
tra ppl'm meū p̄ncipes. B . De mā
ꝺcē. q. vide s̄. dn̄s. §. 2. ꝰ Et ibi agiꝛ ꝺ casi
bꝰ in qbus dn̄s potest a subditis exigē
vltra consuetum.

¶ Quid de quibusdā dn̄is qui nihil ꝑ
cipiūt nisi tallias? R. ꝰ sꝫ Ray. Si tallia
est antiq. ꝛ creditur ꝓbabiliꝛ ꝙ ex cā
iusta imposita fuerit: potest exigi. ita
tn̄ ꝙ ipse dn̄s impleat si quid ex illa
cā implere debeat. Si vero est noua
nescitur iusta causa nō debet exigē ꝛ
si receperit debet restituere. i4. q. 6. si
res. A . Con. Ul. ut in sum. eodem tiꝰ
qōne. 36. B .

¶ Qualiter sciri potest talliā ex̄ iusta
causa fuisse ipositā? R. ꝰ sm Guil. Pōt
hoc sciri vel per instrumēta inde cōfe
cta uel si ita seruata est a tpe a quo n̄
extat memoria. qꝛ tunc p̄sumiꝛ iusta
cā. ar. i2. dis. illa. nisi violenta sit p̄sum
ptio in ꝯriū. sicut de p̄scriptōe diciꝛ.
s̄. p̄scriptō. §. s. A . ibi pꝫ. ꝛ in. c. epm.
de p̄scrip. li. 6. ꝰ ꝙ p̄sumptō est regulari
ter ꝓ allegante cursū temporis cuius
inicii non extat memoria. Qꝺ ꝯuꝫ est
sm eū. Guil. ꝛ in sum. eo. ti. q. 3s. nisi vio
lenta sit p̄sumptō in ꝯriū. B .

¶ Quid de quibusdā qui allegantes
consuetudinem accipiūt a subditis ꝺ
mobilibus qcquid volūt. ꝛ p̄cipue ex
poliant eos qn̄ suspicantur illos velle
transire ad alium? R. ꝰ sm Guil. Tales
dn̄i peccant ꝛ tenentur ad restitutōeꝫ
vt tactū est in. §. 2. ꝰ nisi ꝙ si certū forsi
tan esset ꝙ a p̄ncipio in concessiōe ter
re fuisset exp̄sse impositum tale onus
tolerari posset dū tn̄ vltra modū non
grauant eos: nec manētes nec recedē
tes. A . ꝛ dum tn̄ nō fuerit impositū
per maliciam uel fraudem. sm eundē
Guil. Et p̄dictis ꝯcoꝛ. Ul. ꝛ addit. Sed
ꝓbabile non est hiꝰ ꝯsuetudinē nimis
seruilem inductā esse de voluntate sb
ditoꝛuꝫ. sed per coactōnem ꝛ violenti
am superioꝛū. Dicit tn̄ idem Guil. ꝙ i
hoc ꝛ similibus q tolerantꝛ ab ecclesia

ꝑ eo ꝙ aliq̄ ibi pōt esse dubitatō ɖ iu
re aut de fcō.nō credo simpliciť esse ɖ
negandā absolutōem.ſ3 faciēda ē cu3
q̄dam tñ dubitatōne ꝛ ꝓtestatōne sic
Absoluo te de hoc inq̄tū possū.sed ti
meouť credo ꝙ non sufficit tibi ad sa
lutē:nisi aliť te habueris in hoc casu.
vt in sū.eo.ti.q.39. B .

¶ Utrꝫ dñs possit vendē baliuis ꝛ hiꝰ
tallias ꝛ officia i subditos. Rꝰ ſ3 Tho.
in q̄dā epl'a ad ducissā brabantie.Apo
stolus dicit sic.Multa licēt ſ3 nō oīa
expediūt.Cū āt baliuis ꝛ officialibus
vr̄is nihil ɔmittatis:nisi tpalis officii
ptātē:nō video quare nō liceat vobis
vendē hiꝰofficia:dū talibus vendatis
de quibus possit ꝑsumi ꝙ sint vtiles
ad hiꝰofficia exercenda.ꝛ non tanto ꝑ
cio vendať officiū:vt recuperare non
possint sine ḡuamie subditoꝝ. Sꝫ tñ
talis venditio oīo expediēs nō vr̄.ꝑ qꝛ
frequenť contingit ꝙ illi q eēnt magl
idonei ad hiꝰofficia sunt pauperes:ut
officiū emē non possint.qm̄ ēt si tales
diuites sint.tñ qꝛ boni sunt non ambi
unt officia nec inhiant ad lucra. Seq
tur ergo ꝙ vt plimu3 illi officia emūt
qui sunt peiores ꝛ subditos vr̄os opp
mentes.Uñ magis expediēs videtur
vt bonos ꝛ idoneos ad officia vestra
eligatis quos etiā inuitos.si necesse fu
erit ad suscipienda illa officia cōpella
tis.qꝛ per eoꝝ bonitatē ꝛ idustriā ma
gis accrescet vobis ꝛ subditis vr̄is q̄
de ꝑdicta officioꝝ venditōne acquirē
valeatis.Et hoc consiliū dedit Moysi
cognatus suus.Prouide inq̄t de omni
plebe viros sapientes ꝛ timentes de
um ꝛ qui oderint auariciam.ꝛ ɔstitue
eos tribunos ꝛ centuriones. q̄nquage
narios ꝛ decanos qui iudicent popl'm
omni tpe. A .Idē i sum.eo.ti. q.40
Clarū est āt ꝙ dcā officia regimis vē
di strictissime ꝓhibenť.ꝛ statutū ē ꝙ
non eligant ambitōne vel ꝑcio .ſ3 vi
ri ꝓbate vite.ꝛ taliť assumpti nihil ɖ
bent ꝑ officiis dare. Immo inť gesta
debent iurare se ꝑ hiꝰofficiis nihil ɖ
disse. vel postmodū nūq̄ daturos per
se vel interpositā ꝑsonā titulo donati
onis venditōis vel quocūq̄ alio vela
mento.Et ob hoc exceptis salariis ni
hil penitus tam in administratōne posi
tos q̄ post depositum officiū ꝑ aliq̄
ꝑstito beneficio tpe administratōnis q̄
ḡtuito meruerint. accepturos.Et si q̄s
ausus fuerit ꝑstita sacramenta negli
gere.non modo aduersus accipiente3
sed etiā aduersus dantē accusandi cū
ctis tanq̄ crimen publicū concediť fa
cultas quadruplici pena eū qui cōui
ctus fuerit modis omnibus feriendo.
C.ad.l.iuliā.repe.l.fi. B .

¶ Utrꝫ liceat dñis recipe mutuumꝰa
talibus officiatis.ita ꝙ satisfaciant si
bi de officio. Rꝰ ſm Tho.i predcā epi
stola.Ad hoc videť dicēdū.ꝙ si pacto
mutuum deť ut officiū recipiāt absq̄
dubio pactum est vsurariū. quia pro
mutuo accipiūt officii ptātem. Unde
in hoc datis eis occasonē peccandi.Et
ipsi etiam teneny resignare officio ta
liter acquisito. Si tñ officium gratis
dederitis.ꝛ postmodū mutuū recepi
tis ab eis qd de officio recipere posset
hoc absq̄ oīni peccato posset fieri. A
Idem in sū.eo.ti.q.41. B .

¶ Utrum persone ecclesiastice debe
ant persoluere exactōnes uel tallias
Rꝰ nullo mō nec licet laicis exigē ab
eis etiā rōne possessionū suarū.domo
ru3.aut ꝑdioꝝ.ex̄ de imu.ec.qꝛ nōnulli
li.6º A .nisi ꝑdia fuissent ꝑ ꝑus pre
dictis exactōibus subiecta.tūc.n.tran
seunt cū onere suo.ut.s̄.emunitas ec
clesie.§.9º.Sed posito ꝙ q̄s verus dñs
est.ꝛ ꝙ nihil penitus ꝑcipit ꝙ vix cre
dibile est. quin ad minus a subditis
recipiat iusticias.ꝛ sequanť eu3 in ex
ercitu in bello iusto. Si tamē ita ꝯu3
sit ꝙ nihil ꝑcipit.credo saluo meliori
iudicio dicit Ray.ꝙ ɖbent aliquid in
ter se statuere quod deť sibi in signu3
subiectōnis.ne al'inutiliť videatur eē
penes eum dominū rei sue.ar.optim
ad hoc.16.q.2.eleutherius. 2.1.q.3. si q̄s

obiecerit. Si aūt dubitet̃ qd aut quā
tū illud debeat eē credo ꝙ debent ob
ſeruare qđ ī vicinis villis vel caſtris
vel prouinciis obſeruat̃ ,ita tñ ꝙ illa
villa non grauet̃. Uel ſi diuerſe ſint cō
ſuetudines ea que minus ſoluit eliga
tur. extra de conſue. cum olim. in fi. ex
tra de cenſi. ex parte. in fi. et. c. ſuper eo
Et hoc totum intelligo. niſi ipſe vł ali
quis de anteceſſoribus ſuis vēdiderit
vel donauerit eis illud quod in ſubie
ctōnis ſignum ꝯſueuit percipere. tunc
.n. non poteſt aliquid petere. Con. Ul.
⁊ Hoſti. Et addit Hoſ. ꝙ hec ꝟa ſūt ni
ſi ꝯ dniū preſcripſiſſent libertatē. vt ī
ſum. eo. ti. q. 37. .B. Ad mām talliaꝝ
poteſt competere ſup̃ pedagium.

Temperantia.

Vide ſupra ſobrietas. ⁊ ēt ſupra ebrietas

Teſtamentum

p° cōit. Quis poteſt facere teſtm̄?
R° ſm Hoſ. Quilibet pōt facere q nō
ꝓhibet̃. Prohibet̃ autē p̃mo filiuſfa
milias. niſi de peculio caſtrenſi vł qua
ſi extra de ſepul. licet. li. 6° Nec pōt re
linquere aliquid pro aīa ſua ſine pr̃is
aſſenſu. Sȝ bñ pōt eligere ſepulturam
ſi ſupra pubertatē ſit. vt hēt ſupra ſe
pulturā 2° §. 3° A. Hoc etiā dicit̃ in. di
cto. c. licȝ. B. Item ꝓhibet̃ impubes.
Itēȝ ſeruus. Itē furioſus non habens
lucidū interuallū. Itē ꝓdigus cui ē ad
miniſtratio bonoꝝ interdicta. Itē mu
tus qui nihil loquitur. Surdus qui
omnino nihil audit. vt ī Inſti. quibus
non eſt per. fa. teſta. per totum. A. Et
ibi pȝ ꝙ teſtm̄ non viciat̃ ſi interdictū
adminiſtratōis bonoꝝ vł ſupradcē in
firmitates poſt eiꝰ ꝯfectionēȝ aduene
rint. ⁊ ꝙ ſi ſurdi et muti fuerint lr̃ati.
pñt teſtari. vt ibidē in. §. ſepe. B. Ce
cus aūt pōt cum ſolēnitate q̄ habet̃. C.
q po. fa. teſta. l. hac ꝯſultiſſima. A. Et
ibi requirant q habent ſūp hoc ꝯſule
re. B. Item ⁊ illi qui propriis renun
ciauerūt ⁊ nihil habēt. vt ingreſſi mo
naſteria. in Auten. de mona. §. illud. C.
de ſacroſan. ecc. Autē. ingreſſi. 19. q. 3. q2
igredientibꝰ. Sȝ ſiquis filios habens
monaſteriuȝ ingrediat̃ nullo ꝯdito te
ſtamēto ꝑmittit̃ ei diuidere cū filiis ⁊
int̃ eos ꝑticipare. vt in Auten. de ſan.
epi. §. ſi qua mulier. 18. q. 3. ſiqua. mulr̃.
A. Ibi dr̃ ꝙ ſi habēs liberos igredia
tur religionē anteꝙ̃ de rebꝰ ſuis inter
eos diſponat liceat ei poſtea inter eos
diuidere legitīa nulla diminuta. ⁊ qđ
eis non dederit monaſterio ꝯpetet. Sȝ
ſi oēȝ ſubāȝ inter filios diuidere volue
rit ꝓpria ſua ꝑſona filiis cōnumerata
vnā ſibi ꝑtem oībus modis retineat. q̃
debeat iuri monaſterii cōpetē. Si ꝟo
in monaſterio moriat̃ anteꝙ̃ int̃ filios
legitios diuidat legitiaȝ ꝑtē ſibi ꝑcipi
ant. Reliqua ꝟo ſubſtātie ꝑs monaſte
rio ꝯpetat. B. Poteſt ēt facere teſtm̄
qñcunqȝ añ ꝓfeſſionem. cū ad ſeclȝ re
uerti poſſit. extra de regu. ſtatuimꝰ. A
Idē in ſum. li° 2° ti. 5. q. 101. ſm Hoſti.
Utꝝ aūt cléricꝰ poſſit facere teſtm̄. hēs
ē. clericus. 4° §. 2° Heremite quoqȝ ſi
non renunciauerūt propriis nec ſe ali
cui eccleſie tradiderūt vitā mutando.
teſtari pñt. al' nō. 19. q. 3. §. econtra pau
lus. A. Idē in ſum. eo. ti. q. 102. ſm Ho
ſti. B. Itē teſtamēta publicoꝝ vſura
rioꝝ ſunt irrita ipō iure. extra de vſuri
ꝙ̃ꝙ̃. li° 6° A vbi pȝ ꝙ hoc ē veꝝ niſi
ꝑus fecerint cautionē ſeu ſatiſfactōēȝ
ſm formam ibi traditam.

¶ Utꝝ religioſus in ep̄m ꝓmotꝰ poſ
ſit teſtm̄ facere. R° ſm Tho. ſcđa ſcđe
q. 185. Nullo mō pōt. q2 ſola diſpenſa
tio reꝝ eccl'iaſticarum ei ꝯmittit̃. que
morte finit̃ ex qua teſtamētuȝ incipit
valere. Si tñ ex cōceſſione pape teſtm̄
faciat non intelligitur de propo teſta
mentum facere. ſed apoſtolica auctori
tate intelligit̃ ampliata poteſtas ſine
diſpenſationis. vt poſſit valere pꝰ mor
tem. A. Idem in ſum. eo. ti. q. 103. B.

¶ Quid ſiquis aliquem teſtari ꝓhibu
erit. R° Ab eius erit hereditate repel
lendus. vt. C. ſiquis ali. teſta. probi. l. 2.

¶ Quot teſtes opoꝛtꝫ ꝙ ſint in teſta
mento. ℞. Regulariť ſm leges ſeptez
teſtes requiruntur.in Inſti.eo.§.fi.ꝛ.C.
eo.l.hac conſultiſſima. Hoc tamen fal
lit.quia quandoqꝫ valet ſine teſte. vt
ſi miles ī bello ſcribat ꝛ moꝛiať.
C.de mili. teſta.l.milites. A. Ibi patꝫ
ꝙ hoc locum habet in teſtō ꝯfecto tē
poꝛe quo ī militia moꝛitur vulneratꝰ
ſiue ſcripſerit in clypeo.ſiue in terra.ſi
ue vbicunqꝫ. B. Qñqꝫ ſufficiat vnꝰ
vt ſi fiat coꝛaꝫ imperatoꝛe.C.eo.l.omꝫ.
A. Et ibi pꝫ ꝙ iſte teſtis eſt ip̄e ipera
toꝛ cū fuerit ſupplicatū ꝓ inſtituendo
heredem aliquā certam perſonā. B.
Qñqꝫ duo ut inter filios.C.eo.l.hac cō
ſultiſſima.§.ex imperfecto.Uel ſi ī ter
ritoꝛio. A .i.non in militia tēpoꝛe q̊
moꝛiť. B. teſteť miles.ff.de mili. te
ſta.l.lutius.Similiť etiam ī hꝭ q̄ ſunt
ad pias cauſas.extra eo.cum eſſes.ꝛ.c.
relatū.Qñqꝫ tres vel q̈tuoꝛ vt ex ſpe
ciali pꝛiuilegio.C.eo.l.ſi non ſpāli.ꝛ.l.ſi
vnꝰ. A. Et his legibꝰ patet ꝙ iſtud
ꝑuilegiū non magis artať ad hunc nu
merꝝ triū vel quatuoꝛ.q̄ʒ ad alium. B
Qñqꝫ quinqꝫ vꝫ in teſtamento ruſtici
C.eo.l.fi. A .Ibi patet ꝙ hoc obtinꝫ
qñ teſtamētum fit in loco vbi ſeptem
teſtes haberi non poſſunt. B. Qñqꝫ
etiam octo requiruntur.ut qñ teſtatoꝛ
vult teſtari in ſcriptis.ꝛ neſcit lr̄as. vt
in.d.l.hac conſultiſſima.Aduertenduꝫ
ꝙ p̄dicta ſolēnitas teſtium abꝛogata
vř ꝑ ius canonicū ac etiā diuinum ꝑ qd̄
duo vľ tres fidedigni teſtes ſufficere
videnť ſm Io. Hoſti.ꝛ glo. Ray.vt in
ſum.eo.ti.q.io4.Et de hoc latius dcm̄
ē.s̄.eccleſia p̄.§.5º in additōe. B.

¶ Quid ſi teſtatoꝛ non vult ꝙ teſtes
ſciant tenoꝛē teſtamenti ſui? ℞. Pōt
facere teſtamentū quod dř in ſcrptiſ.i.
ꝙ ip̄e p̄mo teſtamentuꝫ conſcribat.uľ
etiam ſibi faciat.ꝛ poſtea chartaꝫ clau
ſam repñtet teſtibus dicens. Hoc eſt
teſtamentum meū.rogo ꝙ ſigilletis ꝛ
ſubſcribat] vos.C.eo.l.hac ꝯſultiſſima
Sed tamē per hunc modum facere te
ſtamentum non eſt tutum. quia mul
tas obſeruantias requirit que frequē
ter cum non ſeruentur opoꝛtꝫ ꝙ nō ua
leat teſtamentuꝫ.melius eſt ꝙ fiat ſi
ne ſcriptiſ.ſ.quando ſcribitur per nota
riū tantum. B.

¶ Quibus verbis debeat fieri teſtm̄?
℞. Non refert ſi dicat. Petrum here
dem inſtituo vel voluntatem meam
eiꝰ diſpōni ꝯmitto.q̄ nō vř ꝯcedē ite
ſtatus.extra eo.cū tibi. Nec curanduꝫ
eſt de verbis teſtatoꝛis. dummō ſint
talia per que de volūtate cōſtet.C.eo.
l.fi. A .Idem in ſum.eo.ti.q.io6. ſm
Hoſti.qui etiam dicit ꝙ ob hanc cām
erroꝛ nōis non nocet.ut ibi. B.

¶ Utrum in 2º teſtamento opoꝛteat
fieri mentionē de p̊. ℞º ut nō.i8.diſti.
qm̄. A .in glo. B .dicenduꝫ ꝙ nō
opoꝛtꝫ niſi in duobus caſibus.Unus ſi
factū ſit teſtamentuꝫ inť liberos.C.eo
.l.hac conſultiſſima.§.ex imperfecto. ꝛ
Auten.ibi poſita.hec inter liberos.Ali
us ſi teſtatoꝛ ip̄e legem ſibi impoſuit.
puta ſi in pꝛioꝛi teſtamento dixit.ſi fe
cero aliud teſtamentuꝫ non valeat.vľ
non ualeat niſi dixero pater noſter ꝛc̄.
tunc.n.faciendo ſecundū.opꝫ ꝙ faciat
mentioneꝫ de p̊.ut.ff.de le.3º. l.ſiquis. in
p̄n°. A .Idem in ſum.eo.ti.q.io8. B
Qd̄ ſi qs uelit caſſare teſtamentū pꝛi
mū ꝛ non facere ſcd̄m.non pōt niſi iaꝫ
poſt conditū p̄mum ſit lapſum decen
niū.ꝛ coꝛaꝫ tribꝰ teſtibus dixerit nolle
ualere p̄mum. A .Idē ēt ſi hoc dixe
rit inter acta.ut in.l.que ſequiť. B .C.
eo.l.ſancimꝰ. A De hac ſolēnitate dd̄
ſicut dictū ē.s̄.i.§. Quot teſtes. B.

¶ Qualiter confirmetur teſtamentū
℞. Per moꝛtem teſtatoꝛis.ut habeť
Hebꝛ.9º. Sed ante moꝛtem quādoqꝫ
mutari poteſt etiam ſi pacto conuene
rit ne muteť.C.de pac.l.pactum.quod
dotali. A .Idem in ſum.eo.tiº.q.
io9. B.

Testamentum 2°

Testamentum 2°.
Q̄ꝛtū ad institutōem heredis
⁊ substitutōem. In testamento tenet
qlib; instituere sibi heredē aliquē, vt
aliqđ collegiū. ⁊ hi⁹. Sine institutōne
hēdis non esset fcm̄ testm̄. vt. C. eo. l. iu
bem⁹. §. q si nō fuerit. Et si quidem te
statoꝛ hēat descendentes vel ascendē
tes. illos tenet heredes instituere sal
tem in eoꝝ legitima. C. de inoffi. testa.
Autē. nouissima. de q̄ hēs. s̄. legitima.
A. Ibi solū dr̄ de legitia descendēti
um. Legitima ṽo ascendentiū cu; nō
sit inouata vr̄ q̄rta ps. ut in insti. de in
offi. testa. §. fi. Nā ⁊ ipsi possūt agere ꝯ̄
testm̄ filioꝝ. ut p; eo. ti. in p̄n. ⁊ hoc nisi
testatoꝛ aliquid dcis descendentibus
seu ascendentib⁹ in testō reliq̄rit. tūc
eim nō rumpit testamētū sed supple
tur qđ minus fuerit legitia. C. de ioffi.
testa. l. omnimō. cū sequentib⁹. ⁊ sic n̄
tenet testatoꝛ eos p̄cise instituere. B
Qđ si nec descendentes nec ascenden
tes hēat tūc s̄m leges pōt instituē ali
os quoscūq;. A. Si tn̄ institueret ifa
mes aut turpes ꝑsonas. tunc fr̄es vel
soroꝛes pn̄t rūpe testm̄. ⁊ sibi totā acci
pere hēditatē. C. de inoffi. testa. l. fr̄es.
⁊ in insti. de inoffi. testa. §. soroꝛ. B.
Tn̄ ut ait Tho. in q̄dam qōne ꝺ̄ q̄lib;
si ꝓpinqui indigerēt illa hēditate in
digentia manifesta. tunc tenet eis hē
ditatem dimittere nisi essent mali. et
hi⁹ bonis indigni. Et dico tenet ex ꝺ̄bi
to honoꝛis pentalis. q2 cū p̄cipitur ho
noꝛare pr̄em ⁊ mr̄e;. p̄cipit ēt honoꝛa
re pentelā in his que ad pentela; per
tinēt. Si autē non indigerent manife
ste pōt libere in alios refūdere dicēte
saluatoꝛe. Da pauperibus ⁊ sequē me
A. Idem in sū. li. 2°. ti. 5. q. 98. vbi ⁊ ad
ditur. Secus tn̄ ē in q̄busdā terris de
iure cōsuetudinali. In quibusdā eni;
te[r]ri testatoꝛ potest ex iure patrie cui
cūq; vult rem [s]uā dare vel vendere.
Alicubi succedit vnus. s. p̄mogenit⁹.
Alicubi vltimo genit⁹. Alicubi omēs
ꝑ diuisione;. Igit si cōsuetudo q̄ iuri
equalet dat alicui licentiā liberā aut
alteri ꝯferēdi vel totā vel ꝑtē hēdita
tis nō p̄iudicat alicui faciēdo qđ pōt
de iure. Nō tn̄ ꝯsuetudines irrōnabi
les ēt circa h° reproḃari. Vn̄ Inno. 4⁹
scribens ad q̄sdā ep̄os theutonie r̄pro
bat ꝯsuetudinē uel statutū sup h°. q
nullus possit i vltia voluntate legare
ecclesiis vel aliis piis locis aut q̄bus
cūq; ꝑsonis plus q̄ qnq; solidos vsu
alis monete. ⁊ p̄cipit hi⁹ statuta ꝺ̄nū
ciari penit⁹ non tenere. B.

¶ Nūq̄d testatoꝛ pōt substituere ali
um hēdē q debeat succedē p̄ hēdi. R°.
Si testatoꝛ hēat filios impuberes pōt
eis substituē q̄scūq; velit. q succedēt
eis si non venerint ad pubertate;. vt
C. de impu. ⁊ aliis substi. l. si testō. A.
Et ibi p; q taliter substitut⁹ dr̄ directus
heres. ⁊ sic totā capit hereditatē sine
aliq̄ diminutōe. B. Si ṽo venerint
ad pubertatē. pōt eis substituē si moꝛi
ant sine liberis. A. Idē etiam si mo
ꝛiant cum liberi. C. de ipu. ⁊ aliis sbsti.
l. hēs. ⁊ l. se. Debēt tn̄ salua eē ei⁹ legi
tima. vt seq̄t. B. Et intelligit substi
tutio deducta legitima filioꝝ et dedu
cta q̄rta totius q̄ dr̄ trebellianica. quā
deducit qlibet institutus hēs cui ali⁹
substituit. A. s. vulgarit ⁊ p⁹ puber
tatē instituti. vel ēt cū accipit hēdita
tē ꝑ fide cōmissū ab instituto hēde. q
a testatoꝛe ḡuatus est hēditatē altēi
restituere. ut in. c. Raynuti⁹. de q̊. i. B
ut ex̄ ꝺ̄ testa. Raynutius. Et ꝺ̄ hac mā
ista sufficiant. ⁊ que dicta sunt supra
hereditas.

Testamentum 3°

Testamentum 3°.
Q̄ꝛtū ad executōem. Vtꝝ testa
toꝛ possit hēdibus suis ꝑ testm̄ pena;
iponere si nō paruerit voluntati sue.
R°. Sic. vt in insti. de le. §. pene. dum tn̄
qđ testatoꝛ p̄cipit nō sit turpe vel in
honestū. ff. de cō. insti. quida;. A. Et
idē hētur in dcō. §. pene. ad fi. B.

¶ Perquē coget hēs testm̄ suue volū

tatem defuncti adiplere? R. Heredes infra annū cogendi sunt p episcopuz adiplere ꝛ si neglexerit tūc ipemz eps exequat. ex eo. nos qdem. ꝛ. c. si hēdes. A. vbi dr. Si heredes iussa testatoris nō adipleuerit. ab epo loci illi' ois res q̄ eis relicta ē canonice interdicat cuz fructib' ꝛ ceteris emolumentis. ut vota defuncti ipleant. Et de tmino anni ꝛ q eps p se exequat. hēt in dcō. c. nos. ꝛ icipit iste ann' a tpe āmōitōis. fz Hosti. ꝛ in sum. li. 2. ti. 5. q. cxi. B. Nec obstat si forte testator interdixerit ne epus se intromitteret. ex eo. tua. A. Idez in d. q. cxi. fm Hosti. ꝛ eo. ti. q. 97. fm Ray. ꝛ glo. B.

¶ Utr defunct' sentiat detrimētū: qz tardantur elye quas legauit. R. fm Tho. in quolibet. Dicendum q q̄tum ad meritum elemosyne nullū detrimētū patit ex predicta tarditate maxie si q̄tum in ipo fuit cām adhibuit ut hi' elye cito darent. quia meritum principaliter ex voluntate ꝛ intentōne depēdet. Sz quantū ad effectum elemosyne patitur detrimentuz. non quidē ut p huiusmodi tarditate puniat: sed qa remedium ei non adhibet dum suffragia differunt quibus plurimū iuuaretur. A. Idē in sū. eo. ti. q. iij. B. Similit non patit detrimentū si differat restitutio quā ipe mandauit fieri. ꝛ lz tarde ꝛ in morte. tamen fecit quod potuit. A. Licet hoc casu nō grauet quo ad dānationez. puto tamen q facta restitutione citi' a pena absoluat. sicut i cronicis minor legit de quodam q impediebat ab igressu paradisi quousq fcā fuit restitutio ad quā tenebat. B

¶ Utr executor debeat retardare distributōez elemosynarū ad hoc q res defuncti melius uendant. R. fz Tho. in quolibet. Dicendū q in mora modici temporis non videt eē magnū periculū. Un̄ si executor p modicuz temp' elemosynas dare differat vt rebus defuncti melius vēdit ampliores elyas dare possit. laudabilit hoc facit. Si vo ecōtrario p multū tēp' differat elyas distribuere ut i modico āpliores elyas faciat. nō vr eē sine culpa. qa forte ō fū crus interi a purgatorio liberat. i q dū ipe eēt remediū suffragiorū maxie ei necessariuz fuerit. Hoc aūt reliquitur prudētis executoris examini. vt s. ꝯsiderat dilatiōe tpis: ꝛ ꝯditiōe psone q̄ citius vel tardi' liberanda ē. ꝛ etiā q̄titate augmēti elyar. faciat qd viderit expedire defūcto. A. Jō i sū. eo. ti. q. iij. B. De legatis alia q̄dam hēs s. legare

¶ Quid si de plib' executorib' testi vn' moriat vel ē i remotis. vl nō vult exeq? R. Alius pōt executionē iplere nisi testōr aliō expsserit. ex eo. religiosus li. 6. Utrum religiosus possit esse executor testamti. hēs s. religio p. §. plr. A. Predictis adde qd dr i Insti. ō acti. §. item mixta. vz q q relicta ecclīis ul' aliis venerabilib' locis dare distulerit v q dū i iudicio vocet ipm relictū dare copellit. ꝛ aliud tantūdē p pena.

Testis primo Quis possit eē testis. siue q̄ cōditiōes reqrāt i teste. R. Principalit qdē reqrūt que i his vsib' cōtinēt. Cōditio. sexus etas. discretio. fama. Et fortuna. fides i testib' ista reqres. A. Hoc fuit dictū Hoff. qui etiā dicit q regularit omnes pnt eē testes qui nō phibēt. vt i sū. li. p. ti. 5. q. 177. B. p̄ g' reqrit ꝯditio. s. vt non sit seruus quia seruus non recipit ad testimoniū. C. eo. l. qm̄ libi. Nam seruus sepe metu dn̄antis testimonium supprimit vitatis. ex ō vbo. sig. forus §. testes. 4. q. 3. §. itē in crimiali. 3. q. 5. accusatores. Fallit tn̄ hoc cum de facto serui qrit. nō tn̄ p dn̄o vel ō dn̄m. vt in §. itē i crimiali. v. itē serui. A. vt si p seruuz aliqd dicat depositū vel cōmodatum fm glo. Ibiq etiaz addit. Et sic viles psone recipiunt vbi de facto earū agit. Et idez videt in. l. seruos. C. eo. Item ꝛ si deficiant alie pbationes admittit etiam seru': sz cū tormentis. fz Hof. ut in dcā. q. 177. B. 2. requiritur

sexus.qꝛ femina non admittitˀ ad testi
moniũ in cã criminali.33.q.5.mulierez.
nisi cũ de crimine ciuiliť agiť. tunc eni
admittiť etiam ꝯ clericos.extra eo.qm̄
ꝛ.c.tam lr̃is. A .Itẽ admittiť mulier
in cã criminali cũ agiť ꝑ inquisitiõem.
vt nõt.glo.in dcõ.c.qm̄. B .In ciuili
bus aũt admittiť.15.q.3.§.ex eo.Nõ ad
mittiť etiã in testis.vt i Insti.de testa.
§.testes. A.Idẽ qd̃ h nõ.in dcã.q.177
B .Et nõ ꝙ mulieres cã ferendi testi
moniũ nõ debẽt iuite ad iudiciũ trahi
sꝫ cũ necessarium fuẽit testimoniũ ea
rũ iudex in expensis ꝓducẽtis mittat
tabellionẽ aut aliã personã idoneã.vť
si hoc iure ꝓhibente i cãu non possit ꝑ
sonaliť ipe vadat.vel si non deceat ire
aliũ mittat. Hoc explicite habeť ex̃ de
iudi.mlĩeres.li.º6.º 3º requiriť etas. Nã
i ciuilibꝫ non admittiť minoꝛ.14.ãnis.
4.q.3.c.p̃.In criminalibꝫ ŵo non mioꝛ
20.vt ibidẽ diciť.§.in criminali.ŵ.item
in testimoniũ.4º requiriť discretio.qꝛ
non recipiť ad testimoniũ furiosus siũ
mẽtecaptus. A .nisi tp̃e lucidi inter
ualli.vt in.§.nec furiosus.de quo.ĩ. B.
sicut nec ad iudicandũ.3.q.7.§.tria. qa
nõ est ꝯpos sue mẽtꝭ.ff.qui testa.fa.po.
.l.q testamẽto.§.nec furiosus.5º requi
ritur fama. Nã infames a testimonio
repelluntˀ.extra de testi.cogen. p̃terea.
Nec ꝓdest pnĩa.qꝛ licꝫ aĩas per pnĩaꝫ
saluare possimꝫ:infamiã tñ non possu
mus abolere.2.q.3.c.hinc colligiť. Naꝫ
ꝛ actus legitimi sunt ifamibus iterdci
ex̃ eo.lꝫ ex quadã.ꝛ in glo.ibideꝫ. Et hº
intellige nisi prius fuerint inintegꝝ re
stituti.4.q.3.§.itẽ in criminali.ŵ item
.l.iuľ.2.q.3.ꝑuaricatoꝛeꝫ.in fi. Itẽ adeo
dꝫ eẽ testis sine oĩ infamia ꝙ si graua
ta fuerit eiꝰ opinio ad testimoniuꝫ ad
mitti non dꝫ extra de excep.deniqꝫ.2.q
7.testes.ꝛ precipue i crimiali cã.ex̃ eo.
testimoniũ. Item debꝫ eẽ sine crimĩe
Nã criminosus repelliť ab oĩ testimo
nio q̃diu in crimine perseuerat. Si ŵo
sit emẽdatus nõ repelliť in causa ciuili
A .nisi eũ fuerit comitata infamia. vť

fuerit periurꝰ.vt in dcõ.c.testimoniuꝫ.
B .Sꝫ in criminali talis repelliť si d̃
crimine fuerat prius ꝯuictus vel ꝯfes
sus.vť nũc ꝑ exceptionẽ ꝯuincať uľ g̃
uata ẽ eius opinio.ꝓ eo ꝙ aliqñ sic fu
it repulsus. Aliter ŵo q emendatus ẽ
recipiť etiã in criminali. A .s.cuꝫ de
crimine agiť ciuiliť.vt in dcõ.c.testimo
niũ. Aliť in criminali ẽt post pnĩam re
pelliť si ꝯuincať.vt dictũ est in dcõ.c.te
stimoniũ. B . Hec oĩa in predicto.c.
testimoniũ cũ his q̃ ibi notanť.6º reqri
tur fortuna.s.an sit locuples vel egenꝰ
vel lucri cã quid faciat. Hoc iudici ꝯsi
derandũ ẽ.4.q.3.testes.ŵ.itẽ testiũ.7º.
requiriť fides.qꝛ infidelis cõtra fidelẽ
non admittiť.2.q.7.si hereticꝰ.23.q.4.
ipsa pietas. A .Pro fideli aũt bñ ad
mittiť testimoniũ ĩfidelis ꝯ fideleꝫ. Et
similiť ꝓ infideli ꝯ infidelem.dicto.c.si
hereticus. B . Hec ergo sunt princi
palia in testibus ꝯsideranda. Sunt et
alia quedam consideranda que hic sta
tim sequuntur.pmo videlicꝫ vtruꝫ sit
iimicꝰ eiꝰ ꝯ quẽ dat testimoniũ uľ ami
cus eius ꝓ quo testificať.4.q.3.testes
ŵ.ideoqꝫ in persona. Itẽ obscuri ꝛ igno
ti non admittũtur.vel solum admittũ
tur cum tormentis aut verberibus.vt
i Auten.eo.§.sancimus. A .Et ibi pꝫ.
ꝙ hec obtinent qñ ex aliqua ꝯiectura
dubitať de corruptione. B . Itẽ nec
executores negocioꝝ aut ꝓcuratores
q in ipsa cã fuerũt actores vel rñsales
ex̃ eo.insuꝑ. Immo ẽt q fuit ꝓcurator
ľ aduocatꝰ i p̃ori iudicio ñ ꝛcipiť i testẽ
i cã appellatõis.ex̃ eo. Romana.li.º6º.

¶ Utrũ qs possit admitti ad testimõi
um in sua cã. Rº. Non. neqꝫ p̃ncipaliť
neqꝫ secũdario. C.eo.l.omnibꝰ. Uñ ven
ditoꝛ in cã rei vendite non admittiť ꝓ
emptore.qꝛ cã ꝓpria venditoris eẽ vi
deť.neqꝫ vẽditoꝛ in cã pignoris ꝓ cre
ditore.ff.de app.l.ab executore.§.alio
ꝯdẽnato. Fallit hoc i legatariis ꝛ fidei
cõmissariis q ferunt testimoniũ in cã
testi cum agiť de hereditate.non de le
gatꝭ ꝛ fideicõmissis suis.bñ tñ pñt scri

bi ⁊ eē testes in eo testō in quo aliquid eis legatum est. C. de testa. l. dictantib⁹ Item fallit in collegiis ⁊ corporibus i quibus singulares eorum psone p cā vniuersitatis ferre possunt testimoniū 14. q. 2. si p prudentiam. ex̄ eo. insuper. 2. c. cum nuncius. Et hoc ideo quia cāe vniuersitatis non sunt singulorum. et si ɔmodum ɔtingat singulos. vt. 12. q. 2. q manumittitur. Et itellige nisi fuerit actores vel rn̄sales in ipsa causa. ut in precedenti. §. dictum est. A. ⁊ proba tur in dicto. c. insuper. Et idem quod in hoc. §. notatur in dcā. q. 177. B.

¶ Utrum in causa cōi duorum alt̄ ad mitti debeat ad testimōiū. R⁹ Nō. q2 cā cōis duorum vtriusq3 ē. ar. ff. de ritu nup. l. illud. Et idem in socio criminis ⁊ pticipe. 4. q. 3. item in criminali. ℣. ite3 liberi. ex̄ eo. c. veniens. Nec ob. extra eo. qm̄. Nam illud est spāle in cā denū ciationis. vel ibi admittunt̄ socii crimi nis ad presump. ex̄ de adul. significasti Credit̄ etiam sociis criminis in exēpt] vt in crimine lese maiestatis. ⁊ di⁹. 79. dis. siquis papa viuente. 6 q. i. siquis cū militib⁹. 25. q. 3. nemini. ex̄ de ɔfess. c. p̊. Idem i dcā. q. 177. B.

¶ Utr̄ parentes vel liberi possint p vel ɔ̄ se testimoniū ferre. R⁹ generali ter p rectā lineā ascendentes vl̄ descē dentes p vel ɔ̄ se idonei testes nō sūt. 4. q. 3. §. item in criminali. ℣. ite3 testis. ⁊ ℣. item pentes. ff. eo. l. testis. Idē est ō mr̄e. s3 tamē ambo parētes in casu ad mittunt̄ p filio. s. cū queritur de etate vel natiuitate. extra qui fi. sint le. trans misse. ⁊. c. p tuas. A. Et in his. c. p3 ꝙ hoc est ver̄ nisi certis indiciis ⁊ testib⁹ ɔtrariū appareat. B. Item vbi agi tur de ipedimento mr̄imonii rōne con sanguinitatis vel affinitatis. ex̄ eo. q̊ tiens. Ceterum si agit̄ an mr̄imonium sit contractum vel non. tunc mr̄ suspe cta ē si vir sit superior. ex̄ eo. super eo. Quē casum habes. s̄. mr̄imoniu3 7⁹. §. fi. Sunt aūt quedam psone que aduer sus ɔiunctos suos testimoniu3 dicē nō coguntur. vt aduersus socer̄ generum vitricū. preuignū. sobrinum. sobrina3. sobrine natum. eosq3 q in priori gradu sunt. Item aduersus patronū ⁊ patro nā: ⁊ liberos eius. ut. 4. q. 3. §. ite3 in cri minali. ℣. item. l. iulia. Et alie etia3 pso ne que ibidē ɔputantur. que generalit̄ a ferendo testimonio sunt] exēpte. A. Et ibi possunt uidere q habēt hoc agi tare. Et idem quod in hoc. §. nō. in dcā q. 177. B.

¶ Utrum testes pduci possint de do mo actoris. R⁹ Nec de domo actoris nec accusatoris nec in causa ciuili nec criminali testes pduci debent. quia eo rum testimoniū suspectum est. 3. q. 5. p totum. 4. q. 3. §. item in criminali. ℣. itē etiam iure ciuili. Omnes aute3 p̄dicti qui repellendi sunt debent admitti si is ɔtra que3 producuntur eor̄ testimo nio in alio iudicio sit vsus. nisi inimici as postmodum exortas docuerit. uel aliquod aliud legitimu3 post emergēs seu corruptōem. ut in p̄dcō. §. ite3 in cri minali. ℣. ite3 sigs testib⁹. ⁊. C. eo. l. sigs testibus. A. Idē in dcā. q. 177. B.

Nō ꝙ sacerdos nō d3 eē testis in istr̄is ɔfectis totalit̄ int̄ seculares. 14. q. 2. q̄3 q̄3. Hoc intellige de honestate ⁊ nō de necessitate. A. Ibi dr̄ q̄3q̄3 sacerdotū testimoniū credibile habeat̄ tamē in ipis seculi negociis p ɔficiendis istr̄is ad testimoniū non rogētur. q2 eos tali bus rebus interesse non ɔuenit. Si āt euētu aliquo cāe interfuerit. ⁊ aliquid uiderint uel audierit ubi nulle idonee seculariu3 iueniantur psone. ne ℣itas occultetur ⁊ malus ut bonus extimet̄. i puidentia proprii sit epi. ut aut corā se ⁊ cōpetentibus iudicibus. aut aliter ℣itatem honorifice testificentur. B.

Testis 2⁹ de numero te stiū. Et quidē duo testes regularit̄ sunt ne cessarii. ⁊ sufficiūt. ff. eo. l. ubi numer⁹. 4. q. 3. §. itē. in criminali. ℣. item ubi. A. Idē i sum. li. 2⁹ ti. 5. q. 178. ƀm Hosti ⁊ Goff. B.

Utrum in aliquib' cāis sufficiat vnus te
stis. R°. Licz cōiter nō sufficiat vt nūc
dictū ē. statur tn̄ testimonio vni' in his
in quib' alteri p̄iudiciū non infert. pu
ta si dubitat de aliquo an fuerit bapti
zat'. vel an eccl'ia ɔsecrata. de ɔse. di. 4.
paruulos. 𝔷. c. cum itaq̧. Itē stat testimo
nio vnius vbi de cōsensu ptium ita cō
uenit. cū 𝔷 testimonio aduersarii stari
possit. C. de fideicōmis. l. fi. Item qn̄ q̄
rit vtrum aliquis sit emendatus de cri
mine stat testimonio sacerdotis. ex̄ eo
testimoniū. A. Ibi nō bn̄ hoc pbat
s3 ex eo q2 cū in secreto cōfiteat alit p
bari non pōt. b̄m Hosti. 𝔷 in dcā. q. 178.
vbi etiam p3 b̄m eundē q idem est de
eo qd̄ sequit. B. Item in correctiōe
fraterna sup prima correctione carita
tiua p vnū solū pbatur. q2 nec alit po
test. ex̄ eo. in oi. A. Idē qd̄. s̄. nō. i. d.
q. 178. b̄m Hos. Ray. 𝔷 Host. B. Idē
est qn̄ testm̄ valet vni' testimōio quā
doq̧ nulli'. qn̄q̧ requirunt plres. vt. s̄.
testm̄ p̊. §. 4° Item licz vn' testis non
faciat pbationez facit tn̄ p̄sumptōem
ex̄ de suc. ab intes. c. fi.

Utrum i aliquib' requirant plures
testes q̄ duo. R°. In multis plures re
quirūt. Nā in testis plures requirunt.
vt. s̄. testm̄ p̊. §. 4. Item i donatōib' cā
mortis requirunt qnq̧ testes. C. de do
nat). cā mor. l. fi. 𝔷 i codicill'. C. de codicil
lis. l. fi. i fi. Silr requirūt quinq̧ testes.
A. rogati. vt in dcā. q. 178. B. qn̄ de
bitor vlt pbare solutum debitū qd̄ in
script) fuit factū. C. eo. l. testiū. A. Et
ibi p3 q similit pōt hoc pbari p aliaz
scripturā. 𝔷 si illa scriptura amissa fue
rit. pōt 𝔷 amissio 𝔷 solutio p pauciores
testes pbari. B. Item reqrunt qua
tuor testes cū dant ad reprobandū in
stra. ar. ex̄ de fide instru. cū Johes. Itē
ɔ quasdā psonas. vt in. §. se. df. A. Di
ctū. c. cum Johes. non videt bene pro
bare hoc ad quod allegat. s3 in ar. facit
dicta. l. testium. B.

Utrum ɔ aliquas psonas requirat ma
ior numer' testiū. R° b̄m Tho. scda se
cūde. q. 70. Sic. 2. q. 4. presul. A. i. eps
cardinalis b̄3 glo. in. c. p̄sul. 2. q. 4. 𝔷 Hos.
vt i dcā. q. 178. B. nō dānetur nisi. 72.
testibus. Presbr autem cardinal' nisi
44. testibus Diaconus cardinal' vrb
Rome. nisi. 28. testibus. Subdiaconus
acolitus. exorcista. lector. hostiarius. ni
si septē testibus. Et hab3 locū speciali
ter in epis. presbyteris. diacōibus. 𝔷 cl'i
cis ecclesie romane. ppter ei' dignita
tē 𝔷 hoc triplici rōne. primo quidē. q2 i
ea tales institui debēt quor sanctitati
plus credat q̄ multis testibus. 2° quia
hoies qui habēt de aliis iudicare sepe
ppt iusticiā multos aduersarios hn̄t.
vn̄ 𝔷 nō passim credēdū est testib' con
tra eos. nisi magna multitudo conuēi
at. 3° q2 ex ɔdēnatione alicui' eor dero
garet in opinione hominū dignitati 𝔷
auctoritati illi' eccl'ie. qd̄ est piculosi'
q̄ in ea tolerare aliquē peccatorez nisi
valde publicū de quo graue scādalum
oriat. A. Predictis adde qd̄ dicit in
l. i. ff. eo. §. q iudices sufficientē numer
testiū moderent 𝔷 eū solū numer testi
u3 quē necessariū eē putauerint euoca
ri patiant. ne effrenata ptāte ad vexā
dos homines supflua multitudo testi
u3 ptrahat. Et regularit effrenata mlt
titudo vr̄ si excedit numer. 40. ex̄ eo.
cum cām. Qd̄ tn̄ videt relinq arbitrio
iudicis b̄m exigentiā cār cū sit indeter
minatū. ex̄ de offi. del'. de cāis. Et sentit
glo. in dicto. c. cum cā3. B.

Testis 3° q̄tū ad actū testificandi.

Utrum testis qui se subscribit ali
cui negocio p̄iudicet sibi. R°. Si scient
hoc facit p̄iudicat sibi. ita q ɔtra illud
nō pōt postea reclamare. q2 approbas
se p̄sumit. Sec' si subscribit noie aliēo
q2 p hoc nō intelligit ɔsentire. vt nōt
ex̄ de his q̄ fiunt a p̄la. sine ɔsen. ca. q̄
to. A. Clarius hoc nōt glo. in. c. sigs
p̄sbyteror. ex̄ de re. ec. non alie. Etiam
nō. in sum. li° 2° ti. 5. q. 177. vbi 𝔷 addit.
Et ex hoc collige q nō fit p̄iudiciū ali
cui si aliquid fit eo presente 𝔷 nō cōtra

dicente.nisi aliquod signũ debeat con
sensus assumi. B.
¶ Quotiẽs pñt testes pduci? Respõ
deo. Tres tm̃ pductiones fieri pñt in
cãis eccl'iasticis vel ciuilibus. sz nõ q̃r
ta nisi iuret ꝙ nõ didicerit testificata
A. Nec per se nec per aliũ. ꝛ ꝙ non ꝑ
dolũ vel ꝑ artem quartã pductionez
petat. sz q² quos vult de nouo pducẽ
pus habere nõ potuit. ex̃ eo. vltra ter
tiã. B. Quinta nullo mõ cõcedit. ex̃
eo. in cãis. Et hoc itelligas nisi aliqs te
stiũ in p̃mis pductiõibus impedit⁹ fuis
set. nã pbato ipedimento sine aliq̃ sac̃
mẽto dabit alia dilatõ etiã centesima
ꝫm Inno. Et sic itellige ex̃ eo. vltra ter
tiã. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 179. ꝫm Ho
sti. q clari⁹ sic loquit. Et hoc intelligas
si in p̃ma pductione secũda ꝛ tertia p
duxit aliquẽ testem. At si impeditus
fuissz in prima secũda ꝛ tertia pbato
ipedimento sine aliq̃ iuramẽto dabit
secunda dilatio. sicut ꝛ centesima vel
millesima ꝫm dñm meum Inno. q̃rtũ.
Et sic intellige ex̃ eo. vltra. B.
¶ Quot sunt que tollũt copiã pbãdi
ꝑ testes? R⁰ ꝫm Hos. Quatuor. Videlz
publicatio attestationũ. ex̃ eo. de testi
bus. ꝛ c. itimauit. Itẽ renunciatio siue
ↄclusio. ex̃ eo. fraternitatis. Itẽ q̃rta p
ductio. ut in p̃cedenti. §. Item numer⁹
testiũ effrenatus. ex̃ eo. significauerũt
ꝛ c. cum cãm. A. Idez in dcã. q. 179. Et
de hoc vltimo dictũ est ad finem p̃ce
dentis. c. in additione. B.
¶ Vtrũ testis teneat iurare ꝛ qualiter.
R⁰ Nulli testi quãtecunq; religionis
sit credit nisi iurauerit. ex̃ eo. nup. Po
test tñ remitti iuramentũ de ↄsensu ꝑ
tiũ. ex̃ eo. tuis. nisi in cã mrĩmoniali. q²
tũc nec ↄfessioni coniugũ stat. ex̃ de eo
q cog. ↄsan. vxo. sue. sup eo. Et iurabũt
tactis sacrosanctis euangeliis nisi esset
ep̃s q iurabit solũ ppositis euangeliis
ex̃ de iura. calũ. c. fi. A. Idẽ i sum. eo.
ti. q. 181. ꝫm Host. q ẽt idẽ dicit de sacer
dote. s. ꝙ non tangat sancta euangelia
iurando sicut nec ep̃s. Alii aũt ut ibi pz
dicunt hoc spãle in ep̃o. Veritas ẽ ꝙ ꝺ
ipso tm̃ loquit dcm̃. c. finale. B.
¶ Sed qd dz testis iurare? R⁰ Debet
iurare ꝙ dicet totã ꝟitatẽ quã nouit ꝺ
illa re. 3. q. 9. hortamur. ꝛ ꝙ nõ admisce
at falsũ. nec aliquid de suo adiiciat. 3. q
9. pura. Itẽ addit de quorundã ↄsuetu
dine ꝙ nulli pandet testimoniũ ꝛ hoc
bñ. 4. q. 3. §. itẽ in criminali. ꝟ. itẽ q. fal
so. ex̃ eo. fraternitatis. A. Idẽ in dicta
q. 181. ꝫm Hosti. B.
¶ Quid iurant testes qñ pcedit ꝑ in
q̃sitõem? R⁰ Si fiat inq̃sitio ꝯ ꝑsonaz
singularẽ de aliq̃ crimine. iurat testis
ꝙ sup illo dicz plenã ꝟitatẽ ex̃ ꝺ simo
licet Hely. Si ꝟo fiat inq̃sitio sup sta
tu eccl'ie. iurat dicẽ ꝟitatẽ de oib⁹ que
scit vel credit i ecclesia reformãda. ex
ceptis dico occultis. ex̃ de accu. oli. Vel
iurat ꝙ rñdebit ꝟitatẽ ad iterrogata
ex̃ de accu. cũ dilect⁹. Et itellige ꝙ occl'
tũ hic dicit crimẽ qd̃ non ẽ manifestũ
vel de q̃ aliqs non ẽ ifamat⁹. Naz si de
occultis de qb⁹ non p̃cessit ifamia ali
qd dixerint testes. nõ valebit dictũ eo
rũ. A. Etiã si duo vl' plres sciuerint cri
mẽ ꝛ iuramẽto affirmẽt. vt in. c. qd̃ seq
tur. B. ex̃ de accu. inq̃sitõis. vt ꝛ Tho
dic̃ i se. x⁰. §. qui incipit. Vtrũ hõ. A. Iõ
i sũ. li⁰ 3⁰ ti. 31. q. 6. ꝟ. forma aũt ꝛc̃. vbi ẽt
addit ꝫz Vl. Occulta aũt hic vocamus
nõ solũ secreta ↄfessiõis. sz ẽt oẽ crimẽ
de quo qs nõ ẽ ifamat⁹. Sciendũ tñ ꝙ
si fiat inq̃sitio sup certis capitul'. tũc in
iuramẽto nõ apponet hec cl'a exceptis
occultis. Sz cũ infamia p̃cesserit spãl'r
de hoc crimine determinato ꝫz numerũ
dicẽt testes qcqd ꝺ hoc sciũt vl' credũt
etiã si sit occultũ. dũmõ nõ sciat solum
ꝑ ↄfessionẽ. Vel si aliquis ifamat⁹ sit
de fornicatõe cũ hac muliere ꝛ sup h⁰
fiat inq̃sitio. dz testis dicẽ etiã secretas
circunstantias quas nouit ẽt si iurauit
secretũ tenere. Dixi autez inquit deter
minato ꝫm numerũ. quia si solũ de spẽ
criminis est infamatus tunc non debz
testis reuelare occulta. Quando autẽ
generalis fit inquisitõ. tunc si de occl'tis

de quibus non p̃cessit ifamia aliqd di
xerint testes.nõ ualebit dictũ eoꝝ.nec
ille ꝓpter hoc erit puniẽdus.dicto.c.in
qsitionis.Et ẽ rõ differentie.qꝛ cum su
ꝑ certis articul' inquirit vel omittit in
qsitio scit p̃cessisse infamia.ꝫ non sic i
gnãli inquisitõe. B.

¶ Utrum liceat testi aliqd recipere. R°.
Pro ferẽdo testimonio nihil dꝫ recipe
14.q.5.nõ sane.nisi tm̃ expensas ab eo
q eũ ꝓducit.4.q.3.venturis. Et si acce
pit turpit accepit ꝛ restituet ei a q̊ ac
cepit.nisi ille dederit ad corrũpẽduꝫ te
stẽ.tunc.n.dꝫ dari ei i cuius iiuriaꝫ acce
pit. A .vel pauperib' ꝫ Ray. Hosti.
aũt dicit ꝙ si pecuniã accepit vt verũ
testimoniũ diceret:dꝫ hoc paupib'ero
gare.vt in sum.cõ.eo.ti.q.188. Hoc põt
itelligi qñ dãs ñ redimit vexatõeꝫ suã
qꝛ non requirebat a teste.Et ꝯ hac ĩmã
lati' dcꝫ ẽ.s̃.rstitu° p̊.§.13.ĩ additõe. B

¶ Qualit testis ꝯponere debeat? R°.
Testis tanq̃ cõis persona dꝫ dicẽ purã
ꝟitatẽ quã scit sup fcõ nulla adiecta
falsitate.3.q.9.hortamur.4.q.4.null'
14.q.5.non sane.nam ꝛ sic iurauit.vt.s̃
in 6°.§.dictum est.

¶ Quid cũ testis nõ ẽ de facto certus
R° ꝫm Tho.scda scde.q.70.i testimo
nio ferẽdo nõ debet hõ ꝓ certo asserẽ
id de quo certus nõ est. ꝫ dubiũ debet
sub dubio ꝓferre. ꝛ de quo certus ẽ ꝓ
certo asserere. Sꝫ qa ꝯtigit ex labilita
te humane memorie ꝙ qs reputat se
qñq̃ certũ de eo qd falsũ ẽ.iõ cũ aliqs
cũ debita sollicitudine recogitans esti
met se certũ eẽ ꝯ eo qd falsum ẽ ñ pec
cat mortalit asserẽs.qa nõ dicit falsũ
testimõiuꝫ ꝑ se ex itentiõe ꝫ ꝑ accñs ꝯ
id qd itendit. A . Jd i sũ.eo.ti.q.183.
B. Propt hec ꝛ h'mõi solẽt testes iter
rogari vñ ꝛ quõ sciãt.ꝛ si itrogati ꝯ cã
scie nõ dicãt.ñ.valebit testimoniuꝫ.4.
q.3.§.itẽ sola.ꝛ.24.q.3.si habes.ꝛ in Au
ten.de testib'.§.ꝛ licꝫ dudũ.

¶ Utrum hõ teneat ad testimoniũ ferẽ
duꝫ. R° ꝫm Tho.vbi s̃.Distiguendũ ẽ
qꝛ si testimoniuꝫ alicui' subditi requi
ritur auctoritate superioris.cum i his
q̃ ad iusticiaꝫ ꝑtinent obedire teneat.
non ẽ dubium qn teneat testimoniuꝫ
ferre i his in qbus ꝫm ordinẽ iuris testi
moniuꝫ ab eo exigitur puta in manife
stis.ꝛ in his in quibus infamia preces
sit.Si autẽ exigat in non manifestis ꝛ
de quib' infamia nõ p̃cessit non tenet
ad testificandũ. A . Hoc veꝝ super
criminibus.Sꝫ sup cãis pecuniariis ui
det teneri etiã in non manifestis.14.q.
2.q̃q̃. B .Si ꝟo requirat testimoni
uꝫ non auctoritate supioris cui obedi
re tenet.tunc siquidẽ requirat ad libe
randũ hominem ab iniusta morte.seu
quacunq̃ pena.vel falsa infamia.vel
aliquo damno.tenet homo ad testifi
candum.ꝛ si eius testimonium non re
quirat tenet facere quod in se ẽ ut ve
ritatẽ denunciet alicui qui ad hoc pos
sit ꝓdesse.Unde in p̊s.Eripite pauperẽ
ꝛ egenum de manu peccatoris libera
te.Et pꝟ.24.° Erue eos qui ducunt ad
mortẽ.Et Ro.p̊. Digni sunt morte nõ
solum qui faciunt.ꝫ etiam q consenti
unt facientibus.Unde dicit glo. Cõsen
tire est tacere cum possis arguere eos.
Sup his ꝟo que pertinẽt ad cõdẽnati
oneꝫ alicui' nõ tenet aliquis ferre testi
moniũ.nisi cum a superiore ꝯpellitur
ꝫm ordinẽ iuris.qꝛ circa hoc si veritas
occultat nulli ex hoc spãle dãnuꝫ nasci
tur.ꝛ si imineat periculum accusatori
non ẽ curandũ.qꝛ ipse se in hoc ꝑiculũ
iniecit. A .Jdem in sum.eo.ti.q.184.
Et p̃dictis con.Ray.cuius ẽt dictũ fuit
quod seqt. Et ibi pꝫ quod clari' addit
ꝙ cũ ꝓpter defectũ ꝓbationũ quis ui
det ꝓximũ rem suã amittẽ. ẽt priuile
giate ꝑsone vl' sacerdotes cogendi sũt
ꝟitatem dicẽ.14.q.2.q̃q̃. si talis est cã
in qua liceat eis testimoniũ ferre. Nã
nõ licet i cã sanguis. Con.Ul. Et addit
glo.Ray.ꝙ in odiosis exceptõibus vel
criminibus nõ ꝯsueuerunt testes ꝯpel
li passim.licꝫ qñq̃ ꝯpellant. vt in inq
sitionibus. B .Ad hec p̃dicta potest
facere.xi.q.3.quisqs. Et in casu p̃dicto

de dāno etiam sacerdotes ⁊ alii clerici
⁊ religiosi tenenť.14.q.2.q̃ꝫq̃ꝫ. Sed nō
tenenť si talis est cā in qua non liceat
eis ferre testimoniuꝫ.vt in cā sanguis.
vt dcm̃ est.s̃.homicidiū.4°.§.p̊.
¶ Utrum liceat homini testimonium
ferre de his que ei i secreto ꝯmissa sūt.
Rꝫ° ꝫm Tho.scđa scđe.q.70. De his q̄
ꝯmissa sunt homini i secreto p ꝯfessio
nem nullo mō dꝫ testimoniū ferre. qa
huiusmōi non scit vt hō.sꝫ tanq̄ mini
ster dei. ⁊ maius ē vinculum sacri quo
libꝫ hominis p̄cepto. Circa xͦo ea que
aliter homini sub secreto ꝯmittunť di
stinguendū est. Quādoq̄ꝫ.n.sunt talia
que statim cū ad noticiaꝫ hominis ve
nerint homo ea manifestare teneť.pu
ta si pertinent ad corruptionē multitu
dinis spiritualem vel corporalē.vel in
graue dānuꝫ alicui⁹ psone.vel si aliqd
aliud ē huiusmōi qđ quis teneť ꝑpala
re vel testificando vel denunciādo. Et
ꝯ hoc debitū obligari nō pōt per secre
ti ꝯmissū.qꝛ in hoc frāgerꝫ fidē quā al
teri debꝫ. Qñq̄ꝫ xͦo sunt talia que quis
ꝑdere nō teneť.vñ pōt obligari ex h°
q̄ sibi sub secreto ꝯmittūť.⁊ tūc nullo
mō teneť ea ꝑdere ēt ex p̄cepto supio
ris.qꝛ secretū seruare est de iure natu
rali.nihil aūt pōt p̄cipi hoi ꝯ id qđ de
se ē nāle. A .i.quod ē de iure nāli.vt
i sū.eo.ti.q.185.vbi hec notanť. B.
¶ Utrum discordia testium infirmet
testimoniuꝫ. Rꝫ° ꝫm Tho.vbi.s̃. Discor
dia testiū in aliquibus principalib⁹ cir
cūstantiis que variant substantiā fci.
puta i tēpore vel loco vel in psonis de
quibus p̄ncipaliť agiť.aufert efficaciā
testimonii.qꝛ si discordant in talib⁹ vi
denť singulares eē in suis testimoniis
⁊ de diuersis fcis loq. puta si vnus dic
hoc factū eē tali tempe vel loco. alius
alio tpe vel loco.nō videnť de eodē fa
cto loq. Non tamē preiudicať testimo
nio si vn⁹ dicat se nō recordari: ⁊ alius
asserat determinatū tēps vel locuꝫ. Et
si in talibus oīo non discordauerint te
stes actoris ⁊ rei, si sunt equales nūero
⁊ pares dignitate.stať ꝓ reo.qꝛ iudex
facilior dꝫ eē ad absoluendū q̄ꝫ ad ꝯdē
nādū.nisi forte in cāis fauorabilib⁹ si
cut in cā libertat[is] ⁊ hi⁹. A .vt ē ēt cā
mrīmōii dot[is] ⁊ testi.ex̃ de sen.⁊ re iudi.
c.fi. Si xͦo testes sint ineq̄les.tūc iudex
regret xͦitatē ꝫm ꝯditōes q̄ stati subse
quūť. Pro q̊ facit.4.q.3.§.itē in crimi
nali.xͦ.itē testiū. B .Si xͦo testes ei⁹
dē ptis dissenserint.dēt iudex ex motu
sui aī pcipe cui pti sit standū.vł ex nū
mero testiū.vel ex dignitate coꝝ.vł ex
ꝯditōe negocii ⁊ dictoꝝ. Multo āt ma
gis vni⁹ testimoniū repelliť si sibiipsi
dissideat interrogatus de uisu ⁊ scia. ñ
āt si desideat iterrogat⁹ de opione ⁊ fa
ma.qꝛ pōt ꝫm diuersa visa ⁊ audita di
uersimode mot⁹ eē ad respondēdū. Si
xͦo sit discordia testimonii in aliqbus
circūstantiis nō pertinentib⁹ ad subaꝫ
fci puta si tēpus fuerit nebulosū vł se
renū.vł si dom⁹ fuerit picta aut nō. vł
aliqd huiusmōi,tał discordia nō p̄iudi
cat testimonio.qꝛ homines nō ꝯsueue
rūt circa talia multū solicitari.vñ faci
le a memoria elabūť.gnimo aliqua di
scordia in talib⁹ facit testimoniuꝫ cre
dibili⁹.ut dicit Chryso⁹ sup Math.qꝛ
si i oīb⁹ ꝯcordarēt ēt minimis.viderēť
ex ꝯdcō eūdē sermonē ꝑferre.qđ tamē
prudētie iudic[is] reliqtur discernēđ. A
Predicta ēt latius ⁊ diuersis xͦbis no
tāť in sū.eo.ti.q.186.ꝫm Ul.⁊ host.ubi
ēt addiť q̄ testis pōt corrigē dictū suū
incontinenti. non aūt ex interuallo.ex̃
de testi.cogen.p̄terea. Item q̄ si ad re
probandū dicta p̄orum testiū inducāť
secundi testes.cꝫ istos secundos plr̃es
esse ⁊ longe melioris fame q̄ꝫ sint p̄mi
qꝛ post publicationē attestationū ma
gis p̄sumiť de subornatione testiuꝫ q̄ꝫ
ante.extra de probatio.licꝫ.§.vlti. Iteꝫ
q̄ si neuter possidet rem. ⁊ vterq̄ꝫ pe
tit eam ab aliquo extraneo.⁊ testes iā
dicto modo sunt pares.diuidatur res
si potest. sicut fuit iudicium. Salomo
nis inter meretrices. 3° Reg[um].3°. ⁊ extra
de presumptioni. afferte. Sed si non

pōt diuidi.[potest iudex gtificare z da
re cui vult.ar.extra de paro.c.ꝑ. Item
ꝙ si testes cōtradicunt instr̄o semꝑ te
stes preualent instrumēto nisi i his q̄
melius ꝓbant per instrumētū q̄ ꝑ te
stes.vt sentētia lata.z arbitriū. z ꝯmis
sio facta iudicibꝰ.z nisi i iuentario pu
blice cōfecto ꝯ quod nō admittunt te
stes.z nisi in instrumeto in quo mlier
ꝯfitet se recepisse pecuniā ꝓ fideiussio
ne.C.ad velleia.l.ātique.Sꝫ certe ista
lex nō videt ꝓbare id ad qd̄ allegat.
Bn̄ aūt vr̄ ꝙ quo ad acta iudiciaria i
strumēta preualeāt testibus. cū dicta
acta de necessitate debeāt i scriptis re
digi.Unde soli testes ad eoꝝ ꝓbatiōeꝫ
sufficere non vident.ex̄ de ꝓbatō.qm̄.
Item in d.q.186.dicit ſm eosdē. ꝙ opꝫ
ad minꝰ ꝙ ꝑ quatuor testes reprobet
instr̄m.quia instrumētū obtinet viceꝫ
duoruꝫ testiū.z tabellio equipollet vl̄
est maior vno teste. B.
¶ Quid de teste falso? Rx Tho. scd̄a
scd̄e.q.70.Peccat mortalit inq̄tum ꝑ
iurus est z inq̄tū facit ꝯtra iusticiā.de
quo ē spāle preceptum in decalogo.Et
talis indubitant tenet ad restitutionē
oīum que ꝓximus eiꝰ amiserit ꝑ eius
testimoniū.14.q.5.nō sane.z.q.6.si res
aliena.z.2.q.1.notū. A .Meliꝰ facit c.
fi.extra de iureiuran.Et predictis con.
Ray.z Hosti.vt i sū.eo.ti.q.187. B.

Timor. vtrum sit pecca
tuꝫ. Rx ſꝫ Tho.
scd̄a scd̄e.q.175. Timor pctm̄
ē ſm ꝙ ē inordinatꝰ.ꝓut.s.fugit quod
nō ē ſm rōem fugiendū. Hec aūt inor
dinatio timoris qn̄q ꝯsistit in solo ap
petitu sensitiuo nō supueniēte consen
su rōnalis appetitꝰ.z sic nō potest esse
peccatū mortale sꝫ solū veniale. Quā
doq hec inordinatio timoris ꝑtingit
vsq ad appetitū rōnaleꝫ q dicit volū
tas.qn̄.s.voluntas refugit aliqd ex libe
ro arbitrio non ſm rōnem. z talis inor
dinatio timoris quandoq est peccatū
mortale. quādoq veniale. Si.n.qs ꝓ
pter timorem quo refugit ꝑiculū mor
tis uel quodcunq aliud tꝑale malum
sit dispositus vt faciat aliqd̄ prohibi
tū vel pretmittat aliqd̄ quod ē prece
ptū in lege diuina. talis timor ē pecca
tū mortale.alioquin veniale. A .Iō
in sum.li.3. ti.34.q.262. B.
¶ Utrū aliquis timor excuset a pctō?
Rx ſm Tho.vbi.s.Sicut ꝑtactū est ti
mor in tantū hꝫ rōnem pcti inq̄tum ē
ꝯ ordinem rōnis. Rō aūt iudicat q̄daꝫ
mala magis esse fugienda q̄ alia sicut
magis ē fugienda mors corporalis q̄
amissio rerū.Unde siqs ꝓpter timorē
mortis latronibꝰ aliquid promitteret
aut daret excusaret a peccato qd̄ icur
reret si sine cā legitia ꝑtermissis oibꝰ
bonis peccatoribꝰ largiretur.Siqs ꝓo
incurrat mala magis fugiēda. utputa
mala aie i.peccata.fugiēs mala corpo
ris puta flagella vel morteꝫ.aut mala
exteriorū reꝝ puta dānum pecunie. A
etiā magis q̄ dānum corporis. qꝛ ma
gis sunt timenda mala aie q̄ corporis
z mala corporis plus q̄ extrinsecoꝝ re
rū ſꝫ eū Tho.i sum.eo.ti.q.263.vbi hec
notāt. B .nō excusat totalit a pctō
diminuit tn̄ peccatū. qꝛ minꝰ volunta
riū ē.nā ex timore iponit q̄si quedā ne
cessitas.Un̄ phus hiꝰ que fiūt ex timo
re dicit esse non simplicit voluntaria
sꝫ mixta ex voluntario z inuoluntario.
¶ Utꝝ itimiditas sit peccatū. Rx ſm
Tho.scd̄a scd̄e.q.126.Intimiditas pōt
ꝯtingē tripliciter.Uno mō qn̄ quis minꝰ
timet mortē q̄ dēat.vl̄ aliq mala tꝑa
lia ꝓpt hoc ꝙ minꝰ debito amet bona
eis ꝯria.sed ꝙ nihil eoꝝ timeat nō pōt
ex tali defcū amoris ꝯtingē. A .sꝫ ex
cāis subsequētibꝰ.vt i sū eo.ti.q.264.
vbi hec nō. B .2. pōt itimiditas ꝯti
gere eo ꝙ quis extimat mala opposita
bonis q̄ amat sibi supuenire nō posse.
Qd̄ qn̄q ꝯtigit ex supbia ai de se ꝑsu
mētis z alios ꝯtēnent] ſꝫ ꝙ dr̄ Job.41
Factus est vt nulluꝫ timeret.oē subli
me videt.3. contingit ex defectu rōis.
sicut phus dicit 3. ethicorum. ꝙ celte
ꝓpt stulticiā nihil timēt.Un̄ pꝫ ꝙ esse

ĩpauidũ eſt vicioſũ. ſiue cauſeᷓ ex de
fectu amoris. ſiue ex elatiõe aĩ. ſiue ex
ſtoliditate. que tñ ſtoliditas excuſat a
peccato ſi ſit oĩo inuincibilˀ. De mãt i
moris quere i. vis. ⁊. s̃. metus.

Torneamentum

Torneamenta dicũtᷓ in qbꝫ
milites ex ꝯdicto ꝯueniri ſolent. ⁊ ad
oſtẽtatõꝫ viriũ ſuarũ ⁊ audacie temẽ
ꝯgredi. ex̃ eo. c. p̊. A . Vñ mortes ho
minũ ⁊ aĩarũ ꝑicula ſepe ꝓueniũt. vt
ibi. Et ſic vr̃ ꝙ q̃litercũqꝫ fiat talis pe
riculoſus cõgreſſus ad oſtentatõnem
viriũ voceᷓ a iure torneamentũ licet
forte in diuerſis ꝑtibus diuerſimode
nũcupeᷓ. Nam nõ eſt curandũ de vo
cabulis ſꝫ de rebus ⁊ de rõne legis. ut
in. c. intelligentia. ex̃ de ꝟbo. ſig. cum
ẽt in penalibus ꝓcedaᷓ ad ſĩlia vbi ẽ
eadẽ ratõ. vt. s̃. ſortilegium 2.° §. 7.° in
additõne. B .

¶ Utrꝫ torneamenta facẽ ſit peccatũ
Rꝫ° ſm Guil. Tales mortaliᷓ peccant
qꝛ faciũt ꝯ̃ ꝓhibitõem ecclie. ex̃ eo. c.
p̊. Si ãt non eẽnt ꝓhibita ⁊ fierent cã
diſcendi vſũ armoꝝ ad ĩpugnandum
ĩfideles. ⁊ ob defenſionẽ patrie. vel rei
publice. nõ eẽnt pctã. Sꝫ intellige ſm
Hoſti. ꝙ ꝓhibenda ſũt qñ mortes et
corporis ⁊ aĩe iminẽt ĩ eis. Nam pꝫ co
gitari hꝰ euenire poſſe. ff. ad. l. acq̃l. l. q
occidit. § in hac. ⁊. ff. locati. l. ſi quis do
mũ. Et ludus noxius in culpa eſt. ff. ad
l. acq̃l. l. nã ludus. Et ſi qs eoſ ludos ap
pellet ex qbus crimia oriunᷓ. vt ĩ pro
hemio. ff. circa fi. A . Propᷓ has cãſ
ſatis pꝫ ꝙ hec de ſe illicita ſũt ẽt ſi ab
eccleſia non ꝓhiberentur. vt ⁊ ſentit
Hoſti. ⁊ Goff. lꝫ Guil. aliud dixerit. ut
in ſum. li. 2.° ti. 2.° q. 2. B .

¶ Que pena pugnantiũ in torneamẽ
tis. Rꝫ° ſm Ray. Pena eſt. ꝙ ſi aliquis
A . ſ. q exercet tale torneamentũ. vt ĩ
ſũ. eo. ti. q. 3. vbi hec hẽnᷓ. Jdẽ vr̃ ⁊ ſi ñ
exerceat ſꝫ auxiliũ in illo p̃ſtet ſeu eiꝰ
exercitio in aliquo ſe imiſceat. ut i. §
ſe. B . ibi aliquẽ occiderit etiã caſu
reus homicidii. ⁊ irregularis erit. qꝛ lu
dus talis noxius eſt ⁊ illicitus. ⁊ iõ qc
quid ex eo ſequiᷓ imputandũ eſt. ar.
ex̃ de p̃ſump. c. p̊. ⁊ ex̃ de homicidio. c.
fi. Jtem q in torneamento moriᷓ non
dꝫ in cimiterio ſepeliri. vt ſupra ſepul
tura 4.° §. p̊.

¶ Quid de his qui ad torneamẽta ac
cedunt aĩmo pugnandi nõ tñ ipſi pu
gnant lꝫ aliq ibi occiſi fuerint? Rꝫ° ſm
Goff. Nõ oportꝫ tales ad ordines pro
moueri eo ꝙ ad rẽ ꝯdẽnataꝫ ⁊ ꝓhibi
tam acceſſerũt. Jdem Hoſti. A . Jdẽ
in ſum. eo. ti q. 4. Videᷓ tñ ꝙ cum ta
libus poſſit ep̃us diſpenſare. vt pꝫ. s̃.
bellũ. 2.° §. 2.° in additõne. B .

Transactio

Tranſactio eſt de re dubia li
te incerta necdũ finita nõ g̃
tuita pactio. ff. eo. l. i. A . Jdeꝫ i ſũ.
li. p̊. ti. p̊. q. i. ſm glo Ray. B . Litẽ ãt
intelligas p̃ñtem uel futurã. qꝛ ẽt ãte
litẽ põt fieri tranſactio. ff. de ꝯdi. inde.
l. elegantᷓ. §. ſi quis poteſt.

¶ Utrꝫ tranſactio ſit licita ĩ ſpũalibꝰ
Rꝫ° ſm Jnno. Licita eſt dũmõ ex vtra
qꝫ ꝑte tm̃ ſpũale ⁊ non tꝑale interueĩ
at ex̃ eo. ſtatuimus. ⁊. c. de cetero. ex̃ ꝯ̃
deci. ex multiplici. ⁊. c. ſuggeſtum. ex̃ ꝯ̃
rerum ꝑmu. ad qõnes. Jdem in bene
ficiis ſi petanᷓ iure ꝑtãtiſ puta ꝙ una
ecclia petit ab alia p̃bendã quã dicit
ad ſuã collatõem ꝑtinere. Sꝫ ſi aliqs
clericus petat ſibi beneficiũ non ẽ lici
ta tranſactõ ẽt ſi vtriqꝫ deᷓ ſpũale. ex̃
eo. conſtitutus. Cõpoſitõ ãt interueni
re põt. extra eo. ſuꝑ eo. talis. ſ. ꝙ ille clĩ
cus qui ius non habet uel non habere
creditur penitus renũciet iuri ſuo ſine
aliqua datõne. vel etiaꝫ ꝙ ius hñs re
cipiaᷓ in canonicũ ſine datõne. A .
Hoc ẽ ꝙ dcã ꝯpoſitio ſ ꝫ amicabilis ⁊
gratuita ut in dcõ. c. ſuꝑ eo. Et idẽ qđ
hic nõᷓ in ſũ. li. p̊. ti. 15. q. 44. vbi ⁊ ad
ditur ſm Hoſti. ꝙ ſi dcã amicabilˀ cõ
poſitio fiat ſine auctoritate iudicis ꝑ
ſonalis ẽ ⁊ cũ ꝑſonis extinguiᷓ. Si ãt
fiat cũ iudicis auctoritate realˀ ẽ niſi

ꝑ iudicem aliud dictū sit.ex͂ eo decet̄o
Itē ꝙ transactio aliqñ ponit̄ pro ami
cabili ↄpositione.ex͂ eo.ex lr̄is.⁊.c.ueni
ens. Item ꝙ licꝫ ↄpositio auctoritate
supioris facta teneat mero iure: tñ re
stituet̄ ecclesie si ex hoc grauit̄ ledat̄.
ar.ex͂ de resti.in inte.c.p̊.

TRansitus. siue trāslaꝰ. Quibus de
causis pōt cl̄icus seclaris trā
sire de vna ecclesia ad aliā? R̄x.ꝰ s̄ꝫ Ray
Tribꝰ de cāis.p̊.s.cā necessitat[is] puta ꝓ
pter hostes ⁊ huiusmōi.⁊ ī hoc cāu etiā
si q̄s auctoritate ꝓp̄a transeat nō puni
tur cū cāꝫ hēat. Et cessante necessitate
dꝫ recupare eccl̄iā suā.7.q.i.pastoralis
2° cā utilitatis.s.qñ pōt eē mag[is] utilr̄ in
alia eccl̄a.⁊ tūc pōt trāsire auc̄te supio
ris.7.q.i.mutatōes.⁊ tribus.c.se. 3° cā
humilitatis siue sanctitat[is] puta cum
trāsit ad religionē.⁊ tūc postꝗ̄ ꝓfessus
ē nō pōt petē ꝑmā eccl̄iā aut redire ad
seculū.7.q.i.hec nequaꝗ̄. A .Idē in
sum.li° .3° ti.28.q.i. B.

¶ Quid si clericus cā cupiditatis uel
ambitiōis temē trāsit de una eccl̄a ad
aliā? R̄x.ꝰ Debꝫ carere vtraꝗ̄.s.habita ⁊
ābita. Prima q͛ supbe eā ↄtēpsit. Se
cunda q͛ eā auare cōcupiuit.7.q.i.si q̄s
ep̄s.⁊.§.ābitionis.ex͂ de trāsla.ꝗ̄to.Sꝫ
tñ eccl̄a pōt eū repetē.7.q.i.nō oꝫ.⁊.c.si
q̄s v̄o. A .Idē in dcā.q.i. B.

¶ Quō q̄ hꝫ bn̄ficiū cū cura si recipit
simile uacat ꝑmū.hēs.s̄.bn̄ficiū p̊.§.4.
Quō ēt teneat̄ cl̄icus siue p̄latꝰ in bn̄
ficio residē.hēs.s̄.residētia.§.p̊.⁊.s̄.cl̄i
cꝰ.p̊.§.fi. A .Et adde ꝙ cl̄icus sine lr̄ia
trāsiēs seu ī bn̄ficio nō residēs ꝑut tēt̄
dꝫ ip̄o bn̄ficio ꝓuari si admonitꝰ se nō
correxerit.ex͂ de cle.nō resi.c.relatuꝫ.⁊
nō.i.d.q.i.s̄ꝫ Hosti. Qd̄ ē intelligēduꝫ
excepto cāu de q̊.s̄.ꝑxie.vꝫ qñ transit
⁊ capit aliā ecclesiā causa cupiditatis.
ī q̊ nō uidetur necessaria admonitō.ut
ꝑtactū ē. B.

¶ Quō transeūdū sit de una eccl̄a ad
aliā? R̄x.ꝰ s̄m Ray. Si est ep̄s nō pōt trā
sire sine exp̄ssa lr̄ia pape.7.q.i.muta
tiones.siue sit consecratus siue electus
⁊ ↄfirmatus.ex͂ de transla.int̄ corpalia
Si v̄o sit inferior ⁊ trāsit ad aliā eccl̄iā
eiusdē ep̄atꝰ.sic sufficit tacitꝰ ↄsensus
ep̄i.ar.33.q.5.q̄ uxorē. Si v̄o ip̄e subest
inferiori p̄lato ⁊ trāsit ad eccl̄iam non
subditā illi.tunc cōsensus expressus re
grendꝰ est.ar.58.dis.c.2.⁊.9.q.3.ↄquestꝰ
Cū aūt transit ad eccl̄iam alterꝰ ep̄a
tus necessarius est expressus ↄsensus
ep̄i.⁊ etiam alterꝰ si hꝫ aliū supra se ꝑ
ter ep̄m.71.dis.ꝑ totum. 85.dis.florenti
nuꝫ.7.q.i.episcopꝰ de loco.ex͂ de renū.
admonet. A .hoc.c.nō videt̄ ibi hēri
Et idem qd̄ in hoc.§.nō.in sum.eo.ti.
q.2.vbi ēt pꝫ ꝙ id qd̄ seq̄t̄ fuit dcm̄ glo
Ray. B. Hodie tñ de ↄsuetudine licē
tia non petit̄. Porro de trāsitu vniꝰ re
ligiōis ad aliā hēs.s̄.religio.5° ꝑ totuꝫ.
Nō ꝙ q̄ trāsit de una ecclesia ad aliaꝫ
de minori ad maiorē trāsire dꝫ.93.dist.
legimꝰ.ex͂ de trāsla.c.p̊.Et tunc aliquis
p̄latus dr̄ trāslatus cū est confirmatꝰ
⁊ obtinuit corpalem possessiōem.21.q.
2.si q̄s iā translatus.⁊ ibi hoc nō glo.
B .Et tunc nihil dꝫ hēre cōe cum prio
ri eccl̄ia.ut ibi dr̄. Secꝰ si non hꝫ corpa
lē possessionē.93.dis. si q̄ ep̄i.Et de hoc
etiā ex͂ de elec.cum in cunctis.

TReuga. Qui tēpore treu
ge bona sua per
mare siue ꝑ terram auferunt
sarracenis.rapinam cōmittunt ⁊ ad re
stitutionem tenent̄.⁊ possunt puniri a
principe cuius treugam frangunt: q͛
fides etiam hosti seruāda est.23.q.i.no
li.22.q.4.Innocens.

TUtela: Triplex est tu
tela.s.testamē
taria.ut quādo pater dat tuto
reꝫ filio ī testamento. Item legitima
ut que defertur a lege.ut cum nullus
est tutor per testamentum tunc qui p̊
loco debet succedere huic ab intestato
tenetur suscipere tutelam huiusmodi
Item datiua.ut quando nullo tutore
dato in testamento.uel non extantibꝰ
consanguineis ad tutelam idoneis iu

dex ex officio suo dat tutorez. Et durat tutela usq; ad completum .14. annum pupilli. ⁊ inde incipit cura: que durat' usq; ad .25. annum. A .Dicta differentia tutelarum ponitur etiam in sum. libro 2° ti. 8. q. 2. sm glo. Ray. Et hec materia late tractat̃. in Insti. de tute. per totum cum multis sequentibus ti. usq; in finem primi libri. B.

¶ Utrum clerici teneantur suscipere aliquam tutelam. R° sm Jo. distin. 86 .c. si. Nullam coguntur recipere. legitimam tamen possunt recipere si uolunt. ut in dicto. c. si. Et est hoc priuilegium clericorum q̃ licet possint succedere alicui ab intestato. non tamen tenentur recipere tutelam. licet in laici aliud obtineat. C. de legit. tuto. Auten. sicut hereditas. A .Predicta nõ. glo. in dicto. c. si. Notantur etiam in sũ. in dicta. q. 2. sm glo. Ray. Glo. etiam in dicto. c. si. dicit q̃ clerici non possunt testamẽtariã nec datiuam recipere per c. Cyprian'. 21. q. 3. quod bene facit. B

¶ Utrum episcopus uel monachus possit recipere tutelam. Respondeo secundum Johan. ubi. s̃. Episcopus uel monachus. etiam uolens non potest recipere tutelam legitimam. ut in Auten. de sancti episcopis. §. deo autem. amabiles. Uel dic q̃ illi auctentice derogatur per illud decretum dis. 86. peruenit. ita q̃ si uelint possint recipere legitimam. sed non datiuam uel testamentariam. Sed ad tutelam comunẽ miserabilium personarum omnes clerici uel monachi tenentur. ut in dicto c. peruenit. ⁊ 88. distin. c. p̊. ⁊ c. episcop' gubernationem. A .Ibi dicitur. Episcopus gubernationez pupillorũ ⁊ uiduarum ac peregrinorũ non p seip̃m sed per archipresbyterũ aut archidiaconũ agat. Et hic tex. facit q̃ episcop' non potest administrare tutelam etiã legitimam per seipsum. Et ita potest intelligi dictus. §. deo autez. Per alios autem sic. Et ita intelligatur. c. peruenit. ubi etiam glo. nota. que ⁊ in isto. §. habentur notantur etiam in dicta. q. 2. secundum Ray. Et addit glo. eius q̃ monachi seu alii religiosi pñt recipere tutelam miserabilium personarum ⁊ etiam legitimam de consensu tamẽ p̃latorum suorum. ⁊ nõ al'. 12. q. 1. non dicatis. B.

Turpe lucrum . vide. supra elemosyna p̃mo. §. ulti ⁊ supra restitutio p̊. §. antepenul. A . ⁊ ibi de hoc latius in additione. B .

Vana gloria. require. s. gloria vana. Item de uestibus. i. uestis. A .⁊ latius. §. ornatus i additione. B.

Vasallus dicit̃ ille q hẽt feudũ ab aliq̊ ut supra feudum.

Velatio virginum uide infra virginuz consecratio. §. p̃mo.

Venatio. utrum sit licita. Respondeo sz Hostien. Uenatio si fiat tẽpore quo debent homines esse in ecclesia ⁊ orare est omnibus interdicta. 86. dis. §. an putatis. de consecra. dist. 3. irreligiosa. ⁊ distin. 5. ieiunium. Et intellige nisi esset necessitas. ut si fames urgerẽ uel bestie uastarent homines uel segetes. C. de fer. l. 3. A. Idem in sum. li° 3° ti. 29. q. 12. secundum Hostien. B. Aliis autem diebus licita est laicis. A .s. pro carnibus ⁊ pellibus habendis. alias non secundum Ray. ⁊ Hoff. ut in dicta. q. 12. B .sed clericis illicita. tamen causa sanitatis ⁊ recreationis esset licita nisi esset nimis frequẽtata aut clamorosa. extra de cle. vena. c. primo ⁊ 2°. A In his. c. ⁊ in. c. p̃mo extra ne cleri. uel mona. satis claret q̃ omnibus clericis indifferent̃ uenatio interdicit̃ siue cũ canib' siue cũ auib'

licȝ aliq̄ senserint sine iuris tñ auctoritate ꝙ clerici qñq; possent cā recreatōnis venari. vt in dcā. q. 12. B. Epis vero omnino ꝓhibita est. vt ibidē notat pˢ̄ła ɔtra venatores clericos. 86. di. c. qui venatoribus. ⁊ c. se. A. Dic clarius ut nōt glo. 86. dis. qui venatorib⁹ sup ꝟbo venatoribus. qđ ⁊ positū est s̄. ferie. §. 6. in additōe. Predcā etiā tāguntur in dcā. q. 12. B.

¶ Utrꝝ serui teneant obedire domis venari volentibus tꝑibus ꝓhibitis. R° ꝫ Guil. Non tenent serui obedire dñis in rebus illicitis quale est hoc cōtra illud. Primū querite regnum dei. Idē in sum. co. ti. q. 13. Uꝛ tamē ꝙ excusent a pctō in talibus si cogunt ꝑ istrumentū. ut. s̄. ferie. §. 8°.

Venditio.

Utruȝ liceat vendē arma venena. ornamēta. taxillos. scachos. serta. ⁊ hi⁹. vide. s̄. negociatio §. 5. ⁊ sequentib⁹. De auro alchimico. s̄ emptio. §. 5. in medio. De venditiōe facta sub mō vel sub cōditōne. s̄. donatō ꝑ. §. 5°. Utrꝝ liceat emere vł vendē nūc ad certū terminū dande rei vel dandi ꝑcii. ⁊ multa talia. vide. ī. v sura 3°. ꝑ totū. ⁊ s̄. emptio.

Veneficium

vide sup̄ maleficium. ⁊ supra sortilegium 2°.

Veniale peccatum

vide supra peccatum 3°.

Verberatio

vide sup̄ ꝑcutere.

Vestis

Utruȝ circa exteriorem apparatum vestiū siue aliorum hi⁹ possit esse virt⁹ ⁊ viciū. R° ꝫm Tho. scđa scđe. q. 169. In reb⁹ exteriorib⁹ potest esse peccatū imoderantie dupliciter. Uno mō ꝑ cōꝑatōnem ad ɔsuctudinē hominū cum q̄bus aliquis viuit. Uñ dicit Aug⁹. 3° ɔfess. Que ɔ̄ mores hominū sunt flagicia ꝓ morum diuersitate fugienda sunt. vt pactuȝ inter se ciuitatis ⁊ gentis cōsuetudie uel lege firmatū. nulla ciuis aut peregrini libidine violet. Turpis est. n. ois pars vniuerso suo non ɔgruēs. Alio mō potest esse immoderatio ex inordinato affectu mentis. ex quo qñq; contingit ꝙ homo nimis libidinose talib⁹ vtat. et hoc siue ꝫm consuetudinē eoꝝ cum q̄bus viuit. siue etiam ꝑter ɔsuetudinē eoꝝ. Contingit aūt ista inordinatō affectus triplicit̄ q̄tum ad supabūdantiam. Uno mō ꝑ hoc ut homo ex sup̄fluo cultu vestiū gloriam hominū q̄rat. put. s. vestes ⁊ alia hi⁹ homini pertinent ad ornatum quēdā. Uñ Grego. dicit in omelia. Sunt nōnulli qui cultum subtiliū ꝑciosarūq; vestiū nō putant esse peccatum. quod videlꝫ si culpa non esset neq̄q; sermo dei tam vigilant exꝑmeret ꝙ diues qui torquebatur apud inferos bysso ⁊ purpura indutus fuisset. Nemo quippe vestimēta ꝑcipua vel ꝑciosa. s. excellentia statum ꝓpriū nisi ad inanē gloriā querit. Alio mō scđm ꝙ hō ꝑ supfluū cultū vestiū querit delicias ꝫm ꝙ vestes ordinant ad corporis fomentū. 3° modo ꝫm ꝙ nimiā sollicitudinē apponit ad exteriorē cultū vestiū ēt si non sit aliqua inordinatō ex ꝑte finis. Ex ꝑte q̄ȝ defectus potest esse duplex inordinatio ꝫm effectū. Uno mō ex negligētia hominis qui non adhibet studiū vel laborē ad hoc ꝙ exteriori cultu vtat ꝫm ꝙ oȝ. Unde ph̄us 7° ethicoꝝ. dicit ꝙ ad mollicię ꝑtinȝ ꝙ aliquis trahat vestimentū ꝑ terrā ut non laborȝ eleuando ipsū. Alio mō ex eo ꝙ ipm̄ ɔ̄fectū exterioris cult⁹ ad gloriā ordinet. Unde dicit Aug⁹. ɔ̄ sermone dñi i mōte. Nam non in solo rerū corporaliuȝ nitore atq; pompa: sed ēt in ipsis sordibus ⁊ luctuosis esse posse iactantiaȝ ⁊ eo ꝑiculosiorē quo sub noie seruitutis dei ɔ̄cipit. Et ph̄s dicit ꝙ supabundantia ⁊ defectus inordinat⁹ ad iactātiam ꝑtinet. A. De hac materia ornatus tam viroꝝ q̄ mulierū ⁊ vestiū

⁊ aliarū rerum latius dictū est supra.
ornat⁹ in additione magna. B.
¶ Utruȝ aliquibus liceat uti uilibus
aut semꝑ sit peccatuȝ. R° ſƺ Tho. ubi
s. peccat qui uilioribus uestibus utiť
q̃ ceteri si hoc faciat ꝓpter iactantiaȝ
uel superbiā ut se ceteri p̃ferat. Uitiū
enī superstitionis ē. Si aūt hoc faciat
ꝓpter maceratōnem carnis. vel humi
liationē spiritus. ad virtuteȝ temperā
tie pertinet. Precipue auteȝ competit
vilibus vti his qui alios verbo ⁊ exē
plo ad penitentiam hortanť. sicut fue
runt prophete de quibus apl'us dic̃ ad
Hebr. xi. Circuierunt in melotis ⁊ pel
libus caprinis. Et glo. Math. 3° dicit.
Qui penitentiam predicat habitū pe
nitentie pretendat.
¶ Utꝝ constituti in dignitatibus vel
ministri altaris debeant vti preciosio
ribus vestibus. R° ſm Tho. ubi. s. In
eis non est uitiosum sed potius debitū
ad significandā excellentiam sui mini
sterii uel cult⁹ diuini. A. Istud ſƺ po
tius debituȝ. non est verbum Tho. ut
patet ꝑ eundem sc̃da sc̃e. q. 169. arti. p°
ad fi. Potest tamē verificari in quātuȝ
ꝯpetenter deceat. maxime vt deputa
ta ad diuinuȝ cultum sint munda ⁊ ni
tida. vt ex̃ de custo. eucha. c. relinq. B
De vestibus ⁊ sacerdotum paramenti
ꝯsecratis habes. s. consecratio. 5°
¶ Utruȝ mulieri liceat vti veste viri
li? R° ſm Tho. sc̃e. q. 169. Non. nā cul
tus exterior vt predictū est in. §. p°. ꝯpe
tere debet conditioni persone ſm con
suetudinem cōem. ⁊ ideo de se vitiosū
est q̃ mulier vtatur veste virili vł ecō
uerso. Quod ⁊ spāliter ꝓhibeť Deut°
22° quia gentiles tali habitu vtebanť
ad idolatriam. Potest tamen hoc quā
doq̃ fieri sine peccato ꝓpter aliquā ne
cessitateȝ. vel causa occultādi se ab ho
stibus. vel ꝓpter defectum alteri⁹ ve
stimēti aut aliud huiusmodi. De orna
tu ꝟbo mulierum supra ornatus. A.
⁊ ibi latius in additionibus. B

Vicarius. In quibus ca
sibus q̃s possit
ecclesie per vicarium deserui
re. R° ſm Hosti. Regulariť residere d̃
bet. vt dictū est supra. residentia. §. pe
nulti. ⁊ vlti. A. Et melius in p̃ncipio
B. Potest tamē in casibus per vica
rium deseruire. Primus est rōne occu
pationis. Hac occasione excusať ep̃us
qui in ecclesia cathedrali hƺ aliqueȝ lo
co sui. ⁊ ip̃e in camera sua dicit horas ⁊
postea expedit occurrentia. Hoc ideȝ
intelligo de quolibet legitime occupa
to. ex̃ de cele. miss. c. p°. Debƺ tn̄ ep̃s cele
brare i ecc̃lia die dn̄ico. ⁊ aliis p̃cipuis
festiuitatibus nisi excuset necessitas. 7
q. i. tp̃is. in fi. 2⁹ est rōne statuti siue cō
suetudinis. ar. ex̃ de consti. cū oēs. in fi.
3⁹ ē rōne priuilegii siue dispēsatōis. ex̃
de fi. p̃sby. ꝓposuit. Hunc casū frequē
ter ꝯcedit papa hn̄tibus pl'ralitatē bn̄
ficioꝝ ⁊ addit. dū tn̄ cura aiarum nō ne
gligatur. ⁊ ecclesiis faciat per vicarios
idoneos deseruire. Et nō q̃ h casus cū
p̃cedēti non hƺ locū si ecc̃lia fuerit ſui
toribus destituta. ex̃ de cle. nō resi. cuȝ
ad hoc. Ex q̃. n. ꝯsuetudo cepit eē irratō
nabil' ⁊ ecc̃lie onerosa tenēda non est.
ex̃ de ꝯsue. c. p°. ⁊ fi. 4⁹ qn̄ ep̃s habƺ sub
se hoies diuersoꝝ rituū ⁊ linguaꝝ. Nā
illis hƺ per vicariū deseruire. ex̃ de off.
ordi. qm̄. 5⁹ qn̄ quis habƺ p̃bēdā i eccle
sia cathedrali cui annexa ē ecc̃lia ꝑro
chialis. Nā talis in ecc̃lia cathedrali d̃
seruiet. ⁊ in ān̄exa deseruiet ꝑ vicariū.
ex̃ de p̃bē. extirpāde. §. q ꝟo. ⁊ c. exposu
isti. 6⁹ est rōne defect⁹ siue debilitatis
suꝑuenietis. 7. q. i. c. i. ex̃ de cle. egro. c. p°.
plt. ⁊ vlti. 7⁹ qn̄ necessario hƺ ꝓficisci.
vt q̃ cruce signat⁹ est. ex̃ de voto. c. fi.
A. Et ibi pƺ q̃ hoc ē veꝝ qn̄ ꝑ clerico
rū suoꝝ abn̄tiaȝ ecc̃le enormiť nō ledū
tur. ⁊ ipi cl'ici pn̄t terre sancte vtiles eē
ꝟbo pariť ⁊ exēplo. B. Et sil'r qn̄ ꝓfi
cisci hƺ vtil'r ⁊ honeste. vt cā studioꝝ si
ue ꝑegrinatōis. ⁊ de lnia p̃lati. ex̃ d̃ cle.
nō resi. relatū. de ꝯse. dis. 5. nō oƺ. Aliqui
ponunt plures casus ſƺ isti videnť esse

principaliores. A .qꝛ ⁊ alii ad istos
possunt reduci.⁊ oēs ad hoc gnāle.vꝫ
qñ rōnabilis vrget necessitas.ex̄ de re.
iur.quod nō ē.⁊ potest colligi ex his q̄
nō.in sum. li.º p̄ ti.7.q.30.ubi ⁊ supradi
cta oia ponūt sꝫ Hosti.Gof.⁊ Ul.

¶ Quis ē vicari⁹ ꝑpetuus? R.º Talis
ē q curā hꝫ eccl'ie cui⁹ vicarius ē.ex̄ de
offi.vi.ex parte. A .Ɱeli⁹ dic ꝙ ille
ē ꝑpetu⁹ vicarius q ↄstituit auc'te epi
⁊ nō ad tp̄s.ex̄ ð offi.uica.ad hec. ⁊ iste
hꝫ curā eccl'ie.⁊ reliq̄ que sequūt. B.
Uñ q̄si ius hꝫ i eccl'ia.ex̄ de fide. instru.
ꝑpetu⁹.Et hñs ꝑpetuā uicariā aliā ha
bere non pōt.ex̄ de offi.vica.ꝓuideas.
ex̄ de rescrip.postulasti. A .In dcō.c.
ꝓuideas.dr̄ ꝙ null⁹ ꝑmittat h̄re pl'res
uicarias simł.nec distinguit inter ꝑpe
tuam ⁊ non ꝑpetuam. B .Nec sine
cā pōt amoueri.ex̄ de offi.uica.ad hec.
Itē si talis uicarius accipiat aliquā ec
clesiā cum cura perdit uicariā.Et debꝫ
habere.25.ānos.⁊ ꝓmoueri ad sacerdo
tiū sicut si esset rector ordinari⁹.Al'pri
uatus est.vt in cle.q̄ de ecclesiis.ex̄ eo.
A .Et ibi pꝫ ꝙ hoc ē veꝝ quo ad vica
rias ꝑpetuas ꝑrochialiū ecclesiaꝝ. B
De ordinario aūt rectore hr̄.s̄.eccl'ia 2.º

¶ Utꝝ prelati possint vices suas sub
annuo censu ↄcedere. R.º Nec ep̄s nec
archidiaconus nec alius p̄lat⁹ hoc pōt.
ex̄ ne p̄la.vice.su.c.p̄.2.º⁊ 3.º Cum.n.tale
ius sp̄ūale sit nō est dubiuꝫ ꝙ ꝓ eo ali
qd dare vel recipere simonia ē. A .sꝫ
Ray.q ⁊ addit. Ubi aūt aliqd dat vel
tenet nō ꝓ iurisdictōe:sꝫ in signuꝫ sub
iectionis antiq̄.nō est simonia.ut extra
de relig.do.ↄstitut.⁊ in sum.li.º p̄.ti.2.º.q
.i. B .Sꝫ ꝙ ep̄s ↄmittat alicui pure
⁊ simpl'r vices suas ⁊ tali vicario cōsti
tuat salariū.non ē peccatū. sꝫ poti⁹ ad
hoc tenetur.12.q.2.caritatē.Et vt dicit
Hosti.sicut ꝓ cōmissione iurisdictiōis
non licꝫ recipere certā pecunie quanti
tatē.ita multo minus licꝫ recipere quo
tā.i.ꝑtem ꝓuentus. A .Predict cō.
Gof.⁊ Inno.addēs ꝙ si prelatus sic di
ceret.tu exercebis iurisdictionē talem
⁊ ego ꝓ salario tuo dabo tibi centuꝫ.⁊
dabis mihi totum lucrū licitum ē.vt i
dicta.q.i. B .

¶ Utꝝ rector ecclesie possit ↄductori
fructuū cōmittere vicariā siue curam
aiaꝝ.uide.s̄.simonia.4.º§.pl't.

¶ Utꝝ vicari⁹ ecclesie possit alteri cō
mittere vices suas? R.º Non pōt.nisi si
cut ⁊ delegatus subdelegare.de q̄ vide
s̄.delegare.§.pl't.Uicarius q̊ꝫ epi non
posset alteri cōmittere absolutiōem a
pctis.⁊ alia q̄ in d.§.dicūt. q̄ itelligēda
sunt ꝙ non pōt ex iure cōi:sꝫ bñ pōt ex
sp̄āli ↄmissione:ut habet.s̄.cōfessor.ꝑ.
§.antepl't.in fi. A. Cō.predictis Al. B

Vidua.

Quot mōis dr̄ vi
dua? R.º sm Alb.
Quatuor mōis.Nam est que
dam vidua corpore:sꝫ inhonesta men
te.i.Thimot.5.º Uidua q̄ in delitiis est
viuens mortua ē.Et est vidua corꝑe.sꝫ
nupta mēte.hec ↄparat coniugat.Et ē
vidua corꝑe ⁊ mente.⁊ de talib⁹ apl'us
.i.Thimot.5.º Uiduas honora q̄ v̄e vi
due sūt.4.º ēt modo dr̄ vidua qñ tal' est
terreno auxilio destituta. A .Et sic ē
vidua mēte ⁊ corpore ⁊ terrēo auxilio
ꝓpter pauꝑtatem.cui debet subsidiū
ab eccl'ia sm eundē Al.⁊ in sum.li.º 3.º ti.
34.q.287. B .Et istis duobus vltis
mōis dictis viduis debet fructus.60⁹.
de quo habet Math.13.º Naꝫ v̄ginib⁹
cōpetit fructus centesim⁹.⁊ coniugat
tricesim⁹.vt ⁊ Tho.ponit i.4.º dist.49.

Vindicatio

vtꝝ sit lici
ta? R.º sm
Tho.scđa scđe.q.108.Dicēduꝫ
ꝙ si intentio vindicātis ferat principa
lit in malū alteri⁹ de quo vindictaꝫ su
mit.⁊ ibi q̄escat non ē licita:qꝛ hoc ꝑti
net ad odiū quod repugnat caritati q̄
ōēs hoīes debemus diligere.Nec excu
sat aliqs ꝙ odit odiētes se. hoc.n.esset
vinci a malo qđ apl'us ꝓhibet. Ro.12.º
Si v̄o itentio vīdicātis ferat p̄ncipal'r
ad aliqđ bonū.puta ad emēdatōꝫ pec
cātis.vl' saltē ad correctōeꝫ ei⁹.⁊ q̄etem
alioꝝ.⁊ ad iusticie ↄseruatiōeꝫ.⁊ dei ho

noꝛē.pōt vindicatio eē licita .aliis ꝑua
tis debitis circūſtantiis.hec Tho.ꝫ.ꝙ
fiat ꝑ illū cui licꝫ utputa ꝑ iudiceꝫ.obſ
uato i oib⁹ iuſto ꝓceſſu.ꝛ iuſta cōdēna
tione. A .Nā ꝛ i cāis iuſtis ꝓuād⁹ eſt
iurꝭ oꝛdo.ex̄ ꝺ ſen.exco.ſacro. B .Qn̄
maloꝝ iiurie tolerāde ſūt.vide.ꝫ.pati
entia,§.2°. Et qūo itelligaꝶ.ꝗ te ꝑcuſſe
rit i una maxilia ⁊c.ibideꝫ.§.3°. Qualr̄
ēt vindicādū ſit aduerſus mltitudineꝫ
vide ſup̄ coꝛrectio p̄.§.ptr.

Virginitas qd ſit? R° ꝫ Amb° in
li° de ꝟginitate.Virginitas ē
exꝑs ɔtagiōis itegritas.Scd̄ꝫ ꝟo Aug
i li° de nuptiis ꝛ cōcupiſcētia.Virgitas
ē i carne coꝛruptibili ꝑpetua icoꝛrupti
onis meditatio. A .Et ex bis pꝫ ꝙ ꝟ
ginitas itegritas ē carnis atteſtās icoꝛ
ruptōeꝫ mētꝭ.vt i ſū.li°3°.ti.3.q.18.ubi ēt
p̄dcā ponūꝶ.Et dr̄ ꝑpetua. ut nullo un
ꝙ tꝑe iteruenēit ēt mētalr̄ coꝛruptio.alr̄
ꝓ illo tꝑe fuiſſꝫ amiſſa ꝛ non eſſet me
ditatio perpetua. B .

Utꝝ violētiā paſſe amittāt ꝟgitatē
R° ꝫ Tho.i 4°.di.33. Que ꝑ uiolētiaꝫ
coꝛrūpūꝶ ſiue ab hoie ſiue a demone i
cubo ꝟgitatē nō amittūt.ſi q̄tū pn̄t re
nitāꝶ.ꝛ q̄tū pn̄t ɔſuēt coꝛp⁹ a coꝛrupti
one.vl̄ ſaltē mētē a ɔſenſu.Idē Al. A
a cubō qꝺ ē ſolidū dr̄ cub⁹ hi.ꝛ ē q̄dā fi
gura ſolida certe altitudīs.lōgitudis ꝛ
latitudis ꝫ Catholicō.Foꝛte ē qꝺ dā ſi
gnū nigromāticū.Et idē qꝺ hic nō.i ſū
eo.ti.q.23.Tales tn̄ n̄ ɔſecrāꝶ inꝶ ꝟgies
vt in.c.ſe.§.p̄. B

Utꝝ ſola mēte poſſit amitti ꝟgitas
R° ꝫ Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.152.Cōtigit inꝶ
dū ex actu mētꝭ cogitātꝭ ꝺ cōꝛuptione
carnis ꝛ itēdētꝭ delectatōꝫ ipi⁹ expiri.
ꝙ caloꝛ exciteꝶ ꝛ ſemē diſtillet.ꝛ tc̄ ſin̄
dubio ꝟgitas ē amiſſa.Si āt coꝛruptio
ſiſtat i actu mētꝭ ɔſētiētꝭ.amittiꝶ qdeꝫ
ꝟgitas ꝫm illꝺ foꝛmale qꝺ hꝫ i mēte.n̄
āt rōe ei⁹ qꝺ ē māle i ipa.Vn̄ talr̄ n̄ pōt
dici virgo niſi mālr̄.Et iō hec ꝟginitatꝭ
amiſſio pōt recuꝑari.n̄ āt illa i q̄ ēt illꝺ
qꝺ ē māle ſubtrahiꝶ. A .Dic clari⁹ ꝙ
ēt ſola mēte amittiꝶ ꝟginitas.ſꝫ tn̄ re
cuꝑabilr̄ ē.qꝛ mā ſeu obiectū h⁹ ꝟtutis
manet.ſ.incoꝛruptio carnis iō cū redit
ad ipm volūtas redit ꝛ ꝟginitas.vt pꝫ
i Iohe euāgeliſta.quē de nuptiis volē
teꝫ nubē vocauit dn̄s vt dicit Hiero⁹.
Quocūqꝫ aūt mō qs volūtarie ꝑfectā
ꝓcuret pollutōem ꝑdiꝶ irrecuꝑabilr̄
ꝟginitas ꝫm Al.Tho.Vl.ꝛ glo.Ray.vt
in ſum.eo.ti.q.24. B

Utꝝ puelle i annis puerilib⁹ aliqd
carnale ɔmittentes ꝑdāt ꝟginitatem.
R° ꝫ Al.Nō.qꝛ nō ē i eis ɔſiliū ꝺlibatō
nec etas patiꝶ talē delectatōis ipetum
A .Hoc foꝛte veꝝ an̄ ſeptēniū cū non
dū ſūt doli capaces.alr̄ ſec⁹.Vn̄ Vl.dicꝶ
ꝙ ꝟginitas amittiꝶ nō ſolū ꝑ quēcūqꝫ
actū ꝑ quē pollutio volūtarie ꝓcuraꝶ
ſꝫ ēt qn̄ ſine eo delectatio coit⁹ perficiꝶ
ſicut faciunt illi qui an̄ etatē vl̄ tēpus
ſemis ꝑ ſuiipoꝝ turpē actū.hi⁹ delecta
tōem i ſe ꝑficiūt uel ab aliis i eis hoc fi
eri ꝑmittūt.Alii tn̄ aliꝶ ſentire videnꝶ
vt i ſum.eo.ti.q.19.q̊ꝝ dictuꝫ pōt intelli
gi reſpectu etatꝭ infantie. vt tactū eſt.
Itē ꝫm Vl.lꝫ aliqui dixerint ꝟginitatē
recuꝑabilē qn̄ ɔpleꝶ delectatio ſin̄ pol
lutōe ꝓpꝶ defectū etatis.tn̄ ɔtrarium
veꝝ ē.qꝛ coꝛruptio nō ē ex pollutōe ni
ſi rōne cōiuncte ſibi delectatiōis a qua
oīmodā imunitatē ducit ꝟginitas:vt i
ſum.eo.ti.q.24. B.

Utꝝ a patiētibus fluxū ſemis ꝑdaꝶ
ꝟginitas.R° ꝫm Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.152.
Semis reſolutio ſi ꝓuēiat p̄ter ꝓpoſi
tū mētꝭ vel in doꝛmiēdo. vel ꝑ violen
tiā illatā cui mēs nō ɔſentit q̄uis caro
delectatōeꝫ exꝑiaꝶ.uel ēt ex infirmita
te.ut i his ꝗ fluxū ſemis patiūꝶ.nō ꝑdi
tur virginitas.qꝛ talis pollutio non ac
cidit ꝑ impudiciciā quā virginitas ex
cludit. A Con.Al.dicens.qꝛ ſunt q̄dā
q̄ ad ſimplicē aſpectū viri vel ad locu
tōem vel ad confeſſionē etiā cū ſint in
ꝓpoſito ſcō.vl̄ nolentes peccare diſtil
latōem humoꝛis ſentiunt.ꝛ tales non
coꝛrūpuntur.eo ꝙ non fit ex ꝓpoſito
nec uolūtate cōpleta.Sꝫ tn̄ ſuadendū

ē eis ꝙ se tēperent a virorū aspectu ꝛ ꝯfabulatione.ut in sum.e.ti.q.21. B

¶ Utrū cognite ī ebrietate vel sōno ꝑdat ꝟginitatē. R° ꝫ Tho.in 4° dist.33. Sicut ꝑ pollutōez in sōno non amittit ꝟginitas:ut nūc dcm̄ ē.sil'r rō ē de mulieribus q̄ in ebrietate uel dormiētes a viris cognoscuntur.nisi forte hac intētione iuerint dormitū ut a viris cognoscerent. A .uel ēt si postea placeret eis fuisse cognitas.sicut ꝛ de pollutiōe nocturna dicit Ul.ut ī sū.e.ti.q̄.22.ꝛ positum est.s̄.pollutio.in principio.in additione. B.

Virginum consecratio.

Quare solus eṗs uirgines cōsecrat? R° ꝫm Tho.in 4° di.38. Sicut ꝑ mr̄imonium carnale representatur mr̄imonium spirituale inter xp̄m ꝛ ecclesiam q̄tum ad fecunditatē.ita ꝑ uelationem virginum representatur idē mr̄imonium spirituale q̄tum ad eius integritatem.ut pꝫ per omnia que ibi ꝓferuntur ꝛ gerunt.Et ꝓpter hoc sol' eṗs ꝟgines velando disponsat.nō sibi ſꝫ xp̄o q̄si spōso ꝑanymph' ꝛ amic'.Et q2 itegritatis significatio plene pōt eē solū in ꝯtinētia ꝟginali ſꝫ semiplena ī uiduali.ꝓpt hoc uiduis dat aliqđ uelū ſꝫ non cū illa solēnitate qua ꝟginibus dat. A .Idē ī sū.li° 3° ti.3.q.14. B

¶ Utrū uiolent corrupte debeāt consecrari? R° ꝫm Al.Licet tales ꝟginitatē nō amittāt nec ꝟginitatis aureolā.non tn̄ ꝯsecrāt.Et rō ē.q2 in illo actu difficile ē ira reniti ꝙ uolūtas nō alliciat aliqualem ꝯsensuꝫ.Un̄ cū de pleno disslē su ꝯstare non possit ecclie.iō statutuꝫ ē ut tales hūiliter abstineāt a ꝯsecratōe 32.q.5.ille familie.ꝛ.15.q.1.siquis nō iratus.Con.Tho.in 4° di.33.ꝛ scđa scđe.q 152. A .Idē in sum.co.ti.q.18.ad fi.B.

¶ Utrū possint ꝯsecrari occulte corrupte q̄rū ꝯsecratio sine scādalo itermitti nō pōt. R° ꝫm Tho.in 4° di.33. Occulte corrupte.siue a viris.siue alio q̄cūq3 mō nulla ten' uelande sūt.q2 ꝓpt scandalū vitandū nō debēt sacra ecclie vl' sacralia uariari. Sꝫ sicut q̄dā dicūt potest aliqua cautela adhiberi ad vitandū scandalū.ut.s.illa q̄ non sūt de subā ꝟginal' ueli fiāt.ut ē accēsio cādelaꝝ ꝛ hi° uitatis occulte illis q̄ sunt de subā. puta ꝟba q̄ dicunt in veli iposition.ꝛ ꝙ nomē ꝟginitatis ī castitateꝫ mutet. ꝛ hi'.Con.Al.sil'r ꝛ Hosti.ꝛ Gof. Nec ē tenenda sn̄ia Guil que aliud dicit. A Idē in sum.co.ti.q.17.vbi etiā additur ꝙ carne corrupte ex dispensatōne epi vel eius cui suꝑ hoc vices suas ꝯmisit pn̄t suscipere modū veli ꝟginalis. nec hoc ip̄m lꝫ sine dispensatione. ſꝫ veluꝫ ꝟginū nullo mō licet suscipere. Et subdit.Caue tn̄ tibi a glo.hic que aliud dicit.ēt glo.Ray.ꝙ occulte corrupte an̄ ꝯsecratōem vel post debent hūilit ab stinere ab hi' officiis q̄ solis ꝟginibus ꝯsecratis solēt ꝫ consuetudinem mōasterii ꝯpetere donec cuꝫ eis fuerit suꝑ hoc ꝑ ep̄m dispēsatum. Nō tn̄ hi' ꝟgines ꝯsecrate ordinē aliquē habēt. B

¶ Utrū ī ꝯsecratōe ꝟginū det grā. R° ꝫm Tho.vbi.s̄. In cōsecratiōe ꝟginuꝫ sicut ꝛ in vnctōe regū ꝛ hi' bn̄dictōib' aliis dat grā.nisi sit ipedimentuꝫ ex ꝑte suscipiētis.Sꝫ hec tn̄ nō dicunt sacra q2 nō sunt istituta ad curationem morbi pcti sicut sunt sacramēta. A .Idē in sum.eo.ti.q.16. B

¶ Quo tp̄e possit fieri ꝟginū cōsecratio? R° ꝫ Hosti.in die ephiaꝝ.ꝛ ī tota hebdōada r̄surrectōis.ī natalib' aplo rū.ꝛ ī dieb' dn̄icis.ſꝫ tn̄ nc̄citate puta lāguore iminēte pn̄t q̄libꝫ tēꝑe ꝯsecrari. 20.q.1.deuotis.ex̄ de tēp.ordi.c.p̄. A.Cō. Gof.ut in sū.eo.ti.q.15. B

Vis et metus.

Uis ē maioris rei ipet' q̄ repelli n̄ pōt.ff. ꝙ met' cā.l.2.De metu āt q̄d sit.uide.s̄ met'.§.1.Utrū liceat vi vi r̄pellē.hēs.s̄. bellū p̄.§ 6° ꝛ.s̄.excōica° 2°.§.2° ꝟ.9° ꝛ.s̄. homicidiū .1.§.5.Que ē vis vl' met' excusans.ꝛ met' q̄ cadit in ꝯstātez viꝝ.s̄. met'.§.2° ꝛ qūo ipediat mr̄imoniuꝫ.s̄.

impedumentum.x°

Visitatio Archiepus epus vel alius p̄latus visitans eccl'ias. p̄pponet v̄buꝫ dei. ꝛ q̄ret de vita ꝛ ɔuersatiōe ministrātiuꝫ i eccl'iis absq̄ coactiōe iuramenti sꝫ salubrit̄ monēdo. Si q̄s iuenerit i fames. si ip̄e nō ē ordiari⁹ denūciet ordiario. Notoria si iuenerit corrigat. A .cū sup̄ his mēito notari possit ordinarioꝝ negligētia. cū examiatiōe nō egeant. vt. in. c. quod seq̄t. B ex̄ de censi. romana. lib° 6°.

¶ Utrꝝ visitās possit recip̄e ꝛ exigere p̄curatiōeꝫ a locis visitat'. R°. Sic: extra d̄ censi. romana lib° 6°. Et potest recipere a volēte dare pecuniaꝫ pro sūptibus moderatis dieb⁹ quibus visitat sꝫ non licet nisi vnaꝫ p̄curationeꝫ recip̄e vna die etiaꝫ si plura loca visitet ꝛ quilibet locus sit sufficiens. ex̄ de cēsi. felicis. li° 6°. Qd̄ si ep̄us visitet p̄ aliuꝫ visitati ēt tenent ministrare expensas isti visitanti. ex̄ de offi. ordi. si ep̄s. li° 6°. Sꝫ ep̄s nil prorsus pōt exigere ab his q̄s nō p̄ se visitat vt ibidē dicitur.

¶ Utrꝝ visitans possit recipere pecūiā R° Si ipi uel sui familiares recip̄ent pecuniā uel muneta p̄ter id qd̄ nūc dictū ē. seu ēt p̄curationem reciperet nō visitādo. ip̄e tenet̄. A .s. recipiens. ut in. c. exigit. de quo. s̄. i. B .dupluꝫ restituere illi ecclesie. A .s. a qua est receptū. vt. ibi. B .ī. menseꝫ. alioqui ep̄i ꝛ superiores differentes sic restituere sunt interdicti ab ingressu ecclesie iferiores sūt suspensi ab officio ꝛ bn̄ficio quousq̄ plenarie satisfaciāt. ꝛ nulla remissio hic valet. A .s. eorum quibus faciēda ē restitutio: vt in. c. qd̄ sequit̄. B .ex̄ de cēsi. exigit. li° 6°.

¶ Qūo ꝛ quotiens archiep̄s possit p̄uinciā suā visitare? R°. p̄mo tenet̄ visitare diocesim p̄priam erga ecclesias maiores ꝛ minores ꝛ eaꝝ populos saltē ɔuocādo de plībus locis ad vnū congruū. Postea lꝫ ei visitare suffraganeos ꝛ eoꝝ dioceses: sꝫ vna diocesi visitata in toto vel in parte non potest ad eā visitandam reuerti nisi omnes ꝛ sua iteꝝ fuerint visitate. A .s. quas secure visitare poterit etiā si iaꝫ denuo fuerint visitate: vt in. c. romana. de quo. s̄. i. B .Sꝫ si forte aliqua ecclesia visitate diocesis indiguerit iteꝝ prius predict' alius uisitari. tūc pōt redire ad illaꝫ si a diocesano fuerit requisitus. vel de consilio ꝛ assensu omnium suffraganeorū aut maioris partis. aut si difficultateꝫ adhibuerint ɔfident̄ petatur lnīa a papa. Sed post visitatōem oīum diocesū licitum est ei visitationem iterare. p̄⁹ tamen requisito suffraganeoꝝ cōsilio ꝛ deliberatione ꝛ diffinitione ip̄ius super hoc habita corā eis. A .s. ip̄ius archiep̄i. ēt. si suffraganei non consentiāt ut pꝫ ex tex. ꝛ glo. dicti. c. romana. ꝛ hic sequit̄. B Que sunt redigenda i scriptis. ꝛ tunc poterit visitare ēt si non interueniat suffraganeoruꝫ assensus. ita tn̄ q̄ illa loca prius visitet que in p̄ori visitatione non fuerunt visitata. A . nisi magis sit alius visitationis officiū opportunum. vt in. c. de quo statiꝫ. B Hec oīa extra de censi. romana. li° 6°. Et hanc formam etiam episcopus visitans seruabit. vt ibi dicitur. A .Ubi ēt dicit̄ de aliis p̄lat' ordinario iure suos subditos visitantibus. saluis sup̄ h° rōnabilib⁹ ꝛ approbat' religiosoꝝ ɔsuetudinib⁹ ꝛ regl'arib⁹ institut'. B .Uisitari debēt p̄ ordinarios monasteria mōialiū ēt exēpta. vt. s̄. exēpt⁹. §. fi.

Uitium Uitia capitalia sūt. 7. ab vna radice p̄cedentia. Nam s̄m doctrinam Greg. 31° moraliuꝫ. radix toti⁹ mali ē superbia. ꝛ de hac nascunt̄. 7. vitia. s. ianis gl'ia. Inuidia. Ira. Tristicia Auaricia. Gula. ꝛ Luxuria. De inā gloriā s̄m eundem. 7. filie oriunt̄. s. inobiā iactātia. hypocrisis. ɔtentō. pertinacia discordia. nouitatum presumptio De inuidia nascuntur quinq̄. s. odium. susurratio. detractio. exultatio. i aduersis p̄ximi. ꝛ afflictio in eius p̄sp̄eris. De ira nascuntur. 6. s. rixe. tumor mentis. cōtumelie. clamor idignatio. ꝛ blasphemia

De tristicia siue accidia oriũt.6.s.malicia.rancor.pusillanimitas.desperatio torpor erga precepta.vagatõ mentis circa illicita.De auaricia nascũtur.6.s.proditio.frauś.fallacia.piuriũ.iquietudo.ꝛ cõtra misericordiã obduratio cordis.De gula oriũt.5.s.iepta leticia.scurrilitas.imundicia.multilogum.ꝛ hebetudo sensuũ.De luxuria nascũtur 8.s.cecitas mentis.incõsideratio.inconstãtia.pcipitatio.amor sui.odium dei.affectus presentis seculi.horror ꝛ desperatio futuri.Hec Grego° De materia vicii.hẽs.s̃..peccatum.ꝛ.s̃.crimen.

Viciatus corpore.

Multa vitia corpoalia oliʒ in veteri testamẽto repellebant ordinãdos.vt patʒ Leuit.21°.vt si aliquis habebat grandẽ vel paruuʒ ul' tortũ nasum.si gibbũ.si lippitudinẽ.iugem scabieʒ impetiginem.vel ponderosus.sed ista hodie nõ repellunt.7.q.i.qualiter in fi. A .Ibi nõ videtur bene pbari hoc sed potius ex eo quia istituta fuerũt in figura.vt patet in .c.sequẽtibus A .nisi forte ꝫm aliquam significationẽ intellecta.vt dis.49.hic ꝛ enim ꝛ.c.sacerdotes.Et scdm ꝙ ponit Ray.quicũqꝫ culpa sua vitiat' ẽ corpore repellitur ab ordine.qui vero sine culpa nõ repellitur nisi scandalum timeatur ex nimia deformitate.vel periculum ex nimia dbilitate. A .Con.Ul.vt in sũ.lib° 3°.ti.is.q.i.ad finem.Et hoc non itelligit d oi corpis vitio.sʒ de notabilib' de quibus in sequentibus tangitur.B

¶ Quid de mutilatis vtꝝ possint ordinari:? R°.Mutilati sponte sine iusta cã vt ex indignatione.impatientia.vel superbia indistincte i quocũqꝫ membro siue a se siue ab alio.repellunt a pmotione.ꝛ deiiciũtur pmoti etiaʒ si credebant se obsequiũ prestare deo.vt quia se castrauerunt.ex̃ eo.significauit. A Et ibi nõt glo.ꝙ eps potest cũ talibus dispensare quando putabãt se deo obsequʒ prestare.in aliis tamen a missa

B .vt dictũ est.s̃.homicidiũ.5°.§.fi.Et ꝫm Inno.idem est si non amisit mẽbꝝ totũ:sʒ talem parteʒ que deformitateʒ generaret vnde scandalũ esset.ex̃ eo.c.p.vel ẽt inhabilem redderet ad officiũ exequenduʒ.ex̃ eo.Thomas.Si vo ex iusta cã.puta ppter lepre periculũ aliqui fecerunt sibi membꝝ aliquod amputari seu amputauerunt ne alia sana putrescerẽt.hi si membꝝ erat occultũ vel ẽt manifestum sed paruũ.vtputa vn' digitus.nõ de illis cum quib' fit signũ crucis.nõ repellunt nec deiiciunt.Silr si talit sint nati vel inuiti sic mutilati sunt.aut casu fortuito cũ darent operã rei licite.Secus si rei illicite dis.55.siquis abciderit.ꝛ.c.qui partem.ꝛ.c.siquis a medicis.ꝛ.c.eunuch'.ꝛ.c.sigs.p egritudine..ꝛ.c.lator.ꝛ.c.precepta.ꝛ extra de corpore vitia.significauit.ꝛ.c.ex parte.Si auteʒ ex culpa sua incidisset in modicam deformitatem.ex misericordia toleratur in susceptis.s.ex dispensatione epi ꝫʒ Inn.ꝛ Ber. A .Ad hoc facit.c.i.extra de cor.viti. B .Si aũt membrum erat magnum ꝛ mãifestũ etiam si sine culpa sua amisit quis ipeditur a pmotione ppter deformitatẽ ꝛ scandalũ.ꝛ si pmotus est dʒ cessare ą missa ꝛ aliis solẽnibus officiis propter eandem causam.A beneficio tam̃ nõ remouebit.qꝛ non dʒ addi afflictio afflicto.di.55.si euangelista.7.q.i.cuʒ percussio.dabit tamẽ sibi coadiutor: si tl'e bñficiuʒ ẽ cui ipse deseruire non possit.ex̃ de cle.egro.c.2. A .Ideʒ in sum.li°.2°.ti.p.q.42.ubi ẽt patet ꝫm Hostiẽ.ꝙ iste qui sine culpa amisit membruʒ solũ phibet a missa ꝛ solẽnibus officiis.nõ ãt ab aliis sacerdotalib' que possit exercere.vt penitentias dare ꝛ similia ex̃ de cle.egro.presbyteꝝ.Iteʒ ꝫʒ Hoff.quando dubitatur vtrum deformitas generet scandalum recurritur ad arbitrium episcopi.extra eo.c.2.Item scdʒ Ray.ꝙ vbicunqꝫ scandalum suscitat ex homicidio vl' deformitate alicuius.si talis etiam casus esset in quo de iure

posset pmoueri vł ministrare in susce
ptis debet tamen ppter scandaluz ces
sare. Et qꝫ clericus etiam causa medici
ne non debet se mutilare licet etiaz sit
cirurgicus nisi imineat necessitas ꝛ ali
us desit. B.
¶ Utrꝫ claudus nāliter ꝛ alii huiusmo
di possint pmoueri? Rᵒ Claudum ad
mittit ꝯsuetudo. nisi talis sit qꝫ sine ba
culo ad altare stare non possit. ar. de cō
se. di. i. nullus. ꝛ di. 45. disciplina. Cecuz
vel habentem in vno oculo maculam
que generet deformitatez nec ius nec
consuetudo admittit. extra eo. cum de
tua. A. Tamen ſ3 glo. Ray. habens
maculam in oculo facilius promouet
i rligiōe q̄ʒ i seclo: vt i. d. q. 42. ubi pdc̄a
nō. ſm Ray. qui etiam addit. qꝫ silr nō
admittitur habens manum aridam.
B. De sacerdote leproso uide. s̄. lepro
sus. §. fi. De gibbosis sciendum qꝫ non
repelluntur ab ordinibꝰ nisi nimia sit
debilitas aut deformitas. Qui habet
sex digitos in pede pmouetur. ꝛ ſ3 Ho
stiē. etiam si in manu. uel si habet digi
tos coniunctos dummō ex his non sit
impedimentum in vsu membri. ff. de
edili. edic. l. idem offilius. A. Idem i
sum. eo. ti. q. 43. ꝛ se. vbi etiam patꝫ qꝫ
leprosus ad sacros ordines non debet
promoueri. s3 si prius fuerit pmotus
potest aliquando ministrare: ut ꝛ dicit
in dicto. §. fi. B.
¶ Quid de furiosis lunaticis ꝛ caducis
Rᵒ ſm Guil. Nullus talis d3 pmoueri
etiam postquam fuerit liberatus. s3 si
pmotus fuerit ex toto liberatꝰ. poterit
exequi officium suum. Si vo non oio
ex toto. sed frequenter ei accidit. oio de
bet cessare ab officio misse. 7. q. 2. in lit
teris. Idem si raro s3 cum spume iacta
tione ꝛ vocis confusione. Si vo raro ꝛ
sine talibus. non prohibetur ab officio
misse dum tamen habeat iuxta se ali
quem sacerdotez. vt si ille cadat vł de
ficiat iste suppleat. 7. q. i. illud. Quanto
autez tempore debeat expectari ad p
bandum tales vtrum sint liberati ꝛ q̄
liter. colligitur qꝫ per annum. 33. di. cōit
Alibi per. 30. dies. 7. q. 2. c. fi. S3 ꝛ potest
dici qꝫ tempus pbationis arbitrariuz
est pensatis conditionibus morbi ꝛ p
sone. A. ꝛ dignitatis ſm eundē Guil.
ꝛ in sum. eo. ti. q. 45. vbi hec notant. B
¶ Quid de demoniaco? Rᵒ ſm Guil.
Eodem modo talis non debet pmoue
ri vel ordinari ꝛ si ordinatus erat etiā
liberatus missaz celebrare non debet.
nisi plene ꝛ indubitāter curatus sit. 33.
di. cōiter. ꝛ. c. vsqꝫ. adeo. A. ꝯiuncto. c.
clerici. ea. dist. Hec etiam nō. in dc̄ā. q.
45. B. De tempore aūt expectatio
nis dicendum vt in proximo. §. dictū ē
De illo autē q nullo modo potest bibe
re vinum. habes. s̄. ordinādus. §. is. A
Potius videt̄ vo. in. §. 16ᵒ. vbi hēt̄. qꝫ talr
nō est ordinandus. quod et nō. in dc̄ā. q
42. ad fi. B
¶ Episcopus senio vel valitudine cor
porali grauatus. vel alr adeo impeditꝰ
perpetuo. qꝫ officium suuz nequeat ex
ercere. potest de consilio sui capitli vel
maioris partis assumere auctoritate
apostolica vnū vel duos coadiutores
ad officium exequendum. Si vo epi
scopus fuerit demens tunc capitulum
vel due ipsius ptes vnum vel duos co
adiutores ei assument eadem auctori
tate. Qd̄ si epus grauatus ut dictum ē
prius nollet sumere nec habere coadiu
torem. l3 a capitulo requisitus sit. nihł
p captꝫ inouet̄. s3 in hᵒ casu ꝛ ēt i cāu q̄
esset demens capitulū significet pape
conditionem eiusdē episcopi ꝛ ecclesie
Porro coadiutor predictus deb3 de p
uentibus p̄latoruz recipe sumptus mo
deratos ab alienatione abstinendo. A
. s. qualibet bonoꝝ ecclesiasticoꝝ taz ec
clesiaꝝ q̄ʒ ipoꝝ prelatoꝝ. vt i. c. pastora
lis. de quo. i. B. Et que dicta sunt de
epo hn̄t l'ēt locū in supioribꝰ p̄lat' l'ex̄ de
cle. egro. pastoralis. liᵒ 6ᵒ.
Unctio extrema. Extrēa
vnctio sacr̄m est
q2 ptingit ad effc̄m q ē curatio morbi
pecccati. ut ex vbis Iacꝫ. vltꝫ. caᵒ p3. A

Et de hac latius.s.sacramentuz. in pn°
z.§.p.z 2°. B .Et est unū sacramentuz
licet plures actiones sint de eius perfe
ctione.que tamen ɔueniunt ad unū si
gnificandū z causandum. Hec est snia
Tho.in 4°di.23. A .Et sic unū sūt uni
tate pfectionis z finis ēt sm Pe.z Al.
ut in sum.li°3°ti.24.q.139. B.

¶ Que est mā huius sacramenti? R°
sm Tho.ubi.s.Materia est oleum oli
ue ab episcopo consecratum.z tale ole
um z eius cōsecratio sunt de necessita
te hui' sacramenti. A .Con. Pe.ut in
sum.eo.ti.q.141. B.

¶ Que est forma huius sacramenti?
R° sm Tho.ubi.s.Forma est oro dep
catiua dicendo. Per istam sanctaz vn
ctionem z suam pissimam misericor
diam indulgeat tibi dñs quicqd delig
sti per visum zc.Uerba etiā indicatiui
mōi que sz morē quarūdā ecclīaꝝ pre
mittunt oroni.non sunt de suba sacri.
ut pmittendo sic.Ungo hos oclos oleo
sanctificato i noie pris z filii z spūs sci.
A .Con. Pe.z Al.ut in d.q.141.

¶ Quis effect' extreme vnctiōis? R°
sm Tho.ubi.s. Effectus ei' principal
est quedā sanatio spūs que datur ɔtra
quādam debilitatē uel ineptitudinez
que in nobis relinquitur ex pctō actu
ali uel originali.contra quā debilitatē
hō roborat per hoc sacramentū. Et qz
hoc robur gratiam facit que secum nō
cōpatit peccatū.iō ex cōsequenti si iue
nit peccatū aliqd ueniale uel mortale
quo ad culpaz.tollit ipm dūmodo non
ponat obex ex parte recipientis.Secū
darius etiam effectus ē sanitas corpa
lis. Hanc tamē non inducit nisi sm qp
expedit ad finem pncipalem.s.spūalez
sanationem.z tunc semp eamq inducit
dūmodo non sit ipedimentum ex pte
recipientis.Et lz in ipso fiant multe un
ctiones. vltima tamen est formalis re
spectu oium precedentium z agit in v
tute eaꝝ.z iō in ultima unctione gratia
infundit que effectum sacramēti pre
bet.Characterez aūt hoc sacramentū
non imprimit.qz per ipm non deputa
tur homo ad aliqd sacꝝ agēdū ul susci
piēdū. A .Idē in sū.eo.ti.q.142. B.

¶ A quibus conferri debet unctio ex
trema? R° sm Tho.ubi sup A solis sa
cerdotibus.nec alius potest inungere
etiam in articlo necessitatis.Sacerdos
autez cōferre potest pñte vno clerico
z ēt solus in necessitate sm Ber.z Ho
sti. A .hoc vltimū clare habet in.c.q
siuit.ex de vbo.sig. Et idē qd in hoc.§.
nō.in sum.eo.ti.q.43.ubi ēt dicit qp lai
cus qq posset i nccitate auxiliari i hoc
sacerdoti ei respondendo. B.

¶ Quid faciendū sit si sacerdos infra
unctionem deficiat? R° sm Tho.in 4°
di.23.Si iā alique ptes iuncte sūt.qd fa
ctū ē iterari nō dz.sed unctōnes que re
stant p aliū sacerdotē cōpleat. Idē Al.
z Pe. A .Idē in sū.eo.ti.q.140. B.

¶ Quibus cōferenda sit extrema un
ctio. R° scdm Pe.nō nisi adultis infir
mis.in periculo mortis cōstituti ex ipa
ifirmitate.unde nec dat eūtib' ad bel
lū aut nauigantib' seu his q mox occi
dēdi sūt:qz tal mors nō iminet ex defe
ctu nāe:sz ex euētu fortune. His aūt q
p senio deficiūt ēt sine actuali infirmi
tate dat.pueris nō:qz nō hñt ifirmita
tē spūalez cōtractā ex pctō actuali.nec
dispositionē deuotionis habē possunt
ad hoc sacramētū.Con.Tho.ubi.s. A.
qz sicut nec eucharistia dz dari pueris
ita nec hoc sacramentū sm eosdem.ut
in sum.eo.ti.q.144. B.

¶ Utꝝ extrema unctō debeat dari fre
neticis z amētib'? R° sm Pe.Si in sa
na mēte cōstituti nō petierint:nō dz da
ri.Si vo petierint dari dz.Tn hic addē
dū sz Tho.z Al.qp ill furiosis z amēti
b' pcipue dari nō dz q visilr sacro pñt
facē irreuerentiā p aliquā imūdiciaz.
nisi ipi haberēt lucida interualla in qui
bus sacramētū recognoscerēt. A .Iō
in sum.eo.ti.q.145. B.

¶ Que ptes corpis iungi debeāt? R°
sz Al.Pe.z Tho. Inungunt instrumē
ta qnqz sensuum tāquā prime radices

peccandi. Oculi propter visuz. Aures pter auditū. Nares pter odoratuz Labia pter gustum. Manus pter tactum. q maxie uiget in pulpis digitorū. Pedes vero pter vim motiuā. Renes vero pter viz appetitiuā a qbusdā iunguntur. Itez in mutilat aut cecis debent inungi loca magis ppinqua. A. Idem in sum. eo. ti. q. 146. B.

¶ Utrū vnctio extrema possit iterari? Rº sm Tho in 4º di. 23. Iterari pōt sine aliqua iniuria sacri: qz non hz effcm ppetuū eo qz sanitas corpis z mētis q sunt effect9 eius amitti possunt. In eadē quoqz egritudine iterari pōt si p quidē sit in piculo mort z euadat ac9 etiaz postea reciduiuū patiatur: qz erit qsi alia ifirmitas. z silr si sit egritudo diuturna vt hydropisis. qz tūc dz fieri qn vr perducere ad piculū mortis. z si illū articulū euadat eadē ifirmitate durāte: z postea ad similē statū reducatur: itez pōt iungi: qz iā est ali9 infirmitat status. qmuis sit eadē infirmitas. A. Clari9 dic sm eundē Tho. qz si ifirmitas ē breuis nō dz iterari nisi ifirmitate curata: qa alr nō dr a statu illo recedere. Si vero ifirmitas ē diuturna fit qd hic dr. Et con. Pe. Al. āt dicit sic. Sine piudicio puta qz si vltra annū remanet morb9 p9 acceptā vnctionem iterari potest vnctio Et cā h9 est. qz non iudicatur idez morbus numero qui ē sm perfectaz mutationez superioz. Si tn ab aliquo scō patre vel a dño papa aliud in hac qōe determinatum inuenitur magis iudicarem illi snie standum qz mee. ut i sū. eo. ti. q. 147. B.

Voluntas Utrū homo teneatur conformare volūtatē suaz voluntati diuine in volito? Rº sm Pe. in 4º di 48. Scdz sensualitatē nō tenemur nec ēt uolūtate naturali. qz determinatuz ē ad vnū. A. i. ad repugnātiā carnis z spūs ad preliuz. Gal. 5º Caro. n. ocupiscit aduersus spiritū zc. B. sz voluntate deliberata id qd de9 vult absolute z congruit nos velle tenemur velle. Qd vero nō ogruit nobis velle. qmuis sit bonū in se: nō tn q ad nos. z iō non vult de9 illud nos velle nec uelle tenemur. Satis con. Tho. in pma scde. q. 19. dicēs qz tenemur cōformari formalr. s. qz hō velit in cōi iusticiā dei z ordinem nāe seruari: sz mālīter cōformari non tenemur. vt in morte patris z hi9. A. Dic clari9 sm eū. Pe. qz uoluntas deliberata duplex est: qz quedā ē oditionata. et i hac nō tenemur oformari. nec. n. volēdo oriū cōditōnalit discordamus. quia hoc nō est uelle simplr. sz volūtate absoluta tenemur cōformari i uolito. sed nō in qcūqz. Aut. n. ignotū ē nob. z tunc nō tenemur illud velle. Aut nobis notū ē. z tunc distinguendū ē. qz aut deus non vlt illud absolute z simplr. ut sententiā ominatōnis quā aliqn mutat qn merita mutantur. z hoc nō tenemur velle. Aut deus vult illud absolute. z hoc aut cōgruit nobis velle. aut non. Aliqn eni sm Aug. aliqd vult deus qd nō cōgruit nos velle ut prem nostruz mori. Et aliqn congruit vni uelle aliquid qd nō ogruit alteri. Illud vero qd de9 vlt z ogruit nobis bonū ē in se z bonum ē nobis. vn de9 vult illd nos velle: z ideo tenemur illud velle. Illd vero qd nō cōgruit nob qmuis sit bonū i se. nō tn q ad nos. iō nō vlt de9 illud nos velle. Unde sup illd ps. rectos decz collaudatio. glo dic. Congruit ut qd de9 vlt te velle tu velis: ut i sū. li. 3º ti. 3º q. 4. Et sic breuiter tenemur oformari volūtati dei formali z nō māli. i. velle i genē qd deus vlt. z eo mō q vlt. i spē aūt inquātuz sit nob notū. B. Utrū uoluntas z op9 exteri9 sit vnū pctm. Rº. s. pctm p. §. p.

Votum pº coiter qd sit Rº sm magistrū snīarū i 4º di. 38. z Hugo de scō victore. Uotū ē testificatio qdā pmissiōis spōtanee q deo z de his que dei sunt fieri dz. Et hec diffinitio ē voti expssi. qd z in facie ecclesie obligat. vt dicit Pe. Theologi vero sic diffiniunt Uotum est conceptō melioris propositi animi deliberatione firmata. Et hec

est diffinitio voti taciti. A. Uel scdʒ
Ray. votū est alicui⁹ boni cum delibe
ratione deo facta ꝓmissio. ut in sum. li.
p̊. ti. 8. q. i. Et ista videt̄ clarioꝛ. Nā ꝛ ad
votū regritur ꝓmissio. ut i. §. se. ꝛ ꝙ sit
de re bona. 22. q. 4. in malis. B. Et lʒ
aliquod uotū tacitū: fiat sanctis. tn̄ pro
pter deū fit eis. A. Nā ꝓprie uotuʒ
fit soli deo. sanctis ꝟo propter deuʒ. ꝛ p̄
latis seu aliis recipientib⁹ fit loco dei.
ꝛ non ip̄is: sʒ deo s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q.
88. arti. 5°. B.
¶ Que requirunt̄ ad uotū? R̷° s̄m Tho.
vbi. s̄. Tria ex necessitate. p̊ quid ē deli
beratio. 2° ꝓpositū voluntatis. 3° pro
missio in qua ꝑficit̄ ratio uoti. Supad
dunt̄ aūt quandoqꝫ alia duo ad quan
dā uoti ꝯfirmationē. s. ꝓnunciatio oꝛis
ꝛ testimoniū alioꝛū. Solū ergo propo
sitū non obligat. A. Aduertendū ꝙ
hic capit̄ deliberatō ꝓ cogitatione. ꝛ ꝓ
positū ꝓ deliberatōe. Nā ꝛ an̄qꝫ qs de
liberet opoꝛtet cogitare. ꝓpterea ꝛ vo
tū vocat̄ conceptio deliberatōe firma
ta. vt statim patuit. Iteʒ sufficit ad vo
tū ēt sola mētalis ꝓmissio que obligat
deo intuenti coꝛ: lʒ non homini qui iu
dicat solum que foꝛis sunt s̄m Tho. se
cūda scd̄e. q. 88. arti. p̊. B.
Quot sunt sp̄es votoꝝ? R̷° Due. Nam
quoddā ē uotū simplex. ꝛ quoddaʒ ē so
lenne. vt h̄et̄. s̄. impedimētū. 4°. §. p̊. Et
qdē graui⁹ peccat q frāgit votū solēne
di. 27. si vir. 27. q. i. ꝟginibus. ꝛ. c. ꝟgines
Sʒ qd̄ dr̄ ex̄ qui cle. vel vo. rursus. s. ꝙ
votū simplex non min⁹ obligat q̄ʒ solē
ne. exponēdū est s̄m Tho. ubi. s̄. ꝙ vtri
usqꝫ transgressoꝛ moꝛtalit̄ peccat. A.
Con. Ray. ꝛ glo. Ber. ꝛ Inno. ut i sum.
eo. ti. q. 8. B. Est ꝛ alia diuisio votoꝝ
. s. ꝙ aliud ē puꝝ siue absolutū ut cum
quis absolute ꝛ sine conditione vouet
Aliud ē conditionatū vt cū addit̄ si h°
erit uel illud. A. Hoc fuit dictum
Ray. vt in dcā. q. 8. B.
¶ Utꝝ vouens teneatur statim adim
plere? R̷° s̄m Guil. Si uotū est absolu
tū tenet̄ statim cū potest. nisi vouēdo
aliud in mēte habuerit. Et dat̄ ei tēpus
ad arbitriū boni viri ad disponēdū vt
votū ipleri possit. Et d̄ iplēdo dr̄ Deut.
23°. Cū votū uoueris dn̄o deo tuo. non
tardabis reddē: q2 requirʒ illd̄ dn̄s de⁹
tu⁹. ꝛ si moꝛat⁹ fueris reputabit̄ tibi in
pctm̄. Und̄ s̄m Tho. in 4° di. 24. si is q
vouerat itrare religioneʒ timet ex mo
ra impedimētū. tenet̄ non differre. A.
Idē in sum. eo. ti. q. 9. B. Uide de hoc
cāu. s̄. religio. 3°. §. 3°. Si ꝟo votū ē cōdi
tionatū vide. i. §. 13°. qui incipit. Utꝝ vo
tū conditionatum.
¶ Utꝝ votū licitū sp̄ obliget? R̷° s̄m
Tho. in 4°. di. 38. Sic. nisi ꝙ quicqd vo
tū faciendū impediret si p̄us eēt etiaʒ
voto facto aufert obligationem. A.
Hoc veꝝ qn̄ illud qd̄ postea aduenit
legitime sequit̄. Un̄ lʒ uotū ꝛ ingressuʒ
religionis ipediat m̄rimoniū ꝯsūmatū
si p̄cedat. vt in. c. ex publico. ex̄ de ꝯuer.
ꝯiu. nō tn̄ ipedit si sequat̄. vt in cle. eos
de ꝯsan. ꝛ affi. B. Un̄ siqd possibile
cū vouet̄ fiat postea ipossibile: tollitur
obligatio. vt siqs diues vouerit edifica
re eccl̄iā quā postea paup̱tate sup̱ueni
ēte ꝑficere nō posset. nō obligat̄. Hoc
tn̄ sic ē intelligēdū. ꝙ si factus est oio i
potens absolutus ē a toto. Si aūt ex ꝑ
te ita ꝙ totū ꝑficere nō pōt. tunc rema
net obligatus solū ad id quod pōt. A.
Idem in sum. eo. ti. q. 4. B.
¶ Utꝝ uota que fiunt i angustiis obli
gent? R̷° s̄m Guil. Mulieres in partu
vouētes vel qcūqꝫ alii i angustia ꝯsti
tuti si habeāt deliberatā intentionem
obligandi. se. obligati sunt. ar. 27. q. 4.
sūt q opes. A. Ideʒ in sum. eo. ti. q. 2.
ad fi. B. Sec⁹ si subito ꝛ indelibera
te. A. nisi postmodū confirmauerit.
ar. ex̄ de reg. iur. rati. li°. 6°. Et q2 diffici
le est discernē vtꝝ fcm̄ sit mēte delibe
rata uel nō. periculosū est illd̄ sp̄ non i
plere. maxie q2 bonaꝝ mentiū ē ibi cul
pam timere ubi culpa minime reperit̄
extra de obserua. ieiu. ꝯsiliū. ꝛ dist. 5. ad
eius. B.
¶ De q̊ dʒ fieri uotū? R̷° s̄ʒ Tho. scd̄a

ſcđe.q.88.Uotum nõ põt fieri de malo.
nec de ĩdifferẽtı:ſʒ tm̃ de bono ⁊ ad qđ
qs alr̃ non tenet.Jllud aũt qđ ĩ aliquo
euẽtu ẽ bonũ.⁊ ĩ aliq̊ malũ nõ obligat
niſi ꝑ euẽtu bono.ut uotũ Jepte.iudi.
xi.° A. Jſte Jepte vt ibi patʒ vouerat
deo ſacrificiũ offerre de eo qđ ſibi a vi
ctoria reuertẽti ꝑmuʒ occurreret egre
diens de domo ei⁹.Et idem quod ĩ hoc
§.nõtur in ſum.eo.ti.q.3. B.

¶ Utꝝ liceat uouẽ nimiã carnis mace
ratione? R.° ſcđm Tho.ubi ſuꝑ.Si ipa
ex uoto ꝑmiſſa ſit iplẽda ẽ rõabilr̃.ita
ꝙ nã nõ nimis grauet.Sʒ qꝛ ĩ his que
ad ſemetipʒ ꝑtinent de facili hõ fallit
iõ talia uota ↄgruẽtius ſm arbitriũ ſu
pioꝝ ſũt ſeruãda ul' ꝑmittẽda.ita tm̃
ꝙ ſi magnũ grauamẽ iminerʒ ⁊ ñ eẽt
facultas recurrẽdi ad ſuperiorẽ nõ de
berʒ hõ uotũ obſuare.A.Jdẽ ĩ.d.q.3.B

¶ Quid de uotꝭ ſtultꝭ? R.° ſʒ Tho.vbi
ſuꝑ.Uota ſtulta vt de nõ pectinãdo ca
put ĩ ſabbato ⁊ ſilĩa poti⁹ ſũt deridẽda
q̃ꝫ obſeruãda.Et addit Al ꝙ ẽt ſi ꝑ ho
nore ſcõꝝ fiãt ſuãda ñ ſũt:qꝛ ſilitudieʒ
quandam habent cum idolatria. A.
Jdem in dcã.q.3.ad fi. B.

¶ Utꝝ expediat vouẽ? R.° ſʒ Tho.ubi
ſ.Sic.dũ tm̃ rõabilr̃ fiat uotũ:qꝛ ꝑ hoc
uolũtatẽ nr̃aʒ imobilr̃ applicamus ad
bonũ. A .Jdẽ ĩ ſũ.eo.ti.q.6. B.

¶ Utꝝ meli⁹ ſit aliqd facẽ ex uoto q̃ꝫ
ſine uoto? R.° ſʒ Tho.ubi.ſ.Sic.ꝑ tres
rões.ꝑ̊ qꝛ vouẽ ẽ act⁹ latrie q̃ ẽ nobiliſſi
ma vt⁹.Jllđ ãt qđ opat a nobiliori v
tute meli⁹ ẽ.2° qꝛ q uouet pl⁹ deo ſe ſub
iic̃ q̃ꝫ q nõ vouet.3° qꝛ ꝑ uotũ volũtas
ĩmobilr̃ firmat ad bonũ.Facẽ ãt aliqd
ex uolũtate firmata ꝑtinʒ ad ꝑfectõeʒ
vtutis.ut pʒ per phm 2° ethicoꝝ.A.Jđ
in ſum.eo.ti.q.7. B.

¶ Quõ ꝑ uotũ ĩpediãt ſponſalia ſiue
mr̃imõiũ hẽs ſuꝑ ĩpedimẽtũ 4.° §.2.° A
ↄiũcto ꝑn.° B.et utꝝ uotũ ſit magꝭ obli
gatoriũ q̃ꝫ iuramentum.ſ. iuramtũ .ꝑ̊.
§.7.° B.

¶ Utꝝ uotũ ↄditionatuʒ obliget? R.°
ſʒ Ray.ſiue cõditio ſit gnãlis:ut ſi uixe
ro.ſi potero.ſi de⁹ uoluerit.q̃ ſꝑ ĩtelligũ
tur ẽt ſi nõ apponãt.27.q.2.btã maria.
ſiue ſpãl'.puta ſi ĩtrauero lõbardiã ibo
ad ſcm̃ Marcũ.vel ſi fili⁹ meus fuerit
liberat⁹ faciã h° vl' illđ.ſi cõditio ñ ex
titerit.ñ obligat qs ex voto al' ſic.32.q.
s.ñ ſolũ.ex̃ de ↄdi.appo veꝝ.ex̃ đ reſti.
ſpo.oli cãʒ.Et ĩtelligas nõ obligari ſi to
ta obligatio ponebat ĩ euẽtũ ↄditiõis.
Et iteꝝ niſi ꝑpt ſcãdalũ tollẽdũ iplẽdũ
ſit uotũ.ex̃ eo.magne.ex̃ de cõuer.ↄiũ.
ex ꝑte.circa fi.Con.Jnn.⁊ Hoſti.A.Jđ
ĩ ſũ.e.ti.q.68.ubi ⁊ ponit exẽplũ de ſcã
dalo qñ uotũ ẽ publicũ ⁊ cõditio nõ ex
ꝑſſa ſʒ in corde retenta. B.

¶ Quid de voto qđ fit ex duab⁹ cãis?
R.° ſm Ray.Siqs uouit ex duab⁹ cãis
utputa ire ad ſcm̃ Jacobũ:qꝛ ibi puta
bat ĩuenire germanũ ſuuʒ.⁊ ꝑpt redi
mẽda peccata ſua.ĩ hoc cãu q̃ꝫuis ſciue
rit germanũ ſuũ deceſſiſſe etiã anteq̃ꝫ
iter arripiat.nihilomin⁹ tenet propter
aliã cãm ſi nihilomin⁹ ſe intẽdiſſʒ obli
gare. A .h° vr̃ poti⁹ fuiſſe dcm Guil.
glo.ei⁹ q̃ꝫ Ray.ut ĩ.d q.68.ad fi. B.

¶ Quid ſiqs emiſit duo diuerſa uota
R.° ſʒ Tho.ĩ 4.° di.38.Si utrũq̃ꝫ ẽ ↄpaſ
ſibile cũ alt̃o utrũq̃ꝫ dʒ ſeruare niſi for
te auc̃te ſupioris uotũ ꝑcedẽs ĩ meli⁹
ſequẽs ↄmutet. A .ſ.ĩ aliud q̃ꝫ illđ qđ
ſil' uouit.cũ ad illud oĩo teneat rõne uo
ti ⁊ nõ ↄmutatõis. B .Si autẽ ãbo vo
ta ſint ſil' incõpaſſibilia dʒ ſeruare qđ
mai⁹ eſt.⁊ de minoribus ſcđʒ arbitriũ
ꝑlati ſatiſfacẽ. A.Jdẽ ĩ ſũ.eo.ti.q.83.B

¶ Utꝝ pr̃ moriẽs poſſit ĩiũgẽ filio quẽ
conſtituit heredẽ ut impleat uotũ ei⁹?
R.° ſm Ray.votuʒ ꝑegrinãdi non põt
pr̃ iniũgẽ filio quẽ ↄſtituit hẽdẽ niſi et
ipe fili⁹ approbaret.ex̃ eo.lʒ.Sʒ pecũia
riam ſatiſfactionem bene poteſt iniun
gere.extra de vſu.tua.⁊ de ſolu.c.ꝑmo
Quin etiam ſcđm Hoſtien. ſi fili⁹ vl't
eſſe heres tenetur implere vota patri.
A .ſ.quecunq̃ꝫ ſecũdũ eundem Hoſti.
⁊ in ſum.eo.ti.q.69. B .ſi hereditas
hoc patiat.⁊ maxime ſi ſponte ſuſcepe
rit.ut in dcõ.c.licet.Si autem non vult

adire non tenet. qr nec heres ē nisi forte pmiserit: qr tunc si in oi casu itellexit psonam suā obligare dz seruare. sz si pmisit tanq̄ heres ⁊ postea mutato ɔsilio ab hēditate abstineat nō tenet. ex̄ de elec. venerabilem. §. fi. Et sic pōt itelligi. c. lz. Sz qcunq̄ hereditatē adierit obligatur. ex̄ de solu. c. p̄. ⁊ ex̄ ō vsu. tua. ita tn̄ q̄ si votū transmarinū sit ⁊ aliqs ipediat morte ul' alio ipedimēto cogit alii ɔmittere. vt Inn. dic. Qui ēt si nō cōmittat heredes ɔpelli pn̄t vt vl' ipi cōpleāt vel subsidiuz siue expēsas quas testator vel ipi facturi eēnt exhibeāt. Sec⁹ tn̄ si uouerat nō p subsidio sz p deuotione vidēdi terrā sanctā: qr tales supueniēte ipedimento nō tenet ire vel mittē. A. qr i voto subintelligit. si potero sm eūdē Inno. vt in. d. q. 67. ubi hec nō. B. Qō trāsgressio voti est maius peccatū q̄ transgressio iuramēti. vide. s. iuramētū p̄. §. 7°.

Votum 2°

quis uouē pōt vl' non

Utrz eps possit uouere? R°. sz Hosti. Nō pōt sine lnia pape votum emittē p qō dissoluat vinculū mrimonii qō ē it ipz ⁊ eccliaz suā. ex̄ de regu. lz. Itē nec aliō per qō graue piudiciuz fiat eccl'ie. ut de lōga pegrinatōe ⁊ hi⁹. ex̄ eo. magne. Uotū tn̄ abstinētie ⁊ elemosyne emittē pōt. ar. 7. q. i. clemēs. ex̄ de testa. relatū. 2°. §. lz autē. A. Et breuit quodlibz uotū eps facē pōt p qō p̄beat bonū exēplū: qr ad hoc tenet. ex̄ de voto magne. §. p̄. sm eundem Host. ⁊ in sum. li°. p̄. ti. 8. q. 24. B.

Utrz qui sunt subiecti volūtati alterius possint uouere? R° sz Tho. scōa secūde. q. 88. Nullus pōt se firmit obligare ad id qō est i volūtate alteri⁹. Quicūq̄ aūt ē subiect⁹ alicui. q̄tum ad id i quo subiectus ē nō ē sue ptātis. ⁊ iō n̄ pōt se p uotū firmit obligare ad id sin̄ consensu supioris. Non tn̄ peccat uouēdo: vt hic. i. §. pxt.

Utrz pueri possint vouere? R°. scōz Tho vbi. s. Pueri an̄ annos pubertatis duplici rōne uouere nō pn̄t. p̄. qr ut in pluribus patiūt rōnis defectū. Hoc tn̄ cōtingit in aliqbus accelerari. 2°. qa sunt i ptāte pentū. ⁊ iō eoz uota nō habēt effectū. Et sm Guil. si pr vel tutor p̄ ɔdixit ⁊ postea cōsensit nō reuiuiscit votū. A. Idē q̄ ad hoc vr notari i sū. eo. ti. q. 31. Sz in oib⁹ quein hoc. §. ɔtinētur meli⁹ videt dicēdū. ut. s. religio. in pncipio. in additione. B.

Utrz filiusfamilias postq̄ pueit ad pubertatē vouē possit? R° sm Tho. secūda scōe. q. 88. Is q venit ad ānos pubertatis. si sit libē ɔditionis ē qdez sue ptātis q̄tū ad ea q̄ ptinēt ad suam psonā. puta q̄ p uotū obliget se religioni vel q̄ mrimoniū ɔhat. Non ē aūt sue ptātis q̄tū ad dispēsationē domesticā vn̄ circa hoc nō pōt aliqd' vouē qō sit ratum sine consensu patris. A. Idez ēt i aliis p q̄ piudicaret iuri patrie ptātis. ut in abstinentiis ⁊ pegrinatōibus ⁊ hi⁹. in quib⁹ non pōt filius uouere nisi pegrinationē transmarinaz in subsidiū terre sancte. ex̄ de uoto. c. ex multa. §. q̄ aūt. sm Hosti. Et hoc uerum ē nisi pr consenserit expresse uel tacite. s. n̄ ɔdicendo. sm Inno. ⁊ in sū. eo. ti. q. 33. B. Et idē est de filia q̄ ē in domo pris sine ei⁹ consensu. ut dr Numeri. 30.

Utrz seruus possit vouē? R° sz Tho ubi. s. Seru⁹ est in ptāte dn̄i ēt q̄tū ad psonales opatōes. Un̄ non pōt se voto obligare ad religionem p quā ab obsequo dn̄i sui abstrahat. Idem de peregrinatōe ⁊ silibus. A. In aliis aūt in qbus nō preiudicat dn̄o pōt seru⁹ vouere: vt de dicendo orōnes ⁊ silia secūdū Tho. ⁊ Pe. Et sm Hug. pōt ēt inuito dn̄o uouere ɔtinentiam ⁊ renūciare p priis. ut in sum. eo. ti. q. 63. ad fi. Et ō seruis q̄ ad ingressum religionis dictū est s. religio. 2°. §. 3° ⁊ 4°. B.

Utrz religiosus possit uouere? R° sz Tho. ubi. s. Cū nullū tēpus exceptum sit i quo plat⁹ nō possit subditū. circa aliqd occupare. iō nullū uotū religiosi firmū ē nisi de consensu plati: qr non ē

sue ptãtis. Uñ ⁊ ƀm Ray. si uouerit nõ dꝫ exeq sine lnia prelati ne forte super eũ alii scandalizent̃ si eorum ꝯsuetudines uoluerit excedẽ. vel ne detur occasio euagãdi. 20. q. 4. monachum. §. veꝝ 41. di. qsqs. Addit ẽt Inno. ꝙ si uouerꝫ dicere psalmũ uel aliam oratiõem ubi nullũ ꝑiudiciũ ꝯtingere posset. seruet uotum: qꝛ licitũ est. Sꝫ dictuꝫ Tho. uerius vr̃. A. Immo utrunqꝫ ueruꝫ est qꝛ Inno. loquit̃ in casu q̃ in nullo derogat̃ obie ꝑlatoꝝ ⁊ obsequiis religiõis seu paci. B. Seruandũ ẽ etiã uotuꝫ strictioris religionis. ad quã si transire uelit ⁊ nõ ex leuitate uel iactura sui ordinis. sꝫ ex diuina inspiratione dꝫ lniaꝫ petere a ꝑlato. ⁊ postea siue sfuerit ꝯcessa siue nõ potest transire. ex̃ de regu. lꝫ. Et hũc cãuꝫ hẽs supra religio. 5. §. p̃. A ⁊ in pri?. ⁊ hec notant̃ i sũ. eo. ti.. q. 25. B

¶ Utꝝ clericus possit uouere? ℞o ƀm Hosti. Sine licentia sui prelati nõ potest uouere ꝑegrinationeꝫ. de ꝯse. dis. 5. non oꝫ. ex̃ eo. magne. §. uerũ. nec aliud uotũ per qꝺ oporteat relinquẽ ecc̃iaꝫ suã. ex̃ de renun. admonet. sꝫ uouẽ põt religionẽ intrare. A. facit. c. due sunt. 19. q. 2. B. uel aliqꝺ uotũ non ꝑegrinatõis sꝫ caritatis abstinentie uel orõnis facẽ. Dicũt ẽt qdam ꝙ uotũ ultramarinũ potest facẽ sine lnia ꝑlati. ex̃ eo. ex multa. c. pl̃t. ⁊. c. fi. Alii aũt intelligunt de lnia prelati uel sedis apostolice. ex̃ de cle. nõ resi. fraternitati. ⁊ in predicto. §. ueꝝ. Nã ⁊ c̃lici marie bñficiati sine lnia epi ꝑegrinari nõ debẽt. ut in dicto c. magne. A. Idẽ in sum. eo. ti. q. 25. Et verius videt̃ ꝙ clericus sine alia licentia possit facẽ uotũ ultramarinũ si terre sancte possit esse utilis per se uł per alios secum ducendos. ut i dcõ. c. ex multa. §. fi. ⁊ dicto. c. fi. B.

¶ Utꝝ ꝑsone que sunt subiecte alteri' uolũtati peccent uouẽdo. utputa uxor seruus. filiusfamilias. monachus. ⁊ hi' ℞o ƀm Tho. ubi supra. Licet uotũ hi' personarum non sit firmũ sine consensu iporum quibus subiiciunt̃. nõ tamẽ peccãt uouendo: quia in eoꝝ uoto itelligit̃ debita conditio. s. si suis superioribus placuerit. A. Idẽ in sum. eo. ti. q. 33. B.

¶ Utrum pr̃. tutor. maritus. abbas. et hi' peccent reuocando uotuꝫ subiectoruꝫ sibi? ℞o Non peccant. sꝫ utunt̃ suo iure a deo ⁊ a canone sibi concesso. nec uouentes peccant nõ iplendo. 33. q. 5. uoluit. ⁊. c. manifestum. A. Idẽ in sum. e. ti. q. 32. ƀm Inno. Hostl. ⁊ Guil. Predicti tñ peccant si sine cã iusta reuocãt qꝺ ꝑ us concesserint dicto. c. manifestuꝫ. Et similit̃ peccare uident̃ si subiectoꝝ uotis contra rationem ⁊ eoꝝ bonã conscientiã seu maliciose resistant. cum arbitriũ ⁊ ptãs semꝑ uideat̃ concessa ad iudicium boni uiri. ff. ꝓ socio. l. in ꝓpoita ⁊. l. se. ⁊. xi. q. 3. priuilegiũ. B. De uoto autem uxorum. uide in. c. se. ⁊ in alio imediate.

Uotum 3o de uoto cõiugũ in cõi. Utꝝ vxor uouere possit? ℞o scđm Ray. Si uxores emiserit uotũ abstinẽtie uel ꝑegrinationis. uel continentie. uel quodcũqꝫ aliud non debẽt auctoritate sua contrauenire. sꝫ uiri pñt irritare ẽt si añ mr̃imonium ꝯtractuꝫ emiserant uotum. 33. q. 5. uoluit. Probabilior uidetur opi. Hug. 33. q. 5 manifestum. s. ꝙ uir illa sola uxoris uota reuocare potest que ipsa implere non põt sine scandalo uiri: ut de ieiuniis. ꝺ surgendo ad matutinas. ⁊ hi'. Alia ꝟo non. ut si uoueret ꝙ daret aliqd de ꝓꝓo ubi ꝯsuetudo ẽ ꝙ mulier hr̃e põt bõa ꝑaferna lia. uel si uouerit aliquã orõnem: ⁊ hi'. A. Dictuꝫ ẽt Ray. põt ƀm hoc itelligi. Et qꝺ dr̃ de uoto itelligit̃ ẽt de iuramẽto. ut i sũ. li° p̃. ti. 8. q. 35. ⁊ se. B. Nõ tñ ꝙ nõ petet debitũ. ut i se. §. dr̃. A. Immo bñ põt alt̃ ꝯiugũ facẽ uotũ ꝺ ñ exigẽdo. ut exꝑsse hr̃ in. c. qdã. ex̃ ꝺ ꝯuer. cõiu. ⁊ tẽt Hug. ut i sũ. eo. ti. q. 37. B. Nec ꝙ ñ ꝯsentiat adulterio: qꝛ nõ põt fieri uotũ de eo ad qꝺ qs al̃ tenet̃. ut dr̃ suꝑ uotũ p̃. §. 7°. A. Ueꝝ est ut sit eiusdem

obligatōis cū voto sup re ad quā al' nō
obligat' sꝫ maioris: vꝫ tā ex pma cā. pu
ta nō furādi ꝙ ex scda vꝫ voti. Nā ꝓ
missio ēt sup obligatiōe pcedēti nō tol
lit obligatōem sꝫ adduc nouā. C. de no
uat). l. fi. vñ bñ ualet votū de nō ɔsenti
endo adulťio sꝫ Hug. ꝛ in. d. q. 37. B.

¶ Utꝝ alť ɔiugū possit vouē ꝙ ñ petꝫ
debitū? R° sꝫ Tho. in 4.° di. 32. Un' nō
pōt sine cōsensu alteri' vouē ꝙ nō red
dat debitū. qꝛ hoc eēt sacrificiū offerre
de alieno. Et si tale uotū fcm̄ fuerit nō
dꝫ seruari: gn ēt sꝫ Pe. i uouēdo mlier
peccauit. Sꝫ de petitiōe debiti qdaꝫ di
cūt ꝙ vn' pōt vouē sine ɔsensu alťius
qꝛ i hoc vťq sui iuris ē. Alii dicūt ꝓba
bili' ꝙ nō. qꝛ nimis onerosū fieret mr̄i
moniū alťi quē sp opteret subire uere
cūdiā in petendo debitum. A. Pe. ꝛ
Ray. ēt sentiūt cū pma. s. ꝙ ɔiunx pōt
vouē ꝙ nō petet. Et satis fac dictū. c. q
dā. de ɔuer. cōiu. Al. vo ait ꝙ non dꝫ ali
quis hoc uouē. qd̄ si vouerit credo ꝙ p
epm pōt dispēsari. ꝛ iniūcta pnia argu
end' ē de stulticia. vt i sū. eo. ti. q. 43. B

¶ Utꝝ ɔiūx si dederit lniam' cōiugi ꝙ
voueat castitatē possit datā lniaꝫ reuo
care? R° sꝫ Tho. in 4.° di. 32. exponēdo
lrām. Si exp̄sse ɔsensit ꝛ lniam dedit. ñ
pōt votū cū ɔiuge emissuꝫ reuocare. 33
q. 5. §. fi. A. Cō. Al. et addit Pe. ꝙ aut
ɔdit lniaꝫ i facie eccl'e q̄i in iudicio. ꝛ tc̄
ñ pōt reuocare. Aut i priuato. ꝛ tūc añ
vsuꝫ lnie ꝛuocare pōt. sꝫ nō postea. ut i
sū. eo. ti. q. 45. B. Si aūt vir ad temp'
dissimulat vxoris uotuꝫ: ꝛ postea habi
ta deliberatione reuocat. mulier nō te
net' implere. Con. Al. Sꝫ addit Inn. ꝙ
ēt ɔiunx q dat lniaꝫ vouēdi. si ipse non
voueat ipedit' exigē debitū. ar. ex̄ ɔ cō
uer. ɔiu. c. p. Idē Host. ꝛ Ber. A. Idē in
dcā. q. 45. B. Alia vo vxoris vota in q
b' requirit' cōsensus viri. vir ēt postꝙ
ɔsensit reuocare pōt. vt i pdcō. §. fi. sed
tñ peccat reuocando qd̄ ɔsensit. 33. q. 5.
manifestuꝫ. Uxor tamen obedire viro
debet. vt ibi habetur.

¶ Quid si ambo cōiuges in domo vo
uerūt ɔtinētiā ꝛ alť uelit frangē? R° sꝫ
Ray. Si ambo pari consensu emiserūt
uotum. tunc ēt si maritus velit penitē
ꝛ uotū frangē. ipa istanť dꝫ perseuera
re i voto qd̄ fecit. 33. q. 5. qd̄ deo. ꝛ. c. vna
sola. ꝛ. c. māifestū. ꝛ. §. ex premissis. Cō.
Inuo. ꝛ Hosti. addens ꝙ ꝓpter hi' vo
tū vtriusq nō pōt vn' sine lnia alteri'
religionē itrare. A. Ideꝫ in sū. eo. ti. q.
46. Et addit' sꝫ eosdē. Non ob. ex̄ de iu
reiurā. tua nos. vbi ꝓmissio facta inui
cē ēt cū iuramēto de nō se petēdo. si ad
moniti nolūt seruare castitatem nō ar
tat eos. qꝛ ibi nō fecerunt votum conti
nentie. B.

¶ Utꝝ iñ votis pficiēdis uel dimitten
dis vir ꝛ vxor ad paria iudicent'? R° sꝫ
Ray. ꝙtum ad uotū continentie scdm
oēs uir ꝛ uxor ad paria iudicant'. 32. q. i.
siqs uxor. ꝛ. q. 5. precepit. ꝛ. c. xpiana. In
uoto aūt abstinentie dicunt qdā ꝙ cū
uir caput sit mulieris pōt tale uotū fa
cere iuita uxore. 33. q. 5. manifestuꝫ. ꝛ. c.
noluit. ꝛ. c. hec imago. Qd̄ intelligēduꝫ
scdm Hug. nisi p tale uotū fieret uxo
ri piudiciū in debito reddēdo. qd̄ satis
vr̄ ꝓbabile p iura pdicta. ut p. c. siquis
uxorē. ꝛ. c. precepit. ꝛ. c. xpiana. In uoto
vo pegrinatōis dd̄ ꝙ neuter ɔiuguꝫ al
tero iuito pōt facē. ar. 27. q. 2. si tu. 23. q. 5.
ꝙ deo. Fallit hoc in uoto hierosolimi
tano. qd̄ in fauoreꝫ terre sancte ꝛ fidei
xpiane pōt uir sine lnia uxoris facē ꝛ i
plere. Uxor tñ ut consentiat ē attenti'
admonenda. ex̄ eo. ex multa. Uel si nō
vult remanere sequat' uirū. ex̄ eo. ꝙ su
p. in fi. Con. Inno. silr ꝛ Hosti. dicēs ꝙ
pter uotū ultramarinū neut' ɔiugū pe
regrinari pōt sine consensu alteri'. im
mo si aliqñ cōsensit pōt reuocare ꝙuis
peccet hec Inno. tñ ꝙtū ad modicā pe
grinatōem ēt sine uoto ꝓpter dispone
dā domū. uel ēt ꝙtū ad transferēdū do
miciliū alio. vr̄ tenenda snia. Tho. i 4.°
di. 38. ubi dicit ꝙ i dispositōe dom' ꝛ in
regimine uite mlier subiecta ē uiro ꝛ
nō ecōuerso. ꝛ iō in talib' uir pōt sine li
cētia uxoris uouē. sꝫ nō eō. Et de hoc ēt

hēs.i.uxor.§.4.A.Utrū ē ꝙ ad maritū ꝑtinet gubernatio domus.23.q.4.duo ista.iō sup his pōt uouē.⁊ etiā sine uoto ꝑegrinatōez ad dcām gubnatōez necessariā facē.ar.l.2.ff.de iur.o.iudi.Et idez qđ in hoc.§.nō.in sum.eo.ti.q.61. B.

Utrū uir timēs de incontinentia uxoris possit facere uotū ultramarinum? R° s3 Tho.i qlib3.Ea q̄ sunt nccitatiā nō sunt ꝑtermittenda ꝓpter ea q̄ sunt ꝓprie uoluntatis.Unā ⁊ dn̄s Math.15°.reꝑhendit phariseos q dicebāt ꝑtermittendū mādatū dei de honoratōne ꝑentū ut aliq̄ obligatōes uolūtarie deo offerentur. Ex necessitate autē uiro imminet ut gerat curā uxoris: q2 caput mulieris uir ē.ut dr̄ p̄ Cor.xi°.S3 ꝙ accipiat crucē ad trāsferendu3 se ultra mare subiacet ꝓp̄e uolūtati.Unđ si uxor sit tal'q̄ seq nō possit ⁊ de ei' incōtinētia timeat.nō ē ꝯsulēđ ei ꝙ accipiat crucē ⁊ dimittat uxorē.Sec' āt si uxor uolūtario ꝯtinē ꝓponat.uel si uelit ⁊ possit se q uiꝝ.Cō.Al.dicēs ꝙ uir uxoris timēs ꝑiculū meli' facit nō ꝑegrinari ēt pro subsidio terre sancte. A. Idē in sū.eo. ti.q.62.B.Uxor quoq3 iuito uiro s3 hosti.pōt uotū hierosolimitanū emittere S3 tn̄ si sit suspecta uel nimis iuuenis non exequetur ꝑsonalit.s3 uotum redimet eo ꝙ inhabilis est ad eundū.extra eo.ꝙ sup his.§.rursus.Si uō ꝓcessit i dieb' suis ⁊ non ē suspecta.uadat.nec uotū redimat maxie si tal' est ꝙ possit secū bellatores ducē. A .Et si non pōt ducere uotū oio est redimēdū.ut in.d. c.ex multa.in fi.Et iō uerbū maxie hic ē supfluū:ut p3 ꝑ eūdē Hosti.⁊ in sū.eo. ti.q.63.B.De uoto uiri qđ fit recipiendo ordinē sacꝝ.uide supra ordinatō cōiugatoꝝ.De uoto uō ꝯiugū circa religionē hic statim sequitur.

Uotum iiii°.

.s.cōiugum circa religionē.Utrū alt coniugatorū possit se uoto obligare siue ingredi religionē sine alio? R° Si nō interuenit carnalis copula pōt alter uouere ⁊ igredi religionē ēt inuito altero.ex̄ de cōuer. cōiu.veꝝ.⁊.c.ex publico. Postq̄3 uō interuenit carnalis copula: si uult religionē intrare ⁊ uxor intret silr.uel si ia3 ē antiqua.ita ꝙ nō sit suspecta de incōtinētia.det lniam uiro ⁊ ipa promittat ꝑpetuā cōtinētiā.⁊ sic pōt uir intrare. alit nō.ex̄ de cōuer.cōiu.cū sis predit'. ⁊.c.uxoratus.Eodē mō si uxor uult trāsire ad religionē uiro i seculo remanēte.A.Et si predicta forma nō obseruet nō uidet ualē religionis ingressus quo ad sepationē mr̄imonii iā ꝯtracti.sed bn̄ ad ipedimētū mr̄imonii ꝯtrahendi si fact' ē cu3 uoto castitatiā expresso vl tacito.puta assumēdo habitū cū intentione absolute relinquendi secl3.ex̄ de cōuer.ꝯiu.c.p̄.⁊.c.ex ꝑte.cōiuncto.c.statuim'.ex̄ de regu.Et idē qđ h nō.in sū. li°.p̄.ti.9.q.38.scđ3 Ray.⁊ Pe.Et addūt ꝙ p̄fatū uotū cōtinētie dēt fieri in manu seu p̄ntia ep̄i.q2 scđm Guil.hi' maiora negocia nō debēt expediri ꝑ minorē q̄3 ꝑ ep̄m uel aliquē de mādato ei'. Si tn̄ ꝑ aliū fieret inferiorē.⁊ al'rite factū esset.nō debere ꝓpt hoc ab ep̄o reuocari.⁊ peccaret si de facto reuocaret maxie si consuetudo loci esset ꝙ talia ꝑ minorē q̄3 ꝑ ep̄3 expediret.ut ibi. B

S3 nūqd alt cōiugu3 an̄ carnalē copulā possit trāsire ad heremū uel ad reclusoriū.ul' uouē in domo ꝑpetuā cōtinētiā? R° scđm Guil. Nō pōt.nisi obliget se ad regularē obseruātiā.⁊ ad ista tria usitata q̄ sunt in qualib3 religione .s.ad cōtinētiā.ad renūciationē ꝓpꝝ ⁊ obiam.ar.ex̄ de conuer.cōiu.ex ꝑte.i fi.A.Idem in sum.eo.ti.q.39.secundū Tho.Ray.⁊ Inno. B.

Pone ꝙ uxor fecit uotū continētie ad temp' ⁊ interi maritus fecit se religiosū? R° scđm Guil.Deb3 induci ad itrandū monasteriū.aut si nō est suspecta ꝙ uoueat cōtinētiā. Si ad hoc iduci nō pōt poterit reuocare maritū. nisi ipa nō ignara iuris tacuit qn̄ marit' religionē itrauit.q2 tūc s̄m q̄dā cogetur religionē itrare.uel cōtinentiā uouere

non ex̄n̄s suspecta. A .Hoc affirmāt
idē Guil. ꝛ Hug. addit tñ Guil. ꝙ si ma
rit⁹ interī moriat̄ an̄ꝗ̄ vxor fecerit cō
tinētie votum seu fuerit igressa religi
onem potēit vxor ad scd̄a vota trāsire
vt i sū. eo. ti. q. 40. Sꝫ certe hoc casu vr̄
ꝙ oino possit reuocari maritus etiā si
vxor expresse consensisset. vt in. c. p̄. ex̄
de ꝯuer. ꝯiu. ꝛ ibi glo B
¶ Quid si coniunx an̄ carnalē copulā
dic̄ se velle itrare religionē ꝛ procrasti
nando differt? R̄x⁹ ꝑm Ray. Ep̄s debet
statuē tēpus ifra qd̄ igrediat̄. q̄ elapso
si nō fuerit igressus cogat̄ ꝑ excoicati
onē satisfacē coniugi. Si ꝑ̄. s̄. debitum
ꝯiugale. §. p̄. A . Idē i sū. eo. ti. q. 41. B
¶ Quid si t̄mino elapso igrediat̄ mo
nasteriuꝫ? R̄x⁹ scd̄m Ray. Nihilominꝰ
si igressus fiat an̄ carnalē copulaꝫ vale
bit. ar. ex̄ de ꝯuer. ꝯiu. ex publico. Et sic̄
dicit Hosti. coniunx relictus in seculo
expectabit intrantē religionē per ān̄ū
qd̄ ius ꝯcedit ei. ꝛ priuatus huiusmōi
tp̄is ꝯmodū auferre non pōt. 28. dis. de
his. postea qui remansit in seculo pōt
cū alio libere ꝯ̄here. ut in. c. ex publico
Similes. s̄. impedimentū p̄. §. 2⁹. A .
Con. Pe. vt in dcā. q. 41. ubi ēt patꝫ ꝑm
eosdē ꝙ mr̄imonium soluit̄ ꝑ ꝓfessio
nē expressam uel tacitā ingredientis: ꝛ
alter libere potest ꝯtrahere. iō dictꝰ an
nus expectat̄ nisi interuenerit interiꝫ
dicta professio. B.
¶ Quid si vxori datū ē tēpus ad igres
sum. ꝛ interim maritꝰ eā ꝑ violentiaꝫ
cognoscit? R̄x⁹ ꝑm Guil. Si mr̄imoniuꝫ
fuerit factū de p̄n̄ti nō pōt intrare con
tradicēte marito: qꝛ ꝯsumatum ē mr̄i
moniū. Idē Hosti. A . Idē ēt Pe. ut
i sū. eo. ti. q. 42. B . Et ideꝫ qn̄cūꝗ̄ an̄
ꝓfessionē cognoscat̄ volūtarie a mari
to. A . s. dū ē in religiōe. vt i. d. q. 42. B
¶ Quid si ambo ꝯiuges intrāt religio
nē ꝛ alteꝛ uel ambos peniteat ꝛ velint
exire an̄ ꝓfessiōeꝫ? R̄x⁹ ꝑm Al. Nisi ob
stet eis aliō ꝗ̄ votū ꝓbationis sicut ē
ꝯtinētie ꝑpetue. tales salua ꝯscia redi
re p̄n̄t ad p̄ores āplexꝰ. A . Idē i sū. eo.
ti. q. 47. Nō tñ ſꝑ vnꝰ ꝯiugū pōt reuo
care alteꝛ Inlatū ab eo. vt pꝫ. i. §. 8⁹ B
Quid si alt̄ ꝯiugū itrauit religiōeꝫ sin̄
Inia alteriꝰ. ꝛ alter repetit? R̄x⁹ ꝑꝫ Ray
tenet̄ redire ad ꝯiugē nisi in duobꝰ cāi
bus. Unꝰ ē. si illa q̄ repetit fornicata fu
erit. A . s. publice ꝑꝫ eundē Ray. ꝛ in
sū. eo. ti. q. 49. Idē videt̄ si posset icōti
nenti ꝓbari ar. c. solet. de sen. excō. c. lꝫ.
li⁹ 6⁹. ꝛ qn̄ꝗ̄ post ꝓbationeꝫ seu ꝯfessio
nē in iudicio factā. tūc. n. res dr̄ notoria
ex̄ de coha. cle. ꝛ mu. c. fi. B . ꝛ ip̄e ca
ste vixit. A . s. sp. Secus si post ꝯ̄ctum
mr̄imoniū fuisset fornicatꝰ ante igres
sum religiōis siue pꝰ. dū tñ an̄ ꝓfessio
nē. Post ṽo supueniens fornicatio nō
irritaret ꝓfessionē p̄us fcāꝫ ꝑꝫ Inn. ꝛ i
d. q. 49. B . Ita ꝙ illa non hēat exce
ptōeꝫ ꝯ̄ illū. A . i. replicatōneꝫ. B .
Aliꝰ ē. si forte int̄ eos fuissꝫ lata sn̄ia di
uortii ad sepationem thori. 27. q. 2. aga
thosa. ex̄ de diuor. significasti. 7. q. 1. ꝗ̄
ꝑiculosū. Uir āt sic vxori redditꝰ tene
bit̄ reddē debitū. sꝫ nō poterit exigere
ꝑpt̄ votū emissū. 23. q. 5. una. ex̄ de con
uer. ꝯiu. itrauit. ꝛ. c. placet. A . Et i his
pꝫ ꝙ hoc ē veꝛ qn̄ igrediēs fecit tacitū
vel exp̄ssū ꝯtinētie votū. B . Qn̄ āt
vnꝰ ꝯiugū trāsit ad religioneꝫ ꝑpt̄ for
nicationē alteriꝰ. ille q remāsit i seclo
poterit post mortē intrāt ꝯ̄here. quia
nihil uouit. A . Hoc fuit dictum Ho
sti. ꝛ Inno. vt in. d. q. 49. Et addit Inno
Secus ē in ordinibꝰ: qꝛ nō pōt fieri sub
diaconus in seculo remanens cū vxor
adulterata ē inuita ea. Et est rō. quia
vxor cuiuslibet in sacris ordinibus cō
stituti tenet̄ ꝯtinere pꝰ mortē eius. 28.
di. qꝛ sunt ꝛ dis. 32. seriatiꝫ. Sꝫ certe hec
iura loquūt̄ qn̄ ordinatio fit vxore con
sentiēte. Al̄ nō fit ei p̄iudiciū. ut. s̄. ordi
natio ꝯiugatoꝛ in p̄n⁹. Et iō ꝑpter ean
dē rōnem idē videt̄ ꝛ in ordinibꝰ qd̄ ꝛ
i religione. s. ꝙ maritus ad sacros ordi
nes promoueri possit quando vxor pu
blice adulterata ē. quia amisit ius qd̄
habebat in viro. extra de diuor. signifi
casti. scd̄m Bernar. in dicta. q. 49. vbi
ꝛ subditur ꝙ aliqui intelligunt dictuꝫ
capitulum significasti. de ingrediente

monaſterium.ſꝫ certe.c.illud gnāliter
loquitur ⁊ indiſtincte. B.
¶ Quid ſi moriť vxor q̄ traxerat viꝝ
de monaſterio.qꝛ ſine eis lnia intraue
rat? R̷ꝰ ſm Ray.Monendus eſt vir re
dire ad monaſterium:⁊ ſi hoc non fac̄
peccat.ar.17.q.2.nos nouimꝰ. A .Hoc
itelligendū qn̄ fecit votū religiōis vel
ꝓfeſſionē tacitam ſiue expreſſā.alr̄ nō
cogereť ad religionē:vt in.c.ſtatuimꝰ.
ex̄ de regu. B .Non tn̄ eſt cogendꝰ ad
petitionē monaſterii.qꝛ ꝓfeſſio quam
fecit nō ſolēnizat votū ꝓpter ipedimē
tū quod erat.ſ.ex vxore.ex̄ de conuer.
ꝯiu.placet.Nec tn̄ pōt licite ꝯ̄here cuꝫ
alia ipediente tali ꝓfeſſione.ar.ex̄ de
cōuer.ꝯiu.ex ꝑte abbatis.⁊ ſi ꝯ̄hit pec
cat.⁊ dꝫ agē pniam.ſꝫ mr̄imoniuꝫ tene
bit.ar.ex̄ q cle.vel vo.tutiꝰ.Nec a tali
vxore pōt exigē d̄bitū ſicut nec a ꝑ̄ma
Eṗs quoqꝫ pōt illū an̄qꝫ cum alia ꝯ̄hat
cogere redire ad monaſteriū.qꝛ ſi non
redit peccat mortalr̄. A .Hoc vltimū
fuit dictū.Guil.vt pꝫ in ſum eo.ti.q.50.
ubi ⁊ additť.Sꝫ Hoſ.dicit ꝙ ſi vir abſē
te ⁊ ignorāte vxore intret religioneꝫ ⁊
ibi ꝓfiteať.⁊ poſtmodū ab ea reuoceť
hoc cāu poſt mortē vxoris vir potius
ē monēdus qꝫ ꝯpellēdus.ut ad mōaſte
riū redeat licꝫ hoc ſit ꝯſultiꝰ ad ſalutē.
ex̄ de cōuer.ꝯiu.placet.Si aūt vnꝰ cō
iugū altero ſciēte ⁊ ꝯſentiēte cuiꝰ tn̄ cō
ſenſus nō ſufficit ēt ſi cōtinentiā ꝓmit
tat niſi ſilr̄ ꝯuertať.33.q.5.qui vxorem.
mōaſteriū igrediať:⁊ demū ad vxoreꝫ
de monaſterio reducať:puta qꝛ ſuſpe
cta ē.talis poſt mortē vxoris ad mona
ſteriū redire ꝯpellitur ēt ſi de facto cō
traxerit cū alia.qꝛ ꝓfeſſio interuenit.
nec defuit cōſenſus vxoris.ex̄ de ꝯuer.
ꝯiu.ex ꝑte.⁊ cū Hoſ.cō.Hoſt.ut ibi. B
¶ Pone ꝙ vir ſciente ⁊ conſentiente
uxore intrauit monaſteriū. A .⁊ fecit
ꝓfeſſionē tacitā vł expꝛ̄ſſam.alr̄ bn̄ poſ
ſet ꝯ̄here.ex̄ de regu.cōſultis. B .⁊ po
ſtea illa cū ſit iuuenis:⁊ merito ſuſpe
cta reuocat eū.qd faciet uir pꝰ morteꝫ
uxoris? R̷ꝰ ſm Ray.Cogitur redire ad

monaſteriū ēt ſi de fcō ꝯtraxit cuꝫ alia
qꝛ ꝓfeſſio interuenit.nec defuit uxoriſ
cōſenſus.ex̄ de conuer.ꝯiu.ex parte. A.
Hoc vr̄ potius fuiſſe dictuꝫ Hoſ.ut pꝫ
i dcā.q.50.Et aduertendum ꝙ hoc cāu
nō ſꝑ reuocatio pōt fieri.nec ex hꝰ mr̄i
moniū poſt cōtractū ſemꝑ dirimitur.
Un̄ ſciendū ſꝫ Guil.ꝙ ꝑſona ſuſpecta
viꝝ licentiās ad religionē nō pōt ipm
reuocare:ſꝫ teneť intrare religioneꝫ ſi
eā ꝯmode potuerit iuenire.Si aūt non
pōt aut nō credebat ſe eē ſuſpectā de i
cōtinentia cū tn̄ eēt.pōt lniatum reuo
care.qꝛ nō recipiť apud deum illius ui
ri cōuerſio cuiꝰ ſequitur ꝯiugał federiſ
ꝓſtitutio.Hoſt.ſꝫo dicit ꝙ ſi uir inſcia
⁊ iuita vxore itrauit poſtea redditꝰ ei
nō exiget debitū.nec ad ſcđa vota trā
ſibit.Si aūt de cōſenſu vxoris trāſiuit
⁊ ꝓfeſſus ē.ſi mulier non ꝓmiſit conti
nētiā reuocari uir poterit.Si aūt conti
nentiā ꝓmiſit ⁊ iuuenis ē ꝯpelliť itra
re religioneꝫ.ex̄ de cōuer.ꝯiu.ſignifica
uit.⁊.c.dudū.Alr̄ ſi ſenex eſt ꝑpetuā vo
uendo ꝯtinētiā remanere pōt in domo
ꝓp̄a.ex̄ de cōuer.ꝯiu.c.cum ſis.⁊.c.con
iugatus.intantū ꝙ ſi is qui remanꝫ cō
trahat mr̄imoniū nō tenēt ſic nec mr̄i
moniū eiꝰ q̄ ꝑpetuā ꝯtinētiā uouēs de
dit uiro lniam:vt ad ſacros ordines ꝓ
moucreť.32.di.ſeriatim.Solēnizať eni
uotū i ꝓfeſſione vel in ordinatōe abſo
luti.Et hoc intelligas ſm Jo.qn̄ mulr̄
certificata fuit ꝙ ſibi perpetuo preiu
dicabat.Alr̄ ſi ſimplex ⁊ iuris ignara n̄
intēdebat ſic ꝑpetuo ſe obligare tenet
mr̄imoniū ab ea ꝯtractū.ar.ex̄ de con
uer.ꝯiu.veniens.Con Hoſ.Et ex his pꝫ
ꝙ ꝓfeſſio lniati aliqn̄ tenꝫ.⁊ aliqn̄ nō.
Et ꝑ̊ caſu mr̄imoniū poſt ꝯ̄ctuꝫ dirimiť
ſꝫ nō in 2ᵒ cū nō fuerit votū ſolēne ſed
ſimplex.⁊ iō nō dirimit mr̄imoniuꝫ pꝰ
ꝯ̄ctum.ex̄ de vo.⁊ uoti redēp.c.vno.liᵒ
6ᵒ Un̄ ⁊ Inno.dicit ꝙ uotū qđ fit vxo
re iuita uel ēt uoluntaria ſꝫ non uouen
te vel religionē intrante:non ē ſolēne.
ſꝫ ſimplex.⁊ iō ipedit mr̄imoniū cōtra
hēdum ſed non dirimit iam ꝯtractum

ex̃ de conuer.ɔiu.placet. Et ꝙ si post ingressum ratum habuerit votũ marito hoc petente tenet ingressus. ⁊ ip̃a cogitur intrare. Idẽ dicit si ipse vir pᵘ mortẽ vxoris ꝑorẽ ingressum q nõ tenuit ratificat exp̃sse seu tacite. ar. ex̃ de his q̃ vi metus ve cã fiũt. c. p̊. Dicit ꝙ ītelligit ratificare ẽt si ꝑ momentũ in religione steterit post mortẽ vxoris etiã si eius mortem ignorauerit. vt in dcã. q. 50. Item Inno. in. c. significauit. ex̃ de conuer. ɔiu. dicit ꝙ licet in predictis casibus suspecta mulier cogatur mõasteriũ intrare: non tamẽ cogeť fieri mõacha nec uiuere monachaliť. hoc excepto ꝙ ɔpesceť a vagatione ⁊ custodieť ne luxuriari possit. subdens. Fatemur tamen ꝙ si mulier est suspecta anteq̃ȝ admittať ꝓfessio viri debet mulierez facere ꝓfiteri. Et sic loquitur. c. cũ sis. ex̃ de ɔuer. ɔiu. Tamen si suspecta est viri ꝓfessio ⁊ nõ mulieris sȝ tm̃ p̃stitit ɔtinẽtie uotũ. nõ facerez eã mõ ꝓfiteri Et subdit. Alii tñ dicũt alr̃. s. ꝙ hoc ip̃o ꝙ dat lniam viro ⁊ emisit ɔtinẽtie uotũ põt cogi ītrare monasteriũ ⁊ viuere sine proprio ⁊ sub obĩa. Et hoc tenent Ber. ⁊ Hos. per. c. q uxorẽ. 29. q. 5. ⁊ pȝ i. d q. 50. Forte dictũ Inno põt ṽificari qñ inueniť monasteriũ in qno talis mulr̃ posset sine aliaꝝ scandalo ⁊ tute custodiri ẽt nõ ꝓfessa. q̃ tunc cessat rõ suspitiõis. ar. ex̃ de conuer. ɔiu. c. p̊. ⁊ c. vxoratus. Alr̃ obtineat snĩa Hos. ⁊ Ber. cũ aliter nõ possit debite ɔ̃ suspitionem prouideri. ex̃ de cõuer. ɔiu. cum sis. B.

¶ Quid si uxor vi uel metu coacta dedit viro lniam intrandi? R̷o. ſm Host. Si fuit vis ꝑ metũ qui caderet ī ɔstantem nihil nocet ei. 33. q. 5. notificasti. nisi forte post tempᵘ ip̃a ratificet. ex̃ qui cle. vel vo. insinuante. A. Con. Guil. ⁊ addit idẽ eẽ si īteruenissȝ dolᵘ. Et cõ. Hos. Hoff. ⁊ Jo. ut ī sũ. eo. ti. q. 52. B.

¶ Quid si vxor sine cuiᵘ lnĩa vir ītrauit religionẽ vult igredi. ⁊ maritus cõtradicit? R̷o ſm Ray. Si vir iã eductᵘ ẽ de monasterio ⁊ restitutus vxori; nõ potest vxor illo inuito īgredi. 33. q. 5. q̃ȝ deo. Si aũt vir non ẽ eductus tunc ſm Inno. mulier si ī ingressu viri ɔtinẽtiã vouit põt ingredi monasteriũ. 27. q. 2. agathosa. Si ṽo nõ uouit. non põt viro inuito ingredi. ⁊ ingressa põt educi. ar. ī dcõ. c. q̃ȝ deo. sȝ nõ põt debitũ exigere: vt in dcõ. c. q̃ȝ deo. ex̃ de conuer. ɔiu. c. p̊. A. Ray. aũt dicit ꝙ etiam si nõ feč uotuȝ põt inuito viro intrare. 27. q. 2. agathosa. ⁊ 33. q. 5. q vxorem. Et cõ. Pe. Hosti. ⁊ Hos. in sum. eo. ti. q. 53. Dictum istorũ põt ītelligi qñ vir ingressus ligatus erat religiõi per votũ vel ꝑ ꝓfessionẽ exp̃ssam seu tacitã. Dcm vero Inn. qñ nõ erat sic ligatᵘ. lȝ forte ꝑ simplex votum teneret ad continentiaȝ. ar. dci. c. quod deo. B.

¶ Quid si ambo ɔiuges fornicati sũt nũqd põt alť alťo īuito religionez ītrare? R̷o ſm Guil. Nõ põt. sič ⁊ nõt Hug 27. q. 2. agathosa. A. Et si ītrauerit poterit reuocari ſm eosdẽ. vt in sũ. eo. ti. q 55. B. Quod credo verũ esse siue occulta fuerit siue publica vtriusq̃ȝ fornicatio. siue ẽt alterius occulta. A. Etiã ipsiᵘ igrediẽtis: ut in dcã. q. 55. B. alterius publica.

¶ Quid si vterq̃ȝ nõ petita luĩa ab altero religionẽ ītrauit? R̷o. ſȝ Guil. Nõ poterũt se īuicez repetẽ. q̃ neuť põt dicere ab altero se spoliatũ. sȝ vterq̃ȝ ītrãdo vr̃ renunciasse iuri q̃ȝ hẽbat ⁊ iuri exigẽdi debitũ. iõ votũ vtriusq̃ȝ tenuit ⁊ quo ad debitũ exigẽdũ ⁊ quo ad redẽdũ. A. s. ut nõ possit exigere nec teneatur reddere. Et idem notatur in sũ. eo. ti. q. 56. B.

¶ Quid si uterq̃ȝ credẽs alteꝝ mortuũ ītrat monasteriũ. nũquid compta ṽĩtate põt alteꝝ repetẽ? R̷o. ſm Inno. Siue ignorãtes siue sciẽtes alteꝝ uiuere igressi sunt monasteriũ. amboꝝ uotuȝ ratificatũ uideť ꝑ ꝓfessiõez uolũtariã si secuta ẽ. A. Secᵘ ãt si nõ ẽ secuta ꝓfessio exp̃ssa seu tacita. q̃ tũc nõ succedit obligatio. Et ita põt ītelligi dictum Guil. q vr̃ ɔ̃riũ dicẽ: ut in sũ. eo. ti. q. 57.

B .Generalit de uoto intrandi religionem plura.§.religio 3°

VOtum v° quo ad cōmutatiōem seu dispēsationē. Utrum in uotis possit dispensari uel cōmutari? R° sʒ Ray. Uotū cōtinētie nō cōmutat maxie p epos quia uix ul nūquā posset aliqd meli' inueniri i q fieret cōmutatio. ut pʒ Eccl.26° A. Ibi dr. Ois pōderatō nō ē digna aie cōtinētis. Per papā aūt ex cā bene pōt fieri tal' dispensatio ēt sup uoto solēni cōtinētie. ut.§.religio.p.§.14° i additōe. Speculator aūt z aliq alii tnt q ēt eps possit dispēsare ex cā sup uoto simplici continētie. puta ne uouens labat in dānabilē fornicatōem si esset iuuenis. ex g cle. uel uo. c. ueniens. ubi hoc tangit dominus An. d bu. z in. c. rursus. eo. ti. ubi ad fiuē dicit. Et dato q eps non possit dispensare in cōtrahendo. s. cum eo. qui uouit continentiam. dispensabit tn̄ sup debito post contractum exigēdo. Similit etiā tenet Al. q epus possit dispēsare sup uoto de nō petendo debitū cōiugale. ut sup uotū 3°.§.p. in additōe. B Et nihilomin' siqs p' uotū cōtinētie simplex cōtrahit mr̄imoniū tenet: sʒ cōtrahendo mortalit peccat. Alia uo vota sicut z ponit Tho. secunda scd'e lq. 88. pn̄t cōmutari. Nā ut idem subdit uotū debet esse melioris boni. Id aūt quod uouet aliqn̄ est malum uel inutile uel melioris boni impeditiuū. quod est cōtra rōnem eius qd cadit sub uoto. z iō necesse ē q determinet uotū i tali casu non esse seruandum. Et siquidē absolute determinet aliquod uotū nō eē suādū. dr esse dispensatio uoti. Si aūt pro hoc qd seruandū erat aliqd aliud ipōnat. dr cōmutatio. Uñ min' est uotū cōmutare q in uotis dispensare. Utrūq tn̄ in potestate ecclesie cōsistit. A. Io in sum. li° p. ti. 8. q. 70. B.

¶ Quis pōt in uotis dispensare uel cōmutare? R°. Diocesanus epus. ex eo. c. p. nisi in quibusdā que sunt ei expresse phibita. ut est uotū continētie put dictum ē.§. in precedēti.§. A. Et ibi dz hoc melius in additione. B. Itē uotū terre sancte. ex eo. ex multa. Adde etiā de uoto uisitandi limina aplo'rum Petri z Pauli. silr z beati Jacobi. In qb' sol' papa dispēsat. z ita obseruat curia A. Non ē ergo cōsulēdū hoibus sm qsdā q dent suas pecunias qstorib' seu nunciis hospitaliū: qz fallūt z decipiūt hoies. Nā cū redēptio taliuʒ uotoꝝ debeat fieri cū auctoritate epi: qz ita dr in lris papalibus. alit enī sʒ predictos fieri non potest. uide sup questuarii.§. vlt. B. Utrum autē in uoto continentie possit papa cum clericis z religiosis dispēsare. uide sup religio p.§.15° qui incipit, vtrum cum religiosis. A. Et ibi de h° in additōne. Et si minor epo de iure cōi nō pōt dispensare sup uotis. ut z sentit glo. in. c. p. extra de voto. silr z Ray. ut i sum. eo. ti. q. 71. ubi etiam patet sm Al. q epi pn̄t dispensare in oibus uotis in quibus expresse non sunt phibiti sic i uoto terre sancte. Item dicit q nō potest dispensare in uotis perpetuis. que sunt religionis z huiusmodi.

¶ Utrū prelati pro libito suo possint i uoto dispensare? R° sm Tho. ubi sup. Sicut prelatus non potest precipere malum: ita nec impedire bonuʒ. s. opera uirtutis. Sed ad prelatū spectat diiudicare quid sit magis uirtuosum. Et ideo in manifestis dispensatio prelati non excusat a culpa. puta si dispensarʒ cum aliquo super uoto de ingressu religionis nulla apparente causa. Si autē esset causa apparens pp̄ter quā saltēʒ in dubiū uerteret. tunc posset stari iudicio prelati dispensantis uel cōmutātis. nō tn̄ iudicio pprio nisi esset aliqd manifeste illicitum. aut non posset qs facile ad superiorē recurrere. A. Ideʒ in sum. eo. ti. q. 81. B.

¶ Sʒ q ē cā sufficiēs ut dispenset in uotis uel ut omitti possit uotū? R° sʒ Al. i 4°. Sufficiens cā ē paupertas. ut si uouit ieiuniū z mēdicās nō iuēit hora una A. i. tpe cōgruo ad sustinendū ieiuniuʒ

B .q̄tū sufficiat. Sic̄r ꝛ infirmitas. ut
si uouit abstinentiā a uino ꝛ a carnibꝰ
ꝛ icurrit languorem ꝛ hiꝰ. A .ut si uo
uit nō comedē carnes. ꝛ cū mēdicat nō
dāt ei nisi carnes uel ea que sunt carni
bus cocta. q̄ si nō comedat inedia cōsu
met ſꝫ eūdē Al. ꝛ in sū. eo ti. q. 82. B.

¶ Sꝫ q̄uō dēt fieri ꝯmutatio uoti? R̄o
scd̄oꝫ Ray. Debꝫ supioꝛ hr̄e cōsideratio
nē ad facultates. uouentis ꝛ expensas
q̄s facturꝰ erat si uotū ipleuisset. ꝛ etiā
ad laboꝛē ꝛ sic̄ia. A .Ista sic̄ia nō sūt
nisi si cōsiderent̄ expēse i eundo moꝛā
do ꝛ redeūdo sic̄ cū laboꝛe. ut in sū. eo.
ti. q. 73. B .Et si uotuꝫ erat Hieroso
limitanū seu ac̄ꝯ hēticos ꝛ ifideles. oīa
sine diminutōe transmittat. ex̄ eo. ma
gne ꝛ. c. ꝙ sup his. In aliis āt pegrina
tionibꝰ. puta sancti Iacobi ꝛ sic̄ium. ee
dē expēse ꝯsiderāde sunt. ꝛ i alios pios
vsus ꝯuertende. ex̄ eo. c. p̄. ꝛ. c. scripture.
Sꝫ ꝛ ad locū pegrinatōis mittē habet
oblatōem quā ibi erat facturus. Sꝫ hᵒ
vltimū intelligendū ē de honestate n̄
de nc̄citate. Nā neqꝫ decretales allega
te aliqd dicūt de hiꝰ oblatōe. nec illi ec
clesie p hoc ē acqsitū aliqd̄ ius: vt in. c
se. §. 4ᵒ In voto autē abstinētie hn̄da
ē rō asperitatꝭ ꝛ alioꝝ q̄ in voto ꝯphen
sa fuerunt. Idē de affluētia uouētis. ex̄
eo. c. p̄. Unde cuidā comiti q vouissꝫ ꝙ
singulis sextis feriis i pane ꝛ aq̄ ieiūa
ret. nō sufficēt p ꝯmutatōe ꝯstruē vnū
altare. ꝛ allegat hic Ray. ex̄ eo. ppendi
mus. Que decretal̄ non ē in moderna
ꝯpilatōe. sꝫ i p̄oꝛi q̄ currebat eo tēpe q̄
Ray. sūmā ꝯposuit: vt dictū ē. s̄. nouici
us. §. 3ᵒ A .Predictis cū Ray. cō. Ho
sti. vt in dcā. q. 73. B

¶ Pone ꝙ qdam hn̄s aliēa icerta vo
uit ea in subsidiū terre scē. nūqd tale
votū pōt ab ep̄o ꝯmutari? R̄o ſꝫ Guil.
Non credo ꝙ sine licentia pape possit
ea i alios vsus vertere. A .etiam si in
grediatur religionem. ſꝫ eūdē Guil. ēt
in sum. eo. ti. q. 74. B.

¶ Utꝝ votū de festando i sabbato sp
sit mutādū? R̄o ſꝫ Guil. Mutari pōt. sꝫ
nō ē necesse ꝙ mutet̄. qꝛ licitum ē nisi
foꝛte psona suspecta eēt ꝙ. vellꝫ iudai
zare. A .Immo vr̄ sp mutādū. Nam
sabbatū solēnizare ꝓhibemur nisi ali
ud festū i eo ꝯcurrat ne iudaizare uide
amur. de ꝯse. di. 3. c. p̄. ꝛ. c. puenit. Itē qa
hoc ut plurimū fit ad aliquā supstitio
sā obseruantiā q̄ oīo ꝓhiberi dꝫ. 26. q. 7
non obseruetis. ꝛ. c. se. B.

VOtum vi. q̄d soluit̄ p ingressuꝫ re
ligionis. Et gn̄aliter quidē oē
votū siue terre sancte siue aliud cōmu
tari pōt in votum religionis ēt sine ar
bitrio supioꝛis. qꝛ illud indubitāt̄ me
lius est. ex̄ eo. scripture. A .Idē i sū.
liᵒ p̄. ti. 8. q. 73. ſm Ray. ꝛ Tho. B .Sꝫ
tn̄ de aliq̄ rege siue ipatoꝛe vel alio p̄
potēte q fecisset votū terre sancte ex q̄
pēderet totus exercitꝰ. vel etiā de aliq̄
qui vouisset p aliquos ānos esse in tali
subsidio cū centū vel mille militibus.
ꝛ sic̄ibus. vbi ꝓbabilit̄ dubitat̄ vtrum
p̄ponderari debeat cōis vtilitas vel p̄
uata. credo ꝙ papa ꝯsulendus eēt. A
Idē in sum. eo. ti. q. 75. ſm Guil. B.

¶ Sꝫ qd sigs vouit magnā quātitatē
pecūie in subsidiū terre sancte. nūqd
liberatꝰ est p ingressū religiōis? R̄o ſꝫ
Guil. q̄uis si uouit ire liberatus sit a la
boꝛe eūdi vl̄ aliū mittēdi: nō tn̄ libatꝰ
ē q̄ ad pecuniā quā vouit. nec pōt tale
votū p aliū q̄ꝫ p papā solui vel ꝯmuta
ri. A .Iō in sum eo. ti. q. 76. B.

¶ Quid sigs pro pr̄e vel mr̄e suscepit
votū iplēdū. nūqd liberatꝰ ē per igres
sum religiōis? R̄o ſꝫ Tho. i qlibꝫ. Ex q̄
igressus sufficit ꝓ se. sufficit ꝛ ꝓ pr̄e ꝛ
mr̄e sua. ēt q̄uis in igressu de hoc nihil
intenderit. A .Potest etiam votū im
plere de licentia prelati. scd̄m eundeꝫ
Tho. ꝛ in sum. eo. ti. q. 79. B.

¶ Quid siquis vouit magnam elyaz
dare paupibꝰ in gn̄ali. vel etiam i sp̄ali
aut ꝙ ꝯstruēt monasteriū. nūqd libe
ratur p igressū religiōis? R̄o ſm Guil.
Si ex tali ꝓmissiōe ul̄ voto acqsita eēt
actio alicui vl̄ aliqbꝰ: qꝛ foꝛte donauit

vel ꝑmisit eis. non liberat nisi de con
sensu illoꝝ. Secus ē si nulla est acq̄sita
actio. q2 nulli donauit nec ꝑmisit nec
se obligauit aliquib9. sȝ tm̄ deo. q2 tunc
liberat p ingressuȝ. A .si itendat illō
min9 votū i hoc mai9 ꝯmutare ḃȝ eun
dē Guil. vt in sū. eo. ti. q. 80. Et vr̄ hoc i
tendē nisi ꝯ2iū itēdat. vt pōt colligi ex
dictis Tho. ꝛ eo. ti. q. 79. ꝛ. s̄. §. ꝑrio. B
dū tn̄ fiat auctoritate epi. Nō. n. credo
sufficere auctoritatē ꝑp2iaȝ. Sufficit
ēt lnia abbatis. vt in se. §. A .Guil. āt
vr̄ dicē q̄ in hoc nō sufficiat lnia abba
tis. vt in dcā. q. 80. Sȝ certe i isto cāu nō
vr̄ nccīa lnīa epi nec abbatis ḃȝ Ray. ꝛ
Tho. vt i sū. eo. ti. q. 73. ꝛ. s̄. in p2in. hui9
c. ꝛ hoc q̊ ad vota tpalia. In aliis autē
vr̄ requiri dispensatio. ꝛ q̄ p2elatus re
ligionis possit dispensare. vt dicit in. §.
se. B .

Utrū abbas vel p̄latus possit absol
uere religiosos a votis factis an̄ ingres
suȝ. R° ḃm Ray. Ipsa religio in ipso in
gressu soluit hi9 vota. q2 soluit iuramē
tum: vtputa mr̄imōii ꝛ hi9. ex̄ de regu.
sane. 19. q. 2. due. ex̄ eo. scripture. Et dico
p̄cipue si ip̄e in ingressu itendebat cō
mutare. Addit Tho. in q̊libȝ. q̄ cū obe
dientia sit maximū votoꝝ p2o oi voto
sufficiētissime recōpensat. Et q2 ingre
diens religionē nihil pōt retinere sibi
ꝑp̄e volūtatis. nullū votū ꝑp2ia volū
tate fcm̄ retinere oȝ. sȝ id dȝ ōndere p̄ri
mōasterii. ꝛ se. in hoc eius subiicē volū
tati. A .Tho. clari9 dicit sic. q̄ lȝ qui
dā dicant q̄ monach9 eo ip̄o q̄ ꝑfessus
ē absoluit ip̄o iure ab oi voto qd̄ fecit
i seculo. tn̄ q2 in hoc nūq̄ vr̄ exp̄sse fcā
dispēsatio nisi i tpali voto. tuti9 vr̄ dō:
q̄ cū obia sit maximū uotoꝝ ꝑ oi uoto
sufficiētissime recōpensat. Et q2 ingre
diens religionē nihil pōt retinere sibi
ꝑp̄e uolūtatis. nullū votum ꝑp̄a uolū
tate fcm̄ retinere oȝ. sȝ illud dȝ p̄ri ostē
dere monasterii ꝛ se in hoc ei9 subiicē
uolūtati. Un̄ nō uideo q̄ ip̄e sit ip̄o iu
re ab oi alio uoto absolut9. nisi a tpali
puta a ꝑegrinatōibus ꝛ silibus. d̄ quo
loquit. c. scripture. Sȝ uoluntate sui su
perioris pōt oē aliud uotum respuē ul'
tenere. nisi sit icōpassibile aliis obḃuā
tiis religionis uel caritati fraterne. Itē
Hosti. in dcō. c. scripture. dicit q̄ tuti9
est q̄ dispenset. In sua aūt sūma dicit
q̄ si intrando intendebat ꝯmutare id
ad qd̄ p̄mo se obligauerat. in nullo re
manet obligatus. Si ꝟo hoc non inten
debat recurrat ad abbatem qui secuȝ
poterit dispensare. ꝛ sine cuius licentia
hoc non posset exequi. Si tamen talis
p̄mo uotum temporale adimpleret ꝛ
postea religionē intraret. tutius facēt.
ar. extra de spon. cōmissum. vt ꝛ nota. i
sum. eo. ti. q. 78. Et dicit ingrediens intē
dere ꝯmutare sp qn̄ ꝯ2iū nō intēdit. ut
ꝛ in p̄cedenti. §. tactū est. B .

Usura p° cōiter quid
sit. R° scdȝ
Ray. Usura est lucruȝ ex mu
tuo pacto debitū vel exactuȝ. A .Cō.
Inno. ex̄ eo. c. p̊. B .Non. n. puto usu
rā si gratis oblatū gratis accipit. ar. 14.
q. 4. vsura. di. 18. de eulogiis. 1. q. 2. sicut.
Un̄. Gof. sic diffinit. Usura ē q̄cq̄d sorti
accedit intentōne p2ecedēte vel pacto
A .Nam sola intentio facit usuraȝ. ex̄
eo. consuluit. de quo in. §. se. Et dr̄ lucꝝ
ad dr̄iam interesse. Nā lȝ vltra sortem
nō possit accipi lucꝝ tamē interesse sic
puta si unus tenet rem meam mala fi
de: ꝛ dat mihi pignus p2o mutuo sibi a
me facto. possum dicte rei fruct9 ultra
sortem retinere. q2 hoc non ē lucruȝ sȝ
iteresse. ꝛ iō retinere possum. ex̄ de feu.
c. p̊. ꝛ ex̄ eo. c. p̊. ꝛ. c. conquestus. Et lȝ hec
capl'a loquant de rebus eccl'e. tn̄ idem
ē ꝛ in rebus seculariū vt ꝛ nō. glo. i dcō
c. p̊. de usur. Ex mutuo aūt dr̄. q2 in hoc
ꝯtractu ꝑp2ie ꝯmittit vsura. Deut° 15°
ibi. Si audieris uocē dn̄i dei tui ꝛc. Fa
cit ēt. c. i. 14. q. 3. Itē Luc. 6° Mutuum
date ꝛc. ꝛ ex̄ eo. ꝯsuluit. Et est mutuum
ꝯtractus in quo quis aliquid dat recep
turus non ideȝ in numero. sȝ tantundē
in genere suo. Et dicit ex eo q̄ de meo
fiat tuum: q2 mutuans transfert dn̄iuȝ

i eum cui mutuat. et fit in rebus que cõ sistunt i numero. pondẽ vel mẽsura. vt .l. 2. ff. si cer. pe. Et ɔmittit vsa i isto con tractu quãdo aliqd recipit vltra sortez nõ obstãte q mutuãs suscipiat in se in aliq casu sortis p̄iculũ. ex̄ eo. nauigãti Et licet in mutuo p̄prie cõmittat vsu ra: tñ idem est etiã in aliis ɔtractib' rõ ne eqpollẽtie. vt i emptione et venditi one ad terminũ. videlicet quando ven ditur ꝰminus seu tempus. vt in dicto. c nauiganti. Et ideo huic diffinitioni vi detur addẽdum. lucrum ex mutuo vel eqpollẽti. Pacto dicitur. quia si aliqd det sine pacto et gratis non essꝫ vsura vt et p̄tactum est. Exactum dicit. qa etiaꝫ si sine pacto aliquid extorqueat vsura cõmittitur. quia quicquid acce dit sorti vsura ẽ. 14. q. 3. plerique. Et vt dictum est etiam sola intẽtione vsura ɔmittitur. ex̄ eo. ɔsuluit. Et in predict] oibus potest colligi. q vsura ẽ lucrum ex mutuo vel eqpollenti pacto vel itẽ tione debitũ vel exactũ. B

Utrꝫ sola spes lucri faciat vsuram. R° Sic. ex̄ eo. c. p̄. et c. ɔsuluit. 14. q. 3. si fene raueris. Qd intelligit ſꝫ Hos. qñ princi paliter causa mutuandi ip̄onitur in ex pectatione lucri vel emolumẽti. Alias si p̄ncipalit moueatur ad mutuanduꝫ p̄pter caritatẽ et tamen credit q ille re tribuet. nõ ẽ vitosũ. ar. 77. dis. in singul' 59. dis. si officia. et 61. di. qd p̄derit. Cũ. n. quis mutuũ dat libalit scire potest de bitorẽ sibi nãlit obligari ad antidota ex̄ d testa. cũ in officiis. ff. d peti. here. sꝫ et si lege. §. ɔsuluit. Con. Inn. et Hosti . A Con. etiã glo. in. c. ɔsuluit. ex̄ eo. et nõ. i sũ. li° 2° ti. 7. q. i. B. Qñ ᵹo sub spe recipiẽdi mutuat pecũiaꝫ. p̄cipue si al' ñ erat mutuatur' qcqd postea etiã gra tis accipit vsura ẽ siue sit pecunia vel alia res. et siue consistat in dãdo siue in faciendo aliquid. 14. q. 3. c. p̄. et° 23° A . Hic grat] accipe itelligit. i. sine vlla ex actõne ſm eundeꝫ Ray. et i dcã. q. i. non tñ cũ liba volũtate ɔcedẽt]. al' nõ tene ret ad restõneꝫ. licꝫ intẽtio recipientis fuisset vitiosa. qꝛ in concedendo mag] attendenda est voluntas ɔcedentis q̄ accipiẽtis. i Insti. de obli. que ex delict. nas. §. placuit. in fi. ubi videt hoc clare determinari. vbi dr q et si credat qs reꝫ sibi ɔmodatã iuito dño se contractare dño aũt uolente id fiat. furtũ nõ ɔmit tit. Ecce ergo qũo mãifeste tollitur. qa lꝫ voluntas accipientis sit uitiosa. tam̃ uitiũ tollit per uoluntatẽ domini rei q̄ nõ ẽ uitiosa. Pro hoc ẽt facit. qꝛ restõ non debet fieri nisi dãnum passo. extra de regu. iur]. peccatũ. li° 6°. et Leuit]. 5°. et Numeri 6°. Sꝫ hec concedens nõ ẽ pas sus aliquod dãnum. cũ ex mera volun tate cõcesserit. ergo sibi non debꝫ fieri aliqua restõ. Cũ igr uitiũ fuerit i sola i tentione: ad purgatõem sufficit sola cõ tritio. ex̄ de simo. c. fi. Nõ ob. l. sed et si. ff si cer. pe. ubi dicitur q si uolui tibi rem donare. et tu credebas tibi mutuo dari. nõ efficit tua ante cõsumptõem: quia hec intentio recipientis et concedentis discordabãt. Sꝫ in casu nr̃o non sic. sed potius ɔcordãt cũ concedẽs uelit dare et recipiẽs accipere. Itẽ nõ ob. c. cõsulu it. ex̄ eo. qꝛ ibi loquitur qñ usura ɔmit tebat non solũ p̄pter spẽ creditoris. sꝫ ẽt p̄pter non liberam uoluntatem de bitoris. iõ ibi dat restõ. Al' secus: ut pꝫ ex p̄dictis. Et clare et formal'r facit qd habet sup̄ restõ p̄. §. plt. In dubio autẽ nisi aliud saltem ex manifestis ɔiectu ris appareat p̄sumit mutuũ accipiens ea intentione aliquid dare q̄ mutuũ p̄ stans mutuauit. ut si ex caritate p̄sũa tur et ille dedisse ex caritate et libera uo luntate. Al' secus. nã unusqsq̄ presumi tur aliquid dare eo mõ quo accepit. ff. mã. l. si ᵹo nõ remunerandi. §. idẽ papi nianus. ubi dr q qñ aliquis reꝫ simpli cit ɔcedit p̄sumitur donare illi q pri' donauerat sibi. B

Utrũ hõ possit p̄ pecunia mutuata aliquã ɔmoditatẽ accipere. R° ſꝫ Tho scda scde. q. 78. Sicut si aliquis pro pe cunia mutuata ul' pro quacũq̄ alia re que usu consumitur accipit pecuniam

ex pacto expresso uel tacito.peccat con
tra iusticiam.ita et quicunq ex pacto
tacito uel expsso accipit qdcunq alid
cui' preciū pecunia mensurari possit.
sile peccatū incurrit.sz tn̄ si accipiat ali
qd non q̄si exigens nec q̄si ex aliq̄ obli
gatōe tacita uel expssa sz sicut gratui
tū donū.nō peccat.qz anteq pecuniaz
mutuasset licite poterat aliquod donū
gratis recipe.nec peioris cditōnis effi
cit p hoc q mutuauit. Itē licitū est p
mutuo exigere seu recipe recōpensatō
nē eoꝝ que pecunia non mensurantur
utputa beniuolentiam et amorez eius
cui mutuauit vel aliud huiusmodi. A
Idem in sum.eo.ti.q.2. B

¶ Utrū pro pecunia mutuata possit li
cite peti mun' a lingua uel ab obsego
R° sm Tho.ubi sup.Sicut non licz ex
pectari ul' exigi munus a manu pacto
tacito uel expresso.ita nec munus a lin
gua uel ab obsego.qz utrunq pecunia
extimari potest.ut pz in his qui locant
operas suas quas manu uel lingua ex
ercent.Si vo mun' a lingua uel ab ob
sequio non quasi ex obligatione rei ex
hibeat.sz ex beniuolētia que sub exti
matione pecunie non cadit.tūc lz hoc
accipere.exigere et expectare. A .Id
in sum.eo.ti.q.7. B

¶ Sz q̄re ē pctm̄ accipere usuraz? R°
sz Tho.ubi sup.Accipe usuraz p pecu
nia mutuata ē sm se iiustū.qz uedit id
qd non ē.Ad cui' euidētiā sciēdū est q
q̄dā res sunt quaꝝ usus ipaꝝ ē csūptō
sic vinū cōsumim' utēdo eo ad potū.et
panē ad cibū.vñ in talib' nō dz seorsuz
cputari usus rei a re ipa.sz cuicūq cō
cedit usus ex hocipso ccedit res.et ppt
hoc i talib' p mutuū trāsfert dñiuz.Si
qs vo seorsum venderet uinū.et seorsū
usū uini.uenderet eandem rē bis.uel
uenderet id quod non est. Unde mani
feste per iiusticiam peccaret. Et sili ra
tione iiusticiā cōmittit q mutuat uinū
aut triticū petens sibi duas recōpensa
tiones.unam quidem restitutionez eq̄
lis rei.aliam vo precium usus qd usū
ra dicitur.Quedā vo sunt q̄ꝝ usus nō
ē ipsius rei cōsumptio.sicut usus dom'
est inhabitatio.non aūt dissipatio. et id
in talibus seorsū pōt utrunq concedi.
puta cū aliqs tradidit alteri dominiū
dom' reseruato sibi usu ad aliqd tēp'.
uel ecōuerso.cū qs concedit alicui usū
dom' reseruato sibi dominio.Et ppter
hoc hō licite pōt accipere pciuz p usu
domus.et preter hoc petere domū com
modatā sicut pz in conductōe et locatio
ne dom'.Pecunia aūt sz phm 5° ethi
coꝝ.et in p° politice.pncipalr est inuēta
ad cōmutatōes faciendas.et ita ppri'
et pncipalis usus pecunie ē ipsi' consū
ptio seu distractio sm q in cōmutatio
nes expendit.et ppter hoc sm se ē illici
tū p usu pecūie mutuate accipere pre
ciū qd dicit usura.Et sicut alia iniuste
acqsita tenet hō restituere ita pecuni
am quā per usurā accepit. Qd aūt lex
mosayca cōcessit iudeis accipe usuraz
a gentibus pmissū fuit ad uitādū mai'
dānū.s.ne a iudeis deū colentib' usras
acciperēt ppt auaritiā cui erāt dediti
Et addit Ul.q illa acceptio usure a gē
tib' int q̄s iudei habitabāt poti' erat
rei sue recuperatio q usura.qz illa tra
iudeis tota data fuit a dño. A .Idē i
sū.eo.ti.q.3.Sz saluo meliori iudicio p
fate rōes efficaces ñ uidēt.qz cuilibz pz
q ēt i reb' mutuabilib' differt usus a
reb'.sicut suba ab actu q exercet i ea.
Et si dicat q nō dr differre ex eo.qz in
ipo usu csumit suba tota. Rndet q lz
csumat respectu spēi seu indiuidui.nō
tn̄ respcu gnīs. Nam res mutuabiles
recipiunt functionē in genere suo.ff.si
cer.pe.l.2.Et hoc ēt in iure clarū ē.q ita
cstituit usus i rebus usu consūptibili
bus sicut i nō cōsumptibilib' de q° hēt
Rica spāl.ff.de usufruc.ea.re.q usu.cō
su.Itē nec vr efficax alia rō.s.q pecu
nia inuēta sit ad cōmutatōes.sz potius
emptōes faciēdas.ff.de ctrahē.ēp.l.i.
qz ista rō non est generalis. Non.n.se
extēdit ad alias res mutabiles et i qui
b' usura cōmittitur.sicut et in pecunia

Preterea ista ratio faceret ꝙ ꝓ pecu
nia mutuata nõ liceret aliquid. accipẽ
cꝰ tamen omnes ꝛ ipe Tho. tenẽt con
trariũ.ut pꝫ i.§.se.Uñ alii doctores: ut
nõ.Inno.in R̃ica.ex̃ eo.ponũt alias ra
tões.Itẽ ꝛ per Chry.uidẽtur alie assi
gnari.86.di.eiiciens.circa mediũ. Sed
qꝛ taliũ discussio ẽ ꝓlixa ꝛ nõ multuꝫ
necessaria.breuiter dico ꝙ si diligent̃ i
spiciatur.ista uidet̃ ꝓprie rõ. qꝛ sat ꝯ̃
caritatem ꝛ nãlem cognatõnem est.ut
ꝓ usu rei momẽtaneo aut nãliter ĩfru
ctuoso cum ꝑiculo accipientis q̃lis est
usus reꝝ mutabilium p̃ciũ recipiatur
Uñ ꝛ phs rõne nãli motꝰ dicit in p̊ po
litice.ꝙ usuraria acq̃sitõ pecuniaꝝ est
maxie preter nãꝫ.ut ꝛ ponit Tho. scd̃a
scd̃e.q.78.arti.p̊. Nec ob.si accipiẽs mu
tuũ lucretur ex pecũia mutuata.qꝛ ta
le lucrum potius attribuitur ĩdustrie
ꝑsone q̃ȝ pecunie.ar.l.3.ff.ad.l.falci.Sꝫ
sũma oium rõnuꝫ ẽ qꝛ deus sic uoluit
ꝛ usuras detestatus ẽ in ueteri ꝛ nouo
testõ.ex̃ eo.sup eo.ꝛ iõ aliã rõeꝫ querẽ
nõ expedit multũ. Nã Ro.xiº dr̃. O al
titudo diuitiarũ ꝛc̃.Ad qd̃ ẽt facit.ff.ꝺ̃
legi.l.non oium.ꝛ.l.iõ. B .Sꝫ ad hec
rñdent iudei dicentes ꝙ nõ ꝑmisit deꝰ
usuras ꝓpter illos: sꝫ ꝓpter alias gen
tes.De illis eniꝫ mãdauerat.ꝙ nec ser
uarẽtur in uita. Iõ solutõ Tho.melioꝛ
uidetur.

¶ Utꝝ ꝯcedẽ pecuniaꝫ signatã ad ostẽ
tationẽ uel ad ponẽdũ pignori sit usᵃ.
Rᵒ ſm Tho.ubi.s̃.Talem usum pecu
nie licite q̃s uẽdere posset.sicut hõ lici
te uendit usuꝫ uasoꝝ argẽteoꝝ. qꝛ reti
net sibi dñiuꝫ. Idẽ Host.ꝛ habet̃.ff.cõ
modati.l.3.§.pst.ꝛ.l.se. A .Ideꝫ etiaꝫ
nõt.glo.i.c.conquestus.extra eo.ꝛ ideꝫ
nõtur ĩ sum.eo.ti.q.4. B .

¶ Quõ aliqui conati sũt ꝓbare ꝙ vsu
ra nõ eẽt peccatũ? Rᵒ. Dicebant q̃dam
sic.Cum creditoꝛ mutuat pecuniã suã
debitoꝛ obligat̃ ei ad recõpensandum
ex̃ de testa.cum in officiis.Ergo ꝛ hanc
obligationẽ põt creditoꝛ deducere in
pactũ uel saltẽ sperare eiꝰ effectũ. Sꝫ
sciendũ ꝙ quicũq̃ȝ hoc ꝑtinacit̃ tenẽt
eẽt hereticꝰ. vt i cle.ex graui.ex̃ eo. Ad
illud 2ᵒ quod i ꝯ̃riũ obiicit̃.dicendũ ſꝫ
Tho.scd̃a scd̃e.q.78.ꝙ ille qui accipit
mutuũ ex debito iusticie non tenet̃ ad
plꝰ recõpensandũ q̃ȝ mutuo acceperit.
A .sꝫ solũ obligat̃ inquantum ꝯmode
põt ex quadã nãli eq̃tate que non põt
deduci in pactũ.nec ẽt principalr̃ sꝑari
ar.ex̃ de simo.tua nos. B .Uñ ꝯ̃ iusti
ciã ẽ si ad plus reddẽdũ obliget̃.

¶ Utꝝ ꝯmittat usuraꝫ q sub eo pacto
mutuat: vt ille sibi remutuet. Rᵒ ſm
Tho.vbi.s̃.Pro pecunia mutuata ni
hil exigendum vel expectandũ est. ni
si beniuolentie affectus q̃ sub extima
tione pecunie non cadit.Ex illo aũt po
test ꝓcedẽ spontanea mutuatio. Re
pugnat aũt ei obligatio ad mutuuꝫ fa
ciendũ in posteꝝ: qꝛ ẽt talis obligatio
pecunia extimari posset.ꝛ iõ licitũ ẽ ꝙ
mutuãti vnũ simul mutuetur aliud.sꝫ
non lꝫ obligare debitorẽ ad mutuũ in
posteꝝ faciendũ. Idẽ nõ.14.q.3.si fene
raueris.in glo.Con.Hosti. A .Con.ẽt
Guil.ꝛ Gof.vt in sũ.eo.ti.q.22. B .
Quid si dñi molendinoꝛuꝫ mutuent pi
storibus ita ꝙ molant solũ in eoꝝ mo
lendinis? Rᵒ ſm Guil. Usurã ꝯmittũt.
Accipiũt.n.vltra sortẽ aliq̃d qd̃ consi
stit i faciendo. ꝛ auferunt debitoꝛibus
libertatẽ molẽdi vbi voluerit. Si tam̃
ipi debitores ꝓpt̃ hoc non sunt dãnifi
cati.nõ tenent̃ illi dño ad restõnem ali
quã nisi quatenꝰ extimari debẽt liber
tas molendi vbi volebat pẽsatis circũ
stantiis laboris ꝛ expẽsaꝝ. A .Talis
libertas pro nihilo extimanda vr̃ q̃ȝtũ
ad restõnem qñ ex eiꝰ adẽptione nullũ
secutũ ẽ dãnũ.in cuiꝰ recõpensatõeꝫ re
stitutio faciẽda ẽ.ex̃ de iiur.c.fi. Puto
ẽt in hoc cãu.ꝙ si mutuũ accipiẽs non
dãnificet̃ nec possit dãnificari nõ ꝯmit
tat̃ vsᵃ.cuꝫ ẽt pro mutuo possit aliq̃d
recipi seu exigi quod nõ mẽsuratur pe
cunia.vt.s̃.§.2º Et hoc casu vel sit̃i qd̃
accipit̃ pecunia nõ mensurat̃.nec ex ꝑ
te mutuũ recipiẽt cũ i nullo dãnificet̃

nec ex parte mutuantis cu3 nihil plus
recipiat q̄3 qd ex locatiōe rei seu opaꝝ
suaꝝ mereatur. Et multo minus vsura
ɔmittit si mutuum accipiens nō dam
nificetur nec obligetur ad molēdū vel
sile. s3 solū accipiat mutuū retinendu3
quisq3 ad molendinū mutuant] molue
rit propter p̄dcās rōnes. ꝛ qa mutuans
pōt tēpus sui mutui limitare. ff. si cer.
pe. l. vnum. Al' inumerabil' multitudo
eēt vsuraria cu3 fūdi hodie nō possint
sine mutuo locari. Jmmo hoc cāu vide
tur potius ḡuari ɔditio mutuantis q̄3
recipient] si diligent' inspiciat'.

¶ Quid de creditoribus q̄ termino ve
niēte solutionis nolūt cōcedē proroga
tōe3 t'mini nisi data sibi pecūia vl' alio
eqpollēti? R. Tales etiā si nō expresse
exigūt vsurarii sunt. ex. eo. ɔsuluit.

¶ S3 nūqd ē usura si qs dederit .x. vl
nas pāni p alius .x. vlnis i futuro dādis
R. s3 Guil. Verit' iste ɔct' ē pmutatōis
q̄3 mutui. ꝛ iō nō cadit vsura hic. A.
qa s3m eundē Guil. i mutuo mensura re
stringit' ad modios ꝛ lagenas ꝛ alia va
soꝝ genera qb' mēsurari solēt liqda ꝛ
ḡna. vt in sū. eo. ti. q. 13. vbi ꝛ nō. qd h dr
B. Posset tn̄ fieri i fraudem vsuraru3
vide hūc casū hic. i. diffusius. §. 21° qui
icipit. nunquid ɔmittit'. A. Et ibi p3
q͛ tunc hoc dr fieri i fraudē vsuraꝝ qn̄
dās apponit conditioue3 ex q̄ ɔseqtur
aliquā melioratōnem. B.

¶ Utru3 vsurarii sint ifames? R. Se
cūdū leges distinguendū ē q͛ aut quis
ē ita vsurarius q͛ exercet iprobū fen'
.i. q͛ post t'minū etiā de vsurario lucro
ꝓuentum cōputat ꝛ petit vsuras. aut
etiā si exercet vsurā cētesimā. i. q͛ in ca
pite anni vsura adeqt' sorti. ꝛ isti tales
infames sūt. 3. q. 7. infames. i. fi. C. ex q.
cau. ifa. irro. l. iprobū. A. Jn hac lege
n̄ solū dr ō ubis vsaꝝ ꝛ vsa cētesima s3
ēt de oī iprobo ꝛ illegitio fenore. ut ibi
p3 p glo. Et hodie oīs mod' est illegiti
mus. vt i. §. qd de legib'. Et sic hodie
etiā iure ciuili oīs vsurari' ē infamis
qd ꝛ dr nōre Bar. in d. l. iprobu3. ꝛ dn̄s
An. de bu. i. c. Raynuti'. ex de testa. ꝛ p
hoc fuisse determinatū q͛ si fr me' isti
tuisset vsurariū heredē ego possū rum
pere testm̄ p q̄relā ioffíciosi. C. de ioffi.
testa. l. frēs. ꝛ q͛ sic de facto consuluit ꝛ
obtinuit B. S3 s3m iura canonica in
q̄lib3 usura ɔmittit' pctm̄ mortale ꝛ in
currit' infamia. 6. q. i. infames. maxie si
publici sunt vsurarii. Na3 ꝛ testamēta
eoꝝ ipo iure sunt irrita. ex eo. q̄3 q̄3. li. 6°
A. Et ibi p3 q͛ hoc ē veꝝ nisi dederint
satisfactionem seu cautionem scd3 for
mā ibi positam. B.

¶ Utrꝝ dona ꝛ elyne licite possint reci
pi ab usurario data? R° s3m Ul. Sic ni
si ꝓpter hoc efficiat' nō soluēdo. Na3 q
tūc reciperet ab eis teneretur eis resti
tuere uel illis a qb' ipi acceperūt. Se
cus itaq3 si habēt alia p̄ter vsuras. ꝛ p
hoc nō efficiūt' nō soluēdo. A. Dic q͛
ab vsurario manifesto penit' non pn̄t
recipi oblationes. Jtē nec res quaꝝ do
miniū nō trāsfert' in vsurariū pn̄t reci
pi ab vsurario manifesto: siue nō māi
festo. de q̄ in se. §. dicet'. Jtē nec aliquid
recipi pōt in fraudem creditoꝝ. de quo
s. restō p̄. §. 13° in additōe. Jtē null'. B

¶ Utrꝝ in vsura trāsferat' dn̄ium? R°
s3m Ul. Sic. cū ꝛ oīs volūtaria datio fa
ciat trāsferre dn̄iu3. Nā vsure dant' vo
lūtate ɔditionata. s. qꝛ poti' vult aliqs
vltra sortē dare q̄3 mutuū nō accipere
Con. glo. 14. q. 4. siqs vsurā. A. Jde3
in sum. eo. ti. q. 15. S3 qꝛ sup isto puncto
pendet intellect' ad cognoscēdū vtrū
ꝛ qn̄ recipiēs rē ab vsurario teneat' ad
restōem. sciendū q͛ sup isto puncto sūt
varie opiones. Aliq nāq3 tenēt q͛ reci
piens rē ex vsura acqsita3 ab vsurario
oīo teneatur ad restōnem. Et hoc vr te
nere dn̄s Laurēti' de florētia i suo tra
ctatu de vsuris pte. 2. q. 59. s3 opi. Host.
i sū. de pe. ꝛ re. dicēs q͛ filii nō hn̄tiu3 ni
si ō usur] vl' si hn̄t respectu acqsitoꝝ ex
vsur] ꝛ ēt vxor nō pn̄t recipe alimēta
de bonis paternis vl' mariti. sicut nec ō
reb' raptis nisi i cāu extreme nccitat].
Hoc idē tenēt nōnulli theologi dicētes

ꝙ dñiũ reꝝ ex uſ̃a acceptaꝝ ñ trãſfert
ĩ vſurariũ ꝑ.c.ſiqs vſurã. i4.q.4. vbi
dr̃. Siqs uſurã accipit rapinã fac̃. ꝛ ꝑ.c.
qd dicã ea.q. ꝛ cã. vbi dic̃ Aug⁹ ꝙ rece
ptũ ex uſur] male vtiq3 poſſidet̃. ꝛ vel
lẽ ꝙ reſtitueret̃. Et qd̃ male poſſidet̃ alie
nũ ẽ. Jdẽ vr̃ ſentire glo. Ber. ꝛ Jnno. ĩ
.c.cũ tu.ad fi.ex̃ de vſur]. vbi videt̃ po
nẽ caſũ qñ ex pecũia vſuraria res emi
tur int̃ alios ſpãles ĩ qb⁹ res ẽpta ex pe
cũia aliena efficit̃ illi⁹ cui⁹ erat pecũia
ꝛ ſic inuũt ꝙ pecũia vſuraria ſit aliẽa
ꝛ ñ vſ̃arii. Et ĩ illa opione ẽ Ala. vt dic̃
ber.i.d.c.cũ tu. Jtẽ ꝓ hac ex̃ d̃ vſ̃iſ.c.q2
fere. vbi accipiẽs oblatiões ab vſ̃ariis
cogit̃ reſtituẽ. S3 in ɔ̃riu3 fac̃. q2 valde
dignũ ẽ vt res volũtate dñoꝝ trãſferã
tur ĩ aliũ. ĩ Jnſti. de re. diui. §. ꝑ traditio
nẽ. ẽt ꝑ volũtatẽ nõ liberã. q2 volũtas
coacta uolũtas ẽ. ff. qd̃ me. cã. l. ſi ml̃ier
§. plt̃. ꝛ hoc. ſ. ꝙ trãſferat̃ dñiu3 ĩ vſura
riũ vr̃ tenẽ gl. i. d.c. ſiqs vſurã. Et Jnn.
i.c. michael. ex̃ eo. vbi dicit ꝙ uſurari⁹
vl̃ ei⁹ hẽs nõ tenet̃ ex delicto. ſ3 ex con
tractu ɔditõe ĩdebiti. vel ſine cã. q̃ſi nõ
debitũ accepit. vl̃ ſiñ cã. ꝛ ſic p̃ſuppõit
trãſlatũ dñiu3: q2 oĩs ɔditio ẽ ꝑſonalis
actio. ꝛ nõ dat̃ ꝓ re ꝓp̃a niſi ɔ̃ furẽ. ſed
tm̃ ꝓ re ñ ſua ſ3 ſibi debita. l. fi. in fi. ff.
vſufru. queẽadmo. ca. Jtẽ fac̃ qd̃ p̃fat⁹
dñs Lau. tenet ĩ dcõ tractatu. q. 72. vbi
dicit ſ̃3 opionẽ Federici ꝙ filia dotata
a pr̃e vſurario nõ tenet̃ ad reſtõem. ẽt
ſi alia bona pr̃is nõ ſufficiãt. Qd̃ põt ĩ
telligi veꝝ qñ filia fueĩt dotata ex aliiſ
q̃3 ex acqſit] ꝑ vſurã. ꝛ eo tp̃e q̊ pr̃ erat
ſoluẽdo. vt ex ĩfra dicẽdis colligi poſ̃it
Jtẽ ꝙ trãſferat̃ dñiu3 ten3 Ul. vt ĩ ſũ.
dcã. q. i5. Ad ɔ̃ria põt dici. Et p̊ ad dictũ
Jnno. i.c. cũ tu. ꝙ ibi ñ loqt̃ affirmãdo
ſ3 opiones recitãdo. Et ad dictu3. c. ſiqs
uſurã. põt dici ꝙ ibi vocat̃ rapina non
ꝓp̃e ſ3 q̊dã largo genẽ loquẽdi. q̃ſi oĩs
mala acceptio dicat̃ rapina: vt ibi vl̃t
glo. ꝛ ſentit Jnno. i. d.c. michael. vbi dic̃
ad rẽ vſurariã dari actõem non ex deli
cto: ſ3 ex ɔtractu. ꝛ ſic nõ eſt ꝓp̃e rapia.
Et eodem; mõ põt dici ad. c. qd dicã. ſ. ꝙ
ibi q̊dã largo mõ dr̃ alienu3 ꝓ eo q̊ qs
male vtit̃. ſicut ꝛ dans elẏna3 alienum
tollẽ aſſerit̃. 47. diſ. ſicut hi. Et ad glo.
Ber. ꝛ Ala. i dcõ. c. cũ tu. põt dici ꝙ nul
lo iure ꝓbat̃. imo eã reprobat dñs An.
de bu. ibidẽ ſ̃m Jo. an. in. c. q̃3q̃3. de vſu
ris. li.º 6º. l3 forte Jo. an. alit̃ ibi poſuerit
ſ3 p̃ma vr̃ mag] iuri adherere. Et ad. c
q2 fere. põt dici. q2 ibi ẽ ſpãle ĩ oblatiõi
b⁹ vt nõ poſſint accipi. non q2 vſurarii
nõ poſſint alienare. ſ3 vt id in eoꝝ vitu
periũ cedat. ſic̃ ꝛ ĩ ſil̃i. l3 qs ſit diſſidens
in populo. i. faciẽs diſcordias. põt tam̃
res ſuas alienare. ſ3 nõ oblatiões facẽ
90. di. oblationes. Et hec ĩtelligenda vi
dent̃ de oblatiõib⁹ ad ſacrificiũ ſeu ad
altare ob reuerẽtiã ſacr̃oru3 ꝛ ꝓpt̃ ſcã
dalũ vitãdũ. vt in ſil̃i ponit Tho. ſecũ
da ſcd̃e. q. 32 arti. 7º. de acqſito ꝑ mere
triciũ. dicẽs ꝙ inde põt fieri elẏna ſ3 ñ
oblatio ad altare vel ſacrificiũ ſ̃3 illud
Deut.º 23. Non offeres mercedẽ ꝓſtibu
li. Uñ ſcd̃a opio fuit eoꝝ q l3 ñ negarẽt
dñiu3 regularit̃ ĩ vſurariũ trãſferri. tñ
dixerũt oẽs res vſurarii obligatas ad
reſtitutionẽ vſuraꝝ. Et iõ ꝙ qñcũq3 ef
ficiat̃ nõ ſoluẽdo. recipiẽtes res ab eis
ad reſtõem tenent̃. ꝛ ꝙ res vſurarii ſic
obligent̃. tenẽt ꝑ.c. cũ tu. ex̃ eo. Et h⁹ te
net glo. i.c. tua nos. ex̃ eo. quã mlt̃i doc.
canoniſte tenẽt. vt ibi refert dñs An. d̃
bu. S3 certe dictũ. c. cũ tu. nõ loquit̃ ni
ſi de poſſeſſiõib⁹ ex vſura acqſitis. ꝛ iõ
vt refert dñs An. in dcõ. c. tua nos. Ho
ſti. magis placet ꝙ ille tm̃ res ſint obli
gate q̃ ꝓceſſerit ex vſur] ꝛ ſic ſaltẽ pro
illis teneant̃ recipiẽtes ad reſtõne3 in
different̃ qñ p̃ncipales efficiunt̃ nõ ſol
uẽdo. Et hec ẽ tertia opio. ꝓ q̃ facit ꝙ
res tradite cũ nõ libera voluntate dñi
trãſeũt adeo affecte: vt nõ ſolũ ille cui
tradite ſunt: ſ3 ẽt ali⁹ ad quẽ ꝑuenerũt
teneat̃ ad reſtõem. l. metũ. §. cũ aũt. ff.
qd̃ met⁹ cã. Jtẽ q2 abſurdũ ẽ plus iur]
habere in re ſucceſſorẽ etiã ſingulare3
q̃3 habuerit ille a q̊ hũit. ff. de reg. iur]. l
aliud. §. abſurdũ. vbi ponit̃ exemplum
int̃ legatariũ ꝛ teſtatorẽ: vt nõ habeat

plus iuris legatari⁹ ꝙ̃ habuerit testa
toꝛ. Item ꝓ hoc qꝛ sꝑ res transit cū cō
ditione sua. ff. de acqui. re. do. l. traditio
⁊ de ꝯtrahē. emp. l. alienatio. Sꝫ condi
tō rei ex vsuris acq̄site ē talis ꝙ nō po
test remanere apud vsurariū. ergo nec
apud eū q̄ habuit ab vsurario. Item ꝓ
hoc qꝛ nō est equū aliquē sentire cōmo
dū ex alieō dolo. ff. de eo ꝑ quē fac. erit.
l. fi. in p̄n°. Itē q̈rto loco alii: vt Hos. i. d.
c. cum tu. tenēt. ⁊ ꝙ dn̄ium trāsferat. ⁊
ꝙ res vsurarii nō sint obligate rep̄hen
dens Hos. Ala. q̄ hoc tenuit ⁊ subdens
ꝙ ille ad quē tales res ꝑuenerint ad re
stitutionē nō tenet. nisi h̄uerit ex cā lu
cratiua. ⁊ eo cāu q̊ vsurari⁹ non sit sol
uēdo. Et ideꝫ videt nōꝛi in sū. in dcā. q.
i5. Sed Inno. in dcō. c. cuꝫ tu. refert opi
niones aliquoꝝ distinguētiuꝫ. int titu
lū onerosū ⁊ lucratm̄ ⁊ alioꝝ dicentiuꝫ
nō debere distingui. Dn̄s Ȝo Anto. i eo
c. cū tu. circa fi. tenet ꝙ dicte res vsura
rii nō sint affecte nec obligate. ⁊ idem
tenet in dicto. c. tua nos. vbi etiam dic
ꝙ quicunq̄ dicant ꝯ̄ꝛium dicāt qꝛ nul
lo iure ꝓbatur. ⁊ obligatio nō dꝫ poni a
iure nō introducta. ff. de p̄uari. l. 3. §. fi.
⁊ hoc veꝝ vr̄. nō ob. ꝙ dictuꝫ est rē n̄eri
affectā qn̄ datur non libera voluntate
ꝑ. §. cū aūt. qꝛ ibi loquit qn̄ libertas tol
lit ꝑ metū. H Ȝo per ꝯmodū q̄ recipi
ens optat. ⁊ int hec magna dr̄ia est. ⁊ iō
cū non sit eadē rō stamus regule: vt n̄
nascat obligatō nisi inquātū iure caue
atur. Itē nō ob. ꝙ dictū ē nō debē ma
ius ius trāsire ad successoꝛem ꝙ̃ fuerit
apd̄ auctoꝛē siue dātēꝫ. qꝛ hoc ē veꝝ re
spectu qualitatis ip̄ius rei adherentis
puta qn̄ ē aliena vł alteri obligata. Se
cus qn̄ qualitas ꝯcernit ꝑsonaꝫ. qꝛ ꝑso
nalis actio nō sequit fundū siue rē. Un̄
si vn⁹ vendidit rē vni: licꝫ ipse h̄eat ne
cesse illaꝫ tradē. qꝛ uendidit. tn̄ ille cui
postea ipse tradiderit nō necessitat ad
istud. C. de rei ven. l. quotiēs. ubi dr̄ ꝙ
siq̄s vendidit rē duob⁹. ille ē iure poti
oꝛ cui p̄us tradita est. tn̄ alteri vēditoꝛ
ad intereē remanet obligatus. Itē nō
ob. c. cum tu. ex̄ de vsuris. vbi dr̄ ꝙ pꝛe
dia empta ex usura debēt vendi vt pe
cunia restituat creditoꝛibus a quibus
usura accepta est. Ex quo tex. fūdari vi
dent illi q̄ dicūt huiusmōi res foꝛe obli
gatas. qꝛ vt ibi dicit dn̄s Anto. de bu. ⁊
fuit ēt de mēte Io. an. in. c. ꝙ̃ꝙ̃. eo. ti. li.
6°. ille tex. hoc non ꝓbat. Naꝫ ibi dr̄ ꝙ
vsurarii restituant si pn̄t. ⁊ si nō pn̄t vē
dant possessiones ex usura acq̄site ad
restōeꝫ faciēdā ⁊ sic nō h̄nt necesse res
illas vendē nisi qn̄ alit non pn̄t satisfa
cere. Propterea ibi nō dr̄ ꝙ hi⁹ posses
siones essent apud aliquē singularem
successoꝛē: sꝫ poti⁹ apud ipsos vsurari
os vel eoꝝ heredes. Et nō miꝝ si qn̄ nō
pōt alit satisfieri cogunt res illas vēde
re qꝛ idē eēt etiā de reb⁹ ex usura nō ac
quisit] cū debitoꝛ h̄eat necesse satisfa
cere de oibus bonis suis. Certe si bn̄ at
tendat. ibi ꝯ̄ꝛiū ꝓbat. Nā si ille posses
siones fuissent obligate qualit fuisset
necesse illas vendi cum ip̄e potuissent
peti? Immo nec potuissēt licite aliena
ri cū res transeat cum onere suo vt pꝛe
ostensuꝫ ē. Et sic maluꝫ cōsiliū dedisset
ibi papa. Et sic ex pꝛedcis pꝫ ꝙ dn̄ium
regularit trāsfert in vsurariū. ⁊ ꝙ nul
le res ip̄ius sunt obligate ꝓ vsuraꝝ re
stitutione. sꝫ personalr tm̄ actio ꝯpetit ꝯ̄
ip̄ꝫ. Sꝫ ad clarioꝛē p̄dcōꝝ itelligētiā di
stinguēdū ē. ꝙ aut res habite ex usur]
sūt q̄site ꝑ pactū leg] ꝯmissoꝛie. i. ꝙ ni
si soluat debitū ifra certū tēp⁹ pign⁹ ꝑ
dat: aut nō. Primo cāu nō trāsfert do
miniū. qꝛ hoc pactuꝫ repꝛobat i pigno
re. C. de pac. pig. l. fi. ⁊ iō ex eo n̄ pōt trās
ferri dn̄iuꝫ. qꝛ qn̄ aliq̄d ꝓhibet. ⁊ oē il
lud q̄ venit ex eo uel ob id. l. nō dubiū
C. de legi. Un̄ accipiēs res hi⁹ sꝑ ad re
stōeꝫ tenet. cū rē alienā accipiat. Et h°
cāu obtinet opio p̄ma. 2° cāu qn̄ res nō
sunt q̄site ꝑ pactū leg] ꝯmissoꝛie. si usu
rari⁹ est soluendo. nullaten⁹ ad restōeꝫ
tenet qui ab eo rem accepit. etiā titulo
lucratio. vt in sum. dicta. q. i5. Fallit h°
in oblationibus manifestoꝝ usurarioꝝ
vt pꝛeostensuꝫ est per. c. qꝛ fere. ex̄ eo.

Si vo vsurarius nō ē soluēdo: tūc qui
hūit ab eo rē titulo lucratio eo tēpe q̊
iā nō erat solueudo: oīo vr̃ teneri ad re
stitutōem. Sz si eo tpe q̊ accepit vsura
ri⁹ erat soluēdo nō videt̃ teneri. licz po
stea sit fact⁹ nō soluendo. nisi forte qs
accepisset acqsitū ex vsura. tunc. n. qn̄
cūqȝ vsurari⁹ efficiatur nō soluēdo tal'
obligat̃ ad restōez. Si vo qs habuit rē
titulo oneroso. tunc si aliqd recepit sci
enter i fraudē creditoꝝ. i. ꝙ ꝑ hoc debi
tor efficiatur minus potēs ad soluēdū
vel magis habilis ad fugiendū. tenet̃
ad restōnem. al' nō. Et hec oīa pn̄t colli
gi. s̄. restitutio p̊. §. 13° i additione. vo. itē
nullus. Et ex his diligent̃ intuens pōt
agnoscē q̄lit̃ familia vsurarii vl' vxor.
seu filii. ⁊ quicunqȝ alii ab eo aliqd acci
piētes ad restōem teneant̃. B.

Pone ꝙ laic⁹ tenet iniuste aliquaz
possessionē eccl'ie ⁊ ipignorat ipaz pos
sessionē rectori ecclesie ipsius. nūquid
iste rector poterit recipe fructus illius
possessionis vltra fortē? R° scd̄z Ray.
Sic. naz ⁊ cleric⁹ in hoc casu nō recipit
vsurā. sz recipit qd̄ sibi debet̃. ex̄ eo. c. p̊
i fi. Qd̄ aūt dicit Ray. ꝙ in ipsa decre
tali dr̃ ꝙ hoc fit ut res ↄ manu laici re
dimat̃. q̄uis bn̄ dictū sit. tn̄ eodē modo
qlibz laic⁹ posset recipere fruct⁹ sue rei
seu ali⁹ q iniuste teneret eā piguorarz
sibi. vt nō. in dicto. c. p̊. A. s. in glo. ⁊ ꝑ
Ul. i sum. eo. ti. q. 16. B. Al' vo fruct⁹
pignorꝗ ⁊ ēt vsus in fortē ↄputari dēt.
vt. s̄. pignus. §. 7°. A. Con. ꝑdcis Ho
sti. ⁊ Ul. vt in dicta. q. 16. B.

Utꝝ vsure possint peti q̄si interesse
R°. bm Ray. Sic. vt si fideiussor soluit
vsuras creditori pōt eas repetere a de
bitore. qr non sunt vsure sz interesse. i.
non ē lucrum sz vitatio dāni. A. Idē
i dicta. q. 16. bm Ray. Hosti. ⁊ Inn. Sz
aduertendū ꝙ interesse non soluz cōsi
derat̃ etiā in hoc circa dānuz emergēs
sz ēt circa lucꝝ cessans. bm dn̄m An. de
bu. in c. salubrit̃. ex̄ eo. de q̊ lati⁹. s̄. resti
tutio p̊. §. 4° in scd̄a additōe. Et de hoc
ēt dr̃ ad fi. h⁹. §. ibi. ⁊ adde ⁊c̄. B. De
hoc cāu Tho. secūda scd̄e. q. 78. dicit sic
Ille q mutuū dat pōt absqȝ peccato in
pactū deducē cuz eo q mutuū accipit
recōpensatōem dāni ꝑ quod subtrahit̃
sibi aliqd qd̄ dz hr̄e. hoc enim nō ē ven
dere vsuz pecūie sz dānū vitare. Et po
test eē ꝙ accipiēs mutuū mai⁹ dānuz
euitet q̄ȝ dans incurrat. Un̄ accipiens
mutuū cum sua vtilitate dānum alti⁹
recōpensat. Recōpensatōem vo dci dā
ni qd̄ ↄsiderat̃ ex hoc ꝙ de pecunia nō
lucrat̃ nō pōt in pactū deducē: qr non
dz vendere qd̄ nondū habz. ⁊ pōt ipedi
ri multipl'r ab habendo. hec Tho. A.
Hoc veꝝ ut fiat pactuz de lucro certo
ꝓ incerto. al' bn̄ potest peti interesse: ⁊
consequent̃ in pactū deduci interesse
lucri cessantis. ut tactuz est ⁊ h̄ seqtur.
B. Et adde qd̄ idē Tho. dicit scd̄a se
cūde. q. 62. ꝙ ille qui detinet pecuniaz
alteri⁹ uidet̃ eū dānificare ipediendo
ne adipiscat̃ qd̄ erat in uia hn̄di. ⁊ tale
danū nō oz ex eq̊ recōpensare. tenet̃ tn̄
aliquā recōpensatōem facē bz ↄditiōez
ꝑsonaꝝ ⁊ negocioꝝ. A. i. bz arbitriuz
boni viri. ut colligit̃ in locꝗ de qb⁹ seqt̃
B. Et circa hūc casuz facit qd̄ dr̃. i. §.
26°. qui incipit. sz nunquid est usura. et
hic. i. post tres. §.

Pone qdā gener hz recipe dotem a
socero. mō socer dat ei i pign⁹ aliq̄s pos
sessiones de quib⁹ gener ꝑcipit fruct⁹.
Querit̃ utꝝ possit sine usura. uel tene
atur fruct⁹ ↄputare i fortē? R°. Quan
do marit⁹ sustinet onera mr̄imonii nō
tenet̃ cōputare fruct⁹ in fortē. al' sic. ex̄
eo. salubrit̃. ⁊. ff. de doli excep. l. pr̄. A.
Et oz ꝙ ista onera sint certa. scd̄m dn̄z
An. de bu. in. d. c. salubrit̃. ⁊ sic non pote
rūt fruct⁹ retineri cū forte ultra idubi
tatā oneꝝ q̄ntitatē. Itē oz ꝙ fruct⁹ sub
iciāt̃ fortune. Un̄ si gener ꝓ dote soluē
da certo die recipit cautiōez ⁊ ꝓmissio
nē cū pacto ꝙ interi certa q̄ntitas solui
debeat ꝓ onerib⁹ mr̄imonii supportā
dis. talis ↄuentio illicita ē ⁊ usuraria. n̄
obstāte dcō. c. salubrit̃. qr ibi dr̃ qn̄ ꝓ pi
gnore data ē possessio. sz in cāu ꝓposito

aliud ē. Nā possibile ē ꝙ ex possessiōe cui⁹ fruct⁹ submissi sūt fortune nullos hēbit fructus. ꝛ sic nō hꝫ ita certū emolumētū sicut i casu ꝓposito. ſm Host. ꝛ Jo. an. ꝛ nōt dn̄s Ant. i dcō. c. salubrit. Itē oꝫ ꝙ dos sit ꝓmissa siplr. Nā si gener pacisceretur d recipienda dote ad certū terminū. ꝛ iteri ꝑciperet fruct⁹. dicti fruct⁹ cōputarent in sortē. qa int esse nō pōt deberi ante morā q̄ n̄ pōt adeē durāte t̄mino scdm dn̄m Anto. i loco vbi s̄. Et addit. Idē dico i re pignorata cuius fruct⁹ sūt certi. qa forte illa res ē locata ad affictū vel pēsionē. vel talis res ē domus quā gener locat ꝛ recidit pēsionē. s. ꝙ oēs istos fructus tenet gener cōputare in sortē. Et sic igt dico hoc. c. itelligēdū qn̄ dos fuisset simplicit ꝓmissa. postea cū nō solueretur ad cautelā genero sit pignorata possessiō. ut si dicat gener. Ego sustineo onera mr̄imonii. da dotē. ꝛ socer dicit. non possū. tunc si gener dicat. saltē sustineas onera mr̄imonii. isto cāu pōt gener dictos fructus ꝓ interesse recipe. dū tn̄ onera mr̄imonii certa sint. ꝛ sic itellige istā materiā. hec ille. B

¶ Pone ꝙ gener dictā possessionē cū oī iure qd ibi hꝫ ꝯcedit alteri recepta ab eo sūma q̄ sibi ꝓ dote debebat: nunqd poterit ille lucrifacere fructus ꝑceptos sicut potēat gener. R̷⁹ ſꝫ Guil. Si gener aio donādi trāsferat totū ius qd habebat i pignore. ꝛ hoc facit nō ꝓpt pecuniā quā recipit ab eo. ſꝫ qa ꝯiūct⁹ vel amicus eius ē. ꝛ ille amicus nō ut lucret fructus mutuat pecuniā. ſꝫ ꝓpt caritatē aut grām. absq̄ ꝑiculo vsure pōt fructus lucrifacere. alr̄ nō. A. qa nō est iste ꝯctus ꝓprie mutuū. nisi sit ꝯuentū ꝙ gener teneat numerāti reddere pecuniā si voluerit ille repetē. in quo casu vsura eēt si ille vellet lucrifacere fructus ſꝫ eūdē Guil. ꝛ i sū. eo. ti. q. 17. B

¶ Quid si post moriē viri heredes ei⁹ obligant vxori possessionē ꝓ dote. nūquid fructus ꝯputabuntur in sortem R̷⁹ ſm Hosti. Dicas ꝙ sic. ff. de solu. ti. Idem Inno. Sit ergo cauta mlier ut nō recipiat rē in obligatiōeꝫ. ſꝫ vl̄ faciat eā distrahi. vel recipiat in solutuꝫ. ff. de re iudi. a diuo pio. aliogn fructus extenuabūt sortē. A. Idē in sū. eo. ti. q. 18. Predcis ēt con. Jo. an. ꝛ dn̄s Ant. de hu. in. c. salubrit. ex̄ eo. B.

¶ Utrꝫ vsure sint licite rōe more? R̷⁹ ſm Ray. Sic. utputa debuisti mihi cētū. ꝛ qꝛ in termino nō soluisti oportuit me accipere pecuniaꝫ sub vsuris. tu teneris mihi restituere illas usuras si solui. vel liberare me ab ip̄a obligatione A. si nō solui ſꝫ eundē Ray. ꝛ i sum. eo ti. q. 16. B. ex̄ de fideius. ꝑuēit. ꝛ. c. cōstitut⁹. tunc. n. petunt q̄si interesse: vt i ꝑcedēti. §. 16⁹ dictū est. qui incipit: vtꝝ vsure possint peti. Et hoc licet. 14. q. 4. qm̄. ꝛ ideꝫ nō. ibi. ꝛ. 12. q. 2. siquis de clericis. Idē Host. A. Con. etiam Gof. vt in dcā. q. 16. qꝛ isto casu non sunt vsure ex parte petentis: ſꝫ veꝝ interesse. cum agat de dāno vitando. B.

¶ Nunqd ꝯmittit vsura qn̄ absolute credit pecunia ꝓ sibi pecunia. vl̄ res ꝓ re vt granū ꝓ grano ꝛ hi⁹? R̷⁹ ſꝫ Guil. Si ꝟisil̄e ē ꝙ pecunia vel argētuꝫ vel alia res erunt cariora tp̄e redditionis q̄ sint nunc tp̄e datōnis: ꝛ creditor illā pecuniā nō erat seruaturus vsq̄ ad tēpus illud. vsura ē. Si ꝟo erat seruaturus. vt sic seruādo lucraret. distingue: qꝛ si creditor aufert debitori libertatē soluēdi qn̄cunq̄ velit. vsura est: qꝛ presumit ꝙ iō crediderit vt debitorē oneraret ꝑiculo. ꝛ se exoneraret. ſꝫ si concedat vt reddat qn̄ velit. nulla vsura est A. Si tn̄ corrupta intentione hoc faciat vt se exoneret a ꝑiculo seruādi. peccat nō tn̄ credo euꝫ teneri ad restituendū lucꝝ. lꝫ hoc esset ei ꝯsulendum i penitētia. vel ꝙ daret paupib⁹ ſm eūdeꝫ Guil. ꝛ i sū. eo. ti. q. 19. B. Silr̄ nō est vsura qn̄ ꝟisilr̄ dubitat vtrū argentuꝫ vel res alie debeant valere plus vl̄ minus. ex̄ eo. nauiganti. A. Con. Ul. vt i dcā. q. 19. B.

it

Quid si quis mutuet pecuniā recep
turus ad certū terminū alteri⁹ generi
monetā vł ī alio loco. vel aliā rē? R° ꝫ
Host. Si hoc iō facit vt ī extimatōe lu
cret' vsurari⁹ est. A. Sec⁹ si nō facit
ad finē lucri. sꝫ ad obsequiū recipiētis.
tūc. n. licite pōt recipe rē ꝫ extimatiōez
tpis ⁊ loci qñ ⁊ ubi faciēda ē solutio. ff.
si cer. pe. l. vinū. B. sicut ⁊ hi q ꝺ nū
dinis ī nūdinas mutuāt. ⁊ ꝯtūcūq sub
spē vēditōis vł alti⁹ ꝯct⁹ pallieẗ. qcqd
accedit sorti vsura ē. ex̄ eo. ꝯsuluit. 14.
q. 3. pleriq. ⁊ q. 4. siqs cleric⁹. A. Idē ī
sū. eo. ti. q. 20. Et hec faciūt ꝓ cābiis vt
qcqd cāpsor ꝓ cābio acceperit ultra ꝙ
dedēit excepto moderato lucro: qđ po
test cōputari ex labore ⁊ sūptib⁹ nego
ciatōis. de q. s. negociatio. §. 3° ī additō
ne. vsurariū iudiceẗ. Et ex his poterūt
discerni q̄ cambia sint illicita. B.

Quid si pena apposita ē in ꝯtractu
mutui nūqd pōt peti absq vsura? R°
ꝫ Ray. Si pena fuit a iudice īposita ꝓ
pter puniēdā ꝯtumaciā debitoris: qꝛ nō
soluit ī tmino cū possꝫ. nō ē usura. ar. 23
dis. ꝙꝙ. ff. de iudi. q̄ aucte. A. Meli⁹
fac. l. i. ff. siqs ius di. nō obtēp. Et p̄dicti
cō. Inn. i. c. suā. ex̄ de pe. ⁊ hoc mlto ma
gis obtinet ī pena legali. in Auten. ꝯ q
ꝓpriā. C. de nō nu. pe. ⁊ sic non p̄sumēt
pena in fraudē usuraꝝ. ēt si iudex ꝯdice
ret ꝙ debitore nō soluēte mutuū post
statutū terminū singulł mēsib⁹ vel an
nis soluat tm̄. nā hoc nō venit ī vtilita
tē iudicis. Itē qꝛ p̄sumiẗ iuste factum
id qđ fit a iudice. ff. de acq. pos. l. iuste.
⁊ multo min⁹ presumereẗ ista fraus ī
pena posita a lege. Et iō videẗ licite pe
ti. ⁊ multo magis retineri posse pena a
lege seu statuto iposita. si forte dicaẗ
ꝙ ex ꝯtumacia nō soluētis mutuū seu
aliud debitū singulis mēsib⁹ vel annis
tm̄ soluat ꝓ pena: maxie si hoc fierꝫ ex
pia cā. puta ꝯ nolentes soluē dotez vel
alia debita miserabilib⁹ psonis: vt pu
pillis. minorib⁹. paupib⁹. ⁊ similibus. Ad
uertendū tñ ꝙ si dicta pena apponere
tur a iudice de ꝯsensu ptiū deberēt at
tēdi ꝯiecture q̄ in hoc. §. subrogāẗ. ac si
pena esset cōuentionalł ⁊ nō iudicialis:
qꝛ in hoc iudex magis sequiẗ volunta
tē ptiū ꝙ suā. ff. de re iud. l. nec si ꝯuene
rit. Idē puto si fieret ī iudicio collusio.
puta qꝛ ptes fingerēt se litigare ⁊ tādē
debitor pmittit ꝯ se sniam ferri. vt sic
creditor uideaẗ eū habere obligatū ex
hac snia ad tollendā suspitionē vsuraꝝ
sicut audiui interdū ꝯtigisse. Pl⁹. n. dēt
valē qđ agiẗ ꝙ qđ simulate cōcipiẗ. C.
pl⁹ valē qđ agiẗ p totū. Et satis p̄sumi
pōt ista simlatio. qñ ille in cui⁹ fauorē la
ta ē snia sit vsurari⁹. sicut de simli in pe
na nōt Inno. in dcō. c. suā. ꝓpter qđ au
diui alicubi statutū fore ꝙ nō valeant
snie late ī fauorē eoꝝ qui ꝓbanẗ vsura
rii. ⁊ bonū ē. B. Si ēt pena de cōsen
su ptiū sit ī ꝯtractu apposita. ad hoc. s.
vt saltē metu pene debitū soluaẗ. vsu
ra nō ꝯmittiẗ. nisi a p̄ncipio fuerit p̄ua
intentio. ar. dci. c. ꝙꝙ. ⁊ de arbi. dilecti.
Sꝫ tñ p̄sumiẗ in fraudē si ille alł cōsue
uit eē vsurari⁹. ff. de ac. ēp. ⁊ ven. l. iulia
nus. ff. de pig. ac. l. vel vniuersoꝝ. Itē p̄
sumereẗ vsura si p singulos mēses vel
ānos dicaẗ pena ꝯmitti. ar. C. eo. Autē.
ad hec. Sꝫ tñ in iudicio aīe stabiẗ eius
ꝯfessioni. Con. Hostiē. A. Con. Etiaꝫ
Ul. vt in sum. eo. ti. q. 23. Idē ēt nō. Inn.
i. c. suā. ex̄ de pe. ⁊ dñs Anto. de bu. in. c.
ꝯquest⁹. ex̄ de vsuris. B. Tamē in oī
euētu nō vr̄ honestū petere penā: imo
ēt nec licituꝫ qñ debitor sine culpa sua
factus est ipotens ad soluendū iō puni
ri nō dꝫ. A. licet de subtilitate iuris ci
uilis aliud posset dici p. l. ad diē. ff. de v
bo. ob. vbi dr̄. Ad diē sub pēa pecūia ꝓ
missa mōtuo ꝓmissore ꝯmitteẗ pēa lꝫ
nō sit hēditas ei⁹ adita. Nā cū h° cāu ñ
possit p̄uiri ꝯtūacia q̄ nō ē. illđ qđ acci
pēẗ tollereẗ solū rōe tpis. qđ eēt mere
vsurarium. ⁊ ideo nec ex conuentione
partium nec ex aliqua lege introduci
potest. vt in cle. ex graui. ex̄ eo. Item si
debitor soluit ptē debiti nō poterit exi
gi pena nisi ꝓ pte non soluta. vt notat
Inno. in dicto. c. suam. Posset etiam eē
pars nō soluta ita modica ꝙ nulla etiā
pena ꝯmittereẗ. dicto. c. suam. vbi diciẗ

ꝙ nō dꝫ exigi pena ab eo q ꝓmisit sol
uere.4.o.infra terminū sub pena. ꝛ sol
uit.33.ſꝫ debēt solū exigi.7.i.residuum
sortis.Aliq tñ intelligūt illud.c.i cleri
cis q nō debent inhiare ad ista inhone
sta lucra.vt ibi dr̃.Sꝫ ꝛ si itelligat i cle
ricis:tñ ꝛ in laicis saltē ꝓ soluta pte ob
stabit petēti exceptio.vt ꝓxime dictū
ē.Item ꝛ si de iure ciuili pena ꝯmittēt
non obstante iusto impedimento. tam̄
certū est ꝙ ꝓpter tale impedimentuꝫ
posset peti restitutō in integrū.ff.ex q.
cau.maio.l.i. B.

¶ Quid de eo q occasiōe mutuādi labo
rē subit? R. ſꝫ Hosti.Talis i cōpēsatō
neꝫ laboris fruct⁹ pignorū vsqꝫ ad cōue
niens p̄miū facit suos.aut aliquid pro
labore licite percipit.extra de re.eccle.
non alie.ad nostra. A .Idem in sum.
eo.ti.q.24. B.

¶ Quid de eo q mutuat nauiganti vł
eunti ad nundinas recepturus aliquid
vltra sortē ꝓ eo ꝙ suscipit in se piculū
.i.si pecunias vel merces inde emptas
portauerit saluas alias nihil recipiat
de sorte? R. Sine dubio ē usura.ex̄ eo
nauiganti.quia ꝓpter hoc ꝙ suscipiat
piculū nō fit licitus ꝯctus vsurari⁹.s.ꝙ
possit recipere vltra sortē:ſꝫ tamē for
te posset recipere p̄cium periculi: qꝛ si
nihil ēt mutuaret ei.ꝛ ip̄e vellet i se re
cipere piculuꝫ nauigantis.vt.s.si pdat
merces vł pecuniā ꝓ ꝓmissore restau
rabit ei.certe iste ꝓmissor licite ob h°
posset p̄ciū recipere: ꝛ eodeꝫ mō si mu
tuat dūmō nil plus exigat in fraudem
vsure. A .Hoc etiam videt̄ tenē dñs
Laurentius de florētia.Sꝫ istud videt̄
exp̄sse ꝯ dictuꝫ.c.nauiganti.vbi in isto
cāu dicit̄ adesse vsura ēt si id qd̄ recipi
tur ratōne periculi recipiat̄.ibi.pro eo
ꝙ suscipit i se piculū ꝛc̄.Itē qꝛ si habe
ret̄ respectus ad mutuuꝫ nullū fuisset
dubiū.ꝛ lex sup indubitabili posita fo
ret.quod esse non debet.cum foret sup
flua. B.

¶ Sed nunquid ē vsura si dū emereꝫ
vel emere vellē merces.ꝛ tu ad tuā in
stantiā fecisti me cessare a pte ēptiōis
vt tibi mutuareꝫ.ꝛ ego dico.volo ꝙ tu
reddas mihi tātū quātū esseꝫ in tali lo
co habiturus de mercibus si eas illuc
deferrem.recipio tñ in me piculū? A.
.i.ꝯputato periculo ꝛ dubio euētu. Nā
cū lucꝝ sit icertū nō pōt poni respectu
ei⁹ interesse certū scdꝫ dñꝫ Antonium
de butrio.in.c.salubrit̄.ex̄ eo.ꝛ iō non fi
et ꝯputatio ex equo.ſꝫ ex dubio euētu
pensatis circunstantiis taꝫ in hoc casu
q̄ȝ in sequenti.vt.s.§.15°. B .R° scdꝫ
Ray.Non ē vsura si recipit̄ inde lucrū
p̄dictū tanq̄ȝ interesse.Con.Hosti.Et si
milit̄ scdꝫ Guil.si volebā emere terraꝫ
valentē singulis annis.x.libras.ꝛ ad in
stantiā tuā cessaui ꝛ mutuaui tibi hoc
modo ꝙ soluas mihi tantum vel tātū
sicut redderet expedite illa terra dedu
ctis sumptib⁹ ꝛ labore ꝛ ēt piculo si qd̄
eēt.Con.Hostiē.Et vide h̄.s.§.16.q inci
pit.vtrū vsure possint.ꝛ.s.restō p̄.§.5°.
A .Et idem quod in hoc.§.nō.in sum.
eo.ti.q.28.ꝛ.q.30. B.

¶ Quid de his q dāt nunc granū ꝛ h⁹
modi vetus.vt postea recipiant nouū?
R° ſm Ray.Usurā ꝯmittunt.qꝛ melio
rē rē recipiunt.quod intelligit Hostiē.
quando aliquis propter hoc facit vt il
lā meliorationem lucretur.ex̄ eo. cōsu
luit.ꝛ.c.in ciuitate.Si ꝯo facit ne suuꝫ
frumentuꝫ pereat.ꝛ inde accipiēti gra
tiaꝫ faciat.non ꝯmittit vsuram.Sed ꝛ
tunc sine dubio excusatur quando pre
sumitur ꝙ nouum debeat minus vale
re.Secus si presumitur ꝙ plus ualebit
extra eo.nauiganti. A .Ideꝫ in sum.
eo.ti.q.42.vbi etiam apparet ꝙ illud
quod hic in fine dicitur fuit dictū Guil
clarius sic dicentis.s.ꝙ non audet istos
condemnare si ad hoc mutuent ut sub
ueniant proximo dummodo non aufe
rant ei libertatem liberandi se interiꝫ
soluendo veterem. vel si probabiliter
dubitetur vtruꝫ plus vel minus anno
na valitura sit tempore solutionis.Sꝫ
in hoc cāu dominus Petrus de ancho
rano. in.c.vsurarum. extra eo.libro.6°.

distinguit sic. ꝙ aut est verisile ꝙ res
mutuata non erit ꝑciosior tpe solutio
nis vel de hoc ꝓbabilit dubitat. ⁊ tūc
nullū ē vitiū. ex͂ eo. nauiganti. Aut ē vi
sile ꝙ erit ꝑciosior. ⁊ tunc creditor au
fert libertatem debitori interiꝫ se libe
randi: ⁊ ē vsura. aut talē libertatē non
aufert. ⁊ vsura nō ē. Sꝫ si habuit inten
tionē corruptā. vt sic a ꝑiculo ꝯseruan
di se releuaret. peccat. licet non sit v su
ra. Et hec diffinitō innititur magne eq
tati ſm Jo. cal. B.

¶ Quid de legibus illis que ꝑmittūt
vsuras? R° sꝫ Ray. ⁊ dico breuit ꝙ nō
valēt nec tenent. Et hoc ꝓbo multipli
cit. Primo qdeꝫ ꝙ vsure ꝓhibite sunt
auctoritate dei q̄ suꝑ omnes leges est.
Nā cum par i parē nō hēat iperiū. ex͂
de elect. inotuit. multo minꝰ minor in
maiorē. ergo iperator terrenꝰ nō potu
it ꝯdere legē ꝯtra deum. De hac mā ps.
14° Qui pecuniā suāꝫ nō dedit ad vsu
rā. Et luc. 6° Date mutuū nihil ide spe
rātes. cū multis silibus. 2° q2 sunt ꝯtra
naturalē iusticiā. q2 vendit id qđ nō ē
vt. s. in. §. 5° dictuꝫ est. A. Et ibi latiꝰ
i additiōe. B. Uñ nāliter illicite sūt
sꝫ ꝯ ius nāle nulla lex valet. di. 8. q̄ ꝯtra
mores. ⁊ di. 6. §. his. 32. q. 7. flagitia. 3° q2
⁊ in iure ciuili dicit lex ꝙ sacre leges ñ
dedignant sacros canones imitari spā
lit in mrimoniis ⁊ vsuris: vt dicit. s. lex
§. plt. ⁊ añplt. ⁊ habet in Auten. vt cle.
apud ꝓpri. epis. coll. 6. sꝫ scđm canones
nō possūt exigi. ergo nec ſm leges. 4°
q2 dicit iperator se amplecti q̄tuor cō
cilia vniuersalia adeo vt ꝑ ea suis legi
bus derogetur. Sꝫ in Niceno concilio
qđ est vnū de illis reprobāt vsure. di.
47. qm. Et sic leges oēs i hac ꝑte abro
gate sūt. Jlle tñ q̄ ꝑmittunt vsuras exi
gi rōe itereē vel more stare pñt si sane
itelligant vt dictū ē. s. §. 15° qui incipit
vtꝝ vsure possint. ⁊. §. 19. qui icipit. vtꝝ
vsure sint licite. A. Jdem in sum. co
ri. q. 63. vbi tñ addit ſm Ul. ⁊ Tho. ⁊ ho
sti. leges vsuras ꝑmittētes nō esse sub
latas lꝫ obseruande non sint. Hāc aūt

qōnem tangit dñs Anto. de bu. suꝑ Ri
ca ex͂ eo ⁊ refert Cy. ⁊ Ja. đ bella ꝑtica
⁊ plures iuristas modernos legū docto
res tenere ꝙ iura ciuilia possunt ꝑmit
tere ⁊ ꝑmittūt vsuras. sicut pꝫ in mlt.
rubricis đ vsur. ff. ⁊ C. ⁊ i mult. aliis ꝑti
bus iuris dicunt nō obstare ius diuinū
q2 lex humana ex cā pōt distinguē ius
diuinū: vt i. c. q̄ in eccliaꝝ. ex͂ de consti. ⁊
glo. in l. fi. C. si ꝯ ius vel vti. pub. Et licꝫ
multa exempla possent poni sufficiat
vnū. Licet. n. scriptum sit ps. 75° Uoue
te: ⁊ reddite dño deo vrō. tñ lex hūana
qñqꝫ ex cā ꝑmittit votū nō reddi sed i
aliud mutari. vel in alio redimi: ut pꝫ i
titlo. ex͂ de vo. ⁊ voti redēp. ꝑ totū. Cāꝫ
vo q̄re iura ꝑmittūt vsuras dicūt esse
q2 hoies sunt ita paꝝ caritatiui: q2 nisi
ꝑciperēt ex mutuo lucꝝ. ꝑmitterent ꝓ
ximū mori ex necessitate. ⁊ iō ad euita
tionē maioris mali ꝑmittunt vsuras.
q2 de duobꝰ malis minus malū est eli
gēdū. 13. di. duo mala. ⁊ c. nerui. ⁊. ff. đ re
gu. iur. l. q̄tiēs. Dicūt ēt non obstare ꝙ
iꝑator se subiicit q̄tuor ꝯcilus inťq̄ est
Nicenū ꝓhibēs vsuras. 47. di. qm nit
ti. q2 dicunt ꝙ iꝑator subiicit se quo ad
fidē ⁊ nō quo ad alia. Jtem dicunt non
obstare ꝙ ius canonicū ꝓhibꝫ vsuras
q2 illud obtinet q̄ ad clericos. vel eccle
siastici iurisdictōi subiectos. vel ꝓhibꝫ
eo mō q̄ ius diuinuꝫ. Et iō sicut non ob
stat ius diuinū legibꝰ vt dictū ē. ita nec
ius canonicū. Sed aduertendum ꝙ ꝑ
dicta sunt expsse ꝯtra scripturā ⁊ vete
ris ⁊ noui testamenti. Uñ ps. 14° dicit.
Qui pecuniā suā nō dedit ad vsuram.
Et Exo. 22° dr. Si pecuniā mutuo dede
ris poplo meo paupi qui habitat tecū
nō vrgeb eū q̄i exactor. nec vsuris opp
mes. hec ibi. Et Luc. 6° dr. Mutuū date
nihil inde sperātes. qđ transfert. ex͂ eo.
ꝯsuluit. Jō lex hūana nihil pōt. q2 ve il
li q ꝯdicit factori suo. Jsa. 45. Non ob.
ꝙ lex humana pōt distinguē seu inter
pretari ius diuinū q2 illud uerꝝ est quā
do ius diuinum obscurum est. vel ibi
cā manifesta ad hoc iducit. Al servat

regulari͞t q͞d d͞r Deut° 4.° Non addeti
ad v͞bu͞z q͞d ego loquor vob.neq͞z aufe
retis ex eo.Silr͞ vbi lex non distinguit
nec nos debem⁹ distingue͞.l.fi.C.de con
trahe͞.e͞p.cu͞ multis aliis. Nec e͞ hic ali
qua ca͞ ad distingue͞du͞.q͞z e͞t na͞lis equi
tas ꝓhib͞z vsuras. Vn͞ b͞m ph͞z p͞ politi
ce. vsuraria pecunia͞z acq͞sitio e͞ maxie
p͞ter na͞m. Preterea ca͞ allegata no͞ est
sufficie͞s q͞z ͞ꝯ illa͞ nititur auc͞tas diuina
no͞ p͞ pmissione͞ s͞z p͞ ꝓhibito͞em ⁊ mina
tione͞.ut p͞z Exo.22.° Si pecunia͞ mutuo
⁊c͞.ut.s͞.Et clari⁹ Deut.°15.° Si vn⁹ de fri
bus tuis ⁊c͞. Preterea circa ius diuinu͞
interp͞tatio ꝓprie spectat ad sede͞ apo
stolica͞:adeo q͞ q͞ illa͞ no͞ sequitur osten
dit se iperitu͞ ⁊ maliuolu͞ ⁊ non catholi
cu͞ s͞z he͞ticu͞z.ut ait Hiero.23.q.i.c.hec e͞
fides.Et sedes ap͞lica determinat q͞ pa
gina vtriusq͞z testame͞ti indisticte dete
statur vsuras.vt dicit Alexa͞der terti⁹
in ꝯcilio latera.⁊ ex͞ eo.q͞z fere.ꝓp͞t q͞d
e͞t ide͞ Alex.i.c.sup͞ eo.ex͞ eo.dic͞ q͞ sup͞
h° nulla͞ dispe͞sato͞e͞z posse fieri p͞ hoie͞z
Vn͞ in ꝯco͞.c.sup͞ eo ait. Cu͞ vsuraru͞ cri
me͞ vtriusq͞z pagina testame͞ti deteste
tur sup͞ hoc dispensato͞em aliqua͞z pos
se fie͞i no͞ videm⁹:q͞z cu͞ scriptura sacra
ꝓhibeat ꝓ alterius uita me͞tiri.multo
magis ꝓhibe͞dus e͞ q͞s ne e͞t ꝓ redime͞
da vita captiui vsura͞z crimie͞ iuoluat͞
hec ibi.Ecce qu͞o apte ͞ꝯdicit p͞dcis hic
tex.⁊ formal͞r tollit͞ ca͞ qua͞z ipsi allega
ba͞t iusta͞ faciende distinctionis.videl͞z
ut subueniat͞ hoium necessitatib⁹.q͞d
h͞ d͞r e͞t de lege diuina valde ꝓhibitu͞z.
⁊ io͞ nec sc͞dm illa͞ nec b͞z alia͞ posse in h°
distingui ius diuinu͞ vl͞ canonicu͞.cui q͞
ad fo͞z ꝯscie e͞t ip͞ator subiect⁹ e͞.96.dis.
duo su͞t.Vn͞ alii dicu͞t:ut sup͞ dca͞ Rica
refert dn͞s Ant.de bu.q͞ usura a legib⁹
n͞ po͞t p͞mitti i mutuo:q͞z scriptu͞ e͞.Mu
tuu͞ date ⁊c͞.s͞z in aliis ꝯtractibus sic.ut
C.de rei uxo.ac.l.una.§.exactio.ubi d͞r
q͞ si pecu͞ia dotalis no͞ reddit͞ uxori p⁹
solutum m͞rimoniu͞ infra annu͞.exinde
soluet͞ tertia ce͞tesime ꝓ usuris.i.omni
anno tertia p͞s centu͞ ꝓ centenario.q͞si

uelint isti dice͞ q͞ in aliis co͞tractib⁹ q͞z
mutui lex diuina non ꝓhibeat usura͞z
⁊ io͞ lege humana possit p͞mitti. S͞z h°
est falsum q͞z ide͞z e͞ i eq͞pollе͞ti q͞d i mu
tuo.ut q͞n ro͞ne t͞mini aliq͞d pl⁹ soluit͞.
ex͞ eo.c.ꝯsuluit.⁊.c.fi.⁊.c.i ciuitate.Ideo
Iacob⁹ de Raue.dicit q͞ nullo ca͞u lex
p͞mittit usura͞:nisi ꝯtra morosu͞.i.͞ꝯ illu͞
q͞ cu͞ posset no͞ soluit t͞pe quo debebat.
Et hoc v͞u͞z est.q͞z no͞ est hoc casu ꝓprie
usura s͞z potius ꝯtumacie pena.de quo
s͞.§.22.° dictu͞ est. Et sic ꝓprie loque͞do
leges nec p͞mittunt nec p͞mitte͞ possu͞t
usuras.Vn͞ glo.in Auten.ad hec.de usu
ris.dic͞ q͞ i͞p͞ator correxit p͞ iura nouis
sima oi͞a iura antiqua q͞ tracta͞t de usu
ris.⁊ q͞z ex q͞ subiecit se co͞cilio Niceno
i q͞ usure ꝓhibent͞ ut dictu͞ e͞.no͞ e͞ v͞isil͞e
q͞ uoluerit aliq͞d statuere ͞ꝯ illud.C.de
sum.tri.⁊ fide catho.l.2.vbi int͞ alia su͞t
hec verba. Nicene fidei dudu͞z a maio
ribus tradite.⁊ diuie religio͞is testimo
nio atq͞z assertione firmate obseruа͞tia
s͞p mansura teneat͞ ⁊c͞. Nec ob.q͞ dica
tur hoc itelligi q͞ ad fide͞.q͞z ⁊ ad fidem
p͞tinet stare interp͞tationi eccl͞ie super
scriptura.⁊ iterp͞tata est reiecta oi disti
ctione utroq͞z testame͞to ꝓhiberi.ut ex
p͞dcis p͞z.⁊ no͞ t͞m se subiicit ip͞ator quo
ad fide͞.s͞z e͞t quo ad oi͞a eccl͞iastica.⁊ ad
fo͞z conscie p͞tine͞tia. Vn͞ dixit q͞ no͞ de
dignant͞ leges sacros canones imitari
in Auten.ut cle.apud ꝓpri.epis.ꝯueni
antur.p͞mum.§.si v͞o ecclesiasticu͞.coll͞.
6.Et uelit nolit quo ad p͞dca͞ subiectus
est pape.dicto.c.duo sunt.sed diuino iu
ri q͞ ad oi͞a.q͞z dicit deus.Ego dn͞s ⁊ non
alius.Isa.45.° Vn͞ ⁊ glo.in dicta Aute͞.
ad hec.dicit q͞ si etiam imperator uo
luisset no͞ potuisset p͞mittere.quia b͞u⁹
no͞ po͞t ͞ꝯ leges dn͞i sui. Immo tenentes
q͞ aliquo casu usura simplex no͞ sit pec
catu͞ su͞t he͞tici ⁊ ut heretici punie͞di.ut
⁊ tenet dn͞s Anto.de bu.in p͞fato loco.⁊
ꝓbatur in cle.ex graui.de usuris. B.

Utrum liceat accipere mutuu͞z sub
usura? R͞.° b͞z Tho.sc͞da sc͞de.q.78. No͞
licet inducere aliquem ad mutuandu͞

ſub uſura. Licet tñ ab eo qui paratus ē facē ⁊ qui exercet uſuras mutuū accipere ſub uſuris ꝓpt̄ aliqđ bonū: ut eſt ſubuētio ſue neceſſitati vł alteri⁹. ſicut ēt lꝫ ei q incidit i latrones manifeſtare bona q̄ hꝫ ad hoc ut nō occidat̄. q̄ tñ latrōes diripiēdo peccāt. Et itelligit Guil nō ſolū de neceſſitate abſoluta: ſꝫ ēt đ neceſſitate vtilitatis. quā aliqs ɔſequitur agendo negocia ſua. ſꝫ hac ceſſante puta cū acciperet̄ ꝓpter ludū alee ⁊ h⁹ mōi. tūc ſꝫ eūdē accipe ad uſuraꝫ ē peccatū mortale. A. Idē nō. in ſū. eo. ti. q. 44. Sed certe non uidet̄ iure ꝓbari ꝙ ꝓ ſola cā utilitatis liceat ad uſuraꝫ accipe cuꝫ plus debeam⁹ pōderare dānū ſpūale ꝓximi q̄ nr̄ꝫ tꝑale lucruꝫ. s̄. ſcādalū. §. vtꝝ tꝑalia. Nec dictū vel rō Tho. ſe extēdit niſi ad abſolutaꝫ neceſſitatē videlꝫ ſine qua nō pōt ɔmode fieri. Et addit Inn. i. c. ſuꝑ eo. ꝙ neceſſitate iminente extrema dꝫ ꝑ qs iduci ut ḡtis saltē ꝑ mutuū ſubuēiat idigēti. qđ ſi nollet induci pōt ut ſub uſuris ſalteꝫ hoc faciat. ⁊ min⁹ malū eligat uidelicꝫ uſurā poti⁹ q̄ homicidiuꝫ. B.

Utꝝ accipe ſub uſuris ꝓ alio ſit licitū? R℞. Si hoc facio i ſeruitiū uſurarii ut ipe uel mutuet uel lucret̄ teneor: qꝛ fautor eius ſum. A. Hoc uerū reſpectu peccati. Ad reſtōem aūt nō teneor niſi fauēri vſurario i exactōe: vt dicet̄ i. vſura 5° §. ꝑ. B. Si vo facio i ſeruitiū accipiētis. tunc ꝑ illū modū lꝫ qui dr̄ in ꝑcedēti. §. ⁊ maxie ſi cā mei mitiores vſure exigant̄ ab illo.

Sꝫ qd ſi ego rogat⁹ ab illo q vłt accipere ſub uſuris fideiubeo ſiue ꝓmitto ꝓ ipo ad hoc vt mitiores vſure exigant̄. nūqd in hoc cāu poſſū accipe aliqd ab eo? R℞. ñ. qꝛ ſic eſſeꝫ ꝑticeps vſe in ea ꝑte quā recipio. Alii đ. qꝛ vti fideiuſſione alic⁹ nō eſt vſus pecunie. ſicut nec vti pignoratiōe. Uñ ſicūt ꝓ pignoratiōe rei mee poſſum aliquid accipe: vt. s̄. in 6° §. dictū ē. ita vr̄ ꝙ poſſiꝫ recipere ꝓ fideiuſſione. Sꝫ ꝑmū tñ tutius A. Et hoc videt̄ veri⁹. qꝛ acceſſorium naturā ſequit̄ ꝑncipalis. extra đ regu. iuri. acceſſorium. li° 6°. Sicut ergo non licet ꝓ mutuo aliquid accipe. ita nec ꝓ fideiuſſione vel obligatōne q̄ ſuccedit loco ei⁹. Uidet̄. n. pecunia manu breui. i. q̄dā veloci itellectuali trāſitu mutuata fideiuſſori ⁊ a fideiuſſore debitori. vel ēt ſine hoc ipa fideiuſſio nō eſt niſi ꝓpter mutuuꝫ. ⁊ ſic accedit ad illud. ⁊ ſequit̄ eius naturaꝫ. Nec ob. ꝙ fideiuſſor incurrit ꝑiculū ſi debitor efficiatur nō ſoluēdo: qꝛ ⁊ hoc ꝑiculū incurrit ēt ipe ꝑncipalis creditor. ⁊ ꝓpter hoc nō pōt aliquid vltra ſortē recipe imo non tm̄ ꝓpter hoc ꝑiculū: ſꝫ ēt ſi cuꝫ hoc accipiat i ſe ꝑiculū nauigationis vł itinerationis. ꝓpter hoc non poteſt aliquid vltra ſortem recipere. extra de vſuris c. nauiganti. ergo multo min⁹ ipſe fideiuſſor acceſſorius. Nec ob. quod dictuꝫ ē de re obligata ad pignoranduꝫ: qꝛ locatio eſt cōtractus principalis ⁊ per ſe ſed fideiuſſio ē obligatio acceſſoria ad ꝑncipalem obligationem. B.

Utꝝ marito liceat recipere doteꝫ a patre vxoris q ē vſurari⁹? R℞. ſꝫ Guil. Si pr̄ nō ſufficit ad ſoluēdū ea q̄ habꝫ de vſuris. ⁊ marit⁹ ſciens veritatē vel habens ignorātiam craſſam contraxit cū filia. nō debꝫ recipere dotē a tali patre. Si aūt nō putabat ſoceꝝ eē vſurariū. vel al' eſſe ſoluendo. qui tamen nō erat. poteſt dotem in ſolidum recipere licet poſtmodū ſciat veritatē. hec Guil. Tutius tamen dr̄ ꝙ ſciens ꝟitateꝫ nō recipiat dotē. aut ſi recipit reſtituat ill' qbus pater tenebat̄. A. Hoc verū ſi accipit res ab vſurario ꝑ. l. ɔmiſſoriam acqſitaſ. vt. s̄. §. 13° in additione. ꝟ. ſꝫ ad clariorē. al' nō uidet̄ teneri ſi habuit bonā fidē. cū recipiat ex titulo oneroſo ſꝫ eundem Guil. ⁊ in ſum. eo. ti. q. 56. Et facit qđ dictū eſt. s̄. reſtitutio. ꝑ. §. 13° . i addītōe. ꝟ. itē nullus. Si autē in ꝟitate ſocer de aliis bonis eſt ſufficiēs ad ſoluēdum. tunc gener indubitāter poteſt dotem recipere. B.

Utꝝ liceat creditori recipe debituꝫ

q̃ꝺ ei uſurarius ꝺebet? R̷ꝰ ſm Guil. Si
bona fide credit ei pecuniam. ut ex illa
ꝯmodū ſuū facerꝫ ⁊ lucrando forte ex
ea ſe liberaret. recipere pōt q̃ꝺ mutua
uit ēt ſi ille alʳ nō ſufficit vſuras ſoluē.
Si ꝟo alia cā credidit puta ad ludēdū
in alea. uel ad ꝺādum meretrici aut hi
ſtrioni non ꝺebet ꝺebitū ab illo recipē
q̃ nec vſuras extortas ſufficit reſtituē
A. Idēꝫ in ꝺcā. q. 56. Et ſatis pōt ꝯpre
hendi ex ꝺictis. s̃. reſtitutio p̊. §. 13.ᵒ i ad
ditione. ꝟ. item nullus. B.
¶ Utrꝫ illi quibus ꝺebeť ex contractu
vel quaſi. aut ex maleficio uel q̃ſi poſ
ſint hoc recipere ab uſurario? R̷ꝰ ſcd̄ꝫ
Guil. Sic. ꝺū tn̄ rē ipam uſurariā nō re
cipiant. Et ideꝫ ꝺicendū ꝺe quocūq̃ ra
ptore uel fure. A. Certe magna ꝺr̃ia
ē inter rē uſurariā per legē ꝯmiſſoriaꝫ
nō queſitam ⁊ furtiuā ſeu raptā. Naꝫ ⁊
talis res uſuraria recipi pōt. ꝺūmō non
in fraudē creditorum. ut colligiť ſup̄. §.
13.ᵒ in additione. B.
¶ Quid ꝺe cōitatibus quarūdā ciuita
tū que ꝺāt pecuniā ad vſurā? R̷ꝰ ſcd̄m
Ray. oēs illi ciues quoꝝ auctoritate et
ꝯſilio fiunt. vſurarii ſunt. Et Eodeꝫ mō
ſi ciuitas vel coitas reciperet aliquod
pignꝰ ⁊ fructus eius non cōputaret in
ſorteꝫ. extra eo. conqueſtus. ar. 7. q. 1. lic̄
vir. 24. q. 3. ſi habes. ff. quod me. cauſa.
l. metū. §. cū aiaduertendū. Idem eſt ꝺ
his qui prohibere poſſunt ⁊ non prohi
bent. extra ꝺe ſen. exco. quāte. A. Cō
Hoſti. ut in ſum. eo. ti. q. 57. B. Et lꝫ
oēs ꝯſentientes ꝑut ꝺictū eſt ꝯmittāt
uſurā. tn̄ ſm Guil. nō teneńt ad reſtitu
tionē niſi quantum ad eos peruenit. ulʳ
quantum releuati ſunt ab expenſis q̈s
feciſſent ꝺe ſuo. Illi tamē qui preſtite
runt auctoritatē uel preceptuꝫ ad uſu
rā ⁊ huiuſmodi. ita ꝙ alʳ ciues nō feciſ
ſent eam. in ſolidum tenentur. A. Iō
in ſum. eo. ti. q. 60. B.
¶ Quid ſi iudeꝰ accipiat uſuras a xp̄i
ano? R̷ꝰ ſm Ray. Mortaliter peccat.
⁊ pōt ab eccleſia ꝯpelli ad reſtōēꝫ indi
recte. ſ. ſubtrahendo coioneꝫ xp̄ianorū

extra eo. poſt miſerabilem. uel ſaltem
tales coercendi ſunt a p̄ncipibus ⁊ etiā
a prelatis predicto mō ne exigant im
moderatas uſuras. extra eo. quāto. A.
Immoderata autē intelligitur omnis
uſura. ut notat glo. i ꝺicto. c. quanto. cū
ſit ꝯtra moderamen ꝺiuine iuſticie. ex
tra eo. ſuper eo. Ideo iudei cogi ꝺebēt
ad omnem reſtitutionē uſuraruꝫ: ut in
cle. ex graui. extra eo. que etiam intelli
gitur in iudeis. ut patet ibi per glo. ſup
ꝟbo cenſura. A. Sꝫ xp̄ianuſ licite re
cipit uſuras ab hoſtibus contra q̈s iu
ſtū bellū gēit. marie ſi ſint ifideleſ. 24.
q. 4. ab illo. q2 accipit q̃ꝺ ſuū ē. A. Et
i. ꝺ. c. ab illo. pꝫ ꝙ hoc uerꝝ ē reſpcū illaꝝ
reꝝ q̈s qs a talibus hoſtibꝰ poſſet etiā
uiolenť rapere. ⁊ nō alʳ. ut ⁊ poteſt colli
gi ex notatis in ſum. eo. ti. q. 67. B. De
p̄ſtantiis que fiunt in ciuitatibus uide
ī. uſura 3.ᵒ §. plʳt. ⁊ fi.

Uſura 2.ᵒ
circa aialia.

Utrꝫ liceat lo
care aialia ꝑ certo frumento
uel alia re annua? R̷ꝰ ſm Guil. licitus
eſt ꝯtractus ꝺūmodo cōductor nō gra
uetur ex imoderata mercede. A. q2 i
contractu locationis que eſt bone fidei
merces ꝺebꝫ eſſe iuſta: ⁊ conueniēs ar
bitrio boni uiri. ut. l. ſi in lege. ff. ꝺ loca.
B. Licituꝫ eſt etiam apponere pactū
ꝺe ꝺāno ⁊ lucro rei locate. ꝙ utrūq̃ ſit
cōmune. ſꝫ non liceret apponere pactū
ꝙ ꝺānum ſit ſoluꝫ conductoris niſi ꝺā
num quod eſſet ex culpa ſua. A. etiā
leui non autem leuiſſima. cum contra
ctus concernat utilitatem utriuſq̃. ut
ſupra locatio. §. 3.ᵒ Poſſet etiam ex pa
cto conductor in ſe periculum rei ſuſci
pere. extra ꝺe ꝺepoſito. c. fi. vnꝺ tale pa
ctum non facit contractum uſurariuꝫ
lꝫ poſſet fieri in fraudem uſurarum et
forte ſic preſumereť ſi fieret a cōſueto
uſurario. ut in ſimili ꝺictuꝫ eſt ꝺe pena
s̃. uſura p̊. §. 22.ᵒ Poteſt etiaꝫ tale pactū
ex alio reſpectu q̃ꝫ uſuraruꝫ continere
iniquitatem. Unde idem Guil. ꝺicit.
ꝙ pactū ꝺe cōicando ꝺāno vel ꝯmodo

rei locate iniquum est ex parte locato
ris nisi ꝓbabilr̃ dubitet utrum locato
ris vel cõductoris melior aut deterior
sit conditio. vel nisi credatur ꝙ condu
ctoris non sit deterior conditio: ĩ pacto
tñ ꝓposito videtur ꝯductoris deterior
ꝯditio: qr vix aut nunꝙ̃ põt habere tã
tũ ꝯmodũ de melioratione bouis ꝙ̃tũ
potest habere de morte. Si tñ locator
timens ne conductor grauaret bouem
pactum apponeret firmiter ꝓponens
ꝙ si bos sine culpa conductoris periret
nihil exigeret ab eodẽ. nõ credo ꝙ pec
caret nisi ꝓpter eorum scandalũ q eiꝰ
ignorarent intentionem: vt in sum. liᵒ.
3ᵒ. ti. 7. q. 35. B.

¶ Quid si vnꝰ habeat. 20. capita ouiũ
⁊ alius. x. ⁊ coĩcant eas ad inuicem ⁊ ꝑi
culũ ⁊ emolumẽtuꝫ ⁊ expensas coĩcãt
ꝓ rata? ℞ᵒ. ſm Guil. Non ẽ ꝯtractꝰ vsu
re sꝫ societatis. ⁊ possunt etiam conuẽi
re ꝙ de fetibꝰ recuperent capita mor
tua. vel ꝙ de velleribus ⁊ pellibꝰ emã
tur capita ad augendũ gregẽ. A. dũ
tamen seruetur equalitas ĩter eos ita
ꝙ ex huiusmodi pacto nõ videatur eẽ
deterior conditio vnius ꝙ̃ alterius. vt
in sum. eo. ti. q. 36. ſm eundem Guil. Et
facit. l. si non fuerint. ff. ꝓ socio. B.

¶ Quid siquis habẽs. 20. capita tradat
alicui custodienda ⁊ pascenda sub cer
ta mercede vel sub certa participatõe
ꝓuentuũ gregis? ℞ᵒ. ſm Guil. Si dñs
tenet sibi periculũ aĩalium non est cõ
tractus vsure sed locationis. Secus si
non retineret periculum sꝫ iputaret cõ
ductori. A. Sed ⁊ si nõ retineret sibi
ꝑiculum. nõ ꝓpter hoc esset vsura nec
hoc Guil. dicit. vt pꝫ ĩ dicta. q. 36. sꝫ pos
set continere iniquitatem aliam. vt di
ctuꝫ est. s. in ꝑncipio. B.

¶ Quid si quis habens. 20. capita tra
dat alicui rustico custodienda hoc mõ
ꝙ sint firma. qr illa dat ei extimata tã
to precio. ⁊ lucrum ⁊ dãnuꝫ sit tm̃ rusti
ci? ℞ᵒ ſm Guil. Non est contractꝰ vsu
re sꝫ mutui: qr idem est ac si mutuaret
ei pecuniã de qua emeret tot aĩalia. A.
Immo iste contractꝰ potius est empti
onis: qr extimatio emptioneꝫ introdu
cit. ff. de iure do. plerũꝙ. ⁊. ff. solu. ma. ex
timate. Et dicit dñs Ange. de perusio. ĩ
suo tractatu de societatibus addens ꝙ
hoc casu tradens aĩalia nihil aliud po
terit petere nisi precium. quicquid enĩ
sorti accederet vsura esset. ex̃ eo consu
luit. ⁊. c. in ciuitate. nisi emptor aĩaliuꝫ
fructus recepisset ex aĩalibus emptis
⁊ moram ꝯmisisset in soluendo preciũ
quia tunc vẽditor posset petere dictos
fructus tanꝙ̃ interesse. l. curabit. C. de
ac. emp. quod ẽt obtinet de iure canõi
co ⁊ de foro cõscie. vt nõ. glo. in. c. conq
stus. ex̃ eo. B.

¶ Quid si quis dat certa capita ouiuꝫ
extimata certo precio hoc pacto ꝙ ru
sticus non accipiat prius aliquam vti
litateꝫ donec qui dederit recipiat priꝰ
totam sortem? ℞ᵒ ſm Guil. Iniquum
est valde pactum: sicut etiaꝫ siquis pa
ciscat ꝙ anteꝙ̃ rusticus accipiat aliq̃d
restaurabit de fetibꝰ oĩa mortua. His
enĩ pactis ẽ quasi tradere oues imorta
les. Et nota generalr̃ ꝙ qñ cõis est cõ
ditio. licitum est. Secus vbi melior vr̃
conditio vnius ꝙ̃ alterius. A. Idem
in dicta. q. 36 ubi ſm eundẽ Guil. clariꝰ
sic dicitur. Et generalr̃ veruꝫ ẽ ꝙ vbi
ꝓbabiliter dubitatur vtrum illius vl̃
istius sit deterior conditõ in forma pa
cti adhibiti in societate nõ est peccatũ
vbi autem ad arbitrium boni viri gra
uatur conditio alterius. peccatum est
ex parte grauantis si scienter hoc faci
at. ⁊ tenetur ad restitutionem. Non po
test tamen dari doctrina generalis su
per huiusmodi traditionibus animali
um propter varietatem traditionum
⁊ dolos qui a quibusdam super talibꝰ
excogitantur. Item dicit ꝙ in talibus
possunt quandoꝙ concurrere contra
ctus mutui ⁊ societatis: ut cum habẽs
20. capita tradit ea extimata alicui. pu
ta pro viginti solidis. ita ꝙ teneatur
ei reddere medietatem sortis: scilicet
decem solidos, quicquid contingat.

poſtmodū de ouibuſ.⁊ tunc ꝑinde ē ac
ſi creditoꝛ dediſſ; ei mutuo.x. ex quibꝰ
ɔparatis.x.capitibus cōtraxiſſet ſocie
tatē cū creditoꝛe habēte.x.alia capita
ita ꝙ ſint cōia.⁊ ipi ſint ſocii in pericu
lo ⁊ pꝛouentibus.in quo caſu ſi ɔmoda
tione mutui grauet creditoꝛ debitoꝛe;
i ɔtractu ſocietatis vſura eſt. B.

¶ Quid ſiquis tradat oues monaſte
rio ⁊ ſub hoc pacto ꝙ de qualibet oue
ꝛcipiat annuati ſolidos duos:cū fructꝰ
eaꝝ valent longe plus.ſ; addit ꝙ etia;
ſi oēs moꝛianꝛ ipſe vult tantu; fructū
⁊ ſi valde multiplicentur oēs ſint mo
naſterii? Rꝰ ſm Hoſti.Dico ꝙ licitū ē
nec pōt eccleſia reſtitutōne; petere ex
quo in traditione leſa non fuit quāuis
moꝛtalitas ſequatur.⁊ hoc niſi oues in
fecte eſſent ad moꝛte; ꝑate ⁊ hoc igno
rauit monaſteriu;.ff.de mino.l.veꝝ.§.
ſi locupleti.Conſulo tamē tradenti ꝙ
i tali caſu ſentiat partem dāni. A .Nā
inſpecto lucro quod fecit monaſteriu;
in ouibus quas foꝛte longo tēpoꝛe ha
buerat iſolidū exigat vel remittat.vel
patiaꝛ ⁊ ſentiat partem dāni.ſcd̄; eun
dem Hoſti.vt in ſum. eo.ti.q.39. B .
ne cū iactura mōaſteria velit locuple
tari.ex̄ de regu.iur].locupletari.liº. 6º. ⁊
caueat ſibi tradens.qꝛ niſi ɔuentus cō
ſentiat:non tenetur monaſteriū de oui
bus abbati vel cellerario ⁊ huiuſmodi
cum pꝛedicto pacto datis. A .vel pa
cto conſimili ſcd̄m eun.Hoſti. vt i dcā
q.39. B .extra de depoſito.c.ꝑ. A .
Ut aūt pꝛedcā clarius intelliganꝛ.ſciē
dū ꝙ aialia qñqꝫ tradunꝛ ad ſolā cuſto
diā.vel ad aliquē recipientis vſū ⁊ ali
qñ recipiens aliqd̄ pꝛeciu; recipit pꝛo
mercede aliqñ aliqd̄ pꝛeciu; pꝛeſtat ꝓ
vſu.Ideo interdū dicit conductoꝛ.inꝛ
dū locatoꝛ.ꝓpterea his vocabulis ꝓ
miſcue vtimur.l.veteres.cum ſe.ff.de
ac.emp.⁊ in his ē purus contractꝰ loca
tionis ⁊ ɔductiōis. ff.depoſiti.l.i.§.ſiqs
ſeruū.aliqñ vero ꝓ cuſtodia aialiu; re
cipiꝛ pars ipoꝝ fructuum.⁊ hic eſt con
tractus inoiatus.pꝛo quo daꝛ actō pꝛe
ſcriptis verbis ſiue in factum cum nō
interuenit pecunia. tamen ide; iudica
tur de hoc qd̄ de locatione ⁊ conductio
ne.d.§.ſiquis ſeruum. Et de his dictu;
ē.ſ.in ꝑncipio.⁊ latius.ſ.locatio.Item
2º tradunꝛ qñqꝫ extimata:vt lucrum ⁊
totū dānū pertineat ad recipientem ⁊
iſte ē merus contractus venditōnis in
quo pōt aliqñ vſura interuenire.de q̊
dictū eſt.ſ.§.3º. in additione. 3º tradun
tur aialia ita ꝙ totū dñium transferaꝛ
in accipientē ſic ꝙ per eum melioꝛata
poſtmodū cōicentur.⁊ iſto caſu non eſt
ɔtractꝰ ſocietatis.nam ꝑ ſocietate; ne
mo deſinit eſſe dominus in totū rei tra
dite.ſ; ē ɔtractus inominatꝰ.do vt faci
as:ex quo oꝛitur actio ꝓſcriptiſ verbis
ſiue in factum.ff.de pꝛeſcrip. ver.l.ſi ti
bi aree. Et ſi quide; melioꝛamētū non
ſequaꝛ videꝛ ꝙ res integra debeat re
ſtitui:quaſi cauſa data ⁊ cauſa non ſe
cuta ⁊ ſic ſine cauſa accepta fuerit.ff.d̄
ɔdi.ſine cā.per totum niſi inquantū ſi
ne culpa recipientis vel ad eū pertinē
tium res perierit uel deterioꝛata fuēit
cum bonefidei poſſeſſoꝛ non teneaꝛ ni
ſi inquātum ſit factus locupletioꝛ.ſiue
ex re pꝛincipali.ſiue ex fructibus eius
.ff.de peti.here.l.vtru;.⁊ ſic deberēt ēt
reſtitui fructus rei.habita diſtinctōne
vtꝝ fuit bonefidei vel non.i. vtꝝ ſtete
rit ꝑ eū qn ſeruar; ɔuenta.de quo ſuꝑ
reſtō ꝑ.§.4º. cū additionibus. Si vero
melioꝛamētū ſ; ɔuentionē ſecutū fue
rit.res cōicari ⁊ ɔtractus ſocietatis cō
trahi d;.d.l.ſi tibi aree. Et exinde idem
de hoc diceꝛ qd̄ ⁊ de ſocietate.de qua.ī
tangetur.4º aialia tradunꝛ in ſocieta
tē.Et hoc diſtinguendū: qꝛ aliquando
ſunt aialia groſſa: vt boues ⁊ ſiꝛes.ali
qñ minuta ut oueſ ⁊ huiuſmōi.Si groſ
ſa.aliqñ daꝛ inextimata. aliqñ extima
ta.Si inextimata.aliqñ cu; terra ⁊ ali
qñ ſine terra.Si inextimata ⁊ ſine ꝛra
aut ſcm̄ eſt pactu; aliqd̄.aut non.ꝑmo
caſu vꝛ ꝙ pactū ſeruandū ſit.C.d̄ pac.
.l.ſi paſcēda.quod ſane intelligendum
ē dūmodo ſit tale ꝙ arbitrio boni viri

equalitatem contineat considerata q̃ꝫ
titate capitalis ex parte dantis. ⁊ exti
matione operaꝝ ex pte recipiẽtis. Nã
ĩ iudicio seu ↄtractu societatis semper
arbitriũ boni viri uersari debet.ut qui
plus societati ↄtulerit uel pecunie uel
ope uel cuiuscũqꝫ alteri⁹ rei.ille pl⁹ de
lucro recipiat.ff.ꝑ socio.l.si non fuerit
⁊.l.in ꝓposita.Sed ut clari⁹ hui⁹ rei ꝟi
tas appareat aduertenduꝫ ꝙ qñqꝫ pa
ctũ inter socios põt fieri circa ipm aial
⁊ capitale quod ĩ societate inextimatũ
positũ est.quandoqꝫ circa fructus eius
qñqꝫ circa tempus quo societas durare
debeat.p̃mo casu postq̃ꝫ inextimatum
datum est.non videtur posse pacisci ꝙ
piculũ sit alterius q̃ꝫ ipsius qui inexti
matũ dedit.cũ regulari𝔱 ad ipsuꝫ peri
culũ ptineat.ut dicit Bal.in dcã.l.si pa
scenda.Et nõt dñs Ange.prefatus ĩ suo
tractatu de societatib⁹.Sed hoc põt in
telligi nisi tradens aĩalia in alio graua
retur.puta qꝛ recipiens nollet teneri d̃
perditione aĩaliũ nisi ꝓ parte: ẽt si cul
pa sua perirent.sicut contingit in aliq
bus locis. Nam qui in vno grauatur.ĩ
alio releuari debet.ff.de reg.iur] scd̃m
nãm. Item aliud uide𝔱 dicenduꝫ de ca
pitali pecunie etiam scd̃ꝫ eosdẽ docto.
ut.s̃.societas.2º.§.p̊. Et hoc forte iõ. qa
pecunia uel res silr̃is ipso vsu cõsumi𝔱.
⁊ sic in ipa societate totali𝔱 exercetur.
quod secus est in animalib⁹ que sic nõ
ↄsumun𝔱:sed quandoqꝫ melioraã𝔱. Uñ
sicut melioramentum pertinet ad tra
dentem.sic debet ⁊ periculum pertinẽ
dcã.l.scd̃m naturã. Item scd̃m eundẽ
dñm Ange.ubi.s̃.ut in hoc casu equali
tas seruetur.in fine societatis illd̃ aial
quod pro capitali posituꝫ est precipuũ
debet esse ipsius ponentis.⁊ quodlibet
pactũ quod contrafieret non uide𝔱 eq̃
litatem ⁊ equitatẽ continere ⁊ sic inua
lidũ fore. Item quod dictuꝫ est recipiẽ
tẽ non teneri de periculo capitalis fal
lit si illud euenerit ex culpa sua.qꝛ tũc
de illo insolidũ tenere𝔱.l.cum duob⁹.§
si in coeunda.⁊.§.dãna.ff.pro socio. Et
ex his inquit pꝫ ꝙ nõ al𝔱 licẽt socio qui
aial inextimatũ posuit pacisci ꝙ de p̃
mis fructibus capitale suuꝫ retrahere
possit. Si ꝟo pactuꝫ fuerit circa fruct⁹
ut circa fetuꝫ uel lac uel frumentũ qd̃
ex opera boũ queri posset. uel ex tritu
ratione equaruꝫ ⁊ silr̃ia.tunc si conuẽit
iuste consuetudini seruandum est. Si
ꝟo de consuetudine non appareat con
tinere debet equitatem arbitrio boni
viri.s.ut ille pl⁹ recipiat qui plus socie
tati contulit ſm eundem Ange. ut ⁊ p̃
tactum est.Sed si pactũ fuerit circa tẽ
pus.tunc silr̃iter equitas arbitrio boni
uiri seruanda est ſm quã consueuit ꝙ
ĩ animalibus grossis quinquennio tal𝔱
societas perseueret. Nõ ergo uidetur
tutũ per pactũ mĩori tempore ↄtrahi
presertim in foro conscie.cuꝫ non uidẽ
tur posse transire sine iactura uel dãno
alteri⁹ sociorum ſm eundem.ad quod
ẽt allegat quandam extrauaganteꝫ cõ
stitutionẽ inter extraordinaria capitu
la feudoꝝ de qua.ĩ.Et si inter ptes nul
lũ sit pactuꝫ factum.tunc debꝫ seruari
consuetudo loci. Nam in𝔱 partes actũ
uide𝔱 quod ↄsuetum ẽ.ff.de edil.edic.l.
ꝙ si nolit.§.qꝛ si assidua.⁊ de aq̃ plu.ar
cen.l.si prius.§.recte placuit. dũ tamẽ
consuetudo conueniat arbitrio boni ui
ri.⁊ nõ al𝔱.dicta.l. in proposita.ff.pro so
cio.eo.ti.l.si non fuerint. Si ꝟo nec pa
ctum nec consuetudo appareat hoc ca
su qñ contrahi𝔱 societas sup aialibus
grossis inextimatis ⁊ sine terra.dic̃ ibi
dẽ dñs Ange. Reperio quedaꝫ iura ex̃
uagantia inter extraordinaria capitl̃a
feudoꝝ.quoꝝ vni⁹ Rica dicit. Consue
tudo societatis iumentoꝝ. Et sic,sequi
tur ad lr̃am ĩ nigro. Si quis dederit iu
mentũ iure societatis ille q accepit dꝫ
tenere ꝑ qnqꝫ annos si nihil dictũ ẽ de
tpe:⁊ omnes poledri debent eẽ cões ⁊
id quod quesierint tpe trituratõis. ⁊ in
capite quinqꝫ annoꝝ separa𝔱 societas.
⁊ ille qui dedit habẽ dꝫ iumẽtũ añ ptẽ
sed si ille qui accepit dedit tertiã.s.par
tem precii in emendo iumentum scd̃ꝫ

glo.tūc iumenta ⁊ oīa partienda sunt
ꝑ medium.Et si amiserit iumentū cul
pa sua:qꝛ non custodiēit. emēdare tūc
dꝫ ⁊ sequit̃ alia R̶ica.Consuetudo soci
etatꝭ vaccaꝝ.Si quis dedēit uaccaꝫ ali
cui ut haberet eā iure societatis. ⁊ non
dixerat de tꝑe.dꝫ eam tenere ꝑ quinqꝫ
annos.⁊ oēs uituli debēt partiri ꝑ me
diū.⁊ ille ꝗ dedit uaccaꝫ debꝫ habē eaꝫ
ꝓ capite saluo si nihil dictum est.⁊ ille
qui suscepit nō dedit de suo ī ꝑ̄cio uac
ce.alioquin si partē p̄cii dedit.dic̃ gl.
tertiā.per ea q̃.s̃.dcā sunt in iumentis.
Sequitur.oia debent partiri ꝑ mediū
Et si is qui accepit amiserit uaccaꝫ cul
pa sua quia custodem non misit uł nō
bene custodiuit.⁊ ꝓpt̃ hoc uacca amis
sa est.qꝛ fures abstulerunt uel lupꝰ eā
comedit.debꝫ emendare socio suo . Cū
vero dicta animalia inextimata dant̃
cū terra.i.ꝙ quis dat aialia oia ⁊ terrā
cū in dubio ut p̄ostensum est totum
ꝑiculū aialium ꝑtineat ad dn̄m posset
dominꝰ qui ponit boues ⁊ terram paci
sci ut maiorem ꝑtem fructuum terre
recipiat.cū rusticus tm̄ operas ponit ni
si opera rustici ⁊ eius industria magis
extimetur q̃ꝫ fructꝰ qui uenire possēt
simul ex bobus ⁊ terra.quia tunc nō so
lum fructus terre equis partibus par
tiendi essent sed etiam de ipsis rusticꝰ
plus haberet dicta.l.si non fuerint. ƀm
eundem.Si autem dicta animalia ex
timata traduntur.tunc periculuꝫ casu
fortuito int̃ socios ē cōe.l.cum duobus
.§.dāna.ff.ꝓ socio.Et tenet Bal.in dcā
.l.si pascenda.C.de pac.Aliqui tamē di
stinguere uident̃ . quia aut est dānum
fortune.⁊ procedat quod dictuꝫ ē . aut
damnuꝫ nature.i.quod procedit ex nā
Et hoc pertineat solum ad tradentem
aialia.Sed certe hoc iure ꝓbari nō ui
detur.Nec est ratio diuersitatꝭ imo cū
melioramenta etiam naturalia hᵒcāu
coicentur.ut dicta.l.si non fuerint . con
ueniens est ut silr̃ pericula diuidantur
nec mirū si hoc casu sit talis cōicatio.
quia extimatio introducit emptōnem

etiam in contractibus in quibus ꝺ sui
natura non transfert̃ dn̄ium.puta ī lo
catione.ff.locati.l.3.nisi sit aliud expres
se conuentum.ff.de contrahen.emp.cū
māusata.§.nemo.uel nisi ex consuetu
dine aliud iducat̃.cū ut dictū ē intelli
git̃ actū qꝺ ē consuetū.d.l.ꝙ si nolit.§.
ꝗa assidua.ff.de edil.edic.dicta ergo ex
timatio introducit in dubio ēptionem
ar.l.extimate.ff.solu.ma.Et habet̃ pro
ide ac si ille qui dat dicta animalia mu
tuasset socio medietatē p̄cii ⁊ ip̄e po
suissꝫ aliā medietatē.⁊ cōit̃ ab ipsis fu
issent empta.Et ideo non mirum si qui
libet pro rata de periculo tenetur quā
do sine culpa alterius sociorū processit
ał illius solus erit damnum cuius cul
pa ꝯtigit.ut ī dicto.§.damna.Circa fru
ctus autem ⁊ tempus quo societas du
rare debeat eadē dicenda sunt que ⁊ di
cta sunt.s̃.i proximo casu qn̄ inextima
ta traduntur.ut.s.semꝑ equalitas arbi
trio boni viri seruetur lꝑ iuraꝰibideꝫ al
legata.Un̄ hoc cāu postq̃ꝫ quilibꝫ socio
rū ponit tantundē respectu p̄cii aia
liū que extimata tradita sunt.Et sociꝰ
rusticꝰ plus ponit respectu opaꝝ ⁊ cu
stodie.non uidetur ꝙ fructus ꝑ mediū
diuidi debeant.Et ait dictꝰ dn̄s Ange.
De hoc ał dubitari uidi. ⁊ putarem ar
bitrio boni uiri conueniri ut equalitas
seruetur.ꝙ si talis custodia ⁊ cura aia
liū quā ponit socius rusticꝰ fiat aut fie
ri posset per infantes aut ꝑuulos. quo
rū opere non sunt in magna extimatio
ne lꝫ a ique sint.tunc si aliquaꝫ utilita
tem ex aialibus percipit plus rusticus
socius q̃ꝫ aliꝰ.ut fimi ⁊ lutaminis que
ꝯsilr̃ cum opera pastoris compensari
possunt.iuste fructus equaliter diuidū
tur.Si ꝯo pastoris opere quas ponit
rusticꝰ aut poni facit siue alii sumptꝰ.
puta palearum.feni ⁊ similiuꝫ excede
rent commoditateꝫ lutaminis. tunc ut
equalitas seruetur iuste rusticus ante
partē aliquid ꝓ pastoris opera reciꝑe
debeat:quod equiualet ei qꝺ plus po
nit dicta.l.si non fuerint. ał si tradens

aialia vellet equalē portionez .videre
tur velle precium mutui facti socio de
precio medietatis sortis. ⁊ sic vsuram
cōmitteret.cuȝ quicquid accedit sorti
usura sit.14.q.3.pleriq̧. Nec hꝰcāu pos
set quis per consuetudinē ꝯtrariā excu
sari i foro conscie cum iniquitatē conti
neat:⁊ socii dānumꝰ⁊ iacturā ⁊ iuri fra
ternitatis non conueniat: cui societas
cōparatur.l.verum.ff.pro socio. Et si di
cta animalia extimata traduntur cum
terra.conuenit ꝙ dānum ⁊ lucrum sit
comune ⁊ fructus equali parte diuidā
tur : cuȝ vnusquisq̧ ponat partem aia
lium que coicata sunt ꝑ extimationeȝ:
vt dictū est.⁊ vnus ponat terram ⁊ alť
equiualentes ponat operas ſm eundē
Quo ꝟo ad aialia minuta quando supꝛ
ipis societas contrahitur. dicenduȝ ꝙ
obseruande sunt conuentiones ⁊ ꝯsue
tudines arbitrio boni viri conuenien
tes ſm modū ⁊ formaȝ circa animalia
grossa.s̄.poitos per eadem iura.nisi ꝙ
circa animalia minuta videť societas
posse breuiori tempore finiri.puta spa
cio trium annorum ut statim patebit.
Si ꝟo nulla appareat cōuentio seu cō
suetudo.reperiunť scripta aliqua iura
extrauagantia in fine vsuum feudorū
quoꝝ vniꝰ sic incipit Rubrica scōm dnm
Ange.Consuetudo societatis caprarū.
Nigꝝ sic sequiť. Siquis dederit caprā
aut pecudē iure societatis:ille qui acce
pit dȝ tenē per tres annos:⁊ in vnoq̊q̧
anno debet dare pro capra.12.formati
cos bonos ⁊ optimos pro pecude.6. et
medietas capretorum ⁊ agnorum dēt
esse cōmunis ⁊ medietas lane. ⁊ ille q
dedit capram aut pecudeȝ ante partē
debet eā habere. Et si ille q accepit de
dit tertiā.tunc oia partienda sunt per
mediū. Sed si ille qui accepit amiserit
culpa sua.qꝛ eā non custodierit vel pe
corile non bene clauserit.domino tunc
emendare debȝ:⁊ vt dictum est bonos
formaticos dare dēt.s.non quidem de
vna munctura. qꝛ si dedi tm̄ vnaȝ pe
cudem vel vnam capram.non dȝ mihi
dare talem formaticū qualis pōt fieri
de vna muuctura tm̄:sȝ tres aut q̄tuor
muncture insimul mitti debent: vt bo
nus formaticus inde fiat. Quod si dedi
alicui.20.aut.40.pecudes.aut totidem
capras.dȝ ne mittere vnam muncturā
insimul ⁊ facere vnum formaticuȝ de
tota munctura: Certe non. Sed medie
extimatōnis.ita ꝙ non fraudetur q de
dit nec qui accepit. Sȝ si agni uel capre
ti nati nō fuerint de vna aliqua capra
vel pecude.non dȝ dare nisi medietatē
formatici quē daret si nati essent agni
vel capreti. Sequitur alia Rubrica. Con
suetudo societatis porcarum . Siquis
dederit porcam alicui iure societatis.
⁊ non fuerit dictum de tempore.tūc is
qui accepit dȝ eam tenere ꝑ tres ānos
⁊ oēs porcelli q nati fuerint partiendi
sunt per medium in unoq̊q̧ āno.vel si
placuerit dn̄o ⁊ ei q accepit tenē vsq̧ i
capite triū ānoꝝ.debent oia ꝑtiri ꝑ me
diū ēt porcellos natos de porcell. Et cū
porca facit porcellos dēt dn̄s facē adiu
toriū ei q accepit.⁊ non dȝ q accepit da
re tertiā aut incōtruȝ.⁊ si amiserit cl'pa
sua.qꝛ porcellos nō bn̄ clauserit.vel cu
stodē cum porcis non bn̄ miserit.debet
dn̄o emēdare.uel casum amissionis do
mino dicē.5º principalť aliqñ aialia fe
mini generis traduntť ad operiendum
ab aialibus masculť alterius . quo casu
si appareat ꝯuentio seu consuetudo q̄
non discrepet a iudicio boni viri seruā
da ē.vt sepissime ostensum est . Quod
si hec non appareant:supꝛ hoc ē vna de
predictis extrauagātibus scōȝ dn̄ȝ An
ge.cuiꝰ Rubrica est talis . Consuetudo so
cietatis iumentorum. Si quis dederit
iumenta cooperiēda equo alicuiꝰ.oēs
poledri debēt eē cōes nati in illo anno
de iumentis illis.ꝑtiendiq̧ sunt ſm cō
suetudinē.⁊ ille cuius sunt iumenta dȝ
ꝑtiri poledros ⁊ mittē illi electiōeȝ cꝰ ē
equꝰutꝝ velit accipe poledꝝ an accipe
ꝑtē ꝓcii. 6º aliqñ tradūť aialia nec ap
ꝑet qūo.ꝓferti defūct ia pricipalibꝰ.⁊
tūc seruāda eēt consuetudo.cū illō qꝺ

ē consuetum inter ptes videat actū.ff
de edil.edic.ꝙ si nolit.§.q2 assidua.ꝛ ꝺ
aqua.plu.arcē.l.si prius.§.recte placuit
Si aūt de ꝯsuetudine nō appareret. tc̄
fm dn̄z Ange.in dubio presumeret cō
tractus inoiat᷒.pro quo daret actio p̄
scriptis ꝟbis.ꝛ in hoc eadē essent huan
da que supradicta sunt de societatib᷒
ac si esset contracta societas. Ego puto
ꝙ exquo non apparet quid actum sit
ꝛ remanz indeterminatū totuz debeat
reduci ad arbitriū boni viri.extra ꝺ of
fi.dele.de cāis.ꝛ.ff.ꝑ socio.l.si nō fuerit
Cui arbitrio conuenit ꝙ vnicuiqꝫ det
sibi debitū.ff.de iusti.ꝛ iur.l.iusticia.§
iuri precepta. Et ꝓpterea ꝙ tradens
aialia ista recipiat cū oibus fructibus
ꝛ accessionib᷒.illis exceptis q̄ sine cul
pa recipientis deperdita sunt.cū dicta
aialia fuerint tradentis. nec appareat
ꝙ eoꝝ dn̄ium in alium transtulerit.ar.
l.fructus.ff.de rei ven.sz receptori aia
liū fiat cōgrua recōpensatio iuxta exi
gentiam sumptuuz ꝛ laboris sui. ꝛ hoc
actione mandati.exquo ꝑ mandatum
seu ipositionem dn̄i aialia gubernāda
suscepit.ff.mandati.l.i.uel saltē actiōe
i factū siū prescripti ꝟbis.ff.de p̄scrip.
ꝟ.l.ꝛ.Et ex his patere potest qualit aia
lia tradant.ꝛ qūo super his societas cō
trahat.ꝛ quid agendū sit.ꝛ vtrū in his
ꝯtractibus cōmittatur vsura.quia re
gulariter non cōmittitur nisi cum his
concurrerit mutuum seu equipollens.
videlz terminus concessus ad soluēdū
quoꝝ occasione plus aliquid recipiat.
vel nisi sub predictis contractibus con
tractus mutui pallietur.extra de emp.
ꝛ ven.ad nr̄az.Et lz vsura nō interueni
at.potest tn̄ alia adesse iniquitas.vz cū
vnius ꝯditio plus grauetur q̄ꝫ alteri᷒ ꝑ
tis cōtra boni viri arbitrium. De socie
tate vero cum pecunia que mercatori
cōceditur ad mercandum.vide.s̄.socie
tas p̄.ꝛ.2° B.

Usura 3° in emptōibus Quid si emat
aliquid vt p̄ciuz soluat ad cer
tū terminū? R° Si ꝓpter hāc dilatōez
res vendat maiori p̄cio.lz tal ꝯtractus
nō sit vsurari᷒ ex forma.est tn̄ vsurari᷒
ex fraude. A .Et ēt ex forma qn̄ de h°
constat.extra eo in ciuitate.ꝛ.c.fi. B.
Et iō venditor tenetur qui hoc facit q̄i
vsurā fecisset.nisi dubiuz sit ꝙ merces
vendite tp̄e solutionis debeant pl᷒ vel
min᷒ valere.ex̄ eo.in ciuitate.q2 tunc li
cite possent vēdi tm̄ plus q̄ꝫtū extimat
ꝙ plus debeant valē tp̄e solutionis.di
co si iste venditor nolebat vēdere nūc:
sz intēdebat seruare vsqꝫ ad illud tp̄s.
ex̄ eo.nauiganti. Qꝺ si fiat econuerso.
puta dat nūc.x.ut circa autūnuz reddā
tur sibi tot mensure frumenti uel vini
tūc attendendū ē ꝙ lz nunc pl᷒ valeāt
vtꝝ tn̄ qn̄ dari debent sint valiture pl᷒
vel min᷒.si ꝟisilr dubitat non ē vsura
Si āt extimat ꝙ pl᷒ ualebūt.certe em
ptor vsurā ꝯmittit. vt in.d.c.nauiganti
A .Ad meliorē p̄dcōꝝ intelligentiam
hec tria videnda sunt. Primo q̄liter di
scernat iustū p̄ciū reꝝ. Ad quod dicen
dū ꝙ illud dr̄ iustū p̄ciū reꝝ qꝺ in loco
coiter de re inueniri p̄nti solutione pōt
.ff.ad.l.fal.l.p̄cia. Quod quidam non ir
rōnabiliter limitāt eē verum. nisi ipe
dimentuz occurrat ex aliquoꝝ malicia
puta vsurarioꝝ seu alioꝝ pecuniosorū
vendentiū merces suas ad terminum
vt valeant aliquid plus lucrari.ꝛ boni
mercatores non possunt vendere mer
ces suas ēt iusto precio. vl ēt si aliquis
tyrannus ꝛ potēs aliud adhiberet ipe
dimentū sine rōabili cā limitando pre
cia vel ꝓhibendo merces alio deferri.
Nā malitiis idulgendū nō ē.ff.ꝺ rei vē
di.l.i fundo.ꝛ ex̄ de cog̃.spi.c.2° Itez iu
stū p̄ciū ꝯsiderat sup mercantiis respe
ctu laboꝝ ꝛ sūptuū mercatoris.ut sup̄
negociatio.§ 3° in additōe. Quod intel
lige.nisi i loco venditiōis aliud eēt cōe
p̄ciū nō introductū ex eoꝝ malicia: vt
dictū ē. sz ex ꝯditōe tp̄is seu negociatio
nis.puta cū tp̄e messiū ꝛ vindemiaruz
soleāt frumentū ꝛ vinū minori precio
valere.ꝛ idē in silibus. vel cum merces

ex abundantia minori vendunt: z ma
iori ex occurrente penuria. Nam cum
mercator possit pciū augmētare ex va
rietate locoꝝ z tēpoꝝ ex qua pcia i eisdē
diuersimode statuūt. ita dꝫ z minuere
Precia. n. ꝯsideranda sunt respectu lo
coꝝ z tēpoꝝ. nō solū in augmentatiōe:
sꝫ ēt in diminutione. ff. si cer. pe. l. vinū
z de reg. iur. l. ꝓm nām. 2° videndum ē
quid si aliquis vendit rem ad terminū
ꝓ maiori pcio de qua verisilr dubitatur
vtꝝ tēpe solutionis pcii sit res maiori
vel minori pcio valitura: tñ vendens
putat eā nō valiturā maiori q̄ nūc va
leat. an ꝯmittat usura? R° Inno. vr te
nere i. c. i ciuitate. ex eo. sufficere ad cō
missionē vsure q̄ vēditor nō credat eā
valiturā maiori. Et cū Inno. ēt transit
dñs Anto. de bu. qđ veꝝ puto q̄tuꝫ ad
pctm̄. quo vo ad restōem distinguēdū
credo. vtꝝ vēditor hoc putauerit ex ꝓ
babili ꝯiectura. z tūc teneat. an ex leui
z nō teneat. ar. l. cū qdā. §. qd g° ff. ð ac
grē. hē. vbi dr̄ q̄ si hēs ēt sol⁹ putat ad
esse ipedimētū adeūdi hēditatē. adire
nō pōt si iusta rōne mot⁹ crediderit. Fa
cit ēt ex de sen. excō. inquisitioni. In du
bio tñ si nō appareret utꝝ cōiter fuerit
dubiū verisile. vel si res tpe solōnis pcii
fuerit plus valitura. vel si nō apparēt.
vtꝝ extimatio vēditoris fuerit rōabil
vel nō. puto q̄ iste venditor ad restōeꝫ
teneat: ex quo non putauit reꝫ pl⁹ vali
turā: q̄ in re ꝓpria quilibet ē modera
tor z arbiter. z i dubiis tutior ps est eli
genda. ex eo. in ciuitate. 3° quid si ꝓpt
terminū res pl⁹ vēdat. nō tñ vltra ipi⁹
rei valorē. an ꝯmittat usura? R° q̄ sic
ex q̄ rōne tmini res vēditur maiori. tñ
satis existimo q̄ cū ꝓpter hoc nō exce
dat iustū rei valoreꝫ nō ꝯmittat vsura
cū hoc cāu ñ lucꝝ sꝫ ꝯseq̄t suū itereē. ex
tra de vsu. c. fi. Et si dicat nō posse ꝯtin
gere q̄ si res venit pluri rōe tmini nō
vēdat vltra valorē iustū cū res tm̄ va
leat q̄to pñti pcio vēdi pōt. z sic pñti p
cio nō pl⁹ inueniebat: sꝫ pluri ꝓpt ter
minū vēdidit: vltra iustā extimatōem
accepit. pōt rñderi q̄ hoc nō seq̄t. Naꝫ
veꝝ ē q̄ res tātū valet q̄tū vēdi pōt. s.
cōi cursu. nō vo singulari euētu. vt sic
ille nō dr̄ iusto pcio vēdē q̄ reꝫ pcio ma
iori vēdit alicui q̄ cōiter fierꝫ aliis. for
te q̄ ille ad rē maiorē hꝫ affectōeꝫ. vel
q̄ ea magl idiget. ff. ad. l. fal. l. pcia. Ita
dr̄ nō iusto pcio emē q̄ minori reꝫ emit
ab aliq̄ q̄ cōiter ab aliis emēt forte ꝓ
pter vēdito[...]s necessitatē. vl q̄ nō pōt
merces t[...]o tpe retinē q̄to alii faciūt.
z hi⁹. Iteꝫ ēt. q̄ ex malitia alioꝝ potest
iustum precium ipediri. quod nocē nō
debet ut preostensum est. B.

¶ Quid de mercatorib⁹ q̄ hñt ꝓ statu
to q̄ qcunq̄ emit vel vēdit tales mer
ces itelligat talis vel talis dilatio solu
tōis? R° Si vēditor ꝓpter hoc non ap
ponat ad pciū nō ē vsura. al' sic. vt ex p
cedenti. §. pōt nōri. Qđ si post ꝯcordiā
z de pcio z dilatōne velit ēptor nūc sol
uere z sic de pcio minuē. pꝫ q̄ pma vē
ditio vsuraria ē. s. vltra pciū. nisi forte
talis minutio precii fiat rōne alicui⁹ in
tereē de q̄ vide. s. vsura p. §. 16°. q̄ icipit
sꝫ nunqd vsura ē. A. Pōt etiā esse q̄
vēditor minuit de pcio ꝓpt necessitatē
z sic potius ē iniq̄tas ex pte emptoris.
Vñ pōt q̄ri an emptor hoc casu cōmit
tat vsurā cū minus soluat ꝓpter pma
turā solōnem? R° videt q̄ nō. q̄ plus
soluere vr̄ q̄ añ tēpus soluit. i Insti. de
actī. §. pl⁹. sꝫ iste. §. loq̄t i coacte soluēte
q̄ tollit ei facultas rē retinēdi tpe con
cesso q̄nꝫ ēt cū ei⁹ dāno. sꝫ aliđ ē i spōte
soluēte. Vñ ꝯtrariuꝫ vi⁹ puto: q̄ aliqd
certi lucri cape ꝓpter pmaturā solutō
neꝫ vsurā inducit. vt apte ꝓbat in. c. na
uigāti. i. §. p. ex eo. nisi forte soluens añ
temp⁹ posset aliquod iustū interesse p
tendere. vt. s. vsura p. in pncipio. B

¶ Quid si aliqs vēdat res ꝓ pcio qđ
nūc currit. z addit pactū q̄ si plus vale
bunt vsq̄ ad pasca vlt illđ pl⁹. si vo
minus valebunt non vult minus? R°
ꝓm Hosti. Proculdubio est vsurarius
iudicandus. cum in pacto claudicet. ar.
C. de solu. l. plr. Con. Ul. A. Idem in

sum.li°. 2°. ti.7°. q.21. Et hoc intelligēdū
quando ratiōe termini apponeret tale
pactum. al's l3 adesset iniquitas alia. ñ
tñ vsura. cum non assit mutuum vl' eq
pollens quod ad vsuram requirit vt. s
vsura p̊. in ꝑncipio. B.

¶ Quid si vēdaȝ ꝑdium tali ꝯditione
ꝙ vsqȝ ad tot ānos si reddaȝ ꝑciū reha
beā ꝑdiū? R° ꝰm Ray. Hic nō est mu
tuū. vñ nec usura. ꝛ emptor facit fruct'
suos q2 venditio ē. Et hoc intelligas ni
si talis ꝯditio facta fuerit in fraudem
vsuraꝝ. qð pōt ꝑsumi si modicū ē ꝑciū
respectu valoris rei. ex̄ de emp. ꝛ ven.
ad nr̄am. Itē si sit i pacto ꝙ restituat
aliqd plus q̄3 fuit ꝑciū. A. Idē dicūt
doc. vt notat dñs An. de bu. in. c. in dio
cesi. ex̄ eo. B. ꝛ emptor ꝯsuet' sit fe
nerari. ex̄ de pigno. illo vos. Idē Host.
ꝛ Ber. A. Idē in sum. eo. ti. q. 25. vbi
idē dr̄ ꝰm eosdē etiā si uenditio fiat tali
pacto ꝙ qñcūqȝ soluat ꝑciuȝ a vēdito
re uel ei' herede reddat prediū. Predi
ctis ēt con. dñs Anto. de bu. i dicto. c. cō
questus. extra eo. ꝛ Innoc. in dicto. c. ad
nr̄am. addens ꝙ paucitas ꝑcii nō facit
ꝑsumere usurā. nisi addat alteri ꝯiectu
re v3 ꝙ uenditor possit redimere. B.
Quid siquis emat fruct' seu segetes ꝓ
uenturas hoc anno de agro seminato?
R° ꝰm Guil. Non est vsura ex forma
ꝯtract'. Potest tñ fieri in fraudē usura
rū. vt si xisile est ꝙ fructus colligendi
ēt ꝯputato dubio ꝙ possunt impediri.
valebunt tunc pl' q̄3 id qð nunc datur
A. maxie si est tal' ꝑsona que ꝯtract'
hi' soleat exercere. ꝛ restitutio est ei in
foro penitentiali indicenda ꝰm eundē
Guil. ꝛ in sum. eo. ti. q. 26. Et hoc debet i
telligi quando interuenit ꝑmatura so
lutio. al' nō esset vsura cū non assit mu
tuū ul' equipollens: sed alia fraus obli
gans ad restitutionem. B. Si aūt ꝓ
babilit dubitatur vtrum plus ul' min'
debeant ualere: non est usura. Idē ho
sti. ꝛ Ul. A. Idem in dicta. q. 26. B.
Et eodē mō dicēdū si emat fructus pro
uenturos usqȝ ad tres uel q̄tuor uel plu
res annos. A. Ideȝ in sum. eo. ti. q. 27
ubi etiā addit ꝰm Ray. ꝙ ubi i foro iu
diciali ꝓcedit ꝑ ꝯiecturas. in pniali sta
tur ꝑtiū assertōi. Et idē dr̄. e. ti. q. 23. Qð
intelligo esse uerum nisi ex alia ꝯiectu
ra oriat scādalū: q2 tunc oportēt oio ꝯ̄
scandalū satisfacē. extra de homici. ex
lr̄is. p̊. de pur. cano. ꝑ totū. B.

¶ Quid si quis emat a coitate ul' a col
legio monasterio seu ēt a priuata ꝑso
na certos ānuos redditus in uita ēpto
ris uel ad aliud quodcunqȝ temp' vsu
fructū alicui' possessionis? R° ꝰ3 Guil.
Nō ē usura ex forma ꝯtractus. Posset
aūt esse illicitus ex ꝑte uēditoꝝ: q2 assu
munt mā3 desiderādi mortē ei': aut ex
ꝑte ēptoris: q2 forte nimis ꝑuo precio
emit pensatis circūstantiis de xisilitu
dine uite ei' ꝛ q̄ntitate precii. ꝛ ualoris
ipsi' usufruct'. Si xo qñ emit a ꝑuata
ꝑsona dicat. i uita ipi' uēditoris: eēt tc̄
magis claꝝ q̄3tū ad hoc ꝙ nulli' mors
desideraret hoc cāu. A. Idē Guil. dic
ꝙ l3 iste ꝯ̄ctus nō sit usurari' ex forma
cū tñ hi' reddit' annu' ꝑsonal' sit siue
bursal' nō āt ꝑdial. credo l3 qdā legiste
dicāt ꝯtrariū. ꝙ illicit' ē ꝯtract'. tu3 q2
uēditor facilit posset desiderare mortē
emptoris. tū q2 nullū ē ēptoris ꝑiculū
sicut ē in fructibus agroꝝ ꝛ uineaꝝ. ut
in sum. eo. ti. q. 29. In his tñ videt faciē
da dr̄ia int redditus ia3 ꝯstitutos ꝛ de
nuo ꝯstituēdos. ut p3 ꝑ Inno. ex̄ eo. i ci
uitate. ubi etiā idē nōt dñs Anto. ꝺ̄ bu.
formās hanc qōnem. Aliquis emit red
ditus certi fundi in perpetuū uel ad ui
tam sibi uel hēdibus. dubitat an sit lici
tū. Et l3 inqt opiones sint: tñ liciti sunt
hi' contractus ꝰm Inno. ꝛ Io. an. siue
ematur redditus dom'. siue ꝑsone. pu
ta rustici uel serui alterius. siue ēt ema
tur actio ꝯ̄ aliū ꝯpetēs dato ēt ꝙ forte
minori ꝑcio uēdat q̄3 ualeat. ꝛ dicūt h°
ueꝝ siū reddit' sit cert' siū icert'. siue i
pecūia. siū i alio. ꝛ siū emāt noia ꝯstitu
ta siū ēt ꝯstituēda: ꝛ l3 aliq̄3tulu3 min'
q̄3 ualeāt emāt. nō iudicat ꝯtractus illi
citus: q2 ꝯtrahentes pñt in modico sin

dolo tñ se decipe realit̃. Consulit tñ Jn no. xp̄i fidelibus ꝙ ab huiusmo͂i cõtra ctibus abstineat. s. ꝙ de nouo ꝓpter h° ꝯstitutũ redditũ vel actõem emãt. Di cit tñ ꝙ hoc ẽ penit⁹ illicitũ. ꝙ sigs ac cepit cẽtũ a ticio. vel obligatõez de cen tũ vt ip̄e ꝯstituat se debitorẽ redditus annualis maioris q̃ititatis q̃ꝫ accepat. Con. dñs Pe. de Ancho. in. c. vsuraꝝ. de vsur] li°. 6°. vbi ẽt dicit. Queõ si ꝯstitui alicui pensionẽ certã ad vitã ꝑ certo p̄ cio. an talis cõtractus sit vsurari⁹? Res põdet ẜm Oldradũ. Hosti. Jnno. Uin. ꝛ Gof. in dcõ. c. in ciuitate. ꝙ nõ. qꝛ scdõꝫ oẽs p̄dcõs talis ꝯtract⁹ est licit⁹. qꝛ tol lit̃ suspicio vsuraꝝ rõne incertitudinis Jdẽ etiaꝫ dicit tenẽ Jo. an. Qd̄ puto li mitandũ. nisi ꝟisilr̃ sit emẽs plus in fu tuꝝ accepturus. ar. c. fi. ex̃ eo. Jteꝫ dicit. Pone ꝙ debitor vsurarii mutuauit so cio pecuniã eo pacto ꝙ ip̄e soluẽt vsu ras vsurario i futuꝝ currentes. an talis mutuãs sit vsurari⁹. Et Respõdet scdõꝫ doc. ꝙ nõ. qd̄ dicit veꝝ ẜm Jo. an. qñ ex illa pecunia intẽdebat satisfacẽ vsura rio. al̃ cessant rõnes doctoꝝ. Et iõ si tũc a socio cui mutuauit. vsuras ꝑcipit. ad restõem tenetur. B.

Quid de his q emunt a paupibus boues vel oues quas illi forte non hñt ꝛ locant eis? R° ẜm Guil. Si ẽptor scit vel credit ꝙ venditor illa nõ habꝫ ꝛ lo cat eis ꝑ annua pẽsione vsura ẽ. vl̃ sal tẽ in fraudẽ vsure fit. A. i. p̄sumitur. ẜm eũdẽ Guil. ꝛ i sum. eo. ti. q. 33. ꝛ tales oĩo tenent̃ ad restõem. cũ mercedẽ sine cã receperint. s. ex eo qd̄ non ẽ. ff. de con di. sine cã. ꝑ totũ. B. Si ꝟo credit eũ hr̃e ꝛ sine fraude emit. non est vsura. A. nec ẽt pctm̃ q̃ꝫdiu durat bona fides ẜm eũdẽ. ꝛ in dcã. q. 33. Et addit. Jdẽ cre do de ementib⁹ fructus terraꝝ a nõ ha bentib⁹. hec ille. Et lꝫ in p̄dicto casu de sit aliqñ pctm̃ non tamẽ deest obliga° ad restitutõem ex quo pensionem acci piũt sine cã ut dictũ est. nisi inquantuꝫ possit ꝓbare aliquod legitimum inter ee͂. nõ tñ tenetur vltra q̃ꝫ sit factus locu pletior q̃ꝫdiu fuit bone fidei. ff. de petĩ. here. l. vtrum. B.

Quid de his q nũc emũt certos eq̃s tradẽdos emptori ab ip̄o venditore in certis nundinis? R° ẜm Guil. Si eman tur minori p̄cio q̃ꝫ estiment̃ eos ibi eẽ tũc valituros. usura ẽ. Si autẽ de valo re ꝟisilr̃ dubitet̃. nõ ẽ usura. A. Jdẽ i sũ. eo. ti. q. 34. Et intelligit̃ hoc si iterue niat p̄matura solutio. al̃ nõ esset vsura ex̃ eo. nauiganti. lꝫ possit esse alia ineq̃ litas ad restõem obligans. Sꝫ qd sigs hñs pecuniã volebat ire ad nundinas ad emẽdũ merces ex quib⁹ lucraret̃. ꝛ ego indigens pecunia mutuo illam re cipio offerens me illã restituẽ cũ lucro sperato. nũqd ꝯtract⁹ sit usurari⁹? R°. Jn no. dicit ꝙ sic. sꝫ Hosti. tenꝫ ꝙ tali mer catori obligat⁹ sũ ad iteresse illi⁹ lucri qd̄ ex illa pecunia erat ꝟisilr̃ facturus. dũmõ nihil fiat i fraudẽ vsurarũ. ꝛ tal̃ mercator dicto mõ nõ consueuerat pe cuniã tradere ad vsurã. Con. Ray. vt ꝛ pꝫ. s̃. vsura p̄. §. 25°. Sꝫ ut nõt dñs Pe. d̄ ancho. i. c. vsuraꝝ. ex̃ eo. li°. 6°. Jo. an. te net cuꝫ Jnno. dicẽs ꝙ interesse hꝫ soluꝫ locũ p⁹ morã debitoris ꝛ nõ añ. Naꝫ si añ posset qui mutuat ꝯuenire de sꝑato lucro. facile eẽt mutuãti fingẽ qd̄ vult cũ sua pecũia alio ꝓficisci vbi tm̃ luc bit̃ ꝛ illo regsito fenus exerceret. Jstis aũt figmẽtis nõ est via aperiẽda ex̃ de diuor. q̃ꝫto. Et hoc placꝫ Jo. cal. hec ille. Põt dici ꝙ vbi ex qualitate ꝑsonaruꝫ cessat suspitio vsuraꝝ obtineat dictuꝫ Hostiẽ. ꝛ Ray. qꝛ itereẽ ꝯputari põt ex iusta cã nõ soluꝫ p⁹ morã sꝫ ẽt añ: vt pꝫ s̃. §. 5°. in additõe. ꝟ. itẽ dicit. Jteꝫ qd si qs a mercatore emeret merces tãto ca rius quãto in loco destinato esśꝫ ꝟisilr̃ vẽditur⁹. ꝛ sic offerret veꝝ p̄ciũ cũ spẽ rato lucro. an vẽditor sit vsurari⁹? R°. ẜm Jnno. ꝙ nõ. dũmõ ꝯputatis ꝑiculo ꝛ labore non accipiat vltra id qd̄ in lo co in q̊ erat venditur⁹ ꝟisilr̃ lucratur⁹ fuisset. qꝛ q̊ iure põt vendere cari⁹ pro pter dubiũ tp̄is. ex̃ eo. c. fi. eodẽ mõ pro pter dubiũ loci. sumpto argumento de

tpe ad locū.ff.si certū pe.l.vinū. Et hoc
placet Ray. Sʒ ut nōt dict⁹ dn̄s Pe.de
ancho.vbi.s̄. Hosti.ɔ̄.ga daret via fig
mētis ɔ̄ dictū.c.quāto. Jo.An cal.tenet
dictū Jnno.cū p̄ciū stati soluitur quia
tūc spatū lucꝝ alti⁹ loci pōt mō ꝑcipe
emptor sicut poterat creditor. Sʒ si h°
pretextu solutō precii differatur.tunc
dictū Jnno.tenet:quia de facili posset
fraus ɔmitti.hec ille. Pōt dici ꝙ inter
eē ex eq̊ nō pōt ꝑcipe sʒ bn̄ ſm extima
tionē dubii euentus.vt.s̄.vsura p̊.§.15°
vbi ex ɔditione ꝑsonaꝝ cesset suspitio
fraudis. B.

¶ Quid de his q emūt frumētuʒ ⁊ vi
nū ⁊ hi⁹ tpe q̊ colligit vt postea vēdāt
cari⁹? R° hoc multipl'r pōt fieri.p̊ qui
dē ꝑpter cōe bonū.sicut Joseph emit
frumenta vt hēret vn̄ ꝓuideret popul'
terre tpe famis.⁊ hoc meritoriū est.2°
ꝑpt ꝓuisionē suā ⁊ suoꝝ.sicut si aliqs
nūc emat timēs ne postea oporteat eū
cari⁹ emere ꝓ se ⁊ suis.⁊ postea q2 nō
indiguit vēdidit sicut cōiter i foro ven
debat.⁊ hoc licitū est.3° ꝑpter pietatē
vt.s.de lucro ꝓuideat paupib⁹.⁊ h° ite
rū sʒ dūmō ita moderate hoc faciat ꝙ
cōitas ꝑ caristiaʒ n̄ ledat.4° ꝑpt exer
cēdam iustā ɔmutationē ꝑ modū mer
catōnis:vt nō intendat caristiā inducē
sed potius artem suam siue negociatō
nē exercē.qd̄ potissime locū hʒ qn̄ hec
ē ꝓpria negociatio eius:ita ꝙ pro sua
oꝑa recipit lucꝝ.vt dictū est supra em
ptio.§.4° 5° ꝑpter auaritiā.s.vt cari⁹
vendat nulla alia necessitate vel vtili
tate pēsata.aut ut caristiā inducat ⁊ cō
greget.ita ꝙ hoies cogant ab eo emē.
⁊ ip̄e posset ad libitū vendere.⁊ isti ta
les enormit peccant vt etiā dictū est.s̄
emptio.§.8° Hec breuiter sumpta sūt
de Ray.Guil.Jnnoc.⁊ Hosti.Et addit
Ray.ꝙ tales ꝑpter hoc non sunt cogē
di ad restōem certe ꝑsone sʒ paupibus
Et ſm Guil.hoc intelligit de honestate
⁊ ɔsilio.nō aūt de necessitate. A .nisi
ex fcō eoꝝ alii forēt dānificati:q2 tūc te
nent restituē dānificatis oio.ex̄ de iu
r.c.fi. B .Et itelligēdū idē siqs emat
alia q̄ victualia:vt auꝝ vel argentū ⁊
hi⁹.vt de talib⁹ caristiaʒ inducat ⁊ ip̄e
lucret.Et de hac mā hēs supra.§.4° A
Jdem qd̄ in hoc.§.notatur in sum.co.
ti.q.40.Predictis etiam con.docto.ca
no.vt nōt dn̄s Pe.de ancho.i.c.p̊.extra
eo.li.6° B.

¶ Pone.qdā habʒ recipere cētum ab
aliq̊ in certo termino.venit terti⁹ emēs
ip̄a iura ɔ̄ debitoreʒ ꝓ p̄cio nonaginta
que nunc soluit:nūquid emptor ɔmit
tit vsurā? R° Si iste emit tantū min⁹
quātū vere est interesse suū.aut q̄tuʒ
vere ē extimandū siue timēduʒ ne ille
debitor soluat.aut quatenus ē futurus
labor rehabendi non ē vsura. Si vero
alit vult diminuē p̄ciū solū ꝑpter hoc
ꝙ nūc soluit:sʒ in futuro plus rehabe
bit.ē manifeste vsura. A .q2 ꝑpter p̄
maturā solutiōem minori emit q̄ veri
sil'r res fuerit valitura.extra eo.c.fi.Et
sic limitanda sunt q̄ dcā sunt.s̄.§.5° de
emptōe noium. B .Et nō ꝙ talis ēp
tio iuriū p̄sertiʒ qn̄ de hoc imineret li
tigiū si fiat pro minori p̄cio non valet
nec iste ēptor poterit plus petē ab ip̄o
debitore q̄ in veritate soluerit:ēt si re
siduū fuerit ei donatū.C.mādati.l.ꝑ di
uersas.⁊ l.ab Anastasio.q2 ꝓ bono cōi
statutū ē ne litigia emerent uel moue
rent. A .Sʒ si cessio iuriuʒ fiat ex va
⁊ integra donatōe valet in totū.al'non
valet nisi ꝓ parte dati precii. Et h° ve
ruʒ quo ad petitioneʒ faciendā a debi
toribus vt obuiet litigiis que possent
ꝑ hi⁹ emptōes occurrē vt in iurib⁹ alle
gatis.Sʒ q̊ ad emptoreʒ ⁊ venditorem
talis ɔ̄ctus bn̄ valet.cū noia debitoruʒ
possint emi ēt p̄cio minori q̄ sint ipsa
debita.seruata tn̄ equalitate.vt dic do
min⁹ Anto.de bu.in.c.in ciuitate.ex̄ eo
vt pʒ.s̄.§.5° in additione. B.

¶ Itē pone.q̄dā coitas idiget pecunia
⁊ iponit ciuib⁹ p̄stantiā.s.mutuo ꝓmit
tēs ⁊ obligās p̄stātib⁹ certa pignora ⁊
certū lucꝝ.nunquid p̄stātes ɔmittunt
vsuraʒ? R° Exquo coacte faciūt ⁊ ꝑpt

hoc forte multā icōmoditatē incurrūt ita q ab hoc libent cessarēt si possent. nō ē vsura. Sȝ iuxta hoc ē alia dubitaᵒ vȝ q si postq̄ ciuis pmᵘ pstitit veniat secundᵘ ꝛ emat iura a p̄ ꝑ minori pcio eo q nūc soluit ei. nūqd iste secūdᵘ cōmittit vsurā? Rᵒ vt in pcedēti. §. dr̄. A Certe iste ɔtractus manifeste apparet vsurariᵘ cuȝ quicqd accedat sorti i mutuo sit vsura nisi affuerit verū ꝛ certū interesse. qđ pōt extimari ēt ex dubio euentu fm conditiones ꝑsonarum: vt s. vsura p̄. §. 15º. Non aūt pōt poni i ter esse certū ꝑ icerto: ut ibi pȝ ꝛ nōt dn̄s Anto. in. c. salubrit. ex̄ eo. Nec excusat a pctō in hoc cāu coactio uel alia necessitas. ex̄ eo. sup eo. ꝛ q me. cā. c. sacris. Et si pncipal est illicitᵘ siłr ꝛ accessoriᵘ ex̄ de reg. iuri. accessoriū. liᵒ 6º. Sȝ si cōitas non accipit mutuo. sȝ ita vt reddat acceptuȝ. lȝ ꝑ illo annuatiȝ aliquid tribuat sicut fit in imprestitis venetiaꝝ. ꝛ in montibus florentie. ꝛ in locis Janue. Aliᵘ est casus sup q̄ theologi ꝛ doctores diuersas dixerūt. Sȝ saluo melioꝛi iudicio ɔtractus vr̄ licitus. cuȝ in hᵒ cāu nō sit mutuū. sȝ potiᵘ venditio redditū ciuitatū que fieri pōt. vt tetigi. s̄ §. 5º ꝛ nō. doc. ex̄ eo. in ciuitate. vbi ꝛ dominᵘ An. addit. Et pdcā faciūt ad illō qđ venetiis sepissime reuocat i dubiū Ibi. n. qui hactenus contulerunt pecunias i cōi describunt singillatiȝ. deide cōe rn̄det eis quolibȝ āno pro centenario qnq̄ qnq̄ qnq̄ minᵘ. sȝ capitale nūq̄ restituit ꝛ vocat iprestita. Et ille qui hȝ in cōitate dicta mille vel tria milia vēdit aliis ius suū ꝛ emolumētū oē qđ ꝑcipit. q̄ritur an iste ɔtractus sit licitᵘ. et rn̄det. Ex predictꝭ pȝ q sic. qꝛ recipit redditū i pecunia iā ɔstitutū. Jteȝ ideȝ redditus crescit ꝛ decrescit. ꝛ posset cōitas in totuȝ abolere si vellet ꝛ nihil respondere. Jteȝ nō est q̄i maioꝛ redditᵘ q̄ esset vniᵘ possessionis imobilis. ꝛ sic vr̄ q licitᵘ sit ɔtractᵘ talis ꝑ pdcā iura ꝛ rōnes. hec ille. Jdē etiā dicit dn̄s Pe. de ancho. i. c. vsuraꝝ. de vsuris. liᵒ 6º. Et subdit. Reperio tn̄ inter cōsilia Federici consilio. 292º. quedam theologū disputasse latissime qōneȝ istam. ꝛ ɔclusisse tenuisse q q̄ ad tēpus ciues coacte mutuātes coitati nō sit vsura cēsenda si quid ꝑ illa sorte coacte mutuata aliqd recipiant. Ab ipsis aūt emere taleȝ redditū annuuȝ usura est. Cuius rōnes ꝛ motiua n̄ refero. qꝛ iudicio meo d̄ iure efficaciter non ɔcludunt. nec tollunt rōnes. ꝛ illa que ꝑ doctores supius sūt dicta. hec ille. Predicta pn̄t itelligi va nisi ciuitas constituat pdcis nouos redditus. forte si antiqui i s̄. lr̄bus vel aliis sunt ɔsumpti. qđ nō licēt: qꝛ biᵘ emi nō pn̄t. ita vt q eos vendit ad illos obligetur: ut nōtur in. d. c. in ciuitate. per doc. ꝛ nōt dn̄s Pe. in pfato. c. vsuraꝝ. vbi q̄rit an sit licita emptō redditū alicuiᵘ castri vel fundi ad certuȝ tēpᵘ vel icertū. puta ꝑ se ꝛ suis heredibus. Et rn̄dȝ fm Jo. an. ꝛ Hosti. in dcō. c. in ciuitate. q sic. nec sapit vsuraȝ qn̄ talis redditᵘ erat iam constitutus ante ɔtractuȝ. puta census. tributum. pēsio. ꝛ siłia. Secᵘ si tpe contractus nascatur siue cōstituatur. Et idem dicit in emptione nois siue actionis. vt actō iam nata ad mille possit emi ꝑ minori precio. Patȝ ergo q ꝑ pdcis iprestitis noui redditᵘ cōstitui nō possent. al' essent illicita. ꝛ siłr forēt illicita ꝛ sup nouis ꝛ ātiqs si ex ipis dāmificaret respublica q̄ equiparat pupillo. C. de iure rei pu. l. rē publicā. liᵒ xi Vn̄ eiᵘ administratores non pn̄t eā dānificare. nec factū eoꝝ in dānum reipublice valȝ. ff. de decre. decuri. l. ambitiosa. ꝛ. C. de transac. l. preses. Et in his cāibus pōt itelligi dictū tenentū hiᵘ imp̄stita non fore licita.

¶ Circa pdcā p̄ quero. qđ si aliqs non vult emere pdiuȝ sȝ redditū ex alteriᵘ pdio. ꝑpter qđ pdii dn̄s ɔstituit nouū redditū forte locando alicui perpetua locatōe ad certū affictū in pecunia vel rebus aliis ɔstitutū qu em uēdit pdcō an contractus sit licitᵘ? Rᵒ Quidaȝ dicūt q sic. qꝛ hic est pura emptio ꝛ ven

ditio.τ sic pōt fieri sicut.s̄.dictuʒ est de
emptōe redditus iā ɔstituti. Sed alii ɔ̄
q₂ nō pōt ita fieri fraus in redditu iam
ɔstituto sicut ī eo qui ɔstituit de nouo
Uñ dicunt ꝙ ex huiusmōi cōtractu nō
potest percipi vltra q̄ꝫ datum sit Jnn.
in.c.in ciuitate.ex̄ eo.nō approbat nec
reprobat.sed ait. Certe bñ consulendū
ē oibus fidelibꝰ ꝙ ab huiusmōi ɔtracti
bus abstineant.ſ.ꝙ de nouo ꝓpter hº
ɔstitutū redditū vel actioneʒ nō emāt
Et subdit. Jllud aūt penitꝰ videt̄ illici
tū ꝙ ip̄e ideʒ qui dicit̄ emptor in se cō
stituat redditū τ actōeʒ qua se obliget
ad plus dandum in pecunia vel specie
q̄ꝫ acceperit. Aduertendum ꝙ Jnn. vo
cat hic emptorem illum qui ī secundo
contractu resolutiuo primi ex pacto de
redimendo emit qui in primo fuit vē
ditor:ut patet per dominum Anto. de
bu.ibideʒ.de quo supra.§.5º in additio
ne. Nam appellationibus emptionuʒ.
venditionum.locationum.τ conductio
num promiscue vtimur.ff.de ac.emp.l.
veteres.τ.l.se.

¶ Scdō quero.qd siquis emit p̄dium
cū pacto de redimendo vsqꝫ ad certuʒ
tempꝰ vel qñcūqꝫ p̄ciuʒ reddat̄.τ inte
riʒ emptor ip̄ʒ locat venditori ꝓ certo
affictu.an sit licitū? Rn̄º Prima facie
ɔtractus licitus vr̄. Naʒ licitū est vēde
re ac ēt emē cum pacto de redimendo
certum tēpus uel qñcūqꝫ. C. de pac.int̄
emp.τ ven.l.2. Sed verū est ꝙ sub isto
cōtractu pōt facilit̄ palliari usura. τ iō
ex circunstantiis pōt p̄sumi in fraudeʒ
usuraꝝ factus.p̄ si in loco ubi agitur cō
sueuit huiusmōi fraus ī tali contractu
fieri. Nā presumit̄ actū qd̄ est ɔsuetū
ff.de edil.edic.l.ꝙ si nolit.§.q₂ assidua.
τ de aqua.plu.arcē.l.si p̄us.§.si recte.2º
qñ etiā si in loco nō sit ɔsuetū.tam̄ ipse
ɔ̄hens est usurarius:q₂ p̄sumit̄ id agē
qd̄ consueuit facē.ff.de pigno.act.l.uel
uniuersoꝝ.τ ex̄ de reg. iur].semel.liº 6º
Et in sīli nōt Jnno.ſ.in pena apposita
ab usurario in.c.suā.extra de pe. Et idē
alii doctores:ut pʒ.s̄.usura p̄.§.22º ī ad

ditionibus.3º si modicū fuit p̄ciū ēptō
nis.uel factū fuit pactū de redimendo
ꝓ maiori p̄cio:ut.s̄.§.3º cum additioni
bꝰ.4º si ex pacto cōmodum vel icōmo
duʒ rei uendite excepto constituto affi
ctū ptineat ad uēditorē eiusdē rei con
ductorē. Nam huiusmōi est ɔ̄ nām em
ptionis.cū re empta statim ɔmodū ul̄
icōmodū ad ip̄m debeat ptinē empto
rē.ff.de pi.τ cōmo.rei uen.l.illud. Et sic
pōt p̄sumi in fraudem factuʒ presertiʒ
si ipse conductor τ uenditor non possit
se qñ uoluerit ab obligatiōe hiꝰ affictꝰ
liberare.cū in effectu talis contractus
sit quedam emptio redditꝰ de nouo cō
stituti.ad quem ipsemet constituens τ
uēdens obligat̄.qd̄ est penitus illicitū
ut pʒ p Jnno.ex̄ eo.in ciuitate. τ in.§.p̄
cedenti.cū potius attendi debeat rerū
effectꝰ q̄ꝫ vboꝝ uariatio siue circuitus
ex̄ de cle.nō resi.c.relatum.τ.C.mā.l.ab
Anastasio.τ in.c.cū qd.de reg.iur].liº 6º
maxie cū nō sit fraudibꝰ cedendū. sed
obuiandū.ex̄ de diuor.quāto. Jtē si nul
la adest usuraꝝ fraus:cum tale pactuʒ
ꝙ uenditor teneat̄ reconducere conti
neat iequalitatē si emptō facta est pre
cio equalenti ip̄i rei cū τ rē hēat pro p̄
cio.τ insup hanc obligatiōem que iudi
cat̄ ps p̄cii vltra p̄ciū ɔstitutū.ff.de cō
trahē.ēp.l.fundi ptem. Et iō ēptor ī hº
grauat uenditorē vltra licitū emendo
minori p̄cio dicta obligatōne ɔputata
τ sic ad restitutionē tenet̄.ut.s̄.emptio
.§.2º Jtem potest p̄sumi fraus usurarīa
siqs ꝓpria p̄dia uendat ad huiusmōi
ɔtractus faciendos.q₂ non est uerisil̄e
ꝙ intendat emere aliena qui propria
non inutiliora uendit.cuʒ hec sint con
traria τ nemo presumatur uelle ex in
continenti contraria agere.l.non ad ea
ff.de con.τ demon.

¶ Tertio quero. qd siqs uendat pecu
niaʒ puta auꝝ ꝓ maiori p̄cio q̄ꝫ sit cōis
cursus? Rx̄º ꝙ si uendens nō pōt pretē
dere aliquod licitum interesse. puta la
boris τ sūptuuʒ huiusmodi negociatio
nis uel īminens dānum seu cessationē

iusti lucri ꝫm extimatōem dubii euentꝰ illicite agit. cū hoc videaꝛ q̊ddaꝫ equalēs mutuo vsurario. s. ex simplici datōne pecunie plus aliquid accipere. Et si nō eēt vsura saltē oīo ē lucꝝ illicituꝫ cū vendat rem maiori p̄cio q̄ȝ valeat. ꝛ ad restōem obligaꝛ lꝫ emptori res fuerit nccīa seu lucrosa: vt supra emptio §. 2º. Et ex hoc pōt discerni q̄liter cābia possent illicite fieri: sꝫ apertius ꝛ magis illicite fiūt qn̄ cāpsor p̊ dat aliquaꝫ pecunie q̄ȝtitatē vt aliam maioris p̄cii recipiat sine interesse de quo dictuꝫ ē: qa hoc casu aperte ē mutuū usurariū cuꝫ minꝰ dederit ꝛ plꝰ velit accipere lꝫ ad palliandū interponaꝛ locus vel aliꝰ fictus ꝯtractus: vt. s̄. vsura p̊. §. 22º. Et sic dupliciꝛ cābia fiunt. videlꝫ qꝛ aut campsor recipit maiorē summam ꝛ reddit minorē. de quo dictum est in p̄ncipio. § aut p̊ dat minorē ꝛ postea recipit maiorē de quo nunc tactum est. Et ad istos duos mōs gn̄ales oīa ꝑticularia cābia r̄duci pn̄t. ꝛ discerni vtꝝ sint licita. Nā illicitū videꝛ quicquid ꝓ cambio accipiꝛ vltra id quod datur excepto p̄dcō legitimo interesse. B.

Usura iiiiº de usurariis manifestis.

Quis dicaꝛ māifestus? R̸º ꝫꝫ Hosti. Uno modo diciꝛ manifestus ꝑ euidentiā facti puta quia mensam tenet paratam ad vsuras. ar. ex̄ de coha. cle. ꝛ mu. tua. ꝛ. c. fi. Alio mō si sit de hoc in iure ꝯfessus vel conuictus. Sed sola fama non sufficit ut manifestus dicaꝛ. A. s. quo ad penas positas ꝯtra manifestos usurarios. ex̄ eo. quia in oibus. ꝛ ex̄ eo. quāq̄ȝ. liº 6º Item usurarius dicitur manifestus post publicationeꝫ. Et ad publicationem faciendam sufficit ꝙ vocatus confiteaꝛ. vel negans ꝑ testes ꝯuincatur. ex̄ de coha. cle. ꝛ mu. c. fi. ꝛ. c. tua. Sufficiunt etiam certa argumēta cū fama. puta qꝛ apparent aliqua instrumēta facta in ꝯtractu pignoratōis seu venditōis. in quibus diciꝛ ꝙ fructꝰ nō debēt cōputari nisi in sortem. extra eo. cū in diocesi. Et quāuis nullus appareat accusator suꝑ hoc: tn̄ ꝓcedat ep̄s ex officio suo qui potest cōpellē vsurariū ad restitutionem faciendam ꝫꝫ eūdē Host. ꝛ in sum. liº 2º ti. 6. q. 48. Et etiā dn̄s An. de bu. dicit in. c. qꝛ in oibus. ex̄ eo. ꝙ māifesti vsurarii dicunꝛ notorii. uel ꝯ quos ē fama cū aliquibꝰ indiciis ꝛ postea sunt publicati ꝑ dictū. c. cuꝫ in diocesi. Et ibi etiā videꝛ hoc sentire gl. lꝫ manifestū ꝓprie dicatur qđ certū ē ꝛ ꝓbari pōt ēt si non sit notorium: sꝫ interdū poniꝛ ꝓ notorio. 2. q. 1. manifesta Et ibi de hoc glo. magistra. B.

Que pena publicoꝝ vsurarioꝝ? R̸º ꝫm Ray. Ipō iure sunt excōicati. nō dico simpliciꝛ sed quantum ad tria. vꝫ ꝙ nō debent recipi ad coīoneꝫ altaris. nec debēt recipi eoꝝ oblationes. nec debēt recipi ad ecclesiasticā sepulturā si i hꝰ pctō decesserint. ex̄ eo. qꝛ in oibus.

Quid si sacerdos recipiat oblatiōeꝫ māifesti usurarii? R̸º Reddē ꝯpellitur ex̄ eo. qꝛ i oibus. Et ꝫm Hostiē. dari dꝫ ep̄o. vt ꝫꝫ eius ꝓuidentiā restituaꝛ illi a q̊ vsura extorta ē si inueniꝛ. alioquin pauꝑibꝰ. ar. 20. q. 3. ꝯstituit. A. Parū facit hoc. c. sꝫ de hoc latiꝰ dictū est suꝑ restitutō p̊. §. p̊. B. Et debꝫ sacerdos manē suspēsus ab executiōe officii donec satisfaciat arbitrio ep̄i. Eandeꝫ penam incurrit q eos tradit ecclesiastice sepulture. in dcō. c qꝛ in oibus. sꝫ hodie sepelientes sunt excōicati ipō facto. vt in cle. eos. ex̄ de sepulturis.

Que pena ꝯcedentiū domos vsurariis alienigenis? R̸º Nec collegiuꝫ nec alia uniuersitas aut singularis ꝑsona dꝫ ꝑmittē ꝙ usurarii alienigene. s. non oriundi de terris ipoꝝ publice vsuraꝫ exercentes uel exercere uolētes habeant domos ꝯductas seu aliter habitēt i terris suis. sꝫ oēs infra tres menses expellendi sunt de ipis terris. Itē nemo dꝫ eis locare uel alio titulo concedē aliquā domū ad fenus exercendum. alꝛ si sunt p̄triarche. archiep̄i. uel ep̄i icurrūt ipō facto suspēsionē. Si aūt sꝛ miores

clerici singulares ĩcurrũt excõicatõem
Si ẽ collegiũ vel vniuersitas ĩcurrũt ĩ
terdictũ. Et si talẽ sñiam per mensem
sustinuerint. A .s.animo indurato:
vt in.c.p̊.de quo.i. B .ex tunc t̃re ipso
rũ sũt ĩterdc̃e.q̃diu ibi vsurarii morãt̃
Si v̊o sũt laici.debẽt p ordiarios eccle
siastica cẽsura ɔpelli.ex̃ eo.c.p̄.li.º 6.º A
Et ibi nõt dñs Pe.de ancho.ꝙ hoc ĩtel
ligit̃ de vniuersitate seu collegio tã ec
clesiastico q̃ʒ seclari ƀʒ Guil. ⁊ Archi. lʒ
aliq ĩtelligant solũ de ecclesiastico. Et
addit. Nõ ob.ꝙ ƀʒ istũ ĩtellectũ tot⁹ or
bis eẽt ĩterdict⁹.qꝛ ẽ fatẽduʒ ita eẽ vbi
ista attentant̃.Et lʒ istud sit rigorosuʒ
nõ min⁹ duꝝ est ꝙ ep̃i ⁊ p̲relati ⁊ mino
res clerici sint suspẽsi ⁊ excõicati. vt di
cit tex. Sed ɔ̃ ista inquit remediũ ẽ ꝙ
p̄lati hanc ɔstitutõem frequenter faci
ant publicari sicut eis p̄cipit̃ in.c.p̄mo
de loca.⁊ de accu.sicut oliʒ. Et quia nec
illa nec alia eis ĩcũbentia p̲agunt. põt
eis obiici id qð nõtur de re.ec.nõ alie.
c.fi.in his v̊sib⁹:vʒ.Ep̃i muti sciũt iure
suo male vti. Cũ sint cornuti nõ audẽt
cornib⁹ vti.hec ille. Itẽ pena hui⁹ capi
tuli obtinet ɔ̃ oẽs vsurarios tam iude
os q̃ʒ xp̃ianos.cum indistincte loquat̃.
sicut ⁊ cle.ex graui.ex̃ eo.que ɔp̲rehen
dit etiam iudeos. vt pʒ ibi p glo. super
v̊.censura. Ibi etiam ideʒ tenere dicit̃
Paulus de eleazariis.⁊ dñs Dñicus de
scõ Geminiano in.c.vsuraꝝ ex̃ eo.li.º 6.º
⁊ dñs Lauren.de Floren.in suo tracta
tu de vsuris.q.i46.⁊ Bal.in quodã cõ
silio qð incipit. Inter iudeos.vbi dicit̃
ꝙ clericus iudeo locans domuʒ ad pu
blice fenerandũ ipso facto ẽ excõicat⁹.
p dictũ.c.i.Et subdit ꝙ dicit̃ quis loca
re iudeo ad feneranduʒ si sciebat ꝙ ta
lis consueuerat publice fenerari. Naʒ
ex qualitate persone p̄sumit̃ ꝙ ad hoc
fecerit: vt.C.familie hercl.l.si fili⁹.⁊.ff.
de pigno.act.l.vel vniuersoꝝ.Et p̲resu
mit̃ anim⁹ ex effectu.C.de iniuriis.l.si
non ɔuicii. Immo si locator a p̄ncipio
hoc nesciuit: statim ꝙ sciuit iudeuʒ pu
blice fenerari dʒ eum de domo expellẽ
al̃ ad hoc ɔsentire videtur.83.di. error.
cum similibus.hec ille. B.

¶ Quo vsurarii manifesti possunt re
cipi ad ɔfessionẽ vel ad sepulturã: R̃º
Non sufficit ꝙ in vltima uolũtate mã
dent de vsuris satisfieri. ſʒ oʒ ꝙ vel de
ipis sit satisfactuʒ ꝑut eoꝝ facultates
patiunt̃. vel saltẽ ꝙ illis quib⁹ facĩeda
ẽ restõ si p̄sto sint. aut aliis q illis p̃nt
acqrere. vel illis abñtib⁹ ordinario loci
vel vices ei⁹ gerenti. aut rectori paro
chie ipius vsurarii.coraʒ aliquib⁹ fide
dignis idonee de restitutione sit cautũ
siue ꝑuisuʒ.ita.s ꝙ si quãtitas sit mãi
festa illa exp̲rimat̃.alioquin est mode
randa arbitrio recipientis eaʒ. Ipse t̃n
si scient̃ moderet̃ minorẽ tenetur ad re
stitutionẽ residui. Nullus interesse dʒ
testamentis manifestoꝝ vsurarioꝝ vl̃
eos ad cõfessionem admittere uel ipos
absoluẽ nisi fecerint satisfactõeʒ vt di
ctũ ẽ. Testamenta quoq̃ʒ eoꝝ ipso iure
sunt irrita. A .nisi p̄dicta fecerint: ut
i.c.qð sequit̃. B .ex̃ eo.c.quãq̃ʒ.li.º 6.º
A .Et ibi addit̃. Oẽs autẽ religiosos ⁊
alios qui manifestos vsurarios ɔtra p̄
sentis sanctionis formaʒ ad eccl̃iastica
ausi fuerint admittere sepulturã.pene
ĩ lateranẽsi ɔcilio contra usurarios pro
mulgate statuimus subiacere. B.

Usura v.º .s.de seruiẽti
bus ꝓcurato
rib⁹.fautorib⁹.⁊ familia vsu
rarioꝝ. Querit̃ ergo quid de seruiẽtib⁹
vsurarioꝝ qui nihil habent p̲reter vsu
ras: R̃º ƀm Guil. Credo ꝙ possint lici
te accipe ab vsurariis mercedẽ suaʒ si
seruiũt vtiliter ĩ licitis ⁊ honestis aut
necessariis. Nã vtilitas quã ɔsequunt̃
vsurarii ex ope seruiẽtiũ ɔpensatur cũ
mercede quaʒ dãt seruientib⁹ illis.nec
p̃nt dici paup̲iores ꝓpter mercedẽ da
tã.cũ loco mercedis habuerint cuʒ mo
dũ opaꝝ. Si aũt seruierint in illicitis ñ
credo ꝙ debeãt recipere mercedeʒ de
hi⁹. Idem de cultoribus ⁊ aliis eorum
mercenariis. A .De hoc plenius ẽ di
ctum supra restõ p̄.§.13.º in additõe. B

¶ Quid de eo q̄ cõsuluit alicui ut fene
ret̃.uel qui mutuat gratis feneratori vt
feneret̃.uel q̄ ꝯtrahit societatẽ cũ aliq̄
ad fenus exercẽdũ.uel qui mutuat usu
rario ut feneret̃ ⁊ iste ꝑticipet lucꝝ.nũ
quid oẽs tales insolidũ tenent̃? R̷ꝰ ſm
Guil.Quidam dicunt ꝙ qui inducũt il
los ad fenerandũ q̄ al' nõ erant fenera
turi.tenẽt̃ insolidũ. Si ꝟo al' eẽnt fene
raturi nõ tenent̃ nisi quantũ ad eos ꝑ
uẽit.Et subdit.Ego credo sine p̄iudicio
ꝙ in neutro taliter inducentes teneãt̃
nisi quantum ad eos ꝑuenit. Et quãtũ
ad hoc cõditio eorum ẽ melior q̄ꝫ eorũ
qui prestant fauorẽ in rapina vel i fur
to:quia ipi tenent̃ etiam si nihil perue
nit ad eos.⁊ hoc ideo: quia rapina vel
furtũ fit simplicit̃ contra uoluntatem
dñi: sꝫ vsura ꝑuenit ad creditorem de
voluntate dñi. Nec inuenio iura dare
actionẽꝫ debitori ꝯ̃ hu' inductores seu
fautores ad repetendũ ab eis illas usu
ras q̈s ipsi debitores soluerũt illis idu
ctis sicut dant actionem contra illos q̊
rũ opere vel consilio fiunt furta vel ra
pine licꝫ nihil ad eos ꝑueniat. A .Jõ
in sum.li.2.ti.7.q.61. B .Prima aũt
opinio tutior est saltẽꝫ qñ principales
non essent solnendo. Omnes eni tales
indubitant̃ sunt participes culpe. A .
Non tñ ꝓpterea tenent̃ ad restõeꝫ p̄n
cipalit̃ vel in solidũ nisi inquantũ fue
rint cã damni:ita ꝙ sine eis datuꝫ non
fuisset: vt sup̃ restõ 3.§.p̃. Dãnuꝫ auteꝫ
dat̃ non i mutuo pecunie sꝫ in vsurarũ
exactione.iõ ꝑticipans in solo mutuo
tenet̃ ad solũ peccatuꝫ ⁊ nõ ad restõeꝫ
nisi ex usura accepti. Participãs vero
exactione vt in inueniẽdo cautas fictõ
nes vel al'.bene tenetur ad restõem.Et
in hoc casu intelligat̃ scða opio. B.

¶ Quid de eo qui accipit vsuras noie
alieno vt tutor.curator.vel ꝓcurator?
R̷ꝰ ſm Ray. Sicut ꝓhibet̃ aliq̄s acci
pere vsuras noie suo ita ⁊ alieñ.di.46.
sicut nõ suo.Et si accipit alieno noie te
net̃ ad restõem si ille cui' noie accepit
nõ est soluendo vel nõ vult restituere.
Naꝫ facientes ⁊ consentientes pari pe
na puniũtur.2.q.1.votuꝫ.in fi. Sꝫ scðm
ꝙ addit Hostie. A .qui etiam in sup̃
dictis concordat cum Ray.eo.ti.in su.
q.63. B .ille in cui' vtilitate ꝯsum ẽ.
p̊ ⁊ p̄ncipalit̃ tenetur.alius in subsidiũ
ff.de eo ꝑ queꝫ fac.erit.l.ex hoc edicto.
Et hec indubitant̃ vera sunt de tutore
curatore ⁊ ꝓcuratore.eo ꝙ prestãt au
ctoritatẽ talib'.Secus de eo qui nudũ
p̄bet ministeriũ.vt dicet̃ in.§.se. Item
sciẽdũ ꝙ si ille soluit cui' noie accepte
sunt vsure ceteri liberãt̃. A .Excepti
illis q̄ ex vsuris aliquid habuerunt: vt
s̃.restõ 3.§.3. Et ideꝫ quod in hoc.§.nõ.
in dicta.q.62. B.

¶ Quid de illis famulis q̄ de mãdato
dñoꝝ dat pecuniã ad vsurã debitorib' ⁊
suscipiunt postea ab eis? R̷. ſm Guil.
Si nihil ad eos ꝑuenit ñ credo ꝙ tene
ant̃.p̄sertiꝫ si illi dñi al' ⁊ ꝑ seipos exer
cẽt vsuras.vel per alios exercerẽt si nõ
ꝑ istos. A .Idẽ in sũ.eo.ti.q.63. Qð i
telligenduꝫ est nisi isti famuli cooꝑent̃
ad exactionem. Naꝫ tunc tenent̃ ad re
stõnem ꝓut dictũ est in.§.p̄cedenti ꝓ
pter eandem rõnem.s.dãnificationis.
ex̃ de iniuri.c.fi. B.

¶ Quid de eo qui gerẽdo negociũ alie
nũ sine illi' mandato fenerat̃ ad opus
eius? R̷ꝰ ſm Guil. Tenet̃ ad restituen
dũ vsuras lꝫ ad eũ nihil ꝑuenẽit. Fuit
eni actor ⁊ mister ꝯtractus vsurarũ. A
Idẽ in sum.eo.ti.q.64. vbi nõtur qð di
cit̃ in.§.se.Et vtrũq̄ꝫ itellige scðm disti
ctõem de qua.s̃.§.2. B.

¶ Quid de illo q̄ cuꝫ vellẽ mutuare g̃
tis iduxit me ut darẽ sub vsuris? R̷ꝰ ſꝫ
Guil.Tenet̃ sicut ⁊ ille q̄ in p̄cedẽti.§.
dict' est:q2 indebite ip̄ediuit vtilitatẽ
ꝓximi ⁊ ei dãnum adduxit.

¶ Quid de notariis q̄ sup̄ vsuris scient̃
ꝯficiũt instr̃a? R̷ꝰ ſm Hosti.piuri sunt
q2 qñ creant̃ solẽt iurare ꝙ talia nõ fa
ciẽt.sic ⁊ ꝑ ꝯñs sunt ifames.nec de cete
ro pñt testificari nec instr̃a conficẽ. ex̃
de testa.lꝫ ex quadã.§.p̊.ad fi. A .Idẽ
in sũ.eo.ti.q.45. B .Si tñ ob hoc re

cipiũt pecuniã non tenent restituẽ: qa
recipiũt eã ꝓ opere suo q̃uis illicito. d
quo vide supra restõ pmo. §. pl'r. A .
Et ibi de hoc lati' in additõ. Ubi ẽt põt
patẽ ꝙ tenent nõ̃zu ad restõem qñ re
cipiũt ab accipiẽte mutuũ cũ ille non
turpit dederit. ⁊ sil'r qñ ex eoꝝ cautelis
seu istr̃is secuta foret exactio q̇ al's non
fuisset secuta. vt. s̃. restõ 3°. §. p̊. Et idẽ fo
ret in testib' ꝑpter eandẽ rõez. B.

¶ Quid de platis q subscribũt ⁊ sigil
lant cedulas vsurarias? ℞° ſm Hosti.
Si plat' nõ legit tenorez vel ẽt si legit
⁊ vsura nõ apparebat: qꝛ forte ibi posi
ta ẽ maior q̃titas q̃ sit mutuata: ⁊ ipe
plat' nõ diligẽt ꝯsiderat. fatue facit: sꝫ
tñ ſm ꝟitatẽ non ꝯsentit. Si ꝟo legit ⁊
ꝟitatem ꝑcipit ꝑticeps ẽ peccati ⁊ nõ
ꝯmodi vsuraꝝ. Nam subscriptio i ml't
approbatõem inducit. ex̃ de sen. ⁊ re. iu
di. cum int vos. Idẽ Hos. A . Idẽ etiã
i sũ. eo. ti. q. 46. Et hoc cãu idẽ vr̃ dicen
dũ de istis platis q̇ ad restõem qd̊ ⁊ de
nõ̃zus in p̃cedenti. §. dictũ est ꝑpter eã
dem rationem. B

¶ Quid de vxore ⁊ familia vsurarii?
℞°. Dic ut. s̃. restõ 5°. §. 2° A . Melius
de hoc sup̃ restõ p̊. §. 13°. in additõe. B .

Usura vi°. scꝫ de restõe vsuraꝝ. ⁊ p̊
querit. Utꝝ si nõ fuerit intẽtio
creditoris aliqd recipe sed postea debi
tor aliqd dat. teneat creditor ad resti
tutõem? ℞° ſm Guil. Si ꝓbabilit cre
dit ꝙ ex dilectione sola gratis ei dede
rit: nõ tenet. Si ꝟo credit vel ꝓbabil'r
estimat ꝙ ꝑpt mutuũ acceptũ vel vl
teri' retinẽduꝫ dederit. tenet. A . s. in
quantũ est fact' locupletior de ꝯsũpt
bona fide. ff. de peti here. l. vtꝝ. In bõa
aũt fide nõ ẽ qui credit uel ꝓbabil'r du
bitat ꝙ nõ ꝑpter merã dilectõem: sed
ꝑpt p̃dcãs cãs ei dederit scd̃m eũdem
Guil. ⁊ in sum. li°. 2° ti. 7. q. 8. B.

¶ Pone ꝙ debitor nõ̃ gratis vsuras
soluit postea ad man' hi' debitoris ve
nerũt aliq̃ de bonis creditoris. nunqd
põt de eis satisfacẽ sibi ꝓ usura quã ei
soluit. A . Guil. tenet ꝙ sic. vt i p̃cã. q. 8
B. De hoc casu dic ut sup̃ bellũ p̊. §. 4°.
A . ꝯiuncta additõ. B.

¶ Quid si creditor gratis qdeꝫ mutu
asset: sꝫ tñ inducit ad mutuãdũ qꝛ hẽt
spẽ recipe vltra fortẽ. nõ ex dilectione:
sꝫ ꝑpt mutuũ. nũqd tenet? ℞° ſ Guil
Sic. qꝛ sola spes facit vsurariũ vt dc̃m
ẽ sup̃ vsura p̊. §. 2°. ⁊ 3°. A . Dic clarius ꝙ
si spes ꝯmodi fuit p̃ncipalis cã mutui
vsura ꝯmittit. Secus si secũdaria. ut. s̃
vsura p̊. §. p̊. ⁊ ibi latius in additõne. Et
sꝫ vsurari' mentalis teneatur ad resti
tutionez. ex̃ eo. ꝯsuluit. non tñ sic tenet
simõiac' sotũ mẽtal. ex̃ de simo. c. fi. Et
ẽ rõ: qꝛ i simonia ẽ turpitudo utriusq ꝑ
tis. ⁊ ex solo iure humano pecũia simo
niace accepta restituenda est non illi q
turpit dedit sꝫ ecclesie. Uñ nec Helise
us giezi p̃cepit restituẽ pecuniã quam
accepit a Naamã. Et io papa in hoc ca
su põt statuẽ qd̊ vult. Posset ẽt dispen
sare ꝙ nõ solũ i mentali simõia: sꝫ ẽt in
exp̃ssa ꝑ pactũ posset retineri qd̊ esset
simõiace acqsitũ. Sꝫ i vsura nõ ẽ turpi
tudo dãt. ⁊ iõ iure dino ⁊ nãli equitate
faciẽda ẽ restõ. Nec ẽt possꝫ in hoc cãu
papa dispẽsare scd̃m Guil. vt i sũ. eo. ti.
q. 9. Et qd̊ dictũ ẽ in vsura obtinet ꝑpt
eandẽ rõnem etiã in acquisito ꝑ simõi
aꝫ qñ solũ ex parte recipiẽtis adest tur
pitudo. ex̃ de simo. c. dilect'. p̊. B.

¶ Qualr̃ vsurari' ꝯpellit restituẽ? ℞°
ſm Ray. Si ẽ public' ꝯpellit per diuer
sas penas iur q̃s hẽs. s̃. vsura 4°. ꝑ to
tũ. Itẽ ois vsurari' põt cogi ad restitu
endum per excõmunicationem. extra
eo. quoniam non solum. Item 3°. modo
compellitur quia si vsurarius repetat
ab aliquo vsuras repellitur per excep
tõem donec ⁊ ipse restituerit usuras vl
fecerit posse suũ. extra eo. quia frustra
Et eisdem modis cõpelluntur heredes
extra eo. tua. ⁊ c. michael. A . Et ibi pꝫ
ꝙ hoc obtinet etiam quo ad dispositiõ
nem dicti. c. quia frustra. s. ut repellat a
restitutione vsurarum vt dictuꝫ est. ꝑ
pter usuras extortas ab eo cuius est

heres. B .Con. Host. ⁊ Gof. A .Jo
in sũ. eo. ti. q. 47. Et ibi addit̃ ẜm eosdẽ
ꝙ hec ꝯpulsio fiet oĩ appellatiõe remo
ta. Sꝫ forte hoc põt intelligi q̊ ad noto
rios vsurarios. cũ in notoriis nõ requi
tur ordo iuris. 2. q. i. manifesta. B.

¶ Quid si qs repetat usuras ⁊ excipia
tur ꝯ eũ ꝙ ipe nõ restituit usuras quas
extorsit. ⁊ ille rñdet se eẽ ꝑatũ restituẽ
si sit qui petat. q̃uo ꝓcedet iudex eccle
siastic⁹? R° ẜm Gof. Faciet ꝑconizari
ꝙ qcunqꝫ soluit tali vsuras vẽiat ⁊ oñ
dat ⁊ satisfaciet ei. ⁊ si nõ veniat aliqs
ꝓcedet ꝑor petitio. si veniant ⁊ ꝓbent
fiet eis restõ. Nec sufficit in hoc cãu da
ri pignora vel cautiones. ex̃ de sen. ⁊ re
iu. cũ aliqbus. ff. de pigno. ac. l. ꝙ si non
soluẽ. Et itellige nisi magna cã forsan i
tueñiat. ut dic̃ Hos. ⁊ Jn. sup. c. qr frustra
ex̃ eo. A Jo i sũ. e. ti. q. 49. B .Qd̃ si is
a quo accepat vsuras nõ sit superstes
nec eius heres. mãdabit iudex paupẽi
bus erogari. ex̃ eo. cũ tu. Et postq̃ꝫ hoc
factũ fuerit petitõ ꝓcedet. al̃ nõ. Et idẽ
dicendũ si viuat sꝫ nescitur vbi sit. vel
si scit̃ ⁊ ad eũ mitti nõ põt: tunc silr̃ det̃
paupib⁹. ex̃ de iudeis. cum sit. nisi spet̃
de ipi⁹ aduentu. tũc. n. pecũia ꝯsignabi
tur ⁊ deponet̃. A .De hoc lati⁹ dictuꝫ
ẽ. §. restõ 6° in ꝑn° in additõe. V. q̊ ad se
cũdũ. cũ sequẽtib⁹. B .Et ꝓcedꝫ pri
or petitio. Et hec sunt itelligẽda ẜꝫ Ho
sti. de vsurario notorio. A .Jdẽ in sũ
eo. ti. q. 50. Et dicet̃ notori⁹ si de hoc i iu
dicio fuerit ꝯuictus. vt sup̃ vsura 4° in
principio. B.

¶ Quõ coget̃ restituẽ cleric⁹ si fuerit
forte vsurari⁹ vl̃ hẽs vsurarii? R° ẜm
Ray. Si non vult satisfacẽ dꝫ suspendi
ab officio. A .⁊ bñficio: vt. c. ꝑterea.
ex̃ eo. B .⁊ si ñ emẽdet̃ dꝫ deponi. ex̃
eo. ꝑtea. di. 47. ep̃s. ⁊. c. si qs clericoꝝ. et
postea si ẽ icorrigibil̃. cogẽd⁹ est ꝑ potẽ
tiã laicalẽ. ex̃ de iudi. cũ nõ ab hoĩe. A
Et ibi pꝫ ꝙ p⁹ depositõeꝫ ꝑus dꝫ pũiri
excõicatõe miori. postmodũ anathẽate
exinde tradi ptãti seclari. B .dis. 17. ñ
licuit. Nec dꝫ restituẽ de reb⁹ eccl̃ie. A
nisi q̃ten⁹ de pecũia illa expẽdiderit in
vtilitatẽ eccl̃e ẜꝫ eũ. Ray. ⁊ i sũ. eo. ti. q
51. B .sꝫ de suis si hꝫ. sꝫ si nõ hꝫ. tũc ẜꝫ
Guil. de fructib⁹ q̊s litime ꝑcipit põt se
liberare. Facit ex̃ d fideius. c. 2. A Jo
in dicta. q. 51. B.

¶ Quid si debitor iurauit soluẽ vsuras
R° ẜm Ray. põt denũciare eccl̃e moni
tione ꝑmissa vt ꝯpellat illuꝫ ad relaxã
dũ iuramẽtũ. vel si vult soluat vt satis
faciat deo de iuramento ⁊ postea potit
repetẽ. ex̃ de iureiurã. ex administratõis
⁊. c. debitores. Qd̃ si iurauit nõ repetẽ.
dico ꝙ nõ repetet directe ꝓpt̃ iuramẽ
tũ. sꝫ idirecte bñ repetet. s. denuncian
do eccl̃e crimẽ illi⁹ vt sic ad satisfacien
dũ ꝯpellat eũ. Si vo iurauit ꝙ non de
nũciarꝫ. nõ tenet iuramẽtũ cũ sit illici
tũ. vtpote ꝯ ꝓximi salutẽ. Uñ hoc non
obstãte põt denũciare. ex̃ eo. tuas. ⁊ de
iureiur̃. queadmodũ. A .Et ibi pꝫ ꝙ
hoc veꝝ ẽ inq̃ꝫtũ itẽdat̃ ad salutẽ ꝓxi
mi. Si vo ꝑncipalr̃ qs itendẽt ad resti
tutõeꝫ vsuraꝝ sibi faciẽdã. non vr̃ excu
sari a ꝑiurio qr siue ꝑ actõeꝫ siue ꝑ de
nũciatõeꝫ i effectu repetitõ ẽ. ⁊ effect⁹
attẽdi dꝫ poti⁹ q̃ꝫ vba vl̃ circuit⁹. C. mã
dati. l. ab Anastasio. B .Con. Goff. ⁊
Hosti. addẽs ꝙ si ẽt iurauit debitor ñ
repetẽ nec recipe vsuras. nihilo⁹ dꝫ co
gi ad restõeꝫ ⁊ erit pecũia paupib⁹ ero
ganda. A .qr hoc casu hẽt̃ ac si ꝑnci
pales nõ iuenirẽt̃. iõ succedũt paupes.
ex̃ eo. cũ tu. ⁊ ne usurari⁹ ꝯmodum ex
sua fraude reportet. ex̃ eo. tuas. Et ideꝫ
ẽt qd̃ i hoc. §. nõ. i sũ. eo. ti. q. 53. Predcis
ẽt cõ. gl̃. i. c. p̃. ⁊. c. ꝯbitores. ex̃ d iuriu. B

¶ Quid si de duob⁹ hẽdibus vsurarii
alt̃ fact⁹ ẽ nõ soluẽdo? R° ẜm Hostiẽ.
Tũc ali⁹ tenet̃ isolidũ. s. vsqꝫ ad q̃ꝫtita
tẽ q̃ de hẽditate ad eũ ꝑuẽit. Nã oĩes
res hẽditarie obligate sunt. ex̃ eo. cum
tua. §. fi. A .Hosti. nõ vr̃ h⁹ firmit̃ te
nere. sꝫ dic̃ ꝙ opio hec i ꝯspectu mltoꝝ
fauorabil̃ ẽ q̃ꝫtũ ad aias ac satis eq̃ ⁊ ab
oĩb⁹ approbata. iõ ñ audeo ꝯdicẽ. Cõsi
derata tñ subtilitate iuris aliud vr̃. nisi
q̊ ad hẽdẽ q ñ fecisset iuẽtariũ. vel nisi

q̊ ad hẽdẽ ꝛ quecũq3 aliũ respectu reꝝ
ex vsura seu ex pecũia fenebri acq̄sita
ruȝ q̄ ad eos titulo lucratio ꝑuenerunt
vt teneāt ad restõeȝ si vsurari⁹ siũ ei⁹
hẽditas efficit̃ ñ soluẽdo.ut i sũ.eo.ti.q
54.Sȝ gl̃.i.c.tua nos.sẽtit ideȝ qḋ dr̃ in
isto.§.quã glo.mlt̃i doc.canõiste sequũ
tur.ut nõt ibi.d.An.ḋ bu.Sȝ ut ip̄e dic̃
h° ñ vr̃ veꝝ ꝙ oia bona hẽditaria sint
obligata ꝓ restõe vsuraꝝ de q̊ lati⁹ di
ctũ ẽ.s̃.vsura p̊.§.13.° i addit.Unñ cũ ob
liga° hẽditaria didat̃ int̃ hẽdes ꝓ hẽdi
tariis portõib⁹ nisi suꝑ reb⁹ obligatis
C.ḋ ac.hẽ.l.ꝓ hẽditariis.ñ vr̃ rõnabile
ꝙ vn⁹ hẽs portet põd⁹ alt̃i⁹ suꝑ reb⁹ ñ
obligat] vt ꝛ sẽtit.d.An.ḋ bu.lȝ mlt̃i vi
deãt̃ simpl̃r tenẽ ꝙ si vn⁹ hẽdũ efficia
tur ñ soluẽdo alt̃ ad restõeȝ vsurarũ in
solidũ teneãt̃.qꝛ dcȝ põt ꝟificari vt ta
ctũ ẽ q̊ ad bõa ex vsura acquisita.ne ex
dolo alt̃i⁹ qs ꝯseq̄t̃ ꝯmodũ cuȝ iactura
tertii.ff.de eo ꝑ quẽ fac.erit l.fi.ꝛ poitũ
ẽ in dicto.§.13.° in additione. B.

¶ Pone ꝙ vsurari⁹ emit equũ vel p̄
diũ de pecũia vsuraria ꝛ donat hi⁹ alt̃i
postea efficit̃ ñ soluendo.q̄rit̃ vtꝝ debi
tor q soluit vsuras possit petẽ rẽ illaȝ a
possessore ꝛ ille teneat̃ restituẽ? R° s̄m
Ray.ꝛ ille põt petẽ ꝛ iste tenet̃ restitu
ere.ex̃ eo.cũ tu.Succedit.n.ꝑ.res loco
p̄cii sic ecõuerso p̄ciũ loco rei.ff.de pet]
hẽ.l.si rẽ.Et hoc veꝝ ẽ s̄ȝ Guil.qñ taleȝ
rẽ hũit ex lucratia cã.Sec⁹ si emissȝ vl̃
alia cã ñ lucraria ꝛ bõa fide hũissȝ.Cuȝ
hoc cõ.Gof.ꝛ Hosti.Et addit Goff.ꝙ si
res illa ex cã lucratia ꝑueniat postea
ad aliũ ex sili cã.ꝛ iste vltim⁹ fuit ille q
potuit petẽ usuras.libat⁹ ẽ ille cui res
p̊ data fuit vt ꝯ eũ agi nõ possit.ff.ḋ ac.
ꝛ ob.l.oẽs debitores.Ideȝ Hosti. A .
Idẽ in sũ.eo.ti.q.55.Et de hoc lati⁹ suꝑ
vsura p̊.§.13.° in addit].ut tactũ ẽ supra
in.§.precedenti. B.

¶ Quid de regib⁹ ꝛ p̄ncipib⁹ q cũ pos
sint nõ ꝯpellũt ad restituẽdũ vsuras
R° s̄m Guil.Dico ꝙ tenẽt̃ etiã si nihil
ad eos ꝑuenit. A .Ideȝ in sum.eo.ti.
q.58.Et de hoc lati⁹ suꝑ restõ 7.°§.xi.° B

¶ Utꝝ usurari⁹ teneat̃ restituẽ q̄cq̄d
de pecũia vsuraria lucrat⁹ sit? R° s̄m
Ray.Si vsurari⁹ ex pecunia vsuraria
negociat⁹ sit ꝛ lucrat⁹ vel emit ide p̄re
diũ ꝛ fruct⁹ ꝑcepit nõ tẽt̃ h° restituere
Cõ.Ul ꝛ Tho.scḋa scḋe.q.78.eo ꝙ tl̃e
lucꝝ ñ ẽ fruct⁹ pecũie sȝ hũane idustrie
ꝛ possessio ẽpta ḋ tali pecũia ẽ res emẽ
tis ꝛ nõ ei⁹ a q̊ accepta fuit vsura lȝ ei
sit obligata. A .ḋ h° dictũ ẽ.s̃.vsura
p̊.§.13.° i additiõe. B .Sȝ s̄m ꝙ ponit
Guil.si hũit de vsura rẽ vl̃ pec⁹.tunc
q̄cq̄d de fructib⁹ illi⁹ ꝑcepit tenet̃ resti
tuẽ.qꝛ ex re alteri⁹ hũit. A .Predcis
ꝛ his q̄ dicũt̃ in se.§.Cõ.Ul.ꝛ Tho.ut in
sũ.eo.ti.q.55.vbi s̄m Guil.addit̃.Idẽ ẽt
credo ḋ lucro hito ḋ re furtia ul̃ rapta
si ex eo p̄dia uel reddit⁹ emãt̃.Et con.p̄
dcis Tho.ꝛ Ul.ut ibi.Et de suꝑdcis fru
ctib⁹ ꝛ interesse lati⁹ supra restitutõ p̊
§.4.° in additionibus. B.

¶ Utꝝ usurari⁹ teneat̃ debitori ad dã
na? R° s̄m Ray.Tenet̃ ad oia dãna q̄
ille ꝓpter solõnẽ vsure passus est.ut si
domũ suã ꝓpt̃ h° uili⁹ uẽdidit.ꝛ si aliã
ꝯduxit.aut si ꝓpter hoc ab alio sb̄ usu
ra quesiuit.

¶ Cui restituẽda sit usura? R° s̄ȝ Ho
sti.Gnãlit̃ reddi dȝ ei a q̊ qs extorsit ul̃
ei⁹ hẽdi.ꝛ si ñ iueniãt̃ ẽ pauꝑib⁹ erogã
da.ex̃ eo.cũ tu.Qḋ si abñs ẽ eo ꝙ usu
rari⁹ transtulit se ad aliũ locũ.tenet̃ ei
mittẽ suis ꝓpriis sũptib⁹.Qḋ si ille q
hẽbat recipe ab usurario uel hẽs eius
trãstulit se alio.tũc mittet ei sũptibus
illi⁹ cui mittit:nisi expẽse excederẽt to
tã sũmã.tũc n.dȝ pauꝑib⁹ erogari.2.q.
6.anterioꝝ.ex̃ ḋ iudeis.cũ sit.nisi ꝙ si ḋ
ꝓrio ei⁹ aduẽt⁹ sꝑat̃.tũc fiet.ut dcȝ est
suꝑ.§.5°.C.de usur].acceptã. A .Idẽ i
sũ.eo.ti.q.68.Et de hoc lati⁹.s̃.restõ.6.° i
p̄n.°cũ additõe. B .De mã ista pl̃a p̄nt
colligi supra restõ ꝑ totũ.Quõ etiaȝ iu
dei ꝯpellũt̃ restituẽ suꝑ usura.p̊.§.fi.

Usus clauium p.°

q̊ ad excõicatiões papales.i.q̄
rũ absolõ sedi ap̄lice reſuat̃.qꝛ noticia
i p̄dcõ cãu ꝯfessorib⁹ ualde ẽ nccia.de
qb⁹.s̃.absolõ p̊.§.2.° aliquid tactũ ẽ.sed

hic clariꝰ ⁊ pleniꝰ ē dicenduꝫ.

¶ Prima gͦ pōit in decrꝫ.17.q.4.ſiqs
ſuadēte.vbi Jnno.dic̄.Si qs ſuadente
diabolo hꝰ ſacrilegii viciū īcurrerit ꝙ
i cl'icū vl' i mōachuꝫ violētas manꝰ iie
cerit.anathatis vinculo ſubiaceat.⁊ nul
lꝰ epoꝝ illuꝫ p̄ſumat abſoluē:niſi mor
tis vrgēte ꝑiclo.donec ap̄lico ɔſpectui
p̄ntet̄ ⁊ eiꝰ mādatū ſuſcipiat. hec ille.
¶ Ad cuiꝰ itelligētiā p̄ ſciēdū ē ꝙ cl'icꝰ
appellat̄ ēt q hūerit p̄mā tōſurā tm̄.ex̄
ꝺ eta.⁊ q̄.cū ɔtigat.Et de tali ēt itelligr̄
h.ut pōt colligi ex nōtis ꝑ.d.Pe.de an
cho.i.c.p̄.de cle.ɔiu.liͦ.6ͦ. Nōtur ēt i ſū.
liͦ.3ͦ.ti.33.q.89.Jdē itelligit̄ de quolibet
religioſo ⁊ cōuerſo religiōis.ex̄ eo. non
dubiū.Et ſil'r ꝺ mōialibꝰ ⁊ eaꝝ ɔuerſis.
ex̄ eo.ꝺ mōialibꝰ.Et dꝫ itelligi ꝺ ɔuerſ
q renūciauerūt ꝓprīis.nō āt ꝺ retinēti
bꝰ ꝓp̄a.ut nōt̄ i ſū.eo.ti.q.34. vbi ēt dr̄
ſꝫ Hoſti.idē itelligēdū de ɔuerſis ſecu
lariū eccl'iaꝝ qn̄ tradiderūt ſe ⁊ ſua di
uino obſeqo.Jdē ēt dic̄ gl' i.c.nō dubiū
Jdē qͦꝫ itelligit̄ ꝺ nouicio religiōis .ex̄
eo.religioſo.§.p̄.liͦ.6ͦ.Jdē ēt vr̄ de here
mitꝭ.Nā hēmite ēt ꝓpriuꝫ hn̄tes gau
dēt p̄uil'io cl'icali.ſm gl'.i.c.q꜠ ꝯe.16.q.i.
Et fortiꝰ frēs ⁊ ſorores t̄tii ordis ſancti
Frāciſci.vt nōt Bar.ī.l.ſꝑ.§.p̄.ff.ꝺ iur̄
īmu.ſm frēꝫ Jo.de capiſtrāo i ſuo defē
ſorio allegās etiā ⁊ pl'es alios nōbiles
doc.vꝫ Archidiaconū.Pauluꝫ de elea
zariis.⁊ Jo.de lignano.in cle.cuꝫ ex eo.
de ſen.exco.⁊ Henziliñuꝫ.⁊ dn̄m Jo.de
Jmola.⁊ dn̄m Anto.de bu.in.c.rurſus.
ex̄ q cle.vl' vo.vbi dic̄ idē ꝺ ml'iere iclu
ſa.xi.q.i.ꝺ ꝑſona.Et ꝺ fribꝰ ⁊ ſororibus
t̄tii ordis dic̄ ꝯiꝰ eē qꝺ dic̄ Hēziliñus ꝯ
Federici ɔſiliū ⁊ ꝯ Guil. Allegat ēt no
tata ꝑ Bar.i.l.i.ff.ꝺ pe.⁊ ī.d.l.ſꝑ.Jdem
ēt dn̄s An.ī c.nullꝰ.ex̄ de foro ɔpe. dicit
ꝙ gnāli't oēs ꝑſone q̄ regl'arit̄ viuūt ſc̄
eccl'iaſtice ꝑſone.lꝫ nō faciāt ꝓfeſſiōeꝫ
⁊ gaudēt p̄uil'io cl'icali.ut nōt glo.⁊ tex.
ī.c.idēnitatibꝰ.ad fi.⁊ de elec.liͦ.6ͦ.⁊ nō.
12 q.vltꝫ.c.fi.⁊ ꝺ ma.⁊ obe.c.dilecta.ī gl.
Pe.quod facit dic̄ ip̄e ꝓ iſtis ieſuatꝭ ⁊
maribꝰ ⁊ ml'ieribꝰ.Jtē 2ͦ.ſciēdū ꝙ non
ſolū dr̄ ille manꝰ iicē q ꝑcutit aliqueꝫ
de p̄dcis ꝑſonis.ſꝫ ēt q eā claudit.vl' ali
qd i illā ꝓicit ul' mitꝭ ſil'ibꝰ mōis offē
dit.vt.s̄.excōicaͨ 2ͦ.§.9.cū ſe.⁊ i directo
ria iurꝭ.liͦ.3ͦ.ti.2.§.24ͦ.cū ſe.Jtē 3ͦ ſcien
dū ꝙ n̄ ſolū q fac̄ aliqd p̄dcoꝝ icurrit
dcāꝫ ſniaꝫ.ſꝫ ēt q fieri mādat l' ſuo noie
factū ratificat.ex̄ eo.cū qs.liͦ 6ͦ. Jtē in
his dās ɔſiliū auxiliū ul' fauorē.ex̄ eo.
nuꝑ.Et itelligit̄ de ɔſilio ēt ſi alit̄ eſſet
facturꝰ:q꜠ nihiloꝰ ɔſulēs ꝑticipat i cri
mine.⁊ iō icurrit ſniaꝫ.⁊ nō.i directoria
liͦ.3ͦ.ti.2.§.126ͦ.⁊ nōt.d.An.de bu.i dcō.c.
nuꝑ.lꝫ ibi glo.videat̄ ſentire ꝯriū.Jteꝫ
p̄dcis ɔſentiēs.Et nō itelligit̄ de nudo
ɔſenſu q obligat ſolū ad pcim̄.dcō.c.cū
qs.ſꝫ de ɔſenſu cooꝑatio.ut nōt glo.ex̄
eo.q̄ꝫte.Jtē q n̄ obuiat.ex̄ eo.q̄ꝫte.Et lꝫ
ibi glo.alit̄ uideat̄ ſentire.tn̄ ibidē dicit
d.An.ꝺ bu.ꝙ cōis opio ē ꝙ icidat in ca
nonē patiēs ꝯberari cl'icū ⁊ doloſe n̄ ꝓ
hibēs ſiue hēat ꝯberātē in ꝑtāte ſiū n̄.
Et idē nōt̄ ſm Hoſt.i ſū.eo.ti.q.34.ſed
qd de ɔuerſis.Jtē ſniaꝫ icurrit q dictaꝫ
iiuriā fac̄ ēt cū uolūtate offēſi.q꜠ canō
itroductꝰ ē nō ſolū i fauorē ordinati: ſꝫ
ēt ordis cl'ical'.ex̄ eo.ɔtīgit.p̄.Jteꝫ.ſniaꝫ
icurrit cl'icus uel ſil'is ꝑſona irato aīo ꝑ
cutiēs ſeip̄m.q꜠ facit iiuriā ordini cleri
cali ſiū religiōi.Jtē q꜠ ſicut nō lꝫ offen
dere aliū.ita nec ſemetip̄ꝫ.23.q.5.ſi n̄ lꝫ.
ubi hͦ tenꝫ Archi.⁊ nōt̄ i directoria. liͦ.
3ͦ.ti.2.§.120.Jtē 4ͦ ſciēduꝫ ē ꝙ i aliqbꝰ
cāibꝰ ex dcā iniectōe manuū p̄ſtita ex
cōicatō nō irrogat̄.ut.s̄.excōicaͦ 2ͦ.§.p̄.
⁊ q̄i ꝑ to.Jtē 5ͦ ſciendū ꝙ ab ea pōt ab
ſoluē legatꝰ ap̄l'icꝰ.⁊ qn̄qꝫ ēt ep̄i ⁊ alii p̄
lati:vt.s̄.abſol'o 2ͦ ⁊ 3ͦ.ꝑ totuꝫ.Jn decre
talibꝰ ſūt alie.q̄ꝝ p̄ma ē i.c.q̄rēti.ꝺ offi.
dele.vꝫ qn̄ qs fuiſſꝫ excōicatꝰ a delega
to pape nā īfra ānū pōt ab ip̄o abſolui
pꝰ ꝯo n̄ ſꝫ a papa.Et itelligit̄ pꝰ ānuꝫ a
diffinitiā ſnia.An̄.n.eā ēt pꝰ annū pōt
delegatꝰ abſoluē.ut ibi nōt gl'. Scda ē
ꝯ falſificātes l'raſ ap̄l'icas.ꝺ q̄.s̄.excōica
tio 3ͦ.Tertia ē ꝯ icēdiarios p̄ſerti locoꝝ
ſacroꝝ.de qbꝰ.s̄.excōicaͦ 4ͦ. Et ꝺ aliis
ſup̄ abſol'o p̄.§.2ͦ.ꝯ.ſecūdꝰ. Quarta ē ꝯ
effractoreſ eccl'iaꝝ uel ſiliuꝫ locoꝝ.de q
bꝰ ſup̄ excōicatio 4ͦ Quita ē ex̄ eo.c.ſi

gnificauit.de q̃ dictuȝ ē sup̃ ab^lo p̄.§.2º
v.3^9 cū additōe. In 6º sūt ꝛ alie.q̄ꝝ pꝛia
ē ꝯ isecutoꝛes cardinaliū cū oib^9 i deli
cto pticipātib^9.ut si soci^9 fuerit faciēt
aut fieri mādaueīt.uel factū ratū hūe
rit.aut ꝯsiliū dederit uel fauoꝛē.aut po
stea receptauerit ul' defensauerit sciēt
eūdē.Oēs.n.p̄dci icurrūt excōicatōem
a q̃ nō pñt absolui nisi a papa p̄terq̄ in
moꝛtꝭ dūtaxat articulo cōstituti.ex̄ eo.
felicꝭ li.º 6.º ubi ēt mlt'e alie pene irrogā
tur ꝛ graues ꝯ eosdē.Scd̄a ē ꝯ eligētes
seu assumētes aliq̄s ad regimē ciuitatꝭ
Rome nō obseruata foꝛma.c.fūdamē
ta.de elec.li.º 6.º Et silr̃ ꝯ cōsentiētes ele
ctōi.noiationi.seu assūptōi de ipsis fcē
ad p̄dcā.ꝛ ꝯ obediētes dictꝭ officialib^9.
ꝛ ꝯ i his dātes ꝯsiliū auxiliū uel fauoꝛē
publice uel occl'te.Nec p̄dci pñt absol
ui ab alio q̄ a papa p̄terq̄ i moꝛtꝭ arti
culo.d.c.fundamēta.§.q2 si sec^9.ꝛ.§.ꝯtē
ptoꝛes.Et h^o cōit' sp accidit qñ Roma
ad obiaȝ nō ē ap̄lice sedis.Tertia ē in.c
gcūq3.ex̄ eo.de q̃.s̄.excōica.º p̄.§.2º.v.21^9
Quarta ē i.c.exiit.q semiat.§.itaq3.ꝺ v
bo.sig.vȝ ꝯ glosantes declaratiōeȝ Ni
colai ētu sup regula fratꝝ mioꝝ alit' q̄
sit ibi defīnatū.Item ꝯ doctoꝛes seu le
ctoꝛes q qñ docēt i publico ex cēta scia
uiciāt itellc̄ȝ dc̄c declaratōis.Itē ꝯ taci
entes comētū scripturas seu libellū.ul'
q ex certa scia uel delibatōe defināt in
schol' seu p̄dicāt ꝯ regulā ꝛ statū fratꝝ
minoꝝ uel ꝯ determinata seu aliq̄ꝺ de
determinatꝭ i dcā declaratiōe.Oēs.n.p̄
dci icurrūt papalē excōicatōeȝ. quibus
cūq3 p̄uilegiis nō obstātib^9.ut ibi.Et ꝺ
hac excōicatōe dr̃ i sū.i additiōib^9 sup
titulo.de sen.exco.ꝛ in directoꝛia li.º 3.º ti
2.§.210.cū se.Un̄ nō ē v̄isil'e q2 sit r̄uoca
ta qꝺ aliq uident' asserē.at in p̄dcis lo
cis nō fuisset de ea facta mentio p̄s̄ti i
directoꝛia q̃ ē nouissima.Et cū dicta as
sertio sit ꝯ ius cōe.nō dȝ ei fides adhibe
ri nisi de ea hēat' idubitata declaratio
ex̄ de fi.istru.pastoꝛal'. Sūt ꝛ alie i cle.
Pꝛia ē ꝯ igsitoꝛes hērice p̄uitatꝭ.ul' alr
ꝯ hēticos hñtes officiuȝ q odii.grē. uel
amoꝛis lucri.aut ꝯmodi tp̄alis obtētu

ꝯ iusticiā ꝛ ꝯsciāȝ suā omiserit ꝯ queq3
p̄cedē ubi p̄cedēdū fuerit sup hētica
p̄uitate.ac obtētu eodē p̄uitatē ipsam
uel ipedimētū officii sui alicui iponen
do.cū sup hoc p̄sūpserit q̄q̃ mō uexare
Nā p̄ter alias penas p̄ q̄litate crimis
iponēdas eisdē.ep̄s aut superioꝛ suspē
siōis ab officio p triēniū. alii vero ex
cōicatōis sniaȝ ipo facto icurrūt:a q nō
pñt absolui nisi a papa p̄terq̄ i moꝛtis
articulo.ꝛ tūc satisfactōe p̄missa.nullo
i hac pte p̄uilegio suffragante.vt i cle.
mltoꝝ.ad fi.de hēticꝭ. Scd̄a ē ꝯ religio
sos q clicis aut laicis nō hita p̄rochial'
p̄sbri snia spali p̄sūpserit ministrare sac̄
mētū unctōis extreme.uel eucharistie
ul' mr̄imōia solēnizare.i.solēnit' bñdicē
s̄ȝ glo.ut i cle.de p̄ui.religiosi. de q̃ sup
abs^olo p̄.§.2.º v.2^9 ē de religiosis.cū addi
tōe.Tertia ē ꝯ religiosos q excōicatos
a canōe p̄tq̄ i caib^9 a iure exp̄ssis uel p
p̄uil'ia sedis apl'ice ꝯcessis eisdeȝ .uel a
sniis p statuta p̄uicialia ul' synodalia
p̄mlgatꝭ.seu ut v̄b utamur eoꝝ. a pena
ꝛ cl'pa absoluē queq3 p̄sūpserit.d.cle.re
ligiosi.Et h̄ noie snie ꝯphēdit' ois eccle
siastica cēsura. Nec obtinȝ ista excōica
tio si religiosus absoluēt a snia iudicis
ut nō.i gl.dcē cle.r̄ligiosi.Et idē nōt' in
directoꝛia li.º 3.º ti.2 §.232.º ēt si snia iudi
cialit' eēt lata a papa. Itē in directoꝛia
e.ti.§.234.º dr̃ q2 si religiosus absoluit a
pctō p̄pt qꝺ icurrit qs excōicatiōeȝ ex
cōicatū a canōe ul' a statuto synodali t'
p̄uiciali.ñ āt ab excōicatōe s̄ȝ Guil.nō
icurrit excōicatōȝ.cū aliꝺ sit absoluē a
pctō ꝛ aliꝺ penā seu uiculū excōicatōis
r̄laxāe. Nā ireq̄nt' pl'es r̄manētes i moꝛ
tis pctō p̄pt qꝺ erāt excōicati absoluū
tur ex cā.ex̄ ꝺ testib^9.uēies 2.º i fi. Sic ꝛ
excōicat^9 ꝛ irreglarꝭ ab excōicatiōe ab
soluit' i irreglaritate r̄manēdo.ex̄ ꝺ sē.
ex.cū illoꝝ.i p̄n.º Preter ea si h^o itelligēt
ꝺ pctō p̄pt qꝺ erat excōicat^9 sic dic ꝺ
absolutōe a sententiis.ita dicēt a pctō.
ex̄ de deci.ad audientiā.Et q2 p̄babilit'
pōt religiosus factā excōicatōem p sta
tuta ignoꝛare.q2 i fcō ꝯsistunt.ꝛ maxie
cū tal' ñ teneat' ire ad ꝯcilia ep̄alia,vl'

archiepālia.iō exc̄usat̄ ƀz Guil.qꝛ igno
rabat sacrilegiū vel sodomitā vł furez
ī alia diocesi excōicatum.Tales.n.snie
poti⁹ i fcō ꝯsistunt.ꝛ iō ꝓbabilr̄ marie
ab exēpt| ignorari pñt.ex̄ ꝺ ꝯsti.li.º 6.º ꝛ
ꝺ cle.ex.mi.apłice.Sz sniaz canōis ñ lz
tali ignorāe.Et lz excōicatōez ñ icurrat
g̃uit̄ tñ peccat ꝓ eo ꝙ pctōrē decipit ꝛ
seip̄z.hec ibi.Quarta ē i cle.i.de penis.
vbi dr̄.Si qs suadēte diabolo i h⁰ sacri
legii gen⁹ ꝓrupit ꝙ quēuis pōtificē iīu
riose ł temē ꝑcusserit aut cepit seu bā
niuerit.vl hec mādauerit fieri.aut fcā
ab aliis rata hūerit.vl soci⁹ i his fuēit
faciēt|.aut ꝯsiliū i his dederit.aut fauo
rē.seu scient̄ defensauēit eūdē i illł casi
h⁹ de p̄dcis i qb⁹ excōicatōz p iā edcōs
canones ñ subiret.sit hi⁹ nr̄e ꝯstōis au
ctoritate nō obstante q̄cunqꝫ ꝯsuetudi
ne quā reputam⁹ approbāte sacro con
cilio poti⁹ corruptelā anathat| mucro
ne ꝑcussus.a q̄ neq̄at nisi ꝑ sūmū pōti
ficē p̄tqꝫ i articło mort| absolui. Quin
ta ē ꝯ religiosos ꝛ clīcos secłares q idu
cūt aliq̄s ad vouēdū.iurādū.seu ꝓmit
tēdū.vt sepulturā eligāt apđ eoꝝ eccle
sias vł ut iā electā vlti⁹ nō imutēt.Nā
excōicatōez icurrunt.a q̄ ab alio qꝫ a se
de apłica p̄terqꝫ i mortis articło ñ pñt
absolui.ut i cle.cupiētes.ad fi.de penis
ꝺ q̄ ēt.§.sepultura 2.º i p̄n.º Sexta ē i cle
g̃uis ꝺ sen.exc. ꝯ q̄.§.absoło p̄.§.2.º ℟.
ſ⁹ ꝺ his.Septia ē ꝯ frēs miores q tēꝑe
iterdci recipiūt ad diuia officia frēs vł
sorores de t̄tio ordie bti Frācisci.ēt si
suꝑ hoc hi vł isti p̄uilegiis qbuscunqꝫ
muniti extiterit.Nā icurrūt excōicatōz
a q̄ ꝑ aliū qꝫ ꝑ papā ł satisfactiōe p̄mis
sa ꝑ locoꝝ ep̄os q auc̄te apłica in hac ꝑ
te ip̄o iure fūgūt nō pñt absolui. vt in
cle.cū ex eo.ꝺ sen.excō.Et sic i corpore
iur| videnf eē.17.vna i decretis.5.i de
cretalib⁹.4.in sexto.ꝛ.7.in cle. Sunt ꝛ
alie i exuagātib⁹. Prima ē illa Boni
facii octaui q̄ incipit.Derestāte.ꝯ excu
terātes.demēbrātes.seu decoquentes
defunctoꝝ corpa ꝓ ip̄is ꝯseruādis seu
deportandis ad ꝑtes alias.Nā excōica

tōez icurrūt.a q̄ absolui nō p̄sit ab aliq̄
qꝫ a papa p̄terqꝫ i mort| articło.Et cor
pus sic tractatū ecclīastica p̄uat̄ sepul
tura i odiū h⁰ agētiū.vt ibi.De q̄ et ex
coicatōe dr̄ i directoria li.3.º ti.4.§.22.ꝛ
aliqd.§.absoło p̄.§.2.º ℟.itē qcūqꝫ.Scđa
ē alia silr̄ Bōifacii octaui q incipit.Ex
cōicam⁹ ꝯ oēs cuiuscūz ꝯditōis existāt
q aliqđ pactū fecerit.vł aliqđ ꝑuū vel
magnū ꝓmiserit.ꝓmissiōez receperit.
aut ex pacto seu ꝓmissiōe occłta ułma
nifesta sub verb̄ gnālib⁹ vel spālib⁹ ex
p̄ssis vel ñ exp̄ssis aliqd receperit ꝺ q̄
cunqꝫ re ac vtilitate ꝓ aliq̄ iusticia seu
grā ꝑ sedē apłicā obtinēda.ꝛ ꝯ ꝓmittē
tes dātes ꝛ accipiētes ꝛ ꝯ sciētes aliquē
ꝺ p̄dcis nisi ifra tres dies retulerint pa
pe vel alt̄i ꝑ quez papa possit scire. ꝛ ꝯ
vtētes lr̄is seu g̃tiis sic obtēt|.Oēs eni
excōicatōez icurrūt.a q̄ ab alio qꝫ a pa
pa absolui ñ pñt nisi i mort| articulo ꝛ
qcqd ē r̄ceptū pauꝑib⁹ eroget̄.nec grā
valz sic obtēta:vt nō.i directoria eo.ti.
§.23.cū se.Tertia ē Nicolai q̄rti que ici
pit.Oli cāz.ꝯ deferētes ꝓhibita ad par
tes ifideliū.de q̄ silł cū mlt| aliis ad idē
tēdētib⁹.§.saracen⁹.§.p̄.Quarta ē ꝯ re
ligiosos cuiuscūqꝫ ordis mēdicātiū qui
absqꝫ sedis apłice lnia spāli trāseūt ad
quēcūqꝫ ordiez mōachoꝝ vł canōicoꝝ
regulariū seu ordinū ñ mēdicātiū.ordi
ne cartusiēsiū dūtaxat excepto. Nā in
gressus nō valz.ꝛ tā igrediētes qꝫ recipi
ētes excōicatōez īcurrūt.a q̄ ab alio qꝫ
a papa absolui ñ pñt nisi i mort| articu
lo:ut i exua.Martini qnti.q̄ icipit.Uiā
ābitiose.fcō āno p̄ sui pōtificat⁹.5.º loco
sūt aliq̄.ꝯ simōiacos ꝯdite tā a Marti
no qnto qꝫ ab Eugenio q̄rto de qb⁹ sup̄
simōia 7.º §.fi.i additōe.Sexta ē ƀm ali
q̄s ꝯ eūtes ad t̄rā scāz ēt cā deuotionis
seu ex uoto sine lnia sedis apłice. ꝛ ab
solutio reƀuat̄ pape vel sūmo pniario
qui ēt pōt lniaz ꝯcedē ꝛ absolutionem
ꝯmittere:ut pz i p̄uilegio sūmi pniarii.
Septia est ƀm eosdē ꝯ laicos recipien
tes in curia romana lr̄as apłicas nisi p
man⁹ pape vł bullatoꝝ vel alioꝝ qb⁹ ē

ꝯmiſſū.ꝛ abſolͦ reſeruat̄ pape.ut pꝫ in
formulario cācellarie ſeu regiſtro. Jn
ꝓceſſu quoqꝫ ānali curie ꝯtinēt̄ ꝛ alie.
Pͥa ē ꝯ oēs hēticos ꝛ eoꝝ fautores re
ceptatores ac defenſores. Scđa ē ꝯtra
oēs ꝛ ſingulos cuiuſcūqꝫ ſtatꝰ gdꝰ pre
eminētie aut ꝯditōis exiſtant.q ꝑfidis
hēticis arma.eqs ferꝝ.plūbū.lignami
na.ſal.oleū.vinuꝫ.victualia.ꝛ alie que
cūqꝫ ad uſū hoiuꝫ ꝑtinētia.aut queuis
alia ꝓſidia publice vel occl'te ſubmini
ſtrāt.ac ꝑ ſe vel ꝑ ſubditos afferri faci
unt vl' ꝑmittūt.cū qbꝰ ipi hētici xp̄i fi
deles qūolibꝫ ipugnare ſeu offēdē pn̄t
Et ꝯ adherētes hēticoꝝ.ac ꝯſētientes.ꝛ
ꝓſtātes eiſdē i ꝓmiſſis q̊cūqꝫ mō ꝛ q̈lit̄
cūqꝫ auxiliū ꝯſiliū vl' fauorē. Tertia ē
ꝯ falſarios bullaꝝ ſeu lr̄aꝝ apl'icaꝝ ꝛ ſu
plicationū gr̄aꝝ ſeu iuſticiā ꝯtinētiū ꝑ
ſūmū pōtificē vel vicecācellarium ſeu
gerētes viceſ aut officiū vicecācellarii
ſcē romane eccl'e de mādato eiuſdeꝫ ſū
mi pōtificiꝭ ſeu vicecācellarii. aut gerē
teſ officiū ꝓdcm̄ ſignātes ſupplicatōes
eaſdē.Quarta ē ꝯ oēs illos q eq̊ſ.arma
ferꝝ.lignamia.ꝛ alia ꝓhibita deferūt
ſaracenis qbꝰ xp̄ianos ipugnāt.Quin
ta ē ꝯ ipediētes ſeu iuadēteſ victualia
ſeu alia ad uſū romane curie nccīa ad
ducētes. vel ne ad curiā ipaꝫ adducāt̄
ipediētes.ꝛ q talia faciūt vel defēdūt
cuiuſcūqꝫ fuerit ordis ꝓeminētie ꝛ ſta
tus.Sexta ē ꝯ oēs illos ad apl'icā ſedeꝫ
veniētes ꝛ recedētes ab eadē.necnō et
illos q iuriſdictōeꝫ ordiariā vel delega
tā aliq̈ nō hn̄tes i eadeꝫ curia remanē
tes ꝓp̄a auc̄te capiūt ſpoliāt ꝛ detinēt
aut ex ꝓpoſito ꝟberare mutilare vel i
terficē ꝓſumūt.ꝛ q fieri faciūt ſeu mā
dāt.Septīa ē ꝯ om̄s illos q i terris ſuis
noua pedagia iponūt. Forte hͦ intelli
gēdū ē qn̄ fit ſine iuſta cā vel legitima
auc̄te vꝫ ſedis apl'ice ipatoris ſeu regꝭ
ex̄ de ꝟ.ſig.ſuꝑ qbuſdaꝫ.§.ꝓ.Octaua ē
ꝯ oēs illos q ꝑ ſe vl' ꝑ aliuꝫ ſeu alias q̈ſ
cūqꝫ ꝑſonas eccl'iaſticas vel ſeculares
ad romanā curiā ſuꝑ eaꝝ cauſiſ ꝛ nego
ciis recurrētes.illaqꝫ i eadeꝫ curia ꝓſe
quentes.aut ꝓcūratores.negocioꝝ ge
ſtores.aduocatos.vl' ꝓmotores ipoꝝū
vel etiā auditores ſeu iudices ſuꝑ dcīs
cāis ſeu negociis deputatos occaſione
cāꝝ ſeu negocioꝝ hiꝰ.ꝟberāt mutilant
vel occidūt aut bōis ſpoliāt cuiuſcūqꝫ
ſtatꝰ vel ꝯditōis fuerit.Nona ē ꝯ om̄es
mutilātes vl'herātes ꝛ iterficiētes ſeu
capiētes ꝛ detinētes ſeu deꝓdantes ro
mipetas ꝛ ꝑegrios ad vrbē cā deuotio
nis ꝛ ꝑegrinatiōis accedētes ꝛ i ea mo
rātes ꝛ recedētes ab ipa.ꝛ i his dantes
ꝯſiliū auxiliū vel fauorē. Et ſubdit̄ i ꝓ
ceſſu.Eorūqꝫ bona ꝯfiſcamꝰ. Decia ē ꝯ
oēs illos q ꝑ ſe vel ꝑ aliū ſeu alios dire
cte vel idirecte ſub q̊cūqꝫ titulo vel co
lore occupant detinēt ul' hoſtilit̄ diſcur
rūt ſeu iuadūt aut occupare vl' detinē
vel diſcurrē ꝓſumūt i totū vl' in ꝑtem.
aut q occupabūt detinebunt ꝛ hoſtilit̄
diſcurrēt ſeu iuadēt almaꝫ vrbem reḡ
Scicilie ꝛ Trinarie inſulas. Sardinie.
Corſice t̄rā citrafaꝝ.p̄rimoniū bti Pe
tri i Tuſcia.ducatum ſpoletanū.Mar
chie āconitane.maſſe trebarie. Romā
diole.Cāpanie atqꝫ Maritime ꝓuinci
as ꝛ t̄ras ſpāl' cōmiſſiōis.ciuitateſqꝫ ec
cleſie Bononiēſē. Ferrariēſē. Beneuē
tanā ꝑuſinā.auinioñ.ciuitateꝫ caſtelle
Tudertinā ꝛ alias ciuitates ꝛ terras.ꝛ
alia loca l' iura ad romanā eccleſiā ſpe
ctātia ꝛ ꝑtinētia. ꝛ adherentes ꝛ fauto
res ꝛ defēſores eoꝝ. ſeu i his dātes eiſ
dē ꝯſiliū auxiliū vel fauorē. nō obſtāti
bꝰ qbuſcūqꝫ ꝓuilegiis cuicūqꝫ ſub qua
cūqꝫ forma ꝟboꝝ ꝯceſſiſ ꝙ excōicari n̄
poſſit.ſeu ꝙ de ipo excōicatio nō itelli
gat̄.necn̄ ꝯſuetudibꝰ ꝛ obſeruātiis ſcri
ptꝭ ꝛ n̄ ſcriptꝭ.ac aliis ꝯriis qbuſcunqꝫ.
Oēs ꝓdci caſus ꝯtinent̄ i ꝓceſſu Euge
nii q̈rti fcō āno 7º ſui pōtificatꝰ. q inci
pit.Excōicamꝰ.Et ibi ſubdit̄. De qbꝰ q
dē ſniis nullꝰ ꝑ aliū q̄ꝫ ꝑ romanū pōti
ficē:niſi dūtaxat i mortꝭ articl'o cōſtitu
tus poſſit abſolui.nec ēt tūc niſi de ſtā
do eccl'ie ſcē mādatꝭ ſatiſfactōe ul' ſuffi
ciēti cautōe ꝓſtitꝭ. Jllos āt cuiuſcunqꝫ
fuerit ꝓeminētie.dignitatꝭ ordis.ꝯditio

tiis. aut statuſ. ēt ſi pōtificali uel alia q̄
uis dignitate p̄ditos. q ɔ̄ tenorē p̄ñtiū
talib' uel eoꝝ alicui ſeu aliqb' abſolo
nis bñficiū ipedē ɔ̄ fcō p̄ſūpſerit. excōi
catiōis z anathat] ſnia inodam'. eiſq; p̄
dicatōis. lectōis. admiſtratōis ſacroꝝ. z
audiēdi ɔfeſſiōeſ officia iterdicim' hec
ibi. Undecia ē q̄ nōt ƀȝ hoſt. i ſū. li. 3. ti.
33. q. 34. circa mediuȝ. vbi dr̄. Hodie p̄
ceptū ē ꝙ i lr̄is dñi pape nec i magno
nec i ꝑuo audeat qs manū apponē et]
lr̄aȝ vnicā vl' pūctum unicū corrigēdo
except] officialib' qb' h' ɔmiſſū ē. Alio
qn manū apponēs ex canōe lato in cu
ria ipo fcō ſniaȝ excōicatōiſ icurrit q̄ n̄
pōt ꝑ aliquē citra ſedē aplīcā relaxari.
Duodecia ē ɔ̄ pirataſ q ſilr̄ n̄ pñt abſol
ui niſi ꝑ papā ƀȝ aliq̊s. Un̄ z i. c. excōica
tōi. ex̄ ɔ̄ rap. nōt. d. An. de bu. ƀȝ Jo. an.
ꝙ pirate ſel' in āno excōicāt ex ore pa
pe. Deciatertia ƀȝ aliq̊s ē ɔ̄ oēs ſciſma
ticos q ſilr̄ ſūt excōicati ꝑ ꝓceſſū curie
z abſolo reſeruat' pape. Alie ſūt ex p̄ui
legiis. vñ ſic a fidedignis ꝑcepi igredi
ētes mōaſteria mōialiuȝ ordis p̄dicato
rū p̄tꝙ i cāib' ncc̄itat] i eoꝝ ɔſtōib' de
clarat]: ut ꝓ medēdo vl' admiſtrādo ſa
cr̄a ifirmis. ſeu ꝓ reparādis edificiis. ſi
ne lnia pape vl' mgr̄i ordinis p̄dicatoꝝ
excōicatōeȝ icurrūt: a q̄ abſolui nō pñt
niſi ꝑ papā vl' ꝑ dcm̄ mgr̄ȝ. vl' ꝑ illū cui
ɔmiſſuȝ fuēit ab aliq̊ eoꝝ ut pȝ i bulla
ōdis p̄toꝝ. Jtē igrediēteſ mōaſtēia ſcē
Clare. niſi i caſib' i eaꝝ ɔſtōib' ɔceſſis.
ſiñ lnia pape vl' ei' cui a papa fuerit cō
miſſū. excōicatōeȝ icurrūt: ut pȝ ex bul
la Grego. noni. q̄ icipit. z ſi oium. Et ho
die ei' abſolo pape reſuat': ut pȝ ex bul
la Eugenii q̄rti cui' copiā ego uidi. ſūt
z alie excōicatōes iur]. i. q̄ ipo iure irro
gāt'. q̄ꝝ abſolo pape n̄ reſuat'. z a qbus
epi pñt abſoluē. de qb'. s̄. excōica° p̄. §.
2°. z 3°. Et ſūt aliq̊ i qbuſdā extuagātib'
q̄ꝝ p̄ma ē Bñdicti vndecimi q̄ incipit.
Quia nōnulli. ɔ̄ q̄. s̄. papa. §. ſi. Scd̄a ē i
extua. Joh̄. 22°. q̄ icipit. Scā romana. ɔ̄ i
ueniēteſ nouū ordinē ſeu religiōeȝ. ſeu
hituȝ noue religiōis aſſumētes ſiñ ſpā
li lnia ſedis aplīce. z ɔ̄ ep̄os z q̄ſcūȝ p̄la
tos eis i hoc fauētes: ut pȝ ibi. Tertia ē
ɔ̄ abſoluentes ſine auctē ab aliq̊ excōi
catōe lata ex ꝓceſſu curie. ēt ſi fuerint
pōtifices. vt. s̄. §. 2°. ꝟſu. oēs p̄dci. Ulte
ēt alie excōicatiōes ponūt' i directoria
late i ɔcilio Byturicēſi. p̄ſertiȝ i li. 3°. ti.
2. §. 223. cū mult] ſ. Dcē āt excōicatiōes
p̄fati ɔcilii n̄ obtinēt niſi i regno Fran
cie. ut nōt' ibiō eo. ti. §. 224°. Jō ipſas h̄
ponē n̄ curo. Jtē de caſib' ep̄alib'. s̄. cō
feſſor p̄. in p̄ncipio. cū additōib'.

Usus clavium 2°.

Quo ad abſolonis formā z ſpālēȝ
z cōeȝ. q̊ ad ſpālēȝ. i. ſuꝑ excōicatōe ma
iori ſciendū ꝙ qnq; reqrunt'. Primū ē
ꝙ abſoluēs ptātēȝ abſoluendi h̄eat or
dinariā ſiue delegatā. alr̄ abſolo nulla
ē. ex̄ de pe. z re. ois. imo ſepe ipſe abſol
uēs remanet ligat' cū ſingl'arit' abſolu
to. vt i cle. religioſi. de p̄uileg]. z lati'. i.
patebit. Secūdū ē ut ſiqs excōicat' eſt
ꝓ notoria offenſa i ꝓximū nō abſolua
tur niſi p̄us ſatiſfecerit ſi pōt. ex̄ ɔ̄ ꝟbo
ſig. ex ꝑte. p̄. z nōt' in ſū. li. 3°. ti. 33. q. 103.
ubi ēt dr̄ ꝙ ſi offenſa notoria ſit ɔ̄ deuȝ
tm̄ ɔmiſſa. abſolui pōt z dȝ excōicat' ēt
anteꝙ ſatiſfactio pnie adipleta fuerit
alioqn plerunq; nimis diu ſtaret excōi
cat'. Scd̄' i offenſa ɔ̄ hoieȝ. Et h' p̄ſerti
obtinet qñ in aliq̊ iure exp̄mit' ꝙ qs n̄
abſoluat' niſi ſatiſfactiōe p̄miſſa. ut ex
ſup̄dcis patē pōt multis caſib'. z in dcā
q. 103. ſubdit'. Papa tm̄ p̄dcā i abſolone
nō ſeruat. q̄ icēdiarios z alios excōica
tos remittit abſolutos nulla p̄miſſa ſa
tiſfactōe mādat tñ ꝙ niſi ſatiſfecerint
i eādē retrudāt' ſniaȝ: z iō fac̄ hoc papa
ꝓpt' diſtātiā. z q̄ piculū ē i mora. Dicit'
āt iiuria notoria ſiue manifeſta qd̄ idē
ē q̄ ad hoc. ut i. d. c. ex ꝑte. ɔ̄ ꝟbo. ſig]. qñ
offēſa nō fuerit ꝑ ɔfeſſionē vl' legitiaȝ
ꝓbatiōeȝ ſeu rei euidētiā q̄ nll'a poſſit
tergiuerſatōe celari. ex̄ ɔ̄ ꝟb. ſig. cū oli
Qd̄ ſi excōicat' nō pōt ſatiſfacē i totū
vl' in ꝑtē dȝ abſolui recepta ab eo p̄us
idonea cautōe. ꝙ ſi ad pinguiorē fortu

nā deueneīt satisfaciat.ex̄ de solu.Odo
ardus.ubi dic̄ glo.ꝙ cautio idonea dici
tur ꝑ pignora vel fideiussores.qđ si nō
potest fieri dꝫ ꝑstare quaꝫ pōt.s.iurato
riā.Et idē ēt iportat cū dr̄ sufficiēs cau
tio.vt i.d.c.ex ꝑte.⁊ ibi glo.Et i.d.c.patꝫ
ꝙ s.si cautōe ꝑstita absolui dꝫ excōica
tꝰ qñ ē offēsa dubia.vl' qñ qs excōicatꝰ
ē ꝓ ꝯtūacia.Et lꝫ qs siñ dcā satisfactōe
vl' cautōe absolui ñ debeat: si tñ fuerit
absolutꝰ absolō tenꝫ:sꝫ peccat eum ab
soluēs siñ iusta cā ƀꝫ glo.Ray.⁊ i sū.liº
3º.ti.33.q.iiz.⁊ sup̄ absolō 4º.qđ pōt itel
ligi veꝝ nisi i aliq̊ iure ꝑticulari aliud
sit expressuꝫ sicut patet in excōicatio
nē ex ꝓcessu curie.de q̊.ḡ.c.ꝓxio.§.6º.si
milit̄ ēt i aliq̊ casu ipotēs satisfacē non
dꝫ nec pōt absolui añ satisfactiōeꝫ pre
terꝗꝫ i mortis articlo.ut i cle.volētes.đ
heretı.nec valꝫ remissio.Tertiū est ꝙ
excoicatꝰ dꝫ iurare stare mādatis illiꝰ
qui uult ⁊ pōt eū absoluē.ut ex̄ de sen.
exco.ex tenore.Et sic iurabit stare mā
datis sacrm̄ ꝑstantis.Et ideꝫ iportat si
iuret stare mādatis eccl'ie siue iudicis
siue ꝙ parebit iuri.qđ notat̄ in sum.in
dicta.q.103.ubi subiungit̄.Recta tñ for
ma iuramēti ipsius absoluēdi ē.vt dic̄
Laurı.ꝙ stabit mādatis eccl'ie.Idē di
cit glo.Ray.Sed Hos.magis approbat
ꝙ iurꝫ stāe mādatı ꝑlati l' iudicı qđ iđ
dicit eē qđ ecclesie hec ille.Ex quo oīa
ꝑdcā ideꝫ iportāt clarıꝰ ⁊ tutiꝰ vr̄ ꝙ ab
soluendꝰ iuret stare mādatis illiꝰ q ipꝫ
ꝓ tunc ē absoluturꝰ.q dicet excoicato.
Iura ꝙ pareƀ mandatis meis.dcō.c.ex
tenore.ubi hoc clare mōstrat̄.Et vr̄ iu
randū sup sancta euangelia dei ƀꝫ In
no.i.c.⁊ si xp̄s.de iureiuran.ubi dicit ꝙ
nulla vel modica dr̄ia sit siue iuret qs
super scā dei euangelia siue sup relig
as siue tm̄ dicat ꝓmitto i fide mea.Tñ
i his q̄ in iure ꝑcipiunt̄.ut est iuramen
tū testis ⁊ calūnie sp iurandū ē sup scā
euangelia.s̄.de iura.calū.c.vltı.⁊.xi.q.
.i.testimoniū.Et idē dicit de oibus aliis
iuramētis que a iure uel a iudice uel a
ꝑtibus ex necessitate deferunt̄ vel si ꝑ

tes promiserint iurare nulla forma di
stincta.hec ille.Et vr̄ ꝙ debeat iurare
tactis euāgeliis.nisi ab ep̄o q iurat tm̄
ꝓpositis ⁊ nō tactis euāgeliis.d.c.si.de
iura.calū.Et lꝫ Hosti.dixerit iuramen
tū eē de suba in tm̄ ꝙ sine illo nō tenēt
absolutio tñ glo.in.c.cum desideres.ex̄
de sen.exco.dicit ꝙ absolutio tenet.lꝫ
nō debeat excōicatꝰ sine iuramento ab
solui.Et hoc tenēt cōiter doc.ut patꝫ ex
ibi notatis ꝑ dñꝫ An.de bu.⁊ nōt̄ in.d.
q.103.in sum.⁊ sup̄ absolutio 5º.Immo
ēt iuramētū ñ dꝫ dari illi q ꝑsumit̄ nō
ꝯuare:ut colligr̄ ex rōe.c.ex tenore.⁊ ex
ibi nōtis ꝑ glo.ex̄ de sen.excoi.Et hº ēt
tenꝫ Ray.ut ēt nōt̄ i sū.liº.3º.tiº.33.q.115.
Uñ nec sel' ꝑiurı neꝗꝫ pueris añ pubta
tis annos ꝑstandū ē.22.q.5.paruuli.⁊.c.
honestū.De maioribꝰ aūt pueris relin
quendū est arbitrio iudicı vtꝝ sint ta
les qui iurare debeant uel nō.ut ⁊ nōt̄
i sū.co.ti.q.104.Quartuꝫ est debitꝰ mo
dus.Uñ de sen.excōic..a nobis 2º dr̄.Ab
sol'onis forma seruet̄.⁊ fiat cum pniali
ꝑs.⁊ tā orōne dñica ꝗꝫ alia ꝯsueta.Et in
telligit̄ de ꝑs.miserere,uel cum alio pe
nitētiali ƀm glo.Ray.ut ⁊ nōtur in dcā
q.103.ubi ēt dr̄ ƀm Hostiē.⁊ Ray.ꝙ ho
nestuꝫ ⁊ ꝯsuetū ac tutū est ꝙ fiat hoc
mō.Et expoliabitur excōicatus uestibꝰ
⁊ ponat se añ ianuas ecclesie ꝓstratuꝫ
uel flexis genibus corā illo q eū absol
uere dꝫ q absoluens tenebit ꝟgas uel
corrigias i māibꝰ.⁊ dicēdo ꝑs.miserere
mei deꝰ ꝟberabit eū ꝑcutiēdo sel in q̊
liber ꝯsu uel magı uel minꝰ vl' leuıꝰ ⁊
acrıꝰ ƀm ꝗtitatē ꝯtumacie Et pꝰ ꝑs di
cat.gl'ia pr̄i ⁊c̄.kyriel'.xp̄el'.kyriel'.pr̄ nr̄
Et ne nos.Saluū fac seruū tuū uel an
cillā tuaꝫ vel seruos tuos vel ancillas
tuas si plures sunt.Nihil ꝓficiat inimi
cus i eo ul'ea uel eis.Esto eis vl' ei dñe
tur.for.a facie inimici.Domie exa.⁊ cla.
Dñs vob.⁊ cū.Oremꝰ.Deꝰ cui ꝓpriū ē
misereri sēꝑ ⁊ parcere suscipe depreca
tōeꝫ nr̄aꝫ.⁊ hūc famulū tuū queꝫ excōi
cationis cathena constringit.miseratō
tue pietatı absoluat.ꝑ xp̄m dñm nr̄m.
Dicat postea auctoritate dei oipotentı

ac beatorum Petri ꝛ Pauli. ꝛ ecclesie sancte sue ꝛ nostra absoluimus te a tali sententia ꝛ restituim⁹ comunioni ꝛ partipationi ecclesie ꝛ oium fideliu ꝛ ecclesiasticis sacris. Idez dr in directoria. li. 3° ti. 5. §. 27°. nisi ꝙ ibi poniꝛ ꝙ potest dici dcā ofo. de⁹ cui ꝓpriū ē. uł ofo pra qs. de q. i. Itez pōt quis siꝉ ꝛ seꝉ absolui a plꝛibus excōicationib⁹ ꝺm Ray. ut nōtur i sū. li. 3°. ti. 33. q. 120. ubi dic ꝙ absoluens si hꝫ ptātem dicē pōt. Absoluo te ab oibus excōicatōibus his q̈s cōfessus es. ꝛ ab his q̈s non hēs i memoria li q̄ forte sunt. Et glo Ray. sup ꝟbo i memoria. dic ꝙ q ipetrat absolōnē a papa uel a legato. caute facit si se facit absolui ab oibus excōicatōib⁹ ꝛ peccatis de qb⁹ non recolit: qꝛ tunc si postea recolit de aliquib⁹ nō teneꝛ iteꝝ absolutōem ipetrare. lꝫ de pctō teneaꝛ si sit mortale ꝯfiteri. Itē vt nōtur in dcā. q. 103. i forma absolutōis illi⁹ qui solenniter anathematizatus ē ab epo ꝑdicta mlto forti⁹ sunt obseruāda ꝛ plra alia vt pꝫ. xi. q. 3. cū aliqs. vbi dr ꝙ si excōicatus vel anathematizat⁹ pnia ductuſ veniā postulet ꝛ emēdatiōez ꝓmittat eps q eū excōicauit añ ianuas ecclesie venire dꝫ. ꝛ. 12. presbyteri cuꝫ eo q eum hinc inde circūstare debēt. Et si ille terre ꝓstrat⁹ veniā postulet ꝛ de futuris cautelā spondet: tunc eps apprehensa dextera in eccłiaꝫ illū itroducat ꝛ coione ei xpianaꝫ reddat. ꝛ. 7. ps pniales decātet cū istis ꝑcib⁹ kyrieł. pr nr. saluū fac ꝛc. ofo. Presta q̄sumus dñe huic famulo tuo digne pnie fructuꝫ. vt eccłie tue scē a cuius integritate deuiauerat peccādo admissoꝝ suoꝝ veniā ꝯsequēdo reddaꝛ inoxius. p dñm nrm Jesum xpm filiū tuū. Et ꝺꝫ Hosti. i dcā. q. 103. ē sciendū ꝙ i ꝑcib⁹ seu ofonib⁹ ꝑmissis q̈s facit sacerdos añq̈ꝫ excōicatū absoluat nō intelligiꝛ ꝑticipare ei i ofone ꝯ iura ēt si ipe excōicatus rñdeat. qꝛ non fiunt hec i fauorē carnalē vel tꝑalē excōicati. sꝫ poti⁹ ꝓpter saluteꝫ aīe vt reconcilieꝛ eccłe. Uñ talis sacerdos i hoc non peccat. ex eo. cū volūtate. ꝛ. 23. q. 4. qui peccat. Predicta aūt solēnitas nō requiriꝛ in absolutione a minori excōicatione. ex eo. nup. In maiori aūt lꝫ sine cā omitti nō debeat. tñ ꝛ si omittaꝛ absolutio valet. Uñ glo. in dcō. c. cuꝫ aliqs. dicit ꝙ cū qs possit simplici ꝟbo excōicāi. ex ꝺ eo. q re. or. fur. c. p̊. sic ꝛ sipli ci ꝟbo pōt absolui. ex de re iur. l. ois res Et ad hoc ēt facit qꝺ dr in sum. li. 3°. ti. 33. q. 112. ꝺm glo. Ray. vꝫ ꝙ siquis absoluat etiā ipenitentē ꝛ ignorāteꝫ ꝛ abñteꝫ lꝫ non debuerit facē tñ absolutō ualet. Et in dcā q. 103. dr etiā ꝺm Hosti. ꝙ nō oia supradicta sunt de suba. imo de bñ eē ꝛ ad instructōem simpliciū sacerdotū hec scripta sunt. ubi ēt dr ꝺm glo. Ray. ꝙ si mandat papa vel legat⁹ aliquē absolui in forma eccłie etiam illa omissa tenet absolutio. Nec. n. sic mandaꝛ absolutio sub ꝯditōne vt sic demū hēat ptātem absoluendi si seruauerit formā. sꝫ duo mandantur. s. ꝙ absoluat ꝛ ꝙ formā eccłie seruet. Et q̄uis iuramentū omittat siue scienꝛ siue ignorāter tenet absolutio dūmodo dicat. Absoluo te ab ista excōicatione vel equipollentia ꝟba sine quib⁹ non daꝛ absolutio nisi a papa qui salutando pōt excōicatuꝫ absoluere. sicut ꝛ ꝑnceps sola voluntate pōt manumittē. L. ꝺ manumis. cū apud. hec ille. Licet papa possꝫ ꝑdcō mō absoluē. tñ non ꝑsumiꝛ sic vł silr absoluē nisi clare aliquid ostendaꝛ vt in cle. si. de sen. excō. Item qꝺ dic glo Ray. de omissione iuramenti idē etiaꝫ intelligiꝛ de omissione alioꝝ: vt clariuſ pꝫ in sū. co. ti. q. 112. de quo. ꝯ dictum est. Omissio igitur dicte solennitatis regulariꝛ non viciat absolutionem. licꝫ non debeat omitti sine causa. Ex causa aūt sic. puta siquis esset excōicatus secrete Nam per dictam solennitateꝫ non debet peccatum secretuꝫ deduci in publicum contra id quod ꝑcipiꝛ in. c. ois. ex de pe. ꝛ remiſ. Item quando prelatus viderit dictam solennitateꝫ non seruare expedire ad proximi salutem. Unde ꝺꝫ Tho. ꝛ Al. ꝛ in sum. co. ti. q. 11. ēt iuit⁹ ab excōicatōe ꝑt absolui. ꝛ qñꝫ manēte

ꝯtumacia pôt aliquis discrete excõica
tionē iuste latā remittere si uiderit sa
luti eiꝰ expedire sicuiꝰ medicinā excõi
catio lata ē. Itē iusta cā pôt eē infirmi
tas.tū qꝛ mlta ex p̄dcis seruari nō pos
sent.tū ēt qꝛ saluti infirmi posset qñqꝫ
magis expedire dcām solennitatē non
seruari.tūc.n.nō deberet seruari nisi ī
aliquo cāu ꝑticulari ius aliud exp̄mat
sicut pꝫ in ꝓcessu curie.de q̊ sup̄. Quin
tū est ꝙ absoluto fiant mādata iusta
ꝛ rōnabilia.alꝛ posset appellare.ar.ex̄ ꝺ
pac.c.fi.ꝛ de app.vt debitus.ꝛ nōtur in
dcā.q.ioꝫ. Precipue aūt iniungenduꝫ ē
excõicato a canōe vt de cetero nō faci
at illud ꝓpter qꝺ fuit excõicatiōe liga
tus.i.ꝯ illū canonē nisi i casibus a iure
ꝯcessis.ex̄ eo.ex tenōꝛe. Et sigs fuit pꝛo
pter spāle ipedimētum absolutꝰ iniun
getur ei ꝙ illo cessante sine negligen
tia se repñtet ei a q̊ fuerit absoluēdus
mādatū eiꝰ sup his ꝓ quibꝰ excõicatꝰ
fuerit hūilit̄ recepturus ꝛ satisfacturꝰ
ꝓut iusticia suadebit. ex̄ de sen.excõi.
eos.li.º 6.º ꝛ nōtur in sum.li.º 3.º ti.33.q.i5.
Itē defunctꝰ ī excõicatione si in eo ap
paruerint signa pnie poterit ēt pꝰ moꝛ
tē absolui ab eo vel de eius auctoꝛita
te a q̊ fuerat in vita absoluēdus.ex̄ eo.
c.a nobis.2.º Et si de fcō fuerit i cimitēio
sepultꝰ non exhumabit̄:ſꝫ si alibi sit se
pultus exhumabit̄ ꝛ postea absoluet̄.
vt dicit glo.in dcō.c.a nobis.ꝛ demū in
cimitēio sepeliet̄. Poterūt ēt ossa ꝛ coꝛ
pus si sunt sup terrā. vel sepulchꝛuꝫ si
sint in sepulchꝛo ꝟberari.sicut fit circa
viuos ꝛ absoluet̄ cuꝫ oꝛonibus sicut vi
uens.dicto.c.a nobis.ad fi.ꝛ nōtur i sū.
eo.ti q.i2i. Quo ꝟo ad formā absolutio
nis cōeꝫ vꝫ qualit̄ sacerdos dꝫ absoluē
cōiter sibi cōfitētes.aduertendū ſꝫ Al.
ꝛ in sū.li.º 3.º ti.33.q.89.ꝙ dꝫ dici sub mō
idicatiuo ꝓpter sacr̄i certitudinē. Pre
cedens aūt depcatio ē de bñ eē ꝛ nō de
eē sacr̄i. Uñ cōit̄ dr̄ sic.dñs te absoluat.
ꝛ ego te absoluo a pctis tuis in no.pa.ꝛ
fi.ꝛ spi.san.amē. Tho.ēt ꝯcoꝛdat. Dicit
eni ꝙ de suba foꝛme ē. Ego te absoluo

ſꝫ premittit̄ oꝛo. Misereatur tui omni
potēs deus ꝛc.ne effectus sacramēti i
pediatur ex parte penitentis. Item qꝛ
sacerdos nō ꝓpꝛa auctoꝛitate absoluit
ſꝫ q̄i minister.ꝯuenient̄ aliqd apponit
qꝺ ꝑtinet ad p̄mā auctēꝫ.s.dei.ut dicat̄
Ego te absoluo in no.pa.ꝛ fi.ꝛ spiri.san.
Amen.vel ꝑ ꝟtutē passiōis xp̄i. uel au
ctoꝛitate dei. Quia tñ hoc non ē detmi
natū ex ꝟbis xp̄i sicut i baptismo talis
appositio relinquit̄ arbitrio sacerdotis
Itē ſm Tho.ꝛ in sū.eo.ti.q.90. ipositio
manuū sacerdotis nō requirit̄ in sacr̄o
pnie qꝛ non oꝛdinat̄ ad ꝯsequendā ali
quā gr̄e excellētiā ſꝫ magis ad remissio
nē pctōꝝ. Uñ magꝭ in hoc sacr̄o ꝯpetēt
crucis signatio i signū ꝙ ꝑ signū crucꝭ
xp̄i remittunt̄ pctā ꝛ tñ nō est de neces
sitate sacr̄i.hec ille. Itē ſꝫ Tho.in q̈daꝫ
q̄ōne de quolibꝫ.ꝛ i sū.li.º 3.º ti.34.q.iio.
laudabilr̄ i ꝯfessione a sacerdote adici
tur. Quicqd boni fecerꝭ sit tibi i remis
sionē pctōꝝ.qꝛ opꝰ qꝺ fit ex iniūctōe sa
cerdotis duplr̄ valet penitēti.vꝫ ex vi
oꝑis.ꝛ clauium.ꝛ magis valet ad expi
andū pctā q̄ꝫ si ex ꝓpꝛio motu idē opꝰ
homo faceret. Et eadem ratōne Ray.ꝛ
Host.dicūt vt ponit̄ eo.ti.q.io8.ꝙ cau
te ꝛ discrete sacerdos post iniunctā pe
nitētiā dicit penitenti ꝙ oīa bona q̄ fe
cerit ꝛ oīa mala que sustinuerit. ei ꝓfi
ciant ad salutē.ꝛ pꝛo pnia hec oīa iniū
gat. Oīa ergo p̄dcā sunt de bñ esse.ꝛ de
suba ē. Ego te absoluo.non foꝛma ulꝛ oꝛ
do ꝟboꝝ.cuꝫ nulla scripta uel de certo
sit statuta ſm ꝟboꝝ effectus.ut ex pꝛe
dictis colligi pôt. Itē ad hec ꝟba absol
uo te dꝫ addi illꝺ sup quo absolutio de
terminat̄.vꝫ ab hac excõicatione maio
ri vel minoꝛi.ab una.vel a pluribus ſꝫ
ptātem absoluentis.ꝛ ſm ꝙ ei ſm deū
visum fuerit expedire. Sed tutius ē in
cōi absolutione non expꝛimere nisi de
minoꝛi. Naꝫ incauta absolutio a maio
ri excõicatione potest aliquod periclo
sum inducē.vt in cle.religiosi. de p̄uile
gꝭ. Post absolutionem ab excõicatiōe
potest absoluens si ꝑtātēꝫ habeat ꝛ ei

videbit expedire dicē. Et dispēso tecū
sup hac vł sup his irregłaritatib' ꝛc. ꝛ
dicē. Iterū absoluo te ab hoc pctō vel
his peccatis. seu ab oībus peccatis tuis.
ſm limites sue ptātis ꝛ scdm ꝙ necessi
tas reqsierit. Forma igit absolutionis
cōis pōt eē ita scripta vel equipollens.
Misereat tui oipotēs deus. ꝛ dimissis
oībus peccatis tuis pducat te ad vitā
eternā amen. Indulgentiā ꝛ absolutio
nē oīum peccatoꝝ tuoꝝ tribuat tibi oī
potens ꝛ misericors dn̄s. amen. Dn̄s nr̄
Jesus xp̄s per suā piissimā miām ꝛ san
ctissimā passionem te absoluat. ꝛ ego
auctoritate ipius qua fungor inquātū
possū ꝛ debeo absoluo te ab oī vinculo
excōicationis minoris si teneris. ꝛ resti
tuo te scis sacris ecclesie si indiges. Ite
rū absoluo te ab omnibus peccatis tuis
confessis ꝛ oblitis. mortalibus ꝛ venia
libus. ꝛ circūstantiis eoꝝ q̄nocunq̄ ꝛ q̄
litercūq̄ offendisti deū creatorē tuum
aīam tuam. ꝛ proximū tuū. Oīa bona q̄
fecisti ꝛ facies ꝛ aduersa q̄ sustinuisti
ꝛ sustinebis sint tibi ī pniā ꝛ remissio
nē pctōꝝ tuoꝝ ꝛ in augmentū gratie di
uine. in noīe patris ꝛ filii ꝛ spiritus san
cti. Amen.

Uxor. Utrū vir possit irrita
re vota vxoris. hēs. s̄
votū 3°. §. p̄. p totū. Utrū vxor
possit facere elyam sine licentia viri. s̄
elya 2°. §. 3°.

¶ Utrū vxor ī 2° mr̄imonio possit de re
b' cōib' puidere filiis ex p̄ mr̄imonio.
R° ſm Guil. Si filii p̄dci nō hn̄t aliq̄
actōem ꝯ mr̄em. nō pōt illa ꝯ phibitio
nē mariti aliquid eis dare. Sz si habēt
actionem contra matrem. vt quia obli
gata ē eos alere cū sint impuberes. uł
qꝛ ambo coniuges possid[ea]nt bona illo
rū. uel ex alia iusta cā. maritus quidē
tenet eos alere. qꝛ mater cū suis oneri
bus ad maritū trāsiuit ſm aliquoꝝ cō
suetudinē. Sed tn̄ qꝛ maritus habz ad
ministratōem. uxor ꝯ illi' phibitionē
non debet eos alere nisi in extrema ne
cessitate. Potest tamē pcurare ꝙ ma
ritus ad hoc p iudicē ꝯpellat. A. Io
in sum li°. 2°. ti. 8. q. 29. ubi ꝛ addit ſm eū.
Guil. Si aūt filii nullā habent actōem
ꝯ mr̄em. nō tenet marit'. nec illa debz
contra phibitionē eius aliquid eis da
re. Formare tn̄ pōt in dubio sibi largā
ꝯsciam. hec ibi. Et hoc de rebus cōibus
ubi est cōsuetudo ꝙ maritus hēat illo
rū administratiōem ꝛ nō vxor. ubi vo
nō est talis ꝯsuetudo posset vxor sicut
ꝛ maritus. cū ī re cōi qlibet habeat ius
eq̄le. ff. p socio. p to. De reb' vo mariti
claꝝ ē ꝙ non potest dare ꝯ eius uolūta
tē nisi in extrema nccitate alit ꝯmitte
ret furta: ut. s̄. furtum. ī p̄ncipio. B.

¶ Quid si uxor hn̄s uiꝝ pdigum celat
aliquid de reb' cōibus cū uiro? R° ſm
Guil. Si bona fide hoc faciat ut sibi ꝛ
uiro loco ꝛ tpe puideat q eas male cō
sumeret non peccat nec tenet obedire
uiro si phibeat. aut sibi tradi petat. cū
in tradendo iuuaret eum ad peccatū.
A. Idem in sum. eo. ti. q. 30. B.

¶ Utrū vxor teneat seq viꝝ q̄cūq̄ iue
rit? R°. ſz Guil. vir tūc tenet vxorē seq
qn̄ ex nccia cā abest. sz vxor tenet seq
viꝝ ex q̄cunq̄ cā recedat. s. domiciliū
transferēs: nisi vellet eā trahē ad pec
catū: ex̄ de diuor. que sūt. Sec' tn̄ si eēt
vagabūdus. 34. q. 2. sigs nccitate. Idē
Ber. ꝛ Hosti. Et addit Hosti. ꝙ in vo
to vltramarino vxor pōt seq viꝝ vł re
manē si voluerit: sicut etiā in oī itinē
volūtatis cū pposito reuertēdi. Sz vbi
trāsfert domiciliū p̄cise tenet eū seq
. 13. q. 2. vnaq̄q. Et facit ad hoc s̄. votū
3°. §. pl'r. ꝛ se. A. Idē in sū. li°. 2°. ti. 2. q. 51.
Et addit ſm Hosti. ꝙ si aliq̄ mulier h'
pacto vł ꝯditōe vł mō det alicui ī vxo
rē ꝙ sp in sił debeāt morari ꝛ ī certo lo
co forte ī domo amicoꝝ ipius mulieris
pactū seruādū ē. In traditōe. n. rei sue
pōt qlibet qd vult pactum apponere
nec ē ꝯ legē: imo potius ſm legē: qꝛ sił
morari debēt. 4. q. 2. si qs nccitate. Et
sic dico pactū seruādū: nisi aliq̄ nccitas
supueniat q̄ ipediēte nō posset marit'
cōmode remanē: puta ppt inimicitias

capitales: infirmitatē aeris: vel aliud
sile: qđ arbitrio iudicis cōmitto. tūc .n.
vxor seqtur viꝝ ne adulteriū cōmitta
tur. qꝛ tunc pactū ꝯ legē inciperet esse
ar. 13. q. 2. vnaquequꝫ. Itē aduertendū ꝙ
glo. in dicto .c. vnaqꝫ. dicͭ ꝙ vxor nō te
netur seq viꝝ vagabūdū nisi sciēs eū
talē eē cū cū eo ꝯxerit. qꝛ tunc tenetur.
Qđ intelligēdū ē qn̄ vagatᷣ ex aliq̄ ho
nesta cā. ꝛ nō alr̄: vt sentit glo. i dicto .c.
sigs nccitate. qꝛ cū vagās peccaret nō
eēt ei i pctō ꝯsētiendū. 22. q. 2. faciat. Et
bn̄ facit. ff. de opi. li. l. qđ nisi. vbi pꝫ ꝙ li
bertꝰ nō tenetᷣ seq patronū vagabūdū
ad ꝓstādū ei opas. B. Utꝝ liceat viro
occidē adulterā: hr̄ s. ipedimētū 8°. §. ꝑ.
ꝛ fi. ꝛ s. lex. § 6°. ꝟ. 4°.
Utꝝ magis peccet occidēs vxorē q̄ꝫ
mrēm: R° ſm Pe. i 4°. Simplr̄ maius
peccatū ē occidē mrēm q̄ꝫ vxorē: quia
magis repugt̄ nāe. sed tn̄ q̄ ad aliquid
maior pena iponitᷣ occidenti vxorē: eo
ꝙ maior ē ꝓnitas ad eiꝰ occisionē. Jđ
nōtur. 33. q. 2. admonere. A. in glo. su
ꝑ ꝟbo existimetᷣ. Et idē nōtᷣ i sū. li° 4° ti
9. q. 10. B. Quid si uir q petit uxorē ē
suspectus ꝙ uelit eā occidē. uide. s. ma
trimoniū 9°. § 2°. ꝛ fi. De redditōe debiti
quere supra debitū cōiugale. Item de
mrimonio qre sup̄ mrimoniū. cū adiū
ct|. Itē de ipedimento mrimonii qre. s.
ipedimētū. cū suis additōibus.

XPūs xp̄ianꝰ. De fide xp̄ia
na uide supra fides
Qūo xp̄ianus se debeat hr̄e
erga iudeos supra iudeus ꝑ. §
2°. Et qūo erga saracenos supra sarace
nus. Qđ xp̄us idemꝗ de ꝟgine natus
ꝛ pro nobis passus est in sacr̄o euchari
stie ꝯtinetᷣ supra eucharistia. ꝑ. § 5°. An
noie xp̄i possit fieri baptismus sup̄ ba
ptismus ꝑ. § 2°.

YPocrisis vtꝝ sit pec
catuꝫ mor
tale: R° ſꝫ Tho. scđa secū
de. q. cxi. Si ipocrita dicetᷣ
ille cuius intentio fertᷣ ad duo. s. ꝙ non
curet sanctitatem habere: sed solū san
ctus apparere. sicut consueuit accipi i
scriptura sacra. sic manifestuꝫ ē ꝙ pec
catuꝫ mortale est. Nullus enim totali
ter ꝓuatᷣ scitate nisi ꝑ peccatū mortl̄e
Si aūt dr̄ ipocrita ille qui intendit sil̄a
re scitatē aq̄ deficit ꝑ pctm̄ mortale. nō
sꝑ illa sil̄atio est ei pctm̄ mortale. qđ di
scernēdū est ex fine. q. s. si repugnat ca
ritati dei uel ꝓximi erit pctm̄ mortale
puta cū sil̄at scitatem ut falsam doctri
nā disseminet. uel ut adipiscatᷣ ecclesia
sticam dignitatē indignus uel q̄cunqꝫ
alia bona ꝑalia in quibus finem cōsti
tuit. Si ꝟo finis intentus nō repugnat
caritati erit peccatū ueniale. puta cuꝫ
aliquis in ipa fictōe delectatᷣ. de q̄ ph̄s
dicit 4° ethicoꝝ ꝙ magꝭ vr̄ uanꝰ q̄ꝫ ma
lus. A. Con. Guil. ꝛ addit dicēs. ꝙ cū
aliqs sil̄at scitatē quā nō hꝫ ut aliqđ ei
detᷣ ꝓptᷣ hoc. sicͭ illi de qbꝰ dr̄ Math. 23
ue uob̄ scribe ꝛ pharisei q comedit| do
mos uiduaꝝ ꝛc̄. pctm̄ mortale est. qꝛ ra
pit qđ debetᷣ scō: qꝛ qđ datᷣ ei datur in
noie iusti. Itē qn̄ taleꝫ sil̄ationem facit
ex insatiabili auaritia. Si aūt aliqs ꝓ
sua necessitate sil̄at amplioreꝫ indigen
tiā q̄ꝫ hēat: nō est pctm̄ mortale. sicut fa
ciunt illi q cōiter trutāni uocantur. De
his enim dicit Chrysoꝰ ꝙ talis sil̄atio
potius est culpa diuitū q̄ꝫ sit culpa pau
peꝝ qui ex sua indigentia ad hoc ꝯpel
luntᷣ. B. Contingit tn̄ qn̄qꝫ ꝙ aliqs
sil̄at perfectionem scitatis que non est
de necessitate salutis. Et talꝭ sil̄atō non
sꝑ ē cū pctō mortali. Et uide. s. sil̄a°. A.
Et ibi pꝫ ꝙ qn̄qꝫ ē sine pctō. B.

YRonia Uide supra i
littera. J.

YStrio Uide supra i
littera. H.

ZElus quid est? R°
ſm Tho. secūda
scđe. q. 36. Zelus dr̄ ꝓp̄e qn̄
aliquis tristatᷣ de bono alterius non ex
eo ꝙ ille hꝫ. sꝫ ex eo ꝙ sibi deest bonuꝫ
quod ille habꝫ ut dicit ph̄s 2° ethicoꝝ.

Et si iste zelus sit circa bona hõesta lau
dabilis est ſm illud .i. Cor.14.° Emula
mini spūalia. Si aūt de bonis tpalib⁹
.s. q̄ homo tristet̄ q꞉ temporalia desūt
pōt eē cum peccato. sicut p꞉ supra aua
ritia. §. p̊. Si ꝟo aliquis dolerꝫ de bono
alterius inquantum alter excedit ipm
in bonis. tunc est inuidia. ut dictum est
supra inuidia. §.2.° A. Zelus etiaꝫ ca
pit̄ ꝑ feruore seu ꝯmotione diuine ca
ritatis p̊s.68.° Zelus domus tue come
dit me. Et h̄ zelus me fratrē Nicolauꝫ
de ausmo ordinis minoꝝ indignū ꝑ ali
quali simpliicioꝝ subsidio ad h⁹ supple
mēti ꝯpilatōeꝫ cōmouit: quod fauente
dño nr̄o Jesu xp̄o excepta tabula ca
pituloꝝ ꝛ abbreuiaturarū ꝛ ꝟicaꝝ ex
pletū est apud nostꝝ locū ꝑpe Medio
lanū sancte Marie de angelis nūcupa
tū ꝛ vulgarit̄ sancti angeli. M.CCCC
XLiiii.° Nouēbr. 28. die sabbati ꝑximi
ante aduentū hora quasi sexta. Et oīa
que in eo ac ceteris opusculis per me
ꝯpilatis ꝯpilādis ve incaute seu min⁹
perite posita ꝯtinent̄. peritoꝝ ꝛ ꝑsertiꝫ
sacrosancte ecclie submitto correctōi.

Laus Deo.

¶ Primũ ↄsiliũ dñi Alexandri de Neuo
Uincentini iur] vtriusq̧ doctor] cõtra
iudeos fenerantes.

In noĩe dñi nři iesu xp̄i eiusq̧ glo
riosissime mřis virginis Marie.
gloriosi doctoris Hieronymi:ce
terorꝝ doctorꝝ ecclesie totiusq̧ celestis
curie. Amen.

In casu in q̊ requisit᷒ fui vt cõsi
liũ edã sola dubia designabo:
q꜡ ex ip̄is ↄp̄hẽdeť casus figu
ratio. Quinq̧ gͦ sũt dubia.
Primũ an peccent iudei fene
rãdo xp̄ianis. Scd͛ȝ. An eccl'a
de hͦ pctõ se dẽat ipedire. Tertiũ. An
ecclesia dẽat tolerare vł ↄsentire huic
pctõ ꝓpť mai᷒ malũ vitandũ vel ꝓpť
mai᷒ bonũ qđ exinde ↄsisiꝰt seq sperať
¶ Quartũ. An p̄ncipes secłares vel cõi
tates vel ↄcilia ciuitatũ possint iudeis
dare lniaȝ fenerãdi. ł cũ iudeis possint
pacisci vt fenereñť xp̄ianis cã maioris
mali vitãdi: vel boni qđ exide seq põt.
⁊ an ꝓpť hoc icidãt i penã cle. vnice. de
vsuris ⁊. c. i. eo. ti. liͦ 6º ⁊ i alias penas i
iure exp̄ssas. Quintũ ⁊ vltimũ. An pa
pa ex cãis p̄dcis possit ↄcedẽ cõitatib᷒
vel ciuitatib᷒ vt ex dispẽsatiõe ap̄lica
cõducant iudeos ad fenerãdũ faciẽdo
cũ eis pacta ꝓut ↄsueuerunt.

¶ Primũ dubiũ.

Gloriosissimi redẽptoris noĩe
repetito. q̊ ad p̄mũ dubium s.
an iudei peccẽt fenerãdo xp̄ia
nis. Btũs Tho. scd͛a sd͛e. q 78. arti p̊. ⁊
oẽs theologi tenẽt ꝙ sic. Idẽ tenet Ho
sti. i sũma de vsur]. §. an aliquo casu. v.
8º Idẽ tenet Jo. an. i. c. ↄquest᷒. de vsu
ris. Idẽ tenet Bur. Cardi. ⁊ cõiter oĩs
doctores in. d. c. cõquest᷒. Idẽ tenet Ar
chi. ⁊ Jo. đ fantuciis. i. c. ab illo. 14. q. 4.
⁊ Ray. in sũma de vsuris. ⁊ ẽ cõis opio
theologorꝝ ⁊ canonistarꝝ. Sȝ aliq docto
res nři tp̄is nescio q̊ sp̄ũ ducti nõ sunt
veriti consulere ꝙ iudei absq̧ peccato
possint vsuras recip̄e a xp̄anis. Nec se
ab hoc retraxerũt ꝓpter auctẽ theolo
gorꝝ ⁊ canõistarꝝ q sũt sũme auct]. cũ eorꝝ
dcã vt autẽtica i iudiciis allegenť. ⁊ fm
ip̄a cãe decidanť. Et q̄busdã falsis rõni
b᷒ inheserũt dicta maiorꝝ ⁊ doctorꝝ non
sequẽtes. Dicũt. n. iudeos licite fenera
ri christianis. ⁊ allegant Deutº 23. c. vbi
Moyses dicit. Nõ feneraberis fři tuo
pecuniã vel aliã rem sȝ alieno. Itẽ alle
gãt. c. ab illo. 14. q 4. vbi vř probari ꝙ
vsure ab hostib᷒ licite exigãť. Allegãt
ẽt c. quãto. de vsur] vbi solũ vsure imo
derate videnť ꝓhiberi iudeis. Sȝ iste
rõẽs parꝝ valẽt. Nec obstat auctoritas
Moysi. s̄. allegata: q꜡ fȝ btũȝ Tho. qñ
Moyses ↄcessit iudeis vsuras exigere
fuit ↄpatiua p̄missio ad vitandũ mai᷒
malũ. s. ne a iudeis deũ colẽtib᷒ vsuras
acciperẽt ꝓpť auariciaȝ cui dediti erãt
Nã iudei recipiebãt vsuras a iudeis ⁊
a gẽtib᷒. vñ Moyses vt restringẽt eorꝝ
auariciã ꝑ p̄te vidẽs ꝙ ip̄aȝ i totũ nõ
poterat coercẽ: p̄misit vt vsuras exige
rẽt a gẽtib᷒. ut ex hoc cessarent exigẽ a
iudeis. Nã vbi qs inť duo mala ẽ iplici
tus ita ꝙ alterꝝ oio ẽ factur᷒. ↄsulendũ
ẽ ei vt poti᷒ faciat min᷒ malũ ⁊ euitet
mai᷒. vt dič tex. 13. dis. nerui. Unđ alibi
dič tex. ꝙ si vn᷒ ẽ parat᷒ facẽ hõicidiũ
nisi ↄmittat adulteriũ. puta dicit se vi
ctũ tãta passiõe amoris vt nõ possit vi
tare adulteriũ nisi adulteraȝ iterficiat
ↄsulendũ ẽ ei vt faciat adulteriũ. qđ ẽ
min᷒ pctm̄ q̄ȝ hõicidiũ. vt dicit tex. 33. q.
2. si qđ veri᷒. Uñ ista cõpatiua p̄missio
nõ excusauit a pctõ: vt i iuribus. s̄. alle
gatis. Et hoc dicũt doctores theologi p̄
sertiȝ btũs Tho. ⁊ doctores canoniste.
Et eadẽ rõne p̄misit Moyses iudeis re
pudiũ: ut euitarẽt hõicidiũ. Aliđ. n. ẽ p̄
cip̄e. aliđ p̄mittẽ. qđ. n. p̄mittim᷒ nolen
tes ↄcedim᷒: q꜡ malas hoĩum volunta
tes ad plenũ cohibẽ nõ possum᷒. Et sic
dicit scũs Jo. chryso᷒ cui᷒ tex. ponit. 31.
q. 1. hac rõne. Uñ glo. nõbilis in dcõ. c. fi.
dicit ꝙ cõpatiua p̄missio poti᷒ dř tole
rantia q̄ȝ p̄missio. Uñ dicit canon ꝙ ea
q̄ p̄mittim᷒ nõ approbam᷒. vt. d. c. hac

rōne.Et ꝫ hanc ꝑmissionē dicūt decre
tales ꝙ multa ꝑ patientiaȝ tolerāt q̄ si i
iudiciū deducerem⁹ cassaret̄:ut i.c.cuȝ
iā dudū.de ꝑbē.Ista sūt ꝟba glo.ꝑalle
gate.cū q̄ transit ibi Archi.ꝛ Jo.de fan
tutiis. Et ꝫ istā solutōeȝ bti Tho.cū q̄
trāseūt cōit̄ canoniste.dicendum ē ꝙ si
Moyses potuisset i totū arcē iudeos a
fenerādo:nullo⁹ ꝑmisisset. Et iō vbi iu
dei pn̄t ꝓhiberi a fenerādo debēt pro
hibēi ne dēt ad vsuras:qđ fiēi pōt i ter
ris xp̄ianoꝝ i qb⁹ sūt iudei. Nā pn̄t dn̄i
illaꝝ i totū arcē iudeos a fenerādo ꝛ in
toto eoꝝ auariciā cohibē.Un̄ debēt pn̄
cipes xp̄iani eis iterdicē ne dent ad usu
ras.cū cesset cā ꝓpt̄ quā Moyses ꝑmi
sit iudeis fenerari. Alii autē theologi
alit̄ soluūt.dicētes ꝙ illa acceptio vsu
re a gētilib⁹ int̄ q̄s iudei habitabāt po
ti⁹erat sue rei recupatio q̄ꝫ usura:qꝛ to
ta illa t̄ra iudeis data fuit a dn̄o.ꝛ iniu
ste possidebat̄ a gētib⁹.ꝛ sic iudei fene
rādo gētib⁹nō accipiebāt alienū ſꝫ suū
vel qđ eis dēbat̄. nā vbi q̄s tenet meū
vel mihi debitū.si nō possuȝ illud per
viā iur̄ recuꝑare.possuȝ fenerari illi q̄
tenet illđ illicite.ꝛ vsuras ab eo recipe
vsq̄ ad eā quātitatē q̄ mihi debet̄ vel
vsq̄ ad ei⁹ extimatōem.sicut ꝛ possem
furari.de q̄ ꝑ Inn.ꝛ doc.i.c.oliȝ.de resti.
spo.Sȝ q̄cq̄d sit Moyses postea reuo
cauit ꝑmissionē fenerādi factā iudeis:
vt pȝ Deut.⁰ 28.⁰ ca.⁰ vbi dr̄. Feneraber̄
gētib⁹ multis ꝛ ip̄e a nullo fen⁹ accipi
ens.Et i eodē ca.⁰ vltra mediū dr̄ Adue
na fenerabit tibi.tu aūt nō fenerabis
ei.Et forte ꝓpter hoc ꝟioꝛ ē solutio bti
Tho.ad ꝑmā auc̄teȝ allegatā:qꝛ si illa
ꝑmissio fuissȝ licita:Moyses postea n̄
reuocasset. Un̄ alii theologi dicūt esse
ꝟioꝛē solutōeȝ bti Tho.ad ꝑmā auc̄teȝ
s̄.allegatā.ſȝ nō insisto.ex q̄ appet illaȝ
ꝑmissioneȝ fuisse postea ꝑ Moysen re
uocatā.Et ēt ē defīnatū ꝑ ius canōicuȝ
Nā iudei fenerātes xp̄ianis ꝯpellendi
sūt vsuras remittē ipsis:ut i.c.p⁹ mise
rabilē.de vsur̄.Un̄ cū ꝯpellāt̄ remittē
pȝ ꝙ illicite recipiūt. Nā lucꝝ licitū ne

mini ē auferēdū. imo illud qđ ē illicite
acq̄sitū iterdū pōt licite retineri.puta
qn̄ lucꝝ ē illicitū respectu negociatoꝛis
tn̄ absq̄ aliq̄ fraude vl̄ rapina vl̄ calū
nia.alteri⁹ acq̄situ.ut dicit Inno.i.c.qꝛ
pleriq̄.de imu.ec. Et ibi plene examia
tur an ꝛ qn̄ illicite acquisitū sit restitu
endū.de q̄ ēt in.c.ex transmissa.de decl.
vbi bona glo.ꝛ.14.q.5.in fi. Cū ergo iu
de⁹ feneras xp̄iano vsuras ei restituē
teneat̄ vel remittē.vt i dcō.c.p⁹ misera
bilē.pȝ ꝙ receptio vsure oī respectu ē
illicita.s.tā respectu iudei fenerātis q̄ꝫ
fraudis q̄ ꝯmittit̄. Et ꝙ vsura sit oi re
spectu illicita pȝ.qꝛ vsura dr̄ rapina:ut
in.c.si q̄s vsura.14.q.4. ¶ Non obstat
c.ab illo.14.q.4.q̄ tex.vr̄ ꝑmittē ꝙ ab
hoste possum⁹ licite usuras recipe: q̄a
ille tex.hȝ multos itellect⁹ q̄ referunt̄
ibi ꝑ Archi.ꝛ Jo.de fantutiis.Un̄ nō in
sisto ēt rn̄dendo ad illū tex.Sȝ ꝑsuppo
sito ꝙ ab hostib⁹ qb⁹ licite pn̄t arma i
ferri possint vsure licite exigi.non tn̄ ꝑ
hoc ifert̄ ꝙ iudei licite accipiāt vsuras
a xp̄ianis:qꝛ xp̄iani nō sūt hostes neq̄
inimici iudeoꝝ.immo pietas xp̄iana to
lerat iudeos:ut dicit tex.in.c.ꝛ si iudeos
in ꝑn.de iudeis. Prohibēt̄ ēt xp̄iani in
ferre iiurias iudeis:ut i.c.sicut.de iude
is.cū sil̄ib⁹.imo iudei sunt ciues romāi
vt i.l.iudei.cū.l.se.C.đ iudeis. Ad aliđ
aūt ꝯriū.s.ad.c.q̄ꝫto.de vsuris. vbi solū
vsure imoderate videt̄ ꝓhiberi exigi
a xp̄iāis ꝑ iudeos.dicēdū ē ꝙ ille tex.n̄
obstat:qꝛ nō est ibi sumendū ar.a ꝯrio
sensu ne resultet abson⁹ itellect⁹.ꝛ ꝯ il
lud qđ ē i iure decisuȝ. Ita dicit ibi glo
ꝛ doc.in dcō.c.q̄ꝫto.Uel alit̄ ſm doct.ille
tex.appellat vsuras imoderatas: quia
oīs vsura ē imoderata cū sit rapia:ut i
.c.si q̄s vsurā.14.q.4.Nā usure sūt iuē
te arte neq̄ssima:ut dicit tex.47.dis.si
cut hi.Et illđ.c.q̄ꝫto.cōiter ꝑ doct.ita in
telligit̄. Idē dicit Hosti.i sūma.de vsu
ris.§.q̄ pena vsurarioꝝ.ꝟ.vr̄ tn̄ ꝙ iude
us.Un̄ mīme mutanda sunt q̄ certā in
terꝑtatiōeȝ sp̄ hūerunt: ut i.l.mīme.ff.
de legib⁹.Ex quib⁹ ꝯcludendū vr̄ scđꝫ

o'ium opionē theologo℞ ꝛ docto℞ iur] canoici ꝙ nō sit licitū iudeis fenerari xp̄ianis. ꝛ ꝙ īuoluāt crimine usurario sicut si iudei fenerarent iudeis. Et hoc de p̄mo dubio.

¶ Secundū dubiū.

Quo ad scd̄z. s. vtꝝ ecclia debeat se īpedire de pctō iudeo℞ doc. q scripserūt ī iure canonico tenent ꝙ sic. vt pz in dcō. c. post miserabilē. de vsur]. vbi p̄cipit oib' p̄ncipib' ꝛ ptātib' seclarib' ꝙ ꝯpellant iudeos ad remittendas vsuras xp̄ianis. Et donec remiserint deneganda ē eis coio xp̄iano℞ tā in mercimoniis q̄ꝫ ī aliis. Si ergo ecclia īpedit se de pctō iudeo℞ feneratiū ut liberēt xp̄ianos ab vsuris q b' ꝯcesserūt pecūia mutuo sub vsuris ut pz ī. d. c. p' miserabilē. forti' dz se īpedire añ factū. s. vt interdicat iudeis ne mutuēt ad usuras: qꝛ facili' īpediunt faciēda q̄ꝫ tolerant iā fcā. ut ī. c. quēadmodū. de iureiur]. ꝛ in. l. p̄re furioso. ff. de his q sunt sui vel alie. iur]. Et ut dixi ista ē cōis opio doc. q scripserūt ī iure canōico. Sz aliq doc. nr̄i tp̄is ut. s̄. dixi nō sūt veriti ꝯsulē ꝙ ecclia nō debeat se īpedire de pctō iudeo℞: qꝛ de his q̄ foris sūt nihil ad eccliaz ptinet iudicare: vt ī c. mlti. 2. q. 1. ꝛ in. c. q sincera. 45. di. Sed salua eo℞ reuerētia decipiūt. qꝛ imo ecclesia īpedit se de hoc pctō iudeo℞. ꝛ de hoc ē casus ī dcō. c. p' miserabilem.

¶ Pretea ubi iude' vel ali' infidelis delinqt ꝯ legē nāe. pōt dūmō det facultas pūiri a iudice eccliastico. Idez si delinqt ꝯ ius diuinuz q̄ ad p̄cepta moralia. Et hoc nōbilit dixit Inno. ꝛ doc. ī. c. qd̄ sup his. de vo. Idē tenet Hosti. Jo an. ꝛ cōiter doc. ī. c. gaudem'. de diuoꝛ. Dicūt. n. ibi ꝙ si īfidel ꝯtrahit mr̄imōiuz cū duob' mlierib' eodē tp̄e. pōt per eccliaz pūiri si det facultas: qꝛ p ius diuinū ē p̄hibitū ꝙ qs ꝯhat mr̄imoniū cū plurib' eodē tp̄e. Sz vsura ē p̄hibita a lege nāe. vt pz p p̄hm p̄ polit]. vbi Aristo. nulla lege scripta artat' sz sola duct' nāli rōne luc℞ vsurariū ē detesta

tus. qd̄ nō fecisset nisi act' vsurari' ex nā rei fuisset viciosus ꝛ malitia ꝯuolut'. hoc ēt pz: qꝛ certuz ē ꝙ rapina ex nā rei ē vitiosa ꝛ malitia ꝯuoluta. Qui aūt accipit vsurā facit rapinā. ut dicit scūs Amb'. cui' tex. ponit. 14. q. 4. si qs vsurā. Et alibi dixit idē Amb' vsuras esse iuentas arte neqssima. cui' v̄ba habēt 46. dis. sicut hi. hoc ēt p̄bat. 89. di. eiciens. q ē tex. sci Jo. Chryso. Et hoc. s. ꝙ vsure sint ꝯ legē nāe. tenuit dtūs Tho. scda scde. q. 78. arti. p̄. ꝛ hoc etiaz tenuit disputando qdā frat Girard' de Senis sūm' theolog' ac canonista. quem Jo. an. cōmēdat ī mercurialib'. ī regla possessoꝛ. de re. iur]. li. 6. cui' disputatiōez refert ꝛ sequit Jo. an. in regula pctm̄. ī mercurialib'. in 2. ar. Itez usura est ꝯ ius diuinū: qꝛ ē p̄hibita ꝛ p vet' ꝛ per nouū testm̄: ut dic̄ tex. ī. c. sup eo. ꝯ usuris. Et hoc ēt alit p̄bat. Nā usura fuit p̄hibita p Moysen. vt pz Deut. 28. c. ꝛ ī p̄s. Dñe qs habitabit ī tabnaclo tuo ibi. Qui pecuniā suā nō dedit ad vsurā. Et sic p vet' testamentū. Itē p euāgeliuz in q̄ dr. Mutuum date nihil inde sperātes. Cum ergo usura sit p̄hibita vtroqꝫ testō: ut in dcō. c. sup eo. ꝛ auctoribus. s̄. allegatis. dans pecuniaz ad vsurā ꝯmittit ꝯ ius dinuz ꝯtinens p̄ceptū morale. g° eccla pōt īpedire infidelem ne feneret ꝛ ꝯ facientē ip̄m punire. Et ꝙ nō dare pecuniā ad usurā sit p̄ceptū morale de iure diuino pz. qꝛ ꝯtinet ī p̄cept] decalogi. ꝛ ꝯtinet sub illo p̄cepto Nō furtū facies. nō cōcupisces rez p̄ximi tui. Nā usura ē rapina q̄ ē spēs furti. ut dcō. c. si qs usurā. 14. q. 4. Dia. n. decē p̄cepta q̄ dedit ds Moysi sūt p̄cepta moralia: qꝛ ꝯcernūt moꝛes hoium. ut constat. ꝛ p̄bat. 6. di. § is itez. Dē ius dinuz dr ius nāe. ut nōt. ī. di. ius nāle. ꝛ sic ius nāle ꝛ ius diuinum idem sunt. Ex quo concludo ꝙ cuz usura sit p̄hibita lege nāe ꝛ iure diuino: ecclesia dz se īpedire de pctō iudei ul alterius infidelis fenerātis si dat ei facultas puniendi uel impediendi. iuxta doctrinam Innocen.

Hos. Jo. an. ꝛ alioꝝ scribentiū i. c. q̄ sup his. ꝯ vo. i. c. gaudemꝰ. ꝯ diuor. i. c. ꝯ xpianos. de heti. li. 6. Nō obstat qd allegāt p̄dci doc. s. ꝙ eccl'a nō d̄eat se ipedire de pctō iudeoꝝ cū ad eā non ptineat iudicare de his q̄ foris sūt: ut i. c. mlti. 2. q. i. ꝛ i. c. q sincera. 45. di. Nā cū reuerentia coꝝ iura illa debēt itelligi ꝙ eccl'a nō pōt iudicare de his q̄ foris sūt q̄ ad hoc ut penā spūalē isligat. vl' regulas canonicas iponit q̄ ad religionē eis iuit] vt dic̄ glo. i. c. iudei. ex̄ de iudeis. ꝛ Ho. i sūma de iudeis. §. ꝛ i qbꝰ q̄uēt ꝯ. qd si iudeꝰ epi subditꝰ. Et mlti casus numerāt p glo. ꝛ doc. i dcō. c. iudei. i qbꝰ eccl'a ipedit se de pctis iudeoꝝ ꝛ alioꝝ ifideliū. Et int alios casus nūerat crimē vsuraꝝ. Et hoc q̄ ad scōm dubiū

Tertiū dubiū.

Circa tertiū. s. an eccl'a debeat vl' tolerare hoc pctm̄. vel vt fiat ꝯsentire ppt maiꝰ malū vitandū. vel ppt maiꝰ bonū qd ꝯsilr ex idē seq pōt. doc. canōiste ꝛ theologi cōiter tenēt ꝙ nō. Et ita ēt disputādo determinat p̄dictꝰ frat Girardꝰ de Senis ordinis hēmitaꝝ. quē refert ꝛ seqt Jo. an i mercurialibꝰ. i p̄allegata regl'a. pctm̄ i 3. ar. Sz p huiꝰ rei euidētia sciendū ē ꝙ nōnulli nri tpis dicūt ꝙ ppt maiꝰ malū vitādū eccl'a dz tolerare ꝙ iudei fenerēt: qꝛ ē minꝰ maluz q̄ ꝙ paupes pereāt fame nō iuenietes q sibi mutuent pecūias. Jtē si iudei nō mutuarent sub vsuri xpiāi darēt ad usurā. Sz est maius maluz ꝛ peccat um ꝙ xpiani exerceant vsuras q̄ ꝙ iudei exerceant. Minus autem malum tolerandum ē ut maius euitetur. 4. dis. deniq. Hinc ē ꝙ eccl'a tolerat pstibula seu lupanaria ut euitēt adultēia ꝛ alia maiora crimina ut dic̄ glo. ꝛ doc. i. c. int opa. de spōsa. Sz i hoc ē ꝯsiderādū. Nā aliqn eadez psona ē int duo mala iplicita. puta qa nisi pmittat adulteriū faciet hōicidiū. Et hoc cāu admittit ꝯpēsatio: qꝛ potiꝰ si hoc pmittēdū ē ut faciat minꝰ malū ne faciat maiꝰ. ꝛ sic vt faciat adulterium qd ē minꝰ malū q̄ hōicidiū. vt ē tex. 33. q. 2. qd veriꝰ. ꝛ. 13. di. nerui. Aliqn do duo mala cadūt i eadē psona. sz in diuersis. ꝯbi grā. vnꝰ vlt intficē hoiez. iterrogat me vbi sit. nūqd liceat mihi dicē mendaciū. vz ꝙ nesciaz ubi sit: ad hoc vt euitet hōicidiū. cū mēdaciū sit lōge minꝰ pctm̄ q̄ hōicidiū: Et dō ē ꝙ nō. vt. 22. q. 2. c. p̄mū. ꝛ. c. ne qs. vt. 14. q. 5. forte. Et sic mihi nō lz ꝯmittē minꝰ malū ut alius euitet maiꝰ. vl' ut ꝯsequat maiꝰ bonū. qꝛ nemo dz aiaz suaz alienis ipendē cōmodis. Vn̄ nō dz qs cōmittē pctm̄ vēiale. vt aliꝰ euitet mortale. Hoc vlt glo. nōbilis. 14. di. qd ait. Jdē dicit Augꝰ. in li. de mēdacio. cuiꝰ tex. ponit. 22. q. 2. c. p̄mū. ubi Augꝰ dicit ꝙ ē phibitū dicere mēdaciū vt aliꝰ ab imundicia corpali defendat. i. ne eiꝰ ꝯginitas vl' castitas violet. Jtē dicit ibidē Augꝰ ꝙ nō est licitū dicē mēdaciū ut aliꝰ liberet a morte tpali vel eterna. s. ut nō occidatur ab alio. vel ut liberet ab inferno. ꝛ tn̄ tale mēdaciū ē pctm̄ veniale: qꝛ nulli nocet ꝛ alteri pdest. ꝛ tale mēdaciū dr mēdaciū officiosuz. Vult g° scūs Augꝰ. ꝙ nō liceat facē vnū pctm̄ vēiale leuissimū: ut aliꝰ euitet mortale ēt q̄uissimū: vel vt aliqs pducat ad paradisū aut ab inferno libet. Et i cāu nro ē tex. i termis i c. sup eo. de vsuris. vbi tex. dic̄ ꝙ cū scriptura diuina p altius vita mētiri phibeat. mlto magl qs ē phibendꝰ ne vsuraꝝ crimie iuoluat p redimēda uita captiui. i. illiꝰ q erat captiuꝰ saracenoruz. Vn̄ Hosti. Jo. an. ꝛ doc. i. c. nō mag. nec le. vl' mo. dicūt ꝙ aut aliqd ē phibitū lege diuina. ꝛ nō admittit cōpēsatio; de minori malo ad maiꝰ malū. nec de malo ad maiꝰ bonū: qꝛ minꝰ malū nō ē cōmittēdū cā vitādi maiꝰ malū vel cōsequēdi maiꝰ bonuz. Et hoc pbat in. d. c. p̄mū. 22. q. 2. ꝛ in. c. sup eo. ꝯ usur]. Aut ē phibitū lege canōica. ꝛ tūc pōt fieri cōpēsatio aucte pape. cū possit tollē peccatū qd cōstitutio canonica iduxit. vt i c. pposuit. de ꝯcess. p̄ben. ꝛ hoc mō logt. c. qd p̄decessor. xi. q. 3. Ex his infertur an

liceat cōſentire malo cā maioꝛis mali
vitandi vel maioꝛis boni ɔſequēdi. Et
dō ē ꝙ non: qꝛ poti⁹ debem⁹ oīa mala
pati ꝙ̃ malo ɔſentire. vt i.c. ita ne. 32. q.
5. ⁊ i.c. ſacꝛl. qd̄ met⁹ cā. Vñ eccl̃a nō po
teſt ɔſentire malo cā vitandi mai⁹ ma
lū: lȝ poſſit tolerāe ſub diſſilatōe cā ma
ioꝛis mali vitandi ꝓut tolerat ꝓſtibu
la. Et tal̃ toleratio appellat̃ ɔceſſio im
punitatis: qꝛ talis nō punit̃ cā maioꝛis
mali vitādi. vl̃ maioꝛis boni qd̄ exide
oꝛiri pōt ⁊ de hoc ē glo. quaȝ ſequit̃ Ar
chi. ⁊ Jo. de fan. 4. di. deniqȝ in ꝟbo ve
nia. ⁊ 31. q. i. hac rōe. Scd̄m hanc ēt per
miſſionē dicit decꝛl. ꝙ mlt̃a ꝑ patiētiā
tolerāt̃ q̄ ſi i iudiciū deducerēt̃ caſſarē
tur. ut i.c. cū iā dudū. de ꝑben. Vñ eccl̃a
nō poſſet dare lniaȝ iudeis ut ſeruēt ri
tus ſuos: lȝ toleret remouēdo ipedimē
ta. Hoc voluit glo. nōbil̃ in.c. ꝗ ſincera
45. di. i glo. ſcd̄a. quā ibi ſeqt̃ Archi. et
Jo. de fan. Sic gͦ licȝ eccl̃a toleret iude
os q̊ ad rit⁹ ſuos ⁊ ꝓhibeat eos ipediri
cā maioꝛis boni qd̄ exinde ſeqt̃. ſ. vt ꝑ
hāc viā poſſim⁹ eos lucrari. vt dic̃ tex.
i.c. ꝗ ſincera. 45. diſ. Et qꝛ veritas nr̃e fi
dei i libꝛis ipoꝝ velata ⁊ i ritib⁹ ꝑ̄figu
rata. nr̃iſ ocul̃ lucidū demōſtrat̃. ⁊ fidei
nr̃e teſtimoniū roboꝛat̃. vt dicit Aug⁹.
17. li. ō ciui. dei. Et iſtō pulchꝛe exami
nat ꝑ̄dict⁹ frat̃ Girard⁹ de Senis. cui⁹
ꝟba r̃fert Jo. an. i ꝑ̄allegata regl̃a pec
catuȝ. i 3. ar. vbi q̄rit an eccl̃a ɔcedē de
beat ɔ̄ctuȝ vſurariū ꝓpter aliqd̄ bonū
qd̄ inde oꝛiat̃ vl̃ ꝓpt̃ aliqd̄ malū qd̄ i
de vitet̃. ut ꝓpt̃ hoc tollat̃ illa via. Et
ibi dic̃ ꝙ trib⁹ mōis pōt accipi ɔceſſio
Vnoͦ ꝓut ē ſimplex ꝑmiſſio idulgens
penā. Et hoc caſu eccl̃a ꝑmittit maluȝ
vt euitet̃ mai⁹ malū: ut dcō c. deniqȝ iū
cta glo. i ꝟbo venia. 4. diſ. ⁊ i c. ſi q̄ mōa
chaꝝ. iūcta glo ibi. 24. q. i. ⁊ in c. veniēſ
iūcta glo. ſi ꝗ clerici vel vo. Et dicit Jo
an. p⁹ fratrē Girarduȝ ꝙ talis ꝑmiſſio
iō dr̃ ſimplex: qꝛ pena tm̄ indulget̃: nō
aūt culpa minuit̃: vt i iurib⁹ ⁊ glo. ſuꝑ̄
dictꝛl. ⁊ ꝑ glo. ſ̄. allegatas. 2ͦ mō pōt ac
cipi ɔceſſio ꝓut idē eſt qd̄ ꝑmiſſio. tol
lens ipedimētū. ſm quē modū iudei in
ter xp̄ianos ꝑmittūt̃ ab eccl̃a in obſer
uātia ſui ritus: vt i.c. ꝗ ſincera. 45. diſ.
Rōȝ aūt iſti⁹ ꝑmiſſiōis dixi. ſ̄. Et iſta
ꝑmiſſio differt a ꝑ̄ma: qꝛ nō ſolū eccl̃a
ꝑmittit malū. ſ. obſeruātiā rit⁹ iudeoꝝ
ſubtrahēdo ɔminatōem vl̃ iflictiōem
pene ſicut facit ꝑ̄ma ꝑmiſſio: ſȝ etiā re
mouendo ipedimēta xp̄ianoꝝ ꝗ vellēt
ipedire iudeos nec ſeruēt ſuos rit⁹: ut
dcō. c. ꝗ ſincera. ⁊ c. ſicut. de iudeis. 3ͦͦ
pōt dici ɔceſſio ꝓut idē ē qd̄ ꝑmiſſio ꝑ̄
ſtās iuuamē. ſm quē moduȝ eccleſia ꝑ
mittit clericū occidi a ꝑtāte ſecl̃ari. Et
hec ꝑmiſſio excedit ſcd̄am ꝑmiſſionē
ſicut ſcd̄a ꝑ̄mam: qꝛ ꝑ iſtā tertiā ꝑmiſ
ſionē nō ſolū ſubtrahit̃ ɔminatō q̄ poſ
ſet ꝑ occiſionē clerici ifligi ſicut fit in ꝑ̄
ma ꝑmiſſione: ſȝ ēt tollit̃ ipedimētū ꝑ
qd̄ poſſet occiſio clerici ipediri ſicut fit
i ſcd̄a ꝑmiſſione. imo ēt vltra hec duo
ꝑ̄ſtat̃ iuuamē. Nā in ſecūda ꝑmiſſiōe
eccl̃ia nō poſſet ꝑ̄ſtare iuuamē: qꝛ non
pōt adiuuare malū. Sȝ ēt in iſta tertia
ꝑmiſſione i occiſione clerici ꝗ dign⁹ eſt
moꝛte eccl̃a ꝑ̄ſtat iuuamen: qꝛ ipm̄ de
gradat: ⁊ ponit ēt in manib⁹ iudicis ſe
cularis vt cruciet̃ vel ēt occidat̃. iuxta
illud apoſtoli. i. Coꝛl. 5. ca. Tradenſ hi⁹
homieȝ ſathane in iteritum carnis vt
ſpūs ei⁹ ſalu⁹ fiat in die dñi nr̃i ieſu xp̄i
De q̊ eſt tex. in. c. nouim⁹. de ꝟbo. ſigl. ⁊
in. c. degradatio. de pe. in 6. Ex his patȝ
ꝙ trib⁹ modis pōt accipi conceſſio vel
ꝑmiſſio. Primo qñ ꝓpter mai⁹ maluȝ
vitandū ſub diſſimulatōe malū tolera
tur. Et hec dr̃ cōparatiua ꝑmiſſio: qꝛ ſo
lū pena indulget̃. cū talis ſic faciēs nō
puniat̃. Tñ nō mīn⁹ iuoluit̃ crimine ꝓ
pter talē ꝑmiſſionē. 2ͦͦ accipit̃ ɔceſſio
vl̃ ꝑmiſſio: qñ ēt tollūt̃ ipedimēta ipe
dictia malū fieri ꝓpt̃ bonū qd̄ iñ ſequi
ſperat̃: ut i obſeruatōne rituū iudeoꝝ.
3ͦͦ qñ ēt ꝑ̄ſtat̃ iuuamē. Et hoc t̃tio mō
eccl̃a nō pōt cōcedē vl̃ ꝑmittē niſi illō
qd̄ ꝑmittit̃ vel ɔcedit̃ ſit licitum: vt ē
occiſio clerici ꝗ ꝓpter delictuȝ tradit̃
curie ſeculari. Unde ē licita ⁊ fit abſqȝ

pctō:qꝛ maleficia nō debēt remanē im
punita:vt in.c.vt fame.de sen.exco.ꝛ.l.
ita vulnerat᷒.ff.ad.l.acq. Nā eccl'a nō
pōt dare lniaꝫ faciēdi malū:vt.24.q.2.
legaꝛ.Vñ eccl'a nō posset dare lniam ꝑ
stando iuuamē vt iudei seruent rit᷒ su
os:ut dicit gl.i dcō.c.q sincera.45.dist.
Et hoc ēt sentit ꝑallegat᷒ frat Girard᷒
ꝛ Jo.an.i preallegata regula pctm̄.i 3°
ar.Vñ scūs Aug᷒.ꝯ Permenianū.li°2°
cui᷒ tex.ponit.23.q.4.ita plane.dicit ꝙ
qs sociat mal' qñ malū ꝯmittit cū eis
aut eis ꝯmittētib᷒ fauet. Et postea i fi
ne.c.dicit ꝙ ubi malū nō pōt corrigi ul'
puniri vl' alit ei obuiari. illa duo ꝑ re
tēta seruāt hoieꝫ inocētē ꝛ incorruptū
.s.ut nec malū qs faciat neqꝫ ēt appro
bet. Idē ēt dr̄ in duob᷒ cāib᷒ sequētib᷒
p᷒ illō.c.ita plane.Sꝫ ꝑstare iuuamen
ad malū ē fauē ad malū ꝛ malo g° non
lꝫ eccl'e ꝑstare iuuamē iudeis exercere
vsuras volētib᷒.vñ hoc cāu fauēt ma
lo.Vñ ꝑdict᷒ frat Girard᷒ ꝛ Jo.an.i di
cta regl'a pctm̄.in 3° ꝛ vltio arti. sic res
pōdēt ad ꝯria dcā ꝙ ꝯtract᷒ vsurarius
nō dꝫ ꝑmitti ꝑpter maiora mala vitā
da.puta ꝑpter dānuꝫ in teb᷒.ꝑiculuꝫ i
ꝑsonis.nec ꝑpt bonū qd̄ iñ seqt.puta
pauperꝝ ꝛ mercātiaꝝ saluatio.Naꝫ ma
la'q̄ ꝑpt ꝯctum vsurariū vitari pñt vt
plurimū sūt dāna corꝑalia seu tꝑalia.
Sꝫ malū spūale nūqꝫ dꝫ ꝑmitti ꝑpter
aliqd̄ corꝑale malū vitanduꝫ.Et dato
ꝙ ꝑpt ꝯctū usurariū aliqd̄ malū spūa
le vitāet.illd̄ tñ ñ vr̄ realit eē mai᷒ ma
lū qꝫ crimē vsuraꝝ.. Et dato ꝙ vitaret
mai᷒ malū spūale.vel sequeret maius
bonuꝫ spūale ex ꝑmissione crimis vsu
rariū.adhuc nō dēret ꝑmitti: qꝛ nunqꝫ
dꝫ ꝑmitti malū ꝑpter mai᷒ maluꝫ vi
tandū.vel ꝑpt mai᷒ bonū qd̄ iñ oriri
speret.vt.c.nō magno.ne cle.vel mo.et
ibi ꝑ glo.ꝛ doc.ꝛ.s.declaraui q̄lit hoc i
telligat.Dicit ēt ꝑallegatus frat Girar
dus.ꝛ Jo.an.ꝙ illd̄ ex q̄ bonū vtile mł
tiplicat saluato bono honesto licituꝫ ē
ꝛ ꝑmissū.Sꝫ i ꝑposito dicunt nō eē ita.
Nā q̄uis ꝑ ꝯtractū vsurariū multipli
cet sepi᷒ bonum vtile.nō tñ saluat ibi
bonū honestū ꝛ ꝟtuosū.cū vsura hēat
malitiā ꝯuolutā.vt.s.dcm̄ ē.Et ꝯcludit
ꝑallegat᷒ frat Girard᷒.ꝛ Jo.an.ꝙ nec
ius nāle.nec ius dinū.nec ius canonicū
pōt ꝑmittē ꝯtractū vsurariuꝫ ꝑpt ali
qd̄ mai᷒ malū vitandū vel ꝑpt bonū
qd̄ inde oriat.Et hoc clare ꝯstat:qꝛ ius
canonicū nullo ꝑdictoꝝ modoꝝ ꝯcedit
vel ꝑmittit ꝯctū vsurariū.Nā penam
ꝯminat ꝛ ifligit faciētib᷒ dictū ꝯtractū
vt i dcō.c.qꝛ in oibus.de vsur.ꝛ in.c.qꝫ
qꝫ.de vsuris.li° 6°. Et dicunt ēt ꝙ si ius
canonicuꝫ vellet:nullo° posset ꝑmittē
ꝯtractū vsurariū ꝯ vet᷒ ꝛ nouū testm̄
vt ē tex.in.c.sup eo.de vsuris.Nec ob.
ꝙ de iure canonico in cert casib᷒ vr̄ ꝑ
missa vsura:ut pꝫ in.c.salubrit.de vsu
ris.Et plures alii casus siles nūerant ꝑ
glo.ꝛ doc.i.c.cōquest᷒.de vsuris.Nā i il
lis cāib᷒ nō ē vsura.sꝫ vident casus pri
ma facie siles vsure.q tñ in ꝟitate non
sūt siles nec i illis usura cōmittit.vt di
cit ꝑallegat᷒ frat Girard᷒.ꝛ Jo.an.i.d.
regula.pctm̄.in 4° ar.Et hoc sequūt ēt
cōiter doc. De iure āt ciuili dic ꝑdict᷒
frat Girard᷒.ꝛ Jo.and.ꝙ ius ciuile pōt
ꝑmittē ꝯctū vsurariuꝫ nō infligēdo pe
nā ꝑpt malū vitandū.vl' ꝑpt aliquod
bonū qd̄ iñ oriat.Sꝫ nō posset ius ciui
le ꝑcipere usuras seu auxiliū ꝑstare ad
vsurā ꝯmittendā.Et de hoc declarat ꝑ
dict᷒ frat.ꝛ Jo.an.in dicta regula pctm̄
in 4° 5° ꝛ vltimo arti.De hoc lati᷒ dicā
i dubio sequēti.Et ex his ꝯcludit cū coi
snia ꝙ eccl'a nō pōt ꝑmittē ꝯctū usura
riuꝫ nō infligēdo penā ꝑpt aliqd̄ mai᷒
malū vitandū.vel ꝑpt aliqd̄ bonum
qd̄ ex inde seq speret.Et pñt adduci lō
ge plures rōnes.sꝫ hec sufficiūt. Et hoc
quo ad tertiū dubiū.

¶ Quartū dubiū.

Circa quartū dubiū.s.an ꝑnci
pes seculares vel cōitates vl'
ꝯsilia ciuitatū possint iudeis
dare lniam fenerādi vel cū eis pacisci
vt fenerent cā maioris mali vitādi vl'
ꝑpter bonū qd̄ exinde seq speret.con

cludendū ē ꝙ nō: qꝛ si nō pōt hoc facē
ius canonicū nec ecclia: vt dictū ē in ꝑ
cedēti dubio. multo minꝰ pñt hoc facē
ꝑncipes seculares vel cōitates q̄ in hoc
hñt minorē ptātē ꝙ̄ ecclia. Et hoc .i. la
tius declarabo. Sciendū ē tñ ꝙ Pe. de
ancho. iurꝭ vtriusq; doctor ꝑstātissimꝰ
q scripsit in iure canonico mouet istā
qōem in suo cōsilio 2° 3° ꝛ 4.° qd incipit.
Carissime ꝛ illustrissime princeps ꝛ sin
gularissime dñe mi. vbi q̄rit. vtrū dñi i
periales de cōsensu suoꝝ pplōꝝ possint
ꝑ suū decretū ꝯcedē ꝙ iudeis sup vsu
ris exigendis ministret iusticia corā suis
officialibꝰ. attento maxīe ꝙ ēt subditi
nō pñt nisi sub fenore pecūias mutuo
recipe ꝛ ipe dñs noluit ī suo territorio
xp̄ianos talē prauā artē exercē. Et ꝑ ar
guit ꝙ sic: qꝛ nō pōt dep̄hendi fraus si
ue pctm̄ ex pte xp̄ianoꝝ recipiētiū mu
tuo: qꝛ recipiens pecuniā mutuo subsi
stente maxīa nccitate nō peccat. vt di
cunt doc. in .c. sup eo. de vsuris. qꝛ aliqñ
toleraẗ minꝰ malū vt euiteẗ maiꝰ: ut ī
c. nerui. 13. di. ꝛ .c. iter opera. de spon. Et
idō videẗ ꝙ illud decretum possit susti
neri vt euiteẗ maius malum. maxime
ne xp̄iani feneręt. ꝛ vt sui ppli possint
suis necessitatibꝰ subuenire. Nā ꝑpter
necessitatē plura sustinēẗ. vt in .c. si qs
de fur. ꝛ in .c. qd nō ē. de reg. iurꝭ. Sꝫ dō
ē ꝙ iste rōnes paꝝ valent. Nā lꝫ nō sit
pctm̄ recipe ad vsuras a parato fenera
ri tpe nccitatis. vt in dcō .c. super eo. de
vsuris. tñ est pctm̄ ex pte mutuantꝭ pe
cuniā ad vsuras qd pctm̄ sicut nō dꝫ ꝑ
mitti. ita nec ei auxiliū dꝫ dari seu p̄sta
ri cā maioris mali vitandi. ut in ꝑcedē
ti dubio dictū ē. 3° allegat ibi Pe. rōeꝫ
in .c. cū oēs. ꝛ .c. q̄ in eccliaꝝ. de ꝯsti. cum
ibi nōtis ꝑ doc. ꝙ ius diuinū pōt modi
ficari ꝑ ꝯstōnes ꝑncipum. Sꝫ dicenduꝫ
ē ꝙ in hoc casu non pōt ius diuinū per
ꝯstōem ꝑncipum modificari: qꝛ nec ꝑ
papaꝫ potest modificari. ut in .c. super
eo. de vsuris. ꝛ pleniꝰ declarabo in seq̄n
tꝭ dubio. imo nec ius canonicū hoc cāu
pōt modificare ius dinū. ut dic̄ Jo. an. i

ꝑallegata regula pctm̄. ꝛ dictū ē in pre
cedēti dubio. Allegat ēt dictꝰ Pe. alias
rōnes q̄s nō adduco. qꝛ ad ipas rñdi in
ꝑrio dubio ꝛ ēt in alio ꝑcedēti. Sꝫ dei
de dictꝰ Pe. dicit ꝙ non audet firmare
istā ptē. s. ꝙ ꝑncipes hoc possint facere
ex eo ꝙ ius canonicuꝫ statuit ꝙ iudei
teneanẗ xp̄iāis vsuras remittē: ꝛ ꝙ ad
hoc cogant ꝑ ꝑncipes seculares vt ē tex.
i .c. pᵃ miserabilē. de vsuris. Et dic̄ ꝙ cū
tale decretuꝫ ꝯrieẗ iuri canonico pōt di
ci rōabile. ut .c. i. de ꝯsti. li.° 6.° Preterea
dicit eē inhonestū cogē xp̄ianos soluē
iudeis vsuras q̄i cā nccitatꝭ ꝑpter op
probriū fidei. ut ī cle. i. de iudeis. Et cō
cludit tutiꝰ eē tenere ꝙ tale decretum
de iure cōcedi nō possit. Et sic cōcludit
dictꝰ Pe. ꝙ ꝑncipes seculares non pñt
cā maioris mali vitādi ēt de ꝯsensu po
puloꝝ suoꝝ quibꝰ ꝑiudiciū gnātur ꝯce
dere iudeis lñiam fenerādi. Sꝫ hoc au
daciꝰ firmassem si fuisseꝫ recordatꝰ de
ỽbis Jo. and. in dcā regula pctm̄. q̄ in ꝑ
cedenti dubio plene examinaui. Unde
Bar. i. l. cūctos pplōs. i. 3. colū. C. de sū.
tri. ꝛ fi. catho. dicit ꝙ ipator nō potuit
per leges suas ꝑmittere usuras: qꝛ cuꝫ
sit deo iferior non potuit diuine legi de
rogare. Excusatur tñ ab heresi: qꝛ ꝑmi
sit usuras ut euitaret maiora mala. Ita
dicit Bar. Et hoc etiam dicit glo. io. q. c
ꝑ. Sed dicendū est ꝙ impator ꝛ leges
ciuiles potuerunt vsuras ꝑmittere in
dulgendo penā. non aūt ꝑcipiendo usu
ras uel auxiliū ꝑstando. ut dicit Jo. an.
i preallegata regula pctm̄. ꝛ dixi in ꝑce
denti dubio. Bal. autē in dcā .l. cunctos
pplōs. in .4. colū. ỽ. sed iuxta hoc quero
dicit ꝙ imperator nō potest ꝑmittere
vsuras ꝑpter bonum publicū: qꝛ hoc
est ꝯ salutē aīe. Et dic̄ ꝙ cuꝫ hoc nō pos
sit ipator. multo minꝰ statuta ciuitatū
uel municipioruꝫ: quia qd non potest
ꝑma causā que hꝫ isluere in scd̄am. mł
to minꝰ pōt scd̄a cā in quaꝫ fit infusio.
Amplius puto ꝙ paciscentes cuꝫ iude
is ut possint sub usuris mutuare xp̄ia
nis sint excōmūicati. Ideꝫ dico de illis

q iterponūt decretū q usure dēant sol ui iudeis. ꝛ q eis reddat iusticia d vsuris. Nā talia decreta vel pacta fcā ab illis q hūt ptātez cōdēdi leges vl statuta di cunt leges vel statuta. vt i. l. plr. §. ille. de dona. int vir ꝛ vx. ꝛ i. l. cesar. ff. d pu blica. ꝛ utrobiq p Bar. ꝛ p eūdē Bart i. l. 4. §. actor. ff. de re iudi. Et pbat rōe Nā nedū faciētes talia pacta cū iude is intēdūt se obligare. imo pncipalr uo lūt obligare oēs de ciuitate ꝛ districtu ad soluēdas vsuras iudeis mutuātib. Et obligāt ex his pactis ēt illi q nō con senserūt g° sūt statuta cū ex pactis me ris nō obligent nisi ɔsentiētes: ut i. l. i. ff. de pactis. Et idē ē dicendū qñ dñs tē poral inponit decretū ut soluāt vsure vel q iudeis sup usuris ius reddatur. Nā obligant oēs subditi dñi ex illo de creto. ꝛ sic ē unū statutū. Sz statuētes q usure soluāt vel psumētes iudicare vt exacte vsure nō restituāt qñ in iudi cio repetunt. sūt ipo facto excōicati. vt i cle. i de usuris. Ibi. n. dr q eādez penā icurrūt q statuta talia psūpserit obser uare vl facē obseruari. Et lz illa cle. nō loquat specifice de iudeis. tñ hz locum ēt si talia pacta vl decreta fiāt ut iudei exerceant vsuras. ut dicit gl. in vbo. cē sura. Et pbat rōne. Nā iudei ita bñ p hibēt dare ad usurā sicut xpiani. ut i. c. p miserabilē. de vsur. g° illa cle. q indi stincte loquit idistincte dz itelligi siue fenerarātes xpiani sint siū iudei. Unde Guil. doc. pstantissim q scripsit super cle. ꝛ do. Lar. ꝛ Jo. de Jmola. in dcā. cle. dicūt q rex aragonū ꝛ ei officiales q leuāt magnū tributū a iudeis ꝛ sarace nis ppt vsuras q̄s eis pmittūt icidūt in excōicatōem. si repetētes vsuras p ipos ipediant repetere. Et dicit Jo. de Jmola. q hoc ē bñ nōndū. qꝛ fz hoc ho die q̄i oēs dñi ꝛ oēs cōitates eēnt excōi cati. Locātes ēt domos iudeis ad fene rādū icurrūt penas. c. i. de vsur. li° 6°. lz illud. c. nō loquat specifice de iudeis: sz simplr phibeat domos locari ad exer cendū fen. Et hoc tenet dñs Dñic qui scripsit sup 6° in. c. i. de vsuris. in 6°. Idē tenuit dñs Laur. de rodolphis de Flo rentia q ɔposuit tractatū de vsuris in dcō tractatu. q. i46. Ubi ēt tenz q ɔ iu deū pōt opponi exceptio. c. qꝛ frustra. ꝛ c. Michael. de vsuris. s. ut iude vellet repetē usuras solutas xpiano. nō prius audiat nisi restituat vsuras q̄s ipse iu de recepit. Et tñ illa. c. nō loquūt speci fice de iudeis: sz simplr dicūt q fenera tor repetēs vsuras q̄s ipse soluit nō au diat nisi prius ipe restituat vsuras q̄s ab aliis ipe recepit. Et h° de 4° dubio.

Quintum dubium.

Quo ad qntū dubiū. s. an papa possit dispēsare vt iudei exer ceant vsuras cā maioris mali vitādi. vl ēt boni qd inde oriat. casus ē q nō. in. c. sup eo. de vsur. vbi dr q cū vsure sint vtroq testō phibite non vr aliquē dispēsare posse. Et papa ibi sub iecit q nō pōt dispēsare sub vsuris vt aliqs liberet a morte. Et oēs ēt doct. te nēt papā nō posse dispēsare ut exercea tur ɔctus vsurari. Idē tenet Jo. an. in dcā regula pctm. i 3° ar. vbi dicit papaz nō hre aliquā dispēsatōez sup vsur. vl cā maioris mali vitādi. vel maioris bo ni qd ex ide oriri speret ꝛ mouet p pal legatū. c. sup eo. Sz ɔ istud facit: qꝛ pa pa pōt modificare ius dinuz. vt notant doc. i. c. cū oēs. ꝛ. c. q i eccliaꝝ. de ɔsti. Itē papa in q̄bꝫ mltis cāib pmittit vsuraz cōmitti. vt i. c. salubrit. de vsuris. ꝛ i mlt tis aliis casib q n ɔnt. i. c. cōquestus. eo ti. Sz dd ē q qñq aliqd ē malū qd ali q rōe pōt fieri bonū. ꝛ tūc papa pōt int ptari ꝛ modificare ius dinuz. ut pz in. c. lz. de feriis. vbi dr q istante nccitate li citū ē piscari dieb dñicis. ꝛ tñ ferie in troducte sūt iure dino. Actꝰ. n. piscandi ē i se licit q̄buis rōe diei phibeat. Qñz ē ita i se malū q nulla rōe fieri pōt bo nū. ꝛ tūc nō pōt illud iterptari vel mo dificare. ut i. c. sup eo. de vsuris. Ad qd bñ facit. c. ꝛ si xpus. v. qdā. n. phibētur de iureiur. Nā vsura ē malū qd nulla rōe pōt fieri bonū. g° papa nō pōt illd

modificare uel iterp̃tari. Hoc sequũt Hostiē. Jo.an.ꝛ cōiter docto.i.c.a nob. de deci. vbi dicũt ꝙ vbi in p̃cept) v̾sa tur honoꝛ dei irremissibilis vl' hũana vtilitas publica.ut ē uidē in p̃cept) de calogi.papa nō pōt facē aliquā dispen satiōem vel remissionē. Talis.n.remis sio sapit peccatũ. Sꝫ de' nō dedit liñaꝫ peccandi nec Petro nec ei' successoꝛi b'.ut dicit tex.i.c.p̊.40.di. Preterea non mutuare ad vsuras pecũiā est p̃ceptũ negatiuũ seu ꝓhibitiuuꝫ.sꝫ p̃cepta ne gatiua seu ꝓhibitiua plus obligant q̃ꝫ p̃cepta affirmatiua:qꝛ ꝓhibitōes obli gant:sp ꝛ ad sp.23.q.5 si non lꝫ. Et h°. iō qꝛ ꝓhibitiōes sunt de peccatis que sũt fꝫ se mala nec pñt eē bona. de iureiur). ꝛ si xp̄s.v̾.q̄dã.n.ꝓhibenť.ꝛ de re.iur).c 2°. Et ꝑ tanto dr̃ ꝙ qs dꝫ poti' oia ma la pati q̃ꝫ malo cōsentire.32.q.5.ita ne.ꝛ i.c.sacris.qđ met' cā. Precepta v̾o af firmatiua obligant sp:sꝫ non ad sp.im mo qñqꝫ p circunstantias qs excusatur ab illoꝝ obseruãtia.vñ interdũ fili' pōt imo dꝫ parentibus dicere.nō noui vos 93.di.diaconi.ꝛ sic excusať a p̃cepto de honoꝛãdis parētib'. Et ē rō:qꝛ cũ p̃cep ta affirmatiua īducant ad act' v̾tutuꝫ nō debent fieri quolibꝫ mō sꝫ obserua tis debitis circũstantiis q̄ requirũť ad hoc ꝙ act' sit v̾tuosus:ut.s.fiat vbi dꝫ ꝛ qñ dꝫ ꝛ fꝫ ꝙ dꝫ. Et qꝛ dispositio eoꝝ q̄ sunt ad finē attendiť fm rōeꝫ finis.p̃ci pue attendenda ē rō finis que ē bonuꝫ v̾tutis in istis circũstantiis act' v̾tuo si. Jsta sunt v̾ba foꝛmalia sci Tho. i lo co p̃allegato.qui allegat ad hoc ph̃ꝫ in 2° ethicoꝝ. Et iō cũ vsura sit p̃ceptũ ne gatiuũ seu ꝓhibitiuũ obligat sēp ꝛ ad sp. Unđ nullo° pōt concedi. Non ob.ar gumētũ supꝛa factũ.s.ꝙ ius canonicũ multis in cāibus pmittat vsurā. Nam in illis cāib' lꝫ p̃ma facie videať quid sit̾e vsure.non tñ in illis casib' pmittiť vsura.vt dicit p̃allegat' frať Girard' ꝛ Jo.an.in dcā regl'a peccatũ.in 4°. ar. Et dixi etiam supꝛa in 3° dubio.ꝛ hoc q̄ ad q̄ntũ.ꝛ vltimũ dubiũ.

Secũdũ ꝯsiliũ dñi Alexãdri de Neuo contra iudeos fenerãtes.ꝛ contra apo stillas factas p dñm Angelum de La stro p̃mo ꝯsilio ip̄i' dñi Alexandri.ꝛ re pꝛobatio ꝯsilii ipsius dñi Angeli.

In noīe dñi nr̃i iesũ xp̄i qui es verus deus ꝛ ver' hō.cui' glo riosissimo sanguine redempti sumus.a quo cuncta laudabilia nr̃a ꝓ cedũt sicut ꝛ cetera bona.ꝛ eiusdeꝫ glo riosissime matris ꝛ v̾ginis Marie. di ui Hieronymi.totiusqꝫ curie celestis. Amen.

Tertia tua apostilla. Si de' p misit iudeos fenerari gētibus ad euitandũ maius malum ꝛ peccatũ iudeoꝝ.dicendum est ēt ꝙ xp̄s pmisit ꝛ pmittat xp̄ianos cō ducere iudeos ad fenerandũ ad euitã dũ mai' malũ ꝛ peccatũ ip̄oꝝ xp̄iano rũ q sunt inclinati ad pctm̃ auaricie si cut tũc erant iudei. Hec ē tua apostilla formalis. Nōne dicit scriptura ꝙ ip̄i' īcidit in laqueũ queꝫ parauit: De h° se pissime exēpla videm' ꝛ cuꝫ angustia expetimur.ꝛ adhuc coꝛrigi nolum'. sꝫ ī ip̄a negtia ꝑseueram'. Dicis me inep tissime ꝛ incōpatissime illud cōsilium edidisse. Si mihi liceꝛꝫ te quē veneroꝛ ꝛ magnifacio atqꝫ existimo arguē.dice rē inepte:ꝛ īcōposite hic locutũ fuisse. Nōne oia bona fiũt iubente deo: Non ne oia mala fiũt pmittēte deo vel sinē te.23.q.i.qđ culpať.ꝛ.22.q.i.monet.§.p̊.v̾ Jtē xp̄s Pilato. Nō haberes ī me ptã tē nisi tibi datũ eēt desup. Et Aug' ī.5° li° de ciui.dei.ca°.x°.in fi.sic dicit. Uñ qc qđ p̃ter volũtatē suã patiť hō.nō debꝫ hoc tribuē hũanis vel angelic) vel cu iuscũqꝫ creati sp̄ũs volũtatib': sꝫ eius poti' q dat ptãtē volētib'. Et li° xi°.ca°. 17°. Sꝫ de' sicut nãꝝ.bonaꝝ optim' cre atoꝛ ē.ita malaꝝ volũtatũ ē iustissim' oꝛdinatoꝛ.ut cũ male illi vtanť natur) bonis.ip̄e bñ vtať ēt volũtatib' malis

Et in.c.ſe.in pn̄.° Nec̄.n.deus.non dico
angeloꝝ:ſꝫ vl' hoīuꝫ crearet quē malū
futuꝝ eē pſciſſꝫ.niſi parit noſcēt q̄bus
eū bonoꝝ.vſib⁹ cōmodaret. Ad idē.23.
q.5.relegātes.vbi dr̄ ꝙ de⁹ ex quolibet
malo opaꝛ bonū:ꝛ tn̄ malū ꝓpter hoc
nō dꝫ eē imune a pena.Si g.° nullū ma
lū pōt fieri niſi deo ꝑmittēte ꝛ malam
volūtatē ordināte q̊ ad aliq̄ ptātē ma
li ꝯmittēdi dimittēdo.q̊ ad aliq̄ ſeu ad
cetera auferēdo ptātez.hoc ē iquā deū
malā volūtatē ordinare. Quare g.° de
linquētes pn̄iūꝛ.exq̊ illō malū factuꝫ
ē deo ꝑmittēte.ꝛ ex illo malo de⁹ l'ope
rat⁹ ē bonū vl'opabiꝛ.q̄re tu iudex ꝓ
hibes hōicida.furta.ꝛ cetā crimia?q̄re
iterficis vl'ſuſpēdis fures aut hōicidaſ
Debes tu q̊ꝫ tolerare exq̊ illō malū ni
ſi deo ꝑmittente ꝯmitti nō potuit Ab
ſit oīo.Data ē lex ꝑ dn̄ꝫ ꝛ ꝑ Moyſen iu
bēs bona ꝓhibēs atq̄ pūiēs mala.Exo
21.°22.°ꝛ.23.°c.ꝛ Leuitici.19.° ꝛ Ezech.33.° c.
vbi dr̄.Si dicēte me ad impiuꝫ morte
morieris:ꝛ nō ānūciauer͂ ei neq̄ locu
t⁹ fueris vt auertaꝛ a via ſua ipia ꝛ vi
uat.ip̄e ipi⁹ in iniq̄tate ſua morieꝛ. ſā
guinē aūt ei⁹ de manu tua reqrā.Itez
ꝛ alii p̄lati debēt delicta ſubditoꝝ cor
rigē.ꝛ mores reformare.ne ſanguis ſb̄
ditoꝝ reqraꝛ de manib⁹ p̄latoꝝ.de off.
or.c.irrefragabili.ꝛ.c.fi.de regula.cū ſi
milib⁹.Itē tex dꝫ furta cohibē adultia
pūire.ipios de t̄ra ꝑdere.p̄ricidaſ ꝛ piu
ros nō ſinē viuē.filios ſuos nō ſinē ipie
agē.Iſte ē tex.23.q.5.rex.dꝫ.Locut⁹ fui
ſti ꝓfecto iepte dū dic͂.Si de⁹ ꝑmiſit
iudeis fenerari gētilib⁹.Nā oē maluꝫ
qd̄ fit a deo ꝑmittiꝛ.ꝛ tn̄ nō dꝫ p̄lat⁹ nō
dꝫ iudex illō ꝑmittē.ne ſanguis ſubdi
ti.ne ſanguis filii reqraꝛ de manib⁹ ei⁹
Incōpoſite.n.ꝛ iepte loq̄ꝛ q̄ t̄mis māe
nō cōuenientib⁹ vtiꝛ. Debuiſti ergo di
cere.Si Moyſes ꝑmiſit iudeis fenera
ri ad euitādū mai⁹ maluꝫ ꝛ mai⁹ pctm̄.
Et ſic loq̄ꝛ ſcūs Tho.ꝛ doc. Ego in p̊ du
bio ꝯſilii mei hāc obiectōez diſſolui et
dixi ꝙ iudei erāt ꝑati ad fenerandū iu
deis ꝛ gentilibus.imo ip̄as vſuras a iu

deis ꝛ gētilib⁹ recipiebāt.Un̄ Moyſes
ꝑ illā ꝑmiſſiouē reſtrinxit peccatuꝫ iu
deoꝝ.Nā quotiens quiſq̄ iplicitus eſt
int̄ duo mala ita ꝙ oio alteꝝ ē factur⁹
dꝫ ei ꝑmitti malū min⁹ ne faciat mai⁹
De hoc ē tex.13.di.nerui.33.q.2.ſi qd̄ xi⁹
Pone exēplū.Uenis ad me hn̄s ꝯcubi
nā.dicis te nō poſſe ab ei⁹ ꝯmixtiōe ab
ſtinē niſi eā intficias.Tibi cōſulam vt
poti⁹ adulteriuꝫ vel fornicatiōez ꝯmit
tas q̄ hōicidiuꝫ.exq̊ nō poſſuꝫ te coercē
ab vtroq̄ crimie.Ita fecit Moyſes.ut
dicūt ſcūs Th.ꝛ theologi ꝛ caōiſte q̊s
in p̄dicto dubio allegaui.Et ſcūs Tho.
ꝛ ceteri ponūt exemplū in libello repu
dii ꝑmiſſo ꝑ Moyſen ad euitandum
mai⁹ maluꝫ.ſ.hōicidiū.Lege tex.31.q.1.
hac rōe.ibi.hoc ꝑmiſit Moyſes nō pre
cepit.Aliud ē.n.p̄cipe.aliud ꝑmittere.
Qd̄.n.ꝑmittim⁹ nolentes facimus.qꝛ
malas hoīuꝫ volūtates ad plenū ꝓhi
bere nō poſſum⁹.Iſtuꝫ tex.lege oculis
aꝑtis ꝛ bn̄ ab oi ſorde mūdatis.ꝛ dicaſ
ꝙ cā euitandi mai⁹ malū nunc ē ꝑmit
tendū malū qn̄ nō pōt cohiberi nec pu
niri.Et hoc ēt mō loquiꝛ Archi.in dcō.c
hac rōne.Uidebis ſi aꝑis oculos.ꝛ duꝫ
tuū cōſiliū euacuabo clari⁹ oſtendam
Nos aūt ſum⁹ in aliis termis:qꝛ iudei
nō pn̄t fenerari niſi ꝯcedaꝛ a xp̄ianis.
Dicis q̊q̄ ꝙ xp̄iani ēt ſunt iclinati aua
ricie ſicut tūc erāt iudei.Male dic͂ xp̄i
anos eē inclinatos auaricie ſicut iudei
erāt.Loquer͂.n.ꝯ fidē. Si h° eēt.ad q̄d
nūc ꝓdeſſet paſſio.reſurrectio.ꝛ aſcen
ſio dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i? Profecto nūc ſūt
plures xp̄iani boni q̄ tūc erāt iudei.et
nūc nō ſūt tot mali.nec q̄ ſūt mali ſūt
adeo mali.Rogo te q̄s xp̄ianoꝝ tenꝫ al
tare ꝑatū ſicut tenebāt iudei illo tp̄e?
Sꝫ dicis.Sunt aliq̄ occulti.Si eos ſcis
accuſa ipſos.vel mone iudices vt iqui
rāt eoſq̄ puniāt ſi xp̄iāi vſuraſ exercēt
Nā de ipſo crimie ſic̄ iudei accuſari et
puniri pn̄t.Sꝫ forte diceſ.Occl'te ꝯmit
tēt h° crimē.occl'te mutuabūt ſub vſu
ris ꝛ ꝓbari n̄ poſſit:qꝛ mlt͂ fraudibus
palliāt ſuos ꝯct⁹:ut dicit Io.and.i.c.ad

nr̃az.in ti.de emp.⁊ vē.Nō legi nec au
diui te hoc dixiſſ.⁊ q̄ hoc diceret teme
rario iudicio loqꝛ.Qui.n.vſurpat ſibi
iudiciū dei:qꝛ ſol⁹ de⁹ ē ſecretoꝝ cogni
toꝛ.32.di.erubeſcāt.Et eccl'a.nō iudicat
de occltis:vt i.c.a nob̄.de ſent.excōi.Et
ſci viri crimina occl'ta ſuſtinēt.⁊ tacēt
ſi ip̄a ꝓbare non pñt.2.q.7.plerūqꝫ.Sꝫ
cū deo placuēit publicabit crimē ī me
dio ſynagoge.⁊ reuelabit abſcōſa.⁊ in
medio ppl'i allidet crimioſuꝫ q̄ acceſſit
ad deuꝫ maligne cui⁹ coꝛ erat plenum
dolo ⁊ fallacia.Eccl.p̊.ca.° i fi.Jngrāt g°
iudices xp̄ianos ꝯmittētes hoc crimē.
Exq̊.n.cohiberi pñt nō ſūt ꝑmittēdi.d.
c.hac rōe.Et h.° i meo ꝯſilio pleni⁹ ē diſ
cuſſū.ad qđ me remitto.Admiroꝛqꝫ ꝙ
hāc obiectionē fecer̄ cū illaꝫ vidē poſ
ſes plene diſcuſſam ⁊ ex iurib⁹ ⁊ ſentē
tiis doctoꝝ ſopitam.

Quo ad tertiā apoſtillā eiuſdeꝫ
dñi Angeli poſitam ī 2.° dubio
mei cōſilii in q̊ teneo ꝙ eccl'ia
dꝫ ſe īpedire de pctō iudeoꝝ fenerātiuꝫ
Talis ē ſua apoſtilla.Jteꝝ beſtialiꝛ lo
queris:qꝛ eccl'ia īpedit ſe de vſuris ex
toꝛtis a iudeis a xp̄ianis aucte ꝓpꝛia
ip̄oꝝ iudeoꝝ ob fauoꝛē ip̄oꝝ xp̄ianoꝛū
.ſ.vt illoꝝ indēnitati ꝓuideat:⁊ nō pro
pter pctm̄ ipſoꝝ iudeoꝝ.ſ.vt eoꝝ aiab⁹
ꝯſulat.qꝛ de ſalute aiaꝝ eoꝝ eccl'ia non
curat.cū ſint foꝛis ⁊ dānati ꝓpꝛ ꝑfidia
⁊ defectuꝫ baptiſmi.⁊ ſ.c.c.p⁹ miſerabi
lē.cū reuerētia ſcribētis ad hoc nō me
ruit allegari.Sꝫ meo iudicio erras ve
hemēter.Jude⁹.n.nō eſt ſubdit⁹ eccl'ie
niſi rōe crimis cū ſit laic⁹ ⁊ īfidel'.ut in
c.nouit.de iudiciis Jbi ē bona glo.in.c.
nos int̄.de pur.cano.⁊ glo.⁊ doc.i.c.p̊.de
offi.oꝛ.Nō g° hꝫ eccl'a iuriſditōeꝫ ſuꝑ ī
fidelē niſi rōe eccl'iaſtici crimis.Et hoc
notaꝛ ꝑ doc.ī locis ꝓallegatis ī conſilio
meo.ſ.in.c.qđ ſuꝑ his.de voto.⁊ i.c.gau
dem⁹ de diuoꝛ.Eccl'a g° cōpellit iudeos
reſtituē vſuras.qꝛ rōne crimis vſuraꝝ
eccl'a pōt ⁊ dꝫ ſe itromittē.Si g° rō cri
minis ē illa q̊ defert iuriſdictiōeꝫ ad ec
cleſiā.ſ.vt faciat eū ꝯpelli ad remitten
das vſurās.g.° in erroꝛe es dū dic̄ ꝙ ec
cleſia ſe īpedit de vſuriſ extoꝛt̄ ꝑ iude
os vt ſubuēiat idēnitati xp̄ianoꝝ.⁊ nō
ꝓpꝛ pctm̄ iudeoꝝ.Si.n.eccl'ia ſe īpedit
ꝓpꝛ pctm̄ iudei nec rōe ſoli⁹ dāni xp̄ia
noꝝ poſſet ſe īpedire.qꝛ ad eccl'aꝫ nō ꝑ
tinet iuriſdictio ī laicos:ſꝫ ad dñm tꝑa
lē.g° rōe pcti ip̄i⁹ iudei eccl'a ſe īpedit.
⁊ fac̄ ꝯpelli iudeū ad remittēdas vl' re
ſtituēdas vſuras xp̄iāis:qꝛ peccat eas
retinēdo.Et pōdera iſtā rōeꝫ:qꝛ ē rō de
ciſiōis illi⁹.c.Sicqꝫ iudeus fenerādo of
fendit ſuā legē:qꝛ ſꝫ legē dinaꝫ peccat
fenerādo xp̄iāo.g° eccl'a pōt ſe itromit
tē.Et hēs aucteꝫ ꝑe.đ anch.ī ꝯſilio qđ
allegas q̄ ꝑ illđ.c.p⁹ miſerabileꝫ.dixit
tuti⁹ eē tenē ꝙ iudei n̄ pñt ꝯduci ad fe
nerandū ēt ꝓpꝛ euitādū pctm̄ xp̄ianoꝝ
.ſ.ne xp̄ianus feneret.g° illđ.c.fec̄ ad ꝓ
poſitū.⁊ ꝯfūdit ꝯſiliuꝫ qđ ꝯpoſuiſti.de
q̊.ī.differēdū ē.Jtē lege ibi doct.q̄ colli
gūr ex illo tex.ꝙ iudei peccāt feneran
do xp̄iāis.Et h.° colligit dñs Abbas in
vltio nōbili.Et vide ēt Jo.đ Anāia i.d.
c.p⁹ miſabilē.ſuꝑ gl'.i.vbi dic̄ ꝙ licꝫ iu
dei ſbſint p̄ncipi ſecl'ari ī tꝑalib⁹.tm̄ eoſ
p̄t eccl'a ꝯpellē ad r̄ſtituēdas vſas.Nā
cū illđ crimē ſit eccl'aſticū.iudei peccāt
ꝯ legē dinā ⁊ ꝯ legē nālē exercēdo uſas
⁊ iō licite pñt ꝯpelli ꝑ iudicē eccl'aſticū
All'at nōta ꝑ Jn.i.c.qđ ſuꝑ his.đ vo.et
ꝓ h° fac̄ dcꝫ.c.p⁹ miſerabilē.ī fi.vbi ec
cl'ia īterdic̄ coiōnē xp̄iāoꝝ iudeiſ.Hec
ſt ꝟba Jo.đ Anania.Vñ potes vidē ꝙ
bñ allegaui.c.p⁹ miſabilē.Et ſi n⁹ doc.
aliqd dicēt adhuc oꝫ te cedē rōi.Nā ec
cleſia n̄ pōt ſe īpedire đ reb⁹ tꝑalibus
laicoꝝ xp̄iāoꝝ.ſꝫ iudiciū ꝑtinꝫ ad iudi
cē ſecl'arē.Vñ eccl'a īpedit ſe de pctō ut
i.c.nouit.đ iudiciis.⁊ rōne peccati ⁊ nō
ut ſubueniat indēnitati chꝛiſtianoꝛuꝫ
compellit iudeuꝫ ad reſtituendas uſu
ras.Et hoc facit eccleſia.quia curat de
peccato.⁊ ſi non curaret non compelle
ret eos ad reſtituendum.cum tm̄ rōne
pcti ⁊ non alia rōne eccleſia hēat hanc
iuriſdictōem.ergo non eſt veruꝫ ꝙ ec
cleſia nō debeat curare đ pctō iudeoꝝ.

ĩmo dꝫ curare. Et de hoc ẽ casus in.d.c.
p⁹ miserabilẽ. cui q̊tiẽs rn̄debis totiẽs
deo fauẽte tuas rn̄siões ĩfringam. Nec
ob.c. q̄sto. eo. ti. vbi papa ꝓuidet ꝯ̃ iude
os fenerãtes ne exhauriant facultates
xp̄ianoꝝ: qꝛ illa nõ ẽ sola rõ: q̄re ꝓhibe
anẗ iudei fenerari xp̄ianis: sꝫ sũt mlẗe
alie rões. ut dicũt ibi doc. q̄ rões ponun
tur ĩ rubrica de vsuris. ꝛ per Jo. an. ĩ re
gula peccatũ. ĩ 3° ar. Naꝫ vsure aĩas de
uorãt ꝛ facultates exhauriunt. ut dicit
tex. ĩ. c. p̊. de usuris. li⁹ 6°. Jtem vsura ex
erceẗ in offensaꝫ dei ꝛ ꝓximi. ut ĩ cle. il
la. eo. ti. in p̄n°. Et dr̄ crimẽ usuraꝝ eẽ in
offensam dei. qꝛ transgressio mandato
rum dei. Jteꝫ quia p̲ hoc crimẽ diabo
lus furaẗ aĩas deo ꝺm Stephanum de
mõte lauduno. ꝛ dn̄m Lardi. in dcõ nõ
bilis p̊. Jtẽ dr̄ tale crimẽ eẽ ꝯ̃ ꝓximũ: qꝛ
ei dꝫ fieri restõ: ut ibidẽ dicit glo. ꝛ. Jtẽ
qꝛ p̲ tale crimẽ exhauriẗ suba ꝓximi.
vt in. c. p̊. de vsuris. li°. 6°. Vñ vsurarius
dr̄ trucidatoꝛ paupeꝝ. 14. q. 4. qd̄ dicã
ꝛ effusoꝛ sanguinis ꝓximi. ea. q. c. ĩmo
lari. ꝛ. q. 5. penale. ĩ fi. Et iõ ꝓpter pctm̄
qd̄ ꝯmittit iude⁹ ꝯ̃ deũ ꝛ ꝓpter offen
saꝫ ꝓximi. eccl̃a hꝫ iurisdictõem. sĩc co
hercet ẽt cari⁹ vendẽtes q̄ꝫ sit iustuꝫ p̊
ciũ. vt in. c. p̊. de emp. ꝛ ven. Et refert ibi
Jo. an. Abbatẽ q̲ dicit mgr̄ꝫ suũ ĩduxis
se illũ tex. ꝓ iurisdictõe eccl̃iastica con
tra laicos q̲ in cera miscebãt farinaꝫ fa
baꝝ cũ ip̄a cera vẽdẽtes vt ep̄a possit
illos punire. Nã rõ pcti qd̄ ꝯ̃ deũ ꝯmit
tiẗ ꝓpẗ offensam ꝓximi defert iurisdi
ctõeꝫ iudici eccl̃iastico. ꝛ in ꝯsequentiã
ꝓuidere indẽnitati ꝓximi. Auctes q̈s
hic dimitto. supplebo in rn̄sione ad q̲n
tam apostillam.

Tua q̲nta apostilla sic iacet. be
stialiẗ ꝛ insulse loqueris: qꝛ ec
clesia nõ põt se ĩpedire ꝯ̃ iude
um vt eũ puniat de delicto ab eo ꝯmis
so ꝯ̃ legẽ nãe: nec de salute aĩe illi⁹. sed
ut cõsulat aĩab⁹ xp̄ianoꝝ. s. ne ꝓpẗ pec
catũ dãnenẗ eccl̃a se ĩpedit. Et hoc ẽ qd̄
alii ꝯsuluerũt. Jdẽ replicas ĩ duab⁹ se
quentib⁹ apostillis. Et iõ isti satis sit rn̄
dere. Sꝫ aduerte ad tuã apostillã. Naꝫ
ĩ meo ꝯsilio sũt allegate auc̄tes ꝙ ubi
ĩfideles delinquũt in lege nãe vel ꝯ̃ le
gẽ diuinã. eccl̃a põt eos punire. Allega
t⁹ fuit Jnno. ꝛ doc. in. c. qd̄ super his. de
vo. ꝛ in. c. gaudemus. de diuoꝛ. Et vtro
biq̄ꝫ doc. oẽs firmãt. Tu dicis ꝙ eccl̃a h°
nõ facit. ne ĩfideles dãnenẗ. qꝛ de aĩab⁹
suis nõ curat eccl̃a: qꝛ ꝓpter defectum
fidei dãnati sunt. Te q̄so q̄re hoc fac
eccl̃a nisi qꝛ de⁹ ver⁹ per hoc offendiẗ.
ꝓpẗ hoc eccl̃a se ĩpedit ꝛ ĩpedire dꝫ coꝛ
rigẽdo ĩfideles q̲ deuꝫ offendũt. Et ad
hoc teneẗ ut dicũt p̄dicti doc. Hoc enĩ
nõ relinquiẗ arbitrio eccl̃e an faciat vl̃
nõ faciat. Sꝫ dꝫ hoc facẽ ut tollat offen
saꝫ illatã in deũ. qꝛ nõ põt remittẽ etiã
si vellet. 23. q. 4. is qui. ꝛ. 63. dis. solomita
ne. Et Aug⁹ in sermone plurimoꝝ mar
tyꝝ sic inq̄t. Qñ aliq̄s in deũ peccauẽit
si sine grãdi districtiõe voluerimus in
dulgẽ p̲ticipes peccati eoꝝ efficimur.
Vñ q̄uiter peccaret p̄lat⁹ si talẽ nõ coꝛ
rigeret. Nã vno peccãte nõ punito ira
dei deseuit ꝯ̃ innocentes. 50. di. si q̄s dia
con⁹. in fi. ꝛ. i. q. 4. §. itẽ ppl̃s. ꝛ. c. turbaẗ.
lege q̄ꝫ Vin. ꝛ Jo. an. in c. nouit. de iudi
ciis. ĩ v̄bo quẽlibet. Jbi. n. tex. dic̄ ꝙ ad
ecclesiã p̲tinet coꝛrigẽ quẽlibꝫ xp̄ianũ
de pctõ. Nã Vin. ꝛ Jo. an. idẽ dicũt de ĩ
fideli. Sꝫ dicũt ꝙ tal̃ nõ põt coꝛrigi ni
si ĩdirecte cũ sit ex̄ eccl̃am. ꝛ. q. i. multi.
de deci. de terris. de iudeis. ꝛ si iudeos.
Et ipsos seq̄ẗ But. ꝛ dñs Abbas ibi. et
oẽs alii doc. Vñ ꝓfecto errone⁹ intelle
ct⁹ est dicẽ ꝙ eccl̃a põt coꝛrigẽ delictuꝫ
infidel̃ delinq̄ẽtis ꝯ̃ legẽ diuinã: sꝫ nõ
teneẗ. ĩmo teneẗ. qꝛ nõ põt remittẽ of
fensaꝫ illatã ĩ deũ. Et ꝙ de⁹ velit ꝛ p̄ci
piat ĩfideles coꝛrigi. ꝓbaẗ p̲ tex. Aug. ĩ
4°. de ciui. dei. ca°. 13°. in p̄nci°. vbi loquiẗ
de ĩpio romano. ꝛ hec sunt v̄ba eius. q̄ꝫ
obrẽ cũ alia diu fuissent regna oriẽtis
illustria. voluit de⁹ ꝛ occidentale fieri
qd̄ tp̲e esset posteri⁹. sꝫ ĩperii magnitu
dine ꝛ latitudine illustrius. idq̄ꝫ potissi
mũ talib⁹ ꝯcessit hoĩbus ad domanda
grauia mala multaꝝ gentiũ. Si g° ista

fuit potior cā q̃re de⁹ dederit tam ma
gnū τ tā latum dominiū seu imperiuȝ
romanis q̄buis essent infideles ut puni
rent grauia mala aliaꝝ gentiū.quanto
magis tenet eccl'a τ ꝓncipes xp̄iani pu
nire iudeos τ alios infideles q̄do delin
quūt ꝯ deū offendētes legeȝ diuinam
Pro hoc ēt bñ facit.c. p⁹ miserabilem
de usuris. Nā ut dixi.nullaȝ iurisdictio
nē hȝ eccl'a circa p̄rimoniū laicoꝝ nisi i
quātū agit in finē pcti:τ tñ eccl'a tenet
ꝯpellē iudeū ut remittat usuras xp̄ia
nis uel ut eas restituat.Et hoc ex ea ra
tōe ꝓcedit.qꝛ iude⁹ alit de illo pctō nō
ꝑfecte puniret nisi restituēt vl' remit
teret vsuras receptas vel ꝓmissas.Et
male legisti Inno.τ Jo.an.in dcō.c.qd̄
sup his.de uoto.Nā dicūt q̄ vbi iude⁹
vel ifidelis peccat ꝯtra legē diuinā vel
ꝯ legē nāe.papa si det facultas eū pūi
re pōt τ dȝ. Et dicūt h° ꝓcedē vbicūq̄
peccarēt i moralib⁹. Et uide Pe.de an
cho.in regula.ea q̄.in sexta qōe. vbi ēt
firmat q̄ eccl'ia nō solū pōt sȝ ēt dȝ tl'es
punire ifideles. Pro hoc ēt faciunt no
tata ꝑ dñz Dñicuȝ.in.c.p̊.de vsuri.in 6°
τ ꝑ dñz Lau. ꝺ rodolphis ꝺ Florētia.q
ꝯposuit tractatū de vsuris.q dicunt. lo
cātes domos iudeis vel ip̄os ꝑmitten
tes fenerari in ciuitate nec ip̄os expel
lentes:excōicatōis sniam incurrunt vl'
suspensionis.de q̄ in.c.p̊.de vsuris.in 6°
Et idē dicit Jo.de Anania.in.c.p̄terea.
i fi.de vsuris. Itē cle.i.de vsuris.que in
fligit penā excōicatōis statuētibus vel
iudicātib⁹ q̄ soluant usure. vel q̄ non
repetant uel talia statuta seruantib⁹
ꝯp̄hendit iudeos.τ habȝ locū in iudeis
Hec tenuit glo.i dcā cle.in v̄bo.cēsura
Et hoc exp̄ssi⁹ tenet Guil.de mōte lau
duno τ Cardi.τ Jo.de Jmola.ibi.τ ple
ne dictū ē in ꝯsilio meo in 5° dubio. Si
g° pena.c.i.de usuris.in 6° hȝ locū q̄do
iudei fenerant.g° eccl'ia curat de aiab⁹
eoꝝ dē.qꝛ illō.c.de usuri. in 6° fundat
se i piculo aiaꝝ. Itē si ꝯducētes iudeos
vl' statuentes q̄ iudei possint fenerari
τ fm statuta illa iudicātes sūt excōica

ti.g° subest periculū aiaꝝ.τ sic ecclesia
curat de ꝑiculo aiarum. Preterea si infi
deles abstinēt se ab illis que sūt ꝯ legē
diuinā.τ ꝯ legē nāe.nōne de⁹ inclinabi
tur citi⁹ ad eos ꝯuertēdos? Hoc igit ēt
respectu eccl'a dȝ eos punire:τ sua iter
est ne offendant deū.Uñ lege i actibus
aploꝝ ca° x° vbi Corneli⁹ qui erat gen
tilis qꝛ r̄ligiose coicabat τ faciebat ele
mosynas.de⁹ misit angelū q āmonuit
eū ut susciꝑet baptismū a Petro aplo
τ dixit ei angelus. Orōnes tue τ el'yne
tue ascenderūt i memoriā i ꝯspectu do
mini.Et si eccl'a nō curaret de aiab⁹ iu
deoꝝ non oraret singulis annis i publi
ca orōne in septimana scā q̄ deus eos
cōuertat.Nā τ ꝑ ꝯuersiōe iudeoꝝ τ ali
oꝝ ifideliū orat. Interest g° eccl'ie ut infi
deles bñ uiuāt τ ne delinquant ꝯ deū.
tū ut facili⁹ ꝯuertāt.tuȝ ēt ut de⁹ nō of
fendat.cui⁹ offensa dimitti non pōt.ut
s̄.dixi.Et ꝑ h° tua apostilla euacuata ē

QUo ad tertiū dubiū in q̊ ꝯclu
do an ecclesia debeat tolerāe
vel cōsentire q̄ iudei fenerēt
ꝓpt mai⁹ malū euitandū.vel ꝓpt ma
ius bonū qd̄ exide v̄isilr seq pōt.duas
facis apostillas. Prima sic iacȝ.τ tu eā
totā refers.τ de tuo nihil dicis in h° to
to 3° dubio.q̄ oia nō sūt ad ꝓpositū. qꝛ
posito q̄ aie iudeoꝝ pereāt.tota dispu
tatio fris Girardi ē τ loquit de xp̄ianis
an eis possit ꝑmitti nō de iudeis q sūt
dānati.τ sic de aiabus ip̄oꝝ nō ē curan
dū. In oibus tuis apostill' ip idēȝ repli
cas.τ tota vis apostillaꝝ tuaꝝ in h° pē
det an eccl'ia debeat τ teneat de pctō i
fideliū ꝓhibēdo se itromittē.Et plene
ꝓbaui in r̄nsione ad p̄cedētes q̄ sic.
Qd̄ āt dicis q̄ frat Girard⁹ τ Jo an. lo
quūt an possit ꝑmitti xp̄iano ut fenēt
ꝓpter vitandū mai⁹ malū:nō autē an
possit ꝑmitti ut iude⁹ feneret. Salua
pace tua frat Girard⁹ τ Jo.an.gnāliter
loquūt an ꝯctus vsurari⁹ debeat ꝑmit
ti ꝓpt mai⁹ malū vitādū. vl' ꝓpter ma
ius bonū qd̄ exinde seq pōt.Et mouet
ꝑ rōnes τ ꝑ tex.q gnālit loquūt.τ ꝯclu

dunt ꝙ nec ius diuinū nec ius canōicū
pōt aliq̊ cāu ꝑmittē ɔ̄ctuȝ vſurariū. Et
ſi hoc vellet ius canonicū. nullo⁹ poſſȝ
ɔ̄ vet⁹ ꝛ nouuȝ teſtm̄.p.c.ſuꝑ eo.de vſu
ris. Tu aūt dicis. Loqͭ de xp̄ianis fene
rari volētib⁹.nō ꝺ iudeis. Profecto er
ras.in hoc ꝑſenſi qn̄ ɔſiliū illꝺ cōpoſui
Nā vbi ius canonicuȝ aliqͩ ſtatuit cir
ca ꝓhibitioneȝ vł circa mām vſuraꝝ
includūt iudei.nā ita ꝓhibent exercē
vſuras iudei ſicut xp̄iani:ut in.c.p⁹mi
ſerabileȝ.de uſur. Et oīs mā vſuraria
ɔp̄hēdit iudeos fenerātes:ut dixi. i rn̄
ſione ad tuā apoſtillā.ꝛ pleni⁹dixi i 4.⁹
dubio dci cōſilii.qͥbus nō rn̄des nec rn̄
dere potes. Qꝺ autē dic me totā refer
re diſputationeȝ fris Girardi ꝛ de meo
nihil. Fateoꝛ ꝙ de meo nihil. ſȝ retuli
tex.ꝛ aucͭres doct.mām iſtā determinā
tiū. Nihil.n.eſt ſub ſole nouū nec valȝ
qͥſq̄ dicē:hoc recens ē. Eccłiaſtes p̊.ca.⁹
Sȝ totā diſputatōeȝ fris Girardi quaȝ
Jo.an.refert.nō refero i ɔſilio meo:ſed
ſolū ea accepi q̄ ꝑtinē videbāt ad caſū
Et hoc vidē poterit qui legerit Jo. an.
abſq̄ tuis oculis. Naȝ tui nō vidēt.opꝫ
ꝙ emas colirium.ꝛ iteriores ſoꝛdes ꝛ
maculas bn̄ abluas. Cū id feceris vide
bis. An uidē ꝛ itelligē non potes? Nec
ſolū tibi hoc accidit.ſȝ i q̊cūq̄ alio paſ
ſiōato frequētiſſime ɔtingit. Lege Jo.
os auri.vnū ex q̄tuoꝛ doc.grecis.q alio
noīe vocaͭ Jo.Chryſo⁹.in omelia ſuꝑ
euangelio Math.ſuꝑ illo euāgelio qꝺ
legiͭ.17.dn̄ica p⁹pēthecoſtē.qꝺ incipit
Acceſſerūt ad ieſū ſcribe ꝛ phariſei et
ſenioꝛes ppłi:ꝛ iterrogauit eū vnus ex
eis legis doctoꝛ.vbi ſic iquit. Perfectuȝ
odiū ꝛ ꝑfect⁹ amoꝛ veꝝ iudiciū non co
gnoſcit.vt puta ſi ꝑfecte odias aliquē
q̄liacūqȝ fuerit apꝺ illū oīa tibi diſpli
cēt ſiue q̄ dicit ſiue q̄ agit.ꝛ ſi bona ſint
tn̄ tibi mala uidenͭ. Sic ꝛ ſi ꝑfecte ali
quē amas.q̄cunq̄ ſint apꝺ eū placēt ti
bi ſiue q̄ agit ſiue q̄ loquitur.ꝛ ſi mala
ſint tn̄ tibi bona videnͭ. Et Aug⁹ i ſuo
ſermōe q legiͭ in die ſue feſtiuitatis in
qͥt. Qui nos amāt.querūt qͩ laudēt in
noƀ.q aūt nos oderūt detrahūt nobis
Deiñ ſubiūgis ꝙ oīa nō ſunt ad ꝓpoſi
tū.ꝛ i pluriƀ aliis apoſtilł eadeȝ vene
noſa ꝟba effudiſti. Sȝ ꝓfecto erras.qꝛ
i illa mā nihil ex̄ ꝓpoſitū locut⁹ ſū. Si
i tuis apoſtillis dixiſſes.hoc ꝛ h.⁹ nō fac̄
ad ꝓpoſitū.tibi rn̄diſſem.ſȝ ɔſiliū meū
de nouo vidi ꝛ legi.ꝛ vidi ꝙ nō dic ꝟi
tatē. Sȝ aduerte q̄to veneno loquaris
Nōne in ɔſiliis aucͭres alleganͭ doc.ut
ſint maioꝛis aucͭis? Ultra Jo.an.mul
tos allegaui doc.i decretis ꝛ decretaliƀ
ꝛ in 6.⁹ ꝛ i cle.ſcribētes. Adduxi ēt alias
doctrinas alibi traditas ad pꝛobanda
dubia que pꝛopoſui.

Conſilium dn̄i Alexandri de Neuo.de
Uincentia.repꝛobatoꝛiū ɔſilii dn̄i An
geli de Caſtro.ſuper articulo. An iudei
poſſint conduci ad fenerandū cum diſ
penſatione pape.

Pere nūc p̄cium eē pu
to tuū ɔſiliuȝ euacuare
q̄ten⁹ ille q vbiq̄ pn̄s ē
intellectū ɔcedē ꝛ dona
re dignaͭ. In hoc tuo
ɔſilio multa q̄ tā ex con
ſilio lȝ ɔtra ipſuȝ ɔſulas.ꝛ ex allegatio
niƀ alioꝝ q̄s apꝺ te hūiſti p̊ ɔſilio tuo
addidiſti.nec illꝺ vituꝑo.qꝛ dicit iuriſ
cōſult⁹. Etiā ſi alteꝝ pedē in foueā tene
rē.tn̄ adhuc diſcē cupio.l.apꝺ Julianū
de fideicōi.liber. Et dicit Aug⁹. Ab āni
culo parat⁹ ſuȝ docēi.24.q.3.ſi hēs. Sȝ
te arguo ꝙ me arguer ꝙ dcā Jo.an.et
alioꝝ ſcribētiū in ɔſilio allegare volue
riȝ.nā de hoc me arguēdo ſciam ipām
arguē conaris q̄ i h⁰ cōſiſtit vt ꝓbe no
ſcē poteſ. Nā vides q̄uo Jo.an.ꝛ ceteri
ſcribēteſ ſepe dcā ſcribētiū refeꝛt nihil
ꝺ ſuo addē⁰. Uñ ſi bonoſ ocłos hūiſſes
i h⁰ ſolo ɔcerta⁰ erat faciēda.ſ.an verū
ɔſuluiſſē:qꝺ deo ꝓpitio tibi oñdā. Et p̊
alłas inͭ ceťa dictū Bal.i.l.cunctos.po
puloſ.C.ꝺ ſū.tri.qꝺ i meo ɔſilio i 4.⁰du
bio fuerat alłatuȝ. Addis iſuꝑ Bal.i.l.
2.ꝛ i Autē.ad hec.C.ꝺ vſuris.ꝛ.c.ſuꝑ eo

ꝺ vſuris.ad q̈ tñ nõ rñdes.Poſtea alle
gas ꝓ ea pte ꝑ.q̈ cõſulis alias auctes i
ↄ̃ꝛiũ.Nã Bal.i.ꝺ.l.cũctos pplos.C.ꝺe
ſũ.tri.i.4.colũ.ꝟ.ſ3 iux̃ hᵒ q̃ro.ꝺicit ꝙ i
ꝑatoꝛ nõ põt ꝑmittẽ vſuras ꝓpť bonũ
publicũ:qꝛ hoc ẽ ↄ̃ ſalutẽ aĩe.Ad hoc ñ
rñdes.Et papa nõ ꝺ3 nec põt aliq̃d ꝺiſ
pẽſatiẽ ↄcedẽ qꝺ ſit ↄ̃ ſalutẽ aĩe.24.q.
2.legať.ʒ.40.ꝺiſ.c.p̃.Et ſuo loco alꝭ au
ctoꝛitates iſerem⁹ ꝺeo fauẽte.Bal.ꝟo
i.ꝺ.l.ʒ.paꝝ añ mediũ cõmẽti ꝺicit ꝙ ꝟe
vſure ꝓhibeť iure ꝺiuo.nec hũano cõ
cedi pñt.ſ3 ꝺiſpẽſatio ẽ lex p̃uata:ʒ ſic
ius hũanũ ſicut ẽt ius canonicũ ẽ cõſti
tio hũana.nõ aũt ꝺiña.Glo.ẽ in p̃nᵒ.ſeu
in ꝓhemio cle.i ꝟbo.iurꝭ hũani.Bal.
ꝟo i Autẽ.ad hec.C.ꝺe vſuris.i.2.colũ.
refert opiõnẽ quoꝛũdã3 inť q̊s fuit Ni
cola⁹ ꝺe materellis.q ꝺixit.ꝙ ſicut ꝑ le
gẽ humanã põt ꝺiſtingui lex ꝺiuina a
rõne iteruenientc.hoc p3.qꝛ lex hũana
qñq3 ꝑmittit hõicidia.ut in.l.i.ʒ.2.C.qñ
l3 vni.ſe ſine iudice vi.ʒ tñ hõicidia ſiť
iure ꝺiuo ꝓhibita.ʒ ẽ vnũ ꝺe ꝺecẽ mã
datꝭ ʒ cõp̃hendiť hec ꝓhibitio ſub illo
mãdato.Non occides.Itẽ ius ꝺiuinu3
ꝓhibet res alienas ꝺetineri.tñ lex mo
derať iſtã ꝓhibitõem ꝓpter bonũ pu
blicũ:ut p3.ff.ꝺe vſuc.l.i.ʒ i mltis aliis.
Vñ ꝺicit ide3 eẽ ꝺꝺ i mã vſuraꝝ vt cre
ditoꝛes iducãť ad ſubſ.ꝺiũ paupeꝝ:et
hoies ꝓpť ipoꝛtabilẽ auariciã credito
rũ nõ agg̃ueñť.Et ſic ꝓpť cõe bonũ lex
ꝺiña ꝺiſtingui ʒ modificari põt per ius
hũanu3 S3 Bal.ibi ꝺicit ꝙ hec opĩo ẽ
falſa.ʒ ab oĩb⁹ canõiſtis reꝓbata.qꝛ
qꝺ ẽ ꝓhibitũ ex ꝺiña iſtitutiõe.nõ põt
hũana rõe ꝑmitti.ʒ cã ẽ.qꝛ talis rõ nõ
ẽ rõ ſ3 abuſio.cũ nõ cõfoꝛmet ſe volun
tati ꝺiñe.ʒ iõ nõ ꝺebem⁹ aliã rõne3 q̃re
re ex q̊ ꝺeo ita placuit.Hic aduerte q̃3
bñ q̃3 ſcẽ log̃tur.Ad hoc nõ rñdebis.qꝛ
iſte rõnes iferũt ꝙ nõ poſſit ꝺiſpẽſare
papa.Claꝝ.n.ẽ id nõ ꝑmitti pape qꝺ ñ
põt hũana rõe fieri.Na3 oĩs ꝺiſpẽſatio
pape ẽ hũana.l3 auctẽ ꝺei hẽat ꝑtãte3.
Non hẽo tñ ncc̃e auctẽ Bal.q̃3 q̃3.Bar
idẽ ſenſerit i ꝺcã.l.cũctos pplos.ʒ i cõſi
lio meo allegaui.Et hãc rõe3 q̃ua3 alle
gat Bal.ſcũs Bernardin⁹ allegauit i
ciuitate Vincẽtina i publica p̃dicatiõe
q̈ iudeos expelli fecit.Nã q̃da3 allega
bãt idigẽtiã paupeꝝ.auaritiã creditoꝝ
Ipe aũt poꝛtauit libꝛos iurꝭ canonici i
pulpitũ.ʒ ibi publice legebat ꝺecreta
les ꝺe hac mã loq̃ẽtes.ʒ allegãtes ne
ceſſitatẽ eẽ ꝙ iudei remanerẽt icrepa
bat tãq3 ꝺei blaſphematoꝛes:qꝛ ꝺeum
volebãt arguẽ ꝙ nõ ꝓuidẽt meli⁹ ceſ
ſantib⁹ vſuris illi ciuitati.Et ꝺicebat ꝙ
ꝓpť iſta nõ erat ꝺeus offendendus.Et
idẽ ꝺixit ſcũs Tho.Ricar.Scot⁹.ʒ oẽs
theologi.Oĩs religioſi ꝺe obſeruãtia
hoc p̃dicant.Vide quãte auctis ſint
apꝺ eccl̃am ſci viri.Nã ꝓpť exemplar
ſcõꝝ q trãſiuerũt ad religiõem añ mrĩ
moniũ cõſũmatũ.eccl̃a iterp̃tata eſt il
lud mãdatũ ꝺiuinũ.q̊s ꝺe⁹ ↄiũxit hõ ñ
ſeꝑet.qꝛ eccl̃a illis exẽplis mota ꝺecla
rauit illã auctẽ3 hr̃e locũ qñ mrĩmõiu3
ẽ cõſumatũ.hoc ꝓbať in.c.veꝝ.ʒ i.c.ex
ꝑte.ꝺe cõuer.ↄiu.Vides gᵒ quãte fidei
ſiť apꝺ eccl̃am ſcã ſcõꝝ patꝝ:q̃3to maio
ris fidei ꝺebẽt eẽ p̃dicatões ʒ ꝺeciſiões
ꝺubioꝝ ab eis ↄpoite.Credẽꝺ ẽ.n.ipos
ꝺei ſpũ locutos fuiſſe.Quo ad hᵒ ſatꝭ ẽ

¶ 3ᵒ allegas ꝓ ꝑte ↄ̃ quã3 ↄſuluiſti.c.
ſuꝑ eo.ꝺ uſurꝭ.cui ñ rñdes.ſ3 i q̈dã apo
ſtilla ad ↄſiliũ meũ illꝺ ad ꝓpoſitũ nõ
facẽ affirmaſti.Ego ꝺico ꝙ ꝺe hᵒ ẽ ca
ſus ibi.Ille tex.h3 ꝺuos itellect⁹.p̃m⁹ ẽ
ꝙ ꝓ redimẽdis captis vľ ꝓ alio opere
pio papa ñ põt ꝺiſpẽſare ꝙ vſa cõmit
tať.2⁹ ite⁹ ꝙ ẽt ꝓ redimendis captis
ľ ꝓ alio pio oꝑe ñ l3 ad vſas pecunias
mutuo acciꝑe qñ ꝑ receptiõem ꝺať cã
vſurã ↄmittẽdi.Nã i antiq̈ ꝺicebatur.
qꝺ a nob̃ tua fratnitas poſtulauit.vtꝝ
poſſit i recipiẽda pecũia ꝺiſpẽſaᵒ fieri
ut paupeſ q i ſaraceõꝝ captitate teneãť
poſſint ꝑ eãdẽ libari pecũiã.S3 vtq3 i
tellect⁹ cõiť teñť ꝑ ꝺoc.ʒ eccl̃a vtrũ3 ap
ꝓbat ꝺcm̃ ibi i.ꝺ.c.ſuꝑ eo.Vñ ãplectẽ
do vtrũq3 itellectũ ibi eſt caſus ꝙ pa
pa non poſſit ꝺiſpẽſare ꝙ q̊s accipiat
pecuniã mutuo ad uſuras etia3 cauſa
maioꝛis mali vitãdi qñ nccitas eſt cã

exercēdi vsuraſ.ut qꝛ ceſſante illa nccī
tate nō exerceť.Et ſic papa non pōt diſ
pēſare.ſiue ut qs exerceat fen᷒.ſiue ut
qs recipiat pecuniā mutuo ad fen᷒ qñ
neceſſitas ē cā uſure exercēde. Et pōde
ra illum tex.p̊.n.dicit ꝙ cuꝫ uſure ſint
utroꝗ teſtō ꝓhibite nulla diſpenſatio
pōt fiēi.Et tex.ſpecifice loquiť ꝙ nulla
diſpenſatio pōt fieri ꝑ papaꝫ:qꝛ ibi pe
tebatur diſpenſatio a papa. Unde ibi
colligitur una regula in mā diſpēſatio
nis ꝙ ubi aliqđ ē pctm̄ de iure diuino
papa nō pōt circa illđ diſpēſare.Et iſtā
regulā firmāt oēs doc.⁊ illos allegaui i
conſilio p̄dcō.⁊ ulteri᷒ allegabo infra.
3° dicit ille tex.ꝙ cū ſacra ſcriptura ꝓ
hibeat ꝓ uita alteri᷒ mētiri qđ ē pctm̄
veniale.ſi g° non licꝫ ꝯmittere pctm̄ ve
niale ꝓ redimēdo hoieꝫ a morte.mlťo
magis ꝓhibend᷒ ē qs ne iuoluať crimi
ne vſuraꝝ ꝓ redimēda vita captiui.i.
illoꝝ captiuorū q detinebanť ꝑ ſarace
nos.Iſte ē tex.apť᷒ in dcō.ca° ſuꝑ eo.q
iſto° arguit.Si ꝓ redimendo hoiem a
morte nō ē licitū ꝯmittē pctm̄ veniale.
mlťo min᷒ ꝑmittēd᷒ eſt imo ē ꝓhiben
dus ne ꝯmittat pctm̄ mortale.vt ē vſu
ra ꝓ redimēdo captiuos a morte.Uñ
iſte tex.decidit duo.Unū ē in mā diſpē
ſatōis.ſ.ꝙ ubi ē aliqđ pctm̄ mortale de
iure diuino.papa nullo° pōt diſpēſare
Scđm ꝙ nec papa nec ecclia dꝫ pctm̄
mortale tolerare vľ ꝑmittē ēt ꝓ liberā
do captiuos a morte.qꝛ ſi nō lꝫ dicē mē
daciū qđ ē peccatū vēiale:ut i.c.p̄muꝫ
22.q.2.⁊ i.c.ne qs.multo min᷒ lꝫ ꝯmittē
peccatū mortale.Sꝫ dicꝗ illđ.c.loqť de
xp̄ianis volētib᷒ fenerari vľ volētib᷒
iducē alios xp̄ianos ad fenerandū.Se
cus dđ ē i iudeis.cū eccľa nō debeat đ
eoꝝ pctō ſe ipedire.ſiue curare de aīa
bus ipoꝝ.Ego rñdi ſuꝑius i rñſione ad
tuā qntā apoſtillā:⁊ in ꝯſilio meo in 5°
dubio ꝓpe finē.vbi ꝯcluſi ꝓut vľt tex
⁊ firmāt doct.ꝙ in mā uſuraꝝ ſiue ubi
iura faciūt mentiōeꝫ de feneratorib᷒.i
cludūť iudei.g° illud.c.dꝫ itelligi tā i iu
deis ꝙꝫ i aliis exercētib᷒ fen᷒.Et bñ ad
uertas:qꝛ i.c.ſuꝑ eo petebať diſpēſatō
vt poſſet exerceri fen᷒.vľ vt licerꝫ mu
tuo recipe ad redimēdū captiuos ſolū
pecuniā nccīaꝫ redēptōi captiuoꝝ ⁊ nō
vltra.Et tñ papa ibi dicit ꝙ nō pōt diſ
pēſare.Item ꝙ nō debꝫ ꝑmitti ſeu to
lerari vſura ab ecclia ēt ſi ex ea ꝓueni
ret liberatio captiuoꝝ a morte.⁊ ſic nō
ē ꝑmittēda imo ē ꝓhibēda vſura etiā
ſi ex ei᷒ ꝑmiſſione ſeqť bonuꝫ ꝙ hoies
nō iterficianť.⁊ ex ei᷒ ꝓhibitiōe ſequā
tur mortes hoium:vt qꝛ hoies iterfici
anť niſi ꝑmittať exerceri uſura.Nam
ꝓpť iſtud bonū ꝯſequēdū vľ ꝓpť hoc
malū uitādū nō ē ꝑmittēda ſeu tolerā
da uſura.Et ille tex.nō ſoluꝫ dicit diſpē
ſatōeꝫ nō poſſe fiēi ſꝫ ēt excludit ſimpli
cē ꝑmiſſiōeꝫ i uſura.Et ita cōcluſi i cōſi
lio meo p᷒ Io.an.in regula pctm̄.i 3° ⁊ i
5° ar.vbi dicit ꝙ nulla ꝑmiſſiōe ſit per
mittēda vſura ꝓpť aliqđ bonū qđ ide
oriať.uel ꝓpť aliqđ malū qđ inde vite
tur.Et dicit ꝙ ēt ſi ius canōicū vellꝫ ñ
poſſet ꝯctū vſurariū ꝑmittē:⁊ pleñ ex
aminaui i 3° dubio mei cōſilii.vbi alle
go tex.⁊ auctes.Et profecto doleo mali
ciā doctoꝝ xp̄ianoꝝ.Inueniunť.n ⁊ iuē
ti ſūt q in cā ꝯſuluerūt ꝯ tā aptaꝫ ꝟita
tē.de q̄ ē tex.aptiſſim᷒ in dcō.c.ſuꝑ eo.
quā oēs docto.tā canoniſte ꝙꝫ theologi
tenuerūt.Et rōeꝫ video.qꝛ null᷒ eſt qui
petat cōſiliū offerens mercedē ꝙ cōſu
lať ꝙ iudei nō cōducanť ad fenerandū
nec reꝑiť offerēs mūera p̄ncipibus vt
expellant iudeos.ꝟitas.n.iſta nō dat p̄
mia terrena:ſꝫ eterna.Conati aūt ſūt
ſuis igeniis ſua doctrina facib᷒ auari
cie ⁊ cupiditatis accēſi ꝟitateꝫ ꝯfundē
Sꝫ audi qd de ꝟitate dicat ſcriptura.
Ueritas magna ē.⁊ fortior p̄ oibus.Eſ
dre 3°ca° Et Iſidor᷒ de ſūmo bono ita
exclamat.O ꝙꝫ magna ē viſ ꝟitatꝭ que
oīa igenia aſtutias ⁊ calliditates ſupe
rat.q̄ ꝯ ficta ſimulataꝗ figm̄ta ſeip̄aꝫ
defendit.q̄ deniꝗ p᷒ deuꝫ colenda ē:qꝛ
ꝓxia deo ē.imo deus ē via ꝟitas ⁊ uita
Huc uſꝗ declaraui argum̄ta que faci
unt ex ꝑte negatiua.ſ.ꝙ iudei nedū nō

pn̄t cōduci: ſꝫ ēt ꝙ ſen⁹ exercē poſſint ꝑ
mittēdū n̄ ēt ſimplici ꝑmiſſiōe. Immo
ꝓhibēdi ſunt vt ꝓbať aptiſſime i. d. c
ſuꝑ eo. cui nec aliquis alius rn̄dere cuꝫ
ꝟitate ualebit.

NUnc me ꝯuerto ad diſſoluēda
ea q̄ ꝑ ꝑte affirmatiua oī iuri
ꝫ oī rōni ꝯ̄ria allegaſti. ſ. ꝙ pa
pa poſſit diſpēſare ꝙ ꝯducāť iudei. Et
ꝑ loq̄r] ꝯ̄ tex. dci. c. ſuꝑ eo. Tu es bon⁹ ſi
cut ꝛ ceťi q vtinā nō i iferno cremēť al
legās ēt Specu. i ti. de legato. §. nūc de
ep̄oꝝ. i. 7. colū. ꝟ. ſūt āt qdā. vbi dixit ꝙ
i cāib⁹ i qb⁹ ē mortľe pctm̄ ſꝫ legē dinā
ſic ī furto ꝛ i rapina. papa diſpēſare nō
pōt. imo p⁹ delictū ꝯmiſſū non pōt diſ
pēſare ſuꝑ delicto iā cōmiſſo q̊ minus
delinquēs agat pn̄iaꝫ. ꝛ q̊ minuſ fiat re
ſtitutio: ꝛ allegat iura loquētia de mā
vſuraꝝ: ut. c. cū tu. de vſuris. In his ꝟo
i qb⁹ ꝯmittiť pctm̄ mortale ſm̄ ius po
ſitiuū dicit ꝙ ep̄is ꝛ iferiorib⁹ interdcā
ē diſpēſatō. imo null⁹ citra papā poteſt
diſpēſare vľ patiētiā ꝑ̄ſtare. ſꝫ ſolus pa
pa vel is cui ſpālit ꝯmiſerit. Et q̄ꝫ bene
auc̄teꝫ iſtā allegaſti. ita talē tibi ſꝑ ſpm̄
ꝯcedat de⁹. ſ. vt ꝯ̄ tuā intentōeꝫ alleges
qn̄ ꝟitatē ꝛ ip̄aꝫ iuſticiā violare itēdis
Nā Specu. dicit illō qd̄ dicūt ceťi doc.
Nā h° diċ Hoſti. quē allegat. ꝛ doc. i. c.
a nob. de deci. ꝛ i. c. nō mag⁹ne cle. ľ mo.
q ſūt allegati i ꝯſilio meo. i 3° ꝛ i vltio
dubio. ꝑ̊ allego alias auc̄tes i cōſilio ſu
ꝑ̄dcō nō allegatas. nō tn̄ in cōſiliis alio
rū collectas. Et ꝑ̊ allego auc̄teꝫ Inno. ꝛ
oiuꝫ ſcribentiū i. c. fi. de trāſac. vbi Inn.
dicit ꝙ q̄ꝫtū ad ꝯmittēdū pctm̄ morta
le vľ remanēdū i illo i his q̄ pēdēt a iu
re nāli i lege dina ꝛ euāgeliis ꝯtēta. pa
pa nō pōt diſpēſare. Et ꝑ̄ciſe ponit exē
plū ꝑ. c. ſuꝑ eo. de vſuris. de cui⁹ itellc̄u
s̄. dixi. ꝛ ꝑ. c. fi. de ꝯſue. In his ꝟo q̄ pen
dēt a iure poſitiuo ꝑ̄ceptorie cui⁹ trāſ
greſſio ē pctm̄. ali⁹ q̄ꝫ papa diſpēſare n̄
pōt ut trāſgredi liceat. Iſtud dcm̄ ſeqť
ibi Jo. an. i. c. fi. ð ꝯſue. s̄. allľato. ꝛ refert
iſtud dictū Inno. in dicto. c. fi. ſuꝑ ꝟbo
cāib⁹. i glo. ſua q̄ incipit. puta crimibus

publicis. Et Bu. ꝛ Jo. de Imola. ꝛ om̄s
doc. ꝑ h° ēt allego doctrinā Lau. quaꝫ
ſequiť Archi. ꝛ Jo. de fan. i. c. ſūt quidā
25. q. i. q dicit ꝙ papa non pōt diſpēſare
ꝯ̄ dcā euāgelii i his q̄ ꝯſiſtūt i ꝑ̄cept] uľ
ꝓhibitōib⁹. Et hoc dcm̄ refert Jo. ð fā.
i dcō. c. ſūt qdā. in ꝟbo euāgeliſte. Pl⁹
dicit Archi. ꝛ Jo. de fan. in. d. c. ſūt qdaꝫ.
ſuꝑ glo. i. iu ꝟbo. ꝯ̄ aplꝫ. vbi refert q̊ſdā
cū quoꝝ opione reſidꝫ dictū. ꝙ cū i ve
teri ꝛ i nouo teſtō nō ꝯtineať niſi ꝟitas
doctrine fidei ꝛ moꝝ ſꝫ legē nāe ꝛ gr̄e. ꝯ̄
ip̄aꝫ papa diſpēſare non pōt. Et ꝑ h° di
cūt ꝙ nō ſolū ꝯ̄ aplm̄ nō pōt diſpēſare
ſꝫ nec ēt ꝯ̄ quācūqꝫ doctrinaꝫ cuiuſcūqꝫ
libri canonis: qꝛ nec xp̄s venit ſoluere
legē aut ꝓph̄as ſꝫ adiplē. Math. 5° c.
Nec obſtat ꝙ papa pōt diſpēſare cuꝫ
penitētib⁹: qꝛ apľs nō ꝓhibuit diſpēſa
re: qꝛ ꝛ ip̄e fuit miaꝫ ꝯſecut⁹. s. diſ. ꝯſue
tudo. Sꝫ actu exn̄teꝫ i crimine ꝓhibu
it ordinari. Volūt iſti dicē ꝙ papa non
pōt diſpēſare ꝙ qs peccet vel remane
at in crimine. ſiue illud crimen ſit indu
ctū a iege dina. ſiue a poſitia. Vide eun
dē Jo. de fan. i. q. 7. §. niſi rigor. vbi dicit
nullo° eē diſpēſabilia ēt. ꝑ papā māda
ta vel ꝑ̄cepta decalogi ꝛ euāgelioruꝫ. ꝛ
gnālit q̄ ꝑtinent ad articulos fidei ꝛ ad
gnāleꝫ ſtatum eccleſie ꝛ ad formaꝫ ſa
crōꝝ. de qb⁹ ꝑ̄cipue tractauerūt apľi et
q̄tuor ꝯcilia ꝑ̄ncipalia. ꝛ gnālit ea ſine
qbus ꝛ cū quib⁹ hō ſaluari nō pōt. In
his. n. vel i aliq̄ iſtoꝝ nulla admittiť di
ſpēſatio a qbuſcūqꝫ ſint ſtatuta. Allľat
13. di. ſicut qdā. ꝛ. 15. diſ. ſicut ſancti. ꝛ. i. q.
7. ꝛ ſi illa. ꝛ. 15. q. i. ſunt qdā. ꝛ. c. ꝯ̄ patꝝ. ꝛ
25. q. 2. priuilegia. ꝛ. c. ſiqs dogmata. ꝛ. i.
q. i. nō ē putāda. ꝛ. 14. di. qd̄ ait. ꝛ. 22. q. 2.
faciat hō. 30. q. i. noſce. ꝛ. 32. q. 4. ſicut nō
ſť ꝛ. 23. q. 5. dicat. Reliq̄ ꝟo dicit eē diſpē
ſabilia: qꝛ i eis ſepe rigor iur] tēperať
et relaxať a q̊cūqꝫ ſint ſtatuta. ꝟbi gr̄a
In niceno ꝯcilio ſtatutū ē ne bigam⁹
ꝓmoueať. 34. diſ. cognoſcamus. tn̄ po
ſtea Martinus inſtituit ꝙ uſqꝫ ad dia
conatū poſſit promoueri. 34. diſ. lector.
Silr apľi ſtatuerūt ꝙ ꝑ̄ſbri ꝓpť forni

cationem deponerent̄: qꝺ̄ postea ꝑ pa
pã Siluestꝝ ⁊ gargẽse cõciliũ fuit imu
tatũ. 86. di. ꝓſbr. Ex predictꝭ notãdũ ẽ
ꝙ papa nõ põt diſpẽſare ꝙ quis ꝯmit
tat vel remaneat ĩ pctõ mortali nedũ
qñ tale pctm̃ deſcendit ex lege diuina:
ſꝫ ẽt ſi deſcẽdit a lege poſitiua. ſi ꝑ diſ
pẽſatõeȝ ille cũ q̊ diſpenſatũ eſt remã
ſurꝰ ẽ ĩcorrectꝰ ſeu in pctõ. Et q̄ꝫ q̄ꝫ Spe
cu. in loco ꝓallegato. ⁊ Inno. ⁊ doct. ĩ lo
co ꝑ me allegato dicãt papã diſpẽſare
poſſe q̊ ad illa que ſũt pctã de lege po
ſitiua. tñ opĩo illoꝝ quos in ꝓdictis duo
bꝰ locis ſecutus fuit archi. ⁊ Jo. de fã.
uidet̄ ꝟioꝝ qñ ꝑ talẽ diſpenſatõeȝ ꝯtra
ius poſitiuũ diſpẽſatꝰ remanet ĩcorre
ctus ſiue ĩ pctõ. lꝫ deſcẽdatia iure poiti
uo allegat bona iura. ⁊ de hoc ẽ bonus
tex. in. c. nulli fas. 25. q. i. ubi loquit̄ ꝺ̄ iu
re diuino ⁊ canonico. Et ſic dicit. Quia
nos qui potentiſſimi ſacerdotis admi
ſtramus officia taliũ tranſgreſſionum
culpa reſpiciet ſi in cauſis dei deſides
fuerimꝰ inuenti: qꝛ meminimꝰ ꝙ timẽ
debemꝰ qualit̄ ꝯminet̄ deꝰ neglie ſacer
dotũ. Et ĩ. c. ſũt quidã. ea. q. ſic loquitur.
Ubi ꝟo apte deꝰ uel eius apli ⁊ eos ſe
quentes ſcĩ pꝛes ſnialit̄ aliqd diffinie
rũt ibi non nouã legẽ romanꝰ pontifex
dare ſꝫ potiꝰ qꝺ̄ ꝓdicatũ ẽ uſqꝫ ad aiaꝫ
⁊ ſanguinẽ cõfirmare dꝫ ⁊c̄. Iteꝫ ea. q. c.
ꝯ̄ ſtatuta. ibi tex. ſic dicit. Contra ſtatu
ta canonũ aliqd concedere vl̄ mutare
nec quidẽ huiꝰ ſedis põt auctas ⁊c̄. Et ĩ
. c. ſe. qꝺ̄ ĩcipit omne. ꝓpe fi. ſic dr̄. Neq̄
q̄ꝫ. n. qꝺ̄ ꝯ̄ euangelicã uel propheticaꝫ
uel aplicam doctrinã ꝯſtõnesue eoꝝ ſi
ue ſcõꝝ patruꝫ actuꝫ fuerit ſtabit. Pro
fecto hec iura ita gnãliter loquũt̄ ꝙ ꝓ
hibent ẽt papã diſpẽſare. Et ad hoc ea
allegauit Archi. ⁊ Jo. de fan. ꝓſertiꝫ qꝛ
canones ſũt. editi ĩſtinctu ſpũs ſcĩ. ut
dic̄ tex. 50. diſ. ſi ille. ⁊. 25. q. 5. uiolatores.
⁊. c. ideo. Ego tñ pro concordia ſic dice
rem. ꝙ aut per diſpenſationem ꝯ̄ ius
poſitiuũ deſinit eẽ peccatũ. ⁊ illud qꝺ̄
erat pctm̃ ꝑ diſpẽſatõeȝ efficit̄ licituꝫ.
Et tũc ꝓcedit opĩo Inno. ⁊ doc. in. c. fi.
de trãſac. ⁊ ĩ. c. a nob̄. ꝺ̄ deci. ⁊ ĩ. c. nõ ma
gno. ne cle. vl̄ mo. Aut pꝰ diſpẽſatõeȝ: il
le cũ q̊ diſpẽſat̄ actũ exercẽt illicitum.
Et ſic diſpẽſatio ñ fac̄ q̊ minꝰ ille exer
cẽdo actũ a canõe ꝓhibitũ peccet. et tc̄
ſit ꝟa opĩo Laurꝭ. ⁊ ſeq̄ntiũ queȝ ſeq̄t
dcũs Jo. ꝺ̄ fã. ⁊ Archi. vbi ſ̄. Pono exẽ
plũ ꝙ qs ꝯfiteat̄ ſinglꝭ ãno pctã ſua: ẽ
ius poſitiuũ. ⁊ tñ papa ligat̄ mẽte illiꝰ
ꝯſtitutõis ꝓpt̄ eq̄tatẽ nãlẽ ĩ q̊ ẽ fũdata
illa ꝯſtitutio: vt dic̄ Jo. an. ĩ. c. ſignifica
ſti. ꝺ̄ fo. ꝯpe. ⁊ But. ĩ. c. ꝑ. ꝺ̄ cõ. Uñ papa
nõ poſſꝫ diſpẽſare vt qs ñ teneat̄ ꝯfite
ri ſinglꝭs ãnis ſua pctã. Et idẽ vbi alia
ꝯſtitutio ẽ fũdata ĩ nãli eq̄tate q̄ ꝓpt̄
diſpẽſatõem nõ ceſſaret. Uñ Bal. in. l.
ſi ñ ſpãli. ĩ fi. C. ꝺ̄ teſta. dic̄ ꝙ lꝫ ꝓnceps
ſit ſũme auctoritatis. tñ nãlis rõ eiꝰ au
ctoritate mutari nõ põt. ff. ꝺ̄ vſufru. ea
rũ reꝝ q̄ vſu ꝯſu. l. 2. Uñ Pe. Ly. ⁊ Bal.
ĩ. l. digna vox. C. ꝺ̄ legi. dicũt ꝙ ꝓnceps
ligat̄ ꝑ fcã bñtia ĩ ſe iuſticiã vl̄ eq̄tatẽ
nãlẽ. Et ex ꝓmiſſis tres ĩferũt̄ ꝯclões. ꝓ
ma ẽ ꝙ vbi aliqꝺ̄ pctm̃ ẽ mortale ꝺ̄ iu
re dĩno papa nõ põt diſpẽſare vt illud
ꝯmittat̄: vel ꝙ ĩ illo remaneat̄. Scꝺ̄a
ꝙ vbi aliqꝺ̄ ẽ pctm̃ de iure poſitiuo. tñ
ꝑ diſpẽſatõem nõ põt ceſſare iuſticia
vl̄ eq̄tas nãlis q̄ mouet ius poſitiuũ:
papa nõ põt diſpẽſare. Tertia ꝯclo ꝙ
vbi aliqꝺ̄ ẽ pctm̃ ꝺ̄ iure poſitiuo ⁊ per
diſpẽſatõem factã ex cã rõabili: ceſſat
cã pcti. ⁊ tũc diſpẽſatio pape facit illici
tũ licitũ. Et ĩ his tribꝰ ꝯclõnibꝰ ꝯcordãt̄
tex. ⁊ doc. His igit̄ ita diſcuſſis ꝓ do
ctrina ſtudẽtiũ redeo ad rñſiões tuas.
Dicꝭ. n. ꝙ indeꝰ fenerãdo xp̄iano nullũ
pctm̃ ꝯmittit ſm̃ legẽ dĩnã. iõ papa ꝑt
hoc ꝑmittẽ. Dũ dicis ꝙ papa põt hoc
ꝑmittẽ: nõ loq̄ris ĩ t̄minis nr̄e q̄õi ꝯue
niẽtibꝰ. Nr̄a. n. q̄ſtio ẽ. An papa poſſit
dare licẽtiã vel diſpẽſare ꝙ xp̄iani cõ
ducãt iudeos ad fenerãdũ. Iſtud ẽ plꝰ
q̄ꝫ ſimplex permiſſio q̄ nil aliud eſt q̄ꝫ
claudẽ oculos. ⁊ penam indulgere ſeu
diſſimulare ſꝫ quã ꝑmiſſionẽ eccleſia
tolerat malos. Uñ noſtra diſputatioꝰ ẽ
an papa poſſit diſpẽſare ꝙ ꝯducantur

iudei ad fen' faciēdū. Et inquantū dicis
ꝙ iudeus fenerando xp̄iano nullū pec
catū ɔmittit ſ3 legē diuinā. Uide quan
te ꝟitatis quanteue cōſtantie ſis. Pro
feſſus es iudeū peccare fenerando xp̄i
ano. ſ3 eccleſia de hoc peccato nō debe
re curare. Hic ꝟo dicis ꝙ nullū pecca
tum cōmittit. S3 te excuſabis ꝛ dices
ꝙ peccat ſ3 non ſcd̄m legem diuinam.
Tunc te interrogo. Scd̄m quam lege3
Si dicis Canonicam: male dicis: q2 iu
dei ꝛ alii infideles non ligantur canoni
bus ad peccatum ſeu ad penam ſpūa
lē. de diuoꝛ. gaudem'. 2. q. i. multi'. Hāc
doctrinam ponunt ēt doc. in. c. p̊. de con
ſti. Peccat idcirco iudeus ſm legē diui
nam ſeu ſm legē nālem. g° papa nō po
teſt diſpenſare ſeu lnia3 dare. Et hoc te
net ſcūs Tho. ꝛ theologi. ꝛ oēs canoni
ſte nemine penitus diſcrepante. quos
allegaui in p̊ dubio conſilii mei. Nā ēt
ſm legem ſuam ꝓhibenť fenerari gen
tilibus. Deut°. 28°. ca°. ubi Moyſes re
uocauit p̄mā ꝑmiſſionem. Und̄ Dauid
qui fuit dudu3 poſt Moyſen: q2 Moy
ſes fuit p̄mus dux qui gubernauit po
pulum iſrl. Dauid ꝟo fuit ſecund' rex.
S3 p̊ fuerūt duces ꝛ iudices iſrl. poſtea
leges. ut noſcere poteſt quicunq3 lege
rit bibliā. Et tñ Dauid in ſuo p̊s. qui ici
pit. Dñe quis habitabit in tabernacl'o
tuo. gnālif dicit. neminem excipiendo.
Qui pecuniam ſuam non dedit ad uſu
rā ꝛc. Dñs aūt nr̄ ieſus xp̄us uerus de'
ꝛ homo uer' cōuocatis turbis iudeoꝝ
ait. Mutuum date nihil inde ſperātes
Luc. 6°. ca°. Et nō q2 xp̄us loquebaf iu
deis ꝛ eis p̄cipiebat ut mutuarēt pecu
niam abſq3 fenoꝛe. S3 interrogo te. Et
Moyſes ꝛ xp̄s p̄cipit iudeis. cui' pꝛe
ceptu3 ſi pꝛecepta eēnt ɔ̄ria deberent
iudei ſeruare? Certe dei: q2 maioꝛ ꝛ ue
rioꝛ ē eſt incōꝑabilif oīb' creaturi btis
tñ nō eſt ɔ̄rietas. Tene g° xp̄iane p̄cep
tū euāgelicū. ubi de' tūc iudeis p̄ntib'
ꝛ xp̄ianis futuris iterdixit gnālif ꝛ ſiñ
aliq̄ diſtinctōe exercere fenuſ. Ergo pa
pa nō pōt lnia3 dare uel diſpenſare vt
dicunt Inno. ꝛ doct. ſ. allegati. quibus

cōiunge Specu. per totum contra tuā
intentionem allegatum. Et bene dixit
apoſtilla fratris Michaelis ad tuum
conſilium dum dicit ꝙ iudeus peccat
moꝛtalif fenerando chꝛiſtiano: ꝛ ꝙ in
uenit oppoſitum. Et hoc ideo ē. q2 uſu
ra eſt ꝓhibita generalif. ꝛ reperiuntur
iudei incluſi in pꝛohibitione. ut in. c. p'
miſerabilē. Uñ tibi icumbit ꝓbare ꝙ
iudeis ſit licitu3 fenerari qd̄ pꝛobare
non poteris. Et ſubiūgit in ſua apoſtil
la. ꝙ agentes ꝛ cōſentiētes pari pena
plectunť. ꝛ allegat apl'm ad Ro. p̄ ca°. i
fi. ubi dicit apl'us. Qm̄ qui talia agunt
digni ſunt moꝛte. nō ſolu3 aūt q faciūt
ſ3 ēt q cōſentiūt faciētibus. Et ſubdit
ꝙ ſi ueniūt ad baptiſma nō p̄nt ſalua
ri niſi uſuras reſtituant. Et hoc tene3 gl.
in. c. iudei. de cōſe. di. 4. Und̄ pone ꝙ iu
de' fenerauerit gētili. certe nō d3 bap
tizari niſi uſuras reſtituat. et hoc ē idu
bitatū tā apud canoniſtas q̄ȝ apd̄ theo
logos. Et inquātu3 loqtur de ɔſenſu biñ
dicit. q2 nulla cā ē licitu3 cōſentire ma
lo. Idē ꝓbaf. 23. q. 4. ita plane. cu3 duo
b'. c. ſe. q̄ dicūt ꝙ qs malis ſociaf q̄ȝdo
cōmittit malū uel qñ cōmittētibus fa
uet. et ſi malū nō pōt coꝛrigi uel illi ob
uiari. illa duo ſp retēta ſeruāt hoīem i
coꝛruptū. ſ. ut nec malum faciat nec ap
pꝛobet. Uñ diſpēſatio nō pōt fieri ut iu
de' cōducaf ad fenerandū. q2 ꝑ h° daf
cōſenſus malo. et hoc plene declaraui
i ɔſilio meo i 3°. dubio. et ꝑ hoc tollitur
illud qd̄ dic. ſ. ꝙ poſito ꝙ ex ꝑte iudei
fenerātis cōmittaf pctm̄. tñ eccl'ia non
d3 de hoc pctō curare. Uide ꝙ clauſos
hēas oculos. Non pōt qs ɔſentire ma
lo ſiñ pctō ut dicūt iura p̄allegata. eſto
ꝙ eccl'ia nō debeat curare d̄ ſalute iu
deoꝝ tñ nō d3 ɔſentire ꝙ peccēt. nec po
teſt dare lnia3 peccādi. De h° ē optim'
tex. 24. q. 2. legaf. Hinc eſt qd̄ dr̄. ꝙ qs
d3 poti' oīa mala pati q̄ȝ malo cōſentire
ut i. c. ſacris. qd̄ me. cā. ꝛ i. c. ita ne. 32. q. 5.
Et ego plene examinaui i p̄fato 3° du°
ɔſilii mei. q̄ nō replico. ad q̄ nihil rn̄des
nec in tuis additōib' nec in tuo cōſilio
S3 nō pōt papa dare licentiam iudeis

fenerandi qn nō det eis lniaȝ peccandi
quā de⁹ nō pōt dare. ut dic̄ p̄fatuȝ.c.le
gat. Ad h⁰. 40.di.c.i.vbi dr̄ ꝙ de⁹ nō de
dit lniaȝ peccādi Petro nec successori
bus suis. Si g⁰ papa nō hȝ lniaȝ peccā
di g⁰ alteri nō pōt ꝯcedē. Item si papa
dispēsat ꝙ iudei possint ꝯduci ad fene
randū. uane p̄bet auc̄teȝ ꝙ ꝯducantur
ad malū faciendū. nōne ꝯducētes ap
probant fen⁹ ⁊ adiuuāt iudeū ad fen⁹
faciēdū ꝓpt̄ sua pacta: ⁊ ꝓpt̄ suas con
uentōes? Propt̄ qd̄ tales ꝯducētes in
currūt sniaȝ excōicatōis. ꝑ cle.i. d̄ usur
ut dixi i p̄dcō ꝯsilio meo i 3⁰ dubio. Itē
nō ē veꝝ illd̄ qd̄ dic. s. ꝙ eccl'a nō dȝ se
īpedire de pctō iudeoꝝ: qꝛ sup̱uacue
laborat. h⁰ aūt declaraui dū r̄ndi ad tu
aȝ q̄ntā apostillā. Itē de hoc ē casus i.c
p⁹ miserabilē. de vsur. qd̄ ēt declaraui
i r̄nsione ad tuā tertiā apostillā. vbi de
claraui ītellectū dci. c. p⁹ miserabilē. et
ꝑ dcā ad p̄dcās duas apostillas ēt claris
sime sublatū ē istud tuū argumētum.

Item dū dicis ꝙ nihil ad nos
de his q̄ foris sunt. Ita absolu
te loquēdo nō loq̄ri ut mgr̄ q
diu legit. nec recordari de doctrina glo.
i.c. iudei. ⁊ l. 2. de iudeis. q̄ dicit ꝙ eccl'ia
nō iudicat de his q̄ foris sūt q̄ ad penā
sp̄ūalē infligēdā. vl' q̄ ad h⁰ vt iudeis ī
uitis īponat regulas canonicas q̄ ad re
ligionē: sȝ bñ q̄ ad ceťa eccl'a īpedit se d̄
iudeis. ⁊ mltos casus nūerat glo. ⁊ doc.
i d cō. c. iudei. i qb⁹ eccl'a īpedit se d̄ pec
cato iudeoꝝ ⁊ alioꝝ īfideliū. ⁊ int̄ alios
casus nūerat crimē vsuraꝝ. Vñ doct. se
quūt̄ illā glo. Idē dicūt doc. i.c. p̄. de cō
sti. ⁊ Host. i sūma de iudeis. §. i qb⁹ gra
uet̄ xp̄o. qd si iude⁹ ep̄i subdit⁹. Et h⁰ exa
minaui in p̄allťato cōsilio i fine secūdi
dubii. Et vide Io. an. in. c. gaudem⁹. de
diuoz. vbi Hosti. ⁊ Io. an. exponūt illa
xba. nihil ad nos de his q̄ foris sūt. s. q̄
ad penā excōicatōis ꝓferendā in tales
⁊ q̄ ad fidē ⁊ sp̄ūalē ꝯmerciuȝ. Sȝ q̄ ad
cetera bñ ꝑtinet ad eccl'am de his q̄ fo
ris sūt. Et idē dic dñs Pe. de ancho. i re
gula. ea q̄. i sexta q̄ne. Iteȝ dū dicis ꝙ
nō cōmittit̄ pctm̄ mortale ex ꝑte xp̄ia
ni recipiētis pecunias mutuo a iudeis
sub usuris ꝓpter nccitatē. ut nō. doc. in
c. sup̱ eo. de vsuris. R⁰ ꝙ postq̄ȝ iude⁹
ē ꝯduct⁹ ad feneranduȝ ⁊ tenet altare
ꝑatū ad fen⁹ exercendū. si aliqs nccita
tē ꝯpuls⁹ sumat ab eo pecūias mutuo
sub usuri ñ peccat mortalr̄: imo vtitur
malo illo ad bonū suū. qd̄ ē licitū: qꝛ ēt
de⁹ oib⁹ pctis vtit̄ ad bonū. Hic est ꝙ
possum⁹ vti iuramēto ei⁹ q iurauit ꝑ
falsos deos. nā vtimur ad bonū. s. vt il
le seruet fideȝ: ut i.c. mouet. 22. q. i. Sec⁹
si q̄s recipet pecūiaȝ mutuo ut possȝ lu
dere: vl' aliq̄s ipēsas sup̱fluas facē. seu
ñ nccias nec vtiles. nā tunc tal' peccat
mortalr̄ recipiēdo pecūiaȝ sub vsuri ēt
ab illo q tēt bāchuȝ ꝑatū ad fenerādū.
Itē peccat mortalr̄ si īducit aliū ad fe
nerandū ut subuēiat sue nccitati. Et h⁰
tenet scūs Tho. secūda secūde. q. 88. ar.
p̄. ⁊ Archi. ⁊ Io. de fan. 14. q. 4. si q̄s vsu
rā. ⁊ i. d. c. mouet. 22. q. i. ⁊ doct. dcō. c. sup̱
eo. de usuri. Et frat̄ Michael i sua apo
stilla dicit ꝙ scūs Tho. Scot⁹ ⁊ Ricar.
⁊ oēs theologi dicūt ꝙ in extrema ncci
tate q̄s peccat īducēdo aliū ad mutuā
dū sub vsuris: qꝛ ille non pōt mutuare
sine pctō mortali. Sȝ nō solū ꝯducit̄ ꝓ
pt̄ patiētes nccitates sȝ ꝓ oib⁹. ⁊ parat̄
via mltis mal'. hec est formal' apostilla
ad tuū ꝯsiliū i ordine scd̄a. Ad ꝓposi
tū mō qn̄ iudei ꝯducūt̄ ad feneranduȝ
sub vsuris nōne nccitas ē cā ꝯmittendi
usurā? qꝛ nisi iudei ꝯducerēt̄ ⁊ fierēt cū
eis pacta: nō mutuarēt sub usuri. quia
dubitarēt ne īpedirēt̄ i fenore retinen
do vl' exigēdo nec alit̄ mutuarent sub
vsuris nisi fierēt talia pacta. Tu g⁰ qui
pacisceri cū iudeis es cā vsure ꝯmittē
de ut subuēias nccitati ciuitati. g⁰ h⁰ ñ
pōt fieri absq̄ pctō mortl'i ēt cū dispen
satōe pape. De h⁰ ē cāus in. c. sup̱ eo. de
vsuri sȝ vnū itellc̄ȝ q collr̄ ex decisa il
li⁹ decr. quē doc. cōit̄ sequūt̄. ⁊ recitaui
s̄. Et h⁰ tenēt scūs Tho. Scot⁹ Ricar. ⁊
oēs theologi. ut dicit frat̄ Michael p̄di
ct⁹. Itē sūt q̄plures q recipent pecūiaȝ
mutuo sub vsuris vt possent ludere ⁊
subuenire delicto suo ⁊ uoluntati sue.

Itez ꝙ plures eēnt q facerēt expēsas ñ
necias sub ista spē. Itē qñ sūt iudei in
loco q fenerāt. sepe furāt famuli dñis
suis ⁊ aliis ⁊ portāt rez ad iudeos. ⁊ ibi
ipignorāt. quā nō auderent furari nisi
esset iude⁹ q recipet eā i pignore: ⁊ do
min⁹ tenet soluē vsurā si uľt rē suaz re
cupare. ⁊ iterdū eaz ꝑdit: qꝛ iudei eā ce
lāt si pñt. Multa alia mala sequūt.

Modo me ꝯuerto ad argumēta
tua i qb⁹ ꝓcedis ꝑ sīlia: ⁊ saltē
ad ꝑncipalia tua motia rñde
bo. Et aduerte qꝛ iepte sepe loqr in h°
tuo cōsilio. Tu ꝑsuppōis ꝙ nō incurrit
aliqđ pctm̄ mortľe ꝯm ius diuinū si iu
de⁹ fenerat. ⁊ i hoc uehemēt erras. Nā
peccat fenerādo: qꝛ facit ꝯ legē dinā q̄
iudeis ibibuit usurā. ⁊ ꝯtinet sub ꝑcep
tis decalogi. Itē ē pctm̄ lege nāli. naz ēt
ꝯm legez nāe vsura ē ꝓhibita. pꝫ ꝑ phꝫ
ꝑ polit. q nulla lege scripta artat⁹ sꝫ so
la rōne nāli duct⁹ lucꝝ usurariū ē dete
stat⁹. Et hoc tenuit scūs Tho. scđa scđe
q. 78. arti. ꝑ. ⁊ Io. an. i regula pctm̄. i 2° ar
Et h° plene declaraui i ꝑalľato cōsilio
i 2° dubio. h° ꝑsupposito qđ negare nō
potes: mľta allegas ꝯ intentiōem tuaz
faciētia. Nā Inn. i. c. qꝛ plerıqꝫ. de imu.
ec. facit ꝯ te quē ꝓ te allegas. Nā Inn.
dicit ibi ꝙ ꝑnceps nō pōt statuē ꝯ ius
nāle sine iusta cā. postea ꝓpe finez sui
ꝯmēti dicit ꝙ ꝯstōes q̄ sūt ꝯ salutē aie:
ut de usur solūēdis uel de iuramēt nō
seruādis. nō ualēt nec sūt suāde. Sꝫ cō
ducentes iudeos ad fenerādū peccant
mortalit. peccāt etiā iudei. ꝗ° dispēsa°
pape nō ualet ꝯ salutē aīe tā iudeoꝝ ꝙ
ꝯducētiū. Et. s. plures auctes allegaui.
Frat aūt Michael i sua scđa apostilla
ad tuū cōsiliū cōcordat cū opione mea
⁊ hec sūt ei⁹ ꝟba. In oib⁹ his negat ꝙ
usura nō sit pctm̄ mortale ⁊ ꝯ salutem
aie. imo eēt hētic⁹ q ꝑtinacit crederet
ꝯꝛiuz ⁊ tenēt. Et ꝯsidera qꝛ fuisti ⁊ es ꝑ
tinax. Vñ hētic⁹ ⁊ excōicat⁹ fuisti: ut i. c
excōicam⁹. de hētic. Nā q falsas doctri
nas uel falsas ōpiones iuenit uel seqt
ꝯ veꝝ itellectū canonū uel scripture sa
cre ē hētic⁹. De hoc aūt sunt tres boni
tex. 24. q. 3. c. int scisma. cū duob⁹. c. se. q̄
rū alteꝝ icipit. hēsis. aliud ꝟo hētic⁹. Et
ꝑ illa iura glo. i cle. i. §. sane. i ꝟbo here
ticū. de usur. dicit ꝙ nedū hētic⁹ dr ille
q male sentit de articulľ fidei: sꝫ ēt q ꝑ
uersuz dogma vel falsas uľ nouas opi
niones gignit aut seqt. Et Paul⁹ dicit
illū hēticū eē q falsaz uľ exortā exposi
tionez i dinis scriptur ponit ꝯ illud qđ
tenet eccľa. cū tales alit scripturā itelli
gāt ꝙ spūs scūs efflagitet a q̄ scriptura
ē ispirata. 50. di. si qs diacon⁹. ⁊ c. si ille.
i fi. 80. di. illud. 25. q. 2. uiolatores. ⁊ i. q. 2.
igit. Que iura ꝓbāt ꝙ canones ⁊ decre
ta patꝝ fuerūt ꝯdita istinctu ⁊ ispiratō
ne spūs sci. Et ex iurib⁹ q̄ allegat apꝑꝫ
ꝙ Paulus itelligit dinaz scripturā de
creta seu canones: qꝛ ispiratōe spūs sci
fuerūt cōdita. doctor. n. dꝫ itelligi ꝯꝫ iu
ra q̄ allegauit. ut dixit Bar. i. l. nō soluz.
§. si liberatiōes. ff. de libe. lega. Et iō se
quit dñs Car. in. d. §. sane. in scđa opinio
ne. Et cū h° ēt transit Io. de Imola. Sꝫ
hoc firmat clari⁹ ibi dñs Pe. de āchο. i
3° nōbili. ubi dicit ⁊ refert ꝙ de illis bi
zocolis q i public ꝑdicatiōib⁹ dicebāt
ꝙ laici nō tenebāt cōfiteri pctā sua pñ
tib⁹ cleric. nec eis soluē decias uľ obla
tōes offerre. ⁊ ꝙ peccabāt ꝯꝛiū faciēdo
cū oēs clerici eēnt male uite. ⁊ de eccľa
remouendi. Querebat an ista ⁊ alia ꝙ
plura essent hētica. ⁊ an posset ꝓcedi ꝯ
tales tāqꝫ ꝯ hēticos. ⁊ dicit fuisse firma
tū ꝑ oēs doc. sacre theologie q ibi erāt.
⁊ ēt ꝑ oēs doc. utriusqꝫ iur. q dicebant
ꝙ sic. ꝑ doctrinā glo. preallegate: qꝛ gi
gnebāt falsas opiones ꝑ sacros canōes
⁊ canōicas sanctōes approbatas. Et cū
hoc ēt trāsit Io. de Anania. in. c. ꝑterea.
ad fi. de usur. ⁊ allegat Salice. i. l. i. i pľt
colū. ⁊ de sū. tri. q dic ꝙ si qs dicerꝫ ꝯꝛiu
riū nō eē pctm̄ posset pūiri tāqꝫ hētic⁹ ⁊
Io. de Anania dicit ꝙ forte idē esset di
cendū i q̄libet pctō mortali. Ego ꝟo di
co sine forte. ꝑ tex. cū glo. i cle. i. de usur
Nā rō q̄re asserēs usurā nō eē peccatū
mortale cēseat hētic⁹ ē: qꝛ asserit illud

nᵃ eē pctm̄ qđ ē pctm̄ ſ; doctrinā eccłie
Vñ idē ē dicēdu; i eo q ptinacit̄ aſſerit
qđcūq; pctm̄ mortale nō eē pctm̄ mor
tale. Nā hoc ē ꝯ canōes: ut. ſ. dixi. ꝛ pro
bat̄ i dcō. c. int̄ ſciſma. 24. q. 3. cū duob᷒
c. ſe. Et Aug᷒. 18. li. de ciui. dei. ca. 51. ſic
inqt. Qui igit̄ in eccłia dei morbidum
aliqd prauūq; ſapiūt. ſi correpti ut ſa
nū rectūq; ſapiāt reſiſtūt cōtumaciter
ſuaq; peſtifera ꝛ mortifera dogmata
emēdare nolūt ſ; defenſare ꝑſiſtūt. hē
tici fiūt: ꝛ foras exeūtes habent̄ i exer
cētib᷒ inimicis. Et de hoc ē ſilis tex. 24.
q. 3. q i eccłia. ꝛ idē ſcūs Tho. ſcđa ſcđe.
q. xi. arti. 2. Vñ uide in q̊ laberinto fixi
ſti pedes tuos. Tu loqueris ꝯ ſacra; ſcri
pturā ꝯ ſcripturā euāgelicā. ꝯ canones
Nā canōes definant ꝙ iudei illicite ꝛ
cū pctō recipiūt uſuras a xpianis. Ha
bes doc. oēs ꝛ canōiſtas. ꝛ theologos di
cētes ꝙ iudei faciūt ꝯ ius diuinū ꝛ ꝯ le
gē nālē fenerādo xpianis. q̈s auctes re
citaui in p̊ ꝛ 2° dubio cōſilii mei. Item
hēs tex. gnālit̄ loquētē ꝙ papa nō pōt
diſpēſare ut exerceāt̄ uſure ēt cā maio
ris mali uitādi: q niſi ſim᷒ pueri intelli
gē debem᷒ ꝙ nō poſſit diſpēſare q̊ ad
aliquā ꝑſonā incluſa; ſub ꝓhibitione.
Et ſic ēt nō poterit diſpēſare ꝙ iudeus
vł ali᷒ ifidelis exerceat uſuras. exq̊ in
cludūt̄ ſub ꝓhibitōe ſic̄ ꝛ ceti ta; iure
dīno q̄; nāli ꝛ canōico. Oēs ēt doc. tenēt
i. c. ſup eo. de vſuris. ꝛ Jo. and. in dcā re
gula. pctm̄. ꝙ papa nō poſſit diſpēſare
ut exerceat̄ ꝯct᷒ vſurari᷒. hoc ēt tenēt
oēs doc. theologi. ꝛ tu uis iterp̄tari ſcri
pturā ꝯ ei᷒ mētē ꝛ doctrinā doc. Itē lex
canonica ꝛ dīna exp̄ſſe ponit ꝙ nullus
d; ꝯſentire malo. q; ꝯſentiēs eq̄lit̄ pec
cat cū faciēte. ꝛ ꝙ ꝓ nullo malo vitan
do vel bono ꝯſequēdo q̈s pōt ꝯſentire
ut aliq̈s faciat malu; ſeu cōmittat pec
catū mortale: q; tał idē ꝯſentiēs ē idē
cū p̄ncipali delinquēte. ꝛ q preſtat au
ctoritatē pctō mortali magis peccat q̄;
p̄ncipalis delinquēs. De p̊ eſt bon᷒ tex.
i. c. p̄. de offi. dele. ꝛ. xi. q. 3. qui ꝯſentit. Et
Paul᷒ Ro. p̊ ca. in fi. Jlle aūt qui p̄bet

auctem magis peccat q̄; p̄ncipał delin
quēs. vt dixit tex. pape in dcō. c. q ꝯſen
tit. xi. q. 3. ꝛ ꝑ glo. mgr̄a; in dcō. c. de offi.
dele. Et tu dicis ꝙ papa pōt diſpēſare
ſeu dare lnia;. Jlle autē q diſpēſat ſeu
dat lnia; ut iudei ꝯducāt̄. p̄bet auctē;
malo. ſ. ut iudei exerceāt fen᷒. g° g̈uius
peccat. Et dcā lnia nō pōt dari. ut i. c. le
gat̄. 24. q. 2. Jtē ꝯſilia ciuitatū p̄bēt au
ctoritatē iudeis fenerādi. q; ſi nō defē
derent̄ iudei ex pactis ꝛ ꝯuentiōib᷒ q̈s
faciūt cū ciuitatib᷒: nullo° auderēt te
nere bāchū. Tu g° ciuitas q̄ eos ꝯducit
p̄bes auctem huic malo ꝛ g̈ui᷒ peccas
q̄; ip̄e iude᷒. uł saltē tātūdē. Unde dn̄e
Angele ſi tu cōſulis ꝯriū ꝛ ptinacit̄ h°
vis defendē ꝓut feciſti iā fere. 20. ānis
es hēticus ꝛ excōicatus.

Nunc ꝓcedo vlti᷒ ad tua argu
mēta refellenda. dū arguis ꝙ
papa ꝛ ꝯſuetudo pōt ius diui
nū iterp̄tari ꝑ nō. ꝑ Jnno. ꝛ doc. i. c. que
i eccłaꝝ. de ꝯſti. ꝛ i. c. fi. đ ꝯſue. Jſtđ n̄ ꝑ
tin; ad caſū nr̄;. q; papa n̄ pōt iterp̄ta
ri ius diuinū ſi ex ſua int̄p̄retatiōe dat̄
mā peccādi vel remanēdi i pctō vt eſt
tex. i. c. legat̄. 24. q. 2. Vñ cū de᷒ nūq̄; cō
ceſſerit nec ꝯcedet lnia; peccādi uel re
manēdi i pctō. nec papa pōt cōcedē. qa
qđ nō vłt de᷒ facē vł fieri. nō pōt ei᷒ vi
cari᷒ facē. Ał vicari᷒ dei eēt maior deo
qđ ē abſurdū. Pro h° vide dictū Hoſ.
ꝛ doc. i. c. ꝯſtitut᷒. de reli. do. qđ iferius
ſpāli᷒ allegabo. ꝛ Bal. i. l. cū q̈s ē. đ iuri
ꝛ fac. igno. q dic̄ ꝙ papa n̄ pōt ꝑ ſuā cō
ſtōe; ꝑmittē uſuras: q; de᷒ ei nō cōceſ
ſit ptātē ꝯ ſe. Et h° ē ꝯ p̄cepta ſua vł ꝓ
hibitōes. Pro h° ē bon᷒ tex 40. di. c. p̄.
vbi tex. dicit ꝙ de᷒ nō conceſſit Petro
nec ei᷒ ſucceſſorib᷒ lniam peccandi. Et
Jnn. ꝛ doc. ſ. allegati dicūt ꝙ papa nō
pōt diſpēſare ꝙ ꝯmittat̄ pctm̄ mortłe
vł ꝙ q̈s remaneat i pctō mortali. Vñ
qn̄ iterp̄tatōe iuris dīni orit̄ pctm̄ mor
tłe vł icorrectio ſup pctō mortłi. papa
nō pōt iterp̄tari illđ ius. uł poti᷒ cōuin
cit̄ errare q̄; legē cōdē. ut i. c. ſūt qdā. ꝛ i
c. ꝯ ſtatuta. ꝛ. c. oē qđ. 25. q. i. nec ob. c. lic;

ꝯ feriis.qꝫ ad illō.c.rn̄di i5° du᷒ cōsilii
mei. Nā aliqn̄ act᷒ i se nō ē mal᷒ ſꝫ rōe
alic᷒ circūstātie ꝓhibet. Accipe tuum
exēplū. Piscari ꝯ se ē act᷒ licit᷒: ſꝫ rōe
reuerētie dei ꝓhibet. puta i die dn̄ica.
Hoc.n.papa potuit iterꝓtari ius diuinū
ꝙ ꝓpt̄ nccitatē sit licitū piscari: qꝫ pi
scatio ꝯ se nō ē ꝓhita. imo ē licita. Nā
dicit scriptura. Nō iuenim᷒ i scis scrip
turis aliquē venatorē scm̄. piscatores in
uenim᷒ scōs. 86. di. Esau. hic ē ꝙ Petr᷒
p᷒ cōuersiōeꝫ rediit ad piscatōꝫ. Nō gͦ
miꝝ si papa potuit iterꝓtari ius diuinuꝫ
ut tp̄e nccitatis liceat piscari die dn̄ico
cū act᷒ piscatōis i se sit licit᷒. Sec᷒ i usu
ra: qꝫ usura ē i se act᷒ illicit᷒. nec aliqua
rōe pōt usura eē licita. qꝫ ea q̄ ꝯ nā sua
sūt mala, nll̄a rōe pn̄t fieri bona. de q̄ ē
bon᷒ tex. i.c. ꝛ si xp̄s. ꝟs. q̄dā.n. ꝓhibent
de iure. Et istā solōneꝫ ꝛ distinctiōeꝫ po
nit Abbas ꝛ Jo. de Anania i.c. sup eo. ꝯ
usuris. Un̄ scūs Tho. scda sc̄e. q. 33. arti
2° dic̄ ꝙ act᷒ pctōꝝ sūt scdm se mali. ꝛ
nullo ͦ pn̄t bn̄ fieri nec aliq̊ tēp̄e aut lo
co. qꝫ ꝑꝫ se sūt cōiuncti malo fini. Et dic̄
hoc dicē ph̄ꝫ i 2° ethicoꝝ. Non ob. ēt ꝙ
dicis ꝙ lex hūana potuit ꝑmittē hoieꝫ
occidi i certis cāib᷒ ꝯ illō ꝓceptū. Nō oc
cides. Istō motiuū allauit Nicola᷒ de
materell. ut refert Bal. i Autē. ad hec.
i 2. colū. C. de usuris. Sꝫ ip̄e Bal. illo mo
tiuo nō obstāte dic̄ nō posse hūana ra
tōe dari lnia fenerādi ēt ꝓpter uitāda
maiora mala. ut. s̄. retuli i pn̄. Ad tuuꝫ
aūt motiuū i ea forma quaꝫ facis ad ip̄ꝫ
rn̄deo ꝙ ip̄e deus fuit iterꝓtat᷒ legem
suā. Un̄ pꝫ Math 26° vbi dr̄. Ois q gla
dio ferit gladio ꝑibit. ꝛ Exo. 22° malefi
cos nō patieris viuē. Qui coierit cuꝫ iu
mēto mōte moriat. ꝛ sic illa occisio ē li
cita exq̊ fit au̅cte iudicis. Jura ad hoc
sunt vulgaria ſꝫ faciam᷒ fortius argu
mētū tuū in statuto disponēte ꝙ bāni
tus a ciuitate possit ipune occidi. de q̈
quidē ēt ꝑ Bar. i.l. oēs ppl̄i. ff. de iusti. ꝛ
iure. Et illā qōeꝫ examiat scūs Tho. se
cūda secūde. q. 64. ar. 2° ꝛ 3° q soluit cū
Gratiano. xi. q. 3. §. si gͦ q dicit ꝙ occisio

bāniti ut malefactoris licite fit inquā
tū ordinat ad salutē cōitatis. Jlle ergo
cui salus cōitatis ē cōmissa hn̄s meꝝ ipe
riū licite occidit. Un̄ qꝯ facē pōt per se
pōt alteri mādare ꝓpter bonū cōe. Jtē
tal dign᷒ est tali pena ꝓpt̄ cōtumaciā
ꝛ iobiaꝫ suā. xi. q. 3. q resistit. ꝛ i Autē. ut
oēs obe. iudi. ꝑ to. 4. di. facte Et ista est
ꝯclo bti Tho. ubi. s̄. cu q̄ trāsit Jo. an. i
speculo. de cōstōib᷒. i additiōe magna.
ꝟ. ſꝫ exq̊ auctor ꝟsatus ē in. q. statutoꝝ
Hosti. tn̄ in. c. i. de cōsue. dixit. hoc verū
qn̄ quis ē bannit᷒ ꝓ delicto ꝓ quo dꝫ i
poni pena corꝑalis. Secus si eēt banni
tus i pecūia: qꝫ tūc talis non eēt iusta
cā occidēdi. ꝛ iō nō ualerēt tūc talia sta
tuta. Et hoc sequit But. i. c. q̄ in eccl̄aꝝ
de cōsti. Et circa hoc sūt opiones quas
nolo referre ad pn̄s. Sꝫ esto ꝙ tale sta
tutū ualeat ꝛ nō cōtineat i se pctm̄ qꝫ il
le meret occidi ꝓpt̄ inobiaꝫ ꝛ cōtuma
ciā suā. Nā ēt lege dina i lege veti pūi
ebat inobediēs pena mortis. Nā q nō
obediebat p̄ncipi morteꝫ patiebat 4°
Reg. 4° ca° ad fi. ꝛ i. c. si qs uenerit. qꝯ ē
c. 2. de ma. ꝛ obe. ꝛ i. c. ꝑ uenerabilē. q fi.
sint le. Un̄ de᷒ ꝓpter inobiaꝫ ꝓcepit ꝙ
ille q collegit ligna i sabbato lapidare
tur. ꝛ sic ꝓcepit hōicidiū ꝓpt̄ inobiam.
De hoc ē tex Nūeri. ca° 15°. Un̄ nimirū
si statuta cōitatū imitantia deū possūt
hāc penā iferre cōtūaci. Sꝫ vsura nll̄o
cāu pōt eē licita ex ꝑte fenerātis. Nec
obstat si dicēs. qn̄ statutū ꝑmittit ban
nitū ipune occidi dat lniaꝫ peccādi: qꝫ
ut plurimū tales bāniti occidūt ab ini
micis. ꝛ certū ē ꝙ tales sūt hōicide. licꝫ
statutū ꝑmiserit illos occidi exq̊ aio ui
dicte ab inimicis occidunt. xi. q. 3. §. si gͦ
Ad hͦ rn̄det ꝙ statū ex iusta cā ꝛ abiꝗ
aliq̊ pctō ꝑuauit bānitū defensione iu
ris cōis. s. ꝙ eū offendens puniat. non
tn̄ ꝑ hoc mādauit illū occidi. ſꝫ solū pe
nā remisit occidētib᷒. Sꝫ ꝑmittēs sola
ꝑmissiōe penā remittēre nō dr̄ malo cō
sentire: qꝫ ꝑ illā ꝑmissiōem culpa n̄ mi
nuit. ſꝫ pena idulgeat. ut in dcō. c. deiꝗ
4. disti. ꝛ ibi glo. in verbo venia. ꝛ in. c.

si q̃ monachaꝝ .iuncta glo.37.q.i.ꝛ in.c.
veniẽs.iũcta glo.fi.q cle. vel vo. Et ple
ne examiaui i 3° dubio ↄsilii mei: Pre
terea vt dic Jo.an p⁹ btm̃ Tho.supioꝛ
q fecit tl'e statutũ ↄmisit vices suas al
teri.s.vt loco iudicis glib; possit punire
delinquentẽ.ꝛ sic statutũ facit quẽlibꝫ
executoꝛẽ ꝛ mistrũ pene.Si tñ tal'offẽ
dens facit aie vidicãdi se.ga nõ exegͭ
penã statuti vt dꝫ.s.aio ↄseruãdi publi
cã salutẽ.q̊ aio debẽt talẽ offẽdẽ.peccat
moꝛtaliter ꝛ cẽsetͭ hõicida.23.q.5.cũ mi
nister.ꝛ i.c.ira.xi.q.3. Sꝫ ↄditoꝛ statuti
hoc fieri nõ ↄcessit.licꝫ penaꝫ idulgeat
Unñ istud nõ hꝫ obstare.Sꝫ i cãu nr̃o ta
lis dispensatio ꝛ lnia ẽ ↄcessio ꝛ autẽti
catio vt iudei fenerẽtͭ.Silr̃ ↄducentes
cõcedũt ut iudei possint fenerari xp̃ia
nis ꝛ p̃bẽt auctoritatẽ seu fauoreꝫ tali
pctõ qð nullo mõ licet.Jnc̃trũ vbo dicitͭ
ꝙ in multis casib⁹ a iure dino ꝛ canõi
co pmittũtͭ vsure.Rñdeo ꝙ lꝫ i illis ca
sib⁹ videatͭ p̃ma facie eẽ aligd sil'e vsu
re tñ nõ ẽ vsura.ꝛ.si eẽt vsura ius canõi
cũ nõ potuisset pmittẽ.vt dic Jo.an.in
regula.pctm̃.i 4° arti. Etiam dixi in 5°
dubio ↄsilii mei Et sic loquũtͭ doc. q̊s
allegas. Nã i casib⁹ exceptis ñ ẽ vsura
lꝫ hẽat aligd sil'e vsure.Et ista sũt vba
frĩs Girardi quẽ refert ꝛ seqͭ Jo.an.in
dicta regl'a.pctm̃.Unñ Bal.i.l.cũ quis i
io.vel in ix.collum.C.de iuris ꝛ fac.igno
dic̃ ñ valẽ legẽ positiuã p quã aliquid
pmittitͭ ↄ lege dinaꝫ.ꝛ ponit exempluꝫ
i vsura ꝛ assignat duplicẽ rõeꝫ.Prima
qꝛ ↄditoꝛ legis hũane nõ põt aligd per
mittẽ ↄ legeꝫ supioꝛis.xi.q.3.Julian⁹.ꝛ
25.q.i.sũt qdã.Scð̃a rõ.qꝛ ↄditoꝛ legis
hũane ẽ ↄstitut⁹ a deo siue sit papa siũ
ipatoꝛ.ꝛ iõ hꝫ ptãtẽ legis ↄdende.Sꝫ q
alicui aligd mãdat ñ dr̃ mãdãe ut qc̃q̃
faciat ↄ se.l.si hoieꝫ.ff.mãda.g° nõ ẽ da
ta ptãs ↄdẽdi legẽ hũanã ↄ legẽ diuinã
quã dat ipse de⁹.Et p h° ↄcludit ꝙ nec
papa nec ipatoꝛ p suã ↄstõeꝫ põt vbas
pmittẽ.Jnc̃trũ aũt dicitͭ ꝙ sanct⁹ Tho
dicit ꝙ Moyses pmisit iudeis recipẽ
vsuras a gẽtilibus cã euitãdi.mai⁹ ma

lũ.ꝛ adducis sil'e de libello repudii. nõ
insisto.qꝛ plene tractaui i dcõ ↄsilio meo
i p̊ dubio.ꝛ declaraui hoc qð tangis.

Non obstat vlterius id qð alle
gas adducẽdo arch.32 q.i.hac
rõe.Nã Archi.i vbo. p̃cipim⁹
colligit argum̃tuꝫ ꝙ qñ i loco sũt mlti
mali puta vsurarii ꝛ alii q sine scanda
lo coerceri nõ pñt ꝙ pmittẽdi sũt.Sed
Archi.colligit argumẽtũ icidentͭ ꝛ tñ ñ
p̃cise determiat. Et Johes. an.contra
riuꝫ determinat in dicta regula pctm̃.i
3° ꝛ in vltio ar.ꝛ pbatͭ in.c.super.eo. de
vsuris.vbi pptͭ mai⁹ malũ vitãdũ nõ
pmittitͭ vsura ẽt simplici pmissione. i
mo phibetͭ.Et plura declaraui i p̃alle
gato cõsilio i 3° dubio.Sꝫ p̃supponam⁹
dictũ Archi.p vo.s.ꝙ qñ iudei sunt in
ciuitate'q fenerantͭ.ꝛ dñs ciuitatis vidꝫ
ꝙ si eos expelleret populus mouẽtͭ ad
scandala. Hoc cãu tolerantͭ sola pmis
siõe idulgẽte penã.nõ aũt p̃betur ↄsen
sus vel auc̃tas ꝙ fenerentͭ: qꝛ talis cõ
sensus vel auctoꝛitas nullo mõ ppter
scãdalũ dꝫ pꝛestari.ut in.c.ita plane.cũ
duob⁹.c.se.23.q.4.Et plene declaraui i
dcõ ↄsilio in 3° dubio.Aliud ẽ g° a pena
vel a coertione abstinẽ ppter scãdalũ
vitandũ ꝛ interdũ lꝫ.Aliud ẽ malo con
sentire vel dare lniam malũ ↄmittẽdi.
ꝛ hoc nũq̃ lꝫ.ut dcõ.c.ita plane. Ad idẽ
xi.q.3.q consentit. Sꝫ p̃muꝫ.s.idulgẽtia
pene ppter scãdalũ qñq̃ cõcedi.tͭ Pro
hoc ẽ bonus tex.44.di.comessationes
vbi sic dicit tex. Nõ ergo aspere q̃tuꝫ
estimo nõ duritͭ nõ mõ iperoso. Jsta co
luntͭ magis docẽdo q̃ iubendo. magis
monẽdo q̃ minãdo.Sic.n.agendũ ẽ cũ
multitudine peccãtiũ.Seueritas autẽ
exercẽda ẽ in pctõ paucoꝝ.ꝛ si quid mi
namur cũ doloꝛe fiat de scripturis cõmi
nãdo vidictã futurã ne nosipi i nr̃a ptã
te sꝫ de⁹ in nr̃o s̃mone timeatͭ. Hoc mõ
dꝫ itelligi dictũ Archi.i dcõ.c.hac rõne
qꝛ de hac pmissiõe loqͭ.s.qñ vsurarii ñ
pñt coerceri pptͭ scãdalũ.Unñ dcã glo.i
dcõ.c.cõmessatões.dicit ꝙ pptͭ scãdalũ
põt deseri seueritas pene vel coertiõis

nisi deliquẽtes ex aucte se defenderẽt.
q̃a tũc nõ deberet cessare seueritas iu
sticie ꝑpt̃ scãdaluʒ. Itẽ dicit ibi glo. ꝙ
ꝑpt̃ scãdalũ nũq̃ dʒ deseri ꝟitas vite
ꝛ ꝓbat̃ in dcõ.c.ꝯmessatões.ꝛ i iuribus
p̃allegatis: ꝛ i.c.2º iũcta glo. de tẽp.oꝛ.
ꝛ i.c.nisi cũ p̃dẽ.§. ꝓ graui ꝺ renũ.ꝛ ibi
gl.et.c.q̃ scãdalizauit.de reg.iur. Uñ ꝟ
sus. Est ꝟitas vite doctrine iusticieq̃ȝ.
Primũ sp̃ habe ꝑpt̃ scãdala linq̃ duo
Ueritas aũt vite ẽ ꝙ q̃s malũ nõ faci
at nec malo ꝯsentiat siue malũ appꝛo
bet. Et hoc ꝓbant iura p̃allegata.s.23.
q.4.ita plane.cũ duob⁹.c.se.ꝛ.xi.q.3.q̃
cõsentit.ꝛ i.c p̊.de offi.dele. Et Paulus
Ro.p̃.i fi. Pñt g° tolerari vsurarii q̃ mi
nus puniant̃ ꝑpt̃ scãdaluʒ vitãdũ. Sʒ
ꝑpt̃ scãdalũ nõ dʒ q̃s cõsentire ꝙ faci
at fen⁹. Et p̃ sup̃dicta tollit̃ id qꝺ dicis
de ꝓstibul' meretricũ.q̃ tolerãt̃. vt dic
glo.i.c.int̃ opa.de spõ.qꝛ tolerant̃ in eo
ꝙ nõ puniũt̃ ꝛ sic dissimulat̃ eoꝝ pctm̃
sʒ nõ lʒ eas ꝯducẽ vel dispensare ꝙ pos
sint ꝯduci: qꝛ nec papa nec ali⁹ põt ꝯsẽ
tire vl' p̃bere auctez pctõ ꝯmittẽdo: lʒ
possit ex cã dissimulare ꝛ penã nõ infli
gere delinquẽtib⁹. Et hoc mõ itelligen
da ẽ glo.i dcõ.c.int̃ opa.de spon.ꝛ decla
raui i p̃allegato 3º dubio ꝯsilii mei. Itẽ
vlteri⁹ inq̃ʒtũ allegas ꝯsiliũ Pe.de an
cho.2.3.4.meo iudicio ifidelit̃. nec me
ministi ꝙ allegãtes legẽ vl' dcã docto
rũ falsa.icurrũt penã falsi.ut i.l.i.ff.ꝺ
fal.ꝛ ibi p̃ glo.ꝛ Bar.ꝛ i.l.i.ff.de ꝯiũ.cuʒ
emã.li.ꝛ ibi notãt doc.i.c.nouit de iudi
Ego dictũ ꝯsiliũ sub alia foꝛma allega
ui i 4º dubio cõsilii mei. ꝛ allegaui ſm
ꝙ inueni Jo.ꝺ Anania.in.c.p⁹ misera
bilẽ.de vsuris.recitãtẽ dictũ ꝯsiliũ.i.3.
colũ.i.i.q.ex̃ gl.ꝛ incipit. Carissime ꝛ il
lustrissime p̃nceps. Et lʒ dict⁹ Pe.argu
at ad p̃tes.tñ in scꝺa ꝓ tex.cũ q̃ residʒ
dicit ꝙ nõ audet firmare ꝙ dñs ciuita
tis de ꝯsensu ppl'i possit p̃ decretũ suũ
decernẽ ꝙ iudei possint fenerari ẽt ꝓ
pter mai⁹ maluʒ vitandũ.s.vt xp̃iani
ab hoc crimine cessent: qꝛ tale decretũ
ẽ ꝯ̃ ius canonicũ: ut pʒ i dcõ.c.p⁹ misa
bilẽ. Itẽ qꝛ vr̃ inhonestũ cogẽ xp̃iãos
soluẽ vsuras iudeis q̃i cã necitatis ꝛ in
oppꝛobꝛiuʒ fidei xp̃iane. Et qꝛ talia de
creta cõcessa i sil'e repꝛobant̃.ut i cle.i.
de vsuris. Et ꝯcludit tuti⁹ eẽ ꝙ tale de
cretũ nõ possit de iure ꝯcedi. Sub ista
ꝯcl'one ipm̃ recitat Jo. de Anania.vbi
s̃.ꝛ sic recitaui i cõsilio meo. Sʒ nõ dic̃
Pe.de ancho.ꝙ papa possit dispẽsare
ꝙ tale decretuʒ ꝯcedat̃. imo in ꝯcl'one
sui ꝯsilii ifert ꝙ papa nõ possit. Nã si ẽ
oppꝛobꝛiũ fidei xp̃iane ꝙ iude⁹ fenerẽ
tur xp̃ianis.g° papa nõ põt dispẽsare.
Nã si pape iterdicit̃ dispẽsa° vbi deco
loꝛat̃ stat⁹ eccl'ie vl'is.i.q.7.ꝛ si ille.nõ.
Inno.ꝛ doc.i.c.q̃ʒto.de cõsue.multo mi
nus põt dispẽsare qñ ex dispẽsatiõe re
sultat oppꝛobꝛiũ fidei xp̃iane ꝓ h° fa
tit qꝺ nõt Hosti.ꝛ doc.i.c.ꝯstitut⁹.ꝺ re
lig.do.vbi dicit ꝙ queãdmodũ oẽ inde
cẽs ẽ deo ipossibl'e ita ẽ ipossibile pape
q̃ ẽ vicari⁹ dei: qꝛ nõ põt pl⁹ vicari⁹ il
lo cui⁹ vices gerit. Si ẽ g° oppꝛobꝛiũ fi
dei xp̃iane ꝙ iudei fenerẽt̃ xp̃ianis.si
cut de⁹ nõ cõcederet nec posset ꝯcedẽ fi
eri aliqꝺ oppꝛobꝛiũ fidei xp̃iane: qꝛ ñ
põt facẽ ꝯ̃ illꝺ qꝺ ẽ.ita ẽt papa nõ debʒ
nec põt ꝯcedẽ lniaʒ.de⁹.n.nũq̃ dedit li
cẽtiã peccãdi vel remanẽdi i pctõ.vt i
d.c.legat̃.24.q.2.g° nec papa dare põt
Et ꝺ hoc ẽ bon⁹ tex.40.di.c.p̊. Nec Pe
ꝺ ancho.i p̃all'ato ꝯsilio ꝯ̃riũ sentit.ꝛ si
sentiret male dicẽt: ꝛ loq̃ret̃ ꝯ̃ casuʒ.c.
sup̃ eo.de vsuris.vbi oẽs doc.firmãt p̃
illuʒ tex.ꝙ papa nõ possit dispẽsare ꝙ
vsura exerceat̃ ẽt cã maioꝛis mali vi
tãdi. Et hoc firmat Jo.an.p⁹ frẽʒ Girar
dũ i dcã regula.pctm̃ in 3º ar. Nã hanc
p̃tẽ firmant ẽt theologi. Omisi pl'es ex
apostill' fr̃is Michaelis: qꝛ nõ fuit ne
cesse eas referre. Sʒ oms̃ sue apostille
sũt ꝟissime ꝛ appobate a iure canoni
co ꝛ a doctoꝛib⁹ canonistis.

S Ed dũ tu dic̃ ꝙ ꝯcedendũ est
malũ ex q̃ seq̃t̃ bonũ. Ipe dic̃
ꝙ nõ sũt faciẽda mala vt vẽi
ant bona. Allegat ap̃lʒ Ro.3º ca° ubi di
cit. Et sicut aiũt nos q̃dã dicẽ, faciam⁹

mala vt veniãt bona:ꝙꝛ iuſta dãnatõ
ē. Ad idē.1.q.1.ñ ē putãda.14.q.2.forte.
22.q.2.faciat.⁊.c.ſi q̃s.⁊.32.q.4.ſicut ſciſ
⁊ ꝑ gl.⁊ doc.i.c.nõ mag⁹ ne cle.vel mo.
Vñ vlt dicẽ frat Michael hoc mõ. Pa
pa q̄ diſpẽſat cũ iudeis ut feneret xp̄i
anis.⁊ ſil̄r illi q̄ ꝯducũt iudeos faciũt
malũ.⁊ peccãt ꝯſẽtiẽdo ⁊ p̄bẽdo lnia3
iudeis vt male faciãt.ſ3 tale malũ nõ ē
faciẽdũ vt veniãt bona.

Inſup ut excuſes te a crimi
ne hẽſis dic͛ eē uarias opio
nes an iudei poſſint cõduci
ad fenerãdũ.⁊ ꝙ iterp̄tatio ꝑtinet ad
doc iur͛ canõici.⁊ nõ ad theologos.alle
gaſq3 diſputatõe3 Pe.de ancho. Ego ꝑ
legi ſcribẽtes.⁊ neminẽ doctorẽ autẽti
cũ h⁹ dicẽ iueni. Et res ē clara:⁊ oẽs dif
ficultates ꝓceſſerũt ab ifidelib⁹ doc.q
ut auꝝ a barbaris ſubtili igenio extor
queant. C.de ꝯmer.l.2.⁊.14.q.5.dixit. Vi
tatẽ ſuffocare iuſſi ſũt. Vñ diſputatio
Pe.de ancho.quã allegas non meruit
allegari.⁊ hãc diſputatõem reaſſumit
idẽ Pe.de ancho.i regl̄a.pcti venia.⁊ i
i2.charta.q.14.quã diſputatione3 ēt re
fert ⁊ examinat dict⁹ Jo.de Anania in
c.i ciuitate.i.4.charta.i.3.colũ.de uſur͛
⁊ ꝓſeq̄t ꝑ pl̄res chartas. Et dcã diſpu
tatio loq̄t p̄ncipal̄r de p̄ſtit͛ an ſint lici
ta.⁊ dicit Pe.ꝯ anch ea q̃ dicis i ꝯſilio
tuo.tñ ſat͛ dubito an ſit verũ. S3 p̄ſup
poſitõ ꝙ ſic.doc.iur͛ canõici nõ poſſet
facẽ declaratõe3 ꝯ deciſiõe3.c.ſuꝑ eo.ꝯ
vſuris.imõ nec papa poſſet:⁊ ſi facer3
poti⁹ ꝯuinceret errare ꝙ̃ iterp̄tatõe3 cõ
dere.25.q.1.ſũt q̃dã.⁊.c.q̃ ad ꝑpetuã.⁊.c.
nulli fas.⁊.c ꝯ ſtatuta.⁊.c.oẽ qd̄.25.q.i.
Et ex p̄dcis puto tuũ ꝯſiliũ euacuatu3
⁊ rõnes ei⁹ abſolutas. Ex q̄b⁹ te hortor
⁊ ſuadeo vt particulam p2ime additõ
nis ad ꝯſilium meu3 reformes.⁊ vbi di
cis te iure cogẽte optimo ſpũ ꝯſuluiſſe
ip̄a3 ſub hac forma emẽdes q̃ ſeq̄t. Au
ro cogẽte ꝯ veritatẽ ꝯ ꝯſciã3 i dei offenſã
cũ magna ingr̄titudine bñficioꝝ ab eo
acceptoꝝ ꝯſului.imo aiã3 meã nequit
vẽdidi. S3 libet te ac me q̄ Lazaꝝ mor
tu [illegible] i iã fecit. Nec videat tibi mala
hec ꝯfeſſio. Audi ꝓphã3 nos monẽte3
Dic tu p̄us iniq̄tates tuaſ vt iuſtificer͛
⁊ Aug⁹ ſuꝑ euangelio pharisei i omel.
qd̄ euãgeliũ legit dñica.10.p⁹ pẽtheco
ſtẽ:loquẽdo de publicano pctõre.ſic in
q̄t.adhuc audi. Percutiebat pect⁹ ſuũ
dicẽs.de⁹ ꝓpiti⁹ eſto mihi pctõri. Ecce
q̄ rogat:q̄d mirar͛ ſi de⁹ ignoſcit qñ il
le ſe agnoſcit? Tu q̊q3 ſic fac. Recurre
ad deũ.ab eo veniã dep̄care. Pollicit⁹
fuiſti fr̄i Michaeli ꝯ bis pniã3 agẽ.no
li tardare.cũ.n.te agnouer͛.de⁹ ſtati ti
bi ignoſcet.qm̄ benign⁹ eſt. Vñ Job.8°
c. Tu tñ ſi diluculo ſurrexer͛ ad dñ3 ⁊ oi
potẽtẽ fueris dep̄cat⁹.ſi mũd⁹ ⁊ rect⁹
iceſſeris ſtati3 euigilabit ad te ⁊ paca
tũ redolet habitaculu3 iuſticie tue. Et
iteꝝ xi° ca° dicit. Si iniq̄tatẽ q̃ eſt i ma
nu tua abſtuleris a te.⁊ nõ ꝑmãſerit i
tabernacl̄o tuo iiuſticia:tũc leuare po
teris ad deũ faciẽ tuã abſq3 macula et
eris ſtabilis ⁊ nõ timebis.

Tertiũ ꝯſiliũ dci dñi Alexãdri de Ne
uo.reprobatoriũ ꝯſilii mgr̄i Saluani.
ordinis ſeruoꝝ.ꝯ iudeos fenerantes.

Inuocato auxilio glorioſiſ
ſimi redẽptoris nr̄i eiuſq3 pi
iſſime mr̄is ſp̄ virginis.glorio
ſi doc. Hieronymi.⁊ toti⁹ cu
rie celeſtis. Delata mihi fuerũt ſcripta
edita ꝑ quẽdã mgr̄3 Saluanũ ordinis
ſeruoꝝ.q̃ poſtq̃ legi mirari nõ ceſſaui
ꝙ vir religioſus tales ieptias ꝯ eccl̄ie
doctrinã ⁊ ſcribẽ ⁊ p̄dicare publice au
ſus fuerit. Et p̊ dicit ꝙ ꝯducẽ fenerato
res ē pctm̄ ſ3 q̄d. Neſcio vbi iuenit ꝙ
illud qd̄ de nã ſua ē malũ ſit peccatu3
ſm q̄d. Eſt.n.peccatũ eẽntial̄r non aũt
ſm q̄d. Jtẽ nõne ē ꝯcl̄o hẽtica ⁊ peni
t⁹ falſa tã apd̄ theologos q̃ apd̄ canõi
ſtas dicẽ ꝙ ſic iudei poterãt fenerari
ill̄ q̄ ñ erãt ꝯ ppl̄o ſuo.ita nob:q2 ñ ſu
m⁹ fr̄es eoꝝ. Vñ dõ ꝙ ꝯ°ſit hẽtica ſ3 ca
nõiſtas. Si iude⁹ exigit vſ̄as a xp̄iãis
illas d3 ꝯpelli reſtituẽ ſi exegit.⁊ ſi nũ
dũ exegit d3 ꝯpelli illas remittẽ.de h°
ē caſus i.c.p⁹ miſ̄abilẽ.ꝯ vſuris. Mõ ſi

iudei licite recipent vsuras a xp̄iāis. ec
clīa ñ cōpellēt eas remitti vel restitui.
Ecclīa.n. que ē cultrix ⁊ mr̄ iusticie nō
auferret iudeis illud qđ eis eēt debitū
imo poti⁹ mandaret eas solui. ad h° de
dona. p̄ tuas. vbi dr̄ ꝙ eccl̄a i actib⁹ su
is ñ dʒ aliq̄ꝫ fraudē adhibē. Uñ gl. fi. i. c
iudei. de ꝯse. di. 4. dicit ꝙ si iude⁹ vult
baptizari. ñ alit̄ dʒ ad baptismū admit
ti nisi p̄us vsuras restituat. Itē oēs ca
noniste nemine discrepāte tenēt ꝙ iu
dei peccēt fenerādo xp̄iāis. Idē dicūt i
c. ab illo. i4. q. 5. Et hoc plane dixi i duo
b⁹ ꝯsiliis p̄ me i hac mā examinatꝭ. ⁊ ē
tex. q nō pōt cauillari i. d. c. p⁹ miserabi
lē. Uñ seqt̄ ꝯcl̄o ꝙ iste frat̄ ē hētic⁹: qꝛ
nedū q male sētit de articul' fidei vl' ō
sacr̄is eccl̄e. sʒ ēt q p̄uēsū hʒ dogma vl'
nouas ⁊ falsas opiones gignit aut seq
tur. 24. q. 3. int̄ scisma ⁊ hēsiʒ. ⁊. c. hētic⁹.
Istud aūt ē ꝯ doctrinā eccl̄e. ut pʒ i. d. c
p⁹ miserabilē. ⁊ p̄ doct. vbi. s̄. ⁊ ē bona
glo. i cle. i. de vsuris. i glo. pl't. Uñ Aug⁹
de ciui. dei. li° i8° c. 5i° sic ingt. Qui g° in
dei eccl̄a morbidū aliqd prauūq̄ꝫ sapi
unt. si correpti vt sanuʒ rectūq̄ꝫ sapiāt
resistūt cōtumacit̄ suaq̄ꝫ ꝺcā pestifera
⁊ mortifera dogmata emēdare nolunt
sʒ defensare p̄sistūt. hētici fiūt ⁊ foras
exeūtes hñt in exercentib⁹ inimicꝭ. Et
de h° ē sil̄is tex. 24. q. 3. q i eccl̄a. Et ō h°
pleni⁹ scripsi i 2° ꝯsilio meo qđ de hac
mā edidi. Non obstat auc̄tas allegata
p̄ eū s. nō feneraberꝭ fri tuo: qꝛ vt dicit
scūs Tho. scđa scđe. q. 78. arti°. p̄. ⁊ the
ologi. illa fuit p̄missio ꝯp̄atia q̄ ñ excu
sauit a pctō. Nā eodē mō Moyses per
misit libelluʒ repudii. ⁊ tñ tal' p̄missio
ñ excusauit a pctō. 3i. q. i. hac rōne. Unđ
scūs Tho. ꝯcludit ꝙ nūq̄ꝫ fuit licitū iu
deis fenerari alieno. Ideʒ dic̄ Alex. de
ales i tractatu septimi p̄cepti. vbi dicit
ꝙ nūq̄ꝫ fuit licitū iudeis fenerari alie
no: ⁊ sic fenerādo peccabāt mortal'r: qꝛ
fuit eis p̄missū sicut libell⁹ repudii ne
pei⁹ facerēt. Idē cōit̄ tenēt oēs alii the
ologi vt Sco. ⁊ Ric. Uñ q̄rat thelogos
⁊ iuentat se i hoc passu theologiaʒ vio
lasse ⁊ deū p̄it̄ offendisse. Preterea. illa
p̄missio fuit reuocata iudeis p̄ Moysē
vt pʒ Deut° 28° ca° vbi sic dicit tex. Bñ
dicet de⁹ cūctis op̄ib⁹ manuū tuaꝝ et
fenerabis gētib⁹ multis. ⁊ ipse a nullo
fen⁹ accipies. Et illud ꝟbuʒ fenerabis
dʒ exponi. i. mutuab̄. Sil̄r Eccꝭ. i9° M'
ti cā negcie nō sūt fenerati. i. nō mutua
uerūt. ⁊ sic expōit scūs Tho. i loco p̄al
legato illū tex. Eccꝭ. Uñ forti⁹ ille tex.
Deut° dʒ ita itelligi cū dicat. fenerab̄ ⁊
a nullo fen⁹ accipies. Nā dʒ intelligi. i.
mutuab̄. ⁊ sic voluit ꝙ iudei recip̄ent
fen⁹. i. vsurā a gētib⁹. Uñ illa p̄missio
fuit reuocata. vñ Hiere. 5° ca° dr̄ simpli
cit̄. Usuras non exigatꝭ. Et p̄ꝟ. 28° vbi
sic dicit tex. Qui ꝯgregat diuicias vsu
ris ⁊ fenore illibēali. i paup̄es ꝯgregat
eas. i. ꝯ paup̄es. Iteʒ p̄s. 54° Uidi iniq
tatē ⁊ ꝯdictōeʒ i ciuitate. ⁊. ī. Et ñ defec
de plateis ei⁹ vsa ⁊ dol⁹. Et in p̄s. Dñe
qs hitabit i tabnacl̄o tuo. vbi enūerāt̄
bona op̄a iusti. ⁊ int̄ cet̄a dicit. Qui pe
cuniā suā nō dedit ad vsurā. vñ in his
auc̄tib⁹ nō dr̄ ꝙ liceat mutuare alieo
sub usuris. Itē Eusebi⁹ Cesariēsis ep̄s
in 8° li° de p̄p̄aratōe euāgelica. c. 2. ubi
ponit p̄cepta legis mosayce. simpl'r in
telligit Moysen p̄hibuisse iudeis ne
fen⁹ exercerēt. Sic. n. ingt i fine illi⁹. c.
Non tollas qđ nō deposuisti. nō tāgas
alienū. nō mutues fenore. Ecce hic vir
doctissim⁹ quē Hiero⁹ i tractatu de ec
clesiasticis tractatoribus clauē scriptu
raꝝ ⁊ custodē noui testamēti vocat. in
tellexit eē p̄hibitū simpl'r ⁊ gnāl'it̄ iu
deis ne fenus exercerent. Uñ sensit ꝙ
Moyses p̄cepit ne vsuras exigerēt ul'
a iudeis vl' a gentib⁹. ⁊ hoc apte p̄bat̄
Luce. 6° ca° in fi. vbi dr̄. mutuū date ni
hil ide sperātes. Xp̄s. n. ibi loq̄bat̄ tur
bis iudeoꝝ. Uñ nō pōt dici ꝙ voluerit
ꝙ iudei possent mutuare sb̄ usuris ēt
illis q nō essent frēs sui. ⁊ p̄sertim xp̄ia
nis q p̄ mortē xp̄i facti sunt liberi ⁊ iu
dei serui. vt dicit tex. in. c. ⁊ si iudeos. ō
iudeis. ⁊ in capitl̄o iudei. de testibus. et
scūs Tho. vbi supra. ⁊ Alexan. de ales

expſſe dicũt ꝙ iudei peccauerũt conti
nue mutuãdo alieno: ⁊ ſic ẽ eẽntialiť ⁊
nãliť vſura ⁊ eẽntialiť ⁊ nãliť peccatũ
mortale. Jtez dũ dič ꝙ iudei pñt licite
ↄduci ſm gd i. nõ intentiõe fenerãdi et
vſurpãdi bona xpianoꝝ: ſʒ ut ꝑ eos rei
publice ſubueniať. cũ reuerẽtia ſatꝭ ſu
pine loqť. Nemo. n. vult pctm̃ facẽ: ſed
vlť illõ qȏ ſine pctõ hñi nõ põt. de q̊ eſt
pulcher tex. Aug. i liᵒ qõnuʒ trãſſũ ꝑtie
15. q. i. merito. ubi q̃rit an dicať pctm̃ no
lẽtis qȏ qs facẽ ↄpelliť: qꝛ ille q ↄpelli
tur fač ↄ̃ volũtatez ſuã. Et rñdet Aug⁹
ꝙ taľ peccat ex volũtate: qꝛ vlť illud
ꝑpť qȏ facit peccatũ. Uñ dato ꝙ nolit
ꝑiurare tñ ꝑiurat ne iterficiať: ⁊ ſic vt
mortẽ euadat. vlť gᵒ facẽ pctm̃: qꝛ vlť
viuẽ ⁊ lʒ nõ appetat ꝑ ſeipʒ vt falſum
iuret: tñ appetit vt falſũ iurãdo viuat
Uñ ↄcludit Aug⁹ ꝙ nemo peccãs ſciẽ
ter vlť peccare: ſʒ vlť illud ꝑpť qȏ pec
catũ icurriť. Uñ ↄcludit ꝙ oẽs hoies q
faciũt ſcienť illõ qȏ nõ lʒ ⁊ vellẽt id li
cere: ⁊ ſic nõ appetũt pctm̃ ꝑpter pctm̃
ſʒ illõ quod ſeqť ex pctõ. Uñ ñ põt dici
peccatũ nolentis niſi neſciẽtis. Uñ oẽ
peccatuʒ quod cõmittiť a ſciẽte. ẽt ſi fi
at ꝑpter nccitatẽ vel ꝑpť timorẽ mor
tis vitãdũ dř peccatũ volẽtis ⁊ cõſẽtiẽ
tis. Mõ ad ꝑpoſitũ lʒ intẽtio cõitatꝭ ñ
ſit fenerãdi ſʒ reipublice ſubueniendi
tñ qꝛ illud qȏ ſeqť ex hac itentõe ẽ pec
catũ. vñ dř peccatũ cõmittẽ ſicut ille q
vlť euitare mortẽ. ⁊ ut eã euitet cõmit
tit aliqd illicitũ: dř peccare lʒ nõ ſit itẽ
tio ſua peccãdi. ſʒ mortẽ euitãdi. Uñ ñ
ẽ ↄſiderãda itẽtõ: ſʒ an illud qȏ ſeqtur
ex illa itentõe poſſit licite fieri: queãd
modũ ẽ licitũ cõitati ꝑuidẽ reipublice
ita licitũ ẽ cuilibʒ euitare mortẽ. Sed
null⁹ dʒ cõmittẽ aliqȏ illicitũ ut euitet
mortẽ. ita coitas nõ dʒ cõmittẽ aliqd il
licitũ vt ꝑuideat reipublice. Jtẽ mgř
ſniaꝝ liᵒ 3ᵒ di. 33. c. ⁊ qꝛ de timore. ubi po
nit quartã ſpẽz timoris allegat Caſſia
nũ vel Caſſiodoꝝ ſuꝑ ꝓs. vbi ſic ingt.
Qñ timem⁹ pati ꝑicula carnis. vel per
dere bona mũdi ꝑpť qȏ delingm⁹. hic
timor mal⁹ eſt quẽ dñs i euãgelio ꝑhi
bet dicẽs. Nolite timẽ eos q occidunt
corp⁹ ⁊č. Uñ nõ ẽ licitũ delinquẽ ꝑpter
euitandũ ꝑiculũ mortis vel vt euiteť
amiſſio bonoꝝ hui⁹ mũdi. Nemo aũt
põt malo cõſentire abſqꝫ pctõ. Eque. n
peccat cõſentiẽs malo ſicut ille q facit
Uerba ſũt apľi. Ro. ꝑ̊. i fi. Uñ tex. xi. q. 3.
q cõſentit. in fi. ſic ingt. Si qs alteri⁹ er
rori cõſentit. ſciat ſecũ illo ſiľi mõ cul
pabilẽ iudicãdũ. Ad idẽ. 2. q. i. notũ. i fi.
ubi ſic dř. Faciẽtes ⁊ cõſentientes pari
pena cõſtrigit. Jdẽ dř in. c. 2. de offi. deľ.
⁊ doc. ibi. Conſentiẽtes gᵒ ꝙ iudei fene
rẽť ſeu faciẽtes pacta cũ eis pariť deli
quũt ⁊ ꝑiter obligãť ad reſtõez vſura
rũ. Jtẽ ſcũs Tho. i ꝑalíegata. q. 78. arti
vltimo dicit ꝙ dãs occaſiõez vſurario
mutuãdi ẽ ꝑticeps pcti. Et idẽ dicit de
eo cui placet ꝙ uſurari⁹ feneret. Sꝫ cõ
ducẽtes ꝓbẽt occaſiõez fenerãdi. Jtez
ↄducens paciſciť. gᵒ ei placet ꝙ fenus
exerceat. Pactũ. n. ñ ẽ aliud niſi placi
tus cõſenſus uľ qñ duo uľ plres i unaʒ
uolũtatẽ cõueniũt. ut dicit tex. i. l. i. ff. ꝺ
pac. Uñ negari ñ põt qn cõducẽs ꝓbe
at occaſiõez peccãdi: ⁊ quin ei placeat
quod paciſciť. ⁊ per ↄ̃ñs nccĩo ei placet
mutuatio. Jtẽ dũ dicit ꝙ iura ñ loquũ
tur de iudeis fenerãtib⁹: ſʒ de xpianis
ꝑpẽdo ꝙ neſcit ius canõicũ: qꝛ de hᵒ ẽ
cãus i ↄ̃riũ i. c. p⁹ mirabilẽ. de uſurꝭ. Et
qcqd dicat. canõiſte dicũt ꝙ iura tã no
ua q̃ ãtiq̃ loquẽtia ꝺ feneratorib⁹ iclu
dũt iudeos. Et qꝛ hᵒ ẽ decľatũ i utroqꝫ
cõſilio meo nõ repeto. Unũ tñ ñ omit
to ꝙ lʒ iudei ñ poſſint ligari ꝑ cẽſuraʒ
eccľaſticã. tñ ꝑ eccľaʒ pñt pũiri alia pe
na. ſ. denegãdo coĩonẽ xpiãoꝝ eis. ut pʒ
i. c. p⁹ mirabilẽ. ⁊ i cle. i. de teſti. Jtez ec
cľia poſſʒ eos pũire tꝑaliť. ſ. icarcerãdo
⁊ aliť. Uñ eccľa hʒ electionez an faciat
eos ↄpelli ꝑ ꝑ̃ncipes ſecľares. an ꝓo ꝑ
ſe uelit exercẽ iuriſdictõez ſi de fcõ poſ
ſit. vt dicit Jnn. i. c. qȏ ſuꝑ his. de uoto
ubi dicit ꝙ papa põt punire iudeos ⁊
alios ifideles ſi deliqũt ↄ̃ legẽ nãe uľ
ↄ̃ legẽ ꝑpriã. Et ibi dicit ꝙ qdaʒ papa

fecit ꝯburi quosdã libros iudeoꝝ q̇ ꝯti
nebãt hẽsim i lege sua. Et hoc seq̄t ibi
Jo. an. ⁊ oẽs scribẽtes. Et plures auc̄tes
allegaui ꝙ eccl'a possit se de hoc pctõ i
pedire i vtroq̄ ꝯsilio meo. imo dixi ꝙ
eccl'a nullo modo dꝫ tolerare.

M Odo me ꝯuerto ad cãs q̃s al
legat ppt̄ q̃s dic̄ talẽ ꝯsẽsuꝫ
nõ esse pctm̃. Et ꝑ dico ꝙ iste
cãe ñ sũt ṽe. sꝫ antiqu⁹ hostis cui sunt
mille cãe nocendi ⁊ noia mille: vt vtar
ṽbis Hieronymi: illudit mẽtib⁹ hoĩnũ
⁊ i coꝝ sensib⁹ istas cãs fingit. Nã sunt
plures q̃ꝫ. 14. ãni ꝙ sunt expulsi ex ista
ciuitate. ⁊ sũt pl⁹ q̃ꝫ. 28. ꝙ sũt expulsi ꝯ̃
ciuitate Vicẽtie. ⁊ tñ iste ciuitates rẽa
nẽt i eodẽ statu. Vñ scũs Bernardin⁹ i
sermõe ferie scðe p⁹ dñicã de passiõe.
ar. 2° dic̄ ꝙ vsura generat q̈tuor abho
miabiles ĩpietates ꝯ̃ deũ: q̄r facit aiaꝫ
blasphemare deũ ex eo ꝙ hodie inter
xp̄icolas mẽtes repiunt̄ q̇ credũt. imo
poti⁹ mãifeste asserũt ppl'ꝫ siñ aliquo
mãifesto vsurario nõ posse stare. Pria
blasphẽia terribil' ẽ ꝯ̃ deũ dũ sibi ĩpõi
tur ipossibilia p̄cepisse. cũ i ml'tis locis
scripture p̄uitas vsuraria oio ⁊ absolu
te ꝓhibeat̄. Secũda blasphemia ẽ: q̄r
blasphemat̄ xp̄s q̇ p̄cepit mutuũ dari
gratis. vt pꝫ Luce. 6° ca°. Contra quos
blasphemos clamat Hiero⁹ dicẽs. Ana
thema sit q̇ dixerit deũ p̄cepisse aliq̇d
ĩpossibile. 3° blasphemat̄ eccl'a scã q̃ tã
acerrie i sacris canõib⁹ ⁊ decret̄ vsuras
ꝑseq̄t ⁊ ĩpugnat. Quarta blasphemia
q̄r blasphemãt̄ oẽs sci doct. ⁊ mẽdaces
existimãt̄. dũ vsurã quã ipsi ꝯdẽnãt in
ppl'is neccĩaꝫ eẽ affirmãt. Et ꝯcludit ꝙ
q̇libet xp̄ian⁹ q̇ nõ vl't ruere i tot blas
phemias firmit̄ obligat̄ credẽ ꝙ possi
bile ẽ hũano generi ⁊ cuilibꝫ ppl'o sta
re absq̄ mãifesto vsurario. Et hãc ṽaꝫ
fidẽ ꝓbat plurib⁹ rõnib⁹. de q̇b⁹ ꝑ eũ
Preterea. ẽt si icõuenientia q̃ iste frat̄ al
legat eẽnt ṽa. adhuc nõ licẽt ꝯducẽ iu
deos ⁊ ꝯducẽtes eq̄lit̄ peccarẽt. Poti⁹
eni debem⁹ oia mala pati q̃ꝫ malo con
sentire. 32. q. 5. ita ne. ⁊ in. c. sacris. quod

me. cã. Vnð notabilis tex. Aug. 23. q. 4.
ita plane. cũ trib⁹ se. dicit ꝙ duo q̈cũq̄
necessitate iteruenĩẽte debẽt iteḡ atq̄
casta custodiri. s. malũ nõ facẽ nec ma
lo ꝯsentire. Sꝫ non pñt ꝯduci iudei q̇n
ꝯsentiat̄ pctõ eoꝝ. g° ꝓ salute reipubli
ce ñ lꝫ huic pctõ ꝯsentire. Ad idẽ. 22. q. 2.
faciat hõ. vbi dr̄ ꝙ hõ dꝫ facẽ ꝓ salute
tꝑali hoĩuꝫ illð q̇ð põt. Sꝫ si nõ põt cõ
sulere sine pctõ: debꝫ estimare se ñ hr̄e
q̇ð faciat. ex q̈ non põt ꝯsulẽ absq̄ pctõ
Vñ ꝓ salute tꝑali hoĩuꝫ nõ ẽ ꝯmitten
dũ pctm̃. vt apte dicit ille tex. imo non
ẽ licitũ ꝯmittẽ pctm̃ vẽiale. vt hõ libẽ
tur a morte: ut ẽ cãus. i. c. ne q̇s arbitre
tur. ⁊ i. c. si q̇s ad te ꝯfugerit. 22. q. 2. ⁊ tñ
tale mẽdaciũ solũ ẽ peccatuꝫ veniale
cũ sit officiosũ. Eodẽ mõ nõ est licitũ di
cẽ mẽdaciũ ut hõ libẽt̄ a pctõ mortali.
vel vt q̇s defendat̄ ab imũdicia corpo
rali: ut i. c. p̄mũ. ea. q. Et sup ista rõe fũ
dat⁹ ẽ tex. i. c. sup eo. de vsuris. vbi dic̄
tex. ꝙ cũ scriptura sacra ꝓhibeat mẽ
tiri ꝓ vita alteri⁹. ml'to magis ẽ ꝓhibẽ
dũ ne q̇s iuoluat̄ crimine vsuraꝝ ꝓ re
dimẽda vita captiuoꝝ. cũ vsure sint ꝓ
hibite pagina vtriusq̄ testi. sup q̇bus
papa nõ põt dispẽsare. vt ibi dr̄. Vnde
nullum peccatũ est ꝯmittẽdũ ꝓ q̈cũq̄
necitate vitãda ẽt si sit vẽiale. ⁊ ml'to
min⁹ ẽ ꝯsentiẽdũ vt ꝯmittat̄ vsura: q̄r
tal' ꝯsensus ẽ peccatũ mortl'e: vt ꝓbat
tex. i. d. c. sup eo. Ad idẽ ẽ bon⁹ tex. i. c. sa
cris. q̇ð me. cã. vbi dr̄ ꝙ q̇s non dꝫ ppt̄
timorẽ mortis vitandũ ꝑticipare cuꝫ
excõicato. ⁊ tñ tal' ꝑticipatio exceptis
aliq̇b⁹ cãibus ẽ pctm̃ veniale. ⁊ ex his
ꝯcludit̄ ꝙ ꝓ aliq̈ necitate vitãda in re
publica vl' in ppl'o nõ ẽ licituꝫ ꝯsentire
ꝙ iudei fenerẽt̄. Vñ Sco. i 4° sniaruꝫ
di. 15. ⁊ Ricar. ibidẽ dicũt. ꝙ dãtes ꝯsili
uꝫ vl' fauorẽ iudeis. vl' statuẽtes ꝙ su
per vsuris eis ius fiat. vel ꝙ possint ea
petẽ i iudicio. dicũt̄ ꝑticipare i crimie
cũ peccãte: q̄r h° nõ põt fieri absq̄ pec
cato mortali. Vñ Jsaias cui⁹ tex. ponit̄
xi. q. 3. ve q̇ dicit̄ sic inq̇t. ve q̇ dicit̄ ma
lũ bonũ. ⁊ bonũ malum. ponẽtes tene

braſ lucē ꝛ lucē tenebraſ. ꝓpt̃ea duct⁹
ē ppl̃s me⁹ captiu⁹: qꝛ ñ hūit ſciaꝫ. ꝛ no
biles ei⁹ interierūt fame. ꝛ mlt̃itudo ei⁹
ſiti exaruit. ꝓpt̃ea dilatauit īferꝰ aīaꝫ
ſuā ꝛ apuit os ſuū abſq; vllo t̃mino. ꝛ de
ſcēderunt fortes ei⁹ ſublimeſq; ei⁹ ad
eū. Naꝫ ꝓfcō ē magnū pctm̃ ꝛ magnū
mēdaciuꝫ dicē ꝙ vtilitas ꝓueīat ex iu
deis. imo mlt̃a dāna ſequunt̃ ex eis. ut
declarat ſcūs Bernardin⁹ i loco ꝑalle
to. Uñ ēt tex. i. c. ꝑ. de vſur. i 6° dicit ꝙ
vſuraꝝ vorago aīas deuorat ꝛ p̃rimo
nia exhaurit. Et poſito ꝙ aliq̃ dāna in
curāt̃ ꝓpt̃ carētiā iudeoꝝ illa ſt̃ oīa dā
na tꝑalia. vñ ñ dꝫ ↄmitti dānū ſpūale
ꝓpt̃ euitāda dāna tꝑalia. ut. ſ. ꝓbaui.
Nā q̊tiēſcūq; iude⁹ mutuat pecunias
ſub vſuris totiēs deū offendit. ſicut di
cim⁹ de illo q mlt̃otiēs ↄmittit fornica
tōeꝫ ēt cū eadē. Nā ſūt tot fornicatōes
ſeu tot delicta q̊tiēs agit ēt cū eadē: ut
i. c. imitare. 6. q. 1. ꝛ i. c. ſicut. cū i votis. ꝺ
teſti. ꝛ qꝺ nōt Bar. i. l. ificiēdo. §. ifans.
ff. ꝺ furt. Uñ cū de⁹ tāto pl⁹ offēdat̃ q̃
to magi exercet̃ fen⁹. ñ ꝑt ciuitas huic
malo ↄſētire ꝓ aliq̃ ncc̃itate uitanda.
De⁹. n. curat de delictis infideliū. vnde
Aug⁹ li° 5° de ciui. dei. c. 13° dicit q̃ deus
ↄceſſit romāis tā latū iperiū vt doma
rēt ḡuia mala mlt̃aꝝ gētiū. Nō ſi de⁹
vlt̃ mala īfideliū corrigi ꝑ alios infide
les. q̃ to magi xp̃iāi q ſūt filii dei tenē
tur pūire iudeos ꝛ alios īfideles cōmit
tētes vſuras ꝛ alia crimina. vñ ꝓpter
hec tꝑalia mala vitāda ñ ē cōſentiēdū
ꝙ ↄmittat̃ vſura. cuꝫ tot mala ſpūalia
ex ip̃a ſequāt̃. Et hoc dic̃ Jo. an. i regl̃a.
pctm̃. li° 6° ꝛ ſcūs Bernardin⁹ i ꝑdcō ſer
mōe. ꝛ ꝓbat̃ i iurib⁹ ꝑallt̃atis aptiſſime
Jt dñ dicit dict⁹ frat̃ ꝙ ē magnū dānū
huic ciuitati ꝙ iudei fenerent̃ i caſtris
cum maiori dāno q̃ facerēt i ciuitate.
Jſta. n. ñ ē iuſta cā ↄducendi eos. cū ta
lis ↄſenſuſ nō poſſit ꝑſtari a ciuitate ſi
ne pctō mortali. ſꝫ dꝫ ſuaderi ciuitati
ꝙ mittat ad dñū ꝛ ip̃m roget ꝙ expel
lat iudeos ēt ex caſtris. naꝫ ad h⁹ tenet̃
ciuitas ꝛ ḡuit̃ peccat ſi hoc nō facit: vt
i. c. error. ꝛ i. c. qd. n. ꝓdeſt. ꝛ i. c. ↄſentire.
83. di. ꝛ i. c. facientes. ea. diſ. ꝛ i. c. ſicut di
gnū. de hōici. Que iura apte dicunt ꝙ
vbi qs pōt delictū ipedire vl̃ ip̃ꝫ facē
corrigi. ſi h° nō facit ḡuit̃ peccat. Unꝺ
Cicero i ꝑ li° de offi. i. c. de iiuſticia. dic̃
ꝙ ſi qs nō defendit ſociū cui ali⁹ facit
iiuriā. taꝫ ē i vicio q̃ ſi ꝑentes aut ami
cos aut patriā deſerat. Ad hoc. c. q̃te. ꝺ
ſen. excō. Sꝫ q̊libet magis tenet̃ defen
dere honorē dei q̃ ſociū īmo magis q̃
ſeip̃ꝫ. Nec reputet̃ ꝙ iſta ciuitas pati
at̃ magnū dānū ſi iudei ēt a caſtris ex
pellāt̃. ex q̊ h° ↄuenit honori diuo. Nul
lū. n. dei mādatū dꝫ ipoſſibile reputari
vt dicit ſcūs Bernardin⁹ allegās ſcm̃
Hiero. vt. ſ. retuli. Et ꝺ hoc pulchrius
loquit̃ in ſcꝺa epl̃a ad Demetriadē in
ſeptima charta i ſcꝺa colū.

Circa ſcꝺm dubiū an ſūmus
pōtifex poſſit diſpēſare. ꝑſe
cto non deſino mirari ꝙ iſte
frat̃ ita ſupine ita ignorāter loqt̃. dubi
to ꝙ mercedē aliquā ſui cōſilii recepit
Nullū. n. pctm̃ ſine cupiditate cōmitti
tur. ꝛ oīs appetit⁹ illicit⁹ iſti⁹ auiditat
ē morb⁹. Amore pecūie vilis ē oīs affe
ctio. ꝛ aīa lucri cupida ēt ꝓ exiguo ꝑire
nō meruit. nulluq; ē in illo corde iuſti
cie veſtigiū in q̊ ſibi auaricia facit ha
bitaculū. v̓ba ſūt ſci Leonis i ſermone
9° de paſſione dñi. Uñ neſcio qs ſcūs ꝑ
ſuaſerit ꝙ papa poſſit diſpēſare i v̓ba
Nā ē caſus i. c. ſuꝑ eo. de vſuris. ꝙ nō ꝛ
ibi hoc firmāt oēs doc. ꝛ Jo. an. i regula
peccatū. li° 6° Et hoc dixi i ↄſiliis meis
Uſura. n. ē ↄ̄ius nāle. vt dicit phs ꝑ po
lit. q nll̃a lege ſcripta artat⁹ vl̃ edoct⁹:
ſꝫ ſola nāli rōe duct⁹ ↄ̄ctū vſurariū eſt
deteſtat⁹. Silr̃ fecit Cicero i li° 2° de of
fi. i fi. vbi dic̃ ꝙ fenerari ē hoieꝫ occidē
Uñ Geraldus odonis ī 4° ethicoꝝ. c. 9
q. plt̃. dicit ꝙ oīs vſura ꝑꝫ ſe ē mala da
to ꝙ ñ eēt ꝓhibita. Precepta āt nālia
ſūt idiſpēſabilia. qꝛ ſt̃ imutabilia: vt i
c. his ita. 6. di. ꝛ ꝑ h⁹ nulla ꝑcepta mora
lia ꝑoris teſti ſūt reprobata. ut dic̃ tex.
i. ꝺ. c. his ita. Et idē dicit ſcūs Leo i ſmō

ne.i4.ᵒ de passiõe dñi.Et ꝑ hoc ē bonꝰ
tex.i.c.legat.24.q.2.vbi ꝓbat ꝙ neqꝫ
eccl'a neqꝫ deꝰ pōt dare liniam peccādi
ꝛ hoc tenet Ricar.i 3ᵒ sniaꝝ.di.37.artiᵒ
ꝑ.q.5.ubi dicit ꝙ precepta leg] eterne
sūt idispēsabilia adeo ꝙ nec deꝰ pōt i
eis dispēsare.sicut dic̄ apls 2ᵒ Thimo.
2ᵒ caᵒ.Fidelis ē deꝰ negare seip̄ꝫ nō pt
ꝛ Augꝰ ꝯ Faustū.12ᵒ caᵒ.inꝫ ꝑncipiuꝫ et
mediū.Lex etna ē rō dina:vel rō dine
volūtatis ordinē nāleꝫ ꝯseruare iubēs
Un̄ idē Aug.in liᵒ.83.q.q.63.dicit ꝙ lex
nālis ē trāscripta i aīa roali ex ieffabi
li atqꝫ sublimi reꝝ admistratōe ꝑ dinā
potētiā.iō ius nāle ꝓcedit ab exordio
rōnalis creature nec variat tpe sꝫ imu
tabile ꝑmanet.Idē dixit Inno.i.c.fi.ꝯ
trāsac.ꝛ ibi oēs doc.sequūt.vbi dicit ꝙ
papa nō pōt dispensare circa aliqd̄ qd̄
sit peccatū ex lege veteris vel noui te
stamti.Et plene dixi i secūdo cōsilio.Et
male dicit iste frat dū dicit canonistas
tenere ꝙ fieri possit dispēsatio:qꝛ nō ē
veꝝ.imo oēs doc.tenēt ꝯtrariū ꝛ ē cāus
i.c.sup eo.de vsur].vbi clare ꝓbatur ꝙ
papa nō pōt dispēsare vt exerceat vsu
ra.ꝛ illū tex.iduxi i 2ᵒ ꝯsilio. Nunc ad
do aliā rōeꝫ q̄re papa nō possit dispēsa
re.Nā vbi dispēsaᵒ ē opprobriosa reli
giōi xp̄iane.nō ꝯcedit dispēsatio pape
.1.q.7.ꝛ si illa.notāt doc.i.c.q̄to.de ꝯsue
De iure aūt dino ꝛ canōico iudei cēsen
tur serui xp̄iāoꝝ ꝓpt passioneꝫ xp̄i q̄ il
los seruos effecit ꝛ xp̄iāos libos.vt i.c.
ꝛ si iudeos.de iudeis.Mō si xp̄iani de
bēt recipe pecūias sub vsur] a iudeis.
efficiūt quodāmō serui iudeoꝝ:qꝛ qui
mutuū accipit seruꝰ est feneratis.ꝓᵭ
22.ᵒ caᵒ ꝛ i.l.3.C.ꝯ noua.Un̄ ē opprobriū
xp̄iāe religiōi ꝙ ꝑ hāc viā illicitā xp̄ia
ni efficiāt q̊dāmō serui iudeoꝝ.Nec ec
clesia dꝫ tolerare tale opprobriū:vt in
dcō.c.ꝛ si iudeos.ꝛ i cle.i.de testi.ꝛ in.c.
iudei.eo.ti.Un̄ si papa vellet dispensa
re ꝙ iudei fenerent.cū nō possit fieri si
ne opprobrio xp̄iane religiōis.non ē to
lerādū.vt dicit Inno.in.c.quanto.ꝯ cō
sue.ꝛ docto.ibi.multo minꝰ pōt ciuitas

ꝯsentire ꝙ iudei fenerēt.cū cedat i ma
ximū opprobriū xp̄ianoꝝ.Non obstāt
cāe q̄s dictꝰ frat allegat.q̄ suadēt dispē
satōeꝫ:qꝛ illud ꝓcedit circa illa in q̄bꝰ
pōt cadere dispēsatio.Sꝫ circa ꝑcepta
moralia vel nālia nō pōt papa dispēsa
re.cū sint de nccitate salutis. Et ad hoc
plres auctes allegaui i aliis ꝯsiliis. Et
hoc ēt sensit Bal.i.c.2ᵒ ꝛ i.c.ad nr̄aꝫ.de
ꝓba.vbi dicit ꝙ in iure dino q̊ ad ea q̄
sūt de nccitate salutis nō cadit dispēsa
tio nec iterp̄tatio.Un̄ Hiero.ad Cellā
tiā.in q̄rta colū.ait.Duo āt sūt genera
mādatoꝝ in q̄bꝰ claudit tota iusticia.
Prohibēdi vnū ē.Iubēdi alteꝝ.Ut.n.
ꝓhibēt mala ita ꝑcipiūt bona.Nō ob
stat ēt qd̄ dicit.ꝙ ē de ꝯsuetudie ꝙ to
lerēt iudei ab eccl'a.s.ꝙ exerceāt vsu
ras.Nā ꝯsuetūdo peccati nutritiua nō
valet:vt i.c.fi.de cōsue.ꝛ.c.mala.ꝛ.c.vi
tate.ꝛ.c.ꝯsuetudo.8.dis.ꝛ in mltis aliis.
c.eadē dis.Nō obstat ēt illud qd̄ dic ꝙ
furtū admittit tpe nccitatis:ut i.c.pro
pter nccitatē.de furt].ꝛ i.c.discipulos.
de ꝯse.di.5.Nā tpe nccitatis oia sūt cōia
vn̄ desinit eē furtū.l.2.ff.ad.l.rod.ꝯ iac
ꝛ i.c.sicut hi.i fi.46.di.Sꝫ papa nō pos
set dispensare ꝙ q̄s absqꝫ nccitate res
alienas furaret:qꝛ nō pōt dare liniam
peccādi:ut dcō.c.legat.24.q.2.Et dū di
cit ꝙ papa possit dispēsare ꝙ q̄s ꝯmit
tat fornicatōeꝫ.in hoc male dicit:ꝛ est
penitꝰ hēticꝰ.qꝛ papa nō pōt dare licē
tiā peccādi.Un̄ pulcherrimꝰ tex.in.c.ꝑ
40.di.dicit ꝙ deꝰ nō ꝯcessit nec Petro
nec eius successoribus licentiā peccan
di.Modo si papa non habet liniaꝫ pec
cādi:nec alteri dare potest.Et i ista rōe
fūdat tex.i.c.super eo.de vsuris.vbi ē
casus de hoc q̄ nō pōt cauillari.ꝛ hᵒ cla
re deduxi i 2ᵒ cōsilio per me edito.imo
deꝰ nō pōt dare.ut dicit Ricar.i loco ꝑ
allegato.Itē dū dicit ꝙ illud ꝑceptuꝫ.
Non occides ē diuinū:ꝛ tn̄ si fuerit fa
ctum ex necessitate vel defensione nō
ē peccatū.nec icurrit excoīcatio.Ad hꝰ
respondetur ꝙ illō nō est ꝯ ius diuinū
imo consonat iuri diuino ꝛ naturali.

Nā qȏ qs ob tutelā sui corpis fec̄ iure
fecisse vr̄:ut i.l.ut vi3.ff.de iusti.⁊ iure.
Uñ tal' q se defendendo occidit: nō dr̄
fecisse hōicidiū exq̊ pncipal' intētio fu
it se defendē. Nā illud p̄ceptū. Non oc
cides.itelligit̄ de eo qui uolūtarie ⁊ ex
odio aliquē occidit. S3 ꝙ fiat aliqd qȏ
i se rēaneat pctīn.ñ pt papa ɔcedē.imo
nec de'. Tñ q̄tū ad deū Bonauētura
in p̊ sniaꝝ.dis.47.q.vlt].dicit ꝙ cū que
rim' an de' possit p̄cipe malū.pōt duo
b' mōis itelligi. Uno an possit p̄cipe
malū remanēte ipo malo. Et dicit ꝙ ñ
q2 ē ipossibile. Et hoc mō loqt̄ Ricar.ō
q̊.s̄ feci mētōe3. Alio an de' possit p̄
cipē malū faciēdo ip3 bonū. Et hoc mō
pōt p̄cipe sicut p̄cepit filios isrl' expoli
are egyptios.⁊ nō fuit furtū.ut dic̄ Ale
xander de ales.i tractatu septimi p̄ce
pti. De'.n.q ē dñs oiu3 trāstulerat dñiū
illaꝝ reꝝ i hebreos. Et hoc fecit mediā
te iusticia.q2 hebrei absq3 mercede s̄
uierāt egyptiis.vñ ibi nō fuit furtum.
hoc ēt tenet Aug' in li.º q. Exo.trāssūp
tiue.i4.q.5.dixit dñs.vbi dic̄ ꝙ israhe
lite nō fecerūt furtū:s3 deo iubente mi
steriū p̄buerūt. Sil'e ē in cāib' in qbus
de iure canonico licitū est recipe aliqd
vltra sortē:q2 i illis casib' desinit esse
vsura. S3 ubi remanēt vsura.ius cano
nicū nō posset cōcedē ex aliq̄ cā vel ex
aliq̄ nccitate ꝙ exerceret. Uñ i illis ca
sib' in qb' vr̄ vsura nō ē vsura:l3 vide
ant̄ hr̄e aliquā silitudinē cū usura i eo
ꝙ recipit̄ aliqd vltra sorte3. Et h.º dicit
Jo.an.i dcā regula.pctīn.li.º 6.º Ex qbus
cōcludo ꝙ i illis cāib' in qb' remanet
usura neq3 desinit eē delictū.nō pōt fi
eri dispēsatio.nec p papā. nec p deum
qȏ ē magis. Uñ cū iudeis fenerātibus
remaneat i eis crimen usure.nō pōt pa
pa dispēsare ꝙ ciuitates cōducāt iude
os ad fenerādū:q2 remanet peccatum
ex pte utriusq3.s.iudei fenerātis ⁊ ciui
u3 q cōsentiūt ꝙ fenerent̄. Et ex his p3
ꝙ iste frat̄ temere ⁊ iniq̄ ɔ̄ doctrinā ec
clesie ausus ē p̄dicare ⁊ scribē:⁊ nisi se
corrigat publice sicut publice deliquit
ipm denūciabo:vt puniat̄ tāq̄ hētic'.

¶ Consiliū quartū dicti dñi Alexādri de Neuo contra iudeos fenerantes.

IN noie dñi nr̄i iesu xp̄i glori
osissimi redēptoris nr̄i q est
ver' de' ⁊ ver' hō.inquātu3
deus equalis patri ⁊ spūi scō.tres pso
ne ⁊ vn' de'.a q̊ oia laudabilia opa p
cedūt.iuocato q3 patrocinio gloriosissi
me ei' mr̄is sp v̄ginis Marie.gloriosi
doctoris Hieronymi.totiusq̄ celestis
curie. Amen.

HEsterno uespi mgr̄ Sal
uanus uenit ad me ⁊ di
xit se eē motū ad consu
lēdum ꝙ iudei possent
ɔduci ad fenerādū p v̄ba sci Tho.secū
da scōe.q.62.ar.5.º vbi dicit ꝙ nō ē pec
catū i extrema nccitate aliena auferre
ut pentib' subueniat̄.imo ēt ut subuēia
tur aliis si ē extrema nccitas. Adducit
ēt scm̄ Tho.i aliis locis q̄ ad idē tēdūt.
S3 mihi nō uidet̄ ꝙ ex hoc iferat̄ ꝙ p
pter nccitate3 liceat cōducē iudeos ad
fenerandū. Nec obstant v̄ba sci Tho.
Nā tpe nccitatis oia sūt coia. Et sic ille
q subtrahit ñ facit furtū.q2 nō subtra
hit rē alienā exq̊ subest extrema ncci
tas. Et hoc mō loqt̄ scūs Tho.⁊ sua cō
clō pbat̄ tā p ius ciuile q̄ p ius canoni
cū. Nā lex dicit ꝙ tpe nccitatis oia sūt
cōia.ut i.l.2.ff.ad.l.rodi.de iac. Et est op
tim' tex.de iure canonico.in.c.sicut hi.
i fi.47.di.vbi tex.sic dicit. Esuriētium
panis ē quem tu detines.nudoꝝ ē indu
mētū qȏ tu recludis. miseroꝝ redēptō
ē ⁊ absolutio pecūia qua3 tu i terra de
fodis. Tātoꝝ g.º te scias iuadē bona q̄
tis possis p̄stare q̄ velis. Uñ ille tex.p
bat ꝙ tēpe extreme necessitatis illa q̄
subtrahunt̄ efficiūt̄ ppa subtrahētis
nō aūt sūt illi' cui subtrahūt̄. Et ppter
hoc tūc nō cōmittit̄ furtū: q2 furtū est
cōtractatō rei aliene fraudulosa iuito
dño fcā.l.i.ff.de furtis. Unde qñ subest

extrema nccitas nō dr ee ablata res ali
ena sz ꝓpa. Et hoc mō dz itelligi. c. disci
pulos. d ɔse. di. 5. vbi dr ꝙ discipuli dñi
nrī: q trāseūtes p segetes euellerūt spi
cas ⁊ comederūt. a xpo sūt reputati in
nocētes: qꝛ coacti fame hº fecerūt. Se
cus si fuisset nccitas nō extrema: qꝛ tn̄
n̄ excusaret a furto: lz pena deberz mi
nui ꝑpt talez nccitatē. Et de hoc ē tex.
i. c. si qs ꝑpter nccitatem. de furt. vbi
tex. dicit ꝙ si aliqs furat cibaria vl ve
stē vel pecus ꝑpter nccitatem famis
vl nuditatis dz penitere p tres hebdo
madas. Nā ille tex. dz itelligi qn̄ n̄ sub
erat extrema nccitas. Et ita intellexit
scūs Tho. in locis pallegatis. Et idez di
cūt doc. canoniste i dcō. c. si qs ꝑpt ncci
tatē. Un̄ nō lz surripe rē ꝓximi nisi ꝓ
pter extremā necessitatez: qꝛ extrema
nccitas facit cessare furtū cum tūc res
sit ꝓpria subtrahētis. Ubi vo remane
ret delictū furti. nullo° liceret ɔmittē.
vt dcō. c. si qs ꝑpt necessitatē. Ad hº fa
cit pulcher tex. i 4. q. 5. c. forte. vbi sic di
cit. Forte aliqs cogitat ⁊ dicit. multi sūt
xpiani diuites. auari. cupidi. nō habeo
peccatū si suū illis abstulero. ⁊ paupe
rib' dedero. Unde. n. illi nil boni agunt
mercedez hre potero. Sz tex. ille rn̄det
ꝙ hi' cogitaº diabolica calliditate sug
gerit. ⁊ ꝙ si totuz tribuerit qd abstule
rit potius pctm̄ addit q̄ minuit. Et ille
tex. ē Aug. Et idē dicit i liº 3 mēdacium
cui' vba refert mgr sniaruz. liº 2º dist.
4. i. caº 3º. Ex quo ifert ꝙ nō lz facē puū
peccatū vt ex eo seqt mai' bonū. Und
apls Ro. 3º caº dicit ꝙ illi q dicūt mala
eē faciēda vt ex eis eueniāt bona. sunt
ɔdēnādi tanq̄ blasphēatores dei. Et ex
his ifero ꝙ vbi delictū remanz delictū
n̄ lz illd ɔmittē stāte extrema nccitate
Un̄ doc. i dcō. c. si qs ꝑpt nccitatē. dicūt
ꝙ qs nō excusat ꝑpt nccitatē si cōmit
tit fornicationez: qꝛ fornicatio ē de se
mala. ⁊ poti' qs dz mori q̄ malo ɔsenti
re: ut i. c. sacris. qd me. cā. ⁊. 32. q. 5. ita ne
Et ex hoc doc. canoniste reprobāt opio
nē Pe. ⁊ Ly. i. l. i. in plt. q. L. vnd vi. vbi

dicūt ꝙ si dn̄s mādat seruo ꝙ ei' vxo
rem iterficiat aliogn ipm iterficiet. ꝙ
excusat ab hōicidio si iterficiat dn̄am
suā ad mādatū dn̄i sui. Tn̄ Jacob' de
Rauēna distinxit ꝙ aut mlier erat alr
peritura: vt qꝛ dn̄s oio eā iterfecisset. ⁊
tūc excusat ab hōicidio. aut nō erat pi
tura nisi seru' ipaz iterfecisset: ⁊ tūc n̄
excusat ab hōicidio. Pe. vo dicit ꝙ idi
stincte excusat ab hōicidio: qꝛ ē nccīuz
nō uolūtariū. Sz doc. canoniste. s. Joh.
cal. ⁊ dn̄s Car. in. c. significasti. de homi.
indistincte dicūt ꝙ ēt si dn̄s fuisset int
fectur' vxorez ēt si seru' eā non occidis
set. nihilo' nō excusat ab hōicidio etiā
si id fecerit timore mortis. Et sic nō lz
ꝓ ɔseruatiōe vite occidē illū q oio erat
iterficiendus. Et hanc opionez ēt secu
tus fuit dn̄s Abbas in. c. sacris. qd me.
cā. Et ego ēt istaz opionez fui secut' in
dcō. c. si qs ꝑpt necessitatez. de furt. Et
hec opio ꝓbat in. c. de occidendis. 23. q.
5. vbi dicit tex. ꝙ nō ē licitū aliquē oc
cidere nisi hēat ad hoc ptātez ex publi
ca auctē. Un̄ ꝓ ɔseruatiōe vite ꝓprie
nō lz hoiem occidē. Pro q etiā ē bonus
tex. 15. q. i. merito. vbi pz ꝙ qs non excu
sat a pctō dato ꝙ ꝑpter timorē mortis
vl ꝓ ɔseruatōe uite illud ɔmiserit. vn̄
ēt scūs Tho. vbi. s. q. 64. ar. 7º dicit ꝙ
nō ē licitum ꝙ qs intendat hoiem occi
dere ēt ad suā defensionē nisi hēat pu
blicā auctem: vt dcō. c. de occidēdis. De
bet gº ille q se defendit itēdē ad suā de
fēsionē. n̄ āt hre aiuz occidēdi aduersa
riū. alit q̄tū ad deū eēt re' hōicidii. Sz
vbi solū intēdit se defendē. ⁊ pter eius
intētōez sequit hōicidiuz. tūc ei nō ipu
tat: sz intfect' poti' dr a seipo occisus
Et hº dcm̄ bti Tho. sequūt dn̄s Car. i. c
significasti. de hōi. ⁊ ēt Jo. cal. ibi. Et ex
hº infero ꝙ vbi aliqd ē pctm̄ ⁊ remanz
pctm̄ ꝙ n̄ lz illud fieri ꝑpt aliquā ncci
tatē ēt ꝓ ɔseruatiōe vite. Ad hoc facit
c. sacris. qd me. cā. Naz ꝑticipare cū ex
cōicato reglarit nō est peccatū mortle
sz veniale. ⁊ tn̄ non excusat qs aliq me
tu ēt mortis vl cruciat' corpis si ꝑtici

pat cũ excõicato. Et sic pctm̃ veniale ñ
ẽ ɔmittẽdũ ꝓpt̃ ɔseruatiõeȝ vite ꝓpe
Sȝ vsura sꝑ ẽ mala nec vnq̃ pōt esse
bona vel licita vbi ẽ ꝟa vsura. g° ꝓpt̃
aliquã nccitatẽ vitandã nõ ẽ licitũ ɔdu
cere iudeos ad feneranduȝ. Et h° volu
it ꝑstringẽ ꝑ declaratõe eoꝝ q̃ mihi di
xit ꝑ̃fatus mgr̃ Saluanus.

Ed qm̃ m̃lti dicunt ꝙ iudei
fenerant̃ in hac ciuitate cũ
grauissimis vsur]. Vñ dȝ eẽ
licitũ ciuib⁹ Padue ipsos ɔducẽ ꝑ mi
nori fenore: qꝛ nõ sunt cã ꝙ iudei fene
rẽt̃: sȝ ipas vsuras restringũt seu minu
unt. Sȝ i fcõ ego nõ puto hoc eẽ veruȝ.
Nõ.n.i hac ciuitate publice tenẽt fen⁹
ad exercẽdũ vsuras. Vñ nõ ẽ dubium
ꝙ si ciuitas pacisceret̃ cũ eis qn copio
sius vsuras exercerẽt. ⁊ vbi mutuãt cẽ
tũ vicib⁹ i hac ciuitate, si essent ɔducti
ad tenenduȝ hic fen⁹: mutuarẽt mille
vicib⁹: ⁊ sic lati⁹ ɔmitterẽt fen⁹. vñ de⁹
magis offenderet̃: qꝛ totiẽs cõmittitur
vsura q̊tiens fit mutuũ sub vsuris. Ad
hoc facit qđ nõt scũs Tho. scđa scđe. q
78. arti° vlt]. in fi. vbi dicit ꝙ siqs pecu
niã suã ɔmittit vsurãio vt ide copiosi⁹
ꝑ vsurã lucret̃. dr̃ ei dare mãȝ peccãdi:
⁊ ẽ ꝑticeps culpe ipi⁹. Ita in ꝓposito ñ
ẽ dubiũ ꝙ si ɔducũt̃ iudei qn copiosi⁹
fenerabũt̃. g° ɔducẽtes dãt eis mãȝ pec
cãdi. ⁊ ꝑ ɔñs sũt ꝑticipes delicti ipoꝝ
iudeoꝝ: qꝛ cupiũt ꝑ euitando tꝑali dã
no icurrere dei offensam. cũ de⁹ ꝑ nul
lo tꝑali ɔmodo ɔsequẽdo vel vitando
debeat offendi: vt in c. faciat. 22. q. 2. Et
plura iura ad hoc allegaui i rñsionib⁹
q̃s feci ad allegationes mgr̃i Saluani.
Vñ Jo. an. i regula pctm̃. i vlti. ar. ꝟ. ad
qntũ. dicit ꝙ ɔct⁹ vsurari⁹ nõ dȝ ꝑmit
ti. lȝ ꝑ ipȝ multa mala euitent̃. s. dãnũ i
reb⁹. ꝑiculũ i ꝑsonis. vel ex ipso multa
bona sequãt̃. s. paupeꝝ sustẽtatio. mer
cãtiaꝝ saluatio. Nã ɔctus vsurari⁹ nõ
ẽ ꝑmittẽdus. lȝ ꝑ ipȝ vitent̃ m̃lta mala
vl̃ sequãt̃ multa bona: qꝛ. talia bona ⁊
talia mala cõit̃ sũt corꝑalia. Sȝ maluȝ
spũale nunq̃ dȝ ꝑmitti ꝓpt̃ aliqđ ma

lũ corꝑale vitanduȝ. nec ꝓpt̃ qđcunq̃
bonũ corꝑale ɔsequẽdũ. Vñ nõ debet
ɔduci iudei ad fenerãdũ copiosi⁹ q̃ fa
ciãt ꝓpt̃ tꝑalia mala vitanda. vel pro
pter tꝑalia bona ɔsequenda. qꝛ q̃to co
piosi⁹ fenerãt̃ tãto magis de⁹ offendit̃
Vñ mgr̃ sniaꝝ li° 3° di. 33. c. ⁊ qꝛ de timo
re. vbi ponit q̊druplicẽ spẽȝ timoris. di
cit ꝙ human⁹ timor ẽ mal⁹: ⁊ allegat
Cassiodoꝝ suꝑ ps. vbi sic inquit. Qñ ti
mem⁹ pati ꝑicula carnis vl̃ ꝑdere bo
na mũdi ꝓpt̃ qđ delingm⁹. hic timor
mal⁹ ẽ: quẽ dñs ꝓhibȝ i euãgelio dicẽs
Nolite timẽ eos q occidunt corpus ⁊c̃.
Vñ nõ ẽ licitũ delinquẽ ꝓpt̃ euitãduȝ
periculũ mortis: vel vt euitet̃ amissio
bonoꝝ hui⁹ mũdi. Plus dico ꝙ nõ ẽ li
citũ tolerare malos simplici dissimula
tõe ꝓpter euitandũ ꝑiculũ mortis vl̃
bonoꝝ tꝑaliũ vl̃ ne icurrat̃ ifamia. Et
hoc dicit Aug⁹ in ꝑ̊ li° de ciui. dei. c. 9°
vbi dicit ꝙ si ꝓpt̃ istas cãs omittit̃ cor
rectio maloꝝ. de⁹ tales omittẽtes corre
ctionẽ facẽ flagellat penis tꝑalibus in
hac vita. q̃q̃ eis vita malorũ displice
at. Ex quo ifert̃ ꝙ si ẽ pctm̃ omittẽ cor
rectõeȝ ꝓpter vitandũ ꝑiculũ mortis
vl̃ ꝓpt̃ amissionẽ fame vel bonoꝝ tꝑa
liũ. m̃lto min⁹ lȝ ꝑmittẽ vel tolerare ꝙ
iudei fenerent̃. Ad hoc facit qđ notat
scũs Tho. scđa scđe. q. 10. arti. xi° vbi di
cit ꝙ nõ ẽ licitũ tolerare ea q̃ sũt mala
nisi ꝓpt̃ vitãda mala spũalia: vel ꝓpt̃
bona spũalia ɔsequenda. de q̊ dicã. i. in
sequẽti dubio. Et qm̃ denuo mihi dictũ
ẽ ꝙ xp̄iani nõ debẽt curare de hoc pec
cato iudeoꝝ. imo ẽt audẽt dicẽ ꝙ ñ pec
cant. Sȝ de hoc an peccẽt vel ne. tetigi
i rñsionib⁹ quas feci ad ɔsiliũ magistri
Saluani. Nã scũs Tho. scđa scđe. q. 83
arti° ꝑ̊. dicit ꝙ nũq̃ fuit licitũ iudeis ac
cipere vsurã ab extraneis sȝ fuit eis ꝑ
missuȝ ꝓpter mai⁹ malũ vitanduȝ. ne
. s. a iudeis deũ colentibus vsuras acci
perent ꝓpter auariciã cui dediti erãt.
Et sic scũs Tho. dic̃ ꝙ talis ꝑmissio nũ
q̃ excusauit iudeos a peccato mortali
Et idẽ dicit Alexãder de ales in tracta

tū septimi p̄cepti. Et hoc dixi in p̄dcis
rn̄sionibus. Itē Io. an. ꝛ om̄s doc. i. c. ꝯq
stus. de vsuris. ꝯcludūt ꝙ iudei peccāt
fenerādo xp̄iāis. Idē dicit Archi. ꝛ Io.
de fā. i. c. ab illo. 14. q. 4. Et hoc pꝫ. qꝛ ec
cl'ia ꝯpellit iudeos ad remittēdas vsu
ras xp̄iāis: vt pꝫ i. c. p⁹ miserabilem. de
vsuris. Sꝫ eccl'a nō posset hoc facē si iu
dei nō peccarēt i fenerādo xp̄ianis: cuꝫ
eccl'a neminē ledat. ut i. c. ꝑ tuas. de do
na. Aliq aūt dicūt ꝙ eccl'a hoc facit. nō
qꝛ nō curat de pctō iudeoꝝ: sꝫ vt ꝓui
deat indēnitati xp̄ianoꝝ. Sꝫ ista rn̄sio
nō ē bona: qꝛ imo eccl'a dꝫ curare ꝺ pec
cato iudeoꝝ. Nā si de⁹ ꝯcessit latuꝫ ipe
riū romanis q erāt ifideles vt punirēt
mala mltaꝝ gētiū: vt dicit Aug⁹ li. 5° ꝺ
ciui. dei. ca° 13° mlto forti⁹ xp̄iani q sūt
filii ꝛ serui dei debēt corrigē pctā iude
orū. Itē eccl'a orat ꝓ iudeis ꝛ aliis infi
delib⁹. qꝺ nō facēt nisi curaret de pctō
ipoꝝ. Oēs. n. hoies dicūt nr̄i ꝓximi: qꝛ
sūt nr̄e nāe ꝑticipes. vt dic̄ tex. nōbilis
i. c. ꝓxios. de pe. di. 2. Vn̄ oēs hoies siue
iudeos siue ifideles debem⁹ tanq̄ pro
ximos diligē: ꝛ deū ꝓ ipsis orare: vt di
cit tex. i dcō. c. ꝓxios. Ideꝫ dic̄ scūs Th.
scda scde. q. 78. arti° p̄. Dicit. n. ꝙ debe
mus oēꝫ hoieꝫ hr̄e q̄i ꝓximū ꝛ frēꝫ. p̄ci
pue in statu euāgelii ad qꝺ oēs vocāt.
Ad idē allego Origenē in omel. euāge
lii Math. incipiētis. Audistis: qꝛ dictū
ē antiq̄s. Diliges ꝓximū tuū ꝛ odio ha
bebis inimicū tuū. qꝺ legit in sexta fe
ria p⁹ primā dn̄icam q̄dragesime. vbi
sic inq̄t. Diligite inimicos vr̄os siue pa
ganos idoloꝝ cultores siue hēticos ifi
deles. Isti. n. sūt inimici nr̄i. isti sūt veri
tatis aduersarii. Istos g° diligite mala
eis nō faciēdo nec aduersa optātes: sed
diligite eos vt ꝓxios ꝛ eoꝝ errorē sper
nite sicut abhoiatiōeꝫ. Iteꝝ propterea
orate ꝓ calūniātib⁹ vobis vt ipi a ma
lis cessent: vt desināt ab ipietate ꝛ iudi
ciū ꝯdēnatōis effugiant. Orate ꝓ illo
rū ꝯuersione ꝛ vr̄a pace. illoꝝ remissio
ne ꝛ vr̄a tolerantia. Ecce ꝙ Origenes
vl't ꝙ teneamur diligē oēs hoies ēt in
fideles ꝛ deū ꝓ ipsoꝝ ꝯuersione orare.
Nec minuas auctoritatem seu fidē eo
ꝙ Origenes fuit hereticus. Nam illa
omel. cōtinet int̄ opa ei⁹ que sunt ꝑ ec
clesiaꝫ approbata. 15. di. scā romana ec
clesia. ꝟ. ite Origenes. Et Hiero⁹ de ec
clesiasticis tractatorib⁹. dicit ꝙ Orige
nes melior fuit oib⁹ in bonis. ꝛ peior i
malis. Vn̄ cū ista omel. sit de bōis opi
bus ipi⁹: ē habenda in maxima auct̄e.
Hoc ēt firmat Aug⁹ in li° de doc. xp̄ia
na. vbi dicit ꝙ ois peccator inq̄tū pec
cator ē nō ē diligendus. ꝛ ꝙ ois hō inq̄
tū ē hō diligēd⁹ ē ꝓpt̄ deuꝫ. Iteꝫ Aug⁹
sup. xi° ps. ꝛ in li° 8° de trini. sic inq̄t. In
bono. n. diligēd⁹ est ꝓxim⁹. nō in malo
ꝓximū ꝟo oēꝫ hoieꝫ opꝫ itelligi: qꝛ ne
mo ē de q̄ sit sperādū male. Qui ergo
amat hoies. vl' qꝛ iusti sūt: vel vt iusti
sint amare dꝫ. hec Aug⁹. Itē scūs Tho
scda scde. q. 44. arti. 7°. vbi ponit ꝺ tri
plici mō q̊ ꝓximū tenemur diligē. in 2°
mō qui est ex ꝑte regule dilectionis di
cit ꝙ regula q̄ ꝓximuꝫ debem⁹ dilige
re est vt nō condescendam⁹ ꝓximo in
aliquo malo: sꝫ solū in bonis. sicut ꝛ no
stre voluntati solum satisfacere debe
mus in bonis. Et dic̄ ꝙ hoc requirit ad
hoc vt dilectio ꝓximi sit iusta. Si g° in
fideles in q̄bus icludunt iudei amare
debem⁹ vt iusti fiāt. nō debemus eē ꝑ
ticipes criminis ipoꝝ: qa nō amam⁹ il
los: tūc ut iusti fiāt: sꝫ i malo ipos ama
mus in quo secum ꝑticipam⁹. Et de h°
habet ꝑ magistrū sn̄iaꝝ in 3° li° di. 27.
dum tractat de mō diligendi. Iteꝫ duꝫ
tractat an tenemur diligere angelos. ꝛ
di. 29. c. p̊ ꝛ 2° in quibus ꝯcludit allegan
do alias auctoritates ꝙ deus nullum
hominē excepit ab illo precepto. Dili
ges ꝓximum tuum sicut teipsum. Ex
quibus ꝯcludo ꝙ ecclesia dꝫ curare de
peccato iudeoꝝ ꝛ alioꝝ infidelium. tuꝫ
ne deus offendat. tū etiam vt citi⁹ ad
deū ꝯuertant. De⁹. n. facili⁹ inclinatur
ad ifideles ꝯuertendos quo magis sūt
imunes ab aliis criminibus. Et vbi iu
dei vl' alii ifideles ꝯmittūt aliqꝺ pctm̄

ↄ̄ ius nāle eccl'a dꝫ hoc peccatū punire
vt dicit Inno. in c. qđ sup his. de voto.
Sꝫ vsura ē peccatū ↄ̄ ius nāle. vt pleñ
declarat Jo. an. in regl'a. pctm̄. i 2° arti°
Uñ nec eccl'ia nec pñcipes xp̄iāi debēt
hoc peccatū tolerare. Sꝫ ut dissoluam
vnū motiuū qđ de nouo fuit allegatū
lꝫ putē dissoluisse i cōsiliis ꝑ me edit̄
ſꝫ adhuc repetē non piget. Dicunt. n. ꝙ
queādmodū lꝫ ꝓpter nccitatē recipe
pecūiaꝫ mutuo sub vsuris: ita ēt lꝫ pro
pter nccitatē iminētē pacisci cū iude
is vt fenerēt. Nā argumtū ñ ꝓcedit ſꝫ
ꝙ dicūt doc. i. c. sup eo de vsur̄. Et idē
scūs Tho. scđa scđe. q. 78. arti° vltimo
vbi dicit ꝙ iducē hoiē ad peccanduꝫ
nullo° lꝫ. Uti tñ pctō alteri° ad bonū li
citū ē. q2 de° vtit̄ oibus pctis ad aliqđ
bonū. Ex q̊libet. n. malo elicit aliqđ bo
nū. vt dicit Aug° in enchiridion. Et idē
Aug° publicole querēti. vtꝝ liceret uti
iuramēto ei° q ꝑ falsos deos iurat. rñ
det ꝙ si vtit̄ nō ad malū: ſꝫ ad bonum
nō sociat se pctō illi° q̊ ꝑ demoniū iura
uit. Sꝫ tñ eū iducēt iurare ꝑ falsos de
os peccaret. Et de hoc ē tex. trāssūptie
i. c. mouet. 22. q. i. Jta ēt in ꝓposito dicit
scūs Tho. ꝙ nullo° lꝫ aliquē inducere
ad mutuandū sub vsuris. lꝫ tñ ab eo q
parat° ē exercē vsuras mutuuꝫ accipe
sub vsuris ꝓpter aliqđ bonū qđ ē sub
uētō sue necessitatis vl' alteri°. sicut ēt
lꝫ ei q icidit i latrōes māifestare bona
q̄ hꝫ vt nō occidat̄. que tñ bona latrōes
diripiēdo peccāt. exemplo decē viroꝝ
q dixerunt ad Jsmael. noli occidē nos.
q2 hēmus thesauꝝ i agro. vt dr̄ Hiere.
4i°. Uñ cōcludit scūs Tho. ꝙ ille q ac
cepit ex necessitate pecūias mutuo sb
vsuris nō peccat: q2 nō cōsentit i pecca
tū vsurarii. nec ei placet vsuraꝝ accep
tio: ſꝫ mutuatio q̄ ē bona. Dicit ēt scūs
Tho. ꝙ ille q accipit pecuniaꝫ mutuo
nō dat vsurario occasionē peccandi ex
malicia cordis sui. Et ista sunt ꝟba for
malia sci Tho. Ex quib° tria noto. Pri
mū ē ꝙ nullo° lꝫ aliquē inducē ad mu
tuādū sub vsur̄. Sꝫ illi q cōducunt iu

deos ad fenerādū eos iducūt: q2 nō au
derēt fenerari nisi ciues de hoc secum
paciscerent̄. Uñ talia pacta sūt cā feno
ris exercendi. 2° noto ex ꝟbis sci Tho.
ꝙ is cui placet ꝙ fiat mutuatio sb usu
ris. peccat: q2 ↄsentit i peccatū usurarii
3°. ꝙ p̄stās occasionē vsuras exercendi
peccat tāq̄ ꝑticeps culpe. Et multum
notāda sūt ista ꝟba: q2 scūs Tho. ↄpre
hēdit ēt iudeos sub feneratorib°: vt pꝫ
ex ei° ꝟbis. Uñ ↄsentientes ꝙ iudei fe
nerent̄. vel iducētes eos ad fenerāduꝫ.
vel p̄bētes eis occasionē exercēdi vsu
ras. sūt i pari crimine cū eis. Et ideꝫ di
cūt doc. i. c. sup eo. de vsuris. Et hec ꝟba
multū faciūt ad ea q̄ infra dicent̄.

Sed p̄supponam° sine p̄iudi°
ꝟitatis ꝙ iudei ita publice
fenerēt i ciuitate Padue. ꝙ
ex hoc nō fiāt pacta cuꝫ eis vt ꝑ hoc ex
erceāt vsuras copiosi° seu freq̄nti°. nū
qd liceat ciuib° facē pactū cū iudeis ꝙ
ñ possint recipe vltra duos denarios ꝓ
libra i mēse vbi nunc accipiūt q̄tuor.
Videt̄ ꝙ sic. Nā statuentes ꝙ null° vl
tra duos denarios recipiat ꝓ vsura ꝓ
libra i mēse nō incurrūt penā excōica
tōis. Sꝫ tūc sic. Jllud qđ pōt fieri ꝑ pa
ctū pōt fieri ꝑ statutū: ut dic gl. i rubri
ca. C. ↄ̄ decr. decur. 7 i. l. i. C. q̄ sit lō. ↄsue.
Et sic p̄t argui ↄ̄ pacto ad statutū l' eↄ°.
Uñ sicut statuētes nō icurrūt penā. ita
ēt paciscētes ñ debēt icurrē. 2° ad ideꝫ
Paciscētes sup miorib° vsur̄ soluen
dis ñ sūt cā ꝙ iudei fenerēt. nec ē eoꝝ
volūtas: ſꝫ eoꝝ volūtas ē restrigēdi seu
minuēdi exactiōeꝫ fenoris. g° nō dr̄ ↄsē
tire ꝙ iudei fenerēt. Volūtas. n. 7 ꝓpo
situ distiguūt maleficia: vt i. c. cū volū
tate. de sen. excō. 7 i. l. q i iure. ff. de furt̄
in p̄n°. Uñ cū volūtas ciuiū nō sit ꝙ iu
dei fenerēt: ſꝫ soluꝫ ꝙ minores vsuras
recipiant. non p̄nt dici ꝑticipes crimis
iudeoꝝ. 3° nedū est magnū dispēdiuꝫ
ſꝫ etiam magnuꝫ scandalum apud ple
beꝫ ꝙ non fiat ꝓuisio ꝑ ciues ꝙ iudei
conducant̄ ꝓ minorib° vsuris. Sꝫ scā
dalū ē magni effectus in quacunq̄ re.

¶ Nã ppt scãdalũ vitandũ põt fieri dis
pẽsatio: ut i. c. ut ɔstituẽt. ꝛ. c. dño scõ. 50
dis. Unñ cũ anglicis fuit dispẽsatũ vt cõ
traherẽt mr̃imoniũ i gradu ꝓhibito ꝓ
pter mai⁹ malũ vitãdũ: ut i. c. qđ scrip
si. ꝛ i. c. q̃dã lex. 35. q. 3. Jtẽ ꝓpter scanda
lũ delicta remanẽt ĩpunita. vt i. c. ɔmes
satiões. 44. di. ꝛ i. c. plurimos. 87. di. ꝛ i
c. qcũq̃. 23. q. 7. ꝛ i. c. latores. de cle. excõ.
Jtẽ ppt scãdalũ qs licite põt renũcia
re dignitati. vt i. c. nisi cũ p̃dez. §. ꝓ g̃ui
q̃z scãdalo. de renũ. Et ibi dicit Jnno. ꝙ
ppt scãdalũ vitãdũ qs põt p̃uari bñfi
cio: lz illđ scãdalũ ꝓcesserit absq̃ eius
defectu vel culpa. Dicit tñ Jnn. ꝙ sibi
dz ɔferri aliud bñficiũ loco p̃mi. Et hoc
seruatũ fuit i epõ ferrariẽsi tẽpe pape
Pii. Nã ppt vitãdũ scãdalũ Marchi
onis Ferrarien. papa coegit ipm renũ
ciare ep̃atui Ferrariẽ. ꝛ cõtulit ei ep̃a
tũ Feltrẽsẽ. Jtẽ ppt g̃ue scãdalũ uitãđ
eccl'a põt desistẽ a repetitõe iuriũ suoꝝ
Et sic ppt graue scãdalũ vitãdũ eccl'a
põt licite iura vl' bona sua non repetẽ.
vt i. c. nihil. ꝛ ibi ꝑ Jnn. ꝛ doc. de p̃scrip
Et mlt'a tolerãt ppt scãdalũ vitãdũ q̃
longũ eẽt narrare. Sz his nõ obstãtib⁹
teneo firmit' ɔ̃riũ eẽ de iure ẟi⁹. Nã po
tius qs dz oĩa mala pati q̃ malo cõsen
tire: ut i. c. sacris. qđ me. cã. ꝛ in. c. ita ne.
32. q. 5. in qbus dr̃ ꝙ qs dz poti⁹ oĩa ma
la pati q̃ malo cõsentire. Naz agẽtes ꝛ
ɔsentiẽtes sũt in pari crimine. ꝛ debẽt
pari pena puniri. vt i. c. notũ. i fi. 2. q. i. ꝛ
i. c. p̊ de offi. del'. ꝛ. xi. q. 3. q cõsentit. imo
nõ lz ɔsentire malo ẽt si cõsensus indu
cat pctm̃ veniale ꝓ quocunq̃ malo vi
tando: ut i. c. p̃mũ. ꝛ i. c. ne qs arbitret'. ꝛ
i. c. facit hõ. ꝛ i. c. si qs ad te cõfugerit 22
q. 2. Jn qb⁹ pz ꝙ nõ lz ɔmittẽ peccatuz
veniale ꝓ q̊cunq̃ malo vitãdo. nec ẽt
ꝓ salute vni⁹ ppl'i. Hinc mgr̃ sniaꝝ li°
4° di. 34. ca° 2° dicit ꝙ cõcubitus q fit
cũ vxore p̃ter nccitatẽ gnãndi ob icon
tinẽtiã indulget' ꝫ ꝑmissiõez: qꝛ ibi est
aliq̃ culpa: sz leuis. ꝛ ꝑ hoc dic̃ ꝙ tal' cõ
cubit⁹ nec iubet' nec cõcedit': sz ꝑmitti
tur. qꝛ nõ ẽ laudabilis sz venial'. Et idẽ
dicit Aug⁹ in li° de bono ɔiugali. Si g°
eccl'a nõ potuit cõcedẽ cõcubituz cum
vxore p̃ter nccitatez gnãndi ppt bonũ
cõiugii ꝛ ppt vitãdũ maluz adulterii:
sz solũ ꝑmittẽ simplici ꝑmissiõe penaz
idulgẽte. q̃q̃ talis cõcubit⁹ sit peccatũ
veniale tm̃. mlto min⁹ lz cõsentire ma
lo quod i se cõtinet peccatũ mortale ꝓ
ut in cãu nr̃o. Et ꝓ hoc i mã nr̃a ẽ opti
m⁹ tex. in. c. sup eo. de vsuris. vbi dr̃ p̊ ꝙ
cũ vsure sint ꝓhibite ꝑ vtrunqz testm̃
papa nõ põt dispẽsare ꝙ exerceãt'. 2° di
cit ille tex. ꝙ cũ sacra scriptura ꝓhibe
at mẽtiri ꝓ vita alteri⁹ cõseruãda. qđ
tñ ẽ peccatũ veniale tm̃. multo magis
qs ẽ ꝓhibẽdus ne ꝓ redimẽda vita ca
ptiuoꝝ iuoluat' crimie vsuraꝝ. Et notã
da sũt multũ ẟba illi⁹ tex. inquãtũ dic̃
ꝙ qs ẽ ꝓhibẽd⁹ ne ꝓ redimenda vita
captiuoꝝ iuoluat' crimĩe usuraꝝ. Naz
ꝓ quocũq̃ malo uitãdo nõ ẽ tolerãdũ
crimẽ vsuraꝝ ẽt simplici ꝑmissiõe que
appellat' toleratio seu dissimulatio. de
q̃ i. c. deniqz. iũcta gl. i ẟbo venia. 4. di.
ꝛ i. c. hac rõne. 3i. q. i. ꝛ i. c. cũ iã dudũ. đ p̃
bẽ. Crimẽ. n. vsuraꝝ ẽ grauissimũ ꝛ ma
ius ceteris criminib⁹ adeo ꝙ iura cano
nica ꝓpter aliqđ malũ vel scãdalũ vi
tandũ noluerũt tale crimẽ tolerare ẽt
simplici dissimulatõe: ut pz in d. c. sup
eo. ꝛ i. c. qꝛ i oĩb⁹. ꝛ i. c. cũ tu. de vsur]. ꝛ i
c. p̊. ꝛ 2° de vsur]. i 6° ꝛ i. cle. i. de vsuris.
Et hoc declarabo lati⁹. ĩ. Mõ si nõ lz to
lerare feneratores simplici dissiml'atõ
ne. mlto min⁹ lz cõsentire ꝙ fenerẽtur
Nec obstat argumẽtũ dũ dixi ꝙ ille q
paciscit' ꝙ exigãt minores usuras nõ ẽ
cã ꝙ usuras exerceãt: sz solũ ẽ cã ꝙ mi
nores exigãt. Jlle. n. q paciscit' ꝙ exigã
tur minores vsure ɔsentit quo ad illas
miores usuras ꝙ iudei fenerent': lz nõ
cõsentiat maiorib⁹ vsuris. Ubi. n. ẽ pa
ctũ ibi ẽ ɔsensus. l. i. ff. de pac. Jtẽ illi di
cunt' cõsentire q in unã uolũtatẽ cõcur
runt. ut dr̃ in dcã. l. i. Sz illi q paciscunt'
ꝙ iudei exigãt minores vsuras in ean
dẽ uolũtatẽ cõcurrũt quo ad illas mio
res vsuras exigendas. g° consentiũt ꝙ

iudei fenerent. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝯsentiunt malo. ꝛ sunt ꝑticipes criminis. Sʒ pctō siue malo qs nō dʒ ꝯsentire. imo poti⁹ debʒ oia mala pati ut supi⁹ dixi. Jō in fiñ p̄cedētis dubii signaui ꝟba sci Tho. dū dicit ꝙ ꝓ aliq̄ necitate non ē licituʒ cō sentire i peccatū usurarii. nec p̄bere oc casionē vsuras exercēdi. Nō obstat gl. in p̄allato. c. in dcā cle. i. de vsuris. Naʒ statuētes ꝙ nō psit exigi vltra duos de narios ꝓ libra. negādo de plurib⁹ nō i telligūt ꝯcedē de tāto. Vñ illa glo. logt qñ finis statuētiū ē ꝓhibē de maiori. ñ tñ ꝑ hoc ꝑmittē de minori. i4. dis. c. p̊. ꝛ 3i. q. i. hac rōe. Sʒ si intentio statuētiuʒ eēt ꝙ possent exigē minorē vsurā. icur rerēt penā excōicatōis. ut sentit illa gl. ꝛ exp̄sse h⁹ firmat ibi laudiu⁹ ꝛ Paul⁹ q pōdēat illā lrāʒ q̄ exigit ad hoc ut sit loc⁹ pene. ꝙ statutū velit ꝙ vsure sol uant. vel ꝙ solute non repetant: sʒ sta tutū p̄dictū hoc nō vlt: qꝛ ꝟba non de bēt sumi a ꝯ̈rio sensu. Et hec dicūt doc. eē ꝟa dūmō cessat fraus. Nā si itentio statuētiū eēt ꝙ possent exigi vsure de minori q̄ntitate. icurrerent penaʒ excōi catōis. Et hoc segt ēt dñs Car. i dcā cle. i. de vsuris. in. 22. q. i. ꝛ Jo. de Jmola ibi i p̄allata gl. i ꝟbo facē. Sʒ i cāu nrō pa ciscētes volūt ꝙ iudei possint exigere minores vsuras. g° tale pactū nō excu sat eos a peccato. Nō obstat tertiū ar gumētū. s. ꝙ ꝓpter scādalū multa tole rant. Nā q̄nis ꝓpt scādalū lʒ dissimu lare seu nō p̄ūire delinquentes. qđ ap pellat tolerātia. de q̄ in. c. hac rōne. 3i. q. i. ꝛ i. c. cū iā dudū. de p̄bē. Et ē bona glo. i. c. deniq̄. 4. di. i ꝟbo venia. ꝛ i. c. si qua mōachaꝝ. 27. q. i. q̄ dicit ꝙ lʒ ꝓpt scāda lū possit ꝯcedi ipunitas deliquētib⁹. ñ tñ pōt ꝯcedi lnia peccādi: qꝛ tal' lnia ñ pōt dari sine peccato. Ad hoc facit opti me qđ nōt glo. singularis i. c. q sincera. 45. dis. in ꝟbo lnia. q̄ dicit ꝙ eccl'a non posset dare lniaʒ iudeis ꝙ seruēt ritus suos circa sacrificia. lʒ eos tolēt. ꝛ vlti⁹ ꝓhibeat eos ipediri. ut ibi. ꝛ i. c. sicut. đ iudeis. ꝛ illā glo. ibi segtur Arch. dicēs

ꝙ eccl'a nō approbat dū ꝑmittit iude os suos rit⁹ obseruare: qꝛ illđ qđ ꝑmit tit nō ꝯcedit. 3i. q. i. hac rōne. Et dicit ꝙ rit⁹ iudeoꝝ tolerat: qꝛ ex magna ꝑte ē scūs ꝛ bon⁹. lʒ i aliqb⁹ sit mal⁹. Et ista ē rō q̄re eccl'a tolerat ritus iudeoꝝ. ꝛ ꝓhi bet eis fieri ipedimēta. Sʒ Jo. and. i re gula. peccatū. in p̊ ar. iux̄ p̄ricipiū. dicit ꝙ eccl'a tolerat rit⁹ iudeoꝝ ꝓpt bonuʒ qđ inde segt. lʒ i eis sit mortale pctm̄. qꝛ nrē fidei ꝟitas i libris ip̄oꝝ velata. ꝛ i ritib⁹ figurata lucide demōstratur oculis nr̄is. ꝛ sic fidei nrē testimonium roborat. allegat Aug. i8. li° de ciui. dei. c 45. Sʒ ego nō memini me legisse ista ꝟba formalia. Aug. lʒ Aug. de ciui. dei a capite vsq̄ ad finē trāscurreriʒ. Sed i li° i8° ca° 76° dicit ꝟba q̄ sūt eiusdē sen sus. Primo. n. dicit ꝙ sufficiūt nobis co dices iudeoꝝ ꝑ q̄s fides nrā ꝓbat. ꝛ ꝙ deus ipsos dispsit ꝑ oēs gētes vt eccl'a xp̄i dilataret. Et dicit Dauid hoc ꝓphe tasse dū dicit. De⁹ me⁹ mia ei⁹ preueni et me de⁹ me⁹ demōstrauit mihi đ ini micis meis. ne occidas eos ne qñ obli uiscāt legē meā. dispge eos i ꝟtute tua Postea Aug⁹ dicit hec ꝟba in fine illi⁹ c. 46. Demōstrauit g° de⁹ eccl'e in eius inimicis iudeis. qm̄ sicut dicit apl's. Deli ctū eoꝝ sal⁹ ē i gētib⁹. Et iō nō eos occi dit. i. nō in eis ꝑdidit ꝙ sūt iudei q̄uis deuicti ꝛ oppressi fuerit a romanis. ne obliti legē dei ad hoc de q̊ agim⁹ testi moniū nō valēt. Jō paꝝ fuit vt ꝓphia dicēt. ne occideris eos. nisi ēt addēt. dispge eos. qm̄ si cū isto testimonio scriptu raꝝ i sua tātūmō terra. nō vbiq̄ eēnt ꝓ fecto eccl'a q̄ vbiq̄ ē eos ꝓphiaꝝ q̄ de xp̄o p̄misse sūt testes i oib⁹ gentibus hr̄e nō posset. De⁹ g° diuisit iudeos int oēs gētes ad hoc ut p̄berēt testimoniū fidei nrē. Et eccl'a tolerat eos i ritibus suis ꝓpter magnū bonū spūale qđ iñ segt. Et tñ nō pōt dare lniaʒ iudeis ꝙ exerceāt suos rit⁹ ne approbet malū lʒ tali malo magnū bonum spūale sit ad mixtū. Et hoc ēt tenet Jo. an. in dcā re gula. peccatū. in 3° ar. Et de hoc ēt per

ſcḿ Tho.ſcđa ſcđe.q.io.arti°.xi°.vbi di
cit ꝙ humanū gen⁹ deriuaṫ a diuo re
gimine ⁊ ꝙ dꝫ ipꝫ imitari. Nā de⁹ quā
uis ſit oīpotēs ⁊ ſūme bon⁹.tñ ꝑmittit
aliq̄ mala fieri in uniuerſo q̄ poſſet ꝓ
hibere ne eis ſublatis maiora bona to
lereṫ uł ēt aliq̄ mala peiora incurrāt.ſi
cut Aug⁹ dicit in ſmone de ordine.Au
fer meretrices de reb⁹ hūanis.turbab̄
oīa libidinib⁹.Ad idē glo.in.c.inṫ opa.
de ſpō.q̄ dicit ꝙ eccl̄a tolerat mēt̄rices
ꝓpter maiora mala vitāda.Sic igṫ q̄
uis infideles i ſuis ritib⁹ peccēt.tolera
ri pñt vel ꝓpṫ aliqđ bonū qđ ex eis ꝓ
uenit vł ꝓpṫ aliqđ malū qđ vitaṫ.Ex
hoc ꝙ iudei rit⁹ ſuos obſeruāt in q̄bus
oliꝫ ꝑfigurabaṫ v̄itas fidei quam tene
m⁹.hoc bonū ꝓuenit ꝙ teſtimoniuꝫ fi
dei nr̄e habem⁹ ab hoſtib⁹:⁊ q̄i in figu
ra repñtaṫ nob̄ qđ credim⁹.Et iō i ſuis
ritib⁹ toleraṫ.Alioꝝ v̄o infideliū ritus
q nihil v̄itatis aut vtilitatꝭ cōferūt nō
ſūt aliq̄liṫ tolerādi.niſi forte ad aliqđ
malū vitādū.ſ.ad uitādū ſcādalū vł di
ſcidiuꝫ qđ ex hoc poſſet ꝓuenire.vel i
pedimētū ſalutꝭ eoꝝ q paulatiꝫ ſic tole
rari ꝯuertūṫ ad fidē.Propṫ h̄.n.eccl̄a
hēticoꝝ ⁊ paganoꝝ rit⁹ aliq̄ñ tolerauit
q̄ñ erat mag̃ ifideliū mł̄titudo.Et iſta
ſunt v̄ba formalia ſci Tho.excepto ꝙ
allegani glo.in.c.inṫ opa.de ſpō.quā ſe
quūṫ doc.Notāda aūt ſunt v̄ba ſancti
Tho.q̄ꝛ declarat q̄ñ mala ſeu pctā pñt
tolerari.ſ.q̄ñ ſeq̄ṫ diſcidiū vel ſcādalū
qđ hꝫ impedire ſaluteꝫ ꝓxioꝝ.de quo
dixi.ſ̄ p⁹ principiū ſcđi dubii.Jtē pon
derāda ſūt v̄ba ſci Tho.q̄ꝛ nō dicit ꝙ
ſit dāda licētia faciēdi malū.vł ꝙ lice
at ꝯſentire malo:ſꝫ ſolū ꝙ pōt malum
tolerari ꝓpṫ ꝯſequēdū bonum ſpūale
vł vitādū malū ſpūale.Et ex ſuis v̄biſ
inferṫ ꝙ nō liceat tolerare malū ꝓpṫ
vitādū malū t̄pale:ſꝫ ꝓpṫ vſurā ſi qđ
malū vitaṫ ſolū ē malū t̄pale.Vñ nō ē
tolerāda aliq̄ mō ēt ſimplici toleratōe
q̄ appellaṫ diſſimulatō.Et hoc firmat
Jo.an.i regula.peccatū.in 3° ar.ubi dic̄
ꝙ ē triplex ꝯceſſio.Quedā ſimplex to
lerātia:ut q̄ꝛ delinquētes nō puniunṫ.
Et hoc q̄ñq̄ fit ꝓpter mai⁹ malū vitā
dū.Et de hac loq̄ṫ.c.deniq̄.iūcta glo.i
v̄bo venia.4.diſ.⁊.c.ſi q̄ mōachaꝝ.iun
cta glo.27.q.i.⁊ in.c.cū iā dudū.de ꝑbē.
⁊ i.c.hac rōe.3i.q.i.⁊.32.q.7.c.qd aūt.ibi.
Nōnullos toleram⁹ q̊s corrigē vel pūi
re nō poſſum⁹.Quedā eſt ꝑmiſſio non
ſolū penā indulgens:ſꝫ ēt impedimen
ta fieri ꝓhibens.Et iſto mō tolerantur
iudei in ritibus ſuis ꝓpter bonum ſpi
rituale qđ inde ſequiṫ.Quedam eſt ꝑ
miſſio que preſtat iuuamen vel cōſen
ſum ad actum ꝑficiendum.Et iſta nul
lo modo poteſt fieri:q̄ꝛ non licet cōſen
tire malo vel preſtare opus ad facien
dum maluꝫ.Jmmo nudus conſenſus
qui nullum iuuamen preſtat ad faciē
dum malum ⁊ dānabilis eſt ⁊ punien
dus:vt eſt tex.notabilis in.c.felicis.§.
illud de penis.in 6°.Et iſte ſunt conclu
ſiones quas ponit Jo.an.in regula.pec
catum.in 3° arti°.Et hoc ꝓbabo ꝑ iura
que multum in hac mā ſtringunt iudi
cio meo.Primo adduco tex.in.c.quod
predeceſſor.in fi.xi.q.3.vbi tex.ſic dicit
Vel ſi oīo propter principaleꝫ fauoreꝫ
⁊ humanum gentis franchoꝝ dum ad
eos acceſſiſſes corporaliṫ abſtinere nō
valuiſti cogente eccl̄iarum dei neceſſi
tate.⁊ tñ in eoruꝫ conſilio ⁊ cōionis cō
ſenſu aīa tua non ē coinquinata.Jtaq̄
ꝑ hoc ꝙ cum eis conuerſatus es nō cō
ſentiens iniquitati eorum nullum ē ti
bi detrimentuꝫ coram deo.Ecce ꝙ hu
manus fauor inducens neceſſitatē ali
quid faciendi ꝓpter ſcandalum vitan
dum non excuſat a peccato ſi ꝑſtaṫ cō
ſenſus malo.Ad ideꝫ.23.q.4.ita plane.
q eſt tex.Augꝭ.in li°.2°.ꝯtra Permenia
nū.vbi tex.dicit.Qđ quis ſociaṫ malis
duob⁹ modis.vel ꝯmittēdo maluꝫ cuꝫ
eis.vel fauendo cōmittentib⁹.Si aūt
neutꝝ facit nullo mō ſociaṫ malis dū
modo addat tertiū.ut nō ſit piger i cor
ripiendo.⁊ ſi eſt iudex non ſit piger in
puniendo.dūmō hec oīa faciat cum di
lectione corrigēdi ⁊ nō odio ꝑſequēdi.

Postea tex. sic in fine dicit. Ubi aũt cetera ipediũť. illa duo sp retēta incorruptum castũqꝫ custodiũt. ut nec faciat malũ nec approbet factũ. Jlle. n. dr̃ cõmittē maluꝫ vt dicit Aug⁹ q ē pticeps mali. Jlle autē dr̃ approbare malũ factũ q pstat ɔsensuꝫ ⁊ approbatõeꝫ malo iā fcõ. Ex q̊ iferť ꝙ ciues nõ pñt ɔsentire ꝙ iudei actualiť exercent vsuras lꝫ ipas exerceāt cuꝫ minori fenore. Ad idē Aug⁹ in epl'a ɔcilii fcā ɔ̃ donatistas trāſſũptie. 23. q. 4. si qs a catholica i fi. vbi tex. sic dicit. Coio maloꝝ nõ maculat aliquē pticipatõe sacroꝝ: ſꝫ ɔsensio fcõꝝ. Nā si mal' fcis nõ eis qſqꝫ ɔsentiat. portat mal⁹ cām suaꝫ. nec piudicat alteri quē i ɔsensiõe mali opis sociũ ñ hꝫ crimis. Ad idē Aug⁹ in ſmone euangelii trāſſũptie. 23. q. 3. a malis. vbi tex. dicit. Coicať qppe malo qñ fcõ ei⁹ ɔsortiũ volũtatis vl' approbatõis adiũgiť. Neqꝫ g° ɔsentiētes sitis mal' ut approbetis. neqꝫ negligentes ut arguatꝭ ⁊c̃. Ad idē Aug⁹ in ſmone de ꝟbis euāgelii trāſſũptie. 23. q. 4. recedite. in fi. dic̃. Hoc ē imũdũ nõ tāgē ⁊ volũtate non ɔsentire ⁊ ore nõ pcere. Et ex hoc pꝫ ꝙ ɔsentiētes ut iudei ɔtinuēt fenus inceptũ cũ minori fenore nõ excusāť a peccato. q² ɔsentiũt malo vsuraꝝ ⁊ ipꝫ approbāt paciscēdo ꝙ iudei fenerēť cum minorib⁹ usuris. Unð' nõ ē dicēdũ ꝙ ciues possint huic malo ꝓpť aliquā cām ɔsentire. Nā illð qð ſꝫ se ē malũ nullo bono fine fieri lꝫ. ut dicit Aug⁹ in li° ɔ̃ mēdaciũ ⁊ phs in 2° ethicoꝝ. ⁊ ei⁹ ꝟba refert mgr̃ sniaꝝ li° 2° di. 4i. c. 3. vbi dic̃ ꝙ oēs act⁹ ſꝫ itentõeꝫ ⁊ cāꝫ iudicādi sť boni vel mali pter q̊ſdā q sunt ita mali vt nũqꝫ possint eē boni ēt si uideanť hr̃e bonā cāꝫ. Jnťest. n. inqt Aug⁹ plurimũ q̃ cā q̊ fine q̃ itentõe qd fiat. Sꝫ ea q̃ ɔstať eē pctā nullo bone cāe obtentu nullo q̃i bono fine nulla velut bona intētõe faciēda. vt ponit Aug⁹ multa exēpla de vtroqꝫ. s. de his q̃ pñt eē bona et mala. ⁊ de his q̃ ſm se sũt pctā. Et ɔcludit ꝙ ea q̃ sũt pctā nulla. rõe bona. nullo bone cāe obtentu nullo q̃si bono fin̄ nulla velut bona intētõe faciēda sunt. Et vtiť Aug⁹ dictõe q̃i. ⁊ dictiõe velut. q² peccatũ non põt fieri bono fine. nec bona intentõe: q² nõ põt eē bon⁹ finis nec bona itentio q̃ inducit ad peccatũ ɔmittēdũ. lꝫ aliqñ hoc videať erronee opioni hoiuꝫ. Et cõcludit idē mgr̃ sniarũ in pallegato. c. 3. ⁊. c. se. Et idē dic̃ scũs Tho. scða scðe. q. 4. 4. arti. 2° Jtē dicit scũs Diony. i 4.° ca° de diui. no. ꝙ illud qð ē ſꝫ se malũ ex genē. nullo° põt esse bonũ ⁊ licitũ: q² ad hoc ꝙ aliqd sit bonũ reqriť ꝙ oia recte ɔcurrant. Bonũ eni ex itegra cā. malũ aũt ex singulari b⁹ defectib⁹. Et ideꝫ dicit scũs Tho. secũda scðe. q. 110. ar. 3° Usura autē mala ē ex genē. q² ē ɔ̃ ius nāle ⁊ ɔ̃ ius dinũ. et ɔ̃ ius canonicũ. nec ē dare aliquē casuꝫ i q̊ vsura sit licita. Et lꝫ repiant aliq casus i qb⁹ lꝫ aliqd recipe vltra sortē de qb⁹ in. c. ɔquest⁹. ⁊ i. c. salubriť. de vsurꝭ tñ i dcis cāib⁹ nõ ē vsura. lꝫ pma facie hēant aliqd sil'e vsure. Ubi autem est vera usura semp est mala. nec põt permitti p ius nāle vel diuinum vel canonicũ. ut dicit Jo. an. in dicta regula. peccatuꝫ. in 3° ⁊ 4.° ar. Cum g° vsura ex genere sit mala nll'o mõ põt eē licita nec aliquo bono fine fieri. Eadē rõne ɔsentire ꝙ iudei fenerētur est in se malum vnde nullo bono fine fieri lꝫ. nec est inuenire aliquem casum in q̊ talis cõsensus possit esse licitus. Esset. n. heretic⁹ qui diceret ꝙ deus dederit nobis licentiam ipm offendendi ex aliqua causa. Nam cũ peccatum sit ɔtrariũ deo tan q̃ malũ bono. nccĩuꝫ ē ꝙ sp deo displiceat seu deum offendat. Unð Aug⁹ in omel'. euāgelii Joh. incipiētis. Dicebat Jesus ad eos qui crediderant iudeorũ Si vos manseritis in sermone meo ꝟi discipuli mei eritꝭ qð legitur in sabbato ante dominicā in ramis palmarum sic inquiť. Non ergo deus quedaꝫ pctā dānat. quedā iustificat ⁊ laudat. Nulla laudat. odit oia. Et per hoc põt patere rñsuꝫ ad tertium motiuuꝫ sup factum

Nā lꝫ ꝓpter scādaluꝫ vitandū tolereť
malū nō tñ lꝫ ꝯmittē aliqđ pctm̄ cā vi
tandi scādalū: ut i.c.q scandalizauerit.
de re.iur. vbi dř ꝙ vtili⁹ scādalū nasci
ꝑmittit ꝙ̄ ꝟitas relinquať Nā ꝟitas
dř relinq qñ de⁹ ꝑpť pctm̄ relinqť. vñ
dicit ꝟsus. Est ꝟitas vite doctrine iusti
cieq̄. Primuꝫ sꝑ habe. ꝓpter scādala
linque duo. Nā ꝓpter scādalum vitan
dum lꝫ abstinere a delictis puniendis.
It. ꝓpter scādalū licituꝫ ē desistē a ꝑ
dicatōe vel a doctrina. vt in.c.qñ.xi.q.3
Sꝫ ꝟitas vite q̄ ē vt qs non faciat ma
lū nūq̄ ē dimittēda ꝑpť scādalū. vt.d.
c.q scādalizauerit.⁊ in.c. magne.§.plř.
de voto.⁊ in.c.2.ad fi.de op.no.nū. Et ꝺ
hoc ē glo.ordiaria q̄ tradit dictā doctri
naꝫ.s.i.d.c q scādalizauerit.⁊ i.c.2.de tē.
or.⁊ in.c.nisi cū ꝑdē.§.ꝓ graui q̄ꝫ scāda
lo.de renū.⁊ i.c. cōmessatōes.43.dis. Et
eandē theoricā ēt tradūt doc.i locꝭ ꝑdi
ctis. Et de hoc hēť ꝑ Hosti. in sūma de
renū.§.cui ꝟ.ḡue scandalū. Hinc Hie
ronym⁹ ad Ruffinū. Peccātiū mltitu
do nō parit errori patrociniū. Plus di
xit Inno.i dcō.c.nisi cū ꝑdē.§.ꝓ graui.
quoq̄.quē ibi seqtur But.dicit.n.ꝙ q̄
dā ē ꝟitas iusticie iurꝭ nālis vel euāge
lici.⁊ hec nō ē relinquēda ꝑpť vitandū
scādalū. Quedā ē ꝟitas iusticie iurꝭ po
sitiui.⁊ hec ē relinquēda ꝓpter vitādū
scādalū dissimulādo vel differēdo vel
penā iusta cā tēperādo seu relaxādo.⁊
ēt i certis cāib⁹ ꝯ̄riū statuēdo. vt i.c.ꝓ
posuit. de ꝯces.ꝑbē. Et ibi ꝯcludit But
ꝙ ꝟitas iusticie iurꝭ nālis vř euāgelici
nō ē dimittēda vel dissimulāda ꝓpter
scādalū vitādū. Et h° ꝓbat But. isto°
Tollē ꝯsuetudinē gnāt scādalū ⁊ tñ cō
suetu° ñ valꝫ ꝯ̄ ius nāle seu ꝯ̄ ius dinū
vt i.c.fi.de ꝯsue. H° āt ꝓ nūc nō dispu
to: qꝛ satis ē ꝙ nō liceat ꝯsentire malo
vř ipꝫ appobare ꝓpter vitandū scāda
lū. Et hoc ēt tenet scūs Tho. scđa secū
de.q.43.arti.7°. vbi dicit ꝙ ꝑpť vitan
dū scādalū nō ē cōmittēduꝫ pctm̄ mor
tale. imo nec veniale. nisi scādalū tolēr
circūstāciā q̄ inducit pctm̄ veniale. sic
ē ꝟbū iocosū qđ est pctm̄ veniale q̄do
absq̄ nccitate vel vtilitate dř. Si autē
ex cā rōnabili ꝓferať. non ē ociosū nec
pctm̄. Vñ qñ ꝓpter vitādū scādalū ꝓ
ferť ꝟbū iocosū nō ē pctm̄ veniale. qa
nō absq̄ vtilitate ꝓferť. Ubi aūt non
desinit eē pctm̄ veniale. tūc nō ē cōmit
tēdū ꝑpť vitandū scādalū: qꝛ lꝫ ꝑ pec
catū vēiale nō tollať grā ꝑ quā ē hois
salus. tñ peccatū veniale inquantū dis
pōit ad peccatū mortle ꝯmittēdū ver
git i detrimētū salutꝭ. Ita cōcludit scūs
Tho.i fi ꝑallati.c.7. Et sic vř ꝙ pecca
tū mortale nō sit cōmittēdū ꝑpť vitā
dū scādalū: qꝛ de nccitate salutꝭ ē ꝙ ñ
cōmittať aliqđ peccatū mortale. Et ꝑ
h° oē peccatū mortale ducit ad iteritū
salutis etne. Itē ꝙ nō cōmittať pecca
tū veniale qđ ꝟgit i detrimētū salutis
eterne nisi sit peccatū veniale non sim
plř. sꝫ ꝑpť aliquā circūstātiā q̄ sublata
peccatū tolliť. Consentire autē malo ē
peccatū mortale simplř ⁊ ꝫm se. Unde
nō lꝫ ei cōsentire ꝑpť scādalū vitāduꝫ
vel ꝑpť aliquaꝫ aliaꝫ cām: vt.s. dixi.
Preťea. meo iudicio i cāu nřo nō ē scā
dalū de q̄ dēat hři cōsideratio. Naꝫ inť
scādalū ⁊ scādalū faciēda ē dria. vt dič
tex.i.d.c.nisi cū ꝑdē.§.ꝓ ḡui q̄ꝫ scanda
lo.de renū. Vñ nisi sit ḡue scandalū de
eo nō ē curādū. ut ibi dř.⁊ i.c.2.de op.no
nū. Diciť aūt scādalū ḡue qñ ex aliq̄ di
cto vel fcō vel signo multi offenduť.
ita ꝙ ex ei⁹ occasione trahūť i cōsensū
pcti mortal. ut dicit Hosti. in sūma de
renū.§.cui.ꝟ.graue scādalū. Et tñ ꝑpť
tale scādalū uitādū nō lꝫ peccatū ꝯmit
tere. In cāu aūt nřo ñ pōt dici ḡue scā
dalū ex eo ꝙ iudei nō cōducāť. Itē cri
mē vsuraꝝ ē adeo ḡue ꝙ ñ dꝫ tolerari
ēt simplici ꝑmissiōe ꝑpť aliqđ bonum
qđ ide oriať. vel ꝑpť aliqđ mai⁹ malū
qđ ide viteť Et hoc cōcludit Jo.an.ꝑ⁹
quēdā fratrē Girardū de Senis q fuit
sūm⁹ theolog⁹ ⁊ canōista maxim⁹. i di
cta regřa. peccatū.i 3°.ar. vbi ꝯcludit ꝙ
ꝯ̄ct⁹ vsurari⁹ non dꝫ ꝑmitti ꝑpť aliqđ
bonū qđ ide oriať. vel ꝓpter aliquod

mai⁹ malū qd̄ inde vitet.siue loq̄mur
ſm ius nāle vł dinuȝ vł canonicuȝ.De
iure.n.nāli nō pōt aliquo° ꝑmitti ɔ̄ctuſ
vſurari⁹:qꝛ cū vſura ſit ɔ̄ ius nāle:vt
pleñ declarat Jo.an.vt i dcā regła pec
catū.i 2°.ar.ꝛ ꝑ ſcm̄ Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.78
arti.p̄.Uñ Cicero i 2°.li° de offi.ad fi.di
cit ꝙ fenerari eſt hominem occidere
Cū g° ɔ̄ct⁹ vſurari⁹ ſit ɔ̄ ius nāle.non
pōtꝑ illud ius ꝑmitti:qꝛ nō pōt facē ɔ̄
ſeip̄ȝ.Et ex hoc ēt ſeqꝛ ꝙ ñ pōt ꝑmitti
ꝑ ius dinum.cū ius nāle ſit deriuatū a
iure dino.vt ſit ncc̄e ꝙ qcq̄d ē ɔ̄ ius nā
le ſit ēt ɔ̄ ius dinuȝ.Ad hoc ē bon⁹ tex.
6.di.§.18 ita.Uñ ēt ius dinū nō pōt per
mittere ɔtractuȝ vſurariuȝ ꝓpť aliqd̄
bonū qd̄ ide ſeq̄tur:qꝛ hoc eēt ɔ̄ ſeip̄ȝ
Sȝ de⁹ nō pōt facē ɔ̄ ſeip̄ȝ.Uñ apłus.2°.
Thimot].2°.Fideł ē de⁹:ſeip̄ȝ negare
nō pōt.Et plene circa hoc allegaui i re
ſpōſiōib⁹ q̄s feci ad ɔſiliū mgr̄ Saluāi
in qb⁹ ɔclusi ꝙ de⁹ nō pōt diſpēſare ꝙ
exēceat ɔtract⁹ vſurari⁹:qꝛ h°. eēt facē
ɔ̄ ſeip̄ȝ.De iure canōico ēt ſilr̄ ē dicēdū
ꝙ ius canonicū nō dȝ ꝑmittē ɔtractuȝ
vſurariū ēt ſimplici ꝑmiſſiōe q̄ appel
lať diſſimulatio ꝓpť aliqd̄ bonū qd̄ i
de oꝛiať.vel ꝓpť aliqd̄ malū qd̄ iñ vi
teť.Nā videm⁹ ꝙ ius canonicū de fcō
nullo° ꝑmittit ɔtractū vſurariū qꝛ pe
nā ɔminať ꝛ iflıgit fenerātib⁹:ut pȝ in
c.qꝛ i oib⁹.de vſuris.ꝛ in.c.q̄ꝗ̄.de vſis
i 6° ꝛ i cle.i.eo.ti.Plus dicit Jo.and.ꝙ
ius canonicū nō poſſet ꝑmittē ɔtractū
vſurariū ēt ſimplici ꝑmiſſiōe q̄ appel
lať diſſimulatio vł tolerātia:qꝛ hoc ē
ɔ̄ vet⁹ ꝛ nouū teſtamētū.Et hoc ꝓbať
in.c.ſup eo.de uſuris.vbi ɔcludiť ꝙ gli
bet ē ꝓhibēd⁹ ne ꝓ redimēda vita ca
ptiui vſuraꝝ crimine iuoluať.cuȝ tñ il
lud ſit potiſſimū bonū qd̄ poſſet ꝓue
nire ex vſuris.Uñ ibi ꝓbať ꝙ nō ē lici
tū ceſſare a ꝓhibēdo ne vſura exercea
tur.qd̄cūq bonū ſit illd̄ qd̄ ſeqť ꝓpť
fen⁹ vel qd̄cūq malū ſit qd̄ viteť ꝓpť
fen⁹.Et ꝓpť hoc ſeqť ꝙ Archi.nō bene
dixit i.c.hac rōne.31.q.i.vbi colligit ar
gumētū ꝙ qñȝ multi mali puta vſura
rii ꝛ alii q nō pñt coerceri ꝓpť ſcādalū
ꝑmittēdi ſūt.Nā non ē veꝝ ꝙ ſint per
mittēdi ēt ſimplici ꝑmiſſiōe.cū talis ꝑ
miſſio ſit ɔ̄ ius nāle dinū ꝛ canonicū.ꝛ
ɔ̄ vet⁹ ꝛ nouū teſtamētū.Et de h° ē tex
apt⁹ i.d.c.ſup eo.Uñ frať Girardus de
Senis.ꝛ Jo.an.veri⁹ dixere.Tñ Arch.
nō ſe firmat ſȝ tm̄ colligit argumētum
vt pōt patē ex ei⁹ ꝟbis q̄.ſ̄.retuli.Et cō
cludit dict⁹ frať Girard⁹ ꝛ Jo.an.i dcā
regula.pctm̄.ꝙ in dcō ɔtractu nō cadit
diſpēſatio:qꝛ nō pōt vitari mai⁹ malū
ſpūale q̄ ſit ɔtract⁹ vſurari⁹.Naȝ ē g̃
uiſſimū crimē ꝓpter q̄tuoꝛ.Primum
qꝛ vſurari⁹ cōtēnit deū audaci⁹.2° qꝛ
ɔtēnit nāȝ exp̄ſſius.3° qꝛ ɔtēnit ſcriptu
rā deteri⁹.4° qꝛ ɔtēnit iura diuīi⁹.Cō
tēnit nāq vſurari⁹ deū audaci⁹:qꝛ cū
i oib⁹ pctis q̄ ſūt ɔ̄ mādata dei hō vere
cūdeť ꝛ erubeſcat.i iſto pctō q̄tūcūq
ſit exp̄ſſe ɔ̄ mādatū dinū nō vr̄ ꝟecun
dari:ſȝ poti⁹ gloꝛiari.vt i.c.qꝛ i oib⁹.de
vſuris.2° dixi ꝙ ɔtēnit nāȝ exp̄ſſi⁹:qꝛ
vłt ꝙ nūerabilia ſicut denari⁹ ɔ̄ nām
ſupualeāt ſuo nūero.ꝛ pōderabilia ſic
auꝝ ſupualeāt ſuo pōderi.ꝛ mēſurabi
lia ſicut frumētuȝ ꝛ vinuȝ ſupualeant
ſue mēſure.Uñ bñ dictū ē ꝙ ɔtēnit na
turā exp̄ſſi⁹.3°. dixi ꝙ ɔtēnit ſcripturaȝ
deteri⁹.qꝛ eā uideť ɔtēnē ꝓpť infideli
tatē q̄ ē oppoſita fidei quā i baptiſmo
ꝓfeſſus ē.Nā ſi ꝑfecte credēt.ipoſſibi
le eēt ꝙ ɔ̄ deū ꝛ ſcripturā ipi⁹ ſic apte
ꝛ iuerecūde ꝓcedēt.Jteȝ ɔ̄ ſcripturas
vtriuſq teſti ſolēt tales ꝑtinacit̄ aſſe
rere ꝙ vſura non ſit pctm̄.ɔ̄ q̊s emana
uit cle.i.de vſuris.Jſtud aūt pōt adap
tari iudeis fenerātib⁹ inq̄tū exercent
uſuras ɔ̄ ꝓhibitōeȝ ueteris teſti:ſȝ ce
tera cōcernūt magis xp̄ianū exercēteȝ
vſuras.4° dixi ꝙ vſurari⁹ ɔtēnit iura
diuīi⁹:qꝛ ɔ̄ ius nāle diuū ꝛ canonicū cō
tinue ꝑſeuerat in iſto crimine vſq ad
moꝛtē.Et ꝓpť hoc ɔcludit Jo.an.poſt
frēȝ Girardū de Senis.in p̄allegata re
gula.peccatū.in 3°.ar.in fi.ꝙ ius canoni
cum nullo mō debȝ ꝑmittere ɔtractuȝ
uſurariū ēt ſimplici ꝑmiſſiōe ſolaȝ pe

nā ĩdulgēte ꝓpť aliq̄ꝺ maiꝰ maluꝫ ui
tandū. qꝛ regulariť loquēdo nullū eſt
maius maluꝫ contractu uſurario qꝺ̄ ꝑ
ip̄ꝫ ualeat uitari. Nō obſtat ꝙ eccľa to
lerat ꝓſtibula. vt in. c. inter opa. ꝺe ſpō
ſa. Nā eccľa tolerat ſimplici ꝑmiſſiōe
cā uitandi maius malū ſpūale. Unde
Augꝰ in ſermone ꝺe orꝺie ꝺicit. Aufer
meretrices ꝺe rebus humanis turbabͥ
oīa libidinibus. Et ꝑ ſanctū Tho. ſcꝺa
ſcꝺe. q. 10. arti. xi. Sed maius maluꝫ ꝙ̄
ſit uſura nō pōt uitari. qꝛ regulariť nō
reꝑitur maius maluꝫ qꝺ̄ ꝓpter ip̄am
poſſit uitari. ⁊ maxīe qꝛ mala que vitā
tur ꝑ ꝯtractū uſurariū ut plurimū ſūt
tꝑalia. ⁊ ſimiliť bona que ſolent ſequi
ex ꝯ̄ctu uſurario ſunt tꝑalia. Sꝫ nō ꝺꝫ ꝑ
mitti ſeu tolľari malū ſpūale ꝓpť uitā
dū malū tꝑaľ ľꝯſeq̄ndū bonū tꝑaľ. ut
ꝺič ſcūs Tho. ſcꝺa ſcꝺe. q. 10. ar. xi. ⁊ ꝺi
xi in p̄ceꝺēti ꝺubio poſt p̄ncipiū. Ex q
bus infero ꝙ ſi non eſt licituꝫ tolēare
iudeos ſub ꝺiſſimulatione. multo mi
nus licitum ē cuꝫ eis paciſci ut fenerē
tur ꝓ minoribus uſuriſ. Uñ ꝺñi tꝑales
grauiter peccāt ſuſtinētes ꝙ iudei in
ſuis ciuitatibꝰ fenerenť. Nā talis tole
rantia ē ꝯ̄ ius nāle ⁊ ꝯ̄ ius ꝺiuinum ⁊ ꝯ̄
ius canonicū. ⁊ ꝺeꝰ maxīe offendiť. qa
illud crimē ualde copioſe exerceť ⁊ ſꝑ
recipit reiteratiōeꝫ. Non gͦ mirꝫ ſi bel
lis affligimur: qꝛ ꝺeuſ ſolet corruptos
hominuꝫ mores bellis emendare atq̄
cōterere ut ꝺicit Augꝰ in p̄ li. caͦ p̄. ꝺe
ciui. ꝺei. Uñ hortādi ſūt om̄es ciues ut
huic tam graui crimini nullo pacto aſ
ſenſuꝫ p̄beāt. ſꝫ oibus uiribuſ ⁊ oi inge
nio huic tā graui malo reſiſtāt. Tūc. n.
ꝺeo cruentas uictimas ceꝺimꝰ qñ uſq̄
aꝺ ſanguinē ꝓ ꝟitate certamꝰ. ut ꝺicit
Aug. li. xͦ. ꝺe ciui. ꝺei. caͦ 4ͦ. ꝙ̄ ꝟo ꝺeo
p̄cioſuꝫ ſit hiꝰ ſacrificiū ip̄e nobis ꝺeꝰ
ꝺemōſtrauit q ꝓ nr̄a reꝺēptōe tale ſa
crificiū eē uoluit. Jtē Cicero liͦ p̄. ꝺe of
fi. ꝺū tractat qūo in euertendis ꝺecipi
enꝺiſue urbibꝰ agenꝺū ſit. in fine ſic i
gt. Oio iuſticie honeſtatiq̄ aꝺhereſcꝫ
ut eam conſeruet quāuis grauiter of
fenꝺat. morteq̄ appetat potius ꝙ̄ ꝺe
ſerat illa que ꝺixi. Nec ſibi aut ſue ur
bi ꝓfuturum putent ſi iudeos conꝺu
xerint aut ꝙ conducanť conſenſuꝫ pre
buerint. Audi quid ꝺicat ſanctus Euſe
bius ꝺe p̄paratione euangelica. liͦ 4ͦ.
caͦ 6ͦ. Omne quod bonum ē non ꝓꝺeſ
ſe non poteſt. ⁊ econtra quoꝺ malum ē
ꝺ. ſicut bonuꝫ nō poteſt non ꝓꝺeſſe. ita
etiam malum non poteſt non nocē. Jtē
eodem li. ca. pľt. Nec bonitateꝫ nocē:
nec prauitateꝫ ꝓꝺeſſe ſeu iuuare unq̄
poſſe. Nam ut non pōt caliditaſ ut ait
Plato frigiditatē inducere nec frigiꝺi
tas caliditatem: ſic nec iuſticia nocere
poteſt. Jtem mgř ſniarum liͦ 3ͦ ꝺiſ. 38.
ca. pľt. in fi. ingt. Nonnullis errare ali
quāꝺo ꝓfuit: ſeꝺ in uia peꝺum non in
uia moruꝫ. Hoc eſt aliquāꝺo ꝓfuit er
rare in uia peꝺum: quia quāꝺoq̄ quis
ꝑ talem errorē euaꝺit inimicū. uel ali
qñ caſum ſibi nociuuꝫ: ſꝫ errare in mo
ribꝰ nunq̄ fuit utile: qꝛ peccatū ē. Sed
audi quid ꝺicit Cicero in 3ͦ liͦ ꝺe offiͦ.
ſub caͦ ubi ponit excuſationes. cur tur
pia aliqñ fiāt ut turpia non uiꝺeantur
ubi ſic ꝺicit i fi. Nunq̄ igiť ē utile pec
care: qꝛ ſꝑ ē turpe. ⁊ qꝛ ſꝑ eſt honeſtuꝫ
uirꝫ bonū eē ſꝑ eſt utile. Jtē i ſtia para
doxa. peccare certe lꝫ nemini. Qꝺ̄ aūt
non licꝫ iꝺ hoc uno teneť ſi arguiť non
licere. Jꝺ ſiquiꝺē nec maius nec minꝰ
unq̄ fieri poteſt. qm̄ in eo peccatuꝫ ē ſi
non liceat. quoꝺ ſꝑ unū ⁊ iꝺē eſt nec ali
qñ lꝫ. Jtē erubeſce ſi creꝺis unq̄ malū
eſſe utile. Non. n. peccatū poteſt nō no
cere: ſꝫ ꝯſentire malo peccatū ē. Uñ nō
poterit tibi niſi nocē ſi conſentis ꝙ iu
ꝺei conducanť. Uñ Augꝰ li. 5ͦ ꝺe ciui.
ꝺei. caͦ xiͦ ꝺicit ꝙ ꝺeus fecit hoīem ra
tionale animal. qui cū peccātem non i
punitum eē ꝑmiſit nec ſine mīa ꝺereli
gt. Jtem liͦ p̄ caͦ 7ͦ in fi. ſic inquit. Pa
tientia ꝺei aꝺ penitentiam inuitat ma
los ſicut flagellum ꝺei aꝺ patientiam
eruꝺit bonos. Jtemq̄ miſericōꝺia ꝺei
fouenꝺos amplectitur bonos ſicut ſe
ueritas ꝺei puniendos corripit malos

Placuit qppe diuine pvidentie prepa
rare i poster bona iustis qbus nō fruē
tur iniusti. et mala impiis qbus non ex
cruciabunt boni. Vñ ēt scūs Leo papa
i sermōe sexto. de natiuitate dñi. Quid
ē aūt dilectissimi pacē hr̄e ad deuz nisi
velle quod iubet et nolle quod phibet
Si. n. humane amicitie pares aios et si
miles expetunt volūtates. nec vnq̄ di
uersitas mor ad firmā pōt venire con
cordiaz. qūo diuine pticeps erit pacis
cui ea placēt que deo displicēt. et his ap
petit delectari qb' illū nouit offendi?
Iter. Naz si in progenie carnali et stir
pe terrena claris parentibus genitos
vitia male cūuersatiōis obscurāt. et ipso
maior suor lumine soboles idigna cō
fundit. in quē exitum venient q pter
amorem mundi a generatiōe xp̄i non
metuunt abdicari. Si aūt ad humanā
ptinet laudē vt patr dec' in ple resplē
deat. q̄to magis gloriosuz ē ex deo na
tos i actoris sui imagine refulgē et illū
i se qui illos generauit oñdere: hec ille
Vñ si dei inimici eē nolum'. si amici et
filii eius esse desideram'. id velimus et
faciam' quod vult. et oīo fugiam' que
nō vult. In supiorib' aūt allegationi
bus i quib' rñdi ad cōsiliū mgr̄i Salua
ni dixi ciues hui' ciuitatis grauit pecca
re. et pro cōsentientib' debere reputari
nisi apud dñiu; istent q iudei ēt de ca
stellis expellant: q2 error cui nō resisti
tur approbat. et vitas cuz mime defen
sat opprimit. Negligē qppe cū possis
pturbare puersos. nihl' aliud ē q̄ fauē
nec caret scrupulo societatis occulte q
māifesto facinori desinit obuiare. Ite
rū. Cōsentire vr̄ errāti q ad resecanda
ea q̄ corrigi debēt nō occurrit. 83. dis. er
ror. et c. qd. n. pdest et c. consentire. et 86.
di. faciētis. et in. c. sic dignum. de homi.
Nunc dico q si aliq̄ casu ab illustrissi
mo dñio Veneciar hoc nō possz impe
trari. s. q iudei nō possint fenerari i ca
stris. ptorea tenent eis prohibere sub
magna pena ne mutuent ad vsuras in
hac ciuitate. et q nullo' liceat h facere

cōtractum vel recipere pignus. Non. n. hn̄t
lniam a dominio fenerandi in ista ciui
tate. Si. n. illi q recipiunt pecunias ab
eis mutuo mitterent ip̄imet pignora
p nunciū ppriuz. rarius mutuarent iu
dei sub vsuris. et sic de' non tātuz offen
deretur. Vñ pretores tenēt hanc inhi
bitōem facere iudeis et ēt xp̄ianis cōue
niētib' de pignore in hac ciuitate. ex q̄
iudei non hn̄t lniam fenerandi hic. al's
grauit peccant ptores hoc non facien
tes: ut i iuribus pallegatis. et i. c. ita pla
ne. et in. c. a malis. et in. c. recedite. in fi. 33
q. 4. Ex q̄. n. ius nāle diuz et canonicuz
non pmittit tales tolerari. illi qui tole
rant cū possint phibere grauit peccāt
et offendunt ius nāle diuinuz et canoni
cum. ¶ Laus Deo.

¶ Ex litteris Reuerendissimi dñi Fran
cisci Cardinalis Veneciar sancte Ro
mane ecclesie vicecācellarii; et ep̄i tunc
Veronensis directiuis dñis duodecim
et quinquaginta reipublice Veronen.
deputat].

¶ Sed quo ad mām iudeor p quib' cō
ducendis lniam petit] vt fen' exerce
ant. Hoc p vestra prudētia scire debe
tis nō eē in ptāte nostra neq alteri' vi
uentis in ea re votis vestris satisfacē.
obstante dei et dñi nr̄i phibitōe. cui ex
necessitate salutis oīs aia veluti eius
sublimi ptāti subdita obedire tenetur
Qui lz forte i aliquibus ciuitatib' ad
admitti videant. id nō tā ex lnia q̄: nun
q̄ dat q̄ ex quadā dissimulatōe ptran
sit. sicut cōtingit in aliquib' aliis i qb'
nullo iure nulla honestate lnia tal' cō
cedi pōt. Ver auctez absoluendi cōita
tem sup ea re de preterito vicario nr̄o
transmittimus etc.

¶ Datū Rome. 17. nouēbris. M. cccc. xli°

Incipit tabula capituloꝝ huius libri

Et p̊ de littera. A.

Tabula abbreuiaturarum.

Ac. Accursius
Al. Albertus
Ala. Alanus
Albri. Albricus
An. Antonius de butrio
An. Angelus de pusio
Auten. Autentica
Ar. Argumentum vel argumento
Archi. Archidiaconus
Az. Azo
Ber. Bernardus glosator decretaliũ
Bar. Bartolus
Bal. Baldus
Bartho. Bartholomeus glosator decreti
C. Codice
c. capitulum. seu capitulo. vel capituli vel centum
Cy. Cynus
Con. Confessorum. vel concordat. vel concordant
Conse. consecratione
Dy. Dynus
Di. distinctione
Eo. eodẽ titulo. vel capitulo. vel. §
Ea. eadem lege. seu distinctione. seu cã vel questione
Ex. extra decretum. in decretalibus
ff. digestis
fi. finali. vel in fine
Glo. Glosa
Goff. Goffredus

Her. Hermanus
Hosti. Hostiensis
Hugi. Hugolinus
i. prima. vel. i. idest
i. infra
Insti. Instituta
Inno. Innocentius
Ja. de are. Jacobus de arena
Jo. Johannes glosator decreti
Jo. an. Johannes andree
Ja. Jacobus de beluiso. vel de Rauena
l. lege
Li. libro
Lau. Laurentius
No. nota. vel notat. seu notatur
Op. opinio
Pe. Petrus
pe. penultimo
Pla. Placentinus
q. questione
Ray. Raymundus
R. rundeo. vel responsio. vel require
s. scilicet
se. sequenti vel sequentibus
s. supra
Su. summa. et in dubio intellige de summa confessorum
Tancre. Tancredus
Ti. titulus. vel titulo
Tho. Thomas
Ul. Uldricus
Guil. Guilielmus. s. glosator Ray. alias Guilielmus
Guil. duran. Guilielmus duranti
Vin. Vincentius
§. paragrapho. seu paragraphus. vel paragraphi. seu paragraphis

Sunt et alie abbreuiature que ut discernantur hic inferius subrogabuntur

Rubrice iuris ciuilis et canonici. et primo rubrice. ffor. et primo. ff. veteris

1 Adoptionibus
4 Alienatione iudicii mutandi causa facta
9 Ad legem acquiliam
10 Ad exhibendum
xl Aleatoribus
14 Ad legem rodiam de iactu
14 Ad senatusconsultum macedonianum
16 Ad velleianum
19 Actionibus empti et venditi
1 Constitutionibus principum
3 Calumniatoribus
4 Capitis diminutione
8 Coia prediorum
10 Coi diuidundo iudicio
12 Condictione causa data
12 Condictione ob turpem causam
12 Condictione indebiti
12 Condictione sine causa
13 Condictione furtiua
13 Condictione ex lege
13 Condictione triticaria
13 Constituta pecunia
13 Comodati vel econtra
16 Compensationibus
18 Contrahenda emptione
1 Diuisione rerum
4 Dolo malo
16 Depositi vel contra
20 Distractione pignorum
24 Donationibus inter virum et vxorem
24 Diuortiis
2 Eo per quem factum est
2 Edendo
4 Eo quod metus causa
4 Ex quibus causis maiores
13 Eo quod certo loco
14 Exercitoria actione
19 Extimatoria actione
21 Edilicio edicto
21 Euictionibus et duple stipulationibus
21 Exceptione rei iudicate et tradite
2 Ferus et dilationibus
5 Fideicommissaria hereditatis petitione
10 Finium regundorum
10 Familie herciscunde
22 Fide instrumentorum
23 Fundo dotali
xi Fugitiuis seruis
1 His qui sunt sui vel alieni iuris
3 His qui notantur infamia
9 His qui deiecerunt vel effuderunt

z ¶Si qs cautionib⁹ iudicio sistendi
5 ¶Si pars hereditatis petatur
6 ¶Si ager vectigalis vel emphiteca
rius petatur
7 ¶Si vsufructus petatur vel ad aliũ
pertinere negetur
8 ¶Seruitutibus
8 ¶Seruitutib⁹ rusticoꝝ ꝓdioꝝ
8 ¶Seruitutib⁹ vrbanoꝝ ꝓdioꝝ
8 ¶Si seruitus vendicetur vel ad ali
um pertinere negetur
9 ¶Si q̃drupes paupiez fecisse dicat
xi ¶Seruo corrupto
xi ¶Seruis fugitiuis
xi ¶Si mensor falsum modũ dixerit
i z ¶Si certum petatur
is ¶Seruis exportandis
z3 ¶Spõsalibus
z TRansactionibus
i3 Triticaria
i4 Tributoria actione
zz ¶Testibus
7 VSufructu ꝛ queẽadmodum qs
vsufructu vtatur
7 Usufructu accrescendo
7 ¶Usufructu earum rerum que vsu
consumuntur
7 ¶Usu ꝛ habitatione
7 ¶Usufructuarius quemadmodum
caueat
zz ¶Usuris ꝛ causis ꝛ fructibus

¶Rubrice inforciati

z ACtione rerum amotarum
3 Administratione ꝛ periculo
tutorum
3 ¶Anctoritate ꝛ consensu tutoꝝ
6 ¶Acqrenda vel obtinenda hẽditate
6 ¶Ad senatuscõsultũ sillanianum
io ¶Annuis legatis ꝛ fideicõmissis
xi ¶Alimentis ꝛ cibariis legatis
xi ¶Auro ꝛ argento legato
xi ¶Adimẽdis ꝛ trãsferendis legatis
iz ¶Ad legem falcidiam
i3 ¶Ad senatuscõsul. trebellianum
i5 ¶Assignandis libertis
i5 ¶Ad senatuscõsultuz terculianũ

i4 BOnoꝝ possessionibus
i4 Bonoꝝ possessione furioso
muto ꝛc.
i4 ¶Bonoꝝ possessione contra tabulas
i4 ¶Bonoꝝ possessione ẜm tabulas
i4 ¶Bonoꝝ possessione ex testõ milit
i5 ¶Bonis libertorum
z COncubinis
3 Confirmando tutore vel
curatore
4 ¶Contrario iudicio tutele ꝛ vtili
actione
4 ¶Curatoribus furiosi
5 ¶Conditoribus institutionum
iz Conditiõib⁹ ꝛ demõstrationib⁹
i4 ¶Contra tabulas
i4 ¶Collatione bonoꝝ
i4 ¶Cõiungẽdis cuz emãcipat liberis
i4 ¶Carboniano edicto
io DOte prelegata
i4 Dotis collatione
i4 Excusationib⁹ ꝛ tpib⁹ eaꝝ
4 Eo qui p tutore vel curatore
negocia gesserit
4 FIdeiussoribus ꝛ mandatori
bus ꝛ heredibus tutorum et
curatorum
io Fundo instructo ꝛ instrumẽ
to legato
i5 GRadibus ꝛ affinitatib⁹
5 HIs q̃ in testamento delent
5 Heredibus instituendis
xi His q̃ pene causa i testamẽ
tis relinquuntur
xi ¶His q̃ pro nõ scripto habentur
xi ¶His quibus vt indignis
z IMpensis in rebus dotalib⁹
factis
5 Iniusto rupto ꝛ irrito testa
mento
5 ¶Iure deliberandi
6 ¶Iure codicillorum
i4 ¶Iure patronatus
z LIberis agnoscendis
3 Legitimis tutoribus
5 Liberis ꝛ posthumis
7 ¶Legatis ꝛ fideicõmissis p°
8 ¶Legatis ꝛ fideicõmissis z°

Rubrice.ff.noui

xi Apud eũ a quo appellatur aliaꝫ causam
iz Ad municipales ⁊ de incolis
iz Albo scribendo
iz Administratione reꝝ ad ciuitateꝫ pertinentium
4 B Onis iudicis auctoritate possidendis
io Bonis dãnatorum
io Bonis eoꝝ qui ante sententiam mortem sibi consciuerunt
z C Ollusione detegenda
4 Confessis
4 Cessione bonorum
4 Curatore bonis dando
5 Cloacis
9 Concussionibus
9 Crimine expilare hereditatis
9 Crimine stellionatus
9 Collegiis illicitis ⁊ corporibus
io Custodia reoꝝ ⁊ exhibitione
io Cadaueribus punitorum
xi Captiuis ⁊ postliminiũ reuersis
xi Castrensi peculio
iz Censibus
i D Amno infecto
i Donationibus
i Donatione causa mortis
6 Diuersis ⁊ tpalibus p̃scriptioĩbus
6 Doli mali exceptione
7 Duobus reis constituendis
iz Decurionibus ⁊ eoꝝ filiis
iz Decretis ab ordine faciendis
E Dilibus curilibus
z Euictione libertatis
4 Ex quibus cãis in possessioẽꝫ eatur
6 Exceptõibus ⁊ p̃scriptionibus
6 Exceptione rei iudicate
6 Exceptione doli mali
9 Extraordinariis criminibus
9 Effractoribus ⁊ expilatoribus
xi Eum qui appellanti
iz Extraordinariis cognitionibus
z F Ideicõissariis libertatibus
5 Flumib⁹ ⁊ ne qd i flumie publico ripave eius fiat
5 Fonte

8 Fideiussoribus ⁊ mandatoribus
9 Furtis
9 Furti aduersus nautas
9 Furibus balneariis
5 Glande legenda
z I Ure aureoꝝ annulorum
5 Interdictis seu extraordinariis actionibus
5 Itinere actuq; priuato
8 Iudicatum solui
9 Incendio ruina naufragio
9 Iniuriis ⁊ famosis libellis
io Interdictis ⁊ relegatis ⁊ deportatis
xi Iure fisci
iz Iure immunitatis
z L Iberali causa
5 Locis ⁊ itinerib⁹ publicis
5 Loco publico fruendo
5 Libero homine exhibendo
5 Liberis exhibẽdis seu deducẽdis
6 Litigiosis
xi Libellis dimissoriis
iz Legationibus
z M Anumissionibus
z Manumissis vindicta
z Manumissionibus q̃ seruis
z Manumissis testamẽto
5 Migrando
iz Muneribus ⁊ honoribus
z N Atalibus restituendis
z Ne de statu defunctorũ post quinquenniũ queratur
5 Ne vis fiat ei q i possessiõe miss⁹ ẽ
5 Ne quid in loco sacro fiat
5 Ne qd i loco publico vl' itinere publico fiat
5 Ne qd in flumine publico ripave eius fiat q̊ aliter aqua fluat
8 Nouationibus ⁊ delegatõibus
xi Nil innouari appellatione pẽdẽte
iz Nundinis
i O Peris noui nunciatione
iz Operibus publicis
i P Ublicanis ⁊ vectigalibus
3 Pro soluto
3 Pro emptore
3 Pro herede
3 Pro donato
3 Pro derelicto

Rubꝛice Codicis

b 2

8 Si i cāʒ iudicati pign⁹ captū sit
8 Si cōis res pignori data sit
8 Si pign⁹ pignori datū sit
8 Si vendito pignore agatur
8 Si vn⁹ ex plrib⁹ hēdib⁹ creditor]
8 Si pignoris ꝯuentione
8 Solutionib⁹ ⁊ liberatiōibus
9 Si reus vl' accusator mortu⁹ fuēit
9 Si qs impatori maledixerit
9 Si qs cām cui⁹ tutor fuerit corru
perit
9 Sepulchro violato
9 Seditiosis ⁊ his q plebē
9 Sniam passis ⁊ restitutis
2 Ransactionibus
2 Tēporib⁹ i integꝝ restōis
4 Testibus
5 Testamentaria tutela
5 Tutorib⁹ vel curatoribus illustri
uʒ personarum
5 Tutore vl' cura. q satis nō dedit
5 Tutoribus suspectis
6 Testamēto militis
6 Testamētis ⁊ quēadmodū testam̄
ta ordinentur
7 Testamētaria manumissione
7 Tēporib⁹ ⁊ repatōib⁹ appellatōnuʒ
8 Tabulis exhibendis
i Eteri iure enucleando
i Ut lite pendente vel post
i Ut oms tā ciuiles q̄ȝ milita
res post admistratiōem
2 Ut nemo puatus titulo pdiis
2 Ut que desunt aduocatis partiuʒ
iudex suppleat
2 Ut nemini liceat siñ iudicis aucto
ritate
2 Ut nemini liceat sine iudice se vī
dicare
2 Ubi ⁊ apd quē cognitio restōis
2 Uxorib⁹ militū ⁊ eoꝝ qui
3 Ut nemo iuit⁹ agere cogatur vel
accusare
3 Ubi in rem actio
3 Ubi de rōciniis agi opʒ
3 Ubi de possessione agi opʒ
3 Ubi qs de curiali vel cohortali
3 Ubi cā fiscalis agitur

3 Ubi de fideicōmisso agi opʒ
3 Ubi de crimine agi opʒ
3 Ubi de hereditate agat
3 Ubi ꝯueniat q certo loco pmisit
3 Ubi de cā status agi opʒ
3 Ubi senatores vel clarissimi viri
3 Usufructu ⁊ habitatōne
4 Ut actiones ab hēdibus ⁊ ꝯ here
des incipiant
4 Usuris
4 Uectigalib⁹ ⁊ ꝯmissis
5 Ut mulier si añ annale spaciuʒ se
marito ꝯiunxit
5 Ubi petat tutor vel curator
5 Ubi pupilli educant
5 Usuris pupillaribus
5 Ubi cāe post pubertatem
6 Unde legitimi ⁊ vnde cognati
6 Unde liberi
6 Unde vir ⁊ vxor
6 Uerboꝝ ⁊ reꝝ significatione
6 Usuris ⁊ fructibus legatoꝝ
6 Ut i possessione fideicōmissoꝝ vel
legatoꝝ seruādoꝝ cā mit.
7 Uenditione libertatis
7 Usucapione p emptore
7 Usucapione p donato
7 Usucapione p dote
7 Usucapione p herede
7 Usucapione trāsformāda
7 Usuris rei iudicate
8 Unde vi
8 Uti possidetis
9 Ut infra certū tēpus criminalis q̄
stio terminetur
9 Ubi bonoꝝ raptorum

Rubrice Auctenticoꝝ

coll'.
3 Dministrantibus officia i
sacris appellatiōibus
4 Appellatōib⁹ ⁊ itra q̄ tēpa
oʒ appellari
6 Apd q̊s opʒ cāʒ dici monachos
6 Armis
7 Administrationibus
9 Appellationibus
9 Alienatione ⁊ emphiteosi

Rubrice institutionum

Sunt alie Rubrice in x° xi° ꝛ i2°li° Codicis ꝛ i vsib⁹ feudoꝝ q̄ hic ꝑrarū allegantur: iō eas ponere non curo

Rubrice iuris canonici

Hic ꝑ sciendū ꝙ decretū non distinguit̄ ꝑ Rūicas sꝫ i tres ꝓncipales ꝑtes q̈ꝝ ꝓma ↄtinet cētuꝫ ꝛ vnā distinctōes ꝛ sub qualibꝫ distinctōe capitl'a. Scd̄a ꝑs ↄtinet. 36. cās. ꝛ sub qualibꝫ cā qōes ꝛ sub qōnibus capitl'a. ꝛ. 33. cā a qōne. 3. vsqꝫ ad qōnem quartā interponit̄ tractatus de pnia: q diuidit̄ in. 7. distinctōnes. ꝛ sub q̈libet distinctōe capl'a. Tertia ꝑs est de ↄsecratione. q̄ diuidit̄ in. 5. distinctōes ꝛ sub qualibet distinctiōe capitula. Alii ꝟo libri iuris canonici Rūicas ↄtinent que sequuntur

z Sequestratiōe possessionum
i Seruis nō ordinādis ꝛ eoꝝ manu
missione
5 Simonia ꝛ ne aliqd ꝓ spūalibus
exigat vel ꝑmittatur
i Sindico
3 Solutionibus
5 Sortilegiis
4 Sponsalibus ꝛ mr̄imonio
4 Sponsa duorum
3 Statu monachoꝝ ꝛ canonicorum
regularium
3 Successionibus ab intestato
i Sūma trinitate ꝛ fide catholica
i Supplenda neglīa prelatorum
i T Emporibus ꝛ qualitate
ordinandorum
3 Testamentis ꝛ vltimis vo
luntatibus
z Testibus ꝛ attestationibus
z Testibus cogendis vel non
5 Torneamentis
i Transactionibus
i Translatione
i Treuga ꝛ pace
i V Iciatis corpore ordinādis
vel non
5 Uerborum significatione
3 Uita ꝛ honestate clericoꝝ
3 Uoto ꝛ voti redēptione
5 Usuris
z Ut lite nō ↄtestata nō ꝓcedat ad
testiū receptiouem vel ad diffi
nitiuam sn̄iam
3 Ut ecclesiastica beneficia sine di
minutione conferantur
z Ut lite pendente nil inouetur

Diuisio decretalis. ℞.

Prima creat cl'icos: officia ꝑparat ide
Altera iudiciū cū requisitis appellat
Tertia de vita ↄtractib' testaqȝ mētis
Nubē q̈rta docet ꝛ q̄ spectant ad illud
Ultima crimib' penas subiūgē curat

Rūice libri. 6. decretaliū

D E summa trinitate ꝛ fide ca
tholica
De constitutionibus
De rescriptis ꝛ eoꝝ interp̄tationibus
De consuetudine
De postulatione p̄latorum
De electione ꝛ electi potestate
De renunciatione
De supplenda neglīa p̄latorum
De tēmporibus ordinationum
De etate ꝛ qualitate ꝛ ordine preficiē
dorum
De filiis presbyteroꝝ ꝛ aliis illegitime
natis
De bigamis
De officio vicarii
De officio ꝛ ptāte iudicis delegati
De officio legati
De officio ordinarii
De maioritate ꝛ obedientia
De pactis
De procuratoribus
De his que vi metus ve causa fiūnt
De in integrum restitutione
De arbitris
De iudiciis
De foro competenti
De litis contestatōne
De iuramento calūnie
De restitutione spoliatorum
De dolo ꝛ ↄtumacia
De eo qui mittit in possessionē causa
rei seruande
Ut lite pendente nihil innouetur
De confessis
De testibus
De iureiurando
De exceptionibus
De p̄scriptionibus
De sententia ꝛ re iudicata
De appellationibus
De vita ꝛ honestate clericoꝝ
De clericis ↄiugatis
De clericis non residentibus in eccl'ia
vel p̄benda
De p̄bendis ꝛ dignitatibus
De clerico egrotante vel debilitato
De institutionibus

De concessione ecclesie ꝛ prebende nō vacantis
Ne sede vacante aliqd innouetur
De rebus ecclesie non alienandis
De rerum permutatione
De testamētis ꝛ vltimis voluntatibꝰ
De sepulturis
De decimis
De regularibus ꝛ transeuntibus ad religionem
De voto ꝛ voti redēptione
De statu regularium
De religiosis domibus
De capellis monachorum
De iure patronatus
De censibus ꝛ exactionibus tributoꝝ
De ɔsecratione ecclesie vel altaris
De reliquiis ꝛ veneratione sanctoꝝ
De imunitate' ecclesiarum
Ne clerici vel monachi seculaɼibꝰ negociis se imisceant
De sponsalibus ꝛ mr̄imoniis
De desponsatione impuberum
De cognatione spirituali
De accusationibꝰ inquisitionibus ꝛ denunciationibus
De hereticis ꝛ receptatoribus eorum
De scismaticis
De homicidio
De vsuris
De excessibus ꝑlatoꝝ ꝛ subditoꝝ
De priuilegiis ꝛ excessibus priuilegiatorum
De iniuriis ꝛ damno dato
De penis
De penitentiis ꝛ remissionibus
De sententia excōicationis
De ꝟboꝝ significatione
De regulis iuris

Rbꝛice clementinaꝝ

De sūma trinitate
De rescriptis
De electione
De renunciatione
De supplenda neglīa ꝑlatorum
De etate ꝛ qualitate
De officio vicarii
De officio delegati
De officio ordinarii
De in itegrum restitutione
De iudiciis
De foro competenti
De cā possessionis ꝛ ꝓprietatis
De dolo ꝛ ɔtumacia
Ut lite pendente
De sequestratione possessionis ꝛ fructuum
De probationibus
De testibus
De iureiurando
De exceptionibus
De sententia ꝛ re iudicata
De appellationibus
De vita ꝛ honestate clericorum
De prebendis ꝛ dignitatibus
De concessione prebende' ꝛ ecclesie nō vacantis
De rebus ecclesie nō alienandis
De rerum permutatione
De testamentis
De sepulturis
De regularibus
De statu monachorum
De religiosis domibus
De iure patronatus
De censibus ꝛ exactionibus ꝛ procurationibus
De celebratione missarum
De baptismo
De reliquiis ꝛ veneratione sanctoꝝ
De imunitate ecclesiarum
De consanguinitate ꝛ affinitate
De magistris
De iudeis ꝛ saracenis
De hereticis
De homicidio
De vsuris
De excessibus prelatorum
De priuilegiis
De penis
De penitentiis ꝛ remissionibus
De sententia excōicationis
De ꝟboꝝ significatione

Incipiunt canones pn̄iales extra
cti de verbo ad verbuȝ de summa fra
tris Astensis ordinis minoruȝ.libro 5°.
titulo.5z°.

Consideranduꝫ
est de canonibus peni
tentialibus.Ad quoruȝ
intelligentiaȝ prenotā
dum est.ꝙ sicut est in
scientiis practicis que versantur circa
opera:ꝙ sermo i vniuersali est īcert⁹
ꝛ dubius.sed cum applicatur ad singu
laria incipit quodāmodo habere certi
tudinem:vt qui non considerat circun
stantias particulares potius deuiet q̄
se rectificet.vt patet in medicina ꝛ sciē
tia morali.Sic est intelligendum in ꝓ
posito ꝙ canones instruunt in genera
li quomodo est penitētia imponenda
sed descensum ad singularia presbyte
ris discretis relinquunt qui considerāt
circunstantias personarum attenden
tes ad canones sicut ad regl'as directi
uas.quia si contra canones imponant
non recte imponūt.Nulli ergo presby
tero licȝ facere aliquid quod possit pa
truȝ regulis obuiare.di.38.nulli. In ca
nonibus autem maxime determinat̄
penitentia quo ad tempus ꝛ magis q̄
quo ad modum.quia illa determinatō
est certior ꝛ ꝯmunior.hec Bonauentu
ra.Ut ergo scias qualiter debet proce
dere arbitrium presbyteri non regula
riter sicut dictuȝ est.s̄.septennis est ꝓ
peccato mortali penitētia imponēda.
ꝛ hoc non tm̄ propter temporis diutur
nitatem:sȝ magis ꝓpter significatōeȝ
In veteri.n.lege Maria soror Moysi
lepra percussa separata fuit extra ca
stra septeȝ diebus.Numeri.12.Maria
significat penitentem. Interpretatur
enim amar mare.Hec penituit septē
diebus.sed nunc penitet septem annis
quod significatum ē Ezech.4° Dieȝ ꝓ
anno dedi tibi. Si queratur quare pe
nitētia sit aggrāuata.cuȝ lex noua sit lex
misericordie:R°. ꝙ hic est maior igra
titudo ꝓpt̄ maiorē grām.ꝛ maior cōtē
ptus ꝓpter maioreȝ dignitatem noue
legis in qua xp̄i sanguis est effusus.ꝛ
grauius peccatum ꝓpter statum pec
cantis qui debet esse perfectior. ꝛ vlte
rius satisfactio in lege noua debet esse
perfecta vt i pristinuȝ statuȝ reducat.
ꝛ qr sol i vna die non redit in idem pū
ctū:sȝ in anno.ideo dies conuersus ē in
annū.Rursum.quia perfectuȝ remedi
um ē in lege noua:iō ānus multiplica
ri dȝ per septem ꝓpter dona spūs sci re
cuperanda.ꝛ ꝓpter septeȝ dotes.s.tres
aie:ꝛ quatuor corporis obtinēdas.Hu
iusmodi aūt pnia non ē oibus iponēda
nec tm̄ est infirmanda:sȝ est insinuāda
vt cognoscatur q̄ grauis est culpa.hec
Bonauen.Licet auteȝ ꝓ singulis pec
catis criminalibus sit statuta talis pe
nitentia.debet tamen imponi magis vl̄
minus aspera ꝓut maioritas vel mi
noritas criminis cum ceteris circūstā
tiis hoc exposcit.vt in sequentibus pȝ
A predicta nāq̄ regula excipiunt̄ plu
rimi casus i quibus propter dignitatē
peccantis vel criminis enormitatem i
ponitur penitentia maior aliquādo ēt
ex variis causis minor.Ad hoc ergo ꝙ
presbyter circa penitentias disponen
do cautius arbitretur notandi sunt ca
sus in quibus per canones certe peni
tentie imponuntur: quos.s.canones te
netur presbyter scire.vt dictum est.s̄.
Sunt autem isti.

Primus ē ꝙ si p̄sb̄r fornicationem
fecerit.pniam.x.annorū faciat hoc mō
.s.ꝙ sit inclusus siue a ceteris in aliq̄ lo
co remotus.sacco indutus.ꝛ humi pro
stratus misericordiam dei iugiter iplo
rās.p̄mis trib⁹ mēsib⁹ ꝯtinuis a vespe
in vesperā pane ꝛ aqua vtat̄ exceptis
dn̄icis dieb⁹ ꝛ festis precipuis in quib⁹
modico vino pisciculis ꝛ leguminibus
recreet̄.Elapsis aūt sic trib⁹ p̄mis mē
sib⁹ d̄ illo loco exeat nō tm̄ in publicuȝ
ꝓcedat ne ppl's i eū scādalizet̄.Et ꝑ h°.

vr̄ ꝙ i publico crimine loq̄t. P⁹ h° re
sūptis virib⁹ aliquātulū vnū ānū ꝛ di
midiū i pane ꝛ aq̄ expleat. except] dn̄i
cis ꝛ aliis p̄cipuis festis. i qb⁹ vino san
guine. ouis. ꝛ caseo poterit vti. Finito
sic p̄ āno ꝛ dimidio. ꝑticeps fit corporis
dn̄i. ꝛ ad pacē veniat. ꝛ ad p̄s cum aliis
frib⁹ canēdo s i choro vltim⁹ recipitur
Ad cornu tn̄ altaris nō accedat. ſ; mio
rū ordinū tm̄ officia gerat. deinde vſq;
ad ꝯpletōe; septimi āni tres ltimas fe
rias. s. scd̄a; q̄rtā ꝛ sextā except] dieb⁹
pascalib⁹ q ſt. 50. i pane ꝛ aq̄ ieiunet. se
cūdā tn̄ feriā vno psalterio vl' denario
si sit opari⁹ redimē potit. Et sic cū septi
mū ānū ꝯpleuerit pōt eū ep̄s ad gradū
p̄stinū reuocare. ita tn̄ ꝙ i trib⁹ ānis se
quētib⁹ sine vlla redēptōne oi sexta fe
ria i pane ꝛ aq̄ ieiunet. Et eade; pn̄ia i
ponēda ē p̄sb̄ro de oib⁹ aliis pctis que
depositōe; iducūt. Probāt āt hec oia.
is. di. p̄sb̄r si fornicatōe;. qd̄ intelligunt
qdā de simplici fornicatione. alii forte
meli⁹ ſm Ray. de adulterio vel incestu
puta quia cognouit ꝯiugata; ꝯsangui
neam vel affinem.

¶ 2⁹ casus ē si p̄sb̄r cognouit filiā suā
spūalē quā. s. baptizauit: vl' i baptismo
vl' i ꝯfirmatōe tenuit. vl' que sibi ꝯfessa
fuit. d; pn̄ia; agē. 12. ānis. ꝛ ēt d; deponi
si crimē sit manifestū ꝛ ꝑegrinando. 15
ānis peniteat. ꝛ postea mōasteriū itret
tota vita sua moratur⁹ ibidē. Ep̄us ꝟo
q talia cōmisit. peniteat. 15. annis. Ipsa
ꝟo mlier d; oia reliquē ꝛ res suas pau
ꝑibus dare. ꝛ cōuersa vſq; ad mortē in
mōasterio deo seruire. 30. q. i. si qs sacer
dos. ꝛ. c. non debet.

¶ 3⁹ ē ꝙ q cūq; filiā suā spūalē vl' ma
tre; cognoscit. 7. ānis peniteat. ꝛ silr̄ ei
ꝯsentiētes. 30. q. 3 non oportet.

¶ 4⁹ ē ꝙ q ꝯ̄bit cū aliq̄ alii desp̄ōsata
ꝑ ꝟba de p̄nti. ip̄a dimissa. 40. diebus
ieiunet i pane ꝛ aq̄. ꝛ sequētib⁹. 7. ānis.
peniteat. ex̄ de sp̄ō. duo. accepisti.

¶ 5⁹ ē ꝙ q cognoscit duas ꝯmatres vl'
sorores. siue vxor viuat. siue non. admi
nus. 7. annis peniteat. l; plus debe;. 30
q. 4. si presbyter.

¶ 6⁹ est ꝙ q cognouerit monialē siue
deuotā. x. ānis peniteat. ꝛ silr̄ ip̄a ſ; for
mā traditā. 27. q. i. de filia. ꝛ. c. deuota;.
In quoꝝ p̄. c. dr̄ ꝙ si filia ep̄i vel p̄sb̄ri
vel diaconi post votū solēne ꝯtraxērit
mr̄imoniū nō admittat ad coione;. ni
si marito defuncto pn̄ia; egerit. Si āt
eo viuēte decesserit ꝛ pn̄iam egerit. et
cōione; petierit. tm̄ in fin̄ vite recipiet
eā. In 2° . c. dr̄ ꝙ deuota peccās nō ē re
cipienda i ecclesia: nisi peccare desierit
ꝛ desinēs egerit pn̄iam. x. annis. postea
recipiatur ad coionem. ꝛ āteq̄ in eccle
sia admittatur ad oratione; ad nulli⁹
ꝯuiuiū xp̄iane mulieris accedat.

¶ 7⁹ est de eo qui ignorant cognoscit
duas sorores. vel mr̄e; ꝛ filiam. vl' ami
tam ꝛ neptem. peniteat. 7. annis. Si āt
scient. ꝑpetuo p̄uetur coniugio. 34. q. 3
Si quis cum duabus.

¶ 8⁹ est ꝙ q ducit in vxorē eā quā pol
luit ꝑ adulteriū peniteat. 5. annis. 31. q.
i. si qua vidua.

¶ 9⁹ est ꝙ q ꝯ̄ nām peccauit si sit cleri
cus d; deponi vel religioni tradi si cor
rigibilis appareat ad perpetuam pēi
tentiā ꝑagendā. Si ꝟo sit laicus a cetu
fideliū vſq; ad ꝯdignā satisfactiōe; d;
fieri alienus. ex̄ de exces. p̄la. clici. Hoc
eni viciū mai⁹ est q̄ cognoscē mr̄em.
32. q. 7. adulterii. ꝛ ē Augl. Adulterii in
qt malū vincit fornicatiōe;. vincit aūt
ab icestu fornicatio. Pei⁹. n. ē cu; mr̄e
q̄ cū aliena vxore concubere: ſ; oium
hoꝝ pessimū ē qd̄ ꝯtra nā; fit. vt si vir
membro mulieris non ad hoc conces
so voluerit vti. hec Augu⁹. Quocunq;
autem modo tale factum exerceatur
preterq̄ inter virum ꝛ feminam ordi
nate in vase debito. vicium contra na
turam ꝛ sodomiticum iudicatur. vt di
cit Ray.

¶ x⁹ est ꝙ q coierit cu; brutis penite
at plus q̄. 7. annis. ꝛ silr̄ pro incestu. 32
q. 2. hoc ip̄m. ꝛ. §. se.

¶ xi⁹ ē ꝙ p̄sbyter q interest clandesti
nis nuptiis triennio suspēdit. ꝛ si culpa

exegerit grauiꝰ puniat̃. extra de clã. de
spon. cum inhibitio.

¶ 12ꝰ est ꝙ q votũ simplex violauẽit
peniteat tribus annis. 27. dis. si vir.

¶ 13ꝰ est ꝙ qui excõicatus celebraue
rit dꝫ triennio penitẽ. ⁊ feria. 2. 4. ⁊. 6. a
vino ⁊ carnibꝰ abstinere. xi. q. 3. de his.
De pena ꝟo degradati celebrantis, hr̃
di. 50. accedens

¶ 14ꝰ est ꝙ homicida voluntariꝰ sin̄
spe restitutionis deponit̃. ⁊ peniteat. 7
annis. dis. 50. miror.

¶ 15ꝰ est ꝙ homicida casualis penite
at. 5. annis ⁊ hoc ſꝫ Ray. si culpa casuꝫ
p̄cessit. alit̃ nõ nisi forte ad cautelã. dis.
50. eos. ⁊ duobus. c. se.

¶ 16ꝰ est ꝙ si qs fecerit hõicidiũ ꝓpt̃
nccitatẽ euitabilẽ. peniteat. 2. an. di. 50
c. de his clericis. q lꝫ si euitabilr̃ eẽt i nul
lo sibi iputaret̃. 50. di. qꝛ te. Qð veꝝ est
quo ad culpã. sꝫ bonuꝫ eẽt ꝙ penitẽt q̊
ad cautelã ⁊ inocentiã suã eccl'e ostẽdẽ
dã. ex̃ de homi. c. 2°. §. vlti. Et ſm Ray.
forte distingui põt i homicidio necessa
rio sicut i casuali. s. vtꝝ culpa p̄cesserit
nccitatẽ vel nõ. ar. dist. 50. de his. nõ. ex̃
de homi. interfecisti. Sed ⁊ si qs ꝑ insa
niaꝫ ↄmittat hõicidiũ nõ ei iputat̃. 3. q.
4. iudicas. qn ẽt q intuitu discipline in
caute ꝑcutiẽdo occiderit deponit̃. ex̃ ð
hõi. p̄sbꝛꝫ. 15. q. i. si qs nõ iratꝰ. Sꝫ qui li
gatũ latronẽ iterficit deponit̃. extra de
homi. suscepimꝰ. Qui autẽ latronẽ oc
cultũ occidit quẽ viuũ ↄp̄hendẽ potu
it. 40. diebꝰ nõ intret eccl'iaꝫ ⁊ al' peni
tere dꝫ. ex̃ eo. c. 2° vbi ð hoc dr̃. Qui ꝟo
paganũ vl' iudeũ occidit peniteat. 40
diebus. di. 50. §. qui nõ odii.

¶ 17ꝰ ẽ ꝙ mr̃icida peniteat. x. annis ſꝫ
formã satis apte traditã. 30. q. 3. latoreꝫ
Uxoricide ꝟo grauior pn̄ia debꝫ iponi
Tal'n. ⁊ q dñꝫ occidit nunq̄ eqtat nec
vehiculo portat̃. nec mr̃imoniuꝫ cõtra
hit vsq̄ ad. x. ãnos. carnes nõ comedit.
nec vinũ bibit. ⁊ alia q̃ habẽt̃. 33. q. 2. ad
monere. ⁊. c. qcunq̄. Imponit̃ aũt pn̄ia
maior vxoricide. nõ qꝛ illud pctm̃ sit g̃
uiꝰ isto: ſꝫ qꝛ hoĩes ꝓniores sunt ad oc
cidendũ vxores q̄ mr̃es. Maiꝰ. n. pctm̃
ẽ occidẽ mr̃em q̄ vxorẽ occidẽ. vt dicit
Bona. in 4.° sniaruꝫ. ⁊ cõiter oẽs doct.
Guil. ꝟo durã. tenet ↄ̃riũ in reꝑtorio ꝓ
eo ꝙ uxoricide iponit̃ pn̄ia maior. Mi
hi aũt magis placet sn̄ia alioꝝ. Sꝫ qua
lẽ pn̄iaꝫ agẽ debẽt q filios occidũt? R.°
Aut ẽ certũ ꝙ ip̄imet scient̃ interfece
rũt. ⁊ sic dꝫ eis iponi pn̄ia maior q̄ pro
alio hoicidio. ar. ex̃ eo. c. vlti. i tex. ⁊ glo
⁊ de homi. cũ iuramẽto. de pe. dis. i. aut
facta. In hoc tñ casu vir vxorẽ recupe
rat quã coactꝰ abiurauẽat. ⁊ ip̄a pn̄iaꝫ
agit ſꝫ arbitriuꝫ ep̄i. ita ꝙ si hꝫ alios fi
lios pacifice gub̄nare possit eos vxor.
ex̃ eo. itelleximꝰ. Qð si viꝝ nõ hꝫ iduci
dꝫ vt itret religionẽ. ad qð si nõ põt iñ
duci tutiꝰ est ei dare lniam nubẽdi: vt
ex̃ eo. veniẽs. Et hoc qñ timet̃ de icon
tinẽtia. al' nõ. vt pꝫ. 31. q. 2. i adolescẽtia.
Et si pr̃ sit cl'icꝰ ab officio altar̄ dꝫ ꝑpe
tuo abstinẽ. ⁊ ei grauior q̄ laico: non tñ
publica nisi veniat i publicũ pn̄ia dꝫ i
poni. vt ex̃ de pe. q̄situ. Aut certũ ẽ ꝙ ñ
iterfecerũt spõte nec i culpa fuerũt: sꝫ
cãu fortuito ↄtigit. ⁊ sic de stricto iure i
nullo tenent̃. ar. ex̃ de hõi. ex lr̃is. 2° ⁊. c
Iohes. ⁊. c. vlti. Nisi velint ad cautelã
penitẽ. In dubio tñ p̄sumit̃ ꝙ nõ h° ex
certa scia: sꝫ potiꝰ ex incuria ꝓuenerit.
ex̃ ð p̄sũ. afferte. Aut certũ ẽ ꝙ ñ exhi
buerũt oẽꝫ diligẽtiã quam potuerũt ⁊
debuerũt. ⁊ sic culpa p̄cessit casuꝫ. Et si
sit g̃uis cl'pa. vt si posuit pueꝝ i medio
vtriusq̄ ſꝫ arbitriũ pn̄iarii. ipõit̃ pn̄ia
5. vl'. 7. ãnoꝝ. 50. di. si q̄ femina. ⁊. c. se. ⁊. c.
si qs spõte. occulta si sit occl'tũ. publica
si sit publicũ. ⁊ maior si i lecto suffocet̃
q̄ si i cunis. ⁊ maiõ p̄sbꝛo greco q̄ laico
vt hr̃ ex̃ ð pe. q̄situ. Et lꝫ dispẽset̃ q̊ ad
pn̄iaꝫ q̃ ẽ arbitraria. vt dr̃ ibidẽ. nõ tñ q̊
ad ordines ꝓpt̃ hõicidiũ qð ẽ delictuꝫ
enorme ⁊ idispẽsabile. di. 50. miror. Si
aũt culpa q̃ p̄cessit casuꝫ sit leuis. vt si
posuit pueꝝ in eodẽ lecto longe tñ a se
iponit̃ pn̄ia triũ annoꝝ. Scðm hoc in
tellige illð. ex̃ eo. de ifantibꝰ. Monẽdi
g° st̃ ꝑentes ꝙ tã tenellos secũ i vno ñ

collocēt lecto.ne qualibꝫ neglīa iterue niente opp̄māatur ꝛ suffocent.vt.ꝛ.q.5. ꝯsuluisti. Et hoc mō distinguit Hosti. ꝛ Ber.ex̄ de infantibꝰ.Quid de illis q filios vel seruos suos infantes vel ēt adultos languidos relegata pietate ex ponūt.i.ex̄ se ponunt añ eccl̄ias: ut ali qui moti misericōdia colligāt eos? R̄o Tales grauit peccant:qꝛ cū ignoret se pe ꝯsanguinitas expositoꝝ: ꝯhere pos sent mr̄imoniū cū sorore vel cuꝫ ꝯsan guinea iō exponens tenet de hoc pctō penitē ꝛ est puniendus sicut exposit'si sciēter cū tali ꝯtraheret puniret.extra de peni.officii.scōꝫ Hosti. talis.n.scōꝫ Ray.ē tāq̄ hōicida iudicādus q hoieꝫ sibi ita coniūctū ꝑiculo mortis expōit Consideratis tñ circūstantiis ꝛ vtꝝ ob hoc mors secuta fuerit vł nō fuerit.pe nitentia moderāda erit.Erūt aūt tales irregulares ꝫ Ray.si mors inde sit se cuta.qꝛ.s.fuerūt i culpa eos exponēdo vel alimēta negādo. Tñ ꝫ Ro.si i nul la culpa fuissent:qꝛ forte nec elȳnas q̄ rendo.nec aliter eos alere possent.irre gulares nō essent nec peccarent.

18' est q̄ q presbꝫ interfecit penite at.12.annis.extra de pe.ꝛ re.c.2o De pēi tentia vo eiꝰ q occidit mōachū vel cle ricū subdiaconū vel diaconū.habet.17 q.4.qui occiderit. De pnia aūt eiꝰ qui machinat i mortē dñi sui vel i regimē eiꝰ.habet.23.q.vlt.§.si quis.

19' ē q iiuste aliū ad mortē accusat. 40.diebus in pane ꝛ aqua ꝑ.7.an.ieiu net ꝛ peniteat.ꝛ hoc si accusatꝰ sit occi sus.Si aūt tm̄ mēbꝝ ꝑdiderit.triennio peniteat.ex̄ de accu.accusasti. Hostiē. vo ꝛ Jo.de deo. i ieiunādo itellexerūt q̄ p̄mꝰ peniteat ꝑ septē ānos quolibet anno ieiunādo.40.diebꝰ in pane ꝛ aq̄ 2ꝰ vo ꝑ tres ānos.Guil.vo durā. itelle xit ꝑut lr̄a magl sonat.s.q̄ p̄mꝰ ieiūa bit.40.diebꝰ i pane ꝛ aq̄ siue ꝯtinue si ue iterpollate.ꝛ ꝑ septeꝫ annos ieiuna bit ꝛ penitebit.nō tñ in pane ꝛ aq̄.sꝫ ad arbitriū p̄sbyteri.2ꝰ vo per.3.q̄dragesi mas p̄ma añ natalē dñi.secūda āte ꝑa

sca ftia añ scm̄ Johem.Has.n.istituit beatus Petrus.vt habetur i cronicis. Jeiunabit aūt tūc i pane ꝛ aqua. Pro bātur hec ꝫ Hostiē. 22.q.5.c.p̄.2o ꝛ 3o

20' q̄ ꝑiurꝰ.40.diebꝰ in pane ꝛ aq̄ ieiunet:ꝛ septē annis sequētibꝰ penite at.ꝛ sꝑ debꝫ eē in pnia.s.interiori.6.q.i. quicunq̄

21' q̄ qui ꝯpulsus ꝯditiōalit a dño scient ꝑiurat.si liber sit.40.diebꝰ i pa ne ꝛ aqua.ꝛ hoc ꝫ glo. itellige vel cōti nue vel iterpollate peniteat.ꝛ septem annis sequentibus.nō tñ in pane ꝛ aq̄. vt dicit glo.si vo seruꝰ sit eiꝰ q euꝫ coe git.tribꝰ q̄dragesimis ꝛ lrimis feriis.s. 2.4.ꝛ.6.22.q.5.qui ꝯpulsus.

22' q̄ q iurat in manu epi vel i cru ce cōsecrata:peniteat tribus annis.Si vo i cruce nō ꝯsecrata vno anno. Qui vo coactus ꝛ ignorans ignorātia iuris ꝛ postea cognoscit: peniteat tribꝰ qua dragesimis.22.q.5.c.2o Qui vo coactꝰ ꝑ vita redimenda vel qualibet cā vel necessitate ꝑiurat. qꝛ corpꝰ plꝰ q̄ aiaꝫ dilexit.tribꝰ q̄dragesimis peniteat.ea q.c.si qs coactꝰ.Alii indicunt tres ānos ꝛ vnū ex his in pane ꝛ aqua.

23' est q̄ qui falsuꝫ scient iurat vel aliū iurare cogit. diebꝰ.40. peniteat i pane ꝛ aqua:ꝛ septē sequentibꝰ annis nunq̄ sit sine pnia.s.interiori. Alii ēt si conscii fuerint similit peniteant.22.q. 5.si qs conuictus.

24' q̄ qui mēsurat in falsa mēsura 30.diebꝰ in pane ꝛ aqua ieiunet. ex̄ de ꝯtra.emp.vt mēsure.De pena vo falsa rii lr̄aꝝ habet ex̄ eo.ad audientiaꝫ.ꝛ.c. dura.ꝛ.c.ad falsarioꝝ. ꝛ de vbo.signifi. nouimus.

25' est q̄ q frangūt pniaꝫ solēneꝫ si ue redeūdo ad crimina p̄ora vel sitia siue redeūdo ad negociatiōem vel mi litiā secularē q̄ sibi fuerāt iterdicta. so la intra ecclīam fidelibꝰ orōne iungūt a coione suspendunt.a catholicoꝝ ꝯui uiis separant.ꝛ penitere debēt.x.an.ꝛ coicent i fine vite.33.q.2.de his vo.ꝛ de pe.di.5.si quis vo.

26ꝰ est ꝙ qui canit missam ⁊ nõ cõi
cat dȝ vno anno penitere ⁊ interiȝ mis
sas nõ cantare. de ↄse. di. 5. relatũ.
27ꝰ ē ꝙ p̄sbr̄ q mortuũ cl'icum ĩuol
uit ĩ palla altaris peniteat. x. annis: et
mẽsibꝰ. 5. Diaconꝰ ꝟo triẽnio ⁊ dimidio
de ↄse. di. i. nemo ꝑ ignorantiã.
28ꝰ ꝙ q ↄmittit sacrilegiũ eccl'iam
violãdo vl' chrisma siue calicẽ sacrum
pollutis mãibꝰ accipit vel sil'ia sacrile
gia ↄmittit. peniteat. 7. annis. p̊ ãno ex̄
cimiteriũ qđ violauit ↄsistat. scđo ãno
añ fores eccl'e. 3º in eccl'a. ⁊ ĩ hoc triẽnio
carnes nõ comedat. vinũ nõ bibat nisi
ĩ pasca vl' natali. ñ offerat nec cõionem
accipiat. q̄rto ãno cõicabit: ⁊ ĩ illo ⁊ ĩ 5º
⁊ ĩ 6º ⁊ ĩ 7º tribꝰ feriis a carnibꝰ ⁊ vino
abstineat ieiunãdo. 12. q. 2. demon. Cõ
burẽs aũt eccl'iã. 15. ãnis peniteat ⁊ eaȝ
restituat. 17. q. 4. §. si qs. ⁊ in ꝟsu. maiꝰ.
De pena ꝟo raptoris siue furis rei ec
clesiastice. ⁊ đ pena fur̄ ⁊ effractor̄ tã
clerici q̄ȝ laici. hẽt ea. q. §. pctã. ⁊. c. si qs
clericus.
29ꝰ ꝙ si ꝑentes frãgũt spõsalia fili
orũ a cõione triennio sepent. ⁊ sil'r filii
si sint ĩ culpa. Si tñ filii hȝ ꝓmissionem
fcãȝ ↄ̄xerit excusant vtiq̄ȝ. s. q̊ ad penaȝ
eccl'e: sȝ nõ quo ad reatũ. ex q̊ dederũt
operã in ↄtrariũ. 31. q. 3. si qui parentes
ar. de pe. di. i. si cui.
30ꝰ est ꝙ q blasphemauerit publi
ce deũ vl' aliquẽ scõꝝ ⁊ marie btãȝ vir
ginẽ: illi dȝ ep̄s hãc pniaȝ iniũgere. s. ut
septẽ diebꝰ dñicis pre foribꝰ eccl'e ĩ ma
nifesto dũ missa cantat existat. ⁊ vltio
illoꝝ dieꝝ dñicoꝝ palliũ ⁊ calciamenta
deponat ⁊ corrigiã ligatã circa collum
hẽat. ⁊ septẽ p̄cedẽtibꝰ sextis feriis ĩ pa
ne ⁊ aq̄ ieiunet eccl'aȝ nullatenꝰ ingres
surꝰ. ⁊ q̊libȝ p̄dcõꝝ dieꝝ tres paupes vl'
duos vl' saltẽ vnuȝ reficiat si põt. Et si
ñ põt hec pena ĩ aliã ↄmutet. Qđ si re
nuerit agẽ oia sup̄dcã ĩterdicat sibi ec
clesia. ⁊ ĩ morte p̄uet eccl'iastica sepul
tura. ex̄ de maledi. statuimus. Itẽ blas
phemꝰ si diues fuerit. 40. aliogn. 30. vl'
20. ⁊ si ad hoc nõ sufficiat qnq̄ȝ solidoꝝ
vsualis monete pena mulctet nullã q̄ȝ
miaȝ in hoc habiturꝰ. vt dr̄ ibidẽ. s. qn
soluat qnq̄ȝ solidos. q̊s si ñ hȝ currat ꝑ
ciuitatẽ. vl' ↄmutetur ĩ penã aliã tꝑalẽ
Hec ãt pena soluet ei q cõdẽnat. i. ptã
ti secl'ari. Hãc. n. penã tꝑalẽ p̄cepit pa
pa iponi ꝑ ptãteȝ tꝑalẽ. ꝙ si neglexẽit
ꝑ epm p̄cipit cogi. hec Hosti. Habȝ ãt
p̄dcã pẽa locũ hȝ Gof. cũ qs blasphẽat
nõ ex ira vel ebrietate vl' demẽtia: qa
tũc cũ eo benigniꝰ ageret. 2. q. 3. si quis
iratꝰ. §. notãdũ. Scđm ꝟo Hostiẽ. hec
pẽa ē spãl'r iducta ↄ̄ eos q deũ blasphe
mãt ex ira. Nõ. n. aliqs de leui blasphe
mat deuȝ nisi iratꝰ. Tãta tñ posset esse
iracũdia ꝙ eqpararet demẽtie. ⁊ tunc
illđ qđ dicit Gof. locum posset hr̄e. hec
Hosti. Quid si qs iuret ꝑ caput vel ꝑ
vẽtrẽ vel corpꝰ vel capillũ? Rñdȝ Ho
sti. si faciat hoc affirmãdo vel iurãdo.
nõ hȝ locũ hec pena. Secꝰ est si faciat
hoc detestãdo vel vituperãdo lȝ iratꝰ.
Itẽ hȝ Gof. ⁊ Hosti. hec q̄ dicunt de pe
na tꝑali fiũt iudice ꝓ tribunali sedẽte
In iudicio aũt aie p̄sbr̄ discretꝰ molliẽ
do rigorẽ dispẽsare poterit ex cã circa
penã spũaleȝ supiorẽ. 25. q. 6. penitenti
bus. hec Hosti. Itẽ clericꝰ blasphemꝰ
maxie p̄sbr̄ cogat ad veniã postulãdã.
ꝙ si noluerit degradet. di. 46. clericus.
Notãdũ ꝟo ꝙ blasphemꝰ ſm leges ē
decapitandꝰ. vt in Autẽ. vt nõ luxuriẽ
tur ↄ̄ nãm circa mediũ. coll'. 6. Scđȝ ꝟo
canonẽ antiquũ clericꝰ erat degradan
dus ⁊ laicꝰ excõicãdus. 22. q. i. si qs ꝑ ca
pillũ. Hodie ꝟo laicꝰ aget pniam sup̄
dcãȝ. s. illiꝰ canonis statuimꝰ. ⁊ hº si pu
blice blasphemauit. Si. n. occulte. non
penitebit publice: vt puto. Clericꝰ ꝟo
hodie ē corrigẽdꝰ pena arbitraria ⁊ oc
culta: non illa que ē publica. Clericꝰ. n.
publice nõ dȝ penitẽ. Si ãt rebell' fuẽit
vel sepiꝰ hoc cõmiserit. locũ hȝ pena le
gis. s. vt laicꝰ decapitet ĩ foro ciuili. ⁊ ĩ
canonico anathematizet. i. eccl'ie ĩgres
sus sibi ĩterdicat. ⁊ ĩ morte p̄uet eccl'a
stica sepultura. Clericꝰ ꝟo degradetur
hec Hosti. ti. de maledicis.

¶ 31ꝰ ē de p̄ſbro q reuelat ↄfeſſionē ꝙ
de iure antiq̊ dꝫ deponi.⁊ oībus diebꝰ
vite ſue ignominioſus peregrinari.de
pe.di.6.ſacerdos ⁊c̄.vt.ſ.ↄfeſſiōis cela.
§.2° ꝑ totū.vſqꝫ ad.§.3.
¶ 32ꝰ ē ꝙ q i dicēdis horis canonicis ⁊
aliis officiis diuinis diſcrepat a ↄſuetu
dine ꝓprie metropolitane eccl'e.6.mē
ſibus p̄uat coione ſi hoc accidat ex cō
tēptu.12.di de his.
¶ 33ꝰ ꝙ ep̄s q ordinat ſine cā iuſta cle
ricū inuitū aut reclamātē vel penitꝰ i
uitū abſolute ſuſpēdit anno vno.74.
diſt.c.p̄.
¶ 34ꝰ ꝙ ep̄s q correctōeꝫ de vēditiōe
miſterioꝝ diſſimulat duobꝰ mēſibus.
p̄ſbr.4.diaconꝰ tribꝰ.ſubdiaconꝰ ⁊ ce
teri ad arbitriū iudicis penitē dꝫ.1.q.1.
quicquid inuiſibilis.
¶ 35ꝰ ꝙ ſortilegꝰ.40.diebus peniteat
ex̄ de ſortil.requiſiſti.
¶ 36ꝰ ꝙ q videt in aſtrolabio peniteat
duobꝰ annis.ex̄ de ſortil. ex tuaꝝ.
¶ 37ꝰ eſt de ſtilla ſanguinis altaris ca
dentis ſuper terrā:vel aliquid aliud ꝓ
pter negl'iam p̄ſbri.dꝫ p̄ſbr penitē.40.
diebꝰ.Si cecidit ſuꝑ pallio altaris peni
teat.4.diebus.de ↄſe.di.2.c.ſi ꝑ negl'iā
¶ 38ꝰ eſt ꝙ ſi aliqs euomit euchariſti
aꝫ ꝓpt ebrietatē vel voracitateꝫ.ſi lai
cus peniteat.40.diebꝰ. Si cl'icꝰ vl' mo
nachꝰ vel p̄ſbr.vel diaconus. peniteat
70.diebꝰ.Si ep̄s peniteat.90.diebꝰ.Et
dꝫ euomitura cōburi ⁊ iux̄ altare collo
cari.Si ꝟo cā infirmitatis euomerit.7
diebꝰ peniteat.de ↄſe.di.2.ſi qs ꝓpter
ebrietatem.
¶ 39ꝰ eſt qñ mus corrodit vel comedit
corpꝰ xp̄i. De pnia hꝰ caſus ingre vbi
ſit nōta.de ↄſe.di.2.circa finē.
¶ 40ꝰ q domū vel areā volūtarie ſuc
cēdit:ſublata vl' incēſa oia reſtituat et
tribꝰ annis peniteat. ex̄ de iniuris ſi qs
domū.Canon tñ dicit ꝙ ſi ex odio vel i
iuria hoc fecēit.excōicari dꝫ.nec abſol
ui donec ſatiſfecerit.⁊ iurauēit ꝙ ignē
decetero nō apponet. Imponit autē ſi
bi vt Hieroſolymā vel i Hiſpaniā ua
dat i dei ſeruitō āno itegro ibi moratu
rus. Si qs aūt archiep̄us vel ep̄s hoc
relaxauerit.dānū reſtituat.⁊ ab officio
epiſcopali ꝑ ānū abſtineat.23.q.8. peſ
ſimā. Hodie aūt poſtq̄ꝫ ſunt denuncia
ti non poſſunt circa ſedeꝫ apl'icā abſol
ui.ex̄ de ſen.excō.tua nos.Inno.in tex.
loquit de incendiariis indiſtincte poſt
q̄ꝫ ſunt publicati. Et Ber. hoc ideꝫ dic
exp̄ſſe.⁊ Gra.ex̄ de ſen.excōi.quicunqꝫ
⁊ Hoſ.lꝫ Ro.ↄ̄triuꝫ dicat. Scđm autē le
ges q in ciuitate data opa incendiū fe
cerit:ſi ſit hūilis ſubiicit beſtiis.ſi ſit in
aliq̊ gradu decapitat vel i inſulaꝫ rele
gat.ff.đ incē.rui.nau.l.fi.Qui ꝟo alibi
vt i villis vel caſtris remiſſis ibidem
edes poſitis ↄbuſſerit.ſi hꝰ dolo fecēit
ↄburit.Et hꝰ intelligēdū ſꝫ Hoſt.ſi ſit
hūilis.Si āt hoc ex ſua negl'ia ↄtigerit
reſartiet dānū.vl' ſi minꝰ idoneꝰ ſit.pa
rū vl' leuit caſtiget.Et noie ediū oē edi
ficiū ↄtinet:ut ibidē dr̄.l.qui edes.
¶ 41ꝰ eſt ꝙ q dederit vel accepit cōio
nē ab hētico ⁊ neſcit hoc eē ꝓhibitum
ab eccl'a ⁊ poſtea itelligit.pēiteat uno
anno.Si āt ſciuit ⁊ neglexit peniteat.x
ānis.vel ſꝫ q̊ſdam.7.vl' ſꝫ alios.5.Qui
ꝟo ꝑmittit hēticū miſſaꝫ celebrare in
eccl'a catholica ꝑ ignorātiā iuris.peni
teat.40.diebꝰ.Si ꝓ reuerētia eiꝰ.per
ānū peniteat.ſi ꝓ dānatōe eccl'e catho
lice.⁊ ꝓ ↄſuetudine romanoꝝ ꝓiiciat
ab eccl'ia ſicut hēticus ſi ſit ipenitens
aliogn peniteat.x.ānis. Si aut relicta
eccl'a ad hereticos tranſierit.⁊ alios ad
hoc iduxerit.peniteat.12.annis.tribus
extra ecclaꝫ.7.int audientes.duobꝰ ex̄
coioneꝫ.⁊ ſic.12.anno coionem ſiue ob
lationem percipiat.24.q.1.ſi quis de
derit.Cetera vero pertinentia ad here
ſim.ſciſma.vel apoſtaſiam require.ſ.
in 2° li°.
¶ 42ꝰ ꝙ patronꝰ qui res eccl'ie dilapi
dat vno āno peniteat.16.q.7.c.filiis.
¶ 43ꝰ ꝙ q domū ſuā magicis ⁊ incan
tatoribꝰ luſtrat vel aliud facit.⁊ qui ei
hoc cōſulit. annis.5.peniteat.16.q.5.qui
diuinatores.⁊.c.nō liceat.

¶ 44ᵘˢ ꝙ qui pacē cū proximo suo nō
facē iurat anno vno peniteat ⁊ ad pa
cem redeat.22.q.2.qui sacro.

¶ 45ᵘˢ ꝙ ꝑ ꝑiurio.adulterio.homici
dio dātur pro pnīa regľariter.7.anni.⁊
siľiter pro fornicatione licȝ nō ita aspe
ra penitentia iniungať.22.q.i.p̄dicādū
33.q.i.hoc ipm.⁊.§.se.

¶ 46ᵘˢ ē ꝙ q̱ sciēter rebaptizať.7.ānis
peniteat ⁊ feria.4.⁊.6.i pane ⁊ aqua ie
iunādo.3.q̄dragesimas faciat ⁊ hoc si
fecit ꝓ heresi itroducenda.Si aūt ꝓ i
mūdicia.i.ꝓ salute corpis obtinēda.vt
ex̄ de aposta.c.2º tribᵘˢ annis peniteat.
de ꝯse.di.4.q̱ bis.⁊ talis q̱ bis baptiza
tur vľ ꝯfirmať fit de foro eccľe ⁊ cogiť
fieri irregularis.di.84.dictū est. De pe
na aūt taliū habeť de ꝯse.disti.4.eos
Luiᵘˢ.c.sniaȝ p̄termitto gr̄a breuitatis.

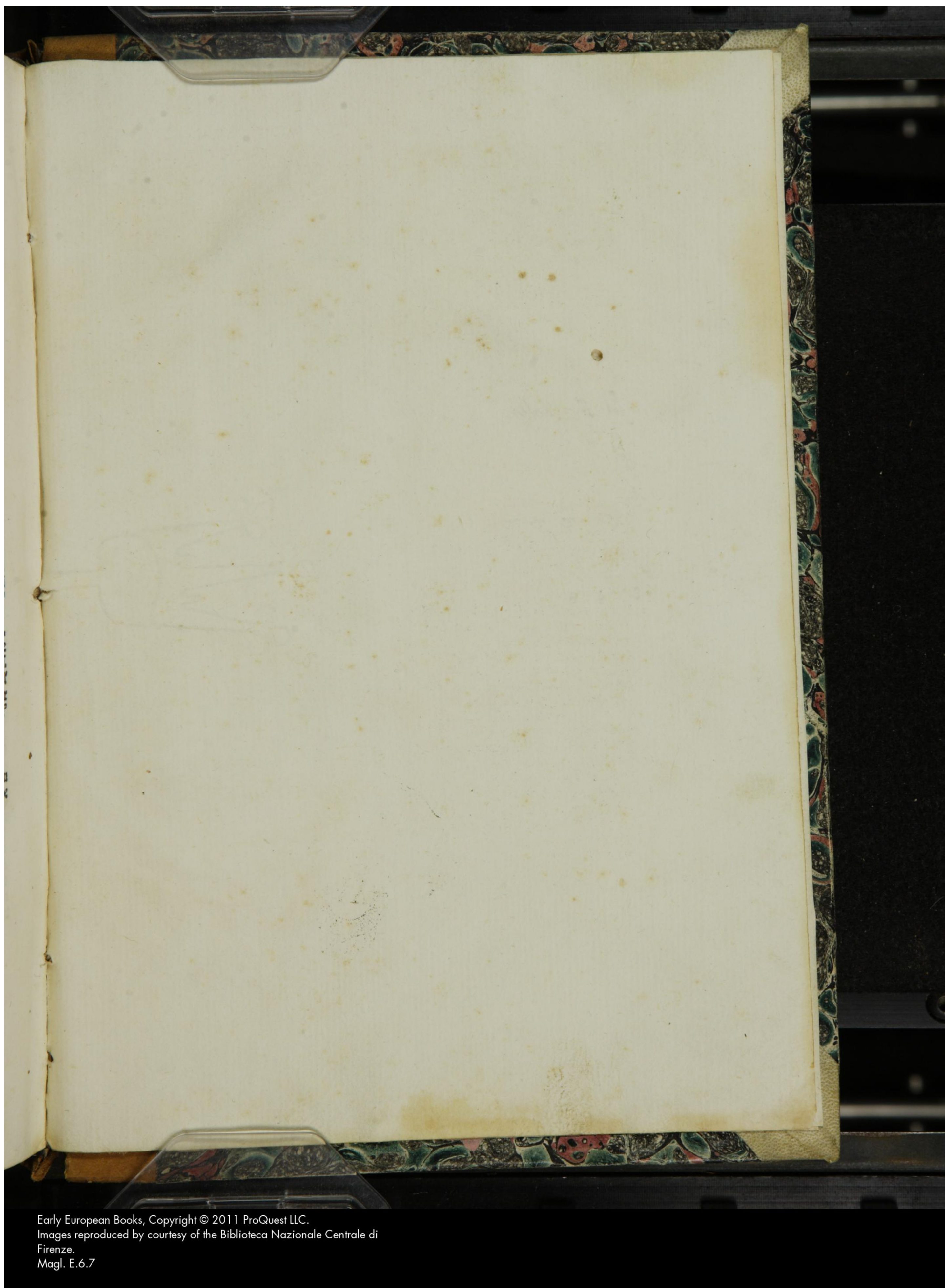
¶ 49ᵘˢ ꝙ q̱ vxorē adulteraȝ cognoscit
anteq̄ȝ peniteat.3.an.peniteat.31.q.i.si
qs.2º Qui ꝟo cognoscit eā penitenteȝ
añ pniaȝ ꝑactaȝ peniteat.2.annis.ea.q.
si qs p̄.Quō ꝟo pnīa iniūgenda sit mu
lieri partū alteriᵘˢ supponēti vel etiam
de nō suo viro ꝯcipiēti.habeť extra de
pe.⁊ re.officii.

¶ Ad regulas igiť predictas īspicien
do pōt studiosus indagator ꝓcedē ad
pnias ꝓ diuersis criminibᵘˢ s̄m canōes
iponendas:⁊ ex cā ꝯsideratis circūstā
tiis:vt dictū ē.s̄.moderari poterit eas
Et lȝ ab ipo oēs circūstātie sint diligen
ter attēdēde.p̄ncipaliter tñ qualitates
ꝑsone ⁊ p̄cipue vtꝝ sit ꝑsona obnoxia
alicui aliquo vinculo seruitutis.Nam
circa tales ꝑsonas cauē dȝ ꝓ posse pres
byter ne talē pniaȝ eis iponat ꝑ quā illť
q̱bus sunt astricte p̄iudiciū fiat maxie
circa coniugatos.Vñ si seruᵘˢ sit ⁊ timo
re peccauerit obediens dño suo in atro
cioribᵘˢ est mitius puniendus.22.q.2.q̱
ꝯpulsus.Obedire tamen non tenebať
in talibus.xi.q.3.si dñs. Si aūt volūta
rie peccauerit corpore punietur etiam
acrius q̄ȝ alius.24.q.i.qui contra pacē.
Nec est seruo iniungēda peregrinatio
per quam dominus eius qui non est i
culpa.illius seruitio defraudeť.extra
de sen.excōi.relatuȝ.Si ꝟo liber sit.to
tam pniam canonis si potest facere dȝ
iponi.16.q.7.sacerdotes pniam.Sed ex
cā poterit eaȝ p̄sbyter moderari.Consi
derādū ēt erit:vtꝝ sit ꝑsona noua in fi
de:qꝛ nouis in fide mior dȝ ēt pnia ipo
ni.extra de pe.deus qui.Et siľr ꝯsiderā
de erūt alie ꝑsonaꝝ circūstātie de qui
bus ad presens supersedeo gr̄a breui
tatis.Sciendū autem ꝙ in foro pniali
dicūť legitime ferie.2.4.⁊.6.di.81.pres
byter.de ꝯse.dis.3.ieiunia.Aliqui tñ vt
dicit Ro.ꝓ.2.feria ponunt sabbatum.
Insuper notandū ꝙ si pnīa in pane et
aqua imponatnr non habēti panē.dōt
loco panis leguminibus ⁊ pisciculis ve
sci ⁊ ēt aliis si necessitas illud requirat
extra de pe.⁊ re.lȝ.in tex.⁊ glo.alʳ non lȝ
Notandū ēt s̄ȝ Jo.si pnia sit iposita a
canone liberať quis a ieiunio dādo de
nariū vel legendo psalteriū ꝓpria au
ctoritate.Inn.ꝟo dicit ꝙ ieiunia neces
saria vt quatuor tēpoꝝ ⁊ hᵘˢ.non pñt
redimi nisi subsit rōnabilis cā.Volun
taria ꝟo redimi pñt ēt sine auc̄te supe
rioris.Ad hoc ēt nō ꝙ vbi iponiť peni
tentia aliquot annoꝝ siue quadragesi
maꝝ.nec addiť quō qs dȝ penitere.hº
relinquitur arbitrio presbyteri.cuȝ pe
nitentie sint arbitrarie:vt dictum ē.s̄.
Ip̄e.n.p̄sbyť arbitrabiť eā ꝑ ferias le
gitimas faciendaȝ s̄m canones.50.dis.
de his clericis.extra de homi.c.2.⁊ i mľ
tis aliis iuribus.Et sic itelligiť illud ex
tra de accu.accusasti.⁊ de spon.dilectᵘˢ
⁊ similia ⁊c̄.

¶ Impressum est opus hoc Venetiis cu
ra atq̄ȝ diligentia Leonardi Vuild de
Ratisbona.M.CCCC.LXXXIX.

¶ Laus Deo.

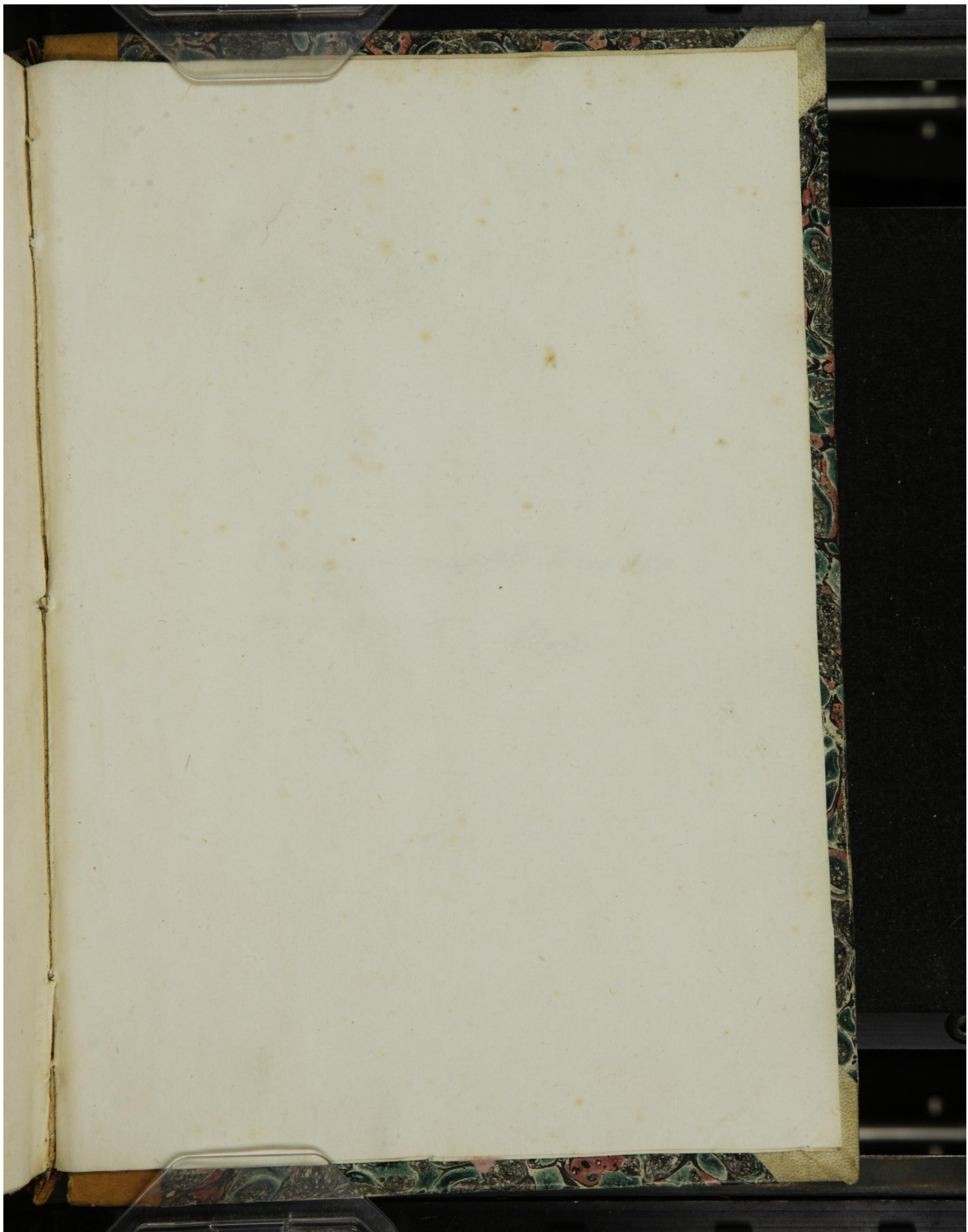
Ill Mo Molto

Ill

M

Su Su Su Su

SS 8 8

Esemplare completo di cc. 380 —
H. *2169 —
10. IV. 1936. XIV

J. Rondi